

مجله الکترونیکی ویستا : اینترنت و فناوری اطلاعات - شماره اول - مبانی اینترنت تاریخ انتشار : پنج شنبه ۲۰ آبان ۱۳۸۹

فهرست مطالب این شماره

- ADSL۲ عبور از مرزهای سرعت
- آرزوهای بزرگ پدر اینترنت برای فرزندش
- آسیب های روان شناختی اینترنت
- آشنایی با آیکان
- آشنایی با برخی اصطلاحات مخابراتی مورد استفاده در اینترنت

- آشنایی با تکنولوژی DSL
- آشنایی با حملات pharming
- آشنایی با عملکرد تروجان‌ها
- آشنایی با فناوری پورتال و کاربردهای آن
- آشنایی با گواهینامه‌های وب سایت
- آن جا کسی است پنهان...
- آنچه اینترنت نمی تواند انجام دهد
- آیا آلودگی اطلاعاتی یک هشدار است؟
- آیا این انصاف است ؟
- آیا اینترنت به دروازه جهنم تبدیل شده است؟
- آیا در زمان استفاده از اینترنت ناشناس باقی می مانید ؟
- آیا هویت شما در اینترنت نیاز به ترمیم دارد؟
- آینده فناوری POE
- ابر داده: مفاهیم و کاربردها
- اتهامات جدید در خصوص ادامه حیات اینترنت
- اخلاق در سپهر اطلاعات
- ارتباط با دنیا فقط با یک اشاره
- ارتباطی به گرمی آتش
- ارزیابی بازیابی اطلاعات
- ازدواج اینترنتی
- اسارت آنلاین
- استناد به منابع الکترونیک در مقالات علمی
- اسلام و اینترنت

- اصطلاحات رایج مربوط به اینترنت
- اطلاع یابی و بررسی رفتار اطلاع یابی در محیط های جدید جستجو
- اطلاعات سوار بر امواج نور
- اطلاعاتی درباره پورتال سایت
- اطلاع رسانی درباره اطلاع رسانی
- اعتیاد آنلاین
- اعتیاد اینترنتی
- اعتیاد اینترنتی بین نوجوانان و جوانان
- اعتیاد اینترنتی توهم یا واقعیت؟
- اعتیاد اینترنتی دارید؟ این تست مشخص می کند
- اعتیاد اینترنتی شایعه نیست
- اعتیاد اینترنتی و راه های پیشگیری از آن
- اعتیاد اینترنتی؛ علل و پیامدهای آن
- اعتیاد به اینترنت
- اعتیاد به اینترنت، نقابی برای افسردگی نوجوانان
- اعتیاد به اینترنت، یک بیماری مدرن
- اعتیاد به سایبراسپیس
- اعتیاد به فضای مجازی
- اعتیاد دات کام
- اعتیاد در دنیای مجازی
- افسونگر دیجیتالی
- امضای دیجیتال
- امکان ردیابی مسیر ویروس های اینترنتی

- امنیت وبلاگها
- انتشار سریع یک تروژان خطرناک
- انقلاب الکترونیک در دنیای دگرگون شونده
- انواع پورتال ها B۲B , B۲C, B۲E
- انواع توپولوژی شبکه های کامپیوتری
- انواع کابل در شبکه های کامپیوتری
- ایجاد خدمات دیجیتالی در کشاورزی
- اینترنت چیست و چه کاربردهایی در کتابخانه ها دارد؟
- اینترنت آنقدرها هم قابل اعتماد نیست
- اینترنت از طریق کابل برق
- اینترنت بد نیست اگر ...
- اینترنت بر فراز ابرها
- اینترنت بی اینترنت!
- اینترنت چه بلایی بر سر مغزهای ما می آورد ؟
- اینترنت دنیای کتاب را متحول ساخته است
- اینترنت مسیر اصلی تحقیقات علمی
- اینترنت مغزی
- اینترنت ملی، نافته‌ای جدا بافته
- اینترنت نسل جوان را به سوی پوچی سوق می‌دهد
- اینترنت و انتخاب منابع اطلاعاتی
- اینترنت و ترویج آنا‌رشی اخلاقی
- اینترنت و تغییر فرهنگی
- اینترنت و تغییر فرهنگی

- اینترنت و تغییر فرهنگی
- اینترنت و منابع رایگان پژوهشی
- اینترنت یک روی دیگر هم دارد: کودکان طعمه مجرمان اینترنتی
- اینترنت، تضعیف یا تقویت باورهای دینی
- اینترنت، عامل افراط گرایی
- اینترنت؛ سکه ای با دو روی کاملاً متفاوت
- Data Center چیست؟
- DNS چیست ؟
- (dwdm) dense wavelength division multiplexing
- Hyper IP کپی برداری از اطلاعات را بهینه می سازد
- Internet
- IP و Port چیست ؟
- JavaScript چیست؟
- Phishing چیست؟
- Phishing و راه مبارزه با آن
- proxy server
- RATها جیب شما را خالی می کنند.
- SCAM چیست؟
- Sky Fiber جایگزین خطوط پر سرعت
- Spam چیست؟
- Spam چیست؟
- TCP/IP چیست ؟
- Vdsl ، سریعترین فناوری Dsl

- VLAN چیست ؟
- wimax چیست؟
- با برخی از اصطلاحات پایه شبکه کامپیوتری Network و اینترنت Internet آشنا شویم
- با سیستم جدید وایرلز ۲ به تکرار کننده رادیویی خود پوشش جهانی ببخشید
- با وب پورتال Webportal یا درگاه های اینترنتی و ویژگی و مزیت آن آشنا شویم
- باز هم لنگر به فیبر ما گیر کرد
- بازشناسایی یک مفهوم، پورتال؛ دروازه آنلاین شهر اطلاعات
- باید و نباید در فضای بیکران
- بچه ها را در بزرگراه اینترنت تنها نگذارید
- بخشهای مختلف پشته پروتکل (TCP/IP Protocol Stack) را شرح دهید؟
- برای مقابله با حملات اینترنتی لایه های دفاعی متعددی مورد نیاز است
- بررسی آسیب های اجتماعی در جامعه اطلاعاتی نیازمند همه جانبه گرایی است
- بررسی روابط مخاطره آمیز در دنیای مجازی
- بررسی ریشه های اعتیاد به اینترنت و موبایل
- بررسی فواید بهره وری از سرویس های اینترنتی انقلاب الکترونیک
- بررسی نحوه قانون گذاری و مدیریت اینترنت
- برطرف کردن باگها
- بزرگراه های اینترنتی
- بسته های تصویری
- بی احترامی در دنیای مجازی
- بیش از ۱۲۵ فیلم در ماه دانلود نکنید!
- بیماری های آنلاین از تشخیص تا درمان
- پادکست و افزایش تاثیر روانی بر مخاطبان

- پرتال چیست ؟
- پرسه های اینترنتی با پرسش های کتابخانه ای
- پروکسی
- پست الکترونیک در آینده ایمن خواهد بود
- پنج کاربر جهانی (و یکی که تنها در بهشت پیدا میشود)
- پورتال ، نیاز واقعی روابط عمومی امروز
- پورتال این سورسی غیر این سورسی!
- پورتال چیست ؟
- پورتال چیست؟
- پورتال دولت الکترونیک یکپارچه در اینترنت
- پورتال و کاربردهای آن
- پورتال و وب پورتال
- پورتال ها در دنیای مجازی
- پورتال ها یکی پس از دیگری
- پورتال های سازمانی: رویکردی نوین در مدیریت شبکه محور
- پورتال؛ دروازه آنلاین شهر اطلاعات
- پویش پورت ها
- تاثیر فناوری اطلاعات بر حضور زنان در جامعه
- تاریخچه علامت @
- تأثیر اینترنت: ارتقای نقش کتابدار مرجع به آموزشگر
- تأثیر سازنده اینترنت بر اخلاق کاربران
- تجارت الکترونیکی و ایجاد اشتغال
- تجاوز به حریم خصوصی از سوی فناوری های اطلاعاتی

- تحلیل کارکردهای عناصر اطلاعاتی در پیشینه کتابشناختی: رویکردی نو به سازماندهی چند منظوره اطلاعات در فهرستهای رایانه‌ای
- تشریح کامل پورتهای سرپال و موازی
- تعامل فناوری اطلاعات با توسعه انسان محور
- تکنولوژیهای مختلف Ethernet برای سرعت های ۱۰، ۱۰۰ و ۱۰۰۰ کدامند؟
- تنها در دنیای موازی
- تنها صداست که می‌ماند حتی در اینترنت
- توپولوژی خطی یا باس
- توپولوژی در شبکه
- توپولوژی های فایروال
- توسعه برنامه‌های پزشکی الکترونیکی در جامعه اطلاعاتی
- تهدیدات اخلاقی ناشی از استفاده نایجا از اینترنت
- تهدیدهای مداوم برای کاربران خانگی و راههای مقابله
- جادوی هری پاتر؛ ناتوان در برابر سرقت‌های اینترنتی
- جامعیت و مانعیت پنج موتور کاوش در بازیابی اطلاعات علمی در زمینه بیوتکنولوژی
- جست و جو میان صدها میلیون صفحه
- جوانان و فراغت مجازی
- چارچوبی رایگان برای تولید کاربردهای AJAX
- چطور از اعتیاد به رایانه خلاص شویم؟
- چطور از اعتیاد به رایانه خلاص شویم؟
- چطور CAPTCHA کار می‌کند؟
- چطور Firewall کار می‌کند؟
- چطور سرور نام‌های دامنه (DNS) کار می‌کند؟
- چگونگی کسب در آمد هکرها

- چگونه نمایش فیلم به روش STREAMING روی اینترنت
- چگونه خرابکارها پیش می‌افتند!
- چگونه در رشد و غنی تر شدن ویکی پدیا همکاری نمائیم؟
- چگونه سایت خود را به موتور جست و جو تبدیل کنیم
- چگونه می‌توانید کامپیوترتان را از گزند برنامه‌های تبلیغاتی حفظ کنید؟
- حاکمان اینترنت
- حاکمیت اینترنت : پیشینه و آینده پیش رو
- حریم خصوصی در اینترنت
- حفاظت کودکان از خطرات اینترنتی
- حفره‌های امنیتی نرم‌افزارها به چه میزان کاربران اینترنت را تهدید می‌کنند؟
- حفظ امنیت کودکان در اینترنت
- حقیقت در مجاز
- حل آزرده‌ترین مشکلات مک
- حملات اینترنتی، محرکی برای بازگشت به روش‌های سنتی
- حمله کپی‌رایتی مایکروسافت به گوگل
- خانم بزی کجایی؟!
- خدمت و خیانت ویروس های رایانه ای
- خستگی کاغذ در برابر انسان و خستگی انسان در برابر اینترنت
- خطرات آن لاین بودن
- خطرات آنلاین بودن کودکان و والدین
- خودت را در کدام سایت جا گذاشتی؟
- داستان یک موفقیت
- داشتن یک ویروس کنش قوی

- دام‌های اینترنت
- دام‌های اینترنت
- دانستنی‌هایی مفید درباره اینترنت اکسپلورر
- دانش‌آموزان به خشونت مجازی رو آورده‌اند
- در جستجوی معنا
- در سایه اکثریت خاموش
- درآمدی بر عامل تاثیرگذار وب
- درآمدی بر عامل تاثیرگذاروب
- درآمدی بر فهرست‌نویسی منابع اینترنت
- دزدی هویت در اینترنت
- دزدی هویت در اینترنت
- دسترسی به اینترنت از طریق کابل برق
- دغدغه‌های والدین و اینترنت
- دفاع لایه به لایه در مقابل ویروس‌ها
- ده اصطلاح رایج در اینترنت و جهان تکنولوژی اطلاعات
- دیجیتالی شدن به سبک ایرانی و ایرانی شدن به سبک دیجیتال
- دیدار با یک Link Spammer
- راه‌های مصونیت از خطرات اینترنتی
- راه‌اندازی پورتال مردم‌گامی به سوی تحقق دولت الکترونیک
- راهکارهای حضور موثر فرهنگ‌ها در دنیای اینترنتی آینده
- راهنمای عیب‌یابی شبکه
- راه‌های مقابله با ویروس‌های اینترنتی
- رفتارهای جنسی در فضای مجازی

• رقابتی آشکار بین سه گوش مثلث پورتال های آمریکایی

• رمالی اینترنتی و تکثیر مدرنیزه‌ی نامه‌های خرافه‌آمیز

• روش‌های معمول حمله به کامپیوترها

• روش‌های معمول حمله به کامپیوترها

• رویکردها و چالشهای رده‌بندی خودکار

• زباله های اینترنتی (Spam)

• زبان اینترنت

• زبان اینترنت

• زبان فضای مجازی

• زن در شبکه اینترنت

• زنان و اینترنت

• ساختار نمایه‌سازی در موتورهای کاوش وب

• سازماندهی منابع اینترنتی: چالش‌ها و ضرورت‌ها

• سایر اسپیس چیست؟

• سرعت غیرمجاز جوانان در بزرگراه اینترنت

• سرویس Privacy یا confidentiality

• سواد رایانه ای

• سه نکته کلیدی

• سیستم شناسایی مهاجم

• سیستم های ذخیره ساز پیشرفته

• سیستم‌های دفاعی در برابر حملات اینترنتی

• شبکه های اجتماعی

• شبکه های کامپیوتری

- شبکه‌های اینترنتی و مفهوم جامعه
- شرحی بر نبردهای دیجیتال
- شناخت ایندکس‌ها
- شناسایی مزاحم کامپیوتری
- صدا بر روی پروتکل اینترنت
- صدا، تصویر، وادکست!
- صدای پای تکنولوژی
- ضرورت استفاده از یک فایروال توسط کاربران اینترنت
- ضرورتی به نام سازمان‌های مجازی
- طراحی و پیاده‌سازی یک نشریه علمی الکترونیکی با استفاده از معماری سرویس‌گرا
- طرح اتصال منازل ایران به فیبر نوری
- ظاهراً واقعی
- عدم پذیرش سرویس
- عقایدی جلوتر از زمان
- علائم بیماری اینترنتی
- علائم بیماری اینترنتی
- علامت @ ؛ نشانه‌ی دوران
- غرق در دنیای مجازی
- فراز و نشیب باهو
- فرزندانمان را در بزرگراه اینترنت رها نکنیم!
- فرهنگ، خودآگاهی و اینترنت
- فرهنگ‌سازی در اجتماعات مجازی مطالعه موردی پدیده Orkut
- فضول‌های کامپیوتری

- فناوری‌های امنیت اطلاعات: با یک دیدگاه طبقه‌بندی
- فهرست‌نویسی صفحات وب
- فیبر نوری بسترساز تبادل سریع و با کیفیت اطلاعات
- فیبر نوری چیست
- فیبر نوری چیست و کاربرد و عملکرد فیبر نوری چگونه است؟
- فیبر نوری چیست؟
- فیبر نوری در ارتباطات کشور چه نقشی دارد
- فیبر نوری، تکنولوژی انتقال
- فیبرنوری
- فیبرنوری به کمک اپراتورها می‌آید
- فیشینگ
- قماربازی در اینترنت و فرزندان شما ...
- قوانین و مقررات اینترنت در ایالات متحده آمریکا
- کُلاه‌برداری در اینترنت . . .
- کاربرد اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در کتابخانه های دانشگاهی
- کارتوگرافی، سامانه‌های اطلاعات جغرافیائی و شبکه جهانی وب
- کامپیوترها " زامبی " می شوند
- کامل ترین مرجع خطاهای مودم
- کپی رایت Copyright چیست؟
- کرم Witty فصل جدیدی در نرم‌افزارهای مخرب
- کرمهای اینترنتی مفید
- کلوجه اینترنتی چیست؟
- کلیتی از اینترنت

- کمرویی کودکان و اعتیاد اینترنتی
- کودکان در محاصره دوستان مجازی
- کودکان و دنیای وبلاگ نویسی
- کوکی، راز پنهان در مرورگرهای اینترنتی
- کی یر کگور در بزرگراه اطلاعاتی
- گذری در وبلاگ‌های فارسی
- گسترش پدیده تروریسم مجازی و حملات انتحاری
- گسترش معیارهای حذف محتوای چاپی قابل دسترس از طریق Online
- گول اسپم‌های بخت‌آزمایی اینترنتی را نخورید
- لبه تاریکی
- لبه تاریکی: فیشینگ و ضد فیشینگ
- لنگرکشتی ها مقصرد یا برنامه ریزان
- لینکستانی که قرار بود پورتال باشد
- ماشین استناد (استناد خودکار)
- میانی شبکه کامپیوتر Network
- میانی شبکه کامپیوتر Network ؛ شبکه های بدون کابل – بی سیم یا وایرلس Wireless
- میانی فیبرنوری
- متاسفانه شما معتادید
- متخصص اطلاع‌رسانی در جامعه شبکه‌بندی شده
- مجلات الکترونیکی: بازنگری در فرایند مجموعه سازی
- مدیریت ارتباطات اینترنتی
- مراقب هویت خود باشید
- مردم به پورتال‌ها اعتماد ندارند

- مرز دنیای مجازی و واقعیت محو می‌شود؟
- مرکز داده اینترنتی چیست؟
- مرور کنیم! خطراتی اینترنتی که دختران و پسران الکترونیکی را تهدید می کند
- مزاحمین اینترنتی
- مزاحمین اینترنتی
- مسائل مربوط به مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی
- مشخصات و خصوصیات WLAN
- مصاحبه با خالق اینترنت
- معتادان اینترنتی را جمع نکنید
- معتادان اینترنتی همسران خوبی نیستند
- معرفی پایگاه oclc و وب جهانگستر world cat
- معرفی و مقابله با تروجان
- معرفی و مقابله با ویروسها
- معماری اطلاعات
- معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی
- مفاهیم اولیه اینترنت
- مفاهیم Navigation
- مفاهیم SSL، امضای دیجیتالی و مراکز صدور گواهینامه
- مفاهیم و اصطلاحات اینترنتی
- موارد زنده و مزاحم برای وبلاگها
- موفقیت در جست‌وجو با نشانه‌گذاری فایل‌ها
- موفقیت در هوشمندی تجاری، درس های فراگرفته شده
- مهارت در جستجوی اطلاعات از طریق اینترنت

- مهارت در جستجوی اطلاعات فارسی از اینترنت
- مهمترین معیارهای عمومی رابط کاربرهای مطلوب
- نرم افزارهای جاسوسی و مقابله با آنها
- نشر الکترونیکی : مزایا ، معایب دورنگاهی به آینده کاغذ
- نقش تسهیل کننده پورتال های سازمانی در تجارت الکترونیکی
- نکات مفید در طراحی یک وبلاگ
- نکاتی که باید برای استفاده از اینترنت در انجام تحقیقات مورد توجه قرار داد
- نگاه فنی به یک سوال IP Address چیست؟
- نگاهی به اینترنت با چهار رویکرد نظری
- نگاهی به پورتال های سازمانی
- نگاهی به پورتال های سازمانی، دروازه های مجلل به سوی آینده
- نگاهی به جهان امروز و آشنایی با دنیای اینترنت
- نگاهی به وضعیت جامعه اطلاعاتی در کشورهای در حال توسعه
- نگاهی فنی به VPN
- نمایه سازی تصویر در پایگاه های اطلاعاتی
- نمایه سازی توزیع شده وب با استفاده از خزنده مهاجر [۱]
- والدین نوآوری های اینترنتی
- وای مکس ، صدای پای تکنولوژی
- وب پورتال چیست؟
- وب سایت های تحویل مدرک
- وبلاگ در دنیای کتابداری: موقعیت ها و کاربردها
- وبلاگ؛ خانه هویت و تجسم شخصیت
- وبلاگ: دریچه ای نو در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی

- ورم های مفید انقلاب دنیای امنیت؟
- وزن اینترنت چقدر است
- وقتی کلمه‌ها، صفر و یک می‌شوند
- وی پی ان
- ویروسهای کامپوتری چگونه کار می کنند؟
- ویکی ها در محل کار چگونه ویکی ها می توانند به مدیریت دانش در ارائه خدمات مرجع کتابخانه ها کمک کنند.
- هزینه گردی اینترنتی در مرز هشدار
- هزینه نگاری در اینترنت
- هزینه نگاری اینترنتی بزرگسالان
- همراه با تکنولوژی نوین پادکست
- همسرگزینی مجازی
- همه چیز در مورد فن آوری فیبر نوری
- همه چیز در مورد یک کلمه عبور مناسب برای کاربران
- همه چیز درباره فیبر نوری
- هیچ کس مالک اینترنت نیست
- یافتن نام کاربر و کلمه عبور از سرور های میل و FTP
- یاهو از نگاهی دیگر
- یک چهارم کاربران اینترنتی در تهران معتادند
- یک دنیا پیام

لینک دانلود : <http://vista.ir/?view=pdf>

ADSL₂ عبور از مرزهای سرعت

در ژانویه ۲۰۰۳ سازمان ITU (سازمان بین المللی استانداردهای مخابراتی) پس از فروش حدود پانزده میلیون مودم ADSL در سطح جهان، مشخصات جدیدی را برای این استاندارد منتشر نمود. سری مودم های ADSL را در جهان به خوداختصاص می دهند و ITU سعی فراوانی جهت توسعه آن دارد. استانداردهای جدید با نام های ADSL₂ و ADSL₂+ به بازار معرفی شده اند. (ADSL₂ (ITU-G.992.5) ، برای اولین بار موفق شد نرخ گذر دهی در جهت دریافت (downstream) را به ۲۴ مگابیت در ثانیه برساند و گونه ای از ADSL₂ که در اکتبر ۲۰۰۳ معرفی شد، حداکثر مسافت قابل دسترسی را به بیش از ۶ کیلو متر رساند. افزایش کارایی در استانداردهای

فوق در واقع انعکاسی از نیاز استفاده کنندگان و فراهم کنندگان خدمات ADSL در ارتباط با افزایش نرخ گذردهی و مسافت قابل استفاده می باشد. سرعت بالای این گروه از مودم های DSL ، به فراهم کنندگان خدمات، امکان ارائه خدماتی همچون ویدئوی on-line را می دهد. با وجود ارتقاء صورت گرفته مودم های جدید به طور کامل با مودم های نسل پیشین خود سازگار می باشند. به این ترتیب فراهم کنندگان خدمات نیازی به جایگزینی سیستم های موجود خود ندارند و امکان توسعه تدریجی را می یابند.

• بهبود کارایی:

ADSL₂ به شکلی طراحی شده که در خطوط مخابراتی و با وجود تداخلات ناشی از مکالمات تلفنی به نرخ گذردهی و مسافت بیشتری دست یابد. بهبود در تکنیک مدولاسیون، کاهش سرباره ، بهره وری بیشتر در مکانیسم کدینگ، بهبود فرآیند آماده سازی مودم ،ارتقاء الگوریتم های پردازش سیگنال و کاهش در نسبت لازم برای سیگنال به نویز(SNR) برخی از تغییرات انجام گرفته جهت دستیابی به اهداف فوق می باشند.

• کاهش اتلاف در پهنای باند:

در مودم های معمولی ADSL ، سرباره های ارتباطی از یک مقدار ثابت برخوردار می باشند و در مجموع ۳۲Mbps از ظرفیت گذردهی را به خود اختصاص می دهند. این مقدار سرباره در مسافت های طولانی که ظرفیت گذردهی تا ۱۲۸Kbps کاهش می یابد، بدین معنی اتلاف ۲۵ درصدی خواهد بود. در مقابل در مودم های جدید، مقدار سرباره متناسب با نوع کاربرد و شرایط خط ارتباطی از ۴Kbps تا ۲۲Kbps انتخاب می گردد که تا ۸ برابر کاهش اتلاف را نشان می دهد.

به طور همزمان به کارگیری تکنیک کدینگ Reed-Solomon در مودم های جدید، بهره وری کدینگ را افزایش داده و به کاهش پدیده تداخل ناشی از امواج رادیویی AM کمک می کند.

افزایش کارایی کدینگ و کاهش اتلاف به افزایش نرخ گذردهی در مودم های ADSL₂ نسبت به انواع پیشین منجر گردیده است. افزایش نرخ گذردهی در مسافت های بالای ۵ کیلومتر در حد ۵۰ Kbps می باشد و افزایش مسافت در حد ۱۸۰ متر می باشد که در مجموع فضای قابل پوشش را تا ۶ درصد افزایش می دهد.

• سایر ویژگی ها:

• تشخیص خودکار: تشخیص خودکار کار آیی در مودم ADSL₂ به مراتب بهتر از سلف خود انجام می گیرد، به این ترتیب که مودم های هر دو طرف ارتباط قادر به اندازه گیری میزان نویز، شدت تضعیف و نسبت سیگنال به نویز می باشند. اطلاعات فوق در اختیار نرم افزار مدیریت شبکه قرار می گیرد تا در انجام فرایند نصب و خدمات پس از نصب شرکت های فراهم کننده خدمات به کار گرفته شود.

• شروع سریع: آغاز به کار در ADSL₂ بسیار سریعتر از گونه های پیشین و در مدت ۲ ثانیه انجام می گیرد، در صورتی که همین زمان در مورد مودم های ADSL در حدود ۱۰ ثانیه است.

• دیتای اختصاصی: یک گزینه اختیاری در ADSL₂ وجود دارد که استفاده از پهنای باند تلفنی (POTS) را برای ارسال دیتا در جهت ارسال (Upstream) امکانپذیر می کند. این گزینه برای مکان هایی که دارای دو یا چند خط تلفن می باشند و نیازی به استفاده از قابلیت تلفنی ADSL₂ ندارند، مفید خواهد بود.

• بهبود در مدیریت توان الکتریکی :

نسل اول مودم های ADSL در تمام مدت با حداکثر توان مصرفی کار می کنند که اتلاف انرژی و افزایش حرارت از نتایج آن است. در مقابل ADSL₂ مانند یک کامپیوتر شخصی قادر است به حالت آماده باش (Stand by) در آید و مصرف توان را به حداقل برساند. در این حالت، مودم علاوه بر صرفه جویی در مصرف انرژی، حرارت کمتری نیز تولید می کند که به کارگیری آن را در ایستگاه های مرکزی آسانتر می سازد. مدیریت توان مودم های ADSL₂ دارای دو سطح عملیاتی L₂ و L₃ می باشد. انتخاب اینکه مودم در کدام حالت (عادی یا آماده باش) کار کند، با توجه به نرخ ترافیک عبوری یا بدون فعالیت ماندن مودم برای یک مدت مشخص تعیین می گردد.

برای مثال زمانی که فایلی بزرگ از روی اینترنت بارگذاری می گردد، ADSL₂ در حالت توان کامل قرار می گیرد تا گذرگهی را به حداکثر برساند. اما با کاهش ترافیک (برای مثال در زمانی که یک صفحه وب معمولی مطالعه می شود) مودم به حالت L₂ فرو می رود و توان مصرفی را کاهش می دهد. البته مودم همواره آماده است تا به سرعت به حالت عادی برگردد و تمام این تغییرات بدون درگیر شدن برنامه های کاربردی و بدون از دست رفتن حتی یک بیت از اطلاعات انجام می گیرد. در صورتی که مودمی برای مدتی خاص بدون هر گونه ترافیکی باقی بماند، می تواند به پایین ترین حالت مصرف انرژی یعنی L₃ برود. در این حالت ۲ ثانیه برای بازگشت مجدد به وضعیت عادی زمان لازم است.

• تطبیق نرخ انتقال:

خطوط تلفن معمولاً در قالب کابل های چند رشته ای (با حداقل ۲۵ رشته سیم) به کار گرفته می شوند. یکی از آثار فیزیکی به کارگیری کابل های چند رشته ای، امکان القای الکترو مغناطیسی علائم الکتریکی یک رشته سیم دیگری است که به همشنوایی (crosstalk) موسوم است. همشنوایی به همراه رطوبت، تغییر درجه حرارت و تداخلات ناشی از رادیوهای AM، از مهمترین عوامل کاهش کارایی در خطوط ADSL محسوب

می گردند.

ADSL₂ به کمک یکی از قابلیت های خود موسوم به «تطبیق پیوسته نرخ انتقال» بدون ایجاد تداخل در فرایند ارائه خدمات، شرایط کانال ارتباطی را تشخیص داده و نرخ انتقال را با شرایط فوق هماهنگ می کند. برای مثال شروع به کار فرستنده یک ایستگاه رادیویی محلی می تواند شرایط جدیدی را برای خطوط مخابراتی آن منطقه ایجاد کند که در این صورت ADSL₂ بدون آنکه کاربر را متوجه سازد، نرخ انتقال خود را با شرایط فوق تطبیق می دهد.

• ADSL₂ چندناپی (Bounded ADSL₂):

فراهم کنندگان خدمات طیف گسترده ای از مشتریان را پوشش می دهند و بدیهی است که با نیازها و خواسته های متفاوتی روبرو باشند، مشتریان تجاری معمولاً خواستار نرخ گذردهی بالاتر از مقادیر استاندارد می باشند. خوشبختانه ADSL₂ این قابلیت را دارد که با به کارگیری همزمان چند رشته سیم به نرخ بالاتری دست یابد. تکنیک به کار گرفته شده اقتباسی دست یابد. تکنیک به کار گرفته شده اقتباسی از تکنیک مالتی پلکس وارونه در شبکه های ATM می باشد. در این تکنیک اطلاعات در میدا به قطعاتی تقسیم می شوند که هر یک بر روی یکی از کانال های موجود ارسال می گردد، در گیرنده فرایند عکس انجام می پذیرد و با سر هم کردن قطعات فوق، اطلاعات اولیه بازسازی می شود.

• روش های انتقال همزمان صدا بر روی ADSL₂ :

یکی از ویژگی های مودم های ADSL، تقسیم طیف فرکانسی یک خط تلفن به دو بخش مستقل با مشخصات متمایز می باشد که این دو بخش به مکالمات تلفنی (POTS) و تبادل دیتا اختصاصی دارند. به این ترتیب دارندگان مودم های ADSL قادر به استفاده همزمان از خط تلفن خود خواهند بود، بدون آنکه اختلالی در فرایند ارسال و دریافت دیتا ایجاد کنند.

مودم های ADSL₂، علاوه بر این، امکان برقراری ارتباطات صوتی از طریق تکنیکی موسوم به «صدای کانالیزه شده بر روی (CVODSL DSL)» را فراهم می کند.

CVODSL یک کانال به پهنای ۶۴ کیلو هرتز را از داخل پهنای باند مربوط به ADSL₂ می باشد و به طور کلی با تکنیک های معمول انتقال صوت بر روی مودم های DSL (مانند VOLP یا VOATM) که مبتنی بر تبدیل صوت به ترافیک بسته ای دیتا می باشند، متمایز است. با استفاده از تکنیک CVODSL صوت به صورت دست نخورده و بدون تبدیل باقی می ماند و سرویس دهنده قادر خواهد بود تا ۴ خط تلفنی را بر روی یک خط ADSL₂ ایجاد کند.

• ADSL₂ + :

سیر پیشرفت مودم های ADSL با معرفی (ADSL₂) (G.۲۹۹,۵) باز هم کامل تر گردید. در ADSL₂ + افزایش دو برابری پهنای باند از ۱,۱ مگاهرتز به ۲,۲ مگاهرتز، در مسافت های کمتر از ۱۵۰۰ متر، نرخ دریافت را تا دو برابر افزایش می دهد. طیف فرکانسی بزرگتر، همچنین ADSL₂ + را نسبت به معضل همشنوایی مقاومتر می کند.

• ضوابط استاندارد:

کاربردها و شرایط خاص، مشخصات ویژه ای را طلب می کند که در استانداردهای اصلی ADSL وجود ندارد. ضوابط به منظور پوشش دادن به این

شرایط خاص ایجاد گردیده اند. به طور کلی هر ضمیمه از بخشی از پهنای باند ADSL برای کاربردی خاص استفاده می کند و بسیاری از ضمایم اولیه ADSL برای استانداردهای نسل جدید ADSL₂ + و ADSL₂ + نیز کاربرد دارند.

▪ ضمیمه A :

متداولترین گونه ADSL می باشد که در آمریکای شمالی، اروپا و آسیا کاربرد دارد. در این ضمیمه، بخش پایین پهنای باند برای ارتباطات عادی تلفنی و بخش های بعدی به ترتیب برای ارسال و دریافت دیتا مورد استفاده قرار می گیرد.

▪ ضمیمه B :

شبهه به گونه A می باشد ، با این تفاوت که برای خطوط تلفن LSDN کاربرد دارد. تلفن LSDN نسبت به تلفن عادی از پهنای باند بیشتری استفاده می کند . ضمیمه B به طور گسترده ای در کشور آلمان به کار گرفته شده است.

▪ ضمیمه C: خاص سیستم مخابراتی تلفن ژاپن طرح شده است که در واقع گونه خاصی از استاندارد LSDN می باشد.

▪ ضمیمه I:

نسخه جدیدی از ضمیمه C می باشد که نرخ گذردهی را در سمت دریافت تا دو برابر افزایش می دهد.

▪ ضمیمه J :

این گونه به صورت کاملاً "دیجیتالی کار می کند و فضای اختصاص یافته به ارتباطات تلفنی را برای افزایش نرخ گذردهی دیتا به کار می گیرد .

▪ ضمیمه L :

یکی از جدیدترین ضمایم استاندارد ADSL₂ می باشد که در بازار با نام ADSL₂ «گسترش یافته (RE-ADSL₂)» شناخته می شود. RE-ADSL₂ با افزایش توان ارسال علائم بر تضعیف حاصل از خطوط طولانی غلبه می کند. نتیجه حاصل افزایش ۳۷ درصدی در فضای قابل پوشش می باشد. البته توان اضافی RE-ADSL₂ در فواصل کوتاه تر نیز به افزایش نرخ گذردهی نسبت به استاندارد پایه ADSL کمک می کند.

• پیش بینی ها:

از آنجایی که ارتقاء استاندارد ADSL به سطح ADSL₂ و ADSL₂ + در ITU ناشی از خواست فراهم کنندگان خدمات و استفاده کنندگان این فناوری بوده است، بدیهی است که کلیه پیش بینی ها انتظار تکرار موفقیت ADSL را در انواع جدید آن نیز دارند

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=330521>

آرزوهای بزرگ پدر اینترنت برای فرزندش

اینترنت به حدی زندگی انسان را متحول کرده است که به عنوان مهم‌ترین اختراع مدرن بشر از آن نام برده می‌شود.

با وجود این پدر اینترنت بر این باور است که ما تنها گوشه‌ای از قابلیت‌های وسیع این فناوری را دیده‌ایم. وینت سرف و باب کان (Bob Khan)، سیستمی را اختراع کردند که به کامپیوترها امکان می‌داد با همدیگر ارتباط برقرار کنند. سرف که به عنوان پدر اینترنت شناخته می‌شود اذعان می‌کند که اینترنت ظرف چند سال آینده محل کار، اوقات فراغت و زندگی شخصی ما را احاطه خواهد کرد. وینت سرف ۶۵ ساله که هم‌اکنون مبشر و نایب‌رئیس شرکت گوگل است، دیدگاه خود از آینده را این‌چنین عنوان کرده است:

▪ تبلیغات تعاملی

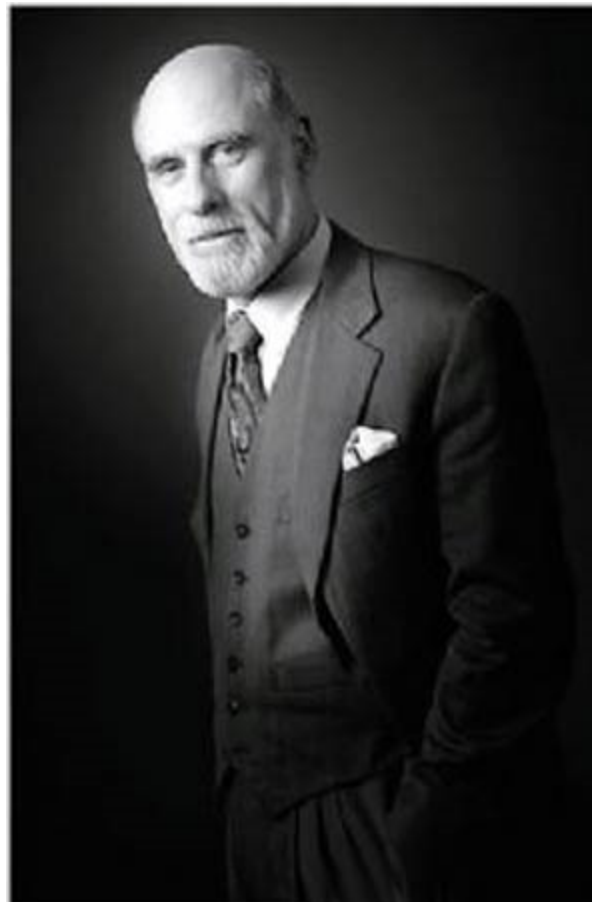
در گذشته، تبلیغاتی که در حین تماشای برنامه مورد علاقه‌تان ظاهر می‌شد و محصولات مختلف را معرفی می‌کرد، عامل اذیت و آزاد مردم بود. این در حالی است که یافته‌ها نشان می‌دهد در صورتی که مردم، تبلیغات را مفید و کاربردی ارزیابی کنند، تماشای معرفی محصولات مختلف دیگر برایشان عذاب‌آور نخواهد بود. این بدان معنا است که اگر بینندگان آنچه می‌بینند را تحت کنترل داشته باشند، حتی به تماشای تبلیغات علاقه‌مند می‌شوند.

مثلاً تصور کنید در حال تماشای فیلمی روی تلویزیون هستید و یک کامپیوتر در داخل فیلم توجه‌تان را جلب می‌کند. در آینده‌ای نزدیک قادر خواهید بود

روی آن کلیک کنید و مراکز فروش آن محصول را به راحتی بیابید. در این صورت دیگر کسی بینندگان را مجبور به تماشای چیزی برخلاف تمایل‌شان نمی‌کند و همه راضی خواهند بود.

▪ تلویزیون

با افزایش سرعت اینترنت، تماشای تصاویر ویدیویی به صورت آنلاین هم گسترش پیدا خواهد کرد. علاوه بر این دانلود یک فیلم یک ساعته در عرض ۱۶-۱۵ ثانیه تمام می‌شود. بینندگان روی محتوا و زمان تماشای برنامه‌های مورد علاقه‌شان تسلط پیدا می‌کنند؛ به این ترتیب دیگر چیزی به اسم

زمانبندی و ساعت پخش یا برنامه‌های ساعات پربیننده (به جز اخبار و مسابقات ورزشی) وجود نخواهد داشت.

▪ دیدار مجازی

یکی از دوستانم در ژاپن اسباب‌بازی پیشرفته‌ای به نام Rolly به من داد که گوشه‌هایی از آینده دنیای فناوری را در ذهنم مجسم ساخت. Rolly یک تخم‌مرغ مکانیکی با چرخ‌های موتوری و اتصال بی‌سیم است که می‌توان آن را به صورت آنلاین هدایت کرد. ایده من این است که روی Rolly یک دوربین کار بگذارم تا آن را در جلساتی که امکان حضور در آنها را ندارم، به عنوان نماینده‌ام بفرستم. می‌توانم Rolly را در کنفرانسی تصور کنم که در آن به دوربین، میکروفن و بلندگو مجهز هستید. در این صورت، نشست مورد نظر برگزار می‌شود و یک دوربین همه چیز را از راه دور به شما نشان می‌دهد. در واقع فناوری به شما اجازه خواهد داد در آن واحد در چند نقطه حضور داشته باشید و این همان رویای دیرینه بشر است.

▪ کنترل از راه دور

من معتقدم باید تمام ابزار سرگرمی را روی اینترنت یا یک شبکه محلی خانگی قرار دهیم و با موبایل تمامی این دستگاه‌ها را کنترل کنیم. همچنین ممکن است در آینده یک کسب و کار آنلاین راه بیندازید و از این طریق فردی را مسوول رسیدگی به وسایل سرگرمی‌تان کنید. احتمالاً ناظر ابزار سرگرمی شخصی‌تان به شما خواهد گفت: به وب‌سایت من مراجعه کنید و به من بگویید چه موسیقی یا فیلمی مدنظران است و روی کدام دستگاه اجرا کنم، تا من ترتیب کارها را بدهم، شاید مایل باشید در صندلی عقب اتومبیل‌تان به تماشای فیلم بپردازید. به این ترتیب زحمت فشار کلیدهای موبایل را هم به خودتان نمی‌دهید و همه کارها را به سرعت با چند کلمه عملی می‌کنید.

▪ اتومبیل

در اینکه اتومبیل‌ها سرتاپا به اینترنت مجهز خواهند شد شکی نیست. فناوری سیستم موقعیت یاب جهانی (GPS) محل دقیق هر اتومبیلی را نشان خواهد داد و یک نمایشگر، نزدیک‌ترین پمپ بنزین یا دستگاه خودپرداز را روی نقشه مشخص می‌کند. حتی ممکن است اتومبیل‌ها شما را قادر بسازند در نزدیکی یک رستوران، یک میز خالی رزرو کنید و غذای مورد علاقه‌تان را در طول راه سفارش دهید.

▪ خانه

فناوری‌های سودمند آینده زمانی که بیرون از خانه حضور دارید، تمام زیربوم منزلتان را نشان می‌دهد و امکان می‌دهد همه چیز را زیر نظر داشته باشید.

مثلاً می‌توانید از راه دور از سلامتی اعضای خانواده اطمینان کسب کنید و در هر نقطه از خانه در کنارشان حضور داشته باشید.

▪ موبایل

در آینده پیش‌بینی می‌شود بسیاری از کامپیوترهای شخصی، جای خود را به گوشی‌های موبایل بدهد. البته امروزه و به خصوص در کشورهای در حال توسعه، موبایل به یکی از نخستین ابزار ارتباطی تبدیل شده است.

در حال حاضر حدود سه میلیارد تلفن همراه در دنیا وجود دارد که به تخمین من ۱۵ درصد به اینترنت متصل است. اما این درصد با گذشت زمان افزایش خواهد یافت.

▪ اثاثیه آنلاین

تصور کنید با ورود به خانه، متوجه لکه‌ای روی لباس‌تان می‌شوید. در دنیای فناوری‌های آینده اولین کاری که در این شرایط انجام خواهید داد این است که با اتصال به اینترنت، نوع لکه و مایع شوینده مورد نیاز را شناسایی می‌کنید. وبسایت راهنما مقدار مایع مورد نیاز برای شست و شوی لباس را به شما می‌گوید و سپس یک سرویس آنلاین، دستور لازم را به ماشین لباسشویی منتقل می‌کند. البته در این صورت به سیستم امنیتی بالایی هم نیاز دارید، چون پسر شیطان همسایه می‌تواند یک برنامه مدیریتی جدید صادر کند و تمام خانه را به هم بریزد.

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=353891>

آسیب‌های روان شناختی اینترنت

بی شک، رشد روزافزون اینترنت فواید و اهمیت غیر قابل انکاری دارد، چندان که در دوران حاضر، نقش محوری اینترنت چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه ریزی، توسعه و بهره‌وری در زمینه‌هایی چون: فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در جهان آینده امکان‌پذیر نخواهد بود. با وجود این، نباید از پیامدهای ناگوار و مخرب آن به‌ویژه در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی غافل ماند.

به دیگر سخن، اینترنت با همه خوبی‌ها و فوایدش، از کاستی‌ها و آسیب‌هایی نیز برخوردار است که همگان به ویژه دولت‌مردان، سیاست‌گذاران و اولیا و مربیان و والدین باید بدان واقف باشند. البته سخن گفتن از آسیب‌های اینترنت به معنای نفی این پدیده و نگاه منفی بدان

نیست؛ بلکه واقعیت این است که اینترنت دارای کارکردهای مثبت و منفی می باشد که پاره‌ای از کارکردهای مثبت را در مقاله پیشین بیان کردیم و اکنون به بیان برخی از آسیب‌های آن می پردازیم. آسیب شناسی اینترنت، همچنان که از عنوان آن پیداست، عنوانی کلی و وسیع است، چندان که می‌توان آن را از رویکردها و ابعاد مختلف مورد مطالعه و بررسی قرار داد؛ برای مثال، در بُعد فنی آسیب‌هایی نظیر امنیت شبکه‌ای و نرم‌افزاری در برابر ویروس‌ها و نفوذگرها (هکرها)، برنامه‌نویسی‌های گوناگون و گاهی غیر استاندارد، همچنین در ابعاد مختلف دیگری چون ابعاد سیاسی و بررسی مسائلی مانند تأثیر اینترنت بر مرزهای ملی، دموکراسی و آزادی، در بُعد

اقتصادی مباحثی از قبیل: اینترنت و بازارهای الکترونیکی و تأثیر آن در جهانی شدن و اقتصاد جهانی و ابعاد گوناگون دیگر را می‌توان مطرح کرد. اما در این نوشتار فقط به آسیب‌های روان‌شناختی اشاره خواهیم کرد.

• انواع آسیب‌های فردی و روان‌شناختی

امروزه آسیب‌های فردی و روان‌شناختی اینترنت، از سایر خطرات آن بیشتر است. در بعد روان‌شناختی، اینترنت آسیب‌های جدی متعددی از جمله: هویت نامشخص، اضطراب، افسردگی و انزوا، اعتیاد به اینترنت و به خصوص اعتیاد به گپ‌زنی (چت) را می‌تواند برای کاربران به همراه داشته باشد؛ همچنان که فواید و مزایای متعددی را نیز می‌تواند برای او به ارمغان آورد.

شناخت واقعی و عملی نیازهای نسل جوان امروز، مستلزم بررسی ابعاد مختلف عوامل تاءثیرگذار و اثرپذیری از فناوری نوین ارتباطی است. متأسفانه بخش عمده‌ای از مدیران و مسئولان و برنامه‌ریزان و تصمیم‌سازان ما یا نمی‌خواهند و یا نمی‌توانند به شناخت این فناوری بپردازند. اینترنت و رایانه نه تنها میزان و سطح اطلاعات نسل جوان را افزایش داده، بلکه بر تمایلات و گرایش‌های آنان نیز تاءثیر گذاشته است. نسلی که با اینترنت سر و کار دارند همین جوانانی هستند که در نهادهای مختلف مشغول کارند. از این‌رو برچسب منحرف و مانند آن زدن به چنین کاربرانی به هیچ عنوان روا نیست. اما در عین حال باید توجه داشت که این رسانه جهانی حاوی پیام‌ها و پیامدهایی است که می‌تواند شخصیت جوان و نوجوان را به سادگی تحت تاءثیر قرار دهد و به سمت و سوی خطرناک بکشاند. از این رو، جا دارد که با انجام تحقیقاتی وسیع در حوزه روان‌شناسی و جامعه‌شناسی اینترنت، مباحثی که در جوامع پیشرفته مهم و حیاتی قلمداد می‌شوند، جامعه را از آفت‌های واقعی آنها مطلع، و در صورت امکان از برخی از آنها پیش‌گیری کرد.

یکی از مسائل روان‌شناختی در باره اینترنت، هویت ناشناس کاربر است. هویت، واجد سه عنصر است: شخصی، فرهنگی و اجتماعی، که هر يك در تکوین شخصیت فرد نقش مهمی را ایفا می‌کنند. در مقایسه‌ها، هویت شخصی ویژگی بی‌همتای فرد را تشکیل می‌دهد و هویت اجتماعی در پیوند با گروه‌ها و اجتماعات مختلف قرار می‌گیرد. اینترنت صحنه فرهنگی و اجتماعی است که فرد خود را در موقعیت‌های متنوع نقش‌ها و سبک‌های زندگی قرار می‌دهد. در این فضای عمومی، مهارت فرهنگی جدیدی لازم است تا با تنظیمات نمادین بتوان بازی کرد. پایگاه شخصی

نمونه‌ای مدرن است که چگونه کاربر اینترنت خود را برای مخاطبان جهانی معرفی می‌کند. برای بیان افکار، احساسات، علایق و آراء از متن مناسب، گرافیک، صدا و فیلم استفاده می‌شود. «میلر» اهمیت و پیوندهای پایگاه شخصی را ذکر می‌کند و می‌گوید که: «به من بگو لینک‌هایت چیستند تا بگویم که چه شخصی هستی.»

دکتر محمد عطاران معتقد است که با امکانات و گزینه‌های فراوانی که رسانه‌های عمومی از جمله اینترنت در اختیار جوانان می‌گذارند، آنان دائماً با محرک‌های جدید و انواع مختلف رفتار آشنا می‌شوند. چنین فضایی هویت نامشخص و پیوسته متحولی را می‌آفریند، خصوصاً برای نسلی که در مقایسه با نسل قبل با محرک‌های فراوانی مواجه است. همچنین از طریق رسانه‌های جمعی، افراد خط مفروض میان فضای عمومی و خصوصی را تجدید سازمان می‌کنند و این امکانی است که جوانان فعالانه از آن استفاده می‌کنند. (۱)

▪ بحران هویت جوانان

جوان، به خصوص در دوران بلوغ که مرحله شکل‌گیری هویت اوست و همواره به دنبال کشف ارزش‌ها و درونی کردن آنها می‌باشد، با اینترنت و حجم گسترده، حیرت‌انگیز و گوناگون اطلاعات مواجه می‌شود و ناچار که در این دنیای مجازی، هویت خویش را از طریق جستجو پیدا کند و بدین‌سان، ممکن است برخی و شاید تعداد زیادی از نوجوانان راه را در اینترنت گم کنند و دوران هویت‌یابی خویش را بیش از پیش با بحران سپری کنند.

از سوی دیگر، گاهی برخی از ویژگی‌های شخصیتی مانند: سن، تحصیلات، محل سکونت و حتی جنسیت در اینترنت از بین می‌رود؛ به عنوان نمونه، بسیاری از افرادی که در اتاق‌های چت مشغول گفتگو با یکدیگر می‌باشند با مشخصاتی غیر واقعی ظاهر شده و از زبان شخصیتی دروغین که از خود ساخته‌اند و آن را به مخاطب یا مخاطبان خود معرفی کرده‌اند، صحبت می‌کنند و با این حال، چه تاءثیراتی که همین شخصیت‌های ناشناس بر یکدیگر دارند.

▪ سوء استفاده جنسی

یکی دیگر از خطرات جدی اینترنت در دوران کنونی متوجه کودکان و نوجوانان است. از جمله این خطرات سوء استفاده جنسی از طریق اینترنت است. کودکان و نوجوانان به خصوص در جوامع پیشرفته که استفاده از اینترنت در خانه و مدرسه برای آنان میسر است، خاصه از طریق اتاق‌های چت و گپ‌زنی مورد اغفال و سوء استفاده جنسی قرار می‌گیرند. در مواردی کار اغفال کودکان توسط باند و تشکیلات برنامه‌ریزی شده انجام می‌شود که یکی از موارد آن در ایالت «کنتاکی» در آمریکا اتفاق افتاد. در آنجا یک بازرس پلیس موفق شد یک شبکه انتشار صور قبیحه کودکان را برچیند. (۲)

بنا بر مطالعاتی که در غرب در این زمینه انجام گرفته است، اغلب نوجوانانی که مورد اغفال و سوء استفاده جنسی واقع می‌شوند، زیر ۱۸ سال سن دارند و در بیشتر موارد تصاویر تحریک‌کننده‌ای از طریق چت یا تلفن همراه برایشان ارسال، و سپس از آنها برای حضور فیزیکی در محل خاصی دعوت شده و بدین ترتیب فریب خورده و مورد تجاوز جنسی واقع می‌شوند. (۳) این مسئله در حال حاضر، به یکی از معضلات جدی در مغرب زمین مبدل شده است؛ چندان که غالب دانشمندان و سیاست‌گذاران به این امر بیش از پیش وقوف و توجه داشته‌اند و مقالات، کتاب‌ها و همایش‌های متعددی در ارتباط با آن برگزار کرده‌اند؛ برای مثال، ده سال پس از تصویب کنوانسیون حقوق کودک توسط سازمان ملل در سال ۱۹۸۹م؛ یعنی در

سال ۱۹۹۹م گردهمایی جهانی تحت عنوان «کارشناسی برای حمایت کودکان در برابر سوء استفاده جنسی از طریق اینترنت» برگزار گردید که منجر به صدور قطعنامه‌ای شد که در آن آمده است: «هر چه اینترنت بیشتر توسعه پیدا کند، کودکان بیشتر در معرض محتویات خطرناک آن قرار خواهند گرفت. فعالیت‌های مجرمانه مربوط به فحش‌های کودکان و پورنوگرافی آنان، که از طریق اینترنت مورد سوءاستفاده واقع می‌شوند، اکنون از مسائل حاد به شمار می‌رود. اگر چه سودمندی‌های اینترنت از زبان‌های بالقوه آن بیشتر است، در عین حال نباید از شناخت خطرات آن، غفلت کرد. در صورتی که برای مقابله با این خطرات، اقدامی صورت نگیرد، تهدیدهای سنگین آن بر کودکان باقی خواهد ماند و سبب بازداري از کاربرد صحیح اینترنت در آینده خواهند شد.» (۴) نکته بسیار مهم آن است که چون اینترنت «جهانی» است، قواعد ناظر به آن نیز باید «بین‌المللی» باشد و مبارزه با مفاسد اینترنت از جمله ترویج فحش‌های کودکان، همتی جهانی طلب می‌کند و نیازمند يك رویکرد استراتژیک جهانی و منحصر به فرد و مستلزم ضمانت اجرایی بین‌المللی است.

بدین‌سان، پایگاه‌های زیادی درباره با آثار مخرب اینترنت و به خصوص چت برای نوجوانان و جوانان و راه‌های پیشگیری از این آثار راه‌اندازی شده است که از جمله این پایگاه‌ها عبارتند از:

۱) <http://www.safekids.com/>

۲) <http://www.safeteens.com/>

۳) <http://www.cyberkids.com/kc/index.html>

۴) <http://www.kidsworld.org/>

۵) <http://www.kids-online.com/>

۶) http://www.kidssafenet.com

حتی برای جستجوی مطمئن و متناسب با نوجوانان، موتورهای جستجوی تخصصی مطمئن و فیلترداری تاسیس شده‌اند که نمونه‌های زیر از آن جمله‌اند:

۱) <http://www.ajkids.com/>

۲) <http://www.yahooligans.com/>

۳) <http://sunsite.berkeley.edu/KidsClick>

۴) http://cybersleuth-kids.com

بنابراین، ضروری است که پیش از شیوع چنین خطرات اینترنتی در بین نوجوانان جامعه ما، تدابیر امنیتی مناسبی اندیشیده شود و مفاهیم مبتنی بر فناوری ارتباطی روز و خطرات احتمالی و نحوه استفاده صحیح از آن توسط رسانه‌های جمعی، برای نوجوانان کشور، به عنوان يك نیاز ضروری و فوری قلمداد شده، آموزش داده شود. واقعیت این است که جامعه کاربران میلیونی اینترنت کشور در ۱۰ سال آینده، امروز تعلیم می‌بینند. هر اندازه این تعلیم، بر اساس درک بیشتر و توجه به قابلیت‌های کودکان استوار شده باشد، خطر آسیب‌پذیری نوجوانان و جوانان کشور از فعالیت‌های مبتذل فرهنگی غرب از طریق فناوری روز، کاهش می‌یابد و راه حضور صحیح و روشمند نوجوانان ایرانی در اینترنت هموارتر می‌گردد. • اعتیاد به

اینترنت

اعتیاد به اینترنت (۵) یا استفاده بیش از حد از دیگر آسیب‌های فردی، و تا حدودی اجتماعی اینترنت است که گاهی از این بیماری تحت عنوان اعتیاد مجازی (۶) و مشهورتر از آن با عنوان «اختلال به اعتیاد اینترنت» (۷) نام برده می‌شود. اختلال اعتیاد به اینترنت یک پدیده بین رشته‌ای است و علوم مختلف پزشکی، رایانه‌ای، جامعه‌شناسی، حقوق، اخلاق و روان‌شناسی هر یک از زوایای مختلف این پدیده را مورد بررسی قرار داده‌اند و در هر یک از این علوم مختلف نظریه‌هایی برای این اختلال مطرح شده است. اما به رغم تحقیقات زیاد برای شناختن عوامل اصلی اعتیاد به اینترنت، ابهامات بسیاری در بین دانشمندان این حوزه وجود دارد.

ممکن است تا به حال چندین بار از طریق رسانه‌های جمعی به ویژه تلویزیون، باخبر شده باشید که در آمریکا و برخی از جوامع پیشرفته، تعداد معتادان به اینترنت از اعتیاد به مواد مخدر، الکل و سایر چیزها بیشتر است. بنا بر یک گزارش، برخی از آمریکایی‌ها تا جایی اعتیاد پیدا کرده‌اند که روزانه بیش از ۱۸ ساعت از وقت خود را صرف اینترنت می‌کنند، که این امر منجر به قبض‌های تلفن سرسام‌آور و عدم‌توجه به خانواده می‌شود. از این رو، اینترنت زندگی بسیاری از مردم را مختل کرده است. این بیماری در آمریکا به قدری فاجعه‌بار است که کلیساها، پیشوایان مذهبی با فریادهای کمک‌خواهی زن و شوهر، یا یکی از آنها، برای رهایی از این نوع اعتیاد مواجه هستند و مؤسسه‌های مشاوره‌ای مسیحی در حال تدوین مشاوره‌های اعتیاد به اینترنت می‌باشند. (۸) تشخیص اعتیاد به اینترنت از مواردی است که بحث‌های زیادی درباره آن صورت گرفته است. سرپرست مرکز درمانی اعتیاد به الکل و مواد مخدر در دانشگاه استنفورد در این مورد می‌گوید: «اگر فردی متوجه شد که قادر نیست یک روز را بدون استفاده از اینترنت سپری کند، شکی نیست که این فرد به استفاده از اینترنت معتاد شده است». (۹) البته حق این است که زمان به تنهایی نمی‌تواند معیار کامل و دقیقی برای تشخیص اعتیاد به اینترنت باشد؛ بلکه در کنار آن باید شاخص‌های دیگری نظیر این که شخص استفاده کننده چه کسی است، در نظر گرفته شود، باید توجه شود، که آیا کاربر دانشجو و استاد دانشگاه است که هر روز برای تهیه برخی مطالب و آمارها به اینترنت مراجعه می‌کند؟ آیا تاجر است که هر روز چندین ساعت وقت خویش را صرف تجارت الکترونیکی می‌کند؟ یا اینکه فردی است که عادت کرده است تا بخشی از وقت خویش را برای چت و گپ‌زنی و ایجاد روابط اینترنتی سپری کند؟ بی شک، در مورد اول و دوم به سختی می‌توان برجسب معتاد اینترنتی را برای کاربران آن حرفه روا دانست. نکته قابل توجه اینکه بسیاری از مطالعات و تحقیقات انجام گرفته در این مورد، مطالعات موردی است که تعمیم نتایج آن به همه شرایط و همه جوامع چندان آسان نیست. به همین جهت، معیار و نشانه‌های گوناگونی در این باب مطرح شده است. از جمله نشانه‌های دیگر اعتیاد به اینترنت، موارد زیر را می‌توان یادآور شد، هرچند که این نشانه‌ها به تنهایی نمی‌توانند معیار مستقل و کاملی برای اعتیاد مجازی به شمار آیند:

کم بیرون رفتن از خانه، صرف زمان بسیار کوتاه برای وعده‌های غذایی، شکایت دیگران از صرف زمان طولانی در اینترنت، بررسی و سر زدن به صندوق الکترونیکی چندین مرتبه در روز، رفتن به سراغ اینترنت در مواقع تنهایی و خلوت و زمانی که کسی در خانه نیست. (۱۰)

علت و ریشه اعتیاد به اینترنت از مباحثی داغی است که نظریه‌پردازان مختلفی را به خود مشغول کرده است و نظرات مختلفی در این باره وجود دارد. دکتر «جان گروهول» (۱۱) که گفته می‌شود توسط وی تحقیقات وسیعی در این زمینه انجام گرفته است، معتقد است چیزی که باعث اعتیادآور شدن اینترنت گردیده، اجتماعی شدن (۱۲) است. به عقیده گروهول جنبه‌هایی از اینترنت که کاربران بیشترین وقت خود را در آنها سپری

می‌کنند، با تعامل اجتماعی مرتبط است؛ به عنوان مثال، کاربران با انسان‌های همانند و دلخواه خود از طریق پست الکترونیکی، گروه‌های مباحثه یا خبری، چت، بازی آن‌لاین و مانند آن وارد تعامل اجتماعی می‌شوند.

البته انسان‌ها و مخصوصاً جوانان ساعت‌ها وقت خویش را برای کتاب خواندن، تماشای تلویزیون و مکالمه تلفنی می‌کنند، و حتی گاهی از خانواده و دوستان و محیط خویش غافل می‌شوند، ولی آیا می‌توان گفت که آنها معتاد تلفن و تلویزیون هستند؟ البته نه. سرّ اختلاف اینترنت با دیگر رسانه‌ها و خصیصه اعتیادزای آن در این است که جوان هنگام کار با اینترنت به دنبال هویت‌یابی و تعامل اجتماعی است و این فرایند اجتماعی شدن است که آن را اعتیادآور می‌سازد. (۱۳)

دکتر کیمبرلی اس. یانگ (۱۴) یکی دیگر از متخصصان و محققان مسائل اینترنت، ریشه فریبندگی و اعتیادآور بودن اینترنت را در مدلی تحت عنوان ACE به سه عامل پیوند می‌دهد. این سه عامل عبارتند از:

(۱) گمنامی:

آیا تا به حال اصطلاح «شما به اندازه رازهایتان نگران هستید» را شنیده‌اید؟ مسئله اعتیاد به اینترنت نیز چنین است. نه از روی قبض‌های تلفن می‌شود فهمید و نه کسی از کلیسا شما را در حال خروج از کتاب‌فروشی مخصوص بزرگسالان خواهد دید. فقط کاربر و گیرنده پیام از این موضوع آگاهی دارند. کسی نمی‌تواند بفهمد شخصی که به اینترنت متصل است، مشغول چه کاری است.

(۲) راحتی و آسودگی:

شما درخانه خود می‌توانید با نوک انگشتانتان با دنیا ارتباط داشته باشید. با چند ضربه انگشت می‌توانید داستان‌های عاشقانه، رابطه جنسی اینترنتی، بازی‌ها و کتاب‌های بزرگسالان و دیگر چیزها را به داخل خانه خود بیاورید.

(۳) گریز:

دکتر یانگ می‌نویسد: «اگر افراد در زندگی روزمره روز بدی داشته باشند، می‌توانند با مراجعه به اینترنت به تسکین و آسودگی برسند. بعضی از افراد معتاد، اینترنت را به عنوان یک مسکن و بعضی دیگر به عنوان آزاد شدن یکباره هورمون آدرنالین می‌دانند. بالاتر از این شما در اینترنت می‌توانید هر چیزی یا شخصی باشید. شما می‌توانید وزن‌تان را کمتر بگویید، اگر چه سنگین وزن باشید. خود را مجرد معرفی کنید، اگر چه متاهل باشید. و شما می‌توانید یک زندگی تخیلی و خیالی داشته باشید. از این جهت، اینترنت می‌تواند باعث گمراهی افراد شود.» (۱۵) پیامدهای اعتیاد به اینترنت و حتی کار زیاد با اینترنت که در حد اعتیاد نباشد، نتایج و پیامدهای زیان‌بخشی برای فرد و جامعه در پی داشته و آسیب‌های شدید جسمانی، مالی، خانوادگی، اجتماعی و روانی را به همراه دارد. یکی از پیامدهای فردی و اجتماعی اعتیاد و کار زیاد با اینترنت، انزوا و کناره‌گیری اجتماعی است.

پونام (۱۶) (۱۹۹۱م) معتقد است که در طی ۳۵ سال گذشته کاهش چشمگیری در ارتباطات اجتماعی افراد در آمریکا رخ داده است. مردم کمتر به رای‌گیری و کلیسا می‌روند، به ندرت موضوعات سیاسی را با همسایه‌ها در میان گذاشته یا عضویت گروه‌های دواطلبانه را قبول می‌کنند، مهمانی شام کمتری دارند و کمتر به منظورهای اجتماعی دور هم جمع می‌شوند. این موضوع پیامدهای عمده‌ای برای جامعه و فرد دارد؛ زیرا وقتی مردم از نظر اجتماعی درگیر باشند، سالم‌تر و خوشبخت‌تر زندگی می‌کنند. (۱۷)

از دیگر پیامدهای اعتیاد اینترنتی مشکلات خانوادگی و تأثیر آن بر روی روابط زناشویی، والدین و فرزندان است. امروزه اصطلاح «بیوه اینترنتی» (۱۸) برای همسر معتاد به اینترنت اطلاق می شود. آمار نشان می دهد که اعتیاد به اینترنت ممکن است به فروپاشی خانواده و طلاق منجر شود. شاید باور کردن اینکه شخصی همسر خود را فقط به علت ارتباط با فرد دیگر در اینترنت ترك می کند، برای کسانی که به اینترنت اعتیاد پیدا نکرده اند، وحشتناک به نظر برسد؛ ولی این مسئله هر روز در دنیای اینترنت اتفاق می افتد.

دکتر یانگ معتقد است که اگر چه زمان تنها عامل تعیین کننده در تعریف اعتیاد به اینترنت نیست، ولی عموماً معتادان بین ۴۰ تا ۸۰ درصد از وقت خود را با جلساتی که ممکن است هر کدام حتی تا ۲۰ ساعت طول بکشد، صرف می کنند و این کار باعث می شود اختلالاتی در میزان و زمان خواب کاربر به وجود آید. در موارد شدید حتی فرصت های کافئین برای تسهیل زمان طولانی تری در اینترنت بودن مصرف می شود. این اختلال، خستگی بیش از اندازه در بدن ایجاد می کند که کارکرد درسی و شغلی را تحت تأثیر قرار می دهد و ممکن است نظام ایمنی بدن را ضعیف کند و فرد آسیب پذیری بیشتری به بیماری ها پیدا کند. افزون بر این، به علت عدم ورزش و حرکات مناسب، مشکلات عصب های مچ و درد پشت، چشم درد و مانند آن به وجود می آید. (۱۹)

منبع : مرکز اسلامی آموزش از راه دور

<http://vista.ir/?view=article&id=254498>

آشنایی با آیکان

آیکان؛ مؤسسه اینترنتی برای اعداد و نام های اختصاص یافته یک سازمان بین المللی غیرانتفاعی است.

آیکان (ICANN) مسئول پروتکل اینترنتی، تخصیص فضای آدرس، تعیین پروتکل، مدیریت سیستم دامنه های کشوری و عمومی و مدیریت سیستم سرور ریشه (Root Server) است.

این خدمات قبلاً بر اساس قرارداد فیما بین دولت آمریکا و نهاد اینترنتی برای

اعداد تخصیص یافته (IANA) و سایر سازمانها انجام می‌شده است که در نوامبر ۱۹۹۸ بر مبنای تفاهم نامه‌ای که با وزارت بازرگانی آمریکا منعقد شد به عنوان یک شرکت خصوصی غیرانتفاعی در ایالت کالیفرنیا آمریکا به

ثبت رسید.

پیش از سال ۱۹۹۸ تنها موسسه‌ای که به کار ثبت اسامی و قانونی کردن عناوین و یا به عبارت بهتر دادن پاسپورت برای ورود به محیط وب اقدام می‌کرد موسسه استانداردهای ملی آمریکا NSI بود که چون یک سازمان دولتی به شمار می‌رفت بخوبی می‌توانست برای منافع آمریکا برنامه‌ریزی کند. در این سال بود که ایالات متحده و متخصصین اینترنت تصمیم گرفتند این وظیفه را به یک سازمان غیرانتفاعی واگذار کنند. از این بابت بود که در سال ۹۸ طی تفاهم نامه‌ای با وزارت بازرگانی آمریکا، موسسه خصوصی و غیرانتفاعی آیمان با اهداف گوناگونی تأسیس شد. از جمله این اهداف می‌توان موارد زیر را ذکر کرد:

ایجاد رقابت در ثبت دامنه‌های عمومی از طریق ازدیاد تعداد دامنه‌ها و ازدیاد تعداد مراکز ثبت (registrars)، بین‌المللی سازی مدیریت امور مربوط به اسامی و شماره‌های اینترنتی، ایجاد مکانیسم ارتباط با کلیه اقشار مختلف.

آیکان مشارکتی دولتی-خصوصی است و هدف آن حفظ ثبات در عملکرد اینترنت، افزایش رقابت، نمایندگی جوامع اینترنت بین‌المللی و توسعه سیاست‌های متناسب با مأموریتش در سطح پایین به بالا و بر اساس اجماع است. در سند تأسیس این سازمان ۲۵ هدف برای آیکان طراحی شده که بعضی از آنها به شکل تخصصی و فنی و برخی به شکل‌های رفتاری برای سازماندهی آیکان قابل شناسایی هستند.

• نقش آیکان

آیکان مسئول حل و فصل مسائل جهانی اینترنت در راستای مدیریت المانهای فنی DNS است تا از این طریق کاربران اطمینان یابند که آدرسی صحیح دریافت می‌کنند. این کار از طریق نظارت و سرپرستی بر توزیع مشخص‌کننده‌های فنی منحصر بفرد مورد استفاده در اینترنت و نمایندگی برای نام دامنه‌های مرتبه بالا (از قبیل .com، .info و غیره) انجام می‌گیرد.

سایر موارد مورد توجه کاربران اینترنت از قبیل داد و ستدهای مالی، کنترل محتوای اینترنت، نامه‌های الکترونیکی ناخواسته (spam) و محافظت از داده‌ها خارج از محدوده مأموریت فنی و در نتیجه حیطه وظایف آیکان است.

• چالش‌های فرارو در ICANN

یکی از مهمترین چالش‌ها در رابطه با آیکان حوزه حقوقی آن است. با توجه به اینکه این شرکت در آمریکا قرار دارد، از قوانین این کشور تبعیت می‌کند. از اینرو تغییر حوزه حقوقی آیکان بسیار حائز اهمیت است تا دعاوی بین‌المللی در حوزه‌ای مبتنی بر نظام حقوقی بین‌المللی مطرح شود.

چالش مهم دیگر بحث new TLD ها می‌باشد. از آنجایی که DNS سرورهای اصلی در همه دنیا پراکنده‌اند و در تمام قاره‌ها وجود دارند، امکان فروش لیسانس TLDهای جدید از طریق مزایده در بازار بین‌المللی وجود دارد. اما آیکان اداره TLDها را به شرکت‌های آمریکایی واگذار می‌کند و آنها از محل فروش Domain name ها سود سرشاری بدست می‌آورند.

از اینرو تلاش برای تغییر مدیریت حقوق آیکان و اداره TLDهای جدید بسیار حائز اهمیت است.

• آیکان چگونه کار می‌کند؟

در داخل ساختار آیکان، دولت‌ها و سازمان‌ها با همکاری کسب و کارها و افراد ماهر و درگیر در ایجاد و حفظ اینترنت جهانی همکاری می‌کنند. نوآوری و ادامه رشد اینترنت چالش‌های جدیدی را در زمینه حفظ ثبات اینترنت بوجود می‌آورد.

کنترل آیکان برعهده هیئت مدیره‌ای بین‌المللی است که سرپرستی فرآیند توسعه سیاست را برعهده دارد. رئیس آیکان به‌همراه کارمندان از سه قاره جهان به دنبال این هستند که بتوانند به تعهدات آیکان به جامعه اینترنتی عمل کنند.

به منظور پاسخگویی به تقاضای اقتصاد و فناوری‌های به سرعت در حال تغییر، فرآیند توسعه سیاست‌گذاری با همکاری سه سازمان صورت می‌گیرد. کمیته‌های مشورتی از سازمان‌ها و جوامع فنی به منظور اتخاذ سیاست‌های مؤثر و مناسب، با این سه سازمان همکاری دارند. بیش از ۸۰ دولت از طریق کمیته مشورتی دولتی GAC توصیه‌های خود را به هیئت مدیره آیکان منتقل می‌کنند.

• کمیته‌های فعال: کمیته مشورتی دولتی GAC، کمیته مشورتی امنیت و ثبات SSAC، کمیته مشورتی آزاد ALAC، کمیته مشورتی سرور ریشه RSSAC و گروه فنی ارتباط.

• سازمان‌ها: سازمان حمایت از نام دامنه‌هایی با کد کشورها ccNSO، سازمان حمایت از نام دامنه‌های عمومی GNSO، سازمان حمایت از آدرس ها ASO.

در رأس این کمیته ها و سازمان ها هیئت مدیره آیکان قرار دارد.

• کمیته مشورتی دولتی GAC

کمیته مشورتی دولتی آیکان یک کمیته مشورتی است که متشکل از نمایندگان از دولت ها، سازمان های دولتی چند ملیتی و سازمان های تشکیل شده به دلیل پیمان نامه ها (مانند ناتو) و اقتصادهای مستقلی است که در نشست های بین المللی مشخص شده اند. این کمیته شامل متخصصان دولتی از ۸۵ کشور جهان و اقتصاد مستقل می باشد. با شرکت در جلسات GAC اعضاء می توانند بر سیاست های متمرکز بر مدیریت سیستم نام دامنه ها DNS و مسائل مرتبط با آن که بر عملکرد اینترنت تأثیرگذار است، نفوذ داشته باشند.

کمیته مشورتی دولتی نقش مهمی در ساختار آیکان بر عهده دارد. این کمیته نه تنها ساز و کارهایی را فراهم می آورد که بر اساس آن اقتصادها و دولت ها و سازمان های بین دولتی بر اساس آن توصیه هایی را به آیکان ارائه می دهند بلکه حتی این اطمینان را ایجاد می کند که آیکان می تواند از دولت ها مشاوره بگیرد. مشاوره های به عمل آمده از GAC در سطوح مختلف آیکان لحاظ می شود و باید خاطرنشان کرد که GAC نقشی در رای گیری های تعیین هیئت مدیره آیکان ندارد. در شرایطی که هیئت مدیره آیکان توصیه های رسمی از سوی GAC توسط هیئت مدیره به تصویب رسیده است.

• حاکمیت اینترنت و آیکان

پس از تأسیس آیکان مقرر شد، پس از دو سال آیکان شرایط لازم را جهت انتقال کامل امور ذیربط از وزارت بازرگانی آمریکا به بخش خصوصی فراهم آورد، ولی علیرغم موفقیت هایی این انتقال عملی نشد و این تفاهم نامه چندبار تمدید شد و هر بار مجموعه ای از اهداف جدیدی در جهت پیشبرد آیکان به سمت استقلال بر آن افزوده شد. آخرین زمان تمدید در سال ۲۰۰۲ بود که تفاهم نامه تا پایان سپتامبر ۲۰۰۶ تمدید شد. جدیدترین قرارداد

یک موافقتنامه ۵ ساله است که شامل مجموعه ای از قراردادهای یک ساله می باشد.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=360882>

آشنایی با برخی اصطلاحات مخابراتی مورد استفاده در اینترنت

• آشنایی با اصطلاحات مخابراتی

▪ خطوط آنالوگ معمولی:

منظور از این خطوط همان خطوط تلفنی معمولی می باشد. نرخ انتقال Data توسط این خطوط حداکثر ۳۳,۶ Kb/s می باشد. استفاده از این خطوط برای اتصال به اینترنت در کشورمان بسیار رایج می باشد.

▪ T1:

نام خطوط مخابراتی مخصوصی است که در آمریکا و کانادا ارائه می شود. بر روی هر خط T1 تعداد ۲۴ خط تلفن معمولی شبیه سازی می شود. هر خط T1 می تواند حامل ۱,۵ MB/s پهنای باند باشد.

▪ E1:

نام خطوط مخابراتی مخصوصی است که در اروپا و همچنین ایران ارائه می شود. بر روی هر خط E1 تعداد ۳۰ خط تلفن معمولی شبیه سازی می شود. هر خط E1 می تواند حامل ۲ MB/s پهنای باند باشد. نرخ انتقال Data توسط این خطوط جهت مودمهای ارائه شده در ایران حداکثر ۵۶ Kb/s می باشد. که البته در صورت فراهم نمودن مودمهای سریعتر کاربر میتواند برابر

سرعت مودم خود دیتا را دریافت نماید. مشخصه این سیستم پیش شماره متفاوت آنها نسبت به خطوط عادی میباشد.

• ISDN:

اساس طراحی تکنولوژی ISDN به اواسط دهه ۸۰ میلادی باز میگردد که بر اساس یک شبکه کاملاً دیجیتال پی ریزی شده است. در حقیقت تلاشی برای جایگزینی سیستم تلفنی آنالوگ با دیجیتال بود که علاوه بر داده های صوتی، داده های دیجیتال را به خوبی پشتیبانی کند. به این معنی که انتقال صوت در این نوع شبکه ها به صورت دیجیتال می باشد. در این سیستم صوت ابتدا به داده ها ی دیجیتال تبدیل شده و سپس انتقال می یابد. ISDN به دو شاخه اصلی تقسیم می شود. N-ISDN و B-ISDN. B-ISDN بر تکنولوژی ATM استوار است که شبکه ای با پهنای باند بالا برای انتقال داده می باشد که اکثر BACKBONE های جهان از این نوع شبکه برای انتقال داده استفاده می کنند (از جمله شبکه دیتا ایران). نوع دیگر B-ISDN یا ISDN با پهنای باند پایین است که برای استفاده های شخصی طراحی شده است.

در ی مهم وجود دارد. BRI و PRI. نوع PRI برای ارتباط مراکز تلفن خصوصی (PBX) ها با مراکز تلفن محلی طراحی شده است. E1 یکی از زیر مجموعه های PRI است که امروزه استفاده زیادی دارد. E1 شامل سی کانال حامل (B-Channel) و یک کانال برای سیگنالینگ (D-Channel) میباشد که هر کدام ۶۴Kbps پهنای باند دارند. بعد از سال ۹۴ میلادی و با توجه به گسترش اینترنت، از PRI ISDN ها برای ارتباط ISP ها با شبکه PSTN استفاده شد که باعث بالا رفتن تقاضا برای این سرویس شد. همچنانکه در ایران نیز ISP هایی که خدمات خود را با خطوط E1 ارائه می کنند روز به روز در حال گسترش است. نوع دیگر BRI، ISDN است (نوعی که در کیش از آن استفاده شده) که برای کاربران نهایی طراحی شده است. این استاندارد دو کانال حامل ۶۴Kbps و یک کانال برای سیگنالینگ با پهنای باند ۱۶Kbps را در اختیار مشترک قرار می دهد. این پهنای باند در اواسط دهه ۸۰ میلادی که اینترنت کاربران مخصوصی داشت و سرویسهای امروزی همچون Voip، MultiMedia، HTTP و ... به وجود نیامده بود، مورد نیاز نبود همچنین برای مشترکین عادی تلفن نیز وجود یک ارتباط کاملاً دیجیتال چندان تفاوتی با سیستمهای آنالوگ فعلی نداشت و به همین جهت صرف هزینه های اضافی برای این سرویس از سوی کاربران بی دلیل بود و به همین جهت این تکنولوژی استقبال چندانی نشد تنها در اوایل دهه ۹۰ بود که برای مدت کوتاهی مشترکین ISDN افزایش یافتند. پس از سال ۹۵ نیز با وجود تکنولوژیهای با سرعتهای بسیار بالاتر مانند ADSL که سرعتی حدود ۸Mb/s برای دریافت و ۶۴۰Kb/s را برای دریافت با هزینه کمتر از ISDN در اختیار مشترکین قرار میدهد، انتخاب ISDN از سوی کاربران عاقلانه نبود. در حقیقت می توان گفت که ISDN BRI که در زمانی به وجود آمد که نیازی به آن نبود و زمانی که به آن نیاز احساس می شد، با تکنولوژیهای جدید تری که سرعت بالاتر و قیمت بیشتر داشتند جایگزین شده بود.

• Leased Line یا Digital Subscriber Line یا DSL:

خطی است که بصورت نقطه به نقطه دو محل را به یکدیگر متصل می کند که از آن برای تبادل Data استفاده می شود. این خط دارای سرعت بالایی برای انتقال Data است. نکته قابل توجه این که در دو سر خط Leased باید مودمهای مخصوصی قرار داد.

• خط Asynchronous Digital Subscriber Line یا ADSL:

همانند خطوط DSL بوده با این تفاوت که سرعت انتقال اطلاعات آن بیشتر است.

• Wireless:

یک روش بی سیم برای تبادل اطلاعات است. در این روش از آنتنهای فرستنده و گیرنده در مبدأ و مقصد استفاده می شود. این آنتنها باید رو در روی هم باشند. برد مفید این آنتنها بین ۲ تا ۵ کیلومتر بوده و در صورت استفاده از تقویت کننده تا ۲۰ کیلومتر هم قابل افزایش است. از نظر سرعت انتقال Data این روش مطلوب بوده اما بدلیل ارتباط مستقیم با اوضاع جوی و آب و هوایی از ضریب اطمینان بالایی برخوردار نیست.

• Leased Modem :

به مودم هایی گفته می شود که در دو طرف خط Leased قرار می گیرند. از جمله این مودم ها می توان به , Patton , Paradyne , WAF , PairGain اشاره کرد. از میان انواع مودم های Leased مدل Patton در کشورمان رایج تر بوده و دارای مدل های زیر است: (Upto ۱۲۸Kb/s) ۱۰۹۲A و (Upto ۲Mb/s) (۱۰۸۸C) و (Upto ۲Mb/s) (۱۰۸۸i) مدل ۱۰۸۸i مودم/ روتر بوده و برای کار Bridge بیشتر استفاده می شود.

• ChannelBank:

دستگاهی است که از آن برای تبدیل خطوط E1 به خطوط تلفن معمولی و بالعکس استفاده می شود.

• انواع Modem

مودمها دارای انواع مختلفی هستند که مهمترین آنها عبارتند از:

(۱) Analog Modems:

از این مودمها برای برقراری ارتباط بین دو کامپیوتر (User و ISP) از طریق یک خط تلفن معمولی استفاده می شود. انواع گوناگونی از این نوع مودم در بازار یافت می شود که برخی از آنها عبارتند از: Dlink , Rockwell , Acorp و

(۲) Leased Modems:

استفاده از این مودمها در دوسر خط Leased الزامی است. مدل های معروف این نوع مودمها عبارتند از: , Patton , Paradyne , WAF , PairGain Watson

Satellite: به معنای ماهواره می باشد. امروزه بسیاری از ماهواره ها خدمات اینترنت ارائه می کنند. برخی از آنها عبارتند از: , Taicom , Sesat

Telestar ۱۲ , EuroAsia Sat IntelSat ۹۰۲ , France Telecom , ArabSat

• Bandwidth:

به اندازه حجم ارسال و دریافت اطلاعات در واحد زمان Bandwidth گفته می شود. واحد اصلی آن بیت بر ثانیه می باشد. هنگامی یک ISP می خواهد پهنای باند خود را چه از طریق دیش و چه از طریق سایر روشها تهیه کند باید میزان پهنای باند درخواستی خود را در قراردادش ذکر کند. معمولاً پهنای باند برای ISPهای خیلی کوچک ۶۴KB/s است و برای ISPهای بزرگتر این مقدار افزایش می یابد و برای ISPهای خیلی بزرگ تا ۲MB/s و حتی بیشتر هم می رسد. پهنای باند بر دو نوع است:

(۱) Shared Bandwidth: این نوع پهنای باند ارزان تر بوده و در آن تضمینی برای تأمین پهنای باند طبق قرارداد برای مشترک وجود ندارد. چراکه این

پهنای باند بین تعداد زیادی ISP مشترک بوده و همگی از آن استفاده می کنند. بنابراین طبیعی است که ممکن است در ساعات پر ترافیک ISP

نتواند از پهنای باند درخواستی خود بهره ببرد.

۲) Dedicated Bandwidth: این نوع پهنای باند گران تر بوده اما در آن استفاده از سقف پهنای باند در تمام ساعات شبانه روز تضمین شده است. زیرا پهنای باند بصورت اختصاصی به مشترک اختصاص یافته است.

• Bandwidth Quality:

به معنای کیفیت پهنای باند می باشد. کیفیت پهنای باند به دو عامل زیر بستگی دارد:

۱) Ping Time: به مدت زمانی گفته می شود که یک Packet از ISP به مقصد یک Host فوی (مثلاً "www.yahoo.com") در اینترنت ارسال شده و پس از دریافت پاسخ مناسب دوباره به ISP باز می گردد. هرچه این زمان کمتر باشد پهنای باند از کیفیت بهتری برخوردار است.

۲) Packet Loss: هنگامی که یک Packet به اینترنت ارسال می شود ممکن است که بدلیل مختلف مفقود شده و یا از دست برود. Packet Loss عبارت است از نسبت Packet های از دست رفته و مفقود شده به کل Packet ها. هر چه این نسبت کمتر باشد پهنای باند از کیفیت بهتری برخوردار است.

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=274645>

آشنایی با تکنولوژی DSL

امروزه، اینترنت می‌رود که به عنوان جزء لاینفک زندگی انسان این عصر قرار گیرد. بدون شک حتی اگر یکبار هم شده با این تکنولوژی روز دنیا برخورد کرده باشید به نقش وسیع و اهمیت و لازمه حضور آن پی خواهید برد. همان اندازه که روز به روز به اهمیت وجودی اینترنت افزوده می شود به موازات آن سرعت دستیابی به اطلاعات از طریق این تکنولوژی نیز اهمیت فراوانی پیدا می کند. به همین جهت راه حل های متفاوتی در جهت اتصال به شبکه

جهانی پیشنهاد می شود که بی شک آسان ترین و کم هزینه ترین روش همیشه مورد توجه قرار می گیرد. در این بین تکنولوژی DSL گوی سبقت را از مابقی راه حلها روده به نحوی که روزانه حداقل ۲۰۰۰۰ نفر در سطح جهان به علاقه مندان این تکنولوژی افزوده می شود. اما به راستی چرا؟ چرا تکنولوژی DSL به محبوبیتی این چنینی دست یافته است؟ شاید دلایلی که در ذیل می آید به اندازه کافی پاسخگوی این سؤال باشد.

- شما می توانید ضمن ارتباط با اینترنت، از خط تلفن خود برای مکالمات صوتی استفاده کنید.
- سرعت این ارتباط خیلی بالاتر از یک مودم معمولی است (۵/۱ mbps مقایسه با ۵۶ kbps مودمهای کنونی)
- در این شیوه لزوماً نیازی به کابل کنشی جدید ندارید بلکه می توانید از خط تلفن معمولی خود برای ارتباط استفاده کنید.

- ارتباط دائمی با شبکه اینترنت و عدم قطعی
- هزینه شارژ ماهیانه پایین تر
- مدیریت ساده تجهیزات DSL

▪ پشتیبانی از کلیه پروتکلها و بهره وری از آخرین امکانات سوئیچها چون: IP PACKET FILTERING, TRAFFIC SHAPING, VLAN

• چگونگی عملکرد تکنولوژی DSL:

(۱) آشنایی با خطوط معمولی تلفن و مشخصات آنها:

بی شک اولین سوالی که در مورد DSL مطرح می شود این است که چگونه از خط تلفن می توانید به طور همزمان برای مکالمات تلفنی و ارتباط on Line با اینترنت استفاده کنید؟ همانطوری که همگی می دانید سیستم تلفن استاندارد مبتنی بر یک زوج سیم مسی می باشد که مخابرات منطقه آن را در خانه شما نصب می کند. سیمهای مسی دارای مقدار زیادی فضا برای حمل اطلاعات بیش از مکالمات تلفنی هستند. استفاده از بخش بسیار کوچکی از کل عرض باند سیم مسی جنبه تاریخی دارد. همچنین محدود شدن فرکانسها از طرف دیگر به سوئیچها، تلفنها و سایر تجهیزات، دارد که مسئولیت انتقال صوت را برعهده دارند. اما در سیستم DSL مبنای کارکرد براساس انتقال دیجیتال اطلاعات و صوت پایه گذاری شده به همین دلیل بر محدودیتهای موجود در سیستم آنالوگ کنونی غلبه کرده است.

(۲) تجزیه سیگنال:

اغلب منازل و کاربران تجاری کوچک به یک خط DSL نامتقارن (ADSL) متصل می شوند. ADSL فرکانسهای موجود در یک خط را براساس این فرض که اغلب کاربران اینترنت اطلاعات بسیار بیشتری را نسبت به آنچه که ارسال می کنند از اینترنت دریافت می نمایند، تقسیم می کند. دو

استاندارد تقریباً ناسازگار در مورد تکنولوژی ADSL وجود دارد. استاندارد رسمی ANSI که روش DMT را برای تکنولوژی DSL پایه گذاری کرده که البته اغلب تجهیزات ADSL امروزی از این روش استفاده می کنند و استاندارد قدیمی تر به نام Carrie less Amplitude/Phase یا سیستم SCAP که قبلاً از آن استفاده می گردید. در سیستم ADSL به منظور استفاده بهینه از پهنای باند ۱/۱ مگا هرتزی خطوط مسی، آن را به ۲۵۷ کانال ۴ کیلوهرتزی تقسیم می نمایند. از آنجا که برای انتقال صوت (تلفن) تنها ۴ کیلو هرتز پهنای باند کافی است لذا کانال آخر را برای انتقال فاکس و تلفن (صوت) استفاده می نمایند و ۲۵۶ کانال دیگر را به صورت ۶۴ کانال برای ارسال اطلاعات و ۱۲۸ کانال برای دریافت اطلاعات (و مابقی ۶۴ کانال برای اطلاعات کنترلی) تقسیم بندی می نمایند، به طوریکه در بهترین وضعیت (با در نظر گرفتن ۱۹۲ کانال ۴ khz) به سرعتی معادل ۹mbps (مگابیت بر ثانیه) می رسیم که البته حداکثر سرعت مورد استفاده در ADSL ها معادل ۲/۲ mbps می باشد.

• تجهیزات DSL:

(۱) مودم DSL یا ATU-R

اغلب مشترکین خانگی به منظور دریافت اطلاعات از اینترنت از این مودم بهره می گیرند. شرکتی که سرویس DSL را ارائه می دهد معمولاً مودم را به عنوان بخشی از نیازهای نصب سیستم عرضه می نماید.

(۲) Splitte

همان طوری که ذکر شد صوت و data به طور همزمان روی خطوط مسی در تکنولوژی DSL فرستاده می شود. به منظور جدا کردن صوت و data در طرف مشترک از splitter بهره می گیرند تا data را به سمت کامپیوتر و صوت (تلفن و فاکس) را به سمت تجهیزات مربوطه هدایت کند.

(۳) DSLAM

DSLAM، خطوط ارتباطی جهت یافته از سوی تعداد زیادی از مشترکین را دریافت نموده و آنها را روی یک خط ارتباطی واحد با ظرفیت بالا به اینترنت منتقل می کند. DSLAM قادر به پشتیبانی چندین نوع DSL در یک مرکز تلفن واحد و تعداد گوناگونی از پروتکلها و روشهای مدولاسیون می باشد به علاوه DSLAM می تواند امکاناتی همچون مسیریابی یا تخصیص آدرس دینامیکی IP نیز برای مشترکین فراهم کند. در واقع DSLAM را می توان دلیل اصلی تفاوت بین سرویس دهی از طریق ADSL و از طریق مودم کابلی به حساب آورد.

• معایب DSL:

عیب اصلی سیستم DSL در این است که میزان بهره گیری شما از DSL مبتنی بر فاصله ایست که شما از سرویس ADSL دارید. ADSL یک سرویس حساس به فاصله می باشد همچنانکه طول ارتباط افزایش می یابد کیفیت سیگنال کاهش یافته و سرعت ارتباط کم می شود. حداکثر فاصله جهت سرویس دهی توسط سیستم ADSL می تواند به ۵۴۶۰ متر برسد. تکنولوژی ADSL می تواند حداکثر سرعت ۸Mbps downstream در فاصله حدود ۱۸۲۰ متر و سرعت upstream تا ۶۴۰ kbps در اختیار کاربران قرار دهد. که البته در عمل حداکثر سرعت مورد استفاده در ADSL ها ۲/۲mbps می باشد. اما چرا فاصله یک محدودیت برای سیستم DSL به شمار می رود در حالیکه این محدودیت برای مکالمات تلفنی وجود ندارد؟ جواب این سؤال در تقویت کننده های کوچکی به نام Loading coils می باشد که شرکت تلفن برای تقویت سیگنالهای صوتی استفاده میکند. که

این تقویت کننده ها با سیگنالهای ADSL سازگاری ندارند. البته پارامترهای دیگری همچون Bridge Taps و کابلهای فیبرنوری نیز می توانند تأثیر منفی روی تکنولوژی ADSL بگذارند.

• آینده DSL:

همانطوری که در مقدمه ذکر شد روزانه ۲۰,۰۰۰ نفر به علاقه مندان ارتباط از طریق DSL در سطح جهان افزوده می شود و این به نوبه خود رقابت این تکنولوژی را با تکنولوژیهای همچون مودم های کابلی و اینترنت ماهواره ای به خوبی نشان می دهد. برطبق تحقیقات انجام گرفته از طرف شرکت IDC تا سال ۲۰۰۳ تعداد مشترکین خانگی استفاده کننده از مودم کابلی فراتر از ۸۹۸۰۰۰۰ خواهد بود درحالیکه DSL در سال ۲۰۰۳ بیش از ۹۲۰۰۰۰۰ مشترک خانگی دارد. درسالهای اخیر کشور کره تنها با داشتن ۵۵ میلیون جمعیت بیشترین مصرف کننده DSL در جهان می باشد به نحوی که سئول به بهشت DSL مبدل شده است و شرکتهای فعال در زمینه شبکه در کره پیشرو این تکنولوژی در جهان می باشند.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=305015>

آشنایی با حملات pharming

امروزه، حملات phishing ساده تر و کم خطرتر از تهدیدهای آنلاینی که در حال تجربه شدن هستند، به نظر می رسند. حملات phishing به آسانی شناخته می شوند و می توان به سرعت آنها را از کار انداخت. در این مقاله مثالی از نحوه این حمله آورده شده است.

• فارمینگ pharming

تهدیدهای جدیدی که هویت و اطلاعات کاربر را هدف قرار داده اند، رویکردهای جدید امنیتی را طلب می کند.

امروزه، حملات phishing ساده تر و کم خطرتر از تهدیدهای آنلاینی که در

حال تجربه شدن هستند، به نظر می رسند. حملات phishing به آسانی شناخته می شوند و می توان به سرعت آنها را از کار انداخت. جرائم سازمان یافته از این حد گذشته و پیچیدگی آنها به طرز چشم گیری افزایش یافته است. امروزه، کاربران با اشکال مودپانه تری از حمله مواجه می شوند

و کشف و مقابله علیه آنها بسیار مشکل تر است.

- حملات pharming چیست

گونه ای جدید از حمله این گونه جدید حمله بعنوان pharming شناخته می شود. Pharming بجای اینکه کاربر را گول بزند تا به یک ایمیل تقلبی پاسخ دهد تا او را به یک وب سایت جعلی هدایت کند، برای فریب دادن کاربر برای تسلیم هویت و اطلاعات حساسش، از روش های زیرکانه تری استفاده می کند. این حملات از اسب های تروا (تروجان) برای نصب برنامه های کلیدخوان و برنامه های هدایت کننده استفاده می کنند تا به یک نفوذگر اجازه دهند کلمات عبور و شماره کارت های اعتباری را بدست آورد، بدون اینکه کاربر مجبور به انجام کاری غیرعادی باشد.

- حمله pharming چگونه انجام می شود

در اینجا دو مثال از نحوه این حمله آورده شده است

۱) کاربر یک ایمیل ظاهراً صحیح را باز می کند که او را تشویق می کند تا فایل الحاقی به ایمیل را باز کند. این فایل الحاقی بصورت مخفیانه یک #۶۵۵۲۳;کلیدخوان#۶۵۵۲۳; (برنامه ای است که کلیدهایی را که توسط کاربر زده می شود، ثبت می کند) نصب می کند. هنگامی که کاربر به بانک آنلاین خود سر می زند، کلیدخوان این را تشخیص می دهد و ورودی های صفحه کلید کاربر را هنگامی که وی اسم و کلمه عبور را تایپ می کند، ثبت می کند. سپس این اطلاعات برای نفوذگر ارسال می شود تا برای دسترسی به حساب کاربر استفاده شود.

۲) یک کاربر ممکن است با دانلود کردن یک فایل یا مشاهده یک وب سایت که حاوی ActiveX control است، سهواً یک #۶۵۵۲۳;هدایت کننده#۶۵۵۲۳; (redirector) را روی سیستم خود نصب کند. این کار باعث می شود که فایل های موجود در سیستم دچار تغییراتی شود و هنگامی که کاربر به بانک آنلاین خود سر می زند، به وب سایت نفوذگر هدایت شود. این عمل می تواند با مسموم کردن سرور DNS انجام گیرد که برای آدرس بانک آنلاین کاربر، IP وب سایت نفوذگر را می فرستد. حملات پیچیده تر می توانند ارتباط را با بانک کاربر برقرار کنند و هنگامی که پروسه در حال انجام است، ترافیک عبوری بین کاربر و بانک (شامل کلمات عبور و اطلاعات شخصی) را مشاهده کنند. در اصل نفوذگر خود را بین کاربران و بانک قرار می دهد.

- در برابر حمله pharming چه می توان کرد؟

از نظر تاریخی، رویکرد امنیتی که برای این نوع از حملات بکار گرفته شده است، مشابه مفهوم گارد مرزی (Boarder Guard) بوده است. ورود موارد زیان رسان را به کامپیوتر متوقف کنید و جلوی کاربر را از رفتن به مکان های بد بگیرید. ابزارهایی مانند آنتی ویروس، ضدجاسوس، فایروال ها و تشخیص دهندگان نفوذ، همگی چنین رویکردی دارند. به هر حال، همچنانکه حملات به رشد خود ادامه می دهند و پیچیده تر می شوند، نمی توان از احتمال نصب شدن موفقیت آمیز یک کلیدخوان یا هدایت کننده علیرغم این گاردهای مرزی، غافل ماند.

برای سروکار داشتن با این احتمال، رویکرد متفاوت دیگری مورد نیاز است. علاوه بر ابزارهایی که ذکر آنها رفت، نیاز است که هویت و اطلاعات کاربران توسط محافظ شخصی (body guard) مراقبت شود. یعنی، نیاز است که هویت و اطلاعات شخص بدون در نظر گرفتن نوع حمله و جایی که اطلاعات کاربر به آنجا می رود، همواره امن باقی بماند. این نوع امنیت قابلیت های محافظ شخصی را برای هویت کاربر ایجاد می کند و اهمیتی ندارد که اطلاعات کاربر به کجا فرستاده می شود و کلیدخوان نصب شده است و یا اینکه نفوذگر می تواند ترافیک اینترنت را نظارت کند.

- قابلیت های امنیتی برای محافظ شخصی در کاربری اینترنت

دو قابلیت امنیتی وجود دارد که می تواند توانایی این محافظ شخصی را پیاده کند.

- تصدیق هویت قوی strong authentication

اولی تصدیق هویت قوی (strong authentication) است. امروزه، کاربران عموماً برای محافظت از هویتشان به یک کلمه عبور اطمینان می کنند، اما احتمال زیادی وجود دارد که کلمه عبور توسط کسی که نظاره گر login است، دزدیده شود. داشتن یک عامل اضافی برای تصدیق هویت، یعنی چیزی که کاربر باید بصورت فیزیکی داشته باشد علاوه بر آنچه که می داند، می تواند یک هویت آنلاین را در برابر حمله محافظت کند. این کار قابل مقایسه با چگونگی تأیید هویت کاربران در ماشین های خودپرداز بانک است. کاربران هم کارت بانکی دارند و هم PIN را می دانند. با تصدیق هویت قوی، اگر کلیدخوان هم نصب شده باشد، می تواند تنها کلمه عبور را بگیرد و نه عامل فیزیکی استفاده شده در پروسه تصدیق هویت را. کلمه عبور به تنهایی و بدون فاکتور فیزیکی نمی تواند توسط نفوذگر برای دسترسی به حساب کاربر مورد استفاده قرار گیرد.

- رمزنگاری مداوم SSL Secure Socket Layer

توانایی مهم دوم رمزنگاری مداوم است. امروزه، SSL (Secure Socket Layer) از اطلاعات ارسال شده توسط کاربران بگونه ای محافظت می کند که انگار تنها به سرور هدف ارسال می شوند. برای مثال، اگر یک کاربر کلمه عبور خود را وارد کند، به راحتی تا زمان رسیدن به و ب سرور در طرف دیگر، قابل مشاهده است. در مورد یک حمله هدایت کننده، ارتباط امن در سایت نفوذگر پایان می پذیرد و قبل از اینکه به سازمان آنلاین قانونی ارسال شود، دیتای کاربر در معرض افشاء قرار می گیرد. رمزنگاری مستمر می تواند از دیتا، بدون در نظر گرفتن امنیت ارتباط، محافظت کند. ورودی های کاربر قبل از ترک کامپیوتر کاربر رمز می شوند و می توانند تنها توسط سازمان قانونی که به سرورهای طرف دیگر دسترسی دارد، رمزگشایی شوند. حتی اگر دیتا به این سرور نرسد، رمز شده باقی خواهد ماند و برای یک نفوذگر قابل استفاده نیست.

این دو قابلیت به همراه هم، می توانند نقش محافظ شخصی را برای محافظت از هویت و اطلاعات کاربر در دنیای خصمانه! اینترنت ایفاء کنند.

- بررسی دنیای واقعی

چند انتخاب وجود دارند که می توانند امنیت محافظ شخصی را فراهم کنند اما باید با استفاده از نیازهای دنیای واقعی اینترنت ارزیابی شوند. چنانچه کاربر با یک تکنولوژی احساس راحتی نکند، آن را نخواهد پذیرفت. اگر تکنولوژی خیلی گران باشد، نه برای کاربر انتهایی قابل تهیه خواهد بود و نه برای سازمان مربوطه.

- آخرین کلام

چندین عامل وجود دارد که باید به هنگام تشویق کاربران به پذیرش تکنولوژی مورد نظر توجه قرار گیرند:

- نرم افزار کلاینت - هر نیازی به دانلود و نصب نرم افزار به عنوان یک مانع است...
 - واسط نرم افزار - خطرات و پیچیدگی که کاربر برای پیاده سازی تجربه می کند...
 - راحتی استفاده - مخصوصاً برای تصدیق هویت دو عامله! ، راحتی استفاده شامل قابلیت حمل، دوام است. سهولت کار با واسط کاربر نیز مورد توجه جدی است.
- مشخصاً زمانی که از این نوع فناوری با مقیاس بالا بکارگرفته شود، هزینه این رویکرد می تواند در امکانپذیری آن موثر باشد. اگر هزینه کل سیستم خیلی بالا باشد، سازمان ها برای برقراری این امنیت اضافی برای یک مورد تجاری مورد قبول، نیاز به مطالبات مالی از کاربران دارند. در این موارد کاربران به راحتی راضی به پرداخت های اضافی برای برقراری این امنیت بیشتر نمی شوند.
- به این منظور تکنولوژی های محافظ شخصی باید سطح بالایی از امنیت را در حالی که هزینه کمی در بردارند و برای استفاده آسان هستند، فراهم کنند.

<http://vista.ir/?view=article&id=283089>

آشنایی با عملکرد تروجانها

با گسترش فرهنگ استفاده از کامپیوتر و راهیابی آن به ادارات، منازل، این ابزار از حالت آکادمیک و تحقیقاتی در آمد و میدل به پاره ای از نیازهای معمول زندگی شد. یکی از دستاوردهای این پیشرفت، ظهور شبکه اینترنت است که به سرعت در کشورها توسعه یافته و به یک پدیده اجتماعی میدل گشته است. اجتماع بزرگ کاربران اینترنت در سرتاسر دنیا از هر منطقه و نژادی که باشند شامل افراد خوب و بد خواهند بود، عده ای در جهت کسب منافع برای خود و دیگران تلاش می کنند و عده ای در جهت جذب منابع دیگران برای خود. با توجه به نو پا بودن اینترنت نمی توان انتظار داشت که

یک فرهنگ صحیح و غنی بر آن حاکم شده باشد و لذا احتمال سرقت اطلاعات و یا دستکاری و انهدام آنها بنا به انگیزه های ناسالم، اهداف سیاسی، جذب نامشروع ثروت می رود. در اینجا درباره چگونگی کار تروجان

ها، انواع آنها و چگونگی تشخیص و مقابله با آنها به نکات مفیدی اشاره می شود. ذکر این نکته لازم است که به دلیل گستردگی استفاده از سیستم عامل ویندوز در ایران، مطالب ارائه شده درباره تروجانهای تحت ویندوز می باشد.

• یک Trojan Horse چیست؟

می توان تعاریف زیر را مطرح کرد: یک برنامه ظاهرا بدون نویسنده یا به عبارتی با یک نویسنده غیر مشخص که اعمال ناشناخته و حتی ناخواسته از طرف کاربر انجام دهد. یک برنامه قانونی و معروف که داخلش دگرگون شده است، بطوری که کدهای ناشناخته ای به آن اضافه گردیده و اعمال شناخته نشده ای بطور ناخواسته از طرف کاربر انجام می دهند. هر برنامه ای که ظاهر مطلوب پسندیده ای به همراه برخی از اعمال مورد نیاز داشته باشد بطوریکه کدهای محقق شده ای که از نظر کاربر مخفی است درون آن موجود می باشد. یک سری اعمال نا شناخته و غیر منتظره ای که بطور حتم با نظر کاربر نبوده است را انجام می دهد. اسب تراوا نامی است که از یک افسانه قدیمی گرفته شده که درباره چگونگی نفوذ یونانیان بر محل دشمنان خود از طریق ساختن یک اسب بزرگ و هدیه دادن آن به دشمن که نیروهایشان در داخل مجسمه اسب قرار گرفته بودند. هنگام شب سربازان یونانی اسب را شکستند و به دشمنانشان حمله نمودند و بطور کامل آنها غافلگیر کردند و در جنگ فاتح میدان شدند.

• تروجان ها چگونه کار می کنند؟

تروجان ها به دو قسمت تقسیم می شوند. یک قسمت Client (خدمات گیرنده) و دیگری Server (خدمات دهنده). وقتی قربانی ندانسته قسمت Server را روی سیستم خودش اجرا می کند. حمله کننده بوسیله قسمت Client با Server که روی کامپیوتر قربانی است متصل می شود و از آن پس می تواند کنترل سیستم قربانی را در دست بگیرد. پروتکل TCP/IP که استاندارد معمول برای برقراری ارتباطات است به این تروجان آلوده می شود و تروجان از طریق آن کارش را انجام می دهد. البته لازم به ذکر است که برخی اعمال تروجانها نیز از پروتکل UDP استفاده می کنند. معمولا زمانی که Server روی کامپیوتر قربانی اجرا می شود. خود را در جایی از حافظه مخفی می کند تا پیدا کردن یا تشخیص آن مشکل شود و به برخی درگاههای خاص (Port) گوش می دهد تا ببیند درخواست ارتباطی به سیستم از طرف حمله کننده آمده است یا نه، از طرفی رجیستری را نیز به گونه ای ویرایش می کند که برخی از اعمال بطور خودکار روی سیستم شروع به کار کنند. برای نفوذ کننده لازم است که IP قربانی را بداند برای اینکه بتواند به سیستم او متصل شود. اکثر فریب به اتفاق تروجانها بصورتی برنامه ریزی شده اند که IP قربانی را برای حمله کننده ارسال می کنند همانند سیستم پیام گذار از طریق ICQ یا IRS. این زمانی اتفاق می افتد که قربانی IP دینامیک داشته باشد بدین معنی که هر زمان به اینترنت متصل می شود و یک IP متفاوت از قبل داشته باشد که اغلب سیستم هایی که به روش dial-up به اینترنت متصل می شوند از این قانون پیروی می کنند. کاربران ASDL معمولا IP های ثابت دارند به همین علت IP آلوده شده همواره برای حمله کننده شناخته شده است و این حالت باعث تسهیل در امر اتصال به سیستم قربانی می گردد. اغلب تروجانها از روش شروع اتوماتیک استفاده می کنند. بصورتی که اگر شما کامپیوترتان را خاموش کنید آنها قادر خواهند که فعالیتهايشان را مجددا آغاز کنند و دسترسی لازم به حمله کننده را روی سیستم شما بدهند و

ساختن تروجانها با قابليت شروع روشهاي هستند كه هميشه مورد استفاده قرار مي گيرند. يكي از اين روشها، ملحق كردن تروجان به يك فايل اجرايي كه کاربرد زيادي دارد مي باشد، به عبارت ديگر محلق نمودن تروجان به يك برنامه پركاربرد، موجب عملي شدن تفكرات حمله كننده خواهد شد. روشهاي شناخته شده نيز همانند دستكاري فايلهاي رجستري ويندوز مي تواند به عملي شدن افكار حمله كننده بيانجامد. فايلهاي سيستمي ويندوز قرار دارند كه مي توانند بهترين انتخابهاي حمله كنندگان باشند. به جهت اينكه دوستان بتوانند سيستم خود را در برابر اين حمله ها محافظت نمايند، قسمتهاي مختلف ويندوز كه مي توان از آن استفاده نمود را در اينجا بررسي مي كنيم.

• پوشه شروع خودكار

پوشه اي كه بصورت خودكار در شروع كار ويندوزفراخواني مي شود و فايلهاي داخل آن بصورت اتوماتيك اجرا مي شوند در آدرس زير قرار دارند.

C: windows start Menu programs startup

البته فرض براي اين است كه سيستم عامل ويندوز در درايو C و در شاخه windows نصب شده باشد.

فايل Win.ini

فرمت شروع خودكار در اين فايل بصورت زير مي باشد:

Load= Trojan.exe

Run = Trojan.exe

فايل System.ini

فرمت بكارگيري تروجان در اين فايل سيستمي بصورت زير است:

Shell= explorer.exe Trojan.exe

باعث مي شود بعد از هر بار اجراي Explorer فايل Trojan.exe اجرا شود.

فايل Wininit.ini

اين فايل توسط Setup.exe برنامه هاي نصب شوند مورد استفاده قرار مي گيرد. بدين صورت كه يك بار اجرا شود، قابليت حذف خودكار را نيز دارد كه براي تروجان ها بسيار سهل مي باشد.

Winstart.bat

اين فايل دسته اي هم در ابتدای شروع به كار ويندوز فراخواني شده و فرامين داخل آن به ترتيب اجراي مي شوند كه تروجان مي تواند با افزودن خط زير خود را در حافظه بار كند.

Trojan.exe @

فايل Autoexec.bat

اين فايل دسته اي هم از فايلهاي معروف فراخواني شده در ابتدای كار سيستم عامل مي باشد كه مي توان با دستكاري و اضافه نمودن خط زير بر آن تروجان مورد نظر را در سيستم قرباني اجرا نمود:

C: Trojan.exe

فایل Config.sys

این فایل نیز از معروفترین فایل‌های پیکر بندی سیستم است و می تواند در امر اجرای تروجان کاربرد داشته باشد.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=317500>

آشنایی با فناوری پورتال و کاربردهای آن

• پیدایش پورتال

همچنان که استفاده از اینترنت در اوایل سال ۱۹۹۴ آغاز شد و سرعت گرفت، تعداد وب سایتها نیز به شدت افزایش پیدا کرد. این پدیده که به خودی خود تقویت می شد، منجر به ضرورت یافتن راهی برای کمک به امر ناوبری اطلاعات [۱] شد. به این منظور دو نوع از وب سایتها یعنی "فهرست های راهنما" [۲] و "موتورهای جستجو" [۳] پا به عرصه ظهور گذاشتند [۱].

فهرست های راهنما راهنمایان وب بودند که متشکل از ویراستاران انسانی بوده و بر اساس مقولات مختلفی مانند هنر، تجارت، خبر، بهداشت و غیره سازماندهی شده بودند. نتیجه نهایی، معمولاً یک "پیوند" [۴] به یکی از صفحات معین وب بود که اطلاعات مورد نظر کاربر را در خود داشت.

از طرف دیگر، موتورهای جستجو کلمات کلیدی را از روی صفحات وب در

بانکهای اطلاعاتی گردآوری و تنظیم می کردند که جستجوگران می توانستند به پرس و جو درباره آنها بپردازند. با وجود گسترش و تکامل موتورهای

جستجو همچنان این سؤال به عنوان یک چالش مطرح بود که چگونه دقیقاً چیزی را به کاربر بدهیم که او می‌خواهد؟ روند تکاملی وب سایت‌ها سبب شد تا به تدریج استراتژی‌های خود را از "پیوند دادن سریع کاربران" به "سایت‌های مقصد" تبدیل نمایند. در این مرحله ناظران صنعتی به فهرست‌های راهنما و جستجوی اولیه عنوان "پورتال" را دادند. این اصطلاح را در سال ۱۹۹۷ هالسی مینور [۵] که در آن زمان رئیس [۶] CNET بود، ابداع کرد. این کلمه به همان معنای عادی "دروازه" و "درگاه" است [۱].

در حوزه اینترنت تعریف پورتال ماهیت متغیر خود را حفظ کرد. در ساده‌ترین معنا، پورتال دروازه‌ای است به وب. پورتال سکوی پرتابی است که هر کاربر قبل از رفتن به سراغ مقصدهای دیگر باید به صورت یک صفحه مبدأ از آن استفاده کند. مارشاک [۷] معاون گروه پاتریشیا سبولد [۸] می‌گوید: "پورتال‌ها باعث کاهش میزان پرسه زدن افراد در وب می‌شوند." [۱]. در عین حال پورتال‌ها به تدریج تبدیل به سایت‌هایی شدند که هر کاربر در سراسر روز به منظور مدیریت طیف وسیعی از فعالیت‌های روزمره خود، به سراغ آنها می‌رود مانند بررسی کامل تیتراهای خبری، قیمت سهام، ارسال نامه الکترونیکی و پیام‌های دوربرد و پیوستن به تالارهای گفتگو.

از اینرو پورتال‌ها وظایف بسیار متفاوتی را انجام می‌دهند ولی جوهره همگی آنها متشکل از پنج عنصر اصلی است: جستجو، مدیریت محتوا، مدیریت کاربر، ایجاد گروه‌های کاری و توسعه خلاقیت فردی.

• پورتال‌های سازمانی

از اوایل سال ۱۹۹۷ که استفاده از پورتال‌ها در عرصه‌های مختلف کاوش و بازیابی اطلاعات در اینترنت مورد توجه قرار گرفت، بسیاری از سازمان‌های تجاری و غیرتجاری به فکر طراحی و ایجاد پورتال‌های سازمانی برای خود و پرسنل و کاربران یا به عبارت بهتر مشتریان‌شان افتادند. شرکت‌هایی مانند مایکروسافت [۹] و آی بی ام [۱۰] هم وارد این میدان شدند که این رقابت همچنان ادامه دارد.

پورتال‌های سازمانی اساساً با دو هدف طراحی و در سطح سازمانها مستقر شدند. این دو هدف شامل مدیریت متمرکز اطلاعات سازمانی در مؤسسات و ارائه خدمات اطلاعاتی روزآمد می‌باشد. پورتال‌های سازمانی از یک سو امکان مدیریت متمرکز در سازمان را برای مدیران و معاونان مؤسسات و سازمانها فراهم می‌کنند و پنجره‌ای شفاف از سازمان را در مقابل چشم آنها قرار می‌دهند و از سوی دیگر کاربران و مشترکین خود را از آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به حوزه‌های کاری و تجاری آگاه می‌سازند. این پورتال‌ها علاوه بر اطلاع‌رسانی زمینه‌های تعامل میان مدیران و کارمندان و مشتریان یا کاربران را ایجاد می‌نمایند. محیط شبکه‌ای پورتال‌های سازمانی به گونه‌ای طراحی می‌شود که یک کاربر پس از ورود به آنها خود را در فضای مجازی یک محیط تجاری یا کاری می‌یابد و علاوه بر انجام امور اجرایی و تجاری در سراسر اوقاتی که در این محیط به سر می‌برد احساسی از لذت را همراه با آموزش تجربه می‌نماید. یکی دیگر از ویژگی‌های پورتال‌های سازمانی این است که کاربران با مشارکت در فعالیت‌های مبتنی بر شبکه [۱۱] خلاقیت‌های فردی را در خود پرورش می‌دهند. امکانات تنظیم اختصاصی [۱۲] که معمولاً در هر پورتال سازمانی پیش‌بینی و ارائه می‌شود ضمن به چالش گرفتن تجربیات فردی کاربران در کار با امکانات شبکه‌ای و بستریهای ارتباطی، زمینه‌های خلاقیت آنها را به شیوه‌ای کاربردی ایجاد می‌نماید.

قابلیت‌های موجود در پورتال‌های سازمانی نظیر کاوش، فهرست‌های موضوعی، سرویس‌های صفحات زرد [۱۳] برای یافتن شرکت‌های محلی، سرویس‌های یافتن افراد برای ردیابی شماره تلفن‌ها یا آدرس‌های پست الکترونیکی، تیتراهای خبری، قیمت سهام، نتایج ورزشی، پیش‌بینی وضع

هوا، اطلاعات مسافرتی و پروازی، فهرست رویدادهای محلی، گروه‌های بحث و گفتگو، تابلوی پیامها، سرویسهای ارسال و دریافت سریع پیامها، آگهی‌ها و پیشنهادهای تجاری، دفترچه‌های آدرس، تقویم و دیگر قابلیت‌های کاربردی؛ حقیقتاً آنها را تبدیل به محیط‌های شبکه‌ای کرده‌اند که کاربران پس از چند مورد استفاده و بهره‌برداری از آنها دیگر نمی‌توانند از عضویت در آنها چشم‌پوشی کنند. این به معنی وابسته نمودن کاربران به یک محیط خاص شبکه‌ای نیست، بلکه به معنی ایجاد اعتماد در کاربران و مشتریان جهت مراجعه آنها به یک محل خاص در اینترنت به منظور انجام امور تجاری و اداری است.

امروزه روشن شده است که کاربران پورتال‌های سازمانی حدود یک سوم از زمان خود را صرف انجام جستجو، یک سوم را صرف پیامها و مشارکت در تالارهای گفتگو و یک سوم دیگر را صرف دستیابی به دیگر محتویات می‌کنند [۱]. امکانات ارتباط از راه دور نظیر [SMS] کارایی پورتال‌های سازمانی را چند برابر ساخته است. کاربران این پورتال‌ها دیگر حتی برای ارتباط با پورتال مورد نظر نیاز به حضور فیزیکی در محل کار یا منزل جهت استفاده از رایانه شخصی ندارند، بلکه می‌توانند از طریق تلفن همراه خود و دیگر تجهیزات ارتباطی بی‌سیم نسبت به امور اداری و بازرگانی خود واکنش‌های مناسب و به موقعی را نشان دهند. به عبارت دیگر پورتال‌ها قادر به بهره‌برداری مفید و مؤثر از فناوری‌های بی‌سیم جهت برآورده ساختن نیازهای ارتباطی مشترکین خود شده‌اند. همه اینها کارایی پورتال‌های سازمانی را بیش از گذشته نمایان ساخته‌اند.

• تفاوت پورتال با وب سایت

ارائه یک تعریف مشخص از پورتال همواره یک چالش بوده است. شاید واژه پورتال (به معنی دروازه یا محل ورود به یک شهر)، تا بحال بیشترین کاربرد را در IT داشته است. طبق تعاریفی که تا بحال ارائه شده است، پورتال را می‌توان یک مرکز ارائه خدمات و اطلاعات اینترنتی دانست که بر چهار پایه اصلی استوار است:

(۱) انطباق پذیری [۱۵]

(۲) اختصاصی کردن [۱۶]

(۳) یکپارچه سازی [۱۷]

(۴) پشتیبانی انجمن‌های اینترنتی [۱۸]

یکی از مهمترین مفاهیم پورتال، محتوا [۱۹] می‌باشد. محتوا را می‌توان در حالت کلی هر شیء الکترونیکی، اعم از اسناد HTML/XML، تصاویر، صدا و هر چیزی که به صورت الکترونیکی ارائه شده باشد، دانست. اعمالی را که پورتال روی محتوا انجام می‌دهد، می‌توان به پنج گروه کلی تقسیم بندی کرد:

(۱) گردآوری [۲۰]: جمع آوری اطلاعات و خدمات از منابع متعدد و توزیع شده به طریقی قابل توجه و معنی دار.

(۲) اختصاصی کردن [۲۱]: این پروسه ای است که از طرف پورتال برای نمایش اطلاعات به کاربران بر اساس نیازهای آنان اجرا می‌شود. این مقوله نیازمند وجود فراداده محتوا [۲۲] (یعنی اطلاعاتی در مورد اطلاعات موجود در سایت) است که نقش هر کدام از کاربران را، به علاوه حقوق دسترسی [۲۳] آنها مشخص می‌کند.

(۳) توصیه و معرفی کردن محتوا [۲۴]: هنگامی که یک نرم افزار، از اطلاعاتی که در باره شما می‌داند، برای پیشنهاد کردن اطلاعات و یا خدمات

جدید استفاده می کند، آن را یک سیستم توصیه گر [۲۵] می نامیم. پورتال می تواند بر اساس علاقمندیهای یک کاربر و یا اطلاعاتی که در مورد او می داند، مطالب مناسب را در اختیار او قرار دهد. این مهم می تواند حتی از طریق دنبال کردن موضوعات مورد علاقه کاربر صورت گیرد.

۴) گلچین کردن و خلاصه کردن مطالب [۲۶]: پورتال می تواند به صورت خودکار مطالب را خلاصه نموده، در اختیار کاربر قرار دهد. به عنوان مثال کلمات کلیدی یک مقاله می تواند برای جستجوی آن مورد استفاده قرار گیرد.

شاید بتوان از Yahoo یا Amazon به عنوان کاملترین پورتال هایی که تا به حال ساخته شده اند، نام برد. بنا به آنچه ذکر شد، تفاوت های اساسی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد. مهمترین این موارد در زیر به صورت خلاصه آورده شده است:

- پورتال به صورت دروازه ورود به یک بانک اطلاعاتی است. آنچه که مهم است، آن است که پورتال همواره ما را به سایتها یا پورتال های دیگر راهنمایی می کند و به خودی خود تنها یک راهنما است. برای همین است که در بعضی از موارد به پورتالها، صفحات زرد اینترنتی [۲۷] نیز می گوئیم. در حالی که یک وب سایت می تواند حاوی مقدار زیادی اطلاعات باشد که فقط بر روی آن سایت قابل دسترسی است. همچنین ممکن است وب سایت از امکاناتی مشابه یک پورتال برای جستجو و مدیریت داده ها استفاده نماید، اما آنچه که مهم است آن است که این داده ها عموماً بر روی پایگاه های اطلاعاتی خود سایت قرار دارند.

- پورتال عموماً حاوی مطالبی است که جنبه اطلاعات عمومی دارد. داده هایی که از منابع مختلف بر روی یک پورتال جمع آوری می شوند، معمولاً دارای پراکندگی فراوانی هستند. به همین علت، در بسیاری از پورتال ها، ابزارهایی مانند فهرست کاوش [۲۸] قرار داده می شود تا این اطلاعات را طبقه بندی نماید.

از سوی دیگر داده های قرار داده شده بر روی یک وب سایت، اولاً از منابع محدودتری تأمین می شوند و ثانیاً دارای پراکندگی زیادی نبوده، حول یک محور و موضوع مشخص دور می زند.

- پورتال یک سیستم کاربر محور است. به این معنی که تمام امکانات پورتال بر این اساس پیش بینی شده است تا جوابگوی نیاز های کاربران با سلیقه، علاقمندیها، سنین و رده های کاری متفاوت باشد. امکاناتی مثل پست الکترونیکی، گفتگو [۲۹]، انجمنهای اینترنتی و ... همه برای آن است که کاربران را به هر شکل ممکن به پورتال دعوت نماید. در حالیکه یک وب سایت، یک سیستم موضوع محور است. درست است در هر وب سایت، امکاناتی برای کاربران مختلف پیش بینی می شود، اما باید به این نکته توجه داشت که کاربری که با یک وب سایت کار می کند باید به شکلی به موضوع وب سایت مرتبط یا علاقمند باشد.

- و بالاخره اینکه، یکی از مهمترین جنبه های تفاوت بین پورتال و وب سایت جنبه اقتصادی آن است. پورتال ها عموماً برای کسب درآمد ساخته شده اند. بیشتر پورتال ها درآمد های خود را از طریق تبلیغات کسب می نمایند.

• از پورتال تا یک محل کسب و کار الکترونیکی

پورتال نیز همانند اغلب مفاهیم رایج در فناوری اطلاعات بر اثر اینترنت و شبکه گسترده جهانی [۳۰] پدید آمد. کاربران عادی اینترنت معمولاً در هنگام ناوبری اطلاعات [۳۱] و کاوش موارد درخواستی خود در اینترنت مغلوب اقیانوس عظیم اطلاعات می شدند. در نتیجه وب سایت های کاوش نظیر Yahoo و AOL پدید آمدند تا به کاربران در یافتن مقلصد اینترنتی مورد نظرشان کمک کنند. این پورتال های اولیه هیچگونه امکان تنظیم

شخصی را به کاربران خود ارائه نمی کردند، بنابراین انتظار چندانی نداشتند که کاربران آنها همچنان به آنها وفادار باقی بمانند و از سایدی به ساید دیگری نروند.

پورتال ها این وضعیت را با ارائه امکانات تنظیم شخصی به نحو چشمگیری تغییر دادند و کاربران آنها می توانستند موضوعات درخواستی خود را مطابق سلیقه، اولویت ها یا نیازهای شخصی تغییر دهند و پیوندهای مطلوبی را در ارتباط با موضوعات مختلف نظیر اخبار، اطلاعات بازار بورس و سهام، تیم های ورزشی مورد علاقه، اوضاع جوی و هواشناسی و غیره به صورت متمرکز و در یک جا در اختیار داشته باشند. این ویژگی پورتال ها سبب شد تا کاربران آنها نوعی تعلق خاطر به آنها پیدا کنند و هر کاربر مرتباً به پورتال شخصی خود مراجعه نماید. همین امر سبب شد تا همان وب سایت های کاوش اولیه یعنی Yahoo و AOL با افزودن قابلیت های بیشتر به صفحات اصلی خود مانند امکان ارسال سریع پیام های کوتاه، گروههای بحث، صفحات شخصی رایگان، آلبوم های عکس های شخصی و خانوادگی و سرویس های رایگان پست الکترونیکی کارایی و بهره وری خود را افزایش دهند و در نتیجه وفاداری بیشتری را از سوی کاربران همیشگی خود دریافت نمایند. بدین ترتیب بر اساس مطالعات به عمل آمده روشن شد که کاربران به هنگام مراجعه به این وب سایت ها وقت بیشتری را نسبت به گذشته صرف دیدن صفحات گوناگون آنها می کنند [۲].

کاربران سازمانی نیز به این نتیجه رسیدند که از همان قابلیت های پورتال های اینترنتی برای مدیریت منابع سازمانی خود استفاده نمایند که البته یافتن اینگونه منابع اطلاعاتی (به لحاظ تخصصی بودن وظایف سازمانها) در اینترنت کار دشواری به نظر می آمد. افزودن ابزارهای همکاری، تعامل با سیستم های تبادل، گسترش امکانات به تجهیزات ارتباط از راه دور همزمان با جذب کاربران و مشتریان جدید و مرتبط ساختن شرکاء و تأمین کنندگان به یک وب سایت مشترک، سبب شد تا پورتال در مسیر تکاملی خود تبدیل به یک فضای کسب و کار الکترونیکی انجام امور تجاری به صورت الکترونیکی یا به عبارت بهتر تجارت الکترونیکی شود. این امر راهی را برای کاربران فراهم می کند تا به وسیله آن منابع، روابط و زنجیره ارزشی [۳۲] یک سازمان را جهت انجام بهتر مشاغلشان مدیریت کنند.

• چارچوب یک پورتال

یک فضای کاری پورتال صرفاً با قرار دادن یک طرح جذاب بر روی انبوهی از منابع محتوایی و کاربردهای مربوط به آن که قبلاً کاوش در آنها به سختی صورت می گرفت، حاصل نمی گردد. در واقع چالش ساختن یک پورتال در سطحی عالی در صفحه واسط کاربر آن نیست، بلکه در فراهم نمودن فرایندهای تجاری و کاری یکپارچه ای است که از میان بسیاری از سامانه های فناوری اطلاعات می گذرند تا چنین فرایندهایی را به صورت یک مجموعه واحد درآوردند و قابلیت های کاوش جامع، دسترسی و یکپارچه سازی کاربردی، تنظیم شخصی، استقرار، مدیریت، همکاری، مدیریت محتوایی شبکه، استقرار تخصص، هوش تجاری، تجزیه و تحلیل کمی، امنیت و میزبانی دیگر گزینه های منحصر به سازمان را ایجاد نمایند. فروشنده ای که شما برای خرید خودتان انتخاب می کنید، باید بتواند کلیه این قابلیت ها را یا به صورت مستقیم و یا از طریق مجموعه ای از شرکاء فراهم نماید تا آنها را با یکدیگر ترکیب و مجتمع نموده و اطمینان یابد که این خدمات مناسب هستند و تداوم خواهند یافت.

این یکپارچه سازی ممکن است آسان به نظر برسد، اما ماده و محتوای اصلی آن شامل انبوهی از نرم افزارهای میانجی [۳۳] است که با ساختارهای شبکه ای موجود درگیر ترکیب می شوند و شرایطی را به وجود می آورند که در بهترین شکل خود به عنوان چارچوب پورتال عمل می نماید و می تواند با نیازهای متنوعی منطبق گردد و فضای مناسبی را برای چیزی بیش از یک محصول فراهم نماید. این رویکرد فراتر از انتظار

شرکت‌هایی نظیر IBM بوده است [۳]. این شرکت در ایجاد خانواده پورتال Websphere خود به چیزی فراتر از این دست یافت. مزایایی که از طریق استخراج ارزش‌های کاملاً جدید پورتال نظیر کاربردهای جاری، محتوا و ویژگی‌های تخصصی آن عاید کاربر می‌شد، در واقع مجموعه‌ای از دارایی‌های محتوایی پورتال را تبدیل به یک فضای کاری منفرد، جامع و مبتنی بر تجارت الکترونیکی ساخت. هر یک از پیاده‌سازی‌ها و کاربردهای پورتال متمرکز بر هدفی خاص می‌باشد. پورتال‌های تجارت به کارمندان (B ۲ E) متمرکز بر یکپارچه‌سازی کاربردهای سازمانی، توسعه اجتماعی و حرفه‌ای و همکاری برابر هستند در حالیکه پورتال‌های تجارت به تجارت (B ۲ B) تمرکز خود را معطوف بر امنیت اکسترانت [۳۴] و کاربردهای عمومی (سلسله‌مراتبی) کرده‌اند. پورتال‌های تجارت به مشتری (B ۲ C) متمرکز بر قابلیت‌های سنجش، اجرای تبادلات و حفظ مشتری هستند. در رأس هر یک از پورتال‌ها می‌تواند تمرکز بر خود پورتال باشد، ضمن آنکه مجموعه‌ای از ویژگی‌های بیشتری را ممکن است در یک پورتال صنعتی تجاری بیابیم که هدف آن به عنوان مثال، در خصوص پورتال یک شرکت تولیدکننده دارو می‌تواند پردازش فرایندهای تأیید دارو توسط وزارت بهداشت باشد. قبلاً، این ویژگی‌ها از طریق چندین پورتال برای یک سازمان فراهم می‌شد و از سوی گستره وسیعی از فروشندگان نرم‌افزارهای پورتال پشتیبانی می‌گردید که هر یک به جنبه خاصی از پورتال پرداخته بودند. به عنوان مثال، می‌توان گفت که یک بانک تجاری بزرگ از یک پورتال (B ۲ C) قابل دسترسی برای مشتری استفاده می‌کند که مشتریان تجاری از طریق آن می‌توانند به حسابهای خود دسترسی داشته باشند، به انتقال وجوه و دارایی‌ها بپردازند، اطلاعات مربوط به محصولات جدید را بدست آورند و اطلاعات و اخبار مربوط به حسابهای خود را دریافت نمایند. علاوه بر اینها، بانک مذکور از یک پورتال تجارت به تجارت (B ۲ B) استفاده می‌کند که از طریق آن پرداخت وام‌های کوتاه مدت از بانک‌های تجاری بزرگ به بانک‌های کوچکتر مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. مدیریت این روابط چندگانه فروشنده - خریدار، یک کار چندگانه و ترکیبی را برای تیم فناوری اطلاعات سازمان به وجود می‌آورد.

پورتال‌ها به چارچوب یکپارچه تری تبدیل شده‌اند؛ چیزی که به عنوان راهی برای استقرار محتوا آغاز شد، اکنون مبنایی شده است که از طریق آن تبادلات چندگانه صورت می‌گیرند، تجارت الکترونیکی را امکان‌پذیر ساخته است و با مشارکت کنندگان بسیاری در تعامل می‌باشد. همانطور که ملاحظه می‌شود، تعریف کاربردی از پورتال [۳] متمرکز بر نیازهای چندگانه بازار است: B ۲ B, B ۲ C, B ۲ E, E ۲ E. یک پورتال باید به سرعت مستقر شود، اما در عین حال باید به نحو گسترده‌ای در میان کاربران مختلف به صورت شخصی تنظیم شود، گستره‌ای وسیع از محتویات گوناگون را در بر بگیرد، همکاری لازم را میان کسانی که در ارتباط با یک موضوع خاص نیاز به کمک و مشارکت دیگران دارند، فراهم نماید و در تعامل با زمینه طراحی شده خود از انعطاف کافی برخوردار باشد و بالاخره اینکه یک فضای کاری الکترونیکی مناسبی را برای کاربران خودش به وجود آورد. به طور کلی، پورتال فضای کاری سنتی و محصول محور را به یک فضای پرتحرک‌تر، شخصی‌شده و قابل تعامل و مشارکت با مشتریان بیشتر تکامل و ارتقاء می‌دهد. برای اغلب افراد اوج خلاقیت‌های الکترونیکی آنها در عرصه‌های کاری و شغلی، در ارسال یک فایل الکترونیکی به وسیله پست الکترونیکی خلاصه می‌شود. این افراد تنها از ۵ درصد از امکانات قابل ارائه در یک پورتال استفاده می‌کنند. ۹۵ درصد دیگر از امکانات موجود در یک پورتال منتظر کسانی است که به سراغ آن می‌آیند و از این امکانات در جهت ارتقای شغلی و حرفه‌ای خود استفاده می‌کنند.

• نتیجه‌گیری

اصطلاح پورتال امروزه واژه‌ای مشترک از زبان رایج در فضاهای اداری شده است. تعریف پورتال از دیدگاه‌های متفاوتی امکان‌پذیر است، زیرا کاربران

امکانات زیادی را برای آن متصور می شوند. تا کنون تعبیرات گوناگونی از پورتال ارائه شده است. همانطور که گذشت یک پورتال به عنوان یک فضای کاری برای تجارت الکترونیکی مبتنی بر شبکه با امکان تنظیم شخصی و محتوایی و برخوردار از قابلیت های مشارکت با دیگر همکاران و دسترسی بی سیم تعریف شده است. اما آنچه که بطور کلی برای یک پورتال مطرح می باشد، عبارت است از تمرکز بر روی آنچه که پورتال ها می توانند برای یک سازمان فراهم کنند. استفاده از واژه جمع "پورتال ها" نیز اتفاقی نیست. سازمانها نیز برای مواجهه با مسائل چندگانه خود در حوزه های مختلف معمولاً بیش از یک پورتال دارند. نقش تسهیل کننده پورتال در انجام امور اداری، بازرگانی، آموزشی و پژوهشی و کارایی چندگانه آن، آن را تبدیل به یک محل کار الکترونیکی برای کاربران آن نموده است. پورتال های سازمانی جدای از خدماتی که در سازمانها ارائه می کنند، فرصت های نوینی را متناسب با توان اقتصادی و اجرایی سازمانها فراهم می نمایند. این بدان مفهوم است که پورتال های سازمانی در راستای اهداف خود، زمینه همکاری های متقابل و امکان بهره برداری از توانهای حرفه ای و سرمایه گذاری طرفهای درگیر در فعالیتهای مختلف را فراهم می سازند.

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=301755>

آشنایی با گواهینامه های وب سایت

اینترنت فرصت حضور در عرصه های جهانی را برای تمامی علاقه مندان فراهم نموده است و به همین دلیل است که امروزه ما شاهد میلیون ها سایت و یا وبلاگ در این عرصه می باشیم . بدیهی است که از شرایط موجود صرفاً در جهت اهداف مثبت استفاده نگردد و افراد سودجو نیز اینترنت را مکانی برای شکوفایی پتانسیل های منفی خود بدانند و به نوعی بر روی آن سرمایه گذاری نمایند. ایجاد سایت هایی با ظاهری موجه و ترغیب کاربران برای مشاهده این گونه سایت ها، یکی از متداول ترین روش های به دام انداختن و در نهایت سرقت اطلاعات شخصی کاربران است. به نظر می بایست سایت هایی که درخواست اطلاعات شخصی خاصی نظیر شماره کارت اعتباری و

مواردی دیگر از این نوع را از کاربران می نمایند، شناسایی و دارای يك شناسنامه معتبر و مورد اعتماد باشند و به قول معروف جواز انجام این نوع

فعالیت‌ها را از يك مركز مطمئن و مورد اعتماد گرفته باشند. گواهینامه‌های وب سایت، تلاشی است در جهت تأیید يك وب سایت و این که سایت مورد نظر دارای هویتی کاملاً شناخته شده و تأیید شده است. آشنایی با این نوع گواهینامه‌ها می‌تواند کاربران را در جهت حفاظت از حریم خصوصی یاری نماید.

گواهینامه‌های وب سایت چیست؟

در صورتی که يك سازمان تمایل به داشتن يك وب سایت ایمن را داشته باشد که در آن برای دریافت و یا ارسال اطلاعات از رمزنگاری استفاده گردد، می‌بایست اقدام به دریافت يك گواهینامه سایت و یا میزبان نماید. شاید این سوال برای شما مطرح شده باشد که چگونه می‌توان تشخیص داد که يك سایت از رمزنگاری استفاده می‌نماید؟ بدین منظور می‌توان به Status bar پنجره مرورگر خود توجه نمود، در صورتی که يك آیکن شبیه يك قفل بسته یا همان padlock نمایش داده شود، به منزله استفاده از رمزنگاری توسط وب سایت مورد نظر است. یکی دیگر از روش‌های موجود به منظور تشخیص استفاده از رمزنگاری در يك سایت، مشاهده بخش آدرس برنامه مرورگر است. در چنین مواردی از پروتکل https در مقابل http استفاده می‌گردد. با حصول اطمینان از این موضوع که يك وب سایت اطلاعات شما را رمز و ارسال می‌نماید و همچنین دارای يك گواهینامه معتبر است، يك سطح حفاظتی مناسب در مقابل مهاجمانی که با ایجاد وب سایت‌های مخرب قصد سرقت اطلاعات شخصی شما را دارند، ایجاد می‌گردد. همواره می‌بایست قبل از ارسال هرگونه اطلاعات شخصی، نسبت به مقصد ارسال اطلاعات اطمینان ایجاد گردد. در صورتی که يك وب سایت دارای يك گواهینامه معتبر باشد، این بدان معنی است که يك مركز معتبر صدور گواهینامه قبلاً تمامی مراحل لازم به منظور شناسایی و تأیید هویت سایت را انجام داده است. زمانی که شما يك url را در بخش آدرس برنامه مرورگر خود تایپ می‌نمایید و یا لینکی را دنبال می‌نمایید که شما را به يك وب سایت ایمن هدایت می‌نماید، مرورگر ویژگی‌های خاصی را در گواهینامه بررسی می‌نماید:

آیا آدرس سایت با آدرس موجود در گواهینامه مطابقت می‌نماید؟

آیا گواهینامه توسط یکی از مراکز مجاز که مرورگر قادر به تشخیص آنان به عنوان يك مركز معتبر و مورد اعتماد می‌باشد، صادر شده است؟

آیا می‌توان به يك گواهینامه اعتماد نمود؟

محتویات و ماهیت گواهینامه صادر شده برای يك وب سایت، سطح اعتماد به سازمان و مركز صدور گواهینامه را مشخص نموده و این که تا چه میزان می‌توان به آن اعتماد نمود؟ مثلاً در صورت مطابقت آدرس وب با آدرس گواهینامه، صدور گواهینامه توسط يك مركز معتبر مشخص می‌گردد و یا در صورتی که گواهینامه صادر شده دارای تاریخ اعتبار لازم باشد، نشان‌دهنده این موضوع است که سایتی را که قصد مشاهده آن را دارید، همان سایتی است که می‌بایست باشد. در صورتی که به گواهینامه صادر شده اعتماد نگردد، می‌بایست از مکانیزم‌هایی دیگر برای بررسی هویت گواهینامه صادر شده استفاده نمود (مثلاً ارتباط مستقیم با سازمان). با اطمینان به اعتبار يك گواهینامه به نوعی شما مركز صدور گواهینامه را که این بررسی را برای شما انجام داده است نیز تأیید می‌نمایید. برنامه مرورگر شما به صورت پیش فرض دارای لیستی بالغ بر یکصد مركز صدور گواهینامه معتبر و تأیید شده می‌باشد. این بدان معنی است که شما صلاحیت یکصد مركز فوق را به منظور بررسی هویت و اعتبار گواهینامه‌ها، پذیرفته‌اید. قبل از ارسال اطلاعات شخصی می‌بایست وضعیت گواهینامه را بررسی نمود.

چگونه می‌توان يك گواهینامه را بررسی نمود؟

به منظور بررسی گواهینامه يك وب سایت در برنامه‌های مرورگر IE و یا Mozilla می‌توان از دو روش متفاوت استفاده نمود:

کلیک بر روی padlock موجود در status bar پنجره برنامه مرورگر

استفاده از ویژگی certificate در منوی Options

در ادامه، اطلاعات متنوعی در خصوص گواهینامه نمایش داده می‌شود:

چه کسی گواهینامه را صادر نموده است؟ آیا گواهینامه توسط يك مرکز معتبر و مورد اطمینان صادر شده است؟ (در این رابطه ممکن است با اسامی متفاوتی نظیر VerSign,thawte و یا Entrust برخورد نمایید). برخی سازمان‌ها ممکن است دارای مراکز صدور گواهینامه مختص به خود باشند که از آنان به منظور صدور گواهینامه برای سایت‌های داخلی نظیر اینترنت استفاده می‌گردد. گواهینامه صادر شده متعلق به چه کسی است؟ گواهینامه می‌بایست برای سازمانی که دارای وب سایت مربوطه است، صادر شده باشد. هرگز گواهینامه‌هایی را که نام آنان با نام سایت و یا شخص مورد نظر مطابقت نمی‌نماید، تائید ننمایید. مدت زما اعتبار گواهینامه: اکثر گواهینامه‌ها برای يك و یا دو سال صادر می‌گردند. در این رابطه يك استثنا نیز وجود دارد و به مواردی بر می‌گردد که گواهینامه برای خود مرکز صدور گواهینامه صادر شده باشد. این نوع گواهینامه‌ها معمولاً دارای اعتباری ۱۰ ساله می‌باشند. همواره مدت زمان اعتبار يك گواهینامه را بررسی نموده و نسبت به گواهینامه‌هایی که دارای اعتباری بیش از دو سال می‌باشند و یا تاریخ اعتبار آنان به اتمام رسیده است، حساسیت داشته باشید. در صورتی که در خصوص اعتبار يك گواهینامه تردید دارید و یا دارای ابهاماتی در خصوص ایمن بودن يك سایت می‌باشید، هرگز اطلاعات شخصی خود را برای آنان ارسال ننمایید. قبل از ارسال هرگونه اطلاعات شخصی، می‌بایست سیاست‌های اعلام شده وب سایت مورد نظر در خصوص رعایت محرمانگی اطلاعات مطالعه گردد تا مشخص گردد که آنان با اطلاعات ارسالی شما چه کار خواهند کرد.

منبع : روزنامه دنیای اقتصاد

<http://vista.ir/?view=article&id=203381>

آن جا کسی است پنهان...

فکر نمی کنید PC شما کمی اسرارآمیز شده است ؟

آیا این اواخر کند کار نمی کند؟ آیا تنظیمات اینترنتی شما به طور مرموزی تغییر نمی کنند؟ آیا PC شما آن طور که باید، عمل می کند؟ فکر نمی کنید که در کامپیوتر شما یک برنامه غیر معمول وجود دارد؟ روبه رو شدن به این سولات و برخورد با رویدادهای مشابه، ممکن است شما را سریع به یاد ویروس و به دنبال آن ، نصب یک ضد ویروس خوب بیندازد. اما به سرعت تصمیم نگیرید. ممکن است اتفاقاتی که در PC شما رخ می دهند، دلیل دیگری داشته باشند که احتمالا بیانگر رخنه یک جاسوس افزار است .

دلایل زیادی مثل نبود یک سیستم حفاظت منسجم و منظم، می تواند این نوع تهدیدها را افزایش دهد. در این مقاله با نشانه های بارز حضور یک جاسوس افزار آشنا می شویم تا بتوانیم آنها را به راحتی شناسایی کنیم و از بین ببریم.

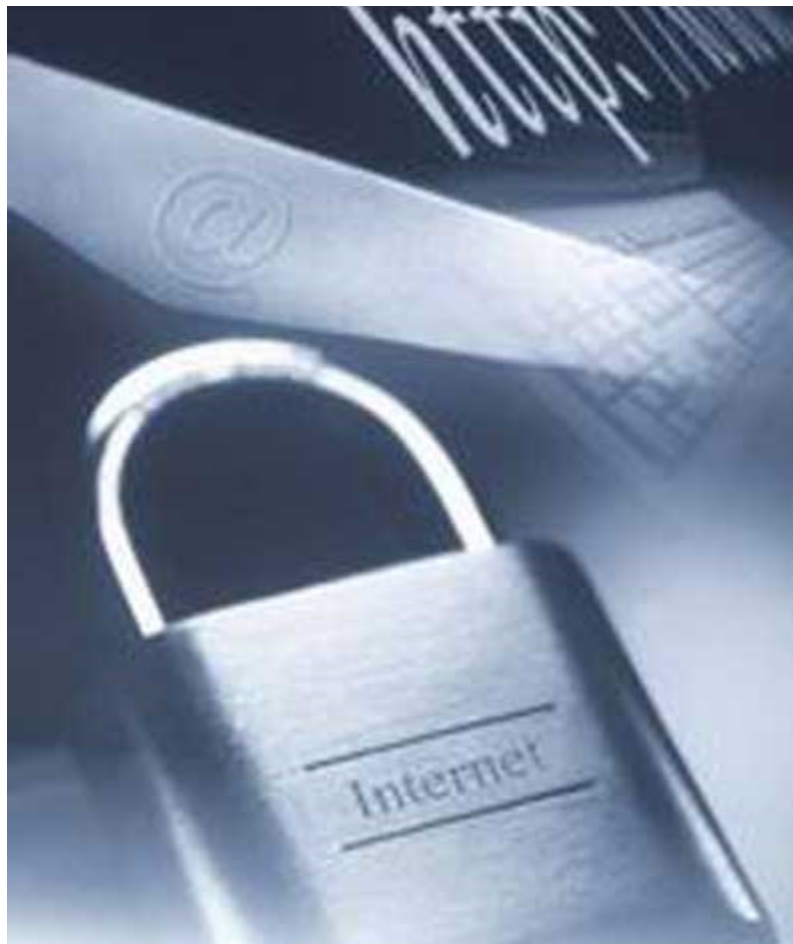
▪ شناخت رسانه ها

رایج ترین نشانه های وجود یک جاسوس افزار را باید در ظاهر سیستم خود بیابید. بنابراین شاید اصلا نیازی به جستجوهای وقت گیر و کنکاش های فراوان نباشد.

مثلا هنگامی که به PC خود وارد می شوید، یاهنگامی که مرورگر اینترنتی خود را راه می اندازید. به طور غیرعادی با پنجره pop-up زیادی که در قالب پیام های تبلیغاتی و پیام های اخطار ظاهر می شوند، روبه رو خواهید شد .

دیگر آنکه وقتی مرورگر خود را باز می کنید، متوجه می شوید که ظاهر آن به گونه ای غیر عادی تغییر کرده است و مثال های دیگری از این دست، پس اولین نشانه ها را باید در ظاهر برنامه های خود بیابید.

تغییر تنظیمات کلیدی مرورگر اینترنت به طور خودکار، از دیگر نشانه های وجود یک جاسوس افزار است. مثلا سایت <http://www.google.com> را به عنوان Home page انتخاب کرده ایم. ولی هربار که مرورگر را اجرا می کنیم اولین صفحه ای را که خواهیم دید، چیز دیگری است. این امر خصوصا در رابطه با Internet Explorer صادق است. زیرا ActiveXهایی که از برخی سایت ها به طور ناخواسته وارد PC می شوند، می توانند بدون آن که شما متوجه چیزی شوید، به راحتی این کار را انجام دهند .

از دیگر پدیده های غیرعادی که ممکن است يك جاسوس افزار مسبب آن باشد . پیدایش نوار ابزارهای ناآشنا و غیر معمول در بخش های مختلف Internet Explorer است. ممکن است این نوار ابزارها مستقیماً زیرنوار آدرس IE قرار بگیرند و یا در مواردی دیگر روی PC نصب گردند . ولی به گونه ای هوشمندانه با کلیدها و سایر نوار ابزارها ترکیب شوند که یا اصلاً متوجه آنها نشویم یا اگر هم بشویم، هیچ سوء ظنی در مورد آنها نداشته باشیم. برای آنکه بتوانید لیستی از نوار ابزارهای افزوده شده به IE را مشاهده کنید، Internet Explorer را باز کنید و به منوی view- Toolbars سری بزنید. توجه کنید که هر چیزی غیر از کلیدها و نوار ابزارهای استاندارد Internet Explorer و درکل هر برنامه ثابتی، می تواند نوعی جاسوس افزار باشد .

با چشمانی باز به دسکتاپ نگاه کنید

مخصوصاً بعد از بهر بار استفاده از اینترنت و هر بار روشن کردن کامپیوتر، حتماً به آیکون ها نگاهی بیندازید و مطمئن شوید که آیکون مشکوک و جدیدی- که غیرعادی باشد - روی دسکتاپ اضافه نشده باشد.

اگر آیکون جدیدی مشاهده کردید، تا زمانی که ازمایش آن مطلع نشده اید، به هیچ وجه روی آن کلیک نکنید و اگر هم به این نتیجه رسیدید که این آیکون برای شما ضرر دارد، حتماً آن را از دسکتاپ پاک کنید و سپس با استفاده از يك برنامه anti spyware (ضد جاسوس افزار) سایر بخش های مرتبط با آن را شناسایی و پاک کنید.

لازم است اشاره کنیم که در این مورد حس کنجکاوی است که باعث بروز دردسر می شود. زیرا اغلب کاربران دوست دارند روی آیکون تازه وارد کلیک کنند تا ببینند ماهیت آن آیکون چیست و اینجاست که کار دستشان می دهد. بنابراین امیدواریم که در این زمینه بتوانید حس کنجکاوی خود را کنترل کنید. چون در غیر این صورت ، آسیب های زیادی خواهید دید.

• کم شدن سرعت ویندوز و بروز خطاهای بسیار

همین دو مورد خود گواه این است که PC شما به خاطر نبود يك حفاظت منظم و منسجم، قربانی شده است. پیشنهاد می شود فایل ها و برنامه هایی را که به آن ها نیاز ندارید پاک کنید، برنامه های Startup سیستم را به حداقل ممکن برسانید، و به طور منظم هارد دیسک را Defrag کنید. انجام منظم این اعمال به شما کمک می کند جاسوس افزارها را راحت تر شناسایی کنید.

به طور مثال ممکن است این اواخر با پیغام های خطای زیادی مواجه شده باشید و یا اینکه سرعت پاسخگویی PC به نحو چشم گیری کاهش یافته باشد. این ها می تواند به خاطر وجود يك جاسوس افزار باشد که در پشت پرده حافظه و به کارگیری CPU، باعث کندی پردازش آن شده است .

• راهنمای گام به گام

جستجو برای یافتن جاسوس افزار

۱- یکی از بهترین منابعی که می توان از طریق آن جاسوس افزارها را شناسایی کرد، رجوع به زبانه Processes در بخش Task Manager ویندوز است. اگر در لیست به فایلی برخوردید که به نظرتان غیرعادی بود، نام و مشخصات پردازشی آن را بردارید و به سایت <http://www.processlibrary.com> مراجعه کنید. در این سایت می توانید درباره آن فایل بیشتر تحقیق کنید.

۲- اگر در لیست پردازشی پنجره Task Manager چیز مشکوکی نیافتید، IE را باز کنید. اگر Home page شما عوض شده است یا در قسمت

Favorites انبوهی از سایت های غیر متعارف رویه رو شدید، در سلامت کامپیوتر خود تردید کنید. بهتر است به نوار ابزارها هم توجه کنید و ببینید که آیا چیزی تغییر کرده و یا کم شده است یا خیر .

۳-خیلی از برنامه های جاسوس افزار سعی دارند ابتدا برنامه های امنیتی سیستم را غیر فعال کنند. برای آنکه مطمئن شوید این اتفاق نیفتاده است . یعنی برنامه های امنیتی فعال هستند، پنجره Security Center درکنترل پانل رابازکنید و مطمئن شوید که هرآیتم روی ON تنظیم شده است. چراغ های زردو قرمز شاید نشانگر این باشد که يك جاسوس افزار به رایانه شما نفوذ کرده است .

• آیا آگهی افزارها واقعا جاسوس افزارند؟

آگهی افزارها لزوما خطرناك نیستند. ولی در نوع خود می توانند تهدیدی برای امنیت شما باشند. در يك بررسی کلی و اجمالی، adware نوعی تکنیک تبلیغاتی است. به این ترتیب که برخی ازشرکت های تولید کننده نرم افزار، درازای دریافت مبلغی ازسایرشرکت ها، بخشی از نرم افزارتولیدی خود را به تبلیغ محصولات آن شرکت اختصاص می دهند. مثلا با ارائه هر نسخه جدیداز نرم افزار، تنها چند تبلیغ خاص در نرم افزار گنجانده می شودویا هرگاه به اینترنت متصل می شوید، نرم افزاربا سایت شرکت سازنده اش ارتباط برقرار می کند و تبلیغ های جدید را دریافت می کند و آن ها را به کاربرارائه می دهد.

در يك دسته بندی کلی ، این نوع نرم افزار را جزء جاسوس افزارها، جزئیات اطلاعات شخصی و سایر اطلاعات مهم رایانه شما گردآوری نخواهند شد. ولی ممکن است این نوع برنامه ها فعالیت شما را روی اینترنت ردگیری کنند تا بفهمند بیشتر به چه سایت هایی مراجعه می کنید و چه موضوعاتی نظر شما را جلب خواهد کرد تا براساس شما آگهی ارائه دهند.

نرم افزار به اشتراك گذاری فایل Bearshare، يك مثال خوب و آشکار از نحوه استفاده از چنین ابزارهایی است. این برنامه شامل دو قسمت است که دریافت هر دو ی آنها، رایگان والته اجباری است! یعنی کی از آنها بدون دیگری کار نمی کند. بخش اول شامل خود نرم افزار و بخش دوم شامل آگهی افزار نرم افزاراست که نام آن when U است. این برنامه تبلیغاتی در هنگامی که شما در اینترنت مشغول گشت زنی هستید، پیام های تبلیغاتی خود را در قالب پنجره های Pop-up به شما ارائه می دهد. در واقع تحمل کردن گاه و بی گاه این گونه پنجره ها همان بهایی است که شما در هنگام دریافت نرم افزارپرداخت نکرده اید! به عبارت دیگر، شما بابت تهیه نرم افزار، مبلغی پرداخت نکرده اید و شرکت نیز برای داشتن درآمد، به تبلیغ می پردازد.

با این حال مرز بین يك جاسوس افزاربا نرم افزارهایی از این دست، خیلی شفاف به نظر نمی رسد و حتی شاید ازيك تارمونیز نازك تر باشد. پس این خیلی غیرعادی نیست که بگویم يك adware ممکن است امروز بی خطر باشد، ولی فردا دردرسازشود.

توصیه می کنیم اگر به چنین برنامه هایی متکی هستید، تا آنجایی که می توانید به دنبال برنامه های جایگزین بگردید. یعنی به جای adwareها، از freewareها استفاده کنید تا خیالتان آسوده ترباشد. اگر دراین زمینه باهم به اطلاعاتی بیشتر نیاز داشتید، به آدرس <http://www.nonags.com> مراجعه کنید.

این دو مسئله مخصوصا در کامپیوترهایی دیده می شوند که کاربران آن ها به طورغیرمعمول، اقدام به نصب نرم افزارهای جدید و برنامه های گوناگون می کنند و بدیهی است که خود این کار نیز مشکلات را دو چندان می کند. پس اگر PC شما بیش ازحد معمول کند است یا آن طورکه باید،

کار نمی کند، حتما زمان آن رسیده است که بایک جاسوس روب، آن را اسکن کنید.

از دیگر نشانه های وجود يك جاسوس افزار را می توان در فهرست سایت های مورد علاقه در IE یافت. حتی اگر مدت زیادی است که IE را کنار گذاشته اید و از مرورگرهای دیگری استفاده می کنید، پیشنهاد می کنیم سری به IE بزنید و به محتویات منوی Favorite نگاهی بیندازید. اگر لیستی از انبوه سایت های نامتعارف و بی ربط را مقابل خود دیدید و مطمئن شدید که هیچ يك از آن ها را خودتان به لیست اضافه نکرده اید، پس حتما يك جاسوس افزار در کامپیوتر شما وجود دارد.

توصیه می کنیم این عناوین را سریع از فهرست خارج کنید و سپس به وسیله يك جاسوس روب ، کامپیوترتان را اسکن کنید تا سایر فایل های مرتبط با این آدرس ها پیدا و پاک شوند.

البته شایان ذکر است که برنامه ضد جاسوس با این پیش فرض که ممکن است از پاک کردن آدرس های موجود در فهرست پشیمان شوید. هیچ آدرسی را پاک نخواهید کرد و شما باید خودتان این کار را انجام دهید.

همچنین باید خاطر نشان کرد که تنها وجود يك جاسوس روب نمی تواند تمام نیازهای امنیتی شما را برآورده کند. بلکه در کنار آن حتما باید از فایروال ها و ضد ویروس ها نیز استفاده کنید تا بتوانید امنیت خوبی را برای کامپیوتر خود فراهم نمایید. البته نکته مهم دیگر هم آن است که مطمئنا جاسوس افزارها و ویروس ها هم مجهز به ابزارهای هستند و به زندگی شرارت بار خود ادامه دهند!

• توجه بیشتر به System tray

با این کار می توانید تمام برنامه های فعال در ویندوز را مشاهده کنید و اگر برنامه ای مشکوک توجه شما را جلب کرد، با استفاده از بخش Security Center ویندوز XP برای مقابله با آن اقدام کنید.

البته اگر خیلی بدشانس باشید، ممکن است جاسوس افزار که به PC شما نفوذ کرده است به قدری هوشمند باشد که در بخش System tray رد پای از خود باقی نگذارد و دور از چشم شما به کار خود ادامه دهد. ولی باز هم جای نگرانی وجود ندارد. اگر به بخش Task Manager Process مراجعه کنید، لیست تمامی برنامه هایی که به نحوی حافظه را اشغال نموده و CPU را نیز به خود مشغول کرده اند، خواهید دید که یکی از آن ها، حتما جاسوس افزار خواهد بود . یعنی در آن جا نمی توانند خود را از دید شما پنهان کنند.

البته ممکن است در تشخیص این که کدام پردازش واقعی است و کدام يك غیر واقعی، به کمی کمک نیاز داشته باشید که اگر هنگامی گام به گام مقاله حاضر را مطالعه کنید، مشکلات کمتر خواهد شد .

آخرین موردی که وقوع آن در PC شما از علائم بارز وجود يك جاسوس افزار است، این است که هنگامی که قبض کارکرد تلفن به خانه شما می آید در کادر مبلغ قابل پرداخت ، به رقمی نجومی برخورد خواهید کرد، که احتمالا شوک بزرگی به شما وارد خواهد کرد .

نوع خاصی از جاسوس افزارها که به dialler هم مشهورند، با هر شماره تلفنی که در سیستم شما وجود داشته باشند، تماس خواهند گرفت . این در دسر سازها معمولا توسط plug in های وب یا در قالبی کاملا عادی و مشروع وارد کامپیوتر می شوند، هنگامی که آنها راهی برای ورود به رایانه پیدا کردند، از مودم برای برقراری تماس های راه دور که می تواند هر جای جهان باشد استفاده می کنند.

فکر می کنم حالا با جاسوس افزارها و نشانه های بارز وجود آن ها بیشتر آشنا شده باشید و به اهمیت وجود يك حفاظت کامل و همه جانبه که

برای شما امنیتی مناسب را فراهم آورد، پی برده باشید.

منبع : شبکه فن آوری اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=227526>

آنچه اینترنت نمی تواند انجام دهد

گمنامی و واقعیت شبیه سازی شده اینترنت امکان پرهیز از تعهد داشتن را فراهم می آورد. دریفوس استدلال می کند که اینترنت دشمن غایی تعهد بی قید و شرط در جامعه مدرن غربی است، ، درست همان طور که کی پرکارد در زمان خودش مطبوعات را این چنین می دانست.

هیوبرت دریفوس فیلسوف معاصر آمریکایی و استاد دانشگاه برکلی در زمینه های متفاوتی طبع آزمایی کرده است. از جمله او یکی از منتقدان تأثیرگذار پروژه هوش مصنوعی بوده است، که محور کتاب مشهور او «آن چه کامپیوترها نمی توانند انجام دهند» (۱۹۷۲) بود. کتابی که او بعدها دنباله ای هم بر آن نوشت تحت عنوان «آنچه کامپیوترها هنوز نمی توانند انجام دهند». او در این کتاب ها و در کتاب ها و مقالات دیگرش از دیدگاهی پدیدار شناسانه بر تفاوت بنیادی میان انسان های متجسد و دارای کالبد و ماشین های نامتجسد تأکید کرده است. محور اصلی نقد او اولین مقالات و کتاب هایش در ابتدای دهه ۱۹۷۰ بر پروژه هوش مصنوعی که در آن زمان در جریان بود، متمرکز بود، این پروژه که بعدها آن را «هوش مصنوعی خوب

سبک قدیم» (AIFOG) نامیدند، در واقع آن سنت افلاطونی و دکارتی را دنبال می کرد که توانایی های فکری انتزاعی را مهم ترین جنبه هوش

انسانی به حساب می آورد. براساس همین عقیده بود که پژوهش گران AIFOG برای اجرای پروژه هوش مصنوعی شان کامپیوترها را با معرف های سمبولیک قواعد و فاکت ها برنامه ریزی کردند به این امید که این امر نهایتاً به کامپیوترها توانایی کنش هوشمندانه اعطا کند. امروزه پس از چند دهه تلاش درستی انتقاد دریفوس از این پروژه آشکار شده و برنامه تحقیقاتی AIFOG تقریباً رو به زوال می رود و پژوهش گران اصلی هوش مصنوعی به سوی الگوهایی از ذهن انسان با پیچیدگر بیشتر رو آورده اند. دریفوس در نقدش بر برنامه پژوهشی AIFOG از این استدلال نیچه تبعیت می کند که توانایی های عاطفی و شهودی وجود متجسدها در جهان برای کنش هوشمندانه نقشی بنیادی دارند. دریفوس در کتابش «درباره اینترنت» در واقع به بسط دادن نظر انتقادی اش درباره هوش مصنوعی در مواجهه با پدیده اینترنت می پردازد. پدیده ای که به قول خودش در مقدمه کتاب، صرفاً یک ابداع جدید تکنولوژیک نیست، بلکه معرف سنخ جدیدی از ابداعات تکنولوژیک است، سنخی که می تواند آشکارکننده ماهیت خود تکنولوژی باشد. به نظر او تا به حال ابداعات تکنولوژیک در ابتدا برای رفع نیازهایی مشخص به وجود آمده و سپس عوارض جانبی غیرقابل انتظاری را آفریده اند. مثلاً تلفن ابتدا برای تسهیل ارتباطات در تجارت به وجود آمد اما امروزه به وسیله متعارف کاملاً خانگی و حتی برای پرکردن فضای خصوصی بدل شده است. اما در مورد اینترنت که در ابتدا برای به وجود آوردن ارتباط بین دانشمندان به وجود آمد، این امر کاملاً به حاشیه رانده شده و مشخص شده است که اصولاً اینترنت آن قدر فراگیر و مرتباً در حال تغییر است که به جای آن که وسیله ای برای برطرف کردن نیازی خاص باشد، هرلحظه کاربرد تازه غافل گیرکننده ای برای آن کشف می شود و به این ترتیب به جوهر تکنولوژی یعنی این که دسترسی هر چیزی امکان پذیر شود، نزدیک شده است. دریفوس در این جا به پیروی از هایدگر به این خطر تکنولوژی مدرن (واینترنت به عنوان نمونه ای کامل از آن) اشاره می کند که سوژه انسانی در خطر محو شدن در برابر تولید ابژه های تکنولوژیک مدرن است. یا به عبارت دیگر انسان مدرن در خطر بردگی تکنولوژی مدرن است.

کتاب به چهار فصل تقسیم می شود. دریفوس در فصل اول به «گرافه گویی درباره ابر پیوندها (هایپرلینک ها)» به شکست هوش مصنوعی در بازیابی اطلاعات دارای مناسبت در اینترنت می پردازد و نشان می دهد که شکل حقیقی و حرکت جسم های ما نقشی اساسی در به وجود آمدن معنا دارد و فقدان تجسد به فقدان مناسبت می انجامد. هنگامی که ما در اینترنت جست و جو می کنیم، بدن ما در این جست و جو شرکتی ندارد. جست و جو توسط یک موتور جست و جو صورت می گیرد که از قواعد و فاکت های معینی پیروی می کند، یعنی وضعیتی شبیه یک انسان مبتدی در مدل کسب مهارتی، که دریفوس در فصل بعدی آن را مفصلاً شرح می دهد چنین موتور جست و جویی نمی تواند عناصر مختص موقعیت را مورد ملاحظه قرار دهد و به این ترتیب عملکردی در سطح پایین مهارت خواهد داشت.

مسئله دیگر که دریفوس در این فصل به آن می پردازد این است که اینترنت حاوی مقادیر هنگفتی از اطلاعات ابرپیوند یافته (هایپرلینک شده) است بدون آن که کتابداری وجود داشته باشد که آنها را طبقه بندی یا انتخاب کند. سازمان بندی اطلاعات در اینترنت تک سطحی و انعطاف پذیر است و امکان اجازه همه لینک های ممکن را می دهد، هرچیزی را حفظ می کند و همه متن ها را در دسترس قرار می دهد. چنین خصوصاتی به گفته دریفوس زمینه را برای رشد یافتن گسترش بین متنی و جست و جوی بازیگوشانه و غیرمتعهد بدون هدف واضح فراهم می کند. به این ترتیب اینترنت «سوژه مدرن با هویت ثابت را که میل به داشتن مدلی کامل و قابل اعتماد از جهان دارد» موجب نمی شود، بلکه سوژه پست مدرنی متلونی را می آفریند که آمادگی گشایش به افق های همیشه جدید را دارد.

در فصل دوم کتاب با نام «یادگیری از راه دور چقدر از آموزش دور است؟» دریفوس دربارهٔ پدیدارشناسی آموزش مهارت‌ها و نیاز به شاگردی کردن مستقیم برای کسب کردن سطوح بالای مهارت بحث می‌کند. او معتقد است که بدون درگیر شدن و حضور، مهارت آموزی ممکن نیست. دریفوس در این فصل یک مدل کسب مهارت شامل پنج شیوهٔ کارکرد را از مرحلهٔ «مبتدی» تا مرحلهٔ خبرگی شهودی که آن را «فرد عملی» می‌نامد ارائه می‌دهد. فضای سیبرنتیکی در اینترنت حوزه تعاملات بدون خطرپذیری است که در آن تعهدی واقعی وجود ندارد و بنابراین یادگیرندگان امکان رسیدن به مرحله ای بالاتر از «کاردانی» را ندارند. به قول دریفوس «اگر حضور از راه دور [در اینترنت] نتواند تدریس در کلاس درس و حضور در سالن سخنرانی را به نحوی انتقال دهد که از طریق آن مشارکت جویی شاگردان توسط معلمان متعهد و حضور شاگردان نزد استادانی امکان پذیر شود که سبک عمل آنها به طور روزمره برای این شاگردان آشکار باشد تا مورد تقلید قرار گیرد، آن گاه یادگیری از راه دور تنها می‌تواند کاردانی به وجود آورد و تبحر و خرد عملی کاملاً دور از دسترس خواهند ماند». تأکید دریفوس بر اهمیت حضور جسمی روزمره در نزد استادان برای کسب سطوح مهارتی در حد استادی و خرد عملی است.

دریفوس روشن می‌کند حضور جسمی به صورت شاگردی کردن تنها راه بدست آوردن یک سبک است. منظور از «سبک» خصوصیات رویکرد استاد و شیوه مشکل‌گشایی توسط اوست. به قول دریفوس «یک معلم الهام بخش مانند ویتگنشتاین نسل‌های متعددی از دانشجویان را به جای می‌گذارد که نه تنها سبک او بلکه حتی اطوار او را تقلید می‌کنند».

فصل سوم کتاب «حضور از راه دور نامتسجد و متروک شدن امر واقعی» به توصیف بدن به عنوان منبع حس ما از تسلط بر واقعیت می‌پردازد و این که چگونه فقدان پیوستگی و هماهنگی پس زمینه‌ای - که خصوصیت حضور از راه دور است - به فقدان درک واقعیت افراد و اشیا می‌انجامد. اینترنت نمی‌تواند دستیابی به تسلط کامل را موجب شود. دریفوس در این فصل از برداشت مرلپونتی از «حداکثر تسلط» استفاده می‌کند که مقصود از آن گرایش جسمی برای بدست آوردن تسلط مطلوب بر جهان است. هنگامی که ما به چیزی می‌نگریم گرایش داریم، بدون فکر کردن به این کار بهترین فاصله را برای دریافت شیء هم به عنوان یک کل و هم بخش‌های مختلف آن پیدا کنیم» این حداکثر تسلط یا احاطه گرایش بدن ما، از طریق حرکت کردن مداوم، تجربه‌های ما در این جهان را به صورت تجربیاتی از اشیا پایدار سازمان دهد. دریفوس در پیروی از پدیدارشناسی جسم مرلپونتی این بحث را مطرح می‌کند که اگر حسی از حضور [واقعی] باید در حضور از راه دور وجود داشته باشد، ما باید مداوماً امکان بدست آوردن تسلط بر هر چیز را که در مقابل ما قرار می‌گیرد را فراهم کنیم. چنین وضعیتی هنوز در فضای سیبرنتیکی به وجود نیامده است و احتمالاً هرگز به وجود نخواهد آمد. تعامل میان بدن‌ها، آنچنان که مرلپونتی آن را بیان می‌کند، به عبارت دیگر تعامل و روزمره متجسد را نمی‌توان در فضای سیبرنتیکی کسب کرد، هرچه قدر هم که این رابطه با تصاویر سه بعدی، صدای استریو، کنترل رباتی از راه دور و غیره غنی شده باشد. فصل پایانی کتاب با نام «نیپیلیسم در بزرگراه اطلاعاتی: گمنامی در برابر تعهد در عصر حاضر» به طور مشروح توضیح می‌دهد که چگونه معنا نیاز به تعهد و تعهد واقعی به خطرپذیری واقعی نیاز دارد؛ در حالی که اینترنت ما را به اجتناب کردن از خطر تعهد واقعی سوق می‌دهد.

گمنامی و واقعیت شبیه‌سازی شده اینترنت امکان پرهیز از تعهد داشتن را فراهم می‌آورد. دریفوس استدلال می‌کند که اینترنت دشمن غایی تعهد بی‌قید و شرط در جامعهٔ مدرن غربی است، درست همان طور که کی پرگارد در زمان خودش مطبوعات را این چنین می‌دانست. جست‌وجوگران گمنام و نامتعهد اینترنت لذت را به محور زندگی‌های ما بدل می‌کنند. این جست‌وجوگران به قول کی پرگارد در حوزهٔ زیباشناختی وجود

زندگی می کنند، که نهایتاً نومییدی را برای آنها به بار می آورد. تنها راه خروج از این ناامیدی پذیرفتن تعهد بی قید و شرط حوزه مذهبی وجود است. با وجود آن که اینترنت تعهد بی قید و شرط را منع نمی کند، امکان بر دوش گرفتن چنین تعهدی را تضعیف خواهد کرد. به قول دریفوس: «برای آموذون این که آیا فردی تعهد بی قید و شرط دارد، باید دید که آیا فرد اشتیاق و شجاعت انتقال دادن آنچه را آموخته است از شبکه به دنیای واقعی دارد یا نه». در اینجا هم مانند مسأله کسب کردن مهارت دریفوس این امکان را مد نظر قرار نمی دهد که آنچه در فضای سبیرنتیکی آموخته می شود عمدتاً در همان فضای سبیرنتیکی مورد استفاده قرار می گیرد. در مجموع در این کتاب اینترنت وسیله ای خطرناک برای یادگیری شمرده می شود که به علت گرایش ذاتی آن بر غلبه یافتن بر ما و سوق دادن ما به سوی زندگی بدون تعهد در حوزه زیباشناختی باید با احتیاط بسیار با آن برخورد کرد.

منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

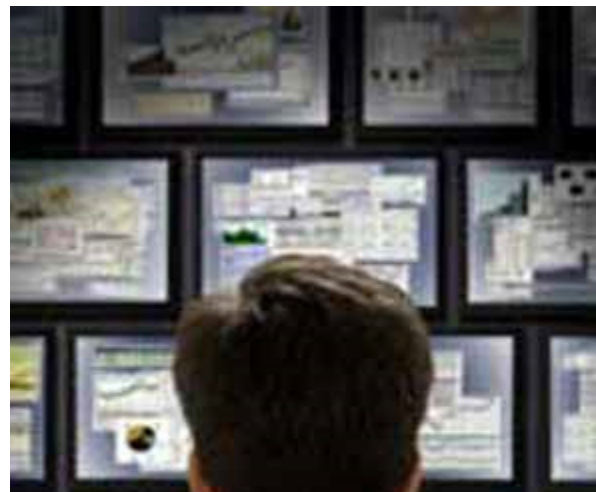
<http://vista.ir/?view=article&id=308214>

آیا آلودگی اطلاعاتی یک هشدار است؟

آلودگی اطلاعاتی به قول جاکوب نیلسن، یکی از تئوری پردازان بهره‌وری در اینترنت، مساله مهمی است که باید مورد توجه و بازبینی کارشناسان صنعت آی تی قرار بگیرد. به عقیده وی، این رایانه‌ها هستند که به تدریج مهار کنترل زندگی انسان را به دست می‌گیرند و زمان آن فرارسیده است که انسان بار دیگر «بر رایانه حاکم شود و آن را به جایگاه اصلی خود بازگرداند.»

دکتر نیلسن کتاب‌های زیادی در زمینه بهترین راه‌های استفاده از شبکه و وب سایت‌ها منتشر کرده است. اما او اخیراً نگاه انتقاد آمیز خود را متوجه آنچه اوضاع به وخامت گراینده در عالم ارتباطات الکترونیکی می‌داند کرده

است.

وی این پدیده را «آلودگی اطلاعاتی» می‌خواند. با خلق اینترنت و ای میل در دهه ۹۰ شبکه جهانی رایانه‌ها به شیوه‌ای موثر و سریع برای ایجاد ارتباط بدل شد. اما حتی در آن زمان نیز بحث‌های نگران کننده‌ای درباره احتمال بروز ترافیک سنگین در شبکه اطلاعاتی آغاز شده بود. نیلسن به بی بی سی گفته است: «آلودگی اطلاعاتی در واقع همان تردد حجم سنگین اطلاعات

در اوج آن است. این وضع گاه شما را از انجام کارهایتان باز می‌دارد.» وی اعتقاد دارد: «ابذلولوژی فناوری اطلاعاتی طی ۵۰ سال گذشته فقط و فقط این بوده است که هرچه اطلاعات بیشتر باشد، هرچه تولید اطلاعات انبوه تر باشد بهتر است.» اما به گفته نیلسن اینترنت اکنون به دستگاهی بدل شده است که اطلاعات را بدون قائل شدن اولویت با سرعت منتشر می‌کند. به گفته وی ای میل نیز از ابعاد منفی این پیامد است، زیرا معجون عجیبی از ارتباطات جمعی و فردی است.

البته چنین نیست که همه این ابزارهایی که در اختیار مردم است بد باشد، بلکه این تاثیر جریان مهارنشده اطلاعات و ارتباطات است که نیلسن را نگران می‌کند. او این وضع را به آلودگی محیط زیست تشبیه می‌کند. نیلسن اینترنت را به کارخانه‌ای تشبیه می‌کند و معتقد است: اگر در جهان تنها یک کارخانه آلوده وجود داشته باشد برای ما اهمیت نخواهد داشت، اما اگر تعداد آنها یک میلیون باشد چرا. به همین ترتیب یک ایمیل خوب است، اما وقتی روزی ۲۰۰ ای میل دریافت می‌کنید آن وقت مشکل ایجاد می‌کند و مردم احساس خفگی می‌کنند.» وی گفت: «مثلاً صندوق ای میل من غیرقابل رسیدگی است چون صدها پیام دریافت می‌کنم.» وی اخطار می‌دهد اگر مردم تدابیری برای مقابله با این وضع اتخاذ نکنند، توانایی خود را در استفاده سازنده و مفید از رایانه از دست می‌دهند و این رایانه خواهد بود که بر زندگی و کار مردم حکم می‌راند. رئیس موسسه تحقیقات مطالعاتی نیلسن می‌گوید: «باید فیلترهای ضدتبلیغاتی هم داشته باشیم، و فکر می‌کنم باید قوانینی برای مبارزه با ارسال ای میل های تبلیغاتی وضع شود. باید مردم را در مقابل میزان آلودگی که ایجاد می‌کنند مسئول شناخت. همانطور که اگر کسی طبیعت را نابود می‌کند، مسئول است و باید جریمه بپردازد، همین موضوع باید درباره ایمیل‌های تبلیغاتی صادق باشد.» در یک جمع بندی می‌توان دریافت که نظر استاد بهره‌وری در اینترنت (نیلسن) در مورد آلودگی اطلاعاتی نظری منقطع است. به گفته وی حل مشکل آلودگی اطلاعاتی پیچیده نیست، اما مستلزم آن است که مهار رایانه به دست گرفته شود. ایجاد اولویت، انضباط فردی در آنچه می‌خوانید و ارسال می‌کنید، فیلترها و نرم افزارهای ضدتبلیغاتی به تحقق این هدف کمک خواهند کرد. آلودگی اطلاعاتی از اقتصاد اطلاعات، ابزارهای دیجیتالی و تجارت الکترونیک پدیدار می‌شود. مجموع فرآیندهای ارتباطات الکترونیکی و هدف‌های این ارتباطات و اطلاع رسانی که در سرزمین دیجیتال صورت می‌گیرد، در بروز این آلودگی اطلاعاتی موثر است و نمی‌توان آن را از نظر دور داشت.

این آلودگی به محیط زیست آسیب فراوانی نخواهد زد. البته مسئله بازیاب ابزارهایی مثل سی دی ها، لوازم سخت افزاری و اینچینی، چالشی مهم برای دهه‌های آینده خواهند شد که آلودگی سخت افزاری اطلاعاتی به شمار می‌آید. آلودگی اطلاعاتی، تاثیرات مخرب روانی و رفتاری را در بین جوامع مختلفی که اعتقاد زیادی به رفتارهای سنتی قومی دارند، ایجاد خواهد کرد.

برقراری ارتباطات الکترونیکی باعث کاهش ارتباطات فیزیکی و در صورت های غیرمجازی می شود و این را اکثر روانشناسان معتقد هستند. بنابراین بر مسئولان آموزشی، پرورشی و تدوین کنندگان برنامه های راهبردی توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور است که به مسئله آلودگی اطلاعاتی و بحران های هویتی که این آلودگی می تواند برای نسل های آینده ایجاد کنند، توجه شایانی داشته باشند. عدم برخورد منعطف و ساختاری با مقوله ICT مفهومی نیست که بتوان آن را از نظر دور داشت. پس امیدواریم راه حل هایی برای جلوگیری از دیجیتالی گرایم مطلق در کشور و در حوزه ها و برنامه های گوناگون، طرح ریزی شود. به بازی گرفتن جامعه روانشناسان، جامعه شناسان و گروهی از پزشکان متخصص برای سازماندهی بهداشتی، استفاده از ابزارهای دیجیتالی و مقابله با بروز يك آلودگی اطلاعاتی فرض مهمی است که انتظار می رود وزارت بهداشت با همکاری وزارت فناوری اطلاعات به آن توجه کنند.

<http://vista.ir/?view=article&id=239616>

آیا این انصاف است ؟

با گسترده تر شدن نرم افزارها ما همه روزه شاهد نوآوریهای جدید توسط ویروس نویسان بوده ایم. رشد ویروسها در سال ۲۰۰۴ به اندازه ۲۵ درصد افزایش داشته که تا کنون ۱۱۵۰۰۰ گونه از آنان کشف شده است که پیش بینی می شود این رقم تا اواخر سال ۲۰۰۵ به ۱۵۰۰۰۰ خواهد رسید. اگر به رشد بسیار سریع ویروسها شک دلرید کافیسست به هنگام به روز کردن نرم افزار ضد ویروس خود نگاهی به تعداد ویروسهای قابل شناسایی آن بیندازید.

آیا ما باید همیشه با مسئله ویروسها دست به گریبان باشیم؟ این مسئله بسیار پیچیده است و راه حل آن بسیار پیچیده تر. حتی بسیاری از رهبران خیال پرداز امنیت (که همه مشکلات را انکار

می کنند) مسئله رشد ویروسها و نرم افزار های جاسوسی را پذیرفته اند و معتقدند که این مسئله به یک معضل بزرگ تبدیل شده است. حتی بیل گیتس هم در برابر عظمت این مشکل درمانده شده که کنفرانس RSA در هفته های گذشته شاهدی بر این مدعاست. بله این مشکل واقعا پیچیده است. گسترده شدن نرم افزار ها و حجیم شدن آنها در حال از بین بردن پیشرفتهاست چون امنیت آنها را کمتر کرده

است. امروزه پیچیدگی در سیستم عاملها و نرم افزارهای بزرگی که از تکه ها و اجزای زیادی تشکیل شده اند و غالبا این تکه ها درست با هم وصله و پینه نشده اند ، باعث ایجاد عدم امنیت در این برنامه ها شده است.

بله منظور من برنامه های سنگینی است که به جای اینکه از لحاظ کارایی و امنیت بهبود یابند ، فقط از لحاظ گرافیکی، ظاهری زیباتر پیدا می کنند. تا زمانی که امنیت جزء یکی از مسائل اصلی طراحی نرم افزارها در نیامده ما یک قدم به جلو و یک قدم به عقب خواهیم رفت.

همه ما دوست داریم که چیزها را با هم مقایسه کنیم و اینجا فرصتی برای شماسست تا خودتان قضاوت کنید. برنامه ماشین حساب ویندوز به تنهایی ۱۱۲ کیلوبایت حجم دارد و این در حالی است که هزاران برنامه مخرب وجود دارند که می توانند بصورت درپشتی یا تروجان استفاده شوند ، به سیستم های راه دور متصل شوند و اطلاعات رد و بدل کنند و وضعیت خود را اعلام کنند و..و..و که این برنامه ها با این همه امکانات متنوع حتی در بعضی از موارد حجمی کمتر از ۱۱۲ کیلوبایت دارند .

آیا این قضاوت عادلانه است ؟ البته که هست.

اگر میکروسافت و یا هر شرکت دیگری بخواهد یک ماشین حساب بهتر از ماشین حساب فعلی با حجمی معادل یکدهم حجم فعلی بنویسد ، آیا برای یک برنامه نویس خوب زمانی بیشتر از یک روز لازم است ؟ مشکل این است که بسیاری از این شرکتهای برنامه نویسی به این موضوع معتقدند که نیازی به بهینه سازی کد نرم افزار تولیدی خود ندارند. آنها معتقدند که سخت افزارها هر روز پیشرفته تر می شوند ، حجم حافظه ها بیشتر و قیمت آنها ارزانتر می شود و ...

حالا اگر سیستم شما در برابر برنامه های سنگین و پر حجم آنها کم می آورد ، این دیگر مشکل شماسست!!

می توانید رایانه خود را آپدیت کنید...!!؟

آیا این انصاف است؟

منبع : سایت اطلاع رسانی امنیت اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=224411>

آیا اینترنت به دروازه جهنم تبدیل شده است؟

امروزه با گسترش شبکه اینترنت، در کنار منافع مختلف آن، ما شاهد افزایش نگرانی‌های والدین و کارشناسان و متخصصان در مورد آثار سوء مختلف این رسانه نوین هستیم. آنان معتقدند، با وجود میلیون‌ها پایگاه مربوط به سکس مجازی، پورنوگرافی، سرقت، قتل‌های زنجیره‌ای، بمب گذاری، تروریسم، جعل و فریبکاری، هک، جاسوسی و ردیابی اطلاعات خصوصی افراد، آیا حمایت حامیان آزادی شبکه از برنامه‌های فیلترینگ، نشانگر ابعاد این تهدید جهانی نیست؟ و یا همان طور که نویسنده می‌گوید، آیا امروز شبکه اینترنت به دروازه دیگری از جهنم تبدیل نشده است؟ سازمان‌های مسیحی، حامیان سانسور، مروجان اصول اخلاقی و سایر حمایت‌کنندگان از «ارزش‌های خانوادگی» سالهاست که در مورد قدرت

مخرب شبکه اینترنت در تضعیف اصول و مبانی اخلاقی جوامع، هشدار می‌دهند. به ویژه به دلیل وجود سایت‌های فراوان پورنوگرافی کودکان، فانتان سریالی و آزارگران کودکان، این نگرانی‌ها باید به اصلاحاتی بنیادین بیانجامد. در رسانه‌های محافظه کار، از اینترنت به عنوان دروازه‌ای به سوی دنیایی هراس‌آور و اهریمنی یاد می‌گردد که امروزه بسیاری از زنان و مردان، نگرانی خود را در مقابل قدرت شگرف پورنوگرافی‌های عرضه شده در فضای مجازی در تأثیر بر مخاطبان، اعلام نموده‌اند.

بسیاری معتقدند که قابلیت بی‌نام بودن، یکی از ویژگی‌های این شبکه است که باعث به وجود آمدن هرکلی نوجوان می‌گردد. البته نباید از ویژگی‌هایی دیگری که شبکه اینترنت را به عنوان مأمن همه انسان‌های شیطانی نظیر بمب‌گذاران انتحاری، جنایتکاران روانی، تروریست‌های رادیکال و سایر مجرمان و تبهکاران درآورده، به سادگی چشم پوشی نمود. بدین ترتیب، همه آنانی که مسئول رسیدگی به این جنایت‌های روزمره در جوامع مدرن هستند، باید در برابر شکل‌گیری این شرایط، پاسخگو باشند.

آنچه که به عنوان ظرفیت دموکراتیک اینترنت و عدم توجه به سن و نژاد و جنسیت و قومیت کاربران در این شبکه یاد می‌شود، باعث گردیده که ما حتی به همسایگان خود اعتماد نکنیم. به علاوه، در مقایسه با سایر رسانه‌ها نظیر سینما و یا تلویزیون، ما با شبکه‌ای بسیار شیطانی‌تر روبه‌رو شده‌ایم که بسیاری را جادو کرده است و حتی معتادان به اینترنت هم حاضر به پذیرش این اعتیاد روانی خود نیستند.

اقای پاتریک کارنس در کتاب خود با عنوان «در سایه شبکه» می‌نویسد: «اینترنت و سکس شبکه‌ای، به دروازه‌ای تبدیل شده که زمان، ادراکات و ارزش‌های ما را نابود می‌کند. سکس شبکه‌ای، مخاطبان خود را چنان تسخیر نموده که آنان قادر به کنترل فعالیت‌هایشان نخواهند بود. به علاوه، با فرو رفتن بیشتر شما در سکس شبکه‌ای، دیگر راه نجاتی وجود نخواهد داشت... جذابیت‌های سکس شبکه‌ای باعث گردیده، حتی افرادی که هیچ علاقه‌ای به استفاده از کامپیوتر نداشته‌اند هم به جمع مشتریان آن بپیوندند.»

من معتقدم که این وضعیت با هشدارهای ارائه شده در مورد مخاطرات بیماری ایدز، مشابه است، گویی هر چه هشدارهای کارشناسان بیشتر می‌شود، تعداد افراد آسیب دیده نیز افزایش می‌یابد. امروزه کارشناسان از مستهجن‌انگاری شبکه‌ای، به عنوان نگران‌کننده‌ترین عامل مختل کننده

سلامت روانی افراد در دنیای امروز یاد می‌کنند. حتی عده‌ای، اعتیاد شبکه‌ای را با اعتیاد به کوکابین مقایسه می‌نمایند. هر چند توانایی ترک این ماده مخدر وجود دارد، اما برای خارج کردن تصاویر مستهجن از مغز انسان‌ها، هیچ راهی وجود ندارد. سکس شبکه‌ای به ترشح نامتوازن تستسترون، اکسی‌توسین، دوپامین، سروتونین می‌انجامد که بر فعالیت‌های عادی مغز، تأثیراتی ناگوار می‌گذارد. به علاوه، در هنگام خواب فرد هم، اختلالات روانی ناشی از سکس شبکه‌ای وجود دارد.

امروزه مخاطبان مستهجن‌انگاری اینترنتی، در حالی از دیدن این تصاویر کام می‌گیرند که قربانیان اصلی چنین سوءاستفاده‌هایی، زنان و کودکان و نوجوانان بی‌گناه هستند. البته معمولاً برای از بین بردن آثار سوء مشاهده چنین فیلم‌ها و تصاویری، باید از مسکن‌هایی قوی‌تر (فیلم‌هایی بی‌پروا تر و مستهجن‌تر) بهره برد.

اینک و در عصر اطلاعات، ما با یک تاریک‌خانه شیطنی روبه‌رو شده‌ایم که بسیاری از زد و خوردها و دشمنی‌های واقعی را به این شبکه دیجیتال منتقل نموده است و روح انسانیت، قربانی اصلی چنین شرایطی می‌باشد. گویی قدرت‌های شیطنی از اینترنت به عنوان مانیفست اعلام موجودیت خود بهره گرفته‌اند و تعبیر بسیاری از کارشناسان از این شبکه به عنوان دروازه جهنم، کاملاً بر واقعیات جهانی امروز منطبق است.

اما چرا این حجم گسترده از هراس و سردرگمی بر فضای فکری کاربران اینترنت سایه افکنده است؟ و چرا مانیتورهایی که تنها از شیشه و فلز ساخته شده‌اند، تا این حد خطرناک‌تر و مفسده برانگیزتر و قدرتمندتر از سایر رسانه‌های کنونی پورنوگرافی معمولی و مواد مخدر می‌باشند؟

به هر حال، من هیچ گاه نظرات روان شناسانه فروید را نپذیرفته‌ام، اما شخصاً بین وضعیت قربانیان سکس مجازی و این تئوری‌ها، ارتباط نزدیکی را مشاهده می‌کنم. برخلاف رسانه‌هایی نظیر تلویزیون و سینما، که معمولاً افراد به صورت گروهی به تماشای آن می‌نشینند، کاربران شبکه معمولاً به صورت تنها، از سکس شبکه‌ای استفاده می‌کنند. بدین ترتیب، مفاهیمی نظیر خدا و خانواده و ازدواج، از نگاه این افراد، به موضوعاتی کمارزش و غیرقابل اعتنا بدل می‌شود. از سوی دیگر، کودکانی که بدون نظارت والدین خود از شبکه اینترنت استفاده می‌کنند، ناخواسته قربانی نقشه‌های شیطنی و طراحان تولیدکنندگان پایگاه‌های مستهجن‌انگاری و سکس شبکه‌ای می‌شوند. البته والدین آنها هم که کامپیوترها را نه برای خود که برای استفاده فرزندان‌شان خریداری می‌کنند، امروزه با انبوهی از تصاویر و فیلم‌هایی روبه‌رو شده‌اند که به صورتی غیرمترقبه بر روی مانیتورها به نمایش درمی‌آید. لذا آنان با یک دوگانگی روبه‌رو شده‌اند. گویی فرزندان ما همانند گوسفندانی که بی‌خبر از همه جا به طرف کشتارگاه می‌روند، در دام این شبکه گرفتار شده و گریزگاهی هم ندارند.

نکته دیگر حائز توجه این است که بسیاری از کلمات معمولی نظیر «دختر»، «سگ» و «پسر» که در شرایط کنونی، هیچ مفهوم جنسی‌ای ندارد، در سایه سلطه سکس مجازی به کلماتی با مفاهیمی شرم‌آور و مستهجن تبدیل شده‌اند. تجربه دختر کوچک من که به دنبال یافتن اطلاعات و تصاویر مورد علاقه‌اش در باره عروسک «باربی»، در شبکه اینترنت، با یک سایت کثیف و غیراخلاقی روبه‌رو شد، تنها بخشی از واقعیت‌های آن روی سکه اینترنت است. اما آیا چنین اتفاقاتی را می‌توان تصادفی ارزیابی کرد؟

از سوی دیگر، با انبوهی از برنامه‌های الکترونیکی و پیام‌هایی که برای فریب دادن شما ارسال می‌شود، چه برخوردی باید نمود؟ همه ما می‌آموزیم که فرد مخاطب ما، همان کسی نیست که خود را معرفی می‌نماید. هر چند عدم وجود پیش‌داوری‌های جنسیتی و نژادی و قومیتی و سنی را باید یکی از مزیت‌های بی‌رقیب شبکه اینترنت دانست.

امروزه کاربران زن و مرد استفاده‌کننده از سکس مجازی، دلایل مختلفی برای این کار خود دارند. و امکان انتخاب تصاویر مدل‌های بی‌نام و نشان پورنوگرافی و وجود امکانات مبادله تصاویر مورد علاقه با مخاطبان دیگر، به این بازار، جذابیتی دوچندان داده است.

منتقدان شبکه یادآوری می‌کنند، عرضه انواع نرم‌افزارهای کنترل ترافیک شبکه و فیلترینگ خانوادگی را باید آغازگر عصر نوینی دانست که در دنیای اطلاعات، جلوگیری از دسترسی همگانی به بسیاری از بخش‌های شبکه اینترنت، با استقبال خانواده‌ها و کارشناسان روبه‌رو می‌شود.

اما حامیان آزادی دسترسی به اطلاعات، در برابر شعارهای تبلیغاتی شرکت‌های محدود کننده دستیابی به انواع سایت‌های مستهجن، کلاه‌برداری، رمزشکنی و هک، چه جوابی دارند؟

تعدادی از این شعارها را مرور کنیم:

- با استفاده از برنامه‌های ما، به گشت و گذاری ایمن در شبکه بپردازید.

- با آن روی سکه اینترنت مقابله کنید.

- برای رفع نگرانی‌های اخلاقی و امنیتی خود، از محصولات شرکت ما خریداری نمایید.

به دلیل حضور انبوهی از افراد شیاد و کلاه‌بردار و متقلب، وجود صدها میلیون کودک بی‌دفاع و خانواده‌های خواهان کنترل فرزندان‌شان، به همراه موارد متعددی از تجاوزات جنسی، شکنجه و یا کشته شدن‌هایی که از مفاهیم موجود در سکس شبکه‌ای الهام گرفته‌اند، ما شاهد نگرانی‌های زیادی در مورد حفظ حریم‌های خصوصی افراد هستیم.

من مایلم نکته‌ای دیگر را برای شما بازگو کنیم: امروزه بسیاری از شرکت‌های تجاری، با استفاده از برنامه‌های جاسوسی، کلیه فعالیت‌های فرزندان شما را در اینترنت ردیابی و ثبت می‌کنند. هر چند ردیابی اقدامات مصرف‌کنندگان در شبکه، از سال‌ها پیش وجود داشته و همه خریدهای ما با بررسی و تحلیل شرکت‌های بازاریابی روبه‌رو می‌شود (و نام این سوءاستفاده‌های شیطانی، بازاریابی تمرکزی نام دارد)، ولی ارائه این وب گردی‌ها در محاکم قضایی به عنوان دلایل قضایی، جای سؤال خواهد داشت.

در دنیایی که کارهای روزمره و حریم خصوصی ما در معرض جاسوسی است، همان‌طور که جان‌اتان فرانزن در مقاله خود با عنوان «اتاق خواب امپریالیستی» می‌گوید: ما دیگر نمی‌توانیم در هیچ جایی، احساس آرامش و امنیت خصوصی کنیم، اما آیا این مراقبت‌های شبانه‌روزی با آنچه که در شهرهای کوچک اتفاق می‌افتد، مشابه است؟

جان ایویس متخصص حوزه کامپیوتر نیز در مقاله خود در پایگاه اینترنتی Bad Subjects می‌نویسد: «تغییرات اجتماعی به وجود آمده پس از رشد انفجاری شبکه اینترنت، کاملاً غیرمنتظره بوده است و اتفاقاتی را به وجود آورده که در آن، کاربران بی‌گناه، خود را قربانی خودخواهی‌های دیگران می‌بینند. به علاوه، ثبات جوامع ما نیز در معرض تهدیدات جدی قرار گرفته است. بدین ترتیب، علاوه بر ویروس‌های کامپیوتری آزاردهنده‌ای که سلامت سخت‌افزاری رایانه‌های ما را با تهدید روبه‌رو می‌کند و دستگاه شما را تا آستانه انفجار پیش می‌برد، ما با تهدیداتی بسیار نگران‌کننده‌تر روبه‌رو شده‌ایم.»

به هر حال، آنچه را که ما از آن به عنوان تکنولوژی نام می‌بریم، هیچ مشابهتی با روابط انسانی ندارد و داشتن نگاهی متفاوت به آن، همان‌طور که ما در برابر رسانه‌های نوین دیگر هم عملکردی منفعل داریم، ضروری است. آیا خودخواهی‌های راست‌گرایان مسیحی که از فضای دموکراتیک حاکم

بر اینترنت برای خواسته‌های تفریرانگیز اخلاقی و اجتماعی خویش بهره می‌برند، ما را با یک دنیای شیطانی روبه‌رو نموده است؟ و آیا ما با یک دروازه دیگر به سوی جهنم روبه‌رو نشده‌ایم؟

<http://vista.ir/?view=article&id=346055>

 vista.ir
Online Classified Service

آیا در زمان استفاده از اینترنت ناشناس باقی می‌مانید ؟

اکثر کاربران اینترنت در زمان استفاده از وب سایت ها این تصور را دارند که به صورت ناشناس از منابع اطلاعاتی موجود استفاده می نمایند . آیا این تصور درست است ؟ در پاسخ می بایست به این نکته اشاره گردد که وضعیت بدین صورت نبوده و همزمان با مشاهده هر وب سایت ، اطلاعات خاصی در ارتباط با شما برای آنان ارسال می گردد . با اتخاذ تدابیر امنیتی خاصی می توان حجم این نوع اطلاعات را کاهش داد .

- چه نوع اطلاعاتی جمع آوری می شود ؟

زمانی که شما یک وب سایت را ملاقات می نمائید ، اطلاعات خاصی به صورت

اتوماتیک برای سایت مورد نظر ارسال می گردد . اطلاعات فوق می تواند شامل موارد زیر باشد :

- آدرس IP : به هر کامپیوتر موجود بر روی اینترنت یک آدرس IP منحصر بفرد نسبت داده می شود . کامپیوتر شما ممکن است دارای یک آدرس IP ایستا و یا یک آدرس IP پویا باشد . در صورت استفاده از یک آدرس IP ایستا ، آدرس فوق هرگز تغییر نخواهد کرد . برخی مراکز ارائه دهنده خدمات اینترنت (ISP) ، دارای مجموعه ای از آدرس های IP می باشند و هر مرتبه که شما از طریق آنان به اینترنت متصل می شوید ، یکی از آدرس های IP موجود به شما اختصاص داده می شود . به این نوع آدرس ها ، آدرس های IP پویا گفته می شود .

- نام domain : اینترنت به مجموعه ای از domain تقسیم شده است و هر account کاربر به یکی از domain ها مرتبط می باشد . برای شناسایی domain کافی است به قسمت انتهایی URL دقت نمائید . مثلاً" از edu . برای مراکز و موسسات آموزشی ، gov . برای سازمان های دولتی ، .org . برای سازمان ها و com . برای کاربردهای تجاری استفاده می شود . کشورهای زیادی نیز دارای اسامی domain مختص به خود می باشند .

• جزئیات نرم افزارهای استفاده شده جهت استفاده از اینترنت : پس از اتصال کاربران به اینترنت و مشاهده سایت های مورد نظر ، می توان نوع و شماره نسخه نرم افزار مرورگر استفاده شده و یا سیستم عامل نصب شده بر روی کامپیوتر کاربر را نیز تشخیص داد .

• صفحات مشاهده شده : اطلاعات مربوط به صفحات مشاهده شده ، مدت زمان ماندن بر روی یک صفحه خاص و این که شما از چه محلی وارد سایت شده اید (نظیر یک مرکز جستجو) نیز قابل ردیابی توسط وب سایت هائی است که شما آنان را مشاهده می نمائید .

در صورتی که یک وب سایت از کوکی استفاده می نماید ، سازمان مربوطه می تواند با استفاده از آنان به اطلاعات بیشتری نیز دستیابی پیدا نماید . نظیر الگوهای مرورگر که شامل سایر سایت هائی است که شما آنان را ملاقات نموده اید . در صورتی که سایتی را مشاهده می نمائید که دارای کدهای مخرب است ، فایل های موجود بر روی کامپیوتر شما ، رمزهای عبور ذخیره شده در حافظه موقت نیز می توانند در معرض تهدید باشند.

• موارد استفاده از اطلاعات جمع آوری شده

• اهداف مشروع : معمولاً سازمان ها از اطلاعات جمع آوری شده اتوماتیک برای اهداف مشروع نظیر تولید آمارهای دلخواه در ارتباط با سایت خود استفاده می نمایند . با آنالیز آمارهای جمع آوری شده ، سازمان ها می توانند شناخت مناسبی نسبت به موارد مورد علاقه مخاطبان سایت خود پیدا نموده و حرکات خود را بر اساس آن برنامه ریزی نمایند . (اعمال تغییرات لازم در سایت متناسب با خواسته کاربران) .

• کاربردهای تجاری : کاربردهای تجاری ، یکی دیگر از علل جمع آوری اطلاعات است . در صورت استفاده یک سایت از کوکی به منظور تشخیص صفحات مشاهده شده توسط کاربران ، می توان بهترین صفحه ای که توانسته است توجه مخاطبان را بیش از سایر صفحات به سوی خود جلب نماید ، شناسائی و اگر قرار است برای محصول خاصی تبلیغ گردد ، بهترین گزینه همان صفحه ای است که در کانون توجه کاربران قرار گرفته است .

• اهداف مخرب : برخی سایت ها ممکن است با اهدافی کاملاً بدخواهانه اقدام به جمع آوری اطلاعات نمایند . در صورتی که مهاجمان قادر به دستیابی فایل ها ، رمزهای عبور و یا اطلاعات شخصی موجود بر روی کامپیوتر شما باشند ، می توانند از اطلاعات فوق در جهت منافع شخصی خود استفاده نمایند و حتی هویت شما را سرقت نموده و به نام شما عملیات مخرب خود را انجام دهند . برخی مهاجمان پس از این که از اطلاعات شما یکی و دو مرتبه استفاده نمودند ، اطلاعات شما را با دریافت وجهی در اختیار سایر افراد همقطار خود قرار داده تا امکان شناسائی آنان مشکل گردد . مهاجمان همچنین ممکن است با تغییر تنظیمات امنیتی کامپیوتر شما از سیستم شما برای تهاجم بر علیه سایر کاربران و فعالیت های مخرب خود سوء استفاده نمایند .

با این که استفاده از کوکی یکی از روش های مناسب برای جمع آوری اطلاعات است ، ساده ترین روش برای مهاجمان به منظور دستیابی به اطلاعات شخصی شما ، کمک و یا بهتر بگوئیم درخواست مستقیم از خود شما می باشد . آنان برای نیل به اهداف مخرب خود اقدام به طراحی یک سایت مخرب با ظاهری قابل قبول و فریبنده می نمایند تا خود را در پوشش یک سایت معتبر و قانونی مطرح نموده و شما را متقاعد نمایند که اطلاعات شخصی خود را در بخش های پیش بینی شده در سایت وارد نمائید .

• چگونه می توان حجم اطلاعات جمع آوری شده را محدود نمود ؟

•هشپاری لازم در موارد ارائه اطلاعات شخصی : تا زمانی که نسبت به یک سایت اعتماد ایجاد نشده است ، آدرس ، رمزعبور و سایر اطلاعات شخصی خود را در سایت مورد نظر وارد ننمائید . در زمان درج اطلاعات حساس ، دقت داشته باشید که سایت مورد نظر از SSL به منظور رمزنگاری اطلاعات استفاده می نماید (ارسال ایمن و مطمئن اطلاعات).حتی المقدور سعی شود از ارائه برخی اطلاعات حساس به صورت online اجتناب گردد.

•محدودیت کوکی : در صورتی که یک مهاجم بتواند به کامپیوتر شما دستیابی پیدا نماید ، وی می تواند از کوکی های ذخیره شده بر روی سیستم به منظور دستیابی به اطلاعات شخصی شما استفاده نماید . پیشنهاد می گردد استفاده از کوکی ها در هر شرایط محدود گردد.

•استفاده ایمن از اینترنت : نسبت به وب سایت هائی که استفاده می نمائید ، حساس بوده و در صورت مشکوک بودن آنان ، بلافاصله آنان را برای همیشه ترک نمائید. با افزایش سطح تنظیمات امنیتی مرورگر خود ، اقدامات احتیاطی و پیشگیری لازم در این زمینه را انجام دهید . بهنگام نگه داشتن برنامه های آنتی ویروس و پویس کامپیوتر برای Spyware از جمله اقدامات ضروری دیگر در این رابطه است.

منبع : سایت اطلاع رسانی امنیت اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=224461>

آیا هویت شما در اینترنت نیاز به ترمیم دارد؟

یکی از شخصیت‌های رمان Boomsday، کتاب جدید کریستوفر باکلی (Christopher Buckley) نویسنده و سیاستمدار آمریکایی، با به وجود آوردن نرم افزاری به نام Spider Repellent به ثروت بسیاری دست میابد این نرم افزار خیالی در اینترنت میگردد و هر اطلاعات بد و ناگوار در مورد شخص را پاک میکند.

باکلی مینویسد: "خیلی ساده بود. من متعجبم که این ایده چطور تا به حال به فکر کسی نرسیده بود." متأسفانه، نرم افزار Spider Repellent تنها در

داستان وجود دارد و یک جستجوی کوچک در گوگل یا یاهو میتواند اطلاعاتی درباره شما رو کند که به هیچ وجه از دیدنشان خوشحال نشوید.

با اینحال، هنوز برای افرادی که عکس، مطلب یا ویدئو کلیپ نه چندان جذاب آنها جایی در وب پنهان شده است، امیدی وجود دارد. این افراد نه تنها میتوانند شخصا برای تمیزکاری تصویر اینترنتی خود اقدام کنید، بلکه چند کمپانی نیز وجود دارند که در مقابل دستمزدی که گاهی تا ۱۰ هزار دلار میرسد، این کار را به شکل تخصصی انجام میدهند.

مایکل فرتیک (Michael Fertik)، مدیر عامل یکی از این شرکتها به نام Reputation Defender Inc. میگوید: "افراد قبل از اینکه یکدیگر را در زندگی واقعی ملاقات کنند، بسته به اطلاعاتی که در اینترنت پیدا میکنند، درباره یکدیگر قضاوت میکنند. این موضوع درباره هر چیزی که به نظر اشخاص مهم بیاید- حرفه، عشق، مقام و خودآگاهی- صدق میکند."

او افزود: "دانستن اینکه در وب چه مطالبی درباره شما وجود دارد، بسیار ضروری است و شما باید کنترل آن را -چه شخصا و چه توسط شرکت خدماتی مانند ما- در دست داشته باشید."

این کمپانی ۵ سال گذشته با محصولی به نام MyReputation/MyChild -شهرت من/فرزند من- آغاز به کار کرد. این برنامه در ازای ۱۰ دلار در ماه به اجرای جستجویی اساسی در وب میپرداخت و موارد یافت شده را گزارش میکرد. این سرویس در ازای ۳۰ دلار برای هر یک مورد، اطلاعات نامطلوب را پاک کرده یا در موقعیتی نامحسوس قرار میداد. اما به گفته فرتیک، همیشه موفق نبود.

او میگوید: "ما به سراغ مقالات خبری و سوابق دولتی نمی رفتیم. اینها مطالب تکراری روز هستند. ما بیشتر به دنبال مواردی چون دستاوردهای دوران دانشجویی یا اظهار نظرهای آنها در تالارهای گفتگو (forum) هستیم."

این کمپانی برای مدیران شرکتهای سرمایه گذاری و کمپانیهای با بودجه های بزرگ و مسئولان دولتی، محصولی به نام MyEdge دارد که قیمت آن از ۱۰ هزار دلار آغاز میشود و برای اصلاح و پاک کردن اطلاعات ناخواسته جستجوی بسیار دقیق و پیچیده را اجرا میکند. یک وبلاگ یا وب سایت بسازید با این حال، شما مجبور نیستید برای داشتن تصویری متناسب با خواسته هایتان، تا اعماق وب را بگردید و همه عکسهای زشت و اظهار نظرهای بچه گانه قدیمی خود را پاک کنید.

اگر از مطالبی که درباره خودتان در اینترنت موجود است راضی نیستید، یکی از بهترین راههای چاره، وبلاگ است. این کار با استفاده از سایتهای مختلفی چون blogger.com بسیار ساده است و به شما امکان میدهد با نوشته ها و انتخابهای صحیح و متناسب با آنچه اکنون هستید، شخصیت آنلاین خود را شکل داده و بر آنچه که هنگام جستجوی نامتان آشکار میشود، تاثیر مثبتی بگذارید.

شاید آن دسته از افرادی که بهتر با موارد فنی کار آشنا هستند میل داشته باشند صفحه خانه home page مخصوص به خود داشته باشند که میتواند اطلاعات خوبی درباره میزان مهارت فنی شما هم به جستجوگران بدهد. در صورتی که راه اندازی صفحه خانه یا وبلاگ چندان برایتان جالب نیست، میتوانید از کمپانی ClaimID کمک بگیرید.

این کمپانی که توسط فرد استاتزمن (Fred Stutzman) و ترل راسل (Terrell Russell)، دو دانشجوی دکترای دانشگاه کارولینای شمالی به وجود آمده است، نتایج جستجوی موجود درباره هر شخص را دسته بندی و بهسازی میکنند. به گفته راسل: "ما هیچ تکنولوژی جدیدی ابداع نکردیم.

این فناوری از قبل در دسترس بوده و هر کسی که حوصله خواندن و یاد گرفتن آن را داشته باشد میتواند از آن بهره مند شود." او افزود: "با استفاده از کتابچه راهنما] هر کسی میتواند خودرو خود را نیز تعمیر کند."
شرکت ClaimID کار خود را در ژانویه ۲۰۰۶ و توسط گروهی از دوستان آغاز کرد و شش ماه بعد در دسترس عموم قرار گرفت. این سایت با خدمات رایگان خود اکنون ۱۷ هزار عضو دارد.
راسل میگوید که آنها سایت را-که به کاربر امکان میدهد تمام اطلاعات آنلاین موجود درباره خود را یکجا و در یک محل جمع آوری کند- در زمانی به وجود آوردند که متوجه شدند دانشجویان به جستجوی اینترنتی درباره نامزدهای ورودی دکترا و استادان میپردازند.
یک کمپانی دیگر به نام Naymz وجود دارد که از طریق سایتهایی چون MySpace، وبلاگها و آلبومهای عکس آنلاین به کار تهیه صفحات و لینکهای شخصی میپردازد و سپس با خرید تبلیغات بر روی کلمات کلیدی گوگل، این صفحات را در بالاترین محل نتایج جستجو قرار میدهد.
تام دروگان (Tom Dragan) یکی از موسسان این کمپانی میگوید: "هویت آنلاین از اهمیتی روزافزون برخوردار است و به خصوص در مورد افراد حرفه ای و کارشناسان که واقعا باید مراقب آنچه میگویند و آنچه درباره ایشان منتشر میشود باشند، باید در راس امور قرار گیرد."

منبع : سایت فریا

<http://vista.ir/?view=article&id=259837>

آینده فناوری POE

انتقال توان از طریق اینترنت (Power Over Ethernet): POE، به قابلیت دادن توان یا برق موردنیاز به تجهیزات شبکه از طریق کابل‌های موجود شبکه بدون نیاز به منبع انرژی الکتریکی خارجی (هر دستگاه) اشاره دارد. با وجود POE دستگاههایی مانند تلفن‌های IP، نقاط دسترسی بی‌سیم (AP)، دوربین‌های امنیتی و سایر دستگاه‌های موجود در شبکه، انرژی خود را از کابل‌های موجود در شبکه LAN، به راحتی دریافت می‌کنند.

• حل مشکل تلفن‌های IP

اولین تقاضا برای ایجاد POE، هنگام توسعه پروتکل انتقال صدا روی اینترنت (VOIP) به وجود آمد. در ابتدا سیسکو و سایر تولیدکنندگان تلفن‌های IP، محصولات خود را همراه با اینترفیس‌های اختصاصی خود عرضه می‌کردند. اما هنگامی که مؤسسه مهندسان برق و الکترونیک (IEEE) استاندارد ۸۰۲,۳af را در ژوئن ۲۰۰۳ به تصویب رساند، تولیدکنندگان بزرگ تلفن‌های

IP به طرفداری از این استاندارد اقدام کردند.

POE مشکل بزرگ تلفن‌های IP را حل کرد و استفاده از آنها را مانند تلفن‌های معمولی، آسان و مفید نمود. از آنجایی که فناوری POE امکان انتقال نیرو برای تلفن‌های IP را روی کابل‌های زوج به هم‌تابیده (cat۳, ۵e, ۶) امکانپذیر نموده است، آزادی عملی برای قراردادن این تلفن‌ها در هر مکان، بدون نیاز به منبع نیروی خارجی و وجود پریز برق، به وجود آورده است.

اکنون دیگر تلفن‌های IP به صورت گسترده استفاده می‌شوند. اکنون IEEE در حال توسعه استاندارد ۸۰۲۸,۳af برای هماهنگ کردن تعداد بی‌شماری دستگاه دیگر و ایجاد قابلیت استفاده از نیروی الکتریکی روی کابل است. فناوری POE به دلیل عدم نیاز دستگاه‌ها به نیروی خارجی مانند دوربین‌های امنیتی IP که در راهروها و پارکینگ‌ها نصب شده‌اند، کارت‌خوان‌های مغناطیسی، Access Point‌های بی‌سیم در سقف‌ها، سیستم‌های هشدار و سیستم‌های تشخیص امواج رادیویی آزادی نصب آنها را در هر مکانی آسان نموده است. POE امکان استفاده از باتری پشتیبان را برای دستگاه‌هایی که نقش مهمی در امنیت و کنترل دسترسی در ساختمان دارند، فراهم می‌کند. زیرا با POE، تمام این دستگاه‌ها UPS متصل می‌شوند و هنگام قطع برق همچنان به کار خود ادامه می‌دهند.

• استاندارد ۸۰۲,۳af

تحت استاندارد کنونی POE، ۸۰۲,۳af جریان متعادلی را به دو جفت از چهار جفت کابل انتقال داده وارد می‌کند. یعنی سوییچ POE جریان را به جفت‌هایی که داده‌ها را انتقال می‌دهند، وارد می‌نماید. (بین‌های ۱-۲ و ۳-۶) بالاترین کلاس توانی که تحت استاندارد کنونی در دسترس است (Powerclass۳ و Powerclass۰) ۱۵,۴ وات را فراهم می‌کند، که از کمینه ولتاژ (۴۴ ولت) ضرب در کمینه جریان (۳۵۰ میلی‌آمپر) به دست می‌آید. به دلیل آن‌که طول هر قطعه کابل به حدود صد متر می‌رسد، توان تا حدود ۹۵/۱۲ وات کاهش می‌یابد. تاکنون البته این مقدار توان مشکل خاصی را به وجود نیاورده است. اغلب تلفن‌های VoIP که به عنوان اولین مصرف‌کننده POE شناخته می‌شوند، فقط نیروی هشت وات یا کمتر را در حالت انتظار به خود اختصاص می‌دهند. اما به هر حال دستگاه‌های جدید نیاز به انرژی بیشتری دارند و این مسئله از اساسی‌ترین موضوعات بحث در مورد فناوری POE است.

• فناوری بعدی

به تازگی IEEE گروهی را برای مطالعه روی فناوری POE plus تشکیل داده است. این مطالعه در مورد قدم‌های بعدی در توسعه استاندارد ۸۰۲,۳af صورت می‌گیرد. این گروه چهارده مورد را تعیین کرده‌اند که چند مورد آن عبارتند از:

- بهبود استاندارد ۸۰۲,۳af در قالب کنونی آن و فراهم کردن سازگاری با دستگاه‌های قدیمی و جدیدتر.
- بی‌نیاز از معرفی امکانات امنیتی جدید برای سیستم‌های قدیمی براساس ISO/IEC۶۰۹۵۰ این بدان معنی است که POE plus موجب اختلال در کارکرد دستگاه‌های موجود نمی‌شود و با آن‌ها کار می‌کند.
- ممکن است POE plus مدل‌های عملکرد خاصی را برای سازگاری با تجهیزات موجود و همچنین ابزارهای جدید داشته باشد. هنگامی که استاندارد اصلی در حال توسعه بود، شامل کلاس توان چهار می‌شد که مخصوصاً برای ورود یک استاندارد بهبود یافته‌تر و جدیدتر ذخیره شده بود.
- POE Plus امکان فراهم کردن "بیشینه توان الکتریکی ممکن" روی کابل‌های LAN موجود را دارد.

• بیشینه توان الکتریکی ممکن چیست؟

تاکنون گروه مطالعه POE plus در مورد مفهوم <بیشینه توان الکتریکی ممکن> به هیچ نتیجه دقیقی نرسیده‌اند. به وضوح محدودیت دمای سطح برای کابل‌های (cat5, 5e, 6) وجود دارد. ولی نکته قابل توجه در این بحث آن است که محدودیت دمایی که برای پشتیبانی از POE plus باید وجود داشته باشد، چیست؟ این دما باید شصت یا هفتاد درجه سانتیگراد باشد یا حتی فراتر از آن، که تاکنون هیچ تصمیمی در این مورد گرفته نشده است.

موضوع دیگر بحث بیشینه دمای واقعی برای محیطی است که POE Plus در آن فعالیت می‌کند. به دلیل آن‌که دما در سطح کابل پراکنده می‌شود، اگر دما با بیشینه دمای روی کابل یکسان شوند، ممکن است جریان به صفر برسد. به همین دلایل برای این استاندارد نیاز به اتاق‌هایی با سقف‌های بلند است.

سوال بعدی این است که: بدترین شرایط افزایش دما برای کابل‌های میانی چیست؟ چه نوع استانداردی برای توانایی عبور جریان کابل‌ها در زیر ساختار شبکه‌های فعلی به کار بسته می‌شود؟

این نوع سوال‌ها سخت هستند. هنگامی که رابط‌های سیستم (کانکتورهای هشت پین و RJ ۴۴۵) برای قابلیت عبور جریان و دما مورد مطالعه قرار می‌گیرند، مفاهیم جدیدی در مورد بیشینه جریان قابل عبور از کابل می‌رسیم. البته هنوز گروه مطالعه POE Plus به هیچ نتیجه دقیقی در مورد سطح دما در محفظه عبور کابل نرسیده‌اند.

• پشتیبانی از دستگاه‌های قدیمی و جدید

به دلیل این‌که گروه مطالعه POE Plus، گیگابیت اترنت و فراتر از آن را مدنظر دارند، نیاز به استاندارد جدیدی برای سازگاری پیش‌رو است. ولی گروه، نیاز به سازگاری دستگاه‌های قدیمی با تجهیزات جدید و امکان توان دادن به تجهیزات موجود را هم می‌خواهد.

سازگاری با تجهیزات قدیمی نیازمند آن است که بالاترین ولتاژ روی ۵۶ یا ۵۷ ولت محدود شود تا به تجهیزات آسیبی نرسد. از آن جایی که تجهیزات برای پشتیبانی از ۱۰/۱۰۰/۱۰۰۰ مگا بیت بر ثانیه طراحی شده‌اند، باید از هر چهار زوج موجود برای انتقال داده‌ها استفاده نمایند یا خیر. در اینجا مسئله‌ای پیش می‌آید که آیا باید از هر چهار زوج برای عبور جریان استفاده نمود. اغلب افراد گروه مطالعه از این نظر حمایت می‌کنند. با این حال اگر مسئله این باشد، تمام سیم‌های یک لینک اترنت به تولید گرما می‌پردازند. در اینجا باز هم به موضوع محدودیت دما می‌رسیم. مسئله این است که این قبیل محدودیت‌ها تا چه حد قابل تشخیص هستند.

گیگابیت اترنت نیاز به تعادل دقیقی برای ارسال / دریافت سیگنال اترنت دارد. این بدان معناست که مشکل جدیدی پیش می‌آید و آن برقراری تعادل جریان در هر زوج است که باید دقیق‌تر از استانداردهای پیشین باشد.

• از گیگابایت به ده گیگابایت

هدف دیگر گروه مطالعه آن است که استاندارد ۸۰۲,۳af POE plus هیچ‌گونه مانع و تناقضی با اترنت ۱۰Gig نداشته باشد. پیامد این مطالعه منجر به بحث "بیشینه توان ممکن" می‌گردد. هدف گروه مطالعه‌کننده آن است که حدود توان را در حدود سی‌وات برای هر پورت تنظیم کنند. اعضا حتی روی بالا بردن توان تا صد وات نیز به بحث پرداخته‌اند. غیرقابل اجرا بودن بحث آخر برای همه اعضا ثابت شده‌است. تصمیم کلی در محدوده سی تا پنجاه وات برای هر پورت گرفته شده‌است که منجر به تولید دستگاه‌های جدید در زمینه POE plus می‌گردد. برای مثال حتی یک لپ‌تاپ متوسط نیز می‌تواند در این محدوده توان، عملکرد خوبی داشته باشد.

معمای اصلی در بحث <حداکثر دمای ممکن> این است که کابل‌ها چه مقدار جریان و دمای را می‌توانند تحمل کنند و چه استاندارد برای اندازه‌گیری و مدل‌بندی این پارامتر باید ایجاد شود؟ بدیهی است که انتقال توان از طریق اترنت در نسل بعدی شبکه‌ها امکانپذیر خواهد شد. هدف در ارائه استاندارد IEEE POE Plus ۸۰۲,۳af، اطمینان از ساختار ایمن و قابل اعتماد شبکه‌سازی در ساختمان‌هایی است که از این قابلیت استفاده خواهند کرد.

دستگاه‌های BaseT ۱۰,۱۰۰,۱۰۰۰ برای کار با کابل‌های زوج به هم تابیده طراحی شده‌اند که از کابل، سخت‌افزار متصل‌کننده و یک توپولوژی پیشنهادی شبیه ANSI/TIA/EIA/۵۶۸B.۱ تشکیل شده است.

تامین‌کننده توان واسطه (PSE) اجازه تامین نیرو از خارج به داخل شبکه اترنت را می‌دهد. بنابراین داده و توان را به صورت همزمان روی کابل زوج به هم تابیده برای کارایی هر پورت فراهم می‌کند.

منبع : سایت آمل تک

<http://vista.ir/?view=article&id=285625>

ابرداده: مفاهیم و کاربردها

گسترش فراینده منابع اطلاعاتی در قالبهای الکترونیکی بالاخص در محیط اینترنت چالشهای جدیدی را فراروی کتابداران و فهرستنوسان برای سازماندهی و دسترس پذیرسازی این منابع قرار داده است. اقدامات متعددی در این زمینه صورت گرفته است که گرایش به استفاده از ابزار نوینی تحت عنوان ابر داده یکی از این موارد می باشد. ابر داده در تعریفی ساده به داده ها و اطلاعاتی درباره منابع اطلاعاتی اطلاق می شود. در واقع ابر داده ، ابزاری است که برای شناسایی، توصیف و سازماندهی منابع اطلاعاتی الکترونیکی موجود در اینترنت به کار می رود. اساس کاربرد ابر داده تسهیل جستجو، مکان یابی، انتخاب، ارزیابی و مستند سازی منابع شبکه ای می باشد که موجب افزایش دقت بازیابی و تسهیل جستجوی منابع شبکه ای می گردد. بنابر این با توجه به نقش ویژه طرحهای ابر داده ای در سازماندهی و نظم بخشی به منابع اطلاعاتی اینترنت، در این نوشته اصطلاح ابر داده از نظر مفهومی توصیف شده و به کاربردها و دلایل گسترش، عناصر تشکیل دهنده و نحوه تولید و ایجاد آن اشاره می شود. همچنین با توجه به شکل گیری انواع طرحها و قالبهای ابر داده ای برای طیف وسیعی از منابع اطلاعاتی اینترنت ، تعدادی از معروفترین طرحهای ابر داده ای معرفی می شوند. رشد و گسترش روزافزون منابع و محصولات اطلاعاتی در محیط

اینترنت و ضعف و ناکارآمدی موتورهای جستجوی (۱) اینترنت در سازماندهی این منابع مشکلاتی را در دسترسی به منابع مرتبط و ارزشمند فراروی جستجوگران اطلاعات در این محیط جدید نهاده است. روی همین اصل و به منظور سازماندهی و دسترس پذیرسازی بهینه منابع اینترنتی و همچنین تسهیل فرایند جستجو و بازیابی اطلاعات، در محیط اینترنت، تلاشهای متعددی صورت گرفته و طرحها، پژوهشها، الگوها و ابزارها ی زیادی در این زمینه طراحی و تولید شده است . از جمله نخستین و بارزترین تحولات و مباحثی که در راستای سازماندهی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت روی داد طرح مفهوم ابر داده (۲) بود. ابر داده نوعی روش و ابزار است که برای شناسایی توصیف، سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی شبکه اینترنت مورد استفاده قرار می گیرد. لذا به جهت اهمیت و نقش ویژه طرحهای ابر داده ای در سازماندهی، مستند سازی و انسجام بخشی به منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت و همچنین لزوم آشنایی کتابداران و فهرستنوسان با طرحها و ابزارهای نوین سازماندهی در این نوشته ضمن توصیف مفهوم ابر داده به کاربردها، عناصر (۳) تشکیل دهنده، نحوه تولید و دلایل گسترش آن اشاره می شود. همچنین برای آشنایی بیشتر با انواع طرحهای ابر داده ای، تعدادی از معروفترین طرحهای ابر داده ای مثل طرح ابر داده ای، دابلین کور، خدمات مکان یاب اطلاعات دولتی و طرح کدگذاری متن معرفی می شوند.

● مفهوم ابرداده

واژه ابرداده یا meta data از ریشه لاتین meta به معنی ماهیت و data به معنی اطلاعات یا داده گرفته شده است. تاریخچه شکل‌گیری و افزایش بسامد کاربرد اصطلاح ابرداده به طور عمده به دهه ۱۹۹۰ و پیدایش شبکه جهانی وب (۴) در سال ۱۹۹۳ باز می‌گردد. در مورد ابرداده تا کنون تعاریف متعددی ارائه شده است، اما در ساده‌ترین تعریف ابرداده به داده‌ها و اطلاعاتی درباره منابع اطلاعاتی اطلاق می‌شود. به تعبیر خاص ابرداده ابزاری است که برای شناسایی، توصیف (۵) و ردیابی (۶) منابع اطلاعاتی الکترونیکی موجود در شبکه اینترنت به کار می‌رود. در اطلاع‌رسانی از ساده‌ترین تعریف برای ابرداده استفاده می‌شود و آن را داده‌های سازمان‌یافته درباره داده‌ها می‌دانند. در واقع ابرداده، داده سازماندهی‌شده‌ای است که خصوصیات يك منبع (اطلاعاتی) را تشریح می‌کند. یا به زبان دیگر ابرداده اطلاعاتی است که به صورت انعکاسی اطلاعات دیگر را مشخص می‌کند. یعنی داده‌ای درباره داده‌ها می‌باشد. اصطلاح ابرداده، اصطلاح جدیدی نیست. کتابداران سالهاست که در کتابخانه‌ها به فهرست نویسی کتابها و مجلات می‌پردازند. فهرست کتابخانه خود نوعی ابرداده است که برای یافتن کتابها و مجلات در زمینه‌های موضوعی خاص و بازیابی آنها از قفسه کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع همانطور که فهرستها (۷) در کتابخانه‌ها برای جستجو، سازماندهی و بازیابی منابع کتابی و غیرکتابی مورد استفاده قرار می‌گیرد، ابرداده نیز همچون فهرستی برای جستجو، سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی موجود در شبکه جهانی اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرد. لذا با توجه به تعاریف بالا روشن می‌گردد که ابرداده در واقع نوعی روش و ابزار برای سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی شبکه اینترنت می‌باشد. برای عینی‌تر نمودن مفهوم ابرداده می‌توان به این نکته اشاره کرد که اطلاعات ابرداده‌ای در مورد يك منبع الکترونیکی برای مثال در محیط وب شامل اطلاعات مربوط به عنوان سایت یا منبع، موضوع، پدید آورنده سایت، ناشر، تاریخ نشر یا ایجاد سایت، جزئیات مالکیت معنوی اثر، زبان، پوشش، توصیف و کلید واژه‌های قابل جستجو برای هر منبع و کدها و نشانه‌هایی برای رده‌بندی محتوایی مدارك می‌باشد. شایان ذکر است که نشانه‌های ابرداده‌ای در شرایط عادی در مرورگرهای وب (۸) نشان داده نمی‌شوند، اما با انتخاب گزینه source از منوی view. در هر کدام از مرورگرهای وب نظیر اینترنت اکسپلورر (۹) و یا نت اسکپ (۱۰) می‌توان ابرداده هر سایتی را ملاحظه نمود.

● دلایل گسترش ابرداده

تنوع منابع و محصولات اطلاعاتی شبکه اینترنت و ضعف و ناکارآمدی موتورهای کاوش در جستجوی اطلاعات دقیق و مرتبط و همچنین نیاز به انسجام علمی منابع اینترنت باعث شد تا اندیشه شکل‌گیری ابزاری برای رفع این معضل به طور جدی مطرح شود. یکی دیگر از دلایل مهم شکل‌گیری ابرداده نیاز مبرم کاربران (۱۱) به الگوها و قالبهای استاندارد برای جستجو و بازیابی سریع و دقیق منابع اینترنت می‌باشد. در واقع اساس گرایش کنونی به مسئله ابرداده در قابلیت این نظام در رها ساختن کاربران از نگرانی مربوط به انکشاف منابع و یاری رساندن به آنها برای یافتن اطلاعات مورد نیاز می‌باشد. بنابراین ناتوانی ابزارهای کاوش اینترنت در جستجوی دقیق و مؤثر منابع اطلاعاتی ضرورت ایجاد و گسترش روش‌های ابرداده‌ای را به عنوان يك اصل بدیهی بیش از پیش ضروری و اجتناب‌ناپذیر ساخته است. روی همین اصل از اواسط دهه ۹۰ تا کنون همایشها و کارگاههای آموزشی بین‌المللی و ملی متعددی در رابطه با اهمیت و کاربرد ابرداده برگزار شده و استانداردها و الگوهای ابرداده‌ای مختلفی طراحی شده است.

● اهمیت و کاربرد ابر داده

ابر داده روشی نظاممند است که منابع اطلاعاتی را برای کاربران دسترس پذیر (۱۲) و قابل فهم می‌سازد. اساس کاربرد ابر داده تسهیل جستجو، مکان‌یابی، انتخاب، ارزیابی و مستند سازی منابع شبکه‌ای می‌باشد که موجب افزایش دقت بازیابی و تسهیل جستجوی منابع شبکه‌ای می‌گردد. اما به تعبیر دقیقتر کاربردهای مهم ابر داده شامل موارد زیر می‌باشد.

۱- تسهیل جستجو و بازیابی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت

۲- نظم بخشیدن به منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت

۳- توصیف پایگاه‌های اطلاعاتی، تصاویر دیجیتال، (۱۲) فایل‌های صوتی و سایر منابع غیر متنی شبکه

۴- تحلیل محتوا و نمایه‌سازی و سازماندهی انواع منابع اطلاعاتی شبکه

۵- تطبیق، اشتراك و یکپارچه‌سازی منابع اطلاعاتی ناهمگن شبکه اینترنت

۶- فراهم آوردن زمینه استفاده مجدد از انواع اطلاعات توزیع شده در محیط شبکه از طریق مستند سازی محتوای اطلاعات. ۷- ایجاد امکان برای دسترسی کاربران شبکه به اطلاعات دقیق و مرتبط

۸- مدیریت برحجم گسترده‌ای از اطلاعات شبکه اینترنت

عناصر و اجزای تشکیل دهنده ابر داده

اجزاء و عناصر تشکیل دهنده ابر داده به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از: الف) عناصری که اساساً مربوط به محتوای منبع یا سایت می‌باشند: مثل عنوان، زبان، موضوع، توصیف، ارتباط، پوشش.

ب) عناصری که با مالکیت منبع در ارتباط می‌باشند: نظیر مؤلف یا پدید آورنده، همکار، حقوق

ج) عناصری که در اصل به ظاهر فیزیکی منبع مربوط هستند، مثل تاریخ، شکل یا قالب،

(۱۴) مشخص‌کننده یا شناسه‌گر (۱۵)

نحوه تولید و ایجاد ابر داده

با توجه به اینکه ابر داده هر منبع الکترونیکی می‌تواند بصورت یکپارچه در خود منبع یا جدا از آن تولید شود، دو روش مشخص برای تولید و ایجاد ابر داده وجود دارد.

۱- کدگذاری همزمان عناصر ابر داده‌ای در منابع از طریق استانداردهایی چون زبان نشانه‌گذاری فرامتن (۱۶)، زبان نشانه‌گذاری گسترش پذیر (۱۷) و زبان نشانه‌گذاری استاندارد عمومی (۱۸) توسط پدیدآورندگان وب در جریان ایجاد صفحات وب (۱۹)

۲- کدگذاری غیر همزمان بعد از ایجاد صفحات وب و یا به عبارتی دیگر ایجاد پایگاه اطلاعاتی از رکوردهای ابر داده‌ای که این پایگاه جدا از منابع الکترونیکی و با استفاده از نظام‌های مدیریت پایگاه اطلاعاتی طراحی می‌شود و این امر می‌تواند بعد از ایجاد صفحات وب توسط متخصصان فهرست نویسی و کتابداران انجام بگیرد.

در حقیقت ابر داده را می‌توان در حین خلق يك منبع یا پس از تولید و اشاعه منبع به عنوان بخشی از فرایند فهرست نویسی انجام داد. متخصصان

عقیده دارند که روش اول یعنی ایجاد ابرداده همزمان با تولید منبع الویت داشته و با صرفه‌ترین روش می‌باشد. زیرا با رشد و گسترش فوق‌العاده و شتابناک منابع الکترونیکی، فهرستنویسی منابع الکترونیکی پس از خلق و تولید آن امری سنگین، هزینه‌بر و زمان‌بر خواهد بود. بنابراین بهتر است که ابرداده هر منبعی در همان مرحله اول یعنی در زمان ایجاد صفحات وب تولید شود.

● نمونه یک رکورد ابرداده‌ای

یک رکورد ابرداده‌ای شامل عناصر از پیش تعریف شده‌ای است که نمایانگر صفات و ویژگی‌های یک منبع اطلاعاتی هستند و به نوبه خود ممکن است یک یا چند ارزش داشته باشد. برخی از این عناصر در ارتباط با محتوای منبع، بعضی در ارتباط با مالکیت معنوی اثر و برخی دیگر با ظاهر فیزیکی منبع در ارتباط هستند. نمونه زیر مثالی از یک رکورد ابرداده‌ای برای یک منبع بر روی شبکه جهانی وب می‌باشد.

HEAD>>

<TITLE> The Library of Congress</TITLE>

<META HTTP-EQUIV="Content-Type" CONTENT="text/html; charset=iso-۸۸۵۹-۱">

<BASE HREF="http://www.loc.gov/homepage/">

<META NAME="description" CONTENT="Home page of the Library of Congress, Washington, D.C. The Library of Congress is the nation's oldest federal cultural institution, and it serves as the research arm of Congress. It is also the largest library in the world, with more than ۱۲۰ million items on approximately ۵۲۰ miles of bookshelves. The collections include more than ۱۸ million books, ۲,۵ million recordings, ۱۲ million photographs, ۴,۵ million maps, and ۵۴ million manuscripts.">

<META NAME="keywords" CONTENT="library of congress, home page , catalog, copyright office, american memory, global gateway, exhibitions, america;s library, thomas, national digital preservation program, wise guide, the library today, researchers, librarians, teachers, blind, today in history">

<META HTTP-EQUIV="expires" CONTENT="Wed, ۲۶ Feb ۱۹۹۷ ۰۸:۲۱:۵۷ GMT">

<"<SCRIPT TYPE="text/javascript

ابر داده سایت وب کتابخانه کنگره آمریکا

● انواع طرح‌های ابرداده‌ای

با توجه به افزایش روزافزون منابع الکترونیکی در اینترنت و چالش‌های جدی برای سازماندهی این منابع، مفهوم ابرداده اهمیت واقعی خود را بیشتر نشان داده و تلاش‌های زیادی در این رابطه صورت گرفته است.

بیشتر این تلاش‌ها در جهت تدوین یک استاندارد بین‌المللی برای توصیف منابع اینترنتی و عناصر لازم برای این منظور و شناسایی مسائل مرتبط با ابرداده معطوف بوده است. لذا با توجه به ضرورت، دلایل و انگیزه‌های مختلف شکل‌گیری انواع قالب‌های ابرداده‌ای برای طیف وسیعی از منابع اطلاعاتی الکترونیکی موجود در اینترنت، استفاده از استاندارد و الگویی که بتواند از انسجام و جامعیت بیشتری برخوردار بوده و سهولت تولید

رکوردهای ابر داده‌ای را تضمین کند از اهمیت خاصی برخوردار است. به همین جهت تا کنون طرحها و استانداردهای ابر داده‌ای متعددی طراحی و تدوین شده است که از معروفترین آنها می‌توان به طرحهای ابر داده‌ای ذیل اشاره کرد. ۱- طرح ابر داده‌ای دابلین کور Dublin core قالب داده‌ای دابلین کور به منزله یک استاندارد جامع که توسط او سی ال سی (۲۰) تدوین یافته است از اعتبار و جامعیت بیشتری برخوردار است. طرح دابلین کور نام خود را از کارگاهی به همین نام که در سال ۱۹۹۵ توسط (اوسی ال سی) در شهر دابلین اوهایو در ایالات متحده برگزار شد، گرفته است. قالب ابر داده‌ای دابلین کور اگرچه در سال ۱۹۹۵ توسعه یافته است، اما به واسطه مشارکت گروههای مختلف در طراحی و توسعه آن و همچنین به خاطر جامعیت، سهولت کاربرد و کارایی آن یکی از الگوهای است که در سطح بین‌المللی از مقبولیت و کاربرد پذیری قابل توجهی برخوردار است. از سوی دیگر انجام طرحهای تحقیقاتی مختلف مبنی بر این الگو که در کشورهای مختلف جهان صورت گرفته است، قابلیتها و کاربردهای عملی و عینی این قالب را در بسترها و محیطهای مختلف به اثبات رسانده است. به همین خاطر استاندارد دابلین کور مورد پذیرش بسیاری از کتابخانه‌ها و مراکز فهرستنویسی قرار گرفته و مبنای کار سازماندهی منابع اینترنتی واقع شده است.

● تاریخچه توسعه و شکل‌گیری قالب ابر داده‌ای دابلین کور

در ماه مارس سال ۱۹۹۵ تعداد ۵۲ کتابدار، متخصص آرشیو و تدوین‌کنندگان استانداردهای محیط اینترنت در یک کارگاه آموزشی در شهر دابلین ایالت اوهایو آمریکا گرد هم آمدند تا به ابعاد مسئله ابر داده پرداخته و در مورد عناصر ابر داده‌ای که می‌تواند به توصیف طیف وسیعی از انواع منابع اطلاعاتی الکترونیکی کمک کند به اجماع برسد. مجری این گردهمایی، مرکز ملی کاربردهای ابر رایانه آمریکا و اوسی ال سی بود. هدف اصلی از این گردهمایی وضع یک سلسله عناصر ابر داده‌ای قابل فهم برای تولید کنندگان و طراحان وب سایتها و همچنین تقویت تفاهم عمومی در مورد مشکلات و راه‌حلهای بالقوه در میان دست‌اندرکاران برای توافق بر سر مجموعه‌ای هسته (۲۰) از عناصر ابر داده‌ای برای توصیف منابع شبکه‌ای (۲۱) بود. در واقع این گردهمایی تلاش داشت تا به ارائه الگویی ساده و منعطف از ابر داده برای بهبود جستجوی منابع بپردازد. مهمترین دستاورد این کارگاه ارائه ۱۳ عنصر ابر داده‌ای بود که به مجموعه عناصر ابر داده‌ای دابلین کور

(۲۲) مرسوم شد. این عناصر برای تسهیل جستجوی منابع اطلاعاتی در محیط شبکه اینترنت تدوین شد.

این عناصر اولیه عبارت بودند از:

- ۱- موضوع - عنوان
- ۳- مولف یا پدیدآورنده
- ۴- ناشر
- ۵- سایر همکاران
- ۶- تاریخ
- ۷- نوع منبع
- ۸- شکل یا قالب
- ۹- شناسه‌گر یا مشخص‌کننده

۱۰ (URL) ارتباط یا رابطه با سایر منابع

۱۱- منبع اصلی

۱۲- زبان

۱۳- پوشش

در آوریل سال ۱۹۹۶ دومین کارگاه دابلین کور توسط اوس‌السی و اداره شبکه‌سازی کتابداری و اطلاع‌رسانی انگلستان (۲۴) در دانشگاه وارویک انگلستان تشکیل شد. برآیند این کارگاه پیشنهاد ساختار نمونه‌ای برای عناصر دابلین کور و رهنمودها و چهارچوبی برای تولید ابرداده بود که به چهارچوب وارویک (۵۲) معروف شد.

در سپتامبر سال ۱۹۹۶ ائتلاف اطلاعات شبکه‌ای (۶۲) و اوس‌السی سومین کارگاه ابرداده‌ای دابلین کور را برگزار کردند. دستاورد عمده این کارگاه توسعه و گسترش ۱۲ عنصر ابرداده‌ای به ۱۵ عنصر و بازنگری و تجدید نظر در مورد عناصر برای توصیف منابع غیر متنی شبکه بود.

● مجموعه عناصر قالب ابرداده‌ای دابلین کور

همانطور که اشاره شد تداوم و پویایی عناصر ابرداده‌ای قالب دابلین کور و کاربرد پذیری آن در کشورهای مختلف از جمله عوامل توفیق و گسترش این قالب به شمار می‌آید. مجموعه عناصر ابرداده‌ای دابلین کور تاکنون به بیش از بیست زبان زنده دنیا ترجمه شده است. لذا با توجه به اهمیت مجموعه عناصر ابرداده‌ای دابلین کور و گسترش و بین‌المللی شدن آن در جدول ذیل مجموعه ۱۵ عنصر ابرداده‌ای این قالب بر اساس آخرین ویرایش آن ارائه می‌شود.

۲- قالب ابرداده‌ای خدمات مکان‌یاب اطلاعات دولتی

Government Information Locator Service) GILS WWW.gils.Net/Index.Html

این قالب ابرداده‌ای توسط دولت فداران آمریکا و به منظور ارائه ابزاری برای مکان‌یابی اطلاعات مناسب نهادها و ادارات دولتی در سال ۱۹۹۴ شکل گرفت. ساختار این قالب به واسطه تأثیرپذیری آن از قالب مارک و استاندارد Z ۳۹/۵۰ نسبتاً پیچیده است. اگرچه کوردهای این قالب می‌تواند توسط افراد آموزش ندیده تهیه شود، اما قالب آن امکان تهیه رکوردهای پیچیده و غنی را فراهم می‌سازد. تأثیرپذیری این قالب از مارک (۲۷) امکان یکپارچه‌سازی مارک با قالب خدمات مکان‌یابی اطلاعات دولتی را میسر می‌سازد. عناصر توصیفی اصلی در قالب ابرداده‌ای خدمات مکان‌یاب اطلاعات دولتی از: شامل عنوان، مؤلف، تاریخ نشر، محل نشر، چکیده، برنامه اداره، توصیف منبع می‌باشد. برای توصیف موضوعی در قالب گزینه‌هایی چون نمایه موضوعی کنترل شده، اصطلاحنامه موضوعی، اصطلاحات موضوعی کنترل نشده، اصطلاحات کنترل شده و نمایه موضوعی محلی وجود دارد. عناصر داده‌ای این قالب برای ارائه اطلاعات تماس عبارت‌اند از: نام تماس، سازمان تماس، آدرس خیابان تماس، شهر، ایالت، کد پستی، کشور، آدرس شبکه، ساعات کار، تلفن نمابر.

عناصر داده‌ای مدیریتی در قالب مکان‌یابی اطلاعات دولتی عبارت‌اند از: تاریخ آخرین اصلاحات، تاریخ بازنگری رکورد، پدیدآورنده اثر، شناسگر کنترل، شناسگر اصلی کنترل، منبع رکورد و شماره طرح. عناصر داده‌ای برای توصیف منبع اطلاعات و یا رکوردها عبارتند از: هدف، دسترس پذیری شامل نام توزیع‌کننده، سازمان توزیع‌کننده، آدرس خیابان توزیع‌کننده، شهر توزیع‌کننده، ایالت و استان توزیع‌کننده، کدپستی و کشور توزیع‌کننده، آدرس

شبکه‌ای توزیع‌کننده، ساعات کار توزیع‌کننده، تلفن و نما بر توزیع‌کننده، منابع داده‌ها و رکوردها. عناصر داده‌ای قالب مکان یابی اطلاعات دولتی برای شرایط دسترسی و محدودیت‌های قانونی رکوردها عبارت‌اند از: دسترس‌پذیری شامل فرایند سفارش (اطلاعات سفارش، هزینه، اطلاعات هزینه) محدودیت‌های دسترسی شامل محدودیت‌های کلی دسترسی، کنترل اشاعه توسط پدیدآورنده منبع، کنترل رده‌بندی امنیتی، مدت زمان دسترس‌پذیری، (زمان دسترس‌پذیری) ۲- قالب ابرداده طرح کدگذاری متن Text Incoding Intivative)TEI WWW.tei-c.org/guidelines۲/index.html

رهنمودهای طرح کدگذاری متن در سال ۱۹۹۴ در نتیجه يك طرح تحقیقاتی بین‌المللی که در سال ۱۹۸۷ آغاز شده بود، منتشر شد. هدف اصلی از این طرح تعیین مجموعه‌ای از رهنمودهای کلی برای نمایش منابع متنی الکترونیکی به گونه‌ای است که محققان هر رشته قادر به تبادل و استفاده مجدد از منابع مستقل از نرم‌افزار، سخت افزار و عرصه کاربرد باشند. سه نهاد انجمن رایانه و علوم انسانی، انجمن زبان‌شناسی و رایانه و انجمن کاربرد رایانه برای متون ادبی و زبان‌شناسی مسئول طراحی و توسعه طرح کدگذاری متن بوده اند. سطح دشواری تولید سرعنوان‌های ۲۸ طرح کدگذاری متن بستگی به میزان اطلاعات جزئی وارد شده در سر عنوان‌های این طرح و انطباق محتوا با قواعدی چون قواعد انگلو آمریکان دارد. طرح کدگذاری متن بر اساس زبان استاندارد نشانه‌گذاری عمومی (SGML) توسعه یافته است و ویژگی‌های متن بر اساس این زبان توصیف می‌شود.

● مجموعه عناصر طرح کدگذاری متن

عناصر طرح کدگذاری متن به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

۱- مجموعه هسته: عناصری که در مورد همه منابع کار برد دارد.

۲- مجموعه پایه: عناصر داده‌ای که برای دسته خاصی از اسناد و مدارک مانند شعر، نثر و یا نمایشنامه کاربرد دارد.

۳- مجموعه ضمیمه: عناصر داده ای مناسب برای توصیف جزئی و یا خاص منابع مختلف.

۴- مجموعه کمکی: عناصری با نقش‌های خاص

هر يك از سرعنوان‌های طرح کدگذاری متن دارای عناصر توصیفی به صورت مجموعه ای از نشانه

(۲۹) است که شامل چهار جزء اصلی است. این اجزاء عبارت‌اند از:

۱- عنصر توصیف فایل (File Description) که در تمامی سرعنوان‌های طرح کدگذاری متن وجود دارد و شامل توصیف کتابشناختی کامل يك فایل الکترونیکی می‌شود.

توصیف فایل شامل عناصری چون شرح عنوان، شرح ویرایش، گستره شرح انتشار، شرح فروست (۳۰) یادداشت و شرح منبع می‌شود.

۲- عنصر توصیف کدگذاری (Encoding Discription)

این عنصر برای مستند سازی رابطه میان يك متن الکترونیکی و منبع یا منابعی که این متن از آن اخذ شده به کار می‌رود. این عنصر شامل اجزایی چون توصیف طرح، توصیف اصول تحریر، توصیف ارجاع و توصیف رده می‌شود.

۳-توصیف پروفایل (Profile Description) که توصیف دقیقی از جنبه‌های غیر کنشناختی يك متن به ویژه زبان یا زبانهای فرعی مورد استفاده، وضعیت انتشار اثر و همچنین رده‌بندی موضوعی ارائه می‌دهد. این عنصر شامل اجزایی چون توصیف خلق اثر، کاربرد زبان و رده متنی می‌شود.

۴-توصیف بازنگری (Revision Description) که به طور خلاصه تاریخچه بازنگری يك فایل را ارائه می‌دهد. توصیف بازنگری شامل اجزایی چون تاریخ بازنگری، مسئولان بازنگری و نیز نوع بازنگری می‌شود.

قالب ابر داده‌ای طرح کدگذاری متن همچون قالب مارك به توصیف هویت‌های فیزیکی گرایش دارد و هیچگونه ملاحظه‌ای در مورد رهنمودهای توصیف خدمات را در بر ندارد. همچنین برای توصیف اطلاعات مربوط به مکان‌یابی در سرعنوانهای آن اجزایی پیش‌بینی نشده‌است. برای شماره‌های راهنما و یا ادرس الکترونیکی نیز امکانی فراهم نمی‌آورد. در طرح کدگذاری متن هیچ تمهیدی برای تعیین سرشناسه (۳۱ صورت نگرفته است و همچنین قالب نام اشخاص نیز توصیف نشده‌است. در این قالب ابر داده‌ای، ملاحظات مدیریت چون اطلاعات آدرس پایانه میزبان (۲۳) نیز در نظر گرفته نشده است. از جمله دیگر مشکلات این الگوی ابر داده‌ای فقدان پروتکل‌های اینترنتی (۳۳) برای جستجو و بازیابی سرعنوانهای طرح کدگذاری متن است. در حال حاضر این قالب بیشتر برای آرشیوهای علوم انسانی کاربرد دارد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=213741>

ابهامات جدید در خصوص ادامه حیات اینترنت

پس از گذشت ۲۵ سال از عمر شبکه جهانی اینترنت، دانشمندان ابهامات جدیدی را در خصوص ادامه حیات آن مطرح کرده اند.

در سال ۱۹۶۹ شبکه جهانی امروز فقط مجموعه ای از چند رایانه کوچک بود که تعداد مشابهی از پژوهشگران علمی از آن استفاده مختصری می کردند ولی آخرین آمارها حکایت از آن داشت که شمار کاربران این رسانه از سقف حیرت انگیز يك میلیارد نفر هم عبور کرده است.

رایانه های آن زمان اگرچه از نظر حجم پردازش بسیار کوچک بودند ولی در مجموع فضای فیزیکی زیادی را به خود اختصاص می دادند و شاید به همین دلیل بود که شمار مشترکان اینترنت از حد چند دانشگاه متمول غربی فراتر نمی رفت.

رشد روزافزون اینترنت بیش از هر عامل دیگری مدیون ابداع شدن رایانه های شخصی (PC) است. این دستگاه های جمع و جور راه خود را به خانه های مردم عادی باز کردند و پشت سر آنها جاده همه گیر شدن اینترنت نیز صاف شد.

البته نمی توان منکر ارزش نوآوری های تیم برنزیلی شد که با خلاقیتی کودکانه برای قرار دادن عکس هایش روی يك شبکه شبه مخابراتی کوشید و به این ترتیب با پایه گذاردن همان سه W مشهور پدر شبکه جهانی لقب گرفت. با قاطعیت می توان گفت حتی ذهن بارور برنزیلی هم نمی توانست حدس بزند که اینترنت روزی به مهمترین و فراگیرترین رسانه عصر خود تبدیل خواهد شد.

این گستردگی همواره نیز مثبت نبوده و همه افرادی که به اینترنت روی آورده اند از آن در راه درست استفاده نکرده اند. اقبال عمومی و سریع به اینترنت از آن يك رسانه مشخص ساخته که نور آن قسمت های تاریک تر بسیاری از فرهنگ ها و تمدن ها را نیز روشن می سازد و در دسترس دیگران قرار می دهد. استفاده از اینترنت برای مقاصد غیراخلاقی، تبعیض نژادی، آزار کودکان و حتی هرزنامه ها (Spam) نشان دهنده آن است که باید از فرا رسیدن عصر زوال فرهنگ آنلاین ترسید.

شاید امروزه ما داریم بهای آزادی های شبکه ای دهه های پیشین خود را می پردازیم.

• فاجعه پیش رو

برخی از کارشناسان معتقدند که اینترنت در میان فشار ناظرانه دولت ها از يك سو و فشار استفاده های بحث برانگیز از سوی دیگر گرفتار آمده است و هیچ راه حل قاطعی برای برون رفت از این فشار روزافزون وجود ندارد.

برخی دیگر چون کمپانی اینتل مطمئن هستند که اینترنت به لحاظ فنی محکوم به فناست و از هم اکنون به دنبال ایجاد يك شبکه جهانی پیشرفته تر با زیرساخت های مطمئن تر هستند که به Internet ۲ موسوم شده است.

بسیاری هم استدلال می کنند ضعف اساسی اینترنت سرانجام منجر به سقوط آن بر اثر يك حمله تروریستی خواهد شد؛ يك یازدهم سپتامبر اینترنتی. اگرچه هر يك از این پیشگویی ها آینده ای متفاوت را برای اینترنت در نظر می آورند ولی در نهایت يك نظریه واحد در تمامی آنها مشترک است که می توان آن را به «حتمی بودن وقوع يك فاجعه» تعبیر کرد.

در واقع همه پیش بینی ها هم درباره آینده اینترنت به فنا شدن این رسانه محبوب ختم نمی شود و برخی نظریه ها در پی ترسیم آینده روشن تری برای اینترنت هستند.

این گونه استدلال ها وجود نقایص فنی و نظری مختلف در کارکردها و اینترنت را نفی نمی کنند ولی به نظر آنها اینترنت همانند يك کشور گسترده

با مرزهای وسیع است که اغلب در سرحدات خود دچار ناآرامی هایی می شود ولی در نهایت پایتخت و قلب آن امن باقی می ماند. مردم این کشور که در حقیقت کاربران اینترنت هستند صاحبان واقعی شبکه جهانی به حساب می آیند و بنابراین هر جا که اشتباهی رخ دهد یا امور بر وفق مراد پیش نرود سرانجام خود کاربران وصله های ناجور را جدا و بر زخم ایجاد شده يك پیوند مؤثرتر می زنند. در اغلب موارد ما خود اصلاً متوجه این سازوکار پیچیده نمی شویم ولی این فرآیند بازتولید در اینترنت همچنان به راه خود ادامه می دهد.

• مثال ها

برای خود درمانی اینترنت مثالهای فراوانی وجود دارد. زمانی با وجود غول هایی چون یاهو، مایکروسافت و گوگل همه فکر می کنند اینترنت نیز مانند دنیای رسانه های صوتی- تصویری گرفتار انحصارطلبی چند شرکت عظیم چند ملیتی خواهد شد ولی ظهور نوع جدیدی از خبررسانی اینترنتی در قالب وبلاگ و اتاق های گفت وگو (chat room) توانست بر این بدبینی خط بطلان بکشد. شاید انتقاد مدیر شرکت نت اسکپ از «برنزی» خالق وب هم خود يك مثال قابل توجه باشد چون او زمانی پیرمرد را متهم می کرد با فرار دادن عکس هایش برای اولین بار روی اینترنت آن را از نظر فنی به نابودی کشانده است چرا که شبکه جهانی نمی تواند چنین حجم سنگینی از تصاویر بزرگ را تحمل کند. امروزه ما می دانیم که او اشتباه می کرد و با افزایش سرعت دسترسی به اینترنت و ابداع ماهواره و فیبرهای نوری نه تنها تصاویر سنگین بلکه فایل های صوتی و تصویری هم مشکل بزرگی نیستند.

حتی زمانی تصور می شد که خطوط تلفن توانایی پاسخگویی نیاز به سرعت های جدید را ندارند و فیبرهای نوری بیش از حد گران هستند اما چند سالی است که با استفاده از همان خطوط تلفن قدیمی می توان تا ۸ مگابایت هم سرعت دسترسی را افزایش داد.

• آینده سرمایه گذاری

شاید علت تمامی این پیش بینی های تیره و تار درباره آینده اینترنت کوشش کارشناسان برای تبرئه خود باشد. تلاش برای جذب بودجه بیشتر هم می تواند دلیل خوبی به نظر برسد چرا که برای ایمن کردن يك سرمایه گذاری آسیب پذیر باید خرج کرد. علم احتمالات هم در این زمینه می تواند گمراه کننده باشد چرا که شما می نشینید، پارامترها را در نظر می گیرید و آنها را روی نمودار پیاده می کنید. نمودارها به شما می گویند به زودی همه چیز منفجر خواهد شد ولی در واقع تجربه سالهای گذشته نشان داده پیش از این هرگاه چنین پیش گویی هایی انجام گرفته، تغییر پارامترهای اساسی فاجعه را دور ساخته است.

منبع : رنگین کمان

<http://vista.ir/?view=article&id=232830>

اخلاق در سپهر اطلاعات

ما جامعه‌مان را جامعه اطلاعاتی می‌نامیم، زیرا سرویس‌های متمرکز اطلاعات‌رسان در آن نقش حیاتی ایفا می‌کنند.

این جامعه به عنوان یک ساختار اجتماعی تنها با ICT (تکنولوژی‌های اطلاعاتی و مخابراتی) امکان‌پذیر شده است. این جامعه از هم اکنون مسائل بنیادی اخلاقی بوجود آورده است که پیچیدگی و ابعاد جهانی آن به سرعت در حال تحول است.

بهترین راهبرد برای ساختن یک جامعه اطلاعاتی که از لحاظ اخلاقی سالم باشد چیست؟ بگذارید نتیجه‌گیری‌ام را پیشاپیش بگویم.

وظیفه ما این است اخلاق اطلاعاتی تدوین کنیم که بتواند به جهان داده‌ها، اطلاعات، دانش و ارتباطات به عنوان یک محیط جدید یعنی سپهر اطلاعاتی بپردازد. این اخلاق اطلاعاتی باید بتواند با چالش‌های اخلاقی نوینی که در این محیط جدید ظهور می‌کنند، بر اساس احترام به اطلاعات، نگهداری و

حفظ ارزش‌های آن برخورد کند. این اخلاق باید اخلاقی زیست‌محیطی برای زیست‌محیط اطلاعاتی باشد.

شکاف دیجیتال (Digital Divide) منشاء اغلب مشکلات اخلاقی است که از تحول جامعه اطلاعاتی ناشی می‌شود. این شکاف ترکیبی از یک شکاف عمودی و یک شکاف افقی است. شکاف عمودی ما را از نسل‌های گذشته جدا می‌کند. ما در کمتر از یک قرن از وضعیتی منفاد طبیعت، به مدد حالتی از قدرت که توان بالقوه نابودی کامل را دارد، به وضعیت کنونی رسیده‌ایم که در آن دارای ابزارها و وسایلی برای مهندسی‌کردن کل واقعیت‌های جدید، تطبیق‌دادن آنها با نیازهای‌مان و ابداع آینده هستیم.

ما برای اولین بار در تاریخ مسئول خود وجود محیط‌های جدید هستیم. قدرت تکنولوژیک ما هنگامت است و به طور بی‌وقفه‌ای دارد رشد می‌کند. این قدرت هم اکنون آنقدر گسترده شده که بر سد میان امر طبیعی و امر مصنوعی فائق آمده است. بنابراین مسئولیت‌های اخلاقی ما در برابر جهان و نسل‌های آینده به همان اندازه سنگین‌تر است.

متأسفانه قدرت تکنولوژیک و مسئولیت‌های اخلاقی لزوماً با هوشمندی و خرد اخلاقی دنبال نمی‌شوند. ما هنوز مانند کودکان، سبک‌سرانه و بی‌حزم و احتیاط با جهانی شگفت‌آور بازی می‌کنیم. ممکن است ما قدرتی هیولایی بر آن داشته باشیم، اما برای هدایت‌شدن در این محیط برساخته‌خودمان تنها می‌توانیم بر نیت خیر خطا‌پذیرمان تکیه کنیم.

شکاف عمودی نشانگر پایان مدرنیته است. پروژه مدرنیته تسلط و توفیق کامل بر واقعیت درک‌شده به عنوان محیط فیزیکی است. عصر اطلاعات بر

اساس پروژه مدرن ساخته می‌شود، اما جوهر آن دیگر تنها شکل دادن به دنیای فیزیکی نیست. بلکه این عصر شامل خلق کردن و ساختن محیط‌هایی جانشین و غیر-طبیعی است که جایگزین دنیای فیزیکی می‌شوند یا زیربنای آن را تشکیل می‌دهند.

ذهن مکانیکی به طبیعت می‌پرداخت و می‌خواست بر آن تسلط یابد یا آن را تغییر دهد، ذهن اطلاعاتی دنیای خودش را می‌سازد، و بنابراین در پرداختن به آن، در واقع با ساخته‌های خودش سر و کار دارد.

اما شکاف دیجیتال همچنین شامل شکاف افقی جدیدی درون انسانیت، بین درونی‌ها و بیرونی‌هاست. مرزهای سپهر اطلاعاتی میان شمال و جنوب، شرق و غرب، کشورهای صنعتی‌شده و کشورهای رو به توسعه، نظام‌های سیاسی و سنت‌های دینی، نسل‌های جوانتر و سالمندتر، حتی میان اعضای یک خانواده فاصله می‌اندازد.

اما دقیق‌تر به نظر می‌رسد که بگوییم شکاف دیجیتال میان افراد رخ می‌دهد تا کشورها یا کل جوامع. این شکاف میان افراد دارای سواد کامپیوتری و افراد بی‌سواد از این لحاظ (e-analphabeteism)، بین افراد غنی از اطلاعات و افراد فقیر از این لحاظ فاصله می‌اندازد، بدون توجه به اینکه این افراد چه ملیتی داشته باشند یا در کدام منطقه زندگی کنند.

ریشه‌های اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی مسئله شکاف دیجیتال آنقدر چشمگیر و غیرقابل بحث است که هیچکس نمی‌تواند آنها را نادیده بگیرد. دو میلیارد نفر در جهان به برق دسترسی ندارند، چهار میلیارد نفر کمتر از ۱۵۰۰ دلار در سال درآمد دارند و دو میلیارد نفر حتی یکبار هم در عمرشان تلفن نکرده‌اند. این افراد را "محروم" یا "بی‌بهره" از لحاظ دیجیتال خواندن، کوچک شمردن بیمارگونه و اهانت‌آمیز آنهاست کاملاً بجاست که مدعی شویم فراهم‌آوردن میزانی پایه از غذا، بهداشت و آموزش و پذیرش حقوق اولیه بشر در مقیاسی جهانی باید در میان بالاترین اولویت‌های ما باشد.

البته در اینجا باید تاکید کرد که دست‌کم گرفتن شکاف دیجیتال، و بنابراین اجازه‌دادن به وسیع‌تر شدن آن، به معنای بدتر شدن این مشکلات هم هست. در حالیکه همیاری‌ها و تعامل‌های سیستمی در مقیاسی جهانی در حال اوج‌گیری است، هیچ مشکل عمده‌ای به تنهایی بروز نمی‌کند. پرکردن این شکاف دیجیتال احتمالاً بخشی از این راه‌حل و آن را حل‌نشده باقی‌گذاشتن یقیناً بخشی از این مشکل است.

شکاف دیجیتال باعث تضعیف و تبعیض می‌شود، و وابستگی بوجود می‌آورد. این شکاف می‌تواند اشکال جدید استعمار و آپارتاید را موجب شود که باید از آنها جلوگیری کرد، با آنها مخالفت ورزید و نهایتاً ریشه‌کن‌شان کرد.

چگونه می‌توانیم با این چالش‌های اخلاقی جدید کنار بیاییم؟ از آنجایی که شکاف دیجیتال مشکلی است که بیشتر بر افراد تاثیر می‌گذارد تا جوامع، راه‌حلهایی می‌توانند موثر باشند که از پایین به بالا و توده‌محور باشند، اما مناسفانه نمی‌توان صرفاً راه‌حل‌های قدیمی برای مشکلات اخلاقی گذشته را مصادره کرد و به طور مکانیکی در سپهر اطلاعاتی مجدداً به کار بست.

تکنولوژی‌ها صرفاً ابزار نیستند، بلکه ناقلان قابلیت‌ها، ارزش‌ها و تفسیرهایی از واقعیت محیطی هم هستند.

طبیعتاً سایر ابداعات تکنولوژیک دیگر (برای مثال انقلاب‌های چاپ یا صنعتی) عواقب اخلاقی فوری خود را داشتند. برخی از آنها هنوز با ما هستند: بی‌سوادی جهانی، آزادی بیان، توسعه پایدار یا آلودگی را در نظر بگیرید. با این حال تاثیر اخلاقی تکنولوژی‌های قبلی در زمینه‌ای صورت می‌گرفت که در آن طبیعت آفا بود و ما بندگانش.

معضلات اخلاقی در مقیاس زمانی بسیار طولانی‌تری بوجود آمده‌اند، آنها ماهیت جهانی و فراگیری را که ما در این روزها بی‌درنگ به ICT منتسب می‌کنیم ندارند و در زمینه‌ای جای نمی‌گیرند که در آن امر مجازی شروع به مهم‌تر شدن و واقعی‌تر شدن از امر فیزیکی کرده است. مسئله این است که توسعه اخلاقی ما بسیار آهسته‌تر از رشد تکنولوژیک ما صورت گرفته است. ما بسیار بیشتر از آنچه می‌توانیم درک کنیم، می‌توانیم عمل کنیم.

ارتقای حساسیت اخلاقی ما روندی کند دارد.

سپهر اطلاعاتی محیطی است که اساساً غیرملموس و غیرمادی است، اما به این خاطر، نمی‌توان آن را کمتر واقعی یا حیاتی شمرد. معضلات اخلاقی که این محیط ایجاد می‌کند را می‌توان به بهترین وجه به صورت مسائلی زیست‌محیطی ادراک کرد.

این مسائل شامل آموزش به عنوان تعلیم ظرفیت‌سازی؛ حفظ، انتشار، کنترل کیفیت، اعتبار، جریان آزاد و امنیت اطلاعات؛ افزایش دسترسی جهانی؛ پشتیبانی فنی برای خلق "فضاهای" دیجیتال جدید؛ سهیم‌شدن و تبادل محتواها؛ آگاهی عمومی؛ احترام به تنوع، تکرارگری، مالکیت و حریم شخصی؛ کاربرد اخلاقی ICT؛ تلفیق کردن ICT سنتی و نوین می‌شوند.

ما برای حل این مسائل و مسائل مشابه به رویکرد قاطع زیست‌محیطی نیازمندیم، که می‌تواند راهنمای منسجمی برای توسعه عادلانه این فضای جدید برای حیات فکری باشند. به طور خلاصه ما به یک اخلاق اطلاعاتی نیازمندیم.

اخلاق اطلاعاتی یک اخلاق نوین زیست‌محیطی برای جامعه اطلاعاتی است. این اخلاق مدعی است که شکاف دیجیتال را می‌توان پر کرد. آنچه لازم است انجام دهیم، این است که با هر نوع "تخریب"، "تحریف"، "تنزل" (کاهش قابل‌توجه در کمیت، محتوا، کیفیت، ارزش) یا "انسداد" سپهر اطلاعاتی یا به عبارت دیگر آنچه در اینجا با عنوان "آنتروپی اطلاعاتی" به آن اشاره می‌شود، مبارزه کنیم.

کاربرد اخلاقی ICT و توسعه مداوم یک جامعه اطلاعاتی عادلانه به وجود یک سپهر اطلاعاتی همگانی و ایمن برای همه وابسته است، جایی که ارتباط و همکاری بتواند به نحوی منسجم در انطباق با حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی در رسانه‌ها شکوفا شود.

توسعه پایدار به معنای آن است که علاقه ما به ساختار درست سپهر اطلاعاتی باید با ملاحظه‌ای اخلاقی به همان اندازه مهم درباره نحوه تاثیر و تعامل آن چه به صورت مثبت و چه به صورت منفی با محیط فیزیکی، سپهر زیستی (بیوسفر) و به طور کلی زندگی انسانی همراه شود.

پرکردن شکاف دیجیتال به معنای وجود آوردن یک مدیریت زیست‌بوم (اکوسیستم) اطلاعاتی است که می‌تواند چهار هنجار پایه‌ای اخلاق اطلاعاتی جهانی را تحقق بخشد:

- ۱) آنتروپی اخلاقی نباید در سپهر اطلاعاتی ایجاد شود.
 - ۲) آنتروپی اطلاعاتی در سپهر اطلاعاتی باید پیشگیری شود.
 - ۳) آنتروپی اطلاعاتی باید از سپهر اطلاعاتی حذف شود.
 - ۴) اطلاعات باید بوسیله گسترش‌دادن، بهبود بخشیدن، غنی‌کردن و گشودن سپهر اطلاعاتی ارتقا یابد و این وضعیت باید با تضمین کیفیت، کمیت، تنوع، امنیت، مالکیت، حریم شخصی، تکرارگری و دسترسی اطلاعاتی محقق شود.
- این اصول جهانشمول مظهر تکوین یک گفتمان اخلاقی در فرهنگ غربی است که تدریجاً دیدگاه انسان‌محورش را کنار گذاشته است. آنها یک

اخلاق مبنی بر احترام به هر دو جهان فیزیکی و غیرمادی را بازسنجی می‌کنند. اخلاق اطلاعاتی برای جامعه اطلاعاتی باید ارزش آنچه را که غیرمادی و غیرملموس است، مورد ملاحظه جدی قرار دهد. این بهترین طریق برای اشاعه توجه و احترام به سپهر اطلاعاتی است. واقعیت، چه طبیعی و چه غیرمادی، صرفاً برای تسلط، کنترل و بهره‌کشی وجود ندارد. واقعیت همچنین باید در وجود خودمختارش موضوع احترام باشد. این است آنچه می‌توان از رویکرد زیست‌محیطی دریافت. اما تاریخ چرخش‌های طعنه‌آمیز خاص خود را دارد، و به نظر می‌رسد دقیقاً همان جوامع دارای تکنولوژی پیشرفته بوجودآورنده انقلاب اطلاعاتی کمتر از همه قادر بوده‌اند با تاثیر اخلاقی آن کنار بیایند.

چرا؟ زیرا یکی از پرثمرترین کمک‌ها به رویکرد زیست‌محیطی از فرهنگ‌های پیش‌صنعتی و غیرصنعتی ناشی می‌شود که توانسته‌اند رویکردی غیرمادی‌گرایانه و غیر مصرف‌گرایانه را به جهان حفظ کنند. این فرهنگ‌ها هنوز آنقدر روحانی هستند که در هر دو واقعیت فیزیکی و غیرمادی وجود چیزهایی را بپذیرند که صرفاً به عنوان اشکالی از وجود، ذاتاً ارزش احترام دارند. همین فرهنگ‌ها هستند که می‌توانند به ما کمک کنند سپهر اطلاعاتی را به صورتی فضایی مدنیت‌یافته‌تر درآوریم. اخلاق زیست‌محیطی سپهر اطلاعاتی با تکیه‌کردن بر بیرونیان از آن می‌تواند ساخته شود.

وظیفه جامعه بین‌المللی در سال ۲۰۰۳ در "اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی" و در "بیست و یکمین کنگره جهانی فلسفه" این خواهد بود که اجماعی جهانی در مورد هسته‌ای از ارزش‌ها و اصول اخلاقی برای جامعه اطلاعاتی را بوجود آورد.

نیازی عمیق و گسترده برای تجزیه و تحلیل و راهنمایی اخلاقی وجود دارد. اشاعه صورت‌بندی از اصول به رسمیت‌شناخته جهانی و معیارهای اخلاقی مربوط به استفاده از ICT بر اساس یک اخلاق اطلاعاتی زیست‌محیطی مشارکتی عمده در در ساختن جهانی بهتر خواهد بود. مسئله تحمیل معیارهای قانونی، مقررات سختگیرانه یا اعطای قدرت به برخی سازمان‌های کنترل‌کننده نیست.

هدف این است که ملاحظات اخلاقی از سپهر زیستی به سپهر اطلاعاتی گسترش یابند، انسانیت به نیازهای اخلاقی زیست‌محیطی‌های غیرملموس و فکری حساس شود، و راهی برای پرکردن شکاف اطلاعاتی نشان داده شود. چالش رو در روی ما این است که با همکاری هم اخلاق اطلاعاتی زیست‌محیطی منسجم و محکمی برای آینده انسانیت ساخته بسازیم. ساختن یک جامعه اطلاعاتی عادلانه برای همه فرصتی تاریخی است که درست نیست آن را از دست دهیم.

این نوشته متن اصلاح‌شده سخنرانی لوچیانو فلوریدی (Luciano Floridi) در مباحث صد و شصت و یکمین اجلاس موضوعی هیات اجرایی یونسکو باعنوان "تکنولوژی‌های اطلاعاتی و ارتباطی جدید برای توسعه آموزش" است که در ۲۱ ماه مه ۲۰۰۱ در پاریس ایراد شد.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=246629>

ارتباط با دنیا فقط با یک اشاره

بی تردید، رشد روزافزون اینترنت فواید و اهمیت غیرقابل انکاری دارد، چندان که در دوران حاضر، نقش محوری اینترنت چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه ریزی، توسعه و بهره وری در زمینه هایی چون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در جهان آینده امکان پذیر نخواهد بود. با وجود این، نباید از پیامدهای ناگوار و مخرب آن به ویژه در زمینه های اجتماعی و فرهنگی غافل بود. به عبارت دیگر، اینترنت با همه خوبی ها و فوایدش، از کاستی ها و آسیب هایی نیز برخوردار است که همگان به ویژه دولتمردان، سیاستگذاران و اولیا و مربیان و والدین باید بدان واقف باشند. البته سخن گفتن از آسیب های اینترنت به معنای نفی این پدیده و نگاه منفی بدان نیست؛ بلکه واقعیت این است که اینترنت دارای کارکردهای مثبت و منفی است. اکنون به بیان برخی از آسیب های آن می پردازیم.

• آسیب شناسی اینترنت

همچنان که از عنوان آن پیداست، عنوانی کلی و وسیع است، چندان که

می توان آن را از رویکردها و ابعاد مختلف مورد مطالعه و بررسی قرار داد؛ برای مثال،

- در بعد فنی آسیب هایی نظیر: امنیت شبکه ای و نرم افزاری در برابر ویروس ها و نفوذگرها (هکرها)، برنامه نویسی های گوناگون و گاهی غیراستاندارد،

- همچنین در ابعاد مختلف دیگری چون: ابعاد سیاسی و بررسی مسائلی مانند تاثیر اینترنت بر مرزهای ملی، دموکراسی و آزادی و در بعد اقتصادی مباحثی از قبیل: اینترنت و بازارهای الکترونیکی و تاثیر آن در جهانی شدن و اقتصاد جهانی و ابعاد گوناگون دیگر را می توان مطرح کرد. اما در این نوشتار فقط به آسیب های روان شناسی اشاره خواهیم کرد.

• انواع آسیب های فردی و روانشناختی:

امروزه آسیب های فردی و روانشناختی اینترنت، از سایر خطرات آن بیشتر است. در بعد روانشناختی، اینترنت آسیب های جدی متعددی از جمله: هویت نامشخص، اضطراب، افسردگی و انزوا، اعتیاد به اینترنت و به خصوص اعتیاد به گپ زنی (چت) را می تواند برای کاربران به همراه داشته باشد؛ همچنان که فواید و مزایای متعددی را نیز می تواند برای او به ارمغان آورد. شناخت واقعی و عملی نیازهای نسل جوان امروز، مستلزم بررسی ابعاد مختلف عوامل تاثیرگذار و اثرپذیری از فناوری نوین ارتباطی است. متأسفانه بخشی از مدیران و مسوولان و برنامه ریزان و تصمیم

سازان ما یا نمی خواهند یا نمی توانند به شناخت این فناوری بپردازند. اینترنت و رایانه نه تنها میزان و سطح اطلاعات نسل جوان را افزایش داده، بلکه بر تمایلات و گرایشات آنان نیز تاثیر گذاشته است. نسلی که با اینترنت سر و کار دارند، همین جوانانی هستند که در نهادهای مختلف مشغول کارند. از این رو برچسب زدن انحراف و گمراهی به چنین کاربرانی به هیچ عنوان روا نیست. اما در عین حال باید توجه داشت که این رسانه جهانی حاوی پیام ها و پیامدهایی است که می تواند شخصیت جوان و نوجوان را به سادگی تحت تاثیر قرار دهد و به سمت و سوی خطرناک بکشد. از این رو، جا دارد که با انجام تحقیقاتی وسیع در حوزه روانشناسی و جامعه شناسی اینترنت، مباحثی که در جوامع پیشرفته مهم و حیاتی قلمداد می شوند، جامعه را از آفت های واقعی آنها مطلع و در صورت امکان از برخی از آنها پیشگیری کرد.

▪ بحران هویت جوانان:

یکی از مسائل روانشناسی درباره اینترنت، هویت ناشناس کاربر است. هویت، واحد سه عنصر است: شخصی، فرهنگی و اجتماعی، که هر یک در تکوین شخصیت فرد نقش مهمی را ایفا می کنند. در مقایسه ها، هویت شخصی ویژگی بی همتای فرد را تشکیل می دهد و هویت اجتماعی در پیوند با گروه ها و اجتماعات مختلف قرار می گیرد. اینترنت صحنه فرهنگی و اجتماعی است که فرد خود را در موقعیت های متنوع نقش ها و سبک های زندگی قرار می دهد. در این فضای عمومی، مهارت فرهنگی جدیدی لازم است تا با تنظیمات نمادین بتوان بازی کرد. پایگاه شخصی نمونه ای مدرن است که چگونه کاربر اینترنت خود را برای مخاطبان جهانی معرفی می کند.

برای بیان افکار، احساسات، علایق و آرا از متن مناسب، گرافیک، صدا و فیلم استفاده می کند. «میلر» اهمیت و پیوندهای پایگاه شخصی را ذکر می کند و می گوید: «به من بگو لینک هایت چیستند تا بگویم که چه شخصی هستی». دکتر محمد عطاران معتقد است که با امکانات و گزینه های فراوانی که رسانه های عمومی از جمله اینترنت در اختیار جوانان می گذارند، آنان دائما با محرک های جدید و انواع مختلف رفتار آشنا می شوند. چنین فضایی هویت نامشخص و پیوسته متحولی را می آفریند، خصوصا برای نسلی که در مقایسه با نسل قبل با محرک های فراوانی مواجه است. همچنین از طریق رسانه های جمعی، افراد خط مفروض میان فضای عمومی و خصوصی را تجدید سازمان می کنند و این امکانی است که جوانان فعالانه از آن استفاده می کنند.

جوان، به خصوص در دوران بلوغ که مرحله شکل گیری هویت اوست و همواره به دنبال کشف ارزش ها و درونی کردن آنها است، با اینترنت و حجم گسترده، حیرت انگیز و گوناگون اطلاعات مواجه می شود و ناچار است که در این دنیای مجازی، هویت خویش را از طریق جست و جو پیدا کند و بدین سان، ممکن است برخی و شاید تعداد زیادی از نوجوانان راه را در اینترنت گم کنند و دوران هویت یابی خویش را بیش از پیش با بحران مواجه کنند. از سوی دیگر، گاهی برخی از ویژگی های شخصیتی مانند سن، تحصیلات، محل سکونت و حتی جنسیت در اینترنت از بین می رود؛ به عنوان نمونه، بسیاری از افرادی که در اتاق های چت مشغول گفت و گو با یکدیگر هستند، با مشخصاتی غیرواقعی ظاهر شده و از زبان شخصیتی دروغین که از خود ساخته اند و آن را به مخاطب یا مخاطبان خود معرفی کرده اند، صحبت می کنند و همین شخصیت های ناشناس تاثیرات شگرفی را بر یکدیگر می نهند.

▪ سوء استفاده جنسی:

یکی دیگر از خطرات جدی اینترنت در دوران کنونی متوجه کودکان و نوجوانان است. از جمله این خطرات، سوء استفاده جنسی از طریق اینترنت

است. کودکان و نوجوانان به خصوص در جوامع پیشرفته که استفاده از اینترنت در خانه و مدرسه برای آنان میسر است، خاصه از طریق اتاق های چت و گپ زنی مورد اغفال و سو» استفاده قرار می گیرند. در مواردی کار اغفال کودکان توسط باند و تشکیلات برنامه ریزی شده انجام می شود که یکی از موارد آن در ایالت «کنتاکی» در آمریکا اتفاق افتاد. در آنجا یک بازرس پلیس موفق شد یک شبکه انتشار صور قبیحه کودکان را برچیند. بنابر مطالعاتی که در غرب در این زمینه انجام گرفته است، اغلب نوجوانانی که مورد اغفال و سو» استفاده واقع می شوند، زیر ۱۸ سالن سن دارند و در بیشتر موارد تصاویر تحریک کننده ای از طریق چت یا تلفن همراه برایشان ارسال و سپس از آنها برای حضور فیزیکی در محل خاصی دعوت شده و بدین ترتیب فریب خورده و مورد تجاوز واقع می شوند.

این مساله در حال حاضر، به یکی از معضلات جدی در مغرب زمین مبدل شده است، چندان که غالب دانشمندان و سیاستگذاران به این امر بیش از پیش وقوف و توجه داشته اند و مقالات، کتاب ها و همایش های متعددی در ارتباط با آن برگزار کرده اند؛ برای مثال، ۱۰ سال پس از تصویب کنوانسیون حقوق کودک توسط سازمان ملل در سال ۱۹۸۹؛ یعنی در سال ۱۹۹۹ میلادی گردهمایی جهانی تحت عنوان «کارشناسی برای حمایت کودکان در برابر سو» استفاده جنسی از طریق اینترنت» برگزار شد که منجر به صدور قطعنامه ای شد که در آن آمده است: «هر چه اینترنت بیشتر توسعه پیدا کند، کودکان بیشتر در معرض محتویات خطرناک آن قرار خواهند گرفت. فعالیت های مجرمانه مربوط به فحشای کودکان و پورنوگرافی آنان، که از طریق اینترنت مورد سو» استفاده واقع می شوند، اکنون از مسائل حاد به شمار می رود. اگرچه سودمندی های اینترنت از زیان های بالقوه آن بیشتر است، در عین حال نباید از شناخت خطرات آن، غفلت کرد.

در صورتی که برای مقابله با این خطرات، اقدامی صورت نگیرد، تهدیدهای سنگین آن بر کودکان باقی خواهد ماند و سبب بازداری از کاربرد صحیح اینترنت در آینده خواهند شد». نکته بسیار مهم آن است که چون اینترنت «جهانی» است، قواعد ناظر به آن نیز باید «بین المللی» باشد و مبارزه با مفساد اینترنت از جمله ترویج فحشای کودکان، همتی جهانی طلب می کند و نیازمند یک رویکرد استراتژیک جهانی و منحصر به فرد و مستلزم ضمانت اجرایی بین المللی است. بنابراین، ضروری است که پیش از شیوع چنین خطرات اینترنتی در بین نوجوانان جامعه ما، تدابیر امنیتی مناسبی اندیشیده شود و مفاهیم مبتنی بر فناوری ارتباطی روز و خطرات احتمالی و نحوه استفاده صحیح از آن توسط رسانه های جمعی، برای نوجوانان کشور، به عنوان یک نیاز ضروری و فوری قلمداد شده، آموزش داده شود. واقعیت این است که جامعه کاربران میلیونی اینترنت کشور در ۱۰ سال آینده، امروز تعلیم می بینند. هر اندازه این تعلیم، براساس درک بیشتر و توجه به قابلیت های کودکان استوار شده باشد، خطر آسیب پذیری نوجوانان کشور از فعالیت های مبتذل فرهنگی غرب از طریق فناوری روز، کاهش می یابد و راه حضور صحیح و روشمند نوجوانان ایرانی در اینترنت هموارتر می گردد.

▪ اعتیاد به اینترنت:

اعتیاد به اینترنت یا استفاده بیش از حد از دیگر آسیب های فردی و تا حدودی اجتماعی اینترنت است که گاهی از این بیماری تحت عنوان اعتیاد مجازی و مشهورتر از آن با عنوان «اختلال به اعتیاد اینترنت» نام برده می شود. اختلال اعتیاد به اینترنت یک پدیده بین رشته ای است و علوم مختلف پزشکی، رایانه ای، جامعه شناسی، حقوق، اخلاق و روانشناسی هر یک از زوایای مختلف این پدیده را مورد بررسی قرار داده اند و در هر یک از این علوم مختلف نظریه هایی برای این اختلال مطرح شده است. اما به رغم تحقیقات زیاد برای شناختن عوامل اصلی اعتیاد به اینترنت،

ایهامات بسیاری در بین دانشمندان این حوزه وجود دارد. ممکن است تا به حال چندین بار از طریق رسانه های جمعی به ویژه تلویزیون، با خبر شده باشید که در آمریکا و برخی از جوامع پیشرفته، تعداد معتادان به اینترنت از اعتیاد به مواد مخدر، الکل و سایر چیزها بیشتر است. بنا بر یک گزارش، برخی از آمریکایی ها تا جایی اعتیاد پیدا کرده اند که روزانه بیش از ۱۸ ساعت از وقت خود را صرف اینترنت می کنند که این امر منجر به قبض های تلفن سرسام آور و عدم توجه به خانواده می شود. از این رو، اینترنت زندگی بسیاری از مردم را مختل کرده است. این بیماری در آمریکا به قدری فاجعه بار است که کلیساها و پیشوایان مذهبی با فریادهای کمک خواهی زن و شوهر یا یکی از آنها، برای رهایی از این نوع اعتیاد مواجه هستند و موسسه های مشاوره ای مسیحی در حال تدوین مشاوره های اعتیاد به اینترنت هستند.

تشخیص اعتیاد به اینترنت از مواردی است که بحث های زیادی درباره آن صورت گرفته است. سرپرست مرکز درمانی اعتیاد به الکل و مواد مخدر در دانشگاه استنفورد در این مورد می گوید: «اگر فردی متوجه شد که قادر نیست یک روز را بدون استفاده از اینترنت سپری کند، شکی نیست که این فرد به استفاده از اینترنت معتاد شده است». البته حق این است که زمان به تنهایی نمی تواند معیار کامل و دقیقی برای تشخیص اعتیاد به اینترنت باشد؛ بلکه در کنار آن باید شاخص های دیگری نظیر این که شخص استفاده کننده چه کسی است، در نظر گرفته شود. باید توجه شود که آیا کاربر، دانشجو و استاد دانشگاه است که هر روز برای تهیه برخی مطالب و آمارها به اینترنت مراجعه می کند؟ آیا تاجر است که هر روز چندین ساعت وقت خویش را صرف تجارت الکترونیکی می کند؟ یا این که فردی است که عادت کرده است تا بخشی از وقت خویش را برای چت و گپ زنی و ایجاد روابط اینترنتی سپری کند؟ بی شک در مورد اول و دوم به سختی می توان برچسب معتاد اینترنتی را برای کاربران آن حرفه روا دانست. نکته قابل توجه این که بسیاری از مطالعات و تحقیقات انجام گرفته در این مورد، مطالعات موردی است که تعمیم نتایج آن به همه شرایط و همه جوامع چندان آسان نیست. به همین جهت، معیار و نشانه های گوناگونی در این باب مطرح شده است.

از جمله نشانه های دیگر اعتیاد به اینترنت، موارد زیر را می توان یادآور شد، هر چند که این نشانه ها به تنهایی نمی توانند معیار مستقل و کاملی برای اعتیاد مجازی به شمار آیند: کم بیرون رفتن از خانه، صرف زمان بسیار کوتاه برای وعده های غذایی، شکایت دیگران از صرف زمان طولانی در اینترنت، بررسی و سرزدن به صندوق الکترونیکی چندین مرتبه در روز، رفتن به سراغ اینترنت در مواقع تنهایی و خلوت و زمانی که کسی در خانه نیست.

علت و ریشه اعتیاد به اینترنت از مباحثی داغ است که نظریه پردازان مختلفی را به خود مشغول کرده و نظرات گوناگونی را ارائه داده است. دکتر «جان گروهول» که گفته می شود توسط وی تحقیقات وسیعی در این زمینه انجام گرفته است، معتقد است، چیزی که باعث اعتیادآور شدن اینترنت شده، اجتماعی شدن است. به عقیده گروهول جنبه هایی از اینترنت که کاربران بیشترین وقت خود را در آنها سپری می کنند، با تعامل اجتماعی مرتبط است؛ به عنوان مثال، کاربران با انسان های همانند و دلخواه خود از طریق پست الکترونیکی گروه های مباحثه یا خبری، چت بازی آن لاین و مانند آن وارد تعامل اجتماعی می شوند.

البته انسان ها و مخصوصا جوانان ساعت ها وقت خویش را برای کتاب خواندن، تماشای تلویزیون و مکالمه تلفنی صرف می کنند و حتی گاهی از خانواده و دوستان و محیط خویش غافل می شوند، ولی آیا می توان گفت که آنها معتاد تلفن و تلویزیون هستند؟ البته نه. سراختلاف اینترنت با دیگر رسانه ها و خصیصه ها اعتیادزای آن در این است که جوان هنگام کار با اینترنت به دنبال هویت یابی و تعامل اجتماعی است و این فرآیند

اجتماعی شدن است که آن را اعتیادآور می سازد. دکتر کیمبرلی اس. یانگ یکی دیگر از متخصصان و محققان مسائل اینترنت، ریشه فریبندگی و اعتیادآور بودن اینترنت را در مدلی تحت عنوان ACE به سه عامل پیوند می دهد. این سه عامل عبارت اند از:

- گمنامی:

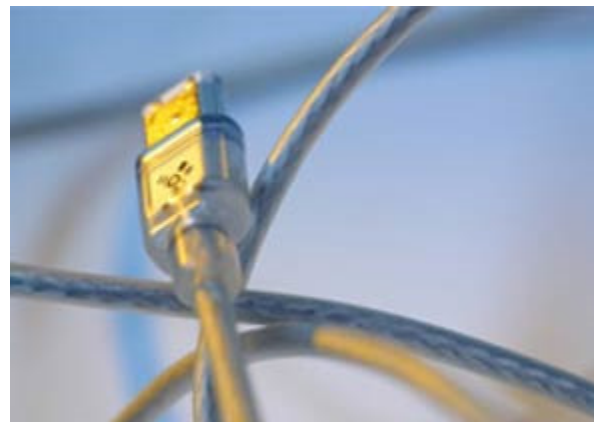
آیا تا به حال اصطلاح «شما به اندازه رازهایتان نگران هستید» را شنیده اید؟ مساله اعتیاد به اینترنت نیز چنین است. نه از روی قبض های تلفن می شود فهمید و نه کسی از کلیسا شما را در حال خروج از کتاب فروشی مخصوص بزرگسالان خواهد دید، فقط کاربر و گیرنده پیام از این موضوع آگاهی دارند. کسی نمی تواند بفهمد شخصی که به اینترنت متصل است، مشغول چه کاری است. راحتی و آسودگی: شما در خانه می توانید با نوک انگشتانتان با دنیا ارتباط داشته باشید. با چند ضربه انگشت می توانید داستان های عاشقانه، بازی ها و کتاب های بزرگسالان و دیگر چیزها را به داخل خانه خود بیاورید. از دیگر پیامدهای اعتیاد اینترنتی، مشکلات خانوادگی و تاثیر آن بر روی روابط زناشویی، والدین و فرزندان است. امروزه اصطلاح «بیوه اینترنتی» برای همسر معنادار به اینترنت اطلاق می شود. آمار نشان می دهد که اعتیاد به اینترنت ممکن است به فروپاشی خانواده و طلاق منجر شود. شاید باور کردن این که شخصی همسر خود را فقط به علت ارتباط با فرد دیگر در اینترنت ترک می کند، برای کسانی که به اینترنت اعتیاد پیدا نکرده اند، وحشتناک به نظر برسد؛ ولی این مساله هر روز در دنیای اینترنت اتفاق می افتد. دکتر یانگ معتقد است که اگرچه زمان، تنها عامل تعیین کننده در تعریف اعتیاد به اینترنت نیست، ولی عموماً معتادان بین ۴۰ تا ۸۰ درصد از وقت خود را با جلساتی که ممکن است هرکدام حتی تا ۲۰ ساعت طول بکشد، صرف می کنند و این کار باعث می شود اختلالاتی در میزان و زمان خواب کاربر به وجود آید. در موارد شدید حتی قرص های کافئین برای تسهیل زمان طولانی تری در اینترنت بودن مصرف می شود. این اختلال، خستگی بیش از اندازه در بدن ایجاد می کند که کارکرد درسی و شغلی را تحت تاثیر قرار می دهد و ممکن است نظام ایمنی بدن را ضعیف کند و فرد آسیب پذیری بیشتری به بیماری ها پیدا کند. افزون بر این، به علت عدم ورزش و حرکات مناسب، مشکلات عصب های مچ و درد پشت، چشم درد و مانند آن به وجود می آید.

منبع : روزنامه مردم سالاری

<http://vista.ir/?view=article&id=287195>

ارتباطی به گرمی آتش

در حال حاضر یکی از اساسی ترین مسائلی که در دنیای کامپیوتر به آن پرداخته می شود، مساله برقراری ارتباط کامپیوترها با کامپیوترهای دیگر یا وسایل جانبی است. این کار با توجه به نوع ارتباط و نیازهای موجود به راه های گوناگون امکان پذیر است که هر کدام از این روش ها مانند استفاده از گذرگاه USB، گذرگاه اسکارزی و غیره دارای خصوصیات و ویژگی های بسیار خوب و منحصر به فردی است. هم اکنون بسیاری از دستگاه های جانبی به وسیله گذرگاه USB به کامپیوتر متصل می شوند و بعضی دیگر از دستگاه ها نیز از راه امواج رادیویی و الکترومغناطیس با کامپیوتر در ارتباط هستند. اما در این بین تکنولوژی جدیدی عرضه شده که firewire (سیم آتش) نام دارد و

نام دیگر آن i-link است. این گذرگاه اطلاعاتی، یک استاندارد واسط برای گذرگاه سریال در کامپیوترهای شخصی است که امکان برقراری ارتباطات صوتی و تصویری دیجیتال را فراهم می کند. در واقع firewire در بسیاری از موارد جایگزین گذرگاه ارتباطی اسکارزی شده است. اسکارزی گذرگاهی است که با سرعت ۱۰ مگاهرتز، اطلاعات را بین کامپیوترها و همچنین دستگاه های جانبی همچون ام پی تری پلیر برقرار می کند. در اصل به دلیل کمتر بودن هزینه پیاده سازی و همچنین به دلیل سادگی استفاده از سیم های کابلی سیستم firewire جایگزینی مناسبی برای اسکارزی است. در حال حاضر مدت ها است که تقریباً تمام دوربین های دیجیتالی مدرن از این اتصال کامپیوتری پشتیبانی می کنند. بسیاری از کامپیوترها از جمله سیستم مکینتاش ساخت کمپانی اپل که به منظور استفاده خانگی و حرفه ای صوتی - تصویری طراحی شده اند به طور پیش ساخته از گذرگاه ارتباطی firewire استفاده می کنند. جالب اینکه این گذرگاه سال ها است که در آی پدهای شرکت اپل مورد استفاده قرار می گیرد و برای دریافت اطلاعات در عرض چند ثانیه یا شارژ مجدد باتری در آی پاد از این کابل استفاده می شود. از سوی دیگر این گذرگاه معمولاً برای اتصال دوربین های ویدئویی دیجیتال و دستگاه ها و رسانه های ذخیره سازی اطلاعات استفاده می شود. از دیگر کاربردهای این گذرگاه، استفاده در سیستم های ویدئویی realtime یا زنده مثل سیستم های نظارت و کنترل و همچنین سیستم های حرفه ای صوت است. در بعضی موارد هم از firewire به جای گذرگاه USB استفاده می شود.

دلیل آن هم این است که سرعت USB کمتر است. ضمن اینکه firewire به کامپیوتر میزبان هم نیازی ندارد. این گذرگاه کابلی تمام قابلیت ها و توانایی های گذرگاه اسکارزی را داشته و در مقایسه با گذرگاه USB از سرعت بالاتری برای تبادل اطلاعات بهره می برد. این خصوصیت برای کاربران عرصه صوت و تصویر بسیار حائز اهمیت است.

گذرگاه کابلی firewire می تواند تا ۶۴ دستگاه جانبی را به طور خطی به یکدیگر متصل کند. تنها محدودیت این اتصالات هم غیرچرخشی بودن ساختار شبکه است. یعنی از آنجایی که شبکه به صورت خطی درست شده است، بنابراین امکان ارتباط دو به دو نیز بین کامپیوترها و دستگاه های شبکه وجود خواهد داشت. به عنوان مثال یک کامپیوتر و یک چاپگر می توانند به طور مستقیم با یکدیگر در ارتباط باشند. بدون اینکه نیازی به

حافظه سیستم مرکزی داشته باشند.

از سوی دیگر firewire از وجود چند میزبان در هر گذرگاه نیز پشتیبانی می کند. یعنی می تواند چند سیستم را به طور همزمان با یکدیگر مرتبط کند، در حالی که گذرگاه USB برای فراهم آوردن این امکانات به یک تراشه مخصوص احتیاج دارد. بنابراین به یک کابل مخصوص که گرانیقیمت هم هست احتیاج دارد.

این در حالی است که گذرگاه firewire فقط به یک کابل با تعداد سوزن های مشخص در ورودی و خروجی کابل نیاز دارد که برای پشتیبانی از اجزای اصلی شبکه طراحی شده است. به این معنی که در صورت نیاز به قطع ارتباط یک دستگاه با دستگاه های دیگر یا جایگزینی یکی با دیگری هیچ نیازی به قطع منبع تغذیه نیست و در حال روشن بودن دستگاه ها نیز این اعمال امکان پذیر بوده و هیچ کدام از دستگاه های شبکه آسیبی نمی بیند.

یکی از جدیدترین نوع از گذرگاه کابلی، firewire ۴۰۰ است که توانایی تبادل اطلاعات بین دستگاه ها را با سرعت ۳۰۰ و ۴۰۰ مگابیت در ثانیه دارا است. اگرچه طراحان گذرگاه USB ۲ مدعی هستند که گذرگاه آنها می تواند اطلاعات را با سرعت بیشتری منتقل کند. اما در عمل گذرگاه firewire ثابت کرده که به دلیل ارتباط مستقیم بین دستگاه ها دارای سرعت عمل بیشتری است. البته در صورتی که طول هر کابل ارتباطی حداکثر ۴ متر باشد. اما جدیدترین نوع این فناوری firewire ۸۰۰ است که امکان تبادل اطلاعات با سرعت ۷۸۰ مگابیت در ثانیه را فراهم می کند و البته نوع به روز شده این گذرگاه که هم اکنون در دسترس است می تواند تا ۶/۳ مگابیت در ثانیه را پشتیبانی کند که واقعاً فوق العاده است

منبع : روزنامه اعتماد

<http://vista.ir/?view=article&id=288226>

ارزیابی بازیابی اطلاعات

● مقدمه

از سال ۱۹۴۰ مساله ذخیره و بازیابی اطلاعات مورد توجه بسیار قرار گرفت. این مساله از زمانی آغاز شد که بشر سعی کرد محیط پیرامون خود را

کنترل کند یا حداقل از فشارهای خارجی که باعث نابودی او می شدند جلوگیری کند. بشر برای ایجاد محیطی مطلوب برای ادامه بقا به اتخاذ تصمیمات سریع، صحیح، دقیق نیاز داشت. کیفیت این تصمیمات به توانایی تصمیم گیرنده در حل مسایل وابسته بود ولی قبل از آن به میزان ارتباط کیفیت اطلاعاتی وابسته بود که تصمیم گیرنده برای حل مشکل فراهم آورده بود. بتدریج در طول تاریخ جمع آوری، سازماندهی و نگهداری امری متداول و مرسوم شد.

در چند دهه اخیر بازیابی رایانه ای مورد توجه خاصی قرار گرفته که علت آن را می توان ۴ عامل دانست: افزایش اهمیت زمان، تغییر در کمیت و کیفیت اطلاعات، تغییر در ماهیت نیازهای اطلاعاتی، تغییر در اهمیت منابع اطلاعاتی. این عوامل تغییر و توسعه در سیستم های بازیابی اطلاعات را به دنبال داشته و موجب مطرح شدن بحث هایی از جمله لزوم تغییر در ابزارهای اطلاعاتی، ایجاد سیستم های ارتباطی جدید و استفاده از آنها و تغییر معانی اشاعه اطلاعات شده اند.

امروزه رشد اهمیت حیاتی اطلاعات، لزوم صرفه جویی در وقت و هزینه جستجوکنندگان، جوان بودن شبکه های گسترده بخصوص از لحاظ سرعت، لزوم دستیابی سریع، جامع و مانع به اطلاعات خاص مورد نیاز از جمله مسایل مهمی هستند که اهمیت يك فرایند بازیابی حساب شده، کنترل شده و کامل را آشکار می سازند.

می توان گفت هنوز هم مساله بازیابی موثر همچنان در حد وسیعی بصورت حل نشده باقی مانده است و هدف يك استراتژی اتوماتیک بازیابی، بدست آوردن تمام مدارك مربوط و در عین حال بازیابی کمترین مدارك نامربوط تا حد امکان است، عبارتی مفهوم ربط در مرکز مساله بازیابی اطلاعات قراردارد. میتوان با يك نمودار سیستم بازیابی اطلاعات را به صورت زیر نمایش داد:

با توجه به مدل ارائه شده هر سیستم بر سه محور سازماندهی، بازیابی و نمایش اطلاعات استوار است و چرخه عمل بازیابی اطلاعات شامل ۷ مرحله زیر است:

۱. انتخاب يك بانک اطلاعاتی برای انجام جستجو: بر مبنای بانکهای موجود و نیاز اطلاعاتی کاربر، يك بانک اطلاعاتی انتخاب می شود آنگاه سیستم خلاصه ای از اطلاعات، محدوده تاریخی رکوردها، تعداد رکوردها، قیمت و ... را در اختیار کاربر قرار می دهد.
۲. جستجو برای واژه های مورد نظر در بانک واژگان: قبل از انجام جستجو برای فرمول بندی جستجو، کاربر می تواند هر يك از واژه نامه های موجود در سیستم را مورد استفاده قرار دهد. واژه نامه ها نقش بسیار مهمی در بازیابی اطلاعات ایفا می کنند. حداقل استفاده ای که از بانک واژگان بعمل می آید این است که کاربر خواهد فهمید که آیا واژه های مورد نظر او در بانک اطلاعاتی وجود دارند؟ شکل صحیح آنها به چه صورت است و
۳. ایجاد فرمول جستجو و انجام جستجو: فرمول بندی صحیح و دقیق نیازهای اطلاعاتی کاربران وابسته به امکانات بازیابی اطلاعات برای فرمول بندی می باشد. هرچه قابلیت های بیشتری فراهم آورده شود، کاربر راحتتر و آسانتر می تواند به بیان نیازهای خود بپردازد. امکانات لازم برای فرمول بندی جستجو در يك سیستم بهینه شامل امکان استفاده از عملگرهای بولی، عملگرهای جستجوی املائی و ... می باشد.

۴. نمایش و بازبینی رکوردها: بازخورد خوب سیستم در این قسمت نقش مهمی در هدایت کاربر برای رسیدن به اطلاعات مورد نظرش دارد. در این قسمت سیستم باید بتواند به سوالات زیر پاسخ دهد:

- چه رکوردهایی با نیاز اطلاعاتی کاربر مطابقت دارند؟- آیا مجموعه رکوردهای بازیابی شده با نیازهای اطلاعاتی کاربر مطابقت دارند؟ و

۵. سفارش مدرک

۶. درخواست برای اطلاعاتی درباره سیستم بازیابی اطلاعات

۷. برقراری پارامترهای نمایشی و ارتباطی در مجموعه: که چهار مقوله باید به عنوان مهم ترین اهداف مدنظر طراحان سیستمهای بازیابی اطلاعات قرار گیرند: بهینه سازی انتخاب واژگان جستجو توسط کاربران، بهینه سازی فرمول جستجوی کاربران، بهینه سازی تعداد رکوردهای بازیابی شده، بهینه سازی ضریب دقت و بازیابی یا بهینه سازی کلی بازیابی اطلاعات.

در نهایت باید این نکته را خاطرنشان کرد که جستجوگران باتجربه و متخصصان بازیابی این نکته را میدانند که جستجو مستلزم صرف وقت و هزینه است و در این مسیر باید با اصلاح، بازنویسی و تکرار چرخه جستجو به نتایج دلخواه دست یافت.

• ارزیابی بازیابی اطلاعات

ایجاد نظامهای بازیابی اطلاعات در مقیاس وسیع بسیار پرهزینه است. هزینه های کاوش قابل ملاحظه هستند و زمان قابل توجهی برای جستجوی اطلاعات در پایگاهها توسط متخصصان اطلاع رسانی و کاربران نهایی صرف می شود، و از همه مهمتر اینکه يك کاوش در بهترین حالت ممکن می تواند آنچه را که مورد جستجو است بیابد. درحالیکه اطلاعات دیگر حذف می شوند. و در بدترین حالت جستجو می تواند اطلاعات بی ارزش را ارائه دهد و در عین حال موارد مورد نیاز را از دست بدهد. بنابراین مهم است بدانیم کدام نظامها و کاوشها و جستجوگران بیش از همه موثرند.

تحقیقات و تلاشهای بسیاری در جهت حل مساله ارزیابی سیستمهای بازیابی اطلاعات صورت گرفته است و گفته می شود که بسیاری از افرادی که در زمینه ذخیره و بازیابی اطلاعات فعالیت دارند احساس می کنند که این مساله تا حل شدن فاصله زیادی دارد.

اطلاع یابی فعالیتی عملی با هدفی بسیار دقیق و مشخص است با وجود این، تلاشهایی که در جهت ارزیابی این فعالیت انجام شده برگرفته از کاوشهای واقعی توسط جستجوگران واقعی برای پاسخ به نیاز اطلاعاتی واقعی بوده است.

اغلب متفکران علم اطلاع رسانی درگیر این مساله هستند که چگونه می توان بازیابی اطلاعاتی را به بهترین وجه ارزیابی کرد.

برای قرار دادن مساله ارزیابی در يك چشم‌انداز می توان سه سوال را مطرح نمود: (۱) چرا ارزیابی می کنیم؟ (۲) چه چیزی را باید ارزیابی کرد؟ (۳) چگونه باید ارزیابی کرد؟ که پاسخ به این سوالات به خوبی زمینه ارزیابی را پوشش خواهد داد.

پاسخ به سوال اول جنبه اجتماعی و اقتصادی دارد. جنبه اجتماعی آن اساسا وابسته به طراحی برای ایجاد يك معیار سنجش اثربخشی در سیستم های بازیابی اطلاعات است. برای مثال کاربران از تعویض منابع سنتی اطلاعات با يك سیستم كاملا اتوماتيك و تعاملی بازیابی اطلاعات چه سود یا زیانی خواهند برد؟ مطالعات در این زمینه در حال انجامند اما به نتیجه رسیدن کمی دشوار است چرا که برای برخی از سیستمهای بازیابی، اثربخشی ممکن است راحت تر از سایر سیستمها اندازه گیری شود.

جنبه اقتصادی به این امر وابسته است که استفاده از یکی از این سیستمها چقدر برای شما هزینه دارد و آیا اصلا ارزش این میزان هزینه را دارد یا نه؟ که در این مورد هم به نتیجه رسیدن دشوار است چرا که مثلا هزینه های کامپیوتری به راحتی اندازه گیری می شوند اما دستیابی به هزینه نیروی انسانی فعال در این زمینه مشکل تر است. بنابراین ارزشمند بودن یا نبودن بستگی به خود کاربر دارد.

اکنون مشخص شد که در ارزیابی يك سیستم ارزیابی اطلاعات اساسا با تهیه اطلاعات مواجهیم و کاربر است که می تواند تصمیم گیری کند که (۱) آیا آن سیستم را می خواهد؟ (جنبه اجتماعی) و (۲) آیا از نظر اقتصادی این سیستم ارزشمند است یا خیر؟ عبارت دیگر وقتی که درخواستی مطرح می شود و استراتژی جستجو شکل می گیرد، معیارهای ارزیابی مشخص کننده این هستند که آیا این درخواست از نوع ارزشمند است.

سوال دوم (چه چیزی را باید ارزیابی کنیم؟) ما را به این سمت هدایت می کند که چه چیزهایی را می توانیم اندازه گیری کنیم که نشاندهنده توانایی سیستم در برآوردن نیازهای کاربر باشد. در این مورد ۶ کمیت ذکر شده اند که عبارتند از:

(۱) پوشش مجموعه که دامنه شمول منابع مرتبط در سیستم است.

(۲) عقب ماندگی زمان که میانگین مدتی است میان زمانی که درخواست جستجو شکل می گیرد و زمانی که پاسخی ارائه می شود.

(۳) شکل ارائه برون داد.

(۴) تلاشی که از سوی کاربر برای بدست آوردن پاسخ به نیاز اطلاعاتی اش صورت می گیرد.

(۵) جامعیت سیستم که نسبت منابع مرتبطی است که به صورت واقعی برای پاسخگویی به يك درخواست جستجو ارزیابی می شوند.

(۶) مانعیت سیستم که نسبت آن دسته از مواد ارزیابی شده ای هستند که واقعا مرتبط با درخواست کاربر می باشند.

ادعا شده که موارد ۱ تا ۴ سهولت قابل تشخیص اند و جامعیت و مانعیت هستند که در آنچه که ما آن را ارزیابی کارآمد سیستم می نامیم موثر هستند. عبارت دیگر ارزیابی مدارك مرتبط و در عین حال جلوگیری از ارزیابی مدارك نامربوط مقیاسی است برای سنجش تواناییهای سیستم. امروزه مشخص شده است که هرچه سیستم کارآمدتر باشد بیشتر استفاده کنندگان را راضی خواهد کرد، همچنین مشخص شده است که جامعیت و مانعیت برای سنجش کارآمدی يك سیستم کمیتهایی مناسب و در عین حال کافی هستند.

افزایش فرایندهای موتورهای کاوش وب، کتابخانه های دیجیتال و سیستمهای ارزیابی اطلاعات و توسعه ابزارهای جدید کاوش وب، نیازمند توسعه مقیاسهای ارزیابی جدیدتر و بیشتر ارزیابی اطلاعات است. در گذشته بحث های بسیاری در مورد اینکه آیا جامعیت و مانعیت کمیتهای مناسبی برای اندازه گیری کارایی هستند یا خیر، وجود داشت. یکی از معیارهای اینچنینی باز یافت و ریزش بود، با وجود این هریک از این معیارها نیز امروزه در برخی از جنبه ها کارایی دارند. مزایای پایه ریزی ارزیابی بر جامعیت و مانعیت عبارتند از:

(۱) جفت کلماتی هستند که بیشترین استفاده را دارند.

(۲) کمیتهایی هستند که معنی آنها به خوبی درك شده است.

سوال آخر (چگونه ارزیابی می کنیم؟) پاسخ های تکنیکی بسیاری دارد، ولی جالب است یادآوری شود که تکنیکهای سنجش کارایی ارزیابی تا حد بسیار تحت تاثیر استراتژی ارزیابی اتخاذ شده و شکل برون داد آن قرار دارد.

• معیارهایی برای سنجش ارزیابی ارزیابی اطلاعات

پیشنهاد شده است که سنجش معنادار ارزیابی بازیابی اطلاعات بایستی برای محققان و طراحان سیستمهای بازیابی اطلاعات سودمند باشد. همچنین برای افرادی که از سیستمهای بازیابی اطلاعات استفاده می کنند معنادار باشد. عبارتی:

- (۱) معیارهای ارزیابی بازیابی اطلاعات بایستی برای جویندگان اطلاعات حائز اهمیت و معنادار باشد.
- (۲) آنچه که برای جویندگان اطلاعات مهم است در نهایت حل شدن مشکلات اطلاعاتی شان است.
- (۳) جویندگان اطلاعات برای رفع مشکل اطلاعاتی خود، در میان فرایندهای جستجوی اطلاعات تغییر مکان می دهند.
- (۴) اگر جویندگان اطلاعات با سیستمهای بازیابی اطلاعات در تعامل باشند سنجش ارزیابی بازیابی اطلاعات بایستی در رابطه با تاثیر سیستم بر کاربران و نیازهای اطلاعاتی آنها باشد.
- (۵) معیار ارزیابی بازیابی اطلاعات بایستی يك ابزار خودارزیابی باشد.

قبل از پرداختن به بحث در مورد جامعیت و مانعیت لازم است در مورد مفهوم ربط توضیح مختصری داده شود:

● ربط

ربط يك مفهوم فردی است. کاربران مختلف ممکن است در مورد مربوط یا نامربوط بودن يك مدرک خاص به سوالات مطرح شده اختلاف نظر داشته باشند. با این وجود این اختلاف نظر به حدی نیست که نتایج آزمایشهایی را که بر روی مجموعه مدارک برای تشخیص ربط با سوالات انجام شده اند را باطل کند. این سوالات معمولا از کاربران واجد شرایط استخراج می شوند که اینها کاربرانی هستند در موقعیت خاص که نیاز اطلاعاتی دارند.

ربط يك مفهوم اساسی در اطلاع رسانی است و به عنوان معیار اصلی ارزیابی اثربخشی بازیابی اطلاعات و عامل تاثیر گذار بر طرح عملی و ارزیابی نظامهای بازیابی اطلاعات عمل می کند. ربط مفهومی پیچیده دارد و در اواخر دهه ۱۹۵۰ به وضوح مشخص شد که انواع مختلف ربط وجود دارد. مفهومی از ربط وجود دارد که می توان گفت عینی و قابل توجه است. این مفهوم از ربط توسط کوپر مشخص شد و بطرزی شایسته ربط منطقی نام گرفت. استفاده از این مفهوم در سیستمهای بازیابی امروزه محدود است و بیشتر در سوالاتی که به پاسخ بله یا خیر محدود می شوند کارایی دارد. ربط معنی دار بودن جملات است، گرچه که ربط منطقی در ابتدا بین جملات مشخص می شد ولی به راحتی می توان آن را در مورد مدارک ذخیره شده گسترش داد. يك مدرک به يك نیاز اطلاعاتی مربوط است اگر و تنها اگر محتویات آن در نهایت يك پاسخ مرتبط با آن نیاز باشد. ● مقیاسهای جامعیت و مانعیت

نخستین آزمونهای نظامهای بازیابی اطلاعات به طور جداگانه در آمریکا و انگلستان در سال ۱۹۵۲ انجام شد، ولی مطالعات ارزیابی در مقیاس وسیع در اواخر دهه ۱۹۵۰ در کالج فضانوردی کرنفیلد در انگلستان آغاز شد. در پروژه کرنفیلد تاثیرات گوناگون نمایه سازی با زبان کنترل شده و زبان طبیعی بر بازیابی اطلاعات مورد آزمایش قرار گرفت. برای انجام این کار آنها نه تنها استانداردی برای يك طرح تجربی برای ارزیابی عملکرد بازیابی اطلاعات ایجاد کردند، بلکه بحثی را برای روش شناسی ارزیابی بنا نهادند که تا امروز ادامه دارد.

در این پروژه برای نظام بازیابی اطلاعات دو مقیاس به کار گرفته شده است: جامعیت و مانعیت. دلیل استفاده از این معیارها این است که کاربران به طور متوسط تمایل به بازیابی مقادیر زیادی از موضوعهای مربوط به هم دارند (که جامعیت بالایی را ایجاد می کند) این در حالی است که مایلند به طور همزمان بخش اعظمی از موضوعهای غیر مرتبط (که مانعیت بالایی را ایجاد می کند) حذف شود.

●جامعیت (بازیافت)

جامعیت مقیاسی از اثر بخشی در بازیابی کلیه اطلاعات جستجو شده در يك پایگاه اطلاعاتی است. یعنی کاوش و جستجوی کامل و مبسوط. هنگامی جامعیت کامل محقق می شود که هر پیشینه منفرد که می بایست در رابطه با يك پرسش خاص یافت شود حتما ردیابی گردد.

تعداد پیشینه های مرتبط بازیابی شده

$$۱۰۰ * \text{_____} = \text{نسبت جامعیت}$$

تعداد پیشینه های مرتبط موجود

●مانعیت (دقت)

مانعیت، صحت يك جستجو را می سنجد. کاوش در صورتی به مانعیت کامل دست می یابد که هر پیشینه بازیابی شده در رابطه با يك پرسش، لزوماً به آن پرسش مربوط باشد.

تعداد پیشینه های بازیابی شده در جستجو

$$۱۰۰ * \text{_____} = \text{نسبت مانعیت}$$

تعداد پیشینه های مرتبط بازیابی شده

●رابطه بین جامعیت و مانعیت

نمایش رابطه بین جامعیت و مانعیت با استفاده از يك ماتریس دو در دو امکان پذیر است. يك پیشینه ممکن است بازیابی شده و مرتبط، یا بازیابی شده و غیر مرتبط، بازیابی نشده و مرتبط یا بازیابی نشده و غیر مرتبط باشد.

يك کاوش کامل تنها پیشینه هایی را خواهد داشت که بازیابی شده و مرتبط و یا بازیابی نشده و غیر مرتبط باشند. پیشینه های بازیابی شده و غیر مرتبط مانعیت و پیشینه های بازیابی نشده و مرتبط جامعیت را کاهش می دهند.

از این جدول می توان به تعدادی از معیارهای سنجش سودمندی دست یافت که عبارتند از:

يك رابطه کارکردی بین این سه پارامتر وجود دارد که Generality نامیده می شود و میزان مدارك مرتبط در مجموعه است. این رابطه را می توان به صورت زیر نمایش داد:

برای هر درخواستی که به يك سیستم بازیابی ارائه می شود یکی از این جداول کاربرد دارد. بر پایه هر يك از این جداول يك ارزش دقت - بازیافت قابل محاسبه است.

●کاربرد جامعیت و مانعیت

در آزمایشهای کرنفیلد بین جامعیت و مانعیت نسبت معکوس یافت شد. تلاش برای افزایش یکی به کاهش دیگری منجر می شود و جامعیت بیشتر فقط به ازای کاهش مانعیت امکان پذیر است. اگر هدف يك استراتژی بازیابی هرچه بیشتر مدارك مربوط به موضوع باشد، احتمال بازیابی پیشینه های نامربوط بیشتر نیز وجود دارد عبارتی افزایش مانعیت منجر به کاهش جامعیت می شود. در این ارتباط معکوس منطقی حاکم است که نه در همه بلکه در بسیاری از آزمونهای ارزیابی نشان داده شده است. کلوردن از توسعه و همه گیر شدن استفاده از این نسبت معکوس به

عنوان نوعی قانون عمومی که در تمام موارد و شرایط قابل اجراست ناخشنود می باشد. با این حال اغلب چنین ارتباط معکوسی بین جامعیت و مانعیت در نتایج حاصله توسط جستجوگران مشاهده می شود.

اقدام جهت یافتن هرچه بیشتر پیشینه های مرتبط منجر به احتمال کاهش مانعیت خواهد شد و چنان که راهبرد کاوش افزایش مانعیت باشد در این صورت تعداد مدارک یافت شده عموماً کاهش می یابد.

آزمایش این مطالب در هر نوع کاوش در دیسک فشرده پایگاه اطلاعاتی پیوسته، اوپک و شبکه جهانی وب میسر است. فنونی از قبیل کاهش تعداد مفاهیم مختلف در یک کاوش، افزایش واژه های مترادف جهت بازنمایی مفاهیم کاوش و کوتاه کردن عبارات موجب افزایش جامعیت و کاهش مانعیت می شود. اضافه کردن مفاهیم منحصر به فرد، کاهش تعداد واژه های مترادف، استفاده از عملگرهای مجاورت و منحصر کردن کاوش به میدانهای خاص در پیشینه ها به طور معمول منجر به افزایش مانعیت و کاهش جامعیت می شود.

جامعیت و مانعیت از زمان کرنفیلد در آزمونهای بسیاری به عنوان مقیاس به کار گرفته شده اند. به عنوان نمونه در ارزیابی لنکستر از پایگاه اطلاعاتی مدلارز در اواخر دهه ۶۰ معلوم شد که بطور متوسط جامعیت کمتر از ۶۰ درصد و مانعیت در حدود ۵۰ درصد می باشد.

لنکستر و وارنر خاطر نشان می کنند که مانعیت در درجات پایین ممکن است در یک پایگاه اطلاعاتی کوچکتر قابل تحمل تر از یک پایگاه اطلاعاتی بزرگتر باشد. یک کاربر ممکن است مایل باشد برای یافتن ۲۰ پیشینه مفید ۶۰ پیشینه بازیابی شده را ارزیابی کند، ولی مسلماً برای یافتن ۲۰۰ پیشینه از میان ۶۰۰ پیشینه تمایل کمتری خواهد داشت هرچند که در هر دو مورد نسبت مانعیت همان ۲۲ درصد است.

کلارک و ویلت سه موتور کاوش وب را با استفاده از مقیاسهای جامعیت و مانعیت مقایسه کرده اند. آنها به هیچگونه تفاوت اساسی و مهم در جامعیت مابین موتورهای کاوش اکسایت، لایکوز و آلتاویستا دست نیافتند، ولی در آلتاویستا مانعیت مشخصاً بر لایکوز برتری داشت. هر سه موتور امتیاز بیشتری در جامعیت در مقایسه با مانعیت کسب کرده اند. این امر به ویژه در لایکوز قابل توجه بود.

• ارتباط ریزش کاذب با جامعیت و مانعیت

معمولاً ریزش کاذب درصد کمی از مدارک بازیابی شده را شامل می شود؛ چرا که برخی از خطاهای بازیابی گریز ناپذیرند، بویژه هنگامی که به منظور دستیابی به جامعیت بالا، کاوش را گسترده کنیم. یعنی هر چه کاوش را گسترده تر کنیم و بخواهیم جامعیت را بالا ببریم، در مانعیت دچار مشکل میشویم و رکوردهای ناخواسته بازیابی شده زیاد می شود که همان ریزش کاذب است. در نتیجه، هر چه میزان جامعیت بیش تر باشد، میزان ریزش کاذب نیز زیاد می شود و هر چه میزان مانعیت زیاد باشد، میزان ریزش کاذب کاهش می یابد.

بنابراین، فرمول زیر برای ریزش کاذب، جامعیت و مانعیت ارائه می شود

ریزش کاذب = تعداد کل مدارک بازیابی شده = مانعیت

ریزش کاذب در بانک های اطلاعاتی

ریزش کاذب در بانک های اطلاعاتی ممکن است به علل زیر اتفاق بیفتد:

۱- اشتباه و خطا در بیان پرسش، که مهم ترین مرحله است؛ زیرا اگر در این مرحله اشتباه صورت پذیرد، در بقیه مراحل نیز دچار خطا خواهیم شد.

۲- اشتباه در تحلیل پرسش؛

۳- اشتباه در انتخاب فایل و پایگاه اطلاعاتی مناسب؛

۴- اشتباه در تدوین راهبرد کاوش؛

۵- اشتباه در ساختار زبانی و ساختار کلمه ؛

۶- استفاده از زبان کنترل شده؛

۷- استفاده از کلیدواژه کنترل نشده؛

۸- کاوش کلمه ای در کلیه فیلدها، فیلد آزاد، یا متن آزاد ؛

۹- نبودن اصطلاحنامه در پایگاه اطلاعاتی یا ضعیف بودن آن؛

۱۰- بازیابی ناخواسته هم نویسه ها، بویژه در سرنام ها؛ مانند: Aids و AIDS که اولی به معنی وسایل و ابزار کمکی است و دومی حروف آغازین کلمات Acquired Deficiency Syndrome Immune یا SDI که هم مختصر Selective Dissemination of Information است و هم مختصر Strategic Defense Initiative.

برای جلوگیری از ریزش کاذب در بانک های اطلاعاتی، استفاده از شیوه های زیر توصیه می شود:

۱- آشنایی کامل با بانک اطلاعاتی مورد نظر، شیوه های کاوش، پوشش موضوعی و امثال آن؛

۲- استفاده از عملگر AND برای اخص کردن مدارک بازیابی شده و افزایش مانعیت؛

۳- استفاده از عملگر NOT برای حذف رکوردهای ناخواسته؛

۴- استفاده از زبان کنترل شده و اصطلاحنامه؛

۵- کاوش کلمه مورد نظر در متن آزاد و بدون استفاده از زبان کنترل شده (در موارد استثنایی).

معمولاً استفاده از زبان کنترل شده باعث رفع بسیاری از ریزش های کاذب می شود. با وجود این، اطلاعات جدید و بسیار جزئی و اخص، که معمولاً اصطلاحنامه و کنترل واژگان وجود ندارد، اغلب اوقات فقط از طریق کاوش کلمه در متن قابل بازیابی و دستیابی هستند و اگر در چنین مواردی از زبان کنترل شده استفاده کنیم، ریزش کاذب خواهیم داشت.

● نقد مقیاسهای جامعیت و مانعیت

علی رغم کاربرد گسترده جامعیت و مانعیت به عنوان مقیاس اثربخشی بازیابی، به دلیل پاره ای کمبودهای جدی و مهم این مقیاسها مکرراً مورد انتقاد واقع می شوند. حتی اگر این مقیاس ها از اعتبار برخوردار باشند، حداقل از نقطه نظر جستجوگران این مقیاس ها ارزیابی ناقص از بازیابی اطلاعات ارائه می کنند. جستجوگران ممکن است جامعیت و مانعیت را به حداکثر برسانند ولی این تنها روش قابل اجرا در ارزیابی يك کاوش موفق نیست. عواملی از قبیل مخارج و هزینه های لازم جهت تکمیل کاوش، مدت زمان صرف شده و سهولت اجرای آن از طریق رابط نظام، ممکن است مهم و موثر باشند. به غیر از نیاز به محیط تجربی خاص اینها واقعیهایی هستند که جویندگان اطلاعات با آن درگیر می باشند. يك نظام بازیابی با نسبت های جامعیت و مانعیت موثر و قابل توجه، اگر هزینه های زیاد در بر داشته باشند، طرفداران کمی خواهند داشت. صرف زمان طولانی و لزوم استفاده از میانجی های غیر مفید نیز از عوامل موثر در انتخاب روش تلقی می شود. لنکستر و وارنر گزارش می کنند که مطالعات بطور مداوم

نشان داده اند که سهولت استفاده و دسترس پذیری از نخستین عوامل موثر در انتخاب منابع اطلاعاتی میباشند.

● ارزیابی پایگاههای اطلاعاتی

ملاحظات مربوط به نظام کاوش، فرآیند جستجو و جستجوگر در عین اهمیت بدیهی آن تنها ملاک های تعیین موفقیت یا شکست جستجوی اطلاعات نیست. خود پایگاه اطلاعاتی، روزآمد بودن آن، پوشش و اعتبار آن نیز برای نتیجه جستجو سرنوشت ساز است. نظام ارزیابی اطلاعات نوعی پیوند حیاتی در يك زنجیره است که با نیاز اطلاعاتی کاربر شروع و به اطلاعاتی که نیازش را مرتفع خواهد کرد، ختم می شود. به همین دلیل طراحی نظامهایی که تا حد امکان به طور موثر عمل می کنند و آموزش کاربران ضروری است. متأسفانه کیفیت پایگاه اطلاعاتی نمی تواند به عنوان يك امر مسلم در نظر گرفته شود. اطلاعات ذخیره شده به شکل الکترونیکی دقیق تر از سایر اطلاعات نیست. بنابراین این پایگاهها نیز نیاز به ارزیابی دارند.

● معیارهای ارزیابی

تعدادی از نویسندگان معیارهای ارزیابی پایگاههای اطلاعاتی را پیشنهاد کرده اند. گروه کاربران پیوسته کالیفرنیا جنوبی در سال ۱۹۹۰ سیاهه ای از معیارهای ارزیابی به شرح زیر ارائه کرد:

- سازگاری: آیا پایگاه اطلاعاتی در پوشش، روزآمد بودن و ... رعایت سازگاری را می کند؟
- پوشش / دامنه: آیا پوشش و دامنه با اهداف بیان شده پایگاه اطلاعات مطابقت دارد؟
- نسبت خطا / صحت: اطلاعات تا چه میزان از دقت برخوردار است؟
- خروجی: چه قالبی از خروجی قابل دسترس است؟
- آموزش و پشتیبانی مشتری: آیا آموزش اولیه و آموزش مستمر وجود دارد؟
- سهولت استفاده: نرم افزار تا چه حد کاربر پسند است؟
- به هنگام بودن: آیا پایگاه اطلاعاتی به همان سرعتی که ادعا می کند و به همان میزانی که داده ها ایجاب می کند روزآمد می شود؟
- مستندسازی: آیا مستندسازی چاپی یا پیوسته به شکل جامع، جاری و با سازماندهی مناسب ارائه می شود؟
- ارزش / هزینه: آیا پایگاه اطلاعاتی ارزش مالی مناسبی از نظر مالی ارائه می دهد.

●● نتیجه گیری

علی رغم تمام ناکامی ها و موانعی که در ارزیابی اطلاعات وجود دارد، اهمیت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی یافتن اطلاعات مرتبط در زمان، مکان و برای فرد مورد نظر، ضامن تلاشهای آینده برای توسعه نظامهای ارزیابی است. با افزایش حجم اطلاعات اهمیت نظامهای ارزیابی کارآمد هنوز هم بیشتر می شود. توجه کنونی به مسایل ارزیابی روی وب آخرین جلوه این پدیده است. به منظور توسعه نظامهای بهتر، ایجاد فنون ارزیابی موثر ضروری است.

ربط ممکن است در معنی وسیع آن "درمورد" و یا "مناسب بودن" معنا شود اما در نهایت مفهوم ربط قوی اما دست نخورده باقی مانده است. مشکل اصلی طبق نظر منتقدان، ذهنی بودن آن است. آنها معتقدند که ربط بازتابی از نظر مشاهده کننده است زیرا تنها جستجوگر می تواند

تعیین کند که آیا مدرک بازیابی شده مرتبط با نیاز اطلاعاتی او هست یا خیر. از نظر تجربی، قضاوت‌های ربط اساسا به مقایسه بین محتوای موضوعی مدرک بازیابی شده و نیاز اولیه ای که جستجو را به دنبال دارد بستگی دارد. نکته قابل بحث اینکه تصمیم‌گیری در مورد ربط موضوعی، یا عبارت دیگر موضوعیت، از طریق متخصصان موضوعی امکان پذیر است.

قضاوت در خلال جستجو درباره میزان ربط، نتایج میانی و در نهایت استفاده از این قضاوتها برای تجدید نظر در راهبرد جستجو اصطلاحا بازخورد ربط نامیده می شود برخی از نظامهای بازیابی اطلاعات به سادگی به جستجوگر برای آغاز بازخورد اتکا نمی کنند. بعنوان مثال خود نظام ممکن است به صورت خودکار در جستجوی یافتن پیشینه های بیشتری باشد که عبارات نمایه مشترک با مدارکی داشته باشد که توسط کاربر مربوط تشخیص داده شده است.

منبع : خبرگزاری جمهوری اسلامی - ایرنا

<http://vista.ir/?view=article&id=234411>

ازدواج اینترنتی

مفهوم ازدواج اینترنتی (E-Marriage) مفهوم جدیدی است که از دهه نود، وارد ادبیات عام آبی تی شد و در حقیقت به ازدواجی اشاره می کند که طرفین ...

با استفاده از قابلیت های موجود در رسانه مالتی مدیای وب، همدیگر را شناخته و پس از تبادل اطلاعات متنی، صوتی و تصویری با یکدیگر، زمینه برای برقراری يك آشنایی در محیطی غیرمجازی فراهم می شود و در نهایت امر، رضایت طرفین است که اساس ازدواج را شکل می دهد.

پیش از این در محیط های سنتی، به دلیل نبود تمرکز افراد از مذاهب، افکار و ملل مختلف در محیطی مبتنی بر اطلاعات و ارتباطات، امر شناسایی افراد

و برقراری لینک تعاملی جهت شناخت زوجین از یکدیگر، تنها بر مبنای رفتارهای سنتی و بومی خانواده‌ها یا آشنائیت‌های دیگر صورت می‌گرفت. با استقرار شبکه‌های اطلاع‌رسانی، کاریابی، خرید و فروش و آموزش از راه دور و گسترش فازهای مختلفی از بسنه‌های دولت الکترونیک در کشورهای

مختلف جهان، آرام آرام، زمینه برای شکل‌گیری ازدواج‌هایی بر مبنای وب، فراهم شد.

کلبه‌های الکترونیکی جدیدی که در قالب دهکده جهانی مک لوهان کانادایی در حال شکل‌گرفتن است، مختصات مناسبی برای روی دادن ازدواج با بسترهای الکترونیکی و جهت بخشی به فرهنگ‌های ملل با رویکردهای پست مدرنیسم، پدیدار کرده است که به عقیده برخی کارشناسان جامعه‌شناسی، خیلی هم نباید به فال نیک گرفته شود.

ابزارهایی که فرهنگ‌ساز هستند و به ایدئولوژی‌های انسان‌ها شکل و جهت می‌دهند، به خودی خود ساخته نمی‌شوند. ساختارهای هدفمند و هوشمندی، با طرح ریزی مبنای علمی و عملی فراگیری، قصد به وجود آوردن سلاح‌هایی برای هدایت فرهنگ‌های مختلف ملل را دارند. این مقاصد، براساس خواسته‌های تعریف شده و در محدوده زمانی و مکانی معین و در قالب تابعی با متغیرهای رفتارهای متنوع شکل می‌گیرد. هر ابزاری برای انهدام، ترغیب، تهدید و تهییج مبنای فکری و عقیدتی هر ملتی، متفاوت است. ابزارهای فرهنگ‌ساز، ابزارهایی هستند که با شناخت حداکثری از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های فرهنگ‌های محلی، بومی و ملی کشورها، قصد هدایت آرام آنها را به سمت و سوی مشخصی در نظر دارند. امروزه، بنا به گفته متخصصان جامعه‌شناسی و ارتباطات، ابزار رسانه‌ها و در صدر آن رسانه‌های آی تی مدار را به عنوان یکی از برترین ابزارهای موثر در زمینه فرهنگ‌سازی برشمرده‌اند.

این ابزار می‌تواند در وسعتی گسترده و با تحت‌تأثیر قراردادن حجم زیادی از مخاطبان، بیشترین اثربخشی فکری و رفتاری را بر روی مخاطب ایجاد کرده و با ظرفیت‌های مالتی‌مدیا و فراگیر، زمینه بروز فرهنگ‌هایی که امروزه از آنها به فرهنگ‌های سایبرنتیکی یاد می‌کنند، فراهم کند. اینترنت، از قوی‌ترین ابزارهای فرهنگ‌ساز در جامعه امروزی ما به شمار می‌آید. یک میلیارد کاربر باسواد، علاقه‌مند و با جامعه آماری متنوع از ملل مختلف، در بزرگترین رسانه آن لاین جهان، جمع شده‌اند و روزانه هزاران گیگابایت داده را بر روی صفحات html منتقل می‌کنند.

در بین میلیون‌ها داده‌ای که مورد تبادل قرار می‌گیرد، پست الکترونیک، انجمن‌های تخصصی متنی و مسنجرهای صوتی و تصویری، بیشترین حجم بازدید کاربران و بالاترین میزان استفاده از ابزارهای آی تی را به خود اختصاص داده‌اند.

این ابزارها، حامل و حاوی پیام‌هایی هستند که بسیاری از آنها به دلیل ضریب اثربخشی رسانه‌ای و ارتباطی خود، به تنهایی یک ابزار فرهنگ‌سازی قوی به شمار می‌روند. فرهنگی که ماحصل محیط‌های گفت‌وگو است، تا حدی فرهنگ مبتدلی است که نرم‌های یک ارتباط صحیح و منطقی در عالم غیرمجازی، آن را تأیید نمی‌کند. مبتدل شدن اینچنین ارتباطاتی، به معنای فساد اخلاقی نیست! بلکه متغیرهای اثرگذار که نوع نگارش، گفتار و عقاید کاربران تالارهای کنفرانس اینترنتی را شکل می‌دهد، به دلیل نبود حس فیزیکی و شناخت حداقل کاربران از یکدیگر، در تبیین شاخص‌های انسانی محیط سنتی با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

ازدواج اینترنتی نیز معمولاً در چنین محیط‌هایی شکل می‌گیرد. اهل تاك، چت‌یاهو، گوگل و برخی از محیط‌های گفت‌وگو و دوست‌یابی متنی و

تصویری فارسی، امروزه قرارگاه عاشقان چت دوست و ویگرد ایرانی به شمار می رود. گستردگی و فراگیری این نوع ارتباطات، هر روز در سایت های معتبر و حتی خبری اینترنت تبلیغ و ستایش می شود.

اگر چه چنین بسترهایی، در تمرکز شناخت کاربران مختلف با یکدیگر موثر است، اما از سویی، نمونه های آشکار نقض حقوق کاربران مونث را به همراه دارد. انتقال ناخواسته تصاویر و متون مختلف، هک سیستم کامپیوتری کاربران زن و تشویب و مخاطراتی که برخی از کاربران ناقص حقوق سایبر، برای این دسته از user ها به وجود می آوردند، از نمونه های چنین نقض حقوقی در سایه تمایلات ازدواج اینترنتی! تلقی می شود. به هر حال شاید در آینده ای نزدیک، همان طور که تاکنون ۷ دادگاه الکترونیکی در کشور تشکیل شده است، شاهد دفاتر رسمی ازدواج و طلاق در اینترنت باشیم، اما به هر حال، در آرزوی ترین شرایط الکترونیکی دهکده جهانی، و با همه خوبی ها و بعضاً کاستی هایی که فناوری نوین برای ما به ارمغان آورده است، ازدواج اینترنتی راه حل حکم شده مناسبی برای کل بشریت، حتی تا سده های آینده نیست.

البته برخی مراکز رسمی و غیررسمی در دنیا، بانک اطلاعات الکترونیکی همسریابی را برای علاقه مندان فراهم کرده اند، تا آنها بتوانند با مراجعه به این مراکز، اطلاعات حداقلی را نسبت به فرد مورد نظر خود انتخاب کنند و بر روی آن به تحقیق بپردازند. اما این روش نیز با وجود آن که بستر ارتباطی آن الکترونیکی و شاخص های ارتباطی طرفین با یکدیگر، آی تی مدار است، باز هم حکم نهایی ازدواج را، رفتارها و اعتقادات فارغ از محیط مجازی (سنتی) تعریف و تبیین می کند که باید به آن توجه داشت.

در ایران نیز دولت نباید نقش انفعالی در مورد بحث های اجتماعی اینترنت نظیر ازدواج اینترنتی و آسیب های فرهنگی آی تی مدار، داشته باشد. چرا که عدم هدایت و آگاهی صحیح و فراگیر کاربران از چالش ها و حتی پتانسیل های موجود، با توجه به جمعیت جوان کشور، در آینده ای نزدیک، فناوری روز با اشکال ماهواره ای و اینترنتی خود، بسته های فرهنگی مزین شده جالبی را به فرهنگ و باورهای ملی و بومی ما تحمیل می کند که تقابل غیرهوشمندانه، آسیب های فراوانی را به امنیت اجتماعی و فکری شهروندان ایرانی خواهد زد .

منبع : مجله اینترنتی صبح بخیر ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=235300>

اسارت آنلاین

همگی ما صدها دفعه واژه «اعتیاد» را شنیده‌ایم و کمتر کسی را می‌توانیم بیابیم که این لغت به گوشش آشنا نباشد.

معمولاً اعتیاد با مفهوم‌های مواد مخدر، قچاق و قچاقچی و این روزها مواد روانگردان گره‌خورده است و هیچ‌کس تصور ذهنی خوبی از يك «معتاد» ندارد. در اینجا می‌خواهیم از نوع دیگری از اعتیاد (addiction) صحبت کنیم که شاید بسیاری از وجود آن بی‌خبر باشند؛ اعتیاد به اینترنت یا بهتر است بگوییم اختلال اعتیاد به اینترنت (Internet Addiction Disorder).

اختلال اعتیاد به اینترنت يك ناهنجاری روانشناختی است که مانند اعتیاد به مواد مخدر نشانه‌های تحمل، ترك و برگشت علایم را در خود دارد. این بیماری روانشناختی، علاوه بر آزار دادن خود فرد، بر روابط او با دیگران نیز تاثیر گذاشته، اختلال ایجاد می‌کند و همان‌طور که از نام آن پیداست، کاربران اینترنت و شهروندان دنیای مجازی و آن‌لاین، کسانی هستند که در معرض خطر روزافزون ابتلا به این بیماری هستند.

متأسفانه باید گفت که با بسط هر چه گسترده این جامعه مجازی، هر روز ساکنان بیشتری از دنیای حقیقی به اختلال اعتیاد به اینترنت دچار می‌گردند. اینترنت و منابع موجود در آن مرتباً گسترده‌تر و نوبه‌نو می‌شوند و نقش خود را بیشتر از پیش در زندگی ما برجسته و پررنگ می‌کنند.

به این ترتیب مردم به منابع غنی‌تر و سهل‌الوصول‌تری دست خواهند یافت که راحت، تقریباً ایمن و با سرعت در اختیارشان قرار می‌گیرد و آنها می‌توانند نیازهایشان را برآورده کنند و از همه مهمتر، لذت ببرند و سرگرم

شوند. هر کدام از کاربران دائمی اینترنت درباره ابزار محبوبشان نظری خاص دارند.

عده‌ای می‌گویند که اینترنت می‌تواند آدم را معتاد کند چرا که استفاده مداوم از آن سبب آزرده‌گی خاطر و خشم و رنجش دیگران می‌شود. عده‌ای دیگر این‌طور عقیده دارند که اختلال اعتیاد به اینترنت را نمی‌توان با هیچ اعتیاد به مواد مخدری مقایسه نمود چرا که لذت کاربر اینترنت و وابستگی بیمارگونه به آن با احساس نیاز و تلاش برای لذت بردن از مواد مخدر و روانگردان به تمامی متفاوت است.

به هر حال چه يك اختلال و بیماری حقیقی و جدی در کار باشد یا نباشد، واقعیت این است که این دنیای مجازی بی‌حد و مرز در زندگی خیلی از انسان‌ها مداخله کرده، آنها را به دردسر انداخته است. به راستی در این میان مقصر کیست؟ آیا شرکت‌های WWW را باید متهم کرد یا این خود فرد است که باید سرزنش شود؟

پاسخ هر کدام از این دو که باشند، تفاوتی در اصل ماجرا نخواهد داشت. راه چاره این نیست که اینترنت را ممنوع و غیرقانونی اعلام کنیم چرا که همان سناریوی مواد روانگردان و مخدر تکرار خواهد شد. راه‌هایی وجود دارد که می‌توانیم از بروز اعتیاد به اینترنت پیشگیری کرده، اثرات سوء و ناگوار «شبکه گسترده جهانی» را به حداقل برسانیم.

حالا ببینیم که انجمن روانپزشکی آمریکا، اختلال اعتیاد به اینترنت را چطور تعریف می‌کند. برای اینکه تشخیص وجود اختلال اعتیاد به اینترنت در فردی مسجل شود، لازم است که او طی دوازده ماه، سه نشانه یا بیشتر از علایم زیر را نشان دهد:

۱) نشانه‌های تحمل: بیمار در این دوره برای اینکه بتواند خود را راضی کند، ساعات زیادی را با اینترنت مشغول است و هر روز زمان بیشتری را اختصاص می‌دهد چرا که هر چه این روند را ادامه می‌دهد، راضی نمی‌شود.

۲) لازم است که دو یا تعداد بیشتری از نشانه‌های ترک طی چند روز تا یک ماه پس از کاهش تعداد ساعات کار با اینترنت مشاهده شوند. این کار سبب خواهد شد که شخص پریشان و آشفته شده در عملکرد زندگی شخصی، اجتماعی و شغلی‌اش اختلال و مشکل به وجود آید. این علایم را می‌توان این طور بیان کرد: اضطراب، افکار وسواسی راجع به اینکه الان در اینترنت و جهان مجازی چه چیزی در حال وقوع است، رویاپردازی درباره اینترنت و حرکات آگاهانه یا ناآگاهانه انگشتان به حالت تایپ روی کیبورد.

۳) نشانه‌های ترک با از سر گرفتن کار با اینترنت فروکش خواهند نمود.

۴) شخص در ابتدا با خودش فرار می‌گذارد که مدت معینی با اینترنت کار کند ولی معمولاً این زمان خیلی طولانی‌تر خواهد شد.

۵) او بر اثر بیماری بسیاری از وظایف شغلی یا اجتماعی و سرگرمی و تفریحاتش را به فراموشی می‌سپرد.

۶) ممکن است که شغل و موقعیت اجتماعی این فرد بر اثر کار بیش از اندازه و بیمارگونه با اینترنت به خطر افتاده و حتی آنها را از دست بدهد.

پژوهشگران خصوصیات دیگری را نیز ذکر کرده‌اند که می‌توانند از وجود اختلال اعتیاد به اینترنت در شخصی، خبر دهد:

۱) معتاد به اینترنت زمانی که بخواهد آن را ترک کند یا زمان حضور در اینترنت را کاهش دهد، احساس بی‌قراری نموده تحریک‌پذیر و عصبی می‌شود.

۲) اینترنت پناهگاه بیمارانش است و آنها برای فرار و خلاصی از بار گناه، افسردگی، اضطراب یا درماندگی به شبکه گسترده جهانی پناه می‌برند

۳) معتادان به وب برای پنهان کردن میزان حقیقی تعداد ساعات کارشان با اینترنت به خانواده‌شان دروغ می‌گویند.

۴) بیماران به دفعات و بدون توجه به هزینه گذراندن اوقاتشان با اینترنت، از آن استفاده می‌کنند. حالا اعتیاد به مواد مخدر را با اعتیاد به اینترنت مقایسه می‌کنیم: هر دو این ناهنجاری‌ها بیماری‌های روانشناختی هستند که دوره‌های تحمل، ترک و اختلال در عملکرد اجتماعی را دارند.

هر دو نوع معتادان در ابتدا با میزان معینی از ابزار شروع می‌کنند ولی به تدریج آن مقدار معین دیگر پاسخگوی نیاز آنها نخواهد بود و ناچار مقدار بیشتری استفاده می‌شود تا همان اندازه لذت و خوشی حاصل شود(تحمل).

نشانه‌های لرزش دست‌ها، اضطراب، دمدمی‌مزاجی و افسردگی پس از ترک حالاتی هستند که هر دو معتاد پس از قطع رفتارشان، تجربه می‌کنند(ترک) و انجام وظایف گوناگون شغلی و اجتماعی هر دو گروه، هم از نظر کیفی و هم از نظر کمی تنزل خواهد نمود. در حقیقت ماهیت اختلال اعتیاد به اینترنت (IAD) ناتوانی در کنترل تکانه (impulse) است و بدن بیمار از «ماده» خاصی متأثر نیست.

به این خاطر محققان IAD را به اختلال «شرطبندی بیمارگونه» شبیه‌تر می‌دانند. ولی اثرات این اعتیاد نیز به مانند اثرات الکلیسم منفی و مخرب بوده کیفیت زندگی شخص را پایین می‌آورند. دکتر کیمبرلی.اس.یانگ، پانصد کاربر افراطی اینترنت را مورد بررسی قرار داد.

او برای مقایسه علایم این اشخاص از معیارهای بالینی «راهنمای نشانه‌شناسی انجمن روانپزشکی آمریکا» برای اختلال شرطبندی بیمارگونه، استفاده کرد. با بکارگیری این معیارها مشخص شد که ۸۰ درصد این کاربران، کاربران وابسته به اینترنت هستند.

دکتر یانگ این‌طور عقیده دارد که: «استفاده بیمارگونه و افراطی از اینترنت می‌تواند مانند هرگونه اعتیاد شناخته شده دیگری چون اختلالات خوردن، الکلیسم و شرطبندی بیمارگونه در روند زندگی شخصی، اجتماعی، تحصیلی و پولی و شغلی هر فردی اختلال وارد کند.»

پزشکان و روانشناسان بسیار کوشیده‌اند تا اختلالات اعتیادی را توضیح دهند و از تئوری‌های گوناگونی بهره گرفته‌اند. این تئوری‌ها موارد زیر را شامل می‌شوند: تئوری‌های روان‌پویشی، شخصیتی، روانی اجتماعی، رفتاری و زیست‌پزشکی همگی آنها نمی‌توانند هر نوع اعتیادی را به خوبی توضیح دهند و تعدادیشان در شرح اختلال اعتیاد به اینترنت کارایی بیشتری دارند.

دیدگاه‌های روان‌پویشی و شخصیتی از وجوه آسیب‌های دوره کودکی، دیگر ویژگی‌های شخصیتی یا اختلالات دیگر و بیماری پذیری ارثی به IAD می‌نگرند و برای شرح آن از این دیدگاه‌ها کمک می‌گیرند ولی در این میان منظر بیماری‌پذیری ارثی یا diathesis بیش از بقیه به کار می‌آید. می‌توان این‌طور گفت که بعضی افراد و با توجه به فاکتورهایی گوناگون می‌توانند بیشتر از دیگران در معرض ابتلا به نوعی اختلال اعتیادی باشند یا به عبارتی «بیماری‌پذیرتر» باشند.

مثلاً اعتیاد به الکل، هروئین، شرطبندی یا کار با اینترنت، ممکن هم است این اشخاص در تمام مدت زندگی‌شان اصلاً به هیچ گونه اعتیادی مبتلا نشوند ولی از طرف دیگر ممکن است در يك موقعیت دشوار و بحرانی، عوامل استرس‌زای محیط این استعداد بالقوه را بیدار کنند و اینجاست که امکان دارد این اختلالات اعتیادی خود را نشان دهند.

اگر شخصی گاه به گاه مشروبات الکلی بنوشد ولی رفته‌رفته مقدار مصرفی‌اش را بالا ببرد، ممکن است کاملاً به الکل وابستگی پیدا کرده و معتاد شود. همین فرضیه در مورد اختلال اعتیاد به اینترنت (IAD) هم صدق می‌کند.

اگر شخصی که مستعد ابتلا به اعتیاد است، در زمانی مناسب و در موقعیت‌هایی مناسب با بروز اعتیاد قرار گیرد، احتمال بیمارشدن او اندک نخواهد بود. ایده موجود در فرضیه «بیماری‌پذیری ارثی» این است که آنچه در شکل‌گیری يك اختلال اعتیاد مهم است نه نوع و شکل آن، بلکه خود شخص است.

پژوهشگران از دیدگاه روان‌اجتماعی هم به IAD پرداخته‌اند. بعضی از انواع اعتیاد بیشتر افراد طبقه خاصی از اجتماع، نژادهای مشخص و یا سنین خاصی را گرفتار می‌کنند و مثلاً این فرضیه درباره الکلیسم ثابت شده است ولی محققان نتوانسته‌اند درباره کاربران معتاد به اینترنت چنین نتیجه‌گیری کنند چرا که هنوز پژوهش‌های کافی در این زمینه انجام نشده‌اند.

تئوری‌های رفتاری و دیدگاه‌های رفتارگرا نیز به کمک دانشمندان آمده‌اند. در واقع دیدگاه روانشناس و پدر تئوری رفتارگرایی «بی.اف. اسکینر» در این میان مورد استفاده است که از مکانیسم شرطی شدن عامل صحت می‌کند که شخص کاری انجام می‌دهد و در مقابل آن پاداشی دریافت می‌کند یا تنبیه می‌شود.

در اینجا فرض بر این است که کودکی خجالتی و کمروست و از برخورد با دیگران مضطرب و نگران می‌شود. او ترجیح می‌دهد تنها باشد و با کودکان دیگر بازی نکند. به همین دلیل سعی می‌کند تا جای ممکن با آدم جدیدی برخورد نکرده، آشنا نشود و این طوری از اضطراب و ترس حاصل از صحبت و مرادده با اشخاص جدید، پرهیز و اجتناب نماید. مضطرب نشدن و آسودگی خاطر پاداشی است که او در مقابل این رفتار دریافت می‌دارد و باعث می‌شود که رفتار تقویت شود و همچنان ادامه یابد. این پروسه همانی است که در شکل‌گیری اختلالات اعتیادی رخ می‌دهد و اعتیاد به اینترنت نیز چنین است.

مواد مخدر، الکل، شرط‌بندی و کار با اینترنت نوعی از لذت، هیجان و آرامش روحی و جسمی به همراه دارند که باعث می‌شوند فرد از دنیای واقعی و حقایق آن منفک شود.

اگر شخصی خواهان این پاداش‌ها باشد و بفهمد که می‌تواند به وسیله اینترنت و دنیای مجازی آن از حقایق و اضطراب‌ها و نگرانی‌های دنیای واقعی بگریزد و لذت ببرد، به احتمال زیاد دفعات بعد که اینچنین احساس نیاز کرد، به «شبکه گسترده جهانی» پناه خواهد جست و این چرخه همچنان به جریان خود ادامه می‌دهد.

□□□

به‌رغم گفته‌های پژوهشگران و روانپزشکان و تأیید وجود اختلال اعتیاد به اینترنت و اعلام آن به عنوان یک بیماری، کاربران اینترنت همچنان شك دارند که آیا واقعاً اینچنین اعتیادی وجود دارد و آیا به راستی مشکل‌ساز و بیمارگونه است یا نه.

بعضی از مردم معتقدند که اینترنت فقط یک ابزار دوستانه و بی‌خطر است که می‌توان با استفاده از آن اطلاعات جمع‌آوری کرد، با دوستان جدید آشنا شد و وقت خود را سپری نمود.

Mental Health Net، اتاق گفت‌وگویی را ترتیب داده که در آن موضوعات گوناگون بهداشت و سلامت روان مورد بحث و گفت‌وگو قرار می‌گیرند. کاربران بسیاری از سراسر ایالات متحده آمریکا در گفت‌وگویی که به سال ۱۹۹۷ درباره اعتیاد به اینترنت ترتیب داده شده بود شرکت کردند و نظراتشان را بیان نمودند.

بعضی از آنان با وجود این اعتیاد موافق بوده می‌گفتند که به طور قطع ممکن است یک کاربر، به اینترنت معتاد شود. تعدادی هم این حرف را بی‌اساس و مزخرف دانستند.

یکی از کاربران این طور گفته بود که «چنین چیزی وجود ندارد. من از چیزهای بسیاری لذت می‌برم که انجام دادنشان را دوست دارم و بسیار نیز به آنها می‌پردازم ولی به هیچ کدام معتاد نشده‌ام. اینترنت در دنیای امروز که پر از آدم‌های تنه‌است بسیار مورد توجه بوده، ابزار ارتباطی خوب و مفیدی است.»

یکی دیگر از پاسخ‌دهندگان معتقد بود که «ممکن است این اعتیاد وجود داشته باشد ولی آنقدرها هم بد نیست. خود من ساعات زیادی با اینترنت مشغولم و احساس می‌کنم با منبعی پایان‌ناپذیر از اطلاعات مواجهم. صفحات این دایره‌المعارف هرگز به آخر نمی‌رسند و اگر هم به چیزی معتاد شده باشم، به اطلاعات و دانستنی‌ها وابسته و معتادم. گذشته از این اگر ما به چیزی در زندگی وابسته و معتاد نباشیم به چه خاطری زندگی کنیم؟»

روان‌شناسانی چون «یانگ» معتقدند که استفاده بیش از اندازه و افراطی از اینترنت سبب می‌شود که سلامتی روان و جسم کاربر به خطر بیفتد و در زندگی روزمره‌اش اختلال و آسیب ایجاد شود. این آسیب‌ها در تعدادی از نشانه‌های تنظیم شده توسط انجمن روانپزشکی آمریکا مشهود هستند.

روزنامه نیویورک تایمز در آگوست گزارشی درباره IAD منتشر نمود که در آن نمونه‌هایی واقعی از معتادان به اینترنت نقل شده بود. یکی از آنها زنی بود که شوهرش او را به خاطر استفاده مفرط و بیمارگونه‌اش از اینترنت طلاق داده بود.

این خانم به قدری با اینترنت مشغول می‌شد که خرید خانه و غذا پختن و کارهای روزمره‌اش را فراموش می‌کرد و یادش می‌رفت که باید بچه‌هایش را به دکتر ببرد. دیگری پسر نوجوان هفده‌ساله‌ای بود که به طور مشخصی از نشانه‌های ترک رنج می‌برد.

زمانی که او برای درمان اعتیادش به اینترنت در مرکز ترک و بازپروری معتادان به الکل و مواد مخدر بستری بود، کاملاً واضح است که اختلال اعتیاد به اینترنت قطعاً وجود دارد. سؤال این است که اگر شخصی در این بین مقصر باشد، او کیست؟ کسی که برای جستجوی اطلاعات، چت، بازی یا فقط گشت و گذار و وقت‌گذرانی در اینترنت، از آن استفاده می‌کند یا آن شرکت‌های کامپیوتری تولیدکننده انواع و اقسام بازی‌ها، امکانات یا حتی ویروس‌های جدید دنیای آن‌لاین؟

اصلاً می‌توانیم بپرسیم بهتر نیست از همان ابتدا به فرزندانمان اجازه ندهیم سراغ اینترنت بروند تا معتاد شبکه نشوند؟! پیداست که این سؤال فقط یک شوخی است. به واقع و به طور قطع نمی‌توان گفت که چه کسی مقصر است ولی یک چیزی کاملاً روشن است و آن اینکه بیشتر افرادی که حتی برای مدت طولانی و ساعات زیاد در اینترنت جستجو می‌کنند، به اختلال اعتیاد به اینترنت مبتلا نمی‌شوند.

برنامه‌ریزان و فراهم‌کنندگان خدمات آن‌لاین وظیفه دارند محتوا، خدمات و امکانات خوبی را عرضه کرده در ضمن مراقب کسب و کارشان هم باشند و کیفیت رقابتی کارشان را حفظ نمایند. این خود کاربران هستند که باید مدت و چگونگی استفاده خود از اینترنت را کنترل کنند و زمان‌بندی مشخص و مناسبی را برای کارشان با شبکه تنظیم نمایند.

متأسفانه ممکن است آن افرادی که آمادگی بیشتری برای ابتلا به اعتیاد دارند، نتوانند این کار را انجام دهند یا نشانه‌های بروز IAD را تشخیص ندهند. و حالا سؤال اینجاست که برای پیشگیری از IAD چه می‌توان کرد؟

دکتر ایوان گلدبرگ، روانپزشک خالق عبارت «اختلال اعتیاد به اینترنت» است که به همراه خانم دکتر یانگ در زمینه پیشگیری و جلوگیری از رشد IAD راهکارهایی ارائه نموده‌اند: اولین نکته، آگاهی مردم از الگوهای استفاده افراطی از اینترنت است.

شناسایی علائم اولیه بسیار مهم است و بخش کلیدی آن مدت زمانی است که شخص در اینترنت می‌گذراند ولی مدتی که او درباره آن فکر می‌کند یا به کارهایی جانبی مربوط به اینترنت می‌پردازد هم مهم هستند.

گلدبرگ و یانگ عقیده دارند که اگر شخص بتواند این مشخصه‌ها را شناسایی کند، می‌تواند یا از شروع آن جلوگیری کند یا جلوی رشد و وخامتش را بگیرد.

نکته دوم، کشف عامل زمینه‌ای اختلال است. اعتیاد به اینترنت هم مثل تمامی اعتیادها، از مشکل یا مشکلاتی اولیه سرچشمه می‌گیرد و این کاربران باید از خود بپرسند چه چیز باعث می‌شود آنها چنین ساعات طولانی را با اینترنت پر کنند یا مردم درباره‌اش بیندیشند؟

چرا آنها ترجیح می‌دهند از جریان زندگی عادی و روزمره خود فرار کنند و به دنیای مجازی شبکه پناه برند؟ گام سوم، پیدا کردن راه حلی برای این مشکل اصلی و تلاش برای گشودن این گره است.

فرار از هیچ دشواری و مسئله‌ای به برطرف شدن و تسهیل آن نمی‌انجامد. اینترنت برای این اشخاص راهی برای فرار از میدان نبرد یا مشکلات است که نه تنها گره‌ای از کارشان باز نمی‌کند بلکه آنها را با کلاف سردرگمی مواجه می‌سازد. و بالاخره گام چهارم تلاش برای از بین بردن این اعتیاد است.

این دو متخصص کاهش تدریجی تعداد ساعات کار با اینترنت در هر روز را توصیه می‌کنند تا مدت زمان معقول و مناسبی به دست آید. قطع يك باره آن توصیه نمی‌شود چرا که باعث اضطراب و ناآرامی شدیدی در فرد خواهد شد.

در آخر باید گفت که وجود امکان اعتیاد به اینترنت و IAD نمی‌تواند مضر بودن و «دشمن» بودن اینترنت را برساند. اینترنت و امکانات موجود در آن از بسیاری جهات مهم و ارزشمند هستند.

استفاده از آن آسان بوده منبعی بیکران از آخرین دانستنی‌ها و اطلاعات و اخبار روز پیش چشمان کاربر گشوده می‌شود. اینترنت هم از بسیاری جهات زندگی ما را ساده می‌کند و هم از خیلی وجوه پیچیده و مشکل کاربران می‌تواند خود را با هویت‌های جدید در اینترنت معرفی کرده با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند و چه بسا شخص این روابط آنلاین را به مانند روابط دنیای واقعی بپندارد.

مشکلات زمانی خود را نشان می‌دهند که شخص آن قدر در زندگی مجازی‌اش در دنیای مجازی غرق می‌شود که از زندگی حقیقی‌اش غافل شده سلامتی، شغل، روابط خانوادگی و دیگر مسئولیت‌هایش را فراموش می‌کند. کار با اینترنت هم مثل همه کارهای دیگر محتاج رعایت تعادل و میانه‌روی است و تفاوت میان يك «کاربر سالم» و يك «کاربر معتاد» در همین نکته است.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=256002>

استناد به منابع الکترونیک در مقالات علمی

با گسترش روزافزون کاربردهای اینترنت و اطلاعات الکترونیک در عرصهء

پژوهش، رعایت حقوق صاحبان آثاری که حاصل تلاش خود را در شبکه جهانی اینترنت در اختیار پژوهشگران دیگر قرار می‌دهند ضروری به نظر می‌رسد. در این مقاله، برای معرفی سبک واحدی در نحوه استناد به این منابع، روش «انجمن روانشناسی آمریکا» مورد بررسی قرار گرفته است. رشد روزافزون استفاده از اینترنت و دسترسی به این شبکه پویای جهانی باعث شده است سبک و الگوی پژوهش و جستجوی اطلاعات نیز متحول گردد. امروزه بسیاری از پژوهشگران، برای دسترسی به آخرین یافته‌های علمی در حوزه فعالیت تخصصی خود و برای تسریع در انتقال اطلاعات، از شبکه جهانی اینترنت استفاده می‌کنند. در گذشته، برای یافتن اطلاعات از کتاب و نشریات معتبر استفاده می‌شد که به تبع آن، مسأله رعایت حق مؤلف، مترجم یا ناشر نیز در نظر گرفته می‌شد، بدین معنا که استفاده از مطالب با ذکر منبع و مآخذ مربوطه برای سایر پژوهشگران امکان‌پذیر می‌گردید. با گذشت زمان، روش‌های مناسب و استانداردی طراحی شد تا این امر مهم در همه جای دنیا به شکل تقریباً واحدی صورت پذیرد. به عبارت دیگر، توافق شد که در مورد کتاب، موه لف یا موه لفین، عنوان کتاب، سال

انتشار، ناشر و شهر یا کشور محل انتشار کتاب و در صورت لزوم صفحات مورد استفاده در پایان مقالات یا کتاب‌های جدید ذکر شود؛ در مورد نشریات هم تقریباً به همین صورت می‌توان عمل کرد؛ نام نویسنده یا مترجم، عنوان مقاله، سال انتشار، عنوان مجله، شماره مسلسل مجله و صفحاتی که اطلاعات مورد نظر در آن مندرج گردیده است. اما اطلاعات شناور در اینترنت با اطلاعات چاپ شده بر روی کاغذ متفاوت است. اطلاعات الکترونیک دارای محدودیت‌هایی هستند که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

(۱) منابع اینترنتی ثابت نیستند. به عبارت دیگر، اطلاعات موجود در سایت‌های معتبر پیوسته روزآمد می‌شوند و هر روز اطلاعات جدیدی وارد صفحات آنها می‌شود که ممکن است کاملاً متفاوت از اطلاعات پیشین باشد. البته، امکان حذف کامل برخی صفحات یا تغییر (یو.آر.ال) نیز وجود دارد.

(۲) شناسایی موه لف واقعی صفحات در اینترنت نیاز به مهارت خاصی دارد. معمولاً، نام سازنده صفحات اینترنتی در صفحه اصلی یا صفحه خانگی ذکر نمی‌شود. گاهی اوقات، صفحات سازمان میزبان دربرگیرنده صفحات دیگری است که ارتباط چندانی با صفحه میزبان ندارد. مشاهده شده است که پدیدآورندگان صفحات بعد از مدتی جای خود را به افراد دیگری می‌دهند. گاهی نیز، صفحات موجود در اینترنت کپی صفحات بعضی کتاب‌ها یا نشریات هستند. به نظر می‌رسد شناختن انواع مختلف منابع الکترونیک در بازگویی مآخذ و نحوه استناد به محتویات آنها حائز اهمیت باشد. لذا آشنایی با انواع منابع الکترونیک بصورت زیر ضروری است:

(۱) صفحات اینترنتی مربوط به اشخاص مانند پژوهشگران، مؤلفین، دانشمندان، مترجمان، سیاستمداران و صاحبان رشته‌های مختلف.
(۲) صفحات اینترنتی مربوط به سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، سازمان‌های جهانی مانند (دبلیو.اچ.او)، (ناتو)، (ای.ای.سی) و ...، کنگره‌ها و کنفرانس‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، کارخانجات تولیدی و ...

(۳) روزنامه‌های الکترونیک و گروه‌های خبری مختلف

(۴) مجلات الکترونیک در زمینه‌های مختلف علمی

(۵) گروه‌های مباحثه‌ای در زمینه موضوعات تخصصی

(۶) سایت‌های (اف.تی.پی)

با این توصیف، علیرغم وجود محدودیت در استناد به مطالب الکترونیک، وظیفه اخلاقی و حرفه‌ای هر پژوهشگری است تا با رعایت موازین اخلاقی، منابع و مآخذ پژوهش خود را مستند گرداند. به عبارت دیگر، استفاده از مطالب اینترنتی و نتایج تحقیقات دیگران منوط به ذکر نام و آدرس اینترنتی آنان است. بدین ترتیب، علاوه بر لحاظ شدن شرط اخلاقی، خوانندگان پژوهش‌های جدید نیز قادر خواهند بود در صورت لزوم به منابع و مآخذ ذکر شده در پایان گزارش تحقیق یا مقاله رجوع نموده و اطلاعات مورد علاقه خود را از منبع اصلی آن کاوش نمایند. تاکنون، روش‌های متعددی برای بیان منابع و مآخذ مطالب الکترونیک ارائه شده است، اما ذکر جزئیات ضروری می‌تواند تا حدی گره‌گشای مشکلات فعلی باشد. در واقع، برای این کار به شرایط مقطعی باید رجوع کرد تا اطلاعات ارائه شده جوابگوی سئوالات احتمالی کاربران و خوانندگان باشد. البته، روش‌های مورد استفاده فعلی که بیشترین طرفدار را داشته است به قرار زیر است:

(۱) (MLA): Modern Language Association

(۲) (APA): American Psychological Association

(۳) Chicago: University of Chicago

(۴) (CBE): Council of Biology Editors

شما می‌تواند با مراجعه به یو.آر.ال‌های زیر، توضیحات کامل و مفصل مربوط به این روش‌ها را مطالعه نمایید.

(۱) راهنمای جامع استناد به منابع اینترنتی: <http://www.bedfordstmartins.com/online/citex.html>

(۲) فرمت کتابنامه‌ای برای استناد به اطلاعات الکترونیک: <http://www.uvm.edu/~ncrane/estyles/>

(۳) سازمان بین‌المللی استاندارد کردن، مراجع کتابنامه‌ای برای اسناد الکترونیک: <http://www.nlc-bnc.ca/iso/tc46/sc9/index.html>

(۴) استناد به منابع الکترونیکی در <http://www.mla.org/styles/sources.html> MLA:

(۵) انتشارات دانشگاه کلمبیا: <http://www.columbia.edu/cu/cup/cgos/idx.basic.html> اینک نگاهی گذرا خواهیم داشت به روش انجمن

روانشناسی آمریکا (ای.پی.ای) که ظاهراً کاربرد بیشتری نسبت به سایر روش‌ها دارد. • روش انجمن روانشناسی آمریکا

در ویرایش پنجم کتابچه راهنمای (ای.پی.ای، ۲۰۰۱) توصیه‌های مربوط به ارائه منابع و مآخذ در آثار نویسندگان علوم اجتماعی به طور مبسوط

بیان شده است. علاوه بر آن، نحوه نگارش و سازماندهی نوشته‌ها به قصد چاپ در مجلات معتبر علمی نیز آمده است. در بخش پایانی آن،

ضمیمه‌ای نیز برای استفاده دانشجویان درج شده است. در صفحه ۲۰۷، درباره استناد به نقل قولها، تعابیر و سایر اطلاعات منابع، چنین می‌خوانید: در پژوهش‌های خود، با ذکر نام مؤلف و تاریخ اثر نوشته‌های خود را مستند کنید. بدین ترتیب، منابع مورد استفاده را برای خواننده مشخص می‌کنید و خواننده می‌تواند با مراجعه به لیست الفبایی منابع و مآخذ در آخر مقاله، منبع آن را بطور کامل شناسایی کند. نحوه استناد به مطالب الکترونیک در (ای.پی.ای)، در واقع اقتباسی از همان سبک به کار رفته در نگارش متون چاپی است، که به اختصار به شرح آن می‌پردازیم:

(۱) به دلیل اینکه خط کشیدن زیر کلمات در منابع اینترنتی به معنای پیوسته بودن آن کلمات است، بهتر است از این کار اجتناب نموده و به جای آن، عناوین کتب و مجلات، اعداد، حروف و کلمات مورد تأکید را بصورت ایتالیک (کج) درج کنید.

(۲) ارجاع داخل متنی باید مرتبط با لیست منابع در آخر مقالات باشد. به همین منظور، باید نام مؤلف-یا عنوان منبع، در صورتی که نام مؤلف شناسایی نشود-و تاریخ نشر آن مشخص شود، می‌توان اطلاعات مربوط به شماره صفحه و فصل را نیز به منابع اضافه نمود. برای ارجاع منابع اینترنتی در داخل متن می‌توان به سه روش اقدام کرد:

الف) به کار بردن يك عبارت راهنما

ب) عبارت داخل پرانتز

ج) ترکیبی از موارد الف و ب.

الف) برای بیان نقل قول، تعابیر یا خلاصه مطلب، نام مؤلف یا عنوان صفحه و اطلاعات دیگر را با استفاده از يك عبارت راهنما به کار ببرید. مثال: بنیاد بنتون در سال ۱۹۹۸ گزارش کرد که خانواده‌های فاقد تلفن در تماس با مراکز خدماتی برای بهره‌وری از مزایایی که حق قانونی آنها است با مشکل روبرو می‌شوند. (فصل ۲، اولویت‌های اجتماعی) براساس يك بررسی (بنیاد بنتون، ۱۹۹۸) جوامع دارای درآمد پایین در مطالبه خدمات از ارائه‌دهندگان خدمات مخابراتی کمتر پرخاش می‌کنند زیرا ارزش چندانی در تکنولوژی نوین نمی‌بینند.

نشانی منبع مطالب فوق را می‌توان به صورت زیر در آخر مقاله درج نمود:

Benton Foundation (۱۹۹۸). Losing ground bit by bit: Low-income communities in the Information Age [Electronic Version]. Retrieved- June ۲۷, ۲۰۰۱, from

<http://www.benton.org/library/low-income/two.html>

ب) همچنین می‌توانید نام مؤلف و تاریخ نشر مطلب را بلافاصله بعد از پایان جمله یا عبارت نقل شده از منبع مورد نظر ذکر نمایید. مثال: خانواده‌های فاقد تلفن در تماس با مراکز خدماتی برای بهره‌وری از مزایایی که حق قانونی آنها است با مشکل روبرو می‌شوند (بنیاد بنتون، ۱۹۹۸، فصل ۲، اولویت‌های اجتماعی).

ج) اگر جمله مورد نقل قول بیش از ۴۰-۵۰ کلمه باشد، می‌توانید نام مؤلف و تاریخ نشر آن مطلب را در يك جمله مقدماتی بیان نموده، سپس مطلب مورد نظر را عیناً ذکر نمایید؛ پس از پایان مطلب می‌تواند شماره صفحات و فصل و ... را نیز داخل پرانتز اضافه نمود. مثال: واریان (۱۹۹۷) روشی را برای چاپ و نشر مجلات الکترونیک توسط سازمان‌های حرفه‌ای پیشنهاد کرده است: ابتدا هیأت تحریریه تشکیل می‌شود. نقش هیأت تحریریه فقط آراستن صفحه اول نشریه به القاب و عناوین اسانید برجسته نیست، بلکه اعضای این هیأت می‌توانند نقش فعالانه‌ای ایفا کنند.

مولفین مقالات خود را به نشریه ارسال می‌کنند. مقالات دارای سه بخش خواهد بود:

(۱) چکیده در حد يك پاراگراف

(۲) يك خلاصه پنج صفحه‌ای

(۳) اصل مقاله در ۲۰-۳۰ صفحه.

چکیده قسمت استاندارد از مقالات علمی است و نیاز به توضیح ندارد. در خلاصه پنج صفحه‌ای، باید سنوآل پژوهش، روش پژوهش و یافته‌ها تشریح شوند. شواهد تأییدکننده نتایج شامل اسناد آماری، تحلیل اقتصادی، داده‌ها و غیره خواهد بود. این شواهد باید کاملاً فنی بوده و ساختار آن باید مشابه مقالات متعارف علمی باشد (بخش ۲-۷). نشانی منبع مطالب فوق می‌تواند بصورت زیر ظاهر شود: Varian, H.R. (۱۹۹۷, June). The future of Electronic Journals. Paper presented at the ۱۹۹۷ Scholarly Communication and Technology Conference. Retrieved

June ۲۷, ۲۰۰۱, from

<http://www.arl.cni.org/scat/varian.html>

(۳) در کتابچه راهنمای (ای.پی.ای، ۲۰۰۱) آمده است که برای استناد به منابع غیرالکترونیک لازم است نام مولف، سال نشر و شماره صفحات داخل پرانتز قرار گیرد (ص ۲۰). اما در منابع اینترنتی بندرت با شماره صفحه مواجه می‌شوید؛ لذا شناساندن محل دقیق اطلاعات گرفته شده براساس شماره صفحه نخواهد بود. اگر متن مورد نظر دارای تقسیماتی نظیر شماره پاراگراف یا فصل باشد در آن صورت می‌توان از این شماره‌ها استفاده کرد، (مثلاً: پاراگراف ۷ یا فصل ۵ و غیره). مثال: مک گان (۱۹۹۵) چنین اظهار نموده است که ابرمتن‌های غیرمتمرکز نیز همواره دارای نظم هستند: «گفتن این که ابرمتن‌های الکترونیک اساساً فاقد نظم و سازمان‌یافتگی هستند بدین معنا نیست- حداقل برای من- که ساختار این نوع متن از هیچ نظمی برخوردار نیست. (Coda: A Note on Rationale of HyperText) نشانی منبع این مطلب را به شرح زیر خواهید دید:

McGann, J. (۱۹۹۵) The rationale of Hypertext. Retrieved June ۲۷, ۲۰۰۱, from University of Virginia, Institute for Advanced -

Technology in the Humanities Web site

<http://www.jefferson.village.Virginia.Du/public/jjm2f/rationale.html>

(۴) لازم است نویسندگان عین جملات مورد نقل را از تفاسیر و تعبیر شخصی خود متمایز کنند. به عبارت دیگر، باید تصریح شود که جملات نوشته شده متعلق به چه کسی است؛ آیا نویسنده مقاله نظر شخصی خود را براساس منابع بیان می‌کند؟ و یا اینکه عین جملات از منبع مورد نظر نقل شده است؟ این کار به تحلیل خوانندگان نیز کمک خواهد کرد. در مثال زیر مشاهده خواهید کرد که استفاده از يك عبارت (source-reflective statement) به خواننده القا می‌کند که مطلبی که می‌خواند براساس مطالب منبع مورد نظر تحلیل و بیان شده است. مثال: سوستریک (۱۹۹۶)، مقدمه) بیان نموده است که رشد تصاعدي اطلاعات زیربنایی در کنار رشد انفجاری هزینه توزیع اطلاعات علمی بار مضاعفی بر منابع مالی کتابخانه‌ها و دانشگاه‌ها تحمیل کرده است. (ص ۴۰) اظهارات سوستریک حکایت از آن دارد که نیاز به توزیع اطلاعات زیربنایی و هزینه توزیع آن بمعنای این است که در سال‌های آتی بر تعداد نشریات الکترونیک افزوده خواهد شد که قطعاً مزیتی در ارتباطات علمی به شمار می‌آید. به نشانی منبع مطالب فوق توجه کنید: Sosteric, M. (۱۹۹۶) Electronic Journals: The grand information future? Eelctronic Journal of Sociology, ۴-

(۱). Retrieved June ۲۷, ۲۰۰۱, from

<http://www.sociology.org/content/vol۰۰۴,۰۰۱/sosteric.html> لیست منابع بعد از متن مقاله، ولی پیش از ضائم آن، به صورت الفبای مرتب شده و درج می‌شود. الگوی پیشنهاد شده برای مقالات الکترونیک در ای.پی.ای به شرح زیر است: Author's name (last name, first and any middle initials). (Date of Internet Publication). Document title [URL if applicable]. Retrieval statement (تاریخ نشر). عنوان. آدرس یاب اینترنتی (در صورت دسترسی و امکان). جزئیات دسترسی به اطلاعات.

تفاوت منابع و مآخذ در وب و نشریات کاغذی (غیرالکترونیک)

در محیط وب، علاوه بر تغییر در شیوه پژوهش، منابع بصورت جدیدی مستند می‌شوند و آن استفاده از لینک‌های ابرمتنی (hypertext) است. به عبارت دیگر، لیست منابع، ضمایم و سایر توضیحات بصورت لینک در مقالات الکترونیک گنجانده می‌شوند و با کلیک کردن بر روی این لینک‌ها می‌توان به اصل منابع و توضیحات دسترسی پیدا کرد. بنابراین، اصل منابع و توضیحات همراه خود مقاله، بصورت اطلاعات شناور در اینترنت موجود می‌باشد. اطلاعاتی که خوانندگان به منبع اصلی آنها رجوع می‌کنند در اینترنت متفاوت و متنوع است. کتابچه راهنمای (ای.پی.ای، ۲۰۰۱) متذکر شده است که غالب منابع اینترنتی ذکر شده در نشریات (ای.پی.ای) مواردی هستند که از طریق وب می‌توان به آنها دسترسی پیدا کرد (ص، ۲۶۹). در این کتاب توصیه شده است که (یو.آر.ال)های مناسب و فعالی ارائه شود و از ذکر نام صفحات خانگی تا حد امکان خودداری شود. برای اطمینان از فعال بودن آدرس‌ها، حتماً لینک‌های ارائه شده را تست کنید. اکنون به چند منبع الکترونیک توجه نمایید.

(۱) کتاب

Bryant, P. (۱۹۹۹). Biodiversity and Conservevation. Retrieved October ۴, ۱۹۹۹, from-

<http://www.darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio۶۵/titlepage.html>

(۲) مقاله‌ای از یک نشریه الکترونیک ((ejournal)

-Fine, M. and Kurded, L.A. (۱۹۹۲) Reflections on Determining Authorship Credit and Authorship Order on Faculty-student

Collaborations. American Psychologist, ۴۸, ۱۱۴-۱۱۷. Retrieved June ۲۷, ۱۹۹۹, from

<http://www.apa.org/journals/amp/Kurdek.html>

(۳) چکیده

Issac, J.D., Sansone, C. and Smith, J.L. (۱۹۹۹, May). Other people as a source of internet in an activity. Journal of Experimental Social -

Psychology, ۲۵, ۲۲۹-۲۶۵. Abstract retrieved June ۲۷, ۱۹۹۹, from IDEAL database site <http://www.europe.iddealibrary.com/>

(۴) مقاله‌ای در مجلات الکترونیک ((ezine)

- Adler, J. (۱۹۹۹, May ۱۷). Ghost of Everst. Newsweek retrieved May ۱۹, ۱۹۹۹, from

<http://www.newsweek.com/nw-srv/issue/۲۰-۹۹۹a/printed/int/socu/so۰۱۲۰۱.html>

(۵) پست الکترونیک: بسیار جالب توجه است که در اسلوب (ای.پی.ای) به پیام‌های الکترونیک توجه شده و توصیه شده است که این نوع مطالب

تحت عنوان مکاتبه شخصی (ص ۲۱۴) ارجاع شده است. مثال: استاد راهنمای من (مکاتبه شخصی، ۱۸ نوامبر ۱۹۹۸) به من اطلاع داد که موضوع پیشنهادی من برای پایان‌نامه پذیرفته شده است. توجه: (ای.پی.ای) در زمینه مطالب پستی شامل email، گروه‌های میاجنه‌ای، پیام‌های listserv، گروه‌های خبری و ارتباط همزمان توصیه‌هایی برای استناد به این منابع ارائه نموده است اما تأکید بر این مطلب است که ارتباط علمی آنهاحتماً در نظر گرفته شود (ص ۲۱۴).

۶) برای استناد به فایل‌های بایگانی شده در اینترنت (Telnet) یا فایل‌های داونلود شده (اف.تی.پی) و فایل‌های گوfer (gopher) نیز راه‌هایی بیان شده است. اما از آنجایی که HTTP به گونه قابل ملاحظه‌ای جای همه این‌ها را در وب گرفته است از پرداختن به جزئیات این موارد صرف نظر می‌کنیم. این مقاله با این امید ارائه شده است که پژوهشگران محترم، ضمن انجام تحقیقات خود، جنبه اخلاقی حق مولف را رعایت نموده، این امکان را به خوانندگان بدهند که با مراجعه به منابع ذکر شده در پایان مقالات، به اصل منابع دسترسی پیدا کنند.

American Psychological Association (۱۹۹۹, August ۹) Electronic reference formats recommended by the APA. Retrieved July ۲۷, ۲۰۰۲, from

<http://www.apa.org/journals/webreef.html>

American Psychological Association (۲۰۰۱) Publication Manual of the APA (۵th ed.) Washington, DC: American Psychological Association.

Crane, Nancy and Li, X. (۱۹۹۹) Electronic Styles: A Handbook for Citing Electronic Information. Retrieved July ۲۰, ۲۰۰۲, from <http://www.uvm.edu/~ncrane/estyles>

Walker, Janic (۲۰۰۰) Columbia Online Style: MLA-style citations of Electronic Sources. Retrieved July ۲۵, ۲۰۰۲, from <http://www.mla.org/style/sources.html>

The Chicago Manual of Style (۱۴th ed.) (۱۹۹۲). Chicago: University of Chicago Press. Online text retrieved July ۷, ۲۰۰۲, from <http://www.bedfordstmartins.com/online/citex.html>

منبع : فصلنامه علوم اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=213357>

اسلام و اینترنت

انقلاب اطلاعات و ارتباطات در حال شکل دهی مجدد جهان است و اینترنت در رأس این [جریان] قرار دارد. اثر اینترنت بر تمام جنبه‌های زندگی مبهوت کننده است و اثر آتی آن هنوز [بطور کامل] نامعلوم است. با وجود تمام امکاناتی که اینترنت داشته است در واقع، روند گسترش یا [نشر] آن در کشورهای اسلامی کند است.

توضیحات مختلفی برای این پدیده وجود دارد که از آن میان می‌توان به درآمد ناخالص داخلی پائین، میزان بیسوادی بالا، ساختارهای سیاسی و غیره اشاره نمود که این مقاله به طور خلاصه به برخی از آنها خواهد پرداخت. در عوض در این مقاله بر تاثیر مذهب بر گسترش اینترنت در کشورهای اسلامی تمرکز شده است.

آیا مذهب اسلام می‌تواند توضیحی منطقی برای گسترش کند اینترنت باشد؟

من در ابتدا به بررسی ارتباط آماری درصد مسلمانان کشورهای مختلف و گسترش اینترنت می‌پردازم. سپس به دنبال دلایل فرهنگی و مذهبی‌ای که مانع رشد اینترنت در کشورهای اسلامی می‌باشد، خواهم گشت. بخش آخر مقاله بر فواید اجتماعی دنیای مجازی [اینترنت] برای مسلمانان به عنوان يك مسلمان تمرکز دارد.

• مذهب اسلام - حقایق زیربنایی

اسلام کلمه عربی به معنای صلح، خلوص، پذیرش و تسلیم است. اسلام به عنوان يك مذهب به دنبال تسلیم کامل و پذیرش تعالیم و ارشادات خداوند است.

۳/۱ میلیارد مسلمان در جهان وجود دارد (بیش از يك پنجم جمعیت دنیا)، که از نژادها، ملیتها و فرهنگهای مختلف از سراسر جهان هستند (از جنوب فیلیپین تا سواحل غربی آفریقا).

حدود ۱۸% آنها در سرزمینهای عرب زندگی می‌کنند. بزرگترین جامعه اسلامی در جهان در اندونزی است و ساکنین بخشهای مهمی از قاره آسیا و آفریقا مسلمان می‌باشند. اقلیتهای قابل توجهی از مسلمانان در اتحاد جماهیر سابق شوروی، چین، آمریکا شمالی و جنوبی و اروپا یافت می‌شوند.

برای مسلمانان، اسلام هم مذهب است و هم شیوه زندگی. مسلمان کسی است که آزادانه و با اراده شخصی، قدرت مطلق خداوند را بپذیرد و با جدیت بکوشد که زندگی‌اش را بطور کامل منطبق با تعالیم خداوند سازمان دهد. همچنین او برای ساختن ساختار اجتماعی‌ای که ارشادات خداوند

را منعکس کند فعالیت می‌کند.

قرآن آخرین کلام آشکار خداوند و منبع زیربنایی تعالیم و قوانین اسلام است. در آن به موضوعات مختلفی اعم از فواید اساسی اسلام، اخلاق، پرستش، دانش، خرد، ارتباط انسان و پروردگار، و روابط انسانها پرداخته شده است..

تعالیم قابل فهم درباره شیوه صحیح اجرای عدالت اجتماعی، سیاست، اقتصاد، قانون‌گذاری، قضا، حقوق و روابط بین‌الملل قسمت مهمی از قرآن است. حدیث، تعالیم، قول و فعل محمد پیامبر(ص) است که دقیقاً بوسیله اصحابش نقل و گردآوری شده است. آنها آیات قرآن را شرح و کامل نموده و نمونه خوبی برای هدایت مسلمانان فراهم می‌کنند. قانون اسلام قانون مذهب اسلام است که به عربی به آن الشریعت گفته می‌شود که حاکم بر زندگی مسلمانان است و مسلمانان آن را تجسم اراده ی خداوند می‌دانند.

• رابطه میان اسلام، علم و تکنولوژی

اسلام کاربرد علم و منطق را تشویق می‌نماید. تحصیل علم برای هر زن و مرد مسلمان واجب است. در اسلام علم و فن‌آوری باید برای اهداف اخلاقی بکار رود و در خدمت نیازهای قانونی بشر باشد. بعلاوه هر دو اینها بعنوان راه‌هایی برای فهم و دیدن قدرت و جلال خداوند در نظر گرفته می‌شوند. مراجع زیادی در قرآن و حدیث درباره اهمیتی که اسلام برای تعقیب دانش و فهم طبیعت و جهان قائل است، وجود دارد. اسلام همچنین مشوق روش علمی تحقیق است. در عربی دانش و علم هم معنی هستند.

عظمت علم اسلامی در گذشته بخوبی شناخته شده است. طی سالهای ۷۵۰ تا ۱۰۵۰ پس از میلاد، درک و دست‌آوردهای عالی در حوزه ی مسائل طبیعت شامل جغرافیا، فلسفه، فیزیک، ریاضیات، نجوم و طب کشف شد.

علم و صنعت اسلامی محرک رنسانس اروپا بود اما همان زمان از پیشرفت باز ایستاد و عقب ماند. علت اصلی این اتفاق وجود تضاد میان فقها و دانشمندان بود. تلقی نادرست عموم از تحصیلات و تحقیقات علمی غربی به نفعی آن در جهان اسلام منجر شد و آموزش و تحقیقات علمی به پائین‌ترین سطح تنزل نمود.

قرن بیستم شاهد تغییرات جهانی سریع و بی‌سابقه بود. جهان اسلام در کشمکش چگونگی انطباق [این] تغییرات با جامعه و زندگی مسلمانان قرار گرفته است و بر سراهمیت دو موضوع تجدد و اصالت‌ها که گاهی مخالف هم [در نظر گرفته می‌شوند] چالشی به پا شد. از يك سو زندگی مدرن مجموعه‌ای از مفاهیم به روز را دربرداشت که مطابق فرضیات علمی و نظریات انسان نوین بود که مجموعاً نسبت به جنبه عقلائی ارضا کننده تر بود.

ازسوی دیگر برخی مدعی بودند که ضروری است تمامیت [و اصالت] در برابر تغییرات سریع و ذاتاً عمیق حفظ شود. آنها تغییرات را [به منزله] تحریف ارزشهای فرهنگی اصیل اسلامی می‌دیدند.

پاسخهای متفاوتی در جهان اسلام برای چگونگی تجمیع تجدد و روش زندگی اسلامی وجود دارد. از يك طرف گروهی به کلی ایمان را پس زدند و زندگی بدون دین را پذیرفتند. از طرف دیگر بنیادگراها با هر نوع تجدد و به دنبال آن با ارزشهای غربی مخالف بودند. انتخابهای مختلف در این دو راهی طبیعتاً به درجات مختلفی از پذیرش تجدد در کل و پذیرش علم و صنعت بطور خاص انجامید. يك مثال از رویکرد روشنفکرانه، بانک توسعه ی اسلامی است که گسترش یافت و از يك الگوی ویژه تبعیت نمود. از آنجا که علم نوین با ساختارهای زیربنایی اسلام [قوانین و اصول قرآن و قوانین نگاشته

شده در حدیث [تضاد ندارد و برای خوبی و بهبود [زندگی] بشر است؛ زیانبار، مخرب و آسیب‌زا نبوده و در نتیجه برای اقتباس در هر جامعه اسلامی مناسب است.

• اسلام و اینترنت

▪ گسترش اینترنت در جامعه ی اسلامی

برای تحلیل ارتباط اسلام و گسترش اینترنت، تمام کشورهای اسلامی را به عنوان اعضای گروه مورد مطالعه انتخاب نمودم. کشور اسلامی [در اینجا] کشوری است که معادل یا بیشتر از ۷۵٪ جمعیت آن مسلمان باشد. فرضیه ی من این بود که میزان گسترش اینترنت در کشورهایی که بیش از ۷۵٪ جمعیتشان مسلمان است باید به نوعی متأثر از عقاید مذهبی باشد. از این گذشته اگر بتوان سایر عوامل تأثیر گذار را خنثی نمود، می توان امکان اثر اسلام در این کشورها بر گسترش اینترنت را بازیافت.

۲۶ کشور با معیار من مطابق بودند (یعنی معادل یا بیشتر از ۷۵٪ جمعیت آنها مسلمان بود). آنچه که جالب است و ممکن است به تحلیل ما کمک کند آن است که این کشورها از نظر خصوصیات مردم شناختی و سیاسی بسیار متفاوتند. آنها در چهار منطقه ی جهان (آسیا، آفریقا، اروپای شرقی و خاورمیانه) واقع گردیده اند.

بعضی از آنها مردم سالار و برخی کمتر مردم سالارند، برخی حکومت‌های اسلامی داشته و برخی دین و حکومت را جدا کرده و اکثریت سنی یا شیعه داشته و فقیر یا غنی هستند من از این تفاوتها در تحلیل‌هایم استفاده نمودم. فرضیه من این بود که اگر کشورهای مختلف با خصوصیات متفاوت همگی رشد پائینی از اینترنت داشته باشند، یک توضیح منطقی می‌تواند وجه اشتراك آنها [یعنی] اسلام باشد.

مثال روشن این تفاوتها سرانه درآمد ناخالص داخلی است. ثروتمندترین کشورها در این گروه کویت و قطر به واسطه منابع طبیعی‌شان یعنی نفت می باشند که سرانه درآمد ناخالص داخلی آنها بسیار بالا است (به ترتیب ۲۵۰۳۱۴ دلار و ۲۰۹۸۷ دلار). این درحالیست که سرانه درآمد ناخالص داخلی باقی کشورها زیر ۲۰۰۰۰ دلار است و ۳۰ کشور از این ۲۶ کشور سرانه درآمد ناخالص داخلی کمتر از ۱۰۰۰۰ دلار دارند. این کشورها با وجود تمام این تفاوتها، خصوصیات مشترکی هم دارند. من می‌خواهم به وجه تشابه مهمی که بر گسترش اینترنت اثر دارد اشاره کنم (که در ادامه درباره آن بحث می‌کنم):

▪ سطح پائین مردم سالاری

موسسه آزادی، شاخص مردم سالاری را به درجات يك (بالا) تا ۷ (پائین) تقسیم می‌نماید. همانطور که در ذیل بحث می‌کنم، حکومت‌های غیرمردم سالار برگسترش اینترنت اثر [منفی] پایداری دارند.

قدم بعدی من این بود که به توزیع مذهبی در کشورها توجه نمایم. تمام این کشورها حداقل ۷۵٪ مسلمان دارند ولی آنها در توزیع فرقه‌های اسلام (شیعه و سنی) و اقلیتهای دینی تفاوت درند (در خاورمیانه بیشتر یهودیان و مسیحیان و در آسیا بیشتر هندوها و بودائیها حضور دارند). من در تحلیل‌هایم به متغیرهای وابسته به فن‌آوری اطلاعات که می‌تواند نمایانگر نفوذ فن‌آوری اطلاعات (IT) در کشورهای اسلامی باشد توجه کردم. علاوه بر متغیرهایی نظیر درصد جمعیت دارای ارتباط با شبکه ی آن لاین، کامپیوتر شخصی و خطوط تلفن به ازای هر فرد، من همچنین به شاخص رسانه‌های قدیمی همچون (روزنامه‌ها، رادیو، تلویزیون و تلفن) توجه نمودم. علت این بود که مطالعه نشان می‌داد تکنولوژی نوین از پی

تکنولوژی قدیمی می‌آید.

در کشورهای که گسترش رادیو، تلویزیون و تلفن با رشد چشمگیری مواجه است بیشتر احتمال دارد که یک فن‌آوری دیجیتال (digital) مانند اینترنت و تلفن‌های همراه سریعتر منتشر شود. روند گسترش اینترنت در کشورهای اسلامی بسیار آرام است. بالاترین درصد جمعیت مرتبط با اینترنت در امارات متحده عربی است که کمتر از ۱۰٪ (۸/۸٪) است. میانگین افراد مرتبط با اینترنت در کشورهای اسلامی ۵۸/۱٪ است. این عدد به وضوح در مقایسه با میانگین [مشابه] در کشورهای در حال توسعه (۱۹٪) و به نسبت سایر مناطق جهان پائین است.

• دین اسلام و گسترش اینترنت

برای کشف اینکه آیا بین اسلام و گسترش اینترنت ارتباط وجود دارد یا خیر من به ۱۶۵ کشور سراسر جهان توجه نمودم. ارتباط بین درصد مسلمانان بر کشور و جمعیت مرتبط با اینترنت با آن کشور را مورد تحلیل قرار دادم. یک ارتباط منفی (معکوس) ضعیف بین این دو متغیر پیدا کردم (۰/۲۵-). در مرحله بعد، اجرای مدل آماری رگرسیون به نسبت درصد جمعیت مرتبط با اینترنت به عنوان متغیر وابسته (Y) و درصد مسلمانان بر کشور به عنوان متغیر مستقل (X) بود. دریافتیم که ضریب (اثر) دین اسلام در گسترش اینترنت (۰/۲-۰) است و این بدان معنی است که هرچه درصد مسلمانان یک کشور بیشتر باشد میزان گسترش اینترنت (با میزان اطمینان ۹۵٪) کمتر است.

توضیحات دیگر در خصوص نرخ گسترش اینترنت

• رسانه‌های سنتی

ارتباط قدرتمندتری بین رسانه‌های سنتی و رسانه جدید با [ضریب] همبستگی ۸۲/۰ بدست آوردم. دریافتیم که انتشار رسانه‌های سنتی نیز در کشورهای اسلامی پائین است. شاخص رسانه سنتی بین ۰ تا ۱۲۰ است (که در ایالات متحده ۶۵/۱۰۰ می‌باشد). میزان متوسط «رسانه سنتی» در کشورهای اسلامی ۹/۱۲ است که اساساً ناچیز است. این می‌تواند دلیل دیگری بر کندی گسترش «رسانه جدید» باشد. هر چند ممکن است که علتش (بجز اسلام) که باعث کندی گسترش «رسانه‌های جدید» شده است علت دیگر، کندی میزان انتشار رسانه‌های سنتی نیز باشد.

• قوانین حکومتی

همانطور که در بالا اشاره شد، تمام کشورهای اسلامی حکومت‌های نسبتاً غیرمردم‌سالار دارند (برخی دولت‌ها کلاً غیرمردمی‌اند و برخی تنها در بخش‌هایی آزاداند). در این کشورها تمام حکومت‌ها، بطور مستقیم یا غیرمستقیم انواعی از تعدیلات و بازرسیها را بر استفاده از اینترنت تحمیل می‌نمایند و این نظارت‌ها مجدداً به طور مستقیم یا غیرمستقیم برگسترش اینترنت مؤثرند. اثر مستقیم زمانی است که حکومت اجازه استفاده آزاد از اینترنت را نمی‌دهد. اثر غیرمستقیم زمانی است که دولت هزینه ارتباطات اینترنتی را بالا نگه داشته و شهروندان از پی مخارج استفاده از اینترنت بر نمی‌آیند. [ریشه‌ی] برخی از دلایل رسمی تعدیلات اینترنت در فرهنگ اسلامی است و حکومت‌ها می‌خواهند از ورود اطلاعات غیراخلاقی (مثلاً مستهجن نگاری) به داخل کشور ممانعت به عمل آورند.

هرچند در برخی موارد، دلایل مذهبی تنها بهانه‌ای برای نیاز حکومت به سرکوب نمودن مخالفان خود است در کشورهایی که حکومت، سخنان منتقدان را سانسور یا محکوم می‌نماید، شکی نیست که روند گسترش اینترنت کند شده است زیرا کسانی که در راس قدرت‌اند می‌ترسند که دسترسی آزاد به اینترنت نظارت دولت بر اطلاعات را تضعیف نماید.

مقامات سعودی در سال ۱۹۹۸ بطور مبهم بیان داشتند که تأخیر مداوم در گشایش اینترنت برای دسترسی همگانی برای یافتن ابزاری بوده است که اولیای امور بتوانند جریان اطلاعات ناخواسته را مسدود نمایند.

• ابزارهای حکومت برای [اعمال] محدودیت

حکومت‌های اسلامی شیوه‌های گوناگونی را برای محدود کردن جریان اطلاعات اینترنتی آن لاین (online) بکار بسته‌اند. برخی دولتها (مثلاً عراق) دسترسی عمومی اشخاصی به اینترنت را ممنوع کرده‌اند.

حتی حکومت‌هایی که ظاهراً دسترسی محلی عمومی به اینترنت را مجاز دانسته‌اند انواعی از روشها را برای تعدیل آن به کار بسته‌اند. گروه جهانی مدافع آزادی اینترنت روشها را به چهار دسته ذیل تقسیم می‌نماید:

• قوانین ویژه اینترنت

• استفاده از قانونهای موجود

• مجوزها و تعهدها مبتنی بر محتوای [مطالب اینترنت] که برای استفاده‌کنندگان و ارائه‌کنندگان خدمات اینترنتی بکار می‌رود

• کاربرد اجباری و ابزارهای فیلتر کردن، طبقه‌بندی و برچسب گذاری محتوایی

عربستان سعودی، یمن، و امارات متحده عربی نظارت خود را از طریق خدمات دهندگان حواسط (Proxy Servers) اعمال می‌کند. [اینها] ابزارهایی هستند که بین کاربران نهایی و اینترنت به منظور فیلتر و مسدود کردن موضوعات ویژه قرار می‌گیرند. کشور تونس دقیق‌ترین قانون ویژه اینترنت را وضع نموده است که عمدتاً برای اطمینان از عدم گریز مطالب اینترنتی از نظارت شدید دولت بر مطالب سایر رسانه‌ها طراحی شده است. بعلاوه در کشورهای که قوانین مخصوص به اینترنت وضع نشده‌اند قوانین نوشته و نانوخته محدود کننده ی آزادی بیان و مطبوعات اثر رعب‌آوری بر آنچه که در اینترنت بیان می‌شود، دارد، بخصوص در گفتگوی افراد در تالارهای گفتگو در کشورهای که حکومت معمولاً تلفن مخالفان را کنترل می‌نماید، این ظن در کاربران اینترنت وجود دارد که حق حریم خصوصی نامه نگارنده با وجود نظارت دولت بر برنامه‌های الکترونیک شکسته شود. به عنوان مثال يك شهروند بحرینی مظنون به ارسال الکترونیک اطلاعات «سیاسی» به مخالفان خارج از کشور بیش از يك سال در زندان به سر برد.

برای تحلیل ارتباط تعدیلات دولتی و گسترش اینترنت لازم است که میزان این تعدیلات و بازرسی‌ها مشخص شود که البته کار دشواری است. در عوض من از شاخص موسسه خانه آزادی برای سطح آزادی در کشورها (جدول ۱) استفاده نمودم که يك شاخص مرکب از حقوق سیاسی و آزادی‌های مدنی است.

برخلاف حدسیات من، بین سطح دموکراسی و درصد مردم مرتبط با اینترنت رابطه ضعیفی وجود داشت (با [ضرب] همبستگی ۰/۱۷).

در کشورهای که بالاترین درجه آزادی (دموکراسی) وجود داشت (نظیر کشورهای اندونزی، اردن، کویت) درصد بالایی از مردم با اینترنت مرتبط نبودند (اردن و اندونزی ۴/۰٪). يك توزیع ممکن برای این نتیجه غیرمنتظره، فقدان تفاوت [قابل توجه] سطح آزادی این کشورها باشد. زمانیکه که کشورهای از سطح پائینی از آزادی برخوردارند (بین ۴/۰ و ۷/۰)، این فقدان تفاوت که حتی با گسترش اینترنت مقایسه می‌شود، همبستگی ضعیفی را نشان می‌دهد.

• ادبیات و غیرانگلیسی زبانها

حقیقت دیگری که مانع گسترش اینترنت در کشورهای اسلامی شده است، تفوق مطالب اینترنتی انگلیسی زبان است. هرچند که موضوعات عربی زبان رو به ازدیاد بوده و نرم‌افزارهای موجود عربی برای استفاده از شبکه ارتقاء یافته اند، کاربرانی که انگلیسی صحبت نمی‌کنند، در توانایی برای دستیابی به منابع اینترنتی عقب می‌مانند. [البته] لازم است که به پیشرفت اخیر توجه نمائیم. تقریباً تمام اطلاعات انگلیسی مربوط به اسلام در اینترنت توسط دانش‌آموزان مسلمان که در کشورهای غربی مخصوصاً آمریکا و انگلستان تحصیل می‌کنند، ایجاد شده است. با این وجود، تعداد پایگاه‌های اینترنتی سازمانهای اسلامی محلی (Local Islamic Orgaisstion) که از زبان محلی برای ارائه منابع به غیرانگلیسی زبانها استفاده می‌کنند، رو به افزایش است.

در يك مطالعه جامع جدید در مورد استفاده اینترنت در جهان عرب مشخص شد که پایگاه‌های [اینترنتی] به زبان عربی بیشتر از پایگاه‌های عربی به زبان انگلیسی استفاده شده‌اند. در کشورهای اسلامی میزان بیسوادی بالا است. میزان متوسط بیسوادی در کشورهای اسلامی ۵/۶۵٪ است. همانطور که می‌دانیم، اغلب اطلاعات در اینترنت بصورت نوشته هستند. حتی با وجود فن‌آوریهای نوین، هنوز مردم بیسواد نمی‌توانند [در اینترنت] آنچه را می‌خواهند جستجو کرده و بیابند. هرچند، رابطه قدرتمندی بین میزان بیسوادی و گسترش اینترنت در کشورهای اسلامی نیافتیم (با [ضرب] همبستگی ۰/۳).

• قیمت کامپیوترهای شخصی، ارتباطات اینترنتی و تماسهای تلفنی

در بیشتر کشورهای دنیا که اکنون رشد سریعی در اینترنت دارند، بخش ملی از میان کارهای دیگر، به ایجاد زیرساختهای شبکه‌های ارتباطات از راه دور، فراهم کردن سرمایه‌های اولیه، تعديلات و معيارهای (استاندارد) و تشويق سرمايه‌گذارهای خصوصی و آموزشهای کامپیوتر اولویت داده است. بنابراین دولتهایی که طالب توسعه اینترنت هستند باید سیاستهای تشویقی بکار ببرند و از اعمال بازرسی‌ها و محدودیت در دسترسی‌ها خودداری نمایند. تنها دولتهای محدودی از کشورهای اسلامی چنین راهی را [در پیش] گرفته‌اند.

علت احتیاجات متعدد به واسطه منابع محدود ملی می باشد. (کشورهای با درآمد ناخالص داخلی پائین اولویتهای دیگری [برای صرف بودجه] دارند). ترس از دست رفتن کنترل بر اطلاعات و تمایل به محافظت از منابع (انحصاری) تک قطبی ارتباطات راه دور کشور نیز [در این امر] دخیل اند. در بسیاری از کشورهای، مالیت ها و سیاستهای ارتباطات از راه دور به افزایش [حق] اشتراك اینترنت منجر گردیده و منتج به استفاده کمتر از این پدیده می گردد. وقتی به قیمت استفاده از اینترنت توجه می‌کنم، باید، هم بهای ارتباط با خدمات دهندگان اینترنتی (ISP) و هم بهای ارتباط تلفن محلی را (برفرض اینکه خدمات دهنده اینترنتی محلی موجود باشد) در نظر بگیریم. بعلاوه مهم است که این قیمت را با درآمد طبقه متوسط جامعه مقایسه نمائیم. در بیشتر کشورهای اسلامی قیمت اشتراك اینترنت بخصوص وقتیکه سطح درآمد طبقه متوسط جامعه در نظر گرفته نشود، بسیار بالا است و بنابراین دلیل دیگری برای تسریع سیر نزولی اینترنت فراهم می‌آید.

• مثالهایی از ساختارهای قیمت گذاری کشورها

• اردن

در اوایل سال ۱۹۹۹ اشتراك ماهانه يك کاربر بهمراه هزینه تلفن به طور متوسط معادل ۷۰ دلار آمریکا بود. خدمات دهندگان خصوصی اینترنت خطوط خود را از شرکت ارتباطات راه دور کشور [دولتی] می‌گرفتند و گرفتار سیاستهای قیمت‌گذاری بالای آن بودند.

▪ مراکش

در سال ۱۹۹۹ اشتراك اینترنت ماهانه مشتمل بر ۱۵ ساعت ارتباط اینترنتی بعلاوه هزینه ارتباط تلفن (۲ دلار در ساعت) معادل ۲۰ دلار آمریکا بود. این قیمت برای کشوری با یکی از پائین‌ترین سرانه‌های درآمد ناخالص داخلی (۳/۳۱۰ دلار) کاملاً گران است.

▪ عربستان سعودی

ساختار قیمت‌گذاری اشتراكات اینترنتی بوسیله «علم و صنعت ملك عبدالعزيز» (KACST) وضع شد. آنها پائین‌ترین قیمت ارائه خدمات اینترنت را ۵/۱ ریال در ساعت و بالاترین قیمت را ۵/۴ ریال تعیین کردند. همراه با [يك] هزینه ماهانه ثابت ۱۰۰ تا ۱۵۰ ریالی تلفن. ارتباطات اینترنتی در عربستان سعودی ۵/۴ ریال در ساعت هزینه دارد. ۵ ساعت در ماه استفاده از اینترنت، بین ۲۶ تا ۴۴ دلار آمریکا هزینه دارد. به علت نبود اطلاعات [کافی] در مورد هزینه‌های اشتراك اینترنت، نتوانستم ارتباط آن با گسترش اینترنت را بررسی نمایم. هرچند این ارتباط روشن و بی‌ابهام است. در عوض من ارتباط سرانه درآمد ناخالص داخلی و گسترش اینترنت را مورد تحلیل قرار دادم.

منطق پشت این [نظریه] آن بود که حتی اگر کشورهای اسلامی هزینه ثابتی برای اشتراكات اینترنتی (مثلاً ۲۰ دلار آمریکا در ایالات متحده) داشته باشند، تفاوت درآمدهای بین این کشورها بر کاربرد اینترنت اثر می‌گذارد؛ هر قدر که کشور فقیرتر باشد، درصد افرادی که از پس هزینه اینترنت بر می آیند کمتر است.

از آنجاکه می دانیم هزینه اینترنت در کشورهای اسلامی حتی از ۲۰ دلار آمریکا هم بالاتر است بوسیله همبستگی بین سرانه درآمد ناخالص داخلی و گسترش اینترنت می توانیم اثر قیمت‌های بالای اشتراك اینترنت را هم نشان دهیم. ارتباط قدرتمندی بین سرانه درآمد ناخالص داخلی و گسترش اینترنت یافتیم. (با [ضریب] همبستگی ۰/۸۵). • اعتراضات مذهبی به اینترنت و جامعه اطلاعات

▪ تعارض اسلام با تجدد «غرب»

حق آزادی بیان که اکنون بطور گسترده در جهان واقعی پذیرفته شده است، منجر به عاملی می‌شود که مردم دیندار از آن به ارزشهای مادی و آزاد از دین (Secular) تعبیر می‌کنند و بنابراین فاقد حس سلسله مراتبی روحانی اخلاق و معنویت رسوم مذهبی است. بسیاری در جهان اسلام از فقدان هویت قریب الوقوع به واسطه استتاله غربی شدن می‌ترسند. خبرگزاری آشویتدپرس (در ۱۷ فوریه ۱۹۹۷) گزارش داد که روزنامه دولتی عراق، «العهدیه»، اینترنت را بعنوان «ابزاری آمریکایی برای وارد شدن به هر خانه‌ای در دنیا» متهم کرده است.

دولتها و حامیان آنها این آواها را برای توجیه شیوه نفوذی و پدرمآبانه خود در [دادن] اجازه عمومی برای دسترسی به اینترنت به صدا درآورده‌اند. به طور مثال از سخنگوی جامعه کامپیوتر کشور سوریه، که بوسیله پسر رئیس جمهور اسبق حافظ الاسد اداره می‌شود، نقل شده که گفته است: مشکل ما این است که ... ما جامعه‌ای سنتی هستیم و باید چیزی را که نمی‌تواند با جامعه ما منطبق شود را بشناسیم.

گفته‌های مشابهی نیز از سعودی‌ها وجود دارد. صالح عبدالرحمن العادل رئیس KACST، گفته که آنچه اینترنت ارائه می‌دهد عبارت است از «خدمت مهمی در پخش و توزیع اطلاعات»، و این در حالی است که از جنبه منفی نیز برخوردار است که با ایمان و رسوم اسلام عربی ما منافات دارد.

رئیس شرکت فن‌آوری سعودی (Silkinet)، در توضیح تأخیرهایی در اجازه دسترسی محلی اینترنت، گفته است: «تلاشهایی در جهت فراهم کردن بهترین فن‌آوری مدرن انجام می‌شود، تا زمانیکه مطمئن باشیم با رسوم و فرهنگ منطقه منافات ندارد.»

▪ احساس اینکه تصویر اسلام در راه غرب قربانی می‌شود

بسیاری از مسلمانان احساس می‌کنند که غرب با مکر و عامدانه به مسلمانان و دین اسلام تهاجم می‌کند. آنها فکر می‌کنند که عقیده افراطی و تعصبی پنداشتن اسلام که هم اکنون باعث مشکلاتی در عمده رسانه‌های مرسوم شده است با اینترنت فقط تشدید می‌شود. واقعیت این است که اسلام بطور گسترده در شبکه مورد نقد و ایراد قرار گرفته است.

▪ فن‌آوریهای «حلال» (مجاز) در مقابل فن‌آوریهای «حرام» (غیرمجاز)

در شریعت (قانون اسلام) دستوراتی وجود دارد که منافعی کاربرد آزاد اینترنت است. مسلمانان که زندگی روزانه‌شان را برطبق شریعت پیش می‌برند نیاز دارند که راهی برای غلبه بر این مشکلات بیابند و از اینترنت بدون تخطی از قانون اسلام استفاده کنند.

• اسلام و تجارت الکترونیک

اصول شریعت، مسلمانان را از هر نوع بهره‌ریا) در معاملات اقتصادی منع می‌نماید. مثلاً ربا در قروض و ربا در فروش، بخصوص در مورد معاملات مدت‌دار، تقریباً تمام تجارت‌های الکترونیک بوسیله کارت‌های اعتباری انجام می‌شوند که برای مسلمانان محتاط، حرام شرعی است (چیزی که طبق قانون اسلام غیرمجاز و ممنوع است). [هر] مؤسسه اقتصادی معمولاً مبلغی برای فروشنده بعنوان «حق العمل» (کمسیون) در هر معامله در نظر می‌گیرد که این موضوع برای مسلمانان در استفاده از تجارت الکترونیک مشکل‌آفرین است. یک راه حل، استفاده از کارت‌های بستانکاری در معاملات است.

یک کارت بستانکاری هیچ بهره‌ای دربر ندارد و مورد فروش را [تا دریافت] پول مشتری در حسابش نگاه می‌دارد (والبتّه شامل هیچ بهره‌ای نمی‌شود). مشکل این راه حل این است که حساب بستانکاری معامله‌بری از ربا را فقط از طرف مشتری تأمین می‌نماید نه از طرف تاجر. تاجر هنوز باید درصدی هزینه برای هر معامله به مؤسسه اقتصادی ارائه کننده کارت بستانکاری بپردازد.

راه دیگر استفاده از الگوی معاملات اقتصادی اسلامی (IFTM) است که یک الگوی تجارت الکترونیک جدید است که از روش‌های جایگزین و حلال (آنچه در قوانین اسلام مجاز است) برای تجارت استفاده می‌کند و بنابراین مسلمانان را قادر به خرید اینترنتی می‌نماید. یک مؤسسه اقتصادی، مبلغی به عنوان انجام خدمات به ازای حق معامله الکترونیک دریافت می‌نماید. این مبلغ خدمات براساس هزینه‌های واقعی انجام معامله و نه یک درصد ثابت از معامله است.

این الگو فقط یک راه برای مسلمانان است که می‌خواهند در بازار تجارت الکترونیک شرکت نمایند. هرچند این راه حل پیچیده است و نیازمند ایجاد مؤسسات جدید اقتصادی است که از [این] مدل اقتصادی استفاده نمایند. نکته‌ای که باید از این مثال گرفته شود موانع واقعی مسلمانان برای کاربرد آزادانه اینترنت مانند جهان غرب است.

• منافع بالقوه اینترنت برای جوامع اسلامی

▪ فراهم کردن اطلاعاتی درباره اسلام

قرآن می‌گوید «مردم را به راه پروردگارت با نصیحت خوب دعوت کن؛ و با آنها با شیوه زیبا سخن بگو» این امر خدا، کاربرد روش‌های خردمندانه و ابزارهای نیکو برای انتقال پیام خدا را بیان می‌کند.

از نقطه نظر تاریخی، فرستاده بزرگ خداوند (محمد [ص]) روش‌های مختلفی برای آشنا کردن مردم و جوامع با دین اسلام را بکار برده است. در عصر حاضر نیز از فن‌آوری، رادیو، نوارهای صوتی و تلویزیون بطور گسترده برای انتشار قرآن، حدیث و تعالیم اسلامی در سراسر دنیا استفاده می‌گردد. اخیراً اینترنت به عنوان پدیده‌ای مقرون به صرفه و سریع‌ترین روش ارائه دانش، اطلاعات و اخبار به بلیونها نفر در دنیا ظهور نموده است. اینترنت به همین صورت می‌تواند برای نشر عقاید و مذهب اسلامی بکار برود. علاوه بر مسلمانان بسادگی می‌توانند به غیر مسلمانان روش زندگی را بیاموزند و تلقی صحیح از اسلام را در دیدگان غرب عوض نمایند.

با اینترنت مسلمانان می‌توانند اطلاعات مهمی درباره اسلام که در زندگی به آن احتیاج دارند را بدست آورند. بطور مثال می‌توانند اطلاعات مربوط به اوقات شرعی نماز، محل مساجد و بخشهایی از قرآن را بگیرند. همچنین می‌توانند اطلاعات دیگری را نیز که مورد علاقه‌شان است مانند تحقیقات، ادبیات و آمار اسلامی را دریافت کنند.

دغدغه مسلمانان این است که مطمئن شوند دانش دقیق و درست اسلام در اینترنت ارائه شده است.

مواردی از آیات ساختگی (و نسبت داده شده به قرآن و احادیث از منابع بدون نام در اینترنت وجود داشته است. بنابراین به نظارت همیشگی در خصوص اطلاعات در مورد اسلام نیاز است تا اطلاعات گمراه کننده و ساختگی فوراً شناسایی و اصلاح گردد. کار سخت دوم، توسعه ساز و کار اعتبار دهی و صحت سنجی اطلاعات به خصوص در ترجمه قرآن و حدیث، قبل از قرارگیری بر روی اینترنت است.

• فضای مجازی (Cyberspace) اسلامی

برخلاف تمام موانعی که در بالا بدان اشاره نمودم، اسلام يك جلوه واقعی در اینترنت است. با فراتر رفتن از بی‌شمار سند [اینترنتی] که با يك موتور جستجوی ساده میتوان یافت، هرکسی از امکان حضور در يك فضای الکترونیک اسلامی برخوردار می‌گردد.

پایگاه‌های فراوانی وجود دارد که اطلاعات عمومی درباره اسلام را به نمایش می‌گذارد؛ برای مثال [پایگاه] RSS (جامعه قرآن صانع) در آمریکای شمالی برای مسلمانان و غیرمسلمانان اطلاعاتی در مورد مسائل مختلف اسلامی را فراهم می‌آورد.

پایگاه‌های دیگری مثل Cybermuslim و Islamcity درباره اسلام اطلاعاتی مانند اوقات شرعی و تقویم اسلامی و ترجمه انگلیسی قرآن ارائه می‌کنند. پایگاه‌های متعدد دارای محتوی ویژه نیز می‌توان یافت. به عنوان مثال پایگاه دانشگاه ایلینوئز (UIUC) نه تنها حاوی مفاهیم پایه اسلام است بلکه درباره علوم جنین شناسی و ریاضیات مو به مو در قیاس با قرآن بحث می‌نماید.

[درباره] رسانه‌ها و مفاهیم سیاسی از يك دیدگاه یگانه اسلامی نیز [مطالبی] وجود دارد. حزب اسلامی بریتانیا پایگاه مخصوص خودش را دارد و نه فقط مسلمانان انگلستان بلکه جامعه عام بریتانیا را مخاطب قرار می‌دهد.

به همین صورت، [پایگاه] (Muslim Mdia I) يك پایگاه خبری در انگلستان است که در خصوص اخبار جهان اسلام بحث می‌کند. این پایگاه دید متفاوتی در مورد اتفاقات جهان ارائه می‌کند. ممکن است برای غیرمسلمانان هم جالب و احتمالاً تحریک کننده باشد.

• ایجاد دنیای [مجازی] اسلامی

جماعت مسلمان در سراسر دنیا پراکنده است. برخی در مکانی زندگی می‌کنند که مسلمانان در اکثریت‌اند و برخی در جایی که در اقلیت‌اند. اینترنت می‌تواند در ایجاد جامعه یکپارچه برای تمامی مسلمانان کمک کند تا مسلمانان در آن با هم مرتبط بوده و اطلاعاتشان را سهیم

شوند. جنبه‌هایی مثل اتاقهای گفتگو و مباحث اینترنتی به رابطه متقابل مسلمانان و ایجاد يك جامعه كمك می‌نماید. این [موضوع] بخصوص برای مسلمانانی که در گروه‌های اقلیت زندگی می‌کنند برای ارتباط ضروری و سهیم شدن با کسانیکه از علائق مشابه با آنان برخوردارند، مهم است. این [موضوعات] شامل اطلاعاتی درباره‌ی خانه و سرزمین مادری و اطلاعاتی درباره‌ی اسلام است.

در اینترنت مسلمانان می‌توانند اجتماعاتی بوجود آورند که درجای دیگر ایجاد آن دشوار است. راهی که اینترنتی می‌گشاید برای مخالفت است. برای مثال الجزایری‌ها می‌توانند از پایگاه‌های اینترنتی متعددی بازدید نمایند که بوسیله گروه‌های اسلامی ایجاد شده‌اند که ممنوعه‌اند و در داخل الجزایر از پایگاه خبری برخوردار نمی‌باشند. مانند جبهه اسلامی صلات (Front Islamique de salut)

• نتیجه‌گیری

مهمترین نتیجه این مقاله [بیان] ارتباط مذهب اسلام و نفوذ اسلام است.

دین اسلام ارزشهای فرهنگی و پایه‌های مذهبی‌ای دارد که با اینترنت (و سایر جنبه‌های فن آوری اطلاعات) در تضاد است. بسیاری در دنیای اسلام از فقدان هویت به علت استحاله غربی شدن درهراس می‌باشند. در نتیجه، نفوذ اینترنت در کشورهای اسلامی در حال حاضر پائین است و به نسبت غرب با سرعت آهسته‌ای پیش می‌رود. این نتیجه‌گیری بوسیله تحلیل‌های آماری تقویت می‌شود که ثابت می‌کند که هرچه درصد مسلمانان در کشوری بالاتر باشد درصد کاربران به اینترنت کمتر است. [این] بدان معنی است که بین مذهب و اسلام و گسترش اینترنت همبستگی معکوس وجود دارد.

نتیجه دوم این مقاله بیان اثرات مستقیم و غیرمستقیم دین اسلام بر نفوذ اینترنت است. در بیشتر موارد کشورهای اسلامی خصوصیات مردم شناختی‌ای دارند که به عنوان موانعی در توسعه اینترنت شناخته می‌شوند. به طور مثال درآمد ناخالص داخلی پائین، میزان بالای بی‌سوادی و سطح پائین مردم سالاری.

در نتیجه يك اثر دوگانه بر اینترنت وجود دارد:

▪ اثر مستقیم تعارض دین اسلام با اینترنت

▪ اثر غیرمستقیم خصوصیات مردم شناختی که نشر اینترنت را عقب نگه می‌دارد

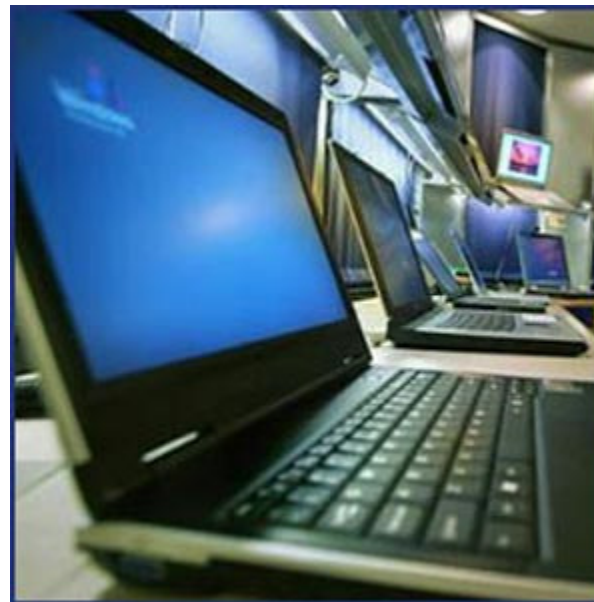
با وجود اینکه وضعیت فعلی فن آوری اطلاعات در کشورهای اسلامی امیدوارکننده نیست پیش‌بینی خوش‌بینانه این است که این وضعیت در آینده تغییر خواهد نمود. يك علت این است که حتی حکومت‌های غیرمردم سالار نیز در حال درك فوائد بالقوه اینترنت برای کشورشان هستند و حتی امروزه می‌بینیم که شروع به بازگشایی درهای کشور در استقبال از پدیده اینترنت کرده‌اند. علت دوم سودی است که مسلمانان از دنیای [مجازی] واقعی می‌توانند ببرند و اکنون هم می‌برند مانند آموزش دین اسلام به غیرمسلمانان، ایجاد جوامع [مجازی] واقعی و دسترسی به اطلاعات ذی‌قیمت اسلامی.

من معتقدم هرچه پیش رویم قدرت بازار، شرایط فعلی را تغییر خواهد داد و ما کاربران بیشتری را در کشورهای اسلامی با مطالب اسلامی بر روی شبکه خواهیم دید.

منبع : خبرگزاری فارس

اصطلاحات رایج مربوط به اینترنت

- **بنر متحرک** Animated banner
آگهی‌های بتری که مانند کارتون یا فیلم حرکت دارند و با چند فریم به اتمام میرسند.
- **حسابرسی** Auditing
بررسی صحت تعداد مراجعان سایت وب یا صفحه وب از طریق یک حسابرسی واسطه از قبیل ABC Interactive یا BPA.
- **پاسخگوی خودکار** Autoresponder
بعد از وصال نامه الکترونیکی پاسخ آن را به شکل خودکار میفرستد. برای ارسال فوری اطلاعات بدون دخالت انسان به کار میرود، و برای تأیید دریافت پیام مناسب است.
- **بند باند** Bandwith
بند باند سرعت انتقال داده، میزان اطلاعاتی که میتواند به نحو مؤثر انتقال داده شود. بند باند پایین یک مودم ۸/۲۸-۴/۳۳ k و بند باند بالا یک خط T1 یا T3 است.

- **Banner ad (or ad banner, online ad)**

آگهی بنر (یا بنر آگهی یا آگهی آنلاین)

تصویری گرافیکی که به سایت وب آگهی‌دهنده پیوند داده میشود. صنعت بر سر نه استاندارد به توافق رسیده است، که متداولترین آنها ۴۶۸ پیکسل درازا است. پیکسل یک نقطه صفحه نمایش است.

برنامه‌های تبادل آگهی بنر Banner ad exchange programs

مبادله آگهیهای بنر بین سایتهای کوچک، شبکه تعادل پیوند (Link Exchange Network) معروفترین است.

● کش Cache

در دنیای آنلاین به فضای موجود در دیسک سخت گفته میشود که اطلاعات صفحه مربوط به وب را ذخیره میکند. کش به نحوی مؤثر زمان بارگذاری سایتهای پرمراجعه را کوتاه میکند زیرا مرورگر پیش از آن که بخواهد صفحه مورد نیاز را از طریق اینترنت بازیابی میکند.

(CASIE (Coalition for Adversting Supported Information and Enterainment

ائتلاف برای ارائه اطلاعات و سرگرمی با پشتیبانی آگهی، سازمانی که با هدف آگاهیدهندگان در زمینه مسائل مربوط به اینترنت تأسیس شد (http://www.casie.com))

● (Click rate (or ad click rate or click-through rate

نسبت کلیک (یا نسبت کلیک آگهی)

نسبت دفعات کلیک آگهی بر تعداد دفعاتی که سرویس داده میشود، اگر یک آگهی ۲۰۰ بار سرویس داده شود و مراجعهکننده روی آن کلیک کنند،

نسبت دفعات کلیک ۵% (۱۰ تقسیم بر ۲۰۰) میشود.

● (Click thoughts (or ad clicks or transfers

کلیک (یا کلیک آگهی یا انتقال)

زمانی اتفاق میافتد که بازدیدکننده روی یک بنر آگهی کلیک میکند و به سایت آگهیدهنده بنر منتقل میشود.

● محتوا Content

اطلاعات موجود در سایت، بعضی آن را همه چیز بجز آگهی و نوار جهتیابی در نظر میگیرند. محتوا شامل متن، صدا، تصویر و دادههایی مانند یک بانک اطلاعاتی است.

● CPM

هزینه در هزار، "M" به عدد رومی معرف هزار اشاره میکند. ترجمه تحتاللفظی آن میشود هزینه ۱۰۰۰ بار مشاهده آگهی، CPMها بر حسب کیفیت کلی ناشر و تقاضا برای فهرست آگهی با یکدیگر متفاوتند. معمولاً هرچه محتوای سایت پُر متقاضیتر باشد، CPM آن بالاتر است. فهرست سایت وبی با محتوای مورد توجه مخاطب عام از ۵ تا ۲۵ دلار قیمت دارد. بنرهای به نمایش درآمده در سایتهای تخصصیتر، مانند سایتهای خدمات مالی، میتواند بین ۷۰ تا ۱۰۰ دلار قیمت داشته باشند.

● دایرکتوری Directory

تکنیکی که توسط Yahoo برای سازماندهی سایتهای وب برحسب موضوع از عام به خاص با هدف سهولت جهتیابی رواج یافت.

● قابندی Frame

تقسیم پنجره مرورگر به چند بخش به طوری که هر بخش از صفحه در زمان کلیک یک پیوند نیاز به بارگذاری و کمک به جهتیابی. یک صفحه نوعی مبتنی بر قاب، جهتیابی را در قاب باریکی در سمت چپ نگه میدارد و در همان زمان قاب سمت راست با محتوا پُر میشود. اگر قاب خوب طراحی

نشود بیفایده و انحرافی است.

• Hits

بازیابی یک فایل از یک سایت وب.

• HTML

Hypertext mark-up language (اصطلاحی که لازم نیست معنای آن را بدانید). زبان مبنای نوشتن صفحات وب.

• نامه الکترونیکی HTML HTML e-mail

نامهای الکترونیکی که از طریق یک برنامه پیشرفته پست الکترونیکی مانند Eudora یا با مرورگر خوانده میشود. نامه الکترونیکی HTML با پیوندهای قابل کلیک شبیه صفحه وب به نظر میرسد.

• فوق پیوند Hyperlink

مترادف پیوند.

مشاهده (یا مشاهده آگهی یا نمایش آگهی) Impression

زمانی اتفاق میافتد که بنر آگهی برای مراجعهکننده به سایت نمایش داده میشود. اگر صفحات سه آگهی داشته باشد، سه مشاهده محسوب میشود.

• (Internet Advertising Bureau (IAB

اداره آگهیدهی در اینترنت. سازمانی که با هدف تبلیغ، کمک به پذیرش، و استانداردسازی آگهیدهی در اینترنت توسط ناشران وب تأسیس شد
(http://www.iab.net)

• کلمات کلیدی Keywords

معمولاً در موتورهای جستجو، کلمات یا عباراتی به کار میروند که به عنوان درخواست جستجو وارد میشوند و یک صفحه نتایج ایجاد میکنند، که به احتمال زیاد) در برگزیده اطلاعات مورد درخواست است.

• پیوند Link

هر بنر، دکمه، یا متنی که در صورت کلیک، بازدیدکنندگان را به جای دیگر انتقال میدهد. آگهیهای بنر برحسب تعریف پیوند محسوب میشود.

• Meta tags

بخشی از سند HTML که کلمات کلیدی توصیفکننده سایت را ذخیره میکند. این کلمات کلیدی توسط طراح تعیین میشوند. برخی از موتورهای جستجو، نه همه آنها، از این امکان برای طبقه بندی سایتها استفاده میکنند.

• مشاهده صفحه Page impression

یک درخواست صفحه موفق که محتوای مورد نظر را در مرورگر کاربر نمایش میدهد.

• درخواست صفحه page request

ارائه دادهها به سرویسدهنده متقاضی محتوای خاص در زمانی که کاربر پیوندی را کلیک میکند. به واسطه تأخیر اینترنت یا فعالسازی دکمه توقف توسط کاربر، که میتواند از مشاهده صفحه جلوگیری کند، همه درخواستهای صفحه به مشاهده صفحه منتهی نمیشوند.

• نمایش صفحه (Pageviews (or page impression or impression)

ارائه صفحه وب به بازدیدکننده از سایت. معمولاً صفحات خانگی بیش از زیرصفحهها نمایش داده میشوند.

• پرداخت برای هر کلیک (یا هزینه هر کلیک) (Pay-per-click (or coast-per-click)

نوعی مدل قیمتگذاری بر مبنای عملکرد که در آن آگهیدهنده برای کلیکهای واقعی به ناشر پول میدهد نه برای دفعات مشاهده با آنکه این روش نسبت به قیمتگذاری CMP رواج کمتری دارد، بازاریابیهای که به عملکرد اهمیت میدهند از آن استقبال میکنند.

منبع : آسمونی

<http://vista.ir/?view=article&id=297300>

اطلاع یابی و بررسی رفتار اطلاع یابی در محیط های جدید جستجو

این مطالعه مروری در مورد اطلاع یابی و بررسی رفتار اطلاع یابی در محیط های جدید جستجو می باشد. پس از بیان مقدمه ای در مورد نیاز بشر به اطلاعات و منجر شدن آن نیاز اطلاعاتی به رفتار اطلاع یابی؛ اطلاع یابی و رفتار اطلاع یابی از نظر گاه های مختلف تعریف شده است. در بخش بعد مهارتهای اطلاع یابی از نظریان مال لی بیان شده و سپس مدل رفتار اطلاع یابی مارسیا جی بیتس مورد بررسی قرار گرفته و پس از تبیین استراتژی جستجوی اطلاعات، رفتار اطلاع یابی در محیط های جدید جستجو مورد بحث و بررسی قرار گرفته و به نتیجه گیری منجر شده است.

• مقدمه

انسانها در دنیایی زندگی می کنند که مملو از پدیده های ناشناخته می باشد و به منظور افزایش آگاهی خود نسبت به این پدیده ها و درک جهان پیرامونی نیازمند اطلاعات [۱] بوده و برای به دست آوردن اطلاعات ناگزیر از اطلاع یابی [۲] هستند. اطلاع یابی خود مستلزم فراگیری مهارتها و داشتن ابزارهای خاصی به منظور جستجو و دسترسی به اطلاعات مورد نظر است. بدین ترتیب ابتدا، نظامهای ذخیره و بازیابی اطلاعات نوشتاری مانند کتابشناسیها، نمایه نامه ها و چکیده نامه ها و سپس نظامهای الکترونیکی نظیر پایگاههای اطلاعاتی کتابشناختی و تمام متن به منظور دسترسی هر چه موثرتر و سریعتر به اطلاعات توسعه یافتند. با ظهور شبکه های پیوسته و فناوری دیسکهای فشرده، ذخیره و بازیابی اطلاعات و نیز تولید و نشر منابع اطلاعاتی علمی و فنی در قالب دیجیتال بوجود آمد.

در گذشته ای نه چندان دور کتابداران و متخصصان اطلاع رسانی تنها قشری از جامعه بودند که دانش و مهارت لازم برای جستجو در این منابع را داشتند به این فرایند اطلاع یابی سنتی اطلاق می شود ولی با ظهور اینترنت و گسترش شبکه جهانی وب، تعداد بسیار زیادی از استفاده کنندگان از خانه و یا محل کار خود به تنهایی به جستجو و بازیابی اطلاعات پرداختند و ناگزیر از داشتن دانش درباره اصول و مهارتهای جستجو و بازیابی اطلاعات بودند.

پیدایش این حجم عظیم اطلاعاتی دوران معاصر را به عصر اطلاعات تبدیل نموده و پدیده انفجار دانش را بوجود آورده است. بنابراین اگر جوامع اطلاعاتی [۳] معاصر با اصول و روشهای اطلاع یابی آشنا نباشند و نتوانند اطلاعات موجود را به نحو مطلوبی گردآوری، پردازش، سازماندهی، و دسترس پذیر نمایند دچار اضطراب اطلاعاتی [۴] خواهند شد و نمی توانند از اطلاعات موجود بهره ای برند.

• اطلاع یابی و رفتار اطلاع یابی

از نظر مارجیونین، اطلاع یابی روندی است که در آن بشر هدفمندانه برای تغییر موقعیت دانش در تلاش است. وی ویژگی اطلاع یابی را در حل مشکل می داند. اطلاع یابی فرایندی است که از نیاز اطلاعاتی آغاز شده و طی مراحل اسناد و منابع اطلاعاتی با استفاده از استراتژیهای معین مورد جستجو قرار گرفته، اطلاعات مورد نیاز پس از استخراج بازمینی و بررسی شده و در نهایت اطلاعات مورد نظر بازیابی می شوند و به حل مسئله منجر خواهد شد.

هم چنین اطلاع یابی الگوریتمی است مرحله به مرحله که مسیری را از بیان درخواست به سمت دریافت پاسخ طی می کند و در این میان میانجی های کاوش با تجزیه، تحلیل، تصفیه، توسعه، تبدیل و ترجمه درونداها و نتایج در به نتیجه رسیدن کاوش سهم موثری دارند. مطالعه رفتار کاوشگران در فرایند اطلاع یابی و در تعامل با محیط های اطلاعاتی را رفتار اطلاع یابی [۵] می گویند در رفتار اطلاع یابی چگونگی جستجو، جمع آوری و بازیابی اطلاعات در محیط های اطلاعاتی گوناگون و رفتارهای کاربران در تعامل با نظام های بازیابی اطلاعات مورد بررسی قرار می گیرد. رفتار اطلاع یابی در حوزه علوم مختلف از جمله کتابداری و اطلاع رسانی، روانشناسی و ارتباطات مورد بررسی قرار می گیرد.

• مهارتهای اطلاع یابی

یان مال لی، مهارت‌های اطلاع‌یابی [۶] را شامل مهارت‌های بازیابی، ارزیابی، سازماندهی و تبادل اطلاعات می‌داند.

الف) مهارت‌های بازیابی: شناخت منابع اطلاعاتی، مهارت در استراتژی‌های جستجو و توان استفاده از نمایه نامه‌ها و چکیده نامه‌ها

ب) مهارت‌های ارزیابی: دانش انتخاب و ارزیابی اطلاعات، مهارت در استراتژی اطلاعات

ج) مهارت‌های سازماندهی: مهارت در یادداشت برداری از کتابها و نشریات، مهارت در ذخیره سازی فردی اطلاعات

د) مهارت‌های تبادل اطلاعات: توانایی علمی نویسی

به مجموعه این مهارت‌ها سواد اطلاعاتی [۷] می‌گویند از دیدگاه کمیته سواد اطلاعاتی انجمن کتابداران ایالات متحده؛ سواد اطلاعاتی شامل توانایی تشخیص نیاز اطلاعاتی، توانایی جایابی، دسترسی، ارزیابی و استفاده موثر از اطلاعات مورد نیاز می‌باشد.

کسانی که به مهارت‌های اطلاع‌یابی دست یافته باشند در جستجوی مستقل اطلاعات توانمند خواهند بود و می‌توانند نیازهای اطلاعاتی خود را به راحتی برطرف نمایند. (داورپناه، ۱۳۸۳)

• ارائه مدل اطلاع‌یابی

مارسیا جی بیتس در چهارمین کنفرانس بین‌المللی نیازهای اطلاعاتی که در سال ۲۰۰۲ در لیزبون برگزار شد مدلی از روش‌های اطلاع‌یابی را ارائه نمود که در اینجا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

انسان قادر است مقدار زیادی دانش در زندگی کسب کند و هم‌چنین قابلیت سازگاری با شرایط مختلف محیطی و اجتماعی را دارد. انسانها بسیار اجتماعی هستند و بسیاری از آموخته‌ها و تجربیانشان را از تعاملات اجتماعی بدست می‌آورند. برای بسیاری از افراد در بیشتر موارد، رفتارهای اطلاع‌یابی شامل جذب و استفاده از دانش و اطلاعاتی است که در زندگی روزمره با آن برخورد می‌کنند و ۸۰ درصد از دانش خود را از آگاهی‌های ساده از جامعه و محیط طبیعی به دست می‌آورند.

• روش‌های اطلاع‌یابی و جزئیات آن به شرح زیر است:

• مستقیم یا غیر مستقیم [۸]: منظور از مستقیم و یا غیر مستقیم در نمودار این است که آیا شخص اطلاعات خاصی را مورد جستجو قرار داده، یا به صورت تصادفی تحت تاثیر اطلاعات قرار گرفته است.

• فعال یا منفعل [۹]: اگر شخص برای گردآوری اطلاعات و حل مسئله خود به طور فعالانه عمل کند، اطلاع‌یابی فعال صورت گرفته ولی اگر شخص بدون تلاش و فعالیت و بدون انجام جستجو به اطلاعات دست یابد، اطلاع‌یابی منفعل صورت گرفته است.

• شرح روش‌های اطلاع‌یابی:

• مشاهده یا دیده بانی [۱۰]: در این روش ما اطلاعات مورد علاقه و پرسش‌هایمان را در ذهن حفظ می‌کنیم ولی نیاز مبرمی به تلاش فعال برای گردآوری اطلاعات احساس نمی‌کنیم، هنگامی که اطلاعاتی در آن خصوص به ما می‌رسد آن اطلاعات را جذب می‌کنیم. بنابراین این روشی مستقیم و منفعل است.

• مرور و یا تورق کردن [۱۱]: این روش متمم و مکمل یافته روش مشاهده می‌باشد و به صورت غیر مستقیم و فعال است. در این روش ما نیاز اطلاعاتی خاصی نداریم ولی به طور فعالانه خود را در جریان اطلاعات جدید قرار می‌دهیم و عامل اساسی انجام این رفتار حس کنجکاوی می‌باشد.

باشد.

• آگاه شدن [۱۲]: هنگامی که شخص نمی داند که به دنبال چه اطلاعاتی است و از نیاز اطلاعاتی خود باخبر نیست، به صورت غیر فعال و غیر مستقیم به جذب و گردآوری اطلاعات محیط می پردازد به این روش آگاه شدن می گویند.

• جستجو کردن [۱۳]: هنگامی که شخص می داند که به چه اطلاعاتی نیاز دارد، به صورت مستقیم و فعالانه به جستجوی اطلاعات می پردازد. اگر آگاه شدن ۸۰ درصد از دانش ما را تشکیل دهد، جستجوی مستقیم ۱ درصد و بقیه دانش از راه مرور و مشاهده به دست می آید. مطالعات نشان می دهد که مردم اصولی را به کار می برند که با کمترین تلاش به اطلاعات مورد نیاز خود دست یابند و به دلیل پیچیده بودن نظام های اطلاعاتی، مردم به روشهای انفعالی و غیر مستقیم کسب اطلاعات خو گرفته اند. بنابراین در بررسی رفتار اطلاع یابی، اشخاص به دو روش کلی زیر عمل می کنند.

(۱) جذب منفعل از روش های مشاهده و آگاه شدن

(۲) نمونه گیری و گزینش از طریق مرور و بررسی و جستجوی فعال (بیتس، ۲۰۰۲)

در مطالعه ای که چن و هرنون [۱۴] در سال ۱۹۸۲ در مورد جستجوی اطلاعات اهالی نیو انگلند به عمل آوردند به این نتیجه رسیدند که در زندگی روزمره، هر فرد به طور مداوم با مشکلات و مسائلی روبرو می شود که بسیاری از این مشکلات با گردآوری اطلاعات حل می شوند ولی این نیاز واقعی اطلاعاتی به ندرت به صورت "خواسته" اظهار می شود حتی هنگامی که از خواسته اطلاعاتی خود آگاه باشند، هر کسی آن را به "تقاضا" تبدیل نمی کند. در بیشتر مواقع این امر ناشی از ناتوانی درخواست کننده در شناسایی منبع یا کانال مناسب اطلاعاتی و یا اینکه چه نوع فراهم کنندگان اطلاعاتی وجود دارد و با چگونه می توان به آن ها نزدیک شد، اطلاعات کافی در دسترس نیست. وقتی از مخاطبین چن و هرنون سؤال شد به کدام فراهم کنندگان اطلاعات مراجعه کرده اند، جواب دادند:

۴۵٪ روزنامه/ مجله/ کتاب

۵۷٪ دوست، همسایه/ فامیل

۴۳٪ همکار/ ۴۵٪ فروشگاه/ شرکت

۲۱٪ تلویزیون/ رادیو ۴۱٪/ حرفه مند

۱۷٪ کتابخانه / ۲۷٪ / نمایندگی دولتی

۱۶٪ راهنمای تلفن/ ۱۲٪ خدمات اجتماعی

۳٪ سایر / ۱۰٪ رهبر مذهبی

بنابراین می توان نتیجه گرفت که اشخاص تمایل به جذب اطلاعات به صورت منفعل و یا از روش نمونه گیری و انتخاب دارند، وقتی که این اشخاص با ساختار پیچیده نظامهای رده بندی، محیط های الکترونیکی و ابر داده ای مواجه می شوند نیاز به کاوشگران ماهری دارند که مهارتهای جستجو برای استفاده کارآمد از نظام های هوشمند را داشته باشند و در کسب اطلاعات به آنها یاری رسانند. در این میان کتابداران و اطلاع رسانیان باید مهارتهای اطلاع یابی را فرا گرفته و از سواد اطلاعاتی برخوردار باشند تا بتوانند نیاز اطلاعاتی آنها را به خوبی برطرف نمایند. • استراتژی رفتار اطلاع

یابی

فرایند اطلاع یابی به دو صورت انجام می گیرد، یا به صورت مستقیم توسط خود کاربر و یا به صورت غیر مستقیم با کمک يك میانجی که معمولا آن میانجی کتابدار و متخصص اطلاع رسانی می باشد. در این حالت کاربر به يك کاوش تعاملی می پردازد که این فرایند حاصل تعامل کاربر- کتابدار- نظام اطلاعاتی می باشد.

به طور کلی استراتژی رفتار اطلاع یابی به شرح ذیل می باشد:

(۱) بیان نیاز اطلاعاتی توسط کاربر

(۲) مصاحبه پیش از جستجو برای مشخص شدن حدود و ثغور سؤال

(۳) تبیین دامنه منابع اطلاعاتی در دسترس (منابع کتابخانه ای، پایگاههای الکترونیکی و پیوسته و ...)

(۴) انتخاب استراتژی جستجو بر اساس نوع نظام اطلاعاتی و فرمول بندی سؤال به زبان نظام ۵. جستجو در نظام و بازیابی اطلاعات مورد نظر

(۶) ارزیابی منابع بازیابی شده از نظر قابلیت اطمینان، پذیرش محتوا، ارزش اطلاعاتی از نظر صحت، اعتبار، دسترس پذیری و سهولت استفاده

(۷) ارائه اطلاعات به کاربر به منظور ارزیابی

(۸) گردآوری اطلاعات

(۹) حل مسئله

• رفتار اطلاع یابی در محیط های جدید جستجو

کولین کول و همکارانش در مورد سازگاری مردم با محیط های جدید جستجو مطالعه ای انجام داده اند که شرح جزئیات و بررسی نتایج این مطالعه در این جا آورده شده است.

هدف از این تحقیق بررسی چگونگی سازگاری و تعامل اشخاص با درجات مختلف آشنایی با نظام های بازیابی اطلاعات و تعامل نظام های بازیابی اطلاعات با سنوالات نظام یافته می باشد.

در این جا منظور از نظام های بازیابی جدید، نظام هایی است که دارای خصوصیات زیر باشند:

(۱) امکان وارد کردن سنوالات به زبان طبیعی در نظام

(۲) رتبه بندی کردن پاسخهای بازیابی شده بر اساس میزان ارتباط با سنوال

(۳) فرمول بندی شدن سنوالات به صورت اتوماتیک و یا نیمه اتوماتیک از طریق بازخوردهای مرتبط

(۴) امکان استفاده از نمایه سازی کنترل نشده

(۵) امکان نمایش متن کامل

برگ من در سال ۱۹۸۶ بیان نموده است که مدل ذهنی بازیابی اطلاعات اشخاص بر عملکرد و رفتارشان در تعامل با نظام های بازیابی اطلاعات موثر می باشد. بنابراین نتیجه، کول و همکارانش به مطالعه ای پرداختند که هدف از آن مشخص شدن چگونگی رفتار کاوشگران با تجربه با مدل ذهنی جستجو، در محیط های جدید جستجو می باشد.

به منظور این مطالعه؛ از ۵۰ کاوشگر، با تجارب متفاوت خواسته شد هر يك دو جستجو در موضوع تخصیص یافته انجام دهند. مراحل کار به شرح زیر بود:

(۱) پر کردن پرسشنامه توسط کاوشگران

(۲) استخراج اطلاعات در مورد تجارب گذشته جستجو از طریق پرسشنامه

(۳) مصاحبه قبل از جستجو با کاوشگران برای به دست آوردن اطلاعاتی در مورد رفتار اطلاع یابی آن ها

(۴) برگزاری کلاس فشرده در مورد کاربرد نظام های بازیابی جدید

(۵) انجام جستجوی آزمایشی

(۶) ارزشیابی جستجو

(۷) مصاحبه نهایی به منظور کسب اطلاعات در مورد رفتار اطلاع یابی آن ها

بر اساس بررسی پرسشنامه ها و مصاحبه ها، استراتژیهای جستجو ای که کاوشگران به کار می گرفتند طبقه بندی شد:

▪ استراتژی کلیدواژه ها: تعیین کلید واژه، تعیین مترادفات، تعیین کلمات کنترل شده، تعیین عبارات جستجو

▪ استراتژی پایگاه اطلاعاتی: فهم و شناخت پایگاه اطلاعاتی

▪ استراتژی های تعاملی: تعامل با مدارك، تعامل با تزاروسها، میزان بازخورد

▪ استراتژی های جستجو: جستجوی بولی، محدود یابی، تحلیل جنبه ها، اعم به اخص، جستجوی خاص، فرمول بندی سنوال، جستجوی تعاملی مکرر

پس از اتمام جستجوی کاوشگران، سه مدل سازگاری با خصوصیات نظام های جدید به دست آمد:

▪ سازگار کردن ابزارهای جدید در روش های قدیمی: این گروه از کاوشگران کمترین استفاده را از خصوصیات محیط جدید نموده و رفتارهای جستجوی عادی را در محیط های جدید پیش گرفتند و سعی در استفاده از استراتژی فرمول بندی سنوال، ساختار بندی جستجوی بولی و ارزیابی شخصی نتایج پرداختند.

▪ ترکیب مدل نظام ها و استراتژی های جستجوی جدید و قدیم: این گروه هم تا حدود کمی از ویژگی های نظام جدید استفاده نمودند و سعی در ترکیب استراتژی های جستجوی دو نظام داشتند. این کاوشگران با استفاده از استراتژی های فرمول بندی قدیمی به همراه فنون گسترش اتوماتیک سنوال از طریق بروندهای مرتبط پرداختند.

▪ استفاده کارآمد از ویژگی های نظام جدید: این گروه از کاوشگران توانایی تعامل با نظام جدید را داشتند و توانستند رفتارهای اطلاع یابی قدیمی خود را مطابق با محیط جدید تغییر دهند و به شکل موثر از ویژگی های نظام جدید استفاده کنند.

استراتژی های گروه اول و دوم موفقیت آمیز نمی باشد زیرا که این استراتژی ها توسط نظام جدید مورد تایید قرار نمی گیرد و هم چنین ویژگی های نظام جدید به طور نا کارآمد مورد استفاده قرار می گیرد.

بر اساس مشاهدات، مشخص شد که بیشتر کاوشگرانی که تجربه کار با استراتژی جستجوی بولی را داشتند، این استراتژی را با استراتژی های

تعاملی به خوبی ترکیب نمودند و در استفاده از ویژگی های نظام جدید مشاهده شد که همه کاوشگران بازخوردهای مرتبط خودکار و برونداد های رتبه بندی شده را مورد استفاده قرار دادند.

• نتیجه گیری

در پایان این مطالعه مشخص شد که اشخاص با تجربه های متفاوت در استفاده از نظام های بازیابی اطلاعات - بدون تجربه از ویژگی های نظام جدید-، با کمترین آموزش قادرند به طور کارآمد، ویژگی های نظام جدید را به کار گیرند. اگر چه دامنه عملکرد و میزان رفتارهای به کار رفته در نظام های جدید نسبتاً گسترده تر می باشد ولی کاوشگران توافق بالایی در مورد کارایی و ارزش های نظام جدید داشتند. بنابراین ظهور نظام های جدید اطلاعاتی نه تنها حیاتی بلکه مطلوب نیز می باشد. کتابداران و اطلاع رسانیان با هماهنگی ساختن رفتار اطلاع یابی خود با نظام های جدید و با استفاده کارآمد از ویژگی های این نظام های بازیابی اطلاعات می توانند بیشترین بهره را به کسانی که تمایل چندانی به استفاده از روش های فعال و مستقیم در بازیابی اطلاعات مورد نیاز ندارند برسانند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=255814>

اطلاعات سوار بر امواج نور

برای اولین بار در سال ۱۹۶۰ بود که متخصصان به این فکر افتادند که می‌توانند از امواج نوری برای انتقال اطلاعات استفاده کنند. این ایده نخست در سال ۱۹۶۶ همزمان توسط متخصصان فرانسوی و انگلیسی به ورطه واقعیت نزدیک شد اما نتوانست از عهده انتقال اطلاعات مخابراتی به خوبی برآید. اما این دلیلی بر آن نشد که کارشناسان از تلاش‌های بی‌وقفه خود دست بردارند تا اینکه در سال ۱۹۷۶ اولین فیبرنوری که از عهده انتقال

اطلاعات مخابراتی به خوبی برمی‌آمد ساخته شد. نگرانی‌ها برطرف شده بود. فیبرنوری ساخته شده نه تنها در حد و اندازه‌های کابل‌های معمولی بود بلکه قابلیت‌های بیشتر و شگفت‌آورتری نیز از خود نشان داده بود. این فیبرنوری از پالس‌های نور برای انتقال داده‌ها از طریق تارهای شیشه یا پلاستیک بهره می‌برد و به زودی متخصصان به این نتیجه رسیدند که انقلاب

جدیدی در عرصه انتقال اطلاعات در حال وقوع است. يك کابل فیبرنوری که کمتر از يك اینچ قطر داشت و می‌توانست صدها هزار مکالمه صوتی را حمل کند. پیشرفت لیزر به عنوان يك منبع نور بسیار قدرتمند و خطوط انتقال فیبرنوری فاکتورهای جدیدی از تکنولوژی را به دنیای مخابرات داد. به زودی انقلاب فیبرنوری تأثیرات شگرف خود را در دنیای مخابرات نشان داد و هر روز بر کاربردهای آن نه تنها در مخابرات که در حوزه‌های مختلف علوم افزوده شد.

• فیبرنوری چیست؟

فیبرنوری یکی از محیط‌های انتقال هدایت شده است که در مخابرات مورد استفاده قرار می‌گیرد. اما منظور از محیط انتقال چیست؟ محیط انتقال جایی بین فرستنده و گیرنده است. وقتی پیامی مانند دیتا، تصویر، صدا و یا فیلم قرار است انتقال داده شود نیاز به محیط انتقالی مثل فضای آزاد که ارتباط وایرلس را شامل می‌شود، خط تلفن، کابل کواکسیال و یا فیبرنوری است. در حقیقت می‌توان گفت از نظر ساختاری فیبرنوری يك موج‌دار استوانه‌ای از جنس شیشه یا پلاستیک است که از دو ناحیه مغزی یا هسته و پوسته با ضریب شکست متفاوت و دولایه پوششی اولیه و ثانویه پلاستیکی تشکیل شده است. فیبرنوری به دو شکل موجود است، فیبرنوری تک وجهی که این نوع از فیبرها، هسته‌های کوچکی به قطر در حدود ۹ میکرون دارند و می‌توانند نور لیزر مادون قرمز (با طول موج ۱۳۰۰ تا ۱۵۵۰ نانومتر) را درون خود هدایت کنند. فیبرنوری چند وجهی که این نوع از فیبرها هسته‌های بزرگتری در حدود ۶۳ میکرون دارند و نور مادون قرمز گسیل شده از دیوهای نوری موسوم به LED ها را (با طول موج ۸۵۰ تا ۱۳۰۰ نانومتر) درون خود هدایت می‌کنند. همانطور که اشاره شد فیبرنوری از امواج نور برای انتقال داده‌ها از طریق تارهای شیشه یا پلاستیک استفاده می‌کند.

هر چند استفاده از هسته پلاستیکی هزینه ساخت را پایین می‌آورد، اما کیفیت شیشه را ندارد و بیشتر برای حمل داده‌ها در فواصل کوتاه به کار می‌رود. هسته و پوسته با هم يك رابط بازتابنده را تشکیل می‌دهند. قطر هسته و پوسته حدود ۱۲۵ میکرون است. چند لایه محافظ در يك پوشش حول پوسته قرار می‌گیرد و يك پوشش محافظ پلاستیکی سخت لایه بیرونی را تشکیل می‌دهد. این لایه کل کابل را در خود نگه می‌دارد که می‌تواند شامل صدها فیبرنوری مختلف باشد. هر کابل نوری شامل دو رشته کابل مجزا یکی برای ارسال و دیگری دریافت دیتا است. در حال حاضر با گسترش فناوری‌های اطلاعات و ارسال پهنای باند بیشتر اطلاعات، احتیاج به محیط‌های انتقال هدایت شده‌ای است که بتواند پهنای باند بیشتری را هدایت کند.

پهنای باند بیشتر به معنای ارسال اطلاعات بیشتر یا سرعت بالاتر اطلاعات است. در حقیقت می‌توان گفت ظرفیت و سرعت دو دلیل اصلی استفاده از شبکه فیبرنوری است. امروزه يك کابل مسی می‌تواند داده‌ها را تنها با سرعت يك گیگابایت در ثانیه انتقال دهد. در حالی که يك

فیبرنوری به ضخامت تار مو امکان انتقال‌های چندگانه را به طور همزمان با سرعتی حتی بیشتر از ۱۰ گیگاهابت در ثانیه به ما می‌دهد که این سرعت روز به روز افزایش می‌یابد. از آنجایی که در فیبرنوری از امواج نوری یا لیزری استفاده می‌شود که دارای فرکانس بسیار بالاتری از ماکروویو است بنابراین می‌توان پهنای باند بیشتری را ارسال کرد. در مخابرات هرچه فرکانس امواجی که می‌خواهیم اطلاعات را روی آن ارسال کنیم بیشتر باشد پهنای باند بیشتری را می‌توانیم انتقال دهیم.

• کاربردهای فیبرنوری

فیبرنوری امروز کاربردهای فراوانی پیدا کرده است. سرعت و ظرفیت بالای انتقال، همانطور که گفته شد از دلایل اصلی و مهم این استفاده است. چند نوع از کاربردهای مختلف فیبرنوری عبارت است از استفاده در حسگرها که برای اندازه‌گیری کمیت‌های فیزیکی مانند جریان الکتریکی، میدان مغناطیسی فشار، حرارت، جابجایی، آلودگی آب‌های دریا سطح مایعات و ... به کار می‌رود. در این نوع حسگرها، از فیبرنوری به عنوان عنصر اصلی حسگر استفاده می‌شود. بدین ترتیب که خصوصیات فیبرنوری تحت میدان کمیت مورد اندازه‌گیری تغییر یافته و با اندازه شدت کمیت تأثیرپذیر می‌شود. در صنعت نیز از فیبرنوری برای انتقال نور لیزر به منظور برش دقیق فلزات، شبکه‌بندی رایانه‌های صنعتی استفاده می‌شود.

اما حوزه دیگر برای استفاده از فیبرنوری حوزه نظامی است. فیبرنوری کاربردهای بی‌شماری در صنایع دفاع دارد که از آن جمله می‌توان به برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک‌ها، ارتباط زیردریایی‌ها اشاره کرد. دنیای پزشکی نیز از فناوری فیبرنوری بی‌بهره نمانده است. فیبرنوری در تشخیص بیماری‌ها و آزمایش‌های گوناگون در پزشکی کاربرد فراوان دارد که از آن جمله می‌توان به شناسایی غدد سرطانی، شناسایی نارسایی‌های داخلی بدن، جراحی لیزری، دندانپزشکی و اندازه‌گیری مایعات و خون و اندوسکوپی نام برد.

از ابتدایی‌ترین و اصلی‌ترین کاربردهای فیبرنوری می‌توان به کاربردهای مخابراتی و ارتباطی آن اشاره کرد. گسترش ارتباطات و راحتی انتقال اطلاعات از طریق سیستم‌های انتقال و مخابرات فیبرنوری یکی از پراهمیت‌ترین موارد استفاده در دنیای ارتباطات است. سرعت، دقت و تسهیل از مهم‌ترین ویژگی‌های مخابرات فیبرنوری می‌باشد. یکی از حساس‌ترین موارد استفاده از مخابرات فیبرنوری آسانی انتقال در فرستادن سیگنال‌های حامل اطلاعات دیجیتالی است که قابلیت تقسیم‌بندی در حوزه زمانی را دارا می‌باشد. این به این معنی است که مخابرات دیجیتال تا می‌کننده پتانسیل کافی برای استفاده از امکانات مخابره اطلاعات در بسته‌های کوچک انتقال در حوزه زمانی است.

• مزایای فیبرنوری

فیبرنوری در مقایسه با سیم‌های فلزی معمول که در مخابرات استفاده می‌شود دارای برتری‌های خاصی است که از می‌توان به چند مورد از آن اشاره کرد. در ابتدا ارزان‌تر بودن فیبرنوری نسبت به سیم‌های مسی است. این قیمت مناسب باعث می‌شود که بتوانید تلویزیون کابلی یا اینترنت را هر جایی در اختیار داشته باشید و بتوانید در هزینه‌ها صرفه‌جویی کنید. نازک‌تر بودن و ظرفیت انتقال بالاتر از دیگر مزیت‌های فیبرنوری است.

فیبرنوری با ضخامتی کمتر از ضخامت سیم مسی تولید می‌شود و این مزیت بزرگی است. از آنجا که فیبرنوری نازک‌تر از سیم‌های مسی است، بنابراین در کابلی با قطر معلوم تعداد فیبرنوری بیشتری جای می‌گیرد. پس این امکان فراهم می‌شود که از کابلی با قطر مشابه تعداد خطوط تلفن بیشتر یا تعداد کانال‌های تلویزیونی بیشتری عبور داده شود. سیگنال عبوری از فیبرنوری نسبت به سیگنال عبوری از سیم مسی کمتر تضعیف می‌گردد، این هم از دیگر مزیت‌های فیبرنوری است. برخلاف سیگنال‌های الکتریکی در سیم‌های مسی که با سیگنال‌های عبوری از کابل‌های

نزدیک تداخل می‌کنند، سیگنال‌های نوری در فیبرنوری حتی با سیگنال‌های عبوری از فیبری که در همان کابل است تداخل ندارند. بنابراین صدا در مکالمات تلفنی واضح‌تر منتقل می‌گردد و کانال‌های تلویزیونی هم بهتر دریافت می‌شوند.

از آنجا که سیگنال‌ها در فیبرنوری کمتر ضعیف می‌شوند، بنابراین فرستنده‌های کم مصرف‌تری نسبت به فرستنده‌های با ولتاژ بالا در سیم‌های مسی نیاز است. این مزیت باز هم باعث صرفه‌جویی در هزینه‌ها می‌شود. بهترین و اصلی‌ترین کاربرد فیبرنوری انتقال اطلاعات دیجیتال است که بخصوص برای شبکه‌های کامپیوتری مفید است. از طرفی چون هیچ الکتریسیته‌ای از فیبرنوری عبور نمی‌کند، خطر اشتعال هم وجود ندارد. فیبرنوری در مقایسه با سیم مسی وزن کمتری دارد و فضای کمتری را اشغال می‌کند، این هم مزیت دیگر فیبرنوری. بخاطر وجود این مزایاست که فیبرنوری در بسیاری از صنایع، در ارتباطات برجسته امروزی و شبکه‌های کامپیوتری استفاده می‌شود.

• معایب فیبرنوری

البته فیبرنوری معایبی نیز دارد. این نوع رسانه برای شبکه‌های معمولی و کوچک بسیار پر هزینه است. نصب فیبرهای نوری در عین حال کاری دشوار است برای نصب فیبرنوری به افراد متخصص و کارشناس نیاز است، این درحالی است که کابل‌های معمولی مسی برای نصب چنین چیزی را نیاز ندارند. همچنین برای نصب و یا قطع ارتباط فیبرنوری دقت بسیار زیادی موردنیاز است. زیرا در این صورت زاویه شکست نور تغییر می‌کند و روند انتقال داده‌ها دچار اختلال می‌شود. یکی از اصلی‌ترین اشکالات فیبرنوری شکننده بودن فیبر داخل کابل است. در صورت خم کردن بیش از اندازه سیم، فیبر شکسته و دیگر قابل استفاده نخواهد بود. البته مزایای استفاده از فیبرنوری به قدری فراگیر و پراهمیت است که بتوان از معایب آن صرفه‌نظر کرد.

منبع : روزنامه حیات نو

<http://vista.ir/?view=article&id=263959>

اطلاعاتی درباره پورتال سایت

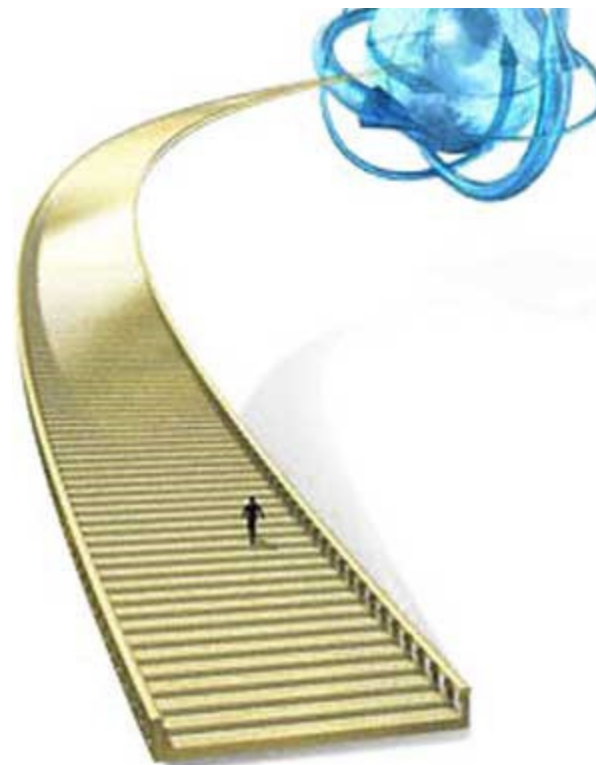
نام پورتال‌ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سؤال پیش آمده باشد که واقعا یک پورتال چیست؟ چه ویژگی‌ها و خصوصیتی دارد؟ و چه

تفاوتی با یک وب سایت دارد؟ ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگهای لغت `دریچه`، `درگاه` و `مدخل` ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال `درگاهی` است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند. نیازهایی مانند جستجو و یا خرید(مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

• ویژگیهای اصلی یک پورتال عبارت اند از:

- تجمع اطلاعات
- هدف دار بودن اطلاعات
- در دسترس بودن اطلاعات
- دریچه ورود منحصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد. گاهی به این صفحه web top هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگانهایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند. سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگیهای زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

• تاریخچه خلاصه پورتال

اگر در دنیای کامپیوتر به عقب بازگردیم، زمانی را خواهیم یافت که در آن سیستم های نرم افزاری به گونه ای متحول شدند که دیگر لازم نبود برای کار با یک برنامه، برنامه های دیگر بسته شوند، یعنی می توانستیم همزمان از چند برنامه کاربردی استفاده کنیم بدون آنکه با مشکلی مواجه شویم. امکانی که قبل از آن وجود نداشت. تاریخچه پورتال ها از همان زمان آغاز شد و نسلهای تکامل یافته آنها یکی پس از دیگری پا به عرصه دنیای اطلاعات گذاشتند.

• نسل اول پورتال ها :

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراکیهای اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثالهای نمونه این نسل سایت های yahoo یا Excite است. این پورتالها در محیطی به هم پیوسته، اهداف مشابهی را دنبال کرده و صفحه واسط مشخص و منحصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می گذاشتند. این اطلاعات معمولا شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست های اعلام شده شرکت و همچنین لینک های ارتباطی مفید بود.

• نسل دوم پورتال ها :

نسل دوم پورتال ها بر اطلاعات مشخص تر و نرم افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند با این همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت: این پورتالهای امکان همکاری کاربران را در محیطی به هم پیوسته فراهم می کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین محسوب می شد.

پورتال های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در ادارات مجازی برای تیم های کاری و به منظور انجام وظایفشان فراهم می ساختند. نسل دوم پورتال ها سرویس های متعددی داشتند که از جمله آنها می توان به سرویس های مدیریت محتوی (سازمان دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس های همکاری (که به کاربران امکان می داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل فرستاده و قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال ها قابلیت تعریف گروه های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال ها سازو کار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می ساختند.

• نسل سوم پورتال ها :

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک (E-Business) بوجود آمد. پورتال های نسل سوم به عنوان واسط ارتباطی کارمندان، تهیه کنندگان، تولید کنندگان و مشتریان قلمداد می شوند. ویژگی فوق العاده این پورتالها امکان مرتبط شدن نرم افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف بطور همزمان و با استفاده از همکاری سرویسهای خدماتی آنان اند. به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستمهای مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می کنند. این گروه پورتال ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و

قابلیتهای نرم افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واحدی برای کاربر فراهم می کنند.

به علاوه، این پورتالها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگیهایی خاص آنها می یابند. به بیان دیگر، نحوه نمایش، محتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه ای منحصر به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتالها، ایجاد چهارچوب های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس های عمومی خواهد بود.

• انواع پورتال ها

یک سازمان مجموعه متنوعی از کاربران دارد که از جمله آنها می توان به مشتریان، شرکا، کارمندان اشاره کرد. همه این کاربران علاقه مندند از اطلاعات و خدمات آن سازمان استفاده کنند. کاملا آشکار است که هر کدام از آنها نیازهای خاص و اغلب متفاوتی دارد. برای پاسخگویی به این تنوع، انواع مختلف پورتال ایجاد شده و مورد استفاده قرار می گیرد. به طور کلی بر حسب چگونگی پاسخگویی به نیازهای کاربران، پورتال ها را می توان در چهار گروه زیر دسته بندی کرد:

• B2C (Business to Customer Portal)

این نوع از پورتال با سیستمهای CRM مرتبط بوده و دسترسی مستقیم مصرف کننده را به مجموعه وسیعی از اطلاعات و خدمات فراهم می کند - برای مثال، اطلاعاتی مانند راهنمای استفاده از محصولات و وضعیت سفارش مشتری در خرید های خود و همچنین امکانات ارتباطی کاربر با بخش پشتیبانی مشتریان در این پورتال ها پیش بینی می شود. مانند هر پورتال دیگری، یک پورتال B2C معمولا در قد و فواره ای ارائه می شود که نیازهای مشتریان خود را پاسخ دهد.

• B2B (Business to Business Portal)

نوع دیگر پورتال در زنجیره مدیریت منابع شکل می یابد. در این نوع پورتال اطلاعات لازم برای تولید کنندگان، تهیه کنندگان، نمایندگی ها و همچنین توزیع کنندگان، به گونه ای مناسب و دسته بندی شده جمع آوری و در اختیار آنان قرار می گیرد. نمونه عمومی پورتال B2B - برای مثال، یک شریک تجاری را قادر می کند تا به بخشهایی از اطلاعات و امکانات مانند سفارش خرید و صدور فاکتور دسترسی داشته و از امکانات این بخشها استفاده کند. به هم پیوستن برنامه های کاربردی یکی از پیشنیازهای لازم برای یکپارچه سازی محیط های تجاری در بستری واحد و ایجاد محیط مجازی لازم برای کسب و کار است. محیطی که در آن امکان تهیه کالا یا خدمات، صدور صورت حساب خرید و فروش، دسترسی به اطلاعات تولید و دیگر امکانات مرتبط با نیازها فراهم می آید.

• B2E

این پورتال ها که اغلب با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند معمولا به منظور تجمیع، انتشار و به اشتراک گذاری اطلاعات و خدمات به پرسنل یک سازمان ایجاد می شوند.

- B2E ها به دو دسته اصلی تقسیم می شوند:

1) پورتالهای کارکنان که امکان دسترسی به محتویات به هم پیوسته ای مانند اخبار شرکت، اطلاعات سخت افزاری و نرم افزاری، موتور جستجو و منابع فنی و گزارشها را در اختیار می گذارد. اطلاعات این نوع پورتال معمولا در دسترس همه کارکنان یک سازمان قرار می گیرد. این پورتال کارکنان

و شاغلین یک سازمان را قادر می کند تا از طریق گپ و گروههای گفتگو با یکدیگر در تماس بوده و با یکدیگر همکاری کنند. عموماً، این پورتال ها امکاناتی نظیر ثبت نام در یک کلاس و یا یک اردو را نیز در اختیار کاربر خود قرار می دهند. به علاوه کاربران این پورتال معمولاً می توانند اطلاعات شخصی خود مانند نام و کلمه عبور را تغییر دهند. Knowledge worker portal که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلاً فروش یک محصول ایجاد می گردد. این پورتال ها مجموعه ای از محتویات را به منظور پشتیبانی از فرآیند یا فرآیندهای مشخصی در اختیار می گذارند. برای مثال یک برنامه تکنسین خودکار ممکن است نیازمند منابعی از برنامه های کاربردی دیگر مثلاً برنامه های تعمیر و نگهداری باشد تا بتواند اطلاعات لازم در زمینه تاریخچه بازبینی و تعمیر، زمان بندی تجهیز و یا قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر آن را کسب کند.

(Mega Or Public Portal) پورتال های عمومی

این پورتال ها با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند و مهمترین ویژگی آنها فراوانی مخاطبانشان است. این نوع از پورتال ها نیز در دو گروه دسته بندی می شوند:

پورتال های عمومی که تمامی کاربران اینترنت را مخاطب قرار می دهند (برای مثال Google، Excite، Yahoo و مانند آن)
پورتال های خاص (صنعتی، بازرگانی، خدماتی) که به آنها پورتال های عمودی نیز گفته شده و مخاطبان محدود و مشخصی دارند (مانند پورتال های بانکها، سازمانهای دولتی، وزارتخانه ها و ...)

باید توجه داشت که یک پورتال می تواند از پیوند انواع پورتال های دیگر ایجاد شود. به علاوه همانطور که یک سازمان کاربران متنوعی دارد، می تواند (و گاهی نیز لازم است) که پورتال های مختلفی برای پشتیبانی از نیازهای آنان داشته باشد.

- جنبه های کارکردی یک پورتال

اگر چه پورتال ها در انواع و اندازه های متنوعی ساخته می شوند اما ویژگیهای محدود و مشخصی هسته اصلی آنها شناخته می شود:

- هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند.
 - هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.
 - هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.
 - یک پورتال مجموعه اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند
- هدف اصلی فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به هرچیزی (اطلاعات و خدمات) است که یک کاربر برای انجام وظایف و مسئولیتهايش به آن احتیاج دارد، صرف نظر از اینکه منبع آن کجا باشد.

- اطلاعاتی که یک پورتال فراهم می کند

- داده های ساخت یافته. داده هایی که به صورتی سازمان یافته اند که امکان جستجوی آسان آنها وجود داشته باشد (اغلب به صورت سلسله مراتب و بر اساس کلمات کلیدی). فهرست الفبایی کتابهای یک کتابخانه مثال خوبی از داده های ساخت یافته است. داده های ساخت یافته اغلب شامل، گزارشها، تحلیلها، پرس و جوهای مشخص و دیگر انواع دانش مرتبط با کسب و کار است.
- داده های بدون ساختار، که جستجو در آنها معمولاً دشوار بوده و خارج از یک بانک اطلاعاتی قرار دارند. از این نوع داده می توان متن ها، صوت،

تصویر و یا گرافیک و اشکالی مانند مستندات memos ، Office ، ایمیل، قراردادهای ملاقات را مثال زد.

• اطلاعات خاص ۳، که شامل محتویات قابل خرید و فروش (مثل انواع اخبار، گزارشها، اطلاعات مربوط به سهام، کاریکاتورها و محتویات بی اهمیت) بوده و مخصوصا به منظور استفاده در فرایندهای تولیدی دیگر تهیه و در اختیار قرار می گیرند.

• خدماتی که به وسیله یک پورتال فراهم می شود

• همکاری، (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحثهای گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و...

• مدیریت محتوی که انواع جستجوها، رهگیرها را مدیریت کرده و همچنین قابلیتهای خاصی را به منظور استخراج داده ها در اختیار می گذارد.

• خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستمها (مثلا سیستمهای فروشنده و یا نماینده یک محصول) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولا این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیتهای زیر را انجام دهد:

- محصولات یک سازمان را خریداری کند

- ملاقاتهای خود را زمان بندی کند

- حساب خود را مشاهده یا تراز کند

- در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

یکی از ویژگیهای جالب یک پورتال شکل و عملکرد متفاوت آن برای اشخاص مختلف است. یکی از روشهایی که به این منظور استفاده می شود، متناسب سازی و تغییر شکل و قابلیتهای پورتال بر حسب خواسته ها یا تجارب شخص یا گروه استفاده کننده از آن است. به همین دلیل است که کاربران متفاوت شکل متفاوتی از یک پورتال مشاهده کرده و اطلاعات و خدمات متفاوتی در اختیار ایشان قرار می گیرد:

امکان تغییر بر حسب خواسته ها بر حسب تجارب شخص یا گروه عموما personalize نامیده می شود و به این معنی اسنام پورتال ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سنوال پیش آمده باشد که واقعا یک پورتال چیست؟ چه ویژگیها و خصوصیات دارد؟ و چه تفاوتی با یک وب سایت دارد؟ ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگهای لغت 'دریچه'، 'درگاه' و 'مدخل' ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال 'درگاهی' است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند. نیازهایی مانند جستجو و یا خرید(مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

اطلاع‌رسانی درباره اطلاع‌رسانی

اجلاس ژنو دولت‌ها را موظف کرده بود امکان مشارکت گسترده و آزاد بخش خصوصی و جامعه مدنی را در آماده‌سازی و شرکت در WSIS فراهم کنند، آنچه به عنوان «موضوع ایران» در WSIS عرضه شده محصول کدام مشارکت و کدام کار دقیق کارشناسی بود؟

وقتی صحبت از جامعه اطلاعاتی و اینترنت است، یکی از مفاهیمی که تداعی می‌شود اطلاع‌رسانی است. با اشاعه اینترنت و طلوع جامعه اطلاعاتی و با امکان دسترسی سریع و اسلوب‌مند به انبوه عظیم اطلاعات، وضعیتی پدید آمده است که انسان خو گرفته به شیوه‌های متداول تبادل اطلاعات توان هضم و بهره‌گیری بهینه از این وفور را ندارد. بی‌علت نیست که توانمندترین استفاده‌کنندگان از اینترنت در همه جهان را افشار جوان تشکیل می‌دهند، افشاری که هنوز در حال آزمون و یادگیری روش‌های ایجاد ارتباط با محیط اند و در تعریف فضای ارتباطی خود مقید به حدود و ثغور سنتی نشده‌اند. در آینده عموماً موفق‌ترین افراد جامعه کسانی خواهند بود که در مسیر فعالیت خود بیشترین توانایی را در بهره‌گیری از امکانات جامعه اطلاعاتی بروز می‌دهند، و موفق‌ترین ملل آنهایی هستند که شهروندانشان بالاترین میانگین توانمندی در این زمینه را دارا هستند.

گذشته از دستاوردهای شگفت‌انگیز انقلاب اطلاع‌رسانی در زمینه‌های علوم، فناوری و خلاقیت‌های هنری، دستاورد فراگیرتر و نهایتاً عمیق‌تر این

دگرگونی، توانمندسازی توده شهروندان عادی است. به عنوان مقایسه شهروندهای دو کشور یا دو منطقه را در نظر بگیرید که یکی به انواع مطبوعات، کتب و رسانه ها دسترسی دارد و آن دیگر همه اطلاعاتش را از کانالهای محدود استرلیزه شده دریافت می کند.

در جامعه اطلاعاتی باید این نسبت ها را چند ده یا چند صد برابر کرد. طبعاً هر گسترش امکانات ضایعاتی جانبی نیز به همراه خواهد داشت ولی نتیجه غالب و آماری، توانمندتر کردن عامه شهروندان و به تبع آن توانمندتر کردن مدیریت برخاسته از جامعه است. هیچ شکی نیست که جامعه اطلاعاتی شهروندان آگاه تر و توانمندتر می پروراند و موازنه سنتی میان شهروند و حکومت را برهم می زند. حکومتی عاقل و بادرایت است که از توانمندتر شدن شهروندان استقبال کرده و از این شکوفایی توان ها برای پیشبرد جامعه و پاسخگوتر شدن خود به شهروندان استفاده کند.

در سال گذشته از دور یا نزدیک شاهد برگزاری آخرین مرحله کنفرانس سران جامعه اطلاعاتی (WSIS) در تونس بودیم، آخرین مرحله از يك حرکت چند ساله که صرفنظر از انگیزه‌های پنهانی که شاید بعضی برپاکندگانش در ذهن داشتند، يك شعار و پیام اصلی اش یافتن راهکارهایی برای پر کردن شکاف توانمندی اطلاع رسانی میان جهان پیشرفته و جهان رشد نیافته و در حال رشد بود. در تعقیب قطعنامه این اجلاس قرار است امسال نیز يك اجلاس چهارروزه، ۸-۱۱ آبان، برای بحث پیرامون راهبری اینترنت در شهر آتن برگزار شود. اکنون وقت آن است که به نارسایی‌های بارز اطلاع رسانی در کشورمان پیرامون WSIS اشاره ای داشته باشیم و آرزو کنیم در دوره جدید پوشش خبری _ تحلیلی از استاندارد بالاتری برخوردار باشد. کسانی که جریان WSIS را صرفاً از طریق رسانه‌های داخلی دنبال می کردند اکثراً با دو نوع نوشته و گفتار روبه رو می شدند، يك دسته انشانویسی‌های مبتذل، گنگ و نامفهوم که معلوم نبود کوشش برای استتار سردرگمی نویسنده است یا صرفاً محصول نارسایی ترجمه، و دسته ای دیگر موضع گیری‌های به نسبت تند سیاسی، اغلب به نقل قول از مسئولان و نمایندگان خود گمارده کشوری در WSIS. یادآوری چند نمونه از این برداشت ها و حتی اشارات صریح در مورد جریان اجلاس فوق الذکر از مطبوعات آن زمان گویای مقصود است:

۱- استکبار و استعمار که حق کشی و غارت منابع جهانی پیشه اوست، اکنون این عادت را به عرصه اینترنت نیز تسری داده و با در دست گرفتن منابع اینترنتی که حق طبیعی همه بشریت است مانع پیشبرد این فناوری در کشورهای جهان سوم می شود. ایران و کشورهای همسو در اجلاس WSIS به مبارزه با این جریان برخاسته اند.

۲- استکبار می کوشد با استفاده از منابع اطلاع رسانی سلطه فرهنگی خود را نیز بر جهان گسترش دهد. حق طبیعی ایران و کشورهای همسو است که با استفاده از حرب‌های فیلترینگ و کنترل در برابر این کوشش که در لباس آزادی بیان و ارتباطات ظاهر می شود مقاومت کند.

۳- بعضی مسئولان حتی رده بندی دقیقی از مواضع بلوک‌های مختلف سیاسی جهان در رابطه با پیشنهادهاى مدل‌های راهبری اینترنت در مصاحبه‌های شان ارائه کردند. مثلاً آمریکا طرفدار بی چون و چرای آیکان و نظام فعلی معرفی شد، جامعه اروپا طرفدار يك مدل دیگر، و کشورهای جهان سوم طرفدار برجسته تر شدن نقش سازمان ملل و ITU.

۴- در پایان اجلاس نوشته شد که آمریکا با فلدري مانع از ایجاد دگرگونی ریشه ای در نظام اینترنت شد، با این حال نمایندگی کشور ما موفق شد با حضور مؤثر و درایت خاص، امتیازات مهمی را برای کشور کسب کند.

این تصویر از WSIS از نظر برداشت ساده اندیشانه و از نظر اطلاع رسانی نادقیق و دور از واقعیت بود. صدها ساعت بحث دقیق، موشکافانه و کارشناسانه میان سه بخش مستقل شناخته شده در اجلاس، یعنی بخش دولتی، بخش خصوصی و جامعه مدنی (شامل افشار دانشگاهی،

فنی، حقوق شهروندی و... قبل از آغاز رسمی اجلاس، انعکاسی در مطبوعات ما نیافت. اجلاس پیشین در ژنو دولت ها را موظف کرده بود امکان مشارکت گسترده و آزاد بخش خصوصی و جامعه مدنی را در آماده سازی و شرکت در WSIS فراهم کنند. آنچه به عنوان «موضع ایران» عرضه شده محصول کدام مشارکت و کدام کار دقیق کارشناسی بود؟

به واقع کدام نیروی خارجی مانع پیشرفت ما در زمینه فناوری اطلاعات شده است؟ آیا اینترنت نیز مانند نفت يك نعمت طبیعی است که از منابع زیرزمینی ما استخراج شده و استعمارگران آن را به یغما برده اند؟ آیا موضع گیری تند سیاسی در جریانی که ما در آن از هیچ پشتوانه و قدرت عینی برخوردار نیستیم کاری بخردانه است؟ مطبوعات ما می توانستند اینها و ده ها سؤال دیگر را مطرح کنند که نکردند. گاهی اوقات به نظر می رسد جنبه های فنی اینترنت و جامعه اطلاعاتی در بعضی خبرنگاران چنان خوفی ایجاد کرده است که اغلب به گزارش منفعلانه گفته های متخصصان و مقامات بسنده می کنند. ولی جامعه اطلاعاتی پدیده ای کثیرالبعد و فرای پاره ای اطلاعات فنی است.

منبع : اخبار فن آوری اطلاعات ایتنا

<http://vista.ir/?view=article&id=234206>

اعتیاد آنلاین

لفظ اعتیاد، بیشتر تداعی کننده اعتیادهای سنتی همچون اعتیاد به الکل، نیکوتین، موادمخدر و قمار است، اما اعتیاد از طریق اینترنت با وجه جدیدی روبه رو شده است. گسترش رایانه های شخصی و افزایش اتصال به اینترنت در خانه و محل کار، منجر به ظهور اعتیاد آنلاین شده است. اعتیاد به اینترنت شامل اعتیاد به اتاق های گپ، هرزه نگاری به قمار آنلاین و خریدهای اینترنتی می شود. همچون دیگر اعتیادها، اعتیاد به اینترنت، فرد معتاد را از خانواده و اطرافیانش منزوی می سازد. اعتیادهای رفتاری، همچون اعتیاد به شبکه های اینترنت می تواند موجب تخریب سلامت، روابط،

احساسات و نهایتاً روح و روان فرد گردند. بنابراین، همان طور که رایانه‌های

شخصی روز به روز در خانه‌های ما همچون دستگاه‌های تلویزیون جای پای خود را پیدا می‌کنند و اتصال به شبکه اینترنت افزایش می‌یابد، می‌بایستی گام‌هایی در راستای مقابله با مضرات این تکنولوژی نوین برداریم.

«اعتیاد به اینترنت»، «اختلال ناشی از استفاده بیش از حد از اینترنت» یا «استفاده نامعقول و بیمارگونه از اینترنت» همگی عبارت‌هایی هستند که برای توصیف یکی از بیماری‌های نوین ناشی از اینترنت به کار می‌روند. بدون توجه به نامی که بر این بیماری می‌نهند، باید گفت، به سختی می‌توان پزشک یا روانپزشکی را پیدا کرد که تا به حال با این عارضه مدرن و دیجیتال مواجه نشده باشد. وکلای حقوق خانواده، از میزان بالای طلاق‌های ناشی از عشق مجازی، سایبرسکس و دیگر امور جاری در اینترنت خبر می‌دهند.

چه بسیاری کارکنانی که به علت استفاده بیش از حد از پست الکترونیک، دانلود پورنوگرافی و یا وب‌گردی‌های بی‌پایان در محل کار، شغل خود را از دست داده‌اند. هیچ شک نیست که اینترنت پیشقراول انقلاب صنعتی دیجیتال است. اما این پدیده وقتی تأثیرات روانی قوی خود بر زندگی برخی افراد می‌گذارد، نشان می‌دهد که خطرات بالقوه‌ای نیز در چنته دارد. اینترنت آن گونه که ما فکر می‌کنیم نیست، بلکه دارای اثرات بالقوه اعتیادی قدرتمندی است.

به نظر می‌رسد که استفاده اعتیادی از اینترنت، همانند دیگر انواع اعتیاد، دارای دوره تحمل و ترک مشابهی است. همچنین شواهد تحقیقاتی فرایندهای تأکید می‌کنند که بسیاری از کاربران اینترنت، تحت تأثیرات منفی استفاده از اینترنت قرار گرفته‌اند. این گونه به نظر می‌رسد که هنگامی که شما نیازمند صرف وقت بیشتری در اینترنت هستید یا می‌خواهید به محتویات تحریک‌برانگیزی دست پیدا کنید، می‌توانید دایره صبر و تحمل خود را در قبال این وسوسه افزایش دهید. البته وب‌سایت‌های اعتیادآور و تحریک‌زا، لزوماً سایت‌های سکسی و غیر اخلاقی نیستند بلکه اغلب اوقات، این سایت‌های بسیار معروف اینترنت هستند که فرد را به خود معتاد می‌سازند. طبق یک نظرسنجی، ۶۲ درصد کاربران اینترنت اظهار داشته‌اند که به‌طور مرتب به سایت‌های پورنوگرافی سر می‌زنند و اضافه کرده‌اند که برخی اوقات دچار برانگیختگی جنسی نیز می‌گردند. طبق این تحقیق این افراد به‌طور متوسط در طول یک هفته چهار ساعت را به گشت و گذار در سایت‌های غیر اخلاقی بزرگسالان می‌گذرانند.

چرا اینترنت این قدر اعتیادآور است. برای پاسخ دادن به این سوال، اجازه بدهید نگاهی گذرا به ماهیت قمار که بیشترین شباهت را به اینترنت دارد، بیندازیم. معتادان به قمار ممکن است در راه بازی قمار، خانه، اتومبیل، خانواده و شغل خود را از دست بدهند. هدف آنها پیروزی در این قمارهاست. این رفتارها با بالا رفتن میزان «سروتونین» عصبی- شیمیایی همراه است. که ما به هنگام احساس شادی موقت، آن را حس می‌کنیم. این فرایند، کوتاه اما بسیار شدید، لذت‌بخش و اعتیادآور است. آنها تجربه‌هایی را که لذت‌بخش بدانند تکرار می‌کنند. بسیاری از اعتیادات از زمانی آغاز می‌شوند که فرد احساس ملالت و کسالت می‌کند. اعتیادات شاید تا حدی نتیجه جامعه‌ای باشند که توانایی‌اش را در درمان طولانی مدت معضلات، از دست داده باشد. جامعه‌ای بدون تحمل درد و بدون طاقت تغییر و دگرگونی. اعتیادات، راه جداسازی ما از تجارب درونی‌ترمان هستند و این کار به واسطه تأیید ضمنی هر کس چیزی که ما می‌بینیم، از جمله رسانه‌ها، صورت می‌گیرد. هیچ کس نمی‌خواهد حسی از درد و رنج داشته باشد. بنابراین ما سعی می‌کنیم، ناراحتی‌های خودمان را به طرق گوناگون رفع کنیم و اینترنت موثرترین نمونه این طرف است. البته ما نمی‌گوییم که اینترنت تماماً بد است، چرا که مطمئناً این گونه نیست. اینترنت هم حالتی از ارتباط است و هم مکانی مجازی

برای برقراری ارتباط و صرفاً یک ابزار ارتباطی نیست. با این وجود، بی‌گمان پتانسیل اعتیادی اینترنت روی دیگر سکه آن است.

منبع : روزنامه رسالت

<http://vista.ir/?view=article&id=300054>

اعتیاد اینترنتی

مطالعات نشان داده است که الگوهای رفتاری اعتیاد در بین مصرف کنندگان سنگین اینترنت وجود دارد. بررسی‌ها شیوع آن را از ۶ درصد تا بیش از ۸۰ درصد گزارش کرده اند. نگران کننده ترین جنبه اعتیاد به اینترنت، آسیب دیدن کودکان است. آنها به راحتی به بازیهای چند نفره حتی بخشهای مبتذل وابسته می‌شوند.

معتادین به اینترنت ساعتهای بسیار طولانی در طول روز را به استفاده از این وسیله ارتباطی می‌گذرانند به نحوی که عملکرد شغلی و اجتماعی آنها تحت تاثیر قرار می‌گیرد، کارشناسان این نوع استفاده غیر طبیعی از اینترنت را اصطلاحاً اعتیاد به اینترنت می‌نامند. علت اعتیاد به اینترنت در بسیاری از این افراد، دستیابی به راهی برای سرکوبی اضطرابها و تنشهای زندگی است به گفته پژوهشگران احتمال اعتیاد به اینترنت در افراد گوشه گیر و افرادی که در ارتباطهای اجتماعی و بین فردی خود مشکل دارند بیش از سایرین است.

• علایم شناخته شده این اختلال شامل:

الف) استفاده از کامپیوتر برای خوشگذرانی، شادی یا تسکین استرس.

ب) احساس تحريك پذيری غير قابل کنترل و افسردگی زمانی که از آن استفاده نمی کنند.

ج) صرف زمان طولانی و هزینه زیاد برای نرم افزار و سخت افزار، روزنامه‌ها و فعالیتهای مربوط به کامپیوتر.

د) بی خیال شدن نسبت به کار، مدرسه و خانواده.

• به آنهایی که نمی توانند از صفحه کامپیوتر دور شوند توصیه می‌شود:

به يك شبکه حمایت شده و سالم متصل شوند.

زمانی که حس می‌کنند باید کامپیوتر را روشن کنند با کسی تماس بگیرند و با او صحبت کنند. این روش رفتار شناختی است به این ترتیب به افراد كمك می‌شود تا الگوی ذهنی خود را دریابند و بدانند چگونه باید آنرا تغییر دهند.

• بازیهای رایانه‌بی:

امروزه گسترش بازیهای الکترونیکی و رایانه‌بی به تهدید بزرگی برای قشر جوان تبدیل شده است و این امر می‌تواند به بروز بیماریهای روانی و افسردگی در قشر جوان نیز منجر شود. امروزه دسترسی کودکان و قشر جوان به بازیهای الکترونیکی به سادگی امکان پذیر است در حالی که اکثر والدین نسبت به خطرات استفاده بیش از حد این بازیها بی اطلاع هستند. در گذشته بازیها از طریق ارتباط کودکان با یکدیگر انجام می‌شد اما امروزه کودکان از زمان درك و فهم این بازیها بیشترین ساعات روز را صرف اینگونه بازیها می‌کنند در حالی که این ارتباط هیچگونه رابطه عاطفی و انسانی ایجاد نمی کند و در صورتی که اگر بازیها فکری نیز نباشد تاثیر گذاری نامطلوب بر روحیات کودک خواهد داشت.

تاثیر بازیهای رایانه‌بی بویژه در ایجاد خشونت در کودکان و نوجوانان است. تحقیقات نشان می‌دهد که تاثیر بازیها رایانه‌بی بر رفتار خشونت آمیز کودکان و نوجوانان بستگی به وجود چند عامل دارد. اولین عامل اینکه درجه شدت خشونت در بازی چه اندازه است.

دوم توانایی کودک برای تشخیص و تمییز دنیای تخیلی و واقعیت زندگی است. عامل سوم قدرت کودک برای مهار کردن تمایلات و انگیزه‌های وجودی است و بلاخره عامل چهارم چارچوب ارزشی است که کودک در آن رشد کرده است یا هم اکنون زندگی می‌کند و نیز ارزشهایی که در متن و محتوی بازی مستتر است.

تحقیقات اخیر دلالت دارد که بازیهای رایانه‌بی سبب صدمات مغزی طولانی مدت می‌شود. بازیهای رایانه‌بی فقط قسمتهای از مغز را که به بینایی و حرکت اختصاص دارد تحريك می‌کند و به تکامل دیگر نواحی مغز كمك نمی کند. کودکانی که ساعتهای زیادی را به بازی اختصاص می‌دهند لب فرونتالشان تکامل پیدا نمی کند. لب فرونتال نقش بسزایی در تکامل حافظه، احساس و یادگیری دارد. افرادی که لب فرونتال آنها تکامل پیدا نکرده بیشتر مستعد اعمال خشونت آمیز هستند و کمتر توانایی کنترل رفتارهایشان را دارند. در مقابل فعالیتهایی مانند محاسبات ریاضی فعالیت این قسمت از مغز را تحريك می‌کند.

بازیهای رایانه‌بی پر تحرك باعث بروز بیماریهای استخوانی و عصبی در ناحیه دستها و بازوها می‌شود. یکی از دلایل شب ادراری در کودکان بازیهای ترسناک رایانه‌بی می‌باشد. در بازیهای رایانه‌بی کودک به تنهایی بازی می‌کند و گاه بدون برنامه ریزی ساعتهای مشغول بازی می‌شود. تجربیات دوران کودکی در بزرگسالی تداوم می‌یابد. فردی که منفعل بازی می‌کند تا انتهای عمر منفعل می‌شود. برخی خانواده‌ها مانع انجام بازیهای

الکترونیکی از سوی فرزندان خود می‌شوند و در واقع با مخالفت کردن فرزندان را نسبت به استفاده از این بازیها حریا تر می‌کنند و از طرفی کودکان از هر فرصتی حتی پنهانی سعی در استفاده از این بازیها دارند.

• نتیجه گیری:

در چند سال اخیر کامپیوتر و اینترنت بتدریج تا حدی جای تلویزیون را گرفته است و احتمال می‌رود که در آینده‌ی نزدیک نقش عمده تری از تلویزیون را در زندگی کودکان و نوجوانان داشته باشد. در صورتی که از این فناوری صحیح استفاده شود اثرات مثبتی دارد. در حالی که تحقیقات بیانگر خطراتی ناشی از کاربرد بی رویه و غلط از آن است که تمامی کاربران بویژه کودکان را تهدید می‌کند. برای اطمینان از استفاده بهینه و اینکه کامپیوتر زندگی کودکان را در حال و آینده بهبود ببخشد، بطورکلی توجه به پیشنهادهای زیر کمک کننده است:

• آشنایی والدین با کامپیوتر و گذراندن دوره‌های آموزشی در این زمینه و در صورت لزوم یادگیری برخی نکات از کودکان.
• صحبت با کودکان در مورد نحوه استفاده از کامپیوتر از سوی آنان و خطراتی که در هنگام آنلاین شدن ممکن است آنها را تهدید کند.
• قرار دادن کامپیوتر در مکانی از منزل که بتوان فعالیتهای کودک را تحت نظر داشت.
محدود کردن زمان استفاده از کامپیوتر، در صورتی که وی از تماسهای اجتماعی خود کاسته باشد. استفاده بیش از حد از کامپیوتر معمولا نشانگر يك مشکل است.

• همراهی با کودکان هنگام حضور آنان در اتاق‌های گفت‌وگو اینترنتی .
• بررسی نامه‌های الکترونیکی کودکان و حذف پیام‌های نامتناسب.
• استفاده از نرم افزارهای فیلتر کننده برای جلوگیری از مشاهده محتویات نامناسب. چنین نرم افزارهایی همچنین می‌توانند نشانی تمام سایت‌های که کودک به آنها سر زده را ثبت کنند تا والدین بعدا آنها را بررسی کنند. البته هیچ يك از نرم افزارها نمی‌توانند جایگزین همراهی والدین با کودکان شوند.

• برنامه‌ها متناسب با رشد و تکامل کودک باشند.
• تشویق کودک به تعامل با خانواده به جای استفاده بیش از حد از کامپیوتر.
• کامپیوتر به عنوان ابزار مکمل آموزشی باشد نه تنها راه آموزشی.
• تهیه برنامه‌های آموزشی برای والدین، معلمین و دیگر افرادی که با کودکان کار می‌کنند.
پژوهشهای در مورد اؤرات استفاده از کامپیوتربر تکامل فیزیکی، هوشی، عقلی، اجتماعی و روانی کودکان انجام گیرد.

منبع : روزنامه اعتماد

<http://vista.ir/?view=article&id=238811>

اعتیاد اینترنتی بین نوجوانان و جوانان

درجهان امروز، فرهنگ رسانه با برتری اینترنت، فراگیرترین فرهنگ تاثیرگذار جامعه است. مرکز ثقل این تاثیر روی نسل جوان در حال رشد، یعنی جوانان و نوجوانان است. این ارتباط می تواند به رشد مهارت‌های مختلف یادگیری منجر شود. البته در کنار این مزیت‌های بزرگ باید در کمین خطرهای پنهان آن نیز بود. این پدیده تناقض آلود از یک جهت بهترین و غنی‌ترین بستر رشد، تحول و توسعه زندگی انسان‌ها را فراهم کرده و از سوی دیگر، مسموم‌ترین و آسیب‌زا ترین فضای فرهنگی و تربیتی را نیز در درون خود دارد. در واقع پدیده‌های اینترنت، یک شمشیر دولبه است، هم فرصت است و هم تهدید. امروز اصلاح هراس رسانه‌ای در بحث های جامعه شناسی و علوم

ارتباطات، جایگاه وسیعی یافته است. این اصلاح اشاره به مسئله ترس و نگرانی جامعه کنونی می‌کند که ریشه در ابزار فرهنگی دارد. این هراس، بیشتر متوجه کودکان و نوجوانان است. این فناوری، خوراک‌هایی غیرقابل هضم را در اختیار کودکان و نوجوانان قرار می‌دهد و دنیای آنان را آشفته می‌کند. سرانجامه اطلاع رسانی جهان در ژنوی ۲۰۰۳ تاکید می‌کنند که ظرفیت سازی و سوادآموزی در زمینه فناوری اطلاعات، عاملی اساسی است و بالا ترین میزان حمایت در این زمینه باید از جانب خانواده‌ها به همراه مدیریت اخلاقی و هدایت عقلانی - فردی باشد. متأسفانه با توجه به پژوهش انجام شده بخش عمده‌ای از پدر و مادران از خطرهایی که فرزندان شان در اینترنت با آن مواجه‌اند، اظهار بی اطلاعی می‌کنند.

• آمار استفاده کنندگان از اینترنت در دنیا :

امروز بیش از یک میلیارد کاربر اینترنتی در دنیا وجود دارد. اینترنت در سال ۱۳۷۰ توسط مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضی برای اولین بار در ایران از همان ابتدا حرکت شتاب آلودگی داشت؛ به طوری که بر اساس آمار ۴ ساله اخیر از سوی وزارت ارتباطات و فناوری، کاربران اینترنتی، ۲۵ برابر شده است. سه چهارم کاربران اینترنتی در ایران ۲۱ تا ۳۲ سال سن دارند و این در حالی است که ۶۴ درصد از کاربران اینترنتی در منزل هم از اینترنت استفاده می‌کنند.

• اعتیاد به اینترنت:

هم زمان با دسترسی گسترده افراد به اینترنت، شاهد نوع جدیدی از اعتیاد به نام اعتیاد به اینترنت هستیم که مسئله خاص عصر اطلاعات

است. "اعتیاد اینترنتی" اصلاحی بود که اولین بر به وسیله "یانگ" در سال ۱۹۹۶ معرفی گردید و مورد توجه روان پزشکان و درمان گران قرار گرفت . اعتیاد به اینترنت، نوعی اختلال روان شناختی - اجتماعی است که شامل نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت است و استفاده بیمارگونه و وسواسی از اینترنت را شامل می‌شود. این اختلال طبق دیدگاه "یانگ" کارکردهای انطباقی شخص را مختل می‌سازد. فرد معتاد کسی است که دست کم ۲۸ ساعت در هفته، وقت خود را صرف استفاده از اینترنت می‌کند.

• آمار اعتیاد به اینترنت در تهران :

بر اساس نتیجه‌های پژوهش "دکتر معیدفر" بر روی ۸۰۰ نفر، ۲/۲۴ درصد از مجموعه کاربران نسبت به اینترنت، به صورت حاد اعتیاد داشته‌اند. این رقم حدود ۴/۱ کاربران را در بر می‌گیرد. طبق نتیجه‌های این پژوهش بین مسئولیت پذیری و اعتیاد رابطه معنی داری وجود دارد. یعنی هر چه اعتیاد به اینترنت بیشتر باشد، مسئولیت پذیری اجتماعی، کمتر می‌شود . همچنین بین اعتیاد اینترنت و عامل‌هایی از جمله انزوای اجتماعی، ناکامی تحصیلی و کار آئی، فقدان حمایت اجتماعی و خود باوری رابطه معنی داری وجود دارد. پاسخ گویان به طور میانگین ۱۱ ساعت و ۲۲ دقیقه در هفته به اینترنت دسترسی دارند و مدت زمان اتصال آنان به طور میانگین ۱ ساعت و ۵۶ دقیقه بوده است. نتیجه‌های این پژوهش نشان می‌دهد سنی ۱۹ تا ۳۰ سال، افرادی هستند که به شدت درگیر اعتیاد هستند.

• ۵ نوع ویژه از اعتبار به اینترنت :

۱) اعتیاد به موضوع های جنسی در کامپیوتر

۲) اعتیاد به موضوع های جنسی در کامپیوتر

۳) اجبار شبکه‌ای

۴) جمع آوری اطلاعات

۵) اعتیاد به رایانه

"گروهل" الگوی مرضی اعتیاد را پیشنهاد کرده و دو دیدگاه در زمینه ارائه می‌دهد:

۱) علت گرایش افراد به اعتیاد تمایل آنان برای دوری گزیدن از مشکل‌هایی است که در زندگی، شخص با آن ها مواجه است.

۲) مائن در مرحله اول یا با عبارتی تثبیت در مرحله اول کار با اینترنت که شامل سه مرحله است:

الف) افسون گری یا وسواس

ب) توهم زدائی یا سرما خوردگی

ج) تعادل

• ۱۰ گام برای زندگی به هنجار (دیویس ۲۰۰۱)

۱) رایانه را به اتاق دیگر منتقل کنید.

۲) موقعی از اینترنت استفاده کنید که کسی در خانه باشد .

۳) برای اینترنت زمان بندی ایجاد کنید.

۴) در زمینه مشکل خود با دیگران صحبت کنید.

۵) تمرین‌های ورزشی انجام دهید .

۶) در اینترنت هرگز از اسم مستعار است استفاده نکنید.

۷) از اینترنت مرخصی بگیرید.

۸) درباره اعتیاد خود زیاد فکر نکنید.

۹) در قالب گروه‌های حمایتی به سایر معتادان نیز کمک کنید.

۱۰) به افرادی حرفه‌ای (مشاوران و روان‌شناسان) مراجعه کنید.

راه‌های گام به گام درمان شناختی - رفتار (دیویس ۲۰۰۱):

در این روش، درمان شامل ۱۴ هفته مشاوره می باشد که به علت اعتیاد، قدم به قدم شناسائی شده و در جهت بهبود، گامی موثر به عمل آورده است.

منبع : سایر منابع

<http://vista.ir/?view=article&id=266379>

اعتیاد اینترنتی توهم یا واقعیت؟

فضای سایبر محیط الکترونیکی واقعی است که ارتباطات انسانی به شیوه ای سریع، فراتر از مرزهای جغرافیایی و با ابزار خاص خود؛ در آن زنده و مستقیم روی می‌دهد. قید واقعی، مانع از این رو است که تصور شود مجازی بودن این فضا به معنای غیر واقعی بودن آن است؛ چرا که در این فضا نیز همان ویژگی‌های تعاملات انسانی در دنیای خارج همچون مسئولیت وجود دارد. ضمن اینکه فضای سایبر در واقع یک محیط است که ارتباطات در

آن انجام می‌شود؛ نه صرفاً مجموعه ای از ارتباطات. از سوی دیگر، این ارتباطات گریچه ممکن است در همه حال بر خط (On Line) نباشد، ولی زنده و واقعی و مستقیم است. از این رو، تاثیر و تاثر بالایی در این روابط رخ

می‌دهد.

از جمله مهمترین اعتیادهای مجازی، استفاده بیش از حد از اینترنت است تا آنجا که بدون استفاده از آن فرد احساس کمبود می‌کند و روابط او با محیط متاثر از استفاده مکرر و دیوانه وار فرد شده، از حالت عادی خارج می‌شود.

نبود روابط پایدار و صمیمی با دیگران، نداشتن اعتماد به نفس و به طور کلی شکست در عرصه‌های گوناگون زندگی، زمینه را برای اعتیاد افراد به اینترنت فراهم می‌کند. نتایج پژوهش یانگدر این زمینه نشان داد که یکی از دلایل مهم اعتیاد در فضای سایبر در افرادی که روابط عمومی کمتری دارند، به دست آوردن حمایت‌های اجتماعی است؛ زیرا حمایت‌های اجتماعی با اعمالی چون ورود به اتاق گپ زنی در میان اعضا در فضای سایبر زودتر به وجود می‌آید.

هولمز در تعریف خود از اعتیاد اینترنتی، به تعریف استفاده طبیعی و معمولی اینترنت پرداخته و می‌گوید که هر گاه میزان استفاده از اینترنت به کمتر از ۱۹ ساعت در هفته برسد، در آن صورت می‌گوییم که فرد به شکل طبیعی از اینترنت استفاده می‌کند. بنابراین، از نظر هولمز، فردی که بیش از ۱۹ ساعت در هفته از اینترنت استفاده می‌کند، معتاد به اینترنت است.

گولدبرگ معتقد است که اعتیاد اینترنتی عبارت است از استفاده بیمارگونه و وسواسی از اینترنت، که معیارهایی همچون تحمل و علائم کناره‌گیری، از شاخصه‌های آن هستند.

به‌طور خلاصه، مرور بر ادبیات نظری و تجربی پیرامون اعتیاد اینترنتی، نشانگر آن است که اعتیاد اینترنتی پدیده‌ای است که از سه ویژگی برخوردار است:

۱) اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی نظمی وسواسی است که برخی ویژگیهای آن مشابه شرایط آسیب‌شناسانه است. در واقع، زمانی می‌توان گفت که فرد دچار اعتیاد به اینترنت شده است که دارای علائم خستگی زودرس، تنهایی، افسردگی و غیره باشند. افرادی همچون اورزاک و یونگ به چنین تعریفی از اعتیاد اینترنتی اعتقاد دارند. روشهای درمان این نوع اعتیاد نیز، رفتار درمانی شناختی و تقویت درمانی انگیزش است.

۲) اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی نظمی روانی است. از این دیدگاه زمینه تحقیقی جدیدی تحت عنوان روان درمانی اینترنتی ظهور کرده است. این دیدگاه معتادان اینترنت را به‌عنوان بیمار می‌بیند. روش درمان این نوع اعتیاد نیز، تشکیل گروههای خبری و گروههای بحث است. در این شکل از درمان، اعضای اختلالات روانی مرتبط به هم، نقش یک گروه حمایتی را بازی کرده و با ارائه پیشنهادات آنلاین و روشهای برخورد با آن، از شدت اعتیاد اینترنتی می‌کاهند. افرادی چون استن، هانگ و آلسی به چنین دیدگاهی اعتقاد دارند.

۳) اعتیاد اینترنتی نوعی مشکل رفتاری است. دلیل این مسئله نیز، وجود یک رابطه قوی بین اعتیاد اینترنتی و وابستگی شیمیایی است. مطالعات نشان داده‌اند که افرادی که مشکلات وابستگی شیمیایی دارند، در هفته وقت بیشتری را صرف اینترنت می‌کنند، تا کاربران وابسته غیرشیمیایی. انجمن روانپزشکی آمریکا برای شناخت اعتیاد اینترنتی و افرادی که به استفاده مفرط از اینترنت معتادند، معیارهایی را مشخص

کرده است که طبق آن، چنانچه بخواهیم فردی را معتاد به اینترنت بنامیم، باید حداقل سه مورد از معیارهای هفتگانه زیر، در طول یک دوره ۱۲ ماهه (یک ساله) در وی دیده شود. معیارهای پیشنهادی این انجمن شامل ۷ مورد به شرح زیر است:

(۱) تحمل: این معیار به معنای صرف زمان بیشتری برای اینترنت به منظور رسیدن به رضایت است. در این شرایط با وجود صرف همان میزان وقت، میزان رضایتمندی کاربر کمتر است و نیاز به زمان بیشتری دارد تا به همان درجه از رضایت قبلی برسد.

(۲) وجود دو یا چند علامت کناره‌گیری در طی دو روز در ماه که بعد از کاهش و یا ترک مداوم استفاده از اینترنت حاصل می‌شود. این مسئله باید موجب بروز دردها و رنجها و یا اختلالاتی در عملکرد اجتماعی، فردی و یا آموزش شود.

(۳) از اینترنت به منظور تخفیف و یا اجتناب از علائم کناره‌گیری استفاده می‌شود.

(۴) از اینترنت، اغلب در دوره‌های زمانی پیش از آنچه که در ابتدا مدنظر بود، استفاده می‌شود.

(۵) حجم قابل توجهی از وقت صرف فعالیت‌های مربوط به کاربری اینترنتی (برای مثال، کتابهای اینترنتی، جست‌وجوی بروزرهای جدید وب، جست‌وجوی فروشندگان اینترنتی و جز اینها) می‌شود.

(۶) به‌خاطر استفاده از اینترنت، از فعالیت‌های مهم اجتماعی، شغلی و یا تفریحی دست کشیده و یا کاسته می‌شود.

(۷) فرد به دلیل استفاده مفرط از اینترنت، خطر فقدان روابط مهم، شغل، و فرصت‌های آموزشی و شغلی را می‌پذیرد. تحقیقاتی هم که اخیراً راجع به اعتیاد اینترنتی صورت گرفته‌اند، چندین معیار را برای اعتیاد به اینترنت و بازشناسی آن برشمرده‌اند. سه مورد از این معیارهای مهم عبارتند از:

(۱) موقعی که شخص سعی می‌کند تا از اینترنت خارج شود، احساس بی‌قراری و بدخلقی می‌کند.

(۲) از اینترنت، برای فرار از مشکلات و یا کاستن از احساس یاس و ناامیدی، گناه، اضطراب و یا افسردگی استفاده می‌شود.

(۳) کاربر اینترنت در مورد میزان و وسعت استفاده خود از اینترنت، به اعضای خانواده و یا دوستانش دروغ گفته و آن را کتمان می‌کند. و نهایتاً، شخص با وجود هزینه بالای استفاده از اینترنت، مکرراً از آن استفاده می‌کند

• علائم اعتیاد اینترنتی

مانند تمامی انواع دیگر اعتیادها، اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی - اجتماعی با مشخصه‌هایی چون تحمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمانهای اولیه استفاده)، علائم کناره‌گیری (بویزه رعشه و ارتعاش، اضطراب، بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی)، و ازهم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی به لحاظ کمی یا کیفی) است.

علائم اختلال اعتیاد اینترنتی عبارتند از: مشکلات میان فردی و یا مشکلات در هنگام کار یا مطالعه، نادیده گرفتن مسئولیتهای مربوط به دوستان، خانواده، کار و یا مسئولیتهای فردی، کناره‌گیری پس از دست کشیدن از اینترنت، کج خلقی هنگام تلاش برای دست کشیدن از اینترنت، آن‌لاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی شده، دروغ گفتن یا مخفی نگه داشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان یا خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت فیزیکی، بی‌توجهی به سلامت شخصی و بی‌خوابی یا کم‌خوابی و یا تغییر در الگوی خواب به منظور گذران وقت در اینترنت.

از طرفی، افراد در صورت استفاده از اینترنت، نه تنها رفتارهایی متفاوت با الگوهای رایج در جامعه از خود نشان می‌دهند، بلکه نوع تفکرشان نیز با اکثریت افراد جامعه متفاوت می‌شود. این افراد اندیشه‌های وسواسی راجع به اینترنت دارند، کنترل چندانی بر وسواس و انگیزه‌های اینترنتی‌شان نداشته و حتی فکر می‌کنند اینترنت تنها دوست آنهاست. همچنین، این‌گونه افراد فکر می‌کنند که اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خود و جهان اطراف دارند.

روانشناس انگلیسی به نام مارک گریفیث با مقایسه نمونه‌های بالینی و به کمک تعاریف تثبیت شده و مشخص اعتیاد، به بررسی شاخصه‌های پدیده اعتیاد اینترنتی می‌پردازد. گریفیث برای تعیین علائم اعتیاد اینترنتی، از یک تعریف نسبتاً سنتی اعتیاد استفاده می‌کند که برحسب آن اعتیاد از مشخصه‌های زیر برخوردار است:

- ۱) برجستگی: استمرار در یک فعالیت خاص یا استفاده از ماده مخدر مورد نظر، مهمترین فعالیت در زندگی شخصی است.
 - ۲) تغییر روحیه و خلق‌وخو: احساس نئشگی، کرحتی و آرامی.
 - ۳) تحمل: افزایش حجم فعالیت یا ماده مخدر در طی زمان به منظور تولید همان میزان رضایت.
 - ۴) علائم کناره‌گیری: احساس بدخلقی و کج خلقی، زمانی که فعالیت یا استفاده از ماده مخدر ترک می‌شود.
 - ۵) تضاد و کشمکش: تضادهای میان فردی به دلیل انجام فعالیت مورد نظر و یا استفاده از ماده مخدر، و تضادهای درونی فرد.
 - ۶) عود یا بازگشت: گرایش به بازگشت دوباره به الگوی استفاده آسیب شناسانه قبلی. در مورد شدیدترین الگوهای مصرف، این بازگشت ممکن است حتی بعد از سالها کنترل و پرهیز، به سرعت اتفاق بیفتد.
- سامسون و کین بر این باورند که فرد معتاد به اینترنت دارای علائم زیر است:
- در حین آنلایین بودن، زمان را از دست می‌دهد.
 - ساعات ضروری خواب را صرف آنلایین بودن می‌کند.
 - موقعی که زمان آنلایین بودن تمام یا قطع شود، عصبانی می‌شود.
 - چنانچه به وی اجازه دسترسی به اینترنت داده نشود، کج خلقی می‌کند.
 - زمانی را که باید تکلیف درسی یا کاری انجام دهد، صرف آنلایین بودن می‌کند.
 - ترجیح می‌دهد آنلایین شود تا اینکه با دوستان یا خانواده باشد.
 - از محدودیت زمانی که برای وی جهت استفاده از اینترنت تعیین شده است، سرپیچی می‌کند.
 - به دیگران راجع به اینکه چه مدت آنلایین بوده است، دروغ می‌گوید.
 - روابط جدیدی با کسانی که هنگام آنلایین بودن ملاقات کرده است، تشکیل می‌دهد.
 - خسته‌تر و کج خلق‌تر از زمانی می‌شود که اینترنت جزئی از زندگی وی نبود.
 - موقعی که از کامپیوتر دور است، ظاهراً ذهن خود را مشغول نوع فعالیت‌های مورد نظر در آنلایین شدن بعدی می‌کند.
 - استفاده وی از اینترنت باعث شده است که از سایر فعالیت‌هایی که قبلاً برای او لذت‌بخش بودند، دست بکشد.

- موقعی که آنلاین نباشد، احساس خستگی، بدخلقی و افسردگی می‌کند. حالت بدخلقی وی موقعی بهبود می‌یابد که دوباره آنلاین شود.

منبع : روزنامه رسالت

<http://vista.ir/?view=article&id=366182>

اعتیاد اینترنتی دارید؟ این تست مشخص می‌کند

تست اعتیاد به اینترنت (IAT) یکی از معتبرترین تست‌های مربوط به سنجش اعتیاد اینترنتی است که توسط دکتر کیمبرلی یانگ (Kimberly Young) ابداع شده است. در تست IAT هر چه نمره شما بیشتر باشد؛ اعتیاد شما به اینترنت شدیدتر است. نمرات هم به ترتیب از یک تا پنج هستند. در پایان؛ باید مجموع نمراتی را که به ۲۰ پرسش زیر می‌دهید جمع بزنید.

(۱) چقدر بیشتر از آنچه قصد دارید؛ در اینترنت می‌مانید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

(۲) چقدر به‌خاطر آنلاین ماندن؛ اعضای خانواده را نادیده گرفته‌اید؟

- به ندرت

▪ گاه‌گاهی

▪ غالبا

▪ بکرات

▪ همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۳) چقدر اینترنت را به بودن با همسر تان ترجیح می‌دهید؟

▪ به ندرت

▪ گاه‌گاهی

▪ غالبا

▪ بکرات

▪ همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۴) چقدر از طریق اینترنت با کاربران دیگر رابطه ایجاد می‌کنید؟

▪ به ندرت

▪ گاه‌گاهی

▪ غالبا

▪ بکرات

▪ همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۵) چقدر دیگران از شما به خاطر میزان آنلاین بودن تان شاکی هستند؟

▪ به ندرت

▪ گاه‌گاهی

▪ غالبا

▪ بکرات

▪ همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۶) چقدر به خاطر اینترنت؛ نمرات و کارهایتان در مدرسه افت کرده است؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۷) چقدر ایمیل‌هایتان را پیش از کارهای ضروری دیگر تان چک می‌کنید؟

- (۱) به ندرت
- (۲) گاه‌گاهی
- (۳) غالبا
- (۴) بکرات
- (۵) همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۸) چقدر عملکرد کاری و بهره‌وری شما به خاطر اینترنت آسیب دیده است؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۹) وقتی از شما می‌پرسند که چه کارهایی آنلاین انجام می‌دهید؛ چقدر در موضع تدافعی یا پنهانکاری قرار می‌گیرید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۰) چقدر افکار آزار دهنده در زندگی را با افکار آرام‌بخش در اینترنت خنثی می‌کنید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۱) چقدر وقتی در اینترنت هستید؛ احساس می‌کنید توان پیش‌بینی امور را دارید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۲) چقدر فکر می‌کنید که زندگی بدون اینترنت، چیزی کسالت بار؛ تهی و بی‌لذت است؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۳) چقدر وقتی کسی هنگام آنلاین بودن مزاحم شما می‌شود؛ غر می‌زنید؛ فریاد می‌زنید یا عصبانی می‌شوید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات

▪ همیشه □ - شامل حال من نمی‌شود

۱۴) چقدر به خاطر قطع نکردن اینترنت؛ دچار بیخوابی هستید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۵) چقدر فکر می‌کنید که در حالت آفلاین حواس پرتی دارید؛ ولی در حالت آنلاین بهتر هستید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا □
- بکرات □
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۶) چقدر وقتی آنلاین هستید این جمله را به کار می‌برید: فقط چند دقیقه مونده؛ الان میام

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

۱۷) چقدر سعی کرده‌اید از میزان آنلاین بودن خود بکاهید و موفق نشده‌اید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

(۱۸) چقدر سعی دارید میزان آنلاین بودن را از دیگران مخفی کنید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

(۱۹) چقدر میزان آنلاین بودن را به بیرون رفتن با دیگران؛ ترجیح می‌دهید؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا □
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

(۲۰) چقدر وقتی آفلاین هستید؛ احساس افسردگی و عصبیت دارید که با آنلاین شدن از بین می‌رود؟

- به ندرت
- گاه‌گاهی
- غالبا
- بکرات
- همیشه

- شامل حال من نمی‌شود

منبع : بنیاد آینده نگر ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=281619>

اعتیاد اینترنتی شایعه نیست

علی رغم تمام ویژگی های برتری که اینترنت به عنوان سریع ترین وسیله برای دسترسی به اطلاع متنوع علمی، اخبار، سریع ترین راه برقراری ارتباط، تجارت و آموزش و الکترونیک در بر دارد با این حال نگرانی های جدیدی در خصوص نحوه استفاده از اینترنت و تأثیراتی که این تکنولوژی بر جسم و روان انسانها می گذارد باعث شده که جامعه شناسان، روانشناسان و والدین بسیاری در بسیاری از کشورهای جهان به شدت نگران رشد اعتیاد جدیدی به نام «اعتیاد اینترنتی» شوند. از آنجایی که هر روزه نقش اینترنت در زندگی انسانها پررنگ تر می شود و افراد زیادی مجذوب جذابیت ها، دسترسی آسان و راحتی کارکرد این سیستم می شوند لازم است که به

منظور جلوگیری از وابستگی کاذب و نامعقول به اینترنت به بررسی چگونگی وابستگی و عوارض رشد چنین اعتیادی بپردازیم، به همین منظور به گفت وگو با متخصصین جامعه شناس و روانشناس پرداختیم تا آخرین اطلاعات مورد نیاز برای شناخت و مقابله با این پدیده را اختیار شما قرار دهیم. آنچه در ادامه می خوانید مشروح این گزارش وگفت وگو می باشد.

* به عنوان اولین سؤال در حال حاضر چه نگرشی در جهان نسبت به اینترنت وجود دارد و نگاه جامعه و کاربران ایرانی اینترنت به این پدیده چه می باشد؟

- امیر سلیمی روانشناس و محقق در زمینه IT در پاسخ به این سؤال می گوید دیدگاه جهانی به اینترنت در حالت کلی (محتوای غیرسیاسی اینترنت) مثبت است و مخالفتی در خصوص استفاده از آن وجود ندارد، هر چند که نحوه و میزان اجازه استفاده افراد از اینترنت در کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه در مناطق مختلف جهان متفاوت می باشد. برای مثال در کشوری مثل عربستان بنا به سیاست هایی خاص و الگوهایی که از سوی برنامه ریزان اجتماعی ارائه شده است دسترسی افراد به اینترنت محدود به بعضی از سایت های خاص می باشد و بنا به اطلاعات موجود مردم این کشور تنها به ۲۵۰۰ سایت دسترسی دارند و یا برای مثال در کشورهای مثل کره شمالی و کوبا مردم اصلاً دسترسی به شبکه جهانی اینترنت ندارند و در کشورهای مثل چین، ویتنام و کشورهای سابقاً کمونیست دسترسی به اینترنت تحت نظارت و کنترل شدید دولت ها میسر است.

از آنجایی که اینترنت یک پدیده نو در سطح جهانی می باشد هنوز برخی دولتها در خصوص گسترش استفاده از آن تردید دارند و با توجه به سابقه استفاده از اینترنت در سایر کشورها سعی در کنترل نحوه استفاده از آن می کنند. برای مثال کشور عراق در زمان حکومت صدام حسین تنها کشور منطقه بود که اصلاً دسترسی به اینترنت نداشت و داشتن مودم در آن کشور جرم محسوب می شد. کنترل اینترنت و محدودیت استفاده از آن یا دسترسی به بعضی از سایتهای خاص تنها مربوط به کشورهای آسیایی و آمریکای لاتین نیست، به عنوان مثال، می توان به حساسیت دولت های اروپایی غربی به خصوص فرانسه و آلمان به سایت هایی با محتوای نئونازیسم و حساسیت دولت استرالیا به سایت های دارای محتوای مخصوص بزرگسالان اشاره کرد. طبق تحقیقی که در سال ۲۰۰۴ توسط مؤسسه آزادی رسانه ها مستقر در ایالات متحده، انجام شد، نحوه برخورد دولت ها با چگونگی استفاده مردم از اینترنت- در کنار سایر رسانه ها- در ۱۹۳ کشور دنیا مورد مطالعه قرار گرفت. در این بررسی، کشورها از جنبه محدودیت در استفاده از اینترنت به سه دسته بسیار محدود، نسبتاً محدود، کمتر محدود (آزاد) تقسیم شده اند. ۷۳ کشور (۲۸ درصد) در دسته کمتر محدود قرار دارند که در آنها یا هیچ محدودیتی در دسترسی به اینترنت وجود ندارد یا با محدودیت های بسیار کمی مواجهند. در دسته نسبتاً محدود ۴۹ کشور (۲۵ درصد) قرار دارند که به نحوی محدودیت هایی برای استفاده از اینترنت به وجود آورده اند، این محدودیت ها می تواند شامل محدودیت های اقتصادی، حقوقی و قانونی و جرایم و تنبیهات مربوط به عدم رعایت آن شود و در دسته سوم کشورهایی قرار دارند که محدودیت زیادی برای استفاده از اینترنت ایجاد کرده اند ۷۱ کشور (۳۷ درصد) در این کشورها، فراهم کنندگان خدمات اینترنت (ISP ها) یا دولتی هستند یا با نظارت و کنترل دقیق دولت اداره می شوند و کسانی که استفاده های غیر قانونی و خارج از سیاست های دولت از اینترنت می کنند، به جریمه، آزار و زندان محکوم می شوند. از این رو، دولت های مختلف جهان با توجه به فرهنگ، سنت ها و ارزش های اخلاقی حاکم بر جامعه به روش های گوناگونی مثل فیلتر گذاری و بستن سایت ها، شنود اتاق های گفت وگو، کنترل محتوای مطالب ارسالی، بستن کافی نت ها و تشویق و تبلیغ خودسانسوری در میان کاربران اقدام به کنترل اینترنت می کنند. در کشور ما نیز صرف نظر از نگاههای سیاسی موجود، اینترنت به عنوان وسیله ای که می تواند باعث پیشرفت علم در جامعه گردد مورد استقبال دولت و مردم ایران قرار گرفته است. در حال حاضر با توجه به آمارهای موجود چند ساله اخیر تعداد کاربران اینترنت در کشور ۲۵ برابر شده و بیش از ۶۴ درصد از کاربران ایرانی در منزل هم از اینترنت استفاده می کنند که این مسأله نشان دهنده تمایل گسترده به استفاده از این ابزار اطلاع رسانی است.

* با توجه به مطالبی که شما به آن اشاره کردید مفهوم اعتیاد اینترنتی از چه تاریخی به صورت جدی مطرح شده است و میزان تعداد مبتلایان به این عارضه در کشور ما و سایر کشورها به چه صورت است؟

- لازم به ذکر است که قبل از اعتیاد اینترنتی نوعی دیگر از اعتیاد به نام «اعتیاد به رایانه» در سال ۱۹۸۹ توسط محققى به نام شوتان برای اولین بار مطرح شده بود. این محقق ضمن بررسی هایی که در زمینه انواع اعتیاد (اعتیاد به مواد مخدر، مشروبات الکلی، اعتیاد به قمار و ...) انجام داده بود به این نتیجه رسیده بود که گروهی از افراد از رایانه بیش از حد استفاده می کنند و یک رفتار بیمارگونه نسبت به این فناوری نوبا از خود نشان می دهند. در آن زمان این اعتیاد بیشتر در بین برنامه نویسان، طراحان نرم افزارها و سخت افزارها شایع بود و مفهوم اعتیاد به رایانه برای سایر افراد چندان قابل تأمل نبود ولی مفهوم «اعتیاد اینترنتی» برای اولین بار در سال ۱۹۹۵ میلادی توسط روانپزشکی به نام «گلد برگ» مطرح شد. این روانپزشک متوجه شده بود که علاوه بر اشخاصی که به دلیل وابستگی شغلی شان به کامپیوتر به آن اعتیاد پیدا کرده اند افراد دیگری هم

وجود دارند که ساعت های زیادی از وقت خود را به استفاده از اینترنت اختصاص می دهند و در بسیاری از مواقع ترجیح می دهند که وقت خود را با جست و جو در سایت های مختلف کامپیوتری سپری کنند و بعد از مدتی مطالعه بر روی رفتار این اشخاص این اعتیاد جدید را کشف کرد و به تدریج سایر محققین جنبه های دیگر این اعتیاد را شناسایی نمودند. اعتیاد به اینترنت در سالهای اولیه به عنوان یک اعتیاد کم خطر مورد بررسی قرار گرفته بود اما بعد از گذشت مدت زمان نه چندان زیادی به علت رشد چشمگیر مبتلایان به این نوع اعتیاد به شدت در بیشتر کشورهای جهان شایع شد تا جایی که حتی در بعضی از کشورها این اعتیاد به رسمیت شناخته شده و کلینیک های خاصی برای مداوای معتادین به اینترنت دایر شد. از جمله این کشورها می توان به چین، آمریکا و آلمان اشاره کرد که به علت تعداد زیاد کاربران اینترنت دارای بیشترین معتادین به اینترنت می باشند. برای مثال در کشوری مثل آلمان بیش از ۳۰ میلیون نفر از مردم به طور روزانه از اینترنت استفاده می کنند که البته یک میلیون نفر از آنها به اعتیاد اینترنتی و آن لاین مبتلا شده اند. بر طبق آمار کشور چین با ۹۴ میلیون نفر کاربر اینترنتی بعد از آمریکا با ۲۰۰ میلیون نفر کاربر دومین کشور بزرگ دنیا از لحاظ تعداد کاربر اینترنتی است و ۵/۲ میلیون نفر از این تعداد به اینترنت اعتیاد درجه یک دارند. اما در صورت کلی باید به این موضوع اشاره کرد که مشکل اعتیاد به اینترنت مختص به کشورهای خاصی نیست و می توان به قاطعیت گفت که در هر کشوری که در آن از اینترنت استفاده می شود به طور قطع عده ای هستند که به اینترنت معتاد شده باشند. من فکر می کنم که این اعتیاد حتی در طول یک دهه آینده، از آنجایی که تکنولوژی و انسانها روزبه روز به کامپیوتر و اینترنت وابسته تر می شوند تبدیل به یکی از شایع ترین اعتیادهای شناخته شده جهان گردد و حتی ممکن است تعداد مبتلایان به آن از تعداد مبتلایان به مواد مخدر در سراسر جهان نیز پیشی بگیرد؛ اما در مورد تعداد مبتلایان به این اعتیاد در کشور خودمان باید بگویم که هنوز هیچ آمار دقیقی از تعداد معتادین اینترنتی در کشور وجود ندارد چون این اشخاص به علت مشکلاتی که ممکن است از سوی خانواده، محل کار و ... متوجه آنها گردد از بیان حقایق خودداری می کنند. ولی راههایی وجود دارد که محققان و والدین به کمک آن می توانند اعتیاد خود، کارمندان یا فرزندان خود را به اینترنت از طریق آن تشخیص بدهند.* معیارهای تشخیص اعتیاد به اینترنت در افراد چیست؟

- قبل از هر چیزی باید به این نکته اشاره کنم که اعتیاد اینترنتی سه مرحله دارد. تداوم استفاده، زیاد شدن ساعت مصرف و مرحله اعتیاد واقعی. اعتیاد به اینترنت هم مثل اعتیاد به تماشای تلویزیون، کشیدن سیگار، انجام دادن فعالیتی خاص در ابتدا کم خطر به نظر می رسد اما به هر حال در صورت بی توجهی به آن تبدیل به یک اعتیاد صد در صد واقعی می گردد. از معمول ترین معیارهای تشخیص اعتیاد به اینترنت می توان به مواردی نظیر افت تحصیلی شدید، کاهش وزن به علت از بین رفتن نظام تغذیه بدن، بالا رفتن دامنه تنش های عصبی، کاهش فعالیت های اجتماعی، معاشرت با اشخاص یا گروههای بزرگتر، قانون گریزی، عدم مسئولیت پذیری در خانواده، خشونت بیش از حد، پرخاشگری، تغییر عادت های رفتاری، ابتلا به سردردهای عصبی و ... نام برد که می توان به کمک آنها علائم اعتیاد به اینترنت را در دیگران شناسایی کرد. برای مثال هنگامی که شما نوجوانی را برای خوردن شام صدا می زنید و ساعت ها طول می کشد تا رایانه خود را خاموش کند باید احتمال داد که این فرد به اینترنت معتاد شده است. همچنین افرادی که زمانهای طولانی و متمادی را صرف انجام بازیهای رایانه ای کنند یا در گروههای بحث اینترنتی شرکت می کنند در شمار افراد آلوده قرار می گیرند. نکته ای که باید به آن توجه جدی شود این است که این افراد درست مثل معتادان به مواد مخدر، بعد از مدتی و در صورت عدم دسترسی به کامپیوتر و اینترنت دچار بیقراری، تحریک پذیری، عصبانیت و احساس نیاز می شوند. البته شدت این علائم از فردی به فرد دیگر متفاوت است. درمان اعتیاد به اینترنت از آنجایی حائز اهمیت است که وابستگی به کامپیوتر و بی تفاوتی نسبت

به دیگران باعث عدم مسئولیت پذیری نسبت به خانواده، ازدواج، شغل و سایر مسائل می شود و به همین دلیل مشکلات کوچک و بزرگی برای خودشان به وجود می آورند که در صورت ادامه این روند، پیش بینی ها آینده ای نگران کننده را نشان می دهد.

* اعتیاد به اینترنت نشانه چیست و چه عواملی در گرایش افراد به سوی این اعتیاد نقش دارند؟

عباس محمدی اصل، دکترای جامعه شناسی و استاد دانشگاه در این خصوص معتقد است که مشکل اعتیاد اینترنتی از عوارض زندگی در دنیای متمدن است ولی با این حال این مشکل در جوامع غربی کمتر از جوامع شرقی به چشم می خورد و علت این امر این است که در جوامع غربی ارائه اینترنت به درون جامعه به همراه یک برنامه مدون و پایدار و طبق برنامه ریزی های قبلی صورت گرفته است در حالی که ورود اینترنت به سایر کشورها طبق برنامه و کنترل شده نبوده است و به همین دلیل است که دچار مشکلاتی شده اند. مورد دیگر این است که بعد از ورود اینترنت به ایران نگاه جامعه در خصوص اینترنت در کشور ما وجود ندارد و بعضی اشخاص همواره سعی در زیر سؤال بردن اینترنت می کنند و علتی هم که برای مخالفت خود می آورند این است که در اینترنت مطالب غیراخلاقی زیادی وجود دارد و این موضوع سبب انحراف جوانان می شود! در حالیکه در جهان غرب (گذشته از سایر استفاده های فرعی که هر شخصی می تواند از اینترنت داشته باشد) امروز به این نتیجه رسیده اند که آموزش یکدست می تواند استعدادها را از بین ببرد و سعی می کنند با در اختیار گذاشتن اینترنت در اختیار تمام اقشار جامعه به شکوفایی و پرورش استعدادها و جوانان و دانشجویان کشور خود کمک کنند. وی علت موفقیت بیشتر دنیای غرب را در خصوص نحوه استفاده از اینترنت وجود «برنامه ریزی منظم اجتماعی» می داند و این موضوع را یادآوری می کند که آنها می خواهند با این کار از الگوهای قدیمی آموزش خلاص شده و جامعه، محیط های علمی و فرهنگی را به سمت خلاقیت های جدید و دنیای مدرن هدایت کنند ولی به نظر می رسد یکی از علت های مهم روند رو به رشد مشکل اعتیاد اینترنتی در ایران این است که مدیریت کلان اجتماعی برنامه ریزی مناسبی برای رفع مشکلات جوانان نظیر رفع بیکاری، شرایط مناسب ادامه تحصیل و مشکلات معیشتی جوانان ننموده، برنامه ریزان اجتماعی برنامه مناسبی ارائه نکرده اند، در زمینه نحوه استفاده از اینترنت کار فرهنگی صورت نگرفته که در صورت ادامه این روند باید شاهد عوارض آسیب جدیدی باشیم که جامعه ما را تهدید می کند. این آسیب این است که نظم جهانی انسان را به سوی فردیت هدایت می کند اما سنت می خواهد که جوانان را به سمت یک اجتماع یکدست متمایل نگه دارد. این موضوع باعث بوجود آمدن مشکلات آشکار و نهان زیادی برای جوانان می شود. برای مثال جوان به علت تضادی که بین سنت و مدرنیته وجود دارد نمی تواند ارتباطات خود را با دیگران سازمان دهی کند و بنا به گفته «اریک فروم» دو مشکل پیدا می کند. یا خودش را آزار می دهد یا دیگری را. در واقع وقتی این رفتارها تبدیل به یک فرایند اجتماعی می شوند جوان می خواهد تشخیص پیدا کند، در ارتباطات اجتماعی خودش را نشان بدهد و از طرفی این راه وجود ندارد. در این فضای کشمکش بین دنیای مدرن و دنیای سنتی تنها وسیله ای که در اختیار جوانان قرار دارد یک کامپیوتر و یک مودم برای اتصال با دنیای اینترنت است. جوان وارد یک فضای مجازی می شود و در این فضا می خواهد شروع به مکالمه و تبادل افکار کند. در این صورت نکته ای که وجود دارد این است که این شخص از واقعیت دور می شود و فراموش می کند که ارتباطات مجازی و واقعی چقدر تفاوت دارند و دچار رفتار دوگانه می شود و دچار تخیلاتی می شود که اگر به خودش آزار نرساند به دیگری آزار می رساند.

* گذشته از مشکلاتی نظیر نبود امنیت شغلی، بیکاری، برنامه ریزی مناسب اجتماعی و... که هر کدام می توانند باعث گرایش هر چه بیشتر

افراد به اینترنت شود علت های روانی اعتیاد به اینترنت چیست؟

سلیمی، روانشناس در پاسخ به این سؤال می گوید: یکی از بزرگترین علت های روانی هر نوع اعتیادی فرار از مشکلات روزانه می باشد. اما موضوعی که در اینجا بایستی به آن توجه شود مشخص کردن مسئله سن، جنسیت و کاربری است که قصد استفاده از اینترنت را دارد. کاربر اینترنتی محدوده سنی و جنسیت مشخصی ندارد. این به این مفهوم است که منحصرا تمام استفاده کنندگان از اینترنت مرد یا زن نمی باشند و افراد متفاوتی از این دو جنسیت با سنین مختلف اقدام به استفاده از این تکنولوژی می کنند. برای مثال یک دانش آموز دبستانی یا دبیرستانی، یک ورزشکار، یک مادر خانه دار، یک استاد دانشگاه و... هر کدام می توانند از کاربران اینترنت باشند و هر کدام با توجه به نیازهای متفاوتی که دارند از آن استفاده کنند اما موضوعی که در حالت کلی عمومیت دارد این است که این افراد هر کدام برای خود مشکلاتی دارند که باعث آزار و اذیت آنها از درون می شود، مشکلاتی که گاه نمی توانند آنها را به راحتی با والدین، دوستان یا نزدیکان خود در میان گذاشته و بنابراین سعی می کنند اقدام به برقراری ارتباطات مجازی در محیط اینترنت نمایند. برای مثال دانش آموزی که در خانواده ای زندگی می کند که درون آن خانواده محبتی به او نمی شود، والدین او با یکدیگر اختلاف دارند و... با توجه به اطلاعاتی که درباره اینترنت از جامعه و اطرافیان خود دریافت می کند وارد این دنیای مجازی می شود، تحت تاثیر ارتباطات قرار می گیرد و بشدت مجذوب این محیط می شود.

از طرفی ارتباطاتی که بین این دانش آموز و افرادی که با آنها اقدام به برقراری ارتباط می نماید باعث بوجود این تفکر غلط در ذهن او می شود که از طریق اینترنت می تواند با تمام دنیا ارتباط سالمی برقرار کرده، از این لحظات به شادی برسد و... که همه این تفکرات در کنار هم باعث وابستگی شدید او به اینترنت می گردد. ادامه این روند در دراز مدت همانطور که قبلا به آن اشاره شد باعث بوجود آمدن نوعی آمادگی ذهنی و روحی برای ورود به اعتیاد ۳ مرحله ای و در نهایت پنهانگی او به دنیای مجازی شود. اگر بخواهیم به این مسئله فقط از نگاه فردی نگاه کنیم به این نتیجه می رسیم که تمام عوارض ناشی از این اعتیاد متوجه خود شخص خواهد شد ولی مسئله مهمتر جدا از خطراتی که سلامت اخلاقی معتاد به اینترنت را تهدید می کند این است که این شخص بعد از مدتی شروع به تبلیغ استفاده از اینترنت در بین دوستان و هم سن و سالان خود می کند، که اینکار خود می تواند باعث گسترش اعتیاد به اینترنت گردد که صحت این ادعا خبر دستگیری دختری بود که چندی پیش با استفاده از اینترنت توانسته بود ۲۰۰ دختر را ترغیب به فرار از خانه کند.

همچنین دکتر محمدرضا حسینی، جامعه شناس، با اشاره به عبارت «فرار از دنیای واقعیت» در پاسخ به این سؤال می گوید: معتادان اینترنت ترجیح می دهند با تشکیل گروه ها و برقرار کردن ارتباطات تنگاتنگ با یکدیگر به نوعی خلاهای روحی خود را برطرف کنند. این جامعه شناس می افزاید: برای دسته ای از جوان ها که اسیر اینترنت شده اند دنیای مجازی چت روم ها و بازی های اینترنتی به راحتی جایگزین افراد فامیل، دوستان، تحصیل، اشتغال و خواب می شود، به طوری که بعضی از جوانان ایرانی از ساعت ۱۰ شب تا ۴ صبح وقت خود را صرف اینترنت می کنند و به طور هفتگی ۴۰ تا ۵۰ ساعت با اینترنت هستند و از دنیای واقعی که در آن زندگی می کنند فاصله می گیرند. وی در ادامه می افزاید: نوجوانان معتاد به اینترنت صرفنظر از جنسیت، سن و مقطع تحصیلی بدون هیچ منظور و هدفی تنها برای یافتن چیزهای جدید و مهیج در این شبکه پرسه می زنند که معضلات اقتصادی، بیکاری و نبود امنیت شغلی آن را تشدید می کند.* چه خطراتی افراد مبتلا به اعتیاد اینترنتی را تهدید می کند؟

سلیمی، در پاسخ به این سؤال می گوید: میزان خطراتی که شخص را تهدید می کند بسته به سن، جنسیت و موقعیت فردی و اجتماعی

متفاوت است. از شایع ترین خطراتی که می توان به آنها اشاره کرد، خطر تشدید افسردگی، از بین رفتن خلاقیت، کاهش کیفیت روابط اجتماعی، کم خوابی، افت تحصیلی و کاری، فرار از مدرسه، طلاق (به تازگی می توان شاهد طلاق زنان و شوهران جوانی بود که در اثر ارتباطات جانبی ناشی از سوء مصرف اینترنت، اعتماد به یکدیگر را از دست داده اند و نهایتاً از همدیگر جدا شده اند)، بی اعتنایی و از بین رفتن حس مسئولیت پذیری، از دست دادن شغل، مقروض شدن و... نام برد. اصولاً کسی که اعتیاد پیدا می کند از افسردگی پنهان رنج می برد که منجر به اعتیاد می شود؛ اما اعتیاد اینترنتی خود می تواند به تنهایی باعث تشدید افسردگی شده و در مراحل بعدی پلای برای رسیدن به سایر اعتیادها گردد. مشکلی که باعث پیچیدگی اوضاع می شود این است که بیشتر کاربران اینترنت مسئله اعتیاد به اینترنت را جدی نمی گیرند و معتقدند که اعتیاد اینترنتی نوعی شایعه دولتی برای عدم استفاده جوانان از اینترنت می باشد اما مسئله این است که این اعتیاد اکنون در چندین کشور اروپایی و آسیایی به رسمیت شناخته شده و حتی مراکز ترک اعتیاد آنلاین در آن کشورها ساخته شده است. بیشتر افراد فکر می کنند که اعتیاد باید نشانه های ظاهری داشته باشد ولی فرق اعتیاد اینترنتی با سایر اعتیادها این است که اعتیاد اینترنتی در مراحل اولیه آثار جسمی به همراه ندارد ولی مشکلات روحی، اخلاقی و اجتماعی که این معضل در پی دارد به وضوح آن را به موازات دیگر موارد اعتیاد قرار می دهد. برای مثال کم خوابی های شبانه یک نوجوان دبیرستانی باعث خستگی روزانه می شود نوجوان کم کم از مدرسه غیبت می کنند و بیشتر و بیشتر به اینترنت معتاد می شوند.

همان طور که گفته شد مقروض شدن نیز یکی دیگر از خطرات شایع در این نوع اعتیاد می باشد. شخصی که به اینترنت معتاد شده است ممکن است برای تهیه مخارج اشتراک کارت اینترنت، پرداخت قبض تلفن و برق از سایر نیازهای واجب خود صرف نظر کند. برای مثال چندی پیش خانمی در خصوص اعتیاد بیش از حد فرزندش به اینترنت این گونه می گفت که فرزندش برای تهیه مخارج اشتراک کارت و پرداخت هزینه تلفن بیش از نیمی از شهریه دانشگاه خود را صرف پرداخت هزینه اینترنت کرده و از آنجایی که برای پرداخت شهریه به دانشگاه با مشکل مواجه شده تصمیم گرفته که یک ترم مرخصی تحصیلی بگیرد! حتی در نمونه دیگری پسری در خاطرات خود در یک وبلاگ نوشته بود که در یک نیمه شب سرد زمستانی بعد از تمام شدن کارت اینترنتی خود وی برای اتصال مجدد به شبکه ۵ کیلومتر رانندگی کرده است تا نهایتاً موفق به خرید یک کارت شده است!

از طرف دیگر جدید ترین خطری که این افراد در معرض آن هستند خطر گرفتاری در مبحث جرائم اینترنتی می باشد. واقعیتی که باید به آن توجه شود این است که همه افراد از اینترنت استفاده درست و منطقی نمی کنند. اعتیاد به اینترنت از آنجایی که میزان حضور افراد در اجتماع را کاهش می دهد ممکن است آنها را به سمت انجام دادن کارهایی مثل سرقت فایلها و اطلاعات شرکت ها، سرقت از شبکه های مالی و... سوق دهد که از آن به نام جرائم اینترنتی یاد می شود و همان طور که می دانید قوانین سختی از سوی جامعه جهانی برای مبارزه با جرائم اینترنتی در نظر گرفته شده است. برطبق تازه ترین تحقیقاتی که از سوی پلیس ملی آمریکا در این زمینه صورت گرفته به این موضوع اشاره شده است که از سال ۱۹۹۵ به بعد جرایم مشهود به میزان ۱۴/۲ درصد کاهش داشته است ولی برعکس آمار جرائم اینترنتی روز به روز افزایش یافته و موجب دردسرهای جدیدی شده است.

همچنین «دکتر علی فرجام» روانشناس اجتماعی، در مورد خطر اعتیاد اینترنتی می گوید: آخرین تحقیقات انجام شده در کشور نشان می دهد

که بیشتر استفاده کنندگان از اینترنت جوانان هستند و ۲۵ درصد از آنها به خاطر حضور در چت روم، ۲۸ درصد بازی های اینترنتی، ۳۰ درصد چک کردن پست الکترونیکی و ۲۵ درصد نیز مشغول جست و جو در شبکه جهانی هستند. اعتیاد به اینترنت می تواند مشکلات جدی تحصیلی و خانوادگی برای مخاطبان درست کند و اگر استفاده کنندگان از اینترنت نتوانند به مدت یک ماه دوری از اینترنت را تحمل کنند در معرض خطر اینترنتی قرار دارند و متأسفانه ما شاهد افزایش این پدیده در میان جوانان هستیم به طوری که بعضی از جوانان شب ها را تا صبح با اینترنت می گذرانند و تمام مدت صبح را خواب هستند و این مسأله عواقب زیادی را به دنبال دارد. اعتیاد به اینترنت می تواند علایم افسردگی نوجوانان را مخفی کند و تشخیص این اختلال روانی را در این گروه سنی به تعویق بیندازد. اگر جوانان به سمت این گونه اعتیادها روی بیاورند دیگر به سمت کار و خلاقیت نمی روند و به جای اینکه از اینترنت برای بالا بردن اطلاعات خود استفاده کنند دچار مسائل حاشیه ای می شوند.

* عوارض فیزیکی ناشی از اعتیاد به اینترنت چیست؟

دکتر «ارسلان لطفی» در مورد عوارض طولانی مدت کار با رایانه می گوید: از عوارض کار طولانی مدت با رایانه می توان به مشکلات بینایی، عوارض مفصلی و عضلانی، مشکلات پوستی، استرس و مشکلات عصبی اشاره کرد. کار با رایانه بخصوص اینترنت که مستلزم صرف وقت بیشتری است مشکلات زیادی را برای بینایی انسان به وجود می آورد که از جمله آنها می توان به درد، سرخی و سوزش چشم، و سردرد اشاره کرد. چشم های انسان عادت دارند تا بسیار راحت بر روی اشیای دور و نزدیک متمرکز شوند به همین دلیل احتمال خستگی ماهیچه چشمی که بر روی صفحه مانیتور متمرکز شده اند زیاد است. لطفی در ادامه می افزاید: از دیگر عوارض کار با رایانه، دردهای عضلانی و درد مچ دست و بازوها است، درد گردن و کمر درد نیز در درازمدت باعث خمیدگی پشت می شود و این عمل باعث وارد شدن فشار زیاد در طولانی مدت بر روی ماهیچه ها و تاندون های فرد می شود و در نهایت می تواند به مشکلات عضلانی و مفصلی نیز منجر شود. وی در مورد مشکلات پوستی نیز اظهار می دارد: ولتاژ زیاد لامپ تصویر باعث تولید میدان الکترواستاتیک و بارهای الکتریکی مثبت در سطح خارجی صفحه نمایش می شود، در میدان بین بارهای مثبت و صورت اپراتور گرد و خاک و ذرات در تمامی جهات حرکت می کنند و افراد مدام از حساسیت های پوستی شکایت دارند، وجود بارهای مثبت در این میدان در کسانی که حساسیت پوستی دارند باعث خشک شدن پوست دست و صورت و ترک خوردن آن می شود. این متخصص می گوید: بدنه رایانه ها و نمایشگرها بر اثر گرم شدن، بوی مخصوصی از خود متصاعد می کنند از جمله این بوها گاز دیوکسن است که توسط بدنه رایانه ها تولید می شود و این مواد به عنوان مواد ضد حریق در بدنه این نمایشگرها به کار می روند و گاز ازن به هنگام کار چاپگر لیزری تولید می شود که به بافت مخاطی بینی، چشم و گلو آسیب می رساند.

* با وجود تمامی مطالبی که تاکنون بیان شده چگونه می توان با اعتیاد اینترنتی مقابله کرد؟

دکتر محمدی اصل، استاد دانشگاه در پاسخ به این سؤال می گوید: اعتیاد اینترنتی به عنوان یک آسیب اجتماعی، ممکن است هیچ گاه به طور کامل ریشه کن نشود، اما با تدبیر، اندیشه و برنامه ریزی مناسب توسط افراد آگاه حداقل می توان آن را به کنترل درآورد. در این راستا تلاش ما بر این است تا با ارتقاء سطح آگاهی اقبال مختلف جامعه پیشگیری از اعتیاد اینترنتی را ترویج دهیم. از زمان شیوع بیماری «اعتیاد اینترنتی» روشهای غلطی برای مقابله با این پدیده مورد استفاده قرار گرفته است. برای مثال خانواده ها و سیاستمداران سعی کرده اند با فروختن کامپیوترها و بستن کافی نت ها (در برخی از کشورهای آسیایی) از گسترش و شیوع این پدیده در میان جوانان جلوگیری کنند ولی مطالعات نشان

داده است که این تاکتیک ها نمی تواند مانع از گسترش این نوع اعتیاد شده و خانواده ها و سیاستمداران باید اعتیاد اینترنتی را به رسمیت بشناسند. از سوی دیگر حتی شاهد هستیم که در بعضی از برنامه ها و سریال هایی که از تلویزیون پخش می شود تصویر و تعریف غلطی از اینترنت ارائه می شود. در حالی که اینترنت اصلاً چیز مخربی نیست. ایراد از نحوه استفاده ما و عدم برنامه ریزی مسئولان برای آن است. ما به خاطر اینکه ضعف های خودمان را نادیده بگیریم نباید بگوییم اینترنت بد است. در واقع اکثر جوانان در عصر حاضر دچار یک اضطراب هستند و به دنبال نقش خود در محیط پیرامون خود هستند. آنچه که مسلم است این است که سیستم مدیریت اجتماعی باید به حمایت بیشتری از جوانان پردازد و با آنها مقابله به مثل نکند و سعی کند در صورت بروز خطایی در استفاده از اینترنت از طریق مبادی قانونی با جوانان برخورد کند. چرا که آنها قربانی فقدان برنامه ریزی مناسب بوده اند در غیر این صورت برخورد قانونی و... باعث به وجود آمدن واکنش های سنگینی تری از سوی جوانان می شود. آنچه که مسلم است این است که داشتن برنامه فرهنگی، اجتماعی و آموزشی مناسب، ساخت برنامه های آموزنده جهت دار (به سوی افزایش آگاهی نه نفی اصل موضوع) و تبلیغات آموزشی در اماکن عمومی از مطمئن ترین و کم هزینه ترین راه های مناسب و شناخته شده می باشد. برای مثال بهتر است به جای اینکه تمام بیلبوردهای نصب شده در داخل شهر، میدان شهر و حتی متروها را با تبلیغات لوازم خانگی و... اشغال کنیم از تعدادی از آنها برای تبلیغات آموزشی استفاده کنیم.

محمد صادق امینی

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=216455>

اعتیاد اینترنتی و راههای پیشگیری از آن

ساعت یازده و نیم شب است. بسیار خسته است، طوری که چشمانش باز نمی شود. از همان اول صبح فردا کلی کار دارد، اما مگر می تواند بدون چك کردن ایمیل هایش بخوابد؟ پای رایانه اش می نشیند و به اینترنت وصل

می شود. با خود می گوید فقط نیم ساعت، بعد می خوابم. چند ایمیل چک می کند و چند تا هم جواب می دهد.

دو سه نفر از دوستانش آن لاین هستند. شروع به صحبت با آنها می کند. همزمان مشغول خواندن خبرهای روز در سایت های گوناگون است. ناگهان به طور تصادفی چشمش به گوشه پایین سمت چپ مانیتور می افتد و

ساعت سیستم را می بیند. ساعت دو و نیم بامداد است و او هنوز بیدار است. تا به حال این اتفاق برای شما افتاده است؟ اگر پاسخ مثبت است، می توان گفت که علایم يك بیماری اینترنتی در شما به چشم می خورد. هنگامی که مرور کردن وب، ایمیل زدن، بازی، خرید، دریافت موسیقی و چت کردن با کار یا زندگی اجتماعی يك فرد تداخل ایجاد می کند، زمانی است که مشکل آغاز شده است. روانشناسان و محققان در نقاط گوناگون جهان در تلا شند کاری کنند که افراد تنها تا زمانی پشت رایانه هایشان به سر ببرند که مشکلی برای آنها پیش نیارد. آزمایش عدم اعتیاد به اینترنت مطابق تحقیقات جدیدی که در دانشگاه فلوریدا انجام گرفته است برای آزمایش اعتیاد به اینترنت باید پنج مورد زیر را بررسی کرد:

۱) گذراندن زمان بیش از حد مورد نظر در اینترنت

۲) غفلت از سایر مسوولیت ها

۳) يك ناسازگاری مهم در روابط به علت استفاده از اینترنت

۴) اشتیاق برای حضور در شبکه

۵) تفکر بیش از حد در مورد اینترنت در زمان های حاضر نبودن روی شبکه. تحقیقاتی که در میان استفاده کنندگان اینترنت انجام شده بیانگر این مطلب است که از میان معتادان اینترنتی، بیش از ۵۷ درصد از چت روم ها (اتاق های گفت وگو) استفاده می کنند.

افرادی که از چت روم ها استفاده می کنند بیشتر وقت خود را صرف گپ زدن و بحث های جنسی می کنند. اعتیاد به اینترنت از سال ۱۹۹۵ مطرح شد و در سال ۱۹۹۶ توسعه یافت و از آن پس مراکز درمانی از این اختلال به عنوان يك اختلال روانی یاد می کنند. روانشناسان می گویند: اعتیاد به اینترنت يك اختلال جدی در عملکرد افراد محسوب می شود که می تواند تاثیرات مخربی در روابط اجتماعی آنها بگذارد.

براساس نتایج تحقیقات انجام شده، تفاوتی در میزان استفاده زنان و مردان از اینترنت وجود ندارد. تحقیقات نشان می دهد مردان، اینترنت را به دلیل امکانی که برای تجربه راه های تازه برای انجام امور متعدد به آنها می دهد، ارزش گذاری می کنند. مردان بیشتر تمایل دارند از اینترنت برای به دست آوردن انواع و اقسام اطلاعات استفاده کنند. نتایج مسابقات ورزشی، وضع آب و هوا، اخبار، کاربایی و رتبه بندی اجناس و خدمات، مورد علاقه مردان هستند. مردان همچنین از اینترنت برای سرگرمی، شنیدن موسیقی، جمع آوری اطلاعات پیرامون دل مشغولی های شخصی یا عضویت در گروه های ورزشی استفاده می کنند.

در مقابل، زنان اینترنت را به دلیل فرصت هایی که برای حفظ و توسعه روابط انسانی به آنها می دهد، دوست دارند. زنان در اینترنت بیشتر سراغ ایمیل می روند، مطالب مربوط به سلامت و بهداشت را جست و جو می کنند، از نقشه های مسیرباز استفاده می کنند و موضوعات دینی را

مطالعه می کنند. تحقیقات بالینی به طور عمده بر موادی از قبیل دارو و الکل تمرکز دارند. گزارش ها حاکی است که معتادان به اینترنت روش های مشابه افراد معتاد به دارو و الکل و قمار دارند و این اعتیاد پیامدهای اجتماعی و شغلی زیادی را برایشان به دنبال دارد. پژوهشگران دریافته اند که هر چه افراد، وقت بیشتری را به استفاده از اینترنت اختصاص دهند، میزان روابط خانوادگی و نیز اندازه حوزه های زندگی اجتماعی و واقعی آنها بیشتر کاهش می یابد. همچنین به مرور زمان، افزایش استفاده از اینترنت با فراوان تر شدن احساس تنهایی و افسردگی همراه خواهد بود.

در صورت بروز علائم اعتیاد، منع کامل دسترسی به اینترنت نیاز نیست بلکه ایجاد ساختاری که به کاهش دسترسی تا مرز اعتدال منجر شود می تواند مفید واقع شود. برای نشان دادن مدت زمان اتصال و نصب، يك كپی از دستورالعمل فوق الذکر در اتاق فرزندتان برای اینکه به آن وفادار بماند، می تواند مفید باشد. به ازای کاهش اتصال به شبکه برای او پاداشی در نظر گرفته و او را تشویق کنید. تهیه فهرستی از فعالیت های جایگزین مفید است. این فعالیت ها باید برای او جذاب باشند. در صورتی که نیاز به متخصص احساس می شود، می توانید از مشاوران مدرسه یا مراکز درمانی کمک بگیرید.

منبع : روزنامه ابرار

<http://vista.ir/?view=article&id=258561>

اعتیاد اینترنتی؛ علل و پیامدهای آن

• مقدمه:

استفاده از اینترنت، یکی از جلوه های آشکار دنیای مدرن و ابزاری مهم برای آموزش نسل نو به شمار می آید. اینترنت در همه جا حضور دارد؛ در خانه، در مدرسه، و حتی در مراکز خرید. طبق برآورد صورت گرفته، در سال ۱۹۸۱، ۶۶ میلیون نفر از مردم آمریکا به اینترنت دسترسی داشته اند که در سال ۱۹۹۹ شمار آنها به ۸۳ میلیون رسیده است (Biggs, ۲۰۰۰: ۱). بیشترین کاربران

اینترنت جوانان هستند. نتایج تحقیقات انجام شده در ایالات متحده نشانگر آن است که استفاده از اینترنت در میان جوانان، بیش از هر گروه سنی دیگری است (۵: ۲۰۰۰، Bullen and Harre). کودکان نیز به عنوان گروه سنی متفاوت، در شمار روبه فزونی کاربران اینترنت قرار میگیرند. در سال ۲۰۰۵، بیش از ۷۷ میلیون کودک وارد فضای سایبر شده‌اند (غمامی، ۱۳۸۴: ۴۵).

دفتر مطالعه و توسعه رسانه ها در مقاله ای به قلم سعید معیدفر، کرم

حبیب پور گنابی و احمد گنجیمی به بررسی این مورد پرداخته است :

همزمان با دسترسی گسترده افراد به اینترنت، شاهد نوع جدیدی از اعتیاد یعنی «اعتیاد اینترنتی» نیز هستیم که مسئله خاص عصر اطلاعات است. همانند تمامی انواع دیگر اعتیاد، اعتیاد به اینترنت نیز با علائمی همراه است همچون، اضطراب، افسردگی، کج خلقی، بی‌قراری، تفکرات وسواسی و یا خیالبافی راجع به اینترنت. از طرفی، در عین حال که روابط این افراد (به ویژه کودکان و نوجوانان) در جهان مجازی افزایش می‌یابد، در مقابل از دامنه روابط آنان در جهان واقعی کاسته می‌شود. ضمن آنکه، احتمال لطمه دیدن عملکرد آموزش نیز وجود دارد. (Samson and Keen, ۲۰۰۵: ۲).

حجم رو به رشدی از تحقیقات صورت گرفته پیرامون اعتیاد اینترنتی، حکایت از آن دارد که اختلال اعتیاد اینترنتی نوعی اختلال روانشناختی - اجتماعی است که از مشخصه‌های آن، تحمل، علائم کناره‌گیری، اختلالات عاطفی، و ازهم‌گسیختگی روابط اجتماعی است..

به هر حال، پدیده اعتیاد اینترنتی، همزمان با افزایش دسترسی روزانه مردم به منابع آنلاین شایع‌تر می‌شود. وب، اطلاع‌دهنده، مفید، دارای منابع غنی و سرگرم‌کننده است. اما برای بسیاری از مردمی که به آن معتادند، این منافع، در حال تبدیل شدن به آسیبها و ناپهنجاریهای روانی و رفتاری است (۱: Ferris, ۲۰۰۲). مطالعات نشان داده است که ۱۴ درصد از کاربران اینترنت، دچار علائم رفتارهای وسواسی، حالت روان‌شیدایی، افسردگی و جز این‌ها هستند (۱: Zahniser, ۲۰۰۰).

اعتیاد اینترنتی، انسانها را به افرادی رها شده تبدیل کرده و بر روابط اجتماعی آنها تأثیر می‌گذارد. بهره‌وری و بازده کاری کاربران اینترنت، در نتیجه استفاده بیش از حد از اینترنت، پایین می‌آید. آنان با تأخیر به محل کار می‌روند و دچار کم‌کاری می‌شوند. عدم‌تحرك جسمی و چاقی به همراه علائمی چون درد کمر، پشت و ماهیچه، از دیگر پیامدهای این مسئله‌اند. این کاربران حتی در صورت کناره‌گیری از اینترنت، دچار علائم اختلال می‌شوند (۱: Seth, ۲۰۰۳).

این مقاله ضمن ارائه تعاریفی از اعتیاد اینترنتی، درباره علائم و شاخصهای آن، تاریخچه و انواع آن، مطالبی را مطرح ساخته و سپس درصدد پاسخگویی به این سوالات است که ۱. آیا پدیده استفاده اعتیادی از اینترنت وجود دارد؟ ۲. استفاده اعتیادآمیز از اینترنت چه پیامدهایی برای افراد (به ویژه کودکان و نوجوانان) در حیطه های مختلف اجتماعی، فرهنگی و آموزشی دارد؟ ۳. عوامل موثر بر اعتیاد اینترنتی کدام است؟

• اعتیاد اینترنتی: وجود یا عدم؟

واژه‌های استفاده «طبیعی» و استفاده «اعتیادآور» از اینترنت واژه‌هایی هستند که هنوز هم در میان محققان مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. البته از آنجا که تحقیق در زمینه اعتیاد اینترنتی هنوز مراحل آغازین خود را طی می‌کند، به همین خاطر، شاهد تفسیرهای متفاوتی از استفاده اعتیادی اینترنت، اهمیت و شرایط آن هستیم (Lim and et al., ۲۰۰۴:۲).

امروزه روانشناسان حتی مطمئن نیستند که اسم این پدیده را چه بگذارند. برخی از آنها ترجیح می‌دهند به جای واژه «اعتیاد به اینترنت»، از واژه «اعتیاد به کامپیوتر» استفاده کنند. چراکه هستند افراد زیادی که ساعتها با کامپیوتر کار کرده و به آن وابسته‌اند، اما اصلاً، به اینترنت حتی فکر نمی‌کنند (Suler, ۲۰۰۵: ۱). حتی بسیاری از روانشناسان در این مسئله تردید دارند که آیا واژه «اعتیاد» برای توصیف زمانی که مردم وقت زیادی را صرف استفاده از اینترنت می‌کنند، واژه مناسبی است.

کیلز بر این باور است که «گمراه کننده به نظر می‌رسد که یک سری رفتارها را تنها به این خاطر که مردم می‌گویند به دفعات بسیار آنها را انجام می‌دهند، رفتار اعتیادی بنامیم» (DeAngelis, ۲۰۰۰:۱)

پیرامون وجود یا عدم وجود پدیده اعتیاد اینترنتی، اختلاف عقیده زیادی وجود دارد. تا آنجا که عده‌ای معتقدند اینترنت تنها در صورتی اعتیادآور خواهد بود که زندگی فرد و اطرافیان را مختل کند. برخی دیگر نیز اظهار می‌دارند که اصلاً چیزی به عنوان اختلال اعتیاد اینترنتی وجود ندارد. این گروه معتقدند که لذتی که به‌خاطر استفاده از کامپیوتر به فرد دست می‌دهد، به هیچ وجه قابل مقایسه با لذت حاصل از مصرف کوکائین و یا هر نوع ماده مخدر دیگری نیست (Ferris, ۲۰۰۲:۱). همچنین، عده‌ای از کارشناسان معتقدند اینترنت بر زندگی افرادی تأثیر می‌گذارد که استفاده وسیعی از آن می‌کنند، حال آیا می‌توان این روند را اعتیادآور دانست یا خیر؟ (Duran, ۲۰۰۲, ۱). برخی مردم هم معتقدند که اینترنت فقط یک ابزار بی‌ضرر و دوست داشتنی برای جمع‌آوری اطلاعات، پیدا کردن دوستان جدید، و گذران وقت است.

طبق نظرسنجی‌های به‌عمل آمده از مردم کشور آمریکا، عده‌ای از مردم معتقد بودند که احتمال بروز پدیده اعتیاد به اینترنت واقعاً وجود دارد. عده‌ای هم اذعان داشته‌اند که این فقط یک شوخی است. یکی از پاسخگویان نیز گفته است که چیزی مانند اختلال اعتیاد اینترنتی وجود ندارد. این پاسخگو معتقد بوده است که بسیاری از فعالیت‌هایی که در زندگی‌اش انجام می‌دهد، لذت‌بخش‌اند و این دلیلی بر اعتیاد به آنها نیست. وی ادامه می‌دهد که «شاید کامپیوتر تنها یک ابزار تعامل‌بخش در جهانی باشد که مردم آن به شدت ایزوله هستند. کامپیوتر شئ ساکت و خیلی خوبی است». یکی از پاسخگویان دیگر اظهار داشته است که شاید هم یک چنین اختلال‌هایی وجود داشته باشد، اما تمامی آنها ممکن است بد نباشند. وی می‌گوید: «... شخص ممکن است ساعاتی طولانی از وقت خود را صرف اینترنت کند، همان کاری که من می‌کنم، و دلیلش هم این است که من نهایتاً پس از تلاش بسیار، منبع «بی‌پایان» اطلاعات را یافته‌ام. هیچ مفردی برای خروج از این کتاب مرجع وجود ندارد و اگر هم من به چیزی معتاد شده‌ام، آن چیز، دانش است ... آیا همه ما معتاد به چیزی نیستیم که ما را نسبت به زندگی علاقه‌مند کند؟»

افرادی دیگر همچون یونگ و سایر روانشناسان معتقدند که زیاده‌روی در استفاده از اینترنت، می‌تواند برای سلامت فکری و فیزیکی شخص خطرناک باشد. اعتیاد به اینترنت، کارکرد انطباقی شخص را مختل می‌کند. اگر شخصی به اینترنت معتاد شود، کارکردهای وی غیرانطباقی می‌شوند.

به‌عنوان مثال نیویورک تایمز در مقاله‌ای که اواخر آگوست سال ۱۹۹۷ راجع به اختلال اعتیاد اینترنتی منتشر کرد، به داستانهای واقعی از افرادی

اشاره کرده است که فکر می‌کردند دچار اعتیاد شده‌اند. به عنوان نمونه، در یکی از داستانها، به زنی ساکن شمال غربی پسفیک اشاره می‌کند که به‌خاطر استفاده مفرط از کامپیوتر و صرف وقت زیاد برای این کار، شوهرش او را طلاق داده بود. ظاهراً وسواس شدید این زن نسبت به اینترنت موجب شده بود که فراموش کند که می‌بایست برای بچه‌هایش غذا بپزد، آنها را به ملاقات دکترشان ببرد، و یا سوخت کافی برای گرمای خانه تهیه کند. همچنین در این روزنامه داستانی از پسر بچه هفده ساله‌ای از شهر تگزاس نقل می‌شود که دچار علائم کناره‌گیری ناشی از استفاده مفرط اینترنت شده بود. زمانی که این پسر بچه را به مرکز توانبخشی الکلیها و معتادان بردند، بدنش به شدت رعشه داشت و میز و صندلی اتاق را به اطراف پرت می‌کرد.

از این‌گونه مثالها چنین بر می‌آید که اختلال اعتیاد اینترنتی در واقع وجود دارد. اما سوالی که مطرح است، این است که مقصر اصلی کیست؟ آیا مقصر کسی است که در هر گونه فعالیت آن‌لاین - از تحقیق تا چت و موج سواری صرف در نت - شرکت می‌کند؟ یکی از مسایل محوری کنونی که تمامی انواع اعتیادها با آن مواجهند، پارلمان است. یعنی اینکه آیا پارلمانها به عنوان مسئول اصلی عرضه این محصولات اعتیادآور باید مسئولیت حل مشکلات را بپذیرند؟

کمپانی لاوا مایند تولیدکننده انواع بازیهای کامپیوتری، از یکی از مشتریان که جمله‌ای را برای این کمپانی از روی سایت نوشته بود، نقل می‌کند. این مشتری گفته بود: «چرا این لعنتی اینقدر اعتیادآور است؟»

پرسش دیگری نیز مطرح است. آیا برنامه‌سازان و ارائه‌کنندگان خدمات آن‌لاین، مسئول میزان استفاده مردم از محصولاتشان هستند؟ در پاسخ به این سوالها ابتدا باید گفت استفاده فراوان از اینترنت، در همه موارد؛ به معنای اعتیاد به آن نیست. برنامه‌سازان و ارائه‌کنندگان خدمات آن‌لاین فقط باید مراقب باشند ضمن حفظ قدرت رقابتی‌شان، محصولات مناسب را تولید کرده و خدمات را به بهترین شیوه به عموم مردم عرضه کنند. در قبال خودشان مسئولیت‌پذیر باشند و «بدانند که چه موقع بگویند کی». البته لازم است کسانی که زمینه و استعداد اعتیاد به اینترنت را در خود می‌بینند، پیش از ایجاد مشکل، با پیش گرفتن روش اعتدال از بروز آن جلوگیری کنند. (Oliver, ۲۰۰۳a: ۱-۳).

• اعتیاد اینترنتی: جستاری در معنا

اعتیاد اینترنتی به گستره وسیعی از مشکلات رفتاری و کنترل انگیزه استفاده از اینترنت اشاره دارد (Yacet, ۲۰۰۱: ۱). اعتیاد اینترنتی به‌عنوان یک رفتار وسواسی، یا آرزوی برقراری پیوند، یا شاید حتی نمودی از انتقال و یا بازتاب روابط ابژه، و یا رفع نیاز قلمداد می‌شود (Fenichel, ۲۰۰۳: ۱). هولمز در تعریف خود از اعتیاد اینترنتی، به تعریف استفاده طبیعی و معمولی اینترنت پرداخته و می‌گوید که هر گاه میزان استفاده از اینترنت به کمتر از ۱۹ ساعت در هفته برسد، در آن صورت می‌گوییم که فرد به شکل طبیعی از اینترنت استفاده می‌کند. بنابراین، از نظر هولمز، فردی که بیش از ۱۹ ساعت در هفته از اینترنت استفاده می‌کند، معتاد به اینترنت است.

یونگ نیز اشاره می‌کند که فرد معتاد کسی است که حداقل ۳۸ ساعت در هفته و یا ۸ ساعت در روز، وقت خود را صرف استفاده از اینترنت می‌کند. متخصصان در زمینه آسیب‌شناسی، محدودترین تعریف را برای طبقه‌بندی استفاده از اینترنت ارائه می‌دهند. به‌طوری که چنانچه فرد در هفته ۲ تا ۳ ساعت از اینترنت استفاده کند، یک کاربر معمولی، و چنانچه میزان استفاده وی از اینترنت به ۵/۸ ساعت و یا بیشتر برسد، کاربری است که باید مورد بررسیهای آسیب‌شناسانه قرار گیرد. (Lim and et al., ۲۰۰۴: ۲).

گولدبرگ معتقد است که اعتیاد اینترنتی عبارت است از استفاده بیمارگونه و وسواسی از اینترنت، که معیارهایی همچون تحمل و علائم کناره‌گیری، از شاخصه‌های آن هستند (Lim and et al., ۲۰۰۴:۱).

به‌طور خلاصه، مرور بر ادبیات نظری و تجربی پیرامون اعتیاد اینترنتی، نشانگر آن است که اعتیاد اینترنتی پدیده‌ای است که از سه ویژگی برخوردار است:

(۱) اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی وسواسی است که برخی ویژگیهای آن مشابه شرایط آسیب‌شناسانه است. در واقع، زمانی می‌توان گفت که فرد دچار اعتیاد به اینترنت شده است که دارای علائم خستگی زودرس، تنهایی، افسردگی و غیره باشند. افرادی همچون اورزاک و یونگ به چنین تعریفی از اعتیاد اینترنتی اعتقاد دارند. روشهای درمان این نوع اعتیاد نیز، رفتار درمانی شناختی و تقویت درمانی انگیزش است.

(۲) اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی است. از این دیدگاه زمینه تحقیقی جدیدی تحت عنوان «روان درمانی اینترنتی» ظهور کرده است. این دیدگاه، معتادان اینترنت را به‌عنوان بیمار می‌بیند. روش درمان این نوع اعتیاد نیز، تشکیل گروههای خبری و گروههای بحث است. در این شکل از درمان، اعضای اختلالات روانی مرتبط به هم، نقش یک گروه حمایتی را بازی کرده و با ارائه پیشنهادات آنلاین و روشهای برخورد با آن، از شدت اعتیاد اینترنتی می‌کاهند. افرادی چون استن، هانگ و آلسی به چنین دیدگاهی اعتقاد دارند.

(۳) اعتیاد اینترنتی نوعی مشکل رفتاری است. دلیل این مسئله نیز، وجود یک رابطه قوی بین اعتیاد اینترنتی و وابستگی شیمیایی است. مطالعات نشان داده‌اند که افرادی که مشکلات وابستگی شیمیایی دارند، در هفته وقت بیشتری را صرف اینترنت می‌کنند، تا کاربران «وابسته غیرشیمیایی». از معتقدان چنین نگاهی، میتوان به شرر قابل اشاره کرد (Lim and et al., ۲۰۰۴: ۲).

انجمن روانپزشکی آمریکا برای شناخت اعتیاد اینترنتی و افرادی که به استفاده مفرط از اینترنت معتادند، معیارهایی را مشخص کرده است که طبق آن، چنانچه بخواهیم فردی را معتاد به اینترنت بنامیم، باید حداقل سه مورد از معیارهای هفتگانه زیر، در طول یک دوره ۱۲ ماهه (یک ساله) در وی دیده شود.

معیارهای پیشنهادی این انجمن شامل ۷ مورد به شرح زیر است:

(۱) تحمل: این معیار به معنای صرف زمان بیشتری برای اینترنت به منظور رسیدن به رضایت است. در این شرایط با وجود صرف همان میزان وقت، میزان رضایتمندی کاربر کمتر است و نیاز به زمان بیشتری دارد تا به همان درجه از رضایت قبلی برسد.

(۲) وجود دو یا چند علامت کناره‌گیری در طی دو روز در ماه که بعد از کاهش و یا ترک مداوم استفاده از اینترنت حاصل می‌شود. این مسئله باید موجب بروز دردها و رنجها و یا اختلالاتی در عملکرد اجتماعی، فردی و یا آموزش شود.

(۳) از اینترنت به منظور تخفیف و یا اجتناب از علائم کناره‌گیری استفاده می‌شود.

(۴) از اینترنت، اغلب در دوره‌های زمانی پیش از آنچه که در ابتدا مدنظر بود، استفاده می‌شود.

(۵) حجم قابل توجهی از وقت صرف فعالیتهای مربوط به کاربری اینترنتی (برای مثال، کتابهای اینترنتی، جست‌وجوی بروزرهای جدید وب، جست‌وجوی فروشندگان اینترنتی و جز اینها) می‌شود.

(۶) به‌خاطر استفاده از اینترنت، از فعالیتهای مهم اجتماعی، شغلی و یا تفریحی دست کشیده و یا کاسته می‌شود.

(۷) فرد به دلیل استفاده مفرط از اینترنت، خطر فقدان روابط مهم، شغل، و فرصتهای آموزشی و شغلی را می‌پذیرد. تحقیقاتی هم که اخیراً راجع به اعتیاد اینترنتی صورت گرفته‌اند، چندین معیار را برای اعتیاد به اینترنت و بازشناسی آن برشمرده‌اند. سه مورد از این معیارهای مهم عبارتند از:

- (۱) موقعی که شخص سعی می‌کند تا از اینترنت خارج شود، احساس بی‌قراری و بدخلقی می‌کند.
- (۲) از اینترنت، برای فرار از مشکلات و یا کاستن از احساس یأس و ناامیدی، گناه، اضطراب و یا افسردگی استفاده می‌شود.
- (۳) کاربر اینترنت در مورد میزان و وسعت استفاده خود از اینترنت، به اعضای خانواده و یا دوستانش دروغ گفته و آن را کتمان می‌کند. و نهایتاً، شخص با وجود هزینه بالای استفاده از اینترنت، مکرراً از آن استفاده می‌کند (Oliver, ۲۰۰۳b: ۱-۲).

• علائم اعتیاد اینترنتی:

مانند تمامی انواع دیگر اعتیادها، اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی - اجتماعی با مشخصه‌هایی چون تحمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمانهای اولیه استفاده)، علائم کناره‌گیری (به‌ویژه رعشه و ارتعاش، اضطراب، بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی)، و ازهم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی به لحاظ کمی یا کیفی) است.

علائم اختلال اعتیاد اینترنتی عبارتند از:

مشکلات میان فردی و یا مشکلات در هنگام کار یا مطالعه، نادیده گرفتن مسئولیتهای مربوط به دوستان، خانواده، کار و یا مسئولیتهای فردی، کناره‌گیری پس از دست کشیدن از اینترنت، کج خلقی هنگام تلاش برای دست کشیدن از اینترنت، آن‌لاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی شده، دروغ گفتن یا مخفی نگهداشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان یا خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت فیزیکی، بی‌توجهی به سلامت شخصی و بی‌خوابی یا کم‌خوابی و یا تغییر در الگوی خواب به منظور گذران وقت در اینترنت. از طرفی، افراد در صورت استفاده از اینترنت، نه تنها رفتارهایی متفاوت با الگوهای رایج در جامعه از خود نشان می‌دهند، بلکه نوع تفکرشان نیز با اکثریت افراد جامعه متفاوت می‌شود. این افراد اندیشه‌های وسواسی راجع به اینترنت دارند، کنترل‌چندانی بر وسواس و انگیزه‌های اینترنتی‌شان نداشته و حتی فکر می‌کنند اینترنت تنها دوست آنهاست. همچنین، این‌گونه افراد فکر می‌کنند که اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خود و جهان اطراف دارند (Pinnelli, ۲۰۰۲: ۱۲۶۲).

روانشناس انگلیسی به نام مارک گریفیث با مقایسه نمونه‌های بالینی و به کمک تعاریف تثبیت شده و مشخص اعتیاد، به بررسی شاخصه‌های پدیده اعتیاد اینترنتی می‌پردازد. گریفیث برای تعیین علائم اعتیاد اینترنتی، از یک تعریف نسبتاً سنتی اعتیاد استفاده می‌کند که برحسب آن:

اعتیاد از مشخصه‌های زیر برخوردار است:

- (۱) برجستگی: استمرار در یک فعالیت خاص یا ماده مخدر مورد نظر، مهمترین فعالیت در زندگی شخصی است.
- (۲) تغییر روحیه و خلق‌وخو: احساس نشنگی، کرختی و آرامی.
- (۳) تحمل: افزایش حجم فعالیت یا ماده مخدر در طی زمان به منظور تولید همان میزان رضایت.

- (۴) علائم کناره‌گیری: احساس بدخلقی و کج خلقی، زمانی که فعالیت یا استفاده از ماده مخدر ترک می‌شود.
- (۵) تضاد و کشمکش: تضادهای میان فردی به دلیل انجام فعالیت مورد نظر و یا استفاده از ماده مخدر، و تضادهای درونی فرد.
- (۶) عود یا بازگشت: گرایش به بازگشت دوباره به الگوی استفاده آسیب شناسانه قبلی. در مورد شدیدترین الگوهای مصرف، این بازگشت ممکن است حتی بعد از سالها کنترل و پرهیز، به سرعت اتفاق بیفتد (Ibid: ۱۲۶۳).
- سامسون و کین بر این باورند که فرد معتاد به اینترنت دارای علائم زیر است:
- (۱) در حین آنلاین بودن، زمان را از دست می‌دهد.
 - (۲) ساعات ضروری خواب را صرف آنلاین بودن می‌کند.
 - (۳) موقعی که زمان آنلاین بودن تمام یا قطع شود، عصبانی می‌شود.
 - (۴) چنانچه به وی اجازه دسترسی به اینترنت داده نشود، کج خلقی می‌کند.
 - (۵) زمانی را که باید تکلیف درسی یا کاری انجام دهد، صرف آنلاین بودن می‌کند.
 - (۶) ترجیح می‌دهد آنلاین شود تا اینکه با دوستان یا خانواده باشد.
 - (۷) از محدودیت زمانی که برای وی جهت استفاده از اینترنت تعیین شده است، سرپیچی می‌کند.
 - (۸) به دیگران راجع به اینکه چه مدت آنلاین بوده است، دروغ می‌گوید.
 - (۹) روابط جدیدی با کسانی که هنگام آنلاین بودن ملاقات کرده است، تشکیل می‌دهد.
 - (۱۰) خسته‌تر و کج خلق‌تر از زمانی می‌شود که اینترنت جزئی از زندگی وی نبود.
 - (۱۱) موقعی که از کامپیوتر دور است، ظاهراً ذهن خود را مشغول نوع فعالیتهای مورد نظر در آنلاین شدن بعدی می‌کند.
 - (۱۲) استفاده وی از اینترنت باعث شده است که از سایر فعالیتهایی که قبلاً برای او لذت بخش بودند، دست بکشد.
 - (۱۳) موقعی که آنلاین نباشد، احساس خستگی، بدخلقی و افسردگی می‌کند. حالت بدخلقی وی موقعی بهبود می‌یابد که دوباره آنلاین شود (Samson and Keen, ۲۰۰۵: ۱).
- جهت سنجش اعتیاد به اینترنت، سوالات زیر نیز نمایی از علائم وجود آن در کاربران هستند که می‌توان از آنها به عنوان علائم اعتیاد به اینترنت استفاده کرد:
- (۱) آیا احساس می‌کنید که نسبت به اینترنت اشتغال ذهنی دارید؟ (یعنی به فعالیت آنلاین قبلی‌تان فکر می‌کنید یا اینکه انتظار جلسه آنلاین بعدی را می‌کشید)
 - (۲) آیا احساس می‌کنید که برای اینکه به مطلوبیت لازم اینترنت برسید، لازم است وقت بیشتری را صرف آن کنید؟
 - (۳) آیا بارها تلاشهای ناموفقی در کنترل و یا قطع کردن استفاده‌تان از اینترنت داشته‌اید؟
 - (۴) آیا موقعی که سعی می‌کنید از اینترنت دست بکشید و یا در کل از آن استفاده نکنید، احساس ناآرامی، افسردگی و کج خلقی به شما دست می‌دهد؟

۵) آیا بیش از زمانی که در ابتدا قصد داشتید، آنلاین می‌مانید؟

۶) آیا احساس می‌کنید به‌خاطر استفاده از اینترنت، دارید روابط اجتماعی مهم و یا فرصت‌های شغلی و آموزشی را از دست می‌دهید؟

۷) آیا به اعضای خانواده، درمانگرها و دیگران راجع به میزان استفاده‌تان از اینترنت دروغ می‌گویید؟

۸) آیا از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای فرار از مشکلات و یا رهایی از احساس یأس و ناامیدی، اضطراب و افسردگی استفاده می‌کنید؟

در نحوه تفسیر سوالات فوق و جوابهای مربوطه نیز قابل ذکر است که اگر شما به بیش از پنج مورد از این سوالات پاسخ «بله» بدهید، در آن صورت می‌توان گفت که شما به اینترنت معتادید (Zahniser, ۲۰۰۰:۱; Yacet, ۲۰۰۱:۹-۱۰).

• گونه‌شناسی اعتیاد اینترنتی و شاخصه‌های هر یک :

«اعتیاد اینترنتی» اصطلاح وسیعی است که تنوع گسترده‌ای از رفتارها و مشکلات مربوط به کنترل وسواس و انگیزش را در بر می‌گیرد. دیویس از زاویه نوع استفاده از اینترنت، معتقد است که کاربران به دو شکل آسیب شناسانه و مرضی از اینترنت استفاده می‌کنند:

۱) استفاده مرضی ویژه از اینترنت: این نوع استفاده از اینترنت، به استفاده بیش از اندازه و سوء استفاده از اینترنت اشاره داشته و ریشه آن در آسیب شناسی روانی قبلی فرد است که در اثر عوامل تقویتی که از اینترنت دریافت می‌کند، در فرد باقی می‌ماند. مانند قماربازی، هرزه نگاری، و مانند آن که اگر شخص به اینترنت دسترسی نداشته باشد، از طریق دیگر نشان داده می‌شود، اما چون این فرصت در اینترنت فراهم است، فرد به آن روی می‌آورد.

۲) استفاده مرضی کلی (فراگیر) از اینترنت: این نوع استفاده اعتیادی از اینترنت، شامل استفاده مرضی کلی از اینترنت نظیر چت، پرسه زدن، نامه الکترونیکی و جز اینها بوده و علت اصلی آن، نوع بافت اجتماعی فرد است (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۳۵-۳۴).

اعتیاد اینترنتی چندین گونه دارد که پنج نوع آن شایع‌ترین است.

ضمن آنکه هر یک از این گونه‌ها، شاخصه‌ها و معرفیهای خاصی دارند، که با بقیه متفاوت است

۱) اعتیاد به سایبر سکس :

امروزه مطالب زیادی راجع به شیوع هرزه نگاری و سکس سایبر در اینترنت در اتاقهای چت شنیده و یا خوانده می‌شود. اما، چیزی که مردم درک نمی‌کنند، این است که هرزه اینترنتی، کسب‌وکار و تجارت بزرگی است. سایتهای هرزه نگاری، بزرگترین بخش از فروشهای تجارت الکترونیکی را تشکیل می‌دهند (۴-۵: Careaga, ۲۰۰۲).

در این نوع اعتیاد، افراد معتاد تمایل شدیدی به مشاهده، دریافت و یا حتی تجارت موارد محرک جنسی و صحبت در این رابطه در اتاقهای گفت‌وگوی خاص دارند (۲-۸: Yacet, ۲۰۰۱). همانند سایر انواع اعتیاد به اینترنت، اعتیاد به سکس سایبر و یا روابط سایبر نیز به موضوع رهاشدن از واقعیت اشاره می‌کند، که طی آن زمان، پول، عواطف و انرژی به گونه‌ای صرف اینترنت می‌شود که روز به روز از کنترل فرد خارج می‌شود. «اینترنت تنها چیزی را فراهم می‌کند که معتادان به اینترنت دنبال آن هستند: انزوا، گمنامی، و ابزار مخفی نگاه‌داشتن هزینه‌هایی که بارها صرف خرید هیجان سکسی می‌شود. از نمونه‌های فعالیتهای سکسی سایبر می‌توان به مواردی چون کپی کردن و یا نگاه‌کردن عکس‌های هرزه همراه با خودارضایی، مطالعه و یا نوشتن نامه‌ها و داستانهای صریح سکسی، ارسال نامه الکترونیکی و یا قراردادن آگهی با هدف برقراری ملاقاتهای

شخصی با کسی، بازدید از اتاقهای سکسی چت و پرداختن به فعالیتهای آنلاین تعاملی اشاره کرد (Sexuality Education Resource Centre, ۲۰۰۳:۳).

بهطور خلاصه کاربران معتاد به سایر سکس علائم زیر را از خود بروز می‌دهند:

- صرف وقت زیاد روی اینترنت با هدف خاص یافتن سکس سایر. ضمن آنکه اغلب اوقات وقتی که صرف این کار می‌شود، بیش از زمانی است که کاربر از پیش در نظر گرفته است.

- اشتغال ذهنی کاربر نسبت به یافتن شریک سکسی آنلاین.

- استفاده مکرر از اتاقهای چت و یا پیامهای نمونه به منظور یافتن امور خیالی و رویایی که در زندگی واقعی ممکن نیست.

- حرکت مکرر از سکس سایر به سکس تلفنی و یا ترتیب دادن ملاقاتها در زندگی واقعی.

- مخفی نگه‌داشتن فعالیتهای آنلاین از شریک جنسی مقابل و دروغ گفتن به اعضای خانواده و دوستان راجع به میزان استفاده و درگیر بودن در اینترنت.

- ترجیح دادن سکس سایر بر شریک جنسی در زندگی واقعی.

- استفاده از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای گریز از مشکلات و یا تخفیف احساس ناامیدی، اضطراب و افسردگی.

- ازدست دادن احساس بی‌قراری، افسردگی و کج خلقی در هنگام قطع‌کردن و یا دست کشیدن از اینترنت (Sexuality Education Resource Centre, ۲۰۰۳:۴).

۲) اعتیاد از نوع روابط سایر:

افرادی که دچار اعتیاد به گپ زدن و گفت‌وگوی اینترنتی می‌شوند، معمولاً بیش از حد درگیر روابط اینترنتی‌اند و احتمال اینکه به مسائل غیراخلاقی نیز آلوده شوند، بالاست. دوستی اینترنتی خیلی سریع اهمیت و جایگاه روابط خانوادگی و دوستان قدیمی را می‌گیرد. این اعتیاد در اکثر موارد منجر به شکست ازدواجها و بی‌ثباتی در روابط خانوادگی می‌شود (Yacet, ۲۰۰۱:۳-۸). طبق آمار منتشر شده از سوی موتور جست‌وجوی Goto در مورد تعداد جست‌وجوها در اتاقهای چت، در سال ۲۰۰۱ تعداد این جست‌وجو روزانه به ۱۱۷۴۲۷ مورد رسیده است (غمامی، ۱۳۸۴: ۴۵)۳.

۳) اعتیاد به خرید، تجارت و مزایده:

در حال حاضر خرید و فروش آنلاین رشد فزاینده‌ای در میان عموم یافته است. از این رو، زیاد می‌بینیم افرادی که دچار مشکلات ناشی از خرید و فروش آنلاین سهام از جمله خرید کالاهای آنلاین و سایر سایتهای مزایده هستند. (Careaga, ۲۰۰۳: ۴-۵). این اعتیاد دربرگیرنده مقوله وسیعی از رفتارهایی است که می‌توانند شامل علاقه مفرط به قمار اینترنتی، خرید و یا معامله سهام باشد. این افراد به منظور افزایش سرمایه خود از کازینوهای مجازی، بازیهای جذاب، حراجیهای اینترنتی و یا بازارهای دلالی استفاده می‌کنند، اما این فعالیتها اکثراً باعث نابودی سرمایه شده و به قیمت اهمال دیگر وظایف شغلی و متزلزل شدن روابط خانوادگی تمام می‌شود (Yacet, ۲۰۰۱:۳-۸).

۴) اعتیاد به جست‌وجو ذخیره بیش از اندازه اطلاعات:

وفور اطلاعات قابل‌دسترس در شبکه، نوع جدیدی از عادات گریزناپذیر کاوش و جست‌وجوی اینترنتی را پدید آورده است. بدین ترتیب که افراد زمان

بیشتری را جهت جمع‌آوری و سازماندهی داده‌هایشان صرف می‌کنند. افراط‌گری و کاهش میزان بهره‌وری کاری، از پیامدهای این نوع اعتیاد است (Yacet, ۲۰۰۱:۳-۸). در این نوع اعتیاد، فرد شیفته غنای اطلاعات وب می‌شود و جست‌وجوی بیش از اندازه برای جمع‌آوری اطلاعات، از پیامدهای این شیفتگی است.

۵) اعتیاد به کامپیوتر (انجام وسواس‌گونه بازیهای کامپیوتری و یا برنامه نویسی علوم کامپیوتر) :

در دهه ۸۰ که بازیهای کامپیوتری مانند مین یاب و بازی ورق وارد دنیای کامپیوترها شد، محققین پی بردند که افراط در بازیهای کامپیوتری باعث می‌شود کارمندان اکثر ساعات کاری‌شان را صرف بازی کنند. این بازی‌ها چند نفره نبودند، همچنین نیازی به اتصال به شبکه اینترنت نداشتند (Yacet, ۲۰۰۱:۳-۸).

مردم بیشتر پولهایی را که برای سرگرمی و تفریح کنار می‌گذارند، صرف بازی‌کردن آنلاین می‌کنند، تا رفتن به سینما برای تماشای فیلم (Careaga, ۲۰۰۲: ۴-۵). نتایج تحقیقات انجام‌گرفته بر روی ۳۳۶ نفر از دانش‌آموزان دبیرستانی حاکی از آن است که ۲۶ درصد از آنها پول غذایشان را صرف بازیهای ویدئویی می‌کنند (فئیر، ۱۹۹۵، به نقل از امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۶۶).

کلین و کپیز (۱۹۹۰) دریافتند که دانش‌آموزانی که بازیهای ویدئویی را به هر سرگرمی دیگری ترجیح می‌دهند، در قیاس با دیگر شاگردان، دارای مشکلات رفتاری بیشتری هستند (Zahniser, ۲۰۰۰:۱).

گریفت و دانکاستر طی مطالعه‌ای که روی نمونه‌ای ۲۷۸ نفری درخصوص بازیهای کامپیوتری و میزان شیوع و شاخصهای جمعیتی آن در انگلستان انجام داد، دریافت که میانگین سنی ۵/۱۳ سال بوده و ۷/۹۸ درصد از آنها تجربه این بازیها را داشته و میانگین سنی شروع بازیها در گروه مورد بررسی، ۴/۸ سال بوده است. همچنین، دلایل این افراد برای شروع این بازیها شامل خنده (۷۵ درصد)، مبارزه (۲۷ درصد)، هماهنگ شدن با دوستانی که به بازی می‌پرداختند (۲۵ درصد) و نیافتن سرگرمی جالب توجه دیگر (۲۳ درصد) است (فئیر، ۱۹۹۵، به نقل از امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۶۶).

فئیر گزارش می‌دهد که در انگلستان، ۴۱ درصد از ۴۰۲ نفر مورد بررسی، نیم یا بیشتر پول هفتگی خودشان را صرف بازیهای کامپیوتری می‌کردند. ۲۸ درصد از آنها هفته‌ای یک یا چند بار به بازی می‌پرداختند. برخی هم برای انجام بازیها، به قرض‌کردن پول از دوستانشان می‌پرداختند. تعداد دیگری، پول غذایشان را صرف بازیهای کامپیوتری کرده و گروهی نیز با فروش اموالشان، پول انجام بازیها را تأمین می‌کردند (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۳۴).

اعتیاد به موزیک نیز صورت دیگری از اعتیاد به رایانه است که اشاره به آن در این قسمت حائز اهمیت است. براساس یک مطالعه، یکی از کاربران اشاره کرده است که حدود ۱۲۸۹ فایل موسیقی روی درایو هارد کامپیوتر خود داشته و روزانه ۲۰ تا ۳۰ کلیپ ویدئویی ذخیره می‌کند. حتی گاهی اوقات چهار ساعت دنبال یک آهنگ روی سایت‌های موسیقی می‌گردد (Careaga, ۲۰۰۲: ۴-۵).

• دیدگاهها و نظریه‌ها در تبیین اعتیاد اینترنتی:

روابط مجازی، پویا هستند، می‌توانند بسیار حمایتی باشند، و در مقایسه با منافع بالقوه، حداقل خطر را به دنبال داشته باشند. مردم به کمک اینترنت، روابط جدیدی را براساس فعالیت نو، برانگیزنده و تقویت‌کننده تشکیل می‌دهند. پس، عاقلانه است که انتظار داشته باشیم درصد بالایی

از مردم در ظرف فاصله زمانی محدود جذب آن شوند (King, ۱۹۹۶:۱۰).

در پاسخ به این سوال که اینترنت واقعاً چه چیزی دارد که افرادی که از آن استفاده می‌کنند، به‌طور بالقوه دچار رفتارهای مخرب می‌شوند و اینکه چرا برخی مردم خودشان را در معرض خطر از دست‌دادن شغل، ازهم‌گسیختگی روابط، و یا زیانهای مالی قرار می‌دهند، دیدگاههای مختلفی از زوایای گوناگون ایراد شده است. از طرفی، اعتیاد به اینترنت یک پدیده بین‌رشته‌ای است، و علوم مختلف پزشکی، رایانه‌ای، جامعه‌شناسی، حقوق، اخلاق و روانشناسی هر یک از زوایای مختلف این پدیده را مورد بررسی قرار داده‌اند. در هر یک از این علوم مختلف، نظریه‌هایی برای این اختلال مطرح شده است. همچنین در بسیاری از موارد، نظریه‌های مطرح شده، از چارچوب یک علم خارج می‌شود و ترکیبی از مفاهیم چندین علم را دربرمی‌گیرد.

با وجود پژوهشهای فراوان و تلاشهای هماهنگ برای شناسایی مهمترین عوامل گرایش فرد به اعتیاد به اینترنت، همچنان موارد مبهم و پرسشهای بسیاری فراروی محققان و متخصصان این حوزه قرار دارد. وجود دیدگاه‌ها، نظرات، تبیینها و اختلاف‌نظر در مورد نحوه پدیدآمدن، طبقه‌بندی، تشخیص، تداوم و استمرار اعتیاد به اینترنت، به پیچیدگی و معماگونه بودن این آسیب اشاره دارد. به همین دلیل است که هنوز هیچ فرد، نظریه و دیدگاهی که قادر به تبیین تمامی «رفتارهای اعتیادگونه» باشد، مطرح نشده است.

گروهول در توضیح این مسئله که چرا مردم به گونه‌ای اعتیادآور از اینترنت استفاده می‌کنند، الگوی استفاده مرضی از اینترنت را پیشنهاد کرده و در این رابطه، دو دیدگاه ارائه می‌دهد:

(۱) علت گرایش افراد به استفاده اعتیادآور از اینترنت، تمایل آنها به دوری‌گزیدن از مشکلاتی است که در زندگی شخصی با آنها مواجهند. به عبارتی، افراد برای اینکه از مشکلات زندگی فرار کنند، به اینترنت روی می‌آورند.

(۲) دیدگاه دومی که گروهول درخصوص دلیل رویکرد افراد به استفاده اعتیادی از اینترنت بیان می‌کند، دیدگاه قابل‌قبول‌تری است. وی در این دیدگاه، به مرحله‌ای اشاره می‌کند که فرد هنگام کار با اینترنت و کشف منابع آن، از آنها گذر می‌کند.

مراحل مورد نظر گروهول به قرار زیر است:

(۱) افسون‌گری یا وسواس؛ این مرحله زمانی است که محیط برای فرد تازه است و وی تازه وارد این محیط شده است. یا اینکه فرد یک کاربر قدیمی است که فعالیت جدیدی را در اینترنت پیدا می‌کند. مرحله اول، به شدت اعتیادآوری است. در واقع، این حالت اعتیادی تا جایی ادامه دارد که فرد وارد مرحله دوم یعنی توهمزدایی یا سرخوردگی شود.

(۲) توهمزدایی یا سرخوردگی؛ در این مرحله، فرد نسبت به فعالیتی که اغلب انجام می‌دهد، سرخورده و بی‌تمایل می‌شود. موفقی که فرد از این مرحله بگذرد، می‌تواند مطمئناً وارد مرحله سوم یعنی تعادل شود.

(۳) تعادل؛ نماد و مشخصه بارز مرحله سوم، استفاده طبیعی از اینترنت است. هر فردی در زمانهای متفاوتی وارد مرحله سوم می‌شود. در جمع‌بندی این سه مرحله باید گفت که حتی گاه اتفاق می‌افتد که تمامی این مراحل به‌صورت چرخشی در فرد تکرار شوند. در واقع، سیر این مراحل به‌صورت خطی نیست. به‌ویژه، زمانی که فرد فعالیت جدید جالب دیگری را در اینترنت پیدا می‌کند، این مراحل دوباره در وی از نو شروع می‌شوند (Duran, ۲۰۰۳: ۲).

معتادان اغلب یک «زندگی دوم» (Second life) و یا مغری را برای «فراموش کردن مشکلاتشان در هنگام آن‌لاین بودن ایجاد می‌کنند، درست مانند احساس کرحتی و مستی که افراد معتاد به الکل در هنگام نوشیدن الکل گزارش می‌دهند» (۳: ۲۰۰۳: Sexuality Education Resource Centre). سیگل و سنا در بررسی نظریه‌های مربوط به اعتیاد اینترنتی، به نظریه‌های کلان انحراف و کج‌رفتاری اجتماعی استناد کرده و این نظریه‌ها را به چهار دسته کلی تقسیم کرده‌اند که هر کدام از این دسته‌های کلی خود نظریه‌های مختلفی را در بر می‌گیرد.

این چهار دسته کلی عبارتند از:

- ۱) نظریه‌های فردی،
- ۲) نظریه‌های ساختار اجتماعی،
- ۳) نظریه‌های فرایند اجتماعی،
- ۴) نظریه‌های واکنش اجتماعی.

در نظریه‌های فردی، ریشه اختلال در خود فرد جست‌وجو می‌شود، یعنی ساخت زیست‌شناختی و ویژگی‌های روان‌شناختی شخص است که سازنده رفتار اوست. براساس این دیدگاه، شخصیت شامل تمامی جنبه‌های رفتاری، هیجانی، شناختی، اخلاقی، و حتی جنبه جسمانی، عصبی، هورمونی و بیوشیمیایی می‌شود که به‌وجودآورنده رفتار بهنجار یا نابهنجار است.

براساس نظریه‌های ساختار اجتماعی، رفتار بزهکارانه، ناشی از سازگاری فرد با شرایط حاکم در محیط‌های طبقه پایین است.

سیگل و سنا نظریه‌های ساختار اجتماعی را به سه دسته تقسیم کرده‌اند:

- ۱) نظریه درهم‌ریختگی اجتماعی
- ۲) نظریه‌های فشار
- ۳) نظریه خرده‌فرهنگ (فرهنگ منحرف)

نظریه‌های فرایند اجتماعی، نابهنجاری را ناشی از تعاملات انسانها در زندگی اجتماعی روزمره می‌دانند. نظریه‌های فرایند اجتماعی به نظریه‌های زیر تقسیم پذیرند:

- الف) نظریه تداعی افتراقی
- ب) نظریه کنترل اجتماعی
- ج) نظریه کنترل اجتماعی هیرشی

نظریه‌های واکنش اجتماعی، بر روی نقشی که نهادهای اقتصادی و اجتماعی در ایجاد رفتارهای نابهنجار دارند، متمرکز می‌شوند. یعنی روشی که در آن، جامعه از خود نسبت به فرد واکنش نشان می‌دهد و روشی که افراد نسبت به جامعه واکنش نشان می‌دهند. دو نظریه مهم در بین نظریه‌های واکنش اجتماعی، نظریه، «برجسب» و نظریه «تضاد» است (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۳۹-۳۸).

درخصوص دلایل گرایش افراد به اینترنت و استفاده اعتیادی از آن، نظریه‌های دیگری هم ارائه شده است، که عبارتند از:

۱) نظریه بویایی روانی و شخصیت: این نظریه، ریشه‌های اعتیاد فرد به اینترنت را به سال‌های آغازین زندگی وی ارتباط می‌دهد. به عبارتی،

عمده‌ترین دلایل گرایش اعتیادآور فرد به اینترنت، شوکهای روحی یا کمبودهای عاطفی دوران کودکی، ارتباط با سایر ویژگیهای خاص شخصیتی و یا سایر اختلالات، و خلق‌وخوها یا گرایش‌های روانشناختی ارثی است. طبق این دیدگاه، بسته به حوادثی که در دوران کودکی برای فرد اتفاق افتاده است و یا ویژگیهای شخصیتی‌ای که در طی بلوغ در این فرد شکل گرفته است، او برای تقویت یک رفتار اعتیادآمیز و یا هر رفتار دیگری مستعد می‌شود. در این حالت، آنچه که اهمیت دارد، موضوع یا فعالیت نیست، بلکه فرد و شرایطی است که وی متأثر از آن، معنادار می‌شود (Duran, ۲۰۰۳:۲).

۲) نظریه کنترل اجتماعی: براساس نظریه کنترل اجتماعی هیرشی، عاملی که باعث جلوگیری از رفتارهای انحرافی نوجوانان و جوانان می‌شود، «پیوند اجتماعی» است. به اعتقاد هیرشی، پیوندهای اجتماعی دارای چهار عنصر اصلی دلبستگی، تعهد، مشغولیت و اعتقاد است. ضعف هر یک از این چهار عنصر در فرد می‌تواند موجب بروز رفتارهای انحرافی او شود.

- دلبستگی: کسانی که به دیگران دلبستگی و علاقه ای ندارند، نگران این نیستند که روابط اجتماعی خود را به خطر اندازند و به همین علت بیشتر احتمال دارد که مرتکب رفتار انحرافی شوند.

- تعهد: هر چقدر میزان تعهد فرد نسبت به خانواده، شغل، دوستان و غیره کمتر باشد، احتمال ارتکاب رفتار انحرافی بیشتر خواهد بود.

- درگیری (مشغولیت): کسانی که مشارکت مداوم در فعالیتهای زندگی، کار، خانوادگی و غیره ندارند و بیکارند، فرصت بیشتری برای انحراف دارند. - باور و اعتقاد: اگر فردی اعتقاد قوی به ارزشها و اصول اخلاقی یک گروه نداشته باشد یا به این ارزشها وفادار نباشد، احتمال گرایش وی به رفتار انحرافی بیشتر خواهد بود (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۵۶).

۳) تبیین رفتاری: این تبیین بر پایه مطالعات بی. اف. اسکینر راجع به شرطی‌شدن عامل یا کنشگر است. براساس این دیدگاه، فرد برای دریافت پاداش وارد اینترنت می‌شود. پاداشهایی که وی از این رفتار می‌گیرد، فرار از واقعیت، رسیدن به عشق و سرگرمیهای زیاد است و چنانچه فرد در زمانهای آتی نیز به این پاداشها نیاز داشته باشد، احتمالاً به اینترنت روی خواهد آورد. در نتیجه، این روند تقویت شده و چرخه همچنان ادامه پیدا می‌کند (Duran, ۲۰۰۳:۲).

۴) تبیین بیوپزشکی: بر پایه تبیین بیوپزشکی، عوامل ارثی و مادرزادی و یا اختلالات شیمیایی در مغز و فرارسانها، دلایل اصلی روی آوردن فرد به اعتیادند. از نظر این دیدگاه، وجود برخی کروموزومها، هورمونها، و مواد زائد و یا فقدان مواد شیمیایی لازم و مشخص و فرارسانهایی که فعالیت مغز و سایر دستگاههای عصبی را تنظیم می‌کنند، در بروز اعتیاد در فرد مؤثرند (Ferris, ۲۰۰۲: ۲-۳).

آزادسازی حجم زیاد دوپامین در مراکز لذت، باعث سرکوبی کارکردهای حیاتی مغز و نهایتاً کنترل آن می‌شود. از این نظر، روشهای چندی وجود دارد که طی آن، استفاده از اینترنت احتمالاً باعث تحریک این فرایند عصبی - بیولوژیکی می‌شود. روشهای مورد نظر عبارتند از:

- تجربه بالقوه شدید قدرت، هیجان، خوشحالی، تحریک، تحقق اهداف و رضایت، که در نتیجه آن فرد قادر خواهد بود در یک لحظه، پیرامون هر چیزی، به منبع گسترده اطلاعات وصل شود.

- احساس مخاطره‌جویی، مانند شرطبندی، با ناشناخته ماندن چیزی که شاید اتصال بعدی به اینترنت بتواند آن را مشخص کند همراه است. حال این امر ناشناخته، ممکن است کسب اطلاعات جدید و جالب و یا فرصتهای تعاملی همچون ارتباط صرف با یک دوست، رفتن به اتاقهای چت،

هرزه‌نگاری، سکس سایبر، خرید آن‌لاین و جز اینها باشد.

- اثر خویشتن‌داری رضایت‌بخشی که گمنامی کاربر در نت به وی می‌دهد. این امر هم باعث تسریع روند صمیمیت و پیوند اجتماعی می‌شود که ظاهراً صداقت آن از ارتباط شفاهی بیشتر است و هم موجب می‌شود که فرد دچار رویا و خواب و خیال شود و یا یک هویت کلی جدید برای خود ایجاد کند که ممکن است بسیار لذت بخش هم باشد.

- اثر هیپنوتیزم‌آور حرکات تصاویر روی صفحه مانیتور رایانه (یا تلویزیون).

- جذابیت چندرسانه‌ای همانند رنگ، صدای موزیک یا استریو، سرعت و گرافیکهای فلاش‌دار (Lawyers concerned for lawyers, INC., ۲۰۰۵:۲-۴). البته این دیدگاه بیش از آنکه بر امیال، نیازها، و انگیزشها تأکید کند، بر اینکه افراد چگونه اطلاعات را کسب کرده و تفسیر می‌کنند و آنها را در حل مشکلات به کار می‌گیرند، تأکید دارد. اصولاً دیدگاه شناختی بیشتر به افکار کنونی و شیوه‌های حل مسأله توجه دارد تا تاریخچه شخصی.

در این دیدگاه، اعتیاد به اینترنت، برآمده از شناختهای معیوب و یا پردازش معیوب شناختی است و درمان آن مبتنی بر تصحیح فرایند شناختهای معیوب است (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۵۲).

۶) نظریه شناختی - رفتاری: گسترش اعتیاد به اینترنت، با شرایط روانشناختی قبلی به وجود می‌آید. در اکثر مواقع، این آسیب‌شناسی شامل افسردگی، اضطراب اجتماعی و انواع روان‌پریشیهاست. وقتی فرد در معرض استفاده از اینترنت قرار می‌گیرد، فرایند کاربرد مشکل‌زای اینترنت شروع می‌شود. این آسیب‌شناسی زمینه‌ای، نوعی آمادگی و تمایل است و موجب شروع استرس می‌شود. البته چندین عامل دیگر نیز در ایجاد و یا حفظ اختلال دخالت دارند:

اولاً، بعضی از تقویت‌کننده‌های رفتاری وجود دارند که به عنوان عامل شرطی عمل می‌کنند. اتاق، صندلی، دست‌زدن به صفحه کلید، موس، صدای روشن‌شدن رایانه، بوق یا صدای زنگ آن در گروه این عوامل هستند.

ثانیاً، بدکاری شناختی نیز در اینجا عمل می‌کند. زیرا شناخت غیرسازشی در زمینه خود و دنیا، شاخصهای اولیه این اختلال هستند. باورهای همچون این موضوع که فرد فقط در اینترنت قدرت کنترل دارد، فقط در آنجا برای خود کسی است و فقط در آنجا قابل احترام است و مانند آن، افکار شناختی مشکل‌زا در زمینه «خود» هستند.

باورهایی مانند هیچ‌کس در بیرون از اینترنت از من خوشش نمی‌آید، یا اینترنت تنها جایی است که واقعاً می‌شود مردم را شناخت، و هر کسی به نوعی به اینترنت آلوده است و مانند آن افکار شناختی مشکل‌زا در زمینه «دنیا» هستند.

ثالثاً، بیان کیفی کاربری اینترنت بستگی به شبکه حمایتی اجتماعی فرد دارد. اگر تمام عوامل در فرد وجود داشته باشد و حمایت اجتماعی نشود، احتمال دارد به اعتیاد اینترنتی عمومی روی بیاورد که با رفتارهای جلب توجه اجتماعی، غیرشخصی و غفلت کاری مشخص می‌شود. اما اگر جنبه‌های اجتماعی داشته باشد، اعتیاد به اینترنت ویژه در او ایجاد خواهد شد که فقط در بخش ویژه‌ای از تکنولوژی مانند بازی یا هرزه‌نگاری جنسی است.

از دیدگاه رفتاری - شناختی، نشانه‌های اختلال شامل افکار وسواسی درباره اینترنت، کنترل تکانه ضعیف، ناتوانی در متوقف‌کردن استفاده از

اینترنت و مهم‌تر از همه، این باور که اینترنت تنها دوست فرد است. علاوه بر این، در موقعی که تماس برقرار نیست، به فکر اینترنت بودن، بار آینده تماس‌گرفتن را پیش‌بینی‌کردن و صرف مخارج زیاد درباره اینترنت و کارهای مربوط به آن نیز، نشانه‌های دیگر این اختلال هستند. مشکل عمده دیگر، جداکردن فرد از دوستان خود به نفع دوستان اینترنتی است و در نهایت نوعی احساس گناه درباره استفاده از اینترنت و دروغ‌گفتن به دوستان درباره وقت صرف‌شده و سری نگه‌داشتن آن، نشانه‌های دیگر این اختلال هستند. این افراد درحالی که می‌دانند کارشان از نظر اجتماعی مورد پسند نیست، نمی‌توانند آن را متوقف کنند. چراکه خود به خود، به خودارزشی کمتر و در نتیجه نشانه‌های بیشتر می‌انجامد (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۵۲).

اعتیاد به اینترنت و نظارت والدین: از زمره عوامل موجد و یا مانع اعتیاد اینترنتی در میان نوجوانان و جوانان، نظارت و کنترلی است که والدین بر استفاده فرزندان از اینترنت اعمال می‌کنند. مسئله ای که بارز است، این است که معمولاً خانواده‌ها نگاهی متعادل و منطقی پیرامون استفاده فرزندان از اینترنت نداشته و دو سیاست کاملاً قطبی نسبت به این موضوع در پیش می‌گیرند. به‌طوریکه براساس نتایج یونگ در سال ۱۹۹۸، معمولاً والدین در برخورد با استفاده فرزندان از اینترنت، مایلند در یکی از دو دسته «سهل‌انگاری مهربانانه» و «تبعید قاطع یا مطلق قرار بگیرند» (Bullen and Harre, ۲۰۰۰: ۶).

تحقیقات صورت‌گرفته نشان داده است که والدین بیشتر نوجوانان آمریکایی در حین آنلاین بودن فرزندان، هیچ نظارتی بر آنها ندارند (Bullen and Harre, ۲۰۰۰: ۶). همچنین یونگ تقریباً در تمامی مطالعات موردی‌ای که راجع به معتادان نوجوان اینترنت انجام داد، بدین نتیجه رسید که این نوجوانان در اتاقهای خواب و به‌دور از چشم بزرگترها آنلاین می‌شوند.

این نتایج نشان می‌دهد که حتی ممکن است بسیاری از خانواده‌ها از فعالیتهای آنلاین فرزندان اطلاع نداشته باشند و یا در صورت آگاهی، به دلیل فقدان درک ماهیت این فناوری نسبتاً جدید، نتوانند به‌طور کامل به خطرات بالقوه استفاده از آن پی ببرند.

البته امروزه، رسانه‌های متعدد خبری با انتشار خبرهای مختلف راجع به خطرات استفاده مفرط از اینترنت می‌توانند تا حدودی این نقص را پنهان کنند. اما نکته‌ای که مسلم است، این است که گاه رسانه‌ها با پوشش نادرست این خبرها، شیوع پدیده را رقم می‌زنند. پدیده‌ای که به زعم یونگ، به جای آنکه والدین را تشویق به آموزش خود و فرزندان راجع به ایمنی اینترنتی کند، آنها را وامی‌دارد که خود و فرزندان را از دسترسی به اینترنت منع کنند. این کار اگرچه ممکن است، دسترسی به اینترنت را در منزل دشوار کند، اما، کنترل آن در خارج از منزل و کافی‌نتها (بخصوص در مدارس که خانواده‌ها هیچ کنترلی بر کیفیت استفاده فرزندان از اینترنت ندارند) تقریباً غیرممکن است (Bullen and Harre, ۲۰۰۰: ۶).

براساس نتایج مطالعات وزارت آموزش و پرورش نیوزیلند، تقریباً تمامی مدارس ابتدایی (۹۶ درصد) و راهنمایی (۹۹ درصد) به اینترنت وصل هستند (Bullen and Harre, ۲۰۰۰: ۸). از این رو، بدیهی است که با توجه به افزایش گسترده کاربری اینترنت توسط نوجوانان و جوانان در مکانهای مختلف، کنترل و نظارت بر آنان امری دشوار و گاه در برخی موارد غیرممکن می‌نماید.

نتایج برخی از مطالعات و تحقیقات تجربی درباره اعتیاد اینترنتی: در خارج از کشور، مطالعات زیادی به‌ویژه از نیمه دهه ۶۰ صورت گرفته، که هر کدام از زاویه‌ای خاص به موضوع اعتیاد اینترنتی و پیامدهای مثبت و منفی آن پرداخته‌اند.

در این بخش به‌طور جداگانه به‌شرح نتایج برخی از آنها که با موضوع تحقیق حاضر تناسب دارند، اشاره می‌شود: برنر طی مطالعه‌اش در سال ۱۹۹۶ دریافت که ۳۰ درصد از پاسخگویان، تلاش ناموفق در ترک استفاده از اینترنت داشته‌اند. همچنین، ۵۸ درصد از پاسخگویان اظهار داشته‌اند که دیگران (خانواده و دوستان) راجع به استفاده بیش از حد از اینترنت، به آنها گوشزد کرده‌اند (King, ۱۹۹۶: ۶).

برنر (۱۹۹۷) در مطالعه دیگری به این نتیجه رسید که ۱۷ درصد از کاربران بیشتر از ۴۰ ساعت در هفته از اینترنت استفاده کرده و متوسط استفاده نیز، ۱۹ ساعت در هفته بوده است. همچنین، ۵۸ درصد از کاربران اعلام کرده‌اند که دیگران از وقتی که آنها صرف اینترنت می‌کنند، شکایت دارند و ۴۶ درصد از آنها نیز اعلام کرده‌اند که کمتر از چهار ساعت از وقت خواب خود را برای استفاده از اینترنت صرف می‌کنند (همان: ۲۸-۲۷).

تامپسون در سال ۱۹۹۶ به مطالعه اختلالات اعتیاد اینترنتی در بین مردم پرداخت. براساس نتایج مطالعه ایشان، ۷۲ درصد از پاسخگویان اذعان به وجود نوعی اعتیاد یا وابستگی به اینترنت در خود داشته‌اند و ۳۳ درصد از آنها نیز به اثرات سوء استفاده از اینترنت بر زندگی‌شان اشاره کرده‌اند.

در رابطه با تأثیر اعتیاد اینترنتی بر احساس کمبود در روابط اجتماعی واقعی، تامپسون به نتایج مختلفی دست یافت:

۲۹ درصد از پاسخگویان اشاره کرده‌اند که مهارت‌های اجتماعی آنها دچار اختلال شده است. درحالی‌که ۳۶ درصد از آنها به تقویت این مهارت‌ها اذعان داشته‌اند. ۴۷ درصد از پاسخگویان به اختلالات فیزیکی همچون تارشدن دید چشم و یا بدخواهی اشاره کرده‌اند. تامپسون در پایان، چنین نتیجه می‌گیرد که پدیده اعتیاد اینترنتی، پدیده جدیدی است و بسیاری از مردمی که در حال حاضر مبتلا به آن هستند، در واقع دارند به تازگی و نبودن این منبع دانش در زندگی‌شان پاسخ می‌دهند، نه چیز دیگر (Ibid: ۷).

ایگر در سال ۱۹۹۶ به مطالعه تأثیرات اعتیاد اینترنتی بر رفتار مردم کشور سوئیس پرداخت. مطالعه نشان داد که ۶/۱۰ درصد از کل پاسخگویان به اینترنت اعتیاد دارند.

همچنین، گروهی که خودشان را معتاد به اینترنت معرفی کرده‌اند، گرایش به موارد زیر در آنها بیش از گروه غیرمعتاد به اینترنت بوده است:

(۱) پیامدهای منفی اینترنت بر آنها

(۲) مشارکت بیشتر در گروه‌های خودیار آنلاین

(۳) احساس تمایل شدید به استفاده از اینترنت در زمان آفلاین بودن

(۴) برای استفاده بعدی از اینترنت انتظارکشیدن

(۵) به‌خاطر استفاده از اینترنت، احساس گناه‌کردن

(۶) دروغ‌گفتن به دوستان راجع به میزان آنلاین بودن.

(۷) شکایت خانواده و دوستان نسبت به استفاده مفرط از اینترنت (Ibid: ۶-۷).

یونگ (۱۹۹۶) در مطالعه‌ای که انجام داده، دریافت که ۸۰ درصد از پاسخگویان، کاربران وابسته اینترنت بودند که انگاره‌های رفتاری معتادانه قابل‌توجهی را از خود بروز دادند. وی خاطرنشان می‌سازد که وابستگی به اینترنت، گسسته‌ها و انقطاع‌های شدیدی در زندگی تحصیلی، اجتماعی، مالی و شغلی مشارکت‌کنندگان ایجاد کرده است. به‌طوری‌که ۵۸ درصد از دانش‌آموزان و دانشجویان، کاهش چشمگیری در عادات مطالعه، افت نمرات درسی، غیبت در کلاسها، مشروط شدن و مانند آن دارند. افزون بر این، کنترلی وجود ندارد که این افراد همیشه وقت خودشان را در

فعالتهای علمی صرف کنند. ۴۳ درصد این شاگردان به خاطر دیرخوابیدن ناشی از استفاده از اینترنت، در مدرسه با عدم موفقیت روبه‌رو شده‌اند (۲: ۲۰۰۳, Duran و امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۶۴).

اندرسون در سال ۱۹۹۷ به مطالعه تأثیر اعتیاد اینترنتی بر دانشجویان پرداخت. وی دریافت که یک سوم این دانشجویان در نتیجه استفاده مفرط از اینترنت، دچار مشکلات تحصیلی شده‌اند (۲: ۲۰۰۴, Lim and et al.).

باربر (۱۹۹۷) در یک نظر سنجی از معلمان، کارمندان کتابخانه و همکاران کامپیوتر دریافت که به زعم ۸۶ درصد از آنها، استفاده از اینترنت کارآیی درسی دانش‌آموزان و دانشجویان را بهتر نکرده است. زیرا اطلاعات اینترنتی آنقدر بی‌سامان و به موضوعات برنامه درسی نامربوط هستند که به آنها کمکی در به‌دست‌آوردن نمره بالا در آزمونهای استاندارد نمی‌کند (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۶۴).

شرر (۱۹۹۷) در تحقیقات خویش بر روی دانشجویان دانشگاهها، متوسط استفاده افراد وابسته به اینترنت را ۱۱ ساعت در هفته شناسایی کرده است. همچنین، وی دریافت که ۷۲ درصد از وابسته‌ها، مرد بودند (همان: ۳۱).

اورزاکی طی مطالعه‌ای که به سال ۱۹۹۹ انجام داد، دریافت که افرادی که مستعد اعتیاد اینترنتی هستند، به‌سادگی خسته و ملول می‌شوند، تنها، کمرو و خجالتی و دچار افسردگی یا انواع دیگر اعتیاد هستند. (۱: ۲۰۰۰, Chebbi and et al.).

براساس نتایج مطالعه یونگ در سال ۱۹۹۷، ۵ تا ۱۰ درصد از جمعیت آنلاین جهان در زمان مطالعه وی معتادند. حدود ۵۴ درصد از معتادان اینترنت، سابقه افسردگی و ۳۴ درصد از آنها نیز سابقه اضطراب و نگرانی دارند. ۵۰ درصد از پاسخگویان نیز اظهار داشته‌اند که سابقه اعتیاد به مواد مخدر دارند. همچنین، از میان کل پاسخگویان معتاد به اینترنت، ۲۵ درصد بیان کردند که در ظرف ۶ ماه اول آنلاین شدن، به اینترنت معتاد شده‌اند. ۵۸ و ۱۷ درصد از آنها نیز دوره آن را به ترتیب بین ۱ تا ۶ سال، و بیش از ۱ سال ذکر کرده‌اند. متوسط آنلاین بودن پاسخگویان معتاد به اینترنت نیز برابر با ۲۸ ساعت در هفته بود. مردان عموماً از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای جست‌وجوی قدرت، پایگاه و تسلط استفاده کرده و موارد کاربرد اینترنت در میان آنها نیز شامل کسب اطلاعات، بازیهای تعاملی پرخاصگرانه، اتاقهای سکسی چت و هرزه‌نگاری بوده است. اما استفاده زنان از اتاق‌های چت بیشتر بخاطر تشکیل دوستیهای حمایتگرانه، دوستیابی، و اجتماعی شدن (Socialization) بوده است. ۹۰ درصد از معتادان اینترنت، به سایت‌های ارتباطی دو طرفه اعتیاد داشتند: اتاق‌های چت، بازیهای تعاملی، گروه‌های خبری، و نامه الکترونیکی (۲-۳: ۲۰۰۵, Samson and Keen).

یونگ (۱۹۹۸) در مطالعه‌ای که روی معتادان به اینترنت انجام داد، بدین نتیجه رسید که افراد با موقعیت اقتصادی و اجتماعی بالاتر، و نیز افراد دارای تحصیلات بالاتر، بیشتر در معرض این اختلال قرار دارند.

این مطالعه نشان داد که افرادی که وقت بیشتری دارند، مانند افرادی که در خانه هستند و دانشجویان دانشگاه در خوابگاهها، با احتمال بیشتری در معرض اینترنت هستند (امیدوار و صارمی، ۱۳۸۱: ۳۳-۳۱).

مطالعه یونگ در سال ۱۹۹۸ نشان داد که ۸۰ درصد از پاسخگویانی که معتاد به اینترنت بودند، در هفته ۲۸ ساعت از وقتشان را صرف امور و اهداف غیراداری و غیرکاری در اینترنت می‌کنند (۲: ۲۰۰۴, Lim and et al.). یونگ نشان داد که زنان معتاد به اینترنت، از اینکه می‌دانستند کسی نمی‌داند آنها به چه چیزی شبیه هستند، نوعی آسایش خاطر به آنها دست می‌داد (۱۰: ۲۰۰۰, Bullen and Harre). وی همچنین در مطالعه‌اش دریافت که احتمال اعتیاد زنان و مردان به اینترنت برابر است.

گرنفلد (۱۹۹۸) در مطالعه‌ای که روی کاربران اینترنت انجام داد، پی برد که ۷/۵ درصد از نمونه تحقیق وی دارای معیار استفاده غیرارادی از اینترنت بودند. از میان این افراد، عمده‌ترین موارد مصرفی اینترنت عبارت بودند از: اتاقهای چت، هزینه‌نگاری، خرید آنلاین، و نامه الکترونیکی. همچنین، حدود یک سوم از مشارکت‌کنندگان در این مطالعه اظهار داشته‌اند که آنها از اینترنت به‌عنوان یک روش فرار از وضع همیشگی و با تغییر خلق و خویشان استفاده می‌کنند. همچنین، افراد معتاد در قیاس با افراد غیرمعتاد، اعتقاد بیشتری به ازدست‌دادن کنترل رفتارهاشان هنگام استفاده از اینترنت داشته‌اند. گرنفلد معتقد است که فقدان کنترل بر رفتارها، تنها یکی از شاخصهای توانمندی طبیعت روانگردان اینترنت است. سایر علائم نیز شامل تحریف وقت و زمان، تسریع دوستی و صمیمیت و کاهش حجب و حیاست، برای مثال، ۸۲ درصد از مشارکت‌کنندگانی که معیارهای اعتیاد به اینترنت را داشتند، اذعان داشته‌اند که موقعی که از اینترنت استفاده می‌کنند، مرزها را زیر پا گذاشته و کنترلی بر آنها ندارند. این درحالی است که از میان افراد غیرمعتاد، تنها ۳۷ درصد به فقدان کنترل بر مرزها اشاره کرده‌اند (DeAngelis, ۲۰۰۰: ۱-۳).

یونگ در مطالعه‌اش پیرامون اعتیاد اینترنتی بدین نتیجه رسید که افراد معتاد به اینترنت دچار علائم خاصی بوده و با پیامدهایی مواجهند که دقیقاً مشابه پیامدهای افرادی است که به الکل، شرطبندی، خرید و سایر رفتارهای وسواسی دچار هستند. همچنین، این افراد محیط مجازی اینترنت را جذاب‌تر از واقعیت روزانه‌شان می‌دانند. زندگی روزانه این قبیل افراد تحت تسلط نیاز به آنلاین شدن قرار دارد. همچنین، عمده‌ترین حوزه‌های متأثر از اعتیاد اینترنتی، مدرسه، خانواده، کار و روابط هستند. علاوه بر این، یونگ بدین نتیجه رسید که بروز اعتیاد اینترنتی ریشه در هفت دلیل اصلی دارد که عبارتند از نارضایی از زندگی زناشویی، فشار کاری، مشکلات مالی، عدم امنیت، اضطراب، دعوای خانوادگی، و زندگی محدود اجتماعی (Chebbi and et al., ۲۰۰۰: ۱-۳).

کوپر طی مطالعه‌ای پی برد که ۱۷ درصد از نمونه تحقیق وی، کاربران "در ریسک" هستند که به شیوه‌ای مشکل‌ساز درگیر میل جنسی اینترنتی شده‌اند (DeAngelis, ۲۰۰۰: ۳).

گرنفلد (۱۹۹۸) در مطالعه خود دریافت که ازدواج و روابط جنسی بیشترین حوزه‌هایی هستند که تحت تأثیر اعتیاد اینترنتی قرار می‌گیرند. تأکید بر ازدواج و روابط ظاهراً به خاطر استفاده غیرارادی از هزینه‌نگاری، سایبر سکس، و موارد سایبراست. حتی ۶۲ درصد از پاسخگویان اظهار کرده‌اند که به‌طور متوسط هفته‌ای چهار ساعت وارد سایتهای هزینه‌نگاری می‌شوند تا نیازهای جنسی خود را برطرف کنند (Duran, ۲۰۰۲: ۲-۳).

گرنفلد در مطالعه دیگری به سال ۱۹۹۹، بدین نتیجه رسید که ۶ درصد از کاربران وب، دچار اعتیاد اینترنتی هستند (Lim and et al., ۲۰۰۴: ۲). کرات در سال ۱۹۹۹ در مطالعه‌اش بدین نتیجه رسید که نوجوانانی که از تماس‌های اجتماعی کناره‌گیری می‌کنند، از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای فرار از واقعیت استفاده می‌کنند (Lim and et al., ۲۰۰۴: ۲).

ولش (۱۹۹۹) در مطالعه خویش دریافت که ۸ درصد از دانشجویان مرد با معیارهای اختلال اعتیاد به اینترنت جور در می‌آیند (همان: ۳۴). نای و اربینگ (۲۰۰۰) در مطالعه خویش بدین نتیجه رسیدند که زنها بیش از مردها در دامنه شدید اختلال اعتیاد به اینترنت بوده و بنابراین نسبت به مردها مشکلات بیشتری در استفاده از اینترنت داشتند (همان: ۳۳).

بولن و هری در مطالعه‌شان در سال ۲۰۰۰، به این نتیجه رسیدند که هر چه جوانان زمان بیشتری را با اینترنت سر کنند، در مقابل از میزان زمانی که صرف محیط اجتماعی واقعی‌شان خواهند کرد، کاسته خواهد شد. به‌علاوه آنکه جوانان معتاد به اینترنت همانند سایر معتادان، دچار علائم و

شاخصه‌های اعتیادی مشخص هستند. فعالیتهای اعتیادآمیز مردان، عموماً بازیهای پرخاشگرانه، سکس چت و سایر سکس، و فعالیتهای اعتیادآمیز زنان نیز عموماً تشکیل دوستیهای حمایتگرانه، دوستیابی و یا گلابه از شوهران در اتاقهای چت است (Bullen and Harre, ۲۰۰۰: ۳-۱۱). بر اساس نتایج مطالعه اندرسون بر روی دانشجویان، ۱۰ درصد از پاسخگویان دارای معیارهای وابستگی به اینترنت بوده و اکثریت کسانی هم که استفاده اعتیادی از اینترنت داشتند، مرد و از دانشجویان علوم سخت بوده‌اند (DeAngelis, ۲۰۰۰: ۱). گروهول (۲۰۰۳) طی تحقیقاتی که درخصوص دلایل گرایش افراد به اینترنت و استفاده اعتیادآور آنها از اینترنت انجام داد، بدین نتیجه رسید که افرادی که وقت زیادی را صرف استفاده از کامپیوتر می‌کنند، کسانی هستند که در زندگی با مشکلاتی مواجهند. در واقع، این افراد چون رغبتی به برخورد با مشکلاتشان زندگی ندارند و مایل نیستند حتی با آنها روبه‌رو شوند، به فعالیت اعتیادآور در اینترنت می‌پردازند. به واقع، این گونه رفتارها، مشابه رفتار کسانی است که تلویزیون زیاد نگاه می‌کنند، یا کتاب زیاد می‌خوانند، و یا مرتب برای نوشیدن آب به بیرون از اتاق می‌روند (Duran, ۲۰۰۳: ۱).

منبع : پزشکان بدون مرز

<http://vista.ir/?view=article&id=313863>

اعتیاد به اینترنت

ساعت یازده و نیم شب است. بسیار خسته است، طوری که چشمانش باز نمی‌شود. از همان اول صبح فردا کلی کار دارد، اما مگر می‌تواند بدون چک کردن ایمیل‌هایش بخوابد؟ پای رایانه‌اش می‌نشیند و به اینترنت وصل می‌شود. با خود می‌گوید فقط نیم ساعت، بعد می‌خوابم. چند ایمیل چک می‌کند و چند تا هم جواب می‌دهد. دو سه نفر از دوستانش آنلاین هستند. شروع به صحبت با آنها می‌کند. همزمان مشغول خواندن خبرهای روز در سایت‌های گوناگون است. ناگهان به طور تصادفی چشمش به گوشه پایین

سمت چپ مانیتور می‌افتد و ساعت سیستم را می‌بیند. ساعت دو و نیم بامداد است و او هنوز بیدار است.

تا به حال این اتفاق برای شما افتاده است؟ اگر پاسخ مثبت است، می‌توان گفت که علایم يك بیماری اینترنتی در شما به چشم می‌خورد. هنگامی که مرور کردن وب، ایمیل‌زدن، بازی، خرید، دریافت موسیقی و چت کردن با کار یا زندگی اجتماعی يك فرد تداخل ایجاد می‌کند، زمانی است که مشکل آغاز شده است. روان‌شناسان و محققان در نقاط گوناگون جهان در تلاشند کاری کنند که افراد تنها تا زمانی پشت رایانه‌هایشان به سر ببرند که مشکلی برای آنها پیش نیآورد. مطابق تحقیقات جدیدی که در دانشگاه فلوریدا انجام گرفته است برای آزمایش اعتیاد به اینترنت باید پنج مورد زیر را بررسی کرد:

(۱) گذراندن زمان بیش از حد مورد نظر در اینترنت

(۲) غفلت از سایر مسوولیت‌ها

(۳) يك ناسازگاری مهم در روابط به علت استفاده از اینترنت

(۴) اشتیاق برای حضور در شبکه

(۵) تفکر بیش از حد در مورد اینترنت در زمان‌های حاضر نبودن روی شبکه. تحقیقاتی که در میان استفاده‌کنندگان اینترنت انجام شده بیانگر این مطلب است که از میان معتادان اینترنتی، بیش از ۵۷ درصد از چت روم‌ها (اتاق‌های گفت‌وگو) استفاده می‌کنند.

افرادی که از چت روم‌ها استفاده می‌کنند بیشتر وقت خود را صرف گپ زدن و بحث‌های جنسی می‌کنند. به بیان دیگر آنها در طول گفت‌وگو به طور متناوب با منابع مستقیم و غیرمستقیم جنسی سر و کار دارند. اعتیاد به اینترنت از سال ۱۹۹۵ مطرح شد و در سال ۱۹۹۶ توسعه یافت و از آن پس مراکز درمانی از این اختلال به عنوان يك اختلال روانی یاد می‌کنند. روان‌شناسان می‌گویند: اعتیاد به اینترنت يك اختلال جدی در عملکرد افراد محسوب می‌شود که می‌تواند تأثیرات مخربی در روابط اجتماعی آنها بگذارد.

● اختلالات جنسیتی در استفاده از اینترنت

براساس نتایج تحقیقات انجام شده، تفاوتی در میزان استفاده زنان و مردان از اینترنت وجود ندارد. تحقیقات نشان می‌دهد مردان، اینترنت را به دلیل امکانی که برای تجربه راه‌های تازه برای انجام امور متعدد به آنها می‌دهد، ارزش‌گذاری می‌کنند. مردان بیشتر تمایل دارند از اینترنت برای به دست آوردن انواع و اقسام اطلاعات استفاده کنند.

نتایج مسابقات ورزشی، وضع آب و هوا، اخبار، کاریابی و رتبه‌بندی اجناس و خدمات، مورد علاقه مردان هستند. مردان همچنین از اینترنت برای سرگرمی، شنیدن موسیقی، جمع‌آوری اطلاعات پیرامون دل‌مشغولی‌های شخصی یا عضویت در گروه‌های ورزشی استفاده می‌کنند. در مقابل، زنان اینترنت را به دلیل فرصت‌هایی که برای حفظ و توسعه روابط انسانی به آنها می‌دهد، دوست دارند. زنان در اینترنت بیشتر سراغ ایمیل می‌روند، مطالب مربوط به سلامت و بهداشت را جست‌وجو می‌کنند، از نقشه‌های مسیریاب استفاده می‌کنند و موضوعات دینی را مطالعه می‌کنند.

● اعتیاد به اینترنت، يك بیماری جدید

تحقیقات بالینی به طور عمده بر موادی از قبیل دارو و الکل تمرکز دارند. گزارش‌ها حاکی است که معتادان به اینترنت روش‌های مشابه افراد معتاد به دارو و الکل و قمار دارند و این اعتیاد پیامدهای اجتماعی و شغلی زیادی را برایشان به دنبال دارد.

• اینترنت، تباہ کننده وقت

پژوهشگران دریافته‌اند که هر چه افراد، وقت بیشتری را به استفاده از اینترنت اختصاص دهند، میزان روابط خانوادگی و نیز اندازه حوزه‌های زندگی اجتماعی و واقعی آنها بیشتر کاهش می‌یابد. همچنین به مرور زمان، افزایش استفاده از اینترنت با فراوان‌تر شدن احساس تنهایی و افسردگی همراه خواهد بود.

• درمان اعتیاد به اینترنت

(۱) در صورت بروز علائم اعتیاد، منع کامل دسترسی به اینترنت نیاز نیست بلکه ایجاد ساختاری که به کاهش دسترسی تا مرز اعتدال منجر شود می‌تواند مفید واقع شود.

(۲) برای نشان دادن مدت زمان اتصال و نصب، یک کپی از دستورالعمل فوق‌الذکر در اتاق فرزندان برای اینکه به آن وفادار بماند، می‌تواند مفید باشد.

(۳) به ازای کاهش اتصال به شبکه برای او پاداشی در نظر گرفته و او را تشویق کنید.

(۴) تهیه فهرستی از فعالیت‌های جایگزین مفید است. این فعالیت‌ها باید برای او جذاب باشند.

(۵) در صورتی که نیاز به متخصص احساس می‌شود، می‌توانید از مشاوران مدرسه یا مراکز درمانی کمک بگیرید.

منبع : روزنامه سلامت

<http://vista.ir/?view=article&id=246026>

 vista.ir
Online Classified Service

اعتیاد به اینترنت، نقابی برای افسردگی نوجوانان

آیا نمی‌توانید فرزند نوجوانتان را از پای رایانه بلند کنید و او را به سر میز شام بیاورید؟ پژوهش‌ها نشان می‌دهد که این ممکن

است چیزی بیش از رفتارهای نوعی و عادی دوران بلوغ و نشانه افسردگی نوجوان شما باشد.

بر طبق پژوهش‌های انجام گرفته از سوی دکتر سانگ کیو لی، استاد روان‌پزشکی دانشگاه هالیام در کره جنوبی، هر چه نوجوان افسرده‌تر باشد و یا به عبارت دیگر شدت افسردگی در او بیشتر باشد، زمان بیشتری را صرف کار کردن با اینترنت می‌کند.

این مطالعه که نتایج آن در همایش سالانه انجمن روان‌پزشکی آمریکا ارائه گردید، بر روی ۴۲۵ دانش‌آموز دبیرستانی صورت

گرفته است. از همه آنها آزمون اعتیاد به اینترنت گرفته شد و پرسش‌هایی از قبیل این که «آیا احساس دلمشغولی نسبت به اینترنت دارید؟»، «آیا سفرهای اینترنتی شما وسیله‌ای برای فرار از مشکلات است؟» و «آیا به طور مداوم تلاش‌های ناموفقی برای قطع استفاده از اینترنت داشته‌اید؟» به عمل آمد.

این مطالعه نشان داد که ۱۱٪ نوجوانان «به شدت» اعتیاد به اینترنت داشتند و کمتر از یک سوم آنها در گروه «بدون مخاطره» قرار داشتند.

• اعتیاد به اینترنت، نقابی برای افسردگی

سپس از همه دانش‌آموزان آزمون اندازه‌گیری نشانه‌های افسردگی به عمل آمد. دانش‌آموزانی که بیشترین اعتیاد را به اینترنت داشتند، بیشترین نمره را نیز از نظر افسردگی به دست آوردند. و گروهی که پائین‌ترین نمره را از نظر اعتیاد به اینترنت داشتند، در این آزمون نیز کمترین نمره را کسب کردند.

در نظر گرفتن رفتار دانش‌آموزان معتاد به اینترنت برای پژوهشگران روشن ساخت که معتادان به اینترنت، افرادی هستند در جستجوی چیزهای تازه، کم توجه و با هدف‌ها و آرمان‌های کمتر از بقیه.

این یافته‌های پژوهشی فارغ از جنسیت، سن و معدل دانش‌آموزان بود.

• دور باطل

حال این پرسش مطرح می‌شود که کدام علت دیگری است: افسردگی یا اعتیاد به اینترنت؟ مطالعه صورت گرفته، پاسخ دقیقی به این پرسش نداد اما به گفته دکتر لی، این یک دور باطل است. به گفته او «افسردگی، نوجوانان را به اینترنت دلمشغول‌تر می‌سازد.» وی افزود: «کودکان و نوجوانان افسرده، هدف‌های کوچک‌تری برای خود قرار می‌دهند و از آنجا که اهداف بلندی ندارند، به دنبال پاداش‌های کوچک و اندکی هستند که بر روی اینترنت آنها را می‌یابند.»

به گفته دکتر لی، انزوای نوجوانان به هنگام استفاده از اینترنت، خود باعث تشدید افسردگی آنان می‌شود.

دکتر لی در پایان خاطر نشان می‌سازد که این مهم نیست که کدامیک قبل از دیگری پدید می‌آیند (افسردگی یا اعتیاد به اینترنت) بلکه نکته مهم، تشخیص علائم و نشانه‌هاست. «نوجوانی که ساعت‌های زیادی را صرف کار کردن با اینترنت می‌کند، در معرض خطر افسردگی قرار دارد.»

منبع : کارگاه آموزشی روان یار

<http://vista.ir/?view=article&id=273167>

اعتیاد به اینترنت، یک بیماری مدرن

از سال ۱۹۹۵ میلادی روانپزشکی بنام گلد برگ ، اعتیاد جدیدی را کشف کرد.

ساعت ۴ صبح از خواب بیدار می‌شوید و می‌خواهید برای آب خوردن به آشپزخانه بروید، در بین راه Email های خود را چک می‌کنید.

تصمیم می‌گیرید یکی دو سالی بیشتر در دانشگاه باشید، فقط بخاطر دسترسی رایگان به اینترنت. اگر يك روز<کانکت> نشوید احساس می‌کنید چیزی کم دارید، روزهای تعطیل و حتی روزهای معمولی روزتان را با چت آغاز می‌کنید و به پایان می‌برید... بله ، شما معتادید!

تا چند سال پیش پرسیدن این سوال که آیا امکان دارد کسی به استفاده از اینترنت معتاد شود، سوالی عجیب بود اما اکنون اعتیاد به اینترنت به يك واژه آشنا تبدیل شده است.

از سال ۱۹۹۵ میلادی روانپزشکی بنام گلد برگ ، اعتیاد جدیدی را کشف کرد او با مردمی روبرو می‌شد که برای دیدن مونیتر

کامپیوترشان، خانواده‌رارها کرده‌اند ، این‌ها در بسیاری از مواقع ترجیح می‌دادند وقت خود را با کامپیوتر و در سایت‌های مختلف اینترنت بگذرانند.

گلدبرگ این اعتیاد جدید را کشف کرد و بتدریج سایر محققان جنبه‌های دیگر این اعتیاد را شناسائی کردند.

اعتیاد به اینترنت در يك برداشت کلی به استفاده مستمر از اینترنت اطلاق می‌شود و امکان دارد دامنه نتایج آن به کم خوابی، به خطر افتادن

موقعیت شغلی و دگرگونی در روابط خانوادگی و اجتماعی منجر شود.

• بازی با کلمات

واژه‌های استفاده <طبیعی> و استفاده <اعتیادآور> از اینترنت واژه‌هایی هستند که هنوز هم در میان محققان مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. البته از آنجا که تحقیق در زمینه اعتیاد اینترنتی هنوز مراحل آغازین خود را طی می‌کند، به همین خاطر، شاهد تفسیرهای متفاوتی از استفاده اعتیادی اینترنت، اهمیت و شرایط آن هستیم. امروزه روانشناسان حتی مطمئن نیستند که اسم این پدیده را چه بگذارند. برخی از آنها ترجیح می‌دهند به جای واژه <اعتیاد به اینترنت>، از واژه <اعتیاد به کامپیوتر> استفاده کنند. چراکه هستند افراد زیادی که ساعت‌ها با کامپیوتر کار کرده و به آن وابسته‌اند، اما اصلاً، به اینترنت حتی فکر نمی‌کنند. حتی بسیاری از روانشناسان در این مسئله تردید دارند که آیا واژه <اعتیاد> برای توصیف زمانی که مردم وقت زیادی را صرف استفاده از اینترنت می‌کنند، واژه مناسبی است. به هر حال واژه را هر چه که بنامیم این واقعیتی است که وجود دارد.

• علائم اعتیاد اینترنتی

مانند تمامی انواع دیگر اعتیادها، اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی - اجتماعی با مشخصه‌هایی چون تحمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمان‌های اولیه استفاده)، علائم کناره‌گیری (به‌ویژه رعشه و ارتعاش، اضطراب، بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی)، و ازهم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی به لحاظ کمی یا کیفی) است.

علائم اعتیاد اینترنتی عبارتند از: مشکلات میان فردی و یا مشکلات در هنگام کار یا مطالعه، نادیده گرفتن مسئولیت‌های مربوط به دوستان، خانواده، کار و یا مسئولیت‌های فردی، کناره‌گیری پس از دست کشیدن از اینترنت، کج خلقی هنگام تلاش برای دست کشیدن از اینترنت، آنلاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی شده، دروغ گفتن یا مخفی نگهداشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان یا خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت فیزیکی، بی‌توجهی به سلامت شخصی و بی‌خوابی یا کم‌خوابی و یا تغییر در الگوی خواب به منظور گذران وقت در اینترنت. از طرفی، افراد در صورت استفاده از اینترنت، نه تنها رفتارهایی متفاوت با الگوهای رایج در جامعه از خود نشان می‌دهند، بلکه نوع تفکرشان نیز با اکثریت افراد جامعه، متفاوت می‌شود. این افراد اندیشه‌های وسواسی راجع به اینترنت دارند، کنترل‌چندانی بر وسواس و انگیزه‌های اینترنتی‌شان نداشته و حتی فکر می‌کنند، اینترنت تنها دوست آنهاست. همچنین، این‌گونه افراد فکر می‌کنند که اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خود و جهان اطراف دارند.

• وسواس‌های فکری- عملی

یکی از آسیب‌های روانی اینترنت به وجود آمدن وسواس است. از ویژگی‌های برجسته وسواس، عدم توانایی مهار رفتارها یا اندیشه‌های خاص است.

برای مثال فردی که وسواس شست و شو دارد، نمی‌تواند میل به شست و شو را کنترل کند و گاهی تا ساعت‌ها مشغول شستن دست‌ها می‌شود.

اگر از فرد وسواسی بخواهیم عمل یا فکر وسواسی‌اش را کنار بگذاریم دچار اضطراب شدیدی خواهد شد. این اختلال را می‌توان در بررسی کردن‌های پی در پی پست الکترونیک (وسواس عملی) یا دل‌نگرانی از Online نشدن يك دوست (وسواس فکری) مشاهده کرد.

- هرزه نگاری

امروزه، به روز شدن فن‌آوری‌ها با سرعت زیادی صورت می‌پذیرد. در این میان اینترنت نه تنها توانسته در مدتی کوتاه عادت‌های خرید کردن، داده‌پردازی، تجارت و به طور کلی سطح زندگی ما را دچار دگرگونی کند بلکه، اصول و باورهای اخلاقی و حتی رفتار جنسی ما را هم دستخوش تغییر کرده است.

اگرچه هرزه نگاری يك کژکاری جنسی با تاریخچه طولانی است اما اینترنت اقدام به آن را آسان تر ساخته است. این کژکاری اغلب خود سرآغازی جهت ابتلا به سایر اختلال‌های جنسی مانند آزارگری، آزارخواهی، همجنس‌گرایی و... شناخته می‌شود.

- آزارگری

شاید کسانی را دیده باشید که همیشه در اینترنت در حال پرسه زدن هستند تا دیگران را آزار دهند. مثلاً با هک کردن، آزارگری را شاید بتوان رفتار ضداجتماعی در دنیای مجازی نام نهاد. آیا تا به حال به واژه-SPAM هرزنامه- که مثل مور و ملخ از دیوار صندوق‌های پست الکترونیکی بالا می‌رود برخورد کرده‌اید؟

SPAM ها را امروزه اغلب اهالی دهکده جهانی به عنوان يك مزاحم می‌شناسند. حال اگر فردی مثل يك هرزنامه مزاحم خلوت شما در دنیای مجازی شود، در واقع به آزارگری پرداخته است.

- يك چهارم معتاد

بنا بر گفته دکتر سعید معیدفر رییس انجمن جامعه‌شناسان ایران ۲۴/۳ درصد یعنی نزدیک به يك چهارم کاربران اینترنت در تهران اعتیاد به اینترنت دارند و این میزان بین سنین ۱۵ تا ۱۸ سال در مقایسه با سایر سنین بیشتر است به گفته دکتر معیدفر، بازدهی پایین، تاخیر در رسیدن به محل کار، عدم تحرک جسمی و چاقی، دردهای ناشی از استفاده از کامپیوتر مثل درد چشم و مفاصل، از جمله مواردی هستند که مسئله اعتیاد اینترنتی را مهم جلوه می‌دهند.

وی معتقد است بر اساس پژوهش‌های انجام شده بین مسوولیت‌پذیری و اعتیاد به اینترنت رابطه معنی‌داری وجود دارد. یعنی هر چه اعتیاد به اینترنت بیشتر باشد، مسوولیت‌پذیری اجتماعی کمتر است.

- هفت معیار اعتیاد

انجمن روانپزشکی آمریکا برای شناخت اعتیاد اینترنتی و افرادی که به استفاده مفرط از اینترنت معتادند، معیارهایی را مشخص کرده است که طبق آن، چنانچه بخواهیم فردی را معتاد به اینترنت بنامیم، باید حداقل سه مورد از معیارهای هفتگانه زیر، در طول يك دوره ۱۲ ماهه (يك ساله) در وی دیده شود. معیارهای پیشنهادی این انجمن شامل ۷ مورد به شرح زیر است:

۱. تحمل. این معیار به معنای صرف زمان بیشتری برای اینترنت به منظور رسیدن به رضایت است.

در این شرایط، با وجود صرف همان میزان وقت، میزان رضایتمندی کاربر کمتر است و نیاز به زمان بیشتری دارد تا به همان درجه از رضایت قبلی

برسد.

۲. وجود دو یا چند علامت کناره‌گیری در طی دو روز در ماه که بعد از کاهش و یا ترك مداوم استفاده از اینترنت حاصل می‌شود. این مسئله باید موجب بروز دردها و رنج‌ها و یا اختلالاتی در عملکرد اجتماعی، فردی و یا آموزشی شود.
۳. از اینترنت به منظور تخفیف و یا اجتناب از علائم کناره‌گیری استفاده شود.
۴. از اینترنت، اغلب در دوره‌های زمانی پیش از آنچه که در ابتدا مدنظر بود، استفاده‌شود.
۵. حجم قابل توجهی از وقت، صرف فعالیت‌های مربوط به کاربری اینترنتی (برای مثال، کتاب‌های اینترنتی، یافتن جستجوگرهای جدید وب، جست‌و‌جوی فروشندگان اینترنتی و جز این‌ها) شود.
۶. به‌خاطر استفاده از اینترنت، از فعالیت‌های مهم اجتماعی، شغلی و یا تفریحی دست کشیده و یا کاسته شود.
۷. فرد به‌دلیل استفاده مفرط از اینترنت، خطر فقدان روابط مهم، شغل، و فرصت‌های آموزشی و شغلی را بپذیرد.

• برای درمان چه کنیم

روان‌پزشکان معتقدند که در صورت بروز علائم اعتیاد به اینترنت، منع کامل دسترسی به اینترنت نیاز نیست و توصیه هم نمی‌شود. اما باید تمهیداتی اندیشیده شود تا در نهایت به کاهش این دسترسی تا مرز اعتدال منجر شود. برای مثال استفاده فرد از ۸ ساعت در روز به يك ساعت کاهش یابد. قدم بعدی یافتن جایگزین مناسب برای اینترنت است. بازگشت به گذشته و مقایسه آن با حال نشان خواهد داد که کدام فعالیت خانوادگی و اجتماعی و شخصی مانند گذراندن وقت با همسر و فرزندان، دوستان، ورزش، مطالعه و خواب جای خود را با اینترنت تعویض کرده‌اند. شناخت نقاط ضعف و قدرت هر شخص جهت ترك اعتیاد کاملاً به آمادگی روحی وابسته است و مراجعه به پزشک و در میان نهادن مشکلات شخصی و خانوادگی با وی کاملاً ضروری به نظر می‌رسد و نباید از آن غفلت کرد.

منبع : سایر منابع

<http://vista.ir/?view=article&id=230471>

اعتیاد به سایبر اسپیس

این روزها، همه چیز به سرعت در حال تغییر است. هر روز پدیده تازه‌ای به جمع دیگر پدیده‌های موجود اضافه میشود و اثری اجتناب ناپذیر بر پیکره جوامع بشری بر جای میگذارد. بحثهای هیجانانگیز بیشمار در میان اندیشمندان و محققین و دانشمندان علوم مختلف جریان دارد که نگرارش درباره آنها پایانی ندارد . . .

صدا زد «مایکروسافت»، لطفاً يك فنجان «جاوا» برای پدرت بيار! «پسر» با يك فنجان «چای» وارد شد و گفت: «نتاسکپ» هنوز از خواب بیدار نشده، مدرسهاش دیر نشود!؟ بفرمایید این هم "جاوا" ... پدر!

پدری نام دو فرزند پسرش را عوض کرده است. او پسر بزرگترش را «مایکروسافت» صدا میزند و به پسر کوچکترش میگوید «نت اسکپ». مادر بچه ها هم نام مخصوص به خودش را دارد و همگی عادت کرده اند او را «مادر برد» صدا کنند. پدر خود را «مرورگری» میدانند که عاشق «جاوا» و «خورشید یا همان SUN» و «پنجره»ها یعنی همان Windows است. او

فردی رمانتیک است، در و دیوار خانه اش را با لوگوی شرکتهای مایکروسافت، نت اسکپ، Cisco و Sun تزئین کرده است و معمولاً پس از مراجعت به خانه، تی شرت هایی به تن میکند که معمولاً روی آنها نوشته شده است :

Please Enter your Password

This Body is best viewed with MSIE ۳, ۰ or Higher یا

راستی این خانواده را چه شده است؟ آیا این «اعتیاد» است یا اینکه تنها يك «شوخی» است؟

این روزها، همه چیز به سرعت در حال تغییر است. هر روز پدیده تازه‌ای به جمع دیگر پدیده های موجود اضافه میشود و اثری اجتناب ناپذیر بر پیکره جوامع بشری بر جای میگذارد. بحثهای هیجانانگیز بیشمار در میان اندیشمندان و محققین و دانشمندان علوم مختلف جریان دارد که نگرارش درباره آنها پایانی ندارد و ساعتها میتوان از دقایق و جزئیات هر يك نوشت و آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد.

در بین آنهایی که در این عصر ارتباطات و اطلاعات با کامپیوتر در ارتباط هستند، هر روز و شاید هر دقیقه و ثانیه بحث و موضوع تازه‌ای بوجود می آید، که برای تداوم زندگی بشر، آگاهی و اطلاع از آن برای تداوم «اندیشه» امری حقیقتاً اجتناب ناپذیر می نماید و این امر حتی آن گروه از متخصصین و کارشناسانی که در رابطه مستقیم با کامپیوتر نیستند را نیز شامل میشود.

شاید بتوان گفت آنچه در بالا به آن اشاره کردم، يك پدیده جدید است. پدیده ای که هنوز بسیاری از روانشناسان نمی دانند آن را چه بنامند. شاید شما هم این روزها، در مطبوعات و رسانه ها عنوانی شبیه به عنوان این مقاله را دیده یا شنیده باشید. اما هسته اصلی این مقاله، روشن ساختن این واقعیت است که پدیده «اعتیاد اینترنتی» آنقدرها که در مطبوعات و رسانه بزرگ شده است جدی نیست! حقیقت این است که در

حال حاضر خبر اتصال و ارتباط با شبکه های اطلاعرسانی و بزرگراههای اطلاعاتی، داغ ترین عناوین خبری از دنیای فن آوری را به خود اختصاص داده است.

درست است که در مورد استفاده از اینترنت و وب، همه به هیجان آمده اند و درست است که عده ای از افراد ساعات بسیاری را صرف آن میکنند، اما آیا این واقعاً يك نوع «اعتیاد» جدید است که گریبان انسان را گرفته است؟ آیا نوع دیگری از «اعتیاد» است که «روان» بشر را مورد تاخت و تاز و هجوم قرار داده است؟ در میان روانشناسان، بر سر این موضوع، هنوز اختلاف نظرهایی دیده میشود، اما بیشتر آن را يك «اختلال» میدانند تا «اعتیاد» و اگر بخواهند حالت اعتیادآور آن را مطرح کنند می گویند این موضوع يك «اختلال اعتیادآور» است.

آنها معتقدند که بسیاری از افراد، پیش از اینکه اینترنت وارد زندگیشان بشود، از کامپیوتر تا سر حد افراط استفاده می کردند و به زبانی، به کامپیوتر معتاد بوده اند. برخی چنان به کامپیوتر و برنامه های نرم افزاری خود دل بسته اند که حتی به اینترنت و وجود آن اهمیت نمی دهند. پس شاید بایستی این پدیده را به نوعی «اعتیاد به کامپیوتر» بنامیم.

اما بهتر است تند نرویم، پیش از اینکه کامپیوترها به چهارچوب خانه و کاشانه مردم وارد شوند، تلویزیون، ویدئو و بازیهای تلویزیونی بخش بسیاری از اوقات مردم را پر کرده بودند. راستی، آیا همین «تلفن» که از لحاظ موضوعات مربوط به فن آوری، شکل پیشرفته ای از ارتباطات است و شاید در طبقه بندیها در شاخه «ارتباطات بواسطه کامپیوتر CMC» قرار گیرد وسیله و ابزاری نیست که بتوان معتاد به آن شد؟! در آیندهای نه چندان دور - که قسمت عمدهای از مسیر آن را طی کرده ایم - تلفن، کامپیوتر، فناوری رادیو و تلویزیون، ویدئو و ماهواره ها و شاید بعدها ماشین لباسشویی و یخچال و ... همه و همه در يك «غول بی شاخ و دم» که او هم بسیار اعتیادآور است ادغام شوند و آنوقت چگونه میتوان از شر آن خلاصی یافت؟ در اینجا، شاید بهتر آن باشد که درباره يك نوع اعتیاد دیگر سخن بگوییم. اعتیادی که دیگر «ماده» اش «اینترنت»، «رادیو»، «تلویزیون» و «تلفن» و ... نیست. شاید بهتر باشد، در این واپسین روزهای قرن بیستم، در آستانه قرن بعدی، از اعتیاد به قلمروهای تازه ای سخن بگوییم که بشر با دست خودش ساخته است و یا خواهد ساخت.

اجازه دهید از «اعتیاد به سایبراسپیس» بگوییم، به قلمروهایی مجازی که با استفاده از علم مهندسی کامپیوتر بوجود آمده اند. در این طبقه بندی گسترده تر، امور را از سطحی بالاتر می بینیم و موضوعات را در جای خود خیلی دقیقتر و با موشکافی بیشتر مورد تجزیه و تحلیل قرار میدهم. بین زیر شاخه ها و زیرطبقه های این طبقه بندی مسلماً میتوان خطوط متمایز کنندهای رسم کرد و آنجاست که دیگر، موضوعات را با هم قاطی نمیکنیم. از این سطح اگر نگاه کنیم، دیگر چیزی به نام «اعتیاد به اینترنت» نمی بینیم. از اینجا، بین آن کودک دبستان نرفته ای که در خانه، قسمت عمده ای از وقتش را صرف کشتن «دشمنان مجازی» و «هیولاهای غول پیکر» میکند و کودک همسن و سال دیگری که برای فراگیری زبان انگلیسی ده بار سی دی «آموزش زبان» را از اول اجرا می کند تفاوت خواهیم گذاشت.

از اینجا، بین آن نوجوانی که در مدرسه، پشت کامپیوتر سرگرم بازی است و از اینترنت به عنوان سرگرمی استفاده میکند و آن خانم خانه داری که حاضر است سالی هفتصد هزار تومان برای استفاده از اینترنت به «يك ISP» بدهد تا از آخرین شیوه های تربیت فرزندانش مطلع شود تفاوتهای فاحشی نمایان است. همین خانم خانه دار مسلماً با مهندسی که در شرکت، از اینترنت برای اطلاع از آخرین دستاوردهای علمی و فنی دانشگاههای سراسر جهان استفاده میکند فرق دارد.

هريك از اين افراد شايد ساعتها از وقت روزانه خود را صرف كامپيوتر و اينترنت نمايد. برخی از آنها فقط به دنبال تفریح و سرگرمی اند و برخی دیگر برای پاسخگویی به يك نیاز.

«اعتیاد به سایبراسپیس» شاید بتواند برخی از نیازهای اجتماعی افراد را برآورده سازد. آدمی که کمرو و خجالتی است و نمیتواند در محیط های واقعی، ارتباطات اجتماعی و مستحکمی را با سایرین برقرارکند، در خانه، مدرسه، دانشگاه یا محل کار، - پشت دستگاه کامپیوتر خود- به محیط و قلمروهای مجازی روی می آورد تا بدون کوچکترین احساس خجالت، وارد «اتاق گفتگویی Chat Room» شود، سلامی به حاضرین - افراد غریبهای که هیچگاه آنها را ندیده است - ارسال کند و ساعتی با آنها به گفتگو بپردازد. «اعتیاد به سایبراسپیس» شاید جنبه ای از «اعتیاد به کار» Workaholism باشد و شاید هم در نهایت، اصلاً وجود نداشته باشد و ما آن را بی جهت تا به این حد جدی می گیریم.

حقیقت این است که رسانه ها و مطبوعات خیلی به موضوع اعتیاد به «اینترنت و سایبراسپیس» پرداخته اند. شاید این امر فقط به این خاطر است که موضوع اینترنت و شبکه های اطلاع رسانی و مالتی مدیا، موضوعاتی داغ و جدید هستند. اما باید توجه داشت که این امر می تواند موجب بروز اختلال در جنبه های دیگری از «روان» انسان شود. آیا باید افرادی که از کامپیوتر چیزی نمی دانند و حتی يك بار هم به اینترنت متصل نشده اند را تا این حد نگران ساخت؟

اینترنت، دریای عظیمی است از اطلاعات، شاهراه و بزرگراهی است برای ارتباط دادن میلیونها انسان، با فرهنگها، زبانها و سلیقه های گوناگون و متنوع. اگر اینترنت این است، اگر این شبکه شبکه ها، ابزار است برای فراگیری بیشتر، آموزش بیشتر، خلاقیت و نوآوری های بیشتر، پس چرا از اعتیاد به «اینترنت»، همیشه برداشتهایی منفی داریم؟ اگر از جنبه های مثبت، آن نگاه کنیم، اگر وسعت دیدمان را بازتر کنیم، درچه های بازتری بر ما گشوده خواهد شد که پیش از آن، شاید تجربه اش نکرده ایم. شاید وقت خود را صرف عادات بیهوده دیگری کرده ایم که فرصت این تجربه های جدید را به خود نداده ایم.

در بررسیهایی که توسط محققین و پژوهشگران به عمل آمده است، در جوامع غربی از افرادی سخن به میان آمده است که گفته اند: «به خاطر اینترنت، مرا از مدرسه بیرون کردند!» ، «چون به اینترنت معناد شده بودم، همسرم از من طلاق گرفت.»، «کارم را به خاطر اینترنت از دست دادم، چرا که بیشتر اوقات کاری ام را صرف خواندن مجلات ورزشی کرده بودم.» اگر افرادی از این دست پیدا می شوند که نتوانسته اند با برنامه ریزی و مدیریت صحیح، از وقت خود به نحو شایسته استفاده کنند و در برابر امیال خود ضعیف عمل کرده اند، نباید تمامی تقصیرها را بر گردن «اینترنت» - این فرانکشتاین جوان ساخت بشر - انداخت. در مورد سایر اعتیادها، يك گفته کاملاً صدق میکند و آن این است که بین شور و شوق «طبیعی» و تمایلات «غیر طبیعی» خط جداکنندهای وجود دارد. بشر در طول سالها، به زندگی بر روی این کره خاکی عادت کرده است، اعتیاد او کاشتن و داشتن و برداشتن است، آیا زمین بد است؟ آیا چون از دل خاک، «خشخاش» به عمل میآید، خاک را باید از بین برد؟

اعتیاد میتواند «سالم» باشد، میتواند «ناسالم» باشد. اگر از انجام يك بازی یا سرگرمی لذت می برید و خودتان را شیفته آن می یابید، دوست دارید ساعتها از وقت خود را صرف آن کنید، این ممکن است به خاطر آن باشد که از انجام آن سرگرمی، چیزی آموخته باشید و «خلاقیت» شما را شکوفا کرده باشد. اگر بازی یا سرگرمی سالمی بتواند شما را به دیگران «نشان دهد» و تصویر واضحی از «خود» واقعی شما را بر پرده ذهنتان ترسیم کند، آیا صرف ساعاتی از شبانه روز به آن بازی اعتیادی است که مثل اعتیاد به «قمار»، ویران کننده است ؟

حتی در برخی از عادات و اعتیادهای «ناسالم» نیز می توان مشخصه های «مثبتی» را تشخیص داد. کسی که به خاطر اینترنت، کارش را از دست داده است، درست مثل کسی است که سر میز قمار، زندگی اش را باخته است. این افراد را دچار يك نوع «اعتیاد پاتولوژیک واقعی» می دانیم. در این نوع موارد اعتیاد، «بدی» از «خوبی» پیشی می گیرد و موجب می شود که افراد نتوانند در «دنیای واقعی» خود درست عمل کنند و به همین جهت، از خود علانم و اختلالاتی را بروز میدهند که موجب بالا رفتن آمار طلاق، اخراج از مدرسه، اخراج از کار، خشونت، اذیت و آزارهای خیابانی، مزاحمت های تلفنی و ... می شود!

در مورد اعتیاد، تقریباً می توان گفت که همه چیز میتواند هدف فرار گیرد و بشر ذاتاً میتواند به هر چیزی عادت کند. مواد مخدر، دارو، خوردن، خوابیدن، ورزش کردن، قمار، ولخرجی، سکس، کار کردن و هر چیز دیگری که بتوانید نامی از آن را به ادامه این فهرست اضافه کنید، بالاخره در جامعه افرادی را خواهید یافت که به آن معتاد شده اند و بخشی از زندگی خود را صرف آن کرده اند.

منبع : سایت تحلیلی MLM

<http://vista.ir/?view=article&id=233833>

اعتیاد به فضای مجازی

امروزه بحث داغی در بین روانشناسان درگرفته و شور و شوق بسیار برای اینترنت، برخی افراد را کمی هیجان زده کرده است، برخی افراد زمان زیادی را با آن می گذرانند. آیا این شکل دیگری از اعتیاد است که روح انسان را مورد تاخت و تاز قرار داده است؟

روانشناسان هنوز مطمئن نیستند که این پدیده را چگونه نامگذاری کنند؟ برخی به آن برجسب «اختلال اعتیاد به اینترنت» می زنند، اما افراد زیادی بسیار زودتر از زمانی که اینترنت وارد زندگی آنها شود، به کامپیوترهای خودشان معتاد بوده اند. برخی دیگر به شدت به کامپیوترهایشان وابسته هستند و هیچ تمایلی به اینترنت ندارند.

شاید ما باید این پدیده را «اعتیاد به کامپیوتر» بنامیم. همچنین نباید اعتیاد پیش پا افتاده و اغلب پذیرفته شده ای را که برخی افراد به بازی های ویدیویی دارند، فراموش کنیم. بازی های تصویری نیز کامپیوترند یا کامپیوترهایی هستند که نیازمند به پشتکار بسیار زیاد دارند اما با این حال کامپیوتر هستند. در مورد تلفن نیز همین طور است، مردم به تلفن هم معتاد می شوند و این امر فقط مربوط به کشور های غربی نیست. درست مثل کامپیوترها، تلفن ها نیز به لحاظ تکنولوژیکی از ارتباطات گسترش یافته اند و شاید بتوان آنها را در مقوله ارتباطات کامپیوتر محور طبقه بندی کرد (که با عنوان cmc شناخته می شوند) و محققان آن را به فعالیت های اینترنتی ترجمه کرده اند.

در آینده ای نه چندان دور، کامپیوتر، تلفن و تکنولوژی تصویری ممکن است همگی با هم ترکیب شده و شاید به شدت اعتیادآور شوند. شاید، در یک سطح گسترده، پذیرفتنی است که در مورد «اعتیاد به فضای مجازی» گفت وگو کرد. برخی از اعتیاد های فضای مجازی، بازی و رقابت محورند، برخی دیگر احتیاجات اجتماعی را برآورده می کنند و برخی فقط از اعتیاد به کار ناشی می شوند. پس این تفاوتها ممکن است ظاهری باشد. نه افراد زیادی در مورد اعتیاد به بازی و کار، مشقت های خود را در هوا گره کرده اند و نه روزنامه های زیادی نیز در مورد این مقولات مقاله نوشته اند. این موضوعات از مد افتاده اند. اینکه رسانه ها توجه خود را به سمت اعتیاد های اینترنتی و فضای مجازی برگردانده اند منعکس کننده تازگی و اهمیت بسیار این وابستگی به اینترنت است.

بی تردید برخی افراد مسلما با اعتیاد به کامپیوترها و فضای مجازی به خودشان آسیب می رسانند. گاهی به خاطر اعتیاد به این فضاها افراد شغل خودشان را از دست داده و یا از مدرسه به دلیل نمرات بد اخراج می شوند و یا به این دلیل که نمی توانند در مقابل وقف کردن تمام وقت خود به فضا های مجازی مقاومت کنند، از همسرانشان جدا می شوند. در این صورت آنها به لحاظ بیماری شناسی، معتاد محسوب می شوند و همانند تمام اعتیادها، مشکل این است که کجا باید خطی میان شور و شوق «طبیعی» و اشتغال فکری «نابهنجار» کشید؟

• انواع اعتیاد

«اعتیادها» را می توان به صورت خیلی سطحی «سالم»، «ناسالم» و یا ترکیبی از هر دو تعریف کرد. اگر شما شیفته یک سرگرمی شده اید و احساس می کنید وقف آن هستید و می خواهید تا زمانی که امکان دارد به آن بپردازید این می تواند راهی برای یادگیری، خلاقیت و یا ابراز وجود باشد. حتی در برخی اعتیاد های ناسالم شما می توانید این ویژگی های مثبت را پیدا کنید، اما در اعتیاد های واقعا بیمارگونه، درجات استفاده به سمت بالا می روند، معایب بر مزایا می چربند و منجر به اختلال جدی در توانایی های فرد در زندگی «واقعی» می شوند.

تقریبا هر چیزی می تواند هدف اعتیاد بیمارگونه باشد، مثل مواد مخدر، تمرین ورزشی، قماربازی، رابطه جنسی، ولخرجی، کار و... با نگاهی به این مشکلات از یک چشم انداز بالینی متوجه می شویم که معمولا این اعتیاد های بیمارگونه ریشه در زندگی گذشته فرد دارند که می توان آنها را از تضادها و محرومیت های معناداری در زندگی فرد پیدا کرد. آنها ممکن است تلاشی برای کنترل افسردگی و اضطراب و شاید منعکس کننده ناامنی های عمیق و احساسی از تهی بودن درونی باشند.

• محققان چه می گویند ؟

خانم کیمرلی، اس . یونگ روانشناس در مرکز اعتیاد روی خط، افرادی را به عنوان وابسته به اینترنت طبقه بندی می کند که طی سال گذشته تعداد چهار یا بیشتر موارد زیر را داشته باشند. البته ، وی به طور خاص روی اعتیاد به اینترنت و نه بر طبقه گسترده تری از اعتیاد به کامپیوتر تمرکز

کرده است؛

- آیا شما هنگامی که خارج از خط هستید به اینترنت و یا خدمات روی خط فکر کرده و اشتغال ذهنی دارید؟
 - آیا شما احساس می کنید که احتیاج به گذراندن زمان بیشتری روی خط دارید تا همان میزان از رضایت را به دست آورید؟
 - آیا شما قادر نیستید استفاده روی خط خود را کنترل کنید؟
 - آیا شما به هنگام قطع و یا کم کردن استفاده روی خط خود احساس بدخلقی یا ناراحتی می کنید؟
 - آیا شما بیشتر از زمانی که معمولاً قصد داشتید روی خط می مانید؟
- ایوان گولدربرگ بیشتر به عنوان شوخی مجموعه ای از نشانه هایی را معرفی کرده که وی آن را استفاده «بیمارگونه از کامپیوتر» می نامد. سایر روانشناسان درباره سایر نشانه های احتمالی اعتیاد به اینترنت و یا نشانه هایی که اندکی از معیار های یونگ و بامعيار های طنزگونه گولدربرگ را داشته باشد، هنوز بحث می کنند. این نشانه ها شامل موارد زیر هستند:
- تغییرات شدید در سبک زندگی به منظور گذراندن زمان بیشتری در شبکه
 - کاهش کلی فعالیت های بدنی
 - بی توجهی به سلامت فردی در نتیجه فعالیت اینترنتی
 - اجتناب از فعالیت های مهم زندگی به منظور گذراندن زمان بیشتری در شبکه
 - کمبود خواب و یا تغییر الگو های خواب برای گذراندن زمان بیشتری در شبکه
 - کاهش معاشرت و در نتیجه از دست دادن دوستان
 - غفلت از خانواده و دوستان
 - به هیچ وجه نمی خواهند زمان زیادی را در خارج از شبکه بگذرانند
 - نیاز شدید به گذراندن زمان بیشتری با کامپیوتر
 - بی توجهی به مسوولیت های شغلی و شخصی
- به شکلی ساده تر، برخی از کوشش های فکاهی برای تعریف اعتیاد به اینترنت را در نظر بگیرید. در پایین، فهرستی از سازمان مرکزی معتادان گمنام به اینترنت ارائه شده است. اگرچه بیشتر قصد شوخی درکار بوده است به برخی مشابهت های برجسته، باید برخی موارد با معیار های تشخیصی جدی توجه کرد، حتی در یک شوخی نیز ریشه ای از حقیقت وجود دارد. چندعلامتی که نشان می دهد شما معتاد به اینترنت هستید:
- شما ساعت ۳ صبح بیدار می شوید تا به دستشویی بروید، می ایستید و پست الکترونیک خود را در راه برگشتن به تختخواب بازرسی می کنید.
 - کودکان خود را با نام های Eudora، Mozilla یا Doctom صدا می کنید.
 - شما مودم خود را خاموش می کنید و یک احساس وحشتناک از تهی بودن به شما دست می دهد، انگار که شما از معشوق خود دور می شوید.
 - شما نیمی از زمان مسافرت هوایی خود را در حالی می گذرانید که کامپیوتر لب تاپ خود را روی زانو و فرزندان را در قفسه بالای سر گذاشته

اید.

- شما تصمیم می گیرید که فقط به دلیل دسترسی رایگان به اینترنت برای یک یا دو سال بیشتر در دانشگاه بمانید.

- شما با مودم ۲۴۰۰ بایت در ثانیه مردم را تمسخر می کنید.

- شما در نامه های پستی خود هم از شکلک های خنده دار استفاده می کنید.

- آخرین رفیقی که شما داشتید یک TPEG بوده است.

- سخت دیسک شما خراب شده است، شما دو ساعت است که به اینترنت وصل نشده اید. شروع به راه رفتن می کنید. تلفن را برداشته و

شماره دسترسی ISP خود را به صورت دستی می گیرید. شما سعی می کنید تا به شکل انسانی با مودم ارتباط برقرار کنید. شما موفق شدید.

• نتیجه

هنگامی که زندگی واقعی شما از زندگی فضای مجازی جدا می شود، این یک مشکل است. هنگامی که زندگی واقعی شما با زندگی فضای

مجازی شما ترکیب می شود، خوب است.

منبع : روزنامه کارگزاران

<http://vista.ir/?view=article&id=248783>

اعتیاد دات کام

تغییر عادت های رفتاری، پرخاشگری و سردردهای کشنده، سوغات پرسه زدن در فضای مجازی بود که پس از مدتی نصیب او شد. ساعت ها پشت میز می نشست، به صفحه کامپیوتر زل می زد و چنان غرق در فضای مجازی و سایت های اینترنتی بود که گذر زمان را متوجه نبود. این کار هر روز او شد. اعتراض های پدر و مادر هم کارساز نیفتاد، چرا که او دیگر عادت کرده بود و شاید هم معتاد شده بود به اینترنت. اعتیادی که ماده اش کامپیوتر و

پرسه زدن در اینترنت و درمانش کمی مشکل شده بود.
اگر با دقت بیشتری به اطرافمان نگاه کنیم، می بینیم که قطار تغییرات به سرعت در حال حرکت است. دنیای اطراف ما مرتب در حال دگرگونی و تغییر

است. هر روز پدیده جدیدی به دیگر پدیده های موجود اضافه می شود. به ویژه در سال های اخیر اصلی ترین تغییرات در حوزه تکنولوژی های ارتباطی به چشم می خورد. اگرچه همزمان با رشد و گسترش وسایل ارتباط جمعی و شکل گیری دهکده جهانی «مارشال مک لوهان» کانادایی انجام بسیاری از کارها آسان شده است، اما مشکل جدیدی گریبان خانواده ها را گرفته است.

به گفته کارشناسان، استفاده بیش از حد و بیمارگونه از اینترنت که موجب جدایی فرد از دوستان و خانواده اش می شود و اختلالات رفتاری یا شخصیتی در وی ایجاد کند، «اعتیاد به اینترنت» نامیده می شود.

«رضا حقی» کارشناس ارشد ارتباطات در این باره می گوید: البته هنوز بر سر این موضوع اختلاف نظر وجود دارد و روانشناسان معتقدند که بیشتر باید از «اختلال» استفاده کرد تا «اعتیاد» اما در هر صورت چه آن را اختلال و چه اعتیاد بنامیم، مشکلاتی را برای کاربران به وجود می آورد. دل بستگی و علاقه شدید به کامپیوتر و استفاده از فضای اینترنت در همه گروه های سنی اتفاق می افتد ولی با توجه به جوان بودن جمعیت کشورمان این پدیده را بیشتر باید در میان نوجوانان و جوانان جست وجو کرد که در صورت نبود نظارت و برنامه ریزی مناسب، ممکن است پیامدهای منفی به همراه داشته باشد.

حقی می گوید: باید میان اعتیادهایی که زندگی ها را نابود می کند، مانند اعتیاد به هرویین، الکل و قمار با اعتیاد به اینترنت تفاوت قائل شویم. یک فرد معتاد به موادمخدر خودش و زندگی اش را به نابودی می کشاند ولی اثرات منفی اعتیاد به اینترنت با برنامه ریزی و اعمال مدیریت صحیح کاهش یافته و حتی می توان بر فواید آن افزود. شما هروسپله و ابزاری را در نظر بگیرید هم می تواند مثبت باشد و هم منفی. در اینجا باید اثرات مثبت و منفی را در نظر گرفت و سپس درباره آن اقدام کرد.

● اعتیاد به اینترنت، بی میلی به خانواده!

درموضوع «اعتیاد به اینترنت» به کارگرفتن واژه اعتیاد و به شخصی معتاد گفتن، نه تنها بارمنفی ندارد، بلکه مثبت نیز تلقی می شود. در اعتیاد به موادمخدر هیچ فردمعتادی حاضر نمی شود که اقرار به اعتیاد کند و از این که به او معتاد بگویند، واهمه دارد. اما وقتی از اینترنت و اعتیاد به آن حرف می زنیم، کاربران با افتخار خود را معتاد معرفی می کنند!

«حسین رنجبر» پژوهشگر مسائل اجتماعی در این باره می گوید: نخستین و مهمترین پیامد منفی اعتیاد به اینترنت، انزوا، گوشه گیری و جدایی از خانواده است. خانواده به عنوان مهمترین نهاد اجتماعی، کانونی است که شخصیت کودکان در آن شکل می گیرد. ارتباط مستقیم و گرمی میان اعضای خانواده، از بسیاری اختلالات شخصیتی و رفتاری جلوگیری می کند، اما نه فقط اینترنت، بلکه تلویزیون، ماهواره و به طور کلی وسایل ارتباط جمعی، فضای خانواده را به سمت و سوی جدایی و دورشدن افراد از یکدیگر سوق داده است. استفاده بیش از حد از اینترنت باعث منزوی شدن شخص و ارتباط با دنیای دیگری است که در آن بسیاری از انحراف ها و کجروی ها تبلیغ و آموزش داده می شود.»

رنجبر، مبارزه با تکنولوژی را آب در هاون می داند و می گوید افراط و تفریط درست نیست و باید درهمه چیز حداعتدال را رعایت کنیم و فرهنگ

استفاده را بیاموزیم.

در واقع باید فرهنگ استفاده از اینترنت را آموزش دهیم و مصرف صحیح آن را در جامعه نهادینه کنیم.»

• شناسایی معتادان اینترنتی

ممکن است در خانواده ها کسانی باشند که زمان زیادی را صرف کار با کامپیوتر و گشتن در اینترنت می کنند. اما تشخیص معتادان به اینترنت از غیرمعتادان برای درمان آنها، نیاز به آگاهی از ویژگی های معتادان اینترنتی دارد.

انجمن روانپزشکی آمریکا (A.P.A) معیارهای زیر را برای تشخیص اعتیاد به اینترنت پیشنهاد کرده است:

- بی قراری ذهنی و بدنی
 - اضطراب
 - افکار وسواسی درباره این که در اینترنت چه می گذرد
 - خیال پردازی و رؤیا درباره اینترنت
 - حرکات ارادی و غیرارادی انگشتان دست برای تایپ کردن
 - زمان استفاده از اینترنت بیشتر از مدت برنامه ریزی شده باشد.
 - تمایل مداوم یا کوشش نافرجام برای کنترل رفتار
 - صرف وقت قابل ملاحظه برای امور مرتبط با اینترنت (خریدن کتاب های مربوطه، کوشش برای به دست آوردن آدرس های جدید و...)
 - کاهش فعالیت اجتماعی، شغلی و تفریحی در اثر استفاده از اینترنت
 - تداوم استفاده از اینترنت، با وجود آگاهی از آثار منفی آن
- چه باید کرد؟

با توجه به این که کار با کامپیوتر بیشتر در منزل انجام می شود، کارشناسان توصیه هایی را به والدین ارائه می دهند تا از عوارض منفی این اعتیاد کاسته شود. از جمله این توصیه ها این است که والدین کامپیوتر را در جایی قرار دهند که امکان سرکشی و نظارت وجود داشته باشد و اجازه ندهند که فرزندان در اتاقی دربسته به کار با کامپیوتر بپردازند.

رنجبر در این باره می گوید: «خانواده در کنترل فرزندان و کاهش پیامدهای منفی اعتیاد به اینترنت نقش حیاتی دارد. البته کنترل به معنی جلوگیری فرزندان از کار کردن با کامپیوتر و استفاده از اینترنت نیست، چرا که در صورت منع، آنها حریص تر می شوند. خانواده باید با يك برنامه ریزی دقیق بر کار فرزندان نظارت کند. رها گذاشتن فرزندان به حال خود و ارتباط نامناسب با آنها، باعث می شود که بیشتر وقت خود را به اینترنت و جذابیت های آن اختصاص دهند و از فضای خسته کننده خانه فرار کنند. بنابراین باید با تشویق فرزندان به مطالعه، ورزش و ثبت نام کردن در باشگاه های ورزشی، عضو شدن در انجمن ها و نهادهای فرهنگی و استفاده مناسب از کامپیوتر و اینترنت اوقات فراغت فرزندان پر شود. در چنین حالتی می توان اثرات و پیامدهای منفی اعتیاد به اینترنت را کاهش داد.»

منبع : روزنامه ایران

اعتیاد در دنیای مجازی

ساعت ۴ صبح از خواب بیدار می‌شوید و می‌خواهید برای آب خوردن به آشپزخانه بروید، در بین راه Email های خود را چک می‌کنید. تصمیم می‌گیرید یکی دو سالی بیشتر در دانشگاه باشید، فقط بخاطر دسترسی رایگان به اینترنت. اگر يك روز<کانکت> نشوید احساس می‌کنید چیزی کم دارید، روزهای تعطیل و حتی روزهای معمولی روزتان را با چت آغاز می‌کنید و به پایان می‌برید... بله ، شما معتادید!

تا چند سال پیش پرسیدن این سوال که آیا امکان دارد کسی به استفاده از

اینترنت معتاد شود، سوالی عجیب بود اما اکنون اعتیاد به اینترنت به يك واژه آشنا تبدیل شده است.

از سال ۱۹۹۵ میلادی روانپزشکی بنام گلد برگ ، اعتیاد جدیدی را کشف کرد او با مردمی روبرو می‌شد که برای دیدن مونیتر کامپیوترشان، خانواده‌رارها کرده‌اند ، این‌ها در بسیاری از مواقع ترجیح می‌دادند وقت خود را با کامپیوتر و در سایت‌های مختلف اینترنت بگذرانند. گلدبرگ این اعتیاد جدید را کشف کرد و بتدریج سایر محققان جنبه‌های دیگر این اعتیاد را شناسائی کردند.

اعتیاد به اینترنت در يك برداشت کلی به استفاده مستمر از اینترنت اطلاق می‌شود و امکان دارد دامنه نتایج آن به کم خوابی، به خطر افتادن موقعیت شغلی و دگرگونی در روابط خانوادگی و اجتماعی منجر شود.

• بازی با کلمات

واژه‌های استفاده <طبیعی> و استفاده <اعتیادآور> از اینترنت واژه‌هایی هستند که هنوز هم در میان محققان مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. البته از آنجا که تحقیق در زمینه اعتیاد اینترنتی هنوز مراحل آغازین خود را طی می‌کند، به همین خاطر، شاهد تفسیرهای متفاوتی از استفاده اعتیادی اینترنت، اهمیت و شرایط آن هستیم.

امروزه روانشناسان حتی مطمئن نیستند که اسم این پدیده را چه بگذارند. برخی از آنها ترجیح می‌دهند به جای واژه <اعتیاد به اینترنت>، از واژه

>اعتیاد به کامپیوتر< استفاده کنند. چراکه هستند افراد زیادی که ساعت‌ها با کامپیوتر کار کرده و به آن وابسته‌اند، اما اصلاً، به اینترنت حتی فکر نمی‌کنند. حتی بسیاری از روانشناسان در این مسئله تردید دارند که آیا واژه <اعتیاد> برای توصیف زمانی که مردم وقت زیادی را صرف استفاده از اینترنت می‌کنند، واژه مناسبی است. به هر حال واژه را هر چه که بنامیم این واقعیتی است که وجود دارد.

• علائم اعتیاد اینترنتی

مانند تمامی انواع دیگر اعتیادها، اعتیاد اینترنتی، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی - اجتماعی با مشخصه‌هایی چون تحمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمان‌های اولیه استفاده)، علائم کناره‌گیری (به‌ویژه رعشه و ارتعاش، اضطراب، بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی)، و ازهم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی به لحاظ کمی یا کیفی) است.

علائم اعتیاد اینترنتی عبارتند از: مشکلات میان فردی و یا مشکلات در هنگام کار یا مطالعه، نادیده گرفتن مسئولیت‌های مربوط به دوستان، خانواده، کار و یا مسئولیت‌های فردی، کناره‌گیری پس از دست کشیدن از اینترنت، کج خلقی هنگام تلاش برای دست کشیدن از اینترنت، آن‌لاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی شده، دروغ گفتن یا مخفی نگهداشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان یا خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت فیزیکی، بی‌توجهی به سلامت شخصی و بی‌خوابی یا کم‌خوابی و یا تغییر در الگوی خواب به منظور گذران وقت در اینترنت.

از طرفی، افراد در صورت استفاده از اینترنت، نه تنها رفتارهایی متفاوت با الگوهای رایج در جامعه از خود نشان می‌دهند، بلکه نوع تفکرشان نیز با اکثریت افراد جامعه، متفاوت می‌شود. این افراد اندیشه‌های وسواسی راجع به اینترنت دارند، کنترل‌چندانی بر وسواس و انگیزه‌های اینترنتی‌شان نداشته و حتی فکر می‌کنند، اینترنت تنها دوست آنهاست. همچنین، این‌گونه افراد فکر می‌کنند که اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خود و جهان اطراف دارند.

• وسواس‌های فکری- عملی

یکی از آسیب‌های روانی اینترنت به وجود آمدن وسواس است. از ویژگی‌های برجسته وسواس، عدم توانایی مهار رفتارها یا اندیشه‌های خاص است. برای مثال فردی که وسواس شست و شو دارد، نمی‌تواند میل به شست و شو را کنترل کند و گاهی تا ساعت‌ها مشغول شستن دست‌ها می‌شود.

اگر از فرد وسواسی بخواهیم عمل یا فکر وسواسی‌اش را کنار بگذاریم دچار اضطراب شدیدی خواهد شد. این اختلال را می‌توان در بررسی کردن‌های پی در پی پست الکترونیک (وسواس عملی) یا دل‌نگرانی از Online نشدن يك دوست (وسواس فکری) مشاهده کرد.

• هزینه نگاری

امروزه، به روز شدن فن‌آوری‌ها با سرعت زیادی صورت می‌پذیرد. در این میان اینترنت نه تنها توانسته در مدتی کوتاه عادت‌های خرید کردن، داده‌پردازی، تجارت و به طور کلی سطح زندگی ما را دچار دگرگونی کند بلکه، اصول و باورهای اخلاقی و حتی رفتار جنسی ما را هم دستخوش تغییر کرده است.

اگرچه هرزه نگاری يك كزكاری جنسی با تاریخچه طولانی است اما اینترنت اقدام به آن را آسان تر ساخته است. این كزكاری اغلب خود سرآغازی جهت ابتلا به سایر اختلال‌های جنسی مانند آزارگری، آزارخواهی، همجنس گرایی و... شناخته می شود.

• آزارگری

شاید کسانی را دیده باشید که همیشه در اینترنت در حال پرسه زدن هستند تا دیگران را آزار دهند. مثلاً با هك کردن . آزارگری را شاید بتوان رفتار ضداجتماعی در دنیای مجازی نام نهاد. آیا تا به حال به واژه-SPAM هرزنانه- که مثل مور و ملخ از دیوار صندوق های پست الکترونیکی بالا می روند برخورد کرده اید؟

SPAM ها را امروزه اغلب اهالی دهکده جهانی به عنوان يك مزاحم می شناسند. حال اگر فردی مثل يك هرزنانه مزاحم خلوت شما در دنیای مجازی شود، در واقع به آزارگری پرداخته است.

• يك چهارم معتاد

بنا بر گفته دکتر سعید معیدفر رییس انجمن جامعه‌شناسان ایران ۲۴/۳ درصد یعنی نزدیک به يك چهارم کاربران اینترنت در تهران اعتیاد به اینترنت دارند و این میزان بین سنین ۱۵ تا ۱۸ سال در مقایسه با سایر سنین بیشتر است به گفته دکتر معیدفر، بازدهی پایین، تاخیر در رسیدن به محل کار، عدم تحرك جسمی و چاقی، دردهای ناشی از استفاده از کامپیوتر مثل درد چشم و مفاصل، از جمله مواردی هستند که مسئله اعتیاد اینترنتی را مهم جلوه می دهند.

وی معتقد است بر اساس پژوهش‌های انجام شده بین مسوولیت پذیری و اعتیاد به اینترنت رابطه معنی داری وجود دارد. یعنی هر چه اعتیاد به اینترنت بیشتر باشد، مسوولیت پذیری اجتماعی کمتر است.

• هفت معیار اعتیاد

انجمن روانپزشکی آمریکا برای شناخت اعتیاد اینترنتی و افرادی که به استفاده مفرط از اینترنت معتادند، معیارهایی را مشخص کرده است که طبق آن، چنانچه بخواهیم فردی را معتاد به اینترنت بنامیم، باید حداقل سه مورد از معیارهای هفتگانه زیر، در طول يك دوره ۱۲ ماهه (يك ساله) در وی دیده شود. معیارهای پیشنهادی این انجمن شامل ۷ مورد به شرح زیر است:

(۱) تحمل. این معیار به معنای صرف زمان بیشتری برای اینترنت به منظور رسیدن به رضایت است. در این شرایط، با وجود صرف همان میزان وقت، میزان رضایتمندی کاربر کمتر است و نیاز به زمان بیشتری دارد تا به همان درجه از رضایت قبلی برسد.

(۲) وجود دو یا چند علامت کناره‌گیری در طی دو روز در ماه که بعد از کاهش و یا ترك مداوم استفاده از اینترنت حاصل می‌شود. این مسئله باید موجب بروز دردها و رنج‌ها و یا اختلالاتی در عملکرد اجتماعی، فردی و یا آموزشی شود.

(۳) از اینترنت به منظور تخفیف و یا اجتناب از علائم کناره‌گیری استفاده شود.

(۴) از اینترنت، اغلب در دوره‌های زمانی پیش از آنچه که در ابتدا مدنظر بود، استفاده‌شود.

(۵)حجم قابل توجهی از وقت، صرف فعالیت‌های مربوط به کاربری اینترنتی (برای مثال، کتاب‌های اینترنتی، یافتن جستجوگرهای جدید وب، جست‌و جوی فروشندگان اینترنتی و جز این‌ها) شود.

۶) به خاطر استفاده از اینترنت، از فعالیت‌های مهم اجتماعی، شغلی و یا تفریحی دست کشیده و یا کاسته شود.
۷) فرد به دلیل استفاده مغرط از اینترنت، خطر فقدان روابط مهم، شغل، و فرصت‌های آموزشی و شغلی را بپذیرد.

• برای درمان چه کنیم

روان‌پزشکان معتقدند که در صورت بروز علائم اعتیاد به اینترنت، منع کامل دسترسی به اینترنت نیاز نیست و توصیه هم نمی شود. اما باید تمهیداتی اندیشیده شود تا در نهایت به کاهش این دسترسی تا مرز اعتدال منجر شود. برای مثال استفاده فرد از ۸ ساعت در روز به يك ساعت کاهش یابد. قدم بعدی یافتن جایگزین مناسب برای اینترنت است.

بازگشت به گذشته و مقایسه آن با حال نشان خواهد داد که کدام فعالیت خانوادگی و اجتماعی و شخصی مانند گذراندن وقت با همسر و فرزندان، دوستان، ورزش، مطالعه و خواب جای خود را با اینترنت تعویض کرده‌اند. شناخت نقاط ضعف و قدرت هر شخص جهت ترك اعتیاد کاملاً به آمادگی روحی وابسته است و مراجعه به پزشك و در میان نهادن مشکلات شخصی و خانوادگی با وی کاملاً ضروری به نظر می‌رسد و نباید از آن غفلت کرد.

منبع : روزنامه سلامت

<http://vista.ir/?view=article&id=243038>

افسونگر دیجیتالی

• نگاهی به پدیده اعتیاد اینترنتی

اینترنت، این پدیده جذاب و نوپا آنقدر به شهرت رسیده که هویت واقعی خود را فراموش کرده و گم شدن وظیفه اصلی آن باعث ترویج عبارت «اعتیاد به اینترنت» شده است. یکی از نگرانی‌های روانشناسان در عصر حاضر تأثیرات منفی استفاده از اینترنت بر روی نوجوانان است. زیرا همین عامل موجب به وجود آمدن افسردگی در آنها می شود. اعتیاد به اینترنت و افسردگی رابطه

ای کاملاً متقابل با یکدیگر دارند. حال آنکه کدام یک نتیجه دیگری است، بستگی به شرایط محیط و زندگی افراد دارد.

عوامل متعددی باعث به وجود آمدن افسردگی می شوند. از جمله این عوامل می توان به موارد زیر اشاره کرد؛ وراثت، جنسیت، عملکرد هورمون ها، وسواس، اضطراب، استرس و فشارهای عصبی، بیماری های مزمن جنسی، الگوهای نامناسب فکری و تربیتی، محیط نامناسب زندگی، فقر، تنبیه و سوءاستفاده های بدنی، شکست عاطفی، ورشکستگی، پیری، نقص عضو، حوادث غیرمترقبه و از دست دادن فردی عزیز. بعضی از این عوامل، غیر منتظره و خارج از حیطه اختیارات ما است اما دیگر عوامل را به راحتی می توان کنترل و تنظیم کرد.

جنگ بین والدین و فرزندان بر سر کامپیوتر در اغلب خانه ها وجود دارد. فرزندان مدت ها پشت کامپیوتر می نشینند، در اتاق را به روی خود می

بند و ساعت ها در تنهایی به سر می برد. در این حالت باید بدانید که فرزند شما افسرده است. بسیاری از نوجوانان بدون هیچ منظور و هدفی خاص، تنها برای یافتن و دیدن چیزهای جدید و هیجان انگیز در این شبکه جهانی پرسه می زنند. در تمام ساعاتی که آنها مشغول کارکردن با کامپیوتر هستند قاعدتاً تنها هستند و همین انزوا و تنهایی افسردگی آنها را چند برابر می کند.

استفاده بیش از حد یا اعتیاد به اینترنت موجب به وجود آمدن عوامل زیر می شود؛ ناراحتی های جسمی مانند سردرد، تورم و سوزش چشم، کمردرد، گردن درد، درد مفصل انگشتان و مچ دست، کم خوابی یا بی خوابی و اختلال در اشتها و عوامل دیگری چون افت تحصیلی، عدم تمایل به شرکت در کلاس های درس، عدم تمایل به شرکت در محافل خانوادگی یا جمع دوستان، بی توجهی به نظافت شخصی، پرخاشگری و تمایل بیش از حد به انزوا و تنهایی که همین عوامل موجب بروز افسردگی می شوند. والدین در جلوگیری از افسردگی فرزندان نقشی بسیار مهم و اساسی دارند. شاید فرزند نوجوان شما به دلیل کم تجربه یا دلایل دیگر قادر به تشخیص نیازهای جنسی و روانی خود نباشد. پس این وظیفه شماست تا او را آگاه کرده و در مسیری درست هدایت کنید.

در این سن حساس نوجوان شدیداً به دنبال یافتن هویت اجتماعی خود و اثبات آن به دیگران است و به این دلیل که هنوز شرایط ورود به اجتماع برای او مهیا نشده، مسلماً قادر به شناخت صحیح از دنیای خارج از خانواده نیست. در نتیجه تنها راهی که می توان از طریق آن بدون تماس مستقیم با افراد جامعه ارتباط برقرار کند، وارد شدن به شبکه پرسرعت و جالب جهانی یعنی اینترنت است. بهترین راه کمک به فرزندان این است که استفاده از کامپیوتر را برای او محدود کنید.

توجه داشته باشید که منظور از محدودیت، ممنوعیت نیست. زیرا مطمئناً عملکرد منفی شما حرص و کنجکاو او را بیشتر کرده و صد درصد مشکلات و عواقب بعدی آن بسیار بیشتر خواهد شد. سعی کنید روش استفاده درست از اینترنت را به او آموزش دهید نیازهای فرزندان را

بشناسید و به آنها پاسخی قانع کننده بدهید. به کمک یک آزمون روانشناسی می توانید به فرزند خود در این زمینه کمک کنید. اگر تعداد پاسخ های مثبت او بیش از پاسخ های منفی بود نشان دهنده این است که فرزند عزیز شما به اینترنت اعتیاد دارد. در این حالت سعی کنید با مشاوره ای سالم و صحیح به او کمک کرده و راه درست را پیش پایش قرار دهید.

- آیا بیش از آنچه مورد نیاز است از اینترنت استفاده می کنی؟
- آیا هیجان و جذابیت اینترنت را به خلوت و صمیمیت دوستان و خانواده ات ترجیح می دهی؟
- آیا از کارهای روزانه و تکالیف درسی خود به خاطر کار کردن بیش از حد با اینترنت باز می مانی؟
- آیا افراد خانواده به دلیل زیاده روی در استفاده از کامپیوتر از تو شکایت می کنند؟
- آیا قبل از انجام هر کدام از کارهای روزمره ای میل خود را چک می کنی؟
- آیا هنگام استفاده از اینترنت چنانچه کسی به تو اعتراض کند ناراحت و عصبی می شوی؟
- آیا احساس می کنی زندگی بدون وجود اینترنت کسل کننده و یکنواخت است؟
- آیا به خاطر کار کردن با اینترنت تا نصف شب بیدار می مانی؟
- آیا سعی می کنی مدت زمانی را که در حال کار کردن با اینترنت هستی از دیگران پنهان کنی؟ ▪ آیا ترجیح می دهی به جای بیرون رفتن و تفریح کردن با دوستان و هم کلاسی هایت با اینترنت سرگرم باشی؟ توجه داشته باشید که هیچ مشاوره ای مثل پدر یا مادر برای فرزند نیست. پس بهترین دوست آن لاین فرزندان باشید،

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=270636>

 vista.ir
Online Classified Service

امضای دیجیتال

یکی از هدایای ناخواسته فناوری اطلاعات و ارتباطات به جوامع کاربران را می توان جعل کردن های پیوسته در شبکه دانست. زمانی که شما برای

دوستان هیچ ایمیلی نفرستاده اید، اما او با شما تماس می گیرد و می گوید که منظورتان از این ایمیل چه بوده است و یا زمانی که رئیس‌تان شما را برای ایمیلی که برایش فرستاده اید، مورد بازخواست قرار می دهد، تنها گوشه ای از دنیای جعل فناوری اطلاعات را دیده اید.

امنیت یکی از مهم ترین و بحث انگیزترین مسائل درحوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات است که در سال های اخیر با توجه به رشد روزافزون استفاده از شبکه جهانی وب (World Wide Web) گریبانگیر کاربران شده است و در

بعضی از مواقع نیز سبب از کار افتادن پایگاه های اطلاعاتی و وب سایت ها شده است. جعل کردن را باید مقوله ای جدا از هک کردن دانست، زیرا در جعل کردن دزدان دیجیتالی خود را به جای شخصی که وجود دارد، جا می زنند و اقدام به سرقت اطلاعات می کنند، اما در هک کردن، نفوذها عمدتاً در نقش شخص ثالثی صورت می گیرد که لزوماً وجود فیزیکی ندارد، اما نتیجه هر دو نفوذ، از دست دادن اطلاعات و کاهش امنیت است. برای جلوگیری از نفوذ دزدان به سیستم ها و پیشگیری از جعل مدارک و امضاها از سیستم های سنتی راهکارهایی پیش بینی شده است، راهکارهایی مانند گواهی امضا از سوی مقام فوق، استفاده از دستگاه های تشخیص با حساسیت بالا و غیره، اما در دنیای مجازی نیز برای این قضیه راه حل هایی اندیشیده شده است که امضای دیجیتال یکی از این راه حل هاست.

• امضای دیجیتال

امضای دیجیتال مبتنی بر الگوریتم های رمزنگاری و الگوریتم های Hashing است . به عنوان نمونه ای از الگوریتم های رمزنگار می توان به RSA و EL Gamal و الگوریتم های MD5، Hashing، و SHA اشاره کرد.

روال کار در امضای دیجیتال به این شکل است که پیش از ارسال داده ها، آنها را با استفاده از الگوریتم های Hashing به یک کد فشرده Hash تبدیل می کنند که این کد در حقیقت حاوی اطلاعات شما می باشد. مقادیر هیش شده همگی طول یکسانی دارند و در صورت تغییر در اطلاعات ورودی Hash Code جدیدی تولید می شود. این الگوریتم ها همگی یک طرفه هستند، یعنی پس از کد شدن اطلاعات نمی توان از روی این کدها اطلاعات اصلی را به دست آورد و تنها در صورتی می توان آن را کدگشایی کرد که کلید این کدها را در اختیار داشت.

• امنیت کدها

دغدغه دیگر کدهای Hash شده این است که امنیت این کدها چگونه تأمین خواهد شد

در جواب این سؤال باید گفت که امنیت کدهای Hash شده با دو کلید عمومی و خصوصی تضمین می شود.

کلید عمومی در اختیار همگان قرار دارد و همگی امکان دسترسی به آن را دارند اما بر خلاف کلید عمومی، کلید خصوصی تنها به دارنده Hashcode تعلق دارد.

در عمل نیز اگر اطلاعاتی را با کلید خصوصی (private key) به حالت قفل درآوردید با همه کلید های عمومی (publickey) باز می شود، اما نمی توان با استفاده از هیچ کلید عمومی اطلاعات را مانند کلیدهای خصوصی به حالت کد شده تبدیل کرد.

در جریان ارسال اطلاعات کد Hash به دست آمده از الگوریتم محاسباتی توسط کلید خصوصی به حالت رمز تبدیل می شود و همراه با کلید عمومی به انتهای داده ها اضافه شده و برای گیرنده ارسال می شود به علاوه کد Hash واقعی داده ها نیز محاسبه شده و در انتها این دو کد باهم مقایسه می شوند. اگر این دو کد همخوانی داشتند بیانگر این است که داده های ارسال شده دستکاری نشده اند و قابلیت اعتماد دارند اما در صورتی که Hash کدهای ارسالی و واقعی یکسان نباشند به معنای دستکاری در اطلاعات است و این اطلاعات دیگر قابل اطمینان نیستند. حلقه کلید را می توان مجموعه ای از کلیدها دانست، یک حلقه کلید از کلید های عمومی همه افرادی که برای شما اطلاعاتی در قالب Hashcode ارسال کرده اند است .

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=290561>

امکان ردیابی مسیر ویروس های اینترنتی

سه محقق از دانشگاه کالیفرنیا واقع در برکلی و موسسه تکنولوژی جورجیا واقع در آتلانتا روش تازه ای را برای ردیابی مسیر ویروس های اینترنتی ابداع کرده اند که می تواند منشاء اولیه ی رهاشدن ویروس در شبکه را مشخص کند. روز ۲۰ مارس سال ۲۰۰۴ کرمی به نام Witty Worm (کرم بذله گو) موفق شد تنها در مدت ۱۰ ثانیه پس از رهاشدن در شبکه ی اینترنت ، ۱۱۰ کامپیوتر مربوط به يك پایگاه نظامی آمریکا در اروپا را مورد حمله قرار داده، و از طریق این کامپیوترها در مدت ۷۵ دقیقه، ۱۲ هزار کامپیوتر مختلف را در سراسر جهان آلوده کند .

این سه نفر، روشی را برای ارزیابی نحوه ی توزیع و گسترش ویروس اینترنتی ابداع کرده اند که «تحلیل تلسکوپی» نام دارد. در این روش به

بخش‌هایی از شبکه‌ی اینترنت توجه می‌شود که معمولاً ترافیک زیادی در آن برقرار نیست ، اما بر اثر عبور ویروس ، برای يك لحظه به صورت جرقه‌وار روشن می‌شود.

آزادشدن ویروس در شبکه، نظیر درخشیدن يك جرقه در تاریکی یا ظهور يك آبر نواختر در پهنه‌ی کیهان و در فاصله‌ای بی‌نهایت دور از آسمان بی‌کران است .

درست همان‌گونه که اخترشناسان با گرداندن تلسکوپ خود در جهات مختلف کیهان با این اختران نوظهور که برای مدت کوتاهی پرتوافشانی می‌کنند و سپس ناپدید می‌شوند ، برخورد می‌کنند ، افرادی نیز که وظیفه‌ی مقابله با تبهکاران اینترنتی را دارند، با بررسی بخش‌های مختلف شبکه به دنبال این جرقه‌های ناگهانی می‌گردند. به گفته‌ی محقق ارشد مؤسسه‌ی «سیمانتک» که در زمینه‌ی تولید نرم‌افزارهای ضد ویروس فعالیت دارد ، روش اخیر شیوه‌ی مفیدی برای ردیابی ویروس‌هاست، به ویژه زمانی که سایت خود محققان، هدف حمله‌ی این‌گونه ویروس‌ها قرارگیرد.

• اخطار پلیس در مورد سوء استفاده از اینترنت

پلیس شهر وینی‌پگِ کانادا برای چندمین بار به والدین کودکان هشدار داد تا به هنگام استفاده‌ی کودکان‌شان از اینترنت مراقب اعمال آنان باشند و براین مسأله نظارت کافی داشته باشند. به گزارش دفتر اطلاع رسانی تحقیقات و توسعه‌ی ناجا ، این هشدارها پس از چند مورد سوءاستفاده‌ی اینترنتی از کودکان صورت می‌گیرد.

پلیس محلی به والدین توصیه کرده که برای جلوگیری از وقوع هر مشکلی برای فرزندان‌شان در حین استفاده از کامپیوتر و اینترنت اقدامات زیر را انجام دهند :

- آشنایی با کامپیوتر و گذراندن دوره‌های آموزشی در این زمینه و در صورت لزوم یادگیری برخی نکات از کودکان.
- صحبت با کودکان در مورد نحوه‌ی استفاده از کامپیوتر از سوی آنان و خطراتی که در هنگام ورود به اینترنت ممکن است آنان را تهدید کند.
- قراردادن کامپیوتر در محلی از منزل که فعالیت‌های کودک را به آسانی بتوان تحت نظر قرارداد .
- محدود کردن زمان استفاده‌ی کودکان از کامپیوتر در صورتی که وی از تماس‌های اجتماعی خود کاسته باشد.
- استفاده‌ی بیش از حد از کامپیوتر معمولاً نشانگر وجود يك مشکل است
- همراهی با کودکان در هنگام حضور آنان در گپ خانه‌های اینترنتی و بررسی نامه‌های الکترونی کودکان و حذف پیام‌های نامناسب.
- استفاده از نرم افزارهای فیلترکننده برای جلوگیری از مشاهده‌ی محتویات نامناسب. چنین نرم‌افزارهایی همچنین می‌توانند نشانی تمامی سایت‌هایی را که کودک به آن‌ها سرزده، ثبت کنند. البته هیچ يك از این نرم‌افزارها نمی‌توانند جایگزین همراهی والدین با کودکان شوند.
- جست‌وجوی گاه‌به‌گاه کلیه‌ی فایل‌هایی که از پسوند‌های گرافیکی برخوردارند . مشاهده‌ی این فایل‌ها نشان می‌دهد که کودک در حین استفاده از اینترنت چه اقداماتی را انجام داده و چه چیزهایی را ذخیره کرده است.

• اخلال شرکت‌های شبکه‌ای در نظام اقتصادی کشور

با وجود سابقه‌ی فعالیت شرکت‌های شبکه‌ای خارجی مانند «پنتاگونا» و استمرار این فعالیت در قالب شعب داخلی ، این شرکت‌ها علی‌رغم

ممنوعیت‌های شرعی و قانونی موجود برای فعالیت‌شان که موجب اخلال در نظام اقتصادی کشور می‌شود، هنوز به اشکال مختلف به حیات‌شان ادامه می‌دهند.

در این رابطه و طی چند سال اخیر، شرکت‌های شبکه‌های خارجی مانند «گلدکوئیست»، «ای بی ال»، و ... با سوء استفاده از ناآگاهی مردم، و به کارگیری روش‌های مبتنی بر روانشناسی و جامعه‌شناسی و اطلاع از وضعیت اقتصادی کشورمان، سودهای کلانی را به جیب زده‌اند. این قبیل شرکت‌ها و اعضای آنها فعالیت‌های خود را در پناه بازاریابی شبکه‌ای توجیه نموده و معتقدند کسب سود بیشتر در سایه فعالیت و پشتکار اعضا مقدور خواهد بود و سعی دارند ضرر و زیان بیش از ۹۰ درصد از اعضای خود را ناشی از تنبلی و سستی آنها در انجام معاملات محوّل بدانند.

این در حالی است که در جلسات عضوگیری این شرکت‌ها کسب سود بیشتر به اعضاء القاء شده و از احتمال ضرر و زیان متقاضیان صحبتی به میان نمی‌آید. هرچند برخی از دست‌اندرکاران این شرکت‌ها، این‌گونه فعالیت‌ها را برای توجیه اقدامات خود، مصداق تجارت الکترونیکی می‌دانند، اما به نظر اکثر کارشناسان اقتصادی داخلی و خارجی این‌گونه فعالیت‌ها نه تنها در راستای تجارت الکترونیکی نیست، که اخلال در این سیستم است.

آنچه که فعالیت شرکت‌های مذکور را غیر شرعی، ناموجه و مصداق کلاهبرداری ساخته، سوء استفاده از ناآگاهی مردم و به کارگیری شیوه‌هایی است که در راستای تجارت الکترونیک نبوده و شرکت‌های مذکور با روش‌های خاص خود از این فرصت سوء استفاده کرده‌اند. این روند موجب تصویب فوریت طرح ممنوعیت فعالیت شرکت‌های مذکور توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی شده و ضرورت اطلاع رسانی به مردم را گوشزد می‌نماید.

• سود و زیان خرید از اینترنت

خرید اینترنتی اگر با اعمال نظارت مرجعی رسمی انجام شود، می‌تواند باعث صرفه‌جویی در وقت و هزینه شود. البته این نوع خرید و فروش به دلیل تازگی در ایران مثل هر فعالیت ناشناخته‌ی دیگری دچار معضل کلاهبرداری شده است. عده‌ای از کلاه‌برداران سودجو، اخیراً با ایجاد فروشگاه مجازی در اینترنت به نام یک فروشنده‌ی اینترنتی اقدام به دریافت شماره حساب کاربران خود، و در پی آن، دریافت وجه از حساب آنها کرده‌اند.

این اقدام تا جایی پیش رفته است که بانک صادرات ایران نسبت به فعالیت شبکه‌های اینترنتی و غیر قانونی آرایه‌ی خدمات نوین بانکی هشدار داده است. این بانک طی اطلاعیه‌ای در سایت خبری خود اعلام کرده است: "از آنجا که برخی افراد سودجو با راه‌اندازی شبکه‌های اینترنتی غیرقانونی در قالب آرایه‌ی خدمات نوین بانکی اقدام به اخذ شماره‌ی حساب و رمز مشتریان کرده و از این طریق از حساب مشتریان، وجه برداشت می‌کنند، از اعلام‌کردن اطلاعات مربوط به حساب سپرده‌ی خود از جمله شماره‌ی حساب، شماره‌ی مشتری، شماره‌ی کارت و رمز عبور خودداری کنند."

این بانک، سایتی چون www.aber-bank.com را غیرقانونی می‌داند، و فعالیت‌های آن را خارج از تأیید بانک مرکزی و بانک صادرات ایران خوانده است.

• لوله‌کشی دیجیتال

خانه‌ی هوشمند، خانه‌ای است که در آن می‌توان با فشار دادن یک دکمه به کنترل‌کردن سیستم روشنایی، امنیتی، صوتی و تصویری منزل

پرداخت. هدف اصلی از طراحی خانه‌ی هوشمند، استفاده از فن‌آوری مدرن در سیستم گرمایشی، روشنایی و امنیتی منازل است، به طوری که در آینده‌ی نزدیک می‌توان به سادگی تلفن را در دست گرفت و با گرفتن شماره‌ی یکی از شرکت‌های دیجیتال از آن‌ها درخواست نمود تا لوله‌کشی دیجیتال منزلتان را انجام دهند.

به این ترتیب می‌توانید دستگاه‌های مختلف منزل خود را به یک‌دیگر متصل کرده و صاحب یک خانه‌ی هوشمند شوید. در حال حاضر بزرگ‌ترین مانع بر سر راه هوشمند کردن خانه‌ها، هزینه‌ی گزاف آن است. هم‌اکنون قیمت پایه‌ی یک لوله‌کشی دیجیتال در انگلیس حدود ۲۷ هزار پوند است که شهروندان عادی فعلاً از عهده‌ی پرداخت آن برنمی‌آیند.

منبع : ماهنامه کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=251355>

امنیت وبلاگها

همانطور که میدانید و اطلاع دارید جدیداً هک شدن وبلاگها توسط هکرها رایج شده است. به طوری که هر هکر یا گروه هکری کار هک خود را با هک وبلاگها آغاز میکند.

وبلاگ نیز میتوان گفت یک سایت رایگان است ولی آیا امنیت این وبلاگها بر عهده کیست؟

میتوان به اطمینان گفت ۹۹٪ امنیت وبلاگها در دست صاحبان وبلاگ است.

ولی هکرها چگونه وبلاگهای ما رو هک میکنند؟

۱- هک کردن ایمیل صاحب وبلاگ

به طوری که هکر ایمیل صاحب وبلاگ را هک کرده بعد برای ورود به وبلاگ به قسمت فراموش کردن پسورد

وبلاگ میرود.

در این قسمت باید ایمیل صاحب وبلاگ زده شه تا پسورد وبلاگ به این ایمیل انتقال پیدا کند. پس هکر با در دست داشتن نام وبلاگ و داشتن پسورد ایمیل شما میتواند خیلی راحت به وبلاگتان دست رسی پیدا کند.

۲- ایمیل جعلی

حیله دیگر هکر ها فرستادن ایمیل جعلی برای صاحبان وبلاگ است. به گونه ای که به طور دروغ خودشان را صاحب ارائه دهنده سرویس وبلاگشان معرفی میکنند و میخواهند از آنها که پسورد خود را برای آنها ایمیل کنید.

۳- استفاده از صفحه های تقلبی

بعضی مواقع به شما آدرسهای نا آشنا پیشنهاد میشود. بعد از باز کردن این آدرس ها صفحه ای شبیه صفحه لاگین (صفحه ورودی به وبلاگ شما که یوزر نیم و پسورد را میخواهد) باز میشود. ولی آیا هر صفحه شبیه به آن صفحه لاگین ما باید مشخصاتمان را وارد نماییم؟؟؟؟ خیر. زیرا امکان دارد این مشخصات ما برای افراد غیر معتمد فرستاده شود.

۴- استفاده از باگهای

گاهی اوقات سرویس دهنده های وبلاگ نمیتوانند آن طور که باید امنیتشان را تامین کنند برای همین با پیدا شدن چند باگ (حفره امنیتی) راه هک کردن را برای هکر ها باز میکنند.

ولی این امر خیلی کم دیده میشود و میتوان گفت امکان چنین اتفاقی خیلی به ندرت دیده میشود.

ولی راههای جلوگیری از هک شدن وبلاگهایمان:

۱- در مرحله اول سعی کنید وبلاگ خود را از یک سرویس دهنده مطمئن و مناسب انتخاب نمایید

۲- در نگه داشتن ایمیل خود توجه داشته باشید. (مقالات قبلی به این مبحث اشاره شده است)

۳- این را بدانید هرگز و تحت هیچ شرایطی صاحبان سرویس دهنده از شما پسورد وبلاگتان را نمیخواهند.

۴- همیشه سعی کنید همه موارد صفحه لاگین (آدرس بار و...) را کاملا چک کرده بعد یوزر نیم و پسورد خودتان را وارد نمایید

۵- سعی کنید از یک پسورد مناسب استفاده کنید

۶- سعی کنید همیشه در پر کردن لیست اسم نویسی برای وبلاگ ایمیل با آی دی که در مسنجر از آن استفاده مینمایید تفاوت داشته باشد.

استفاده و مد نظر گرفتن موارد بالا درصد هک شدن وبلاگ خود را تا حد زیادی کاهش داده اید.

منبع : پرشین هک

<http://vista.ir/?view=article&id=223131>

انتشار سریع یک تروژان خطرناک

PandaLabs، از انتشار گسترده گونه جدیدی از يك تروژان مخرب با عنوان SpamtaLoad.DO خبر میدهد که سرتاسر شبکه جهانی اینترنت را مورد ناخت و تاز خود قرار داده است. حملات این تروژان، توسط نامه های الکترونیکی ارسال شده به صندوق های پستی کاربران اینترنت انجام می گیرد. به گزارش PandaLabs، در حدود ۴۰ درصد از نامه های آلوده ای که تا کنون کشف شده اند حاوی این تروژان خطرناک بوده و از آنجا که این کد مخرب بسیار جدید، هنوز توسط نرم افزارهای امنیتی، مورد شناسایی و ثبت قرار نگرفته، ردیابی آن تنها از طریق فن آوری های حفاظت پیشگیرانه، مانند TruPrevent™ امکان پذیر می باشد.

موضوع نامه های الکترونیکی حاوی این کد خطرناک، شامل مواردی مانند "Mail Delivery System"، "hello"، "Good day"، "Error" می باشد. متن این نامه های نیز ممکن است حاوی پیغامی در خصوص ایجاد اشکال در عملکرد ارسال نامه ها و یا متنی با کاراکترهای یونیکد و دودویی باشد. البته خود تروژان، در فایل ضمیمه این نامه ها قرار گرفته است که با اجرا شدن توسط کاربر، يك پیغام خطای غیر واقعی و یا يك متن نا مفهوم در برنامه Notepad را برای وی نمایش میدهد. SpamtaLoad.DO، قادر است با دانلود يك کرم رایانه ای با نام Spamta.TQ در سیستم آلوده و با استفاده از آن، خود را به تمام آدرس های الکترونیکی موجود در این سیستم، ارسال کند. بنا بر اظهارات لوییس کرونز، مدیر PandaLabs، هدف طراحان این نوع حملات گسترده و ناگهانی، عموماً درگیر کردن شرکت های امنیتی و متمرکز نمودن فعالیت آنها برای رفع شرایط حاد امنیتی و سپس پرداختن به اهداف اصلی خود در نهایت آرامش و آسودگی خیال است. گونه های مختلف خانواده Spamta، که همگی از نوع تروژان و کرم های رایانه ای هستند، در طول چند سال اخیر حضور فعال خود را به شکل امواجی از حملات گسترده و وسیع در سرتاسر شبکه جهانی اینترنت نشان داده اند. بیشتر این امواج، مانند حملات روز گذشته، در ابتدای شکل گیری خود توسط لابراتوارهای امنیتی پاندا کشف و ردیابی شده اند. شرکت پاندا به منظور کاهش تخریب و احتمال آسیب پذیری رایانه های خانگی و شبکه ها، با هشدار به کاربران اینترنت، اعلام کرده که ممکن است گونه های جدیدی از این تروژان نیز آماده ایجاد موج دومی از حملات مخرب باشند. بنابر این استفاده از فن آوری های حفاظت پیشگیرانه

مانند TruPrevent که قادر است ویروس های ناشناخته، ثبت نشده و بسیار جدید را نیز ردیابی کنند، بسیار مفید خواهد بود. کاربران اینترنت برای اطمینان از عدم آلودگی رایانه ها و شبکه های خود به SpamtaLoad.DO و یا سایر کدهای مخرب جدید، می توانند از برنامه رایگان و آنلاین Panda ActiveScan استفاده کنند.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی ITanalyze

<http://vista.ir/?view=article&id=252115>

انقلاب الکترونیک در دنیای دگرگون شونده

با پانصد سال تغییر چندانی در صنعت چاپ رخ نداد. اما حالا همه چیز به سرعت در حال تغییر است! این امر به ویژه در عرصه بسته بندی که تکنولوژی های نوین، بازارهای جدید و رقابت در آن به پرسش های تازه دامن زده اند، بیشتر صدق می کند. چاپ بسته بندی در آینده در اختیار چه خواهد بود و آنچه چاپ می شود، چه خواهد بود؟

بسته بندی یک بازار بزرگ چاپی است و برخلاف اکثر بخش های تجاری چاپ، به گونه ای یکنواخت سالیانه با رشدی معادل پنج درصد همراه بوده است. بنابراین جای شگفتی نیست که چاپ بسته بندی ناجی بالقوه سایر بخش های رقابت زده به شمار می آید و منطقه ای عاری از ریسک برای صنایع تبدیلی به شمار می آید.

اما آیا بسته بندی راه آسان برون رفت برای چاپکاران تجاری است که عاجزانه در جستجوی کار بیشتر با درآمد بالاتر هستند؟

• بازار بزرگ

خب، این بازاری بزرگ است و آنقدر بزرگ که هنوز اکثر سازمان‌های پژوهشی، خصوصی و دولت‌های سراسر جهان بر سر حجم آن توافق ندارند.

تفاوت برآوردها تا پنجاه درصد است (!) و علت امر نیز این است که در واقع بر سر محصولاتی که می‌توانند بسته‌بندی به حساب آیند، اتفاق نظر و وحدت رویه وجود ندارد. اما طبق نظر پایرا، این شرکت بین‌المللی بزرگ پژوهشی که به تازگی نیز یکی از بزرگ‌ترین پژوهش‌های موجود در عرصه بسته‌بندی را ارائه کرد، بازار جهانی بسته‌بندی بدون در نظر گرفتن لیبل چیزی حدود ۴۷۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۵ بوده است (برآورد بازار جهانی لیبل به دلیل اینکه به جای پول به میزان متر مربع تبدیلی، استوار است، دشوار می‌باشد. اما به هر حال میانگین این بازار را می‌توان تا حدود ۷۰ میلیارد دلار به حساب آورد.)

● رشد بسته‌بندی

بله، بسته‌بندی در حال رشد هم هست. از سال ۲۰۰۴ به بعد رشد سالیانه جهانی این صنعت ۳/۴ درصد بوده است و این پیش‌بینی وجود دارد که تا سال ۲۰۱۱ به ۵ درصد برسد. اما همه اینها بالاخره معدل هستند و مناطق جغرافیایی خاص نظیر چین، هند و بخش‌هایی از شرق اروپا از این میزان حتی تا سقفی فراتر از ۱۰۰ درصد خواهند رفت.

و البته اینها خبرهای مهمی برای چاپکاران تشنه رشد به حساب می‌آید چرا که بسته‌بندی و صنایع تبدیلی در کل وابسته به چاپ هستند. رشد بسته‌بندی سریع بوده و سریع هم خواهد ماند و این سرعت برابر با نیازهای فزاینده خدمات چاپی است.

● ۱۵ میلیارد دلار در سال

نگاهی به چاپ برای بازار بسته‌بندی در سطح جهانی حکایت از این موارد دارد.

در سال ۲۰۰۵ ارزش چاپ بسته‌بندی در سطح جهانی ۲۱۶ میلیارد دلار بود. پیش‌بینی‌های موجود درباره این بازار تا سال ۲۰۱۱ این است که ارزش آن به ۲۹۱ میلیارد دلار برسد که در واقع یک میزان ۵ درصدی است و باز در این زمینه، لیبل‌ها لحاظ نشده‌اند و اگر آن را در این ارزیابی‌ها لحاظ کنیم، بازار چاپ بسته‌بندی در سطح جهانی احتمالاً به ارزشی حدود ۳۰۰ میلیارد دلار در سال جاری خواهد رسید و برای سال بعدی نیز ۱۵ میلیارد دلار خواهد بود و این خبر خوبی است.

اما خبر بد این است که این میلیاردها را هر کسی نمی‌تواند به چنگ آورد. چاپ یکی از پرفرآب‌ترین تجارت‌هایی است که می‌توان به آن ورود کرد. اول از همه باید گفت که این ارقام خوب مربوط به رشد در اروپا و آمریکا پدیدار نخواهد شد. بازار اروپا علی‌رغم بزرگی‌اش، یکی از کندترین بازارهای بسته‌بندی در جهان طی چند دهه آینده خواهد بود(!)

صنایع تبدیلی در اروپا برای حفظ سهم خود از بازار باید به طرز شدیدی تلاش کند. بنابراین فرصت‌های واقعی رشد در مناطق دیگری پدیدار خواهد شد و این مکان‌ها جایی جز مناطقی که از تولید ملی ناخالص سریع برخوردارند، نخواهد بود.

و برای اینکه از حجم واقعی اتفاق مطلع باشید باید در آن مناطق حضور یابید. اما از جهت دیگر برای حضور در بازارهای تخصصی که به شدت از رشد

بالقوه برخوردارند، باید در اروپا و آمریکا باشید.

مصرف بسته‌بندی دقیقاً با سرانه تولید ناخالص ملی در ارتباط است و نقش بازارهای رو به ظهور در اقتصاد جهانی با گام‌های بلند ایفا خواهد شد. طبق برآورد اکونومیست برونداد کل اقتصادهای رو به ظهور، بیش از نیمی از کل تولید ناخالص ملی جهان خواهد بود و از دیگر سو، طبق برآورد بانک جهانی در دهه گذشته تنها در چین سرانه تولید ناخالص ملی سه برابر شده است.

منابع متعدد پیش‌بینی می‌کنند که تولید ناخالص ملی در بخش‌هایی از هند طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده به طرز خیره‌کننده‌ای رشد خواهد داشت. ورود به بازاری که در آن برای به دست آوردن سهم، یک جنگ تمام عیار برپاست، شجاعت، درایت، دانش و سرمایه می‌خواهد، اما وظیفه‌ای محال نیست.

اگر نخواهید از صفر شروع کنید و اسیر تکنولوژی نامناسب و غیرقابل انعطاف نباشید، تکنولوژی مناسب قابلیت ورود به بازار جهانی بسته‌بندی را دارد، قابلیت ورود به بازاری که در حال تجربه تغییرات شتابنده تکنولوژیک است.

البته از نظر فکری باید کارتان را از صفر آغاز کنید. یا به عبارت بهتر باید شروع دوباره‌ای داشته باشید- هیچ چیز شبیه گذشته نخواهد بود و اتفاقاً همان چیزی است که باید به آن عادت کنید.

هزینه‌های سرمایه‌گذاری در مسیر تعقیب خریداران بسته‌بندی در اطراف و اکناف جهان بحث ابعاد را در میان دست‌اندرکاران چاپ و صنایع تبدیلی مطرح خواهد ساخت.

فراموش نکنید که سرمایه‌گذاری در زمینه تکنولوژی‌های چاپی و صنایع تبدیلی، زنجیره‌ای از واکنش‌های مالی را به وجود می‌آورد، چرا که روند نیل به سوی فرمت‌های بزرگ چاپی در فعالیت‌های چاپ و پس از چاپ مشهود است و این امر به نیاز فوری به تکنولوژی‌های مناسب فرصت بزرگ دامن می‌زند.

به عنوان مثال ماشین چاپ بزرگ به دایکات بزرگ نیاز دارد. انتظار بروز بازیگران رقیب و حتی غیرقابل انتظار را در بین دست‌اندرکاران صنایع تبدیلی در عرصه جهانی داشته باشید. آنها ظهور می‌کنند چون قدرت سرمایه‌گذاری لازم را دارند و علاوه بر این می‌توانند مواد خام را به گونه امن و بلندمدت وارد بازار کنند. اما دلیل اصلی‌تر ورود آنها به بازار جهانی بسته‌بندی، قدرت بصیرت آنها در انطباق سریع با تکنولوژی‌های نوین مطرح در صنایع تبدیلی است که پتانسیل نهفته بسیار بالایی دارند.

اما بالاتر از همه، این قدرت برندهای بین‌المللی است که تقریباً هر حرکتی را کم و بیش به چاپکاران دیکته می‌کند، حتی اگر این امر به معنی تولید تجهیزات تبدیلی برای چاپکاران باشد و یا تغییر دانش آنها در کمترین زمان ممکن.

• با مشتری حرکت کن، سریع!

برای موفقیت در عرصه چاپ بسته‌بندی باید با سرعت مشتری حرکت کرد و در نظر داشت که مشتریان با سرعت نور حرکت می‌کنند. این حرکت شما، علاوه بر این هم معنی تکنولوژیک دارد و هم معنی جغرافیایی.

این کافی نیست که چاپ بسته‌بندی شما با امکانات کلاسیک تولیدی‌تان دنبال شود. اگر می‌خواهید در عرصه چاپ بسته‌بندی موفق باشید باید در شبکه‌ای از همکاران، خریداران و مالکان به گونه‌ای همگرایانه حرکت کنید. شما باید از جنبه آنلاین کاملاً انعطاف‌پذیر باشید.

این مقوله باید در تحویل درست و به موقع سفارشات، در مقوله مدیریت خدمات توزیع محصولات که نامتان را در قالب مطرح می‌کند، هم قابل اجرا باشد. مالکان برندهای بزرگ ترجیح می‌دهند شما برایشان راه‌حل بیافزایید نه این که آنها را درگیر شغل خودتان کنید.

این نوع برخورد به طور معمول روند خطوط تولیدی چاپخانه را تغییر می‌دهد و حتی بر نوع استخدام پرسنل تاثیر می‌گذارد و حتی می‌توان گفت داشتن یک فرد ماهر در عرصه تجارت، مهم‌تر از مهارت‌های چاپی است. با همه تفصیلات، شما باز هم به کار چاپ خواهید پرداخت و تنها مساله این است که شما به تدریج سهم کوچک‌تری از گردش مالی‌تان را به جریان می‌اندازید و خطوط تولید شما به واحدهای تبدیلی پیچیده‌تری تغییر می‌کند که به گونه‌ای مستقل‌تر کار می‌کنند، سفارشات را از مشتریان به صورت آنلاین می‌گیرند و برنامه‌های تولیدی خودتنظیم دارند.

همه این امور در صورتی متحقق می‌شود که شما مبتکرانه‌تر، قابل انکارتر، کیفی‌تر و مقرون به صرفه‌تر از رقبایان عمل کنید. در چنین شرایطی می‌توانید روز به روز میزان رقابت همه جانبه‌تان را اندازه بگیرید. به این ترتیب شما در فهرست عرضه‌کنندگان در جایگاهی همیشه سبز قرار خواهید داشت.

• دروپا جواب دارد یا پرسش‌آفرین است؟

بسیاری از راه‌حلهایی که می‌توانید از آنها متنفع شوید در دروپای ۲۰۰۸ که بزرگ‌ترین نمایشگاه جهانی صنایع چاپ است، وجود دارد. دروپا در مقایسه با اینترپک، در ارایه تکنولوژی‌های جدید چاپ بسته‌بندی، بهتر است. به دروپا بروید تا به هر آنچه که فرآوری بهتری در اختیارتان می‌گذارد، دست یابید. این امر مستلزم داشتن نگاه دقیق به تولیدکنندگان پیش‌تاز افسست ورقی است. نکته مهم در اینجا این است که سایز ورق‌ها تا حدود ۳ متر مربع رسیده است و این می‌تواند فرصت‌آفرین باشد.

از سیستم‌های اتوماتیک تعویض زینک استفاده کنید تا هم رنگ‌های ویژه داشته باشید و هم به راه‌حل‌های بهتری در صنایع تبدیلی دست یابید. استفاده از چاپ استاندارد در فرم‌های گوناگون برای چاپ بسته‌بندی یک <باید> است که پیوستگی جامع رنگ را تضمین می‌کند. رنگ در بسته‌بندی یک برند است.

در نظر داشته باشید که تکنولوژی چاپ دیجیتال چگونه به طرز چشمگیری بر سرعت افزوده و ظرفیت و کیفیت چاپ را بالا برده است. در عین حال فراموش نکنید که نگاه دقیق‌تری هم به تولیدکنندگان ماشین‌های افسست و فلکسو داشته باشید تا ببینید چطور توانسته‌اند به چاپ‌های کم‌تیراز جنبه اقتصادی بدهند. کارهای آنها شگفت‌زده‌تان خواهد کرد.

سیستم‌های تبادل داده‌ها که امکان JDF داشتند، حالا می‌توانند ماشین چاپ شما را به جهان متصل کنند. آنها را هم زیر نظر بگیرید تا ببینید چطور امکان قبول یا رد سفارش را از سراسر جهان به شمار می‌دهند و این کار را ۲۴ ساعته عملیاتی می‌کنند.

در ضمن به دنبال ابزارهایی باشید که محاسبات مربوط به شغل‌تان را به طرز کاملاً دقیق صورت می‌دهند. این ابزارها به شما می‌گویند که چه کارهایی منجر به سود و کدام کارتان باعث ضرر می‌شود.

• کاستن از ضایعات- صرفه‌جویی در پول

تکنولوژی‌های کاستن از هزینه‌ها، بخش مهمی از دروپا ۲۰۰۸ را تشکیل می‌دهند. چندین پژوهش تازه نشان داده است که چاپکاران پول‌هایشان را هدر می‌دهند! حجم ضایعات در بسیاری از چاپخانه‌های افسست به مرز ۵ تا ۷ درصد رسیده است که فی‌نفسه بیانگر تفاوت سودآوری و ضرردهی

بین اکثر چاپکاران است. چنین سطحی از ضایعات در هیچ صنعتی قابل پذیرش نیست. تعقیب جدی تکنولوژی‌هایی که از ضایعات به طرز چشمگیری می‌کاهند، یک اقدام منطقی است. وقتی عملیات تولیدی کوتاه و عملیات آماده‌سازی نیز کوتاه‌تر می‌شود، خطر بروز ضایعات برای چاپکارانی که نمی‌توانند این فرایندها را به گونه‌ای درست انجام دهند، بیشتر می‌شود. علی‌القاعده داشتن باطله و ضایعات برای کارهایی که ظرف چند ثانیه آماده می‌شود پذیرفتنی نیست.

تکنولوژی ماشین‌های چاپ هیبرید شاید نویدبخش‌ترین راه ارتقای بهره‌وری در چاپخانه‌ها باشد، آنها امکان کارهای پیچیده‌تر را در یک زمان فراهم می‌سازند. ماشین‌های هیبرید امروزی می‌توانند دو شیوه چاپ را ترکیب کنند و در عین حال می‌توان شاهد کار ماشین‌های هیبرید با طیفی از ایستگاه‌های چاپی بود. آنها می‌توانند به عنوان مثال مزایای افست، اسکرین، فلکسوگرافی، گراور و سایر تکنولوژی‌ها را با کیفیت عالی اینک‌جت داشته باشند. تکنولوژی خشک‌کن آنها نیز موثرتر است.

اما اینها همه شاید آغاز داستان ماشین‌های هیبرید باشد. ماشین‌های آینده چاپ بسته‌بندی -که بهتر است آنها را واحدهای تبدیلی بسته‌بندی پیوسته بنامیم- می‌توانند بر اساس تقاضا به چاپ سطوح چاپ‌پذیر مختلف بپردازند. آنها می‌توانند همه چیز را از مقوای ضخیم تا فیلم‌های نازک پلاستیکی یا فویل‌های فلزی چاپ کنند، آنها می‌توانند لمینیت کنند، لاک بزنند و طلاکوبی سرد و گرم انجام دهند، برجسته‌سازی کنند، می‌توانند دایکات کنند، می‌توانند خط زنی کنند، تازنی کنند و بسته چسب زنی و نهایی کنند و حتی در دسته‌های منطبق با سفارش ارسال کنند.

حتی برخی از تحلیلگران بر این باورند که ماشین‌های هیبرید در آینده قادر خواهند بود محصولات غیرغذایی را پر کنند و درزبندی کنند.

زیبایی کار ماشین‌های هیبرید در این است که اجازه نهایت فرآوری و نهایت انعطاف را همزمان می‌دهند.

تکنولوژی موتورهای خودتنظیم مستقیم و روش‌های کنترل کیفیت آنلاین می‌توانند تقریباً اکثر کارها را بدون اتلاف وقت به انجام برسانند و قادرند جوابگوی تحویل درست و به موقع باشند.

استفاده از چنین تکنولوژی‌هایی باعث کاستن از پدیده تعویض ماشین‌ها شده و همزمان کار مفید را افزایش می‌دهد.

• اولین متفاوت باش

اما برای اینکه واقعا در بسته‌بندی موفق شوید، باید مدام به فکر طرح‌های تازه باشید و سعی کنید جزو نخستین افرادی باشید که خود را با شرایط تازه انطباق می‌دهند و تکنولوژی‌های نوین را درک می‌کنند.

تکنولوژی‌های جدید می‌توانند مثل موشک در جهان بسته‌بندی شلیک شوند! در جهانی که واقعا تشنه نوآوری و راه‌حل است. تکنولوژی‌های جدید می‌توانند به ساخت ماشین با توجه به نیاز چاپکار میدان دهند.

اما مهم‌ترین نکته این است که شما باید از طریق تجهیزات موجود به ارزش افزوده بالاتر برسید. شما غالباً بارکد چاپ می‌کنید، چرا نمی‌خواهید شیوه چاپ سایر کدها را هم فرا بگیرید، مثلاً کدهای مخفی امنیتی، کدهای ماتریس و سایر حامل‌های دوبعدی داده‌ها را که می‌توانند ارزش افزوده بیاورند، تجربه کنید.

چرا نمی‌خواهید جذابیت‌های ترمزگذاری‌های دوگانه، چاپ بریل و سایر کدها و مرکب‌های ویژه دیگر را تجربه کنید، مرکب‌هایی که می‌توانند علیه جعل عمل کنند.

• چاپ الکترونیک همه چیز را تغییر می‌دهد

مرحله بعدی، چاپ الکترونیک است. دنیای بسته‌بندی به زودی وارد مرحله اقلام دارای RFID می‌شود. طبق برآوردهای IDTECHEX تا سال ۲۰۱۵ حدود ۴۰۰ میلیارد لیبل RFID برای کالاهای مصرفی تولید خواهد شد که ارزش بازار جهانی آن معادل ۲۵ میلیارد دلار خواهد بود. در واقع لیبل‌های RFID در آینده نزدیک بر روی اکثر کالاها در سوپرمارکت‌ها نصب خواهد شد.

اقلام دارای RFID از هزینه‌های دارندگان برندها خواهند کاست و کار کنترل محصولات موجود را سریع‌تر خواهند کرد. تریلیاردها نگ در همه جا به کار گرفته خواهد شد و در واقع هر کالایی بر روی خود آنتن خواهد داشت که یا بر روی بسته لمینیت شده و یا با جوهرهای هادی بر روی بسته چاپ شده است. استفاده از تکنیک موسوم به مایکرو اینک جت هم برای کاربرد مدارهای RFID رایج خواهد شد. کدهای پنهان چاپی موجود بر روی محصولات می‌توانند قیمت‌ها را بر مبنای زمان، هوا و درخواست تغییر دهند و اینها فقط آغازی بر عصر جدید بسته‌بندی است. حتی اسکرین‌های چاپی قابل انعطاف می‌توانند نحوه استفاده از محصول را به صورت فیلم نمایش دهند و حتی تبلیغات را به همراه صدا به نمایش درآورند.

قابلیت ردیابی، شناسایی و ضد جعل بودن نیز می‌تواند جزو ارمغان‌های تکنولوژی‌های جدید برای دست‌اندرکاران چاپ و بسته‌بندی باشد.

منبع : مرکز توسعه و تبادل دانش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=335815>

انواع پورتال‌ها B۲B , B۲C, B۲E

یک سازمان مجموعه متنوعی از کاربران دارد که از جمله آنها می‌توان به مشتریان، شرکا، کارمندان اشاره کرد. همه این کاربران علاقه مندند از اطلاعات و خدمات آن سازمان استفاده کنند. کاملاً آشکار است که هر کدام از آنها نیازهای خاص و اغلب متفاوتی دارد. برای پاسخگویی به این تنوع، انواع مختلف پورتال ایجاد شده و مورد استفاده قرار می‌گیرد. به طور کلی

بر حسب چگونگی پاسخگویی به نیازهای کاربران، پورتال ها را می توان در چهار گروه زیر دسته بندی کرد:

• Business to Customer (B2C)

این نوع از پورتال با سیستمهای [CRM] مرتبط بوده و دسترسی مستقیم

مصرف کننده را به مجموعه وسیعی از اطلاعات و خدمات فراهم می کند - برای مثال، اطلاعاتی مانند "راهنمای استفاده از محصولات" و "وضعیت سفارش مشتری" در خرید های خود و همچنین امکانات ارتباطی کاربر با بخش پشتیبانی مشتریان در این پورتال ها پیش بینی می شود. مانند هر پورتال دیگری، یک پورتال B2C معمولا در قد و قواره ای ارائه می شود که نیازهای مشتریان خود را پاسخ دهد.

• Business to Business (B2B)

نوع دیگر پورتال در زنجیره مدیریت منابع شکل می یابد [2]. در این نوع پورتال اطلاعات لازم برای تولید کنندگان، تهیه کنندگان، نمایندگان ها و همچنین توزیع کنندگان، به گونه ای مناسب و دسته بندی شده جمع آوری و در اختیار آنان قرار می گیرد. نمونه عمومی پورتال B2B - برای مثال، یک شریک تجاری را قادر می کند تا به بخشهایی از اطلاعات و امکانات مانند سفارش خرید و صدور فاکتور دسترسی داشته و از امکانات این بخشها استفاده کند. به هم پیوستن برنامه های کاربردی یکی از پیشنیازهای لازم برای یکپارچه سازی محیط های تجاری در بستری واحد و ایجاد محیط مجازی لازم برای کسب و کار است. محیطی که در آن امکان تهیه کالا یا خدمات، صدور صورت حساب خرید و فروش، دسترسی به اطلاعات تولید و دیگر امکانات مرتبط با نیازها فراهم می آید.

• Business to Employee (B2E)

این پورتال ها که اغلب با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند معمولا به منظور تجمیع، انتشار و به اشتراک گذاری اطلاعات و خدمات به پرسنل یک سازمان ایجاد می شوند. B2E ها به دو دسته اصلی تقسیم می شوند: پورتالهای کارکنان که امکان دسترسی به محتویات به هم پیوسته ای مانند اخبار شرکت، اطلاعات سخت افزاری و نرم افزاری، موتور جستجو و منابع فنی و گزارشها را در اختیار می گذارد. اطلاعات این نوع پورتال معمولا در دسترس همه کارکنان یک سازمان قرار می گیرد. این پورتال کارکنان و شاغلین یک سازمان را قادر می کند تا از طریق گپ و گروههای گفتگو با یکدیگر در تماس بوده و با یکدیگر همکاری کنند. عموما، این پورتال ها امکاناتی نظیر ثبت نام در یک کلاس و یا یک اردو را نیز در اختیار کاربر خود قرار می دهند. به علاوه کاربران این پورتال معمولا می توانند اطلاعات شخصی خود مانند نام و کلمه عبور را تغییر دهند.

• Knowledge worker portal

که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلا فروش یک محصول ایجاد می گردد. این پورتال ها مجموعه ای از محتویات را به منظور پشتیبانی از فرآیند یا فرآیندهای مشخصی در اختیار می گذارند. برای مثال یک برنامه تکنسین خودکار ممکن است نیازمند منابعی از برنامه های کاربردی دیگر مثلا برنامه های تعمیر و نگهداری باشد تا بتواند اطلاعات لازم در زمینه تاریخچه بازرینی و تعمیر، زمان بندی تجهیز و یا قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر آن را کسب کند.

• پورتال های عمومی (Mega Or Public Portal)

این پورتال ها با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند و مهمترین ویژگی آنها فراوانی مخاطبانشان است. این نوع از پورتال ها نیز در دو گروه دسته بندی می شوند:

پورتال های عمومی که تمامی کاربران اینترنت را مخاطب فرار می دهند (برای مثال Google، Excite، Yahoo و مانند آن) پورتال های خاص (صنعتی، بازرگانی، خدماتی) که به آنها پورتال های عمودی نیز گفته شده و مخاطبان محدود و مشخصی دارند (مانند پورتال های بانکها، سازمانهای دولتی، وزارتخانه ها و ...)

باید توجه داشت که یک پورتال می تواند از پیوند انواع پورتال های دیگر ایجاد شود. به علاوه همانطور که یک سازمان کاربران متنوعی دارد، می تواند (و گاهی نیز لازم است) که پورتال های مختلفی برای پشتیبانی از نیازهای آنان داشته باشد.

• جنبه های کارکردی یک پورتال

اگر چه پورتال ها در انواع و اندازه های متنوعی ساخته می شوند اما ویژگیهای محدود و مشخصی هسته اصلی آنها شناخته می شود:

هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند.

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.

یک پورتال مجموعه اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند

هدف اصلی فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به هرچیزی (اطلاعات و خدمات) است که یک کاربر برای انجام وظایف و مسئولیتهایش به آن احتیاج دارد، صرف نظر از اینکه منبع آن کجا باشد.

• اطلاعاتی که یک پورتال فراهم می کند

داده های ساخت یافته. داده هایی که به صورتی سازمان یافته اند که امکان جستجوی آسان آنها وجود داشته باشد (اغلب به صورت سلسله مراتب و بر اساس کلمات کلیدی). فهرست الفبایی کتابهای یک کتابخانه مثال خوبی از داده های ساخت یافته است. داده های ساخت یافته اغلب شامل، گزارشها، تحلیلها، پرس و جوهای مشخص و دیگر انواع دانش مرتبط با کسب و کار است.

داده های بدون ساختار، که جستجو در آنها معمولا دشوار بوده و خارج از یک بانک اطلاعاتی قرار دارند. از این نوع داده می توان متن ها، صوت، تصویر و یا گرافیک و اشکالی مانند مستندات memos، Office، ایمیل، قراردادهای ملاقات را مثال زد.

اطلاعات خاص [۲]، که شامل محتویات قابل خرید و فروش (مثل انواع اخبار، گزارشها، اطلاعات مربوط به سهام، کاریکاتورها و محتویات بی اهمیت) بوده و مخصوصا به منظور استفاده در فرایندهای تولیدی دیگر تهیه و در اختیار قرار می گیرند.

• خدماتی که به وسیله یک پورتال فراهم می شود

همکاری، (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحثهای گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و...

مدیریت محتوی که انواع جستجوها، رهگیریها را مدیریت کرده و همچنین قابلیت‌های خاصی را به منظور استخراج داده ها در اختیار می گذارد. خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستمها (مثلا سیستمهای فروشنده و یا نماینده یک محصول) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولا این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیتهای زیر را انجام دهد:

- محصولات یک سازمان را خریداری کند
- ملاقاتهای خود را زمان بندی کند
- حساب خود را مشاهده یا تراز کند
- در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

یکی از ویژگیهای جالب یک پورتال شکل و عملکرد متفاوت آن برای اشخاص مختلف است. یکی از روشهایی که به این منظور استفاده می شود، متناسب سازی و تغییر شکل و قابلیت‌های پورتال بر حسب خواسته ها یا تجارب شخص یا گروه استفاده کننده از آن است. به همین دلیل است که کاربران متفاوت شکل متفاوتی از یک پورتال مشاهده کرده و اطلاعات و خدمات متفاوتی در اختیار ایشان قرار می گیرد:

امکان تغییر بر حسب خواسته ها بر حسب تجارب شخص یا گروه عموما personalize نامیده می شود و به این معنی است که در پورتال امکان انتخاب نحوه نمایش محتوی پیش بینی شده است. اغلب این انتخاب بصورت خودکار و بر اساس نقش کاربر (مثلا پست سازمانی وی) انجام می شود. برای مثال وقتی کارمند فروش به سیستم وارد می شود، به صورت خودکار فهرستی از جدیدترین محصولات برای وی به نمایش در می آید. با این همه در بعضی از پورتال ها انتخاب محتوی نمایش داده شده به کاربر محول می شود تا در زمان ورود به پورتال خود آن را انتخاب کند. تغییر و Customize شدن یک پورتال شامل انتخاب چگونگی شکل ظاهری آن (مثلا رنگ و چیدمان صفحه)، مدل مرورگر و محل نمایش محتویات روی صفحه است. یک پورتال می تواند حتی برحسب و عنوان تجاری مشخصی داشته و ظاهر متفاوتی را برای انواع کاربران به نمایش گذارد. این دو ویژگی به پورتال امکان می دهد تا مجموعه مشخص و تعریف شده ای از کاربران (مثلا مشتریان، شرکا و یا کارکنان) را هدف قرار دهد. بعضی از پورتال ها حتی می توانند برای هر کاربر مشخص، شکل و شمایل متفاوتی از خود نشان دهند.

- یک پورتال در هر زمان و از هر مکانی همیشه در دسترس است

از آنجا که پورتال ها برای استفاده در محیط وب ساخته می شوند، در هر زمان و از هر مکانی با استفاده از یک مرورگر استاندارد وب در دسترس اند. انواع تجهیزات مبتنی بر وب نیز از جمله تلفنهای موبایل، دسترسی به پورتال ها را به غایت آسان و مفید کرده اند.

منبع : سایت ماکرومدیاX

<http://vista.ir/?view=article&id=277597>

انواع توپولوژی شبکه های کامپیوتری

• تقسیم بندی بر اساس توپولوژی

الگوی هندسی استفاده شده جهت اتصال کامپیوترها ، توپولوژی نامیده می شود. توپولوژی انتخاب شده برای پیاده سازی شبکه ها، عاملی مهم در جهت کشف و برطرف نمودن خطاء در شبکه خواهد بود. انتخاب یک توپولوژی خاص نمی تواند بدون ارتباط با محیط انتقال و روش های استفاده از خط مطرح گردد. نوع توپولوژی انتخابی جهت اتصال کامپیوترها به یکدیگر ، مستقیماً بر نوع محیط انتقال و روش های استفاده از خط تاثیر می گذارد. با توجه به تاثیر مستقیم توپولوژی انتخابی در نوع کابل کشی و هزینه های مربوط به آن ، می بایست با دقت و تامل به انتخاب توپولوژی یک شبکه همت گماشت . عوامل مختلفی جهت انتخاب یک توپولوژی بهینه مطرح

می شود. مهمترین این عوامل بشرح ذیل است :

- هزینه: هر نوع محیط انتقال که برای شبکه LAN انتخاب گردد، در نهایت می بایست عملیات نصب شبکه در یک ساختمان پیاده سازی گردد. عملیات فوق فرآیندی طولانی جهت نصب کانال های مربوطه به کابل ها و محل عبور کابل ها در ساختمان است . در حالت ایده آل کابل کشی و ایجاد کانال های مربوطه می بایست قبل از تصرف و بکارگیری ساختمان انجام گرفته باشد. بهرحال می بایست هزینه نصب شبکه بهینه گردد.
- انعطاف پذیری: یکی از مزایای شبکه های LAN ، توانایی پردازش داده ها و گستردگی و توزیع گره ها در یک محیط است . بدین ترتیب توان محاسباتی سیستم و منابع موجود در اختیار تمام استفاده کنندگان قرار خواهد گرفت . در ادارات همه چیز تغییر خواهد کرد. (لوازم اداری، اتاقها و ...) . توپولوژی انتخابی می بایست بسادگی امکان تغییر پیکربندی در شبکه را فراهم نماید. مثلاً" ایستگاهی را از نقطه ای به نقطه دیگر انتقال و یا قادر به ایجاد یک ایستگاه جدید در شبکه باشیم .

سه نوع توپولوژی رایج در شبکه های LAN استفاده می گردد :

BUS (۱)

۲) STAR

۳) RING

• توپولوژی BUS

یکی از رایجترین توپولوژی ها برای پیاده سازی شبکه های LAN است . در مدل فوق از یک کابل بعنوان ستون فقرات اصلی در شبکه استفاده شده و تمام کامپیوترهای موجود در شبکه (سرویس دهنده ، سرویس گیرنده) به آن متصل می گردند.

• مزایای توپولوژی BUS

- کم بودن طول کابل . بدلیل استفاده از یک خط انتقال جهت اتصال تمام کامپیوترها ، در توپولوژی فوق از کابل کمی استفاده می شود. موضوع فوق باعث پایین آمدن هزینه نصب و ایجاد تسهیلات لازم در جهت پشتیبانی شبکه خواهد بود. - ساختار ساده . توپولوژی BUS دارای یک ساختار ساده است . در مدل فوق صرفاً از یک کابل برای انتقال اطلاعات استفاده می شود. - توسعه آسان . یک کامپیوتر جدید را می توان براحتی در نقطه ای از شبکه اضافه کرد. در صورت اضافه شدن ایستگاههای بیشتر در یک سگمنت ، می توان از تقویت کننده هائی به نام Repeater استفاده کرد.

• معایب توپولوژی BUS

- مشکل بودن عیب یابی: با اینکه سادگی موجود در توپولوژی BUS امکان بروز اشتباه را کاهش می دهند، ولی در صورت بروز خطاء کشف آن ساده نخواهد بود. در شبکه هائی که از توپولوژی فوق استفاده می نمایند ، کنترل شبکه در هر گره دارای مرکزیت نبوده و در صورت بروز خطاء می بایست نقاط زیادی بمنظور تشخیص خطاء بازدید و بررسی گردند. - ایزوله کردن خطاء مشکل است . در صورتیکه یک کامپیوتر در توپولوژی فوق دچار مشکل گردد ، می بایست کامپیوتر را در محلی که به شبکه متصل است رفع عیب نمود. در موارد خاص می توان یک گره را از شبکه جدا کرد. در حالتیکه اشکال در محیط انتقال باشد ، تمام یک سگمنت می بایست از شبکه خارج گردد.

- ماهیت تکرارکننده ها: در مواردیکه برای توسعه شبکه از تکرارکننده ها استفاده می گردد، ممکن است در ساختار شبکه تغییراتی نیز داده شود. موضوع فوق مستلزم بکارگیری کابل بیشتر و اضافه نمودن اتصالات مخصوص شبکه است . توپولوژی STAR . در این نوع توپولوژی همانگونه که از نام آن مشخص است ، از مدلی شبیه "ستاره" استفاده می گردد. در این مدل تمام کامپیوترهای موجود در شبکه معمولاً به یک دستگاه خاص با نام "هاب" متصل خواهند شد. مزایای توپولوژی STAR

- سادگی سرویس شبکه: توپولوژی STAR شامل تعدادی از نقاط اتصالی در یک نقطه مرکزی است . ویژگی فوق تغییر در ساختار و سرویس شبکه را آسان می نماید.

- در هر اتصال یکدستگاه: نقاط اتصالی در شبکه ذاتاً مستعد اشکال هستند. در توپولوژی STAR اشکال در یک اتصال ، باعث خروج آن خط از شبکه و سرویس و اشکال زدائی خط مزبور است . عملیات فوق تاثیری در عملکرد سایر کامپیوترهای موجود در شبکه نخواهد گذاشت .

- کنترل مرکزی و عیب یابی: با توجه به این مسئله که نقطه مرکزی مستقیماً به هر ایستگاه موجود در شبکه متصل است ، اشکالات و ایرادات

در شبکه بسادگی تشخیص و مهار خواهند گردید.

- روش های ساده دستیابی: هر اتصال در شبکه شامل یک نقطه مرکزی و یک گره جانبی است . در چنین حالتی دستیابی به محیط انتقال جهت ارسال و دریافت اطلاعات دارای الگوریتمی ساده خواهد بود. ▪ معایب توپولوژی STAR

- زیاد بودن طول کابل: بدلیل اتصال مستقیم هر گره به نقطه مرکزی ، مقدار زیادی کابل مصرف می شود. با توجه به اینکه هزینه کابل نسبت به تمام شبکه ، کم است ، تراکم در کانال کشی جهت کابل ها و مسائل مربوط به نصب و پشتیبانی آنها بطور قابل توجهی هزینه ها را افزایش خواهد داد.

- مشکل بودن توسعه: اضافه نمودن یک گره جدید به شبکه مستلزم یک اتصال از نقطه مرکزی به گره جدید است . با اینکه در زمان کابل کشی پیش بینی های لازم جهت توسعه در نظر گرفته می شود ، ولی در برخی حالات نظیر زمانیکه طول زیادی از کابل مورد نیاز بوده و یا اتصال مجموعه ای از گره های غیر قابل پیش بینی اولیه ، توسعه شبکه را با مشکل مواجه خواهد کرد. - وابستگی به نقطه مرکزی . در صورتیکه نقطه مرکزی (هاب) در شبکه با مشکل مواجه شود ، تمام شبکه غیرقابل استفاده خواهد بود.

▪ توپولوژی RING

در این نوع توپولوژی تمام کامپیوترها بصورت یک حلقه به یکدیگر مرتبط می گردند. تمام کامپیوترهای موجود در شبکه (سرور و دهنده ، سرور و گیرنده) به یک کابل که بصورت یک دایره بسته است ، متصل می گردند. در مدل فوق هر گره به دو و فقط دو همسایه مجاور خود متصل است . اطلاعات از گره مجاور دریافت و به گره بعدی ارسال می شوند. بنابراین داده ها فقط در یک جهت حرکت کرده و از ایستگاهی به ایستگاه دیگر انتقال پیدا می کنند.

▪ مزایای توپولوژی RING

- کم بودن طول کابل: طول کابلی که در این مدل بکار گرفته می شود ، قابل مقایسه به توپولوژی BUS نبوده و طول کمی را در بردارد. ویژگی فوق باعث کاهش تعداد اتصالات (کانکتور) در شبکه شده و ضریب اعتماد به شبکه را افزایش خواهد داد.

- نیاز به فضای خاص جهت انشعابات در کابل کشی نخواهد بود. بدلیل استفاده از یک کابل جهت اتصال هر گره به گره همسایه اش ، اختصاص محل هائی خاص بمنظور کابل کشی ضرورتی نخواهد داشت .

- مناسب جهت فیبر نوری . استفاده از فیبر نوری باعث بالا رفتن نرخ سرعت انتقال اطلاعات در شبکه است. چون در توپولوژی فوق ترافیک داده ها در یک جهت است ، می توان از فیبر نوری بمنظور محیط انتقال استفاده کرد. در صورت تمایل می توان در هر بخش از شبکه از یک نوع کابل بعنوان محیط انتقال استفاده کرد . مثلاً" در محیط های اداری از مدل های مسی و در محیط کارخانه از فیبر نوری استفاده کرد.

معایب توپولوژی RING

- اشکال در یک گره باعث اشکال در تمام شبکه می گردد. در صورت بروز اشکال در یک گره ، تمام شبکه با اشکال مواجه خواهد شد. و تا زمانیکه گره معیوب از شبکه خارج نگردد ، هیچگونه ترافیک اطلاعاتی را روی شبکه نمی توان داشت .

- اشکال زدائی مشکل است . بروز اشکال در یک گره می تواند روی تمام گره های دیگر تاثیر گذار باشد. بمنظور عیب یابی می بایست چندین گره

بررسی تا گره مورد نظر پیدا گردد.

- تغییر در ساختار شبکه مشکل است . در زمان گسترش و یا اصلاح حوزه جغرافیائی تحت پوشش شبکه ، بدلیل ماهیت حلقوی شبکه مسائلی بوجود خواهد آمد .

- توپولوژی بر روی نوع دستیابی تاثیر می گذارد. هر گره در شبکه دارای مسئولیت عبور دادن داده ای است که از گره مجاور دریافت داشته است . قبل از اینکه یک گره بتواند داده خود را ارسال نماید ، می بایست به این اطمینان برسد که محیط انتقال برای استفاده قابل دستیابی است .

- تقسیم بندی بر اساس حوزه جغرافیائی تحت پوشش: شبکه های کامپیوتری با توجه به حوزه جغرافیائی تحت پوشش به سه گروه تقسیم می گردند :

(۱) شبکه های محلی (کوچک) LAN

(۲) شبکه های متوسط MAN

(۳) شبکه های گسترده WAN

(۱) شبکه های LAN . حوزه جغرافیائی که توسط این نوع از شبکه ها پوشش داده می شود ، یک محیط کوچک نظیر یک ساختمان اداری است . این نوع از شبکه ها دارای ویژگی های زیر می باشند :

- توانائی ارسال اطلاعات با سرعت بالا

- محدودیت فاصله

قابلیت استفاده از محیط مخابراتی ارزان نظیر خطوط تلفن بمنظور ارسال اطلاعات

نرخ پایین ختاء در ارسال اطلاعات با توجه به محدود بودن فاصله

(۲) شبکه های MAN . حوزه جغرافیائی که توسط این نوع شبکه ها پوشش داده می شود ، در حد و اندازه یک شهر و یا شهرستان است . ویژگی های این نوع از شبکه ها بشرح زیر است :

- پیچیدگی بیشتر نسبت به شبکه های محلی

- قابلیت ارسال تصاویر و صدا

- قابلیت ایجاد ارتباط بین چندین شبکه

(۳) شبکه های WAN . حوزه جغرافیائی که توسط این نوع شبکه ها پوشش داده می شود ، در حد و اندازه کشور و قاره است .

ویژگی این نوع شبکه ها بشرح زیر است :

- قابلیت ارسال اطلاعات بین کشورها و قاره ها

- قابلیت ایجاد ارتباط بین شبکه های LAN

- سرعت پایین ارسال اطلاعات نسبت به شبکه های LAN

- نرخ خطای بالا با توجه به گستردگی محدوده تحت پوشش

• کابل در شبکه

در شبکه های محلی از کابل بعنوان محیط انتقال و بمنظور ارسال اطلاعات استفاده می گردد. از چندین نوع کابل در شبکه های محلی استفاده می گردد. در برخی موارد ممکن است در یک شبکه صرفاً از یک نوع کابل استفاده و یا با توجه به شرایط موجود از چندین نوع کابل استفاده گردد. نوع کابل انتخاب شده برای یک شبکه به عوامل متفاوتی نظیر: توپولوژی شبکه، پروتکل و اندازه شبکه بستگی خواهد داشت. آگاهی از خصایص و ویژگی های متفاوت هر یک از کابل ها و تاثیر هر یک از آنها بر سایر ویژگی های شبکه، بمنظور طراحی و پیاده سازی یک شبکه موفق بسیار لازم است.

• کابل UTP (Unshielded Twisted pair)

متداولترین نوع کابلی که در انتقال اطلاعات استفاده می گردد، کابل های بهم تابیده می باشند. این نوع کابل ها دارای دو رشته سیم به هم پیچیده بوده که هر دو نسبت زمین دارای یک امپدانش یکسان می باشند. بدین ترتیب امکان تاثیر پذیری این نوع کابل ها از کابل های مجاور و یا سایر منابع خارجی کاهش خواهد یافت. کابل های بهم تابیده دارای دو مدل متفاوت: Shielded (روکش دار) و Unshielded (بدون روکش) می باشند. کابل UTP نسبت به کابل STP بمراتب متداول تر بوده و در اکثر شبکه های محلی استفاده می گردد. کیفیت کابل های UTP متغیر بوده و از کابل های معمولی استفاده شده برای تلفن تا کابل های با سرعت بالا را شامل می گردد. کابل دارای چهار زوج سیم بوده و درون یک روکش قرار می گیرند. هر زوج با تعداد مشخصی پیچ تابانده شده (در واحد اینچ) تا تاثیر پذیری آن از سایر زوج ها و یاسایر دستگاههای الکتریکی کاهش یابد.

• کاربردهای شبکه

هسته اصلی سیستم های توزیع اطلاعات را شبکه های کامپیوتری تشکیل می دهند. مفهوم شبکه های کامپیوتری بر پایه اتصال کامپیوتر ها و دیگر تجهیزات سخت افزاری به یکدیگر برای ایجاد امکان ارتباط و تبادل اطلاعات استوار شده است. گروهی از کامپیوتر ها و دیگر تجهیزات متصل به هم را یک شبکه می نامند. کامپیوتر هایی که در یک شبکه واقع هستند، میتوانند اطلاعات، پیام، نرم افزار و سخت افزارها را بین یکدیگر به اشتراک بگذارند. به اشتراک گذاشتن اطلاعات، پیام ها و نرم افزارها، تقریباً برای همه قابل تصور است در این فرایند نسخه ها یا کپی اطلاعات نرم افزاری از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر منتقل می شود. هنگامی که از به اشتراک گذاشتن سخت افزار سخن می گوئیم به معنی آن است که تجهیزاتی نظیر چاپگر یا دستگاه مودم را می توان به یک کامپیوتر متصل کرد و از کامپیوتر دیگر واقع در همان شبکه، از آن ها استفاده نمود.

به عنوان مثال در یک سازمان معمولاً اطلاعات مربوط به حقوق و دستمزد پرسنل در بخش حسابداری نگهداری می شود. در صورتی که در این سازمان از شبکه کامپیوتری استفاده شده باشد، مدیر سازمان می تواند از دفتر خود به این اطلاعات دسترسی یابد و آن ها را مورد بررسی قرار دهد. به اشتراک گذاشتن اطلاعات و منابع نرم افزاری و سخت افزاری دارای مزیت های فراوانی است. شبکه های کامپیوتری می توانند تقریباً هر نوع اطلاعاتی را به هر شخصی که به شبکه دسترسی داشته باشد عرضه کنند. این ویژگی امکان پردازش غیر متمرکز اطلاعات را فراهم می کند. در گذشته به علت محدود بودن روش های انتقال اطلاعات کلیه فرایند های پردازش آن نیز در یک محل انجام می گرفته است. سهولت و سرعت روش های امروزی انتقال اطلاعات در مقایسه با روش هایی نظیر انتقال دیسکت یا نوار باعث شده است که ارتباطات انسانی نیز علاوه بر مکالمات صوتی، رسانه ای جدید بیابند.

به کمک شبکه های کامپیوتری می توان در هزینه های مربوط به تجهیزات گران قیمت سخت افزاری نظیر هارد دیسک، دستگاه های ورود اطلاعات و... صرفه جویی کرد. شبکه های کامپیوتری، نیازهای کاربران در نصب منابع سخت افزاری را رفع کرده یا به حداقل می رسانند. از شبکه های کامپیوتری می توان برای استاندارد سازی برنامه های کاربردی نظیر واژه پردازها و صفحه گسترده ها، استفاده کرد. یک برنامه کاربردی می تواند در یک کامپیوتر مرکزی واقع در شبکه اجرا شود و کاربران بدون نیاز به نگهداری نسخه اصلی برنامه، از آن در کامپیوتر خود استفاده کنند. استاندارد سازی برنامه های کاربردی دارای این مزیت است که تمام کاربران و یک نسخه مشخص استفاده می کنند. این موضوع باعث می شود تا پشتیبانی شرکت عرضه کننده نرم افزار از محصول خود تسهیل شده و نگهداری از آن به شکل موثرتری انجام شود. مزیت دیگر استفاده از شبکه های کامپیوتری، امکان استفاده از شبکه برای برقراری ارتباطات روی خط (Online) از طریق ارسال پیام است. به عنوان مثال مدیران می توانند برای ارتباط با تعداد زیادی از کارمندان از پست الکترونیکی استفاده کنند.

• تاریخچه پیدایش شبکه

در سال ۱۹۵۷ نخستین ماهواره، یعنی اسپوتنیک توسط اتحاد جماهیر شوروی سابق به فضا پرتاب شد. در همین دوران رقابت سختی از نظر تسلیحاتی بین دو ابرقدرت آن زمان جریان داشت و دنیا در دوران رقابت سختی از نظر تسلیحاتی بین دو ابر قدرت آن زمان جریان داشت و دنیا در دوران جنگ سرد به سر می برد. وزارت دفاع آمریکا در واکنش به این اقدام رقیب نظامی خود، آژانس پروژه های تحقیقاتی پیشرفته یا آرپا (ARPA) را تاسیس کرد. یکی از پروژه های مهم این آژانس تامین ارتباطات در زمان جنگ جهانی احتمالی تعریف شده بود. در همین سال ها در مراکز تحقیقاتی غیر نظامی که بر امتداد دانشگاه ها بودند، تلاش برای اتصال کامپیوترها به یکدیگر در جریان بود. در آن زمان کامپیوترهای Mainframe از طریق ترمینال ها به کاربران سرویس می دادند. در اثر اهمیت یافتن این موضوع آژانس آرپا (ARPA) منابع مالی پروژه اتصال دو کامپیوتر از راه دور به یکدیگر را در دانشگاه MIT بر عهده گرفت. در اواخر سال ۱۹۶۰ اولین شبکه کامپیوتری بین چهار کامپیوتر که دو تای آنها در MIT، یکی در دانشگاه کالیفرنیا و دیگری در مرکز تحقیقاتی استنفورد قرار داشتند، راه اندازی شد. این شبکه آرپانت نامگذاری شد. در سال ۱۹۶۵ نخستین ارتباط راه دور بین دانشگاه MIT و یک مرکز دیگر نیز برقرار گردید.

در سال ۱۹۷۰ شرکت معتبر زیراکس یک مرکز تحقیقاتی در پالوآلتو تاسیس کرد. این مرکز در طول سال ها مهمترین فناوری های مرتبط با کامپیوتر را معرفی کرده است و از این نظریه به یک مرکز تحقیقاتی افسانه ای بدل گشته است. این مرکز تحقیقاتی که پارک (PARC) نیز نامیده می شود، به تحقیقات در زمینه شبکه های کامپیوتری پیوست. تا این سال ها شبکه آرپانت به امور نظامی اختصاص داشت، اما در سال ۱۹۲۷ به عموم معرفی شد. در این سال شبکه آرپانت مراکز کامپیوتری بسیاری از دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی را به هم متصل کرده بود. در سال ۱۹۲۷ نخستین نامه الکترونیکی از طریق شبکه منتقل گردید.

در این سال ها حرکتی غیر انتفاعی به نام MERIT که چندین دانشگاه بنیان گذار آن بوده اند، مشغول توسعه روش های اتصال کاربران ترمینال ها به کامپیوتر مرکزی یا میزبان بود. مهندسان پروژه MERIT در تلاش برای ایجاد ارتباط بین کامپیوتر ها، مجبور شدند تجهیزات لازم را خود طراحی کنند. آنان با طراحی تجهیزات واسطه برای مینی کامپیوتر DEC PDP-۱۱ نخستین بستر اصلی یا Backbone شبکه کامپیوتری را ساختند. تا سال ها نمونه های اصلاح شده این کامپیوتر با نام PCP یا Primary Communications Processor نقش میزبان را در شبکه ها ایفا می کرد. نخستین

شبکه از این نوع که چندین ایالت را به هم متصل می کرد Michnet نام داشت.

روش اتصال کاربران به کامپیوتر میزبان در آن زمان به این صورت بود که یک نرم افزار خاص بر روی کامپیوتر مرکزی اجرا می شد. و ارتباط کاربران را برقرار می کرد. اما در سال ۱۹۷۶ نرم افزار جدیدی به نام Hermes عرضه شد که برای نخستین بار به کاربران اجازه می داد تا از طریق یک ترمینال به صورت تعاملی مستقیماً به سیستم MERIT متصل شوند. این، نخستین باری بود که کاربران می توانستند در هنگام برقراری ارتباط از خود بپرسند: کدام میزبان؟

از وقایع مهم تاریخچه شبکه های کامپیوتری، ابداع روش سوئیچینگ بسته ای یا Packet Switching است. قبل از معرفی شدن این روش از سوئیچینگ مداری یا Circuit Switching برای تعیین مسیر ارتباطی استفاده می شد. اما در سال ۱۹۷۴ با پیدایش پروتکل ارتباطی TCP/IP از مفهوم Packet Switching استفاده گسترده تری شد. این پروتکل در سال ۱۹۸۲ جایگزین پروتکل NCP شد و به پروتکل استاندارد برای آرپانت تبدیل گشت. در همین زمان یک شاخه فرعی بنام MILnet در آرپانت همچنان از پروتکل قبلی پشتیبانی می کرد و به ارائه خدمات نظامی می پرداخت. با این تغییر و تحول، شبکه های زیادی به بخش تحقیقاتی این شبکه متصل شدند و آرپانت به اینترنت تبدیل گشت. در این سال ها حجم ارتباطات شبکه ای افزایش یافت و مفهوم ترافیک شبکه مطرح شد.

مسیر یابی در این شبکه به کمک آدرس های IP به صورت ۳۲ بیتی انجام می گرفته است. هشت بیت اول آدرس IP به شبکه های محلی تخصیص داده شده بود که به سرعت مشخص گشت تناسبی با نرخ رشد شبکه ها ندارد و باید در آن تجدید نظر شود. مفهوم شبکه های LAN و شبکه های WAN در سال دهه ۷۰ میلادی از یکدیگر تفکیک شدند. در آدرس دهی ۳۲ بیتی اولیه، بقیه ۲۴ بیت آدرس به میزبان در شبکه اشاره می کرد.

در سال ۱۹۸۳ سیستم نامگذاری دامنه ها (Domain Name System) به وجود آمد و اولین سرویس دهنده نامگذاری (Name Server) راه اندازی شد و استفاده از نام به جای آدرس های عددی معرفی شد. در این سال تعداد میزبان های اینترنت از مرز ده هزار عدد فراتر رفته بود. اجزای شبکه یک شبکه کامپیوتری شامل اجزایی است که برای درک کارکرد شبکه لازم است تا با کارکرد هر یک از این اجزا آشنا شوید. شبکه های کامپیوتری در یک نگاه کلی دارای چهار قسمت هستند. مهمترین قسمت یک شبکه، کامپیوتر سرویس دهنده (Server) نام دارد. یک سرور در واقع یک کامپیوتر با قابلیت ها و سرعت بالا است. تمام اجزای دیگر شبکه به کامپیوتر سرور متصل می شوند. کامپیوتر سرور وظیفه به اشتراک گذاشتن منابع نظیر فایل، دایرکتوری و غیره را بین کامپیوترهای سرویس گیرنده بر عهده دارد. مشخصات کامپیوترهای سرویس گیرنده می تواند بسیار متنوع باشد و در یک شبکه واقعی Client ها دارای آرایش و مشخصات سخت افزاری متفاوتی هستند. تمام شبکه های کامپیوتری دارای بخش سومی هستند که بستر یا محیط انتقال اطلاعات را فراهم می کند. متداول ترین محیط انتقال در یک شبکه کابل است.

تجهیزات جانبی یا منابع سخت افزاری نظیر چاپگر، مودم، هارددیسک، تجهیزات ورود اطلاعات نظیر اسکند و غیره، تشکیل دهنده بخش چهارم شبکه های کامپیوتری هستند. تجهیزات جانبی از طریق کامپیوتر سرور در دسترس تمام کامپیوترهای واقع در شبکه قرار می گیرند. شما می توانید بدون آنکه چاپگری مستقیماً به کامپیوتر شما متصل باشد، از اسناد خود چاپ بگیرید. در عمل چاپگر از طریق سرور شبکه به کامپیوتر شما متصل است.

• ویژگی های شبکه

همانطور که قبلاً گفته شد، یکی از مهمترین اجزای شبکه های کامپیوتری، کامپیوتر سرور است. سرور مسئول ارائه خدماتی از قبیل انتقال فایل، سرویس های چاپ و غیره است. با افزایش حجم ترافیک شبکه، ممکن است برای سرور مشکلاتی بروز کند. در شبکه های بزرگ برای حل این مشکل، از افزایش تعداد کامپیوترهای سرور استفاده می شود که به این سرور ها، سرور های اختصاصی گفته می شود. دو نوع متداول این سرور ها عبارتند از File and Print server و Application server. نوع اول یعنی سرویس دهنده فایل و چاپ مسئول ارائه خدماتی از قبیل ذخیره سازی فایل، حذف فایل و تغییر نام فایل است که این درخواست ها را از کامپیوتر های سرویس گیرنده دریافت می کند. این سرور همچنین مسئول مدیریت امور چاپگر نیز هست.

هنگامی که یک کاربر درخواست دسترسی به فایلی واقع در سرور را ارسال می کند، کامپیوتر سرور نسخه ای از فایل کامل را برای آن کاربر ارسال می کند. بدین ترتیب کاربر می تواند به صورت محلی، یعنی روی کامپیوتر خود این فایل را ویرایش کند. کامپیوتر سرویس دهنده چاپ، مسئول دریافت درخواست های کاربران برای چاپ اسناد است. این سرور این درخواست ها را در یک صف قرار می دهد و به نوبت آن ها را به چاپگر ارسال می کند. این فرآیند Spooling نام دارد. به کمک Spooling کاربران می توانند بدون نیاز به انتظار برای اجرای فرمان Print به فعالیت بروی کامپیوتر خود ادامه دهند.

نوع دیگر سرور، Application Server نام دارد. این سرور مسئول اجرای برنامه های Client/Server و تامین داده های سرویس گیرنده است. سرویس دهنده ها، حجم زیادی از اطلاعات را در خود نگهداری می کنند. برای امکان بازیابی سریع و ساده اطلاعات، این داده ها در یک ساختار مشخص ذخیره می شوند. هنگامی که کاربری درخواستی را به چنین سرویس دهنده ای ارسال می کند. سرور نتیجه درخواست را به کامپیوتر کاربر انتقال می دهد. به عنوان مثال یک شرکت بازاریابی را در نظر بگیرید. این شرکت در نظر دارد تا برای مجموعه ای از محصولات جدید تبلیغ کند. این شرکت می تواند برای کاهش حجم ترافیک، برای مشتریان با طیف درآمدهای مشخص، فقط گروهی از محصولات را تبلیغ نماید.

علاوه بر سرور های یاد شده، در یک شبکه می توان برای خدماتی از قبیل پست الکترونیک، فکس، سرویس های دایرکتوری و غیره نیز سرورهایی اختصاص داد. اما بین سرور های فایل و Application Server ها تفاوت های مهمی نهفته است. یک سرور فایل در پاسخ به درخواست کاربر برای دسترسی به یک فایل، یک نسخه کامل از فایل را برای او ارسال می کند درحالی که یک Application Server فقط نتایج درخواست کاربر را برای وی ارسال می نماید. • تقسیم بندی شبکه

▪ تقسیم بندی براساس گستره جغرافیایی (Range)

شبکه های کامپیوتری براساس موقعیت و محل نصب دارای انواع متفاوتی هستند. یکی از مهمترین عوامل تعیین نوع شبکه مورد نیاز، طول فواصل ارتباطی بین اجزای شبکه است.

شبکه های کامپیوتری گستره جغرافیایی متفاوتی دارند که از فاصله های کوچک در حدود چند متر شروع شده و در بعضی از مواقع از فاصله بین چند کشور بالغ می شود. شبکه های کامپیوتری براساس حداکثر فاصله ارتباطی آنها به سه نوع طبقه بندی می شوند. یکی از انواع شبکه های کامپیوتری، شبکه محلی (LAN) یا Local Area Network است. این نوع از شبکه دارای فواصل کوتاه نظیر فواصل درون ساختمانی یا حداکثر

مجموعه ای از چند ساختمان است. برای مثال شبکه مورد استفاده یک شرکت را در نظر بگیرید. در این شبکه حداکثر فاصله بین کامپیوترها محدود به فاصله های بین طبقات ساختمان شرکت می باشد.

در شبکه های LAN کامپیوترها در سطح نسبتاً کوچکی توزیع شده اند و معمولاً توسط کابل به هم اتصال می یابند. به همین دلیل شبکه های LAN را گاهی به تسامح شبکه های کابلی نیز می نامند.

نوع دوم شبکه های کامپیوتری، شبکه های شهری MAN یا Metropolitan Area Network هستند. فواصل در شبکه های شهری از فواصل شبکه های LAN بزرگتر است و چنین شبکه هایی دارای فواصلی در حدود ابعاد شهری هستند. شبکه های MAN معمولاً از ترکیب و ادغام دو یا چند شبکه LAN به وجود می آیند. به عنوان مثال از شبکه های MAN موردی را در نظر بگیرید که شبکه های LAN یک شهر را از دفتر مرکزی در شهر A به دفتر نمایندگی این شرکت در شهر B متصل می سازد.

در نوع سوم شبکه های کامپیوتری موسوم به WAN یا (Wide Area Network) یا شبکه های گسترده، فواصل از انواع دیگر شبکه بیشتر بوده و به فاصله هایی در حدود ابعاد کشوری یا قاره ای بالغ می شود. شبکه های WAN از ترکیب چندین شبکه LAN یا MAN ایجاد می گردند. شبکه اتصال دهنده دفاتر هواپیمایی یک شرکت در شهرهای مختلف چند کشور، یک شبکه WAN است.

▪ تقسیم بندی براساس گره (Node)

این نوع از تقسیم بندی شبکه ها براساس ماهیت گره ها یا محل های اتصال خطوط ارتباطی شبکه ها انجام می شود. در این گروه بندی شبکه ها به دو نوع تقسیم بندی می شوند. تفاوت این دو گروه از شبکه ها در قابلیت های آن نهفته است. این دو نوع اصلی از شبکه ها، شبکه هایی از نوع نظیر به نظیر (Peer to Peer) و شبکه های مبتنی بر Server یا Server Based نام دارند. در یک شبکه نظیر به نظیر یا Peer to Peer، بین گره های شبکه هیچ ترتیب یا سلسله مراتبی وجود ندارد و تمام کامپیوتر های واقع در شبکه از اهمیت یا اولویت یکسانی برخوردار هستند. به شبکه Peer to Peer یک گروه کاری یا Workgroup نیز گفته می شود. در این نوع از شبکه ها هیچ کامپیوتری در شبکه به طور اختصاصی وظیفه ارائه خدمات همانند سرور را ندارد. به این جهت هزینه های این نوع شبکه پایین بوده و نگهداری از آنها نسبتاً ساده می باشد. در این شبکه ها براساس آن که کدام کامپیوتر دارای اطلاعات مورد نیاز دیگر کامپیوتر هاست، همان دستگاه نقش سرور را برعهده می گیرد. و براساس تغییر این وضعیت در هر لحظه هر یک از کامپیوتر ها می توانند سرور باشند. و بقیه سرویس گیرنده. به دلیل کارکرد دوگانه هر یک از کامپیوتر ها به عنوان سرور و سرویس گیرنده، هر کامپیوتر در شبکه لازم است تا بر نوع کارکرد خود تصمیم گیری نماید. این فرآیند تصمیم گیری، مدیریت ایستگاه کاری یا سرور نام دارد. شبکه هایی از نوع نظیر به نظیر مناسب استفاده در محیط هایی هستند که تعداد کاربران آن بیشتر از ۱۰ کاربر نباشد.

سیستم عامل هایی نظیر Windows 9X، Windows NT Workstation، یا Windows for Workgroup نمونه هایی از سیستم عامل های با قابلیت ایجاد شبکه های نظیر به نظیر هستند. در شبکه های نظیر به نظیر هر کاربری تعیین کننده آن است که در روی سیستم خود چه اطلاعاتی می تواند در شبکه به اشتراک گذاشته شود. این وضعیت همانند آن است که هر کارمندی مسئول حفظ و نگهداری اسناد خود می باشد.

در نوع دوم شبکه های کامپیوتری یعنی شبکه های مبتنی بر سرور، به تعداد محدودی از کامپیوتر ها وظیفه عمل به عنوان سرور داده می شود. در سازمان هایی که دارای بیش از ۱۰ کاربر در شبکه خود هستند، استفاده از شبکه های Peer to Peer نامناسب بوده و شبکه های مبتنی بر

سرور ترجیح داده می شوند. در این شبکه ها از سرور اختصاصی برای پردازش حجم زیادی از درخواست های کامپیوترهای سرویس گیرنده استفاده می شود و آنها مسئول حفظ امنیت اطلاعات خواهند بود. در شبکه های مبتنی بر سرور، مدیر شبکه، مسئول مدیریت امنیت اطلاعات شبکه است و بر تعیین سطوح دسترسی به منابع شبکه مدیریت می کند. بدلیل اینکه اطلاعات در چنین شبکه هایی فقط روی کامپیوتر یا کامپیوتر های سرور متمرکز می باشند، تهیه نسخه های پشتیبان از آنها ساده تر بوده و تعیین برنامه زمانبندی مناسب برای ذخیره سازی و تهیه نسخه های پشتیبان از اطلاعات به سهولت انجام می پذیرد. در چنین شبکه هایی می توان اطلاعات را روی چند سرور نگهداری نمود، یعنی حتی در صورت از کار افتادن محل ذخیره اولیه اطلاعات (کامپیوتر سرور اولیه)، اطلاعات همچنان در شبکه موجود بوده و سیستم می تواند به صورت روی خط به کارکرد خود ادامه دهد. به این نوع از سیستم ها Redundancy Systems یا سیستم های یدکی می گویند. برای بهره گیری از مزایای هر دو نوع از شبکه ها، معمولاً سازمان ها از ترکیبی از شبکه های نظیر به نظیر و مبتنی بر سرور استفاده می کنند. این نوع از شبکه ها، شبکه های ترکیبی یا Combined Network نام دارند. در شبکه های ترکیبی دو نوع سیستم عامل برای تامین نیازهای شبکه مورد استفاده قرار می گیرند. به عنوان مثال یک سازمان می تواند از سیستم عامل Windows NT Server برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات مهم و برنامه های کاربردی در شبکه خود استفاده کنند. در این شبکه، کامپیوتر های Client می توانند از سیستم عامل ویندوز ۹۵ استفاده کنند. در این وضعیت، کامپیوتر ها می توانند ضمن قابلیت دسترسی به اطلاعات سرور ویندوز NT، اطلاعات شخصی خود را نیز با دیگر کاربران به اشتراک بگذارند.

• تقسیم بندی شبکه ها براساس توپولوژی

نوع آرایش یا همبندی اجزای شبکه بر مدیریت و قابلیت توسعه شبکه نیز تاثیر می گذارد. برای طرح بهترین شبکه از جهت پاسخگویی به نیازمندی ها، درک انواع آرایش شبکه دارای اهمیت فراوانی است. انواع همبندی شبکه، بر سه نوع توپولوژی استوار شده است. این انواع عبارتند از:

▪ توپولوژی خطی یا BUS

▪ حلقه ای یا RING

▪ ستاره ای یا STAR.

توپولوژی BUS ساده ترین توپولوژی مورد استفاده شبکه ها در اتصال کامپیوتر ها است. در این آرایش تمام کامپیوتر ها به صورت ردیفی به یک کابل متصل می شوند. به این کابل در این آرایش، بستر اصلی (Back Bone) یا قطعه (Segment) اطلاق می شود. در این آرایش، هر کامپیوتر آدرس یا نشانی کامپیوتر مقصد را به پیام خودافزوده و این اطلاعات را به صورت یک سیگنال الکتریکی روی کابل ارسال می کند. این سیگنال توسط کابل به تمام کامپیوتر های شبکه ارسال می شود. کامپیوتر هایی که نشانی آن ها با نشانی ضمیمه شده به پیام انطباق داشته باشد، پیام را دریافت می کنند. در کابل های ارتباط دهنده کامپیوتر های شبکه، هر سیگنال الکتریکی پس از رسیدن به انتهای کابل، منعکس شده و دوباره در مسیر مخالف در کابل به حرکت در می آید. برای جلوگیری از انعکاس سیگنال در انتهای کابل ها، از یک پایان دهنده یا Terminator استفاده می شود. فراموش کردن این قطعه کوچک گاهی موجب از کار افتادن کل شبکه می شود. در این آرایش شبکه، در صورت از کار افتادن هر یک از کامپیوتر ها آسیبی به کارکرد کلی شبکه وارد نخواهد شد. در برابر این مزیت اشکال این توپولوژی در آن است که هر یک از کامپیوتر ها باید برای ارسال پیام منتظر فرصت باشد. به عبارت دیگر در این توپولوژی در هر لحظه فقط یک کامپیوتر می تواند پیام ارسال کند. اشکال دیگر این توپولوژی در آن است

که تعداد کامپیوتر های واقع در شبکه تاثیر معکوس و شدیدی بر کارایی شبکه می گذارد. در صورتی که تعداد کاربران زیاد باشد، سرعت شبکه به مقدار قابل توجهی کند می شود. علت این امر آن است که در هر لحظه یک کامپیوتر باید برای ارسال پیام مدت زمان زیادی به انتظار بنشیند. عامل مهم دیگری که باید در نظر گرفته شود آن است که در صورت آسیب دیدگی کابل شبکه، ارتباط در کل شبکه قطع شود.

آرایش نوع دوم شبکه های کامپیوتری، آرایش ستاره ای است. در این آرایش تمام کامپیوتر های شبکه به یک قطعه مرکزی به نام Hub متصل می شوند. در این آرایش اطلاعات قبل از رسیدن به مقصد خود از هاب عبور می کنند. در این نوع از شبکه ها در صورت از کار افتادن یک کامپیوتر یا بر اثر قطع شدن یک کابل، شبکه از کار خواهد افتاد. از طرف دیگر در این نوع همبندی، حجم زیادی از کابل کشی مورد نیاز خواهد بود، ضمن آنکه بر اثر از کار افتادن هاب، کل شبکه از کار خواهد افتاد.

سومین نوع توپولوژی، حلقه ای نام دارد. در این توپولوژی همانند آرایش BUS، تمام کامپیوتر ها توسط یک کابل به هم متصل می شوند. اما در این نوع، دو انتهای کابل به هم متصل می شود و یک حلقه تشکیل می گردد. به این ترتیب در این آرایش نیازی به استفاده از قطعه پایان دهنده یا Terminator نخواهد بود. در این نوع از شبکه نیز سیگنال های مخابراتی در طول کابل حرکت کرده و از تمام کامپیوتر ها عبور می کنند تا به کامپیوتر مقصد برسند. یعنی تمام کامپیوتر ها سیگنال را دریافت کرده و پس از تقویت، آن را به کامپیوتر بعدی ارسال می کنند. به همین جهت به این توپولوژی فعال یا Active نیز گفته می شود. در این توپولوژی در صورت از کار افتادن هر یک از کامپیوتر ها، کل شبکه از کار خواهد افتاد، زیرا همانطور که گفته شده هر کامپیوتر وظیفه دارد تا سیگنال ارتباطی (که به آن نشانه یا Token نیز گفته می شود) را دریافت کرده، تقویت کند و دوباره ارسال نماید. این حالت را نباید با دریافت خود پیام اشتباه بگیرد. این حالت چیزی شبیه عمل رله در فرستنده های تلوزیونی است. از ترکیب توپولوژی های ستاره ای، حلقه ای و خطی، یک توپولوژی ترکیبی (Hybrid) به دست می آید. از توپولوژی هیبرید در شبکه های بزرگ استفاده می شود. خود توپولوژی هیبرید دارای دو نوع است. نوع اول توپولوژی خطی - ستاره ای نام دارد. همانطور که از نام آن بر می آید، در این آرایش چندین شبکه ستاره ای به صورت خطی به هم ارتباط داده می شوند. در این وضعیت اختلال در کارکرد یک کامپیوتر، تاثیر در بقیه شبکه ایجاد نمی کند. ضمن آنکه در صورت از کار افتادن هاب فقط بخشی از شبکه از کار خواهد افتاد. در صورت آسیب دیدگی کابل اتصال دهنده هاب ها، فقط ارتباط کامپیوتر هایی که در گروه های متفاوت هستند قطع خواهد شد و ارتباط داخلی شبکه پایدار می ماند. نوع دوم نیز توپولوژی ستاره ای - حلقه ای نام دارد. در این توپولوژی هاب های چند شبکه از نوع حلقه ای در یک الگوی ستاره ای به یک هاب مرکزی متصل می شوند.

• امنیت شبکه

یکی از مهم ترین فعالیت های مدیر شبکه، تضمین امنیت منابع شبکه است. دسترسی غیر مجاز به منابع شبکه و یا ایجاد آسیب عمدی یا غیر عمدی به اطلاعات، امنیت شبکه را مختل می کند. از طرف دیگر امنیت شبکه نباید آنچنان باشد که کارکرد عادی کاربران را مشکل سازد. برای تضمین امنیت اطلاعات و منابع سخت افزاری شبکه، از دو مدل امنیت شبکه استفاده می شود. این مدل ها عبارتند از: امنیت در سطح اشتراک (Share-Level) و امنیت در سطح کاربر (User-Level). در مدل امنیت در سطح اشتراک، این عمل با انتساب اسم رمز یا Password برای هر منبع به اشتراک گذاشته نامین می شود. دسترسی به منابع مشترک فقط هنگامی برقرار می گردد که کاربر اسم رمز صحیح را برای منبع به اشتراک گذاشته شده را به درستی بداند.

به عنوان مثال اگر سندی قابل دسترسی برای سه کاربر باشد، می توان با نسبت دادن یک اسم رمز به این سند مدل امنیت در سطح Share-Level را پیاده سازی کرد. منابع شبکه را می توان در سطوح مختلف به اشتراک گذاشت. برای مثال در سیستم عامل ویندوز ۹۵ می توان دایرکتوری ها را بصورت فقط خواندنی (Read Only)، برحسب اسم رمز یا به شکل کامل (Full) به اشتراک گذاشت. از مدل امنیت در سطح Share-Level می توان برای ایجاد بانک های اطلاعاتی ایمن استفاده کرد.

در مدل دوم یعنی امنیت در سطح کاربران، دسترسی کاربران به منابع به اشتراک گذاشته شده با دادن اسم رمز به کاربران تامین می شود. در این مدل کاربران در هنگام اتصال به شبکه باید اسم رمز و کلمه عبور را وارد نمایند. در اینجا سرور مسئول تعیین اعتبار اسم رمز و کلمه عبور است. سرور در هنگام دریافت درخواست کاربر برای دسترسی به منبع به اشتراک گذاشته شده، به بانک اطلاعاتی خود مراجعه کرده و درخواست کاربر را رد یا قبول می کند.

تفاوت این دو مدل در آن است که در مدل امنیت در سطح Share-Level، اسم رمز به منبع نسبت داده شده و در مدل دوم اسم رمز و کلمه عبور به کاربر نسبت داده می شود. بدیهی است که مدل امنیت در سطح کاربر بسیار مستحکم تر از مدل امنیت در سطح اشتراک است. بسیاری از کاربران به راحتی می توانند اسم رمز یک منبع را به دیگران بگویند. اما اسم رمز و کلمه عبور شخصی را نمی توان به سادگی به شخص دیگری منتقل کرد.

• آشنایی با مدل OSI (هفت لایه شبکه)

هر فعالیتی در شبکه مستلزم ارتباط بین نرم افزار و سخت افزار کامپیوتر و اجزای دیگر شبکه است. انتقال اطلاعات بین کامپیوترهای مختلف در شبکه وابسته به انتقال اطلاعات بین بخش های نرم افزاری و سخت افزاری درون هر یک از کامپیوتر هاست. هر یک از فرایندهای انتقال اطلاعات را می توان به بخش های کوچک تری تقسیم کرد. هر یک از این فعالیت های کوچک را سیستم عامل براساس دسته ای از قوانین مشخص انجام می دهد. این قوانین را پروتکل می نامند. پروتکل ها تعیین کننده روش کار در ارتباط بین بخش های نرم افزاری و سخت افزاری شبکه هستند. بخش های نرم افزاری و سخت افزاری تولیدکنندگان مختلف دارای مجموعه پروتکل های متفاوتی می باشند.

برای استاندارد سازی پروتکل های ارتباطی، سازمان استاندارد های بین المللی (ISO) در سال ۱۹۸۴ اقدام به تعیین مدل مرجع OSI یا Open Systems Interconnection نمود. مدل مرجع OSI ارائه دهنده چارچوب طراحی محیط های شبکه ای است. در این مدل، جزئیات بخش های نرم افزاری و سخت افزاری برای ایجاد سهولت انتقال اطلاعات مطرح شده است و در آن کلیه فعالیت های شبکه ای در هفت لایه مدل سازی می شود. هنگام بررسی فرآیند انتقال اطلاعات بین دو کامپیوتر، مدل هفت لایه ای OSI روی هر یک از کامپیوتر ها پیاده سازی می گردد. در تحلیل این فرآیند ها می توان عملیات انتقال اطلاعات را بین لایه های متناظر مدل OSI واقع در کامپیوتر های مبداء و مقصد در نظر گرفت. این تجسم از انتقال اطلاعات را انتقال مجازی (Virtual) می نامند. اما انتقال واقعی اطلاعات بین لایه های مجاور مدل OSI واقع در یک کامپیوتر انجام می شود. در کامپیوتر مبداء اطلاعات از لایه فوقانی به طرف لایه تحتانی مدل OSI حرکت کرده و از آنجا به لایه زیرین مدل OSI واقع در کامپیوتر مقصد ارسال می شوند. در کامپیوتر مقصد اطلاعات از لایه های زیرین به طرف بالاترین لایه مدل OSI حرکت می کنند. عمل انتقال اطلاعات از یک لایه به لایه دیگر در مدل OSI از طریق واسطه ها یا Interface ها انجام می شود. این واسطه ها تعیین کننده سرویس هایی هستند که هر لایه مدل OSI می تواند

برای لایه مجاور فراهم آورد.

بالاترین لایه مدل OSI یا لایه هفت، لایه کاربرد یا Application است. این لایه تأمین کننده سرویس های پشتیبانی برنامه های کاربردی نظیر انتقال فایل، دسترسی به بانک اطلاعاتی و پست الکترونیکی است.

لایه شش، لایه نمایش یا Presentation است. این لایه تعیین کننده فرمت یا قالب انتقال داده ها بین کامپیوتر های واقع در شبکه است. این لایه در کامپیوتر مبدا داده هایی که باید انتقال داده شوند را به یک قالب میانی تبدیل می کند. این لایه در کامپیوتر مقصد اطلاعات را از قالب میانی به قالب اولیه تبدیل می کند.

لایه پنجم در این مدل، لایه جلسه یا Session است. این لایه بر برقراری اتصال بین دو برنامه کاربردی روی دو کامپیوتر مختلف واقع در شبکه نظارت دارد. همچنین تأمین کننده همزمانی فعالیت های کاربر نیز هست.

لایه چهارم یا لایه انتقال (Transmission) مسئول ارسال و دریافت اطلاعات و کمک به رفع خطاهای ایجاد شده در طول ارتباط است. هنگامی که حین یک ارتباط خطایی بروز دهد، این لایه مسئول تکرار عملیات ارسال داده است.

لایه سوم در مدل OSI، مسئول آدرس یا نشانی گذاری پیام ها و تبدیل نشانی های منطقی به آدرس های فیزیکی است. این لایه همچنین مسئول مدیریت بر مشکلات مربوط به ترافیک شبکه نظیر کند شدن جریان اطلاعات است. این لایه، لایه شبکه یا Network نام دارد.

لایه دوم مدل OSI، لایه پیوند یا Data Link است. این لایه وظیفه دارد تا اطلاعات دریافت شده از لایه شبکه را به قالبی منطقی به نام فریم (Frame) تبدیل کند. در کامپیوتر مقصد این لایه همچنین مسئول دریافت بدون خطای این فریم ها است.

لایه زیرین در این مدل، لایه فیزیکی یا Physical است. این لایه اطلاعات را بصورت جریانی از رشته های داده ای و بصورت الکترونیکی روی کابل هدایت می کند. این لایه تعریف کننده ارتباط کابل و کارت شبکه و همچنین تعیین کننده تکنیک ارسال و دریافت داده ها نیز هست.

• پروتکل ها

فرآیند به اشتراک گذاشتن اطلاعات نیازمند ارتباط همزمان شده ای بین کامپیوتر های شبکه است. برای ایجاد سهولت در این فرآیند، برای هر یک از فعالیت های ارتباط شبکه ای، مجموعه ای از دستور العمل ها تعریف شده است. هر دستور العمل ارتباطی یک پروتکل یا قرارداد نام دارد. یک پروتکل تأمین کننده توصیه هایی برای برقراری ارتباط بین اجزای نرم افزاری و سخت افزاری در انجام یک فعالیت شبکه ای است. هر فعالیت شبکه ای به چندین مرحله سیستماتیک تفکیک می شود.

هر مرحله با استفاده از یک پروتکل منحصر به فرد، یک عمل مشخص را انجام می دهد. این مراحل باید با ترتیب یکسان در تمام کامپیوترهای واقع در شبکه انجام شوند. در کامپیوتر مبدا مراحل ارسال داده از لایه بالایی شروع شده و به طرف لایه زیرین ادامه می یابد. در کامپیوتر مقصد مراحل مشابه در جهت معکوس از پایین به بالا انجام می شود. در کامپیوتر مبدا، پروتکل اطلاعات را به قطعات کوچک شکسته، به آن ها آدرس هایی نسبت می دهند و قطعات حاصله یا بسته ها را برای ارسال از طریق کابل آماده می کنند. در کامپیوتر مقصد، پروتکل ها داده ها را از بسته ها خارج کرده و به کمک نشانی های آن ها بخش های مختلف اطلاعات را با ترتیب صحیح به هم پیوند می دهند تا اطلاعات به صورت اولیه بازیابی شوند. پروتکل های مسئول فرآیندهای ارتباطی مختلف برای جلوگیری از تداخل و یا عملیات نامتنام، لازم است که به صورت گروهی به کار گرفته شوند.

این عمل به کمک گروهبندی پروتکل های مختلف در یک معماری لایه ای به نام Protocol Stack یا پشته پروتکل انجام می گیرد. لایه های پروتکل های گروه بندی شده با لایه های مدل OSI انطباق دارند. هر لایه در مدل OSI پروتکل مشخصی را برای انجام فعالیت های خود بکار می برد. لایه های زیرین در پشته پروتکل ها تعیین کننده راهنمایی برای اتصال اجزای شبکه از تولیدکنندگان مختلف به یکدیگر است. لایه های بالایی در پشته پروتکل ها تعیین کننده مشخصه های جلسات ارتباطی برای برنامه های کاربردی می باشند. پروتکل ها براساس آن که به کدام لایه از مدل OSI متعلق باشند، سه نوع طبقه بندی می شوند. پروتکل های مربوط به سه لایه بالایی مدل OSI به پروتکل های Application یا کاربرد معروف هستند.

پروتکل های لایه Application تامین کننده سرویس های شبکه در ارتباط بین برنامه های کاربردی با یکدیگر هستند. این سرویس ها شامل انتقال فایل، چاپ، ارسال پیام و سرویس های بانک اطلاعاتی هستند. پروتکل های لایه نمایش یا Presentation وظیفه قالب بندی و نمایش اطلاعات را قبل از ارسال بر عهده دارند. پروتکل های لایه جلسه یا Session اطلاعات مربوط به جریان ترافیک را به داده ها اضافه می کنند.

پروتکل های نوع دوم که به پروتکل های انتقال (Transparent) معروف هستند، منطبق بر لایه انتقال مدل OSI هستند. این پروتکل ها اطلاعات مربوط به ارسال بدون خطا یا در واقع تصحیح خطا را به داده ها می افزایند. وظایف سه لایه زیرین مدل OSI بر عهده پروتکل های شبکه است. پروتکل های لایه شبکه تامین کننده فرآیندهای آدرس دهی و مسیریابی اطلاعات هستند. پروتکل های لایه Data Link اطلاعات مربوط به بررسی و کشف خطا را به داده ها اضافه می کنند و به درخواست های ارسال مجدد اطلاعات پاسخ می گویند. پروتکل های لایه فیزیکی تعیین کننده استاندارد های ارتباطی در محیط مشخصی هستند.

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

<http://vista.ir/?view=article&id=343670>

 vista.ir
Online Classified Service

انواع کابل در شبکه های کامپیوتری

امروزه از کابل های مختلفی در شبکه ها استفاده می گردد. نوع و سیستم کابل کشی استفاده شده در یک شبکه بسیار حائز اهمیت است . در

صورتی که قصد داشتن شبکه ای را داریم که دارای حداقل مشکلات باشد و بتواند با استفاده مفید از پهنای باند به درستی خدمات خود را در اختیار کاربران قرار دهد ، می بایست از یک سیستم کابلینگ مناسب ، استفاده گردد . در زمان طراحی یک شبکه می بایست با رعایت مجموعه قوانین موجود در خصوص سیستم کابلینگ، شبکه ای با حداقل مشکلات را طراحی نمود . با این که استفاده از شبکه های بدون کابل نیز در ابعاد وسیعی گسترش یافته است ، ولی هنوز بیش از ۹۵ درصد سازمان ها و موسسات از سیستم های شبکه ای مبتنی بر کابل، استفاده می نمایند .

• ایده های اولیه

ایده مبادله اطلاعات به صورت دیجیتال ، تفکری جدید در عصر حاضر محسوب می گردد. درسال ۱۸۴۴ فردی با نام "ساموئل مورس" ، یک پیام را از Washington D.C به Baltimore و با استفاده از اختراع جدید خود (تلگراف)، ارسال نمود . با این که از آن موقع زمانی زیادی گذشته است و ما امروزه شاهد شبکه های کامپیوتری بزرگ و در عین حال پیچیده ای می باشیم ولی می توان ادعا نمود که اصول کار ، همان اصول و مفاهیم گذشته است .

کدهای مورس ، نوع خاصی از سیستم باینری می باشند که از نقطه و خط فاصله با ترکیبات متفاوت به منظور ارائه حروف و اعداد ، استفاده می نماید . شبکه های مدرن داده از یک و صفر ، استفاده می نمایند . بزرگترین تفاوت موجود بین سیستم های مدرن مبادله اطلاعات و سیستم پیشنهادی "مورس" ، سرعت مبادله اطلاعات در آنان است.تلگراف های اواسط قرن ۱۹ ، قادر به ارسال چهار تا پنج نقطه و یا خط فاصله در هر ثانیه بودند ، در حالی که هم اینک کامپیوترها با سرعتی معادل یک گیگابیت در ثانیه با یکدیگر ارتباط برقرار می نمایند (ارسال ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ صفر و یا یک در هر ثانیه).

تلگراف و تله تایپ رایتر ، پیشگام مبادله داده می باشند . در طی سی و پنج سال اخیر همه چیز با سرعت بالا و غیرقابل تصویری تغییر نموده است. ضرورت ارتباط کامپیوترها با یکدیگر و با سرعت بالا ، مهمترین علل پیاده سازی تجهیزات شبکه ای سریع ، کابل هائی با مشخصات بالا و سخت افزارهای ارتباطی پیشرفته است .

• پیاده سازی تکنولوژی های جدید شبکه

اترنت در سال ۱۹۷۰ توسط شرکت زیراکس و در مرکز تحقیقات Palo Alto در کالیفرنیا پیاده سازی گردید . در سال ۱۹۷۹ شرکت های DEC و اینتل با پیوستن به زیراکس ، سیستم اترنت را برای استفاده عموم ، استاندارد نمودند . اولین مشخصه استاندارد در سال ۱۹۸۰ توسط سه شرکت فوق و با نام Ethernet Blue Book ارائه گردید . (استاندارد DIX) .

اترنت یک سیستم ده مگابیت در ثانیه است (ده میلیون صفر و یا یک در ثانیه) که از یک کابل کواکسیال بزرگ به عنوان ستون فقرات و کابل های کواکسیال کوتاه در فواصل ۲ / ۵ متر به منظور ایستگاههای کاری استفاده می نماید . کابل کواکسیالی که به عنوان ستون فقرات استفاده می

گردد ، Thick Ethernet و یا Basee5 ۱۰ نامیده می شود که در آن ۱۰ به سرعت انتقال اطلاعات در شبکه اشاره داشته (۱۰ مگابیت در ثانیه) و
واژه Base نشاندهنده سیستم Base band است . در سیستم فوق ، از تمامی پهنای باند به منظور انتقال اطلاعات استفاده می گردد . در Broad
band به منظور استفاده همزمان ، پهنای باند به کانال های متعددی تقسیم می گردد . عدد ۵ نیز شکل خلاصه شده ای برای نشان دادن حداکثر
طول کابلی است که می توان استفاده نمود (در این مورد خاص ۵۰۰ متر) .

موسسه IEEE در سال ۱۹۸۳ نسخه رسمی استاندارد اترنت را با نام IEEE ۸۰۲,۳ و در سال ۱۹۸۵ ، نسخه شماره دو را با نام IEEE ۸۰۲,۲a ارائه نمود .
این نسخه با نام Thin Ethernet و یا Base۲ ۱۰ معروف گردید. (حداکثر طول کابل ۱۸۵ متر می باشد و عدد ۲ نشاندهنده این موضوع
است که طول کابل می تواند تا مرز ۲۰۰ متر نیز برسد)

از سال ۱۹۸۳ تاکنون ، استانداردهای متفاوتی ارائه شده است که یکی از اهداف مهم آنان ، تامین پهنای باند مناسب به منظور انتقال اطلاعات
است . ما امروزه شاهد رسیدن به مرز گیگابیت در شبکه های کامپیوتری می باشیم .

• کابل های UTP (Unshielded Twisted Pair)

کابل UTP یکی از متداولترین کابل های استفاده شده در شبکه های مخابراتی و کامپیوتری است . از کابل های فوق ، علاوه بر شبکه های
کامپیوتری در سیستم های تلفن نیز استفاده می گردد (CAT1) . شش نوع کابل UTP متفاوت وجود داشته که می توان با توجه به نوع شبکه و
اهداف مورد نظر از آنان استفاده نمود . کابل CAT۵ ، متداولترین نوع کابل UTP محسوب می گردد .

• مشخصه های کابل UTP

با توجه به مشخصه های کابل های UTP ، امکان استفاده ، نصب و توسعه سریع و آسان آنان ، فراهم می آورد . جدول زیر انواع کابل های UTP را
نشان می دهد :

- موارد استفاده

- سرعت انتقال اطلاعات

- گروه

▪ سیستم های قدیمی تلفن

- ISDN و مودم حداکثر تا یک مگابیت در ثانیه

- CAT1

▪ شبکه های Token Ring

- حداکثر تا چهار مگابیت در ثانیه

- CAT۲

▪ شبکه های Token ring و 10-BASE-T

- حداکثر تا ده مگابیت در ثانیه

CAT۲ -

- شبکه های Token Ring
- حداکثر تا شانزده مگابیت در ثانیه

CAT۴ -

- اترنت (ده مگابیت در ثانیه) ، اترنت سریع (یکصد مگابیت در ثانیه) و شبکه های Token Ring (شانزده مگابیت در ثانیه)
- حداکثر تا یکصد مگابیت در ثانیه

CAT۵ -

- شبکه های Gigabit Ethernet
- حداکثر تا یکهزار مگابیت در ثانیه

CAT۵e -

- شبکه های Gigabit Ethernet
- حداکثر تا یکهزار مگابیت در ثانیه

CAT۶ -

• توضیحات :

- تقسیم بندی هر یک از گروه های فوق بر اساس نوع کابل مسی و Jack انجام شده است .
- از کابل های CAT1 ، به دلیل عدم حمایت ترافیک مناسب، در شبکه های کامپیوتری استفاده نمی گردد .
- از کابل های گروه CAT۵, CAT۴, CAT۳, CAT۲ و CAT۶ در شبکه ها استفاده می گردد . کابل های فوق ، قادر به حمایت از ترافیک تلفن و شبکه های کامپیوتری می باشند .
- از کابل های CAT۲ در شبکه های Token Ring استفاده شده و سرعتی بالغ بر ۴ مگابیت در ثانیه را ارائه می نمایند .
- برای شبکه هائی با سرعت بالا (یکصد مگا بیت در ثانیه) از کابل های CAT۵ و برای سرعت ده مگابیت در ثانیه از کابل های CAT۳ استفاده می گردد.
- در کابل های CAT۴, CAT۳ و CAT۵ از چهار زوج کابل مسی استفاده شده است . CAT۵ نسبت به CAT۳ دارای تعداد بیشتری پیچش در هر اینچ می باشد . بنابراین این نوع از کابل ها سرعت و مسافت بیشتری را حمایت می نمایند .
- از کابل های CAT۳ و CAT۴ در شبکه های Token Ring استفاده می گردد .
- حداکثر مسافت در کابل های CAT۲ ، یکصد متر است .
- حداکثر مسافت در کابل های CAT۴ ، دوپست متر است .
- کابل CAT۶ با هدف استفاده در شبکه های اترنت گیگابیت طراحی شده است . در این رابطه استاندارد هائی نیز وجود دارد که امکان انتقال

اطلاعات گیگابیت بر روی کابل های CAT5 را فراهم می نماید (CAT5e). کابل های CAT6 مشابه کابل های CAT5 بوده ولی بین ۴ زوج کابل آنان از یک جداکننده فیزیکی به منظور کاهش پارازیت های الکترومغناطیسی استفاده شده و سرعتی بالغ بر یک هزار مگابیت در ثانیه را ارائه می نمایند

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

<http://vista.ir/?view=article&id=343620>

ایجاد خدمات دیجیتالی در کشاورزی

مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی (ای.جی.ان.آی.سی)، نظام اشاعه اطلاعات اینترنتی برای بهبود کیفیت منابع و اطلاعات کشاورزی می باشد. در حال حاضر بیش از ۳۵ سازمان در این شبکه فعال هستند که هر يك بخش کوچکی از اطلاعات تخصصی آن را تأمین می کند. این نظام اطلاعاتی شامل برنامه های منظم جهت مداری است که اطلاعات کشاورزی و امور مربوطه و منابع مرجع چند رسانه ای برای استفاده عموم، دانش پژوهان، گروه های تجاری و کاربران دولتی فراهم می آورد. بعضی از اهداف ای.جی.ان.آی.سی از این قرار است: شناسایی و ارزیابی مجموعه عظیم اطلاعات و منابع الکترونیکی، سهولت دسترسی و بازیابی از مفیدترین منابع اطلاعاتی، گردآوری کامل ترین آنها، اطلاع رسانی به متخصصین

مناطق تحت بررسی و خدمات مرجع پیوسته، استفاده از خصوصیت اشاعه اینترنتی به عنوان اهرمی جهت اطمینان خاطر از این که کار و مسئولیت به يك نسبت در این امر دخالت داشته اند و سهولت در همکاری و ارتباط بین جامعه بزرگ کشاورزی، ویژگی شاخص هر يك از این مراکز ارائه خدمات مرجع می باشد. اعضاء همواره خلاصه ای در مورد این مرکز و دو نمونه مطالعاتی در دسترسی کاربران قرار می دهند. آنها کارهای انجام شده توسط دانشگاه مینه سوتا در آماده سازی برای انتقال منابع مرجع به دانشگاه، ایالت تا سطح جهانی را شرح می دهند و نیز تلاش های

دانشگاه ایالتی واشنگتن را برای ساخت مجموعه مراجع دیجیتال به بحث می‌پردازد.

• خلاصه‌ای در مورد ای.جی.ان.آی.سی

مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی (ای.جی.ان.آی.سی) نظام اشاعه اینترنتی برای دسترسی به منابع و اطلاعات کیفی کشاورزی است که به اتفاق اعضاء (www.agnic.org) اداره می‌شود. کتابخانه ملی کشاورزی ایالت متحده (ان.آی.ال) و چندین موسسه عضو حدود ده سال پیش متوجه شدند که همکاری و اشتراك منابع بین موسسات با هدف مشترك کشاورزی از ضروریات هیات ان.آی.ال. در جهت افزایش دسترسی به اطلاعات کشاورزی می‌باشد. در این میان منابع مشترك، اطلاعات تخصصی مربوطه و خدمات مرجع پیوسته کلیه موفقیت ای.جی.ان.آی.سی می‌باشد. ای.جی.ان.آی.سی در پی نیاز به تعیین نقش کتابخانه‌ها و سایر فراهم‌کنندگان اطلاعات در محیط الکترونیکی جدید بوجود آمد و در يك کمیته همکاری مشترك برای دسترسی به منابع کیفی به شکل الکترونیکی شامل فایلها، منابع جدید، اطلاعات آماری با هم همکاری می‌کنند. در پی این نظریه که هدف اصلی آن امکان دستیابی به اطلاعات بهینه می‌باشد خدمات مرجع پیوسته (بخصوص مراجع اشاعه شده) از عناصر مهم این سرویس محسوب شدند. بعد از آزمایش بین هفت سایت به صورت آکادمیک (۱۹۹۶-۱۹۹۷) همه اعضاء اتفاق نظر داشتند که پاسخ به کاربران از سوی این مراکز مستدل و قابل قبول بوده است. این شبکه موفقیت‌های مختلفی را تجربه کرده است. بعد از آزمایش و اندکی پس از دوره ارائه مرجع پیوسته، یکی از سایت‌های ای.جی.ان.آی.سی تصمیم گرفت که گزینه‌ای با عنوان "سوالی بپرسید" را از برنامه خود حذف کند. ولی در مدت کوتاهی در برابر فشار اتحادیه، سایت مجبور شد این مورد را به صفحه اول خود اضافه نماید. در طی دو روز آنها بیش از ۴۰۰ سوال دریافت کردند. لذا دوباره تصمیم گرفتند که این گزینه را از سایت بردارند. در يك تحلیل اجمالی از مسئله عللی بر دریافت این همه سئوالات که به دست آمد به شرح زیر می‌باشد).

(۱) این صفحه برای متخصصینی که در يك زمینه خاص پژوهش می‌کنند، ایجاد شده بود.

(۲) موضوع چنان کاربر مدار بود که کانون توجه کاربران غیرمتخصصین بوده است.

(۳) سایت توسط متخصصین موضوعی و اطلاع‌رسانی بوجود آمده و اداره می‌شد نه کتابداران.

ارزیابی مجدد ساختار صفحه منجر به طراحی مجدد آن شد در این طراحی مجدد حجم صفحه کم و اطلاعات بیشتر پاسخگوی نیاز مصرف‌کنندگان شده بود. به جز دو سایت مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی، بقیه بوسیله کتابداران یا از داده‌های ورودی آنها در زمینه ساختار، گسترش و انتخاب منابع اداره می‌شود. اعضاء مرکز معتقدند که کاربران بیشتر خدمات را از سایت‌های سازمان‌یافته که سطح وسیعی از کاربران را تحت پوشش قرار می‌دهند با امکان پاسخ‌های مکرر به پرسشهای مکرر و استفاده از منابع پر استفاده و سایر اطلاعات عمومی می‌گیرند. بسیاری از اعضاء احتمالی آینده از پیوستن به اتحادیه طفره می‌روند چرا که از مواجه شدن با انبوه سئوالات واهمه دارند. پیچیده شدن مسئله زمانی است که برخی از کتابخانه‌های دانشگاهی اهداء زمین گروه کاربران محدودتری نسبت به سایر اعضاء مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی دارند. با جهانی شدن هر برنامه، اکثر مؤسسات اهدای زمین سعی در توسعه فعالیت‌هایشان برای خدمت به کمیته‌های جهانی دارند و بیشتر این مراکز نیز برای پیوستن به مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی تمایل نشان می‌دهند. حال دانشگاه مینه سوتا درباره تلاش‌هایش در زمینه سیر تغییرات برای گسترش اجزاء مرجع پیوسته سایت مربوطه خود صحبت می‌کند.

• دانشگاه مینه سوتا به سوی جهانی شدن

ماهیت تعاونی و اشاعه مرکز اطلاعات شبکه کشاوری حامی و مشوق مشارکت موءسسسات اهدای زمین در سطح بسیار بالا بوده است. برای يك کتابخانه اهدا زمین غیرممکن است که بتواند با سایت خود پاسخگوی تمام بخش‌های کشاورزی و علوم وابسته بوده و به سئوالات تك تك افراد نیز پاسخ دهد. از سوی دیگر، وجود سایت وبی که روی بخش‌های خاصی از موضوع تمرکز کرده و توسط يك مجموعه برنامه قانونی و وزنه‌های تحقیقی برنامه‌ریزی شده و با حسن شهرت ملی پشتیبانی شده نیز هیجان‌انگیز به نظر می‌رسد. دانشگاه مینه سوتا دو سایت مرکز اطلاع‌رسانی شبکه کشاورزی دارد. هر دو سایت براساس ویژگی‌های منحصر به فردی بوجود آمده‌اند که پایه و اساس سایت‌ها به حساب می‌آیند. جنگل‌داری مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی (forestry.lib.umn.edu/agnic) چهار پایگاه اطلاعاتی دارد که بیش از ۲۰ سال است که توسط کتابخانه جنگل‌داری جین آلبرشت تهیه و منتشر می‌شود. جنگل‌داران خواهان اطلاعاتی هستند که در پایگاه‌های اطلاعاتی بزرگ کشاورزی و علوم اجتماعی جنگل‌داری پنهان شده باشد نیستند بلکه در پی اطلاعاتی هستند که شامل طرح‌های جدید، احداث و نگهداری، حفاظت و گسترش جنگل‌های استوایی و پایگاه‌های اطلاعاتی جنگل‌داری شهری هستند، می‌باشند. کشاورزی و اقتصاد کاربردی مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی (agecon.lib.umn.edu/agnic.endex.html) منابع قابل بررسی به صورت متن کامل از طریق بخش‌های دانشگاهی علمی-کاربردی در سطح کشور در اختیار همگان قرار می‌دهد. اطلاعات کشاورزی و اقتصاد کاربردی از طرف انجمن اقتصادی-کشاورزی خدمات پژوهش اقتصادی و موءسسسه کشاورزی آمریکا حمایت می‌شود. این ابتکار پاتریشیا رودکوچ، کتابدار کشاورزی و اقتصاد کاربردی است. اقتصاددان‌ها به صورت معمول به کار روی مسائل تحقیقی روز تأکید دارند. خدمات مرجع پیوسته در حوزه‌های موضوعی خاص جزو سایت موضوعی مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی در نظر گرفته شده است. این سایت‌ها شامل دستیابی به منابع الکترونیکی موجود از مجموعه‌ها و پیوندها به دیگر منابع مربوط موجود در اینترنت را فراهم می‌آورد. بسیاری سایت‌ها استفاده مکرر از منابع پیشنهاد شده و پاسخ‌های مکرر به پرسش‌های مکرر را مشخص می‌کنند و این منابع باید اگرچه برای همه، بلکه حداقل برای اکثر سئوالات کاربران پاسخ فراهم نماید. اگر سئوالاتی بی‌جواب بمانند، کتابدار شخصاً می‌تواند برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز یاری نماید. تفاوت بین خدمات میز مرجع پیوسته و سنتی همیشه در وهله اول مشخص نمی‌شود بلکه به مرور این تفاوت آشکار می‌گردد. خدمات مرجع پیوسته مستلزم کار و تنظیم آن از سوی کتابدار است. هیچ فرصتی برای ایراد گرفتن‌ها در مورد صدای مشتری یا طرح سئوالات کنجکاوانه او وجود ندارد. بنابراین کتابدار به تنهایی در مورد اینکه چه میزان اطلاعات مورد نیاز است تصمیم می‌گیرد. چون سرعت در این محیط ارزشمند است، کتابدار ضرورت پاسخ‌گویی کامل و سریع را درک می‌کند، هر چند که نوشتن يك پاسخ کتبی نسبت به يك پاسخ شفاهی مستلزم زمان و تلاش بیشتری است. شاید بتوان گفت که این اختلاف چشمگیر از ماهیت ناشناخته تقاضا ناشی می‌شود. تا زمانی که سایت اطلاعات مربوط به کاربر را جمع‌آوری می‌کند، کتابدار موقعیتی برای درک تقاضای مورد درخواست ندارد. بازخورد سودمندی پاسخ حداقل خدمات پیوسته برابر با خدمات مرجع سنتی (قدم زدن و تلفن کردن) است. يك ساختار مناسب و سازمان‌یافته از منابعی که به دقت انتخاب شده باشد برای کاربران این اطمینان خاطر را ایجاد می‌کند که می‌توان به سهولت اطلاعات مورد نیاز را مشخص و اطلاعات اضافه را از آن حذف کرد. توسعه وب سایت و مرجع پیوسته وقت‌گیر بوده و هزینه نگهداری آن بسیار بالاست. به دلیل محدودیت‌های زمانی، روند کار مرجع به نحو شگفت‌انگیزی از اطلاعات میز مرجع به سوی توسعه خدمات مرجع وب مدار در حال تغییر است. کاربران شبکه جهانی وب انتظار خدمات بیست و

چهار ساعته و هفت روز در هفته را دارند. جالب این که بسیاری از سئوالات جنبهء تمجید از پایگاه‌های اطلاعاتی داشته یا پیشنهاد در زمینهء ایجاد پیوندهای جدید یا توصیه‌هایی در جهت اصلاح فرمت آن هستند. عامل مهمی که باید در زمان تجسم يك وب سایت در نظر گرفت پیش‌بینی پوشش بیشترین سطح ممکن کاربران است. ایجاد سطوحی از منابع روشی است که باعث می‌شود سطح وسیعی از درخواست‌های کاربران را در خود جای دهد. پیش‌بینی وسیع‌ترین سطح کاربران چشم‌انداز جدیدی برای بسیاری از کتابخانه‌های اهدا زمین است. هر چند با تأکید مجددی که در هیئت امدادی دانشگاه مینه سوتا به عمل آمد وجود سطح وسیع کاربران اهداف خاص موءسسسه را تأمین می‌کنند. دانشگاه به طور جدی مشارکت با بخش‌های تجاری، صنعتی، دانشجویان دوره لیسانس، جامعه روستایی، تحصیلات گروه‌های خاص و برنامه‌های پژوهشی بین‌المللی را شروع کرده است. دانشجویان و اساتیدی که در این راستا کار می‌کنند در سراسر جهان پراکنده‌اند. • گسترش مجموعه مرجع مجازی

دانشگاه ایالتی واشنگتن روی درختان میوه به عنوان موضوع اصلی کشاورزی تأکید دارد. ایالت واشنگتن یکی از تولیدکنندگان بزرگ درختان میوه است، که ۴۷٪ محصول کل سالانه سیب و گیلاس و ۴۲٪ محصول گلابی آمریکا را فراهم می‌کند. دانشگاه ایالتی واشنگتن چندین سایت ترویجی در ارتباط با درختان میوه و انتشارات متعددی از محصولات بر پایه یکسال دارد. با تکیه بر چنین جایگاه محکمی، دانشگاه ایالتی واشنگتن توسعه سایت مرکز اطلاعات شبکهء کشاورزی در زمینهء درختان میوه را به عهده گرفت. اگر پوشش موضوعی يك سایت مرکز اطلاعات شبکهء کشاورزی خاص باشد، بدون تردید مخاطبین موردنظر که شامل عموم مردم، جامعه دانشگاهی، تجاری و ادارات دولتی می‌باشد بسیار وسیع جلوه می‌کنند. دلایل محکمی برای گسترش مجموعه مرجع به منظور خدمت به گروه‌های مختلف وجود دارد. می‌توان به طور قانونی یکسری پیوندهای موردنظر دانشگاه ایالتی واشنگتن را از سایت محبوب علوم در جهان که مخصوص بچه‌هاست ایجاد و انتشارات ترویجی با شاخص‌های اقتصادی و دولت فدرال را برای کنترل مهاجرت کارگران مزارع فراهم آورد. قسمت ذیل درباره تلاش‌های ما برای ساخت مجموعه مرجع الکترونیکی در زمینهء درختان میوه برای خدمت به مشتریان گوناگون بحث می‌کند.

اهداف

سه مورد از اهداف مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی به تأمین اطلاعات مرجع اختصاص دارد که عبارتند از:

(۱) شناخت و ارزیابی مجموعه عظیم اطلاعات و منابع الکترونیکی

(۲) سهولت دستیابی به این مجموعه

(۳) امکان دسترسی به متخصصین این حوزه و اطلاعات مرجع پیوسته

• گسترش مجموعه با توجه به سایت

گسترش مجموعهء سنتی اساس گسترش و توسعهء مجموعه خدمات پیوسته است. ابزارها تغییر کرده‌اند، اما مفاهیم ثابت مانده‌اند. کتابداران با تعیین موقعیت، ارزیابی و دستیابی منابع به ارزش آن می‌افزایند. این روند فزاینده چنین است:

▪ مرجع

▪ منابع مرجع

▪ منابع مرجع الکترونیکی

▪ منابع مرجع الکترونیکی پیوسته

هم اکنون بررسی و بازدید سایت‌های چند کتابخانه به صورت رایگان در ازای وجه قابل دسترسی هستند. از این مجموعه می‌توان به "بررسی‌های اینترنتی" در بخش اخبار کتابخانه‌های پژوهشی دانشگاه، یا "پایگاه اطلاعاتی" در مرجع و سرویس‌های سه ماهه کاربران و انتخاب‌هایی که رسانه‌های الکترونیکی و چاپ را یکپارچه می‌کند اشاره کرد. ژورنال‌های تخصصی موضوعی با شکل چاپی در بررسی با منابع الکترونیکی کندتر پیش رفته‌اند. ما هنوز در حال یافتن ژورنال‌هایی هستیم که به طور منظم وب سایت‌ها را بررسی می‌کنند. در نتیجه کتابداران ما باید سایت‌های مختلف را جستجو و ارزیابی کنند. پس فرق بین انتخاب ابزار الکترونیکی برای کاربران مرجع مجازی و استفاده درون سازمانی در پاسخ گویی به سئوالات مرجع مجازی چیست؟ یک گزارش ساده می‌گوید: آیا کاربر می‌تواند به ابزار خاصی دسترسی پیدا کند؟ آیا نیاز به مجوز هست؟ آیا محدودیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری وجود دارد؟ انتخاب کننده باید علاوه بر ارزیابی معمول اختیارات، وقت‌شناسی، قابلیت اطمینان، قابلیت استفاده، عمق، وسعت و غیره این مسائل را نیز در نظر بگیرد. آیا وب سایت به راحتی قابل جستجو است؟ آیا نتایج دقیق و یکپارچه هستند؟ آیا کاربر می‌تواند به راحتی از سایت خارج شود؟ سایت‌های مؤسسه می‌تواند در این تصمیم‌گیری‌ها مؤثر باشد. جستجوی منابع مجازی مستلزم جهانی اندیشیدن است. کتابدار نمی‌تواند به چند منابع بررسی یا کارگزار مصوب کتابی اعتماد کند. جایگزینی فعال برای جستجوی منابع وجود ندارد، و این به معنای صرف دقت در خدمات مرجع پیوسته و تلاش برای یافتن استراتژی‌های مختلف در موتورهای کاوش متعدد است. یک موضوع مورد تحقیق در هر یک از موتورهای کاوش Askjeeves, Google و Altavista نتایج بسیار متفاوتی به دست می‌دهد. به عنوان مثال اخیراً تحقیقی در مورد "Yellowstone Science" داشتم یک دوجین موتور کاوش در مورد گزارش‌های مربوط به موضوع با عنوان: "Greater Yellowstone Ecosystem" بررسی کردم. ارزیابی کل و استفاده واقعی ۱۰۰ یافته اول از هر همپوشانی کمتر از ۲۰٪ بود. در ارائه خدمات مرجع مجازی و مجموعه‌ها، کتابداران باید خوب از بد را از هم تفکیک کنند. آموزشگاه من در ویسکونزین، با پذیرفتن شعار "تعویض و پاکسازی بی‌باکانه" که موجب توسعه مجموعه، خصوصاً در مقابل سیل منابع الکترونیکی موجود است. آن‌ها باید چندتابی از میان تعدادی زیاد را انتخاب و آن‌ها را قابل دسترسی سازند.

این جایی است که شما باید مثل یک علامت ضربه بین خانم مانرز حسابدار و یک وکیل قرار بگیرید. وقتی که منابعی را که باید به سایت مرجع مجازی خودتان اضافه کنید، معین کردید، زمانی است که باید بدانید که مجاز به پیوند هر چیزی نیستند. شما باید اطمینان دهید که از اینترنت استفاده نادرست نمی‌کنید، اگر متوجه شدید که سایتی سایت مجاز نیست، احترام حرفه‌ای ایجاب می‌کند که با تهیه کننده آن تماس گرفته و اجازه ارتباط با سایت خودتان را بگیرید. اخیراً یک آگهی تبلیغاتی در ارتباط با یک منبع بسیار جالب توجه از طرف انستیتو همسایه، دانشگاه آیداهو، به صورت چاپی CD-ROM (صفحه نوری) به دستم رسید. از آنجا که دانشگاه ایالتی واشنگتن شامل چند دانشگاه، ایستگاه‌های تحقیقاتی و چندین درجه تحصیلی است، من موظف شدم تا مجوز نصب CD-ROM را روز سیور خودمان به منظور استفاده تمام گروه‌های مشتریان بگیرم. به من گفتند که کاملاً مجازم وب سایت آن‌ها را در فهرست پیوسته خودمان وارد کنم، به این ترتیب کاربران می‌توانند بدون هیچ هزینه‌ای و در هر زمانی به اطلاعات جدید و روزآمد دسترسی داشته باشند و صد البته که این بهترین سناریو بود. سایت‌های مستقل ایجاد شده از طرف مؤسسه‌های دانشگاهی، آژانس‌های دولتی، بنگاه‌های فروش محصولات تولیدی، بنگاه‌های فروش اطلاعات-کتابشناختی، اقتصادی و آماری، از

کتابخانه‌هایی که می‌خواهند به صورت انفرادی یا در سطح جهانی پیوندهایی به سایت‌های آنها ایجاد کنند استقبال نمی‌کنند. و اگر بخواهیم چنین سایت‌هایی را به مجموعه مرجع مجازی خود اضافه کنید باید برای گرفتن مجوز با آنها وارد مذاکره شوید چه این سایت مجموعه عظیم و گسترده‌ای مثل مرکز اطلاعات شبکه کشاورزی باشد یا يك مجموعه مرجع محلی خودتان. آیا مجوزی که می‌خواهید امکان دسترسی به کاربر توزیعی را فراهم می‌کند؟ یا می‌توانید با مجوز تك ایستگاهی برای پاسخ‌گویی به سئوالات مرجع از آن استفاده کنید کار کنید؟ به همین دلیل است که مجوزگیری و شماره حقوقی بخش‌های مهمی از گسترش مجموعه جدید و مستلزم توجه خاص می‌باشد.

● فهرست‌نویسی

سازماندهی يك مجموعه مرجع مجازی به شاخه‌های فرعی به يك مفهوم به معنای فهرست‌نویسی درونی می‌باشد. چنانچه قصد دارید برات سایت‌تان موتور کاوش فراهم کنید باید مطمئن شوید که اجازه کاوش در مورد مؤلف، ناشر، موضوع و کلیدواژه‌های اطلاعاتی به همان نسبت عنوان وجود دارد. مشکلات واقعی وقتی ظاهر می‌شود که کتابداران منابع الکترونیکی داخل و خارج از سایت را در فهرست کتابخانه خود وارد می‌کنند. همه کتابداران را می‌توان به نوعی کتابدار مرجع دانست. ما همه در بازیابی منابع سریع و خوب هستیم و دیگران را نیز در این بازیابی کمک می‌کنیم. و عموماً مایلیم که این بازیابی حتی‌الامکان ساده و روان باشد. بنابراین نه تنها سایت‌ها را انتخاب کرده و به نتیجه می‌رسیم بلکه به همان خوبی نیز فهرست‌نویسی می‌کنیم. وقتی به يك نمایه پیوسته یا به CD-ROM یا مجله الکترونیکی دسترسی پیدا می‌کنیم، انتظار داریم که منابع در فهرست‌های ما منعکس شود. اما در مورد منابعی که به صورت سایت آزاد هستند چه؟ آیا آن هم به فهرست اضافه می‌شود؟ چه کسی مسئول بررسی کار پیوندهاست یا در صورت قطع شدن دوباره آنها را برقرار می‌کند. اگر محصول چاپی قبلی به صورت الکترونیکی قابل دسترسی نباشد چه؟ آیا به سوابق قبلی خود در تماس هستید، یا این که منتظر نمونه جدیدی از کتابخانه کنگره می‌مانید، یا خودتان يك نمونه جدید ایجاد می‌کنید یا این که منبع را در فهرست جداگانه منابع الکترونیکی قرار می‌دهید؟ اگر خواستار يك مجموعه مرجع مجازی قوی و کارآمد هستید، لازم است در مورد این مسائل بحث و به يك سیاست واحد برسید که در غیر این صورت با سئوالاتی که جنبه شخصی دارند غرق خواهید شد و فهرست شما نه یکدست و نه مفید خواهد بود.

● توسعه مجموعه برای خدمات

خدمات مرجع برای حرفه ما چندان ضروری است که اغلب فراموش می‌کنیم تغییرات آن به چه صورت بوده و تفاوت آن از بخشی به بخش دیگر به چه شکل است. در دانشکده، کلاس‌هایی در مورد نحوه استفاده منابع مرجع تشکیل می‌دهیم، احتمالاً با افرادی در تورهای مباحثاتی برخورد کرده‌ایم که باید به سئوالاتشان پاسخ می‌گفتیم و احتمالاً به آنها شماره تماس یا اطلاعات تحویل مدرک برای پیگیری از طرف خودشان داده‌ایم. معمولاً در يك کتابخانه تجاری، کتابداران اطلاعات مورد نیاز را پیدا کرده، مدارک را یافته و رئوس مطالب را برای هماهنگی با بسته موردنظر ایجاد می‌کنند. برای پشتیبانی خدمات اضافی، مجموعه مرجع می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای کاربران باشد اما در مورد مجموعه مرجعی که از سرویس‌های مرجع مجازی پشتیبانی می‌کنند چه‌لازم است دو حوزه اصلی در نظر گرفته شود: منابعی برای کتابدار جهت پاسخ‌گویی به سئوالات مرجع مجازی و منابعی برای کاربر مجازی. اخیراً يك سئوال مرجع از طریق پست الکترونیکی دریافت کردم که اطلاعاتی در مورد سه سندرم پزشکی می‌خواست که املاي دو تای آنها غلط بود که اگر این سئوال به صورت حضوری بود مجبور بودم کاربر را به محیط مرجع پزشکی

مربوطه برده، طرز کار با فرهنگ‌ها و دایرالمعارف‌ها را به او نشان داده در نهایت به املائی صحیح کلمات می‌رسیدیم. در حالی که برای يك کاربر مجازی نمی‌توانم چنین کاری کنم و نه قادرم برای آنها منابع پزشکی خاصی را توصیه کنم. نتیجه این که به سنوآل در مورد هر سندرم با توضیح‌های کوتاهی که از يك فرهنگ پزشکی چاپی به دست آورده بودم، پاسخ دادم، پیشنهاد کردم تا از طریق مجموعه کتابخانه محلی کنترل شود و سپس کاوش وبی در مورد سایت‌های قابل اطمینان انجام دادم. سطح اطلاعات کلینیک مایو را برای سنوآلات مناسب دیدم و آن را نیز جزو آدرس‌های اینترنتی برای کاربر فرستادم.

• نتیجه

قرار گرفتن در حرفه اطلاع‌رسانی در "عصر اطلاعات" بسیار جالب توجه، هیجان‌انگیز و حساس است. ما هر روزه در حال بازیابی خدمات مرجع و مجموعه‌ها هستیم. واقعیت مجازی به سرعت تبدیل به واقعیت آشکار می‌شوند و مجموعه‌های مرجع مجازی ابزار اصلی هر خدمات مرجع می‌شوند. عملیات گسترش مجموعه برای به نتیجه رسیدن باید هم سایت‌های مرجع و هم خدمات مرجع و به همان نسبت نیز کتابداران مرجع را در محاسبات خود منظور کنند.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی

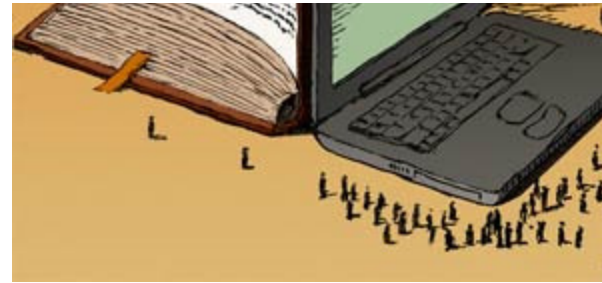
<http://vista.ir/?view=article&id=213370>

اینترنت چیست و چه کاربردهایی در کتابخانه‌ها دارد؟

امروزه فن آوری اطلاعات کاربردهای بسیاری در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی یافته است که یکی از کاربردهای مهم آن در کتابخانه‌ها به ویژه کتابخانه‌های تخصصی شرکت‌ها و سازمان‌های مختلف، استفاده از شبکه‌های رایانه‌ای به خصوص شبکه اینترنت می‌باشد. در حوزه فن آوری اطلاعات، اینترنت‌ها تحولی مهم در عصر حاضر به شمار می‌آیند. مفهوم اینترنت از اینترنت و به عنوان گامی طبیعی در راه تحول آن حاصل

آمده است. همان TCP/IP یا به عبارتی همان الگوی خدمات دهنده/ خدمات گیرنده وب در اینترنت نیز استفاده می شود. به طور خلاصه، ویژگی های منحصر بفرد اینترنت مثل صرفه جویی در هزینه و زمان، تمرکز اطلاعات، ایجاد امکان اشتراک و سازماندهی اطلاعات از طریق صفحات وب، بهره گیری از آن برای انتشار منابع اطلاعاتی سازمان و غیره سبب شده است تا در بین سازمان ها عمومیت یافته است. این مقاله، ابتدا به تعریف اینترنت و

بیان قابلیت ها و مزایای آن می پردازد. پس از آن به برخی از راه های تأمین امنیت آن اشاره می نماید و در ادامه در رابطه با استفاده های کتابداران از اینترنت و کاربردهای آن در کتابخانه ها بحث می کند.

ما در دورانی زندگی می کنیم که شتاب تغییرات از توان بسیاری از انسانها و نهادها و سازمانها برای تطابق با این دگرگونی ها پیشی گرفته است. در عصر اطلاعات و دوران گسترش شتابناک «چند رسانه ایها»، «اینترنت»، «اینترنت» و «اکسترنت» ما سعی داریم که با استفاده از این ابزار سطح بهره وری را در همه زمینه ها از جمله در زمینه مسائل اقتصادی افزایش دهیم.

استفاده از فن آوری های جدید یکی از راههای ارتقای بهره وری می باشد و یکی از فن آوری های جدید و پر شتاب عصر حاضر، فن آوری شبکه های رایانه ای است.

شبکه های رایانه ای از طریق اشتراک منابع امکان استفاده بهینه از منابع محدود را برای شرکتها و سازمانها فراهم می نمایند و ایجاد ارتباطات از طریق این شبکه ها موجب تسهیل فعالیت ها و تسریع گردش امور جاری آنها می شود.

امروزه شبکه های رایانه ای پایه و اساس بسیاری از فعالیت های اجتماعی و اقتصادی شده اند ولی یکی از عمده ترین مسائل در استفاده از فن آوری شبکه، انتخاب درست و بهینه آن می باشد تا از تحمیل هزینه های نابجا و استفاده ناکارآمد از فن آوری جلوگیری شود. شبکه اینترنت مناسب ترین شبکه برای یک شرکت یا سازمان می باشد که این امکان را فراهم می نماید که همزمان با پاسخگویی به نیازهای درون شرکت، هماهنگ با تغییرات تکنولوژیک جهانی و رشد سریع شبکه جهانی اینترنت باشد و بتواند از این شبکه برای ارتباطات هر چه وسیع تر نیز در موقع خود استفاده کرد.

• تعریف اینترنت

به زبان ساده، اینترنت اصطلاحی توصیفی است که به شبکه داخلی سازمان هایی اطلاق می شود که از خدمات اینترنت از قبیل شبکه جهان گستر وب، پروتکل انتقال فایل [۲]، گوفر [۳]، صندوق پست الکترونیکی [۴]، گروههای خبری [۵]، گفتگوی اینترنتی [۶] و کنفرانس های صوتی و تصویری بهره می گیرند اما با حد و مرزهای فیزیکی و فرآیندهای داخلی و ویژه سازمان منطبق شده اند، به طوری که اطلاعات قابل اعتماد و سودمندی را فقط برای کارکنان آن سازمان و نه برای جامعه اینترنت فراهم می آورند (گیلوری، ۱۳۷۸، ص ۱۰۹).

به عبارت دیگر در یک جمله ساده می توان گفت که اینترنت یک اینترنت خصوصی است.

• تاریخچه اینترنت

اینترنت تاریخچه جداگانه ای ندارد چرا که یکی از دستاوردهای اینترنت به شمار می رود و در واقع چند سالی پس از آنکه اینترنت در دهه ۷۰ میلادی شکل یک شبکه گسترده جهانی را به خود گرفت و در اوایل دهه ۹۰ میلادی به ساختار گسترده خود تبدیل شد و عصر اطلاعات را به واقعیت نزدیکتر کرد، اینترنت و اکسترانت نیز در این عرصه به ظهور رسیدند.

در ایران نیز به طور دقیق مشخص نیست که از چه سالی استفاده از اینترنت آغاز شده است. در این رابطه بابایی و دیگران (۱۳۷۸) اظهار می دارند که به گفته محسنی نیا، مسئول سابق واحد مهندسی شبکه اداره کل آمار و اطلاعات وزارت کشاورزی، این وزارتخانه که از جمله مؤسسات پیشرو در این زمینه است، از سال ۱۳۷۴ توانسته است از خدمات شبکه جهانی اینترنت استفاده نماید. سپس اداره کل آمار و اطلاعات این وزارتخانه با ایجاد اینترنت توانسته است اطلاع رسانی و ارائه خدمات به متقاضیان و کارکنان را با روشی آسان و سریع انجام دهد. در این شبکه خدمات اطلاعاتی از جمله اخبار و رویدادها، آمار کتابهای موجود در کتابخانه اداره کل آمار و اطلاعات، و ارتباط با سایت های کشاورزی مرتبط ارائه می شود. علاوه بر این تصاویری از دیدنی های ایران همراه با موسیقی نیز قابل استفاده است. در همین زمینه، نقیب زاده مشایخ- رئیس سابق انجمن انفورماتیک ایران- می گوید: «شاید اطلاع دقیقی در مورد اینکه اولین اینترنت در کشور ما کجا و در چه سازمانی نصب شده است وجود نداشته باشد اما تا جایی که من اطلاع دارم اولین اینترنت «جامع» ایران در دی ماه ۱۳۷۵ در معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نصب و راه اندازی شده است. این سیستم که موسوم به شبکه ملی بهداشتی و زیست پزشکی کشور است، یک سیستم بزرگ اطلاع رسانی می باشد که تماماً در محیط یکپارچه وب و به صورت دو زبانه عمل می کند».

• قابلیت های یک اینترنت

یک اینترنت می تواند از قابلیت های زیر برخوردار باشد:

- به اشتراک گذاشتن اسناد و مدارک
- ارائه خدمات اینترنت
- پیام رسانی
- دسترسی مطمئن
- جستجو و بازیابی
- امکان دسترسی آسان
- مبتنی بودن بر پایگاه داده ها و بانک های اطلاعاتی

• ایجاد یک اینترنت

ایجاد یک شبکه اینترنت شباهت بسیاری به ایجاد یک وب سایت دارد تنها فرق آن این است که در اینترنت به ابزاری جهت محدود نمودن دسترسی، تنها برای اعضای شرکت یا سازمان نیز نیاز است چون TCP/IP قابلیت بالقوه دسترسی به سرویس دهنده شما را به همه افراد استفاده کننده از اینترنت می دهد. برای استفاده از یک شبکه اینترنت ابتدا باید به اینترنت وصل شد و سپس شبکه اینترنت را از طریق زیر راه اندازی نمود:

(۱) ثبت سایت

(۲) طراحی صفحات

(۳) برنامه نویسی و تهیه بانک های اطلاعاتی

(۴) ایجاد ارتباط بین صفحات و بانک های اطلاعاتی

• اندازه و گستردگی اینترنت

اندازه و گستردگی عامل مهمی در طراحی شبکه است اما تاثیری در ارتباطات مجموعه سرویس گیرندگان که پیکره اصلی اینترنت را تشکیل می دهند، ندارد. هیچ چیز شما را به محدود کردن شبکه وب در یک ساختار نزدیک به هم و فشرده و لزوماً یکپارچه در محیط بسته نمی کند. به هر اندازه ای که امکانات و شرایط شما اجازه می دهد، یک اینترنت می تواند بزرگ باشد.

• بهترین نرم افزار یک اینترنت

اینترنت ها می توانند از هر نرم افزاری برای ارتباطات TCP/IP استفاده کنند، اما عملی ترین راه دسترسی به اینترنت استفاده از وب و مرورگر [۷] می باشد چرا که آنها از مزیت های اینترنت همچون استقلال سیستم عامل و حداقل نیازهای نصب و راه اندازی برخوردارند. نرم افزارهایی که از رابط مرورگر استفاده می کنند، برای ده ها میلیون کاربر در سطح جهانی یا هزاران کاربر در درون شرکت یا سازمان قابل استفاده می باشند. همچنین شرکتها و سازمان هایی که از این قبیل برنامه ها استفاده می کنند ناچار به نصب نرم افزارهای اضافی بر روی رایانه های کاربران نمی باشند (حسن زاده، ۱۳۷۷).

از نظر بنزینگ (۱۳۷۸) یکی از مزایای مهم این دسترسی، عدم محدودیت آن به موقعیت فیزیکی و محلی است. استفاده کنندگان می توانند از ساختمان های مختلف شرکت یا سازمان یا از یک کنفرانس در شهر دیگر یا هر مکانی که امکان دسترسی به اینترنت وجود دارد، به شبکه اینترنت وصل شوند.

• راههای تامین امنیت شبکه اینترنت

همانطور که اشاره شد، چون TCP/IP قابلیت بالقوه دسترسی به سرویس دهنده شما را به همه افراد استفاده کننده از اینترنت می دهد، نیاز به ابزاری برای محدود کردن دسترسی می باشد. بدین منظور باید از اجزایی به نام «دیوارآتش» [۸] برای برقراری امنیت شبکه اینترنت استفاده نمود. بابایی و دیگران (۱۳۷۸) در مقاله خود به روش های زیر برای تامین امنیت شبکه اینترنت و کنترل دسترسی افراد مختلف اشاره می کنند:

• روش شناسایی:

این روش متداول ترین روش برقراری امنیت شبکه می باشد که در سیستم به کاربران «نام کاربر» [۹] و «کلمه عبور» [۱۰] اختصاص داده می شود تا کاربران برای ورود به سیستم و استفاده از اطلاعات و خدمات آن از نام کاربر و کلمه عبور مخصوص به خود استفاده کنند. به عبارتی افراد برای ورود دارای نوعی مجوز هستند و به کسانی که دارای مجوز نباشند اجازه عبور داده نخواهد شد.

• روش رمز کردن اطلاعات:

در این روش اطلاعات رمزگذاری شده و به گونه ای دستکاری می شود که تنها افراد مجاز، توانایی خواندن آنها را داشته باشند. برای این کار نرم

افزارهای مختلفی وجود دارد از جمله نرم افزاری که از الگوریتم های ریاضی بسیار پیچیده برای رمزگذاری استفاده می کند. در این سیستم از دو کلمه عبور عمومی و اختصاصی استفاده می شود. کلمه عبور عمومی نقش قفل را دارد و برای رمز کردن اطلاعات از آن استفاده می شود. از کلمه عبور اختصاصی برای بازگشایی اطلاعات استفاده می گردد. بنابراین تنها، کاربری که کلمه عبور اختصاصی را دارد قادر است اطلاعات را بازگشایی کرده و به محتوای اصلی آن پی ببرد.

البته امکان شکسته شدن یا کشف این کلمه های عبور وجود دارد. بنابراین سعی بر این است تا در ایجاد این کلمه های عبور از تعداد بیت های بیشتری استفاده شود. این کار باعث خواهد شد تا رمزگشایی توسط افراد غیرمجاز مشکل تر شود. برای مثال، اگر یک کلمه عبور ۴۰ بیتی داشته باشیم مدت زمانی که طول می کشد تا این کلمه عبور رمزگشایی شود یا اصطلاحاً شکسته شود، ۲۴ ساعت خواهد بود. بنابراین با استفاده از این ابزار می توان اطلاعات را به صورت رمز در آورد و آنها را ایمن کرد و با این اطمینان که افراد غیرمجاز به آسانی توانایی استفاده از آنها را ندارند، اطلاعات مورد استفاده قرار گیرد.

• رابطه اینترنت با اکسترانت

امروزه از به هم پیوستن اینترنت ها، شبکه های گسترده اکسترانت [۱۱] ایجاد می شود. بنا به تعریف «اکسترانت» عبارت است از مجموعه ای از اینترنت ها که توسط هر یک از روش های ارتباطی نظیر Dial up، ارتباط فیزیکی مستقیم، ماهواره، شبکه مخابراتی و غیره به یکدیگر متصل هستند. با استفاده از اکسترانت ها، شرکت ها و سازمان های مختلفی می توانند دفاتر مختلف خود را در یک شهر یا کشور با استفاده از روش های گوناگون ذکر شده فوق به همراه روش های امنیتی محدود و کنترل شده مرتبط سازند. با این روش کاربران مجاز می توانند از راه های دور با مجوزهای مربوطه از شبکه استفاده کنند. برای مثال شرکت فورد دارای اکسترانتی است که ۱۵۰۰۰ فروشنده را در نقاط مختلف به یکدیگر ارتباط می دهد (کامینگس [۱۲]، ۱۹۹۷).

در حقیقت شبکه های اینترنت و اکسترانت همانند شبکه های محلی و گسترده (LAN و WAN) ولی با مشخصات خاص خود می باشند

• اینترنت و کتابداران

با به کار گیری اینترنت ها می توان اطلاعات را به صورت الکترونیکی به اشتراک گذاشت. در حقیقت اینترنت ها روشی مؤثر برای انتقال و حفظ اطلاعات هستند و ارتباطات و همکاری های بین سازمانی را تسهیل می نمایند. اینترنت ها برای نگهداری اطلاعاتی که روز آمد کردن آنها در حالت چاپی دشوار است، بسیار مناسب می باشند. کتابداران می توانند با استفاده از اینترنت- که از استانداردها و ابزار موجود بر روی اینترنت که به سادگی در دسترس می باشد و سبب موفقیت جهانی این شبکه گردیده است- به ایجاد ارتباطات مؤثر درون سازمانی و همچنین آرشو نمودن اطلاعات مهم بپردازند. کتابدارانی که با ابزار و فنون استفاده از اینترنت آشنا هستند، برای برآوردن نیازهای خود می توانند از اینترنت استفاده نمایند. همچنین می توان از اینترنت برای اشاعه و توزیع اطلاعات لوح های فشرده [۱۳] استفاده کرد. کتابداران می توانند با استفاده از اینترنت، دسترسی شبکه ای به لوح های فشرده را فراهم نمایند تا استفاده کنندگان بتوانند به طور همزمان از آنها استفاده کنند.

علاوه بر این، کتابداران می توانند از شبکه اینترنت به عنوان یک تابلوی اعلانات [۱۴] پیوسته برای ارسال مدارک و ارائه مقررات و خط مشی کتابخانه استفاده کنند و مدارک امانتی، وضعیت درخواست امانت بین کتابخانه ای و دسترسی به پایگاه های اطلاعاتی تجاری را بر روی شبکه

اینترنت ارائه کنند (نوتس[۱۵]، ۱۹۹۹).

• کاربرد اینترنت در کتابخانه ها

استفاده از فن آوری های اطلاعاتی باعث افزایش توانایی کتابخانه ها در سازماندهی و اشاعه اطلاعات می شود. همچنین فن آوری اطلاعات سرعت دسترسی به اطلاعات را افزایش می دهد و دسترسی از راه دور و دسترسی تمام وقت به اطلاعات را میسر می سازد. برخی از مزایای به کار گیری فن آوری اطلاعات در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی عبارت است از: افزایش دسترسی به منابع، بهبود خدمات موجود، ارائه خدمات جدید و برجسته کردن وجهه کتابخانه (کریمن[۱۶]، ۱۳۸۴). در حوزه فن آوری اطلاعات، اینترنت ها تحولی مهم در عصر حاضر به شمار می آیند.

برخی از کاربردهای اینترنت در کتابخانه ها عبارت است از:

(۱) ارائه پیوسته اسناد و مدارک شرکت ها و سازمان ها

گزارش های سالانه، خبرنامه ها، فهرست های تلفنی، نشانی های پستی، راهنماها و روش های کاری را می توان از طریق اینترنت در دسترس همگان قرار داد. مباحثی (۱۳۷۷) مزایای زیر را برای این رویکرد نسبت به نگهداری اسناد چاپی و کاغذی بیان می کند:

• توزیع آسان: از آنجا که اسناد و مدارک به صورت الکترونیکی نگهداری می شود و در دسترس می باشد، توزیع نفر به نفر آنها ضرورتی ندارد و هر وقت کسی به سندی احتیاج داشته باشد به وسیله یک مرورگر می تواند نسخه الکترونیکی را دریافت نماید.

• ارزانی چاپ: کاربران تنها اوراقی را که نیاز دارند و یا قسمت هایی از یک سند را بر روی کاغذ چاپ می کنند و از این رو در هزینه های مربوط به چاپ و کاغذ صرفه جویی می شود.

• سهولت تغییر: اسناد الکترونیکی را به سادگی می توان توسط یک ویرایشگر متن یا یک واژه پرداز تغییر داد یا اصلاح کرد.

• نگهداری متمرکز: تمام اسناد یک شرکت یا سازمان را می توان به صورت متمرکز در شبکه نگهداری کرد و از یک مکان به تمامی آنها دسترسی یافت.

• دسترسی گسترده: از آنجا که اسناد الکترونیکی قابل انتقال در شبکه می باشند، کاربران می توانند از هر جا به صورت آنی و بی درنگ[۱۷] به آنها دست یابند.

• سادگی جستجو: با افزودن ضمایم ویژه به اسناد الکترونیکی، امکان جستجوی آنها بر اساس کلیدواژه ها آسان می شود.

(۲) دسترسی به موقع و روزآمد به گزارش های فنی و گزارش های مربوط به گردهمایی ها

کارکنان می توانند گزارش های فنی و گزارش های مربوط به گردهمایی ها را از طریق اینترنت مشاهده کنند. علاوه بر آن، برنامه های کاری کارکنان به راحتی از این طریق قابل بازبینی است و هر کسی بخواهد از حضور یک همکار یا ساعت یک کلاس آگاهی یابد، می تواند از این طریق مطمئن شود.

(۳) ارائه فهرست کامل منابع موجود در کتابخانه

فهرست های کتابخانه ای از مهمترین ابزار بازیابی اطلاعات می باشد. کاربران می توانند از طریق شبکه اینترنت به فهرست پیوسته کتابخانه ها دسترسی یابند. برای مثال «شرکت فن آوری نفتی چورون»[۱۸] فهرست کامل کتابخانه خود را که بالغ بر ۲۰۵۰۰۰ مدرک و ۴۶۰۰۰ گزارش فنی

می باشد بر روی اینترنت شرکت قرار داده است که تنها برای کارکنان شرکت قابل دستیابی است. این فهرست از طریق فیلهای مؤلف، موضوع و فیلد آزاد قابل جستجو می باشد. وقتی که یک استفاده کننده مدرک مورد علاقه ی خود را بازیابی می کند، گزینه ای تحت عنوان «این کتاب را امانت بده» [۱۹] وجود دارد که با انتخاب آن، یک صفحه پست الکترونیکی باز می شود که فرد می تواند مشخصات خود را وارد و منبع مورد نظر را مشخص نماید و برای بخش میز امانت ارسال نماید. از آنجا، مدرک مورد نیاز بر روی یک سیستم تحویل مدرک داخلی قرار می گیرد تا در اختیار استفاده کننده قرار بگیرد (کامینگز، ۱۹۹۷).

۴) ارائه نشریات تخصصی و اخبار روزآمد بر روی شبکه

نشریات تخصصی مورد استفاده کاربران را می توان به صورت الکترونیکی برای استفاده همزمان توسط افراد مختلف بر روی شبکه قرار داد و همچنین با کسب اخبار مهم و مرتبط از منابع الکترونیکی و چاپی و نشر آنها بر روی شبکه به ارائه خدمات آگاهی رسانی جاری پرداخت.

۵) ایجاد بخش سؤال های متداول (FAQ s)

کتابداران می توانند به این وسیله به سؤال هایی که به طور مکرر از طریق پست الکترونیکی یا سرویس چت پرسیده می شود، از طریق اینترنت به شیوه سریع و هماهنگ و صحیح پاسخ بدهند.

۶) ایجاد پیوندهای [۲۱] ساختار یافته به منابع اینترنتی مرتبط

کتابداران از نیازهای اطلاعاتی احتمالی استفاده کنندگان تا حدودی آگاهی دارند بنابراین می توانند مجموعه ای از سایت های مهم و پرمحتوای مرتبط با فعالیت های شرکت یا سازمان را در شبکه اینترنت جستجو کنند و آنها را از طریق پیوندهای ساختار یافته به منظور استفاده کاربران بر روی شبکه اینترنت قرار دهند و از این راه در هزینه های نسبتاً سنگین استفاده مجدد کاربران از شبکه اینترنت صرفه جویی نمایند (ساندرز [۲۲]، ۱۹۹۷).

۷) فراهم آوری امکان ملاقات مجازی افراد بر روی شبکه

یکی از کاربردهای مهم اینترنت امکان ملاقات مجازی و گفتگوی افراد بر روی شبکه اینترنت می باشد. حتی می توان ملاقات مجازی و گفتگوی افرادی را که در مکان های پراکنده مثل شعبات کتابخانه حضور دارند، نیز فراهم نمود.

۸) توزیع نرم افزارهای کاربردی بر روی شبکه

کتابداران می توانند جهت توزیع نرم افزارهای کاربردی از اینترنت استفاده کنند که موجب صرفه جویی در وقت و نیروی کار می گردد. کتابداران می توانند به جای اینکه این نرم افزارها را بر روی لوح های فشرده نگهداری کنند، آنها را بر روی شبکه اینترنت ارائه کنند تا کاربران بتوانند به صورت پیوسته از آنها استفاده نمایند.

۹) ارائه مواد سمعی و بصری بر روی شبکه

مواد سمعی و بصری یکی از انواع مواد کتابخانه ای هستند که متأسفانه چندان مورد استفاده قرار نمی گیرند. کتابداران می توانند مواد سمعی و بصری را به صورت فایل های رایانه ای بر روی شبکه اینترنت قرار بدهند تا کاربران بتوانند با استفاده از نرم افزارهای مخصوص از آنها استفاده کنند. ویدئوها و برنامه های آموزشی نیز می توانند از این طریق ارائه شوند تا از مراجعه کارکنان به بخش مواد سمعی و بصری جهت استفاده از ویدئوها

و نوارهای آموزشی جلوگیری شود و هر کس در وقت مناسب خود از آنها استفاده نماید. همچنین بانک های اطلاعاتی پیوسته که مورد استفاده بسیار زیاد کارکنان قرار می گیرند، می توانند از طریق شبکه اینترنت در دسترس آنها قرار بگیرند.

• نتیجه گیری

استفاده از فن آوری اطلاعات باعث افزایش بهره وری بسیاری از شرکت ها و سازمان های مختلف می شود. در میان شبکه های رایانه ای، شبکه های اینترنت مناسب ترین شبکه برای یک شرکت یا سازمان می باشند چون در عین حال که با شبکه جهانی اینترنت سازگار هستند و از استانداردهای آن استفاده می کنند، با ارائه خدمات مختلف به کارکنان یک شرکت می توانند نیازهای اطلاعاتی آنها را برآورده کنند. در حقیقت انگیزه و هدف اصلی از نصب شبکه های اینترنت، تسهیل ارتباطات و به اشتراک گذاشتن منابع می باشد خصوصاً به اشتراک گذاشتن منابع اطلاعاتی یکی از دلایل عمده استفاده از اینترنت ها می باشد.

شبکه اینترنت یک روش مناسب برای توزیع اطلاعات توسط کتابخانه ها است. با توجه به حجم عظیم منابع اطلاعاتی موجود در سازمان ها، کارمندان نیاز دارند که به اطلاعات مختلف همانند تغییر سیاست ها و خط مشی ها، اطلاعیه ها، بخش نامه ها، دستنامه های آموزشی، اطلاعات تخصصی، نشریات عمومی و تخصصی و اخبار پیش از کهنه شدن اطلاعات دسترسی داشته باشند. کتابخانه ها می توانند با توجه به قابلیت امکانات چند رسانه ای، بسیاری از این اطلاعات را به صورت پیوسته بر روی شبکه اینترنت ارائه نمایند که ارائه الکترونیکی این اطلاعات از طریق شبکه اینترنت موجب می شود تا حجم عظیم منابع اطلاعاتی موجود با کمترین هزینه و تلاش و در کوتاه ترین زمان، در دسترس کارکنان سازمان قرار گیرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=308422>

اینترنت آنقدرها هم قابل اعتماد نیست

طی چند ماه اخیر مطالعات فراوانی در مورد سطح امنیت اینترنت به عمل آمده که نتایج بسیاری از آنها نگرانی کاربران این ابزار ارتباطی مدرن را به دنبال داشته است. متأسفانه این تحقیقات نشان می دهد اینترنت آن قدرها هم که برخی

تصور می‌کنند ایمن نیست و به هنگام استفاده از آن باید خیلی دقت به خرج داد. البته اگر هم، چنین گزارشاتی منتشر نمی‌شد نتیجه چندان تفاوتی نمی‌کرد، زیرا بسیاری از کاربران اینترنت خود به طور مستقیم بارها و بارها آلوده شدن سیستم‌های رایانه‌ای خود به ویروس‌ها، کرم‌ها، تروجان‌ها، نرم افزارهای جاسوسی، Malware ها را تجربه کرده‌اند. همه ما با هرزنامه‌های اینترنتی آشنایی داریم و شاید چندین هزار نامه الکترونیک از این دست را دریافت کرده باشیم.

حفره‌های امنیتی و اشکالات نرم افزارها و سیستم عامل‌های مختلفی که به هنگام اتصال به اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرند نیز معمولا از سوی هکرهای حرفه‌ای و ویروس‌نویسان مورد سوء استفاده قرار می‌گیرد و آنان از این طریق ضمن مطلع شدن از هویت برخی کاربران، خود را به جای آنان جازده و در فضای مجازی جولان می‌دهند. نقص‌های مذکور که برخی از آنها بسیار جدی هستند همچنین امکان اجرای انواع نرم‌افزارهای مخرب را روی کامپیوترهای شخصی فراهم می‌آورند و چه بسا موجب شوند که هکر به اطلاعات شخصی حساسی مانند کلمات عبور، شماره‌های کارت‌های اعتباری و دیگر جزئیات مربوط به حساب‌های بانکی دست یابد. به دنبال افزایش این مشکلات شرکت‌های بزرگ مجبور شده‌اند تا به طور مرتب وصله‌های نرم افزاری موسوم به Patch را روی سایت‌های خود قرار دهند. کاربران هم مجبورند این وصله‌ها را مرتباً بارگذاری کنند.

اما این کارها به هیچوجه کافی نیست. زیرا معمولا Patchها پس از سوء استفاده هکرها از حفره‌های امنیتی سیستم عامل‌ها ارائه می‌شوند. لذا نصب نرم افزارهای ضد ویروسی و فیلترهای گوناگون پست الکترونیک نیز روی هر سیستم ضروری است و به روز نگه داشتن این مجموعه به کابوس مدیران شبکه مبدل شده است.

اما فاجعه از این هم عمیق‌تر است. به تازگی کامپیوترهای کوچک و قابل حمل PDA و تلفن‌های همراه هم با مشکلات مشابهی دست به گریبان شده‌اند و ویروس‌ها آنها را هم هدف قرار داده‌اند. فناوری‌های بی‌سیم مانند Wi-Fi نیز به علت سطح ایمنی پایین چندان قابل اتکا به نظر نمی‌رسند.

اما هدف اصلی اینترنت تسهیل ارتباطات انسانی و دسترسی به اطلاعات بود. به نظر می‌رسد که اینترنت در مقیاس جهانی به دنیایی پر هرج و مرج و غیر قابل کنترل مبدل شده است. ولی شکی نیست که این شبکه مجازی امروزه نقشی تعیین کننده در چرخه حیات انسان‌ها دارد و زندگی بدون آن ممکن نیست. لذا برای رشد این ابزار مدرن و حرکت به سوی جهانی بهتر که اینترنت یکی از مولفه‌های جدایی‌ناپذیر آن است، چاره‌ای جز رفع نقص‌های وب نداریم. در حال حاضر بسیاری از دست‌اندرکاران صنعت کامپیوتر در تلاشند تا برنامه‌ها و فناوری‌های جدیدی را برای مقابله با حملات اینترنتی ابداع کنند. یکی از سازمان‌های مسئول در این زمینه گروهی موسوم به TCG است که اعضای آن در حوزه‌های مختلف ارتباطی نرم افزار، سخت‌افزار، کامپیوتر، ساخت نیمه هادی و غیر فعال هستند.

هدف این گروه ایمن سازی اینترنت و حل مشکلاتی است که کاربران در حال حاضر با آنها مواجه هستند. اما اتکا به یک گروه کاری و امیدواری به این که آنها بتوانند یک تنه و به تنهایی مشکلات جهان اینترنت را حل کنند، کاری خطا است. به نظر می‌رسد زمان آن فرا رسیده باشد تا یک سازمان جامع و واحد برای حل مشکلاتی که کاربران اینترنت با آنها مواجه هستند ایجاد شود.

اگر قرار است چنین گروهی موفق باشد باید تمامی شرکت‌های مهم ارائه دهنده خدمات گوناگون مرتبط با اینترنت در سطح جهان، سازندگان و فروشندگان سخت افزارها و نرم افزارهای کامپیوتری نامین کنندگان محتویات اینترنت و حتی کاربران حرفه‌ای اینترنت در سازمان یاد شده عضویت داشته باشند.

البته به طور قطع با ایجاد این سازمان نمی‌توان انتظار داشت که مشکلات اینترنت یک شبه حل شود، اما در عوض به جای آن که هر سازمانی به تنهایی در صدد حل مشکلات برآید می‌توان راه‌حلهایی جامع و جهان شمول را ابداع کرد. به هر حال به نظر می‌رسد که زمان برای تصمیم‌گیری قاطع در این زمینه فرا رسیده باشد.

منبع : شبکه فن آوری اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=203014>

اینترنت از طریق کابل برق

اتصال به اینترنت ممکن است تا چند وقت دیگر از طریق اتصال به خروجی های برق به آسانی میسر شود . مخابرات خط قدرت از خطوط الکتریکی موجود به منظور انتقال پهنای باند مخابراتی به درون محیط های شبکه خانگی و ارائه سرویس های مخابراتی درون خانه ها و شرکت ها استفاده می کند .

با وجود مزایایی که مخابرات خط قدرت می تواند ارائه دهد ، اموری همچون چگونگی استاندارد سازی و مشکلات اقتصادی باقی می ماند که توسعه این تکنولوژی را به عقب انداخته است . بدون تکامل و توسعه در ایجاد استاندارد های مناسب و رگولاسیون به صورت جهانی ، نمی توان مخابرات

خط قدرت را به عنوان یک تکنولوژی درخور و بدون خطر مورد استفاده قرار داد .

ایده بکارگیری شبکه های قدرت برای اهداف مخابراتی به زمانی حدود ۸ دهه قبل بر می گردد . اگرچه شبکه های الکتریکی آن زمان اساساً برای انتقال انرژی با کمترین تلفات ، و بدون در نظر داشتن نیاز های مخابراتی طراحی شده بودند اما خیلی زود دانشمندان موفق شدند هر دو کار یعنی انتقال انرژی با اتلاف کم و ارسال اطلاعات به صورت حقیقی را به صورت عملی و در حد رضایت بخشی ممکن سازند .

در ابتدا تنها PSU ها قادر بودند به صورت مفیدی از این امکان بهره ببرند اما این وضعیت اخیراً تغییر کرده است . تغییر قاعده ای که در بازارهای انرژی و مخابرات در سال ۱۹۹۸ انجام شد به نوعی یک ابتکاری بود که به پیشرفت تکنولوژی مخابرات خط قدرت کمک خواهد کرد .

به این ترتیب ، PSU ها در آینده نزدیک با رقاباتی مواجه خواهند شد که می خواهند زمینه های کاری جدید را در بازار مخابرات و با توجه به پتانسیل این تغییر قاعده فراهم کنند .

تولید الکتریسیته می تواند گسترده تر شده به وسیله سرویس های value-added خاص ، همچون قرائت خودکار اندازه از راه دور (دور سنجی) ، طرح های شناسایی تعرفه و تنوع تعرفه ، یا دیگر سرویس هایی به منظور اتوماسیون ساختمان و نهایتاً به منظور تقویت مصرف کنندگان .

مبحث مایل آخر در حوزه اتصال شبکه های الکتریکی به درون یک محیط بسته نیز یکی از مباحث جذاب در این تکنولوژی به شمار می رود ، از طرفی این تکنولوژی قادر است به عنوان یک جایگزین حقیقی برای شبکه های مخابرات بین المللی موجود ، از همه نوع از جمله سرویس های صوتی ، سرویس های دیتا و خصوصاً فاکس و دسترسی به اینترنت پر سرعت- کم هزینه برای تمامی منازل مورد استفاده قرار گیرد . بنابراین هدف اصلی ارائه روشی برای بهره برداری از خطوط قدرت داخلی به عنوان شبکه های گسترده محلی پر سرعت که بتوانند اطلاعات صوتی و تصویری دیجیتال را در کنار دیگر اطلاعات حمل کنند می باشد .

این موضوع به واسطه جذابیت بالای آن بسیار گسترده مورد توجه قرار دارد چنانچه در ایالت متحده گام های رو به جلویی توسط Home Plug Alliance برداشته شده و اتحادیه اروپا نیز در طرح تکنولوژی های جامعه اطلاعاتی ISI به آن می پردازد .

مطالعات بیشمار و آزمایشات پایکار بسیار زیاد نشان داده است که با ارائه یک رنج فرکانسی در حدود ۲۰ مگاهرتز می توان نرخ دیتا را تا حداکثر چند صد مگابیت بر ثانیه با استفاده از ظرفیت کانال شبکه های توزیع در مراحل ولتاژ ضعیف و ولتاژ متوسط بدست آورد .

این نتیجه به صورت بالقوه یک نوآوری بزرگ است که می تواند ارزش اقتصادی قابل ملاحظه ای داشته باشد . به عنوان یک نمونه امکان دسترسی به اینترنت از طریق پریزهای برق روی دیوار را می توان نام برد . امری که باعث خواهد شد عظیم ترین علوم و دانش بشری در تمامی جهان و در یک زمان برای همگی در دسترس باشد و از طرفی هزینه های دسترسی بالای اینترنت که هم اکنون مانع بزرگی برای کاربران است به طرز قابل توجه ای تغییر خواهد کرد .

در مقابل انتشار رادیویی ، کاربران اینترنت قادر خواهند بود موضوعات مورد نظرشان را خودشان انتخاب کنند و به این ترتیب رسانه های گران بهای کنونی به زودی به رسانه های پیش پا افتاده بدل خواهد شد اینها همگی به دلیل آسان و ارزان بودن دسترسی به اینترنت از طریق خروجی های الکتریسیته روی دیوار خواهد بود . با همزمانی استفاده از توان الکتریکی از طریق خروجی های دیواری امکان خرید و تجارت ، دستیابی به اطلاعات و همچنین مخابرات جهانی در یک زمان ممکن خواهد شد .

البته استفاده از شبکه های الکتریکی بدون محدودیت نیز نمی باشد ، زیرا سرویس های موجود همچون باند های رادیویی موج بلند - کوتاه و

متوسط و باند های رادیویی آماتور فعلی یک باند فرکانسی از حدود ۹KHZ تا ۲۰ KHZ را پوشش داده اند .
برای اختصاص فرکانس و تعیین سطح محدودیت ها ، راه حل هایی پیدا شده است . نظر به اینکه مخابرات روی شبکه های قدرت بطور اساسی
Wire borne است ، مقیاس های مناسبی برای جلوگیری از تشعشع سیگنال های غیر مجاز نیز پیدا شده است . هم اکنون تلاش های اصلی
برای پیدا کردن راه حل هایی که نتیجه آنها سازگاری الکترومغناطیسی (EMC) باشد در جریان است .

منبع : بانک مقالات فارسی

<http://vista.ir/?view=article&id=287212>

اینترنت بد نیست اگر ...

به جای آنکه اینترنت و دنیای وبلاگ‌نویسی میان والدین و فرزندان فاصله
ببندازد اگر درست مورد استفاده قرار بگیرد، می‌تواند به عنوان پلی میان دو
نسل عمل کند. والدین می‌توانند از این فرصت استثنایی بهره بگیرند و با
دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند.

جامعه امروز از جنبه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، ارتباطات،
آموزش و ... به طور فزاینده‌ای به فناوری اطلاعات وابستگی پیدا کرده است.
با گسترش و نفوذ این چارچوب‌های اطلاعاتی به بدنه اجتماعی و خانگی
شکل جدیدی از رابطه بین شبکه و فناوری‌های شبکه با اخلاقیات مطرح
شده است که نظام سنتی سیستم اخلاقی را به چالش کشیده است.
هرگاه تکنولوژی جدید وارد عرصه‌ای خاص می‌شود، مطمئناً تبعاتی را در پی
خواهد داشت که زیاد خوشایند نخواهد بود، مخصوصاً در حوزه‌ای مانند
نوشتار، صدا و تصویر.

امروز فرزندان ما به اینترنت دسترسی دارند، آنها بدون محابا از شبکه استفاده می‌کنند. راه‌گیری هم نیست، در عصری قرار داریم که ناچاریم وارد آن شویم و از آن عبور کنیم. به عصر حجر هم نمی‌توانیم باز گردیم، باید پذیرفت، ما از سوءکارکردها، فاصله و انحرافات که در رابطه با نقش

سیستم‌های اطلاعاتی در جامعه دارند احساس نگرانی می‌کنیم ولی می‌توانیم تمهیداتی داشته باشیم که زندگی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات بخشی از زندگی ما باشد بدون اینکه ما نگران باشیم. چه کار می‌توانیم بکنیم؟ آیا باید تکنولوژی را در قید و بند اخلاقیات به صلابه کشید؟ شاید هم بتوان گفت که عرصه تکنولوژی دیگر جای جولان خوب و بد نظام اخلاقی نیست، این دو مقوله‌هایی هستند در تضاد آشکار با یکدیگر.

اما می‌توان به این مسئله از زاویه دیگری هم نگریست. مطمئناً راه‌سومی هم هست. در رویارویی با بسیاری از تکنولوژی‌ها - علی‌الخصوص اینترنت و شبکه که مورد نظر این نوشتار است- مثال معروف چاقو و نحوه استفاده آن به ذهن متبادر می‌شود، همان چاقوی معروف خودمان که اگر دست جراحی باشد می‌تواند زندگی ببخشد و اگر دست تبهکاری باشد می‌تواند زندگی بگیرد، پس مهم در این میان ما هستیم و نحوه برخورد ماست که شرایط را تعیین می‌کند. اینترنت نیز مانند بسیاری از تکنولوژی‌هایی که وارد کشور ما شد با برخوردی متفاوت از طرف جامعه و خانواده‌ها روبرو شد. عدم پذیرش به خاطر شکل متفاوتی که اینترنت داشت، از شاخص‌ترین این بازتاب‌ها بود. اینترنت اطلاعات زیادی را در اختیار فرزندان ما می‌گذارد که بسیاری از آنها مفیدند و بعضی مخرب. چیزهایی که دانستن آنها شاید برای فرزند ما زود باشد.

اما نکته اینجاست که همیشه قسمت خالی لیوان ما را آزار می‌دهد. شاید بتوان با شناخت و درک صحیحی از این پدیده جدید بتوانیم آن را به عنوان عضوی از خانواده در زندگی شبکه‌ای پذیرفت. اینترنت مخزنی انباشته شده از اطلاعات و محتوای خوب، بد، غلط، صحیح زیبا و نازیباست که مرزهای میان این تناقضات در دایره لغات هر فرهنگی با کارکردهای فرهنگی‌اش تعریف می‌شود.

مهم‌ترین نقش در این میان را پدر و مادر بازی می‌کنند. پس به نوعی بهتر است در ابتدای کار برای ورود به جهان اطلاعاتی و زندگی شبکه‌ای، به جای امر و نهی و یاد دادن خوب و بد به فرزندان - که آن هم گامی مهم و در مراحل بعدی است- والدین را توجیه کنیم.

به راستی چه میزان از والدین فرزندی که بیشتر وقت روزانه خود را در حال ویگردی و سیر در اینترنت می‌گذرانند، سواد اطلاعاتی لازم را دارا هستند؟ به نظر شما چگونه می‌توان ورود افسار گسیخته اینترنت به زندگی دل‌بندانمان را به نحوی منطقی و عقلانی کنترل کرد؟ آیا فیلترینگ نامحسوس آن هم نه از طرف بدنه دولتی بلکه از طرف پدر و مادر می‌تواند کمکی بکند؟ و ده‌ها سؤال دیگر که جواب به تمامی آنها در این فرصت محدود ممکن نیست.

• اینترنت، درست یا غلط

۱- اینترنت بد نیست، اگر والدین از چگونگی مصرف اطلاعات اینترنت آگاهی داشته باشند. این آگاهی روند بهره‌مندی از اینترنت را بهبود خواهد بخشید. اگر والدین با دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند بهتر می‌توانند راه‌های تامین امنیت کودکانشان را به کار بگیرند و کودکان نیز حاضر به همکاری با والدین خود هستند.

گفته می‌شود که نوجوانان ۱۳ تا ۱۹ سال فعال‌ترین قشر در حوزه وبلاگ‌نویسی هستند و بی‌محابا تصاویر خود را همراه با اطلاعات شخصی و

خانوادگی، تلفن، آدرس و غیره در سایتها و وبلاگها منتشر می‌کنند، بدون آنکه والدین آنها در جریان باشند. دانشگاه جورج تاون در ایالات متحده مرکزی تحت عنوان «مرکز رسانه های دیجیتال مخصوص کودکان» دارد که این مرکز مطالعه‌ای را در مورد وبلاگ نوجوانان منتشر کرده که حاکی از وخامت اوضاع است. چون کودکان و نوجوانان به دلیل معصومیت و ساده بودنشان راحت‌تر اعتماد می‌کنند و تمام اطلاعات شخصی و خانوادگی خود را در محیط ناامن اینترنت در اختیار همگان می‌گذارند. دو سوم از آنها سن خود را مشخص می‌کنند و نام حقیقی خود را می‌نویسند. ۶۰ درصد از آنها حتی آدرس خود را در اختیار می‌گذارند و شماره تماس می‌دهند. از هر ۵ نفر يك نفر نام کامل خود را می‌نویسد. با این وسیله دایره ارتباط خود را افزایش می‌دهند.

۲- به جای آنکه اینترنت و دنیای وبلاگ نویسی میان والدین و فرزندان فاصله بیندازد اگر درست مورد استفاده قرار بگیرد، می‌تواند به عنوان پلی میان دو نسل عمل کند. والدین می‌توانند از این فرصت استثنایی بهره بگیرند و با دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند و از همین فرصت می‌توانند برای القای ارزشها و الگوها و رفتارهای مورد نظر خود به فرزندان استفاده کنند. اگر والدین با دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند. طبیعی است که کودکان و نوجوانان در سنین خاصی حاضر به همکاری با والدین خود نیستند و حاضر نیستند مسائل خصوصی خود را با والدین خود در میان بگذارند و آنها در جریان تمام کارها و اتفاقات روزانه بگذارند. به هر حال پدر و مادر باید دایره‌ای از حریم خصوصی و خلوت فرزندان خود را به رسمیت بشناسند و اجازه دهند تا آنها رازهایی نیز برای خود داشته باشند. باید پدر و مادر تحمل خود را بالا ببرند و اجازه بدهند فرزندان با دوستانشان نیز رازهایی داشته باشند. گاهی هم لازم می‌شود والدین به طور غیرمستقیم و نامحسوس فرزندان خود را چك کنند به این می‌گویند فیلترینگ نامحسوس از سوی والدین.

۳- واکنش نسنجیده چند اثر یا نتیجه مخرب دارد. اول آنکه روابط صمیمانه بین والدین و فرزندان را به قهقرا خواهد کشید. دوم آنکه به مخفی‌کاری یا پنهان کاری دامن می‌زند. چون اگر کودکان و نوجوانان حس کنند که حریم خصوصی‌شان مورد بی‌احترامی یا بی‌توجهی قرار گرفته است واکنش نشان می‌دهند. موثرترین واکنش آنها مخفی کاری و قطع ارتباط سالم با والدین است.

متأسفانه بسیاری از خانواده‌ها به خصوص والدین میانسال پا به پای فرزندان با نوآوری‌های عصر فناوری آشنا نمی‌شوند و همین فاصله میان دو نسل را عمیق‌تر می‌کند. بسیاری از والدین هنوز با بی‌شمار کارکردهای اینترنت و سرویس‌های موجود در آن مانند مسنجرها (نرم افزارهای پیام رسان آئی مثل یاهو مسنجر که در آن کاربران می‌توانند در هر کجای دنیا که هستند بلافاصله پیام خود را از قبیل متن، صوت یا تصویر به دوستانشان برسانند) آشنا نشده‌اند.

۴- اینترنت بد نیست، اینترنت پدیده‌ای خطرناک نیست. به شرط آن که به کودکانمان بیاموزیم اینترنت چیست. وبلاگ یکی از مظاهر اینترنت است که جای خود را بسیار سریع در بین افراد خصوصا جوانان و نوجوانان باز کرد.

خوب است که بگذاریم فرزند ما از همان دوران کودکی که توانایی کار با کامپیوتر را فرا گرفت، برای خود وبلاگ شخصی داشته باشد. داشتن وبلاگ برای يك کودک به نوعی استقلال فردی و اجتماعی محسوب می‌شود که باید آن را به رسمیت شناخت. کودک ما با وبلاگ نویسی یاد می‌گیرد که حرف خود را صریح و روشن بیان کند، اظهار نظر کند، نظرات خود را آزادانه ابراز کند. لازمه این امر این است که در ابتدا خودمان بیاموزیم که از اینترنت و شبکه و سرویس‌های آن چه استفاده‌ای می‌توانیم بکنیم.

روی سخن من در این نوشتار با والدین اروپایی یا آمریکای نیست، ما در کشوری زندگی می‌کنیم که هنوز بسیاری از خانواده‌ها از دسترسی به کامپیوتر محرومند، بیش از نیمی والدین فرزندی که کامپیوتر را در اختیار دارند هنوز روشن و یا خاموش کردن دستگاه را بلد نیستند، ما در کشوری هستیم که بیش از ۸۰ درصد افرادی که پشت میز کامپیوتر خود می‌نشینند و از اینترنت استفاده می‌کنند در اتاق‌های چت و یا وبسایت‌ها سرگردانند، نمی‌دانند چه می‌خواهند و یا به عبارتی وب‌گردی و یا شاید هم ولگردی می‌کنند.

۵- اینترنت بد نیست، چون دسترسی آزاد به اطلاعات حق ابتدایی هر شهروندی محسوب می‌شود، و تنها این ابزارها و سیستم‌های اطلاعاتی و ارتباطی هستند که می‌توانند این حق را ایفا کنند، این ابزار نوین ارتباطی حاوی مقالات علمی، اطلاعات علمی- آموزشی، لینک‌های سرگرمی، تفریحی، اطلاعات مورد نیاز برای ایفای نقش افراد در جامعه و کلی اطلاعات دیگر است که علاوه بر کارکردهای مرتبط خود مانند اجتماعی کردن، آموزش، اطلاع‌رسانی دارای تاثیرات نیز هستند که مثبت و یا منفی بودنشان تا حدی زیاد در اختیار خودمان است. پس با توجه به گستره وسیع ابزارهای نوین ارتباطی و اطلاعاتی نکته مهم در این میان سواد اطلاعاتی است. یعنی توانایی دریافت و پردازش و استفاده صحیح از اطلاعات و افزایش کاربردهای آن در زندگی و کارهای روزمره.

منبع : سایت تحلیلی MLM

<http://vista.ir/?view=article&id=233286>

اینترنت بر فراز ابرها

شبکه های ارتباطی بدون سیم از دیرباز از امواج رادیویی برای انتقال سیگنال ها سود می بردند، در این قبیل از شبکه ها یک قطعه سخت افزاری اطلاعات را به امواج رادیویی تبدیل می کند و سپس آنها را از طریق آنتن های موجود در شبکه ارسال می کند اما در طرف دیگر یک دریافت کننده بدون سیم مستقر است تا با دریافت سیگنال های ارسالی و تبدیل آنها به اطلاعات و رمزگشایی اطلاعات، آنها را به داده هایی قابل فهم برای

رایانه تبدیل کند.

یکی از راهکارهای ارسال داده ها در سیستم های بدون سیم استفاده از تکنولوژی Wi-fi می باشد که به تازگی در شبکه ها به وجود آمده است و مراحل پیشرفت خود را به تازگی آغاز نموده است. به بیانی ساده می توان Wi-fi را به یک جفت بی سیم مورد استفاده برای ارتباطات برد کوتاه تشبیه کرد که هنگام صحبت کردن در یک طرف، طرف دیگر صدای شما را دریافت کرده و با تلفیق آن با امواج رادیویی از طریق آنتن آنها را ارسال می کند و طرف دیگر پس از دریافت اطلاعات ابتدا نسبت به رمزگشایی آنها اقدام کرده و سپس آنها را از طریق بلندگوهای موجود پخش خواهد کرد.

• Wi-fi چیست

Wi-fi که مختصر عبارت wireless Fidelity است به شبکه های محلی بی سیم که با استاندارد IEEE 802.11b/11g راه اندازی شده است گفته می شود. این تکنولوژی ارسال اطلاعات را به شعاع صدمتری فراهم می سازد که در صورت وجود گیرنده های مخصوص شبکه های Wi-fi آنها قادر به دریافت این سیگنال ها می باشند. در تکنولوژی Wi-fi این امکان فراهم شده است که طیف رادیویی موجود را بتوان بین تعداد زیاد و متنوعی از گیرنده ها و فرستنده ها توزیع کرد و همه آنها نیز قابلیت دریافت سیگنال ارسالی را داشته باشند.

به اعتقاد چاندراسکر مدیر گروه شبکه های بی سیم در شرکت اینتل، تکنولوژی Wi-fi باید به جریانی بزرگتر و صنعتی تر تبدیل شود تا سرمایه گذاری در آن بیشتر شده و امکان حضور شرکت های بیشتری در این بخش از بازار فراهم شود که اگر این گونه شود می توان روی ابرها هم اینترنت داشت.

• تاریخچه

تاریخ پیدایش تکنولوژی Wi-fi به اوایل دهه ۹۰ بازمی گردد یعنی زمانی که ویک هایس یکی از دانشمندان شرکت NCR به فکر استانداردسازی شبکه ها افتاد. این فرآیند طولانی سرانجام در سال ۱۹۹۷ به ثمر نشست و در این سال نخستین نگارش از استاندارد IEEE 802.11b عرضه شد که پس از مدتی با نام (wi-fi wireless Fidelity) شناخته شد. دو سال پس از این نگارش یعنی در سال ۱۹۹۹ شرکت اپل تکنولوژی Wi-fi را به رایانه های همراه خود اضافه کرد و آنها را روانه بازار ساخت.

▪ شبکه های بی سیم و کابلی

شبکه های محلی موجود را در محیط های اداری و سازمانی می توان به دو دسته کابلی (wired) و بی سیم (wireless) دسته بندی کرد. در شبکه های کابلی باید از محل هر رایانه (client) تا دستگاه توزیع کننده (Hub) کابل کشی مستقلی صورت بگیرد که با توجه به موانع فیزیکی موجود بر سر راه کابل تا توزیع کننده اصلی و مشکلات نصب و راه اندازی رایانه ها در برخی از مکان های فیزیکی که امکان چنین اقدامی مقدور نمی باشد از شبکه های بی سیم استفاده می شود به علاوه در شبکه های کابلی فاصله سرویس گیرنده و سرویس دهنده نباید از یکصد متر بیشتر باشد که در بعضی از مکان ها به دلیل فواصل نسبتاً دور عملاً چنین اقدامی مقدور نبوده و راه حل نهایی استفاده از شبکه های بی سیم می باشد.

در مقاله های قبلی همین صفحه درمورد تکنولوژی های جدید بی سیم مانند بلوتوث صحبت کردیم اما تکنولوژی Wi-fi نسبت به تکنولوژی بلوتوث

توانمندی ها و امکانات بیشتری را در اختیار شما قرار می دهد که به تفصیل به آن خواهیم پرداخت.

• امنیت در شبکه های بی سیم

نخستین چالشی که در مواجهه با شبکه های بی سیم با آن مواجه می شویم، امنیت در این شبکه ها است. در شبکه های کابلی به دلیل این که امکان شنود اطلاعات در حداقل ممکن قرار دارد امنیت بالاتری نسبت به شبکه های بی سیم برقرار است اما در این شبکه ها نیز راهکارهایی جهت افزایش امنیت در نظر گرفته شده است:

MAC (۱)

برای شناسایی هر Client در شبکه، لیستی از MAC (Media Access Control) آدرس های مورد استفاده در شبکه به فرستنده سیگنال ها (Access point) داده می شود تا تنها رایانه های دارای MAC آدرس های مجاز، اجازه دسترسی به اطلاعات را داشته باشند یعنی در صورت ارسال درخواستی از سوی یک رایانه MAC آدرس آن با MAC آدرس های موجود در اکس پوینت مقایسه شده و در صورت مجاز بودن اجازه ورود به شبکه داده می شود.

WEP (۲)

در این روش از امکان شنود کاربرهایی که در شبکه مجوز ندارند جلوگیری به عمل می آید که در عمل تنها در شبکه های کوچک قابل پیاده سازی است.

SSID (۳)

شبکه های WWAN wide Area Network (wireless) خود از چندین شبکه محلی تشکیل شده اند که هرکدام از این شبکه ها دارای شناسه ای مستقل می باشند. این شناسه ها در همه Access point ها قرار داده می شوند و هر کاربر برای دسترسی به شبکه مورد نظر باید تنظیمات SSID set Identifier (service) را انجام دهد.

• نقاط ضعف wi-fi

(۱) قیمت های گران: هزینه های اشتراک ماهانه wi-fi در بسیاری از کشورها گران است و در حدود ۵۰ دلار در ماه می باشد.

(۲) هزینه های پنهان فراوان: جدا از هزینه های راه اندازی اولیه wi-fi شما باید هزینه های پنهانی دیگری نیز مانند نصب و نگهداری تجهیزات شبکه و نیز راه حل های امنیتی را بپردازید.

(۳) فواصل کوتاه: هم اکنون فاصله ای که می توان به جرأت اعلام کرد در حدود یک صد متر است که با وجود موانع فیزیکی موجود در ساختمان ها و ادارات این فاصله دریافت سیگنال کمتر نیز خواهد شد.

(۴) عدم پوشش همه نقاط: در برخی از کشورها که تکنولوژی wi-fi فعال شده است پوشش کامل شبکه فراهم نشده است و شما مجبور به استفاده از سرویس دهندگان مختلف در نقاط جغرافیایی متفاوت خواهید بود.

(۵) مشخص نبودن استانداردها: شرکت های ارائه دهنده تجهیزات wi-fi استفاده از طیف رادیویی بدون مجوز را ترجیح می دهند. زیرا در این صورت هزینه های آنها کاهش خواهد یافت و همین امر سبب شده است که استاندارد واحدی برای این کار طراحی نشود، البته در سال های اخیر

سازندگان به سمت متحد شدن استانداردها حرکت رویه جلویی را آغاز کرده اند.

۶) عدم وجود امنیت: در شبکه های بی سیم قبلی اجازه ارتباط کاربران غیرمجاز شبکه نیز داده می شد که امکان شنود از طریق این کاربران یکی از خطرات این قبیل از شبکه ها بود اما هم اکنون سازندگان به سوی توسعه شبکه های امن حرکت خود را آغاز کرده اند.

• کاربردهای Wi-Fi

تکنولوژی Wi-Fi علاوه بر استفاده در ارتباط رایانه های شخصی در اتصال به اینترنت به صورت بی سیم امکان استفاده از هر شبکه دیگری را نیز دارد. به عنوان نمونه در تلفن های همراه نسل جدید امکان اتصال به اینترنت از طریق Wi-Fi فراهم شده است. همچنین Wi-Fi به عنوان راه حلی مؤثر به منظور توسعه شبکه های داخلی، بدون صرف هزینه سیم کشی مطرح شده است. دو تکنولوژی Wi-Fi و Bluetooth به عنوان رقبای یکدیگر در شبکه های بی سیم مطرح شده اند و هم اکنون نیز رقابت آنها در حال افزایش است اما هدف این دو فناوری یکسان نبوده و هر کدام هدف جداگانه ای را در پیش گرفته اند.

Bluetooth برای استفاده در شبکه های بی سیم کوچک در نظر گرفته شده است که دارای مصرف پائین برق و برد کوتاه تری است اما Wi-Fi برای استفاده در شبکه های بی سیم متوسط با برد و پهنای باند وسیع تری مطرح شده است.

تکنولوژی Wi-Fi در باندهای رادیویی ۲/۴ و ۵ گیگاهرتز فعال است و می تواند سرعتی در حدود ۱۱ Mbps تا ۵۴ Mbps داشته باشد اما در مقابل Bluetooth تنها سرعتی در حدود ۷۲۰ kbps را دارد.

علاوه بر مواردی که در بالا به آن اشاره شد سرویس VoIP over Internet protocol (voice) انتقال صدا از طریق تکنولوژی اینترنت - که امکان برقراری تماس تلفنی روی شبکه های رایانه ای را مقدور می سازد نیز از Wi-Fi بهره می گیرد. با استفاده از Dual Mode Telephony دستگاه های تلفن همراه نیز قادر خواهند بود با استفاده از تکنولوژی Wi-Fi تماس هایی با کیفیت تکنولوژی سلولی را برقرار سازند و بدین ترتیب شما هم امکان اتصال به اینترنت را روی گوشی خود خواهید داشت و هم امکان مکالمه تلفنی را. • کاربردهای Wi-Fi

تکنولوژی Wi-Fi علاوه بر استفاده در ارتباط رایانه های شخصی در اتصال به اینترنت به صورت بی سیم امکان استفاده از هر شبکه دیگری را نیز دارد. به عنوان نمونه در تلفن های همراه نسل جدید امکان اتصال به اینترنت از طریق Wi-Fi فراهم شده است. همچنین

Wi-Fi به عنوان راه حلی مؤثر به منظور توسعه شبکه های داخلی، بدون صرف هزینه سیم کشی مطرح شده است. دو تکنولوژی Wi-Fi و Bluetooth به عنوان رقبای یکدیگر در شبکه های بی سیم مطرح شده اند و هم اکنون نیز رقابت آنها در حال افزایش است اما هدف این دو فناوری یکسان نبوده و هر کدام هدف جداگانه ای را در پیش گرفته اند.

Bluetooth برای استفاده در شبکه های بی سیم کوچک در نظر گرفته شده است که دارای مصرف پائین برق و برد کوتاه تری است اما Wi-Fi برای استفاده در شبکه های بی سیم متوسط با برد و پهنای باند وسیع تری مطرح شده است.

تکنولوژی Wi-Fi در باندهای رادیویی ۲/۴ و ۵ گیگاهرتز فعال است و می تواند سرعتی در حدود ۱۱ Mbps تا ۵۴ Mbps داشته باشد اما در مقابل Bluetooth تنها سرعتی در حدود ۷۲۰ kbps را دارد.

علاوه بر مواردی که در بالا به آن اشاره شد سرویس VoIP (voice over Internet protocol)

انتقال صدا از طریق تکنولوژی اینترنت - که امکان برقراری تماس تلفنی روی شبکه های رایانه ای را مقدور می سازد نیز از Wi-fi بهره می گیرد. با استفاده از Dual Mode Telephony دستگاه های تلفن همراه نیز قادر خواهند بود با استفاده از تکنولوژی Wi-fi تماس هایی با کیفیت تکنولوژی سلولی را برقرار سازند و بدین ترتیب شما هم امکان اتصال به اینترنت را روی گوشی خود خواهید داشت و هم امکان مکالمه تلفنی را.

• تفاوت های سیگنال ها در سیستم Wi-fi

(۱) رادیوهای موجود در سیستم Wi-fi قابلیت تغییر فرکانس را دارا هستند که خود سبب جلوگیری از ایجاد تداخل کار سیستم های مختلف Wi-fi در نزدیکی هم خواهد شد.

(۲) رادیوهای Wi-fi از انواع مختلفی از تکنیک های کدگذاری اطلاعات استفاده می کند که نتیجه آن افزایش نرخ سرعت تبادل داده ها است.

(۳) رادیوهای سیستم Wi-fi با استفاده از استانداردهای ۸۰۲/۱۱b و ۸۰۲/۱۱a کار می کند که عمل ارسال سیگنال ها روی فرکانس ۲/۴ و ۵ گیگاهرتز صورت می گیرد.

• دلایل رشد Wi-fi

شبکه های مبتنی بر Wi-fi راه موفقیت و پیشرفت را در پیش گرفته است. تعداد کاربران تکنولوژی Wi-fi که در سال ۲۰۰۰ در حدود ۲/۵ میلیون نفر بود اکنون به ۱۸ میلیون کاربر رسیده است و می رود تا مسیر رشد و پیشرفت خود را ادامه دهد، از مهم ترین دلایل رشد تکنولوژی Wi-fi می توان به موارد زیر اشاره کرد:

(۱) پشتیبانی شرکت های مختلف: شرکت های بزرگ و معتبری همچون مایکرو سافت، اینتل، سیسکو و آی بی ام بشدت مشغول کار روی تکنولوژی Wi-fi هستند و سرمایه گذاری های هنگفتی نیز در این زمینه انجام داده اند به عنوان نمونه شرکت اینتل سیصد میلیون دلار برای توسعه صنعت Wi-fi بر روی Centrino سرمایه گذاری کرده است.

(۲) توسعه ارتباطات باند پهن: استفاده از فناوری Wi-fi سبب توسعه شبکه های باندپهن شده است به گونه ای که در سال جاری حدود ۳۰ درصد رشد در زمینه باندپهن مشاهده شده است.

(۳) شبکه های بزرگ ملی: هم اکنون در برخی از کشورهای دنیا شبکه های بزرگ و ملی Wi-fi در حال فعالیت هستند به عنوان نمونه در کشور آمریکا چهار شبکه

Boingo و cometa Networks,voice stream, Toshiba و Boingo مشغول سرویس دهی به کاربران هستند.

(۴) تجهیزات آماده: شرکت های تولیدکننده سخت افزار در سال های اخیر همراه با سخت افزارهای خود لوازم و متعلقات مورد نیاز سیستم های Wi-fi را نیز به صورت آماده در اختیار مشتریان قرار می دهند و دیگر نیازی به تهیه این وسایل از بازارهای رایانه به صورت جداگانه وجود ندارد. هم اکنون شرکت های TIVO, Toshiba, Dell و ... در رایانه ها و قطعات تولیدی خود تکنولوژی Wi-fi را گنجانده اند. بر طبق اعلام شرکت های سخت افزاری در دو سال آینده همه رایانه های همراه (Laptop) به تجهیزات Wi-fi مجهز خواهند شد.

(۵) گسترش شبکه: پیشگامان صنعت

Wi-fi در همه نقاط دنیا بشدت در حال توسعه شبکه ها هستند، به عنوان نمونه در پارک ها، رستوران ها، اماکن تفریحی و گردشگری این

تکنولوژی به چشم می خورد.

۶) کاهش قیمت ها: هم اکنون قیمت تجهیزات Wi-Fi در نقاط مختلف دنیا سیر نزولی را آغاز کرده است و به نصف کاهش یافته است و همین کاهش قیمت ها سبب گرایش بیشتر افراد به سوی تکنولوژی Wi-Fi خواهد شد.

۷) نوآوری های بیشتر: تکنولوژی Wi-Fi به دلیل تازه وارد بودن به سرعت در حال پیشرفت است. شرکت های اینتل و Mash Networks در حال ساخت آنتن هایی هستند که نسبت به آنتن های فعلی محدوده بیشتری را پوشش می دهد به علاوه شرکت های سازنده گوشی تلفن همراه نیز در حال ساخت گوشی هایی با امکانات Wi-Fi می باشند.

• هزینه

تجهیزات مورد استفاده در شبکه های کابلی نسبت به تجهیزات مورد استفاده در شبکه های بی سیم ارزان تر است اما با توجه به رشد روزافزون شبکه های بی سیم قیمت تجهیزات آن نیز در حال کاهش است.

• کارایی

شبکه های کابلی دارای بالاترین کارایی هستند، ابتدا پهنای باند ۱۰Mbps در این شبکه ها رواج داشت اما با گذشت زمان این سرعت به پهنای باند ۱۰۰Mbps و سپس ۱۰۰۰Mbps افزایش یافت. هم اکنون سوئیچ هایی با پهنای باند ۱Gbps در بازار وجود دارد. اما در مقابل شبکه های بی سیم با استاندارد ۸۰۲b/۱۱ و حداکثر ۱۱Mbps و با استاندارد ۸۰۲/۱۱a پهنای باندی در حدود ۵۴Mbps دارد و در استانداردهای جدید این سرعت به ۱۰۸Mbps افزایش یافته است. علاوه بر فاکتور سرعت و پهنای باند، فاصله نیز از ملاک های مهم در سرعت ارسال داده ها در شبکه ها می باشد. با توجه به این که فناوری Wi-Fi به فاصله حساس می باشد و تنها در فواصل زیر یکصد متر قابل به سرویس دهی می باشد، نباید از این تکنولوژی در فواصل بالای یکصد متر و یا در مکان هایی که موانع فیزیکی دارد استفاده کرد.

• اطمینان پذیری

شبکه های کابلی در مقابل شبکه های بی سیم از اطمینان بیشتری برخوردار هستند اما در موقع راه اندازی باید تجهیزات را به درستی نصب کرد تا در آینده مشکلی در سرویس دهی شبکه به وجود نیاید، به علاوه تجهیزات بی سیم مشکلات خاص خود مانند قطع شدن های پیاپی، تداخل امواج الکترومغناطیسی - تداخل با شبکه های بی سیم مجاور و غیره را دارند که روند رو به رشد آن بیانگر بهبود ضعف ها و کمبودها در شبکه است.

• امنیت

در شبکه های کابلی به دلیل وجود Firewall (دیواره آتش) امنیت بیشتری وجود دارد در حالی که در شبکه های بی سیم به دلیل استفاده از هوا به عنوان بستری برای انتقال اطلاعات، بدون داشتن تکنیک خاصی برای رمزنگاری و نیز رمزگشایی اطلاعات، امنیت اطلاعات به خطر می افتد و لزوم به کارگیری تکنیک های رمزنگاری (WEP) wired Equivalent privacy سبب افزایش امنیت اطلاعات در این شبکه ها می شود.

• نتیجه گیری

شاید بتوان Wi-Fi را نجات دهنده شبکه های بی سیم دانست و با وجود این تکنولوژی مشکلات شبکه های بی سیم از بین برود اگر Wi-Fi با همین

سرعت کنونی به حرکت خود ادامه دهد بزودی شاهد حضور شبکه ها و اینترنت در همه جای دنیا خواهیم بود. مکان هایی که تاکنون اینترنت را از طریق dialup نیز تجربه نکرده اند به یک باره اینترنت را از طریق Wi-fi دریافت می کنند. اگر بتوان Wi-fi را به تجارتی پرسود و پررونق تبدیل کرد، شاید بتوان عصر Wi-fi را همان عصر ظهور اینترنت در همه جا دانست، آرزویی مانند پرواز برای انسان ها.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=288189>

اینترنت بی اینترنت!

استفاده از کامپیوترها و نرم افزارها در مدارس، روز به روز در حال گسترش است. همگان براین باورند که این کار به پیشرفت علم کمک می کند، ولی نویسنده این مقاله، مخالف این نظر است. وی معتقد است، مهمترین رکن يك کلاس درس، وجود يك معلم لایق و کارآمد است که در حال تعامل با دانش آموزان است و هر چیزی که این دو را از هم جدا کند، مانند پخش فیلم یا استفاده از کامپیوتر و اینترنت، به کلاس ضربه زده است. از نظر نویسنده، کامپیوتر و اینترنت به عنوان يك راه حل برای برخی از بحران های پنهان در مدارس، به صورت نسنجیده و بدون بررسی وارد شبکه آموزشی آمریکا شده است.

کامپیوترها و اینترنت هیچ مشکلی را در مدارس حل نکرده اند. کامپیوترها و اینترنت به جای این که فرا گرفتن خواندن و نوشتن را تشویق کنند با ارائه يك کپی از درس، آموزش در مدرسه را بی اهمیت قلمداد میکنند. علی رغم همه تکنولوژی های آموزشی، يك کودک در برابر کامپیوتر، با کودکی که در مقابل

تلویزیون نشسته است، هیچ تفاوتی ندارد.

• پخش فیلم در مدرسه را به خاطر می‌آورید؟

من غالباً به انتظار بعدازظهر چهارشنبه‌ها بودم، زمانی که معلم کلاس پنجم ما لامپ‌ها را خاموش میکرد، پرده نمایش را می‌انداخت و با به صدا درآوردن يك بوق الکترونیکی، پروژکتور را روشن می‌کرد. همه شاگردان عاشق این لحظه بودند، ساعت بعد از آن، چیزی نداشتیم که به آن فکر کنیم.

معلمان هم پخش فیلم را دوست داشتند. در انتهای کلاس دست به سینه به تماشای فیلم می‌ایستادند. مدیر مدرسه نیز از این ساعت راضی بود. والدین هم از این برنامه حمایت می‌کردند و بر پخش فیلم پافشاری می‌نمودند، ولی هیچ آموختنی درکار نبود، شما تاکنون فیلم‌های بسیار زیادی دیده‌اید. همان طور که احتمالاً من تاکنون حدود ۱۰۰ فیلم دیده‌ام. خوب نام سه فیلم را بیاورید که اثری طولانی و بلندمدت بر زندگی شما داشته است. حالا نام سه نفر از معلماتان را به خاطر آورید. مهم‌ترین چیز در يك کلاس چیست؟ يك معلم خوب که درحال تعامل با دانش‌آموزان با انگیزه است.

هر چیزی که این دو را از هم جدا کند، پخش فیلم، فیلم‌های ویدئویی - آموزشی، نمایش‌های چند رسانه‌ای، ای‌میل‌های شبکه‌ای، تلویزیون‌ها یا کامپیوترهای فعال، ارزش آموزشی نامطمئنی دارند. فیلم‌های آموزشی دیروز، امروز جای خود را به کامپیوترها و اینترنت در مدرسه داده‌اند. به عنوان يك راه حل برای برخی بحران‌های پنهان درکلاس‌ها، کامپیوتر و اینترنت به صورت نسنجیده و بدون بررسی، وارد شبکه آموزشی شده است. استفاده از وسایل پیشرفته کنونی، سیستم آموزشی ما را به هم متصل کرده است. دبستان‌ها به شدت به دنبال سخت‌افزارها و نرم‌افزارها هستند. دانشگاه‌ها روی آموزش از راه دور سرمایه‌گذاری می‌کنند.

• با وجود این، کامپیوتر و اینترنت چه مشکلی را در مدرسه‌ها حل کرده است؟ آیا کامپیوترها و اینترنت خواندن و عشق ورزیدن به کتاب‌ها را آموزش می‌دهد؟

به سختی.

تصاویر و کلمات، پیام اصلی بر روی تقریباً تمام صفحات وب هستند. کامپیوترهای متصل به شبکه، به جای اینکه فراگیری نوشتن را تشویق کنند، يك کپی درست میکنند و به سرقت ادبی کمک میکنند و آموزش درمدرسه را بی‌اهمیت جلوه می‌دهند. مطمئناً شما نمی‌توانید در صفحه کامپیوتر يك کتاب بخوانید. این کار عذاب‌آور است. علی‌رغم همه تبلیغات پر سر و صدا علیه متون، شما نمی‌توانید به صورت آن لاین يك داستان کوتاه مطالعه کنید. با وجود همه ادعاهای تکنولوژیست‌های آموزشی، يك کودک در برابر کامپیوتر و اینترنت، کاملاً شبیه کودکی است که در برابر يك دستگاه تلویزیون نشسته است.

• آیا مشکل بزرگی که کودکان ما با آن روبه‌رو هستند، اینست که آنها نمی‌توانند به اندازه کافی پیام‌های الکترونیک ارسال کنند؟ یا این است که آنها به اندازه کافی تلویزیون تماشا نمی‌کنند؟

آیا نوجوانان ما از کامپیوترها و اینترنت هراس دارند؟ آیا ما نگرانیم که کودکان ما معلم‌هایشان را با ملاحظه زیادی تحمل می‌کنند؟ اگر اینها مشکلات دانش‌آموزان ماست، پس بله، به آنها کامپیوتر بدهید.

شاید هم دانش‌آموزان ما اکنون وقت خیلی زیادی را در مقابل يك چیز توخالی از دست می‌دهند و توسط پیام‌های تصویری بمباران می‌شوند. شاید مدرسه‌ها باید از فعالیت‌های الکترونیکی جلوگیری کنند. يك مدرسه به کامپیوتر و اینترنت نیاز ندارند. يك معلم خوب میتواند بدون استفاده از تصاویرهای از قبل برنامه‌ریزی شده، برای دانش‌آموزان الهام‌بخش باشد و به آنها انگیزه بدهد. داشتن يك اتاق پر از پنتیوم و تغذیه شدن با يك صفحه نمایش پاورپوینت که با نمودارها و جدول‌ها کامل می‌شود، قادر نیست شور، علاقه و جذابیت ایجاد کند، استفاده از نوارهای ویدئویی، تلویزیون‌ها کامپیوترها و اینترنت، بچه‌ها را به خواندن بی‌ رغبت می‌کند. جریانی که از پاسخ‌های سریع الکترونیک، کنجکاوی را فرو می‌نشانند.

▪ آیا يك سیستم آموزشی با تکنولوژی پیشرفته برای آماده کردن بچه‌ها برای شغل آینده‌شان ضروری نیست؟

نه.

▪ سوارماشین زمان من بشوید و به سال ۲۱۰۱ میلادی سفر کنید. خوب، شما اینجا در آغاز قرن ۲۲ هستید. اولین چیزی که به آن توجه خواهید کرد، اینست که همه ما مرده‌ایم. تقریباً همه افرادی که در قرن بیستم زندگی می‌کردند، مرده‌اند. بیشتر فرزندان ما مرده‌اند. نواده‌های ما اکنون کشور را اداره می‌کنند و نبره‌های ما از این وضعیت ناراضی هستند. در سال ۲۱۰۱ چه شغل‌هایی وجود خواهد داشت؟ هیچ تعجبی ندارد که دقیقاً شبیه شغل‌هایی باشد که يك قرن قبل از آن وجود داشته است: دندان‌پزشکی، رانندگی کامیون، کار در ارتش، فروشنده‌گی، بازیگری و معلمی در مدارس.

در قرن بعد، همچنان ستارگان سینما، مأموران کفن و دفن، باغبان‌ها، جنگلیانان و افسران پلیس وجود خواهد داشت. صد سال بعد، ما حقوقدانان و سیاستمدارانی نیز خواهیم داشت. نکته شگفت‌انگیز در مورد همه این مشاغل این است که هیچ کدام از آنها نیاز به استفاده از کامپیوتر و اینترنت ندارند. مهارت اصلی يك داندان‌پزشك، توانایی تعمیر و رسیدگی کردن به دندان‌ها است. چنین مهارتی را شما نمی‌توانید از هیچ کدام از وب سایت‌ها بیاموزید.

▪ چه کسی نزد دندان‌پزشکی می‌رود که تجربه‌اش را در اصل از يك سی دی چند رسانه‌ای آموخته است؟

مهارت دیگری نیز هست که هر دندان‌پزشك خوبی به آن نیاز دارد. خواه در سال ۲۰۰۱ باشد یا در سال ۲۱۰۲، توانایی ایجاد اطمینان و اعتقاد در طرف مقابل. این کار ممکن است با يك ضربه آهسته روی شانه بیمار نشان داده شود. دندان‌پزشك خواهد گفت: بعد از اینکه اثر داروی نووکائین (يك داروی بی‌حسی موضعی) تمام شد، ممکن است دندان‌های شما درد بگیرد. ولی ظرف يك هفته دندان‌هایتان خوب خواهد شد.

به من اعتماد کنید. اعتماد؛ یعنی توانایی الهام کردن اطمینان. شما نمی‌توانید این توانایی را از اینترنت بگیرید. کاملاً برعکس، زمانی را که شما صرف پرسه زدن در شبکه می‌کنید، ساعاتی هستند که فرصت آموزش مهارت‌های زیادی که در نحوه برخورد با دیگران ضروری هستند را از شما می‌گیرد.

من به ندرت شنیده‌ام، کسی به خاطر نداشتن مهارت کافی در کامپیوتر و اینترنت اخراج شود. افراد مختلف، عموماً به خاطر عدم توانایی در برخورد با دیگران، شغلشان را از دست می‌دهند. مشاغل فردا نیز مانند مشاغل امروز، متعلق به افرادی است که مهارت‌های اجتماعی بیشتر دارند. با این حال، زمانی را که ما پشت صفحه کلید کامپیوتر تلف می‌کنیم، این مهارت‌های اجتماعی تضعیف می‌شود. من شرط می‌بندم که دردنیای سال ۲۰۱۰، ما همچنان به لوله‌کش نیاز خواهیم داشت. من نمی‌توانم لوله‌های فاضلاب و توالتهایی را تصور کنم که با فشار دادن يك دکمه بر روی

يك تصوير كامپيوترى، گرفتگيشان برطرف شود.

• لوله‌كش‌هاى قرن ۲۲، شغلشان را كجا خواهند آموخت؟

امروزه در سان فرانسيسكو، برنامه‌ريزان شبكه، ساعتى ۳۰ دلار دريافت مي‌كنند. يك دستمزد خيلى خوب. با اين حال، هزينه لوله‌كش‌ها ۲ برابر اين است، چرا؟

بخشى از علت اين امر در بالا آمده است. لوله كش به اندازه يك كاميون نياز به ابزار دارد، در حالى كه يك برنامه‌ريز با يك كامپيوتر و يك خط تلفن مرتبط است. بخشى از اين تفاوت هم به خاطر ملموس بودن قضيه است. من مى‌توانم يك ماه بدون كامپيوتر و اينترنت كاملاً خوب و عادى زندگى كنم، ولى وقتى كه مسير لوله ظرفشويى آشپزخانه‌ام مسدود مى‌شود، سريعاً به يك لوله كش نياز پيدا مى‌كنم.

البته دليل ديگرى نيز براى ميزان تفاوت دستمزد بين يك لوله‌كش و برنامه‌ريز كامپيوتر وجود دارد كه از آن غفلت شده است. در سراسر سان فرانسيسكو، هر مدرسه‌اى كار با كامپيوتر و اينترنت را آموزش مى‌دهد ولى تقريباً هيچ كدام از آنها مهارت‌هاى مكانيكى، كابينت‌سازى يا لوله‌كشى را ياد نمى‌دهند. وقتى كه همه‌ى دانش‌آموزان خوب و بد مجبور هستند كه يك كاربر كامپيوتر و اينترنت باشند و فقط افراد نالايق و بى‌صلاحيت براى درس خواندن، اجازه دارند كه لوله‌كش شوند، نه برنامه‌هاى ما و نه لوله‌هاى ما، آب را نگاه نخواهند داشت.

مهارت‌هاى مهم ديگر زندگى نيز در اينترنت قابل يادگيرى نيست: توانايى صحبت كردن براى يك جمعيت، مهارت كار با يك آلت موسيقى، استعداد شوخى كردم، توانايى گرفتن يك توپ در هوا. (برخى از بزرگان ورزش بيس‌بال، كمبود ورزشكار پرتاب كننده‌ى توپ بيس بال در آمريكا را كه ناشى از علاقه مفرط كودكان به بازى‌هاى كامپيوترى و اينترنتى است، نگران كننده مى‌خوانند.)

• بنابراین وسایل الكترونيكى ما واقعاً چه چيزهاى ياد مى‌دهند؟

برنامه رياضى NFL را كه در بين كودكان پرطرفدار است، بازيبنى كنيد. اين برنامه در مورد فوتبال حرفه‌اى و با هدف آموزش رياضيات طراحى شده است. اين برنامه كه از تصاوير متحرك واقع‌نما ساخته شده است، ضربه يك دريافت كننده‌ى توپ يا يك تاس از طرف او در بازى فوتبال را بسيار جذاب‌تر از رجوع به كتاب‌ها نشان مى‌دهد.

• هدف آموزش اين برنامه، برخى مهارت‌هاى رياضى از قبيل كسر، آمار و درصد است. در اين بازى، پس از نمايش قطعاتى از بازى فوتبال، با سؤالاتى نسنجيده قطع مى‌شود: كدام يك بيشتر است: ۱۱۸۲ يا ۱۳۰۷؟

نتيجه، فرزند شما امتياز بيشترى در رياضيات به دست مى‌آورد.

بله درست است. اين برنامه بچه‌ها را مجبور به حل مسائل رياضى مى‌كند تا به ۲ دقيقه تفريح به عنوان پاداش برسند. شكنجه دوباره شروع مى‌شود. اين برنامه روش خوبى براى آموزش متنفر شدن از رياضى است. من ۳۰ دلار براى خريد يك نسخه از برنامه رياضى بلاستر هزينه كردم. اين برنامه نيز با هدف آموزش رياضيات طراحى شده است.

در اين برنامه، ابتدا صفحه نمايش يك معادله را نشان مى‌دهد. به عنوان مثال $4+3 = ?$ و شما بايد بشقاب پرنده شماره ۷ را پرتاب كنيد، حق با شماست. اين يك شكل الكترونيك از كارت‌هاى پاسخ است. ولى يك تفاوت در اينجا وجود دارد:

در روش كارت‌هاى پاسخ، حداقل يكى از والدين يا معلم حضور دارد. در برنامه رياضى بلاستر و نظاير اين برنامه، كودك يك كيوتر به دام افتاده است

که با فشار دادن يك دکمه صحیح، پاداش داده می‌شود.

نوعاً این برنامه‌ها، سؤالاتی مثل ۳+۴ را به عمل می‌آورند. آنها فقط پاسخ‌های ساده را می‌پذیرند. ی

• ك معلم خوب ممکن است سؤال کند: ۷ مساوی چه چیزی است؟

این يك سؤال جالب است با بی‌نهایت پاسخ: ۳+۴، ۱۰-۳، تعداد روزهای يك هفته، تعداد کوتوله‌ها در داستان سفیدبرفی، تعداد گناه‌های هلاک‌کننده، گروه نقاشانی که در هنر کانادایی انقلاب کردند، تعداد سامورایی‌ها در یکی از بهترین فیلم‌های کوروساوا.

این پاسخ‌ها که برای تمام کامپیوترها نامفهوم است، احساس خوبی را در يك معلم واقعی ایجاد می‌کند... و باب شروع يك گفت‌وگو را باز می‌کند، آن چه به عنوان يك سؤال ریاضی مطرح می‌شود، به شکوفا شدن يك درس در زمینه زبان، هنر، علم، تاریخ یا فرهنگ می‌انجامد.

شما دروغ بزرگی در تکنولوژی آموزشی بسته‌بندی شده در CD-RAM و نقش و نگارهای صفحات وب آموزش دهندگان تکنولوژیک خواهید یافت: فقط این محصولات را بخرید، آنها یاد گرفتن را سرگرم کننده خواهند کرد.

شاید درس‌ساز آمریکای شمالی، من تنها کسی باشم که عقیده دارد، یاد گرفتن، سرگرمی نیست و عقیده دارد که کیفیت آموزش، نیاز به کار، انضباط و مشارکت و مسوولیت هم از جانب معلم و هم از جانب دانش‌آموز دارد. شما باید خودتان تکلیف خودتان را انجام دهید. راه میان بری برای بالا بردن کیفیت آموزش وجود ندارد.

آموزش مثل پرداخت پول برای يك آرنالین نیروبخش نیست، ولی يك رضایت عمیق پس از گذشت هفته‌ها، ماه‌ها و حتی سال‌ها حاصل می‌شود. اگر شما خودتان در برابر فعالیت یادگیری شرکت نکنید، چیزی یاد نخواهید گرفت.

• برای کودکی که نمی‌تواند در کلاس به درس توجه کند، این ابزار چه فایده دارد. او نمیتواند بیشتر از يك پاراگراف بخواند و قادر به نوشتن دیکته نیست. چرا کودکانی را که ساعت‌ها وقت خود را در خانه صرف تماشای تلویزیون می‌کنند، در مدرسه نیز با تلویزیون‌های چند رسانه‌ای تغذیه می‌شوند؟

تبدیل کردن یادگیری به يك مسأله ساده تفریحی، مهم‌ترین کاری که در زندگی میتوانیم انجام بدهیم را بی‌ارزش می‌کند:

یاد گرفتن و یاد دادن. این کار هم فرآیند آموزش و هم محصول آن را بی‌ارزش می‌کند. معلمان سعی میکنند آموزش را با تفریح و سرگرمی تلفیق کنند و دانش‌آموزان توقع دارند، بدون تلاش و کاربیاآموزند و تحصیل دانش، به بازی‌های کامپیوتری و اینترنتی تبدیل شود.

استفاده از کامپیوتر و اینترنت، در چگونگی نگرش ما به کتابخانه‌هایمان نیز تغییر ایجاد میکند. «سازندوب» قصد دارد، مجتمع کتابخانه‌ها را ببندد، او می‌گوید: ما نیازمندیم که این قفسه‌های کتاب را که از کتاب‌های تاریخ گذشته پر شده‌اند و به ندرت لای آنها باز میشود، خارج کنیم و CD-RAMهای کم هزینه و خطوط دستیابی سریع به اینترنت را جایگزین آنها نماییم. هورا! کامپیوترها و اینترنت، این کتابخانه‌های مزاحم را از دور خارج می‌کند و ما را از شر آن کتاب‌ها خلاص می‌کند. بعد از جشنواره کتاب سوزی، بگذارید سیاستمداران را هم از دور خارج کنیم.

حالا کامپیوترها و تلفن‌ها به ما اجازه می‌دهند که رأی‌گیری نماییم. در جامعه ما، بعد از کلیساها و مراکز نگهداری کودکان، تقریباً کتابخانه‌ها مؤسسه‌ای هستند که فاقد بودجه کافی هستند. در این زمینه، آنقدر بی‌توجهی شده است که آموزشگاه‌های کتابداری به آموزشگاه مدیریت اطلاعات تغییر نام داده‌اند. ظاهراً بسیاری از کتابدارها نیز سراسیمه به خاطر از دست ندادن موقعیت‌شان، از هم اکنون خود را متخصصین اطلاعات

نامیده‌اند.

البته در عمل، هر شخص يك متخصص اطلاعات است. يك نانو در اطلاعات مربوط به نان‌ها و كيك‌ها متخصص است. يك مورخ مطمئناً يك متخصص اطلاعات است. همانطور كه يك پزشك ميباشد. رانندگان تاكسی نیز همینطور.

متخصص اطلاعات يك عنوان بی‌معنی و کلی است. ممکن است من ندانم كه يك متخصص اطلاعات چه کاری انجام میدهد، ولی مطمئناً می‌دانم كه يك كتابدار چه کاری باید انجام دهد. به مدت دو هزارسال، آنها مسوول خرید، مرتب کردن، فهرست کردن، حفاظت کردن و قابل دسترس کردن كتاب‌ها بوده‌اند. منابع سرشار تاریخی ما، پیشرفت تکنولوژی ما و آگاهی فرهنگی ما، نتیجه‌ی کار يك گروه از متخصصین اطلاعات نیست، بلکه نتیجه قرن‌ها تلاش كتابدارانی است كه به ندرت از آنها تقدیر شده است.

هرچه قدر كه كتابدارها به میراث‌شان پشت می‌کنند و صورت‌هایشان را به سمت نمایشگر کامپیوترها برمی‌گردانند، به همان میزان از مجموعه كتاب‌های ما كمتر حفاظت می‌شود و كمتر قابلیت دسترسی پیدا می‌کنند. تغییر نام كتابدارها، نشانه تبدیل او از حافظ منافع فرهنگی، به عمل‌کننده حرفه‌ای اطلاعات است.

آنها اکنون در خانه می‌نشینند و به نامه‌های الكترونیکی و پیام‌های اینترنتی پاسخ می‌دهند و در وب سیر می‌کنند. نمی‌توان آنها را سرزنش كرد. ولی مسوولیت يك كتابدار، رسیدگی به برخی از پیام‌های مجازی اینترنت یا پاسخ به نویسندگان ناشناس بسیاری از فهرست‌های پستی نیست. آنها توسط يك جامعه واقعی از روح‌های زنده فراخوانده شده‌اند كه می‌خواهند عشق به خواندن را به بچه‌هایشان تزریق کنند. از آنها خواسته شده كه عشق به كتاب را نشان دهند، نه این كه در كار با يك دستگاه مهارت كسب کنند. تعجبی ندارد، كتابدارانی كه علیه این تعصب الكترونیك به پا می‌خیزند، به صورت پیاپی نادیده گرفته شده و کنار گذاشته می‌شوند. اصحاب تکنولوژیك از هرانتقادی متنفر هستند، يك مقاله در مقابله با دولت بنویسند، هیچ كس شما را هرج و مرج طلب نخواهد خواند.

كتابی منتشر كنید در انتقاد از پاپ، حتی يك كاتوليك متدین هم شما را به الحاد متهم نخواهد كرد. ولی يك شك معقول و صحیح در مورد كامپیوترها و اینترنت ایجاد كنید، به شما برجسب «ضد تکنولوژی» خواهند زد و می‌گویند كه باید درون يك غار، بدون استفاده از آب و برق زندگی كنید. بدون هیچ بحثی، بلای خانمان سوز تکنولوژی امروزی، از بودجه كتابخانه‌ها تغذیه می‌كند. بنابر نتایج يك تحقیق منتشر شده در مجله «اسكول لایبوری ژورنال» در سال ۱۹۹۴، هزینه‌های يك مدرسه در امور سمعی و بصری و تجهیزات كامپیوتری و اینترنتی، تقریباً برابر با هزینه‌های مربوط به كتاب و كتابخانه بود.

در سال ۱۹۹۸، كامپیوترها و اینترنت از كتاب‌ها پیش افتادند. این تفاوت مانند قارچ رشد كرد. به عنوان مثال، بودجه سال ۲۰۰۲ برای مدرسه‌ی نرت كالین سنترال اسكول در غرب نیویورك، در تجهیزات مربوط به كامپیوتر ۰۰۰/۲۵۵ دلار تعیین شد، در حالیکه برای كتاب و منابع كتابخانه، كمتر از ۱۲۰۰۰ دلار معین شده بود. يك مجموعه كتاب، مجله و روزنامه فهرست شده را با تعداد بسیار زیادی ایستگاه كار با كامپیوتر و اینترنت همراه با تکنولوژی پیشرفته اینترنت كه با نرم‌افزار چند رسانه‌ای كامل شده است، مقایسه كنید.

كدام يك بیشتر دوام خواهند آورد؟ کدام يك به کودکان، نوجوانان، افراد بالغ و كهن‌سالان همسایه بهتر خدمت‌رسانی خواهند كرد؟ کدام يك موجب پیشرفت خواندن، مطالعه و اندیشه خواهد بود؟ کدام يك بیشتر شبیه اسباب بازی به نظر می‌رسد؟ کدام يك بهتر از میراث ما حفاظت خواهد كرد و

در محیط مدرسه، دوستی را پرورش می‌دهد؟ چه اتفاقی خواهد افتاد، هنگامی که اینترنت به صورت جهانی در دسترس همگان باشد و هیچ کس برای جست‌وجوی اطلاعات، نیازمند مراجعه به کتابخانه‌ها نباشد؟ آیا کتابخانه‌ها به کلی بسته خواهند شد؟ کدام یک وضعیت کتابخانه شما را بهتر خواهد کرد؟ در اختیار داشتن تعداد زیادی کامپیوتر؟ هزاران کتاب؟ داشتن یک دستیار کتابداری برای یک سال؟ آیا سیم‌کشی در کتابخانه‌هایمان یک راه خوب برای آموزش عشق ورزیدن به خواندن است؟ خوب، من نمیتوانم در مورد راه مؤثرتری برای نابود کردن یک کتابخانه از طریق سیم‌کشی در آن فکر کنم. سوزاندن کتاب‌ها که قرن‌ها کار متحجرین، سانسورچی‌ها و دیکتاتورها بوده و موفق نشده‌اند نیز کتابخانه را نابود نخواهد کرد.

همچنین شما با یک قلم سیاسی نیز نمی‌توانید کتابخانه‌ها را ببندید، کتابخانه‌ها در میان توده مردم بسیار محبوب هستند. نه، مهم‌ترین راه برای ویران کردن کتابخانه‌ها، پنهان کردن کتاب‌ها در گنج‌ها و انبارها و جایگزین کردن متخصصین اطلاعات به جای کتابدارها؛ شکار کردن کمک‌های دولتی برای خرید کامپیوترها و نرم‌افزارهایی دکه به سرعت کهنه و قدیمی می‌شوند؛ تأمین مشتری‌ها با CD-RAMها و سایتهای سرعت بالای اینترنتی و تشویق کردن بچه‌ها به گشت و گذار در وب، به جای تشویق آنها به خواندن کتاب است. در چنین شرایطی خیلی زود مطالعه کنندگان از کتابخانه‌ها دور خواهند شد. من از بلااستفاده کردن‌های بی‌پای کتابخانه‌هایم خشمگین هستم. من از اینکه شاهد تحقیر آموزش توسط تکنولوژی هستم، عصبانیم. من بسیار غمگین هستم که شاهد کتابدارهای فراوانی باشم که اجازه می‌دهند، حاصل کار آن مؤسسات فرهنگی - کتابخانه‌ها - که هزاران سال به جامعه ما خدمت کرده‌اند، از بین برود. زیرا در مبارزه برای آزادی و کسب سواد، مهم‌ترین سلاح‌های ما کتاب‌ها و کتابخانه‌ها هستند. از آنها استفاده کنید. قدرتان آنها باشید. آنها را حفظ کنید.

منبع : سایت دپارتمان مجازی پژوهش‌های حقوقی ایران

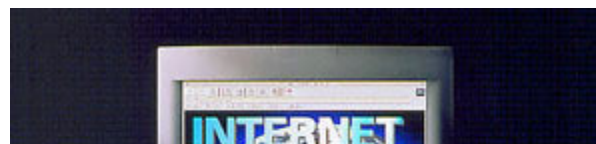
<http://vista.ir/?view=article&id=248652>

اینترنت چه بلایی بر سر مغزهای ما می‌آورد ؟

• اشاره :

خواندن این مقاله را یک فیزیک‌پیشه که در مؤسسه فیزیک نظری

Perimeter سرگرم پژوهش است، در وبلاگش توصیه کرده بود. او می‌نویسد: «اگر می‌خواهید تنها یک مقاله بخوانید، این مقاله را بخوانید.» هر روز در حدود صد مطلب را از سایت‌های خبری و وبلاگ‌های مختلف از طریق Feed دریافت می‌کنم. گذشته از این‌که می‌دانم به خواندن دقیق تک‌تک آنها نمی‌رسم، حتی مرور کردن آنها نیز وقت قابل توجهی می‌طلبد و برایم تبدیل به یک گرفتاری روزمره شده است. چرا از مرور کردن لافل بخشی از این محتوا صرف‌نظر نکنم؟ پاسخ برای من نیز همچون بسیاری دیگر از کاربران چندان واضح نیست.

ترس از دست دادن مطالب جالب و آموزنده (بله، ترس) یکی از این دلایل است، اما تنها دلیل نیست. طبعاً مطالعه آنلاین با این حجم و سرعت، بر عادات‌های انسان تأثیر می‌گذارد.

معمولاً درباره آثار بازی کردن طولانی‌مدت با کامپیوتر یا تبعات فرهنگی و اجتماعی سرگرمی‌های کامپیوتری زیاد می‌خوانیم و می‌شنویم، اما آیا اندیشیده‌ایم که کارهایی مثل «مطالعه» آنلاین یا «تحقیق» آنلاین چه اثری بر ما می‌گذارند؟ این نوع فعالیت‌ها، برخلاف سرگرمی‌های کامپیوتری متداول، در فرهنگ عمومی بار ارزشی مثبت دارند و ممکن است آنها را کاملاً مفید و بی‌ضرر بدانیم. اما «پاک‌ترین» کاربران اینترنت و کامپیوتر هم از نظر ذهنی در خطرند. مانند همیشه، شیطان در جزئیات لانه کرده‌است و این بار «سیطره کمیت»، کیفیت مطالعه و تفکر ما را تهدید می‌کند. وقتی روی پایان‌نامه‌ام کار می‌کردم، همراه با دوستانم ساعت‌ها پشت کامپیوتر می‌نشستیم و هر بار ده‌ها مقاله دانلود می‌کردیم. می‌دانید هر کدام از ما چند تا از آن مقاله‌ها را خواندیم؟ شاید بهترین ما حداکثر در تمام دوران کار روی پایان‌نامه‌اش کمتر از سی مقاله خوانده‌باشد. این اشتیاق شدید برای به دست آوردن منابع، با ظرفیت رو به افول ما برای جذب محتوا، چه در قالب خواندن یا حتی دیدن یا شنیدن تناسبی ندارد. از سوی دیگر نمی‌توان موهبت‌هایی را که فناوری جدید به ما عرضه می‌کند کنار بگذاریم، به این دلیل که ظرفیت جذب کردن تمام آنها را نداریم.

خواندن این مقاله را یک فیزیک‌پیشه که در مؤسسه فیزیک نظری Perimeter سرگرم پژوهش است، در وبلاگش توصیه کرده بود. او می‌نویسد: «اگر می‌خواهید تنها یک مقاله بخوانید، این مقاله را بخوانید.»

«دیو! صبر کن. ممکن است صبر کنی؟ صبر کن دیو. می‌شود صبر کنی دیو؟» با این کلمات ابرکامپیوتر HAL در صحنه‌ای معروف و بسیار کنایه‌آمیز در اواخر فیلم «۲۰۰۱: یک اودیسه فضایی» استنلی کوبریک، به فضاورد سنگ‌دل، دیو بومن التماس می‌کند. بومن که توسط این ماشین معیوب تقریباً تا مرز مرگ در اعماق فضا رفته است، با آرامش و خونسردی مدارهای حافظه کنترل‌کننده آن را قطع می‌کند.

مغز هال با درماندگی می‌گوید: «دیو، دارم حافظه‌ام را از دست می‌دهم.» و ادامه می‌دهد: «می‌توانم حسش کنم. می‌توانم حسش کنم.» من هم می‌توانم حسش کنم. در چند سال اخیر به طور ناخوشایندی حس می‌کرده‌ام که کسی یا چیزی در حال بازسازی مغز من، طراحی دوباره مدارهای عصبی و تغییر برنامه حافظه‌ام است. حافظه من (تا جایی که می‌دانم) از بین رفته، اما در حال تغییر است. دیگر به شیوه سابق

نمی‌اندیشم. این مسئله را هنگام مطالعه، قوی‌تر از هر زمان دیگر حس می‌کنم.

قبلاً به آسانی می‌توانستم در یک کتاب یا مقاله‌ای طولانی غوطه‌ور شوم. ذهنم درگیر جریان روایی متن یا تغییر جهت‌های استدلال می‌شد و ساعت‌ها در امتداد رشته‌های طولانی نثر پرسه می‌زدم. اکنون دیگر به ندرت چنین چیزی رخ می‌دهد. معمولاً بعد از دو یا سه صفحه تمرکز از بین می‌رود، آشفته می‌شوم، رشته موضوع را از دست می‌دهم و به دنبال کار دیگری می‌گردم تا انجام دهم. حس می‌کنم گویی همواره مغز خودسرم را به زور به متن برمی‌گردانم. مطالعه ژرفی که قبلاً به طور طبیعی حاصل می‌شد، اکنون تبدیل به یک ستیز شده است.

فکر می‌کنم بدانم که ماجرا چیست. اکنون بیش از یک دهه است که زمان زیادی را به صورت آنلاین سپری می‌کنم، در پایگاه داده‌های بزرگ اینترنت جست‌وجو می‌کنم، چرخ می‌زنم و گاهی هم چیزی بر آن می‌افزایم. برای من به عنوان یک نویسنده، وب موهبتی خداداد بوده است. پژوهشی را که زمانی مستلزم صرف کردن چندین روز در قفسه‌ها یا اتاق‌های نشریه‌های کتابخانه‌ها بود، اکنون در چند دقیقه می‌توان به انجام رسانید. با شمار اندکی جست‌وجو به وسیله گوگل و چند کلیک سریع بر هایپرلینک‌ها، حقیقت افشا شده یا نقل قول مختصر و مفیدی را که در پی‌اش بوده‌ام به دست می‌آورم.

حتی هنگامی که مشغول کار نیستم، تنها به همان میزان زمان کار احتمال دارد که در حال کاویدن پیشه‌های اطلاعات وب نباشم: کارهایی مانند خواندن و نوشتن ایمیل، مرور کردن عنوان‌های خبری و پست‌های وبلاگ‌ها، تماشای فایل‌های ویدیویی و گوش دادن به پادکست‌ها یا فقط رفتن از لینکی به لینک دیگر. (برخلاف پاورقی‌ها که گاهی این نوع مطالب به آنها پیوند دارند، هایپرلینک‌ها فقط به کارهای مرتبط اشاره نمی‌کنند، بلکه شما را به سوی آنها می‌رانند.)

برای من نیز همانند دیگران اینترنت در حال تبدیل شدن به رسانه‌ای جهانی است؛ مجرای بیشتر اطلاعاتی که از طریق چشمان و گوش‌های من به سوی ذهنم جاری می‌شود. مزایای دسترسی بی‌درنگ به چنین مخزن عظیمی از اطلاعات بسیارند و تاکنون به تفصیل درباره آنها شرح داده شده و در جای خود نیز مورد تحسین قرار گرفته‌اند.

کلایو تامپسون از ماهنامه وایرد می‌نویسد: «توانایی حافظه سیلیکونی در به یاد آوری بدون نقص می‌تواند موهبت بزرگی برای تفکر باشد.» اما این موهبت بهایی دارد. همان گونه که مارشال مک‌لوهان، نظریه‌پرداز رسانه، در دهه ۱۹۶۰ خاطر نشان ساخت رسانه‌ها فقط مجراهای منفعل اطلاعات نیستند. آنها خوراک اندیشه را فراهم می‌آورند، اما در ضمن فرایند اندیشیدن را نیز شکل می‌دهند و ظاهراً کاری که اینترنت انجام می‌دهد، پراکندن توانایی من در تمرکز و تفکر ژرف است.

اکنون ذهن من انتظار دارد اطلاعات را به همان شکلی دریافت کند که اینترنت توزیع می‌کند: در قالب جریان سریعی از الفاظ. پیش از این، غواصی بودم در دریای واژگان. اکنون همچون شخصی که سوار بر یک جت اسکی است، بر سطح آن دریا با شتاب در حرکتیم.

من تنها کسی نیستم که این وضع را دارد. وقتی با دوستان و آشنايان خود (که اکثراً در کار ادبیات هستند) از آشفتگی‌هایم در هنگام مطالعه می‌گویم، بسیاری از آنها می‌گویند تجربه‌های مشابهی دارند. هرچه بیشتر از وب استفاده می‌کنند، برای حفظ تمرکز بر نوشته‌های طولانی بیشتر مجبورند تقلا کنند. برخی از بلاگرهایی که نوشته‌هایشان را دنبال می‌کنم نیز اخیراً به این پدیده اشاره می‌کنند.

- Scott Karp

که نویسنده وبلاگی در زمینه رسانه‌های آنلاین است، به تازگی اقرار می‌کند که خواندن کتاب را به کلی کنار گذاشته‌است. وی می‌نویسد: «در کالج دانشجوی درخشانی بودم و قبلاً یک کتاب‌خوان سیری‌ناپذیر بودم.» او ادامه می‌دهد: «چه اتفاقی افتاد؟» در پاسخ، او بر این پندار است که: «شاید دلیل این که تمام مطالعه من روی وب است، آن نباشد که شیوه خواندنم تغییر کرده (یعنی این که فقط در پی آسودگی هستم) بلکه شاید دلیلش آن باشد که شیوه اندیشیدنم عوض شده‌است.»

- Bruce Friedman:

نیز که به طور منظم در وبلاگش درباره استفاده از کامپیوترها در پزشکی می‌نویسد، توضیح می‌دهد که اینترنت چگونه عادات ذهنی او را دگرگون کرده‌است. وی در اوایل امسال نوشت: «اکنون تقریباً به کلی توانایی خواندن یک مقاله بلند و غرق شدن در آن را از دست داده‌ام، چه روی وب و چه به شکل چاپی.» فریدمن که یک باتولوژیست است و مدتی طولانی عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی دانشگاه میشیگان بوده‌است، در گفت‌وگویی تلفنی با من نوشته خود را به دقت شرح داد. وی گفت فکر کردنش یک حالت «استاکاتو» (نام یک تکنیک نواختن مقطع در موسیقی) پیدا کرده‌است و با این تعبیر به شیوه‌ای اشاره داشت که قطعه‌های کوتاه متن را از چندین منبع آنلاین به سرعت می‌پیماید. وی تصدیق کرد: «دیگر نمی‌توانم جنگ و صلح را بخوانم. توانایی‌اش را از دست داده‌ام. حتی یک پست وبلاگ که بیش از سه یا چهار پاراگراف باشد، برایم خیلی زیاد است که بخوام به طور دقیق درکش کنم. به طور سطحی می‌خوانم.»

این حکایت‌ها به تنهایی چیز زیادی را ثابت نمی‌کنند و ما هنوز در انتظار آزمایش‌های عصب‌شناختی و روان‌شناختی بلندمدتی هستیم که تصویر دقیقی از چگونگی تأثیر اینترنت بر شناخت به دست دهند. اما مطالعه‌ای روی عادت‌های کاوش‌های آنلاین که به وسیله پژوهشگران University College لندن صورت گرفته و به تازگی انتشار یافته‌است، اشاره بر آن دارد که ممکن است ما در میانه تحولی بنیادین در شیوه خواندن و اندیشیدنمان باشیم.

در قسمتی از این برنامه پژوهشی پنج‌ساله، محققان به بررسی logهای کامپیوتری‌ای پرداختند که نشان‌گر رفتار بازدیدکنندگان از دو سایت پژوهشی مشهور بود: یکی سایتی که توسط کتابخانه بریتانیا اداره می‌شود و یکی هم توسط ائتلافی آموزشی در انگلیس که فراهم‌آورنده دسترسی به مقاله‌های نشریه‌ها، کتاب‌های الکترونیکی و سایر منابع اطلاعات نوشتاری است.

آن‌ها دریافتند که استفاده‌کنندگان از این سایت «نوعی رفتار سرسری خواندن» از خود بروز دادند: از یک منبع به دیگری جست می‌زدند و به ندرت به منبعی که قبلاً دیده‌بودند بازمی‌گشتند؛ معمولاً پیش از «جستن» به یک سایت دیگر، بیش از یک یا دو صفحه از یک مقاله یا کتاب را نمی‌خواندند. گاهی مقاله‌ای طولانی را ذخیره می‌کردند، اما مدرکی نداریم که نشان دهد زمانی برمی‌گشتند و واقعاً آن را می‌خواندند. نویسندگان گزارش این تحقیق اظهار می‌کنند:

«واضح است که مطالعه آنلاین کاربران به شکل سنتی صورت نمی‌پذیرد؛ در حقیقت همچنان که کاربران با هدف پیروزی سریع به طور افقی در میان عنوان‌ها، صفحه‌های محتوا و چکیده‌ها «power browse» می‌کنند، نشانه‌هایی حاکی از آن که شکل‌های جدیدی از «خواندن» پدیدار می‌شوند، وجود دارد. تقریباً چنین می‌نماید که آن‌ها برای دوری جستن از مطالعه به شیوه سنتی، سراغ محتوای آنلاین می‌روند.»

به لطف حضور فراگیر متن در اینترنت و حتی محبوبیت پیام‌های متنی روی تلفن‌های همراه، امروزه ما احتمالاً بیش از دهه ۱۹۷۰ یا ۱۹۸۰ که

تلویزیون رسانه برگزیده‌مان بود، می‌خوانیم، اما این نوع متفاوتی از خواندن است و نوع متفاوتی از اندیشیدن نیز در پس آن است و شاید حتی درکی متفاوت از خویشتن. ماریان ولف، روانشناس رشد در دانشگاه Tufts و مؤلف کتاب «Proust and the Squid: The Story and Science of the Reading Brain»، می‌گوید:

«ما آنچه که می‌خوانیم نیستیم، ما آن گونه که می‌خوانیم، هستیم.» ولف بیم آن دارد که شیوه خواندنی که با اینترنت رواج می‌یابد، شیوه‌ای که «کارایی» و «فوریت» را بر هر چیز دیگر برتری می‌دهد، در حال تضعیف توانایی ما در آن نوع مطالعه عمیقی باشد که با فراگیر شدن آثار توسط یک فناوری قدیمی‌تر، یعنی صنعت چاپ، ایجاد شد. وی می‌گوید ما در هنگام مطالعه آنلاین تمایل داریم «تنها به رمزگشایان اطلاعات» تبدیل شویم. قابلیت ما در تفسیر متن و ایجاد ارتباط‌های ذهنی غنی که هنگام مطالعه عمیق و بدون پرسه‌حواس ایجاد می‌شود، تا حد زیادی بی‌کار می‌ماند. ولف در توضیح این موضوع می‌گوید، خواندن، یک توانایی ذاتی انسان‌ها نیست. بر خلاف توانایی مکالمه، توانایی خواندن در ژن‌های ما ثبت نشده‌است. ما باید به ذهنمان یاد بدهیم چگونه حروف نمادینی را که می‌بینیم، به زبان قابل فهم برای ما ترجمه کند. رسانه‌ها یا سایر فناوری‌هایی که در آموختن و پروراندن مهارت مطالعه به کار می‌گیریم، نقشی مهم در شکل‌گیری مدارهای عصبی در داخل مغزمان دارند. آزمایش‌ها نشان می‌دهند که خوانندگان نگاره‌های مفهومی، مانند چینی‌ها، مدارهایی ذهنی برای خواندن در مغز خود گسترش می‌دهند که بسیار متفاوت از مدارهای درون مغزهای آن دسته از ما است که زبان نوشتاری‌مان از الفبا بهره می‌گیرد. این تفاوت‌ها در بسیاری از نواحی مغز گسترش دارند، از جمله قسمت‌هایی که کنترل‌گر کارکردهای شناختی بنیادینی مانند حافظه و تفسیر محرک‌های دیداری و شنیداری هستند. به طور مشابه می‌توانیم انتظار داشته باشیم که مدارهای مغزی بافته‌شده در اثر استفاده ما از اینترنت، متفاوت از آن‌هایی باشند که بر اثر خواندن کتاب یا سایر آثار چاپی ایجاد می‌شوند.

زمانی در سال ۱۸۸۲، فریدریش نیچه یک ماشین تحریر، به طور دقیق یک Malling-Hansen Writing Ball، خرید. بینایی او رو به افول بود و متمرکز نگاه داشتن چشمانش روی یک صفحه، خسته‌کننده و رنج‌آور شده بود، تا جایی که معمولاً به سردردهایی خردکننده می‌انجامید. مجبور شد نوشتنش را کوتاه کند و بیم آن داشت که به زودی مجبور شود آن را به کلی ترک کند.

ماشین تحریر او را دست‌کم برای مدتی نجات داد. همین که آموخت تنها با لمس کردن تایپ کند، می‌توانست با چشمان بسته تایپ کند و تنها از سرانگشتانش بهره گیرد. واژگان بار دیگر می‌توانستند از ذهن او به روی صفحه جاری شوند.

اما این ماشین تأثیری ظریف بر کارهای وی گذاشت. یکی از دوستان نیچه که یک آهنگساز بود، متوجه تغییری در سبک نگارش او شد. نثر او که تا قبل از آن هم موجز بود، بیش از پیش مختصر و تلگرافی شده بود. او در نامه‌ای به نیچه نوشت: «با این دستگاه شاید حتی به گویشی جدید دست یابی.» وی نوشت که در کارهای خودش «اندیشه‌ها در موسیقی و زبان معمولاً به سرشت قلم و کاغذ وابسته‌اند.»

نیچه در پاسخ نوشت: «راست می‌گویی لوازم نگارش ما در شکل‌گیری اندیشه‌های ما نقش ایفا می‌کنند.» فریدریش ای. کیتر، پژوهشگر آلمانی رسانه‌ها، می‌نویسد: «زیر سلطه ماشین، نثر نیچه از استدلال به الگوریتم تبدیل شد، از اندیشه به جناس و از سبکی فصیح به سبکی تلگرافی تغییر یافت.»

مغز انسان انعطاف‌پذیری‌ای تقریباً نامتناهی دارد. قبلاً تصور می‌شد وقتی به دوران بزرگسالی می‌رسیم شبکه مغزی ما، اتصالات متراکمی که

میان حدوداً صد میلیارد نورون درون جمجمه تشکیل شده، تا حد زیادی تثبیت شده است. اما پژوهشگران مغز دریافته‌اند که این گونه نیست. جیمز اولدن، یک استاد neuroscience که مدیریت مؤسسه مطالعات پیشرفته Krasnow در دانشگاه جرج میسون را بر عهده دارد، می‌گوید، حتی مغز بزرگسالان هم «خیلی پلاستیکی» است. سلول‌های عصبی به طور معمول اتصالات قدیمی را قطع کرده و اتصالات تازه‌ای می‌سازند. او می‌گوید: «مغز توانایی آن را دارد که خودش را در حین کار از نو برنامه‌ریزی کند و شیوه کارکردش را تغییر دهد.»

وقتی آنچه را که جامعه‌شناسی به نام دانیل یل «فناوری‌های ذهنی» ما خوانده (ابزارهایی خارجی که ظرفیت‌های ذهنی، نه فیزیکی، ما را توسعه می‌دهند) به کار می‌بریم، ناگزیر پای‌بند خصوصیات آن فناوری‌ها می‌شویم. ساعت مکانیکی که در قرن چهاردهم میلادی وارد کاربردهای عمومی شد، مثالی متقاعدکننده است.

لویس مامفورد، تاریخ‌دان و منتقد فرهنگی، در کتاب «تکنیک‌ها و تمدن» خود شرح داده که ساعت چگونه «زمان را از رخداد‌های انسانی جدا و کمک کرد باور به جهانی مستقل که از تسلسل‌های قابل سنجش ریاضی تشکیل شده شکل گیرد» و «چارچوب انتزاعی زمان تقسیم‌شده» به «نقطه مرجع فعالیت و تفکر» تبدیل شد.

تیک‌تاک منظم ساعت کمک کرد تا اندیشه علمی و انسان علمی به وجود آیند. اما در ضمن چیزی را هم از میان برداشت. چنان که جوزف وایزناوم، متخصص فقید علوم کامپیوتر در MIT در کتاب سال ۱۹۷۶ خود، «نیروی کامپیوتر و خرد انسان: از داوری تا محاسبه» عنوان کرده است، مفهوم جهانی که در پی استفاده فراگیر از ابزارهای سنجش زمان حاصل شد، «نسخه‌ای کمرمق از جهان قبلی است، زیرا متکی بر طرد کردن آن تجربه‌های مستقیمی است که بنیان و در حقیقت ترکیب واقعیت قدیمی را تشکیل می‌دادند.»

برای تصمیم‌گیری درباره این که چه وقت بخوریم، کار کنیم، بخوابیم و برخیزیم، پیروی کردن از حس‌هایمان را کنار گذاشتیم و شروع به فرمان‌برداری از ساعت کردیم.

بازتاب فرآیند تطابق با فناوری‌های ذهنی جدید را می‌توان در تغییر یافتن تشبیه‌هایی دید که برای شرح دادن خودمان به خودمان به کار می‌بریم. وقتی ساعت مکانیکی آمد، مردم مجسم کردند مغزهای آن‌ها «مثل ساعت» کار می‌کند. امروزه، در عصر نرم‌افزار، مغزهای خود را چنان مجسم می‌کنیم که «مثل کامپیوتر» کار می‌کنند. اما neuroscience به ما می‌گوید این تغییرات بسیار ژرف‌تر از تشبیه‌هایی است که به کار می‌بریم. به لطف شکل‌پذیری مغزمان، این تطابق در سطح زیست‌شناختی نیز رخ می‌دهد.

اینترنت به طور خاص نویددهنده تأثیراتی بسیار گسترده بر شناخت است. آلن تورینگ، ریاضی‌دان انگلیسی، در مقاله‌ای که در سال ۱۹۳۶ به چاپ رسید ثابت کرد که یک کامپیوتر دیجیتالی (ماشینی که در آن زمان فقط موجودیت نظری داشت) را می‌توان به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که کار هر ابزار پردازش اطلاعات دیگر را انجام دهد و این چیزی است که امروزه می‌بینیم.

اینترنت به عنوان سیستمی با توان محاسباتی بی‌کران، در حال گنجاندن اکثر فناوری‌های ذهنی دیگر ما در خود است. اینترنت در حال تبدیل شدن به نقشه، ساعت، ماشین حساب، تلفن، رادیو و تلویزیون ما است.

وقتی اینترنت رسانه‌ای را در خود جذب می‌کند، آن رسانه در قالب تصویر اینترنت بازآفرینی می‌گردد. اینترنت هایپرلینک‌ها، آگهی‌های چشم‌کزن و سایر بازچه‌های دیجیتالی را به محتوای آن رسانه تزریق می‌کند، و آن محتوا را با محتوای تمام رسانه‌های دیگری که قبلاً جذب کرده، احاطه

می‌کند. برای نمونه، یک پیام ایمیل جدید ممکن است ورود خود را هنگامی اعلام کند که در حال مرور آخرین عناوین خبری در سایت یک روزنامه هستیم. نتیجه آن پرباشان کردن حواس و تمرکز ما است.

تأثیر اینترنت در کناره‌های صفحه نمایشگر کامپیوتر هم پایان نمی‌یابد. همچنان که ذهن مردم با حالت دیوانه‌وار اینترنت هماهنگ می‌شود، رسانه‌های سنتی هم ناچارند با انتظارات تازه مخاطبان سازگاری یابند. متن‌های متحرک و آگهی‌های pop-up به برنامه‌های تلویزیونی اضافه می‌شوند و مجله‌ها و روزنامه‌ها، مقالات خود را کوتاه می‌کنند، خلاصه‌های حاشیه‌ای را در متن می‌گنجانند و صفحه‌های خود را با انبوهی از خبرهای کوتاه پر می‌کنند که مرور کردنشان آسان باشد.

هنگامی که در ماه مارس امسال، نیویورک تایمز تصمیم گرفت صفحه‌های دوم و سوم هر شماره خود را به خلاصه‌های مقالات اختصاص دهد، تام بادکین، سرپرست طراحی این نشریه در توضیح گفت که این «میان‌برها» «حس» سریعی از خبرهای روز را در اختیار خوانندگانی که عجله دارند، قرار می‌دهد و آنها را از شیوه «ناکارتر» ورق زدن صفحه‌ها و خواندن مقالات نجات می‌دهد. رسانه‌های قدیمی چاره‌چندانی جز بازی بر طبق قواعد رسانه‌های تازه ندارند.

در گذشته هرگز یک سیستم ارتباطی، این‌چنین نقش‌های متعدد در زندگی ما ایفا نکرده یا چنین تأثیر گسترده‌ای بر اندیشه‌های ما که اکنون اینترنت دارد نداشته است. با این حال، در میان تمام مطالبی که درباره اینترنت نوشته شده، توجه اندکی به این مسئله شده که اینترنت چگونه ما را از نو برنامه‌ریزی می‌کند. اصول اخلاقی ذهنی اینترنت مبهم مانده است.

حول و حوش همان زمانی که نیچه شروع به استفاده از ماشین تحریر خود کرد، مرد جوان مشتاقی به نام فردریک وینسلو تیلور، یک کرومتر را به کارخانه فولاد Midvale در فیلادلفیا برد و یک رشته آزمایش‌های تاریخی را آغاز کرد که با هدف بهبود کارایی ماشین‌کاران کارخانه انجام می‌گرفت. با موافقت صاحبان Midvale، وی گروهی کارگر استخدام کرد و آنها را بر ماشین‌های فلزکاری به کار گذاشت و هر حرکت آنها و نیز عملکرد ماشین‌ها را ثبت و زمان‌سنجی کرد.

تیلور با خرد کردن هر کار به رشته‌ای از گام‌های کوچک و گسسته و سپس آزمودن راه‌های گوناگون انجام دادن هر یک از آنها، مجموعه‌ای از دستورالعمل‌های دقیق (که امروز ممکن است آنها را «الگوریتم» بخوانیم) ایجاد کرد که تعیین می‌کرد هر کارگر چگونه باید کار کند. کارکنان Midvale از این برنامه سخت‌گیرانه تازه گله کردند و ادعا می‌کردند که آنها را به موجوداتی تقریباً هم‌پایه ماشین‌های خودکار تبدیل کرده، اما بهره‌وری کارخانه اوج گرفت.

بیش از صد سال پس از اختراع موتور بخار، انقلاب صنعتی عاقبت فلسفه و فیلسوف خود را پیدا کرد. هنرنمایی صنعتی سفت و سخت تیلور (که خود دوست داشت آن را «سیستم» خود بخواند)، از سوی تولیدکنندگان سراسر کشور و به تدریج در سراسر جهان به گرمی پذیرفته شد. مالکان کارخانه‌ها با هدف بیشترین سرعت، کارایی و بازده، مطالعات زمان و حرکت را برای سازمان دادن به کار خود و شکل‌دهی به کار کارگزارانشان به کار گرفتند.

هدف، آن گونه که تیلور در مقاله مشهور سال ۱۹۱۱ خود با عنوان «اصول مدیریت علمی» تعیین کرد، آن بود که برای هر کاری «بهترین روش» انجام دادنش تعیین و به کار گرفته شود و در نتیجه فرآیند «حاشینی تدریجی دانش به جای قواعد سرانگشتی در تمام هنرهای مکانیکی» به

اجرا درآید.

تیلور به پیروان خود اطمینان داد هنگامی که سیستم او در تمام مراحل کارهای دستی به کار گرفته شود، موجب رخ دادن یک بازسازی نه تنها در صنعت، که برای اجتماع خواهد شد و آرمان شهری با بهره‌وری کامل به وجود می‌آورد. او اعلام کرد: «در گذشته انسان مقدم بوده‌است. در آینده، سیستم باید در جای نخست باشد.»

سیستم تیلور هنوز تا حد زیادی با ما است؛ این سیستم به عنوان آیین اخلاقی تولید صنعتی باقی‌مانده است و اکنون، به لطف قدرت فزاینده مهندسان کامپیوتر و کدنویسان نرم‌افزار که اداره زندگی ذهنی ما را در دست گرفته‌اند، آیین تیلور آغاز به حکمرانی بر قلمرو ذهن هم کرده است. اینترنت ماشینی است که برای جمع‌آوری، فرستادن و کار کردن بهینه و خودکار با اطلاعات طراحی شده و سپاهیان برنامه‌نویس آن درصدد یافتن «بهترین روش» (الگوریتم بی‌نقص) هستند که هر نوع حرکت فکری را در جریان آنچه که با عنوان «فعالیت معرفتی» توصیف می‌کنیم، انجام دهد. قرارگاه اصلی گوگل، موسوم به گوگل‌پلکس در Mountain View کالیفرنیا، معبد والای اینترنت و آیین جاری در حصار دیوارهای آن تیلوریسم است. اریک اشمیت، مدیرعامل گوگل می‌گوید، «گوگل شرکتی است که بر گرد علم سنجش بنا نهاده شده است و در تلاش است تا همه کارهایی را که انجام می‌دهد، قاعده‌مند کند.»

به گفته نوشته هاروارد بیزنس‌ریویو، گوگل با ترسیم کار خود بر اساس چندین ترابایت داده‌های رفتاری که از طریق موتور جست‌وجوی خود و سایت‌های دیگر جمع‌آوری می‌کند، روزانه هزاران آزمایش انجام می‌دهد و نتایج را برای بهبود بخشیدن به الگوریتم‌هایی به کار می‌بندد که به نحوی فزاینده، چگونگی یافتن اطلاعات توسط مردم و استخراج معنی از آن اطلاعات را کنترل می‌کنند. آنچه که تیلور درباره کارهای دستی انجام داد، گوگل در حال انجام دادنش در زمینه کارهای ذهنی است.

این شرکت اعلام کرده که مأموریت آن «سازماندهی اطلاعات جهان و دسترسی‌پذیر و سودمند کردن آن‌ها در سراسر دنیا» است. این شرکت در پی یافتن موتور جست‌وجوی بی‌نقص است که آن را به صورت موجودی تعریف کرده که «دقیقاً می‌فهمد منظور شما چیست و دقیقاً آنچه را که می‌خواهید به شما بازمی‌گرداند.»

از دید گوگل، اطلاعات گونه‌ای کالا است، منبعی برای سوداگری که می‌توان آن را با کارایی صنعتی استخراج و پردازش کرد. هر قدر بتوانیم به قطعه‌های اطلاعاتی بیشتری دسترسی داشته باشیم و هر چه سریع‌تر بتوانیم مطلب عمده هر یک را استخراج کنیم، به عنوان اندیشمند، بارآورتر خواهیم شد.

اما این داستان به کجا می‌انجامد؟ سرگی برین و لری پیج، مردان جوان با استعدادی که هنگام کار تحقیقاتی دکترای خود در دانشگاه استنفورد، گوگل را بنا نهادند، خیلی وقت‌ها از آرزوی خود برای تبدیل کردن موتور جست‌وجوی خود به یک هوش مصنوعی صحبت می‌کنند، ماشینی مانند HAL که بتواند مستقیم به مغزهای ما متصل شود.

پیج چند سال پیش در یک سخنرانی گفت: «موتور جست‌وجوی نهایی چیزی به هوشمندی مردم یا هوشمندتر از آن‌ها است.» و ادامه داد: «برای ما، کار کردن روی جست‌وجو، راهی برای کار کردن روی هوش مصنوعی است.» برین در مصاحبه‌ای با نیوزویک در سال ۲۰۰۴ گفت: «مطمئناً اگر تمام اطلاعات جهان را به گونه‌ای در اختیار داشتید که مستقیم به مغزتان یا به مغزی هوشمندتر از مغز شما مرتبط شده باشد، بهتر بود که

خودتان کنار بکشید.» سال گذشته پیج به همایشی از دانش‌پیشگان گفت: «گوگل حقیقتاً در تلاش است هوش مصنوعی را بسازد و آن را در مقیاسی بزرگ به اجرا درآورد.»

این برای دو دوست‌دار ریاضیات که پول زیادی در دسترس دارند و لشکر کوچکی از متخصصان علوم کامپیوتر را به خدمت گرفته‌اند، یک بلندپروازی طبیعی و حتی ستودنی است. انگیزه پیش‌برنده گوگل به عنوان یک تجارت اساساً دانش‌محور، آن است که فناوری را به گفته اریک اشمیت برای حل کردن مسائلی که قبلاً هرگز حل نشده‌اند مورد استفاده قرار دهد و هوش‌مصنوعی دشوارترین مسئله در این میان است. پس چرا برین و پیج نخواهند کسانی باشند که آن را بشکافند؟

با این حال، فرض ساده آن‌ها مبنی بر این‌که اگر مغزهای ما با یک هوش مصنوعی تکمیل یا حتی جایگزین شدند، «بهتر است کنار بکشیم» آزاردهنده است. این پندار تلقین‌کننده باوری است که هوشمندی را حاصل یک روند مکانیکی می‌داند، حاصل دنباله‌ای از گام‌های گسسته که می‌توانند مجزا شده، اندازه‌گیری و بهینه شوند.

در دنیای گوگل، دنیایی که وقتی آنلاین می‌شویم وارد آن می‌شویم، جای کمی برای عدم وضوحی که در تفکر عمیق هست، وجود دارد. ابهام، سرآغازی بر بصیرت نیست، بلکه اشکالی است که باید تصحیح شود. مغز انسان تنها یک کامپیوتر منسوخ است، نیازمند پردازنده‌ای سریع‌تر و هارددیسکی بزرگ‌تر.

این گمان که ذهن‌های ما باید مانند ماشین‌های سریع پردازش داده کار کنند، تنها در ساز و کار اینترنت تعبیه نشده، بلکه مدل تجاری حاکم بر اینترنت نیز است. هرچه تندتر در اینترنت گشت بزنیم، هر قدر بر لینک‌های بیشتری کلیک کنیم و صفحه‌های بیشتری را ببینیم، گوگل و شرکت‌های دیگر فرصت بیشتری برای گردآوری اطلاعات درباره ما و خوراندن آگهی به ما به دست می‌آورند.

بیشتر مالکان اینترنت تجاری، منافع مالی در گرو جمع‌آوری خرده داده‌هایی دارند که هنگام پریدن از لینکی به لینک دیگر، پشت‌سر باقی می‌گذاریم؛ هر قدر خرده‌های بیشتر، بهتر. آخرین چیزی که این شرکت‌ها می‌خواهند، پرورش مطالعه آرام یا اندیشیدن آهسته و متمرکز است. سود اقتصادی آن‌ها در راندن ما به سوی پرسه حواس است.

شاید من تنها یک آدم بدبین هستم. درست همان مقدار که تمایل به ستودن پیشرفت‌های فناورانه وجود دارد، تمایل معکوسی هم به چشم داشتن بدترین چیزها از هر ابزار یا ماشین جدید وجود دارد. در کتاب گفت‌وگوهای (Phaedrus) افلاطون، سقراط بر گسترش نوشتار افسوس می‌خورد.

وی بیم آن داشت که با روی آوردن مردم به عبارات مکتوب به عنوان جایگزینی برای معرفتی که قبلاً در محمل سر خود منتقل می‌کردند، آن‌ها به قول یکی از شخصیت‌های گفت‌وگو «از به کار انداختن حافظه خود دست بردارند و فراموش‌کار شوند.» و چون آن‌ها می‌توانستند «مقداری اطلاعات را بدون آموزش شایسته دریافت کنند.» پس «بسیار مطلع انگاشته می‌شدند.»

در حالی که در بیشتر موارد به کلی نادان بودند، آن‌ها به جای فرزاندگی حقیقی با خودبینی فرزاندگی انباشته می‌شدند. سقراط در اشتباه نبود. فناوری جدید معمولاً اثری را که او از آن می‌هراسید، به همراه داشت. اما دید او محدود بود. وی نمی‌توانست راه‌های پرشماری را پیش‌بینی کند که از طریق آن‌ها خواندن و نوشتن در خدمت گسترده اطلاعات، تراواندن اندیشه‌های تازه و بسط دادن دانش (اگر نه فرزاندگی) بشر قرار می‌گرفت.

ظهور صنعت چاپ گوتنبرگ در قرن پانزدهم میلادی، دور دیگری از دندان قروچه‌ها را ایجاد کرد. انسان‌گرای ایتالیایی، Hieronimo Squarciafico، نگران آن بود که دسترسی‌پذیری آسان کتاب‌ها به تبلی ذهنی منجر شود؛ مردم را «کمتر کتاب‌خوان» و ذهن‌های آنان را ضعیف کند. برخی دیگر اظهار می‌داشتند که کتاب‌ها و برگه‌های بزرگ چاپی ارزان، باعث تحلیل رفتن اقتدار سنتی و معنوی شده، کار دانشوران و کاتبان را کم‌ارزش خواهد کرد و باعث رواج یافتن فتنه و فسق می‌شود. چنان که Clay Shirky، استاد دانشگاه نیویورک متذکر می‌شود، «بیشتر استدلال‌هایی که بر ضد صنعت چاپ ارائه شد، درست و حتی آینده‌نگرانه بودند.» اما باز هم افراد بدبین از تصور هزاران موهبتی که نوشتار چاپی در اختیار می‌گذارد، ناتوان بودند.

پس، آری! شما باید به تردید من تردید داشته باشید. شاید ثابت شود آنان که نکوهش‌گران اینترنت را به عنوان لودیت‌یست (پیروان Ned Ludd، یک کارگر انگلیسی در قرن هجدهم میلادی که ماشین‌ها را منهدم می‌کرد و با به کارگیری شیوه‌ها و دستگاه‌های جدید مخالف بود) یا نوستالوژیست تخطئه می‌کنند، راست می‌گویند و از درون ذهن‌های پیش‌فعال ما که داده می‌سوزانند، دورانی طلایی پدیدار شود که سرشار از اکتشافات خردمندانانه و دانایی جهانی باشد.

در آن صورت باز هم اینترنت الفبا نخواهد بود. اگرچه ممکن است جای صنعت چاپ را بگیرد، چیزی یک‌سره متفاوت به وجود خواهد آورد. آن نوع مطالعه عمیقی که یک سلسله صفحه‌های چاپ‌شده به ارمغان می‌آورد، نه فقط از جهت آگاهی‌ای که از کلمه‌های نویسنده به دست می‌آوریم، بلکه به خاطر نوساناتی فکری که آن واژگان در ذهن ما به وجود می‌آورند نیز ارزشمند است.

در حیطه‌های خاموشی که با مطالعه ممتد و بدون پریشانی یک کتاب یا با هر نوع تعمق دیگر به دست می‌آوریم، ما انجمن‌های خود را می‌سازیم، استنباط‌ها و قیاس‌های خود را بنا می‌نهیم و اندیشه‌های خودمان را می‌پرورانیم. مطالعه عمیق، چنان که ماریان ولف بیان می‌کند، از تفکر ژرف غیر قابل تشخیص است.

اگر آن حیطه‌های آرام را از دست بدهیم یا آن‌ها را با محتوا پر کنیم، چیزی را قربانی خواهیم کرد که نه تنها برای خودمان، بلکه برای فرهنگ ما نیز مهم است. نمایشنامه‌نویسی به نام ریچارد فورمن اخیراً در مقاله‌ای به شیوایی آنچه را که در خطر است توصیف کرده:

«من به سنتی از فرهنگ غرب تعلق دارم، سنتی که در آن آرمان (آرمان من)، شخصیتی با تحصیلات عالی و بیان فصیح بود که ساختاری پیچیده، انبوه و «همانند بنای کلیسای جامع» را داشته باشد؛ مرد یا زنی که در درون خویش نسخه‌ای خودساخته و یکتا از تمام میراث غرب را داشته باشد. [اما اکنون] می‌بینم در درون تمام ما (از جمله خودم) آن تراکم پیچیده درونی با یک خویشتن جدید جایگزین می‌شود، خویشتنی که زیر فشار اضافه‌بار اطلاعات و فناوری چیزهای "بی‌درنگ در دسترس"، تحول می‌یابد.»

فورمن نتیجه می‌گیرد هم‌چنان که ما از «گنجینه درونی میراث فرهنگی غنی» خود تهی می‌شویم، در خطر تبدیل شدن به «مردمان نان‌شیرینی هستیم؛ وقتی تنها با لمس کردن یک دکمه به آن شبکه بیکران اطلاعات وصل می‌شویم، گسترشی پهناور و کم عمق داریم.» من شیفته آن صحنه در فیلم «۲۰۰۱» هستم. چیزی که آن صحنه را آن قدر گزنده و خارق‌العاده می‌کند، واکنش احساساتی کامپیوتر به باز کردن قطعات مغزش است: یأس او، وقتی که مداری پس از دیگری خاموش می‌شود؛ دادخواهی کودکانه او از فضاورد؛ - «می‌توانم حسش کنم. می‌توانم حسش کنم. من می‌ترسم.» - و بازگشت نهایی او به چیزی که تنها می‌توان یک حالت معصومیت خواندش.

جوشش احساسات HAL در تضاد با حالت بی‌احساسی است که مشخصه شخصیت‌های انسانی این فیلم است، کسانی که تقریباً با کارایی روباتیک در پی حرفه خود هستند. حس می‌کنیم اندیشه‌ها و کارهای آنها براساس یک نمایش‌نامه است، چنان که گویی گام‌های یک الگوریتم را دنبال می‌کنند. در جهان فیلم ۲۰۰۱، انسان‌ها آن قدر شبیه ماشین شده‌اند که انسانی‌ترین شخصیت فیلم، یک ماشین از آب درمی‌آید. این گوهر اصلی پیش‌گویی تیره کوبریک است: همچنان که به کامپیوترها به عنوان واسطه‌های ادراک خود از جهان تکیه می‌کنیم، هوشمندی خود ما است که به هوش مصنوعی تنزل می‌یابد.

<http://vista.ir/?view=article&id=349991>

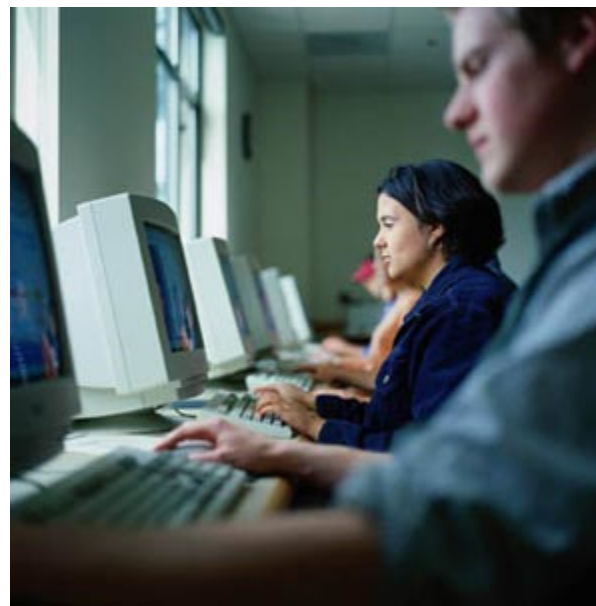
اینترنت دنیای کتاب را متحول ساخته است

اینترنت موجب نابودی تلویزیون نشد، تصاویر ویدئویی نیز رادیو را نابود نساختند و هیچ یک از آنها نیز قصد ندارند، کتاب‌ها را از بین ببرند. هر فناوری ارتباطی جدید، مورد خشم افرادی قرار می‌گیرد که در هراسند رسانه محبوب آنها از بین برود. اما آیا طرفداران کتاب باید حقیقتاً از این موضوع وحشت داشته باشند؟

آیا افرادی که به جمع‌آوری کلکسیون‌های بزرگی از کتاب‌ها علاقه دارند، باید از نابودی کتاب‌های چاپی در هراس باشند؟ نه، حقیقتاً این طور نیست. درست همان طور که پس از ایجاد صنعت چاپ توسط یوهان گوتنبرگ (Yohann Gutenberg)، دنیای ادبیات وارد عرصه جدیدی شد.

• فروش online کتاب

بهترین روش برای علاقمندان به کتاب که از اینترنت استفاده می‌کنند، آن است که به جای گشت زدن در کتابفروشی‌ها، در کتابفروشی‌های online

به جست‌وجوی کتاب دلخواه خود بپردازند. این کار موجب صرفه‌جویی در وقت افراد شده و آنها می‌توانند به راحتی عنوان و موضوع مورد نظر خود را در حالی که در منزل هستند، جست‌وجو کنند. به علاوه، اغلب کتاب‌فروشی‌های online، خلاصه‌ای از هر کتاب را نیز در کنار آن نوشته‌اند و برخی حتی نقدهای کتاب مربوطه را نیز در وبسایت خود قرار داده‌اند.

بزرگ‌ترین کتاب‌فروشی‌های online وبسایت‌های Amazon.com (www.amazon.com) و Barnesandnoble (www.barnesandnoble.com) هستند. بازدیدکنندگان این دو وبسایت، به موتور جست‌وجویی دسترسی خواهند داشت که میلیون‌ها کتاب را بر اساس نام نویسنده، عنوان، موضوع، شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (ISBN) و یا قالب آن، جست‌وجو می‌کنند. البته برای خرید از این وبسایت‌ها نیاز به کارت اعتباری دارید. (در ایران نیز وبسایت‌های بسیاری ایجاد شده‌اند که به فروش online کتاب می‌پردازند.)

اما اگر به دنبال کتاب‌های جدید نمی‌گردید، سری به وبسایت Advanced Book Exchange (www.abebooks.com) بزنید. این شرکت، پایگاه داده‌ای گسترده از کتاب‌های کمیاب و قدیمی دارد. این وبسایت حاوی شرح کامل کتاب‌ها است.

• آثار نویسندگان قدیمی

پیش از آنکه نسخه‌ای از آثار کلاسیک نویسندگان قدیمی را خریداری کنید، ابتدا اطمینان حاصل کنید که آن کتاب در اینترنت قرار دارد یا خیر. هنگامی که حق کپی رایت کتاب‌ها منقضی شود (۷۰ سال پس از مرگ نویسنده آن) هر فردی می‌تواند متن آن را به صورت رایگان در اینترنت قرار دهد و شما می‌توانید آن اثر را به صورت کامل از اینترنت دریافت کنید.

فرضاً می‌توانید آثاری از قبیل «غرور و تعصب» جین آستن، اشعار ادگار آلن پو و آثار دیگر را دریافت کرده و در کامپیوتر خود مطالعه کنید. اما تنها عیب این موضوع آن است که خواندن کتاب در کامپیوتر کار راحتی نیست و چاپ کتاب توسط چاپگر، بسیار گران‌تر از خرید یک نسخه از کتاب موردنظر است.

می‌توانید آثار نویسندگان بزرگ را در وبسایت Project Gutenberg واقع در آدرس www.gutenberg.net و یا On-Line Books Page دانشگاه کارنگی ملون واقع در آدرس www.cs.cmu.edu/books.html بیابید.

حجم زیاد کتاب‌ها و نمایشنامه‌های موجود در این وبسایت‌ها ممکن است شما را شگفت‌زده سازند.

• داستان‌نویسی

خودتان نیز می‌توانید داستان و یا رمانی بنویسید و آن را در اینترنت قرار دهید. می‌توانید با مراجعه به وبسایت‌هایی از قبیل <http://www.coder.com/creations/tale> به داستان‌نویسی بپردازید.

• کتاب‌های الکترونیکی

هنگامی که از نشستن در پشت کامپیوتر خسته شدید، می‌توانید به مطالعه کتاب‌های الکترونیکی با استفاده از دستگاه‌های مخصوص خواندن این کتاب‌ها بپردازید.

این دستگاه‌ها بسیار سبک بوده و به راحتی قابل استفاده هستند و عمر باتری آنها معمولاً ۱۷ تا ۲۳ ساعت است. حافظه این دستگاه‌ها نیز معمولاً بالا بوده و می‌توانند حجم اطلاعات زیادی را در خود ذخیره کنند.

مزایای کتاب‌های الکترونیکی بر همگان واضح و آشکار است. از جمله این مزایا آن است که ناشران هزینه کمتری می‌پردازند؛ در نتیجه می‌توانند کتاب‌های بیشتری تولید کنند و این امر موجب می‌شود کتاب‌های بیشتری عرضه شود. کاربران نیز از قابلیت جست‌وجو، های لایت کردن متن و حتی ایجاد پاورقی بسیار خرسند خواهند شد.

البته، پر واضح است که کتاب‌های الکترونیکی جای کتاب‌های چاپی را نخواهند گرفت بلکه به عنوان مکملی برای آنها به کار خواهند رفت.

منبع : سایر منابع

<http://vista.ir/?view=article&id=264364>

اینترنت مسیر اصلی تحقیقات علمی

طبق تحقیق و بررسی شرکت های Pew Internet.American Life Project و موزه Exploratorium برای تحقیقات و دسترسی به اطلاعات علمی در بیشتر کشورها اینترنت بعد از تلویزیون بیشترین آمار استفاده را دارد. حدود ۸۷ درصد از افرادی که در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته اند، اعلام کردند که برای تحقیقات علمی خود و همچنین دسترسی به اطلاعات علمی و پژوهشی از اینترنت استفاده می کنند. جالب توجه این که در مورد جوانان استفاده از اینترنت برای تحقیقات علمی بیشتر از تلویزیون است و اولین منبع علمی آن ها برای انجام پژوهش های علمی و دانشگاهی محسوب می شود. برای جوانان استفاده از اینترنت به عنوان منبع دسترسی به علوم حدود ۳۲ تا ۴۴ درصد بیشتر از تلویزیون است.

جان بی هوریگان رییس و مولف اصلی این تحقیق و آمار از شرکت Pew Internet می گوید: خیلی ها اینترنت را به عنوان يك دایره المعارف غول پیکر در همه زمینه ها و موضوعات می دانند و مشخصا برای اطلاعات و تحقیقات علمی نیز همین بینش وجود دارد.

این تحقیق هم نحوه استفاده مردم از اینترنت را مورد مطالعه قرار می دهد و هم تاثیر اینترنت را بر ساختار علم و تحقیقات علمی مورد بررسی قرار می دهد. شرکت Pew که بیشتر به دلیل مطالعات و تحقیقاتی که در مورد نحوه استفاده مردم از اینترنت برای رفع نیازهای مختلف ارائه کرده است هم اینک بسیار معروف و شناخته شده است با همکاری موزه Exploratorium، یکی از اولین موزه هایی است که در سال ۱۹۹۳ وب سایت ویژه خود را ارائه نموده است، در این تحقیق سعی کرده اند که نحوه استفاده مردم از اینترنت برای دسترسی آن لاین به مطالب و اطلاعات علمی را نشان دهند.

بیشتر افرادی که مورد مطالعه قرار گرفته اند ابراز داشته اند که از اینترنت بیشتر در تحقیقات علمی خود استفاده می کنند که نیاز به اطلاعات بیشتری در زمینه موضوع مورد نظر داشته باشند. دو سوم از افراد مورد تحقیق در زمینه موضوعات خاص علمی ابتدا به سراغ اینترنت می رفتند و حدود ۵۹ درصد نیز برای آگاهی از وضعیت و اطلاعات آب و هوا ابتدا به اینترنت مراجعه می کنند.

جالب است بدانید که بیشتر این افراد برای دسترسی به مطلب مورد نظر در ابتدا از موتورهای جست و جوی اینترنتی استفاده می کنند. سهولت دسترسی اصلی ترین دلیل افراد به استفاده از اینترنت به عنوان اولین منبع برای تحقیقات و مطالب علمی است.

۷۱ درصد از افراد مورد مطالعه دلیل اصلی خود برای استفاده از اینترنت را سهولت دسترسی پذیري آن به محتویات مختلف علمی بیان کرده اند. از دیگر دلایل استفاده از اینترنت، لینک های موجود در وب سایت هاست که سبب می شود افراد در هنگام استفاده های دیگر از اینترنت به اطلاعات و خبرهای علمی دسترسی پیدا کنند.

حدود دو سوم (۶۵%) این افراد اعلام کرده اند که در هنگام استفاده های دیگر از اینترنت به اطلاعات و خبرهای علمی دسترسی پیدا کرده اند. استفاده مردم از اینترنت به عنوان منبعی برای اطلاعات علمی مانع مراجعه و بازدید آن ها از موزه های موجود نشده است.

۵۹ درصد کسانی که از طریق اینترنت به منابع علمی مانند علوم موزه ها، باغ وحش، آکواریوم، موزه تاریخ طبیعی، موزه علمی فناوری و یا تلسکوپ ها دسترسی داشته اند به خود این امکان نیز مراجعه کرده اند. بیشتر افراد در اینترنت به اخبار علمی مراجعه می کنند در حالی حدود ۴۹ درصد از افراد مورد تحقیق از وب سایت های تخصصی علمی مانند وب سایت Smithsonian یا NationalGeographic.com مراجعه می کند.

همچنین يك رابطه دو طرفه بین دسترسی به منابع علمی از طریق اینترنت و مکان های علمی وجود دارد یعنی کسانی که به موزه ها و یا سایر مکان های علمی مراجعه می کنند در اینترنت به دنبال اطلاعات جامع تری از آن علوم می گردند و بر عکس کسانی که از اینترنت اطلاعات علمی خاصی را بررسی می کنند به مکان های مورد نظر برای آشنایی بیشتر مراجعه می کنند. ۷۸ درصد کسانی که از اینترنت به عنوان منبع دسترسی به اطلاعات و اخبار علمی استفاده می کردند اعلام کردند که بیشتر و در اکثر مواقع اکتشافات علمی جدید را از طریق اینترنت پیگیری می کنند یعنی حدود ۵۸ درصد کل افراد مورد مطالعه در اینترنت بیشتر به اکتشافات جدید علمی مراجعه می کنند.

این تحقیق همچنین میزان استفاده از منابع علمی گوناگون توسط افراد را مورد بررسی قرار داده است و نظرات مردم را در مورد موضوع علمی که از طریق اینترنت مورد بررسی قرار می دهند بررسی نموده است و در نهایت حدود ۴۸ درصد کل افراد مورد تحقیق و همچنین ۳۳ درصد از کسانی که اینترنت را به عنوان منبع تحقیقات علمی خود استفاده می کنند در مورد اهمیت علم معتقدند که داشتن يك جامعه پویا و قدرت مند نتیجه برتری علمی و اکتشافات جدید علمی است. همچنین حدود ۴۳ درصد افراد مورد مطالعه و ۲۷ درصد افراد آنلاین معتقدند که پژوهش های علمی

اصلی ترین و حیاتی ترین نقش را در بهبود زندگی انسان ها بازی می کند.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=257018>

اینترنت مغزی

هر روز در حدود صد مطلب را از سایت‌های خبری و وبلاگ‌های مختلف از طریق Feed دریافت می‌کنم. گذشته از این‌که می‌دانم به خواندن دقیق تک‌تک آن‌ها نمی‌رسم، حتی مرور کردن آن‌ها نیز وقت قابل توجهی می‌طلبد و برایم تبدیل به یک گرفتاری روزمره شده است. چرا از مرور کردن لاف‌ل بختی از این محتوا صرف‌نظر نکنم؟

پاسخ برای من نیز همچون بسیاری دیگر از کاربران چندان واضح نیست. ترس از دست دادن مطالب جالب و آموزنده (بله، ترس) یکی از این دلایل است، اما تنها دلیل نیست. طبعاً مطالعه آنلاین با این حجم و سرعت، بر عادات‌های انسان تأثیر می‌گذارد. معمولاً درباره آثار بازی کردن طولانی‌مدت با کامپیوتر یا تبعات فرهنگی و اجتماعی سرگرمی‌های کامپیوتری زیاد می‌خوانیم و می‌شنویم، اما آیا اندیشیده‌ایم که کارهایی مثل «مطالعه» آنلاین یا «تحقیق» آنلاین چه اثری بر ما می‌گذارند؟

این نوع فعالیت‌ها، برخلاف سرگرمی‌های کامپیوتری متداول، در فرهنگ عمومی بار ارزشی مثبت دارند و ممکن است آن‌ها را کاملاً مفید و بی‌ضرر بدانیم. اما «پاک‌ترین» کاربران اینترنت و کامپیوتر هم از نظر ذهنی در خطرند. مانند همیشه، شیطان در

جزئیات لانه کرده‌است و این بار «سیطره کمیت»، کیفیت مطالعه و تفکر ما را تهدید می‌کند.

وقتی روی پایان‌نامه‌ام کار می‌کردم، همراه با دوستانم ساعت‌ها پشت کامپیوتر می‌نشستیم و هر بار ده‌ها مقاله دانلود می‌کردیم. می‌دانید هر

کدام از ما چند تا از آن مقاله‌ها را خواندیم؟ شاید بهترین ما حداکثر در تمام دوران کار روی پایان‌نامه‌اش کمتر از سی مقاله خوانده باشد. این اشتیاق شدید برای به دست آوردن منابع، با ظرفیت رو به افول ما برای جذب محتوا، چه در قالب خواندن یا حتی دیدن یا شنیدن تناسبی ندارد. از سوی دیگر نمی‌توان موهبت‌هایی را که فناوری جدید به ما عرضه می‌کند کنار بگذاریم، به این دلیل که ظرفیت جذب کردن تمام آن‌ها را نداریم.

خواندن این مقاله را یک فیزیک‌پیشه که در مؤسسه فیزیک نظری Perimeter سرگرم پژوهش است، در وبلاگش توصیه کرده بود. او می‌نویسد: «اگر می‌خواهید تنها یک مقاله بخوانید، این مقاله را بخوانید.» «دیو! صبر کن. ممکن است صبر کنی؟ صبر کن دیو. می‌شود صبر کنی دیو؟» با این کلمات ابرکامپیوتر HAL در صحنه‌ای معروف و بسیار کنایه‌آمیز در اواخر فیلم «۲۰۰۱: یک اودیسه فضایی» استنلی کوبریک، به فضاورد سنگ‌دل، دیو بومن التماس می‌کند. بومن که توسط این ماشین معیوب تقریباً تا مرز مرگ در اعماق فضا رفته است، با آرامش و خونسردی مدارهای حافظه کنترل‌کننده آن را قطع می‌کند.

مغز هال با درماندگی می‌گوید: «دیو، دارم حافظه‌ام را از دست می‌دهم.» و ادامه می‌دهد: «می‌توانم حسش کنم. می‌توانم حسش کنم.» من هم می‌توانم حسش کنم. در چند سال اخیر به طور ناخوشایندی حس می‌کرده‌ام که کسی یا چیزی در حال بازسازی مغز من، طراحی دوباره مدارهای عصبی و تغییر برنامه حافظه‌ام است. حافظه من (تا جایی که می‌دانم) از بین نرفته، اما در حال تغییر است. دیگر به شیوه سابق نمی‌اندیشم. این مسئله را هنگام مطالعه، قوی‌تر از هر زمان دیگر حس می‌کنم. قبلاً به آسانی می‌توانستم در یک کتاب یا مقاله‌ای طولانی غوطه‌ور شوم. ذهنم درگیر جریان روایی متن یا تغییر جهت‌های استدلال می‌شد و ساعت‌ها در امتداد رشته‌های طولانی نثر پرسه می‌زدم. اکنون دیگر به ندرت چنین چیزی رخ می‌دهد. معمولاً بعد از دو یا سه صفحه تمرکز از بین می‌رود، آشفته می‌شوم، رشته موضوع را از دست می‌دهم و به دنبال کار دیگری می‌گردم تا انجام دهم. حس می‌کنم گویی همواره مغز خودسرم را به زور به متن برمی‌گردانم.

مطالعه ژرفی که قبلاً به طور طبیعی حاصل می‌شد، اکنون تبدیل به یک ستیز شده است. فکر می‌کنم بدانم که ماجرا چیست. اکنون بیش از یک دهه است که زمان زیادی را به صورت آنلاین سپری می‌کنم، در پایگاه داده‌های بزرگ اینترنت جست‌وجو می‌کنم، چرخ می‌زنم و گاهی هم چیزی بر آن می‌افزایم. برای من به عنوان یک نویسنده، وب موهبتی خداداد بوده است. پژوهشی را که زمانی مستلزم صرف کردن چندین روز در قفسه‌ها یا اتاق‌های نشریه‌های کتابخانه‌ها بود، اکنون در چند دقیقه می‌توان به انجام رسانید. با شمار اندکی جست‌وجو به وسیله گوگل و چند کلیک سریع بر هابپرلینک‌ها، حقیقت افشا شده یا نقل قول مختصر و مفیدی را که در پی‌اش بوده‌ام به دست می‌آورم. حتی هنگامی که مشغول کار نیستم، تنها به همان میزان زمان کار احتمال دارد که در حال کاویدن بی‌شبه‌های اطلاعات وب نباشم؛ کارهایی مانند خواندن و نوشتن ایمیل، مرور کردن عنوان‌های خبری و پست‌های وبلاگ‌ها، تماشای فایل‌های ویدیویی و گوش دادن به پادکست‌ها یا فقط رفتن از لینکی به لینک دیگر. (برخلاف پاورقی‌ها که گاهی این نوع مطالب به آن‌ها پیوند دارند، هابپرلینک‌ها فقط به کارهای مرتبط اشاره نمی‌کنند، بلکه شما را به سوی آن‌ها می‌رانند.) برای من نیز همانند دیگران اینترنت در حال تبدیل شدن به رسانه‌ای جهانی است؛ مجرای بیشتر اطلاعاتی که از طریق چشمان و گوش‌های من به سوی ذهنم جاری می‌شود.

مزایای دسترسی بی‌درنگ به چنین مخزن عظیمی از اطلاعات بسیارند و تاکنون به تفصیل درباره آن‌ها شرح داده شده و در جای خود نیز مورد

تحسین قرار گرفته‌اند. کلایو تامپسون از ماهنامه وایرد می‌نویسد: «توانایی حافظه سیلیکونی در به یاد آوری بدون نقص می‌تواند موهبت بزرگی برای تفکر باشد.» اما این موهبت بهایی دارد. همان گونه که مارشال مک‌لوهان، نظریه‌پرداز رسانه، در دهه ۱۹۶۰ خاطر نشان ساخت رسانه‌ها فقط مجراهای منفعل اطلاعات نیستند. آن‌ها خوراک اندیشه را فراهم می‌آورند، اما در ضمن فرآیند اندیشیدن را نیز شکل می‌دهند و ظاهراً کاری که اینترنت انجام می‌دهد، پراکندن توانایی من در تمرکز و تفکر ژرف است. اکنون ذهن من انتظار دارد اطلاعات را به همان شکلی دریافت کند که اینترنت توزیع می‌کند: در قالب جریان سریعی از الفاظ. پیش از این، غواصی بودم در دریای واژگان. اکنون همچون شخصی که سوار بر یک جت اسکی است، بر سطح آن دریا با شتاب در حرکتیم. من تنها کسی نیستم که این وضع را دارد.

وقتی با دوستان و آشنايان خود (که اکثراً در کار ادبیات هستند) از آشفتگی‌هایم در هنگام مطالعه می‌گویم، بسیاری از آنها می‌گویند تجربه‌های مشابهی دارند. هرچه بیشتر از وب استفاده می‌کنند، برای حفظ تمرکز بر نوشته‌های طولانی بیشتر مجبورند تقلا کنند. برخی از بلاگرهایی که نوشته‌هایشان را دنبال می‌کنم نیز اخیراً به این پدیده اشاره می‌کنند. Scott Karp که نویسنده وبلاگی در زمینه رسانه‌های آنلاین است، به تازگی اقرار می‌کند که خواندن کتاب را به کلی کنار گذاشته‌است. وی می‌نویسد: «در کالج دانشجوی درخشانی بودم و قبلاً یک کتابخوان سیریناپذیر بودم.» او ادامه می‌دهد: «چه اتفاقی افتاد؟» در پاسخ، او بر این پندار است که: «شاید دلیل این که تمام مطالعه من روی وب است، آن نباشد که شیوه خواندنم تغییر کرده (یعنی این که فقط در پی آسودگی هستم) بلکه شاید دلیلش آن باشد که شیوه اندیشیدنم عوض شده‌است.»

Bruce Friedman نیز که به طور منظم در وبلاگش درباره استفاده از کامپیوترها در پزشکی می‌نویسد، توضیح می‌دهد که اینترنت چگونه عادات ذهنی او را دگرگون کرده‌است. وی در اوایل امسال نوشت: «اکنون تقریباً به کلی توانایی خواندن یک مقاله بلند و غرق شدن در آن را از دست داده‌ام، چه روی وب و چه به شکل چاپی.» فریدمن که یک پاتولوژیست است و مدتی طولانی عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی دانشگاه میشیگان بوده‌است، در گفت‌وگویی تلفنی با من نوشته خود را به دقت شرح داد. وی گفت فکر کردنش یک حالت «استاکاتو» (نام یک تکنیک نواختن مقطع در موسیقی) پیدا کرده‌است و با این تعبیر به شیوه‌ای اشاره داشت که قطعه‌های کوتاه متن را از چندین منبع آنلاین به سرعت می‌پیماید. وی تصدیق کرد: «دیگر نمی‌توانم جنگ و صلح را بخوانم. توانایی‌اش را از دست داده‌ام. حتی یک پست وبلاگ که بیش از سه یا چهار پاراگراف باشد، برایم خیلی زیاد است که بخواهم به طور دقیق درکش کنم. به طور سطحی می‌خوانم.» این حکایت‌ها به تنهایی چیز زیادی را ثابت نمی‌کنند و ما هنوز در انتظار آزمایش‌های عصب‌شناختی و روان‌شناختی بلندمدتی هستیم که تصویر دقیقی از چگونگی تأثیر اینترنت بر شناخت به دست دهند. اما مطالعه‌ای روی عادت‌های کاوش‌های آنلاین که به وسیله پژوهشگران University College لندن صورت گرفته و به تازگی انتشار یافته‌است، اشاره بر آن دارد که ممکن است ما در میانه تحولی بنیادین در شیوه خواندن و اندیشیدنمان باشیم. در قسمتی از این برنامه پژوهشی پنج‌ساله، محققان به بررسی logهای کامپیوتری‌ای پرداختند که نشان‌گر رفتار بازدیدکنندگان از دو سایت پژوهشی مشهور بود: یکی سایتی که توسط کتابخانه بریتانیا اداره می‌شود و یکی هم توسط ائتلافی آموزشی در انگلیس که فراهم‌آورنده دسترسی به مقاله‌های نشریه‌ها، کتاب‌های الکترونیکی و سایر منابع اطلاعات نوشتاری است. آن‌ها دریافتند که استفاده‌کنندگان از این سایت «نوعی رفتار سرسری خواندن» از خود بروز دادند: از یک منبع به دیگری جست می‌زدند و به ندرت به منبعی که قبلاً دیده‌بودند بازمی‌گشتند؛ معمولاً پیش از «حستن» به یک سایت دیگر، بیش از یک یا دو صفحه از یک مقاله یا کتاب را نمی‌خوانند. گاهی مقاله‌ای طولانی را ذخیره می‌کردند، اما مدرکی نداریم که

نشان دهد زمانی برمی‌گشتند و واقعاً آن را می‌خواندند.

نویسندگان گزارش این تحقیق اظهار می‌کنند: «واضح است که مطالعه آنلاین کاربران به شکل سنتی صورت نمی‌پذیرد؛ در حقیقت همچنان که کاربران با هدف پیروزی سریع به طور افقی در میان عنوان‌ها، صفحه‌های محتوا و چکیده‌ها «power browse» می‌کنند، نشانه‌هایی حاکی از آن که شکل‌های جدیدی از «خواندن» پدیدار می‌شوند، وجود دارد. تقریباً چنین می‌نماید که آنها برای دوری جستن از مطالعه به شیوه سنتی، سراغ محتوای آنلاین می‌روند.» به لطف حضور فراگیر متن در اینترنت و حتی محبوبیت پیام‌های متنی روی تلفن‌های همراه، امروزه ما احتمالاً بیش از دهه ۱۹۷۰ یا ۱۹۸۰ که تلویزیون رسانه برگزیده‌مان بود، می‌خوانیم. اما این نوع متفاوتی از خواندن است و نوع متفاوتی از اندیشیدن نیز در پس آن است و شاید حتی درکی متفاوت از خویشتن.

ماریان ولف، روانشناس رشد در دانشگاه Tufts و مؤلف کتاب «Proust and the Squid: The Story and Science of the Reading Brain»، می‌گوید: «ما آنچه که می‌خوانیم نیستیم، ما آن گونه که می‌خوانیم، هستیم.» ولف بیم آن دارد که شیوه خواندنی که با اینترنت رواج می‌یابد، شیوه‌ای که «کارایی» و «فوریت» را بر هر چیز دیگر برتری می‌دهد، در حال تضعیف توانایی ما در آن نوع مطالعه عمیقی باشد که با فراگیر شدن آثار توسط یک فناوری قدیمی‌تر، یعنی صنعت چاپ، ایجاد شد. وی می‌گوید ما در هنگام مطالعه آنلاین تمایل داریم «تنها به رمزگشایان اطلاعات» تبدیل شویم. قابلیت ما در تفسیر متن و ایجاد ارتباط‌های ذهنی غنی که هنگام مطالعه عمیق و بدون پرسه حواس ایجاد می‌شود، تا حد زیادی بی‌کار می‌ماند. ولف در توضیح این موضوع می‌گوید، خواندن، یک توانایی ذاتی انسان‌ها نیست. بر خلاف توانایی مکالمه، توانایی خواندن در ژن‌های ما ثبت نشده‌است. ما باید به ذهنمان یاد بدهیم چگونه حروف نمادینی را که می‌بینیم، به زبان قابل فهم برای ما ترجمه کند.

رسانه‌ها یا سایر فناوری‌هایی که در آموختن و پروراندن مهارت مطالعه به کار می‌گیریم، نقشی مهم در شکل‌گیری مدارهای عصبی در داخل مغزمان دارند. آزمایش‌ها نشان می‌دهند که خوانندگان نگاره‌های مفهومی، مانند چینی‌ها، مدارهایی ذهنی برای خواندن در مغز خود گسترش می‌دهند که بسیار متفاوت از مدارهای درون مغزهای آن دسته از ما است که زبان نوشتاری‌مان از الفبا بهره می‌گیرد. این تفاوت‌ها در بسیاری از نواحی مغز گسترش دارند، از جمله قسمت‌هایی که کنترل‌گر کارکردهای شناختی بنیادینی مانند حافظه و تفسیر محرک‌های دیداری و شنیداری هستند. به طور مشابه می‌توانیم انتظار داشته باشیم که مدارهای مغزی یافته‌شده در اثر استفاده ما از اینترنت، متفاوت از آن‌هایی باشند که بر اثر خواندن کتاب یا سایر آثار چاپی ایجاد می‌شوند.

زمانی در سال ۱۸۸۲، فریدریش نیچه یک ماشین تحریر، به طور دقیق یک Malling-Hansen Writing Ball، خرید. بینایی او رو به افول بود و متمرکز نگاه داشتن چشمانش روی یک صفحه، خسته‌کننده و رنج‌آور شده بود. تا جایی که معمولاً به سردردهایی خردکننده می‌انجامید. مجبور شد نوشتنش را کوتاه کند و بیم آن داشت که به زودی مجبور شود آن را به کلی ترک کند. ماشین تحریر او را دست‌کم برای مدتی نجات داد. همین که آموخت تنها با لمس کردن تاپک کند، می‌توانست با چشمان بسته تاپک کند و تنها از سرانگشتانش بهره گیرد. واژگان بار دیگر می‌توانستند از ذهن او به روی صفحه جاری شوند. اما این ماشین تأثیری ظریف بر کارهای وی گذاشت. یکی از دوستان نیچه که یک آهنگساز بود، متوجه تغییری در سبک نگارش او شد. نثر او که تا قبل از آن هم موجز بود، بیش از پیش مختصر و تلگرافی شده بود. او در نامه‌ای به نیچه نوشت: «با این دستگاه شاید حتی به گویشی جدید دست یابی.» وی نوشت که در کارهای خودش «اندیشه‌ها در موسیقی و زبان معمولاً به سرشت قلم و کاغذ

وابسته‌اند.» نیچه در پاسخ نوشت: «راست می‌گویی لوازم نگارش ما در شکل‌گیری اندیشه‌های ما نقش ایفا می‌کنند.» فریدریش ای. کیتلر، پژوهشگر آلمانی رسانه‌ها، می‌نویسد: «زیر سلطه ماشین، نثر نیچه از استدلال به الگوریتم تبدیل شد، از اندیشه به جناس و از سبکی فصیح به سبکی تلگرافی تغییر یافت.» مغز انسان انعطاف‌پذیری‌ای تقریباً نامتناهی دارد. قبلاً تصور می‌شد وقتی به دوران بزرگ‌سالی می‌رسیم شبکه مغزی ما، اتصالات متراکمی که میان حدوداً صد میلیارد نورون درون جمجمه تشکیل شده، تا حد زیادی تثبیت شده است. اما پژوهشگران مغز دریافته‌اند که این گونه نیست.

جیمز اولدر، یک استاد neuroscience که مدیریت مؤسسه مطالعات پیشرفته Krasnow در دانشگاه جرج میسون را بر عهده دارد، می‌گوید، حتی مغز بزرگسالان هم «خیلی پلاستیکی» است. سلول‌های عصبی به طور معمول اتصالات قدیمی را قطع کرده و اتصالات تازه‌ای می‌سازند. او می‌گوید: «مغز توانایی آن را دارد که خودش را در حین کار از نو برنامه‌ریزی کند و شیوه کارکردش را تغییر دهد.» وقتی آنچه را که جامعه‌شناسی به نام دانیل یل «فناوری‌های ذهنی» ما خوانده (ابزارهایی خارجی که ظرفیت‌های ذهنی، نه فیزیکی، ما را توسعه می‌دهند) به کار می‌بریم، ناگزیر پای‌بند خصوصیات آن فناوری‌ها می‌شویم. ساعت مکانیکی که در قرن چهاردهم میلادی وارد کاربردهای عمومی شد، مثالی متقاعدکننده است.

لوئیس مامفورد، تاریخ‌دان و منتقد فرهنگی، در کتاب «تکنیک‌ها و تمدن» خود شرح داده که ساعت چگونه «زمان را از رخدادهای انسانی جدا و کمک کرد باور به جهانی مستقل که از تسلسل‌های قابل سنجش ریاضی تشکیل شده شکل گیرد» و «چارچوب انتزاعی زمان تقسیم‌شده» به «نقطه مرجع فعالیت و تفکر» تبدیل شد. تیک‌تاک منظم ساعت کمک کرد تا اندیشه علمی و انسان علمی به وجود آیند. اما در ضمن چیزی را هم از میان برداشت. چنان که جوزف وایزناوم، متخصص فقیه علوم کامپیوتر در MIT در کتاب سال ۱۹۷۶ خود، «نیروی کامپیوتر و خرد انسان: از داوری تا محاسبه» عنوان کرده است، مفهوم جهانی که در پی استفاده فراگیر از ابزارهای سنجش زمان حاصل شد، «نسخه‌ای کمرمق از جهان قبلی است، زیرا متکی بر طرد کردن آن تجربه‌های مستقیمی است که بنیان و در حقیقت ترکیب واقعیت قدیمی را تشکیل می‌دادند.» برای تصمیم‌گیری درباره این که چه وقت بخوریم، کار کنیم، بخوابیم و برخیزیم، پیروی کردن از حس‌هایمان را کنار گذاشتیم و شروع به فرمان‌برداری از ساعت کردیم. بازتاب فرآیند تطابق با فناوری‌های ذهنی جدید را می‌توان در تغییر یافتن تشبیه‌هایی دید که برای شرح دادن خودمان به خودمان به کار می‌بریم. وقتی ساعت مکانیکی آمد، مردم مجسم کردند مغزهای آنها «مثل ساعت» کار می‌کند. امروزه، در عصر نرم‌افزار، مغزهای خود را چنان مجسم می‌کنیم که «مثل کامپیوتر» کار می‌کنند. اما neuroscience به ما می‌گوید این تغییرات بسیار ژرف‌تر از تشبیه‌هایی است که به کار می‌بریم. به لطف شکل‌پذیری مغزمان، این تطابق در سطح زیست‌شناختی نیز رخ می‌دهد.

اینترنت به طور خاص نویددهنده تأثیراتی بسیار گسترده بر شناخت است. آلن تورینگ، ریاضی‌دان انگلیسی، در مقاله‌ای که در سال ۱۹۳۶ به چاپ رسید ثابت کرد که یک کامپیوتر دیجیتالی (ماشینی که در آن زمان فقط موجودیت نظری داشت) را می‌توان به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که کار هر ابزار پردازش اطلاعات دیگر را انجام دهد و این چیزی است که امروزه می‌بینیم.

اینترنت به عنوان سیستمی با توان محاسباتی بیکران، در حال گنجاندن اکثر فناوری‌های ذهنی دیگر ما در خود است. اینترنت در حال تبدیل شدن به نقشه، ساعت، ماشین حساب، تلفن، رادیو و تلویزیون ما است.

وقتی اینترنت رسانه‌ای را در خود جذب می‌کند، آن رسانه در قالب تصویر اینترنت بازآفرینی می‌گردد. اینترنت هایپرلینک‌ها، آگهی‌های چشم‌زن و سایر بازیچه‌های دیجیتال را به محتوای آن رسانه تزریق می‌کند، و آن محتوا را با محتوای تمام رسانه‌های دیگری که قبلاً جذب کرده، احاطه می‌کند. برای نمونه، یک پیام ایمیل جدید ممکن است ورود خود را هنگامی اعلام کند که در حال مرور آخرین عناوین خبری در سایت یک روزنامه هستیم. نتیجه آن پریشان کردن حواس و تمرکز ما است.

تأثیر اینترنت در کناره‌های صفحه نمایشگر کامپیوتر هم پایان نمی‌یابد. همچنان که ذهن مردم با حالت دیوانه‌وار اینترنت هماهنگ می‌شود، رسانه‌های سنتی هم ناچارند با انتظارات تازه مخاطبان سازگاری یابند. متن‌های متحرک و آگهی‌های pop-up به برنامه‌های تلویزیونی اضافه می‌شوند و مجله‌ها و روزنامه‌ها، مقالات خود را کوتاه می‌کنند، خلاصه‌های حاشیه‌ای را در متن می‌گنجانند و صفحه‌های خود را با انبوهی از خبرهای کوتاه پر می‌کنند که مرور کردنشان آسان باشد.

هنگامی که در ماه مارس امسال، نیویورک تایمز تصمیم گرفت صفحه‌های دوم و سوم هر شماره خود را به خلاصه‌های مقالات اختصاص دهد، تام بادکین، سرپرست طراحی این نشریه در توضیح گفت که این «میان‌برها» «حس» سریعی از خبرهای روز را در اختیار خوانندگانی که عجله دارند، قرار می‌دهد و آنها را از شیوه «ناکارانه» ورق زدن صفحه‌ها و خواندن مقالات نجات می‌دهد. رسانه‌های قدیمی چاره‌چندانی جز بازی بر طبق قواعد رسانه‌های تازه ندارند.

در گذشته هرگز یک سیستم ارتباطی، این‌چنین نقش‌های متعدد در زندگی ما ایفا نکرده یا چنین تأثیر گسترده‌ای بر اندیشه‌های ما که اکنون اینترنت دارد نداشته است. با این حال، در میان تمام مطالبی که درباره اینترنت نوشته شده، توجه اندکی به این مسئله شده که اینترنت چگونه ما را از نو برنامه‌ریزی می‌کند. اصول اخلاقی ذهنی اینترنت مبهم مانده است.

حول‌وحوش همان زمانی که نیچه شروع به استفاده از ماشین تحریر خود کرد، مرد جوان مشتاقی به نام فردریک وینسلو تیلور، یک کرومومتر را به کارخانه فولاد Midvale در فیلادلفیا برد و یک رشته آزمایش‌های تاریخی را آغاز کرد که با هدف بهبود کارایی ماشین‌کاران کارخانه انجام می‌گرفت. با موافقت صاحبان Midvale، وی گروهی کارگر استخدام کرد و آنها را بر ماشین‌های فلزکاری به کار گذاشت و هر حرکت آنها و نیز عملکرد ماشین‌ها را ثبت و زمان‌سنجی کرد.

تیلور با خرد کردن هر کار به رشته‌ای از گام‌های کوچک و گسسته و سپس آزمودن راه‌های گوناگون انجام دادن هر یک از آنها، مجموعه‌ای از دستورالعمل‌های دقیق (که امروز ممکن است آنها را «الگوریتم» بخوانیم) ایجاد کرد که تعیین می‌کرد هر کارگر چگونه باید کار کند. کارکنان Midvale از این برنامه سخت‌گیرانه تازه گله کردند و ادعا می‌کردند که آنها را به موجوداتی تقریباً هم‌پایه ماشین‌های خودکار تبدیل کرده، اما بهره‌وری کارخانه اوج گرفت.

بیش از صد سال پس از اختراع موتور بخار، انقلاب صنعتی عاقبت فلسفه و فیلسوف خود را پیدا کرد. هنرنامه‌ی صنعتی سفت و سخت تیلور (که خود دوست داشت آن را «سیستم» خود بخواند)، از سوی تولیدکنندگان سراسر کشور و به تدریج در سراسر جهان به گرمی پذیرفته شد. مالکان کارخانه‌ها با هدف بیشترین سرعت، کارایی و بازده، مطالعات زمان و حرکت را برای سازمان دادن به کار خود و شکل‌دهی به کار کارگزارانشان به کار گرفتند.

هدف، آن گونه که تیلور در مقاله مشهور سال ۱۹۱۱ خود با عنوان «اصول مدیریت علمی» تعیین کرد، آن بود که برای هر کاری «بهترین روش» انجام دادنش تعیین و به کار گرفته شود و در نتیجه فرآیند «جانشینی تدریجی دانش به جای قواعد سرانگشتی در تمام هنرهای مکانیکی» به اجرا درآید.

تیلور به پیروان خود اطمینان داد هنگامی که سیستم او در تمام مراحل کارهای دستی به کار گرفته شود، موجب رخ دادن یک بازسازی نه تنها در صنعت، که برای اجتماع خواهد شد و آرمان شهری با بهره‌وری کامل به وجود می‌آورد. او اعلام کرد: «در گذشته انسان مقدم بوده‌است. در آینده، سیستم باید در جای نخست باشد.»

سیستم تیلور هنوز تا حد زیادی با ما است؛ این سیستم به عنوان آیین اخلاقی تولید صنعتی باقی‌مانده است و اکنون، به لطف قدرت فزاینده مهندسان کامپیوتر و کدنویسان نرم‌افزار که اداره زندگی ذهنی ما را در دست گرفته‌اند، آیین تیلور آغاز به حکمرانی بر قلمرو ذهن هم کرده است. اینترنت ماشینی است که برای جمع‌آوری، فرستادن و کار کردن بهینه و خودکار با اطلاعات طراحی شده و سپاهیان برنامه‌نویس آن درصدد یافتن «بهترین روش» (الگوریتم بی‌نقص) هستند که هر نوع حرکت فکری را در جریان آنچه که با عنوان «فعالیت معرفتی» توصیف می‌کنیم، انجام دهد. قرارگاه اصلی گوگل، موسوم به گوگل‌پلکس در Mountain View کالیفرنیا، معبد والای اینترنت و آیین جاری در حصار دیوارهای آن تیلوریسم است. اریک اشمیت، مدیرعامل گوگل می‌گوید، «گوگل شرکتی است که بر گرد علم سنجش بنا نهاده شده است و در تلاش است تا همه کارهایی را که انجام می‌دهد، فاعده‌مند کند.»

به گفته نوشته هاروارد بیزنس‌ریویو، گوگل با ترسیم کار خود بر اساس چندین ترابایت داده‌های رفتاری که از طریق موتور جست‌وجوی خود و سایت‌های دیگر جمع‌آوری می‌کند، روزانه هزاران آزمایش انجام می‌دهد و نتایج را برای بهبود بخشیدن به الگوریتم‌هایی به کار می‌بندد که به نحوی فزاینده، چگونگی یافتن اطلاعات توسط مردم و استخراج معنی از آن اطلاعات را کنترل می‌کنند. آنچه که تیلور درباره کارهای دستی انجام داد، گوگل در حال انجام دادنش در زمینه کارهای ذهنی است.

این شرکت اعلام کرده که مأموریت آن «سازماندهی اطلاعات جهان و دسترسی‌پذیر و سودمند کردن آنها در سراسر دنیا» است. این شرکت در پی یافتن موتور جست‌وجوی بی‌نقص است که آن را به صورت موجودی تعریف کرده که «دقیقاً می‌فهمد منظور شما چیست و دقیقاً آنچه را که می‌خواهید به شما باز می‌گرداند.»

از دید گوگل، اطلاعات گونه‌ای کالا است، منبعی برای سوداگری که می‌توان آن را با کارایی صنعتی استخراج و پردازش کرد. هر قدر بتوانیم به قطعه‌های اطلاعاتی بیشتری دسترسی داشته باشیم و هر چه سریع‌تر بتوانیم مطلب عمده هر یک را استخراج کنیم، به عنوان اندیشمند، بارآورتر خواهیم شد.

اما این داستان به کجا می‌انجامد؟ سرگی برین و لری پیج، مردان جوان با استعدادی که هنگام کار تحقیقاتی دکترای خود در دانشگاه استنفورد، گوگل را بنا نهادند، خیلی وقت‌ها از آرزوی خود برای تبدیل کردن موتور جست‌وجوی خود به یک هوش مصنوعی صحبت می‌کنند، ماشینی مانند HAL که بتواند مستقیم به مغزهای ما متصل شود.

پیج چند سال پیش در یک سخنرانی گفت: «موتور جست‌وجوی نهایی چیزی به هوشمندی مردم یا هوشمندتر از آنها است.» و ادامه داد: «برای

ما، کار کردن روی جست‌وجو، راهی برای کار کردن روی هوش مصنوعی است.» برین در مصاحبه‌ای با نیوزویک در سال ۲۰۰۴ گفت: «مطمئناً اگر تمام اطلاعات جهان را به گونه‌ای در اختیار داشتید که مستقیم به مغزتان یا به مغزی هوشمندتر از مغز شما مرتبط شده باشد، بهتر بود که خودتان کنار بکشید.» سال گذشته پیج به همایشی از دانش‌پیشگان گفت: «گوگل حقیقتاً در تلاش است هوش مصنوعی را بسازد و آن را در مقیاسی بزرگ به اجرا درآورد.»

این برای دو دوست‌دار ریاضیات که پول زیادی در دسترس دارند و لشگر کوچکی از متخصصان علوم کامپیوتر را به خدمت گرفته‌اند، یک بلندپروازی طبیعی و حتی ستودنی است. انگیزه پیش‌برنده گوگل به عنوان یک تجارت اساساً دانش‌محور، آن است که فناوری را به گفته اریک اشمیت برای حل کردن مسائلی که قبلاً هرگز حل نشده‌اند مورد استفاده قرار دهد و هوش مصنوعی دشوارترین مسئله در این میان است. پس چرا برین و پیج نخواهند کسانی باشند که آن را بشکافند؟

با این حال، فرض ساده آن‌ها مبنی بر این‌که اگر مغزهای ما با یک هوش مصنوعی تکمیل یا حتی جایگزین شدند، «بهتر است کنار بکشیم» آزردهنده است. این پندار تلقین‌کننده باوری است که هوشمندی را حاصل یک روند مکانیکی می‌داند، حاصل دنباله‌ای از گام‌های گسسته که می‌توانند مجزا شده، اندازه‌گیری و بهینه شوند.

در دنیای گوگل، دنیایی که وقتی آنلاین می‌شویم وارد آن می‌شویم، جای کمی برای عدم وضوحی که در تفکر عمیق هست، وجود دارد. ابهام، سرآغازی بر بصیرت نیست، بلکه اشکالی است که باید تصحیح شود. مغز انسان تنها یک کامپیوتر منسوخ است، نیازمند پردازنده‌ای سریع‌تر و هارددیسکی بزرگ‌تر.

این گمان که ذهن‌های ما باید مانند ماشین‌های سریع پردازش داده کار کنند، تنها در ساز و کار اینترنت تعبیه نشده، بلکه مدل تجاری حاکم بر اینترنت نیز است. هرچه تندتر در اینترنت گشت بزنیم، هر قدر بر لینک‌های بیشتری کلیک کنیم و صفحه‌های بیشتری را ببینیم، گوگل و شرکت‌های دیگر فرصت بیشتری برای گردآوری اطلاعات درباره ما و خوراندن آگهی به ما به دست می‌آورند.

بیشتر مالکان اینترنت تجاری، منافع مالی در گرو جمع‌آوری خرده داده‌هایی دارند که هنگام پریدن از لینکی به لینک دیگر، پشت‌سر باقی می‌گذاریم؛ هر قدر خرده‌های بیشتر، بهتر. آخرین چیزی که این شرکت‌ها می‌خواهند، پرورش مطالعه آرام یا اندیشیدن آهسته و متمرکز است. سود اقتصادی آن‌ها در راندن ما به سوی پرسه حواس است.

شاید من تنها یک آدم بدبین هستم. درست همان مقدار که تمایل به ستودن پیشرفت‌های فناورانه وجود دارد، تمایل معکوسی هم به چشم داشتن بدترین چیزها از هر ابزار یا ماشین جدید وجود دارد. در کتاب گفت‌وگوهای (Phaedrus) افلاطون، سقراط بر گسترش نوشتار افسوس می‌خورد.

وی بیم آن داشت که با روی آوردن مردم به عبارات مکتوب به عنوان جایگزینی برای معرفتی که قبلاً در محمل سر خود منتقل می‌کردند، آن‌ها به قول یکی از شخصیت‌های گفت‌وگو «از به کار انداختن حافظه خود دست بردارند و فراموش‌کار شوند.» و چون آن‌ها می‌توانستند «مقداری اطلاعات را بدون آموزش شایسته دریافت کنند.» پس «بسیار مطلع انگاشته می‌شدند.»

در حالی که در بیشتر موارد به کلی نادان بودند، آن‌ها به جای فرزاندگی حقیقی با خودبینی فرزاندگی انباشته می‌شدند. سقراط در اشتباه نبود.

فناوری جدید معمولاً اثری را که او از آن می‌هراسید، به همراه داشت. اما دید او محدود بود. وی نمی‌توانست راه‌های پرشماری را پیش‌بینی کند که از طریق آن‌ها خواندن و نوشتن در خدمت گسترده اطلاعات، تراواندن اندیشه‌های تازه و بسط دادن دانش (اگر نه فرزاندگی) بشر قرار می‌گرفت. ظهور صنعت چاپ گوتنبرگ در قرن پانزدهم میلادی، دور دیگری از دندان‌قروچه‌ها را ایجاد کرد. انسان‌گرای ایتالیایی، Hieronimo Squarciafico، نگران آن بود که دسترسی‌پذیری آسان کتاب‌ها به تبدیلی ذهنی منجر شود؛ مردم را «کمتر کتاب‌خوان» و ذهن‌های آنان را ضعیف کند. برخی دیگر اظهار می‌داشتند که کتاب‌ها و برگه‌های بزرگ چاپی ارزان، باعث تحلیل رفتن اقتدار سنتی و معنوی شده، کار دانشوران و کاتبان را کم‌ارزش خواهد کرد و باعث رواج یافتن فتنه و فسق می‌شود. چنان که Clay Shirky، استاد دانشگاه نیویورک متذکر می‌شود، «بیشتر استدلال‌هایی که بر ضد صنعت چاپ ارائه شد، درست و حتی آینده‌نگرانه بودند.» اما باز هم افراد بدبین از تصور هزاران موهبتی که نوشتار چاپی در اختیار می‌گذارد، ناتوان بودند.

پس، آری! شما باید به تردید من تردید داشته باشید. شاید ثابت شود آنان که نکوهش‌گران اینترنت را به عنوان لودیت‌یست (پیروان Ned Ludd، یک کارگر انگلیسی در قرن هجدهم میلادی که ماشین‌ها را منهدم می‌کرد و با به کارگیری شیوه‌ها و دستگاه‌های جدید مخالف بود) یا نوستالوژیست تخطئه می‌کنند، راست می‌گویند و از درون ذهن‌های بیش‌فعال ما که داده می‌سوزانند، دورانی طلایی پدیدار شود که سرشار از اکتشافات خردمندانانه و دانایی جهانی باشد.

در آن صورت باز هم اینترنت الفبا نخواهد بود. اگرچه ممکن است جای صنعت چاپ را بگیرد، چیزی یک‌سره متفاوت به وجود خواهد آورد. آن نوع مطالعه عمیقی که یک سلسله صفحه‌های چاپ‌شده به ارمغان می‌آورد، نه فقط از جهت آگاهی‌ای که از کلمه‌های نویسنده به دست می‌آوریم، بلکه به خاطر نوساناتی فکری که آن واژگان در ذهن ما به وجود می‌آورند نیز ارزشمند است. در حیطه‌های خاموشی که با مطالعه ممتد و بدون پریشانی یک کتاب یا با هر نوع تعمق دیگر به دست می‌آوریم، ما انجمن‌های خود را می‌سازیم، استنباطها و قیاس‌های خود را بنا می‌نهیم و اندیشه‌های خودمان را می‌پرورانیم. مطالعه عمیق، چنان که ماریان وُلف بیان می‌کند، از تفکر ژرف غیر قابل تشخیص است.

اگر آن حیطه‌های آرام را از دست بدهیم یا آن‌ها را با محتوا پر کنیم، چیزی را قربانی خواهیم کرد که نه تنها برای خودمان، بلکه برای فرهنگ ما نیز مهم است. نمایشنامه‌نویسی به نام ریچارد فورمن اخیراً در مقاله‌ای به شیوایی آنچه را که در خطر است توصیف کرده:

«من به سنتی از فرهنگ غرب تعلق دارم، سنتی که در آن آرمان (آرمان من)، شخصیتی با تحصیلات عالی و بیان فصیح بود که ساختاری پیچیده، انبوه و «همانند بنای کلیسای جامع» را داشته باشد؛ مرد یا زنی که در درون خویش نسخه‌ای خودساخته و یکتا از تمام میراث غرب را داشته باشد. [اما اکنون] می‌بینم در درون تمام ما (از جمله خودم) آن تراکم پیچیده درونی با یک خویشتن جدید جاگزین می‌شود، خویشتنی که زیر فشار اضافه‌بار اطلاعات و فناوری چیزهای "بی‌درنگ در دسترس"، تحول می‌یابد.»

فورمن نتیجه می‌گیرد همچنان که ما از «گنجینه درونی میراث فرهنگی غنی» خود تهی می‌شویم، در خطر تبدیل شدن به «مردمان نان‌شیرینی هستیم؛ وقتی تنها با لمس کردن یک دکمه به آن شبکه بیکران اطلاعات وصل می‌شویم، گسترشی پهناور و کم عمق داریم.»

من شیفته آن صحنه در فیلم «۲۰۰۱» هستم. چیزی که آن صحنه را آن قدر گزنده و خارق‌العاده می‌کند، واکنش احساساتی کامپیوتر به باز کردن

قطعات مغزیش است: یأس او، وقتی که مداری پس از دیگری خاموش می‌شود؛ دادخواهی کودکانه او از فزانورد؛ - «می‌توانم حسش کنم. می‌توانم حسش کنم. من می‌ترسم.» - و بازگشت نهایی او به چیزی که تنها می‌توان یک حالت معصومیت خواندش. جوشش احساسات HAL در تضاد با حالت بی‌احساسی است که مشخصه شخصیت‌های انسانی این فیلم است، کسانی که تقریباً با کارایی روباتیک در پی حرفه خود هستند. حس می‌کنیم اندیشه‌ها و کارهای آن‌ها براساس یک نمایش‌نامه است، چنان که گویی گام‌های یک الگوریتم را دنبال می‌کنند. در جهان فیلم ۲۰۰۱، انسان‌ها آن قدر شبیه ماشین شده‌اند که انسانی‌ترین شخصیت فیلم، یک ماشین از آب درمی‌آید. این گوهر اصلی پیش‌گویی تیره کوپریک است: هم‌چنان که به کامپیوترها به عنوان واسطه‌های ادراک خود از جهان تکیه می‌کنیم، هوشمندی خود ما است که به هوش مصنوعی تنزل می‌یابد.

منبع : سافتستان

<http://vista.ir/?view=article&id=356986>

اینترنت ملی، تافته‌ای جدا بافته

همانطور که از نامش پیداست به شبکه جهانی وب مشهور است و در این شبکه دسترسی همه به هر نوع از اطلاعات در هر جای جهان امکان پذیر است. این شبکه که در پایان دهه ۱۹۶۰ با اتصال چند دستگاه کامپیوتر به یکدیگر آغاز شده بود به سرعت گسترش یافت و جای خود را در میان سایر کشورها نیز باز کرد و به سرعت نام شبکه جهانی را به خود گرفت و در سال ۱۹۹۰ همه گیر شد. اینترنت مقوله ای است که در جریان دسترسی آزاد به اطلاعات برای همگان ایجاد شده و این امکان را به وجود آورده است تا

همه بتوانند برای دستیابی به مطالب مورد نیاز خود از آن استفاده کنند.

با ظهور این پدیده و همه گیر شدن استفاده از آن، ایران نیز به این سمت روی آورد و شرایط را برای دسترسی به این شبکه هرچند با مشکلات فراوان ناشی از فقدان زیرساخت های مناسب و سیاستگذاری های صحیح مهیا کرد.

اکنون که روند دسترسی به این شبکه در کشور رشد فزاینده ای به خود گرفته و مسایل حاشیه ای ناشی از قطعی های مکرر و هزینه های بالا، ذهن کاربران و مسوولان را به خود مشغول کرده است، خبری مبنی بر راه اندازی "اینترنت ملی" شنیده شد.

برای همگان در تعریف اینترنت، جهانی بودن امری تثبیت شده است و هرگاه قرار بوده این شبکه، ملی و یا بومی شود از آن به عنوان اینترنت یاد شده است که امری بدیهی نیز به شمار می رود.

● شبکه ای یک میلیارد دلاری

قصه از این قرار است که قرار شده شبکه اینترنت ملی با بودجه یک میلیارد دلاری راه اندازی شود تا به وسیله آن هزینه استفاده از اینترنت تا ۹۰ درصد کاهش یابد.

این شبکه که قرار است طرف سه سال آینده راه اندازی شود، در ابتدای امر بحثی ناپخته عنوان شده بود که تخصیص میزان بودجه خواسته شده برای آن در لایحه بودجه امری دشوار به نظر می آمد.

اما سرانجام پس از بررسی هایی که مدت زمان زیادی به طول نینجامید، بودجه خواسته شده از سوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تصویب شد تا برای راه اندازی این شبکه در اختیار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گیرد.

● اینترنت ملی یا اینترنت ملی

اینترنت ملی که در ابتدای امر به اذعان بسیاری همان اینترنت ملی است که به اشتباه معادل سازی شده جای سوال های بسیاری داشت و هرکس در موقعیت خود به نقد آن و یا ارایه نظرانی برای بهبود ارایه بهتر آن برخاسته بود.

اینترنت ملی را به نوعی می توان اینترنت بومی سازی شده و یا نسخه ای ایرانی و محلی از اینترنت جهانی دانست که قرار است سیاست های داخلی بر آن حاکم شود.

● شاید گامی برای فیلترینگ قوی

اما با همه این تفاسیر، با توجه به سیاستگذاری های داخل کشور، در راه اندازی اینترنت ملی برای کشور، کاربران از هم اکنون اعمال محدودیت ها و فیلترگذاری ها را محسوس می بینند.

همه کاربران داخلی خاطره قشنگی از اعمال سیاست های داخلی در کشور دارند که نتیجه آن اجرای فیلترینگ شد که "عبدالمجید ریاضی" معاون فناوری اطلاعات وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به خبرنگار اعتماد ملی گفت: با راه اندازی شبکه اینترنت ملی، دسترسی ها محدود نمی شود و

فیلترینگ داخلی بر اساس فرهنگ، ارزش ها و باورهای کشور انجام می شود و عمده کار فیلترینگ روی مسایل اخلاقی است.

وی از پاسخ به چگونگی اجرای فیلترینگ در مورد سایت های سیاسی در شبکه اینترنت ملی سر باز زد.

● اینترنت ملی، شبکه ای توانمندساز

ریاضی گفت: زمینه و بستر برای راه اندازی این شبکه طوری فراهم می شود که توسعه چنین شبکه ای که توانمندساز است و ظرفیت های بسیار بالایی دارد و موجب توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می شود، بتوان از آسیب ها و تهدیدهایی که دارد مصون بمانیم و بتوانیم از آن با کمترین هزینه بیشترین بهره برداری را داشته باشیم.

وی ادامه داد: شرکت های مختلفی با اخذ مجوزهای مختلف در این حوزه فعال هستند و هرکدام به نحوی در این زمینه قسمتی از کار را برعهده دارند.

دبیر شورای عالی فناوری اطلاعات تصریح کرد: ارتباط ما از داخل کشور به خارج از کشور از مسیرهای مختلف و متعددی صورت می گیرد بطوریکه قریب به ۲۸ مجوز ICP داده شده که این شرکت ها مجاز بودند ارتباط با شبکه اینترنت را از یک نقطه داخل ایران به خارج از ایران برقرار کنند. وی اضافه کرد: از سوی دیگر شرکت دیتا هم به همین طریق از مسیرهای مختلف ارتباطی با شبکه جهانی دارد بنابراین نقاط اتصال ما به خارج از کشور و مسیرهایی که به اینترنت جهانی متصل می شویم، متعدد و گوناگون است.

● میزبانی سایت ها در داخل

به گفته ریاضی، بسیاری از سایت های داخلی در خارج از کشور میزبانی می شود و میزبانی تمام اطلاعات و نرم افزارهای کاربردی در این زمینه به صورت کامل در خارج از کشور انجام می شود و مدیریت و حاکمیت کل شبکه جهانی اینترنت در دست کشور خاصی است و تسلط کامل بر این موضوع دارد.

وی گفت: اگر یک کاربر در سطح کشور که به یکی از ISPها یا ICPها وصل شده بخواهد به اطلاعات موجود در یک سرور دیگر وصل شود، کاربر بایستی از یک مسیر به شبکه اینترنت جهانی وصل شود و از مسیر دیگر به سروری که اطلاعات مورد نیاز وی بر روی آن قرار دارد، متصل شود که این کار به این معنی است که از لحاظ اقتصادی دویار هزینه مسیر و پهنای باند را برای دسترسی به اطلاعات داخلی که در خارج میزبانی شده است، می پردازیم.

ریاضی یادآور شد: دومین سرورها یا خادم نام های دامنه با پسوند .ir که داخل ایران است اما از طریق خطوط ارتباطی اینترنت به شبکه جهانی خارج از کشور وصل است که بدین ترتیب اگر ما به هر طریقی ارتباطمان با شبکه جهانی اینترنت قطع شود حتی کاربرهای داخل کشور نمی توانند مقصد خود را یا سایت هایی که در داخل کشور میزبانی شده، پیدا کنند و عملاً شبکه از کار می افتند و ارتباطات خود را از دست می دهیم.

● شبکه اینترنت، شبکه ای ناامن

به گفته دبیر شورای عالی فناوری اطلاعات، مجموعه این مسایل باعث می شود که از شبکه اینترنت برخوردار باشیم منتهی شبکه ای که هزینه بسیار زیادی برای ما دارد و قابل اعتماد و اطمینان نیست و اگر زمانی ارتباط ما با خارج از کشور قطع شود، شبکه داخلی ما هم دچار صدمه می شود.

وی تصریح کرد: در داخل کشور شبکه های گوناگون و متعددی داریم که هیچ کدام با هم ارتباط ندارند و شرکت هایی که مجوز PAP دریافت کرده اند، با یکدیگر ارتباط ندارند و هرکدام دارای یک شبکه مجزا هستند و بعضاً با یک پهنای باند نسبتاً کم و پایینی به شبکه جهانی اینترنت متصل

هستند.

ریاضی گفت: یک شبکه یکپارچه که توانمندی های شبکه اینترنت را داشته باشد در داخل کشور نداریم و آنچه که تاکنون سرمایه گذاری شده به صورت پراکنده بوده و یک مدیریت منسجمی بر آنها حاکم نبوده است.

● ۲۲ میلیون کاربر در برنامه چهارم

وی افزود: اگر بخواهیم طبق برنامه به اهدافی که در برنامه چهارم برای وزارت ارتباطات و سایر دستگاه ها دیده شده، دست پیدا کنیم باید تا پایان برنامه چهارم ۲۲ میلیون کاربر داشته باشیم که از این تعداد، حدود ۵/۱ میلیون کاربر پیش بینی شده که از طریق خطوط ADSL باشد و بقیه از طریق خطوط Dial Up به اینترنت متصل باشند.

از سوی دیگر ۱۲۰۰ نقطه علمی و دانشجویی شامل مجموعه دانشگاه ها و مراکز تجمع دانشجویی و همچنین ۱۲۰۰ بیمارستان و کلینیک باید به اینترنت متصل شوند.

به گفته وی، مجموعه این نیازمندی ها نیاز به برقراری ارتباطی با پهنای باند زیاد دارد که می بایست خدمات مورد نیاز خود را به صورت امن دریافت کنند.

● نیاز به پهنای باند چند صد گیگابایتی

در مجموع ما به پهنای باند چند صد گیگابایت بر ثانیه نیاز داریم که اگر بخواهیم از طریق توسعه شبکه موجود اینترنت به همین روش ادامه دهیم ناگزیریم که هزینه هنگفتی را در مقیاس ملی متحمل شویم که این هزینه ها می بایست در خارج از کشور هزینه شود.

وی ادامه داد: این در حالیست که اطلاعات ما هم از داخل کشور به خارج از کشور منتقل می شود و از نظر امنیتی هم مشکلات فراوانی برای کشور بوجود خواهد آمد.

ریاضی، راه اندازی اینترنت ملی را از جمله راهکارهای موجود برای فائق آمدن به این موضوع و رفع مشکل عنوان کرد که این شبکه مشابه توانمندی های شبکه اینترنت در داخل کشور و در ارتباط با اینترنت پرسرعت جهانی نیز است.

● ویژگی های اقتصادی

وی، حفظ استقلال، جابه جایی ارتباطات و پهنای باند به صورت داخلی و حفظ اطلاعات در داخل کشور را از مزایای این شبکه ذکر کرد و گفت: اگر این شبکه را اجرا کنیم برای هر کاربر و هر ارایه دهنده خدمات می توانیم پهنای باند بالای را اختصاص دهیم و تمام کاربری ها و سرویس های الکترونیکی را می توان بر روی این شبکه پیاده کرد در نتیجه هزینه های بسیار زیادی صرفه جویی خواهد شد.

معاون فناوری اطلاعات وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات یادآور شد: آن دسته از ارتباطات خارجی هم که کاربران نیاز دارند، طبیعتاً بخاطر اتصال ارتباطی که شبکه اینترنت ملی با شبکه اینترنت جهانی دارد، وجود خواهد داشت و کاربرانی که بخواهند به خارج از کشور دسترسی داشته باشند و به اطلاعات مورد نیازشان برسند به سادگی می توانند اطلاعات مورد نیازشان را دریافت کنند.

اما بخش اعظمی از ارتباطاتی که به خارج از کشور می رفت و برمی گشت و یا از طریق خارج از کشور تامین می شد، می توان آنها را در داخل تامین کرد.

وی با اشاره به هزینه بالای تامین ارتباطات از ماهواره و تاخیر ناشی از انتقال اطلاعات گفت: از ویژگی های منحصر به فرد این شبکه این است که انتقال پاکت های اطلاعاتی در ۳۰ تا ۴۰ میلی ثانیه انجام می شود که این افزایش سرعت ناشی از انجام جابه جایی ها در داخل و پهنای باند زیاد شبکه است.

ریاضی تصریح کرد: روی این شبکه یکپارچه که اقصی نقاط کشور را می پوشاند و تمام شبکه های فرعی مانند PAP و ADSL به عنوان لایه دسترسی روی این شبکه قرار می گیرند، تمام کاربرها و تمام سرویس دهنده ها به هر طریقی از هر کسی یک خط ارتباطی بگیرند به این شبکه اینترنت ملی وصل هستند و تبادل اطلاعات و تعاملات بین دو نقطه از روی این شبکه با کیفیت و سرعت بالا انجام می شود.

● راه حلی برای راه اندازی سریعتر دیتاسنترها

به گفته دبیر شورای عالی فناوری اطلاعات، روی این شبکه تعداد زیادی دیتاسنتر پیش بینی شده که در هنگام طراحی شبکه اینترنت ملی این دیتاسنترها با ظرفیت بالا و استانداردهای موجود در دنیا ایجاد می شود.

در این شبکه سه کلاس دیتاسنتر توسط بخش خصوصی بر حسب ضرورت و امکاناتی که باید باشند ایجاد می شود تا هزینه های زیادی را متحمل نشویم.

● آدرس های IP سامان می یابند

ریاضی به بحث آدرس های IP که حدود ۲۵ شرکت مختلف در کشور به صورت مستقل آنها را واگذار می کند، اشاره کرد و گفت: در این زمینه نیز مدیریت منسجم نداریم که باعث می شود ناهماهنگی هایی در سطح کشور بوجود بیاید و این به عدم یکپارچگی شبکه ملی دامن می زند و موجب بروز مشکل می شود.

به گفته وی، با ایجاد شبکه اینترنت ملی، آدرس دهی IP و مدیریت آدرس های IP نیز به نحو مطلوبی انجام خواهد شد.

● بکارگیری شبکه فیبرنوری

از جمله مزایای راه اندازی شبکه اینترنت ملی این است که بر روی شبکه فیبرنوری پیاده سازی می شود که قسمت آن موجود است و بیشتر تلاش ها باید بر روی طراحی شبکه، تامین تجهیزات و طراحی نرم افزار صورت گیرد که به زمان زیادی نیاز ندارد.

به گفته معاون وزیر ارتباطات، با استفاده از امکانات موجود اقداماتی در سطح شهر تهران آغاز شده که در چند ماه آینده به نتیجه می رسد و بخش کوچکی از شبکه اینترنت ملی در تهران اجرا خواهد شد.

● چه تضمینی هست؟

برکسی پوشیده نیست که راه اندازی شبکه اینترنت ملی، توانایی های داخلی را افزایش می دهد و عرصه ای برای ظهور و بروز توانایی های کارشناس های داخلی خواهد بود.

افزایش امنیت اطلاعات و کاهش نگرانی های ناشی از تعطیلی سایت های ایرانی که در خارج از کشور میزبانی می شود، از دیگر مزایایی است که راه اندازی هرچه سریعتر این شبکه را بیش از پیش آشکار می سازد.

اما چه تضمینی وجود دارد که این شبکه که قرار است با هزینه یک میلیارد دلاری راه اندازی شود، همچون شبکه اینترنت داخلی که هنوز نتوانسته

ایم از پس راه اندازی آن بریابیم، عمل کند؟

امید می رود مسوولان با راه اندازی این شبکه، درصد اعمال صد درصد سیاست های داخلی حکومت نباشند و قدرت تشخیص و تمیز را نیز برای کاربران قائل باشند و آنها بتوانند آزادانه آنچه را که به نفع مملکت است، در پیش بگیرند.

امیدواریم مسوولان راه چاره ای بیندیشند تا در لفافه راه اندازی این شبکه، بودجه کشور روانه جوی های آب نشود و شاهد به ثمر رسیدن پروژه ای تا آخرین مراتب فازبندی آن باشیم.

<http://vista.ir/?view=article&id=220283>

اینترنت نسل جوان را به سوی پوچی سوق می دهد

دوریس لسینگ، برنده جایزه نوبل ادبیات ۲۰۰۷، با هشدار در مورد خطرات اینترنت اعلام کرد که این فناوری مدرن، نسل جوان را به سوی پوچی سوق داده است.

لسینگ که هم اکنون ۸۸ ساله است، به خاطر شرایط بد جسمی اش نتوانست در مراسم اهدای جایزه نوبل که در استکهلم برگزار شد، شرکت کند.

اما بیانیه وی تحت عنوان «سخنی درباره نوبل و نبردن جایزه» توسط نیکولاس پیرسون، ناشر آثارش در سالن Grand آکادمی سوئد خوانده شد و پیغام وی در مورد مزیت های ادبیات و تحصیلات به گوش افراد رسید. وی در

بیانیه خود به اختلاف سطح دسترسی به کتابها اشاره کرده و اظهار امیدواری در خصوص رسیدن کتابها به افراد فقیر زیمبابوه و کشورهای در حال توسعه دیگر، به مسایل فناوری های جدید نظیر کامپیوتر و اینترنت پرداخت.

لسینگ در بیانیه خود گفت: ما در عصری به سر می بریم که فرهنگها از هم گسیخته شده است. بسیاری از کلماتی که تا چند دهه پیش زیر

سوال رفته بودند و عبارتهای ناشایست به حساب می‌آمدند، هم اکنون به عبارتهای رایج و متداول در میان زنان و مردان جوانی تبدیل شده که سالها تحصیل کرده‌اند ولی هیچ شناختی از دنیای اطرافشان ندارند.

وی می‌افزاید: جوانان امروزی مطالعه نمی‌کنند و حتی از مسایل خاص و مهم نیز اطلاع ندارند. آنان با تنها چیزی که آشنا هستند، کامپیوتر است. لسینگ محور سخنان خود را بر مسایل و مشکلات اینترنت گذاشته و آن را دغدغه ذهنی‌اش خواند.

وی عنوان کرد که ما هیچ گاه به این مساله فکر نمی‌کنیم که اینترنت، این پدیده مدرن چگونه نحوه زندگی و طرز فکر ما را تغییر می‌دهد و در حقیقت وقت و زمان را از ما گرفته است.

این نویسنده افزود: اینترنت همه را به تسخیر خود درآورده است، طوری که حتی افراد معقول نیز ساعت‌های بسیاری را صرف وبلاگ‌نویسی می‌کنند که هیچ نتیجه خاصی ندارد.

این برنده نوبل با بیان تجربیات خود در مورد مسایل کشور زیمبابوه و سایر کشورهای آفریقایی گفت: افراد این ملیت‌ها قبل از اینکه خواستار غذا باشند، تشنه کتاب‌اند، در حالی که در مدارس این کشورها، حتی یک کتاب هم وجود ندارد.

وی افزود: نکته قابل توجه آن است که جوانان در کشورهای ثروتمند، علاقه به خواندن کتاب را از دست داده‌اند و برنامه‌های تلویزیونی و اینترنت را به لذت خواندن کتاب ترجیح می‌دهند. این امر نشان می‌دهد که یک انقلاب بزرگ در حال شکل‌گیری است. در حالی که اثرات آن هنوز بازخوردی از سوی مردم جهان نداشته است.

لسینگ افزود: برای جوانان امروزی واقعا متأسفم چون آنها فقط فکر تیپ و قیافه و ظاهر خود هستند و هیچ ایده‌ای در مورد زندگی خودشان ندارند. وی در مورد نویسندگان جوان اظهار تأسف کرده و گفت: این افراد پس از یک بار نوشتن، دست از نوشتن بر می‌دارند و هیچ وقت نمی‌نویسند که به دنبال چه هستند و چه نیازهایی دارند.

جالب این است که دوریس لسینگ در اولین صفحه وب سایت خود تحت عنوان <http://www.dorislessing.org> نوشته: من بسیار خوشحالم که می‌توانم با جدیدترین روش ممکن با افراد دیگر ارتباط برقرار کنم؛ روشی که به نظر برخی افراد مسن، یک نوع معجزه به حساب می‌آید.

• درباره دوریس لسینگ

دوریس لسینگ با نام واقعی دوریس می‌تیلر در شهر کرمانشاه ایران در ۲۲ اکتبر ۱۹۱۹ به دنیا آمد. پدرش کاپیتان آلفرد تیلر و مادرش امیلی ماد هر دو انگلیسی تبار بودند.

آنها پس از ازدواج به کرمانشاه نقل مکان کرده و پدر لسینگ در آنجا به استخدام بانک درآمد. در همان زمان بود که دوریس به دنیا آمد. دوریس در سال ۱۹۲۵ همراه خانواده‌اش به رودزیای جنوبی که مستعمره انگلیس بود و هم اکنون زیمبابوه نام گرفته، مهاجرت کردند.

دوریس در سن ۱۳ سالگی مدرسه را ترک کرد و پس از آن تحصیل را به صورت شخصی ادامه داد. در سن ۱۵ سالگی خانه را ترک کرد و به عنوان پرستار بچه شروع به کار کرد و در همین زمان بود که به خواندن متون سیاسی و جامعه‌شناسی که کار فرمایش در اختیارش می‌گذاشت، علاقه نشان داد و تقریبا از این زمان نوشتن را آغاز کرد.

این نویسنده دوبار ازدواج کرد که هر دو شش سال پیش‌تر دوام نیاورد. وی از آن ازدواج‌ها صاحب سه فرزند شد.

دوريس به خاطر فعاليتهاى سياسى از رودزيا تبعيد شد و به همين دليل در سال ۱۹۴۹ همراه كوچك‌ترين پسرش به لندن مهاجرت كرد و در همين سال اولين رمان وى تحت عنوان «علف آواز مى‌خواند» به چاپ رسيد. دفترچه طلايى، عنوان دومين اثر دوريس در سال ۱۹۶۲ است كه باعث شهرتش شد. تا اينكه در ۱۱ اكتوبر سال ميلادى جارى، لسبينگ به عنوان برنده جايزه نوبل ادبيات انتخاب شد. وى هم اكنون در هامسپتد زندگى مى‌كند. از جوايز ادبى كه دوريس تاكنون دريافت كرده مى‌توان به جايزه سامرست موام در سال ۱۹۵۲، جايزه شكسپير در سال ۱۹۸۲، جايزه ادبى دبليواچ، اسميت در سال ۱۹۸۶، جايزه كتاب لس‌آنجلس تايمز در سال ۱۹۹۵، جايزه ادبى انگليسى ديويده كوهن در سال ۲۰۰۱ اشاره كرد.

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=352978>

اينترنت و انتخاب منابع اطلاعاتى

انتخاب منابع اطلاعاتى يكى از مهم‌ترين مراحل مجموعه‌سازى است و كتابداران از اين طريق سياستها و كنترل خود را بر رفتارهاى اطلاع‌يابى مراجعان و دسترسى آنها به اطلاعات اعمال مى‌كنند. آنها با توجه به سياست‌هاى كتابخانه و محدوديتهاى موجود به طور انفرادى يا از طريق كميتهء انتخاب، منابع اطلاعاتى مورد نياز كتابخانه را تهيه مى‌كنند. انتخاب منابع اطلاعاتى، ارزشيابى مجموعه، وچين و ايجاد تعادل درمجموعه، وظيفه‌اى است كه كميت و كيفيت بسيارى از خدمات ديگر كتابخانه مانند خدمات مرجع به‌طور مستقيم يا غيرمستقيم با آن ارتباط دارد. اما با گسترش منابع اطلاعاتى اينترنتى و گرايش روزافزون توليد كنندگان و ناشران _ بخصوص ناشران مجلات علمى و پژوهشى _ به توزيع اطلاعات از طريق

اینترنت، این نقش و وظیفه در حال دگرگونی‌های زیادی است. در بعضی موارد شاهد حذف نقش واسطه‌ای کتابداران در انتخاب منابع اطلاعاتی اینترنتی می‌باشیم و در مواردی دیگر اتخاذ سیاست‌های کلان در دسترس به اطلاعات از طریق اینترنت تنها وظیفه کتابداران مسئول مجموعه‌سازی است.

تأثیر اینترنت بر انتخاب منابع اطلاعاتی را از جنبه‌های مختلفی می‌توان مورد نقد و بررسی قرار داد:

(۱) اینترنت به عنوان ابزار انتخاب؛

(۲) نقش و جایگاه کتابداران و مصرف کنندگان اطلاعات در انتخاب منابع اطلاعاتی؛

(۳) تأثیر اینترنت بر رفتارهای اطلاع‌یابی محققان و استفاده کنندگان.

• اینترنت به عنوان ابزار انتخاب

از مهم‌ترین مراحل انتخاب منابع اطلاعاتی، دسترسی به ابزارهای انتخاب است. بدون دسترسی به این ابزارها آگاهی انبوه اطلاعات منتشر شده در سطح جهان ناممکن است.

با گسترش اینترنت و دسترسی کتابخانه‌ها و افراد به آن و همچنین با توجه به مزیت‌های ویژه اینترنت، ناشران و کارگزاران اطلاعات نیز از این کانال ارتباطی برای معرفی و بازاریابی محصولات خود استفاده می‌کنند. کتابخانه‌ها و افراد نیز با توجه به همان ویژگی‌های خاص، روزبه‌روز اینترنت برای شناسایی منابع و اطلاعات جدید استقبال بیشتری می‌کنند.

از مزیت‌های اساسی اینترنت نسبت به سایر ابزارهای انتخاب به موارد اساسی زیر می‌توان اشاره کرد:

▪ دسترسی به نسخه الکترونیک منابع: بسیاری از ابزارهای انتخاب چاپی مانند فهرست انتشارات سازمان‌ها، فهرست ناشران، فهرست کارگزاران، کتابشناسی‌ها، مجلات تخصصی، فهرست معرف آثار مرجع، پایگاه‌های اطلاعاتی، راهنمای پایگاه‌های اطلاعاتی، منابع نقد و بررسی، نسخه‌های نمونه و نسخه‌های آزمایش ممکن است از طریق اینترنت نیز قابل دسترسی باشند.

▪ روزآمد بودن اطلاعات: بسیاری از اطلاعات موجود در اینترنت روزانه یا حتی به صورت لحظه‌ای روزآمد می‌شوند؛ کاری که معمولاً برای منابع چاپی به دشواری می‌تواند صورت پذیرد یا در بیشتر موارد عملاً ناممکن است.

▪ قابلیت جستجو: برخلاف منابع انتخاب چاپی که امکان جستجوی پیچیده در آن وجود ندارد می‌توان در منابع اینترنتی به جستجوی پیچیده در آن وجود ندارد می‌توان در منابع اینترنتی به جستجوی دلخواه و رایانه‌ای پرداخت.

▪ محتوای اطلاعاتی بیشتر: معمولاً علاوه بر اطلاعاتی کتابشناختی می‌توان در بیشتر موارد اطلاعاتی همچون قیمت، شیوه تهیه، فهرست مندرجات کتاب یا مجله، نقد و بررسی، چکیده مقاله یا کتاب و بسیاری از اطلاعات دیگر را که اهمیت اساسی در انتخاب منابع اطلاعاتی دارند به دست آورد.

▪ امکان سفارش همزمان و مستقیم: در بیشتر موارد همزمان با جستجو و انتخاب منابع اطلاعاتی در اینترنت می‌توان اقدام به سفارش و دریافت مستقیم آن از ناشر نیز نمود.

▪ امکان دریافت متن کامل: بسیاری از ناشران و کارگزاران مجلات با ارائه تسهیلات جستجوی رایگان در فهرست مندرجات و چکیده مقالات، امکان

دریافت مستقیم متن کامل مقاله را نیز فراهم می‌کند. علاوه بر مجلات، بسیاری از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های تحقیقاتی امکان جستجو و دریافت متن کامل پایان‌نامه‌ها، مقالات پیش‌چاپ، خبرنامه‌ها و بسیاری از اطلاعات دیگر را فراهم می‌کنند.

• انتقال جستجوهای به عمل آمده: پس از جستجو می‌توان نتایج به دست آمده را برای استفاده‌های بعدی ذخیره، یا برای سایر هکاران در نقاط مختلف ارسال کرد.

• استفاده از دوره‌های آزمایش رایگان: بسیاری از ناشران، بخصوص ناشران مجلات و پایگاه‌های اطلاعات این امکان را برای افراد و کتابخانه‌ها فراهم ساخته‌اند که در طول دوره زمانی خاصی _ معمولاً بین یک تا سه ماه _ به‌طور رایگان از منابع اطلاعاتی مورد نظر استفاده کنند. در این دوره کتابخانه‌ها می‌توانند در متن کامل منابع اطلاعاتی جستجو و استفاده نمایند و همزمان به ارزیابی کامل آن نیز بپردازند. در پایان دوره و پس از استفاده از این فرصت ایده‌آل، کتابخانه می‌توان تصمیم به اشتراک عنوانین دلخواه بگیرد.

• عضویت در فهرست‌های پستی (۱) ، خدمات آگاهی‌رسانی جاری، اشاعه‌گزینشی اطلاعات و فهرست مندرجات جاری مجلات ناشران: بسیاری از ناشران با ارایه خدمات فوق به محض انتشار کتاب یا شماره‌ای جدید از مجله، اطلاعات آن را به‌صورت خودکار و از طریق پست الکترونیکی برای مشترکین ارسال می‌نمایند. به این ترتیب علاقه‌مندان می‌توانند به سرعت و بدون هیچ‌گونه مکاتبه‌ای _ فقط با یک بار عضویت در چنین خدماتی _ برای همیشه به اطلاعات مورد نیاز دسترسی یابند و در صورت نیاز به سفارش آن بپردازند.

• نقش و جایگاه کتابداران و مصرف‌کنندگان اطلاعات در انتخاب منابع اطلاعاتی

همان‌گونه که اینترنت دگرگونی و تحولی اساسی در تولید و توزیع اطلاعات به وجود آورده، نقش و جایگاه کتابداران و مصرف‌کنندگان اطلاعات را نیز در دسترسی به منابع اطلاعاتی متحول ساخته است. بسیاری از اطلاعات موجود در اینترنت به‌طور رایگان و برای تمامی افراد قابل دسترسی است. مصرف‌کنندگان اطلاعات بدون واسطه و با جستجو در اینترنت، یا از طریق گروه‌های مباحثه، گروه‌های خبری، فهرست‌های پستی، آرشیوهای الکترونیکی، یا مراجعه و جستجو در سایت‌های مورد علاقه و بسیاری از روش‌های دیگر، بخشی از اطلاعات مورد نیاز خود را تأمین می‌نمایند. از این جهت برای دسترسی به این قبیل اطلاعات، نقش واسطه‌ای کتابداران کمرنگ شده است.

دسترسی به بسیاری از مجلات اینترنتی نیز رایگان است، ولی اعتبار و صحت این قبیل اطلاعات بسیار سوءال‌برانگیز است. بسیاری از این مجلات معمولاً داوری و ویراستاری علمی و ادبی نمی‌شوند. اما کماکان انتشار و توزیع مجلات علمی و پژوهشی معتبر در اختیار ناشران تجاری یا دانشگاهی است و برای دسترسی به آن باید هزینه آن را پرداخت. این مجلات عمدتاً قرینه اینترنتی همان مجلات چاپی هستند. هر چند دسترسی به دوره کامل این قبیل مجلات نیازمند پرداخت حق اشتراک می‌باشد ولی واقعیت این است که با توجه به مشکلات مالی، کتابخانه‌ها نمی‌توانند تمامی مجلات مورد نیاز را تهیه نمایند. از این‌رو در بسیاری از موارد ترجیح می‌دهند به جای اشتراک دوره کامل مجله فقط مقاله مورد نیاز را از طریق خدمات تحویل مدرک تهیه نمایند. از این‌رو در سطح جهانی شاهد کاهش اشتراک دوره کامل مجله و افزایش دسترسی به خدمات تحویل مدرک می‌باشیم.

ناشران و کارگزاران اطلاعات نیز به خوبی این مشکلات و نیازها را درک کرده و در کنار ارائه خدمات اشتراک، بخشی از فعالیت‌های خود را به ارائه خدمات تحویل مدرک اختصاص داده‌اند و کتابخانه‌ها به جای اشتراک دوره کامل مجله _ بخصوص آن دسته از مجلاتی که کمتر استفاده می‌شوند

_ فقط هزینه مقاله مورد نیاز را پرداخت و آن را دریافت می‌نمایند. با گسترش اینترنت این نوع خدمات رشد بیشتری یافت و کتابخانه‌ها با اتصال به سایت‌های ناشران و کارگزاران استفاده کنندگان را مستقیماً به آن مرتبط ساختند. معمولاً استفاده کنندگان می‌توانند به‌طور رایگان در فهرست مندرجات و چیکده مقالات جستجو کنند و پس از انتخاب مقاله دلخواه با پرداخت هزینه، مستقیماً آن را دریافت نمایند. هزینه مقاله ممکن است تماماً توسط استفاده کننده یا کتابخانه، یا بخشی توسط استفاده کننده و بخشی دیگر از سوی کتابخانه تأمین گردد. جستجو نیز محدود به عناوین خاص نمی‌گردد و استفاده کننده می‌تواند در تمامی عناوین مجلات یک ناشر یا کارگزار کاوش نماید.

نوعی دیگر از خدمات معمول در اینترنت این است که یک کتابخانه یا گروهی از کتابخانه‌ها به‌صورت کنسرسیوم با ناشر یا گروهی از ناشران قرارداد اولیه را امضاء می‌کنند و استفاده کنندگان می‌توانند از طریق اینترنت به جستجو در متن کامل مجلات دلخواه بپردازند و مقالات مورد نیاز را چاپ، یا برای استفاده بعدی ذخیره کنند. معمولاً این نوع خدمات را چندین استفاده کننده به‌طور همزمان و از محل‌های مختلف می‌توانند استفاده کنند و حتی بر اساس قرارداد، تمامی یا بعضی از کاربران می‌توانند از اتاق کار یا منزل به آن دسترسی داشته باشند.

همان‌گونه که اشاره شد در استفاده از مجلات علمی که توسط ناشران تجاری یا غیرانتفاعی منتشر می‌گردد سیاستگذاری کلان، عمدتاً با کتابداران است و از آن پس استفاده کنندگان می‌توانند بر اساس نوع قرارداد به جستجو در عناوین دلخواه بپردازند. گاهی جستجوی اولیه فقط محدود به فهرست مندرجات و چیکده مقالات می‌شود و تنها هزینه متن کامل مقالاتی که استفاده شده‌اند دریافت می‌گردد و نیازی به پرداخت هزینه اشتراک سالانه نیست. در مواردی دیگر استفاده کنندگان می‌توانند مجلات مورد نیاز را تورق یا در آن جستجو کنند و مستقیماً مقاله مورد نیاز را چاپ، ذخیره، یا بر روی صفحه نمایشگر مطالعه نمایند. استفاده کنندگان می‌توانند مستقیماً از طریق تابلوهای اعلانات، بولتن‌ها خبری، مجلات اینترنتی (بدون قرینه چاپی)، آرشیوهای الکترونیکی، گروه‌های مباحثه، گروه‌های خبری، فهرست‌های پستی و سایر روش‌های معمول و جستجو در سایت‌ها ناشران، انجمن‌های علمی و تخصصی، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی و تحقیقاتی به بسیاری از اطلاعات رایگان موجود در اینترنت دسترسی پیدا کنند.

• تأثیر اینترنت بر تولید اطلاعات و رفتارهای اطلاع‌یابی استفاده کنندگان

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای اینترنت تأثیر بر تولید اطلاعات و رفتارهای اطلاع‌یابی محققان و پژوهشگران است. مجلات علمی چاپی که از ابزارهای مهم برای ارائه و معرفی پژوهش‌های علمی یا دسترسی به آخرین دستاوردهای علمی هستند به دلایل گوناگون توان پاسخگویی به درخواست‌های محققان و پژوهشگران را ندارند. موارد زیر را می‌توان از مهم‌ترین دلایل این ناتوانی برشمرد: حجم زیاد تولیدات علمی، کمبود تعداد مجلات علمی برای چاپ تمامی مقالات، سیاست‌های ناشران در رتبه‌بندی مقالات و عدم چاپ بسیاری از مقالات معتبر و باارزش، نبود مجلات تخصصی در بعضی موضوعات، هزینه زیاد تولید و توزیع مجلات، گرانی مجلات و ناتوانی کتابخانه‌ها و محققان در تهیه مجلات مورد علاقه، انتظار طولانی برای چاپ مقالات و عدم انعکاس بموقع، سرعت کند دریافت و چاپ نظرات خوانندگان یا عدم چاپ و عدم انعکاس بموقع آن و بسیاری دلایل دیگر.

همزمان با گسترش اینترنت، محققان، دانشمندان، دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزشی و تحقیقاتی نیز از این ابزار برای گسترش ارتباطات علمی استفاده نمودند. آن‌ها از نقاط مختلف دنیا و با روش‌های مختلف از اینترنت برای مبادله اطلاعات بهره گرفتند. تابلوهای اعلانات الکترونیکی،

آرشیوهای الکترونیکی، گروه‌های خبری، گروه‌های مباحثه و هم‌علاقه، فهرست‌های پستی، و سایر امکانات موجود در اینترنت که کانال‌های بسیار مناسب برای برقراری ارتباط و مبادله اطلاعات هستند نیز با گرایش‌های جدید همسو شده و بسیاری از منابع اطلاعاتی _ بخصوص مجلات علمی که اهمیت زیادی در فرایند پژوهش‌هاش علمی دارند _ را از طریق اینترنت روانه بازار نموده‌اند و با ارائه انواع خدمات جنبی، مشتریان بیشتری را به سوی خود جذب می‌کنند. دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزشی _ پژوهشی، انجمن‌ها و گروه‌های علمی و هم‌علاقه نیز به ایجاد کانال‌های ارتباطی ویژه خود پرداخته‌اند و با پیشرفت‌های جدید در حوزه ارتباطات، نرم‌افزار و سخت‌افزار روزبه‌روز این ارتباطات وسیع‌تر و نظام‌مندتر می‌شود. همچنین همکاری بین کتابخانه‌ای و استفاده از خدمات مورد نیاز استفاده‌کنندگان از این طریق تأمین می‌شود.

مسائل قابل توجه در انتخاب منابع اطلاعاتی در اینترنت

هر چند استفاده از اینترنت در فرآیند انتخاب، سفارش و دسترسی به منابع اطلاعاتی، یکی از ضرورت‌های آشکار و گریزناپذیر مراکز علمی و تحقیقاتی است، ولی استفاده بهینه از این ابزار به مطالعه‌ای جدی نیازمند است؛ بررسی مسائلی مانند انتخاب بین مجلات چاپی و مجلات الکترونیکی در اینترنت، آموزش کارکنان بخش انتخاب و سفارش و آموزش استفاده‌کنندگان مجلات الکترونیکی؛ نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد نیاز، تعیین این که چه افرادی، کجا، و چه موقع می‌توانند به متن کامل مجلات در اینترنت دسترسی پیدا نمایند. برای بررسی مسائل فوق بهتر است کمیته‌ای مرکب از کارکنان بخش انتخاب، بخش سفارش، بخش رایانه، بخش خدمات عمومی، بخش مجلات، بخش سازماندهی اطلاعات، نماینده‌ای از جامعه کتابخانه، و ... تشکیل گردد تا تمامی جنبه‌های دسترسی به منابع اطلاعاتی از طریق اینترنت و مسائل جانبی آن از قبیل موارد زیر مورد مطالعه همه جانبه قرار گیرد:

- آیا خرید مجلات چاپی اقتصادی‌تر است یا مجلات الکترونیکی؟ یا هم شکل چاپی و هم الکترونیکی یک مجله خریداری شود؟

- آیا مجلات الکترونیک در اینترنت راحتی قابل دسترس است؟

- مراجعه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان چه نوع مجله‌هایی را ترجیح می‌دهند؟

- دسترسی به سایر منابع اطلاعاتی اینترنتی (غیر از مجلات) براساس چه سیاستی است؟ آیا محققان و استفاده‌کنندگان می‌توانند آزادانه به اطلاعات موجود در تابلوهای اعلانات، گروه‌ها خبری، گروه‌های مباحثه، سایت‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی _ تحقیقاتی و انجمن‌های علمی و سایر منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت دسترسی یابند؟ در غیر این صورت سیاست کتابخانه در دسترسی به این اطلاعات چیست؟

- آیا آنها آموزش دیده‌اند؟

- آیا لوازم و تجهیزات مورد نیاز از قبیل رایانه، مودم، چاپگر مناسب راحتی در دسترس است؟

- آیا خطوط ارتباطی مناسب وجود دارند؟

- آیا هزینه اشتراک، هزینه مخابراتی و سایر هزینه‌های مربوطه تأمین شده‌اند؟

- آیا همه افراد می‌توانند به اینترنت دسترسی داشته باشند یا فقط افراد خاصی می‌توانند از آن استفاده نمایند؟

- برای تهیه اطلاعات مورد نیاز افرادی که نمی‌توانند به اینترنت دسترسی یابند، چه چاره‌ای اندیشیده شده؟

- آیا افراد در اتاق کار، کتابخانه یا در منزل برای دسترسی به اینترنت آزادند؟ چه وقت می‌توانند از اینترنت استفاده نمایند؟

- مجلات الکترونیکی تک کاربره خریداری گردد یا چند کاربره؟
- میزان استفاده از یک مجله چقدر است؟ و چه کسانی بیش‌تر از آن استفاده می‌کنند؟
- آیا بهتر نیست به‌جای اشتراک دوره کامل مجله، مقاله مورد نیاز از ناشر یا از سیستم‌ها خدمات تحویل مدرک خریداری گردد؟
- کتابخانه چه خدمات دیگری را از طریق اینترنت مشترک شده یا امکان استفاده از آن با پرداخت هزینه آن در موقع استفاده وجود دارد؟
- آیا جامعه کتابخانه از تمامی موارد فوق مطلع است و شرایط استفاده از آن را می‌داند؟
- برای بایگانی فایل‌ها و خروجی‌های چاپی و سازماندهی آنها چه چاره‌ای اندیشیده شده؟ برای امنیت اطلاعات و آرشیو الکترونیکی آن چه تدبیری به کار گرفته شده؟
- آیا افراد مجازند در مواردی که تنها هزینه تهیه مقاله‌ای خاص دریافت می‌شود، هر تعداد مقاله را چاپ و منتقل نمایند؟
- آیا مقدار هزینه آن پیش‌بینی شده است؟ چه کسی آن را پرداخت خواهد کرد؛ کتابخانه یا استفاده کننده؟
- آیا شیوه‌های جدید قرارداد ناشران با کتابخانه‌ها و مسائل حقوقی دسترسی به اطلاعات الکترونیکی مورد ملاحظه قرار گرفته است؟
- یکی از مهم‌ترین مشکلات در انتخاب آن دسته از منابع اطلاعاتی اینترنتی که فقط از طریق اینترنت و به‌صورت الکترونیکی توزیع می‌شوند، اعتبار و صحت این اطلاعات است.
- در انتخاب منابع اطلاعاتی چاپی و یا سایر منابع اطلاعاتی موجود در کتابخانه، معمولاً ملاک‌های مختلفی وجود دارد که افراد مسئول یا کمیته انتخاب با توجه به مجموع شرایط تصمیم به تهیه منابع اطلاعاتی خاص می‌گیرند. ولی در مورد منابع اطلاعاتی اینترنتی بسیاری از این ملاک‌ها برای ارزیابی منبعی خاص حضور ندارند. برای مثال اعتبار ناشر و نویسنده دو عامل بسیار اساسی در انتخاب منابع اطلاعاتی چاپی‌اند که در مورد بسیاری از منابع اطلاعاتی اینترنتی فاقد موضوعیت است. بیش‌تر مجلات و مقالات اینترنتی توسط نویسندگان گمنام و بدون عبور از صافی‌های معمول ناشران مانند ویراستاران ادبی و علمی توزیع می‌گردند. در بسیاری از تابلوهای اعلانات، بولتن‌های خبری و سایر کانال‌های معمول توزیع اطلاعاتی اینترنتی، مقالات بیش‌مار در دسترس جستجوگران است که هیچ‌گونه کنترل علمی بر آن صورت نگرفته یا در صورت اعمال کنترل مقدماتی، از سختگیری‌های معمول در انتشار منابع چاپی خبری نیست. از این رو اعتبار و صحت این قبیل اطلاعات مسئله اساسی است که باید به آن پرداخته شود.
- درباره همه سوءالات فوق و سوءالات دیگری که ممکن است مطرح شود، باید از قبل اندیشید، تجربه کرد و راه‌حل مناسب ارائه نمود. برخی از این تصمیمات، مدیریتی است؛ تعدادی مربوط به امور مالی و اقتصاد اطلاعات می‌باشد. جنبه‌های فنی خدماتی، فرهنگی، و غیره باید به‌دقت مطالعه شود تا خدمات مناسب تضمین گردد. در بسیاری موارد حتی لازم است قبل از تصمیم‌گیری نهایی، پروژه‌ای آزمایشی برای اشتراک تعداد محدودی مجله یا سایر خدمات مورد نیاز اجرا گردد تا بر مبنای تجربه و آزمایش تصمیم‌گیری شود. تهیه آمار، ارزیابی عملکرد سال‌های قبل و سنجش میزان کارایی آن نیز باید در دستور کار قرار گیرد.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=320759>

اینترنت و ترویج آنارشی اخلاقی

گوردون گراهام استاد فلسفه اخلاق دانشگاه ابردین اسکاتلند، در این مقاله می‌گوید اینترنت بیشتر از آنکه آنارشی سیاسی را ترویج کند، آنارشی اخلاقی را رواج می‌دهد و این ذاتاً ویرانگر است.

کلمه آنارشی (anarchy) به دو طریق معنا می‌شود: یک معنای مثبت و یک معنای منفی. آنارشی در کاربرد مثبت آن، یعنی معنایی که آنارشیست‌های مشهوری چون پرودون و کروپتکین از آن مراد می‌کردند، به معنای فقدان دولت و به این دلیل به معنای آزادی از قدرت قهری دولت است. کاربرد منفی و رایج‌تر آنارشی نیز بیانگر فقدان دولت است، اما دقیقاً به همین دلیل، به صورت شرایطی از بی قانونی و آشوب تصور می‌شود. به طور خلاصه آنارشی - جامعه بدون دولت- را می‌توان به عنوان یک آرمان یا به

عنوان یک خطر تلقی کرد.

در واقع استدلال‌های به نفع آنارشی، به عنوان یک آرمان، هرگز در نظریه سیاسی جدی گرفته نشده است، چرا که عموماً تصور می‌شود که این آرمان به طور بدیهی غیرواقع‌گرایانه است. با این وجود می‌توان این سخن را به نفع آن بیان کرد: قدرتمندترین ابزار مصیبت انسانی، چه در دوران گذشته و چه در دوران مدرن، دولت بوده است. هیچ جماعت جنایتکاری تا به حال حتی به گرد آن درجه‌ای از وحشت و رنج نرسیده است که بوسیله دولت‌های تحت تسلط استالین، هیتلر، مانو یا پل‌پوت تحقق یافت. آیا می‌توان جوامع بدون دولت بدتر از این جوامع دانست؟

مخالفان آنارشی، آنهایی که این کلمه را به معنای منفی به کار می‌برند، ممکن است پاسخ دهند که ما نباید در مورد موهبت‌های دولت بر مبنای بدترین نمونه‌های آن قضاوت کنیم. آنها همچنین ممکن است بپذیرند که دولت واقعاً نامطلوب است، اما مجادله کنند که دولت شری ضروری است؛ به همان طریقی که برای مثال یک عمل جراحی گسترده برای بهبود بخشیدن به بیمار شری ضروری است. این طرح استدلال آشنا را به طرز عالی می‌توان در افکار تامس هابز یافت. ایده او این است که دولت، که به صورت قدرت انحصاری اجبار مشروع تعریف می‌شود، امری ضروری

است تا از جنگ همه علیه همه جلوگیری کند، عدالت را به اجرا درآورد و از بی گناهان و آسیب‌پذیران محافظت به عمل آورد. آنارشیست‌های مثبت به نوبه خود ممکن است پاسخ دهند که این مدعا نوعی مصادره به مطلوب کردن است؛ حقیقت این است که دستگاه دولت، مقصود نظری‌اش هرچه که باشد، ممکن است برای دست یازیدن به ظلم و بهره‌کشی از بی گناهان و آسیب‌پذیران مورد استفاده قرار گیرد. هنگامی که چنین وضعی رخ می‌دهد، انحصار کارآمد دولت بر قوه قهریه شرایط را بدتر می‌کند. آن‌گاه پرسش آنارشیست‌ها این است که آیا به وجود آوردن و حفظ کردن بنیادی اجتماعی با امکان انحراف یافتنی این همه ویرانگر، عاقلانه است.

مقصود من حل و فصل کردن منازعه میان آنارشیست‌ها و مدافعان دولت نیست؛ بلکه می‌خواهم نشان دهم که تصور آنارشی را می‌توان به دو طریق متفاوت مورد ملاحظه قرار داد، و این که افرادی که برداشتی مثبت از آن دارند بنیادهایی فکری برای دیدگاهشان دارند. چنین ملاحظه‌ای ضرورت دارد اگر قرار باشد که با سؤالی متفاوت مواجه شویم، این سوال که آیا ظهور اینترنت گامی در جهت آنارشی نیست؟ زیرا اگر واقعا اینترنت چنین تاثیری داشته باشد، پیش از این که از این آنارشی استقبال کنیم یا از آن بهراسیم، باید سؤال کنیم که کدام معنای آنارشی مورد نظر است. (۱) اینترنت دو خصلت بارز دارد: بین‌الملل‌گرایی (انترناسیونالیسم) و عوام‌گرایی (پوپولیسم). بین‌الملل‌گرایی اینترنت صرفاً مربوط به این حقیقت نیست که اینترنت باعث ارتباط یافتن مردمانی از ملل مختلف می‌شود، چرا که بسیاری از ابزارها و فعالیت‌های انسانی دیگر نیز چنین کاری را انجام می‌دهند. نکته در این جاست که جست و جو در اینترنت کاملاً نسبت به مرزهای ملی بی‌اعتنا است؛ مردمانی که در غیر از فضای شبکه با هم غریبه هستند، بوسیله علائق مشترکی پیوند می‌یابند که هیچ ربطی به ملیت‌شان ندارد. اینترنت از این جهت در تضاد شدید با آنچه فیلسوفان «جامعه مدنی» می‌نامند قرار می‌گیرد، یعنی جامعه‌ای که خصوصیت آن پیوند دادن افراد بیگانه یا وحدت بخشیدن به آنها درون یک روال یا حوزه سیاسی است.

به همین دلیل اینترنت جدا از دلایل دیگر، دارای این توان است که از لحاظ سیاسی ضدحکومت و برانداز باشد؛ اما شکل این براندازی بسیار عمیق است و این وضع صرفاً به خاطر این نیست که جاسوسان یا افرادی مانند آنها، به کمک اینترنت اکنون شیوه‌ای تقریباً غیرقابل شناسایی از ارتباط با رهبران سیاسی‌شان را در اختیار دارند- امری که حقیقی و مهم است- یا این که تروریست‌ها می‌توانند در امنیتی نسبی اطلاعات را مبادله کنند؛ بلکه دلیل اصلی این وضع آن است که همه تعاملات بر روی شبکه می‌توانند بدون توجه به مرزهای ملی صورت گیرد. از آن جایی که جهان روابط بین‌الملل تاکنون عمدتاً به صورت روابط بین دولت‌ها بوده است و وضع جدید به معنای آن است که اکنون فضایی در حال رشد از تماس و همکاری وجود دارد که دولت‌ها، حتی در هماهنگی با یکدیگر کنترل ناچیزی بر آن دارند و از آن جایی که سلطه (authority) دولت- گرچه با قدرت (power) آن یکسان نیست- به طور غیرمستقیم بر آن قدرت تکیه دارد، این توان اینترنت در کاهش دادن قدرت دولت‌ها از طریق به وجود آوردن فضایی برای فعالیت بی‌اعتنا به آن، همزمان توانی برای کاهش دادن سلطه دولت هم هست. و به همین دلیل است که یک آنارشیست ممکن است از اینترنت استقبال کند.

دومین خصلت اینترنت عوام‌گرایی یا پوپولیسم آن است. در این مورد هم باید توجه داشته باشیم که این عوام‌گرایی نه در مرتبه‌ای سطحی بلکه در مرتبه‌ای عمقی قرار دارد. در شرایط حاضر صلاحیت خاصی برای جست و جو کردن مطالب بر روی شبکه و مهم‌تر از آن مشارکت کردن در آن لازم نیست و هیچ نظام واقعی سانسوری که مشارکت افراد را در غیاب چنین صلاحیت‌هایی مانع شود وجود ندارد. تنها نوع سانسوری دولت‌هایی

مانند دولت سنگاپور و یا شرکت‌هایی که دسترسی افراد را به شبکه ممکن می‌کنند، [برای جلوگیری از دسترسی به سایت‌های غیراخلاقی] پیشنهاد شده است مقصودی کاملاً متفاوت دارد. به علاوه با در دسترس بودن گسترده کامپیوترها در مدارس و کالج‌ها و تأسیس کافه‌های اینترنتی، هزینه استفاده و وارد شدن به اینترنت آن قدر ناچیز شده است که از آنها هم کار چندانی برای مقابله کردن با عوام‌گرایی این سیستم به مثابه یک کل برنمی‌آید.

این خصلت عوام‌گرایانه اینترنت بیشترین شادی آنارشیست‌ها را باعث می‌شود، چرا که به نظر می‌رسد امکان ایجاد اجتماع بین‌المللی نوینی را به میان می‌آورد که در آن معمولی‌ترین افراد می‌توانند دسترس نامحدودی به جهان اطلاعات داشته باشد و کم‌اهمیت‌ترین افراد می‌توانند مستقیماً در شکل‌دهی به جهان دخالت کنند. افراد بر روی شبکه بر مبنای علائق و انتخاب‌های فردی خودشان عمل می‌کنند و هم‌پیمان می‌شوند و انجام دادن چنین کارهایی تحت نظارت مرزهایی ملی یا قدرت‌هایی مسلط نیستند. تحقق آنارشی مثبت هنگامی کامل می‌شود که ما به این چشم‌انداز، تصویر دولت‌های ناکامی را بیفزاییم که علی‌رغم قدرت‌های قاهرشان عاجزانه به این وضعیت می‌نگرند.

گرچه این تحلیل و سناریویی که مجسم می‌کند، کاملاً تخیلی و بی‌اساس نیست، اما بر مبنای مفروضاتی است که نیاز به بررسی دارند. این سناریو تنها هنگامی واقعیت پیدا می‌کند که دسترسی نامحدود به دانش، باعث قدرت یافتن عموم باشد و بر همین قیاس در صورتی که ناتوانی در محدود کردن دانش به عامل تقلیل یافتن قدرت دولت شمرده شود. .

دومین فرض این است که توانایی در مشارکت‌کردن در جهان اینترنت نیز به وجود آورنده قدرت یا به عبارت دیگر بوجودآورنده تأثیری بر پیامدها در جهان [واقعی] باشد.

یک نتیجه‌گیری مقدماتی مبنی بر این نظر که اینترنت ویژگی‌های مثبتی برای آنهایی دارد که آنارشی را به عنوان یک آرمان تلقی می‌کنند، بی‌وجه نیست؛ اما تنها هنگامی کاملاً اثبات می‌شود که بررسی‌ها، صحت برخی از مفروضات تعیین‌کننده در این نتیجه‌گیری را تاییدکنند.

(۲) برای ذهنی که آنارشی را به صورت شرایطی که باید از آن ترسید تلقی می‌کند، همان ویژگی‌های اینترنت را که آنارشیست‌ها تحسین می‌کنند، ممکن است نقص‌های آن شمرده شود. اینترنت زمینه کاملاً مستعدی برای توطئه‌های جنایتکارانه را در اختیار پست‌ترین مخرج مشترک انگیزش‌های انسانی می‌گذارد. البته چنین دیدگاهی هم دقیقاً همان مفروضات را می‌پذیرد، و بنابراین در معرض همان تردیدهایی قرار می‌گیرد که برای دیدگاه اول ذکر شد. کمترین چیزی که در این مورد می‌توانیم بگوییم این است که موضع بدبینانه نه ضعیف تر و نه قوی تر از موضع خوش بینانه است.

اما یک مسیر فکری دیگر وجود دارد که ارزش کاوش را دارد. این نظریه بر این ایده استوار است که اینترنت بیشتر از آنارشی سیاسی، آنارشی اخلاقی را ترویج می‌کند و این که آنارشی اخلاقی ذاتاً ویرانگر است. برای بررسی این موضوع لازم است که نگاهی کمی دقیق‌تر به ایده تربیت اخلاقی بیندازیم. در این جا من تنها می‌توانم طرح معمولی از روندی فکری را ارائه دهم که برخی از تأکیدات نسبتاً جزئی در آن بر روان‌شناسی اخلاقی تکیه دارند.

من از کلمه «پسندها» (preferences) به عنوان اصطلاحی ژنریک برای آن انگیزش‌های انسانی مثل اشتیاق، علاقه، کنج‌کاو و غیره استفاده خواهم‌کرد که نوعی عنصر سنجشی مثبت در خود دارند و در مقابل آنهایی قرار می‌گیرند که سببانه‌تر هستند، مثل ترس، خشم، آشفتگی و

غیره. «پسندها» به این معنا دست کم تا حدی طبیعی هستند؛ به این معنا که پیش از این که اجتماعی شدن استقرار یابد، حتی شاید پیش از آن که اجتماعی شدن آغاز شود، برخی از چنین پسندهایی در انسانها وجود دارند و ما می‌توانیم بر اساس آنها رفتارهای انسانها را توضیح دهیم. فرآیند اجتماعی شدن فرد را می‌توان به عنوان پالایش این پسندها از طریق فرآیند پذیرش تأثیرات خارجی تلقی کرد.

بنابراین به این معنا، میل به بیان کردن خود امری طبیعی محسوب می‌شود؛ بدون چنین میلی انسانها زبان نمی‌آموزند. اما این پسندها، فی نفسه، به معنای واقعی کلمه، متنافر (incoherent) است؛ تنها با به دست آوردن زبانی توارثی و ابداع نشده است که این میل را می‌توان به درستی درک کرد. [اما از طرف دیگر] کسب کردن چنین زبانی به تسلیم شدن این میل طبیعی به خودبیانگری، در برابر قواعد جامعه سخنگویان آن زبان وابسته است.

به نظر من چیزی شبیه مثال بالا را می‌توان در مورد اخلاقیات هم بیان کرد. تکانه‌های طبیعی که در کانون اخلاقیات قرار دارند و به عبارتی، بنیادی فعال برای خودآگاهی اخلاقی را تشکیل می‌دهند، هرچه که باشند، هنگامی چارچوبشان معین می‌شود که در معرض فرآیند پالایش مجموعه ای به ارث رسیده و ابداع نشده از ارزشها و آداب قرار گیرند. به نظر من اشتباه هست که تصور کنیم امور به علت آن که تمایل به آنها وجود دارد، دارای ارزش می‌شوند؛ برعکس امیال ما هنگامی شکل می‌گیرند که آنها را با آنچه می‌آموزیم تطبیق می‌دهیم، تطبیق دادن با آنچه تجربه جمعی به ارث رسیده میل داشتن به آنها را دارای ارزش می‌داند یا به عبارت دیگر آنها را ارزشمند تلقی می‌کند. بنابراین برای مثال، به عقیده من علاقه به موسیقی، یک پسندهای طبیعی است، اما در عین حال علاقه ای است که پختگی خود را از طریق تطبیق یافتن با یادگیری درباره اشکال و ترکیب بندی‌های موسیقایی بدست می‌آورد که تجربه جمعی آنها را اهدافی مناسب برای تحقق یافتن آن پسندها می‌شمرد.

بر این اساس، تربیت اخلاقی در سال های اول زندگی آشکارتر است، اما به طوری بی پایان ادامه می‌یابد و در همه مرحله شکل آن مشابه است، در معرض قرار دادن و تعدیل کردن پسندهای طبیعی با تأثیرات روند اجتماعی شدن. این روند، هماهنگ شدن پسندهای انسانهایی را که در غیر این صورت جدا از هم می‌بودند، را به عنوان پیامدی مطلوب باعث خواهد شد. و بنابراین بوجود آوردن جامعه متمدن را ممکن می‌کند. به طور خلاصه تربیت اخلاقی یک روند اجتماعی شدن است، و بنابراین به نظر من اتفاقی نیست که معمولاً منحرفان جدی اجتماعی، مثلاً قاتلان زنجیره ای، به شکلی ریشه‌ای به علت سابقه اختلال روانی‌شان از خودبیگانه شده‌اند.

اکنون نکته تکان‌دهنده در مورد اینترنت این است که شکل‌گیری آنچه را که من «هم آمیزی مطلق علائق» می‌نامم ممکن و حتی تشویق خواهد کرد. منظور من از این اصطلاح این است که توانایی پرسه زدن صرف در شبکه ساختار نیافته‌ای از پسندها است که صرفاً مجال همسانی (congruence) - و نه هماهنگی (coordination) - را فراهم می‌آورد. وب‌گردها این فرصت را دارند که در جست و جوی افراد با روحیه‌های مشابه با خود باشند و آن نوع تأثیرات اصلاح و تزکیه کننده را که در فرآیندهای طبیعی یادگیری عمل می‌کنند نادیده بگیرند. این وضعیت بارزتر از همه شاید در مسائلی مانند شبکه های پورونوگرافی کودکان خود را نشان می‌دهد که مانعی در برابر جلوی پسندهای شیربرانه وجود ندارد، چرا که وب‌گرد می‌تواند آن چیزهایی را که مانع این نوع پسندها می‌شوند، نادیده بگیرد و سپس تمایل این وب‌گرد با دریافت کردن پاسخ های تأییدکننده از جانب افراد دارای پسندها مشابه، تقویت می‌شود.

پیامد منطقی چنین وضعیتی فروپاشی اخلاقی است و نه یگانگی اخلاقی. این فروپاشی به معنای بد کلمه آنارشستی است، چرا که وسیله‌ای

برای انتشار یافتن و به هم پیوستن پسندها خودساخته‌ای از هر نوع است. یقیناً چنین وضعیتی هرگز نمی‌تواند مطلق شود، چرا که همیشه درجه‌ای از ارتباط مورد نیاز است، ارتباط برقرارکردن به نوعی زبان نیاز دارد و این امر به نوبه خود به تسلیم کردن پسندهای شخصی به تأثیرات اجتماعی‌کننده- به طریقی که پیش از این توصیف شد- نیاز دارد. علاوه بر این خود پیوندیافتن پسندهای خودساخته به فعالیتی همگام و به میزانی از نظم و انضباط اجتماعی نیازمند است. اما آنچه که این روش نوین برقرار شدن تماس بین انسان‌ها امکان‌پذیر می‌کند، انتشار یافتن گسترده‌تر تمایلات آزاد شده، بدون تأثیرات پالاینده‌ای است که به طور طبیعی بر آنها لگام می‌زند و آنها را محدود می‌کند.

۳) مقصود من از این خط فکری به راه انداختن جاروجنجال نیست. تنها مقصود این است که یادآوری شود اینترنت در واقع ابزاری با امکانات جدید است که باید به درک عمیقی از آن رسید. منظور من از ترسیم این خط فکری که نتیجه‌گیری معینی را به دست می‌دهد، برانگیختن بحث در این مورد است و نه مانع‌شدن از سایر نتیجه‌گیری‌ها. مسئله مهمتر اینکه اگر مدعاهایی را که مطرح کردم بتوان ثابت کرد، هیچ استلزام صریحی از نحوه عمل در برابر آنها به دست نمی‌آید، اگر اصلاً بشود عملی در این باره انجام داد.

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=313116>

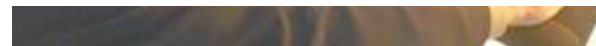
اینترنت و تغییر فرهنگی

بشر صاحب فرهنگ است، درست همان طور که که صاحب روح است. اما فرهنگ‌های بشری فناپذیرند و با نابودی نژاد یا گذر زمان از بین می‌روند. بنابراین، ممکن است فرهنگ‌ها هم پس از مدتی نابود شوند، اما در تمام فرهنگ‌های بشری حقایقی وجود دارد که ارزش حفظ کردن دارند. شاید بتوان فرهنگ را مجموعه‌ای از ارزشهایی تعریف کرد که افراد، خود و دیگران را متعلق به آن می‌دانند.

• برخی از عواملی که در افراد حس تعلق به فرهنگی خاص را ایجاد می

کند عبارتند از:

- آموزه های پیشگامان فرهنگی که امید می رود بر اساس آنها افراد شایسته ای تحویل اجتماع شوند.
 - عوامل محیطی چون آب و هوا ، شرایط اقتصادی و آینده ی جامعه
 - رو به رو شدن با الگو های بیگانه
- عامل سوم یعنی رو برو شدن با الگوهای بیگانه در بحث حاضر نقش عمده دارد. این عامل قابلیت تغییر در فرهنگ ها یا به نوعی تاثیر پذیری فرهنگ ها از یکدیگر را باعث می شود .
- همه ی فرهنگ ها ، بطور پیوسته در حال تغییراند و این تغییرات، امروزه هم سریع و هم عمیقتر از گذشته شده اند. اینترنت و به تعبیر دیگر شبکه های ارتباطات فردمدار جهانی، نقش عمده ای در تشدید تغییرات فرهنگ و موجودیت های فرهنگی ایفا خواهد کرد.
- اینترنت به دو شیوه موجب تغییر فرهنگی می شود: نخست فرهنگ خودش را عرضه می کند و دوم گذرگاهی برای سایر فرهنگها تدارک می کند. کاربران اینترنت به پیشروان و جریانات پیشتاز فرهنگی دسترسی دارند؛ این افراد و جریانات بخشی از فرهنگ اینترنت و یا بخشی از فرهنگ های دیگر هستند.
- از طرف دیگر، اینترنت به خودی خود ، سبب دگرگونی وضعیت اقتصادی و سیاسی می شود و آینده، اثرات دیگری را پدیدار خواهد کرد . اینترنت محلی است برای عرضه الگوهای رفتاری متفاوت با فرهنگ های رسمی و لذا در سطح فعالیت های موثری چون جنگ ، صنعت تروریسم و تبادل دانشجویان فرار می گیرد.
- احتمالا به همین خاطر است که تاثیر گذاری آن در قیاس با دو عامل دیگر (عوامل محیطی و حوزه های فرهنگی) بیشتر خواهد بود.
- اینترنت، علاوه بر آنکه محیطی برای تبادل فرهنگی مهیا و گذرگاهی برای دسترسی کاربران به فرهنگ های دیگر تدارک می کند، خود نوعی فرهنگ یا خرده فرهنگ است که همه فرهنگ ها را در بر می گیرد.
- اینترنت محیط، ابزار و تعاملات خاص خود را دارد که با محیط ، ابزار و تعاملات فضای غیر مجازی کاملا متفاوت است. این بدان معناست که اینترنت به خودی خود و بدون در نظر گرفتن فرهنگ های بیگانه ای که ممکن است يك فرهنگ خاص با آن ها در ارتباط باشد، عامل موثری در ایجاد تغییر درون فرهنگی است.
- این فناوری به وضعیت بحرانی (شاید منظورتان "نقطه عطف" باشد) خود نزدیک می شود ، کاربران اینترنت ، همین که تعدادشان به حد لازم رسید، فرهنگ خود را که ریشه در ارتباطات جهانی دارد به وجود خواهند آورد . بدین ترتیب کاربران، اجتماعات و گروه های خاصی را سازماندهی می کنند؛ حتی طبقه بندی ظاهری اعضا هم به منظور تعیین هویت درون فرهنگی یا برون نگری است.
- یعنی رفتار های انسانها را بر اساس آنچه که در اجتماع انجام می دهند(بازتاب های رفتاری افراد) ، طبقه بندی می کنند . به عنوان مثال ؛ ممکن است افرادی از وسایل عمومی برای تردد خود استفاده کنند که این عمل (رفتار) در يك طبقه بندی خاص قرار می گیرد و یا اینکه افرادی از ماشین شخصی خود استفاده می کنند که باز در طبقه بندی ویژه خود در نظام طبقه بندی ظاهری افراد يك اجتماع قرار می گیرند.
- عوامل خارجی که منجر به شکل گیری و تغییر فرهنگ ها می شوند می توانند ریشه در فرهنگ غالب يك جامعه داشته باشند؛ جائیکه افراد يك

جامعه از شرکت موثر در روند سیاسی، از ایفای نقشهای ارزشمند در پیکره ی جامعه گرفته تا مقدار سهمی که از سود اقتصادی ملی آنها حذف می شود چیزی در این جا حذف شده است! از سوی دیگر گروه‌های محروم شده به وسایل و روش‌هایی برای مقابله با این محرومیت نیاز دارند. باید گفت که اینترنت، با ارائه وسایل و روش‌هایی که جایگزین محرومیت‌های موجود در یک جامعه می شود به شکل‌گیری هویت فردی هم کمک می کند. از این نظر اینترنت در تمامی فرهنگ‌های حاکم و در بین اقلیت‌های محکوم نقش واحدی خواهد داشت.

اینترنت نخستین محصول تکنولوژی غرب نیست که در مقیاس جهانی مورد استفاده قرار می گیرد، اگر چه اولین محصولی است که بر قراری ارتباط تعاملی و در سطح عامه را میان کاربران غربی و غیر غربی را میسر ساخته است .

مدرن سازی جوامع طبق تعریف جنبشی است معطوف به اولویت یافتن حرفه ها و تفکیک نقش ها، وابستگی آحاد جامعه به رسانه های گروهی به جای گفت و گو های محلی و فردگرایی به معنی استقلال از مکان جغرافیایی کار. به عبارت روشنتر مدرن شدن به این معنی است که هدف اصلی زندگی فعالیت و تولید اقتصادی است نه تفریح، و این که رسانه‌های جمعی، نه افراد محلی، منبع اصلی اخبار هستند.

البته باید دقت داشت که اینترنت رسانه ای جمعی نیست ، حداقل نه به صورتی که به عنوان منبع ارتباطات يك جانبه تعبیر شود؛ یعنی صرفا فهرستی از مطالب نیست که بیننده هیچ کنترلی بر آنها نداشته باشد.

اینترنت "غیبت کردن های محلی " را بصورت راهی برای جمع آوری اخبار درآورده است. اما دقت داشته باشد که در اینجا واژه ی " محلی" به معنای تمام جهان است، تمام مکان جغرافیایی ای که تحت پوشش اینترنت قرار دارد.

یکی از ابعاد کاربری اینترنت این است که عضویت افراد ، در آن پنهان می‌ماند. بعد دیگر استفاده از اینترنت ناشناخته ماندن سر نخ ها و منابع قدرت است. به علاوه، اینترنت امکان دسترسی اعضای يك خرده فرهنگ را به یکدیگر فراهم می آورد، اعضای که بدون اینترنت ، حتی از وجود یکدیگر هم اطلاعی نداشتند. هنگامی که این افراد متوجه خدماتی می‌شوند که اینترنت می‌تواند به آنها بکند، سعی می کنند از آن بهره برند.

نحوه استفاده این افراد از اینترنت و وابستگی آنها به این امکان، حتی بیش از اتکای ایشان به جریان اصلی فرهنگ خودشان خواهد بود. یکی از دلایل عمده این موضوع این است که اینترنت امکان دستیابی به چیز های زیادی را برای ایشان فراهم می کند، چیزهایی که اساسا فرهنگی که این افراد به آن تعلق دارند در اختیارشان قرار نمی دهد.

در اینترنت تفاوت‌هایی چون زبان ، شیوه نوشتار و ملیت می تواند مهم باشد. به عنوان نمونه، زبان امری تعیین کننده است ، بر اساس نظر گوته، ترجمه از یک زبان به زبانهای دیگر امریست ضروری، مهم و در عین حال غیر ممکن.

در حال حاضر، ترجمه متنی از یک زبان به زبان دیگر بوسیله کامپیوتر امکانپذیر شده است. اما ترجمه فرهنگی چیز دیگری است و بنا به تعریف قادر ساختن فرهنگ ها به درك متقابل یکدیگر است؛ و این شامل تغییر حداقل یکی از فرهنگها می شود.

در هر فرهنگ در خصوص محاوره و گفت وگو های افراد قوانین خاصی وجود دارد. این قوانین در ارتباطات اینترنتی نادیده گرفته می شود. اینترنت همبستگی "درون گروهی" را کاهش می دهد، گفتگو با اعضای بیگانه را آسان می کند، و در نتیجه ارتباطات "برون گروهی" یا "بین گروهی" را تسهیل می کند.

متکی نبودن بر ارتباط رو در رو طبیعت ارتباط اینترنتی را متفاوت کرده است. حضور فیزیکی در روابط متقابل باعث افزایش انگیزه و هوشیاری

می‌شود، اما ارتباطات کامپیوتری منجر به هوشیاری روانشناختی نمی‌شود. در ارتباطات کامپیوتری قوانین مختلفی و خاص خود بکار برده می‌شود و نتایج متفاوتی هم از این طریق به دست می‌آیند.

اینترنت به عنوان رسانه‌ای که می‌تواند به کار تامین مقاصد سیاسی بیاید یا عاملی برای رشد اقتصادی باشد، می‌تواند موجبات تغییرات فرهنگی را فراهم کند. از این جهات، اینترنت به افراد میدان می‌دهد تا عقاید، نظریات و ارزش‌هایشان را به دیگران عرضه کنند و به این ترتیب به آنها امکان می‌دهد که بهترین بهره را از این ابزار ببرند.

این بهره برداری‌ها می‌تواند بصورت فروش اینترنتی کالا به افرادی باشد که آنها را نمی‌بینند و یا مشکل فراهم آوردن تسهیلات برای مردمی باشد که چیزی در باره موقعیت و جایگاه اجتماعی آنها نمی‌دانند. بدین ترتیب توسعه اینترنت، لزوماً به این معناست که مهارت‌های گوناگون بدون در نظر گرفتن ارزش‌های اصلی فرهنگی، اهمیت پیدا می‌کنند.

در ارتباطات گروهی اینترنتی مشارکت در بحث‌های گروهی، بیشتر از رابطه رو در رو است. به این ترتیب احتمال تسلط یا تفوق یک فرد بر سایرین کمتر خواهد بود. در بحث‌های اینترنتی زمان رسیدن به اتفاق نظر بیشتر و اظهارات رد و بدل شده میان کاربران کمتر است. این، شاید به این دلیل باشد که این نوع ارتباط نه به طور کامل نوشتاری و نه کاملاً گفتاری است، بلکه جایگاهی میان این دو نوع ارتباط دارد. در جریان آن دسته از ارتباطات گروهی که به وسیله کامپیوتر انجام می‌شود، نظر افراد به میزان قابل توجهی با نظرات اولیه آنها فرق پیدا می‌کند.

شاید افزایش توانایی‌های کاربران اینترنتی در پذیرش فرهنگ و نوع تعامل ارتباط اینترنتی، باعث شود این نوع فرهنگ بر روی نظام اجتماع واقعی تاثیر گذاشته و فشار اجتماعی و اتفاق نظر‌ها در رای‌گیری‌ها را کاهش دهد.

بعلاوه ارتباطات اینترنتی به افراد امکان این تجربه را می‌دهد که در بحث‌هایی که صرفاً ضرورت اجتماعی ندارد نام یکدیگر را بخوانند و به راحتی از دشنام و کلمات توهین‌آمیز استفاده کنند.

بدین ترتیب گفتگوها و بحث‌های اینترنتی زبان خاص افراد بلند پایه را با زبان افراد پایین دست ادغام می‌کند. در بحث‌های اینترنتی، از آنجا که امکان اعمال نفوذ و قدرت یک فرد بر سایرین کاهش می‌یابد "قانون اکثریت" اعمال می‌شود.

این قانون جایی اجرا می‌شود که هدف، قضاوت در باره‌ی موضوعی خاص است، یعنی تصمیم‌گیری نهایی، نوعی نظرخواهی است که در آن گروه اکثریت قدرت بیشتری دارند. بنابراین امکان گرایش سایر اعضا به سمت این گروه بیشتر از دوری‌گزیدن از آن است.

در تصمیم‌گیری‌های بعدی، تجربه‌عاملی است که سرعت تصمیم‌گیری نهایی را افزایش می‌دهد.

باید اضافه کرد که عاملی چون؛

- گستره‌ی زمانی تعامل
- هدف و مقصود تعامل
- نوع مشارکت
- تکرار پذیری ارتباط
- قدرت و جایگاه نسبی افراد

▪ میزان الفت آنان

▪ تعادل در تعداد افرادی که به عنوان موافق و مخالف بحثهای اینترنتی شرکت می کنند

▪ خصوصیات مورد توجه آنها

همه عوامل فوق در اثر گذاری ارتباطات بر طرز تفکر و ارزش های افراد نقش دارند. و کسب این تجربه های فوق در دنیای مجازی در نوع خود يك تغيير فرهنگ در نظام اجتماعی دنیای واقعی را به ارمغان می آورد.

دکتر جرمی استنگروم Ph.D , Jeremy Stangroom ، دکترای علوم نظری اجتماعی و متخصص فناوری ارتباطات و اطلاعات IT ، در مورد ارتباط انسانی از طریق آنلاین دیدگاه خاصی دارد.

او معتقد است که طبق نظر اندیشمندان بسیاری که در باره اینترنت نوشته اند ارتباط افراد از طریق اینترنت در مقایسه با انواع روزمره ارتباط که با حضور فیزیکی افراد همراه است از جهات و بشیوه های مختلفحالتی تقلیل یافته دارد .

برای مثال هیوبرت دریفوس فیلسوف معاصر آمریکایی و استاد دانشگاه برکلی در کتاب خود با نام " در باب اینترنت" استدلال می کند که : " درک ما از واقعیت ، اشیا ، افراد و توانایی ما در برقراری ارتباط موثر با آنها، به شیوه ای که بدن ما بی سرو صدا در پس زمینه عمل می کند ، ارتباط دارد . توانایی بدن در دستیابی به چیز ها ، قوه درک ما از واقعیت کاری که انجام می دهیم و یا آماده ایم که انجام دهیم ، بسیار است . همه این امور را بدن بی هیچ دردسری ، به شکلی فراگیر و موفق انجام می دهد. و ما بندرت متوجه انجام چنین اموری می شویم .

در ارتباطات رو در رو و در هنگام ملاقات با دیگران ما می توانیم تا حدودی نسبت به آنها اطمینان بدست بیاوریم ولی در روابط آنلاین این امر امکان پذیر نیست .

در فضای مجازی می توان بدون حضور فیزیکی ارتباط برقرار کرد ولی امکان ارتباطی کامل از این نوع در فضای اینترنت ناممکن است. امکان فریبکاری آشکار در يك موقعیت مستقیم و رو در رو به حداقل می رسد ولی فریبکاری بروی اینترنت بسیار آسان است .در اینترنت می توان افراد را با خلق شخصیت هایی کاملا تخیلی فریب داد، ولی این امر در دنیای غیر مجازی بسیار مشکل است. بنابراین روابط اینترنتی در مقایسه با روابط "واقعی" (رو دررو) همراه با حضور فیزیکی ، روابطی ضعیف هستند.

نکته قابل توجه در ارتباط اینترنتی این است که خصوصیتی از قبیل ؛ سن ،جنسیت، نژاد، لهجه، طبقه اجتماعی، جذابیت چهره، سبک لباس پوشیدن، جذابیت فیزیکی، هوش، تیپ و معیار قضاوت ما در باره افراد در دنیای غیر مجازی قرار می گیرد.اما این معیارها در دنیای مجازی اینترنت عمدتا این گونه معیارها نیستند. پس مسئله مشخصه اصلی ارتباطات اینترنتی فقدان رابطه "رو در رو" و نبود حضور فیزیکی است که فریبکاری و جعل هویت واقعی را ممکن می کند . از طرف دیگر، ارتباطات اینترنتی مانع گرایش به کلیشه پردازی و هویت سازی می شود.

اگر با کنترل جنبه هایی از شخصیت خود در ارتباط های آنلاین بتوانیم از پیشداوری بر اساس کلیشه های موجود و بی دلیل خودداری کنیم ، آنگاه امکان دارد ارتباطات اینترنتی ، حداقل در بعضی از موارد نسبت به اغلب ارتباطهای روزمره همراه با حضور فیزیکی کمتر مجازی (تحریف شده) و بیشتر "واقعی" باشد.

<http://vista.ir/?view=article&id=243773>

اینترنت و تغییر فرهنگی

بشر صاحب فرهنگ است، درست همان طور که صاحب روح است. اما فرهنگ‌های بشری فناپذیرند و با نابودی نژاد یا گذر زمان از بین می‌روند. بنابراین، ممکن است فرهنگ‌ها هم پس از مدتی نابود شوند، اما در تمام فرهنگ‌های بشری حقایقی وجود دارد که ارزش حفظ کردن دارند. شاید بتوان فرهنگ را مجموعه‌ای از ارزشهایی تعریف کرد که افراد، خود و دیگران را متعلق به آن می‌دانند.

برخی از عواملی که در افراد حس تعلق به فرهنگی خاص را ایجاد می‌کند عبارتند از:

- ۱) آموزه های پیشگامان فرهنگی که امید می رود بر اساس آنها افراد شایسته ای تحویل اجتماع شوند.
 - ۲) عوامل محیطی چون آب و هوا ، شرایط اقتصادی و آینده ی جامعه
 - ۳) رو به رو شدن با الگوهای بیگانه
- عامل سوم یعنی رو برو شدن با الگوهای بیگانه در بحث حاضر نقش عمده دارد. این عامل قابلیت تغییر در فرهنگ ها یا به نوعی تاثیر پذیری فرهنگ ها از یکدیگر را باعث می شود .

همه‌ی فرهنگ‌ها ، بطور پیوسته در حال تغییراند و این تغییرات، امروزه هم سریع و هم عمیقتر از گذشته شده اند. اینترنت و به تعبیر دیگر شبکه های ارتباطات فردمدار جهانی، نقش عمده ای در تشدید تغییرات فرهنگ و موجودیت‌های فرهنگی ایفا خواهد کرد.

اینترنت به دو شیوه موجب تغییر فرهنگی می شود: نخست فرهنگ خودش را عرضه می‌کند و دوم گذرگاهی برای سایر فرهنگها تدارک می‌کند.

کاربران اینترنت به پیشروان و جریان‌ات پیشتاز فرهنگی دسترسی دارند؛ این افراد و جریان‌ات بخشی از فرهنگ اینترنت و با بخشی از فرهنگ های

دیگر هستند.

از طرف دیگر، اینترنت به خودی خود، سبب دگرگونی وضعیت اقتصادی و سیاسی می شود و آینده، اثرات دیگری را پدیدار خواهد کرد. اینترنت محلی است برای عرضه الگوهای رفتاری متفاوت با فرهنگ های رسمی و لذا در سطح فعالیت های موثری چون جنگ، صنعت تروریسم و تبادل دانشجویان قرار می گیرد.

احتمالا به همین خاطر است که تاثیر گذاری آن در قیاس با دو عامل دیگر (عوامل محیطی و حوزه های فرهنگی) بیشتر خواهد بود.

اینترنت، علاوه بر آنکه محیطی برای تبادل فرهنگی مهیا و گذرگاهی برای دسترسی کاربران به فرهنگ های دیگر تدارک می کند، خود نوعی فرهنگ یا خرده فرهنگ است که همه فرهنگ ها را در بر می گیرد.

اینترنت محیط، ابزار و تعاملات خاص خود را دارد که با محیط، ابزار و تعاملات فضای غیر مجازی کاملا متفاوت است. این بدان معناست که اینترنت به خودی خود و بدون در نظر گرفتن فرهنگ های بیگانه ای که ممکن است يك فرهنگ خاص با آن ها در ارتباط باشد، عامل موثری در ایجاد تغییر درون فرهنگی است.

این فناوری به وضعیت بحرانی (شاید منظور آن "نقطه عطف" باشد) خود نزدیک می شود، کاربران اینترنت، همین که تعدادشان به حد لازم رسید، فرهنگ خود را که ریشه در ارتباطات جهانی دارد به وجود خواهند آورد. بدین ترتیب کاربران، اجتماعات و گروه های خاصی را سازماندهی می کنند؛ حتی طبقه بندی ظاهری اعضا هم به منظور تعیین هویت درون فرهنگی یا برون نگری است.

یعنی رفتار های انسانها را بر اساس آنچه که در اجتماع انجام می دهند (بازتاب های رفتاری افراد)، طبقه بندی می کنند.

به عنوان مثال؛ ممکن است افرادی از وسایل عمومی برای تردد خود استفاده کنند که این عمل (رفتار) در يك طبقه بندی خاص قرار می گیرد و یا اینکه افرادی از ماشین شخصی خود استفاده می کنند که باز در طبقه بندی ویژه خود در نظام طبقه بندی ظاهری افراد يك اجتماع قرار می گیرند.

عوامل خارجی که منجر به شکل گیری و تغییر فرهنگ ها می شوند می توانند ریشه در فرهنگ غالب يك جامعه داشته باشند؛ جاییکه افراد يك جامعه از شرکت موثر در روند سیاسی، از ایفای نقشهای ارزشمند در پیکره ی جامعه گرفته تا مقدار سهمی که از سود اقتصادی ملی آنها حذف می شود چیزی در این جا حذف شده است! از سوی دیگر گروه های محروم شده به وسایل و روش هایی برای مقابله با این محرومیت نیاز دارند.

باید گفت که اینترنت، با ارائه وسایل و روش هایی که جایگزین محرومیت های موجود در یک جامعه می شود به شکل گیری هویت فردی هم کمک می کند. از این نظر اینترنت در تمامی فرهنگ های حاکم و در بین اقلیت های محکوم نقش واحدی خواهد داشت.

اینترنت نخستین محصول تکنولوژی غرب نیست که در مقیاس جهانی مورد استفاده قرار می گیرد، اگر چه اولین محصولی است که بر قراری ارتباط تعاملی و در سطح عامه را میان کاربران غربی و غیر غربی را میسر ساخته است.

مدرن سازی جوامع طبق تعریف جنبشی است معطوف به اولویت یافتن حرفه ها و تفکیک نقش ها، وابستگی آحاد جامعه به رسانه های گروهی به جای گفت و گو های محلی و فردگرایی به معنی استقلال از مکان جغرافیایی کار. به عبارت روشنتر مدرن شدن به این معنی است که هدف اصلی زندگی فعالیت و تولید اقتصادی است نه تفریح، و این که رسانه های جمعی، نه افراد محلی، منبع اصلی اخبار هستند.

البته باید دقت داشت که اینترنت رسانه ای جمعی نیست، حداقل نه به صورتی که به عنوان منبع ارتباطات يك جانبه تعبیر شود؛ یعنی صرفا

فهرستی از مطالب نیست که بیننده هیچ کنترلی بر آنها نداشته باشد.

اینترنت "غیبت کردن های محلی" را بصورت راهی برای جمع آوری اخبار درآورده است. اما دقت داشته باشد که در اینجا واژه ی "محلی" به معنای تمام جهان است، تمام مکان جغرافیایی ای که تحت پوشش اینترنت قرار دارد.

یکی از ابعاد کاربری اینترنت این است که عضویت افراد، در آن پنهان می ماند. بعد دیگر استفاده از اینترنت ناشناخته ماندن سر نخ ها و منابع قدرت است. به علاوه، اینترنت امکان دسترسی اعضای يك خرده فرهنگ را به یکدیگر فراهم می آورد، اعضایی که بدون اینترنت، حتی از وجود یکدیگر هم اطلاعی نداشتند. هنگامی که این افراد متوجه خدماتی می شوند که اینترنت می تواند به آنها بکند، سعی می کنند از آن بهره برند.

نحوه استفاده این افراد از اینترنت و وابستگی آنها به این امکان، حتی بیش از اتکای ایشان به جریان اصلی فرهنگ خودشان خواهد بود. یکی از دلایل عمده این موضوع این است که اینترنت امکان دستیابی به چیزهای زیادی را برای ایشان فراهم می کند، چیزهایی که اساسا فرهنگی که این افراد به آن تعلق دارند در اختیارشان قرار نمی دهد.

در اینترنت تفاوتی چون زبان، شیوه نوشتار و ملیت می تواند مهم باشد. به عنوان نمونه، زبان امری تعیین کننده است، بر اساس نظر گوته، ترجمه از یک زبان به زبانهای دیگر امریست ضروری، مهم و در عین حال غیر ممکن.

در حال حاضر، ترجمه متنی از یک زبان به زبان دیگر بوسیله کامپیوتر امکانپذیر شده است. اما ترجمه فرهنگی چیز دیگری است و بنا به تعریف قادر ساختن فرهنگ ها به درك متقابل یکدیگر است؛ و این شامل تغییر حداقل یکی از فرهنگها می شود.

در هر فرهنگ در خصوص محاوره و گفت وگو های افراد قوانین خاصی وجود دارد. این قوانین در ارتباطات اینترنتی نادیده گرفته می شود. اینترنت همبستگی "درون گروهی" را کاهش می دهد، گفتگو با اعضای بیگانه را آسان می کند، و در نتیجه ارتباطات "برون گروهی" یا "بین گروهی" را تسهیل می کند.

متکی نبودن بر ارتباط رو در رو طبیعت ارتباط اینترنتی را متفاوت کرده است. حضور فیزیکی در روابط متقابل باعث افزایش انگیزه و هوشیاری می شود، اما ارتباطات کامپیوتری منجر به هوشیاری روانشناختی نمی شود. در ارتباطات کامپیوتری قوانین مختلفی و خاص خود بکار برده می شود و نتایج متفاوتی هم از این طریق به دست می آیند.

اینترنت به عنوان رسانه ای که می تواند به کار تامین مقاصد سیاسی بیاید یا عاملی برای رشد اقتصادی باشد، می تواند موجبات تغییرات فرهنگی را فراهم کند. از این جهات، اینترنت به افراد میدان می دهد تا عقاید، نظریات و ارزش هایشان را به دیگران عرضه کنند و به این ترتیب به آنها امکان می دهد که بهترین بهره را از این ابزار ببرند.

این بهره برداری ها می تواند بصورت فروش اینترنتی کالا به افرادی باشد که آنها را نمی بینند و یا مشکل فراهم آوردن تسهیلات برای مردمی باشد که چیزی در باره موقعیت و جایگاه اجتماعی آنها نمی دانند. بدین ترتیب توسعه اینترنت، لزوماً به این معناست که مهارتهای گوناگون بدون در نظر گرفتن ارزش های اصلی فرهنگی، اهمیت پیدا می کنند.

در ارتباطات گروهی اینترنتی مشارکت در بحث های گروهی، بیشتر از رابطه رو در رو است. به این ترتیب احتمال تسلط یا تفوق يك فرد بر سایرین کمتر خواهد بود. در بحث های اینترنتی زمان رسیدن به اتفاق نظر بیشتر و اظهارات رد و بدل شده میان کاربران کمتر است. این، شاید به این دلیل

باشد که این نوع ارتباط نه به طور کامل نوشتاری و نه کاملاً گفتاری است، بلکه جایگاهی میان این دو نوع ارتباط دارد. در جریان آن دسته از ارتباطات گروهی که به وسیله کامپیوتر انجام می شود، نظر افراد به میزان قابل توجهی با نظرات اولیه آنها فرق پیدا می کند.

شاید افزایش توانایی‌های کاربران اینترنتی در پذیرش فرهنگ و نوع تعامل ارتباط اینترنتی، باعث شود این نوع فرهنگ بر روی نظام اجتماع واقعی تاثیر گذاشته و فشار اجتماعی و اتفاق نظرها در رای گیری‌ها را کاهش دهد.

بعلاوه ارتباطات اینترنتی به افراد امکان این تجربه را می دهد که در بحث هایی که صرفاً ضرورت اجتماعی ندارد نام یکدیگر را بخوانند و به راحتی از دشنام و کلمات توهین آمیز استفاده کنند.

بدین ترتیب گفتگوها و بحث های اینترنتی زبان خاص افراد بلند پایه را با زبان افراد پایین دست ادغام می کند. در بحث های اینترنتی، از آنجا که امکان اعمال نفوذ و قدرت يك فرد بر سایرین کاهش می یابد "قانون اکثریت" اعمال می شود.

این قانون جایی اجرا می شود که هدف، قضاوت در باره ی موضوعی خاص است، یعنی تصمیم گیری نهایی، نوعی نظر خواهی است که در آن گروه اکثریت قدرت بیشتری دارند. بنابراین امکان گرایش سایر اعضا به سمت این گروه بیشتر از دوری گزیدن از آن است.

در تصمیم گیریهای بعدی، تجربه عاملی است که سرعت تصمیم‌گیری نهایی را افزایش می‌دهد.

باید اضافه کرد که عاملی چون؛

- گستره ی زمانی تعامل

- هدف و مقصود تعامل

- نوع مشارکت

- تکرار پذیری ارتباط

- قدرت و جایگاه نسبی افراد

- میزان الفت آنان

- تعادل در تعداد افرادی که به عنوان موافق و مخالف بحثهای اینترنتی شرکت می کنند

- خصوصیات مورد توجه آنها

همه عوامل فوق در اثر گذاری ارتباطات بر طرز تفکر و ارزش های افراد نقش دارند. و کسب این تجربه های فوق در دنیای مجازی در نوع خود يك تغییر فرهنگ در نظام اجتماعی دنیای واقعی را به ارمغان می آورد.

دکتر جرمی استنگروم , Ph.D , Jeremy Stangroom، دکترای علوم نظری اجتماعی و متخصص فناوری ارتباطات و اطلاعات IT، در مورد ارتباط انسانی از طریق آنلاین دیدگاه خاصی دارد.

او معتقد است که طبق نظر اندیشمندان بسیاری که در باره اینترنت نوشته اند ارتباط افراد از طریق اینترنت در مقایسه با انواع روزمره ارتباط که با حضور فیزیکی افراد همراه است از جهات و بشیوه های مختلفحالتی تقلیل یافته دارد.

برای مثال هیوبرت دریفوس فیلسوف معاصر آمریکایی و استاد دانشگاه برکلی در کتاب خود با نام "در باب اینترنت" استدلال می کند که: "درك ما

از واقعیت ، اشیا ، افراد و توانایی ما در برقراری ارتباط موثر با آنها، به شیوه ای که بدن ما بی سرو صدا در پس زمینه عمل می‌کند ، ارتباط دارد . توانایی بدن در دستیابی به چیز ها ، قوه درك ما از واقعیت کاری که انجام می دهیم و یا آماده ایم که انجام دهیم ، بسیار است . همه این امور را بدن بی هیچ دردسری ، به شکلی فراگیر و موفق انجام می دهد. و ما بندرت متوجه انجام چنین اموری می شویم . در ارتباطات رو در رو و در هنگام ملاقات با دیگران ما می‌توانیم تا حدودی نسبت به آنها اطمینان بدست بیاوریم ولی در روابط آنلاین این امر امکان پذیر نیست .

در فضای مجازی می توان بدون حضور فیزیکی ارتباط برقرار کرد ولی امکان ارتباطی کامل از این نوع در فضای اینترنت ناممکن است. امکان فریبکاری آشکار در يك موقعیت مستقیم و رو در رو به حداقل می رسد ولی فریبکاری بروی اینترنت بسیار آسان است .در اینترنت می‌توان افراد را با خلق شخصیت هایی کاملا تخیلی فریب داد، ولی این امر در دنیای غیر مجازی بسیار مشکل است. بنابراین روابط اینترنتی در مقایسه با روابط "واقعی" (رو دررو) همراه با حضور فیزیکی ، روابطی ضعیف هستند.

نکته قابل توجه در ارتباط اینترنتی این است که خصوصیات از قبیل ؛ سن ،جنسیت، نژاد، لهجه، طبقه اجتماعی، جذابیت چهره، سبک لباس پوشیدن، جذابیت فیزیکی، هوش، تیپ و معیار قضاوت ما در باره افراد در دنیای غیر مجازی قرار می گیرد.اما این معیارها در دنیای مجازی اینترنت عمدتا این گونه معیارها نیستند.

پس مسئله مشخصه اصلی ارتباطات اینترنتی فقدان رابطه "رو در رو" و نبود حضور فیزیکی است که فریبکاری و جعل هویت واقعی را ممکن می کند . از طرف دیگر، ارتباطات اینترنتی مانع گرایش به کلیشه پردازی و هویت سازی می شود. اگر با کنترل جنبه هایی از شخصیت خود در ارتباط های آنلاین بتوانیم از پیشداوری بر اساس کلیشه‌های موجود و بی دلیل خودداری کنیم ، آنگاه امکان دارد ارتباطات اینترنتی ، حداقل در بعضی از موارد نسبت به اغلب ارتباطهای روزمره همراه با حضور فیزیکی کمتر مجازی (تحریف شده) و بیشتر "واقعی" باشد.

منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

<http://vista.ir/?view=article&id=257228>

اینترنت و تغییر فرهنگی

بشر صاحب فرهنگ است، درست همان طور که صاحب روح است. اما فرهنگ های بشری فناپذیرند و با نابودی نژاد یا گذر زمان از بین می روند. بنابراین، ممکن است فرهنگ ها هم پس از مدتی نابود شوند، اما در تمام فرهنگ های بشری حقایقی وجود دارد که ارزش حفظ کردن دارند. شاید بتوان فرهنگ را مجموعه ای از ارزشهایی تعریف کرد که افراد، خود و دیگران را متعلق به آن می دانند. برخی از عواملی که در افراد حس تعلق به فرهنگی خاص را ایجاد می کند عبارتند از:

آموزه های پیشگامان فرهنگی که امید می رود بر اساس آنها افراد شایسته ای تحویل اجتماع شوند. عوامل محیطی چون آب و هوا، شرایط اقتصادی و آینده جامعه روبرو شدن با الگوهای بیگانه. عامل سوم یعنی رو برو شدن با الگوهای بیگانه در بحث حاضر نقش عمده دارد. این عامل قابلیت تغییر در فرهنگ ها یا به نوعی تاثیر پذیری فرهنگ ها از یکدیگر را باعث می شود. همه فرهنگ ها، بطور پیوسته در حال تغییراند و این تغییرات، امروزه هم سریع و هم عمیقتر از گذشته شده اند. اینترنت و به تعبیر دیگر شبکه های ارتباطات فردمدار جهانی، نقش عمده ای در تشدید تغییرات فرهنگ و موجودیت های فرهنگی ایفا خواهد کرد.

اینترنت به دو شیوه موجب تغییر فرهنگی می شود: نخست فرهنگ خودش را عرضه می کند و دوم گذرگاهی برای سایر فرهنگها تدارک می کند. کاربران اینترنت به پیشروان و جریانات پیشتاز فرهنگی دسترسی دارند؛ این افراد و جریانات بخشی از فرهنگ اینترنت و با بخشی از فرهنگ های دیگر هستند.

از طرف دیگر، اینترنت به خودی خود، سبب دگرگونی وضعیت اقتصادی و سیاسی می شود و آینده، اثرات دیگری را پدیدار خواهد کرد. اینترنت محلی است برای عرضه الگوهای رفتاری متفاوت با فرهنگ های رسمی و لذا در سطح فعالیت های موثری چون جنگ، صنعت تروریسم و تبادل دانشجویان قرار می گیرد. احتمالاً به همین خاطر است که تاثیر گذاری آن در قیاس با دو عامل دیگر (عوامل محیطی و حوزه های فرهنگی) بیشتر خواهد بود.

اینترنت، علاوه بر آنکه محیطی برای تبادل فرهنگی مهیا و گذرگاهی برای دسترسی کاربران به فرهنگ های دیگر تدارک می کند، خود نوعی فرهنگ یا خرده فرهنگ است که همه فرهنگ ها را در بر می گیرد. اینترنت محیط ابزار و تعاملات خاص خود را دارد که با محیط، ابزار و تعاملات فضای غیر مجازی کاملاً متفاوت است.

این بدان معناست که اینترنت به خودی خود و بدون در نظر گرفتن فرهنگ های بیگانه ای که ممکن است يك فرهنگ خاص با آنها در ارتباط باشد، عامل موثری در ایجاد تغییر درون فرهنگی است. این فناوری به وضعیت بحرانی خود نزدیک می شود، کاربران اینترنت، همین که تعدادشان به حد لازم رسید، فرهنگ خود را که ریشه در ارتباطات جهانی دارد به وجود خواهند آورد. بدین ترتیب کاربران، اجتماعات و گروه های خاصی راسازماندهی

می کنند؛ حتی طبقه بندی ظاهری اعضا هم به منظور تعیین هویت درون فرهنگی یا برون نگری است. یعنی رفتار های انسانها را بر اساس آنچه که در اجتماع انجام می دهند (بازتاب های رفتاری افراد) ، طبقه بندی می کنند . به عنوان مثال ؛ ممکن است افرادی از وسایل عمومی برای تردد خود استفاده کنند که این عمل (رفتار) در يك طبقه بندی خاص قرار می گیرد و یا اینکه افرادی از ماشین شخصی خود استفاده می کنند که باز در طبقه بندی ویژه خود در نظام طبقه بندی ظاهری افراد يك اجتماع قرار می گیرند.

باید گفت که اینترنت، با ارائه وسایل و روش هایی که جایگزین محرومیت های موجود در يك جامعه می شود به شکل گیری هویت فردی هم کمک می کند. از این نظر اینترنت در تمامی فرهنگ های حاکم و در بین اقلیت های محکوم نقش واحدی خواهد داشت. اینترنت نخستین محصول تکنولوژی غرب نیست که در مقیاس جهانی مورد استفاده قرار می گیرد، اگر چه اولین محصولی است که بر قراری ارتباط تعاملی و در سطح عامه را میان کاربران غربی و غیر غربی را میسر ساخته است .

مدرن سازی جوامع طبق تعریف جنبشی است معطوف به اولویت یافتن حرفه ها و تفکیک نقش ها، وابستگی آحاد جامعه به رسانه های گروهی به جای گفتگو های محلی و فردگرایی به معنی استقلال از مکان جغرافیایی کار. به عبارت روشنتر مدرن شدن به این معنی است که هدف اصلی زندگی فعالیت و تولید اقتصادی است نه تفریح، و این که رسانه های جمعی، نه افراد محلی، منبع اصلی اخبار هستند.

البته باید دقت داشت که اینترنت رسانه ای جمعی نیست ، حداقل نه به صورتی که به عنوان منبع ارتباطات يك جانبه تعبیر شود؛ یعنی صرفاً فهرستی از مطالب نیست که بیننده هیچ کنترلی بر آنها نداشته باشد. اینترنت «غیبت کردن های محلی» را بصورت راهی برای جمع آوری اخبار درآورده است. اما دقت داشته باشید که در اینجا واژه « محلی» به معنای تمام جهان است، تمام مکان جغرافیایی ای که تحت پوشش اینترنت قرار دارد.

یکی از ابعاد کاربری اینترنت این است که عضویت افراد ، در آن پنهان می ماند. بعد دیگر استفاده از اینترنت ناشناخته ماندن سر نخ ها و منابع قدرت است. به علاوه، اینترنت امکان دسترسی اعضای يك خرده فرهنگ را به یکدیگر فراهم می آورد، اعضایی که بدون اینترنت ، حتی از وجود یکدیگر هم اطلاعی نداشتند.

هنگامی که این افراد متوجه خدماتی می شوند که اینترنت می تواند به آنها بکند، سعی می کنند از آن بهره برند. نحوه استفاده این افراد از اینترنت و وابستگی آنها به این امکان، حتی بیش از اتکای ایشان به جریان اصلی فرهنگ خودشان خواهد بود. یکی از دلایل عمده این موضوع این است که اینترنت امکان دستیابی به چیز های زیادی را برای ایشان فراهم می کند، چیزهایی که اساساً فرهنگی که این افراد به آن تعلق دارند در اختیارشان قرار نمی دهد.

در اینترنت تفاوتی چون زبان ، شیوه نوشتار و ملیت می تواند مهم باشد. به عنوان نمونه، زبان امری تعیین کننده است ، بر اساس نظر گوته، ترجمه از يك زبان به زبانهای دیگر امریست ضروری، مهم و در عین حال غیر ممکن. در حال حاضر، ترجمه متنی از يك زبان به زبان دیگر بوسیله کامپیوتر امکانپذیر شده است. اما ترجمه فرهنگی چیز دیگری است و بنا به تعریف قادر ساختن فرهنگ ها به درك متقابل یکدیگر است؛ و این شامل تغییر حداقل یکی از فرهنگها می شود. در هر فرهنگ در خصوص محاوره و گفتگو های افراد قوانین خاصی وجود دارد.

این قوانین در ارتباطات اینترنتی نادیده گرفته می شود. اینترنت همبستگی «درون گروهی» را کاهش می دهد، گفتگو با اعضای بیگانه را آسان

می کند، و در نتیجه ارتباطات «برون گروهی» یا «بین گروهی» را تسهیل می کند. متکی نبودن بر ارتباط رو در رو طبیعت ارتباط اینترنتی را متفاوت کرده است.

حضور فیزیکی در روابط متقابل باعث افزایش انگیزه و هوشیاری می شود، اما ارتباطات کامپیوتری منجر به هوشیاری روانشناختی نمی شود. در ارتباطات کامپیوتری قوانین مختلفی و خاص خود بکار برده می شود و نتایج متفاوتی هم از این طریق به دست می آیند.

اینترنت به عنوان رسانه ای که می تواند به کار تامین مقاصد سیاسی بیاید یا عاملی برای رشد اقتصادی باشد، می تواند موجبات تغییرات فرهنگی را فراهم کند. از این جهات، اینترنت به افراد میدان می دهد تا عقاید، نظریات و ارزش هایشان را به دیگران عرضه کنند و به این ترتیب به آنها امکان می دهد که بهترین بهره را از این ابزار ببرند.

این بهره برداری ها می تواند بصورت فروش اینترنتی کالا به افرادی باشد که آنها را نمی بینید و یا به شکل فراهم آوردن تسهیلات برای مردمی باشد که چیزی در باره موقعیت و جایگاه اجتماعی آنها نمی دانید. بدین ترتیب توسعه اینترنت، لزوماً به این معناست که مهارت های گوناگون بدون در نظر گرفتن ارزش های اصلی فرهنگی، اهمیت پیدا می کنند. در ارتباطات گروهی اینترنتی مشارکت در بحث های گروهی، بیشتر از رابطه رو در رو است.

به این ترتیب احتمال تسلط یا تفوق یک فرد بر سایرین کمتر خواهد بود. در بحث های اینترنتی زمان رسیدن به اتفاق نظر بیشتر و اظهارات رد و بدل شده میان کاربران کمتر است. این، شاید به این دلیل باشد که این نوع ارتباط نه به طور کامل نوشتاری و نه کاملاً گفتاری است، بلکه جایگاهی میان این دو نوع ارتباط دارد. در جریان آن دسته از ارتباطات گروهی که به وسیله کامپیوتر انجام می شود، نظر افراد به میزان قابل توجهی با نظرات اولیه آنها فرق پیدا می کند. شاید افزایش توانایی های کاربران اینترنتی در پذیرش فرهنگ و نوع تعامل ارتباط اینترنتی، باعث شود این نوع فرهنگ بر روی نظام اجتماع واقعی تاثیر گذاشته و فشار اجتماعی و اتفاق نظر ها در رای گیری ها را کاهش دهد.

بعلاوه ارتباطات اینترنتی به افراد امکان این تجربه را می دهد که در بحث هایی که صرفاً ضرورت اجتماعی ندارد نام یکدیگر را بخوانند و به راحتی از دشنام و کلمات توهین آمیز استفاده کنند. بدین ترتیب گفتگو ها و بحث های اینترنتی زبان خاص افراد بلند پایه را با زبان افراد پایین دست ادغام می کند.

در بحث های اینترنتی، از آنجا که امکان اعمال نفوذ و قدرت یک فرد بر سایرین کاهش می یابد «قانون اکثریت» اعمال می شود. این قانون جایی اجرا می شود که هدف، فضاوت در باره موضوعی خاص است، یعنی تصمیم گیری نهایی، نوعی نظر خواهی است که در آن گروه اکثریت قدرت بیشتری دارند. بنابراین امکان گرایش سایر اعضا به سمت این گروه بیشتر از دوری گزیدن از آن است. در تصمیم گیری های بعدی، تجربه عاملی است که سرعت تصمیم گیری نهایی را افزایش می دهد.

منبع: روزنامه ابرار

<http://vista.ir/?view=article&id=257305>

اینترنت و منابع رایگان پژوهشی

روز به روز گرایش انواع سازمان‌ها و مؤسسه‌ها برای در دسترس گذاردن اطلاعات خود از طریق اینترنت از يك سو و تمایل افراد در جامعه به اینترنت برای یافتن اطلاعات، از سوی دیگر، به طور چشمگیر افزایش می‌یابد، به گونه‌ای که به جرأت می‌توان گفت سرانجام اکثر راه‌ها به اینترنت منتهی خواهد شد.

اگر چه اینترنت منبع عظیمی از اطلاعات است، اما پیدا کردن اطلاعات مورد نیاز در آن کاری بس دشوار و وقت‌گیر است. در این میان برای بهره‌گیری بیشتر از اطلاعات موجود در اینترنت سایت‌هایی طراحی شده است تا دسترسی به اطلاعات مفید در زمینه‌های موضوعی مختلف را فراهم آورده و به گونه‌ای منطقی و براساس مرتبط بودن اطلاعات با موضوع مورد درخواست دسته‌بندی و قابل استفاده شود.

با توجه به این مقدمات و سهم ارزنده پژوهشگران در پیشبرد اهداف علمی

کشور، چند نمونه از سایت‌هایی که امکان دسترسی به اطلاعات پژوهشی در زمینه‌های مختلف را امکان‌پذیر می‌سازد معرفی می‌شود.

• مجلات الکترونیکی و چیکده مقالات

«Newjour» راهنمایی است که اطلاعاتی درباره مجلات جدید و خبرنامه‌های الکترونیکی تولید شده بر روی اینترنت می‌دهد. همچنین راه دسترسی به مقالات مجلات را فراهم می‌کند. در این سایت، علاوه بر شماره‌های جدید، به آرشیوی از شماره‌های سال‌های گذشته چندین هزار مجله الکترونیکی دسترسی دارید، این سایت توسط کتابخانه دانشگاه کالیفرنیا (در پردیس سن‌دیوگو) طراحی شده است و اطلاعات آن از طریق آدرس جست‌وجو و فاصله انتشار، <http://gort.ucsd.edu/newjour> قابل پیگیری است.

اطلاعات ارائه شده برای هر مجله عبارتند از: عنوان مجله، ناشر، شماره اینترنتی و نیز ISSN موضوع، آدرس پستی خلاصه‌ای از محتوای مجله.

جست‌وجوی مجلات از طریق فهرست الفبایی عنوان، امکان‌پذیر است.

با انتخاب يك مجله از فهرست الفبایی، شماره‌ها و جلد‌های مختلف نشریه ظاهر می‌شود. با انتخاب هر شماره، ابتدا فهرست مندرجات آن شماره از مجله مشاهده می‌شود، سپس چکیده هر مقاله‌ای که مورد نظر شماست، قابل دسترسی می‌شود. این سایت دارای يك موتور جست‌وجوی ویژه است که به کمک آن می‌توان به آسانی و با سرعت مقاله‌های منتشر شده در موضوع‌های مورد علاقه خود را پیدا نموده و نسخه‌ای از مقاله را نیز (به صورت الکترونیکی) و بدون پرداخت هزینه تهیه کرد.

در این سایت مقالات براساس کلید واژه، موضوع و نام نشریه قابل جست‌وجوست.

در صفحه وب کتابخانه مشتمل بر مجلات خریداری شده توسط کتابخانه دانشگاه شریف که متن مقالات به صورت full Tex قابل بازیابی است. پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تمام متن در شبکه اینترنت Australian Digital thesis Program در این سایت صدها رساله دکتری متعلق به دانشگاه‌های مختلف استرالیا وجود دارد حوزه موضوعی این رساله‌ها بسیار وسیع و متنوع است و متن کامل به صورت PDF ارائه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://adt.caul.edu.au>

ORM:online Dissertations and these st

پایان‌نامه‌های مقاطع دکترا و کارشناسی ارشد موجود در این سایت از یکدیگر جدا گردیده و در دو دسته متفاوت براساس نام نویسنده مرتب شده‌اند. موضوع این پایان‌نامه‌ها علوم رایانه‌ای و برنامه‌نویسی است متن کامل پایان‌نامه‌ها به شکل HTML عرضه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.mtsu.edu/nstorm/dissertations.html>

UNT Electronic theses and Dissertations

در این سایت تعداد زیادی پایان‌نامه‌های دکترا در موضوعات مختلف مربوط به دانشگاه تگزاس شمالی وجود دارد که متن کامل آنها قابل دسترسی است.

<http://www.Unt.edu/etd>

Concordia university

مجموعه رساله‌های الکترونیکی این دانشگاه از سه طریق قابل دستیابی است.

- براساس تورق فهرست الفبای نام نویسندگان

- تورق برحسب دانشکده‌های نویسندگان

- جست‌وجوی کلید واژه‌ای

- متن کامل رساله در شکل PDF ارائه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.library.Concordia.ca/collections / theses.html>

Humboldt university

هامبولت دانشگاهی است واقع در برلین آلمان، صفحه خانگی آن با کلیک کردن روی کلمه Dissertation ، ابتدا رشته‌های موضوعی مشخص و سپس با کلیک کردن روی آن اطلاعات، رساله‌ها ارائه می‌شود، چکیده رساله‌ها به زبان انگلیسی و متن کامل آنها به زبان آلمانی قابل دستیابی است.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.dochoost.rz.hu-berlin.de>

Dissertation abstracts

این منبع به معرفی اطلاعات کتابشناختی و چکیده پایان‌نامه‌های مقطع دکترا و کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های جهان می‌پردازد. این منبع توسط مؤسسه UMI از سال ۱۸۶۱ تدوین گردیده و شکل الکترونیکی آن نیز از طریق شبکه رزنت قابل دسترسی است. لازم به ذکر است که تنها ۲۴ صفحه نخست پایان‌نامه‌های سال‌های ۱۹۹۷ به صورت تمام متن قابل مشاهده است.

• ارتباط با ناشران از طریق اینترنت

شکل ظاهری کتاب‌ها در طی اعصار و قرون گذشته به تدریج تغییر کرده و امروزه در جدیدترین شکل خود به صورت کتاب‌های الکترونیکی e-books در آمده است. منظور از کتاب الکترونیک روز به روز گرایش انواع سازمان‌ها و مؤسسه‌ها برای در دسترس گذاردن اطلاعات خود از طریق اینترنت از یک سو و تمایل افراد در جامعه به اینترنت برای یافتن اطلاعات، از سوی دیگر، به طور چشمگیر افزایش می‌یابد، به گونه‌ای که به جرأت می‌توان گفت سرانجام اکثر راه‌ها به اینترنت منتهی خواهد شد.

اگر چه اینترنت منبع عظیمی از اطلاعات است، اما پیدا کردن اطلاعات مورد نیاز در آن کاری بس دشوار و وقت‌گیر است. در این میان برای بهره‌گیری بیشتر از اطلاعات موجود در اینترنت سایت‌هایی طراحی شده است تا دسترسی به اطلاعات مفید در زمینه‌های موضوعی مختلف را فراهم آورده و به گونه‌ای منطقی و براساس مرتبط بودن اطلاعات با موضوع مورد درخواست دسته‌بندی و قابل استفاده شود.

با توجه به این مقدمات و سهم ارزنده پژوهشگران در پیشبرد اهداف علمی کشور، چند نمونه از سایت‌هایی که امکان دسترسی به اطلاعات پژوهشی در زمینه‌های مختلف را امکان‌پذیر می‌سازد معرفی می‌شود.

• مجلات الکترونیکی و چکیده مقالات

«Newjour» راهنمایی است که اطلاعاتی درباره مجلات جدید و خبرنامه‌های الکترونیکی تولید شده بر روی اینترنت می‌دهد. همچنین راه دسترسی به مقالات مجلات را فراهم می‌کند. در این سایت، علاوه بر شماره‌های جدید، به آرشیوی از شماره‌های سال‌های گذشته چندین هزار مجله الکترونیکی دسترسی دارید، این سایت توسط کتابخانه دانشگاه کالیفرنیا (در پردیس سن‌دیه‌گو) طراحی شده است و اطلاعات آن از طریق آدرس جست‌وجو و فاصله انتشار، <http://gort.ucsd.edu/newujour> قابل پیگیری است.

اطلاعات ارائه شده برای هر مجله عبارتند از: عنوان مجله، ناشر، شماره اینترنتی و نیز ISSN موضوع، آدرس پستی خلاصه‌ای از محتوای مجله.

جست‌وجوی مجلات از طریق فهرست الفبایی عنوان، امکان‌پذیر است.

با انتخاب يك مجله از فهرست الفبایی، شماره‌ها و جلد‌های مختلف نشریه ظاهر می‌شود. با انتخاب هر شماره، ابتدا فهرست مندرجات آن شماره از مجله مشاهده می‌شود، سپس چکیده هر مقاله‌ای که مورد نظر شماست، قابل دسترسی می‌شود. این سایت دارای يك موتور جست‌وجوی ویژه است که به کمک آن می‌توان به آسانی و با سرعت مقاله‌های منتشر شده در موضوع‌های مورد علاقه خود را پیدا نموده و نسخه‌ای از مقاله را نیز (به صورت الکترونیکی) و بدون پرداخت هزینه تهیه کرد. در این سایت مقالات براساس کلید واژه، موضوع و نام نشریه قابل جست‌وجوست.

در صفحه وب کتابخانه مشتمل بر مجلات خریداری شده توسط کتابخانه دانشگاه شریف که متن مقالات به صورت full Tex قابل بازیابی است. پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تمام متن در شبکه اینترنت Australian Digital thesis Program در این سایت صدها رساله دکتری متعلق به دانشگاه‌های مختلف استرالیا وجود دارد حوزه موضوعی این رساله‌ها بسیار وسیع و متنوع است و متن کامل به صورت PDF ارائه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://adt.caul.edu.au>

ORM:online Dissertations and these st

پایان‌نامه‌های مقاطع دکترا و کارشناسی ارشد موجود در این سایت از یکدیگر جدا گردیده و در دو دسته متفاوت براساس نام نویسنده مرتب شده‌اند. موضوع این پایان‌نامه‌ها علوم رایانه‌ای و برنامه‌نویسی است متن کامل پایان‌نامه‌ها به شکل HTML عرضه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.mtsu.edu/nstorm/dissertations.html>

UNT Electronic theses and Dissertations

در این سایت تعداد زیادی پایان‌نامه‌های دکترا در موضوعات مختلف مربوط به دانشگاه تگزاس شمالی وجود دارد که متن کامل آنها قابل دسترسی است.

<http://www.Unt.edu/etd>

Concordia university

مجموعه رساله‌های الکترونیکی این دانشگاه از سه طریق قابل دستیابی است.

- براساس تورق فهرست الفبای نام نویسندگان

- تورق برحسب دانشکده‌های نویسندگان

- جست‌وجوی کلید واژه‌ای

- متن کامل رساله در شکل PDF ارائه می‌شود.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.library.Concordia.ca/collections / theses.html>

Humboldt university

هامبولت دانشگاهی است واقع در برلین آلمان، صفحه خانگی آن با کلیک کردن روی کلمه Dissertation ، ابتدا رشته‌های موضوعی مشخص و سپس با کلیک کردن روی آن اطلاعات، رساله‌ها ارائه می‌شود، چکیده رساله‌ها به زبان انگلیسی و متن کامل آنها به زبان آلمانی قابل دستیابی است.

▪ نشانی اینترنتی:

<http://www.dochoost.rz.hu-berlin.de>

Dissertation abstracts

این منبع به معرفی اطلاعات کتابشناختی و چکیده پایان‌نامه‌های مقطع دکترا و کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های جهان می‌پردازد. این منبع توسط مؤسسه UMI از سال ۱۸۶۱ تدوین گردیده و شکل الکترونیکی آن نیز از طریق شبکه رزنت قابل دسترسی است. لازم به ذکر است که تنها ۲۴ صفحه نخست پایان‌نامه‌های سال‌های ۱۹۹۷ به صورت تمام متن قابل مشاهده است.

• ارتباط با ناشران از طریق اینترنت

شکل ظاهری کتاب‌ها در طی اعصار و قرون گذشته به تدریج تغییر کرده و امروزه در جدیدترین شکل خود به صورت کتاب‌های الکترونیکی e-books در آمده است. منظور از کتاب الکترونیک

<http://vista.ir/?view=article&id=233190>

اینترنت یک روی دیگر هم دارد: کودکان طعمه مجرمان اینترنتی

افزایش چشمگیر شمار کودکانی که از اینترنت استفاده می‌کنند، نیاز به تامین امنیت آنها را بیش از پیش در مرکز توجه قرار داده است. شرکت آنتی ویروس پاندا که در زمینه امنیت اینترنت فعالیت می‌کند، در گزارشی با استناد به نتایج برخی تحقیقات خاطر نشان کرد بیشتر جرایمی که در آن کودکان قربانی هستند در رده جنایات جنسی قرار می‌گیرد و باعث زیان‌های جسمی و روحی شدید می‌شود. این گونه اخبار که به وفور در

رسانه‌ها انعکاس می‌یابد، در واقع هشدار است به والدین و مربیان کودکان. نتایج تحقیقاتی که توسط برخی سازمان‌های غیر دولتی صورت گرفته نشان می‌دهد بیش از نیمی از کاربران کودک اینترنت تقریباً هیچ اطلاعی از چگونگی استفاده ایمن از آن ندارند. آماري که توسط این NGO ها ارائه شده به این شرح است: ۴۴ درصد از کودکان دست‌کم یک بار در اینترنت مورد توهین یا تحقیر جنسی قرار گرفته‌اند و ۱۱ درصد آنها بیش از یک بار با این مساله برخورد کرده‌اند. ۴ درصد آنها ایمیل‌هایی با محتوای نامناسب دریافت می‌کنند و بیش از ۵/۱ درصد ترس از این مسایل را تجربه کرده‌اند. با این حال این واقعیت که کودکان اهداف اصلی جرایم روبه رشد اینترنتی هستند تنها نکته نگران‌کننده نیست. بسیاری از نوجوانان نیز آموزشی درباره قواعد استفاده مناسب از اینترنت ندیده‌اند و عادت‌های این کاربران کم‌تجربه بالقوه می‌تواند بسیار خطرناک باشد. آمار و ارقام زیر نشان‌دهنده این وضعیت است:

- ۱۹ درصد نوجوانان بین ۱۲ تا ۱۷ سال که در خارج از منزل به اینترنت دسترسی دارند، اذعان کرده‌اند که در دنیاى مجازى فعالیت‌های غیرقانونی انجام داده‌اند.

- ۴ درصد از آنها دیگران را از طریق اینترنت تهدید کرده‌اند.

- یک درصد هر دو کار را انجام داده‌اند.

به علاوه بسیاری از این کاربران کم‌سن به صفحات اینترنتی با محتوای نامناسب وصل شده‌اند: ۲۸ درصد صفحات حاوی مطالب و تصاویر پورنوگرافیک را باز کرده‌اند، ۲۸ درصد به سایت‌های خشونت‌آمیز سر زده‌اند و ۱۶ درصد با مطالب نژادپرستانه برخورد داشته‌اند. مساله بسیار مهمی که در کوتاه مدت می‌تواند اوضاع را بدتر از این کند آن است که ۸۶ درصد کاربران کودک از طریق کامپیوترهایی که هیچ گونه فیلتر محتوایی روی آن نصب نشده به اینترنت وصل می‌شوند. به گفته لوئیس کورونس، مدیر آزمایشگاه‌های نرم‌افزار امنیتی پاندا هیچ کس منکر مزایای استفاده از اینترنت و لزوم گسترش این پدیده نیست. اما اینترنت روی دیگری نیز دارد که می‌تواند بسیار خطرناک باشد. بسیاری از مجرمین و بزه‌کاران اکنون برای فعالیت‌های غیرقانونی خود به این امکان روی آورده‌اند و کودکان بهترین اهداف آنها هستند. به همین دلیل تمام ابزارهای امنیتی باید در جهت حمایت از کاربران کم‌سن و سال به کار گرفته شود. این تهدیدها نه فقط از طریق ایمیل یا مراکز چت صورت می‌گیرد، بلکه بدافزارها و کدهای مخرب مانند تروجان‌ها و کرم‌های اینترنتی (که عموماً با عنوان ویروس از آنها یاد می‌کنیم) می‌توانند به راحتی پای شبکه‌های سوء استفاده جنسی از کودکان را به کامپیوترها باز کنند. به همین دلیل پیشگیری از دسترسی کودکان به سایت‌های نامناسب به تنهایی کافی نیست، بلکه باید کامپیوترهای مورد استفاده آنها را به راه‌حل‌های امنیتی کارآمد و به روز مجهز کرد.

آموزش و تکنولوژی کلید امنیت کودکان در اینترنت

با استناد به آمار و ارقام ارائه شده دو نیاز اساسی درباره کاربران کودک اینترنتی احساس می‌شود: نیاز به آموزش کودکان برای استفاده ایمن از اینترنت و بهره‌گیری از راه‌حل‌های فنی برای پیشگیری از دسترسی آنها به محتویات نامناسب. از لحاظ آموزشی کودکان باید از خطرات و تهدیدهای نهفته در اینترنت مطلع شوند. همچنین گذاشتن قرارها و قواعد مشخص درباره زمان و چگونگی استفاده از اینترنت از سوی والدین و مربیان و توافق بر سر آنها با کودکان، عامل موثری در تضمین ایمنی آنها است. از نظر فنی نیز والدین باید از برنامه‌های امنیتی مناسب بهره بگیرند. راه‌حلی که نه تنها حفاظت در برابر ویروس‌ها و هرزنامه‌ها و ... را تضمین کند، بلکه دارای فیلترهای محتوایی و سیستم کنترل والدین بر استفاده کودکانشان از

منبع : پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن‌آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=214273>

اینترنت، تضعیف یا تقویت باورهای دینی

اگر چه اینترنت هنوز در کشور ما از توسعه و گسترش محدودی برخوردار است اما به دلیل شتاب خارق العاده رشد و پیشرفت آن، به زودی به عنوان جامع ترین و بزرگترین رقیب سایر رسانه های ارتباط جمعی وارد عرصه فعالیت های علمی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی در کشورمان خواهد شد.

اینترنت به دلیل قابلیت ها و پتانسیل های انحصاری و ویژه اش روز به روز بر میزان کاربران و مخاطبان خود افزوده و به زودی تقریباً تمامی ملت ها و دولت های جهان را به خیل استفاده کنندگان از قابلیت های خود پیوند خواهد زد.

اینترنت در مقایسه با سایر رسانه ها وسیله ارتباطی کاملاً خصوصی و فردی محسوب می شود اینترنت این امکان و اجازه را به فرد می دهد تا از میان هزاران دنیای موجود دنیای مورد علاقه خود را برگزیند و ساعت ها در آن غوطه ور شود. ورود به عالم اینترنت ارتباط آدمی را از اطرافیان به کلی قطع نموده و با دنیای دیگری پیوند می زند و فضایی کاملاً فردی و خصوصی برای فرد ایجاد می کند. افراد خانواده مدتی پس از استفاده از اینترنت از یکدیگر فاصله گرفته و هر یک در دنیای دلخواه خود به سر می برند، بر خلاف سایر رسانه ها که با مخاطبان خود ارتباطی یک سویه دارند، اینترنت ارتباطی دو سویه برای کاربران خود ایجاد کرده و از طریق Chat امکان ارتباط همزمان با ده ها نفر را فراهم می سازد.

بدون شک این نحوه از ارتباطات باعث تاثیر گذاری شدید بر کاربران شده و جایگاه و نقش انحصاری و ویژه ای را به اینترنت در بین سایر رسانه ها

می دهد.

هیچ یک از رسانه های گروهی توان گریز از حصارهای فراوان عرفی و قانونی را ندارند اما اینترنت به دلیل برخورداری از لایه های ناشناخته و نامحدود تنها رسانه ای است که زمام اختیاراتش در دست دولت ها نبوده و به راحتی می تواند از حصارهای قانونی و رسمی برهد. لذا کارشناسان اینترنت را رسانه ای غیر قابل مهار و کنترل دانسته اند.

سرعت و کثرت سرویس دهی به افراد، ارزانی و سهولت دسترسی به معلومات و برنامه های مورد علاقه و یا ارسال پیام و اطلاعات به مخاطبان (در سطح جهان)، امکان دست یابی به منبع اصلی و امکان جست و جوی محتوای منابع موجود از دیگر امتیازات اختصاصی اینترنت می باشد، مثلاً از طریق اینترنت فرد به راحتی می تواند به سیستم کامپیوتری کتابخانه کنگره آمریکا و کتابخانه انگلیس برای یافتن کتاب مورد نیاز وصل شده و به جستجوی کتابخانه اطلاعات مورد نظر پرداخته و از آنها کپی بگیرد و یا بسیاری از نشریات، روزنامه ها و بولتن ها به طور رایگان قابل سرچ، بازیابی و کپی برداری می باشند، ابعاد این بخش بسیار وسیع بوده و هر روز بر گستره و تنوع آن افزوده می شود.

مشخصه های بارز فوق باعث گردیده این رسانه غول پیکر روز به روز بر دام و دامنه ی فعالیت های خود افزوده و کاربران را بیش از پیش تحت تاثیر آموزه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی خود قرار دهد.

استفاده از اینترنت در جهان غرب و غربزده به دلیل هم سنگ و همگون بودن پیام اینترنت با فرهنگ و تمدن مغرب زمین اثر تخریبی چندانی نداشته بلکه در جهت تحقق عینی دهکده جهانی و کدخدایی بانیان پروژه جهانی سازی (غربی سازی) می باشد.

اما در کشورهای جهان سوم بویژه کشورهای اسلامی آثار و عوارض منفی فراوانی را بجا گذاشته است.

این تاثیرات در ایران اسلامی به جهت پارادوکس ماهیت پیام انقلاب اسلامی با جهت گیری های حاکم بر برنامه های اینترنتی بیش از سایر نقاط جهان بوده است. بویژه آنکه اکثریت مطلق کاربران ایرانی اینترنت را نسل جوان به خود اختصاص داده و لحظه به لحظه بر تعداد آنان افزوده می شود.

جوانان به دور از نظارت پدران و مادران و ناظران وارد دنیای مجازی شده، صندوق الکترونیک خود را چک نموده و بدون مزاحمت دیگران به گفتگو، تبادل عکس، نامه و اخبار، اطلاعات و... می پردازند. در شهرهای بزرگ در اکثر کتاب فروشی ها، فروشگاه ها، دکه های روزنامه فروشی کارت اینترنت به فروش می رسد. اکثر ادارات دولتی، شرکت های خصوصی، دانشگاه ها و بسیاری از مراکز دیگر علمی، اقتصادی و اجتماعی نیز به شبکه اینترنتی متصل بوده و از برنامه ها و پیام های سایت های مختلف اینترنتی استفاده می کنند.

برخوردهای توأم با افراط و تفریط با اینترنت (در کشور ما) موجب تشدید حساسیت ها و توجهات بیشتر به پدیده اینترنت شده است برخی از مسئولان و دست اندرکاران بر این عقیده اند که سایت های اینترنتی جز آثار و عوارض فساد انگیز و سست نمودن باورها و اعتقادات دینی مردم بخصوص نسل جوان اثر دیگری ندارد لذا با کلیت آن به مخالفت برخاسته و با برخوردهای حذفی و پاک کردن صورت مسئله در پی مقابله با رشد و گسترش فناوری اینترنت در کشور می باشند گروهی دیگر منفعلانه در برابر فرآورده های فرهنگی و تولیدات نرم افزاری اینترنت سر تسلیم فرود آورده و هر نوع تلاش در جهت کنترل و بهینه سازی بهره گیری از شبکه جهانی اینترنت را ناممکن می دانند.

اینترنت همچون سایر وسایل اطلاع رسانی همچون تیغ دو دمی است که با توجه به رویکرد کاربران، متولیان و کارشناسان مربوط در دو جهت

متضاد قابل بهره برداری بوده و در صورت برخورد منفعلانه یا حذفی، عوارض آسیب زایی آن بیشتر از پیامدهای آسیب زدایی آن خواهد بود. حذف اینترنت از زندگی امروز به معنای حذف پیشرفته ترین محصول انقلاب ارتباطی و مسدود نمودن بزرگراه های اطلاعاتی در کشور و هضم شدن در معده اینترنت نیز به معنای حذف شدن فرهنگ، باورها و ارزش های دینی ما از حوزه های زندگی فردی و اجتماعی خواهد بود. آنچه مسلم است، اینترنت در حال حاضر به دلیل خاستگاه و زادگاه اصلی خود و به جهت تغذیه آن توسط بنیادهای فرهنگی سیاسی غرب، فرآیند جهانی سازی (غربی سازی) و القای استقلال ملت ها و دولت ها و القای فرهنگ واحد جهانی بر اقصی نقاط جهان را طی می کند. و به همین دلیل امروزه اکثر کاربران اینترنت تحت تاثیر آموزه های فرهنگی اجتماعی و حتی سیاسی فرآورده های اینترنتی واقع شده و نسبت به هنجارها، قوانین و ضوابط تعیین شده در کشور بی اعتنا شده اند. تنها با نگاهی هر چند گذرا بر محتوای وبلاگ هایی که اکثر آنها توسط وبلاگ نویسان جوان کشورمان تهیه شده است به این واقعیت تلخ خواهیم رسید که بسیاری از وبلاگ نویسان در حال عبور از سنت ها، آداب، اخلاق و ادبیات بومی و مذهبی بوده و در فضای مجازی اینترنت، ذهن و زندگی جدیدی برای خود شکل داده و فارغ از محدودیت های عرفی و اخلاقی نوعی دنیای بی مرز و بدون خطوط قرمز را تجربه می کنند.

گسست نسلی، هنجار شکنی، جمع زدایی، اعتیاد اینترنتی، سست شدن پیوندها، و تعلقات خانوادگی، نسبی گرایی، پلورالیسم فرهنگی و دینی، گسترش روابط پنهانی و نامشروع گروه های غیر هم جنس تنها بخشی از آسیب ها و آفت هایی است که اینترنت (در کشور ما) به ارمغان آورده است.

در صورت برخورد دو گانه (سلبی یا منفعلانه) و عدم وضع و اجرای قوانین جامع و مانع برای استفاده مطلوب از اینترنت همراهی نکردن با جنبش نرم افزاری که از سوی برخی نهادها و متخصصان متعهد و لایق آغاز شده، در آینده نه چندان دور شاهد همگانی شدن بهره بری از اینترنت و توسعه روز افزون آسیب های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در بین آحاد مردم خواهیم بود.

منبع : پژوهش دین

<http://vista.ir/?view=article&id=311524>

اینترنت، عامل افراط گرایی

پدیده اینترنت بیش از افراط گرایی سیاسی، به ترویج افراط گرایی اخلاقی که ذاتاً ویرانگر است، می پردازد. پیامد منطقی چنین وضعیتی فروپاشی اخلاقیات و نه یگانگی اخلاقی است. این فروپاشی به معنای بدکلمه افراط گرایی است، چرا که وسیله ای برای انتشار و ادغام ترجیحات خودساخته ای از هر نوع است.

کلمه ی افراط گرایی در قالب معنای مثبت و منفی آن تعریف می شود. افراط گرایی در معنای مثبت فقدان دولت و رهایی از قدرت قهری دولت می باشد که آنارشیست هایی نظیر پرودون و کروپتکین بر آن باور داشتند. معنای منفی و رایج تر افراط گرایی نیز بیانگر فقدان دولت است، اما در قالب شرایطی از بی قانونی و آشوب تعریف می شود. بطور خلاصه معنای افراط گرایی در

قالب مفهوم- جامعه بدون دولت- را می توان به صورت يك آرمان یا يك خطر تلقی کرد. در واقع استدلال های افراط گرایانه در قالب يك آرمان هرگز جدی گرفته نشده اند، چرا که تصور میشود این آرمان غیر واقع گرایانه است. در این حالت میتوان این گفته را درجانبداری از آن اظهار داشت که قدرتمندترین عامل مصیبت انسانی، در گذشته و حال، دولت ها بوده اند. هیچ گروه تبهکاری تاکنون به ایجاد آن درجه از وحشت و رنج که به میانجیگری دولتهای تحت تسلط استالین، هیتلر، مانو یا پل پوت محقق گردید، نایل نیامده اند. آیا این موضوع حقیقت دارد که جوامع بدون دولت به مراتب از این جوامع بدتر هستند؟

پاسخ آن دسته از مخالفان افراط گرایی، که این کلمه را در قالب معنای منفی آن تعریف می کنند این است که ما نباید به قضاوت درخصوص موهبتهای دولت برمبنای بدترین نمونه های آن بنشینیم. آنها همچنین بر این باورند که دولت در عیت نامطلوب بودن، شری ضروری است، همانگونه که يك عمل جراحی با تمامی عواقب و ناراحتی های آن شری ضروری است.

اینچنین دیدگاهی را به وضوح می توان در افکار «تامس هابز» یافت. عقیده وی بر این است که دولت، که قدرت انحصاری اجبار مشروع می باشد، موظف است تا از جنگ افراد با یکدیگر جلوگیری به عمل آورد، عدالت را به اجرا درآورده و از بی گناهان و آسیب پذیران محافظت نماید. افراط گرایان طرفدار معنای مثبت آن ممکن است اظهار نمایند که دستگاه دولت، با هر مقصود نظری برای دست یازیدن به ظلم و بهره کنشی از بی گناهان و آسیب پذیران و انحصار کارآمد دولت بر قوه ی قهریه شرایط را وخیم تر می کند. حال پرسش افراط گرایان این است که آیا به وجود آوردن و حفظ کردن بنیادی اجتماعی با امکان انحرافات و ویرانگر عاقلانه است.

مقصود من حل و فصل کردن منازعات موجود میان افراط گرایان و مدافعان دولت نیست بلکه می خواهم نشان دهم که تصور افراط گرایی را می توان به دو طریق متفاوت مورد ملاحظه قرار داده و اینکه طرفداران برداشت مثبت از آن از بنیادهایی فکری برای دیدگاه خود برخوردارند. در این جا با سؤالی متفاوت مواجه شویم و آن اینکه آیا ظهور اینترنت گامی در جهت افراط گرایی نیست؟ اگر چنین باشد، ما پیش از این که از این نوع افراط گرایی استقبال کنیم یا از آن بهراسیم، باید جویای آن باشیم که در این مورد بخصوص کدام معنای افراط گرایی مدنظر است. اینترنت از دوخصلت بارزعامل

بین الملل گرای(انترناسیونالیسم)و عوام گرایی (پوپولیسم) برخوردار است.خصلت بین الملل گرایی اینترنت صرفاً عامل ارتباط میان افراد ملل مختلف نیست،چراکه بسیاری از ابزارها و فعالیتهای انسانی نیز مجری همین کار می باشند.نکته اصلی در اینجااست که جستجو در اینترنت کاملاً نسبت به مرزهای ملی بی اعتنا بوده و تا قبل از ورود به اینترنت بایکدیگر غریبه اند،اما به واسطه علائق مشترك خود که هیچگونه ارتباطی به ملیت آنان ندارد،بایکدیگریوند مییابند.

درچنین حالتی فرد درتضادی شدید با اظهارات فیلسوفان«جامعه مدنی»مبنی برجامعه ای با خصوصیت پیوند دادن افراد غریبه یا وحدت بخشیدن به آنان در قالب يك حزمه یا حوزه سیاسی قرار می گیرد.ازاینرو اینترنت جدا از سایر دلایل از این پتانسیل نیز برخوردار است که از لحاظ سیاسی ضدحکومت و برانداز آن باشد اما شکل این براندازی بسیارعمیق است و این وضعیت صرفاً به علت غیرقابل شناسایی بودن ارتباط جاسوسان با رهبران سیاسی آنان نیست بلکه بدان علت است که تروریستها می توانند در سایه ی امنیتی نسبی به مبادله اطلاعات و انجام تمامی تعاملات بر روی شبکه اینترنت بدون توجه برمرزهای ملی مبادرت نمایند.

باوجودی که روابط بین الملل در جهان تاکنون به صورت برقراری روابط میان دولتها بوده است،اکنون فضایی درحال رشد از تماس و همکاری به وجود آمده که دولتها،حتی در هماهنگی با یکدیگر،کنترل ناچیزی برآن دارند.گرچه سلطه ی(Authority)دولت ها،با قدرت(power)آنها یکسان نیست،به طور غیرمستقیم برآن قدرت تکیه دارند، پتانسیل اینترنت در کاهش قدرت دولتها همزمان پتانسیلی برای کاهش سلطه ی آن ها می باشد.از این رو يك افراط گرا به احتمال زیاد با توسعه پدیده اینترنت استقبال خواهد کرد.دومین خصلت اینترنت،عوام گرایی یا پوپولیسم آن است.باردیگر باید اذعان داشت که عوام گرایی اینترنت نه در مرتبه ای سطحی بلکه در مرتبه ای عمقی قرارداد.

در شرایط حاضر صلاحیتهای خاصی جهت جستجوی اطلاعات بروی شبکه ومشارکت درآن لازم نیست وهیچ سیستم واقعی سانسوری که مانع مشارکتها در غیاب چنین صلاحیت هایی شود وجود ندارد.

با افزایش تعداد کامپیوترها در مدارس و کالجها و تأسیس کافه های اینترنتی،هزینه استفاده و ورود به اینترنت، آن قدر ناچیز شده است که ازآنها هم کارچندانی برای مقابله کردن باعوامگرایی سیستم بصورت يك کل برنمی آید.این خصلت عوام گرایانه ی اینترنت موجبات بیشترین شادی افراط گرایان را فراهم آورده است،چرا که به نظر می رسد این پدیده امکان اجتماعی بین المللی نوینی را عرضه می دارد که درآن عامه ترین افراد نیز ازامکان دسترسی نامحدود به جهان اطلاعات برخوردار شده ومستقیماً در شکل دهی به نظام جهان مشارکت می کنند.کاربران اینترنت برمبنای علائق و گزینشهای فردی خود عمل کرده و بایکدیگر هم پیمان میشوند.اقدام به چنین کارهایی توسط مرزهای ملی یا قدرتهای مسلط بارزسی نمی گردد.

تحقق افراط گرایی مثبت زمانی به منصف ظهور می رسد که دولتهای ناکام علی رغم برخورداری از قدرتهای قهار،عاجزانه به این وضعیت می نگرند.گرچه این تحلیل کاملاً تخیلی و بی اساس نیست،اما هنگامی به حقیقت مبدل می گردد که دسترسی نامحدود به این دانش مصادف با قدرت یافتن عامه مردم و ناتوانی در محدود کردن آن به عنوان تقلیل یافتن قدرت دولت باشد.دومین فرض این است که توانایی در مشارکت افراد در دنیای اینترنت نیز،عامل به وجود آورنده ی قدرت یا به عبارتی عاملی تاثیر گذار بر پیامدهای جهان واقعی باشد.نتیجه گیری مقدماتی که می توان کرد این باور است که اینترنت ویژگی های مثبتی برای افراط گرایان آرمان خواه دارد،اما تنها هنگامی قابل اثبات است که بررسی برخی از مفروضات

تعیین کننده را تأیید کند. برای ذهنی که افراط گرایی را به عنوان شرایطی که باید از آن ترسید تلقی می کند، همان ویژگیهای اینترنت که افراط گرایان تحسین می کنند ممکن است نقضهای آن دانسته شود. فرضیه دیگر آن است که اینترنت زمینه کاملاً اغواکننده ایی برای توطئه های جنایتکارانه در اختیار پستترین انگیزشهای انسانی قرار می دهد که در يك كانون متمرکز می گردند.

تنها چیزی که در مورد این فرضیه می توان گفت این است که موضع بدبینانه نه ضعیف تر و نه قوی تر از موضع خوش بینانه است. این نظریه بر این ایده استوار است که اینترنت بیش از افراط گرایی سیاسی، افراط گرایی اخلاقی را ترویج می کند و اینکه افراط گرایی اخلاقی ذاتاً ویرانگر است. برای بررسی این موضوع لازم است تا نگاهی دقیق تر به ایده تربیت اخلاقی بیندازیم. در اینجا من تنها طرح مختصری از مسیری فکری را ارائه میدهم که برخی از تأکیدات نسبتاً جزئی آن بر روان شناسی اخلاقی تکیه دارد.

من از کلمه «ترجیحات» (Preferences) بعنوان اصطلاحی عام برای انگیزشهای انسانی استفاده خواهم کرد که از نوعی عنصر سنجشی مثبت نظیر اشتیاق، علاقه، کنجکاو و غیره در مقابل عنصر سنجش منفی نظیر ترس، خشم، آشفتگی و غیره برخوردار است. «ترجیحات» به این معنا تا حدودی طبیعی می باشد؛ بدین معنی که پیش از آغاز اجتماعی شدن برخی از چنین ترجیحاتی در انسان ها وجود داشته و به توضیح رفتار آنان کمک می کند. فرایند اجتماعی شدن به مثابه تزکیه این ترجیحات از طریق فرآیند پذیرش تأثیرات خارجی بوجود می آید.

از این رو به يك معنا، ترجیح دادن، بیان نمودن خود طبیعی می باشد؛ بدون چنین ترجیحی انسان ها زبان نمی آموزند اما این ترجیح، فی نفسه، به معنای واقعی کلمه متناقض (Incoherent) است؛ تنها با بدست آوردن زبانی توارثی و ابداع نشده است که این ترجیح را می توان به درستی درک کرد. از سوی دیگر کسب چنین زبانی پذیرفته شدن این ترجیح طبیعی توسط قواعد جامعه سخنگویان زبان است.

به نظر من مشابه مثال بالا را باید در خصوص اخلاقیات نیز بازگو نمود. تکانه های طبیعی که در كانون اخلاقیات قرار دارند و به عبارتی پایه فعال و اصلی خودآگاهی اخلاقی را تشکیل می دهند، تعریف خود را هنگامی بدست می آورند که در معرض پالایش مجموعه ای موروثی و غیر ابداعی شده از ارزش ها و آداب قرار گیرند. به نظر من این تفکر اشتباه است که امور به علت وجود تمایل به آنها دارای ارزش می شوند؛ برعکس امیال ما هنگامی شکل میگیرند که آنها را با آنچه می آموزیم از طریق تجربه جمعی موروثی با آنچه ارزش تمایل داشتن دارد، یا بعبارتی ارزشمند (Valuable) است، متناسب کنیم.

بعنوان مثال، به اعتقاد من علاقه به موسیقی، يك ترجیح طبیعی است، اما در عین حال علاقه که تکامل خود را به واسطه تناسب با یادگیری اشکال و ترکیب بندی های موسیقیایی بدست می آورد که تجربه جمعی نشان می دهد که اهدافی کافی برای تحقق یافتن آن ترجیح هستند. بر این سؤال تربیت اخلاقی در سال های اول زندگی آشکارتر است، اما به طوری بی پایان ادامه می یابد و در همه مرحله شکل آن مشابه است در معرض قرار داده و تعویل کردن ترجیحات طبیعی با تأثیرات اجتماعی کردن این روند پیامد بجای هماهنگ شدن ترجیحات انسان های در غیر این صورت جدا از هم را به وجود می آورد، و بنابراین به وجود آوردن جامعه متمدن را ممکن می کند.

به طور خلاصه تربیت اخلاقی روندی اجتماعی شدن است.

از این رو به اعتقاد من معمولاً افراد منحرف اجتماع، نظیر قاتلان زنجیره ای، به واسطه سابقه روان شناختی خود از خود بیگانه شده اند. امر بارز در خصوص اینترنت شکل گیری آن چیزی است که من از آن با عنوان «هم آمیزی مطلق علائق» یاد می کنم. منظور من از این اصطلاح این است که

توانایی پرسه زدن صرف در شبکه ی ساختار نیافته ای از ترجیحات است که به فرصت همسانی (Congruence) صرف و نه هماهنگی (Coordination) را فراهم می آورد. کاربران اینترنت این فرصت را می یابند که در جست وجوی روحیه های مشابه خود باشند و تأثیرات اصلاح و تزکیه کننده فرایندهای طبیعی را نادیده بگیرند.

این وضعیت در مسائلی نظیر شبکه های هرزه نگاری کودکان بیشتر مشهود است چرا که در آن ترجیحات شربرانه گرفته منع نشده و عواملی که مانع این نوع ترجیحات می شوند، توسط جستجو کنندگان اینترنت نادیده انگاشته شده و تمایل آنان با دریافت پاسخ های تأیید کننده از جانب دیگر کاربران، تقویت می گردد. پیامد منطقی چنین وضعیتی فروپاشی اخلاقی و نه یگانگی اخلاقی است. این فروپاشی به معنای بد کلمه افراط گرایی است، چرا که ابزاری جهت انتشار و پیوند ترجیحات خودساخته ای از هر نوع است. یقیناً چنین وضعیتی هرگز نمی تواند کامل شود، چرا که میزان پایه ای از ارتباط مورد نیاز است و برقراری ارتباط نیز به کاربرد نوعی زبان نیاز دارد و این نیز به نوبه خود نیازمند تسلیم ترجیحات شخصی به تأثیرات اجتماعی است.

علاوه بر این پیوند ترجیحات خودساخته با فعالیتی همگام نیازمند میزانی از نظم و انضباط اجتماعی است اما آنچه که این چنین روش نوین برقرار تماس میان انسانها را امکان پذیر می سازد، انتشار گسترده تر تمایلات آزاد شده، بدون تأثیرات فرهیخته کننده ای است که به طور طبیعی بر آنها لگام زده و آنها را محدود می سازد. مقصود از این شیوه اندیشیدن نه راه انداختن جاروجنجال که یادآوری این موضوع است که اینترنت ابزاری با امکانات جدید است که باید به درک عمیقی از آن رسید.

منبع : شبکه فن آوری اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=232265>

اینترنت؛ سکه ای با دو روی کاملاً متفاوت

تاریخ نشان داده است که همواره افراد و گروه هایی بوده اند که از اختراعات و اکتشافات، به زبان بشر استفاده کرده اند. اینترنت نیز به عنوان یک وسیله سریع ارتباطی که امکان انتقال هرگونه پیامی را به بشر می دهد، از سوء

استفاده مصون نمانده است. افراد سود جو و تبهکار از قابلیت‌های متنوع اینترنت در جهت انحراف افکار مردم و تعدی و تعرض به حقوق آنها، سوء استفاده می کنند. سوء استفاده کنندگان عشرت طلب و هوسران از اینترنت به عنوان یک ابزار در جهت تامین منافع پلیدغیراخلاقی اشان استفاده می کنند و چون اینترنت از خصوصیات ویژه ای از جمله قابلیت دسترسی آسان، توانایی بیشتر مردم برای پرداخت هزینه آن و ناشناس ماندن کاربران، برخوردار است، آنها در رسیدن به اهداف پلید خود با کمترین مانع و محدودیت مواجه هستند.

نوشتار ذیل به در ابتدا به طور مختصر به قابلیت های مفید اینترنت پرداخته است و سپس معضلات استفاده نادرست از اینترنت را مورد بررسی قرار داده و در ادامه به هشدارهایی در خصوص اعتیاد به اینترنت اشاره کرده است.

• روی اول سکه ؛ قابلیت های مفید اینترنت

اینترنت جدیدترین و گسترده ترین شبکه جهانی است که در آن اطلاعات و علوم مختلف برای دانش پژوهان و علاقمندان وجود دارد. اینترنت، پدیده ای با قابلیت‌های متنوع است که کارایی آن، همچنان رو به افزایش است. از این نظر، اینترنت در میان دیگر ساخته های دست بشر بی نظیر است. قابلیت‌های فراوان اینترنت باعث نفوذ سریع آن در زندگی فردی و اجتماعی بشر شده است.

اینترنت شبکه جهانی اطلاع رسانی است که منابع متعدد در همه زمینه ها، به آن مرتبط هستند. دانشگاهها، کتابخانه ها، روزنامه ها و بسیاری از مراکز معتبر علمی و تحقیقاتی در اینترنت، پایگاه دارند و اطلاعات بسیاری را وارد این شبکه همگانی می کنند. در واقع اینترنت یک منبع غنی و گسترده اخبار و اطلاعات محسوب می شود که به آسانی در دسترس همگان قرار می گیرد.

اینترنت یک وسیله ارتباطی سریع و پیشرفته است. اینترنت، سیستم پست الکترونیک، انتقال نوشته، عکس و فیلم را در کوتاهترین زمان ممکن فراهم ساخته است و دریافت اخبار و اطلاعات از پایگاههای اینترنتی، بسیار سریع و بدون هزینه است. بر همین اساس، تعداد زیادی از بانکها، خیلی از خدمات پولی و بانکی خود را از طریق این شبکه جهانی انجام می دهند. همچنین دولت‌ها می کوشند با استفاده از مزایای ارتباطی و امکان دسترسی آسان به اینترنت، بسیاری از خدمات خود را از این طریق ارائه دهند. امروزه حتی خرید و فروش کالا نیز با استفاده از شبکه جهانی اینترنت، انجام می شود و برخی از پایگاههای اینترنتی چون ای بای (E-BAY) مخصوص این کار بوجود آمده اند. علاوه بر اینها، اینترنت، قابلیت‌های دیگری نیز دارد که بسیاری از کارها را برای کاربران خود آسان تر و سریعتر کرده است.

• روی دوم سکه؛ رواج مسایل غیراخلاقی در اینترنت

امروزه پایگاههای اینترنتی بسیاری وجود دارند که مطالب، تصاویر و فیلمهای مستهجن ارائه می کنند و اکثر آنها در آمریکا هستند. طبق ارزیابیها،

۸۵ درصد از هزینه نگاری ها و مسائل فساد برانگیز در این کشور، با مدیریت مجرمان سازمان یافته، تولید می شود. اشکال فساد جنسی که در اینترنت به نمایش گذاشته می شود تا چند سال پیش در کثیف ترین اماکن فساد نیز پیدا نمی شد نکته جالب آنست که در گذشته، نمایش دادن تصاویر زنان عریان در مجلات و تلویزیون، مورد اعتراض عمومی قرار می گرفت، چراکه آن را استفاده ابراری از زنان می دانستند اما اکنون استفاده وسیع ابراری از زن در اینترنت، واکنش چندانی را بر نمی انگیزد.

در نگاه اول بنظر می رسد که این کاربران اینترنت هستند که به سراغ پایگاههای خلاف اخلاق می روند، اما با کمی دقت درمی یابیم که این پایگاهها هستند که درواقع خواسته ها و اهداف خود را بر کاربران تحمیل می کنند. درموارد متعددی، کاربر برای جستجو درباره یک موضوع، بطور ناخواسته با نمایش یک سایت مستهجن روبرو می شود این تصاویر ضد اخلاقی ناخواسته، نوع دیگری از تهاجم پایگاههای اینترنتی علیه کاربران است. این تصاویر همچنین ازطریق پستهای الکترونیک نیز برای استفاده کنندگان از اینترنت ارسال می شوند. سوء استفاده و استفاده ابراری از زنان در تجارت سیاه اینترنتی

زنان به عنوان جزء عظیمی از جامعه انسانی، می توانند نقش مفید و موثری در سلامت و سعادت جوامع ایفا کنند و درواقع از مهمترین عوامل توسعه بشمار می روند. لذا احترام به جایگاه انسانی و حفظ کرامت و ارزشمندی آنها امری لازم و ضروری است. اما متأسفانه، تصاویری از زنان و دختران در برخی از آگهی های تبلیغاتی پایگاههای اطلاع رسانی ارائه می شود که شأن آنها را درحد یک ابزار و کالای تجاری کم ارزش پایین می آورد. چنانکه برخی از سایتهای آمریکایی، تصاویر زنانی را با لباسها و یا حرکات تحریک آمیز و با فریبندگی خاص در موقعیتهای مختلف نشان می دهند. به گفته حقوقدانان، این مسئله که در جذب مخاطب به آگهی های الکترونیکی موثر است، به عنوان نمونه ای از نقض حقوق زنان در اینترنت بشمار می رود.

امروزه سوء استفاده از زنان در سایتهای اینترنتی رو به افزایش است. در این رابطه بسیاری از مراکز فساد و فحشاء در دنیا، از راه قاچاق کودکان، نوجوانان و بویژه زنان برای تبلیغ کالا و محصولات خود در اینترنت سود می برند. این مراکز در کشورهایایی نظیر آلمان، سوئد، ایتالیا، کشورهای تازه استقلال یافته و اسرائیل، فعالیت های بیشتری از خود نشان داده اند. آنها به تهیه و تولید فیلمها، بازیها و تصاویر مبتذل از زنان و انتشار آن بر روی سایتهای وب اشتغال دارند.

پژوهشگران براین عقیده اند که سایتهای اینترنتی مربوط به زنان و مسایل غیراخلاقی، بسرعت درحال گسترش است و هر هفته صدها نفر به استفاده کنندگان از اینگونه سایتهای اینترنتی افزوده می شوند. همچنین آمارها از درآمد صدها میلیون دلاری کمپانیهای شاغل در این تجارت سیاه اینترنتی خبر می دهند.

برخی از مراکز و شرکتهای فروش کالا یا خدمات در اینترنت، در سایتهای خود، دختران و زنان زیادی را بطور رایگان به عضویت درمی آورند. پس از مدتی، به دلیل تبلیغات این افراد، هزاران نفر دیگر نیز جذب می شوند. در این روند، با عناوین مختلف نظیر انتخاب همسر یا دوست یابی، روابطی ناسالم برقرار می شود که بر اثر آن، فضای رسانه ای مخربی بوجود می آید. بدیهی است این ترفند، دلار بیشتری را برای سودجویان به ارمغان می آورد.

• در چت روم (اتاق گفت و گو) چه می گذرد؟

هر چند موسسات اینترنتی، بطور مرتب بر رعایت حقوق کاربران تاکید می کنند، اما این مسئله کمتر واقعیت دارد. یکی از مکانهای اینترنتی که در آنها روابط نامشروع به دور از چشم دیگران شکل می گیرد، اتاق گفتگو (چت روم chatroom) است.

موسسات بزرگ اینترنتی، با تولید اتاقهای چت، تعداد زیادی از دختران و زنان کشورهای مختلف جهان را بصورت مکتوب یا صوتی مورد اذیت و آزار کاربران قرار می دهند. معمولا در پایگاههای «چت روم»، در هر ساعت تعداد زیادی تصویر جنسی بر روی صفحه ظاهر می شوند که درصد جذب کاربران هستند. غارتگران جنسی با استفاده از این پایگاههای اینترنتی، بصورت مخفی و به طرق گوناگون، بدون رعایت حقوق انسانی طرف مقابل، روابط عاشقانه مجازی و هرزه نگاری را گسترش می دهند که ویران کننده بنیانهای اخلاقی جامعه است.

از طرف دیگر، اتاقهای گفتگو به محل امنی برای افراد فرصت طلب و تبهکار تبدیل شده است تا بدون معرفی خود، افراد ناآشنا را فریب دهند و به فساد بکشانند. تاکنون چندین مورد شبکه های مخوف قاچاق انسان، بویژه کودک، کشف شده که قربانیان بی گناه خود را از طریق اینترنت، بویژه اتاقهای گفتگو، گرفتار کرده اند. همچنین اتاقهای گفتگو با وجود آنکه زمینه آشنایی افراد از ملل و نژادهای گوناگون را فراهم می کند، اما در عمل، بسیاری از آشنایی ها در اتاقهای گفتگو به فساد و بی آبرویی و کشیده شدن به راههای خلاف اخلاق منجر شده است. به علاوه، در این اتاقها، کمتر کسی مشخصات واقعی خود را بیان می کند و معمولا هویت اصلی تبهکاران مخفی می ماند.

سیمس (SIMS) موسس ارتباط زنده در اتاقهای گفتگو در منطقه شیکاگو، خطر روابط دوستانه اینترنتی را چنین گوشزد می کند: روابط عاشقانه اینترنتی بشدت خطرناک است و به رانندگی در حال مستی و یا لغزیدن بر لبه بام یک ساختمان، شبیه است برای چند دقیقه ممکن است جان سالم به در ببرید، اما وقتی مبتلا شوید، با گذشت زمان بیشتر فرو می روید متعاقب ارتباط های این چنینی، زندگی با نشاط و تمام سرمایه خود را از دست می دهید واقعیت نیز همین است، زیرا در اتاقهای گفتگو افراد بسیاری هستند که با تقلب و جعل عنوان خود، دست به کلاهبرداری می زنند و بسیاری را از طریق اغواگریهای جنسی به بدبختی می کشانند.

• اعتیاد به انحرافات جنسی از طریق اینترنت

برخی محققین تاکید می کنند تعدادی از معتادان به انحرافات جنسی، صرفا به دلیل وجود اینترنت، به مشکلات جنسی آلوده شده اند که یکی از دلایل این موضوع را سهولت دسترسی به اینترنت است؛ اشخاص، در گذشته چنین بی اراده درگیر فعالیتهای منحط جنسی نمی شده اند، چراکه لازمه آن رفت و آمد به اماکن خطرناک و بدنام بوده است اما در حال حاضر در خانه امن خود و به صورت گمنام، درگیر این مسائل می شوند.

• اعتیاد به اینترنت

البته اعتیاد به اینترنت، مختص پایگاههای فساد انگیز نیست، بلکه برخی اشخاص بخاطر مراجعات متعدد و طولانی به پایگاههای گفتگو (chat rooms)، وبلاگها و یا حتی جستجوهای پراکنده و بی هدف، معتاد به اینترنت خوانده می شوند. هنوز پزشکان و روانپزشکان در این مورد به توافق نرسیده اند که آیا اعتیاد اینترنتی هم مانند اعتیاد به مواد مخدر، وابستگی فیزیولوژیک ایجاد می کند یا وابستگی روانی؟ اما در مورد عوارض و نشانه های اصلی آن چون گذراندن وقت زیاد با اینترنت، کج خلقی، انزوا و دوری از دیگران و بی تابی به هنگام دوری از کامپیوتر، دیدگاههای کارشناسان به یکدیگر نزدیک است. اعتیاد به اینترنت به اندازه ای زندگی شخصی و اجتماعی فرد مبتلا را دچار اختلال می کند که در کشورهای غربی برای چنین افرادی، درمانگاههایی مخصوص ترک این اعتیاد، بوجود آمده است.

• آثار مخرب استفاده نادرست از اینترنت

یکی از معضلات بزرگ اینترنت، وجود پایگاه‌هایی است که تصاویر مبتذل را نشان می‌دهد و اعمال خلاف اخلاق را ترویج می‌کند. این سایتها بدون هیچ محدودیتی در اینترنت در دسترس همگان قرار دارند و متأسفانه روز به روز بر تعدادشان افزوده می‌شود. از آنجا که استفاده کنندگان از اینترنت از هر قشر و گروه سنی هستند، نوجوانان و حتی کودکان نیز ممکن است وارد پایگاه‌های اینترنتی فساد انگیز و مستهجن شوند. در مواردی نیز دیده شده است که برخی افراد، بدون توجه به مسئولیتهای خانوادگی، اجتماعی و یا شغلی خود، از اینگونه سایتهای خلاف اخلاق استفاده می‌کنند. بی شک این عمل، موجب تنش در خانواده و افزایش ناهنجاریهای فردی و اجتماعی می‌شود و گاه منجر به جدایی و طلاق می‌گردد. از طرف دیگر، تعدادی از کارمندان به خاطر افراط در استفاده از این سایتها کارآیی آنها کاهش یافته، مورد توبیخ قرار گرفته و یا حتی شغل خود را از دست داده‌اند. بنابراین استفاده نادرست از اینترنت می‌تواند باعث سست شدن بنیان خانواده و بیکاری افراد معتاد به اینترنت شود. بنابراین می‌توان گفت اعتیاد به مسائل جنسی و برقراری روابط نامشروع از طریق اینترنت، عواقب متعددی به بار آورده است که شاید مهمترین آنها سردی و فروپاشی کانون گرم خانواده‌ها است پیداست که وقتی زن یا شوهر، متوجه شود همسر او بطور دائم مشغول تماشای تصاویر مبتذل و یا گفتگو با زنان و مردان دیگر است، نمی‌تواند همسر خلافکار خود را بپذیرد در نتیجه بنیان خانواده سست و لرزان می‌شود. امروزه استفاده از پایگاه‌های اینترنتی خلاف عفت عمومی حتی در ادارات نیز رواج یافته است این معضل در کشورهای که از اینترنت بیشتر استفاده می‌کنند، شدیدتر است زیرا وقت زیادی از کارمندان صرف موضوعاتی می‌شود که نه تنها ربطی به کار آنها ندارد، بلکه باعث تشویب روانی و آشفتگی ذهن آنها و کاهش بازده کاری کارمندان می‌شود در تحقیقاتی که بر روی ۵۰۰ شرکت در آمریکا انجام شده، مشخص شده است که کارمندان مرد ۶۲ درصد از وقت خود در پشت میزهای کامپیوتر را به سایتهای خلاف جنسی اختصاص می‌دهند به همین دلیل کارمندان و حتی مدیران بسیاری از کار اخراج شده‌اند.

• آسیب‌های روحی و جسمی استفاده بیش از حد از اینترنت

کار بیش از حد با رایانه و اینترنت و بویژه استفاده طولانی مدت از آن، آسیبهای جسمانی چون ضعف بینایی، درد کمر، درد گردن و مچ دست و نیز آسیبهای روحی چون افسردگی و انزوا را در پی دارد.

• سخن پایانی:

هر چند اینترنت وسیله‌ای مفید و ارزشمند است که نقش مهمی در پیشرفت علم و آگاهی مردم دارد اما این وسیله اکنون به محل امنی برای افراد سودجو و فاسدی تبدیل شده است که فواید و مزایای اینترنت را به تدریج تحت الشعاع قرار می‌دهد امروزه مبارزه‌ای پیگیر و گسترده با ویروسهای مخرب کامپیوتری انجام می‌شود، حال آنکه آسیبهای سایتهای مبتذل اینترنتی برای فرد و جامعه بسیار زیانبارتر از این ویروسها است برای نجات این وسیله ارتباطی گسترده و افزایش کارایی آن، لازم است با تدابیری معقول، اینترنت را از آلودگیهای غیراخلاقی و تباہ کننده پاک سازیم.

راه چاره این نیست که به طور کلی استفاه از اینترنت را کنار بگذاریم چرا که اینترنت ابزاری موثر و کارآمد برای افزایش آگاهی و دانش بشر است و مزایای و قابلیت‌های فراوانی در عرصه اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای دارد، لذا باید با تدابیر مناسب، چاره‌ای برای جلوگیری از سوء استفاده از اینترنت

اندیشیده شود تا از سوءاستفاده از این بزرگراه اطلاع رسانی، جلوگیری شود. به اعتقاد نگارنده، یکی از راه حل های ممکن برای جلوگیری از سوء استفاده از اینترنت، تصویب قوانینی از سوی کشورهای جهان در خصوص نحوه کاربرد از اینترنت است تا با کمک آن انتشار مسایل غیر اخلاقی و تهدید آمیز در اینترنت ممنوع شود

<http://vista.ir/?view=article&id=364540>

Data Center چیست؟

تا قبل از دهه ۹۰ استفاده از اینترنت برای مردم عادی به سادگی امکان پذیر نبود، چرا که استفاده از امکانات اینترنت نیاز به دانش خاصی داشت. محیط خط فرمانی (Command Line) و ساختار غیر گرافیکی اینترنت سبب شده بود که کاربران عادی علاقه چندانی به استفاده از اینترنت نداشته باشند. در اوایل دهه ۹۰، پس از به وجود آمدن مفهوم وب در اینترنت (سال ۱۹۹۳) و پروتکل HTTP که به سادگی امکان به اشتراک گذاشتن مستندات در اینترنت را در اختیار کاربران قرار می داد، روز به روز بر تعداد کاربران اینترنت افزوده شد. از سوی دیگر با اضافه شدن کاربران اینترنت، حجم مستندات نیز روز به روز افزایش یافت.

مسئلاً خطوط سابق اینترنتی و سرورهای موجود، توانایی جوابگویی به خیل عظیم کاربران را نداشتند. همچنین با زیاد شدن کاربران و بالا رفتن حجم مستندات و نیز سادگی انتشار اطلاعات در اینترنت، مفاهیم تجاری نیز وارد عرصه اینترنت شدند. شرکت های تجاری نیاز به سرورهایی داشتند که این امکان را به آنها بدهد که به سادگی و با سرعت بتوانند اطلاعات خود را در اختیار مشتریان و کاربران خود قرار دهند. بالطبع این امکان وجود نداشت که هر شرکت یا سازمانی که قصد راه اندازی سایت های اینترنتی را دارد، خود اقدام به راه اندازی سرور خود کند، چرا که با وجود کاربران زیاد این سایت ها و حجم بالای ترافیک، نیاز به اتصال هایی با سرعت های بسیار بالا وجود داشت که مسلماً حتی در صورتی که این

امکان از لحاظ عملی وجود داشته باشد، هزینه بالایی را می طلبد. راه حلی که برای این مشکل به نظر رسید، راه اندازی مراکز خاصی تحت عنوان Data Center یا مراکز داده ای بود. Data Center ها با در اختیار داشتن اتصالات پرسرعت به اینترنت و همچنین در اختیار داشتن سرورهای قوی و متعدد، امکان راه اندازی سرورهای وب را برای عموم مردم ممکن ساختند. شرکت های تجاری و مردم می توانستند با اجاره کردن فضای محدودی در این سرورها، سایت های وب خود را معرض دید عموم قرار دهند. برخی شرکت های بزرگ نیز با توجه به نیاز خود، اقدام به اجاره کردن یک سرور در مرکز داده ای می کردند و آن را از راه دور با ابزارهای خاص کنترل می کردند. اکنون با توجه به رشد سریع اینترنت، روز به روز به تعداد Data Center ها اضافه می شود به طوری که در حال حاضر در اکثر کشورهای پیشرفته این مراکز وجود دارند. تمرکز این مراکز بخصوص در کشور امریکا بسیار زیاد است. دلیل آن ارزان بودن نرخ اتصال به اینترنت و همچنین در دسترس بودن سرعت های بالا می باشد. برخی از این Data Center از طریق خطوط مختلف فیبرنوری، پهنای باندی بیش از 4Gbps را در اختیار دارند و تعداد سرورهای این Data Center معمولاً بیش از 1000 است که بر اساس مشخصات به متقاضیان اجاره داده می شود. پارامترهای زیادی در قیمت اجاره ماهانه یک سرور تأثیرگذار است که می توان به سرعت CPU، مقدار حافظه RAM و اندازه Hard Disk، حداکثر ترافیکی که ماهانه در اختیار هر سرور قرار می گیرد، سیستم عامل سرور و همچنین سابقه مرکز داده ای بستگی دارد.

• مشخصات یک Data Center

Data Center های متفاوتی در نقاط دنیا وجود دارد که با توجه به نیاز و همچنین شرایط منطقه ای طراحی و ساخته شده اند. استاندارد خاصی برای یک Data Center وجود ندارد اما در اینجا سعی شده است به برخی از مشخصات عمومی یک مرکز داده ای اشاره شود. در اختیار داشتن اتصالات مختلف به اینترنت از طریق ISP و ICP های مختلف: به طور معمول یک Data Center برای اتصال به اینترنت از چندین اتصال مختلف استفاده می کند تا در صورتی که هر یک از اتصالات به دلیلی از کار افتادند، در سرویس دهی مرکز وقفه ای پیش نیاید. برخی از Data Center معروف با بیش از 12 اتصال مختلف به اینترنت متصلند.

• وجود سیستم قدرت پشتیبان:

یکی از مهم ترین مسائل در Data Center سرویس دهی بدون وقفه به مشتریان می باشد. با توجه به امکان قطع برق به دلایل مختلف همچون حوادث غیرمترقبه یا جنگ، نیاز به سیستم برق پشتیبان ضروری است. معمولاً Data Center های بزرگ از UPS های مخصوصی استفاده می کنند که امکان سرویس دهی به بیش از 100 کامپیوتر را دارند. علاوه بر سیستم UPS، ژنراتورهای قوی نیز در مرکز داده ای وجود دارد تا در صورت قطع بلندمدت برق، سرویس دهی بدون وقفه انجام شود.

• وجود سرورهای متعدد:

هدف اصلی یک Data Center در اختیار گذاشتن سرورهای وب برای مشتریان است. سرورهای مورد استفاده با توجه به نیاز و امکانات Data Center تعیین می شود. تنها تفاوت مهم، نوع سرورهای مورد استفاده توسط Data Center است. در Data Center ها از دو نوع سرور استفاده می شود: سرورهای Rackmount و یا سرورهای Desktop. با توجه به حجم کم سرورهای Rackmount این امکان برای مرکز داده ای فراهم می شود که در فضایی کوچک، تعداد زیادی سرور قرار گیرد. اما مسئله مهم در این نوع سرورها، قیمت بالای این سرورها نسبت به سرورهای

Desktop است. علاوه بر این امکان ارتقای سرورهای Rack Mount فقط به مقدار اندک امکان پذیر است. با توجه به این موضوع اکثر Data Center از سرورهای Desktop استفاده می کنند.

• مشخصات فیزیکی:

با توجه به این نکته که اکثر سرورهای وب از نوع Desktop هستند، ساختمان های مراکز داده ای اکثراً با سقف های بلند ساخته می شوند که علاوه بر تهویه هوا، امکان قرار دادن سرورهای بیشتر را می دهند. همچنین در همه Data Centerها، مسیریابی برای گذراندن کابل های شبکه و همچنین کابل های برق وجود دارد.

علاوه بر اینها، وجود سیستم تهویه قوی برای پایین نگاه داشتن دمای سرورها ضروری می باشد. البته مشخصاتی همچون وجود سقف کاذب، کف کاذب و همچنین سیستم اطفای حریق در برخی موارد توصیه شده است. مسأله مهم در Data Centerها، امکان استفاده متقاضیان از سرورهای Data Center می باشد که در این بخش به آن می پردازیم.

• چگونگی در اختیار گرفتن یک سرور وب:

پس از اینکه متقاضی سرور، با شرایط قراردادی که Data Center مفاد آن را تنظیم کرده موافقت کرد، یک سرور در اختیار وی گذاشته می شود. بسته به نوع قرارداد سرور می تواند فقط شامل سیستم عامل و یا نرم افزارهای کمکی همچون نرم افزارهای FTP و یا Control Panel سایت باشد. در صورتی که این نرم افزارها بر روی سرور نصب نشده باشد، متقاضی خود باید این نرم افزارها را نصب کند. متقاضی اکثراً از طریق Remote terminalها و یا نرم افزارهای خاصی مانند PCAnywere سرور خود را از راه دور کنترل می کند. پس از نصب و تنظیمات نرم افزاری، سرور آماده سرویس دهی می شود و بر حسب نیاز متقاضی استفاده می شود. نکته قابل توجه، کنترل سرورها توسط متقاضی از راه دور است. با توجه به این موضوع مسئولیت کلیه مسائل و مشکلات سرور از جمله از کار افتادن سرویس ها و نرم افزارها و یا حملات هکری به عهده متقاضی می باشد. البته در شرایط خاص و پرداخت مبالغ معین متقاضی می تواند از خدمات Data Center استفاده کند. هرچند در شرایط بحرانی همچون حملات گسترده که منجر به از کار افتادن همه سرورها شود، معمولاً Data Center برای سرویس دهی به همه سرورها به مشکل برخورد می کنند که در این صورت طبق اولویت های خود اقدام به رفع مشکل می کنند. آیا امکان راه اندازی چنین مرکزی در ایران وجود دارد؟ این سؤالی است که در بخش بعد به آن می پردازم.

• ضرورت راه اندازی Data Center در ایران

شرکت های ایرانی از روش های متفاوتی برای راه اندازی سایت های خود استفاده می کنند. برخی از امکانات ISP های داخلی استفاده می کنند. این روش برخلاف این که امکان پشتیبانی مناسبی را برای مدیر سایت فراهم می کند، اما از سوی دیگر به دلیل پایین بودن پهنای باند ISP های ایرانی و همچنین نامتقارن بودن اتصالات (پایین تر بودن پهنای باند ارسال نسبت به دریافت) و همچنین بالا بودن ترافیک در برخی ساعات خاص، عملاً باعث کندشدن سایت می شود. روش دیگر، استفاده از امکانات شرکت های خارجی است که به روش های مختلفی انجام می پذیرد، این روش ها علاوه بر بالا بردن هزینه ها، مشکلات خاصی را برای سایت های ایرانی به وجود آورده است که از مهمترین آنها می توان به مسائل امنیتی اشاره کرد که برای مدتی بزرگترین دغدغه مدیران سایتهای ایرانی بود. همه راه حل هایی که برای راه اندازی سایت های ایرانی

مورد بررسی قرار گرفت، دارای مشکلاتی بودند.

• مزایای راه اندازی Data Center در ایران

• پایین آمدن ترافیک Gatewayهای شرکت مخابرات: در حال حاضر بیش از ۳۰ سرور در کشورهای غربی (اکثراً کانادا، امریکا و انگلیس) در اجاره شرکت های ایرانی قرار دارد. ترافیک ماهانه هر سرور به طور متوسط ۴۰۰GB می باشد که در مجموع بیش از ۱۲۰۰۰GB ترافیک به gateway های شبکه Data کشور وارد می کند. با توجه به این که اکثر بازدیدکنندگان این سایت ها ایرانی هستند، در حقیقت کاربر ایرانی، برای بازدید سایت ایرانی، علاوه بر این که باعث بالا رفتن ترافیک در gatewayهای شرکت مخابرات می شود، خود نیز متوسط زمان بیشتری را باید منتظر بماند. در یک نمونه گیری آماری، تعداد hop ها برای ارتباط با یکی از سرورهای ایرانی واقع در Data Center خارج از کشور، عددی در حدود ۲۶ بوده است. نکته جالب توجه این است که طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، کلیه ISPها باید سرویس خود را از شرکت مخابرات و یا شرکت های مورد تأیید مخابرات (ICPها) دریافت کنند که این شرکت ها نیز اکثراً به نوعی به شبکه دیتا متصلند. در نتیجه عملاً همه ISP ها به نوعی به شبکه دیتای کشور متصل هستند. حال اگر مرکز داده ای در ایران تأسیس شود، علاوه بر اینکه عملاً هیچ ترافیکی به Gateway های دیتا وارد نمی شود، متوسط زمان انتظار برای مشاهده صفحات نیز بسیار کمتر خواهد بود. نکته دیگر این که هنگام به وجود آمدن مشکلات پیش بینی نشده در gateway های اصلی مخابرات حداقل این امکان برای کاربران ایرانی وجود دارد که سایت های فارسی و ایرانی را به راحتی مشاهده کنند چرا که در این صورت عملاً نیازی به اتصال به شبکه اصلی اینترنت وجود ندارد. با توجه به ساختار شبکه انتقال داده شرکت مخابرات و دیتا، می توان حداکثر تخمین ۱۰ HOP برای رسیدن کاربران ایرانی به سایت های ایرانی در نظر گرفت. هر چند در تست هایی بر روی سرورهای وب برخی ISPها که از خدمات شرکت مخابرات استفاده می کردند، به عدد ۸ Hop در هر اتصال به دست آمد که در مقایسه با سرورهای ایرانی واقع در خارج از کشور عدد قابل قبولی است.

• استفاده بهینه از امکانات موجود:

شرکت مخابرات ایران سرمایه گذاری عظیمی در بخش دیتا و اینترنت انجام داده است.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=285755>

DNS چیست ؟

DNS مسئولیت حل مشکل اسامی کامپیوترها (ترجمه نام به آدرس) در یک شبکه و مسائل مرتبط با برنامه های Winsock را بر عهده دارد. بمنظور شناخت برخی از مفاهیم کلیدی و اساسی DNS ، لازم است که سیستم فوق را با سیستم دیگر نامگذاری در شبکه های میکروسافت (NetBIOS) مقایسه نمایم .

قبل از عرضه ویندوز ۲۰۰۰ تمامی شبکه های میکروسافت از مدل NetBIOS برای نامگذاری ماشین ها و سرویس ها ی موجود بر روی شبکه استفاده می کردند. NetBIOS در سال ۱۹۸۳ به سفارش شرکت IBM طراحی گردید. پروتکل فوق در ابتدا بعنوان پروتکلی در سطح لایه " حمل "

ایفای وظیفه می کرد. در ادامه مجموعه دستورات NetBIOS بعنوان یک اینترفیس مربوط به لایه Session نیز مطرح تا از این طریق امکان ارتباط با سایر پروتکل ها نیز فراهم گردد. NetBEUI مهمترین و رایج ترین نسخه پیاده سازی شده در این زمینه است . NetBIOS برای شبکه های کوچک محلی با یک سگمنت طراحی شده است . پروتکل فوق بصورت Broadcast Base است . سرویس گیرندگان NetBIOS می توانند سایر سرویس گیرندگان موجود در شبکه را از طریق ارسال پیامهای Broadcast بمنظور شناخت و آگاهی از آدرس سخت افزاری کامپیوترهای مقصد پیدا نمایند. شکل زیر نحوه عملکرد پروتکل فوق در یک شبکه و آگاهی از آدرس سخت افزاری یک کامپیوتر را نشان می دهد. کامپیوتر ds۲۰۰۰ قصد ارسال اطلاعات به کامپیوتری با نام Exeter را دارد. یک پیام Broadcast برای تمامی کامپیوترهای موجود در سگمنت ارسال خواهد شد. تمامی کامپیوترهای موجود در سگمنت مکلف به بررسی پیام می باشند. کامپیوتر Exeter پس از دریافت پیام ، آدرس MAC خود را برای کامپیوتر ds۲۰۰۰ ارسال می نماید.

همانگونه که اشاره گردید استفاده از پروتکل فوق برای برطرف مشکل اسامی (ترجمه نام یک کامپیوتر به آدرس فیزیکی و سخت افزاری) صرفاً" برای شبکه های محلی با ابعاد کوچک توصیه شده و در شبکه های بزرگ نظیر شبکه های اترنت با ماهیت Broadcast Based با مشکلات عدیده ای مواجه خواهیم شد. در ادامه به برخی از این مشکلات اشاره شده است .

- بموازات افزایش تعداد کامپیوترهای موجود در شبکه ترافیک انتشار بسته های اطلاعاتی بشدت افزایش خواهد یافت .
- پروتکل های مبتنی بر NetBIOS (نظیر NetBEUI) دارای مکانیزمهای لازم برای روتینگ نبوده و دستورالعمل های مربوط به روتینگ در مشخصه فریم بسته های اطلاعاتی NetBIOS تعریف نشده است .
- در صورتیکه امکانی فراهم گردد که قابلیت روتینگ به پیامهای NetBIOS داده شود (نظیر Overlay نمودن NetBIOS بر روی پروتکل دیگر با قابلیت

روتینگ ، روترها بصورت پیش فرض بسته های NetBIOS را منتشر نخواهند کرد.

ماهیت Broadcast بودن پروتکل NetBIOS یکی از دو فاکتور مهم در رابطه با محدودیت های پروتکل فوق خصوصاً در شبکه های بزرگ است . فاکتور دوم ، ساختار در نظر گرفته شده برای نحوه نامگذاری است . ساختار نامگذاری در پروتکل فوق بصورت مسطح (Flat) است .

● Flat NetBios NameSpace

بمنظور شناخت و درک ملموس مشکل نامگذاری مسطح در NetBIOS لازم است که در ابتدا مثال هایی در این زمینه ذکر گردد. فرض کنید هر شخص در دنیا دارای یک نام بوده و صرفاً از طریق همان نام شناخته گردد. در چنین وضعیتی اداره راهنمایی و رانندگی اقدام به صدور گواهینامه رانندگی می نماید. هر راننده دارای یک شماره سریال خواهد شد. در صورتیکه از اداره فوق سوالاتی نظیر سوالات ذیل مطرح گردد قطعاً پاسخگوئی به آنها بسادگی میسر نخواهد شد.

- چند نفر با نام احمد دارای گواهینامه هستند؟

- چند نفر با نام رضا دارای گواهینامه هستند؟

در چنین حالی اگر افسر اداره راهنمایی و رانندگی راننده ای را بخاطر تخلف متوقف نموده و از مرکز و بر اساس نام وی استعلام نماید که آیا " راننده ای با نام احمد قبلاً" نیز مرتکب تخلف شده است یا خیر؟" در صورتیکه از طرف مرکز به وی پاسخ مثبت داده شود افسر مربوطه هیچگونه اطمینانی نخواهد داشت که راننده در مقابل آن همان احمد متخلف است که قبلاً" نیز تخلف داشته است .

یکی از روش های حل مشکل فوق، ایجاد سیستمی است که مسئولیت آن ارائه نام بصورت انحصاری و غیرتکراری برای تمامی افراد در سطح دنیا باشد. در چنین وضعیتی افسر اداره راهنمایی و رانندگی در برخورد با افراد متخلف دچار مشکل نشده و همواره این اطمینان وجود خواهد داشت که اسامی بصورت منحصر بفرد استفاده شده است . در چنین سیستمی چه افراد و یا سازمانهایی مسئله عدم تکرار اسامی را کنترل و این اطمینان را بوجود خواهند آورد که اسامی بصورت تکراری در سطح دنیا وجود نخواهد داشت؟. بهرحال ساختار سیستم نامگذاری می بایست بگونه ای باشد که این اطمینان را بوجود آورد که نام انتخاب شده قبلاً" در اختیار دیگری قرار داده نشده است . در عمل پیاده سازی اینچنین سیستم هائی غیر ممکن است.مثال فوق محدودیت نامگذاری بصورت مسطح را نشان می دهد.

سیستم نامگذاری بر اساس NetBIOS بصورت مسطح بوده و این بدان معنی است که هر کامپیوتر بر روی شبکه می بایست دارای یک نام متمایز از دیگران باشد. در صورتیکه دو کامپیوتر موجود بر روی شبکه های مبتنی بر NetBIOS دارای اسامی یکسانی باشند پیامهای ارسالی از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر که دارای چندین نمونه (نام تکراری) در شبکه است، می تواند باعث بروز مشکلات در شبکه و عدم رسیدن پیام ارسال شده به مقصد درست خود باشد.

● اینترفیس های NetBIOS و WinSock

DNS مسائل فوق را بسادگی برطرف نموده است . سیستم فوق از یک مدل سلسله مراتبی برای نامگذاری استفاده کرده است . قبل از پرداختن به نحوه عملکرد و جزئیات سیستم DNS لازم است در ابتدا با نحوه دستیابی برنامه ها به پروتکل های شبکه و خصوصاً نحوه ارتباط آنها با پروتکل TCP/IP آشنا شویم .

برنامه های با قابلیت اجراء بر روی شبکه هائی با سیستم های عامل مایکروسافت، با استفاده از دو روش متفاوت با پروتکل TCP/IP مرتبط می گردند.

- اینترفیس سوکت های ویندوز (WinSock)

- اینترفیس NetBIOS

اینترفیس های فوق یکی از مسائل اساسی در نامگذاری و ترجمه اسامی در شبکه های مبتنی بر TCP/IP را به چالش می کشانند. برنامه های نوشته شده که از اینترفیس NetBIOS استفاده می نمایند از نام کامپیوتر مقصد بعنوان " نقطه آخر" برای ارتباطات استفاده می نمایند در چنین مواردی برنامه های NetBIOS صرفاً مراقبت های لازم را در خصوص نام کامپیوتر مقصد بمنظور ایجاد یک session انجام خواهند داد. در حالیکه پروتکل های IP, TCP (TCP/IP) هیچگونه آگاهی از اسامی کامپیوترهای NetBIOS نداشته و در تمامی موارد مراقبت های لازم را انجام نخواهند داد. بمنظور حل مشکل فوق (برنامه هائی که از NetBIOS بکمک اینترفیس NetBIOS با پروتکل TCP/IP مرتبط خواهند شد) از اینترفیس netBT و یا NetBIOS over TCP/IP استفاده می نمایند. زمانیکه درخواستی برای دستیابی به یک منبع در شبکه از طریق یک برنامه با اینترفیس NetBIOS ارائه می گردد و به لایه Application می رسد از طریق اینترفیس NetBT با آن مرتبط خواهد شد. در این مرحله نام NetBIOS ترجمه و به یک IP تبدیل خواهد شد. زمانیکه نام NetBIOS کامپیوتر به یک آدرس فیزیکی ترجمه می گردد درخواست مربوطه می تواند لایه های زیرین پروتکل TCP/IP را طی تا وظایف محوله دنبال گردد. شکل زیر نحوه انجام عملیات فوق را نشان می دهد.

- اینترفیس Winsock

اغلب برنامه هائی که براساس پروتکل TCP/IP نوشته می گردند، از اینترفیس Winsock استفاده می نمایند. این نوع برنامه ها نیازمند آگاهی از نام کامپیوتر مقصد برای ارتباط نبوده و با آگاهی از آدرس IP کامپیوتر مقصد قادر به ایجاد یک ارتباط خواهند بود.

کامپیوترها جهت کار با اعداد (خصوصاً IP) دارای مسائل و مشکلات بسیار ناچیزی می باشند. در صورتیکه انسان در این رابطه دارای مشکلات خاص خود است. قطعاً بخاطر سپردن اعداد بزرگ و طولانی برای هر شخص کار مشکلی خواهد بود. هر یک از ما طی روز به وب سایت های متعددی مراجعه و صرفاً با تایپ آدرس مربوطه که بصورت یک نام خاص است (www.test.com) از امکانات سایت مربوطه بهره مند می گردیم. آیا طی این نوع ملاقات ها ما نیازمند آگاهی از آدرس IP سایت مربوطه بوده ایم؟ بهرحال بخاطر سپردن اسامی کامپیوترها بمراتب راحت تر از بخاطر سپردن اعداد (کد) است. از آنجائیکه برنامه های Winsock نیازمند آگاهی از نام کامپیوتر و یا Host Name نمی باشند می توان با رعایت تمامی مسائل جانبی از روش فوق برای ترجمه اسامی استفاده کرد. فرآیند فوق را ترجمه اسامی (Host Name Resoulation) می گویند.

- موارد اختلاف بین NetBIOS و WinSock

برنامه های مبتنی بر NetBIOS می بایست قبل از ایجاد ارتباط با یک کامپیوتر، نام NetBIOS را به یک IP ترجمه نمایند. (قبل از ایجاد ارتباط نام NetBIOS به IP تبدیل خواهد شد.) در برنامه های مبتنی بر WinSock می توان از نام کامپیوتر (Host name) در مقابل IP استفاده کرد. قبل از عرضه ویندوز ۲۰۰۰ تمامی شبکه های کامپیوتری که توسط سیستم های عامل ویندوز پیاده سازی می شدند از NetBIOS استفاده می کردند. بهمین دلیل در گذشته زمان زیادی صرف ترجمه اسامی می گردید. ویندوز وابستگی به NetBIOS نداشته و در مقابل از سیستم DNS استفاده

می نماید.

• DNS NameSpace

همانگونه که اشاره گردید DNS از یک ساختار سلسله مراتبی برای سیستم نامگذاری خود استفاده می نماید. با توجه به ماهیت سلسله مراتبی بودن ساختار فوق، چندین کامپیوتر می توانند دارای اسامی یکسان بر روی یک شبکه بوده و هیچگونه نگرانی از عدم ارسال پیام ها وجود نخواهد داشت. ویژگی فوق درست نقطه مخالف سیستم نامگذاری NetBIOS است. در مدل فوق قادر به انتخاب دو نام یکسان برای دو کامپیوتر موجود بر روی یک شبکه یکسان نخواهیم نبود.

بالترین سطح در DNS با نام Root Domain نامیده شده و اغلب بصورت یک "." و یا یک فضای خالی "" نشان داده می شود. بلافاصله پس از ریشه با اسامی موجود در دامنه بالاترین سطح (Top Level) برخورد خواهیم کرد. دامنه های .edu, .org, .net, Com نمونه هایی از این نوع می باشند. سازمانهایی که تمایل به داشتن یک وب سایت بر روی اینترنت دارند، می بایست یک دامنه را که بعنوان عضوی از اسامی حوزه Top Level می باشد را برای خود اختیار نمایند. هر یک از حوزه های سطح بالا دارای کاربردهای خاصی می باشند. مثلا" سازمان های اقتصادی در حوزه com. و موسسات آموزشی در حوزه edu. و ... domain خود را ثبت خواهند نمود. شکل زیر ساختار سلسله مراتبی DNS را نشان می دهد. در هر سطح از ساختار سلسله مراتبی فوق می بایست اسامی با یکدیگر متفاوت باشد. مثلا" نمی توان دو حوزه com. و یا دو حوزه net. را تعریف و یا دو حوزه Microsoft.com در سطح دوم را داشته باشیم. استفاده از اسامی تکراری در سطوح متفاوت مجاز بوده و بهمین دلیل است که اغلب وب سایت ها دارای نام www می باشند.

حوزه های Top Level و Second level تنها بخش هایی از سیستم DNS می باشند که می بایست بصورت مرکزی مدیریت و کنترل گردند. بمنظور رجیستر نمودن دامنه مورد نظر خود می بایست با سازمان و یا شرکتی که مسئولیت رجیستر نمودن را برعهده دارد ارتباط برقرار نموده و از آنها درخواست نمود که عملیات مربوط به رجیستر نمودن دامنه مورد نظر ما را انجام دهند. در گذشته تنها سازمانی که دارای مجوز لازم برای رجیستر نمودن حوزه های سطح دوم را در اختیار داشت شرکت Network Solutions Incorporated (NSI) بود. امروزه امتیاز فوق صرفا" در اختیار شرکت فوق نبوده و شرکت های متعددی اقدام به رجیستر نمودن حوزه ها می نمایند.

• مشخصات دامنه و اسم Host

هر کامپیوتر در DNS بعنوان عضوی از یک دامنه در نظر گرفته می شود. بمنظور شناخت و ضرورت استفاده از ساختار سلسله مراتبی به همراه DNS لازم است در ابتدا با FQDN آشنا شویم

• معرفی Fully Qualified Domain Names (FQDN)

یک FQDN محل یک کامپیوتر خاص را در DNS مشخص خواهد نمود. با استفاده از FQDN می توان بسادگی محل کامپیوتر در دامنه مربوطه را مشخص و به آن دستیابی نمود. FQDN یک نام ترکیبی است که در آن نام ماشین (Host) و نام دامنه مربوطه قرار خواهد گرفت. مثلا" اگر شرکتی با نام TestCorp در حوزه سطح دوم دامنه خود را ثبت نماید (TestCorp.com) در صورتیکه سرویس دهنده وب بر روی TestCorp.com اجراء گردد می توان آن را www نامید و کاربران با استفاده از www.testCorp.com به آن دستیابی پیدا نمایند.

دقت داشته باشید که www از نام FQDN مثال فوق نشاندهنده یک شناسه خدماتی نبوده و صرفاً نام host مربوط به ماشین مربوطه را مشخص خواهد کرد. یک نام FQDN از دو عنصر اساسی تشکیل شده است :

- Label : شامل نام حوزه و یا نام یک host است .

- Dots : نقطه ها که باعث جداسازی بخش های متفاوت خواهد شد.

هر label توسط نقطه از یکدیگر جدا خواهند شد. هر label می تواند حداکثر دارای ۶۳ بایت باشد. دقت داشته باشید که طول (اندازه) هر label بر حسب بایت مشخص شده است نه بر حسب طول رشته . علت این است که DNS در ویندوز ۲۰۰۰ از کاراکترهای UTF-۸ استفاده می نماید. برخلاف کاراکترهای اسکمی که قبلاً از آنان استفاده می گردید. بهرحال FQDN می بایست دارای طولی به اندازه حداکثر ۲۵۵ بایت باشد.

طراحی نام حوزه برای یک سازمان

قبل از پیاده سازی سیستم (مدل) DNS برای یک سازمان ، می بایست به نمونه سوالات ذیل بدرستی پاسخ داد:

- آیا سازمان مربوطه در حال حاضر برای ارتباط اینترنتی خود از DNS استفاده می نماید؟

- آیا سازمان مربوطه دارای یک سایت اینترنتی است ؟

- آیا سازمان مربوطه دارای یک حوزه (دامنه) ثبت شده (ریجستر شده) است ؟

- آیا سازمان مربوطه از اسامی حوزه یکسان برای منابع مربوطه موجود بر روی اینترنت / اینترنت استفاده می نماید؟

- استفاده از نام یکسان دامنه برای منابع اینترنت و اینترنت

استفاده از اسامی یکسان برای نامگذاری دامنه بمنظور استفاده از منابع موجود داخلی و منابع اینترنتی در مرحله اول بسیار قابل توجه و جذاب خواهد بود. تمامی ماشین ها بعنوان عضو یک دامنه یکسان محسوب و کاربران نیاز به بخاطر سپردن دامنه های متفاوت بر اساس نوع منبع که ممکن است داخلی و یا خارجی باشد نخواهند داشت .. با توجه به وجود مزایای فوق، بکارگیری این روش می تواند باعث بروز برخی مشکلات نیز گردد. بمنظور حفاظت از ناحیه (Zone) های DNS از دستیابی غیر مجاز نمی بایست هیچگونه اطلاعاتی در رابطه با منابع داخلی بر روی سرورس دهنده DNS نگهداری نمود. بنابراین می بایست برای یک دامنه از دو Zone متفاوت استفاده نمود. یکی از Zone ها منابع داخلی را دنبال و Zone دیگر مسئولیت پاسخگویی به منابعی است که بر روی اینترنت قرار دارند. عملیات فوق قطعاً حجم وظایف مدیریت سایت را افزایش خواهد داد.

- پیاده سازی نام یکسان برای منابع داخلی و خارجی

یکی دیگر از عملیاتی که می بایست در زمان پیاده سازی دامنه های یکسان برای منابع داخلی و خارجی مورد توجه قرار دارد Mirror نمودن منابع خارجی بصورت داخلی است . مثلاً فرض نمائید که Test.com نام انتخاب شده برای دستیابی به منابع داخلی (اینترنت) و منابع خارجی (اینترنت) است. در چنین وضعیتی دارای سرورس دهنده وب برا اینترنت باشیم که پرسنل سازمان از آن بمنظور دستیابی به اطلاعات اختصاصی و سایر اطلاعات داخلی سازمان استفاده می نمایند. در این مدل دارای سرورس دهندگانی خواهیم بود که بمنظور دستیابی به منابع اینترنت مورد استفاده قرار خواهند گرفت . ما می خواهیم از اسامی یکسان برای سرورس دهندگان استفاده نمائیم . در مدل فوق اگر درخواستی برای www.test.com صورت پذیرد مسئله به کامپیوتری ختم خواهد شد که قصد داریم برای کاربران اینترنت قابل دستیابی باشد. در چنین وضعیتی ما

نمی خواهیم کاربران اینترنت قادر به دستیابی به اطلاعات شخصی و داخلی سازمان باشند. جهت حل مشکل فوق Mirror نمودن منابع اینترنت بصورت داخلی است و ایجاد یک zone در DNS برای دستیابی کاربران به منابع داخلی ضروری خواهد بود. زمانیکه کاربری درخواست www.test.com را صادر نمائید در ابتدا مسئله نام از طریق سرویس دهنده داخلی DNS برطرف خواهد شد که شامل zone داخلی مربوطه است. زمانی که یک کاربر اینترنت قصد دستیابی به www.test.com را داشته باشد درخواست وی به سرویس دهنده اینترنت DNS ارسال خواهد شد که در چنین حالتی آدرس IP سرویس دهنده خارجی DNS برگردانده خواهد شد.

• استفاده از اسامی متفاوت برای دامنه ها ی اینترنت و اینترنت

در صورتیکه سازمانی به اینترنت متصل و یا در حال برنامه ریزی جهت اتصال به اینترنت است می توان از دو نام متفاوت برای دستیابی به منابع اینترنتی و اینترنتی استفاده نمود. پیاده سازی مدل فوق بمراتب از مدل قبل ساده تر است. در مدل فوق نیازی به نگهداری Zone های متفاوت برای هر یک از آنها نبوده و هریک از آنها دارای یک نام مجزا و اختصاصی مربوط به خود خواهند بود. مثلا" می توان نام اینترنتی حوزه را Test.com و نام اینترنتی آن را TestCorp.com قرار داد.

برای نامگذاری هر یک از زیر دامنه ها می توان اسامی انتخابی را براساس نوع فعالیت و یا حوزه جغرافیائی انتخاب نمود.

• Zones of Authority

DNS دارای ساختاری است که از آن برای گروه بندی و دنبال نمودن ماشین مربوطه براساس نام host در شبکه استفاده خواهد شد. بمنظور فعال نمودن DNS در جهت تامین خواسته ای مورد نظر می بایست روشی جهت ذخیره نمودن اطلاعات در DNS وجود داشته باشد. اطلاعات واقعی در رابطه با دامنه ها در فایلی با نام Zone database ذخیره می گردد. این نوع فایل ها، فایل های فیزیکی بوده که بر روی سرویس دهنده DNS ذخیره خواهند شد. آدرس محل قرار گیری فایل های فوق %systemroot%\system32\dns% خواهد بود. در این بخش هدف بررسی Zone های استاندارد بوده که به دو نوع عمده تقسیم خواهند شد.

• Forward Lookup Zone

• Reverse Lookup Zone

در ادامه به تشریح عملکرد هر یک از Zone های فوق خواهیم پرداخت .

• Forward Lookup Zone

از این نوع Zone برای ایجاد مکانیزمی برای ترجمه اسامی host به آدرس IP برای سرویس گیرندگان DNS استفاده می گردد. Zone ها دارای اطلاعاتی هستند که بصورت رکوردهای خاص در بانک اطلاعاتی مربوطه ذخیره خواهند شد. این نوع رکوردها را " رکوردهای منبع Resource Record " می گویند. رکوردهای فوق اطلاعات مورد نیاز در رابطه با منابع قابل دسترس در هر Zone را مشخص خواهند کرد.

تفاوت بین Domain و Zone

در ابتدا می بایست به این نکته اشاره نمود که Zone ها با دامنه ها (Domain) یکسان نبوده و یک Zone می تواند شامل رکوردهائی در رابطه با چندین دامنه باشد. مثلا" فرض کنید ، دامنه www.microsoft.com دارای دو زیر دامنه با نام West , East باشد. (West.microsoft.com

East.microsoft.com). مایکروسافت دارای دامنه اختصاصی msn.com بوده که خود شامل دارای یک زیردامنه با نام mail.microsoft.com است دامنه های همجوار و غیر همجوار در شکل فوق نشان داده شده است. دامنه های همجوار همدیگر را حس خواهند کرد (برای یکدیگر ملموس خواهند بود). در رابطه با مثال فوق دامنه های موجود در Zone Microsoft.com همجوار و دامنه های Msn.com و Microsoft.com غیر همجوار هستند.

Zone ها مجوز واگذاری مسئولیت برای پشتیبانی منابع موجود در Zone را فراهم خواهند کرد. Zone ها روشی را بمنظور واگذاری مسئولیت پشتیبانی و نگهداری بانک اطلاعاتی مربوطه فراهم خواهند کرد. فرض کنید شرکتی با نام Tacteam وجود داشته باشد. شرکت فوق از دامنه ای با نام tacteam.net استفاده می نماید. شرکت فوق دارای شعباتی در San Francisco, Dallas, and Boston است. شعبه اصلی در Dallas بوده که مدیران متعددی برای مدیریت شبکه در آن فعالیت می نمایند. شعبه San Francisco نیز دارای چندین مدیر ورزیده بمنظور نظارت بر سایت است. شعبه Boston دارای مدیریتی کارآمد برای مدیریت DNS نمی باشد. بنابراین همواره نگرانی های مربوط به واگذاری مسئولیت نگهداری بانک اطلاعاتی به یک فرد در Boston خواهیم بود. منابع موجود بر روی سایت Dallas در حوزه tacteam.net بوده و منابع موجود در San Francisco در سایت west.tacteam.net و منابع موجود در Boston در سایت east.tacteam.net نگهداری می گردند. در چنین وضعیتی ما صرفاً دو Zone را برای مدیریت سه دامنه ایجاد خواهیم کرد. یک Zone برای tacteam.net که مسئولیت منابع مربوط به tacteam.net و east.tacteam.net را برعهده داشته و یک Zone دیگر برای west.tacteam.net که منابع موجود بر روی سایت San Francisco را برعهده خواهد گرفت. اسامی مورد نظر برای هر Zone به چه صورت می بایست انتخاب گردند؟ هر Zone نام خود را از طریق ریشه و یا بالاترین سطح دامنه اقتباس خواهند شد. زمانیکه درخواستی برای یک منبع موجود بر روی دامنه west.tacteam.net برای DNS واصل گردد (سرویس دهنده DNS مربوط به tacteam.net) سرویس دهنده tacteam.net صرفاً شامل یک Zone نخواهد بود. در چنین وضعیتی سرویس دهنده فوق دارای یک Delegation (واگذاری مسئولیت) بوده که به سرویس دهنده DNS مربوط به west.tacteam.net اشاره خواهد کرد. بنابراین درخواست مربوطه برای ترجمه اسامی به آدرس بدرستی به سرویس دهنده مربوطه هدایت تا مشکل برطرف گردد.

• Reverse Lookup Zones

Zone ها ی از نوع Forward امکان ترجمه نام یک کامپیوتر به یک IP را فراهم می نمایند... یک Reverse Lookup این امکان را به سرویس گیرندگان خواهد داد که عملیات مخالف عملیات گفته شده را انجام دهند: ترجمه یک آدرس IP به یک نام. مثلاً فرض کنید شما می دانید که آدرس IP مربوط به کامپیوتر مقصد ۱, ۲, ۱۶۸, ۱۹۲ است اما علاقه مند هستیم که نام آن را نیز داشته باشیم. بمنظور پاسخگویی به این نوع درخواست ها سیستم DNS از این نوع Zone ها استفاده می نماید. Zone های فوق بسادگی و راحتی Forward Zone ها رفتار نمی نمایند. مثلاً فرض کنید Forward Lookup Zone مشابه یک دفترچه تلفن باشد ایندکس این نوع دفترچه ها بر اساس نام اشخاص است. در صورتیکه قصد یافتن یک شماره تلفن را داشته باشید با حرکت بر روی حرف مربوطه و دنبال نمودن لیست که بترتیب حروف الفباء است قادر به یافتن نام شخص مورد نظر خواهید بود. اگر ما شماره تلفن فردی را بدانیم و قصد داشته باشیم از نام وی نیز آگاهی پیدا نماییم چه نوع فرآیندی را می بایست دنبال نمود؟ از آنجائیکه دفترچه تلفن بر اساس نام ایندکس شده است تنها راه حرکت و جستجو در تمام شماره تلفن ها و یافتن نام مربوطه است. قطعاً روش

فوق روش مناسبی نخواهد بود. بمنظور حل مشکل فوق در رابطه با یافتن نام در صورتیکه IP را داشته باشیم از یک دامنه جدید با نام in-addr.arpa استفاده می گردد. دامنه فوق اسامی مربوطه به دامنه ها را بر اساس شناسه شبکه (Network ID) ایندکس و باعث افزایش سرعت و کارآئی در بازیابی اطلاعات مورد نظر با توجه به نوع درخواست ها خواهد شد. با استفاده از برنامه مدیریتی DNS می توان براحتی اقدام به ایجاد این نوع Zone ها نمود. مثلاً اگر کامپیوتری دارای آدرس ۱۰,۱۶۸,۱۹۲ باشد یک آدرس معکوس ایجاد و Zone مربوطه بصورت زیر خواهد بود :

in-addr.arpa.dns.۱۰,۱۶۸,۱۹۲

منبع : آروین تاژ آفرین

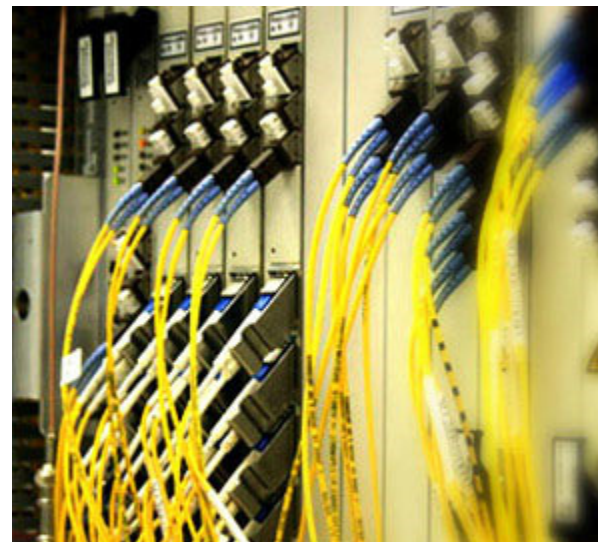
<http://vista.ir/?view=article&id=320870>

(dwdm) dense wavelength division multiplexing

روش WDM به عنوان روش اصلی در انتقال اطلاعات در سیستمهای نوری از اوایل دهه ۱۹۸۰ مورد توجه و استفاده قرار گرفته است. امروزه نیز تلاشهای بسیاری برای استفاده بهینه از این روش در کاربردهای مختلف، در حال انجام است. DWDM و CWDM دو روش اصلی مورد استفاده در شبکههای نوری است. متن حاضر در ادامه سلسله مطالب مربوط به شبکههای نوری، به بررسی روش WDM و خصوصیات روشهای CWDM و DWDM پرداخته است و آنها را مورد مقایسه قرار داده است.

اگر نگاهی به مشکلات فعلی صنعت مخابرات، به خصوص در زمینه سرویسدهی به کاربران بیندازیم، به اهمیت [۱]WDM] بیشتر پی خواهیم برد. اولین چالش پیش روی صنعت مخابرات، افزایش روز افزون تقاضا برای

سرعت‌های بالاتر و در نتیجه پهنای باند بیشتر است؛ به طوری که برخی اعتقاد دارند ظرفیت لازم برای شبکه، هر شش ماه، دو برابر می‌شود. دومین چالش اساسی موجود، تکنولوژی‌های گوناگونی است که برای عملیاتی کردن و استفاده از انواع شبکه به کار می‌روند IP، ATM و SONET

از جمله این موارد هستند که به طور گسترده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرند و هر یک مزایای خاص خود را دارا هستند؛ اما هر یک به تجهیزاتی برای تبدیل به یکدیگر نیاز دارند.

با استفاده از شبکه‌های نوری و روش WDM می‌توان تا حد زیادی این مشکلات را برطرف کرد. با استفاده از این روش، می‌توان به پهنای باندی تا ۱۶۰۰ گیگابیت در ثانیه دست یافت که با استفاده از این پهنای باند، می‌توان بیش از ۳۰ میلیون تماس تلفنی را فقط با استفاده از یک فیبر منتقل کرد و مشکل تکنولوژی‌های متفاوت نیز به راحتی حل می‌شود. با توجه به اینکه اطلاعات بر روی فیبر با استفاده از روش WDM بر روی طول موج‌های مختلفی ارسال می‌شود که مستقل از یکدیگر عمل می‌کنند، لذا می‌توان به راحتی انواع مختلف تکنولوژی را در این زمینه مورد استفاده قرار داد و خدمات مختلفی نظیر صوت، تصویر، اطلاعات و مولتی مدیا را به کاربران ارائه کرد.

• چرا DENSE-WDM:

درخواست‌های رو به ازدیاد پهنای باند در دنیای مدرن مخابرات از حد انتظارات گذشته بسیار فراتر رفته است. به این دلیل، تغییرات بنیادی در نیازمندی‌های ساختار شبکه‌های آینده بوجود آمده است. وقتی که زمان توسعه لینک‌های موجود فرا برسد نیاز به راه‌حلهای ساده و مقرون بصره می‌باشد تا سیستم‌های در حال کار را مختل ننماید. واضح است که هر چه انعطاف بیشتری در طراحی واحداث سیستم ارتباطی معمول گردد با مشکلات کمتری در زمان توسعه ساختارهای موجود مواجه خواهید گردید.

ضمناً الزام به احداث سیستم کاملاً جدید نیز کاهش خواهد یافت. بعلاوه از آزاد سازی بازار مخابرات، تأمین کنندگان سرویس و شرکت‌های کاربر در حال حاضر با فشارهای رقابتی روز افزون روبرو می‌باشند.

نیازهای عمده‌ای که در دنیای ارتباط راه دور و نواحی دسترسی مشترکین با آنها روبرو هستیم عبارت از دایری سریع مشتریان جدید، توسعه سرویس‌ها در شبکه‌های موجود و افزایش ظرفیت آن است. درخواست‌های سریعاً رو به گسترش ارتباط داده‌ها بدلیل توسعه بازار رادیوئی موبایل، تلویزیون کابلی، ویدئو بر طبق تقاضا، ارتباط بانکی از خانه و البته اینترنت و شبکه "WORD WIDE WEB" لزوم توسعه خطوط فیبر موجود را بدنبال دارد.

یکی از روش‌ها عبارت از احداث فیبر جدید در شبکه موجود است. معهذاً بعلاوه هزینه‌های بالای کابل کشی، این عمل بسیار وقت‌گیر و پرهزینه می‌باشد. از طرفی، توسعه به سرعت‌های BIT بالا تر (مثل ۱۰ Gbit/s TDM) با تمامی انواع فیبرها امکان‌پذیر نیست.

در صورتیکه سرعت داده‌ها تا ۲,۵ GBIT/S بوده و مسیرهای فیبر نیز کوتاه باشد می‌توان کم یا بیش از خصوصیات فیزیکی فیبر چشم‌پوشی نمود ولی در سرعت‌های بالای داده‌ها و در مسیرهای طولانی‌تر موضوع پراکندگی رنگ (CHROMATIC DISPERSION) عامل محدود کننده خواهد بود.

بطور مثال در صورتیکه سرعت BIT چهار برابر افزایش یابد بعلت توسعه پالسهای ناخواسته نیاز به ۱۶ برابر کاهش در طول مسیر خواهد بود. بسادگی می توان دریافت که در صورت افزایش سرعت داده های انتقالی از طریق کانال نوری با طول ثابت فن اوری پیچیده تر خواهد گردید. در سالهای اخیر فیبر نوری تقریباً بطور کامل بطرف سرعتهای BIT بالاتر توسعه یافته و هر فیبر نیز تنها یک سیگنال حاصل از یک عدد لیزر را منتقل میکند.

ضمناً طول موج های ۱۳۱۰ و ۱۵۵۰ NM در کاربردهای مخابراتی منطبق بر دریچه های نوری دوم وسوم استفاده میشوند. (WAVELENGTH DIVISION MULTIPLEXING=WDM) انتقال چندین سیگنال با طول موجهای مختلف در موارد نادری مورد استفاده قرار گرفتند ولی تحول عمده ای ایجاد نکردند ، زیرا طبق قانون کلی ، سیگنالها در پنجره های نوری مختلف قرار داشته اند. (WDM باند پهن).

یکی از دلایل موارد فوق این است که هر دفعه که سیگنالها مجدداً تولید می گردند بایستی قبل از پردازش در ریبیترهای جدا وارسال مجدد با طول موج مناسب و با دیوهای لیزری جدا گانه توسط فیلترهای نوری مجزا شوند. در نتیجه در حال حاضر تنها سیستمهای معدودی وجود دارند که برای دو برابر کردن ظرفیت انتقال از یک تکنیک استفاده میکنند.

معهدا معرفی تقویت کننده های فیبر نوری (OFA) باعث تغییرات بنیادی در وضعیت فوق گردید و تحول عمده ای در محدوده WDM باند باریک (DWDM) بوجود آورد.

سرعت داده های تا ۲,۵ GBIT/S کاملاً معمول بوده و به اسانی قابل انتقال از طریق خطوط انتقال موجود می باشند. سرعت های ۱۰ GBIT/S را نیز میتوان به اسانی از طریق چهار دفعه مالتی پلکس کردن ۲,۵ GBIT/S و با چهار طول موج مختلف ارسال نمود. به عبارت ساده تر سیستم DWDM مشابه یک دسته کانال نوری موازی است که اختلاف کوچک طول موج آنها باعث انتقال همزمان در یک فیبر خواهد شد.

بعلت آنکه در حال حاضر محدوده مناسب تقویت محدود میباشد تمامی طول موجهای حامل مورد استفاده در سیستم های DWDM در پنجره نوری سوم بین ۱۵۳۰, ۱۶۵۶ NM قرار دارند .

ولی کانالهای سوپروایزوری نوری معمولاً در طول موجهای خارج از این محدوده تقویت ودر ۱۴۸۰, ۱۵۱۰ و یا ۱۶۲۵ NM واقع هستند.

• مبانی سیستم های DWDM نوری

چهار سیگنال ۲,۵ GBIT/S در نقطه انتهائی به چهار مدول انتقال نوری وارد می گردند. سپس در صورت سیگنالهای خروجی نوری با استفاده از TRANSPONDER های موج به طول موجهای تعریف شده در پنجره ۱۵۵۰ NM تبدیل میگردند.

به این ترتیب میتوان مدولهای انتقال استاندارد موجود با طول موجهای واقع در باند ۱۳۱۰ NM ویا ۱۵۵۰ NM را استفاده نمود. انگاه با بکارگیری COUPLER WDM نوری ، چهار سیگنال نوری با یکدیگر جمع شده و به تقویت کننده فیبر نوری (OFA) ارسال میگردند.

سیگنال نوری که به علت افت فیبر تضعیف گردیده بسته به طول مسیر توسط یک یا چند تقویت کننده نوری تقویت میگردد. در بسیاری از موارد پس از WDM COUPLER از یک BOOSTER نیز استفاده می شود .

در طرف گیرنده نیز معمول است که سیگنالهای نوری قبلاً تقویت شده و سپس با استفاده از فیبر نوری از یکدیگر جدا و در مدولهای گیرنده به

سیگنالهای نوری تبدیل گردند.

در جهت معکوس نیز بایستی این اعمال به طور کامل تکرار شود تا سیگنالها در آن جهت انتقال یابند.

• استانداردهای DWDM

به منظور طراحی و اجرای سیستم ها و قطعات DWDM به طور انعطاف پذیر و آینده نگر لازم است که استاندارد پایه وجود داشته باشد. تنها به این طریق است که می توان اطمینان حاصل نمود که قطعات و مدولهای کاملاً متغییر و از سازندگان مختلف با پارامترهای تعریف شده واسطها مطابقت دارند و به خوبی با یکدیگر عمل میکنند.

از آنجا که توصیه های موجود به سیستم های ۴ تا ۸ کانالی محدود میشوند ' ترکیب های متنوعی را می توان برای طول موج های مورد استفاده سیستم ها فرض نمود . به این ترتیب هر سازنده بایستی با طول موجهای مرکزی خاص توافق کند تا بتواند از کارکرد بدون مشکل عناصر مختلف سیستم با یکدیگر اطمینان حاصل نماید. معمول است که محدوده طول موج بین ۱۵۳۰ و ۱۵۶۵ NM به دو باند تقسیم گردد. باند زیر ۱۵۴۵ NM به دو باند تقسیم گردد. باند زیر ۱۵۴۵ NM موسوم به باند کوتاه و بالاتر از ۱۵۴۵ NM به باند طویل موسوم است.

• استانداردهای موجود

توصیه ۶۹۲. ITU - TG (واسطه های نوری برای سیستم های چند کاناله همراه با تقویت کننده های نوری) پارامتر های سیستم های DWDM نوری با کانال داده های ۸۰۴ و سرعت های BIT تا استاندارد ۴۸-OC-۱۶/STM طول مسیره های بین تقویت کننده فیبر ۸۰، ۱۲۰، یا ۱۸۰ کیلومتر و فاصله Regenerator تا ۶۴ کیلومتر را تعریف میکند .

تجدید نظر توصیه ۶۹۲. G. ضماً سیستم های ۱۶ و ۳۲ کانالی تا استاندارد ۱۹۲-OC-۶۴/STM سیستم های دو جهته را تعریف میکند. طبق توصیه ۶۹۲. ITU-T G. کلیه کانال داده ها در سیستم DWDM بایست در شبکه کانالی تعریف شده ۱۰۰ Ghz واقع شده باشند. شبکه ITU-T بر مبنای نقطه مرجع با فرکانس ۱۹۳,۱ Th مشابه طول موج نوری ۱۵۵۲,۵۲ nm است. تبدیل فرکانس مرکزی F و طول موج مرکزی بر مبنای رابطه $C = f \cdot \lambda$ است که با استفاده از مقدار دقیق سرعت نور $C = 299792458 \text{ m/s}$ محاسبه می شود.

• نقاط مرجع سیستم :

مطابق توصیه ۶۹۲. ITU-T G. نقاط مرجع تست که بایستی در سیستم های DWDM تأمین گردند، عبارتند از :

- نقاط مرجع S₁ تا S_n که دقیقاً در خروجی هر فرستنده نوری ۱ تا n در سیستم DWDM واقعند.

- نقاط R₁ تا R_m مربوط به هر کدام از فیبرها که دقیقاً قبل از ورودی مالتی پلکس کننده DWDM قرار دارند.

- MPI-S نقطه تست که درست در خروجی مالتی پلکس کننده DWDM واقع است و MPI-R نقطه تست دیگری که دقیقاً در ورودی دی مالتی پلکس کننده قرار دارد .

- نقاط مرجع ذریع S_{d1} تا S_{dn} که درست در خروجی دی مالتی پلکس کننده و نقاط مرجع R₁ تا R_n که در ورودی هر کدام از مدولهای گیرنده DWDM واقعند.

• طبقات لینکهای انتقال

هر کدام از خطوط انتقال بر طبق طول دانه‌ها به سه طبقه عمده تقسیم شده و با L و V و U مشخص می‌گردند.

- فاصله طویل (L)

- فاصله خیلی طویل (V)

- فاصله فوق العاده طویل (U)

لازم به ذکر است که لینک‌هایی با فواصل فوق العاده طویل دارای تقویت کننده IN-line نبوده. در لینک‌هایی با فواصل طویل می‌توان ۶۴۰ km را با حداکثر ۷ تقویت کننده IN-line پل زدو در لینک‌های با فواصل خیلی طویل ۶۰۰ km را با حداکثر ۴ تقویت کننده عمل نمود.

• استانداردهای آینده

توصیه ITU-T G.692 تا کنون شبکه کانالی ۱۰۰ Gh در محدوده ۱۵۵۰ nm را مشخص کرده است. ضمناً فواصل کانالی کوچکتر نیز از نظر تئوری امکان پذیر می‌باشد. آینده نشان خواهد داد که آیا فواصل کانالی کوچکتر بطور وسیعی استفاده خواهد شد یا خیر؟ کاملاً مشخص است که فرکانسهای استاندارد فعلی باقی خواهند ماند ولی احتمالاً با فرکانس دیگری تکمیل خواهند شد.

اتحادیه بین المللی مخابرات در آوریل ۱۹۹۷ کار تدوین استانداردهای شبکه‌های تماماً نوری (AON) را آغاز کرده است. در این راستا گروهی عناوین کاری و موارد مشکل ساز موسوم به لس‌ت زنده نیز جمع‌آوری شده‌اند. نتایج این مطالعات مخصوصاً برای نواحی مشکل لایه فیزیکی و قطعات و سیستم‌های فرعی در سال ۱۹۹۹ تکمیل گردیده‌اند.

• کانالهای سوپروایزوری و سرویس

به منظور پایش و کنترل سیستم ارتباطات سراسری، استفاده از حامل‌های مجزا (لیزر) توصیه شده و ترجیح داده میشود که در داخل و یا نزدیک پنجره نوری سوم (ولی نه در محدوده استفاده شده تقویتکننده‌های فیبر) قرار داده شوند. برای تحقق این مورد معمولاً از طول موجهای و ۱۴۸۰، ۱۶۳۵، ۱۵۱۰ استفاده می‌شوند.

• شبکه‌های فوتونیک

سیستم‌های مخابراتی آینده مبتنی بر شبکه‌های فوتونیک خواهند بود در این شبکه‌ها پهنای باند فوق العاده وسیعی از فیبر نوری به همراه تجهیزات مالتهی پلکس طول موجی با کارائی بسیار بالا (DWDM) استفاده می‌شوند. در شبکه‌های مزبور، پیامها انحصاراً در طیف نوری ارسال می‌گردند. در صورتیکه پیامها بشکل نوری ارسال و به طور نوری نیز سوئیچ گردند، اصطلاحاً شبکه فوتونیک شفاف نوری نامیده می‌شوند. شبکه‌هایی که از نقطه نظر نوری شفافند وابسته به سرویس نبوده و مبنای شاهراه‌های پر قدرت داده‌ها را تشکیل می‌دهند.

شفافیت نوری شبکه پیام به هر کدام از کانال‌های انتقال که بین پایانه‌های شبکه با هر سرعت BIT و هر قالب مدولاسیون، استفاده می‌شوند، اطلاق می‌گردد. کانال مزبور از هیچگونه واسط نوری الکتریکی عبور نمی‌کند و وقتی سیگنال به سایر فرکانسهای حامل نوری تغییر پیدا میکند در محدوده نوری باقیمانده و محتویات آن مجدداً تولید نمی‌گردد. تا حدودی می‌توان شفافیت نوری کانال را بطور کلی با عدم تغییر نسبت به سرعت BIT، کد، نحوه انتقال و پروتکل درک کرد. البته این در صورتیست که سیگنال بصورت حامل "Amplitude Keyed" ارسال شده باشد که مخصوصاً در سرعت‌های BIT بالا معمول است. در اینجا نیز کانال از هیچگونه واسط نوری الکتریکی عبور نکرده و دوباره نیز تولید نمی‌گردد ولی

ممکن است در مسیر سیگنال میدل های فرکانس وجود داشته باشند که تنها قسمتی از آنها نسبت به مدولاسیون شفاف هستند. می توان چندین کانال از این نوع را پهلوی یکدیگر و روی محور فرکانس منظم نمود تا سیستم DWDM بدست آورد که در آن هر کانال دارای فرکانس نوری , یا طول موج مختلف باشد. بدین صورت است که از پهنای باند انتقال فیبر استفاده بیشتری بعمل می آید.

مالتی پلکس کننده های ADD/DROP در سیستم های DWDM بدلیل شکل شبکه, سیستم های ارتباطی با ظرفیتهای بالای کانالی بایستی دارای تجهیزاتی برای اضافه کردن و استخراج زیر باندها (عمل کرد ADD/DROP) در نقاط مختلف طول مسیر باشند. از آنجا که تمامی کانالها دارای منبع و ایستگاه مقصد مشابه نیستند, این تنها روشی است که با آن میتوان شبکه ها را در بسیاری از موارد به نحو مقرون به صرفه اداره نمود. از این جهت است که سیستم های مینی بر فن اوری WDM در صورتیکه بتوان به آنها زیر دسته های موازی به اسانی اضافه و یا از آنها استخراج نمود, تقریباً ایده ال می باشند.

• فن اوری ADD/DROP

مالتی پلکس کننده های ADD/DROP نوری (OADM) معمولاً دارای دو واسط نوری می باشند که برای یکپارچه شدن آنها با سیستم استفاده می شود. این وسایل مجهز به واسطهای نوری نیز هستند که عمل مالتی پلکس کنندگی , سوئیچ یا ترمینه کردن را اسان می نماید. برای تشکیل حلقه فیبر میتوان چندین دستگاه OADM را از طریق دو واسط اصلی به یکدیگر متصل نمود.

• ساختار پایه شبکه های فوتونیک

شبکه فوتونیک به سطح منطقه ای با سرعت BIT متعادل و سطح راه دور که در آن حامل های سیگنال با سرعت BIT بالا در مسیرهای طولانی ارسال می گردند, تقسیم می شوند. درواسط بین دو منطقه یک Gateway قرار دارد. در اینجا , چندین کانال DWDM با سرعت پایین به یکدیگر وصل شده و تشکیل کانال راه دور با سرعت زیاد را می دهند.

<http://vista.ir/?view=article&id=342572>

Hyper IP کپی برداری از اطلاعات را بهینه می سازد

امروزه کپی برداری از حافظه از راه دور نسبت به گذشته رواج و اهمیت بیشتری یافته است و این را

باید مدیون مقررات و قوانین دولتی مثل Sarbanes-Oxley بود که لازمه آن تهیه کپی از اطلاعات است. جهت انتقال اطلاعات، بعضی از سازمان‌ها ظرفیت استفاده نشده در ارتباطات فیبرنوری را اجاره کرده و اتصالات FC یا Fiber Channel (شبکه نوری) را در مسافت‌های طولانی برقرار می‌نمایند، ولی این روش بخاطر تجهیزات مورد نیاز خطوط اختصاصی اجاره‌ای بسیار پرهزینه می‌باشد. راه دیگر استفاده از یک پروتکل ذخیره‌سازی IP روی یک TCP/IP WAN است که این روش نیز اشکالی دارد و آن هم عدم کارایی واقعی TCP/IP در انتقال پروتکل‌های ذخیره‌سازی است.

پروتکل‌های ذخیره‌سازی نشان می‌دهند که هر بسته بطور صحیح و با حداقل تاخیر زمانی در جای خود قرار گرفته و منتقل می‌شود. با وجود این، TCP/IP برای تضمین این موارد طراحی نشده است. همه بسته‌ها قابل انتقال و دستیابی هستند ولی حتما لازم نیست که آنها به همان هدف و منظوری که فروخته شده‌اند، ارسال و تحویل مشتری گردند بلکه در دست گیرنده قابل نصب و سرهم بندی مجدد هستند. ماهیت نامنظم و بهم ریخته اینترنتی و همچنین تحویل به موقع آن، اصلا قابل تضمین نیست. این شرایط هر دو با کپی حافظه روی IP از طریق اینترنت باعث هرج و مرج و بهم ریختگی می‌شود. دستگاه NetEx Hyper IP محصول شرکت Network Executive Software برای این طراحی شده است تا به بررسی چنین موضوعاتی از سه جنبه بپردازد:

مقابله و خنثی کردن اثرات تاخیر روی یک لینک WAN، فشرده سازی داده در سطح بلوک و دیگری افزایش تحمل برنامه‌های کاربردی TCP در برابر این تاخیر، لرزش و بی‌ثباتی و میزان خطا در سرعت انتقال بیت و تغییر و تنوعات در باند پهن. این دستگاه طوری طراحی شده است که می‌تواند با اتصالات WAN اختصاصی (خط استیجاری نقطه به نقطه) کار کند و تعداد تونل‌ها و کانال‌ها را از طریق اینترنت گسترش دهد. این سیستم در واقع یک دستگاه اختصاصی است که برای بهینه‌سازی پروتکل‌های ذخیره‌سازی طراحی شده است و تأثیری روی انواع دیگر ترافیک TCP/IP ندارد یا تأثیر آن بسیار جزئی و ناچیز است، حتی در پیکربندی معمولی آن به پروتکل‌های دیگر نیز توجهی نمی‌شود. Hyper IP با خنثی کردن اثر یک اتصال WAN ضعیف، میزان ترافیک را بالا نمی‌برد.

• کاربرد اصلی آن در ذخیره‌سازی

هدف از تأیید و صدور گواهی برای Hyper IP، پشتیبانی از چند برنامه اصلی ذخیره‌سازی محصول شرکت‌هایی مثل EMC، آی‌بی‌ام، Tivoli McData، مایکروسافت، NCI، Network Appliance، اوراکل و Veritas Software می‌باشد. برنامه‌های کاربردی فروشندگان دیگر هم که از حافظه روی پروتکل‌های IP استفاده می‌کنند، باید خوب باشد. نصب Hyper IP ساده است. توجه داشته باشید که باید در قسمت پایان هر اتصال یک دستگاه Hyper IP وجود داشته باشد. ارتباط آن نیز با وجود اینکه تحت کنترل ویزارد نمی‌باشد، ساده است. هر دستگاه باید بطور جداگانه پیکربندی شود و چون هر یک از این دستگاه‌ها روی یک شبکه جداگانه قرار دارند لذا کنترل و مدیریت آنها یکسان نمی‌باشد. Hyper IP دارای دو پیکربندی اصلی و مقدماتی است: یکی در حالت گیت‌وی و دیگری که حالت و وضعیت پروکسی.

در حالت گیت‌وی، برنامه ذخیره‌سازی شما از Hyper IP بعنوان گیت‌وی TCP خود استفاده می‌کند و دستگاه نیز ترافیک را بسوی WAN سوق می‌دهد ولی در حالت پروکسی، Hyper IP بعنوان یک پروکسی برای برنامه ذخیره‌سازی در نظر گرفته می‌شود که کنترل مسیریابی بهتری را

میسر می‌سازد چون اکثر برنامه‌های کاربردی می‌توانند مشخص نمایند که فقط داده اصلی می‌تواند از پروکسی عبور نمایند. به قسمت‌های دیگر داده، در چنین شرایطی فقط ترافیکی که از آدرس Hyper IP بعنوان گیت‌وی یا پروکسی استفاده می‌کند، می‌تواند از Hyper IP عبور نماید و ترافیک نرمال و معمولی نیز از بین نمی‌رود. Hyper IP همچنین می‌تواند در یک حالت مستقل و مناسب بیکربندی شود. من در آزمایشات خود از WAN Emulator محصول شرکت Shunra Software برای ایجاد یک اتصال WAN مشابه بین دو شبکه فرعی استفاده کردم.

سپس هم iSCSI و هم FC را با این اتصال روی ترافیک حافظه IP فرستادم. اول با یک اتصال خام و بار دیگر از طریق دو جعبه Hyper IP که روی قسمت پایانی اتصال WAN قرار گرفته بودند. در هر دو حالت لینک WAN را با افزایش تدریجی میزان تاخیر از ۴۰ هزارم ثانیه به ۱۲۰۰ هزارم ثانیه و افزایش لرزش و خطای سرعت انتقال بیت از صفر به سطوحی که یک اتصال WAN ضعیف را شبیه‌سازی می‌کند و همینطور تغییر از ۱۰ مگابایت در ثانیه به ۷۶۸ کیلوبایت در ثانیه در ۳ مرحله اتصال، ضعیف کرده و از بین بردم که امکان وقوع همه این شرایط وجود دارد.

• حالت‌ها و شرایط ترافیک

با وجود بالاترین میزان تاخیر، لرزش و خطا در انتقال بیت، ظرفیت پذیرش Hyper IP ده برابر بیشتر از زمان اتصال خام بود. (زمانی که تازه ارتباط برقرار شده بود). وقتی دستور فشرده‌سازی را فعال کردم، متوجه شدم که ظرفیت پذیرش آن به ۱۸ برابر رسید، گرچه این بستگی به میزان فشرده‌گی داده‌ای داشت که منتقل شده بود. برای مثال فایل‌های متنی و XML قابلیت فشرده‌گی بالایی دارند در حالیکه بسیاری از فایل‌های گرافیکی از قبل فشرده شده دیگر قابلیت فشرده‌گی و کاهش بیش از حد را ندارند. این مقادیر تا حدی غلط انداز هستند. گذشته از فشرده‌سازی، ظرفیت پذیرش Hyper IP در اینحالت فرقی با زمانی که با اتصال منظم و بدون وقفه در دسترس بود، نداشت. همچنین وقتی بین جریان‌های ترافیکی روی لینک‌های منظم یا ضعیف کوچکترین اختلافی بوجود می‌آمد، اثرات یک اتصال بد را مثبت کرده و بهینه می‌ساخت. این مهمترین خبر برای مدیران IT است که از اینترنت برای کپی برداری استفاده می‌کنند. ولی برای کسانی که از خطوط اختصاصی اجاره‌ای استفاده می‌کنند مزایای چندانی ندارد.

یک ویژگی جالب آن، ظرفیت باند پهن دستگاه است که به هر میزان قابل خریداری می‌باشد. سخت افزار آن نیز یکسان است ولی ظرفیت پذیرش جعبه آن بدون دردسر و کمک از ۱۰ مگابایت در ثانیه به ۴۸۰ مگابایت در ثانیه قابل ارتقا می‌باشد. دستگاه‌هایی که آنها را آزمایش نمودم در کنترل کل ۴۸۰ مگابایت در ثانیه ترافیک هیچ مشکلی نداشتند. هر جعبه تا ۱۱۸ اتصال TCP را کنترل می‌کند که کنترل بیش از این مقدار به ابزارهای اضافی و برنامه‌هایی نیاز دارد که از چند اتصال استفاده می‌کنند و باید تقویت شوند. ترافیک روی هر برنامه نیز بطور اختصاصی قابل کنترل است. ویژگی‌های امنیتی آن نیز شامل یک رابط اترنت جداگانه برای کنترل است بطوریکه کنترل سیستم با اتصال WAN در صورت لزوم نباید ضعیف و دچار اختلال شود. کنترل از طریق پورت WAN نیز برای دفاتر کاری دور افتاده امکان پذیر است.

اگر دارای یک خط اختصاصی اجاره‌ای مناسب با تاخیر زمانی اندک و میزان خطای کمی در سرعت انتقال بیت هستید از Hyper IP بهره چندانی نخواهید برد، بعبارت دیگر اگر دارای یک خط نامناسب و خراب هستید یا از طریق اینترنت با یک SSL یا اتصال تونل‌ها و انتقال دهنده دیگر کار می‌کنید، باید پیش از توجیه قیمت قطعات و دستگاه‌ها ب فکر پیشرفت‌ها و اصلاحات مهم و اساسی باشید.

منبع : علم الکترونیک و کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=218038>

Internet

اینترنت (internet) که برگرفته شده از کلمه inter-networking یک شبکه رایانه ای است که شبکه های گوناگون را به یکدیگر متصل می کند. به عنوان یک نام مناسب ، اینترنت یک شبکه بین المللی قابل دسترس برای عموم مردم است که شامل رایانه هایی است که بوسیله پروتکل TCP/IP جهت رد و بدل کردن بسته های اطلاعاتی و پروتکل ارتباطی با یکدیگر متصل هستند.

به هر عنوان بزرگترین شبکه از نوع ذکر شده در بالا را اینترنت می نامند. هنر اتصال شبکه های مختلف با استفاده از این روش را internet working می نامند.

بطور معمول ، اینترنت را معمولا با سرویس های مشهور آن مانند world

wide web ، پست الکترونیک می شناسند.

- بوجود آورندگان اینترنت

- تاریخ اینترنت

هسته اصلی شبکه هایی که اینترنت را تشکیل می دهند اولین بار در سال ۱۹۶۹ به نام ARPANET توسط آژانس پروژه های پیشرفته ، زیر نظر

وزارت دفاع ایالات متحده بوجود آمد.

بعضی از تحقیقات اولیه در زمینه ساخت ARPANET شامل کار بر روی امکان گسترده کردن شبکه ها بر اساس تئوری صف بستن و سیستم سوئیچینگ بسته های اطلاعات بود.

در اول ژانویه سال ۱۹۸۳ ، ARPANET پروتکل اصلی شبکه خود را از NCP به TCP/IP تغییر داد و با این کار اینترنت به شکلی که ما امروز می‌شناسیم پدید آمد.

قدم مهم دیگری که در راه تشکیل اینترنت برداشته شده تشکیل مرکز ملی علوم بر روی اسکلت اصلی شبکه دانشگاهی بود که NSFNet نام داشت و در سال ۱۹۸۶ بوجود آمد. با این کار شبکه های مختلف و نا متجانس با موفقیت در غالب اینترنت با یکدیگر همساز شده و متصل گردیدند ، شامل Fidonet ، Usenet و Bitnet .

در خلال سالهای دهه ۱۹۹۰ اینترنت کم کم و با موفقیت جایگزین اکثر شبکه های قبلی رایانه ای گردید. گسترش معمولاً با مشکل مدیریت مرکزی مواجه می شد چون طبیعت پروتکل های اینترنت به طوری بود که شرکت های سازنده را به هر چه بیشتر شرکت کردن در این کار تشویق کرده و همچنین از اینکه یک شرکت خاص بتواند به تنهایی در آن اعمال نفوذ کند و آن را در کنترل خود بگیرد جلوگیری می کرد.

• اینترنت امروزی

اینترنت هم اکنون دارای قراردادهای گوناگونی در مورد پروتکل های ارتباطی و شامل اطلاعات فنی آنها است که بوسیله آنها نوع تبادل اطلاعات در سطح شبکه اینترنت توضیح داده می شود. این پروتکل ها توسط گروه های کاری مهندسی اینترنت که برای اعمال نظر توسط عموم مردم نیز گشوده بوده و هست ، تهیه شده اند. این گروه ها مدارکی تهیه کردند که چون در حین تشکیل از همگان میخواست که نظرات خود را در مورد آنها بدهند به مدارک درخواست برای اعلام نظر یا (RFCs) معروف شدند. بعضی از این مدارک تا جایی پیشرفت کردند که توسط گروه تخصصی معماری اینترنت به عنوان استاندارد اینترنت تعیین گردیده اند.

بعضی از معروف ترین و پر استفاده ترین پروتکل های موجود در اینترنت اینها هستند :

• IP

• Internet protocol suite

• TCP

• UDP

• DNS

• PPP

• SLIP

• ICMP

• POP۳

- IMAP
- SMTP
- HTTP
- HTTPS
- SSH
- Telnet
- FTP
- LDAP
- SSL

بعضی از سرویس های پر استفاده و محبوب در اینترنت که بر اساس این پروتکل ها کار میکنند از این قبیلند : پست الکترونیک ، USENet ، اشتراک گذاری فایل ، IRC ، finger ، WAIS ، session access ، Gopher ، World Wide Web (چت اینترنتی) ، MUD ها . از همه این سرویس ها پست الکترونیکی و وب از همه بیشتر استفاده می شوند و حتی سرویس های زیادی نیز بر اساس آنها ساخته شده اند مانند mailing list و وب لاگ . اینترنت همچنین توانایی سرویس دهی همزمان یا زنده را نیز فراهم آورده است مانند رادیو تحت وب و Webcast که قابل دسترسی در هر نقطه ای از دنیا هستند.

بعضی دیگر از سرویس های پر استفاده و محبوب در اینترنت به این روش ساخته نشده اند بلکه بر اساس سیستم های خاص خود ساخته شده اند مانند : CDDDB ، AIM ، ICQ ، IRC و Gnutella .

تحلیل ها و اظهار نظرات زیادی در مورد اینترنت و ساختار آن وجود دارد . برای مثال اینکه سیستم Internet IP routing (سیستم مسیر یابی توسط پروتکل IP در اینترنت) و لینک های موجود در وب میتوانند نمونه هایی از شبکه های قابل گسترش باشند.

• فرهنگ اینترنت

اینترنت همچنین تاثیر بسیار عمیقی بر میزان دانایی و جهان بینی داشته است . بوسیله تحقیق در اینترنت میتواند بوسیله جستجو بر اساس کلمات باشد که توسط موتورهای جستجو مانند Google امکان پذیر است. میلیونها انسان در سراسر دنیا میتوانند به راحتی به حجم زیادی از اطلاعات گوناگون به صورت آن لاین دسترسی داشته باشند. همانند دایره المعارف ها و کتابخانه های ملی ، اینترنت نیز میتواند اطلاعات فراوان و پراکنده ای را به سرعت ارائه دهد.

بیشترین زبانی که در اینترنت از آن استفاده می شود انگلیسی است . چون اصل اینترنت بر اساس این زبان تشکیل شده است و بیشتر نرم افزارهای رایانه ای نیز به این زبان تهیه می گردند. علت دیگر آن عدم توانایی رایانه های قدیمی برای پردازش حروفی غیر از الفبا ی غربی بود. اما هم اکنون شبکه آنقدر گسترش پیدا کرده است که اطلاعات و تجربیات به اندازه کافی به زبان های محلی در کشورهای مربوط تهیه و قابل دسترس باشند.

• نکات حقوقی و اخلاقی

هم اکنون نگرانی عمومی در مورد مطالب موجود در اینترنت وجود دارد. بعضی از جدال آمیز ترین آنها تخلف در کپی رایت ، جعل هویت و مکالمه تنفر آمیز هستند که وجود دارند و قانونی کردن آنها مشکل می باشد.

همچنین اینترنت یکی از علل مرگ و میر شناخته شده است . Brandon Vedas بعد از اینکه به توصیه ای که در IRC به او شده بود و در مصرف دارویی که از مخلوط کردن چندین داروی مجاز و غیر مجاز درست کرده بود ، زیاده روی کرد ، جان خود را از دست داد. shwan woolley بعد از اینکه همسرش به سرویس EverQuest معتاد شده بود و در حال نابودی خود و زندگی بود به خودش شلیک کرد و جان سپرد.

• دسترسی به اینترنت

معمول ترین روش خانگی برای اتصال به اینترنت Dial-up و Broadband می باشد.

مکان های عمومی که از اینترنت در آنها استفاده می شود شامل کتابخانه ها و کافی نت ها هستند. جایی که کامپیوتر متصل به اینترنت قابل دسترس است. همچنین دسترسی به اینترنت از مکان هایی مثل سالن های فرودگاه ها امکان پذیر است . مکان هایی که باید ایستاده و سریع کار با اینترنت را انجام به نام های گوناگونی معروف هستند مثل کیوسک عمومی اینترنت ، ترمینال دسترسی عمومی یا تلفن پولی وب .

هم اکنون سیستم Wi-Fi می تواند امکان دسترسی به اینترنت را بصورت بی سیم فراهم کند. این سیستم یا Hotspot میتواند بصورت رایگان برای همه یا برای ثبت نام کنندگان و یا بصورت اشتراکی باشد. در این سیستم که در پی آن به عنوان مثال کافی نت Wi-Fi بوجود می آید افراد می بایست رایانه ای که قابلیت اتصال به شبکه بی سیم را دارد را با خود همراه داشته باشند. Hotspot به محدوده مکانی خاصی وابسته نیست و میتواند در یک فضای باز و در یک پارک یا منطقه مرکزی شهر قابل دسترس باشد. تلاش برای تشکیل این شبکه ها در نهایت به تشکیل مجمع شبکه های بی سیم منجر شده است.

استفاده از رایانه شخصی برتری های زیادی نسبت به استفاده از رایانه های عمومی دارد. بوسیله رایانه شخصی امکان دریافت و ارسال بیشتری فایل وجود دارد یا استفاده از مرورگر شخصی و ستینگ های شخصی آن. که این امکان در رایانه عمومی وجود ندارد. همچنین استفاده از نرم افزارهای خاص و فضای بیشتر جهت نگهداری اطلاعات و نامه های الکترونیک و فایلها. در رایانه های عمومی فضای صندوق پستی الکترونیک و امکان اجرای نرم افزارها بسیار محدود می باشد. با توجه به این موارد می بینیم که اگر امکان استفاده از رایانه شخصی با سیستم بی سیم وجود داشته باشد برتری های زیادی به کاربران خواهد داد.

کشورهایی که دسترسی به اینترنت را بصورت مطلوب و با سرعت مناسب در اختیار قرار می دهند از این قرارند : کره جنوبی که ۵۰% جمعیت آن از اینترنت به روش Broadband استفاده میکنند . همچنین سوئد و ایالات متحده .

منبع : شبکه رشد

<http://vista.ir/?view=article&id=238488>

IP و Port چیست ؟

IP شماره ایست که به هر کامپیوتر متصل به اینترنت داده می شود تا بتوان به کمک آن شماره به آن کامپیوترها دسترسی داشت. این عدد برای کامپیوترهایی که حالت سرور دارند (مثلاً سایت ها) و نیز کامپیوترهای کلاینتی که معمولاً به روشی غیر از شماره گیری (Dial Up) به اینترنت وصل هستند، عددی ثابت و برای دیگران عددی متغیر است. مثلاً هر بار که شما با شرکت ISP خود تماس گرفته و به اینترنت وصل می شوید، عددی جدید به شما نسبت داده می شود. این عدد یک عدد ۳۲ بیتی (۴ بایتی)

است و برای راحتی به صورت زیر نوشته می شود: xxx.xxx.xxx.xxx که منظور از xxx عددی بین ۰ تا ۲۵۵ است (البته بعضی شماره ها قابل استفاده نیست که بعداً علت را توضیح خواهیم داد). مثلاً ممکن است آدرس شما به صورت ۱۹۵/۲۱/۱۷۶/۶۹ باشد. حتی اسم هایی مثل www.yahoo.com که برای اتصال استفاده می کنید، در نهایت باید به یک IP تبدیل شود، تا شما سایت یاهو را ببینید. در IP معمولاً xxx اولی معنای خاصی دارد، که بعداً توضیح می دهم. فقط این را بگوییم که اگر به روش Dial Up به اینترنت وصل شوید، معمولاً عددی که به عنوان xxx اول می گیرید، مابین ۱۹۲ تا ۲۲۳ خواهد بود. این توضیح برای تشخیص کامپیوترهای کلاینت از سرور (حداقل در ایران) بسیار می تواند مفید باشد. بعد از اتصال به اینترنت برای به دست آوردن IP خود، از دستور IPCONFIG در command prompt استفاده کنید. به دست آوردن ip دیگران بدون نیاز به برنامه: اگر در چت روم با شخصی در حال چت کردن هستید از او بخواهید یک فایل (عکس) برای شما بفرستد در هنگام دانلود فایل به منوی start رفته و بر روی گزینه run کلیک کنید و در کادر باز شده (در ویندوز XP هستید cmd تایپ کنید، در ویندوز ۹۸ command تایپ کنید) یک صفحه داس مانند برای شما باز می شود که مانند دستور روبرو عمل کنید: c:>netstat -n در دو ردیف به شما تعدادی شماره نشان خواهد داد که در ردیف اول ip خود شماست و در ردیف دوم ip طرف مقابل است. البته این هم گفته باشم که بعضی از آن شماره ها ip سایتها است که باز کردیت. در بخش آموزش نرم افزارها روش های ساده تری را آموزش می دهم.

• بدست آوردن ip سایت:

برای بدست آوردن ip سایت می توانیم در همان command prompt از دستور ping استفاده کنیم مانند مثال اگر بخواهیم ip سایت yahoo را پیدا کنیم مانند دستور زیر عمل می کنیم C:>ping yahoo.com می بینید که براحتی ip سایت yahoo به شما نشان خواهد داد

• Port

در ساده ترین تعریف، محلی است که داده ها وارد یا خارج می شوند. در مبحث هک معمولاً با پورت های نرم افزاری سروکار داریم که به هر کدام عددی نسبت می دهیم. این اعداد بین ۱ و ۶۵۵۳۵ هستند. معمولاً به یک سری از پورت ها کار خاصی را نسبت می دهند و بقیه به صورت پیش فرض برای استفاده شما هستند. پورت های که فعال هستند، هرکدام توسط یک نرم افزار خاص مدیریت می شوند. مثلاً پورت ۲۵ برای ارسال Email است، بنابراین باید توسط یک نرم افزار این کار انجام شود و این نرم افزار بر روی پورت ۲۵ منتظر (فال گوش) می ماند. اینجا ممکن است شخصی از فلان نرم افزار و دیگری از بهمان نرم افزار استفاده کند ولی به هر حال پورت ۲۵ همیشه برای ارسال Email است.

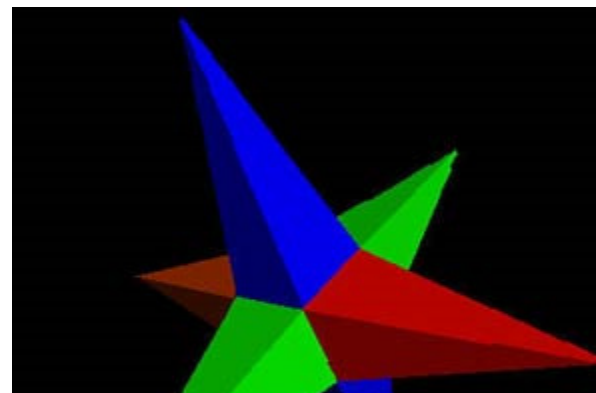
منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=294155>

JavaScript چیست؟

در اولین روزهای تاسیس مجمع جهانی وب (World Wide Web) دستورات HTML بسیار ساده و آسان بود، بطوریکه فراگیری فرامین مورد نیاز بیشتر از چند روز طول نمیکشید ولی هنگامی که Web، شروع به پیشرفت نمود، طراحان خواستار کنترل بیشتری شده و در نتیجه مجموعه دستورات مورد نیاز تهیه گردید. سپس از آنجاییکه صفحات وب، بهتر است به صورت دینامیک و متحرک باشند، طراحان نیز خواستار ارتباط بین بینندگان سایت و صاحبان آن شدند، در نتیجه استفاده از دستورات HTML به تنهایی نیاز آنها

را برطرف نکرد و سپس شرکت Netscape برای ایجاد و کنترل ارتباط بین صاحبان سایت و بینندگان آن در صفحات Web از JavaScript کمک گرفت مفهوم JavaScript JavaScript دقیقاً یک زبان برنامه نویسی میباشد که به وسیله آن میتوان بین کاربر و سایت ارتباط برقرار نمود.

توجه داشته باشید که استفاده از JavaScript در صفحات Web نیازی به نوشتن اسکریپتها نداشته و میتوانید اسکریپتها موجود در شبکه اینترنت را کپی و در مکان مورد نظر با ایجاد تغییرات مورد نیاز استفاده کنید، اما در صورتیکه یک برنامه نویس باشید با استفاده از این سایت خواهید توانست اسکریپتها مورد نظرتان را بنویسید. قابلیت JavaScript به وسیله جاوا اسکریپت میتوان قابلیتهای بیشماری از قبیل ایجاد ارتباط بین کاربر و سایت به صفحه Web اضافه نمود، مثلاً سایتهایی را مشاهده نمودید که با فرار گرفتن نشانگر موس بر روی دکمه مورد نظر بصورتی متفاوت (برجسته، تغییر محتویات درون دکمه) نمایش داده میشود، این عمل توسط JavaScript انجام شده و به این تکنیک rollover گفته میشود. به وسیله rollover میتوان حالتی ایجاد نمود تا اطلاعات وارد شده توسط کاربر درون فرمها بطور صحیح باشند و در نتیجه در زمان و هزینه مربوط بتوان صرفه جویی نمود. میتوان محاسبات لازم و مورد نیاز عددی را بدین وسیله در دستگاه کاربر و بدون نیاز به هیچ گونه فرایندی در serverها انجام داد تفاوت بین برنامههای server-side و client-side بدین گونه است که در برنامه server-side توسط CGI در خود serverها اجرا میشود مانند: برنامه ASP ولی در برنامه های client-side در دستگاه کاربر اجرا خواهد شد. از دیگر فرمت ها و قابلیتهای JavaScript میتوان صفحات HTML را بر اساس عمل کاربر نمایش داد.

فرض کنید که یک سایت آژانس مسافرتی را باز کرده و مقصد خود را هاوایی انتخاب کنید، بوسیله اسکریپت میتوان آخرین اطلاعات مسافرتی مورد نیاز برای هاوایی را در صفحه ای جدید مشاهده نمایید. به وسیله این برنامه میتوان بر browser کنترل انجام داد و پنجره های جدیدی را باز نمود، جعبه های پیغام را به کاربر اعلام نمود و بر روی قسمت status bar پنجره browser پیغام مخصوصی را نمایش داد. همچنین بخاطر وجود قابلیتهای ویژه ای که در این نوع برنامه نویسی وجود دارد میتوان ساعت، تقویم و هر برنامه زمانی دیگری نیز تهیه کرد.

• JavaScript یک برنامه Java نیست.

برخلاف شباهت اسمی موجود برنامه Java و JavaScript، هیچگونه شباهتی بین این دو برنامه وجود ندارد Java یک زبان برنامه نویسی بسیار کامل پیشرفته ای است که توسط شرکت sun microsystem تهیه شده و با استفاده از آن که نسل بعدی برنامه های C و C++ میباشد، میتوان تمامی برنامه مورد نیاز را نوشته و در ضمن قطعات الکترونیکی استفاده کننده را نیز کنترل نمود. از خاصیتها دیگر Java اجرای برنامه نوشته شده توسط آن در تمامی مکانها با هرگونه سیستم عامل از قبیل Windows, Unix, Mac os میباشد. اساس Java در برنامه های client-side برای ایجاد applet میباشد، این برنامه های کوچک توسط شبکه اینترنت دریافت شده و درون خود browserها اجرا میشوند بطوریکه بعلت وجود قابلیت همه گیر Java، این برنامه در تمامی browserهایی که قابلیت اجرای Java را دارند، کار میکنند.

منبع : شرکت نرمافزاری ایده تک

<http://vista.ir/?view=article&id=289298>

Phishing چیست؟

Phishing از جمله واژه هایی است که توسط مهاجمان در عرصه ادبیات اینترنت مطرح و به ترغیب توأم با نیرنگ کاربران به افشای اطلاعات حساس و شخصی آنان، اشاره دارد. مهاجمان به منظور نیل به اهداف مخرب خود در اولین مرحله درخواست موجه خود را برای افراد بی شماری ارسال می نمایند و در انتظار پاسخ می مانند. آنان امیدوارند که حتی اگر بتوانند تعداد اندکی از افراد را ترغیب به افشای اطلاعات حساس و شخصی خود نمایند در رسالت خود موفق بوده اند. امیدواری آنان چندان هم بی دلیل نخواهد بود چراکه با توجه به گستردگی تعداد قربانیان اولیه احتمالی، شانس موفقیت نهایی آنان از لحاظ آماری نیز افزایش می یابد. مهاجمان به منظور افزایش ضریب موفقیت حملات سعی می نمایند خود را بگونه ای عرضه نمایند که مردم به آنان اعتماد نموده و آنان را به عنوان نمایندگان قانونی مراکز معتبری نظیر بانک ها قبول نمایند. ماهیت و یا بهتر بگوییم رمز موفقیت این نوع از حملات بر قدرت جلب اعتماد مردم استوار است و بدیهی

است که مهاجمان از هر چیزی که بتواند آنان را موجه تر جلوه نماید، استقبال خواهند کرد. مهاجمان پس از جلب رضایت و اعتماد کاربران از آنان درخواست اطلاعات حساس و مهمی نظیر شماره کارت اعتباری را می نمایند. اکثر عملیات اشاره شده به صورت اتوماتیک انجام و با توجه به این که کاربران گسترده ای هدف اولیه قرار می گیرند و درصد بسیار زیادی از آنان دارای آگاهی لازم جهت تشخیص و مقابله با این نوع حملات نمی باشند، شانس موفقیت مهاجمان به منظور سرقت هویت کاربران افزایش می یابد.

• سرقت هویت چیست؟

سرقت هویت، استفاده از هویت شخص دیگر (اطلاعات حساس و یا شخصی) برای سوءاستفاده مالی و یا سایر اهداف مخرب است.

سوءاستفاده یا کلاهبرداری با استفاده از کارت اعتباری دیگران، یک نمونه از سرقت هویت است. در واقع Phishing، روشی است که مهاجمان از آن به منظور سرقت هویت استفاده می نمایند. آیا سرقت هویت صرفاً گریبانگیر افرادی می گردد که اقدام به ارسال اطلاعات online می نمایند؟ در صورتی که هرگز از کامپیوتر استفاده نکرده باشید، ممکن است از جمله قربانیان سرقت هویت باشید. مهاجمان می توانند با بکارگیری روش های متعدد به اطلاعات شخصی شما نظیر شماره کارت اعتباری، شماره تلفن، آدرس و... دستیابی پیدا نمایند. اکثر شرکت ها و مؤسسات، اطلاعات مربوط به مشتریان خود را در بانک های اطلاعاتی ذخیره می نمایند و در صورت دستیابی سارقین به بانک های اطلاعاتی، اطلاعات شخصی تعداد زیادی از افراد افشا می گردد. اینترنت فضای لازم برای سارقین را فراهم نموده است تا بتوانند در زمانی مطلوب و در گستره ای وسیع تر به اطلاعات شخصی و مالی کاربران دستیابی نمایند. اینترنت، همچنین امکانات مناسبی به منظور فروش و مبادلات تجاری اطلاعات سرقت شده را در اختیار مهاجمان قرار می دهد.

• چرا باید از خود در مقابل حملات phishing حفاظت نمود؟

در یک سازمان، افراد متفاوت اطلاعاتی را نزد خود نگهداری می نمایند که ممکن است حساس و یا برای سایر افراد و یا سازمان ها حائز اهمیت باشد. در حملات phishing، مهاجمان عموماً از روش های غیرفنی (نظیر مهندسی اجتماعی) برای دستیابی به اطلاعات حساس و مهم اشخاص و یا سازمان ها استفاده نموده و موارد زیر را هدف قرار می دهند: اطلاعات بانکی نظیر کارت های اعتباری و یا حساب هائی نظیر paypal

• اطلاعات مربوط به نام و رمز عبور

• اطلاعات بیمه همگانی

• و...

مهاجمان پس از دستیابی به اطلاعات فوق از آنان به منظور نیل به اهداف زیر استفاده می نمایند: برداشت از حساب بانکی سرویس های online متفاوتی نظیر eBay و یا Amazon

• یک نمونه از حملات phishing

تعداد زیادی از حملات phishing از طریق email انجام می شود. مهاجمان email موجه خود را برای میلیون ها قربانی احتمالی ارسال می نمایند. این نوع نامه های الکترونیکی بسیار مشابه وب سایت شرکتی می باشند که email ادعا می نماید، نامه از آنجا برای کاربران ارسال شده است. مهاجمان به منظور فریب کاربران از روش های متعددی استفاده می نمایند: استفاده از logo و سایر علائم تجاری شناخته شده و معتبر ساختار و طراحی email تقلبی مشابه وب سایت واقعی است، به گونه ای که در اولین مرحله تشخیص جعلی بودن آن برای بسیاری از کاربران غیرممکن است. بخش from نامه الکترونیکی ارسالی، مشابه ارسال یک email معتبر از شرکت مربوطه است. در متن email ممکن است فرمی تعبیه شده باشد که از کاربران خواسته شود به دلایل خاصی (مثلاً account شما در معرض تهدید است و ممکن است مورد سوءاستفاده قرار گیرد و یا به دلیل بروز اشکالات فنی)، مجدداً اطلاعات خود را در فرم درج و آن را ارسال نمایند. در برخی موارد، مهاجمان به منظور افزایش اعتماد کاربران و معتبر نشان دادن email ارسالی از روش هایی فنی تری استفاده می نمایند. مثلاً ممکن است آنان از روشی موسوم به URL spoofing استفاده نمایند و با ایجاد یک لینک در متن email از کاربران بخواهند که جهت ادامه عملیات بر روی آن کلیک نمایند. با کلیک کاربران روی لینک فوق، آنان در مقابل

هدایت به یک سایت معتبر که انتظار آن را دارند به وب سایتی هدایت می گردند که مهاجمان آن را مدیریت می نمایند. شکل ظاهری وب سایت به گونه ای طراحی می گردد که کاربران نتوانند جعلی بودن آن را تشخیص دهند.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=287290>

Phishing و راه مبارزه با آن

مراقب باشید تا بدام طعمه های جذاب اینترنتی نیافتید. این جمله ای است که در زبان انگلیسی، کارشناسان کامپیوتر و اینترنت از آن بعنوان یک معادل در کلمه Fishing یا ماهیگیری اما با املاي Phishing استفاده میکنند. شاید منظورشان ماهیگیری اما با شیوه ای غلط و راهزانه است در حالیکه شما ماهی هستید که در دام یک طعمه اینترنتی گرفتار می آید.

شاید شما هم در رده افرادی باشید که به ماهیگیری علاقمندند. طعمه را به قلاب میزنید و ساعتها به آب خیره میشوید تا شاید بتوانید ماهی بگیرید. میگویند همه به ماهیگیری میروند اما فرق است بین کسی که به ماهیگیری میرود و کسی که ماهی میگیرد.

اما ماهیگیری چه ارتباطی با کامپیوتر دارد؟ عبارت ماهیگیری یا Phishing با املاي غلط به معنای آنست که کسی با جازدن خود بجای شرکتها و موسسات مهم و معتبر، سعی میکند شما را بفریب و اطلاعات مورد نظرش

را از شما بگیرد. تصور کنید که کسی به شما تلفن میزند و ادعا میکند که از طرف موسسه کارت اعتباری تان تماس میگیرد و ضمن مجاب کردن شما و جلب اعتمادتان، سعی میکند تا اطلاعات کارتتان را بدست آورد. عین این ترفند میتواند از طریق کامپیوتر و اینترنت انجام شود. به این ترفند،

Phishing میگویند.

پس مراقب ایمیلها و سایتهای قلابی باشید که با صحنه سازی سعی میکنند تا شما را وادار کنند که اطلاعات مهمی مانند رمزهای حساب بانکی، شماره Social Security، مشخصات کارت اعتباری و غیره خود را در کامپیوترتان تایپ کنید. تصور کنید که کسی به شما تلفن میزند و ادعا میکند که از طرف موسسه کارت اعتباریتان تماس میگیرد و ضمن مجاب کردن شما و جلب اعتمادتان، سعی میکند تا اطلاعات کارتتان را بدست آورد. عین این ترفند میتواند از طریق کامپیوتر و اینترنت انجام شود. به این ترفند Phishing میگویند

(۱) محتاط باشید

هرگز، هرگز و هرگز اطلاعات شخصی و مهم خود مانند رمز و شماره های Social Security و امثال آنها از طریق ایمیل ارسال نکنید و با هیچوقت مستقیما به ایمیلی در این رابطه جواب ندهید. اگر مجبور بودید که این اطلاعات را از طریق ایمیل در پاسخ به ایمیل دریافتی، بفرستید، توصیه میکنم مراحل زیر را دنبال کنید:

- ابتدا ایمیل رسیده را که میخواهید بدان پاسخ دهید، ببندید.
- تمام پنجره های برازر را ببندید.
- یک برازر جدید باز کنید.

به سایت شرکت متقاضی این اطلاعات بروید. اگر نکته ای غیر طبیعی دیدید، اینطور فرض کنید که کلاهبرداری در کار است. توجه کنید که برای انجام چهار مرحله بالا باید اول برازرها و برنامه های خواننده ایمیل را ببندید. زیرا این احتمال وجود دارد که با باز بودن این برنامه ها، یک اسکریپت مخرب وارد شده به کامپیوترتان، باز هم شما را فریب دهد و وقتی برازر را باز میکنید، شما را به سایتی که خود میخواهد هدایت نماید.

(۲) روش های قدیمی مطمئن تر است

یک راه مطمئن در صورت شک کردن به یک ایمیل آنستکه کلا آنها پاک کنید و گوشی تلفن را بردارید. بجای ایجاد شک و تردید و نگران شدن که آیا اطلاعات مهم من به دست هکرها می افتد یا نه، به شرکت متقاضی اطلاعات زنگ بزنید و از آنها جویا شوید که آیا ایمیلی ارسال کرده اند و آیا با مشخصات شما مشکلی دارند. آنگاه خواهید فهمید که آیا خلاقاری Phishing به سراغ شما آمده بود یا نه.

(۳) کنترل حساب بانکی

وقتی صورتحساب بانکی به دستتان رسید، چه بصورت کاغذی و چه بصورت اینترنتی، آنها بدقت بررسی کنید. مطمئن شوید که برداشت نادرستی انجام نشده باشد. دقت کنید که تمام ممیز های اعداد در جاهای درست خود باشند. اگر به هر مشکلی برخورد کردید، فوراً با بانک یا موسسه مالی تماس بگیرید و آنها را از وجود اشکال مطلع کنید.

(۴) مطمئن شوید که فایل Host کامپیوترتان سالم است

کامپیوتر شما دارای یک فایل پنهان به نام Hosts است. این فایل برای ترجمه آدرس اینترنتی که تایپ میکنید به آدرس عددی قابل فهم کامپیوتر

بکار میرود. در حالت عادی وقتی سعی میکنید تا بوسیله کامپیوترتان به سایت Paypal.com وصل شوید، کامپیوتر شما یک درخواست به سرور DNS در اینترنت میفرستد تا آدرس IP این سایت را به شما بدهد. سپس میتونید به این سایت وصل شوید. فایل Hosts به اینکار ارجحیت دارد. یعنی اگر یک آدرس IP به غلط به آدرس Paypal.com منتسب شود، آنگاه شما به سایت دیگری وصل میشوید. کمانی بجای اتصال به سایت Paypal.com اصلی، به جای دیگری وصل میشوید. توصیه میکنم تا حتما، هرازچندگاهی فایل Hosts خود را کنترل کنید تا مطمئن شوید که همه چیز درست است.

(۵) گزارش دهید

اگر ایمیلی دریافت کردید که از نوع خلافاکارانه Phishing بود و یا حتی مشکوک بود، آنرا گزارش دهید. اولین گزارش میتواند به ISP باشد که از آن سرویس گرفته اید. اطلاع به www.ftc.gov هم مفید است.

منبع : کامتونت

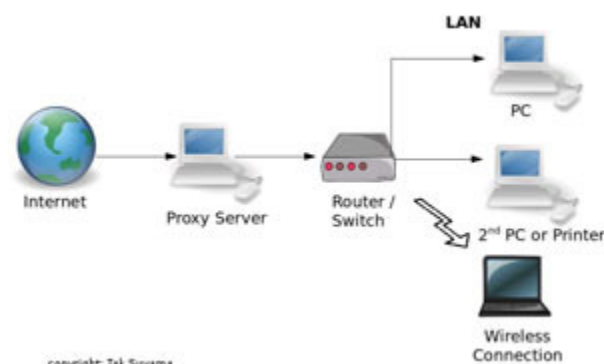
<http://vista.ir/?view=article&id=252180>

proxy server

نرم افزاری است که در یک شبکه حد واسط بین اینترنت و کاربران واقع می شود. فلسفه ایجاد Proxy Server قراردادن یک خط اینترنت در اختیار تعداد بیش از یک نفر استفاده کننده در یک شبکه بوده است ولی بعدها امکانات و قابلیت‌هایی به Proxy Server افزوده شد که کاربرد آن را فراتر از به اشتراک نهادن خطوط اینترنت کرد . بطور کلی Proxy Server ها در چند مورد کلی استفاده می شوند .

یک کاربرد Proxy Server ها ، همان به اشتراک گذاشتن یک خط اینترنت برای چند کاربر است که باعث کاهش هزینه و کنترل کاربران و همچنین

ایجاد امنیت بیشتر می شود . کاربرد دوم Proxy Server ها ، در سایتهای اینترنتی به عنوان Firewall می باشد . کاربرد سوم که امروزه از آن بسیار استفاده می شود ، Caching اطلاعات است .

با توجه به گران بودن هزینه استفاده از اینترنت و محدود بودن پهنای باند ارتباطی برای ارسال و دریافت اطلاعات ، معمولاً نمی توان به اطلاعات مورد نظر در زمان کم و با سرعت مطلوب دست یافت . امکان Caching اطلاعات ، برای کمک به رفع این مشکل در نظر گرفته شده است .

Proxy Server ، سایتهایی را که بیشتر به آنها مراجعه می شود را در یک حافظه جداگانه نگاه می دارد. به این ترتیب برای مراجعه مجدد به آنها نیازی به ارتباط از طریق اینترنت نیست بلکه به همان حافظه مخصوص رجوع خواهد شد .

این امر باعث می گردد از یک طرف زمان دسترسی به اطلاعات کمتر شده و از سوی دیگر چون اطلاعات از اینترنت دریافت نمی شود ، پهنای باند محدود موجود با اطلاعات تکراری اشغال نشود . بخصوص آنکه معمولاً تغییرات در یک Website محدود به یک یا دو صفحه می باشد و گرفتن اطلاعات از اینترنت بدون Caching به معنای گرفتن کل سایت می باشد حال آنکه با استفاده از Proxy Server و امکان Caching اطلاعات ، میتوان تنها صفحات تغییر کرده را دریافت کرد .

• ویژگیهای Proxy Server

• ویژگی اول :

با استفاده از Proxy Server می توان از اکثر پروتکلهای موجود در شبکه های محلی در محدوده نرم افزارهای کاربردی در شبکه های LAN مرتبط با اینترنت استفاده کرد . Proxy Server پروتکلهای پر کاربرد شبکه های محلی مانند IPX/SPX (مورد استفاده در شبکه های ناول) ، NETBEUI (مورد استفاده در شبکه های LAN با تعداد کاربران کم) و TCP/IP (مورد استفاده در شبکه های Intranet) را پشتیبانی می کند.

با این ترتیب برای اینکه بتوان از یک نرم افزار کاربردی شبکه LAN که مثلاً با پروتکل IPX/SPX روی ناول نوشته شده ، روی اینترنت استفاده کرد نیازی نیست که قسمتهای مربوط به ارتباط با شبکه که از Function Call های API استفاده کرده را به Function Call های TCP/IP تغییر داد بلکه Proxy Server خود این تغییرات را انجام داده و می توان به راحتی از نرم افزاری که تا کنون تحت یک شبکه LAN با ناول کار می کرده است را در شبکه ای که مستقیماً به اینترنت متصل است ، استفاده کرد . همین ویژگی درباره سرویسهای اینترنت مانند IRC , Gopher , Telnet , FTP , RealAudio , Pop3 و . . . وجود دارد . به این معنا که هنگام پیاده سازی برنامه با یک سرویس یا پروتکل خاص ، محدودیتی نبوده و کدی در برنامه برای ایجاد هماهنگی نوشته نمی شود .

• ویژگی دوم : با Cache کردن اطلاعاتی که بیشتر استفاده می شوند و با بروز نگاه داشتن آنها ، قابلیت سرویسهای اینترنت نمایان تر شده و مقدار قابل توجهی در پهنای باند ارتباطی صرفه جویی می گردد.

• ویژگی سوم : Proxy Server امکانات ویژه ای برای ایجاد امنیت در شبکه دارد . معمولاً در شبکه ها دو دسته امنیت اطلاعاتی مد نظر است . یکی آنکه همه کاربران شبکه نتوانند از همه سایتهای استفاده کنند و دیگر آنکه هر کسی نتواند از روی اینترنت به اطلاعات شبکه دسترسی پیدا کند . با استفاده از Proxy Server نیازی نیست که هر Client بطور مستقیم به اینترنت وصل شود در ضمن از دسترسی غیرمجاز به شبکه داخلی جلوگیری می شود . همچنین می توان با استفاده از SSL (Secure Sockets Layers) امکان رمز کردن داده ها را نیز فراهم آورد.

- ویژگی چهارم : Proxy Server بعنوان نرم افزاری که می تواند با سیستم عامل شما مجتمع شود و همچنین با IIS (Internet Information Server) سازگار می باشد، استفاده می گردد. خدمات Proxy Server سه سرویس در اختیار کاربران خود قرار می دهد:
 - ۱) Web Proxy Service : این سرویس برای Web Publishing یا همان ایجاد Web Site های مختلف در شبکه LAN مفید می باشد . برای این منظور قابلیت مهم Reverse Proxing در نظر گرفته شده است . Reverse Proxing امکان شبیه سازی محیط اینترنت در محیط داخل می باشد. به این ترتیب فرد بدون ایجاد ارتباط فیزیکی با اینترنت می تواند برنامه خود را همچنان که در محیط اینترنت عمل خواهد کرد، تست کرده و مورد استفاده قرار دهد. این قابلیت در بالا بردن سرعت و کاهش هزینه تولید نرم افزارهای کاربردی تحت اینترنت موثر است.
 - ۲) Winsock Proxy Service : منظور، امکان استفاده از API Call های Winsock در Windows است . در Function Call ، Windows های مورد استفاده در سرویسهای اینترنت مانند Gopher ، FTP ، Telnet ، . . . و ، تحت عنوان Winsock Protocols معرفی شده اند. در حقیقت برای استفاده از این سرویسها در نرم افزارهای کاربردی نیازی نیست که برنامه نویس چگونگی استفاده از این سرویسها را پیش بینی کند.
 - ۳) Socks Proxy Service : این سرویس، سرویس Socks ۴,۳a را پشتیبانی می کند که در واقع زیر مجموعه ای از Winsock می باشد و امکان استفاده از Http ۱,۰۲ و بالاتر را فراهم می کند. به این ترتیب می توان در طراحی Website خارج از Security ، Firewall ایجاد کرد. معیارهای موثر در انتخاب
 - ۱) Proxy Server سخت افزار مورد نیاز : برای هر چه بهتر شدن توانمندیهای Proxy Server ، باید سخت افزار آن توانایی تحمل بار مورد انتظار را داشته باشد .
 - ۲) نوع رسانه فیزیکی برای ارتباط با اینترنت : راه حلهای مختلفی برای اتصال به شبکه اینترنت وجود دارد . ساده ترین راه ، استفاده از مودم و خطوط آنالوگ می باشد . راه دیگر استفاده از ISDN و خطوط دیجیتال است که هم احتیاج به تبدیل اطلاعات از آنالوگ به دیجیتال و برعکس در ارسال و دریافت اطلاعات ندارد و هم از سرعت بالاتری برخوردار است . روش دیگر استفاده از خط های T1/E1 با ظرفیت انتقال گیگا بایت می باشد . پیشنهاد می شود که در شبکه های با کمتر از ۲۵۰ کاربر از ISDN و از ۲۵۰ کاربر به بالا از T1/E1 استفاده شود . (البته در ایران به علت عدم وجود خطوط ISDN و کمبود خطوط T1/E1 این استانداردها کمتر قابل پیاده سازی هستند.)
 - ۳) هزینه ارتباط با اینترنت : دو عامل موثر در هزینه اتصال به اینترنت ، پهنای باند و مانایی ارتباط می باشد . هر چه مرورگرهای اینترنتی بیشتر و زمان استفاده بیشتر باشد ، هزینه بالاتر خواهد بود . با توجه به اینکه Proxy Server می تواند با Caching اطلاعات این موارد را بهبود بخشد ، بررسی این عامل می تواند در تعیین تعداد Proxy های مورد استفاده موثر باشد .
 - ۴) نوع و نحوه مدیریت سایت : این عامل نیز در تعیین تعداد Proxy ها موثر است . مثلاً" اگر در شبکه ای مشکل راهبری وجود داشته باشد ، با اضافه کردن تعداد Proxy ها ، مشکل راهبری نیز بیشتر خواهد شد .
 - ۵) پروتکل های مورد استفاده : Proxy Server ها معمولاً" از پروتکل های TCP/IP و یا IPX/SPX برای ارتباط با Client ها استفاده می کنند . بنابراین برای استفاده از Proxy باید یکی از این پروتکل ها را در شبکه استفاده کرد . پیشنهاد می شود در شبکه های کوچک با توجه به تعداد کاربرها Proxy Server و Web Server روی یک کامپیوتر تعبیه شوند و در شبکه های متوسط یا بزرگ تعداد Proxy serverها بیش از یکی باشد .

RAT ها جیب شما را خالی می‌کنند.

پیش از این ، سرقت از يك بانك با خطرات جدی جانی همراه بود اما هم اکنون يك نفوذگر خلافاکار می تواند بدون خارج شدن از منزل ، يك اسب تراوا نوشته و از طریق مبادلات بانکی جعلی هزاران دلار به دست آورد .

اسب‌های تراوا برنامه های کوچکی هستند که عملکردی غیر از آنچه وانمود می کنند ، دارند ؛ برای مثال ،ضربه‌های کاربر بر صفحه کلید و یا آدرس وب سایت‌های مورد بازدید وی را ثبت می‌کنند.

اسب های تراوا دسترسی از راه دور مسوم به Rat ها با باز کردن درگاهی در کامپیوتر کاربر ، کلمات عبور را در دسترس نفوذگران سراسر دنیا قرار می دهند .

همان طور که می دانید در اینترنت ویروس های بی شماری وجود دارد اما جالب آنکه تعداد اسب های تراوا از آنها بیشتر است . یکی از دلایل گسترش روز افزون اسب های تراوا ، قابلیت آنها در ضبط اطلاعات خاص و

مورد نظر نفوذگر است .

يك گروه در روسیه به نام HangUP Team در مورد خدمات برنامه نویسی خود تبلیغ کرده و ادعا دارد که قادر است يك RAT ثبت کننده ضربه کلید

کاربر را طوری طراحی کند تا از بانک یا شرکت کارت اعتباری مورد نظر مشتری ، سرقت کند .

طبق گفته شرکت F_Secure (فروشنده نرم افزار های ضد ویروس) گروه روسی HangUP Team احتمالاً در ایجاد يك سرى از ویرتوس های کم خطر به نام Korgo يك راه نفوذ پنهانی به کامپیوتر ایجاد کرده و سپس يك RAT ثبت کننده ضربه کلید به نام Padobot را وارد سیستم کاربر می کند .

Padobot هنگام اتصال کاربر به اینترنت ، کلیه اطلاعات شخصی و کلمات عبور وی را ضبط کرده و پس از اتمام کار کاربر ، اطلاعات به دست آمده را به يك نفوذ ارسال می کند . بدین ترتیب نفوذگر می تواند با هویت شما وارد سیستم شده و از حساب بانکی یا کارت اعتباری شما استفاده کند .

Korgo نیز همانند MSBlast و Sasser به طور خودکار در سیستم های تحت ویندوز XP و ۲۰۰۰ متصل به اینترنت و آسیب پذیر نسبت به افزایش بیش از حد بافر LSASS اجرا می شود ؛ بنابراین حتی بدون باز کردن نامه های الکترونیکی نیز ممکن است ، کامپیوتر شما آلوده شود .

در صورتی که پس از ۱۳ آوریل ۲۰۰۴ ، سیستم عامل ویندوز خود را با دریافت جدیدترین فایل های ترمیمی امنیتی به روز رسانی کرده باشید ، سیستم شما ایمن خواهد بود ؛ در غیر این صورت باید با مراجعه به سایت مایکروسافت این کار انجام دهید .

از آنجائیکه قوانین بین المللی بانکداری ، سارقان خارجی را در انتقال مبلغ هنگفتی پول از حسابی در يك کشور به حسابی در کشور دیگر با مشکل مواجه کرده است ، از این رو نفوذگران اکنون با استفاده از افراد دیگری به عنوان واسطه ، در کشور مورد نظرشان به فعالیت می پردازند .

آنها می خواهند تا در يك بانک محلی خاص ، حساب باز کنند . سپس نفوذگر از کشور دیگر ، وجوهی (حاصل از کلاهبرداری) را به حساب بانکی فرد واسطه واریز می کند . واسطه نیز پس از برداشت دستمزد خود (درصدی از پیش تعیین شده) ، موجودی خود را به حسابی در يك کشور دیگر واریز می کند .

استفاده از يك واسطه ، برای خلافکاران امنیت بیشتری ایجاد می کند و معمولاً سرویس های امنیتی نظیر FBI یا پلیس بین الملل به جای مجرمان اصلی ، واسطه ها را دستگیر می کنند . در کشور سوئیس ، بانک ها برا محافظت از حساب های بانکی online ، به مشتریان خود ماشین حساب های کوچکی ارائه می دهند .

مشتریان بانک ، کلمه عبور خود را در این ماشین حساب مرتبط با يك سرور مرکزی وارد می کنند تا سرور به طور تصادفی يك کلمه عبور دوم بسازد که این کلمه عبور فقط برای انجام يك عملیات بانکی قابل استفاده است .

هر فردی که این ماشین حساب را سرقت کند ، قادر به استفاده از آن نیست ؛ مگر آنکه کلمه عبور شما را نیز به دست آورده باشد .

احتمالاً استفاده از این گونه روش ها تأیید اعتبار به زودی متداول شده و آخرین راه حل برای مقابله با RAT هایی است که ضربه کلید های کاربر را ثبت می کنند .

البته تا آن موقع ، تنها راه مقابله با RAT ها استفاده از نرم افزار های ضدویروس و دیوار آتش است.

منبع : مرکز اطلاع رسانی خانواده شمیم

<http://vista.ir/?view=article&id=228956>

SCAM چیست؟

SCAMS چیست؟ آیا می توان تعریفی دقیق و جامع از آن ارائه داد؟ این مقاله در یکی از شماره های نشریه «آشیانه» به چاپ رسیده است. اینترنت یک ابزار و رسانه پخش و توزیع سریع است. در همین لحظه، شاید بیش از صدها میلیون نفر در سرتاسر جهان در درون این گرداب گسترده گیتی گرفتار شده اند و اکنون از این رسانه ی قوی استفاده می کنند. اگر تازه با این رسانه ی ارتباطی - اطلاعاتی آشنا شده اید و اگر به تازگی برای خودتان آدرس پست الکترونیکی فراهم آورده اید، به احتمال خیلی زیاد، تاکنون حداقل یک یا چند نامه الکترونیکی دریافت کرده اید که در آنها به شما قول داده اند که در کوتاه ترین زمان ممکن، مثلاً یک شبه، میلیاردر شوید! یا اینکه صاحب خانه و اتومبیل می شوید و به سفرهای دور و دراز و رویایی دور دنیا می روید. در اینترنت، افراد، گروهها و برنامه های بسیار زیادی هستند که چنین وعده های فریبنده ای می دهند. ادعا می کنند می توانند شما را ظرف یک هفته ثروتمند کنند و با شرکت در برنامه ی آنها نقطه پایانی باشند بر تمام مشکلات مالی و دردهای کاری و مشاغل پر کار و پر زحمت شما.

«تصورش را بکنید! دیگر نیازی نیست صبح زود از خواب بیدار شوید تا زودتر سر کار خود بروید. ما کار را به خانه ی شما می آوریم. یعنی اصلاً لازم نیست کاری انجام دهید، فقط با واریز ۵ دلار به حساب ما تا آخر هفته ۵۰۰۰ دلار به حساب شما واریز می شود، درآمدی خواهید داشت که می تواند

برایان یک خانه‌ی بزرگتر، یک اتومبیل شیک تر و هزاران جایزه و پاداش دیگر مثل سفرهای خارجی به شرغ یا غرب، به ارمغان آورد. تصورش را بکنید. فقط تصورش را بکنید!» - آنچه خواندید، ترجمه‌ی فوری و دست و پا شکسته‌ای بود از یکی از این نامه‌های پر زرق و برق، که هر روز تعداد بسیار زیادی از آنها و انواع مشابه‌شان به صندوق پستی من و احتمالاً شما ارسال می‌شود.

پیشنهادهایی که در نوع خودشان واقعاً مسخره‌اند: «با این پیشنهاد کاری، می‌خواهیم پول هنگفتی را با شما شریک شویم. نویسنده این نامه، وکیل خانوادگی یکی از ثروتمندان آفریقای جنوبی است. دولت همه‌ی دار و ندار این ثروتمند معروف و سرشناس را دارد مصادره می‌کند. بخشی از این پول، که رقم قابل توجهی هم هست، در اختیار من گذاشته شده است تا هر چه سریعتر از مملکت خارج کنم و ... با من حتماً تماس بگیرید و ...» - نمونه‌ای دیگر است از این گونه پیام‌ها. مشابه این پیام‌ها بسیار است. از خانواده‌های رجال سیاسی و یا سلطنتی و سرشناس کشورهای مختلف مثل نیجریه و آفریقای جنوبی و .. در اینترنت، ارسال چنین نامه‌هایی در واقع شروعی است برای اقدام به یک سری جرایم اینترنتی. بسیاری از کسانی که به دنبال این جور پول دار شدن‌های یک شبه و یک هفته‌ای و کوتاه مدت رفته‌اند، سر از جا‌هایی در آورده‌اند که پس از آن، دیگر از آنها هیچ اطلاعی در دست نیست و هر روز بر تعداد پرونده‌هایی که از این دست و از این قربانیان جرایم سایبر اسپرسی ساخته و در اداره‌های پلیس محلی و بین‌المللی بایگانی می‌شود اضافه می‌گردد. در اینترنت، نامه‌های الکترونیکی از این دست را اصطلاحاً Scams و ارسال کنندگان چنین نامه‌هایی را Scammers یا Scamsters می‌نامند. درباره این فریب‌ها و فریبکاران اینترنتی فقط باید یک چیز گفت و آن این است که کاربران اینترنت، خصوصاً کودکان و نوجوانان و جوانان و البته والدین آنها باید خیلی مراقب و مواظب باشند تا به دام این افراد و گروه‌ها نیافتند. از طرف دیگر اینترنت، حقیقتاً سرزمین مجازی فوق‌العاده‌ای برای کار کردن و پول درآوردن هست، اما باید پادمان باشد که ثروتمند شدن از طریق اینترنت معمولاً کار و موضوعی نیست که یک شبه بتوان انجامش داد و به آن رسید.

برای رسیدن به فرصت‌هایی طلایی و گنج‌های آنچنانی هم باید طرح و نقشه‌ای داشت و راه را دانست. مطمئناً به شما هم پیشنهادهایی خواهد رسید که در برنامه‌هایی شرکت کنید، شریک شوید و ... بهتراست پیش از هر اقدامی عجولانه، طرح پیشنهادی را مطالعه کنید و درباره آن تحقیق کنید. برای اطلاعات بیشتر می‌توانید با مشاورین معتبری که در این زمینه بر روی اینترنت فعالیت دارند تماس بگیرید و مطالب و مقالات آنها را بخوانید. بد نیست که به سایت <http://www.scamfreezone.com> سری بزنید. در آنجا برای شروع کتاب الکترونیکی بسیار جالبی در خصوص SCAMS و انواع آن آماده دریافت است. این کتاب به زبان انگلیسی است و با فرمت PDF در اختیار بازدیدکنندگان سایت قرار گرفته است.

منبع : کلوب

<http://vista.ir/?view=article&id=294531>

Sky Fiber جایگزین خطوط پر سرعت

این راهکار ارتباطی به شما اجازه می دهد تا با انعطاف پذیری بسیار زیاد حتی بدون نیاز به داشتن دید مستقیم، گره های شبکه را در کمترین زمان ممکن به صورت بیسیم به یکدیگر متصل نمایید. کارایی زیاد، هزینه های اجرایی پایین و دیگر خصوصیات ممتاز این تکنولوژی باعث شده است تا استفاده از آن محدود به سازمانهای و شرکت های بزرگ نباشد، به طوریکه امروزه از این تکنولوژی با توجه به نداشتن حساسیت به شرایط جغرافیایی، برای ارائه خدمات ارتباطی در شهر و روستا به کاربران خانگی نیز استفاده می شود. این تکنولوژی پس از سالها تجربه انتقال اطلاعات به صورت بیسیم برای رسیدن به اهدافی کاملاً مشخص طراحی و ساخته شده است که در زیر به بررسی ویژگیهای آن می پردازیم. مطابق با نیازهای شما صنعت یا تجارت سازمان شما هر چه باشد Sky Fiber می تواند مشکلات ارتباطی شما با اینترنت و یا دیگر دفاتر و شعب در سطح تهران را رفع نماید، چرا که : Sky Fiber در مقابل خدماتی که برای شما فراهم می کند، یک راهکار کاملاً اقتصادی است. Sky Fiber در دسترس بودن و کیفیت سرویس مورد نظر شما را در ۹۹,۹۹٪ اوقات تضمین می کند. برای شما این امکان را فراهم کرده ایم تا بتوانید به تدریج پهنای باند ارتباطی خود را

افزایش دهید و با توجیه کامل اقتصادی از مزایای دسترسی پرسرعت به اینترنت یا شبکه شهری خود بهره مند شوند. کارشناسان فنی ما به محض در خواست شما، نسبت به بررسی و تحلیل لینک ارتباطی مورد نظر شما اقدام می کنند. پس از توافق و مشخص شدن نوع سرویس در عرض چند ساعت سرویس شما را راه ندازی خواهد شد.

• نگاهی به ویژگیهای Sky Fiber

• تکنولوژی قابل اطمینان:

استفاده از تکنولوژی ATM به صورت بیسیم، به عنوان یکی از مهمترین عوامل پیشرفت ارتباطات در قرن بیست و یکم در Sky Fiber ، به تنهایی می تواند عاملی برای انتخاب و اطمینان به عملکرد عالی این راهکار ارتباطی محسوب شود.

• قابلیت اطمینان بالا:

backbone شبکه بیسیم Sky Fiber با استفاده از خطوط انتقال مایکرو ویو در فرکانسهای ۲,۵ GHz، ۳,۵ GHz و ۲۳ GHz پشتیبان مطمئنی برای ارائه خدمات ارتباطی بیسیم در سطح شهر تهران فراهم آورده است.

▪ امنیت تضمین شده:

استفاده از VPN در لایه شماره سه و VLAN در لایه شماره دو شبکه، تضمین می کند که فریمهای اطلاعاتی به محض ورود به شبکه Sky Fiber به بسته های غیر قابل نفوذ تبدیل شده و عملاً امکان دسترسی به محتوای آنها برای هیچ کس به جز گیرنده امکان پذیر نخواهد بود.

▪ پهنای باند کاملاً اختصاصی:

پهنای باندی که برای هر مشترک Sky Fiber در نظر گرفته شده است، به صورت کاملاً اختصاصی محاسبه و تخصیص داده می شود و مشترک می تواند در همه ساعات شبانه روز از حداکثر آن استفاده نماید.

▪ ظرفیت بالا:

خدمات Sky Fiber در حال حاضر برای هر لینک ارتباطی از سرعت ۶۴ Kbps تا ۱۰ Mbps ارائه می شود، بنابراین مشترک می تواند بدون آنکه نگران محدودیت های آینده برای ارتقای سرویس باشد، با توجه به برنامه های گسترش فعالیت های خود و مسائل اقتصادی از این خدمات استفاده نماید.

▪ سازگار با شبکه موجود شما:

به راحتی نصب یک دستگاه plug-and-play می توانید شبکه حال حاضر خود را به اینترنت یا شبکه دیگری در آنسوی شهر متصل نمایید. Sky Fiber به شما این امکان را می دهد تا بدون داشتن نگرانی از اینکه شبکه کنونی شما با چه تکنولوژی کار می کند، ارتباط آن را با اینترنت یا دیگر شبکه ها برقرار نمایید. در واقع اگر به موضوع ساده نگاه کنیم Sky Fiber به شما این امکان را می دهد تا در مدت چند ساعت به صورت مجازی یک کابل Ethernet (یا یک خط E1) از یک ساختمان به سمت ساختمان دیگری در قسمت دیگر شهر برقرار کنید.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=289172>

Spam چیست؟

به نام‌های الکترونیکی ناخواسته و اغواکننده، Spam گفته می‌شود. بین Spam و ویروس‌های کامپیوتری ارتباط مستقیمی وجود نداشته و حتی پیام‌های معتبر و از منابع موثق می‌توانند در زمره این نوع از نام‌های الکترونیکی قرارگیرند. نام‌های الکترونیکی ناخواسته معمولاً به صورت عمده (Bulk)، ارسال می‌گردند. به منظور آشنایی بیشتر با ابعاد متفاوت نام‌های الکترونیکی ناخواسته، به برخی از اطلاعات استخراج شده در این خصوص اشاره می‌شود به عنوان نمونه: نیمی از ترافیک مربوط به نام‌های الکترونیکی مربوط به Spam است (پیام‌های تجاری، آگهی‌ها و سایر موارد مشابه). بر اساس

بررسی انجام شده توسط موسسه تحقیقاتی Forrester، فروشندگان کالا و خدمات طی یک سال بیش از دویست میلیارد نام‌های الکترونیکی ناخواسته را ارسال می‌کنند. بر اساس بررسی انجام شده توسط یکی از بزرگترین شرکت‌های فیلترینگ نام‌های الکترونیکی ناخواسته، Spam بیش از چهل درصد از ترافیک نام‌های الکترونیکی در اینترنت را شامل می‌شود.

سه شرکت عمده ارائه دهنده خدمات پست الکترونیکی در جهان (AOL، مایکروسافت، یاهو)، بیش از دویست میلیون آدرس Email را در خود نگهداری نموده‌اند. مراکز فوق، اهداف جذابی برای ارسال کنندگان نام‌های الکترونیکی ناخواسته (Spammers)، هستند. بر اساس اعلام شرکت AOL در ماه مارس سال ۲۰۰۳، بیش از یک میلیارد نام‌های الکترونیکی ناخواسته صرفاً طی یک روز با استفاده از نرم‌افزارهای فیلترینگ، حذف شده‌اند. شرکت AOL اعلام نموده است که به طور متوسط در هر روز به ازای هر آدرس نام‌های الکترونیکی (Account)، بیست و هشت نام‌های الکترونیکی را بلاک می‌نماید. به هر حال هر یک از ما ممکن است طی روز چندین نام‌های الکترونیکی ناخواسته را دریافت نماییم. (برخی کاربران تعدادی بیشتر و برخی دیگر، تعداد کمتری). در صورتی که دارای یک آدرس پست الکترونیکی باشید، همواره امکان دریافت نام‌های الکترونیکی ناخواسته، وجود خواهد داشت. فرض کنید، پس از بررسی صندوق پستی خود با چنین پیامی برخورد کنید فرض کنید که ما به شما بگوییم که می‌توانید هشتاد و دو درصد از وزن خود را صرفاً در چندین ماه، کاهش دهید، آیا این موضوع برای شما جالب است؟

ما نیز امیدواریم که چنین اتفاقی بیفتد. برای آگاهی از اطلاعات بیشتر از سایت ما دیدن کنید. پیام فوق قطعاً یک Spam است. این نوع از نام‌های الکترونیکی بدون شک رنج آور و در صورتی که تعداد آنان زیاد باشد، مشکلات و مسائل خاص خود را به دنبال خواهند داشت. در صورتی که شما دارای یک آدرس پست الکترونیکی عمومی هستید، ممکن است صدها پیام ناخواسته را با ظاهری کاملاً معقول و منطقی دریافت کنید. حتی با استفاده از فیلترهای مناسبی که ممکن است استفاده شود، امکان دریافت اینچنین نام‌های الکترونیکی ناخواسته‌ای وجود خواهد داشت. در برخی موارد ممکن است برنامه‌های فیلتر باعث حذف نام‌های الکترونیکی گردند که تمایل به دریافت آنان را داشته باشیم! شاید تاکنون این سؤال برای شما مطرح شده باشد که منبع ارسال این همه نام‌های الکترونیکی ناخواسته کجا بوده و فرستندگان این نوع از نام‌های الکترونیکی چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟ آیا روشی برای مقابله و توقف آنان وجود دارد؟

و به طور کلی منبع نام‌های الکترونیکی ناخواسته چیست. Spam از جمله مسائل و مشکلاتی است که دامنه آن گریبانگیر تمامی افرادی که دارای آدرس پست الکترونیکی هستند، می‌گردد. بر اساس تحقیقات انجام شده در رابطه با ابعاد متفاوت این نوع از نام‌های الکترونیکی که در

Business Week magazine، منتشر شده است، به موارد جالب زیر برخورد می کنیم: ابعاد مخرب نامه های الکترونیکی ناخواسته، صرفاً طی يك روز در سال ۲۰۰۳، یکی از عظیم ترین ارائه دهندگان خدمات اینترنتی (AOL)، بیش از دو میلیارد پیام ناخواسته را بلاک نموده است. شرکت میکروسافت که دومین ارائه دهنده سرویس اینترنت MSN و سرویس hotmail می باشد، اظهار داشته است که به طور متوسط روزانه حدود ۴/۳ میلیارد پیام ناخواسته را بلاک می نماید. براساس بررسی انجام شده در موسسه تحقیقاتی Radicati Group در ارتباط با نامه های الکترونیکی ناخواسته، بیش از چهل و پنج درصد از ۹/۱۰ تریلیون پیام ارسال شده در سال ۲۰۰۳، Spam بوده اند.

یکی از مسائل مرتبط با Spam و این که چرا حجم آنان تا به این اندازه زیاد است به سهولت در ایجاد آنان، برمی گردد. شما نیز می توانید به سادگی به يك ارسال کننده نامه های الکترونیکی ناخواسته تبدیل شوید. در حال حاضر، صدها شرکت وجود دارد که لوح های فشرده شامل میلیون ها آدرس معتبر پست الکترونیکی را می فروشند. با استفاده از نرم افزاری نظیر Word، می توان به سادگی آدرس های فوق را به خطوطی مشتمل بر یکصد آدرس در هر خط تبدیل و در ادامه با استفاده از پتانسیل همیشه جذاب Cut و Paste آنان را در فیلد TO هر برنامه معمولی نامه الکترونیکی، قراردارد. پس از فشردن دکمه Send، در کمتر از چندین ثانیه، صدها نامه الکترونیکی ارسال خواهد شد. سادگی در ایجاد و توزیع این نوع از نامه های الکترونیکی، از مهمترین مسائل و مشکلات مرتبط با Spam، است. آدرس های پست الکترونیکی، چگونه جمع آوری می شوند؟ شاید این سؤال در ذهن شما مطرح شده باشد که يك شرکت چگونه میلیون ها آدرس پست الکترونیکی معتبر را جمع آوری می کند تا پس از استقرار آنان بر روی CD، امکان فروش آنان را فراهم کند؟ در این رابطه منابع متعددی وجود دارد:

- اولین منبع جمع آوری آدرس های پست الکترونیکی، گروه های خبری (news groups) و اتاق های چت، هستند.
- دومین منبع برای جمع آوری آدرس های پست الکترونیکی، وب می کند. در حال حاضر ده ها میلیون سایت بر روی اینترنت وجود دارد و ارسال کنندگان نامه های الکترونیکی ناخواسته می توانند با ایجاد «مراکز جست و جو»، عملیات جست و جو به منظور یافتن علامت «@» را که نشان دهنده يك آدرس الکترونیکی می باشد را پیمایش می کنند. این نوع از برنامه ها را Spambots می نامند.
- سومین منبع تامین کننده آدرس های پست الکترونیکی، سایت هایی هستند که صرفاً با هدف جذب آدرس های پست الکترونیکی، ایجاد می کردند.
- یکی دیگر از روش های جمع آوری آدرس های پست الکترونیکی که در گذشته بیشتر استفاده می گیرد، فروش آدرس پست الکترونیکی اعضا توسط سایت های بزرگ است. برخی دیگر از سایت ها، مخاطبان خود را با این سؤال مواجه می نمودند که آیا تمایل به دریافت خبرنامه پست الکترونیکی دارید؟ در صورت پاسخ مثبت به سؤال فوق، آدرس شما دریافت و در ادامه به يك ارسال کننده نامه الکترونیکی فروخته می شد.
- بزرگترین و متداول ترین منبع تامین کننده آدرس های نامه های الکترونیکی، جست و جو بر حسب کلید واژه «دیکشنری»، مربوط به سرویس دهنده پست الکترونیکی شرکت های عظیم خدمات اینترنتی و پست الکترونیکی نظیر AOL, MSN, و یا Hotmail، است. يك حمله مبتنی بر دیکشنری، در ابتدا ارتباطی را با يك سرویس دهنده پست الکترونیکی به عنوان هدف، برقرار نموده و در ادامه و با سرعت به صورت تصادفی اقدام به ارسال میلیون ها آدرس پست الکترونیکی، می نماید. تعداد زیادی از این آدرس ها دارای تفاوت های اندکی با یکدیگر هستند. نرم افزار مورد نظر در ادامه بررسی لازم در خصوص Live بودن آدرس های فوق را انجام و در ادامه آنان را به لیست آدرس ارسال کننده نامه الکترونیکی، اضافه می

نماید. در نهایت لیست آماده شده به تعداد زیادی از ارسال کنندگان نامه های الکترونیکی ناخواسته، فروخته می شود.

منبع : سایت اطلاع رسانی امنیت اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=224470>

Spam چیست؟

Spam یکی از متداولترین و در عین حال منفی ترین جنبه های دارا بودن یک آدرس Email است . با این که در حال حاضر و با توجه به تکنولوژی های موجود امکان حذف کامل این نوع از نامه های الکترونیکی ناخواسته وجود ندارد ، ولی می توان با استفاده از برخی روش های موجود تعداد آنان را کاهش داد

• Spam چیست ؟

Spam ، نسخه الکترونیکی از " نامه های بدرد نخور " است . واژه Spam به پیام های الکترونیکی ناخواسته ، اطلاق می گردد . این نوع از نامه های الکترونیکی ارتباط مستقیمی با ویروس نداشته و حتی ممکن است پیام

هائی که از منابع معتبر ارسال شده اند نیز در زمره این گروه قرار گیرند .

• چگونه می توان میزان Spam را کاهش داد ؟

با رعایت برخی نکات ، می توان میزان Spam دریافتی را بطرز محسوسی کاهش داد :

آدرس Email خود را بدون دلیل در اختیار دیگران قرار ندهید . آدرس های پست الکترونیکی به اندازه ای متداول شده اند که شما می توانید بر روی هر فرمی که به منظور کسب اطلاعات شما در نظر گرفته می شود ، وجود فیلد خاصی به منظور دریافت آدرس Email را مشاهده نمائید . تعدادی زیادی از مردم بدون در نظر گرفتن مسائل جانبی ، آدرس Email خود را در هر محلی و یا هر فرمی درج می نمایند . مثلاً" شرکت ها ، اغلب آدرس

ها را در یک بانک اطلاعاتی ثبت تا بتوانند وضعیت مشتریان خود را در آینده دنبال نمایند . برخی اوقات ، اطلاعات فوق به سایر شرکت ها فروخته شده و یا امکان استفاده مشترک برای آنان ، فراهم می گردد . بدیهی است در چنین مواردی ممکن است برای شما یک Email و از طرف شرکتی ارسال شود که نه توقع آن را داشته اید و نه از آنان درخواستی مبنی بر ارائه اطلاعات خاصی را داشته اید .

بررسی سیاست های محرمانگی . قبل از ارسال آدرس Email خود به صورت online ، بدنبال Privacy سایت مورد نظر بگردید . تعداد بسیار زیادی از سایت های شناخته شده و خوشنام دارای یک لینک خاص بر روی سایت خود به منظور آشنائی کاربران با سیاست های آن سایت در خصوص نحوه برخورد با اطلاعات ارسالی شما می باشند . (همواره این پرسش را برای خود مطرح نمائید که آیا ما آدرس Email خود را در سایت هائی درج می نمائیم که نسبت به آنان شناخت کافی داریم ؟) . شما می بایست قبل از ارسال آدرس Email خود و یا سایر اطلاعات شخصی ، سیاست های اعلام شده توسط سایت مورد نظر را مطالعه نموده و از این موضوع آگاه شوید که مالکین و یا مسئولین سایت قصد انجام چه کاری را با اطلاعات ارسالی شما دارند .

دقت لازم در خصوص گزینه هائی که به صورت پیش فرض فعال شده اند . زمانی که شما برای دریافت خدمات و یا Account جدید عملیات sign in را انجام می دهید ، ممکن است بخشی وجود داشته باشد که به شما مجموعه ای از گزینه ها را در خصوص دریافت email در خصوص محصولات و یا سرویس های جدید ، ارائه نماید . در برخی مواقع ، گزینه ها به صورت پیش فرض انتخاب شده اند ، بنابراین در صورتی که شما آنان را به همان وضعیت باقی بگذارید ، در آینده نه چندان دور برای شما حجم زیادی از نامه های الکترونیکی که شاید انتظار آنان را نداشته باشد ، ارسال گردد .

• استفاده از فیلترها : تعدادی زیادی از برنامه های پست الکترونیکی امکان فیلترینگ را ارائه می نمایند . پتانسیل فوق به شما این اجازه را خواهد داد که آدرس های خاصی را بلاک نموده و یا امکان دریافت نامه را صرفاً از طریق لیست تماس موجود بر روی کامپیوتر خود ، داشته باشید . برخی مراکز ارائه دهنده خدمات اینترنت (ISP) نیز سرویس فیلترینگ و علامت گذاری مربوط به مقابله با Spam را ارائه می نمایند . در چنین مواردی ممکن است پیام های معتبری که بدرستی طبقه بندی نشده باشند به عنوان spam در نظر گرفته شده و هرگز به صندوق پستی شما ارسال نگردند .

هرگز بروی لینک های موجود در یک Spam ، کلیک ننمائید . برخی از منابع ارسال کننده Spam با ارسال آدرس های Email متغیر در یک Domain خاص ، سعی در تشخیص معتبر بودن یک آدرس Email می نمایند . (مثلاً تشخیص آدرس های Email معتبر موجود بر روی hotmail و یا yahoo) . در صورتی که شما بر روی یک لینک ارسالی توسط یک Spam کلیک ننمائید ، صرفاً معتبر بودن آدرس Email خود را به اطلاع آنان رسانده اید . پیام های ناخواسته ای که یک گزینه "عدم عضویت" و سوسه انگیز را در اختیار شما قرار می دهند ، اغلب به عنوان روشی به منظور جمع آوری آدرس های Email معتبر مورد استفاده قرار گرفته که در آینده از آنان به منظور ارسال Spam استفاده گردد .

غیرفعال نمودن گزینه دریافت اتوماتیک گرافیک در نامه های الکترونیکی با فرمت HTML . تعداد زیادی از شرکت ها ، نامه های الکترونیکی را با فرمت HTML و همراه با یک فایل گرافیکی لینک شده ارسال نموده که در ادامه از آن به منظور ردیابی فردی که پیام الکترونیکی را باز نموده است ، استفاده می نمایند . زمانی که برنامه سرویس گیرنده پست الکترونیکی شما ، اقدام به download گرافیک از سرویس دهنده آنان می نماید ، آنان می دانند که شما پیام الکترونیکی را باز نموده اید . با غیر فعال نمودن HTML mail و مشاهده پیام ها با فرمت صرفاً متن ، می توان پیشگیری

لازم در خصوص این مسئله را انجام داد .

ایجاد و یا باز نمودن Account های جدید اضافی : تعداد زیادی از سایت ها ، اقدام به عرضه آدرس پست الکترونیکی به صورت رایگان می نمایند . در صورتی که شما بطور مداوم اقدام به ارسال آدرس Email خود می نمائید (برای خرید online ، دریافت سرویس و ...) ، ممکن است مجبور به ایجاد یک account دیگر به منظور حفاظت آدرس account اولیه خود در مقابل spam شوید . شما همچنین می بایست از یک account دیگر در زمانی که اطلاعاتی را بر روی بولتن های خبری online ، اطاق های چت ، لیست های عمومی Mailing و یا USENET ارسال می نمائید ، استفاده نمائید . بدین ترتیب می توان یک سطح حفاظتی مناسب در خصوص دریافت spam به آدرس Email اولیه خود را ایجاد کرد .

برای سایرین Spam ارسال نمائید . یک کاربر متعهد و دلسوز باشید . در خصوص پیام هائی که قصد فرورارد نمودن آنان را دارید ، سختگیرانه عمل کنید . هرگز هرگونه پیامی را برای هر شخص موجود در لیست دفترچه آدرس خود فرورارد نکرده و اگر فردی از شما بخواهد که پیامی را برای وی فرورارد نمائید ، به درخواست وی احترام بگذارید .

<http://vista.ir/?view=article&id=280942>

TCP/IP چیست ؟

اینترنت بر اساس مجموعه ای از شبکه ها بنا میشود این شبکه ها شامل انواع بسیار زیادی از کامپیوتر ها می باشد ، بنابراین زبان مشترکی بین همه کامپیوتر ها وجود دارد که آن را TCP/IP مینامند . TCP/IP بصورت پنج حرف جداگانه TCP/IP تلفظ میشود. TCP/IP نام متداولی برای مجموعه ای از قراردادهای می باشد که برای متصل ساختن کامپیوترها و شبکه ها استفاده میشود نام واقعی TCP/IP از دو قرارداد مهم می آید.

• TCP -Transmission Control Protocol IP- Internet Protocol

در شبکه اینترنت اطلاعات (داده ها) به بسته های کوچکی به نام Packet

تقسیم بندی میشوند.

سپس Packet ها از طریق شبکه منتقل میشوند در اینجا کار IP آن است که آنها را به میزبان راه دور منتقل کند. TCP در انتهای دیگر بسته ها را دریافت و وجود خطاها را بررسی میکند اگر خطایی رخ داده باشد TCP میتواند ارسال مجدد بسته بخصوص را درخواست نماید . بعد از اینکه تمام بسته ها به درستی دریافت شدند ، TCP از شماره توالی برای ساختن مجدد پیام اصلی استفاده میکند.

به عبارت دیگر کار IP انتقال داده های خام Packet ها از یک مکان به مکان دیگر است. کار TCP کنترل امور و تضمین صحت داده ها می باشد.

• محاسن : Packet

(۱) تقسیم بندی داده ها به Packet ها فواید بسیاری دارد . اول اینکه امکان ارائه خدمات بیشتر به کاربران بیشتر را فراهم میکند. در مسیر اینترنتی بسته ها (Packet) علی رغم داشتن مقصدهای متفاوت با یکدیگر در حرکت میباشند. نظیر بزرگراهی که در آن اتوموبیلهای متفاوت با وجود داشتن مقصدهای متفاوت همگی راه مشترکی دارند.

(۲) بسته ها همواره در سفر هستند تا زمانی که به مقصد نهایی خود برسند. اگر اتصال بخصوصی خراب شود کامپیوترهایی که جریان داده ها را کنترل میکنند میتوانند مسیر جایگزینی پیدا کنند. این امکان وجود دارد که داده های بسته های مختلف در مسیرهای مختلف به سمت یک مقصد جریان پیدا کنند.

(۳) همچنین شبکه میتواند از بهترین مسیری که در آن شرایط قابل دسترسی است استفاده کند مثلا : وقتی که بار بخش بخصوصی از شبکه بیش از حد متعارف میشود بسته ها از طریق خطوطی که بار کمتری دارند منتقل میشوند.

(۴) مزیت دیگر استفاده از این بسته ها آن است که در هنگام بوجود آمدن هر گونه خطایی در انتقال، به جای انتقال کل پیام فقط نیاز به ارسال مجدد بسته ای منفرد خواهد بود. این ویژگی سرعت کلی اترنت را افزایش میدهد.

در هر صورت TCP/IP انتقال صحیح و موفقیت آمیز داده ها را تضمین میکند. در حقیقت حتی با وجود این که ممکن است میزبان ها هزاران مایل از یکدیگر دور باشند و بسته ها مجبور به عبور از چندین کامپیوتر اصلی باشند، اینترنت آنقدر خوب عمل میکند که ارسال پرونده ای از یک میزبان به میزبان دیگر فقط چند ثانیه طول میکشد.

بطور خلاصه : TCP/IP خانواده ای بزرگ از قراردادهایی است که برای سازمان دهی کامپیوتر ها و ابزارهای ارتباطی در شبکه استفاده میشود.

• پروتکل وب و دیگر پروتکلها

• Web :

وب بر اساس مدل سرویسگر(server)/سرویسگیر(client) عمل میکند . مدل سرویسگر و سرویس گیر در سیستم شبکه های کامپیوتری شامل ۲ جزء است . سرویس گر ، سرویس گیر و شبکه . سرویسگیر یک نرم افزار است که بر روی کامپیوتر کاربر اجرا میشود و سرویسگر نرم افزاری است که بر روی کامپیوتری که عمل تغذیه اطلاعاتی را به عهده دارد انجام میشود. کاربر از طریق این نرم افزار میتواند درخواستهایی را برای دریافت اطلاعات و انجام امور ارسال دارد . این درخواست از طریق شبکه به کامپیوتر سرویس گر میرسد و سرویس گر اعمال لازم را انجام می دهد. تمام اطلاعاتی که بر اساس مدل سرویسگر و سرویسگیر عمل میکنند از یکسری ضوابط یا پروتکل هایی پیروی میکنند که برای آن سیستم تعریف شده

اند. این شکل فعالیت عرضه و تقاضا که از طریق مدل سرویسگر و سرویسگیر اجرا میشود تواناییهای زیادی دارد رابطه سرویسگیر و سرویسگر بر اساس یک پروتکل از پیش تعیین شده برقرار میشود.

نرم افزار سرویسگر میتواند برای هر نوع سخت افزار خاصی طراحی شود در واقع Server دیگر نگران اینکه کاربر از چه نوع کامپیوتری استفاده میکند نخواهد بود زیرا میداند که زبان مشترکی با Client دارد که صرفنظر از سیستم سخت افزاری کاربر هر دوی آنها به این زبان با همدیگر ارتباط برقرار میکنند در واقع این طراحی در سطح نرم افزار Client صورت گرفته و همین امر است که وب را به صورت یک پدیده مستقل از سیستم (Platform Independent) در آورده است .

برای درک بهتر موضوع ارتباط Client/ Server سیستم پخش تلویزیونی را در نظر بگیرید که در آن برنامه های تلویزیون از طریق هر دستگاه تلویزیون دریافت میشود. اطلاعات از یک سیستم پخش امواج بر اساس ساختار استاندارد انتشار می یابند و از دستگاه تلویزیون قابل دریافت میباشد. مرورگر های Web میتوانند به اطلاعات چند پروتکلی دسترسی داشته باشند مرورگرهای وب چند پروتکلی هستند. این بدان معناست که مرورگرها میتوانند به انواع مختلفی از سرویسگرها که بر اساس پروتکل های مختلفی ارتباط برقرار میکنند دسترسی داشته باشند مهمترین پروتکل هایی که مرورگرها میتوانند با استفاده از آنها به سرویسگرها متصل شوند عبارتند از :

۱) HTTP -Hyper Text Transmission Protocol : این پروتکل مخصوص وب است و برای انتقال ابر متن ها از طریق شبکه طراحی شده

۲) FTP -File Transmission Protocol: این پروتکل به منظور استفاده و برداشت سریع و آسان فایلها توسط کاربران طراحی شده است.

۳) Telnet :

برای ورود به سیستم یک کامپیوتر میزبان (معمولا از راه دور) مثلاً هنگامی که به Gopher-server متصل است بعنوان یک سرویسگر گوفر و وقتی که به یک اخبار بوزنت متصل است مانند یک سرویسگر اخبار عمل میکند.

منبع : استاد آنالاین

<http://vista.ir/?view=article&id=279226>

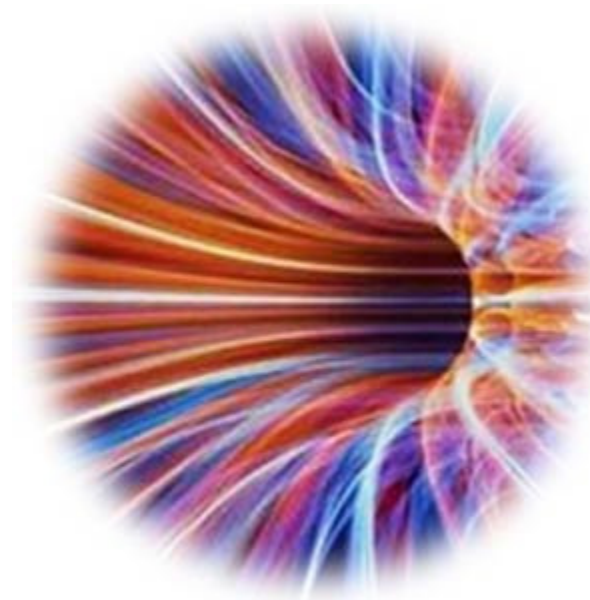

Vdsl ، سریعترین فناوری Dsl

یک سیستم تلفن معمولی شامل یک جفت سیم مسی ساده هست که توسط شرکت مخابرات محلی در خانه هر مشترک نصب شده است، این خطوط مسی از نظر پهنای باند، ظرفیت بالایی علاوه بر ظرفیت مورد نیاز برای انتقال صوت (مکالمه تلفنی) را دارا هستند.

سیگنال های صوتی همواره بخش ناچیزی از این ظرفیت را اشغال می نمایند، فناوری (DSL) از ظرفیت باقیمانده این خطوط برای انتقال اطلاعات بدون اختلال و آسیب رساندن به مکالمات صوتی و حتی به صورت همزمان استفاده می نماید.

محدوده سیگنال های بسامدی صوت انسان در هنگام مکالمه بین ۴۰۰ تا ۳۴۰۰ هرتز است، این در حالی است که سیم های مسی توانایی بالقوه ارسال چندین میلیون هرتز را نیز دارند، پس عملاً حجم زیادی از ظرفیت این سیم ها بدون استفاده باقی خواهد ماند. فناوری DSL برای استفاده از این ظرفیت از دو بخش تجهیزاتی بهره می گیرد، یکی در طرف مشتری

(مشترک خدمات) و دیگری در طرف فراهم آورنده خدمات.

- فرستنده گیرنده: در مکانی که مشتری قرار دارد یک فرستنده DSL قرار می گیرد.

- (DSLAM): این وسیله که در طرف فراهم آورنده خدمات قرار می گیرد، به منظور فراهم آوردن خدمات DSL برای چندین مشترک به کار می رود. فرستنده گیرنده DSL معمولاً توسط کاربران به نام مودم DSL شناخته می شود، اما کارشناسان شرکت فراهم آورنده یا ISP این تجهیزات را به نام (ATU-R) می شناسند. گذشته از نام، این وسیله، ابزاری است برای اتصال رایانه کاربران به خطوط DSL. این اتصال می تواند به چند طریق برقرار شود که متداول ترین روش، استفاده از درگاه USB رایانه هست.

• محدودیت در مسافت:

DSL فناوری است که تقریباً وابسته و حساس به مسافت است، به این معنی که هرچه قدر طول اتصالات (فاصله میان مشترک تا فراهم کننده خدمات) بیشتر باشد، کیفیت سیگنال ها و سرعت ارتباط کاهش می یابد. بنابراین خدمات ADSL محدودیتی دارند که حداکثر مسافت میان مودم و ISP را تا تقریباً ۵ کیلومتر محدود می نمایند، چنانچه با افزایش فاصله از میزان یاد شده، مشترکین نمی توانند از حداکثر سرعت ممکن بهره مند گردند.

در این میان نکته ای که ممکن است باعث تعجب و سوال شود این است که این خدمات از نظر مسافت محدودیت دارند اما تماس ها و مکالمات صوتی هیچ محدودیتی در مسافت های زیاد ندارند، پاسخ این است که در مراکز تلفن، تقویت کننده هایی برای بهبود و تقویت سیگنال های صوتی به کار رفته است اما این تقویت کننده ها با سیگنال های DSL سازگار نیستند و باعث آشفتگی و اختلال در روند تبادل داده می گردند. در

حقیقت مدار گفته شده و نیز فیبرهای نوری به عنوان خطوط دسترسی موانعی جدی برای اتصال به شبکه DSL به شمار می روند. امروزه اغلب تجهیزات DSL سازندگان مختلف با فناوری (۴ DMT) سازگار هستند. DMT سیگنال ها را به ۲۴۷ کانال جداگانه تقسیم می کند که هر یک از آنها پهنایی برابر (۴ khz) کیلوهرتز دارند. برای درک بهتر، تصور کنید که خط مسی تلفن شما به ۲۴۷ رشته نازک تقسیم شود و به هر کدام از آنها یک مودم متصل گردد، با این روش شما قادر خواهید بود تا سرعتی معادل ۲۴۷ مودم را به یک باره بر روی رایانه خود داشته باشید. هر یک از این ۲۴۷ کانال در هر لحظه سطح کیفیت سیگنال را بررسی می نمایند و در صورتی که هر یک از کانال ها کیفیت نامطلوبی را ارائه دهد به سرعت از طریق کانال دیگری اتصال را برقرار می کنند، بنابراین در این سیستم، ارتباط، ناپیوسته و پایدار برقرار می ماند و همواره در جستجو برای یافتن مناسب ترین کانال جهت ارسال و دریافت داده فعالیت می کند.

• سرعت: (۵) VDSL

VDSL نیز هم چون فناوری DSL عمل می نماید، اما با این تفاوت که سرعتی باور نکردنی را برای دسترسی به شبکه فراهم می آورد. سرعتی معادل ۵۲ مگا بایت بر ثانیه برای دریافت و ۱۶ مگابایت بر ثانیه برای ارسال. چنین سرعتی چندین برابر ADSL است، اما محدودیت مسافت در VDSL بیشتر و تقریباً در حدود حداکثر یک کیلومتر است.

• انواع خدمات: DSL

(ADSL) - یا DSL نامتقارن: کلمه نامتقارن از آن جهت به این روش اطلاق می گردد که در آن، میزان سرعت دانلود (دریافتی) از سرعت آپلود (ارسالی) بالاتر است، چرا که اغلب کاربران اینترنت بیشتر دریافت کننده اطلاعات هستند تا ارسال کننده آن. - (HDSL) مخفف DSL نرخ داده بالا: شیوه ای که نرخ تبادل اطلاعات (ارسال و دریافت) در آن یکسان هست. - DSL-ISDN: این روش که کمترین سرعت در میان انواع دیگر را برای ارسال و دریافت فراهم می آورد، به کاربر اجازه می دهد تا با سرعتی حداکثر برابر ۱۴۴ کیلو بایت بر ثانیه به شبکه دسترسی داشته باشد.

(MSDSL) یا DSL متقارن با سرعت های مختلف: این روش علاوه بر یکسان بودن نرخ سرعت ارسال و دریافت، به خدمات دهنده امکان می دهد تا براساس هزینه پرداختی مشترکین، میزان سرعت دسترسی آنها را کاهش و یا افزایش بخشد. (تعریف خدمات با سرعت ها و هزینه های مختلف).

(SDSL) یا DSL متقارن: این خدمات نیز همانند HDSL نرخ ارسال و دریافت برابر را فراهم می آورند اما نیازمند یک خط جداگانه از تلفن هستند. - (RADSL) یا DSL با نرخ تطبیقی: این روش که عمومی ترین شیوه اتصال DSL است به یک مودم DSL اجازه می دهد تا میزان سرعت دسترسی را برحسب کیفیت سیگنال ها و مسافت مورد نظر تنظیم نماید.

(VDSL) یا DSL با نرخ سرعت بسیار بالا: این روش حداکثر سرعت ممکنه در خدمات DSL را برای کاربران به شکل غیرمتقارن فراهم می آورد، اما مشکل اصلی آن محدودیت در مسافت است.

(VODSL) یا صوت بر DSL: نوعی شبکه تلفنی مبتنی بر IP که در آن چندین خط تلفن منفرد، با قابلیت انتقال داده می گردد.

منبع: دنیای کامپیوتر و اینترنت

VLAN چیست ؟

• VLAN چیست ؟

VLAN (Virtual Local Area Networks) ، یکی از جدیدترین و جالبترین تکنولوژی های شبکه است که اخیراً مورد توجه بیشتری قرار گرفته است . رشد بدون وقفه شبکه های LAN و ضرورت کاهش هزینه ها برای تجهیزات گرانقیمت بدون از دست دادن کارآئی و امنیت ، اهمیت و ضرورت توجه بیشتر به VLAN را مضاعف نموده است .

• وضعیت شبکه های فعلی

تقریباً در اکثر شبکه ها امروزی از یک (و یا چندین) سوئیچ که تمامی گره های شبکه به آن متصل می گردند ، استفاده می شود . سوئیچ ها روشی

مطمئن و سریع به منظور مبادله اطلاعات بین گره ها در یک شبکه را فراهم می نمایند. با این که سوئیچ ها برای انواع شبکه ها ، گزینه ای مناسب می باشند ، ولی همزمان با رشد شبکه و افزایش تعداد ایستگاهها و سرورس دهندگان ، شاهد بروز مسائل خاصی خواهیم بود . سوئیچ ها ، دستگاه های لایه دوم (مدل مرجع OSI) می باشند که یک شبکه Flat را ایجاد می نمایند .

در یک شبکه کوچک ، وجود پیام های Broadcast نمی تواند مشکل و یا مسئله قابل توجهی را ایجاد نماید، ولی در صورت رشد شبکه ، وجود پیام های broadcast می تواند به یک مشکل اساسی و مهم تبدیل گردد . در چنین مواردی و در اغلب مواقع ، سیلابی از اطلاعات بی ارزش بر روی شبکه در حال جابجائی بوده و عملاً از پهنای باند شبکه، استفاده مطلوب نخواهد شد. تمامی ایستگاههای متصل شده به یک سوئیچ ، پیام های Broadcast را دریافت می نمایند . چراکه تمامی آنان بخشی از یک Broadcast domain مشابه می باشند .

در صورت افزایش تعداد سوئیچ ها و ایستگاهها در یک شبکه ، مشکل اشاره شده ملموس تر خواهد بود . همواره احتمال وجود پیام های Broadcast در یک شبکه وجود خواهد داشت .

یکی دیگر از مسائل مهم ، موضوع امنیت است . در شبکه هائی که با استفاده از سوئیچ ایجاد می گردند ، هر یک از کاربران شبکه قادر به مشاهده تمامی دستگاههای موجود در شبکه خواهند بود . در شبکه ای بزرگ که دارای سرویس دهندگان فایل ، بانک های اطلاعاتی و سایر اطلاعات حساس و حیاتی است ، این موضوع می تواند امکان مشاهده تمامی دستگاههای موجود در شبکه را برای هر شخص فراهم نماید . بدین ترتیب منابع فوق در معرض تهدید و حملات بیشتری قرار خواهند گرفت . به منظور حفاظت اینچنین سیستم هائی می بایست محدودیت دستیابی را در سطح شبکه و با ایجاد سگمنت های متعدد و یا استقرار یک فایروال در جلوی هر یک از سیستم های حیاتی ، انجام داد .

• معرفی VLAN

تمامی مسائل اشاره شده در بخش قبل را و تعداد بیشتری را که به آنان اشاره نشده است را می توان با ایجاد یک VLAN به فراموشی سپرد . به منظور ایجاد VLAN ، به یک سوئیچ لایه دوم که این تکنولوژی را حمایت نماید ، نیاز می باشد . تعدادی زیادی از افرادی که جدیداً با دنیای شبکه آشنا شده اند ، اغلب دارای برداشت مناسبی در این خصوص نمی باشند و اینگونه استنباط نموده اند که صرفاً می بایست به منظور فعال نمودن VLAN ، یک نرم افزار اضافه را بر روی سرویس گیرندگان و یا سوئیچ نصب نمایند . (برداشتی کاملاً اشتباه !) . با توجه به این که در شبکه های VLAN ، میلیون ها محاسبات ریاضی انجام می شود ، می بایست از سخت افزار خاصی که درون سوئیچ تعبیه شده است ، استفاده گردد (دقت در زمان تهیه یک سوئیچ)، در غیر اینصورت امکان ایجاد یک VLAN با استفاده از سوئیچ تهیه شده ، وجود نخواهد داشت .

هر VLAN که بر روی سوئیچ ایجاد می گردد ، به منزله یک شبکه مجزا می باشد . بدین ترتیب برای هر VLAN موجود یک broadcast domain جداگانه ایجاد می گردد . پیام های broadcast ، به صورت پیش فرض ، از روی تمامی پورت هائی از شبکه که عضو از یک VLAN مشابه نمی باشند، ---- می گردند . ویژگی فوق ، یکی از مهمترین دلایل متداول شدن VALN در شبکه های بزرگ امروزی است (تمایز بین سگمنت های شبکه)

در شکل فوق ، یک شبکه کوچک با شش ایستگاه را که به یک سوئیچ (با قابلیت حمایت از VLAN) متصل شده اند ، مشاهده می نمائیم . با استفاده از پتانسیل VLAN سوئیچ ، دو VLAN ایجاد شده است که به هر یک سه ایستگاه متصل شده است (VLAN۱ و VLAN۲) . زمانی که ایستگاه شماره یک متعلق به VLAN۱ ، یک پیام Broadcast را ارسال می نماید (نظیر : FF:FF:FF:FF:FF:FF) ، سوئیچ موجود آن را صرفاً برای ایستگاههای شماره دو و سه فرورارد می نماید . در چنین مواردی سایر ایستگاههای متعلق به VLAN۲ ، آگاهی لازم در خصوص پیام های broadcast ارسالی بر روی VLAN۱ را پیدا نکرده و درگیر این موضوع نخواهند شد .

در حقیقت ، سوئیچی که قادر به حمایت از VLAN می باشد ، امکان پیاده سازی چندین شبکه مجزا را فراهم می نماید (مشابه داشتن دو سوئیچ جداگانه و اتصال سه ایستگاه به هر یک از آنان در مقابل استفاده از VLAN) . بدین ترتیب شاهد کاهش چشمگیر هزینه های برپاسازی یک شبکه خواهیم بود .

فرض کنید قصد داشته باشیم زیر ساخت شبکه موجود در یک سازمان بزرگ را به دوازده شبکه جداگانه تقسیم نمائیم . بدین منظور می توان با تهیه دوازده سوئیچ و اتصال ایستگاههای مورد نظر به هر یک از آنان ، دوازده شبکه مجزا که امکان ارتباط بین آنان وجود ندارد را ایجاد نمائیم . یکی دیگر از روش های تامین خواسته فوق ، استفاده از VLAN است . بدین منظور می توان از یک و یا چندین سوئیچ که VLAN را حمایت می نمایند ،

استفاده و دوازده VLAN را ایجاد نمود . بدیهی است ، هزینه برپاسازی چنین شبکه هایی به مراتب کمتر از حالتی است که از دوازده سوئیچ جداگانه ، استفاده شده باشد .

در زمان ایجاد VALN ، می بایست تمامی ایستگاهها را به سوئیچ متصل و در ادامه ، ایستگاههای مرتبط با هر VLAN را مشخص نمود. هر سوئیچ در صورت حمایت از VLAN ، قادر به پشتیبانی از تعداد مشخصی VLAN است . مثلاً" یک سوئیچ ممکن است ۶۴ و یا ۲۶۶ VLAN را حمایت نماید.

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=332308>

wimax چیست؟

برای دسترسی به اینترنت، سه راه مطمئن و شناخته شده وجود دارد.
(۱) اول دسترسی باند پهن (Broad Band) که معمولاً مودم کابلی و DSL برای دسترسی خانگی و خطوط پرسرعت T1 و T3 برای ادارات مورد استفاده قرار می گیرد.

(۲) دومین راه، دسترسی WiFi است که کامپیوترهای رومیزی و به خصوص لپ تاپ ها می توانند در این روش، با استفاده از امواج رساننده داده های اینترنتی، با شبکه جهانی در ارتباط باشند.

(۳) سومین راه، که قطعاً در کشور ما معمول است نیز دسترسی از طریق خط تلفن (Dial up) است که یک کاربر می تواند با شماره گیری یک خدمات دهنده اتصالات اینترنتی و اتصال به ISP ، با سرعتی به مراتب کمتر از دو روش گذشته (و به همین ترتیب هزینه های مقرون به صرفه تر) با اینترنت در ارتباط باشد. دو روش پیشین نیز هر کدام در کنار مزایای مشهودی که

دارند واجد نقایصی هم هستند. مثلاً در روش های دسته بندی شده در دسترسی باند پهن) مثل T، T13 و DSL (هزینه بالای دسترسی و همچنین عدم امکان «حرکت» برای کاربر نقص به شمار می آید. همچنین در روش بی سیم WiFi که در آن دسترسی نسبتاً سریع) در مقایسه با Dialup (به همراه امکان حرکت متصل شونده فراهم شده است، برد کوتاه امواج و نیز سرعت پائین) در مقایسه با T3 و DSL خوشایند نیست. حال فرض کنید دانشمندان توانسته باشند روشی را برای دسترسی به اینترنت فراهم کنند که مزایای تمام روش های پیشین را داشته باشد و هیچ کدام از نقایص آنها را هم نداشته باشد!

این ایده هیجان انگیز و رویایی اکنون جامه عمل پوشیده و با نام WiMAX در دنیای تکنولوژی حضور دارد.

• WiMAX چیست ؟

WiMAX یک روش بی سیم فوق العاده سودمند و انقلابی در زمینه دسترسی تمامی کاربران) در هر سطحی (به اینترنت است. این نام از حروف اول کلمات Worldwide Interoperability for Microwave Access گرفته شده و همانگونه که از نام آن پیدا است، راه حلی برای دسترسی به اینترنت از طریق امواج مایکروویو است. طراحان و مهندسان این روش برآن هستند تا در آینده ای نزدیک، دسترسی بی حد و مرز به اینترنت را برای تمامی کاربران تا حد دسترسی به تلفن همراه آسان کنند و همانگونه که اکنون در اغلب کشورهای جهان، داشتن و استفاده از یک تلفن قابل حمل، به پدیده ای معمولی بدل شده است، دسترسی آسان و نامحدود به مکان به اینترنت، برای همگان حاصل شود.

وای مکس در آینده بسیار نزدیک، اینترنت را در کنار شبکه مخابراتی قرار خواهد داد و چنان انقلابی را در این زمینه به وجود خواهد آورد که روشن کردن اکثر کامپیوترهای قابل حمل، خانگی و یا خاص، مساوی با اتصال آنها به اینترنت باشد. این استاندارد از طرف IEEE معتبر شناخته شده و کد 802.16 از طرف این سازمان به آن اختصاص یافته است.

• طرز کار وای مکس

وای مکس از نظر استفاده از امواج مایکروویو برای دسترسی مستقیم کاربران به اینترنت، تا حدود زیادی شبیه وای فای است، با این تفاوت که سرعت آن بسیار بالاتر و برد آن به طور چشمگیری وسیع تر است به طوری که سرعت آن را می توان با خطوط پرسرعت با پهنای باند وسیع) نظیر T3 و DSL (مقایسه کرد و برد امواج آن را با تلفن همراه. از نظر فراگیری شبکه نیز با هیچ کدام از مقیاس های شناخته شده شبکه قابل مقایسه نیست و حتی از مقیاس MAN که برای شبکه های شهری به کار می رود و در حال حاضر بزرگترین مقیاس شبکه های یکپارچه است هم به مراتب وسیع تر است.

این سیستم از دو بخش کلی تشکیل می شود: اول برج وای مکس (WiMAX tower) که بیشترین شباهت را به برج های مخابراتی دارد و قادر است تا شعاع 8 هزار کیلومتر مربع را تحت پوشش خود بگیرد. دوم گیرنده وای مکس (WiMAX receiver) شامل آنتن گیرنده امواج مایکروویو که می تواند برحسب موقعیت گیرنده از یک قطعه کوچک گیرنده WiFi در یک لپ تاپ تا گیرنده فرستنده داخلی در یک اداره متفاوت باشد.

برج وای مکس می تواند به طور مستقیم و با یک پهنای باند بالا) مثلاً خط T3 (با اینترنت در ارتباط باشد و امواج را به کاربران و یا برج بعدی انتقال دهد. با توجه به گستره بالای هر برج) 8 هزار کیلومتر مربع) با ایجاد برج های متعدد در انتهای محدوده تحت پوشش یک برج دیگر، می توان محدوده قابل توجهی را _ مشابه با سیستم تلفن همراه غیر ماهواره ای _ تحت پوشش قرار داد. کاربرانی که هم اکنون از سیستم WiFi برای اتصال به

اینترنت استفاده می کنند به خاطر تشابه استفاده از سیگنال ها، احتمالاً می توانند از WiMAX نیز استفاده کنند هرچند که تجهیزات دریافت امواج وای مکس در حال حاضر متفاوت با وای فای است.

• چرا وای مکس

دسترسی «اینترنت بی سیم» هم اکنون از طریق تکنولوژی وای فای میسر است و ممکن است این سنوال به نظر برسد که چه لزومی به ابداع یک تکنولوژی دیگر در این زمینه است. آیا اگر فقط مشکل برخی از اشکالات سیستم وای فای است، نمی توان با بهسازی این سیستم به همان چیزی که وای مکس مدعی آن است دست یافت؟ نگاهی به تفاوت های وای مکس و وای فای نشان می دهد که به رغم تشابه این دو روش در استفاده از امواج مایکروویو برای تامین دسترسی اینترنت برای کاربران، وای مکس و وای فای دو سیستم جداگانه هستند.

وای فای اتصال بی سیم را با بردی کوتاه، حداکثر در حد محوطه یک فرودگاه، نمایشگاه یا کافی شاپ) نهایتاً در سطح ۶۵ کیلومتر مربع (برقرار می سازد. در حالی که در وای مکس صحبت از اتصال بی سیم دست کم در حد یک شهر کوچک است (چیزی در حدود هشت هزار کیلومتر مربع). گذشته از این حداکثر سرعتی که تکنولوژی وای فای برای کاربران فراهم می کند، سرعت دانلود پنج مگابایت در ثانیه است و این در حالی است که کاربران تکنولوژی وای مکس با سرعت شگفت انگیز ۵۰ تا ۱۰۰ مگابایت خواهند توانست داده ها را از اینترنت دانلود کنند (به این ترتیب امکان تماشای یک فیلم با کیفیت بالا از اینترنت- که سرعتی حداقل برابر با ۱۰ مگابایت در ثانیه نیاز دارد- برای کاربری که در حال حرکت با یک لپ تاپ است به راحتی ممکن خواهد بود).

تفاوت عمده دیگر وای مکس با وای فای و نیز روش های دسترسی با پهنای باند بالا، ارزان بودن آن است که هرچند تا رسیدن به این مولفه به شدت مهم راه زیادی مانده است ولی یکی از اهداف طراحان آن است. «ارزان بودن» یا حتی «زیاد گران نبودن» چیزی است که برآورده شدن آن می تواند تمام تکنولوژی های رقیب وای مکس را از میدان به در کند.

• اینتل و وای مکس

در حال حاضر شرکت اینتل بیشترین تمرکز را بر روی وای مکس گرفته و مرتباً در حال توسعه این تکنولوژی است و در میان بیش از ۲۰۰ شرکتی که در مورد وای مکس در حال تحقیق و ابداع هستند پیشرو محسوب می شود. اینتل اعلام کرده لپ تاپ های سنترنیوی خود را با قابلیت وای مکس حداکثر تا سه سال دیگر به بازار خواهد فرستاد که این از هم اکنون یک موفقیت برای تکنولوژی وای مکس محسوب می شود. این شرکت همچنین اعلام کرده که به همراه شرکتی به نام کلیروایر (Clearwire) اقدامات بیشتری را برای دسترسی برخی کاربران محدود از طریق وای مکس فراهم خواهند کرد تا از هم اکنون تعداد کاربران این تکنولوژی رو به افزایش گذارد.

هم اکنون اینتل برای سیستم وای مکس تجهیزاتی شاید مودم کابلی و یا دی اس ال در دست تهیه دارد که سیگنال های پرسرعت بی سیم وای مکس را به بهترین شکل دریافت می کند.

• دو مسئله کوچک

وای مکس در دو جا با مشکل روبه رو است. اول آن که این سیستم بی حد و مرز می تواند امنیت دولت ها را به خطر اندازد و به همین خاطر از هم اکنون یک تهدید امنیتی برای حکومت ها به شمار می رود. از این رو، به موازات تامین لوازم تکنیکی آن مسائل حقوقی وای مکس نیز احتیاج به حل

دارند. مسئله دوم تامین هزینه وای مکس است که برای آن راهکار منسجم و مشخصی ارائه نشده است. آیا باید مانند تلفن همراه با آن برخورد کرد و از مشترکان هزینه اتصال را برحسب مدت دریافت کرد و یا همچون ISP های بیشتر کشورها، هزینه اشتراک ثابت از مشتری اخذ کرد؟.

• WIMAX چیست و چگونه کار می کند؟

• شما چگونه به شبکه اینترنت دسترسی پیدا می کنید؟

امروزه سه روش متداول دسترسی به شبکه اینترنت به قرار زیر است:

(۱) دسترسی پهن باند:

که معمولا از طریق مودم های کابلی و یا DSL ممکن می شوند.

(۲) دسترسی بدون سیم از طریق سیستم WiFi :

که به کمک روتر های مخصوص WiFi دسترسی بدون سیم کاربران را در نقاط مختلف همچون رستوران ها، هتل ها، دفاتر کار و غیره فراهم می آورند.

(۳) روش Dial-up که در صورت نبود امکانات پیشین به ناچار مورد استفاده قرار می گیرد و یکی از ساده ترین، ابتدایی ترین و کم سرعت ترین روش های دسترسی به اینترنت است.

عمده ترین مشکل استفاده از روش باند پهن را می توان قیمت بالا و برای WiFi نیز محدودیت در پوشش امواج بدون سیم عنوان نمود. اما فن آوری جدید به گونه ای این مشکلات را برطرف نموده است که سرعت بالای روش پهن باند با قیمتی کمتر از آن و پوشش وسیعتری نسبت به WiFi فراهم آورده است. این سیستم به نام WiMAX معروف است که از مخفف عبارات Worldwide Interoperability for Microwave Access بر گرفته شده است.

WiMAX تقریبا به همان شکل WiFi کار می کند اما با سرعتی بیشتر از آن، محدوده پوشش وسیعتر و تعداد مشترکین بیشتر نسبت به WiFi.

هر سیستم WiMAX از دو قسمت اصلی به شرح زیر تشکیل یافته است:

(۱) دکل WiMAX که درست همانند دکل های آنتن تلفن های سلولی(همراه) عمل می کند. با این تفاوت که یک دکل فرستنده WiMAX قادر است تا به تنهایی محدوده ای تقریبا برابر ۸۰۰۰ کیلومتر مربع را تحت پوشش قرار دهد، درحالیکه دکل های تلفن همراه محدوده ای بسیار کوچک را تحت پوشش قرار می دهند.

(۲) یک گیرنده WiMAX: که اغلب بر روی لپ تاپ ها نصب شده اند و یا به صورت اتصال خارجی به رایانه های رومیزی متصل می شوند.

دکل های سیستم WiMAX قادر هستند که به مستقیما با پهنای باند بالا به اینترنت متصل شوند. این اتصال معمولا از طریق کابل های زیر زمینی و یا یک اتصال بدون سیم از طریق امواج رادیویی ماکروویو بین چند دکل فراهم می شود.

ارتباط میان گیرنده ها و دکل های سیستم WiMAX نیز از دو طریق برقرار می گردند:

الف) روش دید غیر مستقیم:

نوعی خدمات مشابه Wi-Fi است که رایانه ها به کمک آنتن های کوچکی با دکل ها ارتباط برقرار می کنند. در این روش WiMAX، از گستره

فرکانسی پایین تری در حدود ۲ تا ۱۱ گیگا هرتزی) تقریباً مشابه (Wi-Fi استفاده می نماید. از طرفی طول موج های ارسالی بلندتر سبب می شوند تا امواج براحتی توسط ساختارهای فیزیکی همانند درختان و ساختمان ها و غیره دچار تفرق و گسستگی شوند..

ب) روش دید مستقیم:

در این روش یک آنتن گیرنده بشقابی مخصوص، بر روی بام و یا بلندی درست روبروی یک دکل WiMAX قرار می گیرد. در این روش اتصال قوی تر و پایدارتر برقرار می شود و امکان تبادل داده با نرخ خطای کمتری فراهم می گردد. به علاوه در این روش از گستره فرکانسی بالاتری که تا ۶۶ گیگا هرتز می رسد استفاده می شود که موجب تداخل کمتر می شود.

روش دسترسی Wi-Fi محدوده ای به سعت تقریبی ۶۵ کیلو متر مربع را تحت پوشش قرار می دهد این درحالیست که از طریق روش دید مستقیم WiMAX می توان مساحتی در حدود ۹۳۰۰ کیلومتر مربع را تحت پوشش قرار داد.

همانگونه که ذکر شد، WiMAX نیز همچون Wi-Fi روشی است جهت انتقال اطلاعات از یک رایانه به رایانه ای دیگر از طریق امواج و سیگنال های رادیویی. در این حالت هر رایانه لب ناپ و یا رومیزی مجهز به گیرنده WiMAX قادر خواهد بود تا اطلاعات ارسالی از طرف ایستگاه فرستنده WiMAX را دریافت کند.

حداکثر سرعت تبادل داده در سیستم Wi-Fi به ۵۴ مگا بایت بر ثانیه می رسد که این مقدار در سیستم WiMAX به ۷۰ مگابایت بر ثانیه افزایش می یابد. که البته در هر دو حالت این سرعت میان چند کاربرد مختلف تسهیم شده است. اما تفاوت اصلی این دو سیستم سرعت آنها نیست بلکه مسافت و برد است. روش WiMAX کیلومتر ها بیشتر از Wi-Fi برد دارد. بطوریکه برد Wi-Fi در حدود ۳۰ متر است ولی WiMAX دایره ای به شعاع ۵۰ کیلومتری از اطراف دکل فرستنده را تحت پوشش قرار می دهد. این افزایش برد در سیستم WiMAX ناشی از دو عامل فرکانس و توان ارسال امواج است.

• شبکه WiMAX داتک - تله کام

WiMAX استاندارد است برای انتقال اطلاعات بصورت بی سیم در فواصل طولانی با پهنای باند زیاد. از کاربردهای آن می توان به ارتباط مشترک با شبکه در آخرین ضلع ارتباطی) از مرکز تلفن محلی تا منزل بدون سیم)، استفاده در شبکه های سلولی، برقرای ارتباط های پرسرعت در شرکت ها، انتقال صوت، تصویر و ... اشاره کرد.

پروتکل IEEE ۸۰۲,۱۶ مخصوص ارتباط میان یک نقطه به چند نقطه بصورت بی سیم است و به همین دلیل از این پروتکل برای دسترسی پرسرعت بی سیم به شبکه یا اینترنت استفاده می شود. استفاده از WiMAX بعنوان یک راهکار ارتباطی در شبکه های شهری میان محل مشترک و نزدیکترین مرکز مخابراتی بعنوان اصلی ترین مزیت این سرویس در مقابل کابل های مسی و تکنولوژیهای DSL مطرح است.

WiMAX در حالت ایده آل اجازه می دهد که پهنای باندی در حدود ۷۰Mbps میان کاربران و نقطه مرکزی بصورت اشتراکی استفاده شود. استانداردهای دسترسی به اینترنت و شبکه نشان می دهد که چنین پهنای باندی برای حدود ۶۰ شرکت که همزمان نیاز به یک ارتباط T1 معادل ۱,۵۴۴Mbps داشته باشند کافی خواهد بود.

کیفیت و سرعتی که WiMAX به مشتری ارائه می کند باعث شده است تا این تکنولوژی برای استفاده در سرویسهایی مانند VoIP، کنفرانسهای

ویدئویی، برقراری شبکه های خصوصی و ... بطور همزمان کاربرد داشته باشد.

• شبکه WiMAX داتک - تله کام

داتک - تله کام بعنوان پیشرو ارائه تکنولوژی های دسترسی بی سیم به اینترنت در کشور، در حال راه اندازی شبکه WiMAX در تهران است و مفتخر است اعلام کند که این شبکه بزودی در اردیبهشت ماه سال جدید مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.

سرویسی که بزودی مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت با پهنای باندی در حدود 1Gbps در سراسر تهران برای کاربران ثابت قابل استفاده خواهد بود.

داتک - تله کام امیدوار است که بتواند سرویس WiMAX موبایل را تا پایان سال جدید بگونه ای گسترش دهد که کاربران بتوانند با کامپیوترهای notebook خود در سراسر تهران بصورت موبایل به اینترنت دسترسی داشته باشند.

داتک - تله کام در نظر دارد با راه اندازی حد اقل ده آنتن مرکزی که هر یک ظرفیتی معادل 50Mbps دارند، شروع به ارائه سرویس های WiMAX در تهران نماید.

مودم های مورد استفاده در این سرویس به گونه ای هستند که هر یک از آنها می توانند تا 20Mbps سرعت انتقال اطلاعات در فاصله ای تا پنج کیلومتر را به مشتری ارائه کنند. نکته قابل توجه آن است که نیازی به وجود دید مستقیم میان آنتن مرکزی و مودم مشتری وجود ندارد.

• وای مکس ، صدای پای تکنولوژی

فراهم آوردن امکان دسترسی به اینترنت پرسرعت به صورت بی سیم سالیان طولانی است ذهن ارائه دهندگان سرویس اینترنت در جهان را به خود مشغول کرده است. معمولاً در حوزه های تحت پوشش سرویس دهندگان اینترنتی مناطقی وجود دارد که امکان ارائه خدمات اینترنتی با سیم در آن ها مقدور نیست و این امر مستلزم سرمایه گذاری بسیار بالایی است که فاقد توجیه اقتصادی است . این مناطق معمولاً در نقاط دورافتاده است که جمعیت کمی هم دارد و ایجاد زیر ساخت های سیمی برای این بخش از مناطق جغرافیایی مقرون به صرفه نیست. استفاده از تکنولوژی wimax راه حل این مشکل است که از سوی ارائه دهندگان اینترنت پرسرعت با استقبال فراوانی مواجه شده است. wimax در حقیقت همان استاندارد IEEE 802.16 می باشد که با نام تجاری wimax از سوی ارائه دهندگان اینترنت ارائه می شود.

wimax که مخفف worldwide Interoperability for micro ware Access است از سال 1990 کاربرد آن شروع شده است و نقطه مقابل فناوری ارتنت یا wi-fi است. تکنولوژی wimax می تواند صوت، تصویر و سیگنال های اطلاعاتی را در طول فواصل بالای 50 کیلومتر و با سرعتی در حدود 70 مگابایت در ثانیه انتقال دهد . حمایت شرکت های دست اندرکار صنعت IT مانند اپتل سبب شده است که این تکنولوژی از بازار بسیار پرونقی برخوردار باشد .

• تجهیزات مورد نیاز

تجهیزاتی که برای پیاده سازی شبکه های wimax مورد استفاده قرار می گیرند در دو لایه تجهیزات قابل دسته بندی است:

(1) تجهیزات سمت مشترک

(2) تجهیزات مربوط به Base station

تجهیزات سمت مشترک که شامل دریافت کننده سیگنال رادیویی می باشد باید به گونه ای طراحی شود تا بتواند کلیه اطلاعات مربوطه را با فرکانس های رادیویی به نزدیک ترین Base station انتقال داده و نیز اطلاعات ارسالی از سوی Base station را به راحتی دریافت کند. این گیرنده ها در اندازه های کوچک طراحی می شوند و مدل های PCMCIA آن جهت نصب در Laptop ها نیز وجود دارد.

تجهیزات مربوط به Base station مانند دکل های BTS - دکل هایی که برای تلفن همراه مورد استفاده قرار می گیرد و امکان آنتن دهی تلفن همراه را میسر می سازد - که در نقاط مختلف شهر نصب می شوند و به گونه ای تعبیه شده اند که امکان دید مستقیم دو دکل به راحتی فراهم شده باشد. هرکدام از این دکل ها می تواند تا ۵۰۰۰ کیلومتر مربع را پوشش دهد و در این محدوده امکان سرویس دهی به مشترکان فراهم خواهد شد.

- خصوصیات wimax

شبکه های نوظهور wimax دارای خصوصیات منحصر به فردی می باشد که این خصوصیات را در شبکه رقیب آن یعنی wi-fi نیز نمی توان دید. برخی از این خصوصیات به شرح زیر است:

(۱) برد طولانی شبکه : با توجه به نوع BTS های نصب شده در شبکه wimax می توان انتظار پوشش شبکه در حدود ۳۰ مایل را از این شبکه داشت.

(۲) توانایی بالا برای حمل بسته های اطلاعاتی مانند صوت، تصویر، دیتا

(۳) عدم نیاز به دید مستقیم بین کاربر و دکل های BTS (در صورت دید مستقیم فاصله قابل افزایش است

(

(۴) پهنای باند بالا (در حدود ۷۰Mbps که تا ۱۰۰Mbps نیز قابل افزایش است)

(۵) امکان پیاده سازی شبکه wimax در هر دو باند فرکانسی Licensed و unlicensed

(۶) تجهیزات گران قیمت در طراحی و پیاده سازی شبکه

(۷) امکان پیاده سازی شبکه در بازه های فرکانسی ۱۰-۶۶GHZ و ۲-۱۱GHZ با استفاده از سیستم کدینگ اطلاعات

(۸) پهنای باند قابل تنظیم

- طرز کار سیستم

در این روش برخلاف سایر روش ها، اینترنت که توسط شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی (Internet service provider) فراهم می شود ابتدا در دکل های BTS به صورت بی سیم و یا باسیم توزیع می شود و سپس BTS های طراحی شده از طریق ارسال سیگنال های دریافتی به BTS های مجاور، اینترنت را به نزدیک ترین BTS کاربر انتقال می دهد، در آخرین حلقه این حرکت اینترنت توسط receiver کاربر دریافت شده و توسط این receiver به رایانه وارد شده و قابل دریافت می شود به علاوه در صورت ارسال اطلاعات از سوی کاربر به اینترنت این receiver وظیفه انتقال آن را برعهده دارد و دیتاهای ارسالی را به نزدیک ترین BTS رسانده و این BTS نیز اطلاعات را به BTS های مجاور منتقل می کند تا به شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی برسد و این شرکت نیز وظیفه انتقال نهایی اطلاعات را برعهده می گیرد.

- نحوه سرویس دهی

دراین نوع از تکنولوژی بی سیم دو نوع متفاوت از سرویس بی سیم را می توان فراهم آورد. سرویس با دید مستقیم و سرویس بدون دید مستقیم.

(1) سرویس با دید مستقیم (los) (line-of-sight service)

دراین روش آنتن دریافت کننده اطلاعات (receiver) دردید مستقیم دکل wimax قرار دارد و به همین دلیل ارسال داده ها باخطای کمتری صورت گرفته و به علاوه امکان استفاده از فرکانس های بالاتر و در نتیجه ارائه پهنای باند بیشتر نیز از سوی ISP فراهم می شود. این روش نسبت به روش بدون دید مستقیم روش مطمئن تر و پایدارتری می باشد زیرا در فرکانس های بالاتر امکان تداخل کمتر پیش خواهد آمد.

(2) سرویس بدون دید مستقیم (Nlos) (None-Line-of-sight service) این سرویس را می توان مشابه فناوری wi-fi دانست و همانند wi-fi از فرکانس های پائین تری در بازه ۲-۱۱GHZ می توان از آن استفاده کرد. دراین روش امواج امکان عبور از موانع فیزیکی را دارند که سبب می شود درمحیط های کلانشهرها که با ساختمان های بلند سر وکار داریم از این روش بیشتر استفاده شود . دراین روش درصد احتمال خطا در ارسال داده ها نسبت به حالت دید مستقیم (Los) افزایش پیدا خواهد کرد و پهنای باند را نیز نمی توان به حد دید مستقیم رسانید و لذا سرعت ارسال و دریافت دراین روش همواره نسبت به حالت دید مستقیم کمتر است.

• قابلیت های فنی wimax

با توجه به تازه وارد بودن این تکنولوژی در بازارهای مصرف مشترکین خصوصاً سازمان های دولتی وخصوصی داشتن اطلاعات فنی برای راه اندازی این سرویس و استفاده از قابلیت های wimax به مدیران IT و کارشناسان رایانه سازمان ها و شرکت های دولتی توصیه می شود. دراین مقاله به طور مختصر چند مورد از مهم ترین ویژگی های فنی wimax مورد اشاره قرار گرفته است:

(1) رنج فرکانسی بالاتر از ۱۰GHZ

(2) پهنای باند از ۱۰۵GHZ تا ۲۰GHZ

(3) نرخ تبادل اطلاعات تا ۷۰Mbps

(4) امکان تحت پوشش قراردادن منطقه ای وسیع به شعاع ۵۰کیلومتر توسط هر BTS

(5) قابلیت سازگاری با سایر تکنولوژی های بی سیم مانند wi-fi

(6) توانایی پشتیبانی از توپولوژی های تحت استاندارد IEEE مانند Token Ring و نیز توپولوژی های خارج از استاندارد مانند LLC

• مزایای wimax

(1) کیفیت سرویس بالاتر نسبت به سایر تکنولوژی ها

(2) کارایی بالاتر با امکان تداخل کمتر

(3) ساختار استاندارد IEEE

(4) پشتیبانی از آنتن های هوشمند

(5) حذف کابل کشی های طولانی

۶) صرفه جویی در هزینه های توسعه و نگهداری شبکه

۷) قابلیت اتصال به خطوط کابلی، DSL و T1/E1

۸) امکان سرویس دهی به مشترکین ثابت و سیار

۹) کمتر شدن قطعی های مکرر نسبت به سایر روش های اتصال به اینترنت

• WIMAX استاندارد جدید شبکه های بی سیم

استاندارد جدید WiMax برای شبکه های شهری بی سیم ، بازار دستیابی به اینترنت رامتحول خواهد کرد. امروزه یافتن و خریدن یک کامپیوتر کیفی مجهز به تراشه Wi-Fi نباشد، کاری دشوار است، دکمه ای که به کاربران کامپیوترهای همراه اجازه دستیابی به اینترنت ر فارغ از مکانی که کاربرد آن حضور دارد می دهد. بدین ترتیب از اتاق غذاخوری ، اتاق نشیمن و یا کافی شاپ می توان به اینترنت وصل شد. عموم مردم به Wi-Fi به عنوان یک ایستگاه مرکزی کاری که می تواند ارتباط را بین چندین کاربر به طور یکسان به اشتراک بگذارد علاقمندند. البته با این محدودیت که فاصله کاربران برای محیط داخلی (indoor) کمتر از ۱۰۰ متر و برای محیط خارجی (outdoor) کمتر از ۴۰۰ متر باشد.

اما استاندارد جدیدی معرفی شده است که عملا توانایی Wi-Fi را زیر سوال برده است . این استاندارد معروف به WiMax می باشد که باعث ایجاد ارتباطات بی سیم اینترنتی با پهنای باند بالا با سرعتی نزدیک به Wi-Fi به محدودیت های آن را هم ندارد یعنی تا فواصل بالای حدود ۵۰ کیلومتر را هم پشتیبانی می کند.

شبکه های شهری بی سیم با سرعت های پهنای باند بالا چندان جدید نیستند، اما تجهیزات خاص باند پهن عمدتا گران قیمت هستند. در حال حاضر شرکت ها به تدریج در حال رسیدن به توافق هایی بر روی جزئیات استاندارد WiMax هستند که این منجر به کاهش قیمت این تجهیزات خواهد شد. توافقات صنعتی روی جزئیاتی نظیر این که چگونه سیگنال های WiMax را رمز گشایی کنیم تا فرکانس هایی را ایجاد کنیم که قابل استفاده باشند و چگونه امکان برقراری ارتباط چندین کاربر تا دستیابی به آن فرکانس ها را فراهم کنیم ، سر انجام به شرکت هایی نظیر اینتل اجازه خواهد داد تا تراشه که حاوی قابلیت WiMax برای استفاده در تجهیزات بی سیم با پهنای باند بالا هستند را بسازند . و در نهایت انتظار می رود که قیمت receiver های WiMax را رمز گشایی کنیم تا فرکانس هایی را ایجاد کنیم که قابل استفاده باشند و چگونه امکان برقراری ارتباط چندین کاربر تا دستیابی به آن فرکانس ها را فراهم کنیم، سر انجام به شرکت هایی نظیر اینتل اجازه خواهد داد تا تراشه که حاوی قابلیت WiMax برای استفاده در تجهیزات بی سیم با پهنای باند بالا هستند بسازند.

در نهایت انتظار می رود که قیمت receiver های WiMax به حدود ۵۰ تا ۱۰۰ دلار یعنی چیزی حدود قیمت DSL ها یا مودم های کابلی امروزی برسد و این یعنی میلیون ها نفر از کاربران بالاخره می توانند از سرویس های رایج اینترنت استفاده کنند و به آسانی از طریق آنتن های نصب شده روی بام از هر گوشه شهر به اینترنت وصل شوند.

اگر چه ظهور اولیه WiMax در حوزه های عمومی بوده است. اما با ظهور تدریجی تجهیزات و استانداردها، شاهد موج جدیدی از صنایع کوچک و متوسط بی سیم خواهیم بود که دیگر خطوط گران قیمت T1/E1 نیستند و ایستگاه های کاری همچنین می توانند خدمات خود را در مکان هایی بدون خطوط تلفن هم ارائه دهند و این یعنی دستیابی پر سرعت به اینترنت در نواحی دور افتاده ای که غالبا هیچ تجهیزات ارتباطی ندارند.

WiMax که مخفف Worldwide Interoperability for Microwave Access می باشد، کمی فراتر از یک لیست طولانی از مشخصات تکمیلی و تخصصی که نمایشگر تجهیزات بی سیم کارخانه های مختلف که می توانند با سرعت های زیاد با هم کار کنند، است. این استاندارد با نام IEEE 802.16 نیز شناخته می شود که از سال ۱۹۹۰ کاربرد آن شروع شده است و نقطه مقابل فناوری های اینترنت یا Wi-Fi بوده است. یک واحد انتقال دهنده WiMax می تواند صوت، تصویر و سیگنال های اطلاعاتی را در طول فواصل بالای ۵۰ کیلومتر (با رعایت خط دید مستقیم) و با سرعتی در حدود ۷۰ مگابیت در ثانیه (یعنی سرعتی برای دستیابی ۶۰ شرکت با سرعت خطوط T1 یا صدها کاربر خانگی با سرعت DSL کفایت می کند) انتقال دهد.

اعلان شرکت اینتل (در ژانویه ۲۰۰۴) که موضوع اصلی اش در رابطه با WiMax بود باعث رونق یافتن سریع این فناوری توسعه این استاندارد شد. شرکت سازنده Centrino قبلا طی یک ابتکار تراشه های Wi-Fi را درون کامپیوتر های کیفی قرارداد بود. اسکات ریچارد سون مدیر گروه بی سیم باند پهن شرکت اینتل در این رابطه گفت: «ما به دنبال این بودیم که آیا می توان همه شهرها را با Wi-Fi تحت پوشش اینترنتی قرارداد یا خیر و این که شاید پوشش اینترنتی دادن یک شهر با تکنولوژی Wi-Fi کار ساده ای باشد اما مشکل از این قرار است که مدیریت این شبکه بسیار بسیار سخت می شد که و در ضمن Wi-Fi بسیار هم محدود عمل می کرد.

ریچارد سون می افزاید: ما متوجه شدیم که Wi-Fi نیازمند این است که فراتر از یک تکنولوژی حامل رفتار کند و در ضمن از طیف وسیعی از توانایی ها هم بهره مند شود.

مسئله WiMax که می تواند در فواصل دورتر و تحت بازه وسیعی از فرکانس ها کار کند، ایده آل خواهد بود. پس اینتل شروع به طراحی پردازنده های ارتباطی برای کار، تحت این فرکانس ها (از ۱۲ تا ۱۱ گیگاهرتز یعنی ناحیه اصلی که توسط Wi-Fi استفاده می شود، امواج مایکروویو و انواع مخصوصی از رادارها) نمود و اولین تراشه را در ماه سپتامبر تولید کردند و سپس شروع به ایجاد و گسترش اتحادیه WiMax نمودند تا محصولات مختلف کارخانه را در این مورد تایید کند و مدعیان و پیشگامان این تکنولوژی را مشخص سازند.

همچنین Intel Capital، یکی از این بخش های اصلی شرکت اینتل، شروع به سرمایه گذاری در چندین شرکت نمود تا بتواند WiMax را تبدیل به وسیله سود آور نمایند و از آن به بهترین شیوه استفاده کند.

شرکت Speakeasy در سیاتل، یکی از این شرکت هاست و البته می تواند یکی از اولین از گسترش دهندگان بازار WiMax باشد.

این شرکت در سال ۱۹۹۴، به عنوان یک کافی نت تاسیس شد تا ارتباطات فوق العاده سریع DSL را برای بازیگران، کسانی که بازی های کامپیوتری مفصل online انجام می دادند یا متخصصینی که در منزل کار می کردند، فراهم آورد اما به خاطر این که DSL هم تحت خطوط تلفن کار می کند، در نتیجه یک محدودیت ذاتی را با خود به ارث برده است. مثلا حدود ۳۰ درصد از اهالی شهرهایی که از خدمات شرکت Speakeasy استفاده می کنند از مراکز اصلی تلفن دور هستند. به نقل از یکی از مدیران این شرکت، همین دوری افراد از مراکز اصلی تلفن مهم ترین محرک برای این شرکت بود تا به دنبال شیوه ها و روش های جدیدی باشد و به همین علت، اکنون WiMax مهم ترین و استراتژیک ترین پدیده برای تجارت آن ها است.

Speakeasy شروع به آزمایش و بررسی فنی تجهیزات WiMax با استفاده از تراشه های اینتل نموده است و امیدوار است تا اواسط سال ۲۰۰۵

مشتریان زیادی را به خود جلب کند.

اگر چه ضرورت استفاده از WiMax برای مصرف کنندگان، کسب و کارها و مردم در نواحی دور افتاده و صعب العبور برای داشتن یک دسترسی خوب و موفقیت آمیز و پر سرعت به اینترنت کاملا واضح و مبرهن است، اما این اتفاق هم یک شبه هم رخ نخواهد داد. و همین مساله احتمالا باعث می شود مدت زمانی طول بکشد تا صنایع به سود اقتصادی این فناوری دست بیابند و آن را عمومی کنند. پس هنوز هم ساختن شبکه ای از اتصال دهنده ها با ارزش است. ریچارد سون می گوید: مردم فکر می کنند که شما می توانید تنها یک برج و برج فرستنده اصلی WiMax را روی تپه ای در اطراف شهر قرار دهید و با آن اینترنت همه شهر را تامین کنید. اما این همه مساله نیست ، در اینجا هم دقیقا مانند شبکه های تلفنی با افزایش تقاضا ما مجبور به اضافه کردن برج های جدید هستیم. امال شرکت Tower Stream ، شرکتی که قصد اضافه کردن WiMax را به سرویس های خود دارد، اعلام نموده که این مشکل بدین شیوه حل می شود که می توان بر روی ساختمان های بلند در شیکاگو، نیویورک، بوستون و شهرهای دیگر، انتقال دهنده های ویژه WiMax را نصب کرد و از یک اینترنت پر سرعت با ساختاری بی سیم بهره مند شد. ساختاری که مطمئنا بسیار ارزان تر از سیم ، فیبر نوری و کابل تمام خواهد شد.

• چرا WiMAX می تواند پاسخی به نیاز شما باشد؟

WiMAX استاندارد باند پهن بی سیم است که از پشتیبانی گسترده صنایع کامپیوتر و مخابرات هر دو، بهره می برد که باعث شده این فناوری بالاخص مقرون به صرفه نیز باشد.

طراحی آن به نحوی است که منافع بسیاری برای راهبران و کاربران در محیط های متنوع (سازمان های بزرگ، مصرف کنندگان، سرویس های خدماتی)، جغرافیا ها و جوامع (شهری، حومه، روستایی)، را هم در فواصل کوتاه وهم در فواصل دور، فراهم می آورد.

• فناوری WiMAX

استاندارد WiMAX با اهداف متعددی در ذهن طراحی شد. موارد در زیر بیان میشوند:

• معماری انعطاف پذیر

WiMAX چندین نوع معماری را پشتیبانی می نماید: پوشش نقطه به نقطه، نقطه به چند نقطه و سراسری. این تکنولوژی در لایه ۲ یعنی WiMAX MAC برای هر ایستگاه مشترک یا (Subscriber Station) SS از سرویس های نقطه به چند نقطه و سراسری مقاطع زمانی ارسال/دریافت جدایی در نظر می گیرد. بطوریکه اگر تنها یک SS در شبکه باشد، ایستگاه اصلی یا (Base Station) BS بر اساس ارتباط نقطه به نقطه ایجاد ارتباط می نماید. این نوع از ارتباط می تواند از آنتنی با پهنای باند کم برای پوشش فواصل دور استفاده کند.

• امنیت زیاد

WiMAX برای امنیت انتقال اطلاعات از (Advanced Encryption Standard) AES و (Data Encryption Standard) DES (۲) بهره برده و با رمزی نگاری اتصال بین BS و SS برای کاربران خود حریم خصوصی (در مقابل استراق سمع) و امنیت (در تبادل اطلاعات) را در باند بی سیم و پهن خود فراهم می آورد. همچنین به راهبران شبکه امکانات محافظتی قوی در برابر دزدی سرویس ها ارائه می کند. WiMAX همچنین دارای ویژگی پشتیبانی ذاتی از VLANهاست که شبکه را قادر می سازد تا اطلاعات در حال مخابره کاربران مختلف از BS یکسان بطور کاملا ایزوله از هم عبور نمایند.

• معرفی محصول ارتباطی WiMAX

WiMAX جادوی روز است. تا کنون هیچ فن آوری ارتباطی دیگری نتوانسته تا بدین حد توجه جهان کسب و کار را به خود معطوف سازد. این فناوری هم اکنون در اختیار شماسنت و می توانید از کلیه سرویس های پیشرفته آن بهره مند شوید.

شبکه بیسیم را تصور کنید که شعاع عمل آن تا ۵۰ کیلومتر باشد. نرخ انتقال داده آن معادل کابل اتنت باشد. بسته های انتقالی را با انواع درجات عادی و سفارشی ارسال و دریافت نماید. در لایه MAC کیفیت و امنیتی در حد ارتباط کابلی ارائه نماید. گیرنده آن نیازی به دید مستقیم آنتن نداشته باشد. انجمنی بر ساخت و توسعه تجهیزات آن نظارت و سرپرستی داشته باشد. در تمام شهر قابل گسترش باشد. قدم بعدی آن (سال ۲۰۰۷) موبایل شدن در حد نصب در اتومبیل باشد. چنین تخیلی امروز واقعیت یافته و محصولی است به نام WiMAX.

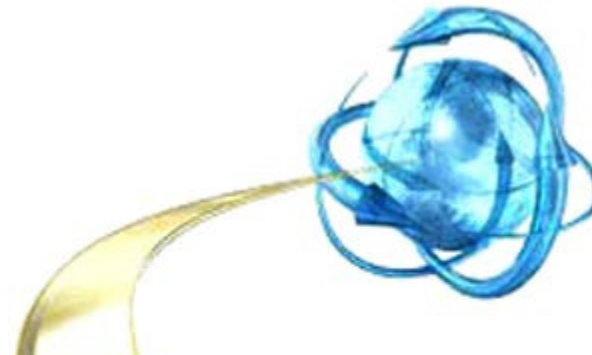
WiMAX از نظر مقیاس شبکه های محلی، یک شبکه شهری یا مترو پولیتن (Metropolitan Area Networks (MAN می باشد. مطابق شکل زیر مقیاس بندی شبکه ها با (Personal Area Network (PAN یعنی کوچکترین عضو مجموعه آغاز و به (Wide Area Networks (WAN ختم می شود.

<http://vista.ir/?view=article&id=292766>

با برخی از اصطلاحات پایه شبکه کامپیوتری Network و اینترنت
Internet آشنا شویم

شبکه net عبارت است از ارتباط یکپارچه کامپیوترها، پرینترها، فکسها، مودمها، سرورها و بعضاً تلفنها. و شاید بتوان آن را به نوعی به زنجیره ارتباطی شما با تهیه کنندگان، شرکا و مشتریها تشبیه نمود. شما می توانید از طریق کابل کشی (به صورت پنهان در پشت میزها، زیر کف و یا سقف) و ارتباطات رادیویی (در جاهایی که کابل کشی ثابت مشکل می باشد) به این هدف دست یابید. شبکه، سبب ارتباط تجهیزات IT با یکدیگر،

ارتباط کاری شما با اینترنت و حتی خدماتی چون کنفرانس از راه دور و انتقال سریع فایل‌های گرافیکی و ویدئویی می‌گردد. این خصیصه، یعنی ارتباط سریع و آسان کامپیوترها (و دیگر دستگاهها) با یکدیگر سبب ارائه مزیتی افزونتر می‌گردد. بنابراین جهت باقی ماندن در محیط تجاری رقابتی امروز، نیازمند شبکه ای کارآمد می‌باشیم.

• اصطلاحات پایه شبکه کامپیوتری Network

شبکه دارای تعاریف متعددی است. لکن اکثر قریب به اتفاق مردم معتقدند که شبکه مجموعه ای است متشکل از دو یا چند کامپیوتر متصل به هم. کاربران می‌توانند از طریق اتصال کامپیوترها به شبکه، فایلها و تجهیزات جانبی همچون مودمها، پرینترها، درایورهای پشتیبان نوارها و یا درایورهای CD-ROM را با یکدیگر به اشتراک بگذارند.

به واسطه ارتباط شبکه ها در مکانهای مختلف - از طریق خدمات در

دسترس شرکت‌های تلفن - کاربران به قابلیت‌های زیادی دست می‌یابند که از جمله آنها می‌توان به: توانایی ارسال E-MAIL، به اشتراک گذاری لینکها به اینترنت و برگزاری کنفرانس ویدئویی بلادرنگ با کاربران دوردست اشاره کرد.

سه اصطلاح معمول مباحث در شبکه عبارتند از :

(۱) بسته ها

(۲) درگاهها

(۳) پهناى باند

▪ بسته ها

معمولاً سیستمهای شبکه، داده ها را در قالبهای کوچکتری تحت عنوان "بسته" انتقال می‌دهند و هر بسته عبارت است از اطلاعاتی در مورد مقصد و نوع داده‌های داخلی. این بدان معناست که مثلاً یک پیغام e-mail می‌تواند به بخشهای کوچکتر تقسیم شده و در بسته‌های داده‌ای مختلف حمل شود. آنگاه کامپیوترهای هر دو سوی ارتباط، با قرار دادن این بسته‌ها در کنار هم، به پیام اصلی دست می‌یابند.

▪ درگاهها

درگاه عبارت است از سوکتی که در پشت دستگاه قرار گرفته و سبب اتصال کابل می‌شود. به عنوان مثال، می‌توانید ۸ دستگاه را به یک سوئیچ ۸ پورته متصل نمائید. برخی دستگاهها به منظور ارتباط داخلی با دستگاه‌های مشابه، از یک یا دو پورت افزوده برخوردارند، لذا یک دستگاه ۸ پورته می‌تواند به یک دستگاه ۱۶ پورته متصل شده و در نتیجه ۲۴ پورت جهت اتصال فراهم سازد.

▪ پهناى باند

“ پهنای باند ” عبارت است از مقدار اطلاعاتی که در هر ثانیه از سیمها و در طول دستگاه شبکه منتقل می شود. این مقدار معمولاً بر حسب بیت در ثانیه (bps) اندازه گیری می شود. یک مودم معمولی قادر است حدود ۳۰ تا ۵۰kbs را انتقال دهد (۳۰ تا ۵۰ هزار بیت در ثانیه)، این در حالی است که یک شبکه محلی اترنت از قابلیت انتقال ۱۰mbps (در حدود ۱۰ بیلیون بیت در ثانیه) برخوردار است

• اجزای شبکه بندی:

• سرویس گیرنده ها و سرورها:

با توسعه شبکه ها و افزایش تعداد کامپیوترها، یکی از کامپیوترها نقش سرور را – مرکز اصلی ذخیره سازی فایلها یا برنامه های کاربردی اشتراکی – به عهده می گیرد. علاوه بر این سرورها، امکان ارتباط با تجهیزات جانبی همچون پرینترها را فراهم می سازند. با تنظیم یکی از کامپیوترها به عنوان سرور اختصاص یافته می توانید از صرف هزینه های اضافی اجتناب کنید. به کامپیوترهای متصل شده به سرور، سرویس گیرنده گفته می شود. شایان ذکر است که شما هیچ نیازی به داشتن یک سرور اختصاصی در شبکه تان ندارید. بلکه می توانید تنها با ارتباط تعدادی از کامپیوترها به هم ، یک شبکه بندی “نظیر به نظیر” ایجاد کنید. به این ترتیب کاربران می توانند فایلها و E-MAIL ها را با یکدیگر مبادله کرده، فایلها را بروی هارد درایو یکدیگر کپی کرده و حتی از پرینتر متصل به یک کامپیوتر استفاده کنند. اما با افزایش تعداد کاربران شبکه ، مسئولیت وظایف مدیریتی و اساسی همچون پشتیبانی فایل و ارتقا برنامه ها، بر دوش سرور اختصاص یافته می افتد .

• سیم کشی و کابلها:

سه نوع سیم کشی شبکه (و یا ایجاد رسانه) پایه وجود دارد . این سه عبارتند از :

۱) کابل جفتی به هم تابیده شده

۲) کابل کواکسیال

۳) فیبر نوری.

• کابل جفتی به هم تابیده شده:

این کابل از جمله استانداردهای صنعتی در نصبهای جدید می باشد . این سیم به صورتهای مختلفی در بازار موجود است: سیم جفتی به هم تابیده شده بدون پوشش درجه ۳ (اغلب مورد استفاده خطوط تلفنی می باشد) و سیم UTP درجه ۵ که از جمله استانداردهای جاری شبکه محسوب می گردد.

• کابل کواکسیال:

این کابل مشابه کابلهای سیم کشی گرد تلویزیون می باشد . از این سیم به ندرت در شبکه های محلی مدرن استفاده می گردد.

• فیبر نوری:

از این کابلها عموماً در تماسهای با سرعت بالا بین دستگاههای “استخوانبندی” در شبکه های بزرگتر استفاده می شود. در ضمن در برخی از محیط هایی که دارای تعداد زیادی متقاضی می باشند، از فیبر نوری جهت ارتباط ایستگاههای کاری desktop قدرتمند به شبکه و اتصال ساختارهای مجاور استفاده می شود. این کابل از جمله معتبرترین کابلها محسوب می گردد و تنها مشکل آن، هزینه بالای آن می باشد.

در انتخاب کابل اداره و ساختمانان توجه نمائید. جهت نیل به این منظور می بایست مطمئن شوید که سیمهای به کار گرفته شده در طول سقف و بین دیوارها علاوه بر تامین نیازهای جاری شما، قادر به ارتقا بر طبق خواسته شما طی چندین سال بعد نیز باشند. به عنوان مثال، اترنت می تواند از سیم کشی UTP Category ۳ استفاده کند، اما Fast Ethernet جهت انجام کار، حداقل به یک سیم کشی UTP Category ۵ نیاز دارد. با این اوصاف، کلیه نصب سیم کشی های جدید می بایست به صورت Category ۵ باشد. ممکن است مایل باشید از کابل Plenum که از امنیت بیشتری در بین انواع داکتهای گرمایی و سرمایایی در طول سقف برخوردار است، استفاده کنید. جهت اطمینان از عملکرد، بهتر است با معمار و یا پیمانکار سیم کشی خود در این زمینه مشورت کنید.

• هابها: Hub

هاب Hub چیست؟ هابها، دستگاههای ساده ای می باشند که جهت اتصال گروهی از کاربران به یک شبکه محلی به کار می روند. هابها، کلیه بسته داده های دریافتی بر روی یک درگاه از ایستگاه کاری را (همچون e-mail، اسناد word، صفحه های گسترده گرافیکها و درخواستهای پرینت) به کلیه پورتهای دیگر انتقال می دهند. کلیه کاربران متصل به یک هاب منفرد و یا گروهی از هابهای متصل، در یک "قطعه" قرار دارند، یعنی پهنای باند هاب یا ظرفیت انتقال داده ها را به اشتراک می گذارند. با افزایش تعداد کاربران به "قطعه"، مسئله رقابت برای به دست گرفتن مقدار محدودی از پهنای باند اختصاص یافته به آن "قطعه" افزایش می یابد.

چند نمونه از هابها عبارتند از:

- سرریهای Cisco Micro Hub
- سرریهای Cisco Fast Hub .

• سوئیچها Switch

سوئیچ Switch چیست؟ سوئیچها، هوشمندتر از هابها می باشند و به هرکاربر یا هر گروه از کاربران پهنای باند مشخصی را اختصاص می دهند. سوئیچ، بر اساس اطلاعات موجود در header هر بسته، بسته داده ها را تنها به پورت گیرنده مورد نظر و متصل به شبکه LAN ارسال می دارد. سوئیچ در هر انتقال ویژه باعث ایجاد تماسهای فردی و موقت بین منابع و مقاصد شده و پس از اتمام مکالمه، به این تماس خاتمه می دهد.

چند نمونه از سوئیچها عبارتند از:

- Cisco ۱۵۴۸ Micro Switch ۱۰/۱۰۰
- مجموعه Cisco Catalyst Series

• مسیریابها:

مسیریابها در مقایسه با هابها و سوئیچها، از هوشمندی بیشتری برخوردارند. مسیریابها از بسته آدرس کاملتری جهت تشخیص این مسئله که کدام مسیریاب یا ایستگاه کاری، می بایست بسته بعدی را دریافت کند، می باشد. مسیریابها از طریق نقشه مسیر شبکه، تحت عنوان "جدول مسیریابی" ارسال بسته ها از طریق بهترین مسیر به مقصد را تضمین می کنند. در صورت قطع ارتباط بین دو مسیریاب، مسیریاب ارسال کننده، مسیر دیگری را جهت ادامه سیر و حرکت در نظر می گیرد. در ضمن مسیریاب می تواند بین شبکه هایی که به زبانهای مختلفی صحبت می

کنند، یعنی دارای " پروتکل‌های " مختلفی می باشند، ارتباط برقرار کند. برخی از این پروتکلها عبارتند از:

- پروتکل اینترنت (IP)
- تبادل بسته های اینترنتی (IPX)
- Apple Talk .

مسیریابها به سبب برخورداری از هوش بیشتر، قادرند با اجتناب از ایجاد ترافیک در برخی بخشهای دستیابی شبکه، باعث تامین امنیتی بیشتر بشوند .

مسیریابها می توانند شبکه ها را به یک مکان منفرد یا مجموعه ای از ساختارها متصل کرده و سبب تامین رابطهای برای اتصال LAN ها به WAN بشوند – درست مثل ارتباط شعبه های اداری به یکدیگر یا به اینترنت.

در بخش بعدی به توضیح جزئیات بیشتری در مورد خدمات WAN – که توسط شرکتهای ارتباط از راه دور و به منظور ارتباط شبکه های متفرق به لحاظ جغرافیایی ایجاد شده است – خواهیم پرداخت .

چند نمونه از مسیریابها عبارتند از:

- سریهای Cisco ۷۰۰
- سریهای Cisco ۸۰۰
- سریهای Cisco ۱۰۰۰
- سریهای Cisco ۱۶۰۰
- Cisco ۱۷۲۰ Access Router
- سریهای Cisco ۲۵۰۰
- سریهای Cisco ۲۶۰۰
- سریهای Cisco ۲۶۰۰
- سریهای Cisco ۴۰۰۰ .

• راه حل‌های شبکه ای: Solution

شبکه ذاتاً یک تکنولوژی فراگیر می باشد و شما می توانید از آن در کارهای خود به طرق مختلفی بهره بگیرید . در زبان شبکه، به این راههای مختلف به کارگیری، " Solution " یا " راه حل " گفته می شود.

• راه حل‌های ارتباط پذیری:

این درست همان جایی است که شبکه بندی می تواند سریعترین و بیشترین مزیت را داشته باشد، چرا که شما می توانید به سادگی و از طریق اتصال بخشها و پروسه های مختلف از طریق یک اتصال الکترونیکی، میزان کار در سازمان را افزایش داده و به این ترتیب کاربران می توانند به سرعت از مزایای ارتباط آسانتر و دستیابی آسانتر به اطلاعات مهم برخوردار شوند. این نوع شبکه بندی هزینه اجرایی کمی در بردارد و حتی می

توان ملزومات مورد نیاز جهت توسعه را از قبل پیش بینی نمود. راه حل‌های LAN با عملکرد بالا:

این ، دومین مرحله جهت گسترش شبکه می باشد. مهمترین چیز در این روش، سرعت حرکت در بین شبکه ها - که با افزایش به کارگیری از شبکه کاهش می یابد - و حجم داده ها - بر روی پهنای باند - می باشد. لذا در این مرحله از سوئیچها و مسیریابهای با عملکرد بالا جهت تامین ظرفیت مورد نیاز استفاده می شود.

• Telecommuting ارتباط از راه دور:

این دست از خدمات، سبب کم کردن فاصله کامپیوترها با کاربران می شود. اگر گروه شما مرتباً از کامپیوترها استفاده می کنند، نیازی نیست که آنها را به دردمر انداخته و مدام آنها را به اداره ای مایلها دورتر بکشانید. مسلماً استفاده از شبکه گسترده (WAN) ارتباط از راه دور - اگر نگوئیم بیشتر - حداقل به اندازه استفاده از شبکه های محلی (LAN) کارآمد و قابل بهره برداری است.

استفاده از ارتباط از راه دور، الزاماً به معنای کار کاربران در خانه نمی باشد، بلکه ممکن است به معنای ایجاد شبکه ای از ادارات محلی - و در نتیجه طی مسافت کوتاهتر - باشد. بدینوسیله کاربران می توانند ضمن استفاده از مزایای کار در محیط اجتماعی، از شر مسافت دور نیز خلاص شوند.

• محاسبه متحرک:

در صورتی که دارای نیروی فروش یا گروهی از مهندسين سیار می باشید، می توانید در هر زمان که به اطلاعات یا کمک نیاز داشتید به شبکه وصل شوید. به عنوان مثال، فروشنده می تواند اطلاعات مربوط به حساب مشتری را از پایگاه داده های فروش شرکت، به دست آورد. دستیابی به این فن آوری باعث می شود تا ضمن دستیابی به زندگی راحت تر، سرویس بهتری برای مشتریان فراهم شود. در ضمن شما می توانید از اینترنت یا اینترنت (اینترنت شخصی شرکت خودتان) جهت برخورداری از مزایای شبکه برای گروه و یا مشتریان خود استفاده کنید.

حال می توانید با استفاده از سوئیچ یا هاب متصل به مسیریاب Cisco ۸۰۰ Series، به کاربران اجازه دهید تا از طریق ISDN، دستیابی سریع و ایمنی به اینترنت داشته باشند (شما می توانید در نقاط شهری با هزینه ای معقول به تماس شماره گیری دیجیتالی دست یابید).

• ادارات کوچک یا ادارات خانگی:

در اینجا قسمت اعظم بحث ما به مسئله ادارات کوچک / ادارات خانگی یا SOHO باز می گردد. این ادارات معمولاً متشکل از تعدادی کامپیوتر می باشند که یا به صورت نظیر به نظیر متصل شده اند و یا اینکه جهت ذخیره اسناد و به اشتراک گذاری پرینتر، به یک File Server متصل شده اند. این شبکه نیازمند هاب و سوئیچ جهت ارتباط دستگاههای مختلف به یکدیگر می باشد. یک طراحی معمولی می تواند سبب ارتباط ایستگاههای کاری با یکدیگر و ارتباط آنها با File Server و پرینتر و یا دستگاه دستیابی به اینترنت (برای استفاده از e-mail، پیمایش در وب و غیره ...) گردد.

یک راه مفید جهت ارتباط پذیری LAN، استفاده از میکروهاب Cisco ۱۵۰۰ Series، که از قابلیت اتصال به ۸ دستگاه برخوردار است می باشد. در ضمن می توانید تعدادی از هابها را به دنبال هم ردیف کرده و در نتیجه آن را گسترش دهید.

یکی دیگر از راههای پیشرفته تر، استفاده از سوئیچ - به جای هاب - می باشد، چرا که سوئیچها، پهنای باند مشخص (و در نتیجه عملکرد مشخصی) را برای هر کاربر در نظر می گیرند.

میکرو سوئیچ ۱۰/۱۰۰ Cisco ۱۵۴۸ دارای ۸ پورت می باشد و شما می توانید با دنبال هم ردیف کردن تعدادی از سوئیچها، آن را گسترش دهید. برای نیل به این منظور، سوئیچهای سری Catalyst ۱۹۰۰ پیشنهاد می گردند.

• ادارات متوسط یا شعبات اداری:

یک اداره متوسط، معمولاً دارای ۱۰ تا ۱۰۰ ایستگاه کاری و احتمالاً چندین File Server و پرینتر می باشد. جهت اتصال کلیه این دستگاهها و افزایش عملکرد پیشنهاد می کنیم از یک شبکه کلیددار استفاده کنید. سوئیچهای ۲۹۰۰، Cisco Catalyst ۱۹۰۰ یا ۲۵۰۰ اغلب حدود ۱۲ تا ۲۴ پورت برای هر دستگاه ارائه می دهند و حتی می توانید برحسب نیاز خود تعدادی از آنها را پشت سرهم ردیف کرده و تعداد آن را گسترش دهید. اگر شبکه شما دارای بیش از ۱۰ ایستگاه کاری باشد، به شما پیشنهاد می کنیم تا سوئیچهای مرتبط به ایستگاههای کاری و پرینترها را از طریق Fast Ethernet ۱۰۰ mbs به File Server ها وصل کنید (اما در مورد کاربران شبکه ای همچون ایستگاههای کاری محصولات ویدئویی یا گرافیکی به شما پیشنهاد می شود تا از Gigabit Ethernet ۱۰۰۰ mbs استفاده کنید.

در مورد ادارات کوچکتر (با ۱۰ تا ۲۰ نفر) می توانید از مسیریاب Cisco ۸۰۰ Series ISDN جهت تامین دستیابی اینترنت استفاده کنید. در شبکه های بزرگتر، ممکن است به یک خط استیجاری اختصاص یافته جهت تامین سرعت دستیابی اینترنت با هزینه ثابت بالاتر و قابلیت میزبانی سرورهای وب یا اینترنت نیاز داشته باشید. جهت این منظور مسیریابهای ۲۶۰۰، ۲۵۰۰، Cisco ۱۰۰۰ را به شما پیشنهاد می کنیم. این سیستمها بسیار مناسب ادارات در اندازه متوسط می باشند. در مورد شعبات اداری نیازمند به ارتباط پذیری مستقیم به شبکه های شرکتی - از طریق خطوط استیجاری - استفاده از Cisco ۱۷۰۰ را پیشنهاد می نمایم.

• دیوار آتش Firewall

در صورت استفاده از خطوط استیجاری و به خصوص زمانی که شرکت شما عهده دار میزبانی وب یا سرور اینترنت می باشد، مسئله امنیت از اهمیت زیادی برخوردار خواهد بود. شما می توانید با استفاده از مسیریاب Cisco و دیوار آتش اختصاص یافته ای همچون Cisco Secure PIX Firewall نیاز خود را تامین سازید.

• شبکه جهانی اینترنت internet

اینترنت، نهایت یک شبکه گسترده محسوب می شود. در حقیقت اینترنت شبکه ای از شبکه های کامپیوتری می باشد که به هر کامپیوتر امکان دستیابی به هر شبکه ای که مورد نظرش می باشد را می دهد.

عامل مهم دیگر پیدایش اینترنت، در افزایش سرعت انتقال داده ها در طول شبکه می باشد. لذا امروزه با پیدایش اینترنت، شاهد انتقال سریع حجم گسترده ای از اطلاعات همچون موسیقی و ویدئو می باشیم و این سرعت تقریباً هر روز، در حال گسترش است.

شاید به طور خلاصه بتوان گفت که اینترنت یعنی ارتباط سریع و آسان کامپیوترهای جهانی. ضمن آنکه ما هم اکنون شاهد پیدایش فرصتهای تجاری جدیدی هستیم که در پی پیدایش این توسعه انقلابی ایجاد شده اند، و دلیل آن نیز بسیار روشن است، چرا که اینترنت موجب شکسته شدن موانع فیزیکی بین میلیونها تن از مردم و سازمانها گردیده است.

• کار تجارت بر روی وب:

دستیابی به اینترنت توسط تامین کننده های خدمات اینترنتی یا ISP ها فراهم می گردد. در حقیقت ISP عهده دار فراهم ساختن سایت وب شما بر روی اینترنت و در اختیار گذاشتن account پست الکترونیکی می باشد.

البته خدمات تجاری متعدد دیگری نیز در دسترس می باشند که همه اینها به نوع ISP ای که شما استفاده می کنید، بستگی دارد. e-mail یکی از مهمترین منابع قدرتمندی است که امروزه توسط اینترنت در دسترس شما قرار گرفته است. هم اکنون شما می توانید فایل های کامپیوتری را در ظرف چند دقیقه از یک گوشه دنیا به گوشه ای دیگر ارسال کرده و سبب ایجاد ارتباط بین ادارات مختلف بشوید.

از آنجا که دسترسی شما به اینترنت توسط شماره گیری با pop (نقطه ای در داخل شبکه محلی) صورت می گیرد ، لذا ارتباط شما با همکار یا مشتری راه دور شما به صورت محلی اداره می شود. در مجموع ، به سبب پیدایش فن آوری همگرایی، امروزه شاهد برقراری صوت و داده ها بر روی شبکه های کامپیوتری می باشیم و این امر موجب پیدایش امکان تماسهای تلفنی از طریق اینترنت گردیده است. اما شاید بتوان گفت که مهمترین عامل بالقوه اینترنت، در مفهوم تجارت الکترونیکی خلاصه می شود. چنانچه هم اکنون شاهد انتقال ایمن اطلاعات مالی همچون جزئیات کارتهای اعتباری، انتقال سرمایه و خرید از طریق CD و وب می باشیم.

• اتصال به wan و وب:

معمولاً از سه فن آوری جهت ارتباط با WAN و دستیابی به اینترنت استفاده می گردد . این سه عبارتند از: ۱) مودمهای آنالوگ

۲) ISDN

۳) خطوط استیجاری.

• مودمهای آنالوگ:

مودم دستگاهی است که با تبدیل داده های کامپیوتری به امواج الکترونیکی، سبب انتقال اطلاعات از طریق خطوط تلفنی می گردد. این فن آوری کم هزینه بوده و جهت انتقال فایل های کوچک و E-MAIL ها مناسب می باشد. معمولاً از مودمها جهت کاربران منفرد استفاده می شود و جهت اتصال چند ایستگاه کاری به اینترنت، استفاده از مسیریاب را پیشنهاد می کنیم.

• ISDN: مخفف Integrated Services Digital Network

ISDN مخفف Integrated Services Digital Network می باشد. تفاوت اصلی بین تماسهای ISDN و مودم در آن است که ISDN به جای تبدیل داده ها به صورت امواج الکترونیکی، داده ها را به همان صورت کد دیجیتالی (رقمی) منتقل می نماید. این امر سبب افزایش قابلیت دسترسی کارآمد تر به پهنای باند موجود و در نتیجه انتقال فایل های بزرگتر با سرعت بیشتر می گردد. شما می توانید با استفاده از ISDN، فیلمهای VHS را به صورت بلادرنگ و با سرعتی بالا منتقل نمائید.

• خطوط استیجاری:

اگر اینترنت، عهده دار بخش عظیمی از بازاریابی جهانی شما و ارتباطاتتان می باشد، پیشنهاد می کنیم که هر چه سریعتر با ISP خودتان، جهت دریافت یک خط اختصاصی تماس بگیرید. چرا که با برخورداری از این خصیصه، دیگر قابلیت دسترسی شما به اینترنت یا سایت ویتان تحت تاثیر دیگر فعالیتهای لینکهای ISP قرار نخواهد گرفت. در ضمن شما می توانید از متصدیان شبکه تلفنی، خطوطی را به منظور شکل دهی استخوانبندی

WAN اجاره نمائید. یکی از مهمترین مزایای استفاده از خطوط استیجاری (اختصاصی) در سهولت دستیابی، افزایش دستیابی و هزینه ماهیانه ثابت می باشد.

• اصطلاحات :

• Packet

در شبکه های پیام رسانی، واحد انتقال با اندازه ثابت که شامل ارقام دودویی بوده و شامل داده و تیرهای متشکل از شماره شناسایی، آدرسهای مبدا و مقصد و گاهی داده های کنترل خطاست.

• Bandwidth

قابلیت انتقال داده در یک سیستم ارتباطی دیجیتال.

• Socket

قسمت ظرف یک رابط که دوشاخه را دریافت می کند.

• Peer-to-Peer Architecture

شبکه ای از دو یا چند کامپیوتر که از یک برنامه یا نوعی از برنامه استفاده می کند تا با آن ارتباط برقرار کرده و داده ها را به اشتراک بگذارد. هر کامپیوتر یا معماری نظیر به نظیر، برحسب مسئولیتها دسته بندی می شود و هر کدام به عنوان سرویس دهنده دیگری در شبکه عمل می کنند. به سرویس دهنده فایل تقدمی نیاز نیست. با وجود این، عملکرد شبکه، معمولاً به خوبی سرویس دهنده / سرویس گیرنده نیست، زیرا تحت باردهی سنگین قرار دارد.

• Twisted Pair Cable

کابلی که در آن دو رشته سیم دارای پوشش به هم تابیده شده اند. از این کابلها برای کاهش تداخل سیگنال منابع قوی رادیویی استفاده می شود. یکی از این سیمها به سیگنال حساس بوده و دیگری به زمین متصل است.

• UTP

علامت اختصاری unshielded twisted pair . کابلی با یک یا چند جفت سیم به هم تابیده شده که هیچ پوشش اضافی ندارد . UTP بسیار انعطاف پذیر بوده و فضای کمتری را نسبت به کابل جفتی به هم تابیده شده پوشش دار (STP) اشغال می کند اما پهنای باند کمتری دارد.

• Coaxial Cable

یک کابل دوسیمی متشکل از یک سیم مرکزی که داخل یک روکش استوانه ای زمینی قرار می گیرد . این روکش، به طور معمول سیمهای بافته شده ای هستند که نسبت به سیم مرکزی عایق بندی شده اند. این روکش مانع تاثیر اجزای اطراف روی سیگنالهای انتقال یافته درون سیم مرکزی شده و نیز مانع تاثیر اختلالات پتانسیلی روی سیگنال عبوری در سیم مرکزی می شود.

• Fiber Optic فیبرنوری

فن آوری انتقال پرتوهای نوری در طول فیبرهای نوری. یک پرتو نور، مانند پرتو لیزری، می تواند تلفیق شود تا اطلاعات را حمل کند. از آنجا که نور در

تشعشع مغناطیسی دارای فرکانس بالاتری نسبت به سایر انواع تشعشعات مانند امواج رادیویی است، یک کانال فیبر نوری می تواند اطلاعات بیشتری را نسبت به ابزارهای مخابراتی دیگر حمل کند. فیبرهای نوری، رشته های باریکی از شیشه یا سایر مواد شفاف هستند که دهها یا صدها رشته از آنها می توانند درون یک کابل قرار بگیرند. فیبرهای نوری اساساً در برابر تداخل های الکترو مغناطیسی ایمن هستند.

• Apple talk

شبکه محلی ارزان ارائه شده توسط اپل که کامپیوترهای اپل و غیر اپل می توانند از آن برای به اشتراک گذاشتن و تبادل منابعی نظیر چاپگرها یا سرویس دهندگان فایل استفاده کنند. کامپیوترهای غیر اپل باید مجهز به سخت افزار Apple talk و نرم افزار مناسب باشد. این شبکه از یک مجموعه لایه بندی شده از پروتکل های مشابه با مدل ISO/OSI استفاده نموده و اطلاعات را به شکل بسته های اطلاعات به نام قابها منتقل می کند. Apple talk برای ارتباطات سایر شبکه های Apple talk از طریق دستگاههای معروف به پلها پشتیبانی می کند و نیز از طریق دستگاههایی معروف به دروازه ها از اتصال ها به شبکه های ناهمسان پشتیبانی می کند.

• IP یا Internet Protocol

علامت اختصاری Internet Protocol. پروتکلی در TCP/IP که بر تفکیک پیامها به بسته های اطلاعاتی، مسیردهی بسته ها از فرستنده به شبکه و ایستگاه گیرنده، شباهت بسته ها با پیامهای اصلی داده در مقصد نظارت می کند. IP به لایه شبکه در مدل ISO/OSI مربوط می شود.

• IPX یا Internet work Packet Exchange

علامت اختصاری Internet work Packet Exchange، پروتکلی در Navell Netware که بر آدرس دهی و هدایت بسته های اطلاعاتی درون و بین شبکه های LAN نظارت می کند. بسته های IPX می توانند در بسته های Ethernet یا قابهای Token ring بسته بندی شوند. IPX در سطح ۲ و ۴ ISO/OSI عمل می کند. اما عدم عملکردهای این سطوح را انجام نمی دهد. به طور خاص IPX، تضمین نمی کند که یک پیام کامل خواهد بود (هیچ بسته ای از دست نرود)، SPX این تضمین را ارائه می دهد.

• Tele Commute

کار در یک مکان (معمولاً در منزل) و برقراری ارتباط با اداره مرکزی در نقاط مختلف، از طریق کامپیوتر شخصی مجهز به مودم و نرم افزار ارتباطی.

• Mobile Computing

فرآیند استفاده از کامپیوتر در سفر. محاسبه متحرک معمولاً نیازمند یک کامپیوتر قابل حمل است که منبع تغذیه آن باتری است و نه یک کامپیوتر رومیزی.

• ISDN : Integrated Service Digital Network

شبکه ارتباطاتی دیجیتالی و جهانی که از سرویسهای تلفنی موجود نشات گرفته شد. هدف ISDN جایگزین کردن شبکه تلفنی امروزی که نیازمند تبدیلات دیجیتال به آنالوگ می باشد، به تسهیلاتی که کاملاً به سوئیچینگ و انتقال دیجیتالی اختصاص دارند می باشد. این تسهیلات، آنقدر پیشرفته هستند که بتوانند جایگزین اشکال گوناگون داده آنالوگ شوند. ISDN در دو نوع کانال ارتباطی عمده تعبیه شده است: کانال B که داده را با نرخ ۶۴kbps و کانال D که اطلاعات کنترلی را با سسرعت ۱۶ یا ۱۴kbps حمل می کند. کامپیوترها و دستگاههای دیگر از طریق رابطهای

استاندارد به ISDN متصل می شوند.

• LAN : Local Area Network

تعدادی کامپیوتر و وسایل که در یک حوزه نسبتاً محدودی توسط خطوط ارتباطی به یکدیگر متصل می شوند و به این ترتیب، هر دستگاه می تواند با دیگر دستگاههای شبکه ارتباط برقرار کند. شبکه های محلی معمولاً شامل کامپیوترهای کوچک و منابع به اشتراک گذاشته شده است که چاپگرهای لیزری و دیسکهای سخت بزرگ از آن جمله هستند. دستگاههای شبکه LAN را گره می نامند. گره ها توسط کابلهایی به هم متصل می شوند که پیغامها را منتقل می کنند.

• WAN: Wide Area Network

شبکه ای ارتباطی که نواحی مستقل جغرافیایی را به هم متصل می کند .

• ISP : Internet Service Provider

شرکتی که سرویسهای اتصال اینترنت به کاربران، شرکتها و سازمانهای دیگر را فراهم می آورد. برخی ISP ها شرکتهای بزرگ ملی و بین المللی هستند که در بسیاری از مکانها دسترسی به اینترنت را ممکن می سازند، در حالی که دیگران فقط به یک مکان یا منطقه خاص محدود هستند.

• POP: Point of Presence

نقطه ای که با آن حامل تلفن راه دور به تبادل تلفن محلی یا به یک کاربر خاص منتقل می شود .

• Leased Line:

کانال ارتباطی که به طور دائمی دو یا چند مکان را به هم مرتبط می کند . خطوط اختصاصی ، معمولاً خطوط خصوصی یا استیجاری هستند نه عمومی . خطوط T1 که توسط بیشتر سازمانها برای ارتباط با اینترنت استفاده می شوند ، نمونه ای از خطوط اختصاصی هستند .

• BRI: Basic Rate Interface

یک سرویس اشتراک دهی ISDN که از دو کانال ۶۴KBPS (B) و یک کانال ۶۴KBPS (D) برای انتقال سیگنالهای صدا، ویدئو و داده استفاده می کند .

• VPN : Virtual Private Network

مجموعه ای از گره ها روی شبکه عمومی، مانند اینترنت که با استفاده از تکنولوژی رمز نگاری با هم ارتباط برقرار می کنند، طوری که پیغامهای آنها در برخورد با یکدیگر در امان ماند، و اگر گره ها توسط خطوط اختصاصی با هم ارتباط داشته باشند، برای کاربران غیر مجاز قابل درک است .

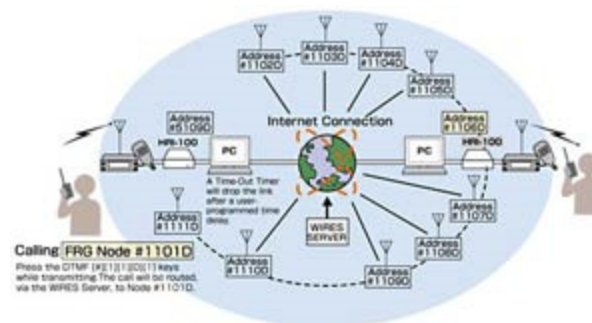
• DSL: Digital Signal Processor

یک مدار مجتمع طراحی شده برای پردازش بسیار سریع داده و استفاده شده در صوت، ارتباطات، پردازش تصویر و سایر کاربردهای کسب و کنترل داده.

<http://vista.ir/?view=article&id=295261>

با سیستم جدید وایرز ۲ به تکرار کننده رادیویی خود پوشش جهانی ببخشید

سیستم وایرز ۲ شامل یک پروژه آزمایشی پیوند اینترنتی در ایالات متحده آمریکا (کالیفرنیا) می شد که پس از گذراندن مراحل آزمایش های مقدماتی اکنون به نام سیستم وایرز ۲ شناخته می شود و در دنیا در حال توسعه یافتن است. سیستم وایرز در حقیقت نوعی پل ارتباطی اینترنتی جهت انتقال صوت میان ایستگاه هایی با فواصل دور از یکدیگر است. همانگونه که می دانیم، ایستگاه های ارتباط رادیویی یکطرفه محلی و یا تکرار کننده ها ، در نهایت قادرند تا مسافت و محدوده معینی را تحت پوشش خود قرار دهند،

اما با استفاده از سیستم وایرز هم اکنون این امکان فراهم شده است تا ارتباطات در محدوده هایی دور تر همچون شهر به شهر، کشور به کشور و حتی قاره به قاره ای دیگر از طریق اینترنت و از یک رادیو دستی یا خودرویی شما به راحتی برقرار گردند. به کمک این سیستم فواصل میان رادیو های سیار دستی و خودرویی شما بی معنا می شوند و جهان از آنچه که شما می پندارید کوچکتر می نماید .

وایرز از طریق سیگنالینگ DTMF جهت ایجاد یک ارتباط جهانی از ایستگاه مرکزی تکرار کننده شما و یا هر رادیوی دیگری با یک سیستم وایرز دیگر در هر کجای دنیا استفاده می کند و برای استفاده از امکانات آن شما به تجهیزات خاصی از سازنده بخصوصی نیاز ندارید بلکه رادیو های شما تنها می بایست به صفحه کلید ارقام ۰ تا ۹ و سیستم DTMF مجهز باشند.

در این سیستم یک رابط رادیویی که در ایستگاه مرکزی و یا محل تکرار کننده شما به یک رایانه شخصی متصل می گردد قلب سیستم را تشکیل می دهد. از طرف دیگر شما نیازمند یک اتصال دایال آپ و یا یک اتصال اینترنتی ADSL هم هستید.

دو نوع وضعیت ارتباطی که به کمک این سیستم برقرار می شوند عبارتند از : گروه رادیویی خواهر خوانده و گروه رادیویی دوستانه در وضعیت خواهر خواندگی معمولاً از تجهیزات جهت برقراری ارتباط در فواصلی در محدوده یک شهر یا حداکثر شهر های همسایه استفاده می شود. در این سیستم هر کاربر یک شماره ۱۰ رقمی شناسایی اختصاصی خواهد داشت که این شماره در هر ارتباط میان کاربر مبدا و مقصد قفل می شود. جهت استفاده از این روش ارتباطی رادیو های تولید شده توسط شرکت ورتکس مدل های زیر، دارای کلید مخصوصی جهت ارتباط راحت و سریع به

کمک این سیستم هستند.

در وضعیت گروه رادیویی دوستان شما قادرید تا با هر تکرار کننده ای در سراسر جهان که در سیستم وایرز به ثبت رسیده باشد، ارتباط برقرار سازید. در این روش هر کاربر تنها نیازمند داشتن یک شماره انحصاری ۶ رقمی است که این شماره در حالت قفل شده باید در ابتدای هر ارتباط و مکالمه از طرف مبدا برای مقصد ارسال شود و در حالت غیر قفل شده نیازی به ارسال آن نخواهد بود.

• آنچه شما برای استفاده از این سیستم نیاز خواهید داشت به شرح زیر است:

▪ یک دستگاه وایرز ۲

▪ فرستنده و گیرنده های رادیویی اعم از دستی، خودرویی، یا ثابت که ترجیحا دارای جک اتصال یا فیش استاندارد باشند

▪ یک اتصال به شبکه اینترنت

▪ یک رایانه شخصی یا مشخصات زیر

▪ پردازنده اینتل با حداقل سرعتی برابر ۲۰۰ مگاهرتز

▪ سیستم عامل مایکروسافت ویندوز ۹۸ به بالا

▪ ۳۰ مگا بایت فضای خالی بر روی هارد دیسک

▪ حافظه رم ۶۴ یا ۱۲۸ مگا بایت

▪ درایو سی دی جهت نصب برنامه بر روی رایانه

▪ مودم ۵۶ کیلو بایتی یا سریع تر

▪ کارت صوتی و گرافیکی

▪ پورت آراس ۳۳۲

همچنین هر کاربر در این سیستم باید دارای یک شماره شناسه انحصاری در سراسر دنیا باشد تا بتواند با دیگر کاربران ارتباط برقرار سازد. سایت شرکت ورتکس خود مسول اختصاص این شماره یا آی دی به خریداران این سیستم است به گونه ای که شما پس از خرید یک دستگاه شماره شناسه خود را مستقیما و یا بعدا با وارد شدن به سایت سیستم و وارد نمودن شماره سریال دستگاه دریافت خواهید نمود.

هم اکنون این سیستم در سراسر جهان و با ملزوماتی که ذکر شد قابل استفاده است که البته بیشتر کاربران رادیو آماتوری سراسر دنیا و بر روی فرکانسها و باند های مربوط به آماتوری جهان از آن استفاده می کنند.

در صورت علاقه می توانید در هر لحظه از شبانه روز وضعیت کاربران این سیستم را که از هر نقطه جهان از این پل ارتباطی جهت مکالمه رادیویی استفاده می کنند به همراه اطلاعاتی از قبیل شماره شناسه آنها، کشور و شهر، علامت خطاب یا کال ساین آماتوری، و همچنین فرکانس ارتباطی آنها را در لیستی که هر ۱۰ دقیقه یکبار آپدیت می شود مشاهده کنید.

برخی از تجیزات ساخت شرکت ورتکس که قابلیت سازگاری با این سیستم را دارند عبارتند از:

VX-۵R, VX-۱R, FT-۱۰/۴۰/۵۰R, FT-۵۰RD and FT-۱۱/۴۱/۵۱R handhelds.

VX-۱۱۰ and VX-۱۵۰ Handhelds.

FT-۸۱۰۰R, FT-۸۰۰۰R, FT-۸۵۰۰, and FT-۳۰۰۰M Mobiles.

FT-۲۶۰۰M and FT-۹۰R.

.VR-۵۰۰ Receiver

منبع : سایت بیسیم

<http://vista.ir/?view=article&id=291850>

با وب پورتال Webportal یا درگاه های اینترنتی و ویژگی و مزیت آن آشنا شویم

پورتال ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سوال پیش آمده باشد که واقعا یک پورتال چیست؟ پرتال portal عبارت است از درگاهی به دنیای اطلاعات و منابع اطلاعاتی، به صورت دسته بندی شده و در شکل مورد نیاز کاربر. پرتال فراهم کننده ویژگی هایی نظیر دسترسی به صورت توزیع شده، مستقل از بستر به صورتی شخصی و امن و نیز قابلیت های مدیریتی و نظارتی می باشد

- مهمترین ویژگی های یک پرتال

- به طور کلی مهمترین ویژگی های یک پرتال عبارتند از:

(۱) قابلیت دسته بندی و طبقه بندی مطالب و محتویات، مدیریت و تجمیع

مطالب و محتویات

(۲) یکپارچگی با سیستم ها و زیر سیستم های موجود

۳) ارایه ابزارهایی جهت تولید و توسعه مطالب و محتویات

۴) قابلیت توازن بار

۵) افزونگی و پیشگیری از مشکلات و خطاها

۶) قابلیت ارایه محتویات و مطالب روی هر نوع سیستم و بستری (مثلاً پشتیبانی از سیستم های بی سیم و سیار)

۷) قابلیت Single sign on ، پشتیبانی از زبان های مختلف

۸) سهولت دسترسی به اطلاعات، قابلیت امنیت مناسب (با تعیین سطوح دسترسی)

۹) قابلیت سفارشی سازی و شخصی سازی، قابلیت جست و جو و شاخص گذاری مطالب و محتویات

۱۰) قابلیت مرور مطالب و محتویات دسته بندی شده

۱۱) قابلیت ارایه یکسری خدمات از طریق مولفه های قابل جایگزین و سفارشی سازی (به اصطلاح پرتلت)

۱۲) در انتها از مهمترین ویژگی های پرتال های بزرگ استفاده از بانک های اطلاعاتی یک پارچه می باشد.

• `دریچه` ، `درگاه` و `مدخل`

پورتال ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سنوال پیش آمده باشد که واقعا یک پورتال چیست؟ چه ویژگیها و خصوصیتی دارد؟ و چه تفاوتی با یک وب سایت دارد؟ ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگهای لغت `دریچه` ، `درگاه` و `مدخل` ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگویم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر ، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال `درگاهی` است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند. نیازهایی مانند جستجو و یا خرید(مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

پرتال portal عبارت است از درگاهی به دنیای اطلاعات و منابع اطلاعاتی، به صورت دسته بندی شده و در شکل مورد نیاز کاربر. پرتال فراهم کننده ویژگی هایی نظیر دسترسی به صورت توزیع شده، مستقل از بستر به صورتی شخصی و امن و نیز قابلیت های مدیریتی و نظارتی می باشد. اگر بخواهیم ساده بگویم، پرتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواستش نیاز دارد - بدون توجه به این که محل فیزیکی آن کجاست- فراهم می کند. به بیان دیگر پرتال «درگاهی» است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن تمامی نیازهای خود را برآورده کند؛ نیازهایی مانند جست و جو و یا خرید (مثلاً یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روزرسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پرتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

• ویژگیهای اصلی یک پورتال عبارت اند از:

▪ تجمع اطلاعات

- هدف دار بودن اطلاعات
- در دسترس بودن اطلاعات
- درجه ورود منحصر به فرد

- در مورد پورتال بیشتر بدانیم

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می‌گذارد. گاهی به این صفحه web top هم گفته می‌شود. پورتال می‌تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می‌تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاههایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی‌شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند. سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگیهای زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می‌کند:

۱) درگاه ورود منفردی که از طریق آن می‌توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

۲) نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

۳) دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

۴) در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

۵) امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

- از وبسایت تا وب پورتال

آنچه از این تعریف بر می‌آید بر ما روشن می‌سازد که وب پورتال یک محصول خاص نیست و همانند وب سایت یک ماهیت استاندارد و تشکیل شده از دو زیر ساخت خدمات (Services) و محتویات (Content) است که این ماهیت خروجی چندین استاندارد، دیتا و engine خاص زیر نظر یک یا چند مجموعه نظارتی مشخص و همگام است.

معمولا تعریف بالا اکثر کاربران غیر مسلط را به اشتباه می‌کشد که هر وب سایت پر از لینک و یا یک وب سایت همه کار همان پورتال است چرا که برابر تعریف بالا می‌تواند دسترسی کاربران را به سایر وب سایت ها آسانتر کند که می‌توان با اطمینان گفت این تعبیر کاملا غلط و دور از تعاریف استاندارد می‌باشد چرا که همانگونه که در بالا نیز بیان کردیم وب پورتال یک ماهیت تحت وب است که ارائه دهنده خدمات و محتویات به صورت یکجاست.

هدف وب پورتال ها طبقه بندی کردن اطلاعات و نیز تعریف دسترسی آسان به آنهاست که برای جلوگیری از پراکندگی چگونگی یافتن، دسترسی و نگهداری اطلاعات توسط کاربر و به صورت خلاصه جلوگیری از سردرگمی ایشان، به صورت همزمان سرویس های اصلی و جانبی را در اختیار کاربران قرار می‌دهند که مجموع این سرویس ها نیز در یک بستر اشتراکی (Account) نقطه مشترک دارند که اصلی ترین نقطه مشترک آنها ID و

Profile است.

• ویژگی های پورتال

• اعم ویژگی های پورتال را به صورت تیر وارمی توان در موارد زیر دانست:

- قابلیت شخصی سازی اطلاعات و ظاهر (customization)

- قابلیت استفاده برای عموم و عدم پایداری به (Platform)

- قابلیت دسترسی به تمام سرویس ها تنها با یکبار ورود به سیستم (Single sign-on)

- دسته بندی و رده بندی اطلاعات در بخش مدیریت و ارائه به کاربر (Taxonomy)

- تعامل و یافتن سریع کاربران در مواقع ضروری (Alert)

- دسترسی سریع به اطلاعات

- ارائه سایر سرویس های اینترنتی مبتنی بر وب

• مزایای یک پورتال در یک نگاه

پورتال ها نتیجه تلاش ما برای رسیدن به کیفیت مطلوب در حداقل زمان است. تا مدتی پیش خیلی ها گمان می برند هر چقدر کاربران اینترنت

ورزیده تر شوند نسل پورتال ها روز به انقراض کشیده می شود در حالی که امروزه عکس این گزینه ثابت شده است.

نتیجه ای که از این ویژگی های بی نظیر بر می آید صرف جویی در هزینه و زمان و دسترسی سریع تر و مطلوب تر به اطلاعات و خدمات اینترنتی و

در نتیجه افزایش راندمان کاری خواهد بود. در چنین حالتی تعجب نکنید که پورتال را به Mouse کامپیوترتان نسبت دهم!

• پورتال مشابه یک OS و سیستم عامل

• شاید با این تشابه درک ویژگی های پورتال را برایتان آسان تر کند:

پورتال چیزی مشابه یک OS و سیستم عامل عمل می کند بدانگونه که صرف نظر از خاصیت برقراری ارتباط سیستم عامل با سخت افزار

دسترسی ما را به پوشه ها و فایل های موجود در هارد دیسک را آسان تر می کند.

در چنین حالتی اگر وب سایت را DOS در نظر بگیریم و پورتال را ویندوز قدرت کارایی هر یک را به سادگی در می یابیم. اما در نهایت تمامی این

امکانات در محیط ویندوز با توجه به داده های موجود در هارد دیسک به ما داده می شوند.

• مشخصه وب پورتال webportal

• اکثر وب پورتال ها در چند آیتم نقاط مشترک و کلیشه ای دارند که به ترتیب عبارتند از:

- تنوع سرویس دهی

- چگونگی سرویس دهی

- نحوه دسترسی کاربر به سرویس

- درآمد زایی و Business plan

- تامین اطلاعات

و در واقع همین چند آیتم کوتاه اما حساس هستند که سند تضمین رشد و حیات وب پورتال ها که در نهایت منجر به یک رقابت تنگاتنگ میان هم نوعان خود میشود را امضا کرده اند!

سرویس های یک وب پورتال تنوع بیشتری به سرویس های یک وب سایت را دارند، چرا که فعالیت وب سایت ها اکثر به صورت تخصصی بوده و موضوعیت آنها اغلب حول یک و یا چند آیتم مشخص و محدود که نهایتا توجیه کننده یک مورد مشخص است می گردد که همین امر سبب محدود بدون گروه های کاربری وب سایت های می شود.

اما یک وب پورتال با تنوعی که در سرویس های آن ذکر شد می تواند میزبان اکثر اقبال جامعه با هر نوع طرز فکر، سلیقه و نهایتا نیازی باشد.

• مهم ترین سرویس های اصلی یک پورتال

▪ از مهم ترین سرویس های اصلی یک پورتال می توان به موارد زیر اشاره برد:

- ماشین جستجو

- ایمیل

- فضای رایگان و یا وبلاگ

- ارائه اطلاعات مختلف (مسافرت، پزشکی و...)

- اخبار

- دانلود (فرمت های مختلف)

- گفتگو و Chat

• دیگر مشخصات اصلی یک پورتال

همچنین وب پورتال ها سعی می کنند سرویس های مطلوب و به روزی (At time) را در کنار سایر سرویس های اصلی و کلیشه ای در اختیار کاربران خود قرار دهند تا با ربودن ذهن کاربران و جلب نظر عده کثیرتری از کاربران مشتاق توسط سرویس های جانبی و جذاب صاحب اکثر سهام بازار صنفی خود شوند.

منظور از چگونگی سرویس دهی نیز نوع در اختیار گذاشتن خدمات به کاربران است. وب پورتال ها برای اینکه مشتریان خود را از دست ندهند و در نهایت پیروز از رقابت بازار اطراف خود بیرون بیایند سعی می کنند اصلی ترین سرویس ها و نیز عمومی ترین ها را به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار دهند.

از طرف دیگر، جدا از رایگان بودن امتیاز استفاده از خدمات وب پورتال ها، اکثر قریب به اتفاق این خدمات همگی در یک زیر ساخت با هم مشترک هستند و این بدان منظور است که جدا از پیچیدگی مراحل و دفعات شخصی سازی در وب پورتال ها؛ در وقت و کنترل کاربر نسبت به موقعیت خود حرکتی صورت گرفته شده باشد.

مشترک بودن زیر ساخت سرویس های یک وب پورتال (Basic account and cardinal ID)) امورات دسترسی و امنیت کاربر را تا حد بسزایی سامان

می بخشد و در این شرط کاربر از ثبت نام های چند باره در یک یا چند وب سایت (یا وب پورتال)، سردرگمی بین چند شناسه و رمز متفاوت، Cookies, cached و نیز امنیت پایین دور می ماند و می تواند با یک Security واحد و ID و رمز ورود به همه نوع سرویسی دسترسی داشته باشد و جدا از تمامی این موارد با توجه به این لایه زیر ساختی امکان شخصی سازی به صورت پراکنده و متمرکز به کاربر داده می شود. وب پورتال هایی که سعی می کنند سرویس های اصلی مورد نیاز کاربران را در ازای پول در اختیار ایشان قرار دهند به دلایل فراوان و مستندی تا ابد در خم یک کوچه باقی خواهند ماند!

نحوه دسترسی کاربر به سرویس ها در آیتم لایه زیر ساخت با چگونگی سرویس دهی نقطه مشترک دارند و جدا از این مورد Remote access جایگاه مهمی در نحوه دسترسی کاربر و در نهایت محبوبیت یک وب پورتال دارد.

اکثر کسانی که جز کاربران همیشگی اینترنت هستند و به نوع زندگی ها به دو بخش محیطی و مجازی تقسیم شده است همیشه دغدغه دسترسی به اینترنت را در شرایط خاص دارند که یکی از مهم ترین عوامل کمک کنند به آنها همان دسترسی غیر مستقیم است که معمولا از طریق موبایل و SMS Engine های گوناگون صورت می پذیرد.

در صورتی که تمامی این آیتم ها به صورت کامل و صحیح در زمان مشخص و مورد نیاز اجرا شوند پروژه وب پورتال ما به مرحله سودآوری خواهد رسید که این مرحله با سه آیتمی که در بالا آمد در تعامل مستقیم قرار دارد به گونه ای که در صورت نبودن یک طرح توجیه اقتصادی مشخص و علمی کل حیات پروژه را با مخاطره روبرو کرده ایم.

اما با ذکر تعاریف بالا اصلی ترین سوالی که پیش می آید نوع درآمد زایی وب پورتال هاست. قطعا از خود می پرسید زمانی که قرار است اکثر سرویس ها مخصوصا سرویس های اصلی به صورت رایگان در اختیار کاربران که قطعا تعداد آنها نیز کم نیست قرار بگیرد اینکار جز صرف هزینه چه سودی برای ما در بر خواهد داشت؟!

جواب سوال شما بسیار ساده است، وب پورتال ها رابطه کاملا مستقیم با تکنیک e-commerce دارند از همین رو اکثر بازگشت هزینه ها و سودآوری وب پورتال از طریق تجارت الکترونیکی تحقق می یابد.

برای اینکه مسئله برایمان واضح تر از قبل باشد بهتر از با تعریف تجارت الکترونیک آشنا باشیم، تجارت الکترونیک به معنای مبادله محصولات و خدمات درمقابل پول با استفاده از تواناییهای اینترنت است.

از تعریف بالا نتیجه می گیریم که تجارت الکترونیک به معنی اطلاع رسانی، تبلیغات و خرید و فروش کالاها و خدمات و حفظ و برقراری روابط تجاری از طریق سیستم های مخابراتی و ابزارهای پردازش داده ها است که از مهم ترین آیتم های در دسترس و عملی آن در شرایط فعلی می توان به تبلیغات و فروشگاه های اینترنتی اشاره کرد.

همانگونه که ملاحظه می کنید یکی از تاکیدات اصلی تجارت الکترونیک واگذاری خدمات اینترنتی است که پورتال ها به آن توجه بسیاری خاصی دارند و اصلی ترین آن نمایش تبلیغات سایر شرکت ها و محصولات و خدمات است.

وب پورتال ها با ارائه سرویس های رایگان که راه اندازی و نگهداری آنها چندان هم کم هزینه نیست، سعی می کنند تا آمار کاربران روزانه (Visitor) خود را به درجه بالاتری برسانند و پیرو همین آمار بازدید که قطعا نرخ قابل توجهی خواهد بود حجم ترافیک خود را افزایش دهند و محیط مناسبی را

جهت نمایش تبلیغات علاقه مندان و معرفی محصولات و خدمات آنها فراهم آورند.

می توان مطمئن بود کمپانی "الف" که نیاز به معرفی محصول و یا محصولات خود برای فروش بیشتر دارند حاضرند هر مبلغ عقلانی را جهت شهرت و محبوبیت و در نهایت فروش بیشتر بپردازند و همین امر سبب می شود که گردانندگان یک وب پورتال پس از گزراندن یک پروسه لازم پول خوبی به جیب بزنند چرا که با این اوصاف پورتال ها را می توان شرکت های نفت اینترنتی دانست.

و نهایتاً آیتم دیگری که جز کلیشه ای ترین خصوصیات وب پورتال هاست تامین محتویات آنهاست.

هیچگاه یک پورتال مانند Yahoo نمی تواند تامین کننده تمامی محتویات و یا حتی مدیر کلیه بخش های خود باشد چرا که در صورتی که قرار باشد تمامی این کار ها را به تنهای انجام دهد جدا از صرف هزینه زیاد و نیاز به زمان بالا جهت جمع آوری و طبقه بندی ، به دلیل نبود ذهنیت های متفاوت و تنوع سلیقه خود را با موذل یکنواختی و روزمرگی روبرو ساخته است و این می تواند نقطه شروع هرز رفتن حیات یک وب پورتال باشد. مهم ترین ویژگی ها وب پورتال را در یک جمله می توان به شرح زیر دانست که البته این خود می تواند به جزئی از تعریف پورتال محسوب شود. در اختیار گذاشتن اطلاعات بیشمار و مختلف با تعیین اهداف قبلی، سطح دسترسی و رده بندی زیر نظر کادر نظارت و مدیریت در یک قالب انعطاف پذیر که به صورت جذاب و قابل دسترسی در کنار سرویس ها و خدمات مفید به کاربران اینترنت به گونه ای که سرویس دهنده و سرویس گیرنده هر دو از امنیت سرویس خود اطمینان داشته باشد

• مهم ترین ویژگی پورتال

از مهم ترین ویژگی های پورتال که در تعریف علمی از آن به عنوان قابلیت و سرویس یاد کردیم امکان برقراری ارتباط دو طرفه میان کاربران است. در پورتال ها این امکان به کاربران داده می شوند که بتوانند از طرق مختلف مانند چت و Web2 با یکدیگر در تماس و تعامل اطلاعات با فرمت های خاص باشند.

همچنین امکان شخصی سازی که یکی از مهم ترین عوامل خدماتی پورتال محسوب می شود سبب رضایت مخاطبان و کاربران پورتال ها شده است چرا که با امکان شخصی سازی و Customize شما خودتان نحوه دسترسی به بخش مدیریتی، سرویس ها و اطلاعات را با امنیت دلخواه تغییر و تعیین می کنید. درواقع با توجه به بیان تشابه با سیستم عامل، می توانید از اطلاعات خود Back up بگیرید، Shortcut بزنید و یا سطح دسترسی افراد دیگر را به اطلاعات خود چه در Security و چه View تعریف کنید.

اکثراً گمان می برند که وب پورتال ها به دو دسته عمومی و تخصصی تقسیم بندی می شوند که پورتال های عمومی ارائه کننده خدمات عمومی و کلی هستند و پورتال های تخصصی ارائه دهنده سرویس ها و مطالب تخصصی که نمی تواند بیشتر از یک موضوع اصلی باشد هستند.

از همین رو در بسیاری از موارد دسته بندی پورتال ها را با اصطلاح عمودی (Vertical) و افقی (Horizontal) انجام می دهند، البته از نظر من این دسته بندی چندان صحیح و کامل نیست و ممکن است باعث اشتباهاتی در باب تشخیص پورتال شود.

همچنین بعضی معتقد اند پورتال به دو دسته دیگر با اصطلاح کاربردی و اطلاعاتی نیز تقسیم می شود. که البته این طرز فکر کاملاً اشتباه است چرا که خاصیت اصلی پورتال ارائه سرویس و اطلاعات در کنار هم است. در صورتی که وب پورتال را غیر از این تقسیم بندی کنیم در حال بررسی وب سایت هستیم نه پورتال!

• تقسیم بندی پورتالها Portal

• از طرف دیگر عده ای بیان می کنند پورتال ها چهار دسته کلی تقسیم می شوند که عبارتند از:

1) Business to Customer Portal (B2C)

2) Business to Business Portal (B2B)

3) B2E

4) Public Portal

در این دسته بندی پورتال B2C تنها خاصیت خرید و فروش بین شرکت ها و کاربران را دارد؛ پورتال B2B تنها خاصیت معامله و خرید فروش بین شرکت ها با یکدیگر دارد B2E خود به دسته "پورتال کارکنان" با امکان دسترسی به یک سری اطلاعات به هم پیوسته را فراهم می کند و در دسته دیگر "worker portal" که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلا فروش یک محصول ایجاد می گردد و در نهایت پورتال های عمومی که به دو دسته " Horizontal " هستند (مشابه یاهو) و دسته " Vertical " تقسیم می شوند. در این تعریف پورتال های عمودی را می توان پورتال های سازمانی دانست.

در چنین دسته بندی عملا یک خاصیت را چند بار تعریف کرده ایم در صورتی که می توانستیم دسته بندی مختصر تر و به مراتب مفید تری داشته باشیم!

• نظر شما چیست؟

نظر شما چیست؟ آیا با توجه به تعاریف بالا سیر موضوعات فرد جز وظایف یک وب پورتال است؟ قطعا جواب منفی خواهد بود چرا که همانطور که گفته شد وب پورتال ها اساسا دروازه ورود کاربران به حیطه وب هستند و در حال حاضر برای یک موضوع واحد تا این حد محتویات با فرمت های گوناگون وجود ندارد که برای دسترسی به آنها نیاز به یک خط دهنده و طبقه بندی کننده اطلاعات داشته باشیم.

از طرف دیگر گفتیم که اصلی ترین آیتمی که دلیل اثبات وجود یک وب پورتال است ارائه همزمان خدمات و محتویات به صورت یکجاست.

فرض کنید که شما کاربر همیشگی آدرس www.photo.net هستید. همانگونه که مطلع هستید این وب سایت جز بی نظیر ترین مراجع ارائه عکس و نیز فنون عکاسی در سراسر وب جهانی ست که توسط هزاران کاربر در روز هستید. همانگونه که مطلع هستید این وب سایت جز بی نظیر ترین مراجع ارائه عکس و نیز فنون عکاسی در سراسر وب جهانی ست که توسط هزاران کاربر در روز update می گردد، حال قرار است این وب سایت به کاربرانی که گاهی اوقات عکس هایی را که خودشان تهیه کرده اند را برای وب سایت می فرستند میل باکس رایگان ارائه کند. آیا این حرکت برای آن کاربر توجیه خاصی دارد؟

این میل باکس تنها برای زمانی به ایشان داده شده است که مشترک photo.net باشند و در رشد و پیشرفت آن موثر واقع شوند و در صورتی که کاربر تماس خود را با این وب سایت قطع کند نه برای سایت و نه برای کاربر اشتراک ایمیل در آدرس photo.net دیگر ارزشی ندارد و فارغ از تمامی این موارد آیا این کاربران با آدرس user@photo.net حاضر به تبادل اطلاعات و فعالیت در سایر موضوعات به غیر از عکاسی هستند؟!

پیرو موارد ذکر شده بالا متوجه می شویم که پورتال های سازمانی نیز وجود خارجی ندارند و برای اینکه با این موضوع آشنایی بیشتری داشته

باشید پیشنهاد می کنم مقاله "پورتال سازمانی، انگیزه ای را برای سود جویی" به دقت بخوانید.

• تعریف و توجیه پروژه در معماری پورتال

• منظور از معماری پورتال تعریف و توجیه پروژه در یک چهارچوب خاص به دسته های

(۱) نوع برنامه نویسی

(۲) نوع مدیریت پروژه

(۳) نوع طرح توجیه اقتصادی

و سایر گزینه های موثر در تشکیل و تهیه می باشد.

ضرورت تعریف معماری در پورتال ها را می توان پیشگیری از بروز اشتباهات احتمالی؛ تامین امنیت بالا، صرفه جویی های بسزا در هزینه ها و مانند این دانست.

بعضا بسیاری گمان می کنند معماری پورتال ها یک کلیشه است که در هر زمان و برای هر پروژه ای به یک نحوه اجرا می شود در صورتی که تصور صحیح می بایست معماری را برای هر پورتال بنا بر خاصیت های زمانی، موقعیتی، فرهنگی و ریالی؛ با در نظر گرفتن ملزومات تعریف کند.

• Presentation پروژه پورتال

درواقع با چنین شرایطی معماری پورتال را می توان Presentation پروژه پورتال دانست که اطلاعات جامعی و اصلی را در باره چگونگی تهیه، راه اندازی و نگهداری پورتال به ما می دهد و همگی تاثیر گرفته از ویژگی های پورتال هستند که در بخش های قبلی در مورد آن صحبت شد.

• این presentation را می توان به دو دسته کلی تقسیم کنیم:

(۱) کاربری و مدیریت ما و پورتال

(۲) کاربری و مدیریت مشتری ما و پورتال

نکته حایز اهمیت اینجاست که نوع مدیریت پروژه و استاندارد های به کارگرفته شده ستون های پورتال ها تلقی می گردند و این استاندارد ها دائما در تعامل با یکدیگر اند و در صورت نقض قوانین هر یک خسارات جبران ناپذیری به خود و سایر ستون های پروژه و در نهایت کل پروژه وارد می کنند.

• سخن حاشیه

گسترش اطلاعات و سرویس دهی اینترنتی توسط وب سایت ها چنان رشد چشمگیری داشته است که بعید است کسی نام تمامی وب سایت های موجود در اینترنت را از حفظ باشد چرا که می بایست هر روز نام های کوتاه و بلند ۲۰۰۰۰ سایت جدید را بخاطر بسپارد!

اگر توجه داشته باشید با حیات وب، کاربری آسان انگیزه اصلی کاربران اینترنت جهت استفاده از این شبکه می باشد پس قطعا دور از ذهن است یک کاربر اینترنتی راضی شود برای استفاده از چندین خدمات مورد نیازش هر روز به چندین سایت سرکشی کند و برای استفاده از آنها مجبور به ثبت نام های تکراری و نیز محافظت از چندین شناسه و رمز عبور متفاوت باشد، از همین رو وب ناخواسته به نسل جدیدی از سرویس دهی رسید که امروز همگی آنها را با نام وب پورتال می شناسند.

به نظر من برای اینکه بتوانیم بهترین و علمی ترین تعریف را از وب پورتال داشته باشیم بهتر است به بررسی واژه به واژه این کلمه بپردازیم، کلمه ای که خود در برگزیده بسیاری از مفاهیم مهم روز ICT و تجارت است تا جایی که می توان گفت وب پورتال ها شرکت های نفت اینترنتی هستند! در بالا با مفهوم Web به خوبی آشنا شدیم و دریافتیم که وب عامل دسترسی آسان به خدمات و محتویات مجازی، در یک کلام اینترنت است. همچنین در مورد واژه Portal می توان گفت، منظور ما یک Gateway و یا Doorway یا همان شاهراه و دروازه است، دروازه ای که به تبعیت از ذات اصلی خود یعنی همان دسترسی آسان، دسترسی ما را به وب و در نهایت اینترنت راحتتر از پیش می کند و محلی می شود برای به اشتراک گذاری خدمات و محتویات توسط چند وب سایت توانمند و مورد نیاز.

قطعا مطلع هستید که اولین بار شبکه غیر محلی در سال ۱۹۶۰ توسط آژانس پروژهای تحقیقاتی پیشرفته سازمان دفاع آمریکا با نام "آرپانت" متولد شد.

در آن زمان تنها هدف از طراحی این شبکه حول آن بود تا هر کامپیوتر به دو کامپیوتر دیگر متصل شود و پیامهای ارسالی از یک نقطه شبکه به هر نقطه دیگر، می توانستند از مسیرهای مختلفی بگذرند که با گذشت زمان و ارتباط این شبکه با چندین شبکه ارتباطی دیگر به مفهوم جدی تری به نام اینترنت دست یافت.

احتمالا آن زمان کمتر کسی باور می کرد که این شبکه به چنان عظمتی دست می یابد که مدیریت و کنترل آن چه در بخش مدیریتی و چه در بخش فنی نیاز به هزینه و متخصصین ویژه ای دارد که دلیل این ادعا چیزی نیست جز جای خالی وب!

• جای خالی وب! World Wide Web

اما با نظریه World Wide Web که امروز میلیون ها بار اطلاعات اینترنت توسط انواع مرورگر ها بدست میلیون ها کاربر اینترنت مرور می شود علم اینترنت پا به مرحله جدیدی گذاشته است. مرحله ای پیچیده با کاربری فوق العاده آسان که همین آسان بودن دسترسی بعضا برخی از کاربران را به اشتباه وارد می کند که وب همان اینترنت است!

هدف از نظریه World Wide Web چیزی نبود جز دسترسی آسان و سریع به خدمات و محتویات اینترنتی از طریق یک Application خاص با قابلیت های مشخص که با ورود این Application ها گام جدید تری در عرصه سرویس دهی اینترنتی و نیز طبقه بندی اطلاعات در اینترنت به وجود آمد و این رقابت تا جایی رسید که کیفیت، ظاهر و امنیت مرورگر ها نیز برای کاربران مهم تلقی شد و بازار گرمی را برای سازندگان مرورگر ها به وجود آورد.

<http://vista.ir/?view=article&id=295245>

باز هم لنگر به فیبر ما گیر کرد

مدتی است که دیگر با قطعی اینترنت و معطل شدن برای وصل مجدد آن عجین شده ایم به طوری که اگر در طرف چند روز دچار این مشکل نشویم، احساس نگرانی می کنیم؛ انگار چیزی کم داریم!

البته خدا را شکر فیبر نوری اجازه نمی دهد کاربران اینترنت خدای ناکرده دچار کمبود شوند و این روزها قطعی اینترنت بیش از هر چیز دیگری در مملکت یافت می شود که این بار اعتراض شدید انجمن صنفی شرکت های اینترنتی کشور را به کیفیت پائین پهنای باند و قطعی های مکرر اینترنت کشور به دنبال داشت.

علیرضا علمی نایب رئیس و دبیر صنفی انجمن شرکت های اینترنتی ایران با

اعلام این خبر و بیان این که بخش های فنی و LCT به هیچ وجه پاسخگوی شرکت های اینترنتی نیست، گفته است: به محض بروز اختلال در ارتباط اینترنتی کشور، تلفن های بخش مربوطه اشغال شده و شرکت های اینترنتی در برابر اعتراض مکرر کاربران پاسخ قابل قبولی نمی توانند ارائه کنند. ثانیا SLA هم با ۷ سال تاخیر هنوز آماده نشده که تامین کنندگان و سرویس گیرندگان تکلیف خود را بدانند.

• یک پاسخگوی ۲۴ ساعته مورد نیاز است

علمی می گوید: در کدام کشور این مقدار مشکل ارتباط اینترنتی وجود دارد؟ شرکت زیرساخت باید یک مرکز پاسخگویی تلفنی ۲۴ ساعته با افراد کاملا مسلط و فنی داشته باشد تا تمامی مشکلات شبکه به آنجا منعکس و در کمتر از یک ساعت تحلیل و مرتفع شود. این گونه خدمات در شرکت های کوچک هم به راحتی قابل ملاحظه است اما به دلیل برخی سوءمدیریت ها، استفاده بهینه و درستی از منابع و ظرفیت های ملی صورت نمی گیرد.

به گفته دبیر صنفی انجمن شرکت های اینترنتی ایران، علی رغم این که بیان می شود چهار مسیر پشتیبان برای ارتباط اینترنتی کشور فراهم شده اما باز هم به راحتی شاهد افت سرعت اینترنتی در بخش های قابل توجهی از کشور هستیم و جالب اینجاست که در این میان دیواری کوتاه تر از ISP ها و شرکت های اینترنتی پیدا نمی شود.

علمی توضیح می دهد: ما اعتقاد داریم باید در شیوه تامین پهنای باند کشور بازنگری صورت پذیرد. متاسفانه به دلیل تفکیک غیراصولی در حوزه فعالیت شرکت های ارائه دهنده خدمات اینترنت این بحران تشدید شده است.

نایب رئیس انجمن صنفی شرکت های اینترنتی در پایان بحث کم فروشی و نصب نرم افزار و برخورد با شرکت های متخلف را بحث پیچیده ای عنوان کرد و گفت: اولاً باید از جانب مراجع نظارتی دستورالعملی برای شرکت ها صادر شود که مثلاً پهنای باندی که برای خدمات dial up یا ADSL در نظر

گرفته می‌شود باید کاملاً اختصاصی یا (dedicated) باشد که در آن صورت دیگر کمیسیون تنظیم مقررات نمی‌تواند شرکت‌ها را به ارائه یک خط ۱۲۸K به قیمت ده هزار تومان ملزم کند. یا به عنوان مثال با این فرض برای هر لینک E1 خود ۱,۵ مگ پهنا باند نیاز است که با اینترنت ساعتی ۱۰۰ تومان اصلاً منطقی نیست و جور در نمی‌آید.

علمی در پایان با بیان اینکه تصمیم‌ها و اظهارنظرها باید با دقت و پشتوانه فنی قوی‌تری بیان شود، اظهار داشت: مسوولان این حوزه باید به میان مردم بیایند و از نزدیک در جریان مشکلات فعالان و متخصصین این عرصه قرار بگیرند، در غیر این صورت تصمیم‌گیری و قانونگذاری در پشت درهای بسته و به دور از مردم جز هدر دادن منابع ملی نتیجه دیگری نخواهد داشت.

• اختلال‌های شدید برای چیست؟

قطعی فیبرنوری در دریا موضوع تازه‌ای نیست و هر از چندگاهی رخ می‌دهد ولی گویا این بار این قطعی به دلیل دریافت بیشترین پهنا باند کشور از این منطقه، شبکه زیرساخت کشور را با مشکل جدی مواجه کرده است.

همچنین طبق اعلام رسمی مسوولان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعداد کاربران اینترنت در ایران به بیش از ۲۲ میلیون نفر رسیده و بسیاری از کسب و کارها و فعالیت‌های علمی، آموزشی و تجاری کشور متکی به این شبکه است؛ بنابراین می‌توان گفت اختلال در اینترنت، اختلال در روند عادی زندگی مردم است.

از اواخر هفته گذشته که به دلیل قطعی فیبر نوری کشور در منطقه فجیره امارات، یکی از بزرگترین قطعی‌های شبکه اینترنت در کشور رخ داد، تقریباً کل شبکه اینترنت کشور با اختلال رو به رو شده و تا چند روز آینده نیز ادامه خواهد داشت. به گفته مسوولان مرکز پشتیبانی فنی شرکت زیرساخت، ارتباط اینترنتی کشور در حال حاضر تنها از طریق کشور ترکیه برقرار است که به هیچ وجه پاسخگوی نیاز مشترکان نیست.

اکثر ISP ها نیز این اختلال را موجب کندی و عدم ارائه مناسب سرویس به مشترکان دانسته‌اند.

به گفته محمد طاهر شمس، معاون نگهداری و مدیریت شرکت ارتباطات زیر ساخت کشور، در حال رایزنی و مکاتبات با طرف‌های اماراتی برای حل این مشکل هستیم.

شمس تأکید کرد: برای اینکه شبکه زیرساخت کشور دچار آسیب نشود و کندی شبکه اینترنت تا حدودی برطرف شود در حال رایزنی با ترکیه برای افزایش پهنا باند دریافتی هستیم.

معاون فنی شرکت ارتباطات زیرساخت تصریح کرد: با افزایش زیرساخت و پهنا باند از ترکیه شبکه اینترنت کشور به زودی روان‌تر می‌شود.

وی افزود: قطعی فیبرنوری در فجیره امارات نیز با رایزنی و مکاتبات با طرف‌های خارجی به زودی برطرف می‌شود و شبکه به حالت عادی برمی‌گردد.

البته به گفته محمدباقر ظهوری‌فر - مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت - تاکنون ۶۰ درصد ارتباطات پهنا باند با مشکل مواجه شده و با توجه به وقوع این جریان در روزهای تعطیل آخر هفته، حداقل یک هفته زمان برای رفع خرابی آن لازم است.

• رکورددار در قطعی اینترنت

با توجه به محدودیت سرعت ۱۲۸ کیلوبیت در ثانیه و نابسامانی‌های مختلفی که شبکه اینترنتی کشور با آن مواجه است، حالا معضل قطعی مکرر شبکه فیبر نوری هم به جمع مشکلاتش اضافه شده و رکورد ۱۹۰ بار قطعی شبکه ۶۰ هزار کیلومتری فیبر نوری کشور در یک‌سال، می‌تواند ناممان را در کتاب رکوردهای گینس جاودان کند.

پیام کرباسی، نایب رئیس کمیسیون اینترنت سازمان نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران، با اعلام بروز مجدد وضعیت بحرانی در ارتباطات اینترنتی کشور، گفت: پس از گذشت نزدیک به ۱۰ روز آرامش در وضعیت کیفی پهنای باند کشور، متأسفانه از اواسط روز دوشنبه هفته گذشته کیفیت پهنای باند اغلب شهرهای کشور بار دیگر دستخوش افت و خیزهای متعدد شد.

بنا به گزارش‌های رسیده از شهرهای مختلف، به نظر می‌رسد یکی از علل اصلی بروز اختلالات اخیر، ارتباط با کشور ترکیه است که شرکت زیرساخت با اعمال تغییراتی کلی، قصد دارد میزان بروز اختلالات را به حداقل برساند اما به دلیل ضعف در خطوط پشتیبان، در حال حاضر این مشکل به قوت خود باقی است.

این کارشناس اینترنت افزود: این اختلالات از ظهر چهارشنبه پیش به اوج خود رسید به نحوی که امکان خدمات‌رسانی به کاربران خاصه در آن روز تقریباً غیرممکن بود. در حقیقت وقتی میزان ریزش بسته‌های اطلاعاتی از ۳ درصد تجاوز کند، برخی از خدمات اینترنتی بسته به میزان اختلال و مدت زمان وقوع آن، دچار چالش می‌شوند. متأسفانه در اختلالات روز چهارشنبه، میزان ریزش بسته‌ها از ۲۶ درصد تا ۵۸ درصد در نقاط مختلف کشور در نوسان بود.

کرباسی تصریح کرد: آنچه واقعا باید از مسوولان شرکت زیرساخت پرسید، علت عدم پاسخ‌گویی به مشترکان پهنای باند ایشان در مرکز پشتیبانی فنی است.

• سابقه قطعی اینترنت در ایران

تا سال ۸۵ چون تنها مسیر اصلی ارتباط ایران با شبکه جهانی اینترنت از لینک چابهار- فجیره می‌گذشت، به محض گیر کردن یک لنگر کشتی به کابل اینترنت ایران، کل ارتباط اینترنتی ایرانیان مختل و کسب و کارهای مبتنی بر اینترنت تعطیل می‌شد.

قطعی ۵۰ درصد اینترنت ایران طی یک هفته در آذرماه سال ۸۵ نیز، عملاً به معنای تعطیلی ۵۰ درصد فعالیت‌های مبتنی بر اینترنت نظیر تجارت الکترونیک، دولت الکترونیک، دانشگاه مجازی و از همه مهم‌تر به معنی اختلال در برنامه‌های مهمی همچون ثبت نام اینترنتی کنکور بود. اگرچه آماری درباره رتبه‌بندی قطع اینترنت در خاورمیانه وجود ندارد، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد هیچ کشوری در منطقه به اندازه ایران، دچار اختلال در دریافت اینترنت نیست.

• قطعی‌ها تا کی ادامه دارد؟

در حال حاضر شبکه ملی فیبر نوری با بیش از ۶۰ هزار کیلومتر گستردگی حدود ۹۷۰ شهر سراسر کشور را به یکدیگر متصل کرده تا ارتباطات صوتی، تصویری و دیتایی را در شبکه بین شهری و بین‌المللی برای تمامی شهروندان و سازمان‌ها تامین کند. در پی قطعی‌های مکرر شبکه فیبر نوری که به دلیل نبود قانون صیانت از حریم مسیرهای فیبر نوری به وقوع می‌پیوندد، شرکت ارتباطات زیرساخت طی سال ۱۳۸۴ حداقل ۳۵۱ میلیارد و ۲۳۴ میلیون ریال خسارت مالی را متحمل شد.

۱۹۰ بار قطعی در برخی مسیرهای شبکه ملی فیبر نوری طی یک سال در مجموع ۷۰ هزار دقیقه قطعی در شبکه زیرساخت ایجاد کرد که عملاً امکان برقراری ارتباطات در شبکه بین‌المللی و بین شهری کشور را به میزان ۹۵۷ میلیون و ۶۵۰ هزار کانال/ دقیقه از شرکت ارتباطات زیر ساخت سلب کرد. این در حالی است که طبق برآوردهای صورت گرفته، بازسازی یک مسیر قطع شده حدود ۲۰ تا ۳۰ میلیون ریال برای شرکت زیرساخت هزینه در بر دارد.

اما علی‌اکبر تاج‌الدینی - مدیر کل طرح و مهندسی شرکت ارتباطات زیرساخت - معتقد است میزان قطعی فیبر نوری در شبکه زیرساخت باید کاهش یابد در غیر این صورت ضرر و زیان فوق‌العاده‌ای وارد می‌شود.

او با بیان این مطلب تأکید کرده است: مسلماً میزان قطعی فیبر نوری کشور خارج از استاندارد است که امیدواریم با قانون صیانت از حریم فیبر نوری مقدار زیادی از مشکلات حل شود.

او می‌گوید: سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی راجع به فیبر نوری به ویژه فیبر نوری زیرساخت توجه نشدند و شاید از نظر زیرساخت به میزان کافی در چند سال گذشته تبلیغ نشده است.

او همچنین در باره بحثی که با عنوان قاچاقچیان فیبر نوری وجود دارد و با تأکید بر این که در فیبر نوری بحث قاچاقچی تعریف نشده، گفته است: ما آخرین تکنولوژی روز تجهیزات انتقال را برای جبران این مسئله و برقراری ترافیک با قطعی فیبر نوری بوجود آورده و می‌آوریم ولی این به معنای آن نیست که هر چه فیبر قطع می‌شود، قابلیت جبران و بازیابی دارد.

این کارشناس تصریح می‌کند: یکی از خصوصیت‌هایی که شبکه‌ها با مبنای IP دارند این است که استفاده بهینه‌ای از پهنای باند صورت گیرد و با این کار مدیریت درستی در پهنای باند خواهد شد زیرا ما در حال حاضر ظرفیت را به صورت ثابت در اختیار مشتری قرار می‌دهیم و این مشتری است که خود در آن محتوا قرار می‌دهد و قرار دادن محتوا از وظایف سازمان محسوب نمی‌شود.

گفتنی است تا کنون عوامل متعددی از جمله پیمانکاران وزارت راه و ترابری، وزارت نیرو، شرکت آب و گاز، شرکت نفت، شهرداری، کارخانجات صنعتی، کشاورزان، عوامل طبیعی و عوامل ناشناس در تخریب خطوط فیبر نوری کشور دخیل بوده است.

منبع: خبر آنلاین

<http://vista.ir/?view=article&id=355688>

بازشناسایی یک مفهوم، پورتال؛ دروازه آنلاین شهر اطلاعات

اگر تب راه اندازی پورتال یکی دو سال پیش در میان مدیران بخش های خصوصی و دولتی ایران فراگیر شد، این بار نوبت شهروندان و مردم عادی است تا با تبلیغات گسترده دولت بر روی پورتال ایران از خود بپرسند، پورتال ایران دات آی آر چیست؟

و وقتی با پاسخ مبهم وب سائیتی که خدمات الکترونیکی مختلف از طریق آن امکان پذیر می شود روبه رو شوند، سنوال دیگری برای شان مطرح شود که خب پورتال چه فرقی با وب سایت دارد؟

ارائه یک تعریف مشخص از پورتال همواره یک چالش بوده است. شاید واژه پورتال (به معنی دروازه یا محل ورود به یک شهر) تا به حال بیشترین سوء کاربرد را در IT داشته است.

کلمه PORTAL در فرهنگ های لغت به "دریچه"، "درگاه" و "مدخل" ترجمه شده اما کلمه پورتال در بحث فناوری اطلاعات معنی متفاوتی دارد.

اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال "درگاهی" است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند.

نیازهایی مانند جستجو و یا خرید (مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب

بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب آنلاین و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

به بیان دقیق تر پورتال را می توان یک مرکز ارائه خدمات و اطلاعات اینترنتی دانست که بر چهار پایه اصلی استوار است:

- ۱) انطباق پذیری
- ۲) اختصاصی کردن
- ۳) یکپارچگی

۴) پشتیبانی انجمن های اینترنتی

که در خروجی حائز شرایط زیر به عنوان ویژگی های اصلی یک پورتال است: تجمع اطلاعات، هدف دار بودن اطلاعات، در دسترس بودن اطلاعات، درجه ورود منحصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد. گاهی به این صفحه تاپ وب هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاه هایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند.

سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگی های زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

۱) درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت،

۲) نمایش هدف دار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر،

۳) دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده،

۴) در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال،

۵) امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری با گردش کاری مشخص و تعریف شده .

یکی از مهمترین مفاهیم پورتال، محتوا یا Content است. محتوا را می توان در حالت کلی هر شیء الکترونیکی، اعم از اسناد HTML/XML، تصاویر، صدا و هر چیزی دانست که به صورت الکترونیکی ارائه شده باشد.

اعمالی را که پورتال روی محتوا انجام می دهد، می توان به پنج گروه کلی تقسیم بندی کرد:

۱) متمرکز کردن به معنی جمع آوری اطلاعات و خدمات از منابع متعدد و توزیع شده به طریقی قابل توجه و معنی دار.

۲) اختصاصی کردن که پروسه ای است که از طرف پورتال برای نمایش اطلاعات به کاربران بر اساس نیازهای آنان اجرا می شود. این مقوله نیازمند وجود Content Metadata یعنی اطلاعاتی در مورد اطلاعات موجود در سایت است که نقش هر کدام از کاربران را، به علاوه حقوق دسترسی (Access Rights) آنها مشخص می کند.

۳) توصیه و معرفی کردن محتوا: هنگامی که یک نرم افزار از اطلاعاتی که در مورد شما می داند، برای پیشنهاد کردن اطلاعات و یا خدمات جدید استفاده می کند، آن را یک سیستم Recommender می نامند.

پورتال می تواند بر اساس علاقه مندی های یک کاربر و یا اطلاعاتی که در مورد او می داند، مطالب مناسب را در اختیار او قرار دهد. این مهم می تواند حتی از طریق دنبال کردن موضوعات مورد علاقه کاربر صورت گیرد.

۴) گلچین کردن و خلاصه کردن مطالب : پورتال می تواند به صورت اتوماتیک مطالب را خلاصه نموده، در اختیار کاربر قرار دهد. به عنوان مثال کلمات کلیدی یک مقاله می تواند برای جستجوی آن مورد استفاده قرار گیرد.

• تاریخچه خلاصه پورتال

اگر در دنیای کامپیوتر به عقب بازگردیم، زمانی را خواهیم یافت که در آن سیستم های نرم افزاری به گونه ای متحول شدند که دیگر لازم نبود برای کار با یک برنامه، برنامه های دیگر بسته شوند، یعنی کاربر می توانست همزمان از چند برنامه کاربردی استفاده کند بدون آنکه با مشکلی مواجه شود؛ امکانی که قبل از آن وجود نداشت.

تاریخچه پورتال ها از همان زمان آغاز شد و نسل های تکامل یافته آنها یکی پس از دیگری پا به عرصه دنیای اطلاعات گذاشتند.

• نسل اول پورتال ها:

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراک های اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثال های نمونه این نسل سایت های YAHOO یا EXCITE است.

این پورتال ها در محیطی به هم پیوسته، اهداف مشابهی را دنبال کرده و صفحه واسط مشخص و منحصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می گذاشتند.

این اطلاعات معمولاً شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست های اعلام شده شرکت و همچنین لینک های ارتباطی مفید بود.

• نسل دوم پورتال ها :

نسل دوم پورتال ها بر اطلاعات مشخص تر و نرم افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند، با این همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت:

این پورتال ها امکان همکاری کاربران را در محیطی به هم پیوسته فراهم می کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین محسوب می شد.

پورتال های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در کسب و کار مجازی برای تیم های کاری و به منظور انجام وظایف شان فراهم می ساختند. نسل دوم پورتال ها سرویس های متعددی داشتند که از جمله آنها می توان به سرویس های مدیریت محتوا (سازمان دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس های همکاری (که به کاربران امکان می داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل بفرستند و یا قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال ها قابلیت تعریف گروه های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال ها ساز و کار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می کردند.

• نسل سوم پورتال ها:

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک (E-BUSINESS) به وجود آمد. پورتال های نسل سوم به عنوان واسط ارتباطی کارمندان، تهیه کنندگان، تولید کنندگان و مشتریان قلمداد می شوند.

ویژگی فوق العاده این پورتال ها امکان مرتبط شدن نرم افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف به طور همزمان و با استفاده از همکاری سرویسهای خدماتی آنان اند. به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستم های مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می کنند. این گروه پورتال ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و قابلیت های نرم افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واحدی برای کاربر فراهم می کنند.

به علاوه، این پورتال ها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگی هایی خاص آنها را می یابند. به بیان دیگر، نحوه نمایش، محتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه ای منحصر به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتال ها، ایجاد چهارچوب های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس های عمومی خواهد بود.

• پورتال؛ ویژگی هایی برای تمام فصول

شاید بتوان از Yahoo! به عنوان کامل ترین پورتالی که تا به حال ساخته شده نام برد. بنا به آنچه در بالا آورده شده است، تفاوت های اساسی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد. مهمترین این موارد در زیر به صورت خلاصه آورده شده است:

▪ پورتال دروازه ورود به یک بانک اطلاعاتی است. آنچه که مهم است، آن است که پورتال همواره ما را به سایت ها یا پورتال های دیگر راهنمایی می کند و به خودی خود تنها یک راهنما است. برای همین است که در بعضی از موارد به پورتال ها، Yellow Pages Internet می گویند؛ در حالی که یک وب سایت می تواند حاوی مقدار زیادی اطلاعات باشد که فقط بر روی آن سایت قابل دسترسی است. ممکن است، وب سایت از امکاناتی مشابه یک پورتال برای جستجو و مدیریت داده ها استفاده کند، اما مهم این است که این داده ها عموماً بر روی پایگاه داده های خود سایت قرار دارند.

▪ پورتال عموماً "حاوی مطالبی است که جنبه اطلاعات عمومی دارد. داده هایی که از منابع مختلف بر روی یک پورتال جمع آوری می شوند، معمولاً دارای پراکندگی فراوانی هستند. به همین علت، در بسیاری از پورتال ها، ابزارهایی مانند Directory قرار داده می شود تا این اطلاعات را طبقه بندی کند. از سوی دیگر داده های قرار داده شده بر روی یک وب سایت، اولاً از منابع محدودتری تأمین می شوند و ثانياً دارای پراکندگی زیادی نبوده، حول یک محور و موضوع مشخص دور می زند.

▪ پورتال یک سیستم کاربر محور است. به این معنی که تمام امکانات پورتال بر این اساس پیش بینی شده که جوابگوی نیاز های کاربران با سلاقی، علاقمندی ها، سنین ورده های کاری متفاوت باشد. امکاناتی مثل پست الکترونیکی، Chat، انجمن های اینترنتی و... همه برای آن است که کاربران را به هر شکل ممکن به پورتال دعوت کند.

این در حالی است که یک وب سایت، یک سیستم Subjective یا موضوع محور است. درست است که در هر وب سایت، امکاناتی برای کاربران مختلف پیش بینی می شود، اما باید به این نکته توجه داشت که کاربری که با یک وب سایت کار می کند باید به شکلی به موضوع وب سایت مرتبط یا علاقمند باشد.

▪ یکی از مهمترین جنبه های تفاوت بین پورتال و وب سایت جنبه اقتصادی آن است. پورتال ها عموماً برای کسب درآمد ساخته شده اند. بیشتر

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=281797>

باید و نباید در فضای بیکران

از آنجا که فناوری اطلاعات تحولات سیاسی - اجتماعی وسیع و شگرفی را پدید آورده است ، مشکلات اخلاقی جدید و منحصر به فردی در این حوزه ایجاد شده که نیازمند رسیدگی است. فناوری اطلاعات نه تنها در شیوه افعال و اقدامات روزمره ما تاثیر می گذارد، بلکه علاوه بر آن تلقی ما از آنها را نیز تغییر داده است. برخی از مفاهیمی که در حوزه فلسفه اخلاق و فلسفه سیاسی کاربردی خاص داشته اند با پیشرفت فناوری اطلاعات دچار چالشهایی شده اند که از آن جمله می توان به مفهوم مالکیت ، مفهوم حریم خصوصی ، مفهوم توزیع قدرت ، مفهوم آزادی های اساسی و مفهوم مسوولیت اخلاقی اشاره کرد.

متخصصان امور رایانه چه مسوولیت های اخلاقی دارند؟ اگر يك نرم افزار رایانه ای خطا کند چه کسی را باید سرزنش کرد؟ آیا ایجاد اختلال در برنامه ها کاری غیر اخلاقی است؟ آیا کپی برداری از برنامه ها وقتی صاحبان آن اجازه نداده باشند کاری خطا و ناصواب است؟ اینها بخشی از پرسشهایی است که در حوزه اخلاق فردی و نهادی فناوری اطلاعات مطرح می شود. در فناوری اطلاعات همچنین پرسشهایی مربوط به سیاست های دولت مطرح می شود. مانند این که آیا افراد آزاد باشند تا از راههایی چون شبکه اینترنت سخنان خویش را آزادانه مطرح کنند یا محدودیت هایی که در نشر فیزیکی چون نشر کتاب و روزنامه در سیاست های دولتی است درباره شبکه ها نیز باید اجرا شود؟ این پرسش بیشتر از آن نظر

مطرح می شود که شاید ما در نشر کتاب و روزنامه که در محدوده قدرت دولتها صورت می گیرد سختگیری یا تساهل کمتر یا بیشتری داشته باشیم نسبت به اطلاع رسانی از بیرون مرزها که از طریق اینترنت صورت می گیرد. با توجه به امکان دسترسی افراد مختلف به اطلاعات موجود در رایانه هایی که به شبکه متصلند، دولتها باید چه سیاست ها و عملیاتی را در خصوص حفظ حریم خصوصی افراد از قبیل بایگانی نامه های ارسالی و وارده اشخاص صورت دهند و مسوولیت مدنی ایشان دراین زمینه چیست؟ مسائلی از این دست موجب شده است عنوان تحقیقی با نام اخلاق فناوری اطلاعات در اخلاق کاربردی جای خود را باز کند. اینک توضیح بیشتری درباره برخی زمینه های بحث در این عنوان تحقیقی می پردازیم.

• مطالعات فلسفی در حوزه اخلاق

فناوری اطلاعات امروز اشخاص با هویت های مجازی در فضای الکترونیکی ظاهر می شوند، با یکدیگر به گفتگو می نشینند و با هم قول و قرارهایی می گذارند و گاهی غافل می شوند که ممکن است با کسی سخن گویند که کاملاً هویتی جدای از آنچه بروز داده ، دارد. این يك هويت مجازی است ؛ هویتی که البته کاربردهای خاص خود را در محیط الکترونیک دارد و می تواند کارآمدی خاص خود را نیز داشته باشد. این هویت مجازی می تواند در پی اهدافی شوم یا ناصواب باشد. بیچاره آن پسر نوجوانی که گمان می کرد دوستی در آن سوی دنیا برگزیده است ، اما ممکن است روزی روشن شود که این دوست فردی در خیابان پایینی شهر خودش است.

فرض مقابل این است که چنین هویت مجازی می تواند در پی اهدافی ارزشمند پدید آید. به یاد بیاوریم که حضرت امیر علیه السلام وقتی در صد اعطای غذا به مستمندان به اطراف شهر کوفه می رفت ، روی خود را از فقرا می پوشاند تا او را نشناسند و هویتشان مخفی بماند. اخفای هویت از نگاه اسلام گاهی ارزشمند است. امروز فضای سایبراین امکان را به طور بسیار قطعی تری در اختیار ما قرار داده است.

امروز کسی نمی تواند مانند دیروز یکباره از هویت های پنهان نقاب بر کشد. برخی معتقدند بحث از اخلاق فناوری اطلاعات دارای عناصری منحصر به فرد است و همین موضوع در مواجهه با فضای سایبر یا محیط های شبکه ای یا به طور کلی رایانه ما را ملزم می کند که توجهی اختصاصی به مسائل آن داشته باشیم. چون گفته های ارزشی پیشین یا توصیه های گذشته برای این مباحث کافی نیست ، ما در مواجهه با این معضلات دچار يك خلا مفهومی هستیم و مفاهیم موجود در نظریات سنتی و نیز اصول حاکم بر آنها برای حل مشکلات اخلاقی ای که فناوری اطلاعات موجب آن شده ، کافی نیست ؛ برای مثال ، آنچه مفهومی از ملکیت و شی بودن است که می توان بارها و بارها آن را دزدید و در عین حال همچنان در دست صاحبش باشد؟ این مفهوم از ملکیت درک و فهم سنتی از ملك و مالکیت را دچار چالش می کند. اینجاست که تأمل صرف در باب ارزشها مشکل گشا نیست ، بلکه باید این خلا مفهومی را نیز پر و در تعریف آنها نکات جدیدی را گوشزد کرد. باید مفاهیم و اصول اخلاقی را طوری گسترش داد که موقعیت های نوظهور را پوشش دهد. البته ممکن است قائل شویم که بر خلاف رای ایشان ، مفاهیم تغییر نکرده اند بلکه مصادیق هر مفهوم متعدد و متنوع شده است. یا قول سومی در اینجا ابداع کرد. اینک در صد نقد آرائ منقول نیستم و بیشتر در صد آم که اصل موضوع و مساله تنقیح شود و راه برای مباحثات بعدی در این زمینه باز بماند. در بندهای بعد به طرح يك مساله از مسائل فلسفی که غالباً در ذیر این بحث می آید بسنده می شود.

• حریم خصوصی و فناوری اطلاعات

امروزه فناوری اطلاعات ذخیره سازی اطلاعاتی را ممکن کرده است که در گذشته جز با انبارهایی بزرگ از پرونده های قطور ممکن نبوده است. اما

این امر کمی تنها خصوصیت عصر اطلاعات نیست. امروزه فناوری اطلاعات بازیابی اطلاعاتی را میسر ساخته که در گذشته گاهی ممکن نبوده و گاهی بسیار مشکل بوده است. به یاد دارم که در سال اول طلبگی وقتی با کتاب شریف بحار الانوار آشنا شدم وهر شب بخشی از آن را مطالعه می کردم در صدد برآمدن تمام موارد آیاتی را که در احادیث این کتاب آمده است ، فهرست کنم تا پس از یکبار فهرست برداری و سپس منظم کردن فهرست ها بتوانیم هنگام مراجعه به هرآیه موارد وقوع آیه در احادیث بحار الانوار را به راحتی بیابیم. وقتی بخشی از کار را به انجام رساندم حجم وسیع کار و دشواری طبقه بندی اطلاعات و بازیابی فیشهای استخراجی مرا از ادامه کار بازداشت و چه خوب شد که ادامه ندادم ، چون امروز همین کار با برنامه نرم افزاری جامع الاحادیث - نور ۲,۵ - براحتی نه تنها در مجلدات بحار بلکه در تک تک جلدهای آن و حتی تک تک منابع این کتاب که بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب است ، فراهم آمده است. کاری که فهرست سازی دستی آن سالها به طول می انجامید و خطاهای انسانی در آن بسیار محتمل بود امروزه با دقت بسیار بیشتر و کمیتی قطعی تر به آسانی چند بار تقه زدن بر روی کلید موشواره است.

اطلاعات موجود در شبکه ها آنقدر وسیع و گسترده شده که امروزه در صددن برنامه هایی تدوین کنند تا از این همه اطلاعات چگونه آنها را که به کار افراد مختلف می خورد گزینش کنند. این دنیا جدیدی است که با یک مهبانگ جدید به وجود آمده و در این انفجار اطلاعات بیش از آنچه در تصور بشر چهل سال قبل می گنجد اطلاعات جمع آوری شده است. چگونه و چه کسانی از این اقیانوس اطلاعات استفاده کنند؟ اما وقتی این اطلاعات راجع به اشخاص باشد پرسشهایی جدی و پیچیده در باب حریم خصوصی ایشان پیش می آید.

در زمینه تاثیرات فناوری اطلاعات بر حریم خصوصی مقالات و کتب زیادی به نگارش در آمده است. حریم خصوصی چیست و چه حد آن لازم است از سوی افراد دیگر حرمت نهاده شود؟ نهادها چه وظایفی در باب حفظ حریم خصوصی افراد دارند؟ آیا می توانند اهداف نهادی خود را بر حفظ حریم خصوصی افراد مقدم دارند؟ آیا دولتها می توانند حریم خصوصی افراد را نقض کنند؟ اگر این حکم استثنایی دارد (که دارد) ملاک آن چیست و چه کسی در باب مصادیق این احکام استثنایی و ملاکهای آن داوری می کند یا باید بکند؟ بسیاری از افرادی که در این موضوع قلم زده اند، اذعان دارند که اگر افراد بخواهند در جامعه ای خاص زندگی کنند، برخی اطلاعات خصوصی ایشان از قبیل سن ، محل زندگی ، محل تولد و مانند آن برای جریان موثر کارهای دولتی و نیز ارتباطات روزمره طرفینی در آن جامعه لازم است. این یکی از قدر متیقن های عدم لزوم حفظ حریم خصوصی است ؛ اما نوع اطلاعاتی که برای این دو موضوع لازم است و نیز محدوده و گستره آنها بحث انگیز و مورد اختلاف است.

فناوری اطلاعات موجب شده است که پرسشهای مطرح در این زمینه پاسخهایی فوری طلب کند. از آن جهت که قدرت فناوری در ذخیره سازی اطلاعات و بازیابی آنها فوق العاده است. شاید بعضی وقتها در محاورات خصوصی چیزی را بگوئیم که امید داشته باشیم شنوندگان آن را به فراموشی سپارند یا چیزی را بنویسیم که بعدها از آن پشیمان شده و امیدوار باشیم خوانندگان برگه های ما را لایه لای دیگر برگه های متعدد و متفرق بایگانی خویش گم کنند و دیگر به خواندن آنها مبادرت نورزند. ولی فناوری اطلاعات به همه این امکان را می دهد که همه اطلاعات حال و گذشته را به نحوی سامانمند بایگانی و ذخیره کنند و هر وقت آن را لازم داشتند فوراً آن را بیابند. از این جهت اگر حریم خصوصی شما در زمان و مکانی خاص افشا شود، امید نداشته باشید که کاربران رایانه ها آن را فراموش کنند، چرا که فناوری اطلاعات این امکان را سلب کرده است. این که شما چه چیزهایی خریده اید و از کجا آنها را تهیه کرده اید، پولش را از کجا آورده اید، چقدر به چه کسی اهدا کرده اید و از چه کسی چه انتظاراتی دارید و با چه کسانی نامه پراکنی می کنید و مرادوده دارید، همه و همه در دنیا سایبر درون بلندگوهای پخش می شود که اولاً امکان

شنیدن آن برای همه هست و ثابا هرگز آوای مکرر و باقی آنها خاموش نمی شود و تازه هر روزه با هر عملیات الکترونیکی شما بر حجم آنها اضافه می شود.

● حریم خصوصی ؛ منطقه بی دفاع

امروزه حریم خصوصی اشخاص در معرض خطراتی است که پیش از فناوری اطلاعات هرگز پیش نمی آمده است ، همان طور که پیش از پیدایش فناوری الکترونیکه هیچ کس در معرض خطر برق گرفتگی نبوده است. حال باید مواظب باشید جرقه الکترونیک گرفتگی ، حریم خصوصی شما را به آتش نکشد! چه کسانی در قبال این خطرات پیش آمده مسوولیت دارند؟ مسوولیت افراد، نهادها، و دولتها در قبال این خطرات چیست؟ با چه تدابیری باید این احساس عدم امنیت را کاهش داد؟ در اروپا در دهه ۱۹۶۰ بیشترین دلواپسی در مورد نقش دولت در ایجاد و استفاده از پایگاه داده های حاوی اطلاعات شهروندان بود. گرچه حفظ اطلاعات نزد دولتها امر جدیدی نبود، ولی اسناد رایانه ای درصد امکان ردیابی افراد را فوق العاده افزایش داده بود. پایگاه داده ها جایگزین پرونده های قطور شد، همه جا می شد يك رونوشت آنها را بدون نیاز به فضایی خاص تکثیر کرد. در نتیجه دولتها امکان بیشتری برای استفاده از آنها پیدا کردند که در گذشته برایشان به صرفه نبود یا بودجه آن را نداشتند. اشتیاق روزافزونی در دولتها پدید آمد که هر چه بیشتر اطلاعات زیادتری را از افراد ذخیره کنند تا هنگام نیاز آن اطلاعات را بازبازی کنند. از اثر انگشت گرفته تا نشانی منزل و فامیل ها و شغلها و روابط اجتماعی و فعالیت های سیاسی و جاهایی که سفر کرده و نکرده و...

منبع : روزنامه جامجم

<http://vista.ir/?view=article&id=243511>

بچه ها را در بزرگراه اینترنت تنها نگذارید

درجهان بیش از ۱۰ میلیون کودک با اینترنت سر و کار دارند آنها برای دستیابی به اطلاعات و برقراری ارتباط با دوستان و اعضای خانواده از طریق نامه الکترونیکی آموختن مهارت های رایانه ای و شرکت در بحث به اینترنت مراجعه می کنند.

کودکان ساکن روستاها می توانند با استفاده از اینترنت موزه ها یا مکان های دیدنی شهرها و سایر کشورها را ببینند. کودکان بیمار و ناتوان می توانند با سایر همسالان خود گفت وگو کنند و از احساس تنهایی خود بکاهند. در بعضی کشورها حدود ۸۰ درصد مدارس ابتدایی و راهنمایی به اینترنت دسترسی دارند و بسیاری از مشاغل به مهارت های اینترنتی نیازمند است. با این همه لازم به ذکر است کار با رایانه و اینترنت موجب بهبود وضعیت تحصیلی کودک نمی شود. کودکان بهترین آموزش را با داشتن معلمین مجرب و تحصیل در کلاس های کوچک تر به دست می آورند. برای استفاده مؤثر از این ابزارهای الکترونیکی به آموزگاران ماهر و زمان کافی نیاز است تا دانش آموزان مورد توجه و تربیت انفرادی و مناسب

قرار گیرند.

- خطرات اینترنت

- اشخاص ناشناس و حتی افراد کودک آزار می توانند سهمی در برقراری ارتباط با کودک از طریق پست های الکترونیکی (E-mail) و اتاق های گفت وگو (chat room) داشته باشند.
 - دسترسی آسان به پایگاه هایی که تصاویر مربوط به بی مبالاتی های جنسی و خشونت ورزی و مصرف مواد را تبلیغ می کنند.
 - مواجهه با اطلاعات عجیب غلط و زبان های غیر متعارف.
 - ظاهرشدن پیام های مستهجن بر روی صفحه.
 - اینترنت مثل تلویزیون می تواند زمان لازم برای مطالعه، بازی، فعالیت های اجتماعی و بودن در دنیای واقعی را کاهش دهد.
 - کودکان علاوه بر دیدن صفحه رایانه نیاز دارند سایر حواس خود را مانند بویایی، شنوایی و لامسه پرورش دهند.
 - با استفاده زیاد از رایانه چشم، دست و ستون فقرات کودکان آسیب می بیند.
 - تبلیغات مربوط به مصرف سیگار و الکل برصفحه اینترنت بدون محدودیت برای همه و از جمله کودکان ظاهر می شود.
 - در آگهی های بازرگانی با استفاده از بولتن ها، جوایز بازی ها و تصاویر رنگی از کودکان سوءاستفاده می شود.
 - اغلب برای مقاصد بازاریابی با استفاده از شخصیت های آشنای کارتونی از کودکان اطلاعات شخصی گرفته می شود.
 - برای فروش کالاهای تجاری از قصه گویی استفاده می شود و نه ایجاد کنجکاوای در ذهن پویای کودکان.
- نکاتی برای والدین

در مورد اینترنت اطلاعات بیشتری به دست آورید و مهارت خود را در استفاده از آن افزایش دهید.

فعالیت های سنی و رشدی مناسب با کودکان خود را تعیین کنید. مثلاً کودکان سنین دبستانی به نظارت مستقیم و هشدار مداوم در مورد

تبلیغات و ورود به اتاق گفت وگو (chat room) نیاز دارند و لازم است به نوجوانان یادآوری شود که به رعایت نکات ایمنی در اینترنت و مدت زمان استفاده از آن توجه داشته باشند.

همراه با کودک از اینترنت استفاده کنید. باهم پایگاه ها را جست وجو کنید و نقش تبلیغات را توضیح دهید. بر خطرات اصلی اینترنت تمرکز کنید. این قانون مطلق را تکرار کنید که نباید هرگز کسی را از طریق اینترنت ملاقات کرد. از نرم افزارهای فیلترکننده استفاده کنید.

پایگاه های کتابخوانی برای کودکان مناسبند و او می تواند به تنهایی به آنها مراجعه کند. برای نظارت آسان تر والدین بر کودکان باید رایانه را در محلی عمومی و قابل دسترس برای همگان قرار داد.

اجازه ورود به اتاق گفت وگویی اینترنتی (chat room) را فقط با نظارت بدهید.

در زمان استفاده از اینترنت الگوی خوبی برای کودک باشید و زمان استفاده را به هدفی خاص محدود کنید.

همه نرم افزارهایی را که به خانه آورده می شوند، ارزیابی کنید.

در مورد مسائلی که در رابطه با فعالیت های رایانه ای و اینترنتی در مدرسه کودک اتفاق می افتد اطلاعات به دست آورید.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=274631>

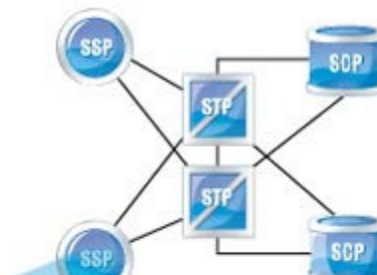

بخشهای مختلف پشته پروتکل (TCP/IP Protocol Stack) را شرح

دهید؟

پشته TCP/IP شامل چهار لایه است (از بالا به پایین) :

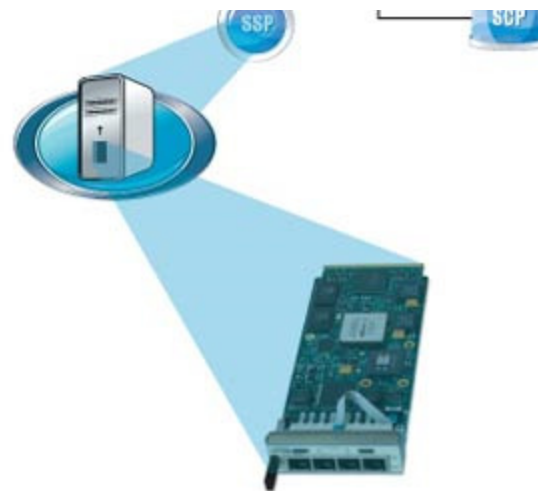
- لایه دسترسی به شبکه
- لایه ارتباطات اینترنتی
- لایه ارتباطات میزبان به میزبان
- لایه سرویس های کاربردی

• لایه دسترسی به شبکه

لایه دسترسی شبکه عملیات لایه فیزیکی و لایه پیوند داده مدل OSI را با هم تلفیق می کند . این لایه دربرگیرنده رسانه ارتباطی و پروتکل های ارتباطی برای انتقال فریم ها روی آن رسانه است . لایه دسترسی به شبکه در TCP/IP می تواند پروتکل های استاندارد صنعتی مثل اترنت ۱۰ Base-T را استفاده کند .

ولی در بعضی از پشته ها این دسترسی به روشهای متفاوتی پیاده سازی خواهد شد . پشته (Network Driver Interface Specification (NDIS که در ویندوز NT و شبکه های LANMAN استفاده شده ، اجازه می دهد که پروتکل های دسترسی به شبکه مختلفی بصورت قابل تعویضی با یک پشته TCP/IP استفاده شوند .

• لایه ارتباطات اینترنتی

لایه ارتباطات اینترنتی مسئول ایجاد ارتباط بین میزبانها است ، بدون توجه به لایه دسترسی به شبکه ای که بکار گرفته شده است . این لایه می بایست قادر به ارتباط برقرار کردن بین میزبانهای شبکه محلی و شبکه های گسترده باشد . بنابراین در این لایه باید یک آدرس بندی و پروتکل ارتباطی قابل مسپردگی داشته باشیم . لایه ارتباطات اینترنتی از IP برای آدرس دهی و انتقال داده ها استفاده می کند . بنابراین این لایه ذاتاً غیر اتصالی است و متناظر با لایه شبکه (Network Layer) مدل OSI است . علاوه لایه ارتباطات اینترنتی مسئول فراهم آوردن همه اطلاعات لازم برای لایه دسترسی به شبکه به منظور فرستادن فریمهایش به مقصد محلی است (یا مقصد میزبان دیگری یا مسیریاب) . بنابراین ، این لایه باید پروتکل (Address Resolution Protocol (ARP را هم در بر داشته باشد . پروتکل دیگری به نام (Reverse Address Resoulation (RARP (Protocol) برای آدرس دهی ایستگاههای بدون دیسکت (diskless) نیز وجود دارد که براین لایه تکیه دارد .

علاوه این لایه می بایست قادر به مسیریابی داده ها از طریق Internetwork به مقصدهای خود باشد . بنابراین ، این لایه دربرگیرنده پروتکل RIP (Routing Informatio Protocol)) نیز می باشد که می تواند از ابزارهای روی شبکه پرس وجو هایی انجام دهد تا تعیین کند که بسته ها به یک مقصد مشخص چگونه باید مسیریابی شوند .

همچنین لایه ارتباطات اینترنت شامل قابلیت هایی برای میزبانها به منظور تبادل اطلاعات درباره مشکلات یا خطا ها در شبکه می باشد . پروتکلی که این ویژگی را پیاده سازی می کند ، (Internet Control Message Protocol (ICMP نام دارد و در نهایت ، لایه ارتباطات اینترنتی ویژگی Multicast را دربردارد (ویژگی که کار ارسال اطلاعات به چندین مقصد میزبان را در هر لحظه خواهیم داشت) .

این فرآیند توسط پروتکل (Internet Group Management Protocol) پشتیبانی می شود.

لایه ارتباطات میزبان به میزبان : لایه ارتباطات میزبان به میزبان سرویسهای مورد نیاز برای ایجاد ارتباطات قابل اعتماد بین میزبانهای شبکه را پیاده

سازی می کند و مطابق با لایه حمل و قسمتی از لایه جلسه مدل OSI است و در ضمن در برگزیده قسمتی از کارهای لایه های نمایش و کاربردی نیز می باشد . لایه میزبان به میزبان شامل دو پروتکل است . اولین آن TCP (Transmission Control Protocol) می باشد . TCP توانائی برقراری سرویس ارتباط گرا بین میزبانها را فراهم می کند . آن شامل ویژگیهای زیر می باشد :

- قسمت بندی داده ها به بسته (Packets)
- ساخت رشته های داده از بسته ها
- دریافت تأیید
- سرویس های سوکت برای ایجاد چندین ارتباط با چندین پورت روی میزبانهای دور
- بازیابی بسته و کنترل خطا
- کنترل جریان انتقال داده
- مرتب سازی و ترتیب بندی بسته

سرویس های TCP سرویس های ارتباط گرای قابل اعتمادی با قابلیت های زیبای کشف خطا ها و مشکلات را فراهم می کنند . پروتکل دوم در لایه میزبان به میزبان ، UDP (User Datagram Protocol) نام دارد . UDP برای فراهم کردن یک مکانیزم کاهش سرریزی شبکه در انتقال داده ها روی لایه های پائین تر طراحی شده است . هر چند که این لایه هم مدیریت بسته و سرویس های مرتب سازی را ارائه می دهد ولی UDP نیاز به سرویس های قدرتمند ارتباط گرای TCP مثل تأیید ، کنترل جریان داده و مرتب سازی مجدد بسته ها برای انجام کارهای خود را دارد . UDP برای کاهش سرریزی پشته در برنامه های طراحی شده که سرویس های ارتباط گرای خود را توسط TCP پیاده سازی می کند . برای پیاده سازی پروتکل های TCP و UDP ، لایه میزبان به میزبان شامل API های (Application Programming Interfaces) برای بهره گیری از آنها می باشد .

لایه سرویس های کاربردی : لایه سرویس های کاربردی لایه دیگری است که به راحتی با مدل OSI مطابقت نمی کند . آن شامل قسمتهائی از لایه جلسه ، لایه نمایش و لایه کاربردی و بعلاوه فضای بالای پشته OSI که اصولاً برای فضای برنامه های کاربردی سیستم در نظر گرفته می باشد . لایه سرویسهای کاربردی شامل پروتکل های سطح بالایی برای استفاده از پروتکل های سطح پایین تر مثل TCP و UDP است . این سرویسها از آن پروتکلها برای ایجاد سرویسهای اینترنتی مثل موارد زیر استفاده می کنند :

- شبیه سازی پایانه یا (Telnet) Terminal Emulation
- انتقال فایل یا (FTP , TFTP) File Transfer
- مدیریت پست الکترونیکی یا (SMTP) Mail Management
- سرویس های WWW یا (HTTP) World Wide Web
- دسترسی به پوسته دور یا (RSH) Remote Shell Access

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

برای مقابله با حملات اینترنتی لایه‌های دفاعی متعددی مورد نیاز است

بر اساس نظر کارشناسان شرکت‌ها می‌توانند برای کاستن خطرها و تهدیدهای جدید اینترنتی از لایه‌های دفاعی متعدد بهره بگیرند. نظر کارشناسان بر این است که شرکت‌ها می‌توانند برای کاستن ریسک‌های ایجاد شده از سوی این آسیب پذیری و دیگر تهدیدات امنیتی که zero-day نامیده می‌شود، تلاش‌های متنوعی را به عمل آورند. مدیران IT و تحلیلگران هشدار دادند اقدامات موجود قابل اطمینان نیستند و وصله کردن يك حفره‌ی امنیتی همچنان مطمئن‌ترین روش برای حفاظت از سیستم‌ها در برابر هک‌رهای است که خواهان بهره‌گیری از آنها هستند اما به کارگیری لایه‌های دفاعی متعدد، جزو اساسی استراتژی‌ها برای از عهده برآمدن در مقابل تهدیدهایی است که برای آنها وصله‌ی فوری در دسترس نیست.

به عنوان مثال يك شرکت از نرم‌افزاری بهره می‌گیرد که می‌تواند سیستم‌های در معرض خطر را به جای تشخیص آلودگی از راه جست‌وجوی علامت شناسایی ویروس، بر اساس رفتارهای غیر معمولی که از خود نشان می‌دهند، به سرعت تشخیص دهد.

این ابزار شرکت کان سنتری نت‌ورک به کارمندان IT امکان کنترل ارتباطات برقرار شده توسط رایانه با سیستم‌های دیگر را می‌دهد و این امر به کاستن خطر آلوده شدن يك LAN (شبکه رایانه‌های محلی) از طریق يك رایانه آلوده کمک می‌کند.

در این مدل جدید، قوانین خودکاری وجود دارند که میزانی را که يك سیستم می‌تواند به شبکه‌ی دسترسی پیدا کند را مشخص می‌کنند، همچنین این قوانین دستگاه‌هایی را که رایانه می‌تواند بر اساس نیازهای کاری‌کاربر به آنها مرتبط شود، محدود می‌کند.

راه دیگر برای به حداقل رساندن تهدیدات جدید به کارگیری سیاست‌های جدید برای فیلترینگ ضمیمه ایمیل‌هاست که هرکها اغلب از آنها برای اجرای نرم افزارهای مخرب استفاده می‌کنند.

تحلیل‌گران برای فیلتر ضمیمه‌های نوع GIFS، JPEGGS، WMVS، و دیگر انواع غیر ضروری ضمیمه‌ها از ایمیل‌های داخلی و خارج شبکه‌ی خود به شرکت‌ها توصیه‌ی فراوانی کرده‌اند و به اعتقاد آنها، اطمینان از این که تنها برخی از انواع ضمیمه‌ها برای اهداف مخرب مورد استفاده قرار می‌گیرند، اشتباه است.

به گفته‌ی آنها ضمیمه‌های GIFS و JPEGGS بی‌خطرند مگر زمانی که هرکها شروع به پنهان کردن کدهای مخرب در آنها می‌کنند. پس نباید خطرناک یا بی خطر آنها را مورد لحاظ قرار داد بلکه باید دید شرکت به چه احتیاج دارد.

هرکهای خرابکار علاقه‌مند به کارگیری از ایمیل HTML هستند زیرا به آسانی به آنها امکان پنهان سازی و پیاده کردن حمله به سیستم‌ها را می‌دهند؛ در حال حاضر مشتری‌های ایمیل مایکروسافت شامل اوت لوك اکسپرس و ویندوز میل برای ویستا در برابر حملاتی که فایل مخرب ANI را در يك پیام HTML وارد کرده‌اند، آسیب پذیر هستند.

غیر فعال کردن ایمیل HTML در سیستم‌ها به کاستن ریسک و خنثی کردن بسیاری از حملات فیشینگ که تلاش می‌کنند کاربر را به کلیک بر روی لینک‌های مرتبط با وب سایت‌های مخرب ترغیب کنند، کمک می‌کنند.

مراقبت از ترافیکی که از شبکه شرکت به خارج در جریان است مهم است، بسیاری از اسب‌های تروجان و برنامه‌های بوت با سیستم‌های کنترل از راه دور مرتبط می‌شوند تا دستور العمل‌های وظایف بعدی و اطلاعاتی را که باید ارسال کنند، را دریافت کنند؛ استفاده از پروکسی‌های بیرونی و فایروال‌ها برای یافتن و مسدود کردن این ارتباطات می‌تواند مانع ارتباط آنها با منبع‌شان شود.

همچنین شرکت‌ها باید در پارامتر شبکه‌های خود، قابلیت default deny را به کار بگیرند تا تنها ترافیک خاصی در داخل و خارج درگاه‌های شبکه در جریان باشد و مدیران می‌توانند برای تعیین ترافیکی که اجازه‌ی ورود و خروج به شبکه را دارد، تمام فعالیت روترهای داخلی و خارجی را برای مدتی ثبت کنند تا تصویری از آن چه به طور معمول می‌تواند منتقل شود برای آنها ترسیم شود.

منبع : آژانس خبری هک و امنیت

<http://vista.ir/?view=article&id=257690>

بررسی آسیب های اجتماعی در جامعه اطلاعاتی نیازمند همه جانبه گرایی است

امروزه با پیشرفت سریع تکنولوژی و شتاب در تولید و توزیع اطلاعات که شرایط جامعه را به سوی جوامع اطلاعاتی سوق می دهد بررسی آسیب های اجتماعی و تغییراتی که در حوزه اجتماعی و فرهنگی صورت می گیرد نیازمند رویکرد جدیدی است.

همان گونه که در حوزه اقتصاد ارزش کالا به خود کالا نیست بلکه به اطلاعاتی است که آن را شکل می دهد در حوزه فرهنگی و اجتماعی نیز بسیاری از تغییرات اجتماعی در اثر تغییرات اطلاعاتی به وجود می آید و در مواردی ورود اطلاعات نیز می تواند نوعی سازگاری اجتماعی به وجود آورد. پدیدار شدن جامعه اطلاعاتی مبتنی بر شبیه سازی و الگوی مصرف در حوزه های مختلف جامعه این سوال را در اذهان به وجود می آورد که در حوزه فرهنگ چه دستاوردهایی به ارمغان آورده ایم و آیا ما نیز در ردیف مصرف کنندگان فرهنگ قرار داریم یا خیر؟

آنچه در حوزه امور فرهنگی و اجتماعی مهم است آن است که بسیاری از آسیب های اجتماعی و فرهنگی که در تعریف مدیران و کارشناسان ما گنجانده شده است آسیب اجتماعی نیست بلکه واکنش، به کنش هاست. از این رو در مسایل اجتماعی و فرهنگی از آن جایی ضربه خواهیم خورد که هر نوع عکس العمل را که ناشی از خطاهای احتمالی طراحان و مدیران امور فرهنگی در سال های گذشته است يك آسیب اجتماعی قلمداد کنیم و براساس آن ها طرح سوال نموده و مدال استراتژیک تعریف نماییم.

اگرچه هدف اساسی در برنامه ریزی های فرهنگی اجتماعی، کاهش میزان

خطر و خسارت و کنترل اتفاقات احتمالی آینده است ولی از آن جایی که مجموعه های فرهنگی از جمله سازمان ها و نهادهای فرهنگی اجتماعی به شیوه های مختلف توسط محیط و جامعه های بزرگتر شامل محیط های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تحت تاثیر قرار می گیرد. مدیران فرهنگی باید در برنامه ریزی های خود به فاکتورهای جامعه اطلاعاتی و فاکتورهای فرهنگی اجتماعی توجه ویژه ای داشته باشند زیرا برنامه ریزی فرهنگی بر نتایج مطلوبی تاکید دارد که در آینده به دست خواهد آمد. در نتیجه هر مدیری که در جست و جوی راه حل های موثر برای

حل مشکلات مردم و مجموعه کاری خود می باشد باید به فاکتورهای اجتماعی و فرهنگی از جمله اهتمام به ارزش های اجتماعی و فرهنگی، نگاه منصفانه به شیوه زندگی مردم، نرخ دستمزدها، بی ثباتی کار و خط فقر توجه خاصی نماید. همچنین با روش های پژوهشی و آسیب شناسی اجتماعی آشنا باشد.

یکی دیگر از نکات مهم در برنامه ریزی های فرهنگی و شناسایی آسیب های اجتماعی توجه به فاکتورهای جامعه اطلاعاتی است بدین معنا که درجوامع اطلاعاتی که امروزه باعث تغییر در ساختار اجتماعی شده است مفاهیم نیز دستخوش تغییرات شده و نیازمند آن هستیم که بر بازنگری مفاهیم در حوزه اجتماعی و فرهنگی چاره ای بیاندیشیم. قطعاً در این راستا کسانی برنده خواهند بود که مفاهیم جدید را قبل از دیگران شناسایی کنند و با معیارهای جامعه اطلاعاتی تطبیق دهند و سپس به تعریف مجدد برسازند.

اهمیت این موضوع زمانی روشن تر گردید که حتی در سطح بین المللی نیز شاهد رویکرد جدید بودیم. برداشتن مرزهای جغرافیایی، اطلاعاتی شدن اقتصاد، فرهنگ و سیاست و همگون سازی جهانی بر مبنای تفکر جهانی ناشی از همین پدیده است.

در نتیجه یکسان سازی اجتماعی و فرهنگی از پدیده های جامعه اطلاعاتی است و تغییر معانی از دیگر دستاوردها است بدین معنی که دانش نظری در گذشته در حوزه های مختلف از جمله اقتصاد، سیاست و فرهنگ ادبیاتی را حکم می کرد که امروزه این ادبیات مورد چالش واقع شده و دستخوش تغییرات زیادی گردیده است. فروپاشی فرا روایت ها و فراگفتمان ها نوع ساده ای از این تغییرات است.

اگرچه امروزه با افزایش تعداد مراکز فرهنگی اجتماعی و برگزاری دوره های مختلف آموزشی در زمینه های مختلف هنوز نتوانسته ایم به توسعه و بازدهی مطلوب دست پیدا کنیم، اما با توجه به بالارفتن آگاهی و دانش مردم و شتاب موجود در تبادل اطلاعات و فناوری روز و با آگاهی از فاکتورهای جامعه اطلاعاتی و رویکرد جدید و همه جانبه گرا در شناسایی ناهنجاری های موجود و آسیب های اجتماعی و همچنین با نظارت و کنترل دقیق در اجرای برنامه های فرهنگی انتظار است در مسیر اصلی قرار گیریم. دست آخر این که مدیران فرهنگی باید با آگاهی از علم روانشناسی مدیریت و شناسایی افکار عمومی و خواسته های آنان بتوانند با ایجاد حس مشارکت در بین مردم نشاط و انگیزه لازم را فراهم کنند.

• استراتژی در مدیریت تنها يك برنامه نیست

اگرچه امروزه بسیاری از مدیران ارشد در سازمان ها و مجموعه های فرهنگی و صنعتی به کرات در سخنرانی های مختلف از استراتژی سازمان خود به عنوان يك برنامه تعیین شده و قابل اجرا صحبت می کنند و گاهی هم در مصاحبه های اختصاصی با رسانه ها از استراتژی به عنوان يك برنامه خبر می دهند. در حالی که اصولاً استراتژی در مدیریت يك برنامه نیست بلکه برای ظهور و رشد و اثربخشی در مدیریت نیازمند برنامه ای مدون هستیم.

اگرچه تدوین استراتژی اولین مرحله از مدیریت استراتژیک است و برنامه ریزی مدون نیز زیربنای اداره هر سازمان است، ولی تقریباً هیچ سازمانی را نمی توان صرفاً با استراتژی اداره کرد. در واقع استراتژی و برنامه دو ابزار مدیریتی هستند که مکمل یکدیگر به کار می آیند. از این رو در بسیاری از سازمان های یاد گیرنده از دو مدیریت در کنار یکدیگر جهت هدایت کنترل و پروژه برنامه ها استفاده می کنند. که در موارد لزوم مدیریت بر اطلاعات به خوبی پشتیبانی و سازماندهی شوند.

به وجود آمدن این چالش در ادبیات مدیریتی ممکن است به عوامل متعددی بستگی داشته باشد که در این مختصر مجال اشاره به آن ها نیست.

اما باید بپذیریم که در رویکرد استراتژی اثربخش، هیچ گونه الگو و ریتمی برای دستیابی قطعی به يك استراتژی وجود ندارد. در مقابل این ایجاد بصیرت نسبت به چگونگی تکوین استراتژی است که استراتژیست را در جهت بهره برداری از تفکر خود هدایت می کند. بنابراین مدیریت استراتژیک يك فرایند پویا است و هر بخش از این فرایند پرسش اساسی را به دنبال خواهد داشت.

به عنوان مثال برای مدیر این سوال به وجود می آید که آیا باید به همین ترتیب ادامه داد و یا نیاز به تغییر وجود دارد. از طرفی مدیران ارشد در سازمان ها نسبت به مدیران میانی معمولاً درک کلی بهتری از سازمان دارند و مدیران میانی نسبت به مدیران ارشد از جزئیات عملیات روزمره سازمان بیشتر مطلع هستند و در پاسخ به سوال بالا توجه مدیران ارشد به برنامه های استراتژیک است و مدیران میانی برنامه های عملیاتی را تدوین می کنند.

امروزه مدیریت شایسته لزوماً بر مبنای مدیریت خوب استراتژی و مدیریت اطلاعات است.

چرا که تراکم اطلاعات و عدم رسیدگی به آن ها در سیستم های نابارور باعث از هم گسیختگی و سردرگمی خواهد شد و گاهی ممکن است آسیب آن نسبت به فقدان اطلاعات بیشتر باشد.

برخوردری از بینش مناسب، مدیران را با چشم اندازهای جدید برای رهبری سازمان های خود مواجه می سازد و حرکات استراتژی جدید و پیاده کردن صحیح آن ها در داخل سازمان ها اولویت های مهمی را در دستور کار مدیران به خود اختصاص می دهد و آن ها را در جهت گیری های سازمانی کمک خواهد کرد.

در همین راستا ماموریت سازمانی و چشم انداز سازمانی و ارزش های سازمانی، سه مفهوم به منزله اتصال دهنده عناصر سازمانی بوده که بیانگر ماهیت، چگونگی و نحوه جهت گیری های سازمانی هستند. در چنین مواقعی می بایست مدیران به ارجحیت ها، اولویت ها، دغدغه ها و نتایج تجزیه و تحلیل رفت و برگشت اطلاعات توجه ویژه ای داشته باشند.

به عبارت دیگر يك مدیر می بایست شرایطی را فراهم آورد که افراد بتوانند، عقیده ها، تصمیمات خود را در مورد ارزش ها، ماموریت ها و چشم انداز خود و سازمان با هم مبادله کنند و البته این کار مستلزم توسعه فرهنگی است تا استراتژی نیز تقویت شود و يك ساختار اثربخش سازمانی به درستی شالوده ریزی شود. در اجرای برنامه در کنار مدیریت استراتژیک توجه به منابع و تخصیص صحیح و بهنگام آن مستلزم تجربه و دانش است و مدیر باید حداقل يك شناخت کلی نسبت به مجموعه ای که می خواهد مدیریت کند داشته باشد. چرا که تقریباً هیچ شغل و حرفه ای وجود ندارد که بدون کسب تجربه بتوان در آن کار به موفقیت های چشمگیری دست پیدا کرد.

دست آخر این که در مدیریت استراتژیک باید با قایل شدن به تفاوت های معانی بین برنامه با پروژه و طرح با ارزیابی عملکرد به عنوان آخرین مرحله به مدیران این توجه را داد که بدانند استراتژی خاص و مورد نظر آن ها در چه زمانی کارساز واقع نمی شود.

در این راستا با مدیریت کنترل با رعایت توجه به مدیریت زمان، هزینه، کیفیت با شاخص های از پیش تعیین شده باید به سنجش عملکرد و اقدامات اصلاحی پرداخت. از این رو شناخت ماهیت مدیریت استراتژیک در کنار برنامه ها و اجزای آن برای همه کسانی که می خواهند به گونه ای در وادی مدیریت قدم بگذارند ضرورت دارد.

• روانشناسی مدیریت

امروزه مدیران موفق در عرصه های تجارت و حوزه های مختلف فرهنگی، بر سرمایه های انسانی بیش از گذشته تکیه می کنند. چرا که یکی از فاکتورهای مهم در مدیریت آگاهی و شناخت از علم روانشناسی مدیریت است و محوریت در این حوزه تجزیه و تحلیل رفتار آدمی است. با توجه به این که انسان موجودی کاملاً اجتماعی است و می بایست از نظر روانی به رضایت خاطر دست پیدا کند ضرورت دارد اشخاص در حیطه حقوق فردی خود توسط مدیران مورد احترام قرار گیرند تا خود را در کارها و فعالیت ها موثر بدانند و احساس تعلق به محیط کار داشته باشند. چرا که معمولاً افرادی که کارشان را دوست دارند و از انجام دادن آن لذت می برند نسبت به دیگران از نظر کیفی بازده کارشان مطلوب تر است.

علاقه کار و لذت بردن از کار خود وابسته به عوامل متعددی از جمله نوع کار، محیط کار و عوامل اجتماعی است.

وظیفه اصلی مدیران باید ایجاد شرایطی پویا برای هویت افراد به سمت باروری هرچه بیشتر زندگیشان باشد. از این رو نمی توان نسبت به انعکاس درون و بیرون از سازمان و رفتار گروه ها و کارکنان بی اعتنا بود. چرا که گروه های غیررسمی در سازمان ها معمولاً این توانایی را دارند که در صورت لزوم مانع پیشرفت یا موفقیت یک مدیر شوند. به همین جهت توفیق یک مدیر تا حدود زیادی بستگی به عملکرد مشاوران و کسانی که وی را از افکار عمومی سازمان مطلع می سازند دارد. مدیری که وظیفه خود را تامین مادی و معنوی کارمندانش می داند.

به آن ها می آموزد که به درون خویش نظر کنند و پیوسته در پی کمال باشند و رستگاری و عشق به مردم را سرلوحه کار خویش قرار دهند. چرا که زندگی مملو از وظایف مشکل و دشواری است که تنها از طریق تلاش انسان و با آگاهی از عدم روانشناسی می توان از طریق ضمیر ناخودآگاه آن ها را حل فصل کرد.

ضمیر ناخودآگاه تمامی اعضا و جوارح غیرارادی را تحت کنترل خود دارد و کارکرد آن شبیه به عملکرد یک رایانه است. لذا انسان اگر با افکار و اندیشه های صحیح ورودی های این رایانه را به درستی پردازش کند قطعاً باید انتظار داشته باشد که خروجی های مناسبی در اختیار او قرار بگیرد. این عمل بر نظام شخصیتی آدمی و بر روحیه و اعمال فیزیولوژی بدن تاثیر می گذارد. فقط کافی است بدانیم که سیگنال های ورودی چگونه به طور مطلوبی برنامه ریزی می شود.

قدرت و کارایی فکر به حدی معجزه آسا است که وقتی انسان تصویری در ذهن خود می سازد درست در همان لحظه تصویری همانند آن بر ضمیر ناخودآگاه او نقش می بندد. چنین تصاویری این قابلیت را خواهد داشت که در اسرع وقت در دنیای کاری ما اتفاق بیفتد. بنابراین مدیر باید تلاش کند روابط بین خود و کارکنان را تا حد ممکن بهبود بخشد تا تصویر نامطلوبی از وی در ذهن دیگران نقش نبندد و به این نکته توجه نماید که افراد و کارکنان براساس روانشناسی تفاوت های فردی با یکدیگر تفاوت دارند و کار را براساس توانایی و علاقه آنان تقسیم و واگذار نماید.

او باید قبل از برگزاری جلسات با در نظر گرفتن تمامی جوانب به خود و مطالبی که تصمیم دارد بگوید کاملاً بیندیشد.

مدیران مشهور کسانی بودند که ساعت ها بر راه های کسب موفقیت در کارها فکر کرده اند و سخنرانان موفق کسانی بودند که در سالن خالی از مدعو سخنرانی کرده اند(در ذهن خود) و جملاتی را در ذهن تکرار می کردند که حکایت از آمادگی مهارت کلامی آن ها در یک سخنرانی در روز واقعی داشته است. دست آخر این که مدیر موفق، باید در سایه دانش و تلاش، خود را باور کند و با گفت و گو و تعامل در افراد ایجاد انگیزش نماید تا ضمیر ناخودآگاه آنان از طریق رشته های فکری آن را دریافت و باور کند و در نتیجه اعتماد به نفس در آنان تقویت شود.

یکی از راه های ایجاد علاقه در بین کارکنان تفویض اختیار است. تفویض اختیار عملی است که به وسیله آن کارکنان تشویق و ترغیب می شوند و

در فرایند تصمیم‌گیری مشارکت می‌کنند. نتیجه این که مدیران می‌توانند با اجرای طرح‌های لازم و ایجاد انگیزش‌های مناسب در کارکنان از طریق اعطای پاداش‌های مادی و معنوی، تفویض اختیارات، ایجاد فضای دوستانه و پرمودت و روابط مبتنی بر همکاری بین کارکنان و خود در بهبود بهره‌وری موثر باشند. کلیه این تدابیر کارکنان را تشویق می‌کند تا وظیفه خود را با اطمینان و اعتماد به نفس انجام دهند و به کارکنانی مفید و موثر تبدیل شوند. مدیران باید بکوشند که با تعریف صادقانه، تشویق بهنگام در بین کارکنان نیز اعتماد به نفس ایجاد نمایند زیرا هنگامی که مدیران و کارکنان بتوانند سازمانی را که در آن کار می‌کنند درک نمایند. و به مأموریت‌ها و هدف‌های سازمانی پی ببرند به شیوه‌ای شگفت‌انگیزی خلاق و نوآور می‌شوند.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=243508>

بررسی روابط مخاطره‌آمیز در دنیای مجازی

تا صحبت از اعتیاد به میان می‌آید بلافاصله مواد مخدر در ذهن افراد تداعی می‌شود، حال آنکه اعتیاد تنها به هروئین و تریاک محدود نمی‌شود. نوعی اعتیاد وجود دارد که اتفاقاً از نوع ماده نیست و کاملاً ابزاری بوده و متأسفانه روزبه‌روز در حال قربانی گرفتن است.

اعتیاد به اینترنت و چت کردن یکی از موضوعات مورد بحث خانوادگی در چند سال اخیر است که نه فقط جوان‌ها که بسیاری از افراد بالای ۴۰ سال را نیز درگیر کرده است. عدم توانایی در برقراری ارتباط با همسالان، خانواده، احساس کمبود و فقدان اعتماد به نفس، انزوا و گوشه‌گیری و زندگی در محیط‌های فکری و اجتماعی بسته از مهمترین دلایل چت کردن افراد به

ویژه جوان‌ها به شمار می‌رود.

عواملی که باعث می شود بیش از ۸ ، ۹ ساعت از وقتشان را در روز پای رایانه بگذرانند و هرگونه مهمانی، دعوت به مراسم شام و حتی مسافرت را به دلیل عدم دسترسی به اینترنت از سوی دوستان و خانواده رد کنند. دکتر فدریکو روسلی، روانپزشک، معتقد است چت کردن و برقراری رابطه های مجازی که در آن هیچ گونه اطلاعات قابل دسترسی داد و ستد نمی شود، در درازمدت باعث اغتشاش فکری و اختلالات روحی می شود.

تقریباً ۵۰ درصد از کاربران دچار توهم هستند و خود را پشت یک نقاب پنهان می کنند و با شخصیت و شغل رویایی خود برای دوست یابی وارد چت روم های متفاوت می شوند. عده ای نیز هستند که صرفاً برای وقت گذرانی، آزار و تمسخر دیگران در این روم ها ظاهر می شوند. علت اعتیاد به اینترنت در بسیاری از موارد پیدا کردن راهی برای دستیابی به سرکوب اضطراب ها و تنش های زندگی و رفع عقده های حقارتی بیان شده است. به گفته دکتر روسلی اعتیاد به چت کردن در میان افراد منزوی و آنهایی که در برقراری ارتباط با دیگران دچار مشکل هستند، بیش از دیگران است. نتایج تحقیقات بر روی ۵۰۰ کاربر اینترنت نشان می دهد، کسانی که وارد چت روم های متفاوت می شوند و عادت به استفاده بیش از هفت، هشت ساعت از اینترنت در روز دارند، علائم بالینی مشابه معتادان دارند و در صورت خستگی و بی خوابی محال است بتوانند از کامپیوتر دوری کنند.

جوانان، زنان خانه دار، دانشجویانی که دور از شهر و دیار خود مشغول تحصیل هستند و افرادی که به مدت طولانی دور از خانه فعالیت می کنند بیشترین جمعیت کاربران اینترنت و به اصطلاح چت باز را تشکیل می دهند. یکی از مهمترین پیامدهای اعتیاد اینترنتی علاوه بر تأثیری که بر سلامت جسمی می گذارد و در طولانی مدت باعث خستگی، ضعف، کاهش دید، چشم درد و مشکلات عصب می شود، بروز مشکلات خانوادگی و تأثیر آن بر روی روابط زناشویی، والدین و فرزندان است.

ارتباط همسر با فرد دیگر در اینترنت مهمترین عامل فروپاشی خانواده به شمار می رود که نه تنها در ارتباط بین زوجین اثر می گذارد که روابط بین والدین و فرزندان را نیز تحت الشعاع قرار می دهد. گرچه اعتیاد به اینترنت به نسبت اعتیاد به مواد مخدر، سیگار و الکل شناخته شده نیست ولی به دلیل تأثیرات ناسالمی که روی روابط خانوادگی و آداب و معاشرت بین افراد می گذارد، خطرناک بوده و بایستی به صورت اصولی مورد درمان و بهبودی قرار گیرد

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=260809>

بررسی ریشه های اعتیاد به اینترنت و موبایل

اعتیاد به اینترنت، تلفن همراه ، "اس ام اس"، الکل و اعتیاد به روابط غیراخلاقی، هم اکنون از نظر جامعه‌شناسان در مجموعه رفتارهای اعتیادی قرار می‌گیرد.

تحقیقات بالینی درباره اعتیاد تاکنون اساساً روی وابستگی به مواد، مثل الکل و مواد مخدر انجام شده است.

هرچند بسیاری عقیده دارند که واژه اعتیاد فقط باید در مورد رفتارهایی که شامل تریق دارو می‌شود به کار رود، اما محققان برخی از رفتارها را شناسایی کرده‌اند که به طور بالقوه اعتیادی هستند و با حالات ناشی از استفاده از مواد یا اختلالات روانپزشکی همپوشانی دارند.

در دو دهه گذشته، روانشناسان و محققان اعتیاد به تدریج پذیرفته‌اند که اعتیاد به چیزهایی غیر از مواد نیز می‌تواند به وجود بیاید، به عنوان مثال عادت‌هایی مانند پرخوری، میل جنسی و تماشای تلویزیون، استفاده مغرط از اینترنت رفتارهای اعتیادی محسوب می‌شوند.

در اعتیاد رفتاری، فرد به آنچه انجام می‌دهد و احساساتی که در هنگام انجام دادن آن کار تجربه می‌کند، معتاد می‌شود.

فرضیه‌ای جدید می‌گوید ، احتمال دارد که هم در عادت به مواد و هم در عادت به غیرمواد، یک واکنش شیمیایی وجود داشته باشد.

نگاهی اجمالی به برخی از رفتارهای اعتیادی می‌تواند ما را با علائم و عوارض مشابه این رفتارها آشنا کند.

• اعتیاد به اینترنت:

ظهور اعتیاد به اینترنت به عنوان یک اختلال جداگانه، نخستین بار در سال ۱۹۹۵ توسط "ایوان گلدبرگ" مطرح شد و در سال ۱۹۹۶ توسط "یانگ" توسعه یافت. در حال حاضر مراکز درمانی در سراسر آمریکا حتی در دادگاه و سیستم قانونی این کشور وابستگی به اینترنت را به عنوان یک اختلال روانی واقعی پذیرفته‌اند.

وابستگی به اینترنت را "اعتیاد مدرن" Modern Addiction نامگذاری کرده‌اند در واقع وابستگی به اینترنت یک وابستگی واقعی همانند اعتیاد به مواد مخدر و وابستگی‌های دیگر است. اگر چه این نوع وابستگی مشکلات جسمی اعتیادهای شیمیایی را ندارد، اما مشکلات اجتماعی ناشی از آن همانند اعتیادهای دیگر است.

از دست دادن کنترل بر روی رفتار ، علائم ناخوشایند ناشی از ترک ، عطش ، ولع زیاد برای کار با اینترنت ، گوشه‌گیری اجتماعی و افت تحصیلی و

شغلی برخی از پیامدهای وابستگی به اینترنت هستند.

خصوصیات دیگری نیز برای افراد وابسته به اینترنت ذکر شده است مانند استفاده از اینترنت برای فرار از مشکلات یا رفع احساس درماندگی ، گناه ، اضطراب و افسردگی ، دروغ گفتن مکرر به اعضای خانواده و دوستان برای پنهان کردن میزان ماندن در فضای اینترنت.

معتادان اینترنتی هم مثل الکی‌ها با خانواده ، کار، روابط اجتماعی و مدرسه مشکل پیدا می‌کنند. برخی از معتادان اینترنتی مثل الکی‌ها یا افراد معتاد به مواد، میزان مصرف خود را مخفی می‌کنند تا بتوانند به کار خود ادامه دهند.

یکی از شباهت‌های اعتیاد به اینترنت با سایر اعتیادها این است که معتادان اینترنتی اعتراف می‌کنند که هر بار خیلی بیشتر از آنقدر که قصد داشته اند آنلاین می‌مانند، درست مثل یک فرد الکی که بیشتر از آنچه می‌خواهد یا حتی به خاطر می‌آورد ، الکل می‌نوشد.

افراد معتاد به اینترنت از اطرافیان خود کناره‌گیری می‌کنند تا بیشتر با دوستان اینترنتی‌اشان باشند، درست مثل الکی‌ها که مصاحبت با دوستان مشروب‌خوار خود را ترجیح می‌دهند.

افراد معتاد به اینترنت وقتی می‌خواهند اعتیاد خود را ترک کنند با علائم ترک مواجه می‌شوند که با علائم ترک در معتادان به مواد قابل مقایسه است.

• اعتیاد به تلفن همراه:

دسترسی زودرس به دوستان، قابلیت مخفی نگاه داشتن مکالمات از خانواده، بهره‌مندی از سیستم پیام کوتاه برای مخفی‌کاری بیشتر از جمله مزایای استفاده از تلفن همراه برای جوانان و نوجوانان است.

بخشی از محبوبیت پیام‌های کوتاه برای جوانان از آنجا ناشی می‌شود که آنها به تلفن همراه خود به‌عنوان بخشی از هویت خود می‌نگرند که وسیله شخصی و خصوصی است که به جوانان برای تحرک و برقراری ارتباط همزمان، احساس استقلال می‌دهد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد رابطه‌ای بین استفاده بیش از حد از تلفن همراه و استرس (فشار روانی) و بی‌قراری وجود دارد.

دکتر "دیوید شفیلد" روانشناس ازدانشگاه "استافورد شایر" با مطالعه ۱۰۶ نفر که از تلفن همراه استفاده می‌کردند، دریافت که شانزده درصد آنها مشکلات رفتاری دارند.

وی بااین تحقیق نتیجه‌گرفت که این مشکلات رفتاری درپی اعتیاد به استفاده از تلفن همراه موجب استرس خواهد شد.

شفیلد می‌گوید با وجود اهمیت تلفن همراه در زندگی روزمره، تحقیقات نشان دهنده آن است که برخی از مردم به طرز بی‌رویه از این وسیله استفاده می‌کنند و این امر زندگی شخصی آنها را تحت تاثیر قرار داده است.

• اعتیاد به تلویزیون:

به‌دنبال اختراع تلویزیون در دهه ۱۹۲۰، تحولات فراوانی از هنگام راه یافتن آن به خانه‌ها صورت گرفته است و امروز با شمار فراوانی از مردم مواجه می‌شویم که روزانه بیش از هشت ساعت تلویزیون تماشا می‌کنند.

نشانه‌ها و دلایل مختلفی وجود دارد که وابستگی به تماشای تلویزیون را یک نوع رفتار اعتیادی بدانیم ، وقتی معتاد به تلویزیون را از تماشای آن محروم می‌کنیم نشانه‌های محرومیت از آن پدیدار می‌شود.

یکی دیگر از نشانه‌های رفتار اعتیادی احساس گناه ملازم آن است.

بررسی‌ها نشان داده‌است معتادان به‌تلویزیون دارای احساس گناه هستند، ولی سایر وسایل برای پرکردن اوقات فراغت احساس گناه ایجاد نمی‌کنند و شادی و خشنودی ناشی از آنها بیشتر و ادامه‌دارتر است، اما تلویزیون به جای احساس رضایت، احساس گناه ایجاد می‌کند. اعتیاد به تلویزیون مانند اعتیاد به مواد مخدر دنیایی از خیال و توهم ایجاد کرده و جای واقعیت‌ها را می‌گیرد و مانند همه انواع دیگر اعتیادها تماشای آن ناشی از عدم رضایت و خشنودی واقعی در زندگی است.

اشخاص به چهار دلیل میل به فرار از احساس ملامت از شرایط زندگی روزانه، میل به داشتن موضوعی برای صحبت با دیگران، میل دیدن اشخاص و مناظری در تلویزیون برای مقایسه شرایط خود با آنها و در جریان حوادث دنیا قرار گرفتن پای تلویزیون می‌نشینند.

یکی از نکات جالب در ارتباط با تلویزیون این است که همه چیز را کوچک‌تر به نمایش می‌گذارد. تمام اشیا و اشخاصی که در تلویزیون تماشا می‌کنیم از اندازه واقعی‌شان کوچک‌تر هستند. به مفهومی این موضوع درباره همه اعتیادها صدق می‌کند. رفتارهای اعتیادی تجربه ما را از زندگی کاهش می‌دهند.

• دیدگاه‌ها:

" سعید نوروزی جوینانی " کارشناس دفتر پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور درباره رفتارهای اعتیادی ، می‌گوید: انواع و اقسام رفتارهای اعتیادی مانند اعتیاد به الکل، کار ، تلفن همراه و یا اینترنت دامن‌گیر برخی از افراد شده‌است که با پناه بردن به چیزی از خارج از خودشان احساس آرامش می‌کنند.

به‌گفته وی، هسته اصلی یک رفتار اعتیادی از آنجا ناشی می‌شود که فرد به دنبال شیوه‌ای است برای حل یکی از مشکلات خود و در این راه انجام یک رفتار را برای حل مشکل خود مناسب می‌بیند.

فعالیت‌های حرفه‌ای ، شغلی و ارتباطی معتادان به رفتارهای اعتیادی تحت تاثیر این رفتارها قرار می‌گیرد.

نوروزی تصریح می‌کند : فزاینده و صعودی بودن رفتار ، عدم موفقیت برای قطع رفتار توسط شخص ، عدم قدرت فرد در خودداری از این رفتار برغم وجود پیامدهای منفی ، ایجاد رنجش برای خود و دیگران به خاطر رفتار اعتیادی ، احساس گناه داشتن از جمله مولفه‌های یک رفتار اعتیادی است. این کارشناس می‌گوید : جو احساسی به نام "شرم زهرآگین" در برخی افراد باعث می‌شود این افراد خود را به عنوان یک موجود دوست داشتنی فرض نکنند و می‌خواهند چیزی غیر از خودشان باشند.

وی یکی از روش‌های پیشگیری از اعتیاد را پذیرش " خود واقعی " خود می‌داند و می‌گوید: یکی از عوامل بروز معضل اعتیاد فرار از " بی‌خودی " توسط فرد و پناه به رفتارهای اعتیادی است.

"براتی‌سده" یک مقام سازمان بهزیستی‌کشور نیز در خصوص "رفتارهای اعتیادی" گفت : این بحث اخیرا مطرح شده است و موضوعاتی چون"روابط جنسی"، "اینترنت"، "پرختوری" و "تلفن همراه" را در بر می‌گیرد.

به‌گفته وی ، وجه مشترک تمامی رفتارهای اعتیادی ، این است که وقتی فرد به این رفتارها مبتلا شد ، نمی‌تواند از انجام آن دست بکشد و دچار "تکانه" یا " اضطراب" برای مبادرت به این رفتار می‌شود.

این مقام بهزیستی اضافه می‌کند: انجام این رفتارها موانعی را در قبال عملکرد اجتماعی و شغلی فرد ایجاد می‌کند. "براتی‌سده" ضمن اعلام این مطلب که درکشور به طور سازمان یافته و منسجم رفتارهای اعتیادی بررسی نمی‌شود، می‌گوید: انکار کردن این موضوعات به دلیل قبیح دانستن برخی از آنها در جامعه دلیل بر نبود آن نیست و دستگاه‌هایی چون وزارتخانه‌های رفاه، بهداشت، فرهنگ و ارشاد اسلامی و آموزش و پرورش باید به منظور حل مشکل در این عرصه وارد شوند. کارشناسان امرمعتقدند بررسی جامع این رفتارها و یافتن راهکارهای مقابله به آن نیازمند مشارکت مراکزی چون سازمان ملی جوانان، وزارت آموزش و پرورش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ستاد مبارزه با مواد مخدر، سازمان بهزیستی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت است.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی ITanalyze

<http://vista.ir/?view=article&id=284498>

بررسی فواید بهره وری از سرویس های اینترنتی انقلاب الکترونیک

بسیاری از متخصصان آینده نگر بر این عقیده اند که در سال های اخیر انقلابی مشابه انقلاب صنعتی به وقوع پیوسته است. انقلاب صنعتی تصویر نهایی و روابط اقتصادی دنیا را متحول ساخت و انقلاب الکترونیک نظیر آن جهان را به «عصر اطلاعات» وارد و بسیاری از جنبه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حیات بشر را دستخوش تحولی عمیق نموده است. یکی از ابعاد این تحول، تغییرات عمیقی است که در روابط اقتصادی بین افراد، شرکت ها و دولت ها به وجود آمده است. مبادلات تجاری بین افراد با یکدیگر، شرکت ها با یکدیگر و افراد با شرکت ها و دولت ها به سرعت از حالت سنتی خود

که عمدتاً مبتنی بر مبادله بر مبنای اسناد و مدارک کاغذی است خارج و به سوی انجام مبادلات از طریق بهره گیری از سیستم های مبتنی بر

اطلاعات الکترونیکی در حرکت است.

تجارت الکترونیکی (Electronic Commerce) EC، با استفاده از امکانات و اطلاعات الکترونیکی بستری را به وجود آورده است که به دلیل سرعت، کارایی، کاهش هزینه ها و بهره برداری از فرصت های زودگذر عرصه جدیدی در رقابت گشوده است تا آنجا که گفته می شود عقب افتادن از این سیر تحول نتیجه ای جز منزوی شدن در عرصه اقتصاد جهانی نخواهد داشت. تجارت الکترونیکی که تا چندی قبل به تعداد معینی از شرکت ها محدود می گردید در حال ورود به عصر جدیدی است که در آن تعداد زیادی از اشخاص و مصرف کنندگان حضور دارند. به هر حال با قانونمند شدن تجارت الکترونیک در ایران بستر مناسبی برای استفاده از آن در زمینه های مختلف فراهم شده است. یکی از کاربردهای تجارت الکترونیک، در بیمه ها است و در این راستا «بیمه الکترونیک» از اهمیت شایانی برخوردار است. بیمه الکترونیک جایگزینی برای گردش فعالیت های دستی به منظور انجام کارهای بیمه بر روی محیط شبکه و یا با استفاده از سیستم کارت های هوشمند بوده و عامل مؤثری در تسریع و سهولت فرآیندهای بیمه ای است. بیمه الکترونیک از جمله مواردی است که تاکنون در ایران کمتر مورد استفاده قرار گرفته؛ در حالی که به علت گستره حجم تبادل و ثبت اطلاعات در بیمه، نیازمند استفاده بیشتر از فناوری های نوین در عرصه اطلاعات و اطلاع رسانی در بیمه هستیم. از نکات قابل توجه در بیمه الکترونیک در صورت هماهنگی با سیستم های بانکی، بیمارستانی و... آن است که منجر به ارتقای آن سیستم ها نیز می شود. در این طرح از آنجا که تبادلات مالی فردی و تجاری تحت اینترنت توسط طرح شتاب، یکپارچه سازی بانکداری الکترونیکی و ارائه خدمات پول الکترونیکی در تمام بانک های کشور، قابل انجام است، استفاده از ساختار منطقی به منظور استفاده از رکوردهای الکترونیکی هماهنگ، همانند ساختارهای کاغذی برای مبادلات حساس مانند چک، مستندات حاوی اطلاعات مهم و... ضروری است. از فواید کلیدی استفاده از سرویس های اینترنتی، توانایی ارتباط بیشتر و قویتر با مشتریان است. در این راستا تمام روال های کاری به صورت سیستم های مکانیزه پیاده سازی می شوند به طور مثال فناوری وب به همه افراد تحت پوشش بیمه اجازه می دهد که امکان مشاهده اطلاعات مورد نیاز، انجام عملیات مربوطه و ارائه اطلاعات ویژه مورد نیاز را داشته باشند.

ارزش واقعی این فناوری زمانی مشخص خواهد شد که نه تنها به مصرف کننده، امکان خودسرویسی (دریافت گزارش، ارسال درخواست، تسویه حساب، اطلاع از تغییرات، شرایط بیمه و سیاست های بیمه و...) را می دهد بلکه در کاهش هزینه های مربوط به بیمه گران نیز تأثیر گذارنده است. در این راستا فناوری های مربوط به «شرکت به شرکت»

(Business to Business) فرصت بزرگتری برای کاهش هزینه ها است مضافاً بر اینکه سیستم از اشباع شدن اطلاعات جلوگیری می کند چراکه دقیقاً بر اساس نیازهای بیمه گذاران عمل می نماید. در فرآیند بیمه توسط اینترنت و کارت بیمه گذار، فعالیت های بیمه توسط پایگاه اینترنتی بیمه و کارت های هوشمند بیمه گذاران قابل انجام بوده و در کنار این فرایند (جریان کاری)، فعالیت های دستی بیمه نیز قابل اعمال و پیگیری است. تبادل اطلاعات با server بیمه به صورت آن لاین و آف لاین قابل پیاده سازی و از طریق سایت بیمه، ترمینال های کارت خوان و مراکز بیمه انجام می شود. لذا برای امنیت بیشتر انتقال اطلاعات، در زمان عدم تطابق میان اطلاعات (concurrency) تغییرات بر روی server بیمه براساس اولویت ها انجام می پذیرد. ترتیب این اولویت ها براساس سیاست های مؤسسه بیمه تعریف می شود. فعالیت بیمه توسط سایت بیمه با کنترل هویت بیمه گذار آغاز می شود. سپس با تکمیل فرم مربوط به فعالیت بیمه مورد نیاز (پیشنهاد، خسارت و...)، اطلاعات فرم تکمیل شده به server اصلی ارسال می

گردد. در این مرحله براساس نوع بیمه نامه درخواست شده، اقدامات لازم و پرداخت حق بیمه توسط طرح شتاب انجام و همزمان با صدور بیمه نامه کارت بیمه گذار نیز صادر می شود. در پی صدور کارت، وضعیت بیمه نامه از طریق سایت بیمه قابل مشاهده است. کارت صادر شده در حکم معرفی نامه برای بیمه گذار است و از طریق آن اطلاعات بیمه نامه نیز قابل مشاهده است. برای انجام فعالیت های بیمه در هر مرحله چه بر اساس اینترنت و چه بر اساس کارت ابتدا باید پذیرش و مدیریت ریسک به منظور جهش های کمتر در طول فرآیندها، توانایی بیشتر برای دنبال نمودن و کنترل فرآیندها و بررسی مشکلات قبل از به وقوع پیوستن آنها توسط بیمه گر انجام پذیرد و سپس فعالیت مورد نظر وارد مرحله تایید شده و ادامه یابد. یک راه حل کلی برای اداره کارهای بیمه در شبکه، اختصاص شخصیت حقوقی برای بیمه گذاران محسوب می شود.

مزایا و منافع استفاده از بیمه الکترونیک از سه منظر بیمه گر، مراکز طرف قرارداد و بیمه گذار قابل بررسی هستند:

- مزایای بیمه گر
- سرعت بیشتر در فرآیند صدور بیمه و دریافت خسارت
- افزایش دقت در فعالیت های بیمه
- به روزرسانی سیستم مکانیزه بیمه براساس آخرین امکانات سخت افزاری و نرم افزاری
- حذف مراحل زمان بر و هزینه برداری همچون صدور معرفی نامه، استعلام از مراکز و...
- کاهش فضای اداری شرکت بیمه گر به واسطه ایجاد فضای مجازی
- تشویق بیمه گذاران برای استفاده بیشتر از امور بیمه ای به واسطه اطلاع رسانی کامل
- جذب سازمان ها برای عقد قرارداد با بیمه
- حفظ بیمه گذاران و مراکز طرف قرارداد فعلی
- تسهیل در فعالیت های بیمه از جمله زدن سند، گزارش گیری و...
- امکان اعمال کنترل و مدیریت بیشتر در فعالیت های بیمه
- امکان انجام فعالیت های بیمه از طریق مراکز بیشتر و دسترسی سهل تر
- امکان انجام هوشمند برخی از فرآیندهای بیمه از جمله معرفی بیمه گذار به مراکز درمانی فقط با تلفن و یا اینترنت و...
- جلوگیری از تقلب و جعل
- آنالیز دقیق هزینه ها
- یکپارچگی سیستم مکانیزه بیمه در تمام شعب، سایت بیمه و ترمینال های خودپرداز بیمه
- مزایای شرکت های طرف قرارداد
- امکان شناسایی سریع پوشش های بیمه ای
- کاهش زمان بازپرداخت به مرکز از سوی بیمه گر
- جلوگیری از تخلف و تقلب

- امکان صدور بیمه نامه های خاص در محل مرکز و بدون مراجعه به بیمه گر
- شناسایی سریع بیمه گذاران
- افزایش مراجعین برای استفاده از امکانات ارائه شده
- شناسایی سریع معرفی نامه
- کاهش هزینه های اداری مراکز مذکور جهت ارتباط با بیمه گر
- افزایش سرعت تعاملات در امور فی مابین مراکز و بیمه گر
- مزایای بیمه گذار
- افزایش سرعت در شناسایی بیمه گذار واقعی
- کاهش دفعات مراجعه حضوری به شعب بیمه
- عدم نیاز به تکمیل فرم های دستی
- امکان مشاهده مشخصات بیمه نامه های مربوط به بیمه گذار
- عدم نیاز به ارائه معرفی نامه
- سهولت در پرداخت و دریافت وجوه مرتبط
- کاهش زمان و هزینه استفاده از پوشش های بیمه ای و در نتیجه رضایتمندی
- افزایش آشنایی با امور بیمه ای توسط سایت بیمه گر
- امکان اخذ مشاوره رایگان بیمه ای به واسطه اطلاع رسانی دقیق سایت بیمه گر
- امکان برقراری ارتباط مستقیم (به صورت مجازی) با مدیران و مسئولین در هر زمان و مکان
- دسترسی سریع به آمار و در نتیجه سرعت در تهیه گزارش ها
- چالش های پیش رو

راه اندازی و گسترش تجارت الکترونیکی در کشور از جمله بیمه الکترونیک، با موانع و چالش های عمده ای مانند نوب بودن زمینه های حقوقی لازم برای استفاده از تجارت الکترونیکی از قبیل مقبولیت اسناد و امضاهای الکترونیکی در قوانین و مقررات جاری کشور، نوب بودن سیستم انتقال الکترونیکی وجوه و کارت های اعتباری، محدودیت خطوط ارتباطی و سرعت پایین آنها در انتقال داده های الکترونیکی، نبود شبکه اصلی تجارت الکترونیکی در کشور و سخت افزار و نرم افزار مربوط به آن، فراگیر نبودن فرهنگ استفاده از تجارت الکترونیکی و مزایای آن، هزینه اولیه ایجاد مراکز تجارت الکترونیکی در شرکت ها، کمبود دانش استفاده از تجارت الکترونیکی در برخی از سازمان های مرتبط با بیمه، تامین امنیت لازم برای انجام مبادلات الکترونیکی و محرمانه ماندن اطلاعات مربوطه و... روبه رو است که در صورت در نظر گرفتن تمهیداتی جهت رفع این موانع، استفاده از بیمه الکترونیک در کشور به صورت فراگیر قابل انجام خواهد بود.

• مفاهیم استفاده شده

▪ بیمه گذار: شخص حقیقی یا حقوقی که اموال، مسئولیت، عمر و غیره خود را بیمه کرده و کارت هوشمند و کلمه رمز عبور به سایت بیمه به آن تعلق می گیرد.

▪ مراکز صدور: علاوه بر کلیه شعب بیمه در سراسر کشور، مراکزی که نسبت به راه اندازی pos در آنها اقدام به عمل آمده است و نیز از طریق شبکه اینترنت (هر کجا و هر مکان) قابلیت واریز وجه و تهیه بیمه نامه وجود دارد.

▪ Pos: (Point of sale) دستگاه های الکترونیکی هستند که جهت خواندن و نوشتن روی کارت ها استفاده می شود. کارت های هوشمند موجود در بازار، همگی دارای دستگاه pos مخصوص به خود هستند.

▪ کارت هوشمند (smart cart): کارت هایی هستند که توانایی خواندن و نوشتن روی chipهای موجود در آنها وجود دارد و از طریق دستگاه های مختلف می توان به آنها فرمان داد. کارت های هوشمند رفته رفته به عنوان اصلی ترین مدرک احراز هویت افراد شناخته شد و حتی از آنها می توان به عنوان امضا و یا مهرهای الکترونیک یاد کرد چرا که این نوع کارت ها قابلیت ذخیره سازی انبوهی از اطلاعات شخصی صاحب خود را در حجم بسیار کوچکی فراهم می آورند و در کنار این اطلاعات با استفاده از روش های مختلفی اقدام به بالا بردن امنیت اطلاعات داخلی آن می نماید. این کارت ها قابلیت نگهداری اطلاعات را در زمینه اطلاعات پایه شامل اسم، آدرس، جنسیت، تاریخ تولد، کد ۱۱ رقمی و اطلاعات شناسایی (کشوری) مانند شماره شناسنامه، شماره ملی و... دارا هستند. دو مقوله مهم در مورد این کارت ها عبارتند از:

(۱) اطلاعات داخلی کارت ها

(۲) امنیت اطلاعات داخل کارت ها. در مقوله اول حجم و نوع اطلاعات قابل ذخیره سازی روی کارت مورد توجه قرار می گیرد. به این ترتیب که با توجه به معماری اجزای داخلی کارت (مغناطیسی، Microchip) این امکان به وجود می آید که اطلاعات شخصی کاربر کارت به صورت دیجیتالی روی کارت ذخیره بشود. اطلاعات توسط دستگاه های pos که قابلیت پردازش و انجام عملیات روی کارت های هوشمند را دارا هستند، روی کارت ثبت می شوند. حجم اطلاعات قابل ثبت نیز به معماری داخلی و همچنین تکنولوژی های موجود بستگی دارد. در همین راستا کارت های هوشمند دارای حافظه در دو سطح طبقه بندی می شوند که هر سطح دارای سطوح امنیتی مختلفی است:

▪ کارت هایی که بر روی آنها نوارهای مغناطیسی وجود دارند و pos ها می توانند با باردار کردن قسمت های خاصی از کارت یک الگو را روی آن مشخص کنند که این الگو توسط posهایی از همان نوع و همان سیستم عامل قابل بازیابی هستند. از انواع دیگر این کارت ها کارت هایی است که به جای مغناطیس از نور برای ذخیره و بازیابی اطلاعات استفاده می شود. بدین صورت که سلسله مراتب کار با این نوع کارت ها همانند کارت های مغناطیسی است و تفاوت آنها در نور لیزر در عملیات خواندن و نوشتن روی کارت در قسمت های مشخص است.

▪ دسته دوم این کارت ها با استفاده از Microchip های تعبیه شده روی آنها قابلیت ذخیره سازی اطلاعات را دارا هستند. دستگاه های pos مربوط به این دسته از کارت ها اطلاعات را مستقیماً در حافظه این نوع کارت ها کپی کرده و پروسسورهای موجود در این نوع کارت ها اطلاعات را ثبت می کنند. این نوع کارت ها از امنیت بالاتری نسبت به انواع دیگر نیز برخوردار بوده و از قسمت هایی مانند پروسسور، حافظه ثابت و حافظه قابل تغییر تشکیل شده اند که همگی این قسمت ها بر روی یک لایه از جنس سیلیکون تعبیه شده و توسط کانکتورهای فلزی روی کارت با دنیای خارج ارتباط برقرار می کنند. آسیب پذیری و عدم اطمینان دسته اول کارت های هوشمند در این دسته بسیار کمتر است و از این حیث کارت های فوق مقبولیت

بیشتری دارند.

▪ دسته دیگر شامل کارت هایی هستند که دارای پردازنده بوده و مانند کامپیوتر کوچکی است که به همراه port ورودی و خروجی خود عمل می نماید.

• شبکه:offline در شبکه offline تبادل اطلاعات در یک بازه زمانی خاص با توجه به سیاست های در نظر گرفته شده صورت می گیرد؛ به شکلی که اطلاعات بر روی پایگاه داده ترمینال ثبت شده و در زمان های مقرر توسط خطوط ارتباطی PSTN (خطوط تلفن معمولی) به server مرکزی انتقال می یابد. لازم به ذکر است که این روش شبکه نسبت به شبکه Online از امنیت پایین تری برخوردار بوده و با وجود مشکل در خط ارتباطی، اطلاعات در server اصلی به روزسانی نمی شود. همچنین برای جلوگیری از امکان تقلب مجبور به استفاده از کارت ها و کارت خوان هایی با قابلیت نوشتن و خواندن هستیم که بالطبع هزینه اولیه طرح را تا میزان قابل توجهی بالا می برد.

▪ شبکه:online در شبکه Online تبادل اطلاعات بلادرنگ است و با ورود هر کارت هوشمند اطلاعات به صورت لحظه ای از server مرکزی به ترمینال کارت خوان انتقال می یابد و با کاهش اعتبار و یا به روزسانی اطلاعات کارت، اطلاعات به صورت مستقیم به روی server مرکزی انتقال می یابد. در این شبکه ایمنی تبادل اطلاعات بالا و ترمینال کارت خوان از نوع فقط خواندنی است. لازم به ذکر است که این شبکه نیازمند یک ارتباط پایدار و قابل اطمینان است که می توان آن را توسط خطوط پرسرعت ADSL یا Wireless برقرار کرد.

منبع : مرکز توسعه و تبادل دانش فناوری اطلاعات

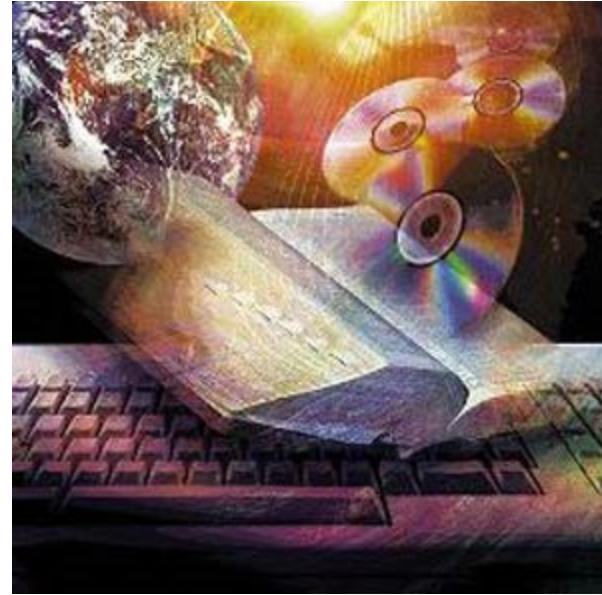
<http://vista.ir/?view=article&id=336338>

بررسی نحوه قانون گذاری و مدیریت اینترنت

اینترنت که در اوایل دهه ۱۹۶۰ برای مراکز تحقیقاتی و نظامی مورد استفاده قرار می گرفت، امروزه با اهداف تجاری به صورت گسترده در دسترس سراسر مردم جهان است. از زمانی که اینترنت به صورت عمومی وارد خانه ها شد، مراکز رگولاتوری بر

لزوم قانون‌گذاری برای این ابرار تاکید کردند. در حالی که تاکنون اقدامات فراوانی برای استفاده قانون‌مند از اینترنت صورت گرفته است، هنوز راه مشکلات زیادی در این وجود دارد که مستلزم توجه بیشتر مراکز قانون‌گذاری است. باید توجه داشت که اینترنت از تمامی نهادهای موجود در سراسر جهان پیچیده‌تر و گسترده‌تر است و به همین خاطر، محدود کردن آن به وسیله قوانین موجود مشکلات فراوانی را به همراه دارد.

نرم‌افزارهای مبتنی بر وب و پروتکل‌های زیرساختی موجود هر کدام توسعه فراوان یافته‌اند و شرکت‌های محلی و بین‌المللی در این حوزه فعال شده‌اند. محتوای اینترنت معمولاً از طریق قوانین موجود که مربوط به حوزه ارتباطات و کپی‌رایت می‌شود، تحت نظارت قرار می‌گیرد. همچنین باید توجه داشت، ماهیت جهانی اینترنت در بیشتر مواقع از برخورد قوانین کشورهای مختلف و مذاکرات آنها با یکدیگر برای رسیدن به یک قانون واحد شکل می‌گیرد. برای

مثال، فرانسه بر اساس قانون اساسی خود اقدامات فراوانی را علیه پورتال اینترنتی یاهو و حراجی eBay انجام داده و با قانون "آزادی بیان" آمریکا مخالفت کرده است.

به هر حال، تلاش‌هایی که پیش‌تر برای قانون‌مند کردن اینترنت صورت گرفت و به نتیجه نرسید، باعث ادامه این روند نشد. برای مثال، کنگره آمریکا در حال حاضر برای کنترل اینترنت سه بخش را مورد نظر قرار می‌دهد: محتوا، تنش‌های بین‌المللی و بحث‌های پیرامون اصل و اساس اینترنت.

• ماهیت اینترنت

به طور کلی باید توجه داشت، اینترنت یک اشتراک است که به درخواست تجربه انسان حرکت می‌کند و می‌تواند انواع اطلاعات و دانستنی‌ها را در دسترس ما قرار دهد. به عنوان نمونه از ساختار اتم گرفته تا نتایج مسابقات اسب دوانی.

گفته می‌شود در سال ۱۹۸۹ "برنرلی" و "کی کیو" فیزیکدانان مرکز اروپایی برای تحقیقات اتمی ژنوسیستم Hypertext و World wide web را خلق کردند که موجب دسترسی عمومی و گسترش چشمگیر و وسیع اینترنت شد و از ده سال بعد یعنی سال ۱۹۹۸ تا امروز شبکه جهانی توسط ICANN اداره می‌شود.

ICANN سازمانی خصوصی و غیرانتفاعی است و مرکز آن در لس‌آنجلس و تحت پوشش قوانین کالیفرنیا و تحت کنترل وزارت بازرگانی ایالات متحده قرار دارد. این سازمان هدایت‌کننده اصلی شبکه جهانی است و بر یک ساختار تکنیکی تکیه دارد که از سیزده ابررایانه که سرورهای اصلی خوانده می‌شوند تشکیل شده است.

این سرورها در ایالات متحده (۴ عدد در کالیفرنیا و ۶ عدد در واشنگتن)، اروپا (استکهلم و لندن) و ژاپن (توکیو) قرار دارند. وظیفه اصلی ICANN هماهنگی نام قلمروهای اینترنتی DNS (Domain Name System) است که برای کاربران امکان حرکت روی اینترنت را فراهم آورده است.

ICANN وظیفه خود را حفظ ثبات کاربردی اینترنت و اشاعه رقابت دانسته و اضافه می‌کند، باید صیانت از نمایندگی‌های جهان‌شمول در ارتباطات اینترنتی را به عهده گیرد و با پیاده کردن سیاستی هماهنگ با این وظیفه عملکردی در جهت یک توافق عمومی را دنبال کند. بنابراین، با تاکید بر این مساله می‌توان گفت که ایالات متحده این توانایی را خواهد داشت که دسترسی به هر سامانه‌ای از شبکه را محدود کند. هر چند تا امروز دست به چنین کاری نزده اما توانایی انجام آن را دارد و وجود همین امکان است که مسئولان درجه اول بسیاری از کشورها را نگران کرده است. به رغم این سلطه نامحسوس، می‌توان گفت مشخصه اصلی اینترنت و دلیل رشد و مقبولیت عمومی آن عدم تمرکز، حرکت خودجوش پایین به بالا مبتنی بر ملاحظات و اولویت‌های فنی و حساسیت به نیازهای ملموس و ابتکارهای بخش خصوصی همگی بدون هدایت مرکزی بوده است. در اجلاس ژنو "سران جامعه اطلاعاتی" (WSIS) در سال ۲۰۰۳ برخی بحث‌های جنجال برانگیز، سازمان نیافته و گاه بی‌نتیجه را پیرامون اینترنت مطرح کردند که نهایتاً منجر به طرح تشکیل کارگروه راهبری اینترنت (WGIG) شد. همچنین در اجلاس بعدی در تونس یعنی در سال ۲۰۰۵ تهیه یک تعریف عملیاتی برای راهبری اینترنت، شناسایی مسایل نیازمند به سیاستگذاری عمومی که باید در راهبری اینترنت مورد توجه قرار گیرد و دستیابی به تفاهم در مورد نقش و وظایف دولت‌ها، سازمان‌های بین‌الدولی و بین‌المللی موجود و سایر مراجع و نیز بخش خصوصی و جامعه مدنی، هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای در حال رشد، شاخصه‌هایی بودند که باید بر سر این اصول تحقیق، تحلیل و اجماع شود. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که اینترنت توسط یک مجموعه مرکزی در ایالات متحده هدایت می‌شود که این سرآغاز مناقشه‌ای بزرگ در دنیا است که بر سر کنترل بر اینترنت به وجود آمده است.

زمانی که ایالات متحده با زرمه‌های مخالفت اروپا با انحصار ICANN بر اینترنت مواجه شد تنها متحد خود در این مورد را از دست داد و یکی از سرسخت‌ترین اختلاف نظرها بین اروپا و آمریکا شکل گرفت.

در اولین گام وزارت بازرگانی ایالات متحده با اعمال تغییراتی در فایل‌های حوزه ریشه Root Zone Files موافقت کرد. اتحادیه اروپا در پیشنهاد جدیدش تصریح می‌کند که این تشکیلات جدید می‌تواند درخصوص اینکه چه کسی کنترل چه آدرس اینترنتی (یعنی مکانیسم اصلی برای یافتن اطلاعات روی شبکه جهانی) را برعهده بگیرد و در یاری رساندن به ایجاد سیستمی برای حل اختلافات چه نقشی ایفا کند، رهنمودهایی ارائه دهد.

تحت مفاد یادداشت تفاهمی در سال ۱۹۹۸ قرار بود ICANN تا سال ۲۰۰۶ از وزارت بازرگانی جدا و مستقل شود. اما دولت بوش می‌گوید، ایالات متحده نقش تاریخی خود را در به رسمیت شناختن اصلاحاتی بر فایل‌های حوزه ریشه حفظ می‌کند و با چنین اقدامی می‌خواهد حافظ امنیت و ثبات در پشتیبانی‌های فنی اینترنت باشد.

به هر حال، اینها گوشه‌ای از درگیری‌های بزرگ جهانی بر سر کنترل اینترنت است. اما حکومت‌ها در چارچوب مرزها پیش از این به تکاپو افتادند تا هر چقدر می‌توانند براساس ایدئولوژی و منافع ملی‌شان دست به سانسور اینترنت بزنند.

"رافائل روهوزینکی" یکی از محققان دانشگاه کمبریج انگلستان طی بررسی با همکارانش معتقد است که سانسور اینترنت تا حدودی بستگی به موقعیت جغرافیایی کشورها دارد. گروه ONI Open Net initiative متشکل از استادان و محققان دانشگاه‌های تورنتو دانشگاه حقوق هاروارد، آکسفورد و کمبریج برخی از عوامل اصلی فیلتر کردن وبسایت‌ها را مسایل سیاسی، قدرت امنیت و هنجارهای اجتماعی عنوان کردند.

سانسور اینترنت در تمام دنیا جریان دارد و سایه سنگین خود را بر سر ارتباطات گسترانده است. به جز کشورهای جنوب که موارد کنترلی اینترنت را گستاخانه و آشکار اعلام می‌دارند، این سانسور حتی در اروپا و آمریکا نیز جریان دارد. لایحه مبارزه با تروریسم در آلمان موجب شد تا تمام فعالیت‌های اینترنتی تحت تاثیر قرار گیرد.

گفته می‌شود، طبق قانون-۲۶ C ضدتروریست کانادا، پلیس این کشور حق نصب دستگاه شنود و کنترل تلفن و اینترنت را دارد و پارلمان اسپانیا نیز در ۲۷ ژوئن قانون اینترنت این کشور را با نام LSSICE به تصویب رساند. همچنین تلاش برای کنترل اینترنت در آمریکا ساعاتی پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر آغاز شد. هنگامی که پلیس فدرال آمریکا از ISPهای بزرگ کشور مانند مایکروسافت، AOL و earthlink خواست تا نامه‌های احتمالی رد و بدل شده بین تروریست‌ها را کشف کنند، نشریه آنلاین Wired در همان زمان گزارش داد که FBI درصدد نصب سیستم Carnivor در ISPهای عمده آمریکا است. در ۲۴ اکتبر ۲۰۰۱ نیز کنگره آمریکا قانون Pataot act USA را به تصویب رساند که بعداً به USA ACT تغییر نام داد و طبق این قانون FBI حق نصب هرگونه سیستم جاسوسی را برای کنترل ارتباطات اینترنتی به دست آورد.

با تمام موارد ذکر شده این سوال مطرح می‌شود که آیا اینگونه کنترل‌ها در قالب جهانی و نیز حاکمیت مرزی برای دولت‌ها و ملت‌ها نتیجه‌بخش است؟ آنچه در اجلاس ژنو مطرح شد بر این اساس بود که برای ایفای نقش سازمانی بین‌المللی و موجه‌تر سازمان ملل در کنترل اینترنت جای چند بحث و ایراد است.

این نکته که یک رژیم بین‌المللی کنترل کننده اینترنت باشد، بسته به عواملی از این دست است؛ ضعف اساسی همکاری بین‌المللی در زمینه تنظیم و کنترل به خاطر منازعه بر سر ارزش‌های مختلف فرهنگی و سیاسی، چون بازیگران عرصه بین‌المللی از لحاظ الگوی اقتصادی، ایدئولوژی، اجتماعی و ساختار جامعه متفاوت هستند.

مقررات بین‌المللی باید از لحاظ علمی یا مفهومی مصالحه‌ای و سازشی باشد و دیگر اینکه سنت‌های حقوقی ملل مختلف بر چگونگی کنترل اینترنت تاثیر دارد. مجموعه این دلایل نظارت بین‌المللی بر شبکه جهان‌گستر را با چالشی جدی روبه‌رو می‌سازد، زیرا تاریخ همیشه به تفاهات بین‌المللی با دید شک و تردید نگرینسته است. سازمان‌هایی نظیر ISO، OECD، WTO و... همواره در هسته از پوسته بین‌المللی خود متفاوتند. مستمسک شدن به حکومت‌ها و نیز اجماع جهانی برای سلطنت بر اینترنت یا حداقل حاکمیت بر آن کاری عبث و بیهوده است که با نفس وجودی اینترنت سازگاری ندارد و هر دو نوع مالکیت مطرود است.

به هر حال، جهان به این نتیجه رسیده است که جریان وجودی اینترنت نباید به صورت لجام گسیخته وجود داشته باشد و آزادی در تعریف اصلی آن که عدم صدمه رساندن به دیگران تعریف می‌شود، اعمال شود.

در مجموع این کنترل می‌تواند در چارچوب هر فرهنگی با کنتراستی مناسب صورت گیرد که نهادهای قانونگذار و مقررات‌گذار با لحاظ نمودن این موارد، قادر به بسترسازی صحیح و منطقی در مدیریت این شبکه جهانی خواهند بود.

منبع : مدیا نیوز

<http://vista.ir/?view=article&id=345845>

برطرف کردن باگ‌ها

مسدود ساختن حملات احتمالی در Firefox، جلوگیری از نفوذ مهاجمان از طریق شکافی در remote access ویندوز.

کامپیوترهای شخصی بتدریج آسیب‌پذیرتر شده‌اند. بنا بر گزارش SANS Institute، سازمانی که به حفظ امنیت کاربران آنلاین کمک می‌کند، در سه ماهه دوم سال جاری ۴۴۲ شکاف امنیتی در نرم‌افزارها کشف شده است. این میزان نسبت به سه ماهه اول سال ۱۰ درصد و نسبت به همین تاریخ در سال گذشته تقریباً ۲۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد. برنامه‌های آسیب‌پذیر عبارتند از: Internet Explorer و نیز برنامه‌های معروفی مثل Firefox و iTunes. اخیراً سه شکاف در Firefox کشف شده است. دو شکاف به نفوذگران امکان می‌دهد کنترل کامپیوتر شما را به دست گیرد، فایل‌ها را کپی کند و یا یک برنامه Sleeper (که به bot معروف است) را بر روی هارد درایو شما نصب کند.

شما حتی متوجه این نفوذ نیز نخواهید شد. نفوذگر می‌تواند از bot برای فرستادن اسپم از طریق کامپیوتر

شما (با همدستی با کامپیوترهای آلوده دیگر)

استفاده کند. گاهی نفوذگر از سیستم شما برای آلوده کردن کامپیوترهای دیگر و یا ارسال پیامهای الکترونیکی به منظور اختلال در کامپیوترهای دیگر و یا سرورهای وب استفاده می‌کند. این نوع نفوذ به Denial-of-Service معروف است. در این نوع حمله کاربر با کلیک بر روی لینکی که در یک وب سایت قرار گرفته امکان نفوذ را برای نفوذگر فراهم می‌سازد. سومین شکاف شما را با حيله به دادن اطلاعاتی همچون شماره کارت اعتباری یا اسم رمز وادار می‌کند. به عنوان مثال وقتی در حال مشاهده سایتی هستید یک لینک آلوده دارد با کلیک بر روی لینک کد مخرب بر روی سیستم شما download می‌شود. این کد در کامپیوتر پنهان می‌شود و هنگامی که در حال مشاهده سایتی هستید که به وارد کردن اطلاعات شخصی تان در یک پنجره pop-up نیاز دارد، به سیستم شما آسیب می‌رساند. به نظر می‌رسد که این پنجره pop-up متعلق به یک سایت مورد اعتماد است در حالیکه در حقیقت این پنجره راه نفوذ مهاجم می‌باشد. البته هنوز هیچ کاربری این حملات را گزارش نداده اما بهتر است برنامه‌های اصلاحی را دریافت کنید. بدین منظور نسخه ۱,۰,۶ Firefox را از find.pcworld.com/۴۹۰۳۹ دریافت نمایید.

• برطرف ساختن شکاف Remote Access

مایکروسافت یک برنامه اصلاحی برای نقص موجود در Remote Desktop Protocol یا RDP ویندوز که امکان آسیب‌رساندن به کامپیوتر توسط نفوذگر را فراهم می‌سازد، منتشر ساخته است. اگر RDP را فعال کرده‌اید باید منتظر مورد هدف قرار گرفتن کامپیوترتان توسط برنامه انوماتیکی که تقاضاهای مخرب RDP (پیامهایی که یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر ارسال می‌کند و از ویندوز در خواست می‌کند تا امکان دسترسی به سیستم را برایش فراهم سازد) ارسال می‌کند، باشید.

RDP به شما اجازه می‌دهد به یک کامپیوتر راه دور وصل شوید و طوری از آن استفاده کنید که گویی در جلوی شما قرار گرفته است. در ضمن RDP به پشتیبانان فنی امکان می‌دهد تا در جهت کمک به شما در تشخیص و رفع اشکالات کامپیوتری کنترل سیستم شما را به دست گیرند. اگر کامپیوتر شما به ۲۰۰۵ Windows XP Media Center Edition و دستگاه Media Extender مایکروسافت مجهز است پس آسیب‌پذیر می‌باشد زیرا RDP آن به طور پیش فرض فعال است. این نقص ویندوز ۲۰۰۰ تا نسخه XP SP۲ را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد، البته به شرط اینکه RDP در این نسخه‌ها فعال باشند. نسخه اصلاح شده برای این نقص را می‌توانید در find.pcworld.com/۴۹۰۴۰ بیابید.

• هشدار قلابی در رابطه با دریافت برنامه اصلاحی

تیم (US-CERT) U.S Computer Emergency response و (US-CERT) Labs وجود یک اختار قلابی را که وانمود می‌شود از طرف بولتن امنیتی مایکروسافت اعلام شده گزارش داده‌اند. گرچه بولتن‌های قلابی چیز جدیدی نیستند. اما باید اقرار کرد که این یکی بسیار مکارانه تر از بقیه است زیرا بیشتر قانونی به نظر می‌رسد و به کاربر هشدار می‌دهد برای دریافت نسخه به روز شده به جای کلیک بر یک پیوست بر یک لینک کمک کند. پیغام قلابی بدین شکل است:

Microsoft Security Bulletin MS۰۵۰۳۹:New patch against W۳۲/sober, W۳۲/zafi, W۳۲/Mytob و ادعا می‌کند که می‌تواند نقصی که بر نسخه‌های NT تا XP ویندوز تاثیر می‌گذارد را بر طرف سازد. اما آنچه واقعا بدست می‌آورد یک اسب تراوا است که امنیت کامپیوترتان را به خطر می‌اندازد. اگر یک بولتن امنیتی دریافت نمودید برای تایید اعتبار آن به www.microsoft.com/technet/security بروید و برای به دست آوردن

اطلاعات مفصل در این باره ۴۴/۴۹۰ find.pcworld.com را مشاهده نمایید.

• برنامه اصلاحی برای ۲۰۰۵ Tablet PC Edition

مایکروسافت یک شکاف حافظه در ۲۰۰۵ Tablet PC Edition ویندوز XP را که سبب کاهش تدریجی حافظه موجود سیستم می‌شود اصلاح نموده است. این نقص نهایتاً به کاهش کارایی منجر می‌شود. در نتیجه سرعت اجرایی برنامه‌ها کند و یا اینکه به طور مکرر متوقف می‌شوند. برای به دست آوردن نسخه اصلاحی به ۴۶/۴۹۰ find.pcworld.com رجوع کنید.

نویسنده: Stuart J. Johnston

مترجم: مریم پویان‌پور

منبع : علم الکترونیک و کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=218184>

بزرگراه‌های اینترنتی

فیبرنوری یکی از محیط‌های انتقال هدایت شده است که در مخابرات مورد استفاده واقع می‌شود. محیط انتقال یعنی جایی بین فرستنده و گیرنده که ارتباط این دو از این طریق حاصل می‌شود، هنگامی که پیامی مانند اطلاعات، تصویر، فیلم و صدا انتقال داده می‌شود، نیاز به بستری برای انتقال دارد که این بستر می‌تواند سیم، عایق، فیبر و... باشد.

امروزه با پیشرفت تکنولوژی اکثر مکالمات تلفنی-ارسال و دریافت فکس، ارسال اطلاعات از طریق پست الکترونیکی بین نقاط جغرافیایی مختلف توسط فیبر در حال انجام است. در این گونه از بسترهای ارتباطی نور به

عنوان هادی جریان وارد عمل می شود در صورتی که در سیم برق، این بستر را جریان الکتریسته بر عهده دارد. در سیم های برق الکترون ها توسط اعمال میدان الکتریکی از یک سر سیم به سمت طرف دیگر آن در حرکتند. در فیبرنوری ، این فوتون ها هستند که چون در کابل محبوس شده و راه گزیری ندارند به اجبار، باید به سمت دیگر فیبر حرکت کنند.

اساس تمام فیبرهای نوری را سیم های استوانه ای از جنس شیشه تشکیل می دهد، این فیبرها از دو بخش هسته و روکش تشکیل یافته اند. به گونه ای که چگالی نوری هسته بیشتر از چگالی نوری روکش است. روکش هسته ای را در برگرفته و سیگنال های نوری به هسته وارد و طبق خاصیت بازتاب کلی از سطح جدایی هسته و روکش بازتابیده می شوند، با کمک این بازتابش کلی سیگنال ها می توانند فاصله ای در حدود ۴۰۰ کیلومتر را بدون نیاز به تقویت طی کنند که این فاصله در سیم های معمولی بسیار کمتر از این مقدار است.

• ساختار فیبر

فیبرهای نوری رشته های بلند و نازکی از شیشه بسیار خالصند که ضخامتی در حد قطر مو دارند. آنها در بسته هایی به نام کابل های نوری کنار هم قرار داده می شوند و برای انتقال سیگنال های نوری در فواصل دور مورد استفاده قرار می گیرد. هر فیبر از اجزای زیر تشکیل شده است:

(۱) هسته:

بخش مرکزی فیبر است که جنس آن از شیشه است ((core

۲- روکش:

بخش شفافی که هسته مرکزی را دربرگرفته و سبب انعکاس نور به داخل آن می شود ((cladding

۳- روکش محافظ:

روکش فوقانی کابل که آن را در برابر رطوبت و آسیب محافظت می کند(buffer coating)

• فیبر چگونه ساخته می شود

فیبرنوری از شیشه شفاف بسیار خالص ساخته می شود با نگاهی به شیشه هایی که در اطراف ما وجود دارد به این نکته پی خواهیم برد که شیشه به عنوان محیطی شفاف می تواند نور را از خود عبور دهد اما به دلیل وجود ناخالصی هایی در شیشه نور به طور کامل بدون تغییر نمی تواند عبور کند. شیشه هایی که در ساخت فیبر مورد استفاده قرار می گیرند به مراتب دارای ناخالصی های کمتری است.

این شیشه ها به اندازه ای شفاف هستند که اگر روی سطح اقیانوسی از شیشه به کار رفته در ساخت فیبر نوری قرار بگیری می توانید عمق چندین کیلومتری آن را به وضوح و شفافیت کامل ببینید.

• انواع فیبر

فیبرهای نوری در دو گروه عمده زیر ارائه می شوند:

(۱) تک حالت (Single) - Mode که به منظور ارسال یک سیگنال در هر فیبر استفاده می شود.

(۲) چند حالت (Multi-Mode) (که به منظور ارسال چندین سیگنال در یک فیبر استفاده می شود مانند شبکه های رایانه ای. فیبرهای تک حالت دارای یک هسته کوچک می باشند که تنها قادر به ارسال نور لیزری مادون قرمز است اما فیبرهای چند حالت دارای هسته بزرگ تر بوده و قادر به

ارسال سایر امواج نیز می باشند.

• مزایای فیبر نوری

- ۱) قطر این فیبرها کمتر از سیم‌های مسی است.
- ۲) هزینه کابل کشی این فیبرها نسبت به سیم‌های مسی کمتر است.
- ۳) پهنای باند فیبر نوری به منظور ارسال اطلاعات بیشتر از سیم مسی است.
- ۴) با توجه به وجود سیگنال دیجیتالی در فیبر نوری، این سیگنال‌ها به منظور انتقال اطلاعات دیجیتالی مناسب است.
- ۵) به دلیل عدم وجود الکتریسیته در فیبر نوری امکان بروز آتش سوزی در این کابل‌ها وجود ندارد.
- ۶) تضعیف سیگنال در فیبر نوری کمتر از سیم مسی است
- ۷) سیگنال‌های نوری در یک فیبر تأثیری بر فیبر دیگر نداشته و تداخل امواج پیش نخواهد آمد.
- ۸) به دلیل تضعیف کمتر در کابل‌های نوری مصرف برق پائین تر است. بنابراین می توان از فرستنده‌هایی با میزان برق مصرفی پائین نسبت به فرستنده‌های الکتریکی ولتاژ بالا استفاده کرد.
- ۹) با توجه به حالت انعطاف پذیری فیبر نوری می توان در مواردی مانند دوربین‌های دیجیتال، عکسبرداری پزشکی و... از آن استفاده کرد.

• تاریخچه فیبر نوری

پس از اختراع لیزر در سال ۱۹۶۰، ایده اولیه به کارگیری فیبر نوری برای انتقال اطلاعات شکل گرفت. خبر ساخت اولیه فیبر نوری در سال ۱۹۶۶ در کشورهای انگلیس و فرانسه منتشر شد اما با اقبال عمومی کاربران مواجه نشد. پس از یک سال تلاش‌های شبانه‌روزی سازندگان ضایعات فیبرنوری کاهش یافته و به تعدادی رسید که قابل مقایسه با سیم‌های کواکسیکال بود. در کشور ما نیز در اوایل دهه ۶۰ یک مجتمع تولیدی فیبرنوری در تهران آغاز به کار کرد و در سال ۱۳۷۳ تولید فیبرنوری در کشور آغاز شد.

• نسل سوم فیبرها

طراحان فیبرهای نسل سوم، فیبرهایی را طراحی کردند که دارای حداقل تلفات و پاشندگی اطلاعات است، برای دستیابی به این نوع از فیبرها، محققین از حداقل تلفات در طول موج ۱/۵ میکرون و از حداقل پاشندگی در طول موج ۱/۳ میکرون استفاده کردند و موفق به ساخت فیبری شدند که دارای ساختار نسبتاً پیچیده‌ای است. در عمل با تغییراتی در پروفایل ضریب شکست فیبرهای تک‌مدار از نسل دوم که حداقل پاشندگی آن در حدود ۱/۳ میکرون بود به محدوده ۱/۵ میکرون انتقال داده شد و بدین ترتیب فیبرنوری با ماهیت متفاوتی موسوم به فیبر DSF طراحی و ساخته شد.

• معایب فیبر نوری

در کنار مزایای بسیاری که برای فیبرنوری برشمرده شد معایبی نیز دارد که به شرح زیر است:

- ۱) از فیبر تنها می توان برای انتقال اطلاعات آن هم به صورت شعاع‌های نوری استفاده کرد و نمی توان برای انتقال الکتریسیته از آن بهره گرفت.
- ۲) اتصال دو فیبر به یکدیگر بسیار مشکل و وقت گیر است و نیاز به دانش فنی خاص دارد.

۳) چند شعاع نوری را به صورت همزمان نمی توان انتقال داد.

• کاربردهای فیبرنوری

(۱) عکسبرداری پزشکی:

با استفاده از فیبرنوری لوله ای نازک برای عکسبرداری از نایچه ها طراحی شده است.

(۲) تصویربرداری ماشینی:

برای چک کردن جوش هایی که در لوله ها و موتورها به صورت ماشینی اجرا می شود.

(۳) در لوله کشی:

برای بررسی مجاری فاضلاب ها و راه های ورودی آب.

• استانداردها

فیبرهای نوری باید پس از طراحی و ساخت دارای استانداردهایی باشند. این استانداردها به قرار زیر است:

(۱) مقاومت کششی: فیبر باید بتواند نیروی کششی معادل ۱۰۰ هزار پوند بر اینچ مربع را تحمل کند.

(۲) منحنی ضریب شکست: از لحاظ ابعاد هندسی از جمله کنترل یکنواختی قطر هسته و یکنواختی ضخامت لایه روکش

(۳) میزان تضعیف امواج در فیبرنوری:

در این آزمایش مشخص می شود که سیگنال های نوری در طول موج های مختلف چه مقدار انرژی خود را حین عبور از دست می دهند.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=311257>

 vista.ir
Online Classified Service

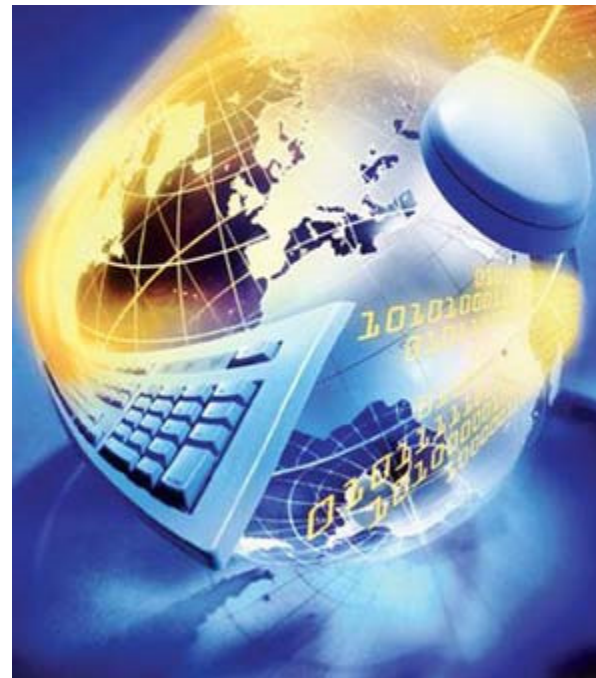
بسته های تصویری

• روش های انتقال اطلاعات توسط نور

ارتباط نوری در دهه ۱۹۷۰ با ابداع تلگراف نوری آغاز شد. هر چند که در سال

۱۸۸۰ نیز الکساندر گراهام بل يك سيستم تلفن نوری را به ثبت رساند، ولی این اختراع مانند اختراع قبلی اش یعنی تلفن معمولی نبود و به صورت يك اختراع تجربی باقی ماند و هرگز تحقق پیدا نکرد. يك دانشمند آلمانی به نام «ون هیل» و يك دانشمند انگلیسی به نام «هاپکینز» در سال ۱۹۴۵ مقاله هایی را در مورد «بسته های تصویری» منتشر کردند. گزارش هاپکینز به بسته های تصویری از فیبرهای بدون پوشش مربوط می شد، در حالی که گزارش ون هیل درباره بسته های ساده ای از فیبرهای دارای پوشش شیمیایی بود، به طوری که يك فیبر ساده را با يك پوشش شفاف از ماده ای مخصوص می پوشاند. در نهایت این دانشمند آلمانی به خاطر گفت و گو با يك فیزیکدان نوری آمریکایی تحت تاثیر قرار گرفت و اختراع بسیار مهمی ارائه کرد که به نام کابل فیبر نوری دارای پوشش معروف شد. این درحالی بود که هیچ کدام از فیبرهایی که تا آن زمان تهیه می شدند پوششی نداشتند. ون هیل يك فیبر برهنه از شیشه یا پلاستیک را با يك پوشش شفاف از ماده ای مخصوص پوشاند و با این کار از سطح انعکاس کلی در

برابر آلودگی ها محافظت کرد و تا حد زیادی تداخل بین فیبرها را نیز از بین برد.

تا سال ۱۹۶۰ از فیبرهای نوری پوشش دار با تضعیفی معادل يك دسی بل db در هر متر استفاده کردند که برای کاربردهای پزشکی کاملاً مناسب بود ولی برای استفاده در ارتباطات به هیچ وجه مناسب نبود.

يك سال بعد، «اسنیتزد» آمریکایی توضیحی نظری در مورد فیبری منتشر کرد که هسته آن به حدی كوچك بود که می توانست نور را تنها با يك موج حمل کند. این پیشنهاد برای يك وسیله پزشکی که به جست و جو در داخل بدن انسان می پرداخت، مناسب به نظر می رسید، ولی مشکل مهمی که داشت این بود که افت نوری این فیبر بالا بود و در مسافت های بسیار طولانی و در ارتباطات راه دور قابل استفاده نبود. در سال ۱۹۶۴ يك دانشمند آمریکایی دیگر نیاز به يك شکل خالص تر از شیشه را برای کمک به کاهش افت نوری فیبر، تشریح و در ضمن استاندارد افت نوری آن را نیز تعیین کرد. محققان شرکت Corning Glass در تابستان سال ۱۹۷۰ آزمایش های مهمی را انجام داده و ماده ای فوق العاده خالص با نقطه ذوب بالا و افت نوری مناسب را پیدا کردند. آنها در نهایت سیم فیبرهای نوری یا همان «فیبرهای موج بر نوری» را ابداع کردند که توانایی آنها در حمل و نقل اطلاعات، ۶۵ هزار برابر سیم های مسی بود. اطلاعات از طریق این سیم ها توسط الگویی از امواج نوری حمل می شد که رمزگشایی آنها حتی در مقصدی که هزاران کیلومتر دورتر قرار داشت، به سادگی امکان پذیر بود.

کارشناسان این شرکت مشکل افت نوری را نیز حل کردند. آنها در اصل با استفاده از «تیتانیوم» در هسته فیبر، افت نوری را به حداقل رساندند. سرانجام دو سال بعد هم توانستند فیبر چند حالته ای را با ناخالصی ژرمانیوم ابداع کنند که افت نوری آن به چهار دسی بل در هر کیلومتر می

رسید و بسیار قدرتمند تر از فیبر مرکب با تیتانیوم بود.

در سال ۱۹۷۳ فرآیندی شیمیایی با نام «رسوب سازی با بخار اصلاح شده» را برای تولید فیبر ابداع کردند. این فرآیند پیشگام تولید تجاری کابل های فیبر نوری است. در همان سال اولین ترافیک تلفنی زنده از طریق يك سیستم فیبر نوری که با سرعت شش مگابایت در ثانیه کار می کرد توسط شرکت General Sonic در کالیفرنیا نصب و آزمایش شد.

سپس نمونه دیگری نیز در شهر شیکاگو مورد استفاده قرار گرفت. این درحالی است که هر زوج فیبر نوری می تواند اطلاعاتی معادل ۶۷۰ کانال صوتی را حمل کند. امروزه بیش از ۸۰ درصد ترافیک اطلاعاتی و صوتی راه دور در جهان توسط کابل های فیبر نوری حمل می شود. موارد استفاده و تقاضا برای فیبر نوری به شدت افزایش یافته و کاربردهای بی شماری پیدا کرده است. نمونه ای از این کاربردها انتقال صدا و یا تصویر به مسافت های زیاد است.

شرکت های بین المللی و سازمان های دولتی نیز برای انتقال اطلاعات مالی و داده ها از فیبر نوری استفاده می کنند زیرا به سیستم های قابل اطمینان نیاز دارند.

شرکت های تلویزیونی کابلی نیز از فیبر برای تحویل سرویس های دیتا و ویدئوی دیجیتال استفاده می کنند. سیستم های ترابری هوشمند مانند بزرگراه های مجهز به چراغ های راهنمایی هوشمند از سیستم های سنجش از راه دور مبتنی بر فیبر نوری بهره می برند. عملکرد فیبر نوری نیز به این صورت است که مقدار نوری که می توان از طریق زاویه پذیرش خارجی به يك هسته تزریق کرد با کارایی فیبر نوری مورد نظر متناسب است، یعنی هرچه مقدار نور قابل تزریق به هسته بیشتر باشد، نور بیشتری به گیرنده خواهد رسید. کابل های فیبر نوری از سه نوع ماده ساخته می شوند.

کابل های شیشه ای، کابل های پلاستیکی و plasticclad silica PCS . کابل فیبر نوری شیشه ای دارای کمترین تضعیف است و گسترده ترین کاربرد را دارد. شیشه مورد استفاده در آن از جنس دی اکسید سیلیکون و یا کوارتز گداخته فوق العاده شفاف است. در طول فرآیند ساخت آن ناخالصی هایی به شیشه خالص افزوده می شود. کابل فیبر نوری پلاستیکی نیز دارای بیشترین تضعیف و دارای هسته و پوسته پلاستیکی و نسبتا ضخیم است. مهم ترین مزیت آنها هزینه ساخت و بهره برداری است و مورد پسند آن دسته از افرادی است که با مشکلات بودجه ای مواجه اند، البته فقط برای محیط های مخصوص قابل استفاده است زیرا به راحتی قابل اشتعال است، البته قابلیت مقاومت بالایی نیز دارد.

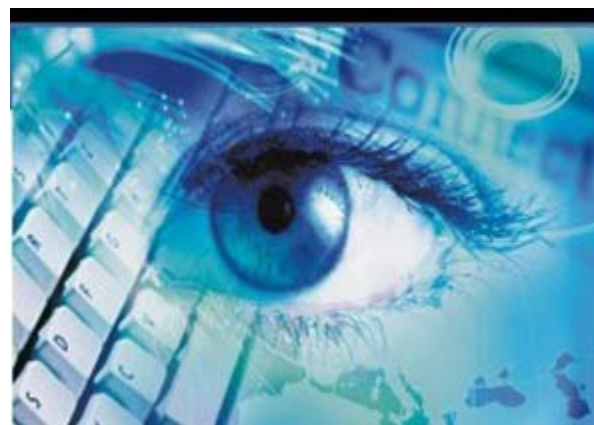
کابل فیبر نوری PCS چیزی بین شیشه و پلاستیک است یعنی دارای يك هسته شیشه ای و يك پوسته پلاستیکی است و البته معایبی نیز دارد، از آن جمله عملا در حلال های آلی حل نمی شود در نتیجه میان نصب کنندگان لینک محبوبیتی ندارد و در هر نوع محیطی نیز قابل استفاده نیست البته بهبودهایی نیز در وضعیت آن به وجود آمده است. هم اکنون به دلیل سرعت بالای انتقال نور از آن در زمینه های مختلف علم استفاده می شود که دامنه کاربردهای آن با پیشرفت دانش به شدت در حال گسترش است و در آینده ای نزدیک زمینه های مختلفی را دربر خواهد گرفت.

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=233102>

بی‌احترامی در دنیای مجازی

احتمالاً شما هم ایمیل‌هایی با محتوای تند و غیرمحترمانه و حتی سرشار از ناسزا دریافت کرده‌اید، و شاید خودتان هم چنین ایمیل‌هایی را فرستاده‌اید. تامل درباره این پدیده بیانگر نوعی بی‌توجهی به افرادی است که با آنها از طریق ایمیل ارتباط برقرار می‌کنیم؛ به این معنا که در ارتباط اینترنتی برخلاف ارتباط مستقیم و غیرمجازی نیاز به ابراز خودکار توجه و احترام به عنوان پیش‌شرط ارتباط وجود ندارد و احتمالاً بسیاری از افرادی که ایمیل‌های تند و توهین‌آمیز برای افراد ناآشنا می‌فرستند، غیرممکن است در يك ارتباط با يك فرد غریبه به صورت رودررو چنین سخنانی را اظهار کنند.

• تا حدی این تفاوت را می‌توان بر مبنای خصوصیات واضح ایمیل توضیح داد:

- ۱) اول آنکه ایمیل معمولاً به طور خودانگیخته و فوری نوشته می‌شود و بنابراین احتمال بسیاری وجود دارد چیزهایی با عجله در يك ایمیل نوشته شود که اگر فرد زمانی را صرف تامل می‌کرد، اصلاً آنها را بیان نمی‌کرد.
- ۲) دوم آنکه اینترنت تسهیل‌کننده نوعی ارتباط تقریباً گمنام است. بنابراین ما در زندگی‌های مجازی‌مان بر روی اینترنت با احتمال بیشتری ممکن است با افرادی ارتباط برقرار کنیم که هرگز ملاقاتشان نکرده‌ایم و قرار هم نیست ملاقاتشان کنیم و آنها هم چیزی درباره ما نمی‌دانند. در چنین وضعیتی احتمال بیشتری وجود دارد که ما با این افراد به طریقی رفتار کنیم که گویی آنها سوزده‌های کاملاً انسانی نیستند.
- ۳) سوم آنکه ارتباط از طریق اینترنت همراه با فاصله‌ای جغرافیایی است که بسیاری از موانع را که برای ابراز رفتار پرخاشگرانه در دنیای واقعی و غیرمجازی وجود دارد، برطرف می‌کند. دست‌کم به خاطر فرستادن ایمیلی توهین‌آمیز مشتکی حواله صورت شما نمی‌شود، در حالی که در ارتباطی رو در رو چنین واکنشی به ناسزاگویی بسیار محتمل است.

گرچه همه این عوامل مهم هستند، اما تنها بخشی از ماجرا را بیان می‌کنند. امری که به همان اندازه مهم این است که قواعدی که ما برای استفاده از ایمیل آموخته‌ایم، بسیار سردستی‌تر از سایر اشکال ارتباط نوشتاری است. برای مثال بسیاری از افراد هنگام نوشتن ایمیل به قواعد

نامه‌نویسی مانند ادای احترام آغازنامه، استفاده از حروف بزرگ، جملات کامل، عبارت تعارف‌آمیز انتهای نامه و مانند آن و حتی گاهی املا صحیح کلمات فکر نمی‌کنند.

امتیاز این غیررسمی بودن در مرتبه اول افزایش سرعت است؛ اما این امتیاز در اغلب موارد به قیمت بی‌توجهی به شخصی که ایمیل را می‌خواند، تمام می‌شود. قواعد استفاده از ایمیل براساس این فرض هستند که در ارتباط بیش از همه محتوای پیام است که اهمیت دارد و نه برداشت‌ها و احساسات شخصی که پیام را دریافت می‌کند.

این نحوه ارتباط بسیار متفاوت از نوشتن نامه معمولی است که در آن بسیاری قواعد سبکی سنتی، که برخی از آنها هنوز هم رایجند، دقیقاً برای برقراری ارتباطی محترمانه، گرچه کلیشه‌ای، با دریافت‌کننده نامه به کار می‌روند، مثلاً عدم ابراز احترام در ابتدای يك نامه کاغذی در بسیاری اوقات علامتی از بی‌احترامی شمرده می‌شود.

ادعای من این نیست که افرادی که با یکدیگر ایمیل مبادله می‌کنند برای همه احترامی قائل نیستند، مسلماً در بسیاری موارد این گونه است. مسئله اصلی این است که ضرورتی برای نشان دادن چنین توجه و احترامی احساس نمی‌شود. در بسیاری از ایمیل‌های کوتاه و سطحی که افراد روزانه برای یکدیگر می‌فرستند چنین توجهی دیده نمی‌شود؛ و در نتیجه گرایش به بی‌توجهی به اینکه ایمیل‌ها چه اثری بر گیرنده دارد، هنگامی که محتوای پیام چنین توجهی را ایجاد می‌کند (مثلاً هنگامی که ایمیلی توهین‌آمیز فرستاده می‌شود) وجود دارد. به عبارت دیگر غیررسمی بودن و سرعت ارتباط از راه ایمیل در شرایطی معین ضرورت مسلم اخلاقی رفتار با افرادی را که با آنها ارتباط برقرار می‌کنیم، به عنوان سوژه‌های کامل انسانی بر هم می‌زند.

منبع : اخبار فن‌آوری اطلاعات ایتنا

<http://vista.ir/?view=article&id=250772>

بیش از ۱۲۵ فیلم در ماه دانلود نکنید!

آنچه می‌خوانید، مقاله‌ای است از نیویورک‌تایمز درباره تصمیم یک شرکت بزرگ ارائه‌کننده خدمات اینترنتی در آمریکا برای اعمال محدودیت بر استفاده

مشتریانش از اینترنت؛ تصمیمی که انتقادها را در آن کشور برانگیخته است. البته این محدودیت اصلاً قابل مقایسه با محدودیت‌هایی که ما با آن مواجهیم نیست و خوانندگان با مطالعه این مقاله متوجه این تفاوت خواهند شد.

مرور این مقاله، می‌تواند حداقل این سود را برای دست‌اندرکاران خدمات اینترنتی و البته کاربران داشته باشد که فضای خدمات اینترنتی در کشور مان را با سایر کشورها مقایسه کنند. نتیجه‌گیری به‌عهده خوانندگان است. شرکت کامکست، از بزرگ‌ترین ارائه‌کنندگان خدمات اینترنتی در ایالات متحده اعلام کرده که محدودیت‌هایی برای استفاده مشتریانش از پهنای باند ارائه‌شده وضع خواهد کرد.

با فرارسیدن ماه آینده میلادی (اکتبر) شرکت کامکست محدودیت ماهانه ۲۵۰ گیگابایت را برای کاربران عادی‌اش قرار خواهد داد. این محدودیت، دست‌کم در کوتاه‌مدت، شامل اکثریت کاربران نمی‌شود ولی بی‌شک در آینده و با افزایش کشش بازار، خود را بیشتر به رخ خواهد کشید. یکی از سخنگوهای کامکست، جنیفر کوری، گفته که این سقف ۲۵۰ گیگابیتی، حدوداً ۱۰۰ برابر استفاده یک مشتری معمولی است. کاربران این شرکت به‌طور میانگین، ماهانه ۲ یا ۳ گیگابایت استفاده می‌کنند. خانم کوری می‌گوید کمتر از یک درصد از کاربران، بیش از این سقف استفاده می‌کنند.

درحالی‌که خیلی از ارائه‌کنندگان خدمات اینترنتی در ایالات متحده، حق لغوکردن قراردادشان با کاربران پرمصرف را برای خود نگه می‌دارند، این سقف ۲۵۰ گیگابیتی، آینده‌نگری کامکست در اتخاذ رویه‌ای درازمدت برای وضع‌کردن محدودیت بر استفاده از اینترنت است و ظاهراً این محدودیت، به درخواست مشتریانی وضع شده که خواسته‌اند بدانند تعریف این شرکت از استفاده بیش از اندازه چیست. بااین‌حال، وضعیت مصرف‌کنندگان اینترنتی، هیچگاه ثابت نمانده است؛ همان‌طور که شرکت فناوری سیسکو، زمستان گذشته در گزارش سالانه‌اش نوشت: «آنچه امروز، اوج استفاده از پهنای باند است، فردا میانگین استفاده همه است».

برخی تحلیلگران آن‌قدر زیرک بوده‌اند که توجه کنند این تصمیم کامکست، یک اقدام ناامیدکننده است. ام ملیک، بنیان‌گذار وبسایت فناوری «گیگا ام»، این سقف استفاده را «پایانی بر اینترنتی که ما می‌شناسیم» خوانده است. SLReports.com، وبسایتی درباره اطلاعات پهنای باند مصرف‌کننده‌ها، می‌گوید که متوجه «تغییری عمده و برگشت‌ناپذیر در بازار پهنای باند ایالات متحده» شده است.

در ماه‌های اخیر، کامکست و دیگر شرکت‌ها با درنظرگرفتن ناخشنودی بیشتر استفاده‌کننده‌های فعال خود، توضیح داده‌اند که این محدودیت‌ها برای حصول اطمینان از دسترسی منصفانه همگان به شبکه‌شان بوده است اما کارشناسان می‌گویند که سقف‌گذاری کامکست، به معنای درجه‌بندی میزان استفاده از اینترنت و مطالبه قیمت‌های متفاوت برای سرعت یا میزان استفاده از پهنای باند نیست و این تغییر رویه کامکست،

برنامه‌ای برای درجه‌بندی میزان استفاده در آینده نیز در بر ندارد.

در تیرماه گذشته، شرکت «تایم وارنر کیبل»، با ارائه طرح‌های ماهانه و مطالبه هزینه اضافی به‌ازای استفاده از پهنای باند بیش از اندازه مقرر، شروع به یک درجه‌بندی آزمایشی در شهر تگزاس کرد.

شرکت AT & T نیز اعلام کرده که دارد روی یک نظام قیمت‌گذاری طرح‌بندی‌شده مشابه، کار می‌کند. این ایده، یک ایده غریب و متفاوت نیست. مشتریان عادت کرده‌اند متناسب با میزان مصرف آب و برق، پول بدهند، اما همواره به‌نظر می‌رسیده که دسترسی پهنای باند به اینترنت، نامحدود است و به‌همین دلیل، مطمئناً هرگونه محدودیت‌گذاری برای آن، برخی مشتریان را نگران می‌کند.

تا پیش از این، کامکست تعریفی از استفاده بیش از اندازه ارائه نداده بود ولی با مشتریانی که بیشترین میزان استفاده را داشتند، تماس می‌گرفت و از آنها می‌خواست که میزان استفاده‌شان را تعدیل کنند.

این شرکت می‌گوید خیلی از آن مشتریان، با روی باز درخواست شرکت را می‌پذیرفتند ولی آنهایی که استفاده‌شان را تعدیل نمی‌کردند، یک اخطار دیگر دریافت می‌کردند و به‌این ترتیب، این خطر را می‌پذیرفتند که قراردادشان فسخ شود.

با اینکه حالا دیگر آن سقف براساس ۲۵۰ گیگابایت تعریف شده، استفاده‌کنندگانی که این میزان را پشت‌سر بگذارند، نه دسترسی‌شان یکباره قطع می‌شود و نه پول بیشتری از آنها مطالبه می‌شود.

در عوض، ممکن است با این مشتری‌ها تماس گرفته شود و درباره سقف استفاده، به ایشان تذکر داده شود. این شرکت توضیحی در این باره نداده که چطور به این رقم ۲۵۰ گیگابایت رسیده و آن را برای سقف استفاده در نظر گرفته است.

طبق اعلام کامکست، یک مشتری باید ماهانه ۶۲ هزار و ۵۰۰ آهنگ یا ۱۲۵ فیلم با کیفیت معمولی دانلود کند تا استفاده‌اش از این سقف بالا برزد. ولی دانلودکردن ویدئوهای با کیفیت عالی (HD) و بازی‌های ویدئویی، پهنای باندی بیش از این لازم دارد.

درک ترنر، مدیر تحقیقات گروه بی‌طرف تعیین رویه رسانه‌ای «خبررسانی آزاد Free Press» می‌گوید که این سقف برای استفاده از پهنای باند، ممکن است افراد را نسبت به تماشای ویدئوهای آنلاین، بی‌میل کند.

آقای ترنر می‌گوید: «وقتی شرکت‌های رسانه‌ای محتوایشان را آنلاین می‌کنند، مشتری‌ها می‌توانند شرکت‌های عرضه کابلی شبکه‌های تلویزیونی را دور بزنند و محتوای موردنظرشان را مستقیماً از روی اینترنت ببینند.» او ادامه می‌دهد: «شاید یک سقف ۲۵۰ گیگابیتی، خیلی بالا به‌نظر برسد.

اما این برای استفاده امروز اینترنت است. ولی در واقع این سقف، برابر است با روزی ۴ ساعت تماشای یک تلویزیون با کیفیت عالی (HD).»

منتقدان این سقف استفاده، خدمات‌دهندگان اینترنتی را متهم می‌کنند که می‌خواهند با محدودکردن دسترسی به اینترنت، از بازار شبکه‌های تلویزیونی کابلی و درآمدهایشان از شبکه‌های تلفنی حفاظت کنند.

کامکست می‌گوید فن‌کست، وب‌سایت ویدئویی این شرکت، از این محدودیت ۲۵۰ گیگابیتی معاف است ولی سرویس‌های تلفن اینترنتی‌اش از این معافیت محروم می‌مانند.

در آغاز آگوست (ماه گذشته میلادی)، کمیسیون فدرال ارتباطات (FCC) اعلام کرده بود براساس یافته‌هایش، متوجه شده که کامکست به شکلی

نامناسب مانع مشتریانی می‌شود که از بیت‌تورنت، یک برنامه محبوب به اشتراک‌گذاری فایل، استفاده می‌کنند. با این حال کامکست می‌گوید بین این اعمال محدودیت با آن یافته‌ها هیچ رابطه‌ای وجود ندارد. با این حال، اندرو جی شوارتزمن، رئیس طرح «دسترسی به رسانه‌ها» معتقد است که این محدودیت، نتیجه مستقیم آن یافته‌ها بوده است. گروه آقای شوارتزمن، نمایندگی گروه خبررسانی آزاد (Free Press) را در دادخواهی علیه کامکست به اتهام محدودکردن به اشتراک‌گذاری فایل‌ها، به‌عهده داشته است.

منبع : مدیا نیوز

<http://vista.ir/?view=article&id=345917>

بیماری‌های آنلاین از تشخیص تا درمان

می‌گویند اینترنت بزرگ‌ترین و جامع‌ترین سامانه‌ای است که تا به حال به دست انسان طراحی شده است. این شبکه بزرگ جهانی که در اواخر دهه ۶۰ میلادی شکل گرفت، در ابتدا با انگیزه دسترسی چندمنظوره به منابع مختلف و امکان‌پذیری کار در زمینه‌های بین‌رشته‌ای طراحی شد. اما از اواسط دهه ۹۰ با وابسته شدن بسیاری از فعالیت‌های روزمره زندگی به این شبکه، اینترنت به یک شبکه همگانی و جهانی تبدیل شد. مسأله اما این است که اینترنت با وجود منافع غیر قابل انکارش، به ویژه در امر تسهیل و تسریع برخی کارهای روزمره، عوارض و آسیب‌های زیان‌باری نیز با خود به همراه می‌آورد و از آنجا که بر اساس آخرین آمارهای منتشرشده، تعداد کاربران اینترنت در داخل کشور خودمان تا پایان فروردین ۱۳۸۶ به ۱۱ میلیون و ۲۶۰ هزار نفر بالغ می‌شود، خالی از لطف ندیدیم که نگاه گذرابی بیندازیم

به برخی بلاهای اینترنتی.

شاید دیده باشید آنهایی را که همیشه دارند در اینترنت پرسه می‌زنند. گاهی دیگران را آزار می‌دهند (مثلاً با هک کردن یا چت‌های رکیک و مزاحم). گاهی خودشان را آزار می‌دهند (مثلاً با چک کردن‌های پیاپی ایمیل‌هایشان یا سرک کشیدن‌های وسواس‌گونه به سایت‌های غیر اخلاقی و اصطلاحاً هرزه‌نگری). راستش، فهرست بیماری‌های اینترنتی، آنقدر بلندبالا و مفصل است که بعید می‌دانم دور و بر خودتان کسی را پیدا کنید که اهل کامپیوتر و اینترنت باشد اما به یکی از این بیماری‌ها دچار نباشد. حالا صادقانه بگویید: شما خودتان به کدامش مبتلا هستید؟

۱) خودگردی یا Ego-Surfing

خودگردی، نوعی بیماری اینترنتی است که مبتلایانش، به طور مرتب، نام خودشان را در اینترنت جست‌وجو می‌کنند. جالب است که این بیماری عمدتاً در میان طبقه روشنفکر و روزنامه‌نگار و جماعت بلاگر دیده می‌شود. مشاهدات بالینی نشان می‌دهد که برای مبتلایان به این بیماری، این مسأله خیلی مهم است که چند نفر و از کجا به وبلاگ یا سایتشان لینک داده‌اند. آنها به طور مرتب، شمارنده سایتشان را چک می‌کنند و کنترل نمودار تعداد بازدیدکنندگان، آنها را دچار اضطراب می‌کند.

۲) بلاگ‌افشایی یا Blog Streaking

بلاگ‌افشایی یا خودافشاگری در وبلاگ، مشکل دیگری است که محققان از آن به عنوان یک بیماری یاد می‌کنند. این گروه از مبتلایان، رازها و اسرار را که معمولاً شخصی و خصوصی قلمداد می‌شود، روی وبلاگ‌های شخصی‌شان برای عموم مردم افشا می‌کنند. دامنه این افشاگری بسیار گسترده است و از افشای رازهای بی‌خطر تا انتشار عکس‌های نامتعارف و شرح روابط خصوصی افراد، متغیر است.

۳) وبگردی یا Google-Stalking

وبگردی در واقع، همان مشکلی است که خیلی‌ها را نیمه‌شب و البته در صورت بی‌خوابی از رختخوابشان جدا می‌کند و به پای گوگل می‌کشاند تا به چند سایت دیگر سر بزنند و احیاناً دوستان و همکلاسی‌های قدیمی‌شان را در اینترنت جستجو و پیدا کنند.

۴) ویکی‌پدیاگرایی یا Wikipediomania

ویکی‌پدیاگرایی به معنای میل شدید افراد است به استخراج معلومات مختلف از ویکی‌پدیا (دایره‌المعارف معتبر) و ویرایش و نگارش و حتی بیان آنها در مجامع مختلف. این بیماری آنقدر همه‌گیر است که ویکی‌پدیا تصمیم گرفته صفحه‌ای را برای سنجش میزان اعتیاد به خود برای کاربران در نظر بگیرد.

۵) شکار عکس یا Photo Lurking

در این بیماری، فرد مبتلا علاقه شدیدی دارد که آلبوم عکس‌های اینترنتی افراد ناشناس را دید بزند و زیر و رو کند. با وجود سایت‌هایی چون اورکات، این بیماری بسیار اوج گرفته و شایع‌تر شده است. این بیماران تمایل عجیبی دارند به گشت و گذار در آلبوم عکس اشخاصی که تا به حال حتی یک‌بار هم آنها را ندیده‌اید.

۶) آشغال جمع‌کنی یا Cheesepodding

آشغال‌جمع‌کنی یعنی تمایل به جمع‌آوری و بایگانی هر چیز به دردخور، مستعمل و بنجلی که روی اینترنت پیدا می‌شود؛ از آهنگ‌های عهد بوق

گرفته تا بریده‌های اسکن‌شده روزنامه. البته در برخی موارد، فروش این اقلام جمع‌آوری‌شده به مردم نیز دیده می‌شود!

۷) وسواس‌های فکری عملی

از ویژگی‌های برجسته وسواس، عدم توانایی در مهار رفتارها یا اندیشه‌های خاص است. برای مثال، فردی که وسواس شستشو دارد، نمی‌تواند میل به شستشو را در خودش کنترل کند و گاهی ساعت‌ها مشغول شستن دست‌هایش می‌شود. این اختلال وقتی رنگ و بوی اینترنتی به خود می‌گیرد، به چک کردن‌های پی‌درپی پست‌های الکترونیک (ای‌میل)، دل‌نگرانی از آنلاین نشدن يك دوست و مواردی از این دست منجر می‌شود.

۸) هزینه‌نگاری و هزینه‌نگری

اگرچه هزینه‌نگاری يك انحراف در رفتارهای جنسی است که تاریخچه‌ای طولانی دارد، اما اینترنت اقدام به آن را آسان‌تر از گذشته کرده است. نوشتن کلمات مستهجن به هنگام چت، ثبت کامنت‌های رکیک و بی‌ادبانه‌ای که نوعی تخلیه جنسی قلمداد می‌شود، همان هزینه‌نگاری است که از آن به عنوان یک رفتار انحرافی یاد می‌شود و انتظار می‌رود که سرآغازی باشد برای ابتلا به سایر اختلالات جنسی مانند آزارگری، آزارخواهی، همجنس‌گرایی و ...

بعضی بیماران هم هستند که به طرز وسواس‌گونه‌ای، مرتباً به سایت‌های غیر اخلاقی سرک می‌کشند و آن سایت‌ها را چک می‌کنند. روان‌پزشکان به بیماری این افراد هم می‌گویند: هزینه‌نگری. این بیماری هم مثل بیماری قبلی (هزینه‌نگاری) یک انحراف در رفتار جنسی محسوب می‌شود و همان احکام پیشین در موردش صادق است.

۹) آزارگری

آزارگری را شاید بتوان یک رفتار ضد اجتماعی در دنیای سایبر نامید. لابد تا به حال با SPAM (هزینه‌نامه)هایی که مثل مور و ملخ از دیوار صندوق‌های پست الکترونیک بالا می‌روند، برخورد کرده‌اید. اسپم‌ها را امروزه اغلب اهالی دهکده جهانی به عنوان يك مزاحم می‌شناسند. حالا اگر فردی مثل يك اسپم، مزاحم خلوت زندگی‌تان در دنیای سایبر شود، در واقع به آزارگری سایبرنتیک پرداخته است: هک کردن سایت‌های این و آن، ایجاد مزاحمت در چت و ...

● کالبدشکافی اعتیاد اینترنتی

اینترنت، ویژگی‌های منحصر به فردی دارد: کاربری‌های فوق‌العاده متنوع، سهولت دسترسی، ۲۴ ساعته بودن، سادگی کار، هزینه پایین، گمنام ماندن کاربران در آن و ... اتفاقاً همین عوامل، موجب استقبال عظیم مردم از اینترنت در سراسر جهان شده است. اما این خصوصیات، اگرچه از یک طرف جزء قابلیت‌های اینترنت محسوب می‌شوند، از طرف دیگر از معایب اینترنت شمرده می‌شوند. چراکه همین خصوصیات، زمینه را برای اعتیاد اینترنتی فراهم می‌کنند.

اعتیاد به اینترنت، یکی از شایع‌ترین عوارض استفاده از اینترنت است. البته نشانه‌های این اعتیاد ممکن است به آسانی نمایان نشود و به همین دلیل، افرادی که به صورت مداوم از اینترنت استفاده می‌کنند، باید به طور مرتب تحت معاینه قرار بگیرند. همچنین افرادی که بیشتر اوقات روز را پای اینترنت می‌گذرانند، باید میزان وابستگی‌شان تحت کنترل درآید تا اگر احیاناً زمانی که در نت می‌گذرانند، افزایش پیدا کرد؛ زودتر برای درمان اقدام کنند.

اعتیاد به اینترنت، البته به این معنا نیست که هر کسی با چندبار آنلاین شدن به آن مبتلا شود. فرض کنید فردی به مشروبات الکلی اعتیاد دارد. او وقتی به احساساتی از قبیل افسردگی، ناامیدی و بدبینی به آینده دچار می‌شود، احتمالاً بیش از پیش به مشروبات الکلی روی می‌آورد. افسردگی یا اعتماد به نفس پایین می‌تواند به عنوان يك عامل محرك عمل کند و آغازگری باشد برای روی آوری به هر نوع تسکین‌دهنده‌ای که بتواند مؤثر واقع شود. این کار معمولاً برای خلاصی زودگذر، اجتناب یا فائق آمدن بر افکار و احساسات منفی انجام می‌شود. در مورد اعتیاد اینترنتی هم همین‌طور است. این اعتیاد ممکن است نوعی عکس‌العمل یا واکنش باشد نسبت به یک محرك، مانند مشکلات زندگی خصوصی. بنابراین، حوادث بزرگی که در زندگی روی می‌دهند (مثلاً ازدواج ناموفق، شکست شغلی، اخراج از محل کار و . . .) ممکن است محرکی باشند برای استفاده نادرست از هر نوع تسکین‌دهنده و سرگرم‌کننده‌ای، از جمله اینترنت. رفتارهای اعتیادی نیز اغلب به عنوان نوعی تسهیل‌کننده برای غلبه بر افسردگی‌های این‌چنینی، عمل می‌کنند. به بیان دیگر، اعتیاد در کوتاه‌مدت، فرد را قادر می‌سازد که مشکلات خودش را فراموش کند. به طور مثال، با وخیم‌تر شدن اوضاع زناشویی یک فرد معتاد به الکل، احتمالاً میزان مصرف او برای فرار از مشاجرات خانوادگی بالاتر می‌رود و همین‌طور برعکس. به همین منوال، در اعتیاد به اینترنت نیز محرك‌ها و عواملی وجود دارند که فرد را به سوی اعتیاد اینترنتی سوق می‌دهند. در واقع، رفتارهایی که به اینترنت مرتبط هستند، قادرند همان نوع تسکینی را فراهم کنند که الکل، مواد مخدر، قمار و مانند آنها.

• نتایج تحقیق یونگ

استفاده از اینترنت، یک اصطلاح عام است که منظور از آن، بهره‌برداری از تمام کاربردهایی است که ممکن است به صورت آنلاین صورت بگیرد. از جمله این کاربردها می‌توان به این موارد اشاره کرد:

استفاده از شبکه گسترده جهانی، اتاق‌های گپ (چت‌روم)، بازی‌های دوسویه (interactive)، گروه‌های خبری و موتورهای جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی.

دانشمندی به نام یانگ در سال ۱۹۹۶ خاطرنشان کرد که معمولاً معتادان به اینترنت به یکی از موارد بالا اعتیاد پیدا می‌کنند و همان مورد، محرکی می‌شود برای استفاده افراطی این افراد از اینترنت. بنابراین درمانگرها باید تشخیص بدهند که کدامیک از کاربردهای بالا برای يك معتاد به اینترنت، بیش از همه، مسأله‌ساز است. درمانگر باید از بیمارانش این سؤالات را بپرسد:

الف) ما از اینترنت چه استفاده‌هایی می‌کنید؟

ب) ر هفته، چند ساعت را برای هر يك از کاربردهای بالا پای اینترنت می‌گذرانید؟

ج) دامريك از کاربردهای بالا برایتان بیشترین اهمیت را دارد؟

د) ر هر یک از کاربردهای بالا، شما به چه چیزی بیش از همه علاقه‌مند هستید؟

در صورتی که پاسخگویی به این سؤالات برای بیمار دشوار باشد، بیمار می‌تواند يك دفترچه را دم دست خود در کنار کامپیوتر قرار بدهد تا رفتارهای خودش را به هنگام استفاده از اینترنت در آن یادداشت کند. درمانگر نیز باید پاسخ‌های فرد به سؤالات بالا را مورد بررسی قرار دهد تا مشخص کند که آیا الگوی خاصی در میان رفتارهای فرد وجود دارد یا نه. به طور مثال، درمانگر بررسی می‌کند که کدامیک از کاربردهای اینترنت به لحاظ اهمیت در رتبه اول و دوم قرار دارند و برای هر يك، بیمار چند ساعت وقت صرف می‌کند. به طور مثال، بیمار ممکن است اتاق‌های چت را در درجه اول

اهمیت قرار دهد و بیش از ۳۵ ساعت در هفته را به این کار اختصاص بدهد و گروه‌های خبری را در درجه آخر کاربرد بگذارد و صرفاً هفته‌ای ۲ ساعت را به آن اختصاص بدهد. بیمار دیگری ممکن است استفاده از گروه‌های خبری را در درجه اول قرار دهد و ۲۸ ساعت در هفته را به این کار اختصاص بدهد و ...

یانگ به همین منوال جلو می‌آید و به درم

● مخاطرات آنلاین

دانشمندان معتقدند که استفاده زیاد از اینترنت ممکن است به افسردگی در کاربران اینترنتی منجر شود. چندی پیش پایگاه اینترنتی نیوکلا را گزارش داد که مطالعات اخیر دانشمندان نشان داده است استفاده زیاد از اینترنت، به ویژه در دانش‌آموزان، موجب کاهش کارآیی تحصیلی آنها خواهد شد. این مطالعات همچنین نشان داده‌اند که استفاده زیاد از اینترنت بر رشد شخصیتی نوجوانان نیز لطمه وارد می‌کند. دانشمندان و محققان هلندی پس از بررسی ۵۱۲ نوجوان بین ۱۳ تا ۱۵ سال دریافتند که استفاده بیش از حد از اینترنت، افت تحصیلی آنها را موجب شده است.

از زمانی که راهنمای تشخیصی - آماری اختلال‌های روانی به چاپ رسیده، بحث پیرامون گنجانیدن طبقه‌ای از اختلال‌های روانی با نام اختلال‌های سایبر، قوت یافته است. پیش‌بینی‌های انجمن روان‌شناسی آمریکا به عنوان ناشر و گردآورنده این راهنمای معتبر تشخیصی - آماری این است که طی ۱۰ سال آینده با توجه به حجم کاربرد اینترنت و رایانه‌ها می‌توان در DSM۵ و توسط علم روان‌شناسی به یافته‌ها و نتایج پژوهشی دقیقی برای اعتبار بخشیدن به این طبقه از اختلال‌ها دسترسی پیدا کرد.

انگران توصیه می‌کنند که بر حسب نوع و میزان اعتیاد بیمار به اینترنت، از درمان‌های رفتاری و مشاوره‌ای و حتی درمان‌های دارویی استفاده نماید. ● ابتکار چینی‌ها در مقابله با اعتیاد اینترنتی

چندی پیش در خبرگزاری‌ها این خبر منتشر شد که یک اردوگاه نظامی در نزدیکی پکن، با ترکیبی از همدلی و انضباط، در خط مقدم مقابله این کشور با اعتیاد به اینترنت در میان میلیون‌ها نوجوان این کشور قرار گرفت. به گزارش خبرگزاری فرانسه، «مرکز درمان اعتیاد به اینترنت» (IATC) در منطقه داکسینگ، از آمیزه روان‌درمانی و تمرینات نظامی برای درمان کودکانی که از لحاظ اجتماعی اقتصادی به طبقات تازه به دوران رسیده چین تعلق داشتند و به بازی‌های ویدیویی آنلاین و چت‌های نامناسب معتاد بودند، استفاده کرد.

دولت چین که از افزایش شمار مرگ‌ومیر و جنایات اینترنتی نگران بود، از مدت‌ها پیش اقداماتی را برای ریشه‌کنی اعتیاد به اینترنت آغاز کرده بود؛ از جمله، ممنوعیت بازگشایی کافی‌نت‌های جدید و اعمال محدودیت‌هایی روی بازی‌های خشن کامپیوتری.

اما مرکز دولتی داکسینگ که به وسیله یک سرهنگ ارتش تحت امر بیمارستان نظامی پکن اداره می‌شود، یکی از معدود کلینیک‌هایی است که با روش خاصی به درمان معتادان به اینترنت می‌پردازد. گفته می‌شود بیماران این مرکز که عمدتاً ۱۴ تا ۱۹ ساله هستند، ساعت ۶:۱۵ بامداد در خوابگاه‌های جمعی‌شان بیدار می‌شوند تا نرمش صبحگاهی انجام بدهند و با یونیفورم‌های نظامی روی زمین‌های سیمانی رژه بروند. آنها به جلسات مشاوره گروهی و فردی نیز می‌روند و بخشی از درمانشان، شرکت در شبیه‌سازی مانورهای جنگی از جمله بازی با تفنگ‌های لیزری است.

مسئولان این اردوگاه می‌گویند که این برخورد تحکماًمیز برای ترک اعتیاد به اینترنت در کشوری که بیش از ۲ میلیون نوجوان معتاد به اینترنت دارد، ضروری است. به گفته یکی از روان‌شناسان این اردوگاه، اغلب معتادان به اینترنت توجهی به احساسات دیگران ندارند و تمرینات نظامی به آنها این امکان را می‌دهد که احساس عضویت در یک گروه را درک کنند و از لحاظ بدنی نیز قوی‌تر شوند. بنا به گفته مسئولان این مرکز، از هنگام گشایش این مرکز در سال ۲۰۰۴ بالغ بر ۱۵۰۰ بیمار تحت درمان قرار گرفته‌اند و طبق آمارها، موفقیت این روش در ترک اعتیاد این افراد، نزدیک به ۷۰ درصد بوده است.

• علایم اعتیاد اینترنتی

مانند تمامی انواع دیگر اعتیاد، اعتیاد اینترنتی هم نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی - اجتماعی است، با مشخصه‌هایی مانند اضطراب، بی‌حوصلگی، اختلالات عاطفی، افسردگی، تندخویی، بدخلقی و از هم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی به لحاظ کمی و کیفی. علایم این اعتیاد نیز عبارت است از:

بروز مشکلات در روابط بین فردی، نادیده گرفتن مسئولیت‌های مربوط به دوستان، خانواده، کار یا مسئولیت‌های فردی، بدخلقی به دنبال تلاش دیگران برای دست کشیدن او از اینترنت، آنلاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی‌شده، دروغ گفتن یا مخفی نگه داشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان و خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت‌های فیزیکی، بی‌خوابی، بی‌توجهی به بهداشت فردی، کم‌خوابی یا تغییر الگوی خواب به منظور صرف وقت بیشتر در اینترنت.

از طرفی، افراد در صورت استفاده از اینترنت، نه تنها رفتارهایی متفاوت با الگوهای رایج در جامعه از خود نشان می‌دهند، بلکه نوع تفکرشان نیز با اکثریت افراد جامعه متفاوت می‌شود. این افراد اندیشه‌های وسواسی راجع به اینترنت دارند. کنترل چندانی بر وسواس و انگیزه‌های اینترنتی خودشان ندارند و حتی فکر می‌کنند اینترنت تنها دوست آنها است. همچنین این افراد معمولاً اظهار می‌کنند اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خودشان و جهان پیرامونشان دارند.

بنا به گفته رئیس انجمن جامعه‌شناسان ایران، نزدیک به یک‌چهارم کاربران اینترنت در تهران نیز اعتیاد به اینترنت دارند و این میزان بین سنین ۱۵ تا ۱۸ سالگی شیوع بیشتری دارد. به گفته دکتر معیدفر، بازدهی پایین، تأخیر در رسیدن به محل کار، کاهش تحرک جسمی، چاقی، دردهای ناشی از استفاده از کامپیوتر (مثل درد چشم و مفاصل) از جمله مواردی است که مسأله اعتیاد اینترنتی را مهم جلوه می‌دهد.

• هفت معیار اعتیاد آنلاین

انجمن روان‌پزشکان آمریکا برای شناخت اعتیاد اینترنتی و افرادی که به استفاده مفرط از اینترنت معتادند، معیارهایی مشخص کرده است که بر طبق آن، چنانچه بخواهیم فردی را معتاد به اینترنت بدانیم، باید حداقل ۳ مورد از معیارهای هفت‌گانه در وی دیده شود. این موارد عبارتند از:

(۱) معیار اول، تحمل است و این معیار به معنای صرف زمان بیشتر پای اینترنت به منظور دستیابی به رضایت است. یعنی بیمار به مرور احساس می‌کند که باید زمان بیشتری پای اینترنت بگذراند تا به همان درجه از رضایت برسد که قبلاً با صرف زمان کمتری به آن می‌رسید.

(۲) وجود چند علامت از علایم ناشی از ترک اینترنت، لااقل طی ۲ روز در ماه، بعد از کاهش استفاده یا ترک استفاده از اینترنت. (مشروط بر این‌که،

این علایم منجر به بروز اختلالاتی در عملکرد اجتماعی فرد شود)

- ۳) استفاده از اینترنت به منظور تخفیف علایم یا اجتناب از علایم ناشی از ترک اینترنت
- ۴) استفاده همیشگی از اینترنت در دوره‌های زمانی طولانی‌تری نسبت به آنچه در ابتدا مد نظر بوده
- ۵) گذراندن حجم قابل توجهی از وقت روزانه پای فعالیت‌های مربوط به اینترنت
- ۶) کاستن از حجم فعالیت‌های مهم اجتماعی، شغلی یا تفریحی به خاطر استفاده بیش از حد از اینترنت.
- ۷) پذیرش مخاطرات شغلی، تحصیلی و خانوادگی صرفاً به خاطر استفاده بیش از حد از اینترنت.

• پیشگیری از بیماری‌های اینترنتی

کارشناسان و متخصصان حوزه بهداشت روان برای پیشگیری از بروز هر نوع اختلال روانی و رفتاری ناشی از سوء کاربری اینترنت، توصیه می‌کنند که:

- ۱) رای ورود و خروج خودتان در اینترنت حساب و کتابی در نظر بگیرید و از میزان آن به دقت اطلاع داشته باشید.
- ۲) وجود چند علامت از علایم ناشی از ترک اینترنت، لااقل طی ۲ روز در ماه، بعد از کاهش استفاده یا ترک استفاده از اینترنت. (مشروط بر این‌که، این علایم منجر به بروز اختلالاتی در عملکرد اجتماعی فرد شود)
- ۳) از اینترنت برای فعالیت‌های مفیدی مانند بررسی سایت‌های هنری، علمی، فرهنگی و خبری هم استفاده کنید. یادتان باشد که اینترنت، بیشتر جنبه کاری و تسهیل‌گری دارد، تا تفریح و وقت‌گذرانی.
- ۴) بیشتر از روزی ۲ بار برای چک کردن ایمیل‌های شخصی‌تان یا فهرست دوستان‌تان وقت نگذارید.
- ۵) مزاحم دیگران نشوید و حریم خصوصی آن‌ها را زیر پا نگذارید.
- ۶) دور سایت‌های غیر اخلاقی را خط بکشید.

منبع : سایر منابع

<http://vista.ir/?view=article&id=262855>

پادکست و افزایش تاثیر روانی بر مخاطبان

- ویژگی‌های فایل‌های چندرسانه‌ای

پادکست (Podcast) یا پادپخش انتشار مجموعه‌ای از پرونده‌های رسانه‌ای دیجیتال است که توزیع آن در اینترنت با استفاده از فید صورت گرفته و معمولاً بر روی یک پخش‌کننده‌ی موسیقی دیجیتال توسط کاربران قابل دریافت و پخش است اما در کشوری مانند ایران استفاده‌ی نه چندان زیاد از پادکست دلایل متعددی دارد که می‌توان به نبود مهارت‌های فنی و زیرساخت‌های تکنیکی، نبود علاقه در کاربران نسبت به استفاده از آن به دلیل پیچیدگی‌های تکنیکی اشاره کرد.

اصطلاح پادکست مانند کلمه‌ی "راديو" می‌تواند هم به معنای محتوا و هم به معنای شیوه‌ی ارایه باشد که به عقیده‌ی برخی حتی نوعی سیستم پخش رادیویی است که تولید و دریافت آن توسط همه‌ی اشخاص بر روی اینترنت میسر است.

- پادکست چیست؟

تولیدکننده‌ی پادکست اغلب پادکستر (podcaster) نامیده می‌شود. گرچه وبسایت‌های پادکسترها ممکن است دانلود مستقیم یا جریان یافتن (streaming) محتوای خود را هم عرضه کنند اما پادکست از سایر فرمت‌های صدای دیجیتال با قابلیت آن برای دانلود شدن خودکار با استفاده از نرم‌افزاری که توانایی خواندن فیدهایی مانند RSS یا Atom را دارد، مشخص می‌شود.

در ابتدا مقصود از پادکست کردن امکان دادن به افراد برای پخش "نمایش رادیویی"شان بود اما این وسیله به سرعت به شیوه‌های بسیار گوناگونی از جمله پخش درس‌های مدرسه، اعلان تورهای رسمی و غیر رسمی موزه‌ها، فرستادن اعلان‌های کنفرانس‌ها و حتی پخش پیام‌های ایمنی عمومی پلیس بدل شده است.

حمید ضیایی پرور- مدرس ارتباطات - در این باره می‌گوید: پادکست تکنولوژی‌ای جدید و متعلق به نسل دو وب است که سابقه‌ی آن به بعد از سال ۲۰۰۲ مربوط می‌شود.

وی با اشاره به این که استفاده از این تکنولوژی در جهان از آمریکا شروع شد افزود: قابلیت کنترل و فرمان دادن بیش‌تر بر روی محتوای صوتی در پادکست باعث شد در مناطقی که پهنای باند بیش‌تر است، کاربران به جای استفاده از فرمت‌های معمول متنی به فرمت‌های صوتی رو بیاورند؛ چرا که این فرمت، قابلیت‌هایی از جمله افزایش ضریب نفوذ و تاثیر روانی بر مخاطبان را برای فرستنده‌های اطلاعاتی فراهم آورد که در نهایت به استفاده‌ی بیش‌تر از آن در حوزه‌ی وب منجر شد.

او با اشاره به این که استفاده‌های فراوان از قابلیت‌های پادکست، باعث شد واژه‌ی آی‌پاد و پادکست در سال ۲۰۰۵ به فرهنگ وب اضافه شود، ادامه داد: تکنولوژی پادکست در ایران عمر زیادی ندارد و با وجود آنکه به دلیل ارایه‌ی رایگان پادکست در سایت cast.ir تعداد آن در ایران بسیار زیاد

است اما پادکست در مفهوم واقعی آن در ایران شاید به ۲۰ عدد هم نرسد.

وی اضافه کرد: به عقیده من پادکست در ایران کند ولی عمیق پیش می‌رود. از آنجا که محدودیت‌های قانونی درباره‌ی اشاعه‌ی صدا و تصویر در ایران وجود دارد و پادکست نیز فاقد فرکانس بوده و تنها تحت وب و در واقع یک فایل قابل دانلود است و در نتیجه هیچ محدودیت قانونی و حقوقی برای استفاده از آن وجود ندارد، بسیاری از افراد، ادارات، نهادها و حتی دستگاه‌های دولتی به ایجاد پادکست روی آورده‌اند. به گفته‌ی وی همچنین استفاده از پادکست در خبرگزاری‌ها آن‌ها را به عرصه‌ی مولتی‌مدیا وارد کرده و قابلیت استناد و تاثیرگذاری پیام‌هایشان را ارتقاء می‌دهد.

ضیایی‌پرور درباره‌ی استفاده‌ی نه چندان زیاد از پادکست در خبرگزاری‌های داخلی گفت: مدیران خبرگزاری‌ها تصور می‌کنند به اندازه‌ی کافی توانایی یا قابلیت ایجاد پادکست را ندارند و یا به بیان دیگر قابلیت‌های خود را دست کم می‌گیرند، در حالی که هر مدیر وب‌سایت یا روابط عمومی می‌تواند پادکست ایجاد کند.

او خاطر نشان کرد: از سوی دیگر کم بودن پهنای باند و سرعت پایین اینترنت در ایران باعث می‌شود کاربران نتوانند فایل‌های سنگین را به راحتی دانلود کنند؛ بنابراین مخاطبان نیز به استفاده از این رسانه و تکنولوژی رغبت کمتری نشان می‌دهند.

علی گرانمایه‌پور - مدرس ارتباطات - نیز در این باره می‌گوید: اگر سایت‌های جانبی و سرگرم کننده با امکان دانلود فیلم، موسیقی و غیره را کنار بگذاریم تعداد سایت‌هایی که در کنار اطلاع‌رسانی درباره‌ی اخبار، گزارش‌ها و رویدادها از پادکست استفاده کنند، در کشور بسیار کم است. وی با اشاره به این که استفاده از پادکست به چند پیش شرط نیاز دارد که دارا بودن قابلیت فنی و آموزشی در این حوزه از جمله‌ی آن‌هاست، افزود: پادکست با تکمیل خبر به وسیله‌ی ارایه‌ی چیزی شبیه گزارش‌های تلویزیونی، علاوه بر تکمیل خبر به جذابیت، تنوع و در نتیجه میزان تاثیرگذاری آن بر مخاطب نیز می‌افزاید.

این مدرس ارتباطات همچنین درباره‌ی استفاده‌ی نه چندان زیاد پادکست در خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری خاطر نشان کرد: استفاده‌ی نه چندان زیاد پادکست در کشور دلایل متعددی دارد که از آن جمله می‌توان به نبود مهارت‌های فنی و زیرساخت‌های تکنیکی، نبود علاقه در کاربران نسبت به استفاده از پادکست به دلیل پیچیدگی‌های تکنیکی آن و همچنین علاقه‌ی بیشتر مخاطبان به خواندن مطالب در سایت‌ها و یا روزنامه‌ها به جای استفاده از گزارش‌های تصویری اشاره کرد.

• تاریخچه پادکست

پادکست با افزایش محبوبیت دستگاه پخش موسیقی دیجیتالی "آی‌پاد" به عنوان روشی آسان برای به اشتراک گذاشتن محتویات صوتی از طریق اینترنت بوجود آمد.

نخستین بار مفهوم enclosure در خوراکی‌های آراس‌اس به صورت اولیه مطرح شد و سپس به صورتی متفاوت توسط یکی از نویسندگان فرمت آراس‌اس اجرا و در بحث با آدام کوری به عامل enclosure یا ضمیمه منجر شد.

این عامل جدید در آراس‌اس ۰،۹۲، این امکان را فراهم می‌آورد که نشانی پرونده‌های صوتی - تصویری منتقل شده و گیرنده آن را درجا باز کند که مشتری این امکان جدید وبلاگ‌های صوتی بودند؛ اما این امکان جدید به سرعت رواج پیدا نکرد تا این که در سال ۲۰۰۱ در نرم‌افزار وبلاگ‌نویسی

Radio Userland به عنوان یک مولفه‌ی ارسال و دریافت فایل‌ها اضافه شد و تنها چیزی که برای رسیدن به یک پادکست کم داشت خودکار کردن این عمل بود.

این روش وبلاگ نویسی تا سال ۲۰۰۳ پیشرفت کرد و وبلاگ نویسی را به سمت جدیدی برد؛ نمونه‌ی تاثیرگذار استفاده از این فن‌آوری در وبلاگ، کریستوفر لیدون نویسنده سابق نیویورک تایمز بود. در ماه اکتبر سال ۲۰۰۳ برای اولین بار از iTunes برای انتقال محتوای آراس‌اس به آکپاد استفاده شد.

کم کم بنگاه‌های خبری مثل BBC برنامه‌های رادیویی با کمک پادکست راه‌اندازی کردند و شرکت اپل امکان دریافت پادکست را به نرم‌افزار iTunes افزود و در سال ۲۰۰۵ نسل جدیدی از آکپادها با قابلیت پخش فیلم به بازار ارایه شد. در اواخر این سال دستگاه‌های بازی قابل حمل شرکت سونی هم از آراس‌اس ۲،۰ پشتیبانی می‌کرد.

• تفاوت پادکست و رادیوهای اینترنتی

البته برخی شبکه‌های رادیویی که به طور آنلاین بر روی اینترنت قابل شنود هستند با پادکست‌ها تفاوت ماهوی دارند از جمله این که برنامه‌های رادیوهای اینترنتی، معمولاً به صورت خطی و زنده اجرا شده و پخش می‌شود. یعنی همزمان با پخش نسخه اینترنتی آنها، می‌توان از طریق فرکانس‌های رادیویی و با دستگاه‌های رادیویی معمولی به برنامه گوش داد.

علاوه بر این رادیوهای اینترنتی، پهنای باند بالایی از سرورها را مصرف می‌کنند و مخاطبان آنلاین دارند، در حالی که در پادکست‌ها، برنامه‌ها به صورت آفلاین عرضه می‌شوند؛ یعنی هر برنامه‌ی شنیداری، پس از ضبط و تدوین مانند یک مطلب خواندنی و یا عکس دیدنی بر روی سایت یا وبلاگ قرار می‌گیرد و از نظر ماهوی تفاوت ماهوی با دیگر مطالب وب سایت یا وبلاگ ندارد، تنها تفاوت موجود از نظر فرمت ارایه‌ی محتواست. برای شنیدن برنامه پادکست باید برنامه‌ها دانلود شوند و بر روی دستگاه‌های پخش کننده صوتی شنیده شوند.

• چرا پادکست مخاطبان کمی در ایران دارد؟

نخستین سرویس پادکست فارسی در سال ۸۵ راه‌اندازی شد. این سرویس که در آدرس Cast.ir فعالیتش را آغاز کرد، امکان ساخت یک وبلاگ کوچک به همراه پادکست را به کاربرانش می‌داد. از این طریق افراد می‌توانستند مطالب خود را بصورت فایل‌های صوتی در قالب فایل MP۳ با حجم حداکثر ۳ مگابایت روی وبلاگشان قرار دهند تا بازدیدکنندگان آن را آنلاین گوش کنند و یا آن را دریافت کرده و بصورت آفلاین گوش دهند.

در حقیقت همانطور که هزاران ایرانی دارای وبلاگ هستند آنها می‌توانند پادکست ویژه‌ی خود را نیز داشته باشند. فضای مورد نیاز برای اپلود فایل‌های پادکست به رایگان توسط برخی سایت‌ها ارایه می‌شود و کافی است لینکی از فایل پادکست ساخته شده در وبلاگ قرار داده شود.

اما گزارش‌های موجود حاکی از آن است که با وجود گذشت حدود دو سال از آغاز به کار اولین پادکست‌های فارسی، این پدیده همچنان مورد اقبال ایرانیان قرار نگرفته است. کافی است تعداد وبلاگ‌های فارسی را با پادکست‌های فارسی مقایسه کنید تا متوجه شوید تفاوت آشکاری میان استقبال از وبلاگ در میان کاربران ایرانی، با استقبال از پادکست وجود دارد.

در مورد چرایی این استقبال اندک، دلایل فراوانی از سوی کارشناسان بیان شده است که از آن جمله می‌توان به سرعت پایین اینترنت و نبود دانش فنی در میان تولیدکنندگان و همچنین مخاطبان اشاره کرد.

• چگونه پادکست بسازیم؟

برای ساخت پادکست دو دسته نیاز اساسی وجود دارد؛ سخت‌افزار لازم برای ضبط صدا، یعنی میکروفن و نرم‌افزار لازم برای ضبط و ویرایش صدا؛ برای ضبط و ویرایش صدا نیز نرم‌افزارهای بسیاری مورد استفاده قرار می‌گیرند، اغلب این نرم‌افزارها توانایی‌های متعددی را برای کاربرانشان به همراه می‌آورند، اما به همان میزان که بر توانایی این نرم‌افزارها اضافه می‌شود، بر پیچیدگی آنها هم افزوده می‌شود. به همین دلیل برنامه‌ای خاص برای ضبط صدا و ویرایش آن برای پادکست‌ها ساخته شده است.

نرم‌افزار Audacity با وجود آنکه ظاهری ساده دارد و کار با آن چندان دشوار نیست، تمام نیازهای ما برای ساخت یک پادکست را برطرف می‌کند. با دریافت این برنامه‌ی رایگان از آدرس <http://audacity.sourceforge.net> و نصب آن در چند دقیقه می‌توانید کار را آغاز کنید.

• نحوه‌ی ثبت پادکست در موتورهای جست‌وجو

سایت یاهو بزرگ‌ترین سرویس جست‌وجو و ثبت پادکست‌ها را راه‌اندازی کرده است و کاربران را قادر می‌سازد تا در میان میلیون‌ها پادکست جست‌وجو کنند. همچنین در این سایت می‌توان براحتی پادکست خود را با موضوع خاصی ثبت کرد. برای ثبت پادکست خود باید به آدرس podcasts.yahoo.com/publish مراجعه و لینک فید پادکست را وارد کرد تا پادکست‌های جدید هم در نتایج جست‌وجوی یاهو ظاهر شوند.

منبع : مدیا نیوز

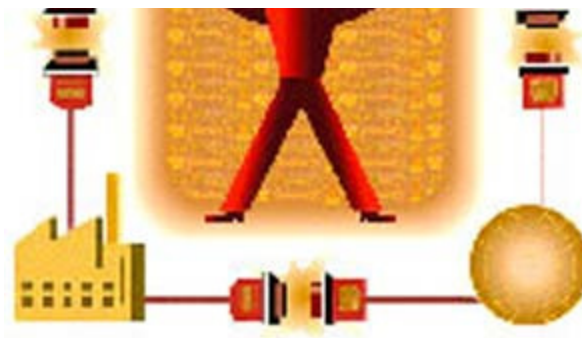
<http://vista.ir/?view=article&id=350442>

پرتال چیست ؟

در دنیای پر شتاب امروز هر روز اصطلاحی نو متولد می‌شود، اصطلاحاتی که آشنایی نداشتن با آنها مدیران را از اتخاذ تصمیم شایسته‌ی زمان محروم می‌کند.
ویژگی‌های اصلی یک پورتال عبارت‌اند از:
• تجمع اطلاعات

- هدف دار بودن اطلاعات
- در دسترس بودن اطلاعات
- درجه ورود متنصر به فرد

مقاله ی زیر با نگاهی مدیریتی به قابلیت های عمده پرتال اشاره خواهد کرد :عبارت پرتال به معنی درگاه و در می باشد . در تحقیق وظیفه یک سایت پرتال جمع آوری اطلاعات از منابع مختلف و ایجاد یک درگاه واتد برای دسترسی به کتابخانه ای از اطلاعات و خدمات دسته بندی و اختصاصی

شده می باشد . پرتال ها بااین هدف ایجادمی شوند که کاربران اینترنت بتوانند گردش خود را در اینترنت ازطریق یک مدخل مدرن و ساختیافته شروع نموده و هر موقع که اراده کنند بدون هیچ مشکلی به نقطه شروع بازگردند . در یک دسته بندی کلی عملکرد ها و قابلیت های اصلی یک سیستم پرتال عبارتند از :

- دسترسی به اطلاعات مورد نیاز

- ارتباط با دیگرکاربران

- دسترسی به برنامه های کاربردی مجزا

- انجام امور روزمره کاری ، شهری ، اداری و ...

بنابراین یک سایت پرتال باید علاوه بر قابلیت های زیربنایی همچون امنیت ، سرعت ، و دقت ، سرویس های متعددی نیز در اختیار کاربران ومدیران سایت قرار دهد . عمده این سرویسها عبارتند از:

(۱) سرویس مدیریت محتوا

(۲) سرویس پست الکترونیک

(۳) سرویس کنفرانس الکترونیکی

(۴) سرویس جستجو

(۵) سرویس عضویت در سایت

(۶) سرویس نظر سنجی

(۷) سرویس تکمیل وارسال فرم های الکترونیکی

(۸) سرویس پرداخت اینترنتی

(۹) سرویس خبر

باید توجه داشت که یک پرتال موفق تنها شامل مجموعه ای از منابع اطلاعاتی نیست بلکه ترکیب درستی از سرویس های اصلی فوق الذکر است .

• انواع پرتال :

- پرتال های شرکتی: Corporate Portal

دسترسی اختصاصی به اطلاعات خاصی از یک شرکتیا

کمپانی خاص را فراهم می کند .

- پرتال های تجاری: Commerce Portal

ازمقوله تجارت الکترونیک پشتیبانی می کند .

- پرتال های شهری: City Portal

دسترسی به خدمات و اطلاعات یک شهر را ممکن می سازد .

- پرتال های فراگیر: Pervasive Portal

دسترسی از طریق تجهیزات فراگیر مثل PDA را ممکن می سازد.

استفاده از پرتال ها در سازمانهای بزرگ بدون طی کردن مراحل بستر سازی در زمینه های مختلف و تعریف روند های تهیه و ارائه اطلاعات قطعا امکان پذیر نخواهد بود

ویژگیهای اصلی یک پورتال عبارت اند از:

▪ تجمع اطلاعات

▪ هدف دار بودن اطلاعات

▪ دردسترس بودن اطلاعات

▪ درجه ورود منتصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفته وب واند و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد. گاهی به این صفته web top هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفته اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفته کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگانهایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت متسوسسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند.سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگیهای زیر در یک پورتال آن را از یک وب سابت متمایز می کند:

درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

• تاریخچه خلاصه پورتال

اگر در دنیای کامپیوتر به عقب بازگردیم، زمانی را خواهیم یافت که در آن سیستم های نرم افزاری به گونه ای متحول شدند که دیگر لازم نبود برای کار با یک برنامه، برنامه های دیگر بسته شوند، یعنی می توانستیم همزمان از چند برنامه کاربردی استفاده کنیم بدون آنکه با مشکلی مواجه شویم. امکانی که قبل از آن وجود نداشت. تاریخچه پورتال ها از همان زمان آغاز شد و نسلهای تکامل یافته آنها یکی پس از دیگری پا به عرصه دنیای اطلاعات گذاشتند.

• نسل اول پورتال ها:

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراکیهای اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثالهای نمونه این نسل سایت های yahoo یا Excite است. این پورتالها در متیپی به هم پیوسته، اهداف مشابهی را دنبال کرده و صفته واسط مشخص و منصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می گذاشتند. این اطلاعات معمولا شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست های اعلام شده شرکت و همچنین لینک های ارتباطی مفید بود.

• نسل دوم پورتال ها :

نسل دوم پورتال ها بر اطلاعات مشخص تر و نرم افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند با این همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت: این پورتالهای امکان همکاری کاربران را در متیپی به هم پیوسته فراهم می کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین متسوب می شد.

پورتال های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در ادارات مجازی برای تیم های کاری و به منظور انجام وظایفشان فراهم می ساختند. نسل دوم پورتال ها سرویس های متعددی داشتند که از جمله آنها می توان به سرویس های مدیریت محتوی (سازمان دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس های همکاری (که به کاربران امکان می داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل فرستاده و قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال ها قابلیت تعریف گروه های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال ها سازو کار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می ساختند.

• نسل سوم پورتال ها:

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک (E-Business) بوجود آمد. پورتال های نسل سوم به عنوان واسط ارتباطی کارمندان، تهیه کنندگان، تولید کنندگان و مشتریان قلمداد می شوند. ویژگی فوق العاده این پورتالها امکان مرتبط شدن نرم افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف بطور همزمان و با استفاده از همکاری سرویسهای خدماتی آنان اند. به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستمهای مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می کنند. این گروه پورتال ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و

قابلیتهای نرم افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واتدی برای کاربر فراهم می کنند.

به علاوه، این پورتالها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگیهایی خاص آنها می یابند. به بیان دیگر، نتوه نمایش، متتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه ای منحصرا به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتال ها، ایجاد چهارچوب های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس های عمومی خواهد بود.

• انواع پورتال ها

یک سازمان مجموعه متنوعی از کاربران دارد که از جمله آنها می توان به مشتریان، شرکا، کارمندان اشاره کرد. همه این کاربران علاقه مندند از اطلاعات و خدمات آن سازمان استفاده کنند. کاملا آشکار است که هر کدام از آنها نیازهای خاص و اغلب متفاوتی دارد. برای پاسخگویی به این تنوع، انواع مختلف پورتال ایجاد شده و مورد استفاده قرار می گیرد. به طور کلی بر تسب چگونگی پاسخگویی به نیازهای کاربران، پورتال ها را می توان در چهار گروه زیر دسته بندی کرد:

• Business to Customer Portal (B2C)

این نوع از پورتال با سیستمهای [۱] CRM مرتبط بوده و دسترسی مستقیم مصرف کننده را به مجموعه وسیعی از اطلاعات و خدمات فراهم می کند - برای مثال، اطلاعاتی مانند "راهنمای استفاده از محصولات" و "وضعیت سفارش مشتری" در خرید های خود و همچنین امکانات ارتباطی کاربر با بخش پشتیبانی مشتریان در این پورتال ها پیش بینی می شود. مانند هر پورتال دیگری، یک پورتال B2C معمولا در قد و فواره ای ارائه می شود که نیازهای مشتریان خود را پاسخ دهد.

• Business to Business Portal (B2B)

نوع دیگر پورتال در زنجیره مدیریت منابع شکل می یابد [۲]. در این نوع پورتال اطلاعات لازم برای تولید کنندگان، تهیه کنندگان، نمایندگی ها و همچنین توزیع کنندگان، به گونه ای مناسب و دسته بندی شده جمع آوری و در اختیار آنان قرار می گیرد. نمونه عمومی پورتال B2B - برای مثال، یک شریک تجاری را قادر می کند تا به بخشهایی از اطلاعات و امکانات مانند سفارش خرید و صدور فاکتور دسترسی داشته و از امکانات این بخشها استفاده کند. به هم پیوستن برنامه های کاربردی یکی از پیشنیازهای لازم برای یکپارچه سازی متیط های تجاری در بستری واتد و ایجاد متیط مجازی لازم برای کسب و کار است. متیطی که در آن امکان تهیه کالا یا خدمات، صدور صورت تساب خرید و فروش، دسترسی به اطلاعات تولید و دیگر امکانات مرتبط با نیازها فراهم می آید.

• B2E

این پورتال ها که اغلب با عنوان پورتال های اینترانتی شناخته می شوند معمولا به منظور تجمیع، انتشار و به اشتراک گذاری اطلاعات و خدمات به پرسنل یک سازمان ایجاد می شوند. B2E ها به دو دسته اصلی تقسیم می شوند:

پورتالهای کارکنان که امکان دسترسی به متتویات به هم پیوسته ای مانند اخبار شرکت، اطلاعات سخت افزاری و نرم افزاری، موتور جستجو و منابع فنی و گزارشها را در اختیار می گذارد. اطلاعات این نوع پورتال معمولا در دسترس همه کارکنان یک سازمان قرار می گیرد. این پورتال کارکنان و شاغلین یک سازمان را قادر می کند تا از طریق گپ و گروههای گفتگو با یکدیگر در تماس بوده و با یکدیگر همکاری کنند. عموما، این پورتال ها

امکاناتی نظیر ثبت نام در یک کلاس و یا یک اردو را نیز در اختیار کاربر خود قرار می دهند. به علاوه کاربران این پورتال معمولاً می توانند اطلاعات شخصی خود مانند نام و کلمه عبور را تغییر دهند.

Knowledge worker portal که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلاً فروش یک متصل ایجاد می گردد. این پورتال ها مجموعه ای از متنیات را به منظور پشتیبانی از فرآیند یا فرآیندهای مشخصی در اختیار می گذارند. برای مثال یک برنامه تکنسین خودکار ممکن است نیازمند منابعی از برنامه های کاربردی دیگر مثلاً برنامه های تعمیر و نگهداری باشد تا بتواند اطلاعات لازم در زمینه تاریخچه بازرینی و تعمیر، زمان بندی تجهیز و یا قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر آن را کسب کند.

• پورتال های عمومی (Mega Or Public Portal)

این پورتال ها با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند و مهمترین ویژگی آنها فراوانی مخاطبانشان است. این نوع از پورتال ها نیز در دو گروه دسته بندی می شوند:

• پورتال های عمومی که تمامی کاربران اینترنت را مخاطب قرار می دهند (برای مثال Google، Excite، Yahoo و مانند آن)

• پورتال های خاص (صنعتی، بازرگانی، خدماتی) که به آنها پورتال های عمودی نیز گفته شده و مخاطبان محدود و مشخصی دارند (مانند پورتال های بانکها، سازمانهای دولتی، وزارتخانه ها و ...)

باید توجه داشت که یک پورتال می تواند از پیوند انواع پورتال های دیگر ایجاد شود. به علاوه همانطور که یک سازمان کاربران متنوعی دارد، می تواند (و گاهی نیز لازم است) که پورتال های مختلفی برای پشتیبانی از نیازهای آنان داشته باشد.

جنبه های کارکردی یک پورتال اگر چه پورتال ها در انواع و اندازه های متنوعی ساخته می شوند اما ویژگیهای محدود و مشخصی هسته اصلی آنها شناخته می شود:

• هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند.

• هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

• هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.

• یک پورتال مجموعه اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند

• هدف اصلی فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به هرچیزی (اطلاعات و خدمات) است که یک کاربر برای انجام وظایف و مسئولیتهايش به آن احتیاج دارد، صرف نظر از اینکه منبع آن کجا باشد.

• اطلاعاتی که یک پورتال فراهم می کند

داده های ساخت یافته. داده هایی که به صورتی سازمان یافته اند که امکان جستجوی آسان آنها وجود داشته باشد (اغلب به صورت سلسله مراتب و بر اساس کلمات کلیدی). فهرست الفبایی کتابهای یک کتابخانه مثال خوبی از داده های ساخت یافته است. داده های ساخت یافته اغلب شامل، گزارشها، تبلیها، پرس و جوهای مشخص و دیگر انواع دانش مرتبط با کسب و کار است.

داده های بدون ساختار، که جستجو در آنها معمولاً دشوار بوده و خارج از یک بانک اطلاعاتی قرار دارند. از این نوع داده می توان متن ها، صوت،

تصویر و یا گرافیک و اشکالی مانند مستندات memos ، Office ، ایمیل، قراردادهای ملاقات را مثال زد.

اطلاعات خاص [۳]، که شامل متنیات قابل خرید و فروش (مثل انواع اخبار، گزارشها، اطلاعات مربوط به سهام، کاریکاتورها و متنیات بی اهمیت) بوده و مخصوصا به منظور استفاده در فرایندهای تولیدی دیگر تهیه و در اختیار قرار می گیرند.

• خدماتی که به وسیله یک پورتال فراهم می شود

همکاری، (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحثهای گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و...

مدیریت متنی که انواع جستجوها، رهگیریها را مدیریت کرده و همچنین قابلیتهای خاصی را به منظور استخراج داده ها در اختیار می گذارد.

خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستمها (مثلا سیستمهای فروشنده و یا نماینده یک متصل) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولا این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیتهای زیر را انجام دهد:

- متصولات یک سازمان را خریداری کند

- ملاقاتهای خود را زمان بندی کند

- تساب خود را مشاهده یا تراز کند

- در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

یکی از ویژگیهای جالب یک پورتال شکل و عملکرد متفاوت آن برای اشخاص مختلف است. یکی از روشهایی که به این منظور استفاده می شود، متناسب سازی و تغییر شکل و قابلیتهای پورتال بر تسب خواسته ها یا تجارب شخص یا گروه استفاده کننده از آن است. به همین دلیل است که کاربران متفاوت شکل متفاوتی از یک پورتال مشاهده کرده و اطلاعات و خدمات متفاوتی در اختیار ایشان قرار می گیرد:

امکان تغییر بر تسب خواسته ها بر تسب تجارب شخص یا گروه عموما personalize نامیده می شود و به این معنی است که در پورتال امکان انتخاب تنوع نمایش متنی پیش بینی شده است. اغلب این انتخاب بصورت خودکار و بر اساس نقش کاربر (مثلا پست سازمانی وی) انجام می شود. برای مثال وقتی کارمند فروش به سیستم وارد می شود، به صورت خودکار فهرستی از جدیدترین متصولات برای وی به نمایش در می آید. با این همه در بعضی از پورتال ها انتخاب متنی نمایش داده شده به کاربر متول می شود تا در زمان ورود به پورتال خود آن را انتخاب کند.

تغییر و Customize شدن یک پورتال شامل انتخاب چگونگی شکل ظاهری آن (مثلا رنگ و چیدمان صفحه)، مدل مرورگر و مثل نمایش متنیات روی صفحه است. یک پورتال می تواند تنوع برچسب و عنوان تجاری مشخصی داشته و ظاهر متفاوتی را برای انواع کاربران به نمایش گذارد.

این دو ویژگی به پورتال امکان می دهد تا مجموعه مشخص و تعریف شده ای از کاربران (مثلا مشتریان، شرکا و یا کارکنان) را هدف قرار دهد. بعضی از پورتال ها تنوع می توانند برای هر کاربر مشخص، شکل و شمایل متفاوتی از خود نشان دهند.

یک پورتال در هر زمان و از هر مکانی همیشه در دسترس است از آنجا که پورتال ها برای استفاده در متیپ وب ساخته می شوند، در هر زمان و از هر مکانی با استفاده از یک مرورگر استاندارد وب در دسترس اند. انواع تجهیزات مبتنی بر وب نیز از جمله تلفنهای موبایل، دسترسی به پورتال ها

منبع : پایگاه اطلاع رسانی مدیران ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=298999>

پرسه های اینترنتی یا پرسش های کتابخانه ای

تازگی ها عادتى بين پژوهشگران رواج پيدا کرده است که به جای مطالعات کتابخانه ای دوست دارند لقمه های حاضر و آماده پایگاه های مختلف را زیر و رو کنند و خلاصه از گوشه گوشه صفحات وب سر در بیاورند و مطالب خود را از مقالات اینترنتی به اصطلاح امروزی ها search کنند.

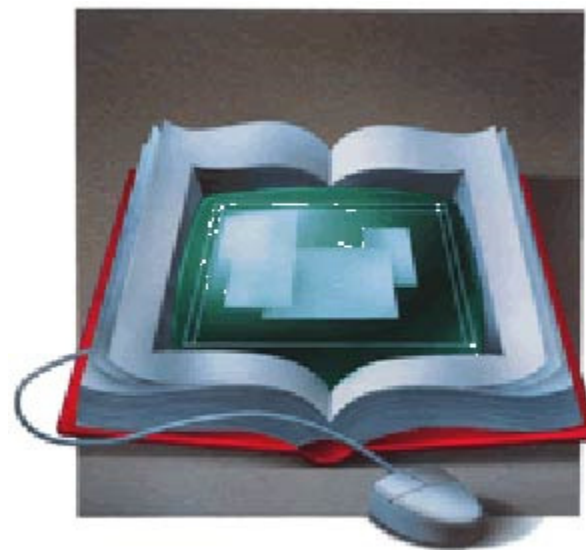
این شده که وارد هر دانشگاه یا خوابگاهی می شوی دانشجویی را می بینی که در خلوت خود چشم به صفحه مانیتور دوخته و در حال تلاش است. سلام می کنی ... جوابی نمی شنوی بار دوم سلام می کنی. جوابی در حد یک حرف س... می شنوی.

با تعجب می مانی مگر چه حادثه مهمی در این صفحه است که دوست صمیمی ات که تازگی ها وارد دانشگاه شده است دیگر صمیمی ترین دوستش را نمی شناسد.

چیدمان اتاق هم به گونه ای است که صفحه رو به دیوار است!! و دوستت

دیگر دوست تو نیست او یک محقق و یگرد است که همه روز و شبش، فکر و ذهنش خواب و خوراکش، شده تحقیق، پژوهش!! تعجب نکنید پژوهش دانشگاه نه، پژوهش لوس آنجلسی.

با خودت فکر می کنی مگر نه این که تحقیق و پژوهش باید به کمالات انسان بیفزاید، مگر نه این که دود چراغ خوردن انسان را حکیم می کند، مگر

نه این که ساعت های تفکر از هفتاد سال عبادت بالاتر است، مگر نه این که کتاب های اندیشمندان انسان را اندیشه ورز می نماید، مگر نه این که تجارب دانشمندان از طریق دست نوشته هایشان منتقل می شود.

حالا بر سر علوم، فنون و تحقیقات چه آمده است؟

• این بیماری مسری است!

دختر همسایه مان فکر می کند تحقیق دبیرستانی اش را هم باید از اینترنت search کند. او حتی در هجی کردن search هم شک دارد.

حالا می خواهد از این روش به جای روش کتابخانه ای پژوهش ارایه دهد.

خدا پدر و مادر اینترنت را بیامرزد که باعث شده همه دانشمندان شوند و یا لاقلاً ژست آن را بگیرند.

دستی به شانه دوستم می زدم چند متری از روی صندلی می پرد و دکمه back را می زند ای وای!!...

بعد هم فریادی که بنفشی آن رادر خون آلوده به این همه مشکل می توان بفهمی! و حالا پرده گوش من اگر احتیاج به ترمیم نداشته باشد حتما به استراحت احتیاج دارد.

سعی می کنم بر اعصابم مسلط باشم. با لیخندی می گویم رفیق مگه درد دیدی؟!!

خودش را جمع و جور می کند و می گوید ... نه ... نه ... نه بابا تو حال خودم بودم. فردا باید کنفرانس بدهم. من فقط در دلم برایش دعا می کنم ...

خب، پدر آمرزیده اگر به کتابخانه رفته بودی و یا در پایگاه های مناسب تحقیق می کردی احتیاج به این همه ترس و لرز نبود ...

خودش فهمید که فهمیدم ...

در رختخواب می چرخیدم اما خوابم نمی برد، تصمیم گرفتم درد و دلم را حتما تبدیل کنم به دست نوشته ای، دغدغه ام را منتقل کنم که مطالعه اینترنتی هم احتیاج به فرهنگ و قانون دارد!

شیطان از دانشمندان می هراسد و نقشه های محکم تری را طراحی می کند.

ذهن های کنجاو گاهی چراگاه شیطان می شود.

در کتابخانه ها، چه نوع امروزی و چه نوع سنتی آن دقت نمایم دام های شیطانی و نفس را بشناسیم و فرصت شکار را ندهیم.

ما پرسش های کتابخانه ای را به خوبی پاسخ دهیم تا پرسه های اینترنتی، ما را از ارزش ها دور نکند.

• رابطه ازدواج و کتاب

آیا در سن ازدواجی؟ آیا به فکر ازدواجی؟ آیا اطرافیان دایما می گویند پس کی ازدواج خواهی کرد؟ خلاصه اگر همه شواهد دلیل بر رشد عقلی و جسمی و اجتماعی توست، یادت باشد یک چیز را فراموش نکنی؟

خرید یک کامپیوتر و یا یک موبایل هم با مشورت و مطالعه انواع بروشورها و شناخت انواع سیستم ها و توانمندی ها و امکانات یک دستگاه مناسب و متناسب با سلیقه، جیب و حتی با کارایی موردنظر توست؟

حالا می خواهی همراهی را انتخاب کنی که متناسب با تو، شان تو، خلق و خوی تو، سلیقه و ایمان توست؟

تازه قرار هم نیست وقتی جدیدش می آید آن را کنار بگذاری، همراهی که قرار است تا پله های آخر با تو باشد و بعد با هم بر بگیری و بروید.

چطور مشورت چند روز و ماه وسواس در خصوص تهیه اجناس یک سال مصرف داری اما حتی یک صفحه هم برای انتخاب همسرت مطالعه نمی کنی؟ همسری که قرار است همه اوقات را و آینده ات را با او تقسیم کنی؟ تا حالا چند کتاب مناسب راجع به معیارهای انتخاب همسر خوانده ای؟ تا حالا با چند آدم خوشبخت که از زندگی متاهلی اش خرسند است به مشورت نشستند؟ قطعا کتاب و کتابخانه و کتابخوانی در همه عرصه های انسان را کمک می کند اگر خوب انتخاب شده باشند پس برای انتخاب، مهم ترین انتخاب زندگی ات، همسر شایسته ات، هم به مطالعه و تحقیق پرداز تا بدانی او کیست؟ تو کیستی؟

او چه می خواهد و تو چه می خواهی؟ آن وقت با شناخت کامل از اهداف ازدواج، به کمک کتاب ازدواجی همراه با درک را رقم بزنی.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=288419>

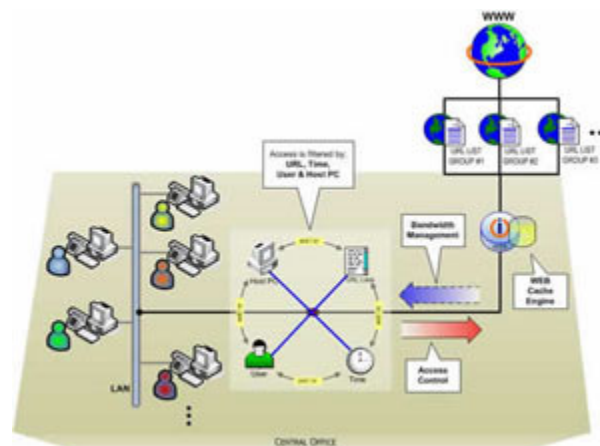

پروکسی

• پروکسی چیست؟

پروکسی در لغت به معنای "وکیل" و "به نیابت کسی کاری را انجام دادن" است. در دنیای اینترنت پروکسی به کامپیوتری گفته میشود که به سایر کامپیوترها اجازه میدهد تا از طریق آن با مقصدشان یک ارتباط غیر مستقیم برقرار کنند.

بباید این مطلب را با یک مثال ساده بیشتر توضیح دهیم. فرض کنید شما در یک اداره کار میکنید. هر اتاق این اداره یک خط تلفن دارد که به تلفنخانه مرکزی اداره وصل است. حال اگر شما بخواهید از اداره به منزلتان زنگ بزنید لازم است یک شماره (مثلاً ۹) را بگیرید و بعد از تلفنچی اداره بخواهید که شماره تلفن منزلتان را گرفته و به شما وصل کند. نقش تلفنخانه و تلفنچی

در این مثال دقیقاً مانند نقش پروکسی در اینترنت است. وقتی کامپیوتری از طریق پروکسی به اینترنت وصل است و میخواهد به یک فایل دسترسی پیدا کند، ابتدا درخواستش را به پروکسی میفرستد. سپس پروکسی به کامپیوتر مقصد متصل شده و فایل درخواستی را دریافت میکند و بعد آن را برای کامپیوتر درخواست کننده میفرستد. این شکل ارتباط مستقیم بین کامپیوترهای سرویس دهنده و سرویس گیرنده را نمایش میدهد. این شکل ارتباط از طریق پروکسی را نشان میدهد. همانطور که می بینید عملاً هیچ ارتباط مستقیمی بین کامپیوتر سرویس دهنده و کامپیوتر سرویس گیرنده وجود ندارد .

همانطور که می بینید پروکسی در اینجا به عنوان یک واسطه عمل میکند و عملاً هیچ ارتباط مستقیمی بین کامپیوترهای سرویس دهنده و سرویس گیرنده وجود ندارد. حال ممکن است برایتان این سوال پیش آید که کاربرد پروکسی چیست و چرا گاهی از آن استفاده میشود. پاسخ این است که برای استفاده از پروکسی دلایل زیادی وجود دارد که ذیلاً به مهمترین آنها اشاره میشود:

• بالا بردن امنیت شبکه:

گاهی مدیران شبکه برای بالا بردن امنیت شبکه شان و حفاظت کاربران در برابر هکرها از پروکسی استفاده میکنند. در این حالت به جای این که تک تک کاربران مستقیماً به اینترنت متصل شوند، همگی از طریق یک پروکسی به اینترنت وصل میشوند. به این ترتیب مدیر شبکه می تواند با نصب فایروال و سایر نرم افزارهای امنیتی و با نظارت بر پروکسی از کل شبکه تحت مدیریتش محافظت کند.

• اعمال محدودیت بر کاربران:

گاهی علت استفاده مدیران شبکه از پروکسی، اعمال محدودیت بر کاربران است. البته توجه کنید که اعمال محدودیت، صرفاً به معنی فیلترینگ یا سانسور نیست بلکه ممکن است مدیر شبکه فقط استفاده از برخی نرم افزارها (مانند چت) را برای کاربرانش ممنوع کند.

• کش کردن (Caching):

یکی از کاربردها مهم پروکسی انجام کش است. کش به یک نسخه بایگانی شده از محتویات اینترنت بر روی پروکسی گویند. فرض کنید در شبکه ای که از پروکسی استفاده میکند چند صد کاربر وجود دارد. حال یکی از این کاربران خواهد اخبار سایت بی بی سی را بخواند، لذا درخواستی را به پروکسی فرستاده و پروکسی نیز صفحه مورد نظر را از سایت بی بی سی گرفته و برایش ارسال میکند. در اینجا پروکسی میتواند یک نسخه از این صفحه را بر روی هارد دیسکش ذخیره کند. حال اگر کاربر دیگری تقاضای همین صفحه را بکند دیگر لازم نیست پروکسی مجدداً به سایت بی بی سی مراجعه کند، بلکه خیلی راحت نسخه ای که روی هارد دیسکش ذخیره شده را برای وی میفرستد. با انجام این کار هم به سرعت و کارایی شبکه اضافه میشود و هم از ترافیک و بار شبکه کاسته میگردد. البته انجام عمل کش، الگوریتم پیچیده ای دارد و پروکسی باید به نحوی این کار را انجام دهد تا از ارسال اطلاعات تاریخ گذشته اجتناب شود.

• حفظ هویت:

علت استفاده بعضی کاربران از پروکسی، مخفی ماندن و شناسایی نشدن است، زیرا از دید کامپیوتر میزبان، آن کسی که تقاضای اطلاعات کرده پروکسی است نه کاربر. البته هر کس برای مخفی کاری دلایل خاص خود را دارد. ممکن است شما یک شخص معروف باشید و نخواهید کسی بفهمد که شما از چه سایتهایی بازدید کرده اید. حالت دیگر این است که یک هکر بخواهد به یک سیستم نفوذ کند و هیچ ردپایی از خود بجا نگذارد.

توجه داشته باشید که همه پروکسی‌ها برای مخفی کاری مناسب نیستند و از این نظر به دو دسته ناشناس (Anonymous) و غیر ناشناس (Non-Anonymous) تقسیم میشوند. پروکسی‌های ناشناس، هویت فردی که ازشان استفاده میکند را حفظ میکنند در حالی که پروکسی‌های غیر ناشناس هویت (IP آدرس) کاربرشان را به کامپیوتر هدف اطلاع میدهند.

• تحت نظر گرفتن و سرقت اطلاعات:

به مثالی که در اول این بحث آورده شد برگردید. همواره برای تلفنچی اداره این امکان وجود دارد که به مکالمات شما دزدکی گوش دهد و از کارتان سر درآورد. عین همین مسئله برای پروکسی صادق است. گاهی یک سازمان امنیتی یا یک نهاد دولتی مثل FBI اقدام به ایجاد پروکسی عمومی میکند و سعی میکند با تحت نظر قرار دادن کسانی که از پروکسی آنها استفاده میکنند، اقدام به شناسایی هکرها و خرابکاران کند. گاهی نیز این هکرها و دزدان اینترنتی هستند که اقدام به ایجاد پروکسی میکنند و قصدشان این است تا با زیر نظر گرفتن کاربران، اطلاعات مهم آنها مثل شماره کارت اعتباری و پسوردها را سرقت کنند.

• گذشتن از سد سانسور (فیلترینگ):

این خصوصیت پروکسی که یک ارتباط غیر مستقیم بین مبدا و مقصد بوجود می‌آورد، آن را برای دور زدن سیستمهای فیلترینگ بسیار مناسب ساخته است. زمانی که ارتباط مستقیم شما با یک سایت به دلیل فیلترینگ قطع شده، شما میتوانید به طور غیر مستقیم و به کمک پروکسی به آن دسترسی پیدا کنید، البته به شرط این که خود پروکسی فیلتر نشده باشد. در ادامه این کاربرد پروکسی را بیشتر توضیح میدهیم. اگر شما قصد دارید از پروکسی برای عبور از فیلتر استفاده کنید، لازم است ۳ مرحله را طی کنید. اول این که یک پروکسی آزاد در خارج از محدوده فیلترینگ پیدا کنید. سایتهای زیادی وجود دارند که لیستی از پروکسی‌ها را در اختیارشان میگذارند. آدرس تعدادی از این سایتهای در اینجا آمده است: به احتمال زیاد دسترسی شما به اکثر سایتهای فوق مسدود شده است. اگر چنین است با تایپ عبارت "proxy list" در گوگل سعی کنید سایتی را پیدا کنید که فیلتر نشده باشد. برای این کار میتوانید از کش (Cache) گوگل نیز کمک بگیرید. مطمئناً با کمی حوصله میتوانید به لیستی از پروکسیها دسترسی پیدا کنید! ولی توجه داشته باشید که ممکن است تنها تعداد کمی از آن پروکسیها برای شما کار کنند. راهنمائیهای زیر شما را در انتخاب پروکسی مناسب کمک میکند:

بسیاری از سانسور کنندگان اینترنت برای این که جلوی استفاده کاربرانشان از پروکسی را بگیرند، پورتهای متعارف را مسدود میکنند. لذا شما باید به دنبال پروکسی بگردید که خدماتش را بر روی پورتی ارائه کند که مسدود نباشد

در ایران پروکسیهایی که روی پورت ۸۰ قرار دارند برایتان کار نخواهند کرد. پس وقتتان را بیهوده تلف نکرده و به راحتی از آنها صرف نظر کنید. پروکسیهایی که روی پورتهای ۳۱۲۸ و ۸۰۸۰ هستند چندان قابل اعتماد نیستند، زیرا دیده میشود که ISPها و مخابرات مکرراً این پورتهای را بلوک میکنند. سایر پورتهای باز هستند ولی متأسفانه پیدا کردن پروکسی که روی پورتهای نامتعارف کار کند چندان آسان نیست.

• آدرس پروکسی:

آدرس پروکسی که قصد استفاده از آن را دارید نباید در لیست سیاه مخابرات باشد وگرنه کار نخواهد کرد. عملاً این امکان برای سانسور کنندگان وجود ندارد که آدرس تمام پروکسیها را در لیست سیاهشان قرار دهند؛ چون هر روزه هزاران پروکسی شروع به کار میکنند و صدها عدد نیز از

ارائه سرویس باز می‌مانند. کنترل و شناسایی همه پروکسی‌ها برای سانسور کنندگان کاری غیر ممکن است.

• پروکسی عمومی :

بسیاری از پروکسی‌ها توسط سازمانها و مؤسسات و برای ارائه خدمت به کاربران خودشان ایجاد شده‌اند. این دسته از پروکسی‌ها از ارائه سرویس به شما امتناع خواهند کرد. برای استفاده از گروهی دیگر از پروکسی‌ها ممکن است نیاز به پسورد داشته باشید. برای این که بتوانید از آنها استفاده کنید باید مشترکشان شوید و آونمان بپردازید. خوب، اگر قصد پول خرج کردن ندارید تنها گزینه باقیمانده برایتان پروکسی‌های عمومی و پروکسی‌های حفاظت نشده هستند. پروکسی‌های حفاظت نشده در اصل متعلق به مؤسسات و سازمانها هستند و برای استفاده داخلی خودشان طراحی شده‌اند ولی به علت ضعف در مدیریت و پیگیری، به افراد خارج از آن سازمان نیز سرویس می‌دهند. بدیهی است که عمر این پروکسی‌ها بسیار کوتاه می‌باشد و به محض این که صاحبان پروکسی به سوء استفاده از پروکسیشان پی ببرند آن را خواهند بست. پروکسی عمومی (Public Proxy) به پروکسی می‌گویند که برای استفاده رایگان عموم کاربران اینترنت طراحی شده است. عملاً چنین پروکسی وجود ندارد؛ چرا که ایجاد و نگهداری یک پروکسی هزینه زیادی برای صاحب آن دارد و در مقابل هیچ منفعتی هم برای او به همراه ندارد (البته بجز وب پروکسی‌ها). بنابراین نسبت به پروکسی‌های عمومی به دیده احتیاط نگاه کنید، زیرا ممکن است متعلق به سازمانهای جاسوسی یا دزدان اینترنتی باشد. البته گاهی چنین پروکسی‌هایی از طرف سازمانهای مبارزه با سانسور هم راه اندازی میشوند.

• انواع پروکسی‌ها

▪ پروکسی HTTP

بیشتر پروکسی‌هایی که به آنها برخورد میکنید از این گروه هستند. این پروکسی‌ها برای دیدن صفحات وب طراحی شده‌اند و فقط از پروتکل HTTP پشتیبانی میکنند. البته گاهی پروتکل FTP نیز توسط بعضی از آنها پشتیبانی میگردد. از این پروکسی‌ها نمیتوان برای دیدن صفحات رمزنگاری شده (Secure) استفاده کرد، زیرا پروتکل مورد استفاده برای این صفحات HTTPS است.

▪ پروکسی HTTPS

معمولاً این پروکسی‌ها از هر دو پروتکل HTTP و HTTPS پشتیبانی میکنند و میتوان از آنها برای مرور صفحات وب رمزنگاری شده نیز بهره برد.

▪ پروکسی ساکس (Socks)

این پروکسی‌ها که خود به دو دسته ۴ Socks و ۵ Socks تقسیم میشوند، طوری طراحی شده‌اند تا از کل پروتکل‌های اینترنت پشتیبانی کنند. این پروکسی‌ها، غالباً روی پورت ۱۰۸۰ قرار دارند.

▪ وب پروکسی (CGI-Proxy)

این پروکسی‌ها که در اصطلاح عوام به آنها فیلترشکن می‌گویند با سایر پروکسیهای فوق‌الذکر اختلاف ریشه‌ای دارند. اینها در واقع وب سایتهایی هستند که به کاربر اجازه میدهند از طریق آنها به سایر وب سایتهای دسترسی یابد و برای این منظور از برنامه‌هایی (اسکرپت) استفاده میکنند که به زبانهای برنامه نویسی تحت وب (مثل PHP و Perl) نوشته شده‌اند. از آنجایی که کار کردن با این پروکسی‌ها بسیار ساده است، محبوبیت زیادی پیدا کرده‌اند.

پست الکترونیک در آینده ایمن خواهد بود

Tristan goguen، رئیس internt light and power یا ilap که يك سرویس دهنده اینترنت در تورنتو می باشد گفت، یکی از مهمترین مسایل در پست الکترونیکی وجود سیستم ذخیره سازی آن است. من برای شما نامه ای ارسال می کنم و شما می توانید مدتها تا هر زمان که بخواهید آن را برای خود نگهدارید یا هر وقت که بخواهید می توانید آنرا حذف کنید. این خود امروزه عامل مهمی در پست الکترونیکی بشمار می رود. آنچه در اصل در اوایل دهه ۱۹۷۰ به عنوان روشی برای تبادل اطلاعات به طریق الکترونیکی روی اینترنت آغاز گردیده و پس از گذشت چندین سال درون یکی از مهمترین عناصر موجود برای برقراری ارتباطات تجاری، تکامل یافته است. اما اسپم همه چیز را عوض می کند. در سالهای اخیر، گسترش اسپم و نامه های بی محتوا منجر به سرمایه گذاری میلیونها دلار از طرف سازمانها روی این تکنولوژی برای مبارزه با محتویات غیر مجاز گردید، علاوه بر

اینکه لازم بود حتی موج اطلاعات دریافتی روی سرورهای پست الکترونیکی آنها نیز مجددا کنترل می شد. اکثر صاحبان صنایع شناخته شده معتقدند، علیرغم اینکه عمده سرمایه روی کنترل نامه های ناخواسته صرف شده و همچنین زمان بیشتری را کاربران باید صرف مرتب کردن انواع اسپمی نمایند که بطور روزمره دریافت می کنند ولی در آینده پست الکترونیکی مطمئن و در امان خواهد بود و چون از ارزش و اهمیت خاص و بالایی برخوردار است لذا می توان به نیروی آن اتکا کرد. پست الکترونیکی درست زمانی رشد کرد که اینترنت به عنوان محیطی دوستانه و مساعد تبدیل شد. anil somayaji استادیار علم کامپیوتر در دانشگاه Carleton در شهر اوتاوا گفت که پروتکل برای عدم حمایت از حملات طراحی شده، وجود تایید اعتبار قوی کاربر لازم نبود و شما نمی دانستید که چه کسی برایتان پیام پست الکترونیکی می فرستد، هیچ محدودیتی از نظر منبع وجود نداشت و فقط نامه قابل رویت بود. ولی اکنون همه چیز تغییر کرده است. با توجه به تخمینی که idc زده است هر سال حدود ۳۰ میلیارد پیام پست الکترونیکی ارسال می شود که این مقدار تا سال ۲۰۰۶ دو برابر خواهد شد و مدت چندانی نیست که افراد اثر اسپم را روی نامه های الکترونیکی دست کم می گیرند. شرکت ferris research در سانفرانسیسکو هزینه اسپم را در سال جاری در شرکت های بازرگانی

آمریکای شمالی با توجه به منابع کامپیوتری در زمان کنترل پست الکترونیکی نیز کمکی و قدرت تولید و بهره‌وری کارگر، بیش از ۱۰ میلیارد دلار آمریکا برآورد می‌کند. در magma communications که يك سرویس دهنده اینترنت در اوتاوا می‌باشد، ۲۴ میلیون پیام پست الکترونیکی ناخواسته بطور ماهانه خطوط را قطع می‌کنند. Ceo، a.j.byers در magma می‌گوید، حتی با وجود يك سیستم فیلترگذاری چند سطحی مناسب، ۷۴ درصد از کل ترافیک پست الکترونیکی در magma، ناخواسته می‌باشد که برای شرکت ۲۵۰۰۰۰ دلار کانادا (۱۸۴،۵۱۵ دلار آمریکا) طی سه سال گذشته هزینه در بر داشته است. Alan lepofsky، مدیر اصلی بازاریابی محصولات lotus workplace در تورنتو می‌گوید بخاطر وجود پست الکترونیکی زندگی او بهتر شده است ولی اسپم تاثیر منفی در روی نامه‌های او گذاشته است. او گفت که افراد از آنچه مفید است نیز سو استفاده می‌کنند مثل نوشیدن قهوه در هنگام خواب که بعضی از آنها سو استفاده می‌کنند. با این همه، ابزار با ارزشی است. Lepofsky گفت، گذشته از اسپم، اولین کاری که همه با نشستن پشت میز کارشان انجام می‌دهند، روش کردن کامپیوترهایشان است. او گفت، آنها گوشی تلفن را برنمی‌دارند تا به صدای پیامهای پستی خود گوش دهند بلکه مستقیماً به سراغ پست الکترونیکی خود می‌روند. Lepofsky می‌گوید، با تاکید بسیاری که روی پیام‌رسانی الکترونیکی (حدود ۸۰ درصد) مایه حیات محتویاتی را تشکیل می‌دهد که شرکت‌ها از آن نگهداری می‌کنند و اکثر افراد اکنون وقتی به گذشته فکر می‌کنند یعنی زمانی قبل از پیام‌رسانی و روزهایی که گزینه‌های ارتباطی فقط محدود به برداشتن گوشی تلفن، ارسال نامه بصورت کند یا کار کردن با يك فکس بود، بدنشان می‌لرزد. امروزه پست الکترونیکی می‌تواند به صرفه جویی در زمان و ذخیره فهرستها و برنامه‌های دریافتی از دور دست کمک کند و همچنین سریعترین و آسانترین روش برای برقراری ارتباط افراد با یکدیگر است. Shawn yeager، مدیر عملیات زیر بنایی این تکنولوژی در شرکت Canada avanada شهر تورنتو که راه حل‌های شرکت مایکروسافت را در زمینه تکنولوژی هماهنگ و یکپارچه می‌سازد گفت، در حقیقت پست الکترونیکی يك ابزار ثابت در زندگی روزمره بشمار می‌رود که بواسطه آن طاقت کاربران در تحمل مشکلات پست الکترونیکی کمتر می‌شود. پست الکترونیکی برای یکی از کلابنتهای yaeger مهمتر از يك سیستم طراح منابع شرکتی است. او گفت، ما از این روزهای غرب وحشی (زمانی که هنوز قانون در ایالت‌های غربی حکمفرما نشده بود) به يك مفهوم استاندارد و متمرکز شده برای استفاده مناسب از ساختار پست الکترونیکی روی آوردیم بطوریکه افراد بتوانند يك سرور پست الکترونیکی را هر جایی که می‌خواهند قرار دهند. به همین دلیل، jeff ubois، تحلیلگر شرکت ferris research می‌گوید آینده پست الکترونیکی درست همانطور بنظر می‌رسد که در گذشته بوده است. انتقال از يك سیستم پست الکترونیکی هم مشکل و هم پرهزینه است.

Ubois توضیح می‌دهد بعنوان مثال برای آموزش يك برنامه کاربردی جدید به کاربران پست الکترونیکی يك سختی یادگیری وجود دارد، همچنین وجود وجه اشتراك پست الکترونیکی دلیل اصلی کاربرد آن در همه جا است. او گفت، همه نحوه کاربرد آنرا آموخته‌اند و باید بطور مستمر از آن استفاده کنند. ولی باید محدودیتهایی نیز در سیستم وجود داشته باشد. Somayaji می‌گوید باید موانعی برای اسپم‌کننده‌ها وجود داشته باشد تا آنها را ضعیف و اثرشان را خنثی نماید. او گفت، ما يك موقعیت تکامل یافته را ایجاد کرده‌ایم که برای کسانی که می‌خواهند پیامهای اسپم را ایجاد کنند بسیار مناسب است. همچنین افزود، اسپم يك مشکل اجتماعی بوده و کاربران باید از پاسخگویی به اسپم خودداری کنند. به همین منظور، باید چندین معیار اجتماعی را برای افراد بنا نهاد تا دیگر پیامهای حاوی اسپم را باز نکنند، درست مثل وقتی که تلفن‌ها برای اولین بار رایج گردیدند و ایجاد مزاحمت‌های تلفنی يك عادت شده بود. او می‌گوید، بله افراد هنوز هم اینکار را انجام می‌دهند ولی این چندین موضوع مهم و

پردردسری نیست. Somajaji گفت که از يك نظر چون قدرت پست الكترونيكي با اينترنت يكي است و يكي از قديمترين برنامه هاي آن به شمار مي رود ابزاري شناخته شده است ولي از نظر الگوهاي کاربردي چندان شناخته شده نيست چون به سرعت در حال تكامل است. ولي من فكر مي كنم سرانجام كامل شده و براي همه جا بيفتد و تا آن زمان چند دهه طول مي كشد.

ايجاد حفاظ

يك سوال كه تاكنون از طرف صاحبان صنايع it بي پاسخ مانده است، ايجاد موانع مناسب براي محافظت پست الكترونيكي در آينده است كه حاكي از وجود پيام هاي نا خواسته مي باشد. با توجه به كلييه نظرات و پيشنهادات مطرح امروزي، به نظر مي رسد كه تكنولوژي ضداسپم جديد آمريكا به نام can-spam كه در ژانويه سال جاري وضع شد، احيا كننده بحث درباره ضرورت قانونگذاري در جنگ بر عليه اسپم بود. چهار سرويس دهنده isp اصلي در آمريكا در ماه فوريه عليه صدها متهم تشكيل پرونده دادند كه بعضي از آنها داراي نام و بعضي ديگر به نام jane doe يا john doe شناخته شده بودند. در كانادا نيز گزينه هاي قانوني عليه اسپم كننده ها شامل documents act protection and electronic personal information مي باشد كه يك عمل رقابتي فدرال همراه با يك جمله آگهي گمراه كننده، كلاهبرداری کامپیوتری و نیز قوانین نادرست و گمراه كننده است. Richard corely يكي از شرکاى cassels and groydon llp در blake و رييس عمليات it در شركت گفت، همچنين چندین لایحه اعضای خصوصی در house of commons وجود دارد.

راه حل هايي كه در مقابل اسپم بكار مي رود در صورت قانوني بودن بايد بطور جهاني و سراسري درآيد در غير اين صورت آنچه ما انجام مي دهيم فقط مشكل را از ما دور مي سازد. Tom Copeland رييس caip Canadian association of internet providers در كوبرگ اونتاريو گفت، ما اكنون در كانادا از الگويي پيروي مي كنيم تا اثر اين قانون را ببينيم. Elana Anderson عضو شركت forrester research مي گوید، حتی اگر ثابت شود كه قانون گذاري روش موثري براي ممانعت و بازداشت اسپم كننده ها از همان ابتدا باشد بايد روشهاي مفيد ديگري در کنار آن براي اينكار وجود داشته باشد. براي مثال او مي گوید يكي از راه حل هاي مبارزه با اسپم در مركز اقتصادي اين قضيه قرار دارد. او مي گوید بار هزينه پست الكترونيكي بايد بر دوش فرستنده باشد نه ispها، نه شرکتهای بازرگانی و نه مصرف کنندگان. پس الكترونيكي در مقابل تلفن با هزينه برقراري ارتباط بالا يا ارسال نامه با هزينه كاغذ و پست، ارزان است. وي مي گوید، پست الكترونيكي يك انقلاب عظيم در زندگي ما است و آنچه forrester پيشنهاده مي كند تمرکز هزينه به عهده فرستندگان نامه هاي حجيم است. Anderson مي گوید فرستندگان e-mail بايد مشخصات خود را ضميمه پيام هاي ارسالي نمايند و يك رجیستري اصلي را ايجاد کنند. اين رجیستري بايد مورد تاييد ispها و شركت هايي باشد كه پيام را از طرف فرستنده قانوني دريافت مي كند. با ايجاد اين رجیستري به موقع و مناسب، Anderson از ساختار مبتني بر هزينه پست الكترونيكي پشتيباني مي كند. با قيمتي حدود يك پني يا كمتر، يك سازمان عضويتي مي تواند معاملات بين توزيع كنندگان كارت، دارندگان كارت و بازرگانان را به جريان انداخته و كنترل نمايد. او مي گوید، پست الكترونيكي امروزه رايگان است و هر ميزان بهره در آمدی به دنبال دارد بنابراین اگر هزينه ای را صرف آن كنيد، افرادي را كه ميليونها پيام را ارسال مي كنند از تجارت دور کرده ايد و ايجاد رجیستري تا ۸۰ درصد مشكل اسپم را حل مي كند و Anderson معتقد است كه ۲۰ درصد نيز با سيستم مبني بر پرداخت پول قابل حل خواهد بود.

Tim bray مدير فني گروه نرم افزار شركت سان مايكروسيستمز نيز به سيستم مبتني بر پرداخت وجه خوش بين است. او گفت، سيستم فعلي

فعال نیست و من يك کاربر پست الكترونيكي سنگين هستم و مبلغ يك پني برای ارسال يك e-mail هزینه ناچيزی می باشد. برای متوقف ساختن اسیم، با کمال میل این هزینه را می پردازم. با وجود این، هیچکس پرداخت پول بابت ارسال نامه را بعنوان يك راه حل در نظر نمی گیرد. Somayaji گفت، با پرداخت هزینه، شما از مزایای بسیار پست الكترونيكي بهره مند خواهید شد. مشکل ديگری که در هر isp پیش می آید این است که هر فروشنده it و هر کاربر پست الكترونيكي دارای راه حل های متفاوتی هستند. برای مثال شرکت مايكروسافت اخيرا درباره caller id صحبت می کند که يك تکنولوژی ناييد اعتبار فرستنده است و کارش ناييد آدرس مبدا مربوطه به پیام پست الكترونيكي است. Anderson گفت که بالاخره کار در صنعت باید به طور گروهی صورت گیرد. او گفت تا يكسال پیش حتی هیچ پیشنهادی در این باره مطرح نبود ولی حالا چندین نظریه در این مورد مطرح شده است. مکالمات شروع میشوند و این علامت خوبی است. Anderson افزود، حداقل سه سال پیش بود یعنی قبل از اینکه هر چیز بطور واقعی در رابطه با موضوع اسیم و برای مبارزه با آن شکل بگیرد. David skoll رئیس شرکت roaring penguin software در اوتاوا می گوید، شرکت های بزرگ باید از پذیرفتن ضمايم خودداری نموده و از پست الكترونيكي به عنوان ابزاری برای ارسال متنهای ساده و معمولی استفاده کنند. او گفت، آنها باید از پیت الكترونيكي همچون دهه ۱۹۷۰ و بعنوان روشی برای دستیابی به يك پیام متن از شخصی به شخص ديگر استفاده کنند. ترفندهای html رایج ترین روشهایی است که اسیم کننده ها از آن برای فیلترگذاری محتوا استفاده می کنند و نیز يك ريسك امنیتی روی پلانفرمها محسوب می شوند. به نظر وی پست الكترونيكي تنها باید نشانگر وجود پیام های متنی کوتاه بين دو نفر باشد. به همان صورتی که از ابتدا طراحی شده است. برای tony white، استادیار علم کامپیوتر در دانشگاه carleton، این نوع تکامل جداگانه مفهوم خوبی ندارد و کاربرد تکنولوژی باید به همان صورتی که هست ادامه یابد.

او گفت، علم در واقع قدرت است. هر چه زمان برای مشارکت در پست الكترونيكي مساعدتر می شود، سیستمهای کنترل پست الكترونيكي از جمله پیام رسانی فوری و really simple syndication در صنعت رشد می کنند و مردم نحوه استفاده از ابزارهای مختلف برای انواع پیام ها را یاد می گیرند. برای نمونه، در خواستهای فوری با استفاده از im قابل ارسال خواهد بود. در حالیکه سایر پیامهایی که از نظر زمانی فوریت ندارند می توانند به وسیله پست الكترونيك ارسال شوند. Bray عضو شرکت سان معتقد است که پست الكترونيكي قابل ذخیره خواهد بود. به نظر من همه چیز باید بطور هماهنگ کار کند. ما هنوز در مراحل اولیه به سر می بریم و اطلاعات ما کافی و کامل نمی باشد ولی فکر می کنم با پیشرفت زمان، پی خواهیم برد که چه چیزی بهترین کارایی را خواهد داشت. آیا در حال حاضر در يك شرایط خوب بسر می بریم؟ پاسخ somayaji به این سوال منفی است. او گفت، من فکر می کنم ما در يك وضع سختی به سر می بریم چون معیارهای جامعه و الگوهای کاربردی آن به سرعت تغییر یافته اند و می افزایش، ولی با وجود این مسیر تکامل ادامه می یابد و پست الكترونيكي نیز قسمتی از آن را تشکیل می دهد.

منبع : شبکه فن آوری اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=203357>

پنج کاربر جهنمی (و یکی که تنها در بهشت پیدا میشود)

آه، کاربران نهایی. ما واقعا دوستشان داریم، چرا؟ چون بیشتر ما در صورت نبودن آنها اصلا شغلی نداشتیم. اما نمیتوان گفت که چون دوستشان داریم آنها هرگز کارکنان IT را به مرز جنون نمیرسانند، در واقع اکثر اوقات این کار را میکنند. مدیران بخش پشتیبانی میگویند که کارکنان بخش IT (تکنولوژی اطلاعات) باید پاسخهای خود را متناسب با ویژگیهای هر کاربر نهایی خاص، ارایه کنند.

یک نکته مسلم این است که کنش و واکنش میان گروه پشتیبانی و کاربر نهایی چه دوستانه باشد یا خیر، به هر حال وجود دارد و مدام رو به افزایش است. بنابر نتایج نظرخواهی شرکتهای تحقیق و آمار معتبر از خدمات IT، تقاضا برای خدمات پشتیبانی IT با ورود هر سیستم و برنامه جدید افزایش

میابد. در عین حال، حدود ۴۳٪ از گروههای مذکور، گفته اند که بودجه آنها یا به کلی قطع شده یا هیچ افزایشی نداشته است، به این ترتیب تعجیبی ندارد که این روزها به تدریج از گروههای پشتیبانی کاسته شود و فشار کار بر دوش معدود افرادی بیافتد که در این شغل بی جیره و مواجب باقی مانده اند.

این شغلی است که اطلاعات مربوط به خدمات مشتریان و روابط عمومی به همان اندازه دانش فنی اهمیت دارد. زیرا مشتریان طیف وسیعی از مشاغل، تحصیلات و شخصیتها را دربر میگیرند و هر یک مشکل فنی مخصوص به خود را دارند.

مواجهه با این شخصیتهای متفاوت مانند حفظ تعادل بر روی یک سطح باریک است، اما همیشه به یاد داشته باشید که این افراد همکاران شما هستند. اگر خونسردی خود را از دست بدهید یا با یکی از آنها رفتار ناخوشایندی داشته باشید، به این فکر کنید که مجبور خواهید شد باز هم با این شخص مواجه شوید. ممکن است او را ببینید، یا حداقل با او تلفنی صحبت کنید.

حقیقت این است که رفتارهای کاربران، صرف نظر از نوع کار آنها، از الگوهای مشخصی پیروی میکند. پس بد نیست که انواع اصلی کاربران و بهترین روش برخورد با آنها را بشناسیم. در اینجا ما به پنج کاربر جهنمی و یک نمونه واقعا بهشتی آنها اشاره میکنیم:

(۱) کاربر همه چیز دان:

شما این کاربر را میشناسید. او کمی HTML میداند و یک مرتبه هم هارد درایو (hard drive) دستگاه خود را defrag کرده است، حالا خود را مهندسی میداند که بسیار بیش از شما میداند. او معمولا از سیاستهای کاری و دستور العملها پیروی نمیکند و هنگام مراجعه حضوری سرش را از لای درب اتاق سرور server تو می آورد تا ببیند آنجا چه خبر است.

همه چیز دانه بر انجام دادن کارها به شیوه خود اصرار دارند. آنها تنظیمات کامپیوتر خود را تنها به این دلیل که میتوانند، تغییر میدهند و علاقه خاصی به وصل کردن قطعات به یکدیگر و دانلود نرم افزارهایی دارند که IT از آن پشتیبانی نمیکند. و همانطور که حدس میزنید، به اندازه ای متکبر هستند که اصلا زیر بار اینکه اشتباه کرده اند نمیروند.

▪ روش برخورد مناسب:

دن اولسون (Dan Olson) مدیر IT در کمپانی Farstad Oil میگوید: "گاهی من با این افراد به شکل کاملا فنی حرف میزنم تا ببینم واقعا میفهمند من درباره چه چیزی صحبت میکنم یا نه. اگر لاف زده باشند، به سرعت منظور من را میگیرند و میگویند که نمیفهمند منظرم چیست و مجبور میشوند اعتراف کنند که من بیش از آنها میدانم."

متخصصین دیگر پشتیبانی کامپیوترهای چنین کاربرانی را قفل میکنند تا نتوانند آسیب گسترده ای به آن وارد کنند و عده ای نیز میگویند همدلی با همه چیز دانه کارشان را بسیار راحت میکند. هرچه باشد شاید آنها تنها قصد دارند دانش خود را بیشتر کنند. توصیه مدیران IT این است که هر روشی که میل دارید انتخاب کنید، فقط عصبانی نشوید. البته در مواجهه با این افراد، گفتن این حرف از عمل کردن به آن ساده تر است.

(۲) هیچ ندان

همه ما لطیفه های متعددی درباره کاربرانی که مثلا در پاسخ به اینکه "رمز عبور شما چیست؟" میگوید "پنج ستاره کوچک"، شنیده ایم. متأسفانه، این ماجرا تنها به لطیفه ختم نمیشود و کاملا واقعیت دارد. با نقطه مقابل همه چیز دان آشنا شوید: هیچ ندان یا کسی که به قدری درباره تکنولوژی بی اطلاع است که حتی برای ساده ترین کار نیز به راهنمایی مفصل نیاز دارد. این کاربران تازه کار به توجه فراوان و مراجعات متعدد حضوری گروه پشتیبانی نیاز دارند زیرا معمولا نمیتوانند مشکلات خود را از طریق تلفن یا ای-میل حل کنند.

هیچ ندانها از تغییر وحشت دارند و ترجیح میدهند همه چیز روال مشخص و ثابتی داشته باشد و به محض اینکه یک برنامه یا روش خاصی را می آموزند، انطباق با سیستم جدید یا انجام دادن کار به شکلی دیگر، برایشان مشکل خواهد بود. علاوه بر این، آنها با دیدن نمادها یا icon های جدید بر روی صفحه کامپیوتر یا نوار ابزارهای متعدد وحشت زده میشوند.

▪ روش برخورد مناسب:

در اینجا هم، اندکی همدلی میتواند بسیار راه گشا باشد. به گفته کنت لودردیل (Kenneth Lauderdale)، مهندس آزمایش پرواز در نیروی دریایی و کارمند سابق پشتیبانی، برای متخصصین IT بسیار مشکل است که خود را در مقام کاربران تازه کار قرار دهند که تا حدی به این دلیل است که آنها نمیتوانند تصور کنند کسی هیچ دانش تکنیکی نداشته باشد و ساده ترین اصطلاحات به گوشش نخورده باشند. اولسون نیز چنین نظری دارد: "برای یک آدم خیلی فنی، بیش از حد ساده کردن ماجرا مشکل است."

مک کلود (McCloud) میگوید که روش او این است که در مقابل این کاربران کم تجربه احساس بیهودگی نکند و در عوض آنها را تشویق میکند که

دانش خود را درباره تکنولوژی افزایش دهند و از کامپیوترهای خود نترسند. به گفته وی: "یک کارمند IT خوب، خودش دست به کار آموزش میشود، نکات را به صورت عملی نشان میدهد و از هر روشی برای آموختن روش کار، بهره میجوید."

برای ایجاد اعتماد به نفس در تازه کارها، یک مدیر بخش کمک رسانی در کمپانی دنور (Denver) ، با استفاده از نرم افزار (Captive) ادوب سیستم (Adobe System) ، صدها ویدئوی آموزشی بسیار ساده تهیه و در آرشیو خود قرار داده بود.

این برنامه آموزشی بر مبنای فلش، از فایل‌های تصویری (screenshot) ، پادکست (Podcast) و تصاویر متحرک استفاده کرد تا کاربر را قدم به قدم در اجرای کارهایی نظیر وارد کردن یک جدول در یک فایل Word، تغییر تنظیمات چاپگر یا استفاده از یک ویژگی خاص PowerPoint همراهی کند. این مدیر که تمایلی به افشای نامش ندارد، از گروه خود خواسته است تا با اضافه شدن هر نیاز تازه یک ویدئو آموزشی جدید تهیه کنند. از زمان اجرا شدن این ویدئوها، تلفنهای درخواست کمک به این بخش به نصف مقدار سابق تقلیل یافته است.

جان اوکیف (John O�۳۹;Keefe)، تکنیسین پشتیبانی سیستم در (Oxford Clothes)(تولید کننده گران قیمت ترین کت و شلوارهای دست دوز مردانه) اعتقاد دارد که روش استفاده از این تصاویر آموزشی بسیار مفید است و دیگر به توضیحات نوشتاری یا شفاهی نیازی نخواهد بود. تنها نکته ای که او یادآوری میکند این است که هنگام استفاده از چنین روشی، تصاویر آموزشی از سیستم و طرز کار دستگاهها باید مشابه همان چیزی که کاربر در زندگی واقعی میبیند، باشند.

۳) آقای حق به جانب:

این کاربر معمولاً این جمله را تکرار میکند " میدانید من کی هستم؟" این نوع کاربر بخصوص دارای تعدادی زیرمجموعه است. ممکن است این شخص مدیر کل باشد که، بدون شک، حق دارد، یا اینکه ممکن است این شخص حق به جانب نامه رسان بخش فروش باشد که تصور میکند حق دارد زیرا هرچه باشد شما -بر خلاف او- در قسمت خدمات مشتریان هستید.

اما تمام این حق به جانبها یک وجه مشترک دارند:

آنها همیشه در آخرین فرصت خود برای انجام یک پروژه بسیار مهم هستند و این امر موجب میشود که تصور کنند میتوانند و حق دارند که شما توجه فوری و بی چون و چرای خود را در اختیارشان بگذارید و از شما میخواهند برنامه های تنظیم شده خود را فراموش کرده به کار آنها برسید و همیشه درست در آخرین ساعت کاری روز آخر هفته- درست موقعیکه شما در حال خروج از محل کار هستید- زنگ میزنند.

• روش برخورد مناسب:

با آرامش و ملایمت. تمام دفاتر برای خود سیاست گزاری خاصی دارند و کاربرانی که در موقعیتی مهم قرار دارند میتوانند تا زمانی که مشکل حل نشود، زندگی را بر شما تلخ کنند.

هنگام مواجهه با یک مدیر ارشد، تقریباً به نفع شماست که هرکاری در دستتان هست کنار گذاشته و مشکل وی را حل کنید. متخصصین امر پشتیبانی میگویند که ساده ترین راه، رعایت سلسله مراتب اداری است.

گاهی -تاکید میکنیم گاهی- برای آن دسته از کاربرانی که در مقامهای پایینتر سلسله مراتب اداری قرار دارند، بهتر است از نظر احتیاط هم که شده کارشان را سریع انجام دهیم. تشخیص میزان فوریت کار او بر اساس اهمیت مافوق او انجام میشود.

آقای اوکیف که دو دهه در تیم پشتیبانی کار کرده است میگوید که گاهی با نژاد خاصی از این کاربران برخورد کرده که حتی به کار انداختن برنامه به روز رسانی ویندوز را هم در شان خود نمیدانستند.

اما آنچه مسلم است این است که مدیران IT توصیه میکنند که در هر موقعیتی جلوی زبان خود را بگیرید، حتی اگر مشکل در اثر اشتباه کاربر ایجاد شده باشد. مدیر بخش پشتیبانی دنور میگوید که در چنین مواردی در برابر این وسوسه که اشتباه طرف مقابل را به رویش بیاورید مقاومت کنید. به جای اینکه بگویید اینجا اشتباه کردی و بعد مشکل را توضیح دهید، کمی سیاست به خرج داده و تنها به توضیح مشکل بپردازید. به احتمال زیاد او متوجه اشتباهش خواهد شد.

۴) بی گناه ابدی

این بیگناهان ابدی هرگز فکر نمیکنند (یا لاقلاً اعتراف نمیکنند) که مشکل تا حدی یا به کلی تقصیر خودشان است، بلکه مقصر شما هستید. هنگامی که سیستم کامپیوترشان کند میشود، چنین نتیجه گیری میکنند که حتماً بخش IT "یک بلایی بر سر سرور آورده است". فایل‌های گم شده یا پاک شده آنها و رمزهای عبور فراموش شده بدون شک تقصیر بخش پشتیبانی است. و باور کنید یا نه، کارهای چاپی که اشتباه انجام شود یا پوشه های ای-میلی که گم شود هم همه نتیجه توطئه بزرگ IT برای برهم ریختن امور اداری این شخص به خصوص است. شما زمانی متوجه میشوید که یک بی گناه ابدی در مقابلتان قرار گرفته که میشنوید "همه چیز درست بود و سیستم یکباره از کار افتاد. معلوم هست شماها چه کار کردید؟"

▪ روش برخورد مناسب:

به گفته متخصصین، شما حریف این نوع کاربران نخواهید شد، پس به خودتان زحمت مقابله ندهید. اگر آنها به اندازه کافی یک دنده باشند و در حالی که ته دلشان میدانند چنین نیست اما اصرار میکنند تقصیر متوجه شماست، هیچ راهی وجود ندارد که بتوانید آنها را وادار به اعتراف کنید، زیرا حتی در خلوت هم حاضر به اعتراف نیستند.

به جای اینکه وارد یک مرافعه بیهوده شوید، به توصیه لودردیل Lauderdale توجه کنید. او میگوید کمک کردن به چنین شخصی بسیار دشوار است، اما بهترین روش بیطرفی است، حتی اگر لازم باشد خود را به نادانی برزید. برای مثال بگویید "بله، این نرم افزار واقعا مزخرف است". هدف این روش این است که کاربر احساس نکند با بقیه فرق دارد و این حس به او دست دهد که کاربران دیگر هم با این نرم افزار به خصوص یا کاربرد خاص چنین مشکلی دارند.

در ضمن این نکته هم بسیار مهم است که مراجعین بخش پشتیبانی متوجه شوند که سیاستهای IT و برنامه های آن به دلیل حفاظت از اطلاعات شرکت است و کاربران و بخش پشتیبانی در نهایت در یک جبهه واحد هستند. توضیح آرام و توأم با خونسردی سیاستها و روشهای کاری به کاربر در آرام کردن او نقش بسزایی دارد، بازی "تقصیر کی بود" را پایان بخشیده و از همه مهمتر شهرت خوب IT را افزایش میدهد.

۵) نابغه شانزده تا بیست ساله

این شخص یک دوجین برنامه رایگان بر روی کامپیوترش نصب کرده و سه مسنجر مختلف دارد. تعداد زیادی نرم افزار open-source غیر مجاز دانلود کرده و میداند چگونه برای گذشتن از فایروال کمپانی از پراکسی استفاده کند.

او نابه شازده تا بیست ساله و پسر عموی همه چیز دان است، با این تفاوت که او واقعا چیزهایی درباره تکنولوژی میداند. این امکان وجود دارد که شما با او وارد یک مباحثه شدید فنی شوید. او درباره اینکه آیا نرم افزارهای غیر GPL را میتوان به صورت دینامیک به کتابخانه های GPL متصل کرد یا خیر، نظریاتی دارد. او روی میز کارش یک عروسک تاکس Tux- نشانه لینوکس- را گذاشته و بسیار احتمال دارد که یک گیم باز حرفه ای باشد.

• روش برخورد مناسب:

آیا امکان دارد که در یک زمان شور و شوق یک نابه جوان را پذیرا شد و در ضمن برای ماجراجویی فنی او محدوده ای ایجاد کرد؟ باید سعی خودتان را بکنید. آنها هر چقدر هم جذاب و توانا به نظر برسند، نباید بگذارید که آزادانه در شبکه شما تاخت و تاز کنند. اگر مراقبشان نباشید، ممکن است سهوا تمام اطلاعات خصوصی شرکت را در معرض دید همگان قرار داده یا آنها را از بین ببرند.

اما نوجوان نابه میتواند کمک بزرگی برای شما باشد. به گفته یکی از مدیران IT، در مواقعی که یک کاربر در جای دوری است و دسترسی فیزیکی به او برای ما امکان ندارد، این نوجوانان نابه به سراغ او رفته و تحت نظارت ما، کارش را انجام میدهند. فقط مراقب باشید که از آنها بیش از حد توانایشان توقع نداشته باشید. و فراموش نکنید که آنها هم میتوانند اشتباه کنند.

• کاربر بهشتی

شکی نیست که تمام کاربران منفی مشکل آفرین نیستند. امروزه کاکنان بخش پشتیبانی کار خود را به شکل نوعی آموزش میبینند که در طی آن به کاربران اعتماد به نفسی میدهند که بتوانند خودشان شخصا مشکلات موجود را حل کرده، آزمایش کنند و تجربیاتی جدید کسب نمایند. آنها تنها به این بسنده نمیکنند که مشکل را برطرف کرده و بروند، بلکه اطلاعات لازم برای تقویت قابلیتهای کاربر را در اختیار وی قرار میدهند. البته در این حالت، کاربر نیز باید آماده و پذیرای این آموزش باشد. در اینجا است که به کاربر بهشتی میرسیم.

شاید تصور کنید که از نظر تیم پشتیبانی IT این کاربر کسی است که آنها هرگز از او خبری نمیشنوند. اما اشتباه میکنید. ممکن است که اعضای تیم پشتیبانی درباره کاربران منفی نظرات مختلفی داشته باشند اما همه آنها در مورد کاربر رویایشان نظر واحدی دارند.

اولسون میگوید یکی از کاربران باتجربه تر وی پس از مواجهه با یک پیام خطا (error) در زمان تغییر کارت ویدئوی خود با او تماس گرفت. "او میخواست بداند چرا این اتفاق افتاده است. علاقه او به دانستن واقعا مرا به وجد آورد".

لودرل نیز کاربر رویایی خود را با جملاتی مشابه توصیف میکند " او کسی است که با کمکی که به او کرده اید چیزهای زیادی آموخته و از راه حلی که برای یک مسئله به او ارایه داده اید برای حل کردن مشکلات مشابه استفاده میکند."

از نظر مدیر مرکز پشتیبانی دنور "کاربر محبوب من کسی است که منفعل نبوده و کنترل موقعیت را در دست بگیرد. اگر کسی به ما تلفن نکند، شاید به این دلیل باشد که نا امید شده است."

نظر مک کلود چنین است " کاربر رویایی من کسی است که واقعا به آنچه من میگویم گوش کند. از نظر من هیچ اشکالی ندارد که کسی بارها تلفن کند. من میگویم ندانستن عیبی ندارد، اما به آنچه میگویم توجه کن و آنرا انجام بده. در صورت لزوم یادداشت بردار و نگران نباش. همانطور که من با احترام به حرفت توجه میکنم، تو هم پذیرا و مودب باش."

در اینجا همه چیز به روابط انسانی ختم میشود. یک رابطه برابری پشتیبانی/کاربر رابطه ایست که تکنیسین، کاربر را نه با پرگوییهای فنی، که با

حوصله و مهارت فراوان اجتماعی راهنمایی کند. از طرف دیگر، کاربر هم میبایست پذیرنده کمک او و آماده یادگیری باشد. یک متصدی امور پشتیبانی در اصل باید کمک به دیگران را دوست داشته باشد و اینکه کارهای ساده و حتی پست انجام دهد واهمه نداشته باشد.

منبع : سایت فریا

<http://vista.ir/?view=article&id=290698>

پورتال ، نیاز واقعی روابط عمومی امروز

سیستم مدیریت اطلاعات یکی از نیازهای واقعی روابط عمومی امروز در کشور است و نمی توان چنین ضرورت مهمی را نادیده گرفت . توسعه تکنولوژی های اطلاعاتی ، همچون : اینترنت ، اینترنت و اکسترانتها ، ماهواره ها و رسانه های جمعی ، مطبوعات آزاد و محلی ، و به طور کلی ایجاد پایگاه های منظم اطلاع رسانی در جامعه ، همراه با فرهنگ سازی و آموزش صحیح ، می تواند یکی از اقدامات دولتها در جهت رشد نظام ملی اطلاع رسانی در کشور شود . امروزه یکی از ابزارهای اساسی در اطلاع رسانی و دریافت اطلاعات پورتالها و یا همان درگاههای مدیریت شده هستند که تحول و پویایی خاصی به سیستمهای اینترنتی بخشیده اند . پیشرفت فناوری در تولید،پردازش،انتشار و استفاده از اطلاعات سبب دگرگونی عمیق در روابط بین انسان ها و سازمان ها شده است.امروزه در جوامع پیشرفته ، سازمان ها با استراتژی استفاده از فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی در قلمرو اهداف خود در حرکت هستند.

در این میان روابط عمومی در هر سازمان یکی از اساسی ترین و مهم ترین واحد های سازمانی به منظور اطلاع رسانی و پل ارتباطی قوی مابین کارکنان سازمان و محیط بیرونی آن نقش مهمی ایفا می کنند .

این واحد سازمانی می تواند رهرو تغییرات در سازمان باشد و با آموزش و ابزارهایی که در اختیار دارد آگاهی های لازم را برای تسریع روند تغییرات ارائه نماید. همچنین روابط عمومی با مهارت های لازم می تواند بر مدیریت عالی سازمان تاثیر گذار باشد به طوری که مدیریت در روند تغییرات همراه شود. اگر استفاده از فناوری های ارتباطات و اطلاعات رادر یک تغییر بنیادی ، موثر و مثبت بدانیم با این پذیرش ، روابط عمومی جلوه ای نوین می یابد که یکی از راههای ارائه این جلوه تغییر روابط عمومی از حالت سنتی به الکترونیک است.

روابط عمومی الکترونیک با استفاده از فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی با اطلاع رسانی های سریع و بهنگام و توجه به اصل مخاطب محوری می تواند فعالیت های خود را با سنجش برنامه های دقیق استوار کند. به طوری که با ارائه خدمات بهینه و شفاف سازی اطلاعات ، حس اعتماد و تصویر ذهنی مطلوبی در ابعاد درون و برون سازمان از خود بر جای گذارد.

مهمترین نقش روابط عمومی در جامعه اطلاعاتی ، مدیریت اطلاعات است. و در این بین یکی از پیامدهای انقلاب اطلاعات، انفجار اطلاعات است. تولید حجم زیادی از اطلاعات که دستهبندی و نحوه استفاده از آن امر بسیار دشواری است. مدیریت اطلاعات در تولید، انعکاس و همچنین گردآوری اطلاعات و بهره گیری از آن در اقیانوس اطلاعاتی وظیفه روابط عمومی است. یکی از مهمترین ویژگی های جوامع پیشرفته در راستای توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ، توجه روزافزون به مدیریت اطلاعات است.

در این راستا یکی از راهکارهای مهم در اطلاع رسانی ، دریافت اطلاعات و مدیریت آن ، پورتالها هستند . ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگهای لغت "دریچه" ، "درگاه" و "مدخل" ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر ، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال "درگاهی" است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند.

نیازهایی مانند جستجو و یا خرید(مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار و نیز دریافت نظرات مخاطبان و پاسخ به آنها از طریق راههای متفاوت ایجاد شده که پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد . پورتال "مکانی" است که ساده ترین کاربران اینترنت با رجوع به آن بتوانند به راحتی از سرویس های متداول در اینترنت بهره مند شوند و یا اطلاعات مورد نیاز خود در را بدست آورند ."

• جایگاه پورتال چیست ؟

در اکثر موارد پورتال به عنوان یک وب سایت با ویژگی های خاص شناخته می شود. این وب سایت می تواند یک واسط بین کاربران و تعدادی وب سایت زیر مجموعه پورتال باشد و یا اینکه به عنوان وب سایتی واسط، بین کاربران و اینترنت قرار گیرد. اما تعاریفی نیز وجود دارند که مستقیما از لغت وب سایت استفاده نکرده در این مورد سکوت می کنند : "پورتال دروازه ای است به سایت های دیگر " و یا "پورتال نقطه ورود کاربران به اینترنت

است " .

• کاربران پورتال چه کسانی می توانند باشند ؟

کاربرانی که به پورتال مراجعه می کنند ، لزوما کاربران حرفه ای اینترنت نیستند. پورتال این توانایی را به کاربران می دهد که حتی کم تجربه ترین آنها بتوانند از اطلاعات و سرویسهای ارائه شده استفاده کند . بر حسب نوع پورتال ، کاربران آن نیز متفاوتند و شامل کاربران معمولی ، مشتریان ، تولیدکنندگان ، کارمندان سازمان ، دانشجویان و خانواده آنان و... می باشند .

• سرویس دهی پورتال در چه زمینه هایی است ؟

هر وب سایتی بر حسب نوع فعالیت کاری خود ارائه دهنده سرویس خاصی است . اما یک پورتال باید توانایی ارائه سرویس های عمومی را داشته باشد نظیر سرویس پست الکترونیک رایگان ، انجمن ، تالار گفتگو ، اخبار ، نقشه های مرتبط با موضوع پورتال ، جستجو در سایت های زیر مجموعه و اینترنت ، شخصی سازی توسط کاربر و شخصی سازی توسط پورتال . در پورتال های روابط عمومی ارائه کاتالوگ و سیستم های نظر سنجی و پاسخگویی به طرق گوناگون لحاظ می گردند .

• تغذیه کننده پورتال چیست ؟

یکی از ویژگی های پورتال دریافت اطلاعات از سایت های دیگر است . پورتال تنها دریافت کننده اطلاعات است و آنها را به اشتراک می گذارد . به عبارت بهتر پورتال اطلاعاتی که در سایتها و پایگاههای مختلف وجود دارد را سازماندهی کرده و نمایش می دهد. اما این اطلاعات باید استاندارد شده باشند .

به عبارت دیگر پورتال چهارچوبی است که اطلاعات و سرویسهای منابع مختلف را کنار یکدیگر قرار داده و تحت یک طرح امنیتی ارائه می دهد . با استفاده از پورتال می توان به یکپارچه سازی سیستم های مجزا کمک کرده و کاربران را برای استفاده از خدمات موجود یاری داد.

در اینجا پورتال را در دو بخش ویژگی های پورتال و انواع پورتال مورد بررسی قرار می دهیم :

• ویژگی های پورتال :

یک مدیر روابط عمومی می تواند با ایجاد فضای خصوصی ، پورتال خود را شخصی سازی و کاربری های آنرا بر حسب نیاز تغییر دهد و یا آنرا تغییر ظاهر دهد .

همچنین در سرعت کاربری پورتال سیستم های جستجو و دایرکتوری را به گونه ای که کاربر در کمترین زمان ممکن به اطلاعات دست یابد ، ارائه دهد یعنی ساختار پیمایش ساده به گونه ای که کاربر با کمترین کلیک به مکان ، سرویس و یا اطلاعات مورد نظرش دست یابد .

در مدیریت پورتال نیز مدیران روابط عمومی می توانند با ارائه ساز و کار مدیریت اطلاعات به افراد مسوول پورتال ، ارائه مکانیزمهایی به مدیران پورتال برای پاسخگویی به نیازهای افراد مختلف در سازمان ، مدیریت گردش کار و در کل به تمامی فرآیندهای مرتبط به یک روند اجرایی ، دست یابند . این فرآیند به بخشهای مختلف تقسیم شده و با زمان بندی مشخص به افراد مختلف اختصاص داده و انجام می شوند. پشتیبانی برقراری ارتباط با منابع خارج از پورتال نظیر web service و سایت های دیگر ، برای دریافت اطلاعات و سرویسهای مورد نیاز نیز از دیگر نیازهایی است که باید رعایت گردد .

در این بین پورتال مورد نظر روابط عمومی باید در عین سادگی با عدم وابستگی به پهنه ای خاص به گونه ای باشد که برای تمامی افراد با سیستم عاملهای متفاوت و مرورگرهای مختلف قابل دسترسی باشد. این مورد شامل پشتیبانی توسط سیستمهای موبایل نیز می گردد .
کاربر باید بتواند تنها با یک بار ورود به سیستم به تمام سرویس ها و اطلاعات محدوده خود دسترسی داشته باشد .
ضمن اینکه راهکارهای امنیتی به منظور تعیین سطوح دسترسی کاربران و نقش هر کاربر در سیستم باید تعریف شود . این سطح دسترسی شامل بازدیدکنندگان و مسوولین پورتال می شود.

دو سویه بودن نیاز دیگر ویژگیهای پورتال موفق در حرفه روابط عمومی است یعنی ایجاد امکان ارتباط کاربران با مسوولین پورتال و دیگر کاربران پورتال به صورت همزمان ("Chat") یا غیر همزمان و نیز ارائه مکانیزمی که از طریق آن کاربران بتوانند در بخش های مختلف پورتال عضو شده و در صورت تغییر اطلاعات آن بخش و یا افزودن اطلاعات جدید ، Email دریافت کنند و به ازای رویدادهایی که برای کاربر مهم هستند ، پیام دریافت کنند . این سیستم با استفاده از Email و یا خود پورتال پیامی برای مشتری ارسال کرده و به او می گوید که رویداد درخواست شده اتفاق افتاده است . به عنوان مثال کاربران می توانند در بخش تنظیمات خود ، برای دریافت پیامهای شخصی ، دریافت یک وظیفه ، دریافت یک خبر با عنوانی خاص "دریافت پیام " را درخواست کنند.(Alert)

یکی از امکانات پورتال ارائه مدیریت گردش کار است. بر این اساس می توان فرآیندی در سیستم تعریف کرد و با استفاده از امکانات " زمان بندی " و "فازبندی " ، فرآیند را به وظایف کوچک تر تقسیم کرد ؛ به گونه ای که هر وظیفه نه تنها نشان دهنده فرد انجام دهنده ، بلکه نمایش دهنده زمان بندی انجام فرآیند نیز باشد. حال اگر بخش مدیریت گردش کار کنار سیستم Alert و یا ارسال پیام از تقویم شخصی قرار گیرد ، می تواند کمک موثری در نظارت و پیش برد آن فرآیند نماید. و در پایان باید بگوییم هر چه ساپورت اطلاعاتی و امکانات اصلی و جنبی یک پورتال بیشتر باشد در جذب مخاطبان موفق تر است .

▪ انواع پورتال :

- پورتالهای اطلاعاتی ، پورتالهایی هستند که بیشتر اطلاعات استاتیک موجود در منابع مختلف را گردآوری کرده و نمایش می دهند.
- پورتالهای کاربردی ، پورتالهایی هستند که بیشتر ارائه دهنده سرویس هستند .
- پورتال افقی ، ارائه دهنده اطلاعات و سرویسهای مختلفی است ، و افراد مختلف را پاسخگو می باشد به عنوان مثال پورتالی که در آن به مخاطبان مختلف روابط عمومی می توان پاسخ داد .
- پورتال عمودی ، بر روی عناوین خاص و یا سرویسهای خاص تمرکز دارد و پاسخگوی گروه خاصی می باشد . به عنوان مثال پورتالی که به معرفی یک دانشگاه می پردازد و اخبار همان صنعت اختصاص می یابد .

علاوه بر طبقه بندی بالا ، طبقه بندی دیگری وجود دارد که پورتال را به دویخس پورتالهای تجاری و پورتالهای سازمانی طبقه بندی می کند.
به عنوان نمونه در پورتالهای سازمانی که برای استفاده کارمندان و به منظور بهبود روند دسترسی افراد به اطلاعات ، به اشتراک گذاشتن اطلاعات مختلف و کار بر روی اطلاعات طراحی می گردد . با استفاده از این پورتالها می توان پروسه ها و کنترل روند اجرای فرآیندهای سازمان، مخزن اطلاعات و برنامه های کاربردی در سطح سازمان را یکپارچه کرد .

این پورتالها امکان دسترسی کارمندان به انواع دیگر پورتال نظیر پورتالهای اقتصادی و پورتالهای شخصی را فراهم می آورد . به صورت خلاصه می توان گفت که این پورتالها ، برنامه هایی هستند که سازمانها را قادر می سازد تا به کاربران اجازه دهند تا به اطلاعات درون سازمانی آنها دسترسی داشته باشند ، آنها را شخصی کنند و در انتها بر حسب اطلاعات موجود تصمیم درستی بگیرند.

هدف از پورتال ارائه شمایی یکسان از اطلاعات منابع مختلف به کاربر می باشد ، بنابراین نحوه برقراری ارتباط با این منابع مختلف نامحدود است . پورتالها دارای Server ، روندی برای دسته بندی مجموعه ای از داده ها ، فرآیندی که به طور خودکار و طبق یک برنامه از پیش تعیین شده، بخش هایی از سایت و یا سایتهایی را می خواند ، رابط بین کاربر و منبع اطلاعات که درخواست کاربر را دریافت کرده و بر حسب آن صفحه درخواست شده را نمایش می دهد ، مرتب ساز اطلاعات ، فیلتر ، مجموعه ای از اطلاعات که به درخواست و بازیابی اطلاعات سرعت می بخشد و فابلی برای شخصی سازی سایت هستند .

پس می توان گفت تجمع ، هدف دار بودن و در دسترس بودن اطلاعات و نیز درجه ورود منحصر به فرد همراه با مدیریت یکپارچه ، از خصوصیات اصلی یک پورتال است که می تواند به خوبی یار نزدیکی برای مدیران موفق روابط عمومی باشد .

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد .پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاههایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

• وجود تمایز یک پورتال از سایت :

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند. ویژگیهای زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

(۱) درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

(۲) نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

(۳) دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

(۴) در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

(۵) امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

پورتالها نیز مانند سایر علوم IT مسیر تکاملی خود را طی می کنند :

▪ نسل اول پورتال ها :

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراکیهای اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثالی نمونه از این نسل پورتال yahoo است. این پورتالها در محیطی به هم پیوسته، اهداف مشابیهی را دنبال کرده و صفحه واسط مشخص و منحصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می

گذاشتند. این اطلاعات معمولاً شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم‌های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست‌های اعلام‌شده سازمان و همچنین لینک‌های ارتباطی مفید بود.

▪ نسل دوم پورتال‌ها :

نسل دوم پورتال‌ها بر اطلاعات مشخص‌تر و نرم‌افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم‌آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند با این‌همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت: این پورتال‌ها امکان همکاری کاربران را در محیطی به هم پیوسته فراهم می‌کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین محسوب می‌شد.

پورتال‌های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در ادارات مجازی برای تیم‌های کاری و به منظور انجام وظایفشان فراهم می‌ساختند. نسل دوم پورتال‌ها سرویس‌های متعددی داشتند که از جمله آنها می‌توان به سرویس‌های مدیریت محتوی (سازمان‌دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس‌های همکاری (که به کاربران امکان می‌داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل فرستاده و قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال‌ها قابلیت تعریف گروه‌های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال‌ها سازوکار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می‌ساختند. از این جمله می‌توان به اتاق‌های chat اشاره کرد. این نوع پورتال‌ها هم اکنون نیز ابزار اساسی مدیران روابط عمومی برای ارتباطات دوسویه است.

▪ نسل سوم پورتال‌ها :

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک بوجود آمد. پورتال‌های نسل سوم به عنوان واسطه ارتباطی کارمندان، تهیه‌کنندگان، تولیدکنندگان و مشتریان قلمداد می‌شوند. ویژگی فوق‌العاده این پورتال‌ها امکان مرتبط شدن نرم‌افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال‌ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه‌های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف بطور همزمان و با استفاده از همکاری سرویس‌های خدماتی آنان اند. به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستم‌های مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می‌کنند. این گروه پورتال‌ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واحدی برای کاربر فراهم می‌کنند.

به علاوه، این پورتال‌ها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگی‌هایی خاص آنها را می‌یابند. به بیان دیگر، نحوه نمایش، محتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه‌ای منحصر به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می‌گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتال‌ها، ایجاد چهارچوب‌های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس‌های عمومی خواهد بود.

در نتیجه اگر چه پورتال‌ها در انواع و اندازه‌های متنوعی ساخته می‌شوند اما ویژگی‌های محدود و مشخصی، هسته اصلی آنها شناخته می‌شود:

(۱) هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع‌آوری می‌کند.

(۲) هر پورتال می‌تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

(۳) هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.

۴) هدف اصلی فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به هرچیزی (اطلاعات و خدمات) است که یک کاربر برای انجام وظایف و مسئولیت‌هایش به آن احتیاج دارد، صرف نظر از اینکه منبع آن کجا باشد.

• نیاز به پورتال آری یا خیر؟

آیا یک مدیر روابط عمومی به یک پورتال نیاز دارد؟ بستگی دارد. شما احتمالاً دلیلی به داشتن یک پورتال بزرگ و گسترده نمی بینید. اما بسته به زمینه کاری، یک پورتال سازمانی هدفمند، می تواند رفت و آمد زیادی را به سایت شما بکشد. اگر یک مدیر روابط عمومی برای کاربران خود یک پورتال فراهم کند، می تواند نتیجه جستجوی آنها را برای کلمات کلیدی مختلف کنترل کند و پیوندهایی که در جواب جستجو به آنها نمایش داده می شوند آنها را خواهند بود که او می خواهد نمایش داده شوند. این موضوع به او این فرصت را می دهد تا کاربران را در سایت خود نگه دارد و بر عکس اینکه آنها را رها کند تا به سایت های دیگر بروند. قابلیت وجود اجتماعات در پورتال روابط عمومی همچون پست الکترونیکی رایگان، اتاق های گفتگو و انجمن ها، این امکان را بوجود می آورد تا بینندگان پورتال بتوانند با مدیران روابط عمومی ارتباط برقرار کرده و سوالاتشان را بپرسند یا در باره موضوع خاصی نظر دهند که البته مزیتش برای او جهت دهی به این سؤالات و نظرات خواهد بود و این فرصت برای وی وجود دارد تا به کارشناس مورد اعتماد در حوزه مورد فعالیتش تبدیل شود. در هر حال داشتن یک پورتال قابلیت های بسیار دیگری را نیز برای وی ایجاد می کند و در اینجا تنها به بخشی از مهم ترین و ساده ترین ویژگی های آن اشاره شد.

منبع: خبرگزاری ایسکانیوز

<http://vista.ir/?view=article&id=342206>

 vista.ir
Online Classified Service

پورتال اپن سورسی غیر اپن سورسی!

این روزها همه عادت کرده اند تا اصطلاح اپن سورس به گوششان می خورد، فوراً یاد پلتفرم لینوکس و نرم افزارهای غیر مایکروسافتی می افتند. به همین خاطر این بار می خواهم دو نرم افزار مشابه و پرترفدار را به شما معرفی کنم که یکی اپن سورس است، ولی اپن سورسی نیست و دومی اپن سورسی

است، ولی آزاد نیست! این دو همان نرم افزارهای پورتال سازی مشهور
DotNetNuke

این روزها همه عادت کرده اند تا اصطلاح این سورس به گوششان می خورد،
فوراً یاد پلتفرم لینوکس و نرم افزارهای غیر مایکروسافتی می افتند. به همین

خاطر این بار می خواهیم دو نرم افزار مشابه و پرتعداد را به شما معرفی کنم که یکی این سورس است، ولی این سورسی نیست و دومی
این سورسی است، ولی آزاد نیست! این دو همان نرم افزارهای پورتال سازی مشهور DotNetNuke و PHP-Nuke هستند.

• آخرین خبرها

نسخه های ۲/۴ و ۳/۲ نرم افزار این سورس DotNetNuke تقریباً اوایل مردادماه منتشر شدند. این نرم افزار تحت وب مخصوص ساخت پورتال های
آنلاین است و از فناوری ASP.NET استفاده می کند. هر دو نسخه دربرگیرنده جدیدترین تغییرات و قابلیت های این نرم افزار هستند، ولی نسخه ۳/۲
مخصوص اجرا روی پلتفرم دات نت ۱/۱ و نسخه ۳/۴ مخصوص اجرا روی پلتفرم دات نت ۲ عرضه شده است. دات نت نیوک یکی از رقبای
PHP-Nuke در بازار اینترنت است که نامی مشابه همین محصول دارد و تلاشی است برای پیاده سازی سیستم قدرتمند PHP-Nuke روی پلتفرم
دات نت مایکروسافت PHP-Nuke. در ایران نیز طرفداران فراوانی دارد. اینترنتیسی این نرم افزار که از جنس صفحات وب است، توسط برخی
برنامه نویسان و طراحان ایرانی هم اکنون فارسی شده و برخی از فعال ترین و بهترین پورتال های ایرانی روی همین سیستم بنا شده اند.

• PHP-Nuke

این برنامه را می توانید هم یک پورتال و هم یک سیستم مدیریت محتوا (CMS) بنامید. هدف اصلی از طراحی و توسعه این نرم افزار، فراهم ساختن
یک سیستم تحت وب است که تمام اجزای آن به صورت کاملاً پویا و خودکار قابل مدیریت باشد. از این سیستم می توان برای به گردش درآوردن
اخبار، مقالات و نظرات کاربران درباره موضوعات مختلف استفاده کرد. به همین دلیل پورتال PHP-Nuke در میان کسانی که مایلند یک یا چند انجمن
آنلاین برای دنبال کردن مباحثات مختلف داشته باشند، از محبوبیت زیادی برخوردار است.

برنامه PHP-Nuke از زبان و فناوری PHP استفاده می کند و روی وب سرور آپاچی اجرا می شود. این سیستم می تواند بانک اطلاعاتی خود را روی
یکی از سیستم های ۲DB، Access، PostgreSQL، MySQL، اوراکل یا SQLite برپا کند.

از قابلیت های مهم این سیستم می توان به مدیریت تحت وب، زیرسیستم نظرسنجی، آمارگیری هایی در سطح متوسط، قابلیت سفارشی کردن
برخی قسمت های اینترنتیسی توسط کاربر، مدیریت تم گرافیکی سایت به صورت پویا، سیستم دریافت کامنت های کاربران و از همه مهم تر، قابلیت
اضافه و حذف کردن ماجول های مختلف به پورتال به صورت پویا اشاره کرد. قابلیت اخیر، اهمیت زیادی در ساختار نرم افزارهای تحت وبی دارد که به
اسم پورتال عرضه می شوند.

آخرین نسخه PHP-Nuke، نگارش ۹/۷ است که متأسفانه بر خلاف تصور اولیه بعضی از کاربران یک نرم افزار آزاد به سبک دیگر محصولات دنیای این
سورس نیست. این نسخه البته به قیمت ناچیز ده دلار قابل خریداری است. اگر همین حالا به صفحه نسخه ۹/۷ مراجعه کنید، ضمن سپاسگزاری
از کسانی که با خرید این نرم افزار به سازنده آن کمک می کنند، نوشته شده است: این تنها روشی است که روند توسعه این نرم افزار می تواند به

بقای خود ادامه دهد. با این حال خوشبختانه نسخه‌های قبلی PHP-Nuke به صورت رایگان از سایت سازنده آن (www.phpnuke.org) قابل دریافت هستند.

این یکی از موارد نادری است که دو نرم‌افزار مشابه دارای ماهیتی این سورسی هستند، اما آن یکی که برای پلتفرم میکروسافت طراحی شده هم این سورس و هم آزاد است، ولی دیگری که برای پلتفرم غیرمیکروسافتی طراحی شده است، در حال حاضر (در مورد آخرین نسخه) چنین نیست.

• DotNetNuke

پورتال دات نت نیوک نیز تمام قابلیت‌های PHP-Nuke را دارد. این نرم‌افزار اصولاً محصول جدیدی نیست و حدود چهار سال از عمر آن می‌گذرد. هم‌اکنون هزاران پورتال کوچک و بزرگ اینترنتی از این سیستم برای برپا کردن سایت خود استفاده کرده‌اند و به گفته مدیر این پروژه، نزدیک به سیصد هزار نفر تاکنون ضمن ثبت نام در سایت رسمی این پورتال (www.dotnetnuke.com) آن را دانلود نموده‌اند.

دات نت نیوک روی وب سرور IIS قابل نصب است و از بانک اطلاعاتی SQL Server استفاده می‌کند. البته این به معنی آن نیست که کاربرانی که به عنوان بازدیدکننده از یک سایت مبتنی بر دات‌نت‌نیوک استفاده می‌کنند، حتماً ملزم به استفاده از سیستم عامل ویندوز یا مرورگر اینترنت اکسپلورر هستند. سایت‌هایی که به وسیله دات‌نت‌نیوک برپا می‌شوند، به راحتی توسط مرورگرهای دیگر از جمله فایرفاکس نیز قابل مشاهده هستند.

نسخه جدید این پورتال در زمینه مدیریت پروفایل کاربران، مدیریت عضویت کاربران در بخش‌های مختلف سایت و نیز مدیریت فایل‌ها و اسناد تغییرات تازه‌ای پیدا کرده و توانمندتر شده است. یکی دیگر از تحولاتی که در نسخه جدید مشاهده می‌شود، حرکت به سمت استفاده از تکنیک ای‌جکس (AJAX) است.

کاملاً قابل درک است که چرا محصولاتمانند دات‌نت نیوک و سایر رقابیش بهترین نامزدهای پذیرش ای‌جکس هستند. اگر از نزدیک با اینترفیس‌هایی از نوع ای‌جکس کار کرده باشید یا سعی کنید یک نمونه از این اینترفیس‌ها را بسازید، احتمالاً به دشوار بودن ساخت چنین اینترفیس‌هایی (در حال حاضر) پی برده‌اید. به همین دلیل، پورتال‌هایی مانند دات‌نت نیوک که از منطق <همه چیز باید پویا باشد> حتی اینترفیس <پیروی می‌کنند، کاندیداهای خیلی خوبی برای توسعه و پیاده‌سازی ای‌جکس روی دات نت هستند.

اگر می‌خواهید از دات‌نت نیوک برای برپا کردن پورتال خود استفاده کنید، حتماً قبلاً کنترل کنید که میزبان سایت شما با برخی تنظیمات این نرم‌افزار سازگار باشد. بعضی از میزبان‌هایی که برای نصب PHP-Nuke یا دات‌نت نیوک آماده هستند، این موضوع را در تبلیغات خود بیان می‌کنند. در ضمن نصب و تنظیم بهینه هر یک از این نرم‌افزارهای پورتال‌سازی با توجه به نیازهای شما مقداری وقت‌گیر است و به تجربه نیاز دارد. همچنین تغییر دادن پوسته یا ظاهر گرافیکی ماجول‌های سایت نیز یک پروژه طراحی سایت است و ممکن است بسته به مورد، بین یک هفته تا یک ماه زمان ببرد؛ مگر این‌که بخواهید این نرم‌افزارها را دقیقاً با همان پوسته و ظاهر پیش فرضشان نصب نمایید و از آن‌ها استفاده کنید که در این صورت، دست کم اینترفیس فارسی نخواهید داشت.

منبع : ماهنامه شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=234677>

پورتال چیست ؟

• مقدمه

نام پورتال ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سؤال پیش آمده باشد که واقعا یک پورتال چیست؟ چه ویژگیها و خصوصياتی دارد؟ و چه تفاوتی با یک وب سایت دارد؟ ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگهای لغت "دریچه"، "درگاه" و "مدخل" ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال "درگاهی" است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی

نیازهای خود را برآورده کند.

نیازهایی مانند جستجو و یا خرید(مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

ویژگیهای اصلی یک پورتال عبارت اند از:

- تجمع اطلاعات
- هدف دار بودن اطلاعات
- در دسترس بودن اطلاعات
- دریچه ورود منحصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می

گذارد. گاهی به این صفحه web top هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگانهایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند. سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگیهای زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

• تاریخچه خلاصه پورتال

اگر در دنیای کامپیوتر به عقب بازگردیم، زمانی را خواهیم یافت که در آن سیستم های نرم افزاری به گونه ای متحول شدند که دیگر لازم نبود برای کار با یک برنامه، برنامه های دیگر بسته شوند، یعنی می توانستیم همزمان از چند برنامه کاربردی استفاده کنیم بدون آنکه با مشکلی مواجه شویم. امکانی که قبل از آن وجود نداشت. تاریخچه پورتال ها از همان زمان آغاز شد و نسلهای تکامل یافته آنها یکی پس از دیگری با به عرصه دنیای اطلاعات گذاشتند.

• نسل اول پورتال ها:

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراکیهای اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثالهای نمونه این نسل سایت های yahoo یا Excite است. این پورتالها در محیطی به هم پیوسته، اهداف مشابهی را دنبال کرده و صفحه واسط مشخص و منحصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می گذاشتند. این اطلاعات معمولا شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست های اعلام شده شرکت و همچنین لینک های ارتباطی مفید بود.

• نسل دوم پورتال ها :

نسل دوم پورتال ها بر اطلاعات مشخص تر و نرم افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند با این همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت: این پورتالهای امکان همکاری کاربران را در محیطی به هم پیوسته فراهم می کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین محسوب می شد.

پورتال های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در ادارات مجازی برای تیم های کاری و به منظور انجام وظایفشان فراهم می ساختند. نسل دوم

پورتال‌ها سرویس‌های متعددی داشتند که از جمله آنها می‌توان به سرویس‌های مدیریت محتوی (سازمان دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس‌های همکاری (که به کاربران امکان می‌داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل فرستاده و قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال‌ها قابلیت تعریف گروه‌های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال‌ها سازو کار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می‌ساختند.

▪ نسل سوم پورتال‌ها:

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک (E-Business) بوجود آمد. پورتال‌های نسل سوم به عنوان واسط ارتباطی کارمندان، تهیه کنندگان، تولید کنندگان و مشتریان قلمداد می‌شوند. ویژگی فوق العاده این پورتال‌ها امکان مرتبط شدن نرم افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال‌ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه‌های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف بطور همزمان و با استفاده از همکاری سرویس‌های خدماتی آنان اند. به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستم‌های مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می‌کنند. این گروه پورتال‌ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و قابلیت‌های نرم افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واحدی برای کاربر فراهم می‌کنند.

به علاوه، این پورتال‌ها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگی‌هایی خاص آنها می‌یابند. به بیان دیگر، نحوه نمایش، محتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه‌ای منحصر به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می‌گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتال‌ها، ایجاد چهارچوب‌های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس‌های عمومی خواهد بود.

• انواع پورتال‌ها

یک سازمان مجموعه متنوعی از کاربران دارد که از جمله آنها می‌توان به مشتریان، شرکا، کارمندان اشاره کرد. همه این کاربران علاقه مندند از اطلاعات و خدمات آن سازمان استفاده کنند. کاملاً آشکار است که هر کدام از آنها نیازهای خاص و اغلب متفاوتی دارد. برای پاسخگویی به این تنوع، انواع مختلف پورتال ایجاد شده و مورد استفاده قرار می‌گیرد. به طور کلی بر حسب چگونگی پاسخگویی به نیازهای کاربران، پورتال‌ها را می‌توان در چهار گروه زیر دسته بندی کرد:

▪ Business to Customer Portal (B2C)

این نوع از پورتال با سیستم‌های [۱] CRM مرتبط بوده و دسترسی مستقیم مصرف کننده را به مجموعه وسیعی از اطلاعات و خدمات فراهم می‌کند - برای مثال، اطلاعاتی مانند "راهنمای استفاده از محصولات" و "وضعیت سفارش مشتری" در خرید های خود و همچنین امکانات ارتباطی کاربر با بخش پشتیبانی مشتریان در این پورتال‌ها پیش بینی می‌شود. مانند هر پورتال دیگری، یک پورتال B2C معمولاً در قد و قواره‌ای ارائه می‌شود که نیازهای مشتریان خود را پاسخ دهد.

▪ Business to Business Portal (B2B)

نوع دیگر پورتال در زنجیره مدیریت منابع شکل می‌یابد [۲]. در این نوع پورتال اطلاعات لازم برای تولید کنندگان، تهیه کنندگان، نمایندگان و همچنین توزیع کنندگان، به گونه‌ای مناسب و دسته بندی شده جمع آوری و در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نمونه عمومی پورتال B2B - برای مثال،

یک شریک تجاری را قادر می کند تا به بخشهایی از اطلاعات و امکانات مانند سفارش خرید و صدور فاکتور دسترسی داشته و از امکانات این بخشها استفاده کند. به هم پیوستن برنامه های کاربردی یکی از پیشنیازهای لازم برای یکپارچه سازی محیط های تجاری در بستری واحد و ایجاد محیط مجازی لازم برای کسب و کار است. محیطی که در آن امکان تهیه کالا یا خدمات، صدور صورت حساب خرید و فروش، دسترسی به اطلاعات تولید و دیگر امکانات مرتبط با نیازها فراهم می آید.

• B۲E

این پورتال ها که اغلب با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند معمولاً به منظور تجمیع، انتشار و به اشتراک گذاری اطلاعات و خدمات به پرسنل یک سازمان ایجاد می شوند. B۲E ها به دو دسته اصلی تقسیم می شوند:

پورتالهای کارکنان که امکان دسترسی به محتویات به هم پیوسته ای مانند اخبار شرکت، اطلاعات سخت افزاری و نرم افزاری، موتور جستجو و منابع فنی و گزارشها را در اختیار می گذارد. اطلاعات این نوع پورتال معمولاً در دسترس همه کارکنان یک سازمان قرار می گیرد. این پورتال کارکنان و شاغلین یک سازمان را قادر می کند تا از طریق گپ و گروههای گفتگو با یکدیگر در تماس بوده و با یکدیگر همکاری کنند. عموماً، این پورتال ها امکاناتی نظیر ثبت نام در یک کلاس و یا یک اردو را نیز در اختیار کاربر خود قرار می دهند. به علاوه کاربران این پورتال معمولاً می توانند اطلاعات شخصی خود مانند نام و کلمه عبور را تغییر دهند.

Knowledge worker portal که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلاً فروش یک محصول ایجاد می گردد. این پورتال ها مجموعه ای از محتویات را به منظور پشتیبانی از فرآیند یا فرآیندهای مشخصی در اختیار می گذارند. برای مثال یک برنامه تکنسین خودکار ممکن است نیازمند منابعی از برنامه های کاربردی دیگر مثلاً برنامه های تعمیر و نگهداری باشد تا بتواند اطلاعات لازم در زمینه تاریخچه بازمینی و تعمیر، زمان بندی تجهیز و یا قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر آن را کسب کند.

• پورتال های عمومی (Mega Or Public Portal)

این پورتال ها با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند و مهمترین ویژگی آنها فراوانی مخاطبانشان است. این نوع از پورتال ها نیز در دو گروه دسته بندی می شوند:

پورتال های عمومی که تمامی کاربران اینترنت را مخاطب قرار می دهند (برای مثال Excite، Yahoo و مانند آن)

پورتال های خاص (صنعتی، بازرگانی، خدماتی) که به آنها پورتال های عمودی نیز گفته شده و مخاطبان محدود و مشخصی دارند (مانند پورتال های بانکها، سازمانهای دولتی، وزارتخانه ها و ...)

باید توجه داشت که یک پورتال می تواند از پیوند انواع پورتال های دیگر ایجاد شود. به علاوه همانطور که یک سازمان کاربران متنوعی دارد، می تواند (و گاهی نیز لازم است) که پورتال های مختلفی برای پشتیبانی از نیازهای آنان داشته باشد.

• جنبه های کارکردی یک پورتال

اگر چه پورتال ها در انواع و اندازه های متنوعی ساخته می شوند اما ویژگیهای محدود و مشخصی هسته اصلی آنها شناخته می شود:

• هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند.

- هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.
 - هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.
 - یک پورتال مجموعه اطلاعات و خدمات را یکجا و در یک محل جمع آوری می کند
- هدف اصلی فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به هرچیزی (اطلاعات و خدمات) است که یک کاربر برای انجام وظایف و مسئولیتهايش به آن احتیاج دارد، صرف نظر از اینکه منبع آن کجا باشد.

• اطلاعاتی که یک پورتال فراهم می کند

داده های ساخت یافته. داده هایی که به صورتی سازمان یافته اند که امکان جستجوی آسان آنها وجود داشته باشد (اغلب به صورت سلسله مراتب و بر اساس کلمات کلیدی). فهرست الفبایی کتابهای یک کتابخانه مثال خوبی از داده های ساخت یافته است. داده های ساخت یافته اغلب شامل، گزارشها، تحلیلها، پرس و جوهای مشخص و دیگر انواع دانش مرتبط با کسب و کار است.

داده های بدون ساختار، که جستجو در آنها معمولا دشوار بوده و خارج از یک بانک اطلاعاتی قرار دارند. از این نوع داده می توان متن ها، صوت، تصویر و یا گرافیک و اشکالی مانند مستندات memos ، Office ، ایمیل، قراردادهای ملاقات را مثال زد.

اطلاعات خاص [۳] ، که شامل محتویات قابل خرید و فروش (مثل انواع اخبار، گزارشها، اطلاعات مربوط به سهام، کاریکاتورها و محتویات بی اهمیت) بوده و مخصوصا به منظور استفاده در فرایندهای تولیدی دیگر تهیه و در اختیار قرار می گیرند.

خدماتی که به وسیله یک پورتال فراهم می شود

همکاری، (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحثهای گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و...

مدیریت محتوی که انواع جستجوها، رهگیرها را مدیریت کرده و همچنین قابلیتهای خاصی را به منظور استخراج داده ها در اختیار می گذارد.

خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستمها (مثلا سیستمهای فروشنده و یا نماینده یک محصول) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولا این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیتهای زیر را انجام دهد:

- محصولات یک سازمان را خریداری کند

- ملاقاتهای خود را زمان بندی کند

- حساب خود را مشاهده یا تراز کند

- در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

یکی از ویژگیهای جالب یک پورتال شکل و عملکرد متفاوت آن برای اشخاص مختلف است. یکی از روشهایی که به این منظور استفاده می شود، متناسب سازی و تغییر شکل و قابلیتهای پورتال بر حسب خواسته ها یا تجارب شخص یا گروه استفاده کننده از آن است. به همین دلیل است که

کاربران متفاوت شکل متفاوتی از یک پورتال مشاهده کرده و اطلاعات و خدمات متفاوتی در اختیار ایشان قرار می گیرد:

امکان تغییر بر حسب خواسته ها بر حسب تجارب شخص یا گروه عموماً personalize نامیده می شود و به این معنی است که در پورتال امکان انتخاب نحوه نمایش محتوی پیش بینی شده است. اغلب این انتخاب بصورت خودکار و بر اساس نقش کاربر (مثلاً پست سازمانی وی) انجام می شود. برای مثال وقتی کارمند فروش به سیستم وارد می شود، به صورت خودکار فهرستی از جدیدترین محصولات برای وی به نمایش در می آید.

با این همه در بعضی از پورتال ها انتخاب محتوی نمایش داده شده به کاربر محول می شود تا در زمان ورود به پورتال خود آن را انتخاب کند.

تغییر و Customize شدن یک پورتال شامل انتخاب چگونگی شکل ظاهری آن (مثلاً رنگ و چیدمان صفحه)، مدل مرورگر و محل نمایش محتویات روی صفحه است. یک پورتال می تواند حتی برحسب و عنوان تجاری مشخصی داشته و ظاهر متفاوتی را برای انواع کاربران به نمایش گذارد.

این دو ویژگی به پورتال امکان می دهد تا مجموعه مشخص و تعریف شده ای از کاربران (مثلاً مشتریان، شرکا و یا کارکنان) را هدف قرار دهد. بعضی از پورتال ها حتی می توانند برای هر کاربر مشخص، شکل و شمایل متفاوتی از خود نشان دهند.

• یک پورتال در هر زمان و از هر مکانی همیشه در دسترس است

از آنجا که پورتال ها برای استفاده در محیط وب ساخته می شوند، در هر زمان و از هر مکانی با استفاده از یک مرورگر استاندارد وب در دسترس اند. انواع تجهیزات مبتنی بر وب نیز از جمله تلفنهای موبایل، دسترسی به پورتال ها را به غایت آسان و مفید کرده اند.

• Customer Relationship Management

• Supply Chain Management

• Syndicate content

منبع : سایت آمل تک

<http://vista.ir/?view=article&id=269110>

پورتال چیست؟

پهپهود و ایجاد اصلاحات در اداره حكومت ها و بخش دولتی موضوعی

اساسی در دنیای تجارت امرواست. لزوم پاسخ گویی به تغییرات ناشی از جهانی شدن، امور اقتصادی و تجارت جهانی، گسترش جوامع و انتظارات مشتریان به ویژه با پیشرفت های دو دهه ی اخیر در زمینه فناوری اطلاعات، روندی تکاملی در کشورهای مختلف پا گرفته است. سرعت این تغییر و تکامل در کشورهای مختلف متفاوت است. این تکامل دربرگیرنده طیف وسیعی از اهداف و چشم اندازها جهت بهبود عملکرد دولت ها در زمینه های قوانین و مقررات، شفافیت در اداره حکومت ها، سازندگی و مشارکت عمومی است.

پیشرفتهای انجام گرفته در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، در راستای جامعه اطلاعات تغییرات زیادی در انتظارات شهروندان، ساختار سازمان ها، فرهنگ، علوم و فرآیندهای کاری ایجاد نموده است. دولت ها به دنبال به کارگیری ابزارها و راهکارهای مبتنی بر (ICT) جهت پاسخگویی به نیاز شهروندان هستند.

تاثیر دولت الکترونیکی به طور ساده اداره بهتر کشور با افزایش بازدهی سیاست های دولت، ارتقاء سرعت و کیفیت خدمات دولتی، تعاملات بیشتر با شهروندان و افزایش بهره وری کلیه فرآیندهای دولتی است.

حال دولت الکترونیکی یکی از مهم ترین محورهای کاربرد فناوری اطلاعات و

ارتباطات در دنیا است. این اهمیت در کشور ما که دولت بزرگ ترین بنگاه اقتصادی و نهاد فرهنگی است، به مراتب بیشتر است. در تعریف دولت الکترونیکی می توان گفت که: دولت الکترونیکی به معنای به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش های مختلف دولت، به منظور افزایش بهره وری و ارتقا سطح خدمات رسانی است.

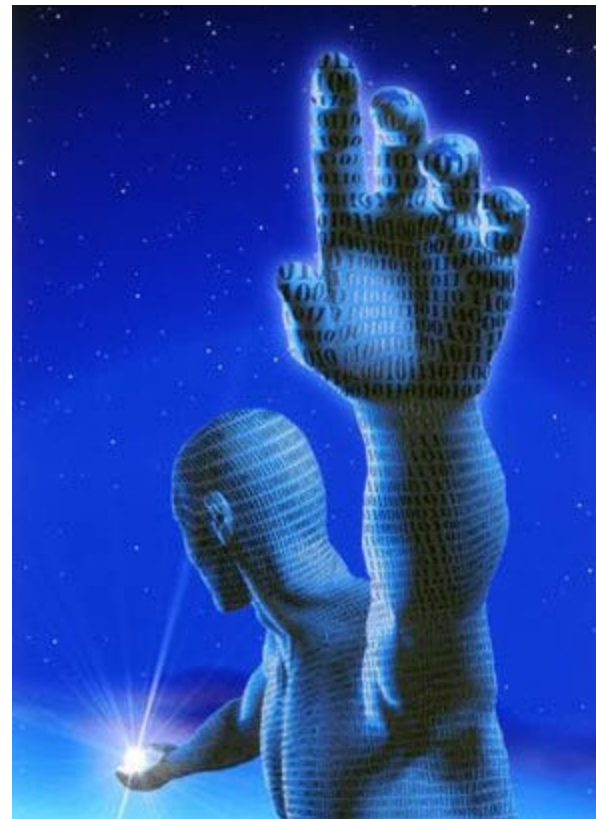
• پورتال چیست؟

پورتال (Portal) عبارت از درگاهی است به دنیای اطلاعات و منابع اطلاعاتی، به صورت دسته بندی شده و به شکل مورد نیاز کاربر.

دکتر یونس شکرخواه استاد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی، پورتال را به صورت زیر تعریف کرده است:

پورتال اساساً یک امکان برای کاربران اینترنت است و بنابراین در گام اول باید بگویم پورتال، ایران و غیر ایران نمی شناسد و برای همه جا مفید است. به لحاظ برنامه ریزی، طراحی و هزینه های آن یک سیستم استاندارد را داراست.

در هر حال پورتال ویگاهی است که می کوشد خود را به اولین ایستگاه کاربران برای حرکت در اینترنت تبدیل کند. پورتال ها غالباً دارای کاتالوگ یا فهرست از سایر وبگاه ها هستند، غالباً موتور جستجو دارند و بعضی از آنها هم امکان چت و پست الکترونیکی به کاربران خود می دهند.

به پورتال‌ها و وبگاه لنگرگاه (Anchor site) و گذرگاه (Gateway) هم می‌گویند.

در ساده‌ترین معنا، پورتال دروازه‌ای است به وب و سکوی پرتابی است که هر کاربر قبل از رفتن به سراغ مقصدهای دیگر باید به عنوان یک مبدا، از آن استفاده نماید.

• ویژگی‌های پورتال عبارتند از:

قابلیت دسته‌بندی و طبقه‌بندی مطالب و محتویات، مدیریت و جمع‌آوری مطالب و محتویات، ارائه ابزارهایی جهت تولید و توسعه مطالب و محتویات، قابلیت ارائه محتویات و مطالب روی هر نوع سامانه و بستری، قابلیت امنیت مناسب، پشتیبانی از زبان‌های مختلف، سهولت دسترسی به اطلاعات، قابلیت سفارشی‌سازی و شخصی‌سازی، قابلیت جستجو و نمایه‌بندی مطالب و محتویات قابلیت مرور مطالب و محتویات دسته‌بندی شده، قابلیت ارائه یک رشته خدمات از طریق مؤلفه‌های قابل جایگزینی و سفارشی‌سازی (Portlet).

هدف از طراحی و پیاده‌سازی پورتال، ایجاد وبگاهی واحد، جهت دستیابی به اطلاعات و خدمات تمامی وبگاه‌های دولتی و بخشی از سازمان‌های غیردولتی، بدون نیاز به مراجعه مستقیم به تک‌تک آنها است. این درگاه به عنوان نقطه واحد و اصلی، به معرفی امکانات و توانمندی‌ها می‌پردازد. هدف اصلی طراحی یک درگاه جامعه، تعاملی و پویا است تا به سهولت جهت اطلاع‌رسانی و خدمات‌رسانی مورد استفاده قرارگیرد.

پورتال فقط وبگاه نیست ولی یکی از بخش‌های اصلی آن به شمار می‌رود. پورتال به وبگاه مرجعی گفته می‌شود که کاربران اینترنتی و کسانی که با وب سروکار دارند از آن به عنوان مدخل و منبعی برای پیدا کردن وبگاه‌های مورد علاقه‌شان استفاده می‌کنند. هرچند، پورتال‌ها خدمات رایگان مانند اتاق‌های گفتگو و پست الکترونیکی رایگان و خدمات دیگری به کاربران‌شان اهدا می‌کنند اما هدف اولیه پیدایش پورتال، ایجاد دروازه‌ای است تا کاربران بر اساس نیازهای‌شان وبگاه مورد نظر خود را انتخاب نمایند. اولین پورتال‌هایی که در اینترنت به وجود آمدند در واقع وبگاه‌های اختصاصی خدمات‌دهندگان اینترنتی در ایالات متحده آمریکا بودند. مثلاً وبگاه AOL.com که مشترکین آن، از وبگاه شرکت مزبور به سایر وبگاه‌ها ربط داده می‌شوند. اگر بخواهیم مثالی آشنا برای استفاده‌کنندگان امروز اینترنتی بزنیم می‌توانیم وبگاه Yahoo را نام ببریم. وب‌سایت مذکور خدمات گوناگونی را علاوه بر جستجو در سایر وبگاه‌ها، به کاربران خود ارائه می‌کند، اطلاعات تجاری، پیش‌بینی وضعیت آب و هوا و غیره خدماتی از این قبیل است.

موتورهای جستجو بخش اعظمی از پورتال‌ها را در برمی‌گیرند، اما همه آن نیستند و علاوه بر موتورهای جستجو و یا وبگاه‌های دایرکتوری، که حاوی اطلاعات طبقه‌بندی وبگاه‌های دیگر هستند، پورتال‌هایی بر روی اینترنت وجود دارند که برای موضوعات بسیار محدودی طراحی و اختصاص داده شده‌اند.

پورتال‌های دولتی پورتال‌هایی هستند که به معرفی و ارائه خدمات دولتی در زمینه‌های مختلف می‌پردازند. این پورتال‌ها به صورتی طراحی می‌شوند که مراجعه‌کنندگان، به راحتی به تمام خدمات دولتی مورد نیاز دسترسی داشته باشند.

پورتال‌ها را می‌توان از منظرهای مختلف تقسیم‌بندی نمود. از لحاظ دامنه تحت پوشش به دو دسته پورتال‌های افقی و پورتال‌های عمودی تقسیم می‌شوند. پورتال‌های افقی پورتال‌هایی هستند که محدوده تحت پوشش آنها بسیار زیاد است. به عنوان مثال وبگاه یاهو یک پورتال افقی است که تقریباً اکثر موضوعات مورد علاقه مردم را پوشش می‌دهد. پورتال‌های عمودی پورتال‌هایی هستند که دامنه شمول آنها یک

موضوع یا یک صنعت خاص است. این پورتال ها دارای محدوده تحت پوشش کم ولی دارای عمق زیادی هستند. بدین معنی که روی یک موضوع خاص تعمق دارند و به صورت تخصصی بدان پرداخته اند.

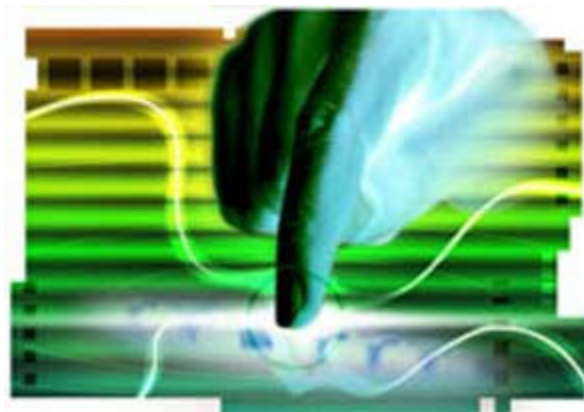
منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

<http://vista.ir/?view=article&id=308187>

پورتال دولت الکترونیک یکپارچه در اینترنت

Domain (دامنه) یک نام اینترنتی منحصر به فرد در اینترنت می باشد که توسط اشخاص حقوقی یا حقیقی برای مدتی مشخص، (در جهان) قابل ثبت است. با اجاره Domain توسط یک فرد حقوقی یا حقیقی، وی قادر به راه اندازی وب سایت و ارائه خدمات و اطلاع رسانی Online اینترنتی خواهد بود. نکته قابل توجه اینکه امروزه با هزینه ای ناچیز می توان یک Domain آزاد (دامنه ای که توسط شخص دیگری در جهان اجاره نشده باشد) را برای مدتی مشخص (مثلا یکسال) ثبت نمود.

پس از گذشت این دوران و در صورت عدم تمایل مالک Domain ، هر فرد حقیقی یا حقوقی دیگری از هر نقطه از دنیا قادر به کسب مالکیت آن دامنه می باشد. در ضمن هزینه مربوطه جهت ثبت Domain برای یک شخص عادی و یا یک سازمان دولتی هیچ تفاوتی نخواهد کرد. با ذکر این پیش زمینه هم اکنون به بررسی معضل آدرس های اینترنتی سازمان های دولتی و راهکارهای آن می پردازیم.

پس از گسترش استفاده از اینترنت در اقشار مختلف جامعه و با توجه به نیازمندی به دولت الکترونیک در ایران، بسیاری سازمان ها و نهادهای دولتی بطور خود جوش اقدام به ثبت Domain هایی با پسوندهای net ، org ، com و ir نموده و وب سایت های خود را هر یک با سلابق و توان فنی بخش انفورماتیک همان سازمان، تولید کرده و در اختیار جامعه قرار دادند. جهت مشاهده لیستی از آدرس های اینترنتی نهادها و سازمان های

دولتی کشورمان (سایتهایی که مجموع آن را بخشی از دولت الکترونیک در اینترنت می‌شناسیم) به آدرس زیر (واقع در وب سایت ریاست جمهوری) مراجعه نمایید:

[/http://www.president.ir/government](http://www.president.ir/government)

با توجه به نمونه هایی از دولت های الکترونیکی دیگر نقاط دنیا، معمولا پورتال دولتی یک کشور در قالب یک Domain مشخص به مردم ارائه می‌گردد، و به تمامی سازمانها و وزارتخانه‌های مربوط به آن، Sub Domain هایی بر روی اصلی اختصاص داده می‌شود. حتی طراحی یکپارچه چهره ظاهری سایت‌های دولتی با یک Template ثابت در تمامی Sub Domain ها، از ایده‌آل‌های یک دولت یکپارچه الکترونیک موفق است. اما متأسفانه در کشورمان با وجود ثبت دامنه‌ای با نام gov.ir و اختصاص Sub Domain بر روی همین دامنه به برخی سازمان های دولتی (مانند وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به آدرس www.ict.gov.ir)، هنوز بیش از ۷۰ درصد نهادهای دولتی با Domain های مختلف اقدام به اطلاع رسانی و یا بعضا سرویس دهی Online موثر می‌نمایند. اگرچه در همین راستا، وب سایتهای دیگری (مانند www.iran.ir) که می‌توان از آن به عنوان یک لینکستان دولت الکترونیک نام برد) با جمع‌آوری لینک‌های سایتهای دولتی، قصد خدمت رسانی به مردم عزیز را دارند، ولی به هیچ عنوان از آنها نمی‌توان به عنوان پورتال ملی نام برد.

در حال حاضر هر شخصی جهت دسترسی به وب سایت‌های دولتی می‌بایست ابتدا با جستجو در موتورهای جستجوگر مانند Google و یا استفاده از لینکستان‌های پراکنده، وب سایت سازمان مربوطه را یافته و سپس به آن مراجعه نماید، که انشاا.. در آینده با تکمیل دامنه gov.ir، دیگر شاهد این گسستگی نخواهیم بود. اگرچه این اعتقاد وجود دارد که اکثر وب سایت سازمانها در دولت الکترونیک کشورمان، به اطلاع رسانی پرداخته و فرآیندهای سازمانی در محیط وب، به بندرت شبیه سازی شده است.

مطمئنا فرآیند انتقال وب سایت سازمانها از Domain کنونی به Sub Domain قابل ارائه در gov.ir، زمانبر و هزینه بر خواهد بود، ولی اتمام آن از دستاوردهای بزرگ طرح پیاده‌سازی دولت الکترونیک کشورمان به حساب می‌آید. بطور قطع و یقین مباحث Hosting و Security پورتال ملی، خود نیز نیازمند تحقیق، بررسی و تامل بیشتری است. از طرفی متأسفانه هزینه‌های پنهان نگهداری و تمدید دامنه های اینترنتی فعلی سازمانها، از دیگر مسائل قابل بحث بوده و تمامی سازمانها جهت جلوگیری از سوء استفاده‌های احتمالی (در آینده) توسط Domain های کنونی خود، می‌بایست تا سالیان سال (حتی در صورت عدم استفاده) همچنان دامنه‌ها را مکررا تمدید نمایند.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن‌آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=283415>

پورتال و کاربردهای آن

گسترش کاربردهای فناوری اطلاعات در عرصه فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی سبب ابداع و ارایه راه‌حل‌ها و راهکارهای مختلف شده است. طبیعی است که هر یک از این روش‌ها و ابزارها، مبتنی بر نیازی خاص و در جهت رفع مشکلات موجود، ابداع و به خدمت گرفته شده اند.

پورتال‌های سازمانی نیز با در نظر گرفتن نیازهای اطلاعاتی در حوزه مدیریت مبتنی بر شبکه یا اصطلاحاً شبکه محور، طراحی و به کارگیری شده‌اند. امروزه کمتر موسسه یا سازمانی را در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه می‌توان یافت که از فناوری پورتال بی‌بهره باشد و از آن در جهت پشتیبانی از اهداف سازمانی استفاده نکرده باشد. پورتال‌های سازمانی جدای از خدماتی که در عرصه باز سازمان با اعمال مدیریت متمرکز ارایه می‌کنند، فرصت‌های نوینی را متناسب با توان اقتصادی و اجرایی سازمان‌ها فراهم می‌کنند. این بدان مفهوم است که پورتال‌های سازمانی زمینه

همکاری‌های متقابل و امکان بهره‌برداری از توانایی‌های حرفه‌ای و سرمایه‌گذاری مشترک را در فعالیت‌های بازرگانی فراهم می‌سازند. همان‌طور که می‌دانید هدف از نظریه World Wide Web چیزی نبود جز دسترسی آسان و سریع به خدمات و محتویات اینترنتی از طریق یک Application خاص با قابلیت‌های مشخص که با ورود این Application‌ها فرصت جدیدی در عرصه سرویس دهی اینترنتی و نیز طبقه بندی اطلاعات در اینترنت به وجود آمد و این رقابت تا جایی رسید که کیفیت، ظاهر و امنیت مرورگرها نیز برای کاربران مهم شد و بازار گرمی را برای سازندگان مرورگرها به وجود آورد.

و ب، عامل دسترسی آسان به خدمات و محتویات مجازی و در یک کلام اینترنت است. درمورد واژه Portal نیز می‌توان گفت، منظور یک Gateway و یا Doorway یا همان شاهراه و دروازه است؛ دروازه‌ای که به تبعیت از ذات اصلی خود یعنی همان دسترسی آسان، دسترسی ما را به وب و در نهایت اینترنت راحت تر از پیش می‌کند و محلی می‌شود برای به اشتراک گذاری خدمات و محتویات توسط چند وب سایت توانمند و مورد نیاز. در ادامه به بررسی و تشریح مفهوم و کارکرد پورتال‌ها می‌پردازیم. امیدواریم این مطلب مورد توجه برنامه‌ریزان و مسوولان سایت iran.ir نیز قرار بگیرد.

• تعریف پورتال

کلمه Portal به فارسی در فرهنگ‌های لغت "دریچه"، "درگاه" و "مدخل" معنی شده، اما کلمه پورتال در فناوری اطلاعات معنی متفاوتی دارد. به

زبان ساده، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد، بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر، پورتال "درگاهی" است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند. نیازهایی مانند جست و جو و یا خرید (مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب اعتباری و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می آورد.

• اهداف اصلی وب پورتالها

هدف وب پورتالها، طبقه بندی اطلاعات و تعریف دسترسی آسان به آنهاست، چنان که برای جلوگیری از پراکندگی، دسترسی و نگهداری اطلاعات توسط کاربر (جلوگیری از سردرگمی کاربر)، به صورت همزمان سرویس های اصلی و جانبی را در اختیار کاربران قرار می دهد. مجموع این سرویس ها در یک بستر اشتراکی (Account) نقطه مشترک دارند که اصلی ترین نقطه مشترک آنها ID و Profile است. اکثر وب پورتالها در چند آیتم نقاط مشترک دارند، از جمله:

تنوع سرویس دهی، چگونگی سرویس دهی، نحوه دسترسی کاربر به سرویس، درآمد زایی و Business plan

• تامین اطلاعات

سرویس های یک وب پورتال تنوع بیش تری نسبت به سرویس های یک وب سایت دارند، چرا که فعالیت وب سایتها بیشتر به صورت تخصصی بوده و موضوع آنها اغلب حول یک یا چند عنوان مشخص و محدود می شود که همین امر سبب محدود شدن گروه های کاربری وب سایتها خواهد شد. از مهم ترین سرویس های اصلی یک پورتال می توان به مواردی همچون ماشین جست و جو، ایمیل، فضای رایگان و یا وبلاگ، ارایه اطلاعات مختلف (مسافرت، پزشکی و)، اخبار، دانلود (فرمت های مختلف) و گفت و گو و Chat اشاره کرد.

وب پورتالها برای اینکه مشتریان خود را از دست ندهند و در نهایت پیروز از بازار رقابت بیرون بیایند، سعی می کنند اصلی ترین و عمومی ترین سرویس ها را به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار دهند.

از طرف دیگر، جدا از رایگان بودن امتیاز استفاده از خدمات وب پورتالها، اکثر قریب به اتفاق این خدمات همگی در زیر ساخت با هم مشترک هستند.

مشترک بودن زیر ساخت سرویس های وب پورتال (ID (Basic account and cardinal)) امور دسترسی و امنیت کاربر را تا حد به سزایی سامان می بخشد و در این شرایط کاربر از ثبت نامهای چند باره در یک یا چند وب سایت (یا وب پورتال)، سردرگمی بین چند شناسه و رمز متفاوت، Cookies, cached و نیز امنیت پایین، دور می ماند و می تواند با یک Security واحد و شناسه و رمز ورود به همه نوع سرویسی دسترسی داشته باشد. جدا از تمامی این موارد، با توجه به این لایه زیر ساختی، امکان شخصی سازی به صورت متمرکز به کاربر داده می شود.

نحوه دسترسی کاربر به سرویس ها در لایه زیر ساخت با چگونگی سرویس دهی نقطه مشترک دارد و جدا از این مورد Remote access نقش مهمی در نحوه دسترسی کاربر و در نهایت محبوبیت یک وب پورتال بازی می کند.

ویژگی های پورتال عبارتند از:

- ۱) ارایه شخصی سازی اطلاعات بر حسب نیاز کاربر توسط شخص یا خود پورتال ((Personalization & Tailoring
- ۲) ارایه سیستم‌های جست‌وجو و دایرکتوری به گونه‌ای که کاربر در کمترین زمان ممکن به اطلاعات دست یابد ((Search and Directory
- ۳) ارایه امکان شخصی سازی برای تغییر ظاهر و ساختار پورتال به ازای هر کاربر ((End user customization
- ۴) ارایه کار مدیریت اطلاعات به افراد مسوول پورتال (Content & Data Management)
- ۵) ارایه مکانیزم‌هایی به مدیران پورتال برای پاسخگویی به نیازهای افراد مختلف در سازمان.
- ۶) پشتیبانی برقراری ارتباط با منابع خارج از پورتال نظیر web service و سایت‌های دیگر، برای دریافت اطلاعات و سرویس‌های مورد نیاز.
- ۷) عدم وابستگی به پهنه (Platform) خاص به گونه‌ای که برای تمامی افراد با سیستم عامل‌های مختلف و مرورگرهای مختلف قابل دسترس باشد (Cross-platform functionality). این مورد شامل پشتیبانی توسط سیستم‌های PDA و موبایل نیز می‌شود.
- ۸) Single sign-on: مکانیزمی که به وسیله آن کاربر تنها با یک بار ورود به سیستم به تمام سرویس‌ها و اطلاعات محدوده خود دسترسی داشته باشد ((Single Sign -on
- ۹) راهکارهای امنیتی به منظور تعیین سطوح دسترسی کاربران و نقش هر کاربر در سیستم. این سطح دسترسی شامل بازدیدکنندگان و مسوولان پورتال می‌شود. ((Security
- ۱۰) وجود ساختار مشخصی برای ارایه اطلاعات به کاربر ((Taxonomy
- ۱۱) ساختار پیمایش ساده به گونه‌ای که کاربر با کمترین کلیک به مکان، سرویس و یا اطلاعات مورد نظرش دست یابد. (Browse / Navigate Documents)
- ۱۲) ایجاد امکان ارتباط کاربران با مسوولان پورتال و دیگر کاربران پورتال به صورت همزمان (Chat) یا غیر همزمان ((Forum Collaboration
- ۱۳) ارایه سرویس‌های متداول در اینترنت
- ۱۴) ارایه مکانیزمی که از طریق آن کاربران بتوانند در بخش‌های مختلف پورتال عضو شده و در صورت تغییر اطلاعات آن بخش و یا افزودن اطلاعات جدید ، Email دریافت کنند. (Subscribe / What's new)
- ۱۵) ارسال پیام به ازای رویدادهایی که برای کاربر مهم هستند. این سیستم با استفاده از email و یا خود پورتال، پیامی برای مشتری ارسال کرده و به او می‌گوید که رویداد درخواست شده اتفاق افتاده است. به عنوان مثال، کاربران می‌توانند در بخش تنظیمات خود، برای دریافت پیام‌های شخصی، دریافت یک وظیفه، دریافت یک خبر با عنوانی خاص "دریافت پیام" را درخواست کنند (.Alert)
- ۱۶) مدیریت گردش کار: تمامی فرآیندها دارای یک روند اجرایی هستند. این فرآیند به بخش‌های مختلف تقسیم شده و با زمان بندی مشخص به افراد مختلف اختصاص داده و انجام می‌شوند. حداقل امکانی که به بهتر شدن کیفیت فرآیند کمک می‌کند، پیاده سازی آن بر روی کاغذ است. اما آیا این امکان کافی است؟ آیا بدین وسیله می‌توان علاوه بر روند کار، نحوه انجام کار و زمان بندی آن را کنترل کرد؟ یکی از امکانات پورتال ارایه مدیریت گردش کار است. (Management Workflow)

بر این اساس می‌توان فرآیندی در سیستم تعریف کرد و با استفاده از امکانات " زمان بندی " و "فازبندی "، فرآیند را به وظایف کوچک تر تقسیم

کرد؛ به گونه ای که هر وظیفه نه تنها نشان دهنده فرد انجام دهنده، بلکه نمایش دهنده زمان بندی انجام فرآیند نیز باشد. حال اگر بخش مدیریت گردش کار کنار سیستم Alert و یا ارسال پیام از تقویم شخصی قرار گیرد، می تواند کمک موثری در نظارت و پیشبرد آن فرآیند کند. در انتها توصیف گرافیکی فرآیند برای ایجاد کننده فرآیند و کسانی که در انجام فرآیند سهیم هستند، این حسن را دارد که بتوانند درک بهتری از آن داشته باشند و حتی پروسه را اصلاح کنند تا در زمان بندی ها صرفه جویی شود. علاوه بر این، در صورتی که فرآیند انتخابی در طول زمان انجام خود احتیاج به بهره گیری از بخش های مختلف پورتال داشته باشد، می تواند محک خوبی برای شناخت ارتباطات لازم ما بین بخش های پورتال باشد.

نتیجه این ویژگی ها، صرف جویی در هزینه و زمان، دسترسی سریع و مطلوب به اطلاعات و خدمات اینترنتی و متعاقبا افزایش راندمان کاری خواهد بود.

ویژگی های اصلی یک پورتال عبارتند از:

- تجمع اطلاعات

- هدف دار بودن اطلاعات

- در دسترس بودن اطلاعات

- در چپه ورود منحصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد. گاهی به این صفحه web top هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب، آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاه هایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل)، مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود، اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند. ویژگی های زیر در یک پورتال، آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

▪ درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

▪ نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

▪ دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

▪ امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

به این ترتیب مهم ترین ویژگی وب پورتال را در یک جمله می توان به این شرح عنوان کرد:

«در اختیار گذاشتن اطلاعات بی شمار و مختلف با اهداف قبلی، سطح دسترسی ورده بندی، زیر نظر کادر نظارت و مدیریت، در یک قالب انعطاف پذیر به صورت جذاب و قابل دسترسی در کنار سرویس ها و خدمات مفید به کاربران اینترنت، به گونه ای که سرویس دهنده و سرویس گیرنده هر دو از امنیت سرویس خود اطمینان داشته باشد.»

نتیجه این ویژگی‌ها، صرف جویی در هزینه و زمان، دسترسی سریع و مطلوب به اطلاعات و خدمات اینترنتی و در پی آن افزایش راندمان کاری خواهد بود.

پورتال مشابه یک سیستم عامل عمل می‌کند بدین گونه که صرف نظر از خاصیت برقراری ارتباط سیستم عامل با سخت‌افزار، دسترسی ما را به پوشه‌ها و فایل‌های موجود در هارد دیسک آسان می‌کند.

در چنین حالتی اگر وب سایت را DOS در نظر بگیریم و پورتال را ویندوز، قدرت کارایی هر یک را به سادگی در می‌یابیم. اما در نهایت تمامی این امکانات در محیط ویندوز با توجه به داده‌های موجود در هارد دیسک به ما داده می‌شوند.

از ویژگی‌های دیگر پورتال که در تعریف علمی از آن به عنوان قابلیت و سرویس یاد کردیم، امکان برقراری ارتباط دو طرفه میان کاربران است. در پورتال‌ها این امکان به کاربران داده می‌شوند که بتوانند از طرق مختلف مانند چت با یکدیگر در تماس و تعامل اطلاعات با فرمت‌های خاص باشند.

همچنین امکان شخصی سازی که یکی از مهم ترین عوامل خدماتی پورتال محسوب می‌شود، سبب رضایت مخاطبان و کاربران پورتال‌ها شده است، چرا که با امکان شخصی سازی و Customize شما خودتان نحوه دسترسی به بخش مدیریتی، سرویس‌ها و اطلاعات را با امنیت دلخواه تعیین می‌کنید. در واقع با توجه به بیان تشابه با سیستم عامل، می‌توانید از اطلاعات خود Back up بگیرید، Shortcut بزنید و یا سطح دسترسی افراد دیگر را به اطلاعات خود چه در Security و چه View تعریف کنید.

اکثرا گمان می‌برند که وب پورتال‌ها به دو دسته عمومی و تخصصی تقسیم بندی می‌شوند که پورتال‌های عمومی ارایه کننده خدمات عمومی و کلی هستند و پورتال‌های تخصصی ارایه دهنده سرویس‌ها و مطالب تخصصی که نمی‌تواند بیش‌تر از یک موضوع اصلی باشد هستند.

از همین رو در بسیاری از موارد دسته بندی پورتال‌ها را با اصطلاح عمودی (Vertical) و افقی (Horizontal) انجام می‌دهند، البته از نظر من این دسته بندی چندان صحیح و کامل نیست و ممکن است باعث اشتباهاتی در باب تشخیص پورتال شود.

همچنین بعضی معتقداند پورتال به دو دسته دیگر با اصطلاح کاربردی و اطلاعاتی نیز تقسیم می‌شود. که البته این طرز فکر کاملا اشتباه است چرا که خاصیت اصلی پورتال ارایه سرویس و اطلاعات در کنار هم است. در صورتی که وب پورتال را غیر از این تقسیم بندی کنیم در حال بررسی وب سایت هستیم نه پورتال!

از طرف دیگر عده‌ای بیان می‌کنند پورتال‌ها به چهار دسته کلی تقسیم می‌شوند که عبارتند از:

- Business to Customer Portal (B2C)

- (Business to Business Portal (B2B)

- B2E

- Public Portal

در این دسته بندی پورتال B2C تنها خاصیت خرید و فروش بین شرکت‌ها و کاربران را دارد؛ پورتال B2B تنها خاصیت معامله و خرید فروش بین شرکت‌ها را با یکدیگر دارد B2E خود به دسته "پورتال کارکنان" با امکان دسترسی به یک سری اطلاعات به هم پیوسته را فراهم می‌کند و در

دسته دیگر "worker portal" که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلا فروش یک محصول ایجاد می گردد و در نهایت پورتالهای عمومی که به دو دسته " Horizontal " هستند (مشابه یاهو) و دسته " Vertical " تقسیم می شوند. در این تعریف پورتالهای عمودی را می توان پورتالهای سازمانی دانست.

منظور از معماری پورتال تعریف و توجیه پروژه در یک چارچوب خاص به دسته‌های

▪ نوع برنامه نویسی

▪ نوع مدیریت پروژه

▪ نوع طرح توجیه اقتصادی

و سایر گزینه‌های موثر در تشکیل و تهیه می باشد.

ضرورت تعریف معماری در پورتال‌ها را می توان پیشگیری از بروز اشتباهات احتمالی؛ تامین امنیت بالا، صرفه‌جویی‌های به سزا در هزینه‌ها و مانند این دانست.

بعضا بسیاری گمان می کنند معماری پورتال‌ها یک کلیشه است که در هر زمان و برای هر پروژه‌ای به یک نحوه اجرا می شود در صورتی که تصور صحیح می‌بایست معماری را برای هر پورتال بنا بر خاصیت‌های زمانی، موقعیتی، فرهنگی و ریالی؛ با در نظر گرفتن ملزومات تعریف کند.

درواقع با چنین شرایطی معماری پورتال را می توان Presentation پروژه پورتال دانست که اطلاعات جامع و اصلی را درباره چگونگی تهیه، راه اندازی و نگهداری پورتال به ما می دهد و همگی تاثیر گرفته از ویژگی‌های پورتال هستند که در بخش‌های قبلی در مورد آن صحبت شد.

این presentation را می توان به دو دسته کلی تقسیم کنیم:

(۱) کاربری و مدیریت ما و پورتال

(۲) کاربری و مدیریت مشتری ما و پورتال

اطلاعاتی که یک پورتال فراهم می کند:

داده‌های ساخت یافته، داده‌هایی که به‌صورتی سازمان یافته‌اند که امکان جست‌وجوی آسان آنها وجود داشته باشد (اغلب به‌صورت سلسله مراتب و بر اساس کلمات کلیدی). فهرست الفبایی کتاب‌های یک کتابخانه مثال خوبی از داده‌های ساخت یافته است. داده‌های ساخت یافته اغلب شامل، گزارش‌ها، تحلیل‌ها، پرس و جوهای مشخص و دیگر انواع دانش مرتبط با کسب و کار است.

داده‌های بدون ساختار، که جست‌وجو در آنها معمولا دشوار بوده و خارج از یک بانک اطلاعاتی قرار دارند. از این نوع داده می توان متن‌ها، صوت، تصویر و یا گرافیک و اشکالی مانند مستندات Office، memos، ایمیل، قرارهای ملاقات را مثال زد.

• اطلاعات خاص

(Syndicate content)، که شامل محتویات قابل خرید و فروش (مثل انواع اخبار، گزارش‌ها، اطلاعات مربوط به سهام، کاریکاتورها و محتویات بی اهمیت) بوده و مخصوصا به منظور استفاده در فرآیندهای تولیدی دیگر تهیه و در اختیار قرار می گیرند.

خدماتی که به وسیله یک پورتال فراهم می شود

همکاری، (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحث‌های گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و . .

مدیریت محتوی، که انواع جست‌وجوها، رهگیری‌ها را مدیریت کرده و همچنین قابلیت‌های خاصی را به منظور استخراج داده‌ها در اختیار می گذارد. خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستم‌ها (مثلا سیستم‌های فروشنده و یا نماینده یک محصول) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولا این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیت‌های زیر را انجام دهد:

- محصولات یک سازمان را خریداری کند
- ملاقات‌های خود را زمان بندی کند
- حساب خود را مشاهده یا تراز کند
- در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

● همیشه در دسترس

از آنجا که پورتال‌ها برای استفاده در محیط وب ساخته می شوند، در هر زمان و از هر مکانی با استفاده از یک مرورگر استاندارد وب در دسترس اند. انواع تجهیزات مبتنی بر وب نیز از جمله تلفن‌های موبایل، دسترسی به پورتال‌ها را به غایت آسان و مفید کرده‌اند.

هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید.

یکی از ویژگی‌های جالب یک پورتال شکل و عملکرد متفاوت آن برای اشخاص مختلف است. یکی از روش‌هایی که به این منظور استفاده می شود، متناسب سازی و تغییر شکل و قابلیت‌های پورتال بر حسب خواسته‌ها یا تجارب شخص یا گروه استفاده کننده از آن است. به همین دلیل است که کاربران متفاوت شکل متفاوتی از یک پورتال مشاهده کرده و اطلاعات و خدمات متفاوتی در اختیار ایشان قرار می گیرد؛ امکان تغییر بر حسب خواسته‌ها بر حسب تجارب شخص یا گروه عموما personalize نامیده می شود و به این معنی است که در پورتال امکان انتخاب نحوه نمایش محتوی پیش بینی شده است. اغلب این انتخاب به صورت خودکار و بر اساس نقش کاربر (مثلا پست سازمانی وی) انجام می شود. برای مثال وقتی کارمند فروش به سیستم وارد می شود، به صورت خودکار فهرستی از جدیدترین محصولات برای وی به نمایش در می آید. با این همه در بعضی از پورتال‌ها انتخاب محتوی نمایش داده شده به کاربر محول می شود تا در زمان ورود به پورتال خود آن را انتخاب کند.

تغییر و Customize شدن یک پورتال شامل انتخاب چگونگی شکل ظاهری آن (مثلا رنگ و چیدمان صفحه)، مدل مرورگر و محل نمایش محتویات روی صفحه است. یک پورتال می تواند حتی برچسب و عنوان تجاری مشخصی داشته و ظاهر متفاوتی را برای انواع کاربرانش به نمایش گذارد. این دو ویژگی به پورتال امکان می دهد تا مجموعه مشخص و تعریف شده ای از کاربران (مثلا مشتریان، شرکا و یا کارکنان) را هدف قرار دهد. بعضی از پورتال‌ها حتی می توانند برای هر کاربر مشخص، شکل و شمایل متفاوتی از خود نشان دهند.

● نتیجه

پورتال، مکانی (Hub) است که ساده ترین کاربران اینترنت با رجوع به آن بتوانند به راحتی از سرویس‌های متداول در اینترنت بهره مند شوند و یا

اطلاعات مورد نیاز خود را به دست آورند. هریک از این کلمات دقیقاً نشان دهنده ویژگی خاصی از پورتال هستند:

- مکان: در اکثر موارد پورتال به عنوان یک وب سایت با ویژگی‌های خاص شناخته می‌شود. این وب سایت می‌تواند یک واسط (Interface) بین کاربران و تعدادی وب سایت زیر مجموعه پورتال باشد و یا اینکه به عنوان وب سایتی واسط، بین کاربران و اینترنت قرار گیرد. "پورتال دروازه‌ای است به سایت‌های دیگر" و یا "پورتال نقطه ورود کاربران به اینترنت است".
 - ساده ترین کاربران: کاربرانی که به پورتال مراجعه می‌کنند، لزوماً کاربران حرفه‌ای اینترنت نیستند. پورتال این توانایی را به کاربران می‌دهد که حتی کم تجربه ترین آنها بتوانند از اطلاعات و سرویس‌های آرایه شده استفاده کنند. بر حسب نوع پورتال، کاربران آن نیز متفاوتند و شامل کاربران معمولی، مشتریان، تولیدکنندگان، کارمندان سازمان و... باشند.
 - سرویس‌های متداول در اینترنت: هر وب سایتی بر حسب نوع فعالیت کاری خود آرایه دهنده سرویس خاصی است. اما یک پورتال باید توانایی آرایه سرویس‌های عمومی نظیر پست الکترونیکی رایگان، انجمن، تالار گفت‌وگو، اخبار، نقشه‌های مرتبط با موضوع پورتال، جست‌وجو در سایت‌های زیر مجموعه و اینترنت، شخصی سازی توسط کاربر و شخصی سازی توسط پورتال (Tailoring) را داشته باشد. در پورتال‌های تجاری خدمات خرید و فروش آنلاین، آرایه کاتالوگ و سیستم‌های پرداخت لحاظ می‌گردند.
 - اطلاعات مورد نیاز: یکی از ویژگی‌های پورتال دریافت اطلاعات از سایت‌های دیگر (Content aggregation) است. پورتال تنها دریافت کننده اطلاعات است و آنها را به اشتراک می‌گذارد. به عبارت بهتر پورتال اطلاعاتی که در سایت‌ها و پایگاه‌های مختلف وجود دارد را سازماندهی کرده و نمایش می‌دهد. در نظر داشته باشید که این اطلاعات باید استاندارد شده باشند.
- بنابراین :
- پورتال، تولید کننده و مدیریت کننده اطلاعات نیست.
 - پورتال، استاندارد کننده اطلاعات نیست.
 - پورتال، یک وب سایت همه کاره نیست.
- به عبارت دیگر پورتال چارچوبی است که اطلاعات و سرویس‌های منابع مختلف را کنار یکدیگر قرار داده و تحت یک طرح امنیتی آرایه می‌دهد. با استفاده از پورتال می‌توان به یکپارچه سازی سیستم‌های مجزا کمک کرده و کاربران را برای استفاده از خدمات موجود یاری داد.

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=350547>

پورتال و وب پورتال

• پورتال چیست؟

اینترنت مملو از همه‌مه است. به محض این که کسی اصطلاح جدیدی را مطرح می کند اینترنت آماده است آن را همه جا پخش کند. اصطلاح پورتال نمونه خوبی از همین واژه هاست.

عموماً پورتال به معنی چیزی است که سایت های بزرگ اینترنتی با سرمایه گذاری زیاد از آن استفاده می کنند تا یک ورودی یا درگاه به وب ایجاد کنند در حالی که این تعریف دقیقاً هم درست نیست.

یک پورتال، کاری به مقدار سرمایه شما ندارد یا اینکه چقدر سایت شما شناخته شده است.

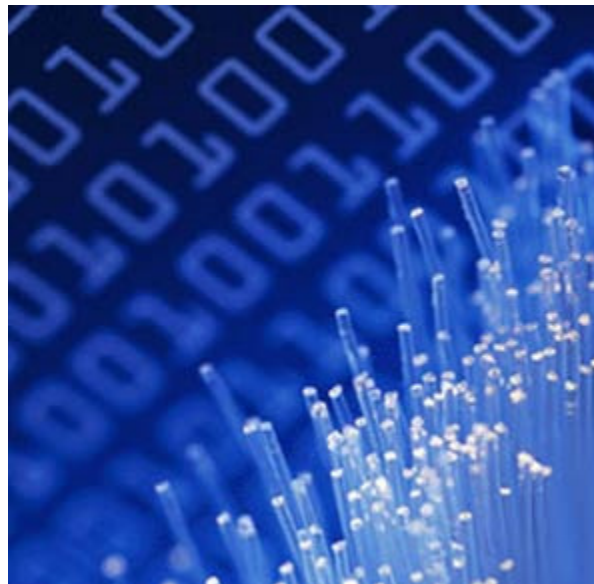
درحقیقت پورتال سایتی است که درگاهی را برای ورود به دنیای اطلاعات در مورد موضوع مشخصی به شما عرضه می کند.

پورتال یک سایت بسیار بزرگ بر روی اینترنت است که می تواند حجم

بالایی از اطلاعات و سرویس دهی به کاربران و بازدیدکنندگان را اداره کند. به زبان فنی یک سایت پورتال از یک صفحه ورودی پر از داده و پیوند شده تشکیل شده که امکانات زیاد و مخاطبین متنوعی را پشتیبانی میکند.

پورتال مجموعه ای از سیستم های ترکیبی است که کار یافتن اطلاعات را برای کاربران ساده می کند. برنامه های این سیستم عموماً شامل

- اخبار ،
- سرویس های رایگان پست الکترونیکی ،
- موتور های جستجو ،
- فروشگاه های برخط (Online)،
- اتاق های گفتگو ،
- انجمن ها ،
- تبلیغات طبقه بندی شده،
- پیوند به سایت های دیگر
- از همه مهم تر یک موتور جستجو می باشند.

هدف از تمامی این برنامه ها تنها ایجاد آسودگی و ایجاد حس " اجتماع " برای کاربران است. و ایجاد این اعتماد در کاربران که به جای این که در سراسر وب به دنبال اطلاعات بگردند و به تنهایی تکه های پازل را پیدا و سوار کنند از پورتال استفاده کرده و سفر خود را از آنجا آغاز کنند. بنا بر این در این حالت پورتال یک سرویس با ارزش را برای جلوگیری از هدر رفتن وقت کاربران فراهم می کند.

امروزه پورتال ها تقریباً قادر به انجام هر موضوع قابل تصویری هستند.

• انواع پورتال

پورتال های شرکتی وب سایت های داخلی ای هستند که اطلاعات و خدمات مورد نیاز کارمندان را فراهم می کنند. علاوه بر آن ارتباط شرکت را با شرکای تجاری ، کارگزاران بورس و مشتریان حفظ می نمایند. چنانچه پورتال تنها نیاز کارمندان را تامین کند به آن اینترنت می گویند و وقتی در اختیار مشتریان و یا شرکاء قرار گیرد به آن اکسترانت گفته می شود.

پورتال های شرکتی به کاربران امکان می دهند تا داده ها و دانش خود را به اشتراک بگذارند ، در پروسه های تجاری، شرکت و تشریک مساعی کنند و در عین حال کاربران این امکان را داشته باشند تا به راحتی در منابع شرکت یا سازمان جستجو کنند.

• آیا سازمان ما باید یک پورتال داشته باشد؟

بستگی دارد. شما احتمالاً دلیلی به داشتن یک پورتال بزرگ و گسترده نمی بینید . اما بسته به زمینه کاری، یک پورتال سازمانی هدفمند می تواند رفت و آمد زیادی را به سایت شما بکشاند.

درآمد اینگونه پورتال ها غالباً از طریق فروش های اینترنتی و تجارت الکترونیک تامین می شود. به طوری که گفته می شود سودمند ترین پورتال ها، پورتال های شرکتی هستند.

اگر کار شما نیازمند به اشتراک گذاری اطلاعات میان کارمندان ، مشتریان و شرکای تجاری می باشد ، بکارگیری یک اینترنت یا اکسترانت مؤثر ترین و کاربر پسند ترین راه برای این کار می باشد.

• چرا شما به پورتال نیاز دارید؟

اگر شما برای کاربران خود یک پورتال فراهم کنید ، می توانید نتیجه جستجوی آنها را برای کلمات کلیدی مختلف کنترل کنید. و پیوندهایی که در جواب جستجو به آنها نمایش داده می شوند آنهاپی خواهند بود که شما می خواهید نمایش داده شوند.

این موضوع به شما این فرصت را می دهد تا کاربران را در سایت خود نگه دارید بر عکس اینکه آنها را رها کنید تا به سایت های دیگر بروند.

قابلیت وجود اجتماعات در سایت شما همچون پست الکترونیکی رایگان ، اتاق های گفتگو و انجمن ها این امکان را بوجود می آورد تا بینندگان سایت بتوانند با صاحبان آن ارتباط برقرار کرده و سوالاتشان را بپرسند یا در باره موضوع خاصی نظر دهند که البته مزیتش برای شما جهت دهی به این سؤالات و نظرات خواهد بود و این فرصت برای شما وجود دارد تا به کارشناس مورد اعتماد در حوزه مورد فعالیتتان تبدیل شوید.

با ایجاد این امکانات و به راه افتادن رفت و آمد کافی در سایت می توانید از قابلیت های دیگری نیز همچون درآمد از طریق تبلیغات بهره مند شوید.

اجتماعی که ایجاد کرده اید محیطی است که بسیاری از افراد مایل اند تبلیغاتشان را در آنجا عرضه کنند. محصولات و خدماتی که مرتبط با حوزه فعالیت شماست . و این فقط درآمد ناشی از تبلیغات نیست که نصیب شما می شود بلکه این موضوع عاملی خواهد بود تا کاربران در سایت شما

بمانند و از استفاده از آن لذت ببرند.

در هر حال داشتن یک پورتال قابلیت های بسیار دیگری را نیز برای شما ایجاد می کند و ما در اینجا تنها به بخشی از مهم ترین و ساده ترین ویژگی های آن اشاره کردیم.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی ITanalyze

<http://vista.ir/?view=article&id=318662>

پورتال ها در دنیای مجازی

• پورتال چیست؟

نام پورتال ها را زیاد شنیده ایم، اما شاید برای برخی از ما این سؤال پیش آمده باشد که واقعاً يك پورتال چیست؟ چه ویژگی ها و خصوصياتی دارد؟ و چه تفاوتی با يك وب سایت دارد؟ ترجمه کلمه Portal به فارسی در فرهنگ های لغت «دریچه»، «درگاه» و «مدخل» ذکر شده اما کلمه پورتال در تکنولوژی اطلاعات معنی متفاوتی دارد. اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به این که محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال «درگاهی» است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در

آن، تمامی نیاز های خود را برآورده کند.

• ویژگی های اصلی يك پورتال عبارت اند از:

(۱) تجمع اطلاعات

۲) هدف دار بودن اطلاعات

۳) در دسترس بودن اطلاعات

۴) درجه ورود منحصر به فرد

يك پورتال نیز مانند يك کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در يك صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می گذارد. گاهی به این صفحه web top هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاه هایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان يك وب سایت و يك پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملاً از یکدیگر متفاوت اند. سؤال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سؤال باید گفت ویژگی های زیر در يك پورتال آن را از يك وب سایت متمایز می کند:

۱) درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت.

۲) نمایش هدفدار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر.

۳) دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده.

۴) در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال.

۵) امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری که گردش کاری مشخص و تعریف شده ای دارند.

• انواع پورتال ها

يك سازمان مجموعه متنوعی از کاربران دارد که از جمله آنها می توان به مشتریان، شرکا، کارمندان اشاره کرد. همه این کاربران علاقه مندند از اطلاعات و خدمات آن سازمان استفاده کنند. کاملاً آشکار است که هر کدام از آنها نیاز های خاص و اغلب متفاوتی دارد. برای پاسخگویی به این تنوع، انواع مختلف پورتال ایجاد شده و مورد استفاده قرار می گیرد. به طور کلی بر حسب چگونگی پاسخگویی به نیاز های کاربران، پورتال ها را می توان در چهار گروه زیر دسته بندی کرد:

۱) (Business to Customer Portal) (B2C)

این نوع از پورتال با سیستم های [۱] CRM مرتبط بوده و دسترسی مستقیم مصرف کننده را به مجموعه وسیعی از اطلاعات و خدمات فراهم می کند - برای مثال، اطلاعاتی مانند «راهنمای استفاده از محصولات» و «وضع سفارش مشتری» در خرید های خود و همچنین امکانات ارتباطی کاربر با بخش پشتیبانی مشتریان در این پورتال ها پیش بینی می شود. مانند هر پورتال دیگری، يك پورتال B2C معمولاً در قد و قواره ای ارائه می شود که نیاز های مشتریان خود را پاسخ دهد.

۲) (Business to Business Portal) (B2B)

نوع دیگر پورتال در زنجیره مدیریت منابع شکل می یابد [۲]. در این نوع پورتال اطلاعات لازم برای تولید کنندگان، تهیه کنندگان، نمایندگان ها و

همچنین توزیع کنندگان، به گونه ای مناسب و دسته بندی شده جمع آوری و در اختیار آنان قرار می گیرد. نمونه عمومی پورتال - B2B برای مثال، يك شريك تجاری را قادر می کند تا به بخشهایی از اطلاعات و امکانات مانند سفارش خرید و صدور فاکتور دسترسی داشته و از امکانات این بخش ها استفاده کند. به هم پیوستن برنامه های کاربردی یکی از پیشنیاز های لازم برای یکپارچه سازی محیط های تجاری در بستری واحد و ایجاد محیط مجازی لازم برای کسب و کار است. محیطی که در آن امکان تهیه کالا یا خدمات، صدور صورت حساب خرید و فروش، دسترسی به اطلاعات تولید و دیگر امکانات مرتبط با نیازها فراهم می آید.

۳) B2E

این پورتال ها که اغلب با عنوان پورتال های اینترنتی شناخته می شوند معمولاً به منظور تجمیع، انتشار و به اشتراك گذاری اطلاعات و خدمات به پرسنل يك سازمان ایجاد می شوند.

B2E ها به دو دسته اصلی تقسیم می شوند:

Knowledge worker portal که با يك یا مجموعه اهداف مشخص مثلاً فروش يك محصول ایجاد می گردد. این پورتال ها مجموعه ای از محتویات را به منظور پشتیبانی از فرآیند یا فرآیند های مشخصی در اختیار می گذارند. برای مثال يك برنامه تکنسین خودکار ممکن است نیازمند منابعی از برنامه های کاربردی دیگر مثلاً برنامه های تعمیر و نگهداری باشد تا بتواند اطلاعات لازم در زمینه تاریخچه بازمینی و تعمیر، زمان بندی تجهیز و یا قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر آن را کسب کند.

• جنبه های کارکردی يك پورتال

اگر چه پورتال ها در انواع و اندازه های متنوعی ساخته می شوند اما ویژگی های محدود و مشخصی هسته اصلی آنها شناخته می شود:

هر پورتال اطلاعات و خدمات را یکجا و در يك محل جمع آوری می کند. هر پورتال می تواند در اندازه لازم برای شخص و یا گروه سازمان درآید. هر پورتال در هر زمان و از هر مکانی قابل دسترس است.

• خدماتی که به وسیله يك پورتال فراهم می شود:

• همکاری (با عنوان خدمات ارتباطی نیز شناخته می شود) و به کاربران اجازه می دهد تا با یکدیگر گپ بزنند، در بحث های گروهی مشارکت داشته باشند، مطالب خود را در اختیار دیگران قرار دهند و...

• مدیریت محتوی که انواع جست و جو ها، رهگیری ها را مدیریت کرده و همچنین قابلیت های خاصی را به منظور استخراج داده ها در اختیار می گذارد.

• خدمات شخصی (با عنوان خدمات تراکنشی نیز نام برده می شود) که کاربران را قادر می سازد تا با دیگر سیستم ها (مثلاً سیستم های فروشنده و یا نماینده يك محصول) مستقیم و بدون واسطه مرتبط باشند. معمولاً این قابلیت به کاربر امکان می دهد تا برای مثال فعالیت های زیر را انجام دهد:

محصولات يك سازمان را خریداری کند

ملاقات های خود را زمان بندی کند

حساب خود را مشاهده یا تراز کند
در کلاس مورد علاقه خود ثبت نام کند

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=241631>

پورتال ها یکی پس از دیگری

نام چند پورتال خارجی را می توانید ببرید؟ بله انگشت شمار هستند، پورتال هایی با سابقه؛ تیم مدیریت و فنی شناخته شده و متخصص و سرویس دهی متنوع فارغ از هر گونه error به ویژه error رخوت انگیز ۴۰۴! و حالا نام چند پورتال ایرانی را به یاد دارید؟ شاید در اول به خود ببالید و بگوئید ایران به تنهایی بیشترین پورتال ها را در میان کل کشور های جهان دارد. از پورتال های عمومی تا پورتال های خبری چرا که در سراسر دنیای گسترده اینترنت تنها نام همان چند پورتال انگشت شمار را می شنویم که به ادعای خود فقط پورتال عمومی هستند اما در ایران پورتال های تخصصی بسیاری وجود دارد که هر کدام پس از دیگری پا به عرصه می گذارند. اما باید بگویم متأسفانه این خوشحالی چندان به طول نمی انجامد چرا که اساس علمی ندارند و تنها در بازار رقابتی اینترنت و و ایران مطرح شده است.

تأسف من تا آنجا ادامه می یابد که در می یابیم که جامعه کاربری اینترنت ایران از نبود وب پورتال رنج می برد و بر خلاف ادعای عدیده ای سرویس دهنده وب در کارنامه وب ایران حتی یک پورتال به معنی واقعی ثبت نشده

است!

در شناخت پورتال ها چند آیتم مهم چون تعریف پورتال، ویژگی های پورتال، موارد استفاده پورتال، و پیش نیاز های پورتال وجود دارد که هنوز نه تنها در ایران بلکه کل جهان تعریف درست و دقیقی از آن در دسترس نیست و اختلاف نظر های بسیاری فی ما بین متخصصان این عرصه وجود دارد و همین امر سبب شده است که تعداد مقالات و کتب نگارش شده در این زمینه عملا به حداقل رقم ممکن برسد.

در ایران اکثرا پورتال ها را یک engine معنی می کنند و از همین رو شاهد تبلیغات گسترده ای در بخش های اطلاع رسانی هستیم که CMS های بهینه و یا تهیه شده توسط تیم فنی شرکت ها را پورتال می خوانند در صورتی که پورتال یک engine نیست بلکه خروجی نرم افزار و ماشین ماست.

همچنین در نظر بعضی، پورتال وب سابتی است پر از لینک با گستردگی خاص که امکان شخصی سازی را به کاربران خود می دهد و نیز عده ای گمان می کنند که پورتالی directory ست شامل نام و آدرس وب سایت های دیگر که به صورت طبقه بندی شده به وب سایت های مذکور لینک داده است.

عدم آگاهی و شناخت پورتال ها در ایران تا جایی ادامه یافته است که حتی تعدادی از سایت های دولتی و یا خصوصی خود را پورتال می دانند و لفظ هویت خود را به غلط سایت پورتال به میان می برند. البته درک این مسئله چندان پیچیده نیست، زمانی که تعریف درستی از یک مورد علمی نداشته باشیم engine ها پورتال می شوند و وب پورتال را به غلط سایت پورتال می خوانیم که متأسفانه سرویس دهندگان وب ایران بدون توجه به اصول و قواعد علمی و کاری هر روز وضع جامعه ایران را به تباهی نزدیک تر می کنند.

مدتی ست که در تیتراها و گزارشات خبری و نیز تبلیغاتی با ادعاهایی که هیچگونه اساس علمی و استانداردی ندارد چون "پورتال جامع سرویس فارسی"، "پورتال خبری"، "بزرگترین پورتال موسیقی ایران"، "پورتال تفریحی ایران" و یا حتی "اولین پورتال شخصی فارسی" مواجه هستیم، ادعاهایی که بدون هیچگونه اطلاعات علمی در نشریات تخصصی و غیر تخصصی ایران منتشر شده اند و اینها جملاتی اند که کلمات بعدی آنها موارد ابهام و یا نقض واژه قبلی قرار می گیرد!

در چنین وضعیت نا بسامانی چه انتظاری می توان داشت به جز تولد روزانه لیست چند خطی از نام پورتال های جدید، پورتال هایی که هنوز نمی دانند قبل از نام خود باید بنویسند "پورتال" یا "پرتال"!

اگر کمی تأمل و بررسی کنیم خواهیم دید که وجود یک پورتال که سرویس های ویژه ای برای چون زبان فارسی برای ایرانیان فراهم سازد فوق ضروری و مبرم است که متأسفانه به علت موانع بسیاری جامعه اینترنتی ایران از عدم دسترسی به آن رنج می برد.

هم اکنون نیاز جامعه اینترنتی ایران یک پورتال در معنی واقعی و کاملا علمی و قابل لمس و دسترسی است، پورتالی که بتوان از لحظه بیدار شدن در آن زندگی کرد. پورتالی که قرار های ملاقات شخصی و کاری، تفریح و کسب و کار، پرداخت قبوض آیمونمان و اداری، جستجوی ملاقات و تیتراهای خبری، آموزش ها و سایر امورات روزمره ما در آن انجام شود که البته با تعریف نیاز های خود به موانع متعدد دیگر چون نبود پلیس اینترنتی، بانکداری الکترونیک و حتی تفاوت های فرهنگی که همگی سنگ بزرگی بر سر راه رسیدن به یک پورتال علمی و علمی به ویژه در بخش سازمانی ست.

در تعریف علمی پورتال ها در می یابیم که وب پورتال بر خلاف وب سایت که تنها یک سرویس دهنده است، سرویس و سرویس دهنده ای ست که کاربر را به مهم ترین کانال دسترسی اینترنت، یعنی وب نزدیک تر می کند و برای آسودگی کاربر امکاناتی چون شخصی سازی، ارتباط با سایر کاربران و جستجو داخل و خارج از خود را فراهم می سازد و همچنین پورتال برخلاف وب سایت که صرفا یک یا چند سرویس و یا مطالب را در اختیار کاربران خود قرار می دهد، ارائه کننده خدمات (services) و مطالب (Content) به صورت یکجا ست.

• همچنین ویژگی های وب پورتال را می توان به صورت خلاصه به شرح زیر بیان کرد:

در اختیار گذاشتن اطلاعات بیشمار و مختلف با تعیین اهداف قبلی، سطح دسترسی و رده بندی زیر نظر کادر نظارت و مدیریت در یک قالب انعطاف پذیر که به صورت جذاب و قابل دسترسی در کنار سرویس ها و خدمات مفید به کاربران اینترنت به گونه ای که سرویس دهنده و سرویس گیرنده هر دو از امنیت سرویس خود اطمینان داشته باشد را ویژگی پورتال می دانیم.

فکر می کنم با بررسی دقیق تعاریف بالا شما هم به مانند من ایمان آورده باشید که هنوز هیچگونه وب پورتالی در بین سرویس دهندگان وب ایران وجود ندارد و تنها زمانی به وب پورتال های حقیقی مجهز می شویم که دیگر برخی از متخصصان ایرانی در تعاریف خود از پورتال ها "Google" را به عنوان یک نمونه پورتال ها نام نبرند!

منبع : پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=235823>

پورتال های سازمانی: رویکردی نوین در مدیریت شبکه محور

• مقدمه

در دهه پایانی قرن بیستم و در آستانه ورود به هزاره سوم، ظهور و گسترش فناوری اطلاعات کلیه شؤونات زندگی و تعاملات اجتماعی را دستخوش تحول نمود. تا حدی که تمامی جوامع ناگزیر از رویکرد به آن شدند[۱]. اینترنت شرایط تازه ای را پدید آورد که در آن تولیدکنندگان، تامین کنندگان،

فروشنندگان و مشتریان، و تقریباً همه عوامل دست‌اندرکار یک چرخه اقتصادی قادر شدند در یک فضای مجازی مشترک با یکدیگر در ارتباط باشند و به تبادل اطلاعات، خدمات، محصولات و پول بپردازند. اینترنت تئوری‌ها و نظریات جدیدی را به میان آورده است که یکی از مشخصه‌های اصلی آنها نگاه تازه‌ای به مقوله کسب و کار است [۶۱۴۹۰#&].

به جرأت می‌توان گفت که تجارت الکترونیکی یکی از نمودها و کاربردهای ویژه فناوری اطلاعات است و هم اکنون حجم وسیعی از خرید و فروش‌ها در کشورهای پیشرفته به شیوه الکترونیکی صورت می‌پذیرد. بر اساس آمارهای رسمی اعلام شده، تجارت الکترونیکی آمریکا طی سال ۲۰۰۲ بالغ بر ۶/۱ هزار میلیارد دلار بوده است که پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۰۶ ۶۱۴۷۲#&; به ۱/۷ هزار میلیارد دلار برسد. تجارت الکترونیکی مالزی در سال ۶۱۴۹۰#&; ۶۱۴۸۸#&; ۶۱۴۸۸#&; ۶۱۴۸۸#&; ۶۱۴۹۰#&;، ۷/۱۳ میلیارد دلار بود که

پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۰۶ به بیش از ۱۵۸ میلیارد دلار خواهد رسید [۲]. بدیهی است که رسیدن به چنین حجم‌های دلاری در تجارت الکترونیکی بر اساس مدیریت و برنامه ریزی های مدون امکانپذیر خواهد بود.

مؤسسات و سازمانهای گوناگونی تاکنون با هدف ارائه راه‌حل‌های نوین جهت تسهیل فرایندهای مدیریتی تشکیل و تأسیس شده‌اند. پورتال‌های سازمانی به عنوان یکی از این راه‌حل‌ها تا حدودی توانسته‌اند انتظارات و امیدهای مدیران را در عرصه‌های گوناگون مدیریت برآورده سازند. معمولاً اولین نگرانی مدیران یافتن اطلاعات جدید و منابع اطلاعاتی موثق است. پورتال‌های سازمانی با بررسی نیازهای اطلاعاتی مدیران، مجموعه‌ای از مسیرهای مطمئن اطلاعاتی را در اختیار آنها می‌گذارند. از آنجایی که ارائه خدمات پورتال اساساً مبتنی بر شبکه و به ویژه اینترنت می‌باشد، پورتال‌های سازمانی خدماتی فراتر از آدرس دهی اطلاعات را انجام می‌دهند که معمولاً شامل مواردی نظیر کاوش، سرویس پست الکترونیک، نظر سنجی، گروه‌های خبری و بحث و غیره است. امکان تعامل دو سوبه میان مدیران و کاربران (کرمندان و ارباب رجوع) از طریق وب سایت اصلی پورتال و همچنین دیگر کاربران عضو در یک پورتال سازمانی، زمینه بهره‌برداری هر چه بیشتر از فرصتهایی را که در عرصه‌های گوناگون پدید می‌آیند، فراهم ساخته است.

در ادامه این مقاله نقش و کارکرد پورتال‌های سازمانی را در مدیریت شبکه محور مورد بررسی قرار می‌دهیم.

• پیدایش پورتال

همچنان که استفاده از اینترنت در اوایل سال ۱۹۹۴ آغاز شد و سرعت گرفت، تعداد وب سایتها نیز به شدت افزایش پیدا کرد. این پدیده که به خودی خود تقویت می‌شد منجر به بروز ضرورت یافتن راهی برای کمک به امر ناوبری [۱] یعنی جستجو و تحقیق شد. به این منظور دو نوع از وب سایت‌ها یعنی "فهرست‌های راهنما" [۲] و "موتورهای جستجو" [۳] پا به عرصه ظهور گذاشتند [۴].

فهرست های راهنما راهنمایان وب بودند که متشکل از ویراستاران انسانی بوده و بر اساس مقولات مختلفی مانند هنر، تجارت، خبر، بهداشت و غیره سازماندهی شده بودند. نتیجه نهایی، معمولاً یک "پیوند" [۴] به یکی از صفحات معین وب بود که اطلاعات مورد نظر کاربر را در خود داشت. از طرف دیگر، موتورهای جستجو کلمات کلیدی را از روی صفحات وب در بانکهای اطلاعاتی گردآوری و تنظیم می کردند که جستجوگران می توانستند به پرس و جو درباره آنها بپردازند. با وجود گسترش و تکامل موتورهای جستجو همچنان این سؤال به عنوان یک چالش مطرح بود که چگونه دقیقاً چیزی را به کاربر بدهیم که او می خواهد؟ روند تکاملی وب سایتها سبب شد تا به تدریج استراتژیهای خود را از "پیوند دادن سریع کاربران" به "سایتهای مقصد" تبدیل نمایند. در این مرحله ناظران صنعتی به فهرست های راهنما و جستجوی اولیه عنوان "پورتال" را دادند. این اصطلاح را در سال ۱۹۹۷ هالسی مینور [۵] که در آن زمان رئیس CNET بود، ابداع کرد. این کلمه به همان معنای عادی "دروازه" و "درگاه" است [۴].

در حوزه اینترنت تعریف پورتال ماهیت متغیر خود را حفظ کرد. در سادهترین معنا، پورتال دروازه ای است به وب. پورتال سکوی پرتابی است که هر کاربر قبل از رفتن به سراغ مقصدهای دیگر باید به صورت یک صفحه مبدأ از آن استفاده کند. مارشاک [۶] معاون گروه پاتریشیا سیبولد [۷] می گوید: "پورتال ها باعث کاهش میزان پرسه زدن افراد در وب می شوند." [۴]. در عین حال پورتال ها به تدریج تبدیل به سایتهایی شدند که هر کاربر در سراسر روز به منظور مدیریت طیف وسیعی از فعالیت های روزمره خود، به سراغ آنها می رود مانند بررسی کامل تیتراهای خبری، قیمت سهام، ارسال نامه الکترونیکی و پیامهای دوربرد و پیوستن به تالارهای گفتگو.

از اینرو پورتال ها وظایف بسیار متفاوتی را انجام می دهند ولی جوهره همگی آنها متشکل از پنج عنصر اصلی است: مدیریت، جستجو، محتوا، ایجاد گروههای کاری و برنامه های خلاقیت فردی.

• از پورتال تا یک محل کسب و کار الکترونیکی

پورتال نیز همانند اغلب مفاهیم رایج در فناوری اطلاعات بر اثر اینترنت و شبکه گسترده جهانی [۸] پدید آمد. کاربران عادی اینترنت معمولاً در هنگام ناوبری اطلاعات [۹] و کاوش موارد درخواستی خود در اینترنت مغلوب اقیانوس عظیم اطلاعات می شدند. در نتیجه وب سایت های کاوش نظیر Yahoo و AOL پدید آمدند تا به کاربران در یافتن مقصد اینترنتی مورد نظرشان کمک کنند. این پورتال های اولیه هیچگونه امکان تنظیم شخصی را به کاربران خود ارائه نمی کردند، بنابراین انتظار چندانی نداشتند که کاربران آنها همچنان به آنها وفادار باقی بمانند و از سایتی به سایت دیگری نروند.

پورتال ها این وضعیت را با ارائه امکانات تنظیم شخصی به نحو چشمگیری تغییر دادند و کاربران آنها می توانستند موضوعات درخواستی خود را مطابق سلیقه، اولویت ها یا نیازهای شخصی تغییر دهند و پیوندهای مطلوبی را در ارتباط با موضوعات مختلف نظیر اخبار، اطلاعات بازار بورس و سهام، تیم های ورزشی مورد علاقه، اوضاع جوی و هواشناسی و غیره به صورت متمرکز و در یک جا در اختیار داشته باشند. این ویژگی پورتال ها سبب شد تا کاربران آنها نوعی تعلق خاطر به آنها پیدا کنند و هر کاربر مرتباً به پورتال شخصی خود مراجعه نماید. همین امر سبب شد تا همان وب سایت های کاوش اولیه یعنی Yahoo و AOL با افزودن قابلیت های بیشتر به صفحات اصلی خود مانند امکان ارسال سریع پیام های کوتاه، گروههای بحث، صفحات شخصی رایگان، آلبوم های عکس های شخصی و خانوادگی و سرویس های رایگان پست الکترونیکی کارایی و بهره وری

خود را افزایش دهند و در نتیجه وفاداری بیشتری را از سوی کاربران همیشگی خود دریافت نمایند. بدین ترتیب بر اساس مطالعات به عمل آمده روشن شد که کاربران به هنگام مراجعه به این وب سایت ها وقت بیشتری را نسبت به گذشته صرف دیدن صفحات گوناگون آنها می کنند [۸].

کاربران سازمانی و به ویژه مدیران نیز به این نتیجه رسیدند که از همان قابلیت های پورتال های اینترنتی برای مدیریت منابع سازمانی خود اعم از منابع اطلاعاتی و انسانی (پرسنل) استفاده نمایند که البته یافتن اینگونه منابع اطلاعاتی (به لحاظ تخصصی بودن وظایف سازمانها) در اینترنت کار دشواری به نظر می آمد. افزودن ابزارهای همکاری، تعامل با سیستم های تبادل، گسترش امکانات به تجهیزات ارتباط از راه دور همزمان با جذب کاربران و مشتریان جدید و مرتبط ساختن شرکاء و تأمین کنندگان به یک وب سایت مشترک، سبب شد تا پورتال در مسیر تکاملی خود تبدیل به یک فضای کسب و کار الکترونیکی شود. این امر راهی را برای کاربران فراهم می کند تا به وسیله آن منابع، روابط و زنجیره ارزشی [۱۰] یک سازمان را جهت انجام بهتر مشاغلشان مدیریت کنند.

• پورتال های سازمانی

از اوایل سال ۱۹۹۷ که استفاده از پورتال ها در عرصه های مختلف کاوش و بازیابی اطلاعات در اینترنت مورد توجه قرار گرفت، بسیاری از سازمانهای تجاری و غیرتجاری به فکر طراحی و ایجاد پورتال های سازمانی برای خود و پرسنل و کاربران یا به عبارت بهتر مشتریانشان افتادند. شرکت هایی مانند مایکروسافت [۱۱] و آی بی ام [۱۲] هم وارد این میدان شدند که این رقابت همچنان ادامه دارد.

پورتال های سازمانی اساساً با دو هدف طراحی و در سطح سازمانها مستقر شدند. این دو هدف شامل مدیریت متمرکز اطلاعات تجاری در سازمانها و ارائه خدمات اطلاعاتی روزآمد می باشند. پورتال های سازمانی از یک سو امکان مدیریت متمرکز در سازمان را برای مدیران و معاونان مؤسسات و سازمانها فراهم می کنند و پنجره ای شفاف از سازمان را در مقابل چشم آنها قرار می دهند و از سوی دیگر کاربران و مشترکین خود را از آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به حوزه های کاری و تجاری آگاه می سازند. این پورتال ها علاوه بر اطلاع رسانی زمینه های تعامل میان مدیران و کارمندان و مشتریان یا کاربران را ایجاد می نمایند. محیط شبکه ای پورتال های سازمانی به گونه ای طراحی می شود که یک کاربر پس از ورود به آنها خود را در فضای مجازی یک محیط تجاری یا کاری می یابد و علاوه بر انجام امور اجرایی و تجاری در سراسر اوقاتی که در این محیط به سر می برد احساسی از لذت را همراه با آموزش تجربه می نماید. یکی دیگر از ویژگی های پورتال های سازمانی این است که کاربران با مشارکت در فعالیتهای مبتنی بر شبکه [۱۳] خلاقیت های فردی را در خود پرورش می دهند. امکانات تنظیم شخصی [۱۴]] که معمولاً در هر پورتال سازمانی پیش بینی و ارائه می شود ضمن به چالش گرفتن تجربیات فردی کاربران در کار با امکانات شبکه ای و بسترهای ارتباطی، زمینه های خلاقیت آنها را به شیوه ای کاربردی ایجاد می نماید.

قابلیت های موجود در پورتال های سازمانی نظیر کاوش، فهرستهای موضوعی، سرویس های صفحات زرد [۱۵] برای یافتن شرکت های محلی، سرویس های یافتن افراد برای ردیابی شماره تلفن ها یا آدرس های پست الکترونیکی، تیتراهای خبری، قیمت سهام، نتایج ورزشی، پیش بینی وضع هوا، اطلاعات مسافرتی و پروازی، فهرست رویدادهای محلی، گروه های بحث و گفتگو، تابلوی پیامها، سرویسهای ارسال و دریافت سریع پیامها، آگهی ها و پیشنهادهای تجاری، دفترچه های آدرس، تقویم و دیگر قابلیت های کاربردی؛ حقیقتاً آنها را تبدیل به محیط های شبکه ای کرده اند که کاربران پس از چند مورد استفاده و بهره برداری از آنها دیگر نمی توانند از عضویت در آنها چشم پوشی کنند. این به معنی وابسته نمودن کاربران به

یک محیط خاص شبکه‌ای نیست، بلکه به معنی ایجاد اعتماد در کاربران و مشتریان جهت مراجعه آنها به یک محل خاص در اینترنت به منظور انجام امور تجاری و اداری است.

امروزه روشن شده است که کاربران پورتال‌های سازمانی حدود یک سوم از زمان خود را صرف انجام جستجو، یک سوم را صرف پیامها و مشارکت در تالارهای گفتگو و یک سوم دیگر را صرف دستیابی به دیگر محتویات می‌کنند [۴]. امکانات ارتباط از راه دور نظیر [SMS] کارایی پورتال‌های سازمانی را چند برابر ساخته است. کاربران این پورتال‌ها دیگر حتی برای ارتباط با پورتال مورد نظر نیاز به حضور فیزیکی در محل کار یا منزل جهت استفاده از رایانه شخصی ندارند، بلکه می‌توانند از طریق تلفن همراه خود و دیگر تجهیزات ارتباطی بی‌سیم نسبت به امور اداری و بازرگانی خود واکنش‌های مناسب و به موقعی را نشان دهند. به عبارت دیگر پورتال‌ها قادر به بهره‌برداری مفید و مؤثر از فناوری‌های بی‌سیم جهت برآورده ساختن نیازهای ارتباطی مشترکین خود شده‌اند. همه اینها کارایی پورتال‌های سازمانی را بیش از گذشته نمایان ساخته اند.

• چارچوب یک پورتال

یک فضای کاری پورتال صرفاً با قرار دادن یک طرح جذاب بر روی انبوهی از منابع محتوایی و کاربردهای مربوط به آن که قبلاً کاوش در آنها به سختی صورت می‌گرفت، حاصل نمی‌گردد. در واقع چالش ساختن یک پورتال در سطحی عالی در صفحه واسط کاربر آن نیست، بلکه در فراهم نمودن فرایندهای تجاری و کاری یکپارچه ای است که از میان بسیاری از سامانه‌های فناوری اطلاعات می‌گذرند تا چنین فرایندهایی را به صورت یک مجموعه واحد درآورند و قابلیت‌های کاوش جامع، دسترسی و یکپارچه سازی کاربردی، تنظیم شخصی، استقرار، مدیریت، همکاری، مدیریت محتوایی شبکه، استقرار تخصص، هوش تجاری، تجزیه و تحلیل کمی، امنیت و میزبانی دیگر گزینه‌های منحصر به سازمان را ایجاد نمایند. فروشنده ای که شما برای خرید خودتان انتخاب می‌کنید، باید بتواند کلیه این قابلیت‌ها را یا به صورت مستقیم و یا از طریق مجموعه ای از شرکاء فراهم نماید تا آنها را با یکدیگر ترکیب و مجتمع نموده و اطمینان یابد که این خدمات مناسب هستند و تداوم خواهند یافت.

این یکپارچه سازی ممکن است آسان به نظر برسد، اما ماده و محتوای اصلی آن شامل انبوهی از نرم افزارهای میانجی [۱۷] است که با ساختارهای شبکه ای موجود درگیر و ترکیب می‌شوند و شرایطی را به وجود می‌آورند که در بهترین شکل خود به عنوان چارچوب پورتال عمل می‌نماید و می‌تواند با نیازهای متنوعی منطبق گردد و فضای مناسبی را برای چیزی بیش از یک محصول فراهم نماید. این رویکرد فراتر از انتظار شرکت‌هایی نظیر IBM بوده است [۸]. این شرکت در ایجاد خانواده پورتال Websphere خود به چیزی فراتر از این دست یافت. مزایایی که از طریق استخراج ارزش‌های کاملاً جدید پورتال نظیر کاربردهای جاری، محتوا و ویژگی‌های تخصصی آن عاید کاربر می‌شد، در واقع مجموعه ای از دارایی‌های محتوایی پورتال را تبدیل به یک فضای کاری منفرد، جامع و مبتنی بر تجارت الکترونیکی ساخت. هر یک از پیاده سازی‌ها و کاربردهای پورتال متمرکز بر هدفی خاص می‌باشد. پورتال‌های تجارت به کارمندان (B ۲ E) متمرکز بر یکپارچه سازی کاربردهای سازمانی، توسعه اجتماعی و حرفه ای و همکاری برابر هستند در حالیکه پورتال‌های تجارت به تجارت (B ۲ B) تمرکز خود را معطوف بر امنیت اکسترانت [۱۸] و کاربردهای عمومی (سلسله مراتبی) کرده اند. پورتال‌های تجارت به مشتری (B ۲ C) متمرکز بر قابلیت‌های سنجش، اجرای تبادلات و حفظ مشتری هستند. در رأس هر یک از پورتال‌ها می‌تواند تمرکز بر خود پورتال باشد، ضمن آنکه مجموعه ای از ویژگی‌های بیشتری را ممکن است در یک پورتال صنعتی تجاری ببایم که هدف آن به عنوان مثال، در خصوص پورتال یک شرکت تولید کننده دارو می‌تواند پردازش فرایندهای تأیید دارو توسط

وزارت بهداشت باشد. قبلاً، این ویژگی‌ها از طریق چندین پورتال برای یک سازمان فراهم می‌شد و از سوی گستره وسیعی از فروشندگان نرم افزارهای پورتال پشتیبانی می‌گردید که هر یک به جنبه خاصی از پورتال پرداخته بودند. به عنوان مثال، می‌توان گفت که یک بانک تجاری بزرگ از یک پورتال (B ۲ C) قابل دسترسی برای مشتری استفاده می‌کند که مشتریان تجاری از طریق آن می‌توانند به حسابهای خود دسترسی داشته باشند، به انتقال وجوه و دارایی‌ها بپردازند، اطلاعات مربوط به محصولات جدید را بدست آورند و اطلاعات و اخبار مربوط به حسابهای خود را دریافت نمایند. علاوه بر اینها، بانک مذکور از یک پورتال تجارت به تجارت (B ۲ B) استفاده می‌کند که از طریق آن پرداخت وام‌های کوتاه مدت از بانک‌های تجاری بزرگ به بانک‌های کوچکتر مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. مدیریت این روابط چندگانه فروشنده_خریدار، یک کار چندگانه و ترکیبی را برای تیم فناوری اطلاعات سازمان به وجود می‌آورد.

پورتال‌ها به چارچوب یکپارچه تری تبدیل شده‌اند؛ چیزی که به عنوان راهی برای استقرار محتوا آغاز شد، اکنون مبنایی شده است که از طریق آن تبادل چندگانه صورت می‌گیرند، مدیریت شبکه محور را امکان پذیر ساخته است و با مشارکت کنندگان بسیاری در تعامل می‌باشد. همانطور که ملاحظه می‌شود، تعریف کاربردی از پورتال [۸] [متمکز بر نیازهای چندگانه بازار است: B ۲ B, B ۲ C, B ۲ E, E ۲ E]. یک پورتال باید به سرعت مستقر شود، اما در عین حال باید به نحو گسترده‌ای در میان کاربران مختلف به صورت شخصی تنظیم شود، گستره‌ای وسیع از محتویات گوناگون را در بر بگیرد، همکاری لازم را میان کسانی که در ارتباط با یک موضوع خاص نیاز به کمک و مشارکت دیگران دارند، فراهم نماید و در تعامل با زمینه طراحی شده خود از انعطاف کافی برخوردار باشد و بالاخره اینکه یک فضای کاری الکترونیکی مناسبی را برای کاربران خودش به وجود آورد. به طور کلی، پورتال فضای کاری سنتی و محصول محور را به یک فضای پرتحرک تر، شخصی شده و قابل تعامل و مشارکت با مشتریان بیشتر تکامل و ارتقاء می‌دهد. برای اغلب افراد اوج خلاقیت‌های الکترونیکی آنها در عرصه‌های کاری و شغلی، در ارسال یک فایل الکترونیکی به وسیله پست الکترونیکی خلاصه می‌شود. این افراد تنها از ۵ درصد از امکانات قابل ارائه در یک پورتال استفاده می‌کنند. ۹۵ درصد دیگر از امکانات موجود در یک پورتال منتظر کسانی است که به سراغ آن می‌آیند و از این امکانات در جهت ارتقای شغلی و حرفه‌ای خود استفاده می‌کنند.

• اجرای مدیریت در پورتال‌های سازمانی

اسفاده از فناوری اطلاعات در انجام امور اداری، دارای دو تأثیر عمده ملی است: یکی "رشد اقتصادی" و دیگری "افزایش بهره‌وری". بررسی‌های انجام شده بیانگر این مطلب است که بازگشت سرمایه فناوری اطلاعات در کشورهای مختلف، رقمی بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد می‌باشد. در کشورهای پیشرفته همچون آمریکا، سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات باعث بازگشت سرمایه ۶/۷۰ درصدی در تولید ناخالص داخلی [۱۹] می‌شود؛ در واقع سهم بالایی در رشد اقتصادی به نسبت سایر سرمایه‌گذاری‌های کشور دارد [۵]. به علاوه باعث افزایش چشمگیر بهره‌وری شده که از طریق مشارکت در سیستم‌های تولید و فروش (بازار جهانی که پایه همگی، فناوری اطلاعات می‌باشد، حاصل می‌گردد.

شبکه‌های رایانه‌ای، بازگشت سرمایه و ارزش استفاده از فناوری اطلاعات را افزایش می‌دهند. قدرت اقتصادهای شبکه‌ای در این است که متناسب با افزایش حجم و اندازه شبکه، ارزش به‌کارگیری فناوری اطلاعات را افزایش می‌دهند. برای توضیح بیشتر مطلب، می‌توان مشاهده کرد که یک رایانه شخصی به تنهایی، بهره‌وری را به میزان محدود و مشخصی افزایش می‌دهد. حال اگر این رایانه به شبکه‌ای متصل گردد که بتواند با به اشتراک گذاشتن اطلاعات، ارتباطات و همکاری‌های سازمانی را نیز میسر سازد، بالطبع بهره‌وری آن چندین برابر می‌شود. در همین حال، وقتی

به میلیونها رایانه دیگر در جهان نیز متصل می‌گردد و امکانات گسترده شبکه‌ای، تجاری، سازمانی و غیره را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد، بهره‌وری آن نیز بسیار افزایش می‌یابد. به علاوه، هنوز شاهدیم که تمامی پتانسیل‌های شبکه اینترنت، مورد شناسایی و بهره‌برداری قرار نگرفته است. پورتال‌های سازمانی تنها به عنوان یکی از راه‌حل‌های ممکن در جهت بهره‌وری هر چه بیشتر در عرصه فعالیت‌های اداری و تجاری طراحی و ارائه شده‌اند.

آنچه که در این میان مهم به نظر می‌رسد، فرایند و چگونگی اجرای مدیریت در این پورتال‌هاست. پورتال‌های سازمانی به لحاظ برخورداری از ویژگیها و قابلیت‌های خاص توانسته‌اند محیط مناسبی را برای انجام امور اداری فراهم سازند. بخش اعظمی از فعالیت‌های سازمانی میان فروشنده و خریدار در چارچوبی صورت می‌گیرد که مورد توافق طرفین می‌باشد ضمن آنکه تجارب علمی و فنی طرفین به خودی خود نوعی ارزش افزوده محسوب می‌شود. در یک جمع‌بندی کلی از فرایندهایی که در یک پورتال سازمانی در ارتباط با اجرای مدیریت صورت می‌گیرد، می‌توان به این مراحل اشاره نمود:

- ارتباط مدیر با حوزه مدیریت در پورتال

- آگاهی از آخرین وضعیت و اطلاعات مربوط به کاربران (پرسنل و ارباب رجوع سازمان)

- مطالعه و بررسی پیامهای دریافتی و ارسال پاسخهای مناسب

- بررسی فرصتهای تجاری و تعیین گزینه‌های برتر

- دریافت مشاوره از معاونان و واحدهای تابعه

- اعلام نظر و صدور دستورات

- تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی

- خرید، سرمایه‌گذاری یا معرفی خدمات

- دریافت مبالغ و هزینه‌های مربوط از طرق الکترونیک

- ارزیابی از فعالیت‌های صورت گرفته برای برنامه‌ریزی‌های آتی

• پورتال‌های سازمانی و سرمایه‌گذاری مشترک

اقتصاد دانان اخیراً دریافته‌اند که هزینه توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته، سالانه ۱۰ درصد افزایش می‌یابد، و در واقع هر هفت سال و سه ماه یکبار دو برابر می‌شود [۶]. در این شرایط حتی کشورهای ثروتمندی مانند آمریکا، انگلیس و غیره نیز مجبور هستند برخی پروژه‌های خود را با کشورهای دیگر شریک شوند. بنابراین رویکرد مشارکت به ویژه در حوزه‌های اقتصادی که اصطلاحاً سرمایه‌گذاری مشترک [۲۰] نامیده می‌شود، یک واقعیت اجتناب‌ناپذیر است.

مهمترین شرط توفیق سرمایه‌گذاری مشترک، برخورداری از همکاری گروهی و اشتراک مساعی برای دستیابی به اهداف مشترک است. پورتال‌های سازمانی با ایجاد فضاهای گروهی بر روی شبکه در درجه اول امکان فعالیت‌های گروهی را فراهم می‌سازند و در درجه بعد با استفاده از قابلیت‌های الکترونیک انجام تجارت الکترونیکی را عملی می‌نمایند. درج آگهی‌ها و اطلاعات مربوط به فرصت‌های سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران

بالقوه در سطح سازمانها را به سوی منابع و مراجع مربوطه هدایت می‌کند. این قابلیت است که به صورت پویا و فعال در یک پورتال سازمانی پیش‌بینی و ایجاد می‌گردد.

از آنجایی که دستورالعمل واحد و جهان شمولی برای سازماندهی پروژه‌های مبتنی بر سرمایه‌گذاری مشترک وجود ندارد، سازماندهی آنها کار آسانی نیست و تیزبینی و دقت زیادی می‌طلبد. یکی از ویژگی‌ها یا به عبارتی هنر پورتال‌های سازمانی این است که فضای مبتنی بر شبکه آنها سازماندهی سرمایه‌گذاری مشترک را به شیوه‌ای آسان عملی می‌سازد. ضمن آنکه کلیه طرفهای ذینفع در این سرمایه‌گذاری می‌توانند به طور روزانه از کلیه تغییرات و نوسانات مربوط به ارزش سهام خریداری شده و سود حاصل از آن آگاه شوند.

در واقع پورتال‌های سازمانی در قالب یک بنگاه مشترک الکترونیک محلی برای میزبانی سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی هستند که اقدام به سرمایه‌گذاری مشترک در حوزه‌های مورد علاقه می‌نمایند. معمولاً سرمایه‌گذاری مشترک به دو صورت قراردادی و سهامی شکل می‌گیرد. پورتال‌های سازمانی قابلیت عقد قراردادهای الکترونیک و فروش الکترونیک سهام را در خود دارند. راه‌اندازی پورتال‌های سازمانی علاوه بر تسهیل امور تجاری سازمانها به جذب فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران بومی و داخلی کشورهای در حال توسعه کمک شایان توجهی می‌کند. موضوع ظریف دیگری که نباید مورد غفلت قرار گیرد این است که در پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک، پس از خاتمه پروژه و حتی در حین انجام پروژه، خود پورتال به عنوان بخشی از دارایی‌های الکترونیک شرکت‌های متولی یا سرمایه‌گذار محسوب می‌گردد که این به نوبه خود باعث ارزش افزوده در فعالیت‌های تجاری الکترونیک می‌شود. بدیهی است پورتال در پایان فعالیت خود بر اساس آنچه که اصطلاحاً چرخه حیات پورتال [۲۱] نامیده می‌شود در قالب بخشی از دارایی‌های مبتنی بر شبکه شرکت‌های وابسته به فعالیت‌های عادی و عمومی خود ادامه می‌دهد و زمینه‌ای بالقوه برای اعلام سرمایه‌گذاری‌های مشترک در آینده خواهد بود.

• هزینه ایجاد پورتال‌های سازمانی و بازگشت سرمایه [۲۲]

علیرغم تعهداتی که سازمانها نسبت به مشتریان خود در خصوص بازگشت سرمایه آنها در زمینه سرمایه‌گذاری مرتبط با فناوری می‌سپارند، محاسبه مقادیر بازگشتی کاری مشکل است. هزینه پیاده‌سازی یک پورتال سازمانی برای سازمانهای بزرگ بالا است و در حین استقرار بالاتر هم می‌رود که این به خاطر نیاز روزافزون سازمانها و پدیدار شدن نیازهای جدید همزمان با طراحی و استقرار پورتال است. اما اگر فرایند طراحی و استقرار پورتال به درستی در یک سازمان صورت گیرد، منافعی که در کوتاه مدت و دراز مدت عاید سازمان می‌سازد به مراتب بیشتر از هزینه‌های صرف شده خواهد بود. بر اساس یک محاسبه به عمل آمده در ایالات متحده [۷] مجموع هزینه‌های راه‌اندازی یک پورتال سازمانی (شامل نرم افزار برای ساخت صفحات مشتری پسند و یکپارچه‌سازی داده‌های ورودی در طول مدت نصب و راه‌اندازی پورتال) معمولاً از ۱۵۰ هزار تا سیصد هزار دلار متفاوت است. اما برای انجام یک پروژه در عرض یک دوره دو ساله، شرکت‌ها خود را آماده می‌سازند که بیش از یک میلیون دلار سرمایه‌گذاری کنند و این تازه صرف یکپارچه‌سازی داده‌های پروژه می‌شود که از منابع مختلف گردآوری شده است.

هزینه ایجاد یک پورتال سازمانی تقریباً برای ۵۰ یا ۵۰۰ نفر کارمند یکسان است، بنابراین هزینه آموزش کارمندان برای استفاده از پورتال با کاهش تعداد آنها تقلیل می‌یابد. ایجاد یک پورتال سازمانی برای یک سازمان با پرسنلی کمتر از ۵۰۰ نفر مفید است، اما به لحاظ اقتصادی چندان به صرفه نیست. اگر تعداد کاربران یک پورتال سازمانی به مرز ۷۰۰ نفر برسد، آنگاه ایجاد چنین پورتالی به صرفه خواهد بود [۷]. وقتی تعداد کاربران یک

پورتال از پرسنل شاغل در یک سازمان فراتر می‌رود و مجموعه‌ای از چند سازمان را در بر می‌گیرد و کاربرانی به تعداد حد اقل ۲۰۰۰ نفر می‌یابد و افراد بیشتری از آن استفاده می‌کنند، می‌توان گفت که چنین پورتالی به اهداف اقتصادی خود بیش از هر زمان دیگری نزدیک شده است. معمولاً کاربران یک پورتال سازمانی نگران دراز مدت و تداوم خدمات پورتال هستند. هزینه خدمات پورتال و پشتیبانی فنی می‌بایست از همان ابتدا محاسبه شود و در قالب بودجه شرکت یا شرکت‌های سرمایه‌گذار و یا از طریق دریافت حق اشتراک و هزینه درج آگهی‌های تجاری از مشترکان و مؤسسات دریافت شود. اگر قرار باشد که پورتال سازمانی تبدیل به محلی برای نشان دادن تغییراتی شود که در سازمان بروز می‌یابند، ایجاد یک زیرساخت مدیریتی برای پورتال ضروری خواهد بود تا اطمینان لازم حاصل شود که پورتال مرتباً خود را با نیازهای سازمانی تطبیق می‌دهد.

- نتیجه گیری:

اصطلاح پورتال امروزه واژه ای مشترک از زبان رایج در فضاهای اداری شده است. تعریف پورتال از دیدگاه‌های متفاوتی امکان پذیر است، زیرا کاربران امکانات زیادی را برای آن متصور می‌شوند. تا کنون تعبیرات گوناگونی از پورتال ارائه شده است. همانطور که گذشت یک پورتال به عنوان یک فضای کاری برای مدیریت مبتنی بر شبکه با امکان تنظیم شخصی و محتوایی و برخوردار از قابلیت های مشارکت با دیگر همکاران و دسترسی بی سیم تعریف شده است. اما آنچه که در حوزه مدیریت به ویژه مدیریت مبتنی بر شبکه برای یک پورتال مطرح می باشد، عبارت است از تمرکز بر روی آنچه که پورتال ها می توانند برای یک سازمان فراهم کنند و اثربخشی آنها را افزایش دهند. استفاده از واژه جمع "پورتال ها" نیز اتفاقی نیست چرا که سازمانها برای مواجهه با مسائل چندگانه خود در حوزه های مدیریتی معمولاً بیش از یک پورتال دارند. نقش پورتال های سازمانی در انجام امور اداری و اعمال مدیریت، آن را تبدیل به یک محل کسب و کار الکترونیکی برای کاربران آن به ویژه مدیران نموده است. پورتال های سازمانی جدای از خدماتی که در سازمانها ارائه می کنند، فرصت‌های بازرگانی نوینی را متناسب با توان اقتصادی و اجرایی سازمانها فراهم می‌نمایند. نمونه بارز این گونه فعالیت ها در آنچه که امروزه تحت عنوان سرمایه گذاری مشترک مطرح می باشد، قابل مشاهده است.

<http://vista.ir/?view=article&id=301762>

پورتال؛ دروازه آنلاین شهر اطلاعات

اگر تب راه اندازی پورتال یکی دو سال پیش در میان مدیران بخش های

خصوصی و دولتی ایران فراگیر شد، این بار نوبت شهروندان و مردم عادی است تا با تبلیغات گسترده دولت بر روی پورتال ایران از خود بپرسند، پورتال ایران دات آی آر چیست؟

و وقتی با پاسخ مبهم وب سائیتی که خدمات الکترونیکی مختلف از طریق آن امکان پذیر می شود روبه رو شوند، سنوال دیگری برای شان مطرح شود که خب پورتال چه فرقی با وب سایت دارد؟

ارائه یک تعریف مشخص از پورتال همواره یک چالش بوده است. شاید واژه پورتال (به معنی دروازه یا محل ورود به یک شهر) تا به حال بیشترین سوء کاربرد را در IT داشته است.

کلمه PORTAL در فرهنگ های لغت به "دریچه"، "درگاه" و "مدخل" ترجمه شده اما کلمه پورتال در بحث فناوری اطلاعات معنی متفاوتی دارد.

اگر بخواهیم ساده بگوییم، پورتال صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر، برای انجام وظیفه یا خواسته اش نیاز دارد - بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجاست، فراهم می کند. به بیان دیگر پورتال "درگاهی" است به دنیایی مجازی که کاربر می تواند از طریق امکانات فراهم شده در آن، تمامی نیازهای خود را برآورده کند.

نیازهایی مانند جستجو و یا خرید (مثلا یک کتاب)، دسترسی به حساب

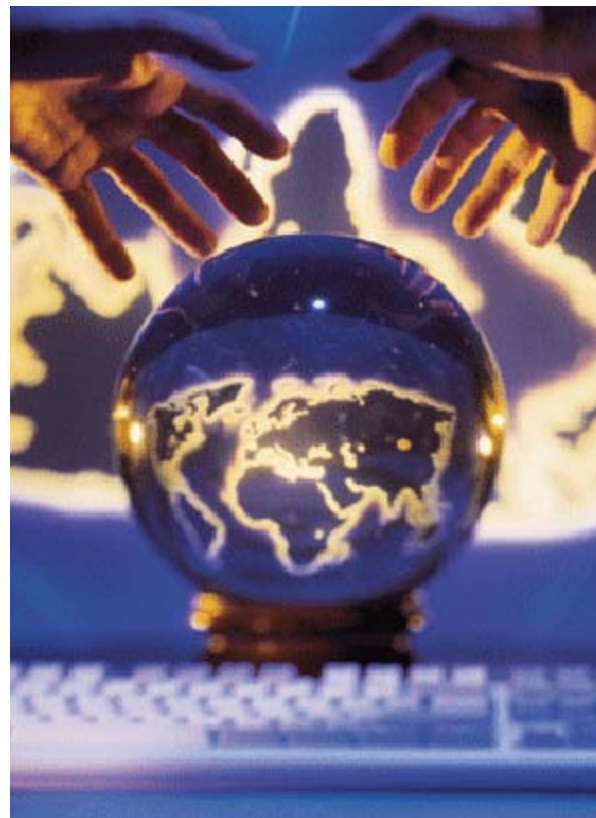
بانکی، افزایش و کاهش اعتبار یک حساب آنلاین و یا به روز رسانی اطلاعات سخت افزاری از محل کار، پورتال همه چیز را از طریق درگاهی واحد برای کاربر خود فراهم می سازد.

به بیان دقیق تر پورتال را می توان یک مرکز ارائه خدمات و اطلاعات اینترنتی دانست که بر چهار پایه اصلی استوار است:

- (۱) انطباق پذیری
- (۲) اختصاصی کردن
- (۳) یکپارچگی
- (۴) پشتیبانی انجمن های اینترنتی

که در خروجی حائز شرایط زیر به عنوان ویژگی های اصلی یک پورتال است: تجمع اطلاعات، هدف دار بودن اطلاعات، در دسترس بودن اطلاعات، دریچه ورود منحصر به فرد

یک پورتال نیز مانند یک کامپیوتر خانگی، اطلاعات و خدمات گوناگونی را در یک صفحه وب واحد و به صورتی سازگار و خوش ترکیب در دسترس می

گذارد. گاهی به این صفحه تاپ وب هم گفته می شود. پورتال می تواند نقطه شروع یا صفحه اولیه مشخصی داشته باشد که کاربران در زمان اتصال به وب آن را مشاهده کنند. اگر چه بر خلاف صفحه کامپیوتر، پورتال می تواند از طریق مجموعه وسیع دستگاه هایی که قابلیت اتصال به وب در آنها پیش بینی شده (از جمله تلفن های موبایل) مورد استفاده قرار گیرد.

هر چند شباهت ظاهری فراوانی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد به گونه ای که در نگاه اول تفاوت محسوسی میان آن دو مشاهده نمی شود اما این دو کاملا از یکدیگر متفاوت اند.

سوال اینجاست که به طور مشخص تفاوت آن دو در چیست؟ در پاسخ به این سوال باید گفت ویژگی های زیر در یک پورتال آن را از یک وب سایت متمایز می کند:

- ۱) درگاه ورود منفردی که از طریق آن می توان به مجموعه منابع مرتبط با پورتال دست یافت،
 - ۲) نمایش هدف دار اطلاعات با استفاده از تجربیات کاربر،
 - ۳) دسترسی تقسیم بندی شده به انواع داده و اطلاعات گروه بندی شده،
 - ۴) در اختیار گذاشتن امکان ارتباط و همکاری میان تمامی کاربران و استفاده کنندگان پورتال،
 - ۵) امکان پیوستن به نرم افزارها و سیستم های نرم افزاری با گردش کاری مشخص و تعریف شده .
- یکی از مهمترین مفاهیم پورتال، محتوا یا Content است. محتوا را می توان در حالت کلی هر شیء الکترونیکی، اعم از اسناد HTML/XML، تصاویر، صدا و هر چیزی دانست که به صورت الکترونیکی ارائه شده باشد.
- اعمالی را که پورتال روی محتوا انجام می دهد، می توان به پنج گروه کلی تقسیم بندی کرد:
- ۱) متمرکز کردن به معنی جمع آوری اطلاعات و خدمات از منابع متعدد و توزیع شده به طریقی قابل توجه و معنی دار.
 - ۲) اختصاصی کردن که پروسه ای است که از طرف پورتال برای نمایش اطلاعات به کاربران بر اساس نیازهای آنان اجرا می شود. این مقوله نیازمند وجود Content Metadata یعنی اطلاعاتی در مورد اطلاعات موجود در سایت است که نقش هر کدام از کاربران را، به علاوه حقوق دسترسی (Access Rights) آنها مشخص می کند.
 - ۳) توصیه و معرفی کردن محتوا: هنگامی که یک نرم افزار از اطلاعاتی که در مورد شما می داند، برای پیشنهاد کردن اطلاعات و یا خدمات جدید استفاده می کند، آن را یک سیستم Recommender می نامند.
- پورتال می تواند بر اساس علاقه مندی های یک کاربر و یا اطلاعاتی که در مورد او می داند، مطالب مناسب را در اختیار او قرار دهد. این مهم می تواند حتی از طریق دنبال کردن موضوعات مورد علاقه کاربر صورت گیرد.
- ۴) گلچین کردن و خلاصه کردن مطالب : پورتال می تواند به صورت اتوماتیک مطالب را خلاصه نموده، در اختیار کاربر قرار دهد. به عنوان مثال کلمات کلیدی یک مقاله می تواند برای جستجوی آن مورد استفاده قرار گیرد.
- تاریخچه خلاصه پورتال

اگر در دنیای کامپیوتر به عقب بازگردیم، زمانی را خواهیم یافت که در آن سیستم های نرم افزاری به گونه ای متحول شدند که دیگر لازم نبود برای

کار با یک برنامه، برنامه های دیگر بسته شوند، یعنی کاربر می توانست همزمان از چند برنامه کاربردی استفاده کند بدون آنکه با مشکلی مواجه شود؛ امکانی که قبل از آن وجود نداشت.

تاریخچه پورتال ها از همان زمان آغاز شد و نسل های تکامل یافته آنها یکی پس از دیگری پا به عرصه دنیای اطلاعات گذاشتند.

• نسل اول پورتال ها:

اولین پورتال ها، که از آنها تحت عنوان نسل اول نام برده می شود، بر فراهم نمودن محتویات ایستا، مستندات و همچنین خوراک های اطلاعاتی زنده در صفحات وب مبتنی بودند. مثال های نمونه این نسل سایت های YAHOO یا EXCITE است.

این پورتال ها در محیطی به هم پیوسته، اهداف مشابهی را دنبال کرده و صفحه واسط مشخص و منحصر به فردی را برای دستیابی به مجموعه اطلاعات توزیع شده در سراسر شرکت یا سازمان خود، در اختیار کاربر می گذاشتند.

این اطلاعات معمولاً شامل اخبار شرکت، شرایط و فرم های استخدام، اطلاعاتی مربوط به کارکنان و چگونگی ارتباط با آنها، مستندات رسمی و سیاست های اعلام شده شرکت و همچنین لینک های ارتباطی مفید بود.

• نسل دوم پورتال ها :

نسل دوم پورتال ها بر اطلاعات مشخص تر و نرم افزارها متمرکز بودند. در اساس شباهت زیادی به خصوص در زمینه فراهم آوردن اطلاعات با نسل اول داشتند، با این همه تفاوت مهمی نیز وجود داشت:

این پورتال ها امکان همکاری کاربران را در محیطی به هم پیوسته فراهم می کردند و همین امکان، نقطه تمایز آنها با نسل پیشین محسوب می شد.

پورتال های نسل دوم قابلیت همکاری متقابل را در کسب و کار مجازی برای تیم های کاری و به منظور انجام وظایف شان فراهم می ساختند. نسل دوم پورتال ها سرویس های متعددی داشتند که از جمله آنها می توان به سرویس های مدیریت محتوا (سازمان دهی و مدیریت اطلاعات مرتبط) و سرویس های همکاری (که به کاربران امکان می داد با یکدیگر گپ زده و برای یکدیگر ایمیل بفرستند و یا قرار ملاقات تنظیم کنند) اشاره کرد. در این پورتال ها قابلیت تعریف گروه های کاربری نیز فراهم آمده بود. به بیان دیگر این پورتال ها ساز و کار همکاری داخلی را در یک سازمان فراهم می کردند.

• نسل سوم پورتال ها:

نسل سوم با هدف ایجاد فضای مجازی تجارت الکترونیک (E-BUSINESS) به وجود آمد. پورتال های نسل سوم به عنوان واسط ارتباطی کارمندان، تهیه کنندگان، تولید کنندگان و مشتریان قلمداد می شوند.

ویژگی فوق العاده این پورتال ها امکان مرتبط شدن نرم افزارهای مستقر در سرورهای مختلف است. به بیان دیگر، این پورتال ها نقطه به هم پیوستن محتویات و برنامه های کاربردی مستقر در سرورهای مختلف به طور همزمان و با استفاده از همکاری سرویسهای خدماتی آنان اند.

به علاوه امکان دسترسی به محتویات و امکانات سیستم های مختلف را از طریق ابزارها و تجهیزات متنوع، بسته به نیاز کاربر امکان پذیر می کنند. این گروه پورتال ها مجموعه قابل توجه و ارزشمندی از اطلاعات، مستندات، امکانات و قابلیت های نرم افزارهای مرتبط را از طریق درگاه واحدی

برای کاربر فراهم می کنند.

به علاوه، این پورتال ها به صورتی خودکار و بر اساس نقش کاربران هدفمند شده و ویژگی هایی خاص آنها را می یابند. به بیان دیگر، نحوه نمایش، محتوی و امکانات در دسترس، بسته به نقش تعریف شده برای کاربر به گونه ای منحصر به فرد و خاص وی در اختیار او قرار می گیرد. کلید توسعه آینده این نسل از پورتال ها، ایجاد چهارچوب های کاری باز (از قبل تعریف نشده) برای سرویس های عمومی خواهد بود.

• پورتال؛ ویژگی هایی برای تمام فصول

شاید بتوان از Yahoo! به عنوان کامل ترین پورتالی که تا به حال ساخته شده نام برد. بنا به آنچه در بالا آورده شده است، تفاوت های اساسی میان یک وب سایت و یک پورتال وجود دارد. مهمترین این موارد در زیر به صورت خلاصه آورده شده است:

• پورتال دروازه ورود به یک بانک اطلاعاتی است. آنچه که مهم است، آن است که پورتال همواره ما را به سایت ها یا پورتال های دیگر راهنمایی می کند و به خودی خود تنها یک راهنما است. برای همین است که در بعضی از موارد به پورتال ها، Yellow Pages Internet می گویند؛ در حالی که یک وب سایت می تواند حاوی مقدار زیادی اطلاعات باشد که فقط بر روی آن سایت قابل دسترسی است.

ممکن است، وب سایت از امکاناتی مشابه یک پورتال برای جستجو و مدیریت داده ها استفاده کند، اما مهم این است که این داده ها عموماً بر روی پایگاه داده های خود سایت قرار دارند.

• پورتال عموماً "حاوی مطالبی است که جنبه اطلاعات عمومی دارد. داده هایی که از منابع مختلف بر روی یک پورتال جمع آوری می شوند، معمولاً دارای پراکندگی فراوانی هستند. به همین علت، در بسیاری از پورتال ها، ابزارهایی مانند Directory قرار داده می شود تا این اطلاعات را طبقه بندی کند. از سوی دیگر داده های قرار داده شده بر روی یک وب سایت، اولاً از منابع محدودتری تأمین می شوند و ثانیاً دارای پراکندگی زیادی نبوده، حول یک محور و موضوع مشخص دور می زند.

• پورتال یک سیستم کاربر محور است. به این معنی که تمام امکانات پورتال بر این اساس پیش بینی شده که جوابگوی نیاز های کاربران با سلايق، علاقمندی ها، سنين و رده های کاری متفاوت باشد. امکاناتی مثل پست الکترونیکی، Chat، انجمن های اینترنتی و... همه برای آن است که کاربران را به هر شکل ممکن به پورتال دعوت کند.

این در حالی است که یک وب سایت، یک سیستم Subjective یا موضوع محور است. درست است که در هر وب سایت، امکاناتی برای کاربران مختلف پیش بینی می شود، اما باید به این نکته توجه داشت که کاربری که با یک وب سایت کار می کند باید به شکلی به موضوع وب سایت مرتبط یا علاقمند باشد.

• یکی از مهمترین جنبه های تفاوت بین پورتال و وب سایت جنبه اقتصادی آن است. پورتال ها عموماً برای کسب درآمد ساخته شده اند. بیشتر پورتال ها درآمد های خود را از طریق تبلیغات کسب می کنند.

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=319609>

پویش پورت ها

پویش یک پورت فرآیندی است که مهاجمان با استفاده از آن قادر به تشخیص وضعیت یک پورت بر روی یک سیستم و یا شبکه می باشند. مهاجمان با استفاده از ابزارهای متفاوت ، اقدام به ارسال داده به پورت های TCP و UDP نموده و با توجه به پاسخ دریافتی قادر به تشخیص این موضوع خواهند بود که کدام پورت ها در حال استفاده بوده و از کدام پورت ها استفاده نمی گردد و اصطلاحاً "آنان باز می باشند" .

مهاجمان در ادامه و بر اساس اطلاعات دریافتی ، بر روی پورت های باز متمرکز شده و حملات خود را بر اساس آنان سازماندهی می نمایند .

عملکرد مهاجمان در این رابطه مشابه سارقانی است که به منظور نیل به اهداف مخرب خود (سرقت) ، در ابتدا وضعیت درب ها و پنجره های منازل را بررسی نموده تا پس از آگاهی از وضعیت آنان (باز بودن و یا قفل بودن) ، سرقت خود را برنامه ریزی نمایند.

TCP (Transmission Control Protocol) و (User Datagram Protocol) UDP ، دو پروتکل مهم TCP/IP می باشند . هر یک از پروتکل های فوق می توانند دارای شماره پورتی بین صفر تا ۶۵،۵۳۵ باشند . بنابراین ما دارای بیش از ۶۵،۰۰۰ درب می باشیم که می بایست در رابطه با باز بودن و یا بستن هر یک از آنان تعیین تکلیف نمود (شبکه ای با بیش از ۶۵،۰۰۰ درب!) . از ۱۰۲۴ پورت اول TCP به منظور ارائه سرویس های استاندارد نظیر FTP,HTTP,SMTP و DNS استفاده می گردد . (پورت های خوش نام) . به برخی از پورت های بالای ۱۰۲۳ نیز سرویس های شناخته شده ای نسبت داده شده است ، ولی اغلب این پورت ها به منظور استفاده توسط یک برنامه در دسترس می باشند .

• نحوه عملکرد برنامه های پویش پورت ها

برنامه های پویش پورت ها در ابتدا اقدام به ارسال یک درخواست برای کامپیوتر هدف و بر روی هر یک از پورت ها نموده و در ادامه با توجه به نتایج بدست آمده ، قادر به تشخیص وضعیت یک پورت می باشند (باز بودن و یا بسته بودن یک پورت) . در صورتی که اینگونه برنامه ها با اهداف مخرب به خدمت گرفته شوند ، مهاجمان قادر به تشخیص وضعیت پورت ها بر روی یک سیستم و یا شبکه کامپیوتری می شوند. آنان می توانند تهاجم

خود را بگونه ای برنامه ریزی نمایند که ناشناخته باقی مانده و امکان تشخیص آنان وجود نداشته باشد .

برنامه های امنیتی نصب شده بر روی یک شبکه کامپیوتری می بایست بگونه ای پیکربندی شوند که در صورت تشخیص ایجاد یک ارتباط و پویس مستمر و بدون وقفه مجموعه ای از پورت ها در یک محدوده زمانی خاص توسط یک کامپیوتر ، هشدارهای لازم را در اختیار مدیریت سیستم قرار دهند . مهاجمان به منظور پویس پورت ها از دو روش عمده "آشکار" و یا " مخفی" ، استفاده می نمایند . در روش پویس آشکار ، مهاجمان در رابطه با تعداد پورت هائی که قصد بررسی آنان را دارند ، دارای محدودیت خواهند بود (امکان پویس تمامی ۶۵،۵۳۵ پورت وجود ندارد) . در پویس مخفی ، مهاجمان از روش هائی نظیر " پویس کند " استفاده نموده تا احتمال شناسائی آنان کاهش یابد . با پویس پورت ها در یک محدوده زمانی بیشتر ، احتمال تشخیص آنان توسط برنامه های امنیتی نصب شده در یک شبکه کامپیوتری کاهش پیدا می نماید .

برنامه های پویس پورت ها با تنظیم فلاگ های متفاوت TCP و یا ارسال انواع متفاوتی از بسته های اطلاعاتی TCP قادر به ایجاد نتایج متفاوت و تشخیص پورت های باز بر اساس روش های مختلفی می باشند . مثلاً یک پویس مبتنی بر SYN با توجه به نتایج بدست آمده اعلام می نماید که کدام پورت باز و یا کدام پورت بسته است و یا در یک پویس مبتنی بر FIN بر اساس پاسخی که از پورت های بسته دریافت می نماید (پورت های باز پاسخی را ارسال نخواهند کرد) وضعیت یک پورت را تشخیص خواهد داد .

• نحوه پیشگیری و حفاظت

مدیران شبکه می توانند با استفاده از امکانات متنوعی که در این رابطه وجود دارد از پویس پورت ها بر روی شبکه توسط مهاجمان آگاه گردند . مثلاً می توان تمامی پویس های مبتنی بر SYN را ثبت تا در ادامه امکان بررسی دقیق آنان وجود داشته باشد . (تشخیص ارسال یک بسته اطلاعاتی SYN به پورت های باز و یا بسته) .

به منظور افزایش ایمن سازی کامپیوتر و یا شبکه مورد نظر می توان خود را "اسا" اقدام به پویس پورت ها نمود . با استفاده از نرم افزارهائی نظیر Nmap می توان محدوده ای از آدرس های IP و پورت های مورد نظر را بررسی نمود (شبیه سازی یک تهاجم) . پس از مشخص شدن وضعیت هر یک از پورت ها می بایست اقدامات لازم حفاظتی در این خصوص را انجام داد . در صورتی که به وجود (باز بودن) یک پورت نیاز نمی باشد ، می بایست آنان را غیر فعال نمود. در صورت ضرورت استفاده از یک پورت ، می بایست بررسی لازم در خصوص تهدیداتی که ممکن است از جانب آن پورت متوجه سیستم و یا شبکه گردد را انجام و با نصب patch های مرتبط با آنان امکان سوء استفاده از پورت های باز را کاهش داد .

• نرم افزارهای پویس پورت ها

به منظور پویس پورت ها و آگاهی از وضعیت پورت های TCP و UDP می توان از برنامه های متعددی استفاده نمود :

• Nmap (یا Network Mapper)

- FoundStone Vision
- FoundStone FPort
- FoundStone ScanLine
- FoundStone SuperScan

منبع : مرکز توسعه و تبادل دانش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=334736>

تاثیر فناوری اطلاعات بر حضور زنان در جامعه

اطلاعات در عصر حاضر جای طلا و مواد خام را گرفته است. آدمی از عصر صنعتی به عصر اطلاعات راه یافته است و همواره با امواج مختلفی از اطلاعات گوناگون در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از طریق رسانه های جمعی از جمله اینترنت روبرو می شود. در اینجا باید پرسید آیا زنان ما به عنوان نیمی از جمعیت کشور از این پدیده بزرگ هزاره سوم استفاده کرده و آن را در جهت بهبود زندگی خود به کار می برند؟

فقدان نظرات و دیدگاههای زنان در جامعه اطلاعاتی حکایت از این دارد، که

آنها به خوبی از فناوریهای اطلاعاتی در جهت بهبود شرایط زندگی خود استفاده نمی کنند.

• زنان در عرصه فناوری اطلاعات

جامعه ای که حول محور اطلاعات به وجود آمده است باعث برقراری آزادی انتخاب در هر چیزی شده است. عدم دسترسی زنان به منابع چهارگانه ثروت، منزلت، اطلاعات و قدرت در همه عرصه های تاریخ آشکار است. این درحالی است که برخی از طرح ریزان معتقدند که فناوری اطلاعات از لحاظ جنسیتی بی طرف است و در نتیجه زنان و مردان باید به طور عادلانه از آن منتفع شوند. با وجود این، نتایج يك تحقیق (برمبنای شش مطالعه موردی از پروژه های ترویج فناوری اطلاعات و ارتباطات در آسیا و آفریقا و آمریکای شمالی) این فرضیه را تایید می کند که زنان به نحو برابر از این پروژه منتفع نیستند.

«مایکل باستور» نیز در مقاله ای تحت عنوان «شکاف دیجیتالی در سطح دنیا هنوز وجود دارد» بیان می کند که زنان همچنان خود را شاغلان به شغل‌های سطوح پایین‌تری در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌یابند درحالی که مردان با قبول مشاغل پرمسئولیت‌تر دستمزدهای بالاتری دریافت می‌کنند.

«جودی واجک من» جامعه‌شناس استرالیایی نیز در کتاب تکنوفمینیسم خود بیان می‌کند که در زمینه علوم رایانه مردان نقش بسیار برجسته‌تری نسبت به زنان دارند.

کسب آمار موفق استفاده زنان از اینترنت در کشورهای درحال توسعه بسیار دشوار است، هرچند واضح است که تعداد این زنان بسیار کم و توزیعشان محدود است. اکثر کاربران زن اینترنت تقریباً در همه کشورهای درحال توسعه نماینده کل زنان کشورشان نیستند بلکه جزو نخبان و اقلیتها هستند. برحسب آمار منطقه ای، زنان تنها ۶ درصد کاربران اینترنت را در خاورمیانه تشکیل می‌دهند.

ریشه این مشکل در این کشورها علاوه بر مبحث فرهنگی، به این موضوع برمی‌گردد که عده زیادی مسائل جنسیت و فناوری اطلاعات را نادیده می‌گیرند، تنها با این توجیه که توسعه باید در ابتدا به مسائل ضروری توجه کند.

• موانع دسترسی زنان به فناوری اطلاعات

مانع فرهنگی که تحت تاثیر فرهنگ جهانشمول مردسالاری صورت می‌گیرد، عدم آشنایی با زبان انگلیسی، موقعیت جغرافیایی، عدم وجود امکانات مناسب با هزینه‌های سخت افزار و نرم افزار و نگهداری، عدم آشنایی به مهارت‌های انتشار و جستجوی اطلاعات و مهارت‌های ویژه رایانه و همچنین آگاهی محدود زنان در زمینه انواع فرصت‌های فراهم شده به وسیله فناوری اطلاعات و ارتباطات ازجمله موانع قابل لمس در این زمینه است.

• علاوه بر موارد فوق پژوهشی که در این زمینه در منطقه آسیا و پاسفیک انجام شده است، به طورخلاصه موارد زیر را نیز متذکر می‌شود:

- عدم ثبات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بویژه در قفقاز، ارمنستان، جمهوری آذربایجان، گرجستان و مناطق آسیای مرکزی؛

- فقدان سیاست‌های تشویق کننده در زمینه استفاده از این فناوری به عنوان ابزار توسعه که می‌تواند از ضعف زیرساخت‌های این فناوری مانند خطوط تلفن ناکارآمد یا نبود برق در برخی مناطق روستایی و مناطق دور در اقیانوسیه و قسمتهایی از آسیا ناشی شده باشد.

منبع : ماهنامه تدبیر

<http://vista.ir/?view=article&id=227715>

تاریخچه علامت @

دایره ی لغات بشر در طول تاریخ همیشه در حال تکامل بوده است ، بسیاری از لغاتی استفاده میکنیم که در مورد پیشینه ی تاریخی آنها چیز زیادی نشنیده ایم . علامت @ یکی از علامتهایی است که در دهه ی اخیر به عنوان علامتی کاملا آشنا برای همه ی ما در آمده است . در این مقاله داستان آفرینش آنرا خواهیم خواند . علامت @ ، از سال ۱۹۷۲ ، که ری تاملینسون Ray Tomlinson ، آن را ، به عنوانجداگری در نشانی‌های پست الکترونیک به کار برد ، جزئی مهم از اینترنت و یکی ازطلایه‌داران آن گردید. با نگاهی به نظرات گیج‌کننده‌ای که گاه به گاه در گروه‌هایخبری (newsgroup) مختلف منعکس می‌شود می‌توان فهمید که بزرگترین مشکل بیشترکاربران شبکه ، این است که آن را چه بنامند. عجیب نیست که به غیر از کسانی که بهدفترداری ، فاکتورنویسی و زمینه‌های وابسته مشغولند ، تعداد کمی بطور مرتب از آناستفاده می‌کنند. تعداد کمتری هم ، به دنبال نامی ، چیزی مثل "حرفی که دورش یک خط گرداست" ، برای آن بوده‌اند.

در واقع ، تاریخ استفاده @ در تجارت ، به اواخر قرونوسطی ، باز می‌گردد. یک مدرس ایتالیایی ، به نام جورجیو استابیل Giorgio Stabile ، استاد تاریخ علم La Sapienza University ، اخیرا ادعا کرده که شواهدی ، دال بر استفاده آن در اسناد تجار فلورانس Florentine حدود ۵۰۰ سال پیش ، یافته است. در آنزمان ، نماد آمفورا (amphora = مقیاسی برابر با ظرفیت یک خمره سفالی معمول آن زمان ، که برای حمل و نقل غلات و مایعات ، در مدیترانه ، به کار می‌رفت ، معادل یک‌سیم بشکه { barrel }) بود. این علامت ، یک A (نماد آمفورا) دستنویس بود ، که به آن اضافاترتزینی دستخط خاص فلورانس نیز ، افزوده شده بود.

قبلا تصور می‌شد ، که اینعلامت مخفف کلمه ad لاتین ، به معنای "به ، به سمت ، در" است به همین سبب ، در خط سرهمانگلیسی ، خط عمودی d به سمت چپ می‌چرخید ، و پیرامون a کشیده می‌شد ، تا سرانجام ، بخشپائینترش به a پیوسته ، نمادی را ایجاد می‌کرد. این نماد ، صرف‌نظر ازخاستگاهش ، ظاهرا خیلی زود در اروپای شمالی ، معنای جدیدش ، "به بهای" ، را اختیار کرد. و استفاده از آن ، در صورت‌حسابها ، به عنوان قیمت واحد چیزی ، باب شد ("۳ yard @ ۱/۴d a yds of lace for my lady").

چون @ در تجارت استفاده می‌شد ، از سال ۱۸۸۰ بهاین طرف ، در صفحه‌کلید ماشین‌تحریرها ، جای داده شد. جالب اینکه ، به عقیده بعضی

ازطراحان ، این علامت آنقدر مهم نبود که در ماشین‌تحریرهای اولیه، جای داده شود (تاسال ۳۷۸۱، نه صفحه‌کلید Sholes ، آن را داشت، و نه صفحه‌کلید Caligraph ، به جای آن & را داشتند). بعدها جزئی از صفحه کلید استاندارد شد، و در دهه شصت، جزء مجموعه‌کاراکترهای EBCDIC و ASCII استاندارد کامپیوتر شد. از آن پس، و بویژه به دلیل رواجش در اینترنت، به همه جای دنیای شبکه‌کاری شده، حتی به زبانهای مثل عربی، تامیل و ژاپنی، که از الفبای لاتین استفاده نمی‌کنند، نفوذ کرد.

بختی روی لیست بحث LINGUIST، در مورد نامهای @، در زبانهای مختلف، حقایق زیادی را آشکار می‌کند. بعضیتنها at (= به نرخ) انگلیسی را، به زبان یومی خود ترجمه کرده‌اند. جالب اینکه، تقریباً در همه زبانها، نامهای عامیانه‌ای، با منشاء حیوانی یا غذایی، برای آنساخته‌اند.

در آلمانی، اغلب Klammeraffe (= میمون عنکبوتی)، نامیده می‌شود (می‌توانید دم این میمون را مجسم کنید)، معنای تصویری این کلمه بسیار شبیه leech انگلیسی است (He grips like a leech). در زبان دانمارکی grisehale (= دم خوک) هست، (مثل زبان نروژی)، ولی معمولاً a= snabel a خرطوم‌دار) به کار می‌رود، مثل آنی که در زبان سوئدی هست، و از طرف شورای زبان سوئدی پیشنهاد شده است. زبان هلندی apestaartje یا apestaart (= دم میمون {je = ک [واژه تصغیری]) را دارد، که در زبان‌فیزی به شکل apesturtsje و در زبان سوئدی و فنلاندی به شکل apinanhanta دیده می‌شود. در زبان فنلاندی kissanhätä (= دم گربه)، و از آن عجیتر miukumauku (= علامت میومو) هم هست. در زبان مجاری kukac (= کرم کرمینه)، در زبان روسی سگ کوچک، در زبان صربی majmun (= میمون)، و در زبان بلغاری اصطلاحی مشابه آن هست. زبان‌های اسپانیایی و پرتغالی هر دو arroba دارند، که از واحد وزن یا حجمی، که به گفته استاد استیایل خویشاوندی نزدیکی با آمفورا دارد، مشتق شده است. در زبان تایلندی به آن "حرف کرم‌سان وول‌زننده" می‌گویند. چکها اغلب آن را zavinêc به معنی شاه‌ماهی لوله‌شده می‌نامند. در زبان عبری بیشتر strudel می‌گویند، که از شیرینی سبب لوله شده‌ونیزی مشتق شده است. نام دیگری که در زبان سوئدی متداول است، kanelbulle (= نان گرددارچینی) است.

عجیترین کلمه مورد استفاده، چون به نظر می‌رسد از ریشه‌های دور آن، که نمی‌دانیم چه بوده‌اند، مشتق شده است، snail (= حلزون) است. فرانسوی‌ها مدت‌هاست که آن را، (با وجود اصطلاحات رسمی arobase یا commercial a)، آن را escargot می‌نامند. کلمه‌ای که در ایتالیا متداولتر است، chiocciola است. کلمه‌ایکه اخیراً در عبری، پدیدار شده، shablul است. در زبان کره‌ای به آن dalphaengi و در زبان اسپرانتو به آن heliko می‌گویند.

در زبان انگلیسی، متداولترین نام این‌علامت at ، یا بطور کامل at (commercial تجاری) است، که نام رسمی آن، در مجموعه‌کاراکترهای استاندارد بین‌المللی می‌باشد. نامهای دیگر آن، whirlpool (= گرداب، برگرفته از زبان طنز کامپیوتری INTERCAL) و fetch (= واکنشی، برگرفته از FORTH)، هستند، که تداول کمتری دارند. دو نام بین‌المللی، که به زبان انگلیسی نفوذ کرده‌اند، یکی snail است که نسبتاً زیاد استفاده می‌شود، و دیگری، که عجیتر است، snabel از زبان دانمارکی است.

با توجه به علاقه انگلیسی‌زبانان، احتمالاً ناماین نماد، همچنان at خواهد ماند. شواهد زیادی هستند، دال بر اینکه این نماد خود را از اینترنت، به انتشارات چاپی، منتقل خواهد کرد. احتمالاً، @، تا مدتی نشانه موردقبول اینترنت، می‌شود، اگرچه به نظر می‌رسد، محبوبیت ترکیبات e- رو به افول باشد

منبع : پایگاه اطلاع رسانی مدیران ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=308971>

تأثیر اینترنت: ارتقای نقش کتابدار مرجع به آموزشگر

اینترنت تغییرات گسترده‌ای در خدمات مرجع کتابخانه‌های دانشگاهی به همراه آورده است. یکی از این تأثیرات مهم، ارتقا و تحول در نقش کتابدار مرجع به آموزشگر بوده است. این مقاله متون مربوط به نقش آموزشی فزاینده کتابدار با ظهور اینترنت را بررسی می‌کند و درباره جمعیت دانشجویان در حال تغییری که نیازمند آموزش يك کتابدار و مهارتهایی که دانشجویان برای کسب سواد اطلاعاتی نیاز دارند بحث می‌کند و بررسی می‌کند که چگونه اینترنت راهبردهای آموزشی جاری چون آموزش کلاسی آموزش وب‌بنیاد را تحت تأثیر قرار داده است و تلاش می‌کند تا آموزش سواد اطلاعاتی را در دروس تحصیلی دانشگاهی بگنجانند. علاوه بر آن مقاله فن‌آوریهای اینترنتی در حال حضور را با ذکر تأثیرات بالقوه آنها بر تدریس [۶] و آموزش [۷] معرفی می‌کند. پدیدآوران نتیجه می‌گیرند که نقش آموزشی کتابدار مرجع با پیشرفت فن‌آوریهای اطلاعاتی بیش از پیش گسترش می‌یابد. اینترنت از چندین وجه کتابخانه‌های دانشگاهی را تحت تأثیر قرار داده است. شاید مهمترین کمک آن ارتقا و تحول در نقش کتابدار به آموزشگر بوده است. اینکه بیش از پیش به حوزه آموزش می‌پردازیم و در آن تأکید

بیشتری بر تدریس داریم به سبب بخش بزرگی از تأثیر مستقیم اینترنت بر کاربران و محیط اطلاعاتی ما می‌باشد علاوه بر تأکید مضاعف بر نقش

آموزشگر کسی که به او آموزش می‌دهیم آنچه که آموزش می‌دهیم و چگونگی آموزش در عصر اینترنت تغییر کرده‌اند. خاطرنشان کردن این نکته مهم است که بسط ارتباط فن‌آوری اینترنت و عصر حاضر وب جهان‌گستر با پژوهش دانشگاهی همگام با تغییرات در محیط آموزش عالی حرکت‌های مهم اصلاح دروس تحصیلی و تئوری‌های در حال تغییر روش‌های تدریس مؤثر در آموزش عالی بروز یافته‌اند. به عبارت دیگر «متغیرهای محیطی» بیشتری هستند که بر نقش کتابداران به عنوان آموزشگران تأثیر می‌گذارند.

این متغیرها عبارتند از:

- ثبت نام بیشتر همراه با تنوع گسترش یافته قشر دانشجوی
- فشار بر دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها از طرف دانشجویان والدین و قانون‌گذاران نسبت به مسئولیت رفع نیازهای دانشجویان در عصر اطلاعات
- تقاضای فراوان برای حق انتخاب آموزش از راه دور
- اعتراف رو به افزایش مریبان مبنی بر شکست «مدل انتقال» [۱۱] سنتی آموزش بعدازمتوسطه [۱۲] که بر اساس سخنرانی [۱۳] بنیان نهاده شده است در رفع نیازهای دانشجویان بعد از فارغ‌التحصیلی.
- دانشجویان می‌توانند حقایق [۱۴] را به خاطر بسپارند اما در بکارگیری اطلاعات یاد گرفته شده در چالش‌های ناآشنای حل مشکل، با مشکل روبرو می‌شوند. با این وجود این پیشرفت‌ها در جای خود با نقش مهم رو به گسترش اطلاعات شبکه‌ای در آموزش جامعه و محل کار پروانده و تحت تأثیر قرار می‌گیرند. به علاوه کاربرد ابتکاری فن‌آورهای وب بنیاد می‌توانند به مریبان-شامل کتابداران- برای برطرف کردن چالش‌های افزایش یادگیری فعال برای میزان بیشتری از دانشجویان با انعطاف‌پذیری بیشتر در برابر نیازهای فردی هرکدام از آنها و تمرکز قدرتمندی بر بروندادهای عصر اطلاعات کمک کند. بنابراین اینترنت هم از جهت تأثیر بر کتابخانه‌ها و کاربران کتابخانه و هم از جهت تحت تأثیر قرار دادن سایر عوامل در محیط آموزش عالی، به عنوان يك عامل تغییر برای نقش کتابداران به عنوان آموزشگران نمی‌تواند مبالغه‌آمیز برآورد شود.

• توافق عمومی: بیشتر تدریس می‌کنیم

در سه بررسی متعلق به انجمن کتابخانه‌های پژوهشی ACRL تحت عنوان کتابخانه‌ها در دهه ۱۹۹۰ کارل تنوییر از کتابداران خواست تا منابع الکترونیکی را که در کتابخانه‌های آنها بکار برده می‌شود و چگونگی تأثیر این منابع بر نقش آنها در مرجع و آموزش را توصیف کنند. در اولین بررسی که از ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۲ انجام شد کتابداران محیط بسیار خودکاری را با فهرستهای پیوسته، سی دی رام‌ها و دسترسی مشتری به جستجوی پیوسته از طریق يك واسط را توصیف کردند. با این وجود چنان که او خاطرنشان می‌سازد «وب جهان گستر وجود نداشت و استفاده مشتریان از اینترنت در کتابخانه، هنوز دوران طفولیت خود را سپری می‌کرد.» کمتر از نصف کتابخانه‌ها از جستجوی پایگاه داده کاربر نهایی مستقیم پشتیبانی می‌کردند. در دو بررسی بعدی، که در سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۴ و ۱۹۹۸-۱۹۹۷ انجام شد (البته آخرین بررسی، محیط بعد از وب را منعکس می‌کند) چندین تفاوت در محیط مرجع، بروز یافت. قابل توجه‌ترین تفاوتها افزایش قابل توجه در میزان جستجوی پایگاه‌های داده کاربر نهایی (بیش از ۶۰ درصد در ۱۹۹۵-۱۹۹۴ و بیش از ۸۰ درصد در ۱۹۹۸-۱۹۹۷) بود و دسترسی مشتریان در درون کتابخانه به مواد اطلاعاتی غیرکتابخانه‌ای از طریق اینترنت (به ترتیب بیش از ۷۰ درصد و بیش از ۹۰ درصد) بود. هنگامی که پرسیده شد چه تأثیری این محیط در حال تغییر بر نقش آنها داشت کتابداران بالاخص کتابداران آخرین بررسی به نقش رو به افزایش خود به عنوان آموزشگران در کلاسهای آموزش رسمی از میز مرجع و به عنوان

همکاران در پیشبرد برنامه‌های سواد اطلاعاتی برای رفع نیازمندیهای جدید دروس تحصیلی دانشگاهی اشاره کردند. پیش‌بینی‌ها در بررسی ۱۹۹۱-۱۹۹۲ که نظام‌های کاربرپسند و دانشجویان واجد سواد رایانه‌ای نیاز به نقش کتابداریه عنوان يك آموزشگر را کاهش خواهد داد ، تحقق نیافته‌اند. در عوض کتابداران مشغول به تدریس هرچیز از مهارت‌های رایانه‌ای پایه و جزئیات فنی نظام‌های خاص گرفته تا راهبردهای پژوهش، انتخاب پایگاه داده و مهارت‌های سواد اطلاعاتی ارزیابی انتقادی و ترکیب اطلاعات بودند.

بطور جالبی اگرچه کتابداران در آخرین بررسی در انتظار زمانی بودند که رابطه ساده‌تر و دانشجویان با سواد رایانه‌ای بیشتری شوند، آنها به هیچ وجه این امر را به معنی کاهش در نقش آموزشی نمی‌دانستند. در عوض آنها پیش‌بینی می‌کردند برای تمرکز بیشتر در کمک به دانشجویان با مفاهیم پیچیده، آسوده‌تر می‌شوند. "تنویر" نتیجه می‌گیرد که «نقش آموزشی کتابداران مرجع در آینده با نیاز افزایش یافته‌ای برای آموزش سواد اطلاعاتی رسمی زمان بیشتر مورد نیاز برای آموزش مفصل استفاده نگر به نفع [با توجه به استفاده هر شخص] و چالش‌هایی در جهت ارائه کیفیت بیشتر آموزشی به کاربران از راه دور مهمتر هم خواهد شد.» گزارشی توسط اریک بریانت [۱۵] در بررسی کتابداران دانشگاهی و عمومی در ژوئن ۱۹۹۹ گرایش‌های مشابهی را نشان می‌دهد. او از آلیسون و اشیورن [۱۶] از کتابخانه دانشگاهی دیکسی [۱۷] در اناه [۱۸] درباره نقش‌های در حال تغییر در میز مرجع چنین نقل قول می‌کند: «اصلی‌ترین چیزی که ما دیده‌ایم انفجار منابع الکترونیکی است که تدریس شخصی بیشتری را می‌طلبد. ما زمان بیشتری را با هر سؤال درباره توصیف چگونگی استفاده از منابع و مقدماتی چون چاپ کردن صرف می‌کنیم در حالی که آمار خدماتی ما افزایش نمی‌یابد.» کتابدار دیگری که در گزارش به او استناد می‌شود کنی وینسلو [۱۹] از دانشگاه وسلیمان کارولینای شمالی [۲۰] می‌باشد که می‌گوید «چندین قالب به معنی تأکید بیشتر بر آموزش به خصوص در منابع الکترونیکی است. هر جلسه انفرادی بیشتر از زمانی که باید صرف کاوش چاپ و رسانه‌ها شود زمان می‌برد».

تأکید رو به رشد آموزش همه وظایف مرجع سنتی- خدمات میز مرجع، مشاوره‌های پژوهشی انفرادی و آموزش کلاسی رسمی - را انجام می‌دهد و منتج به فعالیت‌های جدید و ابتکاری مرجع شده است. از اوایل دهه ۱۹۹۰ آمارهای میز مرجع (میزان مشتریانی که به آنها خدمات ارائه شده است) به طور ثابتی کاهش یافته است، اما کتابداران مرجع به علت افزایش میزان زمانی که برای هر کاربر به طور انفرادی صرف می‌شود بیش از پیش احساس شلوغی می‌کنند. در طول همان دوره تقاضا برای کلاس‌های آموزشی کتابخانه‌ای سنتی، مرتبط به درس [۲۱]، يك جلسه‌ای [۲۲] افزایش یافته است. به علاوه تعداد در حال رشدی از کتابخانه‌های در حال توسعه میزان آموزش و بنیاد اغلب با هدف پوشش بیشتر محتوا و دسترسی بیشتر از زمان سنتی دانشجویان می‌باشند و روش‌هایی با فضای محدود [۲۳] منظور می‌شوند. کتابداران مؤثرتر و قابل دیدتر در بافت گسترده‌تری از آموزش عالی هستند؛ از نظر محلی و ملی کتابداران با دیگر مربیان در دانشگاه برای وارد کردن برودادهای یادگیری سواد اطلاعاتی به دروس تحصیلی دانشکده‌ای و دانشگاهی تلاش می‌کنند.

• به چه کسی آموزش می‌دهیم: چگونه کاربران ما در عصر اطلاعات تغییر کرده‌اند؟

در مقاله‌ای که اخیراً منتشر شده است الیزابت دوپیوس [۲۴] اهمیت پی‌ریزی برنامه‌های آموزشی کتابخانه‌ای را بر اساس نیازهای کاربر خاطر نشان می‌سازد. او می‌نویسد «برای تداوم تحول آموزش کتابخانه نیازمند ملاحظه ماهیت استفاده‌کنندگان هستیم. چه کسانی دانشجوی شما هستند؟ با چه هویتی شناخته می‌شوند؟ علایق آنها چه چیزهایی هستند؟ در چه نوع محیط‌های یادگیری پیشرفت می‌کنند؟» پاسخها به

این سؤالات با افزایش تنوع محوطه‌های دانشگاهی و با رشد وب جهان‌گستر به عنوان يك عامل فرهنگی تغییر کرده است. «ظاهر» [۲۵] محوطه‌های دانشگاهی تغییر کرده است. ما در کتابخانه‌های دانشگاهی به چندین گروه مختلف- اعم از دانشجویانی با سنین، اخلاقیات، وضعیتهای آموزشی و سطوح مهارت رایانه‌ای مختلف، خدمات ارائه می‌کنیم. علاوه بر دانشجویان سنتی دانشگاه افراد بالغ فراوان، بزرگسالان در حال کار برای بازآموزی یا افزایش مهارت به دانشگاهها برمی‌گردند. محل کار در حال تغییر نیازمند مهارتهای جدیدی است و کارکنان مجبور به حفظ روزآمدی خود هستند. زنان بزرگسال برای اتمام مقطع خود که به عللی چون ازدواج و اولویتهای خانوادگی رها شده بود مجبور به برگشت به دانشگاه هستند.

چنان که موج نگهداری از بچه، فروکش کرد بیشتر آنها علاقمند به یادگیری همیشگی هستند و در کلاسهای دانشگاهی ثبت نام می‌کنند. با ملیتهای خارجی متعددی که وارد دانشگاه‌هایمان می‌شوند دانشجویانی که انگلیسی به عنوان زبان دوم آنهاست بخش بزرگی از دانشگاههای ما را به خود اختصاص داده‌اند که با خود مجموعه نیازها و اولویتهای دیگری آورده‌اند. آموزش از راه دور نوع دیگری از کاربر را ایجاد کرده‌است کاربر از راه دور که مجبور به اتصال و استفاده از شبکه کتابخانه‌ای خود از شهر ایالت یا حتی کشور دیگر می‌باشد- یا به همان علت از خوابگاه به محوطه. با دسترسی به منابع کتابخانه‌ای بیشتر و بیشتر که از طریق وب‌سایت کتابخانه دستیاب می‌شود تفاوت میان فراگیر از راه دور و يك کاربر از درون محوطه به طور فزاینده‌ای از بین می‌رود. حتی دانشجوی ۲۲-۱۸ ساله سنتی موجود در محوطه نیز به طور قابل توجهی تغییر کرده‌اند. تعداد زیادی از این دانشجویان «نسل جوان» در دنیای رایانه‌ها که امیدبخش اطلاعات فوری می‌باشد تربیت شده‌اند.

این نسل از آن والدینی است که در زمینه رایانه‌های خانگی، سی‌دی‌رام‌های چند رسانه‌ای و نرم‌افزارهای آموزشی، سرمایه‌گذاری کرده‌اند (گذشته از بازیهای رایانه‌ای). برای آنها اینترنت منبع اولیه اطلاعات است. آنها هرگز با نمایه‌های چاپی، مجلات یا دایره المعارف‌ها آشنا نیستند. آنها در محیط پیوسته خانه احساس بهتری دارند. این تجربه‌ها انتظارات و سلاقی آنها را در هنگام ورود به دانشگاه شکل می‌دهد- آنها منابع اطلاعاتی پیوسته تمام متن را ترجیح داده و انتظار دارند. البته اینگونه توصیف دانشجویان نسل جوان به صورت آشنا با فن‌آوری و باسواد رایانه‌ای تنها تصویری مغرضانه است؟ کتابخانه همچنین به دانشجویانی که بدون اتصال اینترنتی یا رایانه‌ها در کلاس درس یا خانه حاضر می‌شوند خدمات ارائه می‌کند و البته همانطور که در توضیحات بالا آمد بسیاری از کاربران ماز نسل فن‌آوری برتر نیستند، اگرچه آنها ممکن است مهارتهای فن‌آوری پیشرفته، داشته باشند. همگام با رایانه‌ها و فن‌آوری - یا در مقابل آن صورت لایه دیگر در تفاوت کاربران و چالش دیگر برای کتابداران به عنوان مدرس باشیم. همانطور که هاروی سیگر [۲۶] خاطرنشان می‌کند «جایی که ما اوایل تنها دانشجویان کارشناسی و فارغ‌التحصیل و هیأت علمی را می‌دیدیم، در استفاده از رایانه‌ها امروزه گروه‌های جدیدی را که بر اساس مهارتها، دانش و آمادگی در استفاده از رایانه‌ها و فن‌آوری جدید تعریف می‌شوند را مشاهده می‌کنیم. ظهور فن‌آوریهای اطلاعاتی سبب توجه به تفاوت گروههای کاربران نشده است بلکه خود تفاوت گروههای کاربران را بوجود آورده است و کتابداران را ناگزیر به ملاحظه نیازهای منحصر به فرد آنها در ارائه آموزش کتابخانه‌ای کرده است». دانشجویان ما چه باسواد رایانه‌ای باشند یا نباشند به طور قابل توجهی در خصوص مسائل کلیدی- انتظار آنها- از هم‌نوعان خود در دوره پیش از اینترنت تفاوت دارند. همانطور که يك کتابدار در بررسی تنویر نظر داده بود «بزرگترین تغییر، انتظارات فزاینده کاربر می‌باشد. کاربران بیشتر انتظار دارند قادر به یافتن هر چیزی به طور پیوسته، تمام متن باشند.» در حقیقت، جستجوگران اینترنت حتی ممکن است انتظارات بیشتری نیز

داشته باشند: آنها به سبب بین‌المللی شدن [۲۷] امتحان‌نشده رسانه‌های برتری که وب جهان گستر را احاطه کرده‌اند- انتظار دارند که یافتن اطلاعات آسان و سریع شود. اگرچه انتظارات دانشجویان هماهنگ با اهداف کتابداران مبنی بر ارائه دسترسی آسان سریع پیوسته اطلاعات مربوط به کاربران کتابخانه می‌باشد، این انتظارات اغلب در محیط اطلاعاتی ترکیبی کنونی متشکل از رسانه‌های اطلاعاتی مختلف و تمهیدات سازمانی مبسوط، غیرواقعی هستند. متأسفانه بسیاری از تعاملات ما با دانشجویان لحظه‌ای رخ می‌دهد که این نقطه به خانه سوق داده شده است؟ دانش‌آموزی شاید بعد از ساعتها جستجوی بی‌نتیجه ممکن است خواهان کمک میز مرجع باشد. در این لحظه آموزشی ممکن است ناامیدی بروز کند - دانشجوی ممکن است به علت تلاشهای اشتباه خود و بی‌تابی به علت نیاز کتابدار برای شروع از ابتدا نتیجه نگیرد- ملاحظه اینکه اغلب چگونه [جستجو] انجام نمی‌گیرد خیلی اذیت کننده است. به علت فشار زمانی شاید دانشجویان طبیعتاً راحتی را بر کیفیت ترجیح می‌دهند.

بنابراین برونداد جستجویی که آنها قضاوت می‌کنند «به قدر کافی خوب باشد» یعنی اینکه نتایج در چندین منبع تمام متن که به نظر می‌رسد رابطه‌ای با مسائل در دست داشته باشد ممکن است آنها را راضی کند. جستجو بر حسب کلیدواژه رایانه‌ای اغلب همیشه چیزی را به بار خواهد آورد. این واقعیت که اولین اقلام در مجموعه‌ای از نتایج اغلب ممکن نیست اطلاعات مربوط و معتبری برای موضوع پژوهش آنها باشد ممکن است کمتر از زمان صرف شده اهمیت داشته باشد. البته دانشجویان در وضع «حق بیمه» [۲۸] زیاد بر زمانشان شایسته‌تر هستند. «به قدر کافی خوب» [۲۹] ممکن است به جا باشد و میزانی که منابع اطلاعاتی که انتخاب کردند به آنها اجازه بدهد که بطور موفقیت‌آمیزی اظهاراتشان را کامل کنند- دانشجویان قطعاً در تصمیم‌گیریهایشان درباره آنچه که ارزش را در اطلاعات شکل می‌دهد توجیه می‌شوند. با وجود این با فهمی ناقص از محیط اطلاعاتی متنوع و تمایل قوی برای منابع پیوسته اغلب دانشجویان تشخیص نمی‌دهند که بعضی اطلاعات در منابع «سنتی» اطلاعات- مانند کتابها- یا با استفاده از تلفن بسیار سریع‌تر یافت می‌شوند. حتی دانشجویان دانشکده‌های کتابداری هم این اشتباه را انجام می‌دهند. با آشفته‌سازی بیشتر این کاربران کتابخانه‌ها که به راحتی ارضا می‌شوند ممکن نیست گزینه‌های سنچیده [۳۰] گزیده [۳۱] از نظر ارزش محتوا و ارزش زمان صرف‌شده نهایی انتخاب کنند. آنها ممکن نیست تشخیص بدهند که منابع بهتر اطلاعات می‌تواند برای آنها در دسترس باشد.

با جستجوی ظاهراً موفقیت‌آمیز، و نادیده انگاشتن این واقعیت که گزینه‌های بهتر- یا حداقل متفاوتی- وجود دارند چرا دانشجویی باید درخواست کمک کند؟ سایر عوامل نیز ممکن است اراده دانشجویان را برای درخواست کمک محدود کنند. همانطور که بسیاری از نویسندگان مشاهده کرده‌اند ویژگی برجسته دانشجویان امروزی پایه‌ای است که آنها می‌خواهند و انتظار دارند تا بطور مستقل کار کنند. تشویق و قدرتمندسازی دانشجویان برای تبدیل آنها به یادگیران مستقل [۳۲] نیز یکی از اهداف کلیدی جنبش‌های سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌هاست که در بخش بعدی این مقاله بحث می‌شود. با وجود این همانطور که ران هکارت [۳۳] اظهار عقیده می‌کند دانشجویانی که در محیطهای پژوهشی هر چه بیشتر رایانه‌ای کار می‌کنند می‌توانند احساس کنند فرض بر این است که مسائل را به صورت مستقل نه با درخواست از شخصی برای کمک حل کنند: «اگر ثابت شود کمک ماشینی يك جنبه از آینده‌ای باشد که دانشجویان اغلب با رایانه‌ها بصورت انفرادی کار می‌کنند دورنمای وسیعی ضروری به نظر می‌رسد يك مسأله بالقوه از چنین دورنمایی که می‌تواند توجه را به خود جلب کند عدم تمایل کاربر برای جستجوی کمک انسانی در صورتی است که در آن چندین شکل به عنوان آخرین گزینه مراجعه در نظر گرفته شود. دسترس‌پذیری چنین کمکی می‌تواند به کتابدار اطمینانی دوباره بخشد اما نتیجه‌ای که کاربر می‌تواند بگیرد این است که بطور عادی شخص باید از کمک ماشین بهره‌مند شود و استفاده از کمک انسانی دلیل بی‌موردی

است. • آنچه تدریس می‌کنیم: صلاحیت‌های عصر اطلاعات

آیا دانشجویان مهارتهایی را که برای پیشرفت آنها در محیط پژوهشی عصر اطلاعات لازم می‌باشد را دارا هستند؟ اولین قدم برای پاسخ به این سؤال مشخص کردن این است که آن مهارتها کدامند؟ آموزشگران کتابخانه به علت تعارض میان تدریس مکانیسم‌های جستجو و مفاهیم پژوهش به چالش افتاده‌اند، محیط اینترنتی هر دوی اینها را به همراه آورده است. از نظر مکانیسم‌ها ناوبری منابع الکترونیکی شبکه‌ای، به مهارتهای رایانه‌ای پایه و نیز غیرپایه- مانند تایپ کردن، استفاده از ماوس، ذخیره، چاپ، استفاده از پست الکترونیکی روبرو شدن با چندین پنجره و غیره- وابسته است. انجام جستجوهای مؤثر نیازمند بهره‌گیری از ترکیب جستجوی تخصصی، فهم مقدماتی چگونگی کار موتورهای جستجوی رایانه‌ای و مهارت در مفاهیم کلیدی-عملگرهای بولی[۲۴]، جستجوهای ربطی[۲۵] و ... می‌باشد. همچنین سایر نیازمندیها، مهارتهای نسبی پایگاه داده پیشرفته و ناوبری وب می‌باشد: «بررسی دقیق»[۲۶] تمام متن[۳۷] محتوا و انطباق کلیدواژه‌ها، تشخیص عناصر ناوبری رایج (برای مثال اینکه فهرست ناوبری اغلب در قسمت چپ هر صفحه وب است) و - مهمتر- فهم محدودیتهای سایت و روابط میان مدارک پیوند شده، تعداد و تنوع زیاد در محیطهای اطلاعات شبکه‌ای به طور قابل توجهی به لزوم آمادگی کتابداران برای تدریس افزوده است. همانطور که برندان راپل اظهار می‌دارد: «با ظهور کتابخانه الکترونیکی کتابداران اکنون نه تنها باید... منابع خانگی را تدریس کنند بلکه باید به وجود و ابزارهای دسترسی به حجم انبوه مواد جهانی نیز اشاره کنند. آنها باید به فهرست‌های محلی ملی و بین‌المللی منابع وسیع جهانی دولتی و تجاری پایگاههای داده کتابشناختی سی‌دی‌رام محلی و از راه دور فراوانی پایگاه داده تمام متن قلمرو مهم رو به گسترش مجلات الکترونیکی و اخبار روزآمد وقایع محلی و جهانی در اینترنت اشاره کنند.» راپل تا استفاده از پست الکترونیکی، لیست سروها و گروههای خبری پیوسته در فهرست مهارتهای لازمی که دانشجویان باید آموزش ببینند و کتابداران باید آمادگی تدریس آنها را داشته باشند پیش می‌رود. در حقیقت اگر شخص محتوای وسیع اینترنت را در نظر بگیرد بی‌انتها است. از این گذشته همانطور که هاروی ساگر می‌نویسد اگر فن‌آوریهای جدید مهارتهای جدیدی را برای تدریس به ما داده است چگونگی طی حیات مفید بسیاری از این مهارتهای احتمالی را نیز برای ما روشن نموده است.» همانطور که او بیان می‌کند به علت تشخیص سودمندی کوتاه مدت تدریس ابزار محور در محیط الکترونیکی بود که بخش آموزش کتابشناختی ACRL در سال ۱۹۸۷ در مدل بیان اهداف آموزش کتابشناختی تجدیدنظر کرد: «نقش BI نه تنها ارائه مهارتهای تخصصی لازم برای تکمیل کارها بود بلکه آماده‌سازی افراد برای استفاده مؤثر درازمدت از اطلاعات.... با توصیف فرایندها به جای ابزارها بود به این امید که بیانیه بعد از اینکه فن‌آوری جدید کهنه شود نیز عملی باقی بماند.» بنابراین ساگر می‌نویسد آیا چالشهای محیط فن‌آورانه جدید به «بازنویسی ادبی[۲۸]» اهداف آموزشی کتابخانه کمک می‌کند و موجب چارچوب تدریسی جدیدی تحت عنوان سواد اطلاعاتی می‌شود. اگرچه اندیشه سواد اطلاعاتی در اواخر دهه ۱۹۸۰ مطرح شد ولی با رشد وب جهان گستر در کتابخانه‌ها در اوایل دهه ۱۹۹۰ بود که بیشتر کتابخانه‌ها ماهیت ضروری این مهارتها را تشخیص دادند.

با انفجار مواد در دسترس بصورت الکترونیکی و با فقدان کنترل کیفیت در وب کاربران کتابخانه نیازمند ارزیابی فوی مهارتها برای رویارویی با اضافه‌بار اطلاعاتی و ناوبری غنی چشم‌انداز اطلاعات الکترونیکی در میان اطلاعات غلط همانطور که در واقعیت وجود دارند هستند. اگرچه همانطور که باربارا مک‌آدام[۳۹] معتقد است دانشجویان ماهیتاً انتقادی و خواهان چالش اعتبار از طریق شناخت بی‌پرده رسانه‌های جمعی و و تبلیغات در طول عمر خود هستند. این بدبینی «همه روزه زندگی» ممکن نیست نشانگر ارزیابی انتقادی‌تر منابع اطلاعاتی رسمی باشد. دانشجویان هنوز زود است تا

آنچه را می‌خوانند باور کنند. در محیط اینترنتی بدون کنترل کیفیت، سادگی آنها [دانشجویان] می‌تواند مراتب خطرناکی در کیفیت کارهای پژوهش‌محور آنها داشته باشد. البته ارزیابی کیفیت اطلاعات تنها یکی از مهارت‌های شناختی چند سطحی است که اکنون بیشتر کتابداران تشخیص می‌دهند که برای باسوادی اطلاعاتی «مصرف‌کنندگان اطلاعات» [۴۰] نیاز است. کاربران باید قادر به «تشخیص اینکه چه وقتی اطلاعات مورد نیاز است باشند و قابلیت جاییابی، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات مورد نیاز را داشته باشند.» هدف ما به عنوان کتابداران مرجع در تدریس مهارت‌های سواد اطلاعاتی به دانشجویان که نیازمند آن در محیط اطلاعات الکترونیکی هستند فراتر از سال‌های تحصیل در دانشگاه می‌باشد؛ ما امیدواریم تا جوانان را قادر کنیم تا یادگیران مستقل بلندمدت شوند، توانایی شرکت متفکرانه فعال در آموزش، محل کار، و زندگی عمومی را داشته باشند.

باوجود این شواهد کلاس درس اشاره‌ای روشن به این مسأله دارد که بسیاری از دانشجویان از سواد اطلاعاتی بدورند. تعدادی از اعضای هیأت علمی و مدیران دانشگاهی مدرس پدیده در حال رشد «آن را یافته و به هم بچسبانید» [۴۱] در مقالات دانشجویان را مشاهده نموده‌اند؛ دانشجویان بعضی بخش‌های خاص پاراگراف‌ها و نقل‌قول‌های از قبل تنظیم‌شده را به جای ترکیب اطلاعات برای پشتیبانی از مباحثه‌ای منطقی و متفکرانه، قطع [۴۲] و به همدیگر می‌چسبانند [۴۳]. در نتیجه مقالات مخلوط می‌شوند اغلب فاقد شرط اصلی پاراگراف‌بندی می‌باشند و بعضی اوقات (خواسته یا ناخواسته) دزدیده می‌شوند. مسائل درباره کیفیت پژوهش و نوشتار دانشجویان قبل از اینترنت هم مطرح بود. با وجود این سهولت رونویسی دانشجو از متون الکترونیکی و انتظار یافتن اطلاعات فوری پیوسته ممکن است از توانایی و اراده دانشجو به استفاده مؤثر از اطلاعات- از طریق ارزیابی و ترکیب انتقادی- و از نظر اخلاقی با اعتبار کاملی که به منبع داده می‌شود بکاهد. پس کمک به دانشجویان برای باسواد اطلاعاتی شدن در محیط اینترنت انتقادی‌تر است.

همانطور که دیوید روتنبرگ [۴۴] می‌نویسد مسئولیت او به عنوان یک آموزشگر «تدریس چگونگی خواندن اختصاص زمان با زبان و نظرات، کار با مباحثات، ترکیب منابع مختلف برای شکل‌دهی تفکری بکر به دانشجویان می‌باشد» او باید به دانشجویان کمک کند [تا چگونگی ارزیابی منابع را برای تعیین میزان اعتبار آنها چون اعتماد به اندیشه‌های آنها بیشتر از قاپیدن تفکری که بر روی صفحه رایانه صورت خارجی به خود می‌گیرد، درک کنند.] بیشتر کتابداران مدرس باید مسئولیت- کار مشترک با اعضای هیأت علمی گروه- برای کمک به یادگیری خوب این مفاهیم دانشجویان را به مسئولیت‌هایشان بیافزایند. علاوه بر یافتن، ارزیابی و استفاده از توانایی‌های اطلاعاتی افرادی دارای سواد اطلاعاتی هستند که نقشه‌ای شناختی [۴۵] برای فواصل اطلاعاتی ایجاد کرده اند. در میان این جهان اطلاعات (یا مکان یا ناحیه یا دورنما- این مجاز دوباره و دوباره ظهور می‌کند) جستجوگر قدرتمند اطلاعات با حرکت هدفمند، سنجیده، حرکت می‌کند. دیوید کار [۴۶] یادگیر مستقل و با سواد اطلاعاتی را چنین توصیف می‌کند، حرکت‌کننده مستقیم و تجدید شکل دهنده این جهان: «در این چشم‌انداز این یادگیر باید در حال حرکت نشان داده شود؛ اطلاعات را از مجرای عینک شخصی یا نظام توضیحی شخصی بررسی و تفسیر کند؛ اقتباس و تجدیدنظر در ذهنیتهای مؤثر با انتشار اطلاعات جدید؛ برطرف و غلبه نمودن بر موانع در برابر اطلاعات جدید؛ یافتن زمینه زیبایی‌شناختی برای غنی‌سازی شبکه ارتباطات؛ نشانه‌گذاری معانی و استفاده از اشتباهات؛ تجربه کندی و گیجی؛ خستگی قابل توجه؛ تسلیم شدن به مدت کم؛ شاید تجدید سازمان در همه زمینه‌ها در جهت الگوهای جدید به عنوان تأثیری از یک بینش مهم» البته این مسأله روی دیگر سکه‌ای هم دارد. البته روی دیگر این سکه جستجوگران بی‌اختیار اطلاعات می‌باشند

که بصورت تصادفی از يك فضای اطلاعاتی افسانه‌ای نامفهوم، به دنبال پیوندها با احتمال اشتباه در آنچه که او نیاز دارد، بدون اطمینان از اینکه به کجا منتهی می‌شوند، می‌روند. متأسفانه تجربه کتابداران نشان می‌دهد که بسیاری از دانشجویان دانشگاه‌ها فاقد نقشه‌ای مفهومی از فضای اطلاعاتی می‌باشند.

شکل‌فرد، تامسون و جیمز [۴۷] سناریوی آشنایی را در کتابخانه‌های دانشگاهی توصیف می‌کنند: « دانشجویان ممکن است در پایانه‌های کاری با بقایای جستجوهای بر روی صفحات بنشینند و ندانند که در کدام پایگاه داده هستند. زمانی که جستجوی آنها به نتایج مورد انتظار منجر نمی‌شود ممکن است به سادگی به سراغ سایر رایانه‌ها رفته و هرگز درباره مشکل پیش‌آمده، سؤال نمی‌پرسند. « برای باسوادی اطلاعاتی کاربران باید «ادراک شناختی» [۴۸] در مورد اندازه دامنه و شکل جهان اطلاعاتی داشته باشند. دانشجویان نیازمند فهم این نکته هستند که وقتی پایگاه داده‌ای (چون يك موتور جستجوی وب عمومی) را باز می‌کنند به فضای خاص اطلاعاتی با دامنه خاص و محدود وارد و آن را کاوش می‌کنند. آنها نیازمند یادگیری توجه به دامنه منبع هستند. آنها نیازمند فهم تفاوت‌های میان پایگاه‌های داده وب‌بنیاد و وب عمومی هستند. آنها نیازمند یادگیری انتخاب منابعی هستند که اغلب احتمال دارد حاوی نوعی اطلاعات باشند که آنها می‌خواهند. درک دامنه فضاهای اطلاعاتی در اینترنت به علت گسترش تأثیر صفحه رایانه به طور خاصی دشوار می‌باشد. این امر طعنه‌آمیز اما صحیح می‌باشد که اینترنت به طور قابل بحثی پیچیده‌ترین و چندبعدی‌ترین منبع اطلاعاتی همه زبانها، موضوعی است اساسی که چارلز بونگ [۴۹] آن را «نتیجه نگاه ناقص به گودال» اطلاعات رایانه‌ای می‌نامد که تنها بخش کوچکی از منابع می‌باشد و ساختار آن می‌تواند در يك لحظه دیده شود. چالشی که محیط اطلاعات شبکه‌ای با آن روبرو است- تعداد سطوح مهارتی بالا و پایین مورد نیاز برای دانشجویان برای تعامل مؤثر با آن و فقدان کنونی اینگونه مهارتها می‌باشد- را نمی‌توان با محدود کردن مصنوعی گزینه‌های اطلاعاتی دانشجویان، پاسخ داد اگرچه قطعاً یکی از چندین راهبرد می‌باشد.

در بعضی موارد آموزش هیأت علمی و حتی کتابداران- به طور مؤثری دانشجویان را از استفاده از اینترنت برای پژوهش آنها باز می‌دارد به علت وضعیت بالقوه دانشجویان برای رویارویی با اطلاعات «کم کیفیت» [۵۰] یا به علت ترس آنها از استفاده نادرست دانشجویان از منابع الکترونیکی. با وجود این به تدریج که محتوای ارزشمند بیشتری اعم از موادی که در حاک دیگری منتشر نمی‌شود، بیشتر می‌شود، این مفهوم غیرمنطقی می‌شود. به علاوه تفاوت میان «منابع اطلاعاتی کتابخانه» و «منابع اینترنتی» کم‌رنگ می‌باشد به تدریج که بیشتر مجموعه‌ها و خدمات رو به پیوستگی پیش می‌رود کم‌رنگ‌تر هم می‌شود. راهبردی بهتر و قطعاً راهبردی مناسب‌تر ارائه مأموریت دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها در آموزش به دانشجویان برای فراهم‌آوری جهان پیچیده اطلاعات نه محافظت از آنها در برابر آن می‌باشد. • نیازهای کاربران: مکانیسم‌ها و مفاهیم

در پاسخ به این سؤالات که باید مکانیسم را تدریس کنیم یا مفاهیم را؟ مهارت‌های دستی یا چارچوب ذهنی؟ مهارت‌های اطلاعاتی یا سواد اطلاعاتی؟- بیشتر کتابداران به جنبه مفهومی، ذهنی و باسوادی توجه دارند. اینها توانایی‌های مهم شناختی هستند که یادگیری بلندمدت را ممکن می‌سازند. با این وجود همانطور که بحث قبلی روشن ساخت اطلاع‌جویی موفق در محیط اینترنت هم نیازمند مهارت‌های تکنیکی و هم تواناییهای مفهومی می‌باشد و بیشتر کتابداران در حال حاضر سعی دارند به علت نیازهای کاربران از این دو جهت هر دوی آنها را آموزش دهند. نوشته سال ۱۹۹۵ هاروی ساگر شامل هر دو مهارت مکانیسمی و مفهومی در شرح مسئولیتهای آموزشی کتابدار می‌باشد اگرچه او به سبب اولویتهای تعلیمی بلندمدت آموزشگران کتابخانه، دومی را مهمتر معرفی کرد: « آنچه آموزش می‌دهیم باید همیشه مبتنی بر نیازهای کاربر باشد.

آیا فن‌آوری را آموزش دهیم؟ بله آموزش می‌دهیم. آیا استفاده از منابع خاص را آموزش دهیم؟ بله آموزش می‌دهیم. آیا فرایند را آموزش دهیم؟ بله. بافت را؟ بله... با این وجود اینها مهمتر از این نیستند که دانشجویان، جزئیات جستجوی يك پایگاه داده خاص را به صورتی که مهارتهای بلندمدت در زمینه توانایی شناسایی دامنه يك پایگاه داده؛ تناسب محتوا با روش زمینه و موضوع؛ و توسعه مهارتهای اطلاعاتی در زمینه اصول، روش‌شناسی و مفاهیم پژوهش را توسعه دهند، به خاطر می‌سپارند». بعضی نویسندگان اظهارنظر کرده‌اند که در طول چند سال گذشته کتابداران، در تأکید بر مفاهیم به جای مکانیسم‌ها در آموزش، آسوده‌تر بوده‌اند. الیزابت دوپونس[۵۱] استدلال می‌کند که آموزش کتابخانه در منابع شبکه‌ای «از تمرکز بر «چگونگی» [۵۲] تکنیکی به مفاهیم پژوهشی اساسی در اواخر نیمه دهه ۱۹۹۰ «تحول» یافته است: «شاید همانطور که ترکیب دانشجویان با اینترنت و حجم انبوه منابع در دسترس در حال افزایش راحتی می‌باشد کتابخانه‌ها به آموزش مهارتهای کلی کاربردی به جای مراحل خاص استفاده از منابع برگشته‌اند. کمک به دانشجویان برای یادگیری مهارتهای سواد اطلاعاتی قابل انتقال، هدفی عمومی شده است. با این وجود دید آموزش کتابخانه مقتبس از سایر نویسندگان منجر به این می‌شود که شخص گمان کند به چندین دلیل، متن فوق ممکن است تحولی آرمانی را توصیف کند تا تحولی واقعی. همانطور که يك کتابدار در مقاله اخیر کارول تنوییر می‌گوید «ما در دوران گذار با رقابت مهارتهای جدید و قدیم برای فرصتهای آموزشی محدود به سر می‌بریم». کمک به دانشجویان برای دستیابی به سواد اطلاعاتی هدفی مشترک است اما در حقیقت ما کمتر به اهداف یادگیری بلندپروازانه در کوتاهترین زمان توجه داریم.

• چگونه تدریس می‌کنیم: تأثیر اینترنت و فن‌آوری اطلاعاتی

▪ یادگیری فعال در کلاسهای درس کتابخانه

در مقاله «از انتقال تا پژوهش: کتابخانه در قلب دانشگاه» جیمز ویلکینسون [۵۳] به طور خلاصه ظهور روش تعلیم «مدل پژوهشی» [۵۴] آموزش را در میان خانواده «یادگیری منبع محور» [۵۵]، «یادگیری فعال» [۵۶]، «تدریس مسأله محور» [۵۷] «یادگیری مورد محور» [۵۸] و سایر روشهای یادگیری را بیان می‌کند. برخلاف مدل انتقال «سنتی تدریس که در آن دانش معمولاً از طریق سخنرانها - از آموزشگر/ استاد به دانشجو/شاگرد منتقل می‌شود دانشجویان در میان الگوی مدل پژوهشی از طریق پرسش سؤالات، شکل دادن فرضیه‌ها و جمع‌آوری و ترکیب اطلاعات برای امتحان آرای آنها و نتیجه‌گیری یاد می‌گیرند. آموزشگران در این نوع مدل راهنماها و مربیان هستند و دانشجویان با کار کردن یاد می‌گیرند. طرفداران مدل پژوهشی و سایر متغیرهای یادگیری فعال استدلال می‌کنند که دانشجویان بهتر قادر به فهم و به ذهن‌سپاری اطلاعاتی هستند که با آنها از طریق پرسش تأثیرگذار درگیر شده‌اند. یادگیری با توجه به علایق و تواناییهای فردی دانشجویان اختصاصی‌تر است. به علاوه دانشجویان فرایند حل مسأله را مانند محتوای حوزه موضوعی ارائه شده یاد می‌گیرند. همانطور که ویلکینسون می‌نویسد «مدل پژوهشی می‌پذیرد که محتوا به تنهایی هدف نیست بلکه وسیله‌ای برای هدف بزرگتری است که چگونگی یادگیری را یاد می‌دهند». ویلکینسون اشاره می‌کند که فن‌آوری اطلاعات IT لزوماً «هماهنگ» با روش تعلیم جدید نیست بلکه در واقع به این علت که آموزش به کمک رایانه اغلب انعطاف‌پذیر و قابل پیش‌بینی است، همانند مدل انتقال می‌باشد. اظهارات او هشدار مهمی است؛ همانطور که در بخش بعدی بحث می‌شود بهره‌گیری از رویه‌های روش تعلیمی شنیداری، در هنگام طراحی مدل‌های یادگیری مجازی مهم است و ممکن است محدودیتهایی در اثرگذاری آموزش خودکار وجود داشته باشد و البته روشهای یادگیری فعال که دانشجویان با کار، بحث، نوشتن، و انعکاس یاد می‌گیرند در کتابخانه‌ها بدون استفاده از ابزارهای فن‌آورانه بطور

موفقیت‌آمیزی بکار برده می‌شود. با این وجود در کتابخانه‌ها فن‌آوری اطلاعات - در شکل شبکه‌ای، دسترسی- به کلاسهای درس رایانه‌ای با دسترسی به پایگاه‌های داده کتابخانه -در اینترنت- امکان روشهای یادگیری فعال را بطور فزاینده‌ای افزایش داده است. برای کتابداران فن‌آوری، نیروی عمده‌ای برای کمک به اینکه « نقش دانای صحنه و راهنما را به خود بگیرند» بوده است. کتابداران همیشه ارزش بکارگیری مؤثر اطلاعات را شناخته‌اند اما ما بصورت طعنه‌آمیزی از نظر تاریخی در میان بدترین مقصران بالا پایین، برآمده از سخنرانی، «یک اندازه مناسب برای همه» [۵۹]، انتقال نحوه تدریس هستیم. البته چندین دلیل برای این امر وجود دارد. کتابداران برای پوشش همه اطلاعاتی که دانشجویان برای پژوهش موفقیت‌آمیز در فرصتهای آموزشی محدود در دسترس برای آنها - معمولاً بصورت مرتبط به دوره نشست‌های يك جلسه‌ای از ۵۰ دقیقه تا بیش از يك ساعت- نیاز خواهند داشت تحت فشار قرار دارند. این امر به صورت سنتی به معنی سخنرانی بسته یا نمایش سرریسته با زمان کم باقی‌مانده برای سؤالا و جوابها بوده است.

با این وجود به نظر می‌رسد در حال تغییر باشد. اگرچه داده‌های کیفی محدودی در مورد میزان استفاده کتابخانه‌های دانشگاهی ایالات متحده از روش‌های یادگیری فعال در آموزش در دسترس است شواهد حاکی از گرایش رو به افزایشی در میزان کلاسهای درس رایانه در کتابخانه‌ها و نتایج پژوهش اخیراً انجام شده در سایر کتابخانه‌ها و نتایج پژوهش اخیراً انجام شده در سایر کتابخانه‌های آمریکا شمالی می‌باشد. اگرچه آنها اشکال خاصی را ارائه نمی‌کنند در گزارش بررسی سال ۱۹۹۵ مبادله تعیین موقعیت کتابخانه LOEX لیندا شیراتو و جوزف بادیکس [۶۰] در مورد گرایش‌ها در آموزش کتابخانه، افزایش استفاده از آموزش رایانه موجود نسبت به بررسی قبلی LOEX را نشان می‌دهد. بطور مشابهی اگرچه سخنرانی به صورت يك نوع نحوه آموزش هنوز بیشترین استفاده را دارد (۹۴ درصد پاسخگویان)، بعضی کتابخانه‌ها استفاده از سخنرانی را همراه با تجربه عملی گزارش می‌کنند. بررسی بخش آرمانهای روش‌های تعلیمی کتابدار می‌باشد اگرچه عمل نمی‌شود قطعی‌ترین مدرک برای نشان دادن استفاده کتابخانه‌ها از مفاهیم یادگیری فعال می‌باشد. در پاسخ به این سؤال که آنها چه روش‌های آموزشی را مؤثرتر می‌دانند، کتابداران عموماً جستجوی عملی، آموزش فردی، سخنرانیهای کوتاه همراه با رویه عملی، و روش‌های یادگیری فعال را خاطرنشان کردند. این روش‌ها به آسانی در برابر روش‌های عمومی یا انفعالی‌تر آموزش که توسط کتابداران کمتر مؤثر شناخته می‌شدند قرار دارند: سخنرانیها، تورها، دستنامه‌های چاپی و کتاب‌های راهنما. با دسترسی بیشتر کتابداران کنونی به آزمایشگاه‌های رایانه عملی نسبت به زمان بررسی سال ۱۹۹۵، منطقی است بپذیریم که بیشتر آنها قادر به بکارگیری آرمانهای روش‌های تعلیمی هستند. مطالعه اخیری که در کتابخانه‌های دانشگاهی کانادایی انجام شده داده‌های قطعی در مورد افزایش راهبردهای یادگیری فعال در آموزش کتابخانه ارائه کرد.

در سال ۲۰۰۰، ۹/۶۳ درصد پاسخگویان، استفاده از آموزش عملی در آزمایشگاه‌های رایانه را به صورت روش یادگیری افزایش قابل توجهی در حدود ۲/۴۳ درصد کتابداران از روش‌های عملی مشابه بررسی ۱۹۹۵ را گزارش دادند. در دست دیگر سخنرانی یا نمایش به صورت يك نوع نحوه آموزش در حالی که هنوز هم رایج است تا ۲/۷۲ درصد میزان سال ۱۹۹۵، کاهش و به میزان ۳/۶۶ درصد در سال ۲۰۰۰ تقلیل یافت. بررسی کانادا از کتابداران درباره ارزیابی میزان اینکه فن‌آوری اطلاعات ماهیت آموزش کتابخانه را تغییر داده بود، سؤال شد. از ۷/۸۱ درصد پاسخگویان که ادعا کردند که آی تی روش‌های آموزش را «بسیار زیاد» یا «مقداری زیاد» تحت تأثیر قرار داده است، اغلب این تحول را از نمایش‌های تحت رهبری مربی به آموزش عملی خاطرنشان کردند. شاید به عنوان نتیجه تغییر ۱/۷۲ درصد پاسخگویان عقیده خود را چنین گزارش دادند که فن‌آوری آموزش

را بهبود بخشیده بود. پاسخگویان اذعان کردند که فن‌آوری آموزش را مؤثرتر، پویاتر، خودکارتر، جالب‌تر، انعطاف‌پذیرتر در برابر شیوه‌های یادگیری مختلف می‌سازد و توانایی بهتر دسترسی بیشتر دانشجویان را فراهم می‌آورد. این نکته اخیر به روشنی به تلاش‌های آموزش و بنیاد اشاره می‌کند که در بخش‌های بعدی بحث می‌شود. همچنین دریافت اثباتی کمتری از تأثیر فن‌آوری اطلاعات برداشت می‌شود. یک پاسخگو نظر خود را چنین اظهار کرد که « با توجه به فن‌آوری، زمان کمتری برای صحبت کردن درباره راهبرد، ماهیت منابع اطلاعاتی و غیره باقی می‌ماند». از بافت این مشاهده معلوم نیست که پاسخگو به برخورد مبحث قبلی این مقاله میان مهارت‌های تکنیکی تدریس با مفاهیم پژوهش اشاره می‌کند یا او مشاهده می‌کند که افزایش میزان جستجوی دستی دانشجویان، زمان در دسترس کتابدار را برای پوشش محتوا کاهش می‌دهد. این نکته اخیر قطعاً صحیح می‌باشد به جز اختصاص زمان و زمان کلاس درس، صورت می‌گیرد. حامیان راهبردهای یادگیری فعال، استدلال می‌کنند که پرداخت کامل در راستای مفاهیم عمیق‌تر دانشجویانی است که پوشش داده می‌شوند. علاوه بر این، روش‌های یادگیری فعال ممکن است به طور خاص برای «محتوایی» که می‌خواهند دانشجویان یاد بگیرند اهمیت داشته باشد. سواد اطلاعاتی بیشتر یک فرایند و مجموعه تواناییها است تا پیکره دانشی.

حتی یکی از عناصر کمتر پیچیده‌تر سواد اطلاعاتی، جستجوی مؤثر پایگاه داده است که نیازمند آن است که دانشجویان با کار یاد می‌گیرند. جستجوی منابع الکترونیکی فرایندی پیوسته بازگشتی [۶۱] می‌باشد- راهبردهای جستجوی اولیه نیازمند تعیین و تصحیح از طریق ارزیابی نتایج واسط است. برای یادگیری موفقیت‌آمیز آن، دانشجویان نه تنها نیازمند درک مفهومی قوی هستند بلکه نیازمند تمرین نیز می‌باشند. همانطور که پاتریشیا بریویک [۶۲] می‌نویسد: « سواد اطلاعاتی نمی‌تواند توسط کتابداران و اعضای هیأت علمی آموزش داده شود بلکه باید از طریق تجربه‌هایی که از طریق کار با کتابداران و اعضای هیأت علمی شکل می‌گیرند یاد گرفته می‌شود.» آموزش مبتنی بر وب

در عین حال که اینترنت به تدریس کتابداران برای ارائه یادگیری عملی و مؤثر کلاس‌های درس کتابخانه کمک کرده است همچنین فرصتی برای رهایی از محدودیتهای آموزش کلاس درس فراهم آورده است. اگرچه یادگیری رودرو به شکلی که بیشتر کتابداران با آن - به طور خلاصه مواجهه می‌مرج، جلسات آموزشی «یک جلسه‌ای»، کلاس‌های اعتباری که کتابخانه ارائه می‌کند و مشاوره‌های پژوهشی نفر به نفر- آشنا شده‌اند، در چندین هدف مؤثر است، با انتقادهای به جایی چون عدم اختصاص زمان کافی برای تأثیر قابل توجه در یادگیری دانشجویان، عدم انعطاف‌پذیری کافی در رفع زمینه‌های آموزشی متفاوت دانشجویان یا سبک‌های یادگیری یا بطور ساده عدم دسترسی کافی دانشجویان روبرو شده است. پذیرش اهداف سواد اطلاعاتی فراتر از مهارت‌های جستجوی اطلاعات برخواسته از تکلیف، آگاهی‌رسانی از این دشواری‌ها را بسط داده است؛ این محتوای جدید نیازمند زمان بیشتری برای تدریس می‌باشد و بیشتر به متغیرهای یادگیری فردی دانشجو وابسته است. هدف آزمون‌دانه تر ما - سواد اطلاعاتی به عنوان یک برون‌داد یادگیری برای همه دانشجویان- کمتر از روش‌های درست یا نادرستی که ممکن است کار کرده‌اند صرف‌نظر می‌کند، اگرچه در گذشته بطور ناقص انجام می‌شده است. همچنین بازشناسی رو به گسترش ما درباره اینکه نیازمند رفع نیازهای سواد اطلاعاتی یادگیران از راه دور و همه دانشجویانی که به کتابخانه نمی‌آیند هستیم ما را مجبور به توسعه مدل‌های آموزشی که کمتر وقت‌گیر انعطاف‌پذیرتر و اندازه‌پذیرتر و از راه دور دسترس‌پذیرتر هستند می‌کند- تا به دانشجویان اجازه بدهد تا در سطح، روش، زمان و مکانی که ترجیح می‌دهند یاد بگیرند. در نهایت در دوره افزایش گسترده تقاضا برای آموزش سواد کتابخانه‌ای و اطلاعاتی، کتابداران در جستجوی مدل‌های آموزشی

هستند که کمتر از آموزش چهره به چهره، وقت کتابدار را بگیرد. برای نیل به این اهداف تعداد رو به رشدی از کتابداران وبسایت‌های آموزشی را بصورت خودآموز، آموزش‌های تعاملی با هدف کمک به دانشجویان برای کسب مهارت در مهارت‌های مفهومی اغفال‌کننده‌تر ارزیابی و «استفاده مؤثر» توسعه داده‌اند یا در حال توسعه هستند. آموزش کتابخانه‌ای و بنیاد مانند آموزش کتابخانه‌ای چهره‌به‌چهره معمولاً بصورت ترمی-دوره بلندمدت- ارائه نمی‌شود، در عوض معمولاً «حاوی مقیاس‌هایی است که می‌توانند برای تکمیل و اتمام آموزش کتابخانه‌ای يك جلسه‌ای بکار گرفته شوند.» يك نوع از بهترین رویه‌ها در طراحی آموزش پیوسته در حال طراحی است؛ کتابداران بطور شایسته ای در آموزش وب بنیاد اصول دانش‌جومحوری [۶۲]، یادگیری فعالی که در بخش قبلی بحث شد را رعایت می‌کنند. نانسو دوالد [۶۴] در مقاله اخیرش، نظریه پردازان یادگیری و پژوهشگران آموزش وبی چون اسکینر، پیازه، ناولز، مکمانوس [۶۵] و دیگران را برای ارائه خط مشی‌های روش تعلیمی برای آموزش وب بنیاد کتابخانه مورد بررسی قرار می‌دهد. تأکید زیادی بر اصول یادگیری فعال در مباحثه او مشهود است که او سه ملاحظه کلیدی را برای طراحی خوب شرح می‌دهد- انگیزه بخشی به یادگیر، سازماندهی محتوای دوره و در نظر گرفتن سطح وسیعی از تعامل. اگرچه او این سه نکته در ملاحظه را جداگانه بحث می‌نماید خاطر نشان می‌سازد که این حوزه‌ها اغلب همپوشانی دارند.

برای مثال سازماندهی هوشمندانه، انگیزه یادگیران را همانطور که در مبحث بعدی خواهد آمد تحریک می‌کند و تمرکز بر تعامل مرکز سایر ملاحظات در طراحی آموزش پیوسته می‌باشد چنان که آن مکانیسمی است که یادگیران به طور مؤثری با محتوای آموزشی تحریک می‌شوند. انگیزش که باعث تشویق یادگیران برای ورود و پیشرفت در دوره‌های آموزشی می‌باشد، پایه‌ای لازم برای آموزش وب بنیاد موفقیت‌آمیز می‌باشد. از توصیفات طراحی آموزشی وب بنیاد چنین به نظر می‌رسد که حاوی دو انگیزه بیرونی [۶۶] (انگیزه ای که خارج از اختیار یادگیر باشد) و به صورت مهمی انگیزه درونی [۶۷] (که از علاقه و خود انگیزش یادگیر نشأت می‌گیرد)- از این دو شاید دسترسی به انگیزه بیرونی آسان‌تر بدست آید. بازخورد فوری و مکرر چنان که یادگیر از طریق تمرین کردن، پیشرفت کند انگیزه بیرونی را بصورت تقویت و تشویق مثبت فراهم می‌آورد. اگر دوره‌ها یا تمرین‌های وب مورد نیاز واقع شوند می‌توانند به عنوان منبع آشکار انگیزه بیرونی و عارضی نیز استفاده شوند. انگیزه پیچیده‌تر درونی- انگیزه فردی یادگیر- چنان که دوالد می‌نویسد باید يك فضای آموزشی درست کند که دانش‌آموز «به طور مؤثری در یادگیری دخیل باشد».

با تشویق یادگیر به پرسش‌های تأثیرگذار با درخواست از دانشجویان برای درگیری و بکارگیری دانش جدید از طریق تمرین‌های حل مسأله طراح دوره‌های آموزشی پیوسته علائق دانشجو را در نظر خواهد گرفت و انگیزه درونی یادگیر را تحریک خواهد کرد. سازماندهی دوره‌های آموزش کتابخانه همچنین می‌تواند نقشی در بهبود و انگیزه یادگیر و در رویارویی با توانایی‌های متغیر و نیازهای یادگیری دانشجویان مختلف ما داشته باشد. دوالد مزایای ساخت «مسیرهای راهنمایی شده در عین حال قابل تعریف کاربر» در آموزش پیوسته را توصیف می‌کند که یادگیران می‌توانند یا بصورت حرکت مرحله به مرحله از طریق درس معین شده توسط کتابدار طراح یا با پیوند به بخش‌هایی از محتوا با توجه به علاقه، «مسیر یادگیری» [۶۸] انفرادی‌تر را انتخاب کنند. فضای آموزشی که اجازه انعطاف‌پذیری را به یادگیران با تواناییها و راهبردهای یادگیری مختلف می‌دهد و یادگیران را با دادن جواز «شخصی تعامل به شکل تمرین‌های یادگیری فعال یا در مسیرهای تعریفی توسط یادگیر، دانشجویان را تشویق و علاقمند می‌سازد. همچنین عناصر تعامل، یادگیری قدرتمندی را با ارائه قابلیت تمرین و بکارگیری مهارت‌ها در بافتهای جدید به دانشجویان ممکن می‌سازد. يك نمونه شناخته شده از آموزش وب بنیاد بسیار تعاملی دوره آموزش سواد اطلاعاتی تگراس [۶۹] TILT است که توسط کتابداران دانشگاه تگراس

در آستین [۷۰] ایجاد شده است.

TILT دربرگیرنده محتوای دارای قابلیت شخصی‌سازی توسط دانشجو برای تشویق یادگیران (برای نمونه مثالهای مصور از حوزه علایق شناسایی شده دانشجو)، عمل جستجوی زنده فعالیتها و بازیهای تعاملی و ارزیابی مهارت‌های داخلی، به شکل مثالها و سؤالات (معمولاً چندگزینه‌ای) برای اندازه‌گیری نتایج یادگیری می‌باشد. در بخش دیدن سایت TILT که از دانشجویان خواسته می‌شود وبسایت‌ها را برای استفاده در گزارش پژوهشی دانشگاه ارزیابی کنند، طراحان از فرم‌های تعاملی برای گرفتن نظرات دانشجویان استفاده می‌کنند. ارزیابیهای دانشجویان از وبسایتها سپس به هیأت بولتن پیوسته مشترک پاسخ‌های دانشجویان ارسال می‌شود تا یادگیران بتوانند گزینه‌های آنها را با نظرات خود و کتابداران مقایسه کنند. در این مقاله در کمک به يك دانشجو در همگرایی، بکارگیری و به ذهن‌سپاری مفاهیمی که یاد می‌گیرد را خاطرنشان می‌سازند: «همانطور که دانشجویان، مفاهیم و مهارت‌ها را در طول دوره آموزشی یاد می‌گیرند این تعامل‌ها برای بکارگیری در آنچه که آنها در زمینه مسأله پژوهش یاد می‌گیرند لازم می‌شود. ابتدا دانشجویان مفاهیم آموخته شده را از طریق یادآوری تقویت می‌کنند سپس در هنگام ارزیابی اطلاعات، تشویق به تفکر به صورت های مختلف می‌شوند... همراه با آن یادگیری مسأله‌محور، ربط و نگهداری بلندمدت اطلاعات را افزایش می‌دهد». اغلب کتابداران دوره‌های وب‌بنیادی برای تکمیل به جای جایگزینی آموزش کلاس درس طراحی کرده‌اند. همراهی TILT با برنامه آموزشی کتابخانه دانشگاه تگزاس به عنوان پیش‌نیازی برای جلسات رودرو به کتابداران، قابلیت این را که در کلاس درس به سطوح بالای مفاهیم سواد اطلاعاتی توجه کنند و با چالش‌های فعالیت‌های یادگیری روبرو شوند، به کتابداران داده است: «ما مانند قبل مجبور نیستیم مفاهیم مشخص تدریس در جلسات کتابخانه را برای تدریس مهارت‌های مقدماتی تدریس، در زمان معین حذف کنیم». با وجود این فاولر و دپویس [۷۱] اشاره می‌کنند که بعضی اعضای هیأت علمی گروه‌ها که مایل به برگزاری دوره‌های آموزشی وب صرف بدون جلسات کتابخانه ای برای دوره‌های دانشجویان جدیدالورود مقدماتی هستند وقت کتابدار را برای توجه به جلسات پیشرفته‌تر آزادتر نموده‌اند. همچنین پدیدآوران به نکته آزاردهنده‌تری اشاره می‌کنند که آموزش پیوسته بعضی اوقات به عنوان جایگزینی برای آموزش شخصی محسوب می‌شوند تا متمم آن. پدیدآوران همچنین می‌نویسند که بعضی مدیران آرزو دارند بتوانند از TILT استفاده کنند و از کتابداران کمتری استفاده کنند. این نکته مهمی است که اشاره شود که علاوه بر قول آموزش وب‌بنیاد برای کمک به دانشجویان در راستای کمک به یادگیری مبانی صلاحیت‌های اطلاعاتی محدودیت‌هایی به این نوع آموزش «سریسته» یا خوکار وارد است. ماروین ویگینز [۷۲] خاطرنشان می‌سازد که اگرچه این ابزارها برای تدریس قوانین و مهارت‌های مقدماتی مفید و مؤثر هستند معمولاً به قدر کافی در کمک به دانشجویان در یادگیری صحیح مسایل («چگونه یا چرا» ی پیچیده‌ای که نیازمند دادوگرفت- چون انتخاب يك موضوع یا تفسیر و ترکیب اطلاعات برای نتیجه‌گیری- هستند انعطاف‌پذیر نمی‌باشند. چالش، محل مورد نیاز قرار دادن انسان(کتابدار) در عین حال تأکید بر ابزارهای آموزشی خودکاری است که در آنجا می‌توانند کار کنند. او بحث می‌کند که اثرگذارترین برنامه آموزشی بهره‌گیری از هر دو آموزش خودکار و شخصی می‌باشد: « تلفیق این دو روش یادگیری (اولی برای واقعیت‌های کل دانش، آموخته شده و راهبردی پژوهشی که عمل می‌کند؛ و دومی رابطی با جویایی ذهن و تقاضای دانشجو از معنی اطلاعات دریافتی) آموزش را غنی خواهد ساخت. نقش کتابدار یکی از گشاپندگان دروازه‌های برنامه‌های ساختاری می‌شود».

▪ حرکت به سوی دروس دور

جرج آلن [۷۳] استدلال می‌کند که کتابداران به جای تدریس آسان تکنیک‌های اطلاع‌یابی، نیازمند کمک به دانشجویان در کمک به یادگیری هنر فراهم‌آوری اطلاعات هستند: «اینجا هنر فراوری شده تنها مهارت در گزینش بر اساس جایی که اول و با چه روشی باید گشت نیست بلکه همچنین توانایی تعیین اینکه چه پاسخ‌هایی مربوط و کدام خارج از بخش مورد نظر هستند نیز می‌باشد. این هنر باید در تعیین اینکه پاسخ‌های مربوط، مورد تأیید یا مردود هستند و در صورت رد چگونه نتیجه‌ای منفی می‌تواند برای بهبود نوع سؤال یا روش درخواستی بکار رود، جریان یابد.» هنر به عبارت دیگر موضوع فضاوت است تا تکنیک؛ و او استدلال می‌کند که فضاوت، مهارتی قابل آموزش نیست که بتواند از طریق اساتید یا کتابداران در یک کلاس درس به دانشجویان انتقال داده شود. بنابراین آموزش کتابخانه سنتی که تمرکز بر تکنیک‌های جمع‌آوری داده‌های دانشجویان فراگیر می‌باشد- حتی زمانی که با روش‌های یادگیری فعال توصیف شده بخش قبل بحث شود- کافی نیست. به نظر او کتابداران نقشی اساسی‌تر در «بافت‌های یادگیری» به عنوان مجریان و شرکت‌کنندگان ایفا می‌کنند که دانشجویان ابتدا تعداد کمی از تکنیک‌های جستجو را یاد می‌گیرند سپس گزینه‌هایی درباره کی، کجا، و چگونه برای بکارگیری آن تکنیک‌ها می‌سازند و در نهایت با کمک مدرس-کتابدار به عنوان مربیان و نقادان، قوت و ضعف گزینه‌هایشان را یاد می‌گیرند؛ و به کار دیگری که موجب گزینه‌های بیشتری می‌شود می‌پردازند و مجدداً نسبت به آن گزینه‌ها بازخورد می‌دهند. چنین بازخوردی از یک کتابدار به یک دانشجو می‌تواند شامل «چه ابزارهایی بطر غیرلازم بکار برده شدند یا فراموش شدند تا استفاده شوند؟ چه نوع داده‌هایی ارزش جمع‌آوری دارند تا قطعاً دراندیشی شده تا ناشناخته شناسایی شود؟ برعکس چه داده‌هایی دربرگیرنده آنهایی که باید مورد نیاز قرار گیرند هستند؟ چگونه تصمیم‌گیری آنها درباره حفظ و حذف چیزی، زمان اخص و اعم کردن پرسش‌ها، بی‌اشتباه یا کارآمد یا تأثیرگذارتر شوند؟» با استفاده از این چرخه دانشجویان در مصاحبه با کتابدار یاد می‌گیرند چگونه گزینه‌های بهتری را انتخاب کنند؛ آنها فضاوت یا هنر خوب را یاد می‌گیرند. برای نیل به این هدف کتابداران مجبور خواهند بود فراتر از نقش‌های سنتی‌شان قرار گیرند. همانطور که الان اشاره می‌کند «تقسیم آموزشی معمولی کار که کتابداران را محدود به بازیابی منابع و آموزشگر دوره برای استفاده تعلیمی از این منابع می‌کند جواب نخواهد داد. اگر آنچه که اتفاق می‌افتد به جای صرف تدریس محض یادگیری اصیل شود کتابداران مجبور به حضور در کلاس درس و آموزشگران نیز مجبور به حضور در کتابخانه‌ها می‌شوند تا به عنوان یک تیم نه به خاطر خودشان بلکه به خاطر دانشجویان با هم کار کنند. بردن راپل تأیید می‌کند که کتابداران باید نقش‌های آموزشی جدیدی را به عهده گیرند و خواهند گرفت: «نه تنها کتابداران خواهان کمک به اعضای هیأت علمی و دانشجویان برای انجام پژوهش هستند همچنین آنها به اعضای هیأت علمی برای توسعه روش‌های تعلیمی جدید عصر الکترونیک کمک خواهند نمود. افراد بسیاری خواهان مؤثرتر شدن طراحی دوره درسی در اقتباس و ارزیابی کارها در آموزش تیمی و در آموزش دوره‌های اعتباری هستند.» در مقالاتی در سال‌های ۱۹۹۸ و ۲۰۰۰ به ترتیب پاتریشیا برویک [۷۴] و کیمبرلی دونلی [۷۵] استدلال می‌کنند که کتابداران نیازمند حرکت به خارج از کتابخانه‌ها برای کار با مدیران و اعضای هیأت علمی گروه‌ها در طراحی راهبردهای دانشگاهی جامع برای کمک به دانشجویان در یادگیری سواد اطلاعاتی-«برنامه‌های رسمی، واقعی، سلسله‌وار» که تلاش‌های موضوعی تخصصی، پایه مهارت‌های پژوهشی را که به عنوان بخشی از تسهیلات آموزشی عمومی یا دوره درسی هستند می‌باشند» کتابداران برای دستیابی به این نقش شریک و همکار کامل در مبادرت به تدریس و یادگیری مجبور خواهند بود به برخی موانع غلبه کنند- یکی از این موانع دشواری بسیاری از کتابداران در رویارویی با شکل‌دهی شراکتی قوی با اعضای هیأت علمی برای خلق برنامه‌های آموزشی کتابخانه‌ای مؤثر و جامع می‌باشند. همانطور که اوان فاربر [۷۶] و

لاری هاردستی [۷۷] خاطرنشان کرده‌اند تشکیل این روابط بسیار دشوار است شاید به این دلیل که فرهنگ اعضای هیأت علمی در برابر تغییر مقاومت می‌کند یا همانطور که لاری هاردستی می‌گوید نقش آموزشی کتابداران ممکن است چیزی باشد که برای آنها رخ نمی‌دهد: «آنها به طور ساده درباره کتابخانه فکر نکرده‌اند.» با اینکه چالش آموزش به اعضای هیأت علمی برای کار با کتابداران که چند دهه بعد از مطرح شدن دلسرد کننده شده بود، این دو نویسنده دلیلی برای امیدواری می‌بینند و این خوش‌بینی را به خاطر اینترنت می‌دانند. هاردستی استدلال می‌کند که فن‌آوری «شرکت گسترده کتابداران را در فرایند آموزشی تسهیل خواهد کرد» فرار با این مسأله موافق است که «اعضای هیأت علمی آموزشی، به طور فزاینده‌ای از چالش‌های آموزشی به سبب اینترنت آگاه هستند و نیز آگاهند که زمان یا تخصص برای همگامی با تغییرات و پیشرفت‌های مداوم را ندارند. آنها می‌دانند که برای آنکه بتوانند چند خطمشی برای کمک به دانشجویان در یافتن و ارزیابی اطلاعات ارائه کنند مجبور خواهند بود برای انجام درست آن به کتابداران وابسته باشند.» تشکیل برنامه‌های آموزشی سواد اطلاعاتی جامع، مستلزم زمان، تلاش، پول و تعهد کامل کتابخانه و دانشگاه خواهد بود. باوجود این همانطور که هانلور ریدر [۷۸] خاطرنشان می‌کند به علت این ابتکار زمان، «زمان خوش‌بینی» است چنان که بازشناسی رو به افزایشی درباره نیاز به تغییر برای «آموزش افراد در سطح عالی و موفقیت در محیط اطلاعاتی قرن ۲۱» وجود دارد. هاروی ساگر می‌نویسد که فن‌آوری اطلاعات، متحد کتابدار در تلاش ما برای گسترش نقشمان در تعریف ماهیت این تغییر است: «فن‌آوری اطلاعات جدید نیرویی است که موانع مابین اعضای هیأت علمی و کتابداران را از بین می‌برد و به ما در بازشناسی و وضعیت بین جامعه آموزشی کمک می‌کند. فن‌آوری اطلاعات می‌تواند متحدی در ایجاد یک وضعیت همکاری برای دستیابی به اهداف آموزشی گسترده باشد.»

• امیدواری: تأثیر بالقوه ظهور فن‌آوری‌های اینترنتی

محیط اطلاعاتی فعلی یک محیط اطلاعاتی آرمانی نیست- آن مجزا، سازمان‌نیافته و بصورت زایدی پیچیده می‌باشد. البته بخش‌های آن از پیچیدگی محیطی که اطلاعات در اشکال فراوان با ایجادکنندگان فراوان و برای اهداف فراوان تولید می‌شود نشأت می‌گیرد، اما پیچیدگی‌های روزمره و غیرلازمی وجود دارند و اینها می‌توانند در روش کتابداران در کمک به دانشجویان برای مهارت‌یابی در سطح وسیع، مهارت‌های سواد اطلاعاتی بکار برده شوند. رویارویی با مشکلات در فرایند پژوهش همیشه یک تجربه یادگیری معمولی نیست. ملاحظه کنید که شما چه مراحل را در توضیح عمل گروهی از دانشجویان در یافتن مقاله‌ای تمام‌متن را وصف می‌کنید؟

(۱) بعضی اوقات تمام‌متن، پیوسته است. در غیر این صورت....

(۲) فهرست کتابخانه را کنترل کنید. اگر آن را در فهرست نیافتید....

(۳) پایگاه داده مجموعه مجلات الکترونیکی (اگر دارید) را کنترل کنید. اگر مجلات در آنجا فهرست نشده باشند....

(۴) از امانت بین کتابخانه‌ای استفاده کنید. اگر زمانی برای صبرکردن ندارید....

(۵) از کتابخانه محلی دیگری بازدید کنید. (فهرست کتابخانه را برای کتابخانه‌ای که می‌خواهید و ... جستجو کنید) نمونه‌های دیگری از دشواری‌های فراوان پژوهش روزمره: فرایند «تأیید هویت» [۷۹] کتابخانه شما برای دسترسی از راه دور به منابع پیوسته چقدر پیوسته است؟ نمره وب‌سایت شما برحسب استفاده‌پذیری [۸۰] و دسترس‌پذیری [۸۱] چقدر است؟ کاربران تازه‌کار با چند رابط جستجویی پایگاه‌های داده مختلف روبرو هستند؟ البته پافشاری در صورت وجود دشواری‌ها، مهارت لازم زندگی است اما اغلب مردم تنها می‌توانند جزئیات فراوانی را به خاطر سپارند و این نوع

اطلاعات روش‌مند سطح پایین می‌توانند از رویارویی آموزشی سریع استفاده کنند. اگر نیازهای پژوهشی روزمره و همه‌روزه می‌توانستند آموزشی‌تر شوند، دانشجویان به چه اندازه می‌توانستند یادگیری کنند؟ اگر مقدمات آسان باشند کتابداران مرجع زمان بیشتری برای تدریس و دانشجویان حوصله بیشتری برای یادگیری سواد اطلاعاتی خواهند داشت. اگر بخواهیم به دانشجویان در یادگیری برای مفهوم‌سازی و فراوری محیط اطلاعاتی پیچیده و ارزیابی و ترکیب منابع اطلاعاتی مختلفی که می‌یابند به طور صحیحی کمک کنیم نیازمند این هستیم که ساده‌سازی کنیم که بتوانند ساده شوند و هر چیز غیر لازم را حذف کنیم. ما نیازمند بهبودبخشی محیط اطلاعاتی برای یادگیری دانشجویان هستیم. دقیقاً به همان صورت که اینترنت، شکل و اهداف آموزش را تغییر داده است کاربرد متفکرانه فن‌آوری‌های وب‌پایه نوظهور و جاری ممکن است در بهبودبخشی محیط یادگیری کمک کند. برای تحقق این عمل کتابداران مدرس نیازمند جسارت بیشتر در جستجو و اختصاص منابع و نظام‌هایی که در نيل به اهداف آموزشی کمک می‌کنند هستند و ما نیازمند مؤثرتر بودن در بهبود طراحی ابزارهای موجود هستیم. پارتیشیا بریوک استدلال می‌کند که کتابداران نیازمند «اثرگذاری در طراحی نظام‌ها و محصولات کتابخانه‌ای (چون نرم‌افزار، مواد چاپی) به منظور کاربرپسندسازی آنها هستند بنابراین، تولید منجر به صرفه‌جویی در زمان کارکنان می‌شود. اهداف نهایی کتابداران در این مورد باید رابط‌های کاربری کمی برای منابع اطلاعاتی ممکن داشته باشد و آنهایی که در حال حاضر موجودند تا حد امکان آموزنده شوند. زمان مورد نیاز آنها نباید در تدریس استفاده از فن‌آوری، نظام‌های پیوسته و ابزارهای مرجع پیچیده سپری شود بلکه باید در چگونگی ارزیابی، سازماندهی و استفاده مؤثر اطلاعات، سپری شود.» حتی اگر ما نتوانیم همیشه رابط‌های جستجویی کاربرپسند به پایگاه‌های داده تجاری، ابزارهایی که از طریق سایت توسعه می‌دهیم (برای مثال صفحات وب کتابخانه) ارائه دهیم باید سطوح گسترده‌ای از استفاده‌پذیری اثبات شده داشته باشیم و باید در جستجوی راه‌حل‌های فن‌آورانه (و گرفتن‌آورانه) که پیچیدگی‌های غیرلازم در محیط اطلاعاتی را کاهش دهند باشیم.

راه‌حل‌های رابط رایج مثالی هستند و چیزی که بطور مساوی وعده می‌دهند SFX، یک فن‌آوری نوظهور است که وعده فراهم‌آوری سطوح جامعیت و ساختار قبل از اینترنت را برای محیط اطلاعاتی مجزا می‌دهد. استفاده از چارچوب استاندارد OPEN URL خدمتگر اس‌اف‌ایک‌سی که بطور محلی پیوندهای سلیقه‌ای، یویا، مابین پیشینه‌های مربوط در چندین پایگاه داده کتابخانه و مابین آن پیشینه‌ها و خدمات کتابخانه‌ای مرتبط را ارائه می‌کند. برای مثال مقاله‌ای که در ERIC استناد شده است می‌تواند به تمام متن آن در INFOTRAC (یا سایر پایگاه‌های داده، بسته به اشتراک‌های کتابخانه) و به فهرست محلی کتابخانه و فرم امانت بین کتابخانه‌ای یا فرم تحویل مدرک، پیوند شود. چندین گزینه برای ارزیابی تمام‌متن که ۵ دقیقه برای شرح آن نیاز است، ناگهان با مجموعه‌ای از پیوندها، آشکار می‌شود. زمانی که شما مشاهده کردید چگونه این فن‌آوری همچنین می‌تواند به مقاله استناد شده و پیشینه ادواری در الریخ (برای شناسایی مجله که آیا مجله داوری می‌شود یا نه) یا مدخل پدیدآور در WHO'S WHO (برای ارائه شواهدی از اعتبار پدیدآور) مجهز شود قدرت SFX به عنوان ابزاری برای بهبود یادگیری دانشجو حتی در مفاهیم گسترده، آشکار می‌شود. «کتابداران نظام‌ها و مدیران کتابخانه که اغلب روزانه فاقد ارتباط مستقیم با کاربران کتابخانه هستند- ممکن نیست همیشه پتانسیل‌های فن‌آوری‌های جدید را برای انتقال و بهبود محیط یادگیری تشخیص دهند. همانطور که پیش‌بینی‌های یادگیری دانشجویان نشان می‌داد آن مسئولیت کتابداران مدرس است تا این ابزارها را مورد توجه قرار دهند و از ارزش بالقوه آنها استفاده کنند.

● نتیجه

تأثیر اینترنت بر کتابخانه‌ها و کتابداران انتقالی شده است و هیچ بخشی در این زمینه صادق‌تر از نقش کتابدار مرجع به عنوان مدرس نیست. همانطور که هاروی ساگر می‌نویسد «در همه این حوزه‌ها و اهداف آموزشی اخیر- از آموزش کتابخانه‌ای سنتی تا ایجاد «محیط‌های یادگیری که کهارت‌های تفکر انتقادی و سواد اطلاعاتی را ارتقا می‌بخشد.»- فن‌آوری‌های جدید و نوظهور، فرصت‌ها، چالش‌ها و انگیزه‌ها را فراهم آورده‌اند. این مبالغه گویی نخواهد بود اگر بگوییم که فن‌آوری BI را به صورت وظیفه‌ای کتابخانه‌ای لازم معتبرتر کرده است و انقلابی در «چیسنتی»، «روش» و «چرایی» آنچه که ما درباره آن فکر می‌کنیم، می‌نویسیم و آموزش کتابشناختی را به کاربران مختلف ارائه می‌دهیم بوجود آورده است.» کارهای زیادی برای رسیدن به اهداف یادگیری دانشجویان بوجود آمده در جنبش سواد اطلاعاتی مورد نیاز است، اما منابع جدیدی برای کمک به خود برای نیل به این اهداف داریم. چه چیزی داریم که به ما کمک خواهد کرد؟ ما سطح بی‌سابقه‌ای از پشتیبانی و قدردانی از نقش تعلیمی خود در سطوح گسترده‌ای از مدیران و کمیته‌های دوره‌های درسی داریم. ما سرآغازهای جدیدی با اعضای هیأت علمی که درباره چگونگی حل چالش آنها درباره دانشجویانی با سطح کمی از سواد اطلاعاتی و مهارت‌های پژوهشی نامطمئن، داریم. ما دانشجویانی داریم که آنچه برای آنها می‌خواهیم خود برای خودشان می‌خواهند- استقلال و اعتماد به نفس در جستجو و انتخاب اطلاعات. ما چارچوب تدریسی، تئوریک و عملی داریم که در طول دهه‌های گذشته توسعه و ارتقاء یافته است- سواد اطلاعاتی و اگرچه نقش‌های سنتی ما به عنوان فراوران، جمع‌آوران، سازماندهان و دروازه‌های اطلاعات در طول دهه‌های گذشته فرسوده شده‌اند، اطمینان رو به افزایشی در تداوم سودمندی، ربط و ارزش کمک‌های بالفوه ما در یادگیری دانشجویان در نقش مدرسان در عصر اینترنت داریم. یادداشتها:

[۱] Hope, C.B., Kajivara, S.K., Liu, M. ۲۰۰۱. The Impact of the Internet: Increasing the Reference Librarian's Role as Teacher. The Reference Librarian. No. ۷۴: pp. ۱۲-۲۶.

[۲] Charity B. Hope

[۳] Sandra kajivara

[۴] Mengxiong Liu

[۵] دانشجوی کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز

[۶] Teaching

[۷] Instruction

[۸] learning

[۹] active

[۱۰] competence

[۱۱] trnsmission model

[۱۲] post-secondary

[۱۳] lecture

[14] facts
[15] Eric Bryant
[16] Allyson Washburn
[17] Dixie
[18] Utah
[19] Kathy Winslow
[20] North Carolina Wesleyan College
[21] Course Related
[22] One session
[23] Space-Bound
[24] Elizabeth Dupuis
[25] Face
[26] Harvey Sager
[27] Internationalization
[28] Premium
[29] good enough
[30] Deliberated
[31] Selective
[32] Independent Learners
[33] Ron Heckart
[34] Boolean Operators
[35] Relevancy searching
[36] Scanning
[37] Full-text
[38] literally rewrite
[39] Barbara MacAdam
[40] Information Consumers

- [۴۱] Find it and stick it together
 - [۴۲] cut
 - [۴۳] paste
- [۴۴] David Rothenberg
 - [۴۵] Cognitive map
 - [۴۶] David Carr
- [۴۷] Shachelford Thomson and James
 - [۴۸] Cognitive Grip
 - [۴۹] Charles Bunge
 - [۵۰] Poor Quality
- [۵۱] Elizabeth Dupuis
 - [۵۲] how-to
- [۵۳] James Wilkinson
 - [۵۴] Research Model
- [۵۵] Resourse-based Learning
 - [۵۶] Active Learning
- [۵۷] Problem-based Teaching
 - [۵۸] Case-based Learning
 - [۵۹] One-size-fits-all
- [۶۰] Linda Shirato and joseph badics
 - [۶۱] Recursive
 - [۶۲] Particia Breivik
 - [۶۳] Student-centered
 - [۶۴] Nancy Dewald
- [۶۵] Skinner, Piaget, Knowles, McManus
 - [۶۶] Extrinsic
 - [۶۷] Intrinsic

[۶۸] Learning Path

[۶۹] Texas Information Literacy tutorial

[۷۰] Austin

[۷۱] Fowler and Dupuis

[۷۲] Marvin Wiggins

[۷۳] George Allen

[۷۴] Patricia Breivik

[۷۵] Kimberly Donnelly

[۷۶] Evan Farber

[۷۷] Larry Hardesty

[۷۸] Hannelore Rader

[۷۹] Authentication

[۸۰] Usability

[۸۱] accessibility

چریتی بی. هوب [۲]، سندرا کاجیوارا [۲]، منگسونگ لیو [۴]

ترجمه رسول زوارقی [۵]

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=213903>

تأثیر سازنده اینترنت بر اخلاق کاربران

در این مقاله به تأثیرات مثبت اینترنت بر اخلاق کاربران پرداخته شده است. دیدگاه اتخاذ شده در این مقاله مبتنی بر قابلیت هایی است که به صورت بالقوه در اینترنت وجود دارد و می تواند سبب تسهیل ارتباطات جهانی میان انسانها، از میان برداشتن تبعیض ها در دستیابی به اطلاعات و در نهایت ایجاد جامعه اطلاعاتی جهانی شود. از نظر نویسندگان این مقاله اینترنت علیرغم چهره فناوری - محور[۱] خود می تواند پدید آورنده فضایی باشد که در آن اخلاق و روابط اجتماعی افراد تقویت گردد. معمولاً از چنین اخلاقی با عنوان "اخلاق سازنده" یاد می شود. استفاده از اینترنت اخلاق خاص خودش را به شیوه ای خودکار در کاربران به وجود می آورد، کاربرانی که در هر لحظه داده یا اطلاعاتی را تولید می کنند. از اینرو "اخلاق اینترنتی" جدای از "اخلاق سازنده" نیست. مقاله حاضر با یادآوری امکان همکاری میان اینترنت و انسان به منظور ارتقای روابط انسانی و اصول اخلاقی نگارش یافته است.

موضوعات اخلاقی معمولاً بر مبنای اصول فلسفی یا دینی جوامع مورد بحث و بررسی قرار می گیرند، مانند اینکه انسان باید با پدر و مادر، همسر و فرزندان خود چگونه رفتاری داشته باشد؟ پیشرفت هایی هم که در حوزه دانش و فناوری روی می دهند، گاهی اوقات روابط میان انسان ها و اصول

اخلاقی پذیرفته شده در هر جامعه را به چالش می گیرند. اغلب در رابطه با انسان و ماشین این ایده مطرح می شود که ماشینی شدن جامعه سبب کم رنگ شدن عواطف انسانی و سردی روابط میان انسانها شده است. چنین دیدگاهی در نگاه اول می تواند درست به نظر برسد، اما برای دنیای امروز چندان مصداق ندارد. امروزه اینترنت و کاربردهای گوناگون آن نظیر پست الکترونیکی[۵]، گروه های بحث[۶]، محاوره مستقیم یا اصطلاحاً چت[۷] فرصت های جدیدی را برای آشنایی میان کسانی که هرگز یکدیگر را نمی شناخته اند، فراهم ساخته است و دوستی های جدیدی را از نوع مجازی[۸] بوجود آورده است که گاهی به دوستی های واقعی میان افراد همفکر و همعلاقه منجر می شود. بدین ترتیب می توان انقلاب اطلاعاتی و در رأس آن اینترنت را بر خلاف انقلاب صنعتی و مظاهر آن که سبب جدایی انسانها از یکدیگر شد، عاملی پیوند دهنده میان عناصر انسانی و نزدیک کننده جوامع انسانی در نظر گرفت و به تعبیری در کنار هر رویداد یا تحول تکنولوژیکی می توان نتایج و تأثیرات مثبتی را نیز مشاهده نمود.

تأثیر اینترنت بر روابط اجتماعی انسانها گستره ای فراتر از ابعاد فردی را در بر گرفته است تا آن حد که در هنگام وقوع بلایای طبیعی و فجایع انسانی عاملی مهم در انعکاس عواطف و احساسات انسانی به شمار می رود. نقش راهبردی اینترنت در دو رویداد بزرگ اخیر یعنی جنگ در عراق

و حادثه سونامی [۹] مثال زدنی است. در هر یک از ایندو رویداد، اینترنت جدای از ایفای نقش اطلاع رسانی خود؛ رسانه ای مهم در اعلام موجودیت گروه‌های مختلف اجتماعی جهت حمایت از آسیب دیدگان و جلب کمک‌های مردمی از سراسر جهان بود. بسیاری از کاربران اینترنتی با استفاده از امکانات این رسانه جهانی به کمک نیازمندان شتافتند. هدف از بیان این مطالب ارائه یا القای یک تفکر مثبت اندیش یا خوشبینانه به ذهن خواننده نیست، بلکه تبیین امکان تحقق جامعه اطلاعاتی آرمانی در سراسر جهان است.

شکی نیست که همه کاربران اینترنتی به ارزشها و اصول والای انسانی اهمیتی نمی دهند. هکرها [۱۰] یا راهزنان اینترنتی که با شیوه های مختلف در صدد نفوذ به نقاط مشخصی از اینترنت هستند، از همین نوع کاربران هستند. اصولاً، اینکه در اینترنت چه چیزی پسندیده است یا چه چیزی نا مطلوب است، همچنان در هاله ای از ابهام قرار دارد. حتی در تعاریف قوانین بهره برداری از شبکه کامپیوتری و اینترنت همواره جلب نظر طرفهای ذینفع مطرح بوده است. گاهی اوقات جانبداری های اقتصادی از تولید کنندگان دانش و اطلاعات به حدی می رسد که دیگر "حق" [۱۱] یا به عبارت بهتر ارزشی برای کاربران قائل نمی شوند. این وضعیت در جوامع اقتصادگرایی [۱۲] مانند آمریکا و کشورهای غربی به خوبی مشهود است. کاربران برای برخورداری از خدمات پیوسته اطلاع رسانی مجبور به پرداخت هزینه هایی هستند که چندان واقع بینانه به نظر نمی رسند. گستره اقتصاد آنقدر وسیع شده است که دیگر حوزه اخلاق را هم تحت الشعاع خود قرار داده است. امروزه ثروت و پول تنها ارزش اخلاقی پذیرفته شده در بسیاری از جوامع شده و کلیه روابط انسانی بر اساس همین عامل تنظیم و بر قرار می گردد. اما در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و به ویژه اینترنت، گستره اخلاق درست از لحظه ای آغاز می شود که یک کاربر پشت رایانه شخصی خودش می نشیند و روی دگمه مرورگر اینترنتی [۱۲] کلیک می کند تا به درون جامعه جهانی اطلاعات گام بگذارد [۱]. اینکه کسی میهمان اینترنت باشد و برای اولین بار باشد که از این رسانه استفاده می کند، یا از مشتریان پر و پا قرص اینترنتی یا اصطلاحاً "نرد" [۱۴] باشد، زیاد مهم نیست. مهم این است که همه این افراد تحت محیطی به تبادل اطلاعات با یکدیگر می پردازند که هیچ قانون یا مقررات رسمی بر آن حاکم نیست.

خوب یا بد، درست یا نادرست، باید یا نباید؛ همگی تعابیر منحصر بفردی هستند که به ازای تک تک کاربران میلیونی یا میلیاردری اینترنت قابل بررسی و تعریف است. در چنین فضایی تدوین هرگونه قانون و مقررات نه تنها غیرممکن به نظر می رسد، بلکه مضحک هم جلوه می کند. چیزی که ممکن است از نظر یک کاربر مطلوب و خواستنی باشد، می تواند از دیدگاه کاربر دیگری نامطلوب و ناپسند باشد. اما فصل مشترک همه کاربران از مبتدی گرفته تا پیشرفته، یک چیز است و آن "ساختن" [۱۵] است. همه کاربران اینترنت به نوعی در حال ساختن داده یا اطلاعات هستند. حتی کاربرانی که فقط نقش دریافت کننده [۱۶] یا مصرف کننده [۱۷] اطلاعات را دارند، در واقع به نوعی اطلاعات را در جایی مصرف می کنند و سبب ساختن چیزی در جایی دیگر می شوند. بدین ترتیب همه آنها برخوردار از نوعی از اخلاق هستند که اصطلاحاً "اخلاق سازنده" [۱] نامیده می شود.

(۱) اینترنت: خوب، بد، زشت یا زیبا

با وجود همه مباحثی که تاکنون درباره اینترنت و پیامدهای استفاده از آن بر اخلاق کاربران مطرح شده است، هنوز به درستی نمی توان تصویر روشنی را در این خصوص مشاهده کرد. روان شناسان و متخصصان علوم رفتاری اغلب توجه خود را بر جنبه های منفی اینترنت معطوف می نمایند. این بیشتر بدان جهت است که این دسته از افراد انسانها را در قالب سوزه های مطالعاتی خود در نظر می گیرند و به علت اضمحلال

فراينده بنيان های خانوادگی و ارزش های انسانی در جوامع غربی، نقش مخرب اینترنت بیشتر از نقش سازنده آن مورد عنایت محققان واقع شده است. بارزترین مصداق این وضعیت استفاده نادرست و کنترل نشده کودکان از اینترنت و گمراهی و به خطر افتادن آنها توسط سودجویان اینترنتی است که هر چند وقت یکبار اخبار نگران کننده ای در این رابطه از رسانه های جمعی منتشر می شود و هوشیاری والدین کودکان را در استفاده آنها از این رسانه گوشزد می شود. اما به لحاظ چند جانبه بودن پدیده اینترنت، نمی توان نگرشی یک سویه به آن داشت. به عنوان نمونه هنگامی که بحث تجارت الکترونیکی مطرح می شود، جنبه های سود آور و سرمایه ساز اینترنت بیشتر مورد توجه قرار می گیرد.

حتی از سوی بسیاری از مؤسسات بین المللی نظیر یونسکو [۱۸] استفاده از اینترنت به عنوان یک رسانه ارزان قیمت و سهل الوصول جهت حل بحران های اقتصادی و فقر در جوامع توسعه نیافته توصیه می شود. کما اینکه در سخنرانی سال گذشته آقای کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل متحد استفاده از اینترنت جهت از میان برداشتن فواصل طبقاتی در جوامع محروم و عقب مانده قاره آفریقا به عنوان سریع ترین و عملی ترین راه حل پیشنهاد شده بود. و یا هنگامی که صحبت از تسهیم دانش [۱۹] به میان می آید، حقیقتاً هیچ رسانه ای نمی تواند جایگزین اینترنت شود و به مثابه یک پل ارتباطی کارآمد میان پژوهشگران در سراسر جهان عمل نماید. در چنین حالتی آیا اینترنت خوب است یا بد؟ زشت است یا زیبا؟ اگر قدری منصفانه به این موضوع نگاه کنیم در می یابیم که در بسیاری از موارد ملاک قضاوت ما درباره اینترنت سود و زبانی است که به ما و منافع ما می رساند. چنین دیدگاهی نمی تواند یک جایگاه بی طرفانه در قبال اینترنت داشته باشد. کاربران هنگام استفاده از اینترنت به درستی در می یابند که آیا اینترنت دارد به آنها خدمت می کند یا خیانت. البته در سنین کودکی یا نوجوانی چنین تشخیصی قدری مشکل به نظر می رسد، اما با رعایت تدابیر تربیتی و ایجاد امنیت لازم توسط والدین این مشکل قابل حل است.

۲) نقش اینترنت در ایجاد اخلاق سازنده در کاربران

از جمله مهم ترین اقداماتی که می توان از طریق اینترنت سازمان داد، عضویت استادان و متخصصان رشته های مختلف در گروه های تخصصی است. با عضو شدن کاربران اینترنت در این گروه ها، آنها می توانند در جریان آخرین اطلاعات موجود در رشته های تخصصی خود قرار گیرند زیرا همه اعضا در جریان پیام های علمی که توسط يك نفر صادر می شود، قرار دارند. در شرایطی که خطوط ارتباطی از کیفیت لازم برخوردار باشد و در ایستگاه های محل کار هر دو یا چند طرف امکانات لازم (دوربین ویدئویی ...) به سیستم اتصال داشته باشد، می توانند تصویر و فعالیت های یکدیگر را نیز مشاهده کنند. هم اکنون انجام عمل های مهم جراحی به شکل هدایت از راه دور [۲۰] و با شرکت چند متخصص که هر کدام در گوشه ای از دنیا به کار مشغول هستند و می توانند در يك آن ناظر عمل جراحی یا راهنمایی کننده آن باشند، در تعدادی از مراکز مجهز درمانی متداول شده است. یکی دیگر از شکل های نسبتاً رایج اخلاق سازنده که در سطح کشورهای اروپای غربی و امریکا مشهود است، کنفرانس از راه دور [۲۱] می باشد که در آن تعدادی از متخصصان (که هر کدام در يك گوشه از کره زمین زندگی می کنند) با یکدیگر درباره موضوع مورد علاقه خود به تبادل نظر می پردازند. این نوع کنفرانس های الکترونیک در آینده رواج زیادی خواهند یافت و احتمال می رود که در مقیاس وسیعی از اهمیت کنفرانس های حضوری (که بسیار پرهزینه تر است) کاسته شود [۲۲]. در طول چند دهه اخیر، مجله های علمی، در میان پژوهشگران، نقش ویژه ای در برقراری ارتباطات علمی ایفا کرده اند و تعداد این مجله ها در سطح جهان همواره رو به افزایش بوده است.

اما با توجه به گسترش شبکه اینترنت، به ویژه در طول ۵ سال گذشته، به نظر می رسد که در سال های آینده نتوان افزایش تعداد این مجلات را

مانند سال‌های گذشته انتظار داشت. همه روزه بر تعداد پژوهشگرانی که برای انتشار نتایج پژوهش‌های خود از این شبکه استفاده می‌کنند، افزوده می‌شود. آنان می‌توانند اطلاعات تولیدی خود را در اختیار تمامی افرادی که امکان دسترسی به این شبکه را دارند قرار دهند و از آنان نیز بخواهند، علاوه بر نظرخواهی، برایشان مدارک علمی مشابهی از همین رهگذر ارسال دارند یا با خود آنان همکاری مستمر داشته باشند [۲۲]. همه این فعالیت‌ها که در بستر اینترنت انجام می‌گیرند و به گونه نوآوری، خلاقیت و سازندگی علمی محسوب می‌شوند، سبب تبلور شکل گسترده‌ای از اخلاق در میان کاربران می‌گردد که اصطلاحاً "اخلاق سازنده" نامیده می‌شود. (۲) تعامل و همزیستی جهانی: شکل‌گیری هویت پویا [۲۲]

واقعیت این است که گسترش شبکه جهانی اینترنت فاصله‌ها را کم کرده و به ایجاد نوعی تشابه، به ویژه در جوانان، انجامیده است. اعضای کمیسیون توسعه سازمان ملل متحد [۲۳] گزارش داده‌اند که در گردهمایی‌های خود در شهرهای قاره‌های گوناگون، شاهد بوده‌اند که جوانان خیلی شبیه به هم شده‌اند و این شباهت، با رنگ باختن مرز جوامع و رفتن به سوی نوعی جامعه اطلاعاتی و شبکه‌ای، بیش‌تر شده است. اما باید توجه داشت که به یمن گسترش وسایل ارتباطی و رسانه‌ها، جوامع مختلف اگر آگاهانه و با برنامه‌ریزی عمل کنند، می‌توانند برای تحولات مثبت از آن استفاده کنند و به نوعی همزیستی سالم جهانی دست یابند. مبارزه با مواد مخدر در سطح جهانی، حفظ محیط زیست، همبستگی انسان‌ها، احترام به حق حیات، محترم بودن حریم زندگی خصوصی افراد، احیای حقوق مادران و کودکان، تأکید بر عدالت جهانی، گرمای داشتن کرامت انسان‌ها و توجه به حقوق اقلیت‌های دینی و اجتماعی، توسعه پایدار و اجازه مطرح شدن سایر فرهنگ‌ها و ارزش‌ها مباحثی هستند که می‌توانند با بهره‌گیری از همین فضای موجود اطلاعاتی، وجه دیگری را در تعامل فرهنگ‌ها نشان دهند.

۴) کثرت‌گرایی فرهنگی [۲۳]

اصطلاح پدیده چندفرهنگی [۲۴] ما را به شناسایی و حتی گرمای داشتن دیگران، درست به همان گونه‌ای که هستند، بدون سقوط به نژادپرستی، به شکل درست آن دعوت می‌کند. در این عصر، کلید واژه رایج تساهل و تسامح [۲۵] بود. این کلید واژه به معنای پذیرش تفاوت میان "ما" و "آنها" است اما در کاربرد امروزه خود انسان‌ها را به بردباری در برابر تفاوت‌های یکدیگر فرا می‌خواند [۲۴]. اینترنت، با جهان گسترده چشمگیر خود، فرض را بر اعتبار همه دعاوی درباره حقیقت می‌گذارد، بدون آن که در چاله نسبی‌گرایی محض بیفتند. نسبی‌گرایی بیش از حد شالوده هر گونه گزاره اخلاقی و همراه آن، شالوده‌های اخلاقی زندگی عمومی را سست می‌کند. جهان‌گستری جامعه اطلاعاتی که در قالب اینترنت تبلور یافته است راه را برای کسانی که اقلیت نامیده می‌شوند و می‌خواستند صدایشان شنیده شود هموار ساخته است. بنابراین، پدیده چند فرهنگی که مفهومی تناقض‌نا است هم بیانگر تنوع است و هم وحدت. تنوع لازمه جهان گسترده است زیرا تجلی دل‌بستگی‌های محلی و هویت‌های خاص را مجاز می‌پندارد و در عین حال مستلزم وحدت است زیرا مروج مفهوم دهکده جهانی [۲۶] است [۲۵]. پدیده چندفرهنگی را بسیاری عارضه‌ای می‌دانند که خاص مرز ملی معینی است. در واقع، این پدیده به سرعت در حال گسترش به قلمرو بین‌المللی است. همانند نظام اقتصادی جدید، اهتمام برای نظام فرهنگی جدید تاریخ خاص خود را دارد. عصر چندفرهنگی با پیدایش اقتصاد اطلاعاتی که محصول اینترنت است نخبگان اطلاعاتی، طبقه میانگین و به حاشیه رانده‌شدگان یا فروطبقه را جانشین طبقات پیشین اشراف، متوسط و کارگر ساخت. جامعه جهانی اطلاعاتی که شکل مجسم آن اینترنت می‌باشد، آرمان‌های تجددخواهانه را در زمینه خردورزی، نبوغ هنری و فردگرایی به سود ضدیت با سرمایه‌داری، تحقیر اخلاق سنتی و پیروی از برابرخواهی تندروانه طرد کرده است.

۵) جهانی شدن و حقوق شهروندی

مسئله‌ای که شهروند در عصر چند فرهنگی دارای حقوق و امتیازات خاصی باید باشد. از جمله حقوق مسلم و طبیعی آن حق دسترسی به اطلاعات است که خود منجر به ایجاد حق دیگری به نام حق استفاده از امکانات و ابزارهای فناوری اطلاعاتی و ارتباطی است. به گونه‌ای که یک فرد قادر باشد آزاده به کاوش اطلاعات بپردازد و نیازمندی‌های اطلاعاتی خود را برآورده سازد. پس از آن آزادی بیان، و مسئله امنیت حریم خصوصی افراد است. برخی از چالش‌های جدید در این راستا عبارت است از: اداره حقوق فردی در عصر الکترونیک، محافظت در برابر سوء استفاده‌های الکترونیکی و اطمینان از ایمنی تعاملات از طریق زیرساخت‌های اطلاعاتی مناسب. در هر سه دسته موارد مطروحه، عامل اخلاقی و ملاحظات اخلاقی شرط اصلی و ضامن بقای سالم در این عصر می‌باشد. هر شهروند در ازای خدمات و حقوقی که از جامعه دریافت می‌دارد موظف به رعایت برخی موارد می‌باشد. زندگی در چنین جامعه‌ای نیازمند کسب یک سری یادگیری‌ها و رعایت آداب (رفتارهایی) است که انتظار می‌رود هر عضو در جامعه روی خطی [۲۷] بدان پایبند باشد. جهانی شدن همه چیز را تحت الشعاع قرار می‌دهد و ساختار و ماهیت نظام‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را متحول می‌سازد. از طرفی جهانی شدن دو نسبت عمده با فرهنگ ملت‌ها برقرار می‌کند. نخست با تشدید کثرت‌گرایی درونی، فرهنگ را در آستانه تجزیه شدن قرار می‌دهد و سپس جهانی شدن با آغاز جهش بسوی حاکمیت جهان شمول راه را برای ادغام فرهنگ‌های ملی، تحت فرهنگی جهان شمول هموار می‌کند [۶].

۶) نتیجه

امروزه ورود به دنیای مجازی و یا عبارت بهتر زندگی در محیط‌های مجازی امری بدیهی به شمار می‌رود. لازمه تعامل در این محیط‌ها برخورداری از یکسری مهارت‌های فنی و رفتاری است. از مهمترین ویژگی‌های اینترنت ایجاد پیوندهای مناسب بین افراد در اقصی نقاط دنیا می‌باشد. فضایی که در آن امکان ایجاد روابط انسانی و اخلاقی میسر است و می‌تواند کانونی برای ایجاد اخلاق سازنده انسانی نیز باشد. در نهایت با نزدیک کردن ملت‌ها به همراه تقویت تعامل و روابط انسانی صحیح میان آنها، آرزوی دیرین بشر برای ایجاد آرمان شهر جهانی [۲۸] یا به عبارت دیگر جهانی شدن میسر خواهد شد.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن‌آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=214294>

تجارت الکترونیکی و ایجاد اشتغال

بنابر گزارشی از بانک جهانی که در اکتبر سال ۲۰۰۲ منتشر شد در خاورمیانه می بایستی طی ۱۰ سال آینده، ۵ میلیون شغل در سال ایجاد شود تا فقط از افزایش نرخ بیکاری جلوگیری نماید

• «ایجاد شغل‌های نوین»

انقلاب سوم تحت نام انقلاب الکترونیک شروع شده است و امواج قدرتمند آن موانع و عوامل مقاوم و بازدارنده را در هم می کوبد، هیچ عنصری قادر به سد انتشار امواج کوبنده الکترونها نیست منتها يك راه برای مهار آن وجود دارد و آن عبارت است از استفاده از امواج و سوار موج شدن. یکی از نتایج این برخورد با تکنولوژی نوین و ایجاد مشاغل جدید به خصوص در بخش خدمات می باشد، تجارت الکترونیکی راه را برای کارآفرینی در ابعاد بسیار وسیع هموار کرده است(ساخت، تولید، طراحی و نگهداری) و اکنون به عنوان يك ویژگی مورد تأیید زندگی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در جهان جلوه گر شده است. بنابراین سیاست های نیرومند دولتی یا هدف تاثیر بر جامعه اطلاعاتی آینده به همراه سرمایه گذاری کلان در امر پژوهش و توسعه، پرورش، آموزش ICT و تحقیقات در ارتباط با اینترنت يك ضرورت ناگزیر است. برای رسیدن به این مقصود در کشورهایی

که پذیرش این فناوری در آنها کندتر بوده است، اتکا به نیروهای جوان و پویا می تواند سرعت به کارگیری اینترنت را افزایش دهد. گرایش فزاینده نسل جوان به سمت استفاده از کامپیوتر، اینترنت و تجارت الکترونیک، باعث می شود که میلیون ها دستگاه کامپیوتر توسط آنها خریداری شود که نتیجه چنین تقاضایی رونق تولید و توزیع سخت افزارها و نرم افزارهای کامپیوتری است و اساتید فن برای آموزش افراد علاقه مند به این حوزه مجبورند هزاران مؤسسه و مدرسه آموزش تجارت الکترونیک را تأسیس نمایند. این افراد آموزش دیده با هدف خودکار سازی هر چه بیشتر فرایند های خدماتی با استفاده از فن آوری های وب بازارهای جهانی را هدف قرار می دهند. وب صرفاً برای کسانی که از فناوری آن سرد در می آورند مورد استفاده نیست، زنان، مردان، کودکان کشورهای مختلف با مذاهب و ملیتهای گوناگون همگی صف کشیده اند تا از این بازار جهانی خرید کنند.

بنابراین برای این که سهمی از این بازار عظیم را به خود اختصاص دهیم باید آمادگی کامل داشته باشیم. هر کشوری که این امواج را زودتر دریافت کند و آن را به کار گیرد، از رقبای خود افتاده و سهمی از بازار جهانی را به خود اختصاص می دهد. اقتصاد قرن ۲۱ در دست طراحان و متخصصین تجارت الکترونیکی و سازندگان آن قرار دارد، اگر از این فرصت طلایی استفاده نکنیم قطعاً به لحاظ اقتصادی عقب خواهیم ماند و بیکاری و تورم هر روز مانند خوره اندامهای جامعه را می بلعد به طوری که پس از يك دهه ، مشکلات عدیده ای از قبیل فقر، افسردگی، بیماری های فیزیکی و روانی و عوامل پلید ضد انسانی جامعه را به سمت سقوط اقتصادی، اجتماعی اخلاقی، صنعتی و... سوق خواهد داد.

• مبارزه با نرخ بیکاری در کشور

بر اساس آمار و ارقام منتشره در داخل و خارج (آمارهای ILO) ایران در حال حاضر حدود ۳/۱۷ میلیون نفر نیروی کار دارد که همه این نیروها دارای شغل نیستند. به طوری که بین ۱۵٪ - ۱۴٪ نرخ بیکاری در کشور وجود دارد و اگر بیکاران پنهان را به آن اضافه کنیم رقمی بالاتر از رقم فعلی را نشان خواهد داد.

برای پایین آوردن نرخ بیکاری راه حلهای متفاوتی از طرف متخصصین و اقتصاددانان پیشنهاد شده است که اولین و مهمترین آنها سرمایه گذاری در تولید است. دوم استفاده از تجارب سایر کشورها بر عنوان يك راهنما و الگوهای تجربه شده مورد توجه است. بر اساس گزارشات (LIO) چین از سال ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۷ بیش از ۱۶۰ میلیون فرصت شغلی ایجاد کرده، در سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰ کشورهای چینی، هنگ کنگ، کره جنوبی، سنگاپور، مالزی با تولید و توزیع انواع نرم افزارهای الکترونیکی مشکل بیکاری خود را حل کرده اند و به اشتغال نسبتاً کاملی دست یافته اند. سوم ایجاد ثبات و امنیت سرمایه گذاری برای تولیدکنندگان داخلی، سرمایه گذاران خارجی و بکارگیری شیوه های نوین تولید، توزیع کالاها و خدمات است. در این باره عدم وجود تعریف روشن و واضح قوانین در امر تجارب الکترونیکی باعث می شود که افراد کمتر برای انجام سرمایه گذاری و کارهای بازرگانی از طریق کامپیوتر تمایل نشان دهند، لذا توجه مسئولین در قانونمند کردن تجارت الکترونیک و شاخه های فرعی این تجارت (بازاریابی الکترونیکی) باعث می شود که علاقه مندان به خرید با اشتیاق و تمایل بیشتری به سمت تجارت الکترونیک روی آورند، علاوه بر این افراد غیر مسئول یا ناآگاه به این طریق قدرت دخالت و مانع تراشی را از دست می دهند.

بد نیست بدانید صادرات کشور چین در سال گذشته ۴۰۰ میلیارد دلار بوده که ۳۰۰ میلیارد دلار آن مربوط به صادرات ۵۰۰ شرکت بزرگ خارجی که در کشور چین سرمایه گذاری کرده اند بوده است در واقع سه چهارم صادرات چین، مربوط به شرکت های خارجی است. در صورتی که سهم ایران از تجارت جهانی در دو دهه اخیر از ۴۹ صدم درصد در سال ۱۹۸۰ به ۳۴ صدم درصد در سال ۲۰۰۰ و به ۴۵ صدم درصد در سال ۲۰۰۲ تنزل کرده است. از این رو لازم است تا رسیدن به يك وضعیت مطلوب و یا قابل قبول به طور جدی فعال شویم و از فرصت ها به نحو بهینه استفاده کنیم، برای حضور جدی در عرصه جهانی باید کالاها و خدمات را با قیمت و کیفیت بهتر عرضه کنیم و در برنامه عرضه از قدرت و توانمندی برخوردار شویم. لذا از طریق تجارت الکترونیک می توان سهم ایران را در بازارهای جهانی از طریق توسعه صادرات غیرنفتی رونق داده و اقتصاد کشور را از اقتصاد تک محصولی به سمت يك اقتصاد پویا سوق دهیم، برای رسیدن به این هدف وجود بازاریان حرفه ای که توان حضور در بازارهای مختلف را داشته باشند الزامی است.

• آموزش

ظرفیت پیشرفت جوامع در محیطی امن و آزاد، بستگی به سطح دانش آنها دارد. هر اندازه دانش افراد کشور بیشتر باشد، خلاقیت، نوآوری، ابتکار و اشتغال در آن کشور بیشتر می باشد. ضمن اینکه آموزش در بطن خود اشتغال را می باشد، توجه به گسترش استفاده و یادگیری کامپیوتر، اینترنت و تجارت الکترونیکی باعث می شود که در خانواده ها کودکان به این ابزار علاقه مند شده و در آینده بتوانند از این وسیله به نحو احسن در شکوفایی اقتصاد خانواده و کشور تأثیر بگذارند، برای درک بهتر این موضوع به ذکر يك نمونه برجسته بسنده می کنم. حضور شرکت هایی که در زمینه صادرات و واردات، از روش های مختلف بازاریابی در فروش کالاها و خدمات خود به مشتریانشان در ایران و جهان استفاده می کنند، باعث شده تعداد زیادی از افراد طبقه متوسط بدون شغل یا تحصیل کرده که به لحاظ وضعیت اقتصادی نامناسب عملاً نقش خود را فراموش کرده اند (البته به اجبار) جذب این فعالیتهای اقتصادی شوند. البته تعدادی از افراد که تصور می کنند اشکالاتی بر این نوع فعالیت ها وجود دارد بیشتر بر روی نکات منفی این روش ها انگشت می گذارند، بدون آنکه نکات مثبت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و امنیتی آن را متذکر شوند.

شرکت های معتبر خارجی که از طریق اینترنت برای فروش کالاهای خود استفاده می کنند خواسته یا ناخواسته منشاء اثرات مثبتی که قطعاً مهم و پویاتر از مسئله اقتصادی است در کشورهای در حال توسعه خواهند شد. اثراتی چون، ایجاد انگیزه و میل رغبت فزاینده به فعالیت های اقتصادی در جوانان افزایش رشد تجارت، افزایش رفاه زندگی مردم طبقه پایین جامعه، افزایش فرصت های جدید شغلی (کارآفرینی نسل جدید در دراز مدت)، امکان ارائه خدمات و محصولات در سطح جهانی، جلوگیری از اتلاف وقت و کاهش تردهای بی مورد، دسترسی سریع به اطلاعات و مهمتر از همه فعال کردن نیروهای خنثی و پژمرده ویی تحرك اجتماع با ایجاد انگیزه های مالی و پرداخت پورسانت مناسب در برابر بازاریابی، البته باید خاطر نشان کنم که باید جهت دهی این فعالیت ها به سمت تولید در مراحل بعدی توسط مسئولین و متخصصین ایجاد شود، که بهترین شیوه برای کار برقراری ارتباط با افشار جامعه و استفاده از ابزار محاوره ای برای گفت و گو با آنان است.

در پایان متذکر می شویم که فارغ التحصیلان و دانش جویان ومدیران کار آفرین کشورمان می توانند با دقت در الگوهای که اینچنین انگیزشی در افراد جامعه ایجاد می کنند بهره برده و با الگوبرداری صحیح تولیدکنندگان داخلی را برای عرضه تولیداتشان به کشورهای نیازمند این محصولات یاری نمایند.

منابع:

۱- مجموعه مقالات همایش فن آوری در اشتغال- جهاد دانشگاهی تهران

۲- موج سوم نویسنده اروین تافلر- ترجمه شهین دخت خوارزمی

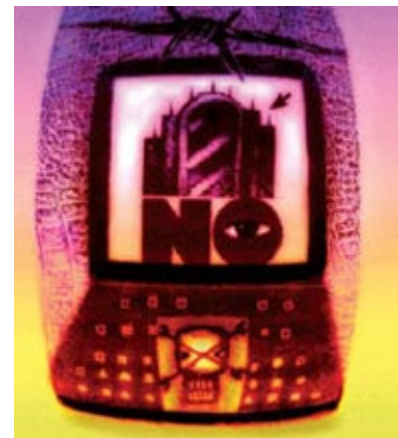
۳- تجارت الکترونیکی: مترجم خسرو معصومی پور عطایی

۴- کنکاشی در تجارت الکترونیک: وزارت بازرگانی، معاونت برنامه ریزی و بررسیهای اقتصادی

رضا ابراهیمی نژاد

تجاوز به حریم خصوصی از سوی فناوری های اطلاعاتی

ارتباطات، عامل مهمی برای دگرگونی و تحول در جهان معاصر است. از اختراع صنعت چاپ گرفته تا پیدایش فناوری های نوین مخابراتی و ارتباطی، همگی در خدمت تغییر و تحول بوده اند. «ویلیام آگبرن»، جامعه شناس آمریکایی، بر این باور بود که فناوری همیشه نخستین عامل دگرگونی اجتماعی است. به باور او هر نوآوری مهم تقریباً همه ابعاد جامعه را دگرگون می سازد. مثلاً اختراع اتومبیل، بازرگانی در ابعاد بین المللی را امکان پذیرتر کرد و اجازه داد که نیروی کار در کارخانه های بزرگ متمرکز شود و این اجتماعات به نوبه خود، برخی از جنبش های کارگری را به وجود آورد. تحولات الکترونیکی از جمله تغییراتی هستند که دگرگونی های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی متعددی را در برداشته و دارند.

تلفن همراه نیز از جمله فناوری هایی است که با وجود مدت کمی که از ورود آن به جامعه ایران می گذرد، تأثیرات چشمگیری را در حوزه های گوناگون به جای گذاشته است. در این نوشتار به بررسی یکی از این حوزه ها، یعنی تبلیغات بازرگانی از طریق خدمات پیام کوتاه تلفن همراه (SMS) پرداخته می شود.

• عصر انفجار اطلاعات

در گذشته های نه چندان دور، مردم برای کسب اطلاعات، دشواری های بسیاری را متحمل می شدند. افراد ناچار بودند مسافت زیادی را پیمایند و یا مثلاً برای دریافت حداقل اطلاعاتی که در آن زمان دست به دست می شد، رنج فراوانی را تحمل کنند.

اما در روزگار کنونی با گسترش فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی، میزان اطلاعات دریافت شده توسط هر نفر به اندازه ای است که افراد دچار بار اضافه اطلاعاتی می شوند و به ناچار بخشی از وقت خود را به خلاص کردن خود از دست اطلاعات ناخواسته ای می گذرانند که روزانه به طرق گوناگون به زندگی آنها وارد می شود. آنها با این کار فرصت می یابند تا از اطلاعات مورد نیاز بهره ببرند.

هرزنامه های اینترنتی (SPAM) یکی از بهترین مصادیق این مسئله است. برپایه تازه ترین آمار اعلام شده، ۷۰ درصد نامه های الکترونیکی ارسالی

به آدرس الکترونیکی کاربران اینترنت هرزنامه است. این نامه های تبلیغاتی، مدت هاست که در سراسر جهان و به ویژه در کشورهای پیشرفته، به موضوع پرمناقشه ای تبدیل شده است که اعتراض کاربران و هواداران حفظ حقوق خصوصی افراد را برانگیخته است.

افزایش میزان هرزنامه های اینترنتی در یک سال گذشته، عملاً دولت ایالات متحده آمریکا و برخی کشورهای اروپایی را به وضع قوانین بازدارنده در این زمینه واداشته است. همچنین به گزارش یکی از خبرگزاری ها، ارسال هرزنامه در سال ۲۰۰۳ میلادی، ۲۰ میلیارد دلار زیان به بار آورده است. استفاده از فیلترها و مقررات ضدهرزنامه، تا اندازه ای از فراوانی آنها کاسته است، اما ارسال این نامه های ناخواسته همچنان ادامه دارد و استفاده از گوشی های تلفن همراه که امکان اتصال به شبکه اینترنت را دارند و همچنین استفاده از خطوط پرسرعت، باعث افزایش هرزنامه شده است.

• رسوخ تلفن همراه به خلوت انسان ها

در سال ۱۹۸۵ که «ارنی وایر»، نخستین مکالمه را با تلفن همراه در بریتانیا انجام داد، کسی گمان نمی کرد که این پدیده این اندازه بر زندگی و طرز و سبک رفتار انسان های پس از دو دهه تاثیر بگذارد. اکنون در جهان از هر ۶ نفر، یک نفر تلفن همراه دارد. این مسئله، ارتباطات تازه ای را ایجاد کرده است. حتی در کشورهای آفریقایی، مثلاً در اتیوپی که تنها ۲۰ هزار خط تلفن ثابت دارد، ۱۵۰ هزار نفر تلفن همراه دارند و این یعنی گسترش چشمگیر تلفن همراه.

در ایران نیز با روند رو به گسترش استفاده از تلفن همراه، هم اکنون تلفن همراه رو به فراگیری می رود، اما در این میان استفاده از خدمات پیام کوتاه (SMS)، مسئله ای است که زوایای گوناگونی دارد که برخی از آنها تاکنون خیلی مورد بررسی قرار نگرفته است.

• خرید و فروش الکترونیکی از طریق SMS

شبکه تلفن همراه ابزار تازه ای برای تجارت الکترونیکی است و با افزوده شدن قابلیت نوشتار و خدمات پیام کوتاه به گوشی های تلفن همراه و فناوری بدون سیم، رفته رفته تلفن همراه به عنوان ابزاری نیرومند در تجارت الکترونیکی مطرح خواهد شد. در صورت استفاده از SMS، امکان هویت سنجی مشتری و پرداخت الکترونیکی به گونه ای کاملاً امن فراهم می شود. به گونه ای که با حصول اطمینان از هویت سفارش دهنده، کسب اطمینان از حقیقی بودن درخواست از طریق شناسایی سفارش کاربر میسر می شود.

در این روش از تجارت الکترونیکی، مشتری به وبگاه فروشنده می رود و درخواست خرید کالا را می دهد. سپس فروشنده از خریدار می خواهد که شماره تلفن همراه خود را وارد کند. در صورت معتبر بودن شماره و وجود پرونده اطلاعاتی در شبکه اصلی وبگاه، SMS به خریدار ارسال شده و در صورت ثبت آن توسط خریدار در وبگاه، هویت وی تایید می شود. بدین ترتیب، امکان یک معامله امن فراهم می شود و پس از دریافت صورتحساب توسط مشتری، مبلغ آن پرداخت می شود؛ بدون اینکه نیازی به کارت اعتباری باشد.

• وضعیت در ایران

مدتی است که برخی از شرکت های خصوصی و نیز شرکت مخابرات ایران، پیام هایی را با مضامینی مانند؛ تبریک جشن ها، تسلیت بعضی از مناسبت ها، تبلیغ برای محصولات یا خدماتی خاص و ... از طریق SMS روی تلفن همراه شهروندان ارسال می کنند. پیام هایی که ویژگی اصلی آنها، ناخواسته بودن آنهاست و از مشترکان تلفن همراه برای ارسال آنها اجازه گرفته نمی شود و در سطح وسیع نیز منتشر می شوند.

ایجاد ایستگاه های اینترنتی که امکان ارسال SMS را به صورت رایگان یا با پرداخت مبلغ اندکی فراهم می کردند، باعث شد برخی از شرکت ها برای تبلیغ فرآورده های خود، به سراغ این روش بروند و حتی در جریان انتخابات مجلس هفتم، برخی شعارهای تبلیغاتی، له یا علیه انتخابات به صورت SMS در سطحی وسیع منتشر شد.

• خلاء قانونی در حفظ حریم خصوصی

به نظر می رسد که در مواجهه با مسئله SMS های تبلیغاتی، هم اکنون خلاء قانونی وجود دارد. نه شهروندان و نه شرکت مخابرات، هنوز به درستی نمی دانند که ارسال اینگونه پیام ها قانونی است یا غیرقانونی؟

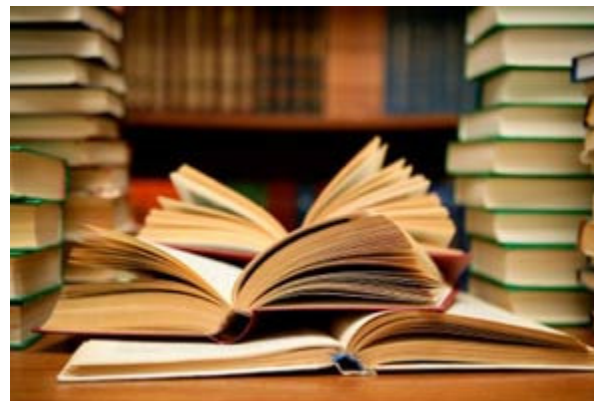
منبع : روزنامه کارگزاران

<http://vista.ir/?view=article&id=253853>

تحلیل کارکردهای عناصر اطلاعاتی در پیشینه کتابشناختی: رویکردی نو به سازماندهی چند منظوره اطلاعات در فهرستهای رایانه‌ای

پیشینه‌های کتابشناختی، کارکردهای گوناگونی در نظامهای رایانه‌ای کتابخانه‌ها دارند. پژوهش حاضر با رویکردی تحلیلی، ماهیت و کارکردهای چندگانه هر یک از عناصر داده‌ای (فیلدهای موجود) در استانداردهای مرتبط با پیشینه‌های کتابشناختی (قواعد انگلو - امریکن، آی‌اس‌بی‌دی، مارک، و فراداده دوبلین کور) را با توجه به تأثیر احتمالی محیط رایانه‌ای پیوسته بر آنها بررسی می‌کند. نتایج تحلیل نشان می‌دهد، پیشینه کتابشناختی در قالب الکترونیکی کارکردهای متنوعی در پاسخ به نیازهای گوناگون در محیط رایانه‌ای (در حوزه کاری ناشران، کتابفروشان، کتابخانه‌ها، و کاربران) دارد. این کارکردها در پنج مقوله «بازبازی اطلاعات»، «شناسایی مدارک

اطلاعاتی»، «مکان یابی مدارک»، «برقراری پیوند میان مدارک مرتبط به هم»، و «مدیریت پایگاه» دسته‌بندی شده است. مقاله حاضر در پی توجیه نیاز به سطح هماهنگ‌تر و کامل‌تری از توصیف، یعنی افزودن داده‌های بیشتر و استانداردهای کتابشناختی در محیط پیوسته است. این رویکرد به منظور توسعه انواع قابلیت‌های فهرست‌های رایانه‌ای و نیز بهسازی شیوه میانکنش آنها در شبکه وب است.

● مقدمه

پیشینه‌ها (رکوردها) مبنای اصلی ذخیره و بازیابی در هر پایگاه اطلاعاتی به شمار می‌روند. در پیشینه‌های یک پایگاه کتابشناختی (نظیر فهرست رایانه‌ای یا پایگاه کتابهای ناشران و کتابفروشان)، عناصر داده‌ای [۳] گوناگونی بر اساس نیاز و مطابق با استانداردهای مربوط ذخیره می‌شود. بخش عمده‌ای از این عناصر داده‌ای از خود موجودیت (خود اثر یا منبع اطلاعاتی) استخراج می‌گردند و بخشی نیز در مرحله تکمیل اطلاعات پایگاه به پیشینه افزوده می‌شوند. نکته قابل توجه در این زمینه آن است که، هرچند در طول یک قرن اخیر بویژه پس از توسعه فهرست‌های رایانه‌ای و فرمت مارک (فهرست‌نویسی ماشین‌خوان)، بر تعداد و تنوع عناصر داده‌ای در پیشینه‌ها افزوده شده است، اما فهرست‌های رایانه‌ای هنوز در برآوردن نیازهای گوناگون کاربران مشکلاتی دارند که ناشی از عدم تعریف کامل کارکردهای هر یک از عناصر داده‌ای است. شناسایی و تحلیل کارکردی انواع عناصر داده‌ای در پیشینه کتابشناختی، به شناسایی چگونگی عملکرد آن در سازماندهی اطلاعات یاری می‌رساند. این مقاله تلاش دارد تا بر اساس عناصر اطلاعاتی (داده‌های کتابشناختی) که در مرحله فهرست‌نویسی توصیفی و ورود اطلاعات در پایگاه به پیشینه‌های کتابشناختی افزوده می‌شود و با توجه به نیازهای گوناگون، به تحلیل محتوا و کارکرد این پیشینه‌ها بپردازد. بدین منظور، پیشینه کتابشناختی به عناصر داده‌ای تشکیل دهنده آن (فیلدها و فیلدهای فرعی) تجزیه شده تا بتوان ماهیت، نقش و کارکرد هر عنصر را با توجه به ملزومات یک پایگاه اطلاعاتی در نمایه‌سازی، ذخیره، پردازش و برون‌داد اطلاعات شناسایی و دسته‌بندی کرد. در این تحلیل، عناصر اطلاعاتی در قواعد انگلو- امریکن، آ‌اس‌بی‌دی، قرارداد دویلین کور، و استاندارد Z39.50 مورد توجه قرار گرفته است.

● سابقه این مفهوم و پژوهش‌های پیرامون آن

با وجود اهمیت این موضوع، پژوهش‌های اندکی در مورد شناسایی و تحلیل کارکردی عناصر داده‌ای پیشینه‌های کتابشناختی صورت گرفته است. به نظر برگزیس (Bregzis, ۱۹۷۰) در اوایل دهه ۱۹۶۰، حتی فهرستی نظام مند از کلیه عناصر داده‌ای که به منزله اجزای ساختاری پیشینه کتابشناختی عمل کنند نیز وجود نداشته است. در عین حال، سه پژوهش عمده در این زمینه انجام شده است: اولین پژوهش توسط «کران و آورام» [۴] (۱۹۷۶) اجرا شد. در این تحقیق که برای کمیته فعالیتهای کتابخانه‌ای و دبیرش [۵] (Z-39) مربوط به مؤسسه استاندارد ایالات متحده آمریکا انجام گرفت، بر اهمیت و نیاز به شناسایی تک تک عناصر داده‌ای قابل استفاده در ساختار پیشینه کتابشناختی تأکید شده است. دستاوردهای این پژوهش به منزله مبنایی برای تعریف ساختار مارک II توسط کتابخانه کنگره و نیز کتابشناسی ملی بریتانیا به کار رفت. پژوهش دوم، که یکی از مهمترین پژوهشها در حوزه شناسایی عناصر داده‌ای اصلی در پیشینه‌های کتابشناختی بود، طرح تحقیقاتی «سیل، برایانت و هال» [۶] (۱۹۸۲) برای مرکز مدیریت کتابشناختی دانشگاه «بث» [۷] بود. هدف اصلی این پژوهش، شناسایی آن دسته از عناصر داده‌ای بود که به منظور بازیابی و مکان یابی مدارک بیشتر مورد استفاده کاربران فهرست، بخصوص دانشجویان، قرار می‌گرفت. پژوهش دیگری توسط گروه مطالعاتی ایفلا در حوزه ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی [۸] اجرا شده است. این گروه با توجه به

پیشنهادهای سمینار پیشینه‌های کتابشناختی در سال ۱۹۹۰ در استکهلم، کار خود را درباره شناسایی ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی با توجه به نیازهای کاربران و انواع رسانه آغاز کرد (Bourne, ۱۹۹۳: ۱۴۵). هدف این کار تحقیقاتی، بیان دقیق و روشن کارکردهای پیشینه کتابشناختی با توجه به رسانه‌های متفاوت، کاربردهای متعدد و نیازهای مختلف بود (Functional Requirements, ۱۹۹۸: ۲). از رویکرد گروه تحقیقاتی ایفلا، می‌توان این‌گونه برداشت کرد که بخشی از این رویکرد مبتنی بر تعیین حداقل داده‌های لازم در کتابشناسیهای ملی و بخشی دیگر مبتنی بر تعریف سطحی پایه از کارکردهای مربوط به موجودیتها (منابع اطلاعاتی) بود. پژوهش این گروه مدت هفت سال به طول انجامید و سرانجام، در سال ۱۹۹۷ کارکردهای پیشینه‌های کتابشناختی در چهار مقوله «بازیابی» [۹]، «شناسایی» [۱۰]، «انتخاب» [۱۱] و «دسترسی» [۱۲] گروه‌بندی و معرفی شد. لازم به توضیح است، که این گروه‌بندی بر مبنای گستره نیازهای کاربران طراحی شده و کلیه کارکردهای هر پیشینه کتابشناختی را از نظر کاربر نهایی شامل می‌شود. از زمان تصویب این طرح توسط ایفلا بررسیهای بسیاری در زمینه‌های مختلف به منظور تشخیص نقاط ضعف و قوت این مدل در سطح کلان و خرد انجام شده و بخصوص از جنبه‌های اجرایی انتقادهایی نیز به آن وارد گردیده است. [۱۳] برخی از این انتقادها در بخش بعد مورد توجه قرار گرفته است.

فتاحی (۱۹۹۷a) در پایان‌نامه دکترای خود، کارکردهای پیشینه‌های کتابشناختی را در پنج گروه «بازیابی»، «شناسایی»، «پیوند دهی»، «مکان‌یابی»، و «سازماندهی/ ردیف سازی/ محدودسازی» [۱۴] مورد بررسی و تحلیل قرار داد. وی در همایش بین‌المللی اصول و قواعد فهرست‌نویسی انگلو - امریکن (Fattahi, ۱۹۹۷b) کارکرد دیگری را تحت عنوان «مدیریت» به کارکردهای قبلی افزود.

در سال ۲۰۰۲ گروه کاری «ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی»، طرحی را به منظور پشتیبانی و توسعه یک مدل مفهومی آغاز کرد؛ اما از سال ۲۰۰۲ نام این گروه به «گروه بازنگری در ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی» [۱۵] تغییر یافت که یکی از فعالیتهای آن روزآمدسازی و اعمال برخی تغییرات در مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی است.

• کارکردهای پیشینه کتابشناختی

اگرچه برای نخستین بار، کارکردهای پیشینه کتابشناختی توسط «کاتر» به صورت مدون و در دل کارکردهای فهرست کتابخانه (برگه دان) مطرح شد، اما فهرست رایانه‌ای که در واقع یک پایگاه الکترونیکی به شمار می‌رود، مستلزم نگاهی جدید به کارکردهای پیشینه کتابشناختی است. پیشینه ابزار اصلی کنترل کتابشناختی و مدیریت اطلاعات، در فعالیتهای اطلاعاتی است. در حوزه کتابخانه‌ها و با توجه به هدفهای فهرست کتابخانه، کارکردهای اساسی پیشینه کتابشناختی عبارتند از:

۱) توصیف مدرک در سطحی خودبسنده، به صورتی که ماهیت، محتوا و دامنه فکری - هنری اثر از طریق داده‌های توصیفی (اطلاعات کتابشناختی) به خواننده ارائه شود.

۲) ایجاد قابلیت تمایز میان موجودیتهای کتابشناختی خاص، به شکلی که تفاوت‌های میان چابها و ویرایشهای مختلف یک اثر از یکدیگر تشخیص داده شود.

۳) ایجاد قابلیت نشان دادن ارتباط میان آثار و مدارک مرتبط؛ بدین معنا که روابط میان موجودیتهای مختلف کتابشناختی نشان داده شوند (به عنوان مثال، رابطه میان یک اثر معروف با آثار وابسته به آن مانند برگزیده‌ها، اقتباسها، ترجمه‌ها، نقدها، تفسیرها و ...).

۴) ایجاد قابلیت بازیابی آثار و یا موجودیتهای کتابشناختی خاص، به صورتی که بتوان هر اثر را با داشتن حداقل اطلاعات (حد اقل شناسه‌ها) بازیابی کرد.

۵) ایجاد قابلیت مکان یابی مدرک جهت دسترسی فیزیکی، که به طور معمول از طریق شماره راهنما، شماره ثبت، شماره شابک و مانند آنها حاصل می‌شود.

۶) ارائه اطلاعات کلی برای اهداف استنادی (مأخذ دادن در مقاله‌ها، پایان‌نامه‌ها، کتابها و ...) که با ارائه برخی اطلاعات کتابشناختی اصلی تحقق می‌یابد.

۷) ارائه اطلاعاتی در بارهٔ چگونگی ایجاد، نگهداری، و انتقال هر پیشینه به منظور مدیریت و پشتیبانی پایگاه (به عبارت دیگر، حفظ نظم و مدیریت) که از طریق افزودن برخی داده‌ها و اطلاعات به پیشینه‌ها (مانند تاریخ ایجاد رکورد، نام فهرست‌نویس، منبع انتقال پیشینه، تغییرات خود کتابخانه در پیشینه‌های کپی شده و ...) حاصل می‌شود.

گروه مطالعاتی ایفلا در حوزه ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی، حداقل عناصر لازم را به دو گروه کلی «عناصر توصیفگر» [۱۶] و «عناصر سازمان‌دهنده» [۱۷] دسته‌بندی می‌کند (Maddison, ۱۹۹۸). هدف از تنظیم این عناصر به دو گروه، تعیین کارکردهای هر یک و تبیین نقش آنها در فرایند انطباق فهرستهای پیوسته کنونی بر مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی است. با تعیین عناصر اصلی سازمان‌دهنده در پیشینه‌های کتابشناختی، آن دسته از عناصر داده‌ای که می‌توانند به سازماندهی نتایج جستجو و دسته‌بندی آنها در جهت افزایش اثربخشی نمایش نتایج جستجو کمک نمایند، شناسایی شده‌اند. این گروه حداقل کارکردهای پیشینه را به این صورت تعریف کرده است (Functional Requirements ..., ۱۹۹۸: ۹۷ - ۱۱۱):

۱) بازیابی کلیه موجودیتهای کتابشناختی شامل:

- آثاری که یک فرد یا یک تالگان مسئول انتشار آن است.

- برداشتهای مختلف از یک اثر

- آثار دارای یک موضوع واحد

- آثار دارای یک فروست واحد

۲) بازیابی یک موجودیت کتابشناختی خاص:

- هنگامی که نام فرد یا تالگان مسوول تدوین آن معین باشد

- زمانی که عنوان آن مشخص باشد

- زمانی که شناسه‌های خاصی از آن در دسترس باشند

۳) شناسایی یک اثر

۴) شناسایی برداشتی خاص از یک اثر

۵) شناسایی یک موجودیت کتابشناختی خاص

۶) انتخاب یک اثر

۷) انتخاب اقتباسی خاص از یک اثر

۸) انتخاب یک موجودیت کتابشناختی

۹) دسترسی به آن موجودیت کتابشناختی.

هدف اصلی مدل ملزومات کارکردی ایفلا، ارائه چارچوبی روشن و دقیق از علت وجودی هر عنصر اطلاعاتی در پیشینه کتابشناختی است. با وجود این، برخی بر این عقیده‌اند که دسته‌بندی کارکردی این مدل چندان کامل به نظر نمی‌رسد. در مواردی، به برخی عناصر اطلاعاتی اهمیت کافی داده نشده و نمی‌توان انتظار داشت برخی کارکردها به طور کامل محقق شود. از دیدگاه کوپل [۱۸] (۲۰۰۴)، در مدل ایفلا تنها به کارکردهای سنتی پیشینه‌های کتابشناختی مانند «بازیابی»، «شناسایی»، «انتخاب» و «دسترسی» توجه شده و سایر کارکردها نیز بر مبنای این مقوله‌ها دسته‌بندی شده‌اند. این در حالی است که محیط الکترونیکی جدید ویژگی‌هایی دارد که خواه ناخواه به افزایش کارکردهای پیشینه‌های کتابشناختی فراتر از موارد مطرح شده در مدل مذکور منجر می‌شود. وی در ادامه می‌افزاید: کارکردهای مطرح شده در این مدل باید با کارکردهای نظام‌های کتابخانه‌ای همراستا باشد. وی در این زمینه به کارکردهایی اشاره می‌کند که برخی از آنها در مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی لحاظ نشده‌اند:

۱) توصیف [۱۹]

۲) کشف [۲۰]

۳) مکان یابی [۲۱]

۴) خرید [۲۲]

۵) نگهداری [۲۳]

۶) تبلیغ [۲۴].

با وجود اینکه کوپل به ویژگی‌های محیط جدید و پیامدهای آن اشاره می‌کند، اما به طور مشخص به مسائل مدیریتی پیشینه‌های کتابشناختی در نظام‌های رایانه‌ای کتابخانه اشاره نکرده است.

همان‌گونه که پیشتر اشاره شد، در زمینه افزودن کارکردهای دیگر به این مدل، تاکنون پیشنهادهایی از سوی افراد مختلف ارائه شده است. فتاحی (۱۹۹۷b, ۱۹۹۷a) کارکرد «سازماندهی/ ردیف سازی/ محدودسازی و مدیریت» [۲۵] را نیز به سایر کارکردها افزوده و بر این باور است که هر پیشینه کتابشناختی، افزون بر کارکردهایی که مورد نظر کاربران نهایی است، داده‌هایی دارد که در مدیریت پایگاه مورد استفاده قرار می‌گیرند. وی به فیله‌های گوناگونی که در مارک آمریکا و سایر مارکها وجود دارد تا کارکردهای گوناگون پیشینه‌ها عملیاتی شود، اشاره می‌کند. دلیل در نظر گرفته نشدن این مسئله در مدل ارائه شده توسط ایفلا، رویکرد کاربرگرای مدل مذکور است. این مدل به کارکردها از دیدگاه نظام گرا نمی‌پردازد. از این رو، عناصر داده‌ای مرتبط با مدیریت پایگاه مورد اغماض قرار گرفته است.

سونوئوس [۲۶] (۲۰۰۰) افزودن کارکرد «مرور» [۲۷] و گروه کاری [۲۸] FRANAR افزودن «زمینه‌نمایی» [۲۹] و «توجیه» [۳۰] را به گروه تجدید نظر

ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی، پیشنهاد نموده اند. همچنین تیلت [۳۱] (۲۰۰۵) افزودن کارکردهای «ارتباط دهی»، «نگهداری» و «اختصاص حقوق» را به این گروه پیشنهاد داده است.

از دیگر انتقادهایی که نسبت به این مدل صورت گرفته، پاسخگو نبودن آن نسبت به موجودیتهای کتابشناختی با ویژگی پایداری (مانند مجله‌ها) است (Jones, ۲۰۰۵; Sorrell & Urrizola, ۲۰۰۵; Gushrowski et al., ۲۰۰۵).

نگاه کلی مدل ایفلا به پیشینه‌های کتابشناختی، بیشتر دربرگیرنده کلیه شیوه‌های نظم دهی به آثار است (Smirglia, ۲۰۰۲). از آنجا که عناصر سازمان‌دهنده تعیین شده در مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی در عملی ساختن این مدل مفهومی اهمیت ویژه‌ای دارند و مدل مذکور آنها را به تفصیل مورد بررسی قرار نداده بود، از سال ۱۹۹۹ گروه کاری خاصی برای تبیین ملزومات کارکردی و شماره گذاری پیشینه‌های مستند [۳۲] آغاز به کار نمود.

موضوع نیز یکی از عناصر مهم در یک پیشینه و یکی از راه‌های دسترسی محتوایی به آثار در فهرستها و پایگاه‌هاست. گروه کاری ایفلا در حوزه ملزومات کارکردی پیشینه‌های مستند موضوعی و با هدف تدوین مدلی مفهومی از گروه سوم موجودیتهای مطرح شده در مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی به منظور پرداختن به موضوعیت [۳۳] آثار در سال ۲۰۰۵ تشکیل شد. از دیگر اهداف این مدل، ایجاد چارچوبی برای برقراری ارتباط داده‌های پیشینه‌های مستند موضوعی با نیازهای کاربران و همچنین بررسی قابلیت به اشتراک گذاری و استفاده از داده‌های مستند موضوعی در سطح بین‌المللی در کتابخانه و فراتر از آن است (FRSAR, ۲۰۰۶). مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی و ملزومات کارکردی پیشینه‌های مستند، تاحدی به موضوع آثار می‌پردازند، اما هیچ یک از آنها برای تحلیل مفهومی آثار کفایت نمی‌کنند. «دلسی» [۳۴] (۲۰۰۵) در این راستا توجه به سه نکته را پیشنهاد می‌کند: ۱- کلیه موجودیتهای داده‌ای مطرح شده در دو مدل پیش گفته، باید پاسخگوی تمام برداشتهای یک کاربر از موضوع باشد. ۲- در صورت تدوین و یا تکمیل مدل‌های کنونی، کلیه ویژگیها و جنبه‌های مطرح در طراحی و ساخت نقاط دسترسی موضوعی، در مدل جدید در نظر گرفته شوند. ۳- مدل مطرح شده بازمونی عملی از روابط میان شناسه‌های موضوعی فراهم کند.

بازیابی، شناسایی، انتخاب، دسترسی و کاوش و بررسی [۳۵] هسته اساسی فعالیت‌های کاربران را در این مدل تشکیل می‌دهد. موجودیتهای موضوعی در این مدل شامل شیء [۳۶]، مفهوم [۳۷] و واقعه [۳۸] است (Zeng, Salaba, Zumer, ۲۰۰۶). روابط دقیق میان این موجودیتهای هئوز تبیین نشده است؛ اما پیشتر با توجه به مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی، «بویترزا و گورینی» [۳۹] (۲۰۰۲) با تعریف دو موجودیت موضوع و مفهوم سه نوع رابطه را میان این موجودیتهای موضوعی تعریف می‌کنند. ۱- روابط اولیه [۴۰] ۲- روابط درون موضوعی [۴۱] و ۳- روابط فراموضوعی [۴۲]. آنها با افزودن فرایند راهبری [۴۳] به فعالیت‌های کاربران، بیان می‌دارند که از میان انواع این روابط، روابط فراموضوعی که در واقع دربرگیرنده روابط کل - جزء، سلسله مراتبی، متضاد، مترادف و مرتبط می‌باشد، برای کارکرد راهبری، حیاتی است. کارکرد راهبری در واقع به راهنمایی کاربر به موضوعات مرتبط با موضوع مورد جستجو پرداخته و در نهایت به بازیابی آثاری با موضوعات نزدیک به موضوع مورد نظر کاربر منجر می‌شود. چنین کارکردی می‌تواند در واقع به تنظیم پیشینه‌های بازیابی شده بر اساس موضوع، به گونه‌ای متفاوت کمک کند. مزیت توجه به مدل ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی تنها ایجاد ساختار سلسله مراتبی برای انواع موجودیتهای کتابشناختی نیست،

بلکه تبیین دقیق روابط حاکم بر این موجودیتهای کتابشناختی است که در نهایت به فهرست رایانه‌ای این امکان را می‌دهد تا ساختار مسطح خود را به ساختاری چند لایه تبدیل کرده و در واقع به یک گونه هستی‌شناسی [۴۴] تبدیل و رفته‌رفته به ساختار فرامتنی وب نزدیکتر شوند (Le Boeuf, ۲۰۰۵). تغییر شیوه نمایش نتایج جستجو، گام نخست در این راستا خواهد بود. چنین کاری، نیازمند رویکرد عملی به مدل مفهومی ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی است. شیوه‌های مختلف پیشنهادی برای نمایش اعم از نمایش سرشناسه‌ای، نمایش برجسبایی (برجسبایی که دسته‌های مختلف موجودیتها را تبیین می‌کنند)، فرمایش بر مبنای اثر مادر و آثار وابسته به آن (فتاحی، ۱۳۷۹؛ Fattahi, ۱۹۹۷b, ۱۹۹۷a, ۱۹۹۶) و یا استفاده از سرعنوانهای موضوعی برای نمایش موضوعهای کلی (Yee & Layne, ۱۹۹۸)، استفاده از سرعنوانهای موضوعی فعلی برای نمایش آثار و برقراری ارتباط آنها با مدارک و یا ویرایشهای مختلف (Tillett, ۲۰۰۵)، استفاده از روش خوشه بندی نتایج (Carlyle & Summerlin, ۲۰۰۲) و استفاده از ارجاعهای مطرح در پیشینه‌های مستند، به منظور برقراری ارتباط مؤثر میان موجودیتها (Patton, ۲۰۰۵) نشانگر رویکرد عملی به مدلهای ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی، پیشینه‌های مستند و پیشینه‌های مستند موضوعی است.

• عناصر داده‌ای در محیط الکترونیکی: شناسایی و تحلیل کارکردها

فناوری رایانه‌ای، کارکردهای پیشینه کتابشناختی را به گونه‌های متفاوتی تحت تأثیر قرار داده است:

- ۱) امکان یکپارچه سازی کارکردها و راهبردهای مجزای فراهم شده و پیشینه کتابشناختی به شکلی ایجاد می‌شود که برای فعالیتهای مختلف در نظام مدیریت پایگاه قابل استفاده باشد. بنابراین، باید پیشینه کتابشناختی نیازهای ناشران، کتابفروشان، کتابداران بخشهای فراهم آوری، فهرست نویسی، مرجع، امانت بین کتابخانه‌ای، و مهمتر از همه نیازهای کاربران نهایی را در محیط شبکه‌ای برآورده سازد.
- ۲) کار تبادل پیشینه‌های کتابشناختی میان بخشهای مختلف یک نظام و نیز میان چند نظام با استفاده از استانداردهای تبادل داده مانند (ISO۲۷۰۹) و انواع فرمت‌های مارک تسهیل شده است.
- ۳) با امکان غنی‌سازی پیشینه‌ها [۴۵] از طریق افزودن اطلاعاتی از قبیل فهرست مندرجات، خلاصه، نقدها، نمایه‌های پایانی کتاب و حتی متن کامل به شکل الکترونیکی، شناسایی بیشتر و دسترسی بهتر به موجودیتهای کتابشناختی تسهیل شده است.
- ۴) امکان افزودن داده‌های دیگر (غیرکتابشناختی، از قبیل تاریخ ایجاد رکورد، اصلاح رکورد، نام فهرست‌نویس یا وارد کننده اطلاعات، استانداردها و قواعد مورد استفاده و مواردی از این دست) در پیشینه‌ها به منظور مدیریت بهتر پایگاه اطلاعاتی فراهم شده است.
- ۵) کنترل کتابشناختی، با استفاده از پایگاهها و فایل‌های جانبی، به گونه‌ای دقیق تر امکان‌پذیر شده است، کاری که در محیط دستی بسیار دشوار و وقت‌گیر بود.
- ۶) استفاده از انواع پایگاهها و فایل‌های جانبی و رابطه ای ورود داده‌ها و نیز مستندسازی داده‌ها در پیشینه‌ها امکان پذیر شده است.
- ۷) ویرایش و بازآرایی پیشینه‌ها، مثلاً اصلاح سراسری [۴۶] داده‌های برخی فیلدها در پایگاه برای اهداف مختلف در محیط‌های متفاوت امکان‌پذیر شده است.
- ۸) امکان بازیابی یک اثر خاص و حتی یک نسخه مشخص از یک اثر با استفاده از ترکیب کلیدواژه ای (ترکیب بولی) چند عنصر داده‌ای (چند شناسه مجزا) فراهم شده است.

نظامهای رایانه‌ای ساختار ویژه‌ای را برای پیشینه‌ها ایجاد می‌کنند که با نظامهای دستی تفاوت دارد؛ ساختاری که قابل تجزیه به فیلدها، فیلدهای فرعی و سایر عناصر داده‌ای است. این ساختار و شناسایی و برجسب گذاری عناصر داده‌ای به صورت مجزا، به کارگیری، حذف و یا هر تغییری را در فرایند سازماندهی، ذخیره، پردازش، بازآرایی و نمایش انعطاف‌پذیر ممکن می‌سازد. چنین راهبردی، از ملزومات نظامهای یکپارچه است؛ نظامهایی که از یک پیشینه پایه برای فعالیتهای متفاوت (گزینش، سفارش، فهرستنویسی، امانت) استفاده می‌کنند.

در این مقاله، به منظور شناسایی، دسته‌بندی، و کدگذاری عناصر داده‌ای به صورت مجزا، از چارچوب مارک آمریکا استفاده شده است. به منظور بررسی محتوا و کارکردهای پیشینه‌های کتابشناختی در ارتباط با جستجو و بازیابی در محیط پیوسته، به موارد مرتبط در استاندارد جستجو و بازیابی Z39.50 نیز اشاره خواهد شد. در ادامه، با استفاده از رویکردی تحلیلی (بررسی هر یک از فیلدها در پیشینه کتابشناختی)، تلاش شده است تا عناصر داده‌ای مهم برای کارکردهای متفاوت شناسایی شده و از دیدگاههای مفهومی و رایانه‌ای تحلیل شود. بدین منظور، با برخی تعدیلات در نام فیلدهای مارک آمریکا، مناطق اصلی مورد بررسی عبارت خواهند بود از:

• فیلد ۰۰۸: عناصر داده‌ای با طول ثابت

• فیلدهای ۰۹X - ۰۱X: کدها و شماره‌های استاندارد

• فیلدهای ۰۴۱، ۵۰۰، ۵۴۶، و همچنین ۳۵ - ۳۷/۰۰۸: زبان مدرک

• فیلدهای ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۳۰: سرشناسه

• فیلدهای ۱۳۰، ۸۴۰، ۷۴۰، ۷۳۰، ۴۹۰، ۴۴۰، ۳۴X-۲۱X: عنوان و شرح پدیدآور

• فیلد ۲۵۰: شرح ویرایش

• فیلد ۲۶۰: وضعیت نشر و توزیع

• فیلدهای ۳۰۰ و ۵۳۳: ناحیه مشخصات ظاهری

• فیلدهای ۴۰۰، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۴۰، ۴۹۰، ۸۳۰: شرح فروست

• فیلدهای ۵۰۰ تا ۵۹۰: یادداشتها

• فیلدهای ۶۰۰ تا ۶۵۵: موضوع

• فیلدهای ۷۰۰ تا ۸۳۰: شناسه‌های افزوده

• فیلد ۸۵۶: نشانی الکترونیکی منبع

• فیلدهای ۹XX: داده‌های محلی

• عناصر داده‌ای با طول ثابت (مناطق کنترلی)

• (۰۰۸؛ مقادیر ۵۶-۵۲ [۴۷] در استاندارد Z39.50، بدون معادل در دوپلین کور)

فیلد ۰۰۸ در مارک آمریکا دربرگیرنده اطلاعات رمزگذاری شده درباره پیشینه به عنوان یک کلیت و نیز در مورد "ماهیت مدرک" در دست فهرستنویسی است. عناصر داده‌ای رمزگذاری شده در فیلد ۰۰۸ به صورت بالقوه برای بازیابی و اهداف مدیریتی داده‌ها مناسب هستند

(USMARC Bibliographic Format, ۲۰۰۶).

برای کتابها، این فیلد دربرگیرنده داده‌های متفاوتی از قبیل: تصاویر، مخاطبان، شکل مدرک، ماهیت محتوا، انتشارات دولتی، مجموعه مقالات کنفرانس، یادنامه‌ها، نمایه‌ها، داستان و سرگذشتنامه است. برخی از نظامهای رایانه‌ای (مانند فهرست MELVYL در دانشگاه کالیفرنیا) از اطلاعات آنها بخصوص تاریخ، زبان و کد کشورها برای محدود سازی دامنه جستجو و یا مثلاً تهیه فهرست کلیه مدارک منتشر شده در یک کشور با یک قالب خاص و در یک سال مشخص، استفاده می‌کنند. همین اطلاعات برای مقاصد مدیریتی پایگاه (نگهداری) مانند حذف پیشینه‌های تکراری، نیز کاربرد زیادی دارد. نوع انتشار (مثلاً انتشارات دولتی، گزارش فنی، پروانه ثبت اختراع، مجموعه مقالات کنفرانس، یادنامه‌ها، داستان، سرگذشتنامه، پایان‌نامه) نمایشگر ماهیت هر موجودیت است. چنین اطلاعاتی، برای کاربران مختلف از جمله کتابداران، ناشران، کارگزاران کتابخانه‌ها و استفاده‌کنندگان کتابخانه اهمیت روزافزون می‌یابد. این عنصر داده‌ای، به جستجوگر در انتخاب یک قالب انتشار از میان سایرین کمک می‌نماید.

• کدها و شماره‌های استاندارد

• (۰۹X - ۰۱X و بعضاً ۵۰۰، مقادیر ۷-۲۰ در استاندارد Z۳۹,۵۰، بدون معادل در دوپلین کور)

شماره‌های استاندارد از جمله مشخصه‌هایی هستند که معمولاً به اکثر موجودیتهای کتابشناختی در هنگام انتشار (سطح تولید) و هنگام فهرست‌نویسی (سطح توصیف) افزوده می‌شوند. این شماره‌ها در سطح ملی و بین‌المللی قبول عام یافته، از عناصر داده‌ای پرکاربرد در زنجیره کتابشناختی بوده و توسط سازمانهای بین‌المللی مربوط به موجودیتهای اختصاص می‌یابند. ناشران، کتابفروشان، کارگزاران کتابخانه‌ای و همچنین کتابداران، از این شماره‌ها در فعالیتهای مختلف خود به منظور شناسایی و اشاره به برخی انتشارات خاص استفاده زیادی می‌کنند. همانند ISBN و ISSN، شماره‌های کنترلی و رده‌بندی، هم در مارک آمریکا و هم در استاندارد Z۳۹,۵۰، به منظور شناسایی، بازیابی و مکان‌یابی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

• زبان مدرک

• (۰۴۱، ۵۰۰، ۵۴۶، و همچنین ۳۵ - ۳۷ / ۰۰۸ در مارک آمریکا؛ مقدار ۵۴ در استاندارد Z۳۹,۵۰، عنصر DC-Language در دوپلین کور)

زبان ویژگی مهمی از یک اثر به شمار می‌آید و عنصری اصلی در کنترل کتابشناختی به منظور شناسایی مدارک و یا محدودسازی نتایج جستجو است. اکثر ناشران، کارگزاران، و کتابخانه‌ها، عنصر زبان را در طراحی پیشینه برای پایگاههای خود لحاظ می‌کنند. برخی از فهرستهای رایانه‌ای و اکثر پایگاههای کتابشناختی، بخصوص پایگاههای مقالات نشریه‌های ادواری، برای محدودسازی نتایج جستجو و همچنین بازیابی مدارک خاص‌تر، امکان ترکیب زبان را با سایر عناصر داده‌ای فراهم می‌سازند. به همین خاطر، زبان یکی از ویژگیهایی است که در استاندارد Z۳۹,۵۰ هنگام جستجوی پایگاههای کتابشناختی راه دور، جزء عناصر با قابلیت‌های بالا به شمار می‌آید. • سرشناسه

• (فیلد های ۱۰۰، ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۳۰ در مارک آمریکا؛ مقادیر ۱، ۲، ۳، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴، ۱۰۰۵، ۱۰۰۶ در استاندارد Z۳۹,۵۰، عنصرهای DC-Creator و

DC- Title در دوپلین کور)

گرچه بلوک ۱XX در مارک آمریکا، برای سرشناسه‌ها (نام اشخاص، تالگان، کنفرانسها) تعریف شده، این بخش از مقاله بر نام اشخاص به منزله

عنصر داده‌ای اصلی و معمول در میان سرشناسه‌ها در محیط‌های مختلف متمرکز است.

نام پدیدآور، به منزله یک عنصر شناسایی کننده، یکی از عناصر داده‌ای مهم و پرکاربرد در فهرست‌های فروش، فهرست‌ها، کتابشناسی‌ها و استنادها شناخته می‌شود. از آنجا که نام پدیدآور در ارتباط با اثر یا مدرک، بخش مهمی از پیشینه کتابشناختی را می‌سازد، به منزله یک ابزار بازیابی، سرشناسه پدیدآور، عنصری ضروری برای ایجاد دسترسی به مدرک مورد نظر در فهرست به صورت دستی و یا رایانه‌ای است. نتایج برخی پژوهش‌ها نشان داده است درصد قابل توجهی از جستجوها از طریق نام پدیدآور صورت می‌گیرد (Hufford, ۱۹۹۲; Taylor, ۱۹۹۱; Meador & Wittig, ۱۹۹۱).

به منزله یک ابزار سازمان دهنده، نام پدیدآور، عنصری کلیدی در سیاهه‌ها و فهرست‌های الفبایی است که تمام آثار یک پدیدآور را در کنار هم گرد می‌آورد. تقریباً در تمام فهرست‌های پیوسته‌ای که قابلیت نمایش خلاصه دارند، سرشناسه نام پدیدآور، عنصری اساسی در مرتب سازی [۴۸] و نمایش اطلاعات کتابشناختی است.

به طور خلاصه، نام افراد مسئول محتوای فکری/ هنری مدارک، به دلایل زیر مورد نیاز است:

(۱) برای جستجو و بازیابی

(۲) گردآوری آثار یک فرد در کنار هم

(۳) مرتب‌سازی پیشینه‌ها برای تمایز میان آثار مختلف و نیز مرور نمایه‌های نام افراد

(۴) ایجاد تمایز میان مدارک دارای عنوانهای مشابه

(۵) شناسایی مدارک برای سفارش، امانت و امانت بین کتابخانه‌ای.

• اطلاعات عنوان و شرح پدیدآور

• (۱۳۰، ۸۴۰، ۷۴۰، ۷۳۰، ۴۹۰، ۴۴۰، ۳۱۸- ۳۴۸، فیلد فرعی t در ۴۰۰، ۴۱۰، ۴۱۱، ۶۰۰، ۶۱۰، ۷۰۰، ۷۱۰، ۷۱۱، ۸۰۰، ۸۱۰، ۸۱۱؛ مقادیر ۴، ۵، ۶، ۳۳-۴۴ در استاندارد Z۳۹.۵۰، عنصر DC-Title در دوپلین کور)

عنوان یکی از مهمترین مشخصه های مربوط به شناسایی و بازیابی اثر بوده و معمولاً پس از خلق یک اثر، اولین کار پیش از انتشار، تعیین عنوان آن است. در حالی که پدیدآور، موضوع و یا سایر عناصر داده‌ای به تنهایی نمایشگر موجودیت کتابشناختی (اثر یا مدرک) نمی‌باشند، عنوان معمولاً عنصر مهمی در بیان یک موجودیت است. عنوان یکی از عناصر داده‌ای مهم و پرکاربرد در زنجیره کتابشناختی و کنترل کتابشناختی است. ناشران، کارگزاران کتابخانه‌ای، کتابداران بخش‌های فراهم آوری، امانت، مرجع، تحویل مدرک، و فهرست‌نویسان، از عنوان در فعالیتهای متفاوتی استفاده می‌کنند. هافورد (Hufford, ۱۹۹۱: ۵۸) از مطالعه سه کتابخانه [۴۹] ARL دریافت که ۵۳٪ جستجوهای کارکنان بخش مرجع، جستجوهای عنوانی بوده است. علاوه بر این، عنوان شکل‌دهنده یکی از مهمترین نمایه‌ها در کتابشناسی‌های چاپی، پایگاه‌های اطلاعاتی و فهرست‌های فروش است.

عنوان، عنصری کلیدی در تنظیم مدخلها نیز می‌باشد. در فهرست‌های رایانه‌ای دارای نمایه عنوانی قابل مرور [۵۰]، عنوانها باید جهت بازیابی در محل دقیق خود با درجه مناسبی از پیش‌بینی‌پذیری قرار گیرند. در این راستا، انواع عنوانها (عنوان فرعی، برابر، قراردادی، روی جلد و مانند آن) را

می‌توان در نمایه‌های عنوانی قابل مرور ادغام نمود تا به بازیابی بهتر مدارک کمک شود.

به منزله ابزار برقراری پیوند، عنوان تا زمانی که تغییر نکرده باشد پیوند میان موجودیتهای مرتبط را برقرار می‌سازد؛ یعنی چنانچه عنوان اثر در ویرایشهای مختلف تغییر نکند، به صورت خودکار پیوند میان آثار و مدارک مرتبط به هم، برقرار می‌شود.

«عنوان قراردادی» نیز به عنوان یکی از عناصر مهم برای گردآوری ویرایشها و قالبهای مختلف یک اثر عمل می‌نماید. این عنصر برای آثار ادبی، مذهبی، موسیقایی و حقوقی، به منظور اعمال کنترل بیشتر در شناسایی و گردهم‌آوری مدارک و آثار مرتبط به هم مفید خواهد بود. هر ۴ کارکرد عنوان (به منزله عنصر جستجو، توصیفگر محتوا، ابزاری جهت برقراری پیوند و عنصری برای تنظیم مداخل) نقش مهمتری را در محیط پیوسته ایفا می‌کنند.

• ناحیه شرح پدیدآور

• (فیلد فرعی C\$ در ۲۴۵، بدون معادل در استاندارد Z۳۹,۵۰، بدون معادل در دوبلین کور)

اگرچه شرح پدیدآور در بسیاری از قالبهای کنونی مارک نمایه‌سازی نمی‌شود و در فهرستهای پیوسته جستجوپذیر نیست، اما کارکرد اصلی آن نمایش رابطه میان پدیدآوردگان و عنوان بوده و شناسایی و توصیف بیشتر اثر را امکان‌پذیر می‌سازد. این کارکرد در توانمند ساختن کاربر برای درک نقش همکاران متعدد دخیل در خلق اثر اهمیت بسیاری دارد.

• اطلاعات ویرایش

• (فیلد ۲۵۰ در مارک آمریکا و بدون هیچ معادلی در استاندارد Z۳۹,۵۰)

از آنجا که اطلاعات یک اثر ممکن است از ویرایشی به ویرایشی دیگر متفاوت باشد، این تفاوت باید به منظور شناساندن بهتر اثر به کاربر نشان داده شود. «شرح ویرایش» بیشتر نمایشگر تغییر محتوای فکری اثر نسبت به مدارک پدیدآمده از یک ریشه است تا تغییرات فیزیکی. این عنصر، برای شناسایی و توصیف بیشتر مدارک به کار رفته و برای ناشران، کتابفروشان، کتابداران بخش فراهم‌آوری، فهرست‌نویسان، کتابداران مرجع و بویژه برای کاربران، میزان روزآمدی اثر را نشان می‌دهد. علاوه بر این، توصیف درست اطلاعات ویرایش، از دوباره کاری در تهیه پیشینه‌ها جلوگیری کرده (کارکرد مدیریتی داشته) و به جستجوگر در شناسایی مدرک مورد نیاز یاری می‌رساند. این عنصر در نظامهای فهرست‌نویسی مشترک و فهرستگاههای مشترک، اهمیت ویژه‌ای دارد.

• وضعیت نشر، اطلاعات مربوط به محل‌های نشر، نام ناشران و تاریخهای نشر

• (فیلد ۲۶۰ در مارک آمریکا؛ مقدار ۲۱، ۵۹ و ۱۰۱۸ در استاندارد Z۳۹,۵۰، عنصر DC-Publisher در دوبلین کور)

این نوع از اطلاعات معمولاً به مدارک در سطح تولید، زمانی که تولید و یا منتشر می‌شوند، اختصاص می‌یابد. کاربردهای بالقوه داده‌های وضعیت نشر، بر کاربرد و ارزش پیشینه کتابشناختی نزد ناشران، کتابفروشان، کتابداران بخش فراهم‌آوری، فهرست‌نویسان و کتابداران بخش مرجع و نیز کاربران نهایی می‌افزاید. در بسیاری از موارد، محل نشر، نام ناشر و تاریخ انتشار، نمایانگر کیفیت و موضوعیت مدرک است (Hagler, ۱۹۹۱: ۴۰). به معنای دیگر، اطلاعات نشر، به فهرست در انجام یکی از کارکردهای مطرح شده توسط کاتر کمک می‌نماید: کمک به انتخاب یک کتاب.

اطلاعات مربوط به وضعیت نشر در فهرست‌نویسی سنتی، به منظور توصیف و نه دسترسی تدوین شده‌اند. در فهرستهای رایانه‌ای، می‌توان هر یک

از عناصر داده‌ای ناحیه وضعیت نشر را در ترکیب با سایر عناصر داده‌ای کلیدی مانند نام پدیدآور و عنوان به کار برد تا نتایج جستجو را محدود نماید. به عنوان مثال، تاریخ نشر به عنوان عنصری مؤثر در محدودسازی و تنظیم نتایج جستجو، اعتبار خود را ثابت نموده است.

شناساندن هر یک از عناصر داده‌ای در فیلد ۲۶۰ (و همچنین "تاریخ نشر" در ۱/۰۰۸-۰۷/۰۰۸-۰۷ و ۱۷/۰۰۸-۷۵ و d\$۵۳۳ و ۰۴۶ و ۰۳۶۰ c\$) نمایه‌سازی این عناصر برای پردازشهای بعدی در پایگاههای کتابشناختی را برای کارکردهایی چون بازیابی، شناسایی و نگهداری، امکان پذیر می‌سازد. به عنوان مثال، با استفاده از جستجوی کلیدواژه‌ای، می‌توان جستجو را به نام ناشر و بازیابی سایر آثار یک ناشر بسط داد. در صورت نیاز به شناسایی انتشارات یک ناشر، برخی از نظامها امکان جستجو در فیلد فرعی b\$ در ۲۶۰ را فراهم می‌سازند. در حوزه ناشران و کتابفروشان نیز هر یک از داده‌های وضعیت نشر، اهمیت فراوانی در شناسایی، بازیابی و مدیریت پایگاه دارد.

از میان عناصر داده‌ای ناحیه وضعیت نشر، «تاریخ انتشار» (مقدار ۳۱) و «محل نشر» (مقدار ۵۹) در استاندارد Z۳۹,۵۰ در نظر گرفته شده و برای نام ناشر مقدار ۱۰۱۸ منظور گردیده است.

• ناحیه توصیف مشخصات ظاهری

• (فیلد های ۳۰۰ و ۵۳۳ در مارک آمریکا؛ بدون مقدار در استاندارد Z۳۹,۵۰ و عنصر DC-Format در دوبلین کور)

عناصر داده‌ای این ناحیه شامل جزئیات و ابعاد فیزیکی مدرک می‌شود. این عناصر، توصیف ظاهری را امکان‌پذیر ساخته، به شناسایی بهتر ماهیت مدارک کمک می‌نماید. به عنوان مثال، تعداد صفحات یا جلد‌های یک مدرک و نوع تصاویر آن ممکن است عمق محتوای اثر را نشان دهد. از این نظر، این عناصر برای ناشران، کتابفروشان، کارگزاران، کتابداران و کاربران نهایی اهمیت دارد، زیرا به «کارکرد شناساندن بهتر و انتخاب دقیقتر» در فهرست یاری می‌رساند. به طور کلی، این عناصر داده‌ای در جستجو مورد استفاده قرار نمی‌گیرند و هیچ کارکرد نظم دهی و یا گردآوری (ارتباط دهی) ندارند. در استاندارد Z۳۹,۵۰ هیچ مقداری به «عناصر داده‌ای فیزیکی» اختصاص نیافته است.

• اطلاعات فروست

• (۴۰۰، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۴۰، ۴۹۰، ۸۳۰، فیلد فرعی t\$ در ۳۸۰، ۸۱۰ و ۸۱۱ در مارک آمریکا؛ مقدار ۵ در استاندارد Z۳۹,۵۰؛ بدون معادل در دوبلین کور)

اطلاعات فروست، کارکردی سه گانه دارد:

- ۱) توصیف بیشتری از مدرک ارائه داده و نشانگر گرایش موضوعی و مورد علاقه ناشر است.
- ۲) مدارک دارای فروست مشترک را از یک ناشر، از یک نویسنده و یا از یک حوزه موضوعی در کنار هم گردآوری می‌کند.
- ۳) می‌تواند در جستجو و شناسایی مدارک استفاده شود. این گونه اطلاعات برای ناشران، کتابفروشان، کتابداران و کاربران اهمیت دارد. به منزله ابزاری برای برقراری پیوند میان آثار مختلف، شرحهای فروست بیانگر رابط کل به جزء [۵۱] هستند. این رویکرد، بویژه برای جستجوی انتشارات تالگانها مفید خواهد بود، زیرا نام هر تالگان، معمولاً بیانگر حوزه فعالیت و مسئولیت‌های هدفمند آن است. در یک فهرست رایانه‌ای، اطلاعات فروست نه تنها از طریق شناسه‌های افزوده، بلکه از طریق کلیدواژه های شرح ویرایش و شناسه‌های افزوده فروست نیز قابل جستجو خواهد بود. از آنجا که برای کاربر، به خاطر سپردن ترتیب دقیق واژگان شرح فروست مشکل است، جستجوی

کلیدواژه‌ای، به بازیابی این اطلاعات کمک شایانی می‌کند.

• یادداشتها

• (۵XX در مارک آمریکا؛ مقادیر ۶۲ و ۶۳ در استاندارد Z۳۹,۵۰ و عنصرهای Coverage و Description در دوبلین کور)

مقایسه‌ای میان انواع و حجم اطلاعات یادداشتها در یک برگه فهرست‌نویسی با فیلدهای متفاوت بلوک ۵XX در قالب مارک آمریکا، نشانگر تعدد یادداشتهاست (بیش از ۵۰ نوع یادداشت) که هر یک کارکرد متفاوتی بخصوص در شناسایی و برقراری پیوند میان آثار دارند. یادداشتها نه تنها توصیفهای بیشتر و رویکردهای بهتری برای شناسایی محتوای مدارک هستند، بلکه می‌توانند اهداف فهرست را بویژه در محیطهای شبکه‌ای که در آنها دسترسی فیزیکی به مدرک امکان‌پذیر نیست، تحقق بخشند.

گاه استفاده از یادداشتها به منظور تکمیل و توجیه شناسه‌های افزوده صورت می‌گیرد. برخی از یادداشتها بدین علت به پیشینه اضافه می‌شوند که فهرست‌نویس تصور می‌کند برای شناسایی بهتر مدرک یا تبیین پیوند آن با سایر آثار، اهمیت دارند. یادداشتهای دربرگیرنده اطلاعات مربوط به پیوند اثر با سایر آثار مرتبط با آن، انواع مختلفی دارند. به بیان دیگر، یادداشتها بیشتر از هر نوع عنصر داده‌ای دیگر، روابط متفاوت میان آثار را نشان می‌دهند. «تیلت» (۱۹۹۲:۱۸۲) در ارائه نتایج پژوهش خود در مورد فهرست کتابخانه کنگره، بیان می‌دارد که ۷۰٪ از پیشینه‌ها دارای اطلاعاتی مربوط به روابط میان آثار بوده‌اند. دوک [۵۳] (۱۹۸۹:۱۲۳) بیان می‌دارد، چنانچه یادداشت مندرجات نیز نقطه تحلیلی دسترسی به شمار آید، ثبت اسامی پدیدآورندگان و عنوانهای کامل، قابلیت بازیابی را بهبود می‌بخشد. به طور خلاصه، یادداشتها برای توصیف بیشتر و شناسایی بهتر یک مدرک و همچنین نمایش واضح‌تر روابط کتابشناختی به کار می‌روند.

• شناسه‌های موضوعی

• (۶XX در مارک آمریکا و مقادیر ۲۹-۳۱ و ۴۷ ۴۵ - در استاندارد Z۳۹,۵۰ و عنصر Subject در دوبلین کور)

شناسه‌های موضوعی، یکی دیگر از نقاط دسترسی مهم در فهرستها هستند. این شناسه‌ها به توصیف محتوایی آثار و بازیابی موضوعی آنها کمک می‌کنند. همچنین، از شناسه‌های موضوعی برای گردهم آوردن آثار دارای موضوع مشابه استفاده می‌شود. شاپوری (۱۳۷۹) و «گراس و تیلور» [۵۳] (۲۰۰۵) با توجه به پژوهشهای متعدد، جستجوی موضوعی را یکی از مهمترین جستجوها در سطح فهرستهای رایانه‌ای دانسته و بیان می‌دارند حتی اکثر جستجوهای کلیدواژه‌ای که در پیشینه‌های کتابشناختی صورت می‌گیرد، به منظور یافتن آثار مختلف با یک موضوع واحد است.

هیچ یک از شناسه‌های موضوعی در پی شناساندن یک اثر یا برداشتی از یک اثر خاص نیستند و در واقع هر شناسه موضوعی به احتمال، عامل بازیابی آثار دارای مشابهت موضوعی خواهد بود. افزون بر آن، با توجه به قابلیت‌های فهرستهای رایانه‌ای پیشرفته، هنگام نمایش خلاصه مدارک بازیابی شده، شناسه موضوعی می‌تواند به منزله عنصر تنظیم‌کننده مورد استفاده واقع شود؛ یعنی کاربر قادر است نتایج بازیابی را بر اساس شناسه‌های موضوعی مرتب کرده و حتی به چاپ فهرستهای موضوعی نیز اقدام کند.

• شناسه‌های افزوده

• (۷۵X - ۷۰X و ۸۳۰ - ۸۰X در مارک آمریکا و مقادیر ۱-۳، ۱۰۰۰ - ۱۰۰۶ و ۱۰۳۶ در استاندارد Z۳۹,۵۰ و عنصر Other Contributor در دوبلین کور)

شناسه‌های افزوده، بر اساسی، عنوانها و اصطلاحاتی دلالت دارد که با موجودیت کتابشناختی در ارتباط مستقیم و یا غیر مستقیم بوده و در قالب هیچ یک از موارد سرشناسه، عنوان اصلی، موضوع و فروست نمی گنجد.

در قواعد فهرست‌نویسی و نیز استاندارد مارک آمریکا، شناسه‌های افزوده اهمیت بسیاری در نمایه‌سازی و ایجاد دسترسی دارند. مارک آمریکا شناسه‌های افزوده را در موارد زیر مهم می داند:

۱) شناسه‌های افزوده عادی (۷۵X - ۷۰X) شامل نام فرد (۷۰۰)، نام تالگان (۷۱۰)، نام کنفرانس (۷۱۱) ، نام کنترل نشده (۷۲۰)، عنوان قراردادی (۷۲۰)، عنوان کنترل نشده و مرتبط (۷۴۰) و مکان به صورت سلسله مراتبی (۷۵۲).

۲) شناسه‌های افزوده فروست (۸۲۰ - ۸۰X) شامل نام فرد (۸۰۰)، نام تالگان (۸۱۰)، نام کنفرانس (۸۱۱) و عنوان قراردادی (۸۲۰). کارکردهای شناسه‌های افزوده، بویژه نام اشخاص و تالگانها، مانند کارکردهای سرشناسه است که پیشتر اشاره شد.

• پیوند به منابع الکترونیکی

• (۸۵۶ در مارک آمریکا و بدون مقدار Z۳۹,۵۰ و عنصر Format در دوبلین کور)

این فیلد که بعداً به مارک آمریکا افزوده شد، برای درج نشانی دسترسی به منبع الکترونیکی یا اینترنتی به شکل ساخت‌یافته به کار برده می‌شود، تکرارپذیر بوده و شامل فیلد فرعی نیز می‌باشد؛ یعنی به تعداد دلخواه می‌توان نشانیهای منابع الکترونیکی را در پیشینه ذخیره کرد. کد مربوط به شاخص این فیلد، نوع دسترسی به منبع را در شبکه (e-mail, ftp, Telnet, dial up) و یا به صورت دیگر نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، این فیلد دارای کارکرد مکان‌یابی است.

• اطلاعات محلی (مربوط به کتابخانه)

• (بلوک ۹XX در مارک آمریکا، مقادیر ۱۲، ۲۰، ۲۹ و ۵۳ در Z۳۹,۵۰؛ بدون معادل در دوبلین کور).

در این بلوک، داده‌های مرتبط با خود کتابخانه، از قبیل شماره ثبت نسخه‌های موجود، کتابخانه یا مجموعه‌ای که منبع در آن قرار دارد، نام فهرست‌نویس، شماره بارکد، و مانند آنها درج می‌شود که همگی برای مصارف مدیریتی و انجام انواع عملیات داخلی کتابخانه به کار می‌روند. بدیهی است مقادیر ذخیره شده در این بلوک برای تبادل میان پایگاه‌های مختلف نیست.

• استانداردها و ضرورت تعامل میان پایگاه‌های پیوسته (دسترس‌پذیر در شبکه)

تعامل و میانکنش نظامهای مختلف در شبکه، از مهمترین مسائل مطرح در حوزه استانداردها و قالبهای داده‌ای به شمار می‌آید. در محیطهای شبکه‌ای، یکی از عمده‌ترین گامها در راه رسیدن به این مهم، استفاده از استاندارد Z۳۹,۵۰ بوده است؛ استاندارد که این امکان را به کاربر می‌دهد تا از طریق پایانه پایگاه کتابشناختی خود (یعنی همان محیط رابط آشنا) به جستجو در سایر پایگاههای اطلاعات کتابشناختی بپردازد. ایجاد چنین قابلیت‌هایی برای نظامهای مختلف، به دلیل ماهیت چندوجهی تعامل میان نظامها، قدری مشکل است (Miller, ۲۰۰۰). «موئن» [۵۴] (۲۰۰۲, ۲۰۰۵) در تحلیل خود، عوامل تأثیرگذار بر تعامل میان نظامها را این‌چنین مطرح می کند:

- تعدد و تفرق نظامها. شامل مسائلی همچون سیستمهای عامل متفاوت، نظامهای بازبازی اطلاعات متفاوت و...

- تعدد پروتکل‌های تعامل، مانند ISO, SOAP, HTTP, Z۳۹,۵۰ و ...

- تعدد در استانداردها و قالبهای ذخیره و مبادله داده‌ها، مانند مارک ۲۱، یونی مارک، XML، قالبهای مبتنی بر ISBD/AACR۲، طرحهای فراداده‌ای (مثل دوبلین کور) و...

- تعدد در واژگان و هستی‌شناسی‌ها، همچون AAT، MESH، LCSH و ...

- تعدد زبان و تفاوت در نویسه‌ها

- تفاوت در نمایه‌سازی، مهار واژگانی و فنون استخراج واژه از متن

در همین راستا و با توجه به گوناگونی قالبهای ذخیره و مبادله داده‌ها در انواع پایگاهها، به منظور ایجاد تعامل کارآمد میان پایگاههای مختلف، به نظر می‌رسد شرایطی همچون نمایه‌سازی پیشینه‌ها بر مبنای مارک به منظور پشتیبانی از جستجو، غنی‌سازی فیلدهای مارک، و انجام نمایه‌سازی طبق قوانین همسو با استاندارد Z۳۹،۵۰ اجتناب ناپذیر باشد. در این میان، «موتن» (۲۰۰۵) به دو عامل کلیدی اشاره می‌کند: تفاوت در استانداردهای مورد استفاده برای نظامهای مختلف و تفاوت در نظامهای بازیابی اطلاعات محلی؛ به عنوان مثال، میان چگونگی نمایه‌سازی و طراحی جستجو. وی راه حل این مسائل را در توجه به جزئیات استاندارد Z۳۹،۵۰ و افزایش کارایی نظامهای بازیابی اطلاعات محلی و تبیین دقیق سیاستهای محلی نمایه‌سازی می‌داند.

بنابراین، به منظور ایجاد تعامل بیشتر میان نظامها، کاهش تعدد و تفرق ثابت‌ترین اجزا همچون قوانین، استانداردها، پروتکل‌های انتقال، نحو و ساختار داده‌ها، زمینه‌ای قوی برای تبادل داده‌ها فراهم می‌آورد که تا حدی، نارساییهای ناشی از تفاوت در شیوه‌های نمایه‌سازی و با تعدد زبانی را بهبود خواهد بخشید.

• خلاصه و نتیجه‌گیری

محیط الکترونیکی شامل انواع پایگاههاست و پیشینه کتابشناختی در قالب الکترونیکی خود، نسبت به قالب سنتی آن (فهرستبرگه) تفاوت‌های عمده‌ای دارد. نرم افزار پایگاههای کنونی امکانات و قابلیت‌های بسیاری، بویژه پیوندهای فرامتنی، جهت اجرای کارکردهای بیشتر پیشینه‌های فهرست‌نویسی در فعالیتهای سازماندهی و مدیریت پایگاهها در اختیار قرار داده است. با ظهور فهرستهای رایانه‌ای، شناسایی عناصر داده‌ای جهت ثبت در پیشینه‌های کتابشناختی و ذخیره در پایگاه، وارد مرحله جدیدی گشته است. به منظور اجرای کارکردهای مختلف به صورتی مؤثرتر در محیط رایانه‌ای، پیشینه‌های کتابشناختی باید با توجه به پاره‌ای از عوامل ایجاد شوند:

• همان‌گونه که پیشتر اشاره شد، وجود انواع استانداردها و قالبهای ذخیره و مبادله داده‌ها در محیط شبکه‌ای، باعث شده تا به مسئله تعامل عملی (میانکنش پذیری) انواع پایگاهها بیشتر توجه شود. همخوان سازی فیلدها و فیلدهای فرعی میان انواع استانداردها و قالبها، امری اجتناب ناپذیر است و اقدامهای انجام شده در این زمینه، مزایای آن را به اثبات رسانیده است. تنوع کارکردهای پیشینه کتابشناختی، که به دلیل تنوع در نیازهای کاربران مختلف است، تنها در صورتی قابل تحقق است که همخوانی میان انواع استانداردها و قالبها در سطح شبکه، عملی شود. استاندارد Z۳۹،۵۰ می‌تواند به منزله پایه این همخوانی قرار گیرد، مشروط به آنکه از مدل نظری و توسعه یافته «ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی» تبعیت کند.

• در پاسخ به نیازهای متفاوت کاربران مختلف، پیشینه کتابشناختی نیازمند حداقل مجموعه‌ای از عناصر داده‌ای است تا کارکردهای مختلفی

همچون «بازیابی»، «شناسایی»، «برقراری پیوند»، «سازماندهی»، و «مدیریت پایگاه» را به انجام رساند. افزایش تعداد و انواع عناصر داده‌ای که پیشینه‌های الکترونیکی را تشکیل می‌دهند، نمایشگر تعدد در کاربرد آنها در محیط رایانه‌ای است. مقاله حاضر عناصر داده‌ای مشترک در استانداردها و قالبهای مختلف را شناسایی کرد. می‌توان چنین نتیجه گرفت که سطح توصیف مدارک (میزان ثبت و یا حذف عناصر داده‌ای در پیشینه) مستقیماً بر کارکردهای پیشینه تأثیر داشته و پایین آوردن سطح توصیف می‌تواند به کاهش چشمگیر کارکردهای پیشینه کتابشناختی منجر شود. هرچه انتظار از کارکردهای پیشینه‌های کتابشناختی بیشتر باشد، برای ثبت به عناصر داده‌ای بیشتری نیاز خواهد بود.

▪ اثربخشی جستجو، بازیابی و نمایش اطلاعات کتابشناختی در پایگاههای اطلاعاتی، بویژه پایگاههایی که از راه دور و از طریق استاندارد Z39.50 قابل دسترس هستند، روزبه‌روز بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد. در این زمینه و به منظور توصیف و مدیریت عناصر داده‌ای، لازم است هماهنگی بیشتری در استانداردهای مربوط (مانند قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن، ISBD، قالبهای مارک، عناصر فراداده‌ای، و استاندارد Z39.50) صورت گیرد. بدین جهت، باید خط مشی‌هایی جهت تبیین دامنه عناصر داده‌ای در پیشینه‌های ماشین‌خوان تدوین گردد. چنانچه دیدگاهی کاربردی و فرابخشی (فراتر از محدوده کتابخانه) در ایجاد پیشینه‌های کتابشناختی وجود داشته باشد، باید به یک توافق عمومی در باره ملزومات کارکردی دست یافت.

▪ آموزش سازماندهی اطلاعات باید رویکرد نوینی را در تبیین ملزومات پیشینه کتابشناختی پیش گیرد تا نیازهای بالفعل و بالقوه انواع کاربران را در کار با پایگاههای اطلاعات کتابشناختی و در محیط شبکه مورد توجه قرار دهد. این امر می‌تواند به فهم ارزشمندی کار فهرست‌نویسی و نمایه‌سازی نیز، که اکنون در سایه رشد فناوری اطلاعات کمرنگ شده است، کمک نماید. مسئولان سازماندهی اطلاعات بر این باورند که ارزش کار آنها در محیط جدید نه تنها کمرنگ، بلکه پررنگ‌تر از گذشته است.

منبع : کتابداری و اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=346392>

تشریح کامل پورتهای سریال و موازی

• پورت:

۱) مجرایبی است سخت افزاری برای ورود و خروج اطلاعات به کامپیوتر. سوکت های موجود در پشت کیس کامپیوتر که وسایل جانبی به آنها متصل می شوند، نمونه ای از پورتها به شمار می روند. دونهوع پورت وجود دارد: سریال و موازی.

۲) در شبکه های مبتنی بر TCP/IP و UDP (منظور شبکه هایی است که در ارتباطات خود از این دو پروتوکول استفاده می کنند) به نقطه پایانی یک ارتباط منطقی، پورت اطلاق می شود. این نوع پورتها در نرم افزارها برای ارتباطات شبکه ای استفاده می شوند و بر خلاف تعریف اول، این پورتها مکانی فیزیکی و قابل رویت را اشغال نمی کنند و مفاهیمی انتزاعی اند.

۳) تبدیل یک نرم افزار قابل اجرا در یک پلتفرم به نرم افزار قابل اجرا در پلتفرم

دیگر. مثلاً تبدیل یک نرم افزار قابل اجرا در Windows به نرم افزاری قابل اجرا در Macintosh .

پورتها در یک دسته بندی به دو دسته موازی و سریال تقسیم بندی می شوند:

• Parallel Port

پورت موازی یکی از پورتهای موجود در پشت کیس کامپیوتر است که دارای ۲۵ پین و نوع کانکتور (Female) می باشد و برای اتصال وسایل جانبی نظیر پرینتر مورد استفاده قرار می گیرد. این پورت توانایی انتقال ۸ بیت داده را بطور همزمان دارا می باشد و برای اتصال به این پورت از کانکتور ۲۵ پینی نوع DB-۲۵ استفاده می شود. سرعت انتقال داده در آن ۸ برابر پورت سریال می باشد. انتقال اطلاعات توسط این پورت در فواصل بیشتر از ۶ متر قابلیت اعتماد کمتری دارد. نام دیگر این پورت LPT است. وقتی کامپیوتر شخصی اطلاعات را به یک پرینتر یا دستگاههای دیگری که از پورت موازی استفاده می کنند، می فرستد بدین معنی است که هشت بیت از اطلاعات را در یک زمان می فرستد که این هشت بیت بطور موازی با یکدیگر فرستاده می شوند. یک پورت موازی توانایی ارسال ۵۰ تا ۱۰۰ کیلو بایت اطلاعات را در هر ثانیه دارا می باشد.

• Serial Port

این پورت توانایی انتقال یک بیت داده در هر لحظه را دارد. برای اتصال وسایلی نظیر Mouse و Modem به کامپیوتر استفاده می شود. اکثر پورتهای سریال از کانکتورهای نوع RS-۲۳۲C یا RS-۴۲۲ استفاده می کنند. نام دیگر این پورت Communications Port یا به اختصار COM port است که با نامهای COM۱، COM۲ و مانند آن شناخته می شوند.

• Fire wire

این پورت سریال توانایی انتقال داده تا سرعت ۴۰۰ Mbps در ۱۳۹۴a) و تا ۸۰۰ Mbps در ۱۳۹۴b) را دارا می باشد. نام دیگر این استاندارد IEEE۱۳۹۴ میباشد. این پورت توسط Apple ابداع و به کار گرفته شد و با نام Firewire معرفی گردید ولی سایر شرکتها محصولات مبتنی بر استاندارد IEEE ۱۳۹۴ خود را با نامهای دیگری از جمله I.LINK یا LYNX بکار می برند. هر پورت ۱۳۹۴ توانایی اتصال به ۶۳ وسیله خارجی دیگر را

دارد. علاوه بر سرعت بالا، این پورت از انتقال موازی داده بهره می برد در نتیجه این پورت را به پورتی ایده آل برای دستگاههایی که احتیاج به انتقال حجم زیادی از داده و real-time نیاز دارند (نظیر دوربین های دیجیتال حرفه ای، VCR ها ، دوربین های فیلمبرداری معمولی و TV) تبدیل می کند.

اگرچه این پورت انعطاف پذیری و سرعت بالایی دارد ولی قیمت آن نیز قابل توجه است. سرعت انتقال داده در این پورت از پورت SUB بسیار بیشتر است (حدوداً ۲۰ برابر). این پورت مانند USB از Plug-And-Play و Hot-Plugging پشتیبانی می کند. همچنین برق مورد نیاز دستگاههای متصل را تأمین می کند.

• پورت سریال

مبادله ی بیت به بیت اطلاعات تنها از طریق یک کانال (البته بجز زمین) را ارتباط سریال می گویند، که پورتی به همین نام برای اتصال وسایل مانند: مودم، ماوس، دستهی بازی به کار می رود.

پورت سریال یکی از متداولترین روش های موجود جهت اتصال یک دستگاه به کامپیوتر است . با اینکه سیستمهای جدیدتر سعی در استفاده محدود از پورت سریال را داشته و پورت USB را مورد توجه بیشتر قرار می دهند ولی همچنان دستگاههای متعددی نظیر مودم از پورت سریال استفاده می نمایند. پورت های سریال یک کانکتور استاندارد و یک پروتکل را بمنظور اتصال دستگاههایی نظیر مودم به کامپیوتر را ارائه می نمایند. اغلب کامپیوترها دارای دو پورت سریال می باشند.

• مبانی پورت های سریال

تمام سیستم های عامل از پورت های سریال حمایت می نمایند. پورت های موازی در مقایسه با پورت های سریال دارای سرعت کمتری می باشند. پورت های USB طی چند سال اخیر رایج و طی سالیان آینده جایگزینی مناسب برای پورت های سریال و موازی خواهند بود.

پورت سریال، داده ها را بصورت سریال (دنباله هم) ارسال و یا دریافت می دارند. در چنین حالتی یک بایت از اطلاعات بصورت هشت بیت یکی پس از دیگری ارسال خواهند گردید. مزیت عمده روش فوق استفاده از یک سیم(کابل) برای ارسال و دریافت داده است . ایراد روش فوق سرعت پایین ارسال اطلاعات با توجه به ماهیت ارسال داده ها است .

قبل از ارسال هر بایت داده، پورت سریال یک بیت "شروع" را ارسال می دارد. بیت فوق صرفاً شامل یک بیت با مقدار صفر است . پس از ارسال هر بایت، یک بیت " پایان " ارسال می گردد. ارسال بیت فوق بمنزله خاتمه ارسال یک بایت خواهد بود. برای کنترل خطا ممکن است از یک بیت اضافه با نام Parity نیز استفاده گردد.

پورت های سریال Communication(COM) port نیز نامیده شده و بصورت دوطرفه می باشند. ویژگی فوق این امکان را برای هر دستگاه فراهم کرده تا قادر به ارسال و دریافت اطلاعات باشند. دستگاههای سریال از بین های متفاوت برای ارسال و دریافت داده استفاده می نمایند. استفاده از بین های یکسان باعث ارتباطات از نوع half-duplex خواهد شد و این بدان معنی است که اطلاعات قادر به حرکت صرفاً در یک جهت می باشند. با استفاده از بین های متفاوت امکان ارتباطات Full-duplex فراهم شده و امکان حرکت اطلاعات در دو جهت فراهم خواهد گردید.

عملکرد صحیح پورت های سریال وابسته به یک کنترل کننده خاص با نام Universal Asynchronous Receiver/Transmitter(UART) است . تراشه

فوق خروجی موازی گذرگاه سیستم کامپیوتر را اخذ و آن را بصورت سریال از طریق پورت سریال انتقال خواهد داد. بمنظور افزایش سرعت ، اغلب تراشه های UART دارای یک بافر با ظرفیت شانزده تا شصت و چهار کیلو بایت می باشند. بافر فوق امکان Cache نمودن داده های واسله از گذرگاه سیستم را زمانیکه تراشه مشغول پردازش داده ها و ارسال آنها برای پورت سریال است را فراهم می نماید. اغلب پورت های سریال دارای نرخ انتقال اطلاعاتی به میزان ۱۱۵ کیلو بیت در هر ثانیه می باشند. پورت های سریال با سرعت بالا نظیر : Super ESP (Enhanced Serial port) و Super ESP (Enhanced Serial port) دارای نرخ انتقال اطلاعات ۴۶۰ کیلو بیت در ثانیه می باشند.

▪ اتصال سریال

کانکتور خارجی برای یک پورت سریال، نه پین و یا بیست و پنج پین است . با توجه به اینکه موارد استفاده اولیه از پورت های سریال مودم بوده است ، وضعیت عملکرد هر پین نیز متاثر از واقعیت فوق بود.

Pin ▪

▪ Function

Carrier Detect (۱) آیا مودم به یک خط تلفن متصل است ؟

(۲) Receive Data کامپیوتر اطلاعات ارسال شده توسط مودم را دریافت می نماید

(۳) Transmit Data کامپیوتر اطلاعاتی را برای مودم ارسال می دارد.

(۴) Data Terminal Ready کامپیوتر به مودم آمادگی خود را برای ارتباط اعلام می دارد

(۵) Signal Ground پین مربوطه Ground شده است .

(۶) Data Set Ready مودم آمادگی خود را برای ارتباط به کامپیوتر اعلام می دارد.

(۷) Request To Send کامپیوتر از مودم در رابطه با ارسال اطلاعات سوال می نماید

(۸) Clear To Send مودم به کامپیوتر اعلام می نماید که می تواند اطلاعاتی را ارسال دارد.

(۹) Ring Indicator زنگ تلفن تشخیص داده خواهد شد.

Pin ▪

▪ Function

(۱) Not used (استفاده نمی گردد).

(۲) Transmit Data کامپیوتر اطلاعاتی را برای مودم ارسال می دارد.

(۳) Receive Data کامپیوتر اطلاعات ارسال شده توسط مودم را دریافت می نماید

(۴) Request To Send کامپیوتر از مودم در رابطه با ارسال اطلاعات سوال می نماید

(۵) Clear To Send مودم به کامپیوتر اعلام می نماید که می تواند اطلاعاتی را ارسال دارد.

(۶) Data Set Ready مودم آمادگی خود را برای ارتباط به کامپیوتر اعلام می دارد.

Signal Ground (V) بین مربوطه Ground شده است .

Line signal detector (۸) آیا مودم به یک خط تلفن متصل است ؟

(۹) Not Used - ۱۹ to استفاده نمی گردند.

Data terminal ready (۱۰) کامپیوتر به مودم آمادگی خود را برای ارتباط اعلام می دارد

(۱۱) Not used استفاده نمی گردد.

Ring indicator (۱۲) زنگ تلفن تشخیص داده خواهد شد.

(۱۳) not used ۲۵ to استفاده نمی گردد.

ولتاژهای ارسالی برای هر یک از پین ها می تواند دو حالت متفاوت را داشته باشد : On و Off . در صورتیکه مقدار On (یک) باشد پین مربوطه سیگنالی با ولتاژ بین ۳ - تا ۲۵ - را ارسال و در صورتیکه مقدار off (صفر) باشد سیگنال ارسالی بین مربوطه بین ۳ تا ۲۵ ولت (مثبت) خواهد بود.

یکی از مهمترین مسائل در ارتباط با مبادله اطلاعات بصورت سریال، مفهوم flow control است . با استفاده از قابلیت فوق یک دستگاه قادر به اعلام

(درخواست) توقف ارسال داده به یک دستگاه خاص دیگر در یک مقطع خاص زمانی است . دستورات زیر در این رابطه مورد استفاده قرار خواهند گرفت :

- دستور RTS (Request to Send)

- دستور CTS (Clear to Send)

- دستور DTR (Data Terminal Ready)

- دستور DSR (Data Set Ready)

پورت سریال طراحان الکترونیک را قادر می سازد تا بین کامپیوتر و سخت افزارهایی که از استاندارد RS-۲۳۲ تبعیت می کنند، ارتباط برقرار کنند. ارتباط سریال برای انتقال داده در مسیری طولانی به کار گرفته می شود . پورت موازی سیم های زیادی را برای انتقال داده لازم دارد و همین باعث می شود که ارتباط سریال بیشتر اهمیت پیدا کند . داده های سریال دریافت شده از مودم یا دگیر وسائل سریال به موازی تبدیل می شود و سپس در اختیار باس داده کامپیوتر قرار می گیرد.

تجهیزات ارتباطات سریال را می توان به Half-Duplex-Simplex و full تقسیم بندی کرد در simplex داده فقط از فرستنده به گیرنده می رود و فقط در یک جهت حرکت می کند مانند ایستگاه رادیو.

در Half-duplex داده در هر دو جهت یعنی هم از فرستنده به گیرنده و هم از گیرنده به فرستنده می تواند فرستاده شود اما در هر لحظه فقط یکی از این ارتباط ها فعال است.

در full هر دو سیستم در هر لحظه می توانند هم داده را انتقال دهند و هم گیرنده باشند

(۱) انواع پورت سریال

(۲) سنکرون (همزمان)

یک سیگنال زمانی از طریقیک کانال مجزا همراه با پیام ارسال می شود. (مثل استاندارد ITC و RS۲۳۲), در انتقال سنکرون، داده ها در بلوک هایی فرستاده می شود و فرستنده و گیرنده به وسیله کاراکترهای مخصوصی سنکرون می شوند که به آنها کاراکترهای سنکرون می گویند (sync)

- آسنکرون (غیرهمزمان)

در این روش اطلاعات زمان بندی همراه با سیگنال ارسال می شود. (مثل RS۲۳۲, RS۴۸۵) پورت سریال کامپیوتر یک وسیله آسنکرون می باشد. بنابراین این وسیله را تشریح می کنیم. برای انتقال اسنکرون، یک بیت شروع انتقال را مشخص می کند و یک دو بیت پایان انتقال را اعلام می کند بدون اینکه سنکرونی لازم باشد.

بیت هایی که بعد از بیت شروع بر گیرنده فرستاده می شوند ابتدا بیت کم ارزش فرستاده می شود معمولا شامل ۷ یا ۸ بیت اطلاعات هستند. که این بستگی بر پیکربندی انتقال و بیت توازی که بعد از آنها فرستاده می شود دارد بیت توازن برای کنترل خط مورد استفاده قرار می گیرد. در پایان هم ۱ یا ۲ بیت مشخص کننده پایان ارتباط فرستاده می شود.

• تشریح پورت

پورت سریال کامپیوتر با استاندارد RS-۲۳۲C سازگار است. این استاندارد در دهه ۱۹۶۰ برای تجهیزات (ترمینال داده) DTE (در این مورد PC) و تجهیزات ارتباطی داده (DCE) (معمولا مودم) طراحی شد.

این استاندارد ۲۵ پین سیگنال را تشریح می کند. کانکتورهای مورد استفاده در این استاندارد کانکتور DTE نر، و DCE ماده می باشد. کانکتور هایی که بیشتر مورد استفاده قرار می گیرند DB-۲۵ برای نر می باشد اما کلیه ۲۵ پین مورد استفاده قرار نمی گیرد. به همین دلیل هم اکثرا از کانکتور DB-۹ نر در بیشتر مودمها استفاده می شود. کانکتورهایی که در پشت کیس می بینید از این نوع می باشد.

سطح ولتاژ بین ۳- و ۱۵- برای High منطقی و Low منطقی بین ۱۵+ و ۳+ می باشد. ولتاژی که بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد ۱۲ و ۱۲- می باشد.

سیگنال هایی که بیشتر مورد استفاده قرار می گیرند بدین صورت می باشد.

- DTR (Data Terminal Ready): کامپیوتر به مودم می گوید که آماده ارسال اطلاعات است.
- DSR (Data Set Ready): مودم به کامپیوتر می گوید که آماده دریافت با انتقال اطلاعات است.
- RTS (Request To Send): کامپیوتر زمانی که کاراکتری برای ارسال دارد این سیگنال را فعال می کند.
- CD (Carrier Detect): مودم زمانی که اتصال کامپیوتر رت تشخیص داد این سیگنال را می فرستد.
- CTR (Clear To Send): مودم آماده ارسال اطلاعات است و کامپیوتر اطلاعات را به مودم می فرستد.
- TXD : مودم اطلاعات را از PC دریافت می کند.
- RXD : مودم اطلاعات را به PC می فرستد.

مدارات مجتمعی که کار تبدیل داده سریال به موازی را انجام می دهد UART خوانده می شود. Universal Asynchronous Receiver Transmitter
UART در کامپیوتر Intel ۸۵۲۱ A می باشد که می تواند به صورت سنکرون یا آسنکرون برنامه ریزی شود.

۸ بیت داده (D₀-DV) پورت A ۸۲۵۱ را به باس داده کامپیوتر متصل می کند. ورودی A ۸۲۵۱ (chip select) cs به وسیله باس کنترل Enable Pc میشود. این IC دارای دو آدرس داخلی می باشد. آدرس کنترل و آدرس داده.

آدرس کنترل زمانی انتخاب می شود که ورودی c/d، high باشد و آدرس داده زمانی انتخاب می شود که c/d low باشد. کامپیوتر بایت های داده یا بایت های کنترلی را از IC می خواند و هنگامی که rw فعال باشد کامپیوتر می تواند یک بایت را بنویسد هر دو سیگنال به سیگنال های سیستمی با نام مشابهی متصل هستند.

Uart دارای ۴ ثبات داخلی می باشد.

Temporary out register: THR (۱)

۲) Output register: TSR

۳) Input register: RDP

۴) Temporary input register: RSR

هر کاراکتری که قرار است انتقال داده شود ابتدا در THR قرار می گیرد. UART بیت شروع و پایان را به آن اضافه می کند و سپس کل بیت ها (شروع - داده - پایان) را در TSR کپی می کند و به وسیله سیگنال TD پروسسور انتقال پایان می یابد.

هر کاراکتری که از خط خوانده می شود در RSR قرار می گیرد بیت های شروع، پایان از داده جدا می شود و داده در RDR قرار می گیرد.

• آدرس دهی پورت:

دو راه برای آدرس دهی پورت سریال موجود است. به وسیله وقفه ۱۴H بایوس و وقفه ۲۱H Dos

۱۴H: • بایوس از ۴ تابع برای برنامه ریزی پورت سریال استفاده می کند. هر تابع به وسیله مقدار قرار داده شده در ثبات AH پروسسور تعیین می شود این چهار تابع به قرار زیر می باشد.

• H۰۰: پورت سریال را مقدار دهی اولیه می کند و سرعت و بیت ها پایان و توازن را تنظیم می کند.

• H۰۱: یک کاراکتر را به پورت سریال مشخص شده ارسال می کند.

• H۰۲: یک کاراکتر را از پورت سریال مشخص شده ارسال می کند.

• H۰۰۸: وضعیت پورت سریال مشخص شده را می خواند.

برای وقفه Dos ۲۱H سه تابع مربوط به تنظیمات پورت سریال موجود می باشد:

• H۰۳: یک کاراکتر از com۱ می خواند

• H۰۴: یک کاراکتر از com۱ می نویسد

• H۴۰: یک تابع خروجی عادی است که برای فایل ها و دستگانهایی که از handle استفاده می کند به کار می رود.

این تابع تعدادی بایت از بافر به وسیله مشخص شده می فرستد.

امروزه به علت سرعت محدود پورت سریال (۱۱۵۲۰۰ بیت در هر ثانیه) بیشتر کاربران از سایر پورت ها برای اتصال وسایل خود به کامپیوتر استفاده می کنند.

در کامپیوترهای شخصی حداقل یک یا دو پورت سریال تعبیه شده که ممکن کانکتور ۹ یا ۲۵ پینی داشته باشد. سیستم عامل ویندوز پورت های سریال را با نام COM1, COM2 می شناسد .

• بررسی

از لحاظ تئوری تنها یک سیم برای انتقال اطلاعات سریال به صورت آسنکرون لازم است اما در واقعیت این مسئله عملی نیست. به عنوان مثال اگر یک بیت از اطلاعات بر اثر خطایا نویز تغییر کند ممکن است کل اطلاعات بعد از آنیک بیت شیفت پیدا کند و پس از تفسیر و تبدیل به دیتای موازی کل اطلاعات مخدوش شود. بنابراین نیاز به استانداردهایی وجود دارد که امکان ارتباط قابل اطمینان را فراهم کند. یکی از این استانداردها RS232-C است که در سال ۱۹۶۹ توسط موسسه EIA تعریف شد. اگرچه نام این استاندارد RS232-C است اما معمولا به نام RS232 شناخته می شود و مخفف Recommended Serial می باشد. این استاندارد معمولا در پورت سریال کامپیوترهای شخصی استفاده می شود.

مشخصات لایه های بالا از جمله کدگذاری کاراکتر (مثلا ASCII) و همچنین قالب بندی کاراکتر (مثل بیت شروع و پایانی بیت توازن) در قالب این استاندارد قرار نمی گیرد و معمولا بوسیله نرم افزار تعیین و تفسیر می شوند. این استاندارد سقف ماکزیم نرخ بیت را ۲۰,۰۰۰ bps تعریف کرده است در حالی که بسیاری از تجهیزات جانبی مثل مودم ها از این اندازه تجاوز کرده و با نرخ هایی بالاتر از این (مثل: ۲۸,۴۰۰ ، ۳۷,۶۰۰ و ۱۱۵,۲۰۰) با سطح ولتاژ RS232 کار می کنند.

• توپولوژی شبکه ای

یکی از معایب استاندارد RS232 بر خلاف RS422 و RS485 این است که تنها برای ارتباط نظیر به نظیر (Peer to Peer) طراحی شده است و امکان شبکه شدن با دیگر ادوات را ندارد. این استاندارد برای فواصل تا حدود ۱۵ متر مناسب می باشد و برای فواصل بیشتر می توان از روش ۲۰ ma loop استفاده کرد. (مثل پروگرامر بعضی PLC های زمینس) اما روش مناسب دیگر در محیط های صنعتی استفاده از RS485 می باشد که در فواصل زیاد تا فرکانس ۱ MHz نیز کار می کند. بنابراین RS232 برای ارتباطات کم دامنه مثل اتصال دو PC ، PC بایک دستگاه یا یکدیگر استفاده می شود.

• دو مفهومی را که باید در مورد استاندارد RS232 بدانید، اصطلاحات DTE و DCE هستند:

DTE سرنام Data Terminal Equipment است و DCE مخفف Data Communications Equipment . این عبارات برای نشان دادن بین های کانکتوریک دستگاه و جهت ارتباطی سیگنال در بین ها می باشند. معمولا کامپیوتریک DTE می باشد و دستگاه های دیگریک DCE و شما می توانید در ادامه توضیحات DTE رایک کامپیوتر و DCE رایک دستگاه دیگر فرض کنید. در این استاندارد DTE از یک کانکتور ۹ پین Female (یا ۲۵ پین) و DCE از یک کانکتور ۹ پین Male (یا ۲۵ پین) استفاده می کند. بنابراین می توانید DCE را مستقیما به یک DTE کرد اما در حالت های غیر از این باید از کابل های Null Modem استفاده کرد که در ادامه به آن خواهیم پرداخت. اگرچه استاندارد RS232 برای کانکتور ۲۵ پین نیز تعریف شده است اما

ما در اینجا بحثمان را بر روی کانکتور ۹ پین متمرکز می کنیم چون اغلب PC ها از این کانکتور استفاده می کنند و DB۹ نام دارد.

• مبانی پورت های موازی

زمانیکه کامپیوترهای شخصی اطلاعاتی را برای چاپگر و یا هر وسیله دیگری که به پورت موازی متصل است، ارسال می نمایند ، در هر لحظه هشت بیت ارسال خواهد شد... هشت بیت فوق بصورت موازی برای دستگاه ارسال خواهند شد. پورت موازی استاندارد، قادر به ارسال ۵۰ تا ۱۰۰ کیلوبایت در هر ثانیه است . نحوه عملکرد چاپگر به شرح زیر است :

- پین یک، حامل سیگنال Strobe بوده و دارای ولتاژی بین ۲/۸ و پنج است . زمانیکه کامپیوتر اطلاعاتی (یک بایت داده) ارسال می دارد ولتاژ به نیم ولت افت پیدا خواهد کرد. افت ولتاژ فوق به چاپگر اعلام می نماید که داده هائی ارسال شده است .

- پین دوتا نه حامل داده است . بمنظور مشخص نمودن اینکه یک بیت دارای مقدار یک است ولتاژ پنج ارسال از طریق پین مربوطه ارسال (شارژ) خواهد شد. بر روی پینی که شامل مقدار (داده) صفر است شارژی (ولتاژ) قرار نخواهد گرفت .

- پین ده ، اطلاعات لازم در خصوص نحوه عملکرد چاپگر را برای کامپیوتر، ارسال می نماید . نحوه پیاده سازی پین فوق نظیر پین "یک" است . زمانیکه ولتاژ موجود بر روی پین فوق به نیم ولت تنزل پیدا نماید، کامپیوتر اطلاعات لازم در خصوص فرآیند چاپ را از چاپگر اخذ خواهد کرد . کامپیوتر به این اطمینان خواهد رسید که چاپگر اطلاعات را دریافت نموده است (

- در صورتیکه چاپگر مشغول باشد، پین شماره یازده شارژ می گردد. زمانیکه ولتاژ نیم ولت بر روی پین فوق قرار بگیرد به کامپیوتر اعلام خواهد شد که چاپگر آماده دریافت اطلاعات است .

- در صورتیکه چاپگر دارای کاغذ نباشد ، از طریق پین شماره دوازده به کامپیوتر آگاهی لازم داده خواهد شد.

- زمانیکه بر روی پین شماره سیزده شارژی وجود داشته باشد، آماده بودن چاپگر به کامپیوتر اعلام می گردد.

- کامپیوتر از طریق پین شماره چهارده و با استفاده از یک ولتاژ پنج ولت سیگنال Auto Feed را برای چاپگر ارسال می دارد.

- در صورتیکه چاپگر دارای مشکلی باشد ولتاژ پین شماره پانزده به نیم ولت کاهش و کامپیوتر از بروز اشکال در چاپگر آگاهی پیدا می نماید.

- زمانیکه یک کار آماده چاپ باشد، کامپیوتر از پین شماره شانزده برای مقداردهی اولیه چاپگر (کاهش ولتاژ) استفاده می نماید.

- کامپیوتر از پین شماره هفده برای Offline نمودن از راه دور چاپگر استفاده می نماید، بدین منظور برای چاپگر یک شارژ ارسال خواهد شد.

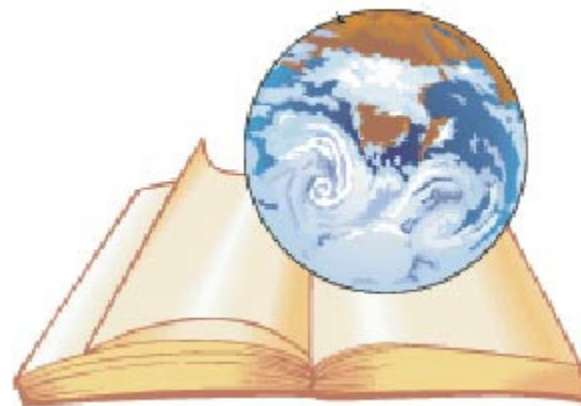
- پین های شماره هیجده تا بیست و پنج Ground بوده و از آنها بعنوان یک سیگنال مرجع برای شارژ های پایین تر از نیم ولت استفاده می گردد.

منبع : میکرو رایانه

<http://vista.ir/?view=article&id=339931>

تعامل فناوری اطلاعات با توسعه انسان محور

توسعه، فرایندی است عجیب با طیف وسیعی از مطالعات، برنامه‌ریزیها، گزارشها، تصمیم‌سازیها، ابتکارها و ... اما به راستی چرا «اطلاعات» بویژه در فرایند «توسعه پایدار» چنین پر اهمیت ظاهر شده است؟ تغییر رویکرد از فناوری مولد به فناوری اطلاعات، آغاز گر مرحله‌ای جدید از حیات اجتماعی بشر شده است، به نحوی که کاربرد فراگیر فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی، موجبات تحقق شکل جدیدی از جوامع، موسوم به «جامعه اطلاعاتی» را مهیا ساخته است. جامعه‌ای که در آن، دانایی ارزش پایه بوده و به همین دلیل، این سرمایه است که در خدمت نیروی انسانی قرار می‌گیرد و نه بالعکس. توسعه معرفتی - انسانی و رشد توانمندیهای فردی، موتور محرکه این جوامع اطلاعاتی است. در چنین جوامعی، شهروندان از پارادایم زندگی

برای بقا، به پارادایم زندگی برای رشد سوق داده می‌شوند. از سویی، رشد قلمرو اطلاع‌رسانی، ظرفیتهای علمی کشور را برای افزودن بر ارزش منابع خود ارتقا می‌بخشد و با افزایش آگاهی شهروندان، قدر مسلم توانمندی جامعه برای توسعه همه جانبه، روز افزون خواهد شد. با توجه به ارتباط مستقیم و تنگاتنگی که میان مفاهیم توسعه و بهره‌وری وجود دارد، به روشنی می‌توان اهمیت راهبردی اطلاعات و فناوریهای اطلاعاتی را در مباحث حوزه بهره‌وری نیز جستجو کرد. با عنایت به محوریت نقش انسان در مفاهیم توسعه و بهره‌وری، در فضایی که زمینه رشد خرد اجتماعی و کیفیت آموزش به سبب تسهیل ارتباطات و تبادل اطلاعات علمی فراهم گردد، بستر لازم برای نهادینه شدن فرهنگ بهره‌وری و توسعه منابع انسانی آسان‌تر مهیا شده، در نتیجه حرکت ملی برای ارتقای بهره‌وری، سرعت، تداوم و تضمین بیشتری خواهد داشت. از این‌رو، می‌توان به حکم تجربه نیز انسان و جامعه پیشرفته‌تر را معادل با انسان و جامعه بهره‌ورتر دانست. مقاله حاضر که در قالب سه بخش تنظیم گردیده، به بازشناسی مفاهیم توسعه و بهره‌وری در جامعه اطلاعاتی پرداخته و ضمن تبیین نقش محوری اطلاعات در فرایند توسعه پایدار، مقوله بهره‌وری را در پرتو تحولات جامعه اطلاعاتی بررسی می‌کند.

• مقدمه

«اطلاعات» - به منزله گنجینه دستاوردهای فکری انسانها - همچون کلیدی است برای رشد دانش و فناوری، تصمیم‌گیری و مدیریت، تحقیق و توسعه، تولید و اشتغال، آموزش و پرورش، برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری ... و سرانجام ساختن جهانی نو که در آن حداکثر بهره‌وری در استفاده از نیروی‌های بالقوه مادی و معنوی لحاظ شده باشد. بدیهی است، در اختیار داشتن اطلاعات جامع و موثّق علمی، فنی، تجاری و اداری در زمان

مناسب، می‌تواند ضمن امکان افزایش خلاقیت و فناوری، مانع از اتلاف منابع و دوباره کاریهای غیر ضروری و ناخواسته و بالاتر از همه، تصمیم‌گیریهای بی‌ثمر گشته، به عنوان بازوی دست مدیران و سیاستگذاران محسوب گردد.

امروز به باور بسیاری از صاحب نظران، جهان در آستانه یک انقلاب اجتماعی نوین قرار دارد و زمینه این انقلاب را حرکت از جامعه کشاورزی به جانب جامعه صنعتی و در نهایت به سوی جامعه فراصنعتی (جایی که تطور اقتصادی از تولید کالا به ارائه خدمات می‌گراید) مهیا ساخته است. این انقلاب نوین که «انقلاب اطلاعاتی» نام گرفته است به اندازه انقلاب صنعتی اهمیت داشته زیرا، به سبب آن، پردازش داده‌ها و تبادل اطلاعات بر تولید کالا برتری می‌یابد و خود، به ابرصنعتی فراگیر بدل می‌شود. حتی ممکن است اطلاعات، خود به سلاحی نیرومند تبدیل شده و در محاصره یا تحریم یک کشور، نقش تعیین کننده داشته باشد. شاید به همین دلیل است که در عصر اطلاعات، کشورها را بر پایه کمیت و کیفیت اطلاعاتی که در اختیار دارند، طبقه‌بندی می‌کنند.

در عصر حاضر تمام جهان رو به سوی خلق یک «جامعه جهانی اطلاعاتی» می‌رود و در این مسیر، هر کشور باید جزئی از پیکره این «جامعه اطلاعاتی» در حال ظهور باشد. برای مشارکت مؤثر و کارآمد در «جامعه جهانی اطلاعاتی»، هر کشوری باید به یک «جامعه اطلاعاتی» بدل شود، در غیر این صورت شکل جدیدی از محرومیت و استعمار چهره زشت خود را خواهد نمایاند.

در مسیر شکل‌گیری جوامع اطلاعاتی، اصلاح زیرساختهای ارتباطی و اطلاع‌رسانی، ایجاد امکانات لازم برای استخدام فناوریهای نوین اطلاعاتی در سطوح مختلف (شامل ضبط، ذخیره‌سازی، پردازش، بازیابی، انتقال و دریافت اطلاعات)، تربیت نیروی انسانی متخصص و از همه مهمتر طراحی و تنظیم سیاست ملی اطلاع‌رسانی، اهمیت بسزایی دارد. مسلماً این سیاستگذاری جامع که در حقیقت انعکاس نیازهای اطلاعاتی (درون‌سازمانی و برون‌سازمانی) بخشهای اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی است، رهنمودی برای ایجاد یک نظام ملی اطلاعات خواهد بود. ضرورت و جبر تعمیق فرهنگ صنعتی و توسعه برای ارتقای سطح علوم و فناوری، بسط امکانات تحقیقاتی علمی و فنی را می‌طلبد و فناوری اطلاعات، ابزار لازم برای تحقیقات اصیل نظری و کاربردی را فراهم می‌سازد. در حقیقت، فرآورده‌ها و خدمات اطلاعاتی، پشتیبان پروژه‌ها و اقدامهایی است که در برنامه‌های سازندگی و توسعه ملی مورد توجه بوده و در بسیاری از مواقع در پیشگیری از وقوع بحرانها، نقش اصلی را بر عهده داشته است. برای بسط این موضوع، به نقش اطلاعات در فرایند توسعه و ارتقای بهره‌وری نظری خواهیم داشت.

• اطلاعات و توسعه

توسعه، فرایندی است عجیب با طیف وسیعی از مطالعات، برنامه‌ریزیها، گزارشها، تصمیم‌سازیها، ابتکارها و ... اما به راستی چرا «اطلاعات» بویژه در فرایند «توسعه پایدار» [۳] چنین پر اهمیت ظاهر شده است.

جهانی شدن [۴] واقعیت رو به گسترشی است که ابعاد مختلف آن تمامی کشورهای جهان را به گونه‌ای با خود درگیر ساخته است. در این راستا، تغییر رویکرد از فناوری مولد به فناوری اطلاعات، آغازگر مرحله‌ای جدید از حیات اجتماعی بشر شده است؛ به نحوی که کاربرد فراگیر فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی، موجبات تحقق شکل جدیدی از جوامع، موسوم به «جامعه اطلاعاتی» [۵] را مهیا ساخته است. جامعه‌ای که در آن، دانایی ارزش پایه بوده و به همین دلیل، این سرمایه است که در خدمت نیروی انسانی قرار می‌گیرد و نه بالعکس. توسعه معرفتی - انسانی و رشد توانمندیهای فردی، موتور محرکه این جوامع اطلاعاتی است. در چنین جوامعی، شهروندان از پارادایم زندگی برای بقا، به پارادایم زندگی برای رشد

سوق داده می‌شوند.

پژوهش یا تولید دانش [۶]، پایه اصلی فناوری و رکن اساسی پیشرفت و توسعه علمی است. باید اعتراف کرد، تحقیقات بشر در یک قرن گذشته، شاید به میزان تمام تاریخ، دانش و اطلاعات تولید نموده تا جایی که به نظر می‌رسد این انباشتگی، جهان را در آستانه «انفجار اطلاعات» قرار داده است. هر روزه کتابها و مقالات فراتر از آنکه بتوان آنها را مطالعه نمود، چاپ و منتشر می‌شوند. از سویی، آهنگ رو به رشد فناوری بر ارائه نتایج روز افزون تحقیقات برای به خدمت گرفتن آنها به شدت پای می‌فشارد.

کشورهای توسعه یافته، اطلاعات را بسان درون‌دادی ضروری برای توسعه تکنولوژیکی و اقتصادی خود می‌دانند، زیرا معتقدند تحقیقات کاربردی حال و گذشته، بر نوعی از فناوریهای اطلاعاتی مبتنی بوده است و پژوهشهای نظری نیز به نحو دیگری از آن بهره‌مند گشته‌اند. همچنین، در تولید دانش که به سهم خود، ارتقای آگاهی عمومی و ارضای نیازهای گوناگون مردم را در راهی کارآمد ممکن می‌سازد، اطلاعات اهمیت بنیادین دارد. پس بی‌تردید می‌توان اطلاعات را در تأمین رفاه ملی سهیم دانست و از این منظر شاید بتوان آنرا به عنوان تولید رفاهی ناخالص ملی در نظر گرفت.

رد پای مقدمات بروز «انقلاب اطلاعاتی» را از هم اکنون می‌توان در ظهور ریز رایانه‌ها، دیسکتهای نوری و دیگر رسانه‌های ذخیره انبوه، شبکه‌های ارتباط جهانی، فناوری فشرده‌سازی، میکروگرافها، پست الکترونیک و... به وضوح مشاهده کرد. روزی نیست که بتوان از شنیدن نامهایی چون انفجار اطلاعات، بزرگراههای اطلاعاتی، اینترنت، فیبر نوری، آموزش مجازی، تجارت الکترونیک [۷] و... اجتناب نمود. این انقلاب نوین اجتماعی، در حال ایجاد محیط جدیدی است که سازمانها، زیرساختها، معیارها و نیز ارزشهای نوینی را بر مبنای رایانه‌های شخصی (PC ها) و ابررسانه اینترنت با خود به همراه می‌آورد. آمارها نیز این تحولات را تأیید می‌کنند. به طور متوسط هر ۹ دقیقه حوزه اینترنتی [۸] به شبکه‌های جهانی افزوده و هر ماه بالغ بر ۴۲۵۰۰۰ سایت به شبکه جهانی اینترنت اضافه می‌گردد. حجم تولید رایانه‌های شخصی در هر سال ۱۵ درصد افزایش می‌یابد و تنها در سال ۲۰۰۳ میلادی تعداد ۱۹۰ میلیون دستگاه رایانه ساخته شده است. به ازای هر ۱۰۰۰ نفر در آمریکا ۱/۳۹۶ و در سنگاپور ۷/۱۸۹ و در ژاپن ۴/۱۴۶ رایانه شخصی وجود دارد. سرعت رشد و توسعه اینترنت به سایر فناوریها بی‌سابقه بوده است؛ تا جایی که در سال ۲۰۰۳ میلادی به میزان بیش از ۵۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان از اینترنت استفاده می‌کردند (۲۰ درصد از کاربران آسیایی، ۲۶ درصد اروپایی و ۵۰ درصد آمریکایی) این در حالی است که فقط هشت سال قبل از آن یعنی در سال ۱۹۹۵، تنها ۵۰ میلیون نفر کاربر اینترنت بوده‌اند. آمار دیگری از شرکت «ان یورپین اینترنت مانیتور» حاکی از آن است که در سال ۲۰۰۳ میلادی، ۴۳ درصد کل جمعیت اروپا کاربر اینترنت بوده‌اند و پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۰۶ به بیش از ۵۰ درصد افزایش یابد. حتی در آمریکای لاتین نیز در سال ۲۰۰۳ میلادی تعداد ۵/۱۲ میلیون کاربر اینترنت وجود داشته و پیش‌بینی می‌شود تا ابتدای سال ۲۰۰۵ این رقم به ۱۹ میلیون افزایش یابد (Kahen, p. ۱۱۱).

اصطلاح انقلاب اطلاعاتی، برگذار از جامعه‌ای صنعتی به جامعه‌ای دلالت دارد که در آن صنعت اطلاعات بر دیگر فرآورده‌های صنعتی استیلا می‌یابد. پیشرفت اقتصادی بیشتر در صنایع دانشی [۹] روی می‌دهد تا در بخش تولید [۱۰] و دولتها نیز در دراز مدت از سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی در راه اقتصاد سیاسی اطلاعات [۱۱] بیش از سرمایه‌گذاری در راه تولید صنعتی سود خواهند برد.

اگر به روند توزیع و سطوح مشاغل موجود در سطح ملی، اجزا و سطح درآمد، سرانه ملی درآمد و تولید ناخالص ملی (GNP) و اجزای آن در آمریکا

به عنوان یک جامعه اطلاعاتی نظر بیفکنیم، در می‌یابیم که از سال ۱۹۴۷ تا ۱۹۶۸ میلادی، میزان استخدام نیروی انسانی در فعالیتهای اطلاعاتی و خدماتی، افزایش ۶۰ درصدی (در مقابل افزایش ۱۰ درصدی صنعت) داشته و در دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ بخش اطلاع‌رسانی تنها بخش گسترش یافته در سطح مشاغل ملی آمریکا بوده است. در کشورهای عضو اتحادیه اروپایی نیز تقریباً وضعیت مشابهی دیده می‌شود.

در سال ۱۹۰۰ میلادی صنایع اطلاعاتی تنها ۸ درصد از تولید ناخالص ملی آمریکا را شامل می‌شد و در سال ۱۹۵۵ صنایع اطلاعاتی یک‌چهارم از سطح تولید ناخالص ملی آمریکا را به خود اختصاص می‌داد. این روند در سال ۱۹۶۵ به یک سوم و در سال ۱۹۷۰ به یک‌دوم از تولید ناخالص ملی آمریکا رسید. آمار مربوط به افزایش شکاف ما بین حقوق پرداخت شده توسط صنایع تولید کننده فناوری اطلاعات و میانگین حقوق صنعت نیز مؤید این تحولات می‌باشد. میانگین حقوق پرداختی به ITPI در سال ۱۹۹۸ میلادی حدود ۵۳ هزار دلار بوده، در حالی که حقوق سایر صنایع حدود ۳۴ هزار دلار بوده است. بیشترین سهم، مربوط به بخش نرم‌افزار می‌باشد. میانگین سالانه حقوق این گروه ۵۹ هزار دلار بوده، در حالی که سایر گروه‌ها دارای میانگین ۴۸ هزار دلار بوده‌اند. بر اساس آمار دیگری در سال ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۸ میلادی، اشتغال در بخش رایانه و قطعات الکترونیک و مخابرات در ایالات متحده ۴۴ درصد، ۲۶ درصد و ۱۴ درصد رشد داشته در حالی که بخش وسایل موتوری و صنایع فولاد به ترتیب ۱۴ و ۵۱ درصد کاهش داشته‌اند. چنین روندی در ژاپن نیز مشاهده شده است (ناصح، ۱۳۸۰، ص ۴۹۵).

در عرصه تجارت نیز با ایجاد اقتصاد جهانی و پیدایش بازارهای مشترک، نیاز به اطلاعات تکنولوژیک افزایش یافته است، زیرا عامل کیفیت تولید و توسعه اقتصادی در همین مورد مندرج است. ظهور پدیده تجارت الکترونیک و آمار رشد فزاینده آن طی سالهای اخیر، دلیلی بر این مدعاست. طبق این آمار، در سال ۲۰۰۳ میلادی، میزان تجارت الکترونیک به مبلغی حدود ۳ میلیارد دلار رسیده است. همچنین به طور میانگین، درآمد کشورهای خاورمیانه در سال ۲۰۰۳ میلادی از تجارت الکترونیک، ۷۰۰ میلیون دلار بوده که پیش‌بینی می‌شود این رقم در سال ۲۰۰۴ میلادی به حدود ۷ میلیارد دلار رسیده باشد. براساس همین گزارش، حجم تجارت الکترونیک، تنها در اروپا از مبلغ ۷/۱ میلیارد دلار در پایان سال ۲۰۰۰ میلادی، به بیش از ۳۹۰ میلیارد دلار تا پایان سال ۲۰۰۴ رسیده است (ناصح، ۱۳۸۳، ص ۱۲۴).

در حال حاضر، بحث ارتباطات و جامعه اطلاعاتی مانند مقوله محیط زیست، تعیین کننده سیاستهای جوامع در عرصه‌های گوناگون است. فشار امواج اطلاعاتی و تحولات علمی - تکنولوژیکی، طبعاً دولت‌ها را به اهمیت و ضرورت تدوین سیاستهای جامع اطلاع‌رسانی و استخدام فناوریهای نوین ارتباطی و افزایش سرمایه‌گذاری در این خصوص متوجه ساخته است و با توسل به ترمیم زیر ساختهای خود و فراهم ساختن امکان بهره‌گیری از این ابزارها و روشهای نوین، افقهای جدیدی در خصوص تبادل اطلاعات و امکان حضور بی واسطه تر در عرصه‌های اجتماعی و دسترسی آبی به داده‌های علمی مختلف را به روی شهروندان گشوده اند و بدین طریق، زمینه تسهیل مشارکت مردم برای تحرک جامعه و به دست آوردن سهم مساوی در سودمندیهای توسعه فرهنگی - اجتماعی را مهیا ساخته‌اند. این فناوریها، ابزارهای مهمی در جهت پیشبرد آزادی بیان و اطلاعات، خلق آثار هنری، تبادل فرهنگها و نیز آموزش و مشارکت افراد در امور عمومی به شمار می‌روند و می‌توانند در خدمت دموکراسی و ارزشهای اساسی آن درآیند و شرایط تحقق یک جامعه اطلاعاتی مردم سالار را فراهم نمایند.

در خاطرات آلبرت گور [۱۲] معاون رئیس جمهور آمریکا در دوره بیل کلینتون، آمده است که وی با تشخیص این مطلب که مشکلات عمده آمریکا در صورت ایجاد زیرساخت ملی اطلاع‌رسانی برطرف خواهد شد، نسبت به ابداع طرحی شبیه به بزرگراههای حمل و نقل سراسری (که در دوران

ریاست جمهوری آیزن هاور احداث شده بود) همت گماشت؛ با این تفاوت که اگر شبکه سراسری ترابری، امکان تردد در معابر داخلی کشور را فراهم می‌ساخت و تأثیری شگرف بر توسعه اقتصادی این کشور نهاد، زیرساخت ملی اطلاعاتی که بعدها به بزرگراه‌های اطلاعات مشهور شد، می‌تواند انواع پیامها را در سریع‌ترین زمان و در سطح ملی و بین‌المللی جابجا کند و علاوه بر اقتصاد، حوزه‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی را نیز متحول نماید و در حصول یک جامعه اطلاعاتی ملی، منشأ اثر باشد.

دولت هند نیز اهمیت سرمایه‌گذاری در بخش اطلاعات را از اواسط دهه ۸۰ میلادی درک کرد و با تشخیص بموقع و بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی خود (توان علمی و اجرایی مطلوب این کشور و همچنین وجود نیروی کار ارزان قیمت) بسرعت در جهت تولید و صادرات نرم‌افزار گام برداشت، تا جایی که در حال حاضر نرم‌افزارهای مورد نیاز شرکت‌های بزرگی چون سوئیس ایر، جنرال موتورز، جنرال الکتریک، بوئینگ، IBM و ... در هند تولید می‌شود. مراکز Call Center شرکت‌های بزرگی چون Yahoo و Microsoft نیز در حال انتقال به هند می‌باشد که این امر، ارزش‌آوری و اشتغال‌زایی قابل توجهی را برای این کشور به دنبال خواهد داشت. براساس سیاست جامع اطلاع‌رسانی هند، خدمات نرم‌افزاری در این کشور، به دلیل ماهیت درآمد زایی و از طرفی Call Centerها به دلیل اشتغال زایی بالا، مورد حمایت بیشتر دولت بوده و توسعه مطلوبی یافته‌اند، ولی چون هند در زمینه سخت‌افزار، مزیت نسبی بالایی در قیاس با تایوان، سنگاپور و چین ندارد، در این خصوص، سرمایه‌گذاری چندانی صورت نگرفته است (Yilmaz, P., ۷۲). طبق آمار موجود، ارزش صادرات نرم‌افزاری هند در سال ۲۰۰۰ میلادی بیش از ۵ میلیارد دلار بوده است که این رقم، بسیار بیشتر از ارزش کل صادرات غیر نفتی ایران است.

مرور مجدد آمارهای ارائه شده در بخش‌های مذکور، ما را به این نتیجه رهنمون می‌سازد که به جز صلح دائمی، هیچ عاملی مؤثرتر از انتقال گسترده، سریع و کارآمد، اطلاعات علمی و فنی، نمی‌تواند در نیل به اهداف توسعه جوامع رو به رشد سهیم باشد و نیز به جهانیان برای بهره‌مندی از یک زندگی متعالی‌تر کمک کنند. از سویی، رشد قلمرو اطلاع‌رسانی، ظرفیت‌های علمی کشور را برای افزودن بر ارزش منابع خود ارتقا می‌بخشد و با افزایش آگاهی شهروندان، قدر مسلم توانمندی جامعه برای توسعه همه جانبه، روز افزون خواهد شد. طبق آمار مربوط به سال ۲۰۰۳ میلادی، با وجود رشد اقتصادی اندک کشورهای توسعه یافته در سطح ۱ تا ۲ درصد، رشد بخش اطلاعاتی و ارتباطات با رقم ۱۰، در صدر تمامی فعالیت‌های اقتصادی دنیا قرار داشته و این برجستگی همچنان ادامه دارد. براساس آمار دیگری، بخش جهانی اطلاعات، رشدی معادل ۵ درصد در برابر رشدی کمتر از ۲ درصد اقتصاد جهانی داشته و این در حالی است که فناوری اطلاعات و ارتباطات برای پاسخ به نیازهای اطلاعاتی مختلف، بسرعت سیر تکاملی خود را طی می‌کند.

• اطلاعات و بهره‌وری

با عنایت به مطالب ارائه شده و با نگاهی به موقعیت فعلی کشورهای توسعه یافته، مشخص می‌شود که اطلاعات و فناوریهای ارتباطی در پیشرفت و توسعه همه جانبه ملتها، مدخلیت تام دارند. از طرفی، با توجه به ارتباط مستقیم و تنگاتنگی که میان مفاهیم توسعه و بهره‌وری [۱۳] وجود دارد، به روشنی می‌توان اهمیت راهبردی اطلاعات و فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی را در مباحث حوزه بهره‌وری نیز جستجو کرد. در حال حاضر، دولتها به خوبی دریافته‌اند که سرمایه‌گذاری اصولی در بخش اطلاعات و گسترش نظامهای ارتباطی، مولد است و بی‌شک، ارتقا بهره‌وری در سطوح مختلف را به دنبال دارد. آمارها نیز مؤید این رویکرد است. به عنوان نمونه، در همین راستا، دولت ایالات متحده در سال ۲۰۰۰ میلادی به

ازای هر شهروند آمریکایی، ۱۵۰۰ دلار در زمینه [۱۴] ICT سرمایه‌گذاری کرده است و پیش‌بینی می‌شود مخارج دولت مرکزی و ایالات محلی برای ارائه خدمات و اطلاعات دولتی از طریق رایانه، به ۲/۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۵ بالغ شود.

بی‌شک، سلامت کارایی نظام ملی اطلاع‌رسانی، بهبود بسیاری از امور را در پی دارد. در عرصه‌های اقتصادی نیز، فناوری اطلاعات، تغییرات اساسی در نحوه مدیریت و فعالیت‌های تجاری مؤسسات و شیوه رقابت آنها در بازارهای داخلی و خارجی ایجاد نموده است و به مدیران، مشاوران و تصمیم‌گیران دولتی و خصوصی امکان می‌دهد تا از مقررات صنعتی، اقتصادی و مالیاتی، فناوریهای تولید کالا، ویژگیهای مواد خام، شرایط استانداردها، جدولهای زمان‌بندی، تشریفات کنترل و تحویل کالا، نوسانهای بازار، رقابای اقتصادی و... براحتی و در کمترین زمان مطلع گردند و با مطالعه و انتخاب معقول‌ترین راهکار، در صرف منابع اقتصادی، طبیعی و ذخایر انرژی به نتایج مطلوب‌تری دست یابند. با استفاده از فناوری اطلاعات، شرکتها می‌توانند به راحتی با تأمین کنندگان قطعات و مواد اولیه و نیز با مصرف کنندگان در هر نقطه‌ای از جهان ارتباط برقرار نمایند. فناوری اطلاعات با فراهم آوردن امکان اطلاع دقیق و سریع از نیازها و سلیق مشتریان، پیش‌بینی وضعیت آینده و تصمیم‌گیری در مورد نوع تولیدات را راحت‌تر ساخته است.

امروزه، محدوده کاربرد اطلاعات از فعالیت‌های پشتیبانی از قبیل حسابداری و امور مالی و پرسنلی، گسترش یافته و سیستمهای جامع تولیدی از قبیل CIM و ERP (برنامه‌ریزی منابع) و ... را نیز در بر می‌گیرد. به علاوه IT فرصتهایی را برای انجام امور بازرگانی شرکتها از طریق تجارت الکترونیکی فراهم آورده است. سایت گسترده Web توانسته است به عنوان منبعی متمرکز از فروشندگان و خریداران، نه تنها صرفه‌جویی در پول را به دنبال آورد، بلکه باعث فروش سریع و مستقیم محصولات عرضه شده گردد و در عین حال سرمایه در چرخش جدیدی نیز ایجاد نماید. [۱۵] تجارت الکترونیکی در صنعت بانکداری نیز کارمزد خرید و فروش را از ۰۵/۱ دلار به ازای هر معامله، به ۰۲/۰ دلار کاهش داده است. همچنین، با استفاده از روالهای تجاری سابق، فرایند تقاضا تا عرضه در سال ۱۹۹۹، ۷ روز و در سال ۲۰۰۰ میلادی، ۴/۷ روز طول می‌کشید، حال آنکه این فرایند، به کمک تجارت الکترونیکی، به ۲ روز در سال ۱۹۹۹ و ۵/۱ روز در سال ۲۰۰۰ میلادی کاهش یافته است (صنایعی، ص ۱۹).

در گذشته، هر یک از کارمندان، دارای دفتری برای ثبت فعالیت‌های تجاری خود بودند. ولی امروز با بهره‌گیری از اینترنت، استفاده از این دفاتر کاسته شده است. با این تغییر، هزینه و زمان رفت و آمد و اجاره این دفاتر نیز کاهش می‌یابد. از سوی دیگر، با استفاده از اینترنت، پیچیدگیهای تجاری تسهیل می‌یابد و ضمن معرفی فرصتهای مختلف شغلی به متقاضیان، نیاز مردم را از مراجعه به مراکز خدماتی نظیر بنگاههای کاریابی، آژانسهای مسکن، نمایشگاههای اتومبیل و ... کاهش می‌دهد. یکی دیگر از منافع تجارت الکترونیک کاهش هزینه مبادلات است. بنا به گزارش [۱۶] EIU ارزش فعلی صادرات جهانی کالا و خدمات حدود ۷۰۰۰ میلیارد دلار است که از این مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار صرف تهیه و مبادله اسناد مربوط می‌شود. به عبارت دیگر، حدود ۷ درصد ارزش مبادلات جهانی را هزینه و مبادله اسناد تشکیل می‌دهد. با الکترونیکی شدن این مبادلات، این مخارج بین ۲۱ تا ۷۰ درصد کاهش خواهد یافت. لذا از این طریق می‌توان حدوداً ۵/۱ تا ۵ درصد ارزش مبادلات را صرفه‌جویی کرد (صنایعی، ص ۲۰). همچنین با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات، تسهیلاتی چون حفظ سوابق، سهولت در انجام تغییرات، تسریع و تسهیل در امر آموزش و ارتباطات، تأمین امنیت بیشتر داده‌ها، کاهش حجم بایگانی‌ها و تنظیم و کنترل دستورالعمل‌ها و قراردادهای در نظام نامه کیفیت (ISO) مهیا می‌شود.

مراکز کنترل رایانه‌ای ترافیک و پایگاههای اطلاعات درون‌شهری توانسته‌اند به اندازه تعریض راهها مؤثر باشند، زیرا به کمک آنها، زمینه عبور و مرور

اتومبیل‌های بیشتری فراهم آمده است. نظام‌های اطلاع‌رسانی پزشکی نیز توانسته اند زمان انتظار و مراجعات بیماران را در بیمارستانها کاهش دهند و این امر به منزله افزایش تعداد پزشکان و تخت‌های بیمارستانی است. نظام آموزشی مجازی مبتنی بر اینترنت، راه دشوار آموزش را هموار ساخته و هزینه‌های آن را کاهش داده و با استفاده از قابلیت حذف مؤلفه‌های سن، مکان و زمان، آهنگ رشد علمی را سرعت بخشیده است. امروز، پژوهشگران بدون نیاز به ترک میزکار خود و صرف وقت یا انرژی زیاد، از طریق دسترسی به اینترنت می‌توانند در زمانی کمتر از چند دقیقه، تمامی منابع علمی موجود در اقصی نقاط دنیا را مورد بازبینی و استفاده قرار دهند یا به جای حمل و نقل دایرة المعارف‌های سنگین و قطور، از نوع CD آنها استفاده نمایند.

در عصر حاضر، کتابخانه‌ها برای تحقق اصل « کاربرمداری » و سهولت در پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی مراجعان، از نوع سنتی به سوی کتابخانه خودکار، الکترونیکی، دیجیتالی و سپس مجازی سوق داده شده‌اند. بر اساس یک گزارش مستند، در حال حاضر بیش از ۸۰۰۰ کتابخانه در آمریکای شمالی و کانادا، فهرست منابع اطلاعاتی خود را از طریق شبکه اینترنت در اختیار یکدیگر قرار داده و این امکان را برای کاربران فراهم آورده‌اند که بتوانند مدارک مورد نیاز خود را از طریق امانت بین کتابخانه‌ای [۱۷] تهیه نمایند. در کشورهای مختلف جهان نیز نظام‌های متنوع اشتراک منابع اطلاعاتی و استفاده مشترک از آنها وجود دارد که یکی از شاخص‌ترین آنها، کتابخانه بریتانیاست. این کتابخانه که در حال حاضر از بزرگترین مرکز تأمین مدارک علمی جهان است، دارای بیش از ۳۰۰/۰۰۰ عنوان مجله، ۵/۰۰۰/۰۰۰ عنوان کتاب، ۷۵۰/۰۰۰ عنوان رساله دکتری و ۵۰۰/۰۰۰ مجموعه مقالات کنفرانسهاست و سالانه بیش از ۵۷/۰۰۰ عنوان مجله، ۳۳/۰۰۰ رساله دکتری و ۱۵ هزار مجموعه مقالات کنفرانسها به آن افزوده می‌شود (منتظر، ص ۱۲۷).

استفاده از اینترنت، ضمن ایجاد دگرگونی در تحریریه و صفحات روزنامه‌ها، فاصله‌های زمانی را نیز از میان برداشته است. برای نمونه، تا مدتی پیش، روزنامه همشهری با دو هفته تأخیر به استرالیا می‌رسید؛ اما هم‌اکنون در استرالیا، کاربران می‌توانند پیش از چاپ و توزیع روزنامه در تهران، از طریق اینترنت به محتوای آن دسترسی پیدا کنند. همچنین، دولت استرالیا با استفاده از فناوریهای ارتباطی و اطلاعاتی توانسته است هزینه تمدید گواهینامه را از ۷ دلار به ۲ دلار کاهش دهد. مایکروسافت - بزرگترین شرکت رایانه‌ای جهان- نیز در سال ۲۰۰۲ میلادی توانسته است با حذف ارتباطات کاغذی، تنها در بخش خدمات منابع انسانی، ۱۰ میلیون دلار و با حذف گزارشهای مالی کاغذی ۱۵۰ میلیون دلار صرفه‌جویی داشته باشد.

اگر در سال ۱۹۸۵ انجام هر آزمایش برای پیش‌بینی لطمات ناشی از تصادف خودرو با دیوار در شرکت فورد ۶۰ هزار دلار هزینه در پی داشت، امروزه به کمک شبیه‌سازیهای رایانه‌ای می‌توان، تنها با صرف هزینه‌ای حدود ۱۰۰ دلار، چنین آزمایشهایی را انجام داد (Ball and Moffit, P. ۶۴). یکی دیگر از نتایج رایانه‌ای شدن طراحی‌های صنعتی این است که مراحل که تکمیل آن قبلاً هفته‌ها یا ماهها به درازا می‌کشید، امروز در زمان بسیار کوتاهی انجام می‌شود؛ زیرا اشتراک الکترونیکی اطلاعات، به افراد مختلف گروه این اجازه را می‌دهد تا با هم و به صورت همزمان بر روی یک پروژه کار کنند؛ به جای اینکه منتظر اتمام کار بخشهای دیگر باشند.

امروزه شاهدیم که با افزایش دانش بشری در نتیجه تحقیقات و بالطبع افزایش حجم اطلاعات در ساختار صنعت، از حجم، وزن و میزان مصرف انرژی و نیروی کار (هزینه) کاسته شده و در نتیجه صنایع کوچکتر شده‌اند. این مطلب را می‌توان در معادله «محصول = جرم + انرژی + اطلاعات»

ملاحظه کرد. هر چه بر میزان اطلاعات (دانش فنی) که حاصل تحقیق است افزوده شود، طبعاً جرم (اندازه) و انرژی مصرفی محصول کاهش می‌یابد. به همین دلیل، هر روز شاهد کوچک‌تر شدن دستگاهها، مصرف کم انرژی و افزایش بهره‌وری آنها هستیم. تحول در شیوه تولید کالا (خطوط رباتیک)، تغییر در شیوه‌های بازرگانی و مبادله کالا، دگرگونی در شیوه انتقال پول و انجام امور بانکی [۱۸]، تحول در نحوه ارسال اطلاعات و مکاتبات [۱۹]، تغییر در روشهای نشر و اطلاع‌رسانی [۲۰]، تحول در نحوه ارائه خدمات آموزشی [۲۱] و... همه از آثار پیشرفت فناوری اطلاعات در قلمرو زندگی انسان است.

تغییرات اقتصادی ناشی از توسعه IT، لزوم بازنگرایی صنایع در رویه‌های تجاری و تجدید ساختارهای موجود را می‌طلبد. بدین ترتیب، شرکتها و صنایعی که بتوانند بهره‌وری خود را با استفاده از فناوری اطلاعات بهبود بخشیده و فرصتهای تجاری نوینی را برای خود ایجاد نمایند، قادر به دوام در محیط جدید خواهند بود. در همین راستا، در بیانیه پایانی سمپوزیوم کاربرد تکنولوژی اطلاعات در صنایع کوچک (آذر ۱۳۷۹ - بانکوک) که از سوی سازمان بهره‌وری تایلند وابسته به سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) برگزار گردیده بود، رمز بقای شرکتها و صنایع کوچک و متوسط و همچنین عامل ارتقای بهره‌وری آنها، در گسترش بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و تجارت الکترونیک عنوان شده است که خود گویای ضرورت اقبال جهانی به این پدیده نو ظهور می‌باشد (Chun, p. ۷۷).

در نظامهای متکی بر صنایع اطلاعاتی، انسان به تولید و پردازش اطلاعات، کار فکری، خلاقیت و آفرینندگی پرداخته و ماشین به کار و تولید و انجام دستورات انسان به نحو احسن می‌پردازد. در چنین صناعی، شاغلان، نیازمند سواد اطلاعاتی و مهارتهای مرتبط با فناوری اطلاعات هستند و وظیفه نیروی کار، پردازش اطلاعات برای انواع رباتها و رایانهها است. اطلاعاتی چون چه کارهایی را با چه میزان از کیفیت و در چه مدتی انجام دهند، دوره‌های کاری آنها چه میزان باشد، با چه آلبازی و در چه شکل و مدلی، طرح مورد نظر اجرا گردد و

استخدام سیستمهای اخیر فناوری اطلاعات، علاوه بر کاهش هزینه و افزایش بازدهی و بهبود بهره‌وری یک سازمان، مقدمات شکل‌گیری مشاغل جدیدی را نیز فراهم می‌آورد (هر چند برخی از مشاغل در بخشهایی از صنعت بتدریج در حال از بین رفتن است). [۲۲] در آماري مربوط به سال ۲۰۰۳ میلادی، تعداد ۷ میلیون نفر از شهروندان اروپا در طرحهای رسمی کار از راه دور [۲۳]، اشتغال داشته و حدود ۵/۳ میلیون نفر نیز در طرحهای غیر رسمی کار از راه دور مشغول به کار بوده‌اند. این امر، زمینه اشتغال افراد با ناتوانیهای جسمانی را نیز به طور چشمگیری افزایش داده است. پس می‌توان گفت که دیگر، مفهوم کارکردن به معنای داشتن شغلی با شرح کار مشخص، اداره و مکانی خاص و با حقوق و مزایای ویژه و ثابت، در حال منسوخ شدن است و پدیده‌ای به نام اشتغال در قرن حاضر را باید در ظرفیت سازمانهای جامعه اطلاعاتی برای فعالیت در یک شبکه، مورد توجه قرار داد که در آن آدمی شکل‌های جدیدی از ارزشهای مورد نظر خود را تجربه می‌کند.

در دنیای امروز، ابزارها و روشهای نوین اطلاع‌رسانی، موجبات ارتقای سطح دانش و آگاهی عمومی و نیز افزایش همبستگی و زمینه مشارکت مردم برای تحرک جامعه را فراهم آورده است. از این رو، با توجه به محوریت نقش انسان در مفاهیم توسعه و بهره‌وری، در فضایی که زمینه رشد خرد اجتماعی و کیفیت آموزش به سبب تسهیل ارتباطات و تبادل اطلاعات علمی فراهم گردد، بستر لازم برای توسعه منابع انسانی و نهادینه شدن فرهنگ بهره‌وری آسان‌تر مهیا شده و در نتیجه حرکت ملی برای ارتقای بهره‌وری، از سرعت، تداوم و تضمین بیشتری برخوردار خواهد گشت. از این رو، می‌توان به حکم تجربه نیز، انسان و جامعه پیشرفته‌تر را معادل با انسان و جامعه بهره‌ورتر دانست.

• جمع‌بندی

چنانکه گفته شد لزوم استفاده گسترده از فناوریهای اطلاع‌رسانی، پیامد تحولات آگاهانه اجتماعی است. این مهم، به عنوان یکی از اصلی‌ترین موضوعات مطرح در اجلاس سران کشورهای گروه ۸ (G8) که در جولای سال ۲۰۰۰ میلادی در کشور ژاپن برگزار گردید، مورد تأکید قرار گرفت و پیشنهادهایی برای رفع موانع موجود بر سر راه ترویج استفاده مفید و مؤثر از این فناوریها در کشورهای توسعه نیافته از سوی حاضران ارائه گردید. همچنین، در بیانیه پایانی منتشره اجلاس، از IT به عنوان نیروی بالقوه جهت تحکیم دموکراسی، حفظ ثبات سیاسی کشورها و صلح جهانی یاد شده است.

امروز، جوامع توسعه یافته معترفند که اگر کشوری نتواند اطلاعات مورد نیاز شهروندان و صنایع خود را تأمین کند، بخش عمده‌ای از استقلال خویش را از دست خواهد داد. این در حالی است که متأسفانه در جوامع در حال توسعه، محدودیت کانالهای ارتباطی و اطلاع‌رسانی و در نتیجه، عدم امکان دسترسی بموقع به اطلاعات علمی و فنی مورد نیاز، باعث گشته استقلال سیاسی این کشورها که به قیمت سنگینی به دست آمده، به دلیل تزلزل در استقلال اقتصادی‌شان، در معرض خطر جدی قرار گیرد.

با وجود اینکه پدیده انفجار اطلاعات در کشورهای در حال توسعه، به آن اندازه که در جهان توسعه یافته قابل لمس است، موضوعیت ندارد، لکن باید پذیرفت که فاصله و شکاف روز افزون اطلاعاتی [۲۴] میان «شمال» و «جنوب» که منشأ سایر عقب ماندگی‌های اقتصادی، علمی و صنعتی نیز می‌باشد، جز به مدد بهره‌گیری هوشمندانه و گسترده از دستاوردهای اطلاعاتی موجود در جهان و اتخاذ سیاستهای بلند مدت در این زمینه، کاهش نمی‌یابد. زیرا به تعبیر کاستلز «ارتباطات رایانه‌ای یک رسانه ارتباط عمومی نیست و بر خلاف تلویزیون و سایر رسانه‌های همگانی، اکثریت بزرگی از جوامع برای مدت طولانی از آن محروم خواهند بود» (کاستلز، ۱۳۸۰، ص ۳۷).

در این میان، توجه به این نکته بسیار ظریف نیز ضروری است که استفاده بی‌رویه و بدون تشخیص کشورهای در حال توسعه از اطلاعاتی که سرچشمه آنها در کشورهای توسعه یافته است، می‌تواند در صورت عدم دقت، وابستگی علمی و تکنولوژیکی به دنبال داشته باشد و افزون بر آن، در زبانی که به هویت فرهنگی، ارزشهای اجتماعی و تاریخی و در نهایت، استقلال سیاسی این کشورها وارد آید، مؤثر باشد.

کوتاه سخن اینکه در دهکده «مک لوهان»، هر کشور کلبه‌ای به فراخور وضع توسعه یافتگی خود خواهد داشت. کشورهای توسعه نیافته کنونی جهان، کشورهایی هستند که دیر هنگام به مرحله انقلاب صنعتی رسیده‌اند و کشورهای توسعه نیافته آتی جهان، آنهایی خواهند بود که دیر هنگام به ملزومهای انقلاب اطلاعاتی دست یابند. لذا با این شرایط، بدیهی می‌نماید که در «دهکده جهانی»، کلید توسعه پایدار را کشورهایی در دست خواهند داشت که علاوه بر دارا بودن نظام گسترده تحقیقات علمی، از امکانات نوین ارتباطی و سیستمهای کارآمد اطلاعاتی نیز برخوردار باشند.

منبع : کتابداری و اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=342904>

تکنولوژیهای مختلف Ethernet برای سرعت های ۱۰، ۱۰۰، و ۱۰۰۰
کدامند؟

استانداردهای مختلف با پهنای باند ۱۰ مگابیت در ثانیه :

▪ سیستم ۱۰ Base ۵ :

۱۰ Base ۵ نام سیستمی است که در آن اطلاعات با سرعت ۱۰Mb/s در باند پایه (Base Band) در کابل هم محور RG-۸ منتقل می شود . در ۱۰ Base ۵ طول یک قطعه کابل حداکثر می تواند ۵۰۰ متر باشد . حداکثر سه قطعه کابل می توانند بوسیله دو تکرار کننده بهم متصل شده و شعاع عمل سیستم را تا ۱۵۰۰ متر افزایش دهند . برای اتصال ایستگاهها به سیستم ۱۰ Base ۵ از Transceiver استفاده می شود . این Transceiver ها به کابل RG-۸ وصل شده و بوسیله یک کابل رابط کوتاه به ایستگاه متصل می شوند . حداکثر تعداد ایستگاهها بر روی یک قطعه کابل ، ۱۰۰ عدد و کمترین فاصله بین دو Transceiver برابر ۵/۲ متر است .

▪ سیستم ۱۰ Base ۲ :

این سیستم اطلاعات را با سرعت ۱۰Mb/s در باند پایه در کابل هم محور

RG-۵۸ منتقل می کند . این سیستم با نام Chipernet یا Thinnet نیز شناخته می شود . حداکثر طول کابل در این سیستم ۱۸۵ متر است ، اما بسیاری از بردهای شبکه امکان کار با کابلی به طول ۳۰۰ متر را دارند . نصب این سیستم نسبتاً ساده بوده و بعلت نداشتن هزینه Transceiver ارزان است . هر ایستگاه بوسیله یک اتصال انشعابی (T Connector) به شبکه متصل می شود . حداکثر سه قطعه کابل را می توان بوسیله دو تکرار کننده به هم متصل کرد . کمترین فاصله مجاز بین دو ایستگاه در این سیستم ۵/۰ متر است . حداکثر ۳۰ ایستگاه را می توان بروی یک قطعه کابل RG-۵۸ قرار داد .

▪ سیستم Base T ۱۰ :

در Base T ۱۰ از سیم به هم تابیده (UTP) به عنوان محیط انتقال استفاده می شود . نصب این سیستم به علت استفاده از کابل‌های از پیش نصب شده تلفن ، بسیار ساده و ارزان است . در این سیستم ، ایستگاه‌های شبکه بجای وصل شدن به یک کابل اصلی ، به یک دستگاه مرکزی بنام Concentrator متصل می شوند . این دستگاه ، ترافیک اطلاعاتی را هدایت نموده و در صورت بروز اشکال در شبکه ، امکان جدا کردن قسمت خراب را فراهم می کند . حداکثر طول مجاز کابل بین Cocentrator و یک ایستگاه ۱۰۰ متر است . این سیستم می تواند با قرارداد (ISDN Integered Standard Data Network) در یک شبکه کابل کار کند .

- اترنت و یا استاندارد IEEE ۸۰۲٫۳ از توپولوژی bus استفاده می کند

- در توپولوژی bus ، رسانه انتقال بین کلیه ایستگاه ها مشترک است .

- اترنت برای دسترسی به شبکه از پروتکل CSMA/CD استفاده می کند.

- سرعت انتقال داده ها در اترنت ۱۰ Mbps است.

- حداکثر اندازه یک Frame در اترنت ۱۵۱۲ بایت می باشد.

- کارت شبکه اترنت با سه نوع کانکتور (DIX,BNC,RJ-۴۵) به کار می رود.

- Base ۲ یا ThinNet دارای ویژگی های زیر است : سرعت ۱۰ Mbps ، دارای باند پایه ، در هر سگمنت طول کابل کوکسیال با استفاده از کانکتور BNC ۲۰۰ متر است.

- Base T ۱۰ رسانه انتقالی با ویژگی های زیر است : سرعت ۱۰ Mbps، دارای باند پایه ، استفاده از کابل UTP با کانکتور RJ-۴۵.

- Base T ۱۰ به یک هاب یا تکرار کننده نیاز دارد.

- Base ۵ یا ThichNet دارای ویژگی های زیر است : سرعت ۱۰ Mbps، دارای باند پایه ، استفاده از کابل کوکسیال با کانکتور DIX و با طول برابر ۵۰۰ متر برای هر سگمنت .

- Base ۵ به عنوان کابل اصلی (backbone) (بکار می رود و یک فرستنده / گیرنده خارجی اتصال ما بین کابل و کارت شبکه را برقرار می کند.

- حداکثر از چهار (Repeater) یا تکرار کننده می توان در اترنت استفاده کرد.

استانداردهای مختلف با پهنای باند ۱۰۰ مگابیت در ثانیه :

- Base F-X ۱۰۰ : با استفاده از فیبر نوری

- Base T-۱۰۰ : با استفاده از کابل زوج به هم تابیده

- Base T-۴ : با استفاده از چهار جفت کابل به هم تابیده در حد متوسط تا بالا

- Base T-X : با استفاده از دو جفت کابل زوج به هم تابیده در حد بالا

- Base V-G : با استفاده از کابل زوج به هم تابیده در حد voice انتقال داده است .

- سرعت مبادله داده ها در اترنت سریع برابر ۱۰۰ Mbps است.

اترنت سریع می تواند از سه نوع رسانه انتقال استفاده کند که عبارتند از :

۱) ۱۰۰Base FX

۲) ۱۰۰Base TX

۳) ۱۰۰Base T۴

- اترنت سریع همان فرمت Frame را استفاده می کند که در اترنت از آن استفاده می شود .

۱۰۰Base T۴ از چهار جفت سیم CAT-۳ کابل ۱۰۰ UTP, Base TX از دو جفت سیم CAT-۵ کابل UTP و ۱۰۰Base از کابل فیبر نوری استفاده می کنند.

- اترنت سریع برای اتصال کارتهای شبکه به رسانه های انتقال مختلف از تکرار کننده های کلاس I استفاده می کند.

- اترنت سریع برای اتصال ایستگاه هایی که دارای کارت شبکه یکسان می باشند از تکرار کننده کلاس II استفاده می کند.

- در اترنت سریع استفاده از یک تکرار کننده کلاس I مجاز می باشد.

- اترنت سریع ، فقط از دو تکرار کننده کلاس II می تواند استفاده کند .

استاندارد پهنای باند ۱۰۰۰ مگابیت در ثانیه :

• Gigabit Ethernet : استاندارد IEEE به نام ۸۰۲/۲۳ که امکان انتقال با سرعت یک گیگا بیت در ثانیه را از طریق یک شبکه اترنت فراهم می کند .

کمیت ۸۰۲,۲۳ IEEE استاندارد های اترنت گیگا بیت را وضع کرد .

مشخصات اترنت گیگا بیت عبارتند از :

- مبادله داده ها با سرعت ۱۰۰۰ Mbps

- استفاده از فرمت IEEE ۸۰۲,۳

- عمل کردن در مدهای half-duplex

- Full-duplex

- استفاده از رسانه های انتقال مسی و فیبر نوری

- استفاده از روش CSMA/CD برای عملکرد half-duplex .

اترنت گیگا بیت لایه فیزیکی را برای پروتکل های زیر تعیین کرد :

۱) ۱۰۰۰ Base CX

۲) ۱۰۰۰ Base SX

۳) ۱۰۰۰ Base LX

۴) ۱۰۰۰ Base T.

۱۰۰۰ Base LX به معنی سرعت ۱۰۰۰ مگا بیت بر ثانیه و باند پایه است . همچنین در آن L به معنی نور لیزری با طول موج بلند ۱۳۰۰ نا نو متر ،

و X به معنی فیبر نوری چند حالته یا تک حالته می باشد.

- Base SX ۱۰۰۰ به معنی سرعت ۱۰۰۰ Mbps و باند پایه است . همچنین در آن S به معنی نور لیزری با طول موج کوتاه ۸۵۰ نانومتر می باشد .
- Base CX ۱۰۰۰ از کابل STP به عنوان رسانه انتقال استفاده می کند و Base T ۱۰۰۰ از کابل UTP CAT-۵ STP استفاده می کند.

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

<http://vista.ir/?view=article&id=343653>

تنها در دنیای موازی

اینترنت در ابتدا به عنوان تریبونی برای تبادل اطلاعات، ارتباطات و سرگرمی شروع به کار کرد. اکنون وب به صورت یک رسانه اجتماعی قدرتمند درآمده است که در آن افراد اجتماعی از دوستان نوبافته را تشکیل می‌دهند که با آنها پیوندهای شخصی و عاطفی تشکیل می‌دهند. آدم مجبور است که در مورد این فعالیت به ظاهر معصومانه تشکیل شبکه نگران باشد، زیرا اگر این پیوندها با افرادی باشد که تنها برای تخیل شناخته شده‌اند - یعنی به طور معمول ناشناس، گاهی بدبازنمایی شده و همیشه بدون مسئولیت - با صمیمیت‌های واقعی، به خصوص در افرادی که در مرحله شکل‌گیری رشد اجتماعی هستند، تداخل می‌کنند.

پژوهشگران در "مرکز آینده دیجیتال" دانشکده آنبرگ در دانشگاه کالیفرنیا جنوبی که رفتار اینترنتی برای شش سال دنبال کرده‌اند، هنگامی که آخرین تحقیق‌شان نشان داد که بیش از ۴۰ درصد کاربران

احساس می‌کنند، دوستان آنلاین‌شان به همان اندازه دوستان‌شان در زندگی واقعی مهم هستند ، شگفت‌زده شدند.

در فراسوی این اجتماعات انسان‌های احتمالا واقعی بر روی اینترنت، دنیای بازی‌های اینترنتی قرار دارد که در آن تماس‌های عاطفی به صورت واقعیت مجازی سه‌بعدی با افراد خیالی در مکان‌های خیالی به وجود می‌آید.

روانشناسان سایبر به شما خواهند گفت که چنین محیط‌هایی ممکن است آنقدر واقعی باشند که برای درمان به قصد اصلاح رفتار به کار روند.

بیماران مانند بازی‌های ویدئویی "آواتارهایی" (تجسم‌های بصری از خودشان) خلق می‌کنند و درون یک فضای خلق‌شده بوسیله کامپیوتر با هم به تعامل می‌پردازند.

برای مثال یک بیمار که ترس از پرواز با هواپیما دارد ممکن است در حالیکه یک درمانگر واکنش‌های او را زیر نظر دارد، یک سفر هوایی مجازی را انجام دهد.

موفقیت این شیوه تا حدی بر حسب اینکه چقدر افراد در این دنیای خیالی احساس حضور کنند، متفاوت است؛ هر چه فرد احساس حضور بیشتری کند، پاسخ بهتری به درمان می‌دهد.

اما موضوعات مربوط به ایمنی بیشترین توجه‌ها را به خود جلب کرده است. مارک ویدرهولد، سردبیر نشریه پزشکی CyberPsychology and Behavior به بررسی سربازان بازگشته از عراق که دچار بیماری اختلال استرس پس از سانحه بودند از برنامه‌هایی استفاده کرده‌اند که در آن آواتارهای‌شان در بغداد مجازی مملو از شواهد کمین‌گذاری و چاشنی‌های بمب گشت می‌دهند.

ویدرهولد می‌گوید این تجربه می‌تواند بسیار زنده باشد، به این معنا که واکنش‌های عاطفی قدرتمندی را برانگیزد که ممکن است در درمان‌های سنتی‌تر برانگیخته نشوند.

در حال حاضر در مورد اینکه نگرانی‌های ایمنی در مورد رابطه بازی‌هایی که در آن افراد جوان آواتار خلق می‌کنند و به طور آزادانه در دنیاهای تخیلی زنده تعامل می‌کنند، که عمدتاً تحت نظارت نیستند، چه ممکن است باشد، اطلاع چندانی در دست نیست.

گاهی این بازی‌ها شامل هر شماری از اعمال مملو از خشونت یا قابل‌اعتراض بر ضد سایر مظاهر انسانی تخیلی بدون مرحمت یا همدلی یا عواقب شخصی است.

مطمئناً عدم توافقی در مورد تأثیر چنین تجربیاتی وجود دارد.

برخی از روانشناسان استدلال می‌کنند که چنین بازی‌هایی ممکن است رفتارهای مشابه را در دنیای واقعی تشویق کنند؛ دیگران معتقدند که این بازی‌ها چنین تأثیری ندارند و حتی ممکن است راهی برای تخلیه احساسات پرخاشگرانه باشند.

یا آن چنان که یک بررسی نشان می‌دهد یک دختر ۱۵ ساله که آواتارش یک روسپی سایبر بود اعتقاد داشت که رفتار آنلاینش بد نیست چرا که واقعی نیست.

در واقع آنچه این دختر می‌گوید کاملاً ترسناک است.

گمنامان:

آیا باید وحشت کنیم؟

آن چنانکه استیو لاک پژوهشگر سایبر و روانپزشک می‌گوید هنگامی که نوبت به درک تجربیات تخیلی می‌رسد که به نحوی بسیار زنده ممکن است بر نمو مغز در کودکان تاثیر بگذارند، ما تنها در سطح موضوع باقی می‌مانیم.

ما می‌دانیم که انسان‌های واقعی چنین کارهایی را انجام می‌دهند. ما همچنین می‌دانیم که مجبوریم خطری گسترده‌تر اما پنهانی‌تر را مورد نظر قرار دهیم:

این خطر که برای برخی از کودکان، وابستگی به تعامل‌های انسانی مجازی، چه با افراد واقعی و چه با افراد خیالی، ممکن است بر تکامل هوش اجتماعی‌شان، در انتخاب افراد مورد اعتمادشان، بر چگونگی تعیین انتظارات‌شان، بر چگونگی برخوردشان با تایید و طرد و بر چگونگی دادن و گرفتن حمایت عاطفی تاثیر بگذارد.

از این لحاظ روان‌شناسان درباره یک شکل از گریز مجازی - اختلال اعتیاد به اینترنت (IAD) - نگرانند که ممکن است باعث یک آشفتگی رفتاری عمده شود.

میتلابان IAD آنقدر غرق دنیای آنلاین می‌شوند که مطالعه، کار، دوستان و خانواده را نادیده می‌گیرند و هنگامی که دسترسی به اینترنت محروم می‌شوند، دچار اضطراب و افسردگی می‌شوند.

IAD دست کم در ۲ درصد کاربران اینترنت گزارش شده است، و جوانان بیش از همه مستعد ابتلا به آن هستند.

چین که نگران شیوع این عارضه در بین جوانان این کشور است، ماه گذشته استفاده از نرم‌افزار ضداعتیادی را اجباری کرد که دسترسی اینترنتی جوانان را به سه ساعت در روز محدود می‌کند.

اما والدین هشیار نسبت به اینترنت هستند که بیش از هر کس دیگر برای تاثیر گذاردن بر زمان گذران آنلاین کودکانشان مناسب‌ترند. شاید سوال بعدی جلسه انجمن خانه و مدرسه باید این باشد:

"آواتار پسر ۱۳ ساله‌تان دیشب کجا بود؟"

منبع : بنیاد آینده نگر ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=272373>

تنها صداست که می‌ماند حتی در اینترنت

۱۲ فوریه ۲۰۰۴ تاریخ فراموش‌نشده‌ی برای کاربرانی است که همواره دنبال استفاده‌های جدید از وسایل صوتی، تصویری در اینترنت هستند چرا که در همین تاریخ بود که نویسنده روزنامه گاردین لغت «پادکست» را به همراه برخی واژه‌های دیگر برای نامیدن هر نوع پخش دیجیتالی صدا و تصویر روی شبکه اینترنت پیشنهاد داد.

و این‌گونه شد که کاربران بعد از آن توانستند به این نوع استفاده خاص از صدا در اینترنت هویت و نام مستقل ببخشند، به طوری که یک‌سال بعد

«پادکست» میان کسانی که استفاده طولانی‌مدت از اینترنت داشتند رواج پیدا کرد و امروز در نوار کناری هر وبلاگی می‌شود آن را پیدا کرد. شاید همین رشد روزانه ۲۰۰ پادکست روی وب بود که توجه بسیاری را برای دانستن و استفاده از این پدیده بالا برد و وضع به شکلی درآمد که بعضی از پادکست‌ها مخاطبانی بیشتر از یک شبکه رادیویی پیدا کردند و حتی بعضی از آنها زودتر از یک شبکه رادیویی و تلویزیونی اخبار و رویدادها را منتقل می‌کردند و کار تا جایی پیش رفت که دانشگاه آکسفورد کلمه «پادکست» را کلمه سال ۲۰۰۵ انتخاب کرد. دیگر جای تعجب نیست اگر رسانه‌های رسمی‌ای مانند بی‌بی‌سی، سی.ان.ان و رویترز که همیشه دلشان می‌خواست از تحولات رسانه‌ای عقب نمانند از سال ۲۰۰۶ برای اولین بار بخش‌هایی از تحلیل خبری‌شان را در قالب پادکست به مخاطبان ارائه دادند و به این‌شکل از پادکست نه به‌عنوان یک رقیب رسانه‌ای بلکه یک رفیق استفاده کردند. کافی است بدانید که پادکست در حوزه سیاست هم طرفداران بی‌شماری دارد. از راه‌اندازی یک پادکست توسط آنجلا مرکل صدراعظم آلمان که البته شکل ویدئویی (وادکست) دارد و از طریق آن مرکل هر هفته بدون واسطه و به‌طور مستقیم با مردم آلمان صحبت می‌کند تا پادکست کاخ سفید که تعدادی از سخنرانی‌های رئیس‌جمهور را روی وب‌سایت‌اش گذاشته است اگر بگذریم، دامنه این پدیده تا پادکست وب سایت ناسا که در آن یکی از متخصصین حاضر در فضاپیما دیسکاوری راجع به مأموریت این سفینه توضیح می‌دهد، ادامه پیدا کرده است.

• پادکست چیست؟

پادکست‌ها را می‌توان یک نوع رادیویی اینترنتی دانست که به کاربران اینترنتی این امکان را می‌دهد که با استفاده از دو مؤلفه صدا و متن برای خود رادیوهای شخصی ایجاد کنند. در واقع آنها وبلاگ‌های صوتی هستند که از جهاتی شبیه رادیوهای صوتی و امکان شنیدن فایل‌های صوتی را به شکلی متفاوت به مخاطبان‌شان می‌دهند. شما می‌توانید این فایل‌ها را دانلود کنید و بدون نیاز به اینترنت آن را در mp3player، کامپیوتر یا لپ‌تاپ شخصی‌تان گوش کنید. انگار که به‌جای دیدن فونت‌های یک سایت یا وبلاگ، صدای شخص گوینده را می‌شنوید. این‌جاست که حتماً حس نزدیک‌تری نسبت به گوینده پادکست پیدا می‌کنید، حسی که کمتر می‌توان در خواندن متن یک سایت یا وبلاگ پیدا کرد.

نکته مهم دیگر در پادکست شیوه ارائه آن است که برخلاف سایر روش‌های ارائه محتوای صوتی به مصرف‌کننده این امکان را می‌دهد که براساس تقاضای خودش به محتوای وب دست پیدا کند و مطالب مثل رادیو به او تحویل داده نمی‌شود او می‌تواند هر جا که خواست فایلی را حذف کند یا

اصلاً گوش نکنند در صورتی که این امکان در یک فایل صوتی رادیویی وجود ندارد. در عین حال همین که مصرف‌کننده بتواند محتوای مورد نظر خودش را در دستگاهی غیر از کامپیوتر بریزد و نیازی به دسترسی به کامپیوتر نداشته باشد تا فایل دلخواهش را گوش دهد یک عامل برتری برای پادکست شده است.

شما می‌توانید پادکست‌ها را در mp3 بریزید و در حین ورزش، استراحت یا در محیط اداره شنونده آن باشید، و با جدا شدن از اینترنت شما همچنان صاحب پادکست‌تان هستید؛ این امتیاز عالی و غیرقابل انکاری است که هم دسترسی به پادکست‌ها را بیشتر کرده و هم آنها را محدود به فضای اینترنت نکرده است.

نکته دیگر در پادکست‌ها کنترل همه‌جانبه آن از سوی شماست. شما می‌توانید هر بخش از محتوای پادکست‌تان را عقب یا جلو ببرید، یک محدوده خاص را انتخاب کنید و مدام تکرارش کنید و یا حتی در اتومبیل یا منزل از طریق usb به آن دسترسی پیدا کنید. نرم‌افزار iTunes شناخته‌شده‌ترین نرم‌افزارها در این زمینه است که می‌توان آن را در سایت www.ipoddersourceforge.net به رایگان دریافت کرد.

• می‌توان به پادکست هم اندیشید

بدیهی است که فعلاً در ایران پادکست‌ها آماتوری و غیررسمی هستند و انگیزه درست کردن یک پادکست می‌تواند برای وبلاگ‌نویسان اهمیت بیشتری داشته باشد. چرا که هرکس می‌تواند بنابه موضوعات مورد علاقه‌اش از ورزشی، علمی و تاریخی گرفته تا طنز، خبری و آموزشی یک پادکست درست کند. در واقع می‌توان گفت که نسبت پادکست به رادیوی اینترنتی مانند نسبت وبلاگ به روزنامه‌های اینترنتی است با این تفاوت که آنها از دو فایل صوتی با فرمت mp3 و فایل محتوایی برنامه با فرمت RSS درست شده‌اند.

با این حال پادکست‌ها زمانی می‌توانند موفق باشند که چند نکته را رعایت کنند اول اینکه حتماً باید حرفی برای گفتن داشته باشند تا صدایشان ماندگار بشود. اگر حرفتان به درد نخورد کاربران ترجیح می‌دهند که نوشته‌های داخل وبلاگتان را نخوانند. پس قبل از تهیه پادکست متن‌ها را تهیه کنید و فی‌البداهه صحبت نکنید و با هدف خاصی بنویسید تا مخاطباتان از شنیدن صدایتان لذت ببرند. ضمن اینکه هر چه پادکستی کوتاه‌تر باشد امکان گوش کردن به آن بیشتر است. زمان ۲۰ تا ۳۰ دقیقه مناسب‌ترین زمان برای یک پادکست است. و در ضمن اگر دوست دارید موسیقی‌های مناسب لابه‌لای حرف‌هایتان داشته باشید حتماً در انتخاب‌اش دقت کنید تا یک برنامه رادیویی مناسب تحویل مخاطبان بدهید.

• پادکست؛ برادر کوچکتر رادیو

شاید عده‌ای حس کنند رادیوهای اینترنتی یا پادکست‌ها می‌توانند از تعداد شنوندگان رادیو بکاهند یا حتی تهدیدی برای آنها باشند. اما این مسئله‌ای است که از طرف استادان علوم ارتباطات و حوزه رسانه رد شده است. چرا که رادیو هنوز هم توانمندی‌های منحصری دارد که آن را در ردیف رسانه‌ای محبوب قرار داده است.

عبدالله گیویان عضو هیات علمی دانشکده صدا و سیما و مدیر مرکز تحقیقات و مطالعات رسانه‌ای همشهری هم معتقد است که پادکست و رادیو دو مقوله جدا از هم هستند و شیوه ارتباطی متفاوتی دارند. تفاوت این دو در سیستم‌های ارتباطی‌شان است چرا که در پادکست‌ها یا حتی رادیوهای اینترنتی سازمان بوروکراتیک معین و مشخصی وجود ندارد که چه چیزی پخش شود یا نشود و حتی سازندگان آنها ملزم نیستند که خود تولیدکننده مواد آن باشند و آن را توزیع نمایند. سام فرزانه روزنامه‌نگار در کارگاه «صدا در اینترنت» که در مرکز آموزش همشهری برگزار شده بود هم

عنوان کرده از آنجایی که پادکست مانند وبلاگ یک رسانه شخصی است نمی‌توان برایش اصول خاصی در نظر گرفت. با این حال بدیهی است که رادیو خود را متولی گسترش پادکست‌ها بداند. اختصاص بخشی از برنامه نهمین جشنواره بین‌المللی صدا به بحث پادکست‌ها و ایجاد رقابت میان برنامه سازان رادیویی برای ساخت و تهیه پادکست نشان از اهمیت رسانه رادیو به این پدیده اینترنتی دارد. سواک احساس خطری که رادیو می‌تواند از پادکست کند و آن در رعایت نکردن خطوط قرمز از سوی پادکست‌ها و لزوم رعایت آنها در رادیوهاست و همین مسئله می‌تواند یک پادکست را محبوب‌تر از یک شبکه رادیویی جلوه دهد و شکستن قوانین رسانه‌ای در پادکست جذابیت بیشتری برایشان دارد اما از هر جهت می‌بینیم که پادکست قبل از اینکه یک رقیب برای رادیو باشد یک رفیق و برادر کوچکتر اوست چرا که پادکست مانند یک بنگاه استعدادیابی می‌تواند با جست‌وجو و یافتن کسانی که می‌توانند ارکان نسل آینده مدیران و مجریان رادیویی باشند به او کمک کند و استعدادها کشف نشده‌ای را پیدا کرده به مدیران شبکه‌های مختلف رسانه‌ای معرفی کند. به همین خاطر است که برای اولین بار در جشنواره بین‌المللی صدا مقوله پادکست هم به مسابقه گذاشته شده است. کمیته‌های علمی ضمن برپایی کارگاه‌های آموزشی اطلاعات مناسبی در اختیار برنامه‌سازان قرار داده‌اند و نمونه‌های پادکست‌های ارائه شده را بررسی کرده‌اند. به هر حال این پدیده نوظهور دنیای مدرن که در ساختار از رادیو الگو گرفته است در میان وبلاگ‌نویسان و کاربران اینترنت و حتی خبرگزاری‌ها روبه‌رشد است به طوری که می‌توان به موضوعات بسیار گوناگون از جمله پخش درس‌های مدرسه، اعلان تورهای رسمی و غیررسمی موزه‌ها، فرستادن اعلان‌های کنفرانس‌ها و حتی پخش پیام‌های ایمنی عمومی پلیس در پادکست‌های ایرانی اشاره کرد. نمونه‌های موفق از پادکست‌ها را می‌توان در «رادیوکالج پارک» پیدا کرد که حاصل کار جمعی از دانشجویان ایرانی دانشگاه مرلند آمریکا است که با بیش از صد و پنجاه پادکست بازدیدکنندگان از مرز هزاران نفر گذشته است. همچنین رادیو اینترنتی «صدای آسمان» مربوط به رصدخانه کوثر، پادکست ظهر جمعه، تنها پادکست قصه‌گویی و داستان‌خوانی فارسی زبان، و خبرگزاری میراث فرهنگی را می‌توان از جمله نمونه‌های پادکست‌های قابل دسترس به حساب آورد.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=338795>

 vista.ir
Online Classified Service

توپولوژی خطی یا باس

در شبکه ای که از توپولوژی باس استفاده می شود، همه کامپیوترها پشت سر همدیگر و در یک خط، توسط کابل شبکه به یکدیگر متصل شده اند. سیستم های اترنت قدیمی برای توپولوژی باس از کابل های کواکسیال استفاده می کردند که امروزه دیگر به ندرت به چشم می خورند. کابل کشی یک شبکه باس به دو صورت می تواند باشد: ضخیم و نازک در شبکه های اترنت ضخیم، کامپیوترها توسط یک کابل مجزای کوچکتر بنام AUI (کابل گیرنده/فرستنده) به یک کابل یکسره کواکسیال بزرگتر متصل می شوند. شبکه های اترنت نازک از تکه های جدا از هم کابل نازکتری استفاده می کنند که در آن هر قطعه کابل، کامپیوتری را کامپیوتر کنار خود

متصل می کند.

توجه کنید که فرستنده-گیرنده (transceiver) جزئی جدایی ناپذیر از رابط شبکه است که مسئول فرستادن و دریافت اطلاعات روی رسانه شبکه می باشد. اترنت نوع ضخیم تنها نوع از انواع شبکه های اترنتی است که از فرستنده-گیرنده ای استفاده می کند که از آداپتور رابط شبکه مجزا است.

فرستنده-گیرنده با استفاده از وسیله ای بنام انشعاب ومپایر به کابل کواکسیال و از طرف دیگر توسط یک کابل AUI به آداپتور رابط شبکه کامپیوتر متصل می شود. در همه انواع دیگر استانداردهای لایه فیزیکی اترنت، گیرنده-فرستنده داخل کارت شبکه قرار دارد و نیازی به کابل های AUI مجزا نمی باشد.

مشکل اصلی توپولوژی باس اینست که یک مشکل کوچک در یک کانکتور، ترمیناتور یا کابل شبکه، کل شبکه را تحت تاثیر قرار می دهد. سیگنال هایی که نمی توانند از یک نقطه بخصوص بگذرند نمی توانند به کامپیوترهایی که بعد از آن نقطه وجود دارند برسند. علاوه بر این وقتی مشکلی در نقطه ای از شبکه به وجود آید، کل شبکه به دو سگمنت یا قطعه تقسیم می شود و هر یک از آن بخش ها بدون ترمیناتور خواهند شد و در نتیجه هیچ یک از دو بخش شبکه قادر به برقراری ارتباط و تبادل داده ها نمی باشند. به همین دلیل امروزه از شبکه های باس به ندرت استفاده میشود.

• توپولوژی ستاره ای

در این توپولوژی از یک وسیله مرکزی برای کابل کشی استفاده می شود که هاب یا تمرکزدهنده (conector) نامیده می شود. در یک شبکه ستاره ای هر یک از کامپیوترها توسط یک کابل مجزا به هاب متصل می شوند. اغلب LAN های اترنتی امروزی و بسیاری از LAN های پروتکل های دیگری استفاده می کنند، از توپولوژی ستاره ای بهره می برند.

LAN های ستاره ای می توانند از چندین نوع کابل متفاوت، که شامل کابل های فیبر نوری و زوج ماریپج می شوند، استفاده کنند.

کابل های زوج ماریپج بدون شیلد UTP که در اغلب LAN های اترنتی استفاده می شود، معمولاً بصورت توپولوژی ستاره ای نصب می شوند. از نظر

عملکرد، یک شبکه ستاره ای همانند یک شبکه باس از یک رسانه شبکه مشترک استفاده می کند. در واقع اگر چه هر کامپیوتر با کابل خود به هاب وصل می شود، اما هاب هر سیگنال را که دریافت می کند روی تمام پورت های خود پخش می کند و بدین صورت سیگنالی که یک کامپیوتر می فرستد، توسط تمام کامپیوترهای دیگر موجود روی LAN دریافت می شود.

اولین مزیت و ویژگی توپولوژی ستاره ای اینست که به دلیل اینکه هر کامپیوتر با کابل جداگانه ای به هاب متصل می شود، تحمل خطا در چنین شبکه هایی بالاتر است و اگر یک کابل یا کانکتور دچار مشکل شود، فقط کامپیوتری که با آن کابل یا کانکتور به هاب متصل است تحت تاثیر قرار می گیرد. عیب این توپولوژی در نیاز به سخت افزار اضافی، یعنی هاب، می باشد و اگر هاب دچار اشکال شود، کل شبکه مختل می شود. بنابراین چنین مشکلی به ندرت بوجود می آید چون هاب ها دستگاههای ساده ای هستند و معمولا در محفظه های محافظت شده ای نگهداری می شوند.

• توپولوژی ستاره ای چند سطحی

ممکن است تصور کرده باشید که شبکه ای که از توپولوژی ستاره ای استفاده می کند محدود به تعداد پورت های هاب خود می باشد. اما در صورتی که قرار باشد شبکه گسترش پیدا کند، بعد از اشغال تمام پورت های هاب، این امکان وجود دارد که یک هاب و یا حتی در بعضی موارد دو یا سه هاب دیگر به شبکه اضافه کنید.

برای اینکار هاب دوم باید با استفاده از یک کابل استاندارد و پورت خاصی که به این منظور روی هاب ها تعبیه شده است و پورت uplink نام دارد، به هاب دوم متصل شود. بدین صورت شبکه ای بوجود می آید که به توپولوژی ستاره ای چند سطحی معروف است. یک شبکه اینترنت ۱۰Mbps استاندارد می تواند تا چهار هاب را که به این صورت به همدیگر متصل شده اند پشتیبانی کند، اما یک شبکه Fast Ethernet معمولا فقط تا دو هاب را پشتیبانی می کند.

• توپولوژی حلقه ای

از نظر انتقال سیگنال، یک شبکه حلقه ای به این دلیل که هر کامپیوتر منطقی به کامپیوتر همسایه خود متصل است، مانند شبکه باس می باشد. اما در این نوع شبکه ها به جای اینکه دو انتهای کابل شبکه بسته شود terminated به همدیگر متصل می شوند و یک حلقه تشکیل می دهند. بدین صورت این امکان بوجود می آید که سیگنالی که از یک کامپیوتر تولید شده است بعد از گذر از تمام کامپیوترهای دیگر به کامپیوتر تولید کننده برگردد.

شبکه هایی مثل شبکه های Token Ring که برای مکانیزم کنترل دستیابی به رسانه MAC (که قبلا هم توضیح داده بودیم) از روش انتقال یک token استفاده می کنند، به شکل توپولوژی حلقه ای بسته می شوند. آنچه که در اینجا بسیار حائز اهمیت است و باید بسیار دقت کرد این است که توپولوژی حلقه ای در اغلب موارد، یک ساختار منطقی است نه فیزیکی.

به عبارت واضح تر، حلقه در سیم کشی شبکه وجود دارد نه کابل کشی آن.

• نکته: کابل وسیله ای است حاوی تعدادی هادی که معمولا به شکل تعدادی سیم جدا از هم هستند. بعنوان مثال یک کابل زوج ماریچ دارای هشت رشته سیم مجزا می باشد.

ممکن است زمانیکه به یک شبکه با توپولوژی حلقه ای نگاه می کنید، از خود بپرسید که چرا بخشی از شبکه به شکل حلقه است!!!! در واقع کابل های کامپیوترهای شبکه حلقه ای به یک هاب متصل می شوند و همان شکل ستاره را بوجود می آورند. شبکه حلقه ای توسط سیم کشی موجود در کابل ها به صورت منطقی پیاده سازی می شود و از نوع خاصی از هابها بنام MAU که اطلاعات را از یک پورت دریافت می کند و به نوبت به تک تک پورت های دیگر می فرستد استفاده می کند. MAU مانند هاب اطلاعات را همزمان به همه پورت ها نمی فرستد. بعنوان مثال وقتی کامپیوتری که به پورت شماره ۲ یک MAU متصل است، بسته ای را می فرستد، MAU آن بسته را دریافت و فقط به پورت شماره ۴ منتقل می کند.

وقتی کامپیوتر شماره ۴ بسته را دریافت می کند، بدون درنگ آنرا به MAU بر می گرداند و به پورت دیگری فرستاده می شود و همین طور الی آخر تا زمانی که MAU بسته را به تک تک کامپیوترهای موجود در حلقه بفرستد.

در نهایت کامپیوتری که بسته را تولید کرده است، دوباره آنرا دریافت می کند و از حلقه حذف می کند. اگر پوشش کابل یک شبکه حلقه ای را از سیم های داخل آن جدا کنید، مشاهده خواهید کرد که مداری بین MAU و هر کامپیوتر موجود در شبکه برقرار است که از MAU به کامپیوتر و از کامپیوتر به MAU کشیده شده است (یعنی حلقه منطقی)

طرح شبکه حلقه ای به صورتی است که اگر کابل یا کانکتوری دچار مشکل شود، شبکه می تواند به کار خود ادامه دهد. MAU دارای مدارهایی است که کامپیوتر خراب را از حلقه حذف می کند ولی توپولوژی منطقی شبکه را همچنان نگه می دارد. بعنوان مقایسه، شبکه حلقه ای را در نظر بگیرید که بدون MAU بصورتی ساده به شکل حلقه بسته شده است مانند یک شبکه باس که دو انتهای آن به همدیگر متصل است. در اینصورت یک قطعی در کابل یا اشکال کوچک در یک کانکتور کل شبکه را از کار می اندازد. پروتکل متداولی که از آن در توپولوژی حلقه فیزیکی می توان استفاده کرد، رابط توزیع کننده داده هادر شبکه فیبر نوری می باشد که از یک حلقه دوگانه که در واقع شامل دو حلقه فیزیکی مجزا، یکی برای انتقال اطلاعات و دیگری برای دریافت اطلاعات می باشد، استفاده می کند. بدین شکل حتی اگر در کابل شبکه قطعی بوجود آید، شبکه هنوز می تواند به کار خود ادامه دهد.

• توپولوژی مش

توپولوژی مش در بحث شبکه بندی محلی، بیشتر یک مفهوم تئوری است تا عملی. در یک شبکه مش هر کامپیوتر یک اتصال مستقیم و اختصاصی به هر یک از کامپیوترهای دیگر شبکه دارد. چنین توپولوژی فقط در یک شبکه متشکل از دو کامپیوتر امکان پذیر است. مثلا در شبکه ای متشکل از سه کامپیوتر، لازم خواهد بود که هر کامپیوتر به تعداد کامپیوترهای دیگر شبکه در خود کارت شبکه داشته باشد. بنابراین در یک شبکه با تعداد ۵ کامپیوتر، هر کامپیوتر باید مجهز به چهار کارت شبکه باشد که در عمل امکان پذیر نیست. مزیت یک شبکه مش، تحمل خطای بالای آن می باشد، چون هیچ مشکل یگانه ای وجود ندارد که روی بیش از یک کامپیوتر تاثیر بگذارد. در ارتباطات بین دو یا چند شبکه ای کابل کشی به روش مش عملا امکان پذیر است. در چنین شبکه هایی با استفاده از مسیریابهای اضافی چندین مسیر مجزا بین دو نقطه شبکه ایجاد می شود. از چنین توپولوژی در شبکه های تجاری بزرگ بسیار استفاده می شود چون شبکه را قادر می سازد در مقابل اختلالات ممکن از قبیل مشکلات احتمالی در مسیریاب، هاب و کابل ها، در حد امکان مصون شوند.

• توپولوژی بی سیم

اصطلاح توپولوژی الزاما به آرایش کابل های تشکیل دهنده یک شبکه اشاره نمی کند. اگر چه شبکه های بی سیم از رسانه هایی که به رسانه های بدون محدودیت معروف هستند استفاده می کنند، کامپیوترهای موجود در آنها نیاز به الگوی خاصی برای برقراری ارتباط با همدیگر دارند.

LAN های بی سیم دارای دو توپولوژی کلی هستند: توپولوژی مستقل و توپولوژی وابسته.

در نوع مستقل، گروهی از کامپیوترهای مجهز به آداپتورهای شبکه بی سیم وجود دارند که قادر هستند آزادانه تا زمانی که در محدوده برد تکنولوژی بی سیم خود هستند با همدیگر ارتباط برقرار کنند. این تکنولوژی برای شبکه های اداری و خانگی کوچک که فقط شامل چند کامپیوتر هستند و در آنها کابل کشی غیر ممکن است یا مقرون به صرفه نیست، مناسب است.

در یک شبکه وابسته، کامپیوترهای مجهز به تجهیزات بی سیم از طریق فرستنده-گیرنده هایی که خود با کابل های استاندارد به LAN متصل هستند با شبکه ارتباط برقرار می کنند. به این فرستنده-گیرنده ها، نقاط دستیابی شبکه یا access point می گویند. در این آرایش کامپیوترهای بی سیم مستقیما با همدیگر ارتباط برقرار نمی کنند، بلکه فقط از طریق access point ها با شبکه کابل دار ارتباط برقرار می کنند. این توپولوژی برای شبکه های بزرگ که تعداد کمی کامپیوتر بی سیم در آنها وجود دارد مناسب تر است.

<http://vista.ir/?view=article&id=327625>

توپولوژی در شبکه

مبحث توپولوژی در شبکه درباره نحوه ی چین و مرتب کردن فیزیکی کامپیوترها ، کابل ها و دیگر اجزای شبکه میباشد و قسمت پایه ای و اصلی طراحی هر شبکه توپولوژی آن می باشد .

قبل از اینکه کامپیوتر ها با یکدیگر ارتباط برقرار کنند باید به هم وصل شوند و معولا اکثر شبکه ها به وسیله سیم به هم متصل میشوند و وبا وجود کابل های مختلف ، کارت ها شبکه مختلف و اختلاف در دیگر اجزای شبکه ، ما

نیز به چند نوع مختلف از سازماندهی احتیاج داریم .
توپولوژی همچنین چگونگی ارتباط کامپیوتر ها را نیز تعیین می کنند . هر
توپولوژی دارای نوع خاصی ارتباط (communication methods) است و این
ارتباطات تمام شبکه را تحت تاثیر میگذارد.

Standard Topologies

همه شبکه در چهار حالت اصلی طراحی میشوند :

Bus - (خطی)

Star - (ستاره ای)

Ring -

Mesh -

هر کدام توپولوژی ها بالا دارای نوع خاصی اجزای شبکه هستند که بررسی هرکدام به صورت مجزا می پردازیم
البته با ارتباط این توپولوژی میتوان توپولوژی ترکیبی (hybrid topologies) به وجود آورد که بعدا به معرفی چند نوع معمول آن می پردازیم .
: (Bus (Linear Bus

شبکه ها Bus همچنین به شبکه های linear bus معروفند علت این نام گذاری به این علت است که کامپیوتر ها در یک خط راست قرار می گیرند .
Bus جز شبکه های ساده و رایج است شامل یک کابل منفرد است که Trunk (البته backbone و segment نیز نامیده میشود) نامیده میشود و
تمام کامپیوتر ها به متصل میشوند

• Bus topology network

• ارتباط در (Communication on the Bus) bus :

ارتباط در bus به وسیله آدرس دهی اطلاعات برای کامپیوتری خاص وانتقال دادها از طریق ارسال سیگنال الکتریکی در طول کابل می باشد برای
فهمیدن مبحث ارتباط شبکه های bus میبایست قبل از آن با چند اصطلاح آشنا شویم :

- Sending the signal

- Signal bounce

- Terminator

: • Sending the signal

داده ها شبکه که از سیگنال الکتریکی تشکیل شده به تمام کامپیوتر ها ارسال میشود و تنها کامپیوتر هایی که آدرسشان با آدرس ارسال برابر
بوده اطلاعات را قبول میکنند در یک زمان فقط یک کامپیوتر میتواند به ارسال اطلاعات بپردازد.
اطلاعات به تمام کامپیوتر ها ارسال می شود ولی تنها کامپیوتر مقصد اطلاعات را می گیرد.

تعداد کامپیوتر در بازدهی و راندمان شبکه نقش مهمی دارد زیرا در یک زمان فقط یک کامپیوتر می تواند اطلاعات ارسال کند. در اکثر کامپیوتر هایی که در bus وجود دارند برای گذاشتن داده ها در شبکه باید منتظر بمانند به همین دلیل سرعت کاهش پیدا میکند.

البته استاندارد خاصی برای اندازه گیری فشار حاصل از افزایش تعداد کامپیوتر در شبکه وجود ندارد و عوامل دیگری نیز بر بازدهی شبکه تاثیر دارد :

- سازگاری اجزای سخت افزاری شبکه

- ترافیک شبکه (مجموع انتقال اطلاعات در شبکه)

- نوع برنامه های اجرایی در شبکه

- نوع کابل

- فاصله کامپیوتر ها

کامپیوتر ها در bus یا یا گیرنده اطلاعات هستند یا فرستنده و هیچ کامپیوتری مسئول انتقال اطلاعات از کامپیوتری به کامپیوتر بعدی نیست به همین علت خراب شدن کامپیوتر در شبکه هیچ تاثیری نخواهد داشت

▪ انعکاس سیگنال (Signal Bounce) : سیگنال در تمام طول شبکه ارسال میشود و از آنجایی که در دو انتهای شبکه دریافت کننده ای وجود ندارد سیگنال ها انعکاس پیدا می کنند .

▪ Terminator :

برای جلوگیری از عمل bounce از قطعه ای به نام terminator در دو انتهای کابل جذب سیگنال های آزاد استفاده میشود و با جذب سیگنال کابل را تمیز میکند و کامپیوتر ها می توانند اطلاعات خود را در شبکه قرار دهند .

اگر سیمی قطع گردد کل شبکه از کار می افتد علت این امر عدم وجود terminator در انتهای قطعی میباشدگاهی اوقات ما مجبور به توسعه شبکه هستیم . سیم ها در bus می توانند به دو روش توسعه پیدا می کنند :

- برای ارتباط دو تکه کابل از قطعه ای به نام BNC barrel connector ، استفاده می شود البته استفاده از این رابط ها (Connector) باعث تضعیف سیگنال ها میشوند به همین دلیل باید تا حد امکان کم استفاده شود و استفاده از یک کابل پیوسته بهتر از استفاده از چند کابل کوچک که به هم مرتبط شده میباشند در حقیقت تعداد زیاد رابط ها می توانند از دریافت صحیح سیگنال جلوگیری کنند

- وسیله دیگری که برای ارتباط دو سیم استفاده میشود repeater نام دارد . repeater در حقیقت قبل از ارسال اطلاعات آنها را تقویت می کند . در استفاده از کابل ها بلند یا connector بهتر است از repeater استفاد شود زیرا به سیگنال ها اجازه میدهد که مسافت طولانیتری را طی کنند و سالم دریافت شوند .

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=274476>

توپولوژی های فایروال

برای پیاده سازی و پیکربندی فایروال ها در یک شبکه از توپولوژی های متفاوتی استفاده می گردد. توپولوژی انتخابی به ویژگی های شبکه و خواسته های موجود بستگی خواهد داشت. در این رابطه گزینه های متفاوتی وجود دارد که در ادامه به بررسی برخی از نمونه های متداول در این زمینه خواهیم پرداخت. سناریوی اول: یک فایروال Dual-Homed در این توپولوژی که یکی از ساده ترین و در عین حال متداولترین روش استفاده از یک فایروال است، یک فایروال مستقیماً و از طریق یک خط Dial-up، خطوط ISDN و یا مودم های کابلی به اینترنت متصل می گردد. در توپولوژی فوق امکان استفاده از DMZ وجود نخواهد داشت. برخی از ویژگی های این توپولوژی عبارت از:

فایروال مسئولیت بررسی بسته های اطلاعاتی ارسالی با توجه به قوانین فیلترینگ تعریف شده بین شبکه داخلی و اینترنت و برعکس را برعهده دارد. فایروال از آدرس IP خود برای ارسال بسته های اطلاعاتی روی اینترنت

استفاده می نماید. دارای یک پیکربندی ساده بوده و در مواردی که صرفاً دارای یک آدرس IP معتبر (Valid) می باشیم، کارساز خواهند بود. برای اتصال فایروال به اینترنت می توان از یک خط Dial-up معمولی، یک اتصال ISDN و مودم های کابلی استفاده نمود. سناریوی دوم: یک شبکه Two-Legged به همراه قابلیت استفاده از یک ناحیه DMZ در این توپولوژی که نسبت به مدل قبلی دارای ویژگی های پیشرفته تری است، روتر متصل شده به اینترنت به هاب و یا سویچ موجود در شبکه داخلی متصل می گردد. برخی از ویژگی های این توپولوژی عبارت از:

ماشین هایی که باید امکان دستیابی مستقیم به اینترنت را داشته باشند (توسط فایروال فیلتر نخواهند شد)، به هاب و یا سویچ خارجی متصل می گردند. فایروال دارای دو کارت شبکه است که یکی به هاب و یا سویچ خارجی و دیگری به هاب و یا سویچ داخلی متصل می گردد. (تسهیل

در امر پیکربندی فایروال (ماشین‌هایی که می‌بایست توسط فایروال حفاظت گردند به هاب و یا سویچ داخلی متصل می‌گردند. به منظور افزایش کارایی و امنیت شبکه، می‌توان از سویچ در مقابل هاب استفاده نمود.

در توپولوژی فوق امکان استفاده از سرویس دهندگانی نظیر وب و یا پست الکترونیکی که باید قابلیت دستیابی همگانی و عمومی به آنان وجود داشته باشد از طریق ناحیه DMZ فراهم می‌گردد. در صورتی که امکان کنترل و مدیریت روتر وجود داشته باشد، می‌توان مجموعه ای دیگر از قابلیت های فیلترینگ بسته های اطلاعاتی را نیز به خدمت گرفت. با استفاده از پتانسیل های فوق می‌توان یک سطح حفاظتی محدود دیگر متمایز از امکانات ارائه شده توسط فایروال ها را نیز پیاده سازی نمود. در صورتی که امکان کنترل و مدیریت روتر وجود نداشته باشد، ناحیه DMZ به طور کامل در معرض استفاده عموم کاربران اینترنت قرار خواهد داشت. در چنین مواردی لازم است با استفاده از ویژگی ها و پتانسیل های ارائه شده توسط سیستم عامل نصب شده بر روی هر یک از کامپیوترهای موجود در ناحیه DMZ، یک سطح مناسب امنیتی را برای هر یک از آنان تعریف نمود. پیکربندی مناسب ناحیه DMZ به دو عامل متفاوت بستگی خواهد داشت:

وجود یک روتر خارجی و داشتن چندین آدرس IP در صورتی که امکان ارتباط با اینترنت از طریق یک اتصال PPP (مودم Dial-up) فراهم شده است و یا امکان کنترل روتر وجود ندارد و یا صرفاً دارای یک آدرس IP می‌باشیم، باید از یک راهکار دیگر در این رابطه استفاده نمود. در این رابطه می‌توان از دو راه حل متفاوت با توجه به شرایط موجود استفاده نمود:

۱) راه حل اول، ایجاد و پیکربندی یک فایروال دیگر در شبکه است. راه حل فوق در مواردی که از طریق PPP به شبکه متصل می‌باشیم، مفید خواهد بود. در توپولوژی فوق، یکی از ماشین‌ها به عنوان یک فایروال خارجی ایفای وظیفه می‌نماید. ماشین فوق مسئولیت ایجاد اتصال PPP و کنترل دستیابی به ناحیه DMZ را بر عهده خواهد داشت و فایروال شماره دو، مسئولیت حفاظت از شبکه داخلی را برعهده دارد. فایروال شماره یک از فایروال شماره دو نیز حفاظت می‌نماید.

۲) راه حل دوم، ایجاد یک فایروال Three Legged است که در ادامه به آن اشاره خواهیم کرد.

سناریوی سوم: فایروال Three-Legged

در این توپولوژی که نسبت به مدل های قبلی دارای ویژگی های پیشرفته تری است، از یک کارت شبکه دیگر روی فایروال و برای ناحیه DMZ استفاده می‌گردد. پیکربندی فایروال به گونه ای خواهد بود که روتینگ بسته های اطلاعاتی بین اینترنت و ناحیه DMZ با روشی متمایز و متفاوت از اینترنت و شبکه داخلی، انجام خواهد شد.

برخی از ویژگی های این توپولوژی عبارت از:

امکان داشتن یک ناحیه DMZ وجود خواهد داشت. برای سرویس دهندگان موجود در ناحیه DMZ می‌توان از آدرس های IP غیرمعتبر استفاده نمود. کاربرانی که از اتصالات ایستای PPP استفاده می‌نمایند نیز می‌توانند به ناحیه DMZ دستیابی داشته و از خدمات سرویس دهندگان متفاوت موجود در این ناحیه استفاده نمایند. یک راه حل مقرون به صرفه برای سازمان ها و ادارات کوچک است. برای دستیابی به ناحیه DMZ و شبکه داخلی باید مجموعه قوانین خاصی تعریف گردد و همین موضوع، پیاده سازی و پیکربندی مناسب این توپولوژی را اندازه ای پیچیده تر می‌نماید. در صورتی که امکان کنترل روتر متصل به اینترنت وجود نداشته باشد، می‌توان کنترل ترافیک ناحیه DMZ را با استفاده از امکانات ارائه شده توسط

فایروال شماره یک انجام داد. در صورت امکان سعی گردد که دستیابی به ناحیه DMZ محدود شود.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=287284>

توسعه برنامه‌های پزشکی الکترونیکی در جامعه اطلاعاتی

توجه به فناوری اطلاعات در دهه آخر قرن بیستم را مبتنی بر توسعه عملی زمینه‌های فناوری در آزمایشگاه‌های پژوهشی و تا حدودی دانشگاه‌های توسعه‌یافته دانسته‌اند، در حالی که در آغاز هزاره جدید، فناوری اطلاعات به نحوی گسترده راهکارهای عملی خود را در زمینه‌های زندگی اجتماعی مانند دولت الکترونیکی، سلامت و بهداشت الکترونیکی، و آموزش الکترونیکی جستجو کرده و این امر به مرور ساختار حاکمیتی دولت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. دسترسی به اطلاعات مراقبت‌های پزشکی نیز، یک حق ابتدایی و اساسی عامه مردم است .

فراهم‌آوری امکانات و منابع انسانی کافی به همراه تجهیزات مناسب الکترونیکی در همه جا و بویژه نقاط دور دست و محروم، کاری دشوار و پرهزینه می‌باشد. با بهره‌جویی از فناوری مخابراتی و اطلاعاتی، افراد جامعه قادر خواهند بود از دسترسی یکسان به خدمات بهداشتی و پزشکی الکترونیکی به منظور حفظ سلامت خویش بهره‌مند شوند و فرایند مراقبت‌های بهداشتی و درمانی خود را به نحو مناسب‌تری اداره کنند.

کاربرد اساسی دیگر این روند، کمک به پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیردار، راهنمایی منابع انسانی متخصص در درمان، و تسریع در فرایند ارائه

خدمات بهداشتی و پزشکی است (المدرسی، ۱۳۸۲). بر این مبنای بهره‌جویی از ساختار دولت الکترونیکی نیاز به برنامه‌های دقیق در حوزه نرم‌افزاری مانند تجارت الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، و پزشکی الکترونیکی دارد. در این مقاله، به دیدگاه جهانی در خصوص پزشکی الکترونیکی پرداخته شده و سپس برنامه‌های مقدماتی این حوزه در کشور مورد بررسی قرار گرفته است.

۱) دیدگاه جهانی درباره بهداشت و پزشکی الکترونیکی

تأکید بر برنامه‌های پزشکی الکترونیکی در طول چند سال اخیر، به منزله دستاوردی از حوزه جامعه اطلاعاتی، به مرور از توفیق و کامروایی بیشتری برخوردار می‌گردد و فزونی می‌یابد. در این زمینه چند سند عمده، مورد ارزیابی ناظران مسائل اطلاعاتی است که به طور طبیعی دیدگاه‌های مربوط به مدرک، سند، و منابع چاپی را در حوزه پزشکی، در دهه آتی دگرگون خواهد ساخت. نخستین سند عمده که بر وظایف دولت الکترونیکی برای کشورهای آسیایی و اقیانوسیه تأکید ورزیده اعلامیه «توکيو در هزاره سوم» میلادی است که اولویت‌های منطقه را در دوازده ماده تشریح نموده و به دولت الکترونیکی، بازرگانی الکترونیکی، آموزش و بهداشت الکترونیکی توجه دارد (شکرخواه، ۸۲). بی‌شک تأکید سازمان‌ها و اجلاس‌های منطقه‌ای بر حوزه‌های تخصصی برنامه‌های الکترونیکی، راهبردی اجرایی از سوی حاکمیت و دولت‌های عضو را در بردارد. در ابعاد بین‌المللی، پیش‌درآمد ساختار مزبور را «کوفی عنان» در سخنرانی افتتاحیه خویش در اجلاس جامعه اطلاعاتی به تاریخ نوامبر ۲۰۰۳ میلادی به این قرار تذکر می‌دهد: ما در گذر از يك تحول تاریخی هستیم، تحول در شیوه زندگی، یادگیری، کار، ارتباطات، و فعالیت اقتصادی ... همه با توان فوق‌العاده فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی آشنا می‌شویم؛ از تجارت گرفته تا درمان از راه دور، آموزش و پرورش گرفته تا حفظ محیط زیست. آینده صنعت فناوری اطلاعات در دست جهان توسعه‌یافته (که بازارهای آن اشباع گردیده) نیست، بلکه آینده آن در دست میلیون‌ها نفری است که در جهان در حال توسعه‌اند و هنوز دست انقلاب اطلاعاتی به آن‌ها نرسیده است.

بهداشت الکترونیکی، تحصیل الکترونیکی، و دیگر کاربردهای فناوری اطلاعاتی و ارتباطی زمینه تازه‌ای برای رشد است (عنان، ۱۳۸۲). با این گفته‌ها می‌خواهیم بر نقش منابع و مأخذ اطلاعاتی در کشورهای در حال توسعه، به انضمام جایگاه صنعت فناوری اطلاعات در تحقق رفاه و سعادت بیشتر از طریق توسعه منابع علمی و روزآمدسازی آن‌ها تأکید کنیم. همین دیدگاه را در اندیشه‌های برخی از عالمان جهان در خصوص اهمیت نقش علم به طور کلی و بهداشت و پزشکی الکترونیکی به طور خاص، می‌توان دریافت. مثلاً «لوچیانو مایانی» به منزله دبیرکل «سرن» [۱] در سخنرانی افتتاحیه خویش در اجلاس «نقش علم در جامعه اطلاعاتی» به نحو گسترده‌ای از ظرفیت‌های فناوری اطلاعاتی در عرصه بهداشت عمومی و توسعه برنامه‌ریزی برای آن سخن رانده است. «مایانی» به جنبه‌های عامیانه و همگانی تصویر از فناوری اطلاعاتی و ارتباطی اندیشیده تا فواید آن به همراه مزیت‌های ارتباطی اشاره می‌کند. این مزایا مبتنی بر حوزه‌های متنوعی هستند، از جمله آموزش، بهداشت، محیط زیست، توسعه اقتصادی، و فناوری‌های توان‌بخشی (مایانی، ۱۳۸۲). از دیدگاه وی فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی را می‌توان در عرصه‌هایی از بهداشت عمومی، در اولویت قرار داد. بر این مبنای، اطلاعات بهداشتی عنصری در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی تلقی می‌شود و در توان‌بخشی به جامعه در حال توسعه، کمک درخور می‌نماید. این گونه نگرش‌های نو به مرور توجه دانشمندان علوم مختلف و از آن جمله حوزه اطلاع‌رسانی را برانگیخت؛ در «پیش‌نویس نهایی بیانیه اصول اجلاس عالی سران جهان درباره جامعه اطلاعاتی» در ۹ دسامبر ۲۰۰۳ میلادی، مواد ۲، ۲۵، و ۵۱ به زمینه‌های گسترش پزشکی الکترونیکی تخصیص یافت و به توانمندی‌های این حوزه اشارات چشمگیری داشت.

در ماده ۲ با عنوان «چالش پیش روی ما»، سخن از مهار توانمندی‌های فناوری اطلاعاتی و ارتباطی برای دستیابی به اهداف توسعه‌ای مندرج در «اعلامیه هزاره» می‌رود، که مبتنی است بر از بین بردن فقر مطلق و گرسنگی، تأمین امکان تحصیلات ابتدایی برای همه جهانیان، تقویت برابری زن و مرد و قوت بخشیدن به زنان، کاستن از مرگ‌ومیر کودکان، بهبود سلامت مادران، مبارزه با ایدز و ویروس اچ آی وی، مالاریا و دیگر بیماری‌ها، تضمین پایداری محیط زیست، و توسعه همکاری جهانی برای رسیدن به توسعه، به منظور دست یافتن به جهانی سرشار از صلح، عدالت، و رفاه. آنچه در چالش مزبور مشهود است توجه به دردها و آلام انسانی درجهان فقیر و کشورهای درحال توسعه می‌باشد، که فناوری اطلاعاتی برای آنها يك ابزار گران و فراتر از دسترس محسوب می‌گردد، و انطباق زمینه‌های مذکور با توسعه اطلاعاتی برای جهان در حال توسعه، بسیار دشوار تلقی می‌شود.

در ماده ۲۵ بر برابری و عدالت اطلاعاتی تأکید شده و این برابری را مبتنی بر تقویت و اشتراك دانش جهانی به منظور دستیابی به توسعه از طریق فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، و علمی می‌داند. راه دستیابی به این برابری استفاده از فناوری‌های کمکی تلقی گردیده، به قسمی که در طرح جهانی و ساختار ارتباطی، طریق مناسبی را جلوه‌گر سازد. در نهایت ماده ۵۱ بر نقش دولت‌ها در اشاعه منابع اطلاعاتی تأکید می‌کند و متذکر می‌شود: استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی باید در جهت ایجاد منافع در همه جنبه‌های زندگی روزمره باشد. کاربردهای فناوری اطلاعاتی و ارتباطی در عملیات و خدمات دولت، اطلاعات بهداشتی و درمانی، آموزش و پرورش، اشتغال، حفظ محیط‌زیست و مدیریت منابع طبیعی، ... دارای اهمیت بالقوه است (پیش‌نویس بیانیه...، ۱۳۸۲). از يك دیدگاه کلی می‌توان گفت که آنچه از منظر جهانی در حوزه‌های اطلاعات بهداشتی و پزشکی مورد تأکید واقع شده بهره‌جویی از فناوری اطلاعاتی در تأمین دسترسی عامه به و مواد مزبور است. این اطلاعات باید در مسیرهای عمومی و همگانی، به منزله ابزار سلامتی و بهبود در شرایط زندگی مردم قرار گیرد تا به مرور در راه توسعه ملی واقع شود. «تیموتی اوانز» مشاور فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان بهداشت جهانی بر این اعتقاد است که بحث بهداشت الکترونیکی، پاسخ به نیاز افرادی است که به طیف وسیعی از برنامه‌های کاربردی نیاز دارند.

از جمله مهم‌ترین این تأثیرات، جمع‌آوری و مجتمع‌کردن برنامه‌های کاربردی در يك یا چند شبکه در سطح ملی (یا حتی در سطح جهانی) است. به این ترتیب يك شبکه، اطلاعات روزآمد بالینی- بهداشتی را در کوتاه‌ترین زمان ممکن در سراسر گیتی در دسترس قرار می‌دهد (اوانز، ۱۳۸۲).

۲) دیدگاه ملی درباره بهداشت و پزشکی الکترونیکی

نگرش ملی در زمینه بهداشت و پزشکی الکترونیکی در جامعه ایران بر مبنای آیین‌نامه هیئت وزیران و طرح «تکفا» در ۱۵ تیر ۱۳۸۲ به طور رسمی شکل گرفت. براساس این آیین‌نامه و تصمیم‌گیری هیئت وزیران مقرر شد که مصوبات آن هیئت در جلسه مورخ ۹ تیر ۱۳۸۱ و بنا به پیشنهاد شماره ۵۳۱۸۸/۱۰۵ مورخ خرداد ماه ۱۳۸۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، آیین‌نامه نحوه اجرای فعالیت‌های مشخص به منظور گسترش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور را در ماده شماره ۲ این آیین‌نامه برنامه‌های هفت‌گانه‌ای همراه با پروژه مربوطه به عنوان اولویت‌های برنامه عملیاتی فناوری ارتباطات و اطلاعات کشور اعلام شد و در بند «ج» به حوزه طرح گسترش کاربرد فناوری ارتباطات در آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اشاره شد و به منزله یکی از راهبردهای ملی به تصویب رسید.

بر این قرار دولت، سلامت و بهداشت الکترونیکی را در چارچوب یکی از مسائل مهم برای دستگاه‌های اجرایی مطرح ساخت. در این مصوبه،

تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران در دو جنبه توسعه سخت‌افزاری و خلاقیت نرم‌افزاری تجلی یافته است. در این زمینه به راهکارهای علمی موجود در جامعه اطلاعاتی ایران در برنامه توسعه سوم و چهارم جمهوری اسلامی ایران اشاره می‌شود. الف) طرح جامع اطلاع‌رسانی نظام پزشکی کشور مبتنی بر زیرساختار اطلاعات مکانی (جی‌آی‌اس) [۳].

گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در نظام پزشکی کشور از عوامل حیاتی در خدمات اطلاعاتی دولت الکترونیکی در جامعه اطلاعاتی ایران محسوب می‌شود. این روند براساس پروژه مصوب موسوم به «طرح جامع اطلاع‌رسانی نظام پزشکی کشور مبتنی بر زیرساختار اطلاعات مکانی (جی‌آی‌اس)» است که از این پس آن را «طرح جامع اطلاع‌رسانی» می‌خوانیم. این طرح براساس تخصیص اعتبار تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ مبتنی بر موافقت‌نامه‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، قابلیت توسعه دارد. اولویت‌دهی این طرح از نظر آن سازمان برای طرح مزبور، از اجزای ماده ۷ موافقت‌نامه اجرایی تلقی شده و «جهت‌دهی فعالیت‌های مشترک بخشی به کمیته‌های فرابخشی و تفکیک وظایف» شمرده شده است (موافقت‌نامه‌های اخیر...، ۱۳۸۲). خروجی «طرح جامع اطلاع‌رسانی نظام پزشکی کشور» در چارچوب جامعه اطلاعاتی ایران به قرار زیر تعیین شده است:

- ایجاد سیستم‌های نرم‌افزاری ثبت و جمع‌آوری اطلاعات پزشکی در رده‌های نیروی انسانی، تجهیزات پزشکی، ساختمان‌ها، بیمارستان‌ها، طبقه‌بندی بیماری‌ها و نیاز بخش‌های مذکور بر مبنای استانداردهای بین‌المللی بهداشتی - درمانی.
- ارائه آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم در خصوص اخذ استاندارد، نگهداری، مدیریت و انتشار داده‌های بهداشتی - درمانی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی در سطح ملی؛
- به‌روز نگه‌داری و ارائه اطلاعات از طریق وب به کلیه ذینفعان و درخواست‌کنندگان
- ارائه گزارش‌های مرتبط با پراکندگی بیماری‌های مختلف، توزیع نیروی انسانی، توزیع فضاهای درمانی (تخت‌های بیمارستانی، توزیع دارو و تجهیزات بیمارستانی)، و ... از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی؛
- تهیه طرح جامع اطلاع‌رسانی پزشکی کشور شامل مراحل: اخذ، مدیریت و ارائه اطلاعات پزشکی کشور (بیمه‌ها، خدمات درمانی، و ...)، نرم‌افزارها، سخت‌افزارها، و ساماندهی زیرساخت‌های لازم تا سطح شناخت و امکان‌سنجی؛
- تهیه استانداردها و ساختار اجرایی مدیریت پروژه «نظام جامع اطلاع‌رسانی پزشکی مبتنی بر ساختار اطلاعات مکانی (جی‌آی‌اس)» شامل کلیه بخش‌های دخیل، وظایف و نقش آن‌ها براساس مطالعات طرح نظام جامع اطلاع‌رسانی پزشکی (برنامه‌های تکفا، ۱۳۸۲). آنچه از این دستورالعمل آشکار می‌شود انتقال برنامه‌های پراکنده پزشکی و بهداشتی کشور به یک سیستم جامع اطلاعاتی مبتنی بر فناوری اطلاعات است که زمینه‌های دسترس‌پذیری را در جهات علمی و خدماتی براساس استانداردهای موجود بین‌المللی و ملی در حوزه بهداشتی - درمانی ارتقا می‌دهد

ب. برنامه راهبردی توسعه کاربری فناوری ارتباطات و اطلاعات بهداشتی (تکفاب)

طرح راهبردی ملی توسعه کاربری فناوری ارتباطات و اطلاعات بهداشتی به استفاده از فناوری‌های جدید در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های علوم پزشکی و سازمان‌های تابعه مربوط می‌شود. هدف اصلی این طرح، برقراری ارتباط بین ارائه خدمات بهداشتی با

قابلیت‌های فناوری جدید می‌باشد تا موارد زیر فراهم شوند:

• حمایت از بیمار و ارائه خدمات طراحی‌شده برای او به طور مناسب، سریع و بی‌وقفه؛

ز حمایت از پرسنل از طریق ارتباطات الکترونیکی مؤثر، آموزش و مدیریت بهتر، کاهش زمان دستیابی به اطلاعات ضروری (یادداشت‌ها، نتایج آزمایش‌ها)، و افزایش نیروهای خبره و متخصص؛

• بهبود مدیریت و تحویل سرویس‌ها با ارائه اطلاعات مفید برای حمایت از تحقیقات بالینی، اطلاعات مدیریتی و نظارتی. این طرح بر دانشگاه‌ها، سازمان‌های تابعه و مراکز ارائه خدمات متمرکز می‌شود، ولی در عین حال قصد دارد هم‌راستا با پیشرفت‌هایی که در حوزه خدمات فناوری ارتباطات و اطلاعات به وقوع می‌پیوندد، ارتباط لازم به وجود آید تا دو نوع خدمات با هم یکپارچه شوند و در یک زمینه ماهوی، آماده کار باشند. هسته اصلی راهبرد طرح این است که کنترل بیشتری بر فرایند مدیریت منابع، مدیریت اجرایی و تحویل اطلاعات، و همچنین امور مربوط به فناوری ارتباطات و اطلاعات اعمال گردد. در این صورت رهبری و هدایت فناوری ارتباطات و اطلاعات بهداشتی [۳] توانمند می‌گردد و با اجرای محلی و ملی که براساس معیارهای عدالت اجتماعی هستند منطبق خواهد شد. اجرای این طرح از ابتدای سال ۱۳۸۲ پیش‌بینی شده و قوت‌های آن بر مبنای وجود منابع انسانی متخصص و مستعد، و منابع علمی قابل توجه در اکثر مراکز، بیان شده است. فرصت‌های موجود مشتمل بر اجرای پروژه‌هایی است همچون «اچ‌بی‌آی» و اچ‌آی‌سی و تجارب ارزنده پزشکی راه دور که در سال‌های اخیر در دفتر توسعه و هماهنگی اطلاع‌رسانی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی حاصل شده. فرصت مناسب است تا در زمینه روزآمد شدن به کارگیر تکنولوژی نوین در اطلاع‌رسانی پزشکی یک حرکت جهشی در از بین بردن فاصله زیاد جهان پیشرفته با علوم روز کشور برداشته شود و در این زمینه به استانداردهای جهانی دسترسی حاصل گردد. بینش طرح در رابطه با فناوری اطلاعات و ارتباطات این است که کلیه فعالیت‌های حوزه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را با قابلیت‌های فناوری جدید اطلاعاتی مرتبط سازد. نمونه‌های عملی برای مقاصد طرح به قرار زیرند:

(۱) برای بیماران، در خدمات بهداشتی و درمانی دارای فناوری ارتباطات و اطلاعات، تأثیرات مستقیم و قابل رؤیتی در نحوه تعامل آن‌ها با سیستم بهداشت، و تجربه آن‌ها به عنوان مشتریان خدمات سلامتی موجود است. بر این قرار که سوابق مربوط به بیمار همیشه و به سرعت در دسترس کارکنان قرار خواهد گرفت و کیفیت سوابق تغییری نخواهد کرد. در عوض بیماران نیز با مشاهده سیستم‌های فناوری ارتباطات و اطلاعات با کیفیت بالا، به کارکنان مطمئن‌تر می‌شوند و به همه سؤالات پزشکان پاسخ می‌دهند و به جدیدترین پروتکل‌های تجویزی و درمانی و نیز به آخرین یافته‌های دانش پزشکی و تخصص بالینی اعتماد می‌کنند و پروتکل‌های مراقبت از راه دور بیمار در دسترس قرار می‌گیرند.

(۲) متخصصان بهداشت، سیستم‌های جدید، سریع، و ایمن فناوری ارتباطات و اطلاعات را در اختیار خواهند داشت تا از کار روزمره آنان پشتیبانی کنند. بدین ترتیب آنان قادر خواهند بود پیشینه بیمار مورد نظر را بازبینی، طرح‌های مراقبت از وی را برنامه‌ریزی، داروها را تجویز، آزمایش‌ها را بررسی، و نتایج آن را سریعاً و به راحتی مشاهده کنند. با توجه به این نکات، زمانی که به بیمار اختصاص می‌دهند به طور مؤثر در راه تأمین سلامتی، و مراقبت با کیفیت بالا بر اساس جدیدترین سوابق الکترونیکی که صحت و امنیت آن‌ها نیز منظور شده صرف خواهد شد.

(۳) برای مدیران بهداشت، تأمین داده‌های صحیح و معتبر (مالی و بالینی)، تعیین نیروی کاری بهتر، و اداره منابع ناقص راحت‌تر می‌شود. نظارت بالینی افزایش می‌یابد و سطح کیفیت مراقبت از بیماران ارتقا می‌یابد. سلامت عمومی، طرح‌ریزی خدمات برای مردم، و نیز خدمات آماری و

تحلیلی براساس داده‌های باکیفیت، بهتر خواهد بود. همچنین اطلاعات، به طور ایمن و بلافاصله در اختیار متخصصان قرار می‌گیرد. توسعه تکفاب براساس سه مرحله (زیربنا، خدمات کاربردی، و اجرای آن) تعریف شده است. در «زیربنا»ی مقدماتی، تعریف استانداردهای داده‌ها، استانداردهای تبادل، امکان مشاوره پزشکی از طریق رایانه‌های شخصی، و استانداردهای لازم برای حفظ اسرار بیماران در نظر گرفته شده. «خدمات کاربردی» آن مشتمل بر بررسی ایجاد خدمات پرونده‌های بهداشتی ملی، و استفاده از «ایکس‌ام‌ال» مبتنی بر مشخصه سیستم «تی‌پی‌آر» با استفاده از استانداردهای قابل تغییر است. بخش‌های بعدی طرح در دو مرحله و با توجه به راهبردهای زیر پیشنهاد شده است:

الف) مرحله اول: ۱۳۸۲-۱۳۸۳

(۱) زیربنا

- امکان دستیابی به پهناى باند لازم (حداقل ۶۴ کیلوبایت در ثانیه) برای مراکز بهداشتی، و افزایش به پهناى باند ۲ مگابایت در ثانیه میان مراکز اصلی؛

- قابلیت دسترسی به داده‌های معتبر برای همه کارکنان بهداشتی با توجه به سطوح مسئولیتی، و ایجاد سیستم تهیه فهرست‌های بهداشتی در سطح ملی.

(۲) خدمات کاربردی

- خدمات ملی پیوسته اورژانس؛
- خدمات ملی پیوسته اطلاعات خاص پزشکی؛
- خدمات ملی نظام اطلاعات دارویی و غذایی؛
- پایلوت خدمات پرونده سلامتی ملی؛
- پایلوت خدمات ملی تحلیلی پرونده بهداشتی- درمانی؛
- پایلوت تهیه مطالب و آموزش به شیوه الکترونیکی؛
- بررسی خدمات ملی منابع الکترونیکی پزشکی از طریق کتابخانه مجازی.

ب) مرحله دوم: ۱۳۸۹-۱۳۸۴

(۱) زیربنا

- دستیابی به پهناى باندی که در سرعت‌های توصیه‌شده در شبکه‌های محلی و نواحی گسترده دیگر، جوابگوی نیازها باشد؛
- مکانیسم‌های دستیابی امن (مثل کارت‌های هوشمند) برای مردم.

(۲) خدمات کاربردی

- خدمات ملی ثبت سلامتی به همراه داده‌های مهم و لینک‌های ارجاعی به سیستم‌های شبکه جهانی محلی برای دستیابی کامل به سابقه؛
- خدمات شناسنامه الکترونیکی بهداشتی؛
- خدمات ملی تجویز نسخه الکترونیکی به همراه کارآیی کامل برای متخصصان بالینی و خود بیمار به صورت پیوسته. براساس طرح توسعه تکفاب،

روند اطلاع‌رسانی پزشکی به صورت ملی و با توجه به توانمندی‌های استان‌ها، امکان تحقق پیدا می‌کند (برنامه استراتژیک ...، ۱۳۸۲). این طرح بر حسب ساختار يك دبیرخانه با توجه به همکاری نزدیک با واحدهای مسئول، قابلیت تحقق می‌یابد. این طرح اینک در سه استان آذربایجان شرقی، بوشهر، و کهگیلویه و بویراحمد به صورت آزمایشی در حال اجرا می‌باشد و صورتجلسات و نتایج آن در پایگاه وب تکفاب موجود است. آنچه به منزله کارکردی در طرح ملی تکفاب مشهود است محور حرکت طرح در اجزای مختلف آن، و به قرار زیر می‌باشد و مسئولان برای آن براساس معرفی هر محور و مبحث کلیدی، چاره‌اندیشی نموده‌اند:

- محور آموزش الکترونیکی،
- محور کتابخانه دیجیتال و خدمات اطلاعات تحقیقات،
- محور خدمات اطلاعات بالینی و نسخه الکترونیکی،
- محور خدمات اطلاعات مدیریت.

• نتیجه‌گیری

آن چه از طرح جامع اطلاع‌رسانی و برنامه راهبردی توسعه کاربرد فناوری و اطلاعات بهداشتی دولت جمهوری اسلامی ایران استنتاج می‌شود مبتنی بر برنامه‌های کلیت‌نگر در ساختار زیربنایی و توسعه آموزش منابع انسانی است که می‌تواند اجزای مسائل بهداشتی و پزشکی الکترونیکی را در دهه هشتاد شمسی دربرگیرد. از تجارب ممالک توسعه‌یافته آشکار است که نیاز روزافزون عامه جوامع مزبور به اطلاعات الکترونیکی سلامتی، روبه فزونی دارد؛ چنانچه در جامعه آمریکا مردم از طریق شبکه جهانی وب به طور کلی در هزاره جدید در جستجوی چهار دسته از منابع اطلاعاتی بوده‌اند که عبارت‌اند از: علائق شخصی، درباره سلامتی، مطالب دولتی، و مسائل مذهبی. طبق تحقیقات جدیدی که در تابستان ۲۰۰۲ میلادی صورت گرفته، هفتاد و سه میلیون نفر آمریکایی در مقطع زمانی مزبور به دنبال اطلاعات الکترونیکی درباره سلامتی بوده‌اند، در حالی که در پاییز سال ۲۰۰۰ میلادی حدود پنجاه و دو میلیون نفر از اطلاعات الکترونیکی سلامتی بهره برده‌اند که این ارقام رشد چشمگیری را نشان می‌دهند. همچنین ۸۱ درصد، جستجوی خود را با يك موتور جستجو یا سایت‌های اطلاع‌رسانی مثل «ياهو!»، «امراسان»، و «ای‌أل» شروع کرده و بقیه مستقیماً به سراغ سایت‌های مربوط به سلامتی رفته‌اند. گزارش شده که ۸۲ درصد از افراد از اطلاعات سلامتی یافته‌شده، راضی بوده‌اند. از هر سه نفر يك نفر می‌گوید کسی را می‌شناسد که اطلاعات سلامتی موجود در اینترنت، به او کمک کرده است، و از هر صد نفر، دو نفر فردی را می‌شناسند که از این اطلاعات آسیب دیده است. اغلب جستجوها برای اطلاعات سلامتی مربوط به بیماری‌های خاص، کنترل وزن، و اطلاعات درباره دستور استفاده از داروها بوده است. همچنین، جستجو در خصوص سلامت روانی و مباحث حساس پزشکی رو به افزایش است (بشاش، ۱۳۸۱). تمام موارد مذکور مبین ترویج اطلاعات سلامت الکترونیکی در جامعه اطلاعاتی نوین در هزاره جدید است. بر این مبنا دولت جمهوری اسلامی ایران به تبعیت از اعتقاد راهبردی سازمان بهداشت جهانی، باید جنبه‌های آموزشی و شبکه‌سازی را به منزله چشم‌انداز نوین توسعه بهداشت و پزشکی الکترونیکی تا پایان قرن حاضر شمسی بر اصول و مبانی زیر متمرکز کند:

(۱) آموزش:

سرمایه‌گذاری در بخش‌های آموزش بهداشتی- درمانی برای پزشکان متخصص و عمومی، پرستاران، و امدادگران؛

(۲) سازگاری:

تدارك زیرساخت‌های فنی استاندارد برای کشور و بالطبع سازمان‌های مختلف به منظور اتصال به شبکه جهانی بهداشت؛

(۳) کاربرد فناوری‌های نوین در امر بهداشت:

مبتنی بر سرمایه‌گذاری بیشتر در حوزه تحقیقات پزشکی؛

(۴) شبکه‌سازی:

قابلیت برقراری ارتباط جهانی و ملی در حوزه بهداشت و درمان، فارغ از محدوده جغرافیایی.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=213413>

تهدیدات اخلاقی ناشی از استفاده نابجا از اینترنت

پیشرفت‌های جهانی و رشد روزافزون تکنولوژی و فن‌آوری اطلاعات، زمینه ساز روشی نوین در فرآیند ارتباطات گردیده است.

با ورود به هزاره سوم، «اینترنت» یکی از شگرف‌ترین پیشرفت‌های تکنولوژیک، از انحصار دانشمندان خارج شده و به صورت عام، فراگیر و سهل الوصول در اختیار عموم قرار گرفته است.

نظر به اهمیت این عامل مهم ارتباطی و نقش آن در جوامع، تأثیرات فراوان این پدیده بر جوامع امری بدیهی و انکارناپذیر می‌باشد. این تأثیرات را می‌توان در دو حوزه منفک اما مرتبط مورد بررسی قرار داد. نخست فرصت‌ها و چشم‌اندازهای ناشی از فراگیر شدن این تکنیک و دستیابی آسان، ارزان و سریع به دانش روز می‌باشد که حاصل آن، سرعت در دستیابی به

اطلاعات و علوم می باشد.

دومین بخش قابل توجه در این خصوص چالش ها و تهدیدهای منبعث از استفاده ناآگاهانه از این فن آوری عصر حاضر می باشد. تحقیقات مختلف در جوامع امریکایی و اروپایی که بیشترین کاربران این ابزار می باشند، بیانگر تاثیر و تاثرات نامطلوب ناشی از عدم آگاهی و سوءاستفاده از این پدیده بر خانواده و به تبع آن جامعه می باشد.

در این تحقیق بر آنیم تا با بررسی جایگاه این پدیده در خانواده به چالش ها و تهدیدات ناشی از به کارگیری نادرست و نابجای این ابزار کارا و در عین حال مخرب و مهلك پرداخته و هبوط ارزش های اخلاقی ناشی از این عدم به کارگیری صحیح را مورد شناسایی قرار دهیم.

• روش تحقیق: استفاده از روش اسنادی، کتابخانه ای و با بهره گیری از تحقیقات پیمایشی صورت پذیرفته در این زمینه در ایران و کشورهای اروپایی، امریکایی. نتایج حاصل از این تحقیق به طور خلاصه بیانگر آن است که علی رغم توان بالای ثمربخشی و تاثیرگذاری مثبت ناشی از بکارگیری این ابزار در خانواده و به تبع آن جامعه، کاربری نامناسب و ناآگاهانه از این اعجاز هزاره سوم، می تواند تاثیرات بسیار نامطلوبی را بر خانواده و جامعه بر جای گذارد که حاصل آن جز انحطاط فکری و اخلاقی کودکان و نوجوانان و فروپاشی نظام ارزشمند خانواده و سستی روابط و تعاملات اجتماعی، چیزی بیشتر به ارمغان نخواهد آورد. در پایان به ارایه پیشنهادات خواهیم پرداخت که یکی از مهم ترین آنان؛ آموزش زنان خانه دار با طریق صحیح استفاده از اینترنت و روش های جست و جو در شبکه های ارتباطی می باشد. با ترویج این آموزش می توان مادران را به طور مستقیم با نحوه به کارگیری اینترنت آشنا نمود و از این طریق کنترل نامحسوس بر فرزندان و آموزش آنان در جهت استفاده بهینه از این ابزار را موجب گردید.

امروزه اینترنت یکی از مهم ترین و کاربردی ترین بخش از تکنولوژی هزاره سوم است که در تمام شؤون زندگی افراد حضوری فعال و اجتناب ناپذیر دارد.

شاید اکثر ما فن آوری را دوست داشته باشیم چرا که فن آوری امید به آینده را به ما وعده می دهد. این وعده همان وعده امروز بهتر و فردای دیرپایی است که ما را شیفته آن می سازد که در پی کسب برترین ها برای زندگی بهتر و آینده ای روشن تر باشیم.

ما در عصری زندگی می کنیم که فن آوری دیجیتالی و کامپیوتر همیشه سردمدار امور خطیر بوده اند. کامپیوترها و اینترنت مدعی ساختن زندگی ساده تر و راحت تر، برایمان می باشند و از این رو ارضا کننده تر نیز هستند. اما ممکن است تنها دستاورد این تکنولوژی، راحتی و سادگی را به همراه نداشته باشد و حامل جنبه های منفی و ناکارآمدی باشد که بر همه شؤون زندگی تاثیرگذار خواهد بود.

مردم به طور فیزیکی و به لحاظ روحی برای قرن ها به بسیاری از رفتارها و اصول وابسته گشته اند. این الگوی الزام آور و اجباری، علاقه تصادفی را انعکاس نمی دهد بلکه از يك الگوی اشتقاقی کاربردی تشکیل یافته است که می تواند به طور متناوب تاثیر بار منفی بر زندگی مان را افزایش دهد. حوزه های حیاتی که به نظر تحت تاثیر قرار گرفته اند بر ازدواج، روابط کاری، بهداشت و اوضاع حقوقی و مالی مشتمل می گردد. (David

(N.Green field,ph d,۱۹۹۹)

دانشگاه (Scherlis. Makopadhyay, Carnegie Mellon on Kieler, Lundm, Patterson, Kraut) در سال ۱۹۹۸ به منظور بررسی و تعیین کاربرد واقعی

اینترنت در میان ۱۷۳ نفر از ۷۳ خانوار کوشش فراوانی را به عمل آورد.

این مطالعه اولیه به نظر برای نشان دادن این موضوع بود که ممکن است تاثیرات زیان آور چندی از کاربرد بسیار اینترنت وجود داشته باشد که منجر به افزایش فشارهای منتج به افسردگی و انزوای اجتماعی می گردد.

نتایج آنچه که از تحقیقات فوق الذکر به دست آمده این است که دانش ما در خصوص مواجهه اینترنت و اثرات آن بسیار اندک می باشد. مفروضات نظری فراوانند اما ما تنها در آغاز و ابتدایی ترین نقطه درک ماهیت و مضامین کاربرد اینترنتی و سوءاستفاده اینترنتی هستیم. ادله و مدارک طبی، حقوقی و گزارش هایی چند برای ارایه این پیشنهاد وجود دارد که آن لاین بودن امری است منحصر به فرد که ارایه آن منجر به ایجاد تاثیری گویا و نافذ بر مردم می گردد. (David N.Green field.phd, ۱۹۹۹)

این نتایج حاصل از تحقیقات بیانگر آن است که اینترنت خود به عنوان عاملی موثر در فرایند زندگی اجتماعی، نه تنها می تواند تاثیرات شگرف بر بهبود روابط و ارتقای سطح آگاهی افراد بر جای گذارد بلکه هم عرض آن از تاثیرات مخرب و غیرقابل جبران این ابزار بر افکار، تعاملات فرد و جامعه نیز نمی باید غفلت نمود.

اینترنت يك فن آوری ضد و نقیض است که هم تاثیرات مثبت و هم منفی بر روابط بشری دارد.

اینترنت تماس با دوستان و خانواده و حتی آشنایی با افراد جدید را آسان تر می سازد. از طرف دیگر کاربران ممکن است آنقدر برای اینترنت وقت صرف کنند که وقت کمتری برای ارتباط رودرو داشته باشند. به این دلیل تحقیقات تجربی سنجش پذیر به یافته های متضادی دست یافته اند. (Jean - franco ls, yutaka yamauchi ۲۰۰۲)

این تحقیق در پی بررسی کاربردهای سوء از اینترنت می باشد. این که به کارگیری نامناسب این بخش از تکنولوژی چگونه می تواند بر ارکان زندگی بشری اعم از ویژگی های شخصیتی، روانی و اجتماعی فرد تا تعاملات اجتماعی تاثیرگذار و بازخوردهای منفی آن بر زندگی فرد و خانواده او، محیط و جامعه را نیز دستخوش تغییرات گرداند.

• ویژگی های اینترنت

یکی از دلایلی که موجب شده اینترنت تا این حد خطرناک باشد منحصر به فرد بودن آن است.

دکتر کوپر نخستین کسی بود که مفهوم موتور (AAA) را برای اینترنت به کار برد. وی بر این اعتقاد است که منحصر به فرد بودن اینترنت به این دلیل است که اینترنت می تواند در دسترس همگان قرار گیرد، همگان توانایی پرداخت بهای آن را دارند و نیز این که کاربران آن می توانند ناشناس بمانند. (Mark R. Lasser, ۲۰۰۰)

با گسترش سریع ورود اینترنت به بیشتر جنبه های زندگی روزمره، ما نیازمند آنیم که تاثیر اجتماعی استفاده از این ابزار و رفتارهای ناشی از این تاثیرات را درک کنیم. از سال ۱۹۹۵، مطالعات ما به طور مداوم به ارتباطات به عنوان دلیل اصلی استفاده مردم از اینترنت اشاره دارد. از روزهای آغازین کامپیوترهای پردازنده مرکزی (مین فریم) تاکنون ارتباطات بین شخصی، بیشترین استفاده این فن آوری بوده است. بیش از ۹۰ درصد افرادی که در يك روز عادی از سال ۲۰۰۰ از اینترنت استفاده کرده اند برای فرستادن و دریافت پیام از پست الکترونیک استفاده کرده اند. استفاده از پست الکترونیکی افراد را به گذراندن اوقات بیشتری آن لاین رهنمون شده و آنان را ترغیب به استفاده از اینترنت برای سرگرمی، اطلاعات و خرید

می نماید و آنان را از چشم پوشی از خدمات اینترنت بازمی دارد. (Mark R. Lasser, ۲۰۰۰)

همانطور که خدمات ارتباطی اینترنت پدید می آید - خدماتی چون پیام رسانی فوری - اتاق های گفتمان (چت روم)، بازی های چند نفره، حراج ها و هزاران گروه حمایتی - فوراً برطرفدار می شوند. اگر ارتباطات این قدر برای کاربران اینترنتی مهم است، دلیل خوبی وجود دارد که انتظار داشته باشیم اینترنت تاثیر اجتماعی مثبتی داشته باشد.

ارتباطات شامل تماس با همسایگان، دوستان و خانواده و شرکت در گروه های اجتماعی، بر میزان حمایت اجتماعی مردم، احتمال ارضای روابط شخصی، معنادار کردن زندگی، تعهد به هنجارهای اجتماعی و جوامع خود و سلامت روانی و جسمانی تاثیر می گذارد. از طریق استفاده آن برای ارتباطات اینترنت می تواند تاثیرات اجتماعی مثبتی بر اشخاص، گروه ها، سازمان ها، جوامع و کل جامعه انسانی داشته باشد. دسترسی وسیع اجتماعی می تواند وابستگی اجتماعی مردم را افزایش دهد همانگونه که در مورد تلفن اتفاق افتاد.

اینترنت همچنین می تواند تشکیل روابط جدید را تسهیل نماید، هویت اجتماعی و تعهد در میان افرادی را که بدون آن افرادی منزوی بودند را آسان کند. شرکت در گروه ها و سازمان ها را برای اعضای دورافتاده ممکن سازد و باعث تحرك سیاسی شود.

البته این موضوع که آیا اینترنت تاثیر اجتماعی مثبت و یا منفی دارد، ممکن است به کیفیت فعالیت های آن لاین افراد و آنچه را که آنان قربانی می کنند تا وقت خود را برای استفاده از اینترنت صرف کنند بستگی دارد.

وابستگی های اجتماعی فویتر کلا باعث نتایج اجتماعی بهتر از وابستگی های ضعیف می شود. بسیاری از نویسندگان این نگرانی را داشته اند که سهولت ارتباطات اینترنتی ممکن است افراد را ترغیب کند زمان بیشتری را به تنهایی بگذرانند، به صورت آنلاین با غریبه ها صحبت کنند و ارتباطاتی سطحی برقرار نمایند و این کار را به قیمت از دست دادن صحبت های رودررو و ارتباط با دوستان و فامیل انجام دهند.

علاوه بر آن حتی اگر مردم از اینترنت برای صحبت با وابستگان نزدیک استفاده کنند، این بحث های آن لاین ممکن است جایگزین صحبت رودررو تلفنی شود که دارای کیفیت بالاتری است. (David N.Green field.phd, ۱۹۹۹)

استفاده مفرط و سوء از این عوارض تاثیراتی متفاوت و نامطلوب را نیز در پی دارد که طیف منفی آن از اعتیادآور بودن تا تاثیرات روانی و جسمی دو نوسان است.

فن آوری دیجیتال به ویژه اینترنت و کامپیوترها در بهترین وجه به نظر استعمال مفرط، سوءاستفاده را پی دارند. در بدترین حالت اعتیاد اینترنتی را ترکیبی از محتوای تهیج آور، سهولت دسترسی، آرامش، هزینه کمتر، تحريك مجازی، خودمختاری و گمنامی می دانند که همگی بی اندازه در تجربه کنش گیری روانی دخیل می باشند. کنشگری روانی یعنی دگرگونی دماغی و تاثیرگذاری بالقوه رفتاری. به عبارت دیگر این فناوری ها بر الگویی تاثیر می گذارد که ما براساس آن زندگی و محبت می نماییم. (David N.Green field.ph d, ۱۹۹۹)

بعضی از این تاثیرات حقیقتاً از درجه تاثیرگذاری مثبت کمتری برخوردار بوده و با تاثیرات مختلف روانشناختی منفی همراه می گردد. اینترنت و فن آوری های دیجیتالی تنها آخرین مجموعه ای از پیشرفت های جهان می باشد که ممکن است تاثیرات منفی ناخواسته ای را به همراه داشته باشد. تجربه مشکلات فن آوری های جدید و ناشناخته چنین پدیده هایی برای بشر از تازگی برخوردار نمی باشد. با مثال هایی بی شمار از ابزارهای جدیدتر و بهتری مواجه ایم که تاثیرات زیان آور ناخواسته و غیرمنتظره را به همراه دارد. بعضی از این تاثیرات مضر زیان آور، مشهود و حزن

انگیز می باشد، در حالی که بعضی دیگر نافذتر و مکارانه تر می باشد. حتی پیشرفت های به ظاهر تعدیل شده نظیر آسانسور، ریموت کنترل ها، کارت های اعتباری و ماشین های ظرفشویی و ... همگی از تاثیرات ناخواسته برخوردار می باشند. تمام موارد فوق الذکر، به حفظ زمان و انرژی کمک می کنند اما انرژی که آنها حفظ می کنند، ممکن است ما را از به کار گرفتن نیروی فیزیکی خود که به منظور بهره برداری و استفاده بردن طراحی شده است، دلسرد و منصرف نمایند.

به اختصار، ما خودمان را مجاب به يك شیوه زندگی غیرمتحرک می نمایم. فن آوری امری غیراخلاقی می باشد. فن آوری به طور ذاتی خوب یا مضر نیست، اما بر الگویی تاثیر می گذارد که ما براساس آن الگو زندگی می کنیم. (David N.Green field.ph d, ۱۹۹۹)

اینترنت به راحتی کسب و به دست آوردن هر چیزی را ممکن می سازد و از این رو به سادگی هر چه تمامتر مورد استفاده قرار می گیرد. سهولت در دسترسی، در دسترس بودن، هزینه کمتر، بی هویتی، زمان نامحدود، بی قید و بندی و فقدان محدودیت ها همگی در تجربه اینترنتی سهیم می باشند. «هنگامی که اینترنت به نیاز اجباری فرد در پرداختن به اموری چون قمار، خرید، معاملات بورس و رفتار جنسی مبدل گردد جایی است که قید و بندهای سنتی در مقایسه با سرعت و نفوذ اینترنت جلوه از دست می دهد. (David N.Green field.ph d, ۱۹۹۹)

• ویژگی های دیگری نیز برای اینترنت ذکر شده که می توان به دو عامل مهم اشاره نمود که از آن با عنوان گرایش عامه و گرایش فراملیتی نام برد. از دو خصلت بارز اینترنت؛ عامل بین المللی گرایشی (انترناسیونالیسم) و عوام گرایی (پوپولیسم) برخوردار است. خصلت بین المللی گرایشی اینترنت صرفا عامل ارتباط میان افراد ملل مختلف نیست، چرا که بسیاری از ابزارها و فعالیت های انسانی نیز مجری همین کار می باشند. نکته اصلی در اینجاست که جست و جو در اینترنت کاملا نسبت به مرزهای ملی بی اعتنا بوده و تا قبل از ورود به اینترنت با یکدیگر غریبه اند، اما به واسطه علائق مشترک خود که هیچ ارتباطی به ملیت آنان ندارد، با یکدیگر پیوند می یابند.

دومین خصلت اینترنت، عوام گرایی یا پوپولیسم آن است. بار دیگر باید اذعان داشت که عوام گرایی اینترنت نه در مرتبه ای سطحی بلکه در مرتبه ای عمقی قرار دارد. در شرایط حاضر صلاحیت های خاصی جهت جست و جوی اطلاعات بر روی شبکه و مشارکت در آن لازم نیست و هیچ سیستم واقعی سانسوری که مانع مشارکت ها در غیاب چنین صلاحیت هایی شود وجود ندارد.

با افزایش تعداد کامپیوترها در مدارس و کالج ها و تاسیس کافه های اینترنتی، هزینه استفاده و ورود به اینترنت، آن قدر ناچیز شده است که از آنها هم کار چندانی برای مقابله کردن با عوام گرایی سیستم به صورت يك کل برنمی آید.

این خصلت عوام گرایانه اینترنت موجبات بیشترین شادی افراط گرایان را فراهم آورده است، چرا که به نظر می رسد این پدیده امکان اجتماعی بین المللی نوینی را عرضه می دارد که در آن عامه ترین افراد نیز امکان دسترسی نامحدود به جهان اطلاعات برخوردار شده و مستقیما در شکل دهی به نظام جهان مشارکت می کنند.

کاربران اینترنت بر مبنای علائق و گزینش های فردی خود عمل کرده و با یکدیگر هم پیمان می شوند.

امر بارز در خصوص اینترنت شکل گیری آن چیزی است که از آن با عنوان «هم آمیزی مطلق علائق» یاد می شود. منظور از این اصطلاح این است که توانایی پرسه زدن صرف در شبکه ساختار نیافته ای از ترجیحات است که به فرصت همسانی صرف و نه هماهنگی را فراهم می آورد. کاربران اینترنت این فرصت را می یابند که در جست و جوی روحیه های مشابه خود باشند و تاثیرات اصلاح و تزکیه کننده فرایندهای طبیعی را نادیده بگیرند.

این وضعیت در مسایلی نظیر شبکه های هرزنگاری کودکان بیشتر مشهود است چرا که در آن ترجیحات شریرا نه گرفته منع نشده و عواملی که مانع این نوع ترجیحات می شوند، توسط جست و جو کنندگان اینترنت نادیده انگاشته شده و تمایل آنان با دریافت پاسخ های ناپید کننده از جانب دیگر کاربران، تقویت می گردد. پیامد منطقی چنین وضعیتی فروپاشی اخلاقی و نه یگانگی اخلاقی است.

این فروپاشی به معنای بد کلمه افراط گرایی است. چرا که ابزاری جهت انتشار و پیوند ترجیحات خود ساخته از هر نوع است. یقیناً چنین وضعیتی هرگز نمی تواند کامل شود، چرا که میزان پایه ای از ارتباط مورد نیاز است و برقراری ارتباط نیز به کاربرد نوعی زبان نیاز دارد و این نیز به نوبه خود نیازمند ترجیحات شخصی به تاثیرات اجتماعی است.

علاوه بر این پیوند ترجیحات خود ساخته با فعالیت همگام، نیازمند میزانی از نظم و انضباط اجتماعی است اما آنچه که در این چنین روش نوین برقراری تماس میان انسان ها را امکان پذیر می سازد، انتشار گسترده تر تمایلات آزاد شده، بدون تاثیرات تربیت کننده ای است که به طور طبیعی بر آنها لگام زده و آنها را محدود می سازد. مقصود از این شیوه اندیشیدن نه راه انداختن جار و جنجال که یادآوری این موضوع است که اینترنت ابزاری با امکانات جدید است که باید به درک عمیقی از آن رسید. (Christopher E, Sanders; ۲۰۰۰)

لذا به کارگیری این ابزار علاوه بر آموزش سطحی و ابتدایی، نیازمند تربیت چگونه به کارگیری و چرایی به کار گرفتن آن است تا در جهت صحیح و کانالیزه هدایت شده و نتایج به کارگیری مثبت و مثمر آن آشکار گردیده و بالطبع از بروز کژکارکردهای اجتماعی آن جلوگیری شود.

• هدف های استفاده از اینترنت:

این که مردم چگونه از اینترنت استفاده می کنند می تواند شدیداً بر تاثیرات آن موثر باشد. به طور کلی می توان هدف از به کارگیری این ابزار را در چهار طیف محدود نمود:

الف) کسب اطلاعات علمی، اجتماعی، سیاسی و... که شامل اطلاعات در مورد محصولات نیز می شود.

ب) ارتباط با دوستان و خویشاوندان

ج) ملاقات افراد جدید و یا مصاحبت در چت روم ها (اتاق گفتمان)

د) سرگرمی مانند بازی ها و یا موسیقی.

نتایج يك تحقيق بيانگر آن است که استفاده از اینترنت برای اطلاعات و ارتباطات با خانواده و دوستان بالاترین ارتباط را برای استفاده کلی از اینترنت داشته است. برونگرایی به گونه ای در مقایسه با درونگرایی احتمال بیشتری در استفاده از اینترنت برای ارتباط با دوستان و خانواده و ملاقات افراد جدید و یا استفاده از چت رومها (اتاق های گفتمان) داشتند. افرادی با حمایت اولیه اجتماعی قویتر از دیگر افراد با حمایت ضعیف تر احتمال کمتری در استفاده از اینترنت برای ملاقات افراد جدید و یا استفاده از اتاق های گفتمان (چت روم) آن لاین و یا سرگرمی داشتند. نوجوانان خصوصاً، بیشتر از بزرگسالان احتمال داشت که از اینترنت برای ملاقات افراد جدید و سرگرمی استفاده می کنند. البته اضافه نمودن معیارهای خاص استفاده از اینترنت به مدل های اثر اجتماعی تاثیر قابل ملاحظه ای بر تاثیر کلی نداشت. (Vickih elgeson; & others; ۲۰۰۱)

منبع : خبرگزاری جمهوری اسلامی - ایرنا

<http://vista.ir/?view=article&id=241542>

تهدیدهای مداوم برای کاربران خانگی و راههای مقابله

بخشهایی از کدهای آسیب‌رسان از طریق پیوست نامه‌های الکترونیکی، شبکه‌ها و شکاف‌های امنیتی نرم‌افزارهای شناخته‌شده در حال گسترش هستند. نفوذگران کاربران خانگی را که از مودم و ارتباطات DSL استفاده می‌کنند مورد هدف قرار می‌دهند چرا که بسیاری از این کاربران کامپیوترهای خود را با patch های امنیتی به‌روز نمی‌کنند و نرم‌افزار ضدویروس به‌روز شده را اجرا نمی‌کنند و بهنگام بررسی پیوست نامه‌های الکترونیکی احتیاط نمی‌کنند. هرکسی باید اقدامات پیشگیرانه را رعایت کند و در صورتیکه مورد نفوذ قرار گرفت، نفوذ صورت گرفته را خنثی کند.

• تهدیدهای فعلی

در حال حاضر خطرات زیر بیش از سایرین، کامپیوترها را مورد حمله قرار داده‌اند:

• اسب تروای Pathbot

این اسب تروا بخشی از یک کد آسیب‌رسان است که به یک حمله‌کننده در جایی دیگر اجازه می‌دهد که کنترل تعداد زیادی از سیستمها را در دست گیرد. Pathbot تلاش می‌کند که با استفاده از شکافهای موجود در سیستم‌عامل ویندوز در سیستمهایی که کاربران آنها از pathهای مناسب استفاده نکرده‌اند منتشر شود. اگر کامپیوتر شما آلوده شده است، یک نفوذگر از جایی دیگر به فایل‌های شما دسترسی خواهد یافت.

• ویروس W32/Beagle

این یک ویروس با حجم زیاد ایمیل است که بعنوان پیوست یک نامه الکترونیکی وارد می‌شود. با بازکردن پیوست سیستم آلوده می‌شود. انواع مختلفی از این ویروس وجود دارد. بعضی از آنها ممکن است به کلمه عبور که در نامه الکترونیکی وجود دارد، احتیاج داشته باشند.

• ویروس W32/Netsky.B

این ویروس که در ۰۲-۰۴-۲۰۰۳ IN توصیف شده است، ویروسی با حجم زیاد ایمیل است که تلاش می‌کند از طریق پیوست نامه یا با کپی‌کردن خودش روی فایل‌های اشتراکی شبکه‌های تحت ویندوز منتشر شود.

• ویروس W32/MyDoom.B

این ویروس که در ۰۲۸۸-۰۴-۰۴ TA توصیف شده است، ویروس با حجم زیاد ایمیل است که انتشار آن از طریق پیوست نامه‌های الکترونیکی صورت می‌گیرد.

• اعمال محافظتی

گامهایی برای حفاظت بهتر از سیستم شما در مقابل این حملات وجود دارد:

(۱) استفاده از Patchها

بسیاری از ویروسها با استفاده از شکافهای امنیتی شناخته‌شده گسترش پیدا می‌کنند. برای کاربران به کاربردن patchهای مرتبط به امنیت در سیستمهای عامل و برنامه‌های کاربردی بسیار مهم است.

(۲) استنصاب و نگهداری نرمافزار ضدویروس

ده از نرمافزار ضدویروس اکیدا توصیه می‌گردد. بیشتر نرمافزارهای ضدویروس فعلی ویروسها را کشف و کاربر را از وجودشان آگاه می‌کنند. به‌روز نگهداشتن این نرمافزارها بسیار مهم است. بسیار از بسته‌های ضدویروس به‌روز رسانی را بصورت خودکار انجام می‌دهند که استفاده از این ضدویروسها توصیه می‌شود.

(۳) استفاده از Firewall

توصیه می‌شود. در بعضی مواقع، این محصولات ممکن است قادر به مطلع کردن کاربر از تحت نفوذ گرفتن سیستمشان باشند. بعلاوه، آنها توانایی جلوگیری از نفوذگران را از دسترسی به شکافهای امنیتی شبکه دارند.

(۴) اعمال زیر را انجام دهید.

موارد تکنیکی فوق راه حل کاملی برای امن نگهداشتن یک سیستم نیستند. علاوه بر آنها، اعمال زیر پیشنهاد می‌شود:

هیچ برنامه‌ای را دانلود، نصب و اجرا نکنید مگر اینکه توسط یک شخص یا شرکت قابل اطمینان ایجاد شده باشد.

مواظب پیوستهای ناخواسته باشید. از منبع پیوست قبل از بازکردن آن مطمئن شوید. همچنین بخاطر داشته باشید که دانستن اینکه مبدا ایمیل برای شما شناخته شده است، کافی نیست. گسترش بسیاری از ویروسهای بدلیل آشنا بودن آدرس فرستنده است.

کاربران همچنین باید مواظب URLهای موجود در پیامهای فوری و ایمیلها باشند. زیرا بعضی از این URLها به بازکردن صفحاتی منجر می‌شود که حاوی کدهای آسیب‌رسان هستند.

بعلاوه، کاربران پیامهای فوری و اتاقهای گفتگو مراقب لینکها باشند. این یکی از روشهایی است که نفوذگران برای حملات Denial-of-Service (DoS)) استفاده می‌کنند.

• ترمیم

چنانچه انجام تمام مراحل فوق در مورد سیستمی که قبلا مورد نفوذ قرار گرفته کارساز نشد، آخرین کار، نصب مجدد سیستم عامل و استفاده از Patchها قبل از اتصال به شبکه است. گاهی استفاده از برنامه ضدویروس برای پاک کردن سیستم کافی نیست.

منبع : گروه امداد امنیت کامپیوتر ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=257140>

جادوی هری پاتر؛ ناتوان در برابر سرقت‌های اینترنتی

نمی‌توان باور کرد که يك مجموعه داستانی در زمره پرفروش‌ترین کتاب داستان‌های تاریخ بشر قرار گرفته باشد ولی گرفتار معضل سرقت‌های آنلاین نشود. این اتفاق در مورد ششمین جلد از مجموعه داستان‌های هری پاتر به وقوع پیوسته است.

• از دست جادوی هری پاتر هم کاری ساخته نیست !

نمی‌توان باور کرد که يك مجموعه داستانی در زمره پرفروش‌ترین کتاب داستان‌های تاریخ بشر (تاکنون) قرار گرفته باشد و در این دوره و زمانه که آثاری با محبوبیت به مراتب کمتر، به‌طور مرتب در اینترنت دست به دست می‌شوند، گرفتار معضل سرقت‌های آنلاین نشود. متأسفانه این اتفاق در مورد ششمین جلد از مجموعه داستان‌های هری پاتر به وقوع پیوسته است و ظاهراً از دست جادوگران قصه هم کاری برنمی‌آید!

سرقت آثار هنری، ادبی، و یا علمی از طریق اینترنت، موضوع جدیدی

نیست. یکی از آخرین موارد از این دست سرقت‌ها، انتشار کپی‌های غیر مجاز جدیدترین اپیزود فیلم جنگ ستارگان در اینترنت بوده است. اما معمولاً انتشار غیر مجاز کتاب‌ها، بیشتر اتفاق می‌افتد و در واقع اغلب EBook‌هایی که این روزها به دست ما می‌رسند، از دیدگاه قانون کپی‌رایت

جزء آثار به سرقت رفته محسوب می‌شوند. اما مورد اخیر، یعنی انتشار غیرقانونی تازه‌ترین جلد از سلسله داستان‌های هری پاتر روی اینترنت را در واقع باید يك رکورد در این زمینه تلقی کرد. تنها به فاصله ۱۲ ساعت از انتشار نسخه چاپی این کتاب، نسخه‌های الکترونیکی آن سر از شبکه اینترنت درآورد.

ظاهراً عاشقان افراطی هری پاتر، طی چند ساعت، کل این کتاب ۶۰۷ صفحه‌ای را اسکن کرده و روی اینترنت فرستاده‌اند. جالب‌تر این‌که نسخه‌های صوتی این کتاب (فایل ضبط شده روایت شفاهی متن کتاب) نیز به سرعت خود را به شبکه‌های مبادله فایل رسانده و رکورد تازه‌ای هم در این زمینه ثبت شده است.

در خبرها آمده بود که یکی از وکلای خانم رولینگ، نویسنده کتاب، در واکنش به این اتفاق اعلام کرده که به طور جدی در صدد مبارزه با نقض حقوق ناشر و صاحب کتاب است. ولی اعتراف کرده که در هر صورت تعداد قابل توجهی از نسخه‌های الکترونیکی کتاب در شبکه اینترنت منتشر گردیده و از کنترل ناشر کتاب خارج شده است. کریستوفر لیبل به خبرگزاری‌ها گفته است: اخطارهایی را برای سایت‌هایی که این نسخه‌های غیر قانونی را میزبانی می‌کنند فرستاده‌ایم، ولی تاکنون این تخلفات را مورد پیگرد قانونی قرار نداده‌ایم.

می‌توان حدس زد که احتمالاً از دیدگاه خانم رولینگ، ناشر کتاب، و وکیلش، اقدام قانونی علیه این متخلفان ممکن است موجب دلخوری و رنجش طرفداران و عاشقان پروپا قرص کتاب شود و در شرایطی که تنها در ۲۴ ساعت نخست انتشار ششمین کتاب هری پاتر نزدیک ۹ میلیون نسخه چاپی آن به فروش رفته است، مجموع تمام این کپی‌های غیر مجاز اینترنتی چیزی بیشتر از يك قطره در برابر دریا نیست و هنوز ارزش پیگرد قانونی را ندارد. ولی احتمالاً در روزهای آینده این معضل به يك وضعیت تناقض‌ناخواه انجامید و در آن مرحله صاحبان قانونی حقوق کتاب ناگزیر خواهند شد به قیمت از دست دادن تعدادی از عشاق کتاب، با کسانی که فایل کتاب الکترونیکی غیر مجاز هری پاتر را ساخته و روانه اینترنت کرده‌اند، برخورد قانونی نمایند.

• کاربران اینترنت نسبت به حریم خصوصی خود بی‌توجهند

نتیجه يك نظرسنجی و بررسی نتایج آن نشان داده‌است که اغلب کاربران اینترنت درباره حریم خصوصی خود و حقوق منتسب به آن چیز زیادی نمی‌دانند و در برابر نقض حقوق خود در این زمینه به شدت آسیب‌پذیر هستند. این نظرسنجی که توسط مرکز مطالعات سیاستگذاری‌های عمومی در دانشگاه پنسیلوانیا و در میان ۱۵۰۰ کاربر آمریکایی انجام شده، حاکی از آن است که بیشتر مردم درباره مقولاتی همچون خط مشی حریم خصوصی (PrivacyPolicy) در يك سایت وب اطلاعات اندکی دارند.

نتایج این نظرسنجی که در قالب ۱۷ پرسش درباره مفاهیم و موضوعات مرتبط با حریم خصوصی در اینترنت انجام شده‌است نشان می‌دهد که اکثر پرسش‌شوندگان تنها توانسته‌اند به ۷ سوال از مجموع پرسش‌ها پاسخ صحیح بدهند.

• در میان یافته‌های مهم و هشداردهنده این تحقیق می‌توان به این موارد اشاره کرد (به نقل از: IDG):

۷۵ - درصد کاربران به غلط تصور می‌کنند همین که در يك سایت نوشته شده باشد که از يك خط مشی مشخص در زمینه حریم خصوصی پیروی می‌کند، لزوماً به معنی آن‌است که اطلاعات خصوصی کاربران (برای مقاصد تجاری) در اختیار شرکت‌های دیگر قرار نمی‌گیرد.

- ۴۹ درصد کاربران هنوز نمی‌توانند نامه‌های فریبنده‌ای را که از حقه فیشینگ استفاده کرده‌اند و سبک و سیاق یکی از سایت‌های معتبر را جعل

کرده‌اند، از نامه‌های معمولی تشخیص دهند.

- ۶۸ درصد کاربران نمی‌دانند اگر اطلاعات کارت اعتباری آنان به سرقت رفت، باید به کدام نهاد مسئول یا آژانس فعال در زمینه مانیتورکردن تخلفات مربوط مراجعه کنند.

اما جالب‌ترین قسمت این گزارش آنجایی است که به‌طور جدی پیشنهاد می‌کند که عبارت گنگ و کلی Privacy Policy در سایت‌های اینترنت با عبارت گویا و شفاف Using Your Information عوض شود تا کاربران رغبت کنند و کنجکاو شوند این بخش از سایت‌های وب را که معمولا مورد غفلت کاربران واقع می‌شود بخوانند و به حقوق خود و خطراتی که در کمینشان نشسته است، واقف باشند.

از نظر قانونی درج صفحه PrivacyPolicy خیلی از مسئولیت‌های حقوقی را از دوش صاحبان سایت‌ها برمی‌دارد و به گردن کاربران می‌اندازد، ولی کاربران ناآگاه یا بی‌توجه به این مسئله، اغلب ضرر می‌کنند و حتی خودشان هم متوجه ضررهای این غفلت نمی‌شوند.

این تذکر بجا در گزارش مذکور من را به یاد ادبیات سنگین متون حقوقی ایران انداخت که به‌طور سنتی با سبک و سیاق خاصی نوشته می‌شوند و معمولا عموم افراد چندان نمی‌توانند از مضمون آن‌ها سردر بیاورند. چه خوب است که با توجه به پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های مباحث حقوقی مرتبط با اینترنت و فناوری اطلاعات، از این به بعد در کشور ما نیز کوشش بر ساده نویسی و شفاف نویسی متون قانونی باشد تا همه مردم عادی به راحتی از حقوق و وظایف خود در این زمینه آگاهی یابند.

• چین، همچنان خبرساز...

اخیرا خبرگزاری شین هوا گزارش داده است که وزارت صنعت اطلاع رسانی چین، با صدور بیانیه‌ای اعلام کرده است تمامی سایت‌های اینترنتی ثبت نشده را به طور موقت تعطیل می‌کند. وزارت صنعت اطلاع رسانی چین به این سایت‌ها تا آن زمان فرصت داده است تشریفات ثبت نام را در ادارات مخابرات محلی انجام دهند. تخمین زده می‌شود حدود ۷۰۰ هزار سایت اینترنتی در چین فعال باشند که با این حساب کنترل آن‌ها توسط ماموران این کشور کار بسیار دشواری به نظر می‌رسد.

بنابر اعلام مقامات چینی، تمامی ناشران، موسسات تبلیغاتی، و سایت‌های اینترنتی که از این اقدام خودداری ورزیده و ثبت نام نکنند، حداکثر ۱۲۰ هزار دلار جریمه خواهند شد.

ظاهرا چین تنها کشوری است که تاکنون به چنین اقدامی، آنهم در این سطح وسیع دست زده است. به گفته کارشناسان، هدف از ثبت نام این پایگاه‌های اینترنتی که از زمستان سال ۱۳۸۳ آغاز شده است، کنترل خدمات اطلاع رسانی اینترنتی در داخل چین است. به اعتقاد صاحب نظران، این اقدام هم از نظر فنی و هم از لحاظ اداری بسیار دشوار و پرهزینه است و در تقابل با روند خلاقیت و نوآوری در حوزه فناوری اطلاعات در این کشور قرار دارد.

• هک شدن پایگاه داده‌های يك دانشگاه

خبرگزاری رویترز در ۲۸ تیرماه ۱۳۸۴ گزارش داد که بانک اطلاعاتی سایت يك دانشگاه در جنوب کالیفرنیا مورد حمله هکرها قرار گرفته است. این پایگاه داده‌ها که شامل اطلاعات ۲۷۰ هزار متقاضی پیشین ورود به این دانشگاه بوده، اسامی، شماره تامین اجتماعی و دیگر اطلاعات خصوصی آنان را دربرداشته است.

بنابر اظهارات کاترین هرینگتون، یک مسئول این دانشگاه، حمله به این بانک اطلاعاتی آنلاین ماه گذشته اتفاق افتاده است. او توضیح داده است که هکر یا هکرها امکان دسترسی همزمان به چندین رکورد را نداشته اند و رکوردها فقط به صورت تصادفی قابل مشاهده بودند. ظاهراً مسئولان دانشگاه پس از بررسی های اولیه به این نتیجه رسیده اند که هیچ داندو گسترده ای از روی این بانک اطلاعاتی انجام نشده است. هنوز دقیقاً مشخص نشده است که چه تعدادی از رکوردهای این بانک اطلاعاتی احتمالاً مورد سوءاستفاده قرار گرفته اند. به اعتراف این مقام مسئول، قبل و پس از حمله، هیچ ابزار یا مکانیزم فنی دقیقی برای دنبال کردن ردپای مهاجمان پیش بینی نشده بود. هرینگتون به رویتز گفته است که دانشگاه هنگامی از وقوع این حمله مطلع شد که یک خبرنگار به طور مخفیانه موضوع را به اطلاع دانشگاه رساند. پس از این اخطار، مقامات دانشگاه بلافاصله سایت دانشگاه را متوقف کردند و قضیه را به اطلاع افرادی که نامشان در بانک اطلاعاتی وجود داشت، رساندند. براساس قانونی که دو سال پیش در کالیفرنیا تصویب شد، موسسات و نهادها موظف هستند که در صورت وقوع چنین حملاتی، مراتب را به اطلاع کسانی که اطلاعات شخصی آنها احتمالاً مورد سوءاستفاده قرار گرفته است، برسانند. حقوقدانان معتقدند چنین قانونی بسیار مهم است؛ زیرا این فرصت را در اختیار مردم می گذارد که هشدارهای مرتبط با >به خطر افتادن اطلاعات هویتی< خود را در پرونده های رسمی مستند کنند. از این مستندات می توان بعداً در جهت دفاع از حریم خصوصی افراد و پیگرد مجرمان استفاده کرد. دانشگاه طی بیانیه ای اعلام کرده است که پس از فراهم کردن تمهیدات امنیتی لازم، سایت دانشگاه مجدداً برپا خواهد شد.

منبع : ماهنامه شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=233036>

جامعیت و مانعیت پنج موتور کاوش در بازیابی اطلاعات علمی در زمینه بیوتکنولوژی

این مقاله، نتایج پژوهش اجرا شده در مورد پنج موتور کاوش، Altavista, Google HotBot, Scirus و Bioweb را در بازیابی اطلاعات علمی با استفاده از عبارات جستجوی مرتبط با بیوتکنولوژی ارائه می دهد. این موتورهای کاوش

بر اساس انتخاب ده نتیجه اول اطلاعات علمی بازیابی شده در حوزه بیوتکنولوژی، برای اندازه گیری مانعیت و جامعیت ارزیابی می شوند. نتایج نشان می دهد که Scirus جامع ترین موتور کاوش در بازیابی اطلاعات علمی و سپس Google و HotBot می باشند. نیز تحقیقات نشان می دهد که موتورهای کاوش مورد بررسی (به جز Bioweb) با زبان پرسش ساختار یافته خوب عمل می کنند در حالی که Bioweb در مورد پرسش های ساختار نیافته بهتر عمل می کند.

• مقدمه

وب به عنوان سریع ترین رسانه ارتباطات در حال رشد است. این تکنولوژی با تلفیق آخرین وسایل ذخیره سازی الکترونیکی، ما را قادر می سازد که از حجم عظیم اطلاعات موجود در جامعه اطلاعاتی آگاه باشیم. (شیلپینگ و نیلسن [۲]، ۱۹۹۶). در کمتر از ده سال، وب از یک سیستم دشوار (از نظر فهم) برای استفاده توسط اجتماع کوچکی از محققان به روش بالفعلی برای کسب اطلاعات برای میلیون ها فرد که بیشتر آنها هرگز به بحث بازیابی اطلاعات از پایگاه های اطلاعاتی برخورد نکرده اند و هیچ علاقه ای نیز به آن نداشته اند، توسعه یافته است. (اپنهایم و دیگران [۳]، ۲۰۰۰)

کنرت موتورهای کاوش از موتورهای کاوش عمومی گرفته تا موضوعی خاص، کاشفان عمده منابع روی وب می باشند. این موتورهای کاوش، حجم عظیمی از اطلاعات را با سرعت مشخص جستجو می کنند اما مورد انتقاد فراوان برای بازیابی اطلاعات غیر علمی، بی ربط و تکراری بوده اند که این برمی گردد به پایگاه اطلاعاتی جامعشان که حاوی اطلاعاتی از درجات مختلف اهمیت مثل رسانه ها، بازاریابی، سرگرمی، تبلیغ و غیره می باشد. عمدتاً این موتورهای کاوش، اطلاعات را از منظر علمی بودن گزینش نمی کنند اگرچه بعضی از موتورهای کاوش نظیر Google فرم مجزایی را برای اشاعه اطلاعات علمی با عنوان "Google Scholar" توسعه داده است. (این ابزار بعد از شروع این پژوهش به Google، ضمیمه شد). تعداد موتورهای کاوشی که اکنون قابل دسترس هستند، آنها را نیز به یک موضوع مهم و مورد علاقه برای پژوهش تبدیل کرده است. (کلارک و ویلت [۴]، ۱۹۹۷؛ مدی [۵]، ۱۹۹۶).

• پژوهش های مرتبط

رشد روزافزون پژوهش های ارزیابی موتورهای کاوش وب، ماهیتاً توصیفی است و انسجام کمی دارد. اسکویل [۶] (۱۹۹۶) میزان وسیعی از موتورهای کاوش وب را برای یافتن میزان ربط مدارک بازیابی شده توسط آنها، مورد بررسی قرار داد. ده نتیجه اول بازیابی شده، برای سنجش میزان دقت ارزیابی شد. نتایج این پژوهش نشان داد که Lycos, Infoseek و Excite نسبت به بقیه موتورهای کاوش برترند. لیتون [۷] (۱۹۹۷) میزان مانعیت چهار موتور کاوش Infoseek, Lycos, WebCrawler و WWWorm را با استفاده از هشت سوال مرجع ارزیابی کرد و Infoseek و Lycos را در رده بالاتر از لحاظ مانعیت قرار داد.

دینگ و مارکیونینی [۸] (۱۹۹۶) سه موتور کاوش Infoseek, Lycos و Open Text را برای سنجش میزان مانعیت، بازیابی اطلاعات تکراری و درجه

همپوشانی با استفاده از پنج پرسش پیچیده مورد ارزیابی قرار دادند. بیست نتیجه اول بازیابی شده برای سنجش مانعیت بررسی شد. بررسی ها نشان داد که بهترین نتایج از Lycos و Open Text کسب شد. لیتون و اسری و استاوا[۹](۱۹۹۷) پانزده کلید واژه را روی موتورهای کاوش Lycos و Altavista, HotBot, Excite, Infoseek جستجو کردند و بیست نتیجه اول بازیابی شده را برای ارزیابی مانعیت، مورد بررسی قرار دادند. چو و رزنتال[۱۰](۱۹۹۶) Lycos و Altavista, Excite را از لحاظ قابلیت های جستجو و نیز دقت آنها، مورد مقایسه قرار دادند. این محققان، ده عبارت جستجو با پیچیدگی های متفاوت از طریق ارزیابی میزان ربط ده نتیجه اول بازیابی شده، مورد بررسی قرار دادند و نشان دادند که Altavista نسبت به Excite و Lycos هم در عمل بازیابی و هم قابلیت های جستجو، بهتر عمل کرد. کلارک و ویلت[۱۱](۱۹۹۷) سی کلیدواژه کاملاً متفاوت روی Altavista, Lycos و Excite مورد جستجو قرار دادند و بهترین نتایج را از نظر مانعیت، جامعیت و پوشش موضوعی از Altavista کسب کردند. بارابلان[۱۲](۱۹۹۸) شش موتور جستجو را با استفاده از کلیدواژه منفرد "Erdos" مورد بررسی قرار داد. بررسی تمام مدارک بازیابی شده که تعداد آن ۶۶۸۱ بود برای میزان مانعیت، همپوشانی و جامعیت نسبی، نشان داد که هیچ موتور کاوشی از جامعیت بالایی برخوردار نیست.

• اهداف پژوهش

اهداف این پژوهش در زیر ارائه می شوند که عبارتند از:

(۱) شناسایی موتورهای کاوش برای بازیابی اطلاعات علمی در حوزه بیوتکنولوژی

(۲) بررسی میزان جامعیت و مانعیت موتورهای کاوش منتخب

(۳) شناخت تاثیر ماهیت و انواع عبارات جستجو بر روی مانعیت و جامعیت موتورهای کاوش منتخب

• روش پژوهش

این پژوهش در سه مرحله انجام شد: در مرحله اول، اطلاعات مرتبط موجود (قابل دسترس) به شکل چاپی و الکترونیکی برای مطالعه جمع آوری شد. در مرحله دوم موتورهای کاوش انتخاب شدند و متعاقباً عبارات جستجو بیرون کشیده شدند. در مرحله سوم موتورهای کاوش برای عبارات منتخب از ۲۵ مارس تا ۲۵ آوریل سال ۲۰۰۴ مورد بررسی قرار گرفتند. هر چند موتورهای کاوش Altavista و HotBot به دلیل اعمال تغییرات در سیاست الگوریتم بازیابی اطلاعاتشان مجدداً بررسی شدند. در پایان، داده ها برای به دست آوردن نتایج تجزیه و تحلیل شدند.

(۱) موتورهای کاوش مورد مطالعه

موتورهای کاوشی که مورد بررسی قرار گرفتند عبارتند از:

• Altavista (عمومی)

• Google (عمومی)

• HotBot (عمومی)

• Scirus (در زمینه علوم و تکنولوژی)

• Bioweb (در زمینه بیوتکنولوژی)

(۲) عبارات جستجوی نمونه

۲۰ عبارت جستجو از الگوی ۱۴۰ عبارت جستجو بیرون کشیده شد (انتخاب شد) که با کمک لیست سرعنوان های موضوعی کتابخانه کنگره (۲۰۰۳، LCSH) گردآوری شده بود. این عبارات جستجو تحت سه گروه: عبارات ساده، ترکیبی، و اصطلاحات پیچیده (پیوست ۱) برای بررسی اینکه چگونه موتورهای کاوش اصطلاحات عبارتی و ساده را مهار و کنترل می کنند [به کار گرفته شدند]. اصطلاحات ساده با همان ساختار طبیعی شان، عبارات ترکیبی همان طور که توسط موتورهای کاوش مربوطه پیشنهاد شده بودند و عبارات پیچیده با قرار دادن عملگرهای بولی مناسب AND و OR بین اصطلاحات، برای انجام دادن جستجوهای ویژه ارائه شدند. ۵ عبارت جستجوی مجزا برای هر یک از اصطلاحات بر اساس ساختار موتور کاوش منتخب، ساخته شد.

۳) جامعه پژوهش

موتورهای کاوش منتخب دو شیوه جستجو را ارائه می دهند: روش جستجوی ساده و جستجوی پیشرفته. این پژوهش روش جستجوی پیشرفته را در سراسر پژوهش انتخاب کرده است تا از قابلیت های موجود برای بهینه کردن و نیز نشان دادن تعداد دقیق نتایج استفاده کند. در مورد Altavista و "Google match all of the words" را برای اصطلاحات پیچیده و ساده و "Exact phrase" را برای کلیدواژه های ترکیبی انتخاب گردید. HotBot و Scirus این گزینه ها را از طریق منوهای Pull down ارائه می دهند. هر جستجو با انتخاب فیلد عنوان (یعنی تمام کلمات در عنوان) و دوره محدود زمانی مدارک منتشر شده از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۵ انجام شد. تمام موتورهای کاوش (به استثنای Bioweb و Scirus) برای بازیابی نتایج به زبان انگلیسی، تنظیم شدند. از سوی دیگر Bioweb گزینه های محدودکننده نسبتاً متفاوتی را ارائه داد که در بین آنها "ربط سپس تاریخ" و عملگر بولی مخفی "OR" در طول فرآیند جستجو ترجیح داده شدند.

هر عبارت جستجو در موتورهای کاوش منتخب وارد گردید. نتایج نسبتاً زیادی بازیابی شد اما تنها ده نتیجه اول به منظور محدود کردن مطالعه به دلیل اینکه در واقع بیشتر کاربران معمولاً تحت ده نتیجه اول کلیدواژه جستجو، به جستجو می پردازند، مورد ارزیابی قرار گرفت. هر عبارت جستجو در هر پنج موتور کاوش در یک روز به منظور اجتناب کردن از تغییراتی که ممکن است به واسطه روزآمدسازی سیستم پیش بیاید، آزمایش شد (کلارک و ویلت، ۱۹۹۷). ده نتایج اول بازیابی شده برای هر عبارت جستجو به عنوان مدارک علمی و تقسیمات دیگر طبقه بندی شد. (۴) سنجش مانعیت و جامعیت

مانعیت کسر خروجی یک جستجو است که برای یک عبارت جستجوی خاص، مرتبط است. به همین دلیل، محاسبه آن نیاز به دانستن نتایج مرتبط و نامرتب در یک سری مدارک ارزیابی شده دارد. (کلارک و ویلت، ۱۹۹۷). بنابراین امکان محاسبه دقیق مانعیت در میان موتورهای کاوشی که میزان ربط سیستم را در اختیار می گذارند، وجود دارد. در شرایط مطالعه حاضر، مانعیت به این صورت تعریف می شود:

مانعیت = مجموع امتیازات مدارک علمی بازیابی شده توسط یک موتور کاوش

مجموع تعداد نتایج بازیابی شده

برای مشخص کردن ربط هر صفحه، مقیاس four point مورد استفاده قرار گرفت که ما را قادر ساخت مانعیت را محاسبه کنیم. ملاک های به کار گرفته شده برای این هدف در زیر آورده شده است:

-به صفحه بازیابی شده ای که ارائه دهنده متن کامل یک مقاله تحقیقی، مذاکرات کنفرانس، سمینار یا یک پروانه ثبت اختراع باشد، سه امتیاز

داده می شود.

-به صفحه بازیابی شده ای که مطابق با چکیده یک مقاله پژوهشی، مذاکرات کنفرانس، سمینار یا یک پروانه ثبت اختراع باشد، دو امتیاز داده می شود.

-به صفحه بازیابی شده ای که مطابق(مشابه) با یک کتاب یا یک پایگاه اطلاعاتی باشد، یک امتیاز داده می شود.

-به صفحه بازیابی شده ای که ارائه دهنده اطلاعات به جز آنهایی که در بالا ذکر شد(مثل صفحات وب شرکت، واژه نامه ها، دائرة المعارف، سازمان و غیره) امتیاز صفر داده می شود(امتیازی تعلق نمی گیرد).

- صفحه ای که بیش از یک بار تحت آدرس URL مختلف بازیابی شود، هیچ امتیازی تعلق نمی گیرد.

-عدم پاسخ سرور(سرورس دهنده) برای سه جستجوی متوالی امتیاز صفر قلمداد می شود.

از سوی دیگر جامعیت، توانایی بازیابی یک سیستم برای کسب تمام یا بیشتر مدارک مرتبط در مجموعه است. بنابراین(اندازه گیری آن) به دانستن نه فقط مدارک مرتبط و بازیابی شده بلکه مدارک بازیابی نشده نیز، نیاز دارد (کلارک و ویلت، ۱۹۹۷). روش صحیحی برای اندازه گیری دقیق جامعیت موتورهای کاوش وجود ندارد زیرا امکان دانستن تعداد کل مدارک مرتبط در پایگاه های اطلاعاتی عظیم وجود ندارد. هرچند کلارک و ویلت(۱۹۹۷) سنجش جامعیت سنتی را برای استفاده در محیط وب از طریق ارائه یک ویژگی نسبی به آن، تنظیم کرده اند. این مطالعه روش به کار گرفته توسط کلارک و ویلت را از طریق ادغام کردن نتایج مرتبط(در اینجا مطابق با مدارک تخصصی) جستجو های انفرادی(اختصاصی) برای تشکیل مخرج محاسبات، دنبال کرد. بنابراین مقدار جامعیت نسبی به این صورت تعریف می شود:

جامعیت نسبی= تعداد کل مدارک تخصصی بازیابی شده توسط یک موتور جستجو

تعداد کل مدارک تخصصی بازیابی شده توسط پنج موتور کاوش

هرچند در صورت همپوشانی بین نتایج موتورهای کاوش، تنها نتایج همپوشانی شده برای ادغام کردن به حساب می آیند که این کار از طریق مورد مطالعه قرار دادن پنج موتور کاوش(برای مثال a,b,c,d,e) که به ترتیب مدارک تخصصی a_1, b_1, c_1, d_1, e_1 را بازیابی می کنند، انجام می شود. نیز در جایی که هیچ همپوشانی بین موتورهای کاوش وجود ندارد(یعنی اشتراک a، b، c، d و e صفر می باشد) جامعیت نسبی موتور کاوش a به صورت $a_1/(a_1+b_1+c_1+d_1+e_1)$ محاسبه می شود. همچنین اگر همپوشانی بین موتورهای کاوش وجود دارد یعنی a اشتراک b برابر است با b۲ و... در این صورت جامعیت نسبی موتور کاوش a برابر است با $a_1/a_1+b_2+c_2+d_2+e_2$. در صورت وجود همپوشانی بین موتورهای کاوش، میزان جامعیت نسبی بیشتر می شود.

مقادیر میانگین برای مانعیت و جامعیت نسبی از طریق تعیین کردن ریز میانگین، به دست می آید(کلارک و ویلت، ۱۹۹۷؛ تاگ، ۱۹۹۲ [۱۲]) (یعنی امتیاز متوسط برای هر موتور کاوش در مقابل یک عبارت جستجو با تمام بیست عبارات جستجو، جمع بسته می شود و مقدار متوسط محاسبه شده از طریق این جمع ها برای اصطلاحات تک، ترکیبی و پیچیده به طور جداگانه محاسبه می شود.

• موتورهای کاوشی که مجدداً بررسی شدند

دو موتور کاوش یعنی Altavista و HotBot در طی دوره زمانی ژانویه ۲۰۰۵ برای بررسی کردن تاثیر سیاست تغییر الگوریتمشان روی جامعیت و

مانعیت، دوباره مورد بررسی قرار گرفتند. حد متوسط جامعیت و مانعیت از طریق مشاهدات در Altavista افزایش ناچیزی را نشان می دهد در حالی که HotBot حداقل افزایش را در مانعیت و کاهش را در میزان جامعیتش نشان می دهد.

• بحث و نتیجه گیری

اگر بخواهیم میزان مانعیت را مقایسه کنیم، Scirus بالاترین امتیاز را کسب کرد (۵۷/۰) سپس Google (۲۹/۰) و Altavista (۲۷/۰). HotBot (۲۸/۰) به دست آورد در حالی که Bioweb کمترین مانعیت را دریافت کرد (۱۴/۰). متوسط مانعیت کسب شده برای عبارات جستجوی ساده، ترکیبی و پیچیده موتورهای کاوش مربوطه، نشان داد که Scirus که دارای بالاترین میزان مانعیت (۸۲/۰) برای عبارات جستجوی پیچیده و (۶۲/۰) برای عبارات جستجوی ترکیبی می باشد. Altavista بالاترین میزان مانعیت (۵۰/۰) را (در بین انواع عبارات جستجو) برای عبارات جستجوی ترکیبی و Google و HotBot در مورد سوالات ترکیبی و پیچیده بهتر عمل کردند در صورتی که Bioweb در مورد سوالات ساده عملکرد بهتری داشت.

در مقایسه میزان جامعیت نسبی به ترتیب، Scirus با ۳۲/۰، HotBot با ۲۹/۰، Google با ۲۰/۰ و Altavista با ۱۸/۰ بالاترین میزان جامعیت و Bioweb با ۰۵/۰ کمترین میزان جامعیت را کسب کردند. در حالی که Scirus در مورد سوالات پیچیده با جامعیت ۳۹/۰ و عبارات ترکیبی با جامعیت ۳۷/۰ بهتر عمل کرد. HotBot در مورد عبارات جستجوی ساده و ترکیبی عملکرد بهتری داشت (۳۱/۰). Google بیشترین میزان جامعیت را در مورد سوالات ترکیبی (۲۲/۰) و سپس سوالات پیچیده (۲۱/۰) کسب کرد. عملکرد Altavista در مورد سوالات پیچیده (۲۱/۰) در مقایسه با عملکرد Bioweb در مورد سوالات ساده (۱۱/۰) بهتر بود.

• نتیجه گیری

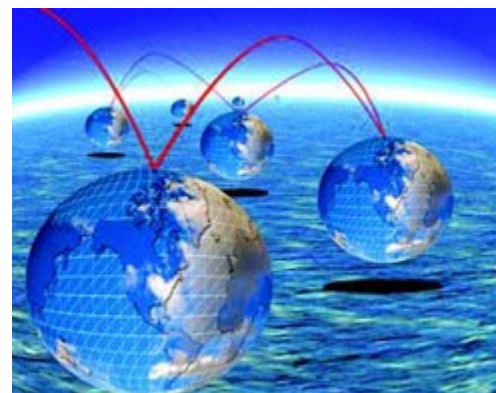
نتایج حاکی از عملکرد بهتر Scirus در بازیابی مدارک علمی است و بهترین انتخاب برای آنهایی است که به مجلات پیوسته گوناگون یا پایگاه های اطلاعاتی مثل Biomednet, Medline Plus و غیره، دسترسی دارند. Google بهترین جانشین برای بازیابی مدارک علمی وب-پایه است و عرضه سرویس جدید آن "Google Scholar" در آزمایش نانویه آن برای دسترسی به اطلاعات علمی مزیت بهتری برای محققین محسوب می شود. Scirus بالاترین میزان جامعیت و مانعیت را به دلیل بازکاوی استنادهای مجله اش همراه با منابع وب، کسب کرد در غیر این صورت Google رتبه اول را کسب می کرد. HotBot ترکیب خوبی از جامعیت و مانعیت را ارائه می دهد اما همپوشانی بیشتری با موتورهای کاوش دیگر دارد که این امر منجر به بالا رفتن جامعیت نسبی اش نسبت به موتور کاوش Google می شود. Altavista که زمانی موتور کاوش برجسته ای در وب بود، عقب افتاده است و Bioweb در میان موتورهای کاوش مورد مطالعه از هر لحاظی، ضعیف ترین موتور کاوش است. نیز، نتایج نشان می دهد که پرسش های ساختار یافته (یعنی عبارتی و بولی) در دستیابی به مانعیت و جامعیت موثرترند. همچنین نتایج نشان می دهد که مانعیت و جامعیت رابطه معکوسی با یکدیگر دارند به این معنی که اگر مانعیت افزایش یابد، جامعیت کاهش پیدا می کند و برعکس.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=254973>

جست و جو میان صدها میلیون صفحه

حتماً شما هم بارها، زمانی که به يك مقاله علمی، سیاسی و... نیاز داشته اید یا حتی برای یافتن معنی اصطلاحی، پشت کامپیوترتان نشسته اید و با استفاده از اینترنت در مدت زمان کوتاهی آن را پیدا کرده اید. اما آیا تابه حال فکر کرده اید چگونه در عرض چند ثانیه انبوهی از اطلاعات در اختیار شما قرار می گیرد؟ صدها میلیون صفحه در اینترنت در دسترس وجود دارند و منتظر هستند تا اطلاعات را با تنوع شگفت انگیزی از موضوعات ارائه دهند. زمانی که شما می خواهید در مورد يك موضوع مخصوص اطلاعات کسب کنید، چگونه می دانید که چه صفحاتی را باید بخوانید؟ احتمالاً مانند اکثر مردم، شما از يك موتور جست و جوی اینترنت بازدید می کنید. موتورهای جست

و جوی اینترنتی، سایت های مخصوصی در شبکه هستند و طوری طراحی شده اند که به افراد کمک می کنند تا اطلاعات مورد نیازشان را که در سایت های دیگر ذخیره شده است بیابند. تفاوت هایی در شیوه عملکرد موتورهای جست و جوی مختلف وجود دارد، اما همه آنها سه وظیفه اصلی را انجام می دهند:

- ۱ - در اینترنت، یا بخش های برگزیده ای از اینترنت، براساس کلمات مهم جست و جو را انجام می دهند.
 - ۲ - يك فهرست از کلماتی که پیدا کرده اند و جایی که آنها را پیدا کرده اند، تهیه می کنند.
 - ۳ - این امکان را برای کاربران فراهم می کنند تا کلمات یا مجموعه ای از کلمات مورد نظر خود را که در فهرست یافت می شود جست و جو کنند.
- موتورهای جست و جوی اولیه يك فهرست شامل تنها چندصد هزار صفحه و فایل نگهداری می کردند و در روز شاید يك یا دو هزار بازدیدکننده داشتند. امروزه يك موتور جست و جوی خوب، صدها میلیون صفحه را فهرست می کند و در روز پاسخگوی ده ها میلیون جست و جو کننده است. حالا باید ببینیم چگونه این مسئولیت مهم انجام می شود و چگونه موتورهای جست و جوی اینترنتی، بخش های مختلف را به کار می برند تا ما بتوانیم اطلاعات مورد نیاز خود را در شبکه بیابیم.

• جست و جو میان صدها میلیون صفحه

قبل از اینکه يك موتور جست و جوگر بتواند به شما بگويد كه يك فايل در كجا قرار دارد، بايد آن فايل پيدا شود. يك موتور جست و جوگر براي يافتن اطلاعات از ميان صدها ميليون صفحه كه در شبكه وجود دارند، رويات نرم افزاري خاصي به نام spiders را به كار مي گيرد تا ليستي از كلماتي كه در سايت هاي شبكه يافت مي شود را ايجاد كند. فرآيندي كه يك spider ليست خود را ايجاد مي كند، Web crawling ناميده مي شود. براي ايجاد و نگهداري يك ليست مفيد و مناسب از كلمات، يك spider موتور جست و جوگر بايد صفحات بسيار زيادي را بررسي كند. چگونه هر spider مسيرش را در شبكه آغاز مي كند ؟ معمولاً نقطه شروع، ليستي از صفحاتي است كه توسط سرورها زياد استفاده مي شوند و همچنين صفحاتي كه عمومي تر و معروف تر هستند. spider از يك سايت عمومي شروع مي كند، كلمات موجود در صفحات آن را ليست مي كند و هر لينكي كه در آن سايت يافت مي شود را دنبال مي كند. به اين طريق سيستم جست و جوگر به سرعت شروع به حركت مي كند و در بخش هايي كه بيشتر از همه مورد استفاده قرار مي گيرد حركت مي كند. Google.com به عنوان يك موتور جست و جوگر علمي آغاز به كار كرد. سرجي برين و لورنس پيج بيان کرده اند كه spiderهاي سيستم آنها با چه سرعتي مي توانند كار كنند. آنها سيستم اوليه خود را به گونه اي ساختند كه از چندين spider استفاده كند، معمولاً سه تا در يك زمان. هر spider مي توانست با حدود سيصد صفحه شبكه كه در يك زمان باز بودند اتصال برقرار كند. در بهترين عملكرد خود، با استفاده از چهار spider، اين سيستم مي توانست در هر ثانيه به صد صفحه متصل باشد و حدود ۶۰۰ كيلو بايت داده را در هر ثانيه ايجاد كند. براي سرعت بخشيدن به جست و جو، ايجاد سيستمي براي ارائه اطلاعات لازم به spider لازم است. سيستم گوگل اوليه داراي سروري بود كه به فراهم كردن URL ها براي spider ها اختصاص يافته بود. به جاي وابسته بودن به يك فراهم كننده سرويس اينترنتي براي DNS كه نام يك سرور را به يك آدرس تبديل مي كند، گوگل DNS خودش را داشت تا تاخيرها را به حداقل برساند. زماني كه spider گوگل يك صفحه HTML را مشاهده مي كرد، به دو نکته توجه مي كرد: كلمات درون صفحه، در كجا كلمات پيدا شده اند. كلماتي كه در عنوان اصلي يا عناوين فرعي و يا ساير موقعيت هايي كه داراي اهميت نسبي هستند، قرار دارند براي جست و جوي بعدي كاربر مورد توجه خاص قرار مي گرفتند. spider گوگل هر كلمه معني داري در صفحه را فهرست مي كرد و از كلمات a, an, the صرف نظر مي كرد. ساير spider ها از روش هاي متفاوتي استفاده مي كردند. در كل تمامي اين روش ها معمولاً سعي مي كند تا عملكرد spider را سريع تر كند، به کاربران اجازه بدهد تا با كارايي بهتر و بهينه تر جست و جو كنند و يا هر دو آنها. به عنوان مثال، بعضي spider ها كلماتي كه در عنوان ها، عنوان هاي فرعي و لينك ها وجود دارند يا كلماتي كه بارها در صفحه تكرر مي شوند و هر كلمه اي در بيست خط اوليه متن را نگهداري مي كند. سايت Lycos از اين روش استفاده مي كند. ساير سيستم ها، از قبيل AltaVista، هر كلمه در صفحه، شامل a, an, the و ساير كلمات كه بي اهميت هستند را هم ليست مي كنند.

• ايجاد فهرست

زماني كه spider ها وظيفه يافتن اطلاعات از صفحات شبكه را به اتمام رساندند (البته بايد در نظر داشته باشيم كه اين وظيفه هرگز واقعاً تمام نمي شود، خاصيت تغيير دائمي شبكه به اين معني است كه spiders ها هميشه در حال حركت و جست و جو هستند)، موتور جست و جو بايد اين اطلاعات را به شكلي كه مفيد باشد، ذخيره كند. دو مولفه كليدي براي در دسترس قرار دادن اطلاعات جمع آوري شده براي کاربران وجود دارد: اطلاعات ذخيره شده با داده ها - روشي كه توسط آن اطلاعات فهرست مي شود. در آسان ترين حالت، موتور جست و جوگر مي تواند تنها كلمه و URL را ذخيره كند. در حقيقت، اين روش براي موتوري با کاربرد محدود است، زيرا در اين حالت راهي وجود ندارد براي اينكه تعيين كند آيا كلمه در

بخش مهم یا بخش بی اهمیتی از صفحه استفاده شده است، آیا کلمه تنها يك بار یا چندین مرتبه تکرار شده است یا صفحه لينك هایی به صفحات دیگری که شامل آن کلمه هستند، دارد. به عبارت دیگر راهی برای ایجاد لیستی رتبه بندی شده که تلاش می کند تا مفیدترین و بهترین صفحات را در بالای لیست نتایج جست و جو قرار بدهد، وجود ندارد. برای به دست آوردن نتایج بهتر، بیشتر موتورهای جست و جو اطلاعات بیشتری علاوه بر کلمه و URL ذخیره می کنند. موتور ممکن است تعداد دفعاتی که کلمه در صفحه تکرار شده است را ذخیره کند، یا ممکن است مقداری را به هر ورودی اختصاص بدهد و زمانی که کلمات در عناوین، عنوان های فرعی و لينك ها ظاهر می شوند ارزش اختصاص یافته به آنها بیشتر می شود. هر موتور جست و جوگر تجاری، فرمول متفاوتی برای ارزش گذاری کلمات فهرست خود دارد. این مسئله یکی از دلایلی است که موجب می شود جست و جوی يك کلمه در موتورهای جست و جوگر متفاوت، لیست های متفاوتی را ارائه بدهد و صفحاتی با ترتیب های متفاوت ارائه شود. داده ها برای صرفه جویی در فضای ذخیره سازی رمزگذاری می شوند. مثلاً در صفحه گوگل اطلاعاتی از قبیل اینکه آیا کلمه با حروف بزرگ بوده است، اندازه فونت آن، موقعیت کلمه و سایر اطلاعاتی که به رتبه بندی آن کمک می کند را به صورت بیت و بایت ذخیره می کند. در نتیجه میزان بسیار زیادی از داده ها می تواند به شکل بسیار فشرده ای ذخیره شود. بعد از اینکه اطلاعات فشرده شد، برای فهرست شدن آماده است. هدف از ایجاد يك فهرست این است که باعث شود تا بتوانیم اطلاعات را با سریع ترین حالت ممکن پیدا کنیم. به طور کل، تنها چند راه برای ایجاد فهرست وجود دارد، اما یکی از مهمترین و موثرترین روش ها، ایجاد جدول hash است. در این روش فرمولی به کار می رود تا به هر کلمه يك ارزش عددی اختصاص بدهد. پرسش و جست و جوی انجام شده توسط کاربر می تواند خیلی ساده باشد، حتی يك کلمه. برای پرسش های پیچیده تر لازم است تا از عملگرهای بولین (AND, OR, NOT, NEAR) و... استفاده کنید تا بتوانید شرایط جست و جو را گسترش دهید. به طور خلاصه عملکرد يك موتور جست و جو به این صورت است: نرم افزار spider با جست و جو در سایت های مختلف لیستی از کلمات و جایی که قرار دارند فراهم می کند، سپس براساس سیستم ارزش گذاری خود فهرستی رتبه بندی شده تهیه می کند، داده ها را رمزگذاری می کند و سرانجام اطلاعات را برای دسترسی کاربران ذخیره می کند.

• آینده موتورهای جست و جوگر

در جست و جوهایی که از عملگرهای بولین استفاده می شود، جست و جوهای لفظی است. موتور دقیقاً همان کلمات یا عبارتی که وارد شده است را جست و جو می کند. زمانی که کلمات ورودی دارای چندین معنی هستند، جست و جوی صحیح آنها مشکل است. در این حالت، اگر برای شما تنها یکی از معانی آن کلمه مهم باشد، احتمالاً شما نمی خواهید سایر صفحات را که شامل معانی دیگر کلمه است ببینید. شما می توانید يك جست و جوی لفظی ایجاد کنید که تا حدودی معنی های ناخواسته را حذف کند، اما بهتر این بود که خود موتور جست و جو می توانست این کار را انجام بدهد. یکی از حوزه های تحقیق در موتورهای جست و جوگر، جست و جو براساس مفهوم است. به عنوان مثال، استفاده کردن از تحلیل های آماری صفحاتی که شامل کلمات یا عباراتی است که شما جست و جو می کنید، برای اینکه صفحات دیگری را که ممکن است شما به آن علاقه داشته باشید پیدا کند. بدیهی است که در يك موتور جست و جوگر مبتنی بر مفهوم، اطلاعات ذخیره شده برای هر صفحه، بیشتر است. هنوز بسیاری از گروه ها تلاش می کنند تا نتایج و عملکرد این نوع از موتورهای جست و جو را افزایش دهند. قلمرو دیگری که پژوهشگران درباره آن تلاش می کنند، پرسش ها به زبان طبیعی نامیده می شود. منظور از این پژوهش این است که شما بتوانید پرسش تان را به گونه ای تایپ کنید

مثل اینکه آن را از شخصی که کنار شما نشسته است می پرسید و نیازی نباشد تا از عملگرهای بولین یا ساختارهای پیچیده برای پرسش استفاده کنید. معروف ترین سایت جست وجو به شیوه پرسش به زبان طبیعی، سایت AskJeeves.com است. این سایت تنها با جملات ساده کار می کند، اما تلاش بسیاری انجام می شود تا این روش جست وجو گسترش یابد تا بتواند سئوالات پیچیده تر را هم بپذیرد. همچنان تلاش های بسیاری برای افزایش کیفیت و ارائه خدمات بیشتر موتورهای جست وجوگر انجام می شود و هر روز شاهد خبرهای جدیدی در این زمینه هستیم و رقابت بین سایت های دارای موتور جست وجوگر بیشتر و بیشتر می شود.

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=203396>

جوانان و فراغت مجازی

• مقدمه

اینترنت عرصه مهمی را برای تحقیقات اجتماعی و آزمودن نظریه های مربوط به اشاعه تکنولوژی و اثرات رسانه ها فراهم ساخته است. بخشی از این جاذبه به واسطه قابلیت ادغام شیوه های ارتباطی و صورت محتوای ارتباط است. جاذبه های دیگر مربوط به اثرات و کارکردهای اجتماعی این رسانه و محیط های مختلف آن برای افراد و اجتماعات محل زیست آنها و به ویژه برای جوانان به عنوان پیشگامان نوآوری و مصرف این رسانه جدید می باشند.

طولانی شدن دوره جوانی و نوجوانی، رواج شیوه های جدید رفتار اجتماعی برای پر کردن فضای زندگی، فردی شدن و کمرنگ شدن شکاف های متداول اجتماعی، اهمیت یافتن سبک زندگی و «سیاست زندگی» برای جوانان، از هم پاشیدگی شبکه های سنتی همسایگی و نوسازی شهری از جمله

زمینه‌های اصلی هستند که شرایط جدیدی را پیش روی جوانان قرار داده‌اند.

آنچه در کنار این روندها و متاثر از رشد رسانه‌های جدید قابل ذکر است اهمیت بیش از پیش حفظ و تنوع در اوقات فراغت برای جوانان است. اولین نسل آشنا با کامپیوتر و تکنولوژی‌های ارتباطی را باید نسل فعلی دانست. بسیاری از آنان می‌توانند با طیفی از نرم افزارهای کامپیوتری کار کنند و به راحتی آن را بفهمند. این تحولات تکنولوژیک علاوه بر تأثیر بر ذوق، سلیقه و نیاز ارتباطی آنها، گذراندن اوقات فراغت آنها را نیز تحت تأثیر قرار داده است. دو فرآیند «رسانه‌ای شدن» (mediatisation) و «خانگی شدن» (domestication) توصیف‌کننده گذران بخش عمده‌ای از فراغت جوانان در جوامع مدرن است. جوانان فراغت خود را بیش از پیش در خلوت سپری می‌کنند و برای سرگرم شدن به طور فزاینده‌ای به رسانه‌های جدید متکی هستند.

ارتباطات باواسطه کامپیوتر (CMC)، «فرهنگ فراغت» و «اجتماع فراغت» را نیز تحت الشعاع قرار داده است. شبکه‌های کامپیوتری جهان فرهنگ‌های جدیدی را در ده سال گذشته پدید آورده‌اند که تأثیرات شگرفی را در تعاملات و روابط اجتماعی برجای گذارده است.

چت‌رومها (chat rooms) یا میدان‌های چندکاربردی (multi-user-dungeons) به عنوان یکی از پرطرفدارترین «میدان‌های»

اینترنتی شرایط جدیدی را پیرامون کاربران خود قرار داده و مرزهای تازه‌ای را در شکل‌گیری خرده‌فرهنگ‌ها، ارزش‌ها و هویت جوانان پدید آورده‌اند. گمنامی، سرعت ارتباطات و سیال بودن آن پیامدهای گسترده‌ای را در روابط جنسیتی و الگوهای ارتباطی و دوست‌یابی جوانان بر جای می‌گذارد. تداخل طبقه با جنسیت و جغرافیا می‌تواند فضای آزادکننده‌ای را برای دسته‌ای از جوانان پدید آورده و مرزبندی‌های رایج جنسیتی و اجتماعی را در فرهنگ جوانان کمرنگ سازد. ارتباطات اینترنتی در محیط‌های چت، ضمن آنکه تقویت‌کننده روابط غیر وابسته به زمان و مکان گردیده است، به محملی برای جستجو و ارضای کنجکاو‌های جوانان نیز تبدیل شده است. علاوه بر این، فضای مجازی و دیجیتال اینترنت صورت‌های جدید مشارکت‌های اظهاری و عاطفی را جایگزین صورت‌های متداول مشارکت سیاسی و اجتماعی در عرصه‌های «حقیقی» جامعه ساخته است. در وجه منفی، استدلال بر این است که سرگرمی‌های مجازی اینترنتی عموماً به تقلیل سرمایه اجتماعی، انزوا و بریدگی از مشارکت‌های محسوس و عینی، تغییر روابط از اجتماعات و گروه‌های آشنا به اجتماعات شبکه‌ای، سوگیری جوانان به سوی آموزش موزاییکی و نیز قطعه‌قطعه شدن افراطی (hypersegmentation) سلیقه‌ها و خرده‌فرهنگ‌ها و در نتیجه توده‌وارسازی (massification) می‌انجامد.

در ادامه، چهارچوب‌های مفهومی و نظری رایجی را که از منظر جامعه‌شناسی و یا روان‌شناسی اجتماعی به بررسی تأثیرات ICTs و به‌ویژه اینترنت بر جوانان و فراغت آنها پرداخته‌اند، به اختصار مرور کرده و آثار تواناساز و یا محدودکننده محیط‌های مجازی در چت رومها را مورد بحث قرار خواهیم داد.

• زمینه تحقیق

نگاه جامعه‌شناختی به پدیده اینترنت در پی بررسی تأثیرات اجتماعی آن بر روابط اجتماعی و تجزیه و تحلیل عوامل نهادی، سیاسی و اقتصادی است که رفتار کاربران را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این نگاه، چنان‌که در مقدمه بحث بدان اشاره شد، به طیفی از اثرات اجتماعی تکنولوژی‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی بر روابط و تعلقات اجتماعی، شکل‌دهی يك معنای عمومی جدید برای ارتباط، صورت‌های جدید مشارکت‌های اجتماعی و بازاندیشی و تغییر در هویت‌های خودساخته تأکید دارد.

در وجه فراغت و سرگرمی نیز محوریت یافتن ارتباط و سرگرمی، از متن خارج شدن (decontextualisation) مکان‌ها و تجارب اوقات فراغت، رواج شکل‌های سرگرمی غیروابسته به زمان و مکان، چندوظیفه‌ای شدن رسانه‌های جدید و لذت بردن جوانان از توانایی انجام همزمان چند وظیفه و امکان‌پذیر ساختن انواع جدیدی از مشارکت‌های عاطفی و زیبایی شناختی و فرهنگی از جمله مشخصه‌های اصلی رسانه‌های جدید و به‌ویژه اینترنت می‌باشد. رویکردهای غالب در بررسی تأثیرات اجتماعی و روانی ICTs بر جامعه را در دو دسته کلی تکنولوژیکی و اجتماعی می‌توان قرارداد. رویکردهای تکنولوژیک نقش رسانه‌های جدید را در روابط و تبعات اجتماعی آن تعیین‌کننده می‌دانند و در بررسی نهایی تکنولوژی را شکل‌دهنده روابط اجتماعی و شکل‌های تحول آن تلقی می‌نمایند. نظریه‌های چندی از این منظر به رسانه‌های جدید توجه کرده‌اند. برای نمونه می‌توان مدل حضور اجتماعی (social presence model) که فردی بودن ارتباطات کامپیوتری را زمینه‌ساز اثرات اجتماعی کمتر آن‌ها می‌داند، نظریه غنای رسانه‌ای (media richness theory) که توانایی تأثیرگذاری بر روابط اجتماعی رسانه‌ها را تابع ظرفیت آنها در انتقال پیام‌ها و نشانه‌های اجتماعی می‌بیند و غنای رسانه‌ها را عامل تعیین‌کننده انتخاب آن از جانب کنشگران می‌داند، و نظریه شیوه پردازش اطلاعات اجتماعی (social information processing model) اشاره کرد که به دنبال تبیین اثرات محدود کننده ارتباطات کامپیوتری است و این محدودیت را محل کیفیت ارتباطات اجتماعی می‌داند. در مجموع رویکردهای فوق به ابعاد اجتماعی رسانه‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی به صورت حاشیه‌ای و با اهمیت کمتر نگریسته و در تحلیل نهایی قائل به قابلیت تقلیل اطلاعات کامپیوتری به بایتهای اطلاعاتی هستند. رویکردهای جایگزین در مطالعه اثرات رسانه‌ها در مقابل به عوامل اجتماعی توجه بیشتری نشان می‌دهند. نظریه‌هایی همچون استفاده و التذاذ (uses and gratifications)، مبادله (exchange)، سازه‌گرایی اجتماعی (social constructionism) و نظریه‌های تعاملی (interactionism models)، از جمله رویکردهای غالب در این دسته به‌شمار می‌آیند.

مدل «استفاده و التذاذ»، که خود متأثر از نظریه‌های مبادله اجتماعی است، مدلی رایج در مطالعات توصیفی و اکتشافی درخصوص نحوه استفاده افراد از رسانه‌ها و تأثیر این استفاده بر رفتار آنهاست. دلایل و انگیزه‌های جذب جوانان به اینترنت و فضای مجازی و رفتار آنها در فضای مجازی زمینه‌های اصلی هستند که در این مدل به آنها توجه می‌شود. نظریه تعاملی، تفسیری و سازه‌گرایی تلاشی برای تبیین نحوه ارتباط افراد با فضای مجازی، فهم آنها از این ارتباطات و مکانیسم‌های دخیل در آن محسوب می‌شود. رویکرد سازه‌گرایی با تلقی نسبی بودن تأثیرات تکنولوژی‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، این تأثیرات را تابع متن (context)، تفسیر و فهمی می‌دانند که کاربران و افراد حاضر در حوزه ارتباط از آن به عمل می‌آورند. ساخت‌های اجتماعی تعیین‌کننده معنای ارتباط به‌شمار می‌آیند. این نظریه که ملهم از آرای پدیدارشناسی گارفینکل، برگر و لاکمن (۱۹۶۶) و اندیشمندانی همچون دریدا و گرگن است واقعیات اجتماعی را ساخته کنشگران دانسته، همزمان به نقش انتخاب، اراده و استقلال فرد (عامل) در تعامل با متن و ساختار اجتماعی توجه دارد.

از دیگر اندیشمندانی که به توصیف نحوه مذاکره و معتبرساختن هویت در تعاملات رودرو و ایجاد قالبی برای ارزیابی معانی این رویارویی‌ها پرداخته می‌توان به گافمن اشاره کرد که اندیشه‌های او در بررسی ارتباطات بین فردی از جانب محققان علوم رفتاری مورد استفاده بوده است. با الهام از آرای گافمن می‌توان استدلال کرد که اینترنت چارچوب‌های تعاملی جدیدی را در برقراری ارتباطات بین فردی مهیا ساخته است که، علی‌رغم محدودیت‌های ذاتی خود، فرصت‌های جدیدی را نیز برای نمایش شخصیت در اختیار کاربران قرار می‌دهد، گافمن در کتاب خود موسوم به استیگما

به توصیف تکنیک‌ها و امکاناتی می‌پردازد که افراد از آن برای ارائه‌ی تصویری مطلوب و قابل پذیرش از خویش استفاده می‌کنند. توصیف مجازی که کاربران از ویژگی‌های رفتاری و شخصیتی خود در فضای چت روم به‌عمل می‌آورند را می‌توان با توجه به این گزاره‌ها تبیین کرد. تلاش برای پیشدستی در گرفتن اطلاعات، شناسایی اولیه از مخاطب گفتگو، توصیف انتخابی و گاه مبالغه‌آمیز و یا نادرست از برخی ویژگی‌های رفتاری و شخصیتی و نشان دادن همدردی و همسویی برای جلب پشتیبانی و حمایت عاطفی مخاطب از جمله زمینه‌های نشان‌دهنده‌ی تدارکات و آمادگی‌های «پشت صحنه‌ای» (back stage) افراد، برای نمایش «روی صحنه‌ای» (front stage) خود هستند. ماهیت غیر رودرروی ارتباطات الکترونیکی اینترنتی همچنین می‌تواند انگیزه‌ی بیشتری را برای کاربران آن در بازی با هویت، رفتارهای آزمایشی و ارائه‌ی تصویری غیرواقعی فراهم سازد که ریسک «شرمندگی» در آن کمتر است. در مجموع کاربست مفاهیم گافمن در ارتباطات اینترنتی می‌تواند به تشریح مکانیسم‌ها و استراتژی مورد استفاده در تعاملات بین‌فردی به‌کار رود. از طرفی، پیشرفت روزافزون تکنولوژی و دسترسی به تسهیلات بیشتر در این‌گونه ارتباطات (صدا، تصویر و ایکون‌های ابراز هیجانات / emojis) می‌تواند این ارتباطات را به ارتباطات حقیقی نزدیک‌تر ساخته و جنبه‌ی انسانی‌تری بدان بخشد. برای ارزیابی تأثیر نیروهای ساختی همچون «طبقه»، «جنسیت» و «مکان» در بهره‌مندی از اینترنت و گفتگوهای اینترنتی و نیز تأثیری که این‌گونه ارتباطات به نوبه‌ی خود بر این روابط برجای می‌گذارد از مفهوم‌سازی عادت (habitus) و میدان (field) بوردیو (Bourdieu) جامعه‌شناس فرانسوی می‌توان استفاده کرد. برای بوردیو «عادات» شیوه‌های عمل و زیستی است که فاعلان اجتماعی در جریان اجتماعی شدن کسب می‌کنند و از طریق تجربه‌ی عملی آموخته می‌شوند. در کتاب منطق عمل بوردیو می‌نویسد: «دنیای عملی که در ارتباط با عادات -که به مثابه‌ی نظامی از ساختارهای (نقشه‌های) شناختی و انگیزه بخش عمل می‌کنند- شکل گرفته است، دنیایی است که روش‌های رسیدن به هدف، مسیرهای قابل انتخاب و موضوعاتی که واجد یک خصلت غایت شناسی دائمی هستند را از قبل مشخص ساخته‌است» براین اساس، باید گفت که میدان‌ها در حال تغییرند و رابطه‌ی بین عادت و میدان در معرض گسست است. ملزومات میدان ضرورتاً اشاره بر وجود عاداتی ندارند که بازیگران یک میدان مجهز به آن باشند. در اینجا نیز امکان کنش و انتخاب وجود دارد. بدین ترتیب اگرچه اساس فرآیند بازآفرینی باقی می‌ماند، با این حال شیوه‌هایی وجود دارد که مبنای مبارزه برای تعریف میدان و امکان عمل فرد را فراهم می‌گرداند.

مفهوم‌سازی بوردیو از عادت و میدان را می‌توان در تحلیل فرهنگی و ساختاری از تأثیرات ارتباطات اینترنتی به کار برد. ارتباطات مجازی می‌تواند زمینه‌ی شکل‌گیری عاداتی جدید را فراهم سازد که خود به کنش و انتخاب‌های متفاوتی منتهی می‌گردد. ظهور عادات جدید شرایط (عادات) قبلی را به چالش می‌کشد و در نتیجه‌ی آن جایجایی‌هایی (dislocations) صورت می‌گیرد. بدین ترتیب اگرچه اساس فرآیند بازآفرینی باقی می‌ماند، با این حال شیوه‌های متنوعی، مبنای مبارزه برای تعریف میدان و امکان عمل فرد را فراهم می‌سازند.

مسئله‌ی روابط جنسیتی و ارزش‌های جوانان در فضای مجازی را با استفاده از این چارچوب می‌توان مفهوم‌سازی کرد. ویژگی‌های ارتباطات الکترونیکی حاکم در فضای چت‌روم‌ها شرایطی متفاوت از روابط حقیقی و رودررو را برای کاربران آن فراهم می‌کند. سرعت عمل، ناشناس ماندن، سیال بودن و ویژگی‌های دیگر می‌تواند فضای یکسان و مشابهی را فارغ از الزامات ساختی (جنسیتی، طبقاتی، قومی، نژادی و مکانی) فراهم سازد که مستعد تجارب متفاوتی برای کاربران آن است. تعاملات آزمایشی، کنجکاوانه و یا با نیت افزایش ظرفیت شناختی، کاربران اینترنتی را با ذهنیت و گرایش جدیدی تجهیز می‌کند که می‌تواند رفتار و تعاملات آنها در دنیای حقیقی را به چالش کشانده و تغییراتی را هرچند جزئی در میدان

عمل اجتماعی آنها فراهم سازد. فضای مجازی به فیلتری می‌ماند که نیازها، خواسته‌ها و بازنمایشی کاربران در هویت خویش را به درجاتی به دنیای حقیقی آنها تسری می‌دهد و شرایط تازه‌ای را برای گفتگو، تفاهم و تعامل در دنیای مجازی و حقیقی فراهم می‌سازد. • روش تحقیق تحقیق حاضر براساس روش‌های پیمایشی و با استفاده از پرسشنامه استاندارد انجام شده که توسط خود پاسخگویان تکمیل شده‌است. در تنظیم سؤالات و مقیاس پرسشنامه علاوه بر داده‌های اسنادی و تجربی از مشاهدات مشارکتی (فعال) و غیرمشارکتی (غیر فعال) محقق در فضای چت روم‌ها نیز استفاده شده‌است.

مراجعه به اتاق‌های فارسی سایت‌های چت بین المللی همچون yahoo, msn و نیز سایت‌های چت فارسی زبانی مانند bedehi و roozi در فواصل زمانی مختلف و متنوع امکان مناسبی را برای آشنایی محقق با ویژگی‌های جمعیتی و رفتاری نوعی مراجعه‌کنندگان به این سایت‌ها فراهم ساخته‌است. حاصل این ساعات طولانی مشاهده و مشارکت مجازی، آشنایی نسبی با مکانیسم شکل‌گیری و شروع ارتباطات مجازی، علایق، سلیقه‌ها، نیازها، حساسیت‌ها، واژگان و خرده فرهنگ زبانی رایج استفاده‌کنندگان دختر و پسر از این اتاق‌ها بوده‌است. در مواردی نیز برای تدقیق بیشتر در محتوای گفتگوها و مفهوم‌سازهای بهتر از آن متن گفتگو بر روی دیسکت ذخیره و طبقه‌بندی شده‌است.

• نمونه‌گیری و جمع‌آوری داده‌ها

نمونه‌گیری تحقیق بر اساس روش‌های غیراحتمالی و از نوع در دسترس و نیز زنجیره‌ای (snowballing) است. با این‌حال در انتخاب نمونه‌ها تلاش براین بوده‌است تا متغیرهای مهم زمینه‌ای همچون جنسیت، محل سکونت و تحصیلات به نسبتی مشابه با ترکیب جامعه آماری هدف در نظر گرفته شوند. نمونه‌های تحقیق را غالباً مراجعه‌کنندگان به کافی‌نت‌هایی تشکیل می‌دهند که در بهار ۱۳۸۲ در سطح شهر تهران مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. تعدادی از پاسخگویان نیز از طریق شبکه‌های آشنایی و دوستی به صورت زنجیره‌ای مورد دسترسی قرار گرفته‌اند. ملاک انتخاب پاسخگویان قرار داشتن در محدوده سنی مورد نظر (۱۵ تا ۳۰ سال) و داشتن حداقل یک بار تجربه چت کردن اینترنتی بوده‌است.

پرسشنامه‌ها عموماً به طور مستقیم و از طریق پرسشگران در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار گرفته‌اند. با این‌حال با توجه به پراکندگی ساعت مراجعه افراد به کافی‌نت‌ها و طولانی شدن مرحله جمع‌آوری اطلاعات، در مواردی پرسشنامه‌ها به مدیران این مراکز داده شد تا با توزیع آنها به نمونه‌های واجد شرایط فرایند جمع‌آوری اطلاعات تسریع گردد. بدین ترتیب در مجموع در یک دوره زمانی دو ماهه ۱۷۲ پرسشنامه تکمیل شده بدون نقص جمع‌آوری و مورد استفاده قرار گرفته‌است.

• یافته‌های تحقیق

برای ارزیابی گرایش پاسخگویان نسبت به اثرات و ویژگی گفتگوهای اینترنتی و تفکیک نوع استفاده آنها علاوه بر سؤالات رفتاری از ۲۱ گویه گرایش سنجی مدرج نیز استفاده شده‌است که به‌عنوان متغیر وابسته اصلی تحقیق با دیگر متغیرهای زمینه‌ای و مستقل مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. برای تجزیه و تحلیل بیشتر این گویه‌ها و تعیین «ابعادی» که در مجموعه گویه‌های مدرج مورد بررسی قرار گرفته‌اند، از تکنیک تحلیل عوامل استفاده شده‌است. تنها ابعادی که ارزش افزوده (eigen value) آنها بزرگ‌تر از ۱ بوده است، استخراج شده‌اند. ارزش‌های اولیه ابعاد از ۰/۲/۱ تا ۵۲/۳ نویسان داشته‌اند. توجه به سهم هر عامل در تبیین واریانس کل ابعاد، ۷ بعد استخراج شده‌اند که در مجموع بیش از ۶۲ درصد از واریانس گردش یافته عوامل را توضیح می‌دهند. عوامل فوق به ترتیب اهمیت و اولویت مربوط به تفاوت رفتار واقعی با رفتار در فضای چت (چت به‌عنوان میدانی

برای نقش بازی)، نگرش تردیدآمیز و نامطمئن به فضای چت (چت به عنوان ارتباطی نامطمئن)، نگرش جدی و توأم با اعتماد به چت (چت به عنوان امتدادی از زندگی واقعی)، نگرش لذت جویانه و ابزاری به چت (چت به عنوان ابزاری برای دوست‌یابی و تفنن) و با اهمیت کمتری نگرش جستجوگرانه، ناکارآمد و بدبینانه می‌گردد.

بدین ترتیب، ابعاد مستخرج از تحلیل عوامل ضمن آنکه ابزاری برای تقلیل گویه‌های متنوع به ابعادی محدودتر است، بیانگر تیپولوژی جهت‌گیری‌ها و نگرش‌های جوانان به چت‌های اینترنتی و فضای حاکم بر روابط مجازی در این گفتگوهاست که بر اساس آن می‌توان به تفکیک گرایش‌های پاسخگویان پرداخت.

ماتریس همبستگی مقیاس‌های ترکیبی ساده شکل‌گرفته از گویه‌های تشکیل دهنده هر بعد (عامل) نیز بیانگر همبستگی‌های بین نمرات پاسخگویان در ابعاد مختلف است. بر این اساس، هر چه چت‌کنندگان سوءظن بیشتری به چت نشان دهند، علاقه آنان به این فضا کمتر است؛ چت‌کنندگان جدی و علاقه‌مند تجربه چت را دلپذیرتر یافته‌اند؛ چت‌کنندگان مظنون از چت متوقع‌تر بوده‌اند و معتقدان به نقش بازی نسبت به چت بدبین بوده‌اند.

در ادامه با استفاده از آزمون‌های آماری به توصیف و مقایسه گرایش پاسخگویان نسبت به هر یک از مؤلفه‌های ابعاد فوق به تفکیک متغیرهای زمینه‌ای جنسیت و میزان تحصیلات پرداخته و پس از آن انگیزه پاسخگویان از پرداختن به گفتگوهای اینترنتی و اثرات آن را مورد توجه قرار خواهیم داد.

ارزایی پاسخگویان در سطح سنجش ترتیبی و با پنج درجه سنجیده شده است. درک‌گذاری نمره ۱ به گرایش کاملاً موافق با گویه‌ها و نمره ۵ به گرایش کاملاً مخالف داده شده است. بدین ترتیب هرچه نمرات کمتر باشد موافقت با يك گویه بیشتر است. با تبدیل رتبه‌ها به نمره و تلقی متغیرها در سطح فاصله‌ای، میانگین نمرات پاسخگویان به هرگویه و نیز میانگین نمرات پاسخگویان دختر و پسر به تفکیک بیان شده است.

مقایسه کلی انتخاب‌های پاسخگویان در گویه‌های مختلف بیانگر ارزیابی‌های متفاوت آنها از اثرات و استفاده‌های چت در محیط اینترنت است. موافق‌ترین نظرات پاسخگویان مربوط به قابل اطمینان نبودن محیط چت برای شناسایی روحیات و شخصیت افراد و سهولت نقش بازی و سوءاستفاده و در نتیجه نامطمئن بودن آن برای کسب شناخت از افراد است. از طرفی جذابیت محیط چت به واسطه ایجاد امکان گفتگو با افراد متفاوت و فراتر رفتن از کارکرد صرف تفنن و بازی از جمله گویه‌هایی بوده‌اند که به ترتیب بیشترین موافقت نسبت به آنها وجود داشته است.

به همان‌سان، بدبینانه‌ترین نظرات نسبت به چت رومرها و فضای مجازی چت به ترتیب مربوط به نقش این فضا در انتخاب همسر، قابلیت آن برای شناسایی شخصیت واقعی افراد و امکان نقش بازی و رفتارهای دوگانه کاربران در محیط مجازی و واقعی بوده است. قضاوت نسبت به دیگر ویژگی‌ها و متغیرهای مورد بررسی حالت قطبی کمتری دارد و متمایل به انتخاب نظرات بینابین است.

مقایسه نظرات پاسخگویان مرد و زن نسبت به ویژگی چت‌های اینترنتی عموماً تفاوت فاحش و معنی‌داری را نشان نمی‌دهد، اگرچه این نظرات ضرورتاً بیانگر رفتار عملی آنان در محیط‌های حقیقی نیست. بیشترین شباهت‌ها در قضاوت‌ها مربوط به انتخاب افراد مشابه برای گفتگو، ادعای پاسخگویان در خصوص شباهت شخصیت و رفتار مجازی و واقعی خود، بیان لذت و آرامش از برقراری ارتباط در محیط چت، دشوار تلقی کردن شناخت نظرات واقعی افراد و عدم امکان اعتماد به آنها، ناکارآمدی چت برای انتخاب همسر و مشابه تلقی کردن افرادی است که با آنان ارتباط

برقرار کرده‌اند.

تفاوت در گرایش‌های دختران و پسران مربوط به تأکید بیشتر پسران بر امکان نقش بازی‌های اینترنتی است که تفاوت کاملاً معنی‌داری را نشان می‌دهد. اشاره به سهولت نقش بازی‌های اینترنتی می‌تواند بیانگر تجربه‌ی عینی بیشتر پسران در پرداختن به این‌گونه رفتارها باشد که در بخش‌های دیگر به آن اشاره خواهد شد.

تفاوت‌های معنی‌دار دیگر مربوط به لذت بخش دانستن گفتگو با افراد مختلف در فضای چت است که بیشتر از جانب پسران ابراز شده است. این یافته چنان‌که در بخش‌های بعدی بدان خواهیم پرداخت، بیانگر میل بیشتر پسران به برقراری ارتباط همزمان دوستانه با افراد غیر همجنس و وابستگی بیشتری است که دختران به ارتباط و گفتگوهای اینترنتی پیدا می‌کنند. مشاهدات انجام شده در چت روم‌ها بیانگر میانگین سنی بالاتر کاربران مرد و تعداد بیشتر آنان است. این مشاهده را با احتیاط چنین می‌توان تفسیر کرد که دختران انتخاب دوست را با وسواس بیشتری انجام می‌دهند و تعداد دوستان اینترنتی آنان محدودتر است. این محدودیت مؤید تمایل بیشتر «واقعی» دختران به گسترش دوستی‌های مجازی خود به پیوند ازدواج است، اگرچه در سطح ذهنی نسبت به آن مظنون هستند. بدین ترتیب روابط در فضای مجازی چت گسترش روابط واقعی است که دو جنس تجربه می‌کنند و اگر چه مرزبندی‌های جنسیتی در روابط مجازی کمرنگ‌تر از روابط حقیقی است، با این‌حال واقعیت بیولوژیک و به‌ویژه اجتماعی جنسیت در این روابط نیز خود را نشان می‌دهد.

دیگر تفاوت معنی‌دار بین دو جنس دشواری در بیان احساسات و تظاهرات عاطفی رفتاری در محیط مجازی است که بیشتر از جانب پسران بیان شده است. این نکته ضمن آنکه تصویرکننده‌ی مهارت‌ها و ظرفیت عاطفی بالاتر دختران جوان در تعاملات اجتماعی است، می‌تواند متأثر از نوع نگاه و انگیزه‌های دو جنس در استفاده از فضای چت، خود افشایی کمتر پسران در این فضا و سرانجام احساس نیاز کمتر آنان به ابراز چنین احساساتی باشد. این بازنمایی مردانه را نیز باید ادامه‌ی روابط جنسیتی در حوزه‌ی عمومی و حقیقی جامعه دانست، اگرچه ماهیت ناشناس و مجازی چت‌های اینترنتی می‌تواند برخورد عقلانی با مواجهه‌های رمانتیک را برای هر دو جنس تسهیل کند.

سرانجام، دیگر تفاوت قابل ملاحظه درهم‌تنیدگی بیشتر مرز چت و زندگی واقعی برای دختران است. دختران بیش از پسران نگرشی از روی تفنن، آزمایش و جستجوگری کنجکاوانه به فضای چت دارند و بیش از آنان چت را نوعی «بازی» تلقی می‌کنند. با این‌حال نکته‌ای که در وهله‌ی نخست در تضاد با این جهت‌گیری نسبتاً متفاوت قرار دارد، رخنه‌پذیری بیشتر مرز چت و زندگی واقعی برای دختران، تعهد بیشتر به استفاده‌ی صادقانه از فضای مجازی و محافظه‌کاری و احتیاط بیشتر آنان در برقراری ارتباط آنلاین است که معرف آن شناخت «حقیقی» بیشتر دختران از دوستان اینترنتی خود، اندازه‌ی کمتر دوستان اینترنتی آنان، و بی‌اعتمادی بیشتر به آشنایی‌های اینترنتی است که در تفاوت معنی‌دار با پسران قرار دارد.

تفاوت‌های مشاهده شده به‌واسطه‌ی بزرگ نبودن حجم نمونه از نظر آماری عموماً معنی‌دار نیستند، با این حال نشانه‌ها و الگویی را از تفاوت‌های واقعی ارائه می‌دهند.

مقایسه‌ی میانگین نمرات نشان می‌دهد که برای گروه‌های سنی بزرگ‌تر فضای چت امتزاج بیشتری با زندگی واقعی دارد و تلقی جدی‌تر نسبت به آن دارند. این دسته آشنایی «حقیقی» بیشتری با افراد چت‌کننده دارند و بیشتر قائل به رخنه‌ی مرزهای دو محیط هستند. به همان‌سان برخورد آزمایشی و با نیت آشنایی با افراد جدید بیشتر از جانب چت‌کنندگان جوان‌تر ابراز شده است. تظاهر کمتر این ویژگی در جوانان بزرگسال‌تر با علاقه‌

کمتر آنان به نقش بازی و تأکید بیشتر بر شباهت شخصیت واقعی و مجازی خود همراه بوده است.

تمایز دیگر به امکان سوءاستفاده از فضای چت مربوط می‌شود که با شدت بیشتری از جانب گروه بزرگسال‌تر ابراز شده است، با این حال این بی‌اعتمادی در میان گروه‌های جوان‌تر نیز به چشم می‌خورد و آنان نیز به طور یکسان محیط چت‌های اینترنتی را برای انتخاب همسر غیر قابل اطمینان می‌دانند.

تنوع طلبی و لذت از آشنایی و ارتباط در فضای مجازی بیشتر از جانب گروه‌های جوان‌تر بیان شده است. این ویژگی می‌تواند مؤید «ماجراجویی‌ها» و «برخوردهای آزمایشی» بیشتر این گروه باشد که با تفاوت معنی‌داری آنان را از گروه بزرگسال‌تر متمایز می‌سازد. سرانجام، اعتماد بیشتر و وسواس کمتر در انتخاب شریکان گفتگو ویژگی‌هایی هستند که در چت‌کنندگان جوان‌تر بیشتر به چشم می‌خورند. این ویژگی با تعهد کمتر گروه جوان‌تر به کسانی که با آنان چت می‌کنند همراه بوده است و از لحاظ آماری کاملاً معنی‌دار است. چنان‌که اشاره شد جوانان با سن بیشتر دوستان اینترنتی کمتری دارند و انتخاب دوست را با تمرکز و دقت بیشتری انجام می‌دهند. دوستی‌های این گروه علی‌رغم محدودیت در تعداد، دوام بیشتری دارد.

در مجموع یافته‌های مربوط به رابطه سن با ارزیابی چت‌های اینترنتی بیانگر توجه بیشتر گروه سنی جوان‌تر به کارکردهای تفریحی و تفریحی و تفکیک بیشتر دو حوزه مجازی و واقعی از جانب آنان است. این گروه بیشتر به دنبال گسترش شبکه‌های دوستی خود بوده و لذت بیشتری از چت کردن می‌برند و در همان حال از فرصت‌هایی که اینترنت برای ناشناس ماندن، و گاه پنهان ساختن هویت واقعی فراهم می‌سازد، بیشتر استفاده می‌برند. از سوی دیگر، گروه بزرگسال‌تر با وسواس بیشتری دست به انتخاب می‌زنند و در کنترل روابط خویش و سطح و جهت آن مهارت بیشتری دارند. همچنین یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که دختران جوان در انتخاب شرکای گفتگوی خود به معیار سن توجه بیشتری دارند که این مسئله بیانگر هنجارهای رایج در آشنایی‌های افراد غیرهمجنس و جامعه‌پذیری انتظاری دختران جوان است. • انگیزه چت کردن

غالب پاسخگویان به کارکرد فراغتی و سرگرم کننده چت‌روم‌ها بوده است که بیشترین انتخاب را به خود اختصاص داده است.

دلایل و انگیزه‌های بعدی به ترتیب پیدا کردن دوست، تازگی محیط چت، مهیج بودن آن و تفاوت شخصیت‌ها در «صحنه» چت نسبت به صحنه‌های «حقیقی» زندگی عنوان شده است.

دلایل بعدی پاسخگویان شناخت خود و دیگران، شیطنت و ماجراجویی و نهایتاً همسریابی عنوان شده است که تنها با ۲ انتخاب ضعیف‌ترین انگیزه پاسخگویان به شمار می‌آید.

بدین ترتیب از انتخاب‌های پاسخگویان آشکارا غلبه کارکردهای فراغتی غیر جدی به جدی را می‌توان دریافت. تجارب بدیع و جذابی که فضای مجازی برای خودشناسی، هویت‌یابی و نیز مشارکت‌های نوین فراهم می‌سازد تحت الشعاع کارکردهای سرگرم کننده است. این نکته بیانگر کارکردهای جبرانی و تسهیل کننده اینترنت در ایجاد عرصه‌ای برای سرگرمی جوانان در خلوت فردی و کندن آنان از صورت‌های عینی و ملموس مشارکت با انگیزه‌های مختلف در عرصه عمومی و «حقیقی» جامعه می‌باشد.

مقایسه اجمالی انگیزه‌های دو جنس تفاوت آشکاری را نمایان نمی‌سازد. تنها تفاوت قابل ذکر استفاده ابزاری بیشتر جوانان پسر از محیط چت در دوست‌یابی است که خود، چنان‌که در بخش‌های قبل بدان اشاره شد، هم برخاسته از میل این گروه به آشنایی و یافتن دوستان بیشتر در عرصه

عمومی جامعه و هم اعتماد و اتکای بیشتر آنان به محیط مجازی چت‌رومها است.

مقایسه‌ی انگیزه‌های پاسخگویان از چت به تفکیک سن و تحصیلات نیز تفاوت‌های محسوسی را نشان نمی‌دهد. تفاوت‌های قابل ملاحظه مربوط به جذابیت و هیجان بیشتر ارتباطات مجازی برای گروه جوانان بزرگ‌تر با تحصیلات بیشتر و توجه بیشتر آنان به قابلیت‌ها و تأثیرات این محیط در فرایند هویت‌یابی است. به نظر می‌رسد به موازات کاسته شدن از انگیزه‌های صرف فراغتی و رفع کنجکاوی‌های اولیه، فضای اینترنت می‌تواند عرصه‌ای را برای بازاندیشی و ارزیابی‌های پاسخگویان از خود و اجتماع بلافصل خویش فراهم سازد که این ویژگی و اعتبار بیشتر مورد توجه پاسخگویان تحصیل کرده‌تر بوده است.

• انتخاب افراد و نحوه استفاده از چت رومها

در پاسخ به این سؤال که «باچه افرادی تمایل به چت کردن دارید» بیش از نیمی از پاسخگویان به انتخاب‌های اتفاقی و ناشناس و کمتر از یک سوم به گفتگو با افراد آشنا اشاره داشته‌اند. یافته جالب دیگر این است که به جز یک نمونه، کلیه پاسخگویان تمایل به گفتگو با افراد غیرهمجنس داشته‌اند. بدین ترتیب فضای غالب در محیط چت‌رومها گفتگوهای دوستانه جوانان غیرهمجنس است که با نیت ارضای کنجکاوی، آشنایی، سرگرمی و گاه شیطنت و ماجراجویی بدان روی می‌آورند. مضمون گفتگوها عموماً حول مباحث غیرجدی و پیش پاافتاده (بیش از ۳۰٪) و گفتگوهای صمیمیت و نزدیکی بیشتر می‌انجامد (۲۷٪). و تنها کمتر از ۲۰ درصد موضوعات مورد گفتگوی خود را مربوط به موسیقی، فیلم، هنر و موضوعات مشابه بیان کرده‌اند. همچنین پاسخ‌ها تفاوت محسوسی را براساس متغیرهای زمینه‌ای «سن» و «تحصیلات» نشان نمی‌دهد. تنها الگوی قابل توجه تمایل بیشتر جوانان کم سن و سال‌تر و به‌ویژه پسران به پرداختن به گفتگوهای صمیمیت و نزدیکی بیشترشان باشریکان غیرهمجنس خود می‌انجامد.

اولویت سایت‌های مورد مراجعه پاسخگویان برای چت به ترتیب yahoo (حدود ۸۰ درصد)، msn شش و نیم درصد، و سایت‌های فارسی زبانی چون bedehi و roozi (مجموعاً ۷ درصد) بوده است.

از دیگر یافته‌های جالب تحقیق استفاده بیشتر پسران از صدا ($p = ۰.۳۵/۰$) voice و دوربین شبکه ($p = ۰.۰۵/۰$) است که آنها را از دختران متمایز می‌سازد. علاوه بر این پسران بیش از دختران اشاره به تجربه گپ هم زمان با بیش از دو یا چند نفر داشته‌اند. یافته‌های فوق را می‌توان با توجه به موقعیت جنسیتی برتر پسران در عرصه عمومی جامعه و امتداد یافتن این روابط قدرت به حوزه مجازی توضیح داد.

اجتماعی شدن انتظاری و گفتگوهای آشکار و پنهان در خصوص روابط قدرت میان دو جنس در عرصه خانواده و اجتماع بزرگتر و نیازها و انگیزه‌های نسبتاً متفاوت دو جنس از برقراری گفتگوهای اینترنتی می‌تواند توضیح دهنده تفاوت‌های فوق باشد. گفتگوهای چندگانه هم زمان پسران بیش از آنکه نشانه تبحر و مهارت آنان در استفاده از ابزار اینترنت باشد، بر میل بیشتر آنان به استفاده از موقعیت جنسیتی برتر خود در اجتماع برای انتخاب و جستجوی روابط دوستانه آزاد دلالت دارد. به همان سان استفاده بیشتر پسران از صدا و دوربین در محیط‌های چت را می‌توان بیانگر ترس و نگرانی کمتر آنان از کنترل و شناسایی‌هایی دانست که در محیط‌هایی خصوصی و عمومی عمل می‌کنند.

• نتیجه‌گیری

تکنولوژی کامپیوتر نه تنها دروازه‌های ورود به شاهراه‌های اطلاعاتی را در فضای مجازی گشوده است، بلکه فضا و بازاری را نیز برای سرگرمی مهیا

ساخته که به سرعت و به طور مداوم رو به رشد است. اینترنت از جمله مظاهر مدرن عرصه سرگرمی است که تحول رسانه‌های جدید به ارمغان آورده است.

رسانه‌ای شدن و خانگی شدن به طور فزاینده‌ای توصیف کننده گذران بخش عمده‌ای از فراغت طیفی از جوانان گردیده است. رشد تکنولوژی‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطی و به خصوص اینترنت، فردی شدن شیوه‌های زندگی جوانان را دامن زده و مرزهای تازه‌ای را در شکل‌گیری ارزش‌ها و هویت‌یابی، به‌ویژه ارزش‌های مربوط به آشنایی و دوستی‌های رمانتیک، پیش روی جوانان ایرانی قرار داده است. از سوی دیگر، ویژگی‌های فضای مجازی همچون گمنامی، سیال بودن و امکان پنهان نگاه داشتن هویت، پیامدهای گسترده‌ای را در روابط جنسیتی، روابط قدرت و الگوهای ارتباطی کاربران جدی گفتگوهای اینترنتی برجای می‌گذارد.

کارکرد غالب چت‌های اینترنتی در جوانان ایرانی جنبه‌های فراغتی و سرگرم کننده آن است که با فاصله زیادی اولویت نخست استفاده کنندگان را تشکیل می‌دهد. نتایج تحقیق بیانگر این است که فضای غالب در محیط چت روم‌های مورد مراجعه جوانان گفتگوهای دوستانه جوانان غیرهمجنس است که با نیت ارضای کنجکاوی، آشنایی و سرگرمی و گاه شیطنت و ماجراجویی بدان روی می‌آورند.

انگیزه‌ها و چگونگی استفاده کاربران از چت‌های اینترنتی همچنین بیانگر تفاوت‌های جنسیتی و میل بیشتر پسران به استفاده از موقعیت جنسیتی برتر خود در اجتماع برای انتخاب سرگرمی و جستجوی روابط دوستانه و آزادانه است. بدین ترتیب، اگرچه فضای مجازی ممکن است تجربه قدرت دهنده و آزادکننده‌ای برای برخی دختران جوان به شمار آید، با این حال روابط دو جنس از جهاتی ادامه روابط آنها در جهان واقعی است. در مجموع، گفتگوهای اینترنتی عرصه جدیدی را برای گذران فراغت طیف رو به افزایشی از جوانان و شکل‌گیری خرده فرهنگ‌های مختلف با زمینه‌ها و علائق متنوع فراهم ساخته است. اگر چه نگرش غالب به این «میدان» جدید و بهره‌مندی از آن عموماً محدود به آشنایی‌ها و گفتگوهای غیرجدی، کنجکاوانه و عادی است، با این حال برای اقلیتی مجالی را به منظور تأمل در «سیاست زندگی»، بازی با هویت و بازاندیشی در پروژه انباشت و ابراز هویت فراهم ساخته است. این اقلیت از پتانسیل‌های فضای مجازی برای تقویت سرمایه‌های سمبلیک و فرهنگی خود در برقراری ارتباط و تنظیم روابط با خویش و اجتماع بلافصل خویش استفاده می‌کنند.

در وجه منفی، سرگرمی‌های مجازی علاقه جوانان به مشارکت اجتماعی و فعالیت‌های مدنی را با انگیزه‌های مختلف تحت الشعاع قرار می‌دهد و ممکن است بر مهارت‌های اجتماعی آنان در تدارک فراغت‌های گروهی و تفریحات و بازی‌های غیرمجازی تأثیر منفی بگذارد. همچنین مجاورت طولانی با فضای مجازی می‌تواند به فرهنگ پذیری یک طرفه و تأثیرپذیری افراطی از هنجارها و ارزش‌ها در عرصه‌های مختلف ارتباطی و اجتماعی انجامیده و با تقویت جهان وطنی تعلقات ملی و سنتی کاربران را تحت تأثیر قرار دهد.

منبع : مرکز پژوهش‌های ارتباطات

<http://vista.ir/?view=article&id=256226>

چارچوبی رایگان برای تولید کاربردهای AJAX

در طول یک دهه رشد و تکامل، کاربردهای مبتنی بر وب از صفحات ایستا، به سمت صفحات پویا، Applet، Flash و در نهایت به کاربردهای AJAX ختم شده است. کاربرانی که سامانه ها و کاربردهای مدرن وب (نظیر Google MAP و یا واسط کاربر جدید Yahoo Mail) را تجربه کرده اند، به این نکته ظریف و جالب پی برده اند که رابط کاربر این کاربردها بر خلاف کاربردهای سنتی وب، از قابلیت ها و ویژگی های محاوره ای بیشتری برخوردار هستند. صفحات وب برخلاف کاربردهای رومیزی، ساختاری سست پیوند (Loosely Coupled) دارند. به این معنی که اطلاعات و داده هایی که در صفحات وب نمایش داده می شوند، پیوند مستحکمی با منابع داده (معمولاً بانک های اطلاعاتی) ندارند.

از این رو برای مشاهده داده ها (یا اطلاعات جدید) کاربر می بایست درخواست خود را مجدداً به کارگزار وب (کارگزار کاربرد) ارسال کند. این عمل معمولاً با عملکرد Refresh در مرورگر حاصل می شود. با استفاده از ترفند

AJAX یا ترکیبی ناهمزمان از JavaScript و XML، امکان تولید کاربردهای محاوره ای مبتنی بر وب فراهم می گردد. منظور از معماری ناهمزمان آن است که برخلاف معماری سنتی کارگزار سرویس گیرنده، در AJAX مرورگر تقاضاهایی را بدون نیاز به دخالت کاربر به کارگزار وب (یا کاربرد) می فرستد و به این ترتیب صفحات وب به طور پویا به روز می شوند. زبان برنامه نویسی که با استفاده از آن این تقاضاها به کارگزار وب فرستاده می شوند، JavaScript است و اطلاعات با استفاده از شیئ خاص موسوم به XMLHttpRequest دریافت می شود.

با وجود آنکه واژه فنی AJAX اولین بار توسط Jesse James Garrett در سال ۲۰۰۵ به کار برده شد، ولی یک دهه قبل شرکت مایکروسافت همین ایده را در تکنیک Remote Scripting مطرح نموده بود. عنصر بنیادی در تکنیک AJAX شیئ XMLHttpRequest است که به مرورگر اینترنت (نظیر IE یا Firefox) امکان می دهد بدون بارگیری مجدد کل صفحه، درخواست داده را به طور پویا و بدون نیاز به دخالت کاربر (ناهمزمان) به کارگزار وب ارسال نماید. یکی از دلایل جذاب بودن کاربردهایی نظیر Google Map استفاده از همین تکنیک می باشد. در این مقاله قصد داریم چارچوب رایگان و

پرطرفداری را معرفی نماییم که تولید کاربردهای مبتنی بر تکنیک AJAX را به شکل چشمگیری تسریع می نماید.

- کاربردهای سنتی وب

برخلاف رشد و گسترش وب، و محبوبیت و فراگیری آن، کاربردهای سنتی وب با یک چالش اساسی مواجه هستند. این چالش عدم توانایی کاربردهای سنتی در ارائه رابط کاربری محاوره ای متناسب با کاربردهای جدید در وب است. این ناتوانایی ریشه در مدل حاکم بر این رده از کاربردها است که در آن از یک سو ارتباط کارگزار و سرورس گیرنده بدون حافظه و Stateless است و از سوی دیگر واحد ارتباطی در رابط کاربری یک صفحه کامل است. کاربردی که در کارگزار اجرا می شود، موظف است که واکنشی و تفکیک پارامترهای درخواست، ارائه پاسخ، و هدایت و مسیریابی کاربر از یک صفحه به صفحه بعدی را بر عهده بگیرد.

به علاوه در صورتی که خطایی در این مسیر رخ دهد، چگونگی مواجهه با آن نیز بر عهده کاربر است. نیاز به توضیح نیست که تمام این وظایف بر عهده کاربردی است که در سمت کارگزار وب (کارگزار کاربرد) اجرا می شود. برای تسهیل این فرآیند عملیاتی، چارچوب های متعددی نظیر Struts، Tapestry و JSF ارائه شده اند. با این حال به سبب فاصله ذاتی مدل مبتنی بر صفحه در کاربردها سنتی وب، با مدل محاوره ای در کاربردهای مدرن، هیچ یک از این چارچوب های راه حل کاملی برای ناتوانایی فوق الذکر تلقی نمی شوند.

- کاربردهای مبتنی بر AJAX

در طول یک دهه تکامل کاربردهای مبتنی بر وب از شکل ابتدایی و ایستا، به صفحات پویا، کاربردهای مبتنی بر جاوا و سایر فناوری های مربوط به تولید کاربرد در سمت کارگزار، و در چند سال اخیر به کاربردهای AJAX ختم شده اند. همانطور که در کاربردهای جذابی چون Google Map مشاهده می شود، ترفند AJAX زندگی جدیدی به کاربردهای مبتنی بر وب بخشیده است به گونه ای که این کاربردها از نظر سطح محاوره ای بودن، یادآور برنامه های رومیزی هستند که در ده های قبل بر روی کامپیوترهای منفرد اجرا می شدند. نکته جالب توجه آن است که تکنیک AJAX تنها استفاده هوشمندانه از Javascript است و کاربران برای بهره گیری از آن تنها به یک مرورگر ساده (و استاندارد) نیاز دارند. می توان AJAX را به عنوان نسل جدیدی از صفحات پویای HTML تلقی کرد. در این تکنیک برنامه های Javascript در پشت صحنه منتظر رخدادهایی می مانند که کاربر و محاوره وی با صفحات پدید می آورد. در پاسخ به این رخدادها (معمولاً) تنها بخشی از صفحه (که به عبارت دقیق تر DOM یا Document Object Model) به شکل پویا تغییر می نماید. ارتباط کارگزار و مرورگر در این تکنیک ناهمزمان (Asynchronous) است. به این ترتیب AJAX به مدل محاوره تک صفحه ای خاتمه می دهد. با بهره گیری از این تکنیک و طراحی مناسب می توان اجزاء محاوره ای متعددی در صفحات وب گنجانده که بر خلاف مدل سنتی به شکل پویا به روز می شوند.

- محاوره کاربرد و کاربر در تکنیک AJAX

به عنوان مثال فرض کنید که در یک صفحه (فرم) ورود اطلاعات نام کشور و شهر مورد نظر کاربر از وی پرسیده شود. در کاربردهای سنتی ابتدا کاربر از فهرستی، کشور مورد نظر را انتخاب می نماید. سپس کل صفحه به روز شده و فهرست مربوط به انتخاب نام شهر به شکل مناسب به روز شده و کاربر می تواند شهر مورد نظر در آن کشور را انتخاب نماید. بدیهی است که در کاربردهای سنتی این امر از طریق به روز رسانی تمام صفحه به ازاء انتخاب هر پارامتر از فرم انجام می شود. حال در کاربردهایی که از تکنیک AJAX بهره می برند، به محض انتخاب کشور از فهرست

اول، تنها فهرست دوم و نه تمام صفحه به روز شده و کاربر در فهرست شهرها، تنها شهرهای مربوط به کشور انتخاب شده را مشاهده خواهد کرد. تفاوت مهم آن است که در اینجا نیازی به روزآمد سازی تمام صفحه نیست.

• چالش ها

تکنیک AJAX با وجود آنکه قابلیت های معاوره ای جالب توجهی به کاربردها می افزاید، ولی از سوی دیگر پیچیدگی تولید کاربرد، و مهارت های مورد نیاز برای تولید کاربرد را نیز افزایش می دهد که به نوبه خود هزینه تولید کاربردها را نیز افزایش می دهد.

• چارچوبی رایگان برای تولید کاربردهای AJAX

سایر چالش های مرتبط با تکنیک AJAX عبارت است از:

• مرورگرها از رابط های کاربر JavaScript و API (رابط برنامه های کاربردی) خاص خودبهره می برند که در برخی موارد با یکدیگر سازگار نیستند. تکنیک AJAX ارتباط تنگاتنگی با دستکاری DOM (مدل شی گرای صفحه وب) دارد. این ناسازگاری که در پیاده سازی مرورگرهای اینترنتی وجود دارد موجب افزایش زمان تولید کاربرد (و در مواردی پیاده سازی متعدد برای مرورگرهای متعدد که امری خسته کننده است) می گردد.

• استفاده از AJAX علاوه بر به روزسانی بخشی از صفحه وب، مبادله داده بین سرویس گیرنده (مرورگر) و کارگزار را نیز به دنبال دارد.

این تبادل داده ارتباط نزدیکی با کاربرد و ماهیت آن دارد و موجب می شود که بخشی از منطق برنامه و حتی داده ها برای افزایش کارایی و بهینه سازی ارتباطات و تبادل داده ها به مرورگر منتقل گردد که این امر موجبات افزایش هزینه تولید و نگهداری کاربرد را به همراه دارد.

• برای به روزسانی بخشی از صفحه، لازم است که مرورگر به شکل ناهمزمان با کارگزار ارتباط برقرار نماید. از دید کارگزار درخواست های AJAX تفاوتی با درخواست های عادی HTTP ندارند. در واقع تنها تفاوت آن است که درخواست های عادی HTTP توسط کاربر تولید می شوند، حال آنکه درخواست های AJAX به طور ناهمزمان و بدون نیاز به دخالت کاربر به کارگزار فرستاده می شوند. این ویژگی می تواند روال منطقی و دنباله ای کاربرد را تحت تأثیر قرار دهد. در حال حاضر رهیافت های متعددی برای مواجه و پاسخگویی به این چالش ها داده شده است. رایج ترین رهیافت

ارائه چارچوب ها و روال های کتابخانه ای به زبان JavaScript است. این رهیافت ها، برنامه سازان را مجبور می کنند که روال ها را به گونه ای به منطق کاربرد مرتبط نمایند. از سوی دیگر ماهیت ناهمزمان کاربرد چالشی است که همچنان به قوت خود باقی است. رهیافت دیگر توسعه و گسترش برجسب های HTML به گونه ای است که بدون نیاز به برنامه نویسی Javascript و فقط با گنجاندن این برجسب های رفتار موردنظر بروز نماید. در این رهیافت لازم است که یک برنامه اولیه (به زبان Javascript) اجرا شود که این برنامه نقش تفسیر برجسب های جدید (و

غیراستاندارد) را بر عهده دارد. مزیت عمده این رهیافت سهولت در استفاده از برجسب های جدید و عدم نیاز به برنامه نویسی است. هرچند که با افزایش پیچیدگی منطق کاربرد این رهیافت از کارایی خوبی برخوردار نخواهد بود. رهیافت دیگر توسعه و گسترش چارچوب تولید کاربرد به گونه ای است که AJAX را در برگیرد. در رهیافت اخیر، نتیجه، ارتباط تنگاتنگی با معماری اولیه کاربرد دارد. اغلب چنین رهیافت هایی نیاز به برنامه نویسی

به زبان Javascript را مرتفع می نمایند و به جای آن نوشتن Servletهایی ضروری و اجتناب ناپذیر می شوند که تبادل پویای داده بین کارگزار وب و مرورگر را میسر می نمایند.

• چارچوب ZK ساده و غنی:

این چارچوب در واقع مجموعه ای از توابع و متدهایی است که با هدف پنهان سازی پیچیدگی های ذاتی AJAX از دید کاربران تولید شده است. در واقع این چارچوب تولید کاربرد، به طراحان و برنامه نویسان کاربردهای مبتنی بر وب امکان می دهد که با سهولت و سرعت بیشتری کاربردهای موردنظر را تولید نمایند. اجزای ساختمانی این چارچوب یک موتور مبتنی بر AJAX است که ارتباط محاوره ای (مرورگر و کارگزار) را خودکار می نماید، به علاوه مجموعه ای غنی از (XML User interface Language) UXL و XHTML است برای بهبود رابط کاربر، و در نهایت زبان نشانه گذاری ویژه برای تولید رابط کاربر بدون نیاز به برنامه نویسی است. مشابه با کاربردهای رومیزی (که در دهه ۱۹۹۰ نوشته می شدند)، در این چارچوب رابط کاربر با استفاده از اجزاء UXL تولید شده و کاربرد گوش به زنگ رخدادهایی (نظیر کلیک موش واره و یا فشردن کلیدها) می ماند که توسط کاربر ایجاد می شوند. رابط کاربر نیز بدون نیاز به برنامه نویسی و تنها با استفاده از زبان نشانه گذاری خاصی موسوم به (ZKUser-interface Markup Language) ZUML انجام می شود. در چارچوب ZK همه کاربرد بر روی کارگزار اجرا می شوند، هر رخدادی که توسط کاربر ایجاد شود به برنامه کاربردی در حال اجرا بر روی کارگزار ارسال می شود. اگر یکی از اجزای رابط کاربر توسط کاربر تغییر کند، این تغییر به کارگزار (و کاربرد در حال اجرا در آن) ارجاع شده و تغییر مربوطه در صفحه مرورگر منعکس می شود. از ویژگی های مهم و قابل توجه این کاربرد تضمین سازگاری آن با فناوری های جاری و مورد استفاده است. در واقع در مدل سه لایه (لایه نمایش، منطق و داده)، چارچوب ZK فقط لایه ارائه (یا نمایش) را تحت تأثیر قرار می دهد و منطق کاربرد و بانک های اطلاعاتی دست نخورده باقی خواهند ماند.

• معماری چارچوب ZK

این چارچوب تولید کاربرد از دو جز بنیادی موسوم به موتور مروگر یا ZK Client Engine و موتور به روزرسانی یا ZK Update Engine تشکیل شده است. صفحه اولیه که در مرورگر نمایش داده می شود، دربرگیرنده اجزای ZK است، با ایجاد یک رخداد از سوی کاربر، درخواست مربوطه به موتور به روزرسانی فرستاده می شود. موتور بروزسانی اجزاء ZK متناظر را به روز کرده و رخداد را در صف پردازش قرار می دهد. کاربرد، رخدادهای را به ترتیب از صف استخراج کرده و با استفاده از داده های دیگر و منطق برنامه به دستکاری اجزای ZK (اجزاء فرم رابط کاربر) می پردازد. در نهایت پاسخ از موتور بروزسانی به موتور مرورگر ارسال شده و اجزاء فرم در صفحه مرورگر نیز به روز می شوند. این چارچوب تولید کاربرد از ۷۰ جز XUL و ۸۰ جزء XHTML و یک زبان نشانه گذاری برای طراحی رابط کاربر بهره می برد که فرآیند تولید کاربرد را به شکل چشمگیری تسریع می نماید. طراحان کاربرد با استفاده از این مجموعه رابط کاربر و اجزای کاربرد (نظیر منوها، دکمه های رادیویی، دکمه های فشاری، فهرست ها و نظایر آن) را طراحی کرده و با توجه به عکس العمل های کاربر (رخدادهای) عکس العمل های مربوطه را برنامه ریزی می نمایند. این چارچوب رایگان از نشانی <http://www.zkoss.org> قابل دریافت است. برای استفاده از این چارچوب تولید کاربردهای AJAX، نگارش ۱/۴ یا بالاتر JRE و کارگزار وب با پشتیبانی Servlets (نظیر Apache Tomcat) مورد نیاز است.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=294670>

چطور از اعتیاد به رایانه خلاص شویم؟

بیش از حد ایمیل چک می‌کنید و برای بیش از ۱۲ ساعت مشغول بازی با رایانه‌تان هستید.

به جای آنکه با دوستان حقیقی‌تان صحبت کنید تمام وقتتان را به صحبت با افرادی می‌کنید که در اقصی نقاط جهان همانند شما پشت رایانه به نمایشگرشان چشم دوخته‌اند.

با اعضای خانواده‌تان هیچ ارتباطی ندارید و آنها را از سر خود باز می‌کنید. خلاصه همه زندگیتان با رایانه عجین شده است. اینها همه علائم یک بیماری شایع و جدید هستند. بله درست فهمیدید شما هم به بیماری اعتیاد به رایانه دچار شده اید.

اعتیاد به رایانه می‌تواند به شکل‌های مختلفی بروز کند. شما ممکن است به رایانه‌تان معتاد باشید زیرا بازی جدیدی در آن وجود دارد که به آن بسیار علاقمندید یا اینکه اعتیاد شما قبل از آنکه به کامپیوتر خانگی‌تان باشد به اینترنت است در واقع شما عاشق آن هستید که روزانه ده‌ها ساعت را در اینترنت در سایت‌های مختلف بچرخید و وقت بگذرانید. پس به شما معتاد به اینترنت می‌گویند که آن‌هم در نوع خود بیماری بسیار شایعی است.

افرادی که به رایانه خود اعتیاد دارند دلایل مختلفی را برای بیماری خود عنوان می‌کنند. اکثر آنها معتقدند که استفاده بیش از حد از رایانه باعث می‌شود تا تنهایی آنها پر شود و احساس غمگینی آنها را رها کند.

آنچه که این افراد مدعی هستند آن است که رایانه وسیله بسیار مفیدی است و بنابراین نمی‌توان آنها را همچون افراد معتاد به هرئین پنداشت که باید فوراً به شرایط خود رسیدگی کنند. از نظر آنها اعتیادشان به این وسیله به هیچ عنوان خطرناک نیست و بلکه مفید هم هست.

این ادعاهای افراد باعث شده است تا روانشناسان هم حتی در مورد اعتیاد به رایانه به شک و شبهه نزدیک شوند. از نظر بسیاری از آنها هم استفاده بیش از حد از رایانه‌های شخصی اعتیاد نیست و افراد استفاده کننده از آن را نباید معتاد نامید.

• آیا شما هم معتاد به رایانه هستید؟

برای آنکه متوجه شوید که به رایانه شخصیتان اعتیاد پیدا کرده‌اید یا خیر کافیسیت که چند سنوال زیر را پاسخ دهید تا تکلیفتان مشخص شود:

(۱) بیش از حد پشت رایانه‌تان می‌نشینید تا جایی که متوجه نمی‌شوید که ساعتها از پی هم می‌گذرند.

(۲) در طول مدتی که از رایانه استفاده نمی‌کنید مدام به فکر آن هستید و به دنبال فرصتی می‌گردید که پشت آن بنشینید.

(۳) از رایانه برای فرار از احساسات منفی و افسردگی که در وجودتان هست استفاده می‌کنید.

(۴) مناسبت‌های مهم و مهمانی‌ها را فراموش می‌کنید و خانواده‌تان را تا جایی که می‌توانید نادیده می‌گیرید.

(۵) به خاطر استفاده بی‌رویه تمرکز خود را از دست داده‌اید و حتی سرکار هم نمی‌توانید به درستی کار کنید.

ژ اثرات منفی اعتیاد به رایانه

اگر با جواب دادن به این سئوالها متوجه شدید که در معرض اعتیاد به رایانه قرار دارید بهتر است هر چه زودتر یک راهی برای خود پیدا کنید زیرا این اعتیاد برایتان آزار دهنده خواهد بود.

بیشترین اثر منفی این اعتیاد بر روان و رفتارهای اجتماعی شماست. اگر به رایانه معتاد باشید مطمئنا روابطتان با دوستان و خانواده‌تان رو به زوال خواهد رفت. کارتان تخت تاثیر قرار می‌گیرد و اگر دانش آموز باشید که درس خواندنتان هم به شدت آسیب می‌بیند.

مناسفانه افرادی که به بازی‌های رایانه‌ای معتاد می‌شوند زندگی واقعی را از دست می‌دهند و شروع به زندگی در محیط مجازی می‌کنند که حضور واقعی ندارد.

از سوی دیگر استفاده از چندین ساعت رایانه، ماوس و صفحه کلید آسیبهای جدی به شما می‌زند. خواب شما کم می‌شود و این کم شدن هم روی اعصابتان تاثیر می‌گذارد و سیستم دفاعی بدنتان را بسیار ضعیف می‌کند. چاق شدن به دنبال عدم تحرکتان هم که صد در صد برایتان بوجود می‌آید.

• چطور کمک بگیریم؟

(۱) برای خود حد و مرز تعیین کنید به این معنا که کم‌کم ساعاتی که پشت رایانه صرف می‌کنید کمتر کنید. و به ان پایبند باشید.

(۲) اوقاتی از روز را "بدون رایانه" بگذرانید به این معنا که سعی کنید زمانی را که برای تفریح و انجام کارهای روزانه‌تان در نظر گرفته‌اید را کاملا آزاد فکر کنید و به رایانه‌تان اصلا فکر نکنید.

(۳) لیستی از کارهایی که می‌توانید به جای نشستن پشت رایانه‌تان انجام دهید را تهیه کنید و روی مانیتور رایانه بگذارید. به این شکل متوجه می‌شوید که کارهای مهمتری هم برای انجام دادن وجود دارد.

(۴) اسامی افراد خانواده و دوستانتان که می‌توانند در ترک این اعتیاد به شما کمک کنند تهیه کنید. ترک کردن این اعتیاد به تنهایی ممکن است سخت باشد.

(۵) رایانه را در نقاط پر رفت و آمد خانه بگذارید. اگر در جایی نشسته باشید که در اطرافتان رفت و آمد زیاد باشد تمرکز کمتری دارید و ناخودآگاه کمتر وقت صرف می‌کنید. این کار برای والدینی که فرزندانشان بی‌رویه از رایانه استفاده می‌کنند بسیار مفید است.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=280793>

 vista.ir
Online Classified Service

چطور از اعتیاد به رایانه خلاص شویم؟

بیش از حد ایمیل چک می‌کنید و برای بیش از ۱۲ ساعت مشغول بازی با رایانه‌تان هستید.

به جای آنکه با دوستان حقیقی‌تان صحبت کنید تمام وقتتان را به صحبت با افرادی می‌کنید که در اقصی نقاط جهان همانند شما پشت رایانه به نمایشگرشان چشم دوخته‌اند.

با اعضای خانواده‌تان هیچ ارتباطی ندارید و آنها را از سر خود باز می‌کنید. خلاصه همه زندگیتان با رایانه عجین شده است. اینها همه علائم یک بیماری شایع و جدید هستند. بله درست فهمیدید شما هم به بیماری اعتیاد به رایانه دچار شده اید.

اعتیاد به رایانه می‌تواند به شکل‌های مختلفی بروز کند. شما ممکن است به رایانه‌تان معتاد باشید زیرا بازی جدیدی در آن وجود دارد که به آن بسیار علاقمندید یا اینکه اعتیاد شما قبل از آنکه به کامپیوتر خانگی‌تان باشد به اینترنت است در واقع شما عاشق آن هستید که روزانه ده‌ها ساعت را در اینترنت در سایت‌های مختلف بچرخید و وقت بگذرانید. پس به شما معتاد به اینترنت می‌گویند که آن‌هم در نوع خود بیماری بسیار شایعی است. افرادی که به رایانه خود اعتیاد دارند دلایل مختلفی را برای بیماری خود

عنوان می‌کنند. اکثر آنها معتقدند که استفاده بیش از حد از رایانه باعث می‌شود تا تنهایی آنها پر شود و احساس غمگینی آنها را رها کند. آنچه که این افراد مدعی هستند آن است که رایانه وسیله بسیار مفیدی است و بنابراین نمی‌توان آنها را همچون افراد معتاد به هرئین پنداشت که باید فوراً به شرایط خود رسیدگی کنند. از نظر آنها اعتیادشان به این وسیله به هیچ عنوان خطرناک نیست و بلکه مفید هم هست. این ادعاهای افراد باعث شده است تا روانشناسان هم حتی در مورد اعتیاد به رایانه به شک و شبهه نزدیک شوند. از نظر بسیاری از آنها هم استفاده بش از حد از رایانه‌های شخصی اعتیاد نیست و افراد استفاده کننده از آن را نباید معتاد نامید.

• آیا شما هم معتاد به رایانه هستید؟

برای آنکه متوجه شوید که به رایانه شخصیتان اعتیاد پیدا کرده‌اید یا خیر کافیست که چند سؤال زیر را پاسخ دهید تا تکلیفتان مشخص شود:

۱) بیش از حد پشت رایانه‌تان می‌نشینید تا جایی که متوجه نمی‌شوید که ساعتها از پی هم می‌گذرند.

۲) در طول مدتی که از رایانه استفاده نمی‌کنید مدام به فکر آن هستید و به دنبال فرصتی می‌گردید که پشت آن بنشینید.

۳) از رایانه برای فرار از احساسات منفی و افسردگی که در وجودتان هست استفاده می‌کنید.

۴) مناسبت‌های مهم و مهمانی‌ها را فراموش می‌کنید و خانواده‌تان را تا جایی که می‌توانید نادیده می‌گیرید.

۵) به خاطر استفاده بی‌رویه تمرکز خود را از دست داده‌اید و حتی سرکار هم نمی‌توانید به درستی کار کنید.

• اثرات منفی اعتیاد به رایانه

اگر با جواب دادن به این سئوالها متوجه شدید که در معرض اعتیاد به رایانه قرار دارید بهتر است هر چه زودتر یک راهی برای خود پیدا کنید زیرا این اعتیاد برایتان آزار دهنده خواهد بود.

بیشترین اثر منفی این اعتیاد بر روان و رفتارهای اجتماعی شماست. اگر به رایانه معتاد باشید مطمئناً روابطتان با دوستان و خانواده‌تان رو به زوال خواهد رفت. کارتان تخت تاثیر قرار می‌گیرد و اگر دانش آموز باشید که درس خواندنتان هم به شدت آسیب می‌بیند.

مناسفانه افرادی که به بازی‌های رایانه‌ای معتاد می‌شوند زندگی واقعی را از دست می‌دهند و شروع به زندگی در محیط مجازی می‌کنند که حضور واقعی ندارد.

از سوی دیگر استفاده از چندین ساعت رایانه، ماوس و صفحه کلید آسیبهای جدی به شما می‌زند. خواب شما کم می‌شود و این کم شدن هم روی اعصابتان تاثیر می‌گذارد و سیستم دفاعی بدنتان را بسیار ضعیف می‌کند. چاق شدن به دنبال عدم تحرکتان هم که صد در صد برایتان بوجود می‌آید.

• چطور کمک بگیریم؟

۱) برای خود حد و مرز تعیین کنید به این معنا که کم‌کم ساعاتی که پشت رایانه صرف می‌کنید کمتر کنید. و به آن پایبند باشید.

۲) اوقاتی از روز را "بدون رایانه" بگذرانید به این معنا که سعی کنید زمانی را که برای تفریح و انجام کارهای روزانه‌تان در نظر گرفته‌اید را کاملاً آزاد فکر کنید و به رایانه‌تان اصلاً فکر نکنید.

۳) لیستی از کارهایی که می‌توانید به جای نشستن پشت رایانه‌تان انجام دهید را تهیه کنید و روی مانیتور رایانه بگذارید. به این شکل متوجه

می‌شوید که کارهای مهم‌تری هم برای انجام دادن وجود دارد.

۴) اسامی افراد خانواده و دوستانتان که می‌توانند در ترک این اعتیاد به شما کمک کنند تهیه کنید. ترک کردن این اعتیاد به تنهایی ممکن است سخت باشد.

۵) رایانه را در نقاط پر رفت و آمد خانه بگذارید. اگر در جایی نشسته باشید که در اطرافتان رفت و آمد زیاد باشد تمرکز کمتری دارید و ناخودآگاه کمتر وقت صرف می‌کنید. این کار برای والدینی که فرزندانشان بی رویه از رایانه استفاده می‌کنند بسیار مفید است.

<http://vista.ir/?view=article&id=303797>

چطور CAPTCHA کار می‌کند؟

اگر به دنبال باز کردن ایمیل جدید یا خرید آنلاین هستید؛ حتماً به کلمات کج و معوجی که برای تست کردن شما روی صفحه پدیدار می‌شوند برخورد کنید.

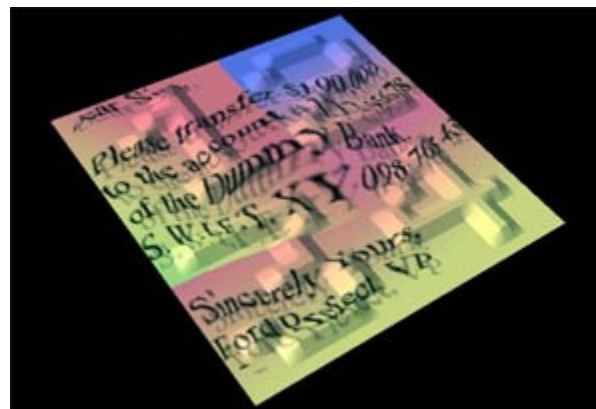
مطمئن باشید این کار برای تست کردن هوش و استعداد شما نیست! کامپیوترها و سایتها از شما می‌خواهند که این تست را بگذرانید تا معلوم شود شما کامپیوتر هستید یا نه. پس اگر این تست را با موفقیت پشت سر گذاشتید به ماشین نبودن خودتان شک نکنید!

این تست CAPTCHA نام دارد. CAPTCHA یعنی:

Completely Automated Public Turing Test To Tell Computers And

Humans Apart یا به عبارتی "تست عمومی کاملاً خودکار Turing برای تشخیص انسان از کامپیوتر"

این تست را در سایت‌های زیادی دیده‌اید. رایج‌ترین نوع آن کلماتی بهم ریخته است و شما باید ترتیب درست کلمات را وارد کنید تا وب سایت شما را تأیید کند.

راستی چرا سایت‌ها نیاز دارند؛ انسان‌ها را از کامپیوترها تشخیص دهند؟ این دقیقاً و تنها به این دلیل است که بعضی‌ها با استفاده از نقاط ضعف کامپیوترها؛ کمی شیطنت به خرج می‌دهند و همین کار می‌تواند خسارت‌ها زیادی به سایت‌ها و شرکت‌ها و حتی باقی کاربران بزند.

برای مثال سرویس‌های رایگان ایمیل، خود را با میلیون‌ها درخواست کاذب روبرو می‌بینند و کار آنها برای ساعت‌ها مختل می‌شود. این درخواست‌ها می‌توانند قسمتی از یک برنامه خودکار باشد.

اگر تا اینجا کمی به فکر فرو رفته‌اید بهتر است این را هم بدانید که نرم‌افزارهایی که این تست‌ها را تولید می‌کنند نیز نمی‌توانند جواب آن را تشخیص دهند چه برسد به برنامه‌های دیگر.

CAPTCHA ریشه در یک آزمایش بنام Turning Test دارد. آلن تورینگ Alan Turing که بعضی او را پدر علوم کامپیوتر جدید می‌خوانند، این تست را برای این طراحی کرد که بفهمد آیا کامپیوترها می‌توانند مثل انسان‌ها فکر کنند یا خیر. این تست به این صورت است که فردی یک سری سوال را از یک کامپیوتر و از یک انسان می‌پرسد بدون اینکه بداند کدام کامپیوتر است و کدام انسان.

اگر پرسش کننده بتواند با توجه به پاسخ‌های انسان و کامپیوتر تشخیص دهد که کدام یک کامپیوتر است، کامپیوتر تست Tuning را پشت سر گذاشته است.

هدف CAPTCHA این است که تستی را بسازد که انسان بتواند آن را بگذراند و ماشین نتواند و همچنین برای هر کاربر یک سوال مشابه نسازد و تمام سوال‌ها متفاوت باشند.

CAPTCHA بر این واقعیت تکیه می‌کند که ذهن ما توانایی تشخیص دیداری را دارد. ذهن انسان این توانایی را دارد که از روی تصاویر، ترتیب و ریتمی که در آن وجود دارد را تشخیص دهد. حتی می‌تواند برای تصویری که هیچ ترتیبی ندارد، یک ترتیب فرضی ایجاد کند. آیا تا به حال در ابرها تصاویر عجیب و غریب پیدا کرده‌اید؟ این قابلیت مدل سازی و ترتیب سازی به تصاویر همان قابلیت ذهن ما انسان‌هاست.

ولی با این حال جایگزین دیگری برای معلولین نیز وجود دارد. بعضی از CAPTCHAها سری از کلمات به صورت صداها تغییر یافته و با صداها اضافه را تولید و پخش می‌کنند.

یکی از کاربردهای مهم CAPTCHA در آمار گیری‌های آنلاین است. در ۱۹۹۹ آمارگیری با طرح سوال اینکه بهترین رشته کامپیوتر متعلق به کدام دانشگاه است انجام شد.

دانشگاه‌های کارنگی ملون (Carnegie Mellon) و MIT با ساختن برنامه‌ای کامپیوتری که به طور خودکار به آنها رای می‌داد؛ بیشترین نتایج را کسب کردند در صورتی که دانشگاه‌های دیگر تنها چند صد رای کسب کرده بودند.

از کاربردهای دیگر CAPTCHA می‌توان به سرویس‌دهنده‌های ایمیل اشاره کرد و یا سایت‌های خرید آنلاین.

افرادی که برای نفوذ به CAPTCHA تلاش می‌کنند معمولاً بر روی تغییر تصاویر و شناسایی آنکه چگونه کامپیوترها فکر می‌کنند، متمرکز می‌شوند. برای اینکار نیاز به انجام چند کار است. اول اینکه برنامه‌ای بنویسیم که تصویر را از قسمت‌های مزاحم پاک کند. سپس به سراغ مقایسه حروف با حروف بانک اطلاعاتی خود کند. و اگر ترتیبی در بین کلمات پیدا کرد که با کلمه‌ای در لغت نامه یکی است از همان ترتیب استفاده کند. البته بسیاری از سایت‌ها از کلمات واقعی استفاده نمی‌کنند و کلماتی که CAPTCHA آنها نشان می‌دهد معنی خاصی ندارد.

CAPTCHA های دیگری مثل Gimpy هستند که چهار حرف را نشان می‌دهد و شما تنها ۳ نای آن‌ها را باید تشخیص دهید. به این ترتیب رقابت بین هکرها و برنامه نویسان و مسئولان امنیتی سایت‌ها ادامه پیدا می‌کند.

یکی از اساتید دانشگاه کارنگی ملون (CarnegieMellon) به نام لویس ون آن که یکی از خالقان CAPTCHA نیز است در سخنرانی در سال ۲۰۰۶ به این نکته اشاره کرد که CAPTCHA دروازه‌ای به درک بهتر هوش مصنوعی است. در حقیقت هکرها هر بار که سعی می‌کنند کامپیوتری بسازند که از موانعی مانند CAPTCHA گذر کند؛ قدمی دیگر در شناخت و تحقیق روی هوش مصنوعی بر می‌دارند. در حقیقت یک قدم عقب نشینی برای CAPTCHA؛ یک قدم به جلو برای هوش مصنوعی می‌تواند باشد.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=353949>

چطور Firewall کار می‌کند؟

اگر مدت زیادی است از اینترنت استفاده می‌کنید حتماً اسم Firewall (دیوار آتش) را شنیده‌اید یا شاید از همکاران خود شنیده باشید. Firewall مانند یک دیوار از کامپیوتر شما محافظت می‌کند. در حقیقت یک نرم افزار یا سخت افزار که اطلاعاتی که به کامپیوتر شما وارد می‌شود را محدود می‌کند. به این صورت که اطلاعاتی که به عنوان غیر مجاز شناخته می‌شوند را فیلتر می‌کند. اگر از کار اینترنت و شبکه اندکی اطلاعات داشته باشید، با یک مثال کار Firewall را در می‌یابید.

اداره یا شرکتی با ۱۰۰ کارمند را فرض کنید. هر کدام از کارمندان نیز یک کامپیوتر دارد و هر کامپیوتر هم یک کارت شبکه که امکان متصل بودن به

شبکه را به آن کامپیوتر می‌دهد. اگر این شرکت دارای اینترنت باشد، خط اینترنت خود را به تمام شبکه متصل می‌کند.

به این ترتیب اگر تنها یکی از کارمندان برای مثال از اتصال FTP برای دریافت فایلی استفاده کند، می‌تواند یک حفره امنیتی در شبکه بوجود بیاورد که راه را برای هکرها باز نگاه می‌دارد. با قرار دادن Firewall بین شبکه و اینترنت می‌توان محدودیت‌هایی را برای کاربران ایجاد کرد. یک تنظیم ساده Firewall می‌تواند این باشد که از ۱۰۰ کاربر تنها ۲ نفر به FTP دسترسی داشته باشند.

Firewall ها معمولاً از یکی از سه روش زیر استفاده می‌کنند:

• Packet

پکت‌ها بسته‌های کوچک اطلاعات هستند که اطلاعات در اینترنت و شبکه از آنها تشکیل می‌شود. در حقیقت فایل‌ها به این بسته‌های کوچک شکسته می‌شوند. (Packet Filtering) [چطور زیر ساخت‌های اینترنت کار می‌کنند؟] با این روش، هر بسته از فیلتری عبور نمی‌کند و تنها بسته‌های مجاز از فیلتر عبور می‌کنند.

• Proxy

اطلاعات ابتدا به Firewall می‌رود و سپس به سیستم مقصد می‌رسد.

• Stateful Inspection

با این روش که از دو روش قبلی جدیدتر است تنها بخشی از هر بسته توسط Firewall بررسی می‌شود و آن بخش معمولاً بخش کلیدی بسته است.

Firewall ها قابل تنظیم هستند. به این معنی که می‌توانید برای فیلتر کردن، قوانین دلخواه خود را اعمال کنید. برای مثال می‌توان با استفاده از آدرس IP اعضای شبکه دسترسی آنها را محدود کرد. یا برای مثال آدرس IP یا آدرس ساینی را برای کاربران محدود کرد. می‌توان پروتکل‌ها را محدود کرد. پروتکل در حقیقت روش ارتباط کامپیوتر و سرور است. FTP، HTTP و TCP پروتکل‌هایی هستند که شاید به گوشتان خورده باشد.

Firewall همچنین می‌تواند دسترسی کاربران به شبکه یا اینترنت با بعضی از پروتکل‌ها را محدود کند. Firewall همچنین می‌تواند دسترسی به یک پورت را محدود کند. پورت ورودی هر کدام از سرویس‌های روی اینترنت است. برای مثال اگر کامپیوتر شما به HTTP و FTP متصل می‌شود، باید به پورت ۸۰ آن سرور متصل شود.

کلماتی که در چت یا ایمیل شما وجود دارند نیز از دست Firewall در امان نیستند. وقتی بسته‌ها توسط Firewall تست می‌شوند، اگر کلمه‌ای غیر مجاز در متن وجود داشته باشد توسط Firewall متوقف می‌شود.

اکثر سیستم‌ها دارای Firewall هستند. بعضی هم که دارای این قابلیت نیستند را می‌توان با نصب Firewall به صورت نرم افزار و سخت افزار

از این وسیله ایمنی استفاده کرد.

وقتی برای اتصال به اینترنت به شبکه‌ای که کامپیوتر شما به آن متصل است، وصل می‌شوید؛ کامپیوتری که اینترنت به آن وصل است، Gateway نامیده می‌شود. با استفاده از Firewall روی Gateway می‌توان دسترسی تمام شبکه را ایمن کرد.

اگر Firewall به صورت سخت افزاری نصب شود، خود Firewall یک Gateway به حساب می‌آید. معمولاً مسیریاب‌هایی که کامپیوتر شما در شبکه به آن متصل می‌شود خود یک Firewall است. به این ترتیب می‌توان از نوع خاصی از این مسیریاب‌ها که دارای قابلیت محدود کردن دسترسی هستند به عنوان Firewall استفاده کرد. این نوع Firewall بسیار ارزان و قابل اطمینان است.

Firewall شما را از انواع حمله‌ها و مخاطرات زیر محافظت می‌کند:

▪ Remote Login:

وقتی کسی با استفاده از ابزار خاص، از کامپیوتری دیگر که ممکن است داخل شبکه شما باشد یا حتی در اینترنت، کامپیوترتان را کنترل می‌کند. این امر می‌تواند مشاهده کار شما با کامپیوترتان باشد یا حتی اجرا و دسترسی به فایل‌های شما.

▪ Application Backdoors:

این یک نوع خلل امنیتی برای یک برنامه است. بعضی از برنامه‌ها دارای قابلیت کنترل از راه دور هستند و یا دارای مشکل امنیتی هستند که به هکرها اجازه کنترل کامپیوترتان را می‌دهد.

▪ SMTP Session Hijacking:

هکرها یا سودجویان می‌توانند با دسترسی به لیستی از آدرس‌های ایمیل شما، به آن آدرس‌ها ایمیل‌های تبلیغاتی یا آلوده بفرستند. SMTP معمول‌ترین سرور ایمیل است.

این افراد با ورود به این سرور، ایمیل‌های آلوده خود را از طریق آدرس‌های مورد اعتماد ارسال می‌کنند.

▪ Denial Of Service:

این نوع حمله یکی از شایع‌ترین مخاطرات امنیتی سرورها است. این حمله به روش‌های متفاوتی صورت می‌گیرد. یکی از انواع این حمله به این ترتیب صورت می‌گیرد که از کامپیوتری درخواستی به سرور داده می‌شود. برای مثال سرور یک ایمیل. وقتی سرور مشغول پاسخ گویی به این درخواست می‌شود، فرستنده که از آدرس غیر مجازی استفاده کرده، یافت نمی‌شود و با تکرار این کار، سرور قفل می‌شود.

▪ E-mail Bomb:

این نوع حمله یک نوع حمله شخصی است. وقتی از آدرسی ایمیل مشابهی را صدها یا هزاران بار دریافت کنید، ایمیل شما عملاً پر می‌شود.

▪ ویروس:

همگی با ویروس‌ها آشنا هستیم. شایع‌ترین مشکلات امنیتی بخاطر پخش شدن ویروس رخ می‌دهند.

ابزار دیگری که با استفاده از آن همراه Firewall می‌توان به حدود قابل قبولی از ایمنی دست پیدا کرد Proxy Server است. Proxy درخواست‌های کامپیوتر شما را دریافت می‌کند و آن را به سروری در اینترنت که اطلاعات را از آن دریافت می‌کنید می‌برد.

هنگام دریافت اطلاعات از سرور، Proxy اطلاعات را دریافت و به کامپیوتر شما تحویل می‌دهد. مزیت استفاده از Proxy این است که کامپیوتر شما مستقیماً با هیچ نقطه‌ای از اینترنت در تماس نیست و فقط Proxy است که به اینترنت متصل می‌شود و واسطه دریافت و ارسال اطلاعات بین شما و قسمتی از اینترنت می‌شود.

اکثر حمله‌ها و مشکلات امنیتی توسط Firewall و Proxy ویروسیاب قابل ردیابی و مقابله هستند. با وجود این تعداد مشکلات، بهتر است کمی پول برای ایمن کردن سیستم خود خرج کنید و گرفتار این حمله‌ها نشوید

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=353957>

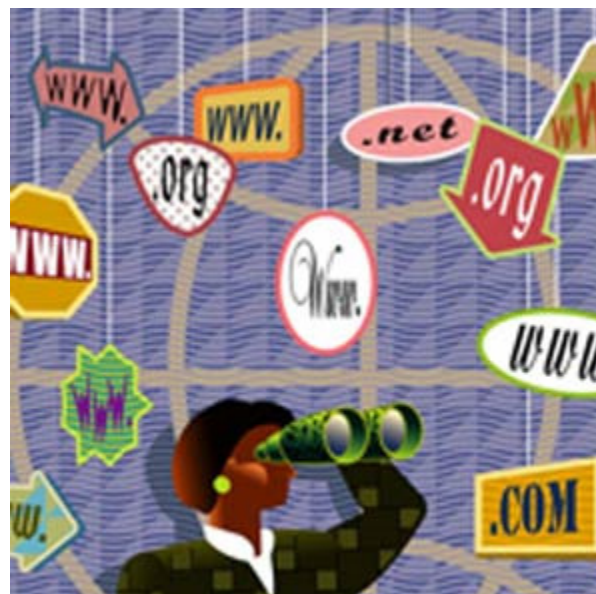
چطور سرور نام‌های دامنه (DNS) کار می‌کند؟

وقتی برای چند دقیقه در اینترنت جستجو می‌کنید، چندین بار بدون اینکه بدانید از سرور نام‌های دامنه یا DNS:DomainNameServer استفاده می‌کنید.

DNS بزرگترین بانک اطلاعاتی جهان است و بدون آن کار اینترنت تا حدودی مختل می‌شود. آدرس‌هایی مثل www.website.com برای کامپیوتر شما و اینترنت غیر قابل درک است! هر آدرسی به این صورت دارای یک آدرس IP است. IP آدرسی است که برای کامپیوتر و اینترنت قابل درک است و یک آدرس ۳۲بیتی ۴ قسمتی است. در زیر نمونه‌ای از آدرس IP را مشاهده می‌کنید:

۷۰ . ۴۲ . ۲۵۱ . ۴۲

هر چهار رقم هشتتایی یا Octet نام دارد. چون هر کدام مقداری بین ۰ تا

۳۵۶(۲۸) می‌تواند داشته باشد. هر کامپیوتری که در اینترنت است دارای یک آدرس IP مخصوص است. سرورها دارای آدرس IP ثابت هستند ولی کامپیوترهایی که به ISP متصل می‌شوند هر بار یک آدرس جدید از ISP

دریافت می‌کنند.

در ویندوز XP می‌توانید آدرس IP کامپیوترتان را در قسمت Run با تایپ IPCONFIG ببینید.

همان طور که گفتیم کامپیوتر شما تنها آدرس‌های IP را می‌شناسد و اگر به جای آدرس سایت IP آن را بنویسید فرقی نمی‌کند.

در کل انسان‌ها در حفظ کردن شماره‌ها و عددها مهارتی ندارند و حفظ کردن آدرس سایت‌ها به جای آدرس IP آن‌ها برای ما آسان‌تر است.

قسمت اول نام دامنه مثل www یا mail در mail.website.com نام یک قسمت از سرور را مشخص می‌کند. هر قسمت از نام یک دامنه در همان

سرور باید یکتا باشد و هر دامنه نیز باید یکتا باشد. برای مثال نمی‌توانیم دو website در com. داشته باشیم و نمی‌توانیم دو mail در website.com

داشته باشیم. شرکتی به نام NetworkSolutions مسئول ثبت دامنه‌ها است. نام تمام دامنه‌ها در لیستی به نام whois list موجود است.

هر دامنه‌ای دارای یک سرور نام‌های دامنه (DNS) در جایی است. تمام این سرورها روی هم DNS را تشکیل می‌دهند ولی تماماً به صورت یک

بانک اطلاعاتی واحد رفتار می‌کنند.

DNSها همواره دو کار را انجام می‌دهند:

- در خواست‌های کامپیوترها و کاربران برای ترجمه آدرس‌ها به IP را پاسخ می‌دهند.

- درخواست‌های DNSهای دیگر برای ترجمه آدرس‌ها را پاسخ می‌دهند.

هنگامی که یکی از این نوع درخواست‌ها به DNS می‌رسد یکی از چهار کار زیر را انجام می‌دهد:

- اگر IP مورد نظر را داشته باشد به درخواست جواب می‌دهد

- اگر آن آدرس را نداشته باشد با DNSهای دیگر ارتباط برقرار می‌کند تا IP مورد نظر را بدست آورد

- ممکن است بگوید «من این آدرس را نمی‌شناسم ولی نام آدرس DNS را به شما می‌دهم که ممکن است این آدرس را بشناسد»

- می‌تواند پیغام خطای را بدهد و بگوید که آدرس غیر معتبر است و وجود ندارد.

هنگامی که آدرسی را در جستجوگر اینترنت خود وارد می‌کنید اولین قدم دریافت IP آدرس دامنه است تا بتواند سایت مورد نظر را درخواست کند.

برای اینکار باید IP را از DNS دریافت کند.

وقتی به ISP خود متصل می‌شوید، DNS مورد نظر از طرف ISP مشخص می‌شود. در Run IPCONFIG را تایپ کنید تا DNS خود را ببینید. هر

برنامه‌ای که نیاز به دریافت IP و ارسال آن به سرور دارد IP مورد نیاز را از DNS مشخص شده اینترنت شما دریافت می‌کند.

هنگام پاسخ دادن به درخواست؛ اگر IP مورد نظر در DNS وجود نداشته باشد ولی قبل از شما کسی همان IP را درخواست کرده باشد، DNS دیگر

نیازی به فرستادن درخواست به باقی سرور نام‌های دامنه ندارد و درخواست‌های تکراری را ذخیره یا Cache می‌کند.

بیاپید به یک مثال واقعی از کار DNS بپردازیم. وقتی در جستجوگر اینترنت خود www.website.com را تایپ می‌کنید؛ ابتدا سرور نام دامنه (DNS)

شما از DNS دامنه‌های COM. سوال می‌کند که www.website.com را می‌شناسد یا نه. سرور COM. این آدرس را می‌شناسد پس آدرس DNS مخصوص www.website.com را به DNS شما می‌دهد. سپس DNS شما به DNS مخصوص www.website.com متصل می‌شود و IP مورد نظر را دریافت می‌کند و آن را به جستجوگر شما می‌دهد تا جستجوگر شما به آن سرور متصل شود.

هر کدام از این DNSها دارای چندین DNS جایگزین هستند تا در صورت بروز مشکل در یکی از آنها کار باقی آنها مختل نشود و شما بتوانید همچنان سایت مورد نظرتان را جستجو و دریافت کنید. کار دیگری که DNSها انجام می‌دهند ذخیره (Cache) کردن تمام درخواستها و پاسخهاست. به این ترتیب بعد از تعداد زیادی جستجو و درخواست دادن و گرفتن IPها، کار DNS سریع‌تر می‌شود و دیگر نیازی به مشغول کردن DNSهای دیگر ندارد.

این ذخیره (Cache) برای همیشه باقی نمی‌ماند و شاخصه‌ای برای اینکار به نام TTL:TimeToLive دارد که مشخص می‌کند هر درخواست و IP را تا چه مدت ذخیره کند.

TTL با هر IP دریافتی به DNS می‌رسد و اگر تنظیمات DNS به طوری باشد که از TTL برای تعیین زمان ذخیره استفاده کند طبق TTL از چند دقیقه تا چند روز IP را ذخیره می‌کند.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=335066>

چگونگی کسب در آمد هکرها

یکی از عوامل به وجود آمدن مقوله امنیت در اینترنت فعالیت‌های ضد امنیتی هکرها بود. سوالی که مطرح است که چرا هکرها دست به چنین اقدامی می‌زنند و آیا بدنبال منافع خاصی هستند؟ هدف اصلی هکرها از هک کردن سایتها برای تذکر به صاحبان سرورها بوده و تاکید بر قدرت امنیتی تیم هکر است. هک سرویس دهنده‌ها فرصتی است تا شهرت تیم هکر افزایش یابد و پشتوانه فعالیت‌های

بعدی آنها قرار گیرد که الزاما با همان عناوین هکری صورت نمیگیرد. به همین جهت تعداد گروهها و تیم

های امنیتی هر روز بیشتر میشود.

هکرها معمولا در صفحه دیفیس بعد از تذکر به مدیران اعلام میکنند که اگر مدیران بخواهند این گروه میتواند به صورت رایگان نفوذ پذیری این سایت یا سرور را برای مدیران رفع کنند. ولی در بیشتر مواقع مدیر سایت بعد از تماس متوجه میشود که گروه درخواست های مالی مشخصی نیز دارد. البته بسیاری از مدیران سایتها حاضر نمیشوند به کسانی که به سرویس هایشان حمله کرده اند اعتماد کنند و حداکثر همکاری در سطح انتقال نقاط ضعف احتمالی به مسئولین سایتها محدود می ماند.

شهرت گروههای هکری به آنها امکان جذب کارآموز می دهد. درآمد ناشی از این فعالیتهای بخشی از هزینه های فعالیت هکرها را تامین میکند. گروه هکری با گرفتن مبلغی از افراد و دادن یک نام کاربری نرم افزارها یا نفوذ پذیری های جدید را در اختیار افراد قرار میدهند تا این افراد نیز بتوانند از آنها استفاده کنند. علاوه بعضی گروهها با برگزاری کلاسها و کارگاههای آموزشی به کسب درآمدهای بیشتر علاقه نشان می دهند. استفاده از توانایی هکرها در ابتدا بیشتر در حوزه خصوصتهای شخصی مطرح بود ولی در آینده شاهد رونق فعالیتهای گروههای هکری در چارچوب اهداف رقباتی تجاری یا سیاسی خواهیم بود. بخشی از حملات به سایتهای دولتی در ایران که توسط گروههای هکری صاحب نام انجام شد و میشود که ممکن است علاوه بر اهداف اقتصادی با هدف خاص دیگری نیز صورت گرفته باشد. آنچه روشن است دامنه فعالیت هک در حال افزایش است و سازمانها و دستگاههای زیادی هم اکنون به دنبال شناخت گروههای هکری هستند. رقابتی که تازه آغاز شده و تا مدتها ادامه خواهد داشت.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=223118>

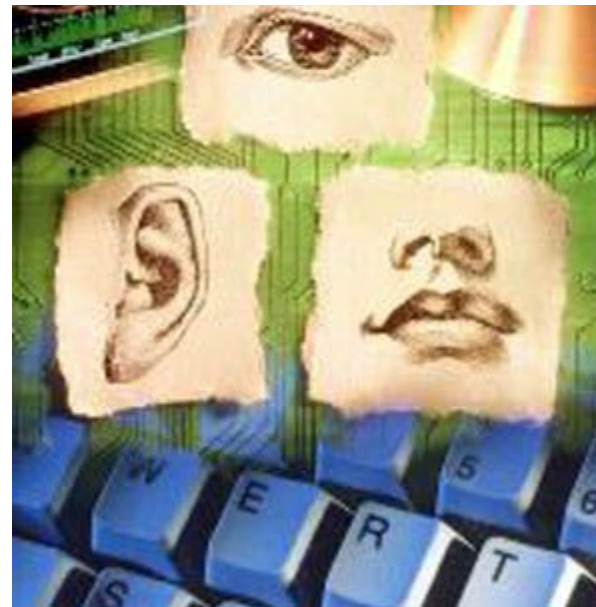

چگونگی نمایش فیلم به روش STREAMING روی اینترنت

تکنولوژی STREAMING برای اولین بار در سال ۱۹۹۵ روی اینترنت بکار گرفته شد و همزمان با آن شرکت RealAudio برنامه ای ارائه کرد که به کمک آن امکان شنیدن صدا بصورت مداوم و بدون قطع شدن فراهم گشت.

بیشتر استفاده کنندگان از اینترنت فکر میکنند که این تکنولوژی به روشی بر میگردد که با قرار دادن مقداری معادل با چند ثانیه از اطلاعات تصویری و صدا در حافظه موجب میشود که صدا و ویدئو بدون قطع شدن پخش شوند و در واقع هربار با گذاشتن مقداری از صدا و ویدئو در حافظه از قبل، امکان مشاهده ویدئو بدون داشتن وقفه فراهم میشود. ولی این تکنولوژی به همینجا محدود نميگردد، تکنیک buffering ، تنها یکی از عملیاتی است که برای STREAMING مورد استفاده قرار میگیرد و در واقع buffering تکنیک جدیدی محسوب نمیشود، و حتی در CD Man ها که برای پخش موزیک بکار میروند از این تکنیک استفاده میشود، و این سیستم به عنوان Antishoc بکار میرود، یعنی بدلیل وارد شدن شوک به هد ، ممکن است پخش موسیقی با وقفه مواجه شود، ولی با قراردادن مقداری از موزیک در بافر از قبل، از بروز وقفه جلوگیری شده و در این هنگام هد مجدداً به وضعیت اصلی خود برای انتقال دادهها از روی CD موسیقی ، برمیگردد .

بر روی اینترنت هم ممکن است بدلیل وجود اشکالات آنالوگ در خطوط تلفن ، مشکل وقفه در انتقال داده ها بروز کند. ولی تکنیک STREAMING بسیار پیچیده تر و پیشرفته تر از تکنیک buffering میباشد، در واقع این تکنولوژی ، با استفاده از مجموعه ای از عوامل مختلف ، امکان نگاه کردن ویدئو را روی اینترنت فراهم میسازد و این در حالی است که کاربر هیچ نیازی به دانلود کردن تمام فایل حاوی ویدئو به کامپیوتر خود را ندارد. از تکنیکهای فشرده سازی ویدئو و صدا استفاده میکند و این فایلها را بر حسب نوع ارتباط تلفنی STREAMING و فرکانس ارتباطی هر کاربر روی اینترنت ارسال میکند، کیفیت نمایش ویدئو در این تکنیک خیلی پایینتر از تصویر تلویزیون ، ماهواره و یا کابل میباشد و بیشتر اوقات تصویر کوچکی ارائه میگردد ، چون بایدحجم فایل را برای انتقال روی خطوط اینترنت کاهش داد، با در نظر گرفتن حجم بسیار بالای یک فیلم ، متوجه میشویم که این تکنیک راهی جز دریافت فایلهای کوچک و خواندن و پخش آنها ، البته بصورت مداوم ، ندارد و احتیاجی به دانلود کردن تمام فیلم نیست. یک تصویر ویدئویی با در نظر گرفتن طول و عرض آن که خود ترکیبی از pixel ها بوده و همچنین تعداد بیتهایی که برای تعریف رنگ هر pixel بکار رفته، ارزیابی میگردد. (معمولاً ۲۴ بیت برای هر pixel در حالت تصویر با کیفیت خوب.)

برای داشتن یک ویدئو قابل قبول، ۲۵ تصویر در ثانیه باید پخش بشود، با محاسبه این مقادیر و در نظر گرفتن مدت فیلم ، میتوانیم به محاسبه حجم فیلم در مقیاس BIT پردازیم، و با تقسیم نتیجه محاسبه بر ۸ میلیون میتوانیم بطور نسبی حجم یک فیلم را به مگا بایت بدست بیاوریم.

برای مثال یک سکانس ویدئو با فرمت VGA که شامل ۶۴۰ در ۴۸۰ pixel میباشد، و مدت پخش آن یک دقیقه است ، حجم فایل به ۳۳,۱ گیگا بایت میرسد و باید برای نمایش فیلم ۲۳ مگا بایت از داده ها در ثانیه روی اینترنت ارسال بشود! با در نظر گرفتن یک مودم ۵۶ کیلو بیت در ثانیه، شما به سرعت متوجه مشکل میشوید!

حتی با وجود اتصال کابل یا DSL هم این مشکل حل نمیشود، چون سرعت آنها در بهترین وضعیت خطوط ، به زحمت به ۰,۵ مگا بایت در ثانیه میرسد. در نتیجه برای پخش ویدئو روی اینترنت باید اندازه تصویر را کوچک کرده و تعداد پخش هر تصویر در ثانیه را هم کاهش داد، همچنین پروتوکلهای ارتباطی و نوع شبکه ارتباطی هم نقش اساسی بازی میکنند و باید منطبق با تکنیک مورد نظر باشند.

مراحل تولید یک ویدئو شامل: یک دوربین دیجیتال یا آنالوگ، یک دستگاه ویدئو که قابلیت دیجیتالی کردن فیلم را داشته باشد و با خروجی دیجیتال ، یک کامپیوتر که دارای کارت گرافیکی با ورودی ویدئو باشد و بالاخره نرم افزاری که قابلیت ویرایش و مونتاژ فیلم را فریم به فریم داشته باشد، البته با امکانات جلوه های ویژه و اضافه کردن تیترا به فیلم و...

و حاصل این عملیات یک فایل تصویری خواهد بود، البته سعی میگردد که کیفیت فیلم تا حد ممکن حفظ شود و باید از نرم افزاری که منطبق با WEB است استفاده نمود. فایل خروجی با فرمت AVI برای Quick Time ، Windows برای Apple ، یا فرمتهای دیگر از قبیل MPEG-۱ یا MPEG-۲ ذخیره میشود، در اینجا عمل فشرده سازی فایل انجام شده ، ولی باز هم میتوان حجم فایل را با کاهش دادن اندازه تصویر، تعداد pixel ها و سرعت نمایش هر تصویر در ثانیه ، کمتر نمود.

● چگونگی سازگاری کیفیت تصویر با توجه به سرعت انتقال داده ها

این همان تکنیکی است که شرکت Adobe در آخرین نسخه نرم افزار خود ارائه نمود. برای پخش ویدئو روی اینترنت بصورت Live و مستقیم ، روش کار کمی پیچیده تر میشود. داده های تصویری که از دوربین در حال فیلم برداری در یافت میشود ، بصورت مستقیم به فرمتی که منطبق با پارامترهای WEB است ، کد گذاری میشوند، دوربینها توسط یک پست که وظیفه میکس تصاویر را به عهده دارد به کامپیوتر اصلی متصل هستند، و کامپیوتر هم برای پخش تصاویر دوربینهای مختلف در زمان مقتضی ، یک نسخه از اطلاعات ارسالی را روی دیسک سخت ذخیره میکند.

مرحله پخش فیلم روی اینترنت به نحوه و سرعت ارتباطی کاربران به این سرور پخش فیلم مربوط میگردد.

باید توجه داشت که سرعت ماکزیمم ارتباطی هرگز در حد ایده آل نمیشود و تازه باید به حجم ویدئو ارسالی، اطلاعات ارسالی مربوط به شبکه و تنظیمات دیگر را اضافه نمود. مطالعات آماری نشان میدهند که در بهترین حالت بوسیله یک مودم ۵۶ کیلو، سرعت به ۳۴ کیلو بیت در ثانیه محدود میشود، این میزان برای شبکه کابل ۴۵۰ کیلو بیت در ثانیه و برای شبکه DSL به ۵۱۲ کیلو بیت در ثانیه افزایش می یابد. اندازه تصویر برای مودم ۵۶ کیلو ۲۴۰ در ۱۸۰ و برای موارد دیگر ۶۴۰ در ۴۸۰ میباشد ولی در عمل کیفیت تصویر با آن چیزی که در محاسبات باید باشد، پایینتر است و این به دو دلیل میباشد: اول اینکه، سرعتی که سرور شما ادعای آنرا دارد ، هرگز به مرحله عمل نمیرسد و دوم اینکه بدلیل نوع خطوط ارتباطی با سرور و استفاده و درخواست همزمان کاربران از سرور که فیلمها در آن ذخیره شده اند ، بازده پایین می آید. به همین دلیل باید تعداد فریم های ارسالی را به ۱۲ تا ۱۵ تصویر در ثانیه کاهش داد، همچنین عمل فشرده سازی به تعداد فریمهای کلیدی بستگی دارد، مثلاً" برای ارسال فیلمی که شامل یک مصاحبه از یک شخص با یک دوربین فیکس شده روی تصویر صورت شخص مصاحبه شونده است، میتوان زمان گرفتن تصاویر کلیدبرابر روی چند ثانیه ثابت نمود و به این ترتیب از فرستادن فریمهای ثابت و تکراری جلوگیری کرد.

بطور کلی ۳ استاندارد برای نمایش به روش STREAMING وجود دارد:

RealNetworks -

Microsoft -

Apple -

که بترتیب : RealVideo با پسوند ra و Windows Media با پسوند asf و Quik Time با پسوند mov ، البته فرمت‌های متفرقه دیگری نیز موجود میباشند.

• عدم سازگاری پروتکل‌های اینترنتی با STREAMING

پروتکل‌های TCP و HTTP موجود، با این تکنولوژی سازگار نیستند، مثلاً" تکنیک ارسال دوباره پکت‌های داده ها که گم شده اند و یا اینکه بدرستی به مقصد نرسیده اند ، برای داده های تصویری و صدا کاربردی ندارد و از بازدهی لازم برخوردار نمیباشد و به همین دلیل گاهی از پروتکل UDP استفاده میشود که کارایی بهتری از TCP دارد، HTTP هم به نرم افزار سرور امکان دریافت اطلاعات برای انطباق کیفیت داده های ارسالی و داده های به مقصد رسیده را نمیدهد ، همچنین امکان پخش مستقیم وجود ندارد، چون برای HTTP داده ها باید روی دیسک سخت ذخیره شده باشند. خوشبختانه پروتکل‌های دیگری این ناسازگاری را بهبود میبخشند، مثل پروتکل RTPS که خلاصه Real Time Streaming Protocol میباشد.

سرور ویدئو در تکنیک STREAMING شامل یک نرم افزار مخصوص و یک کامپیوتر پر قدرت میباشد، در صورت بکارگیری استاندارد Windows Media ، باید اجباراً" از سروری تحت Windows NT استفاده نمود، ولی با بکارگیری استاندارد RealServer میتوان از سیستم های عامل Mac OS ، NT یا Unix برای سرور بهره گرفت. تعداد کاربرانی که این سرور قابلیت سرویس دهی همزمان به آنها را دارد، بستگی به میزان حافظه RAM آن دارد، برای مثال برای سرویس دهی قابل قبول به ۱۰۰۰ کاربر بصورت همزمان ، باید حداقل یک گیگا بایت حافظه RAM برای سرور در نظر گرفت.

دیسک سخت سرور باید با ظرفیت بالا باشد و همچنین سرعت آن باید حدود ۱۰۰۰۰ دور در دقیقه باشد، که معمولاً" با بهره گیری از معماری Raid این سرعت برای دیسک‌های سخت فراهم میگردد. همچنین باید چندین دیسک سخت بصورت پارالل با هم کارکنند ، تا در صورت بروز اشکال ، از دیسک سخت معادل استفاده نمود و معمولاً" باید اطلاعات هر دیسک سخت روی دیسک سخت دیگری کپی برداری شود، به اینترنتی برای هر دیسک سخت ، یک دیسک پدکی در دسترس میباشد. همچنین برای بالا بردن تعداد کاربران و ظرفیت یک سرور باید از روش Multiprocessor استفاده نمود، همچنین میتوان با مراجعه به شرکتهای متخصص در امور پخش ویدئو، از قبیل شرکت Akamai ، بازدهی سیستم را بالا برد، این شرکت یکی از معروفترین شرکتهای در این امر میباشد ، و خبرگزاری CNN یکی از مشتریان آن برای پخش ویدئوهای خود روی اینترنت میباشد. روش کار این شرکت بر اساس یک معماری خاص بنا شده است و بر اساس این معماری ، تمام سرورهای قدرتمند در تمام جهان با هم در تماس بوده و بهترین کیفیت انتقال ویدئو را تضمین میکنند.

در زیر اجزای کلی تولید تا پخش فیلم به روش STREAMING را برشمردیم:

(۱) سرور میزبان که وظیفه ذخیره صفحات وب و ویدئوها را بعهده دارد و وقتیکه تولید کننده فیلم . فاقد یک سرور و خطوط مخصوص برای پخش فیلم روی اینترنت میباشد، میتواند با ارسال ویدئوهای خود به این سرور ، به پخش فیلم روی اینترنت بپردازد.

(۲) تولید کننده فیلم که وظیفه گرفتن تصاویر و فشرده سازی ویدئوها را بعهده دارد و با دوربینهایش به محل ضبط فیلم رفته و به کد گذاری فیلمها با

فرمت سازگار با اینترنت بر روی دیسک سخت ایستگاه کامپیوتری خود میپردازد.

۳) شبکه توزیع ویدئو که به پخش و ارسال سکانسهای ویدئویی روی شبکه های رزرو شده میپردازد، این شبکه ها برای ارسال سریعتر ویدئو به کاربران طراحی شده اند و به انواع بین قاره ای ، ملی و محلی تقسیم بندی میشوند و به این ترتیب با توجه به موقعیت جغرافیایی کاربر، سکانسهای ویدئو را به سرعت و از بهترین و نزدیکترین محل برای کاربر ارسال میکنند.

۴) کاربر که به نگاه کردن فیلم بوسیله یک نرم افزار پخش ویدئو روی کامپیوتر خود میپردازد.

۵) سرور محلی که کاربران از طریق این سرور به اینترنت متصل میشوند، این سرور از دو طریق سکانسهای ویدئویی را دریافت میکند، وقتیکه یک کاربر درخواست پخش یک ویدئو را میکند، یا این سرور با شبکه توزیع ویدئو برای تهیه و ارسال آن به کاربر تماس حاصل میکند و با اینکه مانند هر اطلاعات معمولی دیگری به جستجو در شبکه اینترنت پرداخته و بعد از یافتن ویدئو درخواستی، آنرا برای کاربر ارسال میکند.

۶) شبکه اینترنت که امکان تبادل اطلاعات را در تمام جهان بین سرورها و کاربران مختلف فراهم میسازد، این شبکه شامل تعداد بسیار زیادی از سرورها و جستوگرهایی در چهار گوشه جهان بوده که با یافتن اطلاعات مورد نظر، پاکتهای داده ها را به مقصد مورد نظر که همان کاربران هستند ارسال میکنند، ولی با شبکه توزیع ویدئو قابل مقایسه نمیباشد و از بازدهی بسیار کمتری برخوردار است، چون هیچ حق تقدمی برای داده های ویدئویی بکار گرفته نمیشود و برای تبادل داده های تصویری بازدهی لازم را ندارد

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=330539>

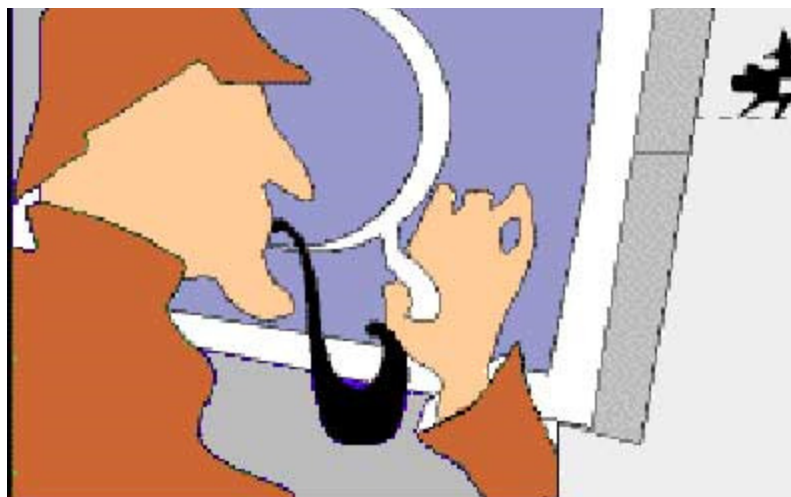
چگونه خرابکارها پیش می‌افتند!

اینترنت نزدیک به ۱۰ سال است که دریچه‌ی نوینی به دنیایی جدید برای کاربران ایرانی گشوده است. مجوز ورود به این فضای سایبر چیزی جز یک کارت اینترنت نیست و کاربران بدون هیچ محدودیت و قانون

دست و پاگیری می‌توانند به اغلب نقاط این فضا سرک بکشند.

فکر خلاق کاربر ایرانی پس از مدتی کشف و شهود در این فضا، مانند کاربران سایر کشورها به دنبال استفاده‌ی تجاری از اینترنت افتاد؛ فروش اینترنتی! (البته خلاق بودن فکر لازم نیست چون آنچه را که در کشورهای دیگر رخ می‌دهد می‌توان با شفافیت کامل دنبال کرد و این فضا دیگر سانسور بردار نیست.) از همان ابتدا برای عملی کردن چنین افکاری نیاز به محملی قانونی بود تا تبادلات پولی و درآمدزایی بتواند

در این فضای مجازی معنا پیدا کند و شخصیت‌های حقیقی و حقوقی قانوناً قابل شناسایی باشند.

فکر سازنده‌ی کاربر ایرانی مدت‌هاست که برای پیاده‌سازی برنامه‌ی تجاری خود از این نقطه غافل نیست و به دنبال ظهور راهکارهای قانونی می‌گردد. ولی از طرف دیگر افکار مخرب موجود با استفاده از این فضای بیقانونی دست به هر کاری زده و خلاقیت بی‌نظیر خود را ثابت کرده است. هک کردن سایت‌ها، دزدیدن گدروازه‌ها، دزدیدن نرم‌افزارها و یا هر نوع خرابکاری که می‌تواند تولید شده‌ی یک ذهن خلاق باشد.

در این میان اتفاقی که افتاده این است که با کوتاهی در قانونگذاری و عدم برقراری آن در این فضا، افکار سازنده رو به نابودی می‌رود و به نوعی از خرابکاران حمایت میشود. به عنوان مثال، ویروس‌نویسان ایرانی بدون وجود هیچ مانعی از همان سالهای ورود کامپیوتر به ایران توانستند شروع به خرابکاری کنند، در حالی که ویروس‌کش نویسان چندین سال بعد که قانونی از کپی رایب آمد، امنیت پیدا کردند که ویروس‌کش بنویسند. هم‌اکنون همین مسأله در مورد اینترنت نیز صادق است.

خرابکاران سایت‌ها، از همان سال‌های ورود اینترنت توانستند خرابکاری کنند، در حالی که سازندگان هنوز منتظر محمل‌های قانونی مناسب برای شروع کار هستند.

هرچند پیش‌نویس قانون تجارت الکترونیک در سال ۸۱ به تصویب رسیده ولی هنوز هیچ نمودی از آن در جامعه‌ی اینترنتی کشور وجود ندارد. از طرف دیگر تدوین قوانین مربوط به جرایم رایانه‌ای نیز صرف‌نظر از اینکه در عمل چه اتفاقی رخ می‌دهد بستر فعالیت را نمی‌سازند، بلکه بستر ایجاد نشده را امن می‌سازند. یعنی پیاده کردن فکر سازنده در ایران چیزی حدود ۱۰ سال از فکر مخرب آن عقب‌تر است و از آن جایی که باید افکار سازنده در برابر افکار مخرب ایستادگی و قانون تهیه کنند، این عقب‌ماندگی حتی ممکن است در تدوین قوانین نیز به چشم بخورد. نبود قانون‌های زیربنایی خرابکاران را پیش می‌اندازد، آنها می‌توانند در تاریکی نبود قانون قهارتر شوند.

اخیراً در اخبار آمده بود که اولین ویروس‌کش بر روی گوشی‌های موبایل نصب شده است. این خبر به این معنی است که حوزه‌ی جدیدی توسط خرابکارها مورد حمله قرار گرفته است؛ حوزه‌ی دیجیتالی موبایل. ویروس‌هایی که اکنون بر روی برخی از گوشی‌ها وجود دارند، مثلاً قادر هستند با

استاندارد Bluetooth بر روی دستگاه‌هایی که قادر به شناسایی آن‌ها هستند خرابکاری کنند. خراب کردن دفترچه‌ی تلفن همراه، نوشتن بر روی چاپگر موجود در شبکه و غیره مواردی از این قبیل هستند.

اینک حدود دو سال است که مخابرات ایران، خدمت پیام کوتاه ۲ ارائه می‌دهد. قطعاً این خدمت و خدمات‌های پی‌آمد آن، مانند سایر کشورها محمولی برای تجارت و کسب و کار خواهد بود. نمونه‌های فراوانی از خدماتی که بر روی موبایل ارائه می‌شود مانند دریافت و پرداخت پول با موبایل، رأی‌گیری، ارسال اطلاعات مورد نیاز، خرید و فروش در سایر کشورها وجود دارد. چه بهتر که در فرصت مقتضی با تدوین و تصویب قوانین در حوزه‌ی موبایل و خدمات دیجیتالی، مانع از پیش افتادن خرابکارها در این حوزه شویم.

منبع : سایر منابع

<http://vista.ir/?view=article&id=226688>

چگونه در رشد و غنی تر شدن ویکی پدیا همکاری نماییم؟

همه ی ما بنا بر نیازمان هر وقت که گیر میکنیم و محتاج اطلاعات می شویم یکی از بهترین گزینه هایی که سراغ داریم برای کسب اطلاعات ویکی پدیاست، یعنی اساسا اگر کسی به منظور کسب اطلاعات وارد عرصه ی اینترنت بشود مجال از ممکن است که سراغ ویکی پدیا این دانشنامه ی آزاد، رایگان و آنلاین نرود و از آن کسب اطلاعات نکند. تا اینجا قضیه بخش عمومی است و خود من هم تا همین چند وقت پیش به ویکی پدیا به عنوان یک منبع اطلاعاتی نگاه میکردم و همیشه از آن لذت میبردم

اما یک قسمت از این دانشنامه برای خیلی از ما به صورت یک راز ناگفته و مخفی باقی مانده، این دانشنامه با این وسعت و این همه اطلاعات توسط چه کسانی ویرایش می شود؟ منظورم این است ادیتور ها یا ویرایشگران ویکی پدیا چه کسانی هستند؟ شک نکنید ادیتورهای ویکی پدیا من و شما هستیم به شرطی که هر وقت که نیاز است از کلید eidt یا همان ویرایش در ویکی پدیا را که در بالای هر مقاله قرار دارد استفاده کنیم

و دین خودمان را به ویکی پدیا بپردازیم.

راستش من خودم با درک این مطلب و اینکه مدیون ویکی پدیا هستم بعد از مدتی و البته با خواندن پست های وسوسه انگیز جناب جادی که هر از گاهی بحث جدیدی را به ویکی پدیای فارسی اضافه می کند همین چند وقت پیش تصمیم گرفتم بالاخره کمی از دین اطلاعاتی که این دانشنامه بر من دارد را ادا کنم و وقتی برای اولین بار سعی کردم که مطلبی به یک مقاله اضافه کنم از اینکه دنیای ویرایشگران ویکی پدیا چقدر جذاب و در عین حال ساده است متحیر شدم و امروز به ذهنم رسید چرا در این مورد ننویسم شاید شما هم ترغیب شدید چند خطی به ویکی پدیای فارسی اضافه کنید، این دانشنامه با همین شیوه غنی و غنی تر می شود.

• اصول اولیه:

ویکی پدیا یک سایت یا یک دانشنامه ی آنلاین رایگان است که به وسیله نرم افزاری با عنوان MediaWiki قدرت بخشیده شده است، این ابزار همان ابزار قدرتمند و منحصر به فردی است که کاربران از آن می توانند برای راه اندازی ویکی های شخصی استفاده کنند و به آنها این امکان را میدهد تا در صورت نیاز هر صفحه از ویکی را به سادگی ویرایش کنند. برای ویرایش یک صفحه حاوی مطلب و اطلاعات در ویکی پدیا کافی است دکمه ی ویرایش یا edit را در بالای همان صفحه کلیک کنید.

محتوای صفحه ی مربوطه بعد از کلیک بر روی گزینه ی ویرایش در یک ویرایشگر متن به نمایش در می آید، البته در لایه لای متون مرتبط به صفحه احتمالا یک سری کد و علائم دیگر هم مشاهده خواهید کرد، که به آنها هم خواهیم پرداخت. اما برای اصلاح یک اشتباه تاپی کوچک در یک مقاله که اصطلاحا در عالم تایپبست ها به آن typo می گویند، می توانید در لا به لای متون خیلی ساده آن بخشی از متن را که اشتباه تایپ شده را پاک کنید و بعد از نو به شکل صحیح تایپ نمائید و بعد هم برای اینکه تغییراتی را که داده اید را بدون ذخیره سازی مشاهده کنید تا در صورت نیاز مجددا آنها را اصلاح کنید کافی است در پائین همان ویرایشگر کلید Show Preview یا پیش نمایش را کلیک کنید. (توصیه شخصی من این است که حتما از این کلید استفاده کنید تا مطمئن شوید خود شما در ویرایش یک مقاله اشتباه نکرده اید). وقتی به نظرتان همه چیز کامل آمد کلید Save this Page یا این صفحه ذخیره شود را فشار دهید، تا اصلاحاتی که شما در آن مقاله اعمال نموده اید برای عموم بلافاصله به نمایش درآید.

وقتی در یک مقاله تغییراتی دادید پیش از آنکه آن را ذخیره کنید بهتر است در یک باکس که در پائین ادیتور با عنوان summarize یا خلاصه گنجانده شده است خلاصه ی از آنچه که بر روی مقاله انجام دادید را وارد نمائید تا دیگران وقتی تاریخچه ویرایش مقاله را دنبال میکنند متوجه شوند که چه کسی چه تغییری در این مقاله اعمال کرده است.

البته اگر ویرایش سطحی در یک مقاله انجام دادید مثلا یک typo را اصلاح کردید علاوه بر نوشتن خلاصه می شود گزینه ی minor edit یا ویرایش جزئی را نیز تیک بزنید، فقط توجه داشته باشید برای اینکه باکس ویرایش جزئی و همینطور پی گیری این مقاله برای شما فعال باشد بایستی قبلس با نام کاربریتان به ویکی پدیا Login کرده باشید.

زمانی که شما تغییراتتان را در یک صفحه از ویکی پدیا اعمال کردید و آن را ذخیره نمودید این تغییرات و فعالیت اخیر شما در قسمت Wikipedia's Recent Changes یا تغییرات اخیر ویکی پدیا (اولی ویژه تغییرات اعمال شده در ویکی پدیا انگلیسی دو دومی ویژه تغییرات اعمال شده در ویکی پدیا فارسی است) به نمایش در می آید، که در این صفحه همیشه هزاران تغییری که در هر ساعت در این دانشنامه اعمال

می شود لیست میگردد. هر تغییری در هر مقاله یا صفحه از ویکی پدیا قابل برگشت است یعنی همیشه می توان مقاله را به نسخه ی قبلی که در آن تغییرات آخر اعمال نشده بود برگرداند و از طرفی هر تغییر در هر صفحه در بخش History یا تاریخچه آن صفحه به همراه زمان و خلاصه ای از آنچه که اعمال شده است ذخیره میگردد. با این توصیفات اگر کسی مقاله ای که فاقد اشکال بوده است را به عمد دستکاری کند و یا به هم بریزد یا هر چیزی دیگری به سادگی قابل برگشت است و در عین حال یک Log کامل از مجموعه ی فعالیت همه ی ویرایشگران آنهم با ثبت زمانی دقیق قابل مشاهده است و این زیبایی ویکی پدیا می باشد. بنابراین هرگز در ویکی پدیا فکر شیطنت نکنید چون فقط نام خودتان را خراب میکنید و تعداد افراد سالم و عاقل خیلی خیلی بیشتر از افراد بداندیش است.

سرعت تغییر و اصلاح محتوا در ویکی پدیا غیرقابل باور یا در اصطلاح امروزی خودمان وحشتناک است و برای اثبات این موضوع کافی است در یک ساعت چند بار صفحه ی تغییرات اخیر را در ویکی پدیا چک کنید تا متوجه شوید من چه میگویم. برای اینکه بیشتر در مورد نحوه ویرایش صفحات و مقالات ویکی پدیا اطلاعات کسب کنید صفحه ی How to edit a page یا راهنمای ویرایش صفحات را مطالعه کنید و بعد کمی در Sandbox یا گودال ماسه بازی تمرین کنید (-). گودال ماسه بازی صفحه ای است که به منظور تمرین کردن تازه واردان به دنیای ویرایشگران ویکی پدیا طراحی شده است - و در آن هر کاری بکنید و هر بلایی سر مقالات ویکی پدیا بیاورید کسی از شما شکایتی نخواهد داشت (-).

- فرمت و لینک کردن مقالات و صفحات

لینکها و فرمت نمایش صفحات بایستی با زبان خاص ویکی پدیا و علائم مخصوص خودش ایجاد شوند. مثلا برای درج یک تیترا به شکل بزرگ بایستی آن را به شکل زیر وارد کرد:

== تیترا ==

یا برای ساخت یک لینک خروجی مثل UpdateBlog.net بایستی به شکل زیر عمل کرد:

[http://updateblog.net UpdateBlog.net]

لینک به صفحات داخلی ویکی پدیا هم به صورت زیر بایستی تعریف شود، مثلا اگر بخواهید به صفحه یی که حاوی تعریف و اطلاعات در مورد واژه ی گیک در ویکی پدیا است بایستی به شکل زیر عمل کنید:

[[گیک]]

که البته در راهنمای ویرایش صفحات همه ی این موارد خیلی خوب و دقیق توضیح داده شده است و می توانید آنها در حین ماسه بازی یا ویرایش عملی یک مقاله به مرور به خاطر بسپارید.

- ممنوعه های ویکی پدیا:

ویکی پدیا مکانی برای نظریه پردازی، جانب داری، ابراز وجود کردن، اسپم هوا فرستادن، پخش شایعات و یا حرفهای بی اساس نیست. مثلا اینکه نباید جانب داری کرد و بایستی در ویکی پدیا دیدگاهی بی طرف داشت از نظر این دانشنامه به چه معنی است را در زیر می توانید ببینید، دیدگاه بی طرف:

مقاله‌ها باید بدون جانب‌داری نوشته شده و دیدگاه‌های اکثریت و اقلیت‌های قوی را منصفانه پوشش دهد. این سیاست دیدگاه بی‌طرف است. سیاست دیدگاه بی‌طرف به سادگی مورد کزفهمی قرار می‌گیرد. این سیاست فرض نمی‌کند که می‌توان مقاله‌ای از یک دیدگاه ثابت، غیر جانب‌دارانه و عینی نوشت. بلکه در عوض می‌گوید باید منصفانه جوانب مختلف موضوع مورد مناقشه را با عدم اظهار مستقیم یا غیر مستقیم به صحت یک دیدگاه مشخص پوشش داد.

از افتخارات مهم ویکی‌پدیا آن است که ویکی‌نویسان در نوشتن مقالات بی‌طرف همکاری می‌کنند. نوشتن مقالات غیرجانب‌دارانه نیاز به تمرین دارد. از ویکی‌نویسانی که در هنر دبط اسناد شده‌اند دعوت می‌شود که در گسترش تمرین دیدگاه بی‌طرف همکاری کنند.

گاهی اوقات شخص وسوسه می‌شود که مقاله‌ای به ظاهر جانب‌دارانه را با نوشتن مقاله‌ی جانب‌دارانه‌ی دیگری در همان موضوع اما از دیدگاهی دیگر متعادل کند. به این مقاله‌ها معمولاً POV FORK می‌گویند. لطفاً چنین نکنید. به جای آن سعی کنید در بحث مربوط به مقاله‌ی جانب‌دارانه شرکت کنید و کمک کنید که دیدگاه‌های دیگر هم پوشش داده شود. [بیشتر]

بنابراین اگر میخواهید در ویکی‌پدیا فعالیت مثبتی داشته باشید و آنچه به ویکی‌پدیا می‌افزایید مفید باشد فکر میکنم خواندان راهنمایی برای نوشتن مقاله‌های بهتر در ویکی‌پدیا جز واجبات است. البته ذکر یک نکته‌ی دیگر هم ضروری است و آن اینکه اگر نمی‌خواهید آنچه در ویکی‌پدیا وارد میکنید توسط دیگران دستکاری، اصلاح و ویرایش شود آن مطلب را هرگز روانه‌ی ویکی‌پدیا نکنید چون آنچه شما دوست ندارید با ذات ویکی‌پدیا در مغایرت است.

• صفحه‌ی کاربری شما در ویکی‌پدیا

وقتی مصمم شدید که شروع به ادیت کردن ویکی‌پدیا بکنید، بهتر است برای خودتان در این سایت یک اشتراک کاربری ایجاد نمایید. از مزایای داشتن اشتراک کاربری این است که کم‌کم شما در بین سایر ویرایشگرهای ویکی‌پدیا شناخته می‌شوید و می‌توانید با آنها تبادل نظر کنید و حتی موارد جدیدی بیاموزید، از طرف دیگر همه‌ی مقالاتی که شما ویرایش کرده‌اید را سایرین می‌توانند در یک لیست مشاهده نمایند.

کسانی که در ویکی‌پدیا عضو باشند و شناسه کاربری منحصر به فرد خودشان را داشته باشند به گزینه‌های بیشتر و مناسب‌تری برای ویرایش کردن صفحات و همینطور سفارشی‌سازی محیط ویکی‌پدیا مطابق میلشان دسترسی دارند. هر چند ویرایش ویکی‌پدیا به صورت ناشناس هم امکان‌پذیر است ولی مزایای داشتن شناسه کاربری و وارد شدن با آن به ویکی‌پدیا غیر قابل چشم‌پوشی است، اگر می‌خواهید باز هم بیشتر در مورد اینکه چرا بهتر است در ویکی‌پدیا عضو شوید بدانید بد نیست این صفحه را مطالعه نمایید.

• در کجا می‌توانیم مفید تر باشیم؟

بد نیست اگر می‌خواهید در ویکی‌پدیا بیش از حد مفید باشید سری به ویکی‌پروژه بزنی و البته ویکی‌پدیا از طریق صفحاتی خاص سعی میکند فعالیت ویرایش‌گرانش را جهت بدهد. برای مثال می‌توانید سری به بخش صفحات مورد نیاز بزنی، در این بخش مواردی را مشاهده خواهید کرد که در سایر مقالات ویکی‌پدیا به آنها اشاره شده ولی در ویکی‌پدیا مقاله‌ی در موردشان وجود ندارد این موارد بر اساس اهمیت شان یعنی اینکه در چند مقاله آورده شده اند لیست می‌شوند و شما می‌توانید شروع کنید به مطلب افزودن در رابطه با آنها به ویکی‌پدیا. یا یک مثال دیگر اینکه

ابتدا معنی و مفهوم صفحات خرد را درک کنید و بعد اینگونه صفحات را بیابید و مطالب موجود در آنها را بهبود ببخشید. و حرف آخر اینکه بد نیست روزی چند دقیقه یا به صورت هفتگی یا ماهانه چند خطی به ویکی پدیای فارسی اضافه کنیم چون قطره قطره جمع گردد وانگهی دریا شود، و در این زمینه مطالعه ی خودآموز ویکی پدیا می تواند بسیار مفید باشد.

<http://vista.ir/?view=article&id=284612>

چگونه سایت خود را به موتور جست و جو تبدیل کنیم

مدیران سایتها برای اضافه کردن سایت خود به موتورهای جستجو، باید نکاتی را در نظر داشته باشند. این نوشتار به بیان این نکات پرداخته است:

(۱) همیشه قبل از ارسال آدرس صفحات مطمئن شوید که صفحه‌ی شما در آن موتور جستجو وجود نداشته باشد. در صفحات شما نباید اتصالات شکسته وجود داشته باشد. صفحاتی که اتصالات شکسته دارند، به خوبی در موتورهای جستجو ثبت نمی‌شوند.

(۲) اگر در سایتتان از فریم (Frame) استفاده می کنید، ثبت سایت شما در موتورهای جستجو می تواند با مشکل مواجه شود. بهترین کار این است که یک نسخه بدون فریم از سایت خود تهیه کنید و این نسخه را به موتور جستجو معرفی کنید. البته شما می‌توانید صفحه داخلی فریم را به صورت

مستقل به موتور جستجو معرفی کنید.

(۳) روباتهای موتور جستجو نمی توانند سایتهایی که برای ورود نیاز به شناسه‌ی کاربر و کلمه عبور دارند را، ثبت کنند. این روباتها هیچ یک از صفحاتی که نیاز به پر کردن فرم داشته باشند را نمی توانند ثبت کنند. علاوه بر این، سایت‌هایی که دارای فرمهای جستجو هستند را هم به خوبی ثبت نمی‌کنند، چرا که برای دست یابی به اطلاعات، نیاز به پر کردن فرمهای جستجو است. یک راه حل، ارایه‌ی صفحات ثابت برای این

اطلاعات است. به عنوان مثال، فرومها (Forum) می‌توانند با ارایه‌ی مطالب فروم در صفحات ثابت، آن را به موتورهای جستجو معرفی کنند. (۴) صفحات یویا روایات‌های موتور جستجو را بلوکه می‌کنند. هر آدرسی که به همراه علامت سوال (؟) یا علامت & باشند، توسط این روایات‌ها در نظر گرفته نمی‌شوند.

(۵) بیشتر موتورهای جستجو نمی‌توانند متون موجود در تصاویر را در ثبت خود در نظر بگیرند. این اطلاعات باید به صورت دیگری در سایت ارایه شوند تا توسط موتورهای جستجو ثبت گردند.

(۶) اگر سایت شما سرعت پایینی دارد یا این که حجم صفحه‌ی سایت شما زیاد است، موتورهای جستجو در ثبت کردن سایت شما شکل دارند. سعی کنید اندازه صفحات سایت خود را طوری کوچک (از نظر حجم) طراحی کنید که با سرعت مناسبی دیده شود. این نکته هم می‌تواند در رضایت بازدیدکنندگان سایت شما موثر باشد و هم در ضریب اطمینان از ثبت شدن توسط موتورهای جستجو.

بهترین اندازه برای هر صفحه با تمام تصاویر و اشیای موجود در آن بین ۵۰ تا ۷۰ کیلو بایت است.

(۷) اگر فقط صفحه‌ی اول سایت خود را به موتور جستجو معرفی کنید، انتظار نداشته باشید که همه‌ی اتصالات موجود در سایت شما در موتور جستجو ثبت شود. هرچند بعضی از موتورهای جستجو تمام اتصالات را ثبت می‌کنند، اما شما به این مسئله اطمینان نداشته باشید و تک تک صفحات خود را در موتورهای جستجو معرفی کنید.

(۸) اگر زمانی که روایات موتور جستجو به سایت شما مراجعه می‌کند، سایت شما در دسترس نباشد، سایت شما ثبت نخواهد شد. حتی بدتر از این، در شرایطی خاص سایت شما که قبلاً در موتور جستجو ثبت شده بوده است، در این حالت از لیست حذف خواهد شد. سعی کنید هاستینگ سایت خود را از شرکتهایی تهیه کنید که در ۹۹٫۵ درصد موارد سایت شما در دسترس باشد.

(۹) اگر زمانی که روایات موتور جستجو به سراغ سایت شما می‌آید، سایت شما در دسترس نباشد، نمی‌تواند آنرا ثبت کند. حتی بدتر از این، اگر قبلاً سایت شما ثبت شده باشد، در این حالت سایت شما از لیست خارج خواهد شد. بنابراین تلاش کنید که سایت شما همیشه در دسترس باشد. همیشه وضعیت سایت خود را در موتور جستجو بررسی کنید. اگر این اتفاق برای سایت شما رخ داد، سعی کنید دوباره سایت خود را در آن موتور جستجو ثبت کنید.

(۱۰) موتورهای جستجو به سایت‌هایی که در آنها کلمات کلیدی زیاد تکرار شده اند (مانند سایت‌هایی که به صورت سوال و جوابی هستند) حساس هستند و آنها را ثبت نمی‌کنند. سعی کنید هر صفحه سایت شما به گونه‌ای باشد که تعداد تکرار کلمات کلیدی در آنها از یک حد معین بیشتر نباشد. برای ارزیابی سایت خود می‌توانید از ابزارهای رایگان موجود در اینترنت استفاده کنید و نرخ تکرار کلمات کلیدی را مشخص کنید.

(۱۱) اگر سایت شما به گونه‌ای است که وقتی کاربر وارد آن می‌شود، او را به یک آدرس دیگر ارجاع می‌دهید یا این که از تگ‌های مربوط به به روزرسانی خودکار صفحه استفاده می‌کنید، موتورهای جستجو با ثبت آن مشکل دارند. در این حالت‌ها یک روایات موتور جستجو تصور می‌کند که شما می‌خواهید آی پی سایت خود را پنهان کنید یا این که با این کار قصد افزایش رتبه‌ی سایت خود را دارید.

(۱۲) اگر سایت خود را می‌خواهید در یک دایرکتوری ثبت کنید، این احتمال وجود دارد که سایت شما توسط یک شخص بررسی شود. سایت شما در صورتی ثبت خواهد شد که شرایط لازم را داشته باشد. برای اطمینان از ثبت سایت شما در یک دایرکتوری، می‌باید راهنمای ثبت سایت را

حتما" مطالعه کنید و از شرایط آن مطلع شوید.

۱۳) تعدادی از موتورهای جستجو، سایت‌های رایگان را ثبت نمی‌کنند. استدلال آنها این است که در بیشتر موارد چنین سایت‌هایی مطالب ارزشمندی ندارند. اگر می‌خواهید سایت شما در موتورهای جستجو رتبه خوبی داشته باشد، سعی کنید که سایت خودتان را خریداری کنید. البته در این مورد استثنائی هم وجود دارد. وبلاگها نمونه‌ای از سایت‌های رایگان هستند که در موتورهای جستجو به خوبی ثبت شده و رتبه مناسبی نیز دارد.

۱۴) بعضی از موتورهای جستجو صفحاتی را که از طریق صفحه خانگی سایت قابل دسترسی نیستند، در ثبت سایت در نظر نمی‌گیرند. مثلا HotBot این گونه عمل می‌کند. اگر شما صفحاتی دارید که نقش ورودی کاربران به سایت شما را دارد، باید این نکته را در نظر بگیرید.

۱۵) اطمینان حاصل کنید موتور جستجویی که روی آن کار می‌کنید، محدودیتی برای تعداد لینک‌های ثبت شده (متعلق به یک سایت) ندارد. تعدادی از موتورهای جستجو برای ثبت لینک‌های یک سایت در هر روز محدودیت قابل می‌شوند. سعی کنید قبل از شروع به ثبت لینک‌های سایت، از این محدودیت‌ها مطلع شوید.

۱۶) امکان دارد که بدلیل تعدادی از خطاهای موتور جستجو مقداری از اطلاعات ثبت شده، حذف شوند. برای اطمینان از این که سایت شما در موتور جستجو همیشه وجود دارد، مرتبا" وضعیت سایت خود را بررسی کنید. در صورتی که مشکلی در دیدن سایت خود در موتورهای جستجو داشتید، مجددا" سایت خود را ثبت کنید.

۱۷) روش‌های ارزیابی سایت در موتورهای جستجو مرتبا" تغییر می‌کند. لازم است که در دوره‌های خاصی با بررسی این تغییرات سایت خود را بازسازی کنید. همیشه باید در جریان این تغییرات قرار داشته باشید. برای این منظور می‌توانید در سایت‌هایی که در این زمینه مطلب می‌نویسند، عضو شوید و از آخرین تغییرات آن مطلع گردید.

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=330514>

چگونه می‌توانید کامپیوترتان را از گزند برنامه‌های تبلیغاتی حفظ کنید؟

هرچند هرزنامه‌ها یا به قولی نامه‌های ناخواسته (Spam)، ویروس‌ها، و کرم‌ها معمولاً خیلی فصول نیستند، ولی برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی آماده‌اند تا خلوت و آرامش را از زندگی شما بگیرند. در قیاس با این برنامه‌ها، حتا کوکی‌ها (برنامه‌های کوچکی که اطلاعات مربوط به دستگاه شما را برای سایت‌های گوناگون اینترنتی می‌فرستند) هم بی‌ضرر به نظر می‌رسند.

• برنامه‌ی تبلیغاتی یا تبلیغ‌افزار (Adware) چیست؟

این برنامه‌ها، آگهی‌های تبلیغاتی را روی صفحه‌نمایش شما نشان می‌دهند. آنها بدون مقدمه و بدون اجازه‌ی شما روی صفحه‌نمایش شما

پیغام‌هایی را ظاهر می‌کنند و پیشنهادهای وسوسه‌انگیزی ارائه می‌دهند. به عنوان مثال می‌گویند اگر می‌خواهید ۱۰۰۰ دلار برنده شوید این‌جا را کلیک کنید.

البته این عمل بستگی به این ندارد که شما حتماً به اینترنت مرتبط باشید، بلکه ممکن است این کار هنگامی انجام شود که مرورگر شما اصلاً فعال نیست. برخی شرکت‌ها برای این‌که بتوانند روی کامپیوتر شما تبلیغ کنند، اقدام به عرضه‌ی نرم‌افزارهای مجانی می‌کنند تا به این طریق هنگامی که کاربر اقدام به فراخوانی و نصب برنامه‌ی مجانی از سایت این شرکت‌ها کرد، به همراه این برنامه‌ها، برنامه‌های تبلیغاتی ناخواسته نیز وارد کامپیوتر او شود. این دقیقاً همان روال دلخواه این شرکت‌ها برای به دست آوردن درآمد است.

• برنامه‌ی جاسوسی یا جاسوس‌افزار (Spyware) چیست؟

برنامه‌ای است که اطلاعات شخصی شما را بدون اطلاع و اجازه‌ی شما، هنگامی که در اینترنت سرگرم مرور صفحات وب هستید به شخص ثالثی ارسال می‌کند. این اطلاعات می‌تواند شامل فهرست سایت‌هایی باشد که شما از آنها بازدید کرده‌اید و یا ممکن است اطلاعات حساس‌تری مانند اسم کاربری و رمز شما باشد.

برخی شرکت‌ها نیز بدون در نظر گرفتن حریم خصوصی کاربران، از این اطلاعات برای ارسال تبلیغات خود استفاده می‌کنند. البته معمولاً این تبلیغات زیاد هم برای شما دلچسب نیستند.

• آیا کامپیوتر شما به برنامه‌های جاسوسی آلوده است؟

بسیاری از کاربران ویندوز، از عملکرد کامپیوترشان ناراضی‌اند. به عنوان مثال مرورگر اینترنت (Internet Explorer) آنها درست کار نمی‌کند، یا کامپیوترشان مرتباً در هنگام انجام عملیات توقف کرده و مجبور می‌شوند آن را خاموش کنند. یا این‌که کامپیوتر به‌طور محسوسی کند می‌شود. پاک کردن برنامه‌های جاسوسی از روی کامپیوتر، به مراتب دشوارتر از پیشگیری از آنها در مرحله‌ی نخست است. برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی معمولاً به‌طور پنهانی و به یکی از دو روش زیر وارد کامپیوتر شما می‌شوند:

(۱) برنامه، با حیل‌های خاصی از شما می‌خواهد تا چیزی را (معمولاً گزینه‌ای انتخابی) کلیک کنید. ارجاع‌هایی (Link) که با برنامه‌های جاسوسی

مرتبطاند، می‌توانند بسیار گولزنك باشند. برای مثال، سایتی که سعی دارد برنامه‌ی جاسوسی خود را روی کامپیوترتان نصب کند، کادری محاوره‌ای مانند کادرهای محاوره‌ای ویندوز باز می‌کند و هنگامی که شما کلید «انصراف» را انتخاب می‌کنید، شما را گول می‌زند و برنامه را نصب می‌کند.

شاید نویسندگان برنامه‌های جاسوسی، پنجره‌ی مسخره‌ای را نمایش دهند که حتا مرغ پخته‌ی داخل زودپز را هم به خنده بیندازد! در این حالت هر کسی پنجره را بلافاصله می‌بندد، اما غافل از این‌که با این کار، برنامه‌ی جاسوسی روی کامپیوتر شما نصب می‌شود. یعنی تنها کافی است روی پنجره‌ی باز شده فعالیت می‌بندد یا انصراف انجام شود تا موجب به کار افتادن برنامه‌ی نصب «جاسوس افزار» شود.

نصب نرم‌افزارهای مجانی که ممکن است شامل برنامه‌ی جاسوسی در دل خود باشد. برای مثال، ممکن است بخواهید يك برنامه‌ی اشتراك فایل را به صورت مجانی از يك سایت دریافت و نصب کنید. در حالی‌که سرگرم نصب کردن برنامه هستید، ناخودآگاه برنامه‌ی جاسوسی را تحت پوشش برنامه‌ی دلخواه خود نصب خواهید کرد. این برنامه‌ی اشتراك فایل می‌تواند ناقل بسیاری از برنامه‌های تبلیغاتی نیز باشد.

برنامه‌ی جاسوسی با يك بار نصب می‌تواند اطلاعات شخصی و آگهی‌های تبلیغاتی را ۲۴ ساعته انتقال دهد؛ آن هم بدون این‌که روح‌تان از این قضیه باخبر شود. همچنین برنامه‌های جاسوسی می‌توانند تنظیمات مربوط به مرورگر شما، از قبیل صفحه‌ی اصلی پیش‌فرض و صفحات جست‌وجو را بدون اطلاع کش برونند.

• محافظت در مقابل برنامه‌های تبلیغاتی و جاسوسی

مسلماً بدون كمك و راهنمایی نمی‌توانید از ورود برنامه‌های تبلیغاتی و جاسوسی به کامپیوتر خودتان جلوگیری کنید. ضدویروس‌های قدیمی نمی‌توانند جلوی برنامه‌های تبلیغاتی را بگیرند. چون رفتار این برنامه‌ها مانند ویروس‌ها یا کرم‌ها نیست. اول این‌که شما معمولاً به دلیل فریبکاری ارسال‌کنندگان برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی گول آن‌ها را می‌خورید و مجوز نصب آن‌ها را صادر می‌کنید.

دوم این‌که برنامه‌ی تجاری، رفتاری شبیه کرم یا ویروس ندارد. این برنامه‌ها معمولاً به غیر از تأثیر منفی بر عملکرد کامپیوتر، هیچ‌گونه خرابی روی آن به بار نمی‌آورند و همچنین با استفاده از نشانی‌های موجود روی کامپیوتر شما، خود را تکثیر و پخش نمی‌کنند (اگرچه ممکن است بعضی از انواع برنامه‌های تجاری بتوانند از سد نرم‌افزارهای ضدجاسوسی عبور کنند).

به هر حال همه چیز در حال بهتر شدن و پیشرفت است. اکثر ضدویروس‌های معتبر، امروزه ابزارهای واریسی قدرتمندی برای یافتن برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی دارند. برای مثال می‌توان به آخرین نگارش‌های ضدویروس‌های McAfee، Norton، و PC-Cillin اشاره کرد که ابزار واریسی برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی خوبی دارند.

همچنین برخی از شرکت‌های سرویس‌دهنده‌ی اینترنت (ISP) برای جلوگیری از انتشار برنامه‌های تبلیغاتی و جاسوسی، اقدامات اولیه‌ای را به عمل آورده‌اند. به عنوان مثال AOL (America Online) ژانویه‌ی گذشته اعلام کرد که در نگارش پیغامبر ۹،۰ AOL، ابزارهای حفاظتی در برابر برنامه‌های جاسوسی را گنجانده است.

همچنین شرکت Earth Link در نسخه‌های اخیر نرم‌افزارهای خود، ابزارهای حفاظتی در مقابل برنامه‌های جاسوسی، تبلیغاتی را فراهم کرده است. البته واضح است که برای استفاده از ابزارهای محافظتی تعبیه شده در ضدویروس و همچنین سرویس‌های ضدجاسوسی ISPها، باید

نگارش ضدویروس خود را به آخرین نسخه ارتقا داده و علامت‌های تأیید آن‌ها را به‌روز کنید. (علامت‌های تأیید همان امضاها‌ی الکترونیکی هستند که معتبربودن يك سرویس یا نرم‌افزار را تأیید می‌کند).

• جلوگیری از نصب ناخواسته‌ی برنامه

شرکت‌های تزریق‌کننده‌ی برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی، از دو نقطه‌ضعف کاربران سوءاستفاده می‌کنند تا کار خود را با موفقیت انجام دهند:

الف) علاقه‌مندی کاربر به برنامه‌های مجانی

ب) ساده‌لوحی کاربر!

بد نیست يك خاطره برای شما تعریف کنم. یادم می‌آید روزی دو تا از دوستانم به من مراجعه کردند و کامپیوترشان را که به شدت توسط برنامه‌های تبلیغاتی آلوده شده بود نزد من آوردند. در نگاه اول می‌شد فهمید که طمع بیش از حد یکی از دو دوستم برای به دست آوردن برنامه‌های مجانی کار دستش داده است.

میز تحریر (Desktop) کامپیوترش با شکلک‌های بی‌شماری که توسط برنامه‌های گرفته شده از اینترنت ایجاد شده بودند کاملاً به هم ریخته بود. من کاملاً مات و مبهوت مانده بودم که چگونه او نفهمیده بود که با این کارهای بی‌حساب و کتاب، برای برنامه‌های تبلیغاتی فرش قرمز بهن کرده است! البته بعد از بلایی که این برنامه‌ها بر سر کامپیوترش آوردند، خیلی خوب این موضوع را فهمید.

دوست دیگر من خوره‌ی برنامه‌های مجانی نبود ولی عادت بد او این بود که در هر کادر محاوره‌ای یا پنجره‌ای که باز می‌شد، دکمه‌های OK و یا Yes را کلیک می‌کرد. حتا کادرهای محاوره‌ای را که مشکوک به نظر می‌رسیدند نیز از این فیض محروم نمی‌کرد! البته از شما هم پنهان نماند که وقتی در کادری محاوره‌ای سئوالی مبنی بر نصب برنامه‌ی جدید مطرح می‌شد، او بلافاصله کلید Yes را می‌زد.

اکنون با درس‌هایی که از سرگذشت دوستان من گرفتید، می‌توانید با توجه به موارد زیر از نصب ناخواسته‌ی بسیاری از برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی جلوگیری کنید:

۱) ابتدا مطمئن شوید برنامه‌ای که سرگرم نصب آن هستید، حاوی برنامه‌ی تبلیغاتی نیست. خیلی از برنامه‌های مجانی در اینترنت، درون خود برنامه‌های تبلیغاتی نیز دارند و این همان چیزی است که منتشرکنندگان برنامه‌ها از آن پول درمی‌آورند. اگر در مورد برنامه‌ای مطمئن نیستید، مجوز (License) آن را به دقت مطالعه کنید (مجوز برنامه معمولاً به‌طور مستقیم یا در قسمتی از مراحل نصب، نمایش داده می‌شود).

همچنین سایت اینترنتی ناشر برنامه را به دقت بررسی کنید. اگر هنوز مطمئن نشدید، در Google Group روی نام برنامه و کلمات کلیدی Adware و Spyware جست‌وجو کنید. اگر هیچ مطلبی را در این خصوص پیدا نکردید احتمالاً مشکلی نخواهید داشت.

۲) برای جلوگیری از نمایش پنجره‌ی برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی، روی دستگاه خود برنامه‌ی «بازدارنده‌ی صفحات بازشو» (Pop-Up Blocker) نصب کنید.

بسیاری از برنامه‌های جاسوسی، بعد از این‌که شما يك ارجاع جعلی را روی يك پنجره‌ی بازشو انتخاب می‌کنید، روی کامپیوترتان نصب می‌شوند. برای همین، يك برنامه‌ی بازدارنده‌ی صفحات بازشو روی کامپیوتر خود نصب کنید و علاوه بر آن، هیچ‌گاه در انتخاب و کلیک کردن این‌گونه ارجاع‌ها دچار وسوسه نشوید.

ما از دو برنامه‌ی بازدارنده استفاده می‌کنیم که هر دو به صورت مجانی در دسترس‌اند. اولی Google Toolbar و دومی نسخه‌ی جدید MSN Toolbar است. پنجره‌های بازشو با هدر دادن وقت، موجب اذیت کاربر می‌شوند. بنابراین اگر برنامه‌ی بازدارنده‌ی صفحات بازشو روی کامپیوتر خود نصب کنید، بعداً از خودتان متشکر خواهید بود. اگر از ویندوز ایکس‌پی استفاده می‌کنید، می‌توانید از SP۲ (Service Pack ۲) نیز استفاده کنید که چندین قابلیت امنیتی مهم از جمله بازدارنده‌ی صفحات بازشو برای مرورگر اینترنت دارد.

۳) برنامه‌ی تبلیغاتی یا سایر برنامه‌ها را بدون اطلاع و بی‌هوا نصب نکنید. اگر روی دکمه‌ای که به نظر یک ارجاع بی‌ضرر می‌رسد کلیک کردید و سپس یک کادر محاوره باز شد، هرگز کلید تأیید (Yes) را برای نصب برنامه انتخاب نکنید. مگر این‌که فرستنده‌ی برنامه، شرکتی معتبر است یا خودتان برنامه را درخواست کرده باشید.

اگر هرگونه شک‌ی دارید، ادامه ندهید. این کادر محاوره‌ای آخرین خط دفاعی شماست، و باید فقط برنامه‌هایی را که خودتان از اینترنت انتخاب می‌کنید، نصب کنید. وقتی بدون مطالعه کلید تأیید را انتخاب کنید، مانند این است که شماره‌ی رمز کارت اعتباری خود را در اختیار هر کس که با شما تماس بگیرد، قرار می‌دهید. نصب کردن سرویس پک ۲ ویندوز ایکس‌پی با متوقف کردن دانلودهای ناخواسته و کنترل‌های اکتیواکس (ActiveX)، که بستری بسیار مناسب برای نقل و انتقال برنامه‌های جاسوسی است، می‌تواند کمک مختصری بکند.

اگرچه برنامه‌های کامپیوتری ضدجاسوسی و برخی ضدویروس‌ها که قابلیت واریسی برنامه‌های جاسوسی را نیز دارند می‌توانند در پیکار با جاسوس‌ها مفید واقع شوند، با این همه بهترین راهکار و استراتژی در مقابله با این برنامه‌ها، بصیرت شما درباره‌ی انتخاب، دریافت فایل و نصب برنامه‌هاست.

• کامپیوتر خود را کنترل کنید

اگر در فکر واریسی کامپیوتر خود برای یافتن برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی هستید، احتمالاً علایمی را که قبلاً در این میحث مطرح شد در کامپیوترتان دیده می‌شود. علایمی از قبیل بی‌ثباتی، مشکلات عملکردی، و یا حتی به سرقت رفتن تنظیمات مربوط به مرورگر اینترنت. برنامه‌هایی وجود دارند که می‌توانند شما را در امر شناسایی و انهدام برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی یاری کنند.

یکی از این برنامه‌ها، Ad-aware از شرکت Lavasoft است. نصب این برنامه را به شما توصیه می‌کنیم. این برنامه هم نسخه‌ی خانگی دارد و هم شرکتی. برنامه‌هایی مانند برنامه‌ی Ad-aware، می‌توانند برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی را شناسایی کرده و از بین ببرند.

در نشانی زیر، می‌توانید تعداد زیادی نرم‌افزار برای مقابله با برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی را پیدا کنید:

www.firewallguide.com/spyware.htm

این صفحه‌ی وب، شامل ارجاع‌هایی به برنامه‌های عمومی که قادر به شناسایی و پاک کردن برنامه‌های جاسوسی و تبلیغاتی هستند، است. اگر نمی‌خواهید از برنامه‌ی عمومی استفاده کنید، برای پیدا کردن برنامه‌ی دلخواه خود می‌توانید از Google Group استفاده کنید. تعدادی از برنامه‌هایی که می‌توانند برنامه‌های جاسوسی را پاک کنند، خود نیز می‌توانند به اندازه‌ی مشکلاتی که حل می‌کنند، مشکل بیافرینند. پس باید قبل از استفاده از این برنامه‌ها، از عملکرد آنها آگاهی داشته باشید.

▪ نکته:

بهرتر است برنامه‌های ضدویروس و پاک‌کننده‌ی برنامه‌های جاسوسی را در حالت ایمن ویندوز (Safe Mode) اجرا کرد. این به دلیل آن است که بعضی وقت‌ها ابزارهای پاک‌کننده نمی‌توانند برنامه‌های جاسوسی در حال اجرا را پاک کنند.

منبع : ماهنامه کامپیوتری و اینترنتی کاربر

<http://vista.ir/?view=article&id=251245>

حاکمان اینترنت

عالی‌ترین مراجع تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی درباره اینترنت را می‌توان ISOC و ICANN معرفی کرد...

آیا تا بحال فکر کرده‌اید که این کدام قسمت از اینترنت است که اگر از کار بیفتد کلیت شبکه وب تعطیل خواهد شد؟ یا سوال را طور دیگری مطرح کنیم، طبق برهان سینوی در فلسفه، این سینا معتقد است هر چیزی برای - بردن و شدن - نیازمند علت است ولی اگر يك علت‌العلل غایبی وجود نداشته باشد و علت هر چیزی يك واقعیت دیگر باشد امکان اینکه دنیایی حاصل گردد، به صفر می‌رسد. چراکه باید واقعیتی نیز باشد که برای بودن یا نبودن نیازمند علت دیگر نباشد. حال طبق همین برهان، در اینترنت چگونه می‌توان به دنبال علت‌العلل و مرکز اولیه اینترنت بود.

شاید بتوان گفت که محیط سایبر تا حدودی این برهان را به چالش کشیده است چراکه اینترنت طوری طراحی شده است که

در صورت از کار افتادن بخشی از شبکه، سایر بخش‌ها به فعالیت خود ادامه خواهند داد. به عبارت دیگر طراحان اینترنت محوری‌ترین اصل پیش روی خود درباره بقای اینترنت را تمرکز زدایی قرار داده‌اند به این معنی که وب برای بقا و دوام نیازمند خاموش شدن هیچ کامپیوتر خاصی نیست و اگر چنین اتفاقی بیفتد کامپیوترهای دیگری هستند که بتوانند همان وظیفه را بر

عهده بگیرند ولی موضوع به این بی‌در و پیکری‌ها هم نیست و هستند کسانی که بر اینترنت و عملکرد آن نظارت دارند. این مسئله یعنی نظارت بر اینترنت به یکسری شرکت‌های فنی و غیردولتی واگذار شده است که البته دولت ایالات متحده هم اکنون بر آنها نظارت دارد.

عالی‌ترین مراجع تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی درباره اینترنت را می‌توان ISOC و ICANN معرفی کرد. عموم مراجعی که تحولات را رهبری می‌کنند به صورت داوطلب و غیرانتفاعی عمل می‌نمایند و اعضاء آن متخصصین هستند که می‌توانند از سراسر جهان نظرات خود را به این ارگانها انتقال دهند. ولی مسوولیت این ارگانها نیز بصورت قانونمندی طراحی شده است. برای مثال ISOC که یک نهاد داوطلب محور می‌باشد توسط یک شورای عالی به نام IAB (Internet Architecture board) یا شورای عالی برای مسوولیت فنی تحولات، رهبری می‌شود و هدف آن توسعه فناوری‌ها موجود برای گسترش و در عین حال تبادل اطلاعات می‌باشد.

ولی امروزه آنچه به عنوان حاکم اصلی و اداره کننده خاص اینترنت به شمار می‌رود شرکت ICANN می‌باشد که در اینجا سعی می‌کنیم به معرفی و بررسی آن بپردازیم. از آنجا که پرداخت فنی به آن قصد اصلی ما نیست بیشتر می‌خواهیم معرفی اجمالی تخصصی را به همراه نقطه نظرات حقوقی عجیب نماییم.

● ICANN: واقعیت آن است که هم اکنون هیچ مامور، پلیس و انتظاماتی در راه عبور و ارسال مطالب به شبکه جهانی وب در سطح بین‌المللی وجود ندارد و به عبارت دیگر کارت زرد و قرمز در دست هیچ داور نیست تا کسی از زمین اخراج شود. ولی در عین حال برعکس آنچه همگان فکر می‌کنند محیط مجازی آنقدرها هم یتیم نیست.

شرکت آیکان امروزه به عنوان گرداننده اصلی اینترنت شناخته می‌شود و با مدیریت خوبی که براه انداخته است می‌تواند امیدواری‌های فراوانی را به وجود بیاورد. پیش از سال ۱۹۹۸ میلادی تنها موسسه‌ای که به کار ثبت اسامی و قانونی کردن عناوین و یا به عبارت بهتر دادن پاسپورت برای ورود به محیط وب اقدام می‌کرد موسسه استانداردهای ملی آمریکا NSI بود که چون یک سازمان دولتی به شمار می‌رفت بخوبی می‌توانست برای منافع آمریکا برنامه‌ریزی نماید.

در این سال بود که ایالات متحده و متخصصین اینترنت تصمیم گرفتند این وظیفه را به یک سازمان غیرانتفاعی واگذار کنند. از این بابت بود که مرجع ثبت حوزه‌های ژنریک با سطح بالا به سازمان ICANN سپرده شد و قرار بر این شد تا چند مرجع ثبت تحت نظر آن به کار ثبت حوزه‌های جهانی و بین‌المللی بپردازند.

به این ترتیب بود که آیکان بر مبنای تفاهم نامه‌ای با وزارت بازرگانی آمریکا در نوامبر ۱۹۹۸ به وجود آمد و به عنوان يك شرکت خصوصی غیرانتفاعی در ایالات کالیفرنیا به ثبت رسید. در سند تاسیس آن ۳۵ هدف برای آیکان طراحی شده است که بعضی از آنها به شکل تخصصی و فنی و برخی دیگر به شکل‌های رفتاری در امور ارگانیزاسیون قابل شناسایی می‌باشند. ولی واقعا چه تعریفی را می‌توان از آیکان و عملکرد آن به دست داد.

از نظر میلتن مولر، این شرکت، محلی است که قدرت را در بین گروه‌های کوچک که حتی فاقد نماینده در آن نیز هستند تقسیم می‌کند. وی در ادامه می‌افزاید آیکان يك مدل آزمایشی از يك نوع دولت جهانی است که در آن بجای مینا قرار گرفتن قدرت و مشروعیت داخلی يك پیمان مینا قرار گرفته است و از این لحاظ يك تجربه فوق‌العاده بحساب می‌آید.

دولت آمریکا که داعیه حکومت بر جهان را دارد می‌تواند از فیلتر ظرفیتهای متعددی که به این شرکت سپرده شده تجارت گرانسنگی را بدست آورد. ایجاد این شرکت در میان شلوغی سالهای قبل از ۲۰۰۰ يك نوع اجماع به حساب می‌آید.

شرکتهای کوچک و بزرگ فراوانی به وجود آمده بودند و هر يك ادعاهایی نسبت به اینترنت مطرح می‌کردند لیکن ایجاد آن يك توافق جمعی بود که طی آن ادعاهای متعددی کنار گذاشته شده و در عوض بر روی يك واقعیت مشخص تمرکز حاصل شد...

نویسنده : مهدی صمدی

منبع : تراشه

<http://vista.ir/?view=article&id=220662>

حاکمیت اینترنت : پیشینه و آینده پیش رو

الف : پیشینه :

یکی از مهمترین مباحث مطروحه در اجلاس سران جهان درباره جامعه اطلاعاتی که از دهم تا دوازدهم دسامبر ۲۰۰۳ در ژنو سوئیس برگزار شد بحث دامنه داری به نام حاکمیت بر اینترنت (internet governance) یعنی چگونگی اداره اینترنت بود. این موضوع اگر چه در پایان اجلاس سران

جهان درباره جامعه اطلاعاتی به اینجا انجامید که يك کار گروه در يك فرایند باز و فراگیر، مکانیزم مشارکت فعال و همه جانبه دولت ها، بخش خصوصی و جامعه مدنی را از سوی کشورهای توسعه یافته و رو به توسعه به پیشنهاد اعلامیه اجلاس زیر نظر کوفی عنان تشکیل دهد و تا سال ۲۰۰۵ (اجلاس تونس) يك تعريف کاری از حاکمیت اینترنت ارائه کند، اما هنوز يك بحث پیچیده و چند وجهی است که به مباحث کارشناسی همه جانبه نیاز دارد تا از سطح يك واکنش سیاسی به سطوح يك مقوله کاملا کارشناسی ارتقا یابد. در بند پنجاه اعلامیه اصول آمده است: به مسائل مربوط به حاکمیت بین‌المللی بر اینترنت باید به گونه‌ای هماهنگ پرداخته شود. ما از دبیرکل سازمان ملل متحد می‌خواهیم تا طی يك فرایند باز و دربرگیرنده همه، و براساس سازوکاری که مشارکت فعال و کامل دولت‌ها، بخش خصوصی، و جامعه مدنی کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته را تضمین کند و شامل سازمان‌های بین‌الدولی و بین‌المللی، و انجمن‌های مربوطه باشد، يك گروه کاری برای مسئله حاکمیت بر اینترنت تشکیل دهد تا اقدام به تحقیق و بررسی کند و در صورت مقتضی تا سال ۲۰۰۵ پیشنهاداتی را برای اقدام عملی در جهت حاکمیت بر اینترنت ارائه دهد (۱) در همین حال در طرح اقدام ژنو هم در بند سیزدهم زیر عنوان محیط استعدادپرور از دولت‌ها خواسته شده است تا يك چارچوب قانونی و نظارتی، حمایت‌کننده، شفاف، رقابت‌گرا، و قابل‌پیش‌بینی به‌روانند که انگیزه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری و توسعه گروه‌های اجتماعی را در جامعه اطلاعاتی فراهم آورد. در این بند چنین آمده است :

۶۴ . محیط استعدادپرور

۱۳. برای به‌حداکثر رساندن مزایای اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی جامعه اطلاعاتی، دولت‌ها باید يك محیط سیاسی و قانونی قابل اعتماد، شفاف و غیرتبعیضی ایجاد کنند. اقدامات عبارتند از:

الف) دولت‌ها باید يك چارچوب قانونی و نظارتی، حمایت‌کننده، شفاف، رقابت‌گرا، و قابل‌پیش‌بینی به‌روانند که انگیزه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری و توسعه گروه‌های اجتماعی را در جامعه اطلاعاتی فراهم آورد.

ب) از دبیرکل سازمان ملل متحد می‌خواهیم تا از طریق يك فرایند باز و شامل همگان که تضمین‌کننده سازوکاری برای مشارکت کامل و فعال دولت‌ها، بخش خصوصی و جامعه مدنی کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه باشد، و سازمان‌ها و انجمن‌های بین‌دولتی و بین‌المللی را دربرگیرد، يك گروه کاری در مورد نظارت بر اینترنت تشکیل دهد تا به بررسی و ارائه پیشنهادها عملی، در صورت مقتضی، در مورد اعمال نظارت بر اینترنت تا سال ۲۰۰۵، اقدام کند.

این گروه باید، علاوه بر کارهای دیگر:

۱- يك تعريف کاری از نظارت بر اینترنت به دست دهد.

۲- مسائل سیاست‌گذاری عمومی را که مربوط به نظارت بر اینترنت است تعیین کند.

۳- درک مشترکی از نقش‌ها و مسئولیت‌های مربوطه دولت‌ها، سازمان‌های بین‌دولتی و بین‌المللی موجود و دیگر انجمن‌ها و همچنین بخش خصوصی و جامعه مدنی کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه ایجاد کند.

۴- يك گزارش از نتایج این فعالیت تهیه کند تا برای ملاحظه و اقدام مقتضی به مرحله دوم اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی در تونس در سال ۲۰۰۵ ارائه شود. (۲)

کار گروه حاکمیت اینترنت (Working Group on Internet Governance - WGIG) به ریاست نیتین دسائی (Nitin Desai) مشاور ویژه کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل در امور جامعه اطلاعاتی تشکیل شده ، نخستین گردهمایی خود را هم برگزار کرده و ایران نیز با نامه رسمی کوفی عنان، به عنوان یکی از ۴۰ کشور عضو کار گروه حاکمیت اینترنت انتخاب شده است . هشت عضو کارگروه ایران را مهندس نصرالله جهانگرد بعنوان رئیس کارگروه، دکتر محسن پاذری دبیر کمیسیون ملی WSIS، دکتر کاظم معتمدنژاد، دکتر ابراهیم آبادی، دکتر غریبی، مهندس سلجوقی، مهندس جعفری و دکتر صفایی تشکیل می دهند. پس از اجلاس ژنو هم یک فروم بین المللی از سوی نیروی ضربت سازمان ملل در زمینه ICT با حضور ۲۰۰ تن از سران دولتها، نهادهای مدنی و تجاری در روزهای ۲۵ و ۲۶ مارس تشکیل شد که در آن پاول تاومی (Paul Twomey) رئیس و مدیر اجرایی ICANN هم حضور داشت و نظر کلی حاکم بران چندان علیه وضع موجود نبود و اگر چه در بحث های مربوط به حاکمیت اینترنت مقولاتی چون حاکمیت، امنیت، حریم شخصی، هماهنگی بین المللی و حقوق مرتبط با مالکیت معنوی (Intellectual Property Rights - IPR) به چشم می خورد و حاکمیت بر اینترنت بحث حقوقدانان، اقتصاد دانان و سیاستگذاران است اما یکی از نکات مشترک این سه طیف کم توجهی به معماری اینترنت و نهادهای مرتبط با حاکمیت در آن است.

ب : وضعیت امروز

وضعیت امروز را باید ابتدا از معماری اینترنت درک کرد . درک این معماری که یک معماری غیر متمرکز است، بسیار اهمیت دارد. معماری اینترنت در یک نگاه کلان و با پرهیز از اصطلاحات گیج کننده برای نا اشنایان با این معماری در بردارنده این موارد است: در فضای اینترنت ، هسته ها (Nodes) یا کامپیوترها مشتمل بر ایستگاههای کاری هستند و نرم افزارهای کلاینت (Client Software) را راهبری می کنند و کلاینت ها با استفاده از پروتکل ها از طریق آنها درخواست هایشان (Requests) را می فرستند و نیز سخت افزارهای میزبان (Host Hardware) با استفاده از سرورها ی متکی بر پروتکلها به درخواست های کلاینت ها پاسخ می دهند و بالا خره هسته های میانجی (Host Hardware) مثل هاب ها، روترها و پروکسی ها (Hubs, Routers, Proxies, Gateways) هم کارشان انتقال پیام ها است. تاریخ اینترنت نشان می دهد که عدم مرکزیت هسته اصلی رشد انفجاری آن بوده است، این ماجرا در واقع کانون هر اس استراتژیست های نظامی و آرپانت در برابر حملات احتمالی با بمب های نوترونی بوده و به همین سبب از همان دوران جنگ سرد تلاش شده است تا از میزان تصلب و تمرکز ساختاری در معماری اینترنت کاسته شود.

در این فرایند تاریخی یک نکته مهم به چشم می خورد و باز در همین جا هم هست که برداشت های کریستالی و مبهم از یک مفهوم شکل می گیرد : تمرکز زدائی ، آنارشیزم یا کثرت گرایی؟ حاکمیت اینترنت نه نخستین بحث و نه آخرین بحث برخاسته از فضای اینترنت است و اساسا مرور تاریخچه اینترنت نشان می دهد که تا کنون هیچ طرح اجرائی بزرگ و حتی یک تصور و تئوری پارادایمی درباره اینترنت چه درباره گذشته ان و چه درباره آینده آن وجود ندارد، البته باید اذعان داشت که غیرقابل پیش بینی بودن آینده اینترنت غالب ترین گفتمان در عرصه پیش بینی های موجود است . از یک دیدگاه می توان بحث برخاسته از اجلاس سران جهان درباره جامعه اطلاعاتی در ژنو ۲۰۰۳ را بحثی میان کنترل و آزادی دید و از دیدگاهی دیگر بحث عدالت در دسترسی. در محور کنترل و آزادی می توان رد پای گروههای مدنی، آزادیخواهان، طرفداران ارتقای حقوق بشر و گروههای رادیکال را دید، اما در محور عدالت در دسترسی، مقولات مرتبط با خطرات بالقوه دسترسی بر مبنای ثروت و قدرت وجود دارد و ردپای

دولتها، شرکتهای بزرگ تجاری جهان و تمایلات برنامه ریزان تمرکزگرا قابل رویت است.

اما به نظر من به این موضوع ابتدا باید از منظر کاربران اینترنت نگریست و من می گویم در این مقاله که ترجیح می دهم نام مقاله عقیده ای (Opinion article) را بر آن بگذارم از همین زاویه به موضوع حاکمیت اینترنت نزدیک شوم چرا که این موضوع بسیار تازه است و هنوز ادبیات ویژه ای

در قبال آن شکل نگرفته است. من معتقدم آنچه در ژنو ۲۰۰۳ از جانب بخش شمالی جهان طرح شد در دو طیف قابل جمع بندی بود:

طیف اول : نگاه فنی مطلق از قبیل مقولات مرتبط با اختصاص آدرس های اینترنتی و نام های دامنه

طیف دوم : حاکمیت ابزارهای دوربرد ارتباطی

اما آیا حاکمیت اینترنت به همین دو طیف قابل خلاصه شدن است

من بر این باور هستم که دست کم آنچه در طرح اقدام ژنو در بند سیزدهم زیر عنوان محیط استعدادپرور آمده فراتر از این حد است. دقت به بندهای دوم و سوم در بند سیزدهم حکایت دیگری دارد که از نگاههای دو طیف فنی پیش گفته فراتر می رود. آن دو بند که بر وظایف اصلی کار گروه مورد نظر دکتر کوفی عنان متمرکز هستند، از این قرارند:

۲- مسائل سیاست گذاری عمومی را که مربوط به نظارت بر اینترنت است تعیین کند.

۳- درک مشترکی از نقشها و مسئولیت های مربوطه دولتها، سازمان های بین دولتی و بین المللی موجود و دیگر انجمنها و همچنین بخش خصوصی و جامعه مدنی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه ایجاد کند. شاید با اغماض بتوان دیدگاههای دو طیف فنی را در بند دوم تا حدودی ذیمدخل دانست، اما باید دوباره پرسید که آیا همه مسائل سیاست گذاری عمومی مربوط به نظارت بر اینترنت در حد مقولات آدرس های اینترنتی و نام های دامنه خلاصه می شود؟

نکته بسیار مهمی که بیرون از این دو طیف فنی است و هنوز در حالت راز گونه ای قرار دارد بحث بند سوم است که کاملا اشکارست که از لحاظ wording طرح اقدام، بسیار حساب شده نوشته شده است و آن چیزی نیست جز آنچه که به صراحت از کار گروه مورد بحث خواسته شده تا درباره آن اندیشه کند: ایجاد درک مشترک از نقشها و مسئولیت های مربوطه دولتها، سازمان های بین دولتی و بین المللی موجود و دیگر انجمنها و همچنین بخش خصوصی و جامعه مدنی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه. به دیگر زبان، چالشی ترین بخش طرح اقدام پس از بند اول آن که همان ارائه تعریف کاری از نظارت بر اینترنت است، همین بند سوم و ایجاد درک مشترک از نقشها و مسئولیت های مربوطه دولتها، بخش خصوصی و جامعه مدنی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است. این چالش هنگامی بیشتر چهره می نماید که به انگیزه های مثبت بخش خصوصی در قبال پدیده جهانی سازی و به طور همزمان به دیدگاههای منفی جامعه مدنی در قبال همین پدیده جهانی سازی تعمق بیشتری کنیم. نکته بسیار مهم بعدی گنگ بودن هر دو مفهوم حاکمیت و اینترنت و یا دست کم، مشترک نبودن این دو مفهوم برای شمالی ها و جنوبی هاست. اگر به متون انگلیسی بیانیه اصول نگاه کنیم متوجه این نکته می شویم که از دو واژه Management و Governance استفاده شده است و علی القاعده فرق بسیاری میان مدیریت و حاکمیت وجود دارد. بعنوان نمونه دقت کنید به دو بند چهل و هشت و چهل و نه بیانیه اصول که عینا به آنها ارجاع می دهم (۳)

با این اوصاف حالا می توان پرسید که کار سازمانی چون آپیکان مدیریت است یا حاکمیت و یا هماهنگی؟ و اگر فرضا به جای واژه های Management

Governance از واژه Coordination به معنی هماهنگی استفاده می شد چه پیش می آمد؟

حالا پرسشی که می تواند مطرح شود این است که کار آیکان کدامیک از موارد فوق الذکر است : مدیریت است یا حاکمیت و یا هماهنگی؟

اما با این وصف، باید به معماری اینترنت دقت کرد و دوباره ، ملاحظات و پرسش هایی را به میان کشید:

- در حالیکه کنش های اینترنتی اساسا مبتنی بر تعامل و همکاری و نیز روابط چند جانبه سازمانی است، حاکمیت متمرکز چه مفهومی است و چگونه می توان انرا در اذهان تصویر کرد؟

- فضای وب یک فضای فراملی است و به خصوص در تجزیه پیام ها (packetised) نمی توان از یک دولت حرف زد

- سوئیت پروتکل ها که مفاهیمی متعدد و فراملی هستند و خود اینترنت اساسا چند مسیره یا مولتی پت (multi-path) است. بنابراین چه کسانی مالک آنها هستند؟ پروتکل ها له یا علیه چه کسانی هستند؟ آیا پروتکل ها را می توان به نفع خود صادره کرد.

به یاد بیاوریم تحولات ژنو ۲۰۰۳ را که در آن، امریکا و اروپا و کشورهای رو به توسعه و در واقع ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) و ITU تا حدودی رویاروی یکدیگر قرار گرفتند . اختلاف ITU و ICANN اگر چه پدیده جدیدی نبود اما در آن اجلاس مخالفت آمریکا با حاکمیت ITU بر اینترنت اعلام شد . هرچند آمریکا حامی ICANN بود که یک شرکت کالیفرنایی خصوصی است که در سال ۱۹۹۸ به وجود آمده و به تدریج به حاکم بلامنازع مقولات فنی اینترنت تبدیل شده است، اما آیا نهادهای مرتبط با اینترنت با ICANN و ITU به پایان می رسد؟

برخی دیگر از نهادهای پر قدرت در حوزه اینترنت

IETF : نیروی ضربت مهندسی اینترنت (Internet Engineering Task Force)

نیروی ضربت مهندسی اینترنت را می توان اصلی ترین نیروی فنی در اینترنت به حساب آورد که کارش تهیه استانداردهاست که خودش چندین کارگروها دارد و موضوعات تائید شده اش به تائید انجمن اینترنت می رسد.

IEEE : انستیتو مهندسان الکترونیک و الکترونیکال (Institute of Electrical and Electronic Engineers)

یک انجمن فنی حرفه ای جهانی است که در حوزه های الکترونیک، کامپیوتر و اطلاعات فعال است. (۴)

ETSI : انستیتو اروپایی استانداردهای دوبرد (European Telecommunications Standards Institute)

که یک سازمان غیر انتفاعی اروپایی است و در زمینه استانداردسازی برای ارتباطات دوبرد فعالیت می کند (۵)

W3C: کنسرسیوم ورلد واید وب (World Wide Web Consortium)

که در حوزه های پژوهش و توسعه فعال است و ریاست انرا تیم برنرزلی معروف که خالق فرامتن بود برعهده دارد.

ITU : اتحادیه بین المللی ارتباطات دوبرد (International Telecommunications Union)

که برای هماهنگ سازی فعالیت های عرصه ارتباطات دوبرد فعالیت می کند (۶)

IANA : نهاد شماره های اختصاصی اینترنت (Internet Assigned Numbers Authority)

که شعارش این است : اختصاص یافته به کارکردهای هماهنگ مرکزی برای اینترنت جهانی در خدمت منافع عامه(۷)

ICANN : شرکت شماره ها و نام های اختصاصی اینترنت (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers)

که مدیریت و هماهنگی دامین ها (Domain Name System - DNS) را بر عهده دارد که برای اطلاعات بیشتر در این زمینه می توانید رجوع کنید به بخش پرسش های آیکان. (۸)

مسائل کلیدی در آمریکا

یکی از مسائل مهم که باعث توجه به بحث های مرتبط با حاکمیت اینترنت شده است و در واقع بانی اصلی این نوع بحثهاست تبدیل شدن اینترنت از یک پروژه ملی به شبکه های تجاری است. (۹)

وزارت دفاع آمریکا در سال ۱۹۶۹ طرح تاسیس آژانس پروژه های پیشرفته پژوهشی یا همان آریانت (Advanced Research Project Agency Network) را تصویب کرد و به این ترتیب ریشه اینترنت پا گرفت و آژانس های دولتی، دانشگاهها و انستیتوهای پژوهشی آمریکا به یکدیگر مرتبط شدند. در سالهای ۱۹۹۲-۱۹۹۱ بنیاد ملی علوم آمریکا (The National Science Foundation - NSF) امور مدیریت و هماهنگی بخش های غیر نظامی اینترنت را با ارائه سوبسید به پژوهشگران بدست گرفت و در سال ۱۹۹۳ بود که برای همیشه از این صحنه فاصله گرفت. اما وزرات بازرگانی آمریکا، اکنون با نظارت ICANN نقش وزارت دفاع آمریکا را به خود اختصاص داده است

مسائل کلیدی در اروپا

نقش اروپا را هم در این مورد نمی توان نادیده گرفت و هرچند که منابع موجود و عمدتا منابع آمریکائی مبنای رشد و توسعه اینترنت را آمریکا معرفی می کنند، اما باید به نقش لابراتوار سوئدی cern و یا به نقش تیم برنرزی (Tim Berners-Lee) انگلیسی در ابداع فرامتن و نیز به نقشهای انگلیس و فرانسه در توسعه آی پی و تی سی پی (IP and TCP) هم اشاره کرد و نیز به خاطر داشت که کنسرسیوم ورلد واید وب (World Wide Web Consortium) هم در سوئد برای اینترنت استاندارد گذاری می کند.

نقش کاربران

گسترش اینترنت به نقاط دیگر جهان به پدیده گسترش سریع کاربران هم دامن زد و به این ترتیب جغرافیای اینترنت بر تاریخ آن با گذر از مرزهای ملی، غلبه کرد و این یکی از نقاط شروع بحثهای مرتبط با حاکمیت اینترنت یعنی بحث دامین های سطح بالای ملی یا دامنه مرتبه اول کشوری (Country Code Top Level Domains - ccTLDs) بود که اکنون به اختصار ccTLDs شناخته می شوند و به کشورها و قلمروهای دلالت می کند که ثبت شده اند و به اینترنت دسترسی دارند. دامین های سطح بالای ملی بهترین نشانه جهانی شدن رسانه اینترنت هستند. بحث های ژنو تا حدود زیادی بر همین مقوله دامین های سطح بالای ملی متمرکز بود در حالیکه برای کاربران حرفه ای اینترنت مقوله دامنه های عمومی معروف مثل com، net، org، info و biz هم بسیار با اهمیت است (Generic Top Level Domain - gTLD) در این بحث پای کارگزارهای ریشه (Root Servers) هم که اطلاعات دامین های سطح بالای ملی را نگهداری می کنند، در میان است که خود بحث جداگانه ای را می طلبد. به جز مسائل کلیدی موجود در آمریکا و اروپا و نیز نقش تاثیرگذار کاربران که به دیدگاه متکثر هدایت از درون در اینترنت معروف هستند (۱۰) (در مخالفت با دیدگاه دولتی هدایت از بالا) بحث منافع تجاری هم بحث حاکمیت اینترنت را پیچیده تر می کند. رشد منافع تجاری:

رشد منافع تجاری هم از دیگر مسائل کلیدی مطروحه در بحثهای مرتبط با اینترنت است که مثل همیشه می تواند حق دسترسی و بهره برداری از محتوا را دستخوش بحران سازد. به نظر میرسد طرح مقولاتی چون تجارت الکترونیک و یا اقتصاد وب پایه، ما را از هر نوع بحثی در این زمینه معاف

سازد.

دیدگاهی دیگر : نابرابری در دسترسی و شکاف دیجیتال

بحث حاکمیت اینترنت برای عده ای هم از زاویه ای دیگر می تواند مطرح باشد. این دیدگاه که می توان آنرا در کشورهای جهان سومی دید برخاسته از نابرابری در دسترسی و همان مسائل برخاسته از شکاف دیجیتال است. نمونه این دیدگاه را در بحث آفریقائی ها در ژنو دیدیم و آن پیشنهاد تشکیل ایجاد صندوق همبستگی دیجیتالی بود که آفریقایی ها به آن دامن زدند . حرف آنها این بود که برای پیشبرد طرح های مرتبط با ICT نیاز به کمک های مالی دارند و یکی از راههای تامین این نیازها ایجاد صندوق همبستگی دیجیتالی است که در آنجا هم قرارشد يك نیروی ضربت زیر نظر کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل امکان ایجاد يك صندوق داوطلبانه همبستگی دیجیتالی را بررسی کند. سران آفریقا روز ۱۲ دسامبر را روز همبستگی دیجیتالی اعلام کردند.

ج : آینده پیش رو

به نظر می رسد بحث های مرتبط با حاکمیت اینترنت نمی تواند چنین روزهای را نادیده بگیرد. این بحثها می تواند در مورد رسانه های سنتی نوشتاری و الکترونیک چون رادیو وتلوویزیون و ضرورت آماده سازی آنها برای رقابت در شرایط سایبر کنونی هم مطرح باشد. به نظر من این بحث می تواند دامنگیر تبدیل شدن شبکه های سیمی (wireline networks) به شبکه های مبتنی بر خدمات IP هم بشود (IP-based networks)

به این ترتیب توجه به مصوبات ژنو می تواند نشان دهد که برداشت از آن مواد تا چه حد می تواند دشوار و متفاوت باشد. ایا همان چند بند مصوب ژنو می تواند این پیچیدگی ها را پاسخ دهد. حتی می توان پرسید مگر شکل کنونی اداره اینترنت همان شکلی نیست که بیانیه های زنو در تعقیب آنهاست؟ پاسخ این پرسش برای برخی از حرفه ای های اینترنت بله است و برای برخی دیگر خیر. من ابتدا در این نوشتار گفتم این مقاله یک مقاله عقیده ای است و علی القاعده بر اساس تجارب و برداشت های من از فضای اینترنت می باشد.

همین برداشتها و تجارب به من می گوید باید در هر چند گوناگون که به آنها اشاره شد و به ویژه به سطح نهاد های استاندارد گذار، سیاست های متمرکز بر دیدگاه های کاربران به عنوان مصرف کنندگان نهائی، و بالاخره به لایه های عمیق تر از زیرساخت ها نیز اندیشید. می توان یک جدول ساده را در نظر گرفت و برخی از مولفه های مطرح را در آن به تسویر کشد. یک جدول یک بعدی مثل جدول زیر هنوز خانه های نانوشته دیگری هم دارد :و اگر به این جدول به گونه ای فاکتوریالی نگاه کنیم به عمق و پیچیدگی مسائل مرتبط با حاکمیت اینترنت بیشتر پی خواهیم برد و به خصوص نباید فراموش کرد که بازیگران این عرصه از سواد رسانه ای فوق العاده بالائی برخوردارند و با اینترنت بزرگ شده اند. هر یک از این بازیگران می توانند نقشه ویژه خود را برای حاکمیت اینترنت طراحی کنند. اگر این نمودار ساده و تک بعدی فوق توانسته باشد تاحدودی فقط تا حدودی نقشه بزرگ اصلی را به تصویر کشیده باشد، می تواند هر ناظری را نسبت به هر نوع شتاب زدگی در قبال برخورد با مقوله موسوم به حاکمیت اینترنت منصرف ساخته و او را به درنگ برای برخوردهای کارشناسانه تر متمایل سازد . هر نوع حرکت اشتباه در این حوزه، پیامدهای جبران ناپذیری دارد و فقط به یاد اوریم که تنها نهادهای مدنی پنج میلیون عضو دارند. این آمار را حاضران در اجلاس سران جهان درباره جامعه اطلاعاتی در زنو از زبان زن نایبناپی شنیدند که به نمایندگی از پنج میلیون نهاد عضو جامعه مدنی سخن گفت. این کنشگران فعال که برای اولین بار در يك اجلاس جهانی

در سطح بین المللی وارد عرصه تصمیم سازی شدند، با حساسیت تمام رویکردهای خود مبتنی بر رعایت حقوق بشر و نحوه کاربرد ICT در این راستا را در بحث حاکمیت اینترنت تعقیب خواهند کرد و این حساسیت را از بیانیه مستقل آنها هم می توان استخراج کرد که از لحاظ کمی دوبرابر اعلامیه سران کشور ها بود. و یا به یادآوریم این آمارهای دیگر زنورا که از حساسیت های نهادهای مرتبط با آنان نسبت به مقولات جامعه اطلاعاتی و بحث حاکمیت اینترنت حکایت دارد :

سازمان های غیردولتی (۳۳۱۰ نماینده)، بخش تجاری و خصوصی (۵۱۴ نماینده)، رسانه ها (۹۷۰ نماینده)، حامیان حقوق بشر ، کارشناسان مسائل جنسیت وجوانان، نمایندگان اتحادیه ها ، آکادمیسین ها ومیهمانان(۷۴۱نماینده) .

در هر حال، در پایان با تاکید دوباره بر عقیده ای بودن این مقاله ، پرسش ها و توصیه هائی دارم.

پرسش ها و توصیه ها

معلوم نیست نسخه پیچیده می خواهد یا ساده

- اینترنت را باید در چهارچوبی شبیه زبان دید که خودش قوانین مرتبط با خود را وضع می کند

- اینترنت حاکمیت بین المللی می خواهد یا فراملی ؟

- برای چیزی که هنوز کاملا انرا درک نکرده ایم نسخه ننویسیم و در هر نوع موضعی نسبت به آن میزان آسیب دیدن آزادی بیان را مبنای رد یا پذیرش هر نوع حاکمیتی بر اینترنت قرار دهیم

- بهترین گزینه از نظر من همکاری بیشتر با نهادهای تخصصی است نه طرد حاکمیت موثر کنونی اینترنت

- نکته بعدی برخورد انتقادی با ماهیت ICANN به عنوان یک سازمان غیرباز، نمایندگی ناپذیر و مسئولیت ناپذیر در برابر افکار عمومی است و اینکه رابطه اش با گسترش یا حذف شکاف دیجیتال از چه قرار است.

- هر نوع حاکمیت اینترنتی که با کنترل اجباری همراه باشد، در جامعه کاربران حرفه ای اینترنتی به چالش کشیده خواهد شد. اگر بر طبق گرایش های موجود، این حاکمیت ولو با حذف موانع فنی آن به ITU واگذار شود، ازهم اکنون می توان دورنمایی از آینده را در نظر مجسم کرد . برای کاربران اینترنتی ITU نهاد خوشنامی نیست و به نوعی یک نهاد متأثر از سیاست های دولتها قلمداد می شود. هر چند که این نقطه امید هم وجود دارد که طبق اساسنامه ITU این اتحادیه فقط باید در سه حوزه مخابره، نشر و دریافت اطلاعات فعالیت کند (۱۱) (ماده یک، پاراگراف یک a) و در اساسنامه اش هیچ نقشی برای مداخله آن در محتوا دیده نشده است. البته ITU در یک نسخه RFC از یک سند خود درباره حاکمیت اینترنت به ایجاد یک سازمان بین المللی برای رسیدگی به خدمات مبتنی بر IP تمایل خود را نشان داده است (۱۲)

- اجازه بدهیم هر نوع اتخاذ موضع به بعد از گزارش نهائی کارگروه کوفی عنان به تونس ۲۰۰۵ و نه پس از گزارش اولیه این گروه که قرار است به ۲ prep-com در هفدهم تا بیست وچهارم فوریه ۲۰۰۵ ارائه شود، صورت گیرد

پانویشت ها :

Declaration of Principles, Building the Information Society: a global challenge in .

the new Millennium

<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>

. Plan of Action

<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/poa.html>

. ۴۸. The Internet has evolved into a global facility available to the public and its governance should constitute a core issue of the Information Society agenda. The international management of the Internet should be multilateral, transparent and democratic, with the full involvement of governments, the private sector, civil society and international organizations. It should ensure an equitable distribution of resources, facilitate access for all and ensure a stable and secure functioning of the Internet, taking into account multilingualism. ۴۹. The management of the Internet encompasses both technical and public policy issues and should involve all stakeholders and relevant intergovernmental and international organizations. In this respect it is recognized that:

<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>

. What does IEEE stand for?

<http://www.ieee.org/portal/site/mainsite/menuitem>

. ۸۱۸c۰c۲۹e۸۵ef۱۷۶fb۲۲۷۵۸۷۵bac۲۶c۸/index.jsp?&pName=corp_level۱&path=about&file=FAQs.xml&xsl=generic.xsl#one

. Who is ETSI?

http://www.etsi.org/about_etsi/۵_minutes/۵min_a.htm

. The purposes of ITU

<http://www.itu.int/aboutitu/overview/purposes.html>

. Dedicated to preserving the central coordinating functions of the global Internet for the public good

<http://www.iana.org/>

. <http://www.icann.org/faq/#WhatisICANN>

. Background Information on the Internet

<http://www.undp.org/info۲۱/ig/ig-his.html>

Nethead View . یک اصطلاح رایج در بین اینترنت کاران حرفه ای است که در اشاره به عدم پذیرش حاکمیت متمرکز بر اینترنت به کار می رود

http://www.itu.int/aboutitu/Basic_Text_ITU-e.pdf .

. ITU and Internet Governance

draft input to the Vth meeting of the ITU Council Working Group on WSIS, ۱۲-۱۴ December ۲۰۰۴, H. Zhao, Director of TSB/ITU ,

منبع : شبکه فن آوری اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=203217>

حریم خصوصی در اینترنت

وليام پيفاف می گوید: خودکامگی عبارت است از توهين به حریم شخصی. حریم خصوصی از جمله حقوقی است که انسانها به دليل نیازهای شخصی از یک طرف به آن وابسته اند و از طرف دیگر به دليل ضرورت زندگی جمعی مکلف اند این حق را نسبت به دیگران به رسمیت بشناسند. اما امروزه با گسترش ابزارهای اطلاع رسانی و استفاده گسترده از اینترنت، این حق به یکی از چالش انگیزترین مسائل حقوق بشر تبدیل شده است. با توجه به ناشناس بودن کاربران و سهولت استفاده از اینترنت تجاوز به حریم خصوصی افراد به سرعت افزایش یافته و صاحب نظران و دولتمردان را در جهت حمایت از حریم خصوصی افراد سوق داده است. این مقاله ابتدا به تبیین حریم خصوصی، اهمیت، سابقه و مصادیق تعرض به آن پرداخته سپس حریم

خصوصی در ایران و اسناد بین المللی را مورد بررسی قرار می دهد و در نهایت با ارائه مباحثی پیرامون اینترنت و حریم خصوصی و نیز چگونگی سیاستگذاری و حمایت از این حق به نتیجه گیری در حوزه مذکور، می انجامد.

• تعریف حریم خصوصی

حریم خصوصی با آنکه یکی از ملموس ترین و پرکاربردترین حق برای هر فردی شناخته شده ولی صاحب نظران برجسته دنیا نتوانسته اند بر سر

یک تعریف واحد به توافق برسند. در دهه ۱۹۹۰ م یکی از قضات دادگاه عالی ایالات متحده آمریکا به نام «لوئیس براندایس» در مقاله ای با عنوان «حق مصونیت حریم خصوصی» برای اولین بار این مسئله را مطرح و آن را حق افراد برای تنها بودن تعریف کرد.[۱]

عده ای این مفهوم را با حق افراد در بهره بردن از استقلال، تنهایی و تعیین اینکه آیا و چگونه اطلاعات مربوط به خود را برای دیگران آشکار کنند پیوند می دهند. «وستین» تعریف مفیدی برای حریم خصوصی عرضه می کند: «حریم خصوصی عبارت است از حق افراد، گروه ها و موسسات برای تعیین این موضوع برای خود که چه وقت و تا چه حد اطلاعات مربوط به آنها به دیگران منتقل شود.[۲]

عده ای این حق را حق نظارت بر افشای اطلاعات شخصی می دانند و برخی دیگر از صاحب نظران از آن به عنوان حق پنهان کردن حقایق زندگی از دیگران یاد کرده اند. [۳] اما کمیته ای به نام کالکات در انگلستان تعریف زیر را به عنوان تعریف قانونی می پذیرد: «حق افراد برای حمایت شدن در مقابل وارد شدن بدون اجازه به امور زندگی افراد و خانواده هایشان با ابزار مستقیم فیزیکی یا بوسیله نشر اطلاعات» [۴] «هلن نیس بام» به جای حریم خصوصی حق خلوت را به کار برده و می گوید حق خلوت آدمیان متضمن یک پناهگاه امن یا منطقه حفاظت شده برای آدمیان است که مردم در آن می توانند از بازرسی دقیق و موشکافانه و احتمالاً نکوهش درباره امور شخصی خود رها و آزاد باشند[۵].

می توان تعاریف مختلف از حریم خصوصی را در شش دسته تقسیم بندی کرد: حریم خصوصی یعنی:

(۱) حق تنها ماندن

(۲) دسترسی محدود دیگران به انسان و توانایی ایجاد مانع در برابر دسترسی های ناخواسته به انسان (۳) محرمانگی و پنهان ساختن برخی امور از دیگران

(۴) کنترل بر اطلاعات شخصی

(۵) حمایت از شخصیت و کرامت انسان

(۶) حق بر عالم صمیمیت انسان[۶].

• سابقه حریم خصوصی

پذیرش حریم خصوصی به عنوان یک حق انسانی ریشه ای تاریخی دارد. در انجیل و قوانین یهود و درجین باستان مصونیت‌هایی در این زمینه وجود داشته است.[۷] برخی نویسندگان سابقه این حق را به دوران رم و یونان باستان نسبت می دهند و منشأ آن را همان لزوم رعایت حق مالکیت نسبت به اموال مادی می دانند.[۸]

در سال ۱۳۶۱ م یک قاضی انگلیسی حکم دستگیری کسانی را صادر کرد که دزدانه به خانه افراد نگاه و استراق سمع می کردند.[۹] اولین بار که نظریه حریم خصوصی و تقاضای حمایت از آن مطرح شد تا حدودی ناشی از سوء استفاده مطبوعات و رفتارهای مداخله گرایانه روزنامه نگاران در زندگی خصوصی افراد بود.[۱۰]

در سال ۱۹۵۵ کنگره وین زیر لوای کمیسیون بین المللی حقوقدانان مسئله اخفای امور خصوصی را مورد توجه قرار داد در این کنگره منزل مصون، زندگی خصوصی افراد مقدس، اسرار مکاتبات تضمین شده اعلام گشت.[۱۱]

اهمیت حریم خصوصی: «ادوارد بلوستین» نقض حریم خصوصی را به عنوان یک اقدام توهین آمیز نسبت به شرافت بشری قلمداد می کند به

اعتقاد او ورود در زندگی خصوصی افراد، شرافت فردی، حیثیت و تمامیت افراد را نابود می سازد به گفته بلوستین: «انسانی که مجبور است تمام دقایق زندگی اش را در میان دیگران بگذراند و تمامی نیازها، افکار و تمایلات یا خشنودی او تابع نظر مردم است. محروم از فردیت خویش و تمامیت و شرافت بشری است... چنین موجودی گرچه ذی شعور و مُدرک هست ولی مثل بوده و فرد به شمار نمی رود.» [۱۲]

بنابراین در اهمیت حریم خصوصی همین بس که در حوزه خصوصی است که شخص می تواند فردیت خویش را اعمال نماید. عدم شناسایی یک حریم خصوصی برای انسان به معنای نابودیت فردیت اوست چون در آن صورت وجدان کارآیی اش را از دست می دهد. با از بین بردن حریم خصوصی چیزی جز عروسکهای خیمه شب بازی با صورتهای انسانی باقی نمی ماند. [۱۳]

• حوزه های حریم خصوصی و مصادیق تعرض به آن

می توان حوزه های حریم خصوصی را به چهار حوزه مجزا تقسیم کرد:

(۱) حریم اطلاعات که شامل تصویب قوانینی است که اطلاعات مشخص نظیر اطلاعات مالی، پزشکی و ... افراد را تحت کنترل قرار می دهد این حوزه به حفاظت اطلاعات هم معروف است.

(۲) حریم جسمانی که به حفاظت از جسم افراد در مقابل آزمایشهای ژنتیکی و ... مربوط می شود.

(۳) حریم ارتباطات که امنیت پست های الکترونیک و تلفن ها، پست و سایر اشکال ارتباطات را عهده دار است.

(۴) حریم مکانی که به اعمال مجموعه ای از محدودیتها و نظارتها در محیط کار و زندگی افراد و اماکن عمومی مربوط می شود. [۱۴]

برای بیان روند تعرض به حوزه های حریم خصوصی می توان از مصادیق ده گانه تعرض به این حریم در قطعنامه کنگره بین المللی حقوقدانان در استکهلم، سال ۱۹۶۷ استفاده کرد:

(۱) مداخله در زندگی خصوصی و داخلی افراد

(۲) تعرض به تمامیت جسمانی و روانی و ایجاد محدودیت اخلاقی و معنوی

(۳) تعرض به حیثیت و شرافت و شهرت افراد

(۴) تفسیر نابجا از گفته ها و اعمال اشخاص

(۵) استفاده از اسم، هویت و عکس افراد برای مقاصد تجاری تبلیغاتی

(۶) افشای امور ناراحت کننده مربوط به زندگی خصوصی افراد

(۷) اقدام به جاسوسی و تحت نظر قرار دادن افراد

(۸) توقیف و یا بازرسی مکاتبات فرد

(۹) سوء استفاده از مکاتبات کتبی یا شفاهی

(۱۰) افشای اطلاعات شغلی و حرفه ای [۱۵]

• حریم خصوصی در ایران:

ضرورت رعایت حریم خصوصی افراد توسط حکومت جمهوری اسلامی ایران با استناد به آیات قرآن از جمله آیات ۲۷ و ۲۸ سوره نور که اشاره به

حریم خصوصی مکانی دارد و همچنین تاکید روایات بر ممنوعیت تجسس در امور دیگران روشن است.

امام خمینی(ره) که در تمامی عرصه ها، خط مشی اسلامی داشت حریم خصوصی مردم را پیامبرانه پاسداری کرد ایشان در تاریخ ۲۴/۹/۶۱ فرمان هشت ماده ای خطاب به قوه قضاییه و تمام ارگان های اجرایی در مورد اسلامی شدن قوانین صادر کرد و در این فرمان ورود بدون اذن به منازل و محل کار افراد و شنود تلفن و گوش دادن به نوار و ضبط صوت دیگران به نام کشف جرم و تجسس در اسرار دیگران و افشای آن را ممنوع و جرم دانست.[۱۶]

در اصول ۲۲ و ۲۳ و ۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز رد پای توجه به این حق را می توان پیدا کرد. اصل ۲۲ قانون اساسی می گوید: «حیثیت، جان، مال، حقوق و مسکن افراد از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.»

اصل ۲۳ هم تفتیش عقاید را ممنوع کرده و اصل ۲۵ این مساله را بیان می کند که «بازرسی، نرساندن نامه ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون». [۱۷] با این همه لزوم تدوین قانون خاص برای رعایت حریم خصوصی احساس می شود چرا که قانون اساسی به کلیات می پردازد و جزئیات آن بر عهده قانون عادی است تا در آن حدود و ثغور این حریم و جنبه های مختلف آن و همچنین تعیین مجازاتها توجه شود.

با این همه طرح حمایت از حریم خصوصی که در تاریخ ۸/۴/۸۵ به چاپ رسید می تواند در این زمینه راهگشا باشد. در این طرح به حریم خصوصی جسمانی، منازل، محل کار، حریم خصوصی اطلاعات، اطلاعات شخصی در فعالیتهای رسانه ها، حریم خصوصی ارتباط است و مسولیتهای ناشی از نقض حریم خصوصی توجه شده است. یکی از مباحث یاد شده در این طرح که مرتبط با این مقاله است حریم خصوصی و ارتباطات اینترنتی در هفت ماده می باشد.

در ماده ۶۵ این طرح آمده «شنود، ضبط، ذخیره یا انواع دیگر رهگیری ارتباطات خصوصی اینترنتی اشخاص بدون رضایت آنها مجاز نیست» ماده ۶۵ نیز بیان می کند که ارائه دهندگان خدمات عمومی ارتباطات اینترنتی باید کلیه تدابیر فنی واداری را برای تامین امنیت و خدمات خود فراهم آورند.[۱۸]

• حریم خصوصی در اسناد بین المللی:

حق حریم شخصی به خوبی در قوانین بین المللی آمده است. بدنبال پذیرش اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ و ماده ۱۲ که مستقیماً در رابطه با موضوع حریم شخصی است شروط مشابهی در قرار داد بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون اروپا در مورد حقوق بشر و سایر کنوانسیون ها و توافقات منطقه ای آمده است.[۱۹]

اعلامیه جهانی حقوق بشر در ماده ۲ چنین می گوید «هر فردی حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد» و در اصل ۱۲ نیز آمده «نباید در زندگی خصوصی امور خانوادگی، اقامتگاه یا مکاتبات هیچ کس مداخله های خودسرانه صورت گیرد یا به شرافت و آبرو و شهرت کسی حمله شود در برابر چنین مداخله هایی برخورداری از حمایت قانون حق هر شخصی است.[۲۰]

شورای اروپا در قطعنامه ای که درباره حریم خصوصی صادر کرده حریم خصوصی را به عنوان حقی نسبت به داشتن زندگی با سلیقه خود و حداقل مداخله دیگران تعریف کرده است. کنفرانس حقوقدانان درباره حق رعایت حریم خصوصی که در نروژ برگزار شد در بند ۲ اعلامیه خود آورده

است «حق حریم خصوصی حقی است نسبت به تنها ماندن نسبت به زندگی کردن با سلیقه خود و یا حداقل درجه مداخله دیگران» [۲۱]. در اعلامیه حقوق بشر اسلامی مصوب ۱۴ محرم ۱۴۱۱ قمری در قاهره نیز در ماده ۱۸ قسمت «ب» در راستای توجه به حریم خصوصی آورده است: «هر انسانی حق دارد که در امر زندگی خصوصی خود استقلال داشته باشد. و جاسوسی یا نظارت بر او و مخدوش کردن حیثیت او جایز نیست و باید از او در مقابل هرگونه دخالت زورگویانه حمایت شود» [۲۲].

توجه به حریم خصوصی در بیانیه اصول اجلاس عالی سران درباره جامعه اطلاعاتی مصوب ۱۲ دسامبر ۲۰۰۲ نیز دیده می شود. در ماده ۲۵ این بیانیه آمده: «تقویت چارچوب اطمینان بخش از جمله امنیت اطلاعات و امنیت شبکه، تضمین اعتبار، حفظ حریم خصوصی و حمایت از مصرف کننده از پیش شرط های ایجاد جامعه اطلاعاتی و ایجاد اعتماد میان استفاده کنندگان از فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی است..» در ماده ۵۸ نیز در استفاده از فناوریهای اطلاعاتی رعایت حقوق بشر و آزادیهای بنیادین از جمله حریم خصوصی تاکید شده است. [۲۳]

• اینترنت و حریم خصوصی

اینترنت رسانه ایده آل نشر الکترونی با سه ویژگی قابلیت تعامل، سرعت عمل و نامحدود بودن فضا است. [۲۴] که در آن کاربران، مخاطبان مرادده ای هستند که با یکدیگر تعامل مشترک و رابطه ای کاملاً دوسویه دارند. [۲۵]

اینترنت وسیله ارتباطی جدید و پویا به سرعت از محیط دانشگاهی وارد عرصه عمومی شده و یکی از سرویسهای آن لاین بی شماری است که در زمینه ارتباطات انقلابی ایجاد کرده است. و افراد و سازمانهای سراسر دنیا از این وسیله برای مقاصد ارتباطی تفریحی آموزشی و... استفاده می برند و به عنوان «بزرگترین شکل مشارکتی گفتار جمعی که تاکنون شناخته شده» معرفی شده است. [۲۶] اینترنت همانند یک محل مجازی ملاقات عمومی شهروندان جهان و شبکه شبکه ها و بزرگترین شبکه جهانی کامپیوتر است. [۲۷]

اینترنت به عنوان یکی از شبکه های رایانه ای فرصت های جدید و چشمگیری برای تضمین آزادی بیان ایجاد کرده است و نوعی ارتباط را فراهم ساخته که قادر به دور زدن دروازهانان رسانه ها و مقاومت در برابر کنترل های دولتی بر آزادی بیان است همان طور که تاچمن می گوید شبکه های رایانه ای امکان ایجاد شبکه های اجتماعی را در خارج از مجاری رسمی دولتی فراهم می سازند. [۲۸]

دلیل اصلی موفقیت اینترنت و افسون جاذبه عظیم آن تبادل اطلاعات در سراسر جهان است اما این آزادی اغلب باعث ایجاد مشکل برای کسانی می شود که اطلاعات با ارزشی را در اینترنت منتقل می کنند این اطلاعات می تواند اطلاعات حساس درباره کاربران باشد که می تواند بدون هیچ رد و پا و به طور الکترونی جا به جا کرد. [۲۹]

بنابراین یکی از نگرانیهای اساسی در مورد اینترنت حفظ حریم شخصی افراد است اطلاعات گوناگون که درباره دادهها نگهداری می شود از طریق نفوذ به این سیستم ها امکان سوء استفاده و ایجاد خطر را برای شهروندان به دنبال دارد. [۳۰]

به طور خاص اطلاعاتی که می تواند محرمانه یا شخص تلقی شود و امکان افشای آن از طریق اینترنت هست عبارتند از : علائم تجاری، روابط جنسی، امور مذهبی و سیاسی، اطلاعات پزشکی و مالی یا امنیتی» این اطلاعات که به دلایل مختلف و برای سهولت دسترسی به آنها و یا انتقال به دیگران از سوی شبکه های رایانه ای حفظ می شود به راحتی می تواند در اختیار افراد غیرصالح قرار بگیرد و با افشای آن ضررهای هنگفتی به مال یا آبروی افراد وارد آید. [۳۱]

به هر حال ظهور شبکه ها به معنای تهدید بزرگتر حریم اطلاعات و رابطه ای افراد در مقایسه با فنون قبلی ارتباطات است این تهدید ناشی از دسته بندی و ادغام پرونده ها و قابلیت ردگیری کارهای روزانه افراد است. این به معنای بوجود آمدن ارزشی ضد ارزشی به نام در دسترس بودن در هر مکان و زمان است که می توان رد افراد را تا عمیق ترین زوایای جامعه گرفت.[۳۲]

اما این مسئله یک سوال آزاد باقی می گذارد که آیا اینترنت باعث افزایش یا کاهش چشمگیر در حریم خصوصی شخصی می شود؟ مطمئناً یک پاسخ قوی وجود دارد که اینترنت عصر جدیدی در نظارت جمعی بوجود می آورد .

همچنین انگیزه های قوی تجاری در اینترنت برای کاهش حریم خصوصی وجود دارد بسیاری از مدل‌های رایج در این زمینه مفهوم بازاریابی «یک به یک» است.[۳۳] که تولید انبوه بازار مدار را به تولید مبتنی بر خدمات شخصی تغییر داده و این یعنی تولید همه محصولات از کفش تا روزنامه به طور روز افزونی بر پایه خصوصیات فردی و آگاهی از اطلاعات شخصی صورت می گیرد.[۳۴]

در این میان افراد هیچ راهی جز آشکار ساختن اطلاعات شخصی خود ندارد، با این حال نمی توان از این مطلب هم چشم پوشی کرد که اینترنت سکویی برای ایجاد اشکال جدید ارتباطی و رابطه دو سویه مهیا می کند که می تواند در حفاظت از حریم خصوصی به دقت ایجاد گردد. به عنوان نمونه روش های پرداخت پول به صورت ناشناس کارهای تجاری را بدون افشای اطلاعات شخصی قابل شناسایی ممکن می سازد.[۳۵]

• سیاستگذاری و حمایت از حریم خصوصی

شبکه های رایانه ای تاکنون چالشهای اجتماعی شدیدی در حوزه مالکیت معنوی و حریم خصوصی ایجاد کرده اند. با آنکه فناوری و خدمات رایانه ای دائماً در حال تکامل اند بسیاری از این چالشها همچنان باقی مانده اند به همین دلیل دولتها باید اهداف، اصول و ارزشهایی را تعریف کنند که نظامهای ارتباطی شان را فعال سازد. [۳۶]

چرا که ارتباطات به طور کلی محدوده ای غیر قابل سیاستگذاری راتشیکل می دهد به خصوص به خاطر گرایشات همگرایانه ای که وجود دارد حفظ تفکیک سنتی بخشهای مختلف رسانه ای به منظور سیاستگذاری و نظارت هر چه بیشتر را دشوار می سازد.[۳۷]

اما بیان این مطلب که دولتهای ملی قادر نخواهند بود هرگونه کنترلی قانونی بر اینترنت اعمال کنند نمی تواند صحیح باشد . بحث های اینترنتی در دادگاه های واقعی حل و فصل شده و جنایتکاران کامپیوتری به زندان واقعی فرستاده می شوند.[۳۸] به هر حال دولتها باید مشخص کنند که آیا سیاستگذاری های مربوط به حریم خصوصی افراد برای محدود ساختن دولتها و افراد در جمع آوری و کاربرد اطلاعات شخصی ضروری است یا نه و اگر چنین سیاستگذاری ضروری است بهترین راه تدوین کدام است؟

مخالفتان مقررات گذاری دولتی برای حریم خصوصی افراد معتقدند که حق حریم خصوصی با ضرر تجارت، از نظر فناوری غیرقابل اجرا و برخلاف آزادی بیان است و جلوی جریان آزاد اطلاعات را می گیرد. از نظر بسیاری از مخالفان وضع قوانین دولتی برای حریم خصوصی، قوانینی که صنایع و سازمانهای کنترل کننده اطلاعات شخصی بصورت داوطلبانه برای خود وضع می کنند بهترین راه حل است.

بنابراین دولتها باید اجازه دهند که شرکتهای خصوصی خود قانونگذاری کنند. در مقابل حامیان مقررات گذاری دولتی برای حریم خصوصی می گویند این حق ارزشی اجتماعی است که دولت باید از آن حمایت کند و اطلاعات شخصی نوعی دارایی است که تحت کنترل افراد تولید کننده آن است نه در دست جمع آوری کننده آن . از این دیدگاه مقررات گذاری شرکت های خصوصی ابزار کافی نیستند چرا که باعث ایجاد مقررات متناقض و

پیچیده در بخشهای مختلف می شود ولی مقررات گذاری دولتی، تسهیل جریان اطلاعات مبادله شده، تقویت تجارت الکترونیکی، حمایت از حقوق بشر را بدنبال دارد. سیاستگذاری های ایالت متحده نمایانگر رویکرد اول و اتحادیه اروپا رویکرد دوم است.

اتحادیه اروپا در «راهنمای حفظ داده های سال ۱۹۹۵» آشکارا حق شهروندان اتحادیه را در زمینه حریم خصوصی تأیید و مجموعه ای از اصول و شروط را بر می شمارد. [۳۹] اما وضعیت حریم خصوصی در ایالت متحده بسیار سیال و بی ثبات است در حالی که حریم خصوصی افراد نقض می شود سازمانهای اطلاعاتی خواهان اختیار بودجه بیشتر برای رهگیری ارتباطات اینترنتی اند و این یکی از مصادیق نگرش انتقادی به جامعه اطلاعاتی به عنوان جامعه نظارتی است. [۴۰]

با این همه دولتها در سراسر دنیا به حل مسئله دشوار طرح قانون برای حفظ حریم خصوصی پرداخته اند. به طور کلی تلاشهای دولت ها برای مقررات گذاری استفاده از اطلاعات مربوط به حریم خصوصی افراد را می توان بر اساس میزان حفاظتی ارزیابی کرد که شهروندان در چهار دسته بندی کلی از آن برخوردار می شوند: موافقت، افشا، امنیت و دقت و اعمال (اجرا).

موافقت به حق افراد برای تصمیم گیری در مورد زمان و چگونگی و نوع اطلاعات جمع آوری شده درباره آنها از طریق شبکه های رایانه ای است. افشا به شرایطی می پردازد که در آن موسسه گردآورنده اطلاعات مجاز به افشای آن برای سایر موسسات می باشد و امنیت و دقت به الزام موسسات گردآورنده اطلاعات به نگهداری دقیق و ایمن از اطلاعات مربوط می شود و سرانجام کارایی قوانین حفظ داده ها و اطلاعات شخصی بستگی به مکانیسم های اعمال و اجرای آن دارد. [۴۱]

به هر حال باید گفت در زمینه اینترنت و ضرورت قانونگذاری آن مسائلی مطرح می شود که اول باید به آنها پاسخ گفت: رسانه جهانی تقریباً به طور کلی غیر متمرکز، دارای محتوای خوب و بد، استفاده آسان و مدیریت دشوار. [۴۲] البته تلاش بین المللی دولتها برای حفاظت از حریم شخصی در جامعه جدید کامپیوتری می تواند با تاکید مجدد بر پشتیبانی از اسناد بین المللی در رابطه با حفاظت از حریم شخصی امکان پذیر باشد. [۴۳]

• نتیجه گیری:

به نظر می رسد امنیت و حریم خصوصی افراد با ظهور و گسترش اینترنت و ابزارهای اطلاع رسانی بیش از گذشته نادیده گرفته می شود و در آن حقوق فردی کم رنگ تر می شود. با توجه به اهمیت حریم خصوصی و تاثیر آن بر تک تک افراد جامعه نمی توان این مسئله را حل نشده باقی گذاشت. گرچه مسئله حریم خصوصی به قول آرتور میلر یک مفهوم بسیار مبهم و شکننده است و مشکلاتی جدی در تعریف ذات و قلمرو خود دارد. با این همه لازم است برای حفظ امنیت و حریم خصوصی افراد اقداماتی چون راهکارهای قانونی، خود مقررات گذاری، مقررات گذاری های مشترک، تأمین منابع مالی برای طرح های پژوهشی مربوط به فنون جدید رمزگذاری و ناشناختگی صورت گیرد. اما در این میان تشویق شهروندان به مشارکت فعالانه در فرایند تصمیم گیری چه در مرزهای ملی و چه بین المللی می تواند در حفاظت از این حریم کار سازتر باشد.

منبع : بانک مقالات ارتباطات اجتماعی

<http://vista.ir/?view=article&id=306071>

حفاظت کودکان از خطرات اینترنتی

مسئله امنیت کامپیوتری و مخصوصاً امنیت اینترنتی روزبروز اهمیت بیشتری بخود میگیرد و جایگاه خود را در روابط خانوادگی اعضاء خانواده، درست مشابه رفت و آمد و تردهای عادی و روزانه کودکان مهم و پراهیمت میسازد. همانگونه که شما نصایحی برای کودکان در رفتار و برخورد با غریبه ها در مدرسه و محیط بیرون دارید و قوانینی برای آن تعریف میکنید و اصرار بر اجرای آن دارید، باید در مورد وبگردی و آنلاین شدن کودکان هم همانقدر نکته بین و دقیق رفتار کنید.

قبل از آنکه کودکان شما اقدام به رفتن بروی اینترنت کنند و عبارتی به وبگردی پرداخته و به آن عادت کنند لازم است تا تک تک اعضا خانواده بدانند

و بفهمند که هنگام آنلاین شدن چه کارهایی میتوانند و چه کارهایی نمیتوانند انجام دهند.

بهترین روش آنست که همه دور هم نشستند و قوانینی تعریف کنید که همگی آنها فهمیده و قبول کنند و آنها مانند یک دستورالعمل برای هر کودک مطابق سن او بروی کاغذ آورده و قوانین خاص سن او را برایش مشخص سازید تا هنگام وبگردی از آن استفاده کند. این قوانین را در ادامه بشما پیشنهاد مینمایم.

بهتر است این دستورالعملها را مطابق یک قرارداد تنظیم کرده و بعد از تفهیم به کودک، آنها به او بدهید تا امضاء کند و موافق اجرای آن نیز باشد. البته این مسئله بستگی مستقیم به سن کودک دارد و هرچه سن او بالاتر میرود حساسیت بیشتری مینماید.

پس بیایید تا به کودکانمان کمک کنیم با امنیت بیشتری از اینترنت استفاده کنند. کودک شما در چه مقطع سنی قرار دارد؟ ابتدا این مقطع سنی را مشخص کنید و سپس توصیه های این مطلب را خوانده و دنبال نمایید.

الف) سنین ۲ تا ۴ سال - آغاز

معمولا در این سن فعالیتهای اینترنتی با همراهی والدین انجام میشود مانند نگاه کردن به عکسهای خانوادگی، استفاده از یک وبکم برای ارتباط با

سایر اعضای خانواده و فامیل و یا دیدن سایتهای مورد علاقه کودکان مانند سایتهایی که لیست آنها در سایت کامتونت آمده است. مطابق مطالعاتی که در سال ۲۰۰۳ انجام شده است کودکان پیش دبستانی یکی از پررشدترین مصرف کنندگان اینترنتی محسوب میشوند. هرچند که این کودکان توجه محدودی به فعالیتهای آنلاین دارند اما تصاویر و اصوات اینترنتی میتواند به بازسازی قوای تجسمی آنها کمک کرده و تجربیاتشان را دوچندان نماید.

اما سوال اینجاست که گروه پیش دبستانی چه نوع فعالیتهای آنلاین میتوانند داشته باشند. پاسخ اینست که والدین و پدربزرگ و مادربزرگها بچه ها را به دیدن وب سایتهای مخصوص کودکان میبرند و به بازیهای آنلاین میپردازند. در این رده سنی افراد بزرگسال نقشی اساسی در ایجاد محیط امن اینترنتی بازی میکنند و از نزدیک اقدام به مراقبت از کودکان خود مینمایند.

• حال باید دید که چه نکات امنیتی را میتوان در این گروه رعایت کرد.

(۱) همیشه وقتی آنها میخواهند به اینترنت وصل شوند همراهشان باشید.

(۲) با افزودن سایتهای مخصوص کودکان که میشناسید در لیست Favorites برایشان یک محیط آنلاین شخصی ایجاد نمایید.

(۳) از موتورهای جستجوی مخصوص کودکان مانند MSN Kids Search به آدرس اینترنتی <http://sea.search.msn.com/kids> برای جستجوی موارد مورد نیاز استفاده کنید.

(۴) ابزار فیلتر سازی اینترنت را مورد توجه قرار دهید. MSN Premium's Parental Controls میتواند بشما کمک کند.

(۵) به کمک ابزار پیشگیری از بروز باپ آپ از کودک حکایت کنید. اکثر نمونه های ویندوز XP بروز شده، حاوی این قابلیت هستند. تولبار MSN هم میتواند بشما کمک کند. این تولبار را میتوانید از آدرس <http://toolbar.msn.com> بردارید.

(ب) سنین ۵ تا ۶ سال - خودمختاری

بچه های این سن بیشتر تمایل دارند تا به تنهایی وبگردی کنند. در این مرحله باید با آنها بیاموزید که به چه نکاتی دقت کنند. این رده سنی دیدی مثبت به دنیا دارد و معمولا همه چیز را باور دارد.

بچه های این سن معمولا دستورات کامپیوتر را دنبال میکنند، از ماوس استفاده میکنند و به بازیهای کامپیوتری میپردازند. البته آنها وابستگی شدیدی به افراد بزرگسال دارند تا بتوانند به وب سایت مورد نظر برسند، ایمیل بفرستند یا اطلاعات آنلاین را تحلیل کنند.

• مسائل امنیتی برای وبگردی این رده سنی به این شرح است.

(۱) مانند رده سنی قبلی نکات امنیتی را رعایت کنید.

(۲) کامپیوتر را به نحوی قرار دهید که بتوانید صفحه آنرا دیده و فعالیتهای کودک را زیر نظر بگیرید.

(۳) به کودک خود مسائل شخصی را بیاموزید و به او یاد دهید که اطلاعات مربوط به خود و خانواده را وقتی آنلاین است به دیگران نگوید.

(۴) در این سن به او اجازه ندهید تا از سیستم پیام فوری IM، ایمیل، چت روم استفاده کند.

(۵) در کودک خود این اعتماد را بوجود آورید که اگر مسئله ای او را در اینترنت ناراحت کرد با شما در میان بگذارد.

(ج) سنین ۷ تا ۸ سال - رشد علائق

بچه های این رده بدنبال انجام کارهایی که از آن منع شده اند میروند. وقتی آنلاین هستند به سایتهایی میروند که اجازه ندارند و یا با کسی صحبت کنند که نباید. این سن بسیار به خانواده علاقمند است. دوست دارد در مورد جنسیت و توانمندی عقلی خود بداند، اعتماد میکند و سئوالی درباره شناسایی طرف خود نمیکند.

▪ مسایل امنیتی این سن میتواند بشکل زیر باشد.

(۱) مطابق ابتدای مقاله، یک قانون برای استفاده از اینترنت تدوین کنید.

(۲) او را تشویق کنید که فقط از سایتهایی دیدن کند که اجازه آنرا دارد.

(۳) مسائل مطرح شده در ردیفهای سنی قبلی را نیز رعایت کنید.

(۴) بجای آنکه به کودک اجازه دهید آدرس ایمیل شخصی داشته باشد یک آدرس ایمیل خانوادگی بگیرید.

(۵) به کودک بگوئید قبل از ارسال اطلاعات در محیط آنلاین، شما را آگاه سازد.

(۶) از فیلترهای ایمیل برای جلوگیری از دریافت ایمیلهایی از افراد بخصوص یا حاوی مطالب و موارد نامناسب استفاده کنید.

(۷) در این سن به او اجازه استفاده از پیام فوری IM را ندهید.

(۸) او میتواند فقط از چت رومهای سایتهای مخصوص کودکان تحت نظارت شما استفاده نماید.

(۹) درست مانند رفتارهای او با سایر دوستانش در زندگی عادی، از او درباره دوستان آنلاینش سئوال کنید و به بحث بنشینید.

(۱۰) با او درباره امنیت مسائل جنسی بزبان کودکانه صحبت کنید و هشدار دهید چون میتواند براحتی وارد این نوع سایتها شود.

(د) سنین ۹ تا ۱۲ سال - وبگرد دانا

این نوجوانان میخواهند همه چیز را بدانند. برای آنها عادی است که بدانند آنجا چیست. برای عدم دسترسی به مسائل خطرناکی مانند مسائل سکسی و یا نحوه ساخت بمب و آدم کشی میتوانید از کنترلرهای مخصوص اولیا در اینترنت استفاده کنید تا آنها را سد نمایید. این سن در حین وابستگی به خانواده تمایل زیادی به استقلال دارد. او میخواهد از مسائل اطراف برای خود جذابیت درست کند و ارتباط با دوستان برایش بسیار مهم میشود.

بچه های این سن از اینترنت برای یادگیری و تحقیق مسائل مدرسه سود میجوید. آنها میتوانند موزیک دانلود کنند، از ایمیل استفاده کنند، به بازیهای آنلاین بپردازند. آنها بهترین راه برای ارتباط با دوستانشان را پیام فوری IM میدانند.

▪ برای حفاظت از این گروه سنی، موارد زیر مهم خواهد بود.

(۱) مسائل گروههای قبلی در اینجا هم کاربرد دارد.

(۲) مصر باشید که کودک شما هیچگاه افراد آنلاین را بصورت واقعی ملاقات نکند.

(۳) به او بیاموزید که بدون اجازه شما اقدام به دانلود از اینترنت نکند. ممکن است او با این کار انواع برنامه های جاسوسی و ویروسها را به کامپیوتر راه دهد.

(۴) بهتر است یک user account با محدودیت در اختیار او قرار دهید تا بدون اطلاع شما نتواند کارهایی مانند نصب برنامه روی کامپیوتر انجام دهد.

- ۵) به او در مورد سایتهای مستهجن هشدار داده و او را به سمت سایتهای مفید هدایت کنید.
- ۶) حتما به ایمیل و اشتراک پیام فوری IM او دسترسی داشته باشید تا مطمئن شوید که با غریبه ها ارتباطی ندارند.
- ۷) با کودک خود درباره عادات رفتارهای شایسته آنلاین صحبت کنید. آنها باید یاد بگیرند که از اینترنت برای ایجاد شایعه و یا آسیب رسانی به دیگران استفاده نکنند.
- ۵) سنین ۱۳ تا ۱۷ سال - خبره فنی
- با توجه به اینکه اکثر بچه های این رده بیش از والدین خود از اینترنت آگاهی دارند، آموزش و تذکر دادن بدانها مشکل میشود. عقد قرارداد بین والدین و کودکان میتواند برای این رده سنی بسیار مفید باشد. یادتان باشد که باید فعالیتهای آنلاین او را دائم کنترل نمایید. یادتان باشد که کدها و پسوردهای خود را از دسترس این سن دور نگهدارید تا خدای نکرده بجای شما فعالیت نکنند.
- این رده سنی بسیار مستعد ایده های جدید هستند اما چون تجربه کمی دارند، توان قضاوت در آنها ضعیف است. پدر و مادر باید برای این سن نقش مشاور و هدایت کننده را بازی کنند. این رده سنی به اکثر فعالیتهای اینترنتی میپردازد.
- او قادر است از موتورهای جستجو برای یافتن سئوالات خود استفاده کند. او علاقه به رفتن به چت رومها و همصحبتی با دوستان و حتی افراد بزرگسال را دارد. پسرها در این سن بیشتر به جنبه های شوخیهای زشت، قمار و سایتهای مخصوص بزرگسالان علاقه نشان میدهند. دخترها چون اکثرا تمایل به همصحبتی در چتهای آنلاین نشان میدهند بیشتر در مورد تعرضات سکسی قرار میگیرند و از این جنبه آسیب پذیری بیشتری دارند.
- برای حفاظت از این گروه سنی باید به مسائل زیر توجه کرد.
- ۱) مسائل گروههای قبلی را مورد توجه قرار دهید.
 - ۲) در قانونی که تنظیم میکنید مسائل کنترلی بیشتری درباره نوع سایتهایی که مرور میشود، ساعاتهای اتصال به اینترنت و نحوه برخورد با دیگران مخصوصا در چت رومها تاکید شود.
 - ۳) آگاه باشید که کودک شما از چه سایتهای چت رومهایی استفاده میکند و با چه کسانی بحث میکند. از آنها بخواهید در چت رومهای عمومی صحبت کند و از رفتن به چت رومهای خصوصی اجتناب نماید.
 - ۴) از کودکان بخواهید که موزیک و فایلها دارای حق کپی را بدون اجازه شما دانلود نکنند.
 - ۵) در مورد اسپم به آنها بگویید و از آنها بخواهید که مراقب این مسئله باشند. آنها نباید آدرس ایمیل خود را در اختیار هر سایت یا هرکسی قرار دهند.
 - ۶) مطمئن شوید که قبل از انجام هر نوع نقل و انتقال مالی و یا خرید، فرزندان با شما مشورت میکند.
 - ۷) به آنها درباره خطرات قمارهای اینترنتی هشدار دهید. آنها باید بدانند که این عمل برایشان جرم محسوب میشود و غیرقانونی است.
 - ۸) مراقب سایتهایی که همواره بدانها سر میزند باشید. مطمئن شوید که سایتهایی با عبارتهای زشت و کریه مورد توجه او نیست و اینکه او اقدام به ارسال اطلاعات شخصی و عکسهای خود به سایتها نمیکند.

منبع : کامتونت

<http://vista.ir/?view=article&id=252175>

حفره‌های امنیتی نرم‌افزارها به چه میزان کاربران اینترنت را تهدید می‌کنند؟

حتما تاکنون بارها در اخبار مربوط به رایانه‌ها و اینترنت تیرهای مبنی بر شناسایی حفره‌های امنیتی جدید در نرم‌افزارها، انتشار "پچ"‌های اصلاحی و هشدارهای امنیتی شرکت‌های مختلف را مشاهده کرده‌اید. اما این ایرادهای امنیتی به راستی تا چه میزان کاربران را تهدید می‌کنند؟ شرکت "مایکروسافت" به عنوان بزرگترین تولیدکننده نرم‌افزار در جهان در برنامه‌ای منظم، در دومین سه‌شنبه از هر ماه با تبلیغات گسترده به انتشار مجموعه‌ای از جدیدترین نرم‌افزارهای اصلاح‌کننده ایرادهای امنیتی تازه شناسایی شده در محصولات خود می‌پردازد و سایر شرکت‌های بزرگ نرم‌افزاری نظیر، "اپل"، "آدوب"، "ریل نتورکس"، و حتی تولیدکنندگان ضد

ویروس‌ها و نرم‌افزارهای امنیتی نیز هر از چند گاهی به انتشار این "پچ"‌های اصلاحی مجبور می‌شوند.

اغلب حفره‌های امنیتی نرم‌افزارهای شرکت‌های بزرگ ابتدا توسط کارشناسان شرکت‌های امنیتی نظیر "سکونیا"، "سوفوس" و "مسج لبز" شناسایی شده و پس از مدتی خود تولیدکنندگان این نرم‌افزارها به انتشار اصلاح‌کننده‌هایی برای آنها اقدام می‌کنند.

اما به راستی حفره‌های امنیتی نرم‌افزارها اگر اصلاح نشده رها شوند، تا چه میزان کاربران را تهدید می‌کنند؟

حفره‌های امنیتی معمولا دارای يك ویژگی مشترك هستند که عبارت است از آسیب پذیر ساختن رایانه در برابر نفوذ هکرها. این بدان معناست که افرادی همواره در تلاشند تا روشهایی جدید و موثرتر برای نفوذ به رایانه‌های کاربران از راه دور و بدست گرفتن کنترل این رایانه‌ها پیدا کنند و ایرادهای امنیتی نرم‌افزارها، دقیقا همان چیزی است که هکرها برای راه یافتن به رایانه‌ها نیاز دارند. هکرها معمولا پس از راه‌یابی به رایانه‌های

کاربران، کدهای نرم‌افزاری مخربی را که از پیش آماده کرده‌اند در رایانه اجرا کرده و پس از آن کنترل رایانه را گاه به صورت جزئی و گاه به طور کامل در اختیار خود می‌گیرند.

این بدان معناست که اگر رایانه شما به اصلاح هک شده باشد، هکر مذکور می‌تواند هر کاری را که شما با رایانه خود انجام می‌دهید، انجام داده و به تمامی اطلاعات موجود در هارد دیسک رایانه شما دسترسی داشته باشد.

هکری که با استفاده از حفره‌های امنیتی سیستم‌عامل، مرورگر و یا نرم‌افزارهای موجود در رایانه شما به رایانه‌تان راه یافته، حتی می‌تواند بدون اراده شما عکسهای دیجیتالی خانوادگی موجود در هارد دیسکتان را مشاهده کند، مجموعه‌های فایل‌های را که به زحمت جمع‌آوری کرده‌اید MP۳ پاک کند و یا حتی با استفاده از کدهای مخرب خود، رایانه شما را گاه و بی‌گاه روشن و خاموش کند. با این وجود، کاربران در اغلب مواقع متوجه هک شدن رایانه خود نمی‌شوند زیرا هکرها از انجام اعمالی که کاربر را متوجه آلوده بودن رایانه کند خودداری می‌کنند تا بتوانند بیشترین استفاده را از رایانه هک شده ببرند.

امروزه معمولاً تبهکاران اینترنتی عمدتاً با اهداف مادی رایانه‌های کاربران را هک می‌کنند. این افراد معمولاً با بهره‌گیری از حفره‌های امنیتی سیستم‌عاملها، مرورگرهای اینترنتی و سایر نرم‌افزارها به رایانه‌ها راه یافته و با استفاده از انواع کدهای مخرب به اقدامات تبهکارانه مشغول می‌شوند.

و همچنین نرم‌افزاری جاسوسی (Rootkit) به طور مثال هکرها می‌توانند با همین روش و با نصب نرم‌افزارهای مخرب موسوم به "روت کیت"ها در رایانه کاربر، به اسم رمزها و کلمات عبوری که کاربران برای راه‌یابی به صندوق (Keystroke Loggers) (رایانده لغات تایپ شده توسط کاربران پست الکترونیک و یا حسابهای بانکی خود از آنها استفاده می‌کنند، دسترسی پیدا کنند.

در برخی موارد حتی هکرها با آلوده کردن ده‌ها هزار رایانه مختلف در نقاط مختلف جهان، آنها را به رایانه‌های "بات‌نت" و یا "زامبی" تبدیل کرده و همانند ارتشی برای مقاصد مختلف، از جمله حملات موسوم به "دی.او.اس" به سایتهای اینترنتی و از کار انداختن آنها، مورد استفاده قرار می‌دهند. یکی از دیگر خطرات حفره‌های امنیتی نرم‌افزارها، افزایش احتمال آلوده شدن رایانه‌های کاربران به کدهای مخرب "اسپای‌ور" و یا "اد-ور" است.

به طور کلی به نرم‌افزارهای مخربی گفته می‌شود که با سوءاستفاده از حفره‌های امنیتی (Adware) ("و" "اد-ور" Spyware) ("اسپای‌ور سیستم‌عاملها و مرورگرهای اینترنتی، بدون اراده کاربران از برخی سایتهای اینترنتی و یا خدمات به اشتراک‌گذاری فایل در اینترنت به رایانه‌ها راه یافته و باعث باز شدن پیاپی پنجره‌های تبلیغاتی، تغییر دایمی برخی مشخصه‌های مرورگرهای اینترنتی (به ویژه اینترنت اکسپلورر) از جمله آدرس هوم پیج، کند شدن رایانه، ربوده شدن کلمات عبور و اسم رمزهای مورد استفاده کاربران و عدم عملکرد برخی قابلیت‌های سیستم‌عامل "ویندوز" می‌شوند.

استفاده از مرورگرهای اینترنتی "پچ" نشده برای گشت و گذار در اینترنت تقریباً به مفهوم آلودگی حتمی به انواع مختلف "اسپای‌ور" است به درصد از رایانه‌های شخصی و یا تجاری جهان دست کم به یک نوع اسپای‌ور مبتلا هستند. ۸۰ طوری که تحقیقات اخیر نشان داده هم‌اکنون بیش از کدهای مخرب هکرها و "اسپای‌ور"ها اغلب بدون اطلاع کاربر از پهنای باند اینترنت او برای دریافت و ارسال اطلاعات استفاده می‌کنند که این امر به

خصوص برای کاربرانی که از اتصالات اینترنتی دارای پهنای باند محدود "دابل آپ" استفاده می‌کنند، سبب کندی هرچه بیشتر سرعت اینترنت می‌شود.

با توجه به موارد فوق، به نظر می‌رسد حفره‌های امنیتی که هر از چندگاهی در نرم‌افزارهای مختلف شناسایی می‌شوند، تهدیدی جدی برای کاربران هستند و عقل سلیم حکم می‌کند اگر چنانچه دریافت و نصب مداوم "پچ"های اصلاحی این حفره‌های امنیتی برای شما امری دشوار و وقت گیر به نظر می‌رسد، دست کم سعی کنید تا حد امکان از جدیدترین نگارشهای نرم‌افزارهای مختلف استفاده کنید زیرا در هر نگارش جدید از هر نرم‌افزار معمولاً تمامی حفره‌های امنیتی شناسایی شده در نگارشهای قبلی اصلاح و برطرف شده‌است.

منبع : سایت اطلاع رسانی امنیت اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=224381>

حفظ امنیت کودکان در اینترنت

اگر نمی‌دانید که از کجا آغاز کنید، در اینجا چندین ایده در مورد چیزهایی که باید با کودکانتان بحث کنید تا به آنها در مورد استفاده ایمن تر از اینترنت بیاموزید، آورده شده است:

- کودکانتان را تشویق کنید که تجارب اینترنتی خود را با شما سهیم شوند. همراه با کودکانتان از اینترنت لذت ببرید.
- به فرزندانتان بیاموزید که به غرایز خود اعتماد کنند. اگر در مورد چیزی احساس ناخوشایندی دارند، باید به شما درباره آن بگویند.
- اگر فرزندانتان به اتاق‌های گفتگو سر می‌زنند، از برنامه‌های پیام‌رسان فوری و بازی‌های ویدیویی آنلاین استفاده می‌کنند، یا فعالیت‌های دیگری که به نامی برای مشخص کردن خودشان نیاز است، انجام می‌دهند، به

آنها در انتخاب این نام کمک کنید و مطمئن شوید که این نام باعث افشاء هیچ اطلاعات شخصی در موردشان نمی شود.

- به فرزندان تأکید کنید که هرگز آدرس‌تان، شماره تلفن یا سایر اطلاعات شخصی شامل جایی که به مدرسه می روند یا جایی که دوست دارند بازی کنند را ارسال نکنند.
- به کودکان بیاموزید که تفاوت بین درست و غلط در اینترنت همانی است که در دنیای واقعی وجود دارد.
- به کودکان بیاموزید که چگونه به دیگر استفاده کنندگان از اینترنت، احترام بگذارند. مطمئن شوید که آنها می دانند قواعد رفتار خوب فقط به دلیل اینکه پشت کامپیوتر هستند، تغییر نمی کند.
- به فرزندان تأکید کنید که به دزایی های دیگر کاربران احترام بگذارند. برایشان توضیح دهید که کپی های غیرقانونی از کارهای دیگران - مانند موسیقی، بازیهای تصویری و سایر برنامه ها- مانند دزدیدن آنان از یک فروشگاه است.
- به کودکان بگویید که هرگز نباید دوستان اینترنتی خود را شخصاً ملاقات کنند. توضیح دهید که دوستان اینترنتی ممکن است همانی که خود می گویند، نباشند.
- به کودکان بیاموزید که هرچه که می خوانند و می بینند، صحیح نیست. آنها را تشویق کنید که در مورد صحت مطالب اینترنت از شما سؤال کنند.
- فعالیت های اینترنتی کودکان خود را با نرم افزارهای پیشرفته کنترل کنید. کنترل های اینچینی می توانند به شما در تصفیه کردن محتویات مضر، آگاهی از سایت هایی که کودکان سر می زنند و فهمیدن آنچه انجام می دهند، کمک کنند

منبع : مدیرها

<http://vista.ir/?view=article&id=249320>

حقیقت در مجاز

فضای مجازی، فرصت ها و نیز چالش های جدیدی را برای تمام جوانب

پژوهش در حوزه دین (متون، تاریخ و یا پژوهش های میدانی) فراهم می کند. افزون بر این، اینترنت به عنوان ابزاری تبلیغی، ویژگی های منحصر به فردی را انتقال می دهد که بافت جهانی دین ورزی را کاملاً دگرگون می کند. اگرچه نباید درباره میزان و شدت تأثیر فضای مجازی در حوزه های معنوی و منافذیکه اغراق کرد و باید قدرت و شیوه های نفوذ هر دو طرف را در نظر گرفت، اما این نکته نیز گفتنی است که امروزه اطلاع رسانی در حوزه دین نیز گویی مانند فرآورده های معنوی دیگر، به عنوان تابعی از گسترش قدرتمندانه فناوری مطرح است؛ بنابراین، دینداران و هواخواهان معنویت نیز ناگزیر از اقبال تام و تمام به این رسانه اند. دینداران باید زبان این رسانه را یاد بگیرند، از امکانات و محدودیت های آن آگاه شوند و مهم تر از همه، دریابند که مخاطبان دین در این عرصه با مخاطبان خاموش آن در عرصه های دیگر تفاوت جدی دارند. مطلب حاضر که به مناسبت روز تبلیغ و اطلاع رسانی دینی (۱ تیر) فراهم آمده است، نگاهی اجمالی دارد به امکاناتی که فضای

رایانه ای برای دین ورزی پدید آورده است.

انقلاب رسانه ای خواسته و ناخواسته از طریق تغییر بافت اجتماعی، چهره دین را متحول می کند. فهم علت و کیفیت این تحول ضروری است. از بسیاری از جهات، ما صرفاً برایندها و تحولات دینی ناشی از فناوری های ارتباطی را تحسین می کنیم. بنابر تحلیل های مک لوهان (۱۹۶۵) و دیگران، رسانه، پیام است. رسانه ها در انتقال اطلاعات بی طرف نیستند. آنها این پیام را به انحاء مختلف در قالب هایی می ریزند که جهان بینی های ما را تحت تأثیر قرار دهند. رسانه ها مفاهیم و برداشت های شخصی ما، ایده های مربوط به روابط انسانی و اجتماعی و ماهیت واقعیت را تنظیم و تعدیل می کنند. اما اینترنت برخلاف رسانه های پیشین تقریباً يك شبه رشد کرده است و رشد شگفت انگیز آن توقف ناپذیر است. استفاده مذهبی از اینترنت همسطح تلویزیون است اما تفاوت های قابل توجهی نیز با آن دارد. دست کم سه تفاوت عمده در اینجا قابل ذکر است: اینترنت وسیله ای تعاملی و نه صرفاً ابزاری پخش کننده است، همه می توانند با هزینه اندک و به آسانی ایده های خود را در شبکه جهانی عرضه کنند. اینترنت پدیده ای جهانی است که همگان به آن دسترسی دارند. به تعبیر دیگر، گستره ای بین المللی دارد. با اندک هزینه ای می توان دیدگاه های دینی را از طریق این وسیله به جهان معرفی نمود. در مقاله حاضر خواهیم کوشید حضور دین در اینترنت را بررسی و در خصوص تنوع اشکال و کارکردهای آن بحث کنیم. سپس به دو مسأله پژوهشی مهم ناشی از این حوزه جدید می پردازیم که عبارت اند از: تأثیر بالقوه اینترنت بر تشکیل هویت شخصی و ظهور جوامع جدید.

در اغلب موارد، ایده های دینی و اعمال مذهبی همچنان چهارچوب معنایی نهایی را پیش رو می نهند که در آن افراد، مسائل مربوط به هویت و جامعه را مطرح می کنند. اما ارتباط بین اینترنت و دین در راستای تشکیل هویت و جامعه، ارتباطی دیالکتیکی و نه علی است. ادیان همواره تأثیر

عمیقی بر برداشت های ما از خود و تلقی ما از جامعه گذاشته اند. اما اگر تحولات شرایط مادی و ارتباطی شیوه اندیشیدن به خود و روابط اجتماعی را در مقیاسی گسترده تسهیل کند، آن گاه چهارچوب دینی مشروعیت اجتماعی متحول خواهد شد. البته دیگران در برابر این تحولات مقاومت خواهند کرد. به سخن دیگر، سؤال این است: آیا اینترنت درجه جدیدی را به روی فرآیند ساخت جهان در ارتباط با دین گشوده است؟ آیا باید با اینترنت به گونه ای برخورد کرد که گویی با برخی الگوهای بزرگ تر تحول اجتماعی بیگانه است؟ من تردید دارم که مطلب اخیر پذیرفتنی باشد، در عین حال ما باید گزینه های تفسیری را که برای دستیابی به مفهومی از الگوهای به هم پیوسته تحول لازم اند، مد نظر داشته باشیم.

● حضور دین در اینترنت

دین به نحو چشمگیری در شبکه جهانی و در میان انبوهی از گروه های خبری و اتاق های چت حضور دارد. تمام ادیان بزرگ، صدها کلیسا، جنبش های دینی جدید، میلیون ها صفحه وب که توسط مؤمنان تهیه شده است، معلمان دینی، شمنها و... به گونه ای در این شبکه خود را عرضه می کنند.

افزون بر این، خود اینترنت مذاهب خاص خود را تولید می کند از مگا سایت های معنویت مجازی گرفته تا کلیساهای مجازی و ادیان کاملاً آن لاین. به این همه، انبوهی از سایت های تجاری که از تمایلات معنوی بهره وری می کنند و در ضمن ما را از اخبار ادیان، آگاه کرده، لوازم و اشیاء مذهبی را می فروشند و ما را با سایت های دیگر مرتبط می سازند را باید افزود.

مردم در اینترنت مطالب دینی را می خوانند، با دیگران در مورد دین حرف می زنند، متون و اسناد دینی را ذخیره و برداشت می کنند، کتاب ها و اشیای دینی را می خرند، با تورهای مجازی از گالری های مذهبی یا بناهای دینی دیدن می کنند، با استفاده از نمایه های الکترونیکی در متون جستجو می کنند، مراکز مذهبی و دینی را شناسایی می کنند، تصویر رهبران و شخصیت های مذهبی را مشاهده می کنند و... رشد استفاده از اینترنت آنچنان سریع و گسترده است که تعداد سایت های موجود از توان موتورهای جستجو و سایر راهنماهای آن لاین دیگر بیشتر شده است. هیچ کس نمی تواند پا به پای این تحولات حرکت کند. آگاهی بیشتر در خصوص حضور دین در اینترنت مستلزم تحلیل محتوای سایت ها، گروه های خبری، چت روم ها و... است.

رسانه ها در انتقال اطلاعات بی طرف نیستند. آنها این پیام را به انحاء مختلف در قالب هایی می ریزند که جهان بینی های ما را تحت تأثیر قرار دهند. رسانه ها مفاهیم و برداشت های شخصی ما ایده های مربوط به روابط انسانی و اجتماعی و ماهیت واقعیت را تنظیم و تعدیل می کنند

● استحاله «خود» در فضای مجازی

ساختار و تنوع شیوه های تعامل در اینترنت تجربه اجتماعی افراد در شبکه را به گونه ای متحول می کند که بر درك آنها از ماهیت خودشان به مثابه انسان تأثیر می گذارد. روابط اجتماعی ما روز به روز متعدد تر و متنوع تر می شود. در عین حال، ذهنیت و ذهن گرابی عمق بیشتری می یابد و هستی روزمره ما روز به روز تکه تکه تر می گردد. ما از خانه، اداره و اتومبیل خود به جهان کشیده می شویم و در عین حال، همزمان به گونه ای عمیق تر وارد ذهن مان می شویم. اینترنت به مثابه يك ابزار، این الگوی دوقطبی را بسط می دهد.

عده بسیاری از مردم در حال حاضر ساعت ها از وقت خودشان را در فضای مجازی یا اینترنت می گذرانند؛ از ایمیل کردن تا چت های همزمان با

غریبه‌ها. در تمام این موارد، ارتباط به انحاء مختلف تحت تأثیر برخی ویژگی‌ها و عوامل اینترنتی قرار می‌گیرد که از آنها گریزی نیست، گمنامی، چندگانگی، اغفال و تقلب از جمله این ویژگی‌ها و عواملند.

اینترنت نخستین وسیله ارتباط جمعی است که هم از طریق فنی و ابزاری و هم از طریق مقولات اجتماعی، گمنامی را تشویق می‌کند. اکثر کاربران را با دانش فنی درست می‌توان در اینترنت شناسایی کرد، اما بولتن‌های الکترونیک، نقل و انتقال اخبار و چت روم‌ها معمولاً تحت لوای یک اسم مستعار و معمولاً جعلی انجام می‌گیرد. افزون بر این، شیوه ارتباط، متنی است. به معنای دقیق کلمه، اینگونه ارتباط، محدود و کاملاً تحت کنترل افراد است. بر اساس قوم‌نگاری اینترنتی، کاملاً روشن است که این گمنامی، بخشی از تمایل فضاهاى مذکور برای تعامل اجتماعی است. اینترنت به شرکت‌کنندگان اجازه می‌دهد تا به جای آنکه خود را در به اصطلاح «زندگی واقعی» سرگرم کنند، از خود، رفتارهای مخاطره‌آمیز نشان دهند.

مردم در اینترنت با آرامش بیشتری دیدگاه‌ها و احساسات خود را از عصبانیت حاد گرفته تا تمایلات جنسی، ابراز می‌کنند. آنها از هویت‌های خیالی استفاده می‌کنند و همواره در جست‌وجوی ابعاد پنهان و ناشناخته زندگی اجتماعی، شخصیت و ذهنیت خود هستند. آنها می‌توانند این کار را به روش‌های مختلف در بافت‌های گوناگون آن لاین به طور همزمان یا پیوسته انجام دهند. در هر مورد بدون اینکه خود، حضور داشته باشند، فضایی پارادوکسیکال برای اظهار خود ایجاد می‌کنند.

اینترنت برای افرادی که چندان تمایلی به نشان دادن تیپ ظاهر یا توانایی‌های خود ندارند یا از محدودیت‌های ناشی از نحوه فضاوت افراد در مورد خود ناراحت هستند، فضای آزادی را فراهم کرده است.

شگفت‌آنکه از نگاه برخی افراد، ابراز وجود از طریق متن و کلمات دیجیتالی، در قیاس با حضور فیزیکی در عالم خارج، به واقعیت نزدیک‌تر است. افزون بر این، یکی از محققان برجسته حوزه اینترنت و روان‌شناسی به نام شری ترکل معتقد است که اینترنت، کارکردی درمانی دارد. این وسیله افراد را از برخی ناملایمات زندگی واقعی می‌رهاند و به آنها امکان می‌دهد به شیوه‌ای خلاقانه به مسائل شخصی‌شان بپردازند و از همه مهمتر، اینترنت فضایی برای رشد افراد است. برای مدتی، فرد نیمی از خود را از دیگران پنهان می‌کند و مدتی بعد با آنها وارد گفت‌وگو می‌شود. همه میزگردها به گفته ترکل، فراخوانی برای پیوستن به کنشی جمعی و کاملاً غیرقابل پیش‌بینی است. «خودها» با صرف پیوستن به اجتماع گفت‌وگوکنندگان آن لاین، مفهوم ارتباط و چه بسا همراه شدن با دیگران را تجربه می‌کنند. آنها بر خلاف تماشاگران تلویزیون حق دارند زمان و شیوه مشارکت خود در اینگونه گفت‌وگوها را خود تعیین کنند.

اما در عین حال، ترکل خطرات ناشی از گمنامی و بازی کردن با هویت‌های چندگانه را نیز خاطرنشان می‌کند. مشارکت‌کنندگان ممکن است از اینترنت برای اغفال دیگران و خود به انحاء مختلف سوءاستفاده کنند. گفت‌وگوهای آشفته و خامی که در بسیاری از چت روم‌ها انجام می‌گیرد، پاسخی اجتماعی و حفاظت‌شده به نبود میانی سنتی اعتماد در اینترنت است. اینترنت، فرصت فراخ‌تری را برای شیوه‌های جدید گفت‌وگو با خود از طریق ابزارهای جدید گفت‌وگو با دیگران فراهم می‌کند.

ترکل همچنین معتقد است که ارتباطات کامپیوتری به ابزارهای آموزشی جدیدی برای ساختن و بازسازی خود تبدیل شده‌اند. او بر اساس گرایش‌های پست‌مدرنیسم دگرپایانه اش بر آن است که رفاه روزافزون ما، همزمان با اشکال گوناگون فناوری در حوزه احتمالات اجتماعی و پیدایش «خود»های

چندگانه آن لاین، به تدریج ما را به سوی مفهومی کارکردی تر و غیرمتمرکزتر از خود سوق می دهد. زمانی که ما در کشاکش دو عالم مجازی و حقیقی سرگردانیم، خود وحدت گرایی مدرن، راه را برای پیدایش مفهومی ترکیبی و ساختارمند از هویتی شخصی هموار می کند، اما زمانی که افراد برای بیان و تقویت حیات دینی و مذهبی خود به سراغ اینترنت می روند، چه اتفاقی می افتد؟ واقعیت آن است که آنها تا اندازه ای به صرف قرارگرفتن در معرض يك ابزار، وارد تعامل دیالکتیکی مفاهیم متغیر مربوط به «خود» - آن هم در پرتو الگوهای متغیر و چارچوب های اجتماعی- می شوند. به سخن دیگر، روابط مذهبی در اینترنت نیاز به ایدئولوژی ها، کنش ها و مؤسسات مذهبی دوره پیشامدرن را به شدت افزایش می دهد. این نیاز، خود ناظر به نیازهای يك دنیای اجتماعی کاملاً انعکاسی و استفاده از سایر ویژگی ها و امکانات این فناوری (اینترنت) با هدف مقاومت در برابر یا دگرگون سازی پیامدهای الزامات اجتماعی است. به طور کلی می توان گفت که مطالعه «دینداری مجازی» دریچه ای خاص و بی نظیر را به تحولات و برآیندهای تمام صور و اشکال گوناگون حیات دینی و معنوی می گشاید. این مطلب همچنین بدان معناست که کاربران دینی اینترنت، صرفاً می توانند از پیامدهای اجتماعی عملکردهایشان آگاه باشند و از آنها به کلی دوری نگیرند.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=227532>

حل آزوده‌ترین مشکلات مک

- از طریق اینترنت
 - میکروفون Radio Shack Lapel ضمیمه محصولات کمکورد کانال چپ صوتی شده است. آیا می‌دانید که چگونه آن را به track صوتی مونوی استاندارد تبدیل نماییم که بواسطه هر دو کانال پخش شود.
 - من وقتی ویدیوهای MacWorld خود را ضبط می‌کنم، همین مسئله را دارم. میکروفونی که ترجیح می‌دهید مونو باشد و تنها در یک کانال ضبط می‌شود. اگر چه می‌توانید آنها را در یک آداپتور ترکیب کنید که صدا را در هر دو کانال

جای دهد، می‌توانید آن را هنگامیکه ویدیو خود را ارائه می‌دهید، نصب نمایید. من چنین کردم.

پس از اینکه پروژه ۰۸ از iMovie را کامل کردم، آن را با انتخاب Share:iTunes ارائه دادم، گزینه اندازه متوسط را انتخاب و بر روی publish کلیک نمودم که ۳۶۰ تا ۶۴۰ پیکسل (یا ۶۴۰ تا ۴۸۰ پیکسل بسته به نسبت اندازه) را ایجاد می‌کند. فایل m۴v آن را در Quick Time Pro ۲۰ دلاری اپل (macworld.com/۲۲۸۲) باز نمایید و File:Export را انتخاب کنید. در Save Exported file As dialog box که به نظر می‌رسد، Movie To MPEG-۴ را از منوی Export pop-up انتخاب و بعد بر Options کلیک نمایید.

در ادامه پنجره MP۴، MPEG-۴ Export Settings را از منوی pop-up فرمت فایل در بالای پنجره انتخاب و از منوی Video format، pop-up در بخش Pass Through، video را انتخاب کنید. این کار به Quick Time می‌گوید تا track اصلی ویدیو را ترک نماید. اکنون بر بخش Audio کلیک کنید. در آن بخش، Mono را از منوی Channels، pop-up انتخاب و بر OK کلیک نمایید (Mono Audio را بنگرید) Save را در پنجره Save Exported File کلیک نمایید و فایل، ویدیوی اصلی خود را که اکنون track صوتی مونو دارد حفظ خواهد کرد تا در هر دو کانال پخش شود.

اما اگر تمام صداها در فیلم شما استریو باشد به جز بخشی که با کمردر خود ضبط کرده‌اید و شما می‌خواهید تا track صوتی استریو فیلم را حفظ کنید. اگر مراحل بالا را دنبال نمایید، track صوتی کامل در مونو خواهد بود. در این مورد به تبدیل محتوای کمکردر قبل از اینکه iMovie را ترک نماید، نیاز دارید.

شما می‌توانید با کلیک کردن کنترل در تکه ویدیویی که از کمکردر خود حرکت داده‌اید. این کار را در iMovie انجام دهید و reveal In Finder را از منوی آن انتخاب نمایید. کلیپ در Finder به نظر خواهد رسید و آن را در QuickTime Pro باز کنید و x-y را فشار دهید تا Properties آن را مشاهده نمایید. Sound Track را انتخاب و بر بخش Audio Settings را کلیک کنید. در ستون Channel Assignment، Mono را برای هر دو کانال از منوی Assignment pop-up انتخاب نمایید و فیلم را Save کنید. این کپی Save شده را در iMovie وارد نمایید و آن را مورد استفاده قرار دهید تا کپی اصلی را.

• خطوط افقی عجیب

• هر زمان مقع ارتقا بخشی در لئوپارد، من گهگاه خط افقی سیاه باریکی را مشاهده می‌کنم که در بخش صفحه نمایش خود اجرا می‌نماید. این خط در Finder، ورد، Mail که آن را نام گذاری کرده‌اید- مشاهده می‌شود. بنابراین برنامه مستقلی به نظر نمی‌رسد. همچنین، من وقتی از تایگر استفاده می‌کردم، آن را نمی‌دیدم، بنابراین احتمالاً مشکل سخت‌افزاری وجود دارد (یا حداقل تنها مشکل سخت‌افزاری نمی‌باشد).

- معتمد که به فرضیه "یا حداقل مشکل سخت‌افزاری نیست" نزدیک می‌باشید. چون Mac Pro من (OSX ۱۰,۴ Tiger) را اجرا می‌کند، این مشکل را در موارد نادر ارائه داده است. چنین پیشنهاد می‌نمایم. من تا زمانیکه مشکل به نظر می‌رسید که به کارت گرافیکی مخصوص و گرما مربوط شده

است آن را کشف نمودم .

به ویژه، اگر مک شما، اصلاح کارت گرافیکی ATI Radeon X1۹۰۰XT درست داشته باشد، System Profiler (در Applications/Utilities بیاپید) را عرضه می‌کند، آیتم Graphics/Displays را در ستون Contents انتخاب و به ورودی Revision ID توجه می‌کند. آنان با ۰X۰۰۰ ID، کارت‌های اصلاح هستند. اگر شما بتوانید برای مثال از Mac Pro، مک حویش را Switch off نمایید، خود را با لمس کیس فلزی بنشانید و کارت را بیرون در آورید. پنکه خنک کننده کارت را چک کنید تا گردوغبار نگرفته باشد. از یک قوطی هوای فشرده استفاده نمایید. تا مواد کثیف را بیرون برانید. هنگامیکه مک را باز شده دارید، به داخل آن نگاهی بیاندازید و ببینید که گردو غبار های دیگر که ممکن است سبب مسدود شدن پنکه آن شوند، بیرون رانده شده‌اند یا خیر اگر رانده نشده‌اند، گردو غبار ها را پاک نمایید.

اگر این کار مشکل شما را برطرف نکرد (یا اگر نمونه‌ای مثل iMac دارید که اجازه دسترسی به قسمت‌های داخلی را به شما نمی‌دهد) با شرکت اپل تماس بگیرید. در آنجا گزارش‌های اپل، کارت های اصلاح ۱ را برای افرادی که با مک‌های تحت ضمانت یا قرارداد Apple Care مشکل دارند، مبادله می‌نماید. کارت‌های اصلاح ۲ آنان را طوری جایگزین می‌نماید که به نظر بدون حادثه ناگهانی کار می‌کنند. پیش نمایش‌های آیکون لئوپارد را خاموش کنید.

افراد زیادی می‌گویند که چقدر خوب است که لئوپارد محتوی سند را در ایکون‌هایش نشان دهد، اما من آن را گیج کننده و در بعضی مواقع نیز غیرکمی می‌دانم. برای مثال، این آیکون‌ها به من کمکی نمی‌نمایند، به یک سند اکسل پیچیده از دیگری می‌گویند.

• آیا راهی است که پیش نمایش‌های آیکون را خاموش نمایم؟

- بر آیکون هارد درایو خود در دسک تاپ مک دوبار کلیک کنید و View:show View Options را انتخاب نمایید. بعد گزینه Show Icon Preview را خارج کنید و بر Use As Defaults در انتهای پنجره کلیک کنید (No Icon Preview را مشاهده می‌کنید). باید پیش نمایش‌های آیکون را در آیکون فهرست و نمادهای ستون مشاهده نمایید. در مک من، خارج کردن این گزینه بر نمای Cover Flow اثری ندارد.

اگر نمی‌خواهید تا پیش نمایش آیکون را در تمام پنجره‌های Finder از کار ببندازید اما ترجیح می‌دهید تا فولدرهایی را که پیش نمایش آیکون را نشان می‌دهند، انتخاب نمایید، می‌توانید فولدر مخصوصی را باز و سپس گزینه Show Icon Preview را بدون کلیک بر Use As Defaults خارج کنید.

• باگ‌ها و راه حل

Home Folder MIA اگر فولدر Users را (در سطح روت هارد درایو خود) باز کنید، باید فولدر Home خود را مشاهده نمایید - فولدری است که با نام اکانت شما بر چسب زده شده است. اگر پس از اینکه در لئوپارد ارتقا بخشی نمودید، از دست رفت، نترسید هنوز هم هست- فقط پنهان شده است. جهت مرئی نمودن مجدد آن، Terminal (در Applications/Utilities) را عرضه و Chflags nohidden را فوراً وارد کنید.

• روزرسانی دسترسی Wi-fi را قطع می‌نماید.

پس از نصب login و ۱,۰ keychain Update برای لئوپارد (۲۳۵۲/macworld.com)، شاید مدت زیادی قادر به اتصال شبکه‌های بی‌سیم نباشید. راه حل آن در restart مک خود در حالت safe (با نگه داشتن کلید shift در startup) است و بعد به طور عادی دوباره restart کردن می‌باشد.

• iPhone مجدداً restore نخواهد شد

اگر سعی دارید تا start را با استفاده از iTunes تازه نگه دارید تا iPhone خود را در تنظیمات مرکز تولید restore نمایید، شاید error بدین مضمون (unable to restore iPhone Unknown error) بگیرد. اگر چنین شود در آخرین نسخه iTunes روزرسانی کنید. اگر مشکل را برطرف ننمود، به احتمال زیاد علت یک یا چند فایل ipsw هستند که در User folder/Library/iTunes/phone software updates جای دارند و آسیب دیده‌اند. راه حل آن پاک کردن فایل‌ها و restore مجدد دستور می‌باشد. کپی‌های جدید فایل‌ها دانلود خواهند شد و مراحل باید همچنان که انتظار می‌رفت انجام شوند.

• پنجره Finder در لئوپارد Mac OS X ۱۰,۵ متوقف می‌شود

می‌توانید به افراد مختلف با انواع متفاوت دسترسی به فایل بدهید. فایل را در Finder انتخاب و file:Get Info را برگزینید. سپس بر دکمه plug-sign (+) در بخش Sharing & Permission در انتهای پنجره کلیک کنید تا فهرست کاربران و گروه‌ها را بالا بیاورد. متأسفانه، اگر لئوپارد را از تایگر ارتقا ببخشید، بر این دکمه که ممکن است موجب Finder Crash شود، کلیک نمایید. Crash می‌کند، در آن زمان به ارتقا بخشی OS X ۱۰,۵,۲ نیاز دارید تا این باگ را اصلاح نماید. به منوی Apple وارد شوید و Software Update را انتخاب کنید تا آن را دانلود نمایید.

منبع : علم الکترونیک و کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=351810>

حملات اینترنتی، محرکی برای بازگشت به روش‌های سنتی

دنیای مجازی اینترنت امروز، بخش قابل توجهی از دنیای واقعی را تشکیل داده و زندگی بشر به گونه‌ای ماشینی شده است که با گرفتن رایانه از دنیای وی، شاید بتوان گفت که کابوسی وحشتناک را به او تحمیل کرده‌ایم، بنابراین همانند مراقبت از اموال حقیقی، باید به امنیت اطلاعات و دارایی‌های آنلاین خود نیز اهمیت دهیم.

اگر بخواهیم از فناوری‌های دیجیتال بیشتر بهره بجویم، مجبوریم قوای

امنیتی رایانه‌پی خود را لحظه به لحظه به روز نگه داریم؛ با خرید چندین برنامه‌ی مختلف ضد ویروس، وورم، تروجان، فیشینگ و نرم‌افزارهای جاسوسی خطر حملات اینترنتی به روی رایانه کاهش می‌یابد؛ اما مشکل این جاست که بسیاری از شرکت‌های امنیتی، برنامه‌های پیچیده‌پی را

عرضه می‌کنند که نصب کردن آن سخت بوده و همیشه اجزای آن به خوبی باهم کار نمی‌کنند.

به عنوان نمونه، وقتی کاربری بخواهد این برنامه‌ها را نصب کند، همزمان با مراحل نصب، سوالات مکرری که اکثرشان گیج‌کننده‌اند، پرسیده می‌شود و در نتیجه کاربر با نگرانی از نتیجه به آن‌ها پاسخ می‌دهند و البته به بسیاری از این سوالات به صورت شانسی پاسخ داده می‌شود. تحقیقات نشان داده است که در نتیجه‌ی چنین وضعی، بیشتر کاربران خانگی و مشاغل و تجارت‌های کوچک، رایانه‌های خود را به دقت حمایت نمی‌کنند و تنها حدود یک‌سوم از کاربران از نرم‌افزارهای امنیتی کاملاً به‌روز شده، استفاده می‌کنند.

در زمینه‌ی سرویس‌های امنیتی رایانه از دو شرکت سیمانتک و مک‌آفی، انتظارات زیادی هست؛ چرا که این دو شرکت به‌عنوان بزرگترین حامیان امنیت رایانه در جهان مطرح هستند؛ اما مایکروسافت به عنوان بزرگ‌ترین شرکت نرم‌افزاری دنیا، چیزی است که خود را به‌عنوان یکی از رهبران بازار امنیت رایانه مطرح ساخته است.

این شرکت به‌تازگی با عرضه‌ی برنامه‌ی امنیتی جدید خود موسوم به one care، کاربران را از شر سوالات گیج‌کننده‌ی مراحل نصب، رهایی بخشیده است؛ One care امنیت سیستم رایانه را به یک سرویس خود نگهداری کننده، مبدل می‌سازد و قیمت آن در مقایسه با دیگر برنامه‌های امنیتی ارزان‌تر است؛ اکنون که مایکروسافت زنگ خطر را برای مک‌آفی و سیمانتک به صدا درآورده است، انتظار می‌رود این دو شرکت به‌زودی محصولات بهتری ارائه دهند.

مایکروسافت اعلام کرد که تحقیقاتش نشان داده است که ۶۷ درصد از کاربران ویندوز از نرم‌افزارهای ضد ویروس استفاده نمی‌کنند و ۸۰ درصد معتقدند که به چنین ابزاری نیاز دارند؛ همچنین ۶۷ درصد از کاربران نیز فایروال فعال ندارند. مدیر بخش امنیتی مایکروسافت در نشست "امنیت و رایانه" گفت: بسیاری از کاربران خانگی تصور می‌کنند که با داشتن آنتی ویروس، دیگر رایانه‌های خود را از هر آسیبی مصون ساخته‌اند، اما واقعیت این است که افراد سودجویی مانند هکرها که تحقیقات نشان داده بیشترشان جزو افراد باهوش و حتی نابغه هستند، بیکار نمی‌نشینند و هرروز برنامه‌های ویروسی جدیدتری می‌نویسند که نرم‌افزارهای امنیتی از کشف و انهدام آن‌ها ناتوان هستند؛ پس کاربران باید هر از چند گاهی نرم‌افزارهای خود را به روز نصب کنند.

مطالعات شرکت تحقیقاتی گارتنر نیز حاکی از آن است که ۹۵ درصد از شرکت‌ها نسبت به امنیت شبکه‌های بی‌سیم خود نگران هستند و ۶۰ درصد از شرکت‌ها معتقدند که از برنامه‌ی امنیت لازم برای پشتیبانی از شبکه‌های بی‌سیم خود استفاده نمی‌کنند و این در حالی است که موضوع امنیت، جزو پنج نگرانی اصلی چنین شرکت‌هایی است.

جدا از غفلت کاربران امنیت رایانه‌پی، برخی شرکت‌های بزرگ دنیای IT هم چندان به امنیت توجه ندارند؛ اتخاذ نشدن سیاست‌های کافی و مناسب برای کلاهبرداری‌های اینترنتی از سوی سه موتور جست‌وجوگر برتر جهان یعنی گوگل، یاهو و مایکروسافت باعث شد تا در سال گذشته،

تبلیغات‌کنندگان آمریکایی متحمل ضرر ۸۰۰ میلیون دلاری شوند. تبلیغات اینترنتی "Pay-Per- click" که از کاربران پول طلب می‌کند، یکی از مهمترین منابع کسب درآمد موتورهای جست‌وجوگر است که هکرها همیشه توجه خاصی به آن داشته‌اند.

همزمان با رشد تجارت الکترونیک، تبلیغات آنلاین گسترش زیادی پیدا کرده است، اما متأسفانه ۱۵ درصد از تبلیغات آنلاینی که باید روی آن‌ها کلیک شود، تا کاربر هزینه‌ای پرداخت نکند، جعلی و کلاهبرداری هستند. آمریکا در سال گذشته، صاحب بازار ۵/۵ میلیارد دلاری تبلیغات آنلاین بوده و سهم هکرها از این بازار ۸۰۰ میلیون دلار بود؛ اما گذشته از تمام آمار و ارقام، آنچه مهم به نظر می‌رسد این است که در آینده‌ای نه چندان دور، سیستم‌های رایانه‌پی، بخش بسیار زیادی از فعالیت‌های بشر را به خود اختصاص می‌دهند و زندگی ماشینی بیش از پیش خود را تحمیل می‌کند. حال اگر از هم‌اکنون به فکر چاره‌اندیشی برای مبارزه با حملات اینترنتی نباشیم، به‌زودی این چالش به قدری دردسرساز می‌شود و نگرانی‌ها را تشدید می‌کند که کاربران دنیای مجازی به ناچار از امکانات بی‌شمار زندگی دیجیتال صرف‌نظر کرده و روش‌های سنتی را ترجیح می‌دهند.

منبع : آژانس خبری هک و امنیت

<http://vista.ir/?view=article&id=257694>

حمله کپی‌رایتی مایکروسافت به گوگل

مایکروسافت امیدوار است که ناشران به سرویس جست‌وجوی آنلاین این شرکت روی آورند، به همین دلیل به موتور گوگل نیش می‌زند. چندی پیش مایکروسافت حمله به گوگل را آغاز کرد. ماجرا از آنجا شروع شد که توماس رابین، وکیل مایکروسافت علناً سیاست‌های گوگل در مورد کپی‌رایت را به باد انتقاد گرفت؛ ابتدا در یک روزنامه و در همان روز در یک کنفرانس صنعت نشر و چاپ. انتقاد بر این بود که گوگل به نام مرتب کردن اطلاعات جهان، حقوق مالکان محتوا را زیر پا می‌گذارد. البته رویکرد گوگل نسبت به کپی‌رایت به مذاق خیلی‌ها خوش نیامده

است. در ماه گذشته، شرکت Viacom (مدیر شبکه MTV) از گوگل خواست

که روی سایت اشتراک ویدئویی اش (YouTube) فیلترهای کپی‌رایتی مناسب‌تری قرار دهد. در اقدامی مشابه، چند ناشر از جمله مک‌گرا هیل، پنگوئن، و سایمون و شوستر، گوگل را به دلیل تولید کتابخانه‌ای دیجیتال با قابلیت جست‌وجو به دادگاه کشاندند. رابین در سخنرانی‌ای که در نشست سالانه موسسه ناشران آمریکایی داشت، گوگل را متهم کرد که به شرکای ناشران پشت کرده و با تعبیر خود از کپی‌رایت، به خود اجازه داده حقوق مالکان محتوی را نقض کند.

او گفت: به نظر من، گوگل مسیر نادرستی برای آینده دور خود انتخاب کرده، زیرا به طور سیستماتیک کپی‌رایت را نقض می‌کند و نویسندگان و ناشران را از درآمد به حق‌شان محروم می‌کند. به همین دلیل، انگیزه‌های خلاقیت از بین می‌روند.

• ضد حمله

پاسخ گوگل این بود که بار دیگر بر التزام خود به قوانین کپی‌رایت تأکید کند و این که چنین سرویسی تنها به منظور نفع‌رسانی به کاربران بوده است. دیوید دراموند، مسئول ارشد امور حقوقی گوگل گفت: هدف موتورهای جست‌وجو و محصولاتمانند گوگل، Book Search و YouTube کمک به کاربران برای یافتن محتوا از شرکت‌های کوچک و بزرگ مختلف است. در ضمن ما به قوانین بین‌المللی کپی‌رایت پایبند هستیم و نتیجتاً شفافیت بیشتر و در بسیاری موارد سود بیشتر برای نویسندگان، ناشران، و تولید کنندگان محتوا بوده است.

مسئولان گوگل به این فکر افتاده‌اند که جدیداً چه کاری کرده‌اند که کفر مایکروسافت درآمده است. به هر حال، مایکروسافت می‌خواهد به چه چیزی دست یابد؟ یکی از عواید واضح، گرچه کوچک، بالا بردن آگاهی کاربران از محصول مایکروسافتی رقیب گوگل است. تا زمانی که مقاله رابین در مجله فایننشیال تایمز به چاپ رسید، بحث کمی در مورد سرویس جست‌وجوی کتاب مایکروسافت وجود داشت. این سرویس در ماه دسامبر برای آزمایش عرضه شد. از طرف دیگر، بحث زیادی در مورد همتای گوگلی این سرویس پیش آمد. این سرویس در سال ۲۰۰۴ عرضه شد. گوگل هنوز سهم بازاری ندارد، ولی اعلام کرده که تاکنون بالغ بر ۱ میلیون صفحه کتاب را اسکن کرده است.

• تفاوت‌جویی

دیر رسیدن به صحنه رقابت همیشه باعث عقب‌ماندگی می‌شود، مگر این که محصول‌اش بسیار بهتر از محصول رقیب باشد. واضح است که مایکروسافت فکر می‌کند شریک شدن با ناشران می‌تواند چنین برتری‌ای را ایجاد کند. رابین در سخنرانی خود ناشران را تشویق کرد که به جای رقبا مایکروسافت با خود این شرکت کار کنند. او گفت: مایکروسافت خود را موظف به مسئولیت و احترام، و برقراری تعادل میان خلاقیت هنرمندان و دسترسی عموم به محتوای آنلاین می‌داند.

ما دیگر تأمین‌کنندگان جست‌وجوی اینترنتی و سایت‌های هاست محتوای آنلاین را ترغیب می‌کنیم که همین کار را انجام دهند. مایکروسافت برای جذب مشتری، رابطی برای نرم‌افزار «ناشر» خود تهیه کرده که به ناشران اجازه می‌دهد، مقداری از کتاب را که يك خواننده مجاز به مشاهده است مشخص کند و در کنار کتاب لینک به سایت فروش آن کتاب را قرار دهند یا این که اطلاعات جست‌وجوی کتاب را ویرایش کنند.

در ضمن قیل از اسکن کردن هر کتاب از مالک کپی‌رایت کسب اجازه می‌شود. این وعده‌ها مزید بر شکایت‌های شرکت‌هایی مانند Authors Guild می‌شود که از برنامه گوگل ناراضی هستند. پاول آیکین، مدیر اجرایی شرکت فوق گفته که گفته‌های مایکروسافت، نه همه آن، مورد تأیید ما است.

این شرکت با بیش از ۸۰۰ هزار نویسنده در ارتباط است. در ضمن گروه با کار با میکروسافت «رضایت» دارد.

• اجازه دارم؟

ولی این حمایت‌ها چقدر به میکروسافت کمک می‌کند. گوگل برای اسکن کردن کتاب‌ها نیازی به اجازه ناشران ندارد. در حال حاضر این کار را دارد انجام می‌دهد، زیرا با ۱۳ کتابخانه بزرگ قرارداد دارد و به کاربران اجازه می‌دهد که در این کتاب‌ها جست‌وجو کنند. البته کاربران نمی‌توانند محتوای آن‌لاین کپی‌رایت شده را بخوانند. تنها چند خط حاوی عنوان، ناشر، و اطلاعات کپی‌رایت نمایش داده می‌شود تا بتوان کتاب را در یک کتابخانه نزدیک، کتابفروشی، یا کتابفروشی‌های آن‌لاین مانند آمازون پیدا کرد.

گوگل تنها در صورت اجازه ناشر چند صفحه از متن کتاب را نمایش می‌دهد. حمله میکروسافت می‌تواند اثرگذار باشد، اگر گوگل پرونده‌های حقوقی خود را به ناشران ببازد. در این صورت، پیشنهاد میکروسافت به ناشران می‌تواند نتایج خوبی داشته باشد. ممکن است گوگل از اسکن کتاب‌ها بدون اجازه مالک کپی‌رایت منع شود.

حتی شاید ناشران گوگل را تحریم کنند و فقط به میکروسافت اجازه اسکن دهند؛ تا باعث برتری او شوند. ولی به گفته فرد وینلومان، وکیل بنیاد الکترونیکی فرانتر، برخلاف تصور میکروسافت، گوگل پشتوانه قانونی محکم‌تری دارد. برای صدور حکم علیه گوگل، باید وکلا ثابت کنند که سرویس گوگل دارد به بازار کتاب لطمه می‌زند. نمایش مختصری از کتاب به فروش آن کتاب صدمه نمی‌زند.

در واقع آنها را ترغیب می‌کند که کتاب را از کتابخانه یا از یک فروشگاه تهیه کنند. وقتی گرد و خاک به این پرونده بنشیند، مردم آن را به یاد نخواهند آورد. آنها فقط به خاطر خواهند داشت که گوگل درها را به بزرگ‌ترین کتابخانه ممکن از زمان کتابخانه الکساندر باز کرد. آریکن بحث می‌کند که احتمال لطمه بالقوه به بازار وجود دارد، این گزیده‌ها آخر کتاب را خراب می‌کنند یا در مورد کتاب‌ها مرجع نیاز به خرید کتاب اصلی را از بین می‌برند. همچنین ناشران باید دیگر سرویس‌های مشابه گوگل را از این کار منع کنند. تا زمانی که نتیجه این پرونده معلوم شود، میکروسافت تنها می‌تواند به همین تبلیغات دل خوش کند و امیدوار باشد که مفید واقع شود.

• گوگل از خود مطمئن است

گوگل در مورد سایت اشتراک فایل‌های ویدئویی خود یعنی YouTube و دیگر خدمات این شرکت کاملاً اعتماد به نفس دارد و پایه و اساس محکم و قانونی برای آنها در نظر گرفته است. شرکت Viacom بالاخره به تهدید ۶ ماهه خود نسبت به گوگل پایان داد. او می‌خواست سرویس YouTube را به دلیل «نقض عمدی و گسترده کپی‌رایت» یک میلیارد دلار جریمه کند. ولی وکلای گوگل و YouTube اعلام کردند که اقدامات‌شان در محدوده مجاز قانون کپی‌رایت DMCA سال ۱۹۹۸ است و حاضرند با «چنگ و دندان» از شرکت دفاع کنند.

این قانون پایه و اساس قانون کپی‌رایت آمریکا در عصر دیجیتال است. الکساندر مک‌گیلیواری، مشاور گوگل در مورد مالکیت معنوی و محصولات، می‌گوید: «این قانون طوری تنظیم شده که برای سایت‌هایی مانند ما و بلاگرها، و افرادی که آلبوم‌های عکس آن‌لاین تهیه می‌کنند، «بستر امنی» فراهم کند تا بتوانند آن‌لاین هاستینگ انجام دهند. ما هرگز یک محصول یا یک شرکت را عرضه نمی‌کنیم مگر آن که به طور کامل از پایه و اساس قانونی آن اطمینان داشته باشیم.»

حرکت گوگل برای تصاحب YouTube به مبلغ ۶۵/۱ میلیارد دلار در اوایل اکتبر مصادف با چندین تهدید و یک پرونده ایالتی علیه آن شد.

در سال ۲۰۰۶ رابرت تور، اپراتور سرویس خبری لس‌آنجلس، از این سایت شکایت کرده بود، زیرا عکس‌های خبری او از تظاهرات سال ۱۹۹۲ در لس‌آنجلس در این سایت آپلود شده بود. در ماه سپتامبر، داگ موریس، مدیرعامل گروه موسیقی یونیورسال، بزرگ‌ترین شرکت موسیقی جهان سایت YouTube و شرکت خبری MySpace را به نقض کپی‌رایت متهم کرد. دیوید دراموند، مدیری که نوامبر گذاشته خرید YouTube را انجام داد، اکنون دو پست مدیر گسترش کسب‌وکار و هم متصدی ارشد حقوقی را بر عهده دارد. مک‌گیلویاری در پاسخ به شکایت Viacom گفت که گوگل عملکرد خیلی خوبی داشته است. او گفت: «در این بخش از قانون شفافیت خوبی وجود دارد بنابراین آمازون و eBay هر دو بستر امن مناسب را دارند، به علاوه بسیاری سایت دیگر. ما به خلاقیت ادامه می‌دهیم و بدون توجه به این پرونده همچنان محتوای دیجیتال را به افراد ارائه می‌کنیم. این وکیل گفت که گوگل قبلاً پرونده‌ای را که توسط بلیک فیلد در نوادا تشکیل شده بود برده است. قاضی پرونده به دلیل «بستر امن» گوگل این حکم را صادر کرد.

منبع : اخبار فن‌آوری اطلاعات ایتنا

<http://vista.ir/?view=article&id=268528>

خانم بزی کجایی!؟

«داستان نفوذ اینترنت در خانه‌های ایرانی را مانند داستان گرگ می‌دانیم و دانش‌آموزان هم در این قصه نقش شنگول و منگول را دارند.» این نظریه جدید را دبیر کل اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان که رصد موضوعات مرتبط با اینترنت توسط جنبش دانش‌آموزی را از رسالت‌های این نهاد انقلابی می‌داند، مطرح کرده است.

محمدتقی فخریان با بیان اینکه در حال حاضر فقط ۱۵ درصد از مردم از اینترنت بهره‌مند هستند که سهم دانش‌آموزان در این زمینه زیر ۱۰ درصد است، مدعی است: محتوای کار با اینترنت بر مبنای آنچه که مسئولان ادعا

دارند نیست و ۷۴ درصد از مردم از این ابزار اصلاً استفاده نمی‌کنند و ۶۰ درصد کاربران فعلی هم فقط برای سرگرمی و تفریح وارد دنیای اینترنت می‌شوند.

سخنان آقای فخریان از چند جهت قابل بررسی است:

اول اینکه ایشان که مدعی هستند ادعای مسئولان در مورد تعداد کاربران

اینترنت درست نیست، بر اساس چه تحقیق و آمارگیری دقیقی به این نتیجه رسیده‌اند که فقط ۱۵ درصد از مردم از اینترنت استفاده می‌کنند و ۷۴ درصد اصلاً از اینترنت استفاده نمی‌کنند؛ ضمن این که ایشان تکلیف آن یک درصد باقی‌مانده را هم مشخص نکرده‌اند. تازه یک درصد اختلاف در صورتی است که ما فرض کنیم ایشان دانش‌آموزان را جزو مردم به حساب نیاورده‌اند و منظورشان از سهم کمتر از ۱۰ درصدی دانش‌آموزان از اینترنت، این نیست که از بین ۱۵ درصدی که از اینترنت استفاده می‌کنند، سهم دانش‌آموزان کمتر از ۱۰ درصد است.

ایشان در بخش دیگری از سخنانشان، به صراحت اعلام کرده‌اند که: «اینترنت برای دانش‌آموزان بومرنگ سرگردان است لذا هیچ آمار دقیقی از کاربران دانش‌آموز در فضای مجازی کشور نداریم.» پس با این سخنان باز این سوال پیش می‌آید که سهم ۱۰ درصدی دانش‌آموزان از اینترنت را از کجا آورده‌اند؟

ایشان در ادامه نظریه‌شان به این نتیجه رسیده‌اند که از میان همین اندک کاربران ایرانی هم ۶۰ درصد فقط برای تفریح و سرگرمی از اینترنت استفاده می‌کنند. از بحث سندیت این آمار و البته اختلاف آن با آمار ارائه شده از سوی معاون فناوری اطلاعات وزیر ICT (که چندی پیش اعلام کرد ۹۵ درصد کاربران ایرانی استفاده‌ای جز چت از اینترنت نمی‌کنند) که بگذریم، به دیدگاه مشترک بین آقای فخریان و آقای ریاضی می‌رسیم: اعتقاد به وقت‌گذرانی کاربران ایرانی در محیط مجازی.

البته با وجود این نگاه مشترک، در بین این دو کارشناس اختلاف نظرهای هم وجود دارد. آنجا که عبدالمجید ریاضی معتقد است از میان ۲۷ میلیون کاربر ایرانی، دست کم ۲۶ میلیون نفرشان به سرعت اینترنتی بیشتر از ۵۶ کیلو بیت نیاز ندارند؛ اما فخریان از سرعت پایین اینترنت در ایران شاکی است: «ارائه اینترنت پرسرعت در حد یک شعار تکراری است. ادعای ۱۲۸ کیلو بیت سرعت در ثانیه در حالی عنوان می‌شود که کاربران اینترنتی با همین میزان سرعت و با مبلغ ارابه شده در کشورهای همسایه به چندین برابر پهنای باند دست می‌یابند.»

جالب‌ترین بخش این ماجرا تشبیه اینترنت به گرگ و دانش‌آموزان به شنگول و منگول است.

واقعا اگر این چنین است چرا آقای فخریان خواهان سرعت بالاتر اینترنت است؟ یعنی ایشان مایل است تا آقا گرگه با سرعت بیشتری دانش‌آموزان خاطی که سر از اینترنت درمی‌آورند را پاره‌پاره کند؟

منصفانه که به سخنان ایشان بنگریم پاسخ این سوال می‌تواند منفی باشد. او می‌گوید: «با شرایط فعلی اینترنت نیازهای مجازی دانش‌آموزان ایرانی را برطرف نمی‌کند.» و «دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله نظام بدون یادگیری ارتباطات الکترونیک امکان‌پذیر نیست.»

با این اظهار نظرها به نظر می‌رسد آقای فخریان بیش از هر چیز نگران استفاده نادرست دانش‌آموزان ایرانی از اینترنت است. حتی با این فرض هم بد نیست دبیر کل اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان یک بار دیگر به ادبیات خود و مثالش توجه کند. حتی اگر دغدغه ما استفاده صحیح

دانش‌آموزان از اینترنت باشد، تشبیه اینترنت به گرگ چه فایده‌ای دارد، جز اینکه کسانی که با این مقوله و کاربردهای فراوانش آشنا نیستند، برای برخی تنگ‌نظری‌ها و اعمال محدودیت‌ها دستشان بازتر شود؟ آیا از گرگ می‌شود استفاده درست هم کرد؟ این قبول که غوطه‌وری در دنیای مجازی بدون اطلاعات کافی و آگاهی‌های لازم می‌تواند برای دانش‌آموزان و کودکان مخاطراتی به همراه داشته باشد، اما گناه از گرگ (اینترنت) نیست. این خانم‌بزرگ‌ها (متولیان امر) هستند که وظیفه خود را به خوبی انجام نداده و نمی‌دهند. این قبول که «سهم دانش‌آموزان ایرانی از اینترنت در حد اسباب بازی است»؛ دلپش را هم حتما شما که رصد موضوعات مرتبط با اینترنت توسط جنبش دانش‌آموزی را رسالت خود می‌دانید، بهتر از هر کسی می‌دانید؛ سرعت پایین اینترنت که امکان استفاده از بسیاری از سرویس‌ها چون آموزش مجازی را محال می‌کند، آشنایی کم دانش‌آموزان ایرانی با زبان انگلیسی و کم‌کاری نهادهای ذی‌ربط در تولید محتوای فارسی و البته به درد بخور در محیط وب و

اما چه کسی گفته اگر دانش‌آموزان ما از اینترنت در همین حد چک کردن ایمیل، چت کردن با دوستان و بازی و سرگرمی استفاده کنند، کار بیهوده‌ای کرده‌اند و هرآینه احتمال می‌رود که طعمه گرگ شوند؟

«کودکان حق دارند آزادانه از اینترنت استفاده کنند، چت کنند، آموزش ببینند و یا بازی کنند.» این بخشی از بیانیه جامعه اطلاعاتی کمیسیون اروپا در زمینه استفاده کودکان از اینترنت است. البته در این بیانیه هم آمده است که برای این استفاده آزاد شبکه‌ای، کودکان باید در برابر خطراتی که از سوی بزرگسالان آنها را تهدید می‌کند محافظت شوند.

می‌بینید که کمیسیون اروپا هم چون شما و ما نگران استفاده ایمن کودکان و دانش‌آموزان از اینترنت است؛ با این تفاوت که نگرانی این کمیسیون در قالب یک برنامه ۷/۶۱ میلیون دلاری به منظور ایمن کردن اینترنت برای کودکان آن هم در سال ۹۹ میلادی جلوه‌گر می‌شود. برنامه‌ای که تمام تلاشش این است که آگاهی‌های لازم برای استفاده از این فناوری در اختیار کودکان قرار گیرد و افزایش آگاهی والدین و البته مربیان برای استفاده ابرازی امن از شبکه توسط کودکان را در دستور کار دارد.

منبع : خبر آنلاین

<http://vista.ir/?view=article&id=358203>

خدمت و خیانت ویروس های رایانه ای

در ماجرای ساسر، این نخستین بار بود که یک شرکت رایانه ای در حد و اندازه مایکروسافت برای به دام انداختن یک ویروس نویس وارد عمل می شد. به نظر می رسید آنچه شرکت مایکروسافت را وادار به حضور در عرصه های امنیت رایانه ای در مقابله با خرابکاران رایانه ای کرد، ضربه های متعددی بود که خصوصا طی چند ماه اخیر بر سیستم عامل های این شرکت وارد آمده است. شاید به همین علت است که آنها با تعیین میلیون دلار جایزه عملا به تیم های تحقیقاتی سیا و اف.بی.آی پیوستند و نتایج فعالیت آنها به دستگیری نویسنده ویروس ساسر انجامید.

نوجوان ساله آلمانی پیش از آن که ماموران پلیس بخش هانوفر را جلوی در منزل خود ببیند، هیچ گاه تصور نمی کرد کرم رایانه ای که او آن را منتشر کرده و طی مدت کوتاهی میلیون ها رایانه در سرتاسر جهان را آلوده کرده ، بتواند به این سادگی صاحب خود را گرفتار پلیس کند. هرچند این کرم کوچک رایانه ای در ابتدای شناسایی خود از طرف شرکتهای ضدویروس کم خطراعلام شد، اما کمی بعد با گسترشی شتاب گونه، ناگهان در سرتاسر جهان پخش شد و درنقاطی هم بعضی فعالیت های حیاتی را متوقف ساخت.

هرچند مقامات شرکت مایکروسافت از این ابتکار خود در قرار دادن جایزه که منجر به دستگیری این پسرک آلمانی شد راضی به نظر می رسند، اما خود آنها هم می دانند ویروس نویسان همواره چند پله جلوتر از شرکت های رایانه ای بوده اند.

بنابر گزارش خبرگزاری ها آنچه منجر به دستگیری این پسر آلمانی شد، اطلاعاتی بود که توسط همشهری این ویروس نویس ، به مایکروسافت و مقامات پلیس ارائه شده بود. شیوه ای که مایکروسافت در برخورد با این کرم در پیش گرفت ، به گونه ای مقابل قرار دادن متخصصان امنیتی یا حتی ویروس نویسان با هم است.

به این ترتیب وظیفه پیدا کردن یک خرابکار صرفا به دانش چند متخصص امنیت شبکه در یک کشور خاص محدود نمی شود، کسب ۵ میلیون دلار آنقدر وسوسه انگیز است که یک آلمانی نویسنده ویروس ساسر را به امریکایی ها معرفی کند.

چرخه ویروس های رایانه ای طی چند سال اخیر نشان می دهد همگام با پیشرفت راههای امنیتی مبارزه با حملات اینترنتی این نرم افزارهای کوچک مودی نیز خود را بامحیط تطبیق داده و به اصطلاح هوشمندتر و مخرب تر شده اند. مثلا کرم Code Red که درسال مطرح شد، قادر به تکثیر خود به میزان ۲۵۰هزارمرتبه درمدت زمان ۹ ساعت است.

کرم Code Red همچنین ر زمان تکثیر به میزان قابل ملاحظه ای سرعت ترافیک اطلاعاتی روی اینترنت را کند می کرد. هر نسخه از کرم فوق پیمایش اینترنت به منظور پیدا کردن سرویس دهندگان ویندوز NT یا را آغاز می کرد و هر زمان که یک سرویس دهنده نا امن (سرویس دهنده ای که روی آن آخرین نرم افزارهای امنیتی مایکروسافت نصب نشده بود) پیدا می شد، کرم نسخه ای از خود را روی سرویس دهنده تکثیر می کرد و نسخه جدید هم در ادامه عملیات پیمایش برای پیدا کردن سایر سرویس دهندگان کار خود را آغاز می کرد.

با توجه به تعداد سرویس دهندگان نا امن، یک کرم قادر به ایجاد صدها و هزاران نسخه از خود است.

ایجادکنندگان ویروس های رایانه ای افرادی آگاه و باتجربه بوده و همواره از آخرین حقه های موجود استفاده می کنند.

یکی از این حقه ای مهم در خصوص قابلیت استقرار در حافظه و استمرار وضعیت اجرای خود در حاشیه است (البته تا زمانی که سیستم روشن

باشد) ، به این ترتیب امکان تکثیر این نوع ویروس ها با شرایط مطلوب تری فراهم می شود. یکی دیگر از حقه های موجود قابلیت آلوده کردن بوت سکتور فلاپی دیسک ها و هارددیسک هاست. بوت سکتورشامل یک برنامه کوچک به منظور استقرار بخش اولیه یک سیستم عامل در حافظه است.

بااستقرار ویروس های رایانه ای در بوت سکتور اجرا شدن آن تضمین خواهد شد. به این ترتیب یک ویروس بلافاصله در حافظه مستقر و تا زمانی که سیستم روشن باشد، به حضور مخرب خوددر حافظه ادامه خواهند داد.

ویروس های بوت سکتور قادر به آلوده کردن سایر بوت سکتورهای فلاپی دیسک های سالمی که در درایو ماشین قرار خواهند گرفت هم هستند، در مکان هایی که رایانه به صورت مشترک بین افراد استفاده می شود، بهترین شرایط برای تکثیر ویروس های رایانه ای به وجود خواهد آمد ویروس سویگ هم که چندماه پیش در اینترنت منتشر شد، فشار شدیدی به شبکه اینترنت و سیستم های شرکتهای تجاری وارد آورد و بسیاری از آنها را دچار کندی کرد.

این ویروس برای آن که توسط کاربران شناسایی نشود، مرتباً موضوع پیغام های آلوده خود را تغییر می داد به این ترتیب کاربران کم تجربه از ریسک بیشتری برای گشودن نامه های آلوده به این ویروس برخوردار می شدند.

ویروسی مانند نت اسکای تغییر عنوان نامه را به اوج رساند به نحوی که با تغییر نام و آدرس فرستنده ایمیل ، کاربران را دچار این شک می ساخت که این نامه از طرف یک دوست برایشان ارسال شده است.

ویروس Mydoom که از ژانویه سال فعالیت خود را آغاز کرد، تنها طی ساعت میلیون ایمیل آلوده ایجاد کرد. این ویروس که از ضعفهای سیستم عامل مایکروسافت بهره می برد، از طریق یک فایل ضمیمه در نامه الکترونیکی منتشر می شد و به نشانی هایی که از طریق ضعف مزبور روی یک سیستم یافته بود ایمیل آلوده ارسال می کرد.

میزان آلودگی این ویروس به حدی بود که گفته می شدیکی از هر ایمیل ارسالی را در بر می گرفت و در بیش از کشور جهان مشاهده می شد.یک سال پیش ویروسی که شباهت آشکاری به ویروس ساسر داشت و باعث Reboot کردن رایانه ها می شد، تمام دنیای رایانه را به هم ریخت.

این ویروس که ام اس بلاست نام داشت ، بسرعت مشهور شد. چرا که با دستور ساده خود مبنی بر راه اندازی مجدد ویندوز عملاً جلوی استفاده از دستگاه را می گرفت. این ویروس به گونه هوشمندانه نوشته شده بود که بعد از آلوده کردن یک دستگاه به دنبال دستگاه متصل به آن می گشت تا آنها را نیز آلوده سازد.

گفته می شد این ویروس در اوج فعالیت خود تنها ظرف ثانیه رایانه های سالم را پیدا می کرد و تخمین زده می شد بیش از هزار رایانه توسط انواع مختلف این ویروس آلوده شده است.

به عنوان نمونه ویروس ولچی یا ناچی که از شیوه تخریبی ام اس بلاست بهره می برد، نمونه ای از یک ویروس نیکوکار بود این ویروس بعد از ورود به سیستم تلاش می کرد بسته تازه نرم افزارهای مایکروسافت را روی سیستم نصب کند و اگر کرم بلاستر را روی سیستم می یافت ، آن را حذف می کرد. مشاور ارشد یک شرکت ضدویروس نویسنده این ویروس نیکوکار را رابین هود عالم اینترنت نامید که می خواهد ویروس پلید ام اس

بلاست را نابود کند.

به نظر می رسد ویروس های رایانه ای ماهیت دوگانه ای دارند، آنها از یک سو تخریب می کنند و خسارت به بارمی آورند و از سوی دیگر نتایج کار آنها جلوی تخریب های بیشتر و خسارت سنگین تر رامی گیرد.
با چنین رویکردی آیا می توان آنها را به طور مطلق مفید یا مضر خواند؟!

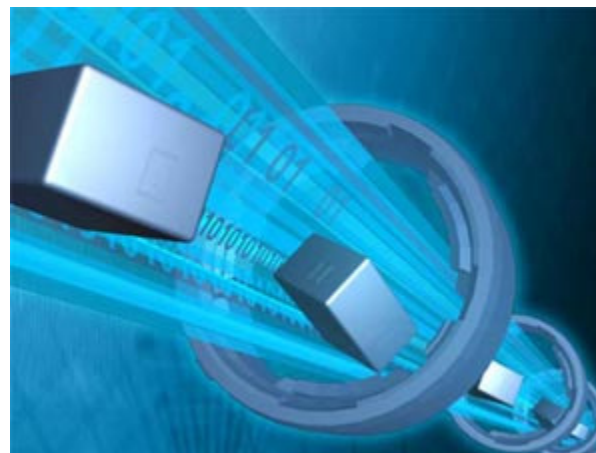
منبع : روزنامه جام جم

<http://vista.ir/?view=article&id=203258>

خستگی کاغذ در برابر انسان و خستگی انسان در برابر اینترنت

زندگی انسان همواره به وسیله عوامل طبیعی و عوامل انسانی دست خوش تغییر و دگرگونی شده است، به طوری که او با استفاده از هوش خود اختراعاتی را انجام داده است و زندگی را روز به روز آسان تر کرده است.
اختراع اتومبیل در قرن ۱۸ میلادی یکی از مهمترین نقاط عطف و یکی از بزرگترین دست آوردها تا به امروز بوده است. صنعت اتومبیل از اولین روز شکل گیری، پیشرفت های روز افزون و سریعی را تجربه کرده است که در این راه بسیاری امکانات، صنایع و تجارت های دیگر درکنار این صنعت تولد و رشد یافته اند. اتومبیل بسیار سریعتر از هر وسیله دیگری در تمامی جوامع و کشورها رشد پیدا کرده و همکنون به بخش لاینفکی از درآمد های دولت ها و عضوی دائم در خانواده ها تبدیل شده است.

وسایل ارتباط جمعی نیز مانند تلویزیون، رادیو، مجله و غیره در رشد و تکامل این صنعت کمک بسیاری کرده اند در این بین مجله را می توان در بسیاری از کشورها محبوب ترین و رایج ترین وسیله اطلاع رسانی در مورد صنعت اتومبیل دانست. هم اکنون در کشور ما صنعت اتومبیل تا جایی

پیشرفت کرده است که نیاز مردم به اتومبیل و نیاز به واردات آن از کشورهای دیگر توسط دولت احساس شده است، به طوری که مدتیست شاهد واردات انواع و اقسام آن به کشورمان هستیم که این خود حق انتخاب های بسیار زیادی برای خریدارانی با احتیاجات متفاوت را در پی دارد. با ادامه پیشرفت صنعت اتومبیل در کشورمان، سبک و سیاق اطلاع رسانی درباره آن توسط مطبوعات نیز دستخوش دگرگونی شده است، بطوریکه هم اکنون شاهد پیدایش هفته نامه های اتومبیل که متقاضیان خود را دارا می باشند تا فصل نامه های حجیم، کتاب های علمی و غیره درباره اتومبیل در کتابخانه ها، فرهنگسراها و روزنامه فروشی ها هستیم. ولی به روز ترین وسیله اطلاع رسانی در این زمینه را می توان گستره بی انتهای به نام اینترنت دانست که سرعت اطلاع رسانی را به حد اکثر خود رسانده است و طرفداران بسیاری را در سر تا سر جهان دارا می باشد. این رسانه در کشور ما نیز گر چه به دلیل مشکلات و موانع متفاوت به اندازه مجله کاغذی شناخته نشده و در مرحله دلخواه نمی باشد، ولی در زمان کنونی نیز توانسته با قابلیت های منحصر بفرد خود بر رقبای کاغذی طوری تاثیر گذارد که هم اکنون عکس العمل هایی را از طرف این رقبا شاهد هستیم.

شرکت قرن دانش خودرو مفتخر به بنیان گذاری اولین وب سایت تخصصی خودرو با نام CARX1.com در سال ۱۳۷۹ شمسی می باشد که در طی شش سال فعالیت خود به جز جذب مخاطبین بسیار در حوزه فعالیت وسیع خودش و بروزرسانی بسیار گسترده سایت، برگزار کننده جشنواره های خودرو برای آشنایی مخاطبانش با خودروهای روز موجود در کشور، راه اندازی کلپ های مختلف از جمله پژو، پراید، ۴WD ، بانوان، آزاد و... مشاوره و راه اندازی تیم های ریس و رالی جهت حضور در مسابقات داخلی، تست علمی و عملی خودروهای تولید داخل و خودروهای وارداتی، انجام آموزش های حرفه ای رانندگی و... توانسته استفاده از این رسانه جدید را تا حد زیادی در کشور و در بین علاقمندان بسیار صنعت اتومبیل در ایران رواج دهد.

و هم اکنون این مجموعه با توجه به پیشینه خود و لزوم وجود مجله کاغذی که محبوب دل ایرانیان است ، اقدام به نشر جامع ترین ماهنامه علمی، تخصصی، ورزشی در زمینه خودرو با نام خودرو یاب نموده که علاقمندان این موضوعات می توانند اواسط هر ماه در باجه های روزنامه فروشی سراسر کشور آن را بیابند.

امیدواریم بتوانیم با داشتن این دو رسانه مشترک گامی مثبت و موثر را در این صنعت بزرگ برداریم.

منبع : carx1

<http://vista.ir/?view=article&id=276616>

خطرات آن لاین بودن

با توسعه اینترنت و رشد روزافزون آن، همواره بحث بر سر این که چگونه می توان امنیت کودکان و افرادی را که به اصطلاح خیر و شر خود را تشخیص نمی دهند، تأمین کرد. دسترسی آزاد به اطلاعات، خطرات بر خط بودن، اتاق های گفت وگو، پست الکترونیک غیر قابل کنترل، گروه های اینترنتی و... ده ها و ده ها پدیده نوظهور دیگر، ضرورت توجه جدی به امنیت کودکان در هنگام کار با تارنمای جهانی را اجتناب ناپذیر می کند. اکنون گروه های گوناگون در سراسر جهان بر روی این موضوع کار می کنند و نتایج پژوهش های خود را در اختیار دیگران قرار می دهند. آنچه در پی می آید مطلبی است که از سایت دانشکده حقوق مجازی و اینترنتی آسیایی انتخاب شده است. دلیل انتخاب مطالب از روی این سایت، نزدیکی و همخوانی زیاد در محتوای علمی این سایت با فرهنگ کشورمان دارد. این مطلب را می

خوانید.

کودکان در هنگام برخط (آن لاین) بودن، با خطرات گوناگونی مواجهند. برخی از این خطرات چنین اند:

قرار گرفتن در معرض منابع غیرمناسب

(جنسی، نفرت انگیز یا خشونت آمیز)

با توجه به دسترسی آزاد به اطلاعات اینترنتی، خطر حادی که کودکان ممکن است با آن مواجه گردند، منابع غیرمناسبی است که اغلب جنسی، نفرت انگیز یا خشونت آمیز بوده و عامل اصلی ترغیب آنان به انجام فعالیت های خطرناک یا غیرقانونی به شمار می آید.

پرداختن به بازی های قمار و رفتارهای نامناسب

به رغم غیرقانونی بودن، سایت های قماربازی آن لاین، اینترنت را تسخیر کرده اند. مشاهده یا مشارکت در هر نوع فعالیتی در سایت های ویژه قمار بازی برای کودکان نامناسب است. شرط لازم برای ورود به اغلب سایت های قماربازی آن لاین، این است که شخص از کارت اعتباری برخوردار باشد. از این رو، این روند تهدید بالقوه ای برای رفاه مالی خانواده ها نیز محسوب می شود. (این پدیده هنوز در ایران همه گیر نشده است.)

مواد مخدر، الکل، سیگار و خطرات دیگر

برخی از سایت ها و گروه های خبری به تشویق و تبلیغ استفاده از مواد مخدر، سیگار یا الکل مبادرت می کنند. برخی دیگر نیز طریقه ساخت بمب و یا بارگذاری کیت های کشت و پرورش را آموزش می دهند.

•زیان جانی

بعضی افراد بزرگسال منحرف از پست الکترونیک و اتاق های گفت وگو(چت) به منظور جلب اعتماد کودکان و ترغیب آنان به شرکت در جلسات رودرو استفاده می کنند. با جلب اعتماد، اعتماد کودک و ترتیب دادن جلسه ملاقات، کودک با خطر بحرانی تحلیل جسمی و وحشت روانشناختی دائمی روبه رو می شود.

● پیغام های آزاردهنده

در چنین وضعیتی، ممکن است کودکان با برخی پیام های الکترونیک مواجه شوند که آزار دهنده یا خصمانه باشد. اطلاعات ارسال شده در این پیام ها می تواند تأثیرات منفی روانشناختی بر روی کودکان برجای گذارد.

● معضلات حقوقی و مالی

خطر دیگری وجود دارد مبنی بر دسترسی کودکان به شماره کارت اعتباری والدین یا ارتکاب به جرم اینترنتی که به نوبه خود با پیامدهای نامشروع و عواقب مالی همراه است. صرف نظر از مقولات قانونی، باید etiquette (اجتناب از گستاخی و بی پروایی کودکان در زمان اتصال به اینترنت) به آنان آموزش داده شود.

● تجاوز به حریم خصوصی

حفاظت از حریم خصوصی کودکان، امری حیاتی است و چنین حریمی در اینترنت با درجه آسیب پذیری بالایی روبه رو است. هیچ فردی، مگر با کسب اجازه از اولیا و سرپرست کودکان، حق سرکشی به اطلاعات شخصی آنان را ندارد. چنین اطلاعاتی دربرگیرنده نام، سن، تاریخ تولد، نام مدرسه، اطلاعات خانوادگی، اطلاعاتی در خصوص دوستان، اماکن مورد علاقه، علایق و سرگرمی های کودکانه است. افشا ساختن و علنی کردن چنین اطلاعاتی در اینترنت کودک را در معرض تهدیدات حاد قرار خواهد داد.

● تحلیل استعداد های نهفته کودک

حادثترین خطر در میان سایر خطرات، این است که کودک برای ساعات نامحدودی به صورت آن لاین به شبکه اینترنت متصل باشد که این خود به از میان رفتن زمان با ارزشی منجر می گردد که کودک می توانست از آن در راستای اهداف سازنده، استفاده کند. چنانچه کودک استفاده مناسبی از زمان آزاد خود به عمل نیاورد، رشد و پرورش وی تا حد زیادی با مخاطره روبرو می شود.

● دلایلی برای نگرانی

والدین باید به نظارت دقیق کودکان خود که بی محابا از اینترنت به صورت آن لاین استفاده می کنند، مبادرت ورزند. از آنجایی که والدین بهتر از هرکسی با خصوصیات اخلاقی و روحیات شخصی کودکان خود آشنایی دارند، از این رو ملزم به رفتار مطابق احساسات غریزی آنان هستند، به گونه ای که احساسات آنان را جریحه دار نکنند.

● تغییر دادن صفحات اینترنتی

اگر کودک شما به سرعت صفحات اینترنتی را تغییر می دهد یا به هنگام ورود شما به اتاق، مانیتور کامپیوتر را خاموش می کند، احتمالاً در حال مشاهده تصویر یا مطلبی است که تمایل ندارد شما از آن آگاهی یابید. در این زمان شما باید در کمال خونسردی از او بخواهید تا شما را در تماشای مانیتور کامپیوتر شریک کند. در این صورت پس از تماشای صفحه مانیتور اگر چنانچه با محتوی و مضمون نامناسبی در آن برخورد کردید،

ملزم هستید کاملاً مودبانه وی را از ادامه این عمل بازدارید.

هیچ گاه بدون اینکه از قبل از کودک خود به صورت مؤدبانه درخواست منع تماشای صفحات نامناسب اینترنتی را داشته باشید، وی را سرزنش نکنید.

● تماس های تلفنی

اگر کودک شما به طور ناگهانی تماس های تلفنی از افراد غریبه یا حتی از سایر کودکان دریافت کرد، در این صورت شما با مشکلی جدی مواجه شده اید. با نصب يك كالر آى دى (نمایشگر شماره تلفن) بر روی دستگاه تلفن، تماس های تلفنی کودک خود را شناسایی کرده و از وی بخواهید در این خصوص به شما توضیح دهد. اگر کودک شما در نیمه های شب از جا برخاسته و پشت کامپیوتر فرار گیرد، ممکن است در حال چت کردن باشد و این در حالی است که اقدام کودک به انجام چنین فعالیت هایی (چت و استفاده از کامپیوتر)، باید در زمان ها و مکان هایی صورت پذیرد که کاملاً تحت نظارت و کنترل شما باشد. استفاده افراطی کودکان یا نوجوانان از خدمات آن لاین اینترنتی بویژه در نیمه های شب، می تواند دلیلی موجه برای نگرانی والدین باشد.

● خوشبختی

اگر کودک شما هدایا یا پول توجیه ناپذیری دریافت کرده یا لباس نامتعارفی به تن کرده باشد، این روند نیز امری نگران کننده است. افرادی که اغلب به دنبال آزار و سوءاستفاده جنسی از کودکان هستند، با صرف مبالغ هنگفت برای برقراری رابطه دوستی با کودکان و جلب اعتماد و اطمینان آنان مبادرت می کنند.

● عوارض ترك و اجتناب از کاربرد اینترنت

اگر متوجه شوید که کودک شما به مدت طولانی از دوستان و خانواده خود، بویژه پس از استفاده از اینترنت منزوی گردیده، از این رو شما باید نگران و مراقب وی باشید. شاهدبازان و دیگر افراد متجاوز که کودکان را هدف قرار می دهند، به شدت به دنبال ایجاد اختلاف و شکاف میان کودکان و حامیان آنان (والدین یا پرستاران) هستند. بزرگترین شکاف میان کودکان و خانواده ، با برقراری رابطه آنان با افراد متجاوز بروز می کند.

● دیدار با دوستان

اگر احساس می کنید که کارهای کودک شما غیرعادی شده و با دوستانش قطع ارتباط کرده است، در این هنگام سعی کنید با دوستانش صحبت کرده و علت را جویا شوید. لازم به ذکر است که در انجام این عمل بیش از حد دخالت و زیاده روی نکنید. همچنین اگر هدف از دیدار دوستان کودک شما با وی مشاهده منابع نامناسب اینترنتی است، در این صورت نگران و مراقب باشید. با این وجود، شما باید به حریم خصوصی کودک خود احترام گذارده و در کنترل و اداره هر موقعیتی، مبادی آداب باشید.

علائم و نشانه های بسیاری وجود دارد که شما به عنوان والدین باید از آنها آگاه باشید. هیچانی شدن و تهمت زدن به رفع مشکل کمکی نخواهد کرد. به عنوان سرپرست کودک، وظیفه شماست که خونسردی خود را حفظ کرده و درصدد شناسایی مشکل برآمده و راه حلی نیز برای حل آن بیابید. مطالب یا موارد تحريك کننده احساسات جنسی کودکان یا هرگونه فعالیت های نامشروع که به نحوی سلامت جسمی و روانی کودک شما را تهدید می کند، به پلیس گزارش دهید.

• توصیه هایی ویژه والدین

برای انجام مراقبت و نظارت بر کودک خود به هیچ برنامه ای متکی نباشید

برنامه های فیلترینگ و بلوکه کردن تنها بخشی از طرح امنیتی اینترنت در خانه شما محسوب می شود، از این رو وجود آنها نباید باعث شود تا شما نگران و مراقب کودک خود نباشید.

• مبتکر و خلاق باشید

زمانی را به گفت و گو و تبادل تجارب با والدین سایر کودکان در خصوص طرز رفتار با کودکان اختصاص دهید. به شیوه های برقراری ارتباط با کودک خود پرداخته و آنان را از خطرات اینترنت آگاه کنید. توجه داشته باشید که در گفت و گو با کودک خود، هرگز سرعت و عجله به خرج ندهید.

• گوش به زنگ باشید

مراقب فایل های گرافیکی بارگذاری شده توسط کودکان خود باشید. فایل هایی با فرمت های tif, bmp, gif, jpg, pcx ممکن است حامل منابع نامناسبی از اینترنت باشد.

• درخصوص برنامه های بلوکه کردن و فیلترینگ اینترنتی، ارزیابی و تحقیق کنید

در حال حاضر خدماتی نظیر برنامه های فیلترینگ و مرورگرهایی با قابلیت بلوکه ساختن انواع سایت های نامناسب اینترنتی وجود دارند که با کمک آنها می توان محتوای وب سایت ها را ارزیابی کرد. این برنامه ها به شیوه های گوناگونی عمل می کنند. برخی از آنها سایت هایی را بلوکه می کنند که از منابع نامناسبی برخوردارند. برخی دیگر نیز کاربران را از ورود و دسترسی به انواع مشخصی از اطلاعات نظیر اسم و یا آدرس فردی خاص باز می دارند. برنامه های دیگری نیز طراحی شده اند که کودکان را از ورود به اتاق های چت (گفت و گوی اینترنتی) منع کرده و با آنان را در ارسال یا قرائت پست الکترونیک محدود می سازند.

• با کودکان در استفاده از اینترنت همراه شوید

از خدمات اینترنتی و برنامه هایی که کودکان از آنها استفاده می کنند، شناخت کامل حاصل کنید. از آنها بخواهید تا طرز عملکرد خود در اتاق گفت و گوی اینترنتی و یا نحوه پرداختن به بازی های آن لاین را برای شما تشریح کند.

• از قبل برنامه ریزی کنید

با کودک خود در خصوص مسائلی که ممکن است به صورت آن لاین با آن مواجه شود، گفت و گو کنید. در عوض سرزنش کودک خود، به وی بیاموزید که همواره ارزش های واقعی زندگی در خارج از اینترنت، بر ارزش های اینترنتی حاکم اند.

• سایر علائق کودکان را تشویق و تقویت کنید

کودکان را از استفاده بیش از حد از اینترنت برحذر دارید، چراکه این روند برای سلامت آنان مضر است. از این رو، به ترغیب آنان جهت انجام فعالیت های دیگر نظیر انجام تمرینات ورزشی در محیطی خارج از محیط خانه مبادرت کنید.

• الگوی عمل باشید

اگر شما به بارگذاری نرم افزار غیرمجاز یا منابع کپی رایت شده مبادرت می کنید، هنگامی که معلم کودکان شما را به صحبت در خصوص تکلیف

انجام نشده فراخواند، تعجب نکنید.

• زمان و مکان استفاده از اینترنت

کامپیوتر خود را در اتاقی همگانی، یعنی اتاقی که می توانید مراقب آن باشید، قرار دهید. افراد غریبه را از ورود به اتاق خواب کودک منع کرده و حتی اجازه استفاده آنان از کامپیوتر را ندهید. تنها زمانی که خود در خانه اید، اجازه دهید کودکان از اینترنت استفاده کند.

• برای کامپیوتر خود یا اینترنت متأسف نباشید

برای وجود کامپیوتر یا اینترنت در منزل خود متأسف نباشید، چراکه کامپیوتر و اینترنت، وسایل خارق العاده ای هستند که قادرند زندگی کلیه اعضای خانواده را متحول سازند. در عوض به حس درونی خود اعتماد کرده و مطابق آن رفتار کنید. بهترین کاری که شما باید از آن اطلاع یابید، محافظت از خانواده تان است. با قبول مسئولیت در قبال استفاده کودکان خود از اینترنت و کامپیوتر، می توانید شدت خطرات بالقوه استفاده آن لاین از اینترنت را به حداقل رسانید. در این راستا قوانین ذیل را وضع و به اجرا درآورد:

• هرگز اطلاعات شناسایی را ارائه نکنید

آدرس محل زندگی، نام مدرسه، یا شماره تلفن خود را به افراد غریبه ارائه نکنید.

از خدماتی اینترنتی که کودکان از آن استفاده می کند، اطلاع حاصل نمایید

اگر از نحوه ورود به سیستم کامپیوتر یا شبکه بی اطلاع هستید از کودک خود بخواهید تا به شما بیاموزد. از اطلاعات ارائه شده در اینترنت و طریقه بلوکه کردن منابع نامناسب اینترنتی آگاهی یابید.

• هرگز به کودک خود اجازه ندهید ملاقات اینترنتی ترتیب دهد

کودک خود را از ملاقات با دیگر کاربران کامپیوتر در زمان استفاده از اینترنت و اتاق های گفت وگو منع کنید. اگر ملاقاتی از سوی کودک شما یا دیگر کاربران ترتیب داده شد، فردی را در محل قرار گمارده و یا او را همراهی کنید.

• هرگز به پیغام ها پاسخ ندهید

در برخورد با منابع اینترنتی وسوسه آمیز، مستهجن، خشونت آمیز، تهدیدآمیز و مطالبی که موجبات ناراحتی شما را فراهم آورده اند، به ارائه هرگونه پاسخی مبادرت نکنید. کودکان خود را تشویق کنید تا به شما اطلاع دهند که با چنین پیغام هایی روبه رو گشته اند. اگر شما یا کودکان پیغامی را دریافت کرده اید که آزار دهنده، جنسی، یا تهدیدآمیز است، نسخه ای از پیغام را به پلیس ارائه کرده و از آنها کمک بخواهید.

• هرگونه سوء استفاده ای را گزارش کنید

به محض اطلاع از انتقال، استفاده یا مشاهده تصاویر و موارد تحریک کننده جنسی کودکان خود در شبکه آن لاین اینترنتی، مراتب را فوراً به نزدیکترین مرکز پلیس محل سکونتتان گزارش دهید. دارو • افراد در شبکه آن لاین اینترنتی عموماً بیگانه باقی می مانند
کاربران شبکه آن لاین اینترنتی از هویتی نامشخص برخوردارند، چراکه شما قادر به دیدن شخص و یا کسب اطلاعاتی از وی نیستید. از این رو، شخص می تواند خود را دختری ۱۲ ساله معرفی کند، در صورتی که در واقعیت، او مردی ۴۰ ساله است.

• محتواهای اینترنتی، ممکن است حقیقی به نظر برسند، ولی واقعی نباشند

مطالبی را که در شبکه آن لاین اینترنتی می خوانید ممکن است حقیقت نداشته باشند. در چنین محیطی، احتمال هرگونه پیشنهادی که به نظر حقیقی می رسد، وجود دارد. در خصوص هرگونه پیشنهادی مبنی بر اغوای شما بر سر حضور پیدا کردن در قرار ملاقات یا دیدن فردی، بسیار محتاط و مراقب باشید.

• راهکارها و قوانین منطقی را وضع کنید

توصیه ها و قوانینی را در مسیر استفاده کودک خود از کامپیوتر وضع کنید. در خصوص این قوانین با کودک خود به بحث و مذاکره پرداخته و سپس نتیجه مذاکرات را در قالب توصیه نامه در محل نزدیک به کامپیوتر جهت یادآوری الصاق کنید.

• روند پیروی کودک خود از قوانین را کنترل کنید

روند پیروی کودک خود از قوانین وضع شده هنگام فعالیت طولانی مدت وی با کامپیوتر را کنترل و نظارت کنید. استفاده بیش از حد کودک یا نوجوان شما از خدمات آن لاین اینترنتی بویژه در نیمه های شب دلالت بر مشکل بالقوه ای دارد که قطعاً به وقوع خواهد پیوست.

• فعالیت و عملکرد خانواده

مدنظر داشته باشید که کامپیوتر را در داخل اتاق نشیمن قرار دهید و از قرار دادن آن در داخل اتاق کودک اجتناب ورزید. از هویت دوستان کودک خود در شبکه آن لاین اینترنتی و تمامی دیگر دوستانش اطلاع حاصل کنید.

• هرچیزی را که می خوانید، باور نکنید

شما نباید هنگامی که مردی در شبکه آن لاین اینترنتی تظاهر به زن بودن یا شخصی ۵۰ ساله تظاهر به ۱۲ ساله بودن می کند، باور کنید. کاربران در شبکه آن لاین اینترنتی ممکن است عکس های دیگری را در عوض عکس خود برای شما ارسال کنند. در این صورت نباید با عکس هایی که این کاربران برای شما ارسال می کنند، اغوا شوید.

• پنجهایی برای کودکان

• کلمات عبور باید مخفی نگه داشته شوند

از گفتن کلمه عبور خود به دیگران مگر به والدین خود اجتناب ورزید. دادن کلمه عبور خود به افراد بیگانه، حقیقتاً می تواند خطرناک باشد. اگر شخصی تماس بگیرد و عنوان کند که کارمند شرکت ارائه کننده خدمات اینترنتی است و به کلمه عبور شما نیاز دارد، نام، شماره تلفن و آدرس پست الکترونیک او را بخواهید. با شرکت تماس حاصل نموده و از آنها بخواهید که چنین شخصی در آن جا مشغول به کار است یا نه و آیا این که این اجازه به کارمندان داده شده است تا کلمات عبور را بخواهند یا خیر؟

• اجتناب از بی پروایی

با کاربران شبکه آن لاین اینترنتی همانند افراد خارج از اینترنت، مؤدب و مبادی آداب باشید. اگر شخصی گستاخانه یا به منظور خاصی شما را مورد تهدید قرارداد، از پاسخ به وی اجتناب کنید. کاربران تهدید کننده در شبکه آن لاین اینترنتی، درست شبیه به تهدیدکنندگان خارج از اینترنت هستند، آنها می خواهند که شما پاسخ دهید.

• هرگز پست الکترونیکی غیرعادی (مشکوک) را باز نکنید

نامه های الکترونیکی عجیب و غیرعادی را پاك كنيد. نامه های الکترونیکی افراد بیگانه را باز نکنید. نامه های الکترونیکی از جانب افراد بیگانه می تواند حاوی کدهای مغرضانه ای (ویروس ها، کرم ها و غیره) باشد که برای کامپیوتر شما خطرناک و مضر است. در صورتی که به چنین نامه هایی مشکوک هستید از والدین، یا افراد متخصص بخواهید تا به شما کمک کنند.

•گفت وگو در خصوص آنچه که مشاهده می کنید، صحیح ترین راه است
در زمان استفاده از اینترنت، اگر با چیزی مواجه شدید که به آن تمایل و رغبتی نداشته و احساس ترس و ناراحتی به شما دست می دهد، کامپیوتر را خاموش کرده و در خصوص آن با والدین خود گفت وگو کنید.

•زمانی را برای استراحت اختصاص دهید
وقت استراحتی را به خود اختصاص دهید، به مدت طولانی از اینترنت استفاده نکنید. زمان خود را با خانواده و دوستان خارج از اینترنت سپری کنید.
•قوانین مربوط به وب سایت های اینترنتی را مطالعه کنید

قوانین و خط مشی های مربوط به کاربران و وب سایت های اینترنتی با هدف ارائه توصیه های ویژه برای استفاده از وب سایت ارائه شده است. این قوانین را به همراه والدین خود مطالعه کرده و از آنها بخواهید تا مفاهیم و مضامین قراردادها را برای شما توضیح دهند. این روند به شما و والدینتان در درک و اطلاع یافتن در خصوص مقولات ویژه امنیت اینترنتی کمک می کند.

•از کپی نمودن اجتناب کنید
چیزهایی را از وب سایت های اینترنتی برای استفاده کپی نکنید، مگر آن که از سوی مدیر شبکه مجوز این کار را داشته باشید.
•از خود محافظت بعمل آورید

هرگز با شخصی که در اینترنت ارتباط برقرار کرده اید، قرار ملاقات نگذارید، مگر در صورتی که والدینتان با شما همراه باشند. اگر قصد ملاقات آنها را دارید در ملاء عمومی قرار گذاشته و از همراهی والدین خود بهره مند شوید.
•به والدین خود آموزش دهید

زمانی را جهت آموزش والدینتان در خصوص فعالیتهای آن لاین شبکه اینترنتی اختصاص دهید. به آنها سایت های مورد علاقه خود را نشان داده و اجازه دهید تا در لحظه استفاده از اینترنت نظاره گر شما باشند. آنها را در فعالیت های اینترنتی خود شرکت دهید، چراکه با کسب اطلاع از مصونیت شما در هنگام استفاده از اینترنت، احساس رضایت می کنند.

•مراقب کامپیوتر خود باشید
بعضی سایت ها که کیت های ویروسی را ارائه می کنند در حقیقت با ارسال يك ویروس به کامپیوتر شما، آن را مختل می کنند. هرگز از این سایت ها بازدید به عمل نیاورید و دوستان خود را نیز از انجام چنین عملی برحذر دارید.

•قوانینی برای برقراری امنیت آن لاین
۱) اطلاعات شخصی خود را از قبیل آدرس، شماره تلفن، آدرس محل کار والدین و شماره تلفن محل کار، عکس یا اسم و آدرس مدرسه ام را بدون اجازه در دسترس دیگران قرار نخواهم داد.

۲) اگر با اطلاعاتی رویه رو شدم که موجب آزار من باشد، بلافاصله به والدینم اطلاع خواهم داد. این خطا و تقصیر از جانب من نمی باشد که با يك چنین اطلاعاتی رویه رو گردیده ام.

۳) هرگز با شخصی که در اینترنت ملاقات نموده ام، بدون بررسی والدینم همراه نخواهم شد. اگر والدینم با ملاقات موافق بودند، با همراهی والدینم بر سر قرار ملاقات حاضر خواهم شد.

۴) با والدینم در خصوص این که می توانیم قوانینی را برای استفاده از اینترنت وضع کنیم، صحبت خواهم کرد. در خصوص مدت زمانی که می توانم در اینترنت باشم، زمان استفاده از اینترنت در طول روز و وب سایت های مناسب و سالم تصمیم گیری خواهیم کرد.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=236258>

خطرات آنلاین بودن کودکان و والدین

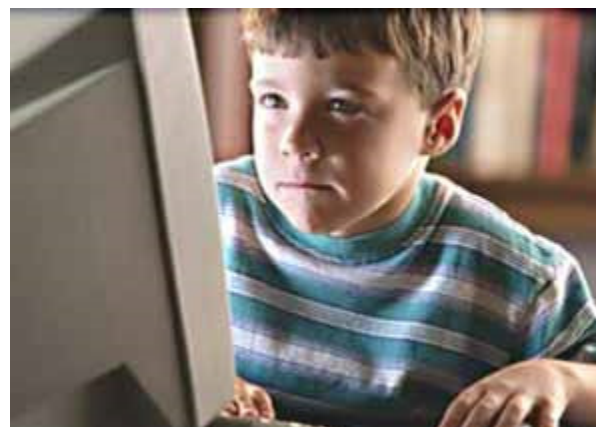
کودکان در هنگام برخط (آنلاین) بودن، با خطرات گوناگونی مواجهند. برخی از این خطرات چنین اند:

قرار گرفتن در معرض منابع غیرمناسب (جنسی، نفرت انگیز یا خشونت‌آمیز) با توجه به دسترسی آزاد به اطلاعات اینترنتی، خطر حادی که کودکان ممکن است با آن مواجه گردند، منابع غیرمناسبی است که اغلب جنسی، نفرت‌انگیز یا خشونت‌آمیز بوده و عامل اصلی ترغیب آنان به انجام فعالیت‌های خطرناک یا غیرقانونی به شمار می‌آید.

•پرداختن به بازی‌های قمار و رفتارهای نامناسب

به رغم غیرقانونی بودن، سایت‌های قماربازی آنلاین، اینترنت را تسخیر

کرده‌اند. مشاهده یا مشارکت در هر نوع فعالیتی در سایت‌های ویژه قمار بازی برای کودکان نامناسب است. شرط لازم برای ورود به اغلب

سایت‌های قماربازی آنلاین، این است که شخص از کارت اعتباری برخوردار باشد. از این رو، این روند تهدید بالقوه‌ای برای رفاه مالی خانواده‌ها نیز محسوب می‌شود. (این پدیده هنوز در ایران همه‌گیر نشده است).

• مواد مخدر، الکل، سیگار و خطرات دیگر

برخی از سایت‌ها و گروه‌های خبری به تشویق و تبلیغ استفاده از مواد مخدر، سیگار یا الکل مبادرت می‌کنند. برخی دیگر نیز طریقه ساخت بمب و یا بارگذاری کیت‌های کشت ویروس را آموزش می‌دهند.

• زیان جانی

بعضی افراد بزرگسال منحرف از پست الکترونیک و اتاق‌های گفت وگو(چت) به منظور جلب اعتماد کودکان و ترغیب آنان به شرکت در جلسات رودرو استفاده می‌کنند. با جلب اعتماد، اعتماد کودک و ترتیب دادن جلسه ملاقات، کودک با خطر بحرانی تحلیل جسمی و وحشت روانشناختی دائمی روبه رو می‌شود.

• پیام‌های آزاردهنده

در چنین وضعیتی، ممکن است کودکان با برخی پیام‌های الکترونیک مواجه شوند که آزار دهنده یا خصمانه باشد. اطلاعات ارسال شده در این پیام‌ها می‌تواند تأثیرات منفی روانشناختی بر روی کودکان برجای گذارد.

• معضلات حقوقی و مالی

خطر دیگری وجود دارد مبنی بر دسترسی کودکان به شماره کارت اعتباری والدین یا ارتکاب به جرم اینترنتی که به نوبه خود با پیامدهای نامشروع و عواقب مالی همراه است. صرف نظر از مقولات قانونی، باید «Netiquette» (اجتناب از گستاخی و بی‌پروایی کودکان در زمان اتصال به اینترنت) به آنان آموزش داده شود.

• تجاوز به حریم خصوصی

حفاظت از حریم خصوصی کودکان، امری حیاتی است و چنین حریمی در اینترنت با درجه آسیب‌پذیری بالایی روبه رو است. هیچ فردی، مگر با کسب اجازه از اولیا و سرپرست کودکان، حق سرکشی به اطلاعات شخصی آنان را ندارد.

چنین اطلاعاتی دربرگیرنده نام، سن، تاریخ تولد، نام مدرسه، اطلاعات خانوادگی، اطلاعاتی در خصوص دوستان، اماکن مورد علاقه، علایق و سرگرمی‌های کودکان است. افشا ساختن و علنی کردن چنین اطلاعاتی در اینترنت کودک را در معرض تهدیدات حاد قرار خواهد داد.

• تحلیل استعدادها و نهفته کودک

حادثترین خطر در میان سایر خطرات، این است که کودک برای ساعات نامحدودی به صورت آنلاین به شبکه اینترنت متصل باشد که این خود به از میان رفتن زمان با ارزشی منجر می‌گردد که کودک می‌توانست از آن در راستای اهداف سازنده، استفاده کند. چنانچه کودک استفاده مناسبی از زمان آزاد خود به عمل نیاورد، رشد و پرورش وی تا حد زیادی با مخاطره روبرو می‌شود.

• دلایلی برای نگرانی

والدین باید به نظارت دقیق کودکان خود که بی‌محابا از اینترنت به صورت آنلاین استفاده می‌کنند، مبادرت ورزند. از آنجایی که والدین بهتر از

هرکسی با خصوصیات اخلاقی و روحیات شخصی کودکان خود آشنایی دارند، از این رو ملزم به رفتار مطابق احساسات غریزی آنان هستند، به گونه‌ای که احساسات آنان را جریحه‌دار نکنند.

• تغییر دادن صفحات اینترنتی

اگر کودک شما به سرعت صفحات اینترنتی را تغییر می‌دهد یا به هنگام ورود شما به اتاق، مانیتور کامپیوتر را خاموش می‌کند، احتمالاً در حال مشاهده تصویر یا مطلبی است که تمایل ندارد شما از آن آگاهی یابید.

در این زمان شما باید در کمال خونسردی از او بخواهید تا شما را در تماشای مانیتور کامپیوتر شریک کند. در این صورت پس از تماشای صفحه مانیتور اگر چنانچه با محتوی و مضمون نامناسبی در آن برخورد کردید، ملزم هستید کاملاً مودبانه وی را از ادامه این عمل بازدارید. هیچ گاه بدون اینکه از قبل از کودک خود به صورت مؤدبانه درخواست منع تماشای صفحات نامناسب اینترنتی را داشته باشید، وی را سرزنش نکنید.

• تماس‌های تلفنی

اگر کودک شما به طور ناگهانی تماس‌های تلفنی از افراد غریبه یا حتی از سایر کودکان دریافت کرد، در این صورت شما با مشکلی جدی مواجه شده‌اید.

با نصب یک کالر آیدی (نمایشگر شماره تلفن) بر روی دستگاه تلفن، تماس‌های تلفنی کودک خود را شناسایی کرده و از وی بخواهید در این خصوص به شما توضیح دهد. اگر کودک شما در نیمه‌های شب از جا برخاسته و پشت کامپیوتر قرار گیرد، ممکن است در حال چت کردن باشد و این در حالی است که اقدام کودک به انجام چنین فعالیت‌هایی (چت و استفاده از کامپیوتر)، باید در زمان‌ها و مکان‌هایی صورت پذیرد که کاملاً تحت نظارت و کنترل شما باشد. استفاده افراطی کودکان یا نوجوانان از خدمات آنلاین اینترنتی بویژه در نیمه‌های شب، می‌تواند دلیلی موجه برای نگرانی والدین باشد.

• خوشبختی

اگر کودک شما هدایا یا پول توجیه ناپذیری دریافت کرده یا لباس نامتعارفی به تن کرده باشد، این روند نیز امری نگران کننده است. افرادی که اغلب به دنبال آزار و سوءاستفاده جنسی از کودکان هستند، با صرف مبالغ هنگفت برای برقراری رابطه دوستی با کودکان و جلب اعتماد و اطمینان آنان مبادرت می‌کنند.

• عوارض ترک و اجتناب از کاربرد اینترنت

اگر متوجه شوید که کودک شما به مدت طولانی از دوستان و خانواده خود، بویژه پس از استفاده از اینترنت منزوی گردیده، از این رو شما باید نگران و مراقب وی باشید.

شاهدبازان و دیگر افراد متجاوز که کودکان را هدف قرار می‌دهند، به شدت به دنبال ایجاد اختلاف و شکاف میان کودکان و حامیان آنان (والدین یا پرستاران) هستند. بزرگترین شکاف میان کودکان و خانواده، با برقراری رابطه آنان با افراد متجاوز بروز می‌کند.

• دیدار با دوستان

اگر احساس می‌کنید که کارهای کودک شما غیرعادی شده و با دوستانش قطع ارتباط کرده است، در این هنگام سعی کنید با دوستانش صحبت کرده و علت را جویا شوید. لازم به ذکر است که در انجام این عمل بیش از حد دخالت و زیاده‌روی نکنید.

همچنین اگر هدف از دیدار دوستان کودک شما با وی مشاهده منابع نامناسب اینترنتی است، در این صورت نگران و مراقب باشید. با این وجود، شما باید به حریم خصوصی کودک خود احترام گذارده و در کنترل و اداره هر موقعیتی، مبادی آداب باشید.

علائم و نشانه‌های بسیاری وجود دارد که شما به عنوان والدین باید از آنها آگاه باشید. هیجانی شدن و تهمت زدن به رفع مشکل کمکی نخواهد کرد. به عنوان سرپرست کودک، وظیفه شماست که خونسردی خود را حفظ کرده و درصدد شناسایی مشکل برآمده و راه‌حلی نیز برای حل آن بیابید.

مطالب یا موارد تحریک‌کننده احساسات جنسی کودکان یا هرگونه فعالیت‌های نامشروع که به نحوی سلامت جسمی و روانی کودک شما را تهدید می‌کند، به پلیس گزارش دهید.

• توصیه‌هایی ویژه والدین

برای انجام مراقبت و نظارت بر کودک خود به هیچ برنامه‌ای متکی نباشید

برنامه‌های فیلترینگ و بلوکه کردن تنها بخشی از طرح امنیتی اینترنت در خانه شما محسوب می‌شود، از این رو وجود آنها نباید باعث شود تا شما نگران و مراقب کودک خود نباشید.

• مبتکر و خلاق باشید

زمانی را به گفت‌وگو و تبادل تجارب با والدین سایر کودکان در خصوص طرز رفتار با کودکان اختصاص دهید. به شیوه‌های برقراری ارتباط با کودک خود پرداخته و آنان را از خطرات اینترنت آگاه کنید. توجه داشته باشید که در گفت‌وگو با کودک خود، هرگز سرعت و عجله به خرج ندهید.

• گوش به زنگ باشید

مراقب فایل‌های گرافیکی بارگذاری شده توسط کودکان خود باشید. فایل‌هایی با فرمت‌های tif, bmp, gif, jpg, pcx ممکن است حامل منابع نامناسبی از اینترنت باشند

• درخصوص برنامه‌های بلوکه کردن و فیلترینگ اینترنتی، ارزیابی و تحقیق کنید

در حال حاضر خدماتی نظیر برنامه‌های فیلترینگ و مرورگرهایی با قابلیت بلوکه ساختن انواع سایت‌های نامناسب اینترنتی وجود دارند که با کمک آنها می‌توان محتوای وبسایت‌ها را ارزیابی کرد.

این برنامه‌ها به شیوه‌های گوناگونی عمل می‌کنند. برخی از آنها سایت‌هایی را بلوکه می‌کنند که از منابع نامناسبی برخوردارند. برخی دیگر نیز کاربران را از ورود و دسترسی به انواع مشخصی از اطلاعات نظیر اسم و یا آدرس فردی خاص باز می‌دارند. برنامه‌های دیگری نیز طراحی شده‌اند که کودکان را از ورود به اتاق‌های چت (گفت‌وگوی اینترنتی) منع کرده و یا آنان را در ارسال یا قرائت پست الکترونیک محدود می‌سازند.

با کودکان در استفاده از اینترنت همراه شوید

از خدمات اینترنتی و برنامه‌هایی که کودکان از آنها استفاده می‌کنند، شناخت کامل حاصل کنید. از آنها بخواهید تا طرز عملکرد خود در اتاق

گفت‌وگوی اینترنتی و یا نحوه پرداختن به بازی‌های آنلاین را برای شما تشریح کند.

• از قبل برنامه ریزی کنید

با کودک خود در خصوص مسائلی که ممکن است به صورت آنلاین با آن مواجه شود، گفت‌وگو کنید. در عوض سرزنش کودک خود، به وی بیاموزید که همواره ارزش‌های واقعی زندگی در خارج از اینترنت، بر ارزش‌های اینترنتی حاکم‌اند.

• سایر علائق کودکان را تشویق و تقویت کنید

کودکان را از استفاده بیش از حد از اینترنت برحذر دارید، چراکه این روند برای سلامت آنان مضر است. از این رو، به ترغیب آنان جهت انجام فعالیت‌های دیگر نظیر انجام تمرینات ورزشی در محیطی خارج از محیط خانه مبادرت کنید.

• الگوی عمل باشید

اگر شما به بارگذاری نرم‌افزار غیرمجاز یا منابع کپی‌رایت شده مبادرت می‌کنید، هنگامی که معلم کودکان شما را به صحبت در خصوص تکلیف انجام نشده فراخواند، تعجب نکنید.

• زمان و مکان استفاده از اینترنت

کامپیوتر خود را در اتاقی همگانی، یعنی اتاقی که می‌توانید مراقب آن باشید، قرار دهید. افراد غریبه را از ورود به اتاق خواب کودک منع کرده و حتی اجازه استفاده آنان از کامپیوتر را ندهید. تنها زمانی که خود در خانه‌اید، اجازه دهید کودکان از اینترنت استفاده کند.

• برای کامپیوتر خود یا اینترنت متأسف نباشید

برای وجود کامپیوتر یا اینترنت در منزل خود متأسف نباشید، چراکه کامپیوتر و اینترنت، وسایل خارق‌العاده‌ای هستند که قادرند زندگی کلیه اعضای خانواده را متحول سازند. در عوض به حس درونی خود اعتماد کرده و مطابق آن رفتار کنید.

بهترین کاری که شما باید از آن اطلاع یابید، محافظت از خانواده‌تان است. با قبول مسئولیت در قبال استفاده کودکان خود از اینترنت و کامپیوتر، می‌توانید شدت خطرات بالقوه استفاده آنلاین از اینترنت را به حداقل رسانید. در این راستا قوانین ذیل را وضع و به اجرا درآورید:

• هرگز اطلاعات شناسایی را ارائه نکنید

آدرس محل زندگی، نام مدرسه، یا شماره تلفن خود را به افراد غریبه ارائه نکنید.

• از خدماتی اینترنتی که کودکان از آن استفاده می‌کند، اطلاع حاصل نمایید

اگر از نحوه ورود به سیستم کامپیوتر یا شبکه بی‌اطلاع هستید از کودک خود بخواهید تا به شما بیاموزد. از اطلاعات ارائه شده در اینترنت و طریقه بلوکه کردن منابع نامناسب اینترنتی آگاهی یابید.

• هرگز به کودک خود اجازه ندهید ملاقات اینترنتی ترتیب دهد

کودک خود را از ملاقات با دیگر کاربران کامپیوتر در زمان استفاده از اینترنت و اتاق‌های گفت‌وگو منع کنید. اگر ملاقاتی از سوی کودک شما یا دیگر کاربران ترتیب داده شد، فردی را در محل قرار گمارده و یا او را همراهی کنید. هرگز به پیام‌ها پاسخ ندهید

در برخورد با منابع اینترنتی وسوسه‌آمیز، مستهجن، خشونت‌آمیز، تهدیدآمیز و مطالبی که موجبات ناراحتی شما را فراهم آورده‌اند، به ارائه

هرگونه پاسخی مبادرت نکنید. کودکان خود را تشویق کنید تا به شما اطلاع دهند که با چنین پیغام‌هایی رویه رو گشته‌اند. اگر شما یا کودکان پیغامی را دریافت کرده‌اید که آزار دهنده، جنسی، یا تهدیدآمیز است، نسخه‌ای از پیغام را به پلیس ارائه کرده و از آنها کمک بخواهید.

• هرگونه سوء استفاده‌ای را گزارش کنید

به محض اطلاع از انتقال، استفاده یا مشاهده تصاویر و موارد تحریک کننده جنسی کودکان خود در شبکه آنلاین اینترنتی، مراتب را فوراً به نزدیکترین مرکز پلیس محل سکونتتان گزارش دهید.

افراد در شبکه آنلاین اینترنتی عموماً بیگانه باقی می‌مانند

کاربران شبکه آنلاین اینترنتی از هویتی نامشخص برخوردارند، چراکه شما قادر به دیدن شخص و یا کسب اطلاعاتی از وی نیستید. از این رو، شخص می‌تواند خود را دختری ۱۲ ساله معرفی کند، در صورتی که در واقعیت، او مردی ۴۰ ساله است.

محتوای اینترنتی، ممکن است حقیقی به نظر برسند، ولی واقعی نباشند

مطالبی را که در شبکه آنلاین اینترنتی می‌خوانید ممکن است حقیقت نداشته باشند. در چنین محیطی، احتمال هرگونه پیشنهادی که به نظر حقیقی می‌رسد، وجود دارد. در خصوص هرگونه پیشنهادی مبنی بر اغوای شما بر سر حضور پیدا کردن در قرار ملاقات یا دیدن فردی، بسیار محتاط و مراقب باشید.

• راهکارها و قوانین منطقی را وضع کنید

توصیه‌ها و قوانینی را در مسیر استفاده کودک خود از کامپیوتر وضع کنید. در خصوص این قوانین با کودک خود به بحث و مذاکره پرداخته و سپس نتیجه مذاکرات را در قالب توصیه نامه در محل نزدیک به کامپیوتر جهت یادآوری الصاق کنید.

• روند پیروی کودک خود از قوانین را کنترل کنید

روند پیروی کودک خود از قوانین وضع شده هنگام فعالیت طولانی مدت وی با کامپیوتر را کنترل و نظارت کنید. استفاده بیش از حد کودک یا نوجوان شما از خدمات آنلاین اینترنتی بویژه در نیمه‌های شب دلالت بر مشکل بالقوه‌ای دارد که قطعاً به وقوع خواهد پیوست.

• فعالیت و عملکرد خانواده

مدنظر داشته باشید که کامپیوتر را در داخل اتاق نشیمن قرار دهید و از فرار دادن آن در داخل اتاق کودک اجتناب ورزید. از هویت دوستان کودک خود در شبکه آنلاین اینترنتی و تمامی دیگر دوستانش اطلاع حاصل کنید.

• هرچیزی را که می‌خوانید، باور نکنید

شما نباید هنگامی که مردی در شبکه آنلاین اینترنتی تظاهر به زن بودن یا شخصی ۵۰ ساله تظاهر به ۱۲ ساله بودن می‌کند، باور کنید. کاربران در شبکه آنلاین اینترنتی ممکن است عکس‌های دیگری را در عوض عکس خود برای شما ارسال کنند. در این صورت نباید با عکس‌هایی که این کاربران برای شما ارسال می‌کنند، اغوا شوید.

• پندهایی برای کودکان کلمات عبور باید مخفی نگه داشته شوند

از گفتن کلمه عبور خود به دیگران مگر به والدین خود اجتناب ورزید. دادن کلمه عبور خود به افراد بیگانه، حقیقتاً می‌تواند خطرناک باشد. اگر

شخصی تماس بگیرد و عنوان کند که کارمند شرکت ارائه کننده خدمات اینترنتی است و به کلمه عبور شما نیاز دارد، نام، شماره تلفن و آدرس پست الکترونیک او را بخواهید.

با شرکت تماس حاصل نموده و از آنها بخواهید که چنین شخصی در آن جا مشغول به کار است یا نه و آیا این که این اجازه به کارمندان داده شده است تا کلمات عبور را بخواهند یا خیر؟

• اجتناب از بی پروایی

با کاربران شبکه آنلاین اینترنتی همانند افراد خارج از اینترنت، مؤدب و مبادی آداب باشید. اگر شخصی گستاخانه یا به منظور خاصی شما را مورد تهدید قرارداد، از پاسخ به وی اجتناب کنید. کاربران تهدید کننده در شبکه آنلاین اینترنتی، درست شبیه به تهدیدکنندگان خارج از اینترنت هستند، آنها می خواهند که شما پاسخ دهید.

• هرگز پست الکترونیکی غیرعادی (مشکوک) را باز نکنید

نامه های الکترونیکی عجیب و غیرعادی را پاک کنید. نامه های الکترونیکی افراد بیگانه را باز نکنید. نامه های الکترونیکی از جانب افراد بیگانه می تواند حاوی کدهای مغرضانه ای (ویروس ها، کرم ها و غیره) باشد که برای کامپیوتر شما خطرناک و مضر است. در صورتی که به چنین نامه هایی مشکوک هستید از والدین، یا افراد متخصص بخواهید تا به شما کمک کنند.

• گفت و گو در خصوص آنچه که مشاهده می کنید، صحیح ترین راه است

در زمان استفاده از اینترنت، اگر با چیزی مواجه شدید که به آن تمایل و رغبتی نداشته و احساس ترس و ناراحتی به شما دست می دهد، کامپیوتر را خاموش کرده و در خصوص آن با والدین خود گفت و گو کنید.

• زمانی را برای استراحت اختصاص دهید

وقت استراحتی را به خود اختصاص دهید، به مدت طولانی از اینترنت استفاده نکنید. زمان خود را با خانواده و دوستان خارج از اینترنت سپری کنید.

• قوانین مربوط به وبسایت های اینترنتی را مطالعه کنید

قوانین و خط مشی های مربوط به کاربران و وبسایت های اینترنتی با هدف ارائه توصیه های ویژه برای استفاده از وبسایت ارائه شده است. این قوانین را به همراه والدین خود مطالعه کرده و از آنها بخواهید تا مفاهیم و مضامین قراردادها را برای شما توضیح دهند. این روند به شما و والدینتان درک و اطلاع یافتن در خصوص مقولات ویژه امنیت اینترنتی کمک می کند.

• از کپی نمودن اجتناب کنید

چیزهایی را از وبسایت های اینترنتی برای استفاده کپی نکنید، مگر آن که از سوی مدیر شبکه مجوز این کار را داشته باشید.

• از خود محافظت بعمل آورید

هرگز با شخصی که در اینترنت ارتباط برقرار کرده اید، قرار ملاقات نگذارید، مگر در صورتی که والدینتان با شما همراه باشند. اگر قصد ملاقات آنها را دارید در ملاء عمومی قرار گذاشته و از همراهی والدین خود بهره مند شوید.

• به والدین خود آموزش دهید

زمانی را جهت آموزش والدینتان در خصوص فعالیتهای آنلاین شبکه اینترنتی اختصاص دهید. به آنها سایتهای مورد علاقه خود را نشان داده و اجازه دهید تا در لحظه استفاده از اینترنت نظاره‌گر شما باشند. آنها را در فعالیتهای اینترنتی خود شرکت دهید، چراکه با کسب اطلاع از مصونیت شما در هنگام استفاده از اینترنت، احساس رضایت می‌کنند.

•مراقب کامپیوتر خود باشید

بعضی سایتهای که کیت‌های ویروسی را ارائه می‌کنند در حقیقت با ارسال یک ویروس به کامپیوتر شما، آن را مختل می‌کنند. هرگز از این سایتهای بازدید به عمل نیاورید و دوستان خود را نیز از انجام چنین عملی برحذر دارید.

•قوانینی برای برقراری امنیت آنلاین

۱) اطلاعات شخصی خود را از قبیل آدرس، شماره تلفن، آدرس محل کار والدین و شماره تلفن محل کار، عکس یا اسم و آدرس مدرسه‌ام را بدون اجازه در دسترس دیگران قرار نخواهم داد.

۲) اگر با اطلاعاتی رویه رو شدم که موجب آزار من باشد، بلافاصله به والدینم اطلاع خواهم داد. این خطا و تقصیر از جانب من نمی‌باشد که با یک چنین اطلاعاتی رویه رو گردیده‌ام.

۳) هرگز با شخصی که در اینترنت ملاقات نموده‌ام، بدون بررسی والدینم همراه نخواهم شد. اگر والدینم با ملاقات موافق بودند، با همراهی والدینم بر سر قرار ملاقات حاضر خواهم شد.

۴) با والدینم در خصوص این که می‌توانیم قوانینی را برای استفاده از اینترنت وضع کنیم، صحبت خواهم کرد. در خصوص مدت زمانی که می‌توانم در اینترنت باشم، زمان استفاده از اینترنت در طول روز و وب‌سایتهای مناسب و سالم تصمیم‌گیری خواهیم کرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=237008>

خودت را در کدام سایت جا گذاشتی؟

من کسی را نمی‌شناسم که اتصال به شبکه اینترنت را تجربه کرده باشد و حداقل مدتی معتاد این پدیده شگفت‌انگیز نشده باشد. یکی از مهمترین

نشانه‌های اعتیاد به اینترنت آن است که در اولین فرصت، خود را به شبکه متصل می‌کند بدون آنکه از پیش برنامه‌ریزی برای جست و جو در سایت‌ها داشته باشی. آمار نشان می‌دهد در جهان تنها ۷/۵ درصد از مردم صرفاً برای استفاده معین و از پیش تعیین شده وارد اینترنت می‌شوند. نشانه دیگر اعتیاد به اینترنت آن است که زمانی بیشتر از آنچه برنامه‌ریزی کرده‌اید را در سایت‌ها می‌گذرانید. این ویژگی‌ها معمولاً تنها زمانی پایان می‌گیرند که کارت اینترنت شما تمام شود.

معتادان اینترنت بشدت از بی‌خوابی رنج می‌برند و برنامه زندگی بسیار نامنظمی دارند. آنها معمولاً با اطرافیان خود درگیر می‌شوند. نیمی از درگیری معمولاً بخاطر هزینه تلفن است که آنها معمولاً سعی می‌کنند خود

را در آن بی‌تقصیر جلوه دهند. این علایم در همه جهان شیوع دارد و علت اصلی درگیری بسیاری از جوان‌ها با پدر و مادرشان است.

يك معتاد به اینترنت هیچ وقت با رضایت خاطر از اینترنت دل نمی‌کند. همیشه مشکلی هست که او را مجبور می‌کند با دلخوری از شبکه خارج شود یا به اصطلاح دی‌سی‌سی کند. این مشکل می‌تواند تمام شدن اعتبار کارت اینترنت باشد یا هياهو پدر یا مادری که با تلفن کار دارد. اما ماجرا با دی‌سی‌سی شدن، تمام نمی‌شود. معتادان به اینترنت حتی وقت‌هایی که به اینترنت متصل نیستند هم در فکر سایت‌هایی هستند که بتازگی به آنها سر زده‌اند و سایت‌هایی که «وقت نکرده‌اند» دفعه پیش ببینند.

معتادان اینترنت همچون تمامی معتادان به مواد مخدر در نهایت آدم‌هایی دروغگو می‌شوند. آنها تمام تلاششان را می‌کنند تا به اطرافیان خود نشان دهند برای انجام کار مهمی وارد اینترنت شده‌اند. آنها هیچ گاه نمی‌توانند در برابر بعضی سایت‌ها مقاومت کنند و هر بار با ورود به آنها احساس گناه و عذاب وجدان وجودشان را فرا می‌گیرد. احساسی که همیشه سعی می‌کنند با ولگردی در سایت‌ها آن را چند ساعتی فرو نشانند.

معتادان اینترنت معمولاً کسانی هستند که زندگی اجتماعی موفقی نداشته‌اند. آنها در چت روم‌ها به دنبال دوست می‌گردند. در دنیای تماماً مجازی اینترنت، برای خود نام و هویتی تازه خلق می‌کنند تا خود را حداقل برای چند ساعتی انسان دیگری جلوه دهند. جذابیت این «انسان دیگر» که دارای همه خصوصیات است که شما فاقد آن هستید، تا جایی می‌رسد که دیگر نمی‌توانید از آن دل بکنید و وقتی از آن دور مانده‌اید، احساس می‌کنید خودتان نیستید یا به اصطلاح احساس می‌کنید «خودتان را جایی، جا گذاشته‌اید.»

منبع : روزنامه اعتماد

<http://vista.ir/?view=article&id=221383>

داستان یک موفقیت

ویلیام هنری گیتس سوم مشهور به بیل گیتس (Bill Gates) رئیس و مؤسس شرکت مایکروسافت. در حال حاضر مایکروسافت با بیش از چهل هزار کارمند در شصت کشور جهان و با درآمد خالص ۲۵,۲ میلیارد دلار در پایان سال مالی ۲۰۰۱ یکی از موفقترین شرکتهای ایالات متحده آمریکا و یکی از راهبران صنعت کامپیوتر بوده است. بیل گیتس در ۲۸ اکتبر سال ۱۹۵۵ در یک خانواده متوسط در شهر سیاتل آمریکا متولد شد. پدر بیل، ویلیام هنری گیتس دوم وکیل دادگستری و یکی از سرشناسان شهر سیاتل است و مادر او آموزگار مدرسه و یکی از اعضا هیئت مدیره United Way International بود که در امور خیریه نیز فعالیت داشت. بیل گیتس در این خانواده و در کنار دو خواهر خود رشد کرد. گیتس در کودکی بیشتر وقت خود را در کنار مادر بزرگ خود گذراند و از او تاثیر بسیار گرفت. او از همان دوران کودکی خود روحیه رقابت طلبی خود را نشان داد و سعی می کرد تا در هر زمینه ای از دوستان خود پیش باشد. گیتس تحصیلات ابتدای خود را در مدرسه عمومی Lakeside پشت سر گذاشت و در آنجا بود که با کامپیوتر آشنا شد. در آغاز یکی سالهای تحصیلی مسئولان مدرسه Lakeside تصمیم گرفتند با کمک خانواده دانش آموزان، یک ترمینال کامپیوتر اجاره کنند و در اختیار دانش آموزان قرار بدهند. در این هنگام بیل گیتس با کامپیوتر آشنا شد

و به سرعت در استفاده از آن مهارت کسب کرد و در سیزده سالگی اولین نرم افزار خود را که یک بازی ساده بود نوشت. گیتس به همراه دوست خود پل آلن (Paul Allen) که دو سال از گیتس بزرگتر بود و در زمینه سخت افزار کامپیوتر هم مهارت داشت، بیشتر وقت خود را به برنامه نویسی

در اطاق کامپیوتر Lakeside میگذراند. گیتس در سال ۱۹۷۳ وارد دانشگاه هاروارد شد و در آنجا با استیو بالمر (Steve Ballmer) که در حال حاضر رئیس قسمت اداری مایکروسافت است آشنا شد. گیتس زمانی که در هاروارد بود یک نسخه از زبان BASIC را برای کامپیوتر MITS Altair طراحی کرد. بیل گیتس در سال ۱۹۷۵ به همراه دوست دوران کودکی خود پل آلن شرکت کوچکی بنام Microsoft با شعار "در هر خانه یک کامپیوتر" ایجاد کرد. مایکروسافت انواع زبانهای برنامه سازی را برای کامپیوترهای مختلف تولید میکرد. در آن زمان مایکروسافت فقط ۴۰ کارمند داشت که شبانه روز بشدت کار میکردند و کل فروش آن فقط ۲,۴ میلیون دلار در سال بود. در سال ۱۹۸۰ شرکت IBM برای اینکه از بازار کامپیوترهای شخصی عقب نماند تصمیم گرفت تا کامپیوتر خود را که PC نام گرفت و کامپیوترهای امروزی نیز مبتنی بر آن هستند , بسازد و وارد بازار کند. IBM تصمیم گرفت تا کار نرم افزار آن را به عهده شرکت دیگری بگذارد. این بود که شاهین خوشبختی بر دوش مایکروسافت نشست و IBM قراردادی با شرکت کوچک مایکروسافت بست تا نرم افزارهای سازگار با کامپیوترهای شخصی IBM تولید کند. کامپیوتر های جدید IBM از پردازنده های ۱۶ بیتی ۸۰۸۸ شرکت اینتل استفاده میکرد. بنابراین مایکروسافت برای فروش زبانهای برنامه سازی خود به یک سیستم عامل ۱۶ بیتی نیاز داشت. در آن زمان شخصی بنام تیم پاترسون در کارگاه خانه خود یک کامپیوتر ۱۶ بیتی کوچک ساخته بود و برای آن یک سیستم عامل ساده ۱۶ بیتی نوشت که نام DOS ۸۶ را برای آن انتخاب کرده بود. بیل گیتس کلیه حقوق سیستم عامل DOS ۸۶ را با قیمت ۷۵ هزار دلار بدست آورد. بیل گیتس و پل آلن سیستم DOS ۸۶ را متناسب با کامپیوتر های شخصی IBM تغییر دادند و امکانات بیشتری را به آن افزودند و از آن یک سیستم عامل قوی ۱۶ بیتی ساختند. مایکروسافت این سیستم عامل را MS-DOS نامید. MS-DOS بر روی کامپیوترهای شخصی IBM جای گرفتند و IBM درصدی از فروش کامپیوترهای PC خود را برای استفاده از MS-DOS به مایکروسافت می پرداخت. و رفته رفته امپراتوری آقای بیل گیتس بر روی MS-DOS بنیان نهاده شد. بعدها مایکروسافت با تولید سیستم عامل گرافیکی Windows و محصولات موفق دیگر گامهای بزرگتری بسوی موفقیت برداشت. طبق آخرین آمار بیش از ۹۵ درصد از دارندگان کامپیوترهای شخصی در سراسر جهان از محصولات مختلف مایکروسافت استفاده میکنند. در حال حاضر بیل گیتس با بیش از ۵۰ میلیارد دلار، ثروتمندترین مرد دنیا شناخته شده است. او این مقام را چندین سال است که حفظ کرده. یکی از دلایل موفقیت مایکروسافت به گفته خود گیتس استخدام افراد با هوش در این شرکت است. گیتس زمانی که فقط ۱۹ سال داشت مایکروسافت را مدیریت میکرد. او بقدری کار میکرد که حتی گاهی چند روز محل کار خود را ترک نمی کرد و به همراه کارمندان خود بسختی بروی پروژه های مختلف و سفارش مشتریان کار میکرد. گیتس در سال ۱۹۹۴ با ملیندا فرنچ گیتس ازدواج کرد که حاصل آن یک دختر (متولد سال ۱۹۹۶) و یک پسر (متولد سال ۱۹۹۹) بوده است. بیل گیتس راه مادر خود را ادامه داد و به همراه همسر خود چندین موسسه خیره در سراسر دنیا تاسیس کرد. هم اکنون بیل گیتس همراه همسر و فرزندان خود در شهر سیاتل ساکن است.

منبع : سایت سلام مهدی

<http://vista.ir/?view=article&id=222600>

داشتن یک ویروس کش قوی

شاید یکی از مهمترین و بهترین راه جلوگیری از ویروسی و هک شدن کامپیوتر در اینترنت داشتن یک ویروس کش قوی و به روز باشد.

با توجه به پیشرفت روز به روز علم کامپیوتر و دانش اینترنت تعداد ویروس کش ها با همان آنتی ویروسها روبه رشد میباشد.

ولی آیا هر ویروس کشی قابلیت شناسایی ویروسها و تروجانهای جدید را دارد؟

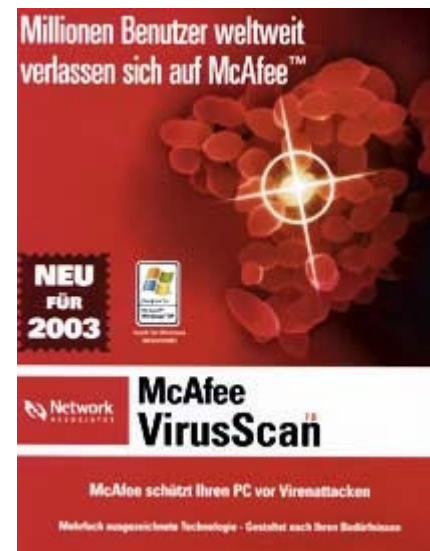
خیر. معمولا آنتی ویروس ها به طوری تقسیم و طبقه بندی میشوند که هر ویروس کشی که بتواند ویروسهای بیشتر و جدید تری را شناسایی نماید در رتبه بالا تری قرار دارد.

در این مقاله میخواهیم به شما چند ویروس کش قوی و کارا در ایران معرفی نمایم.

اولین این ویروس کش ها مک آفی (McAfee) میباشد.

آنتی ویروس مک آفی که بر اساس آماری که اطلاعات و فناوری ایران در تابستان سال ۸۴ گرفت مشخص شد که محبوبترین ویروس کش در ایران میباشد.

این ویروس کش ابتدا در ایران کارایی نداشت چون هر کس از آن استفاده میکرد برای روز

رسانی این ویروس کش با مشکل رو به رو میشد.

به این طور که این ویروس کش یا بهتر شرکت سازنده مک آفی ایران را ساپورت نمیکرد و هر کس میخواست آن را آپدیت کند باید از پروکسی (ای پی نامشخص) استفاده میکرد.

این کار نیز باعث میشد که به روز رسانی کندتر انجام شود.

ولی بعدها این شرکت به گونه ای عمل کرد که ایران نیز بتواند از به روز رسانی این نرم افزار بهره ببرد.

مک آفی شاید بتوان گفت یکی از بهترین ویروس کشهاست با قابلیت‌هایی نظیر:

در به روز رسانی میتوان گفت بیشترین پوشه های امنیتی را میگیرد برای همین از بهترین هاست.

دارای فایروالی قدرت مند که باعث جلوگیری از نفوذ هکر به کامپیوتر و بلاک (برگرداندن) تروجانهای که قصد باز کردن پورت را دارند.

یکی دیگر از این نوع ویروس کش ها که در ایران بعد از مک آفی کاربران از آن استفاده میکنند نورتون محصول شرکت سیمانتیک میباشد.

این نوع ویروس کش دارای کارایی بالا و آسان میباشد و شاید همین آسان بودنش باعث شده است که کاربران بتوانند با این ویروس کش راحت کار کنند.

همچنین روز رسانی این نرم افزار آسان میباشد و به دو صورت اتوماتیک و دستی میباشد.

دارای فایروال قوی و کارا که کارهای یک فایروال را صورت کامل انجام میدهد.

نورتون نسبت به مک آفی دارای سرعت اسکن پایین تری قرار دارد ولی این کم شدن سرعت اسکن نشان دهنده دقت و ظرافت در اسکن این نرم افزار میباشد.

همیشه برای انتخاب یک ویروس کش برای خود سعی کنید نکاتی را مد نظر قرار دهید:

۱- ویروس کشی معروف و مطمئن انتخاب نمایید

۲- بتوانید آن را به راحتی به روز رسانی نماید

۳- دارای اسکن درایوها به صورت کامل و منظم باشد

۴- دارای فایروال قدرتمند باشد.

حال که انتخاب کردید کارهای زیر را نیز باید انجام دهید:

۱- سعی کنید هر هفته یا حداقل هر یک ماه پوشه های امنیتی نرم افزار را بگردید (به روز رسانی)

۲- هر هفته کل درایو مخصوصا درایو ویندوز را اسکن نمایید

۳- اجازه کانکت شدن هر برنامه اجرایی که توسط فایروال شناسایی میشود را ندهید فقط نرم افزارهای مورد نیاز مثل: مسنجر

حال که شما یک ویروس کش مناسب برای کامپیوتر خود انتخاب کرده اید و آن را به روز کرده اید و بقیه کارهای جرئی را انجام داده اید میتوان گفت تا حد خیلی زیادی از هک شدنتان و ویروسی شدن کامپیوترتان جلوگیری کرده اید.

ولی این را همیشه به خاطر داشته باشید ویروسها و تروجانهای هستند که از چشم ویروس کش مخفی بماند.

منبع : پرشین هک

<http://vista.ir/?view=article&id=223129>

دام‌های اینترنت

شما در هر سنی که باشید، می‌توانید از اینترنت استفاده‌های متعددی کنید. اینترنت فقط یک سرگرمی نیست، بلکه وسیله‌ای است که به شما اجازه می‌دهد با دوستان و خانواده‌تان در تماس باشید. اطلاعات بی‌شماری را به دست آورید. سایت‌های آموزشی بسیاری وجود دارد که شما در آنها می‌توانید سرگرمی‌ها، موسیقی، ورزش‌ها و خیلی از چیزهای دیگر مورد علاقه‌تان را به دست آورید. فضای اینترنت، شبیه یک شهر بزرگ است که در آن کتابخانه‌ها، دانشگاه‌ها، موزه‌ها، مکان‌هایی برای سرگرمی و فرصت‌های فراوانی برای ملاقات افراد عجیب و غریب در تمامی گردشگاه‌ها وجود دارد. اما شبیه هر جامعه دیگری، برخی از افراد و مکان‌ها هستند که

باید از آنها اجتناب کرد و یا با احتیاط فراوان به آنها نزدیک شد.

آگاهی از این خطرات و چگونگی اجتناب از آنها به شما امکان می‌دهد که از تمام ابعاد مثبت اینترنت استفاده کنید.

اگر شما یک نوجوان یا جوان و یا حتی یک والد باشید، ممکن است احساس کنید که برای شما همانند کودکان، کنترل و قید و بندی لازم نیست. ممکن است حق با شما باشد، ولی اینکه شما بزرگتر هستید به این معنی نیست که خطری تهدیدتان نمی‌کند. روزانه میلیون‌ها نفر وارد اینترنت می‌شوند و با هزاران خطر اینترنتی مواجه می‌شوند. راهی که باعث می‌شود افراد از این خطرات در امان بمانند این است که آنها را بشناسند و چند قانون ساده را رعایت کنند. با رعایت این قوانین، خطرات اینترنت به حداقل می‌رسند، ولی هرگز به کلی از زندگی حذف نمی‌شوند.

• خطرات عمومی اینترنت

اتاق‌های گفتگو (چت روم‌ها)، گروه‌های خبری، وب سایت‌ها و مکان‌هایی دیگری در اینترنت وجود دارد که ممکن است حاوی مطالب و مواردی باشد که شما را ناخشنود سازد. به عنوان مثال، مسائلی که به ترویج خشونت و الحاد و می‌پردازند، هر انسان آزاده‌ای را آزار می‌دهند. همچنین این پایگاه‌ها ممکن است شامل موادی باشند که از عقاید و نگرش‌های منفور حمایت کنند و یا بحث‌هایی را پوشش دهند که شما آنها را نامطبوع می‌دانید. در واقع مهم نیست که آنها چیستند، ولی چیزی که مهم است این است که شما این حق و این توان را دارید که بی‌درنگ خود را از هر ناحیه‌ای که احساس خطر کردید، خارج سازید.

• خطرات جسمی

جدی‌ترین خطری که ممکن است شما را در اینترنت تهدید کند، این است که فردی شما را آزار و یا مورد سؤاستفاده قرار دهد. این خطر می‌تواند از

ارسال اطلاعات (عکس‌ها و مطالب شخصی) ایجاد شود. در کشورهای غربی مواردی وجود دارد که نوجوانان، توسط افرادی شاید از طریق اینترنت اغفال شده و از خانه فرار می‌کنند یا دزدیده می‌شوند و یا مورد سؤاستفاده قرار می‌گیرند. هر چند میزان این موارد، معمولاً خیلی کم است ولی وقتی رخ دهند، خیلی فاجعه انگیز خواهند بود.

• خطرات اقتصادی

اینترنت، شبیه بسیاری از مکان‌های دیگر دنیا، محلی است که افرادی سعی می‌کنند پول شما یا خانواده‌تان را بگیرند و یا شما را با آگهی‌های ناخواسته شان به ستوه آورند. در مورد این پیام‌ها، خیلی احتیاط کنید مخصوصاً وقتی که آگهی‌هایی شبیه اینکه «خیلی سریع ثروتمند شوید» را به شما پیشنهاد می‌دهند و به شما قول می‌دهند با یک چشم به هم زدن، پول زیادی به دست آورید. چنین پیام‌های بسیار جذابی ممکن است در مورد کم کردن وزن و یا ... نیز مطرح شوند. اگر احساس کردید که معنی یک آگهی این بود که «اگر واقعیت داشت، خیلی خوب می‌شد» در واقعیت آن شک کنید!

هیچ کس در فضای اینترنت، فکر رعایت آداب را نمی‌کند و وقتی شما آن لاین هستید به ویژه در اتاق‌های گفتگو این امکان وجود دارد که شما پیام‌هایی ناخوشایند دریافت کنید. حتی افرادی که در دنیای واقعی افرادی «نجیب» و «خوب» اند، ممکن است در فضای اینترنت، آداب معاشرت را فراموش کنند. علت اصلی این پدیده، این است که فرد در گمنامی کامل به سر می‌برد. بنابراین به خود اجازه می‌دهد که هر طور مایل است، رفتار کند

• خطرهای در قلمروهای خاص

▪ وب سایت‌ها

وب سایت‌ها به شما این فرصت را می‌دهند که روزنامه بخوانید، موزه‌ها را سیاحت کنید، از کتابخانه‌ها بازدید کنید، سرزمین‌های دور را ببینید، بازی کنید، به تصاویر نگاه کنید، خرید کنید یا برای انجام امور تحصیلی و تحقیقی از آنها کمک بگیرید. شما می‌توانید سرگرمی‌هایتان را دنبال کنید، برای مسافرت برنامه‌ریزی کنید و بسیاری از کارهای دیگر. در مورد هر موضوعی که تصور کنید میلیون‌ها وب سایت وجود دارد. برخی از این سایت‌ها، فوق‌العاده‌اند و برخی خنثی و تعدادی هم حاوی عکس‌ها و مطالبی هستند که باید از آنها اجتناب کرد. این سایت‌ها ممکن است حاوی مطالب بی‌معنی و مهمل، نژادپرستانه، اطلاعات غلط و... باشند.

- هشدار:

علاوه بر نمایش اطلاعات، سایت‌ها ممکن است گاهی اوقات از شما درخواست اطلاعاتی در مورد خودتان کنند. این اطلاعات ممکن است شامل نام، آدرس، یا آدرس ایمیل‌تان باشد. این کار ممکن است برای به دام انداختن شما باشد.

در بهترین حالت، ممکن است هر موقع صندوق ایمیل‌تان را باز می‌کنید پر از آگهی‌های بازرگانی باشد و در بدترین حالت ممکن است از این اطلاعات برای سؤاستفاده از شما استفاده شود. فقط به خاطر اینکه یک وب سایت متعلق به فردی معروف یا سازمانی مشهور است به آن اعتماد نکنید. اتاق‌های گفتگوهای همزمان یا همان چت‌روم‌ها به شما اجازه می‌دهند که در یک گفتگوی زنده با مردم در اطراف جهان شرکت کنید. یک چت‌روم، شبیه یک مهمانی است، فقط شما به جای گفتن، تایپ می‌کنید.

بعضی از چت رومها، فقط برای گفتگوهای آزاد هستند. همه افراد در این اتاقها تقریباً نقش یکسانی دارند. برخی از اتاقها معتدلترند، به این صورت که در آنها، سخنرانی وجود دارد که شرکت کنندگان و بحث را رهبری می‌کند. بعضی از اتاقها، ناظران یا نگهبانانی دارند که مسئول حفظ نظم‌اند، ولی حتی در این اتاقها هم چیزی که شما تایپ می‌کنید فوراً نمایش داده می‌شود. ناظر می‌تواند روی فردی خارج از اتاق کلیک کند که به روشی نامناسب عمل می‌کند، ولی باز مشکل اینجاست که وقتی رفتار نادرست اتفاق افتاد، ناظر متوجه می‌شود و نکته دیگر اینکه اگر دو نفر وارد گفتگوی خصوصی با یکدیگر شوند ناظر بیخبر خواهد ماند.

• خطرناکترین قلمرو اینترنت

آیا می‌دانید که چت، احتمالاً خطرناک‌ترین قسمت و قلمرو اینترنت است. همانند سایر قسمت‌ها و نواحی در اینترنت شما نمی‌دانید چه افرادی در آنجا هستند؛ بنابراین چیزی را که در دنیای واقعی در مکانی عمومی به کسی نمی‌گویید در چت نیز نگویید. دوست شدن با دیگران و برقراری ارتباط با آنها در چت رومها، امری عادی است. گاهی اوقات وقتی دو نفر خود را به طور واقعی معرفی می‌کنند این ارتباط اگر اهداف نادرستی در پشتش نباشد، ممکن است مفید باشد، ولی داستان‌های ناخوشایندی هم در این زمینه وجود دارد. گاهی چت رومها برای بهره برداری از دیگران مورد استفاده قرار می‌گیرند. گاهی اوقات شکارچیان از این اتاقها برای پیدا کردن طعمه‌های خود استفاده می‌کنند. به دو نکته در این زمینه همیشه توجه داشته باشید.

اول اینکه هیچکس خود را بد معرفی نمی‌کند و دروغ در این مورد زیاد وجود دارد. گاهی فردی که خود را دختری نوجوان معرفی می‌کند، ممکن است مردی ۴۰ ساله باشد و یا بالعکس. دوم اینکه هرگز حتی به افرادی که خود را افراد بزرگسال و ناصح و صالح جلوه می‌دهند، اطلاعات شخصی ندهید. در ضمن، اعتباردزاترین قسمت اینترنت همین چت کردن است.

اینترنت، یکی از نوآوری‌های سال‌های اخیر است که ظهورش هم امیدبخش و هم نگران‌کننده بوده است. امید بخشی آن به خاطر ایجاد امکاناتی مثل اطلاع‌رسانی به سریع‌ترین، گسترده‌ترین و کارآترین شکل، برقراری ارتباط صوتی و تصویری با اقتصادی‌ترین روش، دسترسی سریع و آسان به اطلاعات مفید، بهبود بخشیدن وضعیت آموزشی و فواید بیشمار دیگری در حوزه‌هایی مثل تجارت، سرگرمی، و ... است.

بیم و نگرانی از اینترنت هم به خاطر خطرات بالقوه آن برای تمامی افراد جامعه و به‌ویژه کودکان و نوجوانان است. لازمه تحقق بخشیدن به این امید این است که بزرگسالان مسئول و اولیای امور نگرانی‌های موجود را مدنظر قرار دهند و گام‌های مسؤله‌ای نیز در جهت کاهش یا رفع این نگرانی‌ها بردارند.

منبع : روزنامه اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=314912>

دام‌های اینترنت

شما در هر سنی که باشید می‌توانید از اینترنت استفاده‌های متعددی بنمایید. اینترنت فقط یک سرگرمی نیست، بلکه به شما اجازه می‌دهد که با دوستان و خانواده‌تان در تماس باشید اطلاعات بیشتری را به دست آورید. سایت‌های آموزشی بسیاری وجود دارد که شما در آنها می‌توانید سرگرمی‌ها، موسیقی، و ورزش‌ها و خیلی از چیزهای دیگر مورد علاقه‌تان را به دست آورید. به احتمال زیاد شما که در وبلاگ این مقاله را می‌خوانید لازم نیست فواید اینترنت را برایتان برشمارم زیرا خودتان به خوبی از آنها اطلاع دارید.

فضای اینترنت شبیه یک شهر بزرگ است که در آن کتابخانه‌ها، دانشگاه‌ها، موزه‌ها، مکان‌هایی برای سرگرمی و فرصت‌های فراوانی برای ملاقات

افراد عجیب و غریب در تمامی گردشگاه‌ها وجود دارد. اما شبیه هر جامعه دیگری برخی از افراد و مکان‌ها هستند که باید از آن‌ها اجتناب نمود و یا با احتیاط فراوان به آنها نزدیک شد.

آگاهی از این خطرات و چگونگی اجتناب از آنها، به شما امکان می‌دهد که از تمام ابعاد مثبت اینترنت استفاده کنید. در حالیکه از دام‌های فراوان آن بر حذر باشید.

اگر شما یک نوجوان و یا جوان و یا حتی یک والد باشید ممکن است احساس کنید که برای شما همانند کودکان کنترل و قید و بندی لازم نیست. ممکن است حق با شما باشد، ولی اینکه شما بزرگتر هستید به این معنی نیست که خطری شما را تهدید نمی‌کند. در حقیقت نوجوانان و گاهی جوانان از بچه‌های کوچک هم بیشتر در معرض خطرات اینترنت قرار دارند. این گروه سنی نسبت به کشف گوشه و کنارها و شکاف‌های اینترنت کنجکاوترند؛ آنان احتمالاً بیشتر جذب گروه‌های غیر همسال می‌شوند و مناسبانه اغلب طعمه شکارچیان اینترنتی می‌گردند.

قبل از اینکه به خطرات اینترنت بپردازیم اجازه دهید این نکته را بیان کنم که روزانه میلیون‌ها نفر وارد اینترنت شده و اغلب هم دچار خطری نمی‌گردند. راهی که باعث می‌شود ما سالم بمانیم این است که خطرات اینترنت را بشناسیم و چند قانون ساده را رعایت نماییم تا از آسیب‌ها در امان باشیم. با رعایت این قوانین شما خطرات اینترنت را به حداقل می‌رسانید، ولی هرگز نمی‌توانید همه این خطرات را به کلی از زندگیتان حذف نمایید.

• خطرات عمومی اینترنت

این طور نیست که شما هر خطایی در اینترنت مرتکب شوید دچار خطرات جسمی شوید. اتاق های گفتگو (چت روم ها) ، گروه های خبری، وب سایت ها (طبق مصوبه فرهنگستان منزلگاه ها) و مکان هایی دیگر وجود دارد که حاوی مطالب و مواردی هستند که ممکن است شما را ناخشنود سازند. به عنوان مثال مسایلی مثل هرزه نگاشته ها (عکس ها و نوشته هایی راجع به مسایل جنسی یا مطالب مستهجن) و مسایلی که به ترویج خشونت و الحاد و فس علیهذا می پردازند هر انسان آزاده ای را آزار می دهند. همچنین این پایگاه ها ممکن است شامل موادی باشند که از عقاید و نگرش های منفور حمایت کنند و یا بحث هایی را پوشش دهند که شما آنها را زنده و یا نامطبوع می دانید. در واقع مهم نیست که آنها چیستند ولی چیزی که مهم است این است که شما این حق و این توان را دارید که بی درنگ خود را از هر ناحیه ای که احساس خطر کردید خارج سازید.

• خطرات جسمی

جدی ترین خطری که ممکن است شما را در اینترنت تهدید کند این است که فردی شما را آزار دهد و یا مورد سؤاستفاده قرار دهد. این خطر می تواند از ارسال اطلاعات (عکس ها و مطالب شخصی) ایجاد گردد. در کشورهای غربی مواردی وجود دارد که نوجوانان توسط افرادی شیاد از طریق اینترنت اغفال گردیده و از خانه فرار می کنند یا دزدیده می شوند و یا مورد سؤاستفاده جنسی قرار می گیرند. هر چند میزان این موارد معمولاً خیلی کم است ولی وقتی رخ دهند خیلی فاجعه انگیز خواهند بود.

• خطرات اقتصادی

اینترنت شبیه بسیاری از مکان های دیگر دنیا ، محلی است که افرادی سعی می کنند پول شما یا خانواده تان را بگیرند و یا شما را با آگهی های ناخواسته شان به ستوه آورند. (مثل پیام های بازرگانی ۷ دقیقه ای بین سریال های محبوبی مثل شب های بره- هر چند حسین کوچولوی ما این پیام ها رو خیلی دوست داره!). در مورد این پیام ها مخصوصاً وقتی خیلی احتیاط کنید که آگهی هایی شبیه اینکه « خیلی سریع ثروتمند شوید» را به شما پیشنهاد می دهند و به شما قول می دهند با یک چشم به هم زدن پول زیادی به دست آورید. چنین پیام های بسیار جذابی ممکن است در مورد کم کردن وزن و یا ... نیز مطرح شوند. اگر احساس کردید که معنی یک آگهی این بود که « اگر واقعیت داشت خیلی خوب می شد» در واقعیت آن شک کنید!

هیچ کس در فضای اینترنت فکر رعایت آداب را نمی کند و وقتی شما آن لاین هستید به ویژه در اتاق های گفتگو این امکان وجود دارد که شما پیام هایی ناخوشایند که به صورت آشکار و وقیحانه پیشنهادهای جنسی بدهند دریافت نمایید. حتی افرادی که در دنیای واقعی افرادی «نجیب» و «خوب» اند ، ممکن است در فضای اینترنت آداب معاشرت را فراموش کنند. علت اصلی این پدیده بازاریابی است که در فضای اینترنتی اتفاق می افتد. بازاریابی یعنی اینکه فرد چون در گمنامی به سر می برد خیلی از موانعی که در جهان باعث طرز عمل جامعه پسندی می شوند از بین می روند.

• خطرهایی در قلمروهای خاص

• وب سایت ها

وب سایت ها به شما این فرصت را می دهند که روزنامه بخوانید، موزه ها را سیاحت کنید، از کتابخانه ها بازدید کنید، سرزمین های دور را ببینید،

بازی کنید، به تصاویر نگاه کنید، خرید نمایید یا برای انجام امور تحصیلی و تحقیقی از آنها کمک بگیرید. شما می توانید سرگرمی هایتان را دنبال کنید، برای مسافرت برنامه ریزی کنید و بسیاری از کارهای دیگر. در مورد هر موضوعی که تصور کنید میلیون ها وب سایت وجود دارد. برخی از این سایت ها فوق العاده اند و برخی خنثی و تعدادی هم حاوی عکس ها و مطالبی هستند که باید از آنها اجتناب نمود. این سایت ها ممکن است حاوی مطالب بیمعنی و مهمل، نژادپرستانه، سکسی، و یا اطلاعات غلط باشند.

- هشدار:

علاوه بر نمایش اطلاعات سایتها ممکن است گاهی اوقات از شما درخواست اطلاعاتی در مورد خودتان نمایند. این اطلاعات ممکن است شامل نام ، ادرس، یا ادرس ایمیل تان باشند. این کار ممکن است برای به دام انداختن شما باشد. در بهترین حالت ممکن است هر موقع صندوق ایمیلتان را باز کنید پر آگهی های بازرگانی باشد. و در بدترین حالت ممکن است از این اطلاعات برای سؤاستفاده از شما استفاده شود. فقط به خاطر اینکه یک وب سایت متعلق به فردی معروف یا سازمانی مشهور است به آن اعتماد نکنید.

اتاق های گفتگوهای همزمان یا همان چت روم ها به شما اجازه می دهند که در یک گفتگوی زنده با مردم در اطراف جهان شرکت کنید. یک چت روم شبیه یک مهمانی است ، فقط شما به جای گفتن تایپ می کنید. انواع اتاق های گفتگو بسته به سرویسی که شما استفاده می کنید، متنوع است. بعضی از چت روم ها فقط برای گفتگوهای آزاد هستند. همه افراد در این اتاق ها تقریباً نقش یکسانی دارند. برخی از اتاق ها معتدل ترند به این صورت که در آن ها سخنرانی وجود دارد که شرکت کنندگان و بحث را رهبری می کند. بعضی از اتاق ها ناظران یا نگهبانانی دارند که که مسئول حفظ نظم اند، ولی حتی در این اتاق ها هم چیزی که شما تایپ می کنید فوراً نمایش داده می شود. ناظر می تواند بر روی فردی خارج از اتاق کلیک کند که به روشی نامناسب عمل می کند، ولی باز مشکل اینجاست وقتی رفتار نادرست اتفاق افتاد ناظر متوجه می شود. و نکته دیگر اینکه اگر دو نفر وارد گفتگوی خصوصی با یکدیگر شوند ناظر بیخبر خواهد ماند.

• آیا می دانید که

چت احتمالاً خطرناک ترین قسمت و قلمرو اینترنت است. همانند سایر قسمت ها و نواحی در اینترنت شما نمی دانید چه افرادی در آنجا هستند؛ بنابراین چیزی را که در دنیای واقعی در مکانی عمومی به کسی نمی گوید در چت نیز نگوئید. دوست شدن با دیگران و برقراری ارتباط با آنها در چت روم ها امری عادی است. گاهی اوقات وقتی دو نفر خود را به طور واقعی معرفی می کنند این ارتباط اگر اهداف نادرستی در پشتش نباشد ممکن مفید باشد ولی داستان های ناخوشایندی هم در این زمینه وجود دارد.

چت روم ها گاهی و البته در کشور ما اغلب بوسیله افرادی برای بهره برداری از دیگران مورد استفاده قرار می گیرند. گاهی اوقات شکارچیان از این اتاق ها برای پیدا کردن طعمه های خود استفاده می کنند. دو نکته را در این زمینه به دو نکته توجه اکید داشته باشد. اول اینکه هیچکس خود را بد معرفی نمی کند و دروغ در این مورد زیاد وجود دارد. گاهی فردی که خود را دختری نوجوان معرفی می کند ممکن است مردی ۴۰ ساله باشد و یا بالعکس.

دوم اینکه هرگز حتی با افرادی که خود را افراد بزرگسال و ناصح و صالح جلوه می دهند اطلاعات شخصی ندهید.

برخی از اتاق های گفتگو را من همانند پشت درب دستشویی های رستوران های بین راهی تهران- مشهد می دانم!! که در آنها حتی فرد از

انسان بودن خود شرمنده می شود. در ضمن اعتیادزاترین قسمت اینترنت همین چت کردن است. اینترنت یکی از نوآوری های سال های اخیر است که ظهورش هم امیدبخش و هم نگران کننده بوده است. امید بخشی آن به خاطر ایجاد امکاناتی مثل اطلاع رسانی به سریع ترین ، گسترده ترین و کارآترین شکل، برقراری ارتباط صوتی و تصویری با اقتصادی ترین روش، دسترسی سریع و آسان به اطلاعات مفید ، بهبود بخشیدن وضعیت آموزشی و فواید بیشمار دیگری در حوزه هایی مثل تجارت، سرگرمی، و ... می باشد. بیم و نگرانی از اینترنت هم به خاطر خطرات بالقوه آن برای تمامی افراد جامعه و بویژه کودکان و نوجوانان می باشد. لازمه تحقق بخشیدن به این امید این است که بزرگسالان مسئول و اولیای امور نگرانی های موجود را مدنظر قرار دهند و گام های مسؤانه ای نیز در جهت کاهش یا رفع این نگرانی ها بردارند. یکی از خطرات عمده اینترنت مربوط به قابلیت استفاده از آن برای دسترسی آسان به «هرزه نگاری» می باشد. بخشی از فضای اینترنت را مواد و مطالب جنسی آشکار اشغال کرده است و روزانه وبسایت ها و صفحات شخصی متعددی به آثار موجود در این زمینه اضافه می گردد. هرزه نگاری امروزه به مدد تکنولوژی های جدید و ویژگی های منحصر به فرد شبکه جهانی اینترنت از لحاظ تولید، توزیع و مصرف گسترش فوق العاده ای یافته است و به صورت یک تجارت عظیم درآمدی است که سالانه میلیاردها دلار را نصیب کسانی می سازد که حاضرند به خاطر به دست آوردن این ثروت ارزش های اصیل انسانی را نابود سازند.

هرزه نگاری و صنعت سکس تاثیرات منفی فراوانی از خود برجای می گذارد. این تاثیرات مخرب هم برای کسانی است که در تولید و توزیع چنین آثاری فعالیت می کنند و هم برای کسانی است که درگیر مشاهده و مصرف این آثار می باشد. زنان و کودکان دو گروه از افراد جامعه هستند که برای تولید آثار هرزه نگاری مورد سؤاستفاده استثمارگران جنسی قرار می گیرند. مشاهده اتفاقی و یا عمدی چنین آثاری نیز ضربات مهلک تری را بر زنان و کودکان و به تبع آن بر پیکره جامعه وارد می سازد.

کشور ما هرچند در تولید این آثار حداقل در سطح تجاری نقشی ندارد ولی بدیهی است که از اثرات منفی آن بر روی مشاهده گران و سایر افراد جامعه مصون نخواهد بود. مطرح کردن چنین موضوعی از این ایده سرچشمه می گیرد که سکوت درباره این مساله به هیچ وجه راه حل مناسبی نیست و فقط بر پیچیدگی و گسترش مشکل می افزاید. به همین دلیل برای آگاه ساختن مسؤلین تربیتی، مربیان، والدین و سایر افراد سیاست گذار در حوزه های دخیل در مساله ، موضوع هرزه نگاری در این مقاله مطرح گردیده است. در این نوشتار سعی شده است تا با استفاده از منابع مختلف تاثیرات هرزه نگاری بر تمامی افراد جامعه به ویژه بر زنان و کودکان مورد بررسی قرار بگیرد. این موضوع از مسایلی است که تا کنون کمتر در داخل کشور ما به آن پرداخته شده باشد به همین خاطر منابع فارسی اندکی در این زمینه موجود می باشد و به اجبار بیشتر از منابع انگلیسی برای ارایه شواهد و اسناد استفاده شده است.

منبع : سایت تبیان زنجان

<http://vista.ir/?view=article&id=313892>

دانستنی هایی مفید درباره اینترنت اکسپلورر

اینترنت اکسپلورر یا مرورگر وب میکروسافت پر کاربرد ترین مرورگر وبی است که میلیونها نفر از سراسر جهان به وسیله آن به جستجو در اینترنت می پردازند. این نرم افزار در عین سهولت استفاده که رمز موفقیت آن نیز می باشد رمز و رازهای فراوانی را به همراه خود دارد که با دانستن آنها زندگی اینترنتی شما راحت تر و دلپذیر تر می گردد.

۱) وقتی ماوس را روی تصویری از يك صفحه وب می بریم خط جدیدی به نام Image Bar ظاهر می شود که دارای آیکون هایی برای ذخیره چاپ، ارسال از طریق Email و باز کردن فولدر My picture (شاید برای این که ببینیم آیا قبلا تصویر را ذخیره کرده ایم یا نه) می باشد. اگر معمولا تصاویر را ذخیره نمی کنید و فکر می کنید Image Bar مزاحمت ایجاد کرده می توانید از

طریق منوی Tools گزینه Internet Options و صفحه Advanced آن را غیر فعال کنید. در این صفحه به قسمت Multimedia بروید و علامت گزینه Enable Image Toolbar را بردارید.

۲) بعضی از سایت های عکس های دیجیتالی دارای تصاویری با وضوح و کیفیت بالا هستند ولی اگر عکس در پنجره مرورگر جا نشود تولید در دسر می کند. در صورت مواجهه با تصویری که به علت بزرگ بودن آن نتوانستید تمام عکس را یکجا در صفحه مشاهده کنید به جای این که صفحه را به بالا یا پایین (یا به چپ و راست) اسکرول کنید، کمی صبر کنید تا IE ۶ اندازه آن را برای شما تنظیم کند. اگر ترجیح می دهید عکس را در اندازه واقعی خود ببینید ماوس را به گوشه پائین در سمت راست برده و روی دکمه مربوطه کلیک کنید.

۳) وقتی تصویری را از طریق پست الکترونیک می فرستید می توانید آن را کوچکتر کنید تا سریعتر به مقصد برسد. در این راستا می توانید وضوح *۴۸۰ *۶۰۰ *۶۴۰ *۸۰۰ یا *۷۶۸ *۱۰۲۴ را انتخاب و کاری کنید که تمام تصاویری که می فرستید کوچکتر شوند. دوستانی که به صورت تلفنی با اینترنت ارتباط دارند حتما از این توجه شما ممنون خواهند شد.

۴) اگر برای خود صفحه وبی را دست و پا کرده اید و از ایده ظاهر شدن خط ابراز تصاویر و تشویق بازدیدکنندگان به ذخیره تصاویر شما خوشتان نمی آید می توانید این خط ابراز را برای تك تك تصاویر یا همه آنها غیر فعال کنید، برای این منظور با دستور خط ابراز را به طور کامل از کار بپندارید و یا خط

«GALLERYIMG=no» را در برجسب های IMG خود اضافه کنید.

۵) خط ابراز Limage برای تصاویر کمتر از ۱۳۰*۱۳۰ پیکسل ظاهر نمی شود، به همین دلیل برای ذخیره این نوع تصاویر باید از همان روش مرسوم کلیک راست استفاده کنید.

۶) IE۶ ابزارهای بهتری برای کار با کوکی ها دارد، تمام امکانات موجود را می توانید از صفحه Privacy کادر محاوره Internet Options (که از طریق منوی oolsT باز می شود) مشاهده کنید. به علاوه بد نیست سری به آدرس www.w۳.org/p۲p بزنید و اطلاعات بیشتری درباره p۲p (قوانین زیر بنایی برای اولویت های حفظ حریم خصوصی) که مایکروسافت ابزارهای جدیدش را بر اساس آنها بنا نهاده به دست بیاورید.

۷) بعضی کوکی ها مفید هستند. مثلا سایتهای فروشگاهی از جمله Amazon.com به کمک این کوکی ها از خریدهای شما مطلع شده و محصولات جدید را به شما پیشنهاد می دهند یا سایت Microsoft Support با استفاده از آنها اطلاعات کاملی از جستجوهای اخیر شما به دست می آورد. این کوکی ها به کوکی های شخص اول موسومند. کوکی های طرف سوم از وب سایتی متفاوت (طرف سوم) پدید می آیند که معمولا جنبه تبلیغاتی دارند (مثل Double Click یا AOL). این شبکه های تبلیغاتی برای بسیاری از سایت های وب تبلیغات می کنند، پس می توانند بفهمند که شما به کدام يك از این سایت ها سر زده اید. اگر دوست ندارید چنین اطلاعاتی درباره شما در جایی نگهداری شود IE۶ می تواند کوکی های تمام شرکت های طرف سوم یا شرکت هایی که تعهدی در رعایت حفظ اطلاعات خصوصی شما نمی دهند را مسدود کند.

۸) وقتی IE پیامی ظاهر می کند مبنی بر اینکه کوکی خاصی را بپذیرید یا رد کنید به IE بگویید این کوکی را برای دفعات بعد در خاطر خود حفظ کند تا هر دفعه مجبور نباشید کوکی های همان سایت را قبول یا رد کنید.

۹) با تعیین سطح امنیتی مناسب برای خود می توانید مشخص کنید که چه نوع کوکی هایی را دوست دارید دریافت کنید. برای این منظور از طریق منوی oolsT گزینه Internet Options صفحه rivityP و دکمه ettingsS اقدام نمایید. پیش فرض این سطح امنیتی ediumM است که کوکی های طرف سوم را مسدود می کند که یا از هیچ قانونی برای حفظ اطلاعات خصوصی تبعیت نمی کنند یا از اطلاعات معرفی کننده شما بدون کسب اجازه از خود شما بهره برداری می نمایند. سطح ediumM کوکی های شخص اول را که از اطلاعات معرفی کننده شما بدون کسب اجازه از خود شما استفاده می کنند می پذیرد اما در پایان جلسه آنها را حذف می کند.

۱۰) سطوح امنیتی در خصوص حفظ حریم خصوصی در شش دسته ارائه می شوند که از پذیرش تمام کوکی ها تا رد تمام کوکی ها متغیرند. به علاوه چهار استراتژی از پیش تعیین شده ارائه می شوند که می توانید برای پذیرش یا رد انواع کوکی ها مورد انتخاب قرار دهید.

۱۱) اگر هیچ يك از این سطوح رضایت شما را جلب نمی کند روی dvancedA و پس از آن Override automatic cookie handling کلیک کنید. سپس می توانید کوکی های شخص اول و سوم را قبول یا مسدود کنید و یا از EI بخواهید هر دفعه از خود شما سوال کند.

۱۲) کادر محاوره dvancedA علاوه بر کوکی های شخص اول و سوم از کوکی های جلسه ای هم سوال می کند، یعنی کوکیهای موقتی که فقط تا زمانی نگهداری می شوند که حداقل یکی از پنجره های EI باز باشد. این کوکی ها خطری ندارند زیرا بعد از قطع ارتباط و بستن برنامه EI به کلی حذف شده و در نتیجه سایت نمی تواند بعدها به آنها مراجعه کند.

۱۳) اگر نظرتان درباره سایتی خاص تغییر کرد و خواستید به آن اجازه ساخت کوکی در کامپیوتر خود را بدهید می توانید به صفحه Per Site Privacy

برگشته و آن را از لیست حذف کنید.

۱۴) اگر می خواهید برای سایت های avoriteF خود استثنا قائل شوید از طریق منوی oolST کادر محاوره InternEt Options را باز کرده و به صفحه rivityP بروید. سپس روی دکمه Web Sites و پس از آن ditE کلیک کنید. در این حالت RLU هایی را وارد کنید که می خواهید کوکی ها از آنها همیشه قبول یا رد شوند.

۱۵) اگر سایتی هیچ حرفی از خط مشی خود در حریم خصوصی بازدیدکنندگان نزده یا خط مشی آن با تنظیمات و اولویت بندی شما مطابقت نداشته باشد آیگون کوچکی به شکل يك چشم باعلامت ایست در خط وضعیت (پائین پنجره) ظاهر می شود که با کلیک مضاعف روی آن گزارشی تحت عنوان Privacy Report به نمایش در می آید که ضمن نشان دادن تمام محتویات آن صفحه لیستی از کوکیهای ارسالی از طرف آن سایت و پذیرش یا عدم پذیرش آنها از طرف شما نمایش داده می شود. اگر چنین آیگونی را ندیدید از منوی iewV گزینه Privacy Report را انتخاب کنید.

۱۶) تنظیمات مربوط به حریم خصوصی شما فقط در وب سایت هایی عمل می کنند که در منطقه امن اینترنت تعریف شده باشند. اگر سایتی را در منطقه سایت های معتمد (T rusted) قرار دهید EI تمام کوکی های آن سایت را پذیرفته و اجازه خواندن کوکی ها را از کامپیوتر شما به سایت می دهد و اگر سایتی را در منطقه سایت های ممنوعه (R esticted) بگذارید EI تمام کوکی های ارسالی آن سایت را بر می گرداند.

۱۷) تعداد سایت هایی که تاکنون نسبت به ارائه خط مشی خود در زمینه حفظ حریم خصوصی بازدیدکنندگان اقدام کرده اند بسیار کمتر از آن چیزی است که باید باشد (اولین آمار ۵۳ مورد را گزارش داد). این خط مشی باید نشان دهد که سایت با اطلاعات کاربر چه خواهد کرد، کاربر چگونه می تواند از تعهدات سایت مطمئن شود، آیا کسی سایت را ضمانت می کند، در صورت تشکیك با چه کسی باید تماس بگیرید و او در این باره چه اقدامی خواهد کرد. سایتی که بخواهد خط مشی خود را ارائه دهد باید آن را به دو زبان تهیه کند: یکی به زبان انسان برای مطالعه بازدیدکننده و دیگری به زبان MLX برای مطالعه InternetExplorer.

۱۸) اگر واقعا بخواهید کنترل کاملی روی کوکی ها داشته باشید باید خواسته ها و اولویت های خود را به زبان MLX در قالب يك فایل نوشته و از EI بخواهید از آن فایل به عنوان قانون شما در حفظ حریم خصوصی شما از طرف سایت ها استفاده کند. برای این منظور از منوی oolST گزینه Internet Options را انتخاب و روی دکمه mportI کلیک کنید. در سایت هایی از قبیل www.privacy.org چنین اولویت هایی به صورت از پیش تهیه شده ارائه می شوند که شما را به مطالعه آنها دعوت می کنیم.

۱۹) اگر می خواهید برای وب سایت خود يك خط مشی حریم خصوصی تعریف و تنظیم کنید از وبسایت Privacy Statements مایکروسافت در آدرس www.microsoft.com/privacy/wizard استفاده نمایید.

۲۰) اگر از سایت های مورد علاقه خود انتظار ارائه خط مشی حریم خصوصی را دارید برای آنها maile بفرستید، اگر همه مردم این خواسته را داشته باشند سایت های بیشتری وادار به ارائه چنین خط مشی هایی خواهند شد.

۲۱) خیلی تعجب نکنید، شاید يك سایت وب اطلاعات شخصی شما را کاملا مطمئن نگهداری کند ولی چون خط مشی حریم خصوصی خود را ارائه نداده EI کوکی های آن را نمی پذیرد (البته با این فرض که تنظیمات شما چنین چیزی را از EI خواسته باشد).

۲۲) اگر مطمئن نیستید که چه تصمیمی در مورد کوکی ها بگیرید یا نمی دانید وسعت نشر آنها تا چه حد است از EI بخواهید که برای چند هفته

ای پذیرش یا رد کوکی های طرف سوم را از خود شما سوال کند، شاید تعجب کنید از این که ببینید این همه سایت در حال ردگیری شما هستند. (۲۳) اگر تنظیمات حریم خصوصی خود را به نحوی تغییر بدهید که تمام کوکی ها برگشت بخورند وب سایت ها نمی توانند کوکی های قبلی موجود در کامپیوتر شما را بخوانند.

(۲۴) اگر می خواهید به بررسی کوکی هایی بپردازید که قبلا پذیرفته اید از منوی oolsT گزینه Internet Options را کلیک کرده و به صفحه eneralG بروید، سپس روی ettingsS و پس از آن View Files کلیک کنید. کوکی ها در راس لیست فایل های اینترنتی موقت قرار دارند. برای خلاص شدن از دست يك کوکی کافی است آن را از لیست مزبور حذف کنید.

(۲۵) اگر می خواهید تمام کوکی های موجود در کامپیوتر خود را پاک کنید از منوی oolsT گزینه Internet Options را انتخاب و از صفحه eneralG روی دکمه Cookies Delete کلیک کنید.

(۲۶) تنظیمات مربوط به سطوح امنیتی منطبق محتوایی وب در IE۶ فرق کرده اند ولی اگر در نسخه قبلی EI تغییراتی را در مناطق امنیتی داده باشید etupS آنها را حفظ کرده و يك منطقه تحت عنوان «سطح امنیتی سفارشی» برای شما می سازد.

(۲۷) اگر دوست دارید بدانید چند تا سایت سعی می کنند کارهایی بکنند که تنظیمات منطقه ممنوعه جلوی آنها را می گیرد، برای امتحان بعضی از آنها را به حالت romptP تنظیم کنید و به دقت پیام هایی را که بر روی صفحه ظاهر می شوند بخوانید.

(۲۸) (جدید نیست) راه دیگری که هکرها از طریق آن می توانند بدون این که بدانید شما را به سایت دیگری بفرستند این است که جهت حرکت اطلاعاتی را که خود شما در فرم های وب پر کرده اید عوض کنند. اگر می خواهید وقتی اطلاعات شما به سایتی می روند که با آن چه در فرم تعیین کرده اید فرق دارد از منوی oolsT گزینه Internet Options را کلیک کرده و به صفحه ecurityS بروید. سپس گزینه submittal is being redirected wam if را علامت بزنید. البته توجه داشته باشید که بعضی سایت ها ممکن است برای پردازش فرم های کاربران از خدمات يك شرکت یا وب سایتی رایگان استفاده کنند که این موضوع نگران کننده نیست.

(۲۹) اگر وب سایتی مکان خود را عوض کند RLU آن تغییر می یابد. برای جلوگیری از گم شدن بازدیدکنندگان این وب سایت هایی که جابه جا شده اند از فرمانی موسوم به META REFRESH استفاده می کنند که به طور خودکار مرورگر وب شما را بعد از چند ثانیه به موقعیت جدید هدایت می کند. (معمولا پیامی روی صفحه ظاهر می شود که توضیح می دهد آدرس تغییر کرده و توصیه می کند bookmarkB خود را به روز کنید). ولی هکرها هم می توانند با استفاده از فرمان فوق الذکر شما را به جای دیگری ببرند که تحت کنترل آنها قرار دارد، پس حالا این اختیار را دارید که این ویژگی را فعال کنید یا غیر فعال. حالت پیش فرض این ویژگی فعال در تمام مناطق است. به جز منطقه ممنوعه (estrictedR) از منوی oolsT گزینه Options Internet را انتخاب کرده و به صفحه ecurityS بروید. منطقه مورد نظر خود را انتخاب و روی دکمه ustomC کلیک کنید تا کادر محاوره دیگری باز شود. در این حالت گزینه META REFRESH ALLOW را خواهید دید که اگر بخواهید می توانید آن را عوض کنید.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=243216>

دانش‌آموزان به خشونت مجازی رو آورده‌اند

محققان آمریکایی هشدار می‌دهند که درگیری و آزار و اذیت نوجوانان از دنیای واقعی و حیات مدرسه‌ها به سمت دنیای مجازی کشیده شده است و آنان با استفاده از ایمیل‌های مستهجن، ارسال پیام نوشتاری و چت، به آزار و اذیت دیگران می‌پردازند.

براساس گزارش مراکز کنترل بیماری‌های ایالات متحده (CDC) تعداد کودکان و نوجوانان ۱۰ تا ۱۷ ساله‌ای که اذعان کردند مورد آزار و اذیت مجازی قرار گرفته‌اند ۵۰ درصد رشد داشته است. این در حالی است که این آمار از ۶ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۹ درصد در سال ۲۰۰۵ افزایش داشته است. کورین فردون (Corrine Ferdon) یکی از نویسندگان گزارش «خشونت الکترونیکی و خشونت جوانان» می‌گوید: نکته مهم این است که خشونت مداومی که عرصه فناوری را در بر گرفته است، چیزی بیش از اذیت و آذر و درگیری

مجازی را شامل می‌شود. فناوری دایم در حال دگرگونی و پیشرفت است و اگر فقط توجه خود را به اینترنت معطوف کنیم، از سایر جنبه‌های آن باز می‌مانیم. تحقیقات حاکی از آن است که ارسال پیام فوری به تلفن همراه، رایج‌ترین شیوه مسخره کردن، اذیت و آزار و تهدید دیگران بوده است. برخلاف محیط مدرسه که بچه‌های شرور در آن به واسطه اعمال خلاف مورد مجازات قرار می‌گیرند، اینترنت به این افراد اجازه می‌دهد هویت خود را مخفی نگه دارند. اکثر قربانیان آزار و اذیت مجازی اذعان داشتند که از هویت فرد آزارگر مجازی اطلاعی ندارند. مارتی هرتس

(Marci Herts) یکی دیگر از نویسندگان گزارش خشونت الکترونیکی و خشونت جوانان می‌گوید: در مدرسه هنگامی که با کسی درگیر می‌شوید می‌توانید حرف بزنید و از خود دفاع کنید، اما آزار و اذیت آنلاین شکل کاملاً متفاوتی دارد و در آن کاری از شما ساخته نیست. بعضی از بچه‌ها در پاسخ به آزار و اذیت آنلاین ممکن است قید کامپیوتر را بزنند و از میزان زمان آنلاین شدن خود بکاهند، اما برخی از بچه‌ها شکننده و آسیب‌پذیر هستند. یک دختر ۱۲ ساله اهل ایالت میسوری ایالات متحده، ماه نوامبر گذشته به دنبال جروبحث و مشاجره شدید با فردی که در شبکه My

Space خود را یک پسر ۱۶ ساله معرفی کرده بود، خود را با کمبرند حلق‌آویز کرد. گفتنی است این فرد که خود را با نام «جاش» (josh) جای یک پسر ۱۶ ساله جا زده بود، پس از هفته‌ها دوستی با دختر ۱۳ ساله، در آخرین پیام خطاب به این دختر عنوان کرد که «دنیا می‌تواند بدون تو جای بهتری باشد». پس از انجام تحقیقات مشخص شد که جاش شخصیت ساختگی مادر یکی از دوستان سابق دختر ۱۳ ساله بوده است. این زن به بازجویان گفت که هدف وی این بود که به طرز فکر این دختر ۱۳ ساله در مورد دختر خودش پی ببرد. این دو مدتی بود از همدیگر جدا شده بودند. پس از اینکه مشخص شد عمل این مادر دروغگو خلاف قانون بوده است، سیاستمداران محلی سوءاستفاده از کاربران را در اینترنت غیرقانونی اعلام کردند. همچنین پلیس تنسی اعلام کرد که دختر نوجوان دیگری پس از دریافت یک پیام در شبکه اجتماعی Face book به یکی از نزدیکان خود با چاقو ضربه وارد کرد. در حال حاضر مقامات بعضی از مدارس ایالات متحده، دسترسی به اینترنت یا موبایل را در مدارس خود ممنوع اعلام کرده‌اند. گزارش CDS نشان می‌دهد که ۶۴ درصد جوانانی که عنوان کردند به صورت مجازی مورد آزار و اذیت مجازی قرار گرفته‌اند، در مدرسه شاهد چنین برخوردهایی نبوده‌اند. گزارش دیگری نشان می‌دهد نوجوانان و جوانانی که مورد آزار و اذیت مجازی قرار می‌گیرند بیش‌تر از بچه‌های دیگر احتمال دارد با خود اسلحه به مدارس حمل کنند.

مرکز کنترل بیماری‌های ایالات متحده به دنبال دریافت تماس‌های متعدد از مدارس مختلف این کشور، تحقیقات خود را در خصوص خشونت الکترونیکی آغاز کرد. جالب این است که اکثر این تماس‌ها به دنبال مشاوره برای چگونگی برخورد با آزار و اذیت مجازی صورت گرفته است. آگاه بودن پدر و مادرها از فعالیت‌های مجازی و آنلاین فرزندانشان یک امر حیاتی است، چون اکثر آزار و اذیت‌های مجازی در خانه یا محیط خارج از مدرسه که معلمان از فعالیت‌های بچه‌ها اطلاعی ندارند صورت می‌گیرد. در حالی که شیوه زندگی جوانان به طور فزاینده‌ای با اینترنت و سایر شیوه‌های ارتباطی عجین شده است، تغییر جهت آزار و اذیت و درگیری نوجوانان و جوانان از دنیای واقعی و حیاط مدرسه به سمت فضاهای مجازی، یک امر طبیعی و قابل قبول است. شاید بتوان آزار و اذیت مجازی را به نوعی اعلامیه و پیام نوجوانان و جوانان از حیاط مدرسه‌ها به دنیای واقعی دانست. هم‌اکنون این امر به یک مساله نگران‌کننده تبدیل شده است و باید بدون توجه به مکان وقوع این حوادث، نگران بود و با آنها برخورد کرد. شبکه‌های اجتماعی مثل My space و Face book که به کاربران اجازه می‌دهند صفحه شخصی و اطلاعات مخصوص خود را در آن قرار دهند و با فهرست بلن‌بالایی از دوستان‌شان در ارتباط باشند، زمینه مناسبی را برای آزار و اذیت اینترنتی فراهم می‌کنند. در مقابل، شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های ارسال پیام آنلاین، یک راه مناسب و بی‌خطر برای بچه‌های خجالتی و کم‌روست که از پیدا کردن دوست یا مورد آزار و اذیت قرار گرفتن در دنیای واقعی در هراسند.

هرتس می‌گوید: ما در مقاله‌های خود علاوه بر مضرات، مزایای فناوری را هم نشان می‌دهیم. کودکان در دوست‌یابی و دوست شدن بهتر از دیگران‌اند، به خوبی ارتباط برقرار می‌کنند و اطلاعات دقیقی از دوست خود به دست می‌آورند. در حال حاضر، ما بیش از اینکه دسترسی به فناوری را منع کنیم، درباره آن به صحبت می‌پردازیم.

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=349792>

در جستجوی معنا

این روزها، بازار جشن و جشنواره، همایش و سمینار و از این قبیل داغ داغ است. خیلی هم فرق نمی کند در چه زمینه ای باشد. همین که عده ای جمع می شوند و سخنرانی می کنند و از یکدیگر تشکر می کنند و جایزه می دهند و پذیرایی می شوند و عکس یادگار می گیرند و خبرگزاری ها و سایت ها و برخی اوقات رادیو و تلویزیون هم پوشش می دهند ، کفایت می کند ، هدف خدمت باشد ، وسیله اش جور می شود.

ایرانی جماعت بنا به سنت قدیمش خیلی حرف می زند، اصلا ادبیات مان اینجور است، اینهمه صنایع ادبی و تشبیه و توصیف و استعاره و مجاز و از این قبیل که ادیبانمان را احاطه کرده ؛ ساده حرف زدن و ساده نوشتن را برایمان سخت کرده است. حالا بیایید اصلا از تاریخ هزارساله اختناق شاهان و سلاطین این مملکت گل و بلبل چشم پوشی کنیم که همه حرفامان را پیچیده در هزار جور لطایف و ظرائف می پسندید ، مبادا که به قبا کیسی

برخورد و خلاصه دلی را برنجانند. از حرف اصلی دور افتادیم ، می بخشید.

عرض می کردم که این حرف زدن ناگزیر به آنجا رسانده ما را که اگر بابت آن کاری که می کنیم پشت سر هم حرف نزنیم و جلسه پشت جلسه توضیح واضحات ندهیم اموراتمان نمی گذرد ، برای کارهایی که هنوز انجام نداده ایم و قصدش را داریم - قریه الی الله - که بماند. اصلا کار و فعالیتی که قبلا کلنگش را محکم نزده باشیم ، به سامان هم برسد، به دلمان نمی چسبد.

حالا حکایت این آی تی و ملحقات رنجورش در این دیار است که بالای سر جنازه نیمه جاننش ، برای بهبودی در آینده نه چندان نزدیک، سوروسات جشن و شادی برپاست و به شکرانه صحت مزاج و سلامتی که هنوز نرسیده فریاد چشم بد دوری است که از همه طرف بلند گشته است. هنوز دو سه ماهی از برپایی جشنواره ملی رسانه های دیجیتال و نرم افزار های چند رسانه ای توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نگذشته بود و

هنوز تاثیرات مثبت بیشمار آن در جامعه آی تی کشور جریان داشت که جشنواره ملی تولید و ساماندهی محتوای الکترونیکی ایران [تسما] توسط شورای عالی اطلاع رسانی برگزار شد. اصلا در این میان کاری به قضیه ادغام شوراها و چرایی برگزاری این جشنواره آخری در این زمان و موازی کاری های مرسوم در این دیار را نداریم ولی ادعای به سامان رسانی محتوا در کشور از آن ادعاهاست که سوال های بسیاری را به ذهن آدمی متبادر می کند. این که ادعا شود : " بحث محتوا را در کشور پایه ریزی کردیم و این موفقیت ماست، آنچه که اکنون اتفاق افتاده است از نظر من یک نقطه عطف در این حوزه است، در این جشنواره در ۱۳ شهریورماه ۱۳۸۶ بحث محتوا برای اولین بار در کشور آغاز شده است. - سالاریان دبیر اجرایی جشنواره" به گمان نگارنده از آن ادعاهای عجیبی است که متاسفانه گوینده به ابعاد ادعای خود توجهی نداشته است. هرچند اینگونه سخن گفتن در سالهای اخیر مسبوق به سابقه است ولی از سوی متصدیان جشنواره ای که مسئول برگزاریش شخص آگاهی مانند دکتر شهرباری است ، این سخن دور از انتظار است.

سوال مهم این است که برادر عزیز، کدام محتوا؟ ساماندهی کدام محتوای الکترونیکی؟ وقتی امکان دسترسی آزاد به محتوای الکترونیکی وجود ندارد، وقتی امکان استفاده یکسان و با فرصتی برابر برای تولیدکنندگان محتوای وب علی رغم تمامی ادعاها وجود ندارد، آیا برگزاری اینچنین جشنواره هایی محلی از اعراب دارد؟

اصلا اگر مصداق محتوا (content) همانی باشد که منظور نظر شماست ، آیا کسان بسیاری بی مزد و منت و بدون دریافت وامهای کلان و اینهمه برو بیای جشن و جشنواره در این شش ، هفت سال گذشته ، بیشتر و بهتر، از پس تولید محتوای فارسی برنیامده اند؟ و البته مورد بی مهری قرار نگرفته اند ؟ چند سایت و مجله اینترنتی برایتان بشماریم که یکی دوسالی به هر جان کندی که بوده کار کرده اند و از روی بی توجهی متولیان تولید محتوای فارسی ، به علل مختلف که مهمترین شان عدم وجود پشتیبانی مالی بوده تعطیل شده اند؟ قرار نبوده و نیست که به هر محتوایی که تولید شد ردیف بودجه تخصیص یابد ولی آیا راهکاری جامع برای حمایت مادی و معنوی یکسان برای فعالان این عرصه تعریف شده است ؟

به گمان نویسنده، وقتی هنوز تکلیفمان با معانی واژگان معلوم نیست و به یک زبان مشترک بین متولیان دولتی و بخش خصوصی نرسیده ایم ، برگزاری جشنواره ، اگر بگویم کاری عبث و بی فایده است، سخنی به گراف نگفته ایم. در هر حال این حکایت همیشگی این دیار است که واژگانش از معنا دور بیفتند و هر موضوع جدیدی چنان از محتوا خالی شود و دستمالی گردد که دیگر استفاده از آن واژه ، جز حسرتی برای آنها که قبل تر با واقعیت آن آشنا بوده اند ، چیز دیگری نداشته باشد. خدایا، معانی را به واژگان بازگردان.

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=276620>

در سایه اکثریت خاموش

فن آوری و ارتباطات الکترونیک منجر به دگرگونی در عرصه زندگی نمادین بشر و از این طریق منشأ تحولات عمده ای در دانسته های بشری بوده، مفاهیم بنیادین دانش ارتباط جمعی و علوم اجتماعی را دچار تغییر و تحولات بنیانی کرده است. از جمله مفاهیمی که در عصر ارتباطات الکترونیک دچار تغییر و تحولات گسترده شده، مفهوم هویت است. تحولات الکترونیک این مفهوم را از حالت بسته و چارچوب بندی شده سنتی خارج و انسان را به دنیایی متکثر و متنوع پرتاب کرده است. از سوی دیگر، تنوع و تکثر در شکل گسترده و همه گیر خود، بر ابعاد مختلف زندگی اجتماعی بشر حاکم شده و

به صورت پارادایم غالب عصر الکترونیک درآمده است. در این نوشته سعی می شود برخی از ابعاد مختلف این تحول با تکیه بر مفاهیم نظری ارائه شده توسط متفکران اجتماعی و بخصوص میشل فوکو بررسی شود.

•••

هویت دربرگیرنده دو سویه کاملاً متفاوت است؛ این مفهوم از يك سو بر همسانی و تشابه دلالت می کند و از سوی دیگر، بیانگر تفاوت و تمایز است. بدین معنی که اعضای يك گروه در درون مرز مشخص و بر اساس مولفه های خاصی که به شاخصه های هویتی معروف اند، به نوعی با هم مشابه و همسان اند. به عبارت دیگر، این مرزها که خصلتی نمادین دارند دربرگیرنده افرادی هستند که به طور کلی شباهتشان بیشتر از تفاوت های آنهاست. اساساً همین شباهت هاست که به عنوان شاخص هایی برای تعریف هویت آنها، به عنوان عضویت در يك گروه اجتماعی خاص، به کار می آید.

از سوی دیگر، افراد در خارج از این محدوده و در فراسوی مرزهای نمادینی که قلمرو يك گروه را از دیگر گروه ها متمایز می کند، بر اساس ویژگی های اختصاصی خود و تفاوت هایشان با دیگران مشخص می شوند. به بیان دیگر، در خارج از مرزهای گروه، به جای هویت با مفهوم هویت ها روبه رو هستیم که ناشی از تفاوت و گاهی تقابل هویت ها است. در واقع، هر هویتی در تقابل با سایر هویت ها تعریف می شود و اجتماعات بشری با استفاده از قابلیت های نمادین بین خود و دیگری مرزبندی می کنند و مفهوم هویت در دیالکتیک معنایی يك فرد و دیگران یا يك گروه با گروه یا گروه های دیگر صورت بندی می شود. هر هویتی با ایجاد مرز از سایر هویت ها متمایز می شود و این مرزها بیانگر ویژگی های ساختاری و محتوایی

هویت ها هستند.

نکته دیگری که باید در بررسی مفهوم هویت در نظر داشت، تقابل تلقی های روانشناختی و جامعه شناختی از این مفهوم است. گروهی از اندیشمندان اجتماعی، هویت را در سطح فردی و روانشناختی مطرح می کنند و گروهی دیگر (مانند هربرت مید) از بررسی هویت در قالب اجتماع دفاع می کنند و اصطلاح هویت اجتماعی را برای بیان ارتباط فرد و جامعه به کار می بندند. در کنار این دو دیدگاه باید از روانشناسی اجتماعی نیز یاد کرد که تلفیقی از دیدگاه های فردی و اجتماعی است. دیدگاه روانشناسی اجتماعی سعی می کند مفهوم هویت را در ارتباط بین ویژگی های فردی و مفاهیم اجتماعی بررسی کند که نهایتاً دید کلی و جامع تری نسبت به دو دیدگاه اولیه مطرح شده (دیدگاه های روانشناختی و جامعه شناختی) دارد.

در بررسی هویت در هر يك از قالب های فوق، نباید این نکته را نادیده گرفت که هویت دارای سویه ای تاریخی نیز هست، چرا که عوامل سازنده هویت در طول زمان متغیر و دارای حالتی پویا و متحول اند. در مطالعه این مفهوم مهم اجتماعی باید ارتباط هویت ها با خود و با یکدیگر و ویژگی های درونی آنها در گستره تاریخی مورد بررسی قرار گیرد. هویت ها نه در انتزاع فردی و نه در انقطاع از سیر تاریخی، بلکه در دیالکتیک با خود و دیگری شکل می گیرند. سؤال مهمی که در عصر گسترش ارتباطات الکترونیک پیش می آید این است که مرزهای هویتی کجا قرار می گیرند؟ و عوامل شکل دهنده هویت ها کدامند؟ این که در يك جامعه انسانی چه عامل یا عواملی مرزهای نمادین يك جامعه و به تبع آن هویت گروهی را مشخص می کند، بستگی به عوامل گفتمانی (discursive) دارد. این عناصر گفتمانی در اساس، شامل فاکتورهای قدرت و هژمونی است. فوکو با تبارشناسی مفاهیم قدرت و هژمونی به چگونگی شکل گیری مرزهای فردی و اجتماعی می رسد و به خوبی نشان می دهد که چگونه و تحت تأثیر کدام سازوکارهای هژمونیک، مرزهای جمعی و فردی دیوانگان، مجرمان و محکومان در سطح فردی و اجتماعی شکل می گیرد. او نشان می دهد که درگیری و نزاع اصلی در مرز هویت ها اتفاق می افتد؛ آن جا که سوژه نقش محوری و اساسی را در ساخت و شکل دهی هویت ها و چگونگی مرزبندی آنها برعهده می گیرد.

در آرا و اندیشه های فوکو، سوژه (به عنوان عامل مهم و اساسی بر سازنده هویت) در دو مقطع زمان سنتی و مدرن تفاوت های بسیار مهمی دارد. سوژه سنتی که جامعه را می سازد، ثابت، مشخص و دارای ساخت معین است و با دو ویژگی مکان مند و خطی بودن تعریف می شود. مکان مندی سبب ایجاد تداوم و ثبات فردی و جمعی می شود. در این جوامع، مرزهای فردی و جمعی کاملاً مشخص، ساخت یافته و ثابت است و تغییر آن بسیار سخت و دشوار و اغلب مستلزم به کارگیری کنش سیاسی است. ثبات در این جوامع به حدی است که حتی پس از شکست سیاسی یکی از طرفین، هویت فردی و اجتماعی آنها به ندرت از بین می رود و اغلب به صورت زیرزمینی و پنهان به حیات خود ادامه می دهند و در زمان مساعد نسبت به احیا و اعلان هویت خود اقدام می کنند. در حالت کلی، سوژه سنتی، سوژه ای یکپارچه و توپر است که محیط مفهومی محدود و متصلبی با مرزهای کاملاً ساخت یافته ایجاد می کند.

در مقابل، فضا عنصر اساسی بر سازنده دنیای مدرن است که جهانی بدون مرز و فاقد مرکز ثقل ایجاد می کند. از این نظر جامعه مدرن با جامعه به روایت دورکیمی آن کاملاً متفاوت است، در جامعه مدرن بر خلاف درك دورکیمی يك مرکز (Centre) وجود ندارد که فعالیت های اجتماعی در حول آن سامان یابد، بلکه جامعه مانند موجودیتی فارغ از مرکزیت یا حداکثر موجودیتی با مراکز متنوع فهمیده می شود. مفهوم مرز در اینجا دگرگون می

شود و دیگر نمی توان از چارچوب مشخص و قاطعی به نام مرز صحبت کرد.

فضای بدون مرکز سبب ایجاد تکثر معنایی می شود و از هر گونه طبقه بندی و دسته بندی شدن می گریزد، چرا که هر يك از مراکز به نوبه خود منشأ معنابخشی های متفاوت به پدیدارهای اجتماعی می شوند. هویت حاصل از چنین فضایی، هویتی سیال، ناپایدار و نامحدود خواهد بود. در چنین حالتی، رابطه ساده و مشخص فرد- اجتماع و معنای ثابت هویت در دنیای سنتی از بین می رود و رابطه ای پیچیده، غیرمتمرکز و منتج از مفهوم فضا در ارتباط با هویت ها شکل می گیرد که فاقد شکل ساخت یافته و مشخص است و از هر گونه تعریف و صورت بندی مشخص می گریزد.

سوژه مدرن (اینجا سوژه فوکوی- دولوزی) بر سازنده و حامل چنین هویتی است، سوژه ای تکه تکه و فاقد انسجام که در دنیای مدرن امروزی که ویژگی های هویتی مختص خود را بر دوش می کشد. این سوژه همان گونه که فروید اشاره کرده بود، سوژه ای دانا و عقلانی (rational) و با هویت ثابت و مشخص نیست، بلکه تحت تأثیر نیروی ناخودآگاهی است که سبب بی شکلی و عدم انسجام سوژه مدرن می شود. متفکران دیگری نیز درباره ویژگی های سوژه مدرن به ارائه نظرات خود پرداخته اند از جمله ژاک لاکان (Jacques Lacan) و رولان بارت (Roland Barthes) و ژاک دریدا (Jacques Derrida) که به بررسی ابعاد مختلفی از سوژه مدرن پرداخته اند. روانکاوی سوژه مدرن پس از فروید با لاکان دنبال شد. در عرصه فلسفی و ادبی، نظریه های ساخت شکنی و مرگ مؤلف دریدا و بارت مطرح شدند.

تمام این تلاش ها در راستای ارائه ویژگی های کلی سوژه در نهایت مجموعه گسترده و پراکنده ای از ویژگی ها برای سوژه مدرن ارائه می دهد. فوکو معتقد است سوژه مدرن با این ویژگی ها کاملاً با هویت مدرن سازگار است، چرا که هم هویت و هم سوژه، دال هایی هستند که فاقد مدلول مشخصی هستند و این امر ناشی از فضاوندی این دو (هویت و سوژه) است. حرکت از سوژه پایدار و ثابت سنتی به هویت های باز و متکثر مدرن با مطالعات پست مدرن هایی همچون کریستوا (Kristeva)، جیمسون (Jameson)، لیوتار (Lyotard) شتاب بیشتری گرفت و در نهایت در نوشته های ژان بودریار (Jean Baudillard) به اوج خود رسید.

همان گونه که ارتباطات شفاهی و چهره به چهره منطبق بر دوره سنتی است، در دوره مدرن نیز ارتباطات الکترونیک پایه شکل گیری دهکده جهانی مک لوهان می شود و در نهایت شکل تکامل یافته آن در فضای مجازی متجلی می شود. جدای از انتقادات بودریار در مقاله معروف فرهنگ رسانه های گروهی درباره شکل زندگی مدرن و انتقادات او به سیستم رسانه ای که به رغم او به تولید فرا واقعیتی (hyperreality) منجر می شود، می توان از انطباق این دو شکل ارتباطی شفاهی و الکترونیک بر دو شکل زندگی (سنتی و مدرن) و در نهایت دو شکل هویتی (هویت سنتی و هویت مدرن) دفاع کرد.

اجتماع سنتی بر پایه ارتباطات شفاهی، گفت وگو و تعامل مستقیم بین افراد شکل می گیرد. در چنین اجتماع ارگانیک (به رغم تونیس) نوع حاکم ارتباطات سبب شکل گیری هویت ثابت سنتی می شود. نمونه آرمانی چنین اجتماعی در نوشته های یورگن هابرماس در کتاب معروف کنش ارتباطی درباره پاریس قرن ۱۸ متجلی می شود که در آن جامعه مدنی، که خارج از معادلات قدرت عمل می کند، عرصه ایده آلی برای کنش ارتباطی ایجاد می کند. حال آن که، بودریار با کتاب در سایه اکثریت خاموش به ذکر این نکته می پردازد که جامعه مدرن، جامعه اکثریت خاموش است و در آن هر گونه گفت وگو و کنش ارتباطی به وسیله شکل گیری توده (mass) با شکست روبه رو می شود که محصول نهایی چنین جامعه

ای توده های بی شکلی است که در مکان های ساکت، دور از هم، ناپایدار و متمایز، به حرکت های کاتوره ای خود می پردازند و در نتیجه برخوردهای اتفاقی به یکدیگر در مسیری دیگر حرکت می کنند، بی آن که از مقصد خود اطلاعی داشته باشند یا در انتخاب نوع مسیر دخالتی داشته باشند.

دنیای مدرن با رشد روزافزون وسایل ارتباطی الکترونیک شتاب بالایی در مسیر آشفستگی و نکثر بیشتر معنایی به خود گرفت و محتوای ارتباطی را در حد بالایی تغییر داد. مفهوم فضای سایبر که توسط نوربرت وینر (Norbert Wiener) بنیان نهاده شد امروزه با تمام آنچه از ارتباطات در دنیای مدرن و هویت تکه تکه سوژه مدرن ارائه می شود، انطباق کامل دارد. فضای سایبر را شاید به جرأت بتوان از هم گسیخته ترین و متکثرترین فضای ممکن نامید. این فضا، کاملاً مرکز گریز، بدون مرز و فاقد نقطه ثقل و انعکاست. حرکت از يك پنجره به پنجره دیگر در فضای اینترنت، یادآور لغزش های مکرر و بی انتهای دریدایی از دالی به دالی دیگر است. در عین حال نشانه هایی مانند، گفت وگویی اینترنتی (chat) يك شخص با چند کلمه شناسایی (ID) مختلف در فضاهای بسته و در مقابل صفحه نورانی مونیتور از شکل گیری آئین ها (rituals) و شکل های مختلف زندگی در بافت های جدیدی حکایت می کند که در آن تکثر در اشکال مختلف، امکان ایجاد هر گونه معنای کامل و متصل را غیرممکن می کند. در این فضا امکان تعریف مفاهیم به شکل مقطوع و مشخص از بین می رود؛ مفهوم هویت نیز از این قاعده مستثنی نیست.

زمانی ژاک دریدا در مقابل سرگردانی مطلق و بی معنایی دنیای مدرن، راه حل نهایی را یکسانی گفتمانی می دانست. حال سؤالی که پیش می آید این است که؛ آیا می توان چنین راه حلی برای سایبر متصور شد؟

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=236242>

 vista.ir
Online Classified Service

درآمدی بر عامل تاثیرگذار وب

مطالعات پیوندی که برپایه ماهیت تورینه‌ایی شبکه جهانی وب و نظام فرابوندهای برقرارشده میان فرامتن‌ها شکل گرفته‌است، می کوشد تا با بهره‌گیری از روشهای متداول مطالعات تحلیل استنادی اما با رویکردی جدید و

با شمارش پیوندهای برقرار شده میان صفحات وبی به مطالعه میزان تاثیر و قابلیت دیده شدن این نوع از منابع اطلاعاتی بپردازد.

در این میان معیار عامل تاثیرگذاروب که براساس شباهت میان فرایوندها و اسنادها شکل گرفته و اقتباس و ویرایشی وبی از عامل ناثیرگذارمجله بوده و با هدف اندازه گیری میانگین فرایوندهای وبی، برای بررسی میزان نفوذ و تاثیر منابع وبی توسعه پیدا کرده است به عنوان معیاری برای بالابردن میزان دقت نتایج بدست آمده از مطالعات پیوندی و شمارش پیوندها به کارگرفته می شود. از این رو در این مقاله سعی می شود تا با بررسی ابعاد و جنبه های مختلف معیار عامل تاثیر گذاروب ماهیت، کارکردها، روش شناسی و مشکلات آن شناخته شود.

در عصر پست مدرن با تغییر الگوها و پارادایم [۱]های حاکم برارتباطات علمی مرزهای موجود میان تولید کنندگان و مصرف کنندگان اطلاعات کمرنگ شده است چرا که تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطی و پدیده‌هایی چون

خودناشری ونشررومیزی [۲] این امکان را فراهم کرده اند تا مصرف کنندگان اطلاعات بخشی ازفرآیند تولید اطلاعات تلقی شوند و درایجاد وخلق آن سهمی باشند (رهادوست، ۱۳۸۲).

اینترنت که از آن به عنوان شبکه شبکه ها یاد می شود درشکل تورینه‌ایی عظیم از میلیونها، میلیون کامپیوتری که در سرتاسر گیتی پراکنده شده اند، بستر شکل گیری فضای ارتباط مجازی را برای کاربران فراهم کرده است. به طوری که کاربران گوناگون آن از هر قشری و با هر سطحی ازسواد و دانایی این امکان را دارند تا در محیطی جذاب و پویا ، دانسته‌ها و تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار دهند. گواه این ادعا اضافه شدن روزانه قریب به بیش از یک میلیون صفحه اینترنتی است، که به هزاران میلیون صفحه‌ایی که پیش از این وجود داشته است، اضافه می شود. (چاکا بارانی، ۱۹۹۹). درحالی که سهولت عرضه و ارائه اطلاعات در محیط شبکه‌ایی اینترنت به عنوان یکی از قابلیت‌های منحصر به فرد آن در نظر گرفته می شود، اما به نظر می رسد که گاهی اوقات همین سهولت دسترسی سبب به وجود آمدن مشکلات متعدد وضعیف جلوه دادن نقش وجایگاه اینترنت در بین کاربران خویش شده است.

برخلاف محیط های اطلاعاتی سنتی ، همانند کتابخانه ها و آرشیوها که هریک از منابع اطلاعاتی براساس معیارهای خاص انتخاب و در مجموعه نگهداری می شوند، اینترنت پذیرای هر گونه اطلاعات ازسوی هر شخص یا موسسه‌ایی می باشد، چرا که اینترنت رسانه‌ایی است که هرکسی با یک کامپیوتر می تواند به طور همزمان به عنوان نویسنده، ویراستار و ناشر در آن ایفای نقش کند، به عبارت دیگر هیچ گونه کنترل ساختاری برای ورود اطلاعات به شبکه جهانی اینترنت وجود ندارد. عدم نظم و کنترل در شبکه جهانی اینترنت با تعابیر گوناگون و توسط افراد مختلف بیان شده است. کتز آن را به یک مغازه سمساری تشبیه می کند که در آن هر چیزی آن هم به صورت درهم و برهم یافت می شود، از نظر وی اینترنت به

مانند پدیده‌ایی بی‌قواره بوده و مترادف با هرج و مرج وی‌نظمی آشکاراست (کتر، ۱۳۷۸).

چاکا باراتی از آن به عنوان مرداب دیجیتال [۳] یاد می‌کند، چراکه معتقد است که صفحات وی می‌توانند با هزریانی، هراسنا ننداردی و هرسبکی توسط هرفردی با هزمینه و سابقه آموزشی، فرهنگی و با هرعلاقه و انگیزه‌ایی نوشته شوند که شامل حقیقت، دانش و گاه" می‌توانند شامل مطالب دروغ و اطلاعات گمراه کننده نیز باشند.

بنابراین در چنین شرایطی یافتن اطلاعات مرتبط و با کیفیت به ساده ترین و سریعترین روش، چالش جدی را برای کاربران و متخصصان اطلاع رسانی به همراه آورده است، و به تبع آن تلاشهای گوناگونی را برای مواجهه با این مشکل موجب شده است. ایجاد سیستم های رتبه بندی بر اساس معیارهای استاندارد، نمونه‌ایی از این تلاشها است. این سیستم ها سعی دارند تا با مطابقت دادن معیارهای پنج گانه ارزیابی منابع چاپی یعنی دقت، اعتبار، واقع بینی، روزآمدی و پوشش منابع اطلاعاتی به ارزیابی رتبه بندی منابع وی بپردازند (سویی، ۱۹۹۹).

به نظری رسد ساختار فرامتنی وب و فرایوندهای ایجاد شده میان صفحات، زمینه را برای به کارگیری یکی از روشهای متداول ارزیابی و شناسایی اطلاعات دارای کیفیت فراهم کرده است. وب جهانگستر که به سادگی به عنوان وب شناخته می‌شود از میلیونها صفحه فرامتن تشکیل شده است که از طریق فرایوندها به یکدیگر پیوند خورده اند. سیستمهای فرامتن به عنوان رویکردی جدید در مدیریت اطلاعات به کاربران اجازه می‌دهند تا داده‌ها را در مسیر غیرخطی و در مجموعه عظیمی از گره‌ها [۴] که به وسیله پیوندها [۵] به یکدیگر متصل شده‌اند، به اشتراک بگذارند (بالا سا برامانین، ۱۹۹۲) و به این ترتیب توانایی کاربر را برای تعقیب ارجاعات متقابل در محدوده متن افزایش داده و به دنبال آن دسترسی آسان و سریع به اطلاعات بیشتر و مرتبط با حوزه موضوعی را فراهم می‌آورند.

با توجه به ماهیت شبکه جهانی وب که در آن میلیونها، میلیون فایل و سند از طریق فرایوندها [۶] به یکدیگر پیوند خورده‌اند می‌توان وب جهانگستر را به عنوان شبکه عظیمی از استنادات تصور کرد که در آن مدخلهای اطلاعاتی با صفحات وب و استنادات با فرایوندها جایگزین شده اند. از آنجایی که تعداد پیوندهای زده شده از سایر مدارک وی به یک مدرک وی، می‌تواند به عنوان نشانه‌ایی از تاثیر مدرک و تاثیر تولید کننده آن و همچنین به عنوان یکی از معیارهای دیده شدن آن در بین سایر منابع در نظر گرفته شود، الگوی فرایوند ایجاد شده میان صفحات فرامتن [۷] را از بسیاری جهات شبیه به الگوی استنادات و ارجاعات موجود در منابع چاپی دانسته‌اند. (بارجک، ۲۰۰۶). بنابراین به نظر می‌رسد روش تحلیل استنادی [۸] که از دیرباز توسط کتابداران استفاده شده و همواره سعی داشته است، تا با شمارش استنادها میزان تاثیر علمی یک اثر را تعیین کند، می‌تواند با رویکردی جدید جهت ارزیابی و تعیین میزان تاثیر منابع وی به کار گرفته شود. (سویی، ۱۹۹۹).

مطالعه پیوندهای برقرار شده میان صفحات وی که در علم اطلاع رسانی با حضور افرادی چون لارسون، رسو، آلمیند و اینگورسن پایه گذاری شده است سعی دارد تا با بهره‌گیری از تکنیکهای جدید محاسباتی که جهت شمارش صفحات پیوندی در فضای وی اجرامی‌گردد، الگوی استفاده علمی از وب و تاثیر گذارترین منابع اطلاعاتی وب مدار را شناسایی کند. (وگان، ۲۰۰۲) به طوری که اسپانچ در مقاله‌ایی که پیرامون مدیریت کیفیت اطلاعات بهداشتی بر روی اینترنت به رشته تحریر در آورده، بعضی از نشانگرهای کیفی غیر مستقیم اطلاعات بهداشتی را ارائه کرده است، که در میان این نشانگر شمارش پیوندهای وی نیز وجود دارد. از نظری همانند نمایه استنادی منابع چاپی، نمایه استنادی منابع وی [۹] می‌تواند با استفاده از شمارش تعداد فرایوندها به یک وب سایت معین در طی یک دوره زمانی معین ایجاد شود (اسپانچ، ۱۹۹۸).

مطالعات استنادی به خصوص در مورد مجلات ، همواره با مشکلاتی روبرو بوده است. مشکلاتی چون وجود مجلات قدیمی و مشهور در مقابل مجلات جدید و کمتر شناخته شده، مجلاتی با مقالات بیشتر در مقابل مجلاتی با مقالات کمتر، که می توانست بر روی تعداد استنادات و به تبع آن برتایج حاصل از رتبه بندیهای تحلیل استنادی تاثیر منفی بگذارد. از این رو محققان حوزه مطالعات استنادی با در نظر گرفتن معیار اثربخش عامل تاثیر گذار مجله، که برای سنجش میزان اهمیت و نفوذ مجلات استفاده می شود تا حدی برای مشکل فائق آمدند. از آنجایی که در مطالعات پیوندی نیز ممکن است چنین سوگیریهای در مورد وب سایتهای بزرگتر نسبت به وب سایتهای کوچکتر یا وب سایتهای شناخته شده نسبت به وب سایتهای کمتر شناخته شده وجود داشته باشد نیاز به معیاری است تا با بررسی میزان اهمیت و نفوذ منابع وبی این مشکل حل کند، معیاری با عنوان عامل تاثیر گذار وب که در سطور بعد به تفصیل بدان پرداخته می شود.

• عامل تاثیر گذار مجلات [۱۰]

علم کتابداری و اطلاع رسانی و حوزه های وابسته در زمینه جامعه شناسی علم و مطالعات علم و تکنولوژی، سعی دارند تا با توجه به جنبه های کمی تولید، سازماندهی و اشاعه اطلاعات و بهره گیری از آن توسط کاربران مختلف، در موقعیتهای مختلف ابزاری را برای درک پویاییهای رشته های علمی، میزان نفوذ و تاثیر آنها و توسعه خط مشی های علمی فراهم نمایند. مطالعات آماری کتابسنجی که از نیمه اول قرن بیستم شکل گرفته، نمودی از این تلاشها است. کتابسنجی به عنوان یکی از روشهای تحقیق کمی در کتابداری و اطلاع رسانی می کوشد تا با بهره گیری از روشهای آماری و تجزیه و تحلیل های کمی، الگوهای استفاده و استناد از منابع در حوزه های مختلف را توصیف کند (بجورن برن، ۲۰۰۱).

مطالعات کتابسنجی که در علم اطلاع رسانی به منظور ابزاری برای شناسایی مجموعه های هسته از مقالات، مولفان ویا مجلات در حوزه های مختلف توسعه یافته است، به منظور محقق ساختن اهداف خویش از قوانین قدرتمندی همچون قانون لوتکا جهت مطالعه پراکندگی تولید علم در بین دانشمندان، قانون برادفورد برای مطالعه پراکندگی متون یک عنوان خاص در بین مجلات متفاوت و قانون زیف برای تعیین بسامد واژه ها بهره می گیرد. مطالعات کتابسنجی همچنین از حوزه هایی چون تحلیل استنادی برای تعیین نفوذ علمی مقالات و نویسندگان بهره می گرفته (بجورن برن، ۲۰۰۴).

تحلیل استنادی که تمرین شمارش استنادها به یک منبع اطلاعاتی محسوب می گردد، می کوشد تا با شمارش فراوانی تعداد دفعاتی که یک منبع اطلاعاتی در طی یک دوره زمانی معین استناد می شود به ارزیابی میزان تاثیر آن منبع اطلاعاتی بپردازد. در حالی که ممکن است انواع متفاوتی از پیوندهای استنادی میان نویسندگان، آثار علمی، مجلات، حوزه های مختلف علمی ویا حتی میان کشورهای مختلف ایجاد شود، اما رایجترین و متداولترین نوع استنادها میان مقالات مجلات علمی برقراری می شود. به طوری که موسسه اطلاعات علمی از اوایل دهه ۱۹۷۰ مجله گزارش های استنادی [۱۱] را به عنوان ابزاری نظام مند و عینی براساس داده های مربوطه به استنادات مقالات مجلات و اطلاعات آماری آنها را در اختیار کتابداران و محققان قرار می دهد. آنها نیز می توانند از این منبع بهره گرفته و با بررسی این مطلب که مقالات منتشر شده در مجلات معین چند بار و با چه سرعتی استناد شده اند پیشروترین و تاثیرگذارترین مقالات و مجلات را در حوزه های مختلف علمی شناسایی کنند. در مجله گزارش های استنادی که به عنوان ابزاری کارآمد می توان نشریات برتر جهان را شناسایی کرد، یکی از معیارهای رتبه بندی مجلات میزان استناد بدانها است.

اما مهم ترین محدودیت این معیارآن است که مجلات قدیمی نسبت به مجلات جدید با مقالات زیاد یا مقالات کمتر در هر شماره، از استنادهای بیشتر و در نتیجه رتبه بالاتری برخوردار می‌شوند. بنابراین موسسه منتشرکننده این منبع به منظور بالا بردن میزان دقت و اطمینان نتایج حاصل از مطالعات استنادی از فاکتور دیگری که تحت عنوان عامل تاثیر گذار مجله شناخته می‌شود، بهره می‌گیرد (کوشا، ۱۳۸۲). این عامل که با محاسبه نسبت تعداد استنادات صورت گرفته به مقالات مجله منتخب، از سوی مجلات نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی موسسه اطلاعات علمی، به تعداد کل مقالات چاپ شده در همان مجله در طی دو سال گذشته تعیین می‌گردد، هر ساله برای مجلات منتخب تعیین و در مجله گزارش‌های استنادی منتشر می‌شود.

به دیگر سخن عامل تاثیر گذار مجله برای یک [مجله علمی] را می‌توان تعداد استناداتی را که در دوره زمانی T1، به آیت‌های اطلاعاتی منتشر شده [در مجله علمی] در در دوره زمانی T2، می‌شود، تقسیم بر تعداد آیت‌های قابل استناد منتشر شده توسط آن [مجله علمی] در دوره زمانی T2، محاسبه کرد. استنادات به معنای مجموع خود استنادیها و استنادات صورت گرفته توسط منابع بیرونی تعریف می‌شود. (اینگورسن، ۱۹۹۸)

• عامل تاثیر گذاروب [۱۲]

با توجه به کاربرد و اهمیت مطالعات تجزیه و تحلیل‌های استنادی به ویژه در علم اطلاع‌رسانی در طی سالیان اخیر تمایل و علاقه زیادی نسبت به انجام تحقیقات مشابه در محیط وب مشاهده می‌شود. وب که از زمان پیدایش خود به طور گسترده‌ای در ارتباط رسمی و غیررسمی علمی به کار گرفته شده است، بستری نو برای به کارگیری مطالعات آماری کتابسنجی محسوب می‌شود. از اواسط دهه ۱۹۹۰ تلاش‌های روزافزونی برای بررسی ماهیت و خصوصیات وب جهانگستر صورت گرفته است. به این تلاشها که قصد دارند تا با استفاده از روشهای مطالعات کمی و آماری کتابسنجی اما با رویکردی جدید به مطالعه ویژگیها و رفتار دانش ثبت و ضبط شده و تجزیه و تحلیل ساختارهای علمی و تحقیقاتی موجود در شبکه جهانی وب بپردازند، وب‌سنجی [۱۳] نام نهاده اند. (ترن بال، ۱۹۹۶). بچورن برن وب‌سنجی را به عنوان مطالعه جنبه‌های کمی ساخت و استفاده از منابع اطلاعاتی، ساختارها و تکنولوژیهای موجود بر روی وب که وابسته به روشهای اطلاع‌سنجی و کتابسنجی است تعریف می‌کند. (بچورن برن، ۲۰۰۴)

وب‌سنجی شباهتهای چندی را با مطالعات اطلاع‌سنجی و علم‌سنجی و به کارگیری روشهای رایج مطالعات کتابسنجی نشان می‌دهد. برای مثال شمارش‌های ساده و تحلیل محتوای صفحات وبی، شبیه تحلیل محتوای منابع چاپی سنتی است. محاسبه و تجزیه و تحلیل پیوندهای بیرون رونده [۱۴] از صفحات وبی به وب‌سایت‌های دیگر یا پیوندهای واردشونده [۱۵] از وب‌سایت‌های دیگر به یک وب‌سایت، که اصطلاحاً "پیوندهای بیرونی (خارجی)"، و پیوندهایی که در محدوده همان سایت به صفحات همان سایت داده می‌شود پیوندهای درونی (داخلی) [۱۶] نامیده می‌شود، می‌تواند مشابه تجزیه و تحلیل‌های ارجاعی و استنادی [۱۷] در نظر گرفته شود.

بنابراین در منابع وبی می‌توان پیوندهای بیرونی (واردشونده) و درونی را شبیه به مراجع (ماخذ) و استنادها در دنیاى منابع چاپی دانست (بچورن برن ۲۰۰۱). بر همین اساس بسیاری از محققان از شباهت میان فرایوندها و استنادات بهره‌گرفته‌اند و شکل جدیدی از مطالعات وبی را که به منظور بررسی میزان تاثیر وب‌سایتها و براساس شمارش میزان پیوندها به وب‌سایتها شکل گرفته است، توسعه داده‌اند که از آن تحت عنوان

مطالعات پیوندی یادمی‌شود. مطالعات پیوندی همانند مطالعات استنادی سعی دارد تا با شمارش پیوندهای برقرارشده به یک منبع وبی، میزان تاثیر وبی آن اثر را تعیین کند.

بنابراین همانطوری که دردنیای منابع چاپی معیار اثربخش عامل تاثیرگذار [۱۸] به عنوان ابزاری برای بالابردن میزان دقت نتایج حاصل از مطالعات استنادی به‌کارمی‌رود، درمطالعات پیوندی نیز نیازه معیاری است تا براساس آن نتایج حاصل از مطالعات پیوندی با دقت بیشتری ارائه شود. این معیارکه از آن تحت عنوان عامل تاثیر گذاروب یاد می‌شود، می‌کوشد تا با رویکردی جدید میزان نفوذ منابع وبی را تعیین کند.

ایده محاسبه عامل تاثیرگذاروب را که براساس شباهت میان فرایوندها و استنادها شکل گرفته و اقتباس و ویرایش وبی از عامل تاثیر گذارمجلات است. و با هدف اندازه گیری میانگین فرایوندهای وبی برای بررسی میزان نفوذ منابع وبی درسال ۱۹۹۸ توسعه پیدا کرده‌است، به آلمیند و اینگورسن نسبت می‌دهند. هرچند قبل از اینگورسن، رودریگز گایدین مفهوم تاثیر اطلاعات روی اینترنت را درمجله اسپانیایی دکوماناسیون معرفی کرده‌بود. اما این مقاله به اندازه مقاله آلمیند و اینگورسن تاثیرگذار نبوده است. دراین مقاله عقیده و نظر اساسی نویسنده این بود که عوامل تاثیر گذاروب ممکن است درباره آگاهی یا شناخت از سایتهای ملی یا سایتهای شخصی اطلاعاتی را ارائه دهند (بچورن برن، ۲۰۰۱).

بنابراین عامل تاثیرگذارمجله، نسبت استنادهای صورت گرفته به مقالات مجله ایی خاص، توسط مقالات موجود در مجلات نمایه شده پایگاه اطلاعاتی ISI درطی یک دوره زمانی معین را به تعداد مقالات قابل استناد آن مجله خاص، محاسبه می‌کند. در حالی که عامل تاثیر گذاروبی عکسی از پایگاه اطلاعاتی موتور جستجو و نسبت تعدادصفحات پیوندی نمایه شده درپایگاه موتور جستجو به تعداد صفحات تشکیل دهنده وب سایت است.

• مقایسه تطبیقی عامل تاثیرگذارمجله و عامل تاثیر گذاروب

▪ عامل تاثیر گذار مجله / عامل تاثیر گذاروب

- تعداد استنادات دریک دوره زمانی معین / تعدادصفحات پیوندی نمایه شده درپایگاه موتور جستجو

- تعداد مقالات قابل استناد منتشرشده / تعداد صفحات تشکیل دهنده وب سایت

- شمارش استنادات باید درطی دوره‌زمانه مشخص ۲ ساله بعد از انتشار مقاله باشد. / به علت همزمانی درنشرمنبع و پیوندها محدودیت زمانی وجود ندارد.

- محدود بودن به مقالات مجلات / عدم محدودیت به یکی ازانواع خاص وب سایتهها

- وقت گیروهزینه بریودن محاسبات / سهولت اجرای شمارش ها

• انواع عامل تاثیر گذاروب

▪ عامل تاثیر گذار خارجی [۱۹]: پیوندهای خارجی که ازسایروب سایتهها به وب سایت هدف برقراری می‌شود، می‌تواند به عنوان منعکس کننده پدیده های اجتماعی همانند رفتار ارجاعی تاکتیکی یا استراتژیک و علایق رایج معنا شناختی یا عملگرایانه دریک وب سایت معین درنظرگرفته شود. (اینگورسن، ۱۹۹۸). بنابراین عامل تاثیر گذار خارجی که به عنوان معیاری از نفوذ و تاثیرگذاری، توسعه جذابیت و قابلیت دیده شدن وب سایت توسط دیگر وب سایتهها درنظرگرفته می‌شود، براساس نسبت تعداد پیوندهای صورت گرفته از بیرون وب سایت هدف به تعداد صفحات موجود دروب

سایت مورد نظر بدست می آید.

• عامل تاثیر گذار داخلی [۲۰]: پیوندهای داخلی یا خودپیوندها که به عنوان پیوندهایی که آدرس اینترنتی صفحه منبع و مقصد، نام دومینی [۲۱] مشترک را دارا می باشند، عملیاتی می شوند. ساختارهای منطقی مورد استفاده جهت سازماندهی صفحات وبی در سرورهای محلی به منظور اهداف ناوبری را منعکس می کنند. برای مثال در وب سایت مجلات پیوندهایی که از فهرست مندرجات یک شماره به مقالات آن شماره و یا از یک مقاله به اطلاعات کتابشناسی و یا حتی پیوندهایی که از یک مقاله به مقاله دیگر در همان سایت برقراری شود به عنوان پیوند داخلی در نظر گرفته می شود (هارتر، ۲۰۰۰). بنابراین عامل تاثیر گذار داخلی که بر اساس نسبت تعداد پیوندهای صورت گرفته در درون سایت نسبت به کل صفحات بدست می آید. می تواند نشانه‌ایی از ساختار سازمان یافته و منسجم وب سایت باشد.

• عامل تاثیر گذار کلی [۲۲]: که بر اساس نسبت تمامی صفحات پیوند داده شده به یک وب سایت اعم از پیوند داخلی یا خارجی به کل صفحات موجود در آن وب سایت بدست می آید، موقعیت کلی وب سایت را از نظر میزان نفوذ و تاثیر نشان می دهد.

• روش شناسی و مشکلات مطالعه عامل تاثیر گذار وب

در هر مطالعه‌ایی از نوع عامل تاثیر گذار وب چهار مرحله انجام می گیرد که در ادامه به توضیح بیشتر آنها پرداخته و مشکلاتی را که ممکن است در هر مرحله وجود داشته باشد بررسی می شود.

۱) انتخاب آدرس اینترنتی: قبل از آنکه فرمانهای مربوط به محاسبه هریک از انواع عاملهای تاثیر گذار وب با بهره گیری از عملگرهای مربوطه اجرا شود، باید آدرس اینترنتی مرتبط با منبع اطلاعاتی وب مدار تعیین شود. این کار با استفاده از منابع مختلف صورت گیرد که از آن جمله می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

الف) بهره‌گیری از موتورهای جستجو و جستجوی عنوان منبع اطلاعاتی به صورت درخواستهای عبارتی و یافتن آدرس اینترنتی مربوط بدان

ب) بررسی لیستهای چاپی و غیرچاپی که شامل پیوندها به منبع اطلاعاتی مورد نظر هستند.

با این حال به نظر می رسد که انتخاب آدرس اینترنتی منبع اطلاعاتی مسیر چندان مستقیمی نیست و در این میان مسایل و مشکلاتی وجود دارد. از جمله

• سایت های آینه‌ایی [۲۳]: ممکن است یک منبع اطلاعاتی از طریق سرورهای مختلف و به تبع آن با آدرسهای اینترنتی متفاوت قابل دسترسی باشد. از این رو هریک از این آدرس های اینترنتی متفاوت که محتوای مشابه ایی را هم عرضه می کنند، می توانند توسط صفحات وبی مختلف پیوند زده شوند. برای مثال هارتر در مطالعه خویش پیرامون نفوذ وبی مجلات الکترونیکی برای مجله سایکلوکی [۲۴] ۲۱ آدرس اینترنتی متفاوت یافت (هارتر، ۲۰۰۰). پیوند کور [۲۵]: آدرس اینترنتی که از طریق آن نمی توان صفحه‌ایی را بازیابی کرد. این مشکل می تواند به دلایل مختلف از جمله بسته شدن وب سایت، تغییر سروری که صفحات بر روی آن قرار دارند، رخ دهد.

۲) انتخاب موتور جستجو: هنگام انجام دادن مطالعه‌ایی از نوع عامل تاثیر گذار وب انتخاب موتور جستجوی مناسب که با دارا بودن پایگاه اطلاعاتی وسیع و تحت پوشش قرار دادن حجم وسیعی از وب امکان شمارش نسبتاً دقیق تعداد صفحات موجود در وب سایت مورد مطالعه و تعداد پیوندهای برقرار شده بدان را فراهم می کند، لازم و ضروری است. در حالی که در تئوری و نظریه اکثریت موتورهای جستجوی وب می توانند برای مطالعات وب

سنجی استفاده شوند، به طوری که بارک(۲۰۰۶) از موتور جستجوی گوگل و هرناندز (۱۹۹۹) و هارتر(۲۰۰۰) از موتور جستجوی اینفوسیک بهره گرفته اند. اما در عمل موتور جستجوی آلتاویستا بهترین ترکیب را از پایگاه را اطلاعاتی وسیع، نتایج پایدار و منطق بولی برای ترکیب کردن درخواستها فراهم می کند. به طوری که اینگورسن (۱۹۹۸) ، نوروزی(۲۰۰۴)، اسمیت(۲۰۰۴، ۲۰۰۲) و سوآلمیا(۲۰۰۲) با بهره گیری از موتور جستجوی آلتاویستا محاسبات عامل تاثیر گذاروب را انجام داده اند.

• عمده مشکلی که در این مرحله وجود دارد

▪ ناپایداری و نوسان در نتایج گزارش شده توسط موتور جستجو: عامل تاثير گذار وب وابسته به پوشش موتور جستجو است و از آنجایی که پوشش هیچ یک از موتورهای جستجو کامل نیست، بنابراین فاکتور نفوذ وب سایت که متناسب با پوشش موتور جستجو از آن وب سایت است، برآورد نسبی و تقریبی از میزان نفوذ آن محسوب می گردد. بررسی در مطالعات انجام پیرامون عامل تاثير گذاروب که با استفاده از موتورهای جستجو مختلف انجام شده است، حاکی از آن است که اساساً نتایج گزارش شده توسط موتورهای مختلف در معرض نوسان است.

برای مثال موتور جستجوی آلتاویستا که در اکثر مطالعاتی از این نوع استفاده می شود، بر اساس الگوریتم تعریف شده خویش مبنی بر اولویت قراردادن ارائه نتایج مفید به جای نتایج دقیق در زمان تعیین شده برای پردازش، ممکن است در دفعات مختلف بازایی نتایج متفاوتی را گزارش کند. پس نتایج تجزیه و تحلیل های وب با استفاده از موتورهای جستجو صرفاً می تواند به عنوان نشانه های تقریبی تلقی شوند تا نتیجه گیریهای دقیق چراکه داده های موتورهای جستجو بذاته ناقص هستند. (نوروزی، ۲۰۰۵). از آنجایی که مقدار زمان سپری شده برای پردازش درخواست بستگی به این دارد که سرور چقدر شلوغ باشد به همین خاطر ممکن است نتایج گزارش شده در زمانهای مختلف متفاوت باشد. این مشکل می تواند با اجرا کردن جستجوها در زمانی که ترافیک استفاده از وب پایین است حل شود. (وگان، ۲۰۰۳).

۳) اجرای فرمانها و عملگرها در موتور جستجو

در روش شناسی رایج و متداول محاسبه عامل تاثیر گذاروب برای اینکه بتوان انواع عامل تاثیر را برای یک وب سایت محاسبه کرد نیاز به دانستن مقادیر چهار متغییر است که عبارتند از :

الف) تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که توسط موتور جستجو نمایه شده است.

ب) تعداد کل پیوندها

ت) تعداد پیوندهای خارجی

ث) تعداد پیوندهای داخلی

مقادیر هر یک از این متغییرها با اعمال یک سری فرمانها و استفاده از عملگرهای بولی در موتور جستجوی مربوطه، تعیین می گردد. که در ادامه بدانها اشاره می شود.

الف) تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که توسط موتور جستجو نمایه شده است.

تعداد صفحات موجود در وب سایت با استفاده از فرمان host شماره می شود. پس فرمان host:www.xxx.com برای شمارش تعداد صفحات موجود در وب سایت به کار می رود. که در این فرمان xxx نام دومینی وب سایت است.

ب) تعداد کل پیوندها

تعداد کل پیوندهای وارد شده به وب سایت با استفاده از فرمان link شمارش می‌شود. پس فرمان link:www.xxx.com برای شمارش تعداد کل پیوندهای زده شده به وبسایت به کار می‌رود.

ت) تعداد پیوندهای خارجی

تعداد پیوندهای خارجی با استفاده از ترکیب فرمان link, host به همراه عملگر NOT تعیین می‌شود. پس فرمان link:www.xxx.com NOT host:www.xxx.com برای شمارش تعداد پیوندهای خارجی به کار می‌رود.

ث) تعداد پیوندهای داخلی

تعداد پیوندهای داخلی با استفاده از ترکیب فرمان link, host به همراه عملگر AND تعیین می‌شود. پس فرمان link:www.xxx.com AND host:www.xxx.com برای شمارش تعداد پیوندهای داخلی به کار می‌رود. بنابراین با توجه به توضیحاتی که در بخش انواع عامل تاثیر گذاروب گفته شد:

عامل تاثیر گذار کلی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست آمده از فرمان link به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می‌آید. پس link:www.xxx.com برای محاسبه عامل تاثیر گذار کلی به کار می‌رود. host:www.xxx.com عامل تاثیر گذار خارجی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست آمده از ترکیب فرمان link,host با استفاده از عملگر NOT ، به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می‌آید. پس link:www.xxx.com NOT host:www.xxx.com برای محاسبه عامل تاثیر گذار خارجی است.

عامل تاثیر گذار داخلی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست از ترکیب فرمان link,host با استفاده از عملگر AND ، به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می‌آید. پس link:www.xxx.com AND host:www.xxx.com مشکلات این مرحله عبارتند از:

▪ ماهیت ناپایدار صفحات وب: از آنجایی که تعداد صفحات تشکیل دهنده وب سایتها و منابع اطلاعاتی وب مدار، موجود در پایگاههای اطلاعاتی موتورهای جستجو ثابت نیستند، این مسئله محاسبه تعداد صفحات موجود در وب سایت به عنوان مخرج کسرها با مشکل روبرو ساخته است، به طوری که در بعضی موارد به علت پاک شدن رکوردهای قدیمی، خاموش شدن سرورهای قدیمی و یا به کارگیری نرم افزارهایی که مانع از نمایه سازی و شناسایی منبع اطلاعاتی توسط خزنده وب می‌شوند ، کاهش چشم گیری در تعداد نتایج نهایی گزارش شده مشاهده می‌شود. در مقابل اگر مجموعه بزرگی از صفحات اضافه شود یا اینکه نرم افزار مانع نمایه سازی برداشته شود باید انتظار افزایش وسیع در تعداد نتایج گزارش شده را داشت.

▪ پیچیده بودن مفهوم مدرک وبی: در محیط وب یک منبع اطلاعاتی همانند کتاب می‌تواند در فرم یک صفحه HTML بزرگ باشد و یا اینکه همان کتاب می‌تواند به فصول و بخش های گوناگون تقسیم شود. این خود می‌تواند از یک سو تعداد پیوندهای بیشتری را موجب گردد و از سوی دیگر می‌تواند دهها یا هزاران عدد به مخرج کسر اضافه کند. در حالی که در حالت اول فقط عدد یک به عنوان مخرج برای محاسبه عامل تاثیر گذاروب به

کارمی رود.

۴) بررسی میزان تاثیر متغیرهای ناپیوسته با میزان نفوذ منابع وبی: در مطالعات مربوط به بررسی میزان نفوذ وبی، این نفوذ همواره در مقایسه با سایر متغیرهای ناپیوسته بررسی شده است. مثلا" در مورد مجلات الکترونیکی میزان نفوذ و تاثیر وبی در مقایسه با فاکتورهای چون جایگاه آن در مطالعات و شمارشهای استنادی، وجود یا عدم وجود فراداده [۲۶]، سن وب سایت، سطح محتوای آن و در مورد وب سایتها دانشگاهی در مقایسه با جایگاه آن در رتبه بندیهای تحقیقاتی مطالعه و بررسی شده است.

• نتیجه گیری

با توجه به محبوبیت گسترده اینترنت و وب جهانگستر به عنوان یکی از انواع محمل‌های اطلاعاتی مورد توجه محققان و کاربران، ارزیابی منابع اینترنتی و وب سایتها وظیفه ای ضروری برای کتابداران محسوب می شود. در این میان به نظر می رسد که معیار عامل تاثیر گذاروب به عنوان یکی از روشهای مورد استفاده جهت بررسی میزان نفوذ، اهمیت و قابلیت دیده شدن منابع وبی از اهمیت خاصی برخوردار است. این معیار که سعی دارد تا با بهره گیری از روشهای سنتی اما در چهارچوب و ساختار جدید به مطالعه تاثیر گذاری منابع وبی بپردازد، از روش خاصی پیروی می کند که شناخت آن برای کتابدارانی که می کوشند تا نقش و جایگاه خود را به عنوان متخصصان دانش دردنیای جدید حفظ کنند ضروری است. اما در به کارگیری این معیار مسایل و مشکلاتی وجود دارد که این نوع از بررسیها را با چالش روبرو می سازد، از این روآشنایی با این روش مطالعه و بررسی ابعاد و جنبه های مختلف آن می تواند در برآورد تقریبی و نسبتا صحیح از میزان نفوذ وبی موثر باشد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=238701>

درآمدی بر عامل تاثیرگذاروب

• چکیده:

مطالعات پیوندی که برپایه ماهیت تورینه‌ای شبکه جهانی وب و نظام فرایوندهای برقرارشده میان فرامتن‌ها شکل گرفته‌است، می کوشد تا با

بهره‌گیری از روشهای متداول مطالعات تحلیل استنادی اما با رویکردی جدید و با شمارش پیوندهای برقرار شده میان صفحات وبی به مطالعه میزان تاثیر و قابلیت دیده شدن این نوع از منابع اطلاعاتی بپردازد. در این میان معیار عامل تاثیرگذاروب که براساس شباهت میان فرایوندها و استنادها شکل گرفته و اقتباس و ویرایشی وبی از عامل تاثیرگذارمجله بوده و با هدف اندازه گیری میانگین فرایوندهای وبی، برای بررسی میزان نفوذ و تاثیر منابع وبی توسعه پیدا کرده است به عنوان معیاری برای بالابردن میزان دقت نتایج بدست آمده از مطالعات پیوندی و شمارش پیوندها به کارگرفته می شود. از این رو در این مقاله سعی می شود تا با بررسی ابعاد و جنبه های مختلف

معیار عامل تاثیر گذاروب ماهیت، کارکردها، روش شناسی و مشکلات آن شناخته شود.

• مقدمه

در عصر پست مدرن با تغییر الگوها و پارادایم [۱] های حاکم بر ارتباطات علمی مرزهای موجود میان تولید کنندگان و مصرف کنندگان اطلاعات کمرنگ شده است چرا که تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطی و پدیده‌هایی چون خودناشری و نشررومیزی [۲] این امکان را فراهم کرده اند تا مصرف کنندگان اطلاعات بخشی از فرآیند تولید اطلاعات تلقی شوند و در ایجاد و خلق آن سهیم باشند. اینترنت که از آن به عنوان شبکه شبکه ها یاد می شود در شکل توریتهایی عظیم از میلیونها، میلیون کامپیوتری که در سرتاسر گیتی پراکنده شده اند، بستر شکل گیری فضای ارتباط مجازی را برای کاربران فراهم کرده است. به طوری که کاربران گوناگون آن از هر قشری و با هر سطحی از سواد و دانایی این امکان را دارند تا در محیطی جذاب و پویا، دانسته‌ها و تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار دهند. گواه این ادعا اضافه شدن روزانه قریب به بیش از یک میلیون صفحه اینترنتی است، که به هزاران میلیون صفحه‌ایی که پیش از این وجود داشته است، اضافه می شود. در حالی که سهولت عرضه و ارائه اطلاعات در محیط شبکه‌ایی اینترنت به عنوان یکی از قابلیت‌های منحصر به فرد آن در نظر گرفته می شود، اما به نظر می رسد که گاهی اوقات همین سهولت دسترسی سبب به وجود آمدن مشکلات متعدد وضعیف جلوه دادن نقش و جایگاه اینترنت در بین کاربران خویش شده است.

برخلاف محیط های اطلاعاتی سنتی، همانند کتابخانه ها و آرشیوها که هریک از منابع اطلاعاتی براساس معیارهای خاص انتخاب و در مجموعه نگهداری می شوند، اینترنت پذیرای هر گونه اطلاعات از سوی هر شخص یا موسسه‌ایی می باشد، چرا که اینترنت رسانه‌ایی است که هر کسی با یک کامپیوتر می تواند به طور همزمان به عنوان نویسنده، ویراستار و ناشر در آن ایفای نقش کند، به عبارت دیگر هیچ گونه کنترل ساختاری برای ورود اطلاعات به شبکه جهانی اینترنت وجود ندارد. عدم نظم و کنترل در شبکه جهانی اینترنت با تعبیر گوناگون و توسط افراد مختلف بیان شده است. کتز آن را به یک مغازه سمساری تشبیه می کند که در آن هر چیزی آن هم به صورت درهم و برهم یافت می شود، از نظر وی اینترنت به مانند پدیده‌ایی بی‌قواره بوده و مترادف با هرج و مرج وبی نظمی آشکار است. چاکابارتی از آن به عنوان مرداب دیجیتال [۳] یاد می کند، چرا که معتقد است که صفحات وبی می‌توانند با هرزبانی، هر استنادردی و هر سبکی توسط هر فردی با هر زمینه و سابقه آموزشی، فرهنگی و با هر علاقه

و انگیزه‌ایی نوشته شوند که شامل حقیقت، دانش و گاه‌ها" می‌توانند شامل مطالب دروغ و اطلاعات گمراه کننده نیز باشند.

بنابراین درچنین شرایطی یافتن اطلاعات مرتبط و با کیفیت به ساده ترین وسریعترین روش، چالش جدی را برای کاربران و متخصصان اطلاع رسانی به همراه آورده است، و به تبع آن تلاشهای گوناگونی رابرای مواجهه با این مشکل موجب شده است. ایجاد سیستم های رتبه بندی براساس معیارهای استاندارد، نمونه‌ایی ازاین تلاشها است. این سیستم ها سعی دارند تا با مطابقت دادن معیارهای پنج گانه ارزیابی منابع چاپی یعنی دقت، اعتبار، واقع بینی، روزآمدی و پوشش منابع اطلاعاتی به ارزیابی ورتبه بندی منابع وبی پردازند به نظرمی رسد ساختار فرامتنی وب و فرایوندهای ایجاد شده میان صفحات، زمینه را برای به کارگیری یکی ازروشهای متداول ارزیابی و شناسایی اطلاعات دارای کیفیت فراهم کرده است. وب جهانگستر که به سادگی به عنوان وب شناخته می‌شود از میلیونها صفحه فرامتن تشکیل شده است که از طریق فرایوندها به یکدیگر پیوند خورده اند. سیستم‌های فرامتن به عنوان رویکردی جدید درمدیریت اطلاعات به کاربران اجازه می‌دهند تا داده‌ها را درمسیرغیرخطی ودرمجموعه عظیمی ازگره‌ها[۴] که به وسیله پیوندها[۵] به یکدیگرمتمصل شده‌اند، به اشتراک بگذارند و به این ترتیب توانایی کاربر را برای تعقیب ارجاعات متقابل درمحدوده متن افزایش داده وبه دنبال آن دسترسی آسان وسریع به اطلاعات بیشتر و مرتبط با حوزه موضوعی را فراهم می‌آورند. با توجه به ماهیت شبکه جهانی وب که در آن میلیونها، میلیون فایل و سند از طریق فرایوندها [۶] به یکدیگر پیوندخورده‌اند می‌توان وب جهانگستر را به عنوان شبکه عظیمی از استنادات تصور کرد که درآن مدخلهای اطلاعاتی با صفحات وب و استنادات با فرایوندها جایگزین شده اند. از آنجایی که تعداد پیوندهای زده شده ازسایر مدارک وبی به یک مدرک وبی ، می‌تواند به عنوان نشانه‌ایی از تاثیر مدرک وتاثیر تولید کننده آن و همچنین به عنوان یکی از معیارهای دیده‌شدن آن دربین سایر منابع درنظر گرفته شود، الگوی فرایوند ایجاد شده میان صفحات فرامتن[۷] را از بسیاری جهات شبیه به الگوی استنادات و ارجاعات موجود درمنابع چاپی دانسته‌اند. بنابراین به نظر می‌رسد روش تحلیل استنادی [۸] که ازدربارز توسط کتابداران استفاده شده و همواره سعی داشته است، تا با شمارش استنادها میزان تاثیر علمی یک اثر را تعیین کند، می‌تواند با رویکردی جدید جهت ارزیابی و تعیین میزان تاثیرمنابع وبی به کارگرفته‌شود. مطالعه پیوندهای برقرارشده میان صفحات وبی که درعلم اطلاع رسانی با حضور افرادی چون لارسون، رسو، آلمیند و اینگورسن پایه گذاری شده است سعی دارد تا با بهره‌گیری از تکنیکهای جدید محاسباتی که جهت شمارش صفحات پیوندی درفضای وبی اجرامی‌گردد، الگوی استفاده علمی ازوب و تاثیر گذارترین منابع اطلاعاتی وب مدار را شناسایی کند. به طوری که اسپانچ درمقاله‌ایی که پیرامون مدیریت کیفیت اطلاعات بهداشتی بروی اینترنت به رشته تحریر درآورده، بعضی از نشانگرهای کیفی غیرمستقیم اطلاعات بهداشتی را ارائه کرده‌است، که درمیان این نشانگر شمارش پیوندهای وبی نیز وجود دارد. از نظروی همانند نمایه استنادی منابع چاپی، نمایه استنادی منابع وبی [۹] می‌تواند با استفاده از شمارش تعداد فرایوندها به یک وب سایت معین درطی یک دوره زمانی معین ایجادشود.

مطالعات استنادی به خصوص درمورد مجلات ، همواره با مشکلاتی روبرو بوده‌است. مشکلاتی چون وجود مجلات قدیمی و مشهور در مقابل مجلات جدید و کمتر شناخته شده، مجلاتی با مقالات بیشتر درمقابل مجلاتی با مقالات کمتر، که می‌توانست بروی تعداد استنادات و به تبع آن برنتایج حاصل از رتبه بندیهای تحلیل استنادی تاثیر منفی بگذارد. ازاین رو محققان حوزه مطالعات استنادی با درنظر گرفتن معیار اثربخش عامل تاثیر گذارمجله، که برای سنجش میزان اهمیت و نفوذ مجلات استفاده می‌شود تا حدی برای مشکل فائق آمدند. از آنجایی که درمطالعات پیوندی نیز ممکن است چنین سوگیریهایی درمورد وب سایتهای بزرگتر نسبت به وب سایتهای کوچکتر یا وب سایتهای شناخته شده نسبت به

وب سایتهای کمتر شناخته شده وجود داشته باشد نیاز به معیاری است تا با بررسی میزان اهمیت و نفوذ منابع وبی این مشکل حل کند، معیاری با عنوان عامل تاثیر گذاروب که درسطور بعد به تفصیل بدان پرداخته می شود.

• عامل تاثیر گذارمجلات [۱۰]

علم کتابداری واطلاعرسانی و حوزههای وابسته درزمینه جامعهشناسی علم و مطالعات علم و تکنولوژی، سعی دارند تا با توجه به جنبههای کمی تولید، سازماندهی و اشاعه اطلاعات و بهرهگیری از آن توسط کاربران مختلف، درموقعیتهای مختلف ابزاری را برای درک پویاییهای رشتههای علمی، میزان نفوذوتاثیر آنها و توسعه خط مشیهای علمی فراهم نمایند. مطالعات آماری کتابسنجی که از نیمه اول قرن بیستم شکل گرفته، نمودی از این تلاشها است. کتابسنجی به عنوان یکی از روشهای تحقیق کمی در کتابداری و اطلاع رسانی می کوشد تا با بهره گیری از روشهای آماری و تجزیه و تحلیل های کمی، الگوهای استفاده و استناد ازمنابع درحوزه های مختلف را توصیف کند. مطالعات کتابسنجی که درعلم اطلاع رسانی به منظور ابزاری برای شناسایی مجموعه های هسته از مقالات، مولفان ویا مجلات درحوزه های مختلف توسعه یافته است، به منظور محقق ساختن اهداف خویش از قوانین قدرتمندی همچون قانون لوتکا جهت مطالعه پراکندگی تولید علم دربین دانشمندان، قانون برادفورد برای مطالعه پراکندگی متون یک عنوان خاص دربین مجلات متفاوت و قانون زیف برای تعیین بسامد واژه ها بهره می گیرد. مطالعات کتابسنجی همچنین از حوزههایی چون تحلیل استنادی برای تعیین نفوذ علمی مقالات و نویسندگان بهره می گرفته.

تحلیل استنادی که تمرین شمارش استنادها به یک منبع اطلاعاتی محسوب می گردد، می کوشد تا با شمارش فراوانی تعداد دفعاتی که یک منبع اطلاعاتی در طی یک دوره زمانی معین استناد می شود به ارزیابی میزان تاثیر آن منبع اطلاعاتی بپردازد. درحالی که ممکن است انواع متفاوتی از پیوندهای استنادی میان نویسندگان، آثار علمی، مجلات، حوزه های مختلف علمی ویا حتی میان کشورهای مختلف ایجاد شود، اما رایجترین و متداولترین نوع استنادها میان مقالات مجلات علمی برقراری می شود. به طوری که موسسه اطلاعات علمی از اوایل دهه ۱۹۷۰ مجله گزارشهای استنادی [۱۱] را به عنوان ابزاری نظام مند و عینی براساس دادههای مربوطه به استنادات مقالات مجلات و اطلاعات آماری آنها را در اختیار کتابداران و محققان قرار می دهد. آنها نیز می توانند از این منبع بهره گرفته و با بررسی این مطلب که مقالات منتشر شده در مجلات معین چند بار و با چه سرعتی استناد شده اند پیشروترین و تاثیر گذارترین مقالات و مجلات را در حوزه های مختلف علمی شناسایی کنند.

درمجله گزارشهای استنادی که به عنوان ابزاری کارآمد می توان نشریات برتر جهان را شناسایی کرد، یکی از معیارهای رتبه بندی مجلات میزان استناد بدانها است. اما مهم ترین محدودیت این معیار آن است که مجلات قدیمی نسبت به مجلات جدید با مقالات زیاد یا مقالات کمتر در هر شماره، از استنادهای بیشتر و در نتیجه رتبه بالاتری برخوردار می شوند. بنابراین موسسه منتشرکننده این منبع به منظور بالابردن میزان دقت و اطمینان نتایج حاصل از مطالعات استنادی از فاکتور دیگری که تحت عنوان عامل تاثیر گذارمجله شناخته می شود، بهره می گیرد. این عامل که با محاسبه نسبت تعداد استنادات صورت گرفته به مقالات مجله منتخب، از سوی مجلات نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی موسسه اطلاعات علمی، به تعداد کل مقالات چاپ شده در همان مجله در طی دوسال گذشته تعیین می گردد، هر ساله برای مجلات منتخب تعیین و در مجله گزارشهای استنادی منتشر می شود. به دیگر سخن عامل تاثیر گذارمجله برای یک [مجله علمی] را می توان تعداد استناداتی را که در دوره زمانی T₁، به آیتیم های اطلاعاتی منتشر شده [درمجله علمی] در در دوره زمانی T₂، می شود، تقسیم بر تعداد آیتیم های قابل استناد منتشر شده توسط آن

[مجله علمی] در دوره زمانی ۲۲، محاسبه کرد. استنادات به معنای مجموع خود استنادیها و استنادات صورت گرفته توسط منابع بیرونی تعریف می شود.

• عامل تاثیر گذاروب [۱۲]

با توجه به کاربرد و اهمیت مطالعات تجزیه و تحلیل های استنادی به ویژه در علم اطلاع رسانی در طی سالیان اخیر تمایل وعلاقه زیادی نسبت به انجام تحقیقات مشابه در محیط وب مشاهده می شود. وب که از زمان پیدایش خود به طور گسترده ای در ارتباط رسمی و غیررسمی علمی به کار گرفته شده است، بستری نو برای به کارگیری مطالعات آماری کتابسنجی محسوب می شود. از اواسط دهه ۱۹۹۰ تلاش های روزافزونی برای بررسی ماهیت و خصوصیات وب جهانگستر صورت گرفته است. به این تلاشها که قصد دارند تا با استفاده از روشهای مطالعات کمی و آماری کتابسنجی اما با رویکردی جدید به مطالعه ویژگیها و رفتار دانش ثبت و ضبط شده و تجزیه و تحلیل ساختارهای علمی و تحقیقاتی موجود در شبکه جهانی وب بپردازند، وب سنجی [۱۲] نام نهاده اند. بجزون برن وب سنجی را به عنوان مطالعه جنبه های کمی ساخت و استفاده از منابع اطلاعاتی، ساختارها و تکنولوژیهای موجود بر روی وب که وابسته به روشهای اطلاع سنجی و کتابسنجی است تعریف می کند. وب سنجی شباهتهای چندی را با مطالعات اطلاع سنجی و علم سنجی و به کارگیری روشهای رایج مطالعات کتابسنجی نشان می دهد. برای مثال شمارش های ساده و تحلیل محتوای صفحات وبی، شبیه تحلیل محتوای منابع چاپی سنتی است. محاسبه و تجزیه و تحلیل پیوندهای بیرون رونده [۱۴] از صفحات وبی به وب سایتهای دیگر یا پیوندهای واردشونده [۱۵] از وب سایتهای دیگر به یک وب سایت، که اصطلاحاً "پیوندهای بیرونی (خارجی)، و پیوندهایی که در محدوده همان سایت به صفحات همان سایت داده می شود پیوندهای درونی (داخلی) [۱۶] نامیده می شود، می تواند مشابه تجزیه و تحلیل های ارجاعی و استنادی [۱۷] در نظر گرفته شود. بنابراین در منابع وبی می توان پیوندهای بیرونی (واردشونده) و درونی را شبیه به مراجع (ماخذ) و استنادها در دنیای منابع چاپی دانست. بر همین اساس بسیاری از محققان از شباهت میان فرآیندها و استنادات بهره گرفته اند و شکل جدیدی از مطالعات وبی را که به منظور بررسی میزان تاثیر وب سایتها و براساس شمارش میزان پیوندها به وب سایتها شکل گرفته است، توسعه داده اند که از آن تحت عنوان مطالعات پیوندی یاد می شود. مطالعات پیوندی همانند مطالعات استنادی سعی دارد تا با شمارش پیوندهای برقرار شده به یک منبع وبی، میزان تاثیر وبی آن اثر را تعیین کند. بنابراین همانطوری که در دنیای منابع چاپی معیار اثربخش عامل تاثیرگذار [۱۸] به عنوان ابزاری برای بالابردن میزان دقت نتایج حاصل از مطالعات استنادی به کار می رود، در مطالعات پیوندی نیز نیاز به معیاری است تا براساس آن نتایج حاصل از مطالعات پیوندی با دقت بیشتری ارائه شود.

این معیار که از آن تحت عنوان عامل تاثیر گذاروب یاد می شود، می کوشد تا با رویکردی جدید میزان نفوذ منابع وبی را تعیین کند. ایده محاسبه عامل تاثیر گذاروب را که براساس شباهت میان فرآیندها و استنادها شکل گرفته و اقتباس و ویرایش وبی از عامل تاثیر گذار مجلات است. و با هدف اندازه گیری میانگین فرآیندهای وبی برای بررسی میزان نفوذ منابع وبی در سال ۱۹۹۸ توسعه پیدا کرده است، به آلمیند و اینگورسن نسبت می دهند. هر چند قبل از اینگورسن، رودریگز گایدین مفهوم تاثیر اطلاعات روی اینترنت را در مجله اسپانیایی دکومانناسیون معرفی کرده بود. اما این مقاله به اندازه مقاله آلمیند و اینگورسن تاثیر گذار نبوده است. در این مقاله عقیده و نظر اساسی نویسنده این بود که عوامل تاثیر گذاروب ممکن است درباره آگاهی یا شناخت از سایتهای ملی یا سایتهای شخصی اطلاعاتی را ارائه دهند.

بنابراین عامل تاثیرگذارمجله، نسبت استنادهای صورت گرفته به مقالات مجله ایی خاص، توسط مقالات موجود در مجلات نمایه شده پایگاه اطلاعاتی ISI در طی یک دوره زمانی معین را به تعداد مقالات قابل استناد آن مجله خاص، محاسبه می کند. در حالی که عامل تاثیر گذارویی عکسی از پایگاه اطلاعاتی موتور جستجو و نسبت تعداد صفحات پیوندی نمایه شده در پایگاه موتور جستجو به تعداد صفحات تشکیل دهنده وب سایت است.

- انواع عامل تاثیر گذاروب

- عامل تاثیر گذار خارجی [۱۹]:

پیوندهای خارجی که از سایروب سایتها به وب سایت هدف برقراری می شود، می تواند به عنوان منعکس کننده پدیده های اجتماعی همانند رفتار ارجاعی تاکتیکی یا استراتژیک و علایق رایج معنا شناختی یا عملگرایانه دریک وب سایت معین در نظر گرفته شود. (اینگورسن، ۱۹۹۸). بنابراین عامل تاثیر گذار خارجی که به عنوان معیاری از نفوذ و تاثیرگذاری، توسعه جذابیت و قابلیت دیده شدن وب سایت توسط دیگر وب سایتها در نظر گرفته می شود، براساس نسبت تعداد پیوندهای صورت گرفته از بیرون وب سایت هدف به تعداد صفحات موجود دروب سایت مورد نظر بدست می آید.

- عامل تاثیر گذار داخلی [۲۰]:

پیوندهای داخلی یا خودپیوندیها که به عنوان پیوندهایی که آدرس اینترنتی صفحه منبع و مقصد، نام دومینی [۲۱] مشترک را دارا می باشند، عملیاتی می شوند. ساختارهای منطقی مورد استفاده جهت سازماندهی صفحات وبی درسروهای محلی به منظور اهداف ناوبری را منعکس می کنند. برای مثال دروب سایت مجلات پیوندهایی که از فهرست مندرجات یک شماره به مقالات آن شماره و یا ازیک مقاله به اطلاعات کتابشناسی و یا حتی پیوندهایی که ازیک مقاله به مقاله دیگر در همان سایت برقراری می شود به عنوان پیوند داخلی در نظر گرفته می شود. بنابراین عامل تاثیر گذار داخلی که براساس نسبت تعداد پیوندهای صورت گرفته در درون سایت نسبت به کل صفحات بدست می آید. می تواند نشانه ایی از ساختار سازمان یافته و منسجم وب سایت باشد.

- عامل تاثیر گذار کلی [۲۲]:

که براساس نسبت تمامی صفحات پیوند داده شده به یک وب سایت اعم از پیوند داخلی یا خارجی به کل صفحات موجود در آن وب سایت بدست می آید، موقعیت کلی وب سایت را از نظر میزان نفوذ و تاثیر نشان می دهد.

- روش شناسی و مشکلات مطالعه عامل تاثیر گذاروب

در هر مطالعه ایی از نوع عامل تاثیر گذاروب چهار مرحله انجام می گیرد که در ادامه به توضیح بیشتر آنها پرداخته و مشکلاتی را که ممکن است در هر مرحله وجود داشته باشد بررسی می شود.

(۱) انتخاب آدرس اینترنتی: قبل از آنکه فرمانهای مربوط به محاسبه هر یک از انواع عاملهای تاثیر گذاروب با بهره گیری از عملگرهای مربوطه اجرا شود، باید آدرس اینترنتی مرتبط با منبع اطلاعاتی وب مدار تعیین شود.

- این کار با استفاده از منابع مختلف صورت گیرد که از آن جمله می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

الف) بهره گیری از موتورهای جستجو و جستجوی عنوان منبع اطلاعاتی به صورت درخواستهای عبارتی و یافتن آدرس اینترنتی مربوط بدان

ب) بررسی لیستهای چاپی و غیرچاپی که شامل پیوندها به منبع اطلاعاتی مورد نظر هستند.

با این حال به نظر می رسد که انتخاب آدرس اینترنتی منبع اطلاعاتی مسیر چندان مستقیمی نیست و در این میان مسایل و مشکلاتی وجود دارد. از جمله

▪ سایت های آینه ای [۲۳]

ممکن است یک منبع اطلاعاتی از طریق سرورهای مختلف و به تبع آن با آدرسهای اینترنتی متفاوت قابل دسترسی باشد. از این رو هریک از این آدرس های اینترنتی متفاوت که محتوای مشابه ای را هم عرضه می کنند، می توانند توسط صفحات وبی مختلف پیوند زده شوند. برای مثال هارتر در مطالعه خویش پیرامون نفوذ وبی مجلات الکترونیکی برای مجله سایکلوک [۲۴] ۳۱ آدرس اینترنتی متفاوت یافت.

▪ پیوند کور [۲۵]:

آدرس اینترنتی که از طریق آن نمی توان صفحه ای را بازیابی کرد. این مشکل می تواند به دلایل مختلف از جمله بسته شدن وب سایت، تغییر سروری که صفحات بر روی آن قرار دارند، رخ دهد.

۲) انتخاب موتور جستجو:

هنگام انجام دادن مطالعه ای از نوع عامل تاثیر گذار وب انتخاب موتور جستجوی مناسب که با دارا بودن پایگاه اطلاعاتی وسیع و تحت پوشش قراردادن حجم وسیعی از وب امکان شمارش نسبتاً دقیق تعداد صفحات موجود در وب سایت مورد مطالعه و تعداد پیوندهای برقرار شده بدان را فراهم می کند، لازم و ضروری است. در حالی که در تئوری و نظریه اکثریت موتورهای جستجوی وب می توانند برای مطالعات وب سنجی استفاده شوند، به طوری که بارچک از موتور جستجوی گوگل و هرناوند و هارتر از موتور جستجوی اینفوسیک بهره گرفته اند. اما در عمل موتور جستجوی آلتاویستا بهترین ترکیب را از پایگاه را اطلاعاتی وسیع، نتایج پایدار و منطق بولی برای ترکیب کردن درخواستها فراهم می کند. به طوری که اینگورسن، نوروزی، اسمیتو سوآلمیا با بهره گیری از موتور جستجوی آلتاویستا محاسبات عامل تاثیر گذاروب را انجام داده اند.

• عمده مشکلی که در این مرحله وجود دارد

▪ ناپایداری و نوسان در نتایج گزارش شده توسط موتور جستجو: عامل تاثیر گذار وب وابسته به پوشش موتور جستجو است و از آنجایی که پوشش هیچ یک از موتورهای جستجو کامل نیست، بنابراین فاکتور نفوذ وب سایت که متناسب با پوشش موتور جستجو از آن وب سایت است، برآورد نسبی و تقریبی از میزان نفوذ آن محسوب می گردد. بررسی در مطالعات انجام پیرامون عامل تاثیر گذاروب که با استفاده از موتورهای جستجو مختلف انجام شده است، حاکی از آن است که اساساً "نتایج گزارش شده توسط موتورهای مختلف در معرض نوسان است. برای مثال موتور جستجوی آلتاویستا که در اکثر مطالعاتی از این نوع استفاده می شود، بر اساس الگوریتم تعریف شده خویش مبنی بر اولویت قراردادن ارائه نتایج مفید به جای نتایج دقیق در زمان تعیین شده برای پردازش، ممکن است در دفعات مختلف بازیابی نتایج متفاوتی را گزارش کند. پس نتایج تجزیه و تحلیل های وب با استفاده از موتورهای جستجو صرفاً" می تواند به عنوان نشانه های تقریبی تلقی شوند تا نتیجه گیریهای دقیق چراکه داده های موتورهای جستجو بذاته ناقص هستند. از آنجایی که مقدار زمان سپری شده برای پردازش درخواست بستگی به این دارد که سرور چقدر شلوغ باشد به همین خاطر ممکن است نتایج گزارش شده در زمانهای مختلف متفاوت باشد. این مشکل می تواند با اجرا کردن جستجوها در

زمانی که ترافیک استفاده از وب پایین است حل شود.۳) اجرای فرمانها و عملگرها در موتور جستجو در روش شناسی رایج و متداول محاسبه عامل تاثیر گذاروب برای اینکه بتوان انواع عامل تاثیر را برای یک وب سایت محاسبه کرد نیاز به دانستن مقادیر چهار متغییر است .

▪ که عبارتند از :

الف) تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که توسط موتور جستجو نمایه شده است.

ب) تعداد کل پیوندها

ت) تعداد پیوندهای خارجی

ث) تعداد پیوندهای داخلی

مقادیر هر یک از این متغییرها با اعمال یک سری فرمانها و استفاده از عملگرهای بولی در موتور جستجوی مربوطه ، تعیین می گردد. که در ادامه بدانها اشاره می شود.

الف) تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که توسط موتور جستجو نمایه شده است.

تعداد صفحات موجود در وب سایت با استفاده از فرمان host شماره می شود. پس فرمان `host:www.xxx.com` برای شمارش تعداد صفحات موجود در وب سایت به کار می رود. که در این فرمان xxx نام دومینی وب سایت است.

ب) تعداد کل پیوندها

تعداد کل پیوندهای وارد شده به وب سایت با استفاده از فرمان link شماره می شود. پس فرمان `link:www.xxx.com` برای شمارش تعداد کل پیوندهای زده شده به وب سایت به کار می رود.

ت) تعداد پیوندهای خارجی

تعداد پیوندهای خارجی با استفاده از ترکیب فرمان host, link به همراه عملگر NOT تعیین می شود. پس فرمان `link:www.xxx.com NOT host:www.xxx.com`

برای شمارش تعداد پیوندهای خارجی به کار می رود.

ث) تعداد پیوندهای داخلی

تعداد پیوندهای داخلی با استفاده از ترکیب فرمان host, link به همراه عملگر AND تعیین می شود. پس فرمان `link:www.xxx.com AND host:www.xxx.com`

برای شمارش تعداد پیوندهای داخلی به کار می رود.

بنابراین با توجه به توضیحاتی که در بخش انواع عامل تاثیر گذاروب گفته شد:

عامل تاثیر گذار کلی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست آمده از فرمان link به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می آید. پس `link:www.xxx.com` برای محاسبه عامل تاثیر گذار کلی به کار می رود. `host:www.xxx.com` عامل تاثیر

گذار خارجی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست آمده از ترکیب فرمان link,host با استفاده از عملگر NOT ، به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می آید. پس link:www.xxx.com NOT host:www.xxx.com
host:www.xxx.com

برای محاسبه عامل تاثیرگذار خارجی است.

عامل تاثیر گذار داخلی برای وب سایتها عبارت است از نسبت تعداد صفحات بدست از ترکیب فرمان link,host با استفاده از عملگر AND ، به تعداد کل صفحات موجود در وب سایت که با استفاده از فرمان host بدست می آید. پس link:www.xxx.com AND host:www.xxx.com
host:www.xxx.com

برای محاسبه عامل تاثیرگذار داخلی است.

▪ مشکلات این مرحله عبارتند از:

- ماهیت ناپایدار صفحات وب:

از آنجایی که تعداد صفحات تشکیل دهنده وب سایتها و منابع اطلاعاتی وب مدار، موجود در پایگاههای اطلاعاتی موتورهای جستجو ثابت نیستند، این مسئله محاسبه تعداد صفحات موجود در وب سایت به عنوان مخرج کسرها با مشکل روبرو ساخته است، به طوری که در بعضی موارد به علت پاک شدن رکوردهای قدیمی ، خاموش شدن سرورهای قدیمی و یا به کارگیری نرم افزارهایی که مانع از نمایه سازی و شناسایی منبع اطلاعاتی توسط خزنده وب می شوند ، کاهش چشم گیری در تعداد نتایج نهایی گزارش شده مشاهده می شود. در مقابل اگر مجموعه بزرگی از صفحات اضافه شود یا اینکه نرم افزار مانع نمایه سازی برداشته شود باید انتظار افزایش وسیع در تعداد نتایج گزارش شده را داشت.

- پیچیده بودن مفهوم مدرک وبی:

در محیط وب یک منبع اطلاعاتی همانند کتاب می تواند در فرم یک صفحه HTML بزرگ باشد و یا اینکه همان کتاب می تواند به فصول و بخش های گوناگون تقسیم شود. این خود می تواند از یک سو تعداد پیوندهای بیشتری را موجب گردد و از سوی دیگر می تواند دهها یا هزاران عدد به مخرج کسر اضافه کند. در حالی که در حالت اول فقط عدد یک به عنوان مخرج برای محاسبه عامل تاثیر گذاروب به کار می رود.

۴) بررسی میزان تاثیر متغیرهای ناپیوسته با میزان نفوذ منابع وبی: در مطالعات مربوط به بررسی میزان نفوذ وبی، این نفوذ همواره در مقایسه با سایر متغیرهای ناپیوسته بررسی شده است. مثلاً" در مورد مجلات الکترونیکی میزان نفوذ و تاثیر وی در مقایسه با فاکتورهای چون جایگاه آن در مطالعات و شمارشهای استنادی، وجود یا عدم وجود فراداده [۲۶]، سن وب سایت، سطح محتوای آن و در مورد وب سایتها دانشگاهی در مقایسه با جایگاه آن در رتبه بندیهای تحقیقاتی مطالعه و بررسی شده است.

• نتیجه گیری

با توجه به محبوبیت گسترده اینترنت و وب جهانگستر به عنوان یکی از انواع محملهای اطلاعاتی مورد توجه محققان و کاربران، ارزیابی منابع اینترنتی و وب سایتها وظیفه ای ضروری برای کتابداران محسوب می شود. در این میان به نظر می رسد که معیار عامل تاثیر گذاروب به عنوان یکی از روشهای مورد استفاده جهت بررسی میزان نفوذ، اهمیت و قابلیت دیده شدن منابع وبی از اهمیت خاصی برخوردار است. این معیار که سعی دارد

تا با بهره گیری از روش‌های سنتی اما در چهارچوب و ساختار جدید به مطالعه تاثیر گذاری منابع وبی بپردازد، از روش خاصی پیروی می کند که شناخت آن برای کتابدارانی که می کوشند تا نقش و جایگاه خود را به عنوان متخصصان دانش در دنیای جدید حفظ کنند ضروری است. اما در به کارگیری این معیار مسایل و مشکلاتی وجود دارد که این نوع از بررسیها را با چالش روبرو می سازد، از این رو آشنایی با این روش مطالعه و بررسی ابعاد و جنبه های مختلف آن می تواند در برآورد تقریبی و نسبتا صحیح از میزان نفوذ وبی موثر باشد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=256789>

درآمدی بر فهرستنویسی منابع اینترنت

یکی از کارکردهای اساسی حوزه کتابداری و اطلاع رسانی در طول زمانهای مختلف توسعه و تدوین اصول، روشها و مهارتهای سازماندهی منابع اطلاعاتی بوده است. از طرف دیگر ظهور و پیدایش شبکه جهانی اینترنت به عنوان يك محیط جدید ا اطلاعاتی و افزایش شتابناك حجم منابع و رسانه‌های اطلاعاتی در این محیط نوین ضرورت تعریف و تبیین راهبردها و روشهای نوینی را به منظور فهرستنویسی و دسترس‌پذیر سازی منابع اطلاعاتی این محیط موجب گشته و عرصه‌های جدیدی را برای طرح مفهوم سازماندهی و فهرستنویسی منابع اطلاعاتی گشوده است.

نوشته حاضر دلایل و ضرورت‌های فهرستنویسی منابع شبکه اینترنت را تشریح کرده و ارتباط مهارتهای سنتی حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی با نظام نوین شبکه‌ای را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. همچنین به نقش و

رسالت کتابداران و اطلاع‌رسانان در فهرستنویسی و دسترس پذیر سازی منابع شبکه اینترنت اشاره شده و بر لزوم آشنایی کتابداران با اصول،

روشها و ابزارهای فهرستنویسی منابع اینترنتی، تعدادی از طرحها، روشها و ابزارها و همچنین وب سایتهای مرتبط با مقوله فهرستنویسی منابع اطلاعاتی اینترنت معرفی می‌شوند. ایجاد نظم و سازمان و طرحریزی و سازماندهی از قدیم‌الایام در نزد افراد و جوامع مختلف وجود داشته است به نحوی که انسانها برای نظم بخشیدن و سازماندهی محیط کاری و زندگی خود همواره طرحهای خاصی را تدوین کرده‌اند.

از طرف دیگر اصطلاح سازماندهی در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی نیز از دیرباز به عنوان يك اصل اساسی و پایدار مورد توجه بوده و اصطلاح جدیدی تلقی نمی‌گردد. اصلی که تابع زمان و مکان خاصی نیست. از زمانی که نخستین کتابخانه‌ها بصورت ابتدایی ایجاد شدند نیاز به نظم‌دهی مجموعه مواد موجود در آنها متولیان آنها را به فکر ایجاد طرحهایی برای فهرست‌نگاری و رده‌بندی واداشت. در واقع هر کجا مجموعه‌ای از منابع اطلاعاتی وجود داشته باشد برای استفاده سریع و آسان و دسترس پذیر نمودن آنها لازم است که از قبل طرحی برای نظم دادن (سازماندهی) اجرا شود. بنابراین یکی از کارکردهای اساسی حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در طول زمانهای مختلف آسان نمودن دسترسی به مجموعه‌های کنترل شده از منابع اطلاعاتی از طریق سازماندهی اعم از فهرستنویسی و رده‌بندی منابع می‌باشد.

از طرفی با گسترش فناوری های نوین و ظهور و پیدایش شبکه جهانی اینترنت بعنوان يك محیط جدید اطلاعاتی و افزایش سرسام آور حجم منابع اطلاعاتی این شبکه ضرورت تعریف و تبیین راهبردها و روشهای نوینی را به منظور دسترس پذیر ساختن منابع اطلاعاتی این شبکه موجب گشته است. لذا قرار گرفتن انواع منابع و رسانه‌های اطلاعاتی در شبکه اینترنت فرایند سازماندهی منابع اطلاعاتی را با تحولات و پیشرفتهای شگرفی روبرو ساخته و چالشهای نوینی را فراروی متولیان سازماندهی منابع اطلاعاتی یعنی کتابداران و اطلاع رسانیان قرار داده است. در واقع مقوله سازماندهی منابع اطلاعاتی وارد عرصه جدیدی شده است که روشها استراتژیها و مسائل و مشکلات خاص خود را دارد.

بنابراین این مباحث از مواردی است که کتابداران باید در محیط جدید از آن اطلاع داشته باشند تا بتوانند به عنوان متولیان سازماندهی منابع اطلاعاتی، اصول، روشها و ابزارهای مناسبی را برای سازماندهی و دسترس پذیرساختن منابع اینترنت تدوین کنند. نوشته حاضر نیز بدین جهت و با هدف آشنا سازی علاقمندان با میحث سازماندهی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت با تأکید بر مقوله فهرستنویسی تهیه شده است. از این رو در این نوشته ضمن تشریح دلایل و ضرورت‌های سازماندهی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت، به رسالت کتابداران و اطلاع رسانیان در قبال سازماندهی اینگونه منابع اشاره شده و بر لزوم آشنایی آنها، با اصول روشها و ابزارهای سازماندهی، منابع اینترنت تأکید می‌شود. همچنین ضمن اشاره به مشکلات و محدودیتهای فهرستنویسی منابع اینترنتی، تعدادی از طرحها و ابزارها و وب سایتهای مرتبط با مقوله فهرستنویسی منابع اطلاعاتی اینترنت معرفی می‌شوند.

● دلایل و ضرورت‌های فهرستنویسی و توصیف منابع اینترنتی

در حال حاضر حجم بسیار زیادی از انواع منابع اطلاعاتی در حوزه‌های مختلف از طریق شبکه اینترنت قابل دسترسی است. از طرفی گسترش فزاینده و سرسام آور حجم منابع اطلاعاتی در این محیط جدید مشکلاتی را در دسترسی به اطلاعات ارزشمند و معتبر بوجود آورده است. شبکه اینترنت علاوه بر اینکه امروزه افقهای نوینی را در دسترسی یکپارچه به انواع منابع اطلاعاتی فراروی کتابداران و جستجوگران اطلاعات نهاده است، خود از نداشتن يك سازماندهی مناسب و کارآمد که امر بازیابی اطلاعات را تسهیل کند رنج می‌برد. اینترنت در حالا حاضر با يك آشفتگی و بی‌نظمی بزرگ روبرو می‌باشد و این آشفتگی و بی‌نظمی بیشتر ناشی از ناکارآمدی روشهای سازماندهی اطلاعات در این محیط جدید است. در

واقع بر خلاف کتابخانه‌ها که هر ماده اطلاعاتی را بر اساس معیارهای خاصی انتخاب کرده و با استفاده از اصول و راهکارهای استاندارد، سازماندهی می‌نمایند، اینترنت پذیرای هر نوعی از اطلاعات از سوی هر شخص یا مؤسسه‌ای می‌باشد.

به عبارت دیگر هیچگونه کنترل چارچوبی برای ورود اطلاعات در شبکه جهانی اینترنت وجود ندارد. آقای ویلیام کتس(۴) یکی از صاحب‌نظران حوزه کتابداری و اطلاع رسانی، اینترنت را به يك مغازه سمساری تشبیه می‌کند که در آن هر چیزی آن هم به صورت درهم و برهم یافت می‌شود. از نظر وی اینترنت پدیده‌ای بی‌شکل و قواره بوده و مترادف با هرج و مرج و بی‌نظمی آشکار است. روی همین اصل در هنگام جستجوی اطلاعات در این شبکه در بسیاری از موارد، نتایج جستجو آنقدر زیاد، کمربط و بعضاً نامربوط است که حاصلی جز اتلاف وقت کاربران ندارد. يك فرد بی‌تجربه می‌تواند ساعت‌های مدیدی غرق در جستجوی بی‌فایده در اینترنت شود. حتی جستجوهای که با منطق کافی شروع شوند ممکن است در فضای نامتناهی شبکه گم شوند. بروز این موارد و مشکلات برای کتابدارانی که با سازماندهی اطلاعات و نظم در دسترس‌پذیری خو گرفته‌اند مشکل آفرین می‌باشد.

اما این نابسامانی و همچنین عدم موفقیت کاربران در یافتن اطلاعات مفید و ارزشمند از ناکارآمدی روش‌های سازماندهی منابع اینترنتی نشأت می‌گیرد امروزه کار سازماندهی اطلاعات در اینترنت بر عهده موتورهای جستجو(۲) می‌باشد. موتورهای جستجو دارای بخشی به نام روبات (۳) نرم افزاری هستند که به طور مرتب وب را مرور (۴) کرده و سایتها را بازدید نموده و پیوندهای (۵) دورن سایت و همچنین پیوند آن با سایت‌های دیگر را بررسی می‌کند. روبات سپس اطلاعات سایت را جمع آوری کرده و به موتور جستجو گزارش می‌دهد این فعالیت به طور پیوسته ادامه می‌یابد و روباتها سایتها را به طور منظم و مکرر بازدید کرده و تغییرات را گزارش می‌دهد و سپس بر اساس داده‌های گزارش شده به موتور جستجو، نمایه‌های حجیم یا پایگاه‌های اطلاعاتی در موتور جستجو ایجاد می‌شود.

در واقع موتورهای کاوش از نوعی نظام نمایه‌سازی ماشینی یا خودکار برای نمایه سازی و سازماندهی منابع اینترنتی استفاده نموده و ساخت‌نمایه آنها توسط رایانه صورت می‌گیرد. این نمایه‌ها اساس کار موتورهای جستجو در رتبه‌بندی(۶) نتایج جستجو و ترکیب منطقی واژه‌ها برای بازیابی اطلاعات در اینترنت را تشکیل می‌دهند. اما در این میان نکته مهم قابل ذکر این است که این نوع نمایه و حاصل کاوشی که در آن صورت می‌گیرد دارای مشکلات و نواقصی است که هنوز مورد بحث محافل علمی است و تا کنون الگوریتم جامع و کاملی که منجر به بازیابی دقیق اطلاعات شبکه اینترنت بشود ارائه یا مورد توافق قرار نگرفته است. در واقع موتورهای جستجو هرچه قدر هم که قوی و کارآمد باشند به دلیل بالا بودن حجم و تنوع موضوعی اطلاعات و منابع موجود در شبکه اینترنت قادر به سازماندهی تمامی منابع این شبکه نیستند. همچنین مقوله ریزش کاذب (۷) و بازیابی ناخواسته در موتورهای جستجو و دقت در بازیابی اطلاعات در این ابزارها همچون محور بسیاری از فعالیتهای تحقیقاتی بوده و از مقوله‌های مورد توجه متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی در بهینه سازی فرایند جستجو و بازیابی اطلاعات در این محیط جدید می‌باشد.

از طرف دیگر هر کدام از موتورهای جستجو دید متفاوتی به منابع اینترنت داشته و روشها و شیوه‌های متفاوتی را در سازماندهی و نمایه‌سازی صفحات وب(۸) در پیش گرفته‌اند و هر کدام از آنها دارای يك رشته ویژگیهای خاص کاوش و بازیابی اطلاعات می‌باشند. برخی از آنها قسمتی یا بخشی از منابع اینترنتی مانند صفحات وب یا گروه‌های خبری(۹) را جستجو می‌کنند و برخی دیگر صرفاً دسته خاصی از منابع اینترنت مانند نشانی پست الکترونیکی(۱۰) افراد و یا پیام‌های رد و بدل شده در يك گروه بحث الکترونیکی را کاوش می‌نمایند و بعضی دیگر بخش اعظمی از

منابع شبکه اینترنت را جستجو می‌نمایند. اما نکته مهم قابل اشاره اینست که هیچ يك از موتورهای کاوش قابلیت جستجوی تمامی منابع اطلاعاتی موجود در شبکه اینترنت را دارا نیستند.

لذا از آنجا که هر يك از موتورهای جستجو به شیوه‌ای متفاوت و بدون استفاده از رهبردها و رویکردهای کتابدارانه به شناسایی و نمایه سازی منابع اطلاعاتی اینترنت می‌پردازند، به طور معمول نتایج جستجو در اینترنت بصورت سیاهه‌ای بسیار طولانی و غیر قابل باور از سایتها و منابع کمربط و حتی در مواردی کلاً نامربوط در اختیار جستجوگر قرار می‌گیرد که مورد رضایت وی نیست. در حال حاضر کمتر موتور کاوشی را می‌توان در اینترنت یافت که بر اساس اصول سازماندهی و نمایه‌سازی که سالها در کتابخانه‌ها مورد استفاده گسترده است انجام وظیفه کرده باشد. تنها بعضی از موتورهای جستجو مانند یاهو و گالاکسی دارای رهبردهای موضوعی و سلسله مراتبی بوده و از يك رویکرد موضوعی برای نمایه سازی و سازماندهی صفحات اینترنتی استفاده می‌کنند که آن هم بسیار ابتدایی و ناکارآمد است.

در واقع موتورهای جستجوی اینترنت فاقد نظام کنترل واژگانی و ساختار موضوعی سلسله مراتبی می‌باشند. بنابراین وسعت بالای منابع اطلاعاتی در شبکه اینترنت و ناتوانی موتورهای کاوش در سازماندهی این گونه منابع، اهمیت و لزوم سازماندهی منابع اینترنتی را به اثبات رسانده و انتظارات زیادی را به ویژه از سوی کتابداران به عنوان متولیان سازماندهی اطلاعات باعث شده و مسئولیت جدیدی را فرا روی آنها قرار داده است.

در واقع سابقه دیرینه کتابداران در شناسایی، انتخاب ارزیابی و سازمان دادن به منابع اطلاعاتی مهمترین عاملی است که در عصر اینترنت نیز رسالت سازماندهی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت و فراهم ساختن راههای دسترسی مؤثر به اطلاعات این محیط جدید را همچنان بر عهده آنها قرار داده است. همچنین با توجه به حجم بالای منابع در اینترنت و عدم امکان فهرستنویسی همه آنها لازم است که از قبل سیاست مشخصی برای انتخاب منابع ارزشمند جهت فهرستنویسی صورت بگیرد. لذا استفاده از دانش و تجربه کتابداران در طراحی سایتها و صفحات اینترنت، ایجاد و گسترش طرحهای ابر داده‌ای بر اساس اصول فهرستنویسی و رده‌بندی و گرایش به رویکردهای موضوعی در طبقه‌بندی و سازماندهی منابع، شبکه اینترنت را به محیطی آسان و جذاب برای کاوش و گشت و گذار تبدیل نموده و به کاربران دریافتن اطلاعات دقیق و سرنخهای مناسب در میان انبوه داده‌ها کمک خواهد کرد.● نقش و رسالت کتابداران در فهرستنویسی و دسترس‌پذیرسازی منابع اینترنتی

همانطور که اشاره شد سازماندهی همواره یکی از عناصر مهم در فرایند فعالیتهای علمی و آموزشی است و رسالت کتابداران همواره بر آن بوده است که اصول روشها و ابزارهای سازماندهی را متناسب با شرایط و ملزومات هر عصری تدوین نماید. لذا با توجه به افزایش گسترده و روزافزون منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت و آشفتگی و بی‌نظمی آنها و همچنین ناتوانی و ناکارآمدی رایانه در سازماندهی اینگونه منابع از کتابداران انتظار می‌رود که به عنوان متولیان سازماندهی اصول و روشهای مناسبی را برای سازماندهی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت تدوین نماید.

کتابداران سالهای متمادی وظیفه سازماندهی منابع چاپی را بر عهده داشته‌اند بنابراین دور از انتظار نیست که هم اینک آنها وظیفه اصلی سازماندهی منابع اینترنتی را بر عهده بگیرند. بر خلاف تصور آنهایی که می‌پندارند توانمندیهای شگرف رایانه پاسخگوی هر گونه مشکلی است، باید تأکید کرد که تنها با استفاده از رویکردهای کتابدارانه می‌توان راهها و روشهای مناسب و سودمندی را برای سازماندهی اطلاعات در عصر جدید ارائه داد. لذا بازگشت به رهبردهای کتابدارانه و استفاده از استانداردهای فهرستنویسی و نمایه‌سازی می‌تواند تا حدود زیادی مشکلات موجود را

برطرف سازد به صورتی که جستجوگران و کاربران اینترنت بتوانند براحتی از اقیانوس رو به گسترش اطلاعات در این محیط جدید استفاده نموده و ناامیدانه در آن غرق نشوند. آقای اشنایدرمن(۱۴) در این زمینه نظر جالبی دارد وی می‌گوید: تنها راه اینکه اینترنت به توانمندیهای واقعی خود برسد آن است که کتابداران از اجزاء اصلی تصمیم‌گیری درباره آینده آن شوند. وی معتقد است که کتابداران تجربه‌های زیادی در یافتن راه‌حلهای مناسب برای مسائل پیچیده ذخیره و بازیابی اطلاعات در اختیار دارند و اگر متخصصان رایانه به اندازه کافی هوشمند باشند، باید از دانش و تجربه کتابداران در این زمینه بهره بگیرند، زیرا کتابداران سالهاست که با دانش نظری و تجربه عملی خود در شناسایی منابع اطلاعاتی و آشنایی با اصول و شیوه‌های مناسب سازماندهی توانسته‌اند به مجموعه‌های بزرگ و کوچک هزاران کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی سازمان داده و به نیازمندان اطلاعات خدمت نماید. لذا آنها هستند که اکنون نیز قادرند مشکل اینترنت را تا اندازه زیاد و به شکل مناسب حل نمایند.

در واقع کتابداران به خاطر آشنایی با نیازهای اطلاعاتی(۱۵) کاربران و همچنین به واسطه برخورداری از دانش و تجربه لازم برای تجزیه و تحلیل محتوا و ارزیابی اعتبار، صحت و کیفیت اطلاعات می‌دانند که چه نوع سایتی مورد نیاز استفاده کنندگان است و آنها می‌توانند با شناسایی منابع اطلاعاتی ارزشمند موجود در شبکه اینترنت و فهرست کردن سایتهای مناسب و دسترس‌پذیر نمودن آنها جستجوگران اطلاعات را در این دنیای آشفته یاری دهند. به همین لحاظ به طراحان صفحات وب توصیه می‌شود از رهیبردهای کتابدارانه (شیوه‌های متعارف فهرستنویسی و نمایه‌سازی) استفاده نموده و ترتیبی اتخاذ نمایند تا سایتها و صفحات ارزشمند و پرمحتوا شناسایی شده و همچون سایر منابع اطلاعاتی سازماندهی شود. روی همین اصل و باتوجه به اهمیت مقوله سازماندهی منابع اینترنتی لازم است که کتابداران و اطلاع‌رسانان با روشها و مراحل سازماندهی منابع اینترنتی آشنا شده و این تصور که فقط استفاده‌کننده شبکه اینترنت باشند را کنار گذاشته و خودشان در طراحی راهنماها و ابزارهای سازماندهی منابع اینترنتی دخیل باشند. بنابراین سازماندهی منابع اطلاعاتی در عصر انفجار اطلاعات بسیار ضروری است و کتابداران در این میان نقشی کلیدی دارند.

در واقع اگر کتابداران در انتقال اصول حرفه‌ای و سنتی کتابداری به محیط رسانه‌ای توفیق یابند بی‌شک به عنوان واسطه‌های پویا و لازم در عرصه اطلاع‌رسانی قلمداد می‌شوند.

• طرحها و ابزارهای فهرستنویسی منابع اینترنت

نابسامانی و آشفتگی منابع شبکه اینترنت و بوجود آمدن مشکلاتی در زمینه جستجو و بازیابی اطلاعات در این شبکه، ضرورت انتخاب راهبردها و روشهای نوینی را برای حل این معضل ایجاد کرده است. روی همین اصل و با توجه به اهمیت دسترس‌پذیرسازی و همچنین به منظور تسهیل فرایند جستجو و بازیابی اطلاعات در این شبکه، تا کنون طرحها و پژوهشهای زیادی توسط کتابداران و متخصصان رایانه در سراسر جهان انجام گرفته و الگوها و ابزارهای متعددی برای توصیف(۱۷) و فهرستنویسی منابع محیط اینترنت طراحی و تولید شده است که از معروفترین و مهمترین آنها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد.

•مارکیت Marcit

• نرم افزاری جهت فهرستنویسی منابع اینترنت

مارکیت (marcit) نرم افزاری است که توسط شرکت فناوریهای نایکلس(۱۸) و به منظور تسهیل فرایند فهرستنویسی منابع اطلاعاتی اینترنت

طراحی شده است. لذا کتابداران می‌توانند با استفاده از این نرم‌افزار، منابع اطلاعاتی اینترنت را فهرستنویسی نمایند. روش کار با این نرم‌افزار بدین ترتیب است که ابتدا سایت یا منبع مورد نظر بر روی اینترنت انتخاب و بازیابی می‌شود. سپس با فشار دکمه ماوس بر روی نماد نرم‌افزار مارکیت در بالای مرورگر وب بخش زیادی از اطلاعات مربوط به سایت یا منبع مذکور به طور خودکار بازیابی می‌شود. این اطلاعات شامل عنوان سایت یا منبع، نشانه الکترونیکی بر روی شبکه جهانی وب، پدیدآورنده، موضوع، ناشر، محل نشر، سال نشر و غیره می‌باشد. همچنین کتابداران و فهرستنویسان می‌توانند با وارد کردن اطلاعات فهرستنویسی دیگر نظیر زبان، شکل، عنوان فرعی، شماره استاندارد بین‌المللی I S SN, ISBN, شماره رده‌بندی دیوئی (DDC) و کنگره (LC) یادداشت، خلاصه و غیره در محل‌های مخصوص کاربرگه الکترونیکی این نرم‌افزار بر فهرستنویسی منبع یا سایت مورد نظر خود پرداخته و سپس فایل تکمیل شده به پایگاه اطلاعاتی سیستم خودکار کتابخانه انتقال دهند. یکی از قابلیت‌ها و ویژگی‌های برجسته این نرم‌افزار مقایسه اطلاعات کتابشناختی منابع یا سایتها با استاندارد طرح مارک و بازیابی خودکار شماره استاندارد بین‌المللی کتاب می‌باشد. در واقع ساختار رکوردها در این نرم‌افزار از استاندارد مارک کتابخانه کنگره آمریکا تبعیت می‌کند. شایان ذکر است که نرم‌افزار مارکیت ضمن تسهیل فرایند فهرستنویسی منابع از صرف هزینه و زمان زیاد برای فهرست کردن منابع الکترونیکی موجود بر روی اینترنت جلوگیری می‌کند.

رئیس شرکت طراح این نرم‌افزار درباره اهداف طراحی این نرم‌افزار می‌گوید: در حال حاضر منابع اطلاعاتی زیادی بر روی اینترنت قرار دارند، این در حالی است که موتورهای کاوش در سازماندهی اینگونه موفق نمی‌باشند. موتورهای کاوش برای دسترسی به اطلاعات توسط کتابداران طراحی نشده‌اند. کتابداران می‌دانند که چه نوع سایتی مورد نیاز استفاده‌کنندگان است و نرم افزار مارکیت نیز به این جهت و با هدف سازماندهی و دسترس‌پذیرکردن منابع اطلاعاتی اینترنت طراحی شده است. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر و آشنایی با ساختار، روش کار، و همچنین نحوه انتقال یا دانلود کردن اطلاعات آن می‌توانند به وبسایت این نرم‌افزار متصل شده و از امکانات و قابلیت‌های آن بهره‌گیرند. ● دستنامه فهرستنویسی منابع اینترنت

فهرستنویسی منابع اینترنت دستنامه و راهنمای عملی عنوان کتابی است که در اوسه‌السی (۲۲) برای پروژه فهرستنویسی اینترنت توسط نانسی بی‌السون (۲۳) تألیف شده است. مؤلف در مقدمه کتاب فوق مفروضات اصلی این پروژه را اینگونه بیان می‌کند. اطلاعات ارزشمند فراوانی در اینترنت وجود دارد، این منابع برای دسترسی باید سازماندهی شود. استفاده از فنون و شیوه‌های موجود کتابداری و ایجاد رکوردها برای بازیابی از طریق فهرستهای پیوسته (۲۴) موجود، کارآمدترین و بهترین روش دسترسی به این منابع است.

این کتاب مطالب و مباحث مرتبط با مقوله فهرستنویسی منابع اینترنتی را پوشش داده و منبع ارزشمندی برای آشنایی با اصول و روشهای فهرستنویسی منابع اینترنتی به شمار می‌رود مطالب کتاب فوق در هشت فصل و دو پیوست تنظیم شده که عناوین فصول آن به شرح ذیل می‌باشد.

۱- مقدمه، (دلایل و ضرورت‌های فهرستنویسی منابع اینترنت، انتخاب و گزینش منابع اینترنتی برای فهرستنویسی آنها، راهنمای عمومی، استاندارد بین‌المللی توصیف کتابشناختی برای فایل‌های کامپیوتری ((ISBD) CF)

۲- رهنمودهایی برای توصیف اطلاعات کتابشناختی منابع اینترنت

۳- توصیف کتابشناختی: (سطوح و مراحل فهرستنویسی (ناحیه عنوان، ویرایش، ویژگی و خصوصیات فایل، انتشارات و توزیع، توصیف فیزیکی و ظاهری، فهرست، یادداشتها).

۴- دسترسی کتابشناختی: (سرشناسه، شناسه‌های افزوده)

۵- سرعنوانهای موضوعی

۶- رده‌بندی منابع اینترنتی

۷- موجودی منابع

۸- مثالها

شایان ذکر است که متن کامل این کتاب ارزشمند به صورت رایگان از طریق شبکه جهانی وب قابل دستیابی است.

• ابرداده و کاربرد آن در توصیف منابع اینترنتی

از جمله نخستین و بارزترین تحولات و مباحثی که در راستای سازماندهی و توصیف منابع اینترنتی روی داد طرح مفهوم ابرداده بود. واژه ابرداده از ریشه لاتین meta به معنی ماهیت و data به معنی اطلاعات یا داده گرفته شده است. ابرداده در ساده‌ترین تعریف به داده‌ها و اطلاعاتی درباره منابع اطلاعاتی اطلاق می‌شود. به تعبیر خاص ابرداده نوعی روش و ابزار است که برای شناسایی، توصیف و مکان‌یابی منابع اطلاعاتی الکترونیکی موجود در اینترنت و محیطهای شبکه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع ابرداده، داده سازماندهی شده‌ای است که خصوصیات يك منبع (اطلاعاتی) را تشریح می‌کند. اصطلاح ابرداده، اصطلاح جدیدی نیست، کتابداران سالهاست که در کتابخانه‌ها به فهرستنویسی کتابها و مجلات می‌پردازند، فهرست کتابخانه خود نوعی ابرداده است که برای یافتن کتابها و مجلات در زمینه‌های موضوعی خاص و بازیابی آنها از قفسه کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در واقع همانطور که فهرستها در کتابخانه برای جستجو، سازماندهی و بازیابی منابع کتابی و غیر کتابی مورد استفاده قرار می‌گیرد، ابرداده نیز همچون فهرستی برای جستجو، سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی موجود در شبکه اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای عینی‌تر نمودن مفهوم ابرداده می‌توان به این نکته اشاره کرد که اطلاعات ابرداده‌ای در مورد يك منبع الکترونیکی برای مثال در محیط اینترنت شامل اطلاعات مربوط به عنوان سایت یا منبع، موضوع، پدیدآورنده سایت، زبان، ناشر، پوشش، تاریخ نشر یا ایجاد سایت، جزئیات مالکیت معنوی اثر، کلید واژه‌های قابل جستجو برای هر منبع، توصیف و کدها و نشانه‌هایی برای رده‌بندی محتوایی مدارك می‌باشد. شایان ذکر است که نشانه‌های(۲۵) ابرداده‌ای در شرایط معمولی در مرورگرهای وب نشان داده نمی‌شوند، اما با انتخاب گزینه source از منوی view در مرورگرهای وب مثل اینترنت اکسپلورر(۲۶) یا نت اسکپ(۲۷) می‌توان ابرداده هر سایتی را ملاحظه نمود.

• تاریخچه شکل‌گیری و دلایل گسترش ابرداده

مرور تاریخی مفهوم ابرداده نشان می‌دهد که این اصطلاح اولین بار به عنوان نام يك شرکت آمریکایی برای ایجاد و توسعه محصولات مبنی بر الگوه در سال ۱۹۶۹ به کار رفته است. اما افزایش بسامد کاربرد آن به طور عمده به دهه ۱۹۹۰ و پیدایش شبکه جهانی وب در سال ۱۹۹۳ باز می‌گردد. تنوع منابع و محصولات اطلاعاتی شبکه اینترنت و ضعف و ناکارآمدی موتورهای جستجو در کاوش اطلاعات دقیق و مرتبط همچنین نیاز

میرم کاربران به الگوها و قالبهای استاندارد برای جستجو و بازیابی سریع و دقیق منابع اینترنت باعث شد تا اندیشه شکل‌گیری ابزاری برای رفع این معضل به طور جدی مطرح شود. در واقع اساس گرایش کنونی به مسئله ابرداده در قابلیت این نظام در رها ساختن کاربران از نگرانی مربوط به انکشاف منابع و یاری رساندن به آنها در یافتن اطلاعات مورد نیاز می‌باشد.

• اهمیت و کاربرد ابرداده

ابرداده روشی نظام‌مند است که منابع اطلاعاتی را برای کاربران دسترس‌پذیر و قابل فهم می‌سازد. اساس کاربرد ابرداده تسهیل فرا پند جستجو، مکان‌یابی، انتخاب، ارزیابی و مستندسازی منابع شبکه‌ای می‌باشد که موجب افزایش دقت بازیابی و تسهیل جستجوی منابع شبکه‌ای می‌گردد. اما به تعبیر دقیق‌تر کاربردهای مهم ابرداده شامل موارد زیر می‌باشد.

۱- تسهیل جستجو و بازیابی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت

۲- نظم بخشیدن به منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت

۳- توصیف پایگاههای اطلاعاتی، تصاویر دیجیتالی، فایل‌های صوتی و سایر منابع غیر متنی شبکه

۴- تحلیل محتوا و نمایه سازی و سازماندهی انواع منابع اطلاعاتی شبکه

۵- اشتراک و یکپارچه‌سازی منابع اطلاعاتی ناهمگن شبکه اینترنت

۶- فراهم ساختن زمینه استفاده مجدد از انواع اطلاعات توزیع شده در محیط شبکه از طریق مستند سازی محتوای اطلاعات.

۷- ایجاد امکان برای دسترسی کاربران شبکه به اطلاعات دقیق و مرتبط

۸- مدیریت بر حجم گسترده‌ای از اطلاعات شبکه اینترنت

عناصر و اجزاء تشکیل دهنده ابرداده

اجزاء و عناصر تشکیل دهنده ابرداده به سه دسته کلی به شرح ذیل تقسیم می‌شود.

الف- عناصری که اساساً مربوط به محتوای منبع یا سایت می‌باشند. مثل: عنوان، زبان، موضوع، توصیف، • ارتباط، پوشش

ب- عناصری که با مالکیت منبع در ارتباط می‌باشند. نظیر مؤلف یا پدیدآورنده، همکار، حقوق

ج- عناصری که در اصل به ظاهر فیزیکی منبع مربوط هستند. مثل تاریخ، شکل یا قالب، مشخص‌کننده یا شناسه‌گر بدیهی است که ابر برچسبها(۲۸) با استفاده از عناصر بالا ایجاد می‌شوند و به عنوان سرصفحه (۲۹) در اسناد وب جایگیر می‌شوند لذا فهرستنویسان و کتابداران می‌توانند از اطلاعات موجود در این ابر برچسبها برای فهرستنویسی استفاده کنند و موتورهای کاوش از این اطلاعات برای توصیف دقیق‌تر يك سایت استفاده می‌کنند. البته اگر ابر برچسبها کامل و صحیح باشند، در وقت و هزینه فهرستنویسی صرفه‌جویی خواهد شد.

• نحوه تولید و ایجاد ابرداده

با توجه به اینکه ابرداده هر منبع الکترونیکی می‌تواند بصورت یکپارچه در خود منبع یا جدا از آن تولید شود، دو روش مشخص برای تولید و ایجاد ابرداده وجود دارد.

۱- کدگذاری همزمان عناصر ابرداده‌ای در منابع از طریق استانداردهایی چون زبان نشانه‌گذاری فرامتن، زبان نشانه‌گذاری گسترش‌پذیر و زبان

نشانه‌گذاری استاندارد عمومی توسط پدیدآورندگان وب در جریان ایجاد صفحات وب.

۲-کدگذاری غیر همزمان بعد از ایجاد صفحات وب و یا به عبارتی دیگر ایجاد پایگاه اطلاعاتی از رکوردهای ابر داده‌ای که این پایگاه جدا از منبع الکترونیکی و با استفاده از نظامهای مدیریت پایگاه اطلاعاتی طراحی می‌شود. و این امر می‌تواند بعد از ایجاد صفحات وب توسط متخصصان فهرستنویسی و کتابداران انجام بگیرد. در حقیقت ابر داده را می‌توان در حین خلق يك منبع و یا پس از تولید و اشاعه منبع و به عنوان بخشی از فرایند فهرستنویسی انجام داد. متخصصان عقیده دارند که روش اول یعنی ایجاد ابر داده همزمان با تولید منبع اولویت داشته و با صرفه‌ترین روش می‌باشد. زیرا با رشد و گسترش سرسام‌آور منابع الکترونیکی، فهرستنویسی آنها پس از خلق و تولید آن امری سنگین، هزینه‌بر و زمان‌بر خواهد بود. بنابراین بهتر است که ابر داده هر منبعی در همان مرحله اول یعنی در زمان ایجاد صفحات وب تولید شود.

• انواع طرحهای ابر داده‌ای

با توجه به افزایش روزافزون منابع الکترونیکی در اینترنت و چالشهای جدی برای سازماندهی این منابع، مفهوم ابر داده اهمیت واقعی خود را بیشتر نشان داده و تلاشهای زیادی در این رابطه صورت گرفته است. در همین راستا تا کنون طرحهای ابر داده‌ای متعددی در این رابطه طراحی و تدوین شده است، که پرداختن به همه آنها در این مقال نمی‌گنجد، اما برای آشنایی با انواع طرحهای ابر داده‌ای، به تعدادی از معروفترین آنها اشاره می‌شود.

• طرحهای ابر داده‌ای دابلین‌کور (۳۴)

قالب ابر داده‌ای دابلین‌کوره منزه يك استاندارد جامع که توسط اوسی‌السی (OCLC) تدوین یافته است از اعتبار و جامعیت بیشتری برخوردار است. طرح دابلین کور نام خود را از کارگاهی به همین نام که در سال ۱۹۹۵ توسط اوسی‌السی در شهر دابلین اوهایو در ایالات متحده برگزار شد گرفته است. قالب ابر داده‌ای دابلین‌کور اگرچه در سال ۱۹۹۵ توسعه یافته است، اما به واسطه مشارکت گروههای مختلف در طراحی و توسعه آن و همچنین به خاطر جامعیت، سهولت کاربرد و کارایی آن یکی از الگوهای است که در سطح بین‌المللی از مقبولیت و کاربردپذیری قابل توجهی برخوردار شده است. از سوی دیگر انجام طرحهای تحقیقاتی مختلف مبنی بر این الگو که در کشورهای مختلف جهان صورت گرفته است، قابلیتها و کاربردهای عملی و عینی این قالب را در بسترها و محیطهای مختلف به اثبات رسانده است. به همین خاطر استاندارد بین‌المللی دابلین کور مورد پذیرش بسیاری از کتابخانه‌ها و مراکز فهرستنویسی قرار گرفته و مبنای کار سازماندهی منابع اینترنتی واقع شده است. علاقه‌مندان برای استفاده از این قالب ابر داده‌ای و همچنین برای آشنایی با تاریخچه شکل‌گیری، مجموعه عناصر ابر داده‌ای، گروههای کاری و قابلیتها و امکانات آن می‌توانند به سایت وب این قالب در شبکه وب متصل شده و از خدمات آن بهره‌مند شوند.

• قالب ابر داده‌ای خدمات مکان‌یاب اطلاعات دولتی

این قالب ابر داده‌ای توسط دولت فدرال امریکا و به منظور ارائه ابزاری برای مکان‌یابی اطلاعات مناسب نهادها و ادارات دولتی در سال ۱۹۹۴ شکل گرفت. ساختار این قالب به واسطه تأثیرپذیری آن از قالب مارك و استاندارد Z ۳۹/۵۰ نسبتاً پیچیده است. اگرچه رکوردهای این قالب می‌تواند توسط افراد آموزش ندیده تهیه شود، اما قالب آن امکان تهیه رکوردهای پیچیده و غنی را فراهم می‌سازد. تأثیرپذیری این قالب از استاندارد مارك امکان یکپارچه‌سازی مارك با قالب خدمات مکان‌یاب اطلاعات دولتی را میسر می‌سازد. عناصر توصیفی اصلی در قالب ابر داده‌ای خدمات مکان‌یاب

اطلاعات دولتی شامل عنوان، مؤلف، تاریخ نشر، محل نشر، چکیده، برنامه اداره، توصیف منبع می‌باشد. برای توصیف موضوعی در قالب گزینه‌هایی چون نمایه موضوعی کنترل شده، اصطلاحنامه موضوعی، اصطلاحات موضوعی کنترل شده، اصطلاحات موضوعی کنترل نشده، اصطلاحات کنترل شده و نمایه موضوعی محلی وجود دارد.

• قالب ابر داده‌ای طرح کدگذاری متن (۳۶)

رهنمودهای طرح کدگذاری متن در سال ۱۹۹۴ در نتیجه یک طرح تحقیقاتی بین‌المللی که در سال ۱۹۸۷ آغاز شده بود، منتشر شد. هدف اصلی از این طرح تعیین مجموعه‌ای از رهنمودهای کلی برای نمایش منابع متنی الکترونیکی به گونه‌ای است که محققان هر رشته قادر به تبادل و استفاده مجدد از منابع مستقل از نرم‌افزار، سخت‌افزار و عرصه کاربرد باشند. سه نهاد انجمن رایانه و علوم انسانی، انجمن زبان‌شناسی و رایانه و انجمن کاربرد رایانه برای متون ادبی و زبان‌شناسی مسئول طراحی و توسعه کدگذاری متن بوده‌اند. طرح کدگذاری متن بر اساس زبان استاندارد نشانه‌گذاری عمومی توسعه یافته است و ویژگیهای متن بر اساس این زبان توصیف می‌شود. عناصر طرح کدگذاری متن به چهار دسته اصلی مجموعه هسته، مجموعه پایه، مجموعه ضمیمه، و مجموعه کمکی تقسیم می‌شوند. هر یک از سرعنوانهای طرح کدگذاری متن دارای عناصر توصیفی به صورت مجموعه‌ای از نشانه است که شامل چهار جزء اصلی عنصر توصیف فایل، عنصر توصیف کدگذاری، توصیف پروفایل و توصیف بازنگری می‌باشد. قالب ابر داده‌ای طرح کدگذاری متن همچون قالب مارك به توصیف هویت‌های فیزیکی گرایش دارد و هیچگونه ملاحظه‌ای در مورد توصیف خدمات را در بر ندارد. این قالب ابر داده‌ای بیشتر برای آرشیوهای علوم انسانی کاربرد دارد.

• مشکلات و محدودیتهای فهرست‌نویسی منابع اینترنت

همانطور که ذکر شد منابع اینترنتی به طور جدی نیاز به فهرست‌نویسی و توصیف دارند، اما در این میان فهرست‌نویسی منابع اینترنتی با مشکلات و محدودیتهای عمده‌ای روبرو هستند که از مهمترین آنها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد.

۱- فقدان ثبات به سبب تغییر و حذف داده‌ها.

یکی از مشکلات عمده فهرست‌نویسی منابع اینترنتی عدم ثبات و تغییر فراوان این منابع می‌باشد. چون قابلیت‌ها و امکانات خاص محیط اینترنت، تغییر و اصلاح منابع این محیط را به آسانی امکان‌پذیر می‌کند و همین امر باعث می‌شود که تعیین ویژگیهای ثابت برای منابع اینترنتی کار دشوار و سنگینی باشد و وقت و انرژی زیادی را صرف نماید. فرضاً در محیط چاپی اگر کتابی تغییر کند، ویرایش جدید با پیشینه کتابشناختی (۳۷) تازه‌ای ایجاد خواهد شد. پیاپیها که به عنوان مجله هم آنها را می‌شناسیم، اغلب تغییر می‌کنند، اما تغییرات آنها قابل پیش‌بینی هستند. به عبارت دیگر تغییرات می‌تواند بنابر فاصله انتشار روزانه، ماهانه یا سالانه رخ دهد ولی در محیط اینترنت وبسایتها و اطلاعات آنها به گونه‌ای نامنظم و غیر قابل پیش‌بینی تغییر می‌کنند.

و به واسطه همین تغییرات و قابلیت اصلاح منابع اینترنتی، ممکن است عنوان، محتوا، محل استقرار، نویسنده یا دیگر اطلاعات مرتبط با یک مدرک نیز مکرراً تغییر کند. در نتیجه اگر فهرست‌نویسان بخواهند یادداشتها و نقاط دستیابی مربوط به هر عنصری را که تغییر می‌کند اضافه نمایند، نتیجه احتمالی افزایش انفجارگونه تعداد رکوردها و یا تعداد رکوردهای بسیار طولانی در پایگاه است. همچنین ممکن است که بسیاری از منابع محیط اینترنت در اثر بسته شدن سایت و یا تغییر آدرس از محلی به محل دیگر منتقل و جابه‌جا شده یا حتی گاهی ناپدید شده و از دسترس کاربران دور

بماند و همین امر باعث می‌شود که کاربران نتوانند اثری را که قبلاً بدان رجوع کرده‌اند، بازیابی نمایند.

۲-فقدان واژگان مهار شده پذیرفته جهانی:

از آنجا که فرایند نمایه‌سازی منابع اینترنت توسط موتورهای جستجو صورت می‌گیرد و این ابزارها دارای مهار واژگانی نیستند و از اصلاحنامه استاندارد پیروی نمی‌کنند، نمایه‌ها از واژه‌های بکار رفته در متن تشکیل می‌شوند. از سوی دیگر هر پدیدآوری فکر خود را با واژگان خاص خود بیان می‌دارد و ارتباط بین واژه‌های مترادف، هم‌نویسه، هم معنی در متون مختلف برقرار نمی‌شود. همچنین ممکن است عبارت جستجوی کاربران نیز با واژگان به کار رفته در منابع تطابق نداشته باشد. به دلیل این عدم یکدستی واژگان نمایه، دسترسی به بسیاری از منابع ارزشمند و مفید، با مشکل مواجه شده و یا تا حدودی ناممکن می‌شود. در واقع در محیط اینترنت هیچ منبع پذیرفته‌ای برای مستند سازی اصطلاحات اختصاص یافته به يك سایت وجود ندارد.

• عدم امکان بررسی جنبه‌های مختلف منابع اینترنتی

به دلیل خصوصیات و ویژگیهای خاص منابع محیط اینترنت، امکان بررسی و تورق این منابع وجود ندارد. منابع اینترنتی دارای پیوند های زیادی به منابع و سایت‌های دیگر هستند که بررسی همه آنها، استخراج اطلاعات و بلاخره گنجاندن آنها در پیشینه فهرستنویسی تا حدودی غیر ممکن بوده و وقت و هزینه زیادی را صرف می‌نماید. در واقع تورق و در دست گرفتن منابع اینترنتی و مشاهده رابطه منظم بین صفحات آنها و یادداشتن شماره صفحات و اندازه آنها بر اساس سانتی‌متر، آنگونه که در مورد کتاب اتفاق می‌افتد، غیر ممکن می‌باشد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=213836>

دزدی هویت در اینترنت

هنگامی که گمان می‌کردید که می‌توانید با اطمینان به سراغ میل باکس خود بروید، نوع جدیدی از تقلب در راه بود. Phishing؛ حيله های phishing چیزی فراتر از هرزنامه های ناخواسته و مزاحم هستند. آنها می‌توانند منجر

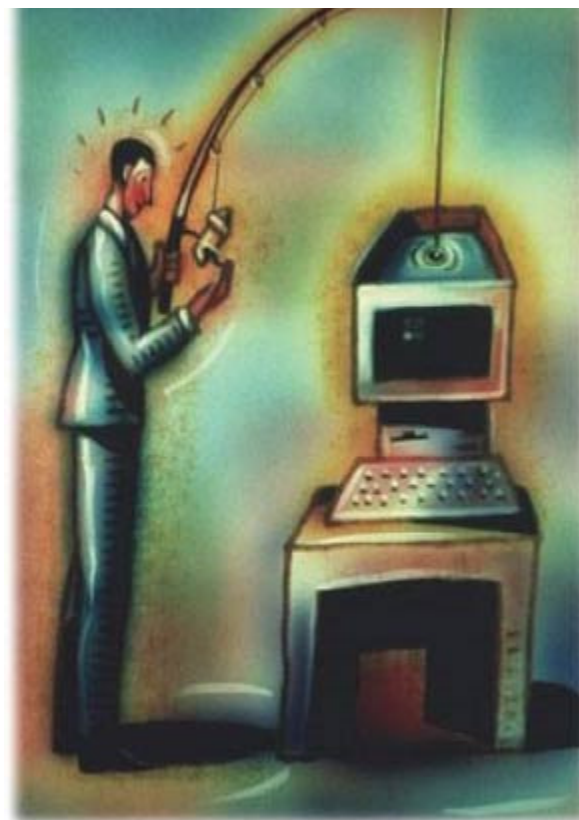
به دزدیده شدن شماره های اعتباری، کلمات عبور، اطلاعات حساب یا سایر اطلاعات شخصی شما شوند. این مطلب را بخوانید تا بیشتر در مورد این نوع دزدی هویت بدانید و بیاموزید چگونه می توانید به حفاظت از اطلاعات شخصی خود در برابر این نوع حمله کمک کنید.

• Phishing چیست؟

نوعی از فریب است که برای دزدیدن هویت شما طراحی شده است. در یک حيله از نوع phishing، یک فرد آسیب رسان سعی می کند تا اطلاعاتی مانند شماره های اعتباری و کلمات عبور یا سایر اطلاعات شخصی شما را با متقاعد کردن شما به دادن این اطلاعات تحت ادعاهای دروغین بدست آورد. این نوع حملات معمولاً از طریق هرزنامه یا پنجره های pop-up می آیند.

• Phishing چگونه کار می کند؟

یک فریب phishing توسط یک کاربر بداندیش که میلیون ها ایمیل فریبنده ارسال می کند، آغاز می شود بطوریکه بنظر می رسد که از وب سایتهای معروف یا از سایت های که مورد اعتماد شما هستند، مانند شرکت کارت اعتباری یا بانک شما می آیند. ایمیل ها و وب سایتهایی که از طریق ایمیل ها برای شما ارسال می شود، آنقدر رسمی بنظر می رسند که بسیاری از

مردم را به این باور می رسانند که قانونی هستند. با این باور که این ایمیل ها واقعی هستند، افراد زودباور اغلب به تقاضای این ایمیل ها مبنی بر شماره های کارت اعتباری، کلمات عبور و سایر اطلاعات شخصی پاسخ می دهند.

یک جاعل! لینکی در یک ایمیل جعلی قرار می دهد که اینگونه بنظر می رسد که لینک به وب سایت واقعی است، اما در واقع شما را به سایت تقلبی یا حتی یک پنجره pop-up می برد که دقیقاً مانند سایت اصلی بنظر می رسد. این کپی ها اغلب وب سایت های spoofed نامیده می شوند. زمانیکه شما در یکی از این وب سایت ها یا pop-up های تقلبی هستید ممکن است ناآگاهانه حتی اطلاعات شخصی بیشتری وارد کنید که مستقیماً به شخصی که این سایت تقلبی را درست کرده است، ارسال خواهد شد. این شخص آن موقع می تواند از این اطلاعات برای خرید کالا یا تقاضا برای یک کارت اعتباری جدید یا سرقت هویت شما اقدام کند.

▪ پنج روش که به شما در محافظت از خودتان در مقابل phishing کمک می کند

همانند دنیای فیزیکی، جاعلان در دنیای اینترنت ایجاد روش های جدید و گمراه کننده تر را برای فریب شما ادامه می دهند. اما پی گیری این پنج روش به شما برای محافظت از اطلاعات شخصیتان کمک می کند.

۱) هرگز به تقاضاهایی که از طریق ایمیل یا پنجره های pop-up اطلاعات شخصی شما را می خواهند، پاسخ ندهید. اگر شک دارید، با موسسه ای که مدعی ارسال ایمیل یا پنجره pop-up است، تماس بگیرید.

اکثر مراکز تجاری قانونی، کلمات عبور، شماره کارت های اعتباری و سایر اطلاعات شخصی را از طریق ایمیل مورد سوال قرار نخواهند داد. اگر ایمیلی اینچنین دریافت کردید، پاسخ ندهید. اگر فکر می کنید که ایمیل صحت دارد، برای تایید از طریق تلفن یا وب سائیشان با آنها تماس بگیرید. اگر احساس می کنید که هدف یک حيله phishing قرار گرفته اید، گام بعدی را برای بهترین روش های رفتن به وب سایت ببینید.

۲) وب سایت ها را با تایپ آدرس آنها در address bar ببینید.

اگر شک دارید که ایمیل از شرکت کارت اعتباری، بانک، سرویس پرداخت آنلاین یا وب سائتهای دیگری است که با آنها تجارت انجام می دهید نباشد، لینک ها را از طریق ایمیل برای رفتن به وب سایت دنبال نکنید. آن لینک ها ممکن است شما را به سایت جعلی ببرند که تمام اطلاعاتی را که وارد می کنید برای جاعل آن سایت ارسال کنند.

حتی اگر address bar آدرس درستی نشان می دهد، خطر آن را نپذیرید. چندین روش برای هکرها وجود دارد تا یک URL جعلی در address bar مرورگرتان نمایش دهند. نسخه های جدیدتر مرورگرها جعل آدرس را مشکل تر می کنند، بنابراین بهتر است که مرورگرتان را مرتب به روز نگهدارید. اگر فکر می کنید که این به روزرسانی ها را همواره به یاد نخواهید داشت، می توانید کامپیوترتان را برای بروزرسانی های خودکار پیکربندی کنید. ۳) بررسی کنید تا مطمئن شوید که وب سایت از رمزنگاری استفاده می کند.

اگر به دسترسی به وب سایت از طریق address bar اعتماد ندارید، چگونه میدانید که ممکن است امن باشد؟ چند روش مختلف وجود دارد. نخست، قبل از وارد کردن هرگونه اطلاعات شخصی، بررسی کنید که آیا سایت از رمزنگاری برای ارسال اطلاعات شخصی شما استفاده می کند. در اینترنت اکسپلورر می توانید این عمل را با دیدن آیکون قفل زردرنگی که در status bar نشان داده می شود، بررسی کنید.

این نشانه دلالت بر استفاده از وب سایت از رمزنگاری برای کمک به محافظت از اطلاعات حساس دارد. - شمار کارت اعتباری، شماره امنیتی اجتماعی، جزئیات پرداخت –؛ که شما وارد می کنید.

بر روی این علامت دوبار کلیک کنید تا گواهی امنیتی برای سایت نشان داده شود. نام بعد از Issued to باید با سایتی که در آن حاضر هستید مطابقت کند. اگر نام متفاوت است، احتمالاً در سایت جعلی قرار دارید. اگر مطمئن نیستید که یک گواهی قانونی است، هیچ اطلاعات شخصی وارد نکنید. احتیاط کنید و سایت را ترک کنید.

۴) بطور منظم اعلامیه های کارت اعتباری و بانک تان را مرور کنید.

حتی اگر سه مرحله قبل را انجام می دهید، هنوز ممکن است قربانی دزدی هویت شوید. اگر اعلامیه های بانک تان و کارت اعتباری تان را حداقل ماهانه مرور کنید، ممکن است بتوانید یک جاعل را شناسایی و از وارد آمدن خسارات قابل توجه جلوگیری کنید.

۵) سوءاستفاده های مشکوک از اطلاعات شخصیتان را به مراکز مناسب گزارش کنید.

اگر قربانی چنین حقه ای بوده اید باید:

- فوراً جعل را به شرکتی که جعل در مورد آن صورت گرفته است، گزارش کنید. اگر مطمئن نیستید که چگونه با شرکت تماس بگیرید، وب سایت

شرکت را برای گرفتن اطلاعات صحیح تماس، نگاه کنید. شرکت ممکن است یک آدرس ایمیل مخصوص برای گزارش چنین سوءاستفاده ای داشته باشد. بخاطر داشته باشید که هیچ لینکی را در ایمیل phishing که دریافت کرده اید، دنبال نکنید. باید آدرس شناخته شده شرکت را مستقیماً در address bar مرورگرتان تایپ کنید.

- جزئیات جعل را، مانند ایمیل هایی که دریافت کرده اید، به مراکز ذیصلاح قانونی همچون مرکز شکایات تقلب های اینترنتی گزارش کنید. این مرکز در کل دنیا برای از کار اندازی سایت های phishing و شناسایی افراد پشت این کلاه برداری ها، کار می کند.

منبع : ایده پویا

<http://vista.ir/?view=article&id=278036>

دزدی هویت در اینترنت

فناوری و ارتباطات الکترونیک منجر به دگرگونی در عرصه زندگی بشر شده و از این طریق منشا تحولات عمده ای در دانسته های بشری گردیده است. مفاهیم بنیادین، دانش ارتباط جمعی و علوم اجتماعی را دچار تغییر و تحولات اساسی کرد. از جمله مفاهیمی که در عصر ارتباطات الکترونیک دچار تغییر و تحولات گسترده شد، مفهوم "هویت" است. تحولات الکترونیک این مفهوم را از حالت بسته و چارچوب بندی شده سنتی خارج ساخت و انسان را به دنیایی متکثر و متنوع پرتاب کرد. از سوی دیگر، تنوع و تکثر، در شکل گسترده و همه گیر خود بر ابعاد مختلف زندگی اجتماعی بشر حاکم شد و به صورت "پارادایم" غالب عصر الکترونیک درآمد. در اینجا به بررسی پدیده جالب دزدی هویت در اینترنت می پردازیم. دزدی هویت از طریق

اینترنت بیش از پیش به یک دغدغه تبدیل شده و این امنیت افراد را به مخاطره انداخته است. شناسایی و تعیین هویت، فرایند معمولی و مهمی

است که ما در انجام دادن امور روزمره خویش دایما با آن مواجه هستیم. شرکت‌ها، نهادهای دولتی و موسسات به‌طور معمول برای شناسایی و احراز هویت فردی در مقابل فرد دیگر، از افراد می‌خواهند اطلاعات شخصی خود را به آن سازمان بدهند. در گذشته رسم بر این بود که مردم به تبادل رخ به رخ اطلاعات و تأیید هویت اتکا می‌کردند اما امروز با پیدایش پدیده اینترنت این روش تاحدودی قدیمی شده و از اعتبار افتاده است. در دنیای مجازی اینترنت، از ابزار تأیید هویت چندان خبری نیست، زیرا تأیید هویت، فناوری خاصی می‌طلبد که در سطح گسترده و عام استفاده نمی‌شود. رایج‌ترین شیوه‌های تأیید هویت همانا استفاده از رمز عبور و شماره حساب است که می‌توانند به اطلاعات حساب بانکی دسترسی پیدا کنند.

دزدی هویت زمانی رخ می‌دهد که شخصی اطلاعات پایه و مقدماتی فرد دیگری را به دست می‌آورد و از آن برای افتتاح حساب بانکی، سفارش کالا، استقراض یا تصاحب هویت شخصی دیگری استفاده می‌کند.

دزدی هویت از طریق اینترنت بیش از پیش به یک دغدغه تبدیل می‌شود، زیرا اکنون مردم از انواع مشکلات ناشی از نحوه جمع‌آوری، نگهداری و نشر همزمان اطلاعاتشان در اینترنت آگاهی دارند. نخست اینکه اینترنت، شرکت‌ها، موسسات و نهادهای دولتی را تشویق می‌کند که اطلاعات بیشتری را از افراد جمع‌آوری کنند، زیرا می‌توان داده‌ها را به آسانی و به‌طور کارآمد، ضبط و ذخیره کرد. این سیستم جمع‌آوری و ذخیره اطلاعات برای شرکت‌ها و نهادهای دولتی کارکرد بسیاری خوبی دارد. ولی امنیت افراد را به مخاطره می‌افکند زیرا به متخلفان این عرصه محلی را معرفی می‌کنند که آنها می‌توانند به مقادیر متفاوتی از اطلاعات شخصی افراد وسعت پیدا کنند.

دیگر مشکل نگران کننده به میزان نشر و توزیع اطلاعات شخصی افراد مربوط می‌شود. دستیابی به اکثر خدمات اینترنتی، مستلزم تکمیل کردن فرم‌هایی است که امکان دسترسی به اطلاعات خواسته شده را برای متقاضی فراهم می‌کند. معمولا اطلاعاتی در فرم‌هایی از پیش تهیه شده، مشکلات امنیتی به بار نمی‌آورد زیرا اصولا مصرف کنندگان بر این قبیل اطلاعات هیچ‌گونه کنترلی ندارند و ضوابط و قوانین فدرال هم وجود ندارد که صاحبان آن ارگان‌ها و نهادهای خدماتی در اینترنت را از فروش اطلاعات به خریداران دیگر باز دارد بنابراین ممکن است اطلاعات مشخص افراد در فهرست مکاتبات چندین و چند موسسه و ارگان قرار گیرد و میان تعداد کثیری از شرکت‌های مختلف توزیع شود. خطر سوءاستفاده از این قبیل اطلاعات با پخش و درز گسترده آن در جاهای متعدد، افزایش می‌یابد. دیگر ویژگی مفید اینترنت، امکان متصل شدن به جاهای دیگر است و این ویژگی به سازمان‌ها امکان می‌دهد که سوابق و سندھایی از منابع دیگر را برای مقاصد خود استفاده و از آن نگهداری کنند.

اینترنت جایی است که می‌توان به آسانی و به سرعت و به وسیله یک دستگاه رایانه میزی یا رایانه بغلی به اطلاعات شخصی مردم دست پیدا کرد.

ناشناس بودن در اینترنت هم یکی از ویژگی‌های جالب و جذاب نزد اکثر متخلفان اینترنتی است. در گذشته جعل هویت مستلزم ارائه اسناد و مدارک شناسایی به صورت حضوری و رودرو بود و فقط یکبار امکان انجام دادن آن وجود داشت اما اینترنت به خلافکاران امکان می‌دهد که این کار را چند مرتبه انجام بدهند و در محلی امن نسبتا ناشناس بمانند.

دیگر اینکه اینترنت به موقعیت‌های جغرافیایی متکی نیست. متخلف می‌تواند اطلاعات مشخص فردی را که به وی ظن نمی‌برد از آن سوی دنیا دریافت کند.

بهترین راه‌حل ممکن برای حفاظت اطلاعات اینترنتی همانا مجهز شدن به فناوری پیشرفته و تدوین ضوابط دقیق از سوی دولت است. پول و امضای الکترونیک مصداق فناوری پیشرفته است. امضای الکترونیک از ابزار رمزنگاری است که اصولاً جایگزین روش‌های قدیمی و سنتی تعیین هویت شده است. امضای الکترونیک یا همان امضای دیجیتال رمز است که توسط دارنده آن برای امضاء کردن و پیامدهایی که با کلیدهای عمومی تأیید هویت می‌شوند، استفاده می‌کند.

در پول الکترونیک هم مانند امضای دیجیتال از همان الگوی به رمز درآوردن استفاده می‌شود و این امکان را می‌دهد که شخص دیگری نتواند آن را ردیابی کند و خود پول هم ناشناس بماند. بیومتریک هم از جمله دیگر راهکارهای جلوگیری از دزدی هویت به شمار می‌آید که در آن برای تعیین هویت فرد از ویژگی‌های اجزای بدن او استفاده می‌شود.

تدوین واتخاذ ضوابط و معیارهای بین‌المللی برای کنترل و تامین امنیت اطلاعات شخصی نیز در مبارزه با دزدی هویت دولت‌هاست اما باید این نکته را مطرح نظر قرار داد که در این صورت هم دولت کماکان به اطلاعات شخصی افراد دسترسی خواهد داشت. البته راه‌های ساده‌تر دیگری هم برای جلوگیری یا حداقل کاستن از بروز دزدی هویت وجود دارد. علم و آگاهی نسبت به سیاست‌های حفظ حریم خصوصی افراد در خدمات اینترنتی و قدرت خست در ارائه اطلاعات در اینترنت هم از جمله دیگر ابزار محافظت در برابر دزدی هویت به شمار می‌رود. نمونه آن پیام‌های ناخواسته اینترنتی در قالب نامه‌های الکترونیکی ناآشنا یا ناشناس است که می‌توان هیچ ترتیب اثری به آنها نداد. بنابراین برای کاربران اینترنتی مهم است که از میزان آسیب‌پذیری اطلاعات شخصی‌شان در خدمات اینترنتی آگاهی داشته باشند. این آسیب‌پذیری نتیجه عوامل خارجی است از جمله: نحوه اداره و کنترل اطلاعات شخصی افراد توسط شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات اینترنتی و شناسایی داده‌ها و ویژگی‌های خاص اینترنت. بنابراین به منظور جلوگیری از دزدی هویت باید به این نکته توجه داشته باشیم که نقش شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات اینترنتی و خود اینترنت به اندازه نقش دزدان هویت و هکرها اهمیت دارد.

منبع : روزنامه رسالت

<http://vista.ir/?view=article&id=328360>

دسترسی به اینترنت از طریق کابل برق

اتصال به اینترنت ممکن است تا چند وقت دیگر از طریق اتصال به خروجی های برق به آسانی میسر شود. مخابرات خط قدرت از خطوط الکتریکی موجود به منظور انتقال پهنای باند مخابراتی به درون محیط های شبکه خانگی و ارائه سرویس های مخابراتی درون خانه ها و شرکت ها استفاده می کند. با وجود مزایایی که مخابرات خط قدرت می تواند ارائه دهد، اموری همچون چگونگی استاندارد سازی و مشکلات اقتصادی باقی می ماند که توسعه این تکنولوژی را به عقب انداخته است. بدون تکامل و توسعه در ایجاد استاندارد های مناسب و رگولاسیون به صورت جهانی، نمی توان مخابرات خط قدرت را به عنوان یک تکنولوژی درخور و بدون خطر مورد

استفاده قرار داد. ایده به کارگیری شبکه های قدرت برای اهداف مخابراتی به زمانی حدود ۸ دهه قبل بر می گردد.

اگرچه شبکه های الکتریکی آن زمان اساساً برای انتقال انرژی با کمترین تلفات، و بدون در نظر داشتن نیاز های مخابراتی طراحی شده بودند اما خیلی زود دانشمندان موفق شدند هر دو کار یعنی انتقال انرژی با اتلاف کم و ارسال اطلاعات به صورت حقیقی را به صورت عملی و در حد رضایت بخشی ممکن سازند. در ابتدا فقط PSU ها قادر بودند به صورت مفیدی از این امکان بهره ببرند اما این وضعیت اخیراً تغییر کرده است. تغییر قاعده ای که در بازارهای انرژی و مخابرات در سال ۱۹۹۸ انجام شد به نوعی یک ابتکاری بود که به پیشرفت تکنولوژی مخابرات خط قدرت کمک خواهد کرد. به این ترتیب، PSU ها در آینده نزدیک با رقاباتی مواجه خواهند شد که می خواهند زمینه های کاری جدید را در بازار مخابرات و با توجه به پتانسیل این تغییر قاعده فراهم کنند.

تولید الکتریسیته می تواند گسترده تر شده به وسیله سرویس های value-added خاص، همچون قرائت خودکار اندازه از راه دور (دور سنجی)، طرح های شناسایی تعرفه و تنوع تعرفه، یا دیگر سرویس هایی به منظور اتوماسیون ساختمان و نهایتاً به منور تقویت مصرف کنندگان. میحث آخر در حوزه اتصال شبکه های الکتریکی به درون یک محیط بسته نیز یکی از مباحث جذاب در این تکنولوژی به شمار می رود، از طرفی این تکنولوژی قادر است به عنوان یک جایگزین حقیقی برای شبکه های مخابرات بین المللی موجود، از همه نوع از جمله سرویس های صوتی، سرویس های دیتا و خصوصاً فاکس و دسترسی به اینترنت پر سرعت- کم هزینه برای تمامی منازل مورد استفاده قرار گیرد. بنابراین هدف اصلی ارائه روشی برای بهره برداری از خطوط قدرت داخلی به عنوان شبکه های گسترده محلی پر سرعت که بتوانند اطلاعات صوتی و تصویری دیجیتال را در کنار دیگر اطلاعات حمل کنند می باشد.

این موضوع به واسطه جذابیت بالای آن بسیار گسترده مورد توجه قرار دارد چنانچه در ایالت متحده گام های رو به جلویی توسط Home Plug Alliance برداشته شده و اتحادیه اروپا نیز در طرح تکنولوژی های جامعه اطلاعاتی ISI به آن می پردازد. مطالعات بی شمار و آزمایشات پایکار بسیار زیاد نشان داده است که با ارائه یک رنج فرکانسی در حدود ۲۰ مگاهرتز می توان نرخ دیتا را تا حداکثر چند صد مگابیت بر ثانیه با استفاده از ظرفیت کانال شبکه های توزیع در مراحل ولتاژ ضعیف و ولتاژ متوسط به دست آورد.

این نتیجه به صورت بالقوه یک نوآوری بزرگ است که می تواند ارزش اقتصادی قابل ملاحظه ای داشته باشد. به عنوان یک نمونه امکان دسترسی به اینترنت از طریق پریزهای برق روی دیوار را می توان نام برد.

امری که باعث خواهد شد عظیم ترین علوم و دانش بشری در همه جهان و در یک زمان برای همگی در دسترس باشد و از طرفی هزینه های دسترسی بالای اینترنت که هم اکنون مانع بزرگی برای کاربران است به طرز قابل توجه ای تغییر خواهد کرد. در مقابل انتشار رادیویی، کاربران اینترنت قادر خواهند بود موضوعات مورد نظرشان را خودشان انتخاب کنند و به این ترتیب رسانه های گران قیمت کنونی به زودی به رسانه های پیش پا افتاده بدل خواهد شد اینها همگی به دلیل آسان و ارزان بودن دسترسی به اینترنت از طریق خروجی های الکتریسیته روی دیوار خواهد بود. با همزمانی استفاده از توان الکتریکی از طریق خروجی های دیواری امکان خرید و تجارت، دستیابی به اطلاعات و همچنین مخابرات جهانی در یک زمان ممکن خواهد شد. البته استفاده از شبکه های الکتریکی بدون محدودیت نیز نمی باشد، زیرا سرویس های موجود همچون باند های رادیویی موج بلند کوتاه و متوسط و باند های رادیویی آماتور فعلی یک باند فرکانسی از حدود ۹KHZ تا ۲۰KHZ را پوشش داده اند. برای اختصاص فرکانس و تعیین سطح محدودیت ها، راه حل هایی پیدا شده است. نظر به اینکه مخابرات روی شبکه های قدرت بطور اساسی Wire borne است، مقیاس های مناسبی برای جلوگیری از تشعشع سیگنال های غیر مجاز نیز پیدا شده است. هم اکنون تلاش های اصلی برای پیدا کردن راه حل هایی که نتیجه آنها سازگاری الکترومغناطیسی (EMC) باشد در جریان است.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=290575>

دغدغه های والدین و اینترنت

اگرچه اینترنت می تواند راهی باشد که در آن نوجوانان کوشش می کنند خودشان را به عنوان افرادی مستقل و منحصر و دارای دنیای اجتماعی مخصوص به خود به اثبات رسانند اما به این معنی نیست که والدین نباید دخالتی داشته باشند. دقیقاً برعکس آن صحیح است. همانند تمامی فعالیت های نوجوانان، آنان احتیاج دارند که دست کم

نوعی نظارت بر کارهایشان برای جلوگیری از بروز مشکل وجود داشته باشد. برخی والدین به دلیل مهربانی، ناخواسته غفلت می کنند و می گویند فرزندان ما باید رایانه یاد بگیرند و یا نباید از بقیه بچه ها عقب بیفتند. اگر فرزندانم کنار رایانه می نشینند و تایپ می کنند این چیز خوبی است... خوب من باید فقط آنان را تنها بگذارم. اما دخالت کردن تنها به معنی نظارت به منظور جلوگیری از مشکل نیست. فضای مجازی و رایانه می توانند یک روش عالی برای والدین و نوجوانان باشند تا در کنار یکدیگر تفریح کنند و

همدیگر را بهتر بشناسند. فضای مجازی بخشی از زندگی نوجوانان است و شاید بخشی که آن را دوست دارند و سعی می کنند مخفی سازند. پدر و مادر چه کنند؛ دانش لازم در مورد رایانه را دریافت و در فعالیت های اینترنتی شرکت کنند، چون نظارت بر فعالیت های فضای مجازی نوجوانان بیشتر اثربخش بوده و والدین باید در مورد این موضوع آگاهی داشته باشند. احتیاجی نیست که خودتان یک نفوذگر رایانه ای شوید اما در مورد این موضوع اطلاعات بگیرید. در مورد این موضوع با والدین دیگر گفت و گو کنید. بهتر است خودتان فضای مجازی را کاوش و با کودکان خود در مورد فضای مجازی گفت و گو کنید و در برخی فعالیت های روی خط به آنها بپیوندید. با آنان پایگاه های وب را سیر و سیاحت کنید و از موتورهای جست و جو برای یافتن افرادی که فامیلی مشابه خودتان دارند بهره بگیرید. برای خانواده یک صفحه وب بسازید، حتی با کودکان خود و دوستانشان در یک اتاق گپ زنی پاتوق کنید. (برای یک زمان کوتاه، البته اگر حضور شما را تحمل کنند) امکانات بسیار زیادی وجود دارد که شما بتوانید در فعالیت های اینترنتی شرکت کنید. با فرزندان خود حرف بزنید. یک هشدار قدیمی می گوید «آیا شما می دانید فرزندانتان کجا هستند؟» فضای مجازی نیز همانند زندگی واقعی کاربرد دارد. از آنها برای استفاده از اینترنت سؤال کنید از چه پایگاه هایی در وب بازدید می کنند؟ برای اینکه لحن سرزنش آمیزی نداشته باشید بپرسید چه پایگاه هایی را در وب دوست دارند و چرا؟ با آنها کنار میز رایانه بنشینید و اجازه دهید شما را به پاتوق های اینترنتی خود ببرند. به شیوه ای پدران یا مادران و مطبوع کنجکاو باشید. از فرزندان در مورد دوستان مجازی که دارند سؤال کنید و اینکه در مورد چه موضوعی با هم بحث می کنند و در اینترنت چه کاری انجام می دهند. از بازپرسی اجتناب کنید و در عوض نشان دهید که مشتاق هستید تا در مورد دوستان اینترنتی فرزندان بیشتر بدانید. خوب و بد را بپذیرید: از فضای مجازی بدگویی نکنید. این کار تنها نوجوانان را از شما دور می کند. در مورد مزایا و معایب آن گفت و گو کنید. نسبت به زندگی مجازی آنان پذیرش نشان دهید اما در مورد مخاطرات این کار و اینکه ممکن است در آنجا با موقعیت ها و یا افراد ناخوشایند برخورد کنید هشدار دهید. رایانه را در جای قابل مشاهده قرار دهید. حریم خصوصی و خلوت فردی یک عمل ترفندآمیز بین جوانان است. آنان به خلوت نیاز دارند اما والدین باید بین این تقاضا و لزوم نظارت بر فعالیت ها تعادل برقرار سازند. احتمالاً این فکر خوبی است که از قرار دادن تجهیزات رایانه ای در اتاق خواب فرزندان پرهیز کرد و آنها را در فضای خانوادگی قرار داد. این کار نظارت را خیلی راحت تر می سازد و استفاده از رایانه به عنوان یک فعالیت خانوادگی را تقویت می کند. اگر این کار شدنی نبود دست کم از آن دوری کنید تا نوجوان فضای مجازی را در اتاق خود با در بسته کاوش کند. در را باز نگه دارید به نحوی که صفحه نمایش از بیرون اتاق قابل مشاهده باشد.

قوانین منطقی وضع کنید؛ والدین به فرزندان خود اجازه نمی دهند تا دیر وقت بیرون از خانه بمانند، هر فیلمی که می خواهند تماشا کنند و هر جا که دلشان می خواهد بروند. نوجوانان به قوانین احتیاج دارند. در حقیقت، خواه آنان قبول داشته باشند یا خیر، نیازمند قوانینی هستند که به شکل

مخفیانه به کار گرفته شود تا احساس عدم کنترل و به حال خود رها شدن از سوی پدر و مادر به ظاهر بی تفاوت را نکنند. در مورد وقت (برای نمونه بعد از تکالیف مدرسه) و یا میزان زمان استفاده ای که بچه ها می توانند به گفت و گو و تفریح در فضای مجازی بگذرانند محدودیت هایی در نظر بگیرید. در مورد اینکه فرزندان دقیقاً در اینترنت اجازه چه کاری را دارند و چه کاری را ندارند قوانینی وضع کنید.

میان زندگی واقعی و زندگی مجازی نوجوانان تعادل برقرار کنید: فضای مجازی، بسیار گسترده است اما زندگی چیزی بیش از آن است. نوجوانان را تشویق کنید که در فعالیت های زندگی واقعی شرکت کنند. اگر واقعاً در اینترنت چیزی وجود دارد که فرزندان از آن لذت می برند، راهی پیدا کنید تا آن فعالیت به زندگی واقعی گسترش یابد. از اینترنت برای پروژه های درسی نوجوانان استفاده و نوجوانان را تشویق کنید با دوستان خوب زندگی مجازی (قابل اعتماد) تماس تلفنی بگیرند و یا حضوری آنان را ببینید. اگر نوجوانان از بازی نقش در بازی های رایانه ای لذت می برند، تشویقشان کنید که به تئاتر یا سینما بروند. هدف، جلوگیری از این مسئله است که نوجوان فضای مجازی را از بقیه زندگی خود جدا کند و همچنین او را تشویق کند تا فعالیت های غیراینترنتی خود را گسترش دهد.

از نرم افزارهای نظارتی بهره بگیرید: انواع برنامه های تجاری برای نظارت بر نوجوانان در فضای مجازی وجود دارد. این برنامه ها می توانند پایگاه های وبی را که آنها بازدید می کنند ثبت و دسترسی به پایگاه های خاص وب و یا برنامه های خاص را مسدود کند. از ضبط برنامه ها جلوگیری کنید، زمان استفاده از اینترنت را محدود سازید و یا تنها به نوجوانان اجازه دهید در زمان خاصی از اینترنت استفاده کنند. البته اگر والدین می خواهند چنین برنامه هایی را نصب کنند باید تا حدی با رایانه آشنایی داشته باشند. البته، خود برنامه ها نیز کامل نیستند، آنها دارای نقاط ضعف بوده و يك نوجوان خیره فنی می تواند آنها را مغلوب کند. احتمالاً آخرین چیزی که يك پدر یا مادر با آن رو به رو می شود نبرد تکنیکی دائمی میان دانش وی و فرزندانش است، اگر چنین شد، يك جای کار ایراد دارد. نرم افزارهای نظارتی تنها يك ابزار هستند و جایگزین مناسبی برای گفت و گو و یا مشارکت شخصی والدین نیستند. به عبارت دیگر آنها را جانشین يك رابطه ندانید.

درباره اعتیاد مداخله کنید: دکتر کیمبرلی یونگ در کتاب خود برخی راهکارهای مناسب برای والدینی که فرزندانشان گرفتار استفاده افراطی از اینترنت شده اند را شرح می دهد: تلاش نکنید آنان را از رایانه دور یا از استفاده منع کنید. این مسئله شاید نتیجه معکوس داشته باشد. نگرانی خود را در مورد گرفتاری نوجوانان نشان دهید. يك جدول زمانی برای استفاده از اینترنت در نظر بگیرید. هنگامی که بچه به مدرسه نرفته و یا نمرات او خراب شده اجازه ندهید زیادی از رایانه استفاده کند. وقتی سعی در مداخله دارید با طغیان و انفجار احساسی نوجوانان خود مدارا کنید. اگر تمام این کارها نتیجه نداشت، در جست و جوی کمک از يك مشاور حرفه ای باشید، البته فردی که در مورد رایانه آگاهی داشته باشد. مجازات رفتارهای نادرست و تشویق رفتارهای انسانی هنگامی که کودک در دنیای واقعی رفتار نادرستی دارد او را تنبیه می کند. همین امر در مورد رفتار ناشایست وی در فضای مجازی صادق است. اگر يك پدر یا مادر متوجه شوند فرزندشان برای دیگران در روی خط مزاحمت ایجاد می کند یا سعی دارد در سیستم های روی خط خرابکاری کند (به عنوان نمونه تلفنی از طرف گردانندگان سیستم و یا اجتماع روی خط می تواند هشدار باشد) باید تنبیه و مجازات در دستور کار قرار گیرد. والدین نباید اینگونه قضاوت کنند که این تنها يك بازی فضای مجازی است. این موضوع واقعاً مسئله مهمی نیست. این فکر خوبی به شمار نمی رود که اجازه داد نوجوان افراد دیگر را در روی خط به نحوی تهدید کند؛ گویی که آدم های واقعی نیستند. اگر نوجوان توانایی دلسوزی نسبت به دیگران در دنیای ناشناس فضای مجازی نداشته باشند، می توانند این احساس را در زندگی واقعی نیز به کار

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=219387>

دفاع لایه به لایه در مقابل ویروس‌ها

●● زیرساخت IT

● زیرساخت IT يك سازمان می‌تواند شامل ۴ لایه زیر باشد.

۱- کامپیوترهای کاربران : این لایه در قلب سازمان قرار داشته و شامل کامپیوترهای رومیزی فردی، کامپیوترهای Laptop و سایر ابزارهایی است که توسط تمام کارمندان مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۲- سرورهای فایل‌های محلی : این لایه که بر روی لایه کامپیوترهای کاربران قرار دارد، شامل اطلاعات و برنامه‌هایی است که در سرتاسر سازمان بین کامپیوترهای رومیزی به اشتراك گذاشته شده‌اند.

۳- سرورهای پست الکترونیک : این لایه در مرز سازمان قرار داشته و مجرای عبور و مرور تمام نامه‌های ورودی به سازمان و یا خروجی از آن می‌باشد.

۴- خدمات مدیریت شده : بیرونی‌ترین لایه زیرساخت IT بوده و می‌تواند در داخل یا خارج سازمان قرار داشته باشد. در این لایه، نرم‌افزاری که به عنوان بخشی از سرویس اجرا شده است، توسط يك بخش ثالث - مانند يك (Internet Service Provider) (ISP) - اداره می‌شود.

● مشخصه‌های هر لایه

لایه ۱ : کامپیوترهای کاربران

آسیب‌پذیرترین قسمت در يك سازمان می‌باشد، چرا که در این بخش، بیشترین کنترل بر کامپیوترها در اختیار کاربران می‌باشد. مدیران سیستم می‌توانند این کامپیوترها را در بعضی زمینه‌ها و بخصوص در سیستم‌عامل‌های ویندوز ۲۰۰۰ و Mac OS X محدود کنند، اما در سیستم‌عامل‌های ویندوز ۹۵ یا ۹۸ و یا نسخه‌های قدیمی کامپیوترهای مکینتاش امکان کنترل مدیریتی بسیار محدودی وجود دارد. با همه اینها آن چیزی که واقعا کامپیوترهای رومیزی و Laptop ها را آسیب‌پذیر می‌کند، آن است که آنها محل دریافت همه انواع اطلاعات می‌باشند. این اطلاعات نه تنها از يك سرور فایل یا سرور پست الکترونیک، بلکه ممکن است از نقل و انتقال‌های صورت گرفته HTTP بر روی وب، انتقال‌های فایل FTP ، سی‌دی‌ها، رد و بدل کردن اطلاعات با کامپیوترهای کف‌دستی و مانند آن دریافت شود. مدیریت کامپیوترهای کاربران به دلیل تغییر مداوم تعداد آنها بسیار مشکل است. در عمل، حتی دانستن تعداد کامپیوترهای موجود (با وجود کامپیوترهای همراه کاربران و ...) هم برای بسیاری از شرکت‌ها مشکل می‌باشد.

لایه ۲ : سرورهای فایل

بسیاری از شرکت‌ها سرور فایل‌های بسیار کمتری نسبت به تعداد کامپیوترهای کاربران در اختیار دارند.

مدیران سیستم بر تمام چیزهایی که روی هر سروری وجود دارد، کنترل بسیار زیادی داشته و می‌توانند میزان دسترسی کاربران بر کامپیوترها را به طور بسیار ثمربخشی تنظیم کنند. از آنجایی که آنها می‌توانند دستیابی به اطلاعات را از طریق به اشتراک گذاشتن آنها بر روی سرور برای کاربران فراهم کنند، در نتیجه کاربران کنترلی بر روی تنظیمات نخواهند داشت. سیستم‌عامل‌های عمومی برای سرورهای فایل، سیستم‌عامل‌های Unix، ویندوز ۲۰۰۲ ، ۲۰۰۰ ، NT و NetWare می‌باشد.

لایه ۳ : سرورهای پست الکترونیک

سرورهای پست الکترونیک در دروازه عبور و مرور قرار داشته و ترافیک ورودی یا خروجی يك سازمان را پردازش می‌کنند. آنها همانند محصولات پست الکترونیک از قبیل Microsoft Exchange یا Lotus Notes/Domino از پروتکل‌های مربوطه مانند پروتکل (Simple Mail Transfer Protocol) SMTP) پشتیبانی می‌کنند.

پژوهش دقیقی که در ماههای ژانویه تا مارس سال ۲۰۰۰ توسط مدیر پیام‌های شرکت Pitney Bowes صورت گرفت، نشان داد که بطور میانگین برای هر ۱۰۰۰ کارمند، روزانه ۵۰ نامه الکترونیکی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. سازمان‌های بزرگ می‌توانند روزانه تا پنجاه هزار پیام پست الکترونیکی را دریافت کنند که در بعضی موارد این تعداد به يك میلیون عدد می‌رسد. طبق برآورد شرکت IDC (شرکت اطلاعات بین‌المللی) در سال ۲۰۰۵، روزانه در حدود ۲۵ بلیون نامه الکترونیکی ارسال خواهد شد. ترکیب چنین سطحی از ترافیک با تکثیر ویروس‌های مبتنی بر نامه‌های الکترونیکی به این معنی است که نامه‌های الکترونیکی اصلی‌ترین مسیر مورد استفاده ویروس‌ها برای ورود به سازمان‌ها خواهند بود - همانگونه که در حال حاضر هم چنین می‌باشد. بعضی از شرکت‌ها می‌توانند روزانه دهها و شاید هم صدها ویروس را در دروازه رفت و آمد نامه‌ها متوقف کنند.

لایه ۴ : خدمات مدیریت شده

«خدمات مدیریت شده» در طی چندین سال گذشته به وجود آمده و به عنوان غیر واضح‌ترین لایه از چهار لایه IT بر پا شده‌اند. اساسا این مورد به شرکت ثالثی مربوط می‌شود که تعدادی نرم‌افزار و مشخصه‌های مورد نظر را در يك سرویس خدماتی یا دستگاه سخت‌افزاری دسته‌بندی می‌کند تا بتواند آن را برای شرکتی دیگر مدیریت کند. از سودمندی‌های این نوع خدمات مدیریت شده باید به این مطلب اشاره کرد که با این سرویس‌ها می‌توان از کارهای اضافه مدیر سیستم برای مدیریت پروسه‌ها کاست.

نمونه‌ای از شرکت‌هایی که خدمات مدیریت شده عرضه می‌کنند، ISP ها (شرکت‌های خدمات‌دهنده سرویس‌های اینترنتی) می‌باشند. ممکن است شرکتی بخواهد مسیر عبور و مرور نامه‌های الکترونیکی خود را يك ISP قرار دهد و از پوششگرهای ISP برای بررسی ویروس‌ها، اسپم‌ها، فایل‌های آلوده و ... استفاده کند. در اینصورت ISP تصمیم می‌گیرد چه اعمال متناسبی را انجام دهد - مثلا اینکه آیا نامه دریافتی را برای شرکت مورد نظر ارسال کند یا نه. ISP مورد نظر برای انجام چنین خدماتی، حق‌الزحمه‌ای را از شرکت مطالبه خواهد کرد.

نوع دیگری از خدمات مدیریت شده، ابزارها و اسباب سخت‌افزاری هستند. این ابزار یا اسباب معمولا سرورهای مخصوص هستند که در حاشیه شبکه قرار داشته و ترافیک وارد و خارج شده از سازمان را کنترل می‌کنند. این اسباب سخت‌افزاری خود شامل تمام موارد مورد نیاز بوده و مانند نرم‌افزارهای ضد ویروس می‌توانند شامل نرم‌افزارهای دیوار آتش (Firewall) هم باشند. معمولا برای سازمان‌ها مقدور نیست که نرم‌افزارهای مورد نظر خود را به این اسباب اضافه کنند. این اسباب توسط شرکت‌های فروشنده آنها کنترل (کنترل راه دور) می‌شوند.

• ثمرات پویس ویروس در هر يك از لایه‌ها

لایه ۱ : کامپیوترهای کاربران

لایه کامپیوترهای رومیزی و کامپیوترهای Laptop مهم‌ترین لایه برای پویس ویروس‌ها می‌باشد. این لایه، تنها لایه‌ای است که در آن هر فرد می‌تواند هرگونه اطلاعاتی را از هر منبع مجازی مورد استفاده قرار دهد. این لایه تنها جایی است که پویس باید بر فایل‌های داخل CD ها، کامپیوترهای کف‌دستی در حال هماهنگ‌سازی اطلاعات، دیسکت‌ها و ... صورت گیرد. با توجه به اینکه ممکن است به هر دلیلی نرم افزار ضد ویروس، در دروازه نامه‌ها قرار نداشته باشد و یا اینکه به روز نشده باشند، می‌توان نامه‌ها و فایل‌های پیوندی آنها را در این لایه مورد پویس قرار داده و با این کار از آلوده شدن شبکه توسط ویروس‌ها جلوگیری کرد. همچنین ترافیک HTTP وارد شده از وب را هم می‌توان در کامپیوترهای رومیزی پویس کرد (بعضی شرکت‌ها تصمیم می‌گیرند تا اعمال محافظتی اضافه‌ای را برای ترافیک HTTP یا FTP - برای مثال در دروازه ورود و خروج - اعمال کنند، اما هنگامی که با این کار، کارایی مورد نظر آنها در مقایسه با تهدیدات واقعی کاهش می‌یابد، بسیاری از آنها ترجیح می‌دهند تا مقابله با ویروس‌ها را در همان کامپیوترهای رومیزی انجام دهند).

دلیل مهم دیگر برای داشتن نرم افزار ضد ویروس بر روی کامپیوترهای رومیزی آن است که آنجا تنها جایی است که می‌توان اطلاعات رمز شده‌ای مانند اطلاعات استفاده کننده از قوانین SSL (لایه سوکت‌های امن) - که برای تبادلات امن اینترنتی مورد استفاده قرار می‌گیرد - را مورد بازرسی قرار داد. اطلاعات رمز شده تا هنگامی که از حالت رمز خارج نشوند، توسط هیچ نرم‌افزار ضد ویروسی قابل پویس نخواهند بود.

دشواری‌های پویس در این لایه از زیرساخت IT ناشی از گرفتاری‌های کلی مدیر سیستم برای مدیریت کامپیوترهای کاربران است. همانطور که قبلا توضیح داده شد، تعداد متغیر کامپیوترها می‌تواند باعث بوجود آمدن خطاها و مشکلات بالقوه‌ای شود. در زمانی که نظارت‌های مدیریتی

سختگیرانه به کار برده نشود و یا آنها دقیقا رعایت نشوند، کاربران می‌توانند تنظیمات و توافقات مورد نیاز برای امنیت شبکه را مورد آسیب قرار دهند. نیز بدیهی است که نرم‌افزار ضد ویروس تنها زمانی موثر است که کاملا به روز نگاه داشته شود. لایه ۲: سرورهای فایل

انجام پویس در لایه سرور فایل بسیار ساده‌تر و قابل فهم‌تر است چرا که عموما تعداد بسیار کمتری سرور فایل نسبت به کامپیوترهای رومیزی وجود داشته و کنترل آنها برای یک مدیر سیستم بسیار ساده‌تر است. تا مدتی قبل، بسیاری از شرکت‌ها با علم به اینکه اگر فایل آلوده‌ای به هر روشی وارد سرور آنها شود، پویس‌های کامپیوترهای رومیزی از باز شدن آنها به هنگام تلاش یک کاربر برای دسترسی به آنها جلوگیری خواهد کرد، ترجیح می‌دادند از پویس‌های زمان‌بندی شده در سرورهای خود استفاده کنند. اما با نمایان شدن انواع جدیدتر ویروس‌ها - مخصوصا ویروس‌هایی که شبکه را به کمک اشتراکات شبکه‌ای، نامه‌ها و وبسایت‌ها آلوده می‌کنند - تصمیم بر آن شد که از پویس‌های همیشه فعال - حداقل در سرورها - استفاده شود. گرچه در گذشته بعضی سازمان‌ها ترجیح می‌دادند تا فقط از پویس‌های زمان‌بندی شده یا زمان نیاز استفاده کنند، اما در حال حاضر پویس‌های همیشه فعال به عنوان راهی موثر برای آگاهی از ورود ویروس‌ها به سازمان و جلوگیری از انتشار سریع آنها در شبکه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

همانطور که قبلا هم توضیح داده شد، پیش‌فرض پویس در لایه سرور فایل آن است که همه فایل‌ها نیازی به پویس ندارند، فایل‌های CD و DVD ، اطلاعات HTTP یا FTP و مانند آن باید مستقیما وارد کامپیوترهای کاربران شده و در آنجا پویس شوند.

لایه ۳: سرورهای پست الکترونیک

از ماه مارس سال ۱۹۹۹ که کرم WM۹۷/Melissa (از نوع ماکرو برنامه Word) ظاهر شد تا به امروز تعداد ویروس‌ها و کرم‌های مبتنی بر نامه‌های الکترونیکی بسیار اوج گرفته است. از بارزترین نمونه‌های آنها می‌توان ویروس W۳۲/Magistr ، کرم‌های اسکریپتی ویژوال بیسیک مانند Love Bug (VBS/LoveLetter) و VBS/Kakworm و کرم‌های Windows ۳۲ مانند W۳۲/Klez را نام برد. خسارت‌های کرم NetSky و Beagle هنوز فراموش نشده است.

این گونه ویروس‌ها و کرم‌ها سعی می‌کنند تا به چندین روش خود را منتشر کنند اما عمومی‌ترین روش آنها، ارسال از طریق فایل‌های پیوندی نامه‌های الکترونیکی است که آن را به بعضی یا تمام آدرس‌های موجود در دفترچه آدرس فرد دریافت کننده ویروس ارسال می‌کنند. به این طریق صدها هزار کاربر در زمان کوتاهی آلوده می‌شوند. سرعت انتشار و میزان آلودگی مورد بحث، ما را متوجه می‌کند که در حال حاضر پویس در دروازه بسیار مهم‌تر از پویس درون کامپیوترها می‌باشد.

سازمان‌ها با انجام پویس در دروازه می‌توانند با تهدیدات، قبل از رسیدن آنها به کامپیوترها مقابله کنند. این کار باعث صرفه‌جویی مقدار زیادی از زمان مدیر سیستم می‌شود، چرا که مدیر سیستم باید مشکل را فقط در یک محل - سرور پست الکترونیک - بررسی کند و نه در همه کامپیوترها. همچنین جلوگیری از ورود ویروس به شبکه زمان‌های تلف شده سازمان را از بین می‌برد - آغاز شیوع کرم‌ها مانند Love Bug شبکه‌های سازمان‌ها را به حالت سکون برده و فعالیت‌های بازرگانی را فلج می‌کند. به علاوه کرم‌هایی مانند W۳۲/Sircam اسنادی را که در دیسک سخت پیدا می‌کنند، به نامه پیوند زده و برای بقیه ارسال می‌کنند که این کار به استحکام و محرمانه بودن اطلاعات شرکت و بالتبع نام و آوازه آن صدمه می‌زند.

نرم افزار ضد ویروس دروازه عبور و مرور، نامه‌هایی که قصد ورود به شرکت یا خروج از آن را دارند و همچنین فایل‌های پیوندی آنها را بررسی می‌کند. محصولات مربوط به پست الکترونیک شامل پویش‌های database و mailbox هم می‌شوند و این بدان معنی است که حتی اگر ویروسی - به خاطر عواملی مانند تاخیر در به روز کردن نرم افزار ضد ویروس و یا ... - در همان پویش بلادرنگ اولیه مورد شناسایی قرار نگیرد، در پویش‌های زمان‌بندی شده یا پویش‌های به هنگام نیاز، شناسایی خواهد شد. به هر حال با توجه به مباحثی مانند زمان، هزینه، شهرت و ... پویش کردن نامه‌های الکترونیکی در همان بدو ورود یا خروج از سازمان از سفارش شده‌ترین توصیه‌ها می‌باشد. پیش فرض در این لایه بر آن است که همه اطلاعات در دروازه مورد بازرسی قرار نگیرند، بلکه رسانه‌های مورد استفاده کاربر و نامه‌های رمز شده در دستگاه‌های کاربران پویش شوند.

لایه ۴ : خدمات مدیریت شده

بازرترین مزیت استفاده از يك بخش ثالث برای انجام امور محافظت از اطلاعات در همان محدوده شبکه، آن است که مدیر سیستم می‌تواند زمان خود را صرف فعالیت‌های دیگر کند. به علاوه هزینه انجام اعمال امنیتی در این لایه بسیار قابل پیش بینی تر از سایر لایه‌ها است. با این حال باید این مطلب را هم در نظر داشته باشیم که در مقابل چنین مزیتی عیب بزرگی هم وجود دارد و آن این است که تمام امور کاملا در خارج از کنترل سازمان و مدیر سیستم انجام می‌شوند. در اینصورت سازمان تقریباً همواره تابع تنظیمات، تصمیمات و کارایی‌های ISP و یا سایر سرویس‌ها بوده و اگر مشکلی در عمل رخ دهد - مثل بوجود آمدن اشکال در مسیریابی شبکه - کوچکترین کاری از شرکت ساخته نخواهد بود. در ضمن باید موارد مربوط به محرمانه بودن اطلاعات را هم مد نظر داشت، چرا که کارمندان و سایر افراد قادر خواهند بود تا در خارج از سازمان اطلاعات درون نامه‌ها را مشاهده کنند. در صورتی که خدمات مدیریت شده بوسیله سخت افزار انجام شود، کنترل بیشتری بر روی آنها خواهد بود، ولی باز هم می‌دانیم که آن اسباب هم توسط بخشی ثالث مدیریت خواهند شد.

•انتخاب يك روش ضد ویروسی

در بازنگری فاکتورهای موثر بر انتخاب يك روش ضد ویروسی، به معیارهایی متضاد برای افزایش امنیت در مقابل کاهش هزینه برمی‌خوریم.

•محافظت در لایه ۴ - لایه خدمات مدیریت شده - هزینه را کاهش می‌دهد و محافظت در لایه ۱ امنیت را افزایش خواهد داد.

•بسیار منطقی است اگر تمام شرکت‌ها در لایه ۱ - لایه کامپیوترهای کاربران - اعمال محافظتی را انجام دهند. سیاست‌های محافظتی در شرکت‌های ضد ویروسی متفاوت است، اما امنیت در لایه ۱ ، با ایجاد امنیت در لایه سرور فایل - لایه ۲ - امکان‌پذیرتر خواهد بود.

•علیرغم داشتن لایه‌های ۱ و ۲ محافظت شده، ممکن است سازمان‌ها با در نظر داشتن مواردی مانند هزینه و امنیت بخواهند امنیت را در لایه‌های ۳ و یا ۴ هم برقرار کنند. به کار گیری نرم‌افزار ضد ویروس در لایه ۳ - دروازه ورود و خروج - امکان کنترل بسیار بیشتر و فراهم کردن امنیت محرمانگی بهتری را برای سازمان در بر دارد. با این حال واگذار کردن امور به خدمات مدیریت شده ممکن است راه حلی ارجح برای شرکت‌های باشد که هزینه از اهمیت بالایی برای آنها برخوردار است.

منبع : سایت اطلاع رسانی امنیت اطلاعات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=223093>

ده اصطلاح رایج در اینترنت و جهان تکنولوژی اطلاعات

(۱) PHP چیست؟

PHP در سال ۱۹۹۴ توسط Rasmus Lerdorf ایجاد شد و مخفف واژگان Personal Home Pages به حساب می آید. با گسترش قابلیت ها و موارد استفاده این زبان PHP در معنای Hypertext Preprocessor به کار گرفته شد. عبارت پیش پردازشگر (Preprocessor) بدین معنی است که PHP اطلاعات را قبل از تبدیل به زبان Html پردازش می کند. PHP زبان اسکریپتی سمت سرویس دهنده (Server-side), Cross-Platform, Html Embedded می باشد. سمت سرویس دهنده بودن PHP بدین معناست که تمام پردازشهای این زبان بر روی سرویس دهنده (Server) انجام می گیرد. یک سرویس دهنده در حقیقت یک کامپیوتر مخصوص می باشد که صفحات وب در آنجا نگهداری می شوند و از آنجا به مرورگر وب کاربران منتقل می شوند.

منظور از Cross-Platform بودن این زبان این است که بروی هر سیستم و با هر سیستم عاملی از قبیل : Unix, Windows NT, Macintosh, Os/۲ اجرا میشوند. توجه کنید که منظور از سیستم عامل، سیستم عامل هایی می باشند که بر روی سرویس دهنده نصب می شوند. PHP نه تنها قابلیت اجرا بر روی هر سیستم عاملی را دارا می باشد بلکه برای منتقل کردن برنامه

های آن از یک سیستم عامل به سیستم عامل دیگر احتیاج به تغییرات اندکی خواهید داشت و حتی در بعضی از موارد بدون احتیاج به هیچ تغییری می توانید یک برنامه به زبان php را

از یک سیستم عامل به سیستم عامل دیگر منتقل کنید. منظور از Html embedded بودن PHP این است که دستورات این زبان در بین کدهای html

قرار می گیرند. بنابراین برنامه نویسی به زبان PHP کمی پیچیده تر از برنامه نویسی به زبان HTML به حساب می آید. PHP بر خلاف زبانهای برنامه نویسی (Programming Languages) یک زبان اسکریپتی (Scripting Language) می باشد به عبارت دیگر دستورات PHP بعد از رخداد یک رویداد (Event) اجرا می شوند. این رویدادها می توانند شامل ارسال یک فرم رفتن به یک URL مشخص و یا مواد دیگر باشند متداولترین زبان اسکریپتی زبان Java Script می باشد که معمولا برای پاسخ به رویدادهای کاربر در مرورگر وب به کار می رود تفاوت عمده Java Script با PHP در این است که Java Script یک تکنولوژی سمت سرورس گیرنده (Client-side) می باشد.

زبان هایی مانند Java Script یا PHP تفسیر شونده (Interpreted) نامیده می شوند. به عبارت دیگر برای اجرا به یک مفسر مانند مرورگر وب احتیاج دارند. اما زبانهای برنامه نویسی مانند C یا Java بعد از ترجمه به زبان ماشین (Compile) به خودی خود قابل اجرا می باشند.

۲) XML چیست؟

در ابتدا لازم است با کلمات تشکیل دهنده XML یعنی Markup ، Extensible ، Language آشنا شویم. Markup ، واژه ئی برای متادیتا است . متادیتا ، اطلاعاتی در رابطه با اطلاعات است . قدمت استفاده از Markup به قبل از کامپیوتر بر می گردد . مثلا" در دنیای نشر از علائم خاصی در متن های ویرایش شده استفاده تا به پردازنده متن (انسان و یا ماشین) اعلام شود ، چه نوع عملیاتی را در رابطه با اطلاعات می بایست انجام دهد. HTML یکی از زبان های لاسیک نشانه گذاری است . مثلا" با افزودن تگ به مرورگر اعلام می شود که به چه صورت می بایست اطلاعات نمایش داده شوند . زبان (Language) ، به مجموعه ای از کلمات معنی دار و با مفهوم که عده ای از آنها برای بیان خواسته ها

ی خود استفاده می نمایند ، اطلاق می گردد . (مثلا زبان فارسی و یا انگلیسی) با کنار هم قرار دادن دو واژه اشاره شده ، با زبان نشانه گذاری مواجه خواهیم شد . زبان نشانه گذاری ، به مجموعه ای از کلمات معنی دار و با مفهوم که توسط عده ای (با آگاهی لازم انتخاب) استفاده می گردد ، اطلاق می گردد. HTML ، نمونه ای مناسب در این زمینه است . تمام افرادی که از تگ های HTML استفاده می نمایند ، بدرستی نسبت به مفهوم و جایگاه هر یک از تگ ها آشنائی داشته و با آگاهی کامل آنها را برای بیان خواسته های خود استفاده می نمایند. مثلا" مشخص است که استفاده از تگ چه نوع پیامدهائی را بدنبال خواهد داشت .تگ فوق ، توسط مولفین صفحات وب آگاهانه انتخاب

می گردد و مرورگر! رها نیز متناسب با تعاریف از قبل مشخص شده ، واکنش مناسب خود را در رابطه با نحوه نمایش انجام خواهند داد. یک زبان بسط پذیر(Extensible) ، زبانی است که دارای مکانیزم لازم برای افزودن کلمات بگونه ای است که توسط سایر استفاده کنندگان نیز قابل فهم باشد . در دنیای واقعی و در ارتباط با زبان های طبیعی ما هرگز شاهد چنین وضعیتی نخواهیم بود . (افزودن یک واژه با معنی مورد نظر خود و استفاده از واژه با همان معنی توسط سایر استفاده کنندگان) با توجه به تعاریف ارائه شده ، یک زبان نشانه گذاری بسط پذیر ، می بایست یک زبان نشانه گذاری با قابلیت افزودن کلماتی بیشتر باشد . در عمل ! با زبان نشانه گذاری بسط پذیر ، به سیستمی برای تعریف تمام زبان های نشانه گذاری با قابلیت توسعه وضعیت موجود ، اطلاق می گردد. (Standard Generalize Markup Language)SGML سرچشمه XML بوده و در سال ۱۹۸۸ استاندارد شده است. (HyperText Markup Language)HTML زبانی

است که در ابتدا با استفاده از SGML تعریف گردید. HTML یک زبان نشانه گذاری است ، بنابراین انتظار داریم شامل مجموعه ای از تگ ها بمنظور کنترل قالب و رفتار اطلاعات در مستندات باشد. XML یک زبان نشانه گذاری مشابه HTML نمی باشد. XML زیرمجموعه ای از SGML است (

مکانیزمی برای تعریف زبان های نشانه گذاری). XML همانند SGML یک زبان نشانه گذاری بسط پذیر بوده اما بر خلاف SGML برای استفاده بر روی وب بهینه شده است .

XML ، یک زبان نشانه گذاری نبوده و در مقابل مکانیزمی برای ایجاد زبان های نشانه گذاری اختصاصی است. XML شامل مجموعه ای از استانداردهای متنوع با کاربردهای خاص است. XML یک زبان نشانه گذاری نبوده و در عین حال یک زبان برنامه نویسی هم نیست . از XML برای ارائه اطلاعات استفاده شده و بمنظور پردازش اطلاعات، می بایست برنامه هائی نوشته گردد . از XML در موارد زیرمی توان استفاده کرد :

- مبادله اطلاعات بین برنامه های نامتجانس ، بنگاه های تجاری و بانک های اطلاعاتی
- امکان فعال نمودن مدلی برای نمایش اطلاعات یکسان بر روی دستگاههای متفاوت با اهداف و خوانندگان گوناگون
- یک قالب ذخیره سازی مناسب برای داده ها

۳) XSL چیست؟

عبارت XSL سرنامهای "eXtensible Stylesheet Language" است. یک XSL شامل دستورالعملهایی برای شکل دهی به محتویات یک فایل XML است. قالب کلی یک فایل XSL را می توانیم با وارد کردن آدرس res://msXML.dll/default.ss.XSL در قسمت آدرس مرورگر خود مشاهده کنیم. این مثال،

نمونه ای کامل از یک سند XSL است که برای آشنایی اولیه و دست یابی به یک دید همه جانبه، مناسب خواهد بود. نتیجه ی تبدیل و پیکربندی یک سند XML به وسیله XSL، می تواند به صورت یک فایل html یا یک فایل XML دیگر باشد.

۴) XSLT چیست؟

عمل تبدیل XML بوسیله XSL را XSLT می گویند (XSL transform). برای انجام عمل تبدیل، به یک پردازنده ی XSLT نیاز داریم تا داده های سند XML و دستورالعمل های XSL را بخواند و بر اساس آن دستورالعمل ها داده ها را در خروجی html بنویسد. می توان این کار را با برنامه نویسی #C و استفاده از موتور XSLT موجود در c#.net انجام داد و یا از پردازنده های XSLT جداگانه ای که نمونه هایی از آنها به صورت رایگان موجود است، استفاده کرد.

۵) WAP چیست؟

WAP سیستمی است که در آن پروتکل ارتباطی و محیط برنامه نویسی جهت پیاده سازی سیستم های پیاده سازی سیستم های اطلاعاتی مبتنی بر وب روی گوشی های تلفن همراه ارایه می شود. پروتکل ارتباطی پروتکل ارتباطی که در حال حاضر در اینترنت برای دیدن صفحات وب استفاده می شود HTTP است . (البته در سطح شبکه اینترنت برای فعالیت های متفاوت پروتکل های متفاوتی در سطح لایه Application استفاده می شود ولی پروتکلی که جهت دیدن سایت ها از آن استفاده می شود HTTP است) . وقتی آدرس سایتی را به اینترنت اکسپلورر می دهید تا صفحه مربوط به آن سایت را ببینند ، در پشت پرده ، اینترنت اکسپلورر بسته ای را حاوی

اطلاعاتی جهت در خواست صفحه آن سایت است به اینترنت می فرستد . اطلاعات این بسته به فرمتی است که در پروتکل HTTP تعریف شده است . با این توصیف ، وقتی صحبت از تلفن همراه می شود در نگاه اول مساله حل شده است و فقط کافی است این بار تلفن همراه شما چنین بسته ای ساخته و به اینترنت بفرستد . ولی این کار برای یک تلفن همراه شدنی نیست . زیرا بسته هایی که در پروتکل HTTP ساخته می شوند حجم زیادی دارند و لذا لازم است فرستنده دارای حافظه مناسبی باشد در حالی که تلفن همراه از نظر حافظه بسیار محدود است (البته به نازگی گروهی از تلفن های همراه با نام Smart phone وارد بازار شده اند که از نظر حافظه نسبت به انواع قدیمی تر بسیار قوی ترند .) همچنین جهت پردازش بسته هایی که با پروتکل HTTP ارسال و دریافت می شوند ، نیاز به پردازشگری قوی تر از آن چه که در یک تلفن همراه وجود دارد ، می باشد . لذا جهت ورود تلفن همراه ، به دنیای اینترنت ضروری است با توجه به قابلیت های یک تلفن همراه پروتکل ویژه ای طراحی شود. این پروتکل WAP نام دارد . البته WAP فراتر از یک پروتکل ساده در لایه Application می باشد و بهتر است به آن بسته پروتکل WAP (Protocol Stack) بگوییم .

پشته پروتکل WAP دارای شش لایه می باشد و یک ارتباط connection less را در دنیای تلفن های همراه ایجاد می کند . در این جا اشاره مختصری به کار هر یک از لایه ها می کنیم:

- Bearer Layer: معادل همان لایه فیزیکی در TCP/IP می باشد ولی این بار محیط ارتباطی wireless است و لذا پروتکل های دیگری در این لایه استفاده می شود .

- WDP: این لایه در واقع همان UDP است . به عبارت دیگر فعالیت و ساختاری مانند پروتکل UDP در لایه انتقال TCP/IP دارد .

- WTLS: لایه ای است که امنیت ارتباطات را فراهم می کند . در این لایه از پروتکل SSL استفاده می شود .

- WTP: این لایه مدیریت در خواست ها و پاسخ ها را بر عهده دارد .

- WSP: همانند لایه session در OSI می باشد ، با تفاوت های مختصری جهت بهینه سازی .

- WAE: همانند لایه Application در TCP/IP می باشد . در واقع تمام برنامه هایی که پیاده سازی می شوند در این

لایه قرار دارند و کاربر تلفن همراه و برنامه نویس WAP ، هر دو، با لایه ارتباط برقرار می کنند.

مشکل عدم توانایی تلفن همراه جهت استفاده از پروتکل HTTP با طراحی پشته پروتکل جدیدی با در نظر گرفتن محدودیت های تلفن همراه حل شد . ولی استفاده از این پروتکل مشکل جدیدی را ایجاد می کند . که ضروری است تدبیر خاصی برای حل آن اندیشیده شود .

(۶) RDF چیست؟

▪ از Resource Description Framework به معنی چارچوب توصیف منابع می آید.

▪ برای توصیف کردن منابع موجود در اینترنت است.

▪ برای خوانده شدن توسط کامپیوترها طراحی شده است.

▪ برای نمایش داده شدن به مردم طراحی نشده است.

▪ از URIها برای تشخیص منابع وب استفاده می کند.

- در XML نوشته می شود.
- یک نمونه از استانداردهای وب است.
- RDF برای اینکه از راهی مشترک برای توصیف اطلاعات استفاده نشود طراحی شده، بنابراین می تواند بوسیله کاربردهای کامپیوتری خوانده (درک) شود. توصیفهای RDF برای نمایش داده شدن در روی وب طراحی نشده اند.
- مثالهایی از استفاده RDF:

- شرح خصوصیات اقلام خرید و فروش، مثل خریدکردن و موجودی.
- شرح برنامه ریزی زمانی برای رویدادهای وب.
- شرح اطلاعاتی در مورد صفحات وب، مثل تاریخ ایجاد و اصلاح، عنوان و نویسنده.
- شرح محتویات و درجه عکسهای وب.
- شرح محتویات ماشیهای جستجو.
- شرح کتابخانه های الکترونیکی.

7) SOAP چیست؟

- پروتکلی برای دستیابی به سرویسهای وب است.
- از پروتکل دستیابی به اشیاء ساده می آید.
- یک پروتکل ارتباطی است.
- برای ارتباط دادن بین کاربردها است.
- قالبی برای پیغامهای ارسالی است.
- برای ارتباط برقرار کردن از طریق اینترنت طراحی شده.
- یک زبان مستقل است.
- بر پایه XML ساخته شده.
- ساده و قابل توسعه است.
- به یک استاندارد W3C توسعه خواهد یافت.

SOAP برای توسعه کاربردی ارتباطات اینترنتی بین برنامه ها مهم است.

یک راه خوب برای برقراری ارتباط بین کاربردها از طریق HTTP است. زیرا HTTP بوسیله همه جستجوگرهای اینترنتی پشتیبانی میشود. SOAP برای انجام این کار طراحی شده است. SOAP راهی را برای برقراری ارتباط بین درخواستهای ایجاد شده در سیستمهای عامل مختلف، با تکنولوژیهای مختلف و زبانهای برنامه نویسی متفاوت فراهم میکند.

8) ADO چیست؟

ADO میتواند برای دسترسی به پایگاه های داده از صفحات وب ما استفاده شود. آنچه که باید قبل از پرداختن به ADO بدانیم عبارتند از:

- HTML ، WWW و مقدماتی درمورد صفحات web

- صفحات سرور فعال (ASP)

- زبان پرس و جوی ساخت یافته (ADO) SQL :

▪ یک تکنولوژی ماکروسافت است.

▪ از ActiveX Data Objects می آید.

▪ به طور اتوماتیک همراه IIS نصب میشود.

▪ یک سطح برنامه نویسی برای دسترسی داده ها در یک پایگاه داده میباشد.

راههای دستیابی به یک پایگاه داده از درون یک صفحه ASP:

- ایجاد یک اتصال ADO به یک پایگاه

- باز کردن ارتباط با پایگاه

- ایجاد یک ADO Recordset

- باز کردن Recordset

- استخراج داده مورد نیاز از recordset

- بستن recordset

- بستن ارتباط

۹) JavaScript چیست؟

JavaScript در میلیونها صفحه وب برای بهتر کردن طراحی، فرمهای معتبر و... بکار می رود و با netscape توسعه یافته و رایجترین زبان اسکریپتی

روی اینترنت است.

▪ ساخته شده تا با آن بتوان صفحات وب فعال ساخت.

▪ خطوطی از کدهای کامپیوتری قابل اجرا است.

▪ معمولاً مستقیماً در صفحات HTML جاسازی میشود.

▪ بدون گردآوری مقدماتی اجرا میشود.

JavaScript چه کارهایی میتواند انجام دهد:

ابزار طراحی و برنامه نویسی HTML را در اختیار قرار میدهد: مؤلفه های HTML معمولاً برنامه نویس نیستند، اما JavaScript یک زبان اسکریپتی با

دستور لغات بسیار ساده است میتواند متنهای پویا را در یک صفحه HTML قرار

دهد: یک عبارت JavaScript مثل این میتواند یک متن متغیر را درون یک صفحه HTML بنویسد:

.(""+document.write(""+name

میتواند نسبت به وقایع واکنش نشان دهد: یک JavaScript میتواند مجموعه ای برای اجرا کردن در زمانی که رویدادی رخ میدهد باشد، مثل زمانی که لود کردن یک صفحه به پایان رسیده و یا زمانی که کاربر روی یک عنصر HTML کلیک میکند. میتواند عناصر HTML را بخواند و بنویسد: یک JavaScript میتواند محتویات یک عنصر HTML را بخواند و یا تغییر دهد. میتواند برای داده های موجود استفاده شود: یک JavaScript میتواند داده های فرم را قبل از اینکه به یک سرور ارائه شود معتبر کند. این کار سرور را از پردازشهای بزرگ رها میسازد.

۱۰) CSS چیست؟

قبل از کار کردن با CSS باید درکی مقدماتی در مورد HTML ، WWW و ساخت صفحات وب داشته باشیم. CSS از Cascading Style Sheets به معنی برگه های به سبک آبخاری می آید. این سبک چگونگی نشان دادن عناصر HTML را تعریف می کند. CSS برای حل کردن مشکلی به HTML ۴,۰ اضافه شده بود. با CSS متنهای HTML ما میتوانند با استفاده از سبکهای خروجی مختلف نمایش داده شوند. CSS یک مشکل رایج را حل می کند: برچسبهای HTML در اصل برای تعریف محتویات یک متن طراحی شده بودند. گویی آنها با استفاده از برچسبهایی مثل ، ، و ... می گفتند: " این یک عنوان است" ، " این یک پاراگراف است" و یا " این یک جدول است" . وقتی که دو جستجوگر بزرگ - Netscape و Internet Explorer - سعی کردند که برچسبهای HTML و صفاتی مثل نوع قلم و رنگ را به مشخصات HTML اصلی اضافه کنند ، ایجاد سایتهای وب جایی که محتویات متون HTML به طور آشکارا از طرح بندی نمایش متن مجزا میشد، خیلی خیلی مشکلتر شد. برای حل این مشکل کنسرسیوم شبکه گسترده جهانی (STYLES) W3C را به HTML ۴,۰ اضافه کرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=321202>

دیجیتالی شدن به سبک ایرانی و ایرانی شدن به سبک دیجیتال

• مقدمه

نظریه پردازان اجتماعی و خصوصاً محققان مطالعات فرهنگی در توصیف

فرهنگ معاصر و روندهای اصلی تحول آن، مجموعه ای از فرایندهایی را نام می برند که این فرایندها در همه عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و در همه یا اغلب کشورهای جهان با نسبت‌های مختلف در حال وقوع است. برخی از این فرایندها عبارتند از جهانی یا جهان/محلی شدن، عرفی شدن، دموکراتیک شدن، رسانه‌ای شدن، بصری شدن، اطلاعاتی شدن، دیجیتالی شدن یا مجازی شدن، تجاری شدن، فرهنگی شدن، زیبایی شناسانه شدن، تکنولوژیک شدن، عامه پسند شدن، غیر سیاسی شدن و زنانه شدن. این فرایندها از نظر درونی به یکدیگر وابسته و همبسته هستند و محصول تحول کلیت فرهنگ معاصرند. همچنین می توان گفت

تحول فرهنگ معاصر حاصل مجموعه فرایندهای مذکور است. از این‌رو درک و شناخت هر يك از ابعاد جامعه و فرهنگ معاصر نمی‌تواند فارغ از شناخت فرایندهای مذکور باشد.

دربارهٔ هريك از روندها یا فرایندهای فرهنگی مذکور، انبوهی از کتابها و مقالات نوشته و منتشر شده است و هر يك از این فرایندها «گفتمان دانشگاهی» گسترده‌ای را ایجاد کرده اند. حتی برخی از این فرایندها مانند جهانی شدن و دیجیتالی شدن در «گفتمان عمومی» - یعنی شیوه‌ای که مردم درباره زندگی روزمره شان سخن می گویند - نفوذ کرده است و در مطبوعات، رسانه ها و حتی گفتگوهای روزانه مردم هم وارد شده است. اما با وجود نفوذ و تاثیر گسترده رایانه ها و اینترنت در ابعاد مختلف جامعه ایران و زندگی ایرانی معاصر، مطالعات تجربی با نگرش کل نگر و جامع دربارهٔ آن به ندرت انجام شده است؛ هر چند تعداد پایان نامه‌ها، مقالات و کتابهای ترجمه شده در زمینه رایانه، جامعه اطلاعاتی و عصر دیجیتال هم کم نیست. اغلب مطالعات ایرانی موجود درباره دیجیتالی شدن یا به کارکردهای اقتصادی رایانه و اینترنت اشاره می کنند که باعث تسهیل، تسریع و کاهش هزینه‌های اقتصادی در انجام کارها می‌شود، یا این‌که جنبه‌های اخلاقی و تأثیرات منفی دسترسی به سایتهای پورنو و در نهایت نیز محدودیتهای سیاسی کاربران مورد توجه قرار می‌گیرد. ضمن این‌که موضوعات مذکور نیز حائز اهمیت هستند، باید در نظر داشت که تأثیرات اجتماعی و فرهنگی دیجیتالی شدن به مراتب گسترده تر از موضوعات مذکور می تواند باشد. برای این‌که تصویری از اهمیت و گستردگی موضوع ارائه کنم برخی مسئله‌ها و پرسشهای موجود در این زمینه را فهرست می کنم. پرسشهایی که کموبیش در این مقاله نیز به آنها اشاره می‌کنیم.

به‌کارگیری رایانه و اینترنت یا دیجیتالی‌شدن چه تأثیری در جهت‌گیریهای اجتماعی، ارزشی و سیاسی کاربران دارد؟

دیجیتالی‌شدن چه تأثیری بر روابط و تعاملات بین شخصی و زندگی فردی افراد مانند نوع روابط دوستی، گذران اوقات فراغت، روابط بین نسلی فرزندان و والدین، خویشاوندان و امثال اینها گذاشته یا می‌گذارد؟

گسترش رایانه‌ها و فرایند دیجیتالی‌شدن در تمام عرصه‌های خانه و خانواده، مؤسسات آموزشی و اداری و جامعه چه نوع فرهنگ یا نظام ارزشی و معنایی را تقویت و چه نوع نظام ارزشی و معنایی را تضعیف می کند؟

دیجیتالی‌شدن با ساختار سنت و فرهنگ تثبیت شده ایرانی - یعنی اسلام شیعی و ارزشهای تاریخی ملی، خانواده و خویشاوندی - چه رابطه ای دارد؟

دیجیتالی‌شدن با نظام سیاسی حاکم بر ایران چه نسبتی دارد؟

جامعه ایران طی چند دهه اخیر تحولات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بسیاری را تجربه کرده است. این تحولات با دیجیتالی‌شدن چه نسبتی دارند و دیجیتالی‌شدن تا چه میزان در این تحولات تأثیر گذاشته است؟

دیجیتالی‌شدن يك فرایند جهانی است، اما در عین حال هر کشور و جامعه‌ای این فرایند را در درون بستر تاریخی، اجتماعی و فرهنگی خاص خود تجربه می‌کند. با توجه به این امر، دیجیتالی‌شدن به سبک ایرانی و در چاقوب بستر فرهنگ معاصر ایران چه ویژگی‌هایی دارد؟ و چه تفاوتها و شباهتهایی بین دیجیتالی‌شدن ایرانی و غیر ایرانی وجود دارد؟

دیجیتالی‌شدن چه چالشهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در جامعه ایران به‌وجود آورده است و چرا؟

دیجیتالی‌شدن چه تأثیری بر جنبه‌های احساسی، عاطفی و زیباشناسانه ایرانی می‌گذارد؟

هريك از پرسشهای مذکور، موضوعات مهمی هستند که باید به نحو دقیق بررسی و مطالعه شوند. به اعتقاد نگارنده، برای پاسخ دادن به پرسشهای مذکور باید ابتدا نقش و تأثیر دیجیتالی‌شدن در کلیت فرهنگ ایرانی مطالعه شود بیش از آنکه در عرصه اجتماعی مشخصی مانند آموزش، بانکداری، سازمانها و غیره محدود شود. اگرچه هنوز تا کامل شدن فراگیری گستره نفوذ رایانه ها و فرایند دیجیتالی‌شدن به تمام عرصه های زندگی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگ ایرانی فاصله زیادی داریم اما این فرایند هر لحظه رو به گسترش است و با گذشت زمان بتدریج تمام ابعاد زندگی روزمره و ساختارهای خرد و کلان اجتماعی و فرهنگی جامعه ایران را در بر خواهد گرفت.

همچنین قبل از شروع بحث، لازم است چند نکته روش‌شناسانه را توضیح دهم. نخست این‌که تحلیلهایی که در این مقاله ارائه می‌شوند براساس مشاهدات و تجربیات زیسته نگارنده به مثابه مردمنگار در جامعه ایران است. از این‌رو، محدودیتهای زیادی درباره این تحلیلهای باید در نظر داشت و در بسیاری موارد نمی‌توان این تحلیلهای را به‌صورت کامل به تمام جامعه ایران تعمیم داد بلکه هدف نگارنده بیشتر بیان روندهای شکل گرفته کنونی است. برخی از این روندها جنبه غالب دارند و برخی دیگر در حال گسترش هستند. در هر حال هیچ‌کدام مطلق نیستند. همچنین تنوعات قومی، مذهبی، سیاسی، و متغیرهای اجتماعی مانند سطح تحصیلات، سن، شغل، درآمد، پایگاه اجتماعی و امثال اینها هر کدام می‌توانند در نوع و چگونگی استفاده و فهم ابزارهای دیجیتال تأثیر گذارند. در این مقاله هیچ‌کدام از این عوامل را به‌صورت مستقل در نظر نگرفته ایم بلکه همان‌طور که ذکر کردیم تأکید بر تحولات کلی فرهنگ ایرانی است.

نکته دیگر این‌که درباره برخی از این روندها، داده‌های تجربی هر چند اندک موجود است اما از آنجا که هدف نگارنده بیان تجربیات مردمنگاران و تحلیل کیفی مسائل است، از داده‌های آماری و بررسیهای پیمایشی سود نبرده‌ام. به‌هرحال، این‌گونه بررسیها نیز می‌توانند به فهم ما از چگونگی دیجیتالی‌شدن فرهنگ ایرانی کمک می‌کنند. آخرین نکته این‌که هريك از رویدادها و تحولات تشریح شده درباره دیجیتالی‌شدن فرهنگ ایرانی، می‌تواند موضوع مقاله و مطالعه‌ای مستقل باشند و در واقع نیز برای شناخت همه جانبه هريك از موضوعات به چنین مطالعه مستقلی نیاز داریم. اما در اینجا باتوجه به هدف اصلی مقاله مبنی بر ارائه نوعی تصویر و نگرش جامع از ابعاد فرایند دیجیتالی‌شدن، از بیان و تحلیل جزئیات

هریک از روندهای بحث شده اجتناب ورزیده‌ایم تا امکان بررسی کلی‌تر تمام روندهای اصلی میسر شود.

بنیان نظری بحث من در این مقاله این است که گسترش ابزارهای دیجیتال، یعنی رایانه، اینترنت، تلفن و به‌خصوص تلفنهای همراه و ابزارهای دیجیتال خانگی، بر نهادهای اصلی جامعه ایران یعنی فرهنگ، سیاست، خویشاوندی، روابط اجتماعی افراد و آموزش تاثیر گذارده است و فرایند دیجیتالی شدن در حال شکل دادن فرهنگ خاص خود است. البته این سخن به معنای آن نیست که این اتفاق اکنون به کمال رسیده است. بلکه منظور شکل‌گیری روند تحول به‌سوی فرهنگ دیجیتال است. همان‌طور که گفتیم روند در سراسر کشور و در بین تمام گروهها و اجتماعات ایرانی یکسان نیست. در عین‌حال، تأکید براین نکته ضروری است که اگرچه دیجیتالی‌شدن، خود مستلزم و مولد فرهنگ خاصی است، اما این سخن به معنای نفی امکان استفاده از ابزارهای دیجیتال در خدمت ارزشهای گوناگون نیست. ابزارهای دیجیتال می‌توانند به تقویت فردگرایی، ارزشهای دموکراتیک، مشارکت بیشتر مردم در عرصه‌های عمومی، تقویت و بسط آزادیهای اجتماعی، گسترش مصرف و ارزشهای سرمایه‌دارانه، تقویت نهادهای مدنی، کاهش نابرابریها و تبعیضهای قومی، جنسیتی، مذهبی و نژادی، تقویت ارزشهای چند فرهنگی شدن مانند بسط روحیه تسامح و تساهل، گسترش گفت‌وگو و امثال این ارزشها بپردازند. اما در عین‌حال، ابزارهای دیجیتال می‌توانند تا حدودی در خدمت ارزشها و ساختارهای غیر دموکراتیک، اقتدارگرایانه، محافظه‌کارانه و سنت‌گرایانه نیز قرار گیرند. نکته مهم در این زمینه آن است که ماهیت و ساختار فرهنگی و فنی ابزارها و رسانه‌های دیجیتال به‌گونه‌ای است که با ارزشهای دسته نخست سازگاری بیشتری دارد. از این‌رو، کاربرد این ابزارها در ساختارهای غیر دموکراتیک، محافظه‌کارانه و سنت‌گرایانه، اگرچه امکان‌پذیر است اما در درازمدت این ساختارها را دستخوش تغییر و چالش می‌کند.

در این مقاله ابتدا به تعریف منظور ما از دیجیتالی شدن می پردازیم. سپس به بررسی این پرسش می‌پردازیم که آیا ابزارهای دیجیتال صرفاً ابزارهای انتقال پیامند و عملکرد آنها تابع شیوه استفاده ماست، یا این‌که این ابزارها خود مولد نوع خاصی از فرهنگ هستند؟ بعد از بررسی این نکات به توضیح و تحلیل دیجیتالی‌شدن در ایران می‌پردازیم. در بخش پایانی، چالشها و نقدهای فرایند دیجیتالی‌شدن در ایران را بررسی می‌کنیم.

• دیجیتالی شدن چیست؟

در زبان انگلیسی این E تعبیری رواج یافته است که می‌گویند «! (منظور الکترونیک) برای همه چیز». این عبارت کنایه از فرایندی است که جامعه‌شناسان از آن به «دیجیتالی‌شدن» یا «الکترونیک‌شدن» می‌نامند. الکترونیک یا دیجیتالی شدن فرایندی است که انسان از طریق ابزارها، فنون و رسانه‌های دیجیتالی مانند شبکه اینترنت و رایانه به تولید، تکثیر، اشاعه و انتشار نمادها و معانی می‌پردازد و از طریق آنها زندگی خود را سامان و معنا می‌بخشد. در نتیجه رشد و گسترش رسانه‌های دیجیتالی و الکترونیک و افزایش کاربرد آنها در تمام ابعاد زندگی روزمره - از فعالیتهای تجاری بزرگ بانکی، خرید و فروش رایانه‌ای و آموزش از راه دور رایانه‌ای گرفته تا آشپزی و کارهای جزئی درون‌خانه - فرایند دیجیتالی‌شدن نیز گسترش یافته است و در حال تغییر دادن عادات بنیادین ما در زمینه‌های مختلف فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است. برای مثال، در آموزش، دانش‌آموزان و دانشجویان، متقاضی استفاده هرچه بیشتر تکنولوژیهای آموزشی دیجیتالی هستند و کلاسهای بدون تصویر و صدا و بدون کاربرد پاور پوینت برای آنها ملال‌آور و بهتر است بگوییم غیرقابل تحمل شده است. در آشپزخانه‌ها نیز سالهاست که «ماکروبو و ماشین لباسشویی و دیگر وسایل کاملاً مجهز به برنامه‌ها و دستورهای از پیش تعیین شده کامپیوتری برای انجام فعالیتهای خود شده اند و دیگر نیازی به تنظیم دستی آنها نیست. درباره بانکها و سازمانهای دیگر نیز نیازی به توضیح نیست زیرا هر يك ما لاجرم

هر روزه شاهد نقش رایانه ها در آنها هستیم. شاید تلفن های همراه بیش از هر ابزار دیگر رایانه و اینترنت را به زندگی روزمره ما وارد کرده است. کافی است يك روز تلفن همراه ما قطع یا به هر دلیلی از دسترس ما خارج شود، دچار احساس غریبی می شویم. چون مادری که فرزندش را گم کرده یا فردی که در جزیره ای گم افتاده است، احساس تنهایی و غربت می کنیم. این احساسی است که در نتیجه خروج ما از مدار دنیای دیجیتال به ما دست می دهد.

شاید درك این نکته که تکنولوژیهای ارتباطی دیجیتال می توانند مولد نوع فرهنگ خاصی باشند، در ابتدا کمی دشوار به نظر آید زیرا می توان این گونه تلقی کرد که این تکنولوژیها صرفاً ابزارهای ایجاد ارتباط و انتقال پیام هستند و نقشی در تعیین محتوا یا تولید پیام ندارند. به تعبیر دیگر، اینترنت رسانه است و چگونگی کارکرد و تاثیر آن، تابع محیط و نحوه استفاده از آن است و محتوای فرهنگی اینترنت همان بازتولید فرهنگ موجود است. اما مارشال مک لوهان (۱۹۶۴) با طرح این ایده که «رسانه همان پیام است» این نحوه تلقی را سالها پیش به چالش کشید و نشان داد که هر رسانه ای نوع خاصی از پیامها را گزینش می کند و در فرایند انتقال پیام هم تأثیرات بسیاری بر شکل و محتوای پیام می گذارد. به اعتقاد مک لوهان «رسانه همان پیام است زیرا این رسانه است که میزان و شکل کنش و تعامل انسانی را کنترل می کند و شکل می دهد» (۳۱: ۱۹۶۴ McLuhan). مک لوهان با تفکیک دو نوع رسانه سرد و گرم نشان می دهد که چگونه هر يك از رسانه های مذکور، پیام خاص خودشان را تولید و عرضه می کنند.

از این منظر، برای مثال نمی توان از تلویزیون برای انتقال هر پیامی استفاده کرد زیرا بصری و فراگیر شدن يك پیام از طریق رسانه تلویزیون، می تواند معنای متفاوتی برای آن پیام به وجود آورد. امروز تحت تاثیر رسانه هایی مانند تلویزیون، دو گونه متفاوت از اغلب پدیده های زندگی به وجود آمده است. یکی گونه رسانه ای شده، و دیگری گونه واقعی؛ برای مثال فوتبال رسانه ای و فوتبال واقعی. تلویزیون از طریق بازنمایی فوتبال و تکثیر و انتشار بازنمایی مجازی به صورت گسترده و فراگیر، واقعیت بازی فوتبال را که در جمع محدودی و تحت شرایط خاصی صورت می گیرد، کاملاً دگرگون می کند. بخش مهمی از ارزشها و معانی سیاسی، ایدئولوژیک، اجتماعی و اقتصادی که امروز در فوتبال شکل گرفته است، حاصل رسانه ای شدن این بازی است. بنابراین، پخش بازی فوتبال از تلویزیون صرفاً نمایش دادن این بازی نیست، بلکه تغییر و تبدیل کردن آن به صورت پدیده ای دیگر است. این امر درباره تمام رسانه ها صدق می کند. از این رو، رسانه های دیجیتال صرفاً به انتقال پیام نمی پردازند بلکه در مسیر انتقال دادن، پیام تازه ای تولید می کنند و نظام معانی خاصی به وجود می آورند.

ریموند ویلیامز از بنیانگذاران رشته مطالعات فرهنگی در مقاله ای با عنوان «ابزارهای ارتباط به مثابه ابزارهای تولید» (Williams ۱۹۸۰) استدلال می کند که «ابزارهای ارتباط خودشان ابزارهای تولید هستند. این يك واقعیت است که ابزارهای ارتباط از ساده ترین اشکال ارتباط جسمانی زبان تا پیشرفته ترین اشکال ارتباط تکنولوژیکی، همواره از نظر اجتماعی و مادی تولید و بازتولید شده اند. اما در عین حال، اینها نه تنها صورتهای بلکه ابزارهای تولید نیز هستند. از آنجا که ارتباط و ابزارهای مادی آن ذاتی تمام اشکال نیروی کار و سازمان اجتماعی است، بنابراین به نحو اجتناب ناپذیری سازنده عناصر نیروهای تولید و روابط اجتماعی تولید هستند» (ibid ۵۰). ویلیامز این ایده را که ابزارهای ارتباط صرفاً رسانه ای برای انتقال اطلاعات و پیام بین فرستنده و گیرنده اند به چالش می کشد. به اعتقاد او این نحوه نگرش، بستر یا بافت فرهنگی و اجتماعی و تاریخی را که ابزارهای ارتباطی، گیرنده و فرستنده در آن قرار دارند نادیده می گیرد. همچنین این نحوه نگرش تفاوت های اجتماعی، فرهنگی و تاریخی که بین گونه های

مختلف ابزارهای ارتباط طبیعی، مکانیکی و الکترونیکی وجود دارد را نادیده گرفته و همه آنها را به صورت رسانه‌های ناقل پیام و اطلاعات در نظر می‌گیرد. در حالی که این ابزارها در دوره‌های تاریخی و شرایط اجتماعی متفاوت، به اشکال متفاوتی ایفای نقش می‌کنند و هر يك مجموعه گسترده و متفاوتی از روابط اجتماعی را تولید می‌کنند.

اکنون پرسش این است که در بستر شرایط اجتماعی امروز، رسانه‌های دیجیتال چه نوع روابط اجتماعی و فرهنگی را تولید می‌کنند؟ مسلماً بررسی همه جانبه این موضوع، نیازمند بررسی زمینه‌ها و مسائل مختلفی است که در اینجا تنها به برخی از آنها اشاره می‌کنیم. شاید مهمترین تاثیر رسانه‌های دیجیتال را بتوان در تولید و بازتعریف هویت یا هویت‌های اجتماعی انسان امروزی بیان کرد. هویت‌های جنسی، قومی، دینی، نژادی، طبقاتی و اجتماعی دیگر به شدت تحت‌تأثیر رسانه‌ها و ابزارهای دیجیتالی در حال شکل‌گیری، بازتعریف و دگرگونی هستند. از این رو می‌توان گفت مهمترین تولید اجتماعی ابزارهای دیجیتال تولید هویت‌هاست. این نکته نیازمند اندکی تأمل نظری است.

هویت انسان معاصر به روایت آنتونی گیدنز و بسیاری از نظریه‌پردازان اجتماعی دیگر خصلت «باز اندیشانه یا بازتابی» دارد. بازتابندگی هویت به معنای سیال بودن هویت و تغییر آن در نتیجه تغییر شرایط فرهنگی و اجتماعی و ظهور دانش‌ها، دانستی‌ها و به‌خصوص تکنولوژی‌های ارتباطی و رسانه‌ای جدید است. به تعبیری دیگر، آن تلقی یا تصور هویت به مثابه امری ثابت و ازلی و ابدی، به پایان رسیده است. از این رو دیگر مفهوم «هویت ایرانی» نیز اگرچه در مقایسه با هویت فرانسوی یا آمریکایی قابل تفکیک و تمایز است و تفاوت‌هایی بین آنها وجود دارد اما هویت ایرانی رنگ‌های مختلفی به‌خود گرفته و می‌گیرد و متناسب شرایط تازه اشکال تازه‌ای از آن ظهور و بروز می‌یابد. ما هر روز در معرض آگاهی‌ها و شناخت‌های تازه‌ای در زمینه‌های مختلف تغذیه، بهداشت، درمان، مسکن، پرورش کودک، اشتغال، پوشش و لباس، آموزش و پرورش و دیگر موضوعات زندگی هستیم. این فرایند تدریجاً باعث تغییر «سبک زندگی» ما و تغییر عادات و روحیات ما می‌شود. نه تنها سبک زندگی به سبک دیجیتال در حال تغییر است بلکه لایه‌های عمیق‌تری از فرهنگ و هویت ایرانی در معرض دیجیتالی‌شدن است. در گذشته، ایرانیان مانند دیگر ملت‌ها عمدتاً به صورت رو در رو و چهره به چهره با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کردند و از طریق فرایندهای ارتباط مستقیم چهره به چهره نیازهای خود را تأمین و زندگی خود را سامان می‌دادند. فعالیتهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عمدتاً منوط و متکی به روابط چهره به چهره دو یا عده‌ای از افراد بود. برای مثال، روابط بین دختران و پسران، سرگرمی‌های کودکان، ارائه و ارسال پیام و انتقال دانش، مبادله احساسات، خرید و فروش، مسابقه و رقابت و تمام اشکال دیگر روابط و کنش‌های اجتماعی مستلزم گونه‌های مختلف روابط چهره به چهره دو یا تعداد بیشتر افراد بود. اما ورود رسانه‌ها و تکنولوژی رایانه‌ای و دیجیتال باعث تغییر الگوی روابط سنتی چهره به چهره به روابط با واسطه و با میانجی رسانه‌ها و اینترنت شده است.

این تغییر دو الگوی روابط، بر نوع و چگونگی هویت و فرهنگ تمام جوامع از جمله جامعه ایران تأثیر می‌گذارد. در الگوی سنتی روابط چهره به چهره، حجم ارتباط بسیار محدود تر و از نظر کمی کم‌شمارتر بود زیرا هر کس تنها در محدوده شبکه خویشاوندان، آشنایان و افرادی که اطراف او هستند امکان مرادده داشت. اما طبق الگوی جدید روابط با واسطه ابزارهای رسانه‌ای و رایانه‌ای، فرد نه تنها با نزدیکان و آشنایان بلکه با هر کس در هر گوشه جهان، امکان مبادله پیام و مرادده دارد. در نتیجه حجم ارتباط افراد به شدت گسترش یافته و افراد می‌توانند در گستره‌ای جهانی دوستان مناسبی حال خود را انتخاب کنند. از طرف دیگر، فرد قادر است با استفاده از امتیازات فنی ارتباطات رایانه‌ای و اینترنتی، با آزادی بیشتر و به نحو سلیقه‌ای‌تری عمل کند و بسیاری از تابوهای اجتماعی و سیاسی را بشکند و روایت دلخواهانه‌تری از خویشتن خود را شکل دهد. همچنین

قابلیتها و گستردگی میدان عمل اینترنت این امکان را برای فرد فراهم می‌سازد تا هر روز بتواند نیازهای بیشتری را از طریق اینترنت پاسخ دهد. مجموعه این عوامل باعث می‌شود تا انسان ایرانی این بار نه از طریق روابط گرم چهره به چهره بلکه از طریق روابط با واسطه صنایع رسانه های فنی مانند اینترنت به شکل دادن و بازتعریف خویشتن خود بپردازد. من این فرایند را «ایرانی شدن به سبک دیجیتال» می‌نامم.

• دیجیتالی شدن فرهنگ ایرانی

جامعه و فرهنگ ایرانی و به تبع آن انسان ایرانی مانند دیگر جوامع، فرهنگها و انسانها تحت تأثیر ظهور تکنولوژیهای ارتباطی و اطلاعاتی جدید، در حال دیجیتالی یا الکترونیکی شدن است. هر چند در این مسیر ممکن است کمی لنگان لنگان راه را پیموده باشیم اما جهت و جاده انسان ایرانی در راه آینده همان بزرگراه ارتباطی الکترونیکی شدن است.

ایرانیان بخش وسیعی از فضای مجازی اینترنت را شکل داده اند و حجم وسیعی از وب سایتها و شبکه‌های اینترنتی به ایران، ایرانیان و مسائل مرتبط با جامعه و فرهنگ ایرانی اختصاص دارد. در حال حاضر «اجتماعات مجازی ایرانی» گسترده‌ای در زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی شکل گرفته است و بسیاری از «اجتماعات واقعی» نیز از طریق رسانه اینترنت ارتباطات خود را سامان می‌دهند. تنها يك گذر فوری به «اتاقهای گفت‌وگو» در یاهو یا «پال تاك» یا در شبکه «اورکات» نشان می‌دهد که خیل انبوهی از کاربران و فعالان این اجتماعات ایرانیان هستند. در این شبکه‌های ارتباطی شاهد نوعی الگوی زیستن هستیم که در آن تمام اشکال زندگی را می‌توان یافت. مشاوره‌های پزشکی، مبادله تجربه‌های زندگی، دردلها و همدلیها، یادگیری زبان خارجی، انتخاب دوست، انتخاب همسر، بازی و سرگرمی، گوش دادن به موسیقی، فعالیت تجاری، خرید و فروش کالا و هزاران صورت دیگر فعالیت فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی که ما در گذشته تنها از طریق روابط چهره به چهره انجام می‌دادیم، اکنون از طریق اینترنت صورت می‌گیرد.

به هر حال، اکنون بسیاری از ما ایرانیان نیز مانند مردمان شمال در آنسوی آنها به دنیای دیجیتال خو کرده و معتاد شده‌ایم. این اعتیاد از بازیهای رایانه‌ای در دنیای کودکی شروع می‌شود و با اعتیاد به ویلاگ‌نویسی و خواندن مطالب آن لاین به کمال می‌رسد. برای همین است که حتی در دنیای جدید نه تنها توانایی خواندن و نوشتن بلکه آشنایی با رایانه و کار با آن جزئی از مهارتهای ضروری زندگی شناخته شده است و ناآشنایان با «سواد رایانه ای» جزء گروه «بی‌سوادان» طبقه‌بندی می‌شوند. به دلیل فراگیری و گستردگی فرایند دیجیتالی‌شدن در تمام عرصه‌های زندگی، من این فرایند را در کنار فرایندهایی مانند جهانی‌شدن، رسانه‌ای‌شدن، مجازی‌شدن، تجاری‌شدن، زنانه‌شدن و فرهنگی‌شدن یکی از فرایندهای اصلی تحول فرهنگ معاصر می‌دانم و معتقدم برای شناخت جامعه معاصر، لاجرم نیازمند درک و چگونگی این فرایند در درون هر جامعه هستیم. من در اینجا به برخی از ویژگیهای چگونگی تجربه دیجیتالی‌شدن جامعه و فرهنگ ایران اشاره می‌کنم؛ اگرچه شرح و تحلیل دقیق هر يك از این نکات نیازمند شرح و بسط بیشتری است.

نخستین و قابل توجه‌ترین نکته در زمینه دیجیتالی‌شدن جامعه ایران، مقاومت اندک مردم و فرهنگ ایران در برابر ورود رایانه‌ها و اینترنت - به‌درون جامعه و حتی خانه‌های ایران - است. تاریخ تحولات یکی دو قرن اخیر نشان می‌دهد مردم ایران مانند دیگر ملتها اغلب در برابر ورود تکنولوژیهای روزآمد و جدید مقاومت‌های جدی نشان داده‌اند و سالیان سال از پذیرش آن سرپاز زده‌اند. جعفر شهری در کتاب تاریخ اجتماعی تهران مثالهای متعددی از مقاومت ایرانیان در برابر تکنولوژیهای روز مانند عکاسی، چرخ خیاطی، قطار، رادیو، تلویزیون، دوچرخه، چراق برق و امثال اینها ارائه و

ثبت کرده است. ایرانیان اغلب مصنوعات صنعتی جدید را با عناوین چون فرنگی، ارمنی، اجنبی و نجس طبقه بندی کرده و از پذیرش آن تا مدت ها سرباز زده است. اما ورود رایانه در خانه های ایرانی با مقاومت جدی روبه رو نشد و اگرچه تردیدهایی درباره برخی جنبه های اینترنت وجود داشت و هنوز نیز وجود دارد اما کلیت رایانه به مثابه ابزاری مشروع، پذیرفته شده است. درحالی مردم ایران از نظر فرهنگی مشروعیت فرهنگی رایانه را پذیرفته اند که این ابزار به مراتب بیش از چرخ خیاطی و دوچرخه دارای کارکردها و پیامدهای فرهنگی برای آنهاست. این که چرا و چگونه مردم بدون مقاومت، حضور رایانه در منازل و محل کارشان را پذیرفتند، نیازمند بررسیهای تجربی است. اما به گمان من سرعت تغییرات فرهنگی و اجتماعی به اندازه ای است که مجال اندیشیدن به مردم را نمی دهد و مردم در برابر تکنولوژیهای جدید مانند ماهواره، تلفن همراه، اینترنت و رایانه مجال چند و چون کردن را از دست داده اند. به علاوه بنیادهای مدرنیته ایرانی قوام بیشتری یافته است و مردم آمادگی بیشتری برای سازگاری و قبول محصولات مدرن دارند.

ویژگی دیگر دیجیتالی شدن جامعه و انسان ایرانی، فراگیری این فرایند در سراسر کشور و در بین تمام گروههای اجتماعی است. ورود اغلب مصنوعات و محصولات مدرن در ایران مانند اتومبیل، موتورسیکلت، دوربین عکاسی، رادیو، تلویزیون و لوازم خانگی برقی این گونه بوده است که ابتدا تا مدتها تنها گروهها و طبقات اجتماعی بالا و اعیان و اشراف امکان برخورداری از آن را می یافتند. روستاییان، عشایر، زنان و کودکان اغلب آخرین گروههایی بودند که امتیاز برخورداری و بهره برداری از آنها را به دست می آوردند. اما رایانه ها و تکنولوژیهای جدید دیگر بسیار سریع فراگیر شدند و در مدت اندکی خصلت طبقاتی خود را از دست دادند. موبایل برای مدت کوتاهی خصلت طبقاتی داشت. اما این نیز دیری نپایید و امروزه کارگر و کارفرما و زن و مرد و حتی کودکان و نوجوانان دارای تلفن همراه هستند. عمومیت رایانه شاید بیش از تلفن همراه است زیرا مدارس، دانشگاهها و مراکز عمومی و دولتی، خدمات رایانه ای را در اختیار همه قرار می دهند و آنها که در منزل دسترسی به رایانه ندارند، در محل کار می توانند از رایانه استفاده کنند. در این زمینه علاقه کودکان، نوجوانان و زنان به رایانه بسیار قابل توجه است. مدرنیته ایرانی که اغلب مذکر و بزرگسال سالار بوده است، به نظر می رسد در زمینه تکنولوژیهای جدید دیجیتالی خصلت دموکراتیک تری دارد و به نحو عادلانه تری بین همه گروهها نفوذ کرده است. با وجود این، نباید از نظر دور داشت که هنوز رایانه نتوانسته است به روستاها راه یابد و دنیای دیجیتال ایرانی همچنان خصلت «شهری» دارد. البته در این زمینه روستاهایی هستند که به دنیای اینترنت وصل شده اند و هستند خانه هایی که رایانه به آنها راه یافته است. اما این موارد همچنان استثنا هستند و بخش کوچکی از جمعیت روستایی ایران را در برمی گیرد.

نکته سوم نحوه استفاده و کاربردهای ایرانی ابزارهای دیجیتال و رایانه ای است. بهره برداری کامل و قابل قبول از امکانات و خدمات رایانه ای، مستلزم مجموعه ای از تحولات زیرساختی است که دسترسی به رایانه یکی از آنهاست. هنوز مردم ایران، آشنایی کامل با امکانات و خدمات رایانه ندارند، و دسترسی به رایانه نیز کم هزینه نیست و از سویی هنوز دل بستگیها و عاداتی بسیاری به روشهای سنتی انجام امور دارند. در نتیجه این عوامل و عوامل بسیار دیگر، هنوز رایانه ها نتوانسته اند تمام زندگی روزمره مردم را تصاحب کنند. برای بسیاری، رایانه صرفاً ابزاری برای شنیدن موسیقی، تماشای فیلم، بازی یا ارسال ایمیل است. بسیاری نیز هنوز از نزدیک شدن به رایانه وحشت دارند و چگونگی استفاده و کار با آن را اصلاً نمی دانند. برخی دیگر نیز رایانه را جزء وسایل فرزندان می دانند و آن را از دنیای بزرگسالان بیرون گذاشته اند. عده ای نیز آن را در «اتاق پذیرایی» گذاشته و رایانه را جزء کالاهای لوکس طبقه بندی کرده اند. در حالی که برخی رایانه را ابزاری مدرن و سکولار می دانند، برخی دیگر به سی دی ها و

وبسایتهای مذهبی عادت کرده و دنیای مذهبی مجازی بزرگی به وجود آورده اند. کاربردهای سنتی، مدرن، شبه مدرن و شبه سنتی رایانه در جامعه ایران امکان طبقه بندی فرهنگی این ابزار را از بین برده است. همچنین همانطور که گفتیم امکان طبقه بندی جنسیتی، قومیتی، اقتصادی و اجتماعی نیز برای این ابزار کمتر وجود دارد. البته همچنان ممکن است بتوان به طور کمرنگ نمایه‌هایی در این زمینه مشاهده کرد. ولی هنوز داده‌ها و بررسیهای تجربی لازم در این زمینه در اختیار نداریم تا بتوانیم تصویر روشنی از ابعاد قومیت، جنسیتی، فرهنگی و اقتصادی دیجیتالی شدن در ایران ارائه کنیم.

نکته مهم دیگر دیجیتالی شدن به سبک ایرانی، پیامدهای دیجیتالی شدن است. گسترش رسانه‌ها به خصوص رسانه‌های تصویری، و گسترش اینترنت و بازیهای رایانه‌ای مجموعه گسترده‌ای از پیامدهای فرهنگی گوناگون در جامعه معاصر به وجود آورده است. یکی از این پیامدها «بصری شدن» فرهنگ معاصر است. دنیای امروز ما مملو از ایماژها شده است. نه تنها رسانه‌ها، بلکه تبلیغات شهری، موزه‌ها، گالریها و هر چیزی که محیط ما را اشغال یا بخشی از محیط ماست، حاوی انبوه‌ای از نشانه‌ها و ایماژهاست. انسان امروزی در فضای انباشته از تصاویر، به تدریج به تصاویر خو کرده و شیوه اندیشیدن او بیش از هر زمانی در تاریخ، وابسته به تصاویر شده است. ما دیگر به کمک تصاویر می‌اندیشیم. این همان فرایند بصری شدن فرهنگ معاصر است که عمدتاً رسانه‌ها، رایانه‌ها و اینترنت نقش اساسی در آن داشته‌اند. نسل جوانتر ایران که سر و کار و آشنایی بیشتری با رایانه دارد، به تدریج تحت‌تأثیر رایانه‌ها، بصری می‌اندیشد و به زندگی آن لاین و نگرستن به صفحه مونیتورها بیش از چیزهای دیگر خو کرده است. تلاش برای آن لاین کردن همه چیز تا حدودی به دلیل تقاضای اجتماعی است که نسل دیجیتال به وجود آورده است. برای مثال، امروزه مدارس، دانشگاهها و مراکز آموزشی در سراسر جهان تلاش می‌کنند تا منابع علمی و آموزشی خود را به صورت دیجیتال و الکترونیکی ارائه کنند. این امر هم باعث سهولت تکرار و عرضه آن می‌شود، هم می‌تواند به نحو گسترده‌تری مخاطبان و مشتریان خود را پیدا کند، و هم دانش‌آموزان و دانشجویان اقبال بیشتری به مطالب الکترونیکی نشان می‌دهند. از این رو صاحبانظران آموزش عالی، دانشگاه جدید را «دانشگاه دیجیتال» می‌نامند.

همچنین انتشار روزنامه‌ها به صورت آن لاین نیز پاسخی به این تقاضاست. اگرچه مجموعه وسیع امتیازهای فنی و اجتماعی انتشار آن لاین روزنامه مانند سهولت و گستردگی جهانی دسترسی به مطالب، کم هزینه بودن انتشار، سرعت انتشار، سهولت آرشیو مطالب، سهولت خواندن مطالب، قابلیت دسترسی دائمی، سهولت به‌کارگیری رنگها و طراحیهای رایانه‌ای در صفحه‌آرایی، انعطاف پذیری و قابلیت بسیار در طراحی، صفحه‌آرایی و تنوع بیشتر فونتها و رنگها، و قابلیت بیشتر ارتباط دو سویه با مخاطبان جملگی باعث شده است که روزنامه‌ها هر روز بیش از گذشته به سوی آن‌لاین شدن حرکت کنند؛ اما همچنان تعداد روزنامه‌های آن لاین ایران کم شمار است و روزنامه‌های موجود اغلب همان نسخه چاپی خود را به صورت آن لاین نیز ارائه می‌کنند.

تغییر فرهنگ شفاهی به فرهنگ مکتوب و نوشتاری را شاید بتوان یکی دیگر از بارزترین تولیدات فرایند دیجیتالی شدن بدانیم. ایرانیان اگرچه از نظر تاریخی از ملتهایی هستند که پیشینه‌ای غنی از نظر میراث و فرهنگ مکتوب دارند اما توانایی خواندن و نوشتن همواره محدود به عدد اندک شمار میرزاها، ملاها، کاتبان و نخبگان و نجبا بوده است و عامه مردم به چنین توانایی تجهیز نمی‌شدند. در نتیجه پایین بودن میزان سوادآموزی، عدم دسترسی به امکانات لازم برای خواندن و نوشتن، عدم نیاز به ارتباطات مکتوب و عوامل دیگر، به نحو تاریخی همه جوامع بشری از جمله ایران

نوعی فرهنگ شفاهی مبتنی بر نظام ارتباط شفاهی شکل داده اند. انقلاب صنعتی، پیدایش دولت - ملت‌های مدرن و به‌طور کلی مدرنیته و فرایندهای مختلف آن از آغاز قرن نوزدهم زمینه گسترش و عمومی شدن سوادآموزی در کشورهای غربی را فراهم کرد. با مدرن شدن جوامع دیگر، این فرایند سوادآموزی در تمام جهان گسترش یافت. در ایران از نیمه قرن نوزدهم تاکنون، در نتیجه گسترش نهادهای مدرن از جمله نظام بوروکراسی نوین و نظام مدرسه‌ای جدید و اخیراً توسعه ارتباطات رایانه‌ای، فرهنگ شفاهی همواره در حال تحول یافتن به سوی فرهنگ مکتوب بوده است. در نتیجه نظام مدرسه ای جدید به تدریج میزان باسوادی در کشور افزایش یافته است، به نحوی که در حال حاضر نزدیک به نود درصد جمعیت کشور توانایی خواندن و نوشتن دارند. در مقایسه با يك قرن پیش که کمتر از ده درصد باسواد و نود درصد بی‌سواد در کشور وجود داشت يك انقلاب سوادآموزی تمام عیار در ایران رخ داده است. این انقلاب زیرساخت لازم برای بسیاری از تحولات دیگر از جمله تحول فرهنگ شفاهی به فرهنگ مکتوب را فراهم ساخت.

همچنین نظام اداری جدید و الزامات نهادی آن، که از يك قرن پیش تا امروز در حال توسعه یافتن بوده است، دومین تحول بنیادین برای توسعه فرهنگ و ارتباطات مکتوب در ایران بود. بوروکراسی مستلزم ارتباطات مستند و مکتوب است. از این رو اکثریت نیروهایی که در نظام بوروکراسی جدید فعالیت می کنند، حتماً باید سواد خواندن و نوشتن را در درجات مختلف داشته باشند. در واقع، بخشی از گسترش سوادآموزی در ایران به دلیل نیاز و ضرورت‌های نظام بوروکراسی بوده است زیرا اگر نظام بوروکراسی نبود افراد قادر به استفاده عملی از مهارت‌های سوادآموزی خود نبودند. به‌رحال، مدرک تحصیلی - در مقاطع مختلف - برای نظام دیوانسالاری حکم سندی برای اعطای شغل و حقوق و مزایای مختلف است. این امر، شرایط عینی مناسب را برای ترغیب افراد به تحصیل فراهم ساخت.

اکنون با ظهور اینترنت و مجموعه امکانات و الزاماتی که ایجاد کرده است، زمینه مناسب دیگری برای تقویت فرهنگ مکتوب به‌وجود آمده است. استفاده از رایانه و اینترنت مستلزم سواد خواندن و نوشتن و سواد رایانه‌ای است. در عین حال استفاده بیشتر از رایانه، به تقویت مهارت‌های مختلف سواد خواندن و نوشتن و سواد رایانه‌ای می‌انجامد. شاید یکی از ساده‌ترین کاربردهای رایانه و اینترنت، ایمیل باشد. لازمه استفاده از ایمیل علاوه بر توانایی کار با رایانه، نوشتن پیام است. از آنجا که استفاده از پست الکترونیک یا ایمیل نیز عمومیت یافته و بسیاری از جمعیت قشر متوسط شهرنشین از طریق پست الکترونیک مرادوات خود را انجام می‌دهند، می‌توان به تأثیر اینترنت بر تحول الگوی شفاهی به الگوی مکتوب ارتباطات ایرانی بیشتر توجه کرد. مکتوب شدن نظام ارتباطات ایرانی را تلفن همراه نیز تقویت می‌کند. به‌خصوص این‌که تلفن همراه و سیستم ارسال پیام آن، که خود نوعی ارتباط الکترونیکی است، باعث تولید حجم کمی و کیفی بسیار گسترده‌ای از پیام‌های مکتوب و تصویری شده است. علاوه بر این، سیستم پست الکترونیک تأثیرات دیگری نیز دارد و سرعت و حجم مرادوات و ارتباطات اجتماعی بین افراد را افزایش می‌دهد. این امر خود باعث تولید مجموعه وسیعی از روابط اجتماعی می‌شود که در گذشته هرگز سابقه نداشته است. پست الکترونیک توانسته است در روابط اجتماعی و سازمان‌های اجتماعی مانند دانشگاه‌ها و سازمان‌های اداری، تجاری و ... تأثیر آشکاری بگذارد و رابطه تازه‌ای بین استاد و دانشجو، کارمند و رئیس، و .. به‌وجود آورد. در نتیجه این تحول الگوهای سنتی رابطه اجتماعی در حال تغییر تدریجی است و در برخی زمینه‌ها ارزش‌های سنتی نیز دستخوش چالش شده‌اند. برای مثال، رابطه خشک استاد و دانشجو یا کارمند و رئیس به‌واسطه ارتباطات الکترونیک می‌تواند منعطف شود. تبریک روز تولد، اعیاد مذهبی و ملی، ارسال پیام‌های تسلیت یا مطالب جذاب خواندنی مثل طنز یا خبرهای جالب از طریق ایمیل یا تلفن

همراه روز به روز در حال گسترش است و می‌تواند بین افراد و گروه‌هایی که به شدت براساس نظم سلسله مراتبی سامان گرفته نیز نفوذ کند و این نظم را بشکند. من خود به عنوان استاد دانشگاه که در عین حال مسئولیت و پست اداری و دانشگاهی داشته‌ام، با کارمندان و دانشجویانم ارتباطات ایمیلی گسترده دارم. در این ارتباطات از مشاوره‌های علمی تا مسائل اجتماعی، سیاسی و شخصی پیام مبادله می‌کنیم. در عین حال، این احساس را دارم که بخشی از ارتباطات تنها به کمک و به‌واسطه رسانه ایمیل و سیستم پیام تلفن همراه امکان پذیر شده است.

علاوه بر این، اینترنت و به‌خصوص سیستم ایمیل در حال شکل‌دادن یک تجربه بین فرهنگی در بین مردم جهان و از جمله ایرانیان است. امروز در دفترچه‌آدرسهای پستی ایمیل افراد فهرست طولانی از افراد از ملیتها، کشورها، گروهها و قومیتها مختلف وجود دارد که در گذشته نزدیک تصور این امر ناممکن می‌نمود. دسترسی به وب سایتها و وبلاگهای مختلف از سراسر جهان در کنار امکان مرآوده و مکاتبه الکترونیکی باعث می‌شود شهروند ایرانی در یک بستر چندفرهنگی مجازی زندگی کند. این تجربه مجازی از طریق شبکه متعدد تلویزیونی ماهواره‌ای و برنامه‌های تلویزیونی داخلی درباره سایر فرهنگها کامل‌تر می‌شود. علاقه ایرانیان برای آشنایی با فرهنگهای دیگر را می‌توان از انبوه وبلاگهایی که ایرانیان خارج از کشور برای معرفی فرهنگهای دیگر ایجاد کرده‌اند مشاهده کرد.

تنوع روابط اجتماعی از طریق ایمیل، آشنایی با فرهنگ دیگر از طریق وب سایتها و وبلاگها تأثیر بسزایی در بسط روحیه چندفرهنگی، شکل‌گیری تفکر و بینش چندفرهنگی و گسترش روحیه تساهل و تسامح دارد. امروز رسانه‌های دیجیتال، تجربه میان فرهنگی گسترده‌ای برای افراد به‌وجود می‌آورند بدون این‌که لازم باشد فرد به سرزمینهای دیگر سفر کند. این تجربه میان فرهنگی، شهروند ایرانی را برای همزیستی بهتر و بیشتر با افراد، فرهنگها، گروهها و ملیتها و قومیتها مختلف آماده‌تر می‌سازد. در گذشته نه‌چندان دور تفاوتها فرهنگی در نتیجه محدودیتها شناختی، ضعف مرآودات بین فرهنگی و فقدان تجربه بین فرهنگی کمتر تحمل می‌شد. میل و اشتیاق امروز ایرانیان برای مهاجرت و سفر در کشورهای دیگر تا حدودی نیز ناشی از تجربه‌های بین فرهنگی مجازی است که رسانه‌های دیجیتال برای آنها فراهم کرده‌اند.

گسترش دیجیتالی شدن تنها به بسط تجربه میان فرهنگی ایرانیان و توسعه روحیه تسامح و تساهل آنها نمی‌انجامد، بلکه متقابلاً امکان مشارکت و حضور ایرانیان و فرهنگ ایرانی در سرزمینها و فرهنگهای دیگر را نیز افزایش می‌دهد و این امر می‌تواند به تقویت هویت جهانی ایرانی بودن کمک کند. امروز حجم انبوهی از دانستنیها و تصاویر درباره تاریخ، فرهنگ، جغرافیا، جمعیت، اقتصاد، مکانهای توریستی و دیگر جنبه‌های ایران و مردم آن در شبکه جهانی اینترنت وجود دارد. اگرچه به دلیل تعارضات سیاسی ایران و غرب، طی چند دهه اخیر، ایران نوعی انزوای بین‌المللی را در دوره‌های مختلف تجربه کرد و به دلیل محدودیت سفرهای توریستی، کمتر مورد بازدید مستقیم مردم جهان بود، اما بدون تردید در هیچ لحظه‌ای از تاریخ به اندازه امروز دانش فرهنگی درباره ایران در دسترس ملتها مختلف نبوده است. انبوه مهاجران ایرانی خارج از کشور با توجه به سرمایه فرهنگی و اقتصادی قابل توجهی که دارند، و با توجه به‌انگیزه و نیازی که برای تبلیغ و ترویج فرهنگ ایرانی به مثابه میانی هویت خود دارند، در سالهای اخیر انبوهی از وب سایتها مختلف را به زبانهای گوناگون به‌ویژه انگلیسی درباره آداب رسوم ایرانی، زبان و ادبیات فارسی، ایران‌شناسی و .. ایجاد کرده‌اند. این فعالیتها در کنار مجموعه گسترده فعالیتها اینترنتی است که دولت و مردم ایران در داخل کشور انجام داده‌اند.

دیجیتالی شدن نقش برجسته‌ای در روابط اجتماعی بین دو جنس زن و مرد در ایران به‌جای گذاشته است و در حال شکل‌دادن به نگرش جنسیتی

تازه‌ای است. این تأثیر را در زمینه تغییر آگاهی جنسیتی زن و مرد، گسترش روابط بین دو جنس، فراهم شدن زمینه‌ها و امکانات بیشتر برای مشارکت زنان در عرصه عمومی، تاثیر اینترنت بر گسترش چشم گیر روابط بین زنان و شبکه‌های دوستی و حمایتی زنانه، جهانی‌تر شدن زن ایرانی و امثال اینها می‌توان دید. در اینجا امکان بررسی و بیان دقیق تمام این تأثیرات وجود ندارد اما به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

اولین تأثیر را باید با توجه به سهمی که رسانه‌های دیجیتال در زمینه گسترش فرایند «زنانه شدن» دارند بررسی کرد. زنانه شدن به فرایند گسترش کمی و کیفی حضور، نقش و تأثیر زنان و خواستها، علایق و ویژگیهای آنها در ابعاد و زمینه‌های مختلف حیات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه معاصر گفته می‌شود. اینترنت به اشکال مختلف به گسترش حضور زنان ایرانی در جامعه کمک کرده است. شاید مروری بر فهرست و تعداد وب سایتها و وبلاگهای زنان ایرانی، وبسایتهایی که مختص مسائل زنان است، وبسایتهایی که زنان ایرانی از طریق آنها فعالیتهای تجاری، اجتماعی و سیاسی می‌کنند و وبسایتهایی که به معرفی محصولات فکری و اجتماعی زنان ایرانی اختصاص دارد، بتواند بخشی از گستردگی نقش اینترنت در فرایند زنانه شدن را نشان دهد. فعلاً چنین آماري در دسترس نیست ولی به سهولت می‌توان انبوه و بزرگی حجم این وبسایتها و وبلاگها را با مختصر جست‌وجو مشاهده کرد.

علاوه بر این، اینترنت توانسته است به یکی از بزرگترین محدودیتهای اجتماعی زنان ایرانی یعنی محدودیت ارتباط با محیط بیرون از خانه و به‌خصوص محدودیت ارتباط با مردان تا حدودی پایان دهد. سیستم ایمیل، سیستم پیام‌گذاری وبلاگها، سیستم پیام فرستی تلفن همراه، اتاقهای گفت‌وگوی یاهو و پالتاک و امثال آن و اجتماعات مجازی مانند اورکات این امکان را برای زنان ایرانی فراهم کرده است تا بتوانند بدون آنکه از خانه بیرون بیایند و بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های فرهنگی و اجتماعی سنتی با دیگران و به‌خصوص مردان به مراد و داد و ستد بپردازند و نه تنها از چهار دیوار خانه که حتی از مرزهای کشور نیز خارج شوند. امروز بسیاری از زنان و دختران ایرانی دوستان و آشنایانی از آمریکا، اروپا، آفریقا و سراسر آسیا دارند. در نتیجه، زیست جهان زن ایرانی - با لاقول گروههایی از زنان - در حال تغییر کردن است و تجربه‌های روزمره زن ایرانی دیگر به آب و جارو کردن خانه و آشپزی، شوهرداری و تربیت فرزند محدود نمی‌شود. زن ایرانی همگام با توسعه و عمومی شدن امکانات دیجیتالی جامعه، کم‌کم زیست جهان خود را نه در مکان بلکه در فضای مجازی جست‌وجو می‌کند زیرا در فضای مجازی از آزادی، استقلال و امنیت بیشتری برخوردار است.

علاوه بر تغییر و بسط زیست جهان، زنان ایرانی به کمک اینترنت اکنون به مجموعه وسیعی از آگاهیهای جنسیتی در زمینه حقوق اجتماعی، خانوادگی و سیاسی، آگاهی‌های پزشکی در زمینه سلامتی، بدن، مسائل جنسی و زیبایی دسترسی پیدا کرده‌اند که این آگاهی هرگز در اختیار آنها نبوده است و حتی امروز نیز نمی‌توانند آنها را از طریق نهادهای رسمی مانند مدارس، دانشگاهها یا حتی کتابهای موجود در بازار به دست آورند. این آگاهیها تمام ابعاد عاطفی، اجتماعی و خانوادگی و فردی زنان ایرانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و به تدریج می‌تواند به بازتعریف هویت زنانه در بستر دنیای مدرن و مدرنیته منجر شود. امروز مردان و زنان ایرانی به مراتب بیش از گذشته از دنیاهای یکدیگر آگاهی و شناخت دارند. دنیای زنانه و دنیای مردانه همواره توسط حصارهای بلندی به روی جنس مخالف بسته بوده است. اما به کمک اینترنت ورود به این دنیاهای برای هر دو جنس آزادتر شده است. از این رو بسیاری از دختران امروز روحیات، خواستها، ویژگیها و مشکلات مردان را می‌توانند بهتر بشناسند هر چندگاهی این شناخت ممکن است به دلیل مجازی بودن نتواند با تمام واقعیت دنیای مردانه منطبق باشد.

یکی دیگر از عرصه‌های اجتماعی ایران که تحت تأثیر دیجیتال شدن قرار دارد، خانواده و شبکه‌ی خویشاوندی است. رایانه‌ها، اینترنت و تلفن همراه در تمام سطوح روابط والدین و فرزندان، فرزندان با یکدیگر، خانواده و بستگان تأثیر می‌گذارد. امروز والدین و فرزندان بخش زیادی از وقت خود را به بازیهای رایانه‌ای، گوش دادن یا تماشای سی‌دی‌ها، اینترنت (جست‌وجو در سایتها و وبلاگها)، SMS فرستادن، یا گفت‌وگو درباره این موضوعات و پی‌گیری نتایج و پیامدهای روابط اینترنتی اختصاص می‌دهند. در این شرایط مجال گفت‌وگو و تعامل گسترده بین والدین و فرزندان یا حتی فرزندان با یکدیگر به شدت کاهش می‌یابد. علاوه بر این، پیوندها و تعاملات خویشاوندی مانند سر زدن به عمه‌ها، عموها، دایی‌ها و بستگان دور و نزدیک به شدت محدود می‌شود زیرا اعضای خانواده ترجیح می‌دهند اوقات فراغت را از طریق اینترنت و ابزارهای دیجیتال پر کنند. از آنجا که اینترنت فضای اجتماعی بسیار گسترده‌ای برای افراد فراهم می‌کند تا بتوانند مطابق خواست و فردیت‌شان گزینه دلخواهشان را انتخاب کنند، دیگر تمایل چندانی به مراد با خویشاوندانی که تنها پیوند خونی و نسبی عامل اصلی ارتباطشان است ندارند. اینترنت و رسانه‌های دیجیتال بر ترجیحات ارزشی افراد تأثیر می‌گذارد و باعث می‌شود تا حدودی ارزشهای فردگرایانه بر ارزشهای اجتماع‌گرایانه غلبه پیدا کنند. در نتیجه فرزندان که آشنایی بیشتری با دنیای دیجیتال دارند، بیشتر تمایل دارند اوقاتشان را با دوستان، چت کردن، SMS بازی، بازیهای رایانه‌ای و امثال اینها بگذرانند تا به دیدار اقوام و خویشان بروند و به رسم سنت، صلۀ ارحام به‌جای بیاورند. فرزندان همچنین ترجیح می‌دهند وقت خودشان را صرف فراگیری مهارتهای دیجیتالی کنند و کلاسهای رایانه بروند تا مهارتهای سنتی مانند خیاطی، گلدوزی، بافتنی و آشپزی یاد بگیرند. مجموعه این ترجیحات، شکاف ارزشی نسلی یعنی فرزندان و والدین را عمیق‌تر می‌کند و تنشهای میان آنان را افزایش می‌دهد.

یکی دیگر از عرصه‌های مهم ایران که دیجیتالی شدن آن را متأثر ساخته است، عرصه سیاست است. دیجیتالی شدن امر سیاست لایه‌های مختلفی دارد و نمی‌توان آن را به نحو مختصر شرح داد. اما محورهای این امر را می‌توان در سه عرصه مشاهده کرد. عرصه نخست دیجیتالی شدن مدیریت و سازماندهی است که آن را «دولت الکترونیک» نیز می‌نامند. دوم، استفاده از شبکه‌های اینترنت و امکانات دیجیتال برای فعالیتهای سیاسی توسط فعالان و گروههای سیاسی اعم از گروههای سیاسی حاکم و گروههای سیاسی مخالف است. سوم کاربردهای تکنولوژیهای دیجیتال در مناسبات اجتماعی قدرت در سطح خرد مانند فعالیتهای اقوام، اقلیتها، گروههای اجتماعی مثل زنان، جوانان، و گروههای حرفه‌ای مانند «سازمان‌های غیر دولتی» است. امروزه «اجتماعات مجازی ایرانیان» در شبکه جهانی اینترنت بسیار متنوع و گسترده است. این اجتماعات هدفهای سیاسی خرد و کلان را دنبال می‌کنند و تلاش می‌کنند با بهره‌گیری از اینترنت ارتباطات توده‌گیر، سریع و ارزان و مؤثر با مخاطبان خود داشته باشند. ایرانیان خارج از کشور که هم از نظر جمعیتی و هم از نظر دانش و ثروت مجموعه نسبتاً گسترده‌ای هستند، عمدتاً به کمک اینترنت در تلاش برای توسعه و حفظ هویت خود در بستر جوامع و فرهنگهای بیگانه یا سرزمینهای میزبان خود هستند. در عین حال، گروههای سیاسی دگراندیش نیز امروز بیش از هر چیز به کمک رسانه‌های دیجیتال فعالیتهای خود را سامان می‌دهند. انبوه وبلاگهای فارسی، وب سایتهای نشریات و مراکز فرهنگی و سیاسی و انبوه اطلاعات و دانشی که این گروهها در شبکه جهانی تولید و توزیع کرده اند، نشان‌دهنده شکل تازه‌ای از فعالیت سیاسی در بستر جامعه پسا مدرن امروزی است. «اتاقهای گفت‌وگو» در یاهو و «پل تاك» انباشته از گفت‌وگوهای گروههای سیاسی ایرانی است. نفوذ دیجیتالی شدن باعث گسترش گروههای سیاسی دگر اندیش شده است. زیرا به کمک این رسانه هم کنترل و نظارت بر فعالیت آنها دشوار است و هم هزینه ناچیزی برای این گروهها دارد. برخی از گروههای سیاسی صرفاً هویت مجازی دارند و در صورت حذف آنها از شبکه

جهانی اینترنت عملاً وجود خارجی دیگری نخواهند داشت.

نه تنها گروههای سیاسی دگراندیش، بلکه دولت نیز به نحو گسترده‌ای در تلاش بوده است تا روشها و فعالیتهای خود را الکترونیکی کند. ظهور «دولت الکترونیک» بیش از هر چیز دیگر، دیجیتالی شدن عرصه حکومت و مدیریت در لایه‌های مختلف آن را نشان می‌دهد. امروز بخش مهمی از فعالیت وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی به کمک «شبکه»های الکترونیکی انجام می‌شود و یکی از هدفهای مهم دولت در برنامه سوم و چهارم توسعه بسط، دولت الکترونیک بوده است. همچنین در زمینه فعالیتهای سیاسی که در درون چارچوب دولت صورت می‌گیرد مانند انتخابات و فعالیت گروهها و احزاب سیاسی رسمی، نیز می‌توان نفوذ دیجیتالی شدن را مشاهده کرد. برای مثال، مدیریت و رقابتهای انتخاباتی امروز به شدت دیجیتالی شده است. در نهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری تمام کاندیدها دارای وب سایتهای فعال بودند و از طریق وب سایتهای تبلیغ و اطلاع رسانی می‌کردند. اکنون نیز که انتخابات شوراهای شهر در شرف برگزاری است شاهد تولید انبوه داده‌ها و اطلاعات درباره کاندیدها از طریق وب سایتهای آنها یا خبرگزاریها در شبکه جهانی اینترنت هستیم.

می‌توان مجموعه تحولات و تأثیرات مذکور را به صورت تأثیر دیجیتالی شدن بر توسعه و تثبیت مدرنیته ایرانی نیز بررسی کرد. رایانه و اینترنت از جمله محصولات تکنولوژی جدید و عقل مدرن هستند که در بستر فرهنگی و اجتماعی دنیای مدرن پدید آمده‌اند. به تعبیر دیگر منبع فرهنگی که ابزارهای دیجیتال معانی خود را از آنها اخذ می‌کنند، تا حدود زیادی دنیای مدرن است. دنیای مدرن نیز با ارزشها و فرایندهای فردگرایانه، عقلانیت، عرفی یا سکولار شدن، دموکراتیک شدن و صنعتی شدن همراه بوده است. رایانه و اینترنت خود نشانه‌ای از کمال تکنولوژی روز و مدرن است و سر و کار داشتن با آن نیز نوعی مدرن بودن شناخته می‌شود. از این رو در بین اجتماعات، گروهها، خانواده‌ها و افرادی که سازگاری و همسویی بیشتری با مدرنیته دارند، رایانه و اینترنت نفوذ و تأثیرگذاری بیشتری دارد. و بالعکس، اجتماعات، خانواده‌ها، گروهها و کسانی که جهت‌گیری ارزشی و خاستگاه اجتماعی سنتی‌تری دارند، رایانه و اینترنت و به‌طورکلی ابزارهای دیجیتال از نفوذ کمتری برخوردار است. اگرچه این سخن به معنای تعارض یا ناسازگاری منطقی دیجیتال و سنت نیست. شاید بتوان اصولاً ربط منطقی بین این مقوله یافت. اما در این‌جا من از واقعیت تجربی صحبت می‌کنم نه از ربط منطقی و نظری. نفوذ و حضور کمتر رایانه‌ها در روستاها، عشایر و اجتماعات کوچک سنتی تنها به دلیل عدم دسترسی این گروهها و اجتماعات نیست، بلکه مهمتر از آن به دلیل عدم تناسب فرهنگی صنعت دیجیتال با ساختار فرهنگی و اجتماعی این اجتماعات است. حتی اگر روزگاری تمام روستاهای کشور به خطوط اینترنت دسترسی پیدا کنند، باز عده کم شماری از این ابزار بهره‌گیری خواهند کرد؛ مگر آن‌که تحولات فرهنگی دیگری در ساختار اجتماعات روستایی به وجود آید.

می‌توان گسترش و نفوذ فرایند دیجیتالی شدن در فعالیتهای فرهنگی، دینی، هنری و آموزشی در ایران را نیز مشاهده کرد. امروز نه تنها دانشگاهها، مراکز عالی آموزشی و پژوهشی بلکه مدارس و ادارات آموزش و پرورش، آموزشگاههای کوچک و بزرگ خصوصی، فرهنگسراها، موزه‌ها، گالریها، نمایشگاهها، کتابخانه‌ها، کتابفروشی، ناشران، سینماها و مراکزهنرهای نمایشی، سالنهای سخنرانی و جشنواره‌ها و تالارهای موسیقی، هتلها، مراکز تبلیغ و ترویج دینی مانند مسجدها، زیارتگاهها، مراکز دینی اقلیتها، و همچنین هنرمندان و فعالان فرهنگی، همه دارای وب سایت، وبلاگ و برخوردار از امکانات دیجیتال هستند. تاکنون بررسیهای تجربی لازم درباره میزان ضریب نفوذ فرایند دیجیتالی شدن در عرصه‌های مذکور انجام نشده است اما می‌توان براساس تجربه زیست و معرفت عقل سلیم پذیرفت که اولاً روند دیجیتالی شدن در این عرصه‌ها رو به

گسترش است، ثانیاً دیجیتالی شدن نمی تواند در این عرصه ها بی تأثیر باشد. برای مثال، امروز اغلب مراجع تقلید دین دارای وب سایت هستند و به صورت آن لاین به پرسشهای دینی مردم و مراجعان اینترنتی خود پاسخ می دهند. این امر نه تنها باعث گسترش عرصه نفوذ مراجع تقلید دینی می شود، بلکه می تواند باعث باز شدن قلمرو پرسشهای دینی شود که مردم در گذشته نمی توانستند آنها را از طریق رابطه رو در رو به دلیل تابوهای اجتماعی یا سیاسی مطرح کنند. همچنین دیجیتالی شدن بر چگونگی آموزش دانشگاهی نیز تأثیر می گذارد. دانشگاهیان ایران امروز به مجموعه گسترده ای از دانش جهانی دسترسی دارند و می توانند در صورت تمایل با همکاران خود در سراسر جهان مراد داشته باشند. روشهای تدریس نیز به کمک وسایل و تکنولوژی سمعی و بصری دیجیتال در دانشگاههای کشور در حال دگرگونی است.

• مواجهه انتقادی با دیجیتالی شدن

تا اینجا تلاش کردیم تا برخی از وجوه دیجیتالی شدن در ایران و پیامدهای فرهنگی آن را شرح دهیم. اما پرسشهای بسیاری وجود دارد که به آنها نپرداختیم. از جمله این که آیا دیجیتالی شدن با چالشهای فرهنگی یا سیاسی روبه رو بوده است یا خیر؟ دیگر این که اگر از منظر آسیب شناسانه نگاه کنیم، دیجیتالی شدن چه پیامدهای مخرب یا منفی در جامعه ایران داشته است؟ البته تعیین مصداق برای این که چه چیزی مخرب است یا سازنده دشوار است زیرا معیار قطعی برای تعیین این موضوع وجود ندارد و بسته به این که از چه زاویه دید و دیدگاهی به مسائل نگاه کنیم، قضاوت ما ممکن است تغییر کند. علی رغم توسعه قابل توجه تکنولوژیهای دیجیتال، ایران همچنان با چالشهایی رو به روست. برای مثال، ایران نه تنها در مقایسه با کشورهای توسعه یافته غربی بلکه در مقایسه با کشورهای همپراز خود مانند ترکیه و مالزی نتوانسته است نرخ دسترسی به اینترنت یا میزان دسترسی به خطوط پرسرعت افزایش دهد. همچنین، مسئله ابعاد سیاسی دسترسی به اینترنت همچنان به صورت یک چالش در جامعه ایران مطرح است؛ در حالی که دولت خواهان نظارت و مدیریت بر این عرصه است، تقاضای اجتماعی برای برخورداری آزاد از فضاها و امکانات دیجیتال وجود دارد. از نظر اخلاقی و اجتماعی نیز مسئله کنترل و محدودسازی استفاده های غیر اخلاقی از شبکه جهانی اینترنت در جامعه ایران با توجه به ماهیت دینی حکومت با ابعاد سیاسی فرایند دیجیتال شدن درهم آمیخته و موضوع را پیچیده کرده است. استفاده از شبکه جهانی اینترنت و امکانات رایانه ای در ایران با این مشکل نیز مواجه است که عملاً استفاده از رایانه و اینترنت هنوز نتوانسته است در میان همه گروههای اجتماعی به یک نسبت نفوذ کند و بسیاری از گروهها همچنان برای کار با رایانه و استفاده از اینترنت از نظر داشتن مهارت، دانش، بینش و سرمایه فرهنگی و اقتصادی لازم مشکل دارند. در نتیجه، کار با رایانه همچنان خصلت طبقاتی دارد و عمدتاً اقشار اجتماعی که سرمایه فرهنگی و اقتصادی بیشتری دارند می توانند از رایانه به نحو مطلوب بهره برداری کنند.

همانطور که اشاره کردیم جامعه ایران در برابر رایانه و اینترنت مقاومت فرهنگی چندانی از خود نشان نداده است و اغلب کسانی که توانایی و امکان دستیابی به آن را داشته اند، آن را پذیرفته اند. اگرچه به نحو آشکاری نسل جوان بیش از نسلهای قدیمی تر پذیرای رایانه بوده اند. مقاومت نسلهای قبلی بیش از آن که جنبه فرهنگی داشته باشد، ناشی از فقدان سواد رایانه ای و ناتوانی از بهره برداری از رایانه در ساختار زندگی خود است. مهمترین چالشی که رسانه ها و ابزارهای دیجیتال در جامعه ایران به وجود آورده اند، ناشی از تقابل آشکاری بین ارزشها و جهت گیریهای مدرن این ابزارها با ارزشهای سنتی است. در حالی که جامعه ایران جامعه ای با ارزشهای اجتماع گرایانه است، ابزارهای دیجیتال همانطور که گفتیم به تقویت ارزشهای فردگرایانه می پردازند.

منبع : دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها

<http://vista.ir/?view=article&id=271040>

دیدار با یک Link Spammer

Spammer به افرادی گفته می‌شود که بدون اجازه با قرار دادن لینک در سایت دیگران مانند نوشتن توضیح (Comment) در وبلاگ‌ها و یا با هر روشی که بتوانند به توزیع لینک‌های سایت‌های مشتریان خود - که اغلب نا مربوط و بی‌خاصیت هستند - در اینترنت فعالیت میکنند. سم (Sam) یکی از این افراد است که در یک آپارتمان نسبتاً بزرگ در شهر لندن زندگی می‌کند و تقریباً در تمام طول شبانه روز کارش همین است که گفتیم.

در ابتدا بنظر می‌رسید که اینکار را برای تفریح انجام می‌دهد اما پس از کمی صحبت متوجه شدیم که موضوع به این سادگی‌ها هم نیست. او یک برنامه‌نویس حرفه‌ای در زمینه LWP ، Perl و PHP هست که اولین کار خود را در ۱۳ سالگی، که یک قسمت از برنامه‌ای برای یک شرکت تولید کننده بازی‌های کامپیوتری بود نوشت. او هم اکنون ۳۲ سال دارد و

بصورت حرفه ای به کار Link Spamming مشغول است.

• خب برای چه و چگونه اینکار را انجام می دهی؟ آیا کار تو شبیه به email spammer ها هست؟

دسامبر سال ۲۰۰۳ بود که گوگل در سیستم خود تغییراتی داد که به Florida Update معروف شد. گوگل الگوریتم ارزیاب سایتها و صفحات اینترنتی را تغییر داد، تا شاید بتواند از اینکه سایت‌های فامیل یا حتی آنها که پول بیشتر دارند همدیگر را تقویت کنند جلوگیری کند. بنابراین اگر شما یک مجموعه بزرگ از لینک‌ها داشتید (Link Farm) که مقصد آنها هم به اعضای همین مجموعه لینک داشت، گوگل شما را محکوم می کرد و امتیاز سایت شما را پایین می آورد و حتی ممکن بود شما را از بانک اطلاعاتی خود بیرون بیندازد.

لذا ما Link Spammer ها که قبلا" نام بهتری به ما اطلاق می شد - یعنی Search Engine Optimiser - باید راه حلی برای بالا بردن امتیاز و Rank مشتری های خود پیدا می کردیم.

گوگل علاقه زیادی به وبلاگها دارد چرا که محتوی آنها خیلی سریع عوض می شود. خب چه جایی بهتر از اینجا برای معرفی و دادن لینک به سایت های مشتری های ما. البته Comment Spamming قبل از آپدیت فلوریدا هم وجود داشت اما بعد از آن بعنوان یک راهکار اساس برای ما SEO ها مطرح شد. تجربه من نشان می دهد که فتو بلاگها اهداف بهتری هستند چرا که مشتریان بیشتری دارند و معمولا" همه می توانند آنجا Comment بگذارند.

حقیقت موضوع را هم بخواهید برنامه نویسی آن کار دشواری نیست و بسادگی با ابزارهایی که هست می توان برنامه ساده ای برای اینکار نوشت، پس از آن احتیاج به یک لیست از وبلاگ ها داریم، که با یک جستجو روی لغاتی مانند Wordpress یا Movable Type یا Blogger می توانی هزارها نام وبلاگ و سایت پیدا کنی.

• آنها صلاحیت زیادی دارند

افرادی مانند سم زیاد هستند و باید گفت خیلی بالاتر از یک Link Spammer هستند. او می گوید :

وقتی یک سیستم مدیریت محتوای (CMS) جدید به بازار ارائه می شود و مردم شروع به استفاده از آن می کنند، کمتر از یکساعت طول می کشد که بتوان سیستمی نوشت که در آن بطور خودکار Comment بگذارد. چیزی حدود ۲۰۰ خط Script برای اینکار کافی است. نکته مهم آن است که آنرا نباید با PC خودتان انجام دهید چرا که به احتمال زیاد ISP شما متوجه خواهد شد و سرورستان را محدود و یا حتی قطع خواهد کرد.

حتی اگر ISP شما متوجه نشود، اگر آدرس IP شما ثابت باشد، به احتمال زیاد صاحب سایت یا وبلاگ IP شما را بلاک میکند و جلوی قرار دادن کامنت را میگیرد. بنابراین باید از صدها هزار پراکسی های آزادی (Open Proxies) که در اینترنت هست استفاده کرد. جالب هست که بسیاری از این پراکسی ها برای استفاده شرکتهای مختلف از اینترنت درست شده اند که بخاطر تنظیمات غلط - که احتمالا" برای آنها سخت هم هست - معمولا" همه می توانند از آنها استفاده کنند!

من شخصا" از حدود ۲۰۰ ؛ ۳۰۰ پراکسی برای نوشتن Comment در سایت ها یا وبلاگ ها استفاده می کنم. معمولا" هم سعی می کنم آنها را در نوشته های آخر قرار ندهم چرا که صاحب سایت زودتر و راحتتر متوجه می شود. دقت کنید برای من مهم آن است که گوگل لینک به سایت مشتری من را در صفحه یک سایت دیگر ببیند. همین و بس، بخصوص که صفحات جدید هنوز توسط گوگل ایندکس نشده است.

• اما مهمترین دلیل سم برای انجام اینکار :

شاید باور نکنید اما این سایت هایی که من برایشان کار میکنم هرکدام بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار پوند در ماه درآمد دارند، که جزئی از این درآمد آنها نصیب من می شود. این مهمترین دلیلی است که من اینکار را انجام میدهم.

▪ چرا بجای اینکار مشتریهای تو نمیخواهند به گوگل رسماً آگهی بدهند؟

تجربه من و بسیاری از محققان رفتار اینترنت شناسی نشان می دهد که این روش یعنی رسیدن به هدف از طریق مسیرهای طبیعی - یعنی نه از یکجا مثلاً "گوگل" - بیش از شش برابر بازده بیشتری داره نسبت به همان هزینه ای که برای گوگل یا هر جستجوگر دیگه ای میکنید. پرداخت بر اساس کلیک که اغلب جستجوگرها اینگونه محاسبه می کنند بسیار هزینه بر هست.

▪ اما مسائل اخلاقی چطور؟ شما از فضا ، منابع و پهنای باند مردم استفاده میکنید؟

تا هنگامی که قانونی برای منع اینکار نباشد انجام می دهیم. چرا که بنظر من وقتی صاحب یک سایت برای نوشته های خود اجازه قرار دادن Comment را میگذارد، ما می توانیم برویم و آنجا Comment بگذاریم.

یعنی چون قانونی برای جلوگیری از این کار نیست شما هم اینکار را انجام می دهید؟

فکر نمی کنم بدتر از این باشد که روی دیوار منزل مردم در خیابان پوستر یا برجسب های تبلیغاتی نصب بشه. شما می توانید این را هم استفاده از منابع مردمی قلمداد کنید که مایل به اینکار نیستند. بنظر من زندگی روی اینترنت مانند زندگی عادی است و معمولاً از زندگی عادی الگو برداری می شود.

وقتی که من شروع به انجام اینکار می کنم و یا راجع به آن فکر می کنم هدفم این هست که سایت مشتری به رده ۱،۲ و یا ۳ برسه. البته تجربه من نشان داده که رده های ۸،۹ و ۱۰ هم بسیار مهم هستند چون مردم به پایین صفحه هم زیاد دقت می کنند.

نکته مهمی که باید اضافه کنم اینکه افرادی که Link Spamming انجام می دهند هرگز Email Spamming انجام نمی دهند من با خیلی ها صحبت کردم و تقریباً اینرا مطمئن هستم.

همچنین باید بگم که اینکار ما هک (Hack) کردن بحساب نمیداد. ما تغییری در تنظیمات یک کامپیوتر انجام نمی دهیم و یا ویروسی را توزیع نمی کنیم. می بینید چقدر کار ما متفاوت است، عین این افرادی که با زحمت روی دیوارهای شهر یا تابلو اعلانات آگهی می چسبانند!

▪ اینکار چه مقدار طول میکشد؟

پهنای باند ارزان است. معمولاً بعد از نوشتن برنامه و انجام تست های اولیه، یک روز عصر برنامه را اجرا می کنم و از خانه بیرون می روم. وقتی که شب دیر وقت به منزل میگردم یقیناً کار تمام شده است.

▪ فکر نمی کنید که استفاده از پراکسی (Proxy) در انجام اینکار، باعث دردسر برای صاحب آن شود؟

نه چرا؟ اگر شما یک کار - غیر قانونی - انجام دهید با اینکه شما از یک نفر بخواهید آن کار را انجام دهد خیلی فرق دارد. شما خیلی از کارها را ممکن است خودتان به هزار دلیل انجام ندهید و از دیگری بخواهید انجام دهد. نه؟ در ضمن در نهایت مسئولیت به عهده شرکت مشتری است نه ما؟ ما فقط پول میگیریم که کار کنیم. وقتی شهرداری به مامورانش دستور می دهد خیابان را حفاری کنند، معمولاً مردم اعتراض می کنند، اما این

مشکل ماموران نیست بلکه مشکل شهرداری است.

▪ سخت‌ترین کارهایی که در این رابطه انجام دادی کدام‌ها بوده؟

سایت‌هایی که برای قرار دادن Comment باید لینکی را فشار داد یا به طریقی باید یک رفتار انسانی در آنها صورت بگیرد، مانند ارسال یا پاسخ دادن به یک email یا تایید کردن یک لینک و... دشواری‌های زیادی دارند که البته اگر مشتری بخواهد اینکارها را هم انجام می‌دهیم.

مشکلات کاری ما به این‌ها ختم نمی‌شود، بلاگرها و صاحبان سایت پس از مدتی معمولاً نام فایلها و دایرکتوری‌هایی که ما از طریق آنها وارد وب سایتشان می‌شویم را عوض می‌کنند که پیدا کردن این خودش کار دردسر داری است. یا هر چند گاهی پروتکل‌ها تغییراتی میکنند و ... مانند مسابقه دو ۱۵۰۰ متر هست که گاهی تو جلو می‌افتی و گاهی رقیب.

▪ حالا که اینکار مشکلات فنی و قانونی زیاد دارد چرا هنوز آنرا ادامه می‌دهی؟

جوابش ساده است، تقاضا زیاد است و پول خوبی هم در آن وجود دارد. فقط همین.

منبع : امنیت در شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=226261>

راه‌های مصونیت از خطرات اینترنتی

همانطوری که همه ما می‌دانیم یکی از راههایی که منجر به افشای اطلاعات کاربران رایانه‌ای می‌شود از طریق خود کاربران است بدین شکل که آنان به طور خواسته یا ناخواسته ویا با کوتاهی‌هایی که در حفظ امنیت رایانه خود می‌کنند خودشان این اطلاعات را در اختیار همه قرار می‌دهند در واقع بسیاری از مردم از روی سهل‌انگاری زمانی که در اینترنت هستند این اطلاعات را در اختیار دیگران قرار می‌دهند.

اما اگر احتیاط نکنید ممکن است رایانه شما به ویروس آلوده شود یا

اطلاعات شخصی شما در اختیار خیلی ها قرار گیرد و جعبه پست الکترونیکی شما از آگهی های ناخواسته تبلیغاتی پر شود.

اما برای مصون ماندن از این خطرات و مشکلات راه های ساده ای پیش رو

دارید. یکی از ساده ترین راه های پرهیز از مشکلات خودداری در استفاده از نرم افزارهای مرورگر شرکت «مایکروسافت» است. حساب های جداگانه پست الکترونیکی می تواند به خصوصی ماندن فعالیت های شما کمک کند.

برنامه های مایکروسافت به این دلیل هدف سوءاستفاده قرار می گیرد که عمومیت دارند. اکثریت قریب به اتفاق ویروس های رایانه ای و تخلفات نقاط آسیب پذیر مرورگرهای مایکروسافت را هدف می گیرند و اگر استفاده از آن را کنار بگذارید از بسیاری از آنها پرهیز کرده اید.

در صورتی که روی رایانه خود سیستم عامل مکتینتاش یا «لینکس» را نصب کنید حداکثر محکم کاری را به خرج داده اید. اما همین که برای خواندن ای میل ها گردش در اینترنت یا اداره يك «وب سرور» (Web server) از برنامه های مایکروسافت استفاده نکنید گام بزرگی برداشته اید. جایگزین های زیادی هست که می توان به جای برنامه «اینترنت اکسپلورر» (Internet Explorer) «اوت لوك» (Outlook) و «آی آی اس» (Internet Information Server) به کار برد که به همان خوبی کار می کند.

بسیاری از این برنامه ها رایگان و از طریق اینترنت قابل دسترسی است. اگر نمی توانید یا نمی خواهید برنامه های مایکروسافت را کنار بگذارید حداقل اطمینان حاصل کنید که آخرین پیوست های امنیتی «اینترنت اکسپلورر»، «اوت لوك» و «آی آی اس» را نصب می کنید.

همچنین حتما باید نرم افزار ضد ویروس روی رایانه داشته باشید و آن را مرتباً روزآمد کنید. همچنین اگر از ارتباط «باند پهن» (اینترنت با سرعت بالا) استفاده می کنید باید حتما برنامه های معروف به «فایر وال» (دیوار دفاعی) را نصب کنید که رایگان هستند. اگر نگران فراموش کردن کلمات رمز یا نگران فاش شدن آنها هستید بهتر است برای نگهداری آنها از برنامه ای به نام صندوق ایمنی کلمات رمز استفاده کنید.

این برنامه کلمات رمز را در نقطه ای از رایانه نگهداری می کند و خود به وسیله يك کلمه رمز محافظت می شود. استفاده از پست الکترونیکی نیز با خطرات زیادی همراه است. اصل بنیادی در استفاده از پست الکترونیکی این است که نسبت به هر پیام غیرمنتظره مشکوک باشید. روی پیام هایی که از غریبه ها دریافت می کنید و دارای پیوست است کلیک نکنید و بلافاصله آن را پاک کنید.

بسیاری از موفق ترین ویروس ها در داخل فایل های پیوست پنهان می شوند. همچنین مفیداست برای خصوصی ماندن فعالیت های خود برای کارهای مختلف از آدرس مختلف پست الکترونیکی استفاده کنید. رمز عبور خود را در مکان امنی قرار دهید مثلاً برای تبادل پیام با افراد نزدیک به خود از يك آدرس استفاده کنید و برای استفاده از سیستم پیام های فوری (instant messaging) آدرس دیگری را به کار گیرید. اگر در جعبه پست الکترونیکی خود آگهی های ناخواسته دریافت می کنید می توانید آدرس پست الکترونیکی خود را عوض کنید. مهم ترین چیزی که باید به هنگام مرور اینترنت به خاطر داشته باشید این است که نباید اطلاعات شخصی خود را مگر در صورت لزوم واگذار کنید. تقاضا برای دریافت اطلاعات شخصی از سوی بانک ها و واگذارکنندگان کارت های اعتباری منطقی است اما بسیاری از سایت ها هستند که این اطلاعات را طلب می کنند اما در ازای آن خدمات ارزشمندی ارائه نمی کنند.

سایت هایی وجود دارد که به شما می گوید مرورگری که شما از آن استفاده می کنید چه اطلاعاتی از شما را در اختیار دیگران می گذارد. همین

سایت ها ابزاری برای پیشگیری از نشت اطلاعات شخصی شما عرضه می کنند. یکی از مفیدترین ابزارها برنامه هایی است که به شما اجازه می دهد «کوکی»های (Cookies) خود را مشاهده و اداره کنید.

کوکی فایلی است که وب سایت ها روی رایانه شما نصب می کنند تا در دفعات بعدی شما را شناسایی کنند. اکثر کوکی ها ابزار مفیدی هستند و به اینترنت سرعت می بخشند، اما برخی نیز برای نظارت بر عادات اینترنتی شما طراحی شده اند. همچنین برای خریدهای خود از طریق اینترنت يك کارت اعتباری که منابع آن محدود است باز کنید تا در صورتی که شماره آن در اختیار دیگران قرار گرفت سرقت از حد کمی تجاوز نکند.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=243470>

راه اندازی پورتال مردم گامی به سوی تحقق دولت الکترونیک

طی سالهای گذشته اقدامهای مؤثری در راستای تحول اداری صورت گرفته، تحول اداری از دو رکن اساسی فرهنگی و ساختاری تشکیل می شود. فرهنگ سازی تحول اداری در راستای اجرایی کردن رکن فرهنگی تحول و بستر سازی مناسب برای ایجاد تحول در نظام اداری و در راستای تحقق نظام اداری کارا و منسجم است. علی صفدری رییس مرکز نوسازی و توسعه فناوری اداری در گفت و گویی با هفته نامه برنامه به تشریح برنامه های مربوط به تحول اداری، طرح ملی درگاه خدمات دولتی (پورتال مردم)، راهکارهای افزایش بهره وری و کارایی نظام اداری، عملکرد دستگاه های اجرایی در راستای افزایش رضایتمندی مردم و... پرداخته است که در پی می آید.

در راستای فرهنگ سازی و ایجاد بستر مناسب برای تحقق برنامه های تحول

اداری و ایجاد منظومه‌ای منسجم و کارآ، بر اساس احکام قانونی برنامه چهارم توسعه چه اقدام‌هایی انجام گرفته است و چه برنامه‌هایی را پیش رو دارید؟

برنامه‌ریزی انجام هر کار مهم و خطیری در کشور قبل از وارد شدن به مرحله عملیاتی و اجرایی، نیاز به بسترسازی و فرهنگ‌سازی فراگیر دارد تا با

کمترین مقاومت به اجرا درآید. تحول اداری نیز دارای دو رکن اساسی است؛ رکن فرهنگی و رکن ساختاری. فرهنگ‌سازی تحول اداری در راستای اجرایی‌کردن رکن فرهنگی تحول و بسترسازی مناسب برای ایجاد تحول در نظام اداری است. فرهنگ‌سازی فرآیندی برنامه‌ریزی‌شده و نظام‌مند است که با بهره‌گیری از ارزش‌ها و اصول علمی، رفتاری و کاربردی در پی ایجاد تحول و در نتیجه افزایش اثربخشی فردی و سازمانی است. به عبارت دیگر، فرهنگ‌سازی نوعی راهبرد و سازوکار بوده که در صد تغییر کارکردها و روان‌سازی امور است.

در این راستا، طی سال‌های گذشته اقدام‌های مؤثر و فراگیری با توجه به برنامه ایجاد عزم ملی و فرهنگ‌سازی برای تحول اداری در قالب سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب و با محوریت شورای عالی اداری به عنوان بالاترین رکن مدیریتی ایجاد تحول و شبکه راهبری تحول اداری، در کشور به انجام رسیده است. قبل از وارد شدن به بحث لازم می‌دانم به ساختار رسمی تحول (ایجاد مراکز نوسازی و تحول اداری) و ساختار غیررسمی تحول (شبکه راهبری تحول اداری) اشاره کنم. بر اساس مصوبه هیأت‌وزیران مراکز نوسازی و تحول اداری به منظور عملیاتی‌شدن سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به تحول در نظام اداری در دستگاه‌های اجرایی، تشکیل شدند. این مراکز به عنوان بازوی اجرایی، شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری عمل می‌کنند. بر اساس همین مصوبه تلاش شد برای پیش‌بینی منابع لازم به منظور تحول اداری اقدام‌های لازم صورت پذیرد و دستگاه‌ها موظف شدند برنامه جامع تحول اداری را تنظیم کنند و پس از تأیید شورا یا کمیسیون تحول اداری و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی نسبت به عملیاتی‌کردن مفاد برنامه‌ها و پروژه‌های مربوط با استفاده از منابع و اعتبار پیش‌بینی‌شده، همین‌طور بهره‌گیری از ظرفیت و توان کارشناسی مشاوران مدیریت کشور تحت مدیریت شوراهای تحول اداری اقدام کنند.

در مرحله بعدی مطالعاتی در زمینه آسیب‌شناسی برنامه‌های تحول در نظام اداری بر مبنای مدل مدیریت راهبردی انجام و از این طریق سعی شد نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی نظام اداری و برنامه‌های تحول و نوسازی تبیین و راهکارهای لازم پیش‌بینی شود. هدف آن استفاده بیشتر از الگوهای بومی، ارزشی و اسلامی و مطالعات تطبیقی در کشورهای مختلف به ویژه کشورهای ایرانی که از لحاظ مختصات با ایران مشابهت دارند، بود که اقدام‌هایی نیز صورت پذیرفت. علاوه بر اقدام‌های یادشده برنامه‌ریزی و هماهنگی برای برگزاری مطلوب گردهمایی‌های متعدد آموزشی مدیریتی و هم‌اندیشی‌های ادواری و نشست‌های تخصصی با مسؤولان دستگاه‌های اجرایی کشور صورت گرفت. در زمینه مستندسازی و تأمین نیازهای علمی و اشاعه و ترویج فرهنگ تحول، نشریات علمی، ترویجی و آموزشی و کتب و نشریات مختلف منتشر و توزیع و همراه با آن تلاش شد تمام احکام قانونی که برای دستیابی به یک نظام مدیریتی کارآ، منسجم، چابک، پاسخگو و... نیاز است، به اجرا درآید و بر حسن اجرای آن در کشور نظارت شود و تمام مقررات لازم برای تحقق اهداف نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت که در فصل دوازدهم قانون برنامه مورد تأیید قرار گرفته است (تا جایی که شرایط اجازه می‌دهد) اجرا شود. علاوه بر اینها پروژه‌های مختلف مطالعات تطبیقی در زمینه‌های

امور مدیریتی، نوسازی و تحول اداری انجام و از تجارب کشورهای مختلف بهره‌گیری شده است و تلاش می‌شود تا با استفاده از ارتباطات تنگاتنگ با شبکه راهبری تحول شامل شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری و همین‌طور مراکز و دفاترهای نوسازی و تحول اداری دستگاه‌ها و سایر دست‌اندرکاران و پیشروان امر نوسازی در مدیریت کشور، از طریق هماهنگی، پشتیبانی، مشاوره و نظارت بر برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط، هدایت یکپارچه تحول و نوسازی در بخش دولتی محقق شود.

در مرحله بعدی مطالعاتی در زمینه آسیب‌شناسی برنامه‌های تحول در نظام اداری بر مبنای مدل مدیریت راهبردی انجام و از این طریق سعی شد نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی نظام اداری و برنامه‌های تحول و نوسازی تبیین و راهکارهای لازم پیش‌بینی شود. هدف آن استفاده بیشتر از الگوهای بومی، ارزشی و اسلامی و مطالعات تطبیقی در کشورهای مختلف به ویژه کشورهای که از لحاظ مختصات با ایران مشابهت دارند، بود که اقدام‌هایی نیز صورت پذیرفت. علاوه بر اقدام‌های پادشده برنامه‌ریزی و هماهنگی برای برگزاری مطلوب گردهمایی‌های متعدد آموزشی مدیریتی و هم‌اندیشی‌های ادواری و نشست‌های تخصصی با مسؤولان دستگاه‌های اجرایی کشور صورت گرفت. در زمینه مستندسازی و تأمین نیازهای علمی و اشاعه و ترویج فرهنگ تحول، نشریات علمی، ترویجی و آموزشی و کتب و نشریات مختلف منتشر و توزیع و همراه با آن تلاش شد تمام احکام قانونی که برای دستیابی به یک نظام مدیریتی کارآ، منسجم، چابک، پاسخگو و... نیاز است، به اجرا درآید و بر حسن اجرای آن در کشور نظارت شود و تمام مقررات لازم برای تحقق اهداف نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت که در فصل دوازدهم قانون برنامه مورد تأیید قرار گرفته است (تا جایی که شرایط اجازه می‌دهد) اجرا شود. علاوه بر اینها پروژه‌های مختلف مطالعات تطبیقی در زمینه‌های امور مدیریتی، نوسازی و تحول اداری انجام و از تجارب کشورهای مختلف بهره‌گیری شده است و تلاش می‌شود تا با استفاده از ارتباطات تنگاتنگ با شبکه راهبری تحول شامل شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری و همین‌طور مراکز و دفاترهای نوسازی و تحول اداری دستگاه‌ها و سایر دست‌اندرکاران و پیشروان امر نوسازی در مدیریت کشور، از طریق هماهنگی، پشتیبانی، مشاوره و نظارت بر برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط، هدایت یکپارچه تحول و نوسازی در بخش دولتی محقق شود.

همانطور که اشاره شد در مورد برنامه‌های پیش روی مرکز برای تحقق توسعه فرهنگ تحول و نوسازی اداری ضمن آسیب‌شناسی درونی و بیرونی که از شبکه و مدیریت تحول و برنامه‌ها داریم، تلاش می‌کنیم زمینه‌های آن را فراهم کنیم تا بر اساس نتایج حاصل به برنامه‌ها و پروژه‌های مورد تأیید شتاب بیشتری داده شود و مواردی را که از اولویت یا از اثربخشی کمتری برخوردار هستند، متناسب با امکانات و ظرفیت‌ها و اعتبارات و توان کارشناسی کشور، تجدیدنظر کرده تا مردم شاهد نتایج ملموس اقدام‌ها باشند، نظیر اصلاح ساختارهای سازمانی و سیستم‌ها، فرآیندها و زمینه‌سازی تحقق دولت الکترونیک برای خدمت‌رسانی مناسب، ارزان و با کیفیت به مردم و توجه به کیفیت و توسعه نیروی انسانی دولت.

در ضمن یادآور می‌شود، در مورد سیاست‌های کلی نظام در بخش مدیریت و نظام اداری نیز که به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده و برای تأیید و ابلاغ، خدمت مقام معظم رهبری تقدیم شده، سعی ما بر این است که برای تحقق این سیاست‌ها و خطمشی‌ها در صورت ابلاغ، برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی کنیم و برنامه‌ها و پروژه‌های مرتبط را مشخص و نسبت به فرهنگ‌سازی آنها برای توسعه فراگیر امر تحول اداری در تطبیق با سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری اقدام کنیم و آن را استمرار بخشیم. همچنین در تعامل با اعضا و دست‌اندرکاران امر تحول اداری (دبیران شوراهای تحول اداری) و بهره‌گیری از تجارب مدیران دولتی کشور در حوزه نوسازی برای بازسازی برنامه‌های تحولی، با برگزاری

گردهمایی‌های آموزشی مدیریتی، هم‌اندیشی‌های ادواری و کارگاه‌های آموزشی برای اعضا و دست‌اندرکاران شبکه راهبری تحول اداری سعی می‌شود به نقطه مطلوبی از هماهنگی برای پیشبرد برنامه ملی برسیم. از جمله اینکه برای بهره‌گیری از تجارب جهانی طبق برنامه‌ریزی و همکاری به‌عمل آمده، بیست‌ویکمین مجمع عمومی و کنفرانس سازمان منطقه‌ای شرقی برای اداره امور عمومی به میزبانی کشورمان در آبان‌ماه سال جاری برگزار می‌شود و تلاش بر آن است تا این کنفرانس علاوه بر اینکه به نحو احسن و با کیفیت بالا به اجرا در آید، بتوانیم از تجارب و یافته‌های علمی آن در ادامه برنامه‌های نوسازی و تحول اداری بهره مناسب بگیریم.

به منظور فعال‌سازی شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری دستگاه‌های اجرایی کشور و تحقق نظام اداری کارآمد و پرتوان چه ساز و کاری پیش‌بینی شده است و چه برنامه‌هایی را دنبال می‌کنید؟

انجام اصلاحات و ایجاد تحول در نظام اداری از جمله مقولاتی بوده که اهمیت آن در سال‌های اخیر به‌طور روزافزون احساس شده است. در این راستا و طی سال‌های گذشته علاوه بر سایر سازوکارها از شیوه هدایت و مدیریت تحول از طریق ایجاد شبکه راهبری تحول اداری استفاده شده است. این شبکه که از هسته‌های تحول اداری تشکیل یافته، شامل شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری و نیز کارگروه‌های برنامه‌ریزی تحول اداری استان‌ها می‌شود که بر اساس وظایف و مسؤلیت‌های محول به عنوان یک ابزار به نسبت مؤثر در انجام اقدام‌های تحولی عمل کرده است. شورای عالی اداری و ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور بالاترین نقش را طی سال‌های گذشته در ارتباط با تصویب سیاست‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌های تحول اداری برعهده داشته‌اند. شورای عالی اداری با تصویب مصوبه‌های تحولی اقدام‌های مؤثری را در راستای تحول اداری در سطح دستگاه‌های اجرایی براساس برنامه‌های مصوب، به‌انجام رسانده است. درخصوص شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری دستگاه‌های اجرایی نیز باید گفت که این شوراهای و کمیسیون‌ها مدیریت تحول را در سطح واحدهای اجرایی برعهده دارند و گستره کار آنها معطوف به ابعاد ساختاری، فنی و انسانی است.

برای فعال‌سازی و کارآمدکردن این شبکه اقدام‌های متعددی صورت گرفته که می‌توانم به بعضی از آنها اشاره کنم؛ استفاده از الگوهای موفق در زمینه مدیریت تحول و ایجاد باور، اعتقاد عمیق و عزم راسخ در مدیریت ارشد و بدنه کارشناسی دستگاه‌های اجرایی کشور به امر تحول اداری از جمله آنهاست. شبکه تحول اداری نقش مدیریتی خوبی دارد و می‌تواند استمرار حرکت تحول اداری را تضمین کند و در تطبیق با چالش‌های محیطی، ظرفیت مدیریتی و تخصصی لازم را توسط شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری مربوط به وجود آورد.

برای بهره‌گیری از نقش و جایگاهی که مدیریت ارشد در ایجاد تحول و نوسازی سازمانی و پیشبرد و هدایت آن دارد، سعی شده است دستگاه‌ها ترغیب شوند تا جلسه‌های شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری را با حضور بالاترین مقام دستگاه تشکیل دهند و به‌طور مستمر عملکرد آنها مورد ارزیابی قرار گیرد.

همچنین از طریق برگزاری جلسه‌های دبیران شوراهای تحول اداری با امور توسعه مدیریت و سرمایه انسانی تلاش شده است سیاست‌ها و راهبردهای اصلاح و تحول پیش‌بینی و برنامه‌های عملیاتی برای تحقق اهداف آن تنظیم شود.

یکی از برنامه‌هایی که برای فعال‌ترشدن شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری مد نظر است، انجام پروژه‌ای تحت‌عنوان «بررسی و ارزیابی عملکرد شوراهای تحول اداری و میزان تحقق اهداف آنها» است. بر اساس این پروژه وظایف و نقش‌های کنونی شوراهای تحول اداری احصا و وظایف آنها

مورد آسیب‌شناسی قرار می‌گیرد. سپس نظرها و پیشنهادهای صاحب‌نظران در خصوص موضوع جمع‌آوری و سازوکارهای لازم برای اصلاح نقش شوراهای مشخص و در نهایت سازوکارهای حقوقی نتایج تحقیق با شرایط فعلی جایگزین خواهد شد.

یکی از اقدامهای اساسی و مهمی که ضروری است در شرایط جدید ساختاری به وجود آید، ارتباط تخصصی بین ستاد توسعه مدیریت و سرمایه انسانی با واحدهای تخصصی ذی‌ربط در استان‌هاست که لازم بوده نحوه هدایت و نظارت تخصصی آنها مورد تجدیدنظر قرار گیرد و بازمهندسی شود تا شبکه پیشروان و دست‌اندرکاران تحول از انسجام لازم برخوردار شود. همچنین از قابلیت‌های تخصصی دستگاه‌ها برای فعال‌سازی شوراهای و کمیسیون‌ها استفاده و همانطور که قبلاً نیز اشاره شد بتوان از الگوهای بومی و ارزش‌های اسلامی‌نیز بهره بیشتری گرفته شود تا با استفاده از آنها موانع فرهنگی نوسازی و تحول نیز کاهش یابد.

به‌طور کلی ایجاد هماهنگی بیشتر میان شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری با امور توسعه مدیریت و سرمایه انسانی از یک سو و دستگاه‌های اجرایی از سوی دیگر، می‌تواند باعث شتاب‌گرفتن بیشتر کار هسته‌های تحول شود. همچنین به نظر می‌رسد با تأکید و بهره‌گیری از سیاست‌ها و خط‌مشی‌های دولت نهم، نظیر مهرورزی، خدمت به بندگان خدا، عدالت‌گستری و تعالی و توسعه همه‌جانبه در زمینه نوسازی و تحول اداری و ایجاد فضای مثبت برای بسط و توسعه فرهنگ تحول و عملیاتی‌کردن آن در سطح وزارتخانه‌ها و مؤسسه‌های وابسته، زمینه لازم برای فعال‌تر شدن شوراهای و کمیسیون‌های تحول اداری فراهم شود.

مرکز نوسازی و توسعه فناوری اداری از طریق این سازوکارها و با به‌کارگیری سیاست‌های یادشده‌تلاش دارد تا این اهداف را به مرحله اجرا برساند. امیدواریم بتوانیم این راه را به نحوی موفقیت‌آمیز طی کنیم.

طرح ملی درگاه خدمات دولتی با عنوان پورتال مردم، گامی اساسی برای تحقق دولت الکترونیک است؛ در فاز اول این طرح چه اقدام‌هایی صورت گرفته و برای فازهای بعدی چه چشم‌اندازی را پیش رو دارید؟

در اجرای مصوبه شورای عالی اداری مدیریت دولت الکترونیک مرکز به منظور بالابردن سطح کیفیت زندگی مردم، ارایه خدمات با کیفیت و سریع به شهروندان، ساده‌سازی مراحل انجام کارهای اداری، جلوگیری از سفرهای متعدد شهری، فراهم‌آوردن امکان ارایه خدمات غیرحضوری و در راستای تحقق دولت الکترونیک و با توجه به مصوبه شورای عالی اداری، نسبت به راه‌اندازی جایگاه اینترنتی درگاه (پورتال) به نام «مردم» اقدام کرده است. اطلاعات مورد نیاز مردم در دوپست خدمت اولویت‌دار دستگاه‌های اجرایی (و از مراحل بعد، اطلاعات دیگر خدمات)، در پورتال اطلاع‌رسانی ملی «مردم» قرار خواهد گرفت. تمام دستگاه‌های اجرایی انجام اقدام‌های لازم را برای تکمیل اطلاعات و به روزرسانی آن به عهده دارند.

مراحل اجرای پورتال مردم:

- شناسایی و احصای خدمات دولتی (۲۰۰۰ خدمت).
- گروه‌بندی و اولویت‌بندی خدمات.
- مشخص کردن ۲۰۰ خدمت از فهرست اولویت‌بندی شده.
- تعیین مشخصه‌ها و اطلاعات لازم در مورد هر یک از ۲۰۰ خدمت شامل:
- نام دستگاه ارایه‌دهنده خدمت.

- شرح و تعریف مختصری در مورد آن خدمت.
 - ارتباط دستگاه ارایه‌دهنده خدمت با سایر دستگاه‌ها برای انجام خدمت.
 - قوانین و مقررات مرتبط با آن خدمت.
 - هزینه‌های مربوط به انجام خدمت.
 - فرم‌های مورد نیاز.
 - زمان مورد نیاز.
 - مدارک لازم برای دریافت خدمت.
 - آدرس و نحوه دسترسی مردم برای دریافت خدمت.
- پورتال مردم پس از اتمام طراحی و ساخت آن در اواخر سال ۱۳۸۵ روی سرور مرکزی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سابق) قرار گرفت و هم‌اکنون به آدرس www.Iranmardom.ir، به صورت آزمایشی راه‌اندازی شده است. در این پورتال دسترسی به خدمت مورد نظر از سه طریق: فهرست خدمات، موضوع‌های خدمات ادارات و خدمات، امکان‌پذیر است. از آنجا که مسئولیت اعمال تغییرات، اصلاحات و به روزرسانی بر عهده دستگاه‌های اجرایی است در دوره آموزشی پورتال مردم در تاریخ ۲۴/۵/۱۳۸۶، شناسه کاربری و کلمه عبور به نمایندگان دستگاه‌ها تحویل داده شد تا نسبت به بهنگام‌سازی و اصلاح محتویات پورتال و همین‌طور افزودن اطلاعات خدمات جدید، اقدام کنند.
- یادآور می‌شود که با دستور پی‌گیری رییس جمهوری تلاش خواهد شد ظرف یک سال تمام اطلاعات فرآیندهای خدمات‌رسانی دستگاه‌ها در پورتال قرار گیرد. در مرحله بعدی، با تکمیل فاز اطلاع‌رسانی حرکت به سمت خدمات‌رسانی در دستور کار قرار دارد.
- همچنین پورتال‌های استانی نیز در حال راه‌اندازی است که با توجه به اطلاعات اخذشده در ۱۸ استان اقدام‌های تولید و انتقال اطلاعات خدمات استانی شروع و در برخی از استان‌ها تا مرحله ارایه خدمات ساده‌تر از طریق پورتال‌ها امکان‌پذیر شده است.
- به منظور تقویت نظم و انضباط اداری و مالی در اداره امور کشور و صرفه جویی در منابع و جلوگیری از هدررفت آن و افزایش بهره‌وری و کارایی نظام اداری چه ضوابطی تدوین و اجرایی شده است؟
- در خصوص تدوین استانداردها و ضوابط نظم و انضباط اداری و مالی یکی از فروض اساسی برنامه چهارم توسعه، افزایش بهره‌وری نیروی کار و بهره‌وری سرمایه با رشد متوسط ۵/۳ و ۱ درصد در سال است. به عبارت دیگر، سهم بهره‌وری کلی عوامل تولید در رشد تولید ناخالص داخلی باید به ۳/۳۱ درصد برسد.
- در خصوص تدوین استانداردها و ضوابط نظم و انضباط اداری و مالی یکی از فروض اساسی برنامه چهارم توسعه، افزایش بهره‌وری نیروی کار و بهره‌وری سرمایه با رشد متوسط ۵/۳ و ۱ درصد در سال است. به عبارت دیگر، سهم بهره‌وری کلی عوامل تولید در رشد تولید ناخالص داخلی باید به ۳/۳۱ درصد برسد.
- برای تحقق این هدف برنامه چهارم، با توجه به سهم بالای دولت در اقتصاد کشور، بخش عمده‌ای از افزایش بهره‌وری را باید در دستگاه‌های دولتی

جست‌وجو کرد. به عبارت دیگر، کاهش هزینه‌های غیر ضروری، استفاده مؤثر از منابع و در نهایت تولید و ارایه محصولات و خدمات با هزینه‌ای کمتر و کیفیتی بهتر باید از دستگاه‌های دولتی شروع شود.

به طور مسلم استفاده مؤثر از منابع، تخصیص منابع با توجه به اولویت‌ها و کاهش هزینه‌های غیر ضروری مستلزم وجود انضباط مالی و همچنین افزایش بهره‌وری نیروی انسانی، مستلزم وجود انضباط اداری است به همین منظور در ماده ۱۴۹ قانون برنامه چهارم معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سابق) موظف شده است که به منظور تقویت نظم و انضباط اداری و مالی در نظام اداره امور کشور و صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای دولت، نسبت به تدوین ضوابط و استانداردهای مربوط اقدام کند.

استانداردسازی یکی از مهم‌ترین اصول افزایش بهره‌وری است زیرا به وسیله تدوین استانداردهای منطقی و معقول، می‌توان هم کیفیت خروجی فرآیندها را مشخص کرد و هم اینکه مشخص کرد با صرف چه میزان منابع (انسانی، مالی، وقت و ...) باید خروجی‌هایی با کیفیت تعریف شده حاصل شود.

البته فقدان وجود استانداردهایی در این خصوص و در نتیجه ضعف فرهنگ توجه و رعایت کردن این قبیل استانداردها از یک سو و عدم وجود قابلیت ارایه گزارش‌های دقیق مالی در سیستم‌های مالی دستگاه‌های اجرایی از سوی دیگر، باعث شده است که این استانداردها در بسیاری از موارد به صورت عبارت‌های کیفی تدوین و بیان شوند. البته این مشکلات در شروع کار وجود دارد و امیدواریم به تدریج با تقویت زیرساخت‌ها و به وجود آمدن قابلیت‌های مورد نیاز در سیستم‌ها و زیرسیستم‌های مربوط، بتوانیم استانداردهای دقیق کمی و کیفی تدوین کنیم و موفق به اجرا و رعایت آنها در نظام اداره امور کشور شویم.

در این راستا، جای آن دارد که تمام دستگاه‌های اجرایی در این زمینه فعال شوند و با همکاری یکدیگر در تحقق این مهم تلاش کنند.

در ماده ۱۴۹ قانون برنامه چهارم چنین آمده است:

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور سابق) موظف است به منظور تقویت نظم و انضباط اداری و مالی در نظام اداره امور کشور و صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای دولت، نسبت به تدوین ضوابط مربوط اقدام تا پس از تصویب هیأت وزیران، توسط دستگاه‌های اجرایی به مورد اجرا گذاشته شود. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور سابق) مکلف است با تدوین شاخص‌هایی، نحوه اجرای ضوابط یادشده را در دستگاه‌های اجرایی مورد ارزیابی قرار دهد و هر ساله گزارش آن را به هیأت وزیران تقدیم کند.»

به منظور اجرای این تکلیف، هیأت وزیران در مصوبه شماره ۶۹۸۰۲/ت ۲۲۲۹۶ هـ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۵، شانزده مورد از مصادیق نظم و انضباط در نظام اداری را بر شمرده و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور سابق) را با همکاری برخی دیگر از دستگاه‌های اجرایی مکلف کرده است تا نسبت به تدوین استانداردهای مربوط اقدام کنند. مصادیق یادشده در تصویب‌نامه عبارت‌اند از:

- ۱) ضوابط و استانداردهای مربوط به خرید و فروش‌های دستگاه‌های دولتی (مناقصه‌ها، مزایده‌ها و امور کارپردازی‌ها).
- ۲) ضوابط و استانداردهای مربوط به سیستم‌های انبارداری برای جلوگیری از خرید کالاهای غیر ضروری، حفظ، نگهداری و جلوگیری از ضایعات کالاهای فسادپذیر، کنترل علمی سطح موجودی‌ها، تأمین امنیت و جلوگیری از وقوع حوادث در انبارها.

- ۳) ضوابط و استانداردهای مربوط به نحوه استفاده، تعمیرات و نگهداری خودروهای دولتی و خودروهای در اختیار مدیران و کارکنان دولت.
- ۴) ضوابط و استانداردهای مربوط به نحوه واگذاری کارهای خدماتی، رستوران، نظافت، تعمیرات و ... به بخش خصوصی.
- ۵) برنامه‌ریزی و توزیع ساعات کار دستگاه‌های اجرایی، به منظور کاهش فشارهای عصبی و هدر رفتن اوقات کارکنان در مسیرهای رفت‌وآمد، کاهش ترافیک شهری و استهلاک وسایل حمل و نقل، عوارض زیست محیطی و کاهش سایر عوارض اقتصادی و اجتماعی آن.
- ۶) ضوابط و استانداردهای مربوط به چاپ، نشر و توزیع روزنامه، خبرنامه، نشریات، مجله‌ها، کتاب‌ها و سایر موارد با عناوین مشابه.
- ۷) ضوابط و استانداردهای مربوط به استفاده بهینه از فضاها و ساختمان‌های دولتی، فروش ساختمان‌های مازاد، توزیع منطقی و مناسب ساختمان‌ها و فضاهای اداری بین دستگاه‌های اجرایی.
- ۸) ضوابط و استانداردهای مربوط به مأموریت و مسافرت‌های خارجی کارکنان دولت.
- ۹) ضوابط و استانداردهای مربوط به ساماندهی برگزاری، مشارکت و حمایت از همایش‌ها، کنفرانس‌ها، جشن‌ها، گردهمایی‌ها و سایر تجمع‌ها با عناوین مشابه.
- ۱۰) ضوابط و استانداردهای مربوط به مأموریت‌های روزانه کارکنان دولت.
- ۱۱) ضوابط و استانداردهای مربوط به الگوی بهره‌برداری از تجهیزات اداری، رایانه‌ای، لوازم صوتی و تصویری.
- ۱۲) ضوابط و استانداردهای مربوط به برگزاری و حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی.
- ۱۳) ضوابط و استانداردهای مربوط به حضور و غیاب مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی و برگزاری جلسه‌ها.
- ۱۴) ضوابط و استانداردهای مربوط به نحوه بهره‌برداری و مصرف آب، برق، سوخت، تلفن و موبایل.
- ۱۵) ضوابط و استانداردهای مربوط به اهدای هدایا توسط مقام‌ها و مدیران دستگاه‌های اجرایی.
- ۱۶) ضوابط و استانداردهای مربوط به نحوه تشکیل تیم‌های ورزشی توسط دستگاه‌های اجرایی و انجام حمایت‌های مالی از آنها.
- برای تسریع در تصویب و ابلاغ استانداردهای مزبور، در مصوبه یادشده پیش‌بینی شده است که آیین‌نامه‌هایی که تهیه می‌شود، در شورای عالی اداری مطرح و پس از تأیید این شورا (بدون ارجاع به کمیسیون‌های هیأت وزیران) برای تصویب و ابلاغ در هیأت وزیران طرح شود.
- در سطح مرکز نوسازی و توسعه فناوری اداری که متولی انجام این امور است نیز علاوه بر اینکه از توان کارشناسی داخل مرکز برای تدوین آیین‌نامه‌ها و استانداردها استفاده می‌شود، کمیته چهارجانبه‌ای مرکب از نمایندگان دیوان محاسبات، سازمان بازرسی کل کشور، و وزارت امور اقتصادی و دارایی و همچنین نمایندگانی از دستگاه مربوط با هر یک از استانداردها، پیش‌بینی شده است که هم نظرات کارشناسی و مدیریتی دستگاه‌های اجرایی ذریع کسب شود و هم میزان قابل ارزیابی و نظارت بودن اجرای آنها توسط دستگاه‌های نظارتی کشور (دیوان محاسبات (نماینده قوه مقننه)، سازمان بازرسی کل کشور (نماینده قوه قضاییه)، وزارت امور اقتصادی و دارایی (نماینده قوه مجریه) بررسی شود) دلیل این همکاری آن است که در نهایت میزان اجرای استانداردها در دستگاه‌های اجرایی باید توسط دستگاه‌های نظارتی مورد بررسی و قضاوت قرار گیرد.
- از این رو، لازم است این دستگاه‌ها از بدو تدوین استانداردها در جریان قرار گیرند و با توجه به تجاربشان در این زمینه به بهبود آنها کمک کنند.
- در حال حاضر تقریباً تمام ضوابط و استانداردهای مربوط به مصادیق شانزده گانه یادشده در تصویب‌نامه هیأت وزیران در مرکز تدوین شده است.

تعدادی از آنها در کمیته چهارجانبه مطرح و تصویب شده است و تا کنون چند بار در دستور جلسه شورای عالی اداری قرار گرفته که متأسفانه به دلیل کمبود وقت و کثرت دستور جلسه ها، فقط یک مورد آن بررسی شده و مورد تأیید قرار گرفته است. امیدواریم هرچه زودتر با تشکیل جلسه های شورای عالی اداری موضوعهایی که در این رابطه در دستورکار شورا قرار دارند، مورد بررسی قرار گیرند و برای تصویب به هیأت وزیران ارسال شوند.

تاکنون در ارتباط با افزایش رضایتمندی و حفظ کرامت مردم در نظام اداری چه اقدامهایی انجام شده و عملکرد دستگاههای اجرایی در این زمینه چگونه بوده است؟ اگر آمار در این زمینه دارید، ارایه فرمایید.

در پاسخ این سؤال شما باید عرض کنم، ما در طرح تکریم مردم به دنبال ارایه خدمات مطلوب و مؤثر به مراجعان با هدف افزایش رضایتمندی و حفظ کرامت آنها هستیم و معتقدیم خدماتی که به آنان داده می شود باید واجد ویژگیهایی از قبیل دقت، سرعت و کیفیت بالا باشد. در این زمینه مقرر شد؛ دستگاههای اجرایی نسبت به مستندسازی و اصلاح سیستمها و روشهای انجام کار با به کارگیری فناوریهای نوین و روز دنیا و اطلاع رسانی و تدوین منشور اخلاقی کارکنان خود اقدام کنند. در همین ارتباط، ارایه خدمات غیرحضوری از اهداف عمده طرح تکریم است و این یعنی به کارگیری فناوریهای نوین و بازمهندسی فرآیندها و روشها و اطلاع رسانی فراگیر و صحیح، بدیهی است شفاف سازی و به حداقل رساندن ارتباط خدمت گیرنده با خدمت دهنده و در نهایت افزایش رضایت مردم، از اهداف مهم طراحی و راه اندازی پورتال اطلاع رسانی و خدمات رسانی بوده که در گامهای دولت الکترونیک نیز پیش بینی شده است.

یادآور می شود، مقولاتی مانند مستندسازی، تدوین منشور اخلاقی کارکنان و اطلاع رسانی خدمات قابل ارایه به ارباب رجوع تاحدی در اغلب دستگاههای اجرایی انجام شده است اما در شرایط کنونی باید تأکید دستگاهها روی اصلاح روشهای انجام کار و قانونمندیهای مربوط به فرآیندهای انجام کار برای ساده سازی و آسیب زدایی متمرکز شود. البته باید توجه داشت که این مقولات باید به طور مرتب در قالب چرخه (PDCA فرآیند برنامه، اجرا، نظارت و عمل) اصلاح شود و بهبود یابد و متناسب با نیازها و انتظارات مردم ارتقا پیدا کند و در واقع بهبود مستمر صورت پذیرد و پی گیری شود. البته نکته مهم در این زمینه آن است که در اصلاح فرآیندها و روشها و اطلاع رسانی، باید از فناوریهای جدید استفاده شود و به خصوص در مورد اصلاح روشها، انتظار این است که روشهای انجام کار به گونه ای اصلاح شوند که نیاز به مراجعه حضوری ارباب رجوع به پایین ترین سطح ممکن برسد و خدمات به صورت غیرحضوری ارایه شود.

یادآور می شود، مقولاتی مانند مستندسازی، تدوین منشور اخلاقی کارکنان و اطلاع رسانی خدمات قابل ارایه به ارباب رجوع تاحدی در اغلب دستگاههای اجرایی انجام شده است اما در شرایط کنونی باید تأکید دستگاهها روی اصلاح روشهای انجام کار و قانونمندیهای مربوط به فرآیندهای انجام کار برای ساده سازی و آسیب زدایی متمرکز شود. البته باید توجه داشت که این مقولات باید به طور مرتب در قالب چرخه (PDCA فرآیند برنامه، اجرا، نظارت و عمل) اصلاح شود و بهبود یابد و متناسب با نیازها و انتظارات مردم ارتقا پیدا کند و در واقع بهبود مستمر صورت پذیرد و پی گیری شود. البته نکته مهم در این زمینه آن است که در اصلاح فرآیندها و روشها و اطلاع رسانی، باید از فناوریهای جدید استفاده شود و به خصوص در مورد اصلاح روشها، انتظار این است که روشهای انجام کار به گونه ای اصلاح شوند که نیاز به مراجعه حضوری ارباب رجوع به پایین ترین سطح ممکن برسد و خدمات به صورت غیرحضوری ارایه شود.

به طور کلی می‌توان ادعا کرد که کارهای شکلی از جمله تدوین منشور اخلاقی، اطلاع‌رسانی از نحوه ارائه خدمات، متصدیان ارائه خدمت، محل ارائه خدمت و... در اغلب دستگاه‌های اجرایی انجام شده‌است. در بحث مربوط به مستندسازی فرآیندهای انجام کار و اصلاح سیستم‌ها و روش‌های انجام کار (به رغم اینکه این بخش از کار زمان‌بر است) بسیاری از دستگاه‌ها اقدام‌های مؤثری را برای تسهیل ارائه خدمات به مراجعان انجام داده‌اند و بسیاری از آنان نیز در حال اقدام هستند.

در یک ارزیابی کلی می‌توان گفت: نفس مطرح شدن طرح و رواج آن به عنوان یک موضوع تأثیرگذار در افزایش کارایی دستگاه‌های دولتی و ترویج فرهنگ شهروندمداری و توجه به خواست و حقوق شهروندان که در حقیقت یک نیاز ملی بود، خود موفقیتی بزرگ است هرچند برای گسترش و اشاعه آن نیاز به فرهنگ‌سازی و استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود را داریم اما به جرات می‌توان ادعا کرد، اجرای طرح در این مدت زمان کوتاه و با امکانات بسیار محدود به نحو مؤثری در توجه به حقوق ارباب‌رجوع و مردم و همچنین تسهیل امور عمومی و روزمره مراجعان و در نهایت افزایش رضایتمندی آنان تأثیر مثبت داشته است.

نتایج حاصل از اجرای طرح ملی و فراگیر «سنجش میزان رضایتمندی مراجعان از نحوه ارائه خدمات دستگاه‌های اجرایی» که از سال ۱۳۸۲ و سالانه با حجم نمونه بیش از ۲۸۰/۰۰۰ نفر در ۵۱ دستگاه در ۳۰ استان با پوشش مراجعان ۸۶۰۰ واحد اجرایی در ۲۹۶ شهرستان انجام شد، نشان می‌دهد، براساس اقدام‌های انجام شده در اجرای طرح تکریم مردم و سایر اقدام‌هایی که در زمینه نوسازی و تحول اداری به عمل آمده است، شاخص‌های مربوط به رضایتمندی مردم از خدمات دستگاه‌های اجرایی در ۵ سال اخیر در حال بهبود بوده است.

عدد رضایت مردم از خدمات دستگاه‌های اجرایی نسبت به پیش از اجرای طرح تکریم، حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است. همچنین، متوسط تعداد مراجعه مردم برای دریافت خدمت مشخص از دستگاه‌های اجرایی که قبل از اجرای طرح تکریم ۵۹/۲ بار بوده است، به ۲ رسیده است. سایر شاخص‌ها نیز بهبود نسبی را نشان می‌دهد.

بررسی دستگاه‌های اجرایی از نظر میزان رضایتمندی مراجعان در آخرین نظرسنجی (۱۳۸۵)

به منظور بررسی میزان رضایتمندی مراجعان دستگاه‌های اجرایی و مشخص کردن دستگاه‌های پیشرو و کم‌توجه، با توجه به ماهیت و سنخیت وظایف، دستگاه‌های اجرایی مورد مطالعه (۵۱ دستگاه)، در قالب ۵ گروه تقسیم‌بندی شدند و میزان رضایتمندی هر یک از دستگاه‌ها در گروه مربوط مورد بررسی قرار گرفت که از بین گروه‌های ۵ گانه به رغم تفاوت‌های ماهوی و شکلی زیادی که دارند؛ گروه بانک‌ها و بیمه‌ها با میانگین رضایتمندی ۲۳/۷۶ درصد دارای بالاترین میزان و گروه فضایی انتظامی با میانگین رضایتمندی ۷۶/۶۷ درصد دارای پایین‌ترین میزان رضایتمندی مراجعان بوده‌اند.

دستگاه‌های پیشرو در جلب رضایت مراجعان در گروه‌های پنج‌گانه، به شرح زیر هستند:

- در بین بانک‌ها و بیمه‌ها، شعب استانی بیمه البرز با میانگین رضایتمندی ۴۶/۷۹ درصد، شعب استانی بانک رفاه کارگران با میانگین ۱۱/۷۹ درصد و شعب استانی بانک تجارت با میانگین رضایتمندی ۵۲/۷۷ درصد به ترتیب حایز رتبه اول تا سوم شده‌اند.
- در بین واحدهای ستادی و اجرایی وزارتخانه‌ها، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سابق) با میانگین رضایتمندی ۰۵/۸۱ درصد، سازمان‌های امور اقتصادی و دارایی با میانگین رضایتمندی ۲۱/۸۰ درصد و سازمان‌های صنایع و معادن

با میانگین ۹۱/۷۵ درصد به ترتیب حایز رتبه اول تا سوم شده‌اند.

▪ در بین شرکت‌های دولتی، شعبه‌های استانی شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با میانگین رضایتمندی ۲۹/۷۹ درصد، شرکت‌های گاز استان با میانگین رضایتمندی ۲۷/۷۷ درصد و شرکت‌های مخابرات استان با میانگین رضایتمندی ۶۹/۷۵ درصد به ترتیب حایز رتبه اول تا سوم شده‌اند.

▪ در بین دستگاه‌هایی که وجه غالب وظایف آنها ارایه خدمات مستقیم به مردم است، مدیریت‌های بازنشستگی با میانگین رضایتمندی ۳۴/۸۰ درصد، اداره کل بیمه خدمات درمانی با میانگین رضایتمندی ۴۱/۷۸ درصد و ادارات دامپزشکی با میانگین رضایتمندی ۸۷/۷۷ درصد حایز رتبه اول تا سوم شده‌اند.

▪ در بین دستگاه‌های قضایی انتظامی، ادارات کل زندان‌ها و اقدام‌های تأمینی و تربیتی با میانگین رضایتمندی ۲۰/۷۴ درصد بالاترین رتبه را کسب کرده‌اند.

لازم به یادآوری است که علاوه بر اقدام‌های یادشده، نسبت به راه‌اندازی پست صوتی ارتباط ۲۴ ساعته ارباب‌رجوع تمام دستگاه‌های اجرایی با بازرسان منتخب معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری با شماره ۸۸۷۴۹۲۰۱ و ۳۳۲۷۷۷۷۷ همچنین تلفن پیام‌گیر با شماره ۳۳۲۷۴۹۴۹ اقدام شده است که مشکلات مطرح شده را به دستگاه‌مربوط ارجاع می‌دهد و آنها را ملزم به پاسخگویی می‌کند. بعلاوه فرم نظرسنجی روی پایگاه امور توسعه مدیریت و سرمایه انسانی به آدرس www.modiriat.ir برای هرگونه اعلام نظر در مورد دستگاه‌های اجرایی قرار گرفته است.

منبع : نشریه برنامه

<http://vista.ir/?view=article&id=288548>

 vista.ir
Online Classified Service

راهکارهای حضور موثر فرهنگ‌ها در دنیای اینترنتی آینده

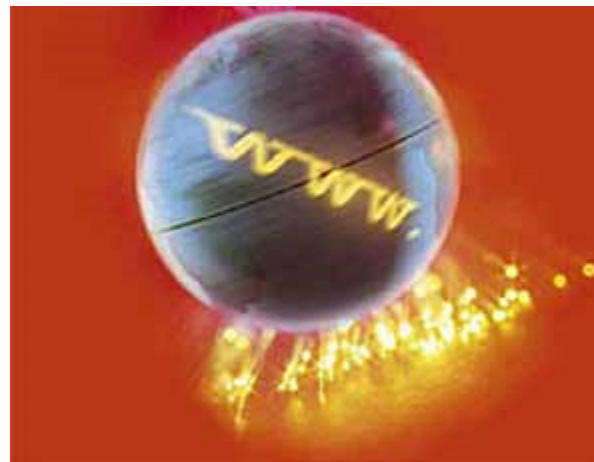
این مقاله نگاه موشکافانه ای است به پدیده اینترنت، کاربران آن در ایران و تحولات وجود آمده و تاثیرات آن بر فرهنگ جوامع مختلف به خصوص ایران.

تلاش محقق این بوده که با برشمردن نقاط قوت و ضعف اینترنت راهکارهای مناسبی را جهت پیشگیری از عوارض آن و بهره گیری بهینه از آن ارایه نماید

گسترش روزافزون اینترنت و رسوخ اجتناب ناپذیر آن در تمامی شئون زندگی، ضرورت نگاه عمیق و موشکافانه ای را گوشزد می نماید تا در جریان تعامل فعال باشیم و حضوری منفعل و يك سويه در این فضای مجازی نداشته باشیم.

این پژوهش نگاه موشکافانه ای است به پدیده اینترنت، کاربران آن در ایران و تحولات وجود آمده و تاثیرات آن بر فرهنگ جوامع مختلف به خصوص ایران. تلاش محقق این بوده که با برشمردن نقاط قوت و ضعف اینترنت راهکارهای

مناسبی را جهت پیشگیری از عوارض آن و بهره گیری بهینه از آن ارایه نماید .

از آنچه دست آمده بر می آید که استفاده از اینترنت در ایران هدفمند نیست و خود کاربران به این موضوع اعتراف دارند . محقق کوشیده است علل مختلف این مسئله را بررسی و راهکار مناسب ارایه نماید .

حضور فعال اندیشمندان و نخيگان، جدی گرفتن اینترنت به عنوان يك رسانه جهانی، سرمایه گذاری بر روی حضور فعال زبان فارسی در اینترنت، گسترش استفاده های اقتصادی از اینترنت و آموزش صحیح در تمام مقاطع از راهکارهای ارایه شده می باشد که بی شك عوارض منفی اینترنت را کاهش می دهد .

●مقدمه :

شاید عیب بزرگ قرن بیستم این بود که با تمامی پیشرفت های تکنولوژیکی، اخلاقیات بشر ضعیف شد چرا که خمیرمایه این پیشرفت ها سود و منفعت اقتصادی بود . اما اینترنت، ابزاری که در آستانه قرن بیست ویکم به انقلاب بزرگ تکنولوژی اطلاعات معروف است در حقیقت ماهیت فرهنگی دارد و در واقع باید اخلاقیات در آن جایگاهی رفیع داشته باشد .

عده ای بر این باور هستند که خردگرایی ابزاری، مشکلات پیش خواهد آورد و ابزار خردمند ، سالار بشریت و دست و پاگیر نوع بشر خواهد شد اما انسان همیشه می تواند انتخاب کند . هر روز برای این تکنولوژی تأثیر گذار يك اتفاق جالب و جدیدتری می افتد و هر روز ما متوجه می شویم که داریم وارد دنیای تازه تر می شویم و آنچه مهم است اینکه تکنولوژی اطلاعات و پیشرفت روزافزون آن ایجاد يك دگرگونی بزرگ را در آن برای ما ممکن می سازد . توسعه اطلاعات توسعه فکر و گسترش تأمین عمومی است و حقیقتاً این قضیه را در طول تاریخ بشر تجربه کرده ایم که هرچه ارتباطات برای کسب اطلاعات بیشتر انجام گرفته است، سیر پیچیدگی و تکامل علوم و فنون بشری سرعت بیشتری داشته است . و در آینده ای نزدیک، توسعه اطلاعات دنیای ما را دگرگون خواهد کرد.

و در جهان الکترونیک همه کس در تمام جنبه های حیات دخالت و مسئولیت پیدا می کند و هر لحظه بیم آن می رود که شکل های جدیدی از انفجار

رسانه ای که حاصل بکارگیری الکترونیک است، آنچه را از گذشته ذخیره کرده ایم در هم بکوبد و با خود به یغما ببرد. مجادلات فرهنگی بین کشورهای فقیر و غنی نتیجه تکنولوژی اطلاعات است و این اطلاعات است که نوع رفتار ما را نسبت به استنباط و تصوراتمان از جهان هستی و هستی خودمان تعیین می کند. خیلی از مسایل گذشته دیگر در تحلیل های نو جایگاهی ندارند و دیگر آینده بر پایه گذشته استوار نخواهد شد، زیرا هر روز با انبوهی از اطلاعاتی جدید روبرو هستیم.

همانطور که انقلاب صنعتی تغییرات اساسی در دنیا ایجاد کرد و جامعه را از جامعه کشاورزی به صنعتی با گرایش اقتصادی تبدیل نمود، اینترنت و شبکه های اطلاعاتی هم انقلابی در فرهنگ مردم ایجاد کردند.

آفرینش تکنولوژی اجتماعی با يك چالش فرهنگی برای حفظ هویت فرهنگی و ارزشهای يك اجتماع خاص همراه است. تکنولوژی یکی از اجزای فرهنگ محسوب می شود و در قالب فرهنگی قابل درك است. انتخاب تکنولوژی همیشه در درون يك جامعه صورت می گیرد و مسؤلات ارتباطات کشورهای جهان سوم همیشه می پرسند که آیا رسانه ها از ارزشهای اجتماعی حراست می کنند یا آنها را نابود می سازند؟ آیا اینگونه تکنولوژی ها فروپاشی ارزشهای سنتی را تشدید و ارزشهای پیش پا افتاده و حقیری را جایگزین آنها خواهند نمود؟ یا اینکه ضمن حفظ مدیریت فرهنگی با از میان بردن شادابی و تنوع فرهنگی، تفاهم میان فرهنگ ها را موجب خواهند شد؟

برای تقویت منابع فرهنگی و محترم شمردن تنوع فرهنگی باید بین تکنولوژی و فرهنگ يك ارتباط مثبت برقرار باشد. این ضرورت بویژه در جوامع در حال توسعه که اساساً کثرت گرا هستند بیشتر احساس می شود. بدین ترتیب تکنولوژی اینترنت صرفاً جنبه فرهنگی پیدا می کند. این تکنولوژی باید با نیازهای فرهنگی گوناگون هماهنگ باشد و در عین حال باید با در نظر گرفتن تفاوت های فرهنگی مناطق مختلف با خصوصیات متفاوت، تأمین و ارائه شوند. برخی مؤلفان بر این عقیده اند که مردم در فضای فرهنگی چند لایه ای که تکنولوژی های رسانه ای پدید آورده اند، زندگی می کنند آنچه حائز اهمیت است ارزشی است که به طور محلی به تکنولوژی رسانه ها نسبت داده می شود، نه توان تجربی این رسانه ها. تکنولوژی يك پدیده پایدار دار نیست، بلکه دستاوردی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. که اثرات و پیامدهای کوتاه و بلند مدت به همراه دارد (هنسون، و اومانارولا ۱۳۸۱، صص ۲۹-۳۰).

لذا این تحقیق سعی کرده است با در نظر گرفتن فرهنگ، بستر و الزامات ورود به دنیای اینترنت، گذرگاهی کم خطر ارایه نماید تا روی مثبت و مفید اینترنت در جامعه جوان ایران نیز نمایان گردد.

اهداف این پژوهش را به طور کلی می توان به صورت زیر دسته بندی کرد:

الف: بررسی و ارائه ابعاد فرهنگی و اجتماعی اینترنت

ب: بررسی نقاط ضعف و قوت اینترنت در قیاس با وضعیت فرهنگی جامعه برای ما و تأثیرات احتمالی آن.

ج: بررسی مختصر نحوه کاربرد اینترنت و انواع کاربرد مثبت و منفی از اینترنت.

د: یافتن خلاء ها و نیازهای جامعه آماری و ارائه راهکارهایی برای استفاده بهینه از این ابزار.

● مروری بر مطالعات و تحقیقات مشابه در دنیا:

در کشور ما در ابتدای ورود اینترنت نگاهی صرفاً تکنولوژیک به اینترنت شد و تنها چند صباحی است که برخی از اساتید و متخصصین علوم

اجتماعی و ارتباطات به این میحث پرداخته اند. این در حالی است که آفرینندگان این ابزار، خود از ابتدا تا کنون نگران تاثیرات و عواقب آن هستند و از ابتدا مطالعات پیوسته و وسیعی بر روی تاثیرات فرهنگی آن که گاهی پیش بینی نشده است، انجام داده اند.

آنچه مسلم است اینترنت همانند غولی است که از قفس گریخته است و باید هر چه زودتر خود را در برابر آن آماده کنیم ورنه به زودی بلعیده خواهیم شد. در ادامه برخی از تحقیقات انجام شده و اماره‌های استفاده از اینترنت ارایه می شود.

لازینگر (۱۹۹۷) تحقیقی انجام داد که هدف این تحقیق عبارت بود از آزمایش و مقایسه استفاده از شبکه اینترنت در بخشهای مختلف دانشگاهی جهت تعیین معیارهای استفاده از اینترنت چون علائق تحقیقی و موضوعی دانشگاهیان ، آموزش استفاده از شبکه اینترنت ، استفاده کلی از شبکه ، دانش رایانه ای کاربران و نیاز آنها به اطلاعاتی که از شبکه اینترنت می توانند بگیرند. نتایج این بررسی نشان داد که دانشکده های علوم و کشاورزی بیشتر از دانشکده های علوم انسانی از این شبکه استفاده می کنند، نتایج دیگر این بررسی نشان داد که اکثر کاربران شبکه از پست الکترونیکی استفاده می کنند و آن را مهمترین خدمت شبکه اینترنت می دانند . بیشتر کاربران روش استفاده از شبکه اینترنت را به صورت تجربی یا از طریق آموزش رسمی فرا گرفته بودند مجله (اطلاع رسانی ، ۱۳۸۱ ، صص ۱۰-۱) . در تحقیقی که در سال ۱۹۹۵ توسط دانشکده جرجیا بر روی ۱۳/۰۰۰ نفر انجام شد نتایج زیر به دست آمد . میانگین سنی استفاده کنندگان ۳۵ سال است . ۳۱ % کاربران تنها از طریق دانشگاه متصل بودند . نگاه کردن به فایل ها ، سرگرمی و جستجو از فعالیت های عمومی کاربران بود . ۷۰ % کاربران حداقل يك بار در روز و ۵۰ % کاربران ۲ تا ۶ ساعت در هفته را به استفاده از اینترنت اختصاص می دهند .

• ۷۰ % استفاده کنندگان مرد بودند (کواس ، ۱۹۹۶ ، مقاله اینترنتی)

اما در یکی از آخرین تحقیقات صورت گرفته توسط دانشگاه مشهور کالیفرنیا آینده دیجیتال در این کشور با تحقیق روی چندین هزار خانواده و رفتار سنجی کاربران و ناکاربران اینترنت مورد بررسی دقیق قرار گرفته است . نگاه این دانشگاه به این پروژه تحقیقاتی از این جهت بیشتر مورد توجه قرار می گیرد که بدانیم اساساً خود پروژه اینترنت در این مرکز آموزشی متولد شده و رشد یافته است . به گفته مدیران این پروژه برای این تحقیق چهار سال برنامه ریزی صورت گرفته است و نتایج ۹ ماهه اول آن منتشر شده است که شامل تحقیقات میدانی ، اطلاعات جمع آوری شده و تحلیل هاست .

هدف این تحقیق نشان دادن چگونگی تأثیر اینترنت بر اعتقادات و رفتارهای اجتماعی ، فرهنگی اقتصادی ، از طریق سنجش عادتها ، ارزشها و معیارهای اخلاقی کاربران و ناکاربران اینترنت است . برای این تحقیق آنها ۲۰۹۶ خانوار را در سراسر آمریکا مورد بررسی قرار دادند و کاربران و ناکاربران را مقایسه کردند . در طول تحقیق هر سال با همان افراد تماس گرفتند تا روشن شود که نقش تکنولوژی اینترنت در زندگی آنان که همچنان به کاربری اینترنت ادامه داده اند ، آنانی که کماکان ناکاربر باقی مانده اند و کسانی که از غیر کاربر به کاربر تبدیل شده اند چگونه تغییر و تحول یافته است .

خلاصه ای از نتایج این تحقیق به شرح زیر ارائه می گردد :

- بیش از دوسوم آمریکای ها به نوعی به اینترنت دسترسی دارند .

- رایجترین انواع فعالیتهای اینترنتی عبارتند از گشت و گذار در وب (وب گردی) ، پست الکترونیک ، دریافت اطلاعات درباره مسایل مورد علاقه و نیاز

، خواندن اخبار ، دریافت اطلاعات در مورد تفریح و سرگرمی .

- در مورد میزان استفاده از پست الکترونیک این پژوهش نشان می دهد که ۴۲ درصد آمریکاییها هر روز از email استفاده می کنند .

- ۵۴/ درصد کاربران اینترنت و يك سوم ناکاربران اطلاعات موجود را صحیح و قابل اعتماد می دانند .

- کاربران عقیده دارند که کاربرد اینترنت موجب منزوی شدن آنها از معاشرت با دوستانشان شده است.

- کاربران و ناکاربران هر دو به امکانپذیری دسترسی کودکان به اطلاعات نامطلوب توافق دارند .

- نگرانیهایی در این مورد که اینترنت فرصت خانواده ها برای با هم بودن را کاهش می دهد بی پایه به نظر می رسد . چرا که تقریباً تمام کاربران (۸/۹۱) می گویند از زمانی که از خانه به اینترنت متصل شده اند ، اعضای خانواده همان زمان قبلی یا بیش از آن را با یکدیگر می گذرانند .

- ۳/۶۷ درصد از پاسخگویان به این تکنولوژی به عنوان منبع اطلاعاتی اطلاق مهم یا بسیار مهم کرده اند .

- این نظر خواهی نشان می دهد که در بین تمام رسانه های جمعی چه چاپی و چه الکترونیک کتابها هنوز مهمترین منبع اطلاعاتی کاربران می باشند . کتاب با ۱/۷۳ درصد به عنوان مهمترین منبع و روزنامه ها با ۳/۶۹ درصد و رادیو با ۸/۴۶ درصد و مجلات با ۳/۴۴ درصد در رده های بعدی قرار دارند .

- دو سوم کاربران و سه چهارم ناکاربران در اینکه استفاده از اینترنت حریم شخصی و امنیت آنها را به خطر می اندازد اتفاق نظر دارند .

نتایج این پژوهش حاکی از آن است که دو سوم مردم آمریکا به اینترنت متصل هستند بدون اینکه زندگی شخصی و اجتماعیشان را قربانی کرده باشند . جف کول مدیر پروژه می گوید ما به يك نتیجه جالب دست یافتیم و آن اینکه ۸/۸۸ درصد از کاربران اینترنت دوستان زیادی دارند و ساعتها زیادی را با خانواده شان می گذرانند درست همانند کسانی که از اینترنت استفاده نمی کنند . او این پدیده را با اولین روزهای بوجود آمدن تلوزیون مقایسه می کند که همه افراد خانواده دور هم جمع می شدند و به تماشای تلوزیون می پرداختند اما به تدریج با ارزان شدن این دستگاه هر يك از افراد خانواده در اتاق خود به تنهایی به تماشای تلوزیون می نشست . مشابه این پروژه در ۲۱ کشور جهان در حال انجام است و لزوم انجام چنین پروژههای در ایران نیز کاملاً احساس می شود. البته تحقیقاتی انجام شده است که برخی از آنها ارایه می گردد. تحقیقی که در دانشگاه شیراز توسط دکتر محمد صادق محقق زاده انجام شد نشان می دهد که اعضای مرکز اینترنت به اهمیت اینترنت واقف بوده و استفاده از آن را برای بعضی امور در دستور کار خود قرار داده اند بر اساس این نمونه تعداد اعضای زن و مرد مرکز برابر است . و این یکسانی در هر سه سطح استاد ، کارمند و دانشجو مشاهده گردید . اعضا برای گرایش خود به اینترنت " دسترسی به اطلاعات روزآمد " را در اولویت اول ، " تقن و سرگرمی " را به عنوان اولویت دوم و "علاقه به کارگیری تکنولوژی نوین" را به عنوان اولویت سوم انتخاب کرده اند . "حجم وسیع اطلاعات نیز انتخاب چهارم بوده است " تعداد زیادی از اعضا روزانه بیش از يك ساعت از اینترنت استفاده می کنند . اعضا از مرکز اینترنت برای تهیه مقاله و همچنین برای افزایش کیفیت امور پژوهشی خود استفاده می کنند و آنرا وسیله ای مؤثر برای انجام کارهای تحقیقاتی و علمی خود می دانند . این در حالی است که بر اساس يك نظر سنجی از ۴۰۰ نفر از جوانان بین ۱۵ تا ۲۵ سال تهرانی ۸۳٫۴ درصد از جوانان تهرانی فقط برای گفتگوی اینترنتی و پست الکترونیک و بازی از اینترنت استفاده می کنند و تنها ۶٫۸ درصد استفاده های علمی نیز در دستورکار دارند.

سال ۱۹۹۷ چیزی در حدود ۱۹ میلیون آمریکایی در حال استفاده از اینترنت بوده اند و در عرض يك سال این رقم سه برابر شد . و در سال ۱۹۹۹ به

یکصد میلیون نفر رسید . در سه ماهه اول سال ۲۰۰۰ بیش از ۵ میلیون نفر به دنیای اینترنت پیوسته اند . اینترنت قبل از سالهای میانی دهه ۸۰ ناشناخته بود در سال ۱۹۹۰ این کلمه در تمام رسانه های اصلی آمریکایی ۳۴۶ بار تکرار شده است در ۱۹۹۵ ارجاع به اینترنت به ۷۰۹۴۴ بار رسید . در ۱۹۹۹ به ۵۲۳۳۴۳ مورد و بالاخره در سه ماهه اول سال ۲۰۰۰ به ۷۰۰ هزار مورد رسید . (روزنامه همشهری ، دوشنبه ۳ مهر ۸۱) تعداد صندوقهای پستی الکترونیک در سطح جهان در سال ۱۹۹۹ با ۸۴ درصد جهش به رقم ۵۷۰ میلیون رسید در حالی که در سال ۱۹۹۸ اداره پست آمریکا ۱۰۱ میلیارد محموله پستی را تحویل داد، تخمین زده می شود که در همان سال ۴ تریلیون پیام به صورت الکترونیک رد و بدل شده است .

اینترنت به عنوان يك تکنولوژی الکترونیک سریعترین آهنگ رشد در طول تاریخ را یافته است . به عنوان مثال در ایالات متحده ۴۶ سال طول کشید تا ۳۰ درصد از خانه ها به نیروی برق مجهز شوند و یا ۲۸ سال گذشت تا همین درصد از آمریکاییها به تلفن دسترسی پیدا کنند . این مدت برای تلویزیون ۱۷ سال بود اما اینترنت در مدت تنها ۷ سال این راه را پیمود .

● زمینه های نظری تحقیق :

مردم شناسان شیوه ها و معیارهایی را از بررسی جوامع ابتدایی به تجربه دریافته اند و در مجموع آنها روشهای مردم نگاری را به وجود آورده اند که در تحقیقات مردم شناسی به کار می بندند . علاوه بر آن بر رابطه و تأثیر نهادهای اجتماعی بر یکدیگر توجه می کنند . از آنجا که این تحقیق يك کار مردم شناختی می باشد سعی شده است ابتدا با رعایت اصول و روش های مردم شناسانه به شناختی همه جانبه و ژرفانگر از فضای اینترنت با تأکید بر جنبه های فرهنگی آن نائل شوم و سپس با استفاده از روشهای مردم شناسانه که در فصل تحقیق میدانی به تفصیل بیان کرده ام، در میدان تحقیق حضور یافته و سؤالات پژوهش را مطرح و پاسخ های درخور برایشان بیام . خاطر نشان می کنم که این تحقیق در شاخه مردم شناسی شهری تقسیم بندی می گردد و در رابطه با ویژگی های جامعه مورد تحقیق در مردم شناسی شهری باید توجه داشت که جامعه باید همچون يك پدیده اجتماعی تام در نظر گرفته شود. چنین جامعه ای بر خلاف جامعه جامعه شناس از نوعی کلیت برخوردار است . ویژگی بعدی این است که جامعه دارای نوعی همگنی باشد . یعنی لااقل قسمتهای مهمی از آن با هم یکنواختی و همخوانی داشته باشد و وجوه مشترکی، عناصر جامعه را به هم پیوند می دهند.

انتشار فرهنگی جریانهای گزینشی است. هرگاه دو فرهنگ در برخورد با یکدیگر قرار گیرند هیچ يك از آنها هیچ چیزی را بدون فرق گذاشتن با فرهنگ دیگر نمی پذیرد و اگر می پذیرند، تفاوتهای گسترده فرهنگی که امروز در جهان وجود دارد از مدتها قبل ناپدید شده بود و دیگر تفاوتی دیده نمی شد. بلکه فقط در صورت به ثبوت رسیدن سودمندی یا سازگاری قسمتهایی از فرهنگ دیگر به عاریت گرفته خواهد شد .

بر اساس مطالعه راجرز سرعتی که با آن يك نوآوری مورد پذیرش قرار می گیرد یا اصلاً مورد پذیرش قرار نگیرد، تحت تأثیر متغیرهای پنج گانه زیر است :

۱- تفوق نسبی : حدودی که در آن يك نوآوری تصور می شود ، نسبت به هر آنچه جایگزین آن شود برتری و مزیت داشته باشد .

۲- رقابت پذیری : حدودی که در آن يك نوآوری تصور می شود با ارزش ها، الگوهای رفتاری ، نگرش ها و اشیاء مادی فرهنگی موجود، سازگاری داشته باشد .

۳- پیچیدگی : سهولتی که با آن يك نوآوری شناخته و به کار برده می شود .

- آزمایش پذیری : يك نوآوری بر پایه ای محدود تحت آزمون قرار می گیرد .

- مشاهده پذیری : حدودی که مردم می توانند مزایای مثبت نوآوری را مشاهده کنند .

دوم آنکه باید توجه داشت که وام گیری فرهنگی جریان‌ی دو طرفه است و حتی میان جامعه های ابتدایی و متمدن نیز جریان‌ی دو طرفه حادث می شود .

سوم اینکه به ندرت اقلام وام گرفته شده، به شکل اولیه، وارد فرهنگ دریافت کننده شده اند بلکه اندیشه ها ، ابزارها و یا فن آوری های جدید معمولاً به منظور اینکه به صورت مؤثر تری در کل ترکیب فرهنگ دریافت کننده، آمیخته شوند، مورد تفسیر و بازبینی مجدد قرار می گیرند .

دیگر اینکه برخی ویژگی های فرهنگی آسانتر از ویژگی های دیگر انتشار می یابند . نوآوری های بزرگ تکنولوژیک نسبت به انگاره های اجتماعی یا نظام های اعتقادی احتمال بیشتری دارد که وام گرفته شوند. بیشتر به این دلیل که درجه سودمندی و قابل استفاده بودن يك ویژگی خاص تکنولوژیک را به سرعت می توان تشخیص داد .

هر سه جزء عمده يك فرهنگ که عبارتند از اشیاء ، اندیشه ها و انگارهای رفتاری ، قابلیت افزایش، کاهش یا تغییر و تعدیل دارند . برخی از اجزاء از بین می روند . اجزاء جدید پذیرفته می شوند و اجزاء موجود به طریق مشهودی می توانند تغییر داده شوند . اگر چه شتاب تغییر فرهنگ از جامعه ای به جامعه دیگر متفاوت است و تابع زمان و مکان است.

از موارد نگران کننده در رابطه با اینترنت بحث خود باختگی و ضربه فرهنگی می باشد. ضربه فرهنگ بر اثر اضطراب ناشی از فقدان تمام نمادها و نشانه های مأنوس تماس اجتماعی عارض می گردد . این نشانه ها و علائم شامل طرق و شیوه های فراوانی است که با آنها می توان خودمان را با شرایط و موقعیت های روزمره تطبیق دهیم. همه ما در جریان رشد یافتن علائمی را یاد می گیریم که ممکن است واژه ها ، اشارات ، حالت چهره ، رسوم و هنجارها باشد این علائم به اندازه زبانی که سخن می گوئیم و باورهایی که داریم بخشی از فرهنگ ماست . همه ما برای داشتن آرامش فکری و کارایی به صداها نوع از این نشانه ها وابسته ایم که بیشتر آنها در سطح ناخودآگاه است .

برخی از صاحب نظران ابعاد ضربه فرهنگ را بر شمرده اند که به بعضی از آنها اشاره می کنیم .

۱- احساس سردرگمی در مورد رفتار مربوط به نقش فرد .

۲- احساس شگفتی و حتی بیهودگی بعد از تشخیص برخی از ویژگی های فرهنگ جدید .

۳- احساس ازدست دادن محیط های قدیمی مأنوس و انگاره های فرهنگی .

۴- احساس طرد شدن یا حداقل پذیرفته نشدن از طرف فرهنگ جدید .

۵- احساس شدید شك و تردید در مورد ارزشهای قدیمی .

رابرت کولز علائم و عواقب ضربه فرهنگ را به صورت زیر تقسیم می کند . خستگی ، بی تفاوتی ، زودرنجی و تند خویی اختلاف و کشمکش خانوادگی و خصومت نسبت به مردم جامعه (فرارو- ۱۳۷۹ - صص ۱۵۱-۱۴۸) تأثیرات متقابل فرهنگی در سراسر تاریخ بشر وجود داشته است . لیکن بخاطر سرعت تغییر و نیروی بالقوه رسانه ها در استاندارد کردن فرهنگ ملتها باید مواظب باشند که به جای حفظ پیش پا افتاده ترین چیزها،

آنچه را در فرهنگ خودشان برجسته ترین است، حفظ کنند (مك برايـ ۱۳۷۹ - ص ۵۸) .

در رویکرد انسان شناختی مکتب فرهنگ و شخصیت ، فرهنگ به مجموعه ای از رفتارها اطلاق می شود که در يك جامعه مفروض بین اعضای آن جامعه مشترك است و نتیجه ای که از این رفتارها در مادیت اتفاق می افتد، یعنی اشیای ناشی از آن . بنابراین شاید مهمترین محور رویکردی در این مکتب آن باشد که فرهنگ نه به صورت انتزاعی و یا حتی مادی بلکه بیشتر از هر چیز صورت شخصیت انسانی را موردتوجه قرار می دهد، انسانها حاملان اصلی فرهنگ هستند و هر پدیده ای را تنها در زمانی می توان پدیده ای فرهنگی نامید که در رابطه انسانی قرار بگیرد . فرهنگ همواره باید از رسانه ای بگذرد که انسان است و معنایی دریافت کند که معنایی انسانی است . مکتب فرهنگ و شخصیت به سوی تعریفی از انسان سوق یافت که آن را به سوی مفهوم فرد پیش برد اگر خواسته باشیم تبلور فرهنگ را در انسان مشاهده کنیم، لزوماً این مشاهده بر افراد انجام می گیرد و در نهایت مشاهده دقیق تر ما را به سوی تك تك این افراد خواهد برد . و همین نقطه یعنی فرد بود که حلقه پیوند میان انسان شناسی و روان شناسی را بوجود آورد . سؤال این بود که فرد چگونه شکل می گیرد ؟ و چگونه رفتار می کند ؟ و میان شکل فردی (ذهنی) و رفتار فردی چه رابطه منطقی وجود دارد ؟ مرحله بعد تعریف مفهوم شخصیت بود که در این مکتب باز هم بر اساس داده ها و پایه های روانشناختی مطرح می شد شخصیت به این ترتیب بر هویت یعنی خودآگاهی فرد از وجود خویشتن و تفاوت گذاری او میان « خود » و « دیگری » انطباق می یافت. (فکوهی -۱۳۸۱ - ص ۲۰۱)

سایر که از نمایندگان مکتب فرهنگ و شخصیت بود بر وجود عامل محیطی در شکل گرفتن شخصیت تأکید می کرد و این عامل را نسبت به عامل غریزه درونی که فروید مطرح کرده بود دارای اولویت می شمرد شکل گیری شخصیت نیز به نوبه خود عامل اصلی شکل گیری فرهنگ هاست . از این روی تنوع شخصیتی می تواند گویای تنوع فرهنگی باشد . (همان ، ص ۲۰۲) .

از آنجا که پژوهشگر اینترنت را از عوامل موثر در تغییر شخصیت می داند و شخصیت نیز جدا از فرهنگ نمی باشد به این مهم پرداخته شده است.

یافته ها و نتایج:

در این پژوهش فضای اینترنت به صورت زیر تقسیم شده است و مزایا و مخاطرات هر يك بر شمرده شده است و در هر قسمت نحوه استفاده از آن در ایران ارایه شده است .

•اینترنت دارای ابعاد متنوعی می باشد که می توان به شرح زیر تقسیم نمود :

- ۱- اینترنت و اقتصاد
- ۲- اینترنت و سیاست و مذهب
- ۳- اینترنت و علم و دانش
- ۴- اینترنت و سرگرمی
- ۵- اینترنت و استفاده های غیر اخلاقی
- ۶- اینترنت و ارتباطات و مسایل انسانها
- ۷- زبان در اینترنت

۸- پیامدهای فردی اینترنت

۹- امنیت و اینترنت

● اینترنت و اقتصاد:

مزایای اقتصادی اینترنت :

۱- دقیق بودن هدف : یعنی پوشش مخاطب دقیق و قابل کنترل است به عنوان مثال در مورد مؤسسات آموزشی کنکور که با ورود شخص به سایت‌های مربوطه به کنکور ، تبلیغات مرتبط با آن را دریافت می کند . به تازگی يك گروه علمی در دانشگاه امیرکبیر به همین طریق به تبلیغ می پردازند .

۲- قابلیت تعاملی : که باعث درگیری و وابستگی بیشتر به شرکت می شود به این معنی که فرد می تواند سؤالات و مشکلاتش را در میان بگذارد و یا حتی قیمت پیشنهاد کند . نمونه این مورد را می توان در سایت ebay که مخصوص تبادل اجناس دست دوم می باشد دید .

۳- دسترسی به اطلاعات دقیق و جدید : هر کاربر با ورود به سایت يك مؤسسه از اطلاعات کامل راجع به آن مطلع می‌شود . و از سوی دیگر حتی اگر شخص از وجود چنین شرکتی اطلاع نداشته باشد تنها با جستجو در فعالیت شرکت مورد نظر می تواند با آن ارتباط برقرار کند . به عنوان مثال برای خرید لوازم منزل یا قطعات کامپیوتر کافی است که نیازتان معلوم باشد .

۴- قابلیت فروش : شخص بدون مراجعه شخص به فروشگاه می تواند جنس مورد نظر خود را خریداری نماید .

اما آنچه در رابطه با فرهنگ رخ می نماید از بین رفتن شیوه اقتصاد سنتی مبتنی بر مناظره رودرروی طرفین در صورت بروز این شیوه می باشد . ناگفته پیداست برای کشورهای همچون ایران که دارای مناسبات نزدیک رودرو میان افراد می باشد پذیرش این شیوه بسیار مشکل خواهد بود و حتی عوارض ناخوشایندی دارد . این در حالی است که در آمریکا طبق آمار يك سوم کاربران تا کنون کالایی را از طریق شبکه خریده اند.●اینترنت و سیاست و مذهب :

در قسمت سیاست و مذهب با ارائه نمونه هایی از موارد استفاده اینترنت در جهت اهداف سیاسی و مذهبی در سطح جهان به مطالعه تأثیر این بخش بر روی جوانان پرداخته شده است .

برخی صاحب نظران معتقدند با گسترش اینترنت يك مفهوم نوین از دموکراسی در حال شکل گیری است که به تأمین عمومی و شناخته شدن بخش عمده ای از استعدادهای جهان سوم می انجامد و نخبگان جهان سوم می توانند جویای این فرصتها باشند . ” دستیابی به اطلاع فوری از تحولات منطقه ای و جهانی و اخبار رویدادهای مهم سیاسی و اجتماعی « کسب اطلاعات ضروری برای برنامه ریزی ها اجتماعی و سیاسی و انتقال پیامهای دوجانبه بین رهبران سیاسی» از يك سو مردم کشورها و آگاهی دادن افکار عمومی از سوی رهبران و نخبگان سیاسی، جامعه از جمله مزایای سیاسی اینترنت است که بستری مناسب در جهت ارتقای آگاهی های سیاسی و بسط دموکراسی و مشارکت عمومی در تصمیم گیری های سیاسی و مشارکت در امور اجتماعی ایجاد می کند و نیز امکان تماس سریع و فوری بین سران سیاسی کشورها و نشستهای مهم سیاسی و بین المللی از جمله تسهیلاتی است که اینترنت در زمینه سیاسی می تواند فراهم کند

در مورد مسائل مذهبی نیز وضعیت به همین گونه است که به خاطر فضای نسبتاً بسته تبلیغات مذهبی در کشور ایران اینترنت و فضاهای مختلف

آن مانند وبلاگ ها ، گفتگو و ... در جهت تبلیغات ادیان غیر رسمی و یا نقد ادیان رسمی در جمهوری اسلامی مورد استفاده قرار می گیرد که بعضاً سردرگمی کاربران را به دنبال دارد و متأسفانه افراد آگاه نیز در این میان حضور کم‌رنگی دارند. از نکات قابل تأمل در این رابطه عدم تقید جغرافیائی می باشد. به این معنی که افرادی که حتی يك روز عمر خود را در ایران سپری نکرده اند، به عنوان يك ایرانی به ابراز نظر در مورد مسائل داخلی آنهم بدون آگاهی کافی می پردازند. اما روی دیگری نیز وجود دارد و آن هم اینترنت به عنوان وسیله ای جهت تبلیغ و اثبات حقانیت می باشد که تا همین اواخر از آن به خوبی استفاده نشده است. این مهم با ایجاد سایتها و حضور آگاهان در فضاهای مختلف به خوبی امکان پذیر است.

● اینترنت و علم و دانش :

در مورد علم و دانش بسیار سخت است که بتوان در این حجم، سخن گفت چرا که آنچنان گسترده و پراکنده است که مطالعه کامل آن تقریباً غیر ممکن می باشد البته این به آن معنا نیست که از تأثیر گذاری فرهنگی آن غافل بوده ایم، اما به خاطر گستردگی موضوع به صورت گذرا و تنها با تکیه بر مسئله آموزش، اشاره ای شده است که آن هم جای تأسف دارد که از امکانات آموزشی آن استفاده های اندکی شده است و مواردی همچون مشاوره و ارتباط با اساتید و آگاهان در لیست استفاده‌های اینترنت جایی ندارد. عدم آشنایی با زبان انگلیسی که تقریباً زبان رسمی اینترنت محسوب می گردد از موانع استفاده از سایت های علمی توسط کاربران می باشد . هر ساله کتابهایی در رابطه با سایتها علمی مختلف چاپ می گردد که سایت های ملی و بین المللی هر کشوری را در بر می گیرد که جای چنین کتابهایی در کشور ما خالی است و هیچگاه نمی توان آمار دقیقی از سایت های فارسی زبان ارائه داد، بخصوص که اغلب آنها از خارج از کشور تغذیه می گردد.

● اینترنت و سرگرمی:

در قسمت سرگرمی ها هم به مواردی همچون بازی اینترنتی و سیستمهای سرگرم کننده و تأثیرات آن بر جوانان پرداخته شده است، اما به طور کلی به افرادی که به قصد سرگرمی، سایت های مختلف را مورد بازدید قرار می دهند " و بگرد" می گویند، این افراد هدف مشخصی ندارند و اغلب آشنایی کافی نیز با اینترنت و زبان ندارند و تنها به قصد دیدن سایت های حاوی عکس و موسیقی می گردند این وبگردی در بین جوانان زیر ۲۰ سال رواج بیشتری دارد . گاهی از سایر فضاها جهت ارسال مطالب سرگرم کننده برای دوستان و آشنایان استفاده می گردد، به نظر می رسد با گسترش بازیهای اینترنتی عمر بازیهای سنتی و دست جمعی که همراه با تحرك بدنی بوده اند به پایان رسیده باشند .

و در این قسمت عدم همخوانی بازیها و سرگرمیهای موجود با فرهنگ شرقی نگرانی های زیادی بوجود آورده است .

● اینترنت و استفاده های غیر اخلاقی:

در قسمت بعد، روی دیگر سکه را مطالعه کرده ایم و سعی شده است میزان تأثیر گذاری سایتها غیر اخلاقی که به رغم حجم نسبی کم، دارای کار بران بیشمار هستند در ایران مطالعه شود. از آنچه گذشته بر می آید که برخی از کاربران خود مایلند از آرایه دهندگان خدمات اینترنتی استفاده کنند که فیلتر شده است، اما از سوی دیگر فیلترها نتوانسته جلوی چنین کاربردی را بگیرد و اغلب جوانان آموزش، ایجاد فرهنگ و پر کردن خلا های روحی را روش موثرتری می دانند.

● پیامدهای فردی اینترنت :

دکتر علی فیروز آبادی روانپزشک و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز وابستگی به اینترنت را يك وابستگی واقعی همانند اعتیاد به

مواد مخدر و وابستگی های دیگر می داند که هرچند این نوع وابستگی مشکلات جسمی اعتیادهای شیمیایی را ندارند . اما مشکلات اجتماعی برخاسته از آن شانه به شانه اعتیادهای دیگر می ساید . از دست دادن کنترل بر روی رفتار علایم ناخوشایند ناشی از ترك ، عطش و ولع برای کار با اینترنت، گوشه گیری اجتماعی و افت تحصیلی برخی پیامدهای این وابستگی هستند . از سوی انجمن روانپزشکی آمریکا معیارهای زیر برای اعتیاد به اینترنت پیشنهاد شده است.

يك الگوی استفاده که موجب اختلال عملکردی یا حالت ناخوشایند درونی در طول يك دوره دوازده ماهه شده ، فرد حداقل سه معیار از معیارهای زیر داشته باشد .

۱- تحمل ، که به یکی از دو صورت زیر نمود می یابد .

نیاز به افزایش ساعات کار با اینترنت به منظور حفظ رضایتمندی

کاهش قابل توجه اثر علی رغم استفاده مداوم در يك محدوده زمان معین

۲-علائم ترك به صورت وجود دو علامت یا بیشتر از علائم زیر خود را نشان می دهد . و در طول چند روز تا يك ماه پس از قطع ارتباط با اینترنت مشاهده می شود .

الف – بی قراری ذهنی و بدنی ب- اضطراب

۳- زمان استفاده از اینترنت بیش از آنکه فرد در ابتدا قصد دارد به طول بیانجامد

- تمایل مداوم و کوشش های نافرجام برای کنترل رفتار

- صرف وقت قابل توجه برای امور مرتبط با اینترنت

- کاهش فعالیت های اجتماعی و شغلی و تفریحی

- تداوم استفاده، علی رغم آگاهی از آثار منفی آن

طلاق و جدایی یکی از آثار وابستگی به اینترنت است افراد وابسته زمان کمتری را با خانواده خود می گذرانند، علائم این بی وفایی مجازی گوشه

گیری اختلال در الگوی خواب احساس نیاز به تنها بودن ، فراموش کردن مسئولیت های خانوادگی و کاهش علاقه ارتباط جنسی است .

افراد متفاوت به اینترنت به دلایل مختلف وابسته می شوند ، برخی از آن به خاطر هیجان یا احساس فهم بیشتر از محیط استفاده می کنند .

برخی با هدف کم کردن فشارهای روانی ، برخی به خاطر یافتن همدم به دلیل شأن اجتماعی خود را نیازمند به اینترنت می دانند .

●اینترنت و ارتباطات و مسایل انسانها:

اما در مبحث اینترنت و ارتباطات میان انسانها از آنجا که اینترنت را می توان معجزه ای در این ارتباط دانست بیشترین کار در این قسمت بوده است،

پدیده هایی همچون گفتگوی اینترنتی ، پست الکترونیک و وبلاگ ها و سایتهای شخصی و پدیده های اجتماعی و تأثیرات اینترنت بر نهادهای

اجتماعی از موارد مورد بررسی است .

امروزه ما در دنیایی زندگی می کنیم که به عقیده برخی بسیار کوچک است کشورها مانند همسایه هایی هستند که دريك دهکده با هم زندگی

می کنند و ارتباطاتشان از نظر اقتصادی اجتماعی و فرهنگی روز به روز بیشتر می شود به همین دلیل است که از فرهنگ جهانی صحبت می کنیم

. دلیل کوچک شدن دنیایی که زمانی خیلی وسیع بود ، وسایل الکترونیکی ، تلفن ، رایانه ، رادیو ، تلویزیون و اینترنت است این رسانه ها فرهنگ های مختلف دنیا را به هم نزدیک کرده اند . در چنین محیطی گذشته از این صحبتها مرزهای جغرافیایی به صورتی که قبلاً معنا داشت معنی ندارد و از آنجا که همه کشورها نیاز به ارتباط با یکدیگر دارند اتفاقی که معمولاً در کشورهای در حال توسعه ، دربارهٔ ارتباطات بین المللی با روابط بین المللی و ارتباطات از طریق رسانه ها انجام می گیرد و می تواند جنبهٔ فرهنگی ، سیاسی و اقتصادی داشته باشد این است که در کشورهای در حال توسعه مثل کشور ما هنوز روابط سنتی و فرهنگ شفاهی کاربرد دارد. برای داشتن روابط خوب بین المللی نیازمند اصلاح روابط خود در درون کشور هستیم، به این معنا که باید شناخت خوبی از خودمان پیدا کنیم و در روابط فردی تجدید نظرهایی انجام دهیم تا با فضای دهکده جهانی هماهنگ شویم و بتوانیم در جریان تعامل پیروز باشیم . بسیاری از مسائل در فرهنگ و سنت ما نیز جا افتاده است و ما نیز به پالایش فرهنگی و حذف ارزشهای ایستا ، تقویت و تأکید بر ارزشهای پویا که بستری مناسب برای ایجاد خلاقیت و پیشرفت هستند، داریم و این اتفاق صرفاً در برخورد فرهنگی با دیگر فرهنگها به عبارت بهتر ارتباط و تبادل فرهنگی صورت خواهد گرفت و البته اینترنت به خاطر وضعیت خاص خود یکی از بهترین ابزارهاست که نمی توان آن را نادیده گرفت . هرچند ممکن است تفاوتها و حتی تعارض هایی وجود داشته باشد .

اگر شما اتصال به اینترنت را از دست بدهید، اطلاعات ، مشارکت ، دانش و بسیاری از چیزها را از دست می دهید . و این امکان منزوی شدن ما از جهان را فراهم می آورد . از طرف دیگر اینترنت اصلی ترین رسانه امروز است حتی اگر بعضی از ما آنرا به عنوان يك پدیدهٔ علمی تخیلی بدانیم باید توجه داشته باشیم که اگر ما در فرستادن فرهنگ خودمان و اطلاعات هنری و عملی مان شکست بخوریم ، خطر بیگانه بودن را پذیرفته ایم . به علاوه اینترنت علاوه بر آسان کردن آشنایی با فرهنگ دیگران و آشنایی دیگران با فرهنگ ما اطلاع یافتن از فرهنگ خودمان را نیز آسان می کند . در روزگار امروز ، ما اطلاع چندانی از فرهنگ خودمان نداریم و بسیاری چیزها در موزه هایمان موجود است که کسی چیزی از آنها نمی داند . زبان در اینترنت :

زبان پدیده ای فرهنگی است ، هر فرهنگ برای شکل دادن افراد دارای زبان ویژهٔ خویش است . زبان یکی از جنبه های مهم فرهنگی است . گرچه در این باره نظریه های افراطی هم وجود دارد . فرضیه مشهور " ورف و ساپیر " مبین این طرز فکر است به نظر آنها زبان هستهٔ اصلی فرهنگ را تشکیل می دهد . زبان تعیین کنندهٔ افکار و تصورات افراد هر جامعه است . بین زبان و سایر پدیده های فرهنگی و اجتماعی رابطهٔ بسیار نزدیکی وجود دارد . به عبارت دیگر ساخت اقتصادی آداب ، رسوم ، سنن ، طرز تفکر، سیاست و مذهب ویژهٔ هر جامعه ناشی از آن جامعه است این دو در توجیه نظریه خود می گوید علت و سبب اعمال انسانی فکر و اندیشه است و فکر و اندیشه برای بروز کردن به کلمات نیازمند است ، به نظر ورف بسیاری از اختلافات انسانی چه در سطح قبیله ای و چه در سطح ملی یا بین المللی ناشی از عوامل زبانی است . چرا که مردمان قادر نیستند یکدیگر را خوب درک کنند و به مقاصد و نیت هم پی ببرند . (ادیبی ، ۲۵۲۶ ، صص ۲۰۷ و ۲۰۶) از آنجا که عمده مطالب اینترنت به زبان انگلیسی می باشد و امکانات ارسال و دریافت برخی زبانها از جمله فارسی محدود است نگرانی هایی برای کشورهای غیر انگلیسی بوجود آمده است . به عقیده های دیگر زبان بعد از مذهب دومین عامل تمیز دهنده مردم يك فرهنگ از فرهنگ دیگر است . و در این قلمرو ، سلطه زبان انگلیسی در اینترنت واقعی غیر قابل تردید است و از راه زبان زمینه های مختلفی از فرهنگ آمریکایی نیز به عنوان قدرت عمده ای که در صحنه حاضر است، انتقال می یابد. هرچند که تلاشهایی جهت توسعه بخش های مربوط به این کشورها (و در نهایت فرهنگ ملی آنها) در اینترنت آغاز شده است اما در

حال حاضر سهم آنان چندان قابل ملاحظه نیست . در مورد زبان فارسی باید اشاره کنیم که با توجه به وجود گروههای زیادی از متخصصان ایرانی در خارج از کشور هم اکنون این امکان مورد توجه قرار گرفته است که در آینده امکان بحث و تبادل نظر و بطور مشخص سخن گفتن به زبان فارسی روی اینترنت نیز فراهم شود . به عنوان مثال زبان فارسی در حال حاضر در کنار زبانهای زنده دنیا از امکان جستجو در موتور جستجوی Google برخوردار است و یکی از دلایل این موضوع علاوه بر دلایل تجاری و نگاه به آینده این مؤسسه این است که یکی از معاونان رده بالای گوگل يك ایرانی می باشد و ایرانیان زیادی هم در آنجا مشغول هستند. این سؤال مطرح است که اگر ما زبان فارسی را در اینترنت تقویت نکنیم در آینده چه بر سر زبان ما خواهد آمد . چرا که حتی نوشتار آن هم دیگر باقی نخواهد بود . امروزه اکثر جوانان ایران تایپ حروف انگلیسی را سریعتر از حروف فارسی انجام می دهند . و حتی کسانی که به زبان فارسی در اینترنت مطلب می نویسند. گاهی به خاطر کمبود امکانات و گاهی به خاطر کم اطلاعی غلط املائی و نوشتاری فراوانی دارند. دامنه وسیع لغات و رعایت اصول نگارشی از مواردی است که کمتر در نوشتارهای فارسی در اینترنت دیده می شود .

●● نتیجه گیری:

نظام آزادی که در اینترنت موجود است آزادی واقعی و رعایت حق انتقاد را از يك سو تضمین کرده است اما از دیگر سو خطر گزینش سایتی که صرفاً بر ملاحظات عملی همچون افزایش سود و بازار بهتر استوار است نیز کاربران را تهدید می کند . اگر معیارها صرفاً تجاری باشد - که سمت و سو نیز همین گونه است - نتیجه ناگزیر آن افت کیفیت رسانه و عرضه ارزان و همه پسند مطالب خواهد بود که می تواند در نهایت تهدیدی برای فرهنگ باشد این پدیده ای شناخته شده است اما چنانکه بعضی مدعی اند فقط به کشورهای که در آنها فرهنگ در انحصار قشری از نخبگان جامعه است محدود نیست . عرضه مبذول و همه پسند اطلاعات را در بیشتر کشورهای که از لحاظ اقتصادی و دموکراسی پیشرفته هم می توان دید . اما کشورهای پیشرفته با زمینه فرهنگی خاصی که دارند توان رویارویی با این خطر را هم دارند، مثلاً در فرانسه یا انگلستان، عوامل تضمین کننده به قدر کافی وجود دارند که در مقابل ابتذال روزانه ای که رسانه های مختلف از جمله اینترنت در اختیار کاربران قرار می دهند، بایستند و مانع صدمه دیدن جامعه یا بنیادهای آن شوند. اما در کشورهای همچون کشور ما که فرهنگ هنوز خیلی آسیب پذیر است و با بی عدالتی و نابرابری عمیق همراه است. اگر سیاستهایی مسئولانه ای در پیش گرفته نشود، بسیاری از نهادهای مدنی به خطر خواهد افتاد و بسیاری از نیروهای بالقوه جوانان به هدر خواهد رفت . رسانه ها می توانند حساسیت ها را تندتر کنند یا ملایم سازند، می توانند نیروی مخیل و تشخیص را به ترك وادارند یا آن را کاملاً منفعل سازند، هم می توانند توجه مردم را به مسائل واقعی جلب کنند و هم به مسائل کاذب یا مسائلی که ایداً مطرح نیستند، جلب کند تا توجه مردم را از مسائل واقعی منحرف سازند . از اینرو لازم است که با شناخت کافی از این رسانه ها بخصوص اینترنت که به عنوان یکی از تأثیر گذارترین ها مطرح است برنامه ریزی درست را تضمین کنیم و دست از آزمون و خطا برداریم، چرا که سرعت گسترش اینترنت آنچنان سریع است که اجازه آزمون به ما نمی دهد ، باید توجه داشت که تولید اطلاعات اگر تنها در سطوح و لایه های خاصی از جامعه صورت پذیرد و حق دسترسی به اطلاعات تنها برای افراد خاصی وجود داشته باشد یکی از ابزارهای مهم توسعه که همان دسترسی عموم مردم به اطلاعات است عملاً محقق نشده است . در عصر کنونی که ارتباطات محور توسعه سیاسی اقتصادی ، فرهنگی و اجتماعی است توجه به این مقوله از ضرورت ها و با بسته های علوم اجتماعی است . (فرقانی ، دنیای اقتصاد ، ۱۳۸۱)

در بررسی و برنامه ریزی در اینترنت باید کاربران، انگیزه ها و رفتارشان را مورد تدقیق قرار دهیم و سعی نماییم برنامه ریزی مطابق نیازهای آنان انجام شود .

کاربران اینترنت دوست دارند در فرهنگ های دیگر غوطه ور شوند یا آزادی این کار را داشته باشند، دوست دارند در فرهنگ دیگر شرکت کنند یا اقلاً دوست ندارند پشت صحنه ها از آنها مخفی بماند .

ارتباطات جهانی فراگیری ملتها از یکدیگر را افزایش می دهد و فرهنگ بومی در رقابتی بی نظیر در تاریخ بشری با فرهنگ غیر بومی است . به هر میزان که هویت ملی در يك کشور قوی باشد - مثل ژاپن - فراگیری فرهنگی ضعیف تر است . متقابلاً به درجه ای که جامعه ای با بحران هویت روبرو باشد به همان درجه در فراگیری و پذیرش ناخواسته و تلفیق اجباری با فرهنگ غیر بومی پیش خواهد رفت. حل بحران هویت و شکل گیری تدریجی و منطقی هویت ملی از مهمترین ویژگی های دنیایی است که در آن ملی گرایی در کنار جهانی شدن فرهنگ، تشدید شده است . به اعتقاد برخی صاحب نظران تقویت کانون خانواده ، جدی گرفتن آموزش راهنمایی و دبیرستان ، عرضه استدلالی دین به جامعه ، حفظ هویت باستانی ایران و افزایش سطح مناظره و تقابل فکری در رسانه های نمایشی و [حتی خود اینترنت] از عناصری هستند که می توانند هویت فرهنگی ایرانیان را تقویت کنند و به لحاظ سیاسی و کاربردی قدم مقدم بفرایند فوق افزایش سطح اعتماد میان دولت و ملت است . (سریع القلم ، مجموعه مقالات ، ۱۳۷۶ ، صص ۲۴۹-۲۵۲)

باید توجه داشت که فرهنگ تعیین کننده انواع ارتباط و تناسب مدلهاست بسیاری از این مدلها به نهادهای اجتماعی تبدیل می شوند که اثرات اجتماعی شدید بر جای گذاشته و در قالب فرهنگی برای تقویت ارزشها ، اصول و آداب و سنن ایفای نقش می کنند و در عین حال زمینه را برای دگرگونی فراهم می سازند . بسیاری از مشکلات ارتباطی از مشکلات جوامعی که در آن زندگی می کنیم ناشی می شود . و چاره کار نیز در سانسور یا ممنوعیت ارتباط نیست بلکه برای بهره گیری بهتر از تکنولوژی رسانه های همگانی باید شرایطی متناسب با ایدئولوژی غالب ایجاد نمود، چرا که در سودمند بودن محیط اینترنت از جمله ایجاد راه ها و امکانات تازه ای برای ارتباط برقرار کردن ، آموزش دادن و یادگیری و کسب اطلاعات و سرگرم کردن خودمان هیچ شکی نیست، در این نیز شکی نیست که اگر قرار است اینترنت به مفیدترین نحو خود عمل کند فهم و آگاهی اجتماعی از ماهیت سرویسهای اینترنت از جمله فرصتها و امتیازاتی را که در اختیارمان می گذارند و نیز راه های ممکن برای کنترل دسترسی کودکان به آن سرویسها از اهمیتی جهانی برخوردار است. می بایست ما نیز همانند دیگر کشورها سعی خود را در افزایش درک و آگاهی مردم از اینترنت معطوف کنیم و در درجه اول آموزش والدین را مورد توجه قرار دهیم .

به منظور به حداکثر رساندن تنوع محتوا و دیدگاه های فرهنگی و زبانی که به صورت قابل دسترسی هستند، آنچه حایز اهمیت است نه تنها به حداکثر رساندن امکان دسترسی به اینترنت می باشد، بلکه تشویق تمامی شرکت کنندگان و کاربران به داشتن نقشی متقابل و تأثیر گذار و نیز شرکت در مجموعه واره هایی که از طریق این وسیله برای دیگران قابل دسترسی است می باشد . اگر محتوای اینترنت از منابعی با حداکثر تنوع بدست آید در آن صورت قابلیت عظیم آن به عنوان منبعی متشکل از فرهنگ ها ، زبانها ، سیاستها و دیدگاههای اخلاقی مختلف و متنوع که بتواند درک و فهم موضوعات و دیدگاههای میان فرهنگ ها را افزایش دهد به حداکثر خواهد رسید و این امر بسیار مهم است که تلاش کنیم اینترنت به جای تبدیل شدن بوسیله ای عموماً یکطرفه و منفعل ، تجربه ای با مشارکت پذیری و تأثیرگذاری متقابل هر دو طرف باقی بماند . کوشش ها باید

بر تعادل مجدد نیروهای موجود متمرکز شود و در اقدامات اتخاذ شده بایستی هم محورها (ابزار و وسایل) و هم محتوای فرهنگی (برنامه ها) در نظر گرفته شود، لذا بهتر است صنایع سخت افزار و نرم افزار محلی بر پایه منابع و فرهنگهای درونزا توسعه یابند . (دویوئی ، ۱۳۷۴ ، صص ۴۹-۵۰)

راه اندازی سایت های علمی و فراگیر ایرانی و اسلامی و تولید نرم افزارهای چند رسانه ای و بالا بردن حجم مطالب فارسی زبان و همچنین مطالب به سایر زبانها در مورد فرهنگ ایرانی و اسلامی از جمله کارهای تأثیرگذار و مهم است که البته موارد معدودی همچون برخی فعالیت های انجمن های خصوصی و دولتی و همچنین برخی مراکز فرهنگی و اسلامی تا به حال صورت گرفته است .

منبع : خبرگزاری فارس

<http://vista.ir/?view=article&id=237013>

راهنمای عیب یابی شبکه

چنانچه در هنگام راه اندازی شبکه به مشکلاتی برخوردید، رهنمودهای زیر راه گشا خواهد بود”

حتما گاهی اوقات به هنگام راه اندازی شبکه خانگی یا شبکه کوچک تجاری خود برای اولین بار با مشکلات متعددی مواجه شده اید. بسیاری از این مشکلات به سادگی برطرف می شوند. اما به شرط آن که قبلا” با راه حل ها آشنا شده باشید، پس در این ماه چند مرحله اصلی عیب یابی و نیز چندین ابزار موجود برای یافتن مشکلات پشت صحنه را شرح خواهیم داد.

• اول، اتصال پذیری

شاید بدیهی به نظر برسد، اما در قدم اول باید مشخص شود که آیا همه کامپیوترها، سرورس دهنده ها، چاپگرها و دیگر دستگاه های متصل به شبکه

می توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند یا خیر. برای این منظور، در شبکه باسیم باید مطمئن شد که میان هر دستگاه و هاب یا سویچ مرکزی یک کابل ارتباطی مطمئنی داشته و به ترتیب درستی متصل شده باشند، چرا که در صورت وجود دو نوع کابل شبکه مختلف، اتصال نادرست مشکل ساز می شود. اکثر کابل های مدرن UTP (جفت های تابیده بی حفاظ) اتصال

دهنده هایی دارند که در هر دو انتها به یکدیگر متصل می شوند. در خود این اتصال دهنده ها، چندین سیم مجزا هست که ممکن است به همان پین های اتصالی در همان انتها وصل شوند یا به صورت ضربدری اتصال یابند. کابل های مستقیم، یک کامپیوتر شخصی، سرویس دهنده یا دیگر وسایل شبکه را به هاب یا سویچ متصل می کنند. کابل های ضربدری، اتصال دو کامپیوتر شخصی به یکدیگر را ممکن می سازند و در اتصال سریالی یک هاب یا سویچ به هاب یا سویچ دیگر کاربرد دارند. استفاده غلط از کابل ها (که غالباً هیچ علامتی هم ندارند) باعث می شود سیگنال ها به مقصد نرسد. اگر به ترتیب رنگ های اتصال یک کابل اطمینان نداشتید، ساده ترین راه وصل کردن کابل مذکور و سپس بررسی LED اتصال در آداپتور یا انتهای سویچ است. اکثر کابل ها یک LED (دیود نوری) کوچک سبز رنگ دارند که در صورت برقراری اتصال، غالباً قبل از روشن شدن دستگاه، روشن می شود. در بعضی کابل ها این دیود نوری به دو رنگ زرد یا نارنجی در می آید تا اتصال ۱۰۰ مگابایت در ثانیه یا گیگابایت باشد (در بعضی دیگر، چراغ های راهنمای ۱۰۰ مگابایتی جداگانه ای وجود دارد). اما اگر هیچ نوری به چشم نخورد، مطمئناً کابل نادرستی را به کار برده اید. در این صورت چاره ی کار تعویض کابل است، هر چند در برخی از سویچ ها، دکمه هایی در کنار پورت های خاص (معمولاً با علامت "Uplink") وجود دارد که امکان استفاده از یک کابل مستقیم برای برقراری اتصال با هاب یا سویچ دیگر را فراهم می کند. برخی از جدیدترین سویچ ها می توانند به طور خودکار کابل های مورد استفاده را بررسی کنند و از داخل ترتیب رنگ های پورت را به شکلی مناسب تغییر دهند.

• LED چشمک زن؟

در برخی از موارد ممکن است LED اتصال به عوض آنکه دائماً روشن باشد، چشمک بزند. حالت اخیر به این معناست که فعالیت هایی در این خط ارتباطی انجام شده اما در نصب پورت ناسازگاری هایی وجود داشته است. مثلاً فرض کنید که آداپتور کامپیوتر شخصی روی ۱۰۰ مگابایت در ثانیه و پورت سویچ روی ۱۰ مگابایت در ثانیه تنظیم شده باشد. خوشبختانه در حال حاضر تقریباً تمامی وسیله ها، به منظور اجتناب و عدم سازگاری سرعت در دو طرف از تشخیص خودکار (auto Sensing) سرعت پورت و نصب دو طرفه پشتیبانی می کنند. با این حال در هنگام استفاده از وسایل کارخانه های مختلف به مشکلاتی برخورد کرده ام که تنها با تنظیم دستی پارامترهای فوق بر طرف می شود.

• اتصال های بی سیم

بررسی اتصالات بی سیم اندکی سخت تر است، چونکه برقراری اتصال، نشانه ی مشخصی ندارد. با این حال، در کنار اکثر آداپتورهای بی سیم، نرم افزارهایی به بازار عرضه شده که برقراری اتصال را به شما اعلام می کند و فارغ از فروشنده مربوطه با تسهیلات مشابهی در ویندوز XP عرضه می شود. برای عیب یابی اتصالات بی سیم، در وهله نخست مطمئن شوید که کلید گزینه های امنیتی یا رمز گذار، غیر فعال شده اند. سپس اطمینان یابید که آداپتور روی حالت صحیح تنظیم شده باشد. اکثر آداپتورها یک حالت "ad hoc" (موقت) برای اتصال دو وسیله همانند دارند و برای کاربرد در

یک نقطه ی دستیابی (access point) به پیکر بندی جداگانه ای مجهز هستند. حالا مطمئن شوید که در سراسر شبکه از یک کانال و SSID واحد (ID مجموعه سرویس دهنده که Lan بی سیم را شناسایی می کند) استفاده می شود. بالاخره من کامپیوتر شخصی مورد آزمایش را تا حد امکان به دیگر وسایل ارتباطی نزدیک می کنم تا اثرات مسافت یا تداخل را خنثی کنم.

• پیکر بندی IP

بعد از اینکه ثابت کردید وسایل شما به لحاظ فیزیکی به یکدیگر متصل هستید، در قدم بعد مطمئن شوید که آنها می توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. در اکثر شبکه هایی که با TCP/IP کار می کنند، برای برقراری ارتباط باید نشانی IP یگانه ای به تک تک وسیله ها اختصاص یابد. نشانی ها را می توان به صورت دستی پیکر بندی نمود، اما بهتر آن است که از پروتکل پیکربندی دینامیک میزبان (DHCP) استفاده شود که در آن یک سرویس دهنده DHCP، نشانی های IP را از محل یک مخزن تعیین شده، توزیع می کند. به این ترتیب هیچ وقت دو یا چند سیستم، نشانی های یکسانی نخواهند داشت. بیشتر مسیریاب ها و پل های ارتباطی، یک سرویس دهنده DHCP داخلی دارند. همچنین می توان سرویس دهنده ویندوز را طوری پیکر بندی نمود که این عملیات را انجام دهد و پس از پیکربندی نیاز به کار دیگری نداشته باشد. باتمام این حرف ها ممکن است اشتباهاتی رخ دهد هنگامی که مشکلی پیش آمد در ابتدای کار عیب یابی، مطمئن شوید که نشانی های درستی به کار رفته است. تمامی کارهای فوق را می توان با استفاده از برنامه خدماتی ipconfig موجود در ویندوز و از طریق یک پنجره فرمان در کامپیوتر شخصی یا سرویس دهنده آزمایش نمود. در هر پنجره فرمان، ipconfig را تایپ کنید تا نشانی IP اختصاص یافته به هر رابط شبکه را ببینید. با اضافه کردن "all" به انتهای فرمان، دیگر اطلاعات شبکه همچون نشانی MAC، نشانی سرویس دهنده DHCP به کار رفته و پل ارتباطی پیش فرض و نشانی های DNS به نمایش در می آید، اطلاعاتی که در هنگام اشکال زدایی از شبکه می تواند مفید واقع شود. اگر تنظیمات DHCP را تغییر داده اید اما کامپیوتر شخصی یک سرویس گیرنده هنوز آن را اعمال نکرده است، می توانید با اضافه کردن

" release " به فرمان ipconfig، کامپیوتر مذکور را وادار نمایید که به استفاده از نشانی جدید، با اضافه کردن " renew " به انتهای فرمان، ipconfig را دوباره اجرا کنید. در سیستم های قدیمی تر ویندوز ۹۵، خط فرمان برنامه ipconfig، جای خود را به نرم افزار خدماتی و گرافیکی winipcfg داده است. چنانچه از سیستم عامل لینوکس استفاده می کنید، فرمان ifconfig را به کار ببرید. چنانچه ipconfig هیچ نوع نشانی را به نمایش نگذارد، این احتمال هست که سرویس دهنده DHCP، غیر فعال یا غیر قابل دسترسی باشد. این احتمال هم وجود دارد که کامپیوتر شخصی یا سرویس دهنده، طوری پیکربندی نشده باشد که بتواند با استفاده از DHCP به نشانی یابی خودکار خود دست یابد. در این وضعیت کافی است تنظیمات کامپیوتر شخصی را تغییر دهید. در برخی از سیستم های ویندوز ممکن است به نشانی هایی برخورد کنید که با ۱۶۹ شروع می شود (xxx.xxx.xxx.۱۶۹) و این در صورت است که تخصیص خودکار پیکربندی شده اما هیچ سرویس دهنده DHCP وجود ندارد، اما از لحاظ عیب یابی باید آن را یک خطا به حساب آورد.

• Ping اصلی کاری است

یکی دیگر از ابزارهای اصلی برای عیب یابی، نرم افزار خدماتی ping است که آن را در پنجره فرمان تایپ می کنید و این بار در انتهای آن، نشانی IP یا نام DNS دیگر سیستم های دلخواه خود برای برقراری ارتباط را اضافه می کنید. بعضی از مسیریاب ها و دیگر وسایل شبکه امکان صدور

فرمانهای ping را هم فراهم می کنند. در هر دو حالت مجموعه ای از بسته های ارتباطی ICMP (پروتکل کنترل پیام ای اینترنتی) به نشانی مورد نظر فرستاده می شود. اگر سیستم هدف پاسخ دهد مدت زمان لازم برای مجموع رفت و برگشت مشخص خواهد شد. در این شکل، هدف اول (۱۹۲،۹۲،۱۹۵،۲۲۲) در شبکه LAN است و بسیار سریع (با سرعت یک متر بر ثانیه) پاسخ می دهد. هدف دوم (۱۹۲،۹۲،۱۹۵،۲۲۲) یک سرور DNS عمومی (در این مورد، Free) است و مدت زمان بیشتری می طلبد. اگر هیچ پاسخی در کار نباشد یا کامپیوتر میزبان غیر قابل دسترسی است و یا قبل از دریافت پاسخ، مدت مهلت زمانی به پایان رسیده است. در هر صورت ایراد کار مشخص نمی شود اما کاربرد ping، سرنخ های مهمی را به همراه می آورد. من، در عیب یابی مشکلات اتصال به اینترنت، قبل از همه پل ارتباطی پیش فرض را با ping بررسی می کنم. اگر پل ارتباطی پاسخی ندهد، احتمالاً مشکل در همین قسمت است یعنی یا مسیر یاب از کار افتاده و یا خط ارتباطی غیر فعال است. اما اگر بتوانیم پل ارتباطی را ping کنیم، سپس یک نشانی اینترنتی را ping می کنیم (برای این جور مواقع، فهرستی از سرورس دهنده های DNS عمومی را در حافظه دارم). اگر به این شیوه بتوانم به اینترنت راه پیدا کنم اما امکان مرور وب یا بازیابی email فراهم نباشد، مشکلی در DNS خواهد بود یا سرورس دهنده DNS غیرفعال است که با استفاده از برنامه nslookup آن را بررسی می کنم و یا در کامپیوتر سرورس گیرنده، نشانی اشتباهی پیکر بندی شده است که با کاربرد ipconfig آن را پیدا می نمایم. حصارهای امنیتی (Firewalls) را به گونه ای می توان پیکر بندی نمود که مانع ورود ICMP شود، به همین خاطر ناتوانی در پینگ کردن یک وسیله راه دور الزاماً به معنای مشکل ارتباطی نمی باشد. اکثر مسیریاب های خانگی یا تجاری کوچک به گونه ای پیکر بندی خواهند شد که به درخواست های پینگ دریافتی از طریق اینترنتی پاسخ ندهند، اما پینگ های محلی را همچنان باید پاسخ گفت.

- ردیابی مسیر

پینگ های ارسالی به یک میزبان اینترنتی، بیشتر از پینگ های محلی طول می کشد زیرا ممکن است میان سیستم های مبدا و هدف، چند مسیر یاب موجود باشد. با استفاده از یک برنامه خدماتی ویندوز موسوم به traceroute (tracert) برای کاربران لینوکس (می توان تعداد این قبیل "توقفگاه ها" (hops) و نشانی های مسیریاب های واسط را تعیین کرد. پس از تایپ tracert نشانی IP هدف (یا نام DNS) را اضافه کنید. بسته های ارتباطی برای رسیدن به نشانی IP مورد نظر (۱۹۵،۹۲،۱۹۵،۲۲۲)، نخست از طریق یک مسیریاب محلی به نشانی ۱۹۲،۱۶۸،۰،۲۲۲ ارسال می شوند و بعد، قبل از رسیدن به مقصد نهایی، چند نقطه ی دیگر را پشت سر می گذارند. در مورد عیب یابی محلی، معمولاً فقط به اولین "توقفگاه" توجه می کنید، هر چند در صورت بروز مشکلات اجرایی و دیگر اطلاعات راه گشاه خواهد بود.

- تبدیل نام ها

بالاخره ممکن است با استفاده از یک نرم افزار خدماتی موسوم به nslookup، به بررسی طرف DNS شبکه خود و اتصال آن به اینترنت بپردازید. همان طور که قبلاً گفته شد این کار در هنگامی ضرورت می یابد که پس از پینگ کردن یک آدرس در اینترنت، نتوانسته باشید به یک URL بروید یا نام های DNS را ping کنید. با این حال nslookup که یک نرم افزار خدماتی خط فرمان است، امکان تبدیل نام های DNS به نشانی IP و بالعکس را مستقیماً فراهم می کند. در خود نرم افزار nslookup، چندین گزینه ی دیگر هم وجود دارد و برای دیدن تمامی گزینه های اختیاری کافی است پس از تایپ nslookup، علامت "؟" را درج کنید. اما ساده ترین راه برای استفاده از این نرم افزار، تایپ nslookup و سپس تایپ نام DNS یا نشانی IP

مورد نظر است. بعد از این کار، با استفاده از تنظیمات پیش فرض سرویس دهنده DNS در سیستم میزبان، عملیات جستجو (lookup) انجام خواهد شد. اگر نام یا نشانی درج شده را درست فرض کنیم، اختلال در تبدیل، نشان دهنده مشکلی در همان قسمت خاص است که معمولاً یک ورودی ناصحیح سرویس دهنده DNS می باشد. در هنگام تفسیر نتایج حاصل از nslookup و دیگر ابزار معرفی شده در این مقاله باید احتیاط کرد، اما ابزار فوق هیچ ضرر و زیان جدی به شما وارد نمی کند، پس ارزش یکبار آزمایش را دارند.

منبع : انجمن تخصصی شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=329669>

راههای مقابله با ویروسهای اینترنتی

براساس آمار موجود با توجه به کاربران اینترنت آمار به گونه ای است که بیشترین کاربران اینترنت از افراد مبتدی میباشند. بیشترین و بزرگترین مشکل این کاربران ترس و واهمه از ویروسی شدن کامپیوتر خود هست. کلمه ویروس نیز کلمه ای نیست که پیچیده باشد. اولین تصویری که کاربر از ویروس می کند خراب شدن کامپیوتر و سوختن یک سخت افزار میباشد. عده ای نیز با توجه به ترسی که از این دارند نمیتوانند آن طور که دوست دارند از اینترنت استفاده کنند. ما در این مقاله سعی بر این داریم که حداقل بتوانیم راههای جلوگیری و مقابله با ویروس ها را معین نماییم.

- اول اینکه چگونه کامپیوتر ما امکان ویروسی شدن دارد:
- از طریق ایمیل (شایع ترین راه ویروسی شدن):

هر کاربر مبتدی اینترنت در بدو ورود به اینترنت در پی داشتن یک پست الکترونیک یا همان ایمیل می باشد. پس مشخص است که کاربر خیلی

اهمیت میدهد به ایمیل های پست شده به ایمیلش.

حال چه به زبان کاربر و چه به زبان دیگر.

ولی آیا ما میتوانیم به هر ایمیلی اعتماد کنیم و با خیاله راحت باز کنیم؟ خوب مشخص است که جواب خیر میباشد. ویروس نویسان اینترنتی برای انتقال ویروس نوشته شده خود برای اکثریت کاربران هیچ راهی جز ایمیل زدن پیدا نکرده اند تا کنون.

حال چگونه این ایمیلها کار میکند؟ معمولا این ایمیل ها با توجه به جو حاکم و آخرین اخبار انتشار میشود. به طور مثال در زمان اتفاق تسونامی ویروس نویسان به این فکر افتادند که ویروس خود را با موضوع کمک به آسیب دیدگان تسونامی انتشار کنند. این ایمیل ها شامل چند مشخصات ظاهری و آشکار و چند مشخصات پنهان می باشد.

معمولا این ایمیل ها شکل ظاهری ایمیل های سالم را دارند شامل:

- نام فرستنده

- ایمیل فرستنده

- موضوع نامه

- متن نامه

• آیا یک ایمیل ویروسی شامل همین ها میباشد که به چشم می آیند؟

خیر این ویروس خود را به طور پنهان به این ایمیل چسبانده شده و برای قربانی فرستاده میشود.

این نوع ایمیل ها هم به دو دسته تقسیم میشوند:

(۱) ایمیل های قاطی شده با ویروس:

این نوع ایمیل ها هرگز از خود نشان نمیدهند که حاوی ویروس میباشد و به محض باز شدن کامپیوتر قربانی مبتلا به ویروس میشود.

(۲) ایمیل های سالم به فایل های ویروسی:

این نوع ایمیل ها محتوای داخل ایمیل یا همان متن نامه سالم میباشد ولی همراه این ایمیل یک فایل به آن چسبانده شده است که باید حتمی توسط قربانی دانلود و اجرا شود تا کامپیوتر ویروسی شود.

• راه مقابله با ویروسی شدن کامپیوتر با ایمیل:

(۱) سعی کنید در مرحله اول از باز کردن ایمیل هایی که فرستنده آن را نمیشناسید خودداری کنید

(۲) ایمیل خود را از جایی تهیه کنید که خوده ایمیل دارای ویروس کش باشد. به طوری که اگر ایمیل حاوی ویروس باشد خوده ویروس کش ارائه دهنده ایمیل شما شناسایی کند و از باز کردن آن توسط شما جلوگیری کند مانند: یا هو , هاتمیل

(۳) معمولا حدود ۹۰% از ایمیل های ویروسی به قسمت Bulk ایمیل فرستاده میشود. در باز کردن ایمیل های فرستاده شده به Bulk دقت کنید

• راه دیگر ویروسی شدن کامپیوتر:

دریافت فایل از اینترنت یا از دوستان در چت:

شاید شده باشد که در چت هستید و با فردی در حال چت هستید و از شون فایلی خواسته باشید (عکس خودش، نرم افزار یا...) و آن فرد برای شما بفرسته. آیا با خیاله راحت باید آن را باز کنیم؟

درست است که شاید همون فایلی باشد که ما میخواهیم ولی آیا خیالمان راحت است که فرد فرستنده این فایل را با ویروس در هم نکرده باشه؟ و یا اینکه شما در سایت یا وبلاگی نرم افزاری ببینید و آن را دانلود میکنید .

از کجا مطمئن هستید که این نرم افزار سالم میباشد و با چیزه دیگری قاطی نشده است؟ بله همه این چیزهایی که خواندید امکان دارد.

ولی راه مقابله با این نوع ویروسی شدن:

۱) در حال چت کردن هرگز از کسی نخواهید که برایتان فایلی را سند کند بلکه از شون بخواهید برایتان ایمیل کند.

۲) اگر هم امکان ایمیل کردن ندارد هیچ وقت از کسی که شناخت کامل از شون ندارید هیچ فایلی نگیرید.

۳) همیشه سعی کنید نرم افزار های خود را از سایتهای معتبر یا سایته خوده نرم افزار دانلود کنید.

و اما راه دیگر ویروسی شدن کامپیوتر:

۳) استفاده از سیدی یا فلاپی حاوی ویروس:

اگر شما سی دی یا فلاپی از دوستتون گرفتید و آن را روی کامپیوتر خودتان اجرا کردین چه تضمینی دارد که این فلاپی یا سی دی ویروسی نباشد؟

چگونه ما میتوانیم ما به فایل موجود در سی دی اعتماد کنیم؟

۱) هرگز از فردی که شناخت کمی از آن دارید فلاپی یا سیدی دریافت نکنید

۲) اگر کسی با شما دورتی دارد سعی نکنید هیچ وقت متوسل به او شوید برای دریافت سی دی یا فلاپی

خیلی راههای دیگر هم هست که امکان ویروسی شدن کامپیوتر است ولی ما سعی داریم در این مقاله راهها کلی جلوگیری را بگویم مثلا مثل: دیدن لینک مشکوک

• جمع بندی راههای مقابله:

۱) اولین توسعه داشتن یک ویروس کش قوی و به روز روی کامپیوتر خودتان میباشد(در مقالات بعدی به طور کامل به این مبحث پرداخته میشود)

۲) کمی دقت در باز کردن ایمیل های رسیده هرگز ایمیلی که فرستنده آن را نمیشناسید باز نکنید.

۳) استفاده از یک سرویس دهنده ایمیل مطمئن

۴) در دانلودهای خود کمی دقت کنیم (هرگز اگر به یک نرم افزار نیاز دارید متوسل به سایتهای نامربوط نشوید. برای مثال اگر به نرم افزاری گرافیکی نیاز داریم هرگز دنباله این نرم افزار در سایت آموزش هک نگردیم چون در سورت موجود کمی مشکوک است نیست؟)

۵) هرگز در چت از کسی که نمیشناسید و آشنایی کامل ندارید فایلی نگیرید و تا جایی که امکان دارد از شون بخواهید برایتان ایمیل کنند.(که اگر ویروسی بود ویروس کش ایمیل شناسایی کند)

۶) هرگز سی دی و فلاپی که به آن مطمئن نیستید را بر روی کامپیوترتان اجرا نکنید.

۷) هرگز روی لینکهای پیشنهادی مشکوک کلیک نکنید.

ولی حال آگه کامپیوتر کا به ویروس مبتلا شد باید چه کارهایی انجام دهیم:

۱) نصب ویروس کش و به روز کردن آن و اسکن کردن(بازبینی)کل هارد توسط ویروس کش

۲) اگر فایل یا پوشه ای دارید که برایتان خیلی مهم است سعی کنید یک Backup تهیه نمایید و Backup را روی سی دی نگه داری کنید.

۳) اگر برایتان امکان دارد ویندوز خود را عوض کنید و درایو ویندوز قبلی را نیز فرمت نمایید

• حرف آخر من :

برای داشتن کامپیوتری سالم و امن باید در اینترنت به همه چیزهای موجود در اینترنت شک کرد.مشکل است ولی با کمی دقت و هوشیاری میتوانید به راحتی کامپیوترتان را امن کنید.

<http://vista.ir/?view=article&id=281846>

رفتارهای جنسی در فضای مجازی

ظهور فناوری های ارتباطی نوین و همه گیر شدن کاربرد این فناوری ها در زندگی روزمره، تاثیرات عمیقی را در انواع ارتباطات بین انسان ها به وجود آورده است. این ارتباطات در بعضی موارد منجر به تحولات عمیق اقتصادی، سیاسی و اجتماعی شده است.

روی آوردن انسانها با گرایش های متفاوت پدیده های متفاوتی را نیز به دنبال داشته است. یکی از این پدیده ها، برقراری ارتباطات با محتوای جنسی است. این نوع ارتباطات در بین جوامع مختلف نگرانی های جدی به ویژه در رابطه با کودکان و نوجوانان

به دنبال داشته است.

"سایبرسکس" که در بعضی موارد به طور خلاصه به آن "سایبر" هم اطلاق می شود دلالت بر مبادله پیام های با محتوای جنسی و تحریک کننده بین دو یا چند نفر دارد که به شبکه (اینترنت) متصل هستند. اینگونه پیام ها عموماً حاوی بیان تجربیات جنسی هستند که در بسیاری موارد به صورت تخیلی و ایفای نقش صورت می گیرند. بدین معنی که افراد درگیر در این تجربه وانمود می کنند که در حال انجام فعالیت جنسی هستند و آلام و رفتارهای خود را برای دیگران توصیف می کنند.

این قبیل اعمال معمولاً در فضاهای تعاملی نظیر اتاق های گفتگوی مجازی و نرم افزارهای تبادل پیام همزمان صورت می گیرند. اگرچه این فضا برای این منظور طراحی نشده اند ولی هر کس که در آن قرار گرفته باشد ممکن است پیامی نظیر این را دریافت کرده باشد "wanna cyber?". "سایبرسکس" با ورود دوربین های ارزان قیمت قابل استفاده در اینترنت به بازار، ابعاد جدیدی یافته است. اگرچه در گذشته صراحت بیش از حد این رسانه باعث کندی رونق گرفتن آن می شد ولی امروز با ریختن قیاحت آن به طور گسترده ای مورد استفاده قرار می گیرد. شدت تحریک صورت گرفته یا به بیانی میزان موفقیت این نوع مستقیماً بستگی به قابلیت های طرفین در برقراری ارتباط و ترسیم فضای ذهنی مورد نظر طرف مقابل دارد. این فعالیت ها در انتها معمولاً منجر به انجام اعمال خودارضایی و در مواردی نیز اعمال جنسی با اطرافیان می شود. این نوع فعالیت را نباید با پورنوگرافی اشتباه گرفت. پورنوگرافی که در یونان باستان به معنای نوشتن درباره فواحش بوده است در فضای مجازی معنای گسترده تری یافته است. شکل شدید آن به بیان غیر اخلاقی ترین انواع مناسبات جنسی در قالب تصاویر و داستان های تحریک کننده می پردازد.

در کشور ما پورنوگرافی به طور کلی ممنوع است. البته این قاعده مختص کشور ما نیست. در کلیه کشورها از جمله کشور آمریکا پورنوگرافی دارای محدودیت هایی است که به انواع زیر تقسیم می شود:

- قانونی برای بزرگسالان و در عین حال غیر قانونی برای کودکان
- گروه اول شامل ترویج برهنگی است که به هر طریق می تواند به کودکان آسیب برساند. این آسیب ها در ادامه به تفصیل توضیح داده خواهند شد. به اینگونه مطالب که شامل رفتارهای بی شرمانه – البته با قرائت امریکایی- نمی شود اصطلاحاً پورنوگرافی ملایم گفته می شود.
- مطالب بی شرمانه که شامل توصیف و یا نمایش رفتار و آلات دفعی و جنسی می باشد. به این مطالب اصطلاحاً برهنگی جنسی و مطالب کثیف گفته می شود.
- غیر قانونی حتی برای بزرگسالان
- رفتارهای وقیحانه که به طور آشکار بی ادبانه محسوب شده و به ارزش های جامعه آسیب

- می رسانند و موجب ترویج خشونت جنسی می شوند. به این نوع رفتارها اصطلاحاً پورنوگرافی خشن گفته می شود.
- اگرچه وجود این قوانین اشاره به قباحات ذاتی این نوع مطالب دارد ولی باید دید که وجود اینگونه قوانین تا چه حد در جلوگیری از فعالیت های غیر قانونی مؤثر بوده است. آمار منتشر شده در این زمینه گویا هستند:
- در آگوست ۲۰۰۵ بیش از ۴۲ درصد از مخاطبین اینترنت از این گونه سایت ها استفاده کرده اند.
 - در این ماه بیش از ۱۵ میلیارد صفحه از این نوع اطلاعات توسط کاربران دیده شده است.
 - کاربران اینترنت به طور متوسط نزدیک به ۱۵ دقیقه از وقت خود را روزانه صرف مطالعه این گونه مطالب می نمایند. و ده ها آمار دیگر که توسط مؤسسات تحقیقاتی منتشر شده اند.
 - علی رغم این که نگرانی اصلی کلیه مجامع قانونی و اجتماعی به طور خاص بر حمایت از کودکان در فضای مجازی متمرکز شده است، ولی کماکان جدی ترین قربانیان این فضا کودکان هستند.
 - حضور کودکان در اینترنت به ویژه فضاهای تعاملی منجر به فرار گرفتن آنان در معرض مجرمین اینترنتی و افرادی گردیده است که کودکان را مورد سوء استفاده جنسی قرار می دهند .
 - علاوه بر این فرار گرفتن کودکان زیر ۱۴ سال در معرض مطالب و تعاملات جنسی در اینترنت موجب بروز بیماری های جنسی از جمله اعتیاد جنسی در آنان می شود.
 - این نوع تماس با مطالب و محیط های جنسی موجب تعرض جنسی کودک به سایر کودکان می شود.
 - از بین رفتن ارزش های اجتماعی، خانوادگی و زناشویی
 - هویت جنسی کودکان شکل نمی گیرد.

منبع : شرکت نرمافزاری ایده تک

<http://vista.ir/?view=article&id=236784>

رقابتهی آشکار بین سه گوش مثلث پورتال های آمریکایی

امروزه پورتال‌ها در زندگی شهروندی آمریکائیان نقشی بسزا، غیر قابل انکار و ضروری را بازی می‌کنند که نادیده گرفتن آنها موجب لغزش و آشفتگی در زندگی روزمره شهروندان آن کشور می‌شود.

وب پورتال‌های مهمی چون AOL، MSN و Yahoo باعث شده‌اند تا این شهروندان با شروع روزی تازه، از صبح تا لحظات پایانی شب از زندگی متفاوتی بهره‌مند شوند. ایمیل‌های خود را چک می‌کنند، اخبار و وقایع مهم را بررسی می‌کنند، با دوستان خود به صحبت کردن و گپ زدن می‌پردازند، اجناس مورد نیاز خود را خرید می‌کنند، ارزش سهام را بررسی می‌کنند و به کسب و کار می‌پردازند.

با بررسی این ادعا می‌توان به این نتیجه رسید که وب پورتال‌ها از مهمترین آیتم‌های حیاتی اینترنت و سایر آمریکائیان بشمار می‌روند که بازاری با درخواست و تقاضای بالا، موقعیت تجاری مناسب و سودهای کلان با ارقام نجومی را پدید آورده است. بازاری بزرگ اما در انحصار چند شرکت که تلاش این شرکت‌ها برای محدود کردن هر چه بیشتر و حذف

سایر رقبا کاملاً ملموس شده است.

امروز در نقطه‌ای از این بازار پر از هیجان قرار داریم که به دنبال تقاضاها و نیازهای بیشتر که غیر قابل مقایسه با زمان گذشته خود است این شرکت‌های بزرگ یعنی AOL، MSN و Yahoo، سه‌گوش یک مثلث رقابتی را تشکیل داده‌اند که در اوج رقابت اما متحد به کاربران اینترنت سرویس دهی می‌کنند. رقابتی کاملاً آشکار به گونه‌ای که کوچکترین تغییر در یکی از این سه باعث تحولاتی بزرگ در آن دوی دیگر می‌شود. خواه این تغییرات تنها در ظاهر و گرافیک باشد، خواه در نوع سرویس دهی، قیمت‌ها و یا محصولات. و اتحادی ناخواسته اما مطلوب برای کاربران که اتحاد هر چه بیشتر این سه را طلب می‌کنند.

مشاهده تغییرات اخیر در این سه سرویس دهنده عظیم کارچندان سختی نیست، به شرط آنکه از یکسال پیش به روند تغییرات آنها توجه کرده باشید.

شاید بتوان اولین تغییرات مهم را متوجه Yahoo دانست، حال آنکه پیش از این، MSN نیز از قالب تکراری و خسته‌کننده Align left خود دل‌کنده بود. این تغییرات مهم در Yahoo باعث ابراز نظرهای کاملاً متفاوتی شد. بسیاری که به قالب اولیه Yahoo عادت کرده بودند از این روند تغییر ناراضی و بسیاری که شیفته تغییرات و تجربه موارد جدیدتر بودند هیجان زده شده بودند.

در این بین MSN نیز تلاش جدی‌تری را برای تغییرات انجام داد و در یک پروسه ویژه قرار گرفت که شاید روند این تغییرات در زمانی حدود نه تا دوازده ماه جای گرفت.

نهایتاً AOL نیز به یکباره با تغییرات شگرفی در طراحی خود ظاهر شد. تغییراتی بس شجاعانه تر از گذشته که اینبار رنگ ها، گرافیک و ساختار کلی تغییر کرده بودند.

همزمان شاهد تغییراتی اساسی تر از قبل در MSN بودیم که می توان این تقارن زمانی را به علت حساسیت بیشتر این دو وب پورتال یعنی MSN و AOL در مورد همدیگر دانست که معمولاً Yahoo به هر دلیل در این بین چندان نیز عامل خطر برای آن دو محسوب نمی شده است. اما آنچه در این بین بیشتر از هر چیز توجه مخاطبین را به خود جلب می کند شباهت زیادی بین هر سه این وب پورتال ها ست که با گذشت زمان درک این شباهت به علت تغییرات مشابه و همسو آسانتر از قبل می شود و جالب آنکه هر سه آنها بیشتر تمایل به ایجاد تغییرات در صفحه اول و نیز سرویس ایمیل خود نشان داده اند تا هر جا و سرویس دیگری.

اگر چه ممکن است این شباهت ها، مخصوصاً شباهت ظاهری اخیر AOL به Yahoo از نظر بسیاری از کارشناسان و منتقدین جالب و حتی حرفه ای نباشد اما می بایست توجه کرد که کاربران آنها از این شباهت ها راضی اند. چرا که بیشتر تمایل دارند تا از این سه وب پورتال مانند یک مثلث به صورت متفق و بعضاً همزمان برای رفع نیاز های خود استفاده کنند. حال در این بین MSN را برای یک سرویس و قابلیت می خواهند، Yahoo را برای یک سرویس و قابلیت دیگر و AOL نیز به همین ترتیب.

شاید بر همین اساس بتوان ادعا کرد که می شود امیدوار بود از این پس و مخصوصاً بعد از شروع این تحولات آشکار شاهد همکاری های بیشتری در روابط تجاری این سه سرویس دهنده عظیم و مهم باشیم.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=275306>

رمالی اینترنتی و تکثیر مدرنیزه‌ی نامه‌های خرافه‌آمیز

• تکثیرهای نأسف‌انگیز

این نامه را تکثیر کن و برای ده نفر دیگر بفرست پس از ۲۴ ساعت خبر خوشی دریافت خواهی کرد

از این نامه صد کپی بگیر بعد از صد روز تمام مشکلاتت حل شده و به آرزوهایت خواهی رسید.

این اساماس را به پنج نفر دیگر بفرست تا خبر خوبی به تو برسد.

بسیاری از ما به نوعی با چنین نامه‌هایی برخورد کرده‌ایم. اگر کسانی به ویژه در شهرهای بزرگ یا

شهرهای مذهبی نسخه‌های مکتوب و سنتی چنین نامه‌هایی را ندیده باشند شاید در اینترنت با آن برخورد کنند. شاید این هم مساله مهمی به نظر نرسد اما قابل نقد است به ویژه این که چنین حرکتی وقتی اشاعه یابد ممکن است عده‌ای زودباور را تحت تأثیر قرار دهد.

• ایول متافیزیک!

آخرین نامه‌ای که از این نوع دریافت کردم و با «بسم‌الله الرحمن الرحيم» شروع و با Good Luck! خاتمه می‌گوید که منشاء آن نیوزلند بوده (که چند خط پایین‌تر می‌گوید زنجیره آن از ونزوئلا شروع شده!) و ۹ بار دور دنیا چرخیده و حالا شانس به شما رو کرده که توانسته‌اید آن را ببینید! و خواسته ۲۰ کپی از آن را برای دیگران بفرستید و ببینید ظرف ۴۰ روز چه اتفاقی می‌افتد * تصویر نامه در این نامه به اتفاق‌های شگفت‌انگیز که سر گیرندگان آن آمده اشاره کرده که جز برای افراد ساده‌دل و زودباور بسیار فکاهه‌آمیز است. از این دست نامه‌ها بسیار است و این تنها به عنوان نمونه آورده شده، «تکثیر جهالت» از این نوع منحصر به اینترنت هم نیست و مدتی است در اسام اس‌ها نیز باب شده است.

• پیشکسوت‌ها

پیش از اینترنت نیز چنین پدیده‌ای یعنی تکثیر نامه‌هایی بعضاً با مضمون و محتوای مذهبی معمول بود و هست. نامه‌ای زیر در خانه‌تان یا محل کارتان یا در خیابان دریافت یافت می‌کردید که مثلاً فلان کس خواب دیده که یکی از ائمه به سراغ او آمده و گفته مثلاً این جریان را بنویس و آن را میان مؤمنین تکثیر کن. نوعی سرگرمی سنتی بود که به صورت مکتوب میان عامه مردم می‌گشت و شاید هم شگرد رمال‌ها و فالگیرها و دکانداران دین برای اشاعه و ماندگاری وابستگی توده‌های مردم به آنان.

• Send to all یا چگونه سر ماورا کلاه بگذاریم؟

با ورود دستگاه‌های فتوکپی و زیراکس و پس از آن اینترنت و ایمیل، این بهره‌گیری از نامه‌ها و تن‌آسایی ذاتی ما که حال نوشتن و تکثیر این نوع نامه‌ها را نداشتیم و دنبال راهی بودیم که یک‌شبه پولدار و خوشبخت شویم، راحت‌تر شد.

حالا این‌طور کلاه سر ماورا گذاشتن هم جالب است. طرف نامه‌ای دستش می‌رسد و از لیست‌میل خود آن را سیند تو آل می‌کند و با يك كليك همین‌طور درهای رحمت الهی است که از آسمان برایش باز می‌شود و دسته دسته فرشتگان که انگار آقا برایشان Buzz! زده باشد «لامبادا» کنان پایین می‌آیند که گره از کار فروبسته‌ی او بگشایند!

• يك خبر خوش

يك جوك اساماسی می‌گفت: این اساماس را به نیت ۱۲۴ هزار پیامبر به ۱۲۴ هزار نفر دیگر بفرست. ان‌شاء‌الله تا آخر این ماه خبر خوشی از

مخابرات دریافت خواهی کرد!

وعده‌ی اکثر این نامه‌ها «خبر خوش» است. شاید این هم ناشی از روحیه‌ی مذهبی یا روحیه‌ی شرقی بسیاری از ما باشد که «انتظار» و منتظر شدن برای ظهور يك ناجی که بیايد و مشکلات ما را حل کند، بی این که خود کاری و حرکتی بکنیم و بی این که به این باور برسیم که تقدیر و سرنوشت بسیار بیش از آنچه که به ذهن ما تزریق شده، قابل تغییر است و اگر جبری هست، اندک است. شاید تخدیر و دامن زدن به چنین احساس رکود و ایستایی و انتظار برای چیزی موهوم، اساس چنین نامه‌هایی باشد. نگاه خرافه‌آمیز به دین این باور جمعی را در بسیاری ایجاد کرده که نباید هیچ کاری کرد و همه چیز دست جبر و تقدیر است و متضاد افراطی آن این که می‌شود بر هر نیروی غلبه کرد. اما شاید عقلانی‌ترین فکر این باشد که: سرنوشت و تقدیر هم اگر وجود داشته باشد، اگر انسان خود اراده کند می‌شود گاهی آن را تغییر داد.

● سیاست هویج و چماق

در این نامه‌ها به مصداق «بشیراً و نذیراً» هم وعده‌ی خبر خوش داده شده و هم در صورت عدم توجه به آن وعده‌ی عذاب و دردسر! مثلاً در آن نامه‌ی کذایی علاوه بر وعده دریافت پول (آنهم به دلار) گفته که در صورت بی‌توجهی به آن برایتان اتفاقات ناگواری خواهد افتاد. مثلاً ورشکست می‌شوید و مثال آورده که يك نفر شغلش را از دست داده و یکی دیگر ۹۰ روز بعد مرده و دیگری ماشینش با مشکل مواجه شده! تحریک طمع مالی در این نامه‌ها و همزمان وعده‌ی عذاب آن، به آموزه‌های مذهبی افراد اشاره دارد و در حقیقت همان سوءاستفاده از احساسات مذهبی عوام است که ورسوین اینترنتی آن در لعاب مدرنیته به افراد قالب می‌شود.

● کپی‌نکنندگان به بهشت نمی‌روند

ای کسی که این نامه را دریافت می‌کنی آن را تکثیر کن و برای ۹۹۹ نفر دیگر بفرست. مطمئن باش به صورت کاملاً گارانتی شده خبرهای خوشی را دریافت خواهد کرد. خانمی در آلاباما این کار را کرد و چند ماه بعد زگیلش خوب شد. تازه همان‌روز در خیابان يك نفر به او گفت چطوری جیگر؟ آقایی با تکثیر آن در تگزاس توانست مزرعه شلغمش را بفروشد و يك کامپیوتر مکینتاش بخرد. پسر جوانی در استرالیا پس از تکثیر این نامه به آرزویش رسید و توانست هر روز هزاران دلار بشمارد. وی اکنون متصدی يك باجه بانک است. اما اگر به آن بی‌توجهی کنی دلکوی ماشینت می‌سوزد، شیر دستشویی‌ات چکه خواهد کرد و کامپیوترت و ویروس کزاز می‌گیرد و احتمالاً حین سخنرانی در يك همایش مهم، تلنگت دربرود. این نامه را تکثیر کنید و برای چند میلیون کاربر اینترنتی بفرستید مطمئن باشید تا پایان عمرتان خبر بسیار خوشی را دریافت خواهید کرد.

ناصر خالدیان

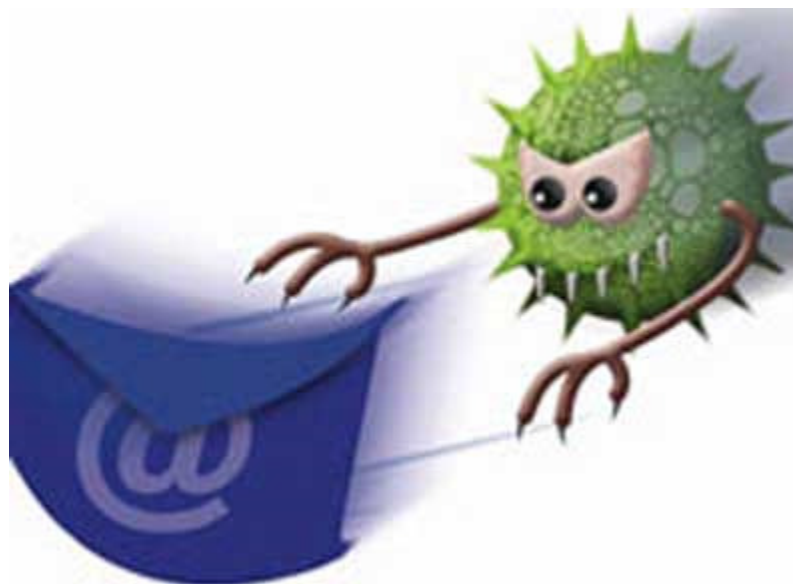
<http://vista.ir/?view=article&id=237294>

 vista.ir
Online Classified Service

روش‌های معمول حمله به کامپیوترها

قصد داریم بطور خلاصه به معمول‌ترین روش‌هایی که مورد استفاده خرابکاران برای ورود به کامپیوتر یا از کارانداختن آن قرارمی‌گیرد، اشاره کنیم.

- ۱- برنامه‌های اسب تروا
- ۲- درهای پشتی و برنامه‌های مدیریت از راه دور
- ۳- عدم پذیرش سرویس
- ۴- وساطت برای یک حمله دیگر
- ۵- اشتراک‌های ویندوزی حفاظت‌نشده
- ۶- کدهای قابل انتقال (JavaScript ، Java ، و ActiveX)
- ۷- اسکریپت‌های Cross-Site
- ۸- ایمیل‌های جعلی
- ۹- ویروس‌های داخل ایمیل

۱۰- پسوندهای مخفی فایل

۱۱- سرویس‌گیرندگان چت

۱۲- شنود بسته‌های اطلاعات

۱- برنامه‌های اسب تروا

برنامه‌های اسب تروا روشی معمول برای گول زدن شما هستند (گاهی مهندسی اجتماعی نیز گفته می‌شود) تا برنامه‌های "درپشتی" را روی کامپیوتر شما نصب کنند. و به این ترتیب اجازه دسترسی آسان کامپیوترتان را بدون اطلاع‌تان به مزاحمین می‌دهند، پیکربندی سیستم شما را تغییر می‌دهند، یا کامپیوترتان را با یک ویروس آلوده می‌کنند.

۲- درهای پشتی و برنامه‌های مدیریت از راه دور

روی کامپیوترهای ویندوزی، معمولاً سه ابزار توسط مزاحمین برای دسترسی از راه دور به کامپیوترتان استفاده می‌شود. Netbus ، BackOrifice و SubSeven. این برنامه‌های درپشتی یا مدیریت از راه دور وقتی نصب می‌شوند، به افراد دیگر اجازه دسترسی و کنترل کامپیوترتان را می‌دهند. به شما توصیه می‌کنیم که شکاف‌های امنیتی را بخصوص در مورد BackOrifice از CERT مطالعه کنید.

۳- عدم پذیرش سرویس

نوعی دیگر از حمله، Denial-of-Service یا عدم پذیرش سرویس نام دارد. این نوع حمله باعث از کارافتادن یا مشغول شدن بیش از حد کامپیوتر تا حد غیرقابل استفاده شدن می‌شود. در بیشتر موارد، آخرین وصله‌های امنیتی از حمله جلوگیری خواهند کرد. شایان گفتن است که علاوه بر اینکه کامپیوتر شما هدف یک حمله DoS قرار می‌گیرد، ممکن است که در حمله DoS علیه یک سیستم دیگر نیز شرکت داده شود.

۴- وساطت برای یک حمله دیگر

مزاحمین به کرات از کامپیوترهای مورد حمله قرارگرفته برای پایگاهی برای حمله به سیستم‌های دیگر استفاده می‌کنند. یک مثال آن چگونگی استفاده از آنها بعنوان ابزار حملات DoS توزیع شده است. مزاحمین یک "عامل" را (معمولا از طریق یک اسب تروا) نصب می‌کنند که روی کامپیوتر مورد حمله قرارگرفته اجرا می‌شود و منتظر دستورهای بعدی می‌ماند. سپس، هنگامی که تعدادی از عامل‌ها روی کامپیوترهای مختلف در حال اجرا هستند، به تمام آنها دستور داده می‌شود که یک حمله denial-of-service را روی یک سیستم پیاده کنند. بنابراین، هدف نهایی حمله، کامپیوتر شما نیست، بلکه سیستم شخص دیگری است - کامپیوتر شما فقط یک ابزار مناسب برای یک حمله بزرگتر است.

۵- اشتراک‌های ویندوزی محافظت نشده

اشتراک‌های شبکه ویندوزی محافظت نشده می‌توانند توسط مزاحمین تحت یک روش خودکار برای قراردادن ابزارها روی تعداد زیادی از کامپیوترهای ویندوزی متصل به اینترنت مورد سوءاستفاده قرار گیرند. از آنجا که برای امنیت سایت روی اینترنت وابستگی بین سیستمها وجود دارد، یک کامپیوتر مورد حمله قرارگرفته نه تنها مشکلاتی برای صاحبش فراهم می‌کند، بلکه تهدیدی برای سایت‌های دیگر روی اینترنت محسوب می‌شود. عامل بالقوه بزرگی در گستره وسیع برای ظهور ناگهانی سایر ابزارهای مزاحمت وجود دارد که از اشتراک‌های شبکه ویندوزی محافظت نشده استفاده می‌کند.

۶- کدهای قابل انتقال (JavaScript ، Java و ActiveX)

گزارش‌هایی در مورد مشکلات با " کدهای سیار" (مانند JavaScript ، Java ، ActiveX) وجود داشته است. اینها زبانهای برنامه‌سازی هستند که به توسعه‌دهندگان وب اجازه نوشتن کدهای قابل اجرا در مرورگر شما را می‌دهند. اگرچه کد عموماً مفید است، اما می‌تواند توسط مزاحمان برای جمع‌آوری اطلاعات (مثلا وبسایت‌هایی که سر می‌زنید) یا اجرای کدهای آسیب‌رسان روی کامپیوتر شما مورد استفاده قرار گیرد. امکان از کار انداختن JavaScript ، Java ، ActiveX در مرورگر شما وجود دارد. توصیه می‌شود که اگر در حال مرور وبسایت‌هایی هستید که با آنها آشنا نیستید یا اطمینان ندارید، این کار را انجام دهید، اگرچه از خطرات احتمالی در استفاده از کدهای سیار در برنامه‌های ایمیل آگاه باشید. بسیاری از برنامه‌های ایمیل از همان کد بعنوان مرورگرهای وب برای نمایش HTML استفاده می‌کنند. بنابراین، شکافهای امنیتی که بر JavaScript ، Java ، ActiveX اثرگذارند، اغلب علاوه بر صفحات وب در ایمیلها هم قابل اجرا هستند.

۷- اسکریپت‌های Cross-Site

یک برنامه نویس وب با افکار بدخواهانه ممکن است اسکریپتی به آنچه که به یک وب سایت فرستاده می شود، مانند یک URL ، یک عنصر در شکلی خاص، یا درخواست از یک پایگاه داده، بچسباند. بعداً، وقتی وب سایت به شما پاسخ می دهد، اسکریپت زبان رسان به مرورگر شما

منتقل می شود.

شما می توانید مرورگر وب تان را توسط روشهای زیر در اختیار اسکریپتهای زیان رسان قرار دهید:

- تعقیب لینک ها در صفحات وب، ایمیلها یا پیام های گروه های خبری بدون دانستن به آنچه لینک داده شده است.
- استفاده از فرم های محاوره ای روی یک سایت غیرقابل اطمینان
- دیدن گروه های بحث آنلاین، مجمع ها یا دیگر صفحاتی که بصورت پویا تولید می شوند در جایی که کاربران می توانند متنهای شامل تگ های HTML ارسال کنند.

۸- ایمیلهای جعلی

این حالت زمانی اتفاق می افتد که یک ایمیل به ظاهر متعلق به منبعی می باشد درحالیکه در حقیقت از منبعی دیگر ارسال شده است. Email Spoofing اغلب برای گول زدن کاربر بمنظوراین که اطلاعات حساس (مانند کلمات عبور) را افشاء کند بکار می رود.

ایمیل جعل شده می تواند گستره ای از شوخی های بی ضرر تا اقدامات مربوط به مهندسی اجتماعی داشته باشد. مثالهایی از مورد دوم اینها هستند:

▪ ایمیل ادعا می کند که از مدیر یک سیستم است و از کاربران تقاضای تغییر کلمات عبورشان را به یک رشته مشخص دارد و آنها را در صورت عدم تابعیت به تعلیق اکانتهايشان تهدید می کند.

▪ ایمیل ادعا می کند از یک شخص با اختیارات لازم است و از کاربران تقاضا می کند که یک کپی از فایل کلمات عبور یا سایر اطلاعات حساس را برایش ارسال کنند.

توجه کنید وقتی سرویس دهندگان گهگاهی تقاضا می کنند که کلمه عبورتان را تغییر دهید، معمولا مشخص نمی کنند که به چه کلمه ای تغییر کند. همچنین، بیشتر سرویس دهندگان قانونی از شما هرگز تقاضای ارسال کلمات عبورتان را از طریق ایمیل نمی کنند. اگر شک دارید که یک ایمیل جعلی از شخصی با تمایلات بدخواهانه دریافت کرده اید، باید با پرسنل پشتیبانی سرویس دهنده خود سریعا تماس بگیرید.

۹- ویروسهای داخل ایمیل

ویروس ها و سایر کدهای آسیب رسان اغلب بعنوان پیوست ایمیلها گسترش می یابند. قبل از بازکردن هر پیوستی، از شناخته شده بودن منبع آن اطمینان حاصل کنید. اینکه ایمیل از آدرسی باشد که شما می شناسید، کافی نیست. ویروس ملیسا دقیقا به این علت گسترش یافت که آدرس فرستنده آن آشنا بود. همچنین، کدهای آسیب رسان ممکن است در برنامه های سرگرم کننده یا فریبنده گسترش پیدا کنند. هرگز برنامه ای را اجرا نکنید، مگر اینکه توسط شخص یا شرکتی نوشته شده باشد که به آن اعتماد دارید. بعلاوه، برنامه هایی را که از منابع ناشناخته دریافت می کنید، صرفا بخاطر اینکه سرگرم کننده هستند، برای دوستان یا همکاران خود ارسال نکنید.

۱۰- پسوندهای مخفی فایل

سیستم عاملهای ویندوز انتخابی را در اختیار شما قرار می دهند که " پسوند فایلهایی که نوع آنها شناخته شده است را پنهان می کند". این انتخاب بصورت پیش فرض فعال است، اما ممکن است یک کاربر این قابلیت را بمنظور به نمایش درآمدن پسوند تمام فایلها توسط ویندوزغیرفعال

کند. ویروسهای داخل ایمیل از پنهان ماندن پسوند فایل‌های شناخته شده بهره برداری می‌کنند. اولین حمله عمده که از این قابلیت بهره گرفت کرم VBS/LoveLetter بود که حاوی یک پیوست به نام "LOVE-LETTER-FOR-YOU.TXT.vbx" بود. سایر برنامه‌های آسیب رسان چنین طرح‌های نامگذاری مشابهی دارند. چندین مثال اینها هستند:

Downloader (MySis.avi.exe or QuickFlicking.mpg.exe) ▪

▪ (VBS/Timofonica (TIMOFONICA.TXT.vbs

▪ (VBS/CoolNote (COOL_NOTEPAD_DEMO.TXT.vbs

▪ (VBS/OnTheFly (AnnaKournikova.jpg.vbs

فایل‌های پیوسته به ایمیل‌ها که توسط این ویروسها فرستاده می‌شوند، ممکن است بی‌ضرر بنظر برسند، فایل‌های متنی (.txt)، فایل‌های تصویری (.avi یا .mpg) یا دیگر انواع فایل در حالیکه در حقیقت این فایل یک اسکریپت یا فایل اجرایی آسیب رسان است (برای مثال vbs یا .exe)

۱۱- سرویس گیرندگان چت

برنامه‌های چت اینترنتی، مانند برنامه‌های پیام‌رسانی سریع و شبکه‌های IRC، مکانیسمی را فراهم می‌کنند تا اطلاعات بصورت دوطرفه بین کامپیوترهای متصل به اینترنت منتقل شود. برنامه‌های چت برای گروه‌هایی از افراد، امکان مکالمه، تبادل URL و در بسیاری موارد انتقال انواع فایل‌ها را فراهم می‌کنند.

چون بسیاری از برنامه‌های چت اجازه تبادل کدهای قابل اجرا را می‌دهند، خطرانی مشابه برنامه‌های انتقال ایمیل را ایجاد می‌کنند. مانند برنامه‌های ایمیل، باید دقت کافی برای محدودکردن توانایی برنامه‌های چت برای اجرای فایل‌های دانلود شده، بکار گرفته شود. مثل همیشه، باید مواظب تبادل فایل با طرف‌های ناشناس باشید.

۱۲- شنود بسته‌های اطلاعات

یک برنامه شنود بسته‌های اطلاعاتی، برنامه‌ای است که دیتا را از اطلاعاتی که در حال انتقال در روی شبکه هستند، در اختیار می‌گیرد. این دیتا ممکن است شامل نام کاربران، کلمات عبور و هر اطلاعات اختصاصی دیگری باشد که روی شبکه و بدون اینکه رمز شده باشند، حرکت می‌کنند. با شاید صدها یا هزاران کلمات عبور گرفته شده توسط این برنامه، مزاحمین می‌توانند حملات گسترده‌ای را روی سیستم‌ها پیاده کنند. نصب چنین برنامه‌ای لزوماً به سطح دسترسی مدیر احتیاج ندارد.

نسبت به کاربران DSL و خطوط تلفن سنتی، کاربران مودم‌های کابلی در معرض خطر بیشتری برای شنود قرار دارند، زیرا که تمام کاربران مودم‌های کابلی همسایه بخشی از یک LAN هستند. یک برنامه شنود نصب شده روی کامپیوتر هر کاربر مودم کابلی ممکن است بتواند دیتا ارسال شده توسط هر مودم کابلی دیگر را در همان همسایگی دریافت کند.

<http://vista.ir/?view=article&id=226958>

روش‌های معمول حمله به کامپیوترها

قصد به معمول‌ترین روش‌هایی که مورد استفاده خرابکاران برای ورود به کامپیوتر یا از کارانداختن آن قرار می‌گیرد، اشاره کنیم.

▪ به بعضی از این روشها پرداخته است :

(۱) برنامه‌های اسب تروا

برنامه‌های اسب تروا روشی معمول برای گول زدن شما هستند (گاهی مهندسی اجتماعی نیز گفته می‌شود) تا برنامه‌های "درپشتی" را روی کامپیوتر شما نصب کنند. و به این ترتیب اجازه دسترسی آسان کامپیوترتان را بدون اطلاعاتان به مزاحمین می‌دهند، پیکربندی سیستم شما را تغییر می‌دهند، یا کامپیوترتان را با یک ویروس آلوده می‌کنند.

(۲) درهای پشتی و برنامه‌های مدیریت از راه دور

روی کامپیوترهای ویندوزی، معمولاً سه ابزار توسط مزاحمین برای دسترسی از راه دور به کامپیوترتان استفاده می‌شود. ، BackOrifice ، Netbus و SubSeven. این برنامه‌های درپشتی یا مدیریت از راه دور وقتی نصب می‌شوند، به افراد دیگر اجازه دسترسی و کنترل کامپیوترتان را می‌دهند. به شما توصیه می‌کنیم که شکاف‌های امنیتی را بخصوص در مورد BackOrifice از CERT مطالعه کنید.

(۳) عدم پذیرش سرویس

نوعی دیگر از حمله، Denial-of-Service یا عدم‌پذیرش سرویس نام دارد. این نوع حمله باعث از کارافتادن یا مشغول شدن بیش از حد کامپیوتر تا حد غیرقابل‌استفاده شدن می‌شود. در بیشتر موارد، آخرین وصله‌های امنیتی از حمله جلوگیری خواهند کرد. شایان گفتن است که علاوه بر اینکه کامپیوتر شما هدف یک حمله DoS قرار می‌گیرد، ممکن است که در حمله DoS علیه یک سیستم دیگر نیز شرکت داده شود.

(۴) وساطت برای یک حمله دیگر

مزارحین به کرات از کامپیوترهای مورد حمله قرارگرفته برای پایگاهی برای حمله به سیستم‌های دیگر استفاده می‌کنند. یک مثال آن چگونگی استفاده از آنها بعنوان ابزار حملات DoS توزیع‌شده است. مزارحین یک "عامل" را (معمولا از طریق یک اسب تروا) نصب می‌کنند که روی کامپیوتر مورد حمله قرارگرفته اجرا می‌شود و منتظر دستورهای بعدی می‌ماند. سپس، هنگامی که تعدادی از عامل‌ها روی کامپیوترهای مختلف در حال اجرا هستند، به تمام آنها دستور داده می‌شود که یک حمله denial-of-service را روی یک سیستم پیاده کنند. بنابراین، هدف نهایی حمله، کامپیوتر شما نیست، بلکه سیستم شخص دیگری است - کامپیوتر شما فقط یک ابزار مناسب برای یک حمله بزرگتر است.

(۵) اشتراک‌های ویندوزی محافظت‌نشده

اشتراک‌های شبکه ویندوزی محافظت‌نشده می‌توانند توسط مزارحین تحت یک روش خودکار برای قراردادن ابزارها روی تعداد زیادی از کامپیوترهای ویندوزی متصل به اینترنت مورد سوءاستفاده قرار گیرند. از آنجا که برای امنیت سایت روی اینترنت وابستگی بین سیستمها وجود دارد، یک کامپیوتر مورد حمله قرارگرفته نه تنها مشکلاتی برای صاحبش فراهم می‌کند، بلکه تهدیدی برای سایتهای دیگر روی اینترنت محسوب می‌شود. عامل بالقوه بزرگی در گستره وسیع برای ظهور ناگهانی سایر ابزارهای مزارحت وجود دارد که از اشتراک‌های شبکه ویندوزی محافظت‌نشده استفاده می‌کند.

(۶) کدهای قابل انتقال (JavaScript ، Java و ActiveX)

گزارشهایی در مورد مشکلات با " کدهای سیار" (مانند JavaScript ، Java ، و ActiveX) وجود داشته است. اینها زبانهای برنامه‌سازی هستند که به توسعه‌دهندگان وب اجازه نوشتن کدهای قابل اجرا در مرورگر شما را می‌دهند. اگرچه کد عموماً مفید است، اما می‌تواند توسط مزارحان برای جمع‌آوری اطلاعات (مثلاً وبسایتهایی که سر می‌زنید) یا اجرای کدهای آسیب‌رسان روی کامپیوتر شما مورد استفاده قرار گیرد. امکان از کار انداختن JavaScript ، Java ، و ActiveX در مرورگر شما وجود دارد. توصیه می‌شود که اگر در حال مرور وبسایتهایی هستید که با آنها آشنا نیستید یا اطمینان ندارید، این کار را انجام دهید، اگرچه از خطرات احتمالی در استفاده از کدهای سیار در برنامه‌های ایمیل آگاه باشید. بسیاری از برنامه‌های ایمیل از همان کد بعنوان مرورگرهای وب برای نمایش HTML استفاده می‌کنند. بنابراین، شکافهای امنیتی که بر JavaScript ، Java ، و ActiveX اثرگذارند، اغلب علاوه بر صفحات وب در ایمیلها هم قابل اجرا هستند.

روش‌های معمول حمله به کامپیوترها (۳)

(۷) اسکریپت‌های Cross-Site

یک برنامه نویس وب با افکار بدخواهانه ممکن است اسکریپتی به آنچه که به یک وب سایت فرستاده می‌شود، مانند یک URL ، یک عنصر در شکلی خاص، یا درخواست از یک پایگاه داده، بچسباند. بعداً، وقتی وب سایت به شما پاسخ می‌دهد، اسکریپت زبان رسان به مرورگر شما منتقل می‌شود.

شما می‌توانید مرورگر وب تان را توسط روشهای زیر در اختیار اسکریپتهای زبان رسان قرار دهید:

- تعقیب لینک‌ها در صفحات وب، ایمیلها یا پیام‌های گروه‌های خبری بدون دانستن به آنچه لینک داده شده است.
- استفاده از فرم‌های محاوره‌ای روی یک سایت غیرقابل اطمینان

▪ دیدن گروه های بحث آنلاین، مجمع ها یا دیگر صفحاتی که بصورت پویا تولید می شوند در جایی که کاربران می توانند متنهای شامل تگ های HTML ارسال کنند.

(۸) ایمیل های جعلی

این حالت زمانی اتفاق می افتد که یک ایمیل به ظاهر متعلق به منبعی می باشد درحالیکه در حقیقت از منبعی دیگر ارسال شده است. Email Spoofing اغلب برای گول زدن کاربر بمنظور این که اطلاعات حساس (مانند کلمات عبور) را افشاء کند بکار می رود.

ایمیل جعل شده می تواند گستره ای از شوخی های بی ضرر تا اقدامات مربوط به مهندسی اجتماعی داشته باشد.

▪ مثالهایی از مورد دوم اینها هستند:

(۱) ایمیل ادعا می کند که از مدیر یک سیستم است و از کاربران تقاضای تغییر کلمات عبورشان را به یک رشته مشخص دارد و آنها را در صورت عدم تابعیت به تعلیق اکانتهایشان تهدید می کند.

(۲) ایمیل ادعا می کند از یک شخص با اختیارات لازم است و از کاربران تقاضا می کند که یک کپی از فایل کلمات عبور یا سایر اطلاعات حساس را برایش ارسال کنند.

توجه کنید وقتی سرویس دهندگان گهگاهی تقاضا می کنند که کلمه عبورتان را تغییر دهید، معمولا مشخص نمی کنند که به چه کلمه ای تغییر کند. همچنین، بیشتر سرویس دهندگان قانونی از شما هرگز تقاضای ارسال کلمات عبورتان را از طریق ایمیل نمی کنند. اگر شک دارید که یک ایمیل جعلی از شخصی با تمایلات بدخواهانه دریافت کرده اید، باید با پرسنل پشتیبانی سرویس دهنده خود سریعا تماس بگیرید.

(۹) ویروس های داخل ایمیل

ویروس ها و سایر کدهای آسیب رسان اغلب بعنوان پیوست ایمیلها گسترش می یابند. قبل از بازکردن هر پیوستی، از شناخته شده بودن منبع آن اطمینان حاصل کنید. اینکه ایمیل از آدرسی باشد که شما می شناسید، کافی نیست. ویروس ملیسا دقیقا به این علت گسترش یافت که آدرس فرستنده آن آشنا بود. همچنین، کدهای آسیب رسان ممکن است در برنامه های سرگرم کننده یا فریبنده گسترش پیدا کنند.

هرگز برنامه ای را اجرا نکنید، مگر اینکه توسط شخص یا شرکتی نوشته شده باشد که به آن اعتماد دارید. بعلاوه، برنامه هایی را که از منابع ناشناخته دریافت می کنید، صرفا بخاطر اینکه سرگرم کننده هستند، برای دوستان یا همکاران خود ارسال نکنید.

(۱۰) پسوندهای مخفی فایل

سیستم عاملهای ویندوز انتخابی را در اختیار شما قرار می دهند که "پسوند فایلهایی که نوع آنها شناخته شده است را پنهان می کند". این انتخاب بصورت پیش فرض فعال است، اما ممکن است یک کاربر این قابلیت را بمنظور به نمایش درآمدن پسوند تمام فایلها توسط ویندوز غیرفعال کند. ویروس های داخل ایمیل از پنهان ماندن پسوند فایل های شناخته شده بهره برداری می کنند. اولین حمله عمده که از این قابلیت بهره گرفت کرم VBS/LoveLetter بود که حاوی یک پیوست به نام "LOVE-LETTER-FOR-YOU.TXT.vbx" بود. سایر برنامه های آسیب رسان چنین طرح های نامگذاری مشابهی دارند.

▪ چندین مثال اینها هستند:

(Downloader (MySis.avi.exe or QuickFlicking.mpg.exe -

(VBS/Timofonica (TIMOFONICA.TXT.vbs -

(VBS/CoolNote (COOL_NOTEPAD_DEMO.TXT.vbs -

(VBS/OnTheFly (AnnaKournikova.jpg.vbs -

فایل‌های پیوسته به ایمیل‌ها که توسط این ویروس‌ها فرستاده می‌شوند، ممکن است بی‌ضرر بنظر برسند، فایل‌های متنی (.txt)، فایل‌های تصویری (mpg یا avi) یا دیگر انواع فایل در حالیکه در حقیقت این فایل یک اسکریپت یا فایل اجرایی آسیب رسان است (برای مثال vbs یا exe).

(۱۱) سرویس گیرندگان چت

برنامه‌های چت اینترنتی، مانند برنامه‌های پیام‌رسانی سریع و شبکه‌های IRC، مکانیسمی را فراهم می‌کنند تا اطلاعات بصورت دوطرفه بین کامپیوترهای متصل به اینترنت منتقل شود. برنامه‌های چت برای گروه‌هایی از افراد، امکان مکالمه، تبادل URL و در بسیاری موارد انتقال انواع فایل‌ها را فراهم می‌کنند.

چون بسیاری از برنامه‌های چت اجازه تبادل کدهای قابل اجرا را می‌دهند، خطرناکی مشابه برنامه‌های انتقال ایمیل را ایجاد می‌کنند. مانند برنامه‌های ایمیل، باید دقت کافی برای محدودکردن توانایی برنامه‌های چت برای اجرای فایل‌های دانلود شده، بکار گرفته شود. مثل همیشه، باید مواظب تبادل فایل با طرف‌های ناشناس باشید.

(۱۲) شنود بسته‌های اطلاعات

یک برنامه شنود بسته‌های اطلاعاتی، برنامه‌ای است که دیتا را از اطلاعاتی که در حال انتقال در روی شبکه هستند، در اختیار می‌گیرد. این دیتا ممکن است شامل نام کاربران، کلمات عبور و هر اطلاعات اختصاصی دیگری باشد که روی شبکه و بدون اینکه رمز شده باشند، حرکت می‌کنند. با شاید صدها یا هزاران کلمات عبور گرفته شده توسط این برنامه، مزاحمین می‌توانند حملات گسترده‌ای را روی سیستم‌ها پیاده کنند. نصب چنین برنامه‌ای لزوماً به سطح دسترسی مدیر احتیاج ندارد.

نسبت به کاربران DSL و خطوط تلفن سنتی، کاربران مودم‌های کابلی در معرض خطر بیشتری برای شنود قرار دارند، زیرا که تمام کاربران مودم‌های کابلی همسایه بخشی از یک LAN هستند. یک برنامه شنود نصب شده روی کامپیوتر هر کاربر مودم کابلی ممکن است بتواند دیتا ارسال شده توسط هر مودم کابلی دیگر را در همان همسایگی دریافت کند.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=246107>

رویکردها و چالشهای رده‌بندی خودکار

سازماندهی و مدیریت منابع اینترنتی، همواره یکی از دغدغه‌های دانشمندان علوم رایانه و اطلاع‌رسانی است. امروزه همین متخصصان به این نتیجه رسیده‌اند که علم کتابداری در زمینه رویارویی با وضعیت آشفته اطلاعات می‌تواند نقش برجسته‌ای ایفا کند. از آنجا که رده‌بندی، فعالیتی وقت‌گیر و پرهزینه بوده و رده‌بندی منابع اینترنتی برای فهرست‌نویسان دشوار می‌باشد، تحقیقات زیادی برای انجام رده‌بندی به صورت خودکار صورت گرفته است. کاربرد شبکه‌های عصبی مصنوعی با توجه به ضعف روشهای آماری و زبانشناسی رایانه‌ای در عملی کردن فعالیت رده‌بندی خودکار، رو به افزایش است.

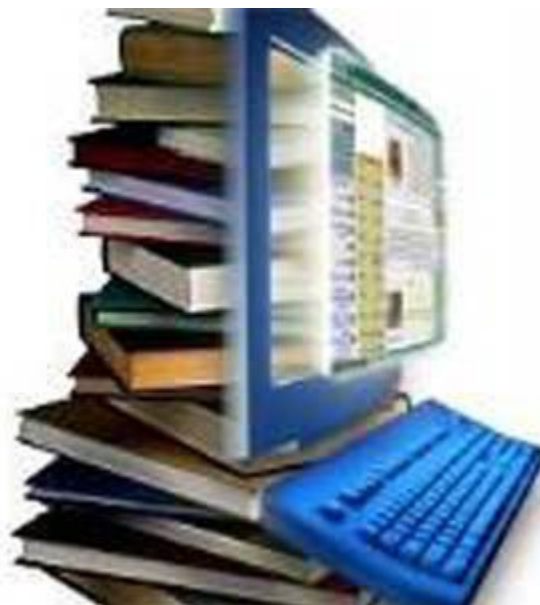
• مسائل و مشکلات بازیابی اطلاعات در عصر جدید

عدم کنترل ورود اطلاعات به محیط وب و سرعت افزایش منابع اطلاعاتی از یک‌سو، و نبود راهکارهای مناسب برای سازماندهی آنها، سبب شده بازیابی این منابع با مشکلاتی از جمله ربط ضعیف، ریزش کاذب فراوان و

صرف وقت زیاد از کاربران، همراه باشد. فراوانی تولید اطلاعات، آنقدر تأثیرگذار بوده که باعث ورود اصطلاحات و لغات جدیدی به زبان شده است: سیل اطلاعات، طوفان اطلاعات و اخیراً «Infoglut» [۲] یک بیماری شناخته شده است که جهانیان از آن رنج می‌برند.

وقتی با انبوهی از کتابها روبرو بودیم، برای سازماندهی آنها به یک سیستم رده‌بندی نیاز داشتیم تا بتواند با منظم کردن کتابها در هر رده موضوعی، به بازیابی آنها سرعت بدهد. اکنون نیز با شکلهای دیگر کتاب روبرو هستیم که همان «فرمت الکترونیکی» است. این‌گونه اطلاعات به علت قابلیت‌های خاص خود سرعت نشر بیشتری نسبت به مواد چاپی دارند. همچنین، اکثر مواد چاپی، قبل از انتشار، به شکل الکترونیکی در دسترس هستند. زمانی که برای سازماندهی انبوهی از کتابها و بازیابی سریع آنها به یک سیستم رده‌بندی نیاز داریم، ضرورت یک سیستم رده‌بندی مناسب برای اطلاعات روبه رشد دیجیتالی، بیشتر مشخص می‌شود.

با انتشار رو به رشد انواع منابع اطلاعاتی به شکل الکترونیکی (مجله‌ها و روزنامه‌های الکترونیکی و پایگاه‌های اطلاعاتی) و همچنین گرایش رو به رشد میان رشته‌ای شدن علوم، همواره جستجوگران اطلاعات، با انبوه وسیعی از اطلاعات روبرو می‌شوند. برای مثال وقتی کاربر، کلیدواژه‌ای را در موتور جستجوی گوگل جستجو می‌کند، حداقل بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار مدرک بازیابی می‌شود که جستجوی وی با خاص کردن آن کلیدواژه، به یافتن

۳۰۰ تا ۴۰۰ مدرک می‌انجامد. کاربر با وقت اندک خود، محال است که بیشتر از ۳۰ تا ۴۰ مورد آن را ببیند؛ چون از نظر زمانی مقرون به صرفه نیست که وقت خود را صرف دیدن اطلاعات بسیار زیادی کند که ممکن است به کار وی نیاید. در این زمان، کاربر مطمئن هم نیست که جستجوی وی کامل بوده یا نه، زیرا موفق به دیدن همه اطلاعات بازیابی شده کلیدواژه خود نبوده است. آمارها نشان می‌دهند کاربران از میان صفحات بازیابی شده در موتورهای جستجو همیشه صفحات کمتری را می‌بینند (Jansen & Spink, ۲۰۰۶). همچنین در یک مجموعه از صفحات بازیابی شده، مدخلهای تکراری فراوانی دیده می‌شوند.

• اهمیت و ضرورت رده‌بندی اطلاعات در عصر جدید

با تولید روزافزون اطلاعات نیاز مبرم به رده‌بندی کردن آنها برای بهینه‌سازی بازیابی اطلاعات، پررنگ‌تر می‌شود. یافتن اطلاعات مورد نیاز، تنها با جستجوی کلید واژه‌ای از طریق موتورهای کاوش امکان‌پذیر نیست. دانشمندان معمولاً با تورق نشریات معتبر در زمینه علمی خود، بیشتر و راحت‌تر به اطلاعات مورد نیاز خود دست می‌یابند. زیرا اکثر مواقع، فردی که به دنبال اطلاعات است، تعریف مشخصی از آنچه می‌خواهد، ندارد و نمی‌تواند کلید واژه‌ای معین و مشخص را انتخاب و سپس بر اساس آن جستجو کند. بنابراین، افراد با تورق مطالب بیشتر، امکان یافتن اطلاعات مورد نیاز خود را دارند. امروزه فهرستهای راهنما [۳] به خوبی امکان تورق را فراهم می‌آورند؛ مثلاً فهرست راهنمای [۴] ODP که در نوع خود، بزرگترین فهرست جهان به شمار می‌رود، توانسته با یک رده‌بندی موضوعی، وب‌سایت‌های مناسبی را به شکل سلسله مراتبی نظم ببخشد. این فهرست راهنما از ویراستاران [۵] برای رده‌بندی صفحات وب استفاده می‌کند.

وقتی اطلاعات به طور موضوعی رده‌بندی شوند، هر متخصص با روی آوردن به مطالب مربوط به تخصص خود، راحت‌تر به مطلب مورد نیاز خود می‌رسد و دیگر با مطالب نامربوط و انبوه زیادی از رکوردهای بازیابی شده، روبرو نمی‌شود؛ گویی مشغول تورق در مجله مورد نظر خود است. در اینجا، مسئله رده‌بندی برای منابع دیجیتال، حیاتی به نظر می‌رسد؛ به طوری که اگر این امر صورت نپذیرد یعنی منابع دیجیتالی رده‌بندی نشوند، به علت عدم حضور فیزیکی مثل این است که گم شده باشند. (Review o attempts to apply Classification).

پایگاه اطلاعاتی نیز مثل یک کتابخانه است که انبوهی از مدارک دارد. زمانی که کتابها رده‌بندی می‌شوند، منابع مربوط کنار هم قرار می‌گیرند، به عنوان مثال کتابهای مربوط به تاریخ ایران در دوره قاجار، یک جا در یک قفسه کنار هم قرار می‌گیرند و می‌توان از میان آنها کتاب مورد نظر را پیدا کرد. برای یافتن مطلب مورد نظر در یک پایگاه اطلاعاتی، یا می‌توان با کلیدواژه به جستجو پرداخت و یا زمانی که مدارک در این پایگاه رده‌بندی موضوعی شده باشند، می‌توان با دیدن موضوعات کلی چون کشاورزی، شیمی، زیست‌شناسی و علوم اجتماعی، یکی را انتخاب کرد و سپس با کلیک کردن بر روی آن، موضوعات خاص‌تر آن را دید. برای مثال، با کلیک کردن بر روی «شیمی» ساختار دیگری برای شما نمایش داده می‌شود؛ شیمی آلی، شیمی معدنی، زیست‌شیمی و ... این موضوع، تا جای ممکن خاص می‌شود، سپس با کلیک بر روی موضوع خاص، می‌توان مدارک مورد نظر خود دید.

رده‌بندی منابع دیجیتالی، می‌توان منابع کتابخانه‌ها را توسعه داد. وقتی کتابخانه‌ها این نوع مواد را در فهرستشان می‌آورند، مجموعه آنها بدون پرداخت هزینه اضافی گسترش می‌یابد. برای استفاده‌کنندگان دسترسی از راه دور به آن منابع، از دسترسی به مواد کتابخانه‌ای سنتی آسان‌تر خواهد بود. هنگامی که جستجوگر، فایل الکترونیکی را در فهرست می‌یابد، تنها با یک کلیک ساده بر روی آدرس وب [۶]، به اطلاعات مورد نظر

خود می‌رسد. شماره های بازیابی به عنوان ابراری برای بازیابی اطلاعات به کار می‌روند. با استفاده از شماره های بازیابی، می‌توان در بیشتر «فهرستهای عمومی پیوسته» [۷] جستجو کرد. وقتی فایل‌های اینترنتی در این فهرستها قرار می‌گیرند، استفاده‌کنندگان می‌توانند منابع را همراه با مواد فیزیکی بر روی قفسه های مجازی جستجو کنند. رده‌بندی باعث ایجاد امکان تورق می‌شود. تورق از طریق یک سیستم منطقی سلسله مراتبی، احتمال بیشتری وجود دارد که سریع‌تر به مدارک مورد نظر رسید.

• رده‌بندی خودکار، چاره عصر جدید اطلاعات

با افزایش حجم روز افزون اطلاعات و رشد سریع وب، نیاز به سازماندهی منابع اینترنتی و بالا بردن قابلیت جستجو و دستیابی به منابع تحت وب، روز به روز بیشتر نمایان می‌شود. بنابراین مسئله سازماندهی منابع اینترنتی برای بهینه‌سازی بازیابی اطلاعات، امروزه فکر اکثر دانشمندان و متخصصان را به خود معطوف نموده است. متخصصان علوم اطلاع‌رسانی، علوم رایانه و فناوریهای اطلاعاتی به فکر طرح سیستمی مناسب برای سازماندهی این منابع افتاده‌اند. همین متخصصان با تلاش بر روی انواع برنامه‌ها مانند برنامه‌های رایانه‌ای مدیریت اسناد یا برنامه های آرشیوی، به این نتیجه رسیده‌اند که علم کتابداری، بیشتر می‌تواند در این زمینه (روبارویی یا وضعیت آشفته دنیای جدید اطلاعات) آنها را یاری دهد. بنابراین، به فکر استفاده از رده‌بندی‌های کتابخانه‌ای مانند رده‌بندی دهدهی دیویی [۸]، رده‌بندی دهدهی جهانی [۹]، رده‌بندی کتابخانه کنگره [۱۰] برای سازماندهی منابع اینترنتی افتادند (Jenkins et.al). «کیت شافر» [۱۱] معتقد است از لحاظ تاریخی، این کتابداران بوده اند که دنیای اطلاعات را سازماندهی کرده اند. قرن‌هاست آنها با موفقیت از عهده سازماندهی و مدیریت اطلاعات به هر شکل آن، برآمده اند. آنان با تولید فهرست برای کتابخانه‌ها، مدیریت خود را توسعه داده اند. حتی امروزه با تولید ابر داده برای اشیای دیجیتالی، سازماندهی و بازیابی آنها کارآمدتر شده است. «شافر» می‌گوید که دنیای کاملاً آشفته و سازماندهی نشده وب و دنیای سازمان یافته کتابخانه‌ها امروزه می‌توانند تأثیرهای مثبتی بر روی یکدیگر بگذارند. از طرفی، مسئولیتهای کتابداران، روز به روز در حال افزایش است، به طوری که آنها به سختی از پس وظایف سنتی محوله خود برمی‌آیند و مسلماً فهرست‌نویسی و سازماندهی حجم وسیع اطلاعات الکترونیکی، از توان کاری آنها خارج است (Shafer, ۱۹۹۶). از آنجا که رده‌بندی، یک فعالیت بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و همه منابع الکترونیکی هم هرگز نمی‌توانند توسط انسان فهرست‌نویسی شوند تحقیقات زیادی برای انجام رده‌بندی به صورت خودکار صورت گرفته است.

• چالشهای رده‌بندی خودکار

رده‌بندی، فعالیتی است که به مهارت تفکر انتزاعی نیاز دارد و این مهارت را نمی‌توان به سادگی با هوش مصنوعی یا سیستمهای خبره جایگزین کرد. (Review of attempts to apply Classification, ۱۹۹۷) هنوز نرم‌افزارهای رایانه‌ای نتوانسته اند هیچ یک از رده‌بندیهای سنتی کتابخانه‌ای را به طور کامل به صورت خودکار درآورند. تلاش برای به وجود آوردن چنین سامانه‌های هوشمندی رو به افزایش است (Toth, ۲۰۰۲). اکثر موتورهای جستجوی خودکار از راهبردهای نمایه سازی و مکانیزمهای بازیابی اطلاعات استفاده می‌کنند، اما تعداد بسیار اندکی از آنها از سامانه رده‌بندی خودکار استفاده کرده اند. در رده‌بندی منابع اینترنتی باید حجم زیاد مدارک و رشد صعودی آنها را نیز در نظر گرفت. امروزه وب، در حال تغییر به «وب معنایی» [۱۲] است. وب معنایی در صورتی موفق است که با مجموعه ای از اطلاعات ساختار یافته روبرو باشد؛ مثل صفحات وبی که دارای کد موضوعی باشند.

از آنجا که تخصص شبکه‌های عصبی مصنوعی در رده‌بندی است، کاربرد شبکه‌های عصبی مصنوعی مانند [۱۳] SOM با ضعف روشهای آماری و زبانشناسی رایانه‌ای در عملی کردن فعالیت رده‌بندی خودکار، رو به افزایش است.

• تلاش برای انجام رده‌بندی به طور خودکار

پروژه‌های مختلفی در مورد اینکه چطور اصطلاحات موضوعی بازیابی شده از یک سایت را می‌توان به کدهای رده‌بندی تبدیل کرد. از شاخص‌ترین پروژه‌هایی که در این زمینه صورت گرفته، می‌توان این موارد را ذکر کرد:

«Noradic WAIS/World Wide Web»: اولین فعالیت انجام شده در این زمینه محسوب می‌شود. این پروژه را در سال ۱۹۹۳ کتابخانه دانشگاه «لاند» [۱۴] سوئد با همکاری «کتابخانه ملی تکنولوژی دانمارک» و با استفاده از رده‌بندی دهدهی جهانی انجام داد. این پروژه که یک سال طول کشید، سه مرحله داشت: بازیابی خودکار مدارک جدید، رده‌بندی خودکار بر اساس رده‌بندی دهدهی جهانی و ساخت یک ساختار درختی موضوعی بر اساس موضوعات اصلی رده‌بندی دهدهی جهانی. از سال ۱۹۹۶ این برنامه روزآمد نشد.

پروژه [۱۵] «GERHARD» را کتابخانه دانشگاه «آلدنبرگ» [۱۶] آلمان در سال ۱۹۹۶ با استفاده از رده‌بندی دهدهی جهانی انجام داد.

پروژه [۱۷] «DESIRE» را کتابخانه دانشگاه لاند سوئد در دو مرحله در سالهای ۱۹۹۶-۱۹۹۸ و ۲۰۰۰-۱۹۹۸ انجام داد. تمرکز این پروژه بر علوم مهندسی بود و با استفاده از اصطلاحنامه مهندسی [۱۸] «EI» که خود، شماره رده‌بندی دهدهی جهانی را به همراه اصطلاحات به همراه داشت، نرم‌افزار موفق ارائه داد.

کتابخانه‌های بسیاری نیز در سراسر جهان برنامه‌هایی برای رده‌بندی خودکار منابع دیجیتالی فراهم کرده‌اند. مثلاً گروهی از اساتید بخش رایانه و فناوری اطلاعات دانشگاه «والور هامپتون» [۱۹] در انگلستان برای برنامه کتابخانه‌ای این دانشگاه به نام «WWLib» [۲۰] یک «رده بند خودکار» [۲۱] طراحی کرده‌اند. مهمترین پروژه در زمینه رده‌بندی خودکار پروژه «Scorpion» است که او.سی.ال.سی [۲۲] از سال ۱۹۹۸ کار آن را آغاز کرد. هدف این پروژه، ایجاد ابزار لازم برای نمایه سازی، رده‌بندی و فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی به صورت خودکار با ترکیب علم کتابداری و تکنیکهای بازیابی اطلاعات است. برنامه «Scorpion» از نظر روشهای آماری و زبانشناسی تقریباً مشابه «GERHARD» عمل می‌نماید، با این تفاوت که از نسخه الکترونیکی دیویی [۲۳] استفاده می‌کند. رده‌بندی دیویی به علت کامل بودن رده‌ها و مشخص و آشکار بودن مفاهیم و تعاریف آن، مورد استفاده قرار گرفت. در سایت «او.سی.ال.سی» قسمتی به معرفی پروژه‌ها و فعالیت‌هایی که در زمینه خودکار انجام شده‌اند، اختصاص دارد. [۲۴] در تحقیقی که «شافر»، مشاور تحقیقاتی «او.سی.ال.سی» در ارزیابی این پروژه انجام داد، نتایج رده‌بندی خودکار با برنامه Scorpion با شماره رده‌بندی‌هایی که فهرست‌نویسان به مدارکی خاص داده بودند، مقایسه شد. میزان مطابقت کار این برنامه ۹۵٪ نشان داده شد، اما این نتیجه جای بحث نیز دارد. این روش ارزیابی، تنها میزان مطابقت کدهای موضوعی داده شده این برنامه را با کدهای موضوعی ارائه شده انسان مقایسه می‌کند و اینکه آیا این برنامه (Scorpion) کد موضوعی درستی را به مدرک می‌دهد یا نه، مشخص نمی‌کند. بنابراین برای ارزیابی بهتر آن باید روشهای دیگری را سنجید (Shafer, ۱۹۹۷).

استفاده از رده‌بندی کتابخانه کنگره به عنوان سیستم پایگاه دانش برای انجام رده‌بندی خودکار پروژه جدید «او.سی.ال.سی» است.

• روند رده‌بندی خودکار

روند دادن کد رده‌بندی در اکثر پروژه‌ها شباهتهایی با هم دارند. وقتی مدرکی وارد برنامه رده‌بندی خودکار می‌شود، مرحله‌ی را به ترتیب پشت سر می‌گذارد. روشهای نمایه‌سازی خودکار برای تجزیه و تحلیل متن مورد استفاده قرار می‌گیرد. این روشها که بیشتر موتورهای جستجو نیز از آن استفاده می‌کنند، دو نوع هستند:

▪ «فایلهای امضایی»: [۲۵] یک نوع کد دهی به مدارک هستند که الگوریتمهای خاص خود را دارند و این کار را به وسیله کوتاه‌سازی لغات با استفاده از فهرست کلمات غیرمجاز [۲۶] و ریشه‌یابی [۲۷] انجام می‌دهند.

▪ «نمایه معکوس»: [۲۸] در یک پایگاه اطلاعاتی، یک «فایل اصلی» [۲۹] وجود دارد که در آن، همه رکوردها با کد خود ذخیره شده‌اند. جستجو در این فایل اصلی، بخصوص وقتی تعداد رکورد های آن زیاد می‌شود، بسیار وقت‌گیر است؛ بنابراین برنامه نویسان، فایلی را تدارک دیده‌اند که به صورت معکوس، فیلدها را با شماره رکورد های آنها در بر دارد. مثلاً در برابر کلمه Lancaster شماره رکورد هایی که این کلمه را دارند، قرار می‌گیرد و وقتی کلمه Lancaster جستجو می‌شود، برنامه به جای چک کردن تک تک فایلهای، رکوردهایی را که شماره آنها در برابر این کلمه در فایل معکوس قرار گرفته‌اند، بازیابی می‌کند. فایلهای معکوس نسبت به فایلهای امضایی برای ذخیره‌سازی به حافظه بالاتری نیاز دارند.

شایان ذکر است، در زمان تجزیه و تحلیل منابع اینترنتی برچسب‌های [۳۰] مربوط به ابر داده، از متن اصلی جدا شده و برای تهیه یک نمایه استفاده می‌شوند. (Gietz, ۲۰۰۱)

مدرک بعد از ورود به سیستم، تجزیه و تحلیل می‌شود، بدین صورت که برای مشخص شدن موضوع مدرک، ابتدا کلمات غیر مجاز متن (مثل حروف اضافه یا ربط) از آن جدا می‌شود. کلماتی که دارای بسامد [۳۱] بالا و پایین باشند نیز از متن جدا می‌شوند. کلماتی که دارای بسامد بالا هستند، معمولاً کلمات غیر مجازند و کلماتی که دارای بسامد پایین هستند، درجه اهمیت پایینی دارند. بنابراین، کلماتی که دارای بسامد متوسط هستند، اهمیت بالایی دارند و به عنوان کلیدواژه‌ها انتخاب می‌شوند. در این مرحله، از روشهای آماری استفاده می‌شود (Gietz, ۲۰۰۱).

این مورد، به قانون «زیفت» [۳۲] نیز اشاره دارد که در تحلیل استنادی از آن استفاده می‌شود. در بعضی از روشها ریشه‌یابی هم صورت می‌گیرد؛ بدین معنا که ریشه کلمات جدا می‌شوند.

بعد از این مرحله نوبت می‌رسد به این‌که دریا بیم کلمات انتخاب شده از کدام قسمت متن یافت شده‌اند. کلماتی که در عنوان، مقدمه، چکیده، عناوین فصول و بحث و نتیجه گیری یافت شوند، نسبت به کلمات یافت شده از دیگر قسمتهای متن درجه اعتبار بالایی دارند.

پس از مشخص شدن موضوع و کلیدواژه‌های متن، با استفاده از روشهای آماری و بر حسب اولویت، باید به مدرک، کد رده‌بندی [۳۴] تعلق بگیرد. نرم‌افزار «Scorpion» بر اساس یک پایگاه اطلاعاتی قابل جستجو در فایل رده‌بندی دیوبی ساخته شده است. بنابراین، مدرکی که می‌خواهد کد رده‌بندی بگیرد، مثل یک سؤال در برابر سیستم رده‌بندی دیوبی قرار می‌گیرد و کد رده‌بندی به عنوان نتیجه جستجو به مدرک تعلق می‌گیرد. نرم‌افزار بازیابی آن «SMART» نام دارد (Marcella & Maltby, ۲۰۰۰).

بر اساس طرح رده‌بندی که اتخاذ می‌شود، یک پایگاه اطلاعاتی از سیستم رده‌بندی تهیه شده و به مدرکی که با کلیدواژه‌های مشخص خود وارد این پایگاه می‌شود، یک کد رده‌بندی اختصاص می‌یابد. پروژه «DESIRE II» که فقط در زمینه علوم مهندسی برنامه خود را اجرا کرد، در برنامه رده‌بندی خودکار خود از اصطلاحنامه «EI» که مختص علوم مهندسی است، استفاده کرده است. بعد از ساختن یک نمایه از کلمات بیرون آمده از

متن، آن را با واژه‌های یک اصطلاحنامه (اصطلاحنامه ای که در کنار واژه‌های آن، کد های رده‌بندی نیز وجود دارند) مطابقت می دهد و پس از جدا کردن واژه‌های غیر مجاز، هر جا که مطابقتی بین اصطلاح موجود در نمایه و اصطلاح موجود در اصطلاحنامه یافت، شماره مربوط را به آن مدرک اختصاص می دهد. دقت این برنامه رده‌بندی بین ۵۷ تا ۶۶٪ نشان داده شده است (Toth, ۲۰۰۲).

• اصطلاحنامه [۳۵]

به کار گیری اصطلاحنامه در رده‌بندی خودکار منابع اطلاعاتی بسیار مفید است. اصطلاحنامه‌ها [۳۶] مجموعه ای از اصطلاحات مرتبط هستند که با یک نظم سلسله مراتبی، مفاهیم اعم و اخص و کلماتی را که دارای شکل یکسان، ولی معانی گوناگون هستند، [۳۷] آورده‌اند. پشتیبانی اصطلاحنامه‌ها بسیار گران است و به دانش خاص نیاز دارد. (Gietz, ۲۰۰۱) اصطلاحنامه‌ها نقش مهمی در نظامهای ذخیره و بازیابی اطلاعات دارند. ظهور وب، همراه با توسعه و پیشرفتهای اخیر در کاربرد اصطلاحنامه‌ها به عنوان ابزارهای بازیابی اطلاعات، باعث تولد نسل جدیدی از اصطلاحنامه‌ها شده است. اصطلاحنامه‌های وب محور، راه خود را به محیطهای بازیابی و سازماندهی اطلاعات وب محور باز نموده و در تهیه ابر داده ها، نمایه سازی صفحات، سایتها ی وب، پایگاههای داده و موتورهای جستجو استفاده می‌شوند. ساختار های معنایی موجود در اصطلاحنامه‌ها می‌توانند هم در سازماندهی و هم در بازیابی اطلاعات وب و منابع دانش نقش داشته باشند (رنجبر، ۱۳۸۵).

مشکلات روشهای آماری و زبانشناسی رایانه‌ای باعث شده است که این پروژه‌ها فکر استفاده از ابزارهای دیگری را در سر بپروراندند. امروزه توجه رده‌بندی خودکار از منابع متنی به منابع چند رسانه ای نیز جلب شده است.

• شبکه عصبی مصنوعی [۳۸]

در پروژه‌های یاد شده، از روشهای اکتشافی، وزن‌دهی اصطلاح و روشهای زبانشناسی رایانه‌ای استفاده شده بود. اگرچه ساختار کلی مراحل رده‌بندی خودکار در پروژه‌ها مشابه هم هستند، اما از فناوریهای متفاوتی استفاده کرده اند. به نظر می‌رسد بعضی از فناوریها با بعضی از موضوعات سازگاری بیشتری دارند و سیستمهایی که تنها بر روی یک زمینه موضوعی کار کرده بودند، موفق تر بوده اند. همکاریهای بین محققان این طرحها باعث گردیده روشهای پژوهش آنها تصحیح و بهبود یابد (Gietz, ۲۰۰۱).

نیاز روز افزونی به تغییر و سازگاری سیستمهای رده‌بندی کتابخانه‌ای برای تبدیل شدن به یک ابزار تورق برای منابع اینترنتی به وجود آمده است. برای به وجود آوردن این امکان، به روشهای «خوشه‌بندی» [۳۹] و تکنیکهای مبتنی بر محتوا یا مبتنی بر استناد نیاز است. این ویژگیها را در پتانسیل شبکه‌های عصبی مصنوعی می‌توان یافت.

بر اساس تجزیه و تحلیلهای به عمل آمده، مشخص شده است که شبکه‌های عصبی مصنوعی به خوبی اصطلاحنامه‌های سلسله مراتبی می‌توانند در این زمینه موفق باشند.

با افزایش حجم اطلاعات و پیشرفت فناوریهای اطلاعاتی، استفاده از الگوریتمهای سنتی برای بازیابی سریع داده ها کافی نیست. استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی به عنوان یکی از تکنیکهای هوش مصنوعی، راهکار مناسبی برای افزایش سرعت بازیابی اطلاعات در حجم انبوه است. شبکه‌های عصبی مصنوعی بازنمون مناسبی از دانش برای کاربردهای بازیابی اطلاعات ارائه می دهند. گره های شبکه عصبی نمایانگر عناصر بازیابی اطلاعات از قبیل کلید واژه، نویسنده و ... هستند و پیوندهای موجود در شبکه برای انتقال ورودی از لایه به لایه دیگر استفاده شده و

در نتیجه به دستیابی به خروجی شبکه، که همان بازیابی مدرک است، می انجامد. شبکه‌های عصبی چند لایه، از تعدادی گره و پیوند تشکیل شده است. اطلاعات از طریق گره‌های ورودی به شبکه عصبی وارد شده، سپس با استفاده از پیوندها به لایه‌های بعدی (پنهان) منتقل گردیده و در نهایت، خروجی شبکه از گره‌های لایه خروجی به دست می‌آید.

با در نظر گرفتن خصوصیات شبکه‌های عصبی، به نظر می‌رسد این تکنیک هوش مصنوعی برای بازیابی اطلاعات، مؤثر باشد. در حال حاضر، در مدل‌های کاربردی شبکه‌های عصبی در بازیابی اطلاعات، تحقیقاتی صورت گرفته است و در آینده با پیشرفت بیشتر سخت افزار و نرم افزار، به نظر می‌رسد به سرعت بتوان از شبکه‌های عصبی استفاده های مؤثرتری نمود. با ارزاتر شدن سخت افزار مورد نیاز مدل‌های شبکه عصبی، امکان استفاده از آنها، با استفاده موازی برای طبقه بندی مدارک، امکان پذیر شده و بازیابی اطلاعات با استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی، بسیار سریعتر خواهد شد (Mehrad & Koleini, ۲۰۰۷). همچنین، با پیشرفتهای نرم‌افزاری در ایجاد روشهای جدید کنترل توابع شبکه، به منظور پیاده‌سازی مدل‌های شبکه عصبی، تحولی مهم در سرعت بازیابی اطلاعات فراهم می‌شود.

• نتیجه‌گیری

دنیاى جدید اطلاعات با حجم روزافزون منابع اینترنتی دچار مسئله‌ای شده است که جز با کشف راهی مناسب برای سازماندهی این اطلاعات قابل حل نیست. رده‌بندی یکی از شیوه‌های سازماندهی اطلاعات برای بازیابی سریع آنهاست که با استفاده از طرحهای رده‌بندی مثل رده‌بندی دیویی، رده‌بندی دهنده‌ی جهانی و رده‌بندی کنگره صورت می‌گیرد. از آنجا که رده‌بندی، فعالیتی وقت‌گیر و پرهزینه بوده و فهرست‌نویسی منابع اینترنتی، خارج از توان فهرستنویسان است، پروژه‌های زیادی برای انجام رده‌بندی به صورت خودکار و با ماشین، اجرا شده‌اند. استفاده از تکنیکهای هوش مصنوعی چون شبکه‌های عصبی مصنوعی، در تحقق این هدف سؤال‌هایی مؤثر است. اما در کاربرد طرح مناسبی برای انجام رده‌بندی به صورت خودکار، مطرح است که مؤسساتی چون «اوس.سی.ال.سی» تحقیقات زیادی برای پاسخگویی به آنها آغاز کرده‌اند.

- آیا طرحهای رده‌بندی کتابخانه‌ای مانند رده‌بندی دهنده‌ی دیویی و رده‌بندی کتابخانه کنگره می‌توانند برای رده‌بندی منابع دیجیتالی به کار بروند؟ و

آیا نیازی به تولید سیستم رده‌بندی مخصوصی برای رده‌بندی منابع دیجیتالی متناسب با ویژگیهای خاص آنها ضرورت دارد؟

- آیا می‌توان از این رده‌بندیها برای رده‌بندی خودکار منابع اینترنتی و دیگر منابع دیجیتالی بهره برد؟

- چه پیشرفتهایی لازم است تا سیستمهای رده‌بندی خودکار، این کار را به دقت یک متخصص رده‌بندی انجام دهند؟

- آیا ایجاد مرکزی واحد برای دادن کد رده‌بندی به صفحات وب به صورت اجباری ضرورت دارد؟

منبع : کتابداری و اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=346396>

زباله های اینترنتی (Spam)

Spam یکی از متداولترین و در عین حال منفی ترین جنبه های دارا بودن یک آدرس Email است. با این که در حال حاضر و با توجه به تکنولوژی های موجود امکان حذف کامل این نوع از نامه های الکترونیکی ناخواسته وجود ندارد، ولی می توان با استفاده از برخی روش های موجود تعداد آنان را کاهش داد.

• Spam چیست؟

Spam، نسخه الکترونیکی از "نامه های بدرد نخور" است. واژه Spam به پیام های الکترونیکی ناخواسته، اطلاق می گردد. این نوع از نامه های الکترونیکی ارتباط مستقیمی با ویروس نداشته و حتی ممکن است پیام

هائی که از منابع معتبر ارسال شده اند نیز در زمره این گروه قرار گیرند.

• چگونه می توان میزان Spam را کاهش داد؟

با رعایت برخی نکات، می توان میزان Spam دریافتی را بطرز محسوسی کاهش داد:

آدرس Email خود را بدون دلیل در اختیار دیگران قرار ندهید. آدرس های پست الکترونیکی به اندازه ای متداول شده اند که شما می توانید بر روی هر فرمی که به منظور کسب اطلاعات شما در نظر گرفته می شود، وجود فیلد خاصی به منظور دریافت آدرس Email را مشاهده نمایید. تعدادی زیادی از مردم بدون در نظر گرفتن مسائل جانبی، آدرس Email خود را در هر محلی و یا هر فرمی درج می نمایند. مثلاً "شرکت ها، اغلب آدرس ها را در یک بانک اطلاعاتی ثبت تا بتوانند وضعیت مشتریان خود را در آینده دنبال نمایند. برخی اوقات، اطلاعات فوق به سایر شرکت ها فروخته شده و یا امکان استفاده مشترک برای آنان، فراهم می گردد. بدیهی است در چنین مواردی ممکن است برای شما یک Email و از طرف شرکتی ارسال شود که نه توقع آن را داشته اید و نه از آنان درخواستی مبنی بر ارائه اطلاعات خاصی را داشته اید.

بررسی سیاست های محرمانگی. قبل از ارسال آدرس Email خود به صورت online، بدنبال Privacy سایت مورد نظر بگردید. تعداد بسیار زیادی از سایت های شناخته شده و خوشنام دارای یک لینک خاص بر روی سایت خود به منظور آشنائی کاربران با سیاست های آن سایت در خصوص نحوه برخورد با اطلاعات ارسالی شما می باشند. (همواره این پرسش را برای خود مطرح نمایید که آیا ما آدرس Email خود را در سایت هائی درج می نمایم که نسبت به آنان شناخت کافی داریم؟). شما می بایست قبل از ارسال آدرس Email خود و یا سایر اطلاعات شخصی، سیاست های اعلام شده توسط سایت مورد نظر را مطالعه نموده و از این موضوع آگاه شوید که مالکین و یا مسئولین سایت قصد انجام چه کاری را با اطلاعات

ارسالی شما دارند.

دقت لازم در خصوص گزینه هائی که به صورت پیش فرض فعال شده اند. زمانی که شما برای دریافت خدمات و یا Account جدید عملیات sign in را انجام می دهید، ممکن است بخشی وجود داشته باشد که به شما مجموعه ای از گزینه ها را در خصوص دریافت email در خصوص محصولات و یا سرویس های جدید، ارائه نماید. در برخی مواقع، گزینه ها به صورت پیش فرض انتخاب شده اند، بنابراین در صورتی که شما آنان را به همان وضعیت باقی بگذارید، در آینده نه چندان دور برای شما حجم زیادی از نامه های الکترونیکی که شاید انتظار آنان را نداشته باشد، ارسال گردد.

• استفاده از فیلترها: تعدادی زیادی از برنامه های پست الکترونیکی امکان فیلترینگ را ارائه می نمایند. پتانسیل فوق به شما این اجازه را خواهد داد که آدرس های خاصی را بلاک نموده و یا امکان دریافت نامه را صرفاً از طریق لیست تماس موجود بر روی کامپیوتر خود، داشته باشید. برخی مراکز ارائه دهنده خدمات اینترنت (ISP) نیز سرویس فیلترینگ و علامت گذاری مربوط به مقابله با Spam را ارائه می نمایند. در چنین مواردی ممکن است پیام های معتبری که بدرستی طبقه بندی نشده باشند به عنوان spam در نظر گرفته شده و هرگز به صندوق پستی شما ارسال نگردند.

هرگز بروی لینک های موجود در یک Spam، کلیک ننمائید. برخی از منابع ارسال کننده Spam با ارسال آدرس های Email متغیر در یک Domain خاص، سعی در تشخیص معتبر بودن یک آدرس Email می نمایند. (مثلاً تشخیص آدرس های Email معتبر موجود بر روی hotmail و یا yahoo). در صورتی که شما بر روی یک لینک ارسالی توسط یک Spam کلیک نمائید، صرفاً معتبر بودن آدرس Email خود را به اطلاع آنان رسانده اید. پیام های ناخواسته ای که یک گزینه "عدم عضویت" و سوسه انگیز را در اختیار شما قرار می دهند، اغلب به عنوان روشی به منظور جمع آوری آدرس های Email معتبر مورد استفاده قرار گرفته که در آینده از آنان به منظور ارسال Spam استفاده گردد.

غیرفعال نمودن گزینه دریافت اتوماتیک گرافیک در نامه های الکترونیکی با فرمت HTML. تعداد زیادی از شرکت ها، نامه های الکترونیکی را با فرمت HTML و همراه با یک فایل گرافیکی لینک شده ارسال نموده که در ادامه از آن به منظور ردیابی فردی که پیام الکترونیکی را باز نموده است، استفاده می نمایند. زمانی که برنامه سرویس گیرنده پست الکترونیکی شما، اقدام به download گرافیک از سرویس دهنده آنان می نماید، آنان می دانند که شما پیام الکترونیکی را باز نموده اید. با غیر فعال نمودن HTML mail و مشاهده پیام ها با فرمت صرفاً متن، می توان پیشگیری لازم در خصوص این مسئله را انجام داد.

• ایجاد و یا بازنمودن Account های جدید اضافی: تعداد زیادی از سایت ها، اقدام به عرضه آدرس پست الکترونیکی به صورت رایگان می نمایند. در صورتی که شما بطور مداوم اقدام به ارسال آدرس Email خود می نمائید (برای خرید online، دریافت سرویس و ...)، ممکن است مجبور به ایجاد یک account دیگر به منظور حفاظت آدرس account اولیه خود در مقابل spam شوید. شما همچنین می بایست از یک account دیگر در زمانی که اطلاعاتی را بر روی بولتن های خبری online، اطاق های چت، لیست های عمومی Mailing و یا USENET ارسال می نمائید، استفاده نمائید. بدین ترتیب می توان یک سطح حفاظتی مناسب در خصوص دریافت spam به آدرس Email اولیه خود را ایجاد کرد.

برای سایرین Spam ارسال ننمائید. یک کاربر متعهد و دلسوز باشید. در خصوص پیام هائی که قصد فوروارد نمودن آنان را دارید، سختگیرانه عمل کنید. هرگز هرگونه پیامی را برای هر شخص موجود در لیست دفترچه آدرس خود فوروارد نکرده و اگر فردی از شما بخواهد که پیامی را برای وی فوروارد ننمائید، به درخواست وی احترام بگذارید.

منبع : هواي تازه

<http://vista.ir/?view=article&id=295406>

زبان اينترنت

▪ صفحه وب (web page) : يك پرونده ساده وب هر چیزی که در پنجره مرورگر (browser) ميتوانيد ببينيد.

▪ مرورگر، مرورگر وب (browser , web browser) : قسمتی از نرم افزار که در کامپیوتر و به شما اجازه می دهد تا صفحات وب را ببينيد. معمولترین مرورگرهای وب يا web browser ها عبارتند از Internet Explorer و Netscape .

▪ Web Site : يك سری از صفحات وب که به صورت منطقی با یکدیگر ارتباط دارند و آنها معمولاً ظاهر و حال و هوای مشابهی دارند و به يك موضوع مرتبط می شوند.

▪ home page : رساله مقدماتی يا صفحه خوش آمد گویی برای يك وب سايت را گویند. home page شخصی يك نفر يك صفحه وب است که خود او را توصیف می کند.

▪ Link , Hot link , Hyper link : يك قسمت از يك صفحه وب که با كليك كردن بر روی آن می توان به جاهای دیگری رفت مثال: اين يك لينك به موتور جستجوی گوگل است

لينكها معمولاً با رنگهای متفاوت و يا به صورت Under line از متن اصلی شناخته می شوند.

▪ Broken link : يك لينك که شما رابه صفحه ای آدرس می دهد که در گذشته وجود داشته ولی اکنون وجود ندارد واگر شما بر روی آن كليك كنيد آنچه در برابر شما ظاهر خواهد شد صفحه ای است که در آن پيغام page not found (صفحه پيدا نشد) يا page can not display (صفحه قابل

نمایش نیست) یا Error ۴۰۴ (خطای ۴۰۴) وجود دارد.

• Hyper text : متنی که می تواند شامل لینکهایی باشد.

• HTML : این زبانی است که تمامی صفحات وب بر اساس آن نوشته شده اند.

• URL : این آدرس يك صفحه وب است برای مثال :

<http://english.unitecology.ac.nz/resources/tutorial/introduction>

URL يك صفحه وب است.

• Webserver , Web Server : يك وب سرور کامپیوتری است که تعدادی صفحات وب را در خود داشته و آنها را به کامپیوترهایی که آن صفحات را در

خواست می کنند ارائه می دهد. هیچ چیز بسیار ویژه ای در این کامپیوترها وجود ندارد و فقط يك کامپیوتر معمولی است که نرم افزارهای ویژه ای

را اجراء می کند. (با این وجود يك کامپیوتر به اندازه کافی قوی است.)

• SURF : سرفینگ در وب (surfing the web) به این معناست که به صورت تصادفی از اینترنت استفاده کنیم بدون داشتن يك جهت مشخص و

فقط با دنبال کردن لینکها به سایت یا صفحه جالبی برسید.

• Cyber : يك ملك نیست اما در بافت اینترنت وجود دارد.

• Cyber space : يك دنیای مجازی در اینترنت است.

• new bie : يك شخص که در اینترنت تازه کار است یا در يك زمینه خاص در اینترنت تازه کار است مثلاً در زمینه هایی مانند : IRC , Use net یا در

يك گروه بخصوص مانند mailing list یا يك گروه خبری.

• post : وقتی که شما به يك بحث و نظرخواهی عمومی پیغام میفرستید شما در حال عمل posting هستید. کلمه post می تواند به عنوان يك

فعل بکار رود. (I posted a message) یا به صورت اسم (that was a nice post)

• FAQ : مخفف کلمات « Frequently Asked Question » است. که بر اساس سنوالات تکراری که افراد تازه کار یکی پس از دیگری از افراد با تجربه

تر در بحثهای on line می پرسند شکل گرفته است. حرفه ایهایی که از پاسخ دادن به سنوالات تکراری خسته شده اند شروع به نوشتن لیستی

از سنوالات مکرر پرسیده شده و جوابهایشان کردند بنابراین تازه کارها (Newbies) می توانند به آنها مراجعه کنند.

اکنون FAQ توسعه یافته و عمومی تر طراحی شده و می توان از آنها برای آشنایی با يك موضوع خاص استفاده کرد.

• Download : به معنی انتقال يك فایل از يك کامپیوتر دور از کامپیوتر شما به کامپیوترتان است. از نظر فنی هر بار که شما يك صفحه وب را روی

صفحه مانیتور خود نگاه میکنید آن را download میکنید. (و همه اجزای آن صفحه وب را از قبیل عکس ها و آنچه که در بر می گیرد)

• Shareware : نرم افزارهایی که به صورت رایگان هستند که معمولاً نگارش سبک هستند و اغلب می توانند از وب download شوند.

• ISP : مخفف « internet service provider » است. آنها کمپانیهایی هستند که دسترسی به شبکه اینترنت را برای شما فراهم می کنند شما

معمولاً از يك مودم که به يك خط تلفن وصل شده است استفاده میکنید که با گرفتن شماره شما را به ISP تان وصل می کند.

• Band width : این يك تعریف فنی دارد اما بیشتر برای توصیف اینکه چه مقدار اطلاعات در واحد زمان يك خط معمولی می تواند انتقال دهد بکار

میرود و این به سرعت خط ارتباطی شما با اینترنت بستگی دارد.

• E-anything : شما می توانید از پیشوند E برای هر فعالیتی که در اینترنت انجام می شود استفاده کنید E-learning (آموزش الکترونیکی یا اینترنتی) و یا E-comerrce (تجارت الکترونیک) مثالهای معمولی از این دست هستند. این سنت در سراسر جهان از E-mail (که مخفف Electronic Mail) نشأت گرفته شده است.

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=245370>

زبان اینترنت

- شبکه ابر بزرگراه اطلاعات :
اینترنت
- وب و WWW و W۲ :
- کل وب
- صفحه وب (web page) :
- يك پرونده ساده وب هر چیزی که در پنجره مرورگران (browser) میتوانید ببینید.
- مرورگر، مرورگر وب (browser , web browser) :
- قسمتی از نرم افزار که در کامپیوتر و به شما اجازه می دهد تا صفحات وب را ببینید. معمولترین مرورگرهای وب یا web browser ها عبارتند از Internet

Explorer . و Netscape

• Web Site :

يك سرى از صفحات وب كه به صورت منطقى با يكدیگارتباط دارند و آنها معمولاً ظاهر و حال و هوای مشابهی دارند وبه يك موضوع مرتبط می شوند.

▪ home page :

رساله مقدماتی یا صفحه خوش آمد گویی برای يك وب سایت را گویند. home page شخصی يك نفر يك صفحه وب است كه خود او را توصیف می كند.

▪ Link , Hot link , Hyper link :

يك قسمت از يك صفحه وب كه با كليك كردن بر روی آن می توان به جاهای دیگری رفت مثال: این يك لينك به موتور جستجوی گوگل است لينكها معمولاً با رنگهای متفاوت و یا به صورت Under line از متن اصلی شناخته می شوند.

▪ Broken link :

يك لينك كه شما رابه صفحه ای آدرس می دهد كه در گذشته وجود داشته ولی اکنون وجود ندارد واگر شما بر روی آن كليك كنید آنچه در برابر شما ظاهر خواهد شد صفحه ای است كه در آن پیغام page not found (صفحه پیدا نشد) یا page can not display (صفحه قابل نمایش نیست) یا Error ۴۰۴ (خطای ۴۰۴) وجود دارد.

▪ Hyper text :

متنی كه می تواند شامل لينكهایی باشد.

▪ HTML :

این زبانی است كه تمامی صفحات وب بر اساس آن نوشته شده اند.

▪ URL :

این آدرس يك صفحه وب است برای مثال :

<http://english.unitecology.ac.nz/resources/tutorial/introduction>

URL يك صفحه وب است.

▪ Webserver , Web Server :

يك وب سرور كامپیوتری است كه تعدادی صفحات وب را در خود داشته و آنها را به كامپیوترهایی كه آن صفحات را در خواست می كنند ارائه می دهد. هیچ چیز بسیار ویژه ای در این كامپیوترها وجود ندارد و فقط يك كامپیوتر معمولی است كه نرم افزارهای ویژه ای را اجراء می كند. (با این وجود يك كامپیوتر به اندازه كافی قوی است.)

▪ SURF :

سرفینگ در وب (surfing the web) به این معناست كه به صورت تصادفی از اینترنت استفاده كنیم بدون داشتن يك جهت مشخص و فقط با دنبال كردن لينكها به سایت یا صفحه جالبی برسید.

▪ Cyber :

يك ملك نيست اما در بافت اينترنت وجود دارد.

▪ Cyber space :

يك دنياي مجازي در اينترنت است.

▪ new bie :

يك شحص كه در اينترنت تازه كار است يا در يك زمينه خاص در اينترنت تازه كار است مثلاً در زمينه هايي مانند : IRC , Use net يا در يك گروه بخصوص مانند mailing list يا يك گروه خبري.

▪ post :

وقتي كه شما به يك بحث و نظرخواهي عمومي پيغام ميفرستيد شما در حال عمل posting هستيد. كلمه post مي تواند به عنوان يك فعل بكار رود. (I posted a message) يا به صورت اسم (that was a nice post)

▪ FAQ :

مخفف كلمات « Frequently Asked Question » است. كه بر اساس سئوالات تكراري كه افراد تازه كار يكي پس از ديگري از افراد با تجربه تر در بحثهاي on line مي پرسند شكل گرفته است. حرفه ايهايي كه از پاسخ دادن به سئوالات تكراري خسته شده اند شروع به نوشتن ليستي از سئوالات مكرر پرسيده شده و جوابهايشان كردند بنابر اين تازه كارها (New bies) مي توانند به آنها مراجعه كنند. اكنون FAQ توسعه يافته و عمومي تر طراحي شده و مي توان از آنها براي آشنايي با يك موضوع خاص استفاده كرد.

▪ Download :

به معني انتقال يك فايل از يك كامپيوتر دور از كامپيوتر شما به كامپيوترتان است. از نظر فني هر بار كه شما يك صفحه وب را روی صفحه مانيتور خود نگاه ميكنيد آن را download ميكنيد. (و همه اجزاي آن صفحه وب را از قبيل عكس ها و آنچه كه در بر مي گيرد)

▪ Shareware :

نرم افزارهايي كه به صورت رایگان هستند كه معمولاً نگارش سبك هستند و اغلب مي توانند از وب download شوند.

▪ ISP :

مخفف « internet service provider » است. آنها كمپانيهايي هستند كه دسترسي به شبكه اينترنت را براي شما فراهم مي كنند شما معمولاً از يك مودم كه به يك خط تلفن وصل شده است استفاده ميكنيد كه با گرفتن شماره شما را به ISP تان وصل مي كند.

▪ Band width :

اين يك تعريف فني دارد اما بيشتر براي توصيف اينكه چه مقدار اطلاعات در واحد زمان يك خط معمولي مي تواند انتقال دهد بكار ميرود و اين به سرعت خط ارتباطي شما با اينترنت بستگي دارد.

▪ E-anything :

شما می توانید از پیشوند E برای هر فعالیتی که در اینترنت انجام می شود استفاده کنید E-learning (آموزش الکترونیکی یا اینترنتی) و یا E-commerce (تجارت الکترونیک) مثالهای معمولی از این دست هستند. این سنت در سراسر جهان از E-mail (که مخفف Electronic Mail) نشات گرفته شده است.

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=247777>

زبان فضای مجازی

سیکولوجانی معتقد است که بررسی انتقادی زبان مهمترین راه کار برای مطالعه ماهیت فضاهای مجازی است، به گفته او فضای مجازی را صرفاً می توان به حسب ویژگی های زبانشناختی آن تعریف نمود. منظور از «زبان» چیست؟ چه عواملی بر ساختار، اشاعه و تفسیر زبان در محیط های آنلاین تأثیر می گذارند؟ این مقاله طیف معانی منسوب به واژه «زبان» را در ادبیات رایج مربوط به زبان فضای مجازی بررسی می کند و پژوهش های اخیر مربوط به تنوع بافت های فرهنگی و اجتماعی، روابط، مهارت های زبانی و هویت هایی را که ممکن است در اینترنت و کاربرد زبانی کامپیوتر مؤثر باشند را، نیز مورد بررسی قرار می دهد. نظریات جدید ادبی و ارتباطشان با ارتباطات

آنلاین ارائه می شوند و البته با تأکید بر این مطلب که اینترنت و فناوری های کامپیوتری همانند سیال عمل می کنند و ابزارهای فرهنگی ای را ایجاد می کنند که افراد می توانند از آنها در راستای برقراری ارتباط با یکدیگر استفاده کنند.

• مقدمه

در میان مطالبی که درخصوص قابلیت اینترنت در راستای ارتباطات انسانی منتشر می شود، ویژگی مربوط به فناوری های ارتباطات اینترنتی همواره

مورد غفلت قرار می‌گیرد: و آن اینکه اینترنت و ارتباطات کامپیوتری، تا امروز، فضاهایی ارتباطی بوده‌اند که از طریق زبان (و عمدتاً متن) ساخته شده‌اند. بنابراین در فضای مجازی، زبان نوشتاری واسطه رابطه انسان- کامپیوتر و همچنین انسان- انسان است. تسلط اینترنت و ارتباطات متنی کامپیوتری به چه معناست؟

محققان رشته‌های مختلف- طیفی از مربیان آموزش از راه دور تا زبان‌شناسان، دانشمندان علوم اجتماعی و فیلسوفان پسا مدرن- در حال بررسی این مسأله هستند. آنها می‌پرسند: چه کسی و چگونه آن‌لاین صحبت می‌کند؟ آیا واقعاً زبان آن‌لاین «متن» است یا «گفتار» است؟ فرهنگ چگونه بر زبان فضای مجازی تأثیر می‌گذارد؟ محققان با بررسی این مسائل از دیدگاه رشته‌ی مربوط به خود، زبان مجازی را «متن»، «نظام نشانه‌شناختی»، «گفتمان فرهنگی- اجتماعی» یا حتی ابزار تسلط فرهنگی در نظر گرفتند (تسلط فرهنگی بر فرهنگ دیگری). این دیدگاه‌های مختلف هر یک به منظور بررسی زبان مجازی، ایجاد بستر برای مثال بررسی جزئیات متن آن‌لاین، بافت‌های اجتماعی زبان مجازی و یا معانی فرهنگی و اجتماعی زبان انگلیسی به مثابه زبان میانجی اینترنت، رویکرد روش‌شناختی و تحلیلی خاص خود را دارند. جای تعجب نیست که، پژوهش‌های مربوط به ارتباطات اینترنتی با برخی از مباحث علمی پیشین در خصوص ماهیت مطالعه‌ی «گفتمان»، رابطه بین زبان، فناوری و فرهنگ، معنا و مفهوم ادبیات و نیاز ادبیات به فناوری‌های ارتباطی جدید مغایرت داشته باشد.

• پیشینه

معنای چندگانه واژه «زبان»- هم آکادمیک و هم محاوره‌ای- بیانگر پدیده‌های چندگانه در چارچوب‌های تحلیلی مختلف است، و هر پژوهش ساده‌ای را در خصوص ادبیات مربوط به زبان فضای مجازی پیچیده می‌کند. مقاله حاضر مطالب تجربی و عملی مربوط به ماهیت و معنای متن، زبان و ادبیات اینترنت و ارتباطات اینترنتی را بررسی می‌کند، و رویکردهای نظری مختلفی که محققان در حال حاضر در این خصوص اتخاذ می‌کنند را نشان می‌دهد. این مقاله، خاصه بر پژوهش‌ها و نظریاتی تأکید دارد که اینترنت را به مثابه سایت ارتباطات بین‌المللی و بین فرهنگی- که به اصطلاح دهکده جهانی نام دارد- در نظر گرفته‌اند. مقاله حاضر اهمیت پژوهش در خصوص زبان آن‌لاین مربوط به حوزه تعامل کامپیوتر- انسان را نیز مورد توجه قرار داده است.

• دیدگاه‌های مربوط به زبان فضای مجازی

▪ زبان مجازی به مثابه متن دیجیتالی

به نظر می‌رسد برخی نویسندگان با غلط جلوه دادن برداشت خود از ارتباطات اینترنتی به مثابه ارتباطی اساساً نوشتاری (دیدگاهی که توسط برخی از پژوهشگران نظیر مالون، کولت و بلمور(۱) مورد بحث و بررسی قرار گرفته است)، بر ویژگی‌های متن دیجیتالی (و تأثیر آن بر خوانندگان) به مثابه رویکردی جهت بررسی ارتباطات فضای مجازی تأکید کرده‌اند. یکی از حوزه‌های خاص اینترنت فوق متن است که ماهیت چندوجهی، طبقه‌بندی نشده، غیرزنجیره‌ای و غیر خطی (شامل تصاویر، صدا، سمبل‌ها و متن)، و تضادی عینی با متن‌های چاپی سنتی دارد. فوق متن، پدیده متنی پسامدرن خوانده می‌شود، (۲) که پراکنده‌گویی و پیچیدگی ارجاعات را ممکن و آسان می‌کند. افزون بر این، محققان معتقدند که فوق متن به شدت ماهیت ادبیات را تغییر می‌دهد و نویسنده را صرفاً «منبع» می‌کند و شکل جدیدی از مطالعه و اندیشه پیوسته آزاد را پدید می‌آورد. (۳) کاپلان(۴) یکی از اولین محققانی بود که فوق متن را مورد بررسی قرارداد، وی تشریح کرد که "چگونه فوق متن از طریق حوزه متنی، چندین خط

سیر را در اختیار خوانندگان قرار می‌دهد." [۱]. کاپلان می‌گوید، "هر مسیری را که خواننده در مواجهه خود با متن انتخاب می‌کند، در واقع، آن متن را تولید می‌کند" و خاطر نشان می‌کند که برخی فوق‌متن‌ها قابل چاپ‌اند، در عین حال، بسیاری از اشکال جدید [آن] صرفاً خاص فضای مجازی‌اند و قابل چاپ نیستند. از سوی دیگر، داگلاس (۵) شیوه‌هایی که فوق‌متن را که در قیاس با متون نوشتاری که به خوانندگان آزادی کمتری می‌دهد را بررسی می‌کند و هارپلد (۶) از این دیدگاه حمایت می‌کند. او معتقد است که متون دیجیتال به لحاظ تجربی حساس‌اند و اساساً غیرمنسجم‌اند. (ص ۱۲۹). نامن (۷) به شدت از فوق‌متن انتقاد می‌کند، به اعتقاد او، "فوق‌متن در بهترین وضعیت برای ذخیره و دسترسی به اطلاعات مختلف مناسب است و نه برای تحلیل انتقادی و باثبات".

معانی فوق‌متن ویژه تعامل کامپیوتر-انسان کدامند؟ بروگا و باسناردو (۸) معتقدند که رسانه‌های فوق‌متنی ارتباطات چندوجهی را تقویت می‌کنند، در عین حال، برخی طراحان (خاصه طراحان مبتدی) به اندازه کافی با اینگونه ارتباط آشنا نیستند چرا که ادبیاتشان ادبیاتی شفاهی و متن محور است. به اعتقاد آنها، ایجاد فوق‌متن کارآمد، مستلزم رویکردهای جدید و متفاوت به سازماندهی اطلاعات و طبقه‌بندی، بازشناسی چالش‌های صفحه‌خوانی و هدایت مطالب و داشتن درکی از قواعد مربوط به بافت‌های الکترونیکی مختلف است (۹) به نحوی که از لحاظ الکترونیکی غنی شده باشند تا انتظارات مختلف کاربران مبتدی را برآورده سازند.

• زبان مجازی به مثابه نظام نشانه شناختی

بخش قابل توجهی از مطالعات رایج مربوط به زبان آنلاین به نشانه‌شناسی اختصاص دارد: کاربران در طیفی از امکانات ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری نظیر: ایمیل، بوردهای مباحثه و فضاهای «چت» همزمان ویژگی‌های تفصیلی و بعضاً ماشینی- نشانه‌ها و سمبل‌ها-نظام‌های زبان‌شناختی را بسط داده‌اند. مقالات بسیاری در خصوص شکل‌گیری قواعد مربوط به ارتباطات آنلاین یعنی: ساختارها، گرامر و واژه نگاری نگاشته شده است. عمده‌ی این مقالات، ارتباطات را در جایگاه‌های مختلف و/یا با زبان نوشتاری یا گفتاری (که تقریباً همواره انگلیسی است) با یکدیگر مقایسه می‌کنند. آنها عموماً چنین نتیجه می‌گیرند که ارتباط آنلاین واسطه‌ای است بین گفتار و نوشتار، و برخی مطالعات کلت و بلمور (۱۰) پا را از این فراتر نهاده و بین ویژگی‌های متقارن (آنلاین) و ارتباطات همزمان دیجیتال (آفلاین) تمایز می‌گذارند. برخی مقالات به طور خاص به نظام‌های متنی و گرافیکی‌ای (نظیر کاراکترهای عادی) (۱۱) می‌پردازند که کاربران به منظور اضافه کردن برخی ویژگی‌های متنی فراموش شده به ارتباطات الکترونیکی از آنها در ارتباطات آنلاین استفاده می‌کنند. (برای کسب ارجاعات مفصل به مسفادین (۱۲) و دیگران ۲۰۰۴ رجوع کنید). در این میان، باربولز، (۱۳) فوق‌متن را به مثابه ویژگی کلیدی متون دیجیتال در نظر می‌گیرد و برخی لینک‌هایی که می‌توانند به عنوان میان بر کاری بیش از وظیفه خود انجام دهند را تشریح می‌کند: نشانه‌های تفسیری برای خوانندگان، انتقال معانی مورد نظر نویسنده و راهنمای تنظیم ایده‌های جدید.

کرس و ون لیوون (۱۴) معتقدند که حرکت به سمت چند منظوره بودن که پیامد متون دیجیتال است مستلزم نظریه جدیدی در ارتباطات است که صرفاً بر زبان مبتنی نیست، بلکه نشانه‌شناسی و منابع چندگانه آن که رسانه‌های دیجیتال در اختیار می‌نهند را نیز دربر دارد. این منابع ویژگی‌های حائز اهمیت ارتباطات آنلاین هستند. در عین حال، ما مراقب نتایج ساده‌انگارانه در خصوص مدل‌های ارتباطی که نشانه‌ها و سمبل‌ها را به عنوان واسطه‌های معنایی در ارتباطات اینترنتی و کامپیوتر در نظر می‌گیرند هستیم، و همچنین مراقب تلاش بیش از حد در راستای تعیین و مشخص نمودن مجموعه‌ای از سمبول‌ها و علائم «خاص فرهنگی» ویژه گروه‌های کاربران براساس مفاهیم اصلی فرهنگی نیز هستیم. (این

پدیده و مشکلات مربوط به آن، در مسفادین(۱۵) مفصل مورد بحث قرار گرفته است).

• ادبیات های جدید؟

در محیطی که «متن» به نحو چشمگیری بر ارتباطات سایه افکنده است، مسلماً، «ادبیات» عامل مهمی در تعیین موفقیت تبادلات انسان- انسان و انسان- کامپیوتر است. اما چه نوع «ادبیاتی» برای ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری لازم است؟ در گذشته، محققان ادبیات را توانایی خواندن، نوشتن و برقراری ارتباط، معمولاً در محیطی متن محور، تعریف می‌کردند. اما، در دهه گذشته، محققان حوزه مطالعات جدید ادبی(۱۶) این رویکرد را به چالش کشیدند و بر ادبیاتی تأکید کردند که صبغه اجتماعی داشت و از الگوهای ادبی فردی و شناخت محور گریزان بود. (۱۷) بر اساس یک الگوی ادبی اجتماعی، زبان صرفاً بیانگر حقیقتی عینی نیست بلکه در عمل، عرضه‌کننده معنا در بافتی خاص است. براساس این الگو، خواندن و نوشتن، راه‌هایی هستند که افراد از طریق آنها معنا را در بافت خاصی انتقال می‌دهند. (۱۸)

اکنون برخی نویسندگان با وارد کردن رویکردهای مطالعات جدید ادبی به دنیای ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری، با مفاهیم «عملیاتی» ساده ادبیات الکترونیکی مواجه‌اند که صرفاً بر تعامل با سیستم‌ها، روش‌ها، ابزارها و روش‌های زبانشناختی مربوط به تهیه یا تفسیر متون [دیجیتالی] تأکید دارند. (۱۹) در عوض، آنها اهمیت جوانب «انتقادی» و «فرهنگی» ادبیات مربوط به ارتباطات آنلاین را مورد بحث قرار می‌دهند. (۲۰) در اینگونه ارتباطات، جنبه «فرهنگی» بیانگر توانایی استفاده از مهارت‌های عملی در بافت‌های اجتماعی است و امکان مشارکت در گفت‌وگوهای اجتماعی را فراهم می‌کند و جنبه «انتقادی» به سطح پیچیده‌تری از ارتباط با گفت‌وگوهای الکترونیکی اشاره دارد: توانایی ارزیابی، انتقاد و بازسازی گفت‌وگوها. چشم‌اندازهای نظری درخصوص «ادبیات دیداری»، «ادبیات دیجیتالی»، «ادبیات الکترونیکی»، «ادبیات کامپیوتری» به همت نویسندگانی همچون وارنر، استریت، جونز و دیگران، سیندر و ریچارد(۲۱) افزایش یافته‌اند. هولینگ(۲۲) بحث‌های مربوط به این حوزه را به طور مفصل بازبینی کرده است. نمونه‌ای از مقالات اخیر نشان می‌دهد که این بحث‌ها به دو دسته مخالف تقسیم می‌شوند: ۱- آن دسته که ادبیات الکترونیکی را تداوم همان ارتباطات انسانی موجود می‌دانند. ۲- آن دسته که آنها را کاملاً «جدید» و پسامدرن می‌انگارند. مجموعه‌ای از مقاله‌های پژوهشی بر مهارت‌های جدید مورد نیاز کاربران برای داشتن ارتباطات آنلاین موفق تأکید کرده‌اند. به گفته تارستان(۲۳) این مهارت‌ها "مربک از مهارت‌ها و روش‌های فکری کاملاً نوینی" هستند. (ص ۷۵). گیس(۲۴) با بسط این مطلب می‌گوید "اشکال جدید ارتباط، در واقع اشکال جدید تفکر و ادراک را بوجود می‌آورند". (ص ۲۳). کرامارای(۲۵) از "ادبیات دیداری" در ارتباطات اینترنتی سخن می‌گوید (ص ۵۱)، در عین حال، عبدالله(۲۶) بر تفاوت‌های سبکی و لحنی بین گفت‌وگوهای الکترونیکی و نثر علمی سنتی تأکید می‌کند.

از سوی دیگر، نویسندگانی نظیر ریچارد(۲۷) معتقدند که الگوهای غالب فوق رسانه‌های ادبیات الکترونیکی به قدری محدود و متکی بر نظریات پسامدرنی نمایش و الگوهای پساساختارگرایانه هستند که نگارش و گفتار را دو سیستم ارتباطی جدا از هم در نظر می‌گیرند. باربولز(۲۸) نیز آرایشی را برمی‌شمرد که روش‌های خواندن مورد نیاز (فوق متن‌ها) به همراه سنت‌های ادبی کهن، گسستی پسامدرن را نشان می‌دهند و این مسأله را یادآوری می‌کند که بین پدیده نوظهور و دیگر کنش‌های مربوط که ما با آنها مأنوسیم نوعی تداوم وجود دارد (یعنی این پدیده تداوم همان کنش‌های پیشین است). او در ادامه بر اهمیت بافت‌ها و روابط اجتماعی‌ای که خواندن در آنها اتفاق می‌افتد تأکید می‌کند و با این مسأله موافق است که تفاوت‌های قابل توجه این بافت‌ها و روابط سبب تغییر در نحوه خواندن می‌گردد. در عین حال، او این تغییر را بیش از آنکه انقلاب بداند،

تکامل در نظر می‌گیرد. وارث‌شور (۳۹) با تأکید بیشتر بر ارتباطات بین زبان، ادبیات و بافت فرهنگی- اجتماعی به عدم بهیمنگی و بهره‌وری این مدل‌های دوگانه ادبیات «جدید» در مقابل «قدیم» اشاره می‌کند و می‌گوید «ریشه‌های اصلی ادبیات، در برتری فرایندهایی نهفته است که در جوامع، فرهنگ‌ها و بافت‌های خاص ارزش به شمار می‌روند». (ص ۱). به همین دلیل، او معتقد است حتی یک ادبیات الکترونیکی وجود نخواهد داشت درست همانگونه که هیچ ادبیات چاپی‌ای وجود ندارد، و در واقع، برخی مطالعات به تنوع فزاینده ادبیات نوین و مخلوط، اشاره دارند. به عنوان مثال کرانی- فرانسیس (۲۰) معتقد است کاربران به مجموعه‌ای از ادبیات‌ها- قدیمی و جدید- نیاز دارند تا بتوانند ارتباط اینترنتی انتقادی داشته باشند. دادفیلد (۲۰) این مسأله را تأیید می‌کند که دانشجویان روز به روز در آنچه که شلیکو (۲۲) به طور خاص به بررسی پیش‌زمینه‌های ادبیاتی‌ای می‌پردازند که نوآموزان به منظور استفاده مؤثرتر از منابع درسی فوق متنی به آنها نیاز دارند. ویلیامز و مردیس (۳۲) در پژوهشی کوشیدند گسترش ادبیات الکترونیکی را در میان کاربران جدید اینترنت درجه‌بندی کنند.

این پژوهش‌ها در مجموع، حاکی از تفکری است که بر مبنای آن کاربران به مجموعه‌ای از مهارت‌ها نیاز دارند تا از ارتباط آن‌لاین مؤثرتری برخوردار باشند. اما قسمت دیگری از بحث بر مدعیات نظری‌ای متمرکز است که بر مبنای آنها فناوری‌های مختلف نیازمند ادبیات‌های مختلف است. از نگاه لی (۳۴) و دیگران، این دیدگاه بسیار جزم‌گرایانه است. ماری (۳۵) نیز مدعیات مربوط به تحولات پارادایمی اجتماعی و فرهنگی‌ای که فناوری سبب پیدایش آنها بوده است را تشریح می‌کند و می‌گوید «فناوری شیوه‌های ادبی و ارتباطی جدید را تحمیل نمی‌کند، بلکه صرفاً تغییرات فرهنگی و اجتماعی، نظیر تغییر شیوه‌های ادبی را تسهیل می‌کند».

▪ بافت‌های فضای مجازی، هویت‌ها و گفتمان‌ها

پژوهش‌های مربوط به رشته‌های دیگر شواهدی مبنی بر تنوع عظیم بافت‌های فرهنگی و اجتماعی عرضه کرده‌اند. این بافت‌ها بر گفتمان‌های اینترنتی تأثیر گذاشته‌اند و آنها را بوجود می‌آورند و از این طریق دیدگاه‌های نظری‌ای که بر اهمیت بافت‌های اجتماعی و فرهنگی در ادبیات و ارتباطات تأکید می‌کنند را تأیید می‌کنند. گالوین (۳۶) به تشریح آنچه او آن را «گفتمان فرهنگ فناوری» می‌نامد می‌پردازد، و می‌کوشد تا آن را در بافت‌های سیاسی و اجتماعی قرار دهد. گیسیس (۳۷) به بررسی طیفی از عوامل مؤثری که محتوا، سبک اینترنتی و برآیندهای اجتماعی پدیده زبان مجازی را پدید آورده‌اند، می‌پردازد. مقاله آموزشی کینالی (۳۸) درخصوص آیین معاشرت شبکه (۳۹) را می‌توان نمونه‌ای از راه‌هایی دانست که در آن «قوانین» فرهنگ اینترنتی (مانند زبان و رفتار) هنجارمند شده و از طریق ارتباطات خاصی بروز می‌یابند. هانگ و وانگ (۴۰) پدیده عامل‌های پرخاشگری (۴۰) را در ارتباطات آن‌لاین بررسی می‌کنند و معتقدند که این رفتار سبب تقویت نرم‌های فرهنگ مجازی و نیز تقویت ارتباط نوشتاری می‌گردد. کنراد (۴۱) در دنیای آموزش آن‌لاین گزارشی درخصوص مجموعه‌ای از قواعد و هنجارهایی که نوآموزان وضع می‌کنند، ارائه می‌دهد. به اعتقاد وی، این «رفتارهای زیبای» شکل گرفته در سایه ارتباطات متقابل به هارمونی گروهی و جامعه کمک می‌کند. جکوبسان (۴۲) ساختار بافت‌ها و پویایی ارتباطات بافتی و تعامل در فضای مجازی را بررسی می‌کند، در عین حال، گیسیس و کرادو و دانکر (۴۳) طیفی از سمبل‌های مورد استفاده در دنیای مجازی و ریشه‌های فرهنگی آنها را مورد مطالعه قرار می‌دهند. کلوت و بلمور (۴۴) عناصری نظیر اطلاع‌رسانی، توصیف و تشریح را بررسی می‌کنند. کچ و کندان (۴۵) نیز به بررسی چارچوب کلی تصمیم‌گیری و کارکردهای متقابل نظیر فوق زبان (۴۶) و بازگویی می‌پردازند و کریستال (۴۷) نیز نسل جدیدی از ارتباطات اینترنتی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

زبان اینترنت نیز از طریق روابط و هویت‌های کاربران شکل می‌گیرد. به عنوان مثال، گزارش ویسکونسکی (۴۸) به نحوه تأثیرگذاری عوامل فرهنگی‌ای نظیر (پایگاه، موقعیت، طبقه) در "بسترسازی و تعیین قوانین مربوط" به ارتباطات اینترنتی پرداخته است، (ص ۱۰۰) و پائولیلو (۴۹) رابطه‌ای بسیار ساختارمند را بین متغیرهای زبانشناختی و پایگاه‌های اجتماعی کاربران در چت، توصیف می‌کند. سایر مقالات نیز به تحلیل موضوعات مهمی نظیر تأثیرات مدیریت، جنس و عوامل اجتماعی بر ارتباطات خصمانه درون اتاق‌های چت پرداخته‌اند (۵۰) یا ساختار پیام‌های الکترونیکی زنانه-مردانه که در فهرست ایمیل‌های آکادمیک آمده‌اند را تشریح می‌کنند. (۵۱)

دی اولیورا (۵۲) بی‌حرمتی‌های مؤدبانه را در یک فهرست بحث زبان پرتغالی ارزیابی می‌کند و نتیجه می‌گیرد که در این بافت، مخاطبان مرد بر نقش‌های جنسیتی سنتی خود به مثابه "احکام مبادی ادب" خود تأکید می‌کنند. در مقابل، هرینگ و پانیامتیکول (۵۳) از بررسی جنس و گردش تخصصی در اتاق چت تایلندی نتیجه گرفتند که زنان تایلندی در این بافت نسبتاً قدرتمند شده‌اند. لیو (۵۴) جوانب عاطفی اجتماعی و وظیفه‌شناختی ارتباطات کامپیوتری را مدنظر قرار می‌دهد، حال آنکه برگزیده‌های سال ۱۹۹۴ در (۵۵) شامل مقالاتی می‌شود که ارتباطات خرده فرهنگ‌های مختلف فضای مجازی و ماهیت و کارکرد فضای مجازی را بررسی کرده‌اند. آخرین گروهی که به پژوهش درخصوص زبان فضای مجازی پرداخته‌اند، برآیندهای چیرگی زبان انگلیسی را بر فضای مجازی و فرهنگ مجازی بررسی کرده‌اند. پس روز به روز آشکارتر می‌شود که بافت‌های ارتباطی و ساختارهای فرهنگی- اجتماعی آنلاین و ارتباطات شبکه‌ای، فراوان و متنوع‌اند و نمی‌توان آنها را به آسانی طبقه‌بندی نمود.

• گرایش‌های (روندهای) آینده

مبادا تصور کنیم که گستره‌ی فعلی ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری متنی- خواه ایمیل و خواه فوق متن- ایستا است، لازم است به خاطر داشته باشیم که فناوری‌هایی که مفاهیم مربوط به زبان ادبیات آنلاین را به چالش می‌کشند قریب‌الوقوع‌اند. تاکنون، خوانندگان مطالب اینترنتی مجال ایجاد یا توصیف متن آنلاین را نداشته‌اند. در عین حال، تعداد محدودی از نویسندگان یا تولیدکنندگان، تمام مطالب را کنترل می‌کرده‌اند. اشکال جدید فوق متن نظیر آنهایی که ویکی‌س (۵۶) (یک وب سایت یا یک مجموعه اسناد فوق متنی دیگری که به کاربر امکان اضافه کردن مطلب و نیز ویرایش آن توسط کاربر دیگر را می‌دهد) قول عرضه شان را داده است، تمایزات آشکار بین نویسنده و خواننده، تولیدکننده و مصرف‌کننده متن یا مطلب آنلاین را کمرنگ می‌کند. (۵۷) پیشتر دریافتیم که خواندن که با تولید معنا در ارتباط است و فناوری‌های جدیدی که دسترسی را آسان می‌کنند به چندین خواننده و نویسنده امکان می‌دهد تا تحلیل‌ها و تفاسیر خود را از متن به طور مستقیم ثبت کنند و در فرایندی تفسیری پویای معنا ساز شرکت کنند. به گفته براگا و باسناردو (۵۸) این پیشرفت‌ها که چالش جدیدی را پیش روی کاربران قراردادده مهمتر و عمیق تر از کنترل متون غیر خطی است. خوانندگان روز به روز با متونی مواجه می‌شوند که توسط چند مؤلف نوشته شده و در شرایطی قرار گرفته که دائماً در حال تغییر است، شرایطی که عقاید فعلی ما را درخصوص نحوه تولید، ارزیابی و اشاعه علم به نحو بنیادینی تغییر می‌دهد.

• نتیجه‌گیری

افراد به هنگام ساخت و تبادل معنا با یکدیگر طیفی از عوامل ادبی و زبانی را در ایجاد متون و ارتباطات چندجانبه به خدمت می‌گیرند. این فرایند خود تحت تأثیر بافت‌های اجتماعی و فرهنگی و هویت افراد قرار می‌گیرد. در ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری، زبان، ادبیات و فناوری، همه را به گفته ویگوتسکی (۵۹) می‌توان «ابزارهای فرهنگی» نامید که افراد از آنها به منظور تأثیر بر معنا و (نه الزاماً تعیین آن) استفاده می‌کنند. این مسأله بیانگر

آن است که هیچ رویکرد نظری معناداری به فهم زبان در اینترنت نباید، فناوری را به ادبیات یا بالعکس ترجیح دهد، بلکه باید هر دو را مکمل یکدیگر بداند. لی(۶۰) ضمن توجه به این مطلب معتقد است که نظریه فعالیت، نظریه شبکه عامل و مفهوم اجتماعات عملکردی می‌توانند چشم‌اندازهای مفیدی برای بررسی ادبیات ونحوه تأثیر آن بر ارتباطات اینترنتی و کامپیوتری باشند. لی با ذکر نمونه‌هایی از رویکردهای جدیدی که اهمیت آموزش، عاملیت و اقتباس کاربر را نشان می‌دهند، راسل(۶۱) نظریه فعالیت را- که بر انتقال دوباره معنا یا شیوه‌های اقتباس ابزارهای جدید توسط افراد به منظور برقراری ارتباط با دیگران تأکید دارد- به مثابه چارچوبی که امکان پژوهش و درک جدیدی از استفاده انسان‌ها از کامپیوتر به عنوان ابزارهای فرهنگی جدید تعامل بین افراد را فراهم می‌کند را مورد تأکید قرار می‌دهند و آن را برجسته می‌کند

منبع : جنوبی‌ها

<http://vista.ir/?view=article&id=315621>

زن در شبکه اینترنت

انقلاب اطلاعات و ارتباطات در حال شکل دهی مجدد جهان است و اینترنت در رأس این جریان قرار دارد. تأثیرات چند جانبه و شگرف اینترنت بر زندگی انسانها مبهوت کننده است و علی‌رغم تلاش‌های انجام شده جهت تعیین ابعاد کاربردی و تأثیر گذار آن، همچنین جنبه‌هایی از آن نامعلوم مانده است. امروزه، اینترنت جایگاه ویژه‌ای در ساختار زندگی یافته است و کامپیوتر به عنوان يك وسیله اما با کاربردی متفاوت تر، متنوع تر و شخصی تر وارد فضای زندگی جوامع شده و عرصه زندگی اجتماعی را دچار تغییر و تحول کرده و روابط اجتماعی جدیدی با ویژگیهای نوین در جامعه حاکم می‌سازد.

دیگر اینترنت، ابزاری پیچیده نیست که به وسیله دانشمندان استفاده شود بلکه شالوده‌ای همه‌جا حاضر برای فعالیت‌های روزمره عادی است. در طول تاریخ تمدن بشری هرگز این حجم عظیم اطلاعات چنین ساده در دسترس این تعداد زیاد افراد نبوده است، آشکارترین نشانه این تغییر

ازدیاد کامپیوترهای خانگی است که برای جست و جوی اطلاعات موجود در اینترنت به کار می رود. در چند سال اخیر کامپیوتر و اینترنت به تدریج تا حدی جای تلویزیون را گرفته است و احتمال می رود که در آینده ای نزدیک نقشی عمده تر از تلویزیون را در زندگی جوامع و ارائه اطلاعات به ملتها ایفا کند. ورود اینترنت به زندگی امروزی تحولات پایه ای را در زندگی مردم به وجود آورده است. که برخی موارد اساسی و اصلی کاربرد اینترنت را می توان در موارد زیر دسته بندی کرد:

آموزش، ارتباطات، انتقال اطلاعات، سرگرمی، تجارت و...

با توجه به اینکه آموزش و فرهنگ از آن دسته حوزه هایی هستند که معمولا، سریع تر از بقیه حوزه ها در معرض تغییرات جدید قرار می گیرند، در این فناوری نوین نیز عرضه و تقاضا در این زمینه بیشتر به چشم می خورد.

از سوی دیگر با توجه به اینکه این ابزار به دور از محدودیتهای رایج در ارتباطات حضوری، در دسترس می باشد، با ارائه آموزشهای مختلف، کاربران را با حقوق انسانی متعدد و با رویکردها و اهداف گوناگون آشنا کرده و در پی فرایند جهانی شدن، به گسترش نگرشهای جهانی و ایجاد درد مشترک، می پردازد، به این ترتیب خواسته های کاربران نیز شکل ویژه ای به خود گرفته و انتظارات نوینی را شکل داده است و اینها خود مبین وظیفه ما به عنوان مسلمانان و مدعیان مسلمانی است که با توجه به اتکا به این ایدئولوژی و جهان بینی غنی که در دسترس ما وجود دارد برای ارائه اطلاعات مورد نیاز به تشنگان و جویندگان راه حقیقت بر خیزیم چرا که، دیر زمانی است که در گوشه و کنار جهان فریادهای عدالت طلبی و برابری حقوق انسانها و در پی آن، برابری حقوق زنان و مردان به گوش می رسد و مکاتب و نهضت های مختلفی را شکل داده است، که یکی از مهمترین و پرآوازه ترین آنها در سالهای اخیر فمینیسم است که جنبشی سازمان یافته برای دستیابی به حقوق زنان و یک ایدئولوژی برای دگرگونی جوامع است و هدف خود را نه تنها تحقق برابری حقوق زنان و مردان می داند، بلکه رؤیای دفع انواع تبعیض و ستم نژادی را در سر می پروراند.

همه گرایشهایی که زیر چتر گسترده این جنبش گرد آمده اند، بر این باورند که: زنان با بی عدالتی و نابرابری روبرو شده اند و نیازمند یاری در جهت رفع این تبعیضها هستند، اما تحلیلهایی که ارائه می دهند و بر همین پایه راهکارهایی که پیشنهاد می دهند متفاوت است.

در دهه ۱۸۴۰ م، جنبش حقوق زنان در ایالات متحده امریکا ظهور کرد و به فعالیت در جهت تبیین جایگاه زن در جامعه امریکا پرداخت و دیری نپایید که در پی آن جنبشهای مختلفی از جمله جنبش فمینیسمهای لیبرال، مارکسیست، رادیکال، سوسیالیست، فرامدرن و... ظهور کردند که هر یک بر اساس دیدگاه طراحان آن در پی تعیین حقوق زنان و احقاق آن بوده و هستند در برخی از این نگرشهای تندرانه به مبارزه با مردان پرداخته شد و نقش همسری، مادری، فرزند پروری و... زیر سؤال رفت و نشانه های محدودیت در آزادیهای زنان نامیده شد ولی بعد از مدتی نگرش جدیدی ظهور کرد و در حالی که رنگ و بویی حاکی از ندامت داشت به تغییر مکتب قبلی پرداخت و ایده هایی نوین را ابداع کرد.

اما علی رغم تمام تلاشهایی که تا کنون انجام شده، شاهد موفقیتی که مورد نظر طراحان این ایدئولوژیها باشد، نبوده ایم، نه به این معنا که حرکتی صورت نگرفته، بلکه بزرگترین دستاورد آنها که طراحی و ارائه کنوانسیون حقوق زنان به کشورهای جهان است، خود حاوی نقاط ضعفی است که نه تنها حقوق زنان را احقاق نمی کند بلکه تحت لوای برابری حقوق زن و مرد، چهره های متفاوت از زن ساخته و پرداخته و در حرکتی

ظالمانه، بدون داشتن چارچوبی قابل اتکا، زنان و به تبعیت از آنها، انسانیت را در مسیری که خود از پایان آن بی اطلاع است سوق می دهد، که اعتراض کشورهای اسلامی به این طرح (خصوصاً آنکه مراجع عظام در سال ۱۳۷۶ و ۱۳۸۱ مکرراً تعارضات کنوانسیون با دیدگاه های اسلامی را متذکر شدند)، با مخالفت نسبت به آن، شاهدهی بر این مدعاست که آنها به تکیه گاهی که قابل استمداد است دسترسی دارند. بنابراین کشورهای اسلامی نیز از تکاپو ننشسته و در پی بررسی و معرفی جایگاه زن در اسلام، اقدام به طراحی منشور حقوق زن در نظام اسلامی نموده اند. (احمدی ۱۳۸۴،)

از آنجا که دین اسلام دینی همه مکانی و همه زمانی است و از بدو ظهور خود به تأکید جایگاه ویژه ای برای زنان پرداخته، و تعیین جایگاه زن و حد و مرزهای انسانی زنان و مردان بر اساس این چارچوب منسجم فکری با مانعی مواجه نیست، گام مهم بعدی، معرفی این جایگاه معین، به افرادی است که در پی کسب آن به جست و جو پرداخته اند.

بر طبق آنچه گفته شد دنیای امروز دنیای ارتباطات و تبادل اطلاعات است، در عصر دیجیتال و فناوری که افراد در منزل خود نشسته و با فشار کلیدهایی با شبکه های مختلف اطلاع رسانی مرتبط می شوند و پاسخ سؤالات خود را از اقصی نقاط جهان درمی یابند،- البته اگر پاسخ این سؤالات بدون غرض ورزی ارائه شده و از صحت کامل علمی و عینی برخوردار باشد- این فرایند اطلاع رسانی در مسیر اصلی خود قرار می گیرد و این در حالیست که در پی رویکردهای ارائه شده گوناگون در زمینه حقوق و جایگاه زنان، ذهن افراد بشر در پی یافتن رویکرد و نگرشی است که آزمون شده و تأیید دریافت کرده باشد و با زبانی ساده و رسا در اختیار آنها قرار گیرد. اما در بعد مسائل فرهنگی و با توجه به اهداف دیگر دولتها و ابرقدرتها نسبت به دین اسلام و ترس از عمومیت یافتن داده های رهگشای آن، وظیفه مسلمانان سنگین تر می شود و نیاز به بررسی راهکارهای اساسی در زمینه اطلاع رسانی و معرفی جایگاه زن در اسلام را تأیید می کند و از سویی عملکرد کامل اینترنت در امر اطلاع رسانی و توجه به محاسن آن، ما را بر آن می دارد تا با ارائه راهکارهایی جهت تعیین تأثیر اینترنت در معرفی جایگاه زن در اسلام به مسلمانان و سایر جهانیان به قدر نیاز خویش از این فناوری بهره مند شویم.

● جایگاه زن در اروپا در سیر تاریخ

در روم باستان زنان از حقوق اجتماعی برخوردار نبودند و از ارث نیز محروم بودند و پس از مرگ شوهر، مانند سایر ایشیا به ورثه منتقل می شدند. رومیان با آنکه در قوانین و حقوق، پیشرفت کرده بودند، اما افکار عامه نسبت به زنان، متمایل به خشونت و سختگیری بود. در دموکراسی آتن، زنان با بردگان برابر بودند و حق رأی و مالکیت اقتصادی نداشتند. با سقوط امپراتور روم، فضای اجتماعی به تدریج تحت تأثیر آموزه های مسیحیت تلطیف شد. در قرنهای دهم و یازدهم میلادی، زنان آرام آرام وارد مسائل سیاسی، حکومتی و قضایی شدند. این دوره مقارن بود با ورود و نفوذ اسلام به اروپا، که ره آورد عظیم این نفوذ، افزایش حرمت حقوق زن در جامعه و فرهنگ اروپا است. (تیموری، ۱۳۸۵)

در سده های سیزدهم و چهاردهم میلادی، ساختار اقتصادی و اجتماعی اروپا متحول شد و حقوق و حرمت زنان کاهش یافت. بیشترین دوران تهاجم به کرامت زن و حقوق مادی و معنوی او در غرب بعد از رنسانس بود. دورانی که از آن به مرگ مدنی زن تعبیر شده است. اوج این تهاجمات در قرنهای پانزدهم و شانزدهم میلادی بود. در این دوران شاهد هستیم که زنان خلاق در عرصه علم و هنر و ادبیات مجبورند تا آثارشان را به نامهای مردانه ارائه دهند. در قرنهای هفدهم و هجدهم میلادی که با تشدید سکولاریزاسیون در اخلاق و فرهنگ، تمرکز ثروت، مبادلات بردگان و

فقیر شدن بخشی از بشریت همراه بود، شرافت انسان در اروپا، به میزان تولید کالا و پس اندازهای مادی او تنزل کرد. در این بین وضع زنان وخیم تر از مردان بود. تحولات رنسانس باعث خلق تفکرات الحادی و مادی، انسان مداری، فردگرایی و اومانیسیم و... در اروپا شد و فرآیند این تحولات سبب خیزش زنان بود. (همان منبع)

کشورهایی که از دایره پیشرفتهای علمی و تکنولوژیکی به دور مانده بودند متأثر از فریادهای سیاسی گشته با تغییرات متعددی مواجه شدند. اسلام و تاثرات آن نسل به نسل گشته و آثارمطلوب آن منتقل شد. جایگاه اولیه زن که توسط اسلام تعیین گشته بود، در پی سوء استفاده و سوء تعبیرات روایان و مدعیان حکومتها متغیر و یا مخفی ماند، تا با رشد قدرتهای اسلامی و نیز گسترش فناوری و تکنولوژی و نیز تغییرات حکومتی و ظهور انقلاب اسلامی در ایران، مجدداً به گردش در آمد.

● جایگاه زن در اسلام:

اگر انسان وارسته شد می تواند الگوی دیگر انسانها قرار گیرد. اگر مرد باشد الگوی مردم است نه مردان، و اگر زن باشد باز الگوی مردم است نه زنان.

اسلام، زن را مانند مرد برخوردار از روح کامل انسانی و اراده و اختیار می داند و او را در مسیر تکامل که هدف خلقت است می بیند و هر دو را در یک ردیف قرار داده و با خطاب یا ایها الناس و یا ایها الذین آمنوا مخاطب ساخته است. (آملی، ۱۳۸۰،)

قرآن کریم با این خطابش زن را که در فقر ذلت و پستی بود و از هرگونه حقوق فردی و اجتماعی خویش محروم بود، و به عنوان يك موجود ناقص که فاقد روح و اراده و اختیار باشد معرفی شد بود، به اوج عزت و سرافرازی صعود داد و تاج افتخار کرمنا بنی آدم را بر فرق او نهاد و او را همدرد با مرد انسان و خلیفه الله فی الارض نامید.

قرآن کریم با این بیان بر تمام عقاید و باورهای جاهلی و ادیان تحریف شده که زن را موجود وابسته و غیر مستقل و در مرتبه پایین تر از مرد و طفیلی آن می دانستند بی اعتبار نموده و بر همه آنها خط بطلان کشید.

هر موجودی در جهان هستی جایگاه خاصی دارد که معلول مرتبه وجودی وی و ویژگیهای خاص آن موجود می باشد. قوانین حاکم، ارزش وجودی، نحوه بهره دهی و بهره گیری، شیوه کار و حدود فعالیتهاى يك موجود، وابسته به مرتبه وجودی و ویژگیهای خاص او و تعیین کننده جایگاه او در نظام هستی است. این مطلب را می توان به صورت قاعده ای کلی و سنتی تغییر ناپذیر تلقی کرد، به گونه ای که خروج از این سنت و قاعده، افراط و غلو یا تقریب و خروج از حد تعادل است. (امین زاده، ۱۳۸۰،) ● نیم نگاهی به وضعیت زنان در دنیای غرب

ایده تساوی همه جانبه زن و مرد، باعث شده که جامعه غرب به يك جامعه تك جنسی مبدل گردد، تا بدانجا که زنان عملاً از زن بودن خود احساس تنفر کرده و به تقلید از مردان بپردازند و تلاش کنند که همگام با مردان نقشهایی را در جامعه عهده دار شوند که پول و قدرت بیشتر در آنها نهفته است. این نظریه باعث شده که زنان به کلی وظایف اصلی خویش را فراموش کرده و در سازمانهای دولتی و یا تجاری به رقابت با مردان برخیزند و در این تکاپوی قدرت و پول و فریب در دنیای مادی آزادیهای واقعی خود را از دست داده و اسیر شعارهای آزادانه ظاهری، شوند که آنها را به اسارات پیروی از پارادایم زمانه می کشاند اما امروز، در دنیای غربی نیز بسیاری از زنان از شعارهای آزادی و برابری فمینیستی بیزار می جویند. يك خانم روزنامه نگار آمریکایی که از طرفداران حقوق زن است، در این زمینه کتابی منتشر کرده و شرح حال خود را به رشته تحریر درآورده، می نویسد:

«زنان آمریکایی با اشتغال در خارج از خانه و رقابت بی فایده با مردان، بزرگترین محبت زندگی یعنی مادر شدن را از دست داده اند». او به زنان جهان توصیه می کند: «اگر می خواهید خانواده داشته و مادر باشید، به خود بپردازید».

از سوی دیگر یکی از رادیوهای معتبر انگلیس اعلام کرد: بر اساس آمارگیری روزنامه تایمز، شمار تازه مسلمانان انگلیس رقمی در حدود ۲۰ هزار نفر است که اکثریت آنان را زنان انگلیسی تشکیل می دهند. در میان تازه مسلمانان آمریکایی نیز بیش از ۸۰٪ زن دیده می شود. به گفته زنان انگلیسی تازه مسلمان، ارزشهای اسلامی عمیقاً آنان را جذب کرده است.

گریز زنان از تمدن غرب و پناه گرفتن آنان به اسلام، نمایانگر این واقعیت است که امروزه برای انسانهای آگاه، خردورز و آرمانخواه از مرد و زن، فمینیسم غرب که اوج ظهور و نمایش خود را ارائه داده، جلوه و جاذبه ای ندارد و کفایت اطلاعات دقیق و معتبری از اسلام واقعی و حدود و خواستههای آن ارائه شود تا هر قلب آگاه با یافتن مسیر زندگی دنیا و آخرت خود و بهره مندی از مواهب فردی و اجتماعی، جذب آن شود. چرا که از آغاز، این دین مبین متناسب با خواستها و نیازهای روح بشر نازل گشت و بر مدعیان دینداری و مسلمانی است که با روشنگری و تلاش در ارسال مرسلات اسلامی وظیفه خود را تمام کنند و به رضای مرضی دست یابند.

فرایند این تحولات، سبب خیزش زنان بود که خواستار اعاده حیثیت و شرافت و حقوق تصییع شده خود بودند و این سرآغازی برای نگرش نوین و مجدد به جایگاه زن در دنیا گشت.

● رابطه اسلام، علم و تکنولوژی

اسلام به عنوان يك ایدئولوژی و مکتب فکری، تمام راههای سعادت انسانی را پیش بینی کرده و قابل استفاده می داند. از جمله نسبت به علم و علم آموزی نگاهی ویژه دارد و توصیه های موکدی کرده است، تا آنجا که تحصیل علم ودانش را بر هر زن و مرد مسلمان لازم می داند و تحصیل علم را هر چند دشوار و حتی از بعد مسافت، دور تأکید می کند. اگر نگاهی دوباره به قرآن مجید داشته باشیم با دهها آیه روبرو خواهیم شد که فریاد می زند افلا تعقلون و..... واینکه چرا عقل ورزی نمی کنید ودل به تفکر نمی سپارید و در زندگی شعور را سرلوحه اعمال خود قرار نمی دهید. به گونه ای که آدمی احساس می کند تنها راه فلاح و رستگاری از کوچه های اندیشه، تعقل و تعلم می گذرد. بر همین اساس است که دراسلام برای استمداد جامعه از علم به هر وسیله و روشی به دیده مثبت نگاه می شود.

پیشوایان دینی نیز از هر مجالی برای تشویق وترغیب پیروان خویش استفاده کرده اند. اگر بخواهیم برای حرکت و تشویق مردم به سمت تعلم و تعقل در اسلام مثال بیاوریم به طور قطع کتابی قطور خواهد شد که به عنوان خلاصه آنها بیان همین حدیث کافیه است: اطلب العلم من المهد الی اللحد که نسخه علم آموزی بشریت را به اندازه عمر او تعیین می کند وحتی مرزهای جغرافیایی را هم به رسمیت نمی شناسد وپیروان خویش را به فراگیری علم فرا می خواند حتی اگر علم در چین باشد. بالاتر از این، اسلام حتی مرزهای اعتقادی را نیز در هم می ریزد وامت را به علم آموزی می خواند حتی اگر نزد کافر باشد. (نگاه حوزه، ۱۳۸۱)

● اینترنت:

اینترنت شبکه ای گسترده و بی حد و مرزی از شبکه ها است که توسط لینکهای زنده بین کامپیوترها ایجاد می شود. این شبکه دردهه ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰، ابتدا پروژه ای بود که وزارت دفاع آمریکا آن را انجام می داد و به آرپانت معروف شد. هدف اولیه آرپانت ایجاد ارتباط بین ارتشها بود که به

آسانی بتوان از بروز نقص و عدم عملکرد صحیح پرسنل نظامی آگاه شد.

از ۴۰ سال یا بیشتر از آن زمان، اینترنت دستخوش تحولات چشمگیر و عمدتاً غیرقابل پیش بینی بسیاری بوده است. فناوریهای دیجیتالی بسیاری، ابعاد فرهنگ چاپی را به چالش کشیده اند. اینترنت درحال تولید اشکال جدید اجتماعی شدن انسان و عملکردهای جدید فرهنگی و نیز متحول ساختن اشکال و عملکردهای قدیمی است. سرعت این تحول آنچنان بالا است که بررسی کلی تحولات اغلب دشوار است. (محمدی ۱۳۸۴،)

اینترنت مرکب است از پیشوند اینتر و کلمه مخفف نت. اینتر در فرهنگ وبستر به معنی بین، در میان و امری که بین چند چیز انجام می شود و نت در انگلیسی مخفف کلمه نتورک (Network) یا همان شبکه است. مانند اینترنتشنال (International) یعنی بین المللی. بنابراین اینترنت به معنی ارتباط بین چند شبکه رایانه ای است.

گسترش استفاده از اینترنت به مراتب سریعتر از رسانه های دیگر بوده است و هر روزه شاهد افزایش آمار کاربران جهانی و ایرانی اینترنت هستیم. به واقع اینترنت بزرگترین شبکه جهانی است که اطلاعات را بدون هیچ محدودیت زمانی و مکانی در اختیار کاربران قرار می دهد، حال اگر این شبکه جهانی را در اندازه های يك سازمان کوچک کنیم، می شود اینترانت (Intranet)، و اگر تعدادی از سازمانها را به هم متصل کنیم می شود اکسترانت (Extranet) که این دو نوع شبکه از نظر زیربنایی یکی هستند.

اما از سال ۱۹۹۰ فرزندى خلف از اینترنت زاده شد و آن چیزی نبود جز (World Wide Web) که مردمان جامعه اطلاعاتی او را www می نامند. این تارنمای جهانی در سال ۱۹۹۵ آمار ۹ میلیون نفری، در سال ۲۰۰۰ چیزی بالغ بر ۱۲۲ میلیون نفر و در سال ۲۰۰۳ حدود ۴۰۸ میلیون نفر را جزو کاربران خود به ثبت رسانده است. بی شك اینترنت هیجان انگیزترین و بزرگترین واژه عصر ارتباطات و اطلاعات است که تأثیرات عمیق و شگرفی بر روی زندگی بشر داشته است که بر هیچ کس پوشیده نیست، این شاهراه بزرگ اطلاعاتی محل تلاقی مغزها و کامپیوترهاست که ساختار دانش بشر را تغییر داده است. آیا ساختار دانش، آموزش، اقتصاد، فرهنگ، قدرت و بسیاری از جنبه های زندگی عصر حاضر، در مسیر این بزرگراه اطلاعاتی تغییرات عمقی و اساسی نیافته است؟

● اما اتصال به این شبکه جهانی یا همان اینترنت چگونه ممکن است؟

به راحتی، يك کامپیوتر در منزل یا محل کارتان، يك مودم، يك خط تلفن و يك شماره که ارتباط شما را با ISP مورد نظرتان برقرار کند.

اینترنت با ورود به عرصه های رسمی تر مانند ساختار آموزشی، سیاسی و اقتصادی واژه های جدیدی چون آموزش مجازی یا از راه دور، کتاب الکترونیک، دولت الکترونیک، بانکداری الکترونیک، تجارت الکترونیک، درمان الکترونیک و صدها عبارت الکترونیکی دیگر را وارد گفتمان اجتماعی-اقتصادی-سیاسی دولتها و جوامع کرده است و کشورها را وادار کرده است تا تمامی هم و غم و برنامه ریزی خود را بر روی این برنامه ها بگذارند. از زمان ظهور کامپیوترهای نسبتاً ارزان، عباراتی مانند فضای مجازی، جوامع مجازی، و شاهراه اطلاعاتی رواج یافته اند، گسترش آنچه می توان پدیده اینترنت نامید، آنچنان سریع و وسیع بود که زبان مورد استفاده برای توصیف آن هنوز درحال تکامل است، امروزه دیگر استفاده از اینترنت را آنلاین بودن می نامیم و از پست الکترونیکی گرفته تا شرکت در مباحثات چند نفره همزمان، که هر روز بیش از دیروز مورد استفاده قرار می گیرد و تبدیل به اجزایی ارزندگی روزمره می شوند، استفاده می کنیم. (اس. ای و مورگی. دی ۱۹۹۸،) ● آمار استفاده از اینترنت در ایران

زمینه اتصال به اینترنت، در آمریکا از هر ۲ نفر، يك نفر، در انگلیس، بیش از ۱۰ میلیون نفر و در کره، ۶۵ درصد ضریب نفوذ دارد، و به طور کلی، کشورهای صنعتی که ۱۵ درصد مردم جهان را شامل می شوند، بیش از ۸۸ درصد کاربران اینترنتی را دارند. اما در کل، قاره آفریقا تنها يك میلیون نفر و به ازای هر ۲۵۰ نفر، يك نفر کاربر اینترنتی وجود دارد و هنوز ۹۸ درصد مردم آمریکای لاتین و ۹۹/۵ درصد مردم آفریقا و نیز ۹۸ درصد مردم آسیا از دسترسی به اینترنت محروماند و کشورهای نیز وجود دارند که کمتر از ۱۰ کامپیوتر متصل به اینترنت دارند، یا اصلاً به طوری کلی از این وسیله ارتباطی محروماند. (برای مثال بنگلادش، آنگولا، چاد، بروندي و...). اما ایران با ضریب نفوذ ۲۰ درصدی تلفن ثابت و ۱۰ درصدی اینترنت جای بحث جدایی دارد. (سلطان علیزاده، ۱۳۸۳)

جدول زیر درصد استفاده کننده جمعیت کشورهای مختلف از اینترنت را تا پایان سال ۲۰۰۱ میلادی نشان می دهد. این کشورها شامل مهمترین کشورهای صنعتی و همینطور کشورهای هم منطقه ایران و خود ایران هستند. این جدول به صورت نزولی مرتب شده است. در پایان سال ۲۰۰۴ میلادی، میزان پهنای باند کل کشور ایران در حدود ۵۲۰ مگابیت بر ثانیه بوده است که از این میزان بیش از ۱۰۰ مگابیت آن بلا استفاده و بقیه آن به صورت تقریباً مساوی برای استفاده از اینترنت و تلفنهای اینترنتی تقسیم می شود. تعداد کاربرانی که بیشتر از ماهی یکبار از اینترنت استفاده می کنند در حدود يك میلیون و دویست و پنجاه هزار نفر و تعداد افرادی که برای حداقل یکبار از اینترنت استفاده کرده اند در حدود چهار میلیون و هشتصد هزار نفر بر آورد شده است.

در کنفرانس داوس در ژنو، «بیل گیتس» ادعا کرد که تا ده سال دیگر میزان استفاده کنندگان از اینترنت به ۵۰۰ میلیون نفر خواهد رسید. البته نباید از این نکته غافل شد که رشد اینترنت شدیداً متوازن بوده است: حدود ۷۵ درصد رایانه های جهان در ایالات متحده واقع اند، و به دنبال آن اروپا و کشورهای دارای اقتصاد شکوفا قرار دارند. در کشورهای پردرآمد شمال، فقط ۲/۱ درصد جمعیت از اینترنت استفاده می کند؛ در حالی که در کشورهای با درآمد پایین، فقط ۰/۰۰۰۲ درصد از جمعیت به این شبکه دسترسی دارند. این ارقام اتحادیه بین المللی مخابرات بوده که در سال ۱۹۹۵ ارائه شده است. از طرف دیگر، در کشورهایی مانند ایران، اکثر کاربران اینترنت به بخشهای باریکی از اجتماع تعلق دارند. از اینرو، اینترنت به يك معنا ابزاری است که در دست طبقه نخبگان قرار گرفته است.

واقعیت این است که با توجه به اهمیت فزاینده فنآوریهای اطلاعاتی و ارتباطی در بازار جهانی، کشورهای رو به توسعه نیاز به اتصال به شبکه هایی از قبیل اینترنت دارند تا از مزوی شدن احتراز و اجتناب کنند. (نقشینه ۱۳۷۶)،

برخی از صاحبانظران در ایران بر این باور هستند که نخستین تأثیر مستقیم گسترش شبکه اینترنت در کشور، بر روی سیستم آموزشی خواهد بود. بنابراین، بهره گیری مؤثر از اینترنت مستلزم داشتن حداقل بنیانهای جامع و پویای آموزشی است.

تأثیر اینترنت بر فرد: شرایط تکنولوژیکی به همراه جریانهای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فضایی باز برای ساخت شخصیهایی به شیوههای نوین در هزاره سوم تولید می نماید چنانچه در تعارضی واضح با یافته های روانشناختی سنتی کودک دپروز، که با دسترسی به خانواده و همسالان و نهایتاً مدرسه و جامعه اطراف خود، به تثبیت هویت برای خویش می پرداخت، امروز متأثر از این شاهراه ارتباطی و در تعاملاتی گسترده و بین فرهنگی در انتخاب هویتی که بر اساس اطلاعات موجود در این اعجوبه زمان در اختیارش قرار می گیرد، مخیر است. بنابراین اینترنت، با توجه به اطلاعاتی که در اختیار افراد قرار می دهد، به عنوان یکی از اعضای تأثیر گذار در شکل گیری ذهنیت افراد و نگرش آنها نسبت به جهان بینی و

مکتب مورد نظرشان نقش ویژه ای ایفا می کند. در این عرصه چنانچه نیم نگاهی به آنچه در دنیا می گذرد انداختیم، گروه ها و مکاتب مختلف به استفاده از این ابزار، پرداخته و به تثبیت ادعای خود می پردازند. در این آشفته بازار استعماری و با هجمه های ابرقدرتهای جهانی که هیچ دستاویزی از نگاهشان محفوظ نمی ماند و با تکیه به برتریشان در استفاده و کاربری از فناوری ارتباطات و اطلاعات، عده ای پیشدستی کرده و با پرداختن به شیوه های نوین و جذاب، خوانندگان این دنیای اطلاعاتی را جذب کرده و در شکل گیری شخصیت و تعیین نگرش و اهداف آنها به نفع خودشان، تأثیر می گذارند. از سوی دیگر تعبیر عمومی دموکراسی در ارائه اطلاعات، و نهایتاً بر عهده خود فرد قرار دادن تصمیم گیری، ما را بر آن می دارد تا با بهره گیری از این ابزار به ارائه اطلاعات مورد نظر پرداخته و این دنیای تشنه را سیراب کنیم.

● اینترنت، مثبت یا منفی؟!

با اقبال رو به فزونی استفاده از اینترنت و باور اینکه اینترنت نیز همچون پدیده های دیگر عصر جدید راه خود را پیموده و با توجه به امکانات بی سابقه ای که دارد، به سرعت در حال گسترش است، اگر با توجه به آنچه ارائه شد، از چون و چرا و مجادله درباره اساس و فلسفه اینترنت صرف نظر کنیم و آنرا همچون رسانه های نوین، یک پدیده، با ویژگیهای خاص خودش بدانیم، ناگزیریم به تناسب موضوع مورد نظر، به جنبه های مثبت اینترنت بپردازیم که مستقیم و غیرمستقیم بر روی سازمانها و کاربران تأثیر می گذارد و با پذیرش محاسن آن و آگاهی از معایب آن، با برنامه ریزی جهت به حداقل رساندن تأثیرات نامطلوب، به بهترین شکل با این پدیده مواجه شویم. آری اینترنت با تأثیری دو جانبه، هم در جهت مثبت و هم در جهت منفی عمل می کند، به طوری که نسبت قابل توجهی از اطلاعات بر روی اینترنت از نوع پرونوگرافی است و آمار شگفت انگیزی از سوء استفاده هایی در زمینه آموزش خلافاکاری و نحوه استفاده از ابزارهای مربوط به آنها (در زمینه اعتیاد، سرقت، خودکشی و...) را در بر دارد، تعدادی از زنان آسیا و پاسیفیک به وسیله اینترنت به سمت فساد سوق داده شده اند ولی از سوی دیگر، گفته می شود از این فناوریها به نحو مؤثری در تلاشهای جهانی جهت پایان بخشیدن به قاچاق انسان (حدود ۷۰۰ هزار زن و کودک هرساله قاچاق می شوند) استفاده شده است و از سوی دیگر از ابتدای سال ۱۹۹۵ از اینترنت برای ایجاد همکاری بین المللی، مذاکره و تبادل تجربیات برای خاتمه دادن به قاچاق زنان استفاده شده است. در مواردی هم از این فناوریها برای گردآوری اطلاعات در خصوص قاچاق، اطلاع رسانی عمومی در این زمینه و حتی رهایی زنان قاچاق شده و بازگرداندن آنها از طریق فراهم نمودن آموزشهای شغلی، استفاده شده است.

اما از طرف دیگر با توجه به آنچه بابایی در تحقیقی (۱۳۷۹) بیان می دارد:

سازمانها (اعم از دولتی و خصوصی) که از عمده ترین کاربران اینترنت هستند، دو دلیل عمده را برای توجیه ضرورت استفاده از اینترنت را مطرح می کنند؛

- ۱- این پدیده مجرای مناسبی برای انجام امور جاری، مانند مبادلات، ارتباطات دو و چند جانبه، و امور تجاری آنها است که علاوه بر کاهش هزینه ها و نیاز به نیرو انسانی، در تسریع امور تأثیر غیرقابل انکاری دارد. دیگر آنکه اینترنت جایگاه بسیار مناسبی برای انتقال اطلاعات به اشکال مختلف و اطلاع رسانی است. به ویژه آنکه ارتباط با مشتریان و مخاطبین از این طریق بر بسیاری از اشکال دیگر ارتباط برتری دارد و
- ۲- کاربران اینترنت (بطور عام) اگر چه هنوز منابع اطلاعاتی، مجراهای انتقال اطلاعات و فرایندهای خارج از چارچوب اینترنت بخش اعظم نیازهای کاربران را تأمین می کند و شاید تا آیندهای نه چندان دور، جایگاه آنها حفظ خواهد شد؛ اما ارزیابی گرایش کنونی کاربران به اینترنت حاکی از آن

است که جایگاه این پدیده به عنوان یکی از مهمترین منابع اطلاعاتی و مجراهای ارتباط روز به روز مستحکم تر می شود. از این رو علیرغم معضلاتی که هم اکنون در زمینه بهره برداری از اینترنت وجود دارد، چشم پوشی از آن به معنای از دست دادن امکانات اطلاعاتی و ارتباطی است که تأمین آنها از طرق دیگر یا میسر نیست و یا مستلزم صرف هزینه، نیروی انسانی و زمان فراوان است.

● چه باید کرد؟!

لازم است ضمن وضع مقررات حقوقی، آموزش، ایجاد زیرساختهای مناسب، تأمین منابع مالی و هزینه مشارکت سازمانها، گامهای اساسی در زمینه پوشش اطلاعاتی در اینترنت بر داشته شود و با اقدامهای مقتضی به فرهنگ سازی در برابر این ابزار بپردازیم. بدون تردید وجود منابع اطلاعاتی داخلی در اینترنت ثمراتی دارد که تنها محدود به منافع سازمان نمی شود؛ بلکه تأمین نیازهای کاربران و نمایاندن توان علمی کشور از دیگر پیامدهای آن است.

نظر به امتیازات مثبت اینترنت و نیاز به متنوع سازی در ارتباطات جهانی، ورود اینترنت باید هشیارانه و با سیاستی دو گانه انجام گیرد:

۱- تسلط کامل به این پدیده در ابعاد فنی، اجتماعی، سیاسی و نظامی، به نحوی که در کاوش، کسب و تحلیل اطلاعات، حداقل در ردیف کشورهای شمال مانند آلمان یا در ردیف کشورهای رو به توسعه ای مثل چین باشیم.

گسترش و دادن یارانه در رابطه با طراحی، توسعه و تحویل يك زیرساخت اطلاعاتی فراگیر که در آن، شبکه اینترنت ملی به عنوان محمل عمل کند. در طراحی این محمل باید سعی شود که راه حل های بومی از بعد نرم افزار، سخت افزار و دانش افزار توسعه و تحول یابد.

ورود هر گونه فناوری اطلاعاتی از خارجی از مرزهای کشور بدون عنایت به تأثیر آن بر مسأله توسعه و بومی شدن آن در انطباق با شرایط خاص و واقعی کشور، نمی تواند اهداف مورد نظر سیاستگذاران را تضمین نماید.

• اهداف اصلی اینترنت ملی عبارت اند از:

۱- تولید اطلاعات و دسترس پذیر کردن اطلاعات کشور؛

۲- پرورش و طراحی فرهنگ تولید، توزیع و استفاده از اطلاعات در کشور؛

۳- تأمین بستر اجرایی برای به دست آوردن راه حلی بومی به منظور تبدیل اطلاعات به کالایی قابل ارائه و فروش؛

۴- تربیت نیروی کارآمد اطلاع رسان و ایجاد مجموعه ای به منظور پرورش تخصص های مورد نیاز در يك جامعه اطلاعاتی؛

۵- ایجاد بستری برای توسعه و تبادل اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و چنانچه هدف از اجرای این تحقیق می باشد، معرفی جایگاه زن در اسلام به تمام مردم دنیا با تسهیلاتی پس از ظهور پدیده «وب» در زمینه انتقال اطلاعات بر روی اینترنت به وجود آمده است، گرایش به حضور در اینترنت و مشارکت در تبادل اطلاعات علمی و تجاری دچار تحولی اساسی شده است. حضور مراکز پژوهشی، دانشگاهها و سازمانهای تخصصی داخل کشور در اینترنت،- اگرچه چندان پر رنگ و مؤثر نیست- بدان معنا است که صرف نظر از نکات منفی، اینترنت پدیده ای است که می تواند در خدمت دانش، آگاهی و علم قرار گیرد. (بابایی، ۱۳۷۹،)

● اسلام و اینترنت:

لی شای اشپیگل من (۲۰۰۰) در تحقیق با موضوع اسلام و اینترنت، تمام کشورهای اسلامی را به عنوان اعضای گروه مورد مطالعه در نظر گرفت و

با این فرضیه که اینترنت در کشورهای اسلامی متأثر از عقاید مذهبی است به تحقیق پرداخت و در نهایت و با توجه به این فرضیه که اگر کشورهای مختلف با خصوصیات متفاوت، همگی رشد پایینی از اینترنت داشته باشند، دلیل منطقی آن می تواند وجه اشتراك آنها یعنی اسلام باشد، با ارائه آمار مربوط به توزیع مذهبی در کشورهای جهان:

از نقطه نظر تاریخی، پیامبر اسلام(ص) روشهای مختلفی را صورانه برای آشنا کردن مردم و جوامع با دین نوین اسلام و داده های حیات بخش آن استفاده کرده و از وسایل ارتباط جمعی آنروز یعنی نامه نگاری برای اشاعه اسلام و داده های آن سود جسته است، حال آنکه با استفاده از اینترنت مسلمانان می توانند به پدیده ای مقرون به صرفه و سریع ترین روش ارائه دانش، اطلاعات و اخبار به بلیونها نفر دسترسی یابند و این خود مبین آن است که در حال حاضر و با توجه به بروز شدن ابزارهای ارتباطی، اینترنت نیز قابل استفاده خواهد بود.● استفاده از اینترنت در معرفی جایگاه زن در اسلام

یکی از کاربردهای اینترنت برای اسلام ساخت فضای مجازی در قلمروی بی حد و مرز است.

جماعت مسلمان در سراسر دنیا پراکنده است. یکی از سهل الوصول ترین خدمات اینترنت برای اسلام، می تواند ایجاد يك جامعه یکپارچه برای تمامی مسلمانان باشد تا اطلاعاتشان را با هم شريك شوند، اطلاعات تخصصی دینی خود را ارئه داده و اطلاعات مورد نیاز خود را کسب کنند. (اشپیگل من ۲۰۰۰)، فناوری دیجیتالی و جامعه شبکه ای تغییر اساسی در ساختار زندگی امروز ایجاد کرده و افراد را از يك زندگی مصرفی به سوی زندگی ای سوق داده که در آن می توانند به صورت فردی یا اشتراکی در ساختن چیزی با هم سهیم شوند، و در فرایند هم آفرینی شرکت کنند. (همسبرگر ۲۰۰۵)، در اینترنت مسلمانان می توانند اجتماعی بوجود آورند که در جای دیگر امکان ایجاد آن دشوار است.

هنگامی که به چگونگی تجارب افراد در قلمرو مجازی می اندیشیم، ناگزیر از تدوین اندیشه ای نسبت به واقعیت هستی شناختی فضای مجازی هستیم. از یکسو کامپیوتر نوعی ابزار و اینترنت سیستم حمل و نقل فیزیکی متصل، یعنی فضایی است که می توانیم بیتها و باینهای اطلاعات را مبادله کنیم و از سوی دیگر فضایی است سرشار از معانی ملموس اجتماعی و فرهنگی، شامل روابط اجتماعی و تأثیرات شگرف آن بر عواطف و احساسات کاربران، تا ایجاد ساختارهای ذهنی و شخصیتی و شکل گیری ایدئولوژیها و برنامه زندگی آنان در اقصی نقاط جهان، چرا که در این فضای مجازی افراد از فرهنگها و بسترهای مختلف محیطی و اجتماعی، در فضایی لیبرال قرار گرفته، مجالی برای ارائه نظرات خود به دور از فشارهای محیطی می یابند و بستری مناسب برای رشد و ترقی ایجاد می شود.

ادیان الهی ادعان دارند «خوشبختی واقعی درون روح و جان ما قرار دارد» بنابراین به محض این که افراد، بیش از پیش متوجه بهزیستی معنوی، ارزشهای اخلاقی و قابلیتهای احساسی خود شوند، می کوشند بنیانی استوار و عینی برای متمرکز کردن خود بیابند.» (همان منبع)

کیفیت آزادی بخش اینترنت، کاربران را دعوت می کند تا به تفکر، تجربه، مباحثه و تعامل در فعالیتهای گروهی پرداخته و در نهایت خود واقعی خویش را از پس گفتمانها و پرس وجوها، در يك دایره اطلاعاتی به شعاع کره زمین شکل دهند.

در این فضای حاکی از آگاهی و آگاهی طلبی، با امواج نیازمند تکیه به مأمنی امن و قابل اعتماد، زنان و مردان زیادی در جای جای این کره خاکی در تلاشند و زن، این مادر بقا که وظیفه زایش و فرزند پروری را بر عهده دارد، در پی فریادهای حزن آلود و گرفتار زنان در گوشه و کنار، در پی یافتن جایگاه خویش است. غافل از اینکه از بدو خلقت جایگاه ویژه خویش را دارا بوده و خداوند نه تنها به حقوق او اندیشیده، بلکه جایگاه ویژه مادری و

فرزند پروری را مختص او گردانده و حدود حقوق و تکالیفش را معین نموده و چارچوبی قابل استفاده و استناد برای همگان مهیا کرده است، چنانچه در اسلام به روشنی بیان شده و در دسترس مسلمانان قرار گرفته است. آنچه در این مقال قابل بیان است نحوه ارائه آن به مردم جهان است، تا هر کس بنا بر نیاز خود از این خوان گسترده برچیند و بار خود بریندد.

• استفاده از اینترنت در معرفی جایگاه زن در اسلام

با توجه به محاسنی که در ذیل می آید گامهای مستحکمی به سوی دستیابی به هدف بر خواهیم داشت:

• در پی احساسات حاکی از بی عدالتی و نابرابریهای موجود نسبت به زنان، آنها به دنبال راهکارهای اساسی برای رهایی از مشکلات زندگی خویش برآمده و به دنبال يك مکتب فکری مؤثر و توانمند هستند تا با تکیه بر آن از این مشکلات رهایی یابند. امروز دیگر علت اصلی اسلام آوردن زنان، ازدواج با يك مرد مسلمان نیست (org. iranwomen.www) بلکه جاذبه های واقعی اسلام، آنان را به دین آوری سوق می دهد. چنانچه به عقیده خانم فالوت کارشناسی که به موضوع گرویدن زنان اروپایی به دین اسلام و دلایل آنان برای این کار می پردازد « این عمل زنان در واقع واکنشی است نسبت به تردیدهای اخلاقی جامعه غرب و حس تعلق، مراقبت، حمایت و سهیم بودن در امور که با آشنایی با دین اسلام به آن دست یافته اند.»

• این موضوع که فعالیتهای اجتماعی در اینترنت، برخلاف زندگی واقعی پیامدی دربر ندارد، منجر به از بین رفتن محدودیتهای افراد در بیان خواستها و نیازهای خویش گشته، ابراز عقاید، احساسات را به طور صادقانه هموار می کند.

• به جرأت می توان گفت که اگر سیستمهای ارتباط کامپیوتری تنها يك تأثیر بر روی رفتار انسانها داشته است، این تأثیر بازدارندگی کمتر از بروز احساسات توسط کاربران است. (اس. دس و موگی. دی۱۹۹۸)، بنابراین میزان پذیرش نیز بیشتر می شود چرا که هیچ تضاد، تعارض و غرض ورزی مجال ظهور نمی یابد.

• قضاوت درباره دیگران در محیط اجتماعی مجازی، بدون استفاده از نشانه های حسی معمول انجام شده و این قضاوتها بدون قید و بندهای معمول- که به واسطه نیاز به حفظ نظم اجتماعی تحمیل می شود- منتقل می شوند. (هوانگ و آلسی۱۹۹۸)،

• افراد فرصت مغتنمی برای در میان گذاردن سؤالات و نیازهای خود با مرجعی قابل اعتماد می یابند و مسائلی مانند: سن، نژاد، جنسیت، موقعیت اجتماعی، قدرت و وجهه سیاسی و... که به عنوان تفاوتهای میان افراد می تواند به عنوان مانع عمل کند، کمترین تأثیر را خواهد داشت.

• ارتباط اینترنتی باعث گسترش محدوده شبکه های اجتماعی فرد شده و اجزای متنوع و جذابی را به این شبکه ها افزوده و باعث گسترش ارتباطات جویندگان، تازه مسلمان شدگان، مسلمانان و مراجع مطلع از مسائل دینی گشته، امنیت عاطفی و روانی آنان را نیز تضمین می کند.

• عضویت در گروه، که از طریق ارتباطات اینترنتی فراهم آمده، باعث هم حسی و باور اعتقادات مذهبی گشته، روند اطلاع رسانی را تسریع می کند.

• واقعیت نوشتاری بودن اطلاعات منجر به شکل گیری قابل مشاهده اطلاعات و در دسترس بودن دائمی آنها گشته، علاوه بر در دسترس دیگران بودن، تضمینی برای صحت داشتن آن فراهم می آورد. چراکه از یکسو، سایرین نیز می توانند در مراجعات بعدی خود از آنها سود جویند و از سوی دیگر، بازرسان موجود (که در طرح مورد نظر محقق ارائه شد) می توانند آنها را بررسی کرده، نواقص احتمالی یا سوء استفاده ها را رفع نمایند.

• جنبه فردی که در ارتباطات اینترنتی وجود دارد، این امکان را به کار بران می دهد که در نحوه ابراز خود گزینشی تر عمل کنند و امکان ارائه

بازخورد در تعاملات، احتمال اشتباه در دریافت اطلاعات را به حداقل رسانده، بازدهی را به حداکثر می‌رساند.

• ارتباطات اینترنتی به افراد این فرصت را می‌دهند تا بدون حضور اجتماعی واقعی، شکلی از تماس اجتماعی را تجربه کنند. تفاوت مهم میان ارتباط اینترنتی با دیگر وسایل ارتباطی و اطلاع‌رسانی مانند تلفن، نامه و فکس، تلویزیون، روزنامه و... انتقال ارزشهای فرهنگی نوین جوامع مجازی اینترنتی است، و تأثیر آن در کشورهای غربی - که بنا به تلاش دولتها تصویری غیر واقعی و تحریف شده از اسلام ساخته و پرداخته شده- این است که فرد به دور از فریادهای نادرست و تحریفی، قادر است به مبادله اطلاعات بپردازد.

• میزان جذابیت سایت و اطلاعات موجود در آن منجر به افزایش کاربران می‌شود و این خود باعث جلب توجه سایرین گشته و جنبه تبلیغاتی نیز دربر دارد.

• از بعد حمایتی و کنترلی، ویژگی ارزشمند گروههای اینترنتی این است که رئیس گروه یا مرجع مورد نظر که به منظور این کار آموزش دیده است، می‌تواند به صورت يك ناظر حضور داشته باشد و بدون اعلام حضور خود فقط به خواندن یادداشتهای دیگران بپردازد و جهت برنامه ریزهای آینده یا رفع نواقص موجود از نتایج تلاش وی استفاده شود.

• از طریق ارتباطات اینترنتی افراد می‌توانند بدون متحمل شدن هزینه های مادی یا اجتماعی - بدون پرداخت هزینه یا صرف زمان جهت انتقال به جایی دیگر- با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند و از محاسن ارتباط بهره مند شوند.

• شرکت در این مباحثات سرنخه‌ایی برای برنامه ریزهای آینده و نیز تعیین نیاز مخاطبان فراهم می‌نماید تا بتوانیم از طریق خدمات جانبی نیازهای آنان را مرتفع نموده، بازدهی را افزایش دهیم. (جامعه شناسان می‌توانند بروی ساختار گروه و جنبه های اعمال نفوذ سیاسی و فرهنگی مطالعه کنند، زبان شناسان یادداشتهای آنها را تحلیل کنند و مریبان، در تمام سطوح حوزه آموزش و اطلاع‌رسانی از راه دور را مورد مذاقه قرار دهند)

• حضور کارشناس(یا مریبی) و کنترل کنندگان، متخصصان و... باعث می‌شود با دسترسی به نقاط ضعف، شناخت نیاز کاربران و آنچه باعث شکل گیری سوء تفاهات گشته، با تدوین برنامه های مناسب به رفع نقاط ضعف بپردازیم و خدمات مناسب خود را، در اختیار کاربران قرار دهیم.

●● نتیجه گیری

نتایج کلی این پژوهش آشکار ساخت که علیرغم موانع بسیار زنان گامهای بلندی برای دستیابی به ارتباطات الکترونیکی برداشته اند و از حمایت و تسهیلات ایجاد شده بوسیله برنامه های آموزشی استفاده برده اند. به نظر می‌آید که افزایش ارتباطات و سهیم شدن در دانش توسط زنان نه تنها در جنوب و شرق اروپا، بلکه در جوامع دوردست در شرق و غرب باعث شده است که دورنمای مشارکت اینترنتی زنان بهبود یافته و در جهت دنیای عادلانه تری برای زنان پیش برویم. از سوی دیگر نیاز رو به گسترش زنان در تمام دنیا به یافتن جایگاه واقعی و انسانی خود که متکی بر دیدگاهی مورد اعتماد باشد شوری عمومی در جهت بررسی نظریات مختلف ایجاد کرده و آنها را آماده پذیرش نموده است.

بنابراین اینک زمان آن رسیده است تا مسلمانان با نگرشی اسلامی بر این روند در حال حرکت تأثیر گذاشته و نه تنها جایگاه زن در اسلام را که به طور واضح مشخص و معین شده است، برای زنان مسلمان مطرح نمایند و رضایت خاطر و اتحاد آنان را افزایش دهند، بلکه آن را به عنوان مرجعی جهت مقابله با خواست جوامع غربی نسبت به جایگاه و حقوق زن ارائه دهند.

کسب موفقیت در استفاده از فضای مجازی در ایجاد نگرش مثبت در زمینه های مختلف از يك طرف و تأکید اسلام بر استفاده از ابزارهای مؤثر بر

علم آموزی، تأییدی است برای استفاده از این امکانات جهت دستیابی به اهداف اساسی انسان سازی با تکیه به مکتبی امن و مطمئن که وظیفه داعیه داران مسلمانی است که این مسیر را برای افرادی که در این موج علم آموزی قرار گرفته اند، هموار نمایند.

• پیشنهادات

راهکار مورد نظر نگارنده که هدف ارائه این مقاله است، اطلاع رسانی هدفمند نامیده شده و عبارت است از: استفاده از فضاهای مجازی برای معرفی جایگاه زن در اسلام و ارائه خدمات حمایتی و کنترلی در پی آن.

• «طراحی فضایی مجازی و آموزش گروه هایی حرفه ای و متخصص در علوم اسلامی جهت ارائه اطلاعات مربوط به جایگاه زن در اسلام

• طراحی فضای گفتمان گروهی برای تبادل اطلاعات و تسلط بر نیاز کاربران در زمینه جایگاه زن در اسلام

• تعیین رئیس یا مربی گروه که عملکرد گروه را کنترل و روند اطلاع رسانی هدفمند را کامل نماید.

• تربیت گروه هایی برای پیگیری و پاسخگویی به سؤالات کاربران

• ادامه ارتباط با کاربران جهت رفع ابهامات و سؤالات آنان به صورت انفرادی و از طریق پست الکترونیکی

• تربیت و تدارک گروه هایی برای بررسی مطالب سایتهای اطلاعاتی مربوط به معرفی اسلام و جایگاه زن در اسلام جهت جلوگیری از ارائه اطلاعات کذب

• نهایتاً گسترش ارتباطات و ارائه اطلاعات جذب کننده و اطلاع رسان در این زمینه

• برنامه ریزی و طراحی مسائل آموزشی و اطلاع رسانی از طریق اینترنت که در پی عملکرد در فضای مجازی و تعیین مباحث مورد نیاز آموزشی تعیین می شود.

• راه اندازی سایت های زنجیره ای که اهداف برنامه ریزی شده و طبقه بندی شده مورد نظر را پوشش دهند.

• تخصیص مسئولیت مدیریت و کنترل عملکرد این زنجیره به گروهی خاص تا از موازی کاری پرهیزتمهیدات لازم در شرایط مقتضی صورت پذیرد.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=238747>

زنان و اینترنت

در آمریکا، زنان در حال پیشی گرفتن از مردان از نظر دستیابی به اینترنت هستند و نرخ بالای رشد خود را حفظ کرده اند. در حالی که تعداد کل کاربران اینترنت در آمریکا تنها ۴/۲۲ درصد رشد داشته، این نرخ برای زنان ۹/۳۴ درصد بوده است. اما این پیشرفت زنان در آسیا مشاهده نمی شود. ۷۸ درصد کل کاربران اینترنت در آسیا را مردان و تنها ۲۲ درصد را زنان تشکیل می دهند. آمار فوق توسط موسسه Jupiter Communications منتشر شده است.

مسلم است که چنین تفاوتی میان مردان و زنان در زمینه استفاده از اینترنت، تاثیر قابل ملاحظه ای بر اقتصاد آسیا خواهد داشت. مهارت های مبتنی بر فناوری نقش مهمی در اقتصاد ملی و بین المللی دارد. از آنجا که امروزه بیشتر شرکت ها، برنامه ریزی های خود را در سطح بین المللی انجام می دهند و باید به طور سراسری سرویس دهند، شبکه جهانی نقش خود را بیش از پیش نشان می دهد.

به منظور پیشرفت بیشتر، زنان باید هر چه سریع تر وارد دنیای اینترنت شوند. تخمین زده می شود که تا پایان سال آینده میلادی ۳۰ میلیارد دلار تبادل اقتصادی از طریق اینترنت در آسیا رد و بدل شود. اما رسیدن به چنین ارقامی تنها در صورتی امکان پذیر خواهد بود که زنان در عرصه اینترنت بیشتر فعال شوند، زیرا طبق تحقیقات زنان حدود ۵۰ درصد بازار کاری آسیا را تشکیل می دهند. طبق آمار سازمان ملل متحد، ۴۸ درصد بازاریاری شمال و مرکز آسیا، ۳۲ درصد جنوب و جنوب غربی آسیا و ۴۲ درصد بازاریاری شرق آسیا در اختیار زنان است. واضح است که در هیچ مطالعه ای، این گروه وسیع را نمی توان نادیده گرفت.

همزمان با پیشرفت فناوری، نیاز به نیروی کار ماهر اهمیت ویژه ای یافته است. کمبود کارمندان و کارگران آشنا به فناوری اطلاعات در تمام جهان وجود دارد. در آسیا، تنها در صورتی خواهیم توانست به این نیاز پاسخ دهیم که زنان را با فناوری اطلاعات بیشتر آشنا سازیم. تاکنون ثابت شده است که روند صنعتی شدن، همان گونه که وابسته به نیروی کار ماهر است، به نیروی کار زنان نیز وابستگی دارد.

اهمیت آشنایی زنان با اینترنت را از زاویه ای دیگر نیز می توانیم بررسی کنیم. به طور تاریخی، بیشتر کارهای اداری و منشی گری توسط زنان انجام شده است. در آینده، در بسیاری از شرکت ها و موسسات، این امور به کمک اینترنت انجام خواهد شد. در چنین شرایطی، کارمندان باید بتوانند اعمالی نظیر رزرو اینترنتی، جمع آوری اطلاعات از طریق وب و آماده سازی و انتقال پرونده ها از طریق اینترنت را انجام دهند.

مطالعه ای در آمریکا بر روی زنان، نشان داده است که سه چهارم زنان بیان داشته اند با به کارگیری فناوری های جدید توانسته اند به پیشرفت هایی دست یابند. دیگر اینکه، اینترنت بیش از هر وسیله دیگری زنان را قادر ساخته است به راحتی به اطلاعات دسترسی داشته باشند، دنیایی

که تا پیش از این به طور سنتی به خصوص در مورد آسیا بر روی زنان بسته بوده است. ویژگی دیگر آسیا آن است که اکنون تعداد زیادی موسسات کوچک و متوسط وجود دارد که توسط زنان تاسیس شده اند. (small and medium enterprises) به طور مثال، در ژاپن، چهار پنجم موسسات کوچک توسط زنان اداره می شود. تشکیل چنین موسساتی به کمک اینترنت بسیار ساده تر خواهد بود.

مزیت اصلی اینترنت و به طور خاص وب برای زنان آن است که آنان می توانند در منزل خود، تجارتی الکترونیکی راه اندازی کنند. توانایی کسب درآمد در خانه، جذابیت اینترنت را برای زنان افزایش می دهد. زیرا به این ترتیب، آنها خواهند توانست بر بسیاری از مشکلاتی که در محیط کاری ممکن است برایشان پیش آید (نظیر نگهداری از کودک در ماه های اولیه) پیروز شوند. به این ترتیب، شاید آن خط قرمزی که میان خانواده و کار وجود دارد، کم کم از بین برود.

نکته دیگری که باید به آن توجه کرد، آن است که اکنون این مشکل در میان جوانان کمتر مشاهده می شود. اما بخش بزرگی از نیروی کار زنان بیش از ۲۵ سال سن دارند و در حقیقت همین قشر هستند که با مشکل روبه رو خواهند شد. بسیاری از آنان در زمینه مهارت های فناوری اطلاعات (IT) آموزش ندیده اند. حتی مشاهده شده است که در میز کاری بسیاری از آنان يك دستگاه کامپیوتر وجود دارد، ولی آنان نحوه استفاده از آن را به طور دقیق نمی دانند. از مطالب بالا مشخص است که باید برنامه ریزی دقیق تری برای آشنا ساختن زنان با مهارت های IT و به طور خاص اینترنت در کشورهای آسیایی انجام داد.

اگرچه نباید نقش تلاش های شخصی آنان را در کسب مهارت نادیده گرفت، اما وظیفه صاحبان شرکت های خصوصی و دولتی است که زنان را در رسیدن به نقطه مطلوب یاری رسانند. روش های بسیاری در این مسیر وجود دارد که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱ _ ایجاد تسهیلات آموزشی

۲ - کمک مالی به موسساتی که توسط زنان اداره می شود به منظور به کارگیری اینترنت در این موسسات

۳ _ فراهم ساختن محیطی با فناوری های جدید برای زنان

۴ _ تشویق زنانی که مهارت های اینترنتی را فرامی گیرند و به کار می برند و...

در پایان، به عنوان نمونه ای از موفقیت يك موسسه که توسط زنان اداره می شود، به موسسه زیبایی کلارا اشاره می کنیم. این موسسه در سال ۹۷ در مالزی تاسیس شده است و اکنون شعب مختلفی در سراسر جهان دارد.

دکتر کلارا چی بیان می کند که با استفاده از اینترنت اکنون از طریق وب سایت سفارشات بسیاری به آنان می رسد. به گفته وی، با استفاده از اینترنت آنان اکنون به سرعت از تحولات و یافته های جدید در زمینه کاری خود با خبر می شوند و آنها را به کار می گیرند. همچنین، آنان توانسته اند با استفاده از پست الکترونیک، محصولات جدید خود را به اطلاع مشتریان برسانند.

منبع : رنگین کمان

<http://vista.ir/?view=article&id=232826>

ساختار نمایه‌سازی در موتورهای کاوش وب

حجم وسیع اطلاعات بر روی شبکه وب باعث می‌گردد تا پاسخ‌دهی به کاوش‌های ارسالی از سوی کاربران، بدون دسترسی به تمام متون و فقط با استفاده از فایل‌های نمایه صورت گیرد. بدین منظور، در سطح شبکه از روش‌های مختلف نمایه‌سازی استفاده می‌گردد. روش نمایه‌ انتهای کتاب، استفاده از ابر داده‌ها، شاخه‌های موضوعی و ساختار متمرکز و پراکنده در فن‌آوری موتورهای کاوش از روش‌های دیگر می‌باشد. بسیاری از موتورهای کاوش از یک ساختار متمرکز خزنده-نمایه‌ساز، سود می‌جویند. خزنده‌ها برنامه‌های نرم‌افزاری هستند که عمل پیمایش وب را انجام داده و صفحات جدید و یا به روز در آمده را به سرویس‌دهنده‌ای که قرار است این صفحات در

آنجا نمایه شوند، می‌فرستند. در ساختار پراکنده که بسیار موثرتر از نوع متمرکز است، مشکلات ناشی از استفاده از ساختار متمرکز چون:

(۱) دریافت درخواست صفحات، توسط خزنده‌های متفاوت موتورهای کاوش، از سرویس‌دهندگان وب؛

(۲) افزایش ترافیک در وب به علت استخراج تمام اشیا و اجزا صفحات وب و نادیده گرفتن اکثر آن‌ها هنگام نمایه‌سازی؛

(۳) جمع‌آوری اطلاعات بدون همکاری و آگاهی سایر خزنده‌ها و موتورهای کاوش، مورد توجه قرار گرفته و مرتفع شده است.

از زمان پایه‌گذاری وب جهانی در اواخر دهه ۱۹۸۰، هیچ کس نمی‌توانست پیش‌بینی وضعیت و تأثیرات فعلی آن را بکند. رونق وب و رشد فزاینده آن بر کسی پوشیده نیست، به نحوی که فقط میزان اطلاعات متنی قابل دسترس آن در حدود ۱ ترابایت تخمین زده می‌شود (Baeza-Yates, ۱۹۹۹). اندازه‌گیری حجم اطلاعات بر روی شبکه اینترنت به ویژه وب کار بسیار دشواری است. بر طبق آمارهایی که گروه Cyveillance عرضه کرده است، بیش از ۱/۲ میلیارد صفحه اطلاعات، بدون تکرار و قابل دسترس تا نیمه دوم سال ۲۰۰۰ بر روی وب موجود بوده و براساس همین مطالعات نرخ رشد انفجاری صفحات وب ۷ میلیون در روز بوده است. (Pasore, ۲۰۰۰) این بدان معناست که در حال حاضر تعداد صفحات وب، به میزان سه برابر آن افزایش یافته است و این اطلاعات، براساس آمار ۲۰۰۲ (NetCraft) به وسیله بیش از ۲۷ میلیون سرویس‌دهنده وب در اختیار مشتریان قرار

می‌گیرد. حجم وسیع اطلاعات بر روی شبکه وب باعث می‌گردد تا پاسخ‌دهی به کاوش‌های ارسالی را بدون دسترسی به تمام متون و فقط با استفاده از فایل‌های نمایه صورت دهیم زیرا در غیر این صورت یا بایستی نسخه‌ای از اطلاعات درخواستی به صورت محلی ذخیره گردد و یا تمام صفحات از راه دور و از طریق شبکه، در هنگام جستجو دسترس‌پذیر باشد که این روش‌ها بسیار گران و کند است. تمام این‌ها تأثیر و اهمیت، تلاش برای بهبود روش‌های نمایه‌سازی و الگوریتم‌های جستجو را مشخص می‌سازد. براساس استاندارد نمایه‌سازی بریتانیا نمایه، ترتیب اصولی از مداخل است که به منظور قادر ساختن استفاده‌کنندگان برای یافتن اطلاعات خود در يك مدرک ایجاد می‌شود. نمایه‌سازی وب کار ساده‌ای نیست و لذا برای کمک به درخواست‌کنندگان اطلاعات در رسیدن به آن در سطح شبکه از روش‌های مختلف نمایه‌سازی استفاده می‌گردد.

• روش نمایه انتهای کتاب در وب

بسیاری از سایت‌های وب، برنامه‌ای برای جستجوی سایت خود طراحی کرده‌اند. این برنامه‌ها همچون جستجو در فایل‌های تمام متن می‌تواند در نتایج جستجوی خود دارای مدارک نامرتب و در اصطلاح همراه با ریزش کاذب باشد. اگر در چنین سایت‌هایی نمایه‌ای شبیه آنچه در انتهای کتاب‌ها دیده می‌شود به وجود آید، مراجعه‌کننده می‌تواند به سرعت و با استفاده از لیست به مدخل مورد نظر خود وارد شود و با سرعت بالا و از دست دادن زمان کمتری به مدارک مورد نیاز خود و حتی به مدارک مرتبط با آن نیز دسترسی یابد. سایت وب شرکت نرم‌افزاری Adobe با داشتن نمایه‌ای از نوع کواک (۱) و نیز موتور کاوش ویژه سایت، سعی در بالا بردن دسترس‌پذیری مؤثر اطلاعات سایت خود نموده است. سایت دانشگاهی جورج تاون نیز نمایه موضوعی A-Z را در قسمت ابزارهای دسترسی به اطلاعات در صفحه خانگی خود قرار داده است.

• ابرداده (۲) و وب

ابرداده به طور مکرر، داده‌ای برای داده تعریف شده است. این تعریف در عین ضروری بودن ناکافی است. ابرداده، داده‌ای است درباره داده، که برای شرح منابع یا شیء اطلاعاتی پایه‌ریزی شده است و داده‌های منابع و روابط بین آن‌ها را تشریح می‌کند. پدیدآورندگان منابع، ناشران، کتابداران و سایر متخصصان اطلاع‌رسانی می‌توانند ابرداده را تولید کنند. ابرداده می‌تواند در درون منابع اطلاعاتی جاسازی (۳) و یا در کنار منبع اطلاعاتی و به طور مجزا حفظ شود. (Cleveland, ۲۰۰۱, P. ۲۲۳) قالب ابرداده‌ای دوبلین کور نمونه‌ای پیشنهادی از ابرداده است که دستاورد نشست متخصصان اطلاع‌رسانی در دوبلین اوهایو به منظور حل مشکلات موجود در توصیف منابع اطلاعاتی موجود بر روی شبکه‌های کامپیوتری است. این نمونه‌ای از مفهوم پیوند بین ابرداده و وب است. شاخص‌های عنوان، پدیدآور، موضوع، ناشر، توصیف (همچون چکیده)، تاریخ ارائه، نوع مدرک، قالب (۴) (نیازهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری جهت ارائه مدرک)، برچسب منحصر به فرد شناسایی (۵)، محل تولید مدرک، زبان اصلی مدرک، چگونگی و محل ارتباط مدرک با سایر منابع، پوشش (بیانگر دامنه، محدوده و عمق مدرک) و مدیری حق مؤلف، در قالب دوبلین کور پیشنهاد گردیده است. (Cleveland, ۲۰۰۱, P. ۲۲۴)

• شاخه‌های موضوعی

بعضی از ابزارهای جستجوی وب سعی در مرور سایت‌ها توسط افراد متخصص کرده و پس از تحلیل محتوی سایت، کلیدواژه مناسب را انتخاب و آن را در محل موضوعی، براساس لیست موضوعی ویژه خود قرار می‌دهند و در واقع يك راهنمای موضوعی را برای استفاده‌کننده فراهم می‌آورند. این در واقع به آن معناست است که در زمانی که موتور کاوش به طور معمول برای هدایت فرد به سایت، تمام صفحات آن سایت را نمایه کرده است،

ولی از سوی دیگر يك راهنمای موضوعی بسیار شبیه يك پیوند به صفحه خانگی آن سایت تلقی می‌گردد. (Tyner, ۲۰۰۱). سایت Open Directory و Looksmart دو نمونه بارز از این نوع سایت‌ها می‌باشند.

• فن‌آوری موتورهای کاوش ساختار متمرکز

بسیاری از موتورهای کاوش از يك ساختار متمرکز خزنده-نمایه‌ساز(۶) سود می‌جویند. خزنده‌ها برنامه‌های نرم‌افزاری هستند که عمل پیمایش وب را انجام داده و صفحات جدید و یا به روز درآمده را به سرویس‌دهنده‌ای که قرار است این صفحات در آنجا نمایه شوند، می‌فرستند. يك خزنده به عنوان نقطه شروع يك URL را دریافت کرده و انتقال صفحات وب را-همچون ایستگاه کاری که صفحات را مرور می‌کند-به سرویس‌دهنده آغاز می‌نماید. پس از انتقال يك مدرک، سازه‌یاب(۷) شروع به استخراج واژه‌های مرتبط با متن کرده و آنها را به پایگاه داده می‌افزاید. هر رکورد اطلاعاتی در این پایگاه شامل واژه استخراج شده و URL مربوط به آن می‌باشد. قابل ذکر است، تعدادی از خزنده‌ها واژه‌های موجود در بین برجسب‌هایی خاص نظیر، <H1>, <TITLE>... و یا واژه‌های با بسامد بالا می‌نمایند. JumpstationII از این نوع است که علاوه بر آن واژه‌های موجود در عناصر <I=>, <Hi>, <HEADER> و واژه‌های با بسامد بالا در برجسب <BODY> را استخراج می‌کند. خزنده WWW از واژه‌های موجود در عنصر <TITLE>, <URL> و <A> (ابر پیوندهای موجود در مدرک) را نمایه می‌کند. در حقیقت خزنده به درون رایانه نفوذ نمی‌کند، بلکه بر روی يك رایانه محلی اجرا شده و درخواست‌های خود را به رایانه‌های سرویس‌دهنده در نقاط مختلف ارسال می‌کند. عمل نمایه‌سازی در این روش به طور متمرکز صورت می‌گیرد. شکل زیر ساختار نرم‌افزاری متمرکز موتور کاوش AltaVista را نشان می‌دهد. اصلی‌ترین مشکل در این نوع ساختار، به دلیل طبیعت پویای وب، جمع‌آوری اطلاعات، پیوندهای ارتباطی اشباع شده به سرویس‌دهندگان وب و سربرار شدن(۸) آنهاست. مشکل دیگر حجم اطلاعاتی است که در حقیقت ساختار متمرکز نمایه‌سازی توان مقابله با آن را ندارد. (Baeza-Yates, ۱۹۹۹, P.۳۷۴) در واقع به دلیل درخواست‌های سریع ارسالی خزنده‌ها، و اشغال حجم قابل توجه‌ای از پهنای باند ارتباطی-و حتی تمام پهنای باند در حوزه‌های کوچک(۹)-و برای رفع این مشکل در ۳۰ ژوئن سال ۱۹۹۴ استاندارد را پدیدآوردگان برنامه‌های خزنده، برای محدودیت عمل برنامه‌های خودکار خزنده در سراسر وب به وجود آوردند. براساس این استاندارد، اگر ما می‌خواهیم خزنده‌ها از سرویس‌دهنده ما بازدید نکنند بایستی فایل متنی با نام robots.txt بر روی ریشه(۱۰) سرویس‌دهنده وب خود قرار دهیم و براساس توافقات پدیدآوردندگان خزندگان یا روبات‌ها، این برنامه بایستی در اولین مرحله به دنبال این فایل در روی سرویس‌دهنده وب جستجو کند و در صورت وجود به فرامین قرار داده شده در آن پاسخ داده و سپس به اعمال دیگر بپردازد. البته با استفاده از ابربرجسب(۱۱) ROBOTS نیز می‌توان از نمایه شدن صفحه وب توسط روبات جلوگیری کرد. (Sullivan, ۲۰۰۰)

<HEAD>

<TITLE>Page I Don` t Want To Search Engines</TITLE>

<META NAME="ROBOTS" CONTENT ="NOINDEX">

<</HEAD

• ساختار پراکنده

این نوع ساختار بسیار مؤثرتر از نوع متمرکز است و مشکلات ناشی از استفاده از ساختار متمرکز چون:

(۱) دریافت درخواست صفحات، توسط خزنده‌های گوناگون موتوهای کاوش، از سرویس‌دهندگان وب،
(۲) افزایش ترافیک در وب به علت استخراج تمام اشیا و اجزا صفحات وب و نادیده گرفتن اکثر آن‌ها هنگام نمایه‌سازی؛
(۳) جمع‌آوری اطلاعات بدون همکاری و آگاهی سایر خزنده‌ها و موتورهای کاوش، در این ساختار مورد توجه قرار گرفته و مرتفع شده است.
برای رفع مشکلات ذکر شده، Harvest یکی از مهمترین مدل‌ها در این نوع دو عنصر اصلی را معرفی می‌کند: گردآورنده (۱۲) و واسط (۱۳). (Baeza-Yates, ۲۰۰۰, P.۳۷۵). گردآورنده يك نرم‌افزار خودکار است که بر روی سرویس‌دهنده وب اجرا می‌شود و عمل جمع‌آوری و استخراج اطلاعات لازم برای فایل نمایه را انجام می‌دهد. البته این نرم‌افزار بر روی سایر سرویس‌دهنده‌گان وب نیز می‌توان اجرا شود که این خود با ساختار Haverst در تناقض است. واسط به استخراج اطلاعات از گردآورنده‌ها پرداخته و ضمن ایجاد يك نمایه قابل جستجو، واسط کاربری آن را نیز فراهم می‌کند. همان گونه که دیده می‌شود، يك نرم‌افزار گردآورنده بر روی سرویس‌دهنده وب، بدون هیچ ترافیک خارجی اجرا شده و اطلاعات جمع‌آوری شده به چندین واسط قابل ارسال می‌باشد. هر واسط می‌تواند بعد از فیلتر کردن اطلاعات آن را به سایر واسطها ارسال کند. یکی از اهداف Harvest ایجاد واسطهای ویژه موضوعی (۱۴) و اجتناب از حوزه وسیع لغات و مشکلات نمایه‌های عمومی است. ساختار Harvest، تکرارکننده‌ها و حافظه‌های نهانی اشیا (۱۵) را نیز جهت افزایش سرعت دسترسی به پایگاه داده‌ها فراهم می‌کند. امروزه برنامه‌های کاربردی این شیوه در مراکز چون ناسا (۱۶) و آکادمی ملی علوم آمریکا مورد استفاده قرار می‌گیرد و نمونه مورد استفاده در بخش تجاری در وب، سرویس‌دهنده فهرست، شرکت Netscape است. نمونه‌ای از ساختار Harvest در شکل زیر دیده می‌شود:

• نتیجه‌گیری

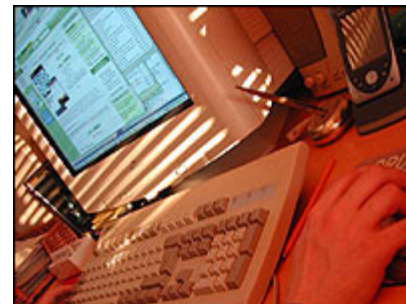
افزونی افسار گسیخته اطلاعات بر روی شبکه وب، متخصصان رایانه و اطلاع‌رسانی را در جهت بهبودی کارائی نظام‌های نمایه‌سازی و به تبع آن بازیابی اطلاعات سوق می‌دهد. حرکت از سوی نمایه‌های دست‌ساز تا نمایه‌های خودکار و ارائه شیوه‌های گوناگون آن، به جهت سرعت بخشیدن برای ارائه اطلاعات و رفع مشکلات فنی موجود بوده است. با وجود این علیرغم خوش‌بینی در مورد ابزارهای نمایه‌ساز و جستجوگر، هنوز هم بازیابی موضوعی در هر پایگاهی، بر اساس نمایه‌سازی کلیدواژه‌ای صورت می‌گیرد و جستجو براساس منطق بولی بوده و ریزش کاذب در آن قابل توجه است. اهداف آتی در این حوزه، مطالعه هر چه بیشتر پردازش اطلاعات توسط انسان و چگونگی فهم انسان از اطلاعات و رسیدن به نظام‌های هوشمند نمایه‌ساز و بازیاب، با استفاده از تجارب و نتایج امیدوارکننده حوزه‌هایی نظیر هوش مصنوعی و نظام‌های خبره می‌باشد.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=213367>

سازماندهی منابع اینترنتی: چالش‌ها و ضرورت‌ها

عصر حاضر که دوره پیشرفت سرسام آور فناوری بالاخص فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی است کمتر حرفه ای را می بینیم که فناوری رنگ تازه ای به آن نداده و یا تغییر و تحول ایجاد نکرده باشد. علوم کتابداری و اطلاع رسانی نیز همپای دیگر علوم نه تنها از این پیشرفت ها مصون نمانده است بلکه خود نیز به عنوان یکی از تجلی گاه های عمده فناوری های جدید ارتباطی و اطلاعاتی از جمله اینترنت می باشد. در اولین سال های ظهور اینترنت در کتابخانه ها به هیچ وجه گمان این همه تاثیرات عمیق این فناوری جدید بر کارکردهای کتابخانه نمی رفت. امروزه کتابداران با چالش های جدیدی در حرفه خود روبرو هستند، از جمله حوزه فهرستنویسی و سازماندهی از اینترنت

بسیار تاثیر پذیرفته است و از آنجائیکه خود اینترنت نیز به عنوان یک محمل اطلاعاتی جدید است و از طرفی دیگر حجم روز افزون منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت در حال افزایش است، باعث گشته است که کتابداران را در پی یافتن راه های بهتر و مطمئن تر جهت کسب اطلاعات دقیق تر، مفیدتر و سریع تر از این محیط جدید، به تکاپو و تلاش وادارد. کتابداران با توجه به ضعف اینترنت در سازماندهی منابع اطلاعاتی در تلاش هستند که روش های مناسبی را برای این امر پیدا کنند و در این میان کشورهای مؤفق ترند که آهنگ ورود اینترنت به کتابخانه هایشان زودتر بوده است و لذا با مشکلات آنها آشنا شده اند.

• سازماندهی و کارکردهای آن

سازماندهی منابع دانش از ارکان اساسی علم کتابداری است و پیشینه آن به قدمت خود انسان و تاریخ علم است، چرا که بدون استفاده از یک روش متناسب علمی و منطقی و نظم عالی نمی توان به راحتی به منابع اطلاعاتی دسترسی پیدا کرد. هدف عمده و اساسی فهرستنویسی، سازمان دادن به مجموعه مواد و منابع کتابخانه است تا از آن راه بتوان کتاب های مورد نیاز را از مجموعه موجود سریع تر بازیابی کرد (فتاحی، ۱۳۷۷، ۲۲). همان طور که از تعریف فوق مستفاد می شود هدف عمده فهرستنویسی، سازمان دادن به مجموعه مواد و منابع است و حال فرقی نمی کند که این مواد و منابع در چه محمل و محیطی باشند. سازمان دادن به منابع چه چاپی و چه الکترونیکی از اهم وظایف و کارکردهای علوم کتابداری و اطلاع رسانی است.

به طور کل کارکردهایی که از فهرست و فهرستنویسی انتظار می رود به شرح زیر است:

- ۱- فهرست کاربران را از وجود انواع مواد و منابع خبردار می کند (شناسایی).
- ۲- در انتخاب دقیق منابع و جستجوی منابع مناسب به کاربران کمک می کند. به کمک تمام اطلاعات موجود در فهرست، کاربران می توانند به اطلاعات مورد نظر از طریق نقاط دسترسی گوناگون دست یابند (گزینش و دسترسی).
- ۳- با استفاده از کدها و استانداردها امکان بازیابی و ذخیره یکپارچه اطلاعات برای همگان فراهم می شود (بازیابی). بصورت دقیق تر، هدف

فهرست‌نویسی، تهیه شناسنامه برای مجموعه منابع کتابخانه (اعم از کتاب و دیگر شکل های منابع) است، به شکلی که مورد نیاز مراجعه کننده است و موجب شناسایی بهتر و کامل تر اثر می شود (فتاحی، ۱۳۷۷، ۳۲-۳۳). روند فهرست‌نویسی در نقش پالایه ای برای زدودن اطلاعات زاید عمل می کند (پورسریاز، ۱۳۷۸، ۱۳۵). در حقیقت وظیفه اصلی فهرست‌نویسی، جدا نمودن اطلاعات شاخصی است که بدان وسیله یک سند شناسایی و بازیابی می شود و این نیاز چه در محیط های چاپی و چه در محیط وب و اینترنت بسیار ملموس است و با توجه به اینکه سازماندهی منابع دانش و اطلاعات از وظایف اولیه و بنیادین کتابداران می باشد، لذا شایسته است که کتابداران و فهرست‌نویسان در جهت سازماندهی محمل های جدید اطلاعاتی که روز بروز در حال افزایش است نهایت کوشش و دقت را به عمل آورند.

• اینترنت

اینترنت به مثابه پدیده ای اطلاعاتی مدام در حال تغییر و توسعه است. این شبکه که از آن به شبکه شبکه ها نیز تعبیر می شود، حرفه کتابداری را با حجم عظیمی از اطلاعات الکترونیکی مواجه ساخته است و در نتیجه بر آن نیز اثر گذاشته است. اطلاعات موجود در این شبکه از بهترین ابزارهای بهبود کیفیت کار کتابخانه ها محسوب می شود. این پهنه عظیم اطلاعات خود با مشکلی بزرگ تر به نام سازماندهی اینترنت روبرو است، که در صورت عدم سازماندهی نمی توان کارآیی مفید کتابدارانه را از آن انتظار داشت.

مزایای اینترنت

ابتدا به اهداف و کارکردهای اینترنت می پردازیم:

- ۱- تولید اطلاعات: اینترنت یکی از نوین ترین ابزارهای توسعه و پیشرفت علوم است و در سایه وجود همین اینترنت علوم جدیدی متولد شدند و برغنائی علوم دیگر نظیر ارتباطات و اطلاع رسانی و علوم رایانه افزوده شد و خود نیز وسیله ای در جهت تولید اطلاعات شد.
- ۲- سازماندهی اطلاعات: که این مهم به خوبی و یکپارچه رعایت نشده است و هر سایت و موتور کاوش دارای الگوریتم خاص خود است. بعلاوه وجود میلیون ها سایت نیاز به سازماندهی دارند تا جستجو و بازیابی در اینترنت را با اهداف کتابدارانه تطبیق دهند.
- ۳- اشاعه اطلاعات: اینترنت به عنوان یک رسانه ارتباطی و محمل اطلاعاتی جدید کار اشاعه اطلاعات را به صورت همه گیر و جهانی بر عهده دارد.

• مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت

به طور کلی مشکلات جستجو و بازیابی اینترنت ناشی از چهار عامل عمده است:

- ۱- عدم کنترل برنوع و سطح حجم عظیم اطلاعات وارده
- ۲- عدم ثبات در سایت ها و صفحات و مدارات الکترونیکی
- ۳- عدم استفاده از روش ها و راهبردهای مرسوم برای سازماندهی اطلاعات
- ۴- گونه گونی موتورهای جستجو از نظر مکانیسم های نمایه سازی، جستجو و بازیابی اطلاعات (فتاحی، ۱۳۷۸، ۳۲-۱).

• محیط جدید و چالش های فرا روی آن

سازماندهی اطلاعات از ارکان اساسی محیط علمی به شمار می آید چرا که بدون وجود نظم و ترتیب، دستیابی به منابع اطلاعاتی با هزینه زمانی و اقتصادی گزافی صورت می گیرد. در طول تاریخ کتابداری محیط ها و دوره های متفاوتی را شاهد بوده ایم که در هر یک برای دستیابی به

اطلاعات، سازماندهی اطلاعات وجود داشته است و پیوسته سیر تکاملی خود را ادامه می دهد. از آغاز نیمه دوم قرن بیستم تحولات بسیاری در زمینه کتابداری و علی الخصوص سازماندهی روی داده است. یکی از این تحولات، ظهور پدیده اینترنت است که تاثیرات شگرفی بر کتابداری و من جمله سازماندهی گذارده است. این تاثیرات تقریباً دو جانبه بوده است، از سویی اینترنت خود امکانات و تسهیلات زیادی جهت سازماندهی اطلاعات فراروی کتابداران می گذارد و از طرفی خود نیز تحت تاثیر روش های سازماندهی مرسوم در کتابداری است. البته باید متذکر شد که در این محیط جدید نیز سازماندهی مبتنی بر دستاوردهای کتابداران می تواند باشد. یکی دیگر از تحولات در ارتباط با سازماندهی همزمان با توسعه اینترنت، تغییر فهرست های کتابخانه است. ظهور شبکه جهانی وب افق های جدیدی را به منظور دسترسی کارآمد به فهرست پیوسته کتابخانه ها، نمایان ساخته است. قابلیت های فرامتنی و چند رسانه های وب در ارایه اطلاعات، مفهوم فهرست پیوسته همگانی را متحول ساخته است. گذار از فهرست های مبتنی بر متن، به فهرست های پیوسته در محیط وب، تحولی است که امروزه شاهد تحقق آن در بسیاری از کتابخانه های ملی، عمومی، دانشگاهی و غیره سراسر جهان هستیم (کوشا، ۱۳۷۹، ۱۸۹-۱۶۱). روند رو به رشد ورود منابع اطلاعاتی در اینترنت و مشکلات بازیابی اطلاعات با هدفی علمی و کتابدارانه از بین این گستره عظیم اطلاعات، باعث تکاپوی فهرستنویسان برای تدوین اصولی مبتنی بر اصول و قواعد فهرستنویسی منابع چاپی برای منابع اینترنتی فهرستنویسی می شوند؟

مشکلات جستجو و بازیابی و راهکارهای کنونی موتورهای کاوش در ذخیره و بازیابی اطلاعات پاسخگوی کاربران نیست و در اینجاست که تواناییهای متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی که حاصل سیر تکامل اصول و قواعد سازماندهی در طول چندین قرن است، می تواند راهگشای این مشکل باشد و ایجاد روش های کاربرگرا چه در پایگاه های اطلاعاتی دستی و چه در پایگاه های اطلاعاتی رایانه ای که حاصل تلاش کتابداران بوده است، گواه این مدعاست. یکی از هدف های اصلی فهرست، دسترس پذیر ساختن اطلاعات مورد نیاز کاربران است، حال فرقی نمی کند که منابع از کجا وارد شده اند و چگونه و در کجا ذخیره شده باشند. نظر ما در مورد فهرست های کتابخانه ای در حال تغییر است. فهرست کتابخانه ها دیگر تنها سیاهه ای از منابعی که به طور فیزیکی در کتابخانه مادسترس پذیر باشند نیست، بلکه فهرست کمک می کند منابع مفید در هر کجا که باشند بازیابی می شوند. و فهرستنویسی منابع اینترنتی نیز بر این هدف استوار است. اما ضرورت هایی که در فهرستنویسی منابع اینترنتی دخیلند عبارتند از:

۱. وجود مسایل و مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت از طریق موتورهای کاوش
۲. توانایی ها و مزایای فهرست های کتابخانه ای در سازماندهی اطلاعات و حل مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات.
۳. امکان فراهم آوری دسترسی به منابع ارزشمندی که به طور روزافزون به اینترنت افزوده می شود و کتابخانه ها هزینه کمی برای تهیه آن می پردازد.

۴. ایجاد و گسترش کتابخانه های دیجیتال، با بوجود آمدن این نوع از کتابخانه ها قطعاً نیاز به سازماندهی و ایجاد راهکارهای مناسب بازیابی منابع یکی از ملزومات آن خواهد بود (حاجی زین العابدینی، ۱۳۸۱). کمتر موتور جستجویی را در اینترنت می توان یافت که بر اساس اصول سازماندهی و نمایه سازی که حداقل در طول سده اخیر در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی مورد استفاده هستند، طراحی شده باشند. به جای فهرستنویسان کار سازماندهی اطلاعات در اینترنت برعهده موتورهای جست و جو است که هر یک به شیوه ای متفاوت و بدون استفاده از

رویکردهای کتابدارانه به شناسایی و نمایه سازی منابع اطلاعاتی می پردازند.

● برخی مشکلات در زمینه فهرستنویسی منابع اینترنتی

۱. دشواری بیش از حد و حتی عدم قابلیت بررسی فیزیکی و تورق در منابع اینترنتی، یکی از مشکلاتی است که همواره فهرستنویسان را می آزارد و آنها را در زمینه فهرستنویسی کامل و شناسایی آن به دیگران با معضلات عدیده ای روبرو می کند.

۲. عدم ثبات در منابع اینترنتی: محیط شبکه اینترنت، به دلیل اینکه دارای قابلیت بسیار بالایی در حک و اصلاح منابع و حتی تغییر کلی آن دارد، باعث شده است که نتوان یک ویژگی ثابت برای منابع اینترنتی در طول زمان تعیین کرد و در نتیجه باعث می شود که پایگاه های کتابشناختی مدام در حال تغییر باشند که اگر چنین شود طبق پیش بینی بانرجی [۱] در نتیجه یادداشت ها و نقاط دستیابی اضافی که به علت تغییرات در منابع اینترنتی رخ می دهد، پیشینه های پایگاه بسیار طولانی شده و مختصر و مفید بودن خود را از دست خواهند داد.

۳. حذف منابع اینترنتی: هیچ نظامی در ورود اطلاعات و منابع به اینترنت وجود ندارد و منابع اینترنتی ممکن است به علت مشکلات چندی که بر عرضه کنندگان این منابع پیش می آید، کلاً فعالیت آنها در عرصه اینترنت را کند شود و در نتیجه فهرستنویسی منابع اینترنتی گوناگون با فرض این احتمال در آینده مشکلاتی از قبیل عدم بازبینی را در پی خواهد داشت.

۴. فهرستنویسی بنیادی، نیاز اصلی منابع اینترنتی: اینترنت خود دنیایی است که هر چه بدان وارد می شود باید دارای شناسنامه ای باشد که این همان فهرستنویسی بنیادی برای منابع اینترنتی است، اما آیا برآستی امکان فهرستنویسی بنیادی برای همه منابع اینترنتی وجود دارد؟ مطمئناً جواب منفی است و به طور قطع نمی توان همگی آنها را فهرستنویسی بنیادی نمود. اما نکته ای که حایز اهمیت است اینست که اگر برای غلبه بر مشکلات فهرستنویسی اینترنتی به خصوص از سوی کتابداران تصمیمی اتخاذ نشود، نتیجه آن بازیابی زیاد و نامربوط اطلاعات در اینترنت خواهد بود چرا که روند افزایش منابع اینترنتی خیره کننده است و همه چیز را می توان در آن به صورت درهم و برهم پیدا نمود.

● ابزارهای کاوش در اینترنت

اینترنت همچون یک مغازه سمساری است که همه چیز در آن یافت می شود. اینترنت پدیده ای بی شکل و قواره است. یک فرد بی تجربه می تواند ساعت های مدیدی غرق در جستجوی بی فایده در اینترنت شود، حتی جستجوهای که با منطق کافی شروع شوند ممکن است در فضای نامتناهی شبکه گم شوند. از نظر او چنانچه کتابداراگر بخواهد از مخاطرات شبکه در امان باشد برداشتن سه گام ضروری است: (۱) باید راه های مشخص برای دسترسی وجود داشته باشد که امکان اشتباه کردن و از دست دادن زمان را کاهش دهد. (۲) باید دانش کافی در حوزه های مورد علاقه فردی که به جستجو می پردازد، وجود داشته باشد. (۳) باید نسبت به افزوده ها و روش های جدید جستجو در اینترنت هوشیاری مستمر وجود داشته باشد (کتز [۲]، ۱۳۷۸، ۱۰۴-۷۷). با توجه به نقل قول مذکور چگونه می توان در شرایط فعلی از اینترنت برای جستجوی اطلاعات استفاده کرد. برای کاوش و جستجو در اینترنت ابزارهایی وجود دارند که موتورهای جستجو نام دارند. این موتورهای جستجو نرم افزارهای کاربرد محیط وب هستند که برای جستجوی انواع منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت طراحی شده اند و با نمایه سازی منابع اطلاعاتی امکان جستجو در منابع اینترنت را ایجاد می کنند. امکانات و ویژگی های موتورهای جستجو در منابعی نظیر سرچ انجین واچ [۳] همیشه زیر نظر است و با معیارهایی همچون روش های مجموعه سازی، شیوه های نمایه سازی، چکیده نویسی و تسهیلات نمایش مورد بررسی قرار می گیرد. نمایه

سازی اساس کار موتورهای جستجو در رتبه بندی نتایج و ترکیب منطقی واژه ها برای بازیابی اطلاعات در اینترنت را تشکیل می دهد که در هر موتور این وظیفه بر عهده بخشی به نام عنکبوت وب[۴] یا خزنده وب[۵] است که مدام کار مرور وب و بازدید از سایت ها را برعهده دارد و آنها را به موتور جستجو انتقال می دهد که حاصل آن نتایج بازیابی موتور کاوش است که نمایش داده می شود.

• معایب موتورهای کاوش

حجم گسترده و روزافزون منابع و سایت های اینترنتی این مشکل را به وجود می آورد که حتی قویترین موتورهای جستجو نیز نتوانند تمامی وب را نمایه سازی کنند.

مشکلات عمده جستجو و بازیابی در موتورهای کاوش بدین قرارند:

- ۱- میزان بازیابی ها زیاد است.
- ۲- منابع بازیابی شده تکراری بسیار زیادند.
- ۳- اغلب جستجوها کم ربط یا نامرتبط هستند.
- ۴- در نمایه سازی از زبان طبیعی استفاده می کنند ودر نتیجه مهار واژگانی ندارند.
- ۵- در موتورهای مختلف نتایج بسیار متفاوتی در بازیابی ها دیده می شوند.
- ۶- عدم وجود اطلاعات کافی در مدخل های بازیابی شده.
- ۷- عدم بازیابی بسیاری از منابع ارزشمند به علت قرار گرفتن در وب پنهان. اما باز با این حال باید گفت در حالی که منابع اینترنت به صورت یکپارچه سازماندهی نشده اند، تنها مسیر ممکن و درست برای بازیابی اطلاعات مطلوب همین موتورهای کاوش هستند.

• استفاده از روش های ابرداده[۶] در سازماندهی اطلاعات و معرفی برخی از آنها

رشد و گسترش شتابناک منابع اطلاعاتی در اینترنت و بویژه پس از شروع کار وب با قابلیت های بی نظیر آن ضرورت وجود عناصر داده های فرانگر و گسترده را برای سازماندهی، جستجو و بازیابی سریع تر، موثر و نظام یافته تر منابع اطلاعاتی شبکه به اثبات رساند که ازجمله این عناصر ابرداده است. تعریفی که هایپکینز[۷](۱۹۸۸) از ابرداده، داده است این چنین است "اطلاعات فهرست گونه که برای شناسایی توصیف و مکان یابی منابع الکترونیکی شبکه مورد استفاده قرار می گیرد". با توجه به این تعریف، ابرداده در واقع نوعی روش و ابزار برای فهرست نویسی، سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی در شبکه اینترنت است و کاربرد اصطلاح جدید نیز برای ایجاد تمایز میان روش های جدید سازماندهی منابع اطلاعاتی الکترونیکی با روش های متداول و سنتی فهرست نویسی و سازماندهی اطلاعات است که صرفا در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی مورد استفاده قرار می گرفت (شیری، ۱۳۷۹، ۱۳۶).

• ویژگی های ابرداده ها

مبنای کاربرد ابرداده، جستجو، یافتن، مستندسازی، ارزشیابی و گزینش منابع شبکه ای است که موجب افزایش دقت بازیابی منابع شبکه ای می شود(هاکالا[۸]، ۱۹۹۷). و اما اهم ویژگی ها و کاربردهای ابرداده این چنین است:

- ۱- مدیریت بر حجم گسترده ای از اطلاعات در شبکه

۲- نمایه سازی انواع گسترده ای از اطلاعات در شبکه

۳- آسان سازی جستجو و بازیابی اطلاعات در شبکه و جامعیت در بازیابی

۴- تطبیق، اشتراک، یکپارچه سازی و استفاده مجدد از انواع اطلاعات در محیط شبکه

۵- نظارت بر دسترسی به اطلاعات. ابر داده نه تنها به جستجو و بازیابی موثر منابع اطلاعاتی ناهمگن می پردازد، بلکه اطلاعاتی را که دسترسی بدان ها محدود است برای شیوه و نوع استفاده کاربران مدیریت می کند(خو[۹]، ۱۹۹۷). تاکنون برای ابر داده قالب ها و استانداردهای گوناگونی به وجود آمده است که از مهمترین آنها می توان به (۱) قالب ابر داده ای دوبلین کور[۱۰] (۲) قالب مارک ۳ (۳) قالب یو. اس. مارک ۴) قالب ابر داده طرح کدگذاری متن[۱۱] (۵) قالب ابر داده ای خدمات مکان یابی اطلاعات دولتی[۱۲] اشاره کرد. از میان قالب های فوق الذکر، قالب دوبلین کور که به منزله یک استاندارد جامع توسط او. سی. ال. سی[۱۳] تدوین یافته است از اعتبار و جامعیت بیشتری برخوردار است، به همین دلیل، این استاندارد مورد پذیرش بسیاری از کتابخانه ها و مراکز فهرست نویسی قرار گرفته و مبنای کار سازماندهی منابع اینترنتی واقع شده است(چیسویک[۱۴]، ۱۹۹۹، ۴۵۵). این قالب دارای مجموعه عناصری ابر داده ای است که به این ترتیب هستند: ۱- عنوان ۲- پدیدآورنده ۳- موضوع ۴- توصیف ۵- ناشر ۶- همکار ۷- تاریخ ۸- نوع منبع ۹- قالب ۱۰- شناسگر ۱۱- منبع ۱۲- زبان ۱۳- ارتباط یا رابطه ۱۴- پوشش ۱۵- حقوق.

• نتیجه گیری

ظهور اینترنت چالش های جدیدی را به خود به وجود آورده است و تاثیرات عدیده ای بر علوم و فنون مختلف گذارده است و یکی از عرصه هایی که به شدت از اینترنت تاثیر پذیرفته است عرصه اطلاعات و اطلاع رسانی است و در آینده باید شاهد باشیم که کل جریان داد و ستد اطلاعات از طریق اینترنت انجام خواهد گرفت. ظهور محیط های الکترونیکی جدید و منابع الکترونیکی مختلف، ضرورت الگوها، روش ها، استانداردها و ابزارهای جدیدی را برای ذخیره، سازماندهی و بازیابی آنها مخصوصا منابع اینترنتی را می طلبد. با توجه به اینکه اینترنت خود دنیای بسیار آشفته ای است و از طرفی دیگر امکانات فعلی موجود در اینترنت برای جستجو و بازیابی اطلاعات دارای نارسائی های عدیده ای هستند، لازم است که کتابداران و اطلاع رسانیان که سال هاست با عنوان سازماندهندگان منابع اطلاعاتی چاپی شناخته شده اند، با ابزارهای جدید سازماندهی منابع اینترنتی آشنا شوند و این دنیای بی نظم و آشفته موجود در اینترنت را نظم ببخشند و کارکردهای اینترنت را به حد اعلا که همان اشاعه اطلاعات در شکل صحیح است، به نحو مطلوب، با دقت هر چه تمام تر در زمان مناسب و با هزینه مطلوب به انجام برسانند. برای این کار ابزارهای چندی وجود دارد که موتورهای کاوش اینترنت یکی از آنهاست و استانداردها و الگوهای نیز وجود دارند که حاصل کار کتابداران است که از مهمترین آنها استفاده از روش های ابر داده، در جهت سازماندهی منابع اینترنتی است. نکته اصلی و پراهمیت آنست که چنانچه هرچه سریعتر چاره ای به ویژه از سوی کتابداران برای مشکل سازماندهی اطلاعات در اینترنت اندیشیده نشود، با افزوده شدن حجم عظیم و روزافزون اطلاعات به آن نتایجی جز بازیابی زیاد و نامربوط نخواهد داشت.

پانوشتها:

Banerjee. [۱]

[۲]. Katz.

[۳].http://searchenginewatch.com

[۴].web spider

[۵].web crawler

[۶].Metadata

[۷].Hopkins

[۸].Hakala

[۹].Xu

[۱۰].Dublin Core Metadata Format

[۱۱].Text Encoding Initiative

[۱۲].Government Information Locator Services

[۱۳].O.C.L.C

[۱۴].Chepesiuk

منابع

پور سرباز، علی اکبر، ۱۳۷۸ " فهرستنویسی و رده بندی منابع الکترونیکی: چیره دستی های کهنه در محیطی نو"، کتابداری و اطلاع رسانی، ۲ ، ۴ ، ۱۳۵.

حاجی زین العابدینی، محسن. ۱۳۸۱، "فهرستنویسی و رده بندی منابع اینترنتی: استفاده از چیره دست هایی گذشته"، پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.
شیری ، علی اصغر. ۱۳۷۹ "ابرداده ها و تاثیر آن بر فهرست هی ماشین خوان:..."، مجموعه مقالات همایش کاربرد و توسعه فهرست های رایانه ای در کتابخانه های ایران، ۲۷ و ۲۸ آبان ۱۳۷۸، به کوشش رحمت الله فتاحی، دانشگاه فردوسی مشهد، مرکز اطلاع رسانی و خدمات علمی وزارت جهاد سازندگی، ۲۴۸-۱۲۵.

فتاحی، رحمت الله. ۱۳۷۸، " بلبشوی اینترنت: گفتاری درباره مشکلات سازماندهی ، جستجو، و بازیابی اطلاعات در وب جهانگستر" ، کتابداری و اطلاع رسانی، ۲، ۶، ۲۳-۱.

_____ . ۱۳۸۰، "چالش های سازماندهی منابع دانش در آغاز قرن بیست و یکم با نگاهی به دانش فهرستنویسی در ایران"، فصلنامه کتاب، ۱۲، ۴، ۸۳-۵۹.

_____ . ۱۳۷۷، فهرستنویسی : اصول و روش ها، مشهد، دانشگاه فردوسی .

کنز ویلیام. ۱۳۷۸ " اینترنت و خدمات مرجع"، ترجمه سعید رضایی شریف آبادی ، کتابداری و اطلاع رسانی، ۲، ۱۰۴-۷۷.

کوشا، کیوان. ۱۳۷۹ " فهرست های همگانی و شبکه جهانی وبک بررسی امکانات فهرست پیوسته کتابخانه های ملی در محیط وب"، مجموعه

مقالات همایش کاربرد و توسعه فهرست های رایانه ای در کتابخانه های ایران, ۳۷ و ۲۸ آبان ۱۳۷۸, به کوشش رحمت الله فتاحی, دانشگاه فردوسی مشهد, مرکز اطلاع رسانی و خدمات علمی وزارت جهاد سازندگی, ۱۸۹-۱۶۱.

Chepesuik, Rou. ۱۹۹۹, " Organizing the Internet: the " Core" of the Challenge", American Libraries, ۳۶(۳/۴): ۴۵۵-۴۶۰.

Hakala, Juha. ۱۹۹۷, Dublin Core Metadata Element Set and its Applications. [On-line available from] < http://www.linnea.helsinki.fi /meta/peresent.html >

Hopkins, Allen. ۱۹۹۸, UNIMARC and Metadata: Dublin Core. [On-line available from] < http://www.ifla.org/IV/ifla۶۴/۱۲۸-۱۶۱e.htm .>

Xu, Amenda. ۱۹۹۷, Matadata Conversion and the Library OPAC. [On-line available from] < http://www.mit.edu/wynej/www/xu.htm < ((=Xu۱۹۹۹

ابراهیم مختاری نبی

دانشجوی کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه تهران

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=213701>

سایبر اسپیس چیست؟

فضای سایبر (Cyberspace) عبارتی است که در دنیای اینترنت، رسانه و ارتباطات بسیار شنیده می‌شود.

به نظر می‌رسد بکارگیری این اصطلاح در این زمینه و برای ارجاع به امور فنی به آن رنگ و بویی صرفاً فنی و مکانیکی داده باشد. ملاحظه دقیق‌تر این اصطلاح نشان می‌دهد که این واقعیت، وجوه و جنبه های متنوعی از

حمله خصلت های روانشناختی قابل توجه نیز دارد. در منابع موجود آمده است که:

واژه سایبر از لغت یونانی Kybernetes به معنی سکاندار یا راهنما مشتق شده است. نخستین بار این اصطلاح "سایبرنتیک" توسط ریاضیدانی به نام نوربرت وینر Norbert Wiener در کتابی با عنوان "سایبرنتیک و کنترل در ارتباط بین حیوان و ماشین" در سال ۱۹۴۸ بکار برده شده است. سایبرنتیک علم مطالعه و کنترل مکانیزم ها در سیستم‌های انسانی، ماشینی (و کامپیوتر ها) است.

سایبر پیشوندی است برای توصیف يك شخص، يك شی، يك ایده و یا يك فضا که مربوط به دنیای کامپیوتر و اطلاعات است. در طی توسعه اینترنت واژه های ترکیبی بسیاری از این کلمه سایبر بوجود آمده است که به تعدادی از آنها اشاره می کنیم:

فضای سایبر(Cyberspace)، شهروند سایبر (Cybercitizen) ، پول سایبر (Cybercash)، فرهنگ سایبر (Cyberculture)، راهنمایی فضای سایبر

(CyberCoach) ، تجارت سایبر (Cyberbusiness) ، کانال سایبر (Cyberchannel) و

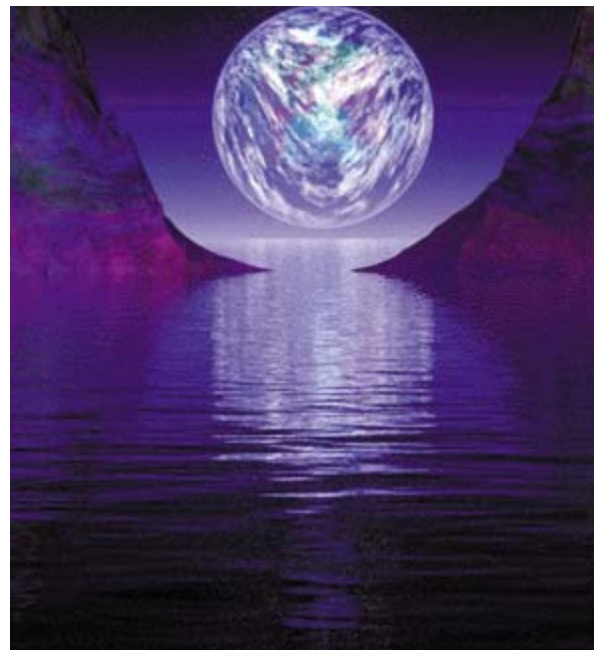
واژه "فضای سایبر" را نخستین بار ویلیام گیسون William Gibson نویسنده داستان علمی تخیلی در کتاب نورومنسر Neuromancer در سال ۱۹۸۴ به کار برده است.

فضای سایبر در معنا به مجموعه هایی از ارتباطات درونی انسانها از طریق کامپیوتر و مسائل مخابراتی بدون در نظر گرفتن جغرافیای فیزیکی گفته می شود.

يك سیستم آنلاین نمونه ای از فضای سایبر است که کاربران آن می‌توانند از طریق ایمیل با یکدیگر ارتباط برقرارکنند. بر خلاف فضای واقعی، در فضای سایبر نیاز به جابجایی‌های فیزیکی نیست و کلیه اعمال فقط از طریق فشردن کلیدها یا حرکات ماوس صورت می‌گیرد. این عدم جابجایی فیزیکی، محققان را واداشت که به مطالعه برخی شباهت‌های فضای سایبر با حالت های نا هشیاری، بخصوص حالت‌های ذهنی‌ای که در رویا ها ظاهر می‌شوند، پردازند.

آنان با الهام از گفته های یکی از رهبران بزرگ "ذن" به نام چانگ تزو (Chuang Tzu) برای تحقیقات خود در زمینه کشف شباهت‌هایی بین فضای سایبر و رویا بهره جسته اند. گفته می شود که:

"چانگ تزو شبی در خواب می بیند که يك پروانه شده است. وقتی بیدار می شود با خود می اندیشد: آیا من مردی هستم که خواب می بیند پروانه شده است، یا اینکه پروانه ای هستم که اکنون خواب می بیند يك "مرد" شده است."

روند کاری يك کاربر کامپیوتر در فضای سایبر دقیقا نوعی یکی شدن یا محو شدن در درون واقعیتی متفاوت یعنی واقعیتی مجازی که وراي قوانین و واقعیت های واقعی است. مانند يك رهبر دن در هنگام مدیتیشن که با محیط اطراف خود به وحدت می رسد، کاربر کامپیوتر هم در هنگام کار در فضای مجازی با آن یکی می شود.

شما تقریبا بی حرکت و آرام می نشینید، چشمانتان روی پرده ای درخشان خیره می شود، اتاق کاملا تاریک است، تنها منبع نور در درون شما است و در حالیکه همه توجه و ذهنتان بر کلمات و تصاویر این پرده درخشان متمرکز است ، انگشتانتان کلیدهای کی بورد را می نوازد. در این لحظه دوست دارید با ذهنیات و تصورات خود یگانه شوید . مرز بین دنیای درون و بیرون تقریبا ناپدید می شود و دیگر گذر زمان معنایی ندارد.

البته این سناریوی هر روز کاربران کامپیوتر نیست. زیرا اغلب اوقات ما صرفا به جهت انجام کاری مشخص و بدون آنکه به درون جهان مجازی فرو رویم به صفحه کلید ضربه می زنیم اما اگر از استفاده های دم دستی کامپیوتر صرف نظر کنیم و از کاربران حرفه ایی و پروپاقرص کامپیوتر پرس و جو کنیم درخواهیم یافت که بسیاری از آن ها به راحتی لحظاتی را به یاد می آورند که گویی هیچ حائل و فاصله ای بین خود و کامپیوتر شان احساس نمی کردند.

در واقع می توان گفت که فضای سایبر گستره ایی از ذهن است که می تواند تمامی اشکال زندگی منطقی را بسط و معنا دهد. شما می توانید حالت های متنوع و متفاوت ذهنی را از قبیل تخیلات(خیالپردازی ها) خیالپروری ها، توهمات، حالات هیپنوتیستیک و سطوح گوناگونی از هوشیاری را در فضای مجازی تجربه کنید. تحت این چنین شرایط است که فضای سایبر همانند دنیای "رویا" می شود. دنیایی که وقتی ما به خواب فرو می رویم ، پدیدار می شود.

فضای سایبر را نمی توان تنها يك "بزرگ شاهراه اطلاعاتی" ساده دانست. زیرا تجربه ذهنی ما در فضای مجازی با تجربه ذهنی ما زمانی که بی هیچ هدف و ارزشی خیالبافی می کنیم، کاملا متفاوت است. در واقع همانگونه که علم روانشناسی خواب شبانه را برای حفظ سلامتی، توسعه عاطفی و رشد شخصیت يك فرد ضروری می داند، این فضای مجازی هم بیش از هر چیز دیگری در خدمت روان انسان است. زیرا مرزهای بین واقعیت های آگاهانه و نا آگاهانه را به هم نزدیک ساخته و می تواند درباره معنای "واقعیت" چیزهایی به ما بگوید.

محیط "پهلیس" (Palace) يك محیط چت گرافیکی است که ما برای این تحقیق آن را انتخاب کرده ایم. کاربران در این محیط می توانند برای برقراری ارتباط با دیگران از بین صورتك های گرافیکی موجود در آن محیط، يك یا چند صورتك را برای باز نمایی شخص خود انتخاب کنند. این صورتك ها هر يك موقعیت یا حالت روانی خاصی را بیان می کند. بعضی از این حالت های "رویاگونه" در محیط "پهلیس" را می توان در دیگر فضاهای مجازی هم پیدا کرد. ولی تعدادی از این حالت های تنها در محیط "پهلیس" وجود دارند و کاملا بی نظیر و خاص هستند.

مهم تر از همه این است که محیط "پهلیس" مانند رویا بسیار مجذوب کننده است. چرا که این محیط يك "تجربه بصری" جدی است. يك مثل قدیمی می گوید : "يك تصویر با ارزش تر از هزاران کلمه است ." علم روانشناسی هم تجربه بصری را تجربه ای بسیار غنی و تصاویر و نمادها را زبان ناآگاهانه می نامند.

برای درك و آشنایی بیشتر با این "تجربه بصری" باید از دیدگاه روانشناسی خواب، رویا و رویا بینی را مورد توجه قرار داد.

- برخی از ویژگی های رویا و رویا بینی از دیدگاه روانشناسی را می توان به شرح زیر فهرست کرد:

- در رویا قوانین مرسوم زمان، مکان و مسافت اجرا نمی شود
- فردی که خواب می بیند می تواند مکررا از يك ماجرا به ماجرای دیگری منتقل شود، بی آنکه روی زمین سفر کند. ممکن است فرد در خواب خود درگیر ماجرای در تهران باشد اما بلافاصله درگیر ماجرای در هاوایی گردد....
- در رویا حسی از مسافت یا مکان وجود ندارد، مسافت و مکان به مفهوم مادی تنها روی زمین خاکی معنا دارد .
- همچنین کشش جاذبه زمین و آگاهی روزانه اغلب در رویا ناپدید می شوند.
- فرد می تواند چون جسمی شناور در فضا، در حال پریدن یا پرواز کردن باشد. دقیقا بر خلاف آنچه که به عنوان قوانین نیوتن به اثبات رسیده است. حالت های فوق در فضای سایبر در حد وسیع تری رخ می دهد. زیرا کاربران در آن فضا از قوانین و آگاهی های زمینی فرا تر می روند: آن ها تنها با يك كلیك ساده بر روی نگاره‌ایی می توانند از مکانی به مکان دیگر انتقال یابند، بدون هیچ حرکتی در پاها یا چرخشی درچرخ ها و یا هیچ عاملی که برای اثبات حرکت فرد وجود داشته باشد.
- این تنها يك تغییر بصری و روانی است که انتقال را نشان می دهد. در حالی که شما با وجودی مادی، درون اتاقی با انتخاب شخصی و کاملا بیدار نشستید. و آنچه که اتفاق می افتد مانند رویایی است که به شما احساسی از لذت و آسودگی می بخشد.
- شاید زمانی نه چندان دور ما هم با این گفته چانگ تزو (Chuang Tzu) هم کلام شویم ؛ آیا این ما هستیم که در فضای سایبر به عنوان کاربر سیر می کنیم یا اینکه این فضای سایبر است ، که به عنوان بخشی از برنامه های خود ما را تعریف می کند ، کسی چه می داند؟

<http://vista.ir/?view=article&id=235811>

سرعت غیرمجاز جوانان در بزرگراه اینترنت

امروزه رایانه ها با توجه به کارکردهایی همچون اتصال به اینترنت و توانایی ارتباط و کسب اطلاعات از سراسر جهان، بعنوان یکی از وسایل ضروری خانواده های دارای فرزند جوان و یا نوجوان محسوب می شوند؛ این درحالیست که اینترنت در حال حاضر بخش عمده ای از اوقات فراغت

نوجوانان را به خود اختصاص می دهد.
اگرچه انگیزه های مثبت و هدفمند استفاده از اینترنت، نقش موثری در ارتقاء
فکری و روحی نوجوانان دارد اما انگیزه های منفی استفاده از اینترنت و یا
اعتیاد به اینترنت نیز لزوم برنامه ریزی و سیاست گذاری در عرصه فرهنگ

سازی را می طلبد که در این میان، اجتماع و والدین نقش موثری در رابطه با آن ایفا می کنند.
در این زمینه يك روانپزشك با بیان این که اینترنت وسیله ای مفید در جهت کسب اطلاعات و ارتباطات است می گوید: متأسفانه استفاده از
اینترنت نیز مانند هر محصول صنعتی جدیدی می تواند مورد سوء استفاده قرار گیرد و استفاده نادرست از آن نتایج منفی به بار آورد.
وی با اشاره به دلایل روانی استفاده نامطلوب از اینترنت، تصریح می کند: برخی از افراد که اعتیاد به استفاده از اینترنت یا چت کردن دارند، قدرت و
اراده لازم برای قطع ارتباط نداشته و به اصطلاح به آنها افراد مبتلا به اختلال «تکانه عصبی» می گویند. به گفته وی این افراد بدون هدف و یا نیاز، به
اینترنت متصل شده و به همین دلیل معمولاً استفاده مطلوبی از اینترنت نمی کنند؛ از سوی دیگر تعدادی از افراد که حدود يك تا ۲ درصد جامعه را
شامل می شوند، دچار اختلال شخصیتی مانند افسردگی بوده و این بیماری آنها به صورت استفاده مفرط از اینترنت نمود می یابد. این روانپزشك با
بیان این که شرایط اجتماعی نامطلوب نقش موثری در گرایش افراد به سمت استفاده نادرست از اینترنت دارد، اظهار می کند: گاهی فشار
اجتماعی گروه همسالان در مدارس، بویژه گروه سنی نوجوانان، باعث استفاده نادرست از اینترنت می شود که در آینده این نوجوانان تأثیرات
منفی می گذارد، ضمن این که برخورد نوجوان در اینترنت با فرهنگ ها و هویت های گوناگون، بعلت عدم دستیابی به شخصیت قطعی خود ممکن
است باعث تضاد و تعارض فرهنگی آنها شود.

وی با اشاره به خطرات استفاده از اینترنت اذعان می کند: از آنجا که نوجوانان، کنجکاو، نوجو و خواهان تصمیم گیری به صورت منفرد هستند؛ لذا
استفاده نایجاب آنها از اینترنت، می تواند باعث دوستی های نامناسب، فرار از منزل، بزهکاری و یا مشکلات دیگر شود، همچنین استفاده طولانی
از رایانه می تواند مشکلات جسمانی از قبیل افزایش وزن، آسیب پذیری چشم ها، اختلال در میزان ساعات خواب و علائم آرتروز شود.
وی با بیان این که برخورد جدی در مورد استفاده از اینترنت مشکل گشا نخواهد بود، خاطرنشان می کند: آموزش استفاده از کامپیوتر، اینترنت و
مهارت های زندگی بویژه نحوه تعامل با دیگران باید از همان ابتدا در آموزش های دانش آموزان گنجانده شود تا فرهنگ صحیح استفاده از رایانه رواج
یابد. همچنین يك عضو هیات علمی دانشگاه نیز در این زمینه می گوید: گاهی اوقات افراد در ابتدا برای فرار از رنج به این وسیله پناه می برند و
تسلی می یابند، اما به تدریج چنان به استفاده از آن عادت می کنند که در صورت دور ماندن از مصادیق، پرخاشگری کرده و در صورت تداوم
ناکامی، دچار افسردگی می شوند.

وی با بیان این که استفاده از اینترنت مشابه ورود به يك بزرگراه است، افزود: هر فردی با کمترین هزینه قادر به ورود به این بزرگراه است، ولی
بخشی از کاربران قبل از ورود به بزرگراه، مقصد خود را تعیین کرده و نیاز مشخصی دارند و به محض برطرف شدن آن از بزرگراه خارج می شوند. این
جامعه شناس ادامه داد: اما دسته دیگر، وارد بزرگراه می شوند، بدون آن که مقصد خاصی داشته باشند، این افراد به اینترنت روی می آوردند تا از
خود فرار کرده و ناکامی های خود را فراموش کنند؛ از این رو با استفاده بیشتر از اینترنت، رابطه آنها با اطرافیان به تدریج کم شده و با کاهش این

روابء به میزان بیشتری به اینترنت پناه می برند.

این عضو هیات علمی دانشگاه با بیان این که نحوه مواجهه ما با اینترنت همانند ماهواره و ویدئو نسنجیده شده است، تصریح می کند: ما بجای این که رانندگی در این بزرگراه را به افراد آموزش داده و نیازهای متناسب با خدمات این بزرگراه را ایجاد کنیم، به طور مستمر از خطرات این بزرگراه و سوانح جانگدازی که در آن رخ خواهد داد، می گوئیم.

وی به اصول روانشناسی ارتباطات جمعی اشاره می کند و می گوید: طبق این اصول، پیام های دو جانبه موثرتر از پیام های يك جانبه هستند؛ به عبارت دیگر برای منصرف کردن عده ای نسبت به يك موضوع، باید از تخطئه يك جانبه موضوع خودداری کرده و از جنبه های مثبت آن نیز سخن به میان آورد. این پژوهشگر با بیان این که سرعت تغییر و پیشرفت صنعت فرهنگی در جامعه ما سریع تر از فرهنگ استفاده از صنایع فرهنگی است، گفت: اگر چه افراد در مدت زمان اندکی می توانند صاحب يك کامپیوتر و يك کارت اینترنت شوند، ولی سالها زمان لازم است تا فرهنگ صحیح استفاده از کامپیوتر و اینترنت را فرا بگیرند.

منبع : روزنامه ابرار

<http://vista.ir/?view=article&id=245817>

سرویس Privacy یا confidentiality

این سرویس که در حوزه های دیگر امنیتی اغلب به عنوان Confidentiality از آن یاد می گردد به معنای حفظ امنیت و محرمانه نگاه داشتن اطلاعات کاربر یا گره های در حال تبادل اطلاعات با یکدیگر است. برای رعایت محرمانه گی عموماً از تکنیک های رمزنگاری استفاده می گردد، به گونه پی که در صورت شنود اطلاعات در حال تبادل، این اطلاعات بدون داشتن کلیدهای رمز، قابل رمزگشایی نبوده و لذا برای شنودگر غیرقابل سوء استفاده است. در استاندارد ۸۰۲،۱۱b، از تکنیک های رمزنگاری WEP استفاده می گردد که

برپایه‌ی RC۴ است. RC۴ یک الگوریتم رمزنگاری متقارن است که در آن یک رشته‌ی نیمه تصادفی تولید می‌گردد و توسط آن کل داده رمز می‌شود. این رمزنگاری بر روی تمام بسته‌ی اطلاعاتی پیاده می‌شود. به بیان دیگر داده‌های تمامی لایه‌های بالای اتصال بی‌سیم نیز توسط این روش رمز می‌گردند، از IP گرفته تا لایه‌های بالاتری مانند HTTP. از آنجایی که این روش عملاً اصلی‌ترین بخش از اعمال سیاست‌های امنیتی در شبکه‌های

محل‌ی بی‌سیم مبتنی بر استاندارد ۸۰۲٫۱۱b است، معمولاً به کل پروسه‌ی امن‌سازی اطلاعات در این استاندارد به اختصار WEP گفته می‌شود. کلیدهای WEP اندازه‌هایی از ۴۰ بیت تا ۱۰۴ بیت می‌توانند داشته باشند. این کلیدها با IV (مخفف Initialization Vector یا بردار اولیه) ۲۴ بیتی ترکیب شده و یک کلید ۱۲۸ بیتی RC۴ را تشکیل می‌دهند. طبیعتاً هرچه اندازه‌ی کلید بزرگ‌تر باشد امنیت اطلاعات بالاتر است. تحقیقات نشان می‌دهد که استفاده از کلیدهایی با اندازه‌ی ۸۰ بیت یا بالاتر عملاً استفاده از تکنیک brute-force را برای شکستن رمز غیرممکن می‌کند. به عبارت دیگر تعداد کلیدهای ممکن برای اندازه‌ی ۸۰ بیت (که تعدد آن‌ها از مرتبه‌ی ۲۴ است) به اندازه‌ی بالاست که قدرت پردازش سیستم‌های رایانه‌ی کنونی برای شکستن کلیدی مفروض در زمانی معقول کفایت نمی‌کند.

هرچند که در حال حاضر اکثر شبکه‌های محل‌ی بی‌سیم از کلیدهای ۴۰ بیتی برای رمزکردن بسته‌های اطلاعاتی استفاده می‌کنند ولی نکته‌ی که اخیراً، بر اساس یک سری آزمایشات به دست آمده است، اینست که روش تأمین محرمانه‌گی توسط WEP در مقابل حملات دیگری، غیر از استفاده از روش brute-force، نیز آسیب‌پذیر است و این آسیب‌پذیری ارتباطی به اندازه‌ی کلید استفاده شده ندارد.

نمایی از روش استفاده شده توسط WEP برای تضمین محرمانه‌گی در شکل ۶-۱ نمایش داده شده است :

• Integrity

مقصود از Integrity صحت اطلاعات در حین تبادل است و سیاست‌های امنیتی‌ی که Integrity را تضمین می‌کنند روش‌هایی هستند که امکان تغییر اطلاعات در حین تبادل را به کم‌ترین میزان تقلیل می‌دهند.

در استاندارد ۸۰۲٫۱۱b نیز سرویس و روشی استفاده می‌شود که توسط آن امکان تغییر اطلاعات در حال تبادل میان مخدوم‌های بی‌سیم و نقاط دسترسی کم می‌شود. روش مورد نظر استفاده از یک کد CRC است. همان‌طور که در شکل قبل نیز نشان داده شده است، یک CRC-۳۲ قبل از رمزشدن بسته تولید می‌شود. در سمت گیرنده، پس از رمزگشایی، CRC داده‌های رمزگشایی شده مجدداً محاسبه شده و با CRC نوشته شده در بسته مقایسه می‌گردد که هرگونه اختلاف میان دو CRC به معنای تغییر محتویات بسته در حین تبادل است. متأسفانه این روش نیز مانند روش رمزنگاری توسط RC۴، مستقل از اندازه‌ی کلید امنیتی مورد استفاده، در مقابل برخی از حملات شناخته شده آسیب‌پذیر است.

متأسفانه استاندارد ۸۰۲٫۱۱b هیچ مکانیزمی برای مدیریت کلیدهای امنیتی ندارد و عملاً تمامی عملیاتی که برای حفظ امنیت کلیدها انجام می‌گیرد باید توسط کسانی که شبکه‌ی بی‌سیم را نصب می‌کنند به صورت دستی پیاده‌سازی گردد. از آنجایی که این بخش از امنیت یکی از معضله‌های اساسی در مبحث رمزنگاری است، با این ضعف عملاً روش‌های متعددی برای حمله به شبکه‌های بی‌سیم قابل تصور است. این

روش‌ها معمولاً بر سه‌ل انگاری‌های انجام‌شده از سوی کاربران و مدیران شبکه مانند تغییرندادن کلید به‌صورت مداوم، لودادن کلید، استفاده از کلیدهای تکراری یا کلیدهای پیش فرض کارخانه و دیگر بی توجهی‌ها نتیجه بی جز درصد نسبتاً بالایی از حملات موفق به شبکه‌های بی‌سیم ندارد. این مشکل از شبکه‌های بزرگ‌تر بیش‌تر خود را نشان می‌دهد. حتا با فرض تلاش برای جلوگیری از رخداد چنین سه‌ل‌انگاری‌هایی، زمانی که تعداد مخدوم‌های شبکه از حدی می‌گذرد عملاً کنترل‌کردن این تعداد بالا بسیار دشوار شده و گه‌گاه خطاهایی در گوشه و کنار این شبکه‌ی نسبتاً بزرگ رخ می‌دهد که همان باعث رخنه در کل شبکه می‌شود.

منبع : استاد آن‌لاین

<http://vista.ir/?view=article&id=280089>

 vista.ir
Online Classified Service

سواد رایانه ای

سواد رایانه ای علم و توانایی شخص برای استفاده از رایانه ها و فناوری موثر می باشد. سواد رایانه ای همچنین ترجیحا به سطحی اطلاق می گردد که به راحتی بعضی افراد می‌توانند از برنامه های رایانه ای و قابلیت های دیگری که با رایانه ها ارتباط دارند استفاده نمایند. عنصر ارزشمند دیگر سواد رایانه ای شناخت چگونگی کار و عمل با رایانه ها می‌باشد. چنانچه در سال ۲۰۰۵ داشتن مهارت‌های پایه رایانه ای یک دارایی با ارزش در کشورهای توسعه یافته محسوب می‌شد.

تعریف دقیق "سواد رایانه ای" از گروهی به گروهی دیگر می‌تواند تغییر نماید. عموماً سواد (در قلمرو کتابها) براینکه شخص می‌تواند هر کتاب دلخواهی با زبان دلخواه بخواند و جستجو نماید واژه های جدید آنچنانکه آن واژه‌ها برای آن شخص نمایش داده شده است اشاره دارد. بعلاوه رایانه

مورد تست قرار گرفته ممکن است توانایی خود آموزی و تفکر داشته باشد (از قبیل آموزش برنامه‌های جدید دلخواه یا وظایفی که با آن مواجه می‌باشند) و به منظور تمرکز سواد رایانه‌ای، به‌رحال در سخنرانی عمومی "سواد رایانه‌ای" غالباً توانایی استفاده بیشتر از چندین قابلیت ویژه (معمولاً میکروسافت ورد، میکروسافت اینترنت اکسپلورر و میکروسافت اوتلوک) می‌باشد که برای تکمیل تعریف مناسب از وظایف ساده اشاره دارد (این جریان نظیر ادعای بچه‌ای می‌ماند که ادعا دارد که می‌تواند بخواند و چندین کتاب مخصوص کودکان را حفظ نماید).

مشکلات واقعی هنگامی رخ می‌دهد که شخص دارای سواد رایانه‌ای برای اولین بار با برنامه جدیدی مواجه می‌شود و مراتب عالی‌تر سواد را طلب می‌نماید. با سواد شدن رایانه‌ای و عهده‌دار شدن رایانه‌ای بطور عموم به همین معنی است.

• مندرجات

(۱) زمینه

(۲) مشکلات اجتماعی

۱-۲) سواد رایانه‌ای در سطح جهان اول (پیشرفته)

۲-۲) آموزش رایانه‌ای

(۳) جنبه‌های سواد رایانه‌ای

(۴) آینده

▪ زمینه

رایانه‌ها بصورت مداوم و به‌طور بارزی زیاد شده‌اند و در حال رشد می‌باشند. همچنین رایانه‌ها همیشه در حال تغییرند و کوچکتر شده‌اند و دارای سرعت و قدرت بیشتری شده‌اند. مقاومت در مقابل تغییرات اصولی دانش خوب رایانه‌ای ممکن است سودمند باشد. سواد رایانه‌ای عیناً شبیه به هر مهارت مورد نیاز دیگری می‌باشد غالباً و براحتی تلاشی برای شروع دوره علمی یا تجربه در این مورد برای همه و تکامل آنها صورت گرفته است.

▪ مشکلات اجتماعی

سطحی از سواد رایانه‌ای که دارای مزایایی می‌باشد نیاز است که هم به جامعه‌ای که شخص در آن زندگی می‌کند وابسته است و هم به مکانی که در آن سلسله مراتب اجتماعی نقش دارد وابسته است. کشورهای مختلف نیازهای مختلفی در ارتباط با سواد رایانه‌ای دارند و این به دلیل استانداردهای اجتماعی و سطحی از فناوری سواد رایانه‌ای است که مردم با آن مواجه می‌باشند.

▪ سواد رایانه‌ای در سطح جهان اول (پیشرفته)

سواد رایانه‌ای بصورت قابل ملاحظه‌ای بعنوان یک مهارت مهم برای جهان اول در آمده است که صاحب سواد رایانه‌ای شده‌اند. کارفرمایان می‌خواهند کارگزارانشان مهارت‌های پایه‌ای رایانه‌ای داشته باشند زیرا شرکتشان به رایانه‌ها وابستگی پیدا کرده است. شرکتهای زیادی سعی

می‌نمایند از رایانه‌ها برای کمک به راه‌اندازی سریع‌تر و ارزانتر شرکتشان استفاده نمایند. رایانه‌ها عیناً و عموماً بعنوان قلم و برای تایپ مقاله خصوصاً در جوانان محسوب می‌شوند. قابلیت‌های زیادی دارند - مخصوصاً در ارتباطات - رایانه‌ها ترجیحاً می‌نگارند مقاله را و ماشین‌های تایپ محسوب می‌شوند زیرا قابلیت دوچندانی در نگه‌داری اطلاعات دارند و به راحتی متن‌ها را ویراستاری می‌نمایند. چنانچه رایانه‌های شخصی بصورت چشمگیری قدرتمندتر گشته‌اند و مفهوم سواد رایانه‌ای به سمت قابلیت‌هایی نظیر سواد چند رسانه‌ای حرکت نموده است.

▪ آموزش رایانه‌ای

رایانه‌ها بصورت وسیعی قسمتی از آموزش شده‌اند. رایانه‌ها در آموزشگاه‌ها کاربردهای زیادی دارند از قبیل تایپ یا جستجوی اطلاعات در اینترنت. همچنین مهارت‌های رایانه‌ای بصورت موضوع فکری خاصی در شماری از آموزشگاه‌ها درآمده است. یک عنصر نامعلوم در سواد رایانه‌ای یا برنامه‌های آموزشی رایانه اینست که آنها ممکن است به فرایند عادت حافظه‌ای تبدیل شوند.

برای مثال دانشجویان ممکن است بیاندیشند که چگونه اصول عمومی زیادی را از قبیل بازکردن یک برنامه و یا ذخیره یک برنامه یا خارج شدن از برنامه را به روش‌های خاص استفاده و یک ورزش خاص از یک برنامه ویژه انجام دهند. چه هنگامی یک فارغ‌التحصیل در برخورد با برنامه‌ای از قبیل برنامه مشارکتی یا حتی یک ورزش مختلف از همان برنامه‌ها که ممکن است آنها را دچار اشتباه نماید یا حتی از اختلاف در آنچه که یاد می‌گیرند بترساند.

این دلیلی است که بدانیم چرا رایانه‌های بزرگ و نرم‌افزارهای قوی از قبیل رایانه‌های شرکت اپل و میکروسافت در بازار و آموزش به آن اهمیت می‌دهند. اغلب آموزش رایانه‌ای بصورت محدود در آموزشگاه‌ها در پی ایجاد نظم و تاثیر درگشایش قفل رایانه‌ای برای فارغ‌التحصیلانی که از قفل سیستم‌های رایانه‌ای واهمه دارند فراهم شده است.

فارغ‌التحصیلان برنامه‌های آموزشی رایانه‌ای عادتاً یاد گرفته‌اند و شنیده‌اند چیزهایی را از قبیل به من بگو کجا را کلیک نمایم و ممکن است نیاز داشته باشند یادداشتهای مقاله‌گونه را برای وظایف رایانه‌ایشان اعتماد نمایند مثل یادداشتی خواندنی بر روی مانیتور و زدن اینتر بعد از روشن شدن تعدادی از یوزرها ممکن است احساس کنند مقداری ترس در رابطه با دست‌کاری و حتی بعد از سالها یا دهه‌ها استفاده روزانه رایانه‌ای لازم است (این می‌تواند بطور ویژه عقیم بگذارد استفاده‌کنندگان رایانه‌ای تجربی که ابعاد فیزیکی رایانه‌ها را بشکل عظیمی که در مالکیتشان می‌باشد شناخته‌اند).

فاکتور اولیه‌ای که می‌تواند از استفاده‌کنندگان بی‌سواد رایانه‌ای از خودآموزی جلوگیری نماید بطور ساده‌ای ترس یا فقدان جهش می‌باشد، غالباً در هر موردی موفقیت فنی دوستان و ارتباطشان در میزان فشارهایی که در خود احساس می‌کنند آنها یافته و خدمتی را تحت عنوان حمایت آزاد فنی به این قبیل استفاده‌کنندگان ارائه دهند.

▪ جنبه‌های سواد رایانه‌ای

جنبه‌های سواد رایانه‌ای شامل:

- روشن کردن رایانه و جستجو

- ایجاد ، ویراستاری و چاپ اسناد
 - توانایی در برقراری ارتباط با رایانه های مورد استفاده دیگر در پست الکترونیکی یا دسترسی به خدمات پیاپی
 - مدیریت و ویراستاری تصویرها (از سلولهای تلفنی ، دوربین های دیجیتالی یا حتی خواندن)
 - باز کردن برنامه ها و تامین اختلاف انواع برنامه
 - سواد چند رسانه ای شامل:
 - (۱) ساختن فیلم
 - (۲) ساختن برنامه های صدا
 - (۳) تاثیر بر یکدیگر
 - (۴) ایجاد صفحات وب
 - نظم عالی سواد رایانه ای شامل یک استفاده کننده که قادر است بپذیرد و یاد گیرند روشهای جدیدی را در مفاهیم گوناگون زمان استفاده از یک رایانه
 - آینده
- حتی فرایند رشد نیرو در رایانه های جدید استفاده کننده را در یک مکان موثرتر مهارتهای رایانه ای مورد نیاز عملی ترغیب می نماید غالباً نرم افزار جدید دکمه های کاربردی ، آیکن ها و مکانهای تصویری کاملی در سعی برای انجام و توانایی استفاده سطح بالایی در نظر گرفته است . اغلب مردم زمانی از رایانه ها استفاده می نمایند که موقع مناسبی برای این کار نیست .
- یکی از اهداف عمده در مهندسی رایانه ترسیم یک زبان طبیعی موثر است که ممکن است با تایین موعظه ، تایین زبان ساختاری و تصورات خودکار همراه باشد . این باید حذف نماید نیاز به سواد رایانه ای را در هر روز کاری و زندگی در محدوده هایی از قبیل ماشینهای که موجود هستند . مثالی از زبان طبیعی موثر در آینده می تواند بصورت فراگیر در سرریهای استار ترک یافت شود که کارکنرها را به سادگی به رایانه می گوید که آنها می خواهند بصورت معمولی از زبان انگلیسی استفاده کنند .

<http://vista.ir/?view=article&id=280190>

سه نکته کلیدی

دانستن نکات کلیدی در خصوص کامپیوتر و دنیای بی انتهای وب برای بسیاری از کاربران جذاب و دوست داشتنی است و این نکات کلیدی به نوعی هر روز با ده ها مورد جدید پیش روی علاقه مندان قرار می گیرند. در این ستون شما را با دو نکته جذاب در این خصوص آشنا خواهیم کرد.

• پاک کردن رد پا

همه کاربران در زمان اتصال به اینترنت بارها و بارها با جست وجوگرهای اینترنتی همانند گوگل و یاهو کار کرده اند و در این میان شاهد بوده اند که کلمات تایپ شده برای جست وجو هنگام مراجعه بعدی در History مانده و با زدن یک حرف لیستی از کلمات قبلی را زیر محلی که می خواهید تایپ کنید، مشاهده خواهید کرد که این مساله گاهی اوقات برای بسیاری از کاربران چندان دلچسب نیست. آیا تمایل دارید به نوعی رد پای خود را به نوعی در این میان از بین ببرید؟ برای حل این مشکل باید ابتدا سایت گوگل را باز کرده و یک کلمه یی که قبلاً تایپ کرده اید را تایپ کنید. اگر اولین حرف آن را هم که زدید و لیست کلمات ظاهر شد، دست نگه دارید. حالا با موس

روی یکی از آنها رفته و بدون آنکه کلیک کنید روی آن نشانگر را نگه دارید به نوعی باید گفت کلمه مورد نظر را آبی کرده و در همین لحظه با دست دیگران به سراغ کیبورد رفته و کلید Delete را فشار دهید. می بینید که آن کلمه موردنظر پاک می شود. به همین راحتی می توانید یکی یکی واژه ها را با موس برگزیده و با کلید Delete کیبورد آن را محو کنید. اما حالا اگر بخواهید همه آن را یکجا پاک کنید، چه باید کرد. برای این کار باید ابتدا محیط اینترنت اکسپلورر را باز کرده و به سراغ منوی Tools رفته و InternetOption را برگزینید. سپس آیکون Content را خواهید دید که با کلیک روی آن منوهای دیگر را می بینید که یکی از آنها زیر Personal Information تحت نام Autocomplete است. لطفاً روی Autocomplete کلیک کرده و داخل آن شوید. حالا یک گزینه به نام Clear Autocomplete History هست که اگر آن را زده و ok کنید همه History گوگل یکجا پاک خواهد شد. البته حالت انتخابی هم بالای آن هست. مثلاً تیک داخل Web addresses را برداشته یا تیک Forms را برداشته تا دفعه بعد اصلاً ذخیره نشود. مشکل دیگری که باقی می ماند، پاک نشدن History برای کاربرانی است که از Toolbar گوگل استفاده می کنند. برای محو این معضل نیز می توانید به رجیستری ویندوز رفته و زیرشاخه History را پاک کرده تا چیزی برای ذخیره شدن باقی نماند. برای این کار در قسمت استارت ویندوز روی منوی RUN رفته و کلمه Regedit را تایپ و ok کنید. کندوی HKEY CCurrent-UEUSER را کلیک کرده تا شاخه Software را بیابید. داخل آن زیرشاخه Google وجود دارد که با زدن روی آن زیرشاخه Navclient دیده می شود. داخل آن نیز زیرشاخه I.L هست و داخل آن نیز زیرشاخه موردنظر یعنی History را می توان دید. حالا همین زیرشاخه را باید پاک کرد تا از شر History گوگل خلاص شد. برای این کار سمت راست موس را روی History

زده و Delete را انتخاب کرده و OK کنید، یک بار سیستم را خاموش و روشن کنید تا تغییرات حاصل شود.

• تغییر در پنجره

یاهو مسنجر از ابتدا تا کنون نزد بسیاری از کاربران از محبوبیت چشمگیری برخوردار است اما شاید تا به حال به این مساله فکر کرده باشید که نمایش PM ها گاهی چه آزاردهنده می شود مخصوصاً زمانی که در محیط اینترنت مشغول کاری هستید به هرحال شاید بد نباشد برای تنوع هم که شده به نوعی تغییراتی را در این پنجره ایجاد کنید. برای این کار کافی است مراحل ذکر شده را به طور دقیق انجام دهید. در ابتدا باید نرم افزار Yahoo Messenger را اجرا کنید و از منوی Messenger به Preferences بروید و در لیست Category گزینه Messages را انتخاب کنید. اکنون تنظیمات مربوط به این قسمت را در بخش دیگر پنجره مشاهده خواهید کرد. اینک با تیک گزینه Minimize the message window to the taskbar را از قسمت When I receive a new message بزنید و در زیر مجموعه آن تیک گزینه Show messages at the bottom right of screen را نیز بزنید. حال دکمه OK را بزنید تا تنظیمات ذخیره شود. در این مرحله منتظر بمانید تا دوستی به شما PM دهد، سپس خواهید دید پیام او در پنجره کوچکی ابتدا نمایش داده می شود و خودتان می توانید با باز کردن پنجره PM در Taskbar، پیام او را بخوانید. البته توجه داشته باشید اگر گزینه Show messages at the bottom right of screen را بزنید، این پنجره کوچک هم دیگر نمایش داده نخواهد شد و به نوعی هرگز پیامی را مشاهده نخواهید کرد.

• چت بدون نیاز به نرم افزار

در بسیاری از محیط های کاری روی سیستم های کامپیوتری به نوعی نرم افزار یاهو مسنجر نصب نیست تا کاربران بتوانند با آی دی خود اقدام به ارتباط با دوستان حاضر در لیست خود داشته باشند در این مطلب سعی داریم چندین سایت را به شما معرفی کنیم که به راحتی و بدون نیاز به نصب نرم افزار خاص به یاهو مسنجر دسترسی داشته باشید. گفتنی است با مراجعه به این سایت ها علاوه بر یاهو مسنجر می توانید به MSN Messenger و AOL Messenger خود هم لوگین شوید. سایت های طراحی شده مختص ارتباط با یاهو مسنجر از این قرار است:

webmessenger.yahoo.com meebo.com ebuddy.com juslol.com imhaha.com , koolim.com

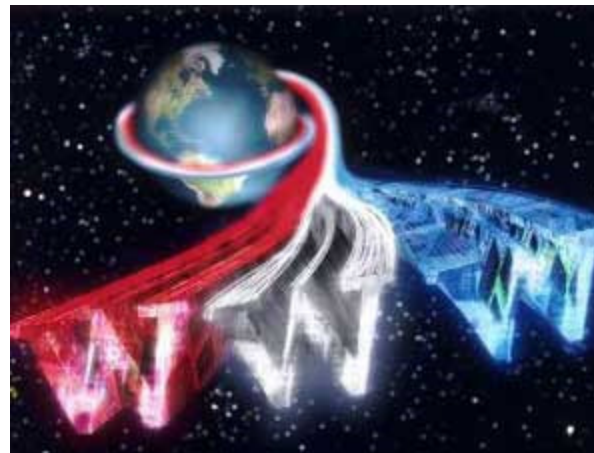
گفتنی است با استفاده از سایت های فوق شما از یک محیط شبیه سازی شده به یاهو مسنجر در مرورگر بهره مند خواهید شد.

منبع : روزنامه اعتماد

<http://vista.ir/?view=article&id=370227>

سیستم شناسایی مهاجم

اکنون سیستم های شناسایی مهاجم (Intrusion Detection System) یا IDS بخش مهمی از زیر ساخت امنیتی شبکه های شرکتی محسوب می شوند. با گسترش شبکه های بی سیم نیاز به IDS افزایش یافته است. البته یافتن الگوها و سیاست هایی که بتواند استفاده قابل قبول را تعریف نموده و نفوذ در محیط های شبکه ای بسیار متغییر و سیار را رد کند، پیچیده تر شده است. من دو سیستم IDS شبکه بی سیم را که از دو روش مختلف استفاده می کنند مورد بررسی قرار داده AirXone Managed Security Service که بخشی از یک سرویس مدیریت از جانب شرکت Vigilant Minds می باشد، یک سنسور سخت افزاری را به قابلیت مانیتورینگ از راه دور مرتبط می سازد و تحت قرارداد سرویس های حرفه ای

ارائه می شود. بدین ترتیب Vigilant Minds به عنوان یک شرکت قابل اعتماد در ساختار شرکت شما پذیرفته شده و فقط مسائل اندکی از بخش های بی سیم شبکه شما را نمی داند. سرویس دیگر یعنی Distributed ۴/۰ محصول شرکت AirMagnet قدرت کنترل فوق العاده زیادی را با فرض اینکه می خواهید جزئی ترین مسائل در مورد فضای فرکانس رادیویی را تحت کنترل شرکت مشاهده و کنترل نمایید، در اختیار شما قرار می دهد. در اینجا مشاهده و کنترل اطلاعات به عالیترین شکل صورت می گیرد اما مسئولیت آن نیز بسیار سنگین است.

• Vigilant Minds AirXone Managed Security Service

نصب سیستم AirXone بسیار آسان است. یکی از مشاوران Vigilant Minds به منظور مشخص نمودن نیازهای سایت، به شما کمک می کند. او دستگاهی را به شبکه شما متصل نموده و چگونگی استفاده از این دستگاه مدیریت و گزارش گیری مبتنی بر مرورگر را به شما آموزش می دهد. برای نصب سرویس فوق، کمی کار و مهارت و وجود یک WLAN IDS یکپارچه مورد نیاز است. یکی از اولین مراحل به کارگیری موثر AirXone دانستن این نکته است که چند سنسور انحصاری مورد استفاده قرار می گیرد و البته هر چقدر تعداد سنسورها بیشتر باشد هزینه بالاتر خواهد بود. من متوجه شدم که یک سنسور بخش هایی از سه طبقه یک ساختمان را تحت پوشش قرار داده البته سطح پوشش در هر نصب متفاوت است. سنسوری که من مورد استفاده قرار دادم ۱۲ نقطه دستیابی (access point) یا AP و کلاینت، شامل یک AP در بیرون ساختمان و با فاصله کمی از آزمایشگاه را یافت. سیستم در محدوده سطح پوشش سنسور نقاط دستیابی و کلاینت ها همچون آدرس های MAC، SSID یا Service Set Identifier و برنامه های امنیتی را که تماماً برای بررسی آماده هستند، مورد توجه قرار می دهد. هر یک از این ابزارهای بی سیم می تواند طبق مجوز خود در استفاده از شبکه و وضعیت خود در شبکه طبقه بندی شود. بسته به اندازه شبکه، وارد کردن ابزارهای مجاز در دیتابیس می تواند به

صورت دستی و یا از طریق لینک هایی به یک دیتابیس احراز هویت یا سیستم موجودی انجام شود. با شروع کار، سنسورها با سرویس مدیریت Vigilant Minds ارتباط برقرار می کنند. از آنجایی که این کارروی یک پورت بالای غیراستاندارد انجام می شود به اصلاحاتی در IDS شبکه معمول شما نیاز دارد تا از تولید جریانی از اخطارها در سیستم امنیتی با سیم توسط IDS بی سیم جلوگیری شود.

یکی از ویژگی های مفید این سیستم این است که به کاربر امکان می دهد تا دستگاه های خاصی را نادیده بگیرد. به عنوان مثال در تنظیمات شهری بسیار شلوغ که شبکه بی سیم در ساختمان مجاور همیشه موجود است (که البته فعلاً تهدید کننده نیست) چنین ویژگی بسیار موثر به نظر می رسد. با کمک مشاورین Vigilant Minds شما می توانید یک سری قوانین را برای رسیدن به موقعیتی که همه شرکت های بزرگ با استفاده از IDS در جستجوی آن هستند، تهیه نمایید؛ خطرات واقعی پیام هشدار ایجاد می نمایند و دیگر فعالیت ها باید بتوانند به سادگی مورد توجه قرار گرفته یا نادیده گرفته شوند. مدیران شبکه می توانند به منظور ایجاد قوانین و بررسی موقعیتها به کنسول مدیریت دسترسی داشته باشند. اما در مدل Vigilant Minds اکثر ارتباطات و تعاملات شما با سیستم از طریق هشدارهایی خواهد بود که قبل از رسیدن به شما توسط مشاورین و سیستم مدیریت مشاهده شده اند. اگر به یک شبکه بی سیم امن نیاز دارید اما در عین حال نمی خواهید تیمی از متخصصان داخلی در رابطه با امنیت شبکه ایجاد کنید AirXone یک انتخاب عالی محسوب می شود. اما اگر به سرویسی نیاز دارید که در تلفیق با کنسول مدیریت شبکه با سیم خودتان کار کند احتمالاً مدل فوق انتخاب خوبی نخواهد بود. البته می توان از آن استفاده نمود اما به کارگیری آن مستلزم کار بسیار زیاد و حتی مسئولیت بیشتر است.

• ۴,۰ AirMagnet Distributed

بیشترین قدرت سیستم های تحلیل مستقل WLAN لپ تاپ AirMagnet در درک شرکت از مشخصات رادیویی قرار دارد. AirMagnet Distributed این قدرت را به وسیله یک سنسور راه دور که در واقع یک گیرنده بسیار حساس ۸۰۲/۱۱a/b/g و یک سیستم نرم افزاری است به دست می آورد. در ضمن سیستم نرم افزاری از سنسورها برای نمایش دادن طیف وسیعی از اطلاعات در مورد کارایی شبکه بی سیم و نیز امنیت آن استفاده می کند. شرکتی که به منظور مدیریت شبکه خود در جستجوی یک ابزار منفرد می باشد می تواند بسیاری از نیازهای خود را با استفاده از AirMagnet Distributed برطرف نماید. سیستم AirMagnet از سه بخش اصلی تشکیل شده:

(۱) سنسور،

(۲) سرور مدیریت AirMagnet

(۳) کنسول AirMagnet.

سنسور شبیه یک AP ۸۰۲/۱۱ استاندارد است و نصب آن به سادگی با آدرس دهی و تنظیم اطلاعات محرمانه مشترک به منظور برقراری ارتباط آن با سرور انجام می شود. نصب سرور نیز نسبتاً آسان است، اگر چه این احتمال وجود دارد که ویژگی های امنیتی و فایروال سرور اندکی موجب کاهش سرعت شود (بخصوص در کنترل مجوز). بعد از نصب سرور نرم افزار کنسول را دریافت نموده و به منظور ایجاد چند مسیر کنسول آن را بر روی چند سیستم نصب نمایید.

من سرور و کنسول را روی سیستم های Windows XP Pro نصب کردم. AirMagnet با این نوع پیکربندی کار می کند اما برای نصب هایی با بیشتر از دو سنسور، سرور باید روی سرور ویندوز ۲۰۰۰ اجرا شود. اگر از نسخه مستقل AirMagnet استفاده کرده باشید کنسول Distributed نیز برایتان آشنا خواهد بود گرچه این سیستم امکان دستیابی به ویژگی های بیشتری را در اختیاران قرار می دهد. شبکه را می توان بر طبق موجودی فیزیکی، نقض سیاست، مسائل امنیتی و کارایی و کارایی کلی شبکه، به صورت کامل یا با جزئیات کمتر، مشاهده نمود.

با این گونه مشاهدات می توان وضعیت جنبه های مختلف شبکه را در درازمدت یا به صورت فوری بررسی نمود. اگر برای اولین بار از AirMagnet Distributed استفاده می کنید وقتی را صرف یافتن روش های گوناگون مشاهده آمار شبکه نمایید. من با دیدن تعدادی AP و کلاینت که در شبکه من موجود نبودند و دیگر سیستم های آشکار سازی بی سیم نیز آنها را نشان نداده بودند بهت زده شدم. کلاینت ها و AP های فوق به شبکه دیگری تعلق داشتند، البته تا قبل از این موضوع من نمی دانستم که می توانم این شبکه را از محل خودم مشاهده نمایم. من با این خیال باطل که فاصله فیزیکی بخشی از امنیت شبکه ام را تأمین می کند، با شبکه کار می کردم که البته این حقیقت چندان مورد علاقه نبوده ام. ایجاد سیاست هایی برای AirMagnet Distributed بسیار ساده و از طریق check box و دگمه های رادیویی را برای طیف گسترده ای از پارامترها انجام می گیرد. AirMagnet با فراهم نمودن پیشنهادات و توضیحات برای سیاست ها در زمانیکه نقایص یافت شده را مورد بررسی قرار می دهید به شما کمک می کند. به عنوان مثال دستگاه های مخرب هشدارهایی ایجاد می کنند که می توانند ثبت شوند یا دستیابی به شبکه را مسدود سازند.

وقتی سنسورهای در همپوشانی با مناطق تحت پوشش مورد استفاده قرار می گیرند، AirMagnet Distributed می تواند قدرت سیگنالی را که دریافت شده آنالیز کرده و محل فرد نفوذگر را بیابد. به عنوان مثال در صورتیکه شخصی یک AP غیرمجاز در بخش حسابداری قرار دهد با استفاده از این مشخصه به آسانی قابل تشخیص است. اما AirMagnet Distributed تمام نیازهای شما را در رابطه با مدیریت شبکه بی سیم برآورده نمی سازد. سیستم فوق به شما اجازه نمی دهد تا بسته ها را به منظور یافتن مشکل ایجاد شده توسط برنامه های کاربردی رمزگشایی کنید. در ضمن سرویس های احراز هویت برای یک شبکه بزرگ بی سیم را در اختیاران قرار نمی دهد. آنچه این سرویس در اختیاران می گذارد ترکیبی از تحلیل کارایی WLAN و IDS است که برای کاربرانی که می خواهند دست به عمل زده و شبکه های بی سیم خود را به صورت عملی مدیریت کنند، از ارزش بسیار فراوانی برخوردار است. اگر یک مدیر شبکه WLAN می باشید که ساختن یک toolkit کارایی و امنیت را آغاز نموده اید، AirMagnet Distributed را باید در لیست خرید خود جای دهید.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=293078>

سیستم های ذخیره ساز پیشرفته

ارزشمند شدن اطلاعات در شبکه های کامپیوتری و حجیم شدن آن ، لزوم مدیریت صحیح آن را می طلبد. ابزارهای قدیمی ما را مجبور به استفاده از سخت افزارهای منفرد کرده و ارتقا آن ها بدون ایجاد خلل در شبکه امکان پذیر نبود و همچنین هرگونه گسترشی در سیستم زمان زیادی را طلب می کرد و مدیران شبکه مشکلات فراوانی درخصوص مدیریت این سیستم ها داشتند لذا تولید کنندگان تجهیزات ذخیره ساز کاهش زمان و قیمت این تجهیزات را با رعایت مدیریت قوی و تمرکز ذخیره سازی مدنظر قرارداده و اقدام به تولید ابزارهای کارآمد NAS و SAN نمودند.

• فواید سیستم های ذخیره ساز جدید :

▪ کاهش قیمت در ذخیره سازی حجم زیادی از اطلاعات تا ۷۴%

▪ کاهش زمان مدیریت بر ذخیره سازی تا ۵۰%

▪ اطمینان به دسترسی اطلاعات و عدم قطعی

• مروری بر سیستم ذخیره ساز :

سیستم ذخیره ساز دارای ساختار بلوکی انعطاف پذیر از ماژول های سخت افزار و نرم افزار قدرتمند می باشد. از مشخصه های این سخت افزار انعطاف پذیری بالا با قابلیت افزایش ظرفیت نامحدود می باشد. توسط این سیستم ها ، کاربری سطح بالا ، انتقال اطلاعات اتوماتیک و سرعت بازسازی اطلاعات تضمین می شود. این مجموعه توسط رابطی واحد (Single Interface) قابل مدیریت می باشد.

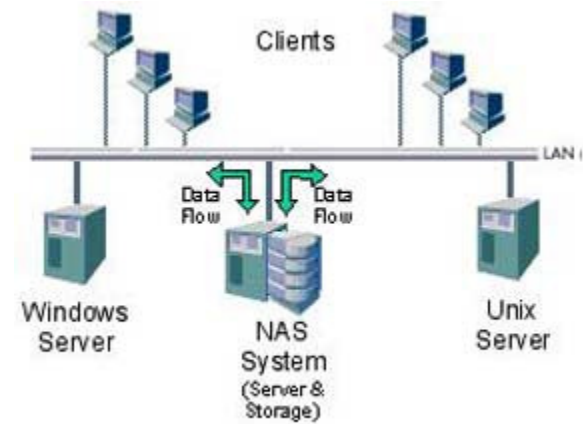
▪ ساختار ماژولی سخت افزار

ساختار سخت افزار استاندارد بوده و بصورت ماژولی عمل می کند. همچنین امکان استفاده و نصب درایو های مختلف و همچنین Encloserها به آن فراهم است.

▪ ساختار نرم افزاری

سیستم دارای نرم افزاری بسیار قدرتمند می باشد امکانات مختلف مدیریت بر سیستم و همچنین گزارشگیری های متنوع از خصیصه های بارز سیستم می باشد.

▪ رابط منفرد کارآمد

دسترسی به سیستم از طریق رابطی منفرد قابل انجام است. حتی به این سیستم می توان از طریق تلفن خانگی مرتبط شد . سیستم قابلیت اخطار دادن را به مدیر شبکه در هنگام بروز خطا فراهم می آورد.

• NAS یا Network Attached Storage

سیستم های NAS دارای دو قسمت NAS Server و NAS Storage هستند که معمولا توسط رابط Ethernet یا FDDI ویا ATM به شبکه متصل می شوند همچنین امکان ارتباط با شبکه را با فیبرنوری دارا هستند(Fiber Chanel) در برخی مواقع خاص امکان ارتباط NAS با حداکثر ۲۰ Interface فراهم است.NAS Server دارای یک پردازنده و سیستم عاملی برای ارتباط با NAS Storage و شبکه می باشد.

NAS Storage در درون خود از تکنولوژی SCSI یا Small Computer Systems Interface استفاده می کند و آن را می توان در هر جای شبکه نصب نمود و برای ایستگاه های کاری و همچنین سرورهای شبکه به اشتراک گذارد.

سرورهای شبکه از طریق پورت Ethernet با NAS ارتباط برقرار کرده و از پروتکل های رایج دسترسی به فایل نظیر NFS (Network File System) و (CIFS) Common Internet File System استفاده می کنند. در صورتیکه ایستگاههای کاری فاقد سرور باشند (NAS) ، (Desktop Systems بصورت Serverless تنظیم می شود و چنانچه شبکه دارای سرور است تنظیم آن به گونه ای است که Load روی سرورها رامی کاهش دهد. با این سیستم می توان همزمان به کاربران ویندوزی و یونیکسی سرویس داد.

NFS در اصل توسط شرکت Sun Microsystem بنا نهاده شده است و برپایه Open Network Computing عمل می کند. NFS را می توان مرسوم ترین سیستم فایل در محیط های یونیکسی در نظر گرفت.CIFS سیستم فایلی است که برای اینترنت ایجاد شده است و برپایه SMB یا Server Message Block طراحی شده است که در سیستم عامل های ویندوزی کاربرد دارد.CIFS را نمی توان جایگزین NFS دانست بلکه کامل کننده NFS می باشد.

سه شرکت اصلی Auspex Systems ، NetApps و Sun Microsystem در زمینه NAS ها فعالیت می کنند و شرکت های شروع کننده این تکنولوژی هستند. دو شرکت NetApps و Auspex محصول خود را در قالب یک Package ارائه می دهند اما NAS Server و NAS Storage در تولیدات Sun Microsystem مجزا هستند.

• SAN یا Storage Area Network

برخلاف NAS یک SAN بصورت یک سرور کار نمی کند و در واقع امکاناتی را فراهم می آورد تا اطلاعات بین زیر سیستم های ذخیره ساز و سرور از طریق یک شبکه به اشتراک گذارده شده مبادله شود. SAN را در واقع می توان مجموعه ای از قابلیت ها و انعطاف پذیری ها دانست که از فعالیت های سرور و سیستم ذخیره ساز روی شبکه حاصل می شود. این سیستم با فیبرنوری آمیخته شده است و فیبرنوری پهنای باند بیشتر ، فواصل دورتر و سرعت بالاتر را به ارمغان آورده است. افزایش و کاهش سرور در این سیستم بدون هیچگونه خللی امکان پذیر است.

• فایلر (Filer)

فایلر در واقع فایل سروری با حجم ذخیره سازی بسیار زیاد می باشد که امکان Backup و تهیه آرشیو از اطلاعات را فراهم می آورد. فایلرها را می توان به عنوان NAS، سیستم های ذخیره ساز و یا حتی قسمتی از SAN در نظر گرفت. آن ها در به اشتراک گذاری اطلاعات نرم افزارهایی که

توسط فیبرنوری ، رابط های Ethernet و اینترنت مرتبط هستند بکار می رود. قابلیت های یک فایلر خوب ، امکان گسترش ، نرم افزار مستقل ، راحتی مدیریت آسان ، پشتیبانی از پروتکل های مختلف شبکه ، ظرفیت بالا ، رعایت Redundancy در آن ، خروجی با ظرفیت بالا ، مشخصه های امنیتی و امکان اتصال به ابزارهای خارجی تهیه نسخه پشتیبان نظیر Tape Backup می باشد. قیمت فایلرها از چند صد دلار شروع شده و تا ۱۰۰,۰۰۰ دلار متغیر می باشد.

▪ کانال فیبر نوری یا Fiber Channel

در سیستم های پیشرفته ذخیره سازی برای رهایی از محدودیت سرعت انتقال داده ها ، ارتباط اجزای مختلف سیستم از طریق فیبرنوری میسر خواهد شد علاوه بر آن اصل Redundancy در این ارتباط باید رعایت گردد.

▪ سیستم ذخیره ساز ترکیبی :

با توجه به بزرگی ساختار شبکه و میزان حجم اطلاعات می توان دو استراتژی ذخیره ساز NAS و SAN را با یکدیگر مرتبط کرده و سیستم هایبیرید ذخیره سازی را ایجاد کرد. این سیستم از مزایای دورش برخوردار بوده و اطمینان بیشتری را همراه خواهد داشت. در سال های آینده با افزایش حجم اطلاعات روبرو خواهیم شد و نگهداری از آن ها تبدیل به معضلی برای سازمان های بزرگ می شود لذا به نظر می رسد تکنولوژی فیبرنوری و ساختار SAN تنها راه حل مقابله با این وضعیت است. این سیستم ما را قادر خواهد ساخت تا به اطلاعاتمان از مسافت های زیاد و با سرعت بالا دسترسی داشته و ذخیره سازی اطلاعات را بطور متمرکز و در حد سازمان های Enterprise برقرار کنیم. سیستم های NAS و SAN ادامه کسب و کار ما را سبب گشته ، امکان Backup و Restore اطلاعات را ایجاد کرده و آینده نگری در افزایش ظرفیت ها را به راحتی امکان پذیر می سازد.

منبع : مشورت مهندسی شبکه و راهبری تحقیقات همکاران سیستم

<http://vista.ir/?view=article&id=253364>

سیستم های دفاعی در برابر حملات اینترنتی

سرویس دهندگان اینترنت و صاحبان سایتها همواره یک نگرانی دائمی در

مورد نقاط ضعف و روزه‌های نفوذ به سیستمها دارند. این نفوذهای با استفاده از ضعف سیستمها صورت می‌پذیرد و برای دفاع در برابر آنها لازم است اطلاعات جامعی پیرامون آنها در دسترس باشد. این مقاله نگاهی اجمالی بر انواع مختلف حملات اینترنتی و راهکارهای جلوگیری از آنها دارد. جلوگیری از سرویس‌دهی سرورها: از جمله حملاتی که وب سرورها بسیار زیاد گرفتار آنها می‌شوند، جلوگیری از سرویس‌دهی (Denial of Service) است. این نوع حملات بسیار رایج بوده، زیرا کاربران غیر حرفه‌ای نیز می‌توانند آنها را ایجاد کنند. به عنوان مثال بسیاری از سرورها در بانک‌های الکترونیکی یا سرویس‌دهندگان پست‌الکترونیکی ممکن است به این مشکل گرفتار شوند.

در این نوع از حملات اینترنتی، درخواست‌هایی جعلی از یک یا چند منبع متفاوت به سرور ارسال می‌شود و با حجم زیاد درخواست‌های تقلبی، سرور از پاسخ‌دهی به درخواست‌های واقعی عاجز می‌ماند. این روش اغلب توسط هکرها یا غیرحرفه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد که برنامه‌هایی را به صورت ویروس، کرم‌های اینترنتی یا اسب‌های تروا می‌نویسند تا وب سرورها را از حالت سرویس‌دهی خارج کنند. حملات DOS عمدتاً زیرساخت پروتکل TCP/IP را هدف قرار می‌دهند و در سه نوع زیر طبقه بندی می‌شوند:

(۱) حملاتی که از نواقص پیاده سازی پشته TCP/IP استفاده می‌کنند.

(۲) حملاتی که از نواقص خود پروتکل TCP/IP استفاده می‌کنند.

(۳) حملاتی که از روش سعی و خطا استفاده می‌کنند.

از جمله حملات نوع اول می‌توان به Ping of Death و Teardrop اشاره کرد. در روش Ping of Death، شخص مهاجم بسته‌های IP را با حجم‌های غیراستاندارد (خیلی بزرگ) روی شبکه می‌فرستد تا سرور از کار بیفتد و بتواند از پشته آسیب پذیر TCP/IP و یا سیستم عامل استفاده کند.

اما در روش حمله Teardrop، سرور به وسیله بسته‌های IP که فیلدهای offset آنها همپوشانی دارند، بمباران می‌شود. سرور یا روتر نمی‌تواند این بسته‌ها را دور بیندازد و لذا شروع به بازسازی آنها می‌کند که همپوشانی فیلدها باعث بروز مشکل خواهد شد.

راهکار جلوگیری از این نوع حملات، استفاده از دیوار آتش است که جلوی بسته‌های IP غیرمتعارف را می‌گیرد و مانع بروز اشکال در سیستم می‌شود.

رایج‌ترین حملات نوع دوم، تهاجم موسوم به SYN است. وقتی که کامپیوتری قصد برقراری ارتباط با یک کامپیوتر راه‌دور را دارد، این عمل با فرآیندی موسوم به دست‌دهی سه‌مرحله‌ای (3Way Hand Shake) صورت می‌پذیرد. بدین‌گونه که ابتدا کامپیوتر مبدأ یک بسته SYN به

کامپیوتر مقصد می‌فرستد و کامپیوتر مقصد با دریافت بسته، یک تأییدیه ACK به مبدا می‌فرستد و بدین ترتیب کامپیوتر مبدا می‌تواند ارتباط مورد نیاز را با کامپیوتر مقصد برقرار سازد. به طور واضح مشخص است که اگر کامپیوتر راه دور گرفتار ازدحام بسته‌های SYN شود، باید برای هر SYN یک بسته تأیید بفرستد و بدین ترتیب پهنای باند آن تلف خواهد شد. حال اگر کامپیوتر حقیقی تقاضای ایجاد ارتباط کند، به علت اشغال شدن پهنای باند، سرور امکان سرویس‌دهی به سایر کامپیوترها را نخواهد داشت.

اگر چه پهنای باندی که در این روش اشغال می‌شود، اغلب محدود است ولی اگر حملات در حجم بالا صورت پذیرد، مشکلات جدی را برای سرور فراهم می‌کند.

با استفاده از دیوار آتش جلوی این حملات را نیز می‌توان گرفت.

در حملات نوع سوم شخص مهاجم با ارسال تعداد زیادی بسته‌های ICMP (پروتکل کنترل پیام) روتر را مملو از این بسته‌ها می‌کند و از آنجائیکه تقریباً همه وب سرورها به این نوع بسته‌ها پاسخ می‌دهند، پهنای باند به طور کلی از بین می‌رود و کاربران واقعی از ادامه کار عاجز می‌مانند و ترافیک بسیار زیادی برای همه گره‌های شبکه ایجاد می‌شود. امکان این نوع حملات را نیز می‌توان با استفاده از دیوار آتش از بین برد. اما حملات اینترنتی برای ممانعت از سرویس دهی سرورها محدود به موارد فوق نیست و نه‌اجماتی به صورت‌های زیر نیز وجود دارد.

• ازدحام بسته‌های UDP

در این روش شخص مهاجم بسته‌های بلااستفاده‌ای از یک پورت UDP به پورت دیگر UDP روی کامپیوتر مقصد منتقل می‌کند و از آنجائیکه پروتکل UDP وابسته به ارتباط نیست (Connection Less)، ازدحام بسته‌های UDP، مشکل‌ساز می‌شود.

• بمباران سرور به وسیله نامه‌های الکترونیکی

این روش اغلب به وسیله کاربران غیرحرفه‌ای استفاده می‌شود و در آن شخص مهاجم هزاران نامه الکترونیکی را به یک آدرس خاص می‌فرستد و باعث سرریز نامه‌ها می‌شود. در این روش وقتی تعداد نامه‌های الکترونیکی از حد مجاز سرورهای SMTP تجاوز کند، باعث از کار افتادن سرور شده و سایر کاربران ISP از ادامه کار عاجز می‌شوند. این نوع حملات به آسانی قابل ردیابی هستند و با یافتن IP مبدا نامه‌های الکترونیکی، می‌توان به سایر اطلاعات مورد نیاز دست یافت و جلوی حملات را گرفت.

• باز شدن صفحات اینترنتی به صورت پشت سر هم

این نوع از حملات نیز به وسیله کاربران غیرحرفه‌ای صورت می‌پذیرد. در این روش مهاجمان با برنامه‌های کوچک به صورت تکراری بعضی از صفحات اینترنتی را مرتباً و پشت سر هم فراخوانی می‌کنند. این عمل نیز باعث اشغال بسیار زیاد پهنای باند سرورها می‌شود و کاربران دیگر را از ادامه کار باز می‌دارد.

جهت رفع این مشکل باید مدیران شبکه به هر کاربر فقط امکان برقراری یک ارتباط را بدهند تا چنین مشکلاتی ایجاد نشود.

• جلوگیری از سرویس دهی سرورهای غیرمتمرکز

این نوع از حملات از جمله رایج‌ترین حملات اینترنتی است که در آن هزاران یا ده‌ها هزار کامپیوتر آسیب خواهد دید. اغلب این حملات بدین صورت است که فایلی در کامپیوترهای آسیب دیده می‌نشیند و منتظر دستور فرد مهاجم می‌ماند، وقتی که شخص مهاجم دستور ازدحام

بسته‌های کنترل پیام‌ها را می‌دهد، به سرعت بسته‌های ICMP روی کامپیوترهای مختلف پخش شده و باعث از کار افتادن کامپیوترهای راه دور می‌شوند.

امروزه امکانات و برنامه‌های زیادی برای این نوع حملات وجود دارد؛ به‌گونه‌ای که ارتشی از فایل‌های جست‌وجوگر، سرویس‌ها و پورت‌های سرور را جست‌وجو می‌کنند تا نقاط ضعف آنها را پیدا کنند و به صورت گروهی حملاتی را به سرورهای مختلف انجام دهند. حل این مشکل به وسیله ایمن سازی تک تک کامپیوترها ممکن نیست زیرا فیلترکردن و یا دنبال کردن ترافیک حملات به علت شباهت آنها با ترافیک واقعی شبکه، بسیار دشوار است. از آنجائیکه همواره تعداد بسیار زیادی از کامپیوترهای ناامن روی اینترنت وجود دارد، این کامپیوترها محل بسیار مناسبی برای ایجاد حملات جدید هستند.

از آنجائیکه حمله به سیستم‌های غیرمتمرکز منجر به بروز مشکلات بسیار جدی می‌شود، لذا برای جلوگیری از آنها باید اصول خاصی در نظر گرفته شود:

(۱) استفاده از راهکارهای غیرمتمرکز برای سیستم‌های غیرمتمرکز.

(۲) اجتناب از راهکارهای مضر برای کاربران قانونی.

(۳) ایمن سازی سیستم در مقابل تهدیدات داخلی و خارجی

(۴) طراحی سیستم‌های عملی برای هماهنگی با مشکلات واقعی.

(۵) ارائه راه‌حل‌های قابل اجرا در محیط‌های کوچک و تعمیم آنها به کل سیستم‌ها.

راه‌حلهایی که برای حملات غیرمتمرکز ارائه می‌شود، اغلب به‌صورت محدودکردن سرویس‌ها و یا قطع آنها هستند که مشکلاتی جدی برای فعالیتهای قانونی ایجاد می‌کنند.

اما در اصل باید برای جلوگیری از این حملات، گره‌هایی را که دچار مشکل شده‌اند، شناسایی و آنها را اپروله کرد و یا از شبکه بیرون انداخت و این عملیات باید به ترتیبی صورت پذیرد که بهترین نتیجه حاصل شود.

DefCOM یکی از سیستم‌های دفاعی در برابر این حملات است که از چندین گره امنیتی غیرمتجانس تشکیل شده است. این گره‌ها ترافیک شبکه را بررسی کرده و سپس نرخ مناسب ترافیک در شبکه را برای جلوگیری از ترافیک تقلبی مشخص می‌کنند. در صورت حمله، کامپیوتر قربانی پیام خطر می‌دهد و کامپیوتر امنیتی آن را به همه کامپیوترهای امنیتی دیگر می‌فرستد تا همه در حالت تدافعی قرار گیرند. از این به بعد کامپیوترهای امنیتی پیام‌های بین خود را با برجسب خاصی می‌فرستند تا ارتباطی امن بین خودشان برقرار شود؛ بدین ترتیب ریشه حمله را پیدا می‌کنند. در این ارتباط، داده‌های شبکه با ۳ نوع برجسب متفاوت ارسال و دریافت می‌شوند:

(۱) ترافیک بدون برجسب که ترکیبی از داده‌های خوب و بد است.

(۲) ترافیک کنترل شده که با نرخ پایین مبادله می‌شود.

(۳) ترافیک قانونی که ترافیک مجاز شبکه است. بررسی روش‌های مختلف حملات اینترنتی و راهکارهای مقابله با آنها نشان می‌دهد که امکان برطرف کردن کامل آنها وجود ندارد و آنچه که مدیران شبکه‌ها قادر به انجام آنها هستند، بررسی چگونگی حملات

اینترنتی است تا تدابیری را جهت جلوگیری از تکرار آنها ببیند.

منبع : جنوبی‌ها

<http://vista.ir/?view=article&id=315412>

شبکه های اجتماعی

فضای مجازی که در سال های اخیر شکل گرفته و پس از راهیابی اینترنت به هر خانه و دفتر کاری جای خود را باز کرده است مجال شکل گیری اجتماعات جدیدی از کاربران را فراهم می کند. از زمان تونیس (Tonnie) و تعاریف او مبنی بر دو نوع تجمع انسانی یعنی «اجتماع» در مقابل «جامعه» به بعد بیشتر دانشمندان علوم اجتماعی، خصوصاً هم چون «رودروبی»، محدودیت تعداد، «وجود روابط عاطفی و نه عقلایی» را از اصول بنیادی اجتماع دانسته اند که این اصول در روابطی که در فضای مجازی پدید می آید

کاملاً قابل شهود است.

در فضای مجازی روابط کاربران، رابطه ای مجازی و یا واسطه است اما همچنان آن را نوعی اجتماع می توان به حساب آورد. به نظر ونچرلی وشلینی حوزه و دامنه معنایی کاربردهای جدید این اصطلاحات برای اشاره به تجمعات کاربران فضای مجازی باید به روز شده و به شبکه ها و سازمان های رسمی که به سامان بخشیدن به روابط و مقررات ارتباطاتی در فضای مجازی اشتغال دارند تعمیم داده شود.

شبکه های اجتماعی که پایه اصلی آنها اینترنت است در بین جوانان اروپایی و امریکایی و اخیراً نیز آسیایی محبوبیت فراوانی یافته است. این شبکه ها در عین حال که فضاهایی هستند که در آنها افراد، دوستان جدیدی می یابند و یا دوستان قدیمی خود را در جریان تغییرات روزمره خانوادگی و شغلی قرار می دهند، مکان هایی برای تبادل نظر هستند که عقاید و نظرات خود را به اشتراک بگذارند. قابلیت ارتباط گیری یک شخص با سایر افراد مستقل از مکان جغرافیایی و زبان محاوره ای یکسان سبب خواهد شد که شبکه ها به دکانی برای رد و بدل شدن ایده های

جدید معرفی شوند.

● شبکه های اجتماعی

معمولاً به مجموعه ای از اشیا و یا سیستم ها که به هم متصل باشند عنوان شبکه اطلاق می شود. اصطلاح شبکه های اجتماعی هم به شبکه هایی اشاره دارد که اشیا متصل به هم در آن مردم هستند و نه سیستم ها. یعنی شبکه اجتماعی ساختاری است اجتماعی که افراد و سازمان ها میان خود ایجاد کرده اند که نوع ساده آن شبکه ای تشکیل یافته از خانواده، بستگان، دوستان و همکاران است.

نخستین بار اصطلاح شبکه های اجتماعی توسط جی، ای، بارنز در سال ۱۹۵۴ مطرح شد و پس از آن به سرعت به شیوه ای کلیدی در تحقیقات و مطالعات جامعه شناسی، روان شناسی، مدیریت و /// نفوذ پیدا کرد. وسیله ارتباطی اعضای موجود در این شبکه ها بسته به دوره زمانی شکل گیری از ساده ترین نوع ابزار ارتباطی یعنی نامه نگاری آغاز شده و تا تلفن و ایمیل، اتاق های گفت وگو و // پیشرفت کرده است. پیشرفت در صنعت ارتباطات و اطلاعات (ICT) علاوه بر ابزارهای برقراری ارتباط تأثیری مستقیم بر نحوه گسترش و فرهنگ ارتباط میان اعضای شبکه ها داشته و پیشرفت web نیز به عنوان آخرین دستاورد بشر در این صنعت تأثیری شگرف داشته است.

افزایش اتصال و دسترسی کاربران به اینترنت و تمایل به برقراری ارتباط از آن طریق موجب پیدایش شبکه های اجتماعی جدیدی بر این بستر گذشته است که به شبکه های اجتماعی online مشهورند، اولین نمونه از این شبکه ها sixdegrees.com بود که در سال ۱۹۹۷ راه اندازی شد. روند محبوبیت این قبیل از جوامع مجازی از سال ۲۰۰۲ و با آغاز به کار سایت friendster به اوج خود رسید تا جایی که طرف همان سال تعداد بازدیدکنندگان از سایت friendster بسیار بیشتر از google بود و همین امر سبب شد که شرکت google به سوی این قبیل از جوامع روی آورده و سرویس اورکات خود را راه اندازی کند. بعد از شرکت google شرکت های کوچک و بزرگی که رقیب یکدیگر نیز بودند به سوی این قابلیت جدید اینترنت گرایش نشان داده و سعی در ایجاد چنین سرویسی داشتند به نحوی که رقیب دیرین google یعنی شرکت yahoo نیز سرویس یا هو ۲۶۰ خود را راه اندازی کرد.

● شبکه های اجتماعی در دنیا

استفاده از خدمات شبکه های اجتماعی روز به روز محبوبیت بیشتری پیدا می کند، هم اکنون سایت های شبکه های اجتماعی پس از سایت های شرکت های بزرگی مانند yahoo، Msn و موتورهای جست وجویی مانند Altavista، google و /// تبدیل به پراستفاده ترین سایت ها شده اند. بسیاری از شرکت ها با اهداف تجاری و اقتصادی دست به راه اندازی این قبیل از سایت ها زده و برخی درصد خرید سهام مهم ترین شبکه های اجتماعی هستند که می توان به رقابت گوگل و مایکروسافت برای خرید my space و facebook اشاره کرد که سرانجام My space نصیب گوگل و سایت face book نصیب مایکروسافت شد و در این میان شرکت yahoo دست خالی از راه اندازی سرویس یا هو ۲۶۰ به دنبال راه اندازی شبکه اجتماعی جدیدی به نام «مش» است. در این بین شرکت های بزرگ و کوچک دیگری همچون ناسا برای جذب جوانان علاقه مند به موضوعات هوا و فضا شبکه اجتماعی دیگری با نام «My Nasa» را راه اندازی کرده است که کاربران می توانند از طریق آن تصاویر و تفکرات خود را درباره موضوعات فضایی با سایر کاربران به اشتراک بگذارند. این سایت را می توان یک نمونه اصلی از شبکه های اجتماعی دانست. شبکه های اجتماعی خصوصاً شبکه هایی که کاربردهای معمولی و غیرتجاری دارند، مکان هایی هستند که مردم خود را به صورت خلاصه معرفی

کرده و امکان برقراری ارتباط بین خود و همفکرانشان را فراهم می کنند.

• تجزیه و تحلیل شبکه ها

شکل یک شبکه اجتماعی به تعیین میزان سودمندی شبکه برای افراد آن شبکه کمک می کند. شبکه های محکم برای اعضایشان نسبت به شبکه هایی که تعداد زیادی اتصالات ضعیف برای افراد خارج از شبکه اصلی دارند کمتر مفید واقع می شوند.

شبکه های باز با اتصالات اجتماعی و رشته های ضعیف شانس بیشتری برای دسترسی به ایده ها و دستاوردهای جدید نسبت به شبکه های بسته با رشته های طویل دارند.

یعنی گروهی از دوستان و همکاران که تنها دارای ارتباطی مستقیم و محدود با یکدیگر هستند اطلاعات و دستاوردهای یکسانی را به اشتراک می گذارند اما گروهی که دارای ارتباط با بخش های اجتماعی دیگر هستند شانس بیشتری برای دسترسی به محدوده وسیع تری از اطلاعات دارند. برای دستیابی به موفقیت بهتر است که افراد با شبکه های اجتماعی گوناگونی ارتباط داشته باشند تا این که ارتباطات زیادی درون یک شبکه داشته باشند و این به معنای گسترش به بیرون در شبکه های اجتماعی است.

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=352138>

شبکه های کامپیوتری

تقسیم بندی بر اساس توپولوژی . الگوی هندسی استفاده شده جهت اتصال کامپیوترها ، توپولوژی نامیده می شود. توپولوژی انتخاب شده برای پیاده سازی شبکه ها، عاملی مهم در جهت کشف و برطرف نمودن خطاء در شبکه خواهد بود. انتخاب یک توپولوژی خاص نمی تواند بدون ارتباط با محیط انتقال و روش های استفاده از خط مطرح گردد. نوع توپولوژی انتخابی جهت اتصال کامپیوترها به یکدیگر ، مستقیماً" بر نوع محیط انتقال و روش های

استفاده از خط تاثیر می گذارد. با توجه به تاثیر مستقیم توپولوژی انتخابی در نوع کابل کشی و هزینه های مربوط به آن ، می بایست با دقت و تامل به انتخاب توپولوژی یک شبکه همت گماشت .

عوامل مختلفی جهت انتخاب یک توپولوژی بهینه مطرح می شود. مهمترین این عوامل بشرح ذیل است :

- هزینه: هر نوع محیط انتقال که برای شبکه LAN انتخاب گردد، در نهایت می بایست عملیات نصب شبکه در یک ساختمان پیاده سازی گردد. عملیات فوق فرآیندی طولانی جهت نصب کانال های مربوطه به کابل ها و محل عبور کابل ها در ساختمان است . در حالت ایده آل کابل کشی و ایجاد کانال های مربوطه می بایست قبل از تصرف و بکارگیری ساختمان انجام گرفته باشد. بهرحال می بایست هزینه نصب شبکه بهینه گردد.
- انعطاف پذیری : یکی از مزایای شبکه های LAN ، توانایی پردازش داده ها و گستردگی و توزیع گره ها در یک محیط است . بدین ترتیب توان محاسباتی سیستم و منابع موجود در اختیار تمام استفاده کنندگان قرار خواهد گرفت . در ادارات همه چیز تغییر خواهد کرد. (لوازم اداری، اتاقها و ...) . توپولوژی انتخابی می بایست بسادگی امکان تغییر پیکربندی در شبکه را فراهم نماید. مثلاً" ایستگاهی را از نقطه ای به نقطه دیگر انتقال و یا قادر به ایجاد یک ایستگاه جدید در شبکه باشیم .

سه نوع توپولوژی رایج در شبکه های LAN استفاده می گردد :

BUS -

STAR -

RING -

(۱) توپولوژی BUS . یکی از رایجترین توپولوژی ها برای پیاده سازی شبکه های LAN است . در مدل فوق از یک کابل بعنوان ستون فقرات اصلی در شبکه استفاده شده و تمام کامپیوترهای موجود در شبکه (سرویس دهنده ، سرویس گیرنده) به آن متصل می گردند.

• مزایای توپولوژی BUS

- کم بودن طول کابل . بدلیل استفاده از یک خط انتقال جهت اتصال تمام کامپیوترها ، در توپولوژی فوق از کابل کمی استفاده می شود.موضوع فوق باعث پایین آمدن هزینه نصب و ایجاد تسهیلات لازم در جهت پشتیبانی شبکه خواهد بود.

- ساختار ساده . توپولوژی BUS دارای یک ساختار ساده است . در مدل فوق صرفاً" از یک کابل برای انتقال اطلاعات استفاده می شود.

- توسعه آسان . یک کامپیوتر جدید را می توان براحتی در نقطه ای از شبکه اضافه کرد. در صورت اضافه شدن ایستگاههای بیشتر در یک سگمنت ، می توان از تقویت کننده هائی به نام Repeater استفاده کرد.

• معایب توپولوژی BUS

- مشکل بودن عیب یابی . با اینکه سادگی موجود در توپولوژی BUS امکان بروز اشتباه را کاهش می دهند، ولی در صورت بروز خطاء کشف آن ساده نخواهد بود. در شبکه هائی که از توپولوژی فوق استفاده می نمایند ، کنترل شبکه در هر گره دارای مرکزیت نبوده و در صورت بروز خطاء می بایست نقاط زیادی بمنظور تشخیص خطاء بازدید و بررسی گردند.

- ایزوله کردن خطاء مشکل است . در صورتیکه یک کامپیوتر در توپولوژی فوق دچار مشکل گردد ، می بایست کامپیوتر را در محلی که به شبکه متصل است رفع عیب نمود. در موارد خاص می توان یک گره را از شبکه جدا کرد. در حالتیکه اشکال در محیط انتقال باشد ، تمام یک سگمنت می بایست از شبکه خارج گردد.

- ماهیت تکرارکننده ها . در مواردیکه برای توسعه شبکه از تکرارکننده ها استفاده می گردد، ممکن است در ساختار شبکه تغییراتی نیز داده شود. موضوع فوق مستلزم بکارگیری کابل بیشتر و اضافه نمودن اتصالات مخصوص شبکه است .

۲) توپولوژی STAR . در این نوع توپولوژی همانگونه که از نام آن مشخص است ، از مدلی شبیه "ستاره" استفاده می گردد. در این مدل تمام کامپیوترهای موجود در شبکه معمولا" به یک دستگاه خاص با نام "هاب" متصل خواهند شد.

▪ مزایای توپولوژی STAR

- سادگی سرویس شبکه . توپولوژی STAR شامل تعدادی از نقاط اتصالی در یک نقطه مرکزی است . ویژگی فوق تغییر در ساختار و سرویس شبکه را آسان می نماید.

- در هر اتصال یکدستگاه . نقاط اتصالی در شبکه ذاتا" مستعد اشکال هستند. در توپولوژی STAR اشکال در یک اتصال ، باعث خروج آن خط از شبکه و سرویس و اشکال زدائی خط مزبور است . عملیات فوق تأثیری در عملکرد سایر کامپیوترهای موجود در شبکه نخواهد گذاشت .

- کنترل مرکزی و عیب یابی . با توجه به این مسئله که نقطه مرکزی مستقیما" به هر ایستگاه موجود در شبکه متصل است ، اشکالات و ایرادات در شبکه بسادگی تشخیص و مهار خواهند گردید.

- روش های ساده دستیابی . هر اتصال در شبکه شامل یک نقطه مرکزی و یک گره جانبی است . در چنین حالتی دستیابی به محیط انتقال جهت ارسال و دریافت اطلاعات دارای الگوریتمی ساده خواهد بود.

▪ معایب توپولوژی STAR

- زیاد بودن طول کابل . بدلیل اتصال مستقیم هر گره به نقطه مرکزی ، مقدار زیادی کابل مصرف می شود. با توجه به اینکه هزینه کابل نسبت به تمام شبکه ، کم است ، تراکم در کانال کشی جهت کابل ها و مسائل مربوط به نصب و پشتیبانی آنها بطور قابل توجهی هزینه ها را افزایش خواهد داد.

- مشکل بودن توسعه . اضافه نمودن یک گره جدید به شبکه مستلزم یک اتصال از نقطه مرکزی به گره جدید است . با اینکه در زمان کابل کشی پیش بینی های لازم جهت توسعه در نظر گرفته می شود ، ولی در برخی حالات نظیر زمانیکه طول زیادی از کابل مورد نیاز بوده و یا اتصال مجموعه ای از گره های غیر قابل پیش بینی اولیه ، توسعه شبکه را با مشکل مواجه خواهد کرد.

- وابستگی به نقطه مرکزی . در صورتیکه نقطه مرکزی (هاب) در شبکه با مشکل مواجه شود ، تمام شبکه غیرقابل استفاده خواهد بود.

۳) توپولوژی RING . در این نوع توپولوژی تمام کامپیوترها بصورت یک حلقه به یکدیگر مرتبط می گردند. تمام کامپیوترهای موجود در شبکه (سرویس دهنده ، سرویس گیرنده) به یک کابل که بصورت یک دایره بسته است ، متصل می گردند. در مدل فوق هر گره به دو و فقط دو همسایه مجاور خود متصل است . اطلاعات از گره مجاور دریافت و به گره بعدی ارسال می شوند. بنابراین داده ها فقط در یک جهت حرکت کرده و از

ایستگاهی به ایستگاه دیگر انتقال پیدا می کنند.

▪ مزایای توپولوژی RING

- کم بودن طول کابل ، طول کابلی که در این مدل بکار گرفته می شود ، قابل مقایسه به توپولوژی BUS نبوده و طول کمی را در بردارد. ویژگی فوق باعث کاهش تعداد اتصالات (کانکتور) در شبکه شده و ضریب اعتماد به شبکه را افزایش خواهد داد.

- نیاز به فضای خاص جهت انشعابات در کابل کشی نخواهد بود. بدلیل استفاده از یک کابل جهت اتصال هر گره به گره همسایه اش ، اختصاص محل هائی خاص بمنظور کابل کشی ضرورتی نخواهد داشت .

- مناسب جهت فیبر نوری . استفاده از فیبر نوری باعث بالا رفتن نرخ سرعت انتقال اطلاعات در شبکه است. چون در توپولوژی فوق ترافیک داده ها در یک جهت است ، می توان از فیبر نوری بمنظور محیط انتقال استفاده کرد. در صورت تمایل می توان در هر بخش از شبکه از یک نوع کابل بعنوان محیط انتقال استفاده کرد . مثلاً" در محیط های اداری از مدل های مسی و در محیط کارخانه از فیبر نوری استفاده کرد.

▪ معایب توپولوژی RING

- اشکال در یک گره باعث اشکال در تمام شبکه می گردد. در صورت بروز اشکال در یک گره ، تمام شبکه با اشکال مواجه خواهد شد. و تا زمانیکه گره معیوب از شبکه خارج نگردد ، هیچگونه ترافیک اطلاعاتی را روی شبکه نمی توان داشت .

- اشکال زدائی مشکل است . بروز اشکال در یک گره می تواند روی تمام گره های دیگر تاثیر گذار باشد. بمنظور عیب یابی می بایست چندین گره بررسی تا گره مورد نظر پیدا گردد.

- تغییر در ساختار شبکه مشکل است . در زمان گسترش و یا اصلاح حوزه جغرافیائی تحت پوشش شبکه ، بدلیل ماهیت حلقوی شبکه مسائلی بوجود خواهد آمد .

- توپولوژی بر روی نوع دستیابی تاثیر می گذارد. هر گره در شبکه دارای مسئولیت عبور دادن داده ای است که از گره مجاور دریافت داشته است . قبل از اینکه یک گره بتواند داده خود را ارسال نماید ، می بایست به این اطمینان برسد که محیط انتقال برای استفاده قابل دستیابی است . تقسیم بندی بر اساس حوزه جغرافیائی تحت پوشش . شبکه های کامپیوتری با توجه به حوزه جغرافیائی تحت پوشش به سه گروه تقسیم می گردند :

۱) شبکه های محلی (کوچک) LAN

۲) شبکه های متوسط MAN

۳) شبکه های گسترده WAN

شبکه های LAN ، حوزه جغرافیائی که توسط این نوع از شبکه ها پوشش داده می شود ، یک محیط کوچک نظیر یک ساختمان اداری است .

این نوع از شبکه ها دارای ویژگی های زیر می باشند :

- توانائی ارسال اطلاعات با سرعت بالا

- محدودیت فاصله

- قابلیت استفاده از محیط مخابراتی ارزان نظیر خطوط تلفن بمنظور ارسال اطلاعات نرخ پایین

- خطاء در ارسال اطلاعات با توجه به محدود بودن فاصله شبکه های MAN .

- حوزه جغرافیائی که توسط این نوع شبکه ها پوشش داده می شود ، در حد و اندازه یک شهر و یا شهرستان است .

- ویژگی های این نوع از شبکه ها بشرح زیر است :

- پیچیدگی بیشتر نسبت به شبکه های محلی

- قابلیت ارسال تصاویر و صدا

- قابلیت ایجاد ارتباط بین چندین شبکه

- شبکه های WAN . حوزه جغرافیائی که توسط این نوع شبکه ها پوشش داده می شود ، در حد و اندازه کشور و قاره است . ویژگی این نوع

شبکه ها بشرح زیر است :

- قابلیت ارسال اطلاعات بین کشورها و قاره ها

- قابلیت ایجاد ارتباط بین شبکه های LAN

- سرعت پایین ارسال اطلاعات نسبت به شبکه های LAN

- نرخ خطای بالا با توجه به گستردگی محدوده تحت پوشش

• کابل در شبکه

در شبکه های محلی از کابل بعنوان محیط انتقال و بمنظور ارسال اطلاعات استفاده می گردد. از چندین نوع کابل در شبکه های محلی استفاده می گردد. در برخی موارد ممکن است در یک شبکه صرفاً از یک نوع کابل استفاده و یا با توجه به شرایط موجود از چندین نوع کابل استفاده گردد. نوع کابل انتخاب شده برای یک شبکه به عوامل متفاوتی نظیر : توپولوژی شبکه، پروتکل و اندازه شبکه بستگی خواهد داشت . آگاهی از خصایص و ویژگی های متفاوت هر یک از کابل ها و تاثیر هر یک از آنها بر سایر ویژگی های شبکه، بمنظور طراحی و پیاده سازی یک شبکه موفق بسیار لازم است .

• کابل UTP (Unshielded Twisted pair)

متداولترین نوع کابلی که در انتقال اطلاعات استفاده می گردد ، کابل های بهم تابیده می باشند. این نوع کابل ها دارای دو رشته سیم به هم پیچیده بوده که هر دو نسبت زمین دارای یک امپدانش یکسان می باشند. بدین ترتیب امکان تاثیر پذیری این نوع کابل ها از کابل های مجاور و یا سایر منابع خارجی کاهش خواهد یافت . کابل های بهم تابیده دارای دو مدل متفاوت : Shielded (روکش دار) و Unshielded (بدون روکش) می باشند. کابل UTP نسبت به کابل STP بمراتب متداول تر بوده و در اکثر شبکه های محلی استفاده می گردد. کیفیت کابل های UTP متغیر بوده و از کابل های معمولی استفاده شده برای تلفن تا کابل های با سرعت بالا را شامل می گردد. کابل دارای چهار زوج سیم بوده و درون یک روکش قرار می گیرند. هر زوج با تعداد مشخصی پیچ تابانده شده (در واحد اینچ) تا تاثیر پذیری آن از سایر زوج ها و یاسایر دستگاههای الکتریکی کاهش یابد.

• کاربردهای شبکه

هسته اصلی سیستم های توزیع اطلاعات را شبکه های کامپیوتری تشکیل می دهند. مفهوم شبکه های کامپیوتری بر پایه اتصال کامپیوتر ها و دیگر تجهیزات سخت افزاری به یکدیگر برای ایجاد امکان ارتباط و تبادل اطلاعات استوار شده است. گروهی از کامپیوتر ها و دیگر تجهیزات متصل به هم را یک شبکه می نامند. کامپیوتر هایی که در یک شبکه واقع هستند، میتوانند اطلاعات، پیام، نرم افزار و سخت افزارها را بین یکدیگر به اشتراک بگذارند. به اشتراک گذاشتن اطلاعات، پیام ها و نرم افزارها، تقریباً برای همه قابل تصور است در این فرایند نسخه ها یا کپی اطلاعات نرم افزاری از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر منتقل می شود. هنگامی که از به اشتراک گذاشتن سخت افزار سخن می گوئیم به معنی آن است که تجهیزاتی نظیر چاپگر یا دستگاه مودم را می توان به یک کامپیوتر متصل کرد و از کامپیوتر دیگر واقع در همان شبکه، از آن ها استفاده نمود.

به عنوان مثال در یک سازمان معمولاً اطلاعات مربوط به حقوق و دستمزد پرسنل در بخش حسابداری نگهداری می شود. در صورتی که در این سازمان از شبکه کامپیوتری استفاده شده باشد، مدیر سازمان می تواند از دفتر خود به این اطلاعات دسترسی یابد و آن ها را مورد بررسی قرار دهد. به اشتراک گذاشتن اطلاعات و منابع نرم افزاری و سخت افزاری دارای مزیت های فراوانی است. شبکه های کامپیوتری می توانند تقریباً هر نوع اطلاعاتی را به هر شخصی که به شبکه دسترسی داشته باشد عرضه کنند. این ویژگی امکان پردازش غیر متمرکز اطلاعات را فراهم می کند. در گذشته به علت محدود بودن روش های انتقال اطلاعات کلیه فرایندهای پردازش آن نیز در یک محل انجام می گرفته است. سهولت و سرعت روش های امروزی انتقال اطلاعات در مقایسه با روش هایی نظیر انتقال دیسکت یا نوار باعث شده است که ارتباطات انسانی نیز علاوه بر مکالمات صوتی، رسانه ای جدید بیابند.

به کمک شبکه های کامپیوتری می توان در هزینه های مربوط به تجهیزات گران قیمت سخت افزاری نظیر هارد دیسک، دستگاه های ورود اطلاعات و... صرفه جویی کرد. شبکه های کامپیوتری، نیازهای کاربران در نصب منابع سخت افزاری را رفع کرده یا به حداقل می رسانند. از شبکه های کامپیوتری می توان برای استاندارد سازی برنامه های کاربردی نظیر واژه پردازها و صفحه گسترده ها، استفاده کرد. یک برنامه کاربردی می تواند در یک کامپیوتر مرکزی واقع در شبکه اجرا شود و کاربران بدون نیاز به نگهداری نسخه اصلی برنامه، از آن در کامپیوتر خود استفاده کنند.

استاندارد سازی برنامه های کاربردی دارای این مزیت است که تمام کاربران و یک نسخه مشخص استفاده می کنند. این موضوع باعث می شود تا پشتیبانی شرکت عرضه کننده نرم افزار از محصول خود تسهیل شده و نگهداری از آن به شکل موثرتری انجام شود. مزیت دیگر استفاده از شبکه های کامپیوتری، امکان استفاده از شبکه برای برقراری ارتباطات روی خط (Online) از طریق ارسال پیام است. به عنوان مثال مدیران می توانند برای ارتباط با تعداد زیادی از کارمندان از پست الکترونیکی استفاده کنند.

• تاریخچه پیدایش شبکه

در سال ۱۹۵۷ نخستین ماهواره، یعنی اسپوتنیک توسط اتحاد جماهیر شوروی سابق به فضا پرتاب شد. در همین دوران رقابت سختی از نظر تسلیحاتی بین دو ابرقدرت آن زمان جریان داشت و دنیا در دوران رقابت سختی از نظر تسلیحاتی بین دو ابر قدرت آن زمان جریان داشت و دنیا در دوران جنگ سرد به سر می برد. وزارت دفاع آمریکا در واکنش به این اقدام رقیب نظامی خود، آژانس پروژه های تحقیقاتی پیشرفته یا آریا (ARPA) را تاسیس کرد. یکی از پروژه های مهم این آژانس تامین ارتباطات در زمان جنگ جهانی احتمالی تعریف شده بود. در همین سال ها در مراکز

تحقیقاتی غیر نظامی که بر امتداد دانشگاه ها بودند، تلاش برای اتصال کامپیوترها به یکدیگر در جریان بود. در آن زمان کامپیوترهای Mainframe از طریق ترمینال ها به کاربران سرویس می دادند. در اثر اهمیت یافتن این موضوع آژانس آریا (ARPA) منابع مالی پروژه اتصال دو کامپیوتر از راه دور به یکدیگر را در دانشگاه MIT بر عهده گرفت. در اواخر سال ۱۹۶۰ اولین شبکه کامپیوتری بین چهار کامپیوتر که دو نای آنها در MIT، یکی در دانشگاه کالیفرنیا و دیگری در مرکز تحقیقاتی استنفورد قرار داشتند، راه اندازی شد. این شبکه آرپانت نامگذاری شد. در سال ۱۹۶۵ نخستین ارتباط راه دور بین دانشگاه MIT و یک مرکز دیگر نیز برقرار گردید.

در سال ۱۹۷۰ شرکت معتبر زیراکس یک مرکز تحقیقاتی در پالواتو تاسیس کرد. این مرکز در طول سال ها مهمترین فناوری های مرتبط با کامپیوتر را معرفی کرده است و از این نظریه به یک مرکز تحقیقاتی افسانه ای بدل گشته است. این مرکز تحقیقاتی که پارک (PARC) نیز نامیده می شود، به تحقیقات در زمینه شبکه های کامپیوتری پیوست. تا این سال ها شبکه آرپانت به امور نظامی اختصاص داشت، اما در سال ۱۹۲۷ به عموم معرفی شد. در این سال شبکه آرپانت مراکز کامپیوتری بسیاری از دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی را به هم متصل کرده بود. در سال ۱۹۲۷ نخستین نامه الکترونیکی از طریق شبکه منتقل گردید.

در این سال ها حرکتی غیر انتفاعی به نام MERIT که چندین دانشگاه بنیان گذار آن بوده اند، مشغول توسعه روش های اتصال کاربران ترمینال ها به کامپیوتر مرکزی یا میزبان بود. مهندسان پروژه MERIT در تلاش برای ایجاد ارتباط بین کامپیوتر ها، مجبور شدند تجهیزات لازم را خود طراحی کنند. آنان با طراحی تجهیزات واسطه برای مینی کامپیوتر DEC-PDP-۱۱ نخستین بستر اصلی یا Backbone شبکه کامپیوتری را ساختند. تا سال ها نمونه های اصلاح شده این کامپیوتر با نام PCP یا Primary Communications Processor نقش میزبان را در شبکه ها ایفا می کرد. نخستین شبکه از این نوع که چندین ایالت را به هم متصل می کرد Michnet نام داشت.

روش اتصال کاربران به کامپیوتر میزبان در آن زمان به این صورت بود که یک نرم افزار خاص بر روی کامپیوتر مرکزی اجرا می شد. و ارتباط کاربران را برقرار می کرد. اما در سال ۱۹۷۶ نرم افزار جدیدی به نام Hermes عرضه شد که برای نخستین بار به کاربران اجازه می داد تا از طریق یک ترمینال به صورت تعاملی مستقیماً به سیستم MERIT متصل شوند. این، نخستین باری بود که کاربران می توانستند در هنگام برقراری ارتباط از خود بپرسند: کدام میزبان؟

از وقایع مهم تاریخچه شبکه های کامپیوتری، ابداع روش سوئیچینگ بسته ای یا Packet Switching است. قبل از معرفی شدن این روش از سوئیچینگ مداری یا Circuit Switching برای تعیین مسیر ارتباطی استفاده می شد. اما در سال ۱۹۷۴ با پیدایش پروتکل ارتباطی TCP/IP از مفهوم Packet Switching استفاده گسترده تری شد. این پروتکل در سال ۱۹۸۲ جایگزین پروتکل NCP شد و به پروتکل استاندارد برای آرپانت تبدیل گشت. در همین زمان یک شاخه فرعی بنام MILnet در آرپانت همچنان از پروتکل قبلی پشتیبانی می کرد و به ارائه خدمات نظامی می پرداخت. با این تغییر و تحول، شبکه های زیادی به بخش تحقیقاتی این شبکه متصل شدند و آرپانت به اینترنت تبدیل گشت. در این سال ها حجم ارتباطات شبکه ای افزایش یافت و مفهوم ترافیک شبکه مطرح شد.

مسیر یابی در این شبکه به کمک آدرس های IP به صورت ۳۲ بیتی انجام می گرفته است. هشت بیت اول آدرس IP به شبکه های محلی تخصیص داده شده بود که به سرعت مشخص گشت تناسبی با نرخ رشد شبکه ها ندارد و باید در آن تجدید نظر شود. مفهوم شبکه های LAN و

شبکه های WAN در سال دهه ۷۰ میلادی از یکدیگر تفکیک شدند.

در آدرس دهی ۳۲ بیتی اولیه، بقیه ۲۴ بیت آدرس به میزبان در شبکه اشاره می کرد.

در سال ۱۹۸۳ سیستم نامگذاری دامنه ها (Domain Name System) به وجود آمد و اولین سرویس دهنده نامگذاری (Name Server) راه اندازی شد و استفاده از نام به جای آدرس های عددی معرفی شد. در این سال تعداد میزبان های اینترنت از مرز ده هزار عدد فراتر رفته بود.

• اجزای شبکه

یک شبکه کامپیوتری شامل اجزایی است که برای درک کارکرد شبکه لازم است تا با کارکرد هر یک از این اجزا آشنا شوید. شبکه های کامپیوتری در یک نگاه کلی دارای چهار قسمت هستند. مهمترین قسمت یک شبکه، کامپیوتر سرویس دهنده (Server) نام دارد. یک سرور در واقع یک کامپیوتر با قابلیت ها و سرعت بالا است.. تمام اجزای دیگر شبکه به کامپیوتر سرور متصل می شوند.

کامپیوتر سرور وظیفه به اشتراک گذاشتن منابع نظیر فایل، دایرکتوری و غیره را بین کامپیوترهای سرویس گیرنده بر عهده دارد. مشخصات کامپیوترهای سرویس گیرنده می تواند بسیار متنوع باشد و در یک شبکه واقعی Client ها دارای آرایش و مشخصات سخت افزاری متفاوتی هستند. تمام شبکه های کامپیوتری دارای بخش سومی هستند که بستر یا محیط انتقال اطلاعات را فراهم می کند. متداول ترین محیط انتقال در یک شبکه کابل است.

تجهیزات جانبی یا منابع سخت افزاری نظیر چاپگر، مودم، هارددیسک، تجهیزات ورود اطلاعات نظیر اسکند و غیره، تشکیل دهنده بخش چهارم شبکه های کامپیوتری هستند. تجهیزات جانبی از طریق کامپیوتر سرور در دسترس تمام کامپیوترهای واقع در شبکه قرار می گیرند. شما می توانید بدون آنکه چاپگری مستقیماً به کامپیوتر شما متصل باشد، از اسناد خود چاپ بگیرید. در عمل چاپگر از طریق سرور شبکه به کامپیوتر شما متصل است. • ویژگی های شبکه

همانطور که قبلاً گفته شد، یکی از مهمترین اجزای شبکه های کامپیوتری، کامپیوتر سرور است. سرور مسئول ارائه خدماتی از قبیل انتقال فایل، سرویس های چاپ و غیره است. با افزایش حجم ترافیک شبکه، ممکن است برای سرور مشکلاتی بروز کند. در شبکه های بزرگ برای حل این مشکل، از افزایش تعداد کامپیوترهای سرور استفاده می شود که به این سرور ها، سرور های اختصاصی گفته می شود. دو نوع متداول این سرور ها عبارتند از File and Print server و Application server. نوع اول یعنی سرویس دهنده فایل و چاپ مسئول ارائه خدماتی از قبیل ذخیره سازی فایل، حذف فایل و تغییر نام فایل است که این درخواست ها را از کامپیوتر های سرویس گیرنده دریافت می کند. این سرور همچنین مسئول مدیریت امور چاپگر نیز هست.

هنگامی که یک کاربر درخواست دسترسی به فایلی واقع در سرور را ارسال می کند، کامپیوتر سرور نسخه ای از فایل کامل را برای آن کاربر ارسال می کند. بدین ترتیب کاربر می تواند به صورت محلی، یعنی روی کامپیوتر خود این فایل را ویرایش کند.

کامپیوتر سرویس دهنده چاپ، مسئول دریافت درخواست های کاربران برای چاپ اسناد است. این سرور این درخواست ها را در یک صف قرار می دهد و به نوبت آن ها را به چاپگر ارسال می کند. این فرآیند Spooling نام دارد. به کمک Spooling کاربران می توانند بدون نیاز به انتظار برای اجرای فرمان Print به فعالیت بروی کامپیوتر خود ادامه دهند.

نوع دیگر سرور، Application Server نام دارد. این سرور مسئول اجرای برنامه های Client/Server و تامین داده های سرویس گیرنده است. سرویس دهنده ها، حجم زیادی از اطلاعات را در خود نگهداری می کنند. برای امکان بازیابی سریع و ساده اطلاعات، این داده ها در یک ساختار مشخص ذخیره می شوند. هنگامی که کاربری درخواستی را به چنین سرویس دهنده ای ارسال می کند. سرور نتیجه درخواست را به کامپیوتر کاربر انتقال می دهد. به عنوان مثال یک شرکت بازاریابی را در نظر بگیرید. این شرکت در نظر دارد تا برای مجموعه ای از محصولات جدید تبلیغ کند. این شرکت می تواند برای کاهش حجم ترافیک، برای مشتریان با طیف درآمدهای مشخص، فقط گروهی از محصولات را تبلیغ نماید. علاوه بر سرور های یاد شده، در یک شبکه می توان برای خدماتی از قبیل پست الکترونیک، فکس، سرویس های دایرکتوری و غیره نیز سرورهایی اختصاص داد. اما بین سرور های فایل و Application Server ها تفاوت های مهمی نهفته است. یک سرور فایل در پاسخ به درخواست کاربر برای دسترسی به یک فایل، یک نسخه کامل از فایل را برای او ارسال می کند درحالی که یک Application Server فقط نتایج درخواست کاربر را برای وی ارسال می نماید.

• تقسیم بندی شبکه

تقسیم بندی براساس گستره جغرافیایی (Range): شبکه های کامپیوتری براساس موقعیت و محل نصب دارای انواع متفاوتی هستند. یکی از مهمترین عوامل تعیین نوع شبکه مورد نیاز، طول فواصل ارتباطی بین اجزای شبکه است.

شبکه های کامپیوتری گستره جغرافیایی متفاوتی دارند که از فاصله های کوچک در حدود چند متر شروع شده و در بعضی از مواقع از فاصله بین چند کشور بالغ می شود. شبکه های کامپیوتری براساس حداکثر فاصله ارتباطی آنها به سه نوع طبقه بندی می شوند. یکی از انواع شبکه های کامپیوتری، شبکه محلی (LAN) یا Local Area Network است. این نوع از شبکه دارای فواصل کوتاه نظیر فواصل درون ساختمانی یا حداکثر مجموعه ای از چند ساختمان است. برای مثال شبکه مورد استفاده یک شرکت را در نظر بگیرید. در این شبکه حداکثر فاصله بین کامپیوتر ها محدود به فاصله های بین طبقات ساختمان شرکت می باشد.

در شبکه های LAN کامپیوترها در سطح نسبتاً کوچکی توزیع شده اند و معمولاً توسط کابل به هم اتصال می یابند. به همین دلیل شبکه های LAN را گاهی به تسامح شبکه های کابلی نیز می نامند.

نوع دوم شبکه های کامپیوتری، شبکه های شهری MAN یا Metropolitan Area Network هستند. فواصل در شبکه های شهری از فواصل شبکه های LAN بزرگتر است و چنین شبکه هایی دارای فواصلی در حدود ابعاد شهری هستند. شبکه های MAN معمولاً از ترکیب و ادغام دو یا چند شبکه LAN به وجود می آیند. به عنوان مثال از شبکه های MAN موردی را در نظر بگیرید که شبکه های LAN یک شهر را از دفتر مرکزی در شهر A به دفتر نمایندگی این شرکت در شهر B متصل می سازد.

در نوع سوم شبکه های کامپیوتری موسوم به WAN (Wide Area Network) یا شبکه های گسترده، فواصل از انواع دیگر شبکه بیشتر بوده و به فاصله هایی در حدود ابعاد کشوری یا قاره ای بالغ می شود. شبکه های WAN از ترکیب چندین شبکه LAN یا MAN ایجاد می گردند. شبکه اتصال دهنده دفاتر هواپیمایی یک شرکت در شهرهای مختلف چند کشور، یک شبکه WAN است.

▪ تقسیم بندی براساس گره (Node): این نوع از تقسیم بندی شبکه ها براساس ماهیت گره ها یا محل های اتصال خطوط ارتباطی شبکه ها

انجام می شود. در این گروه بندی شبکه ها به دو نوع تقسیم بندی می شوند. تفاوت این دو گروه از شبکه ها در قابلیت های آن نهفته است. این دو نوع اصلی از شبکه ها، شبکه هایی از نوع نظیر به نظیر (Peer to Peer) و شبکه های مبتنی بر Server یا Server Based نام دارند. در یک شبکه نظیر به نظیر یا Peer to Peer، بین گره های شبکه هیچ ترتیب یا سلسله مراتبی وجود ندارد و تمام کامپیوتر های واقع در شبکه از اهمیت یا اولویت یکسانی برخوردار هستند. به شبکه Peer to Peer یک گروه کاری یا Workgroup نیز گفته می شود. در این نوع از شبکه ها هیچ کامپیوتری در شبکه به طور اختصاصی وظیفه ارائه خدمات همانند سرور را ندارد. به این جهت هزینه های این نوع شبکه پایین بوده و نگهداری از آنها نسبتاً ساده می باشد. در این شبکه ها براساس آن که کدام کامپیوتر دارای اطلاعات مورد نیاز دیگر کامپیوتر هاست، همان دستگاه نقش سرور را برعهده می گیرد. و براساس تغییر این وضعیت در هر لحظه هر یک از کامپیوتر ها می توانند سرور باشند. و بقیه سرویس گیرنده. به دلیل کارکرد دوگانه هر یک از کامپیوتر ها به عنوان سرور و سرویس گیرنده، هر کامپیوتر در شبکه لازم است تا بر نوع کارکرد خود تصمیم گیری نماید. این فرآیند تصمیم گیری، مدیریت ایستگاه کاری یا سرور نام دارد. شبکه هایی از نوع نظیر به نظیر مناسب استفاده در محیط هایی هستند که تعداد کاربران آن بیشتر از ۱۰ کاربر نباشد.

سیستم عامل هایی نظیر Windows 9X، Windows NT Workstation، یا Windows for Workgroup نمونه هایی از سیستم عامل های با قابلیت ایجاد شبکه های نظیر به نظیر هستند. در شبکه های نظیر به نظیر هر کاربری تعیین کننده آن است که در روی سیستم خود چه اطلاعاتی می تواند در شبکه به اشتراک گذاشته شود. این وضعیت همانند آن است که هر کارمندی مسئول حفظ و نگهداری اسناد خود می باشد.

در نوع دوم شبکه های کامپیوتری یعنی شبکه های مبتنی بر سرور، به تعداد محدودی از کامپیوتر ها وظیفه عمل به عنوان سرور داده می شود. در سازمان هایی که دارای بیش از ۱۰ کاربر در شبکه خود هستند، استفاده از شبکه های Peer to Peer نامناسب بوده و شبکه های مبتنی بر سرور ترجیح داده می شوند. در این شبکه ها از سرور اختصاصی برای پردازش حجم زیادی از درخواست های کامپیوترهای سرویس گیرنده استفاده می شود و آنها مسئول حفظ امنیت اطلاعات خواهند بود. در شبکه های مبتنی بر سرور، مدیر شبکه، مسئول مدیریت امنیت اطلاعات شبکه است و بر تعیین سطوح دسترسی به منابع شبکه مدیریت می کند. بدلیل اینکه اطلاعات در چنین شبکه هایی فقط روی کامپیوتر یا کامپیوتر های سرور متمرکز می باشند، تهیه نسخه های پشتیبان از آنها ساده تر بوده و تعیین برنامه زمانبندی مناسب برای ذخیره سازی و تهیه نسخه های پشتیبان از اطلاعات به سهولت انجام می پذیرد. در چنین شبکه هایی می توان اطلاعات را روی چند سرور نگهداری نمود، یعنی حتی در صورت از کار افتادن محل ذخیره اولیه اطلاعات (کامپیوتر سرور اولیه)، اطلاعات همچنان در شبکه موجود بوده و سیستم می تواند به صورت روی خط به کارکرد خود ادامه دهد. به این نوع از سیستم ها Redundancy Systems یا سیستم های یدکی می گویند.

برای بهره گیری از مزایای هر دو نوع از شبکه ها، معمولاً سازمان ها از ترکیبی از شبکه های نظیر به نظیر و مبتنی بر سرور استفاده می کنند. این نوع از شبکه ها، شبکه های ترکیبی یا Combined Network نام دارند. در شبکه های ترکیبی دو نوع سیستم عامل برای تامین نیازهای شبکه مورد استفاده قرار می گیرند. به عنوان مثال یک سازمان می تواند از سیستم عامل Windows NT Server برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات مهم و برنامه های کاربردی در شبکه خود استفاده کند. در این شبکه، کامپیوتر های Client می توانند از سیستم عامل ویندوز ۹۵ استفاده کنند. در این وضعیت، کامپیوتر ها می توانند ضمن قابلیت دسترسی به اطلاعات سرور ویندوز NT، اطلاعات شخصی خود را نیز با دیگر کاربران به اشتراک

بگذارند.

تقسیم بندی شبکه ها براساس توپولوژی: نوع آرایش یا همبندی اجزای شبکه بر مدیریت و قابلیت توسعه شبکه نیز تاثیر می گذارد. برای طرح بهترین شبکه از جهت پاسخگویی به نیازمندی ها، درک انواع آرایش شبکه دارای اهمیت فراوانی است. انواع همبندی شبکه، بر سه نوع توپولوژی استوار شده است. این انواع عبارتند از:

▪ توپولوژی خطی یا BUS

▪ حلقه ای یا RING

▪ ستاره ای یا STAR.

توپولوژی BUS ساده ترین توپولوژی مورد استفاده شبکه ها در اتصال کامپیوتر ها است. در این آرایش تمام کامپیوتر ها به صورت ردیفی به یک کابل متصل می شوند. به این کابل در این آرایش، بستر اصلی (Back Bone) یا قطعه (Segment) اطلاق می شود. در این آرایش، هر کامپیوتر آدرس یا نشانی کامپیوتر مقصد را به پیام خودافزوده و این اطلاعات را به صورت یک سیگنال الکتریکی روی کابل ارسال می کند. این سیگنال توسط کابل به تمام کامپیوتر های شبکه ارسال می شود. کامپیوتر هایی که نشانی آن ها با نشانی ضمیمه شده به پیام انطباق داشته باشد، پیام را دریافت می کنند. در کابل های ارتباط دهنده کامپیوتر های شبکه، هر سیگنال الکتریکی پس از رسیدن به انتهای کابل، منعکس شده و دوباره در مسیر مخالف در کابل به حرکت در می آید. برای جلوگیری از انعکاس سیگنال در انتهای کابل ها، از یک پایان دهنده یا Terminator استفاده می شود. فراموش کردن این قطعه کوچک گاهی موجب از کار افتادن کل شبکه می شود. در این آرایش شبکه، در صورت از کار افتادن هر یک از کامپیوتر ها آسیبی به کارکرد کلی شبکه وارد نخواهد شد. در برابر این مزیت اشکال این توپولوژی در آن است که هر یک از کامپیوتر ها باید برای ارسال پیام منتظر فرصت باشد. به عبارت دیگر در این توپولوژی در هر لحظه فقط یک کامپیوتر می تواند پیام ارسال کند. اشکال دیگر این توپولوژی در آن است که تعداد کامپیوتر های واقع در شبکه تاثیر معکوس و شدیدی بر کارایی شبکه می گذارد. در صورتی که تعداد کاربران زیاد باشد، سرعت شبکه به مقدار قابل توجهی کند می شود. علت این امر آن است که در هر لحظه یک کامپیوتر باید برای ارسال پیام مدت زمان زیادی به انتظار بنشیند. عامل مهم دیگری که باید در نظر گرفته شود آن است که در صورت آسیب دیدگی کابل شبکه، ارتباط در کل شبکه قطع شود.

آرایش نوع دوم شبکه های کامپیوتری، آرایش ستاره ای است. در این آرایش تمام کامپیوتر های شبکه به یک قطعه مرکزی به نام Hub متصل می شوند. در این آرایش اطلاعات قبل از رسیدن به مقصد خود از هاب عبور می کنند. در این نوع از شبکه ها در صورت از کار افتادن یک کامپیوتر یا بر اثر قطع شدن یک کابل، شبکه از کار خواهد افتاد. از طرف دیگر در این نوع همبندی، حجم زیادی از کابل کشی مورد نیاز خواهد بود، ضمن آنکه بر اثر از کار افتادن هاب، کل شبکه از کار خواهد افتاد.

سومین نوع توپولوژی، حلقه ای نام دارد. در این توپولوژی همانند آرایش BUS، تمام کامپیوتر ها توسط یک کابل به هم متصل می شوند. اما در این نوع، دو انتهای کابل به هم متصل می شود و یک حلقه تشکیل می گردد. به این ترتیب در این آرایش نیازی به استفاده از قطعه پایان دهنده یا Terminator نخواهد بود. در این نوع از شبکه نیز سیگنال های مخابراتی در طول کابل حرکت کرده و از تمام کامپیوتر ها عبور می کنند تا به کامپیوتر مقصد برسند. یعنی تمام کامپیوتر ها سیگنال را دریافت کرده و پس از تقویت، آن را به کامپیوتر بعدی ارسال می کنند. به همین جهت به

این توپولوژی، توپولوژی فعال یا Active نیز گفته می شود. در این توپولوژی در صورت از کار افتادن هر یک از کامپیوترها، کل شبکه از کار خواهد افتاد، زیرا همانطور که گفته شده هر کامپیوتر وظیفه دارد تا سیگنال ارتباطی (که به آن نشانه یا Token نیز گفته می شود) را دریافت کرده، تقویت کند و دوباره ارسال نماید. این حالت را نباید با دریافت خود پیام اشتباه بگیرد. این حالت چیزی شبیه عمل رله در فرستنده های تلویزیونی است. از ترکیب توپولوژی های ستاره ای، حلقه ای و خطی، یک توپولوژی ترکیبی (Hybrid) به دست می آید. از توپولوژی هیبرید در شبکه های بزرگ استفاده می شود. خود توپولوژی هیبرید دارای دو نوع است. نوع اول توپولوژی خطی - ستاره ای نام دارد. همانطور که از نام آن بر می آید، در این آرایش چندین شبکه ستاره ای به صورت خطی به هم ارتباط داده می شوند. در این وضعیت اختلال در کارکرد یک کامپیوتر، تاثیر در بقیه شبکه ایجاد نمی کند. ضمن آنکه در صورت از کار افتادن هاب فقط بخشی از شبکه از کار خواهد افتاد. در صورت آسیب دیدگی کابل اتصال دهنده هاب ها، فقط ارتباط کامپیوترهایی که در گروه های متفاوت هستند قطع خواهد شد و ارتباط داخلی شبکه پایدار می ماند. نوع دوم نیز توپولوژی ستاره ای - حلقه ای نام دارد. در این توپولوژی هاب های چند شبکه از نوع حلقه ای در یک الگوی ستاره ای به یک هاب مرکزی متصل می شوند.

• امنیت شبکه

یکی از مهم ترین فعالیت های مدیر شبکه، تضمین امنیت منابع شبکه است. دسترسی غیر مجاز به منابع شبکه و یا ایجاد آسیب عمدی یا غیر عمدی به اطلاعات، امنیت شبکه را مختل می کند. از طرف دیگر امنیت شبکه نباید آنچنان باشد که کارکرد عادی کاربران را مشکل سازد.

برای تضمین امنیت اطلاعات و منابع سخت افزاری شبکه، از دو مدل امنیت شبکه استفاده می شود. این مدل ها عبارتند از:

• امنیت در سطح اشتراک (Share-Level)

• امنیت در سطح کاربر (User-Level).

در مدل امنیت در سطح اشتراک، این عمل با انتساب اسم رمز یا Password برای هر منبع به اشتراک گذاشته تامین می شود. دسترسی به منابع مشترک فقط هنگامی برقرار می گردد که کاربر اسم رمز صحیح را برای منبع به اشتراک گذاشته شده را به درستی بداند.

به عنوان مثال اگر سندی قابل دسترسی برای سه کاربر باشد، می توان با نسبت دادن یک اسم رمز به این سند مدل امنیت در سطح Share-Level را پیاده سازی کرد. منابع شبکه را می توان در سطوح مختلف به اشتراک گذاشت. برای مثال در سیستم عامل ویندوز ۹۵ می توان دایرکتوری ها را بصورت فقط خواندنی (Read Only)، برحسب اسم رمز یا به شکل کامل (Full) به اشتراک گذاشت. از مدل امنیت در سطح Share-Level می توان برای ایجاد بانک های اطلاعاتی ایمن استفاده کرد.

در مدل دوم یعنی امنیت در سطح کاربران، دسترسی کاربران به منابع به اشتراک گذاشته شده با دادن اسم رمز به کاربران تامین می شود. در این مدل کاربران در هنگام اتصال به شبکه باید اسم رمز و کلمه عبور را وارد نمایند. در اینجا سرور مسئول تعیین اعتبار اسم رمز و کلمه عبور است. سرور در هنگام دریافت درخواست کاربر برای دسترسی به منبع به اشتراک گذاشته شده، به بانک اطلاعاتی خود مراجعه کرده و درخواست کاربر را رد یا قبول می کند.

تفاوت این دو مدل در آن است که در مدل امنیت در سطح Share-Level، اسم رمز به منبع نسبت داده شده و در مدل دوم اسم رمز و کلمه عبور به

کاربر نسبت داده می شود. بدیهی است که مدل امنیت در سطح کاربر بسیار مستحکم تر از مدل امنیت در سطح اشتراک است. بسیاری از کاربران به راحتی می توانند اسم رمز یک منبع را به دیگران بگویند. اما اسم رمز و کلمه عبور شخصی را نمی توان به سادگی به شخص دیگری منتقل کرد.

• آشنایی با مدل OSI (هفت لایه شبکه)

هر فعالیتی در شبکه مستلزم ارتباط بین نرم افزار و سخت افزار کامپیوتر و اجزای دیگر شبکه است. انتقال اطلاعات بین کامپیوترهای مختلف در شبکه وابسته به انتقال اطلاعات بین بخش های نرم افزاری و سخت افزاری درون هر یک از کامپیوتر هاست. هر یک از فرایندهای انتقال اطلاعات را می توان به بخش های کوچک تری تقسیم کرد. هر یک از این فعالیت های کوچک را سیستم عامل براساس دسته ای از قوانین مشخص انجام می دهد. این قوانین را پروتکل می نامند. پروتکل ها تعیین کننده روش کار در ارتباط بین بخش های نرم افزاری و سخت افزاری شبکه هستند. بخش های نرم افزاری و سخت افزاری تولیدکنندگان مختلف دارای مجموعه پروتکل های متفاوتی می باشند. برای استاندارد سازی پروتکل های ارتباطی، سازمان استاندارد های بین المللی (ISO) در سال ۱۹۸۴ اقدام به تعیین مدل مرجع OSI یا Open Systems Interconnection نمود. مدل مرجع OSI ارائه دهنده چارچوب طراحی محیط های شبکه ای است. در این مدل، جزئیات بخش های نرم افزاری و سخت افزاری برای ایجاد سهولت انتقال اطلاعات مطرح شده است و در آن کلیه فعالیت های شبکه ای در هفت لایه مدل سازی می شود. هنگام بررسی فرآیند انتقال اطلاعات بین دو کامپیوتر، مدل هفت لایه ای OSI روی هر یک از کامپیوترها پیاده سازی می گردد. در تحلیل این فرآیند ها می توان عملیات انتقال اطلاعات را بین لایه های متناظر مدل OSI واقع در کامپیوترهای مبدا و مقصد در نظر گرفت. این تجسم از انتقال اطلاعات را انتقال مجازی (Virtual) می نامند. اما انتقال واقعی اطلاعات بین لایه های مجاور مدل OSI واقع در یک کامپیوتر انجام می شود. در کامپیوتر مبدا اطلاعات از لایه فوقانی به طرف لایه تحتانی مدل OSI حرکت کرده و از آنجا به لایه زیرین مدل OSI واقع در کامپیوتر مقصد ارسال می شوند. در کامپیوتر مقصد اطلاعات از لایه های زیرین به طرف بالاترین لایه مدل OSI حرکت می کنند. عمل انتقال اطلاعات از یک لایه به لایه دیگر در مدل OSI از طریق واسطه ها یا Interface ها انجام می شود. این واسطه ها تعیین کننده سرویس هایی هستند که هر لایه مدل OSI می تواند برای لایه مجاور فراهم آورد. بالاترین لایه مدل OSI یا لایه هفت، لایه کاربرد یا Application است. این لایه تامین کننده سرویس های پشتیبانی برنامه های کاربردی نظیر انتقال فایل، دسترسی به بانک اطلاعاتی و پست الکترونیکی است.

لایه شش، لایه نمایش یا Presentation است. این لایه تعیین کننده فرمت یا قالب انتقال داده ها بین کامپیوترهای واقع در شبکه است. این لایه در کامپیوتر مبدا داده هایی که باید انتقال داده شوند را به یک قالب میانی تبدیل می کند. این لایه در کامپیوتر مقصد اطلاعات را از قالب میانی به قالب اولیه تبدیل می کند.

لایه پنجم در این مدل، لایه جلسه یا Session است. این لایه بر برقراری اتصال بین دو برنامه کاربردی روی دو کامپیوتر مختلف واقع در شبکه نظارت دارد. همچنین تامین کننده همزمانی فعالیت های کاربر نیز هست.

لایه چهارم یا لایه انتقال (Transmission) مسئول ارسال و دریافت اطلاعات و کمک به رفع خطاهای ایجاد شده در طول ارتباط است. هنگامی که حین یک ارتباط خطایی بروز دهد، این لایه مسئول تکرار عملیات ارسال داده است.

لایه سوم در مدل OSI، مسئول آدرس یا نشانی گذاری پیام ها و تبدیل نشانی های منطقی به آدرس های فیزیکی است. این لایه همچنین مسئول مدیریت بر مشکلات مربوط به ترافیک شبکه نظیر کند شدن جریان اطلاعات است. این لایه، لایه شبکه یا Network نام دارد.

لایه دوم مدل OSI، لایه پیوند یا Data Link است. این لایه وظیفه دارد تا اطلاعات دریافت شده از لایه شبکه را به قالبی منطقی به نام فریم (Frame) تبدیل کند. در کامپیوتر مقصد این لایه همچنین مسئول دریافت بدون خطای این فریم ها است.

لایه زیرین در این مدل، لایه فیزیکی یا Physical است. این لایه اطلاعات را بصورت جریانی از رشته های داده ای و بصورت الکترونیکی روی کابل هدایت می کند. این لایه تعریف کننده ارتباط کابل و کارت شبکه و همچنین تعیین کننده تکنیک ارسال و دریافت داده ها نیز هست.

• پروتکل ها

فرآیند به اشتراک گذاشتن اطلاعات نیازمند ارتباط همزمان شده ای بین کامپیوتر های شبکه است. برای ایجاد سهولت در این فرایند، برای هر یک از فعالیت های ارتباط شبکه ای، مجموعه ای از دستور العمل ها تعریف شده است. هر دستور العمل ارتباطی یک پروتکل یا قرارداد نام دارد. یک پروتکل نامین کننده توصیه هایی برای برقراری ارتباط بین اجزای نرم افزاری و سخت افزاری در انجام یک فعالیت شبکه ای است. هر فعالیت شبکه ای به چندین مرحله سیستماتیک تفکیک می شود. هر مرحله با استفاده از یک پروتکل منحصر به فرد، یک عمل مشخص را انجام می دهد. این مراحل باید با ترتیب یکسان در تمام کامپیوترهای واقع در شبکه انجام شوند. در کامپیوتر مبدا مراحل ارسال داده از لایه بالایی شروع شده و به طرف لایه زیرین ادامه می یابد. در کامپیوتر مقصد مراحل مشابه در جهت معکوس از پایین به بالا انجام می شود. در کامپیوتر مبدا، پروتکل اطلاعات را به قطعات کوچک شکسته، به آن ها آدرس هایی نسبت می دهند و قطعات حاصله یا بسته ها را برای ارسال از طریق کابل آماده می کنند. در کامپیوتر مقصد، پروتکل ها داده ها را از بسته ها خارج کرده و به کمک نشانی های آن ها بخش های مختلف اطلاعات را با ترتیب صحیح به هم پیوند می دهند تا اطلاعات به صورت اولیه بازیابی شوند.

پروتکل های مسئول فرآیندهای ارتباطی مختلف برای جلوگیری از تداخل و یا عملیات ناتمام، لازم است که به صورت گروهی به کار گرفته شوند. این عمل به کمک گروه بندی پروتکل های مختلف در یک معماری لایه ای به نام Protocol Stack یا پشته پروتکل انجام می گیرد. لایه های پروتکل های گروه بندی شده با لایه های مدل OSI انطباق دارند. هر لایه در مدل OSI پروتکل مشخصی را برای انجام فعالیت های خود بکار می برد. لایه های زیرین در پشته پروتکل ها تعیین کننده راهنمایی برای اتصال اجزای شبکه از تولیدکنندگان مختلف به یکدیگر است.

لایه های بالایی در پشته پروتکل ها تعیین کننده مشخصه های جلسات ارتباطی برای برنامه های کاربردی می باشند. پروتکل ها براساس آن که به کدام لایه از مدل OSI متعلق باشند، سه نوع طبقه بندی می شوند. پروتکل های مربوط به سه لایه بالایی مدل OSI به پروتکل های Application یا کاربرد معروف هستند. پروتکل های لایه Application تأمین کننده سرویس های شبکه در ارتباط بین برنامه های کاربردی با یکدیگر هستند. این سرویس ها شامل انتقال فایل، چاپ، ارسال پیام و سرویس های بانک اطلاعاتی هستند. پروتکل های لایه نمایش یا Presentation وظیفه قالب بندی و نمایش اطلاعات را قبل از ارسال بر عهده دارند. پروتکل های لایه جلسه یا Session اطلاعات مربوط به جریان ترافیک را به داده ها اضافه می کنند.

پروتکل های نوع دوم که به پروتکل های انتقال (Transparent) معروف هستند، منطبق بر لایه انتقال مدل OSI هستند. این پروتکل ها اطلاعات

مربوط به ارسال بدون خطا یا در واقع تصحیح خطا را به داده ها می افزایند. وظایف سه لایه زیرین مدل OSI بر عهده پروتکل های شبکه است. پروتکل های لایه شبکه تامین کننده فرآیندهای آدرس دهی و مسیریابی اطلاعات هستند. پروتکل های لایه Data Link اطلاعات مربوط به بررسی و کشف خطا را به داده ها اضافه می کنند و به درخواست های ارسال مجدد اطلاعات پاسخ می گویند. پروتکل های لایه فیزیکی تعیین کننده استاندارد های ارتباطی در محیط مشخصی هستند.

منبع : ارجان ت

<http://vista.ir/?view=article&id=317590>

شبکه‌های اینترنتی و مفهوم جامعه

• چکیده:

برخی معتقدند که شبکه‌های اینترنتی، ارتباطات جدیدی را میان انبای بشر شکل می‌دهند و همین امر باعث تشکیل «جوامع اینترنتی» می‌شود. این در حالی است که شبکه‌های اینترنتی يك دنیای مجازی را به وجود آورده‌اند که در آن، روابط واقعی انسان با انسان جایگاهی ندارد. اصولاً، تکنولوژی مدرن در وجوه مختلف ارتباطی خود، انسان‌ها را از هم جدا و منزوی کرده و در چنین دنیایی، هر کس در برج و باروی خود، از طریق اتصالات تکنیکی، با دیگری ارتباط برقرار می‌کند. به هر حال، اگر بخواهیم «جامعه» را با شبکه ارتباطات اینترنتی و تکنولوژی برابر بدانیم، در واقع از مفهوم واقعی جامعه کاسته‌ایم.

در فرهنگی که به طور گسترده در مورد آسیب‌های وارده بر جامعه دل نگرانی به خرج می‌دهد، حتی کلمه «جامعه» نیز باید در این فرهنگ مبنای

استعمال ارزشمندی داشته باشد. هرچه ما بیشتر از چیزی محروم باشیم، بیشتر هم شیفته هستیم که نگاهمان را متوجه آن چیز کنیم. يك مرد گرسنه در جایی به دنبال غذا می‌گردد که دیگران غذاهای مانده را تنها به چشم آشغال می‌بینند. بسیاری از مردم هم از شبکه‌های الکترونیکی انتظار دارند که دقیقاً نوعی از کالاها را به صورت جادویی رها کرده باشند، تا آنها این کالاها را بردارند. به عنوان مثال، میکائیل استرانگلو ناشر نشریه تجاری اینترنتی اطمینان می‌دهد که «اینترنت نوعی بازگشت به محرك‌های بنیادین

تجربه بشری یعنی «ارتباط و جامعه» را نمایندگی می‌کند.»

لازم به تذکر نیست که افراد سرگردان در شبکه‌های اینترنتی، ظاهراً دارند احساس قرابت خاصی با این کلمه (جامعه) پیدا می‌کنند. ما درباره جوامع مرتبط با هم از طریق اینترنت، مثل جامعه اینترنتی، جوامع جهانی الکترونیکی، جوامع مجازی و غیره مطالبی را می‌شنویم. البته استعمال کلمه جامعه از بعضی جهات برای این مفاهیم کاملاً معقول است؛ زیرا، جامعه انسانی هر شکلی که داشته باشد، به طور طبیعی دارای مکانیسم‌هایی خواهد بود که ما آنها را برای ابراز و ایجاد ارتباط خلق می‌کنیم که مواردی چون ماشین، جاده، تلفن، شبکه کامپیوتری و یا حتی گفت‌وگوی تلویزیونی را در بر می‌گیرد.

ذهن ما احتمالاً در بسیاری از موارد، شبکه‌های فیزیکی را با مفهوم بنیادی جامعه، یکی نمی‌داند. با توجه به این موضوع، پس چطور ما به این سادگی می‌توانیم «شبکه» را تلویحاً با «جامعه» یکی بدانیم؟ چطور دستگاه اتصالات الکترونیکی، به طور اتوماتیک تبدیل به جامعه می‌شود؟ عبارت «جوامع اینترنتی» منظور ما را به خوبی می‌رساند، زیرا معنی‌اش بی‌هیچ زحمتی، میان دو مفهوم «موطن کانال‌های ارتباطی» و «مبادلات اجتماعی بشری» قرار می‌گیرد.

شکی وجود ندارد که شبکه‌های فیزیکی، صورت‌بندی اجتماعی ما را شدیداً تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما اگر ما نتوانیم فرق‌های پایه‌ای میان این شبکه‌ها و منابع انسانی جامعه را تشخیص دهیم، در این صورت، مطمئناً فقط جایگاه جامعه را تنزل داده‌ایم.

• تکنولوژی جامعه نیست

يك جامعه حقیقی در نظام دموکراتیک، مجموعه‌ای از ابزارهای تکنیکی نیست، بلکه متضمن يك رشته نهادهای بشری (و بر همین منوال، سبک‌های متداول اجتماعی) است. با این وجود، برابر دانستن جامعه با ابزارها، برای ناظری مثل هوارد رینگولد تا آنجا معقول بود که وی وسوسه شد بگوید: «اگر بی‌بی‌سی (منظور، سیستم کامپیوتری گروه خبری بی‌بی‌سی است) يك تکنولوژی مروج دموکراسی نیست، در این صورت، دیگر نباید از وجود جامعه سخن گفت.»

این فرض که شبکه‌های اینترنتی در تحقق جامعه نقش مثبت دارند، و یا حداقل زمینه‌ساز جامعه و دموکراسی هستند، خیلی همه‌گیر شده است. انسان، در کلام مشترک اینترنتی مکرراً با این تفکر مواجه می‌شود که «اینترنت اساساً باعث ترویج دموکراسی و همسان‌سازی می‌شود». در این نوع نگرش ظاهراً دو مقوله «ورود اینترنت به منازل مردم» و «روابط واقعی مردم با یکدیگر» اشتباه گرفته می‌شوند. در نگرش فوق این گونه

تصور می‌شود که از طریق اتصالات تکنولوژیکی هم می‌توان روابط واقعی را بین انسان‌ها ایجاد نمود.

• يك طرفدار مفهوم جامعه اینترنتی می‌گوید:

هر چند شاید باور کردنش مشکل باشد، ولی این که شبکه‌های اینترنتی در آینده برترین تکنولوژی برابرسازی، در میان تکنولوژی‌هایی که تاکنون اختراع شده‌اند، خواهند بود، پیش‌گویی درباره يك مدینه فاضله نیست. این تکنولوژی جامعه ما را کاملاً تغییر شکل خواهد داد. تصور کنید که افراد بی‌خانمان یا کودکان تك سرپرست می‌توانند با هر کسی در جهان که مایل هستند، صحبت کنند، یعنی با آنها ارتباط متقابل برقرار نمایند. این احتمالات خیره‌کننده هستند. مطمئناً، فضاهای مجازی مطرود هم شاید به وجود بیایند، ولی نکته اینجاست که این اختیار را داریم که کمتر وارد این فضاها شویم. علاوه بر آن، ما اکنون در این شرایط هستیم و این موضوعی نیست که درباره آن بخواهیم خیال‌پردازی کنیم.

آنچه برای صاحب سخنان فوق خیلی شفاف و بطئی به نظر می‌رسد و اهمیتی هم که برای توجه بیشتر ندارد، این است که ایجاد ارتباط اینترنتی میان افراد منزوی در جامعه، حداقل باعث می‌شود که از طریق شیوه‌های شادکننده، آنها از انزوا خارج شوند. این يك لغزش حیرت‌آور فکر است. کسی که می‌خواهد دست به ایجاد جامعه بزند، آیا همان کس نیست که در مرحله نخست، افراد جامعه را از هم جدا و منزوی کرد؟ آیا اعضای يك جامعه با آنهایی که می‌خواهند به هر طریقی يك شبکه اینترنتی را به وجود بیاورند، فرق ندارند. تلفن- که این امکان را فراهم می‌کند تا ما با هر کسی که بخواهیم، در يك شهر پنج میلیون نفری تماس برقرار کنیم- آیا ساکنان شهر را به هم نزدیک می‌کند و یا فقط باعث می‌شود که هر کدام از ما در داخل قلعه‌های جداگانه خود پناه بگیریم و از آنجا گفت‌وگو کنیم و در نتیجه، بیش از گذشته از یکدیگر فاصله بگیریم.

من همه این تحولات را بخشی از تمایل عمومی به این سمت می‌دانم که می‌خواهند ایده‌های مربوط به تکنولوژی را جایگزین افکار مربوط به مفاهیم موجود در مبادلات بشری کنند. در صورت وقوع چنین جایگزینی، يك جامعه، دیگر جمعی از مردم که به وسیله منافع متقابل، منافع، فعالیت‌ها و نهادهای متقابل به هم پیوسته باشند (چیزی که هم از طریق ابزارهای تکنیکی و هم غیر تکنیکی قابل حصول است)، نیست، بلکه جامعه ترجیحاً «معرف» يك شبکه نموداری می‌شود و همین مسأله، تغییر شکل روابط انسانی را با ابزارهای تکنیکی نشان می‌دهد.

مورد فوق بیشتر به این می‌ماند که ما پس از تعقیب مجموعه‌ای از مسیرهای اتومبیل بر روی نقشه، بر روی «جامعه» جاده‌ها متمرکز شویم. مطمئناً شما با تجزیه و تحلیل الگوهای ترافیکی، می‌توانید چیزهایی را درباره مردمی که از این جاده‌ها استفاده می‌کنند، بیاموزید؛ و همه این جاده‌ها به درجات مختلف، مبنایی را برای بیان و توضیح جامعه فراهم می‌آورند، اما به ندرت به این نتیجه می‌رسید که وجود شبکه‌های جاده‌های آسفالت برای تشکیل يك جامعه، امری قطعی و ضروری است. این حقیقت دارد که بسیاری از به اصطلاح جوامع اینترنتی، صورت‌بندی مبنایی خود را به طور تقریبی از طریق اتصالات الکترونیکی خاص به دست می‌آورند. شما با توصیفی که از آمد و شد همزمان اینترنتی می‌کنید، کاملاً و به صراحت از چیزی صحبت می‌کنید که به طور مشخص افراد را به هم پیوند می‌دهد. به هر حال، این گونه توصیف ویژه و شسته و رفته از جامعه، نتیجه‌اش دقیقاً این است که برای جامعه با استاندارد سنتی‌اش، طبیعتی فوق‌العاده محدود بسازیم.

• رؤیای گیلدر

تحلیلی که بسیار مضموم است مفاهیم اجتماعی را به طور يك‌جانبه در درون شبکه‌بندی تکنولوژی ببیند، جرح گیلدر است. همان‌طور که خواهیم دید، او به درك يك هوش توزیع شده شبکه‌ای، به عنوان ماده اصلی يك جامعه، خیلی نزدیک می‌شود. ذهن گیلدر به طور نامشخص حقایق و

اعدادی را درباره تکنولوژی بلغور می‌کند که در خیال چند سال آینده، «کورکورانه در جلوی ما قرار خواهند گرفت». عقیده محوری وی این است که ارتباطات میان همتا با همتا، جایگزین ارتباطات پخش کننده (راديو/ تلویزیون) و ارتباطات سویچ مرکزی (تلفن) خواهد شد: «تلویزیون خواه ۵۰۰ کانال پخش کند، خواه هزاران کانال، بدون این کانالها با جهان ارتباطی نخواهد داشت؛ ولی جهان فعلی، جهانی است که شما در آن هر وقت اراده کنید، می‌توانید هر چیزی را اداره کنید و در آن، امروزه هر پایانه‌ای (به مدد نیروی ارتباطات)، می‌تواند به يك ایستگاه پخش دستور دهد.»

دلیل وجود چنین نیروی ارتباطی هم این است که «فیبرهای نوری به باندهای وسیع منتقل می‌شوند و امواج هرترز هم عملاً آزاد هستند». با وجود چنین امکانی، ما دیگر مجبور نخواهیم بود، فقط از میان کانال‌های ارتباطی که توسط دیگران دیکته می‌شوند، دست به انتخاب بزنیم. ما ترجیح می‌دهیم که فقط در پایانه‌های خود مستقر شویم و با هر چه که خودمان میل داریم هماهنگ شویم؛ وضعیتی که آن را گیلدر «فضای فیبری» می‌نامد. او به ما می‌گوید، يك رشته شیشه به نازکی موی سر انسان، می‌تواند هزار برابر حجم ارتباطی را که امروزه يك باند کامل راديو منتقل می‌کند، عبور دهد. بدین ترتیب، ما به هر چیزی دسترسی خواهیم داشت و می‌توانیم با هر جایی که بخواهیم، صحبت کنیم.

• از سیب زمینی انباری تا انسان قدرتمند

کلاً نگرش تکنیکی گیلدر، آن‌گونه که من شناختم، احتمالاً دقیق است؛ اما پیش‌بینی وی درباره پیامدهای اجتماعی آن، به گونه وحشت‌انگیزی ساده و خام است. او متذکر می‌شود که اکنون ۱۰۰ هزار اقدام خشونت‌آمیز در تلویزیون توسط کودک با میانگین سنی ۱۳ سال مشاهده می‌شود؛ و اینکه «تنها يك فرد کند ذهن است که می‌تواند تأثیر این برنامه‌های خشونت‌آمیز را انکار کند»؛ و با ذکر این مقدمات، مدعی می‌شود، صنعت تلویزیون، این حقیقت را نادیده می‌گیرد که انسان‌ها ذاتاً سیب زمینی انباری نیستند و این ظرفیت را دارند که از گذشته و تعامل سخن بگویند. انسان‌ها با یکدیگر مشترکات اندکی دارند (به استثنای منافع شهوانی، ترس از ناخوشی و دل‌نگرانی‌ها)؛ تلویزیون با ورود به این پست‌ترین مشترکات، سال به سال شرایط را بدتر می‌کند.

آن چیزی که گیلدر معتقد است ما را از تلویزیون نجات خواهد داد، چیست؟ البته این حقیقت دارد، که جای اینکه ما از ۵۰۰ کانال دیکته شونده استفاده کنیم، خودمان می‌توانیم هر چیزی را انتخاب کنیم و می‌توانیم در صورت تمایل، به گذشته برویم و سخنان قدیمی‌ها را بشنویم. وقتی که هوش و کنترل با تمهیداتی در سر انگشتان ما قرار گرفته است، معنی‌اش این است که «تکنولوژی به جای حاکم بودن بر زندگی [ما]، خدمتکار ماست».

علاوه بر آن، دلیلی وجود ندارد، از هم‌اکنون مطمئن باشیم که «اعتماد به این پارادایم جدید... ما را به يك فرهنگ رؤیایی سوق نمی‌دهد و نمی‌توان برخی آفات دستگاه تلویزیون مثل منفعل بودن جهان کنونی در برابر آن و اعتیاد به این دستگاه را به عنوان دلیل ادعای خود آورد» چرا؟ زیرا «در تاریخ، تکنولوژی قوی‌ترین نیروی منهدم کننده است و نظم جدید را به پیش می‌برد؛ تأثیر کامپیوتر و شبکه‌های آن به زودی يك میلیون برابر می‌شود.» ظاهراً باید گفت که اختراعات به زودی دارای قدرت شفابخشی یا روان‌شناختی و اجتماعی خواهند شد!

از گیلدر درباره «مدینه فاضله» که جزء امیدهایش است، پرسیده شد و این موضوع مطرح شد که «هر چیز پیچیده‌ای، خود را درون يك سلسله مراتب ساختاری سازمان‌دهی می‌کند؛ فقط بدین خاطر که بتواند خودش را اداره کند». در این جا يك فرض اشتباه، تصادفاً توسط مصاحبه‌گر ارایه شد، چرا که گزاره مورد نظر وی، فقط برای ارگان‌های زنده صحت دارد؛ اما، گیلدر هم در پاسخ خود نتوانست چیز بیشتری را ارائه دهد. او گفت

شما به سلسله مراتب ساختاری نیازی دارید، اما معجزه حقیقی میکروالکترونیک‌ها این است که این سلسله مراتب فوق‌العاده پیچیده می‌تواند در درون تراشه‌های منفرد سلیکون به هم فشرده شود و در نتیجه چنین تحولی، توانایی‌های سوپر کامپیوتر واقعی را در پی داشته باشد....

لذا سلسله مراتب در حقیقت وجود دارد، اما این سلسله مراتب در همه جا پخش است و یک نیروی برابر ساز، آنها را توزیع می‌کند در این شرایط، هر کسی می‌تواند به یک سوپر کامپیوتر فرمان دهد؛ شما هم می‌توانید به مالک متوسط یک کارگاه، قدرتی را بدهید که یک سرمایه‌دار بزرگ در عصر صنعتی، یا یک صاحب ایستگاه تلویزیونی در عصر پخش رادیو و تلویزیونی داشت. به عبارت دیگر، سلسله مراتب در سلیکون، برتر از سلسله مراتب در سازمان بشری است. لذا، شما این توزیع قدرت باور نکردنی را صاحب هستید.

بنابراین، در جایی که سرمایه‌داران بسیار بزرگ صنایع و صاحبان ایستگاه‌های تلویزیونی، به خاطر نیازهای متفاوتی که دارند، به طرز وصف نشدنی، اغوا می‌توانند توسعه کامپیوتر می‌شوند، افرادی چون ما هم – در زمانی که می‌توانیم قدرتی به چنگ آوریم باید لحظات را مغتنم بشمریم. اگر ما در سر انگشتان خود هوش و تمهیدات تمیزدهنده و شناسایی داشته باشیم، می‌توانیم از آنها هوشمندانه و براساس قدرت تمیزدهنده‌ای که دارند، استفاده کنیم. اگر می‌توانیم هر چیزی را که میل داریم، درست کنیم و به هر کسی که مایلیم برسیم، در این شرایط، ما می‌توانیم با شیوه‌ای که قبلاً غیرعادی می‌نمود، صحبت کنیم. ما دیگر به آن مردان قدرتمند تلویزیونی اجازه نخواهیم داد که ما را زیر دست ببندارند و از چرندیاتی که به خوردمان می‌دهند، لذت ببرند.

گیلدر متذکر می‌شود که می‌توان اینترنت را با هوش توزیع شده‌ای که دارد، «یک نوع استعاره مهیج برای نظم خود انگیخته» دانست. اینترنت با حذف هر نوع مرکزیت، خودش صامت است و هوش تحت کنترل خود را در پیرامون (که شامل صدها میلیون کاربر است)، توزیع می‌کند. بدین ترتیب، الگوهای حیرت‌آور زیبایی بشری، درون یک کاخ شیشه‌ای قابل انعطاف و دارای فضای فیبری، بروز می‌یابند!

منبع : خبرگزاری فارس

<http://vista.ir/?view=article&id=245719>

شرحی بر نبردهای دیجیتالی

دنیای آینده نبردهای خاص خود را دارد. دنیای دیجیتال نبردهای دیجیتال را

می طلبد. شرحی بر نبردهای دیجیتالی مبحث جالب اما وسیعی است که در این گزارش به آن اشاره خواهیم کرد.

• نبرد آینده و پیش فرض ها

لوموند دیپلماتیک نشریه مشهور چاپ فرانسه در آوریل ۲۰۰۰ نوشت، در آینده نبردی عظیم بین قدرت های آمریکایی، اروپایی و ژاپنی ها برای کنترل شبکه ها و برتری در بازار تصاویر و داده ها ، موسیقی، کنسول های بازی و به طور خلاصه، محتوا درخواهد گرفت. اما هدف اصلی این نبرد سلطه بر تجارت الکترونیک یا E-Commerce است. اینترنت به يك مرکز فروش بزرگ مبدل شده است. از هر گوشه دنیا می توان تنها با وارد کردن چند شماره فلان کارت اعتباری قابل قبول کالاهای مختلف را خریداری کرد و در مکانی تحویل گرفت. تجارت الکترونیک که در سال ۹۸ با چند میلیارد دلار مبادله در مرحله نخستین قرار داشت، امروزه به چند صد میلیارد دلار دست یافته است. تنها گردش مالی برخی از سایت های مشهور اینترنت در سال از طریق فروش الکترونیکی، به چند صد میلیون دلار بالغ می شود. اجاره فضا در سایت های تجارت الکترونیکی مشهور اینترنت که گردش مالی بالا و شمار بازدیدکنندگان وسوسه کننده ای دارند، حتی از اجاره های برج های تجاری مشهور پایتخت نیز بیشتر است. و این به مفهوم تعطیلی مغازه های

خرید و فروش اجناس به شکل امروزی نیست. اما قانون اینترنت و فضای سایبر چگونه خواهد بود؟ بسیاری کسانی که اعتقاد دارند زیر يك سقف با يك مدیر نمی توانند کار کنند و علاوه بر این بسیاری کسانی که عقیده دارند، بدون مدیر نمی توان کار کرد. در ارتباطات جهانی در دوران جنگ، قربانی نخستین حقیقت است. در جنگ آمریکا در برابر نیروهایی که خود آنها را تروریست معرفی می کرد، هیچ گاه به این مسئله مستقیماً اشاره نشد که نیروهایی که هم اکنون فرماندهان آمریکایی و ناتو در حال نبرد با آنها هستند، همان نیروهایی هستند که این فرماندهان به نوعی آنها را در چند سال پیش آموزش و رهبری می کردند. حال آنکه بازتاب و تفاسیر و برداشت هایی که از جنگ های فیزیکی در رسانه های مختلف صورت می گیرد، با توجه به کارکرد و توانایی های آنها متفاوت است.

رسانه های چاپی همواره مورد بررسی و زیر ذره بین سخت رهبران سیاسی و نظامی قرار دارند و حتی رسانه های تصویری و صوتی نیز از این قاعده مستثنی نیستند. لکن رسانه اینترنت با اتکال به ابزارهای برتر آن در قیاس با رسانه های سنتی، امکان بررسی و انحصارطلبی بر روی مطالب منتشر شده آن را کاهش داده است. بنابراین همواره مکانی برای دریافت نظرات و برداشت های کاملاً صحیح و غیرانتقادی و برداشت های مغرضانه و نادرست در این رسانه آن لاین وجود دارد و دسترسی به منابع اطلاعاتی مختلف را آسان تر و با کمترین نگرانی و هراس در اختیار

کاربران قرار می دهد. بی شك نبرد دیجیتالی دولت ها با وب پیچ ها و پایگاه های اطلاع رسانی رقیب امری است اجتناب ناپذیر و مهم.

• مهندسی الکترونیکی جنگ روانی

یکی از شاخص های مورد نظر در جنگ روانی و مهندسی جنگ روانی، استفاده از قابلیت های رسانه ای اینترنت و توسعه آن در مرزهای سایبر است. مرزهایی که گذر از آن نه ویزا و نه حق ورود می خواهد. مک لوهان نظریه پرداز شهیر کانادا عقیده داشت: در عصر الکترونیک این عصر آگاهی یکپارچه و مشترک صاحبان قدرت کنترل رسانه های الکترونیکی، می تواند نخ های اعصاب ما را در ملاء عام در دست داشته باشند.

یک دانش رایانه ای بالا و دانستن متوسط زبان انگلیسی یا آلمانی برای ضربه زدن به پر قدرت ترین سرورهای اینترنت در هر نقطه جهان کفایت می کند. حتی اگر شما به سن قانونی رای دادن نیز نرسیده اید وجود شکاف دیجیتالی بین کشورهای قدرتمند و کشورهای جهان سوم و ضعیف، تعادل بهره و حضور در این رسانه عظیم را کاهش خواهد داد که خود، فی نفسه هشدار بزرگ قلمداد می شود. برای همین ارائه قانون اساسی برای اینترنت و جامعه جهانی هزاره سوم امکان پذیر نخواهد بود. حتی جهانی سازی (Globalization) استعمارآبانه از طریق رسانه اینترنت نیز توجیه پذیر نخواهد بود. به هر حال جهانی شدن رسانه های جمعی که می توان آن را ناشی از تحولات تکنولوژی ارتباطات تلقی کرد، تحول در پارادایم قدرت را حاصل خواهد کرد. امری که اینترنت در آن نقش فراوانی خواهد داشت. هک و ویروس نویسی و انتشار آن یکی از راه های نبرد دیجیتالی در قرن اینترنت خواهد بود. این پدیده مثل تروریسم سنتی که اکنون بعد از حادثه یازده سپتامبر رویکرد جدیدی به خود یافته است، هر روز با توسعه نرم افزارهای تحت وب و گسترش کاربرد استفاده از فناوری روز چهره جدیدتری به خود می گیرد. پاتولوژی اینترنت، بی شك از چنین متغیرهایی نشأت می گیرد و عدم توجه به آن، سرمایه کلانی را به هدر خواهد داد. هزینه های میلیون دلاری شرکت ها برای استخدام کارمند فنی و تجهیز خود به سخت افزارها و نرم افزارهای پیشرفته، دلیلی آشکار بر این مدعا است. البته هدایت هوشمند و الکترونیکی سازمان های بسط تفکرات سیاسی، عقیدتی با هر هدفی در سرزمین دیجیتال، از این قاعده مستثنی نخواهد بود. اکنون با کمتر از هزار دلار می توان روزنامه الکترونیکی و بنگاه های خبرپرکنی و حتی محیط های آموزش دیجیتالی طراحی و راه اندازی کرد. محیط هایی که می تواند دانشجویانی را از ملل مختلف با کمترین هزینه و ابزار لازم و در سریع ترین زمان ممکن، مورد آموزش قرار دهد. آیا این مسئله به نظر شما عجیب است که شبکه القاعده در پایگاه هایی خاص به آموزش الکترونیکی صدها تن از کاربران خود در سراسر جهان می پردازد؟ قطعاً در حال حاضر که شش سال از آغاز هزاره سوم می گذرد، این مسئله عجیب نیست پس می شود در محیط های مجازی نحوه استفاده و حتی ساخت و پرتاب موشک برد کوتاه هدایت شونده ای مثل مالیوتکا را آموزش داد! چرا که شما همان طور که پای درس آموزش الکترونیکی دوره کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات دانشگاه علم و صنعت www.elearning-iust.ir قرار می گیرید، می توانید صدها آموزش با اهداف میلیتاریستی را در وب تجربه کنید. امیدواریم تجربه هایی که در سرزمین دیجیتال صورت می گیرد، همه و همه در راستای حقوق بشر و گسترش صلح در فضای سنتی باشند.

• اینترنت ۲

شاید پروژه اینترنت ۲ این ابزار را از میان بردارد ولیکن همواره راه حل های بهتر دیگری توسط فرماندهان جنگ الکترونیک و مهندسان جنگ روانی در بستر جنگ تبلیغاتی وجود خواهد داشت. اگرچه آدمی با گسترش تکنولوژی و دانش، مدارا و تحول و خویشتن داری عینی و دموکراسی حقیقی را بیشتر تجربه خواهد کرد و عملکردهای خودسر روسای جمهور نظامی برخی از کشورهای دیگر تا حد زیادی کارگشا نخواهد بود، اما روح تهاجم و

تصاحب در ذات بشر همواره وجود دارد و به همین علت نیاز به حضور بیشتر شریعت و آموزش های انسانی و معنوی به ساکنان هزاره سوم با اتکا به ابزارهای ارتباطی و حذف تدریجی ابزارهای مخدر و خانمانسوز تجربه شده در قرن بیستم بیشتر در دهکده جهانی احساس می شود. شاید زمانی بتوان اقرار کرد که پراهمیت ترین و محرمانه ترین پست الکترونیک تاریخ که حاوی اسرار و نقشه های ساخت و تولید زرادخانه های موشک های اتمی و بالستیک است، توسط نوجوانی از غرب کره خاکی به صندوق پست الکترونیک میلیون ها نفر ارسال شود. آن وقت اینترنت را می توان عامل جنگ جهانی سوم دانست. رسانه ای که به عقیده بسیاری از صاحب نظران، با وجود ساختار میلیتاریستی آن خیلی غیر ممکن نخواهد بود. این که ما مسئله اینترنت و آسیب شناسی ساختاری آن را با این سؤال مطرح کنیم که اینترنت خطرناک تر است یا موشکی که قادر به حمل کلاهک هسته ای باشد، به نظر نگارنده پرسش خوبی نیست. اما متأسفانه برخی از افراد صاحب فکر در عرصه فرهنگ و اندیشه در داخل و خارج از کشور این دو پدیده را در کنار یکدیگر قرار داده و به قیاس آن پرداخته اند. در حالی که هر کدام از این دو عملکرد براساس هدفی که دارند، ماموریت mission خاص خود را دارند و اطلاق نگاه میلیتاریستی به ابزارها کار نادرستی است. بسیار شنیدیم که نیروهای نظامی آمریکا که حاضر در منطقه خلیج فارس هستند، در رده های گردانی و تیپی تا حدودی مجهز به نوت بوک های هدایت شونده، ضبط صوت های الکترونیکی از راه دور برای ارتباط با رده فرماندهی و شنیدن آهنگ های مورد علاقه و غیره هستند. علاوه بر این، قطب نماهای سنتی امروزه تبدیل به دستگاه های GPS پیشرفته ای شده است که حتی شرکت های نرم افزاری بزرگ وب مثل گوگل نیز امکانات زیادی برای آنها فراهم کرده است. البته اخیراً هم در خبرها شنیدیم که پرسرعت ترین موشک زیر سطحی غیرقابل ره گیری توسط سپاه در خلیج فارس آزمایش شده است. بدون توجه به تفسیر نظامی و عملکردی این خبر، می توان دریافت که پندارهای مبتنی بر دکترین جنگ الکترونیکی و استفاده از پتانسیل فناوری اطلاعات و ارتباطی روز در صنعت ادوات نظامی کشور، بیش از پیش مورد استفاده قرار گرفته است. ورود صنعت آی تی به دنیای نظامی هم بیش از صنایع دیگر، مثمر ثمر بوده است. چرا که با توانمندی جنگ های نظامی نامتقارن، می توان حداکثر تلفات را با از بین رفتن حداقل تلفات مادی و معنوی از نیروهای خودی کسب کرد و این يك مسئله مهم برای صنعت آی تی و صنایع نظامی است. هیچ گاه فراموش نمی توان کرد که نقش CNN و فاکس نیوز آمریکا، در تصویرسازی رسانه ای و الکترونیکی از جنگ دوم خلیج فارس تا چه اندازه در نمایش قدرت نظامی غرب علیه عراق و توضیح موفقیت های آن برای میلیون ها مخاطب تاثیرگذار بود. به هر حال قدرت مشارکت آی تی با صنایع نظامی، روزه روز در حال افزایش است و منحنی این رشد فراگیر گویا نقطه عطفی نخواهد داشت! شاید این نقطه عطف یا واضح تر بگوییم، منطقه افت خیزی و سراسیمگی این رویکرد نظامی زمانی استوار شود که شاهد گسترش نظام عدالت محوری در فضای فیزیکی باشیم. در این حالت می توان دنیای وب را عاری از رویکردها و اهداف و کارکردهای نظامی طلبانه دانست!

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=226060>

شناخت ایندکس ها

شناخت ایندکس ها در یک پایگاه داده مرتبط یک ایندکس یک شئی خاصی است که اجازه می دهد به پایگاه داده برای دسترسی سریع سطرها در یک جدول بر پایه ارزشهای یک یا بیشتر ستونها در بسیاری از راههای یکسان به عنوان ایندکس از یک کتاب که دسترسی سریع به محتویاتش را مینی بر کلمات کلیدی ویژه فراهم می آورد. SQL Server میکروسافت دو نوع مختلف از ایندکس ها را فراهم می آورد.

- کلاستر شده

- کلاستر نشده.

یک ایندکس کلاستر شده بر طبق سطرهایی از جدول که به طور فیزیکی ذخیره می شوند تعیین می گردند. از طرف دیگر یک ایندکس کلاستر نشده یک شئی جدا شده در داخل پایگاه داده می باشد که به سطرهای ویژه ای در داخل یک جدول توجه می کند اما چگونه ذخیره شدن سطرها را تعیین نمی کند. یک ایندکس مینایی برای یک یا چند ستون در یک جدول باشد. یک ایندکس که راجع به تک ستون می باشد Simple Index نامیده می شود نظر به اینکه ایندکسی که راجع به چندین ستون می باشد Composite Index نامیده می شود. به طور کلی برای ایندکس هایی که شما برای خودتان تعریف می کنید. SQL Server به طور خودکار یک ایندکس کلاستر شده به نام Primary key Index ایجاد می کند زمانی که شما یک کلید Primary برای یک جدول تعریف می کنید. یک کلید Primary ستون یا ستونهایی می باشد که به طور واحد برای مشخص کردن هر سطر استفاده خواهد شد. ایجاد کردن ایندکس ها در Enterprise Manager ایندکس ها می توانید با استفاده از The Create Index یا از طریق The Table Designer به وسیله تنظیم خصوصیات The primary key یا به وسیله تعریف ایندکس در کادر محاوره ای The Tables Properties ایجاد شوند.

• ایجاد یک ایندکس با استفاده از پایگاه داده

• The Create Index Aromatherapy را در درخت Console راهبری می کنیم. SQL Server یک لیستی از Objects پایگاه داده را در قاب Details نشان می دهد.

• دکمه The Wizard را روی نوار ابزار Manager Enterprise کلیک می کنیم. SQL Server کادر محاوره ای Select Wizard را نشان می دهد.

• Create Index Wizard را در قسمت پایگاه داده انتخاب کرده، و سپس OK را کلیک می کنیم. SQL Server اولین صفحه از Create Index Wizard را نشان می دهد.

• Next را کلیک کرده ویزارد یک صفحه را نشان می دهد که یک پایگاه داده و جدول را درخواست می کند برای اینکه ایندکس ایجاد خواهد شد.

• اطمینان حاصل کنید که Aromatherapy، نام پایگاه داده انتخاب شده است و Oils را به عنوان نام جدول انتخاب می کنیم.

• Next را کلیک می کنیم ویزارد ایندکس های موجود را برای جدول نشان می دهد. ایندکس ها با نامهای متنوع به وسیله SQL Server برای اعمال ارتباط ایجاد می گردند. ما در مورد ارتباطات در درس بعد صحبت خواهیم کرد.

• Next را کلیک کرده ویزارد ستونهایی را در جدول نشان می دهد.

• Include را در سل ایندکس ستونهای Oil Name و Latin Name برای شامل کردن آنها در ایندکس کلیک می کنیم.

• Next را کلیک کرده ویزارد یک صفحه را نشان می دهد که خصوصیات ایندکس را نشان می دهد.

• مقادیر پیش فرض را به وسیله کلیک کردن Next می پذیریم. ویزارد نشان می دهد یک صفحه برای تأیید انتخابتان و یک نام برای ایندکس درخواست می کند نام پیش فرض را می پذیریم.

• فیلد Latin Name را انتخاب و دکمه Move Up برای تغییر ترتیب فیلدها در ایندکس کلیک می کنیم.

• Finish را کلیک کرده ویزارد نشان می دهد یک متنی برای تأیید اینکه ایندکس به وجود آمده است.

• ایجاد کردن یک ایندکس کلیک اصلی

(۱) پوشه جدول از پایگاه داده Aromatherapy را در درخت Console راهبری می کنیم. SQL Server یک لیستی از جداول در پایگاه داده نشان می دهد.

(۲) Table Designer را برای جدول Planttypes به وسیله کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details باز می کنیم و Design Table را انتخاب می کنیم The Table Designer، SQL Server را باز می کند.

(۳) ستون PlanttypeID را در شبکه با کلیک کردن سمت چپ نام ستون انتخاب می کنیم SQL Server ستون را انتخاب می کند.

(۴) دکمه کلید اصلی را روی نوار ابزار Table Designer کلیک می کنیم. SQL Server ستون انتخاب شده را به عنوان کلید اصلی قرار می دهد.

(۵) دکمه Save را برای ذخیره سازی تغییرات کلیک می کنیم و پنجره را Close می کنیم.

• ایجاد کردن یک ایندکس ساده

• Table Designer را برای جداول Oils با کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details باز می کنیم و Design Table را انتخاب می کنیم. SQL Server Table Designer، را باز می کند.

• دکمه Indexes/Keys را کلیک می کنیم SQL Server کادر محاوره ای The Tables Properties را با صفحه خصوصیات Indexes/Keys نشان داده

شده باز می کند. راهنمایی: شما همچنین می توانید کادرهای محاوره ای The Tables Properties را به وسیله کلیک کردن دکمه Properties و سپس زبانه Keys Indexes باز کنید.

- New را کلیک کرده Ix-Oils ، SQL Server را به عنوان نام ایندکس Oil Id را به عنوان ستون ایندکس شده پیشنهاد می کند.
- نام ایندکس را به IX-Oil Name تغییر می دهیم.
- نام ستون ایندکس را به Oilname به وسیله انتخاب ستون از Combo Box تغییر می دهیم.
- Create Unique , Checkbox را برای ایجاد ایندکس واحد چک می کنیم. SQL Server به ایجاد کردن کادر گروه UNIQUE قادر می باشد.
- گزینه Index را انتخاب می کنیم. ایندکس های واحد یک ایندکس منحصر به فرد تضمین می کند که هیچ دو سطر در یک جدول نمی تواند شامل داده ها دوتایی شده برای ستون یا ستونهای مشخص شده در ایندکس باشد. کلیدهای اصلی ایندکس ها معمولاً منحصر به فرد می باشند اما شما می توانید به طور کلی ایندکس های منحصر به فرد را اگر مایل باشید اضافه کنید. مواظب باشید در مورد ایجاد ایندکس هایی منحصر به فردی روی ستونها که مقادیر Null (تهی) را می پذیرد. اگر چه، SQL Server یک سطر تکی را با یک مقدار تهی خواهد پذیرفت اما ستونهای بعدی را به عنوان مقادیر دو تایی (Duplicate) نخواهد پذیرفت. ۸- Close را کلیک کرده، SQL Server کادر محاوره ای را می بندد. ۹- دکمه Save در نوار ابزار Table Designer را برای ذخیره سازی تغییرات کلیک می کنیم و سپس پنجره Table Designer را می بندیم.

• ایجاد کردن یک ایندکس مرکب

۱۰ Table Designer را برای جدول Oil Odors به وسیله کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details و انتخاب جدول Design باز می کنیم. Table Designer , SQL Server را باز می کند.

۲) دکمه Indexes/Keys را کلیک می کنیم. SQL Server کادر محاوره ای Tables Properties را با صفحه خصوصیات Indexes/Keys نشان داده شده باز می کند.

۳) New را کلیک کرده Ix-Oil Odors ، SQL Server را به عنوان نام ایندکس و Oil ID را به عنوان ستون ایندکس شده در نظر می گیرد.

۴) ستون Odor ID را برای ایندکس به وسیله کلیک کردن در سل نام ستون اضافه می کنیم و آن را از Combo Box انتخاب می کنیم.

۵) Close را کلیک کرده SQL Server کادر محاوره ای را می بندد.

۶) دکمه Save را روی نوار ابزار Table Designer برای ذخیره سازی تغییرات کلیک کرده و سپس پنجره Table Designer را می بندیم. نگهداری کردن ایندکس ها مانند هر شئی دیگر در پایگاه داده، شما بعضی مواقع نیاز به تغییر ایندکس ها که ایجاد کرده اید خواهید داشت. ایندکس ها و خصوصیات آنها در کادر محاوره ای Table Designers Properties نگهداری می شوند. تغییر ایندکس ها همان طوری که شما می توانید خصوصیات ستونها را به وسیله باز کردن Table Designers اصلاح کنید و در کادر محاوره ای Tables Properties نشان دهید. شما می توانید خصوصیات یک ایندکس را به همان صورت تغییر دهید.

• تغییر نام یک ایندکس

۱) Table Designers را برای جدول Oils به وسیله کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details باز می کنیم و Table Design را انتخاب می کنیم.
۲) دکمه Indexes/Keys را کلیک می کنیم. SQL Server کادر محاوره ای Properties را با صفحه خصوصیات Indexes/Keys نشان داده شده باز می کند.

۳) IX-Oil Name را در ایندکس انتخاب شده Combo Box انتخاب می کنیم. SQL Server جزئیات ایندکس را نشان می دهد.

۴) نام ایندکس را برای IX-Name تغییر می دهیم.

۵) Close را کلیک کرده، SQL Server کادر محاوره ای را می بندد.

۶) دکمه Save را در نوار ابزار Table Designer برای ذخیره تغییرات کلیک می کنیم.

• تغییر ستونها در یک ایندکس

• اگر Table Designer برای جدول Oils باز نباشد آن را به وسیله کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details باز می کنیم و جدول Design را انتخاب می کنیم.

• دکمه Indexes/Keys را کلیک کرده SQL Server کادر محاوره ای Properties را با زبانه Indexes/Keys انتخاب شده باز می کند.

• IX-Oil Name را در ایندکس انتخاب شده Combo Box انتخاب می کنیم. SQL Server خصوصیات ایندکس را نشان می دهد.

• سل Latin Name را در فیلد Column Name را انتخاب کرده و ستون ایندکس شده را برای Plant Type ID تغییر می دهیم.

• Close را کلیک کرده SQL Server کادر محاوره ای را می بندد.

• دکمه Save را در نوار ابزار Table Designer برای ذخیره سازی تغییرات کلیک می کنیم. برداشتن Indexe ها بعضی مواقع شما نیاز به برداشتن یک ایندکس از یک جدول خواهید داشت، به دلیل اینکه آن خیلی زیاد مورد نیاز نمی باشد یا به دلیل اینکه کارایی بازیافت داده های بهبود یافته که ایندکس فراهم می آورد به وسیله زمانهای اضافی مورد نیاز برای نگهداری ایندکس موقعی که داده مورد نظر به هنگام می شود بیشتر شود. مانند همه وظایف نگهداری ایندکس، حذف کردن یک ایندکس که با استفاده کردن از زبانه Indexes/Keys از کادر محاوره ای Table Designers Properties به انجام می رسد.

• از بین بردن یک ایندکس

۱) اگر Table Designer برای جدول Oils باز نباشد، آن را به وسیله کلیک راست کردن نام جدول در قاب Details باز کرده و جدول Design را انتخاب می کنیم. Table Designer SQL Server را باز می کند.

۲) دکمه Indexes/Keys را کلیک کرده SQL Server کادر محاوره ای Tables Properties را با صفحه خصوصیات Indexes/Keys نشان داده شده باز می کند.

۳) IX-Name را در ایندکس انتخاب شده Combo Box انتخاب می کنیم.

۴) دکمه Delete را کلیک کرده SQL Server ، ایندکس را حذف می کند. ۵- Close را کلیک کرده، SQL Server کادرهای محاوره ای را می بندد. ۶-

دکمه Save را در نوار ابزار Table Designer برای ذخیره سازی تغییرات کلیک می کنیم و سپس پنجره Table Designer را می بندیم برگرفته از

[/http://forum.p30world.com](http://forum.p30world.com)

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

<http://vista.ir/?view=article&id=345809>

شناسایی مزاحم کامپیوتری

اگر کامپیوتر شما به اینترنت وصل است همواره در معرض انواع تهدیدات هستید. به عنوان رایج‌ترین مورد می‌توان به امکان آلودگی دستگاه به انواع ویروس‌ها و کرم‌هایی که از طریق اینترنت توزیع می‌شوند اشاره نمود. نرم‌افزارهای جاسوس نمونه دیگری از این دست برنامه‌ها هستند که بر روی دستگاه قرار گرفته، فعالیت‌های کاربر و همین‌طور اطلاعات شخصی مانند گذرواژه‌ها، اطلاعات مربوط به کارت‌های اعتباری و ... را ثبت کرده و به منتشرکنندگان خود گزارش می‌دهند. نفوذ در سیستم‌های کاربران و انجام اعمال نامطلوب آنان از جمله موارد دیگری است که کامپیوترهای متصل به اینترنت را تهدید می‌نماید. نفوذ به روش‌های مختلفی انجام می‌شود و در بسیاری از مواقع کاربر متوجه این مسئله نمی‌شود. حتی بعضی از نفوذگران ردپای خود را هم پاک می‌کنند به نحوی که حمله به سیستم قابل آشکارسازی نیست.

با این وجود نفوذ کنندگان به سیستم به صورت معمول ردپایی از خود باقی می‌گذارند. با وجودی که تشخیص بعضی از ردپاها دشوار است ولی با

استفاده از گام‌هایی که در ادامه بیان می‌شوند می‌توان بسیاری از نفوذها را تشخیص داد.

به عنوان اولین گام باید سیستم‌عامل و نرم‌افزارهای موجود در محیطی آزمایشی (مشابه شرایط عملیاتی) توصیف [۱] شوند. توصیف به این معناست که عملکرد برنامه‌ها در حال اجرا بررسی شده و موارد مختلفی مانند سرعت، زمان پاسخ، نحوه عمل و غیره به صورت دقیق شناسایی شوند. بنابراین باید برنامه‌ها را اجرا نموده و آنها را در شرایطی مشابه حالت عملیاتی قرار داد، سپس رفتار آنها را به دقت بررسی نمود. در گام بعدی، باید از نرم‌افزارهای توصیف استفاده نمود. یکی از رایج‌ترین ابزارها برای این کار نرم‌افزار TripWire محصول tripwiresecurity.com است. این نرم‌افزار نسخه‌هایی برای سیستم‌عامل‌های مختلف دارد و متن برنامه بعضی نسخه‌های آن به کاربران عرضه می‌شود. غیر از این نرم‌افزار ابزارهای دیگری نیز وجود دارند که همین عملکرد را نشان می‌دهند. این دسته نرم‌افزارها در رده ابزارهای تشخیص نفوذ *host-based* قرار می‌گیرند. با جستجو بر روی اینترنت می‌توان برنامه‌های دیگری نیز با عملکرد مشابه یافت.

در نهایت باید همه فایل‌ها، دایرکتوری‌ها، تجهیزات و پیکربندی سیستم شناسایی شده و تغییرات آنها در زمان مورد بررسی قرار گیرند. در محیط آزمایشی کنترل شده، شرایط طبیعی شناسایی می‌شود. به خاطر داشته باشید هرگاه سیستم وارد فاز عملیاتی شود، شرایط طبیعی بهتر شناسایی می‌شوند، زیرا هرچقدر که سیستم‌های تست خوب و قوی طراحی شوند تنها نشان دهنده تخمینی از محیط عملیاتی هستند. باید مجموعه تغییرات جدید را درک کرده و آنها را در توصیف سیستم وارد نمود.

فایل‌ها، دایرکتوری‌ها، تجهیزات و پیکربندی تنها بخشی از توصیف کامل سیستم کامپیوتری هستند. سایر مواردی که باید بررسی شوند به شرح زیر می‌باشند:

▪ برنامه‌های در حال اجرا

منابعی که این برنامه‌ها مورد استفاده قرار می‌دهند و زمان اجرای آنها. به عنوان مثال اگر برنامه تهیه کننده نسخه‌های پشتیبان هر روزه در زمان مقرری اجرا می‌شود، آیا این فعالیت طبیعی قلمداد می‌شود؟ در مورد برنامه واژه‌پردازی که مدت زمان زیادی از وقت CPU را اشغال نموده است چگونه؟

▪ ترافیک شبکه

آیا ایجاد ناگهانی تعداد زیادی اتصال HTTP توسط سرور email طبیعی است؟ افزایش ناگهانی بار سرور وب چگونه ارزیابی می‌شود؟
▪ کارایی

آیا سرعت وب سرور کاهش یافته است؟ سرور تراکنش، توان مدیریت چه تعداد تراکنش را دارد؟

▪ سیستم عامل

نفوذگذا در سیستم می‌توانند عملکرد سیستم عامل را به گونه‌ای عوض کنند که برنامه‌های کاربردی بدون اینکه تغییر کنند رفتاری متفاوت نشان دهند. تصور کنید یک فراخوانی سیستم عامل که باید منجر به اجرای یک برنامه شود، برنامه دیگری را اجرا نماید.

متأسفانه ابزارهایی که برای بررسی این پارامترها وجود دارند به اندازه نرم‌افزارهایی که فایل‌ها، دایرکتوری‌ها، تجهیزات و پیکربندی را بررسی

می‌کنند، رشد نداشته‌اند. با این وجود برای مدیریت هوشیارانه سیستم‌ها باید این پارامترها هم به صورت دقیق در توصیف سیستم قید شوند. تنها در صورت انجام دقیق موارد فوق و نظارت بر تغییر مشخصات سیستم می‌توان به امن بودن کامپیوتر خود امیدوار بود.

<http://vista.ir/?view=article&id=227098>

صدا بر روی پروتکل اینترنت

صدای انسان هنوز مؤثرترین شکل ارتباطات است. بنابراین، تعجب برانگیز نیست که پیشرفتهای اخیر در فناوری وسایل صوتی و نیاز همیشگی رو به رشد در دنیای بازرگانی رقابتی باقی بماند و کیفیت صدا را بر روی تلفن اینترنتی به عنوان يك اتصال قابل اعتماد شبکه های قابل استفاده از تلفن بهبود ببخشد. بسیاری از شرکتها، از شرکتهاى بزرگ تا شرکتهاى کوچک که تازه کار خود را شروع کرده اند، امیدوارند این فناوری نوظهور بالاخره و درنهایت ما را به کارایی بیشتر، بهره وری و صرفه جویی در هزینه سوق خواهد داد. نه تنها تلفن اینترنتی هزینه های زائد شبکه را کاهش می دهد، بلکه اطلاعات را به آسانی از رایانه به رایانه، از رایانه به تلفن، تلفن به رایانه و نامبر به رایانه منتقل می کند. در حالی که مزایای ترکیب شبکه های داده و صدا فراوانند، تغییرات ساختاری لازم شبکه اغلب به درستی درک نمی شوند. این واقعیت به خصوص زمانی مطرح می شود که نقش انتقال داده ها در مدیریت عرض باند مطرح می شود.

VOIP چیست؟

VOIP نوعی همگرایی شبکه است و به طور اخص، یکپارچگی صدا و داده بر روی زیربنای يك شبکه واحد است. اندیشه ماورای VOIP، تبدیل موفق ارتباطات عددی و رقمی (مانند تماسهای تلفنی و نامبرها) به بسته هایی به منظور ارسال از طریق يك شبکه به جای شبکه جدای تلفن است. علائم صدا به علائم عددی تبدیل می شوند و سپس به صورت بسته های اطلاعات شکسته می شوند و از طریق يك شبکه اطلاعاتی ارسال می شوند.

مزایای ترکیب شبکه های داده و صدا

تلفن اینترنتی هزینه های زائد شبکه ها و منابع شبکه را می کاهش، مدیریت شبکه را آسان می کند و ارتباطات را تسهیل می کند. در نتیجه مزایای عمده تلفن اینترنتی عبارتند از صرفه جویی در هزینه و بهره وری بیشتر.

تبدیل صدا به داده

به منظور اینکه شبکه TCP/IP موجود بتواند با موفقیت انتقال داده ها را به انجام برساند، تغییرات جزئی لازم است تا بتواند مانند يك شبکه با مدار انتقالی عمل کند. شبکه های صوتی سنتی دارای مدار انتقالی هستند. آنها برای هر تماس از يك مسیر اختصاصی با سرعت انتقال داده برابر با ۶۴ کیلوبایت بر هر ثانیه استفاده می کنند. با این وجود، سکوت به طور متوسط بیش از نیمی از يك تماس تلفنی را به خود اختصاص می دهد و اگر هیچ تماسی برقرار نشود، عرض باند برای انتقال دیگر داده ها بلااستفاده می ماند.

با وجود این عدم کارایی هنوز هم شبکه های تلفنی قابل اطمینان هستند چون در مقایسه با سیستم تلفن، يك شبکه داده با مشکلات متعددی مانند از کارافتادن سرور یا تأخیرهای مشابه دیگر روبرو خواهد بود. برطبق نظریه تکنولوژی لوسنت، مشکلات ارتباط تلفنی نادر هستند زیرا هشتاد درصد مشکلات شبکه بدون دخالت انسان قابل حل هستند. بخشی از این واقعیت ناشی از طراحی مدار انتقالی شبکه و عرض باند تخصیص داده شده به هر خط است. از آنجایی که مقدار ثابتی از عرض باند در طی يك تماس با مدار انتقالی مورد استفاده قرار می گیرد، داده های صوتی هیچکدام در پایان ارتباط خارج از ترتیب دریافت نخواهد شد. وقتی داده ها در شبکه منتقل می شوند به بسته های کوچک اطلاعات تقسیم شده و به صورت بسته های کوچک اطلاعاتی منتقل می شوند. اگر این بسته های اطلاعاتی در مسیر گم شوند، می توانند با تأخیر انتقال را به پایان برسانند، زیرا مسیر متفاوتی پیدا می کنند. امروزه، یکی از مهمترین ملاحظات طراحی در کاربرد صوت کم کردن تأخیر يك طرفه یا دوطرفه است. انتقال مجدد به عنوان يك گزینه در ارسال صدا با تصویر مطرح نیست. در این انتقال داده ها جریان همزمان مورد نیاز است. اگر تأخیری بسیار طولانی در تحویل بسته اطلاعاتی اتفاق بیفتد، داده تشخیص ناپذیر یا ناشناخته خواهد شد. ترتیب و انتقال همزمان، مدیریت عرض باند را حیاتی می کند. با تلفن اینترنتی، این نیاز احساس می شود که باید زیربنای شبکه داده قادر باشد دائماً نسبت به گذشته نقل و انتقال بیشتری را انجام بدهد.

فشرده سازی

میزان نقل و انتقال داده ها در يك تماس تلفنی بدون فشرده سازی ۶۴ کیلوبایت در ثانیه است. این درجه از عرض باند بیشتر از آن چیزی است که به نظر می رسد و به طور معمول برای تحویل بر روی يك شبکه داده نمونه، کاهش یافته است. لگوریتمهای کدگذاری و فشرده سازی متعددی وجود دارند که عرض باند مصرف شده توسط يك تماس تلفنی را کاهش دهند. این ساز و کارهای فشرده سازی به طور معمول در دروازه های VOIP دیده می شود نه در روترها و سوئیچ های شبکه.

کیفیت خدمات شبکه

يك شبکه TCP/IP باید ساز و کارهایی داشته باشد تا انتقال داده های تلفن اینترنتی را در ارجحیت بالاتری نسبت به داده های روی شبکه قرار دهد (به استثنای انتقال داده های نرم افزاری همزمان مانند ویدئو). يك پروتکل به نام پروتکل نگهداری منابع طراحی شده است تا منابع را در يك شبکه برای انتقال داده های همزمان کنار بگذارد. همچنین ساز و کار کیفیت خدمات TCP/IP اخیراً توسط تعدادی از فروشندگان روترهای TCP/IP و سوئیچها به کار گرفته شده است. تعدادی از شبکه ها تا حدی توانسته اند کارکرد کیفیت خدمات را در داخل خود پیاده کنند.

ارجحیت بسته پروتکل اینترنت

در شبکه بیتهای IP باید بیشترین ارجحیت ممکن را برای تبادل اطلاعات مرتبط با تلفن اینترنتی را داشته باشند. شبکه های داده ای که با پروتکل‌هایی به غیر از پروتکل TCP/IP اداره می شوند برای انتقال داده های تلفن اینترنتی مناسب نیستند زیرا زمانی که يك بسته TCP/IP نیست تشخیص و تخصیص تقدم آن بسیار مشکل است.

صف بندی بزرگ موزون

صف بندی بزرگ موزون يك مکانیزم جداکننده است که بسته های TCP/IP را تفکیک می کند و آنها را بر مبنای خصوصیات متفاوتی طبقه بندی می کند و سپس بسته ها را بر اساس ارجحیت پروتکل اینترنت با جریان انتقال، مجدداً دسته بندی می کند. طبقه بندیها بر اساس آدرس مبدأ و مقصد، پروتکل و شاخص فعالیت انجام می گیرد.

پردازش داده های صوتی

به خاطر پایگاههای صدا در تلفن اینترنتی، شناسایی صدا بر روی سرور شبکه انجام می شود، نه روی خود تلفن. این واقعیت به سیستم اجازه می دهد که از میلیونها تماس پشتیبانی کند و راههای مختلفی را که تماس گیرندگان اطلاعات را ارائه می دهند یا درخواست اطلاعات می کنند، بشناسد. تلفن اینترنتی به وسیله يك درگاه صوتی که مستقیماً با تجهیزات جانبی ویژه ای برای اتصال به تلفن بین المللی نیازمند است. درگاه صوتی بین شبکه تلفن منتقل عمومی و شبکه پروتکل اینترنت شده قرار داده شده است. درگاه در ارسال علائم بین شبکه های تلفن، دریافت شماره های تلفن، تبدیل بین شماره های تلفن و نشانی های پروتکل اینترنت در شبکه و در تبدیل صدا به بسته ها کمک می کند.

زیرساختهای شبکه کاراو قابل اطمینان

در حال حاضر بیشتر از پنجاه درصد مشکلات شبکه داده ها به خاطر مشکلات زیربنایی ایجاد شده اند. با تلفن اینترنتی زیربنای شبکه داده ها مستلزم است تا حمل و نقل داده های بیشتری را به طور قطع نسبت به گذشته به انجام، برساند. برای کاربرد موفقیت آمیز نرم افزارهای VOIP، يك زیربنای شبکه داده های کارا و قابل اطمینان لازم است. يك راه حل برای کمک به مدیریت بهتر انتقال داده ها سیم کشی کارا و قابل اطمینان است. ابزار سنجش عملکرد شبکه از خروجی کارای شبکه است. خروجی بر میزان داده که از سرور به استفاده کننده منتقل می شود اشاره داد. اگر از شبکه انتظار می رود که داده ها را با سرعت يك صد مگابایت در ثانیه منتقل کند، ولی شبکه داده های کمتری را منتقل می کند و در نتیجه به کارایی شبکه لطمه وارد می شود. این تأخیرها در انتقال داده ها به طور معمول نتیجه زیربنای ساختار شبکه است که با ارسال علائم به نقطه ای که برای دریافت کننده قابل فهم نیست آنها را بی ارزش می کند. این باعث ارسال مجدد داده ها و تأخیرها و عملکرد ناکارای شبکه می شود.

انتقال مجدد داده ها به عنوان يك راه حل ممکن در جریان نقل و انتقال داده های صوتی و تصویری روش درستی نمی تواند باشد. لذا این نیاز وجود دارد که بسته های اطلاعات همزمان جریان پیدا کنند، در واقع، تأخیری بیش از ۲۰۰ میلیونیم ثانیه غیرقابل قبول تلقی می شود. در حالی که نرم افزارهای اولویت بندی بسته ها و نرم افزارهای رهیابی کمک خواهند کرد، برنامه های فشرده سازی اغلب علائم داده ها را برای فروداشت بیشتر مستعد می کند. این جنبه کار با نقل و انتقال افزایش یافته داده ها و بایستگی هایی که تلفن اینترنتی با خود به همراه دارد بهتر خواهد شد. برای انتخاب راه حل مناسب جهت سیم کشی برای انتقال داده ها نه تنها درک درستی از ضرورت کارایی خروجی لازم است بلکه قابلیت اطمینان فاصله ایمنی ضروری است. زمانی که میزان نقل و انتقال داده های مورد انتظار تخمین زده شد، باید سطح قابلیت اطمینان فاصله ایمن تعیین شود. این

دو عامل تعیین می کنند چه راه حلی برای سیم کشی مناسب است. متأسفانه، هیچ استاندارد سیم کشی داده ها به حد کافی، ضروریات عملکرد تلفن اینترنتی را نشان نمی دهد. با این وجود منابع دیگر اطلاعات مانند Anixter Levels Program وجود دارند که می توانند رهنمودهای لازم را تهیه کنند. Anixter Levels Lab، زیرساختهای شبکه را به وسیله اجرای نرم افزارهای واقعی در محیط های واقعی شبکه، به منظور تعیین اینکه کدام راه حل، خروجی کافی داده ها و فاصله ایمنی را تأمین می کند، آزمایش می کند.

نتیجه

بسیاری از شرکتها امیدوارند بالاخره استفاده از تلفن اینترنتی آنها را به سوی کارایی بیشتر، بهره وری بیشتر و صرفه جویی در هزینه رهنمون خواهد شد. تلفن اینترنتی شبکه های اضافی و منابع اضافی شبکه را حذف می کند. مدیریت شبکه را تسهیل می کند و ارتباطات را آسان می کند.

مریم سیدی کهنه شهری

<http://vista.ir/?view=article&id=203163>

صدا، تصویر، وادکست!

برای عرضه برنامه های شرکت های تولید فیلم و ویدئو و شبکه های تلویزیونی هستند. از این رو بخش وادکست در سایت تعدادی از شبکه های تلویزیونی دیده می شود که محلی برای بازنشر بخشی از برنامه های تلویزیونی است. اما کارکرد آموزشی وادکست ها شاید یکی از اصلی ترین کاربردهای وادکست باشد. بسیاری از موسسه های آموزشی و دانشگاه ها دوره های آموزشی شان را به صورت وادکست برای دانشجویان و علم آموزان شان عرضه می کنند.

به نظر می‌رسد پس از وبلاگ‌ها و پادکست‌ها حالا نوبت وادکست‌ها باشد

که تحول دیگری در دنیای سایبر ایجاد کنند. وادکست‌ها (vodcast) که ویدکست (vidcast) و ویدئو پادکست (Video podcast) هم به آنها گفته می‌شود، پادکست‌های تصویری یا به عبارت ساده‌تر فایل‌های تصویری ویدئویی هستند که با شرایطی خاص در شبکه جهانی اینترنت منتشر می‌شوند. وادکست در واقع نوعی از ارائه محتوای ویدئویی در بستر وب است که از طریق فید آر.اس.اس (RSS) ارائه می‌شود. فرمول یک وادکست را می‌توان اینچنین خلاصه کرد: اینترنت + فایل ویدئویی + فایل ایکس.ام.ال (XML) که خروجی آر.اس.اس نوعی از آن است. کلمه وادکست برگرفته از دو کلمه واد (VOD) و کست (Cast) است. در اینکه کست مخفف کلمه برودکستینگ (Broadcasting) به معنای انتشار است شکی وجود ندارد اما در مورد جزء اول کلمه یعنی «واد» در منابع مختلف توضیحاتی متفاوتی ارائه شده. واد (VOD) در جایی کوتاه شده عبارت Video On Demand ذکر شده و در جایی دیگر گفته شده Video podcast در ابتدا به اختصار به vidcast تبدیل شده و سپس به جهت هم‌آوایی با کلمه پادکست به وادکست تبدیل شده است.

• از پادکست تا وادکست

در تفاوت پادکست با رادیوی اینترنتی گفته می‌شود پادکست‌ها علاوه بر اینکه همراه با خروجی آر.اس.اس عرضه می‌شوند، قابلیت دانلود شدن به وسیله کاربران و انتقال به دستگاه‌های دیجیتالی همراه از قبیل ام.پی.تری، پلی‌یر را دارند. واژه پادکست با الهام از عنوان دستگاه‌های پخش موسیقی شرکت اپل به نام آی‌پاد ساخته شده و در واقع امکان دانلود برنامه‌های صوتی و انتقال آنها به دستگاه‌های آی‌پاد بود که منشأ شکل‌گیری پادکست‌ها شد. با این تعریف اگر وادکست‌ها را پادکست‌های ویدئویی در نظر بگیریم به نظر می‌رسد که وادکست‌ها هم باید فایل‌های ویدئویی قابل دانلود باشند که همراه با فیدهای خروجی عرضه می‌شوند.

اما درباره این تعریف هم اختلاف نظر وجود دارد. برخی این تعریف را می‌پذیرند و وادکست را با قابلیت دانلود شدن فایل از دیگر گونه‌های عرضه ویدئو در بستر وب جدا می‌کنند. اما در برخی منابع عرضه فایل‌های تصویری، هم به شکل فایل‌های قابل دانلود و هم به شکل پخش استریم (stream) تحت عنوان وادکست نامگذاری شده است. به عنوان نمونه در تعریفی که در دانشنامه آزاد ویکی‌پدیا به وسیله کاربران این سایت جمع‌بندی شده، هم ارائه به صورت فایل و هم به صورت استریم تحت عنوان وادکست طبقه‌بندی شده و محاسن و معایب هر دو نوع ارائه برشمرده شده است.

اگر عرضه ویدئوها به صورت فایل‌های قابل دانلود باشد کاربر می‌تواند پس از دریافت فایل بارها آن را تماشا کند و تصویر را بنا بر نیازش راحت‌تر عقب‌جلو کند یا نگه دارد. مهمتر از آن فایل به صورت آفلاین و حتی در دستگاه‌های همراه دیجیتالی که به اینترنت متصل نیستند هم قابل مشاهده است، یعنی همان مزیتی که برای پادکست‌ها ذکر می‌شود. از طرفی چون با یک بار دانلود قابلیت بارها مشاهده وجود دارد به نوعی در مصرف پهنای باند هم صرفه‌جویی می‌شود. اما مدل ارائه به شکل استریم هم مزیت‌های خاص خودش را دارد و کاربر بدون اینکه احتیاج به دانلود کامل فایل داشته باشد می‌توان بخش موردنظرش از فایل تصویری را ببیند.

• قابلیت‌ها و کاربردهای وادکست

همانطور که وبلاگ‌ها، پادکست‌ها، میکروبلگ‌ها و سایر رسانه‌های جدید در طیف گسترده‌ای از امور اعم از مسائل شخصی، آموزشی، تجاری،

تبلیغات، روابط عمومی‌ها و غیره به کار می‌روند، برای وادکست‌ها هم کاربردهای فراوانی قابل تعریف است. وادکست‌ها از آنجایی که بستری برای ارائه فایل‌های ویدئویی محسوب می‌شوند ابزار مناسبی برای عرضه برنامه‌های شرکت‌های تولید فیلم و ویدئو و شبکه‌های تلویزیونی هستند. از این رو بخش وادکست در سایت تعدادی از شبکه‌های تلویزیونی دیده می‌شود که محلی برای بازانتشار بخشی از برنامه‌های تلویزیونی است. اما کارکرد آموزشی وادکست‌ها شاید یکی از اصلی‌ترین کاربردهای وادکست باشد. بسیاری از موسسه‌های آموزشی و دانشگاه‌ها دوره‌های آموزشی‌شان را به صورت وادکست برای دانشجویان و علم‌آموزان‌شان عرضه می‌کنند.

روابط عمومی‌های نهادها و سازمان‌ها هم از امکان وادکستینگ در وبسایت‌های سازمانی به عنوان ابزاری برای نوع دیگری از ارائه محتوا و برقراری ارتباط با مخاطب استفاده می‌کنند. مثلا سایت سازمان جهانی یونسف در کنار بخش اخبار متنی و صوتی، فایل‌های ویدئویی را در بخش وادکست عرضه می‌کند. همینطور سایت وزارت اطلاعات، ارتباطات و هنر کشور سنگاپور بخشی با عنوان وادکست دارد. شرکت‌های تجاری هم گاهی برای معرفی بهتر محصولاتشان فایل‌های ویدئویی تهیه می‌کنند و در قالب وادکست در اینترنت عرضه می‌کنند. از جمله اینها می‌توان به وادکست شرکت بی.ام.و (BMW) اشاره کرد.

کاربرد وادکست به این موارد محدود نمی‌شود و این تکنولوژی در سایر حوزه‌ها از جمله ورزشی، هنری، تفریحی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هم وارد شده است. وادکست باشگاه فوتبال آرسنال، وادکست راهنمای سفر به هاوایی و وادکست آنگلا مرکل نمونه‌های دیگر از این تکنولوژی جدید هستند.

علاوه بر تمام این کاربردها، وادکست‌های شخصی هم دنیای گسترده‌ای دارد. این روزها دوربین‌های فیلمبرداری دیجیتال، وبکم‌ها و دوربین‌های تلفن همراه با هزینه بسیار پایین در دسترس بخش قابل توجهی از شهروندان قرار دارد و ابزاری برای تولید فایل‌های تصویری آماتوری هستند. وادکست‌ها می‌توانند یکی از محل‌های انتشار و عرضه این فایل‌ها باشند.

• وادکست‌ها ابزاری برای روزنامه‌نگاری شهروندی

آنچه تحت عنوان «روزنامه‌نگاری شهروندی» (citizen journalism) یا روزنامه‌نگاری عمومی از آن یاد می‌شود مشارکت شهروندان به عنوان روزنامه‌نگاران غیرحرفه‌ای در تولید، عرضه و انتشار اخبار و محتوا در قالب‌های مختلف (متن، عکس، صوت، تصویر و غیره) به کمک تکنولوژی‌های جدید ارتباطی است. این فرآیند جدید تحولات گسترده‌ای را در نظام ارتباطی سازمان‌های خبری ایجاد کرده و به تبع آن پیامدهای اجتماعی-فرهنگی بسیاری را به دنبال داشته است. وبلاگ‌ها، پادکست‌ها و تلفن‌های همراه ابزارهای قدیمی‌تری هستند که شهروندان از آنها بدین منظور استفاده می‌کردند تا محتواهای تولیدیشان را با دیگران به اشتراک بگذارند.

این روزها میکروبلگ‌ها و انواع دیگر رسانه‌های اجتماعی هم سروکله‌شان پیدا شده و این حیطه را گسترده‌تر کرده‌اند. وادکست‌ها هم در همین راستا ارزیابی می‌شوند و شهروندان حالا علاوه بر امکانات قبلی، امکان انتشار محتوا در قالب فایل‌های ویدئویی را هم پیدا کرده‌اند. اما عرضه و انتشار فایل‌های ویدئویی در اینترنت تنها در قالب و تحت عنوان وادکست انجام نمی‌شود. ایجاد سایت یا صفحه‌ای مستقل و شخصی در اینترنت شبیه آنچه برای وبلاگ‌ها و پادکست‌ها اتفاق می‌افتد برای وادکست‌ها امر چندان مرسوم نیست. شاید به دلیل دشواری فنی و هزینه نسبتا بالایی که ایجاد یک سایت- وادکست شخصی نسبت به یک سایت- وبلاگ شخصی دارد بیشتر صفحات اینترنتی که با عنوان وادکست شناخته

می‌شوند متعلق به نهادها و شرکت‌ها باشند و نه متعلق به کاربران عادی اینترنت.

بدین ترتیب شهروندان برای انتشار ویدئوهای شخصی‌شان از کانال‌های دیگری که در اینترنت فراهم است استفاده می‌کنند. مهم‌ترین بستر برای عرضه ویدئوهای شهروندی سایت‌های به اشتراک‌گذاری فایل‌های ویدئویی هستند که یوتیوب (YouTube) معروف‌ترین آنهاست. مدل دیگر، سایت‌های شبکه‌های تلویزیونی هستند که بخشی را برای تصاویر ویدئویی شهروندان در نظر گرفته‌اند و حتی برگزیده‌ای از آنها را در بخش‌هایی از برنامه‌های رسمی‌شان پخش می‌کنند. مثلاً سایت شبکه خبری سی.ان.ان (CNN) در بخشی تحت عنوان آی.رپورت (iReport) این روند را دنبال می‌کند. هر چند شاید بنا بر تعریفی، این مدل‌ها هم در مجموعه وادکست‌ها قابل طبقه‌بندی باشند، اما تحت این عنوان شناخته نمی‌شوند. از همین روست که واژه وادکست کمتر از پادکست شناخته شده و جست‌وجوی آن در موتورهای جست‌وجو نتایج به مراتب کمتری دارد. در واقع هر کدام از این شیوه‌های انتشار محصولات تصویری کاربران اینترنتی دنیای گسترده‌ای دارند و در کنار وادکست امکان عرضه فایل‌های ویدئویی در اینترنت را فراهم کرده‌اند.

• رویدادهای مهم در تاریخ شکل‌گیری وادکست به نقل از ویکی‌پدیا

• ۲۱ اکتبر سال ۲۰۰۳: شرکت کانادایی «راکت ایس» که در حوزه تهیه فیلم فعالیت می‌کند پروژه مبتنی بر وب سریال ویدئویی کم‌دی زامبی را در سایت DeadEndDays.com قرار داد.

• اول ژانویه ۲۰۰۴: «استیو گرافیلد» ویدئو بلاگش را افتتاح کرد. گرافیلد در آن زمان پیش‌بینی کرد سال ۲۰۰۴ سال ویدئو بلاگ‌ها خواهد بود.

• اول اکتبر ۲۰۰۵: «ترا، طبیعت جهان ما» به عنوان اولین ویدئو پادکست در حوزه طبیعت و یکی از نخستین وادکست‌ها آغاز به کار کرد.

• ۸ ژون ۲۰۰۶: «آنگلا مرکل»، صدر اعظم وقت آلمان وادکست ایجاد کرد تا اولین سیاست‌مدار طراز اول دنیا باشد که از این تکنولوژی جدید استفاده کرده است.

• ۱۶ دسامبر ۲۰۰۶: مجله تایم «You» یا «شما» را به عنوان شخص سال انتخاب کرد. این انتخاب تایم به برجسته شدن نقش شهروندان در تولیدات جدید رسانه‌ای با تکنولوژی‌های جدید و تولیدکنندگان مستقل محتوا در وب از جمله وادکست‌سازها اشاره داشت.

• آوریل ۲۰۰۷: دو شو تلویزیونی از نوع «گیم پزل» در انگلیس به انتشار برنامه به صورت وادکست اقدام کردند.

• ۲۵ نوامبر ۲۰۰۷: در کانال تلویزیون وبی www.pod۲.tv که شوهای ویدئویی را به صورت وادکست ارائه می‌کند یک ورزشکار معروف انگلیسی حاضر شد.

منبع : اخبار فن‌آوری اطلاعات ایتنا

<http://vista.ir/?view=article&id=361421>

صدای پای تکنولوژی

فراهم آوردن امکان دسترسی به اینترنت پرسرعت به صورت بی سیم سالیان طولانی است ذهن ارائه دهندگان سرویس اینترنت در جهان را به خود مشغول کرده است. معمولاً در حوزه های تحت پوشش سرویس دهندگان اینترنتی مناطقی وجود دارد که امکان ارائه خدمات اینترنتی با سیم در آن ها مقدور نیست و این امر مستلزم سرمایه گذاری بسیار بالایی است که فاقد توجیه اقتصادی است این مناطق معمولاً در نقاط دور افتاده است که جمعیت کمی هم دارد و ایجاد زیر ساخت های سیمی برای این بخش از مناطق جغرافیایی مقرون به صرفه نیست.

استفاده از تکنولوژی Wimax راه حل این مشکل است که از سوی ارائه دهندگان اینترنت پرسرعت با استقبال فراوانی مواجه شده است Wimax در حقیقت همان استاندارد IEEE ۸۰۲/۱۶ می باشد که با نام تجاری Wimax از سوی ارائه دهندگان اینترنت ارائه می شود. Wimax که مخفف Worldwide Interoperability micro ware access از سال ۱۹۹۰ کار برد آن شروع شده است ونقطه مقابل فناوری اترنت یا wi-fi است تکنولوژی Wimax می تواند

صوت، تصویرسیگنال های اطلاعاتی را در طول فواصل بالای ۵۰ کیلومتر وبا سرعتی در حدود ۷۰ مگابایت در ثانیه انتقال دهد. حمایت شرکت های دست اندرکار صنعت IT مانند اینتل سبب شده است که این تکنولوژی از بازار بسیار پربرونقی برخوردار باشد

• تجهیزات مورد نیاز

تجهیزاتی که برای پیاده سازی شبکه های Wimax مورد استفاده قرار می گیرند در دو لایه تجهیزات قابل دسته بندی است:

(۱) تجهیزات سمت مشترک

(۲) تجهیزات مربوط به Base station

تجهیزات سمت مشترک که شامل دریافت کننده سیگنال رادیویی می باشد باید به گونه ای طراحی شود تا بتواند کلیه اطلاعات مربوطه را با فرکانس های رادیویی به نزدیک ترین Base station انتقال داده ونیز اطلاعات ارسالی از سوی Base station را به راحتی دریافت کند. این گیرنده ها در اندازه های کوچک طراحی می شوند ومدل های PCMCIA آن جهت نصب در Laptop ها نیز وجود دارد.تجهیزات مربوط به Base station مانند دکل

های BTS دکل هایی که برای تلفن همراه مورد استفاده قرار می گیرد و امکان آنتن دهی تلفن همراه را میسر می سازد که در نقاط مختلف شهر نصب می شوند و به گونه ای تعبیه شده اند که امکان دید مستقیم و دکل به راحتی فراهم شده باشد. هر کدام از این دکل ها می تواند تا ۵۰۰۰ کیلومتر مربع را پوشش دهد و در این محدوده امکان سرویس دهی به مشترکان فراهم خواهد شد.

• خصوصیات Wimax

شبکه های نوظهور Wimax دارای خصوصیات منحصر به فردی می باشد که این خصوصیات را در شبکه رقیب آن یعنی Wi-fi نیز نمی توان دید. برخی از این خصوصیات به شرح زیر است:

(۱) برد طولانی شبکه: با توجه به نوع BTS های نصب شده در شبکه Wimax می توان انتظار پوشش شبکه در حدود ۳۰ مایل را از این شبکه داشت.

(۲) توانایی بالا برای حمل بسته های اطلاعاتی مانند صوت، تصویر، دیتا

(۳) عدم نیاز به دید مستقیم بین کاربر و دکل های BTS (در صورت دید مستقیم فاصله قابل افزایش است)

(۴) پهنای باند بالا (در حدود ۷۰Mbps که تا ۱۰۰Mbps نیز قابل افزایش است)

(۵) امکان پیاده سازی شبکه Wimax در هر دو باند فرکانسی Licensed، unlicensed

(۶) تجهیزات گران قیمت در طراحی و پیاده سازی شبکه

(۷) امکان پیاده سازی شبکه در بازه های فرکانسی ۱۰-۶۶GHZ و ۲-۱۱GHZ با استفاده از سیستم کدینگ اطلاعات

(۸) پهنای باند قابل تنظیم

• طرز کار سیستم

در این روش بر خلاف سایر روش ها، اینترنت که توسط شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی (Internet service provider) فراهم می شود. ابتدا در دکل های BTS به صورت بی سیم و یا باسیم توزیع می شود و سپس BTS های طراحی شده از طریق ارسال سیگنال های دریافتی به BTS های مجاور، اینترنت را به نزدیک ترین BTS کاربر انتقال می دهد، در آخرین حلقه این حرکت اینترنت توسط receiver کاربر دریافت شده و توسط این receiver به رایانه وارد شده و قابل دریافت می شود.

به علاوه در صورت ارسال اطلاعات از سوی کاربر به اینترنت این receiver وظیفه انتقال آن را بر عهده دارد و دیتا های ارسالی را به نزدیک ترین BTS رسانده و این BTS نیز اطلاعات را به BTS های مجاور منتقل می کند تا به شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی برسد و این شرکت نیز وظیفه انتقال نهایی اطلاعات را بر عهده می گیرد.

• شیوه سرویس دهی

در این نوع از تکنولوژی بی سیم دو نوع متفاوت از سرویس بی سیم را می توان فراهم آورد. سرویس با دید مستقیم و سرویس بدون دید مستقیم. (۱) سرویس با دید مستقیم (los line-of-sight service) در این روش آنتن دریافت کننده اطلاعات (receiver) در دید مستقیم دکل Wimax قرار دارد و به همین دلیل ارسال داده ها با خطای کمتری صورت گرفته و به علاوه امکان استفاده از فرکانس های بالاتر و در نتیجه ارائه پهنای باند بیشتر نیز از

سوی ISP فراهم می شود. این روش نسبت به روش بدون دید مستقیم روش مطمئن تر و پایدارتری می باشد زیرا در فرکانس های بالاتر امکان تداخل کمتر پیش خواهد آمد.

۲) سرویس بدون دید مستقیم (None-line-of sight service) NIOS این سرویس را می توان مشابه فناوری wifi دانست و همانند wi-fi از فرکانس های پائین تری در بازه ۲-۱۱ GHZ می توان از آن استفاده کرد. در این روش امواج امکان عبور از موانع فیزیکی را دارند که سبب می شود در محیط های کلانشهر ها که با ساختمان های بلند سروکار داریم از این روش بیشتر استفاده شود. در این روش درصد احتمال خطا در ارسال داده ها نسبت به حالت دید مستقیم (LOS) افزایش پیدا خواهد کرد و پهنای باند را نیز نمی توان به حد دید مستقیم رسانید و بنابراین سرعت ارسال و دریافت در این روش همواره نسبت به حالت دید مستقیم کمتر است.

• قابلیت های فنی Wimax

با توجه به تازه وارد بودن این تکنولوژی در بازارهای مصرف مشترکین خصوصاً سازمان های دولتی و خصوصی داشتن اطلاعات فنی برای راه اندازی این سرویس و استفاده از قابلیت های Wimax به مدیران IT و کارشناسان رایانه سازمان ها و شرکت های دولتی توصیه می شود. در این مقاله به طور مختصر چند مورد از مهم ترین ویژگی های فنی Wimax مورد اشاره قرار گرفته است:

۱) رنج فرکانسی بالاتر از ۱۰ HZ

۲) پهنای باند از ۱۰۵GHZ تا ۲۰GHZ

۳) نرخ تبادل اطلاعات تا ۷۰ Mbps

۴) امکان تحت پوشش قراردادن منطقه ای وسیع به شعاع ۵۰ کیلومتر توسط هر BTS

۵) قابلیت سازگاری با سایر تکنولوژی های بی سیم مانند wi-fi

۶) توانایی پشتیبانی از توپولوژی های تحت استاندارد IEEE مانند Token Ring و نیز توپولوژی های خارج از استاندارد مانند LLC

• مزایای Wimax

۱) کیفیت سرویس بالاتر نسبت به سایر تکنولوژی ها

۲) کارایی بالاتر با امکان تداخل کمتر

۳) ساختار استاندارد IEEE

۴) پشتیبانی از آنتن های هوشمند

۵) حذف کابل کشی های طولانی

۶) صرفه جویی در هزینه های توسعه و نگهداری شبکه

۷) قابلیت اتصال به خطوط کابلی، DSL و ET۱/۱

۸) امکان سرویس دهی به مشترکین ثابت و سیار

۹) کمتر شدن قطعی های مکرر نسبت به سایر روش های اتصال به اینترنت.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=299000>

ضرورت استفاده از یک فایروال توسط کاربران اینترنت

اتصال به اینترنت بدون استفاده از یک فایروال نظیر گذاشتن سونچ در اتومبیل ، قفل نکردن درب های آن و رفتن به یک فروشگاه برای تهیه لوازم مورد نیاز است . با این که ممکن است بتوانید در صورت سرقت اتومبیل سریعاً واکنش مناسبی را انجام دهید ، ولی فرصت ارزشمندی را برای سارقین ایجاد نموده اید تا آنان بتوانند در سریعترین زمان ممکن به اهداف مخرب خود دست یابند . چنین وضعیتی در اینترنت نیز وجود دارد و مهاجمان در ابتدا با استفاده از کدهای مخربی نظیر ویروس ها ، کرم ها و تروجان ها اقدام به شناسائی قربانیان خود می نمایند و در مرحله بعد، اهداف شناسائی شده را مورد تهاجم قرار می دهند . فایروال ها یک سطح حفاظتی و امنیتی مناسب در مقابل این نوع حملات را ارائه می نمایند .

• یک مهاجم چه کاری می تواند انجام دهد ؟

شاید این سوال برای شما مطرح شده باشد که یک مهاجم قادر به انجام چه کاری خواهد بود و یا اصطلاحاً "شعاع میدان تخریب وی به چه میزان

است و چه اطلاعاتی در معرض تهدید و یا آسیب قرار خواهند گرفت؟ پاسخ به سوال فوق به نوع و ماهیت تهاجم بستگی دارد. با این که برخی از حملات صرفاً در حد و اندازه یک مزاحمت و یا شوخی ساده می باشد ولی برخی دیگر با اهداف کاملاً مخرب طراحی و پیاده سازی می گردند . در چنین مواردی ، مهاجمان سعی می نمایند که به اطلاعات آسیب رسانده ، آنان را حذف و یا حتی اقدام به سرقت اطلاعات شخصی و حساسی

نظیر رمزهای عبور و یا شماره کارت های اعتباری نمایند .

نفوذ به یک کامپیوتر ، شیرین ترین و فراموش نشدنی ترین لحظات زندگی برخی مهاجمان است، چراکه آنان ماحصل تلاش خود را عملاً مشاهده نموده و از این بابت لذت می برند. با استفاده از یک فایروال می توان میزان مقاومت سیستم در مقابل این نوع حملات را افزایش داد .

• نحوه انتخاب یک فایروال

فایروال ها اطلاعات دریافتی از اینترنت و یا ارسالی بر روی اینترنت را بررسی نموده و در صورتی که اطلاعات دریافتی از منابع غیرایمن و خطرناک باشد، آنان را شناسائی و حذف می نمایند . در صورتی که یک فایروال به درستی پیکربندی گردد ، مهاجمانی که تلاشی مستمر به منظور شناسائی کامپیوترهای حفاظت نشده و آسیب پذیر را انجام می دهند در مأموریت خود با شکست مواجه خواهند شد .

فایروال های موجود را می توان به سه گروه اساسی تقسیم نمود که هر یک دارای مزایا و معایب مختص به خود می باشند . اولین مرحله برای انتخاب یک فایروال ، بررسی و تشخیص فایروالی است که با اهداف و خواسته شما به درستی مطابقت می نماید . در این رابطه از سه گزینه متفاوت می توان استفاده نمود :

▪ فایروال های نرم افزاری

▪ روترهای سخت افزاری

▪ روترهای بدون کابل

در زمان انتخاب یک فایروال سوالات متعددی مطرح می گردد که پاسخ به برخی از آنان دارای اولویت بیشتری است :

- چه تعداد کامپیوتر می بایست از فایروال استفاده نمایند ؟

- از چه نوع سیستم عاملی استفاده می گردد؟(ویندوز ، مکینتاش ، لینوکس)

• فایروال ویندوز

کاربرانی که بر روی کامپیوتر آنان ویندوز XP نصب شده است، می توانند از فایروال ارائه شده همراه آن استفاده نمایند . در این رابطه دو حالت متفاوت می تواند وجود داشته باشد :

در صورتی که از ویندوز XP به همراه SP2 استفاده می گردد ، می توان از یک فایروال از قبل تعبیه شده که به صورت پیش فرض فعال می گردد، استفاده نمود . (اطلاعات بیشتر در رابطه با فایروال ویندوز)

در صورتی که از ویندوز XP استفاده می گردد ولی SP2 آن بر روی کامپیوتر نصب شده است ، می توان از ICF یا Internet Connection Firewall که به همراه ویندوز XP عرضه شده است، استفاده نمود . فایروال فوق به صورت پیش فرض فعال نمی گردد و می بایست آن را فعال نمود . (اطلاعات بیشتر در رابطه با استفاده از ICF)

▪ فایروال های نرم افزاری : فایروال های نرم افزاری گزینه ای مناسب در ارتباط با یک کامپیوتر می باشند . این نوع فایروال ها توسط شرکت های متعددی طراحی و پیاده سازی می گردد که می توان پس از بررسی لازم ، اقدام به تهیه یکی از آنان نمود.

▪مزایا :

- به سخت افزار اضافه ای نیاز نمی باشد .

- به کابل کشی اضافه ای نیاز نخواهد بود .

• گزینه ای مناسب برای یک کامپیوتر

▪ معایب

- برای تهیه یک فایروال نرم افزاری می بایست هزینه ای اضافه پرداخت گردد.

- استفاده از فایروال های نرم افزاری مستلزم نصب و پیکربندی خاصی می باشد .

- برای هر کامپیوتر می بایست یک نسخه جداگانه نصب گردد .

▪ روترهای سخت افزاری : روترهای سخت افزاری گزینه ای مناسب برای اتصال شبکه های کوچک به اینترنت می باشند .

▪ مزایا

- معمولا" دارای حداقل چهار پورت برای اتصال سایر کامپیوترها می باشند .

- امکان حفاظت چندین کامپیوتر را ارائه می نمایند .

▪ معایب

• کابل کشی اضافه

- روترهای بدون کابل : در صورتی که دارای یک شبکه بدون کابل می باشید و یا تصمیم به استفاده از چنین شبکه هائی را دارید ، به یک روتر بدون

کابل نیاز خواهید داشت . روترهای بدون کابل اندکی به همراه یک فایروال تعبیه شده ارائه می شوند، بنابراین در چنین مواردی لازم است یک

فایروال جداگانه تهیه گردد.

▪ مزایا

با استفاده از روترهای بدون کابل می توان کامپیوترهای شخصی ، کامپیوترهای laptop ، دستگاه های PDA و چاپگرها را بدون استفاده از کابل به

یکدیگر متصل نمود .

روترهای بدون کابل گزینه ای مناسب برای اتصال کامپیوترهای laptop به اینترنت و یا شبکه می باشند .

▪ معایب

دستگاه های بدون کابل ، اطلاعات را با استفاده از امواج رادیویی که می تواند توسط افرادی خارج از محل کار و یا منزل (با دارا بودن تجهیزات

مناسب) استفاده گردد ، ارسال می نمایند .

برای استفاده از روترهای بدون کابل می بایست بر روی هر یک از دستگاه های مورد نظر یک آداپتور بدون کابل نصب گردد . بنابراین شما ملزم به

پرداخت هزینه ای اضافه خواهید بود .

تمامی روترهای بدون کابل به همراه یک فایروال تعبیه شده ارائه نمی گردند . در چنین مواردی می بایست یک فایروال جداگانه تهیه گردد .

اتصال به اینترنت برای کاربرانی که دارای دانش لازم به منظور ایمن سازی کامپیوتر نمی باشند ، همواره امری خطرناک است . با استفاده از

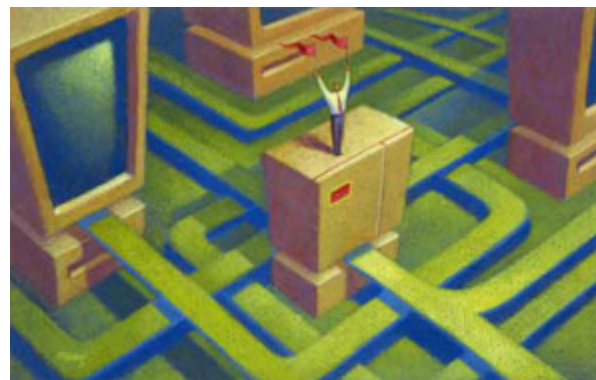
فایروال ها می توان یک سطح مناسب امنیتی به منظور کاهش تهدیدات را ایجاد نمود . استفاده ایمن از اینترنت مستلزم عملیات متفاوتی است . نصب فایروال ، صرفاً یکی از اقدامات اولیه در این زمینه است. بهنگام سازی نرم افزارهایی که دارای نقشی اساسی بر روی یک کامپیوتر می باشند (نظیر سیستم عامل و مرورگر های وب) ، استفاده و بهنگام نگهداشتن یک نرم افزار آنتی ویروس از دیگر اقدامات ضروری در این رابطه می باشد .

<http://vista.ir/?view=article&id=329565>

ضرورتی به نام سازمان های مجازی

در اوایل قرن بیستم زمانی که ژول ورن نویسنده شهیر فرانسوی داستانهایی همچون: سفر به کره ماه، ۲۰ هزار فرسنگ زیر دریا، دور دنیا در هشتاد روز و... را به رشته تحریر در آورد، خوانندگان داستانهایش او را نویسنده ای تخیل گرا با رویاهای شیرین و مهیج شناختند و شاید خوشبین ترین طرفداران وی نیز نمی توانستند تصور کنند که پیشرفت علم و تکنولوژی در دهه های بعد به آن حد برسد که امروزه سخن گفتن از ساخت مجتمع های مسکونی در ماه و اعزام تورهای تفریحی به آن و یا زیر دریاها امری ممکن و محتمل محسوب می شود و امروزه حتی شاهد جنگهای فرامدرن

با زیر دریاهای اتمی که به مراتب از زیر دریایی کاپیتان نمو (قهرمان داستانهای ژول ورن) پیچیده تر و عجیب تر است و هواپیماهای با سرعت مافوق صوت دور دنیا را در چند ساعت می پیماید، هستیم.

اندیشه پیدایش سازمانهای مجازی که اولین بار توسط پیتر دراگر (Peter F. Drucker) در آغاز دهه ۱۹۵۰ با انتشار کتاب جهان فرا مدرن با حضور کارکنان اندیشه مدار مطرح شد، در ابتدا همانقدر رویا پردازانه بود که در مورد رمانهای ژول ورن مطرح شد. حتی بعدها که در سال ۱۹۷۰ الون تافلر (Alvin Toffler) ایده خلق سازمانهای مجازی را بسط و گسترش داد، کمتر کسی تصور میکرد که فناوری ارتباطات و اطلاعات به آن حد از پیشرفت

برسد که در سازمانهای سده بیست و یکمی کار در فضای مجازی امری اجتناب ناپذیر محسوب شود. چه بخواهیم چه نخواهیم، باید بپذیریم که شرایط کسب و کار امروزه بسیار متفاوت تر از گذشته است و عواملی همچون جهانی شدن و جهانی سازی، پیشرفتهای شگرف در صنعت رایانه، سرعت سرسام آور جابه جایی اطلاعات، تسهیلات هرچه بیشتر برقراری ارتباطات، تغییرات روز به روز محیطهای بازار یابی، تغییرات پیاپی در سلیقهها و ذائقه های مشتریان و فزونی یافتن سطح توقعات و انتظارات آنان و... ایجاب می کند که ما جهت پاسخگویی سریع و صحیح به این تغییرات، بدنبال ساختارهای نوین و مناسب باشیم. چرا که ساختارهای سنتی (گروههای بزرگ از کارکنان با تشکیلات منسجم سلسله مراتبی و تمرکز اختیارات بالا) که زمانی از لحاظ اقتصادی توجیه پذیر بود، دیگر جوابگوی این محیط رقابتی و متغیر نیست و میبایست طرحی نو در اندازیم. سازمانهای مختلف رویکردهای متفاوتی در این زمینه داشته اند و برخی از سازمانهای معتبر همچون: IBM، جنرال الکتریک، مایکروسافت، نایکی، ریپوک، دل، شرکت فیلم سازی فاکس قرن بیستم و... اشکال مختلف سازمانهای مجازی را بر گزیدند و در این راه بسیار موفق نیز بوده اند. ریچارد ال. دقت سازمان را دارای چهار ویژگی می داند:

(۱) یک نهاد اجتماعی است

(۲) مبتنی برهدف است

(۳) ساختار آن بصورتی آگاهانه طرح ریزی شده و دارای سیستمهای فعال و هماهنگ است

(۴) با محیط خارجی ارتباط دارد.

در مورد سازماندهی نیز تاکنون تعاریف متعددی توسط اندیشمندان سازمانی مطرح شده، که به چند مورد آن اشاره می شود:

- سازماندهی عبارت است از فعالیتهای گروه بندی، انتصاب و فراهم کردن شرایط لازم جهت اعمال قدرت برای انجام وظایف سازمانی و همچنین ساختار سازمانی چارچوبی است که مرزهای رسمی و فعالیتهای درون سازمانی را تعریف می کند.

- سازماندهی عبارت است از فرایند واگذارکردن و هماهنگی وظایف و منابع برای رسیدن به اهداف سازمان. یکی از موارد مهم در هماهنگ سازی نیروی انسانی واگذاری مشاغل و وظایف گوناگون به کارکنان است.

- سازماندهی یک نوع فعالیت دوره ای مستمر بوده و در بر گیرنده طراحی کارها و دسته بندی فعالیتهای به صورت وظایف، مشاغل و پست سازمانی است. بنابراین می توان گفت، سازماندهی عبارت است از فرایندی که بر اساس آن تقسیم کار، تعیین مراتب و تنظیم روابط به منظور کسب اهداف، امکان پذیر می شود. منظور از ساختار سازمانی فرایندی است که در آن، فعالیتهای سازمانی تقسیم، سازماندهی و هماهنگ می شوند.

- سازماندهی عبارت است از گماردن و انتصاب افراد در نقاط مختلف نمودار سازمانی، در پستهای اجتماعی و پستهایی که بر روابط سازمانی این افراد اثر می گذارد.

باتوجه به تعاریف فوق هر سازمانی ناگزیر است به منظور سامان بخشیدن به فعالیتهای خود، ساختار سازمانی مناسبی را بر گزیند. در گذشته و یا حتی در زمان حال بسیاری از سازمانها ساختارهایی همچون ساختار بر حسب وظیفه، محصول، مکان جغرافیایی، ارباب رجوع و... ویا ترکیبی از آنها را بر می گزیدند که امروزه این نوع ساختارها تحت عنوان ساختارهای سنتی، هرمی یا سلسله مراتبی معروف شده اند، که بالطبع با توجه به شرایط موجود دارای محدودیتهایی است که به اختصار شرح داده می شود:

۱) ساختارهای سنتی براساس سلسله مراتب ایجاد می شود و ارتباطات در آن کند و طولانی بوده، فاقد دقت لازم است و انعطاف پذیری لازم را جهت واکنش در برابر تغییرات محیطی ندارد.

۲) واحدها مستقل نیستند و برای انجام هدف نهایی شدیداً نیازمند یکدیگرند. پس ضعف هر واحد تاثیر سوء بر کل سیستم سازمان می گذارد، ضمن آنکه هر واحد پیشرفت نکردن خود را در رابطه با ضعف عملکرد واحد دیگری توجیه می کند.

۳) روابط در ساخت سنتی، فردی است و از روابط گروهی و جمعی کمتر اثری وجود دارد.

۴) مدیران و کارکنان در این ساخت تنها در یک رشته خاص که ماموریت و وظیفه واحد آنهاست تجربه و آگاهی پیدا می کنند. همچنین تخصصها در خانه های سازمانی ثابت محبوس شده اند و به تدریج نوعی شیفتگی تخصصی در هر واحد ایجاد می شود.

حال این سوال پیش می آید که در عصر اینترنت و تجارت الکترونیک چه سازمانی سود خواهد برد؟ آن سازمانهایی که همان ساختار هرمی شکل قدیمی را دارند و یا سازمانهایی که به صورت دیگری عمل می کنند؟ پس برای پاسخ به این سوال باید ساختاری از سازمانهای آینده را تجسم و بررسی کنیم.

نظریه پردازان سازمانی جی آر. کالبرایت و ادوارد ای. لاونر، صفات جدیدی را برای سازمانهای جدید در مقایسه با سازمانهای قدیمی بیان کرده اند. آنچه مسلم به نظر می رسد، ناتوانی ساختارهای سنتی جهت پاسخگویی بهینه به صفات و ویژگیهای بر شمرده در سازمانهای جدید است و سازمانها جهت بهره برداری هرچه بیشتر از موقعیتهای و فرصتها و برخوردهای منطقی با تهدیدات می بایست به دنبال ساختارهای انعطاف پذیر تر و با سرعت عمل بیشتر باشند، چرا که سرعت را می توان مهمترین خصیصه هزاره سوم برشمرد.

نویسندگان آمریکایی ویلیام دیویدو و مایکل مالون، در شرح سازمانهای آینده می گویند: از چشم ناظرانی که از بیرون نگاه می کنند، این سازمانها تقریباً بدون تیغه به نظر می رسند، با لایه های رابطی که نرم، منعطف و دائم در تغییرند و شرکت را به گروههای ذینفع، مثل تامین کنندگان مواد اولیه یا ملزومات و مشتریان وصل می کنند. از داخل که نگاه میکنی دیگر با منظر تشکیلاتی سخت و آهنین سابق روبرو نمی شوی، بلکه دفاتر واحدها و قسمتهای عملیات پیوسته براساس شرایط و نیازها تغییر شکل می دهند.

حاصل نهایی چیزی می شود که اکنون به آن سازمان مجازی می گویند و در چنین شرایطی است که انتظار می رود تعداد شرکتها مجازی روز به روز افزایش یابد تا از تکنولوژی در عرصههای لجستیک، حمل و نقل و جهانی شدن در جهت تامین نیازهای مشتریان استفاده کنند.

این سازمانها از نوعی تلفیق تازه میان گروهها و واحدهای پراکنده ای که با مدد شبکه ارتباطی با هم پیوند خورده و تشکل جدیدی را به وجود آوردهاند، خبر می دهد. سازمانهای مجازی، نمونه ای از سازمانهای آینده ای هستند که در آن ما پیچیدگی، وسعت و حجم عملیات به گونه ای است که دیگر نمی توان آنها را به صورت سازمانی متمرکز و واحد اداره کرد، بلکه برای ادامه کار آنها نیاز به سازمانهای دیگری است.

• سازمانهای مجازی، شکل جدید سازمان

مجاز را در لغت به معنای گذشتن از حقیقت تعریف کرده اند. امروزه، با توجه به توسعه و گسترش تکنولوژی ارتباطی و اطلاعاتی و همچنین فراگیر شدن شبکه های کامپیوتری نظیر اینترنت، مفهوم مجازی بودن در تصورات عمومی و زندگی روزمره انسانهای سده بیست و یکمی وارد شده و این امر موجب شده است تا افراد در داخل و خارج از سازمانها، چیز جدیدی به نام فضای مجازی را تجربه کنند. امروزه، کودکان با بازیهای رایانه ای در

فضای مجازی با دوستان مجازی خود سر مست از بازیهای سرگرم کننده می‌شوند. دانشجویان با ثبت نام در دانشگاهها یا مدارس مجازی درجات علمی را گام به گام طی می‌کنند. پزشکان جراح در دورترین نقاط اقدام به هدایت تیم جراحی خود در سایر نقاط و یا حتی دیگر قاره ها می‌کنند. دانشجویان رشته های ناپوری و یا خلبانی در فضای کاملاً مجازی با دستگاههای شبیه ساز کشتی یا هواپیما مشق جنگ می‌کنند و با دشمنان فرضی خود به نبرد می‌پردازند.

خریداران، در منزل می‌نشینند و در یک بازار مجازی (سایتهای اینترنتی شرکتها و یا فروشگاهها) محصول مورد نیاز خود را بر اساس سلیقه خود انتخاب می‌کنند و بهای آنرا به صورت مجازی (کارتهای اعتباری) می‌پردازند. بسیاری از شرکتها نیز با استفاده از موقعیتهای پیش آمده، کارکنان خود را ترغیب به کار در خانه میکنند. بعنوان مثال شرکت مایکروسافت با ۵۰هزار کارمند در ۷۸ کشور در حال فعالیت است که کارکنانش متشکل از برنامه نویسان متبحر اروپایی، آمریکایی، اسکیموهای آلاسکا، جوانان نابغه هندی، بنگالی، کره‌ای، عرب، ایرانی و... هستند که تنها راه ارتباطی آنها شبکه های اینترنتی است و آنان بدون حضور فیزیکی در شرکت وظایف خود را انجام می‌دهند و حقوق خود را دریافت می‌کنند.

بدون چون و چرا، کار در فضای مجازی جزء لاینفک سازمانهای عصر حاضر است. همین امر موجب پیدایش ایده تیم های مجازی در سازمانها شد. طبق تعریف، یک تیم مجازی شامل گروهی از کارکنان است که به تکنولوژی ارتباط الکترونیک تکیه می‌کند و با وجود آنکه از لحاظ فیزیکی از یکدیگر جدا هستند، از طریق پست الکترونیک، دستگاههای پیچر، کنفرانسهای ویدئویی، تلفن و... با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند.

در این میان بسترهای لازم جهت واقعیت بخشیدن به رویای خلق سازمانهای مجازی کاملاً مهیا شده است و صاحبان سرمایه، سهام و نظریهپردازان سازمانی با طرح این سوال که اگر بتوان تشکیلات و مکانهایی را اجاره کرد، چه نیازی است که آنها را خریداری کرد؟ و همین اندیشه را پایه و اساس سازمان مجازی قرار دادند.

تعاریف مختلف و بعضاً مشابهی از سازمان مجازی توسط اندیشمندان مختلف مطرح شده است که به تعدادی از آنها اشاره می‌شود:

- سازمان مجازی، یک سازمان کوچک و مرکزی است که منابع اصلی خود را از سایر سازمانها تامین می‌کند، یک سازمان مجازی از نظر ساختار، بسیار متمرکز است و به ندرت دارای واحدها و دوایر تخصصی یا وظیفه‌ای است.

- سازمان مجازی، یک اتحاد زود گذر و موقتی بین دو یا چند سازمان است که برای انجام یک کار ویژه به طور گروهی و برای مدت کوتاهی همکاری می‌کنند.

- سازمان مجازی، شبکه ای از چندین سازمان است که به یکدیگر قلاب شده اند و پیمانها و قرار دادهای خود را از طریق شبکه ارتباطی و الکترونیک می‌بندند.

- سازمان مجازی، به شکل جدیدی از سازمانها اطلاق می‌شود که از مشخصه های آن جمع شدن گروهی از افراد است که از نظر جغرافیای پراکنده اند و به سازمانهای یکسانی نیز وابسته نیستند و برای رسیدن به یک هدف واحد از طریق فناوری اطلاعات با هم در تماس هستند.

- سازمان مجازی، یک نوع خاص از سازمان شبکه ای است که با استفاده از آخرین فناوریهای ارتباطی و اطلاعاتی مانند اینترنت، مراودات و همکاری با اشخاص و سازمانهای دیگر را خارج از فضا، زمان و مرزهای سازمانی امکان پذیر می‌سازد.

منبع : روزنامه رسالت

طراحی و پیاده سازی یک نشریه علمی الکترونیکی با استفاده از معماری سرویس‌گرا

در اینجا مدلی برای ایجاد، مدیریت و نگهداری یک نشریه علمی الکترونیکی ارائه شده است که مبتنی بر معماری سرویس‌گرا می‌باشد این برای تهیه این چارچوب از مفاهیم و اصول توسعه شی‌گرا و مبتنی بر مولفه استفاده می‌شود. در سیستم تهیه شده، از معماری سه لایه ای استفاده شده است که عبارتند از لایه ارائه، لایه میانی و لایه منابع. در لایه ارائه، از برنامه های کاربردی تحت وب و سرویسهای وب، در لایه میانی، از زبان C#.Net و در لایه منابع از سیستم مدیریت بانک اطلاعاتی SQL Server ۲۰۰۰ استفاده شده است. این سیستم وب با استفاده از تکنولوژی .NET در محیط ویندوز پیاده سازی شده است. و برای تبادل امن اطلاعات از تکنولوژی Soap Extension استفاده شده است.

رویه های مورد استفاده برای ساخت سرویسهای وب و فرمهای وب با استفاده از محیط توسعه مجتمع [۱] .NET. Microsoft Visual Studio را نشان می‌دهد. این برنامه کاربردی به مولفان اجازه می‌دهد تا به طور

آنلاین اطلاعات خود را ثبت کنند، و مراحل داوری مقاله خود را به طور آنلاین مشاهده کنند، همچنین داور می‌تواند به طور آنلاین، عمل داوری را انجام می‌دهد و مدیر نیز به طور آنلاین مراحل داوری را تحت کنترل خود، دنبال کند. اطلاعات مولفان، داوران، و مقالات را در بانک اطلاعاتی SQL ذخیره می‌کند و از ADO.NET برای کار روی داده‌ها از طریق رویه‌های ذخیره شده [۲] استفاده می‌کند.

این برنامه کاربردی همچنین چهار سرویس وب به نامهای PersonalInformation، ArticleInformation، FormInformation و

RefereeingInformation، را توسعه داده است. این برنامه کاربردی از این سرویسهای وب به عنوان منطق کاری خود استفاده می کند.

(۱) مقدمه

از آنجاییکه تکنولوژی اینترنت به سرعت در حال پیشرفت می باشد، افراد بسیاری از اینترنت برای توسعه تجارت و کاهش هزینه برای رسیدن به اهداف تجاری خود استفاده می کنند. مصرف کنندگان می خواهند هر چه راحتتر و آسانتر به برنامه های کاربردی تحت وب دسترسی داشته باشند. تکنولوژیهای زیادی وجود دارد که می توانند برای ساختن سرویسهای وب و برنامه های کاربردی وب استفاده شوند. این تکنولوژیها شامل [CORBA، Java RMI] مربوط به SUN و DCOM مربوط به مایکروسافت می باشند. تمام اینها موفقیت کمی کسب کرده اند زیرا از طریق محیطها نمی توانند به درستی بایکدیگر تعامل داشته باشند.

محیط .NET، Microsoft دو انتخاب برای توسعه سرویسهای توزیع شده را در اختیار ما قرار می دهد. یکی از آنها سرویس وب .NET، ASP می باشد و دیگری .NET Remoting. در طرف client توسعه دهندگان می توانند از اسکریپت [VB،]، اسکریپت جاوا یا برنامه های کاربردی ASP .NET استفاده کنند. این پروژه از ASP .NET برای پیاده سازی برنامه کاربردی نشریه الکترونیکی استفاده کرده است زیرا این یک تکنولوژی جدید می باشد.

(۲) نشریه الکترونیکی

نشریه های الکترونیکی به دلایل زیادی نظر خوانندگان، مولفان، ناشران و کتابداران را به خود جلب می کند. از نقطه نظر یک خواننده، حضور اینترنت در همه جا باعث می شود که دسترسی به مقاله های پیرامون جهان آسانتر شود و خوانندگان بتوانند در زمان نیاز، این مقاله ها را بگیرند و چاپ کنند. ناشران می توانند هر وقت که بخواهند مطلب ویژه ای از نشریه الکترونیکی را تهیه کنند و اطلاعاتی به خوانندگان بدهند. خوانندگان می توانند با قیمت کمتر از یک نشریه کاغذی، آنرا تهیه کنند. سرانجام از آنجاییکه قیمت نشریه های کاغذی در حال افزایش است و علاقه خوانندگان نیز زیادتر می شود و بودجه ی کتابخانه نیز خیلی کم است، انگیزه ای برای ایجاد نشریه های الکترونیکی در محیطهای آموزشی به وجود می آید.

با وجود فوائد قابل ملاحظه ناشی از انتشار نشریه ی الکترونیکی در بین هواداران، تمایل به پذیرش نشریه های الکترونیکی نسبتاً کم است. چند عامل، بازدارنده تکثیر نشریه الکترونیکی می باشد که عبارتند از: دسترسی به کامپیوتر، فرمت مستندات، طرفداری از نسخه های کاغذی مقالات به خاطر آسانی خواندن و تفسیر آنها، امکان بیشتر جا زدن اثر دیگران به نام خود، و کیفیت گرافیکی غیر کافی. نشریه های علمی، نقشهای متنوعی در جامعه ایفا می کنند: ساختن پایگاه داده اشتراکی، انتقال اطلاعات، محافظت از ارزش پژوهش و غیره. مدیریت نشریه الکترونیکی، نیاز به مبادله اطلاعات بین خیلی از شرکت کننده ها در فرایند انتشار از جمله نویسندگان، داوران، سردبیران، و خوانندگان دارد. هر شرکت کننده در این فرایند نقش مختلفی بازی می کند و با دیگر شرکت کنندگان همکاری دارد.

(۳) معماری سرویس گرا

تعاریف گوناگونی از معماری سرویس گرا ارائه شده است که از جمله آن می توان به تعریف زیر اشاره کرد:

مجموعه قوانین، سیاستها و چهارچوبهایی که نرم افزارها را قادر می سازد تا عملکرد خود را از طریق مجموعه سرویسهای مجزا و در عین حال

مربوط به هم در اختیار سایر درخواست کنندگان قرار دهند تا بتوانند بدون اطلاع از نحوه پیاده سازی و تنها از طریق رابطهای استاندارد و تعریف شده ، این سرویسها را پیدا کرده و فراخوانی نمایند.

در حال حاضر، تکنولوژی سرویسهای وب و پیاده سازی نمونه های موفق از آن، نشان داده است که SOA می تواند به عنوان راه حلی عملی و دست یافتنی در طراحی سیستمهای جدید و یکپارچه سازی سیستمهای بزرگ موجود، مطرح گردد. البته ذکر تفاوت سرویسهای وب و SOA در اینجا لازم به نظر می رسد.

در این معماری، همه توابع به عنوان سرویس تعریف می گردند. این توابع شامل توابع تجاری[5] و تراکنشهای تجاری[6] می باشند که تراکنشهای تجاری خود شامل توابع سطح پایین[7] و توابع سیستمی سرویسها[8] هستند. سرویسها بصورت مستقل طراحی و پیاده سازی شده و به عنوان جعبه سیاه عمل می نمایند. قطعات دیگر در خارج از این قطعه نیازی به دانستن نحوه انجام کار در این سرویس را ندارند و تنها به نتیجه آن نیازمندند.

قطعات، سرویسهای خود را از طریق رابطها[9] در اختیار قطعات دیگر قرار میدهند که این رابطها قابل دستیابی و فراخوانی هستند، بدون اینکه محل قرار گیری آنها اهمیت داشته باشد (رابطهای محلی یا دور). در ضمن، این رابطها می توانند به همان نرم افزار کاربردی یا به آدرسی در محل دیگری از شبکه مرتبط باشند. رابطها به عنوان کلیدی در برقراری این ارتباطها هستند و از طریق آنها نوع پارامترهای ورودی و نتایج (خروجی) مشخص می گردد.

۴) توسعه شیءگرا، توسعه مبتنی بر مؤلفه و معماری سرویس گرا

از خیلی جهات، معماری سرویس گرا، تکامل اصول بنیادی حاکم بر توسعه مبتنی بر مؤلفه[10] می باشد. باوجود آنکه سرویسها توسط مصرف کنندگان سرویس قابل مشاهده می باشند، اما مؤلفه ها ، شفاف هستند. جهان اشیا با معرفی زبانهای برنامه نویسی شی گرا شروع شد و بعداً با روی کار آمدن تکنولوژیهای برای طراحی، توسعه یافت و سپس به متدهای تحلیل و طراحی شی گرا[11] رشد پیدا کرد. سرویسهای مربوط به زیر ساختار، محیطهای توسعه، الگوها و معماریهای نیز در این زمینه تهیه شدند.

به دنبال OO، توسعه مبتنی بر مؤلفه پدیدار شد، که روش جدیدی برای طراحی، ساخت، پیاده سازی و تکامل برنامه های کاربردی نرم افزاری را ارائه داد. برنامه های کاربردی با ترکیب مؤلفه ها به دست می آیند، که عبارتند از منابع و مؤلفه های متنوعی که به زبانهای برنامه نویسی مختلف و در محیطهای توسعه مختلف نوشته شده اند و در محیطهای مختلف اجرا می شود. همانند توسعه شی گرا، سرویسهای مربوط به زیر ساختار ، ابزارها، محیطهای توسعه و الگوهای برای تحقق بخشیدن CBD روی کار آمدند. CBD فرصت بیشتری برای استفاده مجدد نسبت به توسعه OO فراهم می کند. SOA با استفاده از هر دوی آنها، امکان استفاده مجدد بیشتری نسبت به آندو را فراهم می کند.

۵) تئوری سرویسهای وب و برنامه های کاربردی وب

سرویسهای وب تکنولوژیهای می باشند که به کاربران امکان ایجاد فراخوانیهای مشابه RPC به هر سرور در اینترنت را می دهند تا پاسخی در جواب دریافت کنند. اگر سرویسهای وب به درستی مستقل از محیط (در هر کدام از محیطهای ویندوز، یونیکس و لینوکس) و مستقل از زبان (هر کدام از زبانهای جاوا، C، ++C# یا هر زبان دیگری) باشند، توسعه دهندگان می توانند با استفاده از سرویسهای عمومی فراهم شده توسط طرف

سوم[۱۲]، بر برنامه های کاربردی خود تمرکز کنند. همچنین به طور بالفعلی عرضه سرویسهای وب را توسعه می دهد. این مزیت اولیه سرویسهای وب باعث می شود برنامه ها در محیطهای مختلف با یکدیگر به روشی استاندارد ارتباط برقرار کنند. مزیت دوم، استفاده مجدد از کد می باشد. سرویس وب برای کاربر نهایی[۱۳] نمی باشد. یک برنامه کاربردی ممکن است سرویسهای وب کوچک تهیه شده زیادی را بایکدیگر ترکیب کند.

سرویسهای وب اغلب به طور مشابهی از SOAP برای فرمت پیام استفاده می کنند و به سرویسهای نرم افزاری ای نیاز دارد که از طریق دیگر عملیات اینترنتی برای انتقال پیام HTTP مثل IIS، Tomcat، یا Apache و غیره، از ایجاد، پیکربندی، و مدیریت سایت و پشتیبانی کند. که باعث می شود سرویسهای وب برای ارتباطات از طریق اینترنت و ارتباطات بین سیستمهای غیر ویندوزی مناسب باشد. سرویسهای وب می توانند محدوده وسیعی از محیطهای client را با بار بالفعل زیادی پشتیبانی کنند و می توانند به زبانهای مختلفی پیاده سازی شوند. Microsoft .Net دو انتخاب برای پیاده سازی سرویسهای وب می دهد: NET Remoting و .NET Remoting. ASP .Net. یا از SOAP یا از پروتکل باینری اختصاصی میکروسافت برای ارتباطات استفاده می کند. پروتکل باینری بهتر کار می کند، و برای NET. برای ارتباطات NET. کار می کند، اما نمی تواند با محیطهای غیر ویندوزی استفاده شود. NET Remoting به سرور وب IIS احتیاجی ندارد، " نمی تواند قابلیت مقیاس پذیری و کارایی IIS را برای پشتیبانی ارتباطات یا درخواستهای زیاد در یک ثانیه پشتیبانی کند" چون ممکن است نتواند از firewall استفاده کند، برای اینترنت ایده آل می باشد. اما از آنجاییکه این پروژه، برنامه کاربردی اینترنتی را طراحی می کند، ASP .NET نسبت به NET Remoting انتخاب بهتری می باشد.

۱-۵) استانداردهای سرویسهای وب

این پروژه تمام استانداردهای مورد استفاده در سرویسهای وب را می پذیرد: سند مبتنی بر XML، پروتکل SOAP برای سازماندهی کردن[۱۴] و از سازماندهی خارج کردن[۱۵] فراخوانی متد راه دور[۱۶]، WSDL برای توصیف سرویسهای موجود و پارامترهای مورد نیاز برای ارسال، و UDDI برای ثبت و کشف سرویس وب .

۶) تحلیل و طراحی مجله علوم و تکنولوژی ایران

۱-۶) فرایند ارزیابی مقاله

۲-۶) توصیف فرایند

۱) مولف فرمهای مخصوصی که توسط سازمان به عنوان ضمیمه هایی برای تمام مقاله ها مورد نیاز می باشد را پر می کنند، یعنی عنوان مقاله، مشخصات مولف و غیره.

۲) مولف اقدام به ارسال مقاله از طریق فرمی که کامل کرده است، می کند.

۳) مقاله توسط سازمان دریافت می شود.

۴) سازمان یا به طور فیزیکی یا دیجیتالی مقاله را ذخیره می کند.

۵) در این مرحله، هیئت تحریریه تصمیم می گیرد که آیا باید با پذیرفتن مقاله مخالفت کرد، یا باید به مرحله داور فرستاده شود، یعنی مقاله در زمینه هایی باید تجدیدنظر شود.

- الف) اگر پذیرفته نشود، به مولف اعلام می شود.
- ب) در غیر این صورت، به مقالات تحت داوری اولیه می پیوند.
- ۶) وقتی که مقاله دریافت شد سازمان به مولف یک فرم رسید و یک فرم تعهد نامه ارسال می کند.
- ۷) مولف تعهد نامه امضا شده را برمی گرداند. مولف متعهد می شود که تا کنون مقاله را برای نشریه دیگری نفرستاده است در این مرحله همچنین از مولف خواسته می شود که حداقل هشت داور را که در موضوع مربوط به مقاله تخصص دارند را معرفی کند.
- ۸) داوران برای داوری مقاله انتخاب می شوند. این عمل به سه روش امکانپذیر است:
استفاده از داورانی که قبلاً مقاله یا مقالاتی را داوری کرده اند و لیست آنها در فایل داوران موجود است. داورانی که خود مولف معرفی کرده است.
داورانی که توسط اعضای هیئت تحریریه و یا اشخاص مورد تایید نشریه برای داوری انتخاب شده اند.
- ۹) فرم درخواست داوری به همراه کپی مقاله و فرم داوری به داوران برگزیده ارسال می شود. در اینجا ممکن است یکی از حالات زیر اتفاق بیفتد:
در صورت عدم تمایل به این کار سازمان را مطلع می کند در این صورت نیاز است داور دیگری برای مقاله انتخاب شود.
در صورت جواب ندادن یک داور در مدت مشخصی به وی یاد آور [۱۷] ارسال می شود.
اگر داور درخواست داوری را پذیرفت، ایرادات مقاله را در فرم داوری ویژه ای، موارد لازم را توضیح می دهد و گزارشی را بر می گرداند. (۱۰) وقتی که مقاله داوری شد آنگاه به مقالات داوری اولیه شده می پیوندد، بدین گونه نشان داده می شود که در این مرحله مقاله داوری اولیه شده است. به طور معمول، مقاله و انتقادهای نوشته شده در مورد آنها با هم ذخیره می شوند.
- ۱۱) با توجه به داخلی یا خارجی بودن داور نامه های خاصی به منظور تشکر و قدردانی به داوران فرستاده می شود.
- ۱۲) سپس هیئت تحریریه می تواند تجدیدنظرها را بخواند و آنگاه تصمیم خود راجع به مرحله بعد اعلام کند. نوعاً ویرایشگرها از یکی از چهار گزینه استفاده می کنند:
- الف) درخواست از مولف برای درست کردن قسمتهای خاصی از مقاله و ارائه مقاله تصحیح شده بر طبق آن.
- ب) نپذیرفتن مقاله .
- ج) پذیرفتن مقاله به همان صورت که بوده است.
- ۱۳) داور نهایی برای بازبینی مقاله از بین داوران انتخاب می شود و فرم داور نهایی، مقاله اولیه، مقاله تصحیح شده، و نظرات داوران برای وی ارسال می شود.
- اگر داور درخواست داوری نهایی را پذیرفت، نظرات خود را در فرم داوری نهایی ذکر می کند.
- اگر داور این درخواست را نپذیرفت، داور جدیدی انتخاب می شود.
- در صورت جواب ندادن یک داور در مدت مشخصی به وی یاد آور ارسال می شود.
- ۱۴) هیئت تحریریه با توجه به نظر داور نهایی تصمیمی می گیرد.
- اگر مقاله پذیرفته نشود از محل ذخیره سازی حذف می شود و به کاربر نیز اعلام می شود.

در غیر اینصورت به مولف از پیش قبولی مقاله اطلاع داده می شود .

۱۵) فرم پیش قبولی مقاله به انضمام فرم copyright و موارد کسری مقاله به مولف اعلام می شود.

۱۶) مولف مقاله را اصلاح می کند و مقاله تصحیح شده را دوباره ارسال می کند.

الف) اگر مقاله از نظر نگارشی و املائی درست باشد، در صف چاپ قرار می گیرد.

ب) در غیر اینصورت، دوباره به مولف ارسال می شود تا زمانیکه کاملاً تصحیح شود.

۱۷) در مرحله نهایی مقاله یا به صورت Regular یا research note منتشر می شود.

۳-۶-۳- حالت‌های ذخیره سازی

۳-۶-۱) طراحی ساختار داده

پایگاه داده شامل اطلاعاتی می باشد که سیستم هم برای تعریف فرایند دآوری که یک نشریه متعهد می شود، و هم برای مدیریت و نگهداری جریان کار مقاله ها و گزارشها/داوریها و ارتباطات بین کاربران سیستم استفاده می کند. همچنین خود مقالات نیز در پایگاه داده وجود دارد. چهار جدول مختلف برای ذخیره اطلاعات در سیستم استفاده می شود. در ادامه، ساختار جدولها و اطلاعاتی راجع به داده های ذخیره شده در آنها توصیف داده شده است.

۳-۶-۲) نمودارهای use case

نمودارهای مورد کاربرد UML ، کاربران سیستم را تعریف می کند که توسط نرم افزار Rational Rose رسم شده اند. سه کاربر مختلف در سیستم وجود دارد از جمله مدیر، مولف، و داور که هر کدام یک ساختار کاربری را تعریف می کنند.

۳-۶-۱-۲) نمودار use case مربوط به مولف

۳-۶-۲-۲) نمودار use case مربوط به داور

۳-۶-۲-۳) نمودار use case مربوط به سردبیر/ ویرایشگر

۴-۶-۷) توصیف سرویسها

۴-۶-۵) مدل طراحی سرویسهای وب

شکل‌های زیر چگونگی مدلسازی سرویسها را با استفاده از توصیف UML برای طراحی سرویسهای وب را نشان می دهد. با استفاده از قوانین معنایی واسطها که از قبل در UML وجود داشته است، می توان جوانب یک سرویس را همانگونه که در WSDL تعریف می شود، تجسم کرد.

جدول زیر رابطه عناصر استفاده شده در شکل‌های بعد با اجزاء عناصر WSDL برای سرویسها را بیان می کند.

• جدول ۶-۱- رابطه بین عناصر UML و اجزاء [WSDL]

این روش طراحی سرویسهای وب استفاده مجدد از مستندات مباده داده و واسطهای مورد حمایت سرویسهای وب را ممکن می سازد.

۴-۶-۵-۱) مدل سرویس وب مدیریت کاربر

۴-۶-۵-۲) مدل سرویس وب مدیریت پیشرفت مقالات

۶-۷-۳) مدل سرویس وب مدیریت فرم

۶-۷-۴) مدل سرویس وب داوری

۷) پیاده سازی

۷-۱) روشها و تکنولوژیهای مورد نیاز

اولین مرحله، جمع آوری اطلاعاتی می باشد که به سرویسهای وب و برنامه های کاربردی وب مربوط می باشد.

با داشتن اطلاعات پیش زمینه ای می توان آنگاه:

یک معماری برای برنامه کاربردی طراحی کرد

پایگاه داده را طراحی کرد

سرویسهای وب را پیاده سازی کرد

برنامه کاربردی وب را پیاده سازی کرد

این پروژه همچنین نیاز به کامپیوتری دارد که ASP .NET، ASP .NET، ASP .NET (Microsoft Visual Studio) و Microsoft SQL Server روی آن نصب شده باشد.

۷-۲) سرویس وب ASP.NET

سرویسهای وب برای فعل و انفعالات متقابل در اینترنت طراحی شده است. می توانند به طور داخلی یا خارجی توسط برنامه کاربردی از طریق اینترنت استفاده شوند.

۷-۲-۱) پروتکل سرویس وب ASP .NET

تمام سرویسهای وب شامل سرویس وب ASP .NET از SOAP به عنوان پروتکل ارتباطی استفاده می کنند. SOAP یک سند خوش ساخت [۱۸] می باشد. که متد درخواست و فرمت پارامترهای ارسالی را مشخص می کند. پیامهای SOAP می توانند بالای SMTP، HTTP یا TCP ساخته شوند. اما سرویس وب از پروتکل HTTP به عنوان پروتکل حمل استفاده می کند زیرا " پروتکل HTTP که بر جزئیات وضعیت یک فعالیت نظارت ندارد [۱۹]، مقیاس پذیری عظیمی را فراهم می کند، همچنین می تواند از firewall موجود عبور کند" [۱]. همچنین مستقل از محیط می باشد.

پیام SOAP سه نوع می باشد: فراخوانی متد(پیام درخواست)، پیام پاسخ، و پیام شکست. پیام درخواست باید شامل نام متد سرویس وب با پارامترهای مناسب باشد. پیام پاسخ شامل نتایج از فراخوانی متد راه دور می باشد.

پیامهای شکست در مواردی استفاده می شود که فراخوانی راه دور به یک استثناء برخورد کنند. فرمت پیام SOAP باید شامل عنصر Envelop، عنصر Header و عنصر Body باشد. آنها باید در جاهای مورد نیاز تودرتو باشند. عنصر Header در فراخوانی راه دور مورد نیاز نمی باشد، اما ممکن است شامل اطلاعات تراکنش [۲۰]، هویت فراخوان [۲۱] باشد، داده های دیگر خارج از باند باشد. اطلاعات فراخوانی متد، مثل نام متد، پارامترها، یا داده برگشتی در عنصر body وجود دارد. اگر فراخوانی متد با شکست مواجه شود، پیام SOAP فقط شامل عنصر FAULT در تگ body خواهد شد. عنصر FAULT ممکن است شامل چهار زیر عنصر باشد: کد خطا، رشته خطا، عامل خطا، و جزئیات. اطلاعات جزئی تر می توان در کتاب

سرویسهای وب #C یافت. [۱]

SOAP یک سند خام [۲۲] XML می باشد. که تمام اطلاعات راجع به فراخوانی متد را دارد. بنابراین امکان عملی شدن سرویس وب در محیط را فراهم می کند. ASP.NET که در بالای محیط NET قرار دارد امکاناتی برای کار با پیامهای SOAP دارد.

۲-۲-۷) ساختار سرویس وب ASP.NET

سرویس وب ASP.NET شامل چهار قسمت می باشد: توصیف سرویس، پیاده سازی سرویس، انتشار/ کشف سرویس، و درخواست سرویس. توصیف سرویس از WSDL استفاده می کند. WSDL یک سرویس وب و تمام متدهایی که فراهم می کند را توصیف می کند. همچنین نوع پارامترهای مورد نیاز برای ارسال، نوع نتایج برگشتی، و محل سرویس را توصیف می کند. در محیط NET توسعه دهندگان می توانند از فایل WSDL برای ایجاد شی proxy استفاده کنند. این باعث می شود که فراخوانی راه دور سرویس وب به عنوان فراخوانی محلی همان برنامه کاربردی به نظر برسد.

پیاده سازی سرویس وظیفه توسعه دهنده می باشد. سرویسی که فراهم می کند باید پیاده سازی شود.

۲-۲-۷) استفاده از سرویس وب ASP.NET

همانطور که منبع [۱] می گوید:

ویژوال استودیو NET یک شی proxy سمت client را برای مدیریت تمام ارتباطات با سرویس وب خارجی ایجاد می کند. این شی client برپایه فایل WSDL سرویس وب راه دور می باشد. از زبان مشابه پروژه استفاده می کند. اکنون می تواند به عنوان یک شی محلی استفاده شود. فراخوانیهایی که به آن صورت می گیرد به پیامهای SOAP ترجمه می شود و توسط HTTP به سرویس وب راه دور فرستاده می شود. با استفاده از IDE و ویژوال استودیو NET، توسعه دهندگان فقط نیاز دارند یک ارجاع وبی [۲۳] به برنامه کاربردی اضافه کنند، که به طور شفافی [۲۴] کلاس proxy سمت client ای را ایجاد می کند.

۴-۲-۷) انتشار و سرویس وب کشف

وقتی که یک سرویس وب پیاده سازی شد، توسعه دهنده می تواند از طریق UDDI سرویس خود را ثبت کند. UDDI، "صفحات زرد [۲۵]" سرویسهای وب می شود. که مخزن و دایرکتوری برای سرویسهای وب منتشر شده می باشد. Clientهای بالفعل می توانند سرویس را از طریق این صفحات جستجو کنند. اطلاعات دقیق در این زمینه در منبع [۱] آمده است: چگونگی انتشار یک سرویس وب، فرمت مورد استفاده و چگونگی یافتن یک سرویس وب خاص.

سرویس وب عمده برای کاربران نهایی توسعه داده نشده است. سرویس وب نیاز به واسطی دارد که کاربری را به کاربر نهایی عرضه کند. سرویس وب می تواند تمام clientهای مختلف مثل clientهای ویندوز یا clientهای مبتنی بر وب را داشته باشد. سرویس وب دیگر می تواند client باشد. برای کاربران نهایی، یک برنامه کاربردی تحت وب دارای فایده های زیادی نسبت به دیگر انواع client می باشد، اولاً، از تکنولوژی مرورگر می توان استفاده کرد. ثانیاً، توزیع تجدید نظرها "سریعتر، آسانتر، و ارزانتر" [۴] می باشد.

این پروژه یک برنامه کاربردی با استفاده از فرمهای وب توسعه داده است. برنامه های کاربردی وب یک برنامه کاربردی مبتنی بر وب می باشند که به کاربر امکان دسترسی به آن از طریق مرورگرهای استاندارد را می دهد. در سرور وب اجرا می شود.

۳-۷) برنامه کاربردی وب ASP .NET

برنامه کاربردی وب ASP .NET شامل فرمهای وب و تگهای HTML استاندارد می باشد. توسعه دهندگان می توانند از ابزار کنترلی کشیدن و رها کردن [۲۶] برای طراحی صفحات وب اسفاده کنند. این برنامه کاربردی در سرور وب به کار گرفته می شود. کاربر از طریق مرورگر استاندارد به آن دسترسی دارد.

۱-۳-۷) معماری برنامه کاربردی وب ASP .NET

جداکردن واسط کاربر (دید طراحی) از کد (منطق کاری)، مخصوصاً با برنامه های کاربردی پیچیده مفید می باشد. زمانیکه از ویژوال استودیو .NET برای توسعه یک فرم وب استفاده می شود، کد همواره به صورت یک فایل متفاوت ذخیره می شود. کلاس موجود در فایل کد از کنترل واسط کاربر که یک فایل aspx می باشد، ارث می برد.

۴-۷) ADO .NET

محیط .NET مجموعه ای از اشیائی که می توانند با پایگاه داده ارتباط برقرار کنند، را فراهم می کند. به ترکیب این کلاسها، ADO .NET گفته می شود [۲]. ADO .NET یک معماری داده می باشد، که به XML متصل شده است و دارای تسهیلاتی برای کار با پایگاه داده می باشد. ADO .NET دسترسی سازگار با منابع داده ای چون Microsoft SQL Server، به همراه منابع داده ای عرضه شده از طریق OLE DB و داده مبتنی بر XML را فراهم می کند. برنامه های کاربردی می توانند از ADO .NET برای اتصال به این منابع داده ای استفاده کنند و داده را بازیابی، دستکاری، و بهنگام کنند [۵].

• نتیجه گیری

این مدلسازی علمی فرایند، به نشریه ها در کشف تواناییهای پیاده سازی عمل انتشار یک نشریه علمی کمک می کند. مطالب ارائه شده در این مقاله به عنوان بنیادی به کار می رود که از طریق آن با اتحاد تکنولوژی و انتشار علمی، ارتباطات و انتشار دانش افزایش می یابد. همچنین امید است که نشریه ها با به کار گیری سیستمی که در طول این پروژه توسعه یافته سازمان و مدیریت فرایند انتشار را بهبود دهند، هدف این است که فرایندهای انتشار را کارا تر کند و هزینه های انتشار آنها را کاهش دهند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=258644>

طرح اتصال منازل ایران به فیبر نوری

پروفسور جواد صالحی مدیر آزمایشگاه شبکه‌های نوری دانشکده برق دانشگاه صنعتی شریف است. او می‌گوید: در حقیقت می‌توانم بگویم که در دنیا گروه ما را در زمینه شبکه‌های نوری، به‌عنوان یکی از مراکز excellent یا قطب در زمینه‌های دسترسی چندگانه مخابرات نوری می‌شناسند و به همین دلیل هم، برای سخنرانی‌های کلیدی دعوت می‌شویم. یکی از طرح‌های مهمی که وی در دانشگاه صنعتی شریف پیگیری می‌کند طرح اتصال منازل ایران به فیبرنوری است. به اعتقاد او، اجرای این طرح می‌تواند تحولات بزرگی در ایران ایجاد کند. با دکتر صالحی در باره این طرح و وضعیت دانش و فناوری در ایران و جهان گفت‌وگو کرده‌ایم.

- چگونه شد که به‌عنوان چهارمین دانشمند برتر جهان اسلام شناخته

شدید؟

- شبکه دانش یا همان ISI - Information Science Institution و بخش web of knowledge آن علوم بصری را به ۲۱ قسمت تقسیم می‌کند. مانند فیزیک، شیمی، پزشکی، علوم طبیعی، جامعه‌شناسی و... که شما اگر خودتان به سایت ISI سر بزنید، نوشته‌های مختلف دیگری را خواهید دید. مثلاً اگر به پزشکی نگاه کنید، شامل دندانپزشکی، جراحی مغز و قلب و پوست و تخصص‌های بسیار زیاد دیگری می‌شود که همه اینها شاخه‌ای حساب می‌شود زیر نظر پزشکی!

- سؤال این است که مثلاً در گروه پزشکی یا علوم کامپیوتر یا مهندسی، در ۲۰ سال اخیر کدام مقالات دارای تاثیرگذاری بیشتر بوده است یا به عبارتی مقاله چه کسی بیشتر تاثیرگذار بوده است؟

- در محاسبات دیده شده که در ۲۰ سال اخیر بیش از ۲۰ میلیون مقاله در سطح دنیا توسط بیش از ۶ میلیون دانشمند و محقق به چاپ رسیده و شبکه دانش به‌دنبال ۲۵۰ نفر برتر هر گروه هستند.

با محاسبات متوجه می‌شوید که زمانی اسم یک نفر به نام محقق پر استناد وارد این سایت می‌شود که پر استنادترین جهان است. عموماً احتمال اینکه کسی به این لیست وارد شود، کمتر از یک صدم از یک درصد تمام دانشمندان جهان است. پس در هر رشته- که تعداد آن ۲۱ رشته است- در ۲۰ سال اخیر جست‌وجو می‌کنند و ۲۵۰ دانشمند برتر از نظر اینکه مقالاتشان در حقیقت بیشترین ارجاعات را آورده انتخاب می‌شوند و

چون ارجاع دادن به یک مقاله، معیار کیفیت و اثر گذاری آن مقاله است با این دید، لیست مورد نظر پر شده است.

این لیست توسط کشورها و موسسات مختلف تقسیم بندی شده است. مثلا اگر شما به کشور زاین توجه کنید، می بینید که ۱۰۰ تا ۱۱۰ نفر جزو دانشمندان برتر جهان حساب می شوند و در فرانسه حدود ۸۰ تا ۹۰ نفر جزو این لیست شده اند، یا در هندوستان ۶ نفر شده اند و زمانی که شما کشورهای اسلامی را بررسی می کنید، خواهید دید که به جز ۴ کشور پاکستان، ایران، ترکیه و الجزایر، بیشتر آنها شخصی با عنوان دانشمند پر استناد ندارند. ایران فقط یک مورد دارد. بنده هم به عنوان تنها شخص پر استناد ایران در جهان هستم؛ یعنی تنها کسی که در این رتبه است من هستم و طبق این اصل، این ۴ دانشمند مسلمان پر استناد جهان معلوم می شود.

• آقای دکتر، شما طرحی با عنوان رساندن فیبرنوری به منازل ارائه کردید. این طرح چه شد؟

- فاز اول این طرح تمام شده است و موفقیت آمیز بود و این کار توسط مرکز صنایع نوین انجام شد ولی در رابطه با مرحله دوم، متأسفانه مرکز صنایع که تغییر مدیریت پیدا کرد، ما نمی دانستیم چه کار کنیم چون بالاخره هیچ طرحی بدون بودجه پیش نمی رود. ما باید از تجهیزات بالایی برخوردار باشیم. ولی خدا را شکر می کنم که دوستانی که در راس تصمیم گیری طرح های مختلف بوده اند، طرح ما را تصویب کردند و مرحله دوم آن هم چند ماهی است که شروع شده است و این طرح برای کشور ما بسیار حساس و حیاتی است. چون اگر شما تکامل شبکه های مخابراتی را بررسی کنید، خواهید دید که هیچ راهی جز کشیدن فیبر نوری برای منازل نداریم تا بتوانیم دنیای تمام دیجیتال را در جامعه بشری پیاده سازی کنیم.

یکی از معضلات امروزی این است که این رسانه ها که به عنوان سیم ها و کابل به منازل می آیند کشتش ارسال حجم بالای اطلاعات را ندارند. این مورد مثل این است که شما یک اتوبان دو بانده ایجاد کرده اید ولی میلیون ها ماشین می خواهند از آن رد بشوند؛ مسلما در ورودی و خروجی این راه ها تراکم ترافیک ایجاد می شود و نهایتا از کیفیت بسیار پایینی برخوردار می شوند، در نتیجه تنها راه رساندن سرویس های مدرن بشری که یکی از مهم ترین آنها رساندن تصویر به طور زنده است و یا داشتن سرویس های دیگری که از نظر تحقیقاتی مهم هستند مستلزم این خواهد شد که شاهراه های عظیمی از اطلاعات را ایجاد کنیم که این شاهراه های عظیم، فیبرهای نوری هستند.

این فیبرنوری مثل اتوبان اما با بیش از هزار باند در هر طرف می تواند خط اطلاع را داشته باشد و چون حجم بالایی را می تواند حمل کند این باعث می شود که ما بتوانیم شبکه های مخابراتی را طوری طراحی کنیم که ارسال اطلاعات حجم بالا مثل ارسال ویدئو، تصویر یا کتابخانه انجام پذیر باشد. در حقیقت انتقال داده ها با حجم بالا را تنها با فیبر نوری می توان انجام داد. در ژاپن قرار است تا سال ۲۰۱۰، ۳۰ میلیون نفر از منازلشان به فیبرنوری وصل شوند و در آمریکا به طور خیلی جدی سرمایه گذاری عظیم می شود تا فیبر را به سر کوچه یا منزل افراد برسانند.

در نتیجه به خاطر اینکه مبدا ایران در این زمینه عقب بیفتد ما تصمیم گرفته ایم از آنجایی که احاطه تحقیقات ما در شبکه های زمینی بسیار بالاست در چهار چوب شبکه های فیبرنوری طرحی تعریف کنیم که هم از نظر علمی و هم از نظر راهبردی آینده کشور بسیار مهم خواهد بود. خیلی مهم است که ما همیشه جلوی خط فناوری قرار بگیریم. این طور نباشد که دیگران یک فناوری را به سرانجام برسانند و آن فناوری امتحانش را پس داده باشد و بعدا ما به عنوان یک کشور جهان سوم در حال توسعه بگوییم که آیا این فناوری را بخریم یا نخریم. ما باید از این حالت بیرون بیاییم، ما باید خودمان آغازگر این روند پژوهش و تحقیق باشیم. قبل از اینکه فیبرنوری در سطح دنیا به منازل برسد اینترنت و سیستم های موبایل انفجار ایجاد کند و یک دفعه هم متوجه شویم که چه جالب اینترنت وجود دارد، موبایل وجود دارد، پس ما هم آن را بخریم؛ قبل از اینکه این اتفاق بیفتد ما

باید در راس موج سیستم قرار بگیریم و جزو کسانی باشیم که اطلاعات را به دیگران برسانیم. ایران هم جزو کشورهایی است که قصد دارد فیبرنوری به منازل بدهد. من انتظار دارم تصمیم‌گیران ما در صنعت مخابرات در حقیقت این مسئله را جدی بگیرند.

و در این زمینه برنامه‌هایی که نیاز است را انجام دهند چون سرمایه‌بر خواهد بود و فکر نکنند که چه کسی حالا ۵/۲ گیگا بیت در ثانیه اطلاعات می‌خواهد. حدود ۱۰ سال پیش که در مرکز تحقیقات بودیم اینترنت داشتیم ولی اینترنت فقط برای محققان و اساتید بود ولی وقتی به جامعه بشری به‌طور عام معرفی می‌شود انسان‌های عادی آن وقت متوجه می‌شوند چه چیز جالبی وجود دارد و می‌توانند از طریق کامپیوتر به تمام دنیا دسترسی پیدا کنند. آن زمان می‌گفتند چه کسی نیاز به اینترنت دارد ولی امروز می‌بینیم که همه نیازمند اینترنت هستند. این طور نیست که فیبرنوری چون حجم خیلی بالایی را به طرف منازل و ساختمان‌های تجاری می‌برد سؤال پیش بیاید که چه کسی می‌خواهد از آن استفاده کند.

• آیا اطلاع دارید که در نقشه جامع علمی کشور یا برنامه توسعه ۵ ساله پنجم که در حال تدوین است. در این زمینه موضوعی گنجانده شده یا خیر؟

- تا آنجا که من می‌دانم نه. دلایل این است که کشور درگیر مسائل روز است. الان فیبر را می‌خواهند به موبایل اختصاص بدهند که هزینه‌بر است. ما هنوز یک ماهواره به‌عنوان یک کشور نداریم این خیلی جای تعجب دارد. کشور عظیمی مثل ایران در فضا هیچ ماهواره مخابراتی ندارد. درست است که ماهواره‌هایی کوچک فرستاده‌ایم این طرح فرستادن فیبرنوری به منازل طرح جدیدی است و انشاءالله وقتی که ما امسال نتایج ملی را به دست آوریم در سطح وسیعی به مدیران ارشدمان اطلاع‌رسانی می‌کنیم و به هر حال آنها را تشویق و ترغیب به این کار می‌کنیم. وظیفه ما این است که از نظر علمی و آکادمیک به مدیران ارشد مخابراتی کشور این اطلاعات را برسانیم. از دید ما که در این زمینه این قدر تمرکز کرده‌ایم و دنیا به ما افتخار می‌کند، انقلاب بعدی، اطلاعات جامعه بشری در زمینه فیبرنوری در منازل خواهد بود.

وقتی فیبرنوری به منازل می‌آید یک انقلاب و تحولی عظیم در رابطه با فناوری مخابرات ایجاد خواهد شد، از یک طرف وقتی شما اطلاعات را از طریق فیبرنوری به منازل می‌رسانید باعث می‌شود زیرساخت‌های مخابراتی تغییر کند و به سمت سوئیچ‌های نوری خواهیم رفت. سوئیچ‌های نوری باید از ادوات پیشرفته‌ای برخوردار باشد و این ادوات باعث می‌شود در زمینه فیزیک و مواد، تحقیقات زیادی انجام شود، باعث می‌شود افرادی که در زمینه فوتونیک و علوم نور تحقیق می‌کنند در این زمینه خیلی فعالیت انجام دهند. تحولاتی در علوم رخ خواهد داد و روند فکری ما در زمینه مخابرات کاملاً عوض می‌شود و نه فقط بعد انسانی و اقتصادی و جامعه‌شناسی آن بسیار مهم است بلکه بحث علمی و فناوری آن شاید به مراتب مهم‌تر هم باشد چون یک انقلاب فناوریک در زمینه فناوری مخابرات ایجاد خواهد کرد.

• حالا که در این رابطه صحبت کرده‌اید، بفرمایید دسترسی به اینترنت پر سرعت چه تاثیری در پژوهش و توسعه دارد؟

- هیچ فناوری بدون دلیل رشد نخواهد کرد. حتماً دلیل بنیادین درون یک فناوری باید باشد تا آن مطرح شود. همان طور که تلفن همراه و اینترنت در مرحله اول به جامعه بشری معرفی شد. شاید گفته شود اگر آن را معرفی نمی‌کردند احتیاجی به آن پیدا نمی‌شد. مگر هزاران سال بشر با اینترنت زندگی کرده است. انسان می‌تواند بدون آن هم زندگی کند ولی وقتی صحبت از ابزاری می‌شود که با آن کارها سریع‌تر پیش رفته و نتایج علمی و اقتصادی بهتری عاید می‌شود، پس آن افرادی که آن ابزار را ندارند همیشه عقب خواهند بود همان طور که تفاوت بین یک کشور پیشرفته و عقب افتاده به دلیل این نیست که انسان‌ها در آن زندگی نمی‌کنند. شما در کوه‌های افغانستان هم بروید انسان در آن زندگی می‌کند در

پیشرفته‌ترین کشورهای جهان بروید انسان زندگی می‌کند. ولی تفاوت زندگی انسان‌ها در چه حدی است. آن تفاوت را فناوری پیاده‌سازی می‌کند، در زمینه رساندن اینترنت پرسرعت حیاتی بودن قضیه آن است که وقتی شما یک ابزار اینترنت پر سرعت، در دست دارید به منابع اطلاعاتی گسترده‌تر و سریعتر دسترسی پیدا خواهید کرد و در نتیجه شما می‌توانید تصمیمات حساس و راهبردی که در حقیقت تفاوت بین سود یا زیان جامعه را می‌تواند تعیین کند بگیرید. آن وقت شما جلوتر خواهید بود. وقتی شما در دفتر نشسته باشید و به تمام تجارت‌خانه‌های هم صنف خودتان دسترسی آنی داشته باشید و از تمام تولیدات آنها مطلع بوده و قیمت‌های آنها را داشته باشید، طبیعتاً هزینه بررسی این اطلاعات را به حداقل رسانده‌اید و شما توانسته‌اید به جای تصمیم‌گیری روی ۵ قلم کالا، با هزارها قلم جنس از همان نوع در تمام دنیا روبه‌رو شوید و تصمیم‌گیری کنید و این باعث می‌شود شما از ابزار بهتری برخوردار شوید برای تصمیم‌گیری مثل این می‌ماند که شما می‌خواهید مسافرت کنید و می‌خواهید سریع هم به مقصد برسید.

حال با یک ماشین سریع‌تر می‌رسید یا با یک هواپیما؟ طبیعتاً با ماشین به هواپیما نمی‌رسیم. داشتن اینترنت پر سرعت و سیستم‌های مخابراتی دیجیتال جامعه را در یک سکویی قرار می‌دهد که آن سکو از برتری خاصی نسبت به جامعه‌ای که آن سیستم را ندارد برخوردار خواهد بود و این خیلی حیاتی است. در امر تحقیقات هم به همین صورت است ما الان در دانشگاه نشسته‌ایم منتظر نمی‌مانیم که مقالات چاپ شده از طریق پست که ۲ ماهی می‌تواند طول بکشد به ما برسد و یا اصلاً نرسد. هر کس با اینترنت خودش تمام سایت‌های معتبر علمی جهانی را در دسترس خودش دارد و می‌تواند مقاله‌ای را که نیاز دارد جست‌وجو کند و در نتیجه آن را دانلود کرده و همان لحظه در هر کجای دنیا باشد آن مقاله در دسترس‌اش خواهد بود. خوب کسی که دسترسی به چنین امکاناتی دارد در مقایسه با کسی که ندارد و با دو کتاب قدیمی می‌خواهد تحقیقی انجام دهد خیلی فرق دارد.

فقط تنها مشکلی که وجود دارد این است که باید نظارت روی استفاده از اینترنت داشته باشیم. اینترنت ابزاری نیست که در دست هر کسی بگذارید. اینترنت ابزار حساسی برای جوانان ما است. حتماً پدرها و مادرها باید درگیر باشند ولی به این معنا نیست که نباید با آن کار کنند بلکه ضروری است که کار با آن را یاد بگیرند و با فضای اینترنت آشنا شوند و اینکه کسی فکر کند نبود اینترنت پر سرعت مهم نیست اشتباه است زیرا یکی از عوامل تاثیرگذار بر سرعت پیشرفت جامعه ما بستگی به صنعت شبکه مخابراتی که ما به جامعه ارائه می‌دهیم خواهد داشت.

• در مورد تجهیزات آزمایشگاهی با توجه به اینکه آنها اکثراً قدیمی هستند و به‌روز نشده‌اند در حالت کلی می‌توانید توضیحی بدهید؟
- در کشور ما بحث فرار مغزها وجود دارد. چرا دانشجویان مطرح و برتر ما برای ادامه تحصیل به آمریکا و اروپا و کشورهای دیگر می‌روند؟ در یک جامعه فعال و با نشاط و نخبه پرور مثل جامعه ما شخص نخبه جوان نیاز دارد خودش را در معرض نمایش جهانی قرار دهد و نشان بدهد که پتانسیل من چه هست و آن به قول معروف تشنگی که آن جوان دارد در رابطه با نشان دادن قابلیت‌های ذهنی و فکری‌اش همان پژوهش‌اش می‌شود و یکی از دلایلی که جوانان ما بعد از گرفتن لیسانس در ایران، جذب خارج از کشور می‌شوند به خاطر این نیست که بروند و جذب محیط آنجا شوند. دلیلی که می‌روند و سال‌های سال می‌مانند و حاضرند در آنجا زندگی کنند و از خانواده‌شان دور بمانند به خاطر بودن آزمایشگاه‌های پژوهشی مجهز و به‌روز آنها است. یعنی یک دانشگاه برتر جهان وقتی می‌گوید برتر است به این معنی نیست که چند عدد کلاس دارد و یا چند استاد خوب و چند دانشجوی نخبه هم گرفته است. این جزئی از داستان است و کلید آن چیز دیگری است.

دانشگاه برتر دانشگاهی است که در مرزهای برتر قدم برمی‌دارد و علم را می‌شکافد و ایده‌های جدید و نوین را به بشریت معرفی می‌کند. این کار را اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی آن انجام می‌دهند که به مقاله، ثبت‌اختراع، فکر جدید، راه و روش فرایند جدید منجر می‌شود در نتیجه مسئولین ما که خوشبختانه به این نتیجه رسیده‌اند، اگر می‌بینند که دیر عمل می‌کنند برمی‌گردد به اینکه مدیریت کشور ما دستخوش قوانین دقیانوسی است که نمی‌تواند سریع بجنبد.

یکی از روش‌های جلوگیری از فرار مغزها در کشور ما ایجاد مراکز پژوهشی و آزمایشگاه‌های پژوهشی به روز است. یعنی اگر یک دانشجو احساس کند در ایران می‌تواند در آزمایشگاهی پژوهشی برود و همان کاری را که در آزمایشگاه پژوهشی یک دانشگاه معتبر بکند، او هم انجام دهد و منجر به ارائه فکری به جهانیان بشود طبیعتاً انگیزه رفتن او کمتر خواهد شد. قطعاً در این صورت کشور خودش را با رضایتی راحت‌تر و آشنا ترجیح می‌دهد. متأسفانه خیلی از نخبگان ما که به خارج می‌روند دیگر نخبه نمی‌مانند. تفاوتی که از نظر زبان و محیط و فرهنگ با ما دارند می‌تواند شتاب جوان را کم کند. ما اگر بخواهیم جوانان نخبه را ترغیب به ماندن بکنیم نمی‌توانیم با زور آنها را وادار به ماندن کنیم.

همان طور که می‌دانیم حتی در دین ما به هجرت و علم آموزی تاکید شده و تاریخ ما براساس هجرت است. پس هجرت بسیار خوب است و نمی‌توان نخبگان را از آن منع کرد. هیچ راهی وجود ندارد مگر اینکه ما بتوانیم آزمایشگاه‌های پژوهشی به روز و پر بار را در دانشکده‌هایمان ایجاد کنیم و جوانانمان این اعتماد به نفس را پیدا کنند که می‌توانند در این آزمایشگاه‌های پژوهشی آن کاری را که فکر می‌کنند که در خارج از کشور می‌توانند انجام دهند، عملی کنند.

آن زمان است که می‌توان گفت ما در تصمیم‌گیری افراد تاثیرگذار هستیم. مرکز نخبگان که زیر نظر رئیس‌جمهور است، برنامه‌اش این است و امیدوارم موفق شوند. ولی نکته اساسی این است که اگر تا به حال موفق نبوده‌اند شاید علتش این است که هنوز به این نتیجه قطعی نرسیده که رسیدن به قله اصلی علم، تمدن و قدرت از راه و روش پژوهش میسر است. باید طوری آن را نهادینه کنند که به ابزارهای قدرت دست پیدا کنند نه جامعه‌ای که منتظر باشد ببیند دیگران چه می‌کنند و آنها همان کار را انجام دهند؛ جامعه‌ای که خودش مرزهای دانش را بشکافد و ایده‌های جدید و نوین را به بشریت معرفی کند.

اینجا است که بحث متمدن بودن جامعه پیش می‌آید. تمدن از طریق ایجاد تفکرات بنیادین زیبای بشری است که منجر به پیشرفت بشر می‌شود. این راه را پژوهش به جامعه نشان می‌دهد. در تمام زمینه‌ها این پژوهش است که من را زودتر از دیگران به جایی می‌رساند که متوجه می‌شوم آینده وجود دارد و اگر بتوانم از این ایده استفاده کنم این برتری‌ها را به جامعه من خواهد داد. اگر تصمیم‌گیران ما به این مقوله عقیده پیدا کنند به جای ارجحیت دادن به پارانه نان و مواد غذایی، بودجه پژوهش را اول تعیین می‌کنند. جامعه ما ادعا دارد که ما راه و روشی برای بشریت داریم. ما جامعه‌ای نیستیم که فقط به فکر کپی کردن باشد. ما مدعی هستیم که جزو انسان‌هایی هستیم که روند پیشرفت بشری را می‌دانیم.

حال که می‌خواهیم نقش داشته باشیم پس نقش من چطور نمود پیدا می‌کند؟ طبیعتاً من باید ایده‌های جدید و جرقه برانگیز به جامعه بشری ارائه کنم. توجه بشریت را به سمت خودم جلب کنم چرا ما همیشه به گذشته و تمدن قدیمی‌مان می‌بالیم؟ در واقع گذشتگان ما محققان خوبی بوده‌اند و فرایند پژوهش را خوب انجام می‌دادند. در آن برهه از زمان طوری شده بود که پژوهش در جامعه انسانی نهادینه شده و برای آن ارزش قائل می‌شدند و این ارزش‌گذاری باعث شده بود برای ۲۰۰ تا ۳۰۰ سال ما کارهای عظیمی را انجام دهیم ولی حالا آنها از ما قدرتمندتر هستند و

ما خودمان در حال حاضر در خواب فرو رفته‌ایم و مسئله پژوهش را جدی نمی‌گیریم ما از لحاظ فرهنگی دچار رکود شده‌ایم و فکر کردیم از پژوهش‌ها و فناوری تولید شده دیگران استفاده خواهیم کرد.

منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

<http://vista.ir/?view=article&id=359241>

ظاهرا واقعی

«جامعه مجازی» قطعا جزء آن دسته از عباراتی است که در ادبیات مربوط به ارتباطات کامپیوتری بیش از همه از آن استفاده و شاید سوءاستفاده شده است.

این امر نباید باعث شگفتی باشد. مردم به طور روزافزون زندگی خود را در تماس با نظام‌هایی اشتراکی می‌یابند که به هیچ وجه مستلزم نزدیکی فیزیکی هم نیستند.

در زمانی که بسیاری از اشکال جامعه «واقعی»، گه‌گاه به وسیله همان نیروهای تکنولوژیکی-فرهنگی که فرهنگ اینترنت را ممکن می‌سازند، مورد تهاجم قرار می‌گیرند، فضایی باز برای چیزی مثل جامعه روی شبکه‌های کامپیوتر پدید آمده است.

هنگام پرداختن به ابزار مورد استفاده خود برای کاوش در فرهنگ اینترنت باید

حتا در مورد کلماتی که به کار می‌بریم نگاهی انتقادی داشته باشیم. برای نمونه مفهوم «جامعه مجازی» را در نظر بگیرید. این عبارت تا اندازه‌ای بیانگر پیش‌فرض‌های ما در مورد دو مفهوم جامعه (ظاهرا «واقعی») و تکنولوژی (پیش از هر چیز کامپیوتری) است و بر اساس همین پیش‌فرض‌هاست که عبارت مذکور معنا می‌یابد. دیگر این که بهتر است «جامعه مجازی» را عنصری جدید در صحنه فرهنگ بدانیم.

حال می‌پرسیم جامعه مجازی چیست؟ خیلی گذرا و سریع- یا «با سرعت نت»- می‌توان گفت:

(۱) جامعه مجازی عبارت است از تجربه‌مشارکت در فضای ارتباطات با دیگرانی که دیده نمی‌شوند. جامعه مجازی مشارکت دیگران است در فهرست‌های پست الکترونیکی، همچون فیوچرکالچر یا سایبرماینند، که در هر ساعت روز سیل صدها پیام را به سوی صندوق پست الکترونیکی من سرازیر می‌کنند. جامعه مجازی جمعیتی است که در واقعیت مجازی متن‌محور گردهم می‌آید و درباره‌نمایشگاه‌های هنری به بحث می‌پردازد. جامعه مجازی نتیجه عمل نیمه‌اختیاری و ارادی چک کردن آن دیگرانی است که در همه نوع تریبون آن‌لاین شرکت می‌کنند. جامعه مجازی مجموع تمام افرادی است که خود را چیزی شبیه شهروندان جایی می‌پندارند که ما با کلماتی چون «سایبراسپیس» یا «نت» به آن اشاره می‌کنیم. این افراد شریک در آن ترفند گروهی‌اند که آن چیزی را تولید می‌کند که ما دوست داریم «فرهنگ اینترنت» بنامیمش.

(۲) جامعه مجازی برای من کار روزی چند ساعت است که دقیقه به دقیقه آن را حس می‌کنم و از پیش از سپیده‌دم تا پاسی از شب برای آن برنامه می‌ریزم. وقتی شب از خواب بیدار می‌شوم، وقتی آب قهوه جوش می‌آید یا شیر آب حمام باز است، و بین جلسات نمونه‌خوانی و قرار ملاقات با دانشجویان به سراغ نت می‌روم. یا این که در حال انجام کاری دیگر به اینترنت وصل می‌مانم. روزی یکی دو بار، برای مدتی طولانی‌تر به اینترنت وصل می‌شوم تا ارتباط نزدیک‌تر و واقعی‌تری با دیگران برقرار کنم، اما درمی‌یابم این مدت کافی نیست. دوستان و همکارانم هم به نیازی مشابه به ارتباط بیشتر و طولانی‌تر اشاره می‌کنند. جامعه مجازی همین کار و همین ارتباطات و همین نیاز و همین غوطه‌ور شدن است. گاهی ارتباط همزمان است، و بیشتر اوقات غیرهمزمان و غالباً در تنهایی، نوعی لاس زدن متنی که فقط گاهی به قصد رویارویی مستقیم صداها یا بدن‌ها انجام می‌شود. اما بالاخره در یک نیمه‌شب زنگ تلفن خانه‌تان به صدا درمی‌آید و صدایی ناآشنا اسم شما را به زبان می‌آورد، یا نامه‌ای دریافت می‌کنید، یا این که یکهو می‌بینید بلیت هواپیما گرفته‌اید تا یک هفته‌ای را در شهری دور سپری کنید و شب‌ها را روی کاناپه خانه کسی بخوابید که یک سال با او رابطه متنی داشته‌اید، اما هرگز «واقعا» آن طور که دوستان‌تان را می‌بینید او را ندیده‌اید.

(۳) جامعه مجازی توهم جامعه‌ای است که در آن نه آدمی واقعی هست و نه ارتباطی واقعی. جامعه مجازی اصطلاح مورد استفاده عشاق ایده‌آلیست تکنولوژی است که درک نمی‌کنند امر موثق و معتبر را نمی‌توان به واسطه ابزارهای تکنولوژیکی خلق کرد. جامعه مجازی نادیده گرفتن «ماهیت بشری» است که به نظر می‌رسد اساساً منحرف باشد.

(۴) جامعه مجازی ضرورتاً با کامپیوتر یا تکنولوژی‌های پیشرفته و پر زرق‌وبرق پیوند ندارد. جامعه مجازی نقاشان پستی هم وجود دارد- افرادی که سیستم‌های پستی دنیا را مطابق با اهداف زیباشناسانه و ایدئولوژیکی خود به کار می‌گیرند.

(۵) جامعه مجازی شبیه‌سازی جامعه، ترجیحاً با مقدار زیادی سنت و مقدار بسیار کمی آشفستگی است.

(۶) جامعه مجازی مردمی است که در سراسر دنیا دور تلویزیون‌های‌شان گردهم می‌آیند تا مسابقات جام جهانی فوتبال را تماشا کنند.

(۷) جامعه مجازی باغ و بوستان درون ماشین است که در آن ارزش‌های دموکراتیک می‌توانند در نوعی رنسانس سایبر-جفرسونی رونق و شکوفایی داشته باشند. ما رانده‌شده به درون نوع جدیدی از برهوت و فراتر از مرزهای الکترونیکی بار دیگر یاد می‌گیریم به خود متکی باشیم و در عین حال به یکدیگر احترام بگذاریم. ما توسعه را با نزدیکی سازگار خواهیم کرد و ارزش‌های سرمایه‌داری را با ارزش‌های خانوادگی.

منبع : هفته نامه فصل نو

عدم پذیرش سرویس

قصد داریم تا طی چند مقاله با نوعی از حمله به نام DoS آشنا شویم که مخفف عبارت Denial-of-Service یا عدم پذیرش سرویس است. همانطور که در روش های معمول حمله به کامپیوترها اشاره مختصری شد، این نوع حمله باعث از کارافتادن یا مشغول شدن بیش از اندازه کامپیوتر می شود تا حدی که غیرقابل استفاده می شود. در بیشتر موارد، حفره های امنیتی محل انجام این حملات است و لذا نصب آخرین وصله های امنیتی از حمله جلوگیری خواهند کرد. شایان گفتن است که علاوه بر اینکه کامپیوتر شما هدف یک حمله DoS قرار می گیرد، ممکن است که در حمله DoS علیه یک سیستم دیگر نیز شرکت داده شود. نفوذگران با ایجاد ترافیک بی مورد و بی

استفاده باعث می شوند که حجم زیادی از منابع سرویس دهنده و پهنای باند شبکه مصرف یا به نوعی درگیر رسیدگی به این تقاضاهای بی مورد شود و این تقاضا تا جایی که دستگاه سرویس دهنده را به زانو در آورد ادامه پیدا می کند. نیت اولیه و تأثیر حملات DoS جلوگیری از استفاده صحیح از منابع کامپیوتری و شبکه ای و از بین بردن این منابع است.

علیرغم تلاش و منابعی که برای ایمن سازی علیه نفوذ و خرابکاری مصروف گشته است، سیستم های متصل به اینترنت با تهدیدی واقعی و مداوم به نام حملات DoS مواجه هستند. این امر بدلیل دو مشخصه اساسی اینترنت است:

▪ منابع تشکیل دهنده اینترنت به نوعی محدود و مصرف شدنی هستند.

زیرساختار سیستم ها و شبکه های بهم متصل که اینترنت را می سازند، کاملاً از منابع محدود تشکیل شده است. پهنای باند، قدرت پردازش و ظرفیت های ذخیره سازی، همگی محدود و هدف های معمول حملات DoS هستند. مهاجمان با انجام این حملات سعی می کنند با مصرف کردن مقدار قابل توجهی از منابع در دسترس، باعث قطع میزانی از سرویس ها شوند. وفور منابعی که بدرستی طراحی و استفاده شده اند ممکن است عاملی برای کاهش میزان تاثیر یک حمله DoS باشد، اما شیوه ها و ابزار امروزی حمله حتی در کارکرد فراوان ترین منابع نیز اختلال ایجاد می کند.

▪ امنیت اینترنت تا حد زیادی وابسته به تمام عوامل است.

حملات DoS معمولاً از یک یا چند نقطه که از دید سیستم با شبکه قربانی عامل بیرونی هستند، صورت می گیرند. در بسیاری موارد، نقطه آغاز حمله شامل یک یا چند سیستم است که از طریق سوءاستفاده های امنیتی در اختیار یک نفوذگر قرار گرفته اند و لذا حملات از سیستم یا سیستم های خود نفوذگر صورت نمی گیرد. بنابراین، دفاع برعلیه نفوذ نه تنها به حفاظت از اموال مرتبط با اینترنت کمک می کند، بلکه به جلوگیری از استفاده از این اموال برای حمله به سایر شبکه ها و سیستم ها نیز کمک می کند. پس بدون توجه به اینکه سیستم هایتان به چه میزان محافظت می شوند، قرار گرفتن در معرض بسیاری از انواع حمله و مشخصاً DoS، به وضعیت امنیتی در سایر قسمت های اینترنت بستگی زیادی دارد.

مقابله با حملات DoS تنها یک بحث عملی نیست. محدودکردن میزان تقاضا، فیلترکردن بسته ها و دستکاری پارامترهای نرم افزاری در بعضی موارد می تواند به محدودکردن اثر حملات DoS کمک کند، اما بشرطی که حمله DoS در حال مصرف کردن تمام منابع موجود نباشد. در بسیاری موارد، تنها می توان یک دفاع واکنشی داشت و این در صورتی است که منبع یا منابع حمله مشخص شوند. استفاده از جعل آدرس IP در طول حمله و ظهور روش های حمله توزیع شده و ابزارهای موجود یک چالش همیشگی را در مقابل کسانی که باید به حملات DoS پاسخ دهند، قرار داده است. تکنولوژی حملات DoS اولیه شامل ابزار ساده ای بود که بسته ها را تولید و از «یک منبع به یک مقصد» ارسال می کرد. با گذشت زمان، ابزارها تا حد اجرای حملات از «یک منبع به چندین هدف»، «از چندین منبع به هدف های تنها» و «چندین منبع به چندین هدف»، پیشرفت کرده اند.

امروزه بیشترین حملات گزارش شده به CERT/CC مبنی بر ارسال تعداد بسیار زیادی بسته به یک مقصد است که باعث ایجاد نقاط انتهایی بسیار زیاد و مصرف پهنای باند شبکه می شود. از چنین حملاتی معمولاً به عنوان حملات طغیان بسته (Packet flooding) یاد می شود. اما در مورد «حمله به چندین هدف» گزارش کمتری دریافت شده است.

انواع بسته ها (Packets) مورد استفاده برای حملات طغیان بسته، در طول زمان تغییر کرده است، اما چندین نوع بسته معمول وجود دارند که هنوز توسط ابزار حمله DoS استفاده می شوند.

▪ طغیان های TCP: رشته ای از بسته های TCP با پرچم های (flag) متفاوت به آدرس IP قربانی فرستاده می شوند. پرچم های SYN، ACK و RST بیشتر استفاده می شوند.

▪ طغیان های تقاضاپاسخ ICMP (مانند طغیان های ping): رشته ای از بسته های ICMP به آدرس IP قربانی فرستاده می شود.

• طغیان های UDP: رشته ای از بسته های UDP به آدرس IP قربانی ارسال می شوند.

از آنجا که حملات طغیان بسته های دیتا معمولاً تلاش می کنند منابع پنهان باند و پردازش را خلع سلاح کنند، میزان بسته ها و حجم دیتای متناظر با رشته بسته ها عوامل مهمی در تعیین درجه موفقیت حمله هستند. بعضی از ابزارهای حمله خواص بسته ها را در رشته بسته ها بدلیلی تغییر می دهند:

• آدرس IP منبع - در بعضی موارد، یک آدرس IP منبع ناصحیح، (روشی که جعل IP نامیده می شود) برای پنهان کردن منبع واقعی یک رشته بسته استفاده می شود. در موارد دیگر، جعل IP هنگامی استفاده می شود که رشته های بسته به یک یا تعداد بیشتری از سایت های واسطه فرستاده می شوند تا باعث شود که پاسخ ها به سمت قربانی ارسال شود. مثال بعدی در مورد حملات افزایش بسته است (مانند smurf و fraggle)

• پورتهای منبعمقصد- ابزار حمله طغیان بسته بر اساس TCP و UDP ، گاهی اوقات پورت منبع و یا مقصد را تغییر می دهند تا واکنش توسط فیلتر کردن بسته را مشکل تر کنند.

• مقادیر IP Header دیگر - در نهایت در ابزار حمله DoS مشاهده کرده ایم که برای مقاردهای تصادفی، مقادیر Header هر بسته در رشته بسته ها طراحی شده اند که تنها آدرس IP مقصد است که بین بسته ها ثابت می ماند.

بسته ها با خواص ساختگی بسادگی در طول شبکه تولید و ارسال می شوند. پروتکل TCP/IP به آسانی مکانیزم هایی برای تضمین پیوستگی خواص بسته ها در هنگام تولید و یا ارسال نقطه به نقطه بسته ها ارائه نمی کند. معمولاً، یک نفوذگر فقط به داشتن اختیار کافی روی یک سیستم برای بکارگیری ابزار و حملاتی که قادر به تولید و ارسال بسته های با خواص تغییر یافته باشند، نیاز دارد. ژوئن ۱۹۹۹، آغاز بکارگیری ابزار DoS با چندین منبع یا DDos (Distributed DoS) بود.

• روش های حمله DoS

در این قسمت به یک تقسیم بندی کلی درباره انواع حملات DoS می پردازیم:

• Smurf یا Fraggle

حملات smurf یک از مخرب ترین حملات DoS هستند. (شکل زیر)

در حمله Smurf (حمله براساس ازدیاد بسته های ICMP)، نفوذگر یک تقاضای اکوی (ping) ICMP به یک آدرس ناحیه می فرستد. آدرس منبع تقاضای اکو، آدرس IP قربانی است. (از آدرس IP قربانی بعنوان آدرس برگشت استفاده می شود). بعد از دریافت تقاضای اکو، تمام ماشین های ناحیه پاسخ های اکو را به آدرس IP قربانی می فرستند. در این حالت قربانی هنگام دریافت طغیان بسته های با اندازه بزرگ از تعداد زیادی ماشین، از کار خواهد افتاد.

حمله Smurf برای ازکار انداختن منابع شبکه سیستم قربانی از روش مصرف پهنای باند استفاده می کند. این حمله این عمل را با استفاده از تقویت پهنای باند نفوذگران انجام می دهد. اگر شبکه تقویت کننده ۱۰۰ ماشین دارد، سیگنال می تواند ۱۰۰ برابر شود، و بنابراین حمله کننده با پهنای باند پایین (مانند مودم ۵۶ کیلوبیتی) می تواند سیستم قربانی را با پهنای باند بیشتری (مانند اتصال T1) از کار بیندازد.

حمله Fraggle (تقویت بسته UDP) در حقیقت شباهت هایی به حمله Smurf دارد. حمله Fraggle از بسته های اکوی UDP بر طبق همان روش بسته های اکوی ICMP در حمله Smurf استفاده می کند. Fraggle معمولاً به ضرب تقویت کمتری نسبت به Smurf می رسد، و در بیشتر شبکه ها اکوی UDP سرویسی با اهمیت کمتر نسبت به اکوی ICMP است، بنابراین Fraggle عمومیت Smurf را ندارد.

• SYN Flood

حمله طغیان SYN قبل از کشف حمله Smurf بعنوان مخرب ترین شیوه حمله DoS بشمار می رفت. این روش برای ایجاد حمله DoS بر اساس قحطی منابع عمل می کند.

در طول برقراری یک ارتباط معمولی TCP، سرویس گیرنده یک تقاضای SYN به سرویس دهنده می فرستد، سپس سرور با یک ACK/SYN به کلاینت پاسخ می دهد، در نهایت کلاینت یک ACK نهایی را به سرور ارسال می کند و به این ترتیب ارتباط برقرار می شود.

اما در حمله طغیان SYN، حمله کننده چند تقاضای SYN به سرور قربانی با آدرس های منبع جعلی بعنوان آدرس برگشت، می فرستد. آدرس های جعلی روی شبکه وجود ندارند. سرور قربانی سپس با ACK/SYN به آدرس های ناموجود پاسخ می دهد. از آنجا که هیچ آدرسی این ACK/SYN را دریافت نمی کند، سرور قربانی منتظر ACK از طرف کلاینت می ماند. ACK هرگز نمی رسد، و زمان انتظار سرور قربانی پس از مدتی به پایان می رسد. اگر حمله کننده به اندازه کافی و مرتب تقاضاهای SYN بفرستد، منابع موجود سرور قربانی برای برقراری یک اتصال و انتظار برای این ACKهای در حقیقت تقلبی مصرف خواهد شد. این منابع معمولاً از نظر تعداد زیاد نیستند، بنابراین تقاضاهای SYN جعلی حتی با تعداد نسبتاً کم می توانند باعث وقوع یک حمله DoS شوند.

• حملات DNS

در نسخه های اولیه BIND (Berkely Internet Name Domain)، حمله کنندگان می توانستند بطور مؤثری حافظه نهان یک سرور DNS را که در حال استفاده از عملیات بازگشت برای جستجوی یک ناحیه بود که توسط این سرور سرویس داده نمی شد، مسموم کنند. زمانی که حافظه نهان مسموم می شد، یک کاربر قانونی به سمت شبکه مورد نظر حمله کننده یا یک شبکه ناموجود هدایت می شد. این مشکل با نسخه های جدیدتر BIND برطرف شده است. در این روش حمله کننده اطلاعات DNS غلط که می تواند باعث تغییر مسیر درخواست ها شود، ارسال می کند.

• حملات DDoS

حملات DDoS (Distributed Denial of Service) حمله گسترده ای از DoS است. در اصل DDoS حمله هماهنگ شده ای برعلیه سرویس های موجود در اینترنت است. در این روش حملات DoS بطور غیرمستقیم از طریق تعداد زیادی از کامپیوترهای هک شده بر روی کامپیوتر قربانی انجام می گیرد. سرویس ها و منابع مورد حمله ، «قربانی های اولیه» و کامپیوترهای مورد استفاده در این حمله «قربانی های ثانویه» نامیده می شوند. حملات DDoS عموماً در از کار انداختن سایت های کمپانی های عظیم از حملات DoS مؤثرتر هستند. • انواع حملات DDoS

عموماً حملات DDoS به سه گروه TFN/TFN۲K، Trinoo و Stecheldraht تقسیم می شوند.

• Trinoo

Trinoo در اصل از برنامه های Master/Slave است که با یکدیگر برای یک حمله طغیان UDP بر علیه کامپیوتر قربانی هماهنگ می شوند. در یک

روند عادی، مراحل زیر برای برقراری یک شبکه Trinoo DDoS واقع می شوند:

• مرحله ۱: حمله کننده، با استفاده از یک میزبان هک شده، لیستی از سیستم هایی را که می توانند هک شوند، گردآوری می کند. بیشتر این پروسه بصورت خودکار از طریق میزبان هک شده انجام می گیرد. این میزبان اطلاعاتی شامل نحوه یافتن سایر میزبان ها برای هک در خود نگهداری می کند.

• مرحله ۲: به محض اینکه این لیست آماده شد، اسکریپت ها برای هک کردن و تبدیل آنها به اربابان (Masters) یا شیاطین (Daemons) اجراء می شوند. یک ارباب می تواند چند شیطان را کنترل کند. شیاطین میزبانان هک شده ای هستند که طغیان UDP اصلی را روی ماشین قربانی انجام می دهند.

• مرحله ۳: حمله DDoS هنگامی که حمله کننده فرمانی به میزبانان Master ارسال می کند، انجام می گیرد. این اربابان به هر شیطانی دستور می دهند که حمله DoS را علیه آدرس IP مشخص شده در فرمان آغاز کنند و با انجام تعداد زیادی حمله DoS یک حمله DDoS شکل می گیرد.

• TFN/TFN۲K

TFN (Tribal Flood Network) یا شبکه طغیان قبیله ای، مانند Trinoo، در اصل یک حمله Master/Slave است که در آن برای طغیان SYN علیه سیستم قربانی هماهنگی صورت می گیرد. شیاطین TFN قادر به انجام حملات بسیار متنوع تری شامل طغیان ICMP، طغیان SYN و حملات Smurf هستند، بنابراین TFN از حمله Trinoo پیچیده تر است.

TFN۲K نسبت به ابزار TFN اصلی چندین برتری و پیشرفت دارد. حملات TFN۲K با استفاده از جعل آدرس های IP اجرا می شوند که باعث کشف مشکل تر منبع حمله می شود. حملات TFN۲K فقط طغیان ساده مانند TFN نیستند. آنها همچنین شامل حملاتی می شوند که از شکاف های امنیتی سیستم عامل ها برای بسته های نامعتبر و ناقص سوءاستفاده می کنند تا به این ترتیب باعث از کار افتادن سیستم های قربانی شوند. حمله کنندگان TFN۲K دیگر نیازی به اجرای فرمان ها با وارد شدن به ماشین های مخدوم (Client) (به جای Master در TFN) ندارند و می توانند این فرمان ها را از راه دور اجراء کنند. ارتباط بین Client ها و Daemon ها دیگر به پاسخ های اکوی ICMP محدود نمی شود و می تواند روی واسط های مختلفی مانند TCP و UDP صورت گیرد. بنابراین TFN۲K خطرناک تر و همچنین برای کشف کردن مشکل تر است.

• Stacheldraht

کد Stacheldraht بسیار شبیه به Trinoo و TFN است، اما Stacheldraht اجازه می دهد که ارتباط بین حمله کننده و Master ها (که در این حمله Handler نامیده می شوند) رمزنگاری شود؛ عامل ها می توانند کد خود را بصورت خودکار ارتقاء دهند، می توانند اقدام به انواع مختلفی از حملات مانند طغیان های ICMP، طغیان های UDP و طغیان های SYN کنند.

• دفاع علیه حملات Smurf یا Fraggles

اگر در معرض حمله Smurf قرار گرفته باشید، کار چندانی از شما ساخته نیست. هرچند که این امکان وجود دارد که بسته های مهاجم را در روتر خارجی مسدود کنید، اما پهنای باند منشاء آن روتر مسدود خواهد شد. برای اینکه فراهم کننده شبکه بالاسری شما، حملات را در مبداء حمله مسدود کند، به هماهنگی نیاز است.

بمنظور جلوگیری از آغاز حمله از سایت خودتان، روتر خارجی را طوری پیکربندی کنید که تمام بسته های خارج شونده را که آدرس مبدا متناقض با زیرشبه شما دارند، مسدود کند. اگر بسته جعل شده نتواند خارج شود، نمی تواند آسیب چندانی برساند.

برای جلوگیری از قرار گرفتن بعنوان یک واسطه و شرکت در حمله DoS شخص دیگر، روتر خود را طوری پیکربندی کنید که بسته هایی را که مقصدشان تمام آدرس های شبکه شماست، مسدود کند. یعنی، به بسته های ICMP منتشر شده به شبکه خود، اجازه عبور از روتر ندهید. این عمل به شما اجازه می دهد که توانایی انجام ping به تمام سیستم های موجود در شبکه خود را حفظ کنید، در حالیکه اجازه این عمل را از یک سیستم بیرونی بگیرید. اگر واقعاً نگران هستید، می توانید سیستم های میزبان خود را طوری پیکربندی کنید که از انتشارهای ICMP کاملاً جلوگیری کنند.

• دفاع علیه حملات طغیان SYN

• بلاک های کوچک

بجای تخصیص یک شیء از نوع ارتباط کامل (که باعث اشغال فضای زیاد و نهایتاً اشکال در حافظه می شود)، یک رکورد کوچک (micro-record) تخصیص دهید. پیاده سازی های جدیدتر برای SYN های ورودی، تنها ۱۶ بایت تخصیص می دهد.

• کوکی های SYN

یک دفاع جدید علیه طغیان SYN «کوکی های SYN» است. در کوکی های SYN، هر طرف ارتباط، شماره توالی (Sequence Number) خودش را دارد. در پاسخ به یک SYN، سیستم مورد حمله واقع شده، یک شماره توالی مخصوص از ارتباط ایجاد می کند که یک «کوکی» است و سپس همه چیز را فراموش می کند یا عبارتی از حافظه خارج می کند (کوکی بعنوان مشخص کننده یکتای یک تبادل یا مذاکره استفاده می شود). کوکی در مورد ارتباط اطلاعات لازم را در بردارد، بنابراین بعداً می تواند هنگامی که بسته ها از یک ارتباط سالم می آیند، مجدداً اطلاعات فراموش شده در مورد ارتباط را ایجاد کند.

• کوکی های RST

جایگزینی برای کوکی های SYN است، اما ممکن است با سیستم عامل های ویندوز ۹۵ که پشت فایروال قرار دارند، مشکل ایجاد کند. روش مذکور به این ترتیب است که سرور یک ACK/SYN اشتباه به کلاینت ارسال می کند. کلاینت باید یک بسته RST تولید کند تا به سرور بگوید که چیزی اشتباه است. در این هنگام، سرور می فهمد که کلاینت معتبر است و ارتباط ورودی از آن کلاینت را بطور طبیعی خواهد پذیرفت.

پشته های (stack) های TCP بمنظور کاستن از تأثیر طغیان های SYN می توانند دستکاری شوند. معمول ترین مثال کاستن زمان انقضاء (timeout) قبل از این است که پشته، فضای تخصیص داده شده به یک ارتباط را آزاد کند. تکنیک دیگر قطع بعضی از ارتباطات بصورت انتخابی است.

• دفاع علیه حملات DNS

• دفاع از سرور اصلی (root server)

پایگاه داده سرور اصلی کوچک است و بندرت تغییر می کند. یک کپی کامل از پایگاه داده اصلی تهیه کنید، روزی یک بار آپدیت ها را چک کنید و گاه و بیگاه بارگذاری های مجدد انجام دهید. از سرورهای اصلی با استفاده از آدرس های anycast استفاده کنید (این عمل باعث می شود که

سیستم‌ها در شبکه‌های با موقعیت‌های مختلف بعنوان یک سرور بنظر برسند.)

• دفاع از سازمان تان

اگر سازمان شما یک اینترنت دارد، باید دسترسی‌های جداگانه‌ای از DNS برای کاربران داخلی و مشتریان خارجی خود فراهم کنید. این عمل DNS داخلی را از حملات خارجی در امان نگاه می‌دارد. ناحیه اصلی را کپی کنید تا سازمان خود را از حملات DDoS آتی روی قسمت‌های اصلی محفوظ نگه دارید. همچنین به کپی کردن نواحی DNS از شرکای تجاری خود که در خارج از شبکه شما قرار دارند، توجه کنید. هنگامی که بروز رسانی‌های DNS به روی اینترنت می‌روند، می‌توانند در هنگام انتقال مورد ربایش و دستکاری قرار گیرند. از TSIGها (transaction signature) یا امضاهای معاملاتی برای امضای آن‌ها یا ارسال بروز رسانی‌ها روی VPN (شبکه‌های خصوصی مجازی) یا سایر کانال‌ها استفاده کنید.

• مقابله با حملات DDoS

چگونه می‌توانید از سرورهای خود در مقابل یورش دیناهای ارسالی از طرف کامپیوترهای آلوده موجود در اینترنت مراقبت کنید تا شبکه شرکت شما مختل نشود؟ در اینجا به چند روش بطور مختصر اشاره می‌شود:

• سیاه چاله

این روش تمام ترافیک را مسدود می‌کند و به سمت سیاه چاله! یعنی جایی که بسته‌ها دور ریخته می‌شود هدایت می‌کند. اشکال در این است که تمام ترافیک - چه خوب و چه بد- دور ریخته می‌شود و در حقیقت شبکه مورد نظر بصورت یک سیستم off-line قابل استفاده خواهد بود. در روش‌های اینچنین حتی اجازه دسترسی به کاربران قانونی نیز داده نمی‌شود.

• مسیریاب‌ها و فایروال‌ها

روترها می‌توانند طوری پیکربندی شوند که از حملات ساده ping با فیلترکردن پروتکل‌های غیرضروری جلوگیری کنند و می‌توانند آدرس‌های IP نامعتبر را نیز متوقف کنند. بهرحال، روترها معمولاً در مقابل حمله جعل شده پیچیده تر و حملات در سطح Application با استفاده از آدرس‌های IP معتبر، بی‌تأثیر هستند.

• سیستم‌های کشف نفوذ

روش‌های سیستم‌های کشف نفوذ (intrusion detection systems) توانایی‌هایی ایجاد می‌کند که باعث تشخیص استفاده از پروتکل‌های معتبر بعنوان ابزار حمله می‌شود. این سیستم‌ها می‌توانند بهمراه فایروال‌ها بکار روند تا بتوانند بصورت خودکار در مواقع لزوم ترافیک را مسدود کنند. در بعضی مواقع سیستم تشخیص نفوذ نیاز به تنظیم توسط افراد خبره امنیتی دارد و البته گاهی در تشخیص نفوذ دچار اشتباه می‌شود.

• سرورها

پیکربندی مناسب application‌های سرویس دهنده در به حداقل رساندن تأثیر حمله DDoS تأثیر بسیار مهمی دارند. یک سرپرست شبکه می‌تواند بوضوح مشخص کند که یک application از چه منابعی می‌تواند استفاده کند و چگونه به تقاضاهای کلاینت‌ها پاسخ دهد. سرورهای بهینه‌سازی شده، در ترکیب با ابزار تخفیف دهنده، می‌توانند هنوز شانس ادامه ارائه سرویس را در هنگامی که مورد حمله DDoS قرار می‌گیرند، داشته باشند.

▪ ابزار تخفیف DDoS

چندین شرکت ابزارهایی تولید می کنند که برای ضدعفونی ! کردن ترافیک یا تخفیف حملات DDoS استفاده می شوند که این ابزار قبلاً بیشتر برای متعادل کردن بار شبکه یا فایروالینگ استفاده می شد. این ابزارها سطوح مختلفی از میزان تأثیر دارند. هیچکدام کامل نیستند. بعضی ترافیک قانونی را نیز متوقف می کنند و بعضی ترافیک غیرقانونی نیز اجازه ورود به سرور پیدا می کنند. زیرساخت سرور هنوز باید مقاوم تر شود تا در تشخیص ترافیک درست از نادرست بهتر عمل کند.

▪ پهنای باند زیاد

خرید یا تهیه پهنای باند زیاد یا شبکه های افزونه برای سروکار داشتن با مواقعی که ترافیک شدت می یابد، می تواند برای مقابله با DDoS مؤثر باشد.

عموماً، شرکت ها از قبل نمی دانند که یک حمله DDoS بوقوع خواهد پیوست. طبیعت یک حمله گاهی در میان کار تغییر می کند و به این نیاز دارد که شرکت بسرعت و بطور پیوسته در طی چند ساعت یا روز، واکنش نشان دهد. از آنجا که تأثیر اولیه بیشتر حملات، مصرف کردن پهنای باند شبکه شماسست، یک ارائه کننده سرویس های میزبان روی اینترنت که بدرستی مدیریت و تجهیز شده باشد، هم پهنای باند مناسب و هم ابزار لازم را در اختیار دارد تا بتواند تأثیرات یک حمله را تخفیف دهد.

<http://vista.ir/?view=article&id=226864>

عقایدی جلوتر از زمان

هیچ کس نمی داند که بیست سال آینده با خود چه به ارمغان خواهد آورد. ولی اگر بیست سال گذشته را ملاک قرار دهیم، دو دهه آینده حامل تغییراتی آن چنان وسیع خواهد بود که بر زندگی تک تک انسان های این کره خاکی تاثیر بسزایی خواهد گذاشت.

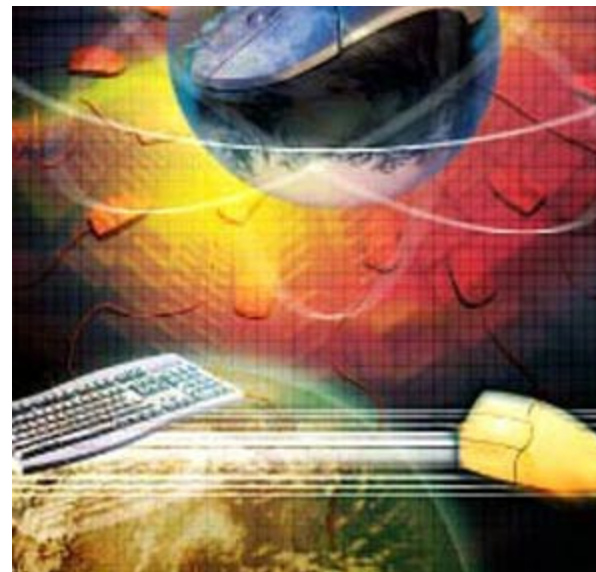
به عنوان مثال قبل از سال ۱۹۸۶ هیچ وسیله کامپیوتری وجود نداشت که

یک پدر بزرگ در تریپولی یک پیغام فوری به همراه یک عکس برای نوه اش در بروکلین بفرستد. هیچ وسیله ای نبود که یک موتورسوار مستاصل با چرخ پنجر بتواند با یک کامیون یدک کش تماس بگیرد. و اطلاعات تقریباً مبهمی از ترکیب شیمیایی یک ملکول دی ان ای وجود داشت. نگاهی به وضعیت فعلی بکنیم: همه موارد فوق و البته خیلی بیش از آن نه تنها ممکن بلکه بدیهی و تا حدی پیش پا افتاده تصور می شوند.

با این تصویر در ذهن، "های" نگاهی انداخته به بعضی از بزرگترین، مهم ترین و جالبترین پیشرفت ها در عرصه علم، پزشکی و تکنولوژی در بیست سال گذشته. عظمت بعضی از این اکتشافات مانند شبکه جهانی اینترنت، واضح و مورد تایید است. به منظور درک قدرت محض موارد دیگر مانند پروژه تحقیقات ژنی انسان، ممکن است زمانی حدود ۲۰ سال احتیاج باشد.

• یک نقشه گنج از بدن انسان

یک روز-که شاید چندان هم دور نباشد- کار بسیار دشوار دانشمندان در جهت به نقشه درآوردن تمامی ژنهای بدن انسان از طریق پروژه تحقیقات ژنی انسان می تواند همانقدر مهم و حیاتی شمرده شود که ظهور کامپیوتر.

این پروژه در زمان شروعش در سال ۱۹۹۰ یک پروژه عظیم بین المللی بود که دانشمندان ۱۸ کشور مختلف برای برنامه ریزی، پیگیری و اعتلای دانش و آگاهی موجود در مورد واحدهای اولیه شکل دهنده زندگی، روی آن کار می کردند. اگرچه که کار قرار بود ۱۵ سال به طول بیانجامد، پیشرفت های سریع تکنولوژی این امکان را به وجود آورد که کار ۲ سال زودتر از موعد مقرر به نتیجه برسد.

پیش نویس اولیه این طرح در سال ۲۰۰۱ کامل گردید. کپی نهایی که ۹۹ درصد کامل تلقی می شد در سال ۲۰۰۴ به اتمام رسید. اطلاعات مربوط به پروژه بر روی تارنما و در دسترس عموم قرار گرفته است.

ساماندهی نقشه ژنی بدن انسان باعث به وجود آمدن یک عصر جدید در علم و پزشکی شده است. متخصصان معتقدند که حجم وسیع اطلاعات در مورد دی ان ای که از طریق این طرح به دست می آید، پیشرفت سریع در زمینه های بسیاری همچون همانند سازی، تحقیقات کاشت سلول، داروهای اختصاصی برای بیماران، و ژن درمانی را به دنبال خواهد داشت.

دکتر فرانسیس کالینز، رئیس موسسه تحقیقاتی پروژه تحقیقات ژنی انسان در ایالات متحده می گوید: "با در دست داشتن این نتایج، ما در پایان مرحله آغازین این طرح هستیم. قسمت خوب کار هنوز در پیش رو است."

• شبکه ای که دنیا را عوض کرد

تاریخ ششم آگوست ۱۹۹۱ شاید مفهومی برای شما نداشته باشد. ولی در آن روز با ارائه شبکه جهانی اینترنت برای اولین بار به عموم، دنیا برای همیشه تغییر کرد.

تا قبل از آن سیستم های کامپیوتری موجود تنها توسط دانشمندان و آشنایان به تکنولوژی پیشرفته قابل درک و استفاده بود ولی شبکه اینترنت تبدیل به پدیده ای عمومی و وسیله ای اجتناب ناپذیر برای تبادل و تشریح اطلاعات شد.

محبوبیت این شبکه از زمان به وجود آمدنش رشد صعودی داشته و دامنه استفاده اش در تمام نقاط جغرافیایی با جمعیت انسانی گسترده است. پذیرش سریع این شبکه و تبدیل آن به جزیی از زندگی روزمره به دلیل وجود کامپیوترهای شخصی بود که در سال ۱۹۷۷ وارد بازار شدند و اوج شکوفایی شان در اوایل دهه ۸۰ بود.

بر اساس آمار نت گرفت ، یک شرکت اینترنتی در انگلیس که میزان استفاده از اینترنت را بررسی می کند، تا آوریل ۲۰۰۶، ۸۰ میلیون تارنما در اینترنت وجود داشته است. این عدد تعجب شما را برمی انگیزد. ولی نکته جالب اینجاست: تعداد تارنماها از آوریل ۲۰۰۲ که طبق آمار نت گرفت ۴۰ میلیون بوده است، دو برابر شده است.

اساساً، اینترنت همه این مکانهای مجازی را توسط سه استاندارد به هم متصل می کند: یونیفرم ریسورس لوکیتور (یا URL)، یک سیستم جهانی که مسیر یک فایل، برای مثال صفحات تارنما؛ را در اینترنت مشخص می کند، پروتکل انتقال فرامتن (HTTP) ، که تعیین می کند که چگونه کاوشگر و سرورس دهنده با یکدیگر صحبت کنند؛ و زبان فرامتنی (HTML)، که ساختار و محتویات اسناد فرامتن را توصیف می کند.

اکثر مردم تنها ۱۵ سال است که با اینترنت آشنا هستند. ولی زندگی بدون آن برای بسیاری غیر قابل تصور است. اینترنت تنها در طول یک دهه و نیم فرهنگ، جامعه، اقتصاد، آموزش و تقریباً همه چیز را زیر و رو کرده است.

• یک برش ظریف تر

بگذارید با حقیقت روبرو شویم: هیچ کس از جراحی خوشش نمی آید. ولی یک تکنیک خارق العاده تحت عنوان لاپاروسکپی رفتن به زیر تیغ جراحی را بسیار ساده تر از قبل کرده است. لاپاروسکپی جراحان را قادر می سازد که با استفاده از یک ابزار کوچک فیبر نوری، داخل بدن بیمار را بررسی کنند، این وسیله سپس تصاویر را به صفحه مانیتور اتاق جراحی منتقل می کند.

یکی از برتری های عمده این روش این است که پزشکان را از بریدن بدن بیمار بی نیاز می سازد. در لاپاروسکپی که تحت عنوان جراحی "سوراخ کلیدی" نیز شناخته می شود تنها به ۲ تا ۴ برش کوچک ۸ تا ۱۰ میلیمتری نیاز است. پزشکان سپس لاپاروسکوپ و سایر ابزار جراحی را وارد بدن بیمار می کنند و هم زمان که مراحل کار را بر روی مانیتور مشاهده می کنند، می توانند جراحی های ظریف متعددی انجام دهند و یا موضوع را بررسی کنند.

لاپاروسکپی یک ابزار تشخیصی مطمئن است که به پزشکان اجازه می دهد وجود هرگونه کیست، تومور، یا جراحی را بررسی کنند. دامنه توانایی لاپاروسکپی در جراحی شامل همه چیز از ترمیم زانو گرفته تا رفع تنگی مجرای ادرار و برداشتن آپاندیس می شود. این روش همچنین برای کسانی که تمایل به اهدای عضو دارند بی نظیر است. جاش سینگر یک تحلیلگر سیستم در واشنگتن دی سی که در سپتامبر ۲۰۰۰ یک کلیه اش را به پدرش اهدا کرد می گوید: "جراحی من توسط لاپاروسکپی انجام شد و می توانم به جرات بگویم که بسیار آسان تر از روش قدیمی بود. من در عرض چند هفته به سرعت بهبود یافته ام. اگر این جراحی به روش قدیمی انجام می شد، من مجبور بودم ماهها در بستر بمانم."

تجربه سینگر تنها مورد نیست. بسیاری از مردم به عنوان بیمار سرپایی تحت جراحی لاپاروسکپی قرار می گیرند و در عرض ۲۴ ساعت به خانه

برمی گردند.

• همیشه آماده به خدمت

جالب نیست؟ در مدتی که مشغول نوشتن این متن در مورد تلفن های همراه بودم، چهار بار توسط کسانی که با تلفن همراهم تماس گرفتند رشته افکارم پاره شد!

لغت "ubiquitous" در فرهنگنامه آمریکایی آکسفورد به این صورت تعریف شده است "حاضر، چیزی که در همه جا پیدا یا ظاهر می شود." این لغت به نظر می رسد با تلفن همراه مترادف باشد.

شرکت کامپیوتری آلماناک ، یک شرکت پیشرفته تحقیقاتی در زمینه بازار در آمریکا نگاه جالبی به استفاده از تلفن همراه دارد. طبق گزارش این شرکت، در سال ۱۹۹۰ از هر ۱۰۰۰ نفر ۲٫۱ نفر در دنیا از تلفن همراه استفاده می کردند. تا سال ۱۹۹۵ آمار استفاده از تلفن همراه در هر ۱۰۰۰ نفر به ۱۵٫۶ افزایش پیدا کرده بود. تا سال ۲۰۰۵ این عدد یک پرش بزرگ دیگر داشت: ۳۱۹ . طبق پیش بینی این شرکت تا سال ۲۰۱۰ از هر ۱۰۰۰ نفر ۴۷۸ نفر از تلفن همراه استفاده خواهند کرد - تقریباً نیمی از جمعیت جهان.

تکنولوژی تلفن همراه نیز در طول ۲۰ سال گذشته تغییرات زیادی کرده است. مدلهای اولیه دهه ۸۰ تقریباً ۴۰۰۰ دلار قیمت و نزدیک به ۲ پوند وزن داشتند و تنها برای کار استفاده می شدند. امروزه مدلهای پر زرق و برق و راحتی در جیب جا می شوند و یک دستگاه ضروری برای هرکس، از یک شهروند مسن گرفته تا دانش آموزان مدارس ابتدایی، می باشند. مدلهای جدیدتر حتی قابلیت ارسال و دریافت پیامهای کوتاه، جستجو در اینترنت و دانلود کردن فیلم را نیز دارند.

تمام چیزهایی که احتمالاً در مخیله الکساندر گراهام بل هنگام اختراع تلفن در ۱۸۷۶ هم نمی گنجید.

• یک تلویزیون هوشمندتر

بهترین راه برای شناخت دستگاه های دیجیتال فیلم برداری از طریق مقایسه است: دی وی آرهای دنیای تماشای تلویزیون را به اندازه ای تغییر دادند که آی پادها گوش کردن موسیقی را.

اولین مدل دی وی آر بلافاصله بعد از ظهور دو پدیده تکنولوژی وارد بازار شد. تی آی وی او و ریپلی تی وی در سال ۱۹۹۹ در "نمایشگاه استفاده کننده گان الکترونیک " برای اولین بار در لاس وگاس به نمایش گذاشته شدند. ریپلی تی وی توجه اولیه زیادی به خود جلب کرد ولی تیوو در بین مصرف کنندگان محبوبیت بسیار زیادی کسب کرده است.

بطور خلاصه، این دستگاه های پیشرفته تصاویر را بر روی یک حافظه واسط دیجیتالی ضبط کرده و به تماشاگر این امکان را می دهند که برنامه تلویزیونی مورد علاقه اش را بعداً نگاه کند، ویژگی که تحت عنوان "انتقال زمان" شناخته می شود. علاوه بر این دی وی آرهای توانایی های متعدد دیگری نیز دارند از جمله متوقف کردن برنامه زنده تلویزیون، پخش مجدد برنامه، ثابت کردن تصاویر و رد کردن تبلیغات... همه با یک فشار ساده دستگاه کنترل از راه دور.

آنها همچنین با دادن امکان به وجود آوردن یک "لیست نمایش" به تماشاگر همانند کاری که آی پاد می کند، باعث به وجود آمدن انقلابی در عرصه تلویزیون های قدیمی شدند. به عنوان مثال شما برنامه تلویزیونی آمریکن آیدل را دوست دارید. تنها کاری که می کنید تنظیم دی وی آر است و

برنامه مورد نظر هر زمان که پخش شود، ضبط خواهد شد، هر هفته. برنامه سپس به لیست برنامه های مورد علاقه شما اضافه می شود تا در زمان مناسب آنرا نگاه کنید.

کیتی لیک یک مشاور اجتماعی در سین سیناتی، اوهایو می گوید: "این سیستم کاملاً روش تلویزیون نگاه کردن من را عوض کرده است. دیگر مجبور نیستم منتظر برنامه مورد علاقه ام بمانم، تازه به شرط اینکه وقت برای تماشای آن داشته باشم. و دیگر اجباری ندارم که آگهی های بازرگانی را نگاه کنم، مگر اینکه به آن محصول علاقه مند باشم. الان دیگر تماشای تلویزیون بدون تی آی وی او برایم بسیار سخت است."

منبع : سایت طالبی

<http://vista.ir/?view=article&id=323305>

علائم بیماری اینترنتی

ساعت ۱۱:۳۰ شب است. بسیار خسته است، به طوری که چشمانش باز نمی‌شوند. فردا هم از همان اول صبح کلی کار دارد. اما مگر می‌تواند بدون چک کردن ایمیل‌هایش بخوابد؟ پای راپانه‌اش می‌نشیند و به اینترنت وصل می‌شود. با خود می‌گوید: فقط نیم ساعت. بعد می‌خوابم. چند ایمیل چک می‌کند و چندتا هم جواب می‌دهد. دو سه نفر از دوستانش آنلاین هستند. شروع به صحبت با او می‌کنند. همزمان مشغول خواندن خبرهای روز در سایت‌های مختلف است. ناگهان به طور تصادفی چشمش به گوشه پایینی سمت چپ مانیتور می‌افتد و ساعت سیستم را می‌بیند. ساعت ۲:۳۰ بامداد است و او هنوز بیدار است.

تا به حال این اتفاق برای شما افتاده است؟ اگر پاسخ مثبت است، باید بگویم که علائم يك بیماری اینترنتی یعنی اعتیاد به وب یا WebAddiction در

شما به چشم می‌خورد.

هنگامی که مرور کردن وب، ایمیل زدن، بازی، خرید، دریافت موسیقی، و چت کردن با کار و یا زندگی اجتماعی يك فرد تداخل ایجاد کنند، زمانی است که مشکل آغاز شده است. روانشناسان و محققان در نقاط مختلف جهان مشغول بررسی این مشکل هستند، تا افراد مقدار زمانی را پشت رایانه‌هایشان به سر ببرند که مشکلی برای آنها پیش نیاورد. مطابق

تحقیقات جدیدی که در دانشگاه فلوریدا انجام شده و در تاریخ ۷ آگوست منتشر شده است، برای تست اعتیاد به وب باید به ۵ سوال پاسخ داد و برای به خاطر سپردن این ۵ سوال باید کلمه Mouse را که حرف ابتدای این سوالات است، در ذهن ثبت کرد. این نکات و سوالات عبارتند از:

- گذراندن زمان بیش از زمان مورد نظر روی اینترنت ((More Than intended time spent online
 - غفلت از سایر مسئولیت‌ها (Other responsibilities neglected)
 - تلاش‌های ناموفق برای کاهش مدت حضور روی شبکه (Unsuccessful attempts to cut down)
 - يك ناسازگاری مهم در روابط به علت استفاده از اینترنت (Significant relationship discord because of use)
 - اشتیاق و تفکر بیش از حد در زمان عدم حضور روی شبکه ((Excessive thoughts or anxiety when not online)
- جالب است بدانید حدود ۲۵ تا ۵۰ درصد از وابستگی شدید و اعتیاد به وب و اینترنت، در محل کار ایجاد می‌شود که این نکته نشان می‌دهد این عده از افراد برای شرکت در فعالیت‌هایی که ربطی به کارشان ندارد، حقوق می‌گیرند. بنابراین، هر کارمند بیش از يك روز کامل کاری را در هر هفته به مرور صفحات وبی می‌پردازد که ربطی به کارش ندارد.
- از طرف دیگر، سر زدن به سایت‌های مختلف و گوناگون از سوی کارمندان باعث به خطر افتادن شبکه‌های داخلی شرکت‌ها می‌شود و احتمال نفوذ ویروس، کرم‌های اینترنتی و کدهای خطرناک را به این شبکه‌ها بالا می‌برد.
- مشکل دیگری که در این مواقع ایجاد می‌شود، ترافیک بالاست. هنگامی که يك یا چند نفر از کارمندان مثلا در حال دیدن يك فیلم یا گوش دادن به يك آهنگ از روی شبکه هستند، ترافیک ایجاد شده باعث می‌شود تا سایر افراد دسترسی سریع و مناسب به اینترنت نداشته باشند.
- این دلایل باعث می‌شود تا شرکت‌های مختلف به فکر استفاده از فایروال و کنترل دسترسی کارکنان به اینترنت بیفتند تا بتوانند کارایی را بالا ببرند و امنیت شرکت خود را حفظ کنند.

البته در همین زمان بعضی از افراد عقیده دارند استفاده زیاد از اینترنت بد نیست. جفری کل (Jeffrey Cole) مدیر دانشگاه کالیفرنیا، مرکز لس آنجلس برای سیاست‌های ارتباطی در این باره می‌گوید: گذراندن زمان‌های طولانی و زیاد روی اینترنت برای بعضی افراد در انجام کار، تحصیل و یا نوآوری بسیار مفید و مناسب است.

شما چه فکر می‌کنید؟ آیا به عنوان يك کاربر اینترنت میزان حضور خود روی شبکه را مناسب می‌دانید؟ به نظر می‌رسد در صورتی که آنلاین بودن باعث بروز مشکل در انجام کارها و زندگی اجتماعی شود، باید آن را کنترل کرد. زندگی در دنیای سایبر نمی‌تواند و نباید جایگزین زندگی در دنیای

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=243348>

علائم بیماری اینترنتی

ساعت ۱۱:۳۰ شب است. بسیار خسته است، به طوری که چشمانش باز نمی‌شوند. فردا هم از همان اول صبح کلی کار دارد. اما مگر می‌تواند بدون چک کردن ایمیل‌هایش بخوابد؟ پای رایانه‌اش می‌نشیند و به اینترنت وصل می‌شود. با خود می‌گوید: فقط نیم ساعت. بعد می‌خوابم. چند ایمیل چک می‌کند و چندتا هم جواب می‌دهد. دو سه نفر از دوستانش آنلاین هستند. شروع به صحبت با او می‌کنند. همزمان مشغول خواندن خبرهای روز در سایت‌های مختلف است. ناگهان به طور تصادفی چشمش به گوشه پایینی سمت چپ مانیتور می‌افتد و ساعت سیستم را می‌بیند. ساعت ۲:۳۰ بامداد است و او هنوز بیدار است.

تا به حال این اتفاق برای شما افتاده است؟ اگر پاسخ مثبت است، باید بگوییم که علائم یک بیماری اینترنتی یعنی اعتیاد به وب یا WebAddiction در شما به چشم می‌خورد.

هنگامی که مرور کردن وب، ایمیل زدن، بازی، خرید، دریافت موسیقی، و چت کردن با کار و یا زندگی اجتماعی یک فرد تداخل ایجاد کنند، زمانی است که مشکل آغاز شده است. روانشناسان و محققان در نقاط مختلف جهان

مشغول بررسی این مشکل هستند، تا افراد مقدار زمانی را پشت رایانه‌هایشان به سر ببرند که مشکلی برای آنها پیش نیاورد. مطابق تحقیقات جدیدی که در دانشگاه فلوریدا انجام شده و در تاریخ ۷ آگوست

منتشر شده است، برای تست اعتیاد به وب باید به ۵ سوال پاسخ داد و برای به خاطر سپردن این ۵ سوال باید کلمه Mouse را که حرف ابتدای این سوالات است، در ذهن ثبت کرد.

▪ این نکات و سوالات عبارتند از:

(۱) گذراندن زمان بیش از زمان مورد نظر روی اینترنت ((More Than intended time spent online))

(۲) غفلت از سایر مسئولیت‌ها ((Other responsibilities neglected))

(۳) تلاش‌های ناموفق برای کاهش مدت حضور روی شبکه ((Unsuccessful attempts to cut down))

(۴) يك ناسازگاری مهم در روابط به علت استفاده از اینترنت ((Significant relationship discord because of use))

(۵) اشتیاق و تفکر بیش از حد در زمان عدم حضور روی شبکه ((Excessive thoughts or anxiety when not online))

محققان دانشگاه فلوریدا این نکات را پس از ارزیابی روانشناسانه حضوری و رودرو روی ۲۰ داوطلبی که احساس می‌کردند دچار این مشکل هستند و ۱۷ دانشجو با سطوح مختلف استفاده از اینترنت، به دست آوردند. داوطلبان همگی افرادی بودند که در هفته بیش از ۳۰ ساعت آنلاین بودند و مدت زمان استفاده غیر ضروری آنها از اینترنت ۱۰ برابر بیش از زمان مورد استفاده برای کار یا تحصیل بود.

جالب است بدانید مطابق تحقیقات انجام شده حدود ۲۵ تا ۵۰ درصد از وابستگی شدید و اعتیاد به وب و اینترنت، در محل کار ایجاد می‌شود که این نکته نشان می‌دهد این عده از افراد برای شرکت در فعالیت‌هایی که ربطی به کارشان ندارد، حقوق می‌گیرند. بنابراین تحقیقات، هرکارمند بیش از يك روز کامل کاری را در هر هفته به مرور صفحات وبی می‌پردازد که ربطی به کارش ندارد.

از طرف دیگر، سر زدن به سایت‌های مختلف و گوناگون از سوی کارمندان باعث به خطر افتادن شبکه‌های داخلی شرکت‌ها می‌شود و احتمال نفوذ ویروس، کرم‌های اینترنتی و کدهای خطرناک را به این شبکه‌ها بالا می‌برد.

مشکل دیگری که در این مواقع ایجاد می‌شود، ترافیک بالاست. هنگامی که يك یا چند نفر از کارمندان مثلا در حال دیدن يك فیلم یا گوش دادن به يك آهنگ از روی شبکه هستند، ترافیک ایجاد شده باعث می‌شود تا سایر افراد دسترسی سریع و مناسب به اینترنت نداشته باشند.

این دلایل باعث می‌شود تا شرکت‌های مختلف به فکر استفاده از فایروال و کنترل دسترسی کارکنان به اینترنت بیفتند تا بتوانند کارایی را بالا ببرند و امنیت شرکت خود را حفظ کنند.

البته در همین زمان بعضی از افراد عقیده دارند استفاده زیاد از اینترنت بد نیست. جفری کل (Jeffrey Cole) مدیر دانشگاه کالیفرنیا، مرکز لس آنجلس برای سیاست‌های ارتباطی در این باره می‌گوید: گذراندن زمان‌های طولانی و زیاد روی اینترنت برای بعضی افراد در انجام کار، تحصیل و یا نوآوری بسیار مفید و مناسب است.

شما چه فکر می‌کنید؟ آیا به عنوان يك کاربر اینترنت میزان حضور خود روی شبکه را مناسب می‌دانید؟ به نظر می‌رسد در صورتی که آنلاین بودن

باعث بروز مشکل در انجام کارها و زندگی اجتماعی شود، باید آن را کنترل کرد. زندگی در دنیای سایبر نمی‌تواند و نباید جایگزین زندگی در دنیای واقعی شود.

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=247798>

علامت @ ؛ نشانه‌ی دوران

در اکتبر ۱۹۷۱ ، يك مهندس کامپیوتر به نام ری‌تاملینسون، اولین ایمیل تاریخ را ارسال کرد . از آن روز به بعد ، زندگی نوع بشر برای همیشه تغییر نمود .

ظرفِ مدتی کوتاه ، يك علامتِ فِسْقلی سراسر جهان را به اشغالِ خود درآورد و در و دیوار را به نقش خود مَزین ساخت - از کارت‌های ویزیت گرفته تا تابلوی مقوایی فروش گوسفند زنده !

آن‌هایی که پایه‌های عصر ارتباطات پیش می‌روند، ممکن است بدانند که این علامت برای آدرس‌های ایمیل به کار می‌رود؛ وقتی نامه‌ای الکترونیکی را از کامپیوتر خودتان و از طریق مودم و خط تلفن می‌فرستید ، در نشانی گیرنده‌ی آن حتماً باید علامت @ را به کار ببرید .

اما این علامت را چه صدا می‌زنند و اصلاً سروکله‌اش از کجا پیدا شده‌است ؟ در این میان يك چیز مسلم است : علامت @ مطلقاً زاییده‌ی عصر کامپیوتر نیست ، چرا که تاریخچه‌اش به زمان‌های خیلی دور برمی‌گردد .

"برتهولد لوئیس اولمان"؛ استاد امریکایی رشته‌ی لاتین و خط‌های کهن، در کتاب خود به نام "رسم‌الخط باستان وتأثیر آن " ادعا می‌کند که علامت

@ يك تركيب دو حرفی است .

حرف اضافه‌ی ad به معنی «در» ، «به» ، یا «به سمت» به شکل چیزی شبیه علامت @ در آمده است . گودی حرف a و حرف d در هم ادغام شده و سپس ساقه‌ی حرف d اندکی اغراق شده و به سمت چپ انحناء یافته است.

قدمتِ حرف مرکب @ ممکن است به قرونِ شش یا هفتِ میلادی برسد . در آن زمان خطاطها از يك نوع خط پیچی استفاده می‌کردند؛ خطی با حروف گردشده که با ضرب‌های قلم کمتری می‌توانستند نوشته شوند. بسیاری از مخفف‌ها و حروف مرکب به این ترتیب ابداع شدند ، بخشی به‌خاطر راحتی و بخشی به‌خاطر اجبار ، مثلاً برای نوشتن در آخر يك سطر .

اما با وجود این نمی‌توانیم با قاطعیت بگوییم که قدمتِ علامت @ به آن زمان می‌رسد . شاید این علامت در عصر گوتیک (قرون دوازده و سیزده) شکل گرفته باشد؛ دورانی که بسیاری از مخفف‌ها و ترکیبات دو حرفی ابداع گردیدند.

در طی قرن‌های متمادی علامت @ در اصل در مکاتبات تجاری و امور مالی به کار می‌رفته است، اما حکایت به کار رفتن این علامت در اینترنت ، حکایت جالبی است که جای خود دارد .

در روزگارانِ قدیم، نامه‌ی الکترونیکی‌ای در کار نبود . در همین زمان، شخصی به نام "ری‌تام‌لینسون" وارد صحنه شد . در سال ۱۹۷۱ ، آقای تام‌لینسون؛ یکی از مهندسان مشاور شرکت «بولت ، برانک و نیومن» (بی‌بی‌ان) بود . شرکت بی‌بی‌ان قراردادی با آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته‌ی وزارت دفاع آمریکا (آریا) بسته بود تا در توسعه‌ی «آریانت» به آنها کمک کند.

« آریانت» شبکه‌ی اولیه‌ای بود که بعدها از دل آن، شبکه‌ی "اینترنت" بیرون‌آمد. کارمندان شرکت بی‌بی‌ان برنامه‌ای نوشته‌بودند تا بتوانند برای هرکسی که در پای کامپیوتر آریانت شرکت نشسته است ، پیام بگذارند . مأموریت تام لینسون این بود که این برنامه را با برنامه‌ی دیگری که فایل‌ها را بین کامپیوترهای آریانت مستقر در سراسر کشور آمریکا انتقال می‌داد، تلفیق کند، تا به این ترتیب بتوانند بین کامپیوترهای متصل به شبکه، پیام‌هایشان را رد و بدل نمایند. منتها برای این منظور ، او به وسیله‌ای احتیاج داشت تا بین پیام‌هایی که گیرنده‌های آنها در همان نزدیکی بودند با پیام‌هایی که گیرندگان‌شان در نقاط دوری قرار داشتند، فرق بگذارد.

به این صورت بود که تام لینسون به علامت @ متوسل گردید تا نشان دهد که گیرنده « در » جای دیگری است . باقی ماجرا ، به تاریخ و حواشی آن مربوط می‌شود. و در آخر، علامت @ در سال ۱۸۸۵ برای اولین بار روی صفحه‌کلید اولین ماشین‌تحریر تاریخ ظاهر گردید . از همان جا بود که این علامت راه خود را به صفحه‌کلید کامپیوترهای استاندارد امروزی باز نمود .

منبع : ماهنامه کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=251353>

غرق در دنیای مجازی

صحنه دردناکی بود. ده ها معتاد اینترنتی در حالی که لب تاپ هایشان شان را روی زانو گذاشته و پتویی روی سر انداخته بودند، در گوشه خیابان نشسته بودند و مشغول استعمال اینترنت بودند. يك نفر کنار جوی، در حال جان کندن بود چون اتصالش اشتباهاً دیسکانکت شده بود. از نامبردگان، آلات و ادوات استعمال اینترنت از قبیل لب تاپ، هدفون و میکروفن و مقادیر معتنابهی کارت اینترنت به صورت سوخته و شیره کشف گردید.

چند فروشنده کارت اینترنت ۵، ۱۰ و ۲۰ ساعتی قاچاق در تهران دستگیر شدند. این قاچاقچیان اعتراف کردند که تاکنون ده ها جوان را با این کارت ها معتاد کرده اند. مدتی پیش به دستور قوه قضاییه طی عملیاتی ضربتی آی اس پی ها و آزمایشگاه های تولید کارت اینترنت، بسته شدند اما هنوز اعتیاد به اینترنت در ایران بیداد می کند.

فرمانده ستاد مبارزه با اعتیاد اینترنتی اعلام کرد با فروشندگان کارت های مخدر اینترنت به شدت برخورد خواهد شد. وی گفت: ما علاوه بر دستگیری چندین نفر از معتادان در چت پارتی ها و سردم نت هایی که قبلاً به آن کافی نت می گفتند از آنها مقادیر زیادی اکانت اینترنت گرفتیم که همگی اعتراف کردند از عواملی نظیر مایکروسافت گرفته اند. وی گفت ما از اینترنتیل خواسته ایم که سرورها و آزمایشگاه های تولید مخدرات اینترنتی مثل مایکروسافت و آی بی امر را ببندند.

استفاده از اینترنت توسط شماری از مشترکان به صورت غیرطبیعی و بسیار بیش از حد معمول صورت می گیرد. متخصصین بهداشت روانی، این افراد را که دارای علائم نابهنجاری اعتیاد به کامپیوتر و اینترنت هستند، Online aholic می نامند. وبگردی، ارسال پیام های آی بی IM ، ساعات طولانی آنلاین بودن، وبلاگ نویسی و پرداختن به بازی های ویدئویی اینترنتی و حتی خرید و فروش بیش از حد سهام، از جمله علائم این اعتیاد هستند.

برای بررسی اعتیاد اینترنتی از دیدگاه جامعه شناسی، با دکتر علی اصغر سعیدی(جامعه شناس و استاد دانشگاه تهران) گفت وگویی انجام داده

ایم که از نظرتان می گذرد.

• اعتیاد به اینترنت چه تأثیری بر نهاد خانواده و در نهایت جامعه دارد؟

- لاقلاً از لحاظ نظری ما در حال حاضر با خانواده های مدرنی روبه رو هستیم که اعتیاد اینترنتی بیشتر در آنها شکل می گیرد تا خانواده های سنتی. در خانواده های سنتی اگر زمینه های اجتماعی وجود نداشته باشد، اعتیاد اینترنتی هم شکل نمی گیرد. به نظر من در عمل باید اینگونه گفته شود که خانواده ها یا جامعه مدرن امروزی، امکانات یا شرایط را برای اعتیاد اینترنتی فراهم کرده است نه برعکس. مثلاً خود اینترنت ممکن است تأثیراتی روی جامعه سنتی بگذارد ولی امکان ندارد که مثلاً شما گرفتار اعتیاد اینترنتی شوید اما خانواده شما سنتی باشد. به همین خاطر است که برای درمان اعتیاد اینترنتی از طریق تغییرات در نهادهای اجتماعی از جمله نهاد خانواده، به دنبال راه حل قطعی این مشکل یا کاهش آن هستیم.

در اجتماع کنونی، جریان‌های در حال شکل‌گیری است که شما می‌بینید اعتیاد اینترنتی متعاقب آن ایجاد شده است. اگر بخواهم به سؤال شما پاسخ دهم، باید بگویم که رابطه بین نهاد خانواده و تغییرات در جامعه با اعتیاد اینترنتی رابطه ای مستقیم است. یعنی هر قدر این اعتیاد افزایش پیدا کند، تأثیرش بر نهاد خانواده زیادتر است و هر قدر تغییرات در خانواده افزایش پیدا کرده و تعادل خانواده به هم بخورد، شما می‌بینید که تغییراتی نیز در این نوع اعتیادها از جمله اعتیاد اینترنتی هم ایجاد می‌شود.

• آیا اعتیاد به اینترنت مانند سایر اعتیادهاست؟ به نظر شما ممکن است در آینده جرم محسوب شود؟

- برخلاف کسانی که درجه این اعتیاد را از سایر اعتیادها متفاوت می‌دانند و نسبت به مقررات گذاری یا هر چیز دیگری شبیه به آن در این زمینه تمایز قائل می‌شوند، به نظر من درست است که اعتیاد اینترنتی از جمله اعتیادهایی است که در يك دوره می‌تواند خطرناك تر باشد و در دوره ای دیگر خطر کمتری داشته باشد، ولی به هر صورت نوعی اعتیاد است.

باید بگویم اعتیاد محصول دوران جدید است. انسان شناس و جامعه شناسی چون فوکو و روانشناسی چون فروید به خوبی به این مسأله پرداخته اند. اگر بخواهیم از دید روان شناسی به اعتیاد اینترنتی نگاه کنیم، دو مسأله در رابطه با آن وجود دارد؛ یکی اجبار و دیگری وسواس. چون فرد وارد دنیای مدرن شده است، دوست دارد از اعمال خودش لذت ببرد. این لذت در مرحله اول به دست می‌آید و چون دنبال لذت بیشتری است و آن را به دست نمی‌آورد، دچار وسواس می‌شود. یعنی اجبار و وسواس لازم و ملزوم یکدیگر هستند و فرد در هر زمینه ای ممکن است به آن دچار شود؛ مثلاً کسی که وسواس دارد به اینکه میز کارش خیلی مرتب باشد یا افرادی که به خرید اعتیاد دارند و از آن لذت می‌برند. اتفاقاً این نوع اعتیادها از آن جهت جدید است که همان ویژگی اعتیاد، یعنی لذت بردن را به همراه دارد. فرد در دنیای جدید برداشت جدیدی از لذت دارد. یعنی هر کاری را برای لذت انجام می‌دهد نه برای رفع نیاز. مثلاً اگر می‌خواهد به خرید برود، برای لذت است. گذران اوقات فراغت برای لذت است. حتی کار می‌کند برای اینکه لذت ببرد. حتی فرد workolic می‌شود، یعنی آن قدر از کارش لذت می‌برد که به آن معتاد می‌شود. در اینجا نکته ای قابل ذکر است. در حال حاضر حتی اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات آن طوری که در گذشته بوده اعتیاد محسوب نمی‌شود. (در گذشته فردی که مشروب می‌خورد دائم الخمر بوده و از جامعه حذف می‌شد. یعنی جامعه فرد را به این سبب که قواعد جامعه را در نظر نمی‌گرفته، کنار می‌گذاشته است) ولی الان فرد معتاد- یعنی فردی که دارای ویژگی وسواس و اجبار است- از جامعه حذف نمی‌شود، بلکه معتاد شناخته می‌شود.

به نظر من این دو ویژگی وسواس و اجبار در تمام زمینه ها خطرناک است. حتی شما ممکن است تشخیص دهید که فرد معتاد به مواد مخدر در بعضی از مواقع کمتر از فردی که به اینترنت معتاد است، به خانواده خود صدمه وارد می کند. من اصلاً مخالف اینترنت نیستم، ولی می خواهم بگویم هر چیزی اگر از حد تعادل خارج شود، می تواند خطرناک باشد. حتی اگر شما به download مقالات علمی معتاد شوید، خطرناک است، یعنی اینکه شما از کار اصلی خود غافل شده و آن را فرغ قراردادده یا به طور کلی حذف می کنید!

تعریف جرم در حوزه های اینترنتی به جز مسائلی چون پورنوگرافی، هک و... برای افراد قابل درک نیست، اما می توانیم بگویم اعتیاد اینترنتی به نوعی انحراف محسوب می شود. مسئله دیگری که وجود دارد این است که ممکن است جامعه نیز به این قضیه دامن زند. مثلاً در مورد اعتیاد به چت گفته می شود، چون حوزه های مفاهمه در زمینه های مختلف تشکیل داده نشده است، بنابراین افراد مختلف تلاش می کنند نیاز خود را تنها از طریق چت برآورده کنند و بنابراین معتاد می شوند. وگرنه در آمارها نشان داده شده است که فضای سایبر ماهیتاً محور فعالیت های دیگر شده است و از فعالیت های دیگر نکاسته است. مثلاً اگر ما در گذشته تئاتر می رفتیم با ظهور سینما میزان تئاترها کم شد. با ورود این فناوری جدید یعنی اینترنت، همه کاربران حتی برای استفاده از سایر فناوری ها مثلاً تلویزیون یا رادیو، از اینترنت استفاده می کنند. در حقیقت اینترنت نوعی محور شده است.

● علت افزایش گرایش به استفاده از چت در جامعه ایران چیست؟

- با بررسی های انجام شده، در ایران کمترین استفاده از فناوری اینترنت در جهت تحویل است. ما در ایران بیشتر مصرف کننده اینترنت هستیم. چت هم یکی از مصادیق بارز مصرف کننده بودن در اینترنت است. در صورتی که اگر با آموزش، افراد را با کارکردهای دیگر اینترنت آشنا کنند (مثلاً ارائه دانش شخصی از طریق وب سایت اختصاصی)، گرایش فراوان به چت و اعتیاد به چت کردن را شاهد نخواهیم بود.

در ایران به ماهیت این فناوری زیاد توجه نشده است، در صورتی که اگر دقت شود، از اینترنت می توان در جهت توسعه بهره برد.

● آیا اعتیاد به اینترنت می تواند جنبه های مثبتی هم داشته باشد؟ مثلاً می توانیم بگویم کسی که معتاد به وب گردی است، ناخودآگاه اطلاعات خوبی هم در خیلی از زمینه ها کسب می کند و این اعتیاد برایش مفید است؟!

- خیر. اعتیاد اینترنتی يك مشکل روحی است. در این حالت فرد هدفش را گم کرده است. می خواهد لذت ببرد، اما چون دچار وسواس و اجبار شده است، به هدف خود نمی رسد. پس نمی توانیم بگویم فردی که دچار اعتیاد به وب گردی است، از همین طریق می تواند فردی آگاه و مطلع باشد. مثلاً همانطور که به فرد مضطربی که ساعت ها غذا نمی خورد، نمی گویم او روزه دار است و هدفش نزدیک شدن به خداست، در مورد فردی که به وب گردی معتاد است نیز، نمی گویم در حال کسب اطلاعات است.

● شما به عنوان يك جامعه شناس، برای ایجاد تعادل در زمینه استفاده از اینترنت و از بین بردن اعتیاد اینترنتی چه راهکارهایی را پیشنهاد می کنید؟

- بهترین شیوه برای رفع اعتیاد اینترنتی شیوه گفتگو است؛ یعنی نقل روایت ها و تجربه ها. شاید بد نباشد من تجربه خود را در این زمینه بازگو کنم تا شما متوجه شوید این قضیه اعتیاد چقدر بر روی عملکرد تاثیر گذاشته و مسیر را منحرف می کند. من در يك دوره ای اعتیاد به download کردن مقالات علمی داشتم. شاید در روز حدود ۳۰۰ مقاله download می کردم اما حتی يك مقاله را هم نمی خواندم. اتفاقاً یکی از مقالاتی که

download می کردم، مربوط به اعتیاد اینترنتی بود. این مقاله بسیار توجهم را جلب کرد. وقتی آن را مطالعه کردم، متوجه شدم که خود این اعتیاد اینترنتی انواع و اقسام دارد: اعتیاد به بازی های اینترنتی، پورنوگرافی، مقالات علمی، هک کردن، چت کردن، وب گردی و... مثلاً فرد از هک کردن لذت می برد. این اعتیادها واقعاً خطرناک هستند. چون فرد را از هدفی که دارد منحرف می کند. به نظر من اعتیاد اینترنتی نوعی مشکل روانی ناشی از تغییرات اجتماعی است. ریشه های این اعتیاد به این قضیه برمی گردد که ما وارد دوره مدرنیته شده ایم. در این دوره، ما روندهای سنت زدایی را شدت بخشیده ایم. در این فضای سنت زدایی یکی از ویژگی های سنت که همان برگزاری آیین های جمعی است، در حال از بین رفتن است. یعنی افراد به آیین های شخصی بیشتر گرایش پیدا می کنند. (سلولی شدن جامعه و سلولی شدن خانواده). در این صورت خانواده ها تکه تکه هستند و ارتباطات شبکه ای بین اعضای خانواده وجود ندارد. افراد سعی می کنند انفرادی از اعمال خودشان لذت ببرند. خود این قضیه ممکن است از طرفی به اعتیاد منجر شود و از طرف دیگر کنترل یا نظارت و بررسی ابعاد اعتیاد را سخت کند، چون هر کسی برای خود به صورت انفرادی کار می کند، نمی توانیم هیچ تصویری از روند اعتیاد داشته باشیم. یعنی شما نمی توانید بگویید يك جامعه ای که مبتلا به اعتیاد اینترنتی است، چه نوع جامعه ای است. فقط شاید بتوانید این قضیه را از طریق پیامدهایی که در جامعه نمود پیدا می کند، تصویر کنید. مثلاً این جامعه، جامعه ای است که رفتارهای فردی و نوع فراغت های خانه محور دارد و روز به روز این نوع رفتارها بر رفتارهای جمع گرا ترجیح پیدا می کند. به نظر من اگر می خواهند دنبال راه حل اصلی باشند باید به نوع فراغت ها و اعمالی که می تواند جمع گرا باشد، بیشتر بپردازند. البته این کار خیلی سخت به نظر می رسد. یعنی ایجاد فضایی شاد و یا ایجاد جمعی که افراد ترجیح بدهند آن فضای جالب مجازی را رها کرده و در این فضاها شرکت کنند، بسیار سخت است و نیاز به برنامه ریزی دارد. به خاطر همین قضیه است که فلاسفه و اخلاقیون سخت نگران رشد آیین های شخصی هستند که اعتیاد به اینترنت هم نوعی از آن محسوب می شود.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=234672>

 vista.ir
Online Classified Service

فراز و نشیب یاهو

از روزگاری که دو دانشجوی دوره دکترای دانشگاه استنفورد تصمیم گرفتند که لینک های مورد علاقه

خود در اینترنت را در صفحه ای مخصوص نگهداری کنند، تا دورانی که حاصل کار آنان برای میلیون ها کاربر اینترنتی مرجع مطمئنی محسوب شد، زمان زیادی نگذشت. شاید حداکثر سالیانی به تعداد انگشتان يك دست؛ و این ایام برای تبدیل يك پروژه دانشجویی به شرکتی بزرگ و چندملیتی، بسیار سریع و برق آسا به حساب می آید؛ تا آنجا که اگر عده ای آن را غیرقابل باور بدانند، شاید حق داشته

باشند.

• آغاز ماجرا

در سال ۱۹۹۴ درست یازده سال پیش، دو دانشجوی دوره دکترای مهندسی مکانیک و الکترونیک در دانشگاه استنفورد، شروع به جمع آوری لینک های مورد نظر خود در اینترنت کردند و برخی راهکارهای ساده را برای دسترسی سریع و آسان از این فهرست به سایت های اصلی ابداع کردند. ابداعات آنها بیشتر در آن جهت بود که به صفحات حاوی لینک های مورد نظر آنها «عمق» بیشتری داده شود، چرا که مدت ها قبل، آنها لینک های مورد علاقه خود را در فهرستی جمع آوری کرده بودند ولی به مرور زمان این لیست بسیار بلند و «سطحی» شده بود. در فهرستی که آنها تهیه کرده بودند، لینک های جالب اما نامربوط در کنار هم نشسته بودند و این مانند آن بود که در يك دفتر تلفن، تمامی نام ها و شماره های مورد نیاز، بدون هیچ ترتیبی در کنار هم قرار گیرند. آنها برای حل این مشکل شاخه هایی (categories) را تشکیل دادند تا جست و جو آسان تر باشد و به تدریج که این شاخه ها هم شلوغ شدند، به زیرشاخه ها (Subcategories) تبدیل شدند. بدین ترتیب، هسته وب سایت معظمی که امروزه به نام yahoo! شناخته می شود، متولد شد، هرچند که در آن سال نه به این نام، بلکه با عنوان خودمانی «راهنمای تار جهان گستر جری و دیوید» شناخته می شد. نام yahoo، که بعداً برای این راهنمای تار جهان گستر انتخاب شد، برخلاف گمان بسیاری، نه يك اصطلاح یهودی یا ژاپنی، بلکه ترکیبی از حروف اول کلمات (acronym) ترکیب نامتعارف

(Yet Another Hierarchical Official Oracle) است. «ياهو» که مشخص بود قرار نیست صرفاً يك راهنمای تار جهان گستر باشد و مبدل به پایگاهی برای داده ها (database) شده بود نخستین بار فقط بر روی دو کامپیوتر، به عنوان ایستگاه های کاری (workstation) راه اندازی شد، اما در مدتی کوتاه مورد توجه و استقبال قرار گرفت و تمام این اتفاقات در عرض کمتر از يك سال به وقوع پیوستند. اکنون دیگر ثابت شده بود که علاقه به يك فهرست منظم از لینک ها و آدرس های اینترنتی يك علاقه عمومی در فضای وب است و ابتکار فیلو و یانگ هر روز بیش از پیش، کاربران را به خود جذب می کرد. افزایش تعداد بازدیدکنندگان از ياهو چنان سیری تصاعدی به خود گرفت که در پاییز سال ۱۹۹۴ یعنی فقط چند ماه پس از راه اندازی آزمایشی «راهنمای تار جهان گستر جری و دیوید»، شمارشگر هیت (hit) این سایت از مرز يك میلیون گذشت و نشان داد که دست کم ۱۰۰ هزار بازدیدکننده (visitor) طی این مدت به این سایت مراجعه کرده اند.

• سال های پرماجرا

پدیدآوردگان ياهو، در موقعیتی بسیار جدی و امیدوارکننده قرار گرفته بودند. آنها دریافته بودند که محصول علمی و تکنیکی آنها توانایی بالقوه ای در جذب سرمایه و در نتیجه توسعه دارد و از این موقعیت به خوبی استفاده کردند. مارک اندرسون از کمپانی معروف «نت اسکپ» از آنها دعوت کرد تا با توجه به رشد بی وقفه مراجعان ياهو، پایگاه داده های خود را به سرورهای بزرگ تری در کالیفرنیا منتقل کنند و این شروع يك سری تعامل های

ارزشمند میان نت اسکایپ و یاهو بود. اما یانگ و فیلو که موقعیت منحصر به فرد یاهو را درک کرده بودند، به این قناعت نکردند و با صاحبان صنایع مهمی چون اپل، آتاری، اوراکل و سیسکو دیدار و برای همکاری های گوناگون گفت وگو کردند. حاصل این رایزنی ها، سرمایه ای دو میلیون دلاری بود که باعث رشد کمی و کیفی یاهو شد و حتی فیلو و یانگ را به صرافت اجیر کردن تیمی برای «مدیریت» یاهو انداخت، که به تبع آن، تیم گوگل (Tim koogle)، یکی از دانش آموختگان گروه مهندسی استنفورد و یکی از خبرگان موتورولا و جفری مالت، یکی از موسسان ناول به عنوان مدیران اجرایی به استخدام یاهو درآمدند. در پاییز ۱۹۹۵ سرمایه گذاران موسسه روتیز و سافت بانک هم در یاهو سرمایه گذاری کردند. در سال ۱۹۹۶ یاهو با ۴۹ کارمند، يك شرکت موفق و بزرگ ارزیابی می شد.

• تنوع خدمات

از آن سال ها به بعد، اضافه شدن خدمات مفید و عمدتاً رایگان به یاهو به صورت امری معمول درآمد و همین امر، به علاوه سادگی، جامعیت و کم حجمی صفحه اول سایت یاهو، باعث شد که بیشتر کاربران اینترنت صفحه پیش فرض مرورگران اینترنت خود را هم به آدرس این سایت تغییر دهند. امکانات ارزشمندی چون چت، پست الکترونیکی، اخبار، پیش بینی وضع هوا، گالری عکس، راهنما، بازی و ده ها مورد دیگر که همگی توسط یاهو فراهم شدند و در صفحه اول این سایت لینک آنها به صورت متنی و یا با نماد گرافیکی بسیار ساده ای در دسترس قرار گرفتند، به علاوه موتور جست وجوی قدرتمند یاهو، باعث شد، این سایت انتخاب اول بسیاری از کاربران اینترنت باشد. با این حال، خدمات یاهو منحصر به امکانات تحت وبی که نام برده شد، نماند و برخی از نرم افزارهای کاربردی آن نیز محبوبیت های ویژه ای داشتند که مشهورترین آنها مسنجر یاهو (yahoo messenger) بود که در نوع خود، انقلابی در زمینه تسهیل ارتباطات اینترنتی محسوب می شد و یکی از پرکارترین نرم افزارهای دنیای کامپیوتر در سایه همین خدمات متنوع، ساده و غالباً رایگان است که تعداد مراجعان به یاهو آنچنان بالاست که آگهی دهندگان را به سمت خود کشیده و سود هنگفتی را نصیب صاحبان آن کرده و می کند. وقتی که فقط در آوریل، ۱۹۹۷ يك میلیارد بازدید از صفحات مختلف این سایت صورت گرفته باشد، تکلیف در سال های بعد که به شدت به تعداد کاربران اینترنت افزوده شد، روشن است و چنین واقعیتی یعنی هجوم آگهی دهندگان و اسپانسرها.

• دست بالای دست

هرچند که کمپانی های عظیمی قصد رقابت با یاهو را داشتند و در این راه سرمایه هنگفتی را نیز هزینه می کردند، اما هیچک نتوانستند فاصله خود را با یاهو از میان بردارند. به عنوان مثال مایکروسافت، با تمام تلاشی که به مدد سرمایه، اعتبار و دیگر رانت هایی که همواره از آن برخوردار بود (نظیر مرورگر IE) به کار برد، هرگز نتوانست به موقعیت یاهو دست یابد. صفحه اول سایت آن (www.msn.com) نسبتاً سنگین و شلوغ بود، موتور جست وجوی آن در مقایسه با موتور جست وجوی یاهو کند می نمود و پست الکترونیک آن نیز قابلیت ها و سرعت پست الکترونیک یاهو را نداشت. حتی جالب آنکه در زمینه نرم افزارهای کاربردی (که مایکروسافت متخصص آن بود) نیز، مسنجر مایکروسافت (msn messenger) هرگز نتوانست به جایگاه منحصر به فرد مسنجر یاهو نزدیک شود.

قاعداً، وقتی مایکروسافت در این زمینه توان رقابت با یاهو را نداشت، تکلیف سایر رقبا روشن بود. اما اوضاع بر همین منوال نماند و يك رقیب تازه نفس، در کمال حیرت، توانست در طول مدت کوتاهی در مقابل یاهو قد علم کند و آن چیزی نبود مگر google! گوگل سادگی و سرعت را به کمال

رسانده و به جرات می توان گفت سریعترین و بهترین موتور جست وجویی است که تاکنون در فضای اینترنت ظهور کرده است. علاوه بر این چیزی که گوگل را به سرعت محبوب کرد نه به دلیل جمع آوری مجموعه ای از لینک ها بود (مثل یاهو) بلکه دقیقاً خلاف آن، یعنی عاری بودن صفحه اصلی آن از هرگونه لینک و یا تبلیغ بود. چیزی که تا به امروز نیز باقی مانده و هرچند امکانات فراوانی به گوگل اضافه شده، ولی صفحه اول آن همچنان عریان می نماید!

• تلنگر

بی شک سرازیر شدن بسیاری از مراجعان یاهو به گوگل، مسئولان این سایت را نگران ساخته و آن را در پی چاره جویی واداشته است. یکی از نمونه های این ادعا، رقابت در افزایش گنجایش میل باکس پست های الکترونیک رایگان بود که پس از آنکه گوگل، برای کاربران Gmail (پست الکترونیکی رایگان گوگل منتها با دعوتنامه) يك گیگابایت در نظر گرفت، یاهو نیز سریعاً اعلام کرد که میل باکس پست های الکترونیک رایگان خود را افزایش می دهد و در دو مرحله تا ۵۰۰ مگابایت را برای هر کاربر در نظر گرفت، کاربرانی که قبلاً ۴ یا ۶ مگابایت فضا در اختیار داشتند! در آخرین اقدام یاهو موتور جست وجوی خود را بهسازی اساسی کرده است و امید آن دارد تا بخش دیگری از کاربران را به خود جذب کند. کاربرانی که گوگل اصلاً قصد رها کردن آنها را ندارد!

محمود فرجامی

<http://vista.ir/?view=article&id=203158>

فرزندانمان را در بزرگراه اینترنت رها نکنیم!

افزون بر ۱۰ میلیون کودک در جهان با اینترنت سروکار دارند. آن ها برای دستیابی به اطلاعات و برقراری ارتباط با دوستان و اعضای خانواده از طریق نامه الکترونیکی (E.mail)، آموختن مهارت های رایانه ای و شرکت در بحث و تالارهای گفت وگو (Chatroom) به اینترنت مراجعه می کنند.

در برخی از کشورها حدود ۸۰ درصد مدارس ابتدایی و راهنمایی به اینترنت دسترسی دارند و بسیاری از مشاغل به مهارت های اینترنتی نیازمند است با این همه بازهم کار با رایانه و اینترنت سبب بهبود وضعیت تحصیلی کودک نمی شود. کودکان بهترین آموزش را با داشتن معلمان کارآموده و تحصیل در کلاس های کوچکتر به دست می آورند و برای استفاده موثر از این ابزارهای الکترونیکی به آموزگاران ماهر و زمان کافی نیاز است.

• آن چه پدر و مادر و بزرگترها باید درباره اینترنت بدانند

نخست در مورد اینترنت اطلاعات بیشتری کسب کنید و مهارت خود را در استفاده از آن افزایش دهید. اشخاص ناشناس و حتی کودک آزاران می

توانند سهمی در برقراری ارتباط با کودک از طریق پست های الکترونیکی و یا اتاق های گفت و گو (چت روم) داشته باشند. دسترسی به پایگاه هایی که تصاویر مربوط به بی مبالاتی های جنسی و خشونت ورزی و مصرف مواد مخدر را تبلیغ می کنند بسیار آسان است. تبلیغات مربوط به مصرف سیگار و الکل بر صفحه اینترنت بدون محدودیت برای همه و از جمله کودکان ظاهر می شود.

در آگهی های بازرگانی با استفاده از بولتن ها، جوایز بازی ها و تصاویر رنگی از کودکان سوء استفاده می شود. گاه برای مقاصد بازاریابی با استفاده از شخصیت های آشنای کارتونی از کودکان اطلاعات شخصی گرفته می شود. اینترنت مانند تلویزیون می تواند زمان لازم برای مطالعه، بازی، فعالیت های اجتماعی و مهم تر از آن بودن در جهان واقعی را کاهش دهد.

• بچه ها را در بزرگراه اینترنتی تنها نگذاریم

بی تردید سن کودکان و نوجوانان در استفاده از اینترنت عامل تعیین کننده ای برای مراقبت های اینترنتی است. چنان چه بنا را از ۱۰ سالگی کودکان برای استفاده از اینترنت قرار می دهید خواندن نکات زیر بسیار آموزنده خواهد بود.

• ۱۰ تا ۱۲ سالگی:

به آن ها بیاموزید که اطلاعات شخصی و خصوصی خود را در اختیار دیگران قرار ندهند و به ویژه مراقب باشید که شماره تلفن خود را در هیچ پیام اینترنتی پست نکنند. بدون اینکه وارد جزئیات شوید آن ها را از وجود افراد مهاجم در اینترنت آگاه کنید و هشدار دهید که ممکن است در پی بی احتیاطی حتی به در خانه شما هم بیایند. درباره مسایلی که در رابطه با فعالیت های رایانه ای و اینترنتی در مدرسه کودک روی می دهد اطلاعات به دست آورید.

از موتورهای جستجوی عادی استفاده کنید. بسیاری از موتورهای جستجو قابل تنظیم هستند و می توانید آن ها را در حد متوسط فیلتر کنید. مطمئن شوید که کودکان بدون اجازه و تایید شما وبلاگ راه اندازی نکرده، صفحه مشخصات پست نکند و در سایت های مختلف عضو نشود به ویژه تاکید کنید که عکسی از خود و خانواده را در اینترنت قرار ندهد. تا هنگامی که می دانید با افراد آشنا و مطمئن سروکار دارند، حریم خصوصی آن ها را رعایت کنید. مسیر تمام فرستندگان پیام را به غیر از افراد آشنا، مسدود کنید. حتما رمز عبور آن ها را داشته باشید و در عین حال

تمام فایل های شخصی خود را با رمز عبوری پنهانی قفل کنید.

تمام رمزهای عبور خود و فرزندان را هرازگاهی تغییر دهید. چنان چه کودکان تلفن همراه دارد از امکانات بازی و دانلود تصویر و نرم افزار آن آگاه باشید و استفاده از تلفن همراه را محدود کنید.

▪ ۱۳ تا ۱۵ سال:

بیش از پیش حریم خصوصی آن ها را رعایت کنید و با آن ها درباره تجربه های آنلاینشان صحبت کنید. به جای این که تمام سایت ها را فیلتر کرده و فقط چند سایت مورد قبول خود را باز بگذارید، سایت های نامناسب برای نوجوانان را فیلتر کنید. از آن جایی که ممکن است هر لحظه سایت های نامناسب به گونه ای در معرض دید نوجوانان قرار بگیرند، از قبل با او در این باره صحبت کنید. اکنون می توانید در مورد افرادی که از آن ها پیام و ای میل دریافت می کنند، آزادی بیشتری قایل شوید اما باز هم این افراد را در زندگی واقعی، بشناسید و تایید کنید.

از خاطر نبرید که دوست بودن یک دوست لزوماً به معنای موجه بودن شخص نیست. خودتان باید او را بشناسید به آن ها یادآوری کنید که رمز عبورشان را نگه دارند. معمولاً نوجوانان در این سنین بیشتر در معرض دزدی رمز عبور قرار دارند. از آن ها بخواهید هرازگاهی نامشان را در گوگل جست و جو کنند تا چنان چه از آن ها نشانی، شماره تلفنی و مانند این ها در اینترنت موجود باشد، هم از چگونگی ورود این اطلاعات به شبکه اطلاع پیدا کنند و هم اطلاعات یاد شده را مسدود نمایند. درباره عدم ملاقات با غریبه ها در خارج از شبکه مجازی برایشان توضیح دهید و در صورت لزوم خودتان با او همراهی کنید.

▪ سنین ۱۶ به بالاتر:

در این سن دیگر موارد احتیاطی و نظارت و کنترل از سوی شما ضرورتی ندارد. چنان چه فرزندان اعتماد شما را جلب کرده است، واقعا به او اعتماد کنید. در غیر این صورت تنها کاری که می توانید انجام دهید خاموش کردن کامپیوتر، توقیف تلفن همراه و وسایل بازی آنلاین آنهاست! اگر تاکنون نکته های لازم را به آن ها نیاموخته باشید همه در درس افتاده ایم! به آن ها بیاموزید که یک شهروند مجازی خوب بودن به اندازه شهروند خوب در جهان واقعی ارزش دارد و این که بهترین فیلتر، عقل و هوش خودشان است که باید از آن نهایت استفاده را ببرند. همچنان بر خطرات در میان گذاشتن اطلاعات و امور خصوصی با غریبه ها و ملاقات واقعی با آنان تاکید کنید. استفاده از نرم افزارهای ضد ویروس را به آنان بیاموزید. از آن ها بخواهید در حفظ امنیت خواهر و برادر کوچکتر خود در شبکه کمک کنند.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=278108>

فرهنگ، خودآگاهی و اینترنت

روانشناسان فرهنگی برای مدتی به دلیل طرح این مسأله مشهور بودند که خودآگاهی یا شناخت خود تا حد زیادی تحت تأثیر مرزهای فرهنگی و ساختارهایی همچون جغرافیا قرار می‌گیرد؛ به عنوان مثال، فرهنگ کشاورزی و مبتنی بر نظام اشتراکی در قیاس با فرهنگ‌های به اصطلاح غربی یا فردگرا مستقل‌ترند. فناوریهای ارتباطی مدرنی همچون اینترنت تمایزات بین فرهنگ‌ها را کمرنگ کرده است. مرزهای جغرافیایی را از میان می‌برند و مسایل جدیدی را درخصوص مفاهیم روانشناسی خود(۲) پدید می‌آورند. در مقاله حاضر مفاهیم (معانی) روانشناختی این شبکه جهانی به مثابه بافتی فرهنگی را بررسی می‌کنیم. همچنین به این سؤال نیز می‌پردازیم که آیا اینترنت مفهوم مستقل و انفرادی (فردی) خود را تقویت می‌کند؟ مسلماً فناوریهای ارتباطی همچون اینترنت قادرند مرزهای جغرافیایی را برداشته و تمایزات میان آنچه فرهنگ‌های سنتی خوانده می‌شود را از میان ببرند. بنابراین، این فرهنگ‌ها و افراد

موجود در آنها چه معنایی دارند؟ معنای روانشناسی خود چیست؟ در این مقاله برآنم تا معنای روانشناختی این شبکه را به مثابه بافتی فرهنگی بررسی کنم همچنین به این سؤال هم پاسخ خواهم گفت که آیا اینترنت مفهوم مستقل و فردی خود را تقویت می‌کند؟ این مقاله کوششی است در جهت دسته‌بندی برخی آرابی که خود مقدمه‌ای‌اند برای مطالعه تجربی رابطه بین خودآگاهی، فرهنگ و کاربرد اینترنت. در ابتدا نگاهی گذرا داریم به وضعیت استفاده از اینترنت و آنچه روانشناسان تاکنون در باب تأثیر [آن] بر افراد بیان کرده‌اند. هسته اصلی این پژوهش برخاسته از یک رویکرد فرهنگی به روانشناسی است که می‌کوشد تا تجربه انسان و مفهوم خود را درارتباط با فرهنگ که برای بررسی فرهنگ اینترنت و تأثیر آن برکاربران ضروری است، بافتی کند.

● زندگی آنلاین

بنابر آمار ۶۶ میلیون آمریکایی در سال ۱۹۹۸ آنلاین بودند، این رقم در سال ۱۹۹۹، ۸۲ میلیون(۳) و اکنون بیش از نیمی از جمعیت ایالات متحده آنلاین هستند.(۴) مردم آمریکا در کل درخصوص استفاده از اینترنت و افزایش دسترسی به آن نظر مساعدی دارند(خوش‌بین‌اند). (۵) ما شاهد

اشتیاقی مهار ناشدنی به اینترنت هستیم. طبق نظرسنجی اخیر موسسه گالوپ (۶) مردم برخی امور خود از جمله کسب اطلاعات (۹۵٪ کاربران)، ایمیل (۸۹٪ کاربران)، چت (۲۱٪ کاربران) و خرید (۴۵٪ کاربران) را به صورت آنلاین انجام می‌دهند. شاید مهمترین نکته این باشد که بیش از نیمی از آمریکایی‌ها در خانه خود به اینترنت و ایمیل دسترسی دارند. (۷)

به رغم دغدغه‌های اخیر در خصوص ایمنی آنلاین، انگیزه مردم از استفاده از اینترنت برای مقاصد تجاری همچنان مشخص نیست. نظرسنجی‌های اخیر نشان می‌دهد که مردم در خصوص کامپیوتر و اینترنت نظر بسیار مساعدی دارند. از میان کسانی که از اینترنت استفاده می‌کنند، ۷۲٪ از کاربران آمریکایی معتقدند که این وسیله زندگی آنها را بهبود بخشیده است. (۸) در نظرسنجی مشترکی که توسط رادیو سراسری ملی، بنیاد خانواده کایزر (۹) و مدرسه دولتی کندی دانشگاه هاروارد انجام شد، نتایج تقریباً یکسان بود. (۱۰) جای تعجب نیست که این نظرسنجی نشان داد که کودکان در قیاس با والدین خود نسبت به اینترنت خوش‌بین‌ترند. اما این نتایج با دغدغه‌های مربوط به تأثیر شخصی فناوری بر روابط اجتماعی و زمان کمتری را با خانواده سپری کردن تناسب دارد.

محققان اخیراً سرگرم بررسی این مسأله هستند که چگونه رشد استفاده از فناوری اطلاعات، بر افراد و جامعه در سطح گسترده‌تر تأثیر می‌گذارد.

● استفاده از اینترنت و انزوای اجتماعی

مطالعات اخیر مسایلی را در خصوص تأثیرات منفی بالقوه رسانه‌های جدید پدید آورده است.

دانشمندان علوم اجتماعی هر روز بیش از پیش در خصوص تأثیرات شناختی و عاطفی شبکه بر کاربرانی بحث می‌کنند که توجه ویژه آنها به پتانسیل موجود در ارتباطات نوشتاری اینترنت به مثابه ابزاری در جهت ایجاد ارتباطات اجتماعی است. خاصه در میان روانشناسان، مجموعه‌ای از اسناد در حال شکل‌گیری است که به برخی تناقضات شگفت‌انگیز و قابل توجهی اشاره دارند. در ظاهر امر، به نظر می‌رسد فناوری، روابط اجتماعی را تقویت می‌کند در عین حال روان‌شناسان در پی اثبات خلاف این قضیه در مورد کاربران هستند. روانشناسان دانشگاه کارنگی ملون در این خصوص پژوهش مفصلی را انجام داده‌اند. (این پژوهش را هنرمندان (بازیگران) برجسته رسانه‌های جدید به لحاظ مالی بسیار حمایت کردند). (۱۱) محققان (۱۲) نحوه تأثیر ارتباطات بر متغیرهای سازگاری اجتماعی را بررسی کرده‌اند. آنچه یافتند عبارت بود از رابطه‌ای به ظاهر متناقض میان افزایش ارتباطات و افزایش انزوای اجتماعی. اینترنت افزایش بالقوه‌ای در شماری از روابط اجتماعی ایجاد می‌کند در عین حال، در بسیاری از موارد، آن روابط به نحو آشکاری با روابط آنلاین افراد متفاوت است. افراد آنلاین تمایل دارند بهترین چهره را از خود عرضه کنند تا در واقع خود ایده‌آل خود را عرضه کنند. (۱۳) این مسأله تفاوتی با آنچه ما در دنیای آنلاین انجام می‌دهیم ندارد اما فضای ساختگی ارتباط آنلاین، بسیاری از اطلاعات موجود در ارتباط آنلاین را از میان می‌برد. بسیاری از کاربران شبکه تنها منظور اینکه دریا بنده شخصی که آنها بطور آنلاین او را می‌شناسند، دقیقاً همان شخصی نیست که بطور آنلاین در نظر دارند، ارتباطات آنلاین خود را افزایش می‌دهند. (۱۴) من در اینجا قصد بزرگ کردن داستان‌های مردان ۵۰ ساله‌ای که خود را به شکل دخترهای نوجوان درمی‌آورند ندارم، اما در مصاحبه‌ای که با مردم داشتم، اغلب آنها معتقد بودند در بیان هویت خود صادق‌اند و احساس می‌کنند که مخاطب آنها نیز در اینترنت صادق است. آنها همچنین ابراز می‌نمودند که چگونه در ارتباط حضوری با افراد، تقریباً با عکسی مواجه نشدند که برایشان بیگانه باشد. (۱۵) برخی جایگاه‌های ارتباط آنلاین، بحث‌های خارج از موضوعات تعریف شده در فهرست ایمیل، تابلوی اعلانات یا اتاق چت را تشویق می‌کنند. نکته جالب اینکه سندی بی‌اعتبار می‌گوید همجنس‌بازان زن و مرد در انتقال روابط از آنلاین به

آفلاین موفق‌ترند. (۱۶) از دیگر فاکتورهای مؤثر آنست که گفت‌مان آنلاین در قیاس با ارتباط آف لاین آهسته‌تر و زمان‌برتر است. بنابراین یکی دیگر از شرایط، شرایطی است که افراد در آن، زمان را به طور آفلاین و دور از شبکه سر می‌کنند و کمتر به ارتباطات اجتماعی آنلاین می‌پردازند. پژوهش دانشگاه کارنگن ملون نشان می‌دهد زمانیکه صرف ارتباط اجتماعی رودررو می‌شود، بر سازگاری، انزوا و رفتار اجتماعی تأثیر می‌گذارد (۱۷) و این یافته‌ها در شرایط دیگر نیز عیناً اجرا شده‌اند. شرکت‌کنندگان پژوهش دانشگاه استنفورد نشان دادند که آنها زمانی را که صرف ارتباطات آنلاین می‌کنند به قیمت از دست دادن زمان برای سایر فعالیتهای اجتماعی است. (۱۸) پژوهشی که به طور مستقیم به رابطه بین استفاده از اینترنت و انزوای اجتماعی پرداخته بود نشان داد که بین تعداد ساعاتی که صرف اعتبار آنلاین؛ انزوای اجتماعی و عاطفی می‌شود رابطه آشکاری وجود دارد. (۱۹) در پژوهشی که اخیراً در مورد ۱۳۰۰ دانشجو در ۸ مؤسسه انجام گرفته است، ۱۰٪ از شرکت‌کنندگان در این پژوهش، از اینترنت برای سنجش میزان تأثیر آن در مطالعاتشان استفاده کردند. (۲۰) این یافته‌ها واکنش‌هایی را در پی داشته است. در عین حال، تنها در جاهایی که کانال‌های ارتباطی آفلاین و نیز آفلاین وجود داشته‌اند، نتایج متضاد بدست آمده است. به عنوان مثال در اثر اخیری از پروژه اینترنتی پیو، (۲۱) مشخص شد که زنان، اینترنت را فرصتی برای گسترش ارتباطات اجتماعی نهادینه شده، ارتباط با دوستان و خانواده دانسته‌اند و معتقد بودند که اینترنت سبب می‌شود احساس وابستگی و تعلق بیشتری کنند و این وسیله به لحاظ عاطفی آنها را تقویت می‌کند. بنابر پژوهش‌های روانشناختی انجام شده درخصوص تأثیر رسانه‌های جدید بر جامعه، پیش‌کشیدن کابوس اعتیاد به اینترنت یا بحث درباره ی اینکه آیا کامپیوترها اذهان ما را مختل می‌کنند، بیهوده است. آنچه از همه جالب‌توجه‌تر است، عدم موفقیت در بافتی کردن تجربه فردی کاربر اینترنت در یک بافت اجتماعی وسیع‌تر است. اینگونه مطالعات صرفاً بر متغیرهای شخصیت تأکید دارند و به بافت فرهنگی تجربه انسانی کاری ندارند. مطمئناً بسیاری خواهند گفت که این بررسی‌ها خارج از حوزه روانشناختی است. اما سنتی دیرپا در روانشناسی وجود دارد تحت عنوان روانشناسی فرهنگی و میان فرهنگی که ویلهم وونت، (۲۲) پدر روانشناسی مدرن - اگر نگوئیم مؤسس آن - دست کم پیش قراول آن بود. (۲۳)

● فرهنگ و روانشناسی: خودآگاهی

چشم‌انداز میان فرهنگی سنتی در روانشناسی، درحمایت از ارزشهای فرد محور در مقابل ارزش‌های خانوادگی و ملی به نحوه ی تفاوت غرب فردگرا و شرق جمع‌گرا اشاره می‌کند. در عین حال، این چشم‌انداز، میکروسکوپی انسان‌شناختی در دست نمی‌گیرد تا ببیند که بسیاری از ارزش‌های جمع‌گرا در غرب نیز ارزش محسوب می‌شوند (نظیر میهن‌دوستی) و غربی‌ها همچنان پایبند قوانین قشریندی اجتماعی - اقتصادی هستند. به عنوان مثال، آمریکایی‌ها ممکنست از موفقیت آزادی سخن بگویند اما آزادی، در بطن شرایطی از قوانین و لوازم «فرهنگی شده» یا «اشتراکی شده» ای است که این گروه آن را تأیید کرده‌اند. تمایزات عمدتاً ناشی از مسایل مربوط به ارجاعات بین فردگراها و جمع‌گراها است اما به اعتقاد من اینها در واقع، بیشتر پدیده‌های زبانی و معناشناختی‌اند تا پدیده‌های خارجی و عینی. به عنوان مثال، اثر تکراری تریندیز، ام‌سی کاسکر، و هوی (۲۴) حاکی از تقابل میان دانشجویان آمریکای شمالی و چینی دارد. در این اثر دانشجویان آمریکایی عمدتاً توصیف‌های شخصی‌ای را برمی‌گزینند که اصطلاح محور هستند (و منعکس کننده ویژگیهای شخصی‌اند تا اهداف گروهی). یک دانشجوی آمریکای شمالی ممکنست این جمله را بگوید که «من باهوش هستم» اما می‌توان گفت که او نیز (همانند جمع‌گرایان) طرفدار اهداف یا استانداردهای گروهی و جمعی است. در واقع، او در حال یکی شدن با فرهنگ گسترده‌تر افراد باهوش و جایگزین کردن خود (مذکریا مؤنث) با ساختار آن گروه است. تا دهه ۱۹۹۰ زمانی که روانشناسان

تفاوت فرهنگی را بررسی می‌کردند، بر اساس هویت‌های فردگرا و جمع‌گرا و جوامع می‌اندیشیدند و شاید چنین تفکری در خصوص رشته‌های دیگر نیز وجود داشته باشد. روانشناسان فرهنگی، مقارن با تغییر در روابط بین شرق و غرب، به انحاء مختلف به تفاوت‌ها توجه بیشتری کردند و متغیرهای معنادارتر را در ارتباط با فرهنگ و هویت، مدنظر قرار دادند. خاصه، مارکوس و کیتایاما (۲۵) و سینگلیز (۲۶) چارچوبی نظری (مفهومی) تهیه کردند که خودآگاهی فردی یا به عبارت دقیق‌تر خودشناسی را در ارتباط با هویت فرهنگی بررسی می‌کرد. آنها این ساختار را به دو متغیر تقسیم کردند: متغیرهای مستقل و غیرمستقل و ابراز نمودند که این متغیرها دو به دو ناسازگار یا قائم نیستند بلکه در شخص به صورت رشته‌هایی، با هم همزیستی دارند و توسط عوامل (تعیین‌کننده‌هایی) فرهنگی تقویت یا سرکوب می‌شوند. (۲۷) خودآگاهی مستقل، واحد و ثابت است که تأکید بر توانایی‌ها، افکار، احساسات درونی و توجه به منحصربه‌فرد بودن و تقویت، اهداف شخصی آن را تعدیل می‌کند. خودآگاهی وابسته به هم، انعطاف‌پذیر و متغیر است که بر نقش و روابط مردم و جایگزینی مناسب افراد تأکید می‌کند. امتیاز استفاده از خودآگاهی به مثابه مدلی برای توصیف فرد در ارتباط با جامعه آن است که خودآگاهی درجات مختلف مفاهیم مستقل و وابسته به هم را در ارتباط با فرهنگ توضیح می‌دهد. جای تعجب نیست که یکایک این متغیرها با مفاهیم سنتی‌تر فردگرایی و جمع‌گرایی کاملاً در ارتباطند. (۲۸) درعین حال، خودآگاهی یا خودشناسی تاحد زیادی تحت تأثیر مرزها و ساختارهای فرهنگی نظیر جغرافیا قرار می‌گیرد: به عنوان مثال فرهنگ‌های جمع‌گرا و روستایی، به هم وابسته‌تر هستند (۲۹) تا فرهنگ‌های به اصطلاح فردگرای شهری. (۳۰)

نظر به همپوشانی بالقوه میان متغیرهای مستقل و وابسته به هم، به عنوان مثال می‌توان ملاحظه کرد که چگونه جوانب فرهنگی جمع‌گرا را می‌توان در جوامع فردگرا یافت. افراد واقع در فرهنگ‌های غربی، عمدتاً خودآگاهی‌هایی دارند که در تمام شرایط ثابت‌اند یا دست کم افرادی که از پیش زمینه‌ای فردگرایانه برخوردارند خود را چنین می‌پندارند. افراد فرهنگ‌های جمع‌گرا بر شباهت‌های مشترک خود با یک گروه قابل تشخیص، تأکید دارند اما این مسأله را شاید بتوان در خصوص غربیها نیز عنوان نمود. من بین آنچه آن را ارزش می‌خوانیم و آنچه واقعیت است تمایز قائل می‌شوم. به اعتقاد من میان این دو فاصله و تمایز وجود دارد. توضیح اینکه، فرهنگ ممکنست بمعنای هر اجتماعی باشد که خصیصه‌ای وحدت‌بخش داشته باشد: دینی (مسیحی یا یهودی)، جغرافیایی (آسیایی یا آفریقایی)، موقتی (۳۱)، پزشکی (افرادی که با ایدز یا سرطان دست و پنجه نرم می‌کنند)، روانی (خبرن، اسکیزوفرنی)، شخصیتی (افراد شب‌زنده‌دار، افراد سحرخیز، افراد درون‌گرا و برون‌گرا) یا حتی موقتی باشد- مثلاً ممکنست من برای مدتی به فرهنگ کسانی درآیم که از روزگار بدی برخوردارند. من در تمام فرهنگ‌ها خود را در حال ساختن خودآگاهی خود می‌یابم. امکان دارد که بخواهم در تمام شرایط و قلمروهای مختلف وجودم ثابت بماند. اما این مسأله در عمل تجربه‌ام را از خودم محدود می‌کند. نظر به مثال‌هایی که زده شد می‌توان دریافت که انسان بخشی از فرهنگ‌های بسیاری است و امکان ندارد که با یکی صرفاً یکسان گردد. انجام چنین کاری تمرینی است برای محدود کردن خودآگاهی. (۳۲) • اینترنت به مثابه فرهنگ

مشخص نیست که اینترنت بر روانشناسی خود چه تأثیری خواهد گذاشت خاصه از آن رو که این وسیله روز به روز جهانی‌تر شده، راه خود را در درون فرهنگ‌های روستایی و سنتی به هم وابسته باز می‌کند. می‌توان توصیفی افراطی در خصوص دیدگاه‌های به هم وابسته از خود در ارتباط با جامعه ارایه نمود. به نظر می‌رسد که اینترنت به جوانب فرهنگ‌های مختلف (فردگرا و جمع‌گرا) امکان می‌دهد تا در یکدیگر نفوذ کنند. نظر به میلیون‌ها کاربر شبکه و علائق مختلف آنها، اینترنت چه فرهنگی را می‌سازد؟ آیا اینترنت فرهنگی عمدتاً فردگراست یا جمع‌گرا؟ آیا اینترنت فضاهای شخصی را

در زندگی شهری کوچک ایجاد می‌کند یا گمنامی زندگی شهرنشینی را تقویت می‌کند؟ یا اینترنت محلی است که خلوت ندارد تا افراد در آن بتوانند به حیاط پشتی خود نظر افکنده و هر کس در آن وظیفه خود را بدانند یا محلی دوستانه‌تر باشد که همه اسم یکدیگر را بدانند؟ آیا فضای مجازی، محلی دوستانه است؟ آیا ما واقعاً راجع به دهکده جهانی یا نوعی جنگل شهری صحبت می‌کنیم؟ نظر به خودآگاهی، بررسی اینکه آیا ما خاصه در تعیین وابستگی‌های سالم بوم‌شناختی در ارتباط با وابستگی‌هایی که آسیب شناختی یا عمل غیر عادی هستند، هر ارزشی را به یک فرهنگ و نه فرهنگ‌های دیگر نسبت می‌دهیم، دشوار است. من به عنوان یک انترن بالینی معتقدم که آن ارزش، به وابستگی‌هایی منسوب می‌شود که رضایت بخش و به لحاظ عاطفی تقویت‌کننده هستند و به لحاظ شناختی، وابستگی‌هایی هستند که رشد را افزایش می‌دهند. بنابراین، وابستگی‌های کامپیوتری، در فرهنگی شبکه چگونه‌اند؟ شبکه ظاهراً مجالی است که در آن وابستگی‌های بی‌شمارند یا دست کم بیش از زندگی عادی هستند. اما آیا می‌توان گفت که این وابستگی‌ها رشد را تقویت می‌کنند؟ آلن آلمن (۲۸) در مقاله کوتاهی در نشریه هارپر به نیکی جوهر این مسایل را یافته است. او با چند جنبه اساسی رسانه‌های جدید مواجه می‌شود و بسیار هوشمندانه می‌گوید اینترنتی که روز به روز تجاری می‌شود به یک خودشیفتگی بسیار بچه‌گانه، و یک خودپرستی، متمایل می‌شود. او حسن تعبیرهای رسانه‌های جدید را توصیف می‌کند: "کامپیوتر من، یاهوی من". رسانه‌ها سبکی از شخصیت و وجود را به ما تحمیل می‌کنند. برای مثال من در منزل کامپیوترم را با همسرم شریک می‌شوم و هر دوی ما بلافاصله با یک نرم‌افزار و صور آن‌لاینی مواجه می‌شویم که ما را مجبور می‌کند که خودمان را به صورت فردی درآوریم، معرفی‌مان از خودمان در دنیای کامپیوتر مانند جزیره جدا شده می‌شود. جفت بودن یا گروهی بودن در دنیای آن‌لاین بسیار دشوار است. آیا تاکنون سعی کرده‌اید با دوست خود یا شخص دیگری در شبکه سیر کنید؟ کاربر اینترنت با این وسیله می‌تواند تجربه‌اش را بگونه‌ای بسازد که با سایر رسانه‌ها مثل تلویزیون، رادیو و چاپ بسیار متفاوت است. سایت‌های پورتال، رادیونت، پیش‌نویس تقسیم فایلها بین کاربران و سرویس‌های خبری رایج، روند خرید را فردی کرده‌اند (۲۹) این ابزار و صدها ابزار دیگر تجربه‌ای بسیار فردی شده را به افراد ارائه می‌کنند. همه این ابزار آلات شخصی‌کننده راه افراط را پیموده‌اند و من فکر می‌کنم آنها به نوعی از بینش فردگرایی منتهی می‌شوند که چنانچه مورد توجه قرار نگیرد، روابط اجتماعی و مهمتر مسوولیت اجتماعی را کاهش می‌دهد. اینترنت تجربه‌ای مجازی را صرفنظر از فرهنگ زندگی آن‌لاین در اختیار ما می‌نهد: خرید، سفر و کار، همگی در خانه انجام می‌شود، حتی می‌توانید درمان شناس خود را نیز در خانه ببینید. این امر به قول آلمن، "غایت به حاشیه راندن هستی است". عجیب آنکه، برخی ترسیده‌اند که فناوریهای اطلاعات ممکنست فضای شهری را متروکه کند، (۴۰) هرچند این روند ممکن است بیشتر جایگزین حومه شهر شود. کن گرگن (۴۱) سال گذشته در کنفرانس «فناوری و هویت» که در دانشگاه کرنل برگزار شد، درخصوص پدیده سیلوهای ایدئولوژیکی که در اینترنت بوجود آمده است سخن گفت که این سیلوها به افراد منزوی فرصتی می‌دهند تا زبان و آراء مشترک بیابند و آراءشان را حتی بدون کمک فرهنگ‌های دیگر تثبیت کنند. مسلماً، این امر بسته به اینکه آیا شما برای دیدگاه‌های افراد دیگر گروه ارزش قابل هستید یا خیر، می‌تواند هم خوب وهم بد باشد.

اما آنچه شبکه تاکنون فراهم نکرده، فضاهای عمومی مجازی است، مانند فضاهای عمومی زندگی آن‌لاین، که ما در آن مجبور می‌شویم با کسانی که دیدگاه‌های متفاوت دارند صحبت کنیم. اندرو شاپیرو (۴۲) مدیر نهاد سیاست‌گذاری اینترنتی اسپن نیز مسأله شخصی‌سازی را مورد بررسی قرار داده است. او می‌گوید "تمایل به شخصی‌سازی بسیار است. اما... سفارشی کردن کامل زندگی، ارتباط جوامع محلی را که بسیاری از

آنها پیش‌تر به نحو تأسف‌باری ضعیف شده‌اند، ضعیف می‌کند." این بدان معنا نیست که زندگی همراه با شبکه فرصتی برای تجربیات مشترک فراهم نمی‌کند، بلکه باید پرسید که این وسیله چه مواقعی با زندگی بومی کاربر پیوند می‌خورد و خاصه اینکه جوامع آن‌لاین دیرپا و یکپارچه (به هم پیوسته)، جوامعی هستند که اعضای آنها در ابتدا یکدیگر را در فضای آن‌لاین ملاقات کرده‌اند و تقریباً روابط نزدیکی در زندگی با هم داشته‌اند. نظر به تأثیرات بالقوه شخصی‌سازی و بینش فردگرایی، آیا وب را می‌توان فرهنگی متحد شده در نظر گرفت یا آیا می‌توان آن را مجموعه‌ای از وابستگی‌های يك بعدی توصیف نمود؟ من بعنوان يك محقق مایلیم بدانم که آیا افراد می‌توانند با زندگی همراه با شبکه خود را تطبیق دهند و همچنان در زندگی آف لاین نیز مؤثر و کارآمد باشند؟ خودآگاهی، انعطاف‌پذیر است و می‌توان آن را در اولویت قرار داد یا توصیف نمود، (۴۳) بنابراین به نظر می‌رسد که این مسأله امکان‌پذیر است. نیز امکان دارد که ما به منظور عمل کردن در جهانی سیمی نیازمند دو فرهنگی‌تر شدن باشیم (هم فرهنگ مستقل و هم به هم وابسته). در اختیار داشتن هر دوی این فرهنگ‌ها ظاهراً برای برقراری ارتباط و عمل کردن در فضای چندفرهنگی ضروری است. (۴۴) تا زمانی که در خصوص این سؤالها تحقیق شود، همه، صرفاً بحران‌سازند. همانگونه که در آغاز مقاله گفتم، این تأملات ابراری برای طبقه‌بندی افکارم با هدف انجام تحقیقی تجربی در خصوص این پدیده‌ها بوده‌اند. بدین منظور تصمیم گرفته‌ام پژوهشی در خصوص خودآگاهی آغاز کنم و تأثیرات موقعیت جغرافیایی، وسعت و بعد جامعه و زبان را در آن (خودآگاهی) و ارتباط آن با استفاده از اینترنت و انزوای اجتماعی را بررسی کنم.

● نتیجه‌گیری

نیل پستمن (۴۵) در سخنرانی خود در جلسه افتتاحیه انجمن محیط زیست و رسانه از ما خواست تا اخلاق را در رابطه با فناوری و شیوه‌های برقراری ارتباط در نظر بگیریم. بعنوان بخشی از این درخواست، به ما یادآوری شد که بررسی کنیم که چگونه فناوری، کاربرد خود را شکل می‌دهد. یعنی چگونه هر نوع فناوری روش استفاده از آن را دیکته می‌کند؟

این همان نکته‌ای است که مرا از نظام روانشناسی به اکولوژی رسانه‌ها برد و البته از طریق مطالعه آثار اندیشمندی چون والتر آنگ، ابلیش و ساندرز و مارشال ام سی لوهان. (۴۶) به اعتقاد من ما نه تنها باید این پدیده‌ها را بررسی کنیم بلکه باید عمل کنیم و من نمی‌توانم فوراً يك نسخه تجویز کنم - این مسایل پیچیده‌اند و مطالعه بیشتری را می‌طلبند، اما دست کم می‌توانیم درباره نحوه ایجاد يك رسانه جدید، يك رسانه مدنی و نه صرفاً يك رسانه شخصی بیندیشیم.

پی‌نوشت:

۱. استفان بیگز دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی دپارتمان روانشناسی دانشگاه یورک می باشد.

۲. Self

۳. Intelliquet, ۱۹۹۹, April ۱۹

۴. Moore, ۲۰۰۰. Feb ۲۳

۵. Pew. Internet Study ۲۰۰۰

୧. Moore, ୨୦୦୦, February ୨୪
୩. NPRonline, ୨୦୦୦_Feb ୨୨
୩. Moore, ୨୦୦୦, Feb ୨୪
୩. Kaiser
୩. NPR, online, ୨୦୦୦ Feb ୨୨
୩. Hewlett-Packard, Intel, CNET, Bell Atlantic, AT&T, Apple , Lotus
୩. Mukopadhyay, Kiesler, Lundmark, Patterson, Kraut , Scherlis ୩୩୩
୩. McKenna, ୩୩୩, Miller, ୩୩୩, June
୩. Biggs, ୨୦୦୦
୩. Biggs, ୨୦୦୦
୩. Jo Bower & Maria Gurevich, personal communication, January ୩, ୨୦୦୦
୩. Kraut et al ୩୩୩
୩. Nie & Erbring ୨୦୦୦
୩. Mullrooney, Benevides, & Stanczyk, ୨୦୦୦
୩. Anderson ୩୩୩ August
୩. Pew Internet Project (୨୦୦୦)
୩. Wilhelm Wundt
୩. Danziger ୩୩୩
୩. Triandis, McCusker, and Hui (୩୩୩)
୩. Marcus and Kitayama (୩୩୩)
୩. Singelis (୩୩୩, ୩୩୩)
୩. Singelis, Bond, Sharkey, & Lai, ୩୩୩
୩. Singelis, Triandis, Bhawuk, & Gelfand, ୩୩୩; Youn, ୩୩୩
୩. Heyes & Roppa, ୨୦୦୦; Olowu, ୩୩୩
୩. Triandis, ୩୩୩
୩. boomers, Gen-X'ers baby
୩. Heatherton & Baumeister, ୩୩୩

٢٣. Cross and Madson (١٩٩٧)
٢٤. Reddy & Gibson, ١٩٩٩
٢٥. Takata, ١٩٩٩
٢٦. Oetzel, ١٩٩٨a
٢٧. Bissiri, ١٩٩٩
٢٨. Ellen Ullman (٢٠٠٠) in Harper's Magazine
٢٩. Gilmore & Pine, ٢٠٠٠; Pine & Gilmore, ١٩٩٩
٤٠. Naisbitt & Aburdene, ١٩٩٠
٤١. Ken Gergen (١٩٩٩, March)
٤٢. Andrew Shapiro (١٩٩٩, June ٢١)
٤٣. Gardner, Gabriel, & Lee, ١٩٩٩
٤٤. Yamada & Singelis, ١٩٩٩
٤٥. Neil Postman (٢٠٠٢)
٤٦. Walter Ong (١٩٨٢), Illich and Sanders (١٩٨٩), and Marshall McLuhan (١٩٦٧)
- Anderson, K. J. (١٩٩٩, August). Internet use among college students: An exploratory study. Paper presented at the Annual Conference of the American Psychological Association, Boston, MA.
- Biggs, S. (٢٠٠٠). "Charlotte's Web": How one woman weaves positive relationships on the Net. *Cyberpsychology and Behavior*, ٤, ٤٥٥-٤٦٢.
- Bissiri, K. A. (١٩٩٩). Self-construals, culture change, and the expression of distress in Chinese and Chinese Americans. Dissertation Abstracts International Section-B: The Sciences and Engineering, ٥٩(١٠-B), ٥٥٤٩.
- Cross, S. E., & Madson, L. (١٩٩٧). Models of self: Self-construals and gender. *Psychological Bulletin*, ١٢٢, ٥-٣٧.
- Danziger, K. (١٩٨٣). Origins and basic principles of Wundt's voelkerpsychologie. *British journal of Social Psychology*, ٦٢, ٢٠٢-٢١٢.
- Gardner, W. L., Gabriel, S., & Lee, A. Y. (١٩٩٩). "I" value freedom, but "we" value relationships: Self-construal priming mirrors cultural differences in judgment. *Psychological Science*, ١٠, ٢٢١-٢٢٤.
- Gergen, K. (١٩٩٩, March). Keynote speech at the Conference on Technology and Identity, Cornell University, Ithaca, NY.
- Gilmore, J. H., & Pine, B. J. (٢٠٠٠). *Markets of one: Creating customer-unique value through mass customization*. Cambridge, MA: Harvard Business School Press.

- Heatherton, T. F., & Baumeister, R. F. (1991). Binge-eating as escape from self awareness. *Psychological Bulletin*, 110, 186-108.
- Heyes, J., & Roppa, L. (2000). A rural-urban study on the relationship between self-esteem and interdependence and independence. Unpublished manuscript, York University, Toronto, Ontario, Canada.
- Illich, I. & Sanders, B. (1989). *ABC: The alphabetization of the popular mind*. New York: Vintage.
- Intelliquest. (1999, April 19). Intelliquest study shows 17 million Internet users and 56 million online shoppers. Press release retrieved September 9, 1999, available at <http://www.intelliquest.com/press/archive/releaseV8.asp>
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukopadhyay, T., & Scherlis, W. (1998). A social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *American Psychologist*, 53, 1017-1021.
- Lu Wang, C., Bristol, T., Mowen, J. C., & Chakraborty, G. (2000). Alternative modes of self-construal: Dimensions of connectedness-separateness and advertising appeals to the cultural and gender-specific self. *Journal of Consumer Psychology*, 9(2), 107-115.
- Marcus, H. R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion and motivation. *Psychological Review*, 98, 222-252.
- McKenna, K. Y. A. (1999). *The computers that bind. Relationship formation on the Internet*. Dissertation Abstracts International Section-A: Humanities and Social Sciences, 59(V-A), 222F
- McLuhan, M. & Fiore, Q. (1967). *The medium is the message: An inventory of effects (produced by J. Agel)*. New York: Bantam.
- Miller, H. (1995, June). The presentation of self in electronic life: Goffman on the Internet. Paper presented at the Virtual Knowledge and Virtual Space Conference, Goldsmiths' College, University of London. Retrieved December 16, 1999 from <http://www.ntu.ac.uk/soc/psych/miller/goffman.htm>. Available at <http://ess.ntu.ac.uk/miller/cyberpsych/goffman.htm>
- Moore, D. W. (2000, February 22). Americans say Internet makes their lives better. The Gallup Organization, Princeton, NJ. Poll analysis retrieved March 2, 2000 from <http://www.gallup.com/poll/releases/pr000222.asp>
- Mullrooney, K., Benevides, A., & Stanczyk, M. (2000). The relationship between Internet use and isolation and loneliness. Unpublished manuscript, York University, Toronto, Ontario, Canada.
- Naisbitt, J., & Aburdene, P. (1990). *Megatrends 2000: Ten new directions for the 1990's*. New York: William Morrow.
- Nie, N. H., & Erbring, L. (2000). Internet and society: A preliminary report. Stanford, CA: Stanford Institute for the Quantitative Study of Society. Retrieved February 28, 2000 from http://www.stanford.edu/group/siqss/Press_Release/Preliminary_Report.pdf

- NPR Online. (2000, February 29). Survey shows widespread enthusiasm for high technology: Americans love their computers and the Internet; "Digital Divide" exists but there is good news, too. Retrieved March 2, 2000 from <http://www.npr.org/programs/specials/poll/technology/index.html>
- Oetzel, J. G. (1998a). Culturally homogeneous groups: Explaining communication processes through individualism-collectivism and self-construal. *International Journal of Intercultural Relations*, 22, 135-161.
- Oetzel, J. G. (1998b). The effects of self-construals and ethnicity on self reported conflict styles. *Communication Reports*, 11, 132-144.
- Olowu, A. A. (1988). Differential effects of rural and urban upbringing on Nigerian adolescents' self concept. *Psychological Reports*, 56, 293-294.
- Ong, W. J. (1982). *Orality and literacy: Technologizing the word*. London and New York: Routledge.
- Pew Internet Project. (2000, May 10). Tracking online life: How women use the Internet to cultivate relationships with family and friends. Retrieved May 10, 2000 from <http://www.pewinternet.org/reports/toc.asp?Report=11>
- Pine, B. J., & Gilmore, J. H. (1999). *The experience economy: Work is theatre and every business a stage*. Cambridge, MA: Harvard Business School Press.
- Postman, N. (2002). The humanism of media ecology. *Proceedings of the Media Ecology Association*, 10-16. Available at http://www.mediaecology.org/publications/proceedings/v1/humanism_of_media_ecology.html
- Reddy, R., & Gibbons, J. L. (1999). School socioeconomic contexts and adolescent self-descriptions in India. *Journal of Youth and Adolescence*, 28, 619-631.
- Shapiro, A. L. (1999, June 21). The Net that binds: Using cyberspace to create real communities [Electronic version]. *The Nation* 268(23), 11-14. Retrieved July 6, 1999 from <http://www.thenation.com/doc.mhtml?i=19990621&s=shapiro>
- Singelis, T. M. (1994). The measure of independent and interdependent self-construals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 20, 580-591.
- Singelis, T. M. (1995). Culture, self, and collectivist communication: Linking culture to individual behavior. *Human Communication Research*, 21, 254-289.
- Singelis, T. M., Bond, M. H., Sharkey, W. F., & Lai, K. S. Y. (1999). Unpackaging culture's influence on self-esteem and embarrassability: The role of self-construals. *Journal of Cross-Cultural Psychology*,

۳۰، ۳۱۵-۳۴۱.

Singelis, T. M., Triandis, H. C., Bhawuk D., & Gelfand, M. J. (۱۹۹۵). Horizontal and vertical dimensions of individualism and collectivism: A theoretical and measurement refinement. *Cross Cultural Research: The Journal of Comparative Social Science*, ۲۹,

۲۴۰-۲۷۵.

Takata, T. (۱۹۹۹). Development process of independent and interdependent self-construal in Japanese culture: Cross cultural and cross-sectional analyses. *Japanese Journal of Educational Psychology*, ۴۷, ۴۸۰-۴۸۹.

Triandis, H. C. (۱۹۸۹). The self and social behavior in differing cultural contexts. *Psychological Review*, ۹۶, ۵۰۶-۵۲۰.

Triandis, H. C., McCusker, C., & Hui, C. H. (۱۹۹۰). Multimethod probes of individualism and collectivism.

Journal of Personality and Social Psychology, ۵۹, ۱۰۰۶-۱۰۲۰.

Ullman, E. (۲۰۰۰, May). The museum of me. *Harper's Magazine*, ۳۰۰, ۲۰-۳۳.

Yamada, A. M., & Singelis, T. M. (۱۹۹۹). Biculturalism and self-construal. *International Journal of Intercultural Relations*, ۲۳,

۶۹۷-۷۰۹.

Youn, I. (۱۹۹۹). The culture specificity of epistemological beliefs about learning. *Dissertation Abstracts International Section-A:*

Humanities and Social Sciences, ۵۹(V-A), ۲۲۵۱

نویسنده: استفان بیگر

مترجم: کامبیز پارتازیان

منبع: باشگاه اندیشه

<http://vista.ir/?view=article&id=220600>

فرهنگ‌سازی در اجتماعات مجازی مطالعه موردی پدیده Orkut

شاید بتوان گفت با گذشت سالها از ظهور اینترنت، هنوز بسیاری از ایده‌ها و اهدافی که مدّ نظر نظریه‌پردازان دنیای مجازی بوده است، نتوانسته به منصف ظهور برسد و این مسئله به عوامل مختلف وابسته می‌باشد. ضعف‌های فنی در بخش زیرساخت‌های این فناوری در جهان و نیز عدم وجود برنامه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزارهای مناسب پشتیبانی‌کننده آنها، از جمله موارد عدم موفقیت به شمار می‌آیند.

مسئله درآمدزایی و بحث اقتصاد نیز از عمده‌ترین چالش‌های این مسیر می‌باشند. امروزه اگر چه اینترنت در جوامع مختلف پیوندهای حقیقی و مجازی بسیاری را بین افراد به وجود آورده، ولی غالب این اثرگذاری‌ها محصول ضمنی خدمات اینترنتی و مخصوصاً خدمات وب در نظر گرفته می‌شوند؛ چرا که در زمینه شبکه‌های اجتماعی مجازی (SocialNetworking) به صورت اختصاصی، فعالیت چشمگیری انجام نپذیرفته و پایگاه‌هایی که هم در این شاخه به حساب می‌آیند، با کم کردن مسیر واقعی، بایسته‌های لازم در زمینه فرهنگ‌سازی نرسیده‌اند.

از جمله این پایگاه‌ها می‌توان به پایگاه‌های دوست‌یابی اشاره کرد که معمول آنها به صورت بسیار ضعیف در شمول تمام طبقات اجتماعی فقط زمینه‌ای برای ارتباطات احساسی را فراهم می‌آورند. ضعف در طراحی پایگاه‌های اجتماعی آن چنان نمودار است که شاید درصد اندکی از اعضای این پایگاه‌ها نسبت به موفقیت آنها خوش‌بین باشند و کار به جایی رسیده که کاربران بیشتر از روی سرگرمی به این اجتماعات سر می‌زنند. دیر زمانی نیست که بحث فرهنگ واحد جهانی بین اهل نظر مطرح شده و هر يك نظریه مستقل و ویژه‌ای در این راستا ارائه داده‌اند؛ گروهی تحقق فرهنگ واحد جهانی را ممکن می‌دانند و رکن اصلی آن را اینترنت ارزیابی می‌کنند و گروهی دیگر آن را امری محال و دست‌نیافتنی اعلام کرده‌اند. آنچه اکنون موجب شده بحث‌های اجتماعات مجازی داغ‌تر شود، توجه شرکت قدرتمند Google به این مقوله است.

این شرکت پس از موفقیت در تسلط بر شاهراه‌های جستجو در اینترنت و نیز ارائه طرح‌های پر سر و صدا چون پروژه «جیمیل» (Gmail)، هم‌اکنون انقلابی در راستای اهداف خود با خلق سرزمینی مجازی به نام اورکات (Orkut) ایجاد کرده است. پرداختن شرکت پر آوازه‌ای مانند گوگل به این مقوله، اهمیت ایجاد و توجه به اجتماع‌های مجازی را صد چندان می‌نماید. سرزمین مجازی اورکات (Orkut ۱) اجازه ورود و اقامت در دنیای مجازی اورکات فقط با دعوت‌نامه رسمی از طرف یکی از اهالی آن می‌تواند صادر شود و این ترفندی است که گوگل در عضویت برای جی‌میل نیز از آن بهره برده است. اگر چه با این کار نمی‌توان جلوی ورود شخصیت‌های کاذب و مجازی را به صورت کامل گرفت، اما درصد حضور غیر واقعی به طور قابل توجهی کاهش می‌یابد.

اعضای این اجتماع مجازی می‌توانند برای دوستانشان نامه ارسال کنند و آنها را به بازدید از دفتر و یا خانه‌ای که در اورکات ساخته‌اند، دعوت کنند. دوست دعوت‌شده، در این مرحله فقط اجازه دارد اطلاعات دوست عضو خود را ملاحظه کند و ورود او به پروفایل‌های دیگران و نیز گشت و گزار در بخش‌های مختلف ممنوع است.

البته سرزمین اورکات به محض ورود شما به خانه دوستان، به شما اجازه می‌دهد که در صورت تمایل به عضویت در آن اقلیم مجازی اقدام نمایید. عضویتی هیجانی و غیر قابل پیش‌بینی در ابتدا سه نوع فرم برای سه نوع شخصیت اجتماعی شما به ترتیب یکی پس از دیگری و هر کدام با دهها سؤال اختصاصی به شما ارائه می‌شود که پاسخ‌گویی به هیچ‌یک اجباری نیست و در صورت پاسخ نیز این امکان در اختیارتان قرار می‌گیرد که این اطلاعات را فقط برای خود محفوظ نگاه دارید و کسی از آنها آگاهی نیابد یا فقط یکی از دوستانتان که شما مشخص می‌کنید، آنها را ببیند و یا همه دوستان شما حق رؤیت آن را داشته باشند و اگر تمایل داشتید، همه اعضاء پایگاه به اطلاعات شخصی شما دسترسی پیدا میکنند.

عنوان این سه فرم عبارت‌اند از:

(۱) Sosial (شخصیت اجتماعی)

(۲) profession (شخصیت صنفی و شغلی)

(۳) personal (شخصیت فردی و خصوصی).

پس از طی این مراحل به شما اجازه داده می‌شود که به انتقال (upload) یک تصویر برای نمایش در صفحه‌تان و تصاویری متعدد برای نصب در آلبوم مبادرت ورزیده. حال از شما در مورد شخص دعوت‌کننده شما به این سرزمین سؤال می‌پرسد که علاقه‌مندی شما به او چگونه است؟ آیا او از دوستان شماست و چه مقدار به او اعتقاد و علاقه دارید؟ یا اینکه نظر شما نسبت به او منفی است، هر چند این گزینه‌ها از پیش طراحی شده و شما فقط حق انتخاب دارید.

به این ترتیب، مراحل اولیه اقامت شما انجام می‌پذیرد و بسته به علاقه‌تان این مکان مجازی می‌تواند تعریف خود را پیدا کند؛ مثلاً دوست دارید که اینجا محل کارتان باشد و فقط دوستان کاری خود را جمع نمایید و یا مانند خانه شخصی با علاقه‌مندی‌های شخصی و محله‌ای شما و یا همه اینها یکجا.

اینک می‌توانید دوستانی از درون این سرزمین و یا از بیرون، به محل اقامتشان دعوت کنید و آنها را در فهرست دوستانتان که برای همه اعضا قابل رؤیت است، ثبت و اضافه نمایید و به هر یک از آنها رأی مخفی، و در صورت تمایل رأی علنی بدهید که نتیجه این رأی‌ها در صفحه شخصی هر فرد نمایش داده می‌شود و کسانی که علنی رأی داده‌اند، در صفحه ویژه‌ای تصاویر به همراه نامشان و نوع رأی، نمایش داده می‌شوند. البته فقط می‌توانید در سه موضوع به هر فرد رأی دهید:

(۱) قابل اعتماد بودن آن که سه درجه انتخاب دارد.

(۲) خوش‌رفتار و یا خواستنی بودن که سه درجه انتخاب دارد.

(۳) احساسی و عاطفی بودن که این هم سه درجه انتخاب دارد.

هر يك از این سه موضوع با رنگ ویژه‌ای نمایش داده می‌شود. شما می‌توانید برای دوستانتان اعلام نظر کنید و اگر او تمایل داشت می‌تواند نظراتان را در صفحه‌اش به معرض نمایش عمومی یا خصوصی بگذارد. از دیگر امکانات جالب توجه این است که به صورت خودکار ده روز قبل از روز تولد دوستانتان در صفحه شما پیامی ظاهر می‌شود که یادآوری می‌نماید چند روز دیگر تاریخ تولد کدام دوستان می‌باشد. نکته جالب دیگر این است که در این شهر بیشتر با نام کوچک شناخته می‌شوند و اگر شما از طریق دوستانتان با دوستان ایشان آشنا شوید،

زنجیره ارتباط شما نمایش داده می‌شود؛ یعنی می‌دانید که از طریق محسن به مهدی، و پس از آن به احسان رسیده‌اید. در این سرزمین به راحتی می‌توانید برای خود گروه تشکیل دهید تا در مورد موضوع مورد علاقه گروه، افراد عضو شوند که این امر، دو مزیت دارد:

- ۱) افراد علاقه‌مند به یک موضوع در یک جا جمع می‌شوند و می‌توان آنها را شناسایی کرد و از آنها بهره برد.
 - ۲) هر یک از اعضا گروه می‌توانند در مورد موضوع مطلبی بنویسید و در معرض دید عموم قرار دهند. در صورتی که شما به عضویت گروهی درآیید، تصویر و لینک آن گروه به همراه آمار اعضا در صفحه خانه شما نمایش داده می‌شود. این سرزمین سه نوع جستجو نیز در اختیار شما قرار می‌دهد:
 - جستجو بر اساس توانایی‌ها و قابلیت‌ها و صفحات فردی اشخاص به همراه تعیین فاصله فیزیکی دور بودن از شما
 - جستجو بر اساس نام پرونده (فایل) و نشانی پیام‌نگار (ایمیل) ▪ جستجو بر اساس عناوین گروه‌ها به همراه ارائه و دسته‌بندی موضوعی هر گروهبا آمار گروه‌های موجود. جالب است که در هر لحظه آمار کل مرتبطان با شما نیز در صفحه شخصیتان به نمایش در می‌آید و اگر هیچ دوستی انتخاب نکنید، اعلام می‌شود که در میان هیچ گروه انسانی نیستید؛ یعنی حلقه ارتباطی شما با دیگران صفر است.
- نکته دیگر اینکه با توجه به نیاز افراد در جوامع مختلف به یافتن همفکر و همراه مخصوصاً در زمینه‌های شغلی، صنفی و سیاسی، معمولاً اطلاعات صحیح ارائه می‌شود، هرچند راه برای ارائه اطلاعات غلط و دروغ نیز کاملاً باز است. کاستی‌ها از کاستی‌های عمده این پایگاه، عدم اعلام Online بودن اعضا می‌باشد که در مسنجرها از پرکاربردترین امکانات می‌باشد. ضمن اینکه امکان اعلام نو شدن مطالب یک گروه وجود ندارد و شما باید خود هر از گاهی به گروه‌های مورد علاقه سر بزیند تا از آخرین تغییرات آگاهی یابید.

همچنین، امکان مخفی کردن گروهی از دوستان وجود ندارد و امکانات ارتباط صوتی و تصویری نیز در اختیار شما نیست و اگر چه می‌توان به صورت فارسی حروف‌چینی نمایش داد، اما صفحات به زبان انگلیسی طراحی شده‌اند. به هر حال عضویت در این سرزمین بصورت طبیعی فرهنگ خاص خود را دارد و شما مجبورید هماهنگ با فرهنگ عمومی آن رفتار کنید. دیدگاه‌ها موجود درباره Orkut در ایران اولین بار نشریه «کلیک» ضمیمه روزنامه «جام جم» در تاریخ ۲۴ خرداد ۸۳ انتشار یافت که در آن مطلبی با عنوان «اورکات، شهری برای شما و دوستان شما» ارائه شده بود.

چند روز بعد روزنامه‌های جمهوری اسلامی و پایگاه بازتاب در مطالبی نزدیک به هم، به همه اخطار دادند که مراقب توطئه دشمنان باشند و با توجه به امکان بهره‌برداری آنها از اطلاعات افراد، در عضویت این سرزمین آگاهانه‌تر عمل نمایند. بنابر آخرین آمارها ایرانیان هم‌اکنون رتبه سوم حضور در این سرزمین را دارند و گروه‌های زیادی توسط آنها تأسیس شده است گروه‌هایی با عناوین: دانشگاه تهران، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه الزهرا و دانشکده‌های مختلف، و نیز گروه‌های مذهبی با عناوین: شیعه، مسلمانان شیعه و مؤمنین بعضی از افراد نیز -از دکتر گرفته تا محصل راهنمایی- با نام خود گروه تأسیس نموده‌اند.

گروه‌های زیادی با عناوین کارتون‌های مورد علاقه عموم وجود دارند، مانند: پلنگ صورتی، لوک خوش‌شانس و لولک و پولک که تاکنون نزدیک به یک میلیون نفر از کشورهای مختلف در آنها عضو شده‌اند؛ کشورهای آمریکا، برزیل، ژاپن، هند، استونی، هلند، انگلستان، کانادا، ایران و، آلمان در صدر آنها قرار دارند.

اورکات، الگوی فرهنگ واحد جهانی بحساب آنچه هم‌اکنون با گذشت دوران کوتاهی از ظهور این ابتکار روشن شده، استقبال چشمگیر کاربران اینترنتی -آنهم به صورت عضویت با نام و عناوین واقعی- است و با توجه به نیاز کاربران اینترنتی به چنین نظامی شاید بتوان ادعا نمود که این

سرزمین مجازی تاکنون در صدور شناسنامه‌های فردی یا پروانه‌های کار برای اعضاء خود موفق بوده است که این خود به نوعی اولین قدم برای هویت‌بخشی و فرهنگ‌سازی به حساب می‌آید؛ فرم‌هایی که همانند کارنامه (Resume) برای هر فرد به شمار میرود و شناسنامه اجتماعی صنفی و یا تخصصی هر نفر می‌باشد؛ دنیایی فراتر از دنیای واقعی که در آن هر فرد می‌تواند به تعداد دلخواه خود شخصیت داشته باشد و حتی در شمایل‌هایی که هرگز در دنیای واقعی توان ارائه آن را ندارد، بروز و ظهور پیدا کند.

آنچه بیش از پیش ساکنان این سرزمین را خواهد آزد، این است که در دنیای حقیقی برای برخورد با بزهکاران، قانون‌شکنان و خلافکاران، قوانین و ساز و کارهایی وجود دارد؛ اما در این سرزمین اساساً قانونی حاکم نمی‌باشد تا بخواهد ساز و کار امنیتی و مراقبتی از قانون و برخورد با خلافکاران وجود داشته باشد.

اگر يك نفر بخواهد با ساختن هزاران نام جعلی در این سرزمین حضور پیدا کند و به وسیله تمامی این نام‌ها جعلی در راستای اهداف خود اقدام به تشکیل گروه‌ها فردی و یا اجتماعی زیادی نماید، به آسانی تواند این کار را انجام دهد. آیا دنیای مجازی نیز باید با دنیای حقیقی مقایسه شود؟ و آیا ما حق داریم دغدغه‌های دنیای واقعی را به دنیای مجازی سرایت دهیم یا اینکه دنیای مجازی، دنیایی است جدای از واقعیت است و فرهنگ خود را دارد؟ نحوه عملکرد اورکات در پذیرش و اعطای آزادی عمل به اعضاء نه تنها با تمام آزادی‌های واقعی، بلکه با تمام آزادی‌های مجازی همراه بوده است و این یعنی ابداعی نوین و کاملاً دور از ذهن برای ایجاد فرهنگ متناسب با فضای فرهنگ مجازی و سایر که با توجه به مجازی بودن محیط، از لایه‌های بسیار پیچیده حقیقت‌های مجازی؛ خیال‌پردازی‌ها، توهم‌زایی‌ها و تقلب‌های خاص دنیای سایبر تشکیل می‌شود. ویژگی دیگر اورکات آن است که در هر لحظه که اراده کنید، به شما اختیار می‌دهد تا هویت خویش را بنا به خواسته خودتان به هر صورتی که بخواهید درآورید. این قابلیت به نحوی کمک می‌کند تا افراد از دنیای حقیقی راحت‌تر جدا شوند و شاید با توجه به تغییرپذیر بودن رفتار انسان‌ها، این خدمات نیز برای حضور هرچه واقعی‌تر افراد باشد. بعضی معتقدند که شخصیت واقعی هر فرد پشت چهره ظاهری او مخفی است و چه بسا چهره ظاهری به دلایل حاکم بر دنیای واقعی، پوششی متفاوت با چهره واقعی هر فرد باشد.

جالب است که در دنیای مجازی، چهره واقعی هر شخص پدیدار می‌شود؛ و حال آنکه در دنیای حقیقی ممکن است چهره مجازی افراد ظاهر باشد.

شاید متولیان اورکات با برخورد باز خود در قبال ارائه آزادی همه‌جانبه به افراد، می‌خواهند اعضاء خودشان قدرت عمل در فرهنگ‌سازی داشته باشند. مطلب دیگر اینکه تا کنون اشخاص حقیقی در این سرزمین کسب هویت کرده‌اند؛ اما آیا حکومت‌ها نیز به این میدان خواهند آمد و فضای حاکم بر سرزمین‌های خود را به این دنیا نیز تسری خواهند داد؟! در پاسخ باید گفت سیاستمداران نامداری همچون نماینده رئیس جمهور ایران با شخصیت حقیقی خود در این سرزمین کسب هویت کرده‌اند و دفتر مجازی برای خود ساخته‌اند. همچنین هنرمندان سرشناسی از کشورهای گوناگون، دانشمندان و دانشجویان و بسیاری از طیف‌های جدی جوامع مختلف نیز هم‌اکنون جزء ساکنان این دنیای مجازی می‌باشند.

آنچه بیان شد، همگی از نگاه کاربر به این خدمت اینترنت بود؛ اما حاکمان واقعی، مدیران پایگاه می‌باشند و مسلماً تمامی حرکات و تغییرات شخصیتی افراد و گشت و گذارها و نامه‌نگاری‌ها از چشمان تیز بین آنها مخفی نیست و با تحلیل اطلاعات و اخبار حاصل از این نظام به حقیقت‌های بزرگی نسبت به چهره مخفی افراد جوامع مختلف که اینک فقط برای آنها روشن شده، خواهند رسید و می‌توانند بهره‌بردارهای

زیادی در زمینه‌های: فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی از این اطلاعات داشته باشند. شناسایی حلقه‌های ارتباطی بین افراد نیز از این مقوله مستثنا نیست. حضور یا عدم حضور با توجه به نکته اخیر و نیز اعلام خطر بعضی صاحب‌نظران نسبت به مراقب بودن برای حضور در چنین اجتماعاتی، نکاتی چند قابل توجه می‌باشد:

(۱) اندکی دقت روشن می‌سازد که نه تنها حرکات ما در چنین اجتماعات شبکه‌ای؛ بلکه کلیه فعالیت‌ها و رد و بدل کردن اطلاعات و به طور کلی همه حرکات ما از لحظه وصل شدن به اینترنت تا لحظه خروج از آن کاملاً می‌تواند زیر نظر و مشهود برای کمپانی‌های بزرگ و کوچک باشد.

(۲) ضعیف بودن ساختار فنی بسیاری از نرم‌افزارها از جمله سیستم‌های عامل، سرعت رشد فناوری و تولید برنامه‌های جدید بر اساس روش‌های جدید برنامه‌نویسی و نیز رشد تکنیک‌های نفوذ به رایانه‌ها (hack) موجب شده نه تنها شرکت‌های بزرگ و کوچک، که کاربران عادی اینترنت نیز بتوانند کلیه فعالیت‌های تحت شبکه هر کاربر و حتی تمامی اطلاعات شخصی ذخیره‌شده روی رایانه‌های افراد و نیز فعالیت‌های فردی آنها را به سادگی زیر نظر بگیرند و از آنها بهره‌برداری کنند. با در نظر گرفتن نکات فوق و این مسئله که دنیای سایبر، دنیای شیشه‌ای است و این دنیا بسیار شکننده و شکستنی است، باید نسبت به حضور و ایمنی ارتباط با اینترنت آگاهانه و با دقت بیشتر عمل نمود؛ چه اینکه حضور آگاهانه، بهتر از عدم حضور است و عدم حضور توأم با از دست دادن زمینه‌های جدید، بهتر از حضور غیر ایمن و خطرناک می‌باشد.

منبع : مرکز اسلامی آموزش از راه دور

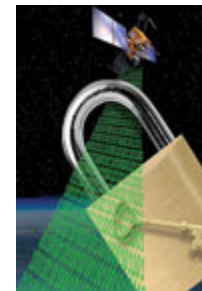
<http://vista.ir/?view=article&id=263587>

فضول‌های کامپیوتری

آیا ثبت‌کننده‌های کلیدزنی (keylogger) را اگر ببینید خواهید شناخت؟ بزرگراه اطلاعاتی قدیمی خوب در اصل یک خیابان دو طرفه است: ما به آن وصل می‌شویم و آن‌هم به ما وصل می‌شود. بنابراین، خطرات پنهان فراوانی، یعنی نرم‌افزارهای مودزی و زیان‌آور، وجود دارد که باید مراقب آنها باشید. یکی از مودزی‌ترین آنها برنامه ثبت‌کننده کلیدزنی است.

قصد و غرض هر چه که باشد، ثبت‌کننده کلیدزنی را می‌توان به‌عنوان کسی یا چیزی تعریف کرد که کلیدزنی‌های یک

کاربر را می‌ریاید. گاهی ثبت‌کننده کلیدزنی یک برنامه (اغلب تحت گروه برنامه‌های جاسوسی) است که به همه کلیدزنی‌های یک کاربر "گوش می‌دهد" و آنها را ثبت می‌کند، بدون اطلاع صریح آن کاربر، و سپس اطلاعات کلیدزنی‌های ذخیره‌شده را به شخص یا برنامه‌ای ارسال می‌کند که ثبت‌کننده کلیدزنی را از طریق اینترنت نصب کرده است. ربودن اطلاعات کلیدزنی ممکن است به لحاظ قانونی در مواردی محدود برای دولت‌ها مشروع باشد اما دزدها و هکرها برای سوءاستفاده و اقدامات شریانه خود دست به این کار می‌زنند. سوءشهرت ثبت کلیدزنی به چند دلیل است. دایره‌های جاسوسی از آن برای گذشتن از حفاظ‌های امنیتی و دست‌یافتن به کلمه‌های عبور و کلیدهای رمزنگاری (encryption) بهره می‌گیرند.

منبع : ریزپردازنده

<http://vista.ir/?view=article&id=305941>

فناوری‌های امنیت اطلاعات: با یک دیدگاه طبقه‌بندی

مهم‌ترین مزیت و رسالت شبکه‌های رایانه‌ای، اشتراک منابع سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و دستیابی سریع و آسان به اطلاعات است. کنترل دستیابی و نحوه استفاده از منابعی که به اشتراک گذاشته شده‌اند، از مهم‌ترین اهداف یک نظام امنیتی در شبکه است. با گسترش شبکه‌های رایانه‌ای (خصوصاً اینترنت)، نگرش نسبت به امنیت اطلاعات و سایر منابع به اشتراک گذاشته شده، وارد مرحله جدیدی گردیده است. در این راستا لازم است که هر سازمان برای حفاظت از اطلاعات ارزشمند، به یک راهبرد خاص پایبند باشد و براساس آن، نظام امنیتی را اجرا نماید. نبود نظام مناسب امنیتی، بعضاً پیامدهای منفی و دور از انتظاری را به دنبال دارد. توفیق در ایمن‌سازی اطلاعات، منوط به حفاظت از اطلاعات و نظام‌های اطلاعاتی در مقابل

حملات است؛ بدین منظور از سرویس‌های امنیتی متعددی استفاده می‌گردد. مقاله حاضر با توجه به این رویکرد به طبقه‌بندی فناوری‌های امنیت اطلاعات، براساس دو ویژگی خواهد پرداخت: مرحله خاصی از زمان

که در هنگام تعامل فناوری با اطلاعات، عکس‌العمل لازم در برابر یک مشکل امنیتی، ممکن است کنش یا واکنشی باشد، و سطوح پیاده‌سازی نظام‌های امنیتی در یک محیط رایانه‌ای.

مقدمه

اطلاعات در سازمان‌ها، مؤسسات پیشرفته و جوامع علمی، شاه‌رگ حیاتی محسوب می‌گردد. دستیابی به اطلاعات و عرضه مناسب و سریع آن، همواره مورد توجه سازمان‌هایی است که اطلاعات در آن‌ها دارای نقش محوری و سرنوشت‌ساز است. سازمان‌ها و مؤسسات باید یک زیرساخت مناسب اطلاعاتی برای خود ایجاد کنند و در جهت سازماندهی اطلاعات در سازمان خود حرکت نمایند. اگر می‌خواهیم ارائه‌دهنده اطلاعات در عصر اطلاعات، و نه صرفاً مصرف‌کننده اطلاعات باشیم، باید در مراحل بعد، امکان استفاده از اطلاعات ذریط را برای متقاضیان محلی و جهانی در سریع‌ترین زمان ممکن فراهم نماییم.

سرعت در تولید و عرضه اطلاعات ارزشمند، یکی از رموز موفقیت در سازمان‌ها، مؤسسات و جوامع علمی در عصر اطلاعات است. پس از سازماندهی اطلاعات باید با بهره‌گیری از شبکه‌های رایانه‌ای، زمینه استفاده قانونمند و هدفمند از اطلاعات را برای دیگران فراهم کرد. به موازات حرکت به سمت یک سازمان پیشرفته و مبتنی بر فناوری اطلاعات، باید تدابیر لازم در رابطه با حفاظت از اطلاعات نیز اندیشیده شود.

مهم‌ترین مزیت و رسالت شبکه‌های رایانه‌ای، اشتراک منابع سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و دستیابی سریع و آسان به اطلاعات است. کنترل دستیابی و نحوه استفاده از منابعی که به اشتراک گذاشته شده‌اند، از مهم‌ترین اهداف یک نظام امنیتی در شبکه است. با گسترش شبکه‌های رایانه‌ای خصوصاً اینترنت، نگرش به امنیت اطلاعات و دیگر منابع به اشتراک گذاشته شده، وارد مرحله جدیدی گردیده است. در این راستا لازم است که هر سازمان برای حفاظت از اطلاعات ارزشمند، به یک راهبرد خاص پایبند باشد و براساس آن، نظام امنیتی را پیاده‌سازی و اجرا نماید.

نبود نظام مناسب امنیتی، ممکن است پیامدهای منفی و دور از انتظاری را به دنبال داشته باشد. توفیق در ایمن‌سازی اطلاعات منوط به حفاظت از اطلاعات و نظام‌های اطلاعاتی در مقابل حملات است؛ بدین منظور از سرویس‌های امنیتی متعددی استفاده می‌شود. سرویس‌های انتخابی باید پتانسیل لازم در خصوص ایجاد یک نظام حفاظتی مناسب، تشخیص بموقع حملات، و واکنش سریع را داشته باشند. بنابراین می‌توان محور راهبردی انتخاب شده را بر سه مؤلفه حفاظت، تشخیص، و واکنش استوار نمود. حفاظت مطمئن، تشخیص بموقع و واکنش مناسب، از جمله مواردی هستند که باید همواره در ایجاد یک نظام امنیتی رعایت کرد (مدیریت شبکه شرکت سخا روش، ۱۳۸۲).

خوشبختانه پژوهش‌های زیادی در زمینه امنیت رایانه و شبکه‌ها در رابطه با فناوری‌های امنیتی پیشگیرانه (کنشی) و نیز مواجهه با مشکلات امنیتی (واکنشی) صورت گرفته است. مقاله حاضر در صدد بیان، تعدادی از فناوری‌های موجود در رابطه با امنیت اطلاعات با یک دیدگاه طبقه‌بندی است.

● تعاریف:

• فناوری‌های امنیت اطلاعات

«امنیت اطلاعات» (Information security) به حفاظت از اطلاعات (Maiwald & Sieglein, ۲۰۰۲) و به حداقل‌رساندن خطر افشای اطلاعات در بخش‌های غیرمجاز اشاره دارد (King, Dalton, & Osmanoglu, ۲۰۰۱). امنیت اطلاعات مجموعه‌ای از ابزارها برای جلوگیری از سرقت، حمله، جنایت، جاسوسی و خرابکاری (هاشمیان، ۱۳۷۹) و علم مطالعه روش‌های حفاظت از داده‌ها در رایانه‌ها و نظام‌های ارتباطی در برابر دسترسی و تغییرات غیرمجاز است (عبداللهی، ۱۳۷۵). با توجه به تعاریف ارائه شده، امنیت به مجموعه‌ای از تدابیر، روش‌ها و ابزارها برای جلوگیری از دسترسی و تغییرات غیرمجاز در نظام‌های رایانه‌ای و ارتباطی اطلاق می‌شود. «فن آوری» به کاربرد علم، خصوصاً برای اهداف صنعتی و تجاری (Lexico Publishing Group, ۲۰۰۲) یا به دانش و روش‌های مورد استفاده برای تولید یک محصول گفته می‌شود. بنابراین «فناوری امنیت اطلاعات» به بهره‌گیری مناسب از تمام فناوری‌های امنیتی پیشرفته برای حفاظت از تمام اطلاعات احتمالی روی اینترنت اشاره دارد (INFOSEC, ۲۰۰۲).

• طبقه‌بندی (INFOSEC)

طبقه‌بندی، دسته‌بندی اشیا است در یک فهرست سازمان یافته یا در قالب یا روابط سلسله‌مراتبی که روابط طبیعی بین اشیا را نشان می‌دهد (Conway & Slinger, ۲۰۰۲). طبقه‌بندی به عنوان یک فرایند، عبارت است از ایجاد نظامی منطقی از رتبه‌ها که در آن، هر رتبه از تعدادی اشیا تشکیل شده، به گونه‌ای که در صورت نیاز می‌توان به آسانی به اجزای آن دسترسی پیدا کرد.

طبقه بندی ارائه شده در مقاله حاضر از فناوری‌های امنیت اطلاعات، در وهله اول براساس دو ویژگی پایه‌گذاری شده:

۱. براساس مرحله خاصی از زمان: بدین معنا که در زمان تعامل فن آوری‌فناوری با اطلاعات، عکس‌العمل لازم در برابر یک مشکل امنیتی می‌تواند کنشگرایانه (کنشی) (Proactive) یا واکنشی (Reactive) باشد (Venter & Eloff, ۲۰۰۳).

غرض از «کنشگرایانه»، انجام عملیات پیشگیرانه قبل از وقوع یک مشکل خاص امنیتی است. در چنین مواردی به موضوعاتی اشاره می‌گردد که ما را در پیشگیری از وقوع یک مشکل کمک خواهد کرد (چه کار باید انجام دهیم تا ...؟).

غرض از «واکنشی» انجام عکس‌العمل لازم پس از وقوع یک مشکل خاص امنیتی است. در چنین مواردی به موضوعاتی اشاره می‌گردد که ما را در مقابله با یک مشکل پس از وقوع آن، کمک خواهند کرد (اکنون که ... چه کار باید انجام بدهیم؟).

۲. براساس سطوح پیاده‌سازی نظام‌های امنیتی در یک محیط رایانه‌ای: فناوری امنیت اطلاعات را، خواه از نوع کنشی باشد یا واکنشی، می‌توان در سه سطح - سطح شبکه (Network Level)، سطح میزبان (Host Level)، سطح برنامه کاربردی (Application Level) - پیاده‌سازی کرد. (Venter & Eloff, ۲۰۰۳). بدین منظور می‌توان نظام امنیتی را در سطح شبکه و خدمات ارائه شده آن، در سطح برنامه کاربردی خاص، یا در محیطی که شرایط لازم برای اجرای یک برنامه را فراهم می‌نماید (سطح میزبان) پیاده کرد.

شکل ۱ فناوری‌های امنیت اطلاعات را براساس دو ویژگی یاد شده ترسیم می‌نماید. توصیف مختصری از هر یک از فن آوری‌فناوری‌ها در بخش‌های بعد ارائه خواهد شد.

الف. فناوری‌های امنیت اطلاعات کنشگرایانه

۱. رمزنگاری (Cryptography)

به بیان ساده، رمزنگاری به معنای «نوشتن پنهان»، و علم حفاظت، اعتمادپذیری و تأمین تمامیت داده‌ها است (McClure, Scambray, & Kurtz, ۲۰۰۲). این علم شامل اعمال رمزگذاری، رمزگشایی و تحلیل رمز است. در اصطلاحات رمزنگاری، پیام را «متن آشکار» (plaintext or cleartext) می‌نامند. کدگذاری مضامین را به شیوه‌ای که آنها را از دید بیگانگان پنهان سازد، «رمزگذاری» (encryption) یا «سیرگذاری» (encipher) می‌نامند*. پیام رمزگذاری شده را «متن رمزی» (ciphertext)، و فرایند بازایی متن آشکار از متن رمزی را رمزگشایی (decryption) یا «سیرگشایی» (decipher) می‌نامند.

الگوریتم‌هایی که امروزه در رمزگذاری و رمزگشایی داده‌ها به کار می‌روند از دو روش بنیادی استفاده می‌کنند: الگوریتم‌های متقارن، و الگوریتم‌های نامتقارن یا کلید عمومی. تفاوت آنها در این است که الگوریتم‌های متقارن از کلید یکسانی برای رمزگذاری و رمزگشایی استفاده می‌کنند، یا این که کلید رمزگشایی به سادگی از کلید رمزگذاری استخراج می‌شود (مثل: The CCEP، DES(Data Encryption Standard)، IDEA(International Data Encryption Algorithm)، FEAL Commercial Comsec Endoremment Program). در حالی که الگوریتم‌های نامتقارن از کلیدهای متفاوتی برای رمزگذاری و رمزگشایی استفاده می‌کنند و امکان استخراج کلید رمزگشایی از کلید رمزگذاری وجود ندارد. همچنین کلید رمزگذاری را کلید عمومی، و کلید رمزگشایی را کلید خصوصی یا کلید محرمانه می‌نامند (مثل: RSA ، LUC).

تجزیه و تحلیل رمز (cryptanalysis)، هنر شکستن رمزها و به عبارت دیگر، بازایی متن آشکار بدون داشتن کلید مناسب است؛ افرادی که عملیات رمزنگاری را انجام می‌دهند، رمزنگار (cryptographer) نامیده می‌شوند و افرادی که در تجزیه و تحلیل رمز فعالیت دارند رمزکاو (cryptanalyst) هستند.

رمزنگاری با تمام جوانب پیام‌رسانی امن، تعیین اعتبار، امضاهای رقومی، پول الکترونیکی و نرم افزارهای کاربردی دیگر ارتباط دارد. رمزشناسی (cryptology) شاخه‌ای از ریاضیات است که پایه‌های ریاضی مورد استفاده در شیوه‌های رمزنگاری را مطالعه می‌کند ("آشنایی با ..."، ۱۳۸۳).

رمزنگاری یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه است، زیرا اطلاعات را قبل از آن که یک تهدید بالقوه بتواند اعمال خرابکارانه انجام دهد، از طریق رمزگذاری داده‌ها ایمن می‌سازند. به علاوه، رمزنگاری در سطوح متنوع، به طوری که در طبقه‌بندی شکل ۱ بیان شد، در سطوح برنامه‌های کاربردی و در سطوح شبکه قابل پیاده‌سازی است. ۲. امضاهای رقومی (digital signatures)

امضاهای رقومی، معادل «امضای دست‌نوشته» و مبتنی بر همان هدف هستند؛ نشانه منحصر به فرد یک شخص، با یک بدنه متنی (Comer، ۱۹۹۹، ص. ۱۹۱). به این ترتیب، امضای رقومی مانند امضای دست‌نوشته، نباید قابل جعل باشد. این فناوری که با استفاده از الگوریتم رمزنگاری ایجاد می‌شود، تصدیق رمزگذاری‌شده‌ای است که معمولاً به یک پیام پست الکترونیکی یا یک گواهی‌نامه ضمیمه می‌شود تا هویت واقعی تولیدکننده پیام را تأیید کند.

امضای رقومی یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه است، زیرا قبل از وقوع هر تهدیدی، می‌توان با استفاده از آن فرستنده اصلی پیام و صاحب امضا را شناسایی کرد. به علاوه این فناوری در سطح یک برنامه کاربردی قابل پیاده‌سازی است. در این سطح، امضای رقومی در یک برنامه

کاربردی خاص و قبل از آن که به یک گیرنده خاص فرستاده شود، ایجاد می‌گردد.

۳. گواهی‌های رقمی (Digital certificates)

گواهی‌های رقمی به حل مسئله «اطمینان» در اینترنت کمک می‌کنند. گواهی‌های رقمی متعلق به «سومین دسته اطمینان» (trusted third parties) هستند و همچنین به «متصدی‌های گواهی» اشاره دارند (Tiwana, ۱۹۹۹). متصدی‌های گواهی، مؤسسات تجاری هستند که هویت افراد یا سازمان‌ها را در وب تأیید، و تأییدیه‌هایی مبنی بر درستی این هویت‌ها صادر می‌کنند. برای به دست آوردن یک گواهی، ممکن است از فرد خواسته شود که یک کارت شناسایی (مانند کارت رانندگی) را نشان دهد. بنابراین گواهی‌های رقمی، یک شبکه امن در میان کاربران وب، و مکانی برای تأیید صحت و جامعیت یک فایل یا برنامه الکترونیکی ایجاد می‌کنند. این گواهی‌ها حاوی نام فرد، شماره سریال، تاریخ انقضا، یک نسخه از گواهی نگاهدارنده کلید عمومی (که برای رمزگذاری پیامها و امضاهای رقمی به کار می‌رود) می‌باشند** (Encyclopedia and learning center, ۲۰۰۴).

گواهی‌های رقمی، فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه هستند، زیرا از این فناوری برای توزیع کلید عمومی از یک گروه ارتباطی به گروه ارتباطی دیگر استفاده می‌شود. همچنین این روش، قبل از آن که هر ارتباطی بین گروه‌ها اتفاق بیفتد، اطمینان ایجاد می‌کند. این فناوری در سطح برنامه کاربردی قابل پیاده‌سازی است؛ مثلاً قبل از آغاز هر ارتباط مرورگر وب، تأیید می‌کند که آن گروه خاص قابل اطمینان می‌باشد.

۴. شبکه‌های مجازی خصوصی (virtual private networks)

فناوری شبکه‌های مجازی خصوصی، عبور و مرور شبکه را رمزگذاری می‌کند. بنابراین این فناوری برای تضمین صحت و امنیت داده‌ها، به رمزنگاری وابسته است. این شبکه بسیار امن، برای انتقال داده‌های حساس (از جمله اطلاعات تجاری الکترونیکی) از اینترنت به عنوان رسانه انتقال بهره می‌گیرد. شبکه‌های مجازی خصوصی، فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه هستند، زیرا داده‌ها قبل از آن که در شبکه عمومی منتشر شوند، با رمزگذاری محافظت می‌شوند و این باعث می‌گردد که تنها افراد مجاز قادر به خواندن اطلاعات باشند. به علاوه این فناوری در سطح شبکه قابل پیاده‌سازی است، و از فناوری رمزگذاری بین دو میزبان شبکه مجازی خصوصی، در مرحله ورود به شبکه و قبل از آن که داده‌ها به شبکه عمومی فرستاده شود، استفاده می‌گردد.

۵. نرم‌افزارهای آسیب‌نما (vulnerability scanners)

نرم‌افزارهای آسیب‌نما برنامه‌هایی برای بررسی نقاط ضعف یک شبکه یا سیستم یا سایت هستند. بنابراین نرم‌افزارهای آسیب‌نما یک نمونه خاص از نظام آشکارساز نفوذی از فناوری امنیت اطلاعات هستند (Bace, ۲۰۰۰، ص ۳-۴). همچنین این نرم‌افزارها به یک پوشش فاصله‌مدار اشاره دارند؛ بدین معنا که میزبان‌های روی شبکه را در فواصل خاص و نه بطور پیوسته، پوشش می‌کنند. به مجرد این که یک نرم‌افزار آسیب‌نما بررسی یک میزبان را خاتمه داد، داده‌ها در درون یک گزارش، نمونه‌برداری می‌شوند، که به یک «عکس فوری» (snapshot) شباهت دارد (مثل: cybercop scanner, cisco secure scanner, Net Recon).

نرم‌افزارهای آسیب‌نما، فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه هستند، زیرا از آنها برای کشف عامل‌های نفوذی قبل از آن که بتوانند با عملیات‌های خرابکارانه یا بدخواهانه از اطلاعات سوء استفاده کنند، استفاده می‌شود. نرم‌افزارهای آسیب‌نما در سطح میزبان قابل پیاده‌سازی

هستند.

۶. پویشگرهای ضد ویروس (Anti-virus scanner)

در دهه‌های گذشته ویروس‌های رایانه‌ای باعث تخریب عظیمی در اینترنت شده‌اند. ویروس رایانه‌ای یک قطعه مخرب نرم‌افزاری است که توانایی تکثیر خودش را در سراسر اینترنت، با یک بار فعال‌شدن، دارد (McClure et al، ۲۰۰۲). پویشگرهای ضد ویروس، برنامه‌های نرم‌افزاری هستند که برای بررسی و حذف ویروس‌های رایانه‌ای، از حافظه یا دیسک‌ها طراحی شده‌اند. این برنامه‌ها از طریق جستجوی کدهای ویروس رایانه‌ای، آن‌ها را تشخیص می‌دهند. اگرچه برنامه‌های حفاظت از ویروس نمی‌توانند تمام ویروس‌ها را نابود کنند، اما اعمالی که این برنامه‌ها انجام می‌دهند عبارت‌اند از: (۱) ممانعت از فعالیت ویروس، (۲) حذف ویروس، (۳) تعمیر آسیبی که ویروس عامل آن بوده است، و (۴) گرفتن ویروس در زمان کنترل و بعد از فعال‌شدن آن (Caelli, Longley, & Shain، ۱۹۹۴).

پویشگر ضد ویروس، یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگر رایانه است. این پویشگرها در سطوح متنوع، و به طوری که در طبقه‌بندی بیان شده در سطح برنامه‌های کاربردی و در سطح میزبان، قابل پیاده‌سازی هستند.

۷. پروتکل‌های امنیتی (security protocols)

پروتکل‌های امنیتی مختلفی مانند «پروتکل امنیت اینترنت» (Internet Protocol Security (IPsec)) و «کربروس» (kerberos) که در فناوری‌های امنیت اطلاعات طبقه‌بندی می‌شوند، وجود دارند. پروتکل‌ها فناوری‌هایی هستند که از یک روش استاندارد برای انتقال منظم داده‌ها بین رایانه‌ها استفاده می‌کنند، یا مجموعه‌ای از مقررات یا قراردادها هستند که تبادل اطلاعات را میان نظام‌های رایانه‌ای، کنترل و هدایت می‌کنند. پروتکل‌های امنیتی، یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگر رایانه هستند، زیرا برای حفاظت از اطلاعات حساس از یک پروتکل خاص امنیتی، قبل از آن که اطلاعات به وسیله خرابکاران به دست آید، استفاده می‌کنند. این فناوری در سطوح مختلف _ سطح برنامه کاربردی و سطح شبکه- قابل پیاده‌سازی است. مثلاً پروتکل «کربروس»، پروتکل و سیستمی است که از آن در تعیین اعتبار سیستم‌های اشتراکی استفاده می‌شود. «کربروس» برای تعیین اعتبار میان فرآیندهای هوشمند (نظیر از خدمت‌گیرنده به خدمت‌دهنده، یا ایستگاه کاری یک کاربر به دیگر میزبان‌ها) مورد استفاده قرار می‌گیرد و این تعیین اعتبار در سطح برنامه کاربردی و شبکه، قابل پیاده‌سازی است.

۸. سخت افزارهای امنیتی (Security hardware)

سخت افزار امنیتی به ابزارهای فیزیکی که کاربرد امنیتی دارند، اشاره می‌کند؛ مانند معیارهای رمزگذاری سخت‌افزاری یا مسیریاب‌های سخت‌افزاری.

ابزارهای امنیت فیزیکی شامل امنیت سرورها، امنیت کابل‌ها، سیستم‌های هشداردهنده امنیتی در زمان دسترسی غیرمجاز یا ذخیره فایل‌ها بعد از استفاده یا گرفتن فایل پشتیبان هستند.

این فناوری یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگر رایانه است، زیرا داده‌ها را قبل از آن که تهدید بالقوه‌ای بتواند تحقق یابد، حفاظت می‌کنند. مثلاً از رمزگذاری داده‌ها به منظور جلوگیری از اعمال خرابکارانه و جرح و تعدیل ابزار سخت‌افزاری استفاده می‌شود. این فناوری در سطح شبکه قابل پیاده‌سازی است. مثلاً یک کلید سخت‌افزاری می‌تواند در درون درگاه میزبان برای تعیین اعتبار کاربر، قبل از آن که کاربر بتواند به میزبان متصل شود

به کار رود، یا معیارهای رمزگذاری سخت‌افزار روی شبکه، یک راه حل مقاوم به دستکاری را فراهم آورد و در نتیجه ایمنی فیزیکی را تأمین نماید.

۹. جعبه‌های توسعه نرم‌افزار امنیتی (SDKs) (security software development kits)

جعبه‌های توسعه نرم‌افزار امنیتی، ابزارهای برنامه‌نویسی هستند که در ایجاد برنامه‌های امنیتی مورد استفاده قرار می‌گیرند. «Java security manager» و «Microsoft.net SDKs» نمونه‌ی نرم‌افزارهایی هستند که در ساختن برنامه‌های کاربردی امنیتی (مانند برنامه‌های تعیین اعتبار مبتنی بر وب) به کار می‌روند. این جعبه‌ها شامل سازنده صفحه تصویر، یک ویراستار، یک مترجم، یک پیونددهنده، و امکانات دیگر هستند. جعبه‌های توسعه نرم‌افزار امنیتی، فناوری امنیت اطلاعات از نوع کنشگرایانه هستند، زیرا از آنها در توسعه نرم افزارهای متنوع برنامه‌های کاربردی امنیتی (که داده‌ها را قبل از آن که تهدید بالقوه تحقق یابد، حفاظت می‌کنند) استفاده می‌شوند. به‌علاوه این فناوری در سطوح متنوع- سطح برنامه‌های کاربردی، سطح میزبان، سطح شبکه- قابل پیاده‌سازی است.

ب. فناوری‌های امنیت اطلاعات واکنشی

۱. دیوار آتش (firewalls)

دیوار آتش در اینترنت یک ابزار نرم‌افزاری، خصوصاً روی یک رایانه پیکربندی‌شده می‌باشد که به عنوان مانع، فیلتر یا گلوگاه بین یک سازمان داخلی یا شبکه امین و شبکه غیرامین یا اینترنت، نصب می‌شود (Tiwana، ۱۹۹۹). هدف از دیوار آتش جلوگیری از ارتباطات غیرمجاز در درون یا بیرون شبکه داخلی سازمان یا میزبان است (Oppliger، ۱۹۹۸، ص. ۵۸). دیوار آتش به عنوان اولین خط دفاعی در تلاش برای راندن عامل مزاحم، مورد توجه قرار می‌گیرد. اگرچه فناوری رمزگذاری به حل بسیاری از مشکلات ایمنی کمک می‌کند، به یک فناوری ثانوی نیز نیاز داریم. فناوری معروف به دیوار آتش اینترنت کمک می‌کند تا رایانه‌ها و شبکه‌های یک سازمان را از ترافیک نامطلوب اینترنت محافظت کنید. این فناوری برای پرهیز از مشکلات ایجاد شده در اینترنت یا گسترش آنها به رایانه‌های سازمان طراحی می‌گردد. دیوار آتش بین نظام‌های سازمان و اینترنت قرار می‌گیرد. شکل ۲ این مفهوم را نشان می‌دهد (امنیت شبکه...، ۱۳۸۳).

دیوار آتش یک فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است و مهم‌ترین ابزار امنیتی مورد استفاده برای کنترل ارتباطات شبکه‌ای بین دو سازمان که به یکدیگر اعتماد ندارند، می‌باشد. با قراردادن یک دیوار آتش روی هر ارتباط خارجی شبکه، سازمان می‌تواند یک دایره امنیتی تعریف نماید که از ورود افراد خارجی به رایانه‌های سازمان جلوگیری می‌کند. علاوه بر آن، دیوار آتش می‌تواند مانع نفوذ افراد خارجی به منابع موجود در رایانه‌های سازمان و گسترش نامطلوب روی شبکه سازمان شود. این فناوری در سطوح میزبان و در سطح شبکه قابل پیاده‌سازی است.

۲. کنترل دسترسی (access control)

کنترل دسترسی به مجموعه سیاست‌ها و اقدامات مربوط به دادن اجازه یا ندادن اجازه برای دسترسی یک کاربر خاص به منابع، یا محدودکردن دسترسی به منابع نظام‌های اطلاعاتی برای کاربران، برنامه‌ها، پرده‌ها یا دیگر سیستم‌های مجاز اطلاق می‌شود. هدف از این فناوری، حصول اطمینان است از این که یک موضوع، حقوق کافی برای انجام عملیات‌های خاص روی سیستم را دارد (King et al.، ۲۰۰۱). این موضوع ممکن است کاربر، یک گروه از کاربران، یک خدمت، یا یک برنامه کاربردی باشد. موضوعات در سطوح مختلف، امکان دسترسی به اشیای خاصی از یک سامانه را دارند. این شیء ممکن است یک فایل، راهنما، چاپگر یا یک فرایند باشد. کنترل دسترسی ابزاری است که امنیت شبکه را از طریق

تأمین کاراکترهای شناسایی و کلمه عبور تضمین می‌کند و فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا دسترسی به یک نظام را به محض این که یک درخواست دسترسی صورت گیرد، مجاز می‌شمارد یا غیرمجاز. این فناوری در سطوح متنوع- در سطح برنامه کاربردی، در سطح میزبان و در سطح شبکه- قابل پیاده‌سازی است. ۳. کلمات عبور (passwords)

کلمه عبور، یک کلمه، عبارت یا حروف متوالی رمزی است که فرد برای به‌دست آوردن جواز دسترسی به اطلاعات (مثلاً یک فایل، برنامه کاربردی یا نظام رایانه‌ای) باید وارد نماید (۲۰۰۲، Lexico Publishing Group). این کلمه برای شناسایی و برای اهداف امنیتی در یک نظام رایانه‌ای به کار می‌رود. به هر کاربر مجموعه معینی از الفبا و عدد اختصاص داده می‌شود تا به تمام یا قسمت‌هایی از نظام رایانه‌ای دسترسی داشته باشد. کلمه عبور، فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا به‌منظور گرفتن مجوز و دسترسی به نظام، به محض این که یک فرد یا فرایند بخواهد به یک برنامه کاربردی، میزبان یا شبکه متصل شود، به کار می‌رود. این فناوری در سطوح متنوع- در سطح برنامه کاربردی، سطح میزبان، سطح شبکه- پیاده‌سازی می‌شود.

۴. زیست‌سنجی (biometrics)

زیست‌سنجی، علم و فناوری سنجش و تحلیل داده‌های زیستی است. در فناوری اطلاعات، زیست‌سنجی معمولاً به فناوری‌هایی برای سنجش و تحلیل ویژگی‌های بدن انسان (مانند اثر انگشت، قرنیه و شبکیه چشم، الگوهای صدا، الگوهای چهره، و اندازه‌های دست) خصوصاً به‌منظور تعیین اعتبار اشاره دارد. یکی از ویژگی‌های ذاتی علم زیست‌سنجی این است که کاربر باید با یک الگوی مرجع مقایسه شود. اثر انگشت، چهره یا داده‌های زیست‌سنجی دیگر را می‌توان جایگزین کارت هوشمند نمود و کاربران می‌توانند هم از کارت هوشمند و هم از اثر انگشت یا چهره خود برای تعیین اعتبار در امور بازرگانی، بانک‌ها یا ارتباط تلفنی استفاده نمایند (۲۰۰۴، Encyclopedia and learning center).

زیست‌سنجی فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا از آن می‌توان با استفاده از هندسه بخشی از بدن کاربر برای گرفتن مجوز یا برای جلوگیری از دسترسی به نظام، به محض این که کاربر بخواهد به یک برنامه کاربردی، میزبان یا شبکه متصل شود، استفاده نمود. به‌علاوه این فناوری در سطوح متنوع، با توجه به طبقه‌بندی بیان‌شده، قابل پیاده‌سازی است.

۵. نظام‌های آشکارساز نفوذی (IDS intrusion detection systems)

نظام‌های آشکارساز نفوذی، یک نظام تدافعی است که فعالیت‌های خصمانه را در یک شبکه تشخیص می‌دهد. بنابراین نکته کلیدی در نظام‌های آشکارساز نفوذی، تشخیص و احتمالاً ممانعت از فعالیت‌هایی است که ممکن است امنیت شبکه را به خطر بیندازند. یکی از ویژگی‌های مهم این نظام‌ها، توانایی آن‌ها در تأمین نمایی از فعالیت‌های غیرعادی، و اعلام هشدار به مدیران نظام‌ها و مسدود نمودن ارتباط مشکوک است. نظام‌های آشکارساز نفوذی فرایندی برای شناسایی و تقابل با فعالیت‌های مشکوک است که منابع رایانه‌ای و شبکه‌ها را هدف قرار داده‌اند. علاوه بر این، ابزارها و تجهیزات این نظام می‌توانند بین تهاجم‌های داخلی از داخل سازمان (کارمندان یا مشتریان) و تهاجم‌های خارجی (حملاتی که توسط هکرها انجام می‌شود) تمایز قابل شوند (مثل Snort IDS، ISS Real Secure، Cisco IDS) (سیستم‌های شناسایی...، ۱۳۸۳). این فناوری، فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا از آن برای کنترل میزبان‌های روی شبکه، آشکارسازی، ثبت گزارش، و متوقف ساختن هر نوع حمله و استفاده غیرقانونی استفاده می‌شود. این فناوری در سطوح میزبان و شبکه، قابل پیاده‌سازی است.

۶. واقعه‌نگاری (logging)

واقعه‌نگاری به ثبت اعمال یا تراکنش‌های انجام‌شده توسط کاربر یا یک برنامه، تولید سابقه، و ثبت نظام‌مند رویدادهای مشخص به ترتیب وقوع آنها برای فراهم‌کردن امکان تعقیب و پیگیری داده‌ها در تحلیل‌های آتی اطلاق می‌شود. واقعه‌نگاری، فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا به علت‌جویی حوادث امنیتی بعد از وقوع می‌پردازد. این فناوری در سطوح برنامه کاربردی، میزبان و شبکه قابل پیاده‌سازی است.

۷. دسترسی از راه دور (remote accessing)

«دسترسی از راه دور» به دسترسی به یک سیستم یا برنامه، بدون نیاز به حضور فیزیکی در محل توجه دارد. با این حال معمولاً دسترسی به خدمات از راه دور، کنترل‌شده نیستند، زیرا ممکن است دسترسی به یک خدمت از راه دور به طور ناشناس صورت بگیرد که در این مورد دسترسی به خدمت، خطر جعل هویت را به همراه دارد. در این زمینه با توجه به شرایط و امکانات، باید ایمن‌ترین پروتکل‌ها و فناوری‌ها را به خدمت گرفت. مثلاً تعدادی از نظام‌ها ممکن است به غلط برای مجوزگرفتن اتصال، به صورت ناشناس با یک پیش‌فرض پیکربندی کنند، در حالیکه اتصال ناشناس بر طبق خطمشی امنیتی سازمان نباید اجازه یابد که وارد نظام شود. دسترسی از راه دور، فناوری امنیت اطلاعات از نوع واکنشی است، زیرا یک فرد یا فرایند برای اتصال از راه دور، قادر به دستیابی بر طبق امتیازات دسترسی می‌باشد. این فناوری در سطح میزبان قابل پیاده‌سازی می‌باشد.

●● نتیجه‌گیری

اگر چه اغلب سازمان‌ها تمایل به داشتن شبکه‌های ایمن دارند، ارائه تعریفی واحد از امنیت که همه نیازهای شبکه را تأمین نماید ممکن نیست. در عوض هر سازمان باید ارزش اطلاعات خود را ارزیابی کند و سپس یک خطمشی امنیتی برای مواردی که باید مورد حفاظت قرار گیرند مشخص نماید. مثلاً روش‌های تعیین اعتبار زیست‌سنجی از نظر قدرت و در دسترس بودن، در حال بهبود هستند، اما در حال حاضر با نوعی تردید با آنها برخورد می‌شود و این تردید ناشی از هزینه‌های نسبتاً بالا و مشکلات مرتبط با دغدغه‌های حفظ حریم خصوصی می‌باشد. البته نظراتی وجود دارند که به موجب آنها می‌توان از ترکیب فناوری‌های متنوع امنیتی، برای تشکیل فناوری‌های امنیتی قوی در زمینه امنیت اطلاعات استفاده نمود. مثلاً در آینده نزدیک با ترکیب دیوار آتش، نظام‌های آشکارساز نفوذی و فناوری‌های پوششگرهای ضد ویروس، به تشکیل یک فناوری نیرومند در زمینه امنیت اطلاعات خواهیم رسید.

برای یک سازمان، شناختن فناوری‌های امنیت اطلاعات قابل دسترس، مهم است، تا از آن برای تدوین خطمشی‌های امنیتی با توجه به نوع و حساسیت اطلاعات سازمان خود، استفاده نمایند. به علاوه، ارائه این طبقه‌بندی از فناوری‌ها، زمینه‌ساز پژوهش جدیدی خواهد بود.

مریم اسدی

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی

E-Mail: masadi۱۳۵۵@yahoo.com

منابع

Bace, R. G. (۲۰۰۰). Intrusion detection. Indianapolis, IN: Macmillan Technical Publishing.

Caelli, W., Longley, D., & Shain, M. (۱۹۹۴). Information security handbook. England: MacMillan.

- Comer, D. E. (۱۹۹۹). Computer networks and Intranets: with Internet Applications. New York: Prentice-Hall.
- Conway, S., & Sliger, C. (۲۰۰۲). building taxonomies. In Unlocking knowledge assets (pp. ۱۰۵-۱۲۴). Washington: Microsoft press.
- Information Security & Prevention of Computer Related Crime (INFOSEC). (۲۰۰۲). What is information security? Retrieved June ۲۴, ۲۰۰۴, from <http://www.infosec.gov.hk/english/general/infosec/what-infosec.htm>
- King, C. M., Dalton, C. E., & Osmanoglu, T. E. (۲۰۰۱). Security Architecture: Design, Deployment and Operations. London: McGraw-Hill.
- Lexico Publishing Group, LLC. (۲۰۰۲). Dictionary.com. Retrieved June ۲۴, ۲۰۰۴, from <http://www.dictionary.com>
- Maiwald, E., & Sieglein, W. (۲۰۰۲). Security planning & disaster recovery. Osborne: McGraw-Hill.
- McClure, S., Scambray, J., & Kurtz, G. (۲۰۰۲). Hacking exposed. (۲rd ed.). London: McGraw-Hill
- Oppliger, R. (۱۹۹۸). Internet & Intranet security. Boston: Artech House.
- Tiwana, A (۱۹۹۹). Web Security. Boston: Digital press.
- Venter, H. S., & Eloff, J. H. P. (۲۰۰۳). A taxonomy for information security technologies [Electronic version in Elsevier Database]. Computers & Security, ۲۲(۴), ۲۹۹-۳۰۷.
- Encyclopedia and learning center. (۲۰۰۴). TechTarget Network: What is.com. Retrieved June ۲۴, ۲۰۰۴, from <http://whatis.techarget.com/definitionscategory>
- آشنایی با رمزنگاری (۱۳۸۳). cryptography. بزرگراه رایانه. ۷(۶۶)، ۳۹-۴۲.
- مدیریت شبکه شرکت سخا روش. ۱۳۸۳. استراتژی حفاظت از اطلاعات در شبکه‌های کامپیوتری (بخش اول و دوم). دسترسی در ۱۷ خرداد ۱۳۸۳، از سایت <http://www.srco.ir>
- امنیت شبکه: شبکه‌های ایمن و خط مشی‌های امنیتی. (۱۳۸۳). بزرگراه رایانه. ۷(۶۶)، ۱۳۵-۱۳۴.
- سیستم‌های شناسایی تجاوز یا (IDS). (۱۳۸۳). بزرگراه رایانه. ۷(۶۶)، ۳۵-۳۱.
- عبداللهی ازگمی، محمد. (۱۳۷۵). طراحی و پیاده‌سازی سرویس‌های امن برای شبکه‌های کامپیوتری. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد. دانشگاه صنعتی شریف.
- هاشمیان، وحید. (۱۳۷۹). روش‌های رمزنگاری اطلاعات. رایانه شریف. ۵(۸)، ۲۱-۱۸.

پای نوشت:

* براساس زیان‌شناسی تفاوت بین Encrypt و Encipher در قالب عملکردی است که انجام می‌دهند، که در اولی عمل مدفون‌سازی اطلاعات و در دومی فراگردش اطلاعاتی به ترتیبی خاص صورت می‌گیرد. اما در حوزه حفاظت اطلاعات به هر دو، رمز می‌گویند. مثلاً در مورد

ماشین‌های Enigma عمل رمزگذاری به صورت خودکار، و عمل رمزگشایی توسط کلید رمز صورت می‌گرفت.
**برای مثال می‌توان به تعدادی از مؤسسات تجاری و فروشندگانی که ارائه‌دهندگان خدمات و صدور گواهی‌های رقومی هستند اشاره

نمود:

www.verisign.com

www.inc-it-now.com

www.searchthis.ws

www.open.com.au/catool

www.arx.com

www.geocerts.com

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=220525>

فهرست‌نویسی صفحات وب

در عصر حاضر که دوره پیشرفت سرسام آور فناوری بالاخص فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی است، کمتر حرفه ای را می بینیم که فناوری رنگ تازه ای به آن نداده و یا در آن تغییر و تحول ایجاد نکرده باشد. علوم کتابداری و اطلاع رسانی نیز همپای دیگر علوم نه تنها از این پیشرفت ها مصون نمانده است، بلکه خود نیز به عنوان یکی از تجلی گاههای عمده فناوری های جدید اطلاعاتی و ارتباطی از جمله اینترنت می باشد.
در اولین سالهای ظهور اینترنت در کتابخانه ها به هیچ وجه گمان این همه

تأثیرات عمیق این فناوری جدید بر کارکردهای کتابخانه نمی رفت. امروزه کتابداران با چالش های جدیدی در حرفه خود روبرو هستند، از جمله حوزه فهرست نویسی و سازماندهی از اینترنت بسیار تاثیر پذیرفته است و از آنجایی که خود اینترنت نیز به عنوان یک محمل اطلاعاتی جدید و از طرفی دیگر حجم روزافزون منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت در حال افزایش است، باعث شده که کتابداران را در پی یافتن راههای بهتر و مطمئن تر جهت کسب اطلاعات دقیق تر، مفید تر و سریع تر از این محیط جدید، به تلاش و تکاپو وادارد.

آنچه در دهه های گذشته ذهن کتابداران را به خود مشغول داشته است، بحث آینده سازماندهی و تغییر قالب منابع اطلاعاتی و چگونگی سازماندهی، دسترسی و اشاعه این نوع منابع بوده است. کتابداران با توجه به ضعف اینترنت در سازماندهی منابع اطلاعاتی در تلاش هستند که روش های مناسبی را ذخیره سازی و بازیابی بهتر و مناسب تر اطلاعات به کار گیرند.

یکی از اهداف جامعه پیشرفته در علوم و فنون، ایجاد توازن مطلوب بین دانش تولید شده و اطلاعات تولید شده است. امروزه رسیدن به این هدف نگرانی زیادی را بوجود آورده است. لیکلیدر(۱۹۹۶) در این باره سه راه حل پیشنهاد کرده است:

۱- کاهش شدید میزان انتشارات.

۲- بهینه سازی طرق بازیابی و انتخاب مدارك متناسب با نیازها.

۳- ارتقای راههای آماده سازی محتوای اطلاعاتی مدارك.

مورد اول قابل قبول نیست. در مورد گزینه دوم لیکلیدر می کوشد تا میزان برخورد استفاده کنندگان و مجموعه اطلاعاتی را از طریق توصیه روشهای پیشرفته فکری و ماشینی جهت انتخاب مدارك مناسب با نیازها تقلیل دهد. پیشنهاد سوم وی به مراتب برتر از مورد دوم بوده و شامل روشهای پیشرفته فکری و ماشینی جهت آماده سازی اطلاعات موجود در مدارك است. در این مرحله است که سازماندهی اطلاعات می تواند تا حد زیادی راهگشای مشکلات باشد.

سازماندهی منابع دانش یکی از ارکان اساسی علم کتابداری است و پیشینه آن به قدمت خود انسان و تاریخ علم است، چرا که بدون استفاده از يك روش متناسب علمی و منطقی و نظم عالی نمی توان به راحتی به منابع اطلاعاتی دسترسی پیدا کرد. هدف عمده و اساسی فهرست نویسی، سازمان دادن به مجموعه مواد و منابع کتابخانه است تا از این طریق بتوان کتاب مورد نیاز را از مجموعه موجود، سریع تر بازیابی کرد.

همان طور که از این تعریف می توان استنباط کرد، هدف عمده فهرست نویسی نظم و سازمان دادن به مجموعه مواد و منابع است و تفاوتی ندارد که این مواد و منابع به چه فرمت و محملی باشند. سازمان دادن به منابع چه چاپی و چه الکترونیکی از مهمترین وظایف و کارکردهای علوم کتابداری و اطلاع رسانی است.

به طور کلی کارکردهایی که از فهرست و فهرستنویسی انتظار می رود به شرح زیر است:

- ۱- کاربران را از وجود انواع مواد و منابع آگاه می کند (شناسایی)
 - ۲- در انتخاب دقیق منابع و جستجوی منابع مناسب به کاربران کمک می کند. به کمک تمام اطلاعات موجود در فهرست، کاربران می توانند به اطلاعات مورد نظر از طریق نقاط دسترسی گوناگون دست یابند. (گزینش و دسترسی)
 - ۳- با استفاده از کدها و استانداردها، امکان بازیابی و ذخیره یکپارچه اطلاعات برای همگان فراهم می شود. (بازیابی)
- به طور دقیق تر هدف فهرستنویسی، تهیه شناسه برای مجموعه منابع کتابخانه (اعم از کتاب و دیگر اشکال منابع) بر اساس نیاز مراجعه کنندگان است و موجب شناسایی بهتر و کامل تر اثر می گردد. روند فهرستنویسی در نقش پالایه ای برای زدودن اطلاعات زائد عمل می کند. وظیفه فهرستنویسی، جدا نمودن اطلاعات شاخصی است که بدان وسیله يك اثر شناسایی و بازیابی می شود.
- این نیاز چه در محیط های چاپی و چه در محیط وب و اینترنت بسیار ملموس است و با توجه به اینکه سازماندهی منابع دانش و اطلاعات از وظایف اولیه و بنیادین کتابداران می باشد، لذا شایسته است تا فهرستنویسان و کتابداران در جهت سازماندهی محمل های جدید اطلاعاتی که روز به روز در حال افزایش است، نهایت کوشش و دقت را به عمل آورند.
- سازماندهی اطلاعات از ارکان اساسی محیط علمی به شمار می آید، چرا که بدون وجود نظم و ترتیب، دستیابی به منابع اطلاعاتی با هزینه زمانی و اقتصادی گزافی صورت می گیرد. در طول تاریخ کتابداری محیط ها و دوره های متفاوتی را شاهد بوده ایم که در هر يك برای دستیابی به اطلاعات، سازماندهی اطلاعات وجود داشته است و پیوسته سیر تکاملی خود را ادامه می دهد.
- یکی از مهمترین تحولات نیمه دوم قرن بیستم، ظهور و گسترش پدیده اینترنت است که تأثیرات شگرفی بر کتابداری و سازماندهی داشته است. این تأثیرات تقریباً دوجانبه بوده است، از سویی اینترنت خود امکانات و تسهیلات زیادی جهت سازماندهی اطلاعات فراروی کتابداران می گذارد و از طرفی خود نیز تحت تأثیر روشهای سازماندهی مرسوم در کتابداری قرار می گیرد.
- اینترنت به منزله پدیده ای اطلاعاتی مداوم در حال تغییر و توسعه است. این شبکه که از آن به شبکه شبکه ها نیز تعبیر می شود، حرفه کتابداری را با حجم عظیمی از اطلاعات الکترونیکی مواجه ساخته است و در نتیجه بر آن نیز اثر گذاشته است. اطلاعات موجود در این شبکه از بهترین ابزارهای بهبود کیفیت کار کتابخانه ها محسوب می شود. این پهنه عظیم اطلاعات خود با مشکلی بزرگ تر به نام سازماندهی اینترنت روبرو است، که در صورت عدم سازماندهی نمی توان کارایی مفیدی را از آن انتظار داشت.
- اهداف و کارکردهای اینترنت را می توان به صورت زیر بیان کرد:
- ۱- تولید اطلاعات: اینترنت یکی از نوین ترین ابزارهای توسعه و پیشرفت علوم است و در سایه وجود آن، علوم جدیدی متولد شدند و بر غنای علوم دیگر نظیر ارتباطات و اطلاع رسانی و علوم رایانه افزوده شده و خود نیز وسیله ای در جهت تولید اطلاعات شد.
 - ۲- سازماندهی اطلاعات: این مهم به خوبی و به صورت یکپارچه رعایت نشده است و هر سایت و موتور کاوش دارای الگوریتم خاص خود است. بعلاوه وجود میلیون ها سایت نیاز فراوانی به سازماندهی دارند تا جستجو و بازیابی در اینترنت را با اهداف کتابداری و اطلاع رسانی تطبیق دهند.
 - ۳- اشاعه اطلاعات: اینترنت به عنوان يك رسانه ارتباطی و محمل اطلاعاتی جدید کار اشاعه اطلاعات را به طور همه گیر و جهانی برعهده دارد.

• علاوه بر این، جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت دارای مشکلات خاص خود است. این مشکلات از چهار عامل مهم ناشی می شوند:

۱- عدم کنترل بر نوع و سطح حجم عظیم اطلاعات وارده.

۲- عدم ثبات در سایت ها و صفحات و مدارات الکترونیکی.

۳- عدم استفاده از روشها و راهبردهای مرسوم برای سازماندهی اطلاعات.

۴- گوناگونی موتورهای جستجو از نظر مکانیسم های نمایه سازی، جستجو و بازیابی اطلاعات.

یکی از راهکارهای جلوگیری از مشکلات پدید آمده در زمینه جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت، استفاده از تجربیات فراوانی است که کتابداران و اطلاع رسانیان سالهاست در زمینه سازماندهی دانش (فهرستنویسی، نمایه سازی و رده بندی) به کار می گیرند. تولید کنندگان اطلاعات، طراحان صفحات و موتورهای کاوش می توانند با بهره گیری از شیوه های سازماندهی اطلاعات که توسط کتابداران به کار گرفته شده، راهبردی سازنده در دسترسی به اطلاعات از طریق اینترنت ارائه کنند.

• چرا باید اینترنت را فهرستنویسی کنیم؟

اینترنت همچون يك مغازه سمساری است که همه چیز در آن یافت می شود و فهرستی برای آن وجود ندارد. يك فرد بی تجربه می تواند ساعت های مدیدی عرق در جستجوی بی فایده اینترنت شود. حتی جستجوهای که با منطق کافی شروع شوند ممکن است در فضای نامتناهی شبکه گم شوند. طی سالیان دراز تلاش می شده است تا راهی پیدا شود که نوعی کنترل بر اطلاعات موجود در اینترنت اعمال شود، لکن، هنوز کسی نمی تواند بگوید که اینترنت بسامان شده است. تغییرات در اینترنت آنقدر سریع و زیاد است که کوششهای آغاز شده برای سازماندهی اطلاعات موجود در اینترنت پس از چند ماه ناروآمد می شوند. به همین دلیل تعدادی از متخصصین يك سال وب را ۶ تا ۹ هفته می دانند. به عبارت دیگر، تغییراتی که طی سال در جامعه رخ می دهد، طی ۶ تا ۹ هفته در جامعه اینترنتی اتفاق می افتد. به دلیل تغییرات سریع، سازماندهی در اینترنت چالشی قابل توجه است.

بر طبق آمار تا نیمه دوم سال ۲۰۰۰ بیش از ۱/۲ میلیارد صفحه اطلاعات، بدون تکرار و قابل دسترسی بر روی وب موجود بوده و نرخ رشد انفجاری صفحات وب ۷ میلیون صفحه در روز تخمین زده شد. بازیابی اطلاعات مناسب در میان چنین حجم عظیمی از اطلاعات، بدون سازماندهی اطلاعات وب، شدیداً به مخاطره می افتد.

• اگر کتابداران بخواهند از مخاطرات شبکه در امان باشند برداشتن سه گام ضروری است:

۱- باید راههای مشخص برای دسترسی وجود داشته باشد که امکان اشتباه کردن و از دست دادن زمان را کاهش دهد.

۲- باید دانش کافی در حوزه های مورد علاقه فردی که به جستجو می پردازد وجود داشته باشد.

۳- باید نسبت به افزوده ها و روش های جدید جستجو در اینترنت هوشیاری مستمر وجود داشته باشد.

شیوه های کنونی نمایه سازی اطلاعات که اساس کار موتورهای کاوش اینترنت قرار گرفته است، نیازهای کاربران این پدیده رو به گسترش را به طور کامل برآورده نمی کند. نمایه سازی اساس کار موتورهای جستجو در رتبه بندی و ترکیب منطقی واژه ها برای بازیابی اطلاعات در اینترنت را تشکیل می دهد که در هر موتور، این وظیفه بر عهده بخشی به نام عنکبوت وب یا خزنده وب است که مدام کار مرور و بازدید از سایت ها را

برعهده دارد و آنها را به موتور جستجو انتقال می دهد که حاصل آن بازیابی موتور کاوش است که نمایش داده می شود.

• آرلن جی. تیلور و پاتریک کلمسون در تحقیق که در سال ۱۹۹۵ انجام دادند، ضعف های موتورهای کاوش را به این صورت بیان کردند:

۱- در يك مجموعه از یافته های بازیابی شده، مدخل های تکراری فراوانی مشاهده می شود.

۲- نتایج غیر قابل پیش بینی هستند.

۳- نتایج گاهی اوقات گمراه کننده هستند. ممکن است جستجویی در يك موتور کاوش نتیجه ای نداشته باشد، ولی در موتور دیگر دارای یافته های فراوان باشد.

۴- موتورهای کاوش محتویات پایگاههای اطلاعاتی خودشان را نشان نمی دهند و از معیارهایی که برای گنجاندن يك مدرک در فایل هایشان دارند حتی شرحی ارائه نمی کنند.

۵- کنترل واژگانی وجود ندارد و قواعد نقطه گذاری و بزرگ نویسی نیز استاندارد نیست.

۶- بدون بررسی عملی هر عنصر، اغلب نمی توان میزان ربط و رابطه ها را تحلیل کرد، یعنی اطلاعات کافی در مدخل نمایه موجود نیست تا فرد بتواند دست به انتخاب مناسب بزند.

۷- اغلب جستجوها کم ربط یا نامرتب هستند.

۸- عدم بازیابی بسیاری از منابع ارزشمند به علت قرار گرفتن در وب پنهان.

در حالی که منابع اینترنت به صورت یکپارچه سازماندهی نشده اند، تنها مسیر ممکن برای بازیابی اطلاعات مطلوب همین موتورهای کاوش هستند. ماندل و ولون رابطه بین اصول دسترسی کتابشناختی چارلز امی کاتر را با منابع اینترنتی مورد بررسی قرار دادند. آنها به بررسی ارزش و اهمیتی پرداختند که جمع آوری اسامی مولفان، تعیین نقش مولفان، کنار هم گذاشتن آثار و نسخه ها و تهیه دسترسی موضوعی به منابع وب از طریق رده بندی و واژگان کنترل شده، در بازیابی دارد.

ودوارد با دلیل اثبات می کند که در حال حاضر اینترنت در وضعیت هرج و مرج مانند از نظر سازماندهی و دسترسی قرار دارد و جستجویی که معمولا فقط با موتورهای جستجوی کلید واژه ای انجام می شود، متناسب با نیازهای بیشتر استفاده کنندگان نمی باشد.

ایده نسبتا مشابه دیگری نیز توسط داد بیان گردیده است. وی معتقد است که انفجار اینترنت و وب جهان گستر باعث افزایش تلاش های نیمه حرفه ای به منظور تهیه انواع دستیابی موضوعی به منابع اینترنت از طریق راهنمای سلسله مراتبی در موتورهای جستجوی وب، مانند یاهو شده است.

این رویکردهای سلسله مراتبی برای دسترسی موضوعی بر مبنای ابزارهای آزمایش شده و قابل پذیرشی مانند رده بندی دهدهی دیدی، فهرست سرعنوانهای موضوعی کتابخانه کنگره و جز آن نیست و بنابر این نتایج بدست آمده از هر موتور جستجو با دیگر موتورهای جستجو متفاوت است. این مساله توسط داد که ساختار و اصول فهرستهای سلسله مراتبی گوناگون را بررسی می کرد، مشاهده گردید و آنها را با طرحهای رده بندی دهدهی دیدی و کتابخانه کنگره و فهرست سرعنوانهای موضوعی کنگره مقایسه نمود. نیکلسون و دیگران طرح تحقیقاتی CATRIONA که هدفش تحقیق و بررسی نیازمندیهای فنی، سازمانی و مالی جهت توسعه نرم افزارهای کاربردی و روشهایی برای فهرست

نویسی و رده بندی و بازیابی مدارك و دیگر منابع اینترنتی بود را گزارش می دهد.

مشکلات جستجو و بازیابی و راهکارهای کنونی موتورهای کاوش در ذخیره و بازیابی اطلاعات پاسخگوی کاربران نیست و در اینجاست که تواناییهای متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی که حاصل سیر تکامل اصول و قواعد سازماندهی در طول چندین قرن است، می تواند راهگشای این مشکل باشد و ایجاد روش های کاربر گرا چه در پایگاههای اطلاعاتی دستی و چه در پایگاههای اطلاعاتی رایانه ای که حاصل تلاش کتابداران بوده است، گواه این مدعاست.

فهرست کتابخانه ها دیگر تنها سیاهه ای از منابعی که به طور فیزیکی در کتابخانه ما دسترس پذیر باشند نیست، بلکه فهرست كمك می کند تا منابع مفید در هر کجا که باشند، بازیابی شوند. فهرستنویسی منابع اینترنتی هم بر این هدف استوار است.

• ضرورت هایی که در فهرستنویسی منابع اینترنتی دخیل اند عبارتند از:

۱- وجود مسائل و مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت از طریق موتورهای کاوش که علاوه بر اتلاف وقت زیاد، علاقه مدان را از دستیابی به منابع مفید محروم می کند.

۲- توانایی ها و مزایای فهرست های کتابخانه ای در سازماندهی اطلاعات و حل مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات.

۳- امکان فراهم آوری دسترسی به منابع ارزشمندی که به طور روزافزون به اینترنت افزوده می شود و کتابخانه ها هزینه کمی برای تهیه آن می پردازند.

۴- ایجاد و گسترش کتابخانه های دیجیتالی که نیاز به سازماندهی و ایجاد راهکارهای مناسب بازیابی منابع اینترنتی هم یکی از ملزومات آن خواهد بود.

با ایجاد موتورهای جستجو توسط متخصصان کامپیوتر، این تصور ایجاد شد که مساله بازیابی اطلاعات حل شده است. اما موتورهای جستجو فقط به نمایه سازی اینترنت پرداختند و مساله سازماندهی اطلاعات به بوته فراموشی سپرده شد. پس از مدت کوتاهی همگان متوجه شدند که موتورهای جستجو نمی توانند نیازهای بازیابی را به خوبی پوشش دهند و بازیابی موارد غیر مرتبط یا دارای ارتباط کم باعث هدر رفتن وقت استفاده کنندگان می شود و سرعتی که اینترنت و تکنولوژی اطلاعات فراهم می کند از این طریق مستهلك می گردد. به این ترتیب با وجودی که کاربران می توانند با کمترین اطلاعات ممکن اقدام به بازیابی نمایند، گستردگی موارد بازیابی شده عملاً باعث خنثی شدن این قابلیت می گردد.

کمتر موتور جستجویی در اینترنت را می توان یافت که بر اساس اصول سازماندهی و نمایه سازی که حداقل در طول سده اخیر در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی مورد استفاده هستند، طراحی شده باشند. به جای فهرستنویسان، کار سازماندهی اطلاعات در اینترنت بر عهده موتورهای جست و جو است که هر يك به شیوه ای متفاوت و بدون استفاده از رویکردهای کتابدارانه به شناسایی و نمایه سازی منابع اطلاعاتی می پردازند. با توجه به تجربیات کتابخانه ها بهترین راه حل برای این مساله را می توان سازماندهی مواد در اینترنت دانست و مجدداً با توجه به همین تجربیات بهترین روش یعنی تقسیم بندی موضوعی را انتخاب کرد.

نکات گفته شده این واقعیت را نشان می دهد که نیاز به يك نظام فهرست گونه در اینترنت اجتناب ناپذیر است. از آنجا که این فهرست باید حاوی محتویات تمامی سایت های موجود باشد می توان از آن به عنوان فهرستگان اینترنت نام برد. برای تحقق این فهرستگان لازم است راهکارهایی

جهت یکدست ساختن اطلاعات کتابشناختی منابع موجود ارائه گردد.

• چه کسی اینترنت را فهرستنویسی می کند؟

اینترنت در فهرست های رایانه ای محلی سراسری کشور و جهان فهرست می شود. پروژه او.سی.ال.سی برای فهرستنویسی اینترنت در سال ۱۹۹۱ با ۳۱ فهرستنویس داوطلب برای فهرست کردن یک نمونه آغاز شد. یافته های کلیدی این پروژه عبارت بودند از:

□ منبع توصیف شده روش مطلوبی به نظر می رسید.

□ با وجود آشنایی با فهرستنویسی فایل های رایانه ای، استفاده از اطلاعات آموزشی درباره فهرستنویس منابع اینترنتی مجاز بود.

در واکنش به این یافته ها، فهرستنویسی منابع اینترنتی؛ دستنامه و راههای عملی توسط نانسو اولسون منتشر شد و فیلد ۸۵۶ یو.اس.مارک ابداع و پیشنهاد و فهرست اینترنت آغاز شد. جول بیان می کند:

" فهرست اینترنت وحدت رویه جستجو در فهرست و مجموعه عملکردهای متداول آن یعنی جستجوی کلیدواژه ای و عبارتی، جستجو در نمایه منتخب و عملکردهای بولی با دسترسی مستقیم به منابع اینترنتی را نشان می دهد. سطح اولیه دسترسی به امکان جستجو که مورد انتظار کاربر برای بازیابی یک کتاب معمولی بود، به مجموعه ای از منابع اینترنتی گسترش یافته بود. به زودی فروشندگان سیستم های کتابخانه ای به اصلاح تولیدات خود پرداختند تا از قابلیت ارتباطی فیلد ۸۵۶ بهره مند گردند و فهرست های رایانه ای مبتنی بر وب متولد شدند."

دومین طرح فهرستنویسی اینترنت از سوی او.سی.ال.سی در سال ۱۹۹۴ با ۲۳۱ عضو از انواع کتابخانه ها و ۴۷۰۰ منبع اینترنتی آغاز به کار کرد. پیمایشی که در سال ۱۹۹۶ انجام گرفت نشان داد که اعضای این پروژه احساس می کردند که پروژه، بسیار موفق است و اکثر آنها برای افزایش میزان فهرستنویسی منابع اینترنتی برنامه ریزی کرده اند. تا سال ۱۹۹۸ که مقاله جول نوشته شد، ۵۰۰۰ کتابخانه عضو او.سی.ال.سی با مجموع بیش از ۳۳۰۰۰۰ منبع، بیش از ۱۸۰۰۰ منبع اینترنتی را فهرستنویسی کرده بودند.

با وجود موفقیت پروژه اینترنت مشکلاتی در رابطه با فهرستنویسی سایت های وب وجود دارد، زیرا آنها با آنچه تاکنون فهرست کرده ایم تفاوت دارند.

• برخی مشکلات در زمینه فهرستنویسی منابع اینترنتی:

۱- دشواری بیش از حد و حتی عدم قابلیت بررسی فیزیکی و تورق در منابع اینترنتی یکی از مشکلاتی است که همواره فهرستنویسان را می آزارد و آنها را در زمینه فهرستنویسی کامل و شناسایی آن به دیگران با معضلات عدیده ای روبرو می کند.

۲- عدم ثبات در محیط اینترنتی؛ محیط شبکه اینترنت، به دلیل اینکه دارای قابلیت بالایی در حک و اصلاح منابع و حتی تغییر کلی آن دارد، باعث شده است که نتوان یک ویژگی ثابت برای منابع اینترنتی در طول زمان تعیین کرد و در نتیجه باعث می شود که پایگاههای کتابشناختی مدام در حال تغییر باشند که اگر چنین شود طبق پیش بینی بانرجی در نتیجه یادداشت ها و نقاط دسترسی اضافی که به علت تغییرات در منابع اینترنتی رخ می دهد، پیشینه های پایگاه بسیار طولانی شده و مختصر و مفید بودن خود را از دست می دهند.

۳- حذف منابع اینترنتی؛ هیچ نظمی در ورود اطلاعات و منابع به اینترنت وجود ندارد و منابع اینترنتی ممکن است به علت مشکلات چندی که بر عرضه کنندگان این منابع پیش می آید، کلاً فعالیت آنها در عرصه اینترنت را کند شود و در نتیجه فهرستنویسی منابع اینترنتی گوناگون با فرض این

احتمال در آینده مشکلاتی از قبیل عدم بازیابی را در پی خواهد داشت.

۴- فهرستنویسی بنیادی، نیاز اصلی منابع اینترنتی: اینترنت خود دنیایی است که هرچه بدان وارد می شود باید دارای شناسنامه ای باشد که این همان فهرستنویسی بنیادی برای منابع اینترنتی است، اما آیا برآستی امکان فهرستنویسی بنیادی برای همه منابع اینترنتی وجود دارد؟ مطمئنا جواب منفی است و به طور قطع نمی توان همگی آنها را فهرستنویسی بنیادی نمود.

اما نکته ای که حائز اهمیت است این است که اگر برای غلبه بر مشکلات فهرستنویسی اینترنتی به خصوص از سوی کتابداران تصمیمی اتخاذ نشود، نتیجه آن بازیابی زیاد و نامربوط اطلاعات در اینترنت خواهد بود چرا که روند افزایش منابع اینترنتی خیره کننده است و همه چیز را می توان در آن به صورت درهم و برهم پیدا نمود.

• چرا فهرستنویسی سایت های وب دشوار است؟

فهرستنویسان در توصیف عناصری که می توانند لمس کنند و در دست بگیرند توانا هستند. آنها می توانند اشیا را ببینند و ملاحظه کنند که چه قسمت هایی از آن با قسمت دیگر مرتبط است. این در یک محیط پیوسته کار ساده ای نیست و تغییر مداوم و محیط رو به رشد اینترنت مساله توصیف را پیچیده تر می کند. هاوکینز تفاوت ها و دشواری های فهرستنویسی پایندهای الکترونیکی را به شرح زیر بیان می کند:

۱- اگر شماره های پیشین بدون شماره گذاری به آرشیو منتقل شده باشد، یافتن شماره اول به عنوان ماخذ توصیف دشوار است.

۲- بسیاری از پایندها فاقد فهرست مندرجات هستند.

۳- سهولت روزآمدسازی به ناشران اجازه می دهد تغییراتی را حتی در عنوان شماره های منتشر شده پیشین انجام دهند.

۴- غالبا تفاوت هایی بین نگارش های چاپی و پیوسته وجود دارد.

۵- نگارش های اسکی و اچ تی ام ال از نسخه های کد استاندارد آمریکایی برای تبادل اطلاعات و زبان نشانه گذاری فرامتن در یک شماره واحد ممکن است عناوین نسبتا متفاوتی داشته باشند.

برخی سایت های وب امکان دسترسی به دو یا چند ادواری را که مرتبط با هم به نظر می رسند، از جمله نگارش هایی را که به زبان های متفاوتی هستند فراهم می کنند. بانرجی با بیان اینکه نحوه سازماندهی یک سایت را طریقی که کاربر از آن استفاده می کند، تعیین می نماید، به تشریح مشکلات فهرستنویسان در توصیف سایت های وب پرداخته است:

" اسناد چاپی را می توان به مثابه یک کل یکپارچه در نظر گرفت زیرا شکل فیزیکی اثر ارتباط بین اجزای سند (مانند صفحات، بخش ها و غیره) را تعیین می کند در محیط فرامتنی که کاربر می تواند اسناد را در بهترین توالی متناسب با نیازهایش مطالعه کند، تشخیص چیزی که وارد می شود، بسیار دشوار است. روابط بین فایل ها به روشی که کاربر مدرک را می خواند و قالب بندی اسناد دیجیتالی تا حد زیادی به اولویت بندی خاص او وابسته است."

ما قادر نیستیم منابع اینترنتی را در دست بگیریم و رابطه منظمی میان صفحات آن مشاهده کنیم، یا شماره صفحات را بدانیم، یا اندازه آن را بر اساس سانتیمتر تعیین کنیم. بر خلاف انتشارات چاپی، یک منبع منتشر شده پیوسته ممکن است هر روز تغییر کند. بانرجی باز هم درباره عدم ثبات سایت های وب می گوید:

" تعیین ویژگی های آثار رقومی دارای ثبات به نظر نمی رسد زیرا این آثار به سادگی قابل اصلاح هستند. عنوان، محتوی، محل استقرار، نویسنده یا اطلاعات مرتبط با یک مدرک الکترونیکی ممکن است مکررا تغییر کند. اگر فهرست نویسان بخواهند یادداشت ها و نقاط دستیابی مربوط به هر عنصری را که تغییر می کند اضافه کنند، نتیجه احتمالی افزایش انفجار گونه تعداد رکوردها و یا رکوردهای بسیار طولانی در پایگاه است." سایت های وب نه تنها غالبا تغییر می کنند، بلکه جابجا و حتی گاهی ناپدید می شوند. جول به مشکلات موجود در فهرست نویسی هدف های سیال می پردازد:

" کتابخانه ها با انتخاب، فهرست نویسی و ادغام یافته ها در فهرست های رایانه ای محلی، بر ارزش منابع فهرست های اینترنتی می افزایند. اما باز هم پرسش مربوط به بی ثباتی و گذرا بودن این منابع همچنان بی جواب می گذارد."

کدام کاربر اینترنت است که با پیغام فایله پیدا نشده مواجه نشده باشد؟ این پیغام خطای تکراری علاوه بر بسیاری نکات، بیانگر این واقعیت است که منبعی که زمانی با یک مکان یاب منابع جهانی (یو.آر.آل) شناسایی شده بود، اکنون ناپدید شده یا به موجودیت آن خاتمه داده شده است. استفاده از فیلد ۸۵۶ در فهرست های رایانه ای، روشی جدید و حیرت انگیز برای مرتبط کردن فهرست محلی با اینترنت است اما دیریت مکان یاب یو.آر.آل هایی که دائما در حال تغییر هستند، کار دشواری است. جول بیان می کند که این مساله چگونه پروژه فهرست اینترنتی او.سی.آل.سی را تحت تاثیر قرار داده است: " یو.آر.آل ها محل هایی را که دارای نشانی خاص هستند نشان می دهند و رمز گذاری آنها در قالب رکوردهای کتابشناختی که قرار است در یک سیستم توزیع شده قرار بگیرند، مشکل آفرین است.

برخی آن را کابوس نگهداری برای فهرست نویس نامیده اند و البته این ویژگی چندان هم بی ربط نیست. گردآوری اطلاعات در پروژه فهرست نویسی او.سی.آل.سی. نشان داد که به طور متوسط ۳ درصد از یو.آر.آل های فهرست اینترنتی در طی هیچ یک از آزمایش های انجام گرفته، قابل دسترسی نبوده اند."

این درصد کم نسبتا اما باز هم مشکل ساز، بدون شک به دلیل نوع منابعی است که کتابخانه ها انتخاب و فهرست نویسی می کنند و تقریبا به یقین می توان گفت چندین برابر کمتر از میزان خطایی هستند که در هنگام جستجو در کل اینترنت ملاحظه می شود. بخش نامشخصی از این خطاها به دلیل تغییر یو.آر.آل است (منبع ناپدید شده است). علت دیگر خطا از نظام و شبکه راه دور ناشی می شود و تعیین دقیق مواردی که به دلیل خطای یو.آر.آل پیش می آید، کار دشواری است. یعنی تمامی خطاها از یو.آر.آل سرچشمه نمی گیرند. بزودی مشخص شد که رمز گذاری یو.آر.آل ها در رکوردهای کتابشناختی مزایا و دردسرهایی به دنبال دارد.

به این دلیل اداره پژوهش او.سی.آل.سی دست به ایجاد پرل یا مکان یاب دائمی منابع جهانی زد. در این نظام که اسم ساختگی یک پرل برای هر سایت و با یو.آر.آل همراه ایجاد می شود. یو.آر.آل در صورت نیاز تغییر می کند اما پرل تغییر نمی کند. کاربرانی که ثبت نام شده اند اقدام به ایجاد پرل می کنند تا رابطه پرل/ یو.آر.آل را برقرار کنند. جول مزایای نظام پرل را تشریح می کند:

"مزایای این نظام روشن است. یک پرل به هر تعداد دفعات می توان ایجاد کرد مثلا من چندین نسخه از رکوردهای کتابشناختی را در جاهای مختلف، یعنی بر روی صفحات وب، در یک مقاله الکترونیکی در استنادات یا کتابشناسی های یک سیاهه نشانه گذاری ها ایجاد می کنم، باز هم اگر یو.آر.آل یک منبع ارجاع داده شده تغییر کند، آن تغییر تنها یک بار، با استفاده از سرویس دهنده پرل اتفاق می افتد. کار نگهداری فهریت و حفظ

پیوندها به یکباره به یک روزآمدسازی صرف خلاصه می شود".

پرل ها به سادگی مشکل گم شدن یو.آرال ها را حل می کنند، اما مشکلاتی که کتابداران در توصیف سایت های وب دارند همچنان باقی است. چنانکه بانرجی گفته است:

"تشخیص اینکه یک اثر کجا و چگونه از طریق پرل و دیگر ساختارها در دسترس قرار می گیرد مشکل خاصی نیست، به این دلیل ساده که روش دسترسی به یک منبع هیچگاه به بی نظمی موجود در توصیف یا در اطلاعات درباره آن نیست."

• در این خصوص چه کاری صورت گرفته است؟

مارک، ابرداده و اس.جی.ام.ال برخی می گویند مشکل به قواعد فهرستنویسی آنگلوآمریکن، ویرایش ۲ برمیگردد که برای ادواری های الکترونیکی نوشته نشده است. برخی دیگر می گویند که مارک برای این واقعیت فهرستنویسی سایت های وب کارا نیست(هرچند که در پروژه اوس.ال.سی کار می کند). عده ای می گویند آنها خوب کار می کنند، اما پیچیدگی آنها وقت گیر است. جول گفته است:

"رکوردهای کتابشناختی غنی هستند و نمونه های بسیار خالص ابرداده به شمار می آیند که ممکن است داده ها توصیفی، موضوع، رده بندی، مستند و اطلاعات دسترسی را شامل شوند که تمامی آنها بر اساس قواعد و قالب های تثبیت شده خلق گردیده اند. جای تعجب نیست که چنین محتوای قدرتمندی فقط به دلیل پیچیدگی همیشگی آن به دست می آید و همین پیچیدگی است که نیازمند تلاش، مهارت و تجربه فهرستنویس است. اینگونه پیچیدگی، یک واکنش طبیعی در مقابل جهانی است که ذاتا پیچیده است، تعداد رکوردهای کتابشناختی را که می توان در هر زمان ایجاد کرد به برونداد بالقوه نیروی کار فهرستنویسی محدود می کند."

جول در مقاله ای دیگر می گوید: "ممکن است کتابداران آرزو کنند که ای کاش یو.اس.مارک انعطاف پذیرتر بود، مثلا می توانست روابط سلسله مراتبی را آسان تر بیان کند، یا قادر بود اطلاعات را از رکوردهای مربوط اخذ کند. اما به عنوان یک قالب ارتباطی استاندارد، یو.اس.مارک هرچند ممکن است کامل نباشد، ولی قابلیت خدمت رسانی را دارد و هنوز هم مقبول ترین قالب برای برقراری ارتباط ماشین با ماشین و تبادل اطلاعات کتابشناختی به حساب می آید."

اگرچه توصیف یک سایت وب با استانداردهای کنونی پیچیده و وقت گیر است، اما اگر فهرستنویس اطلاعات مورد نیاز را در همان سایتی که فهرست می کند بیابد، کار اندکی آسان تر می شود. برای تهیه استانداردهایی در خصوص این نوع اطلاعات، در سال ۱۹۹۵ اوس.ال.سی تدوین مجموعه کارگاه های آموزشی ابرداده ای دوبلین کور را آغاز کرد. در اینجا دوبلین کور را معرفی می کنیم.

یونگر متذکر می شود که ابرداده اهداف فهرستنویسی کتابخانه ای، ساختارهای پیشینه، نامها و آدرس های دیرپا برای منابع قابل دسترسی از اینترنت و مدیریت طرح های مختلف ابرداده ای، زمینه های مهمی برای ساخت نظام منسجم دسترسی کتابشناختی برای جستجوگران اطلاعات محسوب می شود. ابرداده ها اسناد و مدارکی درباره مدارک و اشیاء هستند که منابع را توصیف و محلی را که در آن قرار گرفته اند را مشخص می کنند و آنچه را که برای استفاده موفقیت آمیز از منابع مورد نیاز است را سیاهه می کند. ابرداده درواقع نوعی روش و ابزار برای فهرستنویسی، سازماندهی و بازیابی منابع الکترونیکی در شبکه اینترنت است و کاربرد اصطلاح جدید نیز برای ایجاد تمایز میان روش های جدید سازماندهی منابع اطلاعاتی الکترونیکی با روش های متداول و سنتی فهرستنویسی و سازماندهی اطلاعات است که صرفا در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

مورد استفاده قرار می گرفت.

مناای کاربرد ابرداده جستجو، یافتن، مستندسازی، ارزشیابی و گزینش منابع شبکه ای است که موجب افزایش دقت بازیابی منابع شبکه ای می گردد. اهم ویژگی ها و کاربردهای ابرداده ای به شرح زیر است:

- ۱- مدیریت بر حجم گسترده ای از اطلاعات در شبکه.
 - ۲- نمایه سازی انواع گسترده ای از اطلاعات در شبکه.
 - ۳- آسان سازی جستجو و بازیابی اطلاعات در شبکه و جامعیت بازیابی.
 - ۴- تطبیق، اشتراک، یکپارچه سازی و استفاده مجدد از انواع اطلاعات در محیط شبکه.
 - ۵- نظارت بر دسترسی به اطلاعات. ابرداده نه تنها به جستجو و بازیابی موثر منابع اطلاعاتی ناهمگن می پردازد، بلکه اطلاعاتی را که دسترسی به آن محدود است، برای شیوه و نوع استفاده کاربران مدیریت می کند.
- چندین طرح ابرداده ای بوسیله متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی بوجود آمده است که مهمترین آنها عبارتند از: فرمت های مارک، فرمت فهرست AACR2 (قواعد فهرستنویسی آنگلوآمریکن ویرایش دوم)، فهرست سرعنوانهای موضوعی ماتنند سرعنوان موضوعی کتابخانه کنگره و طرحهای رده بندی مانند رده بندی کتابخانه کنگره و دهندهی دیویی و جز آن هریک از این طرح ها با توجه به حوزه ای خاص و نیازهای منبع اطلاعاتی و نیازمندی های توصیف مدارک توسط متخصصان رشته ساخته شده اند.
- در حالی که این طرح ها به منظور کنترل و دسترسی کتابشناختی چندین دهه استفاده گردیده، اما این سوال مطرح می شود که چگونه می توان همه موارد قابل دسترسی در اینترنت را با استفاده از این طرح ها فهرستنویسی و نمایه سازی نمود. این سوال باعث مطرح شدن این اندیشه شده است که منابع الکترونیکی نیاز به خودنمایه شدن دارند (اگرچه با تعیین برچسب های عددی و مقادیر فهرستنویسی و نمایه سازی که توسط واسطه های نمایه سازی و فهرستنویسی اضافه می شود، ضدیت دارد). برای خود نمایه شدن مدارک بدیهی است که باید مجموعه ای اطلای از عناصر ابرداده ای تعیین گردد تا هر ایجاد کننده مدارک الکترونیکی بتواند آنها را در پیشینه ای که خودش ایجاد کرده، اجرا نماید. با این هدف، مجموعه ای از داده ها برای توصیف ساده منابع بوجود آمد که به دوبلین کور (Dublin Core) معروف هستند. مجموعه ابرداده ای دوبلین کور عناصر پانزده گانه ای را مقرر کرده که عبارتند از:

- عنوان
- پدید آورنده
- موضوع
- توصیف
- ناشر
- همکار
- تاریخ

- نوع منبع
- قالب
- شناسگر
- منبع
- زبان
- ارتباط
- پوشش
- حقوق

عناصر داده ای دوبلین کور فقط توصیفی از ویژگی های ذاتی هستند و با وجود اینکه استفاده از منابع ارجاعی خارجی (مانند قواعد فهرستنویسی یا فهرست های مستند) را حذف می کند ولی برای دربر گرفتن اطلاعات تخصصی اضافی قابل توسعه اند، نحوی مستقل دارند، اختیاری و تکرار پذیر هستند و از طریق توصیفگرها به منظور رساندن مفاهیمی که تعریفی و رای درک همگان دارند اصلاح پذیر هستند.

ابرجسب ها با استفاده از عناصر بالا ایجاد می شوند و به عنوان سرصفحه در اسناد وب قرار می گیرند. فهرستنویس می تواند از اطلاعات موجود در این ابرجسب ها برای فهرستنویسی استفاده کند و موتورهای کاوش از این اطلاعات برای توصیف دقیق یک سایت استفاده می کنند. احتمالا امکان ایجاد نرم افزارهای فهرستنویسی که دوبلین کور را به مارک ترجمه کند وجود دارد. تلاشی در این زمینه صورت گرفته که منجر به تولید نرم افزار مارک ایت توسط فناوریهای پیشرفته ناپکلس شده است، که ابرجسب عنوان مربوط به فیلد ۲۴۵ را اخذ می کند و به صورت خودکار بو.آر.ال را در فیلد ۸۵۶ قرار می دهد. شاید با پیشرفت های دیگر شبیه به این بتوان در زمینه نرم افزار شبیه این برنامه را ارائه کرد که البته اگر ابرجسب ها کامل و صحیح باشند، در وقت و هزینه فهرستنویسی صرفه جویی کند.

کمک احتمالی دیگری در این زمینه، کدگذاری مدارک با اس.جی.ام.ال زبان نشانه گذاری استاندارد عمومی است. پیتی در توضیح مطلب چنین می گوید:

"زبان نشانه گذاری استاندارد عمومی اس.جی.ام.ال یک ترکیب نحوی و یک فرازبان برای تعریف و بیان ساختار منطقی مدارک ارائه می کند. من معتقدم اس.جی.ام.ال به عنوان یک استاندارد عمومی که به ما امکان می دهد متنی را بسازیم و انواع بسیار مختلف اطلاعات را به هم ربط دهیم، فرصتی برای ما فراهم می آورد تا اطلاعات را به دنیایی از اطلاعات منظم، منسجم و مبتنی بر استاندارد تبدیل کنیم."

در حالی که زبان اچ.تی.ام.ال یک زبان قالب بندی است، اس.جی.ام.ال به ساختار منطقی مدارک وب توجه دارد، بنابراین در توصیف مدرک کمک بزرگی به برای فهرستنویس به حساب می آید. اس.جی.ام.ال بخشی از اقدام برای رمزگذاری متن است که یک پروژه تعاونی بین المللی به منظور ارائه رهنمودهایی برای آماده سازی و تبادل متون الکترونیکی برای تحقیقات علمی است.

• رده بندی و اینترنت:

اختصاص شماره رده بندی به منابع اینترنت یکی دیگر از موضوعات مورد بحث است. عده ای می گویند این امر باعث اشتباه در کتابخانه های

محل می شود، زیرا منابع اینترنتی در قفسه های آن کتابخانه جای ندارند. اما در پیمایش که توسط ریچاردز از دو فهرست پستی AutoCat و InterCat در آپریل سال ۱۹۹۸ به عمل آمد، بیشتر پاسخ دهندگان به دلایل زیر از افزودن شماره راهنما پشتیبانی کردند:

۱- سهولت مرور با استفاده از شماره راهنما.

۲- دسته بندی مواد مشابه برای استفاده در فعالیت های توسعه مجموعه.

۳- برای مقاصد اماری.

شماره های راهنما در چندین پروژه مینا قرار گرفته اند، از جمله در پروژه اسکورپیون او.سی.ال.سی که از رده بندی دیویی استفاده می کند و سایبراستاکس (یک کتابخانه مجازی که براساس طرح رده بندی کتابخانه کنگره سازماندهی شده). اسکورپیون به تحقیق و بررسی فهرستنویسی و نمایه سازی منابع الکترونیکی می پردازد. از آنجایی که نمایه سازی موضوعی کلید بازیابی و مرور کلی و دسته بندی اطلاعات است، اسکورپیون تمرکز عمده اش بر ساخت ابزارهایی برای شناسایی موضوع به طور خودکار بر مبنای طرح های رده بندی مانند رده بندی دهدهی دیویی قرار دارد.

با آنکه در رکوردهای مارک نیازی به شماره رده بندی نیست، آنها زمینه ساز امکان ایجاد یک طرح سازماندهی برای کتابخانه های آینده هستند و بنابراین توجیهی برای اینکه شماره ها را در گنجاندن فهرست های کنونی خود و نیز کتابخانه های مجازی اینترنت بگنجانیم.

• نتیجه گیری:

تاریخ طولانی تلاش کتابداران در توصیف و سازماندهی اطلاعات و اعتماد عمومی به شبکه اینترنت به عنوان یکی از منابع اطلاعاتی مهم، کتابداران و متخصصان اطلاع رسانی را متوجه مسوولیت نوینی برای ایفای رسالت خود کرده است. فهرستنویسان به عنوان سازمان دهندگان اطلاعات از یک سو و متخصصان کاوش و کتابداران مرجع به عنوان عوامل موثر در اشاعه اطلاعات، از سوی دیگر، نیازمند آگاهی نسبت به ابزارهای جدید برای درک و انجام صحیح وظایف خود هستند.

با شکل گیری الگوهای ابر داده ای، نیاز به استفاده از فهرست های پیوسته همگانی به عنوان گذرگاهی برای دسترسی به مجموعه های ابر داده ای در کتابخانه ها امری ضروری به نظر می رسد. برای این منظور، استفاده از نظام های مبدل ابر داده ای، کتابخانه ها را قادر به استخراج ابر داده های خارج از فهرست پیوسته و تبدیل آنها به قالب هایی چون مارک و نیز یکپارچه سازی آنها با مجموعه پایگاههای اطلاعاتی کتابخانه می کند.

• الگوهای ابر داده می توانند دو کاربرد عمده در کتابخانه ها داشته باشند:

۱- کتابخانه ها پایگاههای اطلاعاتی خود را به عنوان بخشی از خدمات کاوش شبکه های گسترده تر در دسترس قرار دهند و این امکان را فراهم سازند تا استفاده کنندگان کتابخانه خود به دیدگاهی دوجانبه نسبت به پایگاههای اطلاعاتی کتابخانه ای و غیر کتابخانه ای دست یابند.

۲- کتابخانه ها توصیف منابع جدید را، که از طریق روشهای فهرستنویسی سنتی پرهزینه و زمان بر است، از طریق ابر داده انجام دهند.

• در کل می توان به ۳ نکته زیر اشاره نمود:

۱- مهم ترین دلایل فهرستنویسی اینترنتی عبارتند از مسائل و مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت از طریق موتورهای کاوش، تواناییها، مزایای فهرست های کتابخانه ای در سازماندهی اطلاعات و حل مشکلات جستجو و بازیابی اطلاعات، فراهم آوردن امکان دسترسی به منابع

ارزشمندی که به طور روزافزون به اینترنت افزوده می شود و کتابخانه هزینه کمی برای تهیه آنها پرداخت می کند و ایجاد و گسترش کتابخانه های دیجیتالی.

۲- به موازات تلاش متخصصان رایانه و اینترنت، کتابداران و اطلاع رسانی نیز کوشش هایی را آغاز کرده اند تا توانمندی خود را برای ذخیره و بازیابی هرچه بهتر اطلاعات نمایان سازند. عمده ترین این تلاش ها توسط مراکز و کتابخانه های بزرگی همچون او.سی.ال.سی و کتابخانه کنگره آمریکا و در قالب طرح هایی همچون اینترکت، سی.آی.آر.پی، کورک و کانسر می باشد.

۳- دو روش مهم و عمده برای سازماندهی اطلاعات در اینترنت وجود دارد:

الف) ایجاد پیشینه های کتابشناختی با استفاده از قواعد عام فهرستنویسی و قواعد خاص منابع اینترنتی.

ب) ایجاد پیشینه های کتابشناختی با استفاده از روشهای ابر داده ای.

در پایان می توان گفت اگرچه برخی اعتقاد دارند که سازماندهی اینترنت غیرممکن است ولی قسمت هایی از آن که برای بازیابی یا برای استفاده آیندگان مورد نیاز است تحت کنترل درخواهد آمد. این طبیعت انسان است و اصول یادگرفته شده طی قرون برای سازماندهی اطلاعات چاپی می توانند برای تسریع سازماندهی منابع اطلاعاتی الکترونیکی نیز بکار گرفته شوند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=238705>

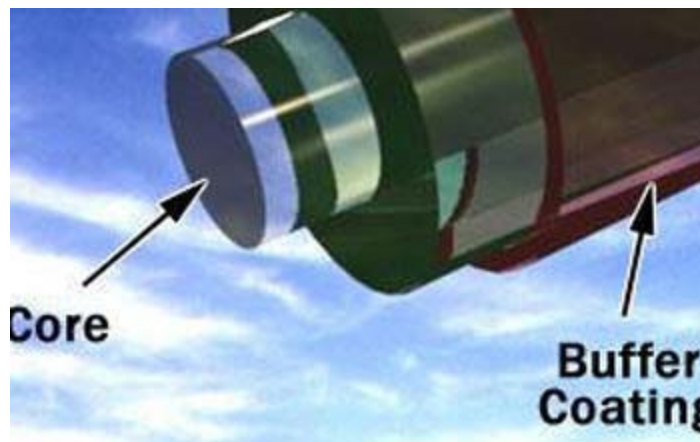
فیبر نوری بستر ساز تبادل سریع و با کیفیت اطلاعات

در عصر کامپیوترها و ماهواره ها بشر می تواند در آن واحد تصویر، صدا و دیگر اطلاعات مورد نیاز خود را در حداقل زمان دریافت یا ارسال کند. همزمان با ورود به قرن ۲۱ توجه دست اندرکاران صنعت مخابرات و مراکز تحقیقاتی به فناوری روز دنیا یعنی فیبر نوری بیشتر شد به اعتقاد یکی از کارشناسان ارتباطات با

استفاده از فیبر نوری زیرساخت‌های محلی و شهری ارتباطات قادر خواهد بود با سرعت‌های بیشتر و کیفیت برتر به یکدیگر و به زیرساخت‌های منطقه‌ای و جهانی اطلاعات بپیوندند.

با بکارگیری آخرین فناوری‌های انتقال نوری، زیرساخت لازم برای تمام کاربردهای الکترونیکی از قبیل تجارت الکترونیکی، دولت الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی فراهم می‌شود و ارائه خدمات ارتباطی ارزان، پرسرعت، ایمن و با کیفیت عالی به همه اقشار امکان‌پذیر می‌گردد. برای آگاهی هرچه بیشتر از ساختار و نحوه عملکرد شبکه فیبر نوری خبرنگار گروه دانش و فناوری

خراسان با مهندس محمدرضا مولوی عضو هیئت علمی و مدیر گروه مخابرات دانشکده مخابرات گفتگویی انجام داده است که در پی می‌آید:

• فیبر نوری چیست؟ ساختار فنی آن چگونه است و از چه موادی ساخته می‌شود؟

فیبر نوری یکی از محیط‌های انتقال هدایت شده است که در مخابرات مورد استفاده قرار می‌گیرد. محیط انتقال، جایی بین فرستنده و گیرنده است. وقتی پیامی مانند دیتا، تصویر، صدا و یا فیلم قرار است انتقال داده شود نیاز به محیط انتقالی مثل فضای آزاد که ارتباط «وایرلس» بی‌سیم را شامل می‌شود، خط دوسیمه تلفنی، کابل کواکسیال و یا فیبرنوری است. در حقیقت می‌توان گفت از نظر ساختاری فیبر نوری یک موج بر استوانه‌ای از جنس شیشه یا پلاستیک است که از دو ناحیه مغزی و غلات یا هسته و پوسته با ضریب شکست متفاوت و دولایه پوششی اولیه و ثانویه پلاستیکی تشکیل شده است فیبرنوری از امواج نور برای انتقال داده‌ها از طریق تارهای شیشه یا پلاستیک بهره می‌گیرد. هرچند استفاده از هسته پلاستیکی هزینه ساخت را پایین می‌آورد، اما کیفیت شیشه را ندارد و بیشتر برای حمل داده‌ها در فواصل کوتاه به کار می‌رود.

مغز و غلاف یا هسته و پوسته با هم یک رابط بازتابنده را تشکیل می‌دهند. قطر هسته و پوسته حدود ۱۲۵ میکرون است (هر میکرون معادل یک میلیونوم متر است) چند لایه محافظ در یک پوشش حول پوسته قرار می‌گیرد و یک پوشش محافظ پلاستیکی سخت لایه بیرونی را تشکیل می‌دهد این لایه کل کابل را در خود نگه می‌دارد که می‌تواند شامل صدها فیبرنوری مختلف باشد.

هر کابل نوری شامل دو رشته کابل مجزا یکی برای ارسال و دیگری دریافت دیتا در نظر گرفته می‌شود با گسترش فناوری‌های اطلاعات و ارسال پهنای باند بیشتر اطلاعات، ما احتیاج به محیط‌های انتقال هدایت شده‌ای داریم که بتواند پهنای باند بیشتری را هدایت کند. پهنای باند بیشتر به معنای ارسال اطلاعات بیشتر یا سرعت بالاتر اطلاعات است.

در حقیقت می‌توان گفت ظرفیت و سرعت دو دلیل اصلی استفاده از شبکه فیبرنوری است. امروزه یک کابل مسی انتقال داده را تنها با سرعت یک گیگابایت در ثانیه ممکن می‌کند در حالی که یک فیبرنوری به ضخامت تار مو امکان انتقال‌های چندگانه را به طور همزمان با سرعتی حتی بیشتر از ۱۰ گیگابایت در ثانیه به ما می‌دهد که این سرعت روز به روز افزایش می‌یابد. از آنجایی که در فیبرنوری ما از امواج نوری یا لیزری استفاده می‌کنیم که دارای فرکانس بسیار بالاتری از ماکروویو است، بنابراین می‌توان پهنای باند بیشتری را ارسال کرد. در مخابرات هرچه فرکانس

امواجی که می‌خواهیم اطلاعات را روی آن ارسال کنیم بیشتر باشد پهنای باند بیشتری را می‌توانیم انتقال دهیم.

• استفاده از فیبرنوری چه مزایایی دارد؟ آیا با انتقال امواج از طریق ماهواره قابل مقایسه است؟

اولین مزیتی که فیبرنوری دارد این است که از تمام محیط‌های انتقالی که وجود دارد چه وایرلس و سیمی، و چه هدایت شده و غیرهدایت شده پهنای باند بیشتری به ما می‌دهد یعنی در حقیقت می‌تواند اطلاعات بیشتری ارسال کند. ارتباطات ماهواره‌ای تنها فناوری است که می‌تواند با فیبرنوری در زمینه انتقال داده‌ها رقابت کند. ولی چون فرکانس لیزری که استفاده می‌شود از فرکانسی که در امواج ماهواره‌ای استفاده می‌شود بیشتر است بنابراین داده‌های بیشتری از طریق فیبرنوری انتقال داده می‌شود. استفاده از فیبرنوری یک روش نسبتاً ایمن برای انتقال داده است زیرا برعکس کابل‌های مسی که دیتا را به صورت سیگنال‌های الکترونیکی حمل می‌کنند فیبرنوری در مقابل سرقت اطلاعات آسیب‌پذیر نیست. یعنی کابل فیبرنوری را نمی‌توان قطع کرده و اطلاعات را به سرقت برد.

مسئله دیگر ارزان قیمت بودن آن است به ویژه در مقایسه با ارتباطات از طریق ماهواره. یکی دیگر از مزایای فیبرنوری در مقایسه با کابل‌های سیمی و کواکسیان سبک بودن و راحتی تعبیه آن بین دو نقطه است. نکته بعدی این است که سیستم‌های کابلی در طول انتقال نیاز به تکرارکننده یا ریپیتر زیادتری برای تقویت امواج دارند درحالی که برای یک سیستم کابل نوری به علت افت بسیار کمی که دارد تعداد تکرارکننده کمتری استفاده می‌شود باید گفت هرچه فیبر خالص‌تر و دارای طول موج بیشتری باشد پورت‌های نور کمتری جذب و تضعیف سیگنال کمتر می‌شود و در نتیجه نیاز به تکرارکننده که یک سیگنال را دریافت کرده و قبل از ارسال به قطعه بعدی فیبر، آن را تقویت می‌کند کاهش می‌یابد و همین باعث می‌شود قیمت تمام شده سیستم پایین بیاید.

از طرف دیگر فیبرهای نوری از عوامل طبیعی کمتر تاثیر می‌پذیرند. بدین صورت که میدان‌های مغناطیسی و یا الکتریکی شدید بر آن هیچ تاثیری نمی‌گذارد و خطر تداخل امواج پیش نمی‌آید به همین دلیل می‌توان آنها را برخلاف کابل مسی از کنار کابل‌های فشار قوی یا ژنراتورهای برق عبور داد. همچنین خواصی همچون ضد آب بودن آن باعث شده تا از آن، روز به روز به طور گسترده‌تری استفاده شود.

• آیا استفاده از فیبرنوری معایبی هم دارد؟

برای این که دیگر در فیبرنوری با سیگنال الکتریکی سروکار نداریم باید از ادواتی مثل تقویت‌کننده‌ها و آشکارسازهای نوری استفاده کنیم که تا حدودی گران است. از سوی دیگر از فیبرنوری فقط می‌توان برای انتقال اطلاعات آن هم به صورت شعاع‌های نوری استفاده کرد و نمی‌توان برای انتقال الکتریسیته استفاده کرد.

اتصال فیبرنوری به یکدیگر بسیار مشکل و وقت‌گیر و نیاز به یک کادر فنی سطح بالا دارد یکی از ایرادهای مهمی که به فیبرنوری وارد می‌شود این است که به راحتی کابل‌ها را

نمی‌توان پیچ و خم داد زیرا زاویه تابش نور در داخل آن تغییر کرده و باعث می‌شود نور از سطح آن خارج شود و از طرف دیگر آنها را نمی‌توان به راحتی قطع کرد و برای قطع آنها نیاز به تخصص ویژه‌ای است چون در غیر این صورت زاویه شکست عوض می‌شود.

• استفاده از فیبرنوری چه تاثیری در گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات دارد؟

امروزه با توجه به سرعت تولید علم و دانش نیاز به افزایش سرعت تبادل آنها بیشتر شده است. دنیا به سمتی می‌رود که از ابراری استفاده کند

که با ارائه پهنای باند بیشتر همزمان تعداد بیشتری به راحتی و با سرعت زیاد اطلاعات را در اختیار داشته باشند یا همزمان بتوانند به راحتی با موبایل یا تلفن صحبت کنند و به اینترنت وصل شوند و فیبرنوری یکی از فناوری‌هایی است که می‌تواند این امکان را فراهم کند.

بکارگیری فیبرنوری برای انتقال اطلاعات از سال ۱۹۶۶ شکل گرفت ولی تا سال ۱۹۷۶ عملاً در انتقال داده قابل استفاده نبود ولی اکنون شرکت‌های تلویزیون کابلی و شرکت‌های چند ملیتی جهت انتقال داده‌ها و اطلاعات مالی در سراسر جهان و... از فیبرنوری استفاده می‌کنند. اکنون در ایران با توجه به زیاد شدن کاربران اینترنت، استفاده کنندگان از تلفن ثابت و موبایل و مهم‌تر از همه به خاطر این که ایران در مسیر شاهراه اطلاعات بین اروپا و چین قرار دارد ضرورت استفاده از شبکه فیبرنوری حس شده و بهره‌برداری از آن اجرایی می‌شود. البته باید توجه داشت استفاده از فیبرنوری به موازات استفاده از بقیه سیستم‌های انتقال اطلاعات صورت می‌گیرد.

• فیبرنوری چه کاربردهای دیگری دارد؟

استفاده از حسگرهای فیبرنوری برای اندازه‌گیری کمیت‌های فیزیکی مانند جریان الکتریکی، میدان مغناطیسی، فشار، حرارت و جابجایی آلودگی آب‌های دریا، سطح مایعات، تشعشعات پرتوهای گاما و ایکس بهره گرفته می‌شود. یکی دیگر از کاربردها فیبرنوری در صنایع دفاعی و نظامی است که از آن جمله می‌توان به برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک‌ها و ارتباط زیردریایی‌ها اشاره کرد. فیبرنوری در پزشکی نیز کاربردهای فراوانی دارد از جمله در دزیمتری غدد سرطانی، شناسایی نارسایی‌های داخلی بدن، جراحی لیزری، استفاده در دندانپزشکی و اندازه‌گیری خون و مایعات بدن.

ظرفیت و سرعت زیاد و ایمنی اطلاعات از دلایل اصلی استفاده از شبکه فیبرنوری است

فیبرنوری در اندازه‌گیری کمیت‌های فیزیکی، صنایع دفاعی و نظامی و پزشکی به کار گرفته می‌شود

• شبکه ملی فیبر نوری

با افتتاح شبکه ملی فیبر نوری کشور به طول ۵۷ هزار کیلومتر، همه شهرها و مراکز استان‌ها و نقاط مرزی کشور از شبکه زیرساختی لازم با کیفیت بالا برخوردار می‌شوند. این شبکه قرار است به شبکه فیبر نوری کشورهای همسایه نیز متصل شود.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی علوم ارتباطات ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=271097>

فیبر نوری چیست

ایران در راه اصلی طولانی ترین مسیر فیبرنوری جهان قرار دارد؛ مسیری به نام جاده ابریشم که شانگهای را از شرق به فرانکفورت در غرب وصل می کند.

از سوی دیگر، از فیبرنوری به عنوان یکی از اصلی ترین راه های انتقال دیتا در کشورمان استفاده می شود.

• فیبر نوری چیست؟

آن چه امروزه به نام فیبر نوری نامیده می شود، الیاف یا رشته های بسیار نازکی از جنس شیشه است که باریکی آن ها به ابعاد موهای سر انسان می رسد. این الیاف معمولاً به صورت چند دسته ای درون یک غلاف در کنار یکدیگر قرار می گیرند که به نام کابل نوری شناخته می شوند و به منظور تبادل سیگنال های نوری در مسافت های بالا مورد استفاده قرار می گیرند. هر فیبر نوری خود به تنهایی از بخش هایی به شرح ذیل تشکیل می شود:

- مغزی: رشته بسیار باریکی از جنس شیشه دورن مرکز به عنوان محور

فیبر که سیگنال ها را از خود عبور می دهد.

- پوشش انعکاسی: که بلافاصله پس از مغزی قرار گرفته و دور آن را به منظور ایجاد خاصیت انعکاس آینه ای می پوشاند.

- پوشش خارجی: که از جنس پلاستیک بوده و به منظور حفاظت فیبر در مقابل آسیب ناشی از ضربه و یا رطوبت به کار می رود.

درون هر کابل نوری، چند صد فیبر نوری قرار گرفته است و در نهایت خود کابل به کمک یک غلاف مورد محافظت قرار می گیرد.

فیبر های نوری دو نوع متداول دارند::

(۱) فیبر منفرد

(۲) فیبر چند رشته ای

فیبر های نوع منفرد از مغزی بسیار نازکی تشکیل یافته اند، (ضخامتی معادل ۹ میکرون) و نور لیزری مادون قرمز را با طول موجی معادل ۱۳۰۰ تا ۱۵۰۰ نانومتر را منتقل می کنند. اما فیبر های چند رشته ای قطر مغزی بزرگتری دارند (ضخامتی معادل ۵/۶۲ میکرون) و نور مادون قرمز با طول موج ۸۵۰ الی ۱۳۰۰ نانو متر را از دورن خود منتقل می کنند.

برخی از فیبرهای نوری از جنس پلاستیک ساخته می شوند؛ این نوع فیبرها مغزی بزرگتر از دو نوع پیش گفته دارند یعنی چیزی در حدود یک

میلیمتر قطر مغزی آنها است و قادر به انتقال نور قرمز مرئی با طول موج ۶۵۰ نانو متر هستند.

• نحوه انتقال نور از درون یک فیبر نوری

نور در حالت معمول در یک خط مستقیم منتشر می شود و برای تعویض جهت باید از یک جسم با قابلیت انعکاس مطلوب همچون آینه در مسیر و محل تغییر جهت استفاده کرد. اما اگر در مسیر چندین پیچ و خم قرار گرفته باشد، آنگاه رساندن نور از یک مسیر غیر مستقیم با یک چراغ قوه مشکل به نظر می رسد.

نور درون یک کابل نوری از میان مغزی آن عبور می کند، در این مسیر پوشش انعکاسی که سراسر طول فیبر و دور تا دور آن را در بر گرفته است؛ درست همانند یک آینه عمل نموده و سبب پیدایش انعکاس نور در سراسر مسیر فیبر می شود، در نتیجه نور هرگز از مسیر منحرف نشده و تا انتهای طول کابل به راه خود ادامه خواهد داد.

• سیستم باز پخش فیبر نوری

در حقیقت به منظور درک کارایی و عملکرد فیبر نوری در شبکه های مخابراتی و ارتباطی می توان چگونگی برقراری ارتباط میان کشتی های نظامی در در جریان جنگ جهانی دوم و با توجه به حفظ سکوت رادیویی طی ارتباط مثال زد. در این شرایط کشتی که می خواست پیام را به کشتی مقصد ارسال کند، ابتدا پیام را به حالت کد های مورس تبدیل و سپس برای ارسال آن از یک اتاقک که پنجره ای دورن آن قرار داشت و به کمک روشن و خاموش کردن چراغ اتاقک استفاده می کرد.

البته این نحوه ارتباط در شرایط نزدیک بودن شناورها به یکدیگر امکان پذیر است؛ اما حال تصور کنید هر یک از این کشتی ها کیلومترها از یکدیگر فاصله داشته باشند ولی یک کابل نوری میان آنها قرار گرفته و وظیفه برقراری ارتباط را بر عهده داشته باشد، در این حالت سیستم باید از اجزایی تشکیل شده باشد که در ادامه آمده است:

▪ فرستنده: با هدف تولید و رمزگذاری پیام های نوری، فرستنده در حقیقت عمل قطع و وصل جریان سیگنال های نوری و هدایت آنها درون فیبر را بر عهده دارد. طول موج های رایج این سیگنال ها عبارتند از ۸۵۰، ۱۳۰۰ و ۱۵۵۰ نانو متر.

▪ فیبر نوری: به عنوان یک کانال ارتباطی میان مبدا و مقصد پیام

▪ تقویت کننده نوری: به منظور تقویت و جبران افت سیگنال ناشی از فواصل دور، در مسافت های بالا تر از یک کیلو متر جریان سیگنال ها درون فیبر دچار افت می شود و به منظور جبران این افت می بایست در چندین نقطه از مسیر از تقویت کننده های مخصوص استفاده شود که به نام تقویت کننده های لیزری نیز شهرت دارند.

▪ گیرنده: که وظیفه دریافت و رمز گشایی پیام ها را برعهده دارد، سیگنال های دریافتی را رمز گشایی نموده و آنها را به سیگنال های سازگار با سیستم هایی همچون تلفن، تلویزیون و رایانه می کند.

• مزایای استفاده از فیبرهای نوری

در یک مقایسه میان سیم های رایج و فیبر نوری به این که چرا استفاده از فیبرهای نوری صنعت ارتباطات را امروزه دچار تحول و دگرگونی عظیمی کرده است، پی خواهیم برد.

به طور کلی فیبرهای نوری در مقایسه با سیم [های مسی] مزایای بسیاری دارد که توجیه مهندسی کاربری آن را به عنوان جایگزین برتر سیم ها در پی دارد:

- ارزانتر: در حقیقت کیلومترها کابل نوری در نهایت از سیم های مسی ارزانتر تمام می شوند.
- باریکتر: قطر فیبرهای نوری بسیار باریکتر از سیم های مسی است.
- ظرفیت بالاتر انتقال: به دلیل بالا بودن ظرفیت انتقال دیتا از طریق فیبر نوری نسبت به سیم مسی می توان حجم بیشتری از اطلاعات را به صورت همزمان از طریق آنها مبادله کرد.
- افت سیگنال کمتر: میزان افت سیگنال در فیبر نوری بسیار کمتر از سیم های مسی است.
- سیگنال های نوری: برخلاف سیگنال های الکتریکی در سیم های مسی، هیچ گونه تداخلی برای سیگنال های در جریان درون فیبرهایی که در کنار یکدیگر قرار گرفته اند ایجاد نخواهد کرد و این به معنای تماس تلفنی با کیفیت صدای مطلوب تر و تصاویر تلویزیونی با وضوح بیشتر است.
- توان کمتر: سیگنال های نوری به فرستنده های کم توان تری نسبت به فرستنده های سیگنال الکتریکی در سیم های مسی نیازمند هستند و این امر تاثیر چشم گیری در کاهش هزینه ها دارد.
- سیگنال های دیجیتال: فیبرهای نوری جهت تبادل دیتا در حالت دیجیتال و استفاده در شبکه های رایانه ای بسیار مناسب هستند.
- بدون خطر اشتعال: چراکه هیچ نوع جریان الکتریسیته ای از درون آنها عبور نمی کند.
- وزن سبک: وزن فیبرهای نوری در مقایسه با سیم های مسی بسیار کمتر است

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=319597>

 vista.ir
Online Classified Service

فیبر نوری چیست و کاربرد و عملکرد فیبر نوری چگونه است؟

• پیش گفتار

فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است . امروزه از فیبر

نوری در موارد متفاوتی نظیر شبکه های تلفن شهری و بین شهری ، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده بعمل می آید. فیبرنوری رشته ای از تارهای شیشه ای بوده که هر يك از تارها دارای ضخامت معادل تار موی انسان را داشته و از آنان برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• مبنای فیبر نوری

فیبر نوری ، رشته ای از تارهای بسیار نازك شیشه ای بوده که قطر هر يك از تارها نظیر قطر يك تار موی انسان است . تارهای فوق در کلاف هایی سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند. از فیبر نوری بمنظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• مزایای فیبر نوری

فیبر نوری در مقایسه با سیم های های مسی دارای مزایای زیر است :

▪ ارزانتر.

هزینه چندین کیلومتر کابل نوری نسبت به سیم های مسی کمتر است .

▪ نازك تر.

قطر فیبرهای نوری بمراتب کمتر از سیم های مسی است .

▪ ظرفیت بالا.

پهنای باند فیبر نوری بمنظور ارسال اطلاعات بمراتب بیشتر از سیم مسی است .

▪ تضعیف ناچیز.

تضعیف سیگنال در فیبر نوری بمراتب کمتر از سیم مسی است .

▪ سیگنال های نوری .

برخلاف سیگنال های الکتریکی در يك سیم مسی ، سیگنال های نوری در يك فیبر تاثیری بر فیبر دیگر نخواهند داشت .

▪ مصرف برق پایین .

با توجه به سیگنال ها در فیبر نوری کمتر ضعیف می گردند ، بنابراین می توان از فرستنده هایی با میزان برق مصرفی پایین نسبت به فرستنده های الکتریکی که از ولتاژ بالایی استفاده می نمایند ، استفاده کرد.

▪ سیگنال های دیجیتال .

فیبر نوری مناسب بمنظور انتقال اطلاعات دیجیتالی است .

- غیر اشتعال زا .
 - با توجه به عدم وجود الکتربیسپته ، امکان بروز آتش سوزی وجود نخواهد داشت .
 - سبک وزن .
 - وزن يك کابل فیبر نوری بمراتب کمتر از کابل مسی (قابل مقایسه) است.
 - انعطاف پذیر .
- با توجه به انعطاف پذیری فیبر نوری و قابلیت ارسال و دریافت نور از آنان، در موارد متفاوت نظیر دوربین های دیجیتال با موارد کاربردی خاص مانند :
- عکس برداری پزشکی ، لوله کشی و ... استفاده می گردد.
- با توجه به مزایای فراوان فیبر نوری ، امروزه از این نوع کابل ها در موارد متفاوتی استفاده می شود. اکثر شبکه های کامپیوتری و یا مخابرات ازراه دور در مقیاس وسیعی از فیبر نوری استفاده می نمایند
- بخش های مختلف فیبر نوری
 - يك فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است :
- ۱) هسته (Core)
- هسته نازک شیشه ای در مرکز فیبر که سیگنال های نوری در آن حرکت می نمایند.
- ۲) روکش Cladding
- بخش خارجی فیبر بوده که دورتادور هسته را احاطه کرده و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می گردد.
- ۳) بافر رویه Buffer Coating
- روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب پذیر ، است .
- انواع فیبر نوری
- صدها و هزاران نمونه از رشته های نوری فوق در دسته هائی سازماندهی شده و کابل های نوری را بوجود می آورند. هر يك از کلاف های فیبر نوری توسط يك روکش هائی با نام Jacket محافظت می گردند. فیبر های نوری در دو گروه عمده ارائه می گردند:
- فیبرهای تک حالت (Single-Mode)
- بمنظور ارسال يك سیگنال در هر فیبر استفاده می شود نظیر : تلفن
- فیبرهای چندحالت Multi-Mode
- بمنظور ارسال چندین سیگنال در يك فیبر استفاده می شود(نظیر : شبکه های کامپیوتری)
- فیبرهای تک حالت دارای يك هسته كوچك (تقریباً ۹ میکرون قطر) بوده و قادر به ارسال نور لیزری مادون قرمز (طول موج از ۱۳۰۰ تا ۱۵۵۰ نانومتر) می باشند. فیبرهای چند حالت دارای هسته بزرگتر (تقریباً ۵ / ۶۲ میکرون قطر) و قادر به ارسال نورمادون قرمز از طریق LED می باشند
 - ارسال نور در فیبر نوری

فرض کنید ، قصد داشته باشیم با استفاده از يك چراغ قوه يك راهروی بزرگ و مستقیم را روشن نمائیم . همزمان با روشن نمودن چراغ قوه ، نور مربوطه در طول مسیر مسقیم راهرو تابانده شده و آن را روشن خواهد کرد.

با توجه به عدم وجود خم و یا پیچ در راهرو در رابطه با تابش نور چراغ قوه مشکلی وجود نداشته و چراغ قوه می تواند (با توجه به نوع آن) محدوده مورد نظر را روشن کرد. در صورتیکه راهروی فوق دارای خم و یا پیچ باشد ، با چه مشکلی برخورد خواهیم کرد؟ در این حالت می توان از يك آئینه در محل پیچ راهرو استفاده تا باعث انعکاس نور از زاویه مربوطه گردد.

در صورتیکه راهروی فوق دارای پیچ های زیادی باشد ، چه کار بایست کرد؟ در چنین حالتی در تمام طول مسیر دیوار راهروی مورد نظر ، می بایست از آئینه استفاده کرد. بدین ترتیب نور تابانده شده توسط چراغ قوه (با يك زاویه خاص) از نقطه ای به نقطه ای دیگر حرکت کرده (جهش کرده و طول مسیر راهرو را طی خواهد کرد). عملیات فوق مشابه آنچه می باشد که در فیبر نوری انجام می گیرد.

• تکنولوژی (فن آوری) فیبر نوری

نور، در کابل فیبر نوری از طریق هسته (نظیر راهروی مثال ارائه شده) و توسط جهش های پیوسته با توجه به سطح آبکاری شده (Cladding) مشابه دیوارهای شیشه ای مثال ارائه شده) حرکت می کند.(مجموع انعکاس داخلی) .

با توجه به اینکه سطح آبکاری شده ، قادر به جذب نور موجود در هسته نمی باشد ، نور قادر به حرکت در مسافت های طولانی می باشد. برخی از سیگنال های نوری بدلیل عدم خلوص شیشه موجود ، ممکن است دچار نوعی تضعیف در طول هسته گردند. میزان تضعیف سیگنال نوری به درجه خلوص شیشه و طول موج نور انتقالی دارد.

(مثلاً) موج با طول ۸۵۰ نانومتر بین ۶۰ تا ۷۵ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۳۰۰ نانومتر بین ۵۰ تا ۶۰ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۵۵۰ نانومتر بیش از ۵۰ درصد در هر کیلومتر)

• سیستم رله فیبر نوری

بمنظور آگاهی از نحوه استفاده فیبر نوری در سیستم های مخابراتی ، مثالی را دنبال خواهیم کرد که مربوط به يك فیلم سینمایی و یا مستند در رابطه با جنگ جهانی دوم است . در فیلم فوق دو ناوگان دریائی که بر روی سطح دریا در حال حرکت می باشند ، نیاز به برقراری ارتباط با یکدیگر در يك وضعیت کاملاً بحرانی و توفانی را دارند.

یکی از ناوها قصد ارسال پیام برای ناو دیگر را دارد. کاپیتان ناو فوق پیامی برای يك ملوان که بر روی عرشه کشتی مستقر است ، ارسال می دارد. ملوان فوق پیام دریافتی را به مجموعه ای از کدهای مورس (نقطه و فاصله) ترجمه می نماید. در ادامه ملوان مورد نظر با استفاده از يك نورافکن اقدام به ارسال پیام برای ناو دیگر می نماید.

يك ملوان بر روی عرشه کشتی دوم ، کدهای مورس ارسالی را مشاهده می نماید. در ادامه ملوان فوق کدهای فوق را به يك زبان خاص (مثلاً) انگلیسی (تبدیل و آنها را برای کاپیتان ناو ارسال می دارد. فرض کنید فاصله دو ناو فوق از یکدیگر بسیار زیاد (هزاران مایل) بوده و بمنظور برقراری ارتباط بین آنها از يك سیستم مخابراتی مبتنی بر فیبر نوری استفاده گردد.

▪ سیستم رله فیبر نوری از عناصر زیر تشکیل شده است :

(۱) فرستنده

وظیفه فرستنده، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو فرستنده پیام است. فرستنده سیگنال های نوری را دریافت و دستگاه نوری را بمنظور روشن و خاموش شدن در يك دنباله مناسب (حرکت منسجم) هدایت می نماید. فرستنده ، از لحاظ فیزیکی در مجاورت فیبر نوری قرار داشته و ممکن است دارای يك لنز بمنظور تمرکز نور در فیبر باشد. لیزرها دارای توان بمراتب بیشتری نسبت به LED می باشند. قیمت آنها نیز در مقایسه با LED بمراتب بیشتر است. متداولترین طول موج سیگنال های نوری ، ۸۵۰ نانومتر ، ۱۳۰۰ نانومتر و ۱۵۵۰ نانومتر است .

(۲) بازیاب (تقویت کننده) نوری

همانگونه که قبلاً اشاره گردید ، برخی از سیگنال ها در مواردیکه مسافت ارسال اطلاعات طولانی بوده (بیش از يك کیلومتر) و یا از مواد خالص برای تهیه فیبر نوری (شیشه) استفاده نشده باشد ، تضعیف و از بین خواهند رفت . در چنین مواردی و بمنظور تقویت (بالا بردن) سیگنال های نوری تضعیف شده از يك یا چندین " تقویت کننده نوری " استفاده می گردد. تقویت کننده نوری از فیبرهای نوری متعدد به همراه يك روکش خاص (doping) تشکیل می گردند. بخش دوپینگ با استفاده از يك لیزر پمپ می گردد .

زمانیکه سیگنال تضعیف شده به روکش دوپینگ می رسد ، انرژی ماحصل از لیزر باعث می گردد که مولکول های دوپینگ شده، به لیزر تبدیل می گردند. مولکول های دوپینگ شده در ادامه باعث انعکاس يك سیگنال نوری جدید و قویتر با همان خصایص سیگنال ورودی تضعیف شده ، خواهند بود. (تقویت کننده لیزری)

(۳) دریافت کننده نوری

وظیفه دریافت کننده ، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو دریافت کننده پیام است. دستگاه فوق سیگنال های دیجیتالی نوری را اخذ و پس از رمزگشایی ، سیگنال های الکتریکی را برای سایر استفاده کنندگان (کامپیوتر ، تلفن و ...) ارسال می نماید. دریافت کننده بمنظور تشخیص نور از يك "فتوسل" و یا "فتودیود" استفاده می کند.

منبع : بانک اطلاعات مهندسی برق

<http://vista.ir/?view=article&id=258266>

 vista.ir
Online Classified Service

فیبر نوری چیست؟

. فیبر نوری

بعد از اختراع لیزر در سال ۱۹۶۰ میلادی، ایده بکارگیری فیبر نوری برای انتقال اطلاعات شکل گرفت. خبر ساخت اولین فیبر نوری در سال ۱۹۶۶ همزمان در انگلیس و فرانسه با تضعیفی برابر با اعلام شد که عملاً در انتقال اطلاعات مخابراتی قابل استفاده نبود تا اینکه در سال ۱۹۷۶ با کوشش فراوان محققین تلفات فیبر نوری تولیدی شدیداً کاهش داده شد و به مقدار رسید که قابل ملاحظه با سیم های کوکسیکال مورد استفاده در شبکه مخابرات بود. در ایران در اوایل دهه ۶۰، فعالیت های تحقیقاتی در زمینه فیبر نوری در مرکز تحقیقات منجر به تاسیس مجتمع تولید

فیبر نوری در یونک تهران گردید و عملاً در سال ۱۳۷۳ تولید فیبرنوری با ظرفیت ۵۰,۰۰۰ کیلومتر در سل در ایران آغاز شد. فعالیت استفاده از کابل های نوری در دیگر شهرهای بزرگ ایران شروع شد تا در آینده نزدیک از طریق یک شبکه ملی مخابرات نوری به هم متصل شوند. فیبرنوری یک موجبر استوانه ای از جنس شیشه (یا پلاستیک) که دو ناحیه مغزی و غلاف با ضریب شکست متفاوت و دولایه پوششی اولیه و ثانویه پلاستیکی تشکیل شده است. بر اساس قانون اسنل برای انتشار نور در فیبر نوری شرط: می بایست برقرار باشد که به ترتیب ضریب شکست های مغزی و غلاف هستند. انتشار نور تحت تاثیر عواملی ذاتی و اکتسابی دچار تضعیف می شود. این عوامل عمدتاً ناشی از جذب ماورای بنفش، جذب مادون قرمز، پراکندگی رایلی، خمش و فشارهای مکانیکی بر آنها هستند. منحنی تغییرات تضعیف برحسب طول موج در شکل زیر نشان داده شده است.

. فیبرهای نوری نسل سوم

طراحان فیبرهای نسل سوم، فیبرهایی را مد نظر داشتند که دارای حداقل تلفات و پاشندگی باشند. برای دستیابی به این نوع فیبرها، محققین از حداقل تلفات در طول موج ۵۵/۱ میکرون و از حداقل پاشندگی در طول موج ۳/۱ میکرون بهره جستند و فیبری را طراحی کردند که دارای ساختار نسبتاً پیچیده تری بود. در عمل با تغییراتی در پروفایل ضریب شکست فیبرهای تک مد از نسل دوم، که حداقل پاشندگی آن در محدوده ۳/۱ میکرون قرار داشت، به محدوده ۵۵/۱ میکرون انتقال داده شد و بدین ترتیب فیبر نوری با ماهیت متفاوتی موسوم به فیبر دی.اس.اف ساخته شد.

. کاربردهای فیبر نوری

الف) کاربرد در احساسگرها

استفاده از احساسگرهای فیبر نوری برای اندازه گیری کمیت های فیزیکی مانند جریان الکتریکی، میدان مغناطیسی فشار، حرارت، جابجایی، آلودگی آبهای دریا سطح مایعات، تشعشعات پرتوهای گاما و ایکس در سال های اخیر شروع شده است. در این نوع احساسگرها، از فیبر نوری به عنوان عنصر اصلی احساسگر بهره گیری می شود بدین ترتیب که خصوصیات فیبر تحت میدان کمیت مورد اندازه گیری تغییر یافته و با اندازه شدت کمیت تاثیر پذیر می شود.

ب) کاربردهای نظامی

فیبرنوری کاربردهای بی شماری در صنایع دفاع دارد که از آن جمله می توان برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک ها ، ارتباط زیر دریایی ها (هیدروفون) را نام برد .

ج) کاربردهای پزشکی

فیبرنوری در تشخیص بیماری ها و آزمایش های گوناگون در پزشکی کاربرد فراوان دارد که از آن جمله می توان دزیمتری غدد سرطانی ، شناسایی نارسایی های داخلی بدن، جراحی لیزری فاستفاده در دندانپزشکی و اندازه گیری مایعات و خون نام برد .

. فن آوری ساخت فیبرهای نوری

برای تولید فیبر نوری ، ابتدا ساختار آن در یک میله شیشه ای موسوم به پیش سازه از جنس سیلیکا ایجاد می گردد و سپس در یک فرایند جداگانه این میله کشیده شده تبدیل به فیبر می گردد . از سال ۱۹۷۰ روش های متعددی برای ساخت انواع پیش سازه ها به کار رفته است که اغلب آنها بر مبنای رسوب دهی لایه های شیشه ای در اخل یک لوله به عنوان پایه قرار دارند .

. روشهای ساخت پیش سازه

روش های فرایند فاز بخار برای ساخت پیش سازه فیبرنوری را می توان به سه دسته تقسیم کرد :

- رسوب دهی داخلی در فاز بخار

- رسوب دهی بیرونی در فاز بخار

- رسوب دهی محوری در فاز بخار

مواد لازم در فرایند ساخت پیش سازه

- تتراکلرید سیلیسکون : این ماده برای تا مین لایه های شیشه ای در فرایند مورد نیاز است .

- تتراکلرید ژرمانیوم : این ماده برای افزایش ضریب شکست شیشه در ناحیه مغزی پیش سازه استفاده می شود .

- اکسی کلرید فسفریل: برای کاهش دمای واکنش در حین ساخت پیش سازه ، این مواد وارد واکنش می شود .

- گازفلوئور : برای کاهش ضریب شکست شیشه در ناحیه غلاف استفاده می شود .

- گاز هلیوم : برای نفوذ حرارتی و حباب زدایی در حین واکنش شیمیایی در داخل لوله مورد استفاده قرار می گیرد.

- گاز کلر: برای آب زدایی محیط داخل لوله قبل از شروع واکنش اصلی مورد نیاز است .

مراحل ساخت

+ مراحل سیقل حرارتی: بعد از نصب لوله با عبور گاز های کلر و اکسیژن ، در درجه حرارت بالاتر از ۱۸۰۰ درجه سلسیوس لوله سیقل داده می شود تا بخار اب موجود در جدار داخلی لوله از ان خارج شود.

+ مرحله اچینگ: در این مرحله با عبور گازهای کلر، اکسیژن و فرئون لایه سطحی جدار داخلی لوله پایه خورده می شود تا ناهمواری ها و ترک های سطحی بر روی جدار داخلی لوله از بین بروند.

+ لایه نشانی ناحیه غلاف : در مرحله لایه نشانی غلاف ، ماده تترا کلرید سیلیسیوم و اکسی کلرید فسفریل به حالت بخار به همراه گاز های

هلیوم و فرئون وارد لوله شیشه ای می شوند و در حالتی که مشعل اکسی هیدروژن با سرعت تقریبی ۱۲۰ تا ۲۰۰ میلی متر در دقیقه در طول لوله حرکت می کند و دمایی بالاتر از ۱۹۰۰ درجه سلسیوس ایجاد می کند ، واکنش های شیمیایی زیر ب دست می آیند. ذرات شیشه ای حاصل از واکنش های فوق به علت پدیده ترموفرسیس کمی جلوتر از ناحیه داغ پرتاب شده و بر روی جداره داخلی رسوب می کنند و با رسیدن مشعل به این ذرات رسوبی حرارت کافی به آنها اعمال می شود به طوری که تمامی ذرات رسوبی شفاف می گردند و به جدار داخلی لوله چسبیده و یکنواخت می شوند. بدین ترتیب لایه های یشه ای مطابق با طراحی با ترکیب در داخل لوله ایجاد می گردد و در نهایت ناحیه غلاف را تشکیل می دهد.

تهیه کنندگان: حمید ملک زاده امیر کیانی منش

منبع: سیر تحول فیبر نوری و فن آوری ساخت آن

<http://vista.ir/?view=article&id=210075>

فیبر نوری در ارتباطات کشور چه نقشی دارد

برقراری ارتباطات با کشورهای همسایه به عنوان یکی از طرح های جامع سازمان ارتباطات زیرساخت، مطرح است.

کشور ما در حال حاضر از طریق فیبر نوری با کشورهای چینی، امارات و ترکمنستان ارتباط دارد و فیبرنوری کشور پاکستان نیز در آستانه افتتاح قرار گرفته است و طبق طرح جامع ارتباط با بین الملل تا پایان برنامه چهارم توسعه به کلیه کشورهای همسایه هم چون عراق، آذربایجان، افغانستان و نخجوان از طریق فیبر نوری متصل خواهد شد.

● تاریخچه

استفاده از نور به عنوان وسیله ای برای ارتباط ، پدیده جدیدی نیست؛

بشراولیه از نور برای ارسال پیام استفاده می کرد و با فرستادن علائم به صورت دود که خود نوعی ارتباط نوری بود مقاصد خاصی را به دیگران ابراز می کرد.

تا مدتها دود تنها وسیله ارتباطی میان افراد قبایل دور از هم به شمار می رفت، اما بشر پس از مدتی دریافت که از نور می توان برای فرستادن پیام و رمز از طریق فانوسهای دریائی نیز بهره بگیرد، تجربیات اولیه و ابتدایی بشر در فرودن بعد به صورت پیشرفته تری بکار گرفته شد.

برای برقراری ارتباط و انتقال پیام وجود فرستنده و گیرنده و محیط انتشار ضروری است. در سیستمهای مخابراتی کابل به عنوان یکی از محیطهای انتشار و انتقال اطلاعات از فرستنده به گیرنده به کار می رود.

بشر از مدت ها پیش فکر استفاده از کابلهای دیگر به جای کابل فلزی را در سر می پروراند و برای جایگزینی سیستم کم هزینه اما دارای کیفیت بهتر و کاربرد بیشتر "شیشه و نور" را برای ارسال اطلاعات ، راه حل منطقی و مناسبی یافت و در نهایت الیاف نوری را مناسب تر از کابل های فلزی تشخیص داد.

اولین کسانی که در قرون اخیر به فکر استفاده از نور افتادند، انتشار نور را در جو زمین تجربه کردند. اما وجود موانع مختلف نظیر گردوخاک، دود، برف ، باران ، مه و ... انتشار اطلاعات نوری در جو را با مشکل مواجه ساخت.

بعدها استفاده از لوله و کانال برای هدایت نور مطرح شد؛ نور در داخل این کانال ها به وسیله آینه ها و عدسی ها هدایت می شد ، اما از آنجا که تنظیم این آینه ها و عدسی ها کار بسیار مشکلی بود این کارها هم غیر عملی تشخیص داده شد و مطرود ماند.

کاکو و کوکهام انگلیسی برای اولین بار استفاده از شیشه را به عنوان محیط انتشار مطرح کردند؛ آنان مبنای کار خود را بر آن گذاشتند که به سرعتی حدود ۱۰۰ مگابیت بر ثانیه و بیشتر بر روی محیط های انتشار شیشه دست یابند. این سرعت انتقال با تضعیف زیاد انرژی همراه بود.

این دو محقق انگلیسی ، کاهش انرژی را تا آنجا می پذیرفتند که کمتر از ۲۰ سی بل نباشد. اگر چه آنان در رسیدن به هدف خود ناکام ماندند، اما شرکت آمریکائی (کورنینگ گلس) به این هدف دست یافت. در اوایل سال ۱۹۶۰ میلادی با اختراع اشعه لیزر ارتباطات فیبرنوری ممکن شد؛ به نحوی که طرح یک منبع نوری تعدیل شده که بتواند اطلاعات را انتقال دهد ارائه شد. در سال ۱۹۶۶ میلادی، دانشمندان در این نظریه که نور در الیاف شیشه ای هدایت می شود، پیشرفت کردند که حاصل آن از کابل های معمولی بسیار سودمندتر بود؛ چرا که فیبرنوری بسیار سبکتر و ارزانتر از کابل مسی است و در عین حال ظرفیت انتقالی تا چندین هزار برابر کابل مسی دارد.

توسعه فناوری فیبرنوری از سال ۱۹۸۰ میلادی به بعد باعث شد که همواره مخابرات نوری به عنوان یک انتخاب مناسب مطرح باشد. تا سال ۱۹۸۵ میلادی در دنیا نزدیک به ۲ میلیون کیلومتر کابل نوری نصب شده و مورد بهره برداری قرار گرفته است.

● فیبر نوری در ایران

اولین فیبرنوری بین شهری به طول ۵۴ کیلومتر بین تهران و کرج در سال ۱۳۴۸ اجرا شد و در ادامه آن طرح فیبرنوری چهار مسیر با طول ۵۱۶

کیلومتر در مسیرهای تهران - ساوه ، تهران - گرمسار- تهران - قزوین و ارتباط بین ساختمان میدان امام خمینی و مجتمع مخابراتی انقلاب اسلامی به اجرا گذاشته شد.

بخشی از شبکه اصلی فیبرنوری بالغ بر ۲ هزار کیلومتر مربوط به پروژه فیبرنوری بین المللی TAE است که با نصب و راه اندازی این پروژه ، آسیا و اروپا از طریق کابل نوری به یکدیگر متصل شده اند و ایران در این مسیر یکی از مهمترین مراکز ترانزیت مخابراتی است. در اینجا می توان به نصب و راه اندازی پروژه فیبرنوری TAE داخل کشور از باجگیران تا مرز بزرگان و نصب و راه اندازی پروژه رادیونی TAE و سیستم پشتیبان فیبرنوری در ترکمنستان اشاره کرد.

فناوری مورد استفاده برای سیستم های انتقال SDH است که ظرفیت آن برای تجهیزات رادیونی ۱۵۵ مگابیت در ثانیه و برای تجهیزات فیبرنوری ۶۲۲/۲ مگابیت در ثانیه است.

شرکت کابلسازی شهید قندی از سال ۱۳۶۸ در راستای خودکفائی صنعتی تولید کابل فیبرنوری را با ظرفیت ۴۰ هزار کیلومتر در سال آغاز کرد.

• مهمترین پروژه های فیبرنوری ایران

مهمترین پروژه های فیبرنوری در کشور اعم از ارتباطات بین الملل و داخل کشور در ادامه آمده است:

(۱) پروژه TAE یک شبکه مخابراتی فیبرنوری میان کشورهای اروپائی و آسیائی است که طراحی و اجرا شده است و از شانگهای چین شروع و در فرانکفورت آلمان خاتمه می یابد.

این پروژه علاوه بر تامین ارتباط مخابرات داخل کشورهای عضو ، ارتباط بین المللی کشورهای عضو را نیز برقرار می کند. مسیر اصلی که پروژه در ایران طی کرده است ۲هزار و ۱۲۰ کیلومتر است که ورودی آن از مرز بازرگان در آذربایجان غربی و خروجی آن باجگیران در استان خراسان قرار گرفته است و از شهرهای تبریز ، زنجان ، قزوین ، تهران ، سمنان ، شاهرود ، سبزوار و قوچان نیز می گذرد.

(۲) پروژه جاسک - فجیره در سال ۱۳۷۰ به طول ۱۶۰ کیلومتر فیبرنوری بین جاسک و فجیره در کشور امارات مورد بهره برداری قرار گرفت و باعث سهولت در امر ارتباطات بین المللی بین ایران و کشورهای حوزه خلیج فارس شد.

(۳) پروژه فیبرنوری برنامه پنج ساله اول ، دوم و سوم

شبکه فیبرنوری به عنوان زیرساخت اصلی شبکه انتقال کشور در نظر گرفته شد و به دنبال آن، برنامه پروژه های فیبرنوری در قالب خطوط اصلی ، بین الملل ، خطوط فرعی و بین مراکز تنظیم شد؛ به طوریکه طی سالهای برنامه پنج ساله اول حدود ۱۵۷۷ کیلومتر فیبرنوری (خطو اصلی ، خطوط بین الملل و بین مراکز شهری) و در برنامه پنج ساله دوم حدود ۷هزار و ۲۵۱ کیلومتر (خطوط اصلی و بین مراکز شهری) نصب و راه اندازی شده است. همچنین در برنامه پنج ساله سوم(۸۳-۷۹) نصب و راه اندازی ۱۷۱۲۲ کیلومتر فیبرنوری پیش بینی شده بود که تا پایان برنامه سوم بیش از ۱۶ کیلومتر آن آماده بهره برداری شد.

• سوتیترها

▪ پروژه های فیبرنوری بین شهری برنامه اول

اولین پروژه فیبرنوری با اجرای ۷۰۰ کیلومتر کابل بین چندین مسیر با هزینه ای معادل ۴۰ میلیارد ریال اجرا گردید. سال اجرای پروژه ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۳

- پروژه های فیبرنوری بین شهری برنامه دوم
- این پروژه با اجرای ۱۱۵۰۰ کیلومتر بین شهرهای کشور با هزینه ای معادل ۶۵۶ میلیارد ریال اجرا گردید. سال اجرای پروژه ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۸
- پروژه های فیبرنوری بین شهری برنامه سوم
- این پروژه با اجرای ۱۷۸۵۰ کیلومتر بین شهرهای کشور با هزینه ای معادل ۱۰۳۵ میلیارد ریال اجرا گردید. سال اجرای پروژه ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳
- تجهیزات سیستمهای انتقال بین شهری برنامه اول
- این تجهیزات از نوع سیستمهای دیجیتال غیرهمزمان با هزینه ای معادل ۳۳ میلیون دلار برای سالهای ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۳ اجرا گردید.
- تجهیزات سیستمهای انتقال بین شهری برنامه دوم
- این تجهیزات از نوع سیستمهای انتقال همزمان با هزینه ای معادل ۷۲ میلیون دلار برای سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ اجرا گردید.
- تجهیزات سیستمهای انتقال بین شهری برنامه سوم
- این تجهیزات از نوع سیستمهای دیجیتال همزمان با هزینه ای معادل ۵۴ میلیون دلار برای سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ اجرا گردید.
- اهداف و ویژگیهای پروژه
- بکارگیری یک مدیریت شبکه متمرکز برای کل پروژه بمنظور امکان تسهیلات لازم در امر نگهدار شبکه
- استفاده از یک منبع در تهران و ۹ سیستم در مراکز و مرکز زاهدان بمنظور همزمان نمودن کل شبکه در پروژه مذکور
- امکان افزایش تعداد طول موج بکار گرفته شده تا سطح ۳۲ کانال در مسیرهائی که از کابل استفاده گردیده و همچنین ۱۶ کانال در مسیرهائی
- افزایش تا سطح کابلی در صورت خرید ترانسپوندرهای مورد نیاز
- ایران قطب ارتباط منطقه
- (۱) موقعیت استراتژیک و جغرافیائی کشور (۱۵ کشور همسایه) و ایجاد شبکه بین شهری با ظرفیت مناسب و پوشش کامل و فناوری جدید
- (۲) عدم دسترسی بعضی از کشورهای همسایه به دریای آزاد
- (۳) ایجاد دو نقطه اتصال مستقیم به کابلهای دریائی بین الملل
- (۴) ایجاد ارتباط مستقیم با کشورهای امارات و کویت از طریق کابل دریائی
- (۵) ایجاد ارتباط کابل فیبرنوری موجود با اکثر کشورهای همسایه (ترکمنستان ، ترکیه ، ارمنستان ، آذربایجان ، افغانستان ، امارات)
- تبدیل جمهوری اسلامی به مرکز ترانزیت منطقه
- ایجاد دو نقطه اتصال بندرعباس و چابهار با استفاده از پروژه بین المللی TAE
- در حال حاضر ارتباط با کشورهای ترکیه ، آذربایجان ، ارمنستان ، ترکمنستان از طریق کابل فیبرنوری زمینی و با کشور امارات از طریق کابل فیبرنوری دریائی برقرار است
- کابل کشی فیبرنوری دریائی ایران - کویت در دست انجام است
- کابل کشی فیبرنوری زمینی ایران - افغانستان در دست انجام است

کابل کشی فیبرنوری ایران - پاکستان در سمت ایران انجام شده و سمت پاکستان در دست برگزاری مناقصه است

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=319595>

فیبر نوری، تکنولوژی انتقال

• فیبر نوری در محیط های کوچک و محلی .

۱- پیاده سازی فیبر نوری در محیط های کوچک و محلی .

۲- پیاده سازی فیبر نوری در سطح وسیع به منظور پیکر بندی بستر انتقال شهر ها .

۳- پیاده سازی فیبر نوری در سطح بسیار گسترده به منظور پیکر بندی بستر انتقال شاهراه های بین المللی .

با توجه به افزایش پهنای باند مورد نیاز در شبکه های محلی و همچنین پراکندگی کاربران واقع در يك مرز معمولاً به دو جهت از این تکنولوژی استفاده می گردد .

الف) - به جهت پیاده سازی پهنای باند گیگابیتی برای ارتباط های سوئیچ ها و دیگر تجهیزات انتقال و همچنین به منظور ارتباط های اصلی با سوئیچ های LAN نیز از این تجهیزات استفاده می نمایند که به طور معمول در چنین

مواردی از پورت های (Giga bit interface card) GBIC با استاندارد ۱۰۰۰ BADE SXL و نیز MULTI MODE استفاده می نمایند که قابلیت انتقال اطلاعات تا حجم GBPS را تا مسافت ۵۵۰ متر دارا می باشد .

ب) - با توجه به محدودیت کابل های UTP تا مسافت ۱۰۰ متر ، یکی دیگر از موارد بسیار پر کاربرد فیبر نوری ، اتصال شبکه های LAN پراکنده در

محیط های وسیع با استفاده از فیبر نوری می باشد که در این حالت نیز معمولاً BACK BONE اصلی شبکه را با استفاده از فیبر نوری بر پا نموده و سوئیچ ها و سرور ها با پهنای ۱ GBPS به BACK BONE متصل شده و کاربران از پورت های FAST ETHERNET سرویس می گیرند .

با توجه به نوع فیبر استفاده شده SINGLE MODE و یا MULTI و همچنین نوع پورت های گیگابیتی که در سوئیچ مرکزی فیبر استفاده می شو ۱۰۰۰ BASE می توان از مسافت کمتر از ۵۵۰ متر تا ۱۵۰ کیلو متر را با استفاده از این پورت ها به طور مستقیم سرویس داد که البته با توجه به کوچک بودن محیط معمولاً از استاندارد (۱۰۰۰ M ۵۵۰ BASE SX) و یا (۱۰ KM ۱۰۰۰ BASE LX) بیشتر در این موارد استفاده می گردد .

با توجه به سطح وسیع این نوع کاربرد معمولاً کمپانی های سازنده سوئیچ های ACCESS لایه استفاده از پورت های فیبر نوری در سوئیچ های خود را جزء لاینفک دستور کار خود قرار داده و به جهت تنوع نوع پورت های فیبر نوری و کاربردهای متفاوت هر يك معمولاً سوئیچ ها را به صورت MODULAR تهیه می نمایند که بسته به نوع نیاز مازول مربوطه در سوئیچ قرار داده می شود . از جمله کمپانی هایی که در این زمینه فعالیت چشمگیری از خود نشان داده اند می توان به HYUNDAI ، CISCO ، DASAN ، و ۳ COM اشاره نمود .

• پیکر بندی بستر انتقال شهر ها .

با توجه به رشد و افزایش وسعت INTEMEL حجم اطلاعات منتقل شده در داخل آنها نیز همچنان افزایش یافته و به منظور برقراری ارتباط بین این شبکه های مجزا نیاز به شبکه گسترده تری با مدیریت متمرکز احساس می شد که شبکه های SONET ، METRO ETHERNET و انواع WDM برای پیاده سازی این منظور طراحی گردید .

با توجه به سهولت پیاده سازی METRO ETHERNET و قابلیت بسیار بالای نوع شبکه با درصد نفوذی بیشتری نسبت به موارد دیگر در شهر ها پیاده سازی گردید که هم اکنون در آمریکا و بسیاری از کشور های اروپایی از قبیل ایتالیا ، فرانسه و ... به طور کامل شبکه فیبر حتی تا درب منازل کشیده شده و کاربران با پهنای باند ۱۰ MBPS به اینترنت دسترسی دارند .

با توجه به ظرفیت بسیار بالای فیبر های نوری از جمله کاربردهای دیگری که با استفاده از این تکنولوژی بسیار موفق جلوه نموده است VEDEO ON DEMAND برای کاربران خانگی می باشد که با توجه به پهنای باند بسیار بالای فیبر های نوری به راحتی خواهند توانست تعداد بسیار زیادی از کانال های تلویزیونی را با استفاده از شبکه METRO RETHERNET خود دریافت نمایند .

از جمله دیگر کاربرد های پیاده سازی شبکه فیبر شهری ، ایجاد بستر ارتباطی بین مراکز تلفنی ، جهت انتقال مکالمات تلفنی به مراکز مختلف داخل شهری می باشد .

نوع دیگر تکنولوژی انتقال با استفاده از بستر فیبر ، SONET ، DWDM یا CWDM می باشد . که از اولین تکنولوژی های ارائه شده برای فیبر می باشد با توجه به قدمت خود در بسیاری از شبکه های فیبر نوری پیاده سازی گردیده و هم اکنون در حال فعالیت می باشد ولیکن در مقایسه با (پهنای باند ۱۰۰ MPBS الی ۴۰ GPBS) با توجه به هزینه پایین و سازگاری بسیار بالا و سهولت نصب و راه اندازی و گسترش آن ، این نوع شبکه نسبت به (SONET الی ۴۵ MPBS) بسیار بیشتر توسعه یافته و در بسیاری موارد جایگزین مناسبی برای SONET می باشد .

در عین حال در تکنولوژی DWDM و CWDM که از فرکانس های مختلف نور جهت انتقال چندین طول موج به طور همزمان بر روی يك فیبر استفاده می شود و پهنای باند های بسیار بالاتری نسبت به دو مورد قبلی قابل ارائه میباشد (۲,۵ GPBS الی ۶۴۰ GPBS) ولیکن هزینه پیاده سازی این

سیستم بر روی شبکه فیبر نوری بسیار بالا بوده و در شبکه های شهری تنها در مواردی که ناگزیر با انتقال پهنای باند های بسیار بالا باشند از این سیستم استفاده می نمایند . از جمله کمپانی های موفق در ارائه این تکنولوژی می توان به CISCO ، NORTEL ، REVER STONE و SPIRANT اشاره نمود .

• پیکر بندی بستر انتقال شاهراه های بین المللی .

یکی دیگر از موارد اصلی کاربرد فیبر نوری انتقال حجم بالای از اطلاعات در مسافت های بسیار طولانی حدود چند صد تا هزار کیلو متر می باشد . این نوع پیاده سازی فیبر نوری با توجه به طولانی بودن مسافت انتقال و حجم بالای اطلاعات ، نیاز به استفاده از تجهیزات بسیار گران قیمت جهت پیاده تضعیف هر چه کمتر لیزر انتقال یافته از تکنولوژی خاصی در ساخت فیبر این نوع شبکه ها استفاده می نمایند .

یکی از موارد فوق دقت هر چه بیشتر در ساخت فیبر به جهت يك نواختی در فیبر ساخته شده می باشد که با استفاده از شفاف ترین مواد بدین وسیله باعث تضعیف حداقل سیگنال ارسالی می گردند .

از موارد مهم دیگر در انتقال لیزر در فواصل طولانی و بدون استفاده از تکرار کننده ها ، جلوگیری از پراکندگی لیزر ارسالی در فیبر حامل می باشد که هر چه پرتو نور به طور مستقیم تر طی مسیر نماید ، در طی زمان ثابت مسافت بیشتری را طی می نماید که همین امر یکی از نکات اساسی در بکار گیری تجهیزات فیبر مورد استفاده جهت انتقال می باشد .

دو نمونه از روش هایی که جهت نیل به این هدف در تجهیزات انتقال پیاده سازی می نمایند را بررسی می نمایم .

• استفاده از فیبر هایی با همگرایی متفاوت در طول مسیر :

در این روش از دو نوع فیبر که از نظر همگرایی کاملاً متضاد یکدیگر بوده و به صورت دقیق محاسبه گردیده اند در فواصل مشخص شده (طبق محاسبات بر اساس اختلاف میزان همگرایی) به صورت متوالی استفاده می نمایند . به طور مثال اگر فیبر اول از نوع A و فیبر دوم از نوع B باشد از ترکیبی به صورت ABA جهت تشکیل مسیر انتقال استفاده می نمایند .

• بکارگیری یون ERBIUM در فیبر به میزان مشخص :

یکی دیگر از روش های ایجاد همگرایی در فیبر های مذکور ، تزریق دزی خاص از یون ERBIUM در متراژی خاص از ابتدای فیبر نصب شده جهت انتقال (میزان متراژی که یون در آن تزریق می گردد و همچنین دز یون تزریق شده با توجه به محاسبات میزان طول موج مورد استفاده ، مسافت نهایی انتقال دیتا ، سرعت انتقال و نوع فیبر مورد استفاده به طور دقیق محاسبه شده و در فیبر مورد نظر اعمال می گردد) صورت می گیرد که پیاده سازی این تکنولوژی نیز با پیچیدگی خاص خود بسیار پرهزینه می باشد .

با توجه به موارد مذکور دیده می شود که پیاده سازی تکولوژی فیبر LONG HAUL بسیار پرهزینه می باشد اما با توجه به نوع کاربرد خاص این تکنولوژی پیاده سازی آن با گسترش روز افزونی همراه بوده و با توجه به عمر زیاد تجهیزات هزینه فوق را در طی سالهای استفاده (بالغ بر ۲۰ سال) بسیار کاهش خواهد داد .

از جمله کمپانی هایی که در این زمینه فعالیت چشمگیری از خود نشان داده اند می توان به REDBACK ، ALCATEL ، REVERSTONE و NORTEL اشاره کرد .

با توجه به کل مطالب ارائه شده ، مشاهده می گردد که تکنولوژی فیبر جایگاه خاصی در تکنولوژی انتقال به خود اختصاص داده است که تقریباً جایگزین دیگری برای آن نمی توان یافت و در این عرصه از تکنولوژی ، ناخت و تاز می نماید .

منبع : مرکز اطلاع رسانی خانواده شمیم

<http://vista.ir/?view=article&id=229471>

فیبرنوری

فیبرنوری یک موجبر استوانه‌ای است که از جنس شیشه یا پلاستیک که دو ناحیه مغزی و غلاف با ضریب شکست متفاوت و دو لایه پوششی اولیه و ثانویه پلاستیکی تشکیل شده است.

• مقدمه

بعد از اختراع لیزر در سال ۱۹۶۰ میلادی ، ایده بکارگیری فیبر نوری برای انتقال اطلاعات شکل گرفت. خبر ساخت اولین فیبر نوری در سال ۱۹۶۶ همزمان در انگلیس و فرانسه با تضعیفی برابر اعلام شد که عملاً در انتقال اطلاعات مخابراتی قابل استفاده نبود، تا اینکه در سال ۱۹۷۶ با کوشش فراوان محققین، تلفات فیبر نوری تولیدی شدیداً کاهش داده شد و به

مقداری رسید که قابل ملاحظه با سیمهای کواکسیکال مورد استفاده در شبکه مخابرات بود.

در ایران در اوایل دهه ۶۰ ، فعالیتهای تحقیقاتی در زمینه فیبر نوری در مرکز تحقیقات منجر به تأسیس مجتمع تولید فیبر نوری در پونک تهران گردید و عملاً در سال ۱۳۷۳ تولید فیبر نوری با ظرفیت ۵۰,۰۰۰ کیلومتر در سال در ایران آغاز شد. فعالیت استفاده از کابل‌های نوری در دیگر شهرهای بزرگ ایران شروع شد تا در آینده نزدیک از طریق یک شبکه ملی مخابرات نوری به هم متصل شوند. انتشار نور تحت تأثیر عواملی ذاتی و اکتسابی دچار تضعیف می‌شود. این عوامل عمدتاً ناشی از جذب ماورای بنفش ، جذب مادون قرمز ، پراکندگی رابلی ، خمش و فشارهای مکانیکی بر آنها

هستند.

• فیبرهای نوری نسل سوم

طراحان فیبرهای نسل سوم ، فیبرهایی را مد نظر داشتند که دارای حداقل تلفات و پاشندگی باشند. برای دستیابی به این نوع فیبرها ، محققین از حداقل تلفات در طول موج ۱,۵۵ میکرون و از حداقل پاشندگی در طول موج ۱,۳ میکرون بهره جستند و فیبری را طراحی کردند که دارای ساختار نسبتاً پیچیده‌تری بود. در عمل با تغییراتی در پروفایل ضریب شکست فیبرهای تک مد از نسل دوم ، که حداقل پاشندگی آن در محدوده ۱,۳ میکرون قرار داشت، به محدوده ۱,۵۵ میکرون انتقال داده شد و بدین ترتیب فیبر نوری با ماهیت متفاوتی موسوم به فیبر دی.اس.اف ساخته شد.

▪ کاربردهای فیبر نوری :

- کاربرد در حسگرها

استفاده از حسگرهای فیبر نوری برای اندازه گیری کمیت‌های فیزیکی مانند جریان الکتریکی ، میدان مغناطیسی، فشار، حرارت، جابجایی، آلودگی آب‌های دریا، تشعشعات پرتوهای گاما و ایکس در سال‌های اخیر شروع شده است. در این نوع حسگرها ، از فیبر نوری به عنوان عنصر اصلی حسگر بهره گیری می‌شود، بدین ترتیب که خصوصیات فیبر تحت میدان کمیت مورد اندازه گیری تغییر یافته و با اندازه شدت کمیت تأثیر پذیر می‌شود.

- کاربردهای نظامی

فیبرنوری کاربردهای بی شماری در صنایع دفاع دارد که از آن جمله می‌توان برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشکها، ارتباط زیر دریاییها (هیدروفون) را نام برد.

- کاربردهای پزشکی

فیبر نوری در تشخیص بیماریها و آزمایشهای گوناگون در پزشکی کاربرد فراوان دارد که از آن جمله می‌توان دزیمتری غدد سرطانی ، شناسایی نارساییهای داخلی بدن ، جراحی لیزری ، استفاده در دندانپزشکی و اندازه گیری مایعات و خون نام برد.

• فناوری ساخت فیبرهای نوری

برای تولید فیبر نوری، ابتدا ساختار آن در یک میله شیشه‌ای موسوم به پیش سازه از جنس سیلیکا ایجاد میگردد و سپس در یک فرآیند جداگانه این میله کشیده شده تبدیل به فیبر می‌گردد . از سال ۱۹۷۰ روشهای متعددی برای ساخت انواع پیش سازه‌ها بکار رفته است که اغلب آنها بر مبنای رسوب دهی لایه‌های شیشه‌ای در داخل یک لوله به عنوان پایه قرار دارند.

▪ روشهای ساخت پیش سازه

روشهای فرآیند فاز بخار برای ساخت پیش سازه فیبرنوری را میتوان به سه دسته تقسیم کرد:

- رسوب دهی داخلی در فاز بخار

- رسوب دهی بیرونی در فاز بخار

- رسوب دهی محوری در فاز بخار

▪ موادلازم در فرآیند ساخت پیش سازه

- تتراکلرید سیلیکون:

این ماده برای تأمین لایه‌های شیشه‌ای در فرآیند مورد نیاز است.

- تتراکلرید ژرمانیوم:

این ماده برای افزایش ضریب شکست شیشه در ناحیه مغزی پیش سازه استفاده میشود.

- اکسی کلرید فسفریل:

برای کاهش دمای واکنش در حین ساخت پیش سازه ، این مواد وارد واکنش میشود.

- گاز فلوئور:

برای کاهش ضریب شکست شیشه در ناحیه غلاف استفاده میشود.

- گاز هلیوم:

برای نفوذ حرارتی و حباب زدایی در حین واکنش شیمیایی در داخل لوله مورد استفاده قرار میگیرد.

- گاز کلر:

برای آب زدایی محیط داخل لوله قبل از شروع واکنش اصلی مورد نیاز است .

▪ مراحل ساخت

- مراحل صیقل حرارتی:

بعد از نصب لوله با عبور گازهای کلر و اکسیژن ، در درجه حرارت بالاتر از ۱۸۰۰ درجه سلسیوس لوله صیقل داده میشود تا بخار آب موجود در جدار داخلی لوله از آن خارج شود.

- مرحله اچینگ:

در این مرحله با عبور گازهای کلر ، اکسیژن و فرئون لایه سطحی جدار داخلی لوله پایه خورده می‌شود تا ناهمواریها و ترکهای سطحی بر روی جدار داخلی لوله از بین بروند.

- لایه نشانی غلاف:

در مرحله لایه نشانی غلاف ، ماده تترا کلرید سیلیسیوم و اکسی کلرید فسفریل به حالت بخار به همراه گازهای هلیوم و فرئون وارد لوله شیشه‌ای میشوند و در حالتی که مشعل اکسی هیدروژن با سرعت تقریبی ۱۲۰ تا ۲۰۰ میلیمتر در دقیقه در طول لوله حرکت میکند و دمایی بالاتر از ۱۹۰۰ درجه سلسیوس ایجاد می‌کند.

ذرات شیشه‌ای حاصل از واکنشهای فوق به علت پدیده ترموفرسیس کمی جلوتر از ناحیه داغ پرتاب شده و بر روی جداره داخلی رسوب می‌کنند و با رسیدن مشعل به این ذرات رسوبی حرارت کافی به آنها اعمال میشود. بطوری که تمامی ذرات رسوبی شفاف میگردند و به جدار داخلی لوله چسبیده و یکنواخت میشوند. بدین ترتیب لایه‌های شیشه‌ای مطابق با طراحی با ترکیب در داخل لوله ایجاد میگردد و در نهایت ناحیه غلاف را تشکیل میدهد.

منبع : سایت برق و الکترونیک

<http://vista.ir/?view=article&id=246240>

 vista.ir
Online Classified Service

فیبرنوری به کمک اپراتورها می‌آید

محمدعلی عابدی پیش از آنکه با مدیرعاملی شرکت ارتباط مشترک شهر و داستان سایت شرینگ، نامش بر سر زبان‌ها بیفتد، سالها در اداره کل مخابرات شهرداری تهران فعالیت کرده بود. او خود موسس این مرکز در سال ۱۳۷۰ بوده و در تمام این سالها مدیرکل آن نیز بوده است. عابدی ۴۸ ساله لیسانس برق و کارشناسی ارشد مخابرات دارد و در شهر آکسفورد درس خوانده است. او را می‌توان بازمانده نسل مدیران اصفهانی دوران غلامحسین کرباسچی دانست. مدیری که در تمام این سالها در شهرداری بوده و تنها سه سال به هنگام شهرداری محمود احمدی‌نژاد به قشمر رفته است.

▪ داستان سایت شرینگ به چه مرحله‌ای رسیده است؟

- کار پیچیده‌ای است. به دلیل مسائل حقوقی بین اپراتورها، مسائل مالی،

نگهداری، تجاری و... مقوله ساده‌ای نیست. سه شریک تجاری را سر میز مذاکره آوردن و مسائل را مطرح کردن و به تفاهم رسیدن کار ساده‌ای نیست. این کار در سه چهار ماه گذشته انجام شده و ائین‌نامه استفاده از سایت شرینگ تهیه شده و به تصویب مجمعی که اپراتورها در آن حضور دارند، به نام شرکت ارتباط مشترک شهر رسیده و برای اپراتورها ارسال شده است. بنابراین برای توسعه سایتها در تهران باید از فلسفه سایت شرینگ پیروی شود و اگر در محلی دو یا سه اپراتور بتوانند از یک سایت استفاده کنند و حتی اگر بشود فضایی را برای اپراتور سوم هم ذخیره کرد، قطعاً در توسعه BTSها در شهر تهران این مسئله لحاظ می‌شود.

▪ بالاخره ترکیب سهام هر کدام از اپراتورها و شهرداری تهران در شرکت ارتباط مشترک شهر چگونه شد؟

- به پیشنهاد شهردار تهران و موافقت وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، شرکتی به نام ارتباط مشترک شهر برای ساماندهی BTSها در شهر تهران، تشکیل شد. همراه اول، ایرانسل و تالیا هر کدام ۱۷ درصد سهام و شهرداری تهران ۴۹ درصد سهام را در اختیار دارند. این شرکت موافقت اصولی تاسیس را از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی گرفت و به ثبت رسید.

این شرکت چند هدف را دنبال می‌کند. یک بحث سایت شرینگ است. دو، بحث زیباسازی است که در هر محلی که نصب می‌شوند باید با مبلمان شهری و محیط همخوانی داشته باشند. اصلا فلسفه حضور شهرداری در این شرکت، همان زیباسازی و استحکام این دکل‌ها در برابر حوادث طبیعی است.

▪ بارها گفته شد که شهرداری در تشکیل این شرکت سهم‌خواهی می‌کند و مانع اصلی تشکیل آن است. آیا سهم‌خواهی در کار بود؟

- عملیات اجرایی این چند ماه شرکت نقیض این سخنان را ثابت می‌کند. ما در ۶-۷ ماه گذشته که این شرکت تاسیس شده، سعی کرده‌ایم مشکلات بین اپراتورها را حل کنیم و هیچ وقت بحث سهم‌خواهی نبود و هیچ‌جای این معادله هم سهمی برای شهرداری دیده نشده است. فقط بحث این است که ما وکیل مردم هستیم در املاک و اموال شهر و موکل این اجازه را به ما نمی‌دهد که این امکانات را هرطور که بخواهیم، استفاده کنیم. این زمینی را که اپراتور می‌خواهد یک استفاده اقتصادی از آن بکند باید استفاده بهینه شود. حداقل باید سازه‌اش مناسب باشد. چون اگر مشکلی برای شهروندان ایجاد کرد پاسخگو شهرداری تهران است که اجازه داده در املاک عمومی دکل زده شود. شما تصور کنید در وسط یک پارک که درختان زیادی هست یک BTS نصب شده. ضمن اینکه از نظر دیداری یک سازه بسیار ناهمگون با محیط پارک علم شده، تاسیسات این دکل در یک فضای با فنس و سیم‌خاردار وسط پارک، خیلی زنده است. بنابراین وجود شهرداری در این تشکیلات فقط بحث‌های شهروندی بود که حقوق شهروندی رعایت شود.

قبل از این ۶ ماه، بازار تلفن‌همراه به‌خاطر عدم توسعه هنوز به این شکل نشده بود. ولی از روزی که این شرکت تاسیس شده و با قوانین جدید مجوز توسعه صادر کرده، شما می‌بینید که موبایل به روز رسیده است.

ضمن اینکه ما هیچ منفعتی نداشتیم. اجاره‌های معوقه اپراتورها بابت زمین‌های عمومی که از ما گرفته‌اند را هنوز نتوانسته‌ایم وصول کنیم. تالیا و همراه اول این اجاره‌ها را پرداخت نکرده‌اند. چه برسد به اینکه بخواهیم سهمی داشته باشیم.

پول در ترنزکشن است که مثلا همراه اول در یک روز به مناسبت عید میعت ۱۶ میلیون پیامک ضرب در رقم زیادی پول، درآمدشان است که ما سهمی از آن نداریم. ما فقط در راستای اینکه شهر خراب نشود و در ضمن باید شهروند از تلفن‌همراه استفاده کند، وظیفه خودمان می‌دانستیم که مشارکت کنیم. تا پوشش کاملی برای شهروندی که پول می‌دهد ایجاد شود.

ما در ۶ ماه گذشته بسیار کمک کرده‌ایم به بحث روان شدن ارتباط بین این شرکت‌ها که بعضا این دو اپراتور و تالیا حاضر نیستند سر یک میز بنشینند. ما افتخار داریم که این‌ها را سر یک میز نشانده‌ایم و مشکلاتشان را حل کرده‌ایم.

شما نگاه کنید در اتوبان مدرس چندین نقطه دو BTS کنار هم قرار گرفته. این نشان می‌دهد دو اپراتور نتوانسته‌اند یک مذاکره ساده با هم داشته باشند که یک سازه بزنند و با هم استفاده کنند که ما به دنبال این هستیم همه این مشکلات را حل کنیم.

- بعد از راه اندازی سایت شرینگ هم اپراتورها باید بابت اجاره محل BTS به شهرداری مبلغی بدهند؟
- اپراتورها یک زمینی را متصرف می‌شوند. قرارداد اجاره‌ای با شهرداری دارند. مانند اماکن خصوصی که اجاره می‌کنند. این بحث اصلا ربطی به کار ما ندارد. این یک قراردادی است بین شهرداری تهران و اپراتور که بابت استفاده از یک ملک عمومی باید اجاره بدهد که بسیار هم بدهکار هستند. نزدیک ۵ میلیارد تومان همراه اول به شهرداری بدهکار است و حدود ۱۰ میلیارد تومان بدهی‌های تالیا بوده که در حال رفع و رجوع است. یعنی ما حتی اجاره‌هایی که حق مسلم شهرداری تهران هست را هم هنوز نتوانسته‌ایم وصول کنیم.
- تا به حال شده به خاطر نپرداختن اجاره، سایتی جمع‌آوری شود؟
- نه خیر. من به ضرس قاطع به شما عرض می‌کنم. با وجود اینکه این مشکل را داشته‌اند در شش ماه گذشته ما بیش از ۲۰۰ مجوز نصب دکل برای این‌ها صادر کرده‌ایم و هیچ‌گونه تداخلی بین نپرداختن و نصب نیست، چون بحث را توسعه‌ای می‌بینیم.
- این ۲۰۰ مجوزی که داده‌اید، به صورت اشتراکی برای هر سه اپراتور بوده یا نه، باز هم هر کدام جداگانه سایت می‌زنند؟
- کار شرکت را ما در سه فاز تعریف کردیم. فاز اول مربوط به نقاط حساسی بود که در یکی دو سال گذشته در نقطه کور اپراتورها بود و نصب BTS در آنجا اجتناب ناپذیر بود. اول سعی کردیم نقاط کور داده شود.
- در فاز دوم برای طراحی‌های جدید و توسعه قطعا باید از فلسفه سایت شرینگ استفاده کنند. ما تمام اطلاعات سایت‌ها را از دو اپراتور و تالیا جمع‌آوری کردیم و در اختیار هر سه گذاشتیم که در طرح‌های توسعه‌شان اول از این اماکن استفاده کنند و اگر نشد به سراغ سایت مستقل بروند.
- در فاز سوم هم چیزی بیش از ۳ هزار BTS در شهر تهران هست که قطعا به دنبال تک تک این‌ها خواهیم رفت و آن‌جایی که روی چندسازه است را یکی می‌کنیم و بحث زیباسازی‌اش را انجام می‌دهیم و این‌ها را مطابق آن محیطی که هستند همگون می‌کنیم. مثلا اگر در وسط یک پارک است، باید به شکل یک درخت مصنوعی شود و امکانت جانبی‌اش هم به صورت تپه خاکی یا سنگ مصنوعی درآید که شبیه محیط باشد.
- این سه فاز چه زمانی آغاز می‌شوند و به پایان می‌رسند؟
- ما سه فاز را با هم شروع کردیم. ما هفته پیش بازدید از تاسیسات آفریقای جنوبی داشتیم که MTN که شریک ایرانسل است در شهر زوهانسبورگ زیباسازی کرده بود و یک کارخانه‌ای را آنجا دیدیم که این دکل‌ها را تولید می‌کرد.
- چون مثلا اگر یک درخت مصنوعی بخواهد کار BTS را انجام بدهد، نباید هیچ مانعی در مقابلش باشد. حالا اگر درخت برگ دارد، این برگ باید از ترکیب خاصی باشد که جلوی تشعشع امواج را نگیرد. از آن‌ها خواستیم که در اسرع وقت یک نمونه برای ما بفرستند تا به صورت پایلوت جایی نصب کنیم و درآینده خواهیم خواست که این سازه‌های همگون را در ایران هم تولید کنند. یعنی ما فاز ۲ را هم از همین الان شروع کرده‌ایم. در فاز دو آئین‌نامه مصوب شده و فاز یک را هم با مجوزها شروع کرده‌ایم.
- این کارخانه تولید BTS که قرار است فعالیت کند، متعلق به سهامداران سایت شرینگ است؟
- این با پول خود اپراتورها و شهرداری اتفاق می‌افتد و سود و زیانش برای همه است.
- در آئین‌نامه‌ای که به تصویب رسیده، وضعیت تعرفه‌های استفاده از سایت‌های مشترک چگونه است؟
- آئین‌نامه تدوین شده و برای سازمان تنظیم مقررات ارسال شده که نظراتشان را بدهند اما تعرفه‌اش هنوز مشخص نشده است. یک مشاور خبره

از کارشناسان شرکت مخابرات ایران که کار تعرفه می‌کرده و الان بازنشسته شده، جزئیات را بررسی می‌کند. الان کلیات اینکه سه اپراتور چطور می‌توانند از سایت‌های یکدیگر استفاده کنند، مشخص شده است.

یعنی هنوز به عدد نرسیده‌اید.

برای درآوردن عددها دو مشاور وجود دارد. یکی مشاور حقوقی که به سازمان تنظیم مقررات مشاوره می‌دهد و یکی هم که گفتیم به ما، هر دو دارند آن جزئیات را در می‌آورند.

▪ قبلاً گفته بودید می‌خواهید یک مشاور خارجی برای شرکت بگیرید. این موضوع به کجا رسید؟

- در فراخوانش تا حدودی با بحث تحریم‌ها مواجه شدیم. از هرکدام از اپراتورها هم خواستیم که از طرف‌های خارجی‌شان بخواهند با ما همکاری کنند، خیلی استقبال نکردند. بنابراین ما این را بومی‌سازی کردیم. یعنی خودمان با تفاهم بین اپراتورها یک آئین‌نامه‌ای تنظیم کردیم و خودمان به صورت داخلی برای اینکه کار خیلی معطل نشود کار را انجام دادیم. برای اینکه ممکن است گرفتن مشاور خارجی زمان ببرد. ممکن است اگر در طول عملیات به مشکل بخوریم، مجبور شویم مشاور خارجی هم انتخاب کنیم.

▪ مدیران وزارت ارتباطات می‌گویند اپراتور سوم تلفن‌همراه و اپراتورهای Wimax نیز می‌توانند از سایت شرینگ استفاده کنند. این موضوع تا چه حد صحت دارد؟

- هر کدام از اپراتورها پهنای باند خاصی را می‌خواهند. مثلاً همراه اول هم از باند ۸۰۰-۹۰۰ استفاده می‌کند و هم باند ۱۸۰۰. جای قرار گرفتن هرکدام از این آنتن‌ها روی BTS هم فرق می‌کند. پس یک دکل در ارتفاعات مختلف می‌تواند به هرکدام از این اپراتورها خدمات بدهد. خدمات ۳G چون بحث انتقال دیتا است، پوشش بسیار زیادی در فضای کمی می‌خواهد. پس در جای خاصی از دکل باید خدمات اپراتور سوم بدهیم. Wimax هم همین‌طور. چون فلسفه‌اش انتقال Voice نیست و انتقال دیتا است، در جای خاصی قرار می‌گیرد. چون همه این‌ها در یک نقطه نصب نمی‌شوند، می‌توانند همه خدمات رادیویی را بدهند.

تنها مشکلی که وجود دارد، هندور کردن مشترک بین دو دکل است که باید توسط لینک ماکروویو انجام شود.

بنابراین آنتن‌ها می‌توانند در ارتفاع پائینی از دکل قرار گیرند، اما برای لینک کردن دو آنتن با هم به لینک ماکروویو احتیاج داریم که برای این‌هم در تلاش هستیم راهکاری پیدا کنیم و این راهکارش این است که از شرکت زیرساخت و سازمان کنترل ترافیک کمک بگیریم و از مجموعه فیبرهایی که در شهر تهران موجود است و چهارراه‌ها را به هم متصل کرده برای کنترل ترافیک، استفاده کنیم. اگر بتوانیم مشکلات قانونی‌اش را حل کنیم، می‌توانیم بین BTS‌ها از فیبر استفاده کنیم. این بالاترین آرزوی اپراتورها است که مشکل اساسی‌شان هندور کردن است.

اگر ما بتوانیم این‌ها را توسط فیبر به هم وصل کنیم هم مشکل پهنای باندشان حل می‌شود و هم سرعت عمل بالا می‌رود و دیگر نیازی نیست دکل‌ها خیلی بلند باشند تا توسط آنتن ماکروویو به هم لینک شوند. این موضوع اگر اتفاق بیفتد به Wimax و ۳G بسیار کمک خواهد کرد.

پس آن مسئولان درست گفته‌اند و اگر اهداف ما درست در این شرکت پیاده شود، می‌توانیم خدمات صوت و دیتا را در حد استانداردهای جهانی به مردم ارائه کنیم.

▪ اپراتور سوم و اپراتورهای Wimax از سایت شرینگ خدمات می‌گیرند یا سهامدار آن می‌شوند؟

- این در اساسنامه دیده شده. اساسنامه می‌گوید باید به شرکت‌های جدید خدمات داده شود. اما نحوه تصمیم‌گیری بستگی به سهامداران دارد که خدمات بدهند یا سهامداران را اضافه کنند.

مهم این است که الان در تهران بیش از ۳ هزار BTS وجود دارد و هیچ ساختاری موجود نبود و این اتفاق می‌مون که با درایت شهردار تهران اتفاق افتاد، بستری را به وجود آورد که ما حتی امکان اجازه بدهیم ۲G و Wimax از سازه‌های موجود استفاده کنند و تا آنجا که مطلع هستم، شرکت‌کنندگان در مزایده می‌دانند باید از امکانات سایت شرینگ استفاده کنند و اگر جایی را پیدا کردند که تحت پوشش نیست آنوقت سایت مستقل بزنند.

این اتفاق مبارکی بود برای اپراتور سوم که با تشکیلاتی مواجه است که اطلاعات را می‌دهد و می‌تواند طراحی‌اش را براساس سایت‌های موجود انجام بدهد و چه بسا کارش را خیلی سریع عملیاتی کند. این کار را در اصل باید سازمان تنظیم مقررات انجام بدهد و ما داریم به آنها کمک می‌کنیم.

▪ این طرح برای تهران است یا در همه شهرهای کشور اجرا می‌شود؟

- دامنه فعالیت این شرکت، کل کشور است و حتی برون مرزی هم اگر احیانا بخواهند، می‌توانند این دانش را منتقل کنند و درآمدی داشته باشند. منتها در تهران به صورت پایلوت این اتفاق می‌افتد و تصمیم داریم در شورای عالی کلان‌شهرها که در آبان یا آذر در شیراز است، این طرح را برای شهرداری کلان‌شهرها توضیح بدهیم و شعبی با کمک شهرداری‌ها آنجا بزنیم و کم کم این خدمات را با مشارکت شهرداری شهرهای بزرگ به آنجا هم منتقل کنیم.

▪ یعنی سایت شرینگ در شهرهای دیگر هم شعبه می‌زند؟

- با مشارکت شهرداری آن شهرها. یعنی بخشی از سهمی که ما داریم، می‌تواند منتقل شود به آنجا. چون اپراتورها که ثابت هستند. حالا این شهرداری تغییر می‌کند و ما اطلاعات‌مان را منتقل می‌کنیم.

▪ شما مدیرکل اداره مخابرات شهرداری هم هستید. وظایف این اداره چیست؟

- شهر یک موجود زنده است و اداره کل مخابرات یک تشکیلات مخابراتی ۲۴ ساعته خدمات‌رسانی شهروندان و درون سازمانی است. یعنی ما مراکز پیام بی‌سیم داریم و یک شبکه ۳ هزار شماره‌ای پیشرفته به نام شبکه ترانک که کلیه مراکز پیام ما را در ۲۲ منطقه شهری به هم متصل می‌کند و این‌ها ۲۴ ساعته فعالیت می‌کنند. یعنی بعد از ساعت اداری، این مرکز به‌عنوان مرکزی که تمام هماهنگی‌ها خدمات شهری را انجام می‌دهد فعال است. به خصوص در مسائلی مانند بحران‌ها و حوادث، این مرکز کل خدمات شهرداری تهران را بین مسئولان هماهنگ می‌کند. ما شاید خودمان چیزی حدود ۴۰۰ دکل در شهر تهران داریم که در بحث سایت شرینگ، اطلاعات این سایت‌ها را هم در اختیار اپراتورها قرار دادیم.

▪ یعنی شهرداری تهران یک شبکه مستقل مخابراتی دارد؟

- به غیر از بحث تلفن که از تلفن شهری استفاده می‌کند، یک شبکه داخلی خاص خودش را دارد که ۲۲ منطقه و سازمان‌هایش از طریق شماره‌های داخلی به هم لینک هستند.

▪ این شبکه مخابراتی زیر نظر شهرداری است یا شرکت مخابرات؟

- نه خیر، ما بعضا بین شهرداری‌های مناطق و مراکز تلفن، لیزلاین گرفته‌ایم. یعنی کابل‌های ۱۰۰ زوجی و ۵۰ زوجی از مخابرات اجاره کرده‌ایم و از آن کابل‌ها، شبکه داخلی خودمان را داریم.

- مرکز ۱۳۷ هم زیر نظر شما است؟

- فقط خدمات مخابراتی‌اش با ما است.

منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

<http://vista.ir/?view=article&id=342795>

فیشینگ

فیشینگ (Phishing)، به معنای کپی همانند سازی شده از یک صفحه اینترنتی آشنا است که کاربر را گمراه کرده و در واقع وسیله ای برای به دست آوردن اطلاعات شخصی وی به شمار می آید.

ما همه روزه درباره نامه های الکترونیکی دروغین یا تقلبی چیزهایی میشنویم. این نامه های دروغین، که وسیله فریب به شمار می آیند، در ظاهر از یک آدرس اینترنتی قانونی و با یک خواسته موجه برای اشخاص ارسال میشوند و معمولا برای این منظور به کار میروند که اطلاعات شخصی یا جزئیات حسابهای اینترنتی یا بانکی شما را بررسی و نسخه برداری کنند.

یک مثال میتواند این باشد که شما ای - میلی دریافت میکنید که ظاهرا از

بانک فرستاده شده و در آن از شما خواسته شده که بر روی یک لینک کلیک کرده و مشخصات بانکی خود را بازبینی نمایید. معمولا در چنین مواقعی یک اخطار در برابر تعقیب نکردن لینک وجود دارد، از جمله اینکه کلیک نکردن آن موجب بسته شدن یا معلق شدن حساب بانکی شما

خواهد شد.

هدف فرستنده این ای-میل این است که شما اطلاعات خصوصی خود شامل رمز عبور، شماره ملی، شماره حساب بانکی و مانند آنها را فاش کنید. به فرستادن چنین ای - میل هایی فیشینگ نیز میگویند.

• چگونه فیشینگ را متوقف کنیم

ممکن است گیرنده چنین ای - میلی در نگاه اول متوجه نشود که این نامه از طرف شرکتی که با او کار میکند نیست و اصلا هیچ پشتوانه قانونی ندارد. بخش فرستنده یا from در این ای - میل میتواند حاوی آدرس واقعی شرکت یا کمپانی مورد اشاره باشد و لینک موجود هم ظاهرا قرار است کاربر را به وب سایت قانونی و رسمی شرکت رهنمون شود، اما در واقع کاربر به یک سایت جعلی راهنمایی میشود. ظاهر یک ای - میل برای فیشینگ میتواند بسیار فریبنده باشد اما مهم این است که این نامه ها هرگز از طرف شخص یا جایی که ادعا میکند، فرستاده نشده است.

چنین ای - میل هایی دارای مشخصات مشترکی هستند که در تصویر مشاهده میکنید:

(۱) آدرس موجود در قسمت مربوط به فرستنده یا فرم، ظاهرا از طرف کمپانی قانونی است. مهم این است که بدانیم تغییر دادن اطلاعات این قسمت کار بسیار ساده ای است.

(۲) این ای - میل ها معمولا شامل نشانه یا تصویری هستند که از وب سایت کمپانی اصلی برداشته شده اند.

(۳) ای - میل دارای یک لینک قابل کلیک شدن است که با توضیحی همراه است که برای معتبر ساختن یا تمدید اعتبار خود باید آنرا کلیک کنید. شما به محض انتخاب کردن این لینک میتوانید در گوشه چپ صفحه آدرسی را مشاهده کنید که در اصل آدرس واقعی وب سایتی است که در صورت کلیک کردن به آن خواهید رفت. توجه کنید که این لینک به آدرس قانونی ای که شما انتظار دارید منتهی نمیشود.

• چه کسی در پشت فیشینگ است و چرا

افرادی که در پس پرده فیشینگ هستند، متخصصین جعل اینترنتی هستند. آنها به معنای واقعی کلمه، میلیونها ای - میل جعلی را پست میکنند به امید اینکه در نهایت تعداد اندکی به آنها پاسخ داده و اطلاعات خود را در اختیارشان قرار دهند.

هر کسی که دارای یک آدرس ای - میل باشد در خطر دریافت چنین نامه هایی هست و آدرسی که با وارد کردن آن در گروهها، خبرنامه ها و دیگر وب سایتهای خدماتی، در اینترنت جنبه عمومی پیدا کرده باشد بیشتر در معرض فیشینگ خواهد بود زیرا نشانی الکترونیک میتواند توسط اسپایدرهایی (spiders - برنامه هایی که به صورت خودکار در وب میگردند و اطلاعات را جمع آوری مینمایند) که کارشان تصرف هرچه بیشتر آدرس الکترونیک است، غصب شود. به این ترتیب به دست آوردن اطلاعات اولیه برای جاعلان خرجی ندارد.

• برخورد صحیح چیست

امیدواریم تا اینجا توانسته باشیم روشهای تشخیص نامه های جعلی را به خوبی توضیح داده باشیم. این نامه ها در اصل میتوانند از هر جایی که شخص در آن اطلاعاتی را ثبت کرده باشد پست شوند، به خصوص اگر کاربر در آن سایت اطلاعات مالی خود را هم وارد کرده باشد.

قانون طلایی برای جلوگیری از فریب خوردن توسط فیشینگ، این است که هرگز بر روی لینکهای موجود در متن نامه کلیک نکنیم و همواره چنین

ای- میلی را بلافاصله پاک کرده و پس از آن قسمت trash را هم خالی کنیم تا از کلیک اتفاقی بر روی آن جلوگیری کنیم. اگر به هر دلیل غریبی شما دارای احساس آزارنده ای شدید که ممکن است این یک ای- میل واقعی باشد و آنرا باز کردید هم، به قانون طلایی توجه کنید و روی هیچ لینکی کلیک نکنید. کسانی که واقعا از به مخاطره افتادن حساب خود وحشت دارند و میخواهند اطلاعات خود را تایید نمایند، باید یک صفحه جدید باز کرده و نشانی وب سایت "واقعی" را در محل آدرس مرورگر وارد کنند و همانطور که همیشه وارد این وب سایت میشده اند به آن وارد شده و اطلاعات شخصی خود را چک کنند.

این کار شما را در جریان آخرین اخبار سایت و حساب خودتان قرار میدهد و هرگونه احتمال پاسخ به یک نامه جعلی را هم برطرف مینماید. شما میتوانید برای تاثیر بیشتر در سرنوشت ای - میل هایتان، مراتب را به کمپانی یا وب سایت خود اطلاع دهید. بسیاری از شرکتها و کمپانها نگران سوء استفاده از نام شرکت خود هستند و چنین نامه های جعلی را پیگیری میکنند.

• روش جدید فیشینگ

مانند هر روش بدخواهانه دیگر، هنگامی که درصد کوچکی از افراد به ماهیت آن پی میبرند، این جاعلان هم در صدد یافتن روشهایی تازه برای حمله برمی آیند که با روش قبل کمی تفاوت داشته باشد. در این مورد، جاعلان کاری کرده اند که به دام انداختنششان مشکلتر باشد. یکی از این روشهای فیشینگ، متمرکز شدن بر یک کاربر خاص یا یک حوزه خاص در یک تشکیلات است. نامه جعلی ظاهرا بدون هیچ مورد غیر قانونی از طرف یکی از اعضای کمپانی ارسال میشود و طوری نوشته شده است که گویا شخص فرستنده تنها به شخص گیرنده اعتماد دارد و از او کمک میخواهد و خواسته است تا او رمز یا رمزهای عبور و یا ID را برایش بفرستد. این روش با بهره بردن از ذکر نام یک شخص حقیقی به جای یک سیستم پشتیبانی، اعتماد بیشتری را جلب میکند و گاهی از کاربر میخواهد که به دلیل خاصی اطلاعات خود را به روز درآورده یا صحت آنها را بررسی کند. به این ترتیب جاعلان و سوناستفاده گران وارد سیستم امن شبکه یک شرکت میشوند. تعدادی دیگر از این روشهای فیشینگ، طوری طراحی شده که با کلیک کردن بر روی یک لینک، نرم افزارهای جاسوسی spyware را وارد سیستم میکند تا اطلاعات را سرقت کند.

<http://vista.ir/?view=article&id=280626>

قماربازی در اینترنت و فرزندان شما ...

• چه باید کرد تا فرزندانمان از قمارکردن در اینترنت برحذر باشند
این روزها ، لازم نیست بچه‌ها زحمت زیادی بکشند تا سایت‌های قماربازی و
قمارخانه‌های اینترنتی را پیدا کنند . تبلیغات و آگهی‌های کازینوهای اینترنتی
در سراسر وب پخش شده‌اند و بر در و دیوار اکثر سایت‌ها چسبیده‌اند؛
مخصوصاً سایت‌هایی که مورد توجه نوجوانان و حتا کودکانِ خردسال
قرارمی‌گیرند.

بسیاری از کودکان به سراغ سایت‌های شرطبندی مسابقات ورزشی
می‌روند ؛ جایی که برندگان‌شان هفتگی تعیین می‌شوند و قرعه‌کشی و
مراسم اعطای جوایز نیز دارند . این قبیل سایت‌ها را نمی‌توان به عنوان

سایت‌های قماربازی به حساب آورد ، زیرا بازدیدکنندگان آنها در ازای پرداخت پول بازی نمی‌کنند.

مع‌هذا ، بچه‌ها در این سایت‌ها یاد می‌گیرند که چطور شرطبندی کنند ، ضمن آن‌که اغلب این سایت‌ها به قمارخانه‌های اینترنتی نیز ختم
می‌شوند و مسیر رفتن به کازینوهای مجازی را هموار می‌سازند.

اما چرا يك سایت این هدف را در پیش می‌گیرد که نوجوانان را به قماربازی و سرزدن به سایت‌های شرطبندی تشویق نماید؟ پاسخ آن ، تمرین‌دادن
است ، آنها با این کار مغز نوجوانان را شست‌وشو می‌دهند تا قماربازی را يك کار مهیج ، جذاب ، ساده ، و خانوادگی تصور نمایند. صنعت
شرطبندی ، یکی از بزرگ‌ترین رشته‌های پول‌ساز و بخش‌های پُر درآمد اینترنت است. و این در حالی است که پیش‌بینی می‌شود قماربازی
اینترنتی ظرف چند سال آینده ، تا ده برابر رشد داشته باشد.

اما برای آن‌که جلوی قماربازی کودکان خود را در اینترنت بگیرید ، ۳ توصیه‌ی زیر را می‌توانید در نظر بگیرید:

(۱) با فرزندان خود در مورد قماربازی و خطرات بالقوه‌ی آن صحبت کنید . نگرش و برداشت خودتان را در مورد قماربازی بیان نموده و احساس واقعی
خود را به آنها انتقال دهید . فراموش نکنید که شما مهم‌ترین نقش را در الگوبرداری فرزندان خود دارید .

(۲) ببینید بچه‌های شما در اینترنت به کجا می‌روند و به چه کاری مشغول می‌شوند . در این مورد که فرزندان‌تان می‌توانند به چه بازی‌هایی در
اینترنت بپردازند، فواین سیفت و سخت وضع‌کنید. کامپیوترهایی را که می‌توانند به اینترنت متصل شوند، در اتاق پذیرایی قرار دهید ، نه در اتاق
خواب فرزندان‌تان.

(۳) نصیحت و توصیه‌ی کارشناسان را قبول کنید. یکی از این نصایح آن است که این خطرات را در ارتباط با قماربازی اینترنتی به فرزندان خود تذکر
دهید:

• به فرزندان خود یادآوری کنید که قماربازی کار مذموم و نکوهیده‌ای است، و چه از نظر شرعی و چه از نظر قانونی يك گناه و خلاف بزرگ محسوب
می‌شود . و این‌که اصلاً قماربازی کودکان در اکثر کشورهای دنیا ممنوع است. به فرزندان خود کمک کنید تا از ماهیت قماربازی سردر بیاورند.
قماربازی و قمارخانه‌های اینترنتی يك کسب و کار پردرآمد به حساب می‌آید . آنها پول هنگفتی به جیب می‌زنند، ولی بخش کوچکی از آن را به

برندگان خود می‌دهند .

▪ برای فرزندان خود توضیح دهید که همیشه قبل از به کار بردن شماره‌ی کارت اعتباری‌تان ، اجازه بگیرند و کسب تکلیف کنند . قمارخانه‌های اینترنتی معمولاً نیاز به استفاده از کارت اعتباری دارند . این روزها که انواع و اقسام کارت‌های اعتباری نیز در ایران به جریان افتاده‌اند ، لزوم تدابیر امنیتی بیش‌تری در مورد آنها احساس می‌شود .

▪ برای فرزندان خود توضیح دهید که قماربازی می‌تواند اعتیادآور باشد و قمارباز به يك فردِ معتاد تبدیل شود. قماربازی در اینترنت، يك فعالیت انفرادی است . افراد می‌توانند مدت‌های مدید، بدون آن‌که کسی مزاحمشان شود به قماربازی مشغول شوند.

قماربازی در تنهایی ممکن است به يك عادت مُزمن تبدیل شده و فرد قمارباز را از نظر روانی و شخصیتی کاملاً تخریب نموده، و او را به يك آدم منزوی و گوشه‌گیر بدل سازد.

در هر حال ، تا دیر نشده است باید در مورد قماربازی و قمارخانه‌های اینترنتی فکری کرد و از نسل جوان این مملکت در برابر این خطر بالقوه محافظت نمود. خیال نکنید اگر از "قماربازی" حرف نزنید ، کسی قمارباز نمی‌شود. مورد "ایدز" که یادتان نرفته است ؟

منبع : ماهنامه کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=251336>

قوانین و مقررات اینترنت در ایالات متحده آمریکا

پدیده اینترنت در چند سال اخیر باعث تحول عظیمی در امر ارتباطات شده است ولی همزمان به دلیل گستردگی و کنترل دشوار این پدیده جدید، قوانین موجود پاسخگوی مشکلات به وجود آمده از طریق آن نیست. در این مقاله سعی شده است با نگاهی به قوانین و مقررات مربوط به اینترنت در آمریکا راهی برای دسترسی به قوانین مناسب در همین زمینه در کشورمان گشوده شود. این مقاله به مطالعه و بررسی قواعد مسئولیت مدنی در

رابطه با اینترنت، حقوق قراردادها، حقوق مالکیت معنوی، حقوق جزایی در رابطه با تخلفات اینترنتی و حمایتها و محدودیتهای قانون اساسی در اینترنت به علاوه موارد مربوط در مورد اوراق بهادار و محاکمات اینترنتی پرداخته است.

پیدایش اینترنت و رایانه از بزرگترین تحولات فناوری در قرن بیستم به شمار می رود. امروزه در سراسر جهان بیش از دو میلیارد نفر از اینترنت استفاده می کنند. ۸۰ درصد از کارکنان آمریکایی نیز طبق آمارهای موجود برای کار از رایانه استفاده می کنند. پرواضح است که حقوق نیز باید پا به پای پیشرفت فناوری، متحول شود. فناوری جدید احتیاج به قوانین جدید نیز دارد. اینترنت همان گونه که فرصت هایی جدید در تجارت و زندگی افراد پدید آورده، انسان ها را با مخاطرات جدیدی نیز روبرو کرده است.

روند قانون گذاری هرگز متوقف نمی شود. تحول حقوق در زمینه های سنتی همچون قراردادها به کندی صورت می گیرد ولی به دلیل نوظهور بودن اینترنت مقررات آن نیز بیشتر دستخوش تحول می شود. پیدایش اینترنت حتی حقوق سنتی قراردادها را نیز همچون زندگی شخصی تحت تاثیر قرار داده است. بررسی وضعیت حقوقی قراردادها و امضای الکترونیکی از این موارد است. مساله حق التالیف نیز که روزگاری خود از موضوعات جدید حقوقی محسوب می شد امروزه با پیدایش اینترنت دچار تحولات بسیار شده است.

اینترنت و رایانه مشکلات خاص خود را ایجاد کرده است. نقض حریم زندگی خصوصی افراد و دستبرد به محتویات رایانه ها و همچنین ارسال نامه های الکترونیکی ناخواسته و تبلیغاتی از جمله این مشکلات است.

در روزگاران گذشته آگهی های تبلیغاتی از طریق پست معمولی ارسال می شد و نامه های اداری نیز دست به دست می گشت. کاربران اینترنت هنگام استفاده از این فناوری جدید خواه ناخواه اطلاعات وسیعی را در اختیار شکارچیان می گذارند؛ اطلاعاتی همچون شماره کارت اعتباری، شماره حساب بانکی و فهرست اسامی دوستان و همچنین اطلاعات پزشکی و البته محصولات مصرفی مورد علاقه افراد. امکان دستیابی حکومت ها، کارفرمایان و به ویژه تبهکاران به این اطلاعات باعث نگرانی کاربران شده است. این احساس که دیگران به این آسانی می توانند از اعتقادات، احساسات، سلامت جسمی و همچنین میزان موجودی حساب بانکی دیگران مطلع شوند برای هیچکس خوش آیند نیست.

نباید حقوق اینترنت را در زمره شاخه های علم حقوق آورد. حقوق اینترنت اصطلاحی غیررسمی است که به تطبیق قواعد شاخه های سنتی علم حقوق همچون حقوق مدنی و حقوق جزا با فعالیت هایی که از طریق اینترنت صورت می گیرد اطلاق می گردد. حقوق اینترنت شاخه ای خاص از حقوق نیست؛ قواعد مطرح در آن در حقیقت همان قواعد سنتی است که برای تطابق با وضعیت خاص اینترنت به لباسی نو در آمده است. با این حال قوانین متعددی برای حل معضلات ناشی از اینترنت وضع گردیده است.

فعالیت در زمینه اقتصاد بدون آگاهی از نحوه اعمال قواعد قوانین و مقررات کهنه و تازه بر فعالیت های اینترنتی امکان پذیر نیست؛ فعالیت هایی همچون تبلیغات، عقد قرارداد، بانکداری، ارسال مکاتبات به محاکم و ادارات دولتی، استخدام و معاملات گوناگون.

این گفته که حقوق اینترنت و رایانه پدیده ای جدید است بدان معنی نیست که باید همه چیز را از نو فرا گرفت، بلکه بسیاری از اصول و قواعد عمومی برای حل مسایل این شاخه از حقوق نیز به کار می آید.

از آنجا که ایالات متحده آمریکا زادگاه اصلی اینترنت به شمار می رود لذا طبیعی است که قوانین و مقررات موجود در این کشور در رابطه با این پدیده در مقایسه با دیگر کشورها از گستردگی و اهمیت بیشتری برخوردار است.

در اینجا به مطالعه مسائل جدیدی می پردازیم که شاخه های سنتی حقوق آمریکا در اثر ظهور اینترنت با آن روبرو گردیده است:

الف) اینترنت و مسؤولیت مدنی:

نقض حریم زندگی خصوصی افراد و به ویژه دست اندازی به اطلاعات موجود در نامه های الکترونیکی اولین مساله ای است که در زمینه مسؤولیت مدنی باید مورد بررسی قرار گیرد. هر کارگر یا کارمند آمریکایی در روز به طور متوسط ۱۹۰ نامه الکترونیکی ارسال می کند و تازه این بدون محاسبه نامه های خصوصی است. این آمار خود نشان دهنده اهمیت مساله است. از سویی هنگامی که در عالم اینترنت به گشت و گذار می پردازید، شکارچیان با دنبال کردن مسیرتان در اینترنت به علائق شخصی تان پی می برند و ممکن است حتی اطلاعات مربوط، به فروش نیز برسد. آثار حقوقی این اقدام چیست؟

استفاده از تصویر و اسامی افراد برای کسب منافع تجاری نیز از لحاظ مسؤولیت مدنی در محیط اینترنت قابل بررسی است. افتراء، صرف نظر از جنبه جزایی از لحاظ مسؤولیت مدنی نیز می تواند مسؤولیت به بار آورد. با توجه به شیوع پدیده اینترنت و سهولت دستیابی به اطلاعات از طریق آن، افتراء به این شیوه، حتی می تواند خطرناک تر از شیوه های معمول باشد. نامه های الکترونیکی ناخواسته یا تبلیغاتی نیز از لحاظ مسؤولیت مدنی آثار حقوقی عدیده را به بار می آورند.

مطالعه قواعد مسؤولیت مدنی در رابطه با اینترنت گسترده تر و با اهمیت تر از قواعد دیگر زمینه هایی حقوقی است. لذا در این مقاله با تفصیل بیشتری به بحث در این خصوص می پردازیم:

- پست الکترونیکی:

با اینکه نامه های الکترونیکی در نگاه نخست پدیده ای گذرا به نظر می آید. باید دانست که این نامه ها حتی تا مدت ها پس از پاک شدن در رایانه شخصی و شرکت های خدمت رسان اینترنتی باقی می ماند و می تواند خسارات دراز مدت به بار آورد.

ممکن است نامه ای الکترونیکی ای که مدت ها قبل ارسال شده است از روی میز دادگاه سر در آورد. شاید نتوان باور کرد ولی حتی اظهار نظر در تالارهای گپ (chat rooms) نیز تا سالها ذخیره می شوند. قانون حریم خصوصی ارتباطات الکترونیکی، مصوب ۱۹۸۶ از قوانین فدرال، راجع به نامه های الکترونیکی در ایالات متحده آمریکا است.

به موجب این قانون، دولت، شرکت های خدمت رسانی اینترنتی و کارفرمایان و ... از افشاء و باز کردن غیر مجاز مراسلات و مخابرات الکترونیکی افراد، منع شده اند. مخابرات الکترونیکی شامل نامه های الکترونیکی، ارتباطات از طریق پی جو و تلفن همراه می شود. نقض مقررات مربوطه دارای ضمانت اجرای حقوقی و کیفری است.

به موجب قانون فوق:

۱- دریافت کنندگان نامه های الکترونیکی حق باز کردن آن را دارند.

۲- شرکت های خدمت رسانی اینترنتی حق افشای پیام های الکترونیکی را جز برای مخاطب آن ندارند.

۳- کارفرمایان هنگامی حق کنترل نامه های الکترونیکی کارمندان را دارند که کارمندان راضی بوده و این کنترل نیز در جریان معمول کار صورت گرفته و سامانه پست الکترونیکی نیز متعلق به کارفرما باشد.

۴- دولت تنها در صورتی حق دست اندازی به نامه های الکترونیکی افراد را خواهد داشت که قبلاً مجوز این کار را از دادگاه دریافت کرده باشد. پاره ای از محاکم برای محکوم کردن کارفرمایانی که نامه های الکترونیکی کارمندان خود را کنترل کرده اند به قواعد حقوق عرفی در خصوص حمایت از حریم خصوصی افراد استناد کرده اند.

فناوری جدید هر چند گاه حریم خصوصی زندگی افراد را تهدید می کند، در برابر وسایلی را نیز در برابر این تهدید در اختیار انسان گذاشته است. نرم افزارهای رمزگذاری از جمله این وسایل است.

•ردیابی اینترنتی:

فرض کنیم برای خرید کتاب مورد علاقه خود از وبگاه معروف آمازون دیدار کرده اید. روز بعد که رایانه خود را روشن می کنید با تعجب پیامی را بر صفحه آن مشاهده می کنید که همراه نام شما به تبلیغ کتاب و موسیقی می پردازد و اعلام می کند که چون پیشتر فلان کتاب را خریده اید لذا خرید کتب مشابه توصیه می شود.

•پایگاه اینترنتی آمازون این اطلاعات را چگونه بدست آورده است؟

باید بدانید که بسیاری از پایگاه های اینترنتی بطور خودکار اقدام به نصب ردنما بر روی رایانه شما می کنند. ردنما عبارتست از يك فایل کوچک، حاوی شماره شناسنامه، اطلاعات شخصی همچون نشانی پست الکترونیکی و منزل، شماره تلفن، شماره کارت اعتباری و البته پایگاه های اینترنتی که بیشتر از آن دیدار کرده اید.

پاره ای از ردنماها صرفاً جهت ردیابی کاربران در يك پایگاه معین طراحی شده اند ولی بعضی دیگر تمام فعالیت ها را در کل شبکه جهانی اینترنت و تمام پایگاه های اینترنتی ردیابی می کنند. حتی شرکت هایی را می توان یافت که اطلاعات کسب شده را از این طریق به فروش می رسانند. کافی است فهرست افرادی که دارای نام خانوادگی شرقی اند یا فهرست طرفداران حزب خاصی را درخواست کنید.

صرفنظر از ردنماها و مزایا و معایب آن، رایانه شخصی به طریق دیگری نیز پرونده سازی می کند؛ هنگامی که از صفحات مختلف يك پایگاه اینترنتی دیدار می کنید رایانه نسخه ای از آن صفحات را ذخیره می کند. به این ترتیب بازرسی رایانه شخصی افراد به روشنی پایگاه های مورد علاقه آنان را مشخص خواهد کرد.

فرض کنیم کارفرمای شما از این طریق متوجه شود که در اینترنت به دنبال شغل جدید می گردید یا اینکه حکومت به تمایلات راستگرایانه یا چپگرایانه شما پی ببرد. آنگاه چه اتفاقی می افتد؟

•نامه های الکترونیکی ناخواسته:

نامه های الکترونیکی ناخواسته مشکلات عدیده ای به دنبال می آورند. این نامه ها از يك سو برای شرکت های خدمت رسان اینترنتی مشکل ایجاد می کنند و از سوی دیگر با حجم خود باعث کاهش ظرفیت پذیرش پیام های الکترونیکی مشترکان می شوند. طبق آمارهای موجود حدود ۳۰ درصد کل نامه های الکترونیکی چنین حالتی دارند که از این میزان حدود نیمی متعلق به نامه های الکترونیکی یا راجع به ثروتمند

شدن سریع هستند یا درمان های معجزه آسا و یا محصولات صنعت هرزه نگاری را تبلیغ می کنند. افزایش این گونه نامه های الکترونیکی رشد اینترنت را تهدید می کند. نامه های الکترونیکی ناخواسته از يك سو هزینه اتصال به شبکه اینترنت را افزایش داده و وقت زیادی صرف خواندن آن ها می شود و از سوی دیگر باعث شلوغی شبکه نیز می شوند. خدمت رسانان اینترنتی به ویژه از این پدیده زیان می بینند زیرا ممکن است کاربران اینترنت آن ها را مقصر قلمداد کنند. فرستندگان این نامه ها برای اجتناب از پاسخ های خشمگینانه کاربران، نشانی خود را اشتباه درج می کنند. کارشناسان معتقدند که این نامه ها به طور متوسط ۲ دلار به هر کاربر اینترنتی خسارت وارد می کند.

- نامه های متقلبانه: نحوه برخورد با این نامه های تقلب آميز مانند برخورد با هر گونه تقلب دیگر در اینترنت است. این کار از طریق قوانین دولتی و کمیسیون تجارت فدرال صورت می گیرد. کمیسیون که نگران کاهش اعتماد مصرف کنندگان در اثر این گونه نامه هاست اخیراً به حمایت از قوانینی پرداخته است که استفاده از عناوین و نشانی های صحیح و ... را در پیام های تجاری الزامی می کنند. کمیسیون در مبارزه با این نامه های الکترونیکی دعاوی عدیده ای نیز اقامه کرده است. برای مثال شرکتی که در جمهوری دو مینیکن قرار داشت برای مشتریان نامه هایی از این دست ارسال می کرد که عنوان آن، هویت واقعی ارسال کننده را مخفی می کرد. شرکت در نامه های ارسالی از مشتریان می خواست در صورتی که سؤالی دارند با استفاده از کد ۷۹۷ و در تماس با شماره تلفنی مشخص جواب دریافت کنند. مشتریانی غافل از آنکه این کد در جمهوری دومینیکن قرار دارد، تماس می گرفتند که نتیجه آن صورت حساب سرسام آور تلفنی بود. علاوه بر این که شماره تلفن مذکور نیز مربوط به يك شرکت فعال در زمینه صنعت هرزه نگاری بود.

- نامه های غیر متقلبانه: قضیه این گونه نامه های الکترونیکی پیچیده تر است چرا که قوانین خاصی ندارند. این پدیده، نیز در حال افزایش است. شرکت های خدمت رسان اینترنتی تدابیری برای مبارزه با آن اندیشیده اند.

ب) اینترنت و حقوق قراردادها:

بیست سال قبل اگر تاجری قصد معامله با تاجر دیگری داشت به نامه نگاری متوسل می شد. حال تصور کنید که گفت و گوهای مقدماتی بین تاجر جهت انعقاد قرارداد از طریق پست انجام شود! پست سریع السیر و سپس دورنگار مشکل را تا حدودی حل کرد ولی مشکل استفاده از کاغذ برای برقراری ارتباط هنوز هم وجود داشت. پیشتر، تاجر نگران رسیدن نامه های خود بودند و اکنون از خود می پرسیدند که آیا دورنگار به دست طرف رسیده و آیا به اندازه کافی خوانا بوده است؟ گام بعدی در این میان ظهور تبادل دیجیتالی الکترونیکی (EDI) بود که معایب خود را داشت تا این که اینترنت و پست الکترونیکی با توانایی های سحر آمیز خود به دنیای علم و اقتصاد عرضه شد و به سرعت به صورت یکی از متداولترین طرق تجارت درآمد. جالب آن که مسایل مربوط به جنبه های حقوقی این پدیده در تجارت تفاوت چندانی با مسایل مطرح شده در سال های نخست تکوین حقوق تجارت ندارد؛ مسایلی همچون زمان انعقاد قرارداد و شروط آن، قواعد کلی البته یکسان است و در این جا نیز باید به دنبال ایجاب و قبول و زمان تلاقی آن دو بود. ولی فناوری جدید مسائل جدیدتری نیز بوجود آورده است: آیا صرف فشردن دکمه موشی (ماوس) بر روی نقطه ای از صفحه رایانه به معنای قبول تمام شرایط قرارداد است؟ و آیا این امر در حکم امضاء است؟ قانون امضاء الکترونیکی در تجارت جهانی و ملی از جدیدترین قوانین فدرال در این رابطه است.

تقلب و دسیسه در کسب و تجارت با ظهور اینترنت نیز کماکان از مسایل مبتلا به حقوقی است. از موارد تقلب، نسبت دادن توانایی های غیر

واقعی به برنامه های جستجوگر اینترنتی است.

شیوه دیگر تقلب چیزی است که هویت ربایی نام گرفته است. سامانه های اینترنتی بسیاری را می توان یافت که اطلاعات خصوصی راجع به خریداران اینترنتی را در معرض فروش می گذارند. این امر، استفاده از اعتبار دیگران برای خرید و همچنین کسب امتیازات گوناگون را تسهیل می کند. سازمان تامین اجتماعی آمریکا ۳۰/۰۰۰ شکایت را در سال ۱۹۹۹ در این رابطه ثبت کرده که نسبت به سال های پیش از آن افزایش چشمگیری داشته است.

ج) اینترنت و حقوق مالکیت معنوی:

امکاناتی که اینترنت برای تسهیل نسخه برداری از علائم تجارتي و تکثیر موسیقی فراهم آورده باعث تغییرات ماهوی در حقوق مالکیت معنوی نگردیده است. مقررات مربوط به مالکیت فکری اولاً به هدف حمایت از روح ابتکار و خلاقیت وضع گردیده است. می توان گفت که ظهور اینترنت صرفاً موجب بوجود آمدن چالش هایی در تفسیر مقررات حق التالیف شده است.

دعای متعددی در آمریکا در خصوص اینترنت و مالکیت معنوی اقامه شده که بررسی آن بسیار جالب است که جهت ممانعت از اطاله کلام از بحث تفصیلی در این خصوص خودداری می شود.

مساله استفاده منصفانه از حقوق مالکیت معنوی دیگران در این جا نیز مطرح می شود. آیا ایجاد کانال های ارتباط در يك سامانه اینترنتی جهت راهیابی به يك سامانه دیگر که حاوی اطلاعات مورد حمایت حقوق مالکیت معنوی است، مجاز است یا اینکه نقض مقررات مربوط به شمار می رود؟ قانون حق التالیف هزاره دیجیتال که در واقع اصلاحیه ای است بر مقررات فدرال حق التالیف این اقدام را نقض مقررات حق انحصاری تکثیر تلقی کرده است.

اختلاف بر سر نامگذاری سامانه های اینترنتی چالش دیگری است که حقوق مالکیت معنوی با آن روبرو است. حمایت از نام پایگاههای اینترنتی موضوع مقررات بین المللی واقع گردید ولی علاوه بر این نظام ثبت بین المللی، در داخل آمریکا نیز قوانین خاص در این رابطه وجود دارد که به موجب آن زیان دیده حق دارد مانع استفاده از نام متعلق به خود شده و خسارات ناشی از آن را دریافت کند.

د) اینترنت و حقوق جزا:

اداره آگاهی آمریکا (FBI) جرائم اینترنتی را به يك بیماری همه گیر تشبیه کرده است. کمتر شرکتی است که به نوعی قربانی یکی از این جرائم نشده باشد. وپروس های رایانه ای ۶/۷ میلیارد دلار برای شرکتهای تجاری خسارات به بار آورده است. استفاده از کارت اعتباری دیگران نوعی کلاهبرداری و تقلب است چه به صورت سرقت کارت اعتباری باشد، چه به صورت استفاده از آن در شبکه جهانی اینترنت. در کنار جرائم رایانه ای اکنون می توان با ظهور اینترنت از جرائم اینترنتی نیز سخن گفت.

سوء استفاده هایی که از اینترنت و رایانه می توان کرد، همگی مشمول مقررات جزائی موجود نمی شوند و این امر احتیاج به وضع قوانین جدید دارد. با این حال اینترنت وسیله ای است که ارتکاب پاره ای از جرائم را تسهیل می کند؛ ارائه تصاویر و فیلم های مستهجن به اطفال، تماس افراد متجاوز با اطفال، آزار جنسی کارمندان، تهدید به مرگ یا صدمات جسمانی، کلاهبرداری، قماربازی، جاسوسی صنعتی و اقتصادی، اخاذی، فروش مواد ممنوعه، نسخه برداری غیر مجاز از نرم افزارها، سرقت و تجاوز، اخلال در خدمت رسانی شرکت ها و به تعطیلی کشاندن آنها و البته تروریسم.

پاره ای از این جرائم مشمول مقررات عام همچون مقررات ارتشاء، پول شویی و قمار بازی است و پاره ای دیگر مشمول مقررات خاص رایانه ای. قانون تقلب و سوء استفاده رایانه ای و قانون جاسوسی اقتصادی از جمله قوانین اخیرالذکر است.

بازرسی رایانه های شخصی به موجب دستور مقام قضایی نیز از مسائل جنجال برانگیز حقوقی است. آیا تحقیقات راجع به جرم شامل بازرسی رایانه ها نیز می شود؟ می توان گفت که اصلاحیه چهارم قانون اساسی آمریکا تنها شامل منازل و دفاتر کار نیست بلکه رایانه های شخصی را نیز دربر می گیرد.

ه) اینترنت و حمایت ها و محدودیت های قانون اساسی:

اصلاحیه اول قانون اساسی آمریکا بر آزادی بیان و مطبوعات و همچنین آزادی تجمعات تأکید می گذارد. اینترنت باعث طرح مجدد آزادی های مصرح در این اصلاحیه شده است. آزادی بیان در محیط اینترنت هم محترم است. ولی باید دانست محصولات هرزه نگاری به مدد اینترنت با سهولت بیشتری عرضه می شود. این محصولات و دسترسی آسان اطفال بدان چالش های جدیدی به وجود آورده است. قانون منع سوء استفاده جنسی از اطفال که فروش، در اختیار داشتن و توزیع این محصولات را جرم می دانست به دلیل ابهامات موجود در آن توسط دیوان عالی آمریکا باطل اعلام گردیده و ناقض حقوق مصرح در اصلاحیه اول قانون اساسی این کشور تشخیص داده شده است.

و) اینترنت و اوراق بهادار:

اینترنت دسترسی به بازارهای سرمایه را تسهیل کرده است. اطلاعات مالی شرکت ها و وضعیت سرمایه گذاری در سامانه های اینترنتی عرضه می شود. افزایش علاقه مندان بورس که از اینترنت برای خرید و فروش استفاده می کنند باعث افزایش اقدامات غیر قانونی شده است. یکی از این اقدامات چیزی است که به pump and dump معروف گردیده است. در این روش فرد ابتداء اقدام به خرید سهام يك شرکت می کند و سپس از طریق اینترنت اطلاعاتی راجع به آن سهام منتشر می کند که موجب افزایش خریداران می شود و آنگاه سهام مربوطه را می فروشد و سود کلانی بدست می آورد. این اقدام تقلب در خرید و فروش سهام تلقی می شود. جاناتان لید پسر بچه ۱۵ ساله آمریکایی از این طریق توانست پس انداز ۸۰۰۰ دلاری خود را به ۲۷۳۰۰۰ دلار افزایش دهد. وی بعداً به همین سبب توسط کمیسیون مبادلات و اوراق بهادار تحت تعقیب قرار گرفته و به استرداد اموال حاصله از این اقدام محکوم گردید.

ز) اینترنت و ادله اثبات دعوا:

افراد بسیاری را می توان یافت که خصوصی ترین اسرار خود را در رایانه شخصی خود ذخیره می کنند. هیچکس از بر ملا شدن اسرار سر به مهر خود خوشحال نمی شود. مونیکا لوینسکی کارآموز سابق کاخ سفید نیز از این قاعده مستثنا نیست. بازپرسان آمریکایی در جریان پرونده کلینتون رییس جمهور پیشین ایالات متحده با بازرسی رایانه مونیکا لوینسکی اطلاعات ذیقیمتی بدست آوردند، از جمله نسخه های نامه های الکترونیکی پاك شده و حتی پیش نویس نامه هایی که وی هرگز ارسال نکرده بود.

• آیا اطلاعات ذخیره شده به روش فوق مورد حمایت است؟

حقوق جزا:

اصلاحیه چهارم قانون اساسی آمریکا دولت را از هر گونه بازرسی نامتعارف منع می کند. محاکم آمریکا بر اساس این اصلاحیه با این سؤال روبرو

هستند؛ آیا قربانی این بازرسی نامتعارف انتظار مشروع خصوصی تلقی شدن این اطلاعات را داشته است یا خیر اگر چنین انتظار مشروعی وجود داشته باشد، مقامات حکومتی جهت بازرسی رایانه ها می باید از محکمه مجوز دریافت کنند. در حقیقت اصلاحیه چهارم، رایانه ها را نیز در بر می گیرد.

برای مثال مارك سایمونز، کارمند یکی از ادارات دولتی آمریکا بود که سازمان متبوع وی رسماً استفاده شخصی از رایانه های سازمان را ممنوع کرده و اعلام داشته بود که برای تضمین این مسأله بطور الکترونیکی افراد را کنترل خواهد کرد. مسؤولین هنگام کنترل متوجه شدند که سایمونز بطور غیر قانونی اقدام به گرفتن عکسهای مستهجن مربوط به اطفال از اینترنت و ذخیره آن بر روی رایانه، نموده است. سایمونز به اتهام تحصیل عکس های مستهجن اطفال، محاکمه و به ۱۸ ماه زندان محکوم شد. سایمونز از حکم محکومیت خود تجدید نظر خواهی کرد و با این استدلال که بازرسی به عمل آمده غیر قانونی بوده است خواستار نقض حکم دادگاه بدوی شد. دادگاه تجدید نظر با این استدلال که با توجه به خط مشی اعلام شده سازمان محکوم علیه نمی باید انتظار خصوصی باقی ماندن اطلاعات ذخیره شده را می داشت تجدید نظر خواهی وی را رد کرد.

•دادرسی مدنی:

رایانه ها به طور فزاینده در جریان دعاوی حقوقی نیز مورد استفاده قرار می گیرند. فرض کنیم کارخانه ای یکی از کارمندان خود را اخراج می کند. کارمند اخراجی به دادگاه متوسل می شود و کارخانه نیز در دفاع ادعا می کند که وی در نگهداشتن حساب هزینه ها مرتکب تقلب شده است. وکلای کارخانه ممکن است در جریان رسیدگی خواستار بازرسی محتویات رایانه کارمند اخراجی شوند. در پرونده های طلاق نیز ممکن است زوجه ادعا کند که زوج به اطفال خانواده تصاویر مستهجن نشان داده است. در اینجا نیز ممکن است رایانه زوج سر از دادگاه در بیاورد.

در ایالات متحده آمریکا آزادی مطبوعات همیشه مورد حمایت بوده است. در سال ۱۹۸۰ کنگره آمریکا قانون مرسوم به خط مشی حریم زندگی خصوصی (PPA) را از تصویب گذراند تا آزادی مطبوعات را بیشتر مورد حمایت قرار دهد. به موجب این قانون دولت موظف است پیش از بازرسی یا توقیف اوراق مربوط به دست اندرکاران نشر کتاب، روزنامه یا پخش برنامه های رادیو و تلویزیونی، مجوز مربوطه را کسب کند. این قانون از کسانی که از طریق اینترنت پیام رسانی می کنند نیز حمایت می کند. قربانیان بازرسی غیر مجاز می توانند خسارات مربوطه را مطالبه کنند.

منبع : ماهنامه دنیای مخابرات و ارتباطات

<http://vista.ir/?view=article&id=228810>

کُلاه‌برداری در اینترنت . . .

وقتی طرفِ معامله، روز روشن سرتان کلاه می‌گذارد، تکلیفِ جایی که چشم، چشم را نمی‌بیند، معلوم است.

این روزها هر وقت پای اینترنت می‌روید و به اخباری که از اطراف و اکناف جهان رسیده است، خیره می‌شوید، قطعاً به يك مورد دیگر از ماجراهای مربوط به ایمیل‌های تقلبی برخورد خواهید خورد. ایمیل تقلبی يك نوع ایمیل ساختگی است که به نظر می‌رسد از يك آدرس اینترنتی معقول و موجه ارسال شده است، و در عین‌حال يك تقاضای قابل توجه نیز دارد. معمولاً برای تأیید اطلاعات شخصی یا جزییات مربوط به حساب‌های بانکی‌تان .

برای آن‌که بهتر متوجه شوید، فرض کنید ایمیلی به دست‌تان رسیده است که به نظر می‌رسد از بانک‌تان فرستاده‌اند و در آن تقاضا کرده‌اند که

فلان لینک را کلیک کنید تا بتوانید اطلاعات مربوط به شماره حساب بانکی خود را تأیید فرمایید .

در این جور مواقع يك هشدار هم داده می‌شود که اگر بخواهید ردِ لینک مزبور را بگیرید، عواقب سختی در انتظارتان خواهد بود، برای مثال "حساب شما مسدود می‌گردد و یا به حال تعلیق درمی‌آید."

هدف شخص فرستنده از ارسال چنین ایمیلی آن بوده است تا اطلاعات شخصی و محرمانه‌تان، مانند شماره حساب بانکی خود را افشا کنید. این نوع ایمیل تقلبی را «فیشینگ» نیز می‌نامند .

• چطور يك ایمیل تقلبی را تشخیص دهید

در نگاه اول، ممکن است برای گیرنده‌ی ایمیل روشن نباشد آنچه که وارد صندوق پستی‌اش شده است، يك ایمیل معتبر از جانبِ شرکتی که با آن معامله دارد، نیست. حوزه‌ی From در ایمیل ممکن است آدرس همان شرکتی را داشته باشد که در ایمیل از آن نام برده شده است، و حتا لینکی که قرار است روی آن کلیک کنید، ممکن است در ظاهر شما را به سایت همان شرکت ببرد، اما در واقع شما وارد يك سایتِ گولزننده می‌شوید که ادعای سایت واقعی را در آورده است.

ظاهر قضایا فریبنده است، اما ایمیل تقلبی هرگز از جانب کسی که انتظارش می‌رود، ارسال نشده است. ایمیل‌های تقلبی معمولاً شامل تعدادی از این اجزا هستند:

(۱) به نظر می‌رسد حوزه‌ی " From " از شرکت معتبری است که نام آن در ایمیل قید شده است. توجه به این نکته مهم است که بدانید خیلی ساده می‌توان اطلاعات موجود در حوزه‌ی From را تغییر داد. هرچند قرار نیست به شما نشان دهیم که این کار چه‌طور انجام می‌گیرد، ولی

مطمئن باشید که ظرف چند ثانیه می‌توان این کار را انجام داد.

۲) ایمیل تقلبی معمولاً دارای نشانه‌ها یا تصاویری است که از وبسایت همان شرکتی که در ایمیل از آن اسم برده شده است، برداشته‌اند

۳) ایمیل تقلبی دارای لینکی است با این مضمون که برای تأیید اطلاعات‌تان، باید آن را کلیک کنید. در تصویری که می‌بینید، هرگاه روی لینک مزبور بروید، در پایین صفحه آدرس وبسایت واقعی که به آن خواهید رفت، نشان داده می‌شود. توجه داشته باشید که لینک مزبور به سایت معتبر CitiBank اشاره نمی‌کند. در این نمونه، نوشته‌ای که روی آن کلیک می‌کنید، here است. منتها، این نوشته می‌تواند هر عبارت دیگری که موجب گول‌خوردن بیشتر شما را فراهم کند، نیز باشد، مانند Log-in to Citibank و امثالهم...

• چه کسی پشت این ماجرا قرار دارد، و چرا؟

افرادی که در پشت پرده‌ی ایمیل‌های تقلبی قایم شده‌اند، شاه‌دزدِ شیادان هستند. آن‌ها میلیون‌ها عدد از این ایمیل‌های جعلی را ارسال می‌کنند فقط به این امید که چند نفر از این گیرندگان به درخواست‌شان عمل کنند و اطلاعات شخصی و مالی خود را افشا نمایند. هر کس که یک آدرس ایمیل داشته باشد، در خطر "گول‌خوردن" قرار دارد، و هر آدرس ایمیلی که در اینترنت در معرض عموم قرار گرفته باشد، مستعدِ صید شدن است. به همین خاطر است که «فیشینگ» برای کلاه‌برداران منفعت دارد؛ آن‌ها می‌توانند به سادگی و با کمترین هزینه به میلیون‌ها آدرس ایمیل دست پیدا کرده و ایمیل‌های جعلی خود را برای آن‌ها ارسال کنند.

• کلاه خود را دو دستی بچسبید!

خوشبختانه تا این‌جا، متوجه شده‌اید که چطور می‌توانید بدون دردسر زیاد، یک ایمیل تقلبی را تشخیص دهید. ایمیلی که در بالا دیدید، فقط حکم یک مثال را داشت؛ ایمیل‌های تقلبی می‌توانند در ظاهر از سوی هر بانکی و یا هر جایی ارسال شوند، مانند eBay، Paypal، شرکت‌های کارت اعتباری، و... در واقع از هر جایی که شخص، قبلاً ثبت‌نام کرده باشد، و معمولاً هم هنگام ثبت‌نام اطلاعات مالی خود را داده باشد.

قانون طلایی برای اجتناب از «گول‌خوردن» آن است که هرگز و تحت هیچ شرایطی روی

لینک‌هایی که در ایمیل‌ها می‌بینید، کلیک نکنید. همیشه ایمیل را بلافاصله حذف کنید. بعد از این‌که ایمیل را حذف کردید، سطل زباله‌ی برنامه‌ی ایمیل خود را خالی کنید. این کار جلوی وقوع کلیک‌های تصادفی را نیز می‌گیرد.

اگر، به هر دلیل عجیب و غریبی، این احساس عذاب‌آور را پیدا کردید که این یک ایمیل معتبر است و چیزی در این دنیا نیست که شما را فریب‌دهد، باز هم باید از قانون طلایی تبعیت کرده و روی لینکی که در ایمیل می‌بینید، کلیک نکنید.

برای آن‌هایی که جداً نگران هستند که اگر اطلاعات خود را تأیید نکنند، حساب‌شان واقعاً در معرض خطر قرار می‌گیرد، می‌بایست مرورگر اینترنت خود را باز کرده و نشانی وبسایت مورد نظرشان را در حوزه‌ی Address وارد کنند و به صورت معمولی و همان‌طور که همیشه انجام می‌دادند، وارد آن سایت بشوند (بدون رفتن از طریق کلیک‌کردن روی لینک ایمیل).

با این‌کار، می‌توانید اطلاعات دقیقی در مورد حساب خود به دست آورید و کاملاً مطمئن باشید که در تور یک سایت گول‌زننده نیفتاده‌اید و اطلاعات خود را به کسی نداده‌اید، که نباید می‌دادید.

اکنون می‌دانید که چه‌طور از گول‌خوردنِ خود جلوگیری کنید ، اما هنوز این سؤال وجود دارد که در مورد ایمیل‌های گول‌زننده‌ای که به دست‌تان می‌رسد، چه باید کرد .

اول از همه، می‌توانید از وبسایت شرکتی که به نظر می‌رسد ایمیل را برای‌تان ارسال کرده است، بازدیدکنید، و آن‌ها را از وجود ایمیل مشکوک مطلع سازید. خیلی از شرکت‌ها واقعاً می‌خواهند بدانند که آیا اسم شرکت‌شان مورد سوء استفاده قرار می‌گیرد یا نه. به علاوه ، شما می‌توانید این نوع کلاهبرداری‌ها را به ۱۱۰ خبر دهید و به عنوان مدرک ، ایمیل تقلبی را نیز در اختیار آن‌ها بگذارید .

منبع : ماهنامه کامپیوتر

<http://vista.ir/?view=article&id=251332>

کاربرد اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در کتابخانه های دانشگاهی

امروزه اینترنت بعنوان یکی از موثرترین ابزارهای مدیریت دانش شناخته شده است. این مقاله گزارشی است از بکارگیری اینترنت در سه کتابخانه دانشگاهی آفریقای جنوبی که با نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند. مدیریت دانش و اینترنت بصورت مختصر با استفاده از متون موجود تعریف شده اند. مزایای اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش و همچنین مندرجات یک اینترنت مورد بحث قرار گرفته اند. بررسی درباره مدیریت دانش و کاربرد اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در سه کتابخانه دانشگاهی با یافته های متون پیشین مقایسه شده است. بدیهی است که آگاهی عمیقی نسبت به اهمیت مدیریت دانش و سودمندی اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش وجود دارد. گرچه از قابلیت‌های اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت

دانش بطور کامل استفاده نشده است.

• مقدمه

اینترانت و مدیریت دانش مفاهیم جدیدی نیستند. بسیاری از سازمانها دریافته اند که اینترانت میتواند کارکنانشان را قدرتمند سازد. اینترانت همچنین میتواند سبب ارتقای مزیت رقابتی سازمان شده، روحیه کارکنان را بالا برده و روابط بین مشتریان و ارائه دهندگان خدمات را بهبود بخشد. همچنین اینترانتها راههای نوینی برای مدیریت و ارتباط بین داده ها، اطلاعات و دانش ایجاد میکنند. بررسی متون نشان میدهد که بکارگیری اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در شرکتهای حقوقی و محیط های تجاری مورد بررسی قرار گرفته است. اما بکارگیری اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در کتابخانه های دانشگاهی مخصوصا در آفریقای جنوبی بسیار کم مورد تحقیق واقع شده است.

بنابراین هدف این مقاله تعیین میزان کاربرد اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در کتابخانه های دانشگاهی آفریقای جنوبی است. یافته های تحقیق در دیگر سازمانها مثل سازمانهای تجاری که در متون یافت شده اند بعنوان پیشینه این پژوهش در نظر گرفته شده اند. بر اساس متون، مدیریت دانش و اینترانت بطور مختصر تعریف شده اند. مزایای اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش و نیز مندرجات یک اینترانت مورد بحث قرار گرفته اند. نظرات درباره مدیریت دانش و کاربرد اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در سه کتابخانه دانشگاهی آفریقای جنوبی بترتیب با یافته های متون پیشین مورد مقایسه قرار گرفته اند. این مقاله بطور اخص به سه کتابخانه دانشگاهی در آفریقای جنوبی می پردازد که با نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند و بخاطر محفوظ ماندن نامشان از آنها با عنوان کتابخانه A, B, C نام برده میشود. در نمونه گیری هدفمند محقق ترجیح میدهد نمونه ای انتخاب کند که کاملا " مبتنی بر دانشش از جمعیت و اهداف تحقیق باشد. هنگام طراحی تحقیقی از کتابخانه های دانشگاهی بزرگ که اینترانتها را بکار میگیرند، آسانترین راه بدست آوردن نمونه ای از چنین کتابخانه ها، انتخاب کتابخانه هایی است که در بکارگیری اینترانتها شناخته شده اند و تمایل به شرکت در تحقیق دارند. تحقیق براساس این فرضیه است که چنین نمونه ای نماینده همه کتابخانه دانشگاهی است که اینترانت را بکار گرفته اند. در طی پژوهش، مصاحبه های فردی با نمایندگان کتابخانه ها انجام شد.

• ارزش مدیریت دانش برای کتابخانه های دانشگاهی

گروه گارتنر (۲۰۰۰) مدیریت دانش را چنین تعریف کرده است: " مدیریت دانش رشته ای است که رهیافتی یکپارچه را برای تشخیص، تسخیر، ارزیابی، بازیابی و اشتراک همه موجودی اطلاعات یک سازمان ارائه میکند. بلکمب (۱۹۹۹) مدیریت دانش را تسخیر، اشتراک، استفاده و تولید نظام مند دانش برای افزودن ارزش به سازمان تعریف میکند. همچنین مدیریت دانش به تشخیص، تهیه و گردآوری، توسعه، حل مساله، استفاده، ذخیره و اشتراک دانش برای ایجاد رهیافتی برای تبدیل دانش نهان به عیان برمیگردد.

در راستای هدف این مقاله و بر اساس تعاریف بالا، مدیریت دانش میتواند بعنوان فرایند تشخیص، احاطه، اشتراک و بهره برداری از هر دو نوع دانش نهان و عیان تعریف شود. بمنظور تعیین ارزش اینترانت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در سه کتابخانه دانشگاهی، ضروری است که استنباط آنان از مدیریت دانش تعیین گردد. در جدول یک تعاریفی که این سه کتابخانه دانشگاهی از مدیریت دانش ارائه داده اند آمده است.

تعاریفی که این سه کتابخانه ارائه داده اند مشابه تعاریف بدست آمده از متون است. همچنین واضح است که آنان کاملا" دریافته اند که مدیریت دانش چیست. علاوه بر درک آنان از مدیریت دانش، استنباط آنان از ارزش مدیریت دانش نیز مورد آزمایش قرار گرفت. مدیریت دانش ضروریست. در متون، نویسندگان مختلف تأکید می کنند که ارزش مدیریت دانش در سازماندهی دانش است بطوریکه افراد و خود سازمان را قادر می سازد که تا

حد ممکن کارآمد عمل کنند. شوارتزوالدر (۱۹۹۹) اشاره میکند که مدیریت دانش ارزشمند است به این دلیل که به سازمانها کمک میکند تا از دانسته های موجودشان استفاده کرده و هوشمندانه تر و سریعتر عمل نمایند و درآمد بیشتری کسب کنند. مدیریت دانش به احاطه دانش و خرد و تجربیات باارزش افزوده کارکنان درون یک سازمان و تسهیل بازیابی دوباره آنها و نگهداری آنها بعنوان دارایی سازمان می پردازد (پرز، ۱۹۹۹). مدیریت دانش منابع و قابلیت های دانش سازمان را کنترل میکند تا سازمان را قادر به یادگیری و انطباق با محیط های متغیر سازد. مدیریت دانش همچنین فرایندهای مداوم یادگیری و فراموش شده را تسهیل کرده و بنابراین اطمینان میدهد که نیاز برای تحمیل تغییرات بنیادی بالا به پایین به حداقل رسیده است.

استفاده و اشتراک دانش باعث ارتقای خدمات کتابخانه ها خواهد شد. ملهوترا (۲۰۰۰) میگوید: مدیریت دانش کتابخانه ها را قادر می سازد که به سازماندهی و دسترس پذیری منابع ناملموسی که به کتابداران و مدیران در انجام وظایف کاری شان کمک میکند بپردازند. شانهوگ (۲۰۰۰) میگوید: مدیریت دانش تزریق خونی جدید در فرهنگ کتابخانه است که منجر به اعتماد متقابل، تبادل باز، مطالعه، اشتراک و توسعه مکانیزم طراحی دانش کتابخانه هاست. دیلن (۱۹۹۹) همچنین اظهار میدارد که ارزش مدیریت دانش در اینست که میتواند بعنوان یک نقطه مرکزی بهره برداری از تکنولوژی برای افزودن ارزش به بسیاری از محیط های پردازش اطلاعات عمل کند. این مطلب بخصوص در مورد دانشگاهها و کتابخانه ها صدق میکند.

چنانچه مدیریت دانش در کتابخانه ها بکار گرفته شود، دانش فردی به دانش سازمانی تبدیل شده و بطور گسترده ای در سرتاسر کتابخانه جاری گشته و بطور صحیحی بکار گرفته میشود. مدیریت دانش میتواند به کارکنان کمک کند تا خروجی هایی تولید کنند که در حوزه مهارتها، استعدادها، افکار و نظراتشان باشد و تصمیم گیری در مسائل استراتژیک، رقبا، مشتریان، کانالهای توزیع، محصولات و خدمات را بهبود بخشد. کتابخانه های دانشگاهی سازمانهای یادگیرنده نیز هستند. اگر مدیریت دانش درون این کتابخانه ها رخ دهد، ارزشمندی بسیاری برای ایجاد و نگهداری یک فرهنگ یادگیری میتواند داشته باشد. مدیریت دانش برای ارتباطات داخلی نیز سودمند است: در حالیکه کارکنان دانش خود را با همکارانشان به اشتراک می گذارند، همزمان از یکدیگر برای برآوردن نیازهای مراجعان یاد میگیرند. نظرات سه کتابخانه دانشگاهی درباره ارزش مدیریت دانش در جدول ۲ آورده شده است. هر سه کتابخانه مورد بررسی از اینکه مدیریت دانش چیست و نیز ارزش آن برای اشتراک و استفاده از دانش آگاه بودند. این مطلب با بررسی تعاریف آنان از مدیریت دانش که در جدول یک آمده است و ارزش مدیریت دانش که در جدول ۲ نشان داده است اثبات میشود.

• تعریف و ارزش اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش

برای ترغیب افراد به اشتراک دانش، باید در آنان انگیزه ایجاد کرده و با ابزارهای لازم تجهیزشان نمود. با فراهم آوردن ابزارهای صحیح و راهنمایی، فرد قادر خواهد بود که فرایند اشتراک دانش را به کارآمدترین شکل ممکن انجام دهد. امروزه اینترنتها بعنوان یک از مؤثرترین راههای اشتراک دانش و اطلاعات در سازمانها شناخته شده اند. آنها بعنوان نظامهای عصبی و گردشی برای یک شرکت عمل کرده و از فرایندهای کسب و کار و نیز جریان اطلاعات حمایت میکنند. (کیم، ۲۰۰۳). بنابراین لازمست که اینترنت تعریف شده و ارزش آن بعنوان یک ابزار مدیریت دانش تعیین گردد.

تعریفی که پارکس (۲۰۰۱) از اینترنت ارائه میدهد چنین است: یک شبکه کامپیوتر خصوصی مبتنی بر استانداردهای تبادل داده ها و تکنولوژیهای اینترنت عمومی. کاری و استانسپیج (۲۰۰۰) اینترنت را بعنوان یک شبکه کامپیوتری خصوصی درون یک سازمان که فقط به کاربران مشخصی اجازه

دسترسی میدهد معرفی میکند. بلکومور (۱۹۹۷) اینترنت را بعنوان وسیله ای برای بهره برداری از تکنولوژیهای اینترنت درون یک محیط کامپیوتری سازمانی برای کمک به پیشرفت بسمت مرور همزمان منابع آموزشی درون اینترنت و تولید شده در خود سازمان توصیف میکند.

خلاصه تعاریف فوق الذکر تعریف ذیل را بدست میدهد:

اینترنت شبکه ای است که از مفاهیم اینترنت و تکنولوژیهای درون یک سازمان سود می جوید تا آنانرا برای اشتراک دانش میان کارکنان دسترس پذیر سازد. علاوه بر آن، چنین دانشی بطور الکترونیکی ذخیره شده و دسترسی به آن اغلب بوسیله رمز عبور کنترل میشود. اینترانتها به روشهای بسیاری سازمانها را منتفع میکنند. مزایای اصلی بشرح ذیل است:

▪ سازگاری: دانش عیان بصورت واحد میتواند در معرض دید همه کارکنان قرار داده شود. نیازی نیست که نگران تهیه چندین کپی از اطلاعات تاریخ گذشته و گرداندن آنان در سازمان باشید. اینترانت همیشه و تا زمانیکه شبکه وصل است در دسترس خواهد بود. * تعامل: پدید آمدن ابزارهای توسعه وب مثل جاوا و شاک ویو، دامنه وب سایتها را گسترش داده است. میتوان گروههای مباحثه، آزمونهای درک مطلب و دیگر روشهای ارتباط متقابل را ایجاد نمود.

روزآمدی آسان و کم هزینه: با استفاده از اینترانت، میتوان به آسانی و با صرف هزینه های نه چندان گزاف انتشارات آنلاین را روزآمد نمود. روزآمد کردن را میتوان بهنگام نیاز به کرات انجام داد.

▪ تعامل کاربرپسند: یک اینترانت معمولاً از تعاملی استفاده میکند که مرور مطلب و کلیک را پشتیبانی میکند. چنانچه کارکنان بتوانند به آسانی به اطلاعاتی که بدنبالش هستند دست یابند بیشتر تمایل به جستجوی اطلاعات خواهند داشت. یادگیری یک اینترانت آسان است.

▪ تمرکز: کارکنان میتوانند به اطلاعات پایگاه اطلاعات مرکزی در تمام زمانها و از تمام مکانهای جغرافیایی دسترسی داشته باشند.

▪ سادگی ایجاد و نگهداری: یک اینترانت میتواند با حداقل دانش برنامه نویسی ایجاد و حفظ شود. همین که بدنه اصلی قرار داده شد، کارکنان پشتیبان در یک دپارتمان خاص میتوانند با آسانی روزآمدترین اطلاعات را قرار دهند.

▪ همراهی با نیروی انسانی: همچنانکه کارکنان جوان بیشتر و بیشتری وارد کار میشوند، در جریان تکنولوژی جدید قرار گرفتن بطور فزاینده ای مهم میشود. کارکنان بدلیل عادت کردن به یادگیری از طریق رسانه های الکترونیکی، تمایل کمتری به دریافت اطلاعات آموزشی چاپی یا اسلایدی خواهند داشت. کارکنان میتوانند از اینترانت برای یادگیری از یکدیگر استفاده کنند.

▪ انعطاف: یک اینترانت به فرد امکان دسترسی به پایگاههای اطلاعاتی سازمان میدهد و برای یک کاربر از راه دور امکان دسترسی به دانش در دسترس را از محل کار خودش ایجاد می نماید.

▪ خدمات بهینه: استفاده از اینترانت روشهای ارائه خدمات را بهبود می بخشد.

▪ سرعت بیشتر: تا زمانیکه شبکه کار میکند، دانش میتواند به آسانی و با سرعت دسترس پذیر باشد.

آسانی استفاده در دسترسی و انتشار اطلاعات: انتشار کار تحقیقی افراد با قرار دادن آن در اینترانت و دسترس پذیر ساختن آن برای دیگران آسان است.

▪ بهنگام بودن: بسته به ترافیک اینترنت و رویارویی با مشکلات فنی جدی، پیغامها بموقع تحویل داده میشوند.

▪ درستی: اطلاعات و داده ها توسط افراد تأمین میشوند و بین دو درخواست تغییر نخواهند کرد. اطلاعات و داده ها برای همه کاربران که به آنها دسترسی دارند یکسان و درست باقی خواهند ماند.

▪ حفظ درختان: اینترنت گامی بسوی جامعه بدون کاغذ است. هر چه اینترنت بیشتر پیشرفت کند، کاغذ کمتری مصرف خواهد شد.

▪ مؤثر و کارآمد بودن: استفاده از اینترنت، تجدید نظر و ارزیابی فعالیتهای سازمان را می طلبد که در نوع خود تجربه ای گرانبهاست.

از آنچه که در بالا گفته شد روشن میشود که چنانچه اینترنت بنحو بهینه مورد استفاده قرار گیرد میتواند به ابزار مدیریت دانش برای تسهیل ارتباطات و اشتراک دانش میان سازمانهایی مانند کتابخانه های دانشگاهی را تبدیل شود. اینترانتهاى مبتنى بر وب شبکه کارپایه متقاطع (Cross-platform network) ایجاد میکنند که به گروههای کاری امکان میدهد تا با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و به اشتراک اطلاعات و تقسیم وظایف و پیگیری آنها پرداخته و پروژه های پیچیده را به انجام رسانند. به این ترتیب کارکنان مطلع تر شده و قادر خواهند بود تصمیماتی بهتر و سریعتر در حیطه وظایفشان اتخاذ نمایند. همچنین اینترنت حاوی رایج ترین اطلاعات و دانش در قالبی است که دسترس پذیری، روزآمد سازی، توسعه و کاوش آنها بسیار آسان است. اینترانتها گامی بزرگ در گذار بسمت اداره بدون کاغذ هستند- کارکنان میتوانند بجای بروکراسی کاغذی سنتی که کند است و نگهداری اش پرهزینه است به اطلاعات بصورت الکترونیکی دسترسی داشته و آنها را منتقل کنند.

هر سه کتابخانه مورد بررسی نشان دادند که اینترنت میتواند یک ابزار باارزش مدیریت دانش باشد. اینترنت بعنوان سپارشگاه دانش عیان کتابخانه ها عمل میکند . اسناد و مدارک اصلی با قرار گرفتن در اینترنت میتوانند در معرض دید کلیه کارکنان قرار گیرند. علاوه بر آن کتابخانه اشاره کرد که ارزش اینترنت در تسهیل ارتباطات درون سازمانی و کاهش مصرف کاغذ است. کتابخانه C اهمیت اینترنت را در پیشبرد اشتراک دانش و در نتیجه کمک به کارکنان در انجام بهینه امور ذکر کرد. اما برای اینکه اینترنت واقعا" مفید واقع شود، مندرجات آن باید مرتبط، صحیح، اطلاع دهنده و روزآمد باشد.

• محتویات یک اینترنت

محتویات یک اینترنت موتور محرکه آن بعنوان یک ابزار مدیریت دانش است. برای اینکه اینترنت مفید به حال سازمان باشد، مندرجات آن باید روزآمد و در راستای علایق کارکنان باشد. کیم (۲۰۰۳) مینویسد: یکی از بزرگترین اشتباهات شرکتها این است که در طراحی سایت، مطالبی را می گنجاند که مایلند کارکنانشان بدانند نه مطالبی که خود کارکنان مفید یافته اند. محتویات اینترنت بستگی به نیازهای کارکنان دارد و بنابراین از سازمانی به سازمان دیگر متفاوت است. گرچه، رابینسون (۱۹۹۹) تأکید میکند که از آنجا که اینترانتها رسانه هایی فوق العاده برای اشتراک دانش هستند، دستکم باید دارای مکانهای مباحثه و تابلوهای اعلانات باشند. او اضافه میکند که محتویات اینترنت باید بدقت مدیریت شود تا: همیشه تازه و روزآمد باشد و روی اشتراک بهترین تجربیات و چگونگی انجام کار تمرکز کند. جوسیلین (۱۹۹۹) نیز اظهار میدارد که روزآمد بودن و معتبر بودن اطلاعات در دسترس در اینترنت حیاتی است.

به اعتقاد برخی نویسندگان، اطلاعات ذیل باید در اینترنت در دسترس باشد:

▪ اخبار: کلیه مطالبی که به کارکنان مربوط میشود.

▪ راهنماها: فهرستی از اطلاعات تماس با کارکنان

- بودجه سالانه: بودجه سالانه ای که سازمان مادر تعیین کرده است.
 - گزارشها: گزارش فعالیتها، جلسات، کسب و کار و سمینارها
 - توافق نامه ها: مثلاً بین موسسه و دلالات یا مشتریان
 - بایگانی ها: سپارشگاههای اطلاعات ذخیره و سازماندهی شده بمنظور بازیابی آسان
 - خط مشی ها: اصول عملیات سازگار شده یا پیشنهاد شده توسط سازمان
 - قالبهای نامه ها: بصورت مرکزی نگهداری شده و میتواند تکمیل شود. اطلاعات میتواند بصورت الکترونیکی یا چاپی فرستاده شود.
 - اطلاعات مدیریت: پیامهای مدیریت سطوح بالا را میتوان در اینترنت دسترس پذیر ساخت.
 - مواد آموزشی: مواد آموزشی و خط مشی ها میتواند با استفاده از منابع الکترونیکی واقعی در دسترس قرار گیرد.
 - مجلات الکترونیکی: منظور مجلاتی است که بصورت آنلاین در دسترس هستند یا در یک فرمت الکترونیکی ذخیره شده اند.
 - فرمها: شامل فرمهای درخواست کار، کارآموزی، حضور و غیاب کنفرانسها
 - مکانهای مباحثه: ابزارهایی که ارتباط تعاملی را از طریق اینترنت تسهیل نموده و به همه کاربران امکان میدهد که در دانش یکدیگر سهیم شوند.
 - تابلوهای اعلانات: یک منبع اطلاعاتی است که آگاهی نامه ها، خبرها، اخبار کوتاه و آگهی ها را در خود جای میدهد. نکات قابل توجه: شامل پیشنهادها، توصیه ها، نظرات و نیز هر مطلب جالب دیگری که کارکنان مایل باشند به اطلاع دیگران رسانده شود. اقلام اطلاعاتی ذکر شده بالا باید در اینترنت گنجانده شود تا به آن عمق بدهد. علاوه بر آن، موارد فوق الذکر به اشتراک دانش کمک میکنند. اطلاعات باارزش میتواند در بایگانی ها ذخیره شده و در مواقع لزوم بازیابی شود. دسترس پذیری چنین اطلاعاتی میتواند باعث صرفه جویی در زمان شده و بهره وری را افزایش دهد. چون مثلاً برای گرفتن فرمهای مرخصی لازم نیست کارمندان محل کارشان را ترک کنند بلکه براحتی میتوانند فرمها را از کامپیوترهایشان در دفتر کارشان بارگذاری کنند. همچنین به کارمندان این امکان داده شده است که نظرات خود را با دیگر همکارانشان در میان بگذارند.
 - براساس آنچه گفته شد، عوامل ذیل باید هنگام مقایسه محتویات اینترنت سه کتابخانه دانشگاهی مورد مطالعه در نظر گرفته شود:
 - مندرجات اینترنت کتابخانه های مورد بررسی تا چه حد با آنچه که در متون ذکر شده همخوانی دارد؟
 - مندرجات اینترنتها تا چه حد با استفاده کنندگان از آنها ربط دارد؟
 - روزآمدی مندرجات اینترنتها چگونه است؟
 - جدول سه مندرجات اینترنتهای کتابخانه های مورد بررسی را با آنچه که در متون ذکر شده مقایسه میکند.
- گرچه هر سه کتابخانه اظهار داشتند که از محتویات اینترنتشان راضی هستند، آنچه از جدول سه بر می آید این است که محتویات اینترنت هر سه کتابخانه بسیار محدود بود. کتابخانه های A و B بترتیب فقط حاوی هفت و چهار مورد از ۱۵ مورد ذکر شده در بالا بودند. در حالیکه کتابخانه C فقط حاوی دو مورد در اینترنتش بود. هیچکدام از سه کتابخانه واجد حداقل الزامات یک اینترنت که رابینسون ذکر میکند (۱۹۹۹) نیست. همچنانکه قبلاً گفته شد، رابینسون تأکید میکند که برای اشتراک دانش اینترنت دستکم باید دارای مکانهای مباحثه و تابلوهای اعلانات باشد. بجز خط مشی هایی که در اینترنتهای سه کتابخانه در دسترس بودند، فقط اینترنت کتابخانه A شامل اقلامی باارزش جهت تصمیم گیری مؤثر بود، مثل

اطلاعات مدیریت و بودجه. علیرغم این واقعیت که اینترنتهای کتابخانه های A و B اطلاعات هسته ای را که در متون به آنها اشاره شده است پوشش نمیدهند، اقلام اطلاعاتی دیگر منحصر بفردی از فعالیتهای کتابخانه ها در اینترنتهای دو کتابخانه گنجانده شده است. (به جدول ۴ نگاه کنید). کتابخانه C اساساً فقط حاوی پیوندهایی به دیگر منابع نظیر بانکهای اطلاعاتی و مجلات الکترونیکی بود. تنها اطلاعات اضافه دیگری که در اینترنت کتابخانه C موجود بود اطلاعاتی درباره خدمات کتابخانه بود که بیشتر برای کاربران کتابخانه مفید بود تا کارکنان آن. بر اساس اطلاعات بدست آمده از کتابهای مهمان (Guest books) اینترنتها، کارکنان کتابخانه های A و B به کرات به اینترنتها مراجعه کرده اند. در حالیکه کارکنان کتابخانه C بندرت به اینترنت مراجعه کرده اند. حتی وقتی که از وجود آن آگاه شده اند. طی مصاحبه ها معلوم شد که مندرجات کتابخانه های A و B بطور هفتگی روزآمد میشود در حالیکه مندرجات کتابخانه C قدیمی بود و بیش از سه ماه از آخرین به روز رسانی اش میگذشت.

از تحلیل مندرجات، تناوب به روز رسانی و مراجعه کارکنان به اینترنت، استنباط میشود که کتابخانه های A و B اینترنتی کارآمد و معقولانه داشتند. مراجعه مکرر کارکنان به اینترنتهای این دو کتابخانه نشان میدهد که مندرجات اینترنت باید مرتبط با نیازهای اساسی کارکنان باشد. ربط با به روز رسانی منظم بیشتر تقویت شده بود. بدلیل مندرجات محدود و عدم به روز رسانی منظم، اینترنت کتابخانه C جذاب و مرتبط برای کارکنانی که بایستی از آن استفاده میکردند نبود. بنابراین میتوان نتیجه گرفت که کتابخانه C از توان بالقوه اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش استفاده نکرده بود.

• کاربرد اینترنت در اشتراک دانش سازمانی میان کارکنان

بسته به نوع کتابخانه، یک اینترنت میتواند برای اهداف متفاوت و به روشهای گوناگون مورد استفاده قرار گیرد. وینر (۱۹۹۹) اشاره میکند که کتابخانه ها برای مقاصد ذیل از اینترنت استفاده میکنند:

برای تأمین پشتیبانی از ارتباطات و اطلاعات صحیح برای استفاده جامعه داخل کتابخانه.

نایت (۲۰۰۲) به بهبود ارتباطات و اشاعه اطلاعات در کتابخانه ها بعنوان مزایای اینترنت برای کتابخانه ها اشاره میکند. علاوه بر آن، نشان داده شده است که یک اینترنت خوب میتواند تعاملی باشد. بدین ترتیب کارکنان کتابخانه قادر خواهند بود که دانششان را به اینترنت وارد کنند. (استیونس، ۱۹۹۶). همه کارکنانی که به اینترنت اتصال دارند و اختیارات انجام چنین کاری را دارند باید به آن از هر کامپیوتر متصل به شبکه دسترسی داشته باشند. (میرز، ۱۹۹۹).

همانطور که نشان داده شد، همه سه کتابخانه مورد مطالعه اینترنت را بکار گرفته اند. گرچه، گستره استفاده آنها متفاوت بود.

کارکنان کتابخانه A اینترنت را برای نیل به مقاصد ذیل بکار گرفته اند:

• برای کسب اطلاعات درباره قسمتهای مختلف کتابخانه

• برای اخذ اطلاعات پایه ای مثل یک سیاهه برای تعطیلات آخر هفته، اعلانهای کنفرانسها، اخبار فروش و منابع آموزشی

• برای دسترسی به بانکهای اطلاعاتی از طریق اینترنت

• برای اخذ آخرین اخبار درباره کارکنان

• برای گرفتن دستنامه های فهرست نویسی و رده بندی

• برای توضیح دادن برخی خط مشی ها، مثل خط مشی تهیه و گردآوری و

• برای گرفتن فرمهای درخواست حضور در کنفرانس

در کتابخانه B کارکنان اینترنت را برای مقاصد ذیل بکار گرفته بودند:

• اخذ اطلاعات روزمره مثل روند چگونگی انجام دادن وظایف معین (مثلاً "چگونگی ثبت نام دانشجویان دیگر مؤسسات)

• دسترسی به صورتجلسات و رؤس مطالب گردهمایی ها

• اخذ دستنامه ها (مثل دستنامه های فهرستنویسی)

• گرفتن رمز عبور پایگاههای اطلاعاتی مختلف و

• گرفتن گزارشهای سالانه در جنبه های مختلف (مثل گزارش مالی)

همچنانکه قبلاً اشاره شد، کارکنان کتابخانه C بندرت از اینترنت استفاده میکردند فقط برای دستیابی به پایگاههای اطلاعاتی و مجلات الکترونیکی و نیز دسترسی به خط مشی کتابخانه مورد استفاده قرار میگرفت. از مطالب بالا روشن میشود که استفاده از اینترنتها در هر سه کتابخانه بستگی به انواع اقلام اطلاعاتی موجود در آنها داشت. این اقلام اطلاعاتی هستند که موجب میشوند استفاده از اینترنتها محدود شود و یا افزایش یابد. بنابراین میتوان نتیجه گرفت که اگر محتویات یک اینترنت منطبق با آنچه که در متون به آنها اشاره شده است باشد، مشتاقانه تر مورد استفاده قرار خواهد گرفت. اینترنتهای هر سه کتابخانه مورد مطالعه از طریق کامپیوترهای متصل به شبکه در دسترس کارکنان بودند. اما، همه کارکنان اجازه نداشتند که دانششان را به اینترنت وارد کنند. کارکنان مسئول اینترنتها تنها کسانی بودند که میتوانند عمل حذف و یا افزودن اطلاعات به اینترنت را انجام دهند. این مسأله تأثیری بسیار منفی روی عملکرد مکانهای مباحثه و تابلوهای اعلانات و نیز اشاعه اطلاعات میان کارکنان گذاشت.

●● نتیجه گیری و پیشنهادات

مدیریت دانش و اشتراک دانش میتوانند به کتابخانه ها در بهبود کیفیت خدماتشان و نیز ایجاد و حفظ فرهنگ فراگیری کمک کنند. امروزه اینترنتها بعنوان یکی از کارآمدترین روشهای اشتراک دانش و اطلاعات در سازمانها شناخته شده اند. اینترنتها بعنوان یک ابزار مدیریت دانش به افراد امکان میدهند که آگاه تر بوده و قادر به اخذ تصمیمات بهتر و سریعتر باشند. هدف این مقاله ارائه گزارشی از گستره استفاده از اینترنت در کتابخانه های دانشگاهی آفریقای جنوبی بود که از اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش استفاده میکردند. گرچه سه کتابخانه دانشگاهی مورد مصاحبه نمیتوانند بعنوان نماینده همه کتابخانه های دانشگاهی آفریقای جنوبی در نظر گرفته شوند، روشن است که آگاهی عمیقی از اهمیت مدیریت دانش و ارزش اینترنت بعنوان یک ابزار مدیریت دانش در کتابخانه ها وجود دارد. علاوه بر آن، گرچه محتویات و استفاده از اینترنت ممکن است از کتابخانه ای به کتابخانه دیگر متفاوت باشد، نتایج تحقیق حاضر نشان دارد که کتابخانه های دانشگاهی بطور کامل از توان بالقوه اینترنت استفاده نکرده اند. مندرجات یک اینترنت موتوری است که اینترنت را بعنوان یک ابزار مدیریت دانش به پیش میبرد. برای اینکه محتوا واجد ارزش باشد، اینترنت باید روزآمد بوده و در راستای نیازهای کارکنان باشد. مقایسه مندرجات و کاربرد اینترنتها در سه کتابخانه با محتوای پیشنهاد شده در متون نشان میدهد که اینترنت هر سه کتابخانه مسیر طولانی را در جهت بهینه سازی باید بپیمایند. با در نظر گرفتن مندرجات پیشنهاد شده، مزایای

اینترنتها و همچنین نیازها و علایق کاربران، اینترنت در کتابخانه های دانشگاهی میتواند بعنوان یک ابزار ارزشمند برای مدیریت دانش و اشتراک دانش گسترش داده شود.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=216913>

کارتوگرافی، سامانه های اطلاعات جغرافیایی و شبکه جهانی وب

براساس معماری اولیه، شبکه جهانی وب، مجموعه ای از دانش بشری می باشد که به کاربران امکان می دهد در سایت های دور از هم، نظرات و پیشنهادات پروژه های خود را مبادله نمایند.

کارتوگرافی و سامانه های اطلاعات جغرافیایی با توجه به ویژگی های اطلاعات مکانی و جغرافیایی در مراحل اولیه توسعه هستند. در حال حاضر وب، دسترسی به اشکال مختلف اطلاعات عوارض را به صورت نقشه، تصویر هوایی و ماهواره ای، صدا و متن فراهم می نماید تا به سایر اطلاعات عوارض نیز مرتبط شوند. پایگاه جهانی نیز به نحوی شکل گرفته که هرگونه اطلاعات

عوارض را به سایر عوارض ارتباط می دهد.

در نتیجه وب، امکانی را برای سهولت در انجام تغییرات در کارتوگرافی و سامانه های اطلاعات جغرافیایی از طریق سه مکانیزم اساسی دارد:

(۱) با افزایش کاربرد در تولید نقشه و GIS و امکان دسترسی بیشتر به ابزارها و داده ها.

(۲) به وسیله تلفیق فناوری اطلاعات غیرفضائی / غیرمکانی، GIS و تولید نقشه های ترکیبی (مکانی و غیرمکانی)

(۳) برقراری دنیای مجازی و آزمایش مدلها و تجسم که باید طراحی، تجزیه و تحلیل و قابل تفسیر باشد.

● مقدمه

براساس معماری اولیه شبکه جهانی وب (World Wide Web) مجموعه‌ای از دانش بشری می‌باشد و به کاربران امکان می‌دهد که در سایت‌های دور از هم، نظرات و پیشنهادات پروژه‌های خود را مبادله نمایند (Berners-Lee, et al, ۱۹۹۴, p.۷۶).

در سال ۱۹۸۹ میلادی، اینترنت طراح گردید و ۵ سال بعد فقط پاسخگوی ۳ درصد از ترافیک‌های اینترنتی بود. بین بهار ۱۹۹۴ تا بهار ۱۹۹۵ میلادی ترافیک وب افزایش یافت. با توجه به رویدادهای فرهنگی و فناوری، این وسیله جدید برای تبادل اطلاعات پیامدهائی را در کلیه جنبه‌های عملی و اجتماعی در برداشت و راه و روش‌های گسترده‌ای را ایجاد نمود.

کارتوگرافی و GIS براساس وب در مراحل اولیه توسعه هستند. حتی ویژگی نقشه‌ها و دسترسی فضائی به اطلاعات نیز در حال تغییرات گسترده‌ای است. تیلور (۱) (۱۹۷۷) معتقد است که نیمی از دانش بشری در این زمینه نیز در مدتی کمتر از چند ماه تکامل می‌یابد.

• شبکه جهانی وب

در سایت‌های وب، تهیه نقشه به نمایش درآمده و GIS نیز روزانه گسترش می‌یابد و سایت‌ها نیز، در حال استفاده و بهره‌برداری هستند. بعضی از سایت‌ها روزانه هزاران نقشه را تولید می‌نمایند.

وب دسترسی به اشکال مختلف اطلاعات عوارضی را به صورت نقشه، تصویر، صدا و متن فراهم می‌نماید تا به سایر اطلاعات عوارض نیز مرتبط شوند پایگاه داده‌ای جهانی، نیز به نحوی شکل گرفته که هرگونه اطلاعات عوارض را به سایر عوارض ارتباط می‌دهد.

در نتیجه وب، امکانی را برای سهولت در انجام تغییرات در کارتوگرافی و GIS از طریق حداقل سه مکانیزم اساسی دارد.

(۱) از طریق افزایش کاربرد در تهیه نقشه و GIS به شیوه دسترسی بیشتر به ابزارها و داده‌ها.

(۲) از طریق تلفیق فناوری اطلاعات غیرفضائی/ غیرمکانی، GIS و تهیه نقشه ترکیبی (داده‌های غیرمکانی و مکانی) برای اشکال نمایش جدید و روش‌های نو برای پرداختن به مشکلات دارای اهمیت جامعه و

(۳) ایجاد دنیای مجازی جدید که باید طراحی، تجزیه و تحلیل شده و قابل تغییر باشد.

تحقیقاتی که به مسائل کارتوگرافی GIS و شبکه جهانی وب (WWW) می‌پردازد به پنج گروه اصلی ذیل تقسیم می‌گردد:

(۱) توسعه و گسترش دیدگاه‌های نظری بر نمادسازی‌های جغرافیائی در محیط وب

(۲) گسترش روش‌های نظری برای دستیابی به اطلاعات فضائی در آن محیط

(۳) اجراء مفاهیم دسترسی به اطلاعات و نمادسازی‌ها و ابزارهای مرتبط

(۴) ارزیابی فرآورده‌های وب و برداشت کاربران از این فرآورده‌ها

(۵) تشخیص روش‌هایی که وب می‌تواند استفاده از نقشه‌ها و اطلاعات فضائی / مکانی را تسهیل بخشد.

اولین موضوع در ادامه بررسی می‌گردد و پنجمین موضوع به اختصار اشاره گردیده و تفصیل آن مستلزم فرصتی مناسب و زمانی دیگر است.

(۱) نمایش جغرافیائی در محیط وب

وب محیطی است که دسترسی به گسترده وسیعی از اشکال شیئی‌گرا را فراهم ساخته و عوارضی که اطلاعات زمین مرجعی را ارائه می‌نمایند (مانند تصاویر راستی، برداری، نقشه‌ها، متن و صدا) نشان می‌دهد.

▪ نمادسازی پویا

استعدادی که برای نمادسازی پویا در وب وجود دارد در حال گسترش است و می‌تواند تحقیقاتی را برای نقشه‌های پویا فراهم نماید. وب توانسته بر مسائل و مشکلاتی که برای پویاسازی نقشه‌ها وجود داشته، غلبه نماید. همچنین، وب طراحی نقشه‌های پویای قابل تغییر را نیز میسر می‌سازد به طوری که کاربر نه تنها جهت و سرعت نقشه‌های متحرک را، بلکه پارامترهای تهیه نقشه را نیز می‌تواند کنترل نماید.

▪ دنیای مجازی

VRML(۳) زبان توصیفی است که نمایش محیط سه‌بعدی را پشتیبانی می‌نماید. با توجه به پویاسازی برای وب، VRML نمایش جغرافیایی سه‌بعدی را ساده می‌نماید و می‌تواند تحقیقات کارتوگرافی و CIS را گسترش دهد. به‌طور کلی VRML در دو روش اصلی از محیط‌های نرم‌افزاری سه‌بعدی قبلی متفاوت است. اولاً، اینکه هر عارضه در جهان VRML می‌تواند به هر نوع عارضه یا عوارض مرتبط شود یعنی نه تنها به عوارض جهان VRML، بلکه به عوارضی که در WWW می‌باشد. بنابراین جهان VRML می‌تواند به‌عنوان یک رابطه سه‌بعدی برای وب به‌کار رود. ثانیاً، هر عارضه VRML می‌تواند "سطح جزئیات" را براساس موقعیت مجازی ناظران نمایش دهد برای اینکه برای کاربردهای جغرافیای مفید واقع شود قبل از انتخاب جزئیات نمایش برای عوارض جغرافیایی که می‌توانند خودکار شوند به پیشرفت‌هایی در روش‌های کلی کارتوگرافی نیاز خواهد بود (Fairbairn and Parsley, ۱۹۹۷).

▪ منابع ویژه اطلاعات و شبکه‌های اطلاعاتی

تعدادی از نویسندگان استعاره‌های فضایی / مکانی را به‌عنوان روشی در ایجاد روابط در نظر گرفته‌اند و معمولاً سایر عوارض و اسناد را از آن روش به‌ویژه در وب مرتبط می‌سازند. دامنه این تحقیق از Hypermaps (نقشه‌های جغرافیایی هستند که به‌عنوان ساختاری منسجم در میان عوارض سیستم جغرافیایی عمل می‌نمایند) تا مکانیابی داده‌های غیرفضایی / مکانی است. در اینجا، نمایش نقشه، نظیر به‌عنوان استعاره‌ای جهت معرفی و برقراری بین داده‌های فضایی انتخاب شده با واقعیت عمل می‌نماید.

▪ نمایش پایگاه داده‌ای

مواردی که اشاره شد، محاوره کاربر را براساس وب نشان می‌دهد. همچنین توجه خاصی به نمایش پایگاه داده‌ای جغرافیایی در محیط‌های توزیعی و به‌ویژه وب معطوف گشته است.

۲) ارزیابی اطلاعات جغرافیایی در یک محیط وب

از آنجا که ارتباط اطلاعات جغرافیایی افزایش می‌یابد و همچنین فناوری‌های اطلاعات نیز به‌طور قابل توجهی توزیع می‌گردد، روش‌های جدیدی برای سهیل دسترسی کاربران به فناوری و اطلاعات موردنیاز از می‌باشد.

اکثریت تحقیقات نظری به دسترسی اطلاعات جغرافیایی در محیط وب ارتباط دارند که بر بایگانی‌های و قومی متمرکز می‌باشند.

با ایجاد عناصر زمانی - فضایی در زیرساخت‌های بازیابی و جستجوی سیستم، سیستم می‌تواند فراتر از شاخص‌های زمانی - فضایی ساده به جستجو ادامه دهد.

ترسیم طرح‌های کلی اجزاء ابزارهای اندازه‌گیری و طراحی در وب می‌باشد که امکان اجراء عملکردهائی نظیر ترسیم مرزهای یک ناحیه و تعیین

محدوده‌هایش را برای کاربران فراهم می‌سازد. ترسیم طرح‌های کلی پویا فراتر از این مسئله است به طوری که می‌تواند مدل شبیه‌سازی را با روش‌های بایگانی و قومی تلفیق نماید.

(۳) به کارگیری فناوری اطلاعات جغرافیائی در WWW

با توجه به تغییرات گسترده فناوری در گذشته (به عنوان مثال: پیدایش اسکرایب، فتوگرامتری، رایانه‌های بزرگ) تحقیق کاربردی برای بروز پتانسیل‌ها و محدودیت‌ها محیط خاص نرم‌افزاری و همچنین، توسعه ابزارهایی که بتواند از معماری توزیعی در وب استفاده نماید، مورد لزوم می‌باشد.

(۱) به عنوان سرور داده (۳)

همه نمایش‌ها در تجزیه و تحلیل‌ها در سیستم کاربر ایجاد می‌گردد.

(۲) به عنوان سرور تصویر (۴)

نمایش در سرور فراهم می‌گردد و در سیستم کاربر مشاهده می‌شود.

(۳) به عنوان مدل سه بعدی محیط فعال (۵)

مدل VRML در سرور ایجاد می‌گردد و در سیستم کاربر جستجو می‌شود.

▪ به عنوان مشترکی برای کنترل - پویای تجسم

تغییر و اصلاح داده‌ها در سرور انجام می‌گیرد. اما کنترل تغییرات و اصلاحات از طریق کاربر در سیستم کاربر اعمال می‌گردد. همچنین اجراء نمایش صورت می‌پذیرد.

محیطها مشترک ایجاد شده در وب بیشتر برای تجسم‌سازی‌های علمی گسترش یافته‌اند. روش شیئی‌گرا برای طراحی سیستم در همه بخش‌های سیستم با بخش‌های مجزا برای ذخیره‌سازی داده‌ها، دسترسی به داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها، تجسم‌سازی، نمایش داده‌ها و کنترل سایر عملکردها اختصاص یافته‌اند.

برای هرگونه اجراء در وب باید در رابطه با هر بخشی که در سرور با کاربر ایجاد می‌گردد، کاملاً مشخص گردد.

(۴) ارزیابی فرآورده‌های وب و برداشت کاربران (۶)

وب سریع‌ترین مکانیسم برای ارائه انتخابی داده‌های فضائی است.

داده‌های جغرافیائی، نقشه‌ها، تصاویر و ابزارهای تحلیلی در وب تحقیقات کاربردی را برای کاربران و نیازهای کاربران و همچنین ارزیابی فرآورده‌ها در وب فراهم می‌نمایند.

(۵) نتیجه

سامانه‌های اطلاعات جغرافیائی و کارتوگرافی براساس وب در حال گسترش سریع می‌باشند. علاوه بر مسائل کاربردی و نظری که در بالا بحث و بررسی گردید، تحقیقاتی که کارتوگرافی و سامانه‌های اطلاعات جغرافیائی در وب به آنها می‌پردازد، بسیار گسترده می‌باشد.

<http://vista.ir/?view=article&id=237415>

کامپیوترها " زامبی " می شوند

در اصطلاح IT " زامبی " به کامپیوتری گفته می شود که به دستورات از راه دور يك حمله کننده جواب می دهد. در نتیجه حمله کننده به راحتی می تواند از طریق يك "کامپیوتر زامبی" اطلاعات محرمانه مورد نیاز خود را سرقت کند، باعث انتشار ویروسهای کامپیوتری می شود و با پنهان کردن هویت حمله کننده به کامپیوترهای دیگر شیوع یابد.

گروهی که از این ویژگی بهره مند می شوند، نویسندگان اسپم ها و ارسال کننده های هرزنامه ها هستند که اغلب برای امور تبلیغاتی از این حقه استفاده می کنند. ارسال اسپم و یا ایمیل های ناخواسته در بسیاری از کشورها ممنوع می باشد و فرستنده آن تحت پیگرد قانونی قرار می گیرد. به همین دلیل این افراد متوسل به حيله هايی می شوند که هویت خود را پنهان کنند.

برای تبدیل کردن يك کامپیوتر به يك " کامپیوتر زامبی " حمله کننده به دنبال کامپیوتری می گردند که پورت های ارتباطی آن بدون محافظ باشد و یا سیستمی که دارای نوعی آسیب پذیری باشد که به حمله کننده اجازه دهد يك Backdoor در آن ایجاد کند.

قدم بعدی ، نصب يك Mail سرور با قابلیت کنترل از راه دور بر روی سیستم یافته شده، است. این Mail سرور منتظر دریافت هرزنامه ها و لیستی از آدرسهای ایمیل می ماند. تعداد زیادی از تروجان ها و کرم های اینترنتی وجود دارند که مسئول انجام این فعالیت بطور اتوماتیک هستند. در نتیجه وقتی يك کد آلوده وارد سیستم آلوده می شود، يك پیغام بطور اتوماتیک از طریق Mail سرور مذکور به حمله کننده، اعلام می کند که سیستم مذکور آماده کنترل از راه دور است.

بدین ترتیب اگر هرزنامه ارسالی آنالیز شود، تنها آدرس IP که قابل شناسایی است IP "کامپیوتر زامبی" است و نمی توان مبدا اصلی فرستنده آن

اسپم را شناسائی کرد.

این امر ممکن است باعث ایجاد مشکلات بسیار جدی برای کاربر بی گناه شود. چون بدون شك او به عنوان اولین کسی که اسپم را ارسال کرده شناسائی می شود.

" زامبی ها " برای ارسال گسترده و سریع ویروسها نیز استفاده می شوند. کرم های اینترنتی Sober.I و Sober.F که به دلیل سرعت زیاد انتشارشان معروف شدند، از طریق "کامپیوترهای زامبی" ارسال شدند.

لوئیز کرونز مدیر لابراتوار Panda Antivirus به کاربران توصیه می کند برای پیشگیری از " زامبی " شدن سیستم و متوقف کردن ویروسهایی که Backdoor ها را ایجاد می کنند، کلیه پورت های ارتباطی کامپیوتر خود را که احتمال نفوذ حمله کننده ها از آنها بیشتر است با آنتی ویروس و فایروال قابل اعتماد محافظت کنند. این کار باعث می شود کلیه اطلاعاتی که از این پورت ها وارد و یا خارج می شوند توسط فایروالها و یا آنتی ویروسها بازبینی شوند و از ورود و خروج اطلاعات بدون مجوز جلوگیری شود.

برای پاکسازی يك کامپیوتر " زامبی " نیز ، می باید در مرحله اول با يك آنتی ویروس بروز شده کلیه کدهای آلوده که در کامپیوتر کمین کرده اند را پاکسازی نمود سپس با نصب يك فایروال مراقب کلیه برنامه ها و اطلاعاتی که از اینترنت منتقل می شوند، بود. در نتیجه به محض یافتن يك نام یا يك عملیات مشکوک توسط فایروال نصب شده، پورت ارتباطی انتقال اطلاعات بسته می شود.

منبع : کامتونت

<http://vista.ir/?view=article&id=252201>

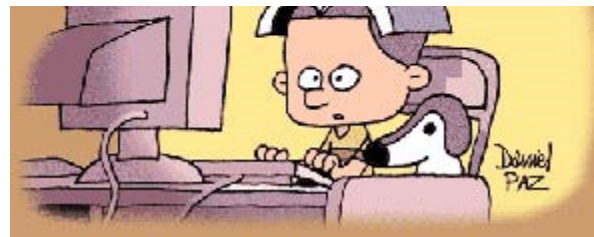

کامل ترین مرجع خطاهای مودم

- لیست کاملی از error ها
- ۶۰۰ . اگر سیستم در حال شماره گیری باشد و دوباره شماره گیری نمایید این خطا نمایش داده می شود .
- ۶۰۱ . راه انداز Port بی اعتبار می باشد .

- ۶۰۲ . Port هم اکنون باز می باشد برای بسته شدن آن باید کامپیوتر را مجدداً راه اندازی نمود.
- ۶۰۳ . بافر شماره گیری بیش از حد کوچک است .
- ۶۰۴ . اطلاعات نادرستی مشخص شده است .
- ۶۰۵ . نمی تواند اطلاعات Port را تعیین کند .

- ۶۰۶ . Port شناسایی نمی شود .
- ۶۰۷ . ثبت
- ۶۰۸ . راه انداز مودم نصب نشده است .
- ۶۰۹ . نوع راه انداز مودم شناسایی نشده است .
- ۶۱۰ . بافر ندارد .
- ۶۱۱ . اطلاعات مسیر یابی غیر قابل دسترس می باشد .
- ۶۱۲ . مسیر درست را نمی تواند پیدا نماید .
- ۶۱۳ . فشرده سازی بی اعتباری انتخاب شده است .
- ۶۱۴ . سرریزی بافر .
- ۶۱۵ . Port پیدا نشده است .
- ۶۱۶ . یک درخواست ناهمزمان در جریان می باشد .
- ۶۱۷ . Port یا دستگاه هم اکنون قطع می باشد .
- ۶۱۸ . Port باز نمی شود. (وقتی رخ می دهد که یک برنامه از Port استفاده کند).
- ۶۱۹ . Port قطع می باشد (وقتی رخ می دهد که یک برنامه از Port استفاده کند).
- ۶۲۰ . هیچ نقطه پایانی وجود ندارد .
- ۶۲۱ . نمی تواند فایل دفتر راهنمای تلفن را باز نماید .
- ۶۲۲ . فایل دفتر تلفن را نمی تواند بارگذاری نماید .
- ۶۲۳ . نمی تواند ورودی دفتر راهنمای تلفن را بیابد .
- ۶۲۴ . نمی توان روی فایل دفتر راهنمای تلفن نوشت .
- ۶۲۵ . اطلاعات بی اساسی در دفتر راهنمای تلفن مشاهده می شود .
- ۶۲۶ . رشته را نمی تواند بارگذاری کند .
- ۶۲۷ . کلید را نمی تواند بیابد .

- ۶۲۸ . Port قطع شد .
- ۶۲۹ . Port بوسیله دستگاه راه دور قطع می شود. (درست نبودن راه انداز مودم با برنامه ارتباطی).
- ۶۳۰ . Port به دلیل از کارافتادگی سخت افزار قطع می شود .
- ۶۳۱ . Port توسط کاربر قطع شد .
- ۶۳۲ . اندازه ساختار داده اشتباه می باشد .
- ۶۳۳ . Port هم اکنون مورد استفاده می باشد و برای Remote Access Dial-up پیکر بندی نشده است (راه انداز درستی بر روی مودم شناخته نشده است) .
- ۶۳۴ . نمی تواند کامپیوتر شما را روی شبکه راه دور ثبت نماید .
- ۶۳۵ . خطا مشخص نشده است .
- ۶۳۶ . دستگاه اشتباهی به Port بسته شده است .
- ۶۳۷ . رشته (string) نمی تواند تغییر یابد .
- ۶۳۸ . زمان درخواست به پایان رسیده است .
- ۶۳۹ . شبکه ناهمزمان قابل دسترس نیست .
- ۶۴۰ . خطای NetBIOS رخ داده است .
- ۶۴۱ . سرور نمی تواند منابع NetBIOS مورد نیاز برای پشتیبانی سرویس گیرنده را بدهد .
- ۶۴۲ . یکی از اسامی NetBIOS شما هم اکنون روی شبکه راه دور ثبت می گردد ، (دو کامپیوتر می خواهند با یک اسم وارد شوند) .
- ۶۴۳ . Dial-up adaptor در قسمت network ویندوز وجود ندارد .
- ۶۴۴ . شما popus پیغام شبکه را دریافت نخواهید کرد .
- ۶۴۵ . Authentication داخلی اشکال پیدا کرده است.
- ۶۴۶ . حساب در این موقع روز امکان log on وجود ندارد .
- ۶۴۷ . حساب قطع می باشد .
- ۶۴۸ . اعتبار password تمام شده است .
- ۶۴۹ . حساب اجازه Remote Access را (دستیابی راه دور) را ندارد . (به نام و کلمه عبور اجازه dial-up داده نشده است) .
- ۶۵۰ . سرور Remote Access (دستیابی راه دور) پاسخ نمی دهد .
- ۶۵۱ . مودم شما (یا سایر دستگاههای اتصال دهنده) خطایی را گزارش کرده است . (خطا از طرف مودم بوده است) .
- ۶۵۲ . پاسخ نا مشخصی از دستگاه دریافت می گردد .
- ۶۵۳ . Macro (دستورالعمل کلان). ماکرو خواسته شده توسط راه انداز در لیست فایل INF موجود نمی باشد .

- ۶۵۴ . یک فرمان یا یک پاسخ در قسمت INF دستگاه به یک ماکرو نامشخص اشاره می نماید .
- ۶۵۵ . دستور العمل (پیغام) در قسمت فایل INF دستگاه مشاهده نمی شود .
- ۶۵۶ . دستورالعمل (ماکرو) (default off) در فایل INF دستگاه شامل یک دستور العمل نامشخص می باشد .
- ۶۵۷ . فایل INF دستگاه نمی تواند باز شود .
- ۶۵۸ . اسم دستگاه در فایل INF دستگاه یا در فایل INI رسانه بیش از حد طولانی می باشد .
- ۶۵۹ . فایل INI رسانه به نام ناشناخته یک دستگاه اشاره می نماید .
- ۶۶۰ . فایل INI رسانه برای این فرمان پاسخی را ندارد .
- ۶۶۱ . فایل INF دستگاه فرمان را از دست داده است .
- ۶۶۲ . تلاش برای قرار دادن یک ماکرو لیست نشده در قسمت فایل INF صورت نگرفته است.
- ۶۶۳ . فایل INI رسانه به نوع ناشناخته یک دستگاه اشاره می نماید .
- ۶۶۴ . نمی تواند به حافظه اختصاص دهد .
- ۶۶۵ . Port برای Remote Access (دستیابی راه دور) پیکر بندی نشده است.
- ۶۶۶ . مودم شما (یاسایر دستگاههای اتصال دهنده) در حال حاضر کار نمی کنند .
- ۶۶۷ . فایل INI رسانه را نمی تواند بخواند .
- ۶۶۸ . اتصال از بین رفته است .
- ۶۶۹ . پارامتر به کار برده شده در فایل INI رسانه بی اعتبار می باشد .
- ۶۷۰ . نمی تواند نام بخش را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۱ . نمی تواند نوع دستگاه را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۲ . نمی تواند نام دستگاه را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۳ . نمی تواند کاربر را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۴ . نمی تواند بیشترین حد اتصال BPS را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۵ . نمی تواند بیشترین حد BPS حامل را از روی فایل INI رسانه بخواند .
- ۶۷۶ . خط اشغال می باشد .
- ۶۷۷ . شخص به جای مودم پاسخ می دهد .
- ۶۷۸ . پاسخی وجود ندارد .
- ۶۷۹ . نمی تواند عامل را پیدا نماید .
- ۶۸۰ . خط تلفن وصل نیست .

- ۶۸۱ . یک خطای کلی توسط دستگاه گزارش می شود .
- ۶۸۲ . Writing section name دچار مشکل می باشد .
- ۶۸۳ . Writing device type با مشکل روبرو شده است .
- ۶۸۴ . writing device name ۶۸۴ با مشکل روبرو می باشد .
- ۶۸۵ . Writing maxconnectbps مشکل دارد .
- ۶۸۶ . Writing maxcarrierBPS دچار مشکل می باشد .
- ۶۸۷ . Writing usage با مشکل مواجه است .
- ۶۸۸ . Writing default off دچار مشکل می باشد .
- ۶۸۹ . Reading default off با مشکل مواجه است .
- ۶۹۰ . فایل INI خالی ست .
- ۶۹۱ . دسترسی صورت نمی پذیرد زیرا نام و کلمه عبور روی دامین بی اعتبار می باشد
- ۶۹۲ . سخت افزار در درگاه یا دستگاه متصل شده از کار افتاده است .
- ۶۹۳ . Binary macro با مشکل مواجه می باشد .
- ۶۹۴ . خطای DCB یافت نشد .
- ۶۹۵ . ماشین های گفتگو آماده نیستند .
- ۶۹۶ . راه اندازی ماشین های گفتگو با مشکل روبرو می باشد .
- ۶۹۷ . Partial response looping با مشکل روبرو می باشد .
- ۶۹۸ . پاسخ نام کلیدی در فایل INF . دستگاه ، در فرمت مورد نظر نمی باشد .
- ۶۹۹ . پاسخ دستگاه باعث سر ریزی بافر شده است .
- ۷۰۰ . فرمان متصل به فایل INF . دستگاه بیش از حد طولانی می باشد .
- ۷۰۱ . دستگاه به یک میزان BPS پشتیبانی نشده توسط گرداننده com تغییر می یابد .
- ۷۰۲ . پاسخ دستگاه دریافت می گردد زمانی که هیچکس انتظار ندارد .
- ۷۰۳ . در فعالیت کنونی مشکلی ایجاد شده است .
- ۷۰۴ . شماره اشتباه . callback
- ۷۰۵ . مشکل . invalid auth state
- ۷۰۶ . Invalid auth state . دچار مشکل می باشد .
- ۷۰۷ . علامت خطایاب . x. ۲۵

- ۷۰۸ . اعتبار حساب تمام شده است .
- ۷۰۹ . تغییر پسورد روی دامین با مشکل روبرو می باشد .
- ۷۱۰ . در زمان ارتباط با مودم شما خطاهای سری پیش از حد اشباع شده مشاهده می گردد.
- ۷۱۱ . Rasman initialization صورت نمی گیرد گزارش عملکرد را چک کنید
- ۷۱۲ . درگاه Biplax در حال اجرا می باشد . چند ثانیه منتظر شوید و مجددا شماره بگیرید .
- ۷۱۳ . مسیره‌های ISDN فعال در خط اصلی قطع می باشد .
- ۷۱۴ . کانال های ISDN کافی برای ایجاد تماس تلفنی در دسترس نمی باشند .
- ۷۱۵ . به دلیل کیفیت ضعیف خط تلفن خطاهای فراوانی رخ می دهد .
- ۷۱۶ . پیکر بندی remote access IP غیر قابل استفاده می باشد .
- ۷۱۷ . آدرسهای IP در static pool remote access IP وجود ندارد .
- ۷۱۸ . مهلت برقراری تماس PPP پایان پذیرفته است .
- ۷۱۹ . PPP توسط دستگاه راه دور پایان می یابد .
- ۷۲۰ . پروتکل های کنترل ppp پیکر بندی نشده اند .
- ۷۲۱ . همتای PPP پاسخ نمی دهد .
- ۷۲۲ . بسته PPP بی اعتبار می باشد .
- ۷۲۳ . شماره تلفن از جمله پیشوند و پسوند بیش از حد طولانی می باشد .
- ۷۲۴ . پروتکل IPX نمی تواند بر روی درگاه dial-out نماید زیرا کامپیوتر یک مسیر گردان IPX می باشد .
- ۷۲۵ . IPX نمی تواند روی port (درگاه) dial-in شود زیرا مسیر گردان IPX نصب نشده است .
- ۷۲۶ . پروتکل IPX
- ۷۲۷ . نمی توان به فایل DLL . TCPCFG دست یافت .
- ۷۲۸ . نمی تواند آداپتور IP متصل به remote access را پیدا کند .
- ۷۲۹ . SLIP استفاده نمی شود مگر اینکه پروتکل IP نصب شود .
- ۷۳۰ . ثبت کامپیوتر کامل نمی باشد .
- ۷۳۱ . پروتکل پیکر بندی نمی شود .
- ۷۳۲ . توافق بین PPP صورت نگرفته است .
- ۷۳۳ . پروتکل کنترل PPP برای پروتکل این شبکه ، در سرور موجود نمی باشد .
- ۷۳۴ . پروتکل کنترل لینک PPP خاتمه یافته است .

- ۷۲۵ . آدرس مورد نیاز توسط سرور رد می شود .
- ۷۲۶ . کامپیوتر راه دور پروتکل کنترل را متوقف می نماید .
- ۷۲۷ . نقطه برگشت (LOOPBACK DETECTED) شناسایی شد .
- ۷۲۸ . سرور آدرس را مشخص نمی کند .
- ۷۲۹ . سرور راه دور نمی تواند از پسورد ENCRYPTED ویندوز NT استفاده نماید.
- ۷۴۰ . دستگاه های TAPI که برای remote access پیکر بندی می گردند به طور صحیح نصب و آماده نشده اند .
- ۷۴۱ . کامپیوتر محلی از encryption پشتیبانی نمی نماید .
- ۷۴۲ . سرور راه دور از encryption پشتیبانی نمی نماید .
- ۷۴۳ . سرور راه دور به encryption نیاز دارد .
- ۷۴۴ . نمی تواند شماره شبکه IPX را استفاده نماید که توسط سرور راه دور در نظر گرفته شده است گزارش وقایع را باز بینی نمایید .
- ۷۴۵ . یک فایل مهم و ضروری آسیب دیده است . Dial – up networking را مجدداً نصب نمایید .
- ۷۵۱ . شماره callback شامل یک کاراکتر بی اعتبار می باشد . کاراکترهای زیر فقط مجاز دانسته می شوند : @, . , - , (,) , Space, T, P, W, ۹ تا ۰ .
- ۷۵۲ . در زمان پر دازش script یک خطای نحوی صورت می گیرد .
- ۷۵۳ . اتصال نمی تواند قطع شود زیرا توسط مسیر گردان چند پروتکلی ایجاد شده است .
- ۷۵۴ . سیستم قادر به یافتن bundle چند انصالی نمی باشد .
- ۷۵۵ . سیستم قادر به اجرای شماره گیری خودکار نمی باشد زیرا این ورودی یک شماره گیر عادی را دارد .
- ۷۵۶ . این اتصال هم اکنون در شماره گیری می باشد .
- ۷۵۷ . خدمات دستیابی راه دور خود به خود آغاز نمی شوند اطلاعات بیشتری در گزارش وقایع در اختیار شما قرار می گیرد .
- ۷۵۸ . اشتراک اتصال اینترنت هم اکنون روی این اتصال میسر می گردد .
- ۷۶۰ . در زمان فراهم آوری امکانات مسیر یابی ، این خطا رخ می دهد .
- ۷۶۱ . در زمان فراهم شدن اشتراک اتصال اینترنت برای این اتصال این خطا ایجاد می گردد.
- ۷۶۳ . اشتراک اتصال اینترنت فعال نمی باشد . دو اتصال LAN و یا بیشتر به علاوه انصالی که با این LANها مشترک شده است وجود دارد .
- ۷۶۴ . دستگاه کارت خوان smartcard نصب نیست .
- ۷۶۵ . اشتراک اتصال اینترنت میسر نمی باشد . اتصال LAN با آدرس IP در حال حاضر پیکر بندی می شود که برای آدرس گذاری اتوماتیک IP مورد نیاز می باشد .
- ۷۶۶ . سیستم نمی تواند هیچ گواهی ای را بیابد .
- ۷۶۷ . اشتراک اتصال اینترنت میسر نمی گردد اتصال LAN بر روی شبکه شخصی انتخاب می گردد که بیش از یک آدرس IP را پیکر بندی کرده

- است . اتصال LAN را با یک آدرس IP مجزا ، مجددا پیکر بندی نمایید قبل از اینکه اشتراک اتصال اینترنت صورت گیرد .
- ۷۶۸ . به دلیل رمز دار نکردن داده ها اتصال صورت نمی پذیرد .
- ۷۶۹ . مقصد مشخصی قابل دست یابی نمی باشد .
- ۷۷۰ . دستگاه راه دور تلاش برای ایجاد اتصال را نمی پذیرد .
- ۷۷۱ . اقدامات اتصال صورت نمی گیرد زیرا شبکه اشغال می باشد .
- ۷۷۲ . سخت افزار شبکه کامپیوتر راه دور با نوع تلفن مورد نیاز سازگاری ندارد .
- ۷۷۳ . امکان ایجاد اتصال موثر نمی باشد زیرا شماره مقصد تغییر کرده است .
- ۷۷۴ . به دلیل از کار افتادگی موقت ، اتصال صورت نمی گیرد .
- ۷۷۵ . مکالمه تلفنی توسط کامپیوتر راه دور متوقف شد .
- ۷۷۶ . مکالمه تلفنی نمی تواند وصل گردد زیرا مقصد خواسته است که ویژگی را حفظ نماید .
- ۷۷۷ . اتصال صورت نمی گیرد زیرا مودم (یا سایر وسایل ارتباط دهنده) روی کامپیوتر راه دور دچار مشکل می باشند .
- ۷۷۸ . تایید هویت سرور غیر ممکن می باشد .
- ۷۷۹ . برای برقراری dial – out این اتصال باید از smartcard استفاده نمایید .
- ۷۸۰ . عمل انجام شده برای این اتصال بی اعتبار می باشد .
- ۷۸۱ . تلاش برای رمز گذاری (encryption) صورت نمی گیرد زیرا گواهی معتبری یافت نمی گردد .
- ۷۸۲ . ترجمه آدرس شبکه (NAT) در حال حاضر به عنوان یک پروتکل مسیر یابی نصب می گردد و باید قبل از اینکه اشتراک اتصال اینترنت فراهم گردد حذف شود .
- ۷۸۳ . اشتراک اتصال اینترنت میسر نمی باشد . اتصال LAN که به عنوان شبکه شخصی انتخاب می گردد یا فراهم نمی شود و یا از شبکه قطع می باشد . لطفا قبل از فراهم شدن اشتراک اتصال اینترنت از اتصال آداپتور LAN مطمئن شوید .
- ۷۸۴ . در حالی که این اتصال را در زمان log on استفاده می کنید شما نمی توانید شماره بگیریید زیرا این اتصال برای استفاده از نام کاربری پیکر بندی شده است که متفاوت از نام کاربر روی smartcard می باشد . چنانچه بخواهید آنرا در زمان log on استفاده نمایید باید برای استفاده از (username) روی کارت smart آنرا پیکربندی کنید .
- ۷۸۵ . در صورت استفاده از این اتصال در زمان log on شما نمی توانید شماره گیری نمایید زیرا برای استفاده از یک smartcard پیکر بندی نشده است . چنانچه بخواهید آنرا در زمان log on به کار ببرید باید امکانات این اتصال را تصحیح و آماده نمایید به طوری که smartcard استفاده نماید .
- ۷۸۶ . مبادرت به اتصال L۲TP صورت نمی پذیرد زیرا هیچ گواهینامه معتبری برای تصدیق (authentication) امنیت روی کامپیوتر شما وجود ندارد .
- ۷۸۷ . اتصال L۲TP غیر ممکن است زیرا لایه امنیتی نمی تواند کامپیوتر راه دور را authentication نماید .
- ۷۸۸ . تلاش برای ایجاد اتصال L۲TP بی نتیجه می باشد زیرا لایه امنیتی نمی تواند پارامترهای سازگار با کامپیوتر راه دور را فراهم نماید .

- ۷۸۹ . تلاش برای اتصال L2TP فراهم نمی گردد زیرا لایه امنیتی با یک خطای پردازشی در طول سازگاری با کامپیوتر راه دور مواجه است .
- ۷۹۰ . تلاش برای اتصال L2TP صورت نمی گیرد زیرا تایید گواهینامه بر روی کامپیوتر راه دور میسر نمی باشد .
- ۷۹۱ . اتصال L2TP میسر نمی باشد زیرا خط مشی امنیتی (security policy) برای اتصال یافت نمی شود .
- ۷۹۲ . اتصال L2TP صورت نمی گیرد زیرا زمان توافق امنیتی به پایان رسیده است .
- ۷۹۳ . اتصال L2TP میسر نمی گردد زیرا این خطا رخ می دهد در حالی که در مورد امنیت به توافق می رسند .
- ۷۹۴ . ویژگی RADIUS | این کاربر PPP نمی باشد .
- ۷۹۵ . ویژگی RADIUS نوع تونلی برای این کاربر ، نادرست می باشد .
- ۷۹۶ . ویژگی RADIUS نوع خدمات برای این کار نه قالب بندی می شود و نه callback قالب بندی می شود .
- ۷۹۷ . مودم پیدا نشد .
- ۷۹۸ . گواهینامه ای شناسایی نمی شود که بتواند پروتکل قابل ارائه استفاده شود .
- ۷۹۹ . اشتراک اتصال اینترنت میسر نمی گردد زیرا دو IP شبیه به هم در شبکه وجود دارد . IC ها به میزبانی نیازمند می باشند که برای استفاده از ۱۹۲ ، ۱۶۸ ، ۰ ، ۱ پیکر بندی شده است . مطمئن شوید که هیچ سرویس گیرنده دیگری برای استفاده از ۱۹۲ ، ۱۶۸ ، ۰ ، ۱ پیکر بندی نشده است .
- ۸۰۰ . قادر به ایجاد اتصال VPN نمی باشد . سرویس دهنده VPN در دسترس نمی باشد و یا ممکن است پارامترهای امنیتی برای اتصال به درستی پیکربندی نشده باشند .

منبع : شبکه اطلاع رسانی اندیمشک

<http://vista.ir/?view=article&id=298089>

کپی رایت Copyright چیست؟

مطلب زیر که اطلاعات کلی درباره قانون کپی رایت (حق تکثیر) به شما

میدهد، برگرفته از پیمان برن (Berne Convention) برای حمایت از دارایی ادبی و هنری است و در آن به قانون خاص هیچ کشوری اشاره نشده است. پیمان برن که در سال ۱۸۸۶ در شهر برن، بین کشورهای پادشاهی، منعقد شد. قبل از آن حقوق قانونی یک اثر متعلق به نویسنده آن بود اما نویسنده در خارج از مملکت مورد نظر، فاقد حقوق قانونی بود و مثلا در فرانسه، کتاب یک نویسنده انگلیسی بدون اجازه او چاپ میشد و نویسنده حق اعتراض نداشت. پیمان برن داشتن حق قانونی بر مالکیت یک اثر را در تمام کشورها قابل اجرا دانست.

پیمان برن تا کنون بارها مورد تجدید نظر قرار گرفته و از سال ۱۹۶۷ مدیریت آن بر عهده سازمان جهانی حمایت از حقوق مایملک معنوی Word Intellectual Property Organization یا WIPO قرار گرفته است.

• کپی رایت چیست؟

کپی رایت نوعی حفاظت قانونی از آثار چاپ شده و چاپ نشده ادبی، علمی و هنری است. این آثار به هر صورت که عرضه شده باشند، در حالی که دارای ماهیتی قابل درک باشند- یعنی دیده، شنیده یا لمس شوند، شامل این حمایت خواهند بود. اگر این اثر یک مقاله، نمایشنامه، ترانه، یک حرکت جدید در رقص، کد HTML یا گرافیک کامپیوتری باشد که قابل ثبت بر کاغذ، نوار کاست، CD یا هارد درایو کامپیوتر باشد هم، شامل قانون کپی رایت میشود. قانون کپی رایت به خالق اثر اجازه میدهد تا از حقوق انحصاری تکثیر، اقتباس در شیوه بیان نو (مانند به فیلم تبدیل کردن یک رمان)، پخش و نمایش عمومی اثر استفاده کند. انحصاری به این معنا است که تنها خالق اثر، نه کسی که به نحوی به اثر دسترسی دارد، میتواند از این حقوق استفاده کند.

• قانون کپی رایت از چه زمانی آغاز میشود و چه شرایطی دارد؟

قانون کپی رایت از زمانی که اثری در شکلی ملموس به وجود بیاید، شامل آن اثر میشود. برای مثال، یک ترانه سرای ساکن آمریکا، اشعار خود را نوشته، نام خود را امضا کرده و با گذاشتن نشانه Copyright © در کنار آن تاکید میکند که نویسنده اشعار است. سپس نوشته هایش را در پاکتی گذاشته و به آدرس خودش پست میکند و این پاکت را در بسته نگه میدارد. درواقع شاهد او تاریخ مهر پست بر پاکت است. حالا او با در دست داشتن این نامه، اثر خود را در دفتر کپی رایت آمریکا به ثبت می رساند تا از هرگونه سوئی استفاده حمایت شود. حتی اگر شخصی قبل از ثبت رسمی اثر از آن استفاده کند، او با در دست داشتن پاکت میتواند مالکیت خود را به اثبات برساند.

این مثال درباره آثار دیجیتالی هم صدق میکند به این صورت هنگام حفظ یک اثر در کامپیوتر، تاریخ و ساعت آن هم حفظ میشود و شما با در دست داشتن فایل اصلی همواره میتوانید ثابت کنید که زودتر از شخصی که به نحوی (برای مثال از وب سایت) به اثر شما دست یافته، آنرا به وجود آورده بودید. اگر این شیوه از نظر شما کاستی هایی دارد میتوانید اثر خود را بر روی دیسکت یا CD کپی کرده و به آدرس خود پست کنید. آنرا در

جای مطمئنی نگه دارید و در موقع لزوم در حضور شاهد، آنرا باز کنید.

• چه زمانی کپی رایب یک اثر به پایان میرسد؟

گاهی اوقات در یک ثبت کپی رایب به چند تاریخ برمی خوریم برای مثال: "© 1998, 1999 John Smith". از آنجایی که یک خالق اثر در طول زمان کار خود را تصحیح، تکمیل یا دوباره نویسی میکند، تمام تاریخهای ثبت شده زمان خلق اثر را در دوره های مختلف مشخص میکنند و نشان دهنده زمان پایان گرفتن کپی رایب نیستند.

تاریخ انقضای کپی رایب، بر اساس پیمان برن، حداقل شامل طول حیات خالق آن و ۵۰ سال پس از مرگ او است. این مقدار زمان شامل تمام کشورهای عضو در پیمان برن میشود و هر کشور میتواند زمان بیشتری برای قابل اجرا بودن کپی رایب قائل شود اما این زمان نمیتواند از مقدار تعیین شده در پیمان کمتر باشد. گاهی اوقات در طی یک وصیت رسمی حقوق یک اثر به بازماندگان صاحب آن تعلق میگیرد که البته باید به تایید رسمی رسیده باشد.

• کپی رایب در اینترنت

هنگامی که از یک وب سایت دیدن میکنید، کپی کردن مطالب، تصاویر یا کد HTML آن با چند کلیک انجام پذیر است و بسیاری از ما به دلایل مختلف این کار را انجام میدهیم. اشتباه عمومی در مواد موجود در اینترنت، این است که اینترنت یک فضای عمومی بوده و برداشت مطالب آن آزاد است، به خصوص که SAVE یا COPY فایلها آن به سادگی امکان پذیر است و تقریباً نمی توان از آن جلوگیری کرد. این طرز فکر مانند آن است که به خود اجازه دهیم به دلیل قرار داشتن فضای مقابل پارکینگ منازل در خیابان، در مقابل درب پارکینگ افراد پارک کنیم! آنچه در اینترنت میبینیم در صورتی قابل کپی کردن است که یا دولتی باشد مانند سفارت خانه ها، دانشگاهها و مانند آن ...، یا تاریخ کپی رایب آن منقضی شده باشد و یا صاحب وب سایت حقوق خود را لغو یا واگذار کرده باشد. به خاطر داشته باشید که "اینترنت" و فضای عمومی یا "public domain" هم معنی نیستند.

• مطالبی که توسط دیگران تهیه شده و با کسب اجازه قابل استفاده هستند

صاحبان فایلها و برنامه های Midi، تصاویر گرافیکی (عکسها، نشانه ها، آثار هنری دیجیتالی)، نوشته ها، متون، javascripts، HTML و تمام مواردی که استفاده از آن مجاز اعلام شده اند، به شما اجازه نمی دهند که مواد مورد نظر را به نام خود ثبت کنید و این اجازه به معنای احراز مالکیت نیست. علامت کپی رایبی که در پایین صفحه یک وب سایت میبینید برای بخشهایی است که دارنده سایت خودش به وجود آورده (مثلاً طرح گرافیکی یک وب سایت موسیقی) نه بخشهایی که صاحب سایت اجازه استفاده آنها را دارد.

• گرافیک ها و تصاویر لینکی رایگان

تصاویر گرافیکی که در سایتها با عنوان Free یا رایگان عرضه میشوند، جزو اموال عمومی نیستند، شما میتوانید از این تصاویر به طور رایگان استفاده نمایید اما "صاحب" آن به شما نخواهد آمد. درواقع شما در صورتی میتوانید از آنها استفاده کنید که با شرایط صاحب آن موافقت کنید. برای مثال اگر صاحب اثر خواسته باشد که "در تصویر دخل و تصرف نکنید" یا "فقط در homepage شخصی خود از آن استفاده کنید" حتماً این کار را انجام دهید. همین مساله در مورد تصاویر لینکی و نشانه ها هم صدق میکند.

• فونتها و علائم تصویری یا Dingbats

عده ای تصور میکنند که طراحی فونت شامل قانون کپی رایت نمیشود و هنگامی که یک فونت طراحی شد، میتواند توسط عموم مورد استفاده قرار بگیرد. اما اینکه یک فونت به راحتی قابل تکثیر، کپی و انتشار است و اینکه "خط" وسیله ای برای بیان ایده ها و آثار تازه است، دلیل محکمی برای شامل نشدن قانون کپی رایت بر آن نیست. درست است که خط اصولا برای بیان تصویری افکار و ایده ها به وجود آمده است، اما یک طراح خط، برای کار خود همانقدر وقت، انرژی و خلاقیت مصرف میکند که یک نقاش یا نویسنده و با توجه به شرایط قانون کپی رایت، صاحب اثر معرفی میشود.

• آیا HTML واقعا شامل کپی رایت میشود؟

طراحی یک صفحه اینترنتی یا layout آن هم نوشته یا طراحی صاحب آن است و یک HTML هنگامی که بر روی کاغذ نوشته میشود یا از آن یک پرینت تهیه میشود و به عبارتی به شکل ملموس درمی آید، شامل قانون کپی رایت خواهد شد. البته این قانون در موردی صادق است که شخصی، خودش کد مورد نظر را نوشته و اجرا کرده باشد. کپی کردن یک HTML از جای دیگر، شما را صاحب آن نخواهد کرد. البته هنگامی که شما صفحه ای را میبینید و آنرا بدون کپی کردن کدها، به طور قانونی شبیه سازی می کنید، مسئله فرق میکند. در این مورد کدها شامل کپی رایت نمیشوند بلکه نتیجه ملموس آن که به صورت یک layout، به ثبت رسیده است غیر قابل دخل و تصرف محسوب میشود.

• تغییر کلی در نوشته، متن، تصاویر و... شخص دیگر و تبدیل آن به یک نسخه جدید

اگر با اجازه صاحب اثر، در متن، تصویر، کد HTML و موارد مشابه آن تغییر کلی ایجاد کنید و این تغییرات موافق با شرایط صاحب اثر باشد، شما صاحب اثر جدید هستید. در غیر این صورت به دزدی ادبی/هنری محکوم خواهید شد.

• ترجمه یک متن از اینترنت شامل قانون کپی رایت میشود؟

مطابق با پیمان برن " نویسندگان متون ادبی و هنری که توسط این پیمان مورد حمایت قرار دارند، دارای حق اختصاصی ترجمه یا اعطای حق ترجمه اثر خود را به دیگری هستند." این جمله به این معنا است که برای ترجمه یک متن (ادبی، هنری، علمی)، شما به اجازه صاحب آن نیاز دارید و با وجود اینکه حقوق مربوط به ترجمه اثر را به دست خواهید آورد اما باید نام نویسنده را در ترجمه ذکر نمایید. استفاده منصفانه یا Fair Use مربوط به بخشی از قانون کپی رایت است که در آن اجازه استفاده از تمام یا بخشی از یک مطلب برای "تضمین شاعرانه"، "خبر رسانی"، تحقیق و تحصیل" ، بدون اجازه نویسنده مجاز اعلام شده است. اگر این استفاده در مواردی به غیر از اینها باشد غیر قانونی است. برای مثال استفاده از عکس مجله National Geographic در وب سایت شخصیتان، برای توصیف سفرتان به آفریقا، غیر قانونی است. اما اگر همان عکس را برای یک مقاله تحقیقی درباره عکاسی با ذکر منبع، در سایت خود بگذارید مشکلی پیش نخواهد آمد. توجه کنید که استفاده از منابع اطلاعاتی وب سایتها، بدون ذکر منبع، به هر دلیلی غیر قابل قبول خواهد بود.

• کپی رایت بین المللی

هیچ قانون جهانی کپی رایتی وجود ندارد که از اثر شما در تمام جهان محافظت کند. البته کشورهای عضو پیمان برن و معاهده کپی رایت جهانی، این امکان را برای شما به وجود آورده اند تا از آثار خود در کشورهایی غیر از وطن خود، حمایت نمایید. بنابر این قرارداد، آثار زیر مورد حمایت قرار

میگیرند:

- (۱) آثار چاپ شده و چاپ نشده یک نویسنده که از اهالی یا ساکنین یکی از کشورهای تحت قرارداد باشد.
- (۲) آثاری که با اجازه نویسنده اش که از اهالی یا ساکنان کشورهای تحت قرارداد نباشد، در یکی از کشورهای هم پیمان ، چاپ شده باشد. در این صورت اثری که چاپ شده باشد، اگر به طور همزمان یا در فاصله ۳۰ روز پس از اولین انتشارش در دو یا چند کشور تحت قرارداد به چاپ برسد، شامل حقوق کپی رایت پیمان برن و کپی رایت جهانی میشود و در تمام کشورهای این پیمان، تحت حمایت قرار میگیرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=280839>

کرم Witty فصل جدیدی در نرم افزارهای مخرب

اگر پوشش خبری هدایت شده بود ، کرم Witty اینقدر موفق نمی شد . Blaster ، SQL Slammer، Nimda و حتی Sasser هر روز اخبار زیادی را به خود اختصاص می دهند . اما Witty به تنهایی حدود ۱۲۰۰۰ ماشین را آلوده کرد ، تقریباً هیچ يك از این ماشین های آلوده هم کاربرد خانگی نبودند . به نظر نمی رسید که مسئله مهم باشد اما در واقع مسئله بسیار مهم و جدی است . Witty معرف نسل جدیدی از کرم های مخرب است . متخصصین IT می بایست Witty را بشناسند و بدانند که این کرم چگونه عمل می کند . Witty اولین کرمی بود که بخش خاصی از محصولات امنیتی را مورد اصابت قرار داد ، در این شرایط بخش

Black ICE و RealSecure مربوط به Internet Security System مورد هدف کرم قرار گرفتند . این کرم ها تنها کامپیوتر هایی را آلوده و تخریب کردند که با مدل های خاصی از این نرم افزار ها اجرا می شدند .

• مطالب چندی در مورد این کرم می دانیم :

• Witty به شدن موفق بوده ، ۱۲ هزار ماشین کلاً آسیب دیده و آنها را در معرض دید همگان قرار داد . تمامی موارد آلوده شدند و این کار تنها در عرض ۴۵ دقیقه صورت گرفت . این کرم اولین کرمی بود که بخش کوچکی را به سرعت آلوده کرد . کرم های قبلی که بخش های کوچک را مورد اصابت قرار می دادند ، اساساً کند عمل می کنند . مثل Slapper و Scaper

• Witty به سرعت نوشته شده است ، در هشتم ماه مارس شرکت امنیتی e-eye Digital Security در محصولات Black ICE/ RealSecure ساخت ISS نقایصی گزارش کرد . ۹ مارس يك Patch طراحی کرد . e-eye يك توصیف تخصصی از ایرادات در ۱۸ مارس منتشر کرد .

• بعد از ظهر ۱۹ مارس حدود ۳۶ ساعت پس از مقاله ، کرم Witty به سرعت سرسام آوری پخش شد .

• Witty به خوبی نوشته شده است کمتر از ۷۰۰ بایت است برای انتشار از ژنراتور اعداد تصادفی استفاده می کند و از مشکلات متداول کرم های سابق دوری می کند . با ارسال خود به يك آدرس IP که به طور تصادفی انتخاب شده است با پورتهای تصادفی مقصد منتشر می شود . حقه ای که رخنه آن را در فایروال سهولت می بخشد . این مسئله بسیار مهم بوده و هست . نداشتن باگ . این مسئله شدیداً حاکی از آن است که این کرم قبل از پخش شدن آزمایش شده بود .

• Witty با درایت منتشر شد ، در يك شبکه که حدود ۱۰۰ ماشین دارای نقص مذکور وجود داشت منتشر شد . این تکنیک پیشتر نیز بحث شده بود . اما Witty برای اولین بار از این تکنیک بهره جست . این تکنیک به همراه روش انتشار هوشمندانه Witty به این کرم کمک کرد تا هر میزبان قابل انتقال را در عرض ۴۶ دقیقه آلوده کند .

• Witty به طرز خارق العاده ای مخرب است . این کرم اولین کرم واگیر داری بود که میزبان آلوده خود را نابود کرد . Payload این کار را نیز با ظرافت تمام انجام می داد . مخرب آن تمام اطلاعات موجود در درایوهایی را تصادفاً در دسترس کرم بودند در قطعه هایی ۶۴ کیلوبایتی از بین برد و پاک کرد و سبب شد بدون کاهش در سرعت انتشار کرم ، تخریب سریع تر هم شود .

حاصل جمع و نتیجه همه این مطالب آن است که مشخصات نویسنده کرم برنامه نویسی بسیار باهوش و با تجربه بوده است . Witty اولین کرمی بود که این سطح مهارت را با چنین سطح بدجنسی را در هم آمیخت یا در درون اطلاعات پیشرفته این نقص بوده است که بسیار بعید است .

او این کرم را از روند معکوس پچ ISS ساخته ، یا اینکه بسیار سریع اقدام کرده است . شاید او قبلاً برنامه این کرم را نوشته داشته است و به محض دریافت اطلاعات نقص ISS دست به کار شده باشد . در هر صورت به نظر می رسد که نویسنده آگاهانه می توانست منتظر يك نقص کلی تر و عمومی تر شود ، یا از مجموعه ای از نقایص استفاده کند . نقصی که او انتخاب کرد حداکثر خسارت را به وسیله وارد می آورد . آیا این حمله علیه ISS طراحی شده است یا علیه کاربر خاصی که از محصولات ISS استفاده می کرد ؟ ما نمی دانیم ؟

Witty فصل جدیدی در نرم افزارهای مخرب گشود ، اگر از نقائص متداول ویندوز برای پخش شدن استفاده کرده بود ، مخرب ترین کرمی می شد که تاکنون دیده بودیم . نویسندگان کرم از یکدیگر چیزهای زیادی یاد می گیرند و باید بدانیم که نویسندگان کرم از یکدیگر چیزهای زیادی یاد میگیرند

و باید بدانیم که نویسندگان کرم ها برنامه disassemble را دیده اند و از آن دوباره در طراحی کرم های آینده بهره می گیرند و حتی بدتر آن نویسنده Witty هنوز شناسایی نشده است و احتمال دارد در آینده نیز دوباره دست به چنین اقداماتی بزند . جهت دریافت اطلاعات بیشتر به سایت www.icsi.berkeley.edu/~nweaver/login-witty.txt مراجعه کنید .

منبع : مرکز اطلاع رسانی خانواده شمیم

<http://vista.ir/?view=article&id=228975>

کرمهای اینترنتی مفید

قبل از هر چیز ذکر این نکته ضروری است که گروه امداد امنیت کامپیوتری ایران این مطلب را در جهت افزودن بر آگاهی مخاطبانش نگاشته است و قصد طرفداری یا مخالفت با این گونه از کرمها را که با عنوان «کرمهای خوب» و «کرمهای مدافع» نیز شناخته می شوند، ندارد. از آنجا که مطالب این مقاله نظرهای افراد مختلف است، بعضی مطالب ممکن است نشانه طرفداری و بعضی نشاندهنده مخالفت با وجود کرمهای مفید باشد. شما از کدام گروهید؟

خبرگزاری BBC در می ۲۰۰۱ خبر از ظهور و گسترش کرمی به نام کرم پنیر (Cheese worm) داد. محتوای خبر نشان از فعالیت این کرم علیه هکرها میداد، نه به نفع آنان!

«یک ویروس مفید در حال گشت در اینترنت است و شکاف امنیتی کامپیوترها را بررسی و در صورت یافتن، آنها را می بندد. هدف این کرم، کامپیوترهای با سیستم عامل لینوکس است که توسط یک برنامه مشابه اما زیان رسان قبلا مورد حمله قرار گرفته اند.»
اما این کرم توسط شرکت های تولید آنتی ویروس تحویل گرفته نشد! چراکه آنان معتقد بودند هر نرم افزاری که تغییراتی را بدون اجازه در یک کامپیوتر

ایجاد کند، بالقوه خطرناک است.

در مارس همین سال یک برنامه زیان‌رسان با عنوان Lion worm (کرم شیر) سرویس‌دهندگان تحت لینوکس بسیاری را آلوده و درهای پشتی روی آنها نصب کرده بود تا ایجادکنندگان آن بتوانند از سرورها بهره‌برداری کنند. کرم همچنین کلمات عبور را می‌دزدید و به هکرهایی که از این ابزار برای ورود غیرمجاز استفاده می‌کردند، می‌فرستاد. این درهای پشتی می‌توانستند برای حملات DoS نیز استفاده شوند.

کرم پنیر تلاش می‌کرد بعضی از خسارات وارده توسط کرم شیر را بازسازی کند. در حقیقت کرم پنیر شبکه‌هایی با آدرسهای مشخص را پیمایش می‌کرد تا آنکه درهای پشتی ایجاد شده توسط کرم شیر را بیابد، سپس برای بستن سوراخ، وصله آنرا بکار می‌گرفت و خود را در کامپیوتر ترمیم‌شده کپی می‌کرد تا برای پیمایش شبکه‌های دیگر با همان شکاف امنیتی از این کامپیوتر استفاده کند.

مدیران سیستمها که متوجه تلاشهای بسیاری برای پیمایش سیستمهایشان شده بودند، دنبال علت گشتند و کرم پنیر را مقصر شناختند. ارسال گزارشهای آنها به CERT باعث اعلام یک هشدار امنیتی گردید.

این برنامه با مقاصد بدخواهانه نوشته نشده بود و برای جلوگیری از فعالیتهای هکرای مزاحم ایجاد گشته بود. اما بهرحال یک «کرم» بود. چرا که یک شبکه را می‌پیماید و هر جا که میرفت خود را کپی می‌کرد.

زمانیکه بحث کرم پنیر مطرح شد، بعضی متخصصان امنیت شبکه‌های کامپیوتری احساس کردند که ممکن است راهی برای مبارزه با شکافهای امنیتی و هکهای آسیب‌رسان پیدا شده باشد. یکی از بزرگترین علتهای وجود رخنه‌های امنیتی و حملات در اینترنت غفلت یا تنبلی بسیاری از مدیران سیستمهاست. بسیاری از مردم سیستمهای خود را با شکافهای امنیتی به امان خدا! رها می‌کنند و تعداد کمی زحمت نصب وصله‌های موجود را می‌دهند.

بسیاری از مدیران شبکه‌ها از ورود برنامه‌ها و بارگذاری وصله‌ها ابراز نارضایتی می‌کنند. این نکته‌ای صحیح است که یک وصله ممکن است با برنامه‌های موجود در کامپیوتر ناسازگار باشد. اما در مورد یک کرم مفید که وجود شکافهای امنیتی در سیستمها را اعلام می‌کند، چه؟ این روش مشکل مدیرانی را که نمی‌توانند تمام شکافهای امنیتی را ردیابی کنند، حل می‌کند. بعضی می‌گویند که برنامه‌های ناخواسته را روی سیستم خود نمی‌خواهند. در پاسخ به آنها گفته می‌شود «اگر شکاف امنیتی در سیستم شما وجود نداشت که این برنامه‌ها نمی‌توانستند وارد شوند. یک برنامه را که سعی می‌کند به شما کمک کند، ترجیح می‌دهید یا آنهاپی را که به سیستم شما آسیب می‌رسانند و ممکن است از سیستم شما برای حمله به سایرین استفاده کنند؟»

این آخری، یک نکته مهم است. رخنه‌های امنیتی کامپیوتر شما فقط مشکل شما نیستند؛ بلکه ممکن است برای سایر شبکه‌ها نیز مساله‌ساز شوند. ممکن است فردی نخواهد علیه بیماریهای مسری واکسینه شود، اما بهرحال بخشی از جامعه‌ای است که در آن همزیستی وجود دارد. آنچه که در این میان آزاردهنده است این است که هر ساله برای امنیت اتفاقات بدی رخ میدهد، و هرچند تلاشهایی برای بهبود زیرساختهای امنیتی انجام می‌گیرد، اما برای هر گام به جلو، دو گام باید به عقب بازگشت. چرا که هکرها باهوش‌تر و در نتیجه تهدیدها خطرناکتر شده‌اند. و شاید بدلیل تنبلی یا بار کاری زیاد مدیران شبکه باشد.

در بیشتر موارد، مشکلات بزرگ امنیتی که هر روزه درباره آنها می‌خوانید، بخاطر وجود حملاتی است که بر روی سیستمهایی صورت می‌گیرد که به

علت عدم اعمال وصله‌ها، هنوز مشکلات قدیمی را در خود دارند.

بنابه عقیده بعضی، اکنون زمان استفاده از تدبیر براساس کرم! و ساختن کرمهای مفید برای ترمیم مشکلات است. درباره این روش قبلا در مجامع مربوط به امنیت بحث شده است و البته هنوز اعتراضات محکمی علیه استفاده از آنها وجود دارد. اما در مواجهه با شبکه های zombie (کامپیوترهای آلوده ای که برای حملات DoS گسترده، مورد استفاده قرار می گیرند) که تعداد آنها به دهه‌هازار کامپیوتر میرسد، می توانند یک شبه! توسط کرمهای مفید از کار انداخته شوند.

البته، یک کرم مفید هنوز یک کرم است و بحث دیگری که در اینجا مطرح می شود این است که کرمها ذاتا غیرقابل کنترل هستند، به این معنی که کرمهای مفید هم باعث بروز مشکلات ترافیک می شوند و بصورت غیرقابل کنترلی گسترده می گردند. این مساله در مورد بیشتر کرمها صدق می کند، اما دلیل آن این است که تاکنون هیچ کس یک کرم قانونی! و بدرستی برنامه نویسی شده ایجاد نکرده است. می توان براحتی کنترلهای ساده ای همچون انقضاء در زمان مناسب و مدیریت پهنای باند را که این تاثیرات ناخوشایند را محدود یا حذف کند، برای یک کرم مفید تصور کرد. اشکال وارده به ایجاد یک کرم قانونی و مناسب این است که زمان زیادی می طلبد، بسیار بیشتر از زمانی که یک کرم گسترش پیدا می کند. در پاسخ می توان گفت بیشتر کرمها از مسائل تازه کشف شده بهره نمی برند. بیشتر آنها از شکافهای امنیتی استفاده می کنند که مدتهاست شناخته شده اند.

تعدادی پرسش وجود دارد که باید پاسخ داده شوند. چه کسی این کرمها را طراحی و مدیریت می کند؟ دولت، CERT، فروشندگان یا اینکه باید تشکل هایی براه انداخت؟ برای ترمیم چه ایراداتی باید مورد استفاده قرار گیرند؟ روند اخطار برای سیستمهایی که توسط یک کرم مفید وصله شده اند، چیست؟ آیا پیامی برای مدیر شبکه بگذارد؟ که البته هیچ کدام موانع غیرقابل حلی نیستند. بهرحال، بهترین کار مدیریت صحیح سیستمهاست، بنحوی که با آخرین ابزار و وصله های امنیتی بروز شده باشند. در این صورت دیگر چندان نگران وجود کرمها در سیستمها نباشید.

آنچه که نمی توان در مورد آن با اطمینان صحبت کرد، امن و موثر بودن یک کرم مفید است، که این مطلب مطالعات و تحقیقات جدی را می طلبد. بعلاوه اینکه، اگر برنامه نوشته شده در دنیای بیرون متفاوت از آزمایشگاه رفتار کند، چه کسی مسوولیت آنرا می پذیرد؟ مساله بعدی اینست که تحت قانون جزایی بعضی کشورها، هک کردن یک سیستم و تغییر دیتای آن بدون اجازه زیان محسوب می شود و چنانچه این زیان به حد مشخصی مثلا ۵هزار دلار برسد، تبهکاری بحساب می آید، حتی اگر قانون جنایی حمایتی برای نویسندگان کرمهای مفید در نظر بگیرد. ایده اصلی در این بین، اجازه و اختیار برای دستیابی به کامپیوتر و تغییر دیتای آن یا انجام عملیاتی بر روی آن است. از منظر قانونی، این اجازه می تواند از طریقی اعطاء شود. بعلاوه اینکه سیستمهایی که امنیت در آنها رعایت نشود، اساسا به هر کس اجازه تغییر دیتا را می دهند. خوشبختانه، روشهای محدودی برای اخذ اجازه وجود دارد. برای مثال، ISPها از پیش بواسطه شرایط خدمات رسانی به مشتریانشان اجازه تغییر دیتا را دارند. یک ISP معتبر ممکن است حتی سرویس بروز رسانی رایگان یک برنامه ضدویروس را نیز به مشتریانش ارائه کند.

راه دیگر اخذ اجازه از طریق پروانه های دولتی است. مثلا در بعضی کشورها، افسران پلیس این قدرت را دارند که بتوانند تحت قوانین محدود و شرایط خاصی وارد فضای خصوصی افراد شوند. مثال دیگر در مورد سارس است. افراد می توانند بخاطر سلامت عمومی قرنطینه شوند، اما فقط

توسط افرادی که اختیارات دولتی دارند.

در آخر توجه شما را به یک مساله جلب می کنیم: اجرای قوانین سلامت بیشتر بصورت محلی است، در حالیکه اینترنت ماهیت دیگری دارد. ممکن است بتوان در بعضی کشورها به سوالات مربوط در مورد نوشتن و گسترش کرمهای مفید جواب داد، اما کاربران کشورهای دیگر را شامل نمی شود.

منبع : گروه امداد امنیت کامپیوتر ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=246044>

کلوچه اینترنتی چیست؟

تقریباً تمام سایت هایی که بازدید می کنید اطلاعاتی را در قالب یک فایل کوچک متنی (Text) بر روی کامپیوتر شما ذخیره می کنند به این فایل کوکی می گویند محل ذخیره شدن این فایل در فولدر Temporary Internet Files در اینترنت اکسپلورر و در نت اسکپ در فولدر Cashe است در اپرا و موزیلا و نسخه های قدیمی تر اینترنت اکسپلورر در فولدر جدایی به نام کوکی است. انواع مختلفی از کوکی ها وجود دارد و شما در نسخه های جدیدتر وب بروسر ها (Web Browsers) این امکان را دارید که انتخاب کنید کدام کوکی ها بر روی کامپیوتر شما ذخیره شوند در صورتی که کوکی ها را کاملاً غیر فعال کنید ممکن است بعضی سایت های اینترنتی را نتوانید ببینید و یا از بعضی امکانات مثل به یاد داشتن شناسه و رمز عبور شما در آن سایت محروم شوید و یا انتخاب هایی که داشتید مثل ساعت محلی و یا دمای هوای محلی و کلاً از تنظیمات شخصی ای که در آن وب سایت انجام

داده اید نتوانید استفاده کنید. کوکی ها چگونه مورد استفاده قرار می گیرند؟

همانطوری که گفتیم کوکی یک فایل است که توسط یک وب سایت برای حفظ اطلاعات بر روی کامپیوتر شما قرار می گیرد یک کوکی می تواند شامل اطلاعاتی باشد که شما در آن سایت وارد کرده اید مانند ای میل - آدرس - شماره تلفن و سایر اطلاعات شخصی - همچنین کوکی ها می توانند صفحات و یا کارهایی را که در آن وب سایت انجام داده اید مثل تعداد کلیک لینک های بازدید شده و مدت بازدید را نیز ضبط کنند. این به سایت کمک می کند تا دفعه بعد که به آن سایت بازگشتید اطلاعات شما را به خاطر داشته باشد و از وارد کردن تکراری اطلاعات خودداری کنید نمونه بارز این مطلب لاگ این (Login) ماندن شما در آن سایت است و یا پیام های Welcome Back و یا حفظ تنظیماتی که در آن سایت انجام داده این به عنوان مثال می توان به خصوصی کردن صفحه My MSN اشاره کرد.

نکته ای را که باید به خاطر داشته باشید این است که هر وب سایت فقط می تواند از اطلاعاتی که شما وارد کرده اید استفاده کند نه بیشتر مثلا اگر ایمیل خود را در آن سایت وارد نکرده اید آن وب سایت نمی تواند ای میل شما را به دست آورد و یا به سایر اطلاعات کامپیوتر شما دست یابد. مورد دیگر اینکه وب سایت ها فقط می توانند کوکی هایی را که خود ایجاد کرده اند بخوانند و نمی توانند از سایر کوکی های موجود استفاده کنند. وقتی که از یک وب سایت برای بار دوم بازدید می کنید آن وب سایت به دنبال کوکی مربوط به خود می گرد و در صورت وجود از آن استفاده می کند. (البته باز هم با توجه به تنظیماتی که انجام داده اید)

• انواع کوکی ها:

• کوکی های پایا - دائمی (persistent Cookies):

این نوع کوکی ها به عنوان یک فایل بر روی کامپیوتر شما ذخیره می شوند و بعد از بستن مرورگر اینترنتی شما پاک نخواهند شد و همچنان باقی می مانند. این کوکی ها قابلیت به روز شدن توسط سایت ایجاد کننده خود را دارند همچنین سایت اجازه دسترسی مستقیم به این کوکی ها رو نیز دارد حدود ۸۰ درصد کوکی های مورد استفاده از این نوع هستند.

• کوکی های موقت (Temporary Cookies):

کوکی هایی هستند که بعد از بستن مرورگر اینترنتی شما و یا خروج از سایت استفاده کننده از کوکی پاک می شوند. نوع دیگر کوکی های موقت کوکی های زمان دار هستند که زمانی برای کار دارند و بعد از آن اصطلاحا Expire می شوند و از کار می افتند ولی پاک نمی شوند و در صورت بازدید مجدد از سایت ممکن است به روز رسانی شوند و مجددا مورد استفاده قرار بگیرند.

• کوکی های ناخوشایند (Unsatisfactory cookies):

این کوکی ها اجازه دسترسی به اطلاعات خصوصی شما را برای استفاده دوباره بدون پرسیدن از شما دارند از این کوکی ها بیشتر در خرید های اینترنتی و سایت امن (SSL) مورد استفاده قرار می گیرند.

مقایسه کوکی های متعلق به سایت اصلی (First Party) و کوکی های متعلق به سایت های دیگر (Third Party) دوستان قبل از هر چیز اجازه بدین با دو مفهوم First & third party آشنا شویم این مفاهیم در تعقیق مفاهیم بیمه ای هستند:

• First Party: عضو اصلی یک خانواده و یا شرکت صاحب حقوق و مزایای اصلی کسی که بیمه نامه اصلی را داراست (Policy Holder)

• Second party : شرکت بیمه کننده

• Third Party : هر شخص سومی غیر از موارد فوق اما این مفاهیم در کوکی ها چه معنایی می دهند؟

• First Party : کوکی هایی هستند که فقط اطلاعات آنها به سایت که توسط آنها ایجاد شده اند فرستاده می شود و کار آنها همانطور که اشاره شد یادآوری اطلاعات ماست.

• Third Party : کوکی هایی هستند که اطلاعات را به چندین سایت مختلف غیر از آنچه بازدید می کنید می فرستند استفاده این کوکی ها معمولا تجاری است بدینگونه که شما از سایتی بازدید می کنید و آن سایت دارای بنرهای تجاری و تبلیغات از سایت دیگری (Third Party) می باشد در اینجاست که کوکی Third Party وارد عمل شده و اطلاعات شما را ثبت می کند به عنوان مثال صاحب تبلیغ با استفاده از این امکان می تواند ببیند که شما چه نوع تبلیغ هایی را بازدید می کنید و در کدام سایت ها. این نوع کوکی هم می توانند از نوع دائمی و هم موقت باشند. اصولا این نوع کوکی ها استاندارد نیستند و توسط مرورگرهای جدید بلوک می شوند. همچنین این کوکی ها ممکن است به هکر ها کمک کند تا اطلاعات شخصی شما را بدست بیاورند. (برای جلوگیری از آخرین به روز رسانی مرورگر خود استفاده کنید) اصولا پیشنهاد می شود تا این کوکی ها را که هیچ استفاده مفیدی برای کاربر ندارند بلوک کنید.

منبع : روزنامه ابرار اقتصادی

<http://vista.ir/?view=article&id=314173>

کلیتی از اینترنت

اینترنت (The Internet) را باید بزرگترین سامانه‌ای دانست که تا کنون به دست انسان طراحی، مهندسی و اجرا گردیده است. این شبکه‌ی عظیم جهانی، در ابتدا، با انگیزه‌ی همکاری، دست‌رسی چند سویه به منابع و مهارت‌های محاسباتی، و امکان‌پذیری کار در زمینه‌های بین‌رشته‌ای (interdisciplinary) علوم و مهندسی شروع شد (در اواخر سال ۱۹۶۰

(میلادی)). تنها از اواسط دهه ۱۹۹۰ است که اینترنت به صورت یک شبکه‌ی همگانی (public) و جهانی (world wide) درآمد است. وابسته شدن تمامی فعالیت‌های بشر به اینترنت در مقیاسی بسیار عظیم و در زمانی چنین کوتاه، حکایت از آغاز دوران تاریخی نوینی در عرصه‌های گوناگون علوم، فن‌آوری و به خصوص در نحوه‌ی تفکر انسان دارد.

شواهد زیادی در دست است که از آنچه که اینترنت برای بشر خواهد ساخت و خواهد کرد، تنها مقدار بسیار اندکی به واقعیت درآمده است.

• اینترنت آینده (New generation Internet)

بزرگ‌ترین دشواری‌های فنی در اینترنت آینده را پیچیدگی (complexity) روزافزون سیستم و مسائل مربوط به مقیاس‌پذیری (scalability) آن تشکیل می‌دهد. به زبان علمی ساده، سامانه‌هایی را پیچیده می‌خوانیم که در آنها اجزاء متعددی در مقیاس‌ها و اندازه‌های متفاوت به همکاری می‌پردازند، به گونه‌ای که هیچ یک از آنها کماهمیت‌تر از دیگری نیست. فن‌آوری خدمات وب (web services) به منظور مدیریت مؤثرتر پیچیدگی، و نیز بهبود مقیاس‌پذیری اضافه گردیده است. برای برخورد با مشکل مقیاس‌پذیری اینترنت، W3C اقدام به ایجاد XML کرد.

بزرگ‌ترین تحول لازم برای گذر از اینترنت کنونی به نوع آینده را می‌شود پدیده‌ی بسیار با اهمیت وب معانی گرا (semantic web) دانست. شاید بتوان این وب جدید را که بشر هنوز در نقطه‌ی آغازین برپای آن است، فضای جهانی از جنس محاسبات هوشمند ماشینی دانست که در آن تمامی دانش بشر از آغاز تا هر نقطه‌ی زمانی دیگر به منظور همکاری، و رقابت در دسترس ماشین و انسان قرار خواهد داشت. واژه‌ی «اینترنت» در معنای عام برای اشاره به مفهوم «internetworking» و «internetwork» (و خلاصه‌تر «internet» با i کوچک) به کار می‌رود.

• ساختار اینترنت Internet structure

اینترنت را می‌شود ویی عظیم متشکل از میلیون‌ها رایانه مختلف دانست که از شبکه‌های متفاوت، با کاربران گوناگون، و دارای علایق و اهداف محاسباتی متعدّد به وجود آمده باشد، ولی در نهایت به صورت یک شبکه‌ی جهان‌شمول واحد و در مقیاس جهانی به هم متصل شده است. تا کنون، طراحی و ایجاد اینترنت بر اساس معماری‌های گوناگونی انجام گرفته است. از جمله مهمترین آنها باید معماری دو ردیفه (two-tier architecture)، معماری سه ردیفه (three-tier architecture)، و نیز چند ردیفه (multi-tier) را برشمرد.

در اینترنت به طور کلی می‌توان همه‌ی رایانه‌ها را به دو دسته تقسیم کرد. سرویس‌گیرنده / سرویس‌دهنده (Client / Server). سرویس‌دهندگان، خدماتی را (مانند وب و FTP) برای سایر سامانه‌ها فراهم می‌کنند و سرویس‌گیرندگان، سامانه‌هایی هستند که برای دستیابی به این خدمات، به سرویس‌دهندگان وصل می‌شوند. یک رایانه‌ی سرویس‌دهنده می‌تواند چند سرویس را فراهم کند. برای مثال روی یک سرویس‌دهنده، یک نرم‌افزار وب سرور و میل سرور نصب کنیم.

یکی از استفاده‌های اینترنت شرکت در گروه‌های مختلف اینترنتی است مثل مجموعه‌ی گروه‌های اینترنتی یاهو (Yahoo!). کسانی که می‌خواهند عضو این نوع گروه‌ها شوند باید یک ID در یاهو داشته باشند که این کار بسیار ساده‌ای است. گروه‌های یاهو به بخش‌های بسیار متنوعی تقسیم می‌شود که در صفحه‌ی اول یاهو گروپ (Yahoo! Group) دسته‌بندی‌های آن وجود دارد.

• نشانی آیپی

اینترنت یک شبکه‌ی رایانه‌ای بین‌المللی متشکل از شبکه‌های رایانه‌ای کوچک‌تر است که با روش سویچینگ بسته‌ها و با رعایت پروتکل TCP/IP و پروتکل اینترنت و چند پروتکل ارتباطی دیگر، پیوند دارند و به مبادله‌ی داده می‌پردازند. به هر رایانه در اینترنت یک (و در مواقعی چند) نشانی منحصر به فرد به نام "نشانی پروتکل اینترنت" اختصاص داده می‌شود که به اختصار آن را آیپی می‌گوییم. آیپی از چهار بخش عددی تشکیل شده که با نقطه از هم جدا می‌شوند (مانند ۱۹۹,۲۱۱,۴۵,۵). هر بخش می‌تواند از ۰ تا ۲۵۵ باشد (۸ بیت یا ۱ بایت). پس ۲ بتوان ۶۴ آدرس مختلف داریم. هر رایانه در اینترنت آیپی یگانه‌ای دارد (در این مورد استثناهایی وجود دارد). سرویس‌دهندگان اینترنت عموماً آیپی‌های ثابتی دارند که تغییر نمی‌کند. رایانه‌هایی که با خط تلفن به اینترنت وصل می‌شوند آیپی پویا دارند، یعنی در هر تماس، آیپی آنها را ISP اختصاص می‌دهد و احتمالاً هر بار که به اینترنت وصل می‌شوند آیپی متفاوتی می‌گیرند. برای دیدن آیپی رایانه خود می‌توانید از برنامه winipcfg.exe (در ویندوز ۹۵ و ۹۸ و ME) یا ipconfig.exe (در ویندوز ۲۰۰۰ و XP) استفاده کنید. اگر از لینوکس یا یونیکس (یا سیستم‌های مبتنی بر آنها) استفاده می‌کنید، از دستور ifconfig استفاده کنید.

این مقاله، بر اساس جدیدترین تصویبات «فرهنگستان زبان و ادب فارسی» جمهوری اسلامی ایران ویرایش و تصحیح گردیده است.

آی پی‌ها دارای ۴ کلاس هستند:

کلاس A: عدد اول از ۰ تا ۱۲۶. مثال: ۱, ۲, ۳, ۱۲۶

کلاس B: عدد اول از ۱۲۷ تا ۱۹۱. مثال: ۵, ۱, ۱۵۴, ۵

کلاس C: عدد اول از ۱۹۱ تا ۲۳۳. مثال: ۸۱۲, ۴۵, ۵۲, ۲۰۳

کلاس D: عدد اول از ۲۳۳ تا انتها. مثال: ۹, ۵۴, ۲۳, ۲۵۴

این مقاله، بر اساس جدیدترین تصویبات «فرهنگستان زبان و ادب فارسی» جمهوری اسلامی ایران ویرایش و تصحیح گردیده است.

• نام دامنه

معمولاً به خاطر سپردن یک رشته از اعداد که نشانی آیپی را تشکیل می‌دهند مشکل است. همچنین نشانی آیپی ممکن است تغییر کند. به همین خاطر سرویس‌دهندگان از نام‌های قابل درک توسط انسان که نام دامنه (domain name) نامیده می‌شود، استفاده می‌کنند. دامنه نام مجموعه‌ای از سرویس‌دهندگان است. برای مثال در سایت www.wikipedia.com بخش wikipedia.com نام دامنه است که از دو بخش تشکیل شده .com. دامنه رده بالا و wikipedia دامنه است. دو نوع دامنه رده بالا داریم: دامنه‌های سازمانی که شامل .gov, .mil, .org, .edu, .com, .net و دامنه‌های جغرافیایی که از اسم اینترنتی کشورها (مثل .ir، برای ایران) استفاده می‌شود. www نام سرویس‌دهنده وب است به همین شکل ftp.wikipedia.com آدرس رایانه‌ی سرویس‌دهنده ftp و mail.wikipedia.com آدرس سرویس‌دهنده‌ی پیام‌نگار (Email) در حوزه‌ی wikipedia.com است.

این مقاله، بر اساس جدیدترین تصویبات «فرهنگستان زبان و ادب فارسی» جمهوری اسلامی ایران ویرایش و تصحیح گردیده است.

• DNS

(سیستم نام حوزه) وظیفه ترجمه نام سرویس‌دهندگان را به آدرس IP دارد. فرض کنید آدرس سایت www.wikipedia.com را در جستجوگر تایپ می‌کنید. کاوشگر این نام را به سرویس‌دهنده DNS در ISP شما می‌فرستد. سرویس‌دهنده DNS با برقراری ارتباط با سرویس‌دهنده نام ریشه (root name server)، سرویس‌دهنده نام com را پیدا کرده و آدرس IP ی wikipedia.com را از سرویس‌دهنده com بدست می‌آورد. در مرحله بعد با DNS در wikipedia.com تماس می‌گیرد تا نشانی IP سرویس‌دهنده وب www.wikipedia.com را بدست بیاورد.

- پورت

هر کامپیوتر سرویس‌دهنده سرویس خود را از طریق یک درگاه فراهم می‌کند. برای هر سرویس یک پورت. برای مثال اگر یک سرویس‌دهنده سرویس وب و FTP را فراهم می‌کند، سرویس‌دهنده وب روی پورت ۸۰ قابل استفاده است و FTP روی پورت ۲۱ قابل دسترسی است. بنابر این سرویس‌گیرنده از طریق آدرس IP و پورت به یک سرویس‌دهنده متصل می‌شود.

اگر یک سرویس‌دهنده اتصال به یک پورت را (از بیرون) قبول کند و اگر دیوار آتش از پورت‌ها محافظت نکند، شما می‌توانید به پورت متصل شوید و از سرویس آن استفاده کنید. این شماره‌ها اجباری نیستند. شما می‌توانید یک نرم‌افزار وب سرور را نصب و آن را روی پورت ۹۱۸ یا روی هر پورت آزاد دیگر قرار دهید. در این صورت اگر نام حوزه xxx.yyy.com باشد برای متصل شدن به سرویس‌دهنده باید از آدرس زیر استفاده کنیم: xxx.yyy.com:918 اگر شماره هیچ درگاهی را مشخص نکنید کاوشگر تصور می‌کند که سرویس‌دهنده روی پورت ۸۰ است. آدرس پورت‌ها محدود است.

- پروتکل

زمانی که سرویس‌گیرنده از طریق یک پورت خاص به سرویس‌دهنده وصل شد، می‌توانیم از طریق یک پروتکل به سرویس‌دهنده دسترسی داشته باشیم. پروتکل یک راه از پیش تعریف شده برای گفتگو با سرویس‌دهنده است. همچنین پروتکل‌ها متن ساده و قابل درک توسط انسان هستند. فراموش نکنید پروتکل قبل از آدرس‌های اینترنتی می‌آیند. برای مثال <http://www.web.com> که [://:http](http://:http) پروتکل وب است یا <ftp://ftp.site.com> که [://:ftp](ftp://:ftp) پروتکل FTP یا انتقال فایل است. شاید ساده‌ترین پروتکل، پروتکل Daytime باشد. اگر با پورت ۱۳ روی یک سیستم که از daytime پشتیبانی می‌کند متصل شوید سرویس‌دهنده، زمان جاری را بر می‌گرداند و ارتباط را قطع می‌کند.

- اینترنت امروزی

اینترنت هم اکنون دارای قراردادهای گوناگونی در مورد پروتکل‌های ارتباطی و شامل اطلاعات فنی آنها است که بوسیله آنها نوع تبادل اطلاعات در سطح شبکه اینترنت توضیح داده می‌شود. این پروتکل‌ها توسط گروه‌های کاری مهندسی اینترنت که برای اعمال نظر توسط عموم مردم نیز گشوده بوده و هست، تهیه شده‌اند. این گروه‌ها مدارکی تهیه کردند که چون در حین تشکیل از همگان می‌خواست که نظرات خود را در مورد آنها بدهند، به مدارک درخواست برای اعلام نظر یا (RFCs) معروف شدند. بعضی از این مدارک تا جایی پیشرفت کردند که توسط گروه تخصصی معماری اینترنت به عنوان استاندارد اینترنت تعیین گردیدند.

- پروتکل‌های اینترنت

بعضی از معروف‌ترین و پر استفاده‌ترین پروتکل‌های موجود در اینترنت عبارتند از:

- IP
- Internet Protocol Suite
 - TCP
 - UDP
 - DNS
 - PPP
 - SLIP
 - ICMP
 - POP۳
 - IMAP
 - SMTP
 - HTTP
 - HTTPS
 - SSH
 - Telnet
 - LDAP
 - SSL
 - TLS

بعضی از سرویس‌های پر استفاده و محبوب در اینترنت که بر اساس این پروتکل‌ها کار می‌کنند عبارتند از: پست الکترونیک، USENet، اشتراک گذاری فایل، IRC، finger، WAIS، session access، Gopher، World Wide Web (چت اینترنتی)، MUDها. از همه این سرویس‌ها پست الکترونیکی و وب از همه بیشتر استفاده می‌شوند و حتی سرویس‌های زیادی نیز بر اساس آنها ساخته شده‌اند مانند mailing list و وب لاگ. بطور معمول، اغلب مردم اینترنت را با سرویس‌های مشهور آن یعنی وب و پست الکترونیک می‌شناسند. اینترنت همچنین توانایی سرویس‌دهی همزمان یا زنده را نیز فراهم آورده است مانند رادیو تحت وب و Webcast که قابل دسترسی در هر نقطه‌ای از دنیا هستند.

بعضی دیگر از سرویس‌های پر استفاده و محبوب در اینترنت به این روش ساخته نشده‌اند بلکه بر اساس سیستم‌های خاص خود ساخته شده‌اند مانند: CDDDB، AIM، ICQ، IRC و Gnutella.

تحلیل‌ها و اظهار نظرات زیادی در مورد اینترنت و ساختار آن وجود دارد. برای مثال اینکه سیستم Internet IP routing (سیستم مسیر یابی توسط پروتکل IP در اینترنت) و پیوندهای موجود در وب می‌توانند نمونه‌هایی از شبکه‌های قابل گسترش باشند.

• فرهنگ اینترنت

اینترنت همچنین تأثیر بسیار عمیقی بر میزان دانایی و جهان بینی داشته است. بوسیله تحقیق در اینترنت می‌تواند بوسیله جستجو بر اساس کلمات باشد که توسط موتورهای جستجو مانند Google امکان‌پذیر است. میلیون‌ها انسان در سراسر دنیا می‌توانند به راحتی به حجم زیادی از اطلاعات گوناگون به صورت آن لاین دسترسی داشته باشند. همانند دانش نامه‌ها و کتابخانه‌های ملی، اینترنت نیز می‌تواند اطلاعات فراوان و پراکنده‌ای را به سرعت ارائه دهد.

بیشترین زبانی که در اینترنت از آن استفاده می‌شود انگلیسی است. چون اصل اینترنت بر اساس این زبان تشکیل شده است و بیشتر نرم افزارهای رایانه‌ای نیز به این زبان تهیه می‌گردند. علت دیگر آن عدم توانایی رایانه‌های قدیمی برای پردازش حروفی غیر از الفبا ی غربی بود. اما هم اکنون شبکه آنقدر گسترش پیدا کرده است که اطلاعات و تجربیات به اندازه کافی به زبان‌های محلی در کشورهای مربوط تهیه و قابل دسترس باشند.

• سایر موضوعات مرتبط

اینترنت پویا، Netiquette، دوستی در اینترنت، گشت و گذار در اینترنت، فرهنگ هرکها، شوخی اینترنتی، تکه کلام‌های اینترنتی، و هنر در اینترنت نکات حقوقی و اخلاقی هم اکنون نگرانی عمومی در مورد مطالب موجود در اینترنت وجود دارد. بعضی از جدال آمیزترین آنها تخلف در حق نشر، جعل هویت و مکالمه تنفر آمیز هستند که وجود دارند و قانونی کردن آنها مشکل می‌باشد.

همچنین اینترنت یکی از علل مرگ و میر شناخته شده است. Brandon Veda بعد از اینکه به توصیه‌ای که در IRC به او شده بود و در مصرف دارویی که از مخلوط کردن چندین داروی مجاز و غیر مجاز درست کرده بود، زیاده روی کرد، جان خود را از دست داد. shwan woolley بعد از اینکه همسرش به سرویس EverQuest معتاد شده بود و در حال نابودی خود و زندگی بود به خودش شلیک کرد و جان سپرد.

• دسترسی به اینترنت

معمول‌ترین روش خانگی برای اتصال به اینترنت Dial-up و Broadband و ADSL می‌باشد. کامپیوترهای خانگی ممکن است از طریق خط تلفن با مودم، DSL یا مودم کابلی به فراهم‌کننده خدمات اینترنت (ISP) متصل شود. در یک شرکت یا دانشگاه کامپیوترها به یک شبکه محلی (LAN) در داخل سازمان وصل هستند. این شبکه را می‌توان از طریق یک خط تلفن سریع مثل T1 یا E1 به یک فراهم‌کننده خدمات اینترنت (ISP) وصل کرد. ISPها به ISPهای بزرگ‌تر وصل می‌شوند و ISPهای بزرگ‌تر یک ستون فقرات (Backbones) فیبر نوری را برای یک کشور یا ناحیه برقرار می‌کنند. ستون‌های فقرات در سراسر دنیا از طریق کابل نوری، کابل زیر دریا یا ماهواره به هم متصل هستند.

مکان‌های عمومی که از اینترنت در آنها استفاده می‌شود شامل کتابخانه‌ها و کافی نت‌ها هستند. جایی که کامپیوتر متصل به اینترنت قابل دسترس است. همچنین دسترسی به اینترنت از مکان‌هایی مثل سالن‌های فرودگاه‌ها امکان‌پذیر است. مکان‌هایی که باید ایستاده و سریع کار با اینترنت را انجام به نام‌های گوناگونی معروف هستند مثل کیوسک عمومی اینترنت، پایانه دسترسی عمومی یا تلفن پولی وب .

هم اکنون سامانه Wi-Fi می‌تواند امکان دسترسی به اینترنت را بصورت بی‌سیم فراهم کند. این سیستم یا Hotspot می‌تواند بصورت رایگان برای همه یا برای ثبت نام کنندگان و یا بصورت اشتراکی باشد. در این سیستم که در پی آن به عنوان مثال کافی‌نت Wi-Fi بوجود می‌آید افراد

می‌بایست رایانه‌ای که قابلیت اتصال به شبکه بی‌سیم را دارد را با خود همراه داشته باشند. Hotspot به محدوده مکانی خاصی وابسته نیست و می‌تواند در یک فضای باز و در یک پارک یا منطقه مرکزی شهر قابل دسترس باشد. تلاش برای تشکیل این شبکه‌ها در نهایت به تشکیل مجمع شبکه‌های بی‌سیم منجر شده است.

استفاده از رایانه شخصی برتری‌های زیادی نسبت به استفاده از رایانه‌های عمومی دارد. بوسیله رایانه شخصی امکان دریافت و ارسال بیشتری فایده وجود دارد با استفاده از مرورگر شخصی و تنظیمات شخصی آن که این امکان در رایانه عمومی وجود ندارد. همچنین استفاده از نرم‌افزارهای خاص و فضای بیشتر جهت نگهداری اطلاعات و نامه‌های الکترونیک و فایلها. در رایانه‌های عمومی فضای صندوق پستی الکترونیک و امکان اجرای نرم افزارها بسیار محدود است. با توجه به این موارد می‌بینیم که اگر امکان استفاده از رایانه شخصی با سامانه بی‌سیم وجود داشته باشد برتری‌های زیادی به کاربران خواهد داد.

کشورهایی که دسترسی به اینترنت را بصورت مطلوب و با سرعت مناسب در اختیار قرار می‌دهند از این قرارند: کره جنوبی که ۵۰٪ جمعیت آن از اینترنت به روش باند پهن (Broadband) استفاده می‌کنند. همچنین سوئد و ایالات متحده .

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=330635>

کمرویی کودکان و اعتیاد اینترنتی

بسیاری از اوقات مردم اینترنت را به عنوان راهی برای گریز از واقعیات یا به عنوان راهی برای برقراری ارتباط با سایرین بدون نگرانی درباره پیامدهای اجتماعی آن برمی‌گزینند. مطالب بسیاری در باره اعتیاد اینترنتی منتشر شده است. بسیاری از محققان مطالبی در خصوص رابطه میان اعتیاد اینترنتی و مشکلات اجتماعی از قبیل اضطراب و افسردگی منتشر کرده اند. اما یافتن رابطه میان کمرویی و اعتیاد اینترنتی مشکل است.

از میان مطالعات منتشره، بسیاری از آنها به بررسی مشکلات اینترنتی مرتبط با دانش آموزان دبیرستانی و دانشجویان دانشکده پرداخته اند. از میان سطوح مختلف آموزشی، دانش آموزان مدارس راهنمایی گروه بسیار متفاوتی محسوب می شوند، زیرا آنها در مرحله بسیار کمروبی قرار داشته و در حال رشد ذهنی و اجتماعی هستند.

استفاده از اینترنت الزام سنی ندارد و بسیاری از نوجوانان در دسترسی به آن محدودیتی ندارند. این نوجوانان در معرض تغییرات متعددی هستند که هم فیزیکی و هم عاطفی است و عموماً در دوره بسیار کمروبی قرار داشته اند بویژه هنگامی که آنان می خواهند با سایرین ارتباط برقرار کنند. لذا این خجالتی بودن عاملی است که نوجوانان را مستعد کمروبی و زمینه را برای اعتیاد آنان به اینترنت فراهم می کند. اجرا شد. پس از آن که پرسش نامه ها تحلیل و مشخص شد که در مدارس دوره راهنمایی رابطه مهمی میان کمروبی و اعتیاد به اینترنت وجود دارد طوری که دانش آموزانی که کمروتر بودند بیشتر به اینترنت معتاد بودند.

این وضع برای دانش آموزان مدارس متوسطه وجود نداشت. هرچند درباره این دسته از دانش آموزان نیز به نظر می رسد که میان میزان زمانی که آنها به اینترنت می پردازند و اعتیاد آنان به اینترنت رابطه وجود دارد.

برای بررسی این سؤال که آیا کمروبی بر اعتیاد به اینترنت تأثیرگذار است باید در ابتدا مشخص شود که منظور از اعتیاد به اینترنت چیست و چگونه می توان اعتیاد به اینترنت و کمروبی را ارزیابی کرد. دکتر کی سی یونگ تعریف خوبی درباره اعتیاد به اینترنت داده است که در اکثر تحقیقات از آن استفاده شده است. یونگ (۲۰۰۴) براین باور است اعتیاد به اینترنت (IA) شامل اختصاص بیش از حد زمان یا تمایل به گذراندن وقت جهت شرکت در فعالیت های متعدد رایانه ای و اینترنتی است که شامل این موارد است:

۱) ارتباط موقت، استفاده از اتاق های گفت وگو یا برنامه های گفت وگو

۲) بازی های اینترنتی ، انجام بازی های ویدیویی رایانه ای یا اینترنتی

۳) استفاده بیش از حد از اطلاعات، جست و جو و جمع آوری داده

۴) اعتیاد به اینترنت، استفاده از رایانه برای بازی

بعد دیگر موضوع مورد بررسی مسأله کمروبی است. کمروبی می تواند به عنوان رفتار و ارتباط با مشکل در موقعیت های اجتماعی تعریف شود. کمروبی يك ویژگی است که تقریباً در ۴۰ درصد از افراد دیده می شود. احتمالاً زنان بیشتر تجربه کمروبی داشته اند. برخی پژوهشگران درصد این هستند تا کمروبی را به عنوان مشخصه های يك شخصیت «متمايز» که می تواند منجر به طیفی از مشکلات اجتماعی شود بیان کنند.

تسایپی و لینز (۲۰۰۳) در مقاله «اعتیاد به اینترنت نوجوانان در تایوان: يك مطالعه به روش مصاحبه ای»، به دنبال برخی از تحقیقاتی که قبلاً با استفاده از مقیاس یونگ بر روی شماری از دانش آموزان ۱۶ و ۱۷ساله تایوانی انجام شده ، داشتن اعتیاد به اینترنت را مورد شك قرار داده اند. تسایپی ولینز با شماری از دانش آموزان مصاحبه کرده و دریافتند که به نظر می رسد در باره میزان زمانی که افراد با رایانه کار می کنند مشکل

وجود دارد.

یوهانسون و همکارانش (۲۰۰۴، ص ۲۲۸) نیز عنوان کرده اند تمام مطالعاتی که در این باره در فنلاند انجام شده نشان می دهد اعتیاد به اینترنت در ۸ تا ۱۰ درصد از آنهایی که مورد مطالعه قرار گرفته اند شایع است. هر دو تحقیق فوق الزامات اعتیاد اینترنتی را مورد بحث قرار می دهند اما درباره این که آیا کمرویی می تواند به عنوان عاملی کمکی در گرایش به اعتیاد اینترنتی مطرح باشد سخنی به میان نمی آوردند. اگرچه مطالعه ای توسط اسکالی، فیلیپز و استیونس (۲۰۰۲) انجام گرفته که در آن کمرویی و اضطراب به عنوان الگوهای پیش بینی کننده برای استفاده از اینترنت مورد بحث قرار گرفته اند.

تعدادی از تحقیقات درباره رابطه میان اعتیاد به اینترنت و کمرویی انجام گرفته است اسکالی و همکارانش (۲۰۰۲، ص ۵۰۷) تحقیقی را انجام داده اند که شامل مطالعه درباره استفاده از اینترنت، مقیاس کمرویی اجتماعی و فهرست ویژگی های اضطراب است که توسط ۱۷۷ نفر شرکت کننده تکمیل شد. اگرچه این تحقیق نتوانست نتیجه گیری کند که کمرویی یک عامل کمکی به اعتیاد به اینترنت است ، اما آنها به نتایج جالبی دست یافتند.

آنها دریافتند افراد کمرو و مضطرب بیشتر از کسانی که این قبیل مشکلات اجتماعی راندارند از اینترنت استفاده نمی کنند، اما آنها نتوانستند پیش بینی کنند که چه اشخاصی با توجه به زمانی که به اینترنت اختصاص می دهند می توانند از سایرین جدا بمانند.

علاوه بر این آنها پیش بینی کردند افزایش محبوبیت اینترنت و امکانات ارتباطی آن و استفاده های خارج از اینترنت می تواند برای آنهایی که مشکلاتی با جنبه های خارج از اینترنت دارند زیان آور بوده و بویژه موجب انزوای اجتماعی آنها می شود که از سطح کمرویی بالایی برخوردارند . همچنین این نکته حائز اهمیت است. همانگونه که در مباحثات یوهانسون و گوتستام (۲۰۰۲) نیز ذکر شده، اعتیاد به اینترنت یک پدیده فرهنگی نیست و سرانجام این که اگرچه اسکالی ، فیلیپز و استیونس کمرویی را به عنوان عاملی کمکی در استفاده نادرست از اینترنت نشناخته اند، اما آنها فرضیاتی را تنظیم کردند که براساس آن کمرویی به استفاده مفرط از اینترنت برای برقراری ارتباط کمک می کند. همان طور که اعتیاد به اینترنت زیادت می شود، به منزوی شدن و رفتار نابجا از نظر اجتماعی بیشتر کمک خواهد کرد.

برسشنامه اعتیاد به اینترنت که توسط دکتر یونگ ارائه شده شامل ۸ سؤال است . اگر افراد به ۵ سؤال یا بیشتر پاسخ مثبت دهند، این احتمال وجود دارد که آنها از اعتیاد به اینترنت رنج می برند. این سؤالها عبارتند از:

- ۱) آیا شما در رابطه با اینترنت احساس شیفتگی می کنید؟ (درباره فعالیت آنلاین قبلی خود و یا انتظار جلسه بعدی آنلاین شدن فکر کنید)
- ۲) آیا احساس می کنید به منظور دستیابی به رضایتمندی به افزایش میزان زمان استفاده از اینترنت نیاز دارید؟
- ۳) آیا شما به طور مکرر تلاش هایی ناموفق برای کنترل، کاهش یا توقف استفاده از اینترنت داشته اید؟
- ۴) آیا هنگامی که می خواهید ارتباط خود را با اینترنت قطع کنید احساس بی قراری، بدخلقی، افسردگی یا زودرنجی دارید؟
- ۵) آیا بیشتر از زمانی که قصد داشتید، به اینترنت متصل بوده اید؟
- ۶) آیا به خاطر اینترنت خود را به خطر انداخته اید یا روابط و فرصت های شغلی و آموزشی خود را به خطر انداخته اید؟
- ۷) آیا به خاطر وجود اعضای خانواده، تراپیست یا دیگران دروغ گفته اید؟

۸) آیا از اینترنت به عنوان راهی برای گریز از مشکلات استفاده می کنید (به عنوان مثال احساسات ناامیدکننده ، گناه و افسردگی)؟

منبع : روزنامه ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=255912>

کودکان در محاصره دوستان مجازی

حتما همه شما تاکنون نام Yahoo Messenger یا سرویس‌های مشابه که در آن امکان ارتباط مجازی کاربران با یکدیگر فراهم می‌شود به گویشتان خورده است. این سرویس‌ها معمولا به صورت رایگان عرضه می‌شوند و همین امر موجب شده تا اقبال کاربران نسبت به آنها افزایش یابد. چند وقتی است که دو شرکت مایکروسافت و گوگل هم اقدام به ارائه خدمات مشابه کرده‌اند تا از این طریق مخاطبان خود را بالا برند. اما با همه این توضیحات آیا کاربران به درستی می‌دانند که تالار گفت‌وگو (chatroom) چیست؟ آیا این ابزار مجازی می‌تواند خطراتی را برای کودکان به همراه داشته باشد؟ آیا این ابزار ارتباطات دنیای واقعی را کمرنگ‌تر خواهد کرد؟

• تالار گفت‌وگوی اینترنتی چیست؟

تالار گفت‌وگو فضایی در اینترنت است که مردم در آن می‌توانند با دیگر افراد در سراسر دنیا صحبت کرده و برای خود دوستان مجازی پیدا کنند. سایت‌ها

یا مراکزی که این خدمات را ارائه می‌کنند معمولا چندین chatroom دارند که به گروه‌های تخصصی مجزا تقسیم می‌شود تا هر یک از کاربران با توجه به سلیقه شخصی خود وارد آنها شوند و از آنها استفاده کنند. امروزه صدها هزار تالار گفت‌وگو در اینترنت وجود دارد که در هر لحظه پذیرای میلیون‌ها نفر از سراسر جهان است.

در بیشتر مواقع کاربران موظفند که پیش از ورود به این قبیل فضاها ثبت نام کنند. با این ثبت نام آنها نوعی نام اینترنتی برای خود انتخاب می کنند و خود را با این نام به دیگران معرفی می کنند. این نام شامل یک شناسه کاربری و رمز عبور می شود و در صورتی که فرد هر دوی این موارد را به درستی در قسمت مشخص وارد کند، اجازه ورود به chatroom را خواهد گرفت.

تنها یک بار ثبت نام کفایت تا فرد مجوز ورود به تالار گفت و گو را برای همیشه دریافت کند و از این طریق بتواند علاوه بر ارسال پیام های نوشتاری، صدای دوست مجازی خود را شنیده و تصویر او را ببیند. Chatroom در اصل پل ارتباطی میان دنیای حقیقی و دنیای مجازی است. زمانی که کاربر اقدام به ارسال یک پیام نوشتاری می کند، در همان لحظه پیام او به دست فرد مقابل می رسد و این اتفاق در زمان حقیقی می افتد. در عین حال، چون ارسال این پیام در فضای مجازی صورت گرفته به نوعی دنیای مجازی و حقیقی با یکدیگر ادغام شده اند.

به هر حال، برخی تالارهای گفت و گو هم وجود دارند که نیازی به ثبت نام ندارند و تنها با یک اسم مستعار می توان وارد آنها شد.

• این تالارهای گفت و گو تا چه اندازه می توانند برای کودکان خطر آفرین باشند؟

من به همه مردم هشدار می دهم که هیچ تالار گفت و گویی بی خطر نیست. امروزه روش های گوناگونی در اختیار کودکان است تا بتوانند با هم سن و سالان خود در سراسر دنیا صحبت کنند و با آنها دوست شوند، اما این کار باید با دقت فراوان صورت گیرد و جلوی تمامی خطرات احتمالی گرفته شود. در حالی که تعداد معدودی از تالارهای گفت و گو با توجه به سیاست های گردانندگان آن ایمن شده اند، بخش زیادی از آنها برای کودکان خطرناک هستند. این مسئله به آن معنا خواهد بود که کودکان در هر محیط مجازی که وارد می شوند باید مراقب باشند و خود را برای دریافت پیام های نامناسب و خطرناک آماده کنند.

ساخت Chatroom در اینترنت کار بسیار ساده ای است و به همین خاطر معمولاً کودکان نمی دانند که چه افرادی مسؤول این تالار گفت و گو هستند و ایمنی در این مکان تا چه اندازه رعایت شده است. هر کاربر در هر موقعیت و کشوری که قرار دارد می تواند یک تالار گفت و گو را با اهداف مختلف برای خود ایجاد کند.

تالارهای گفت و گویی ایمن تر فضاهایی هستند که مسؤولان آنها مشخص هستند و اهداف آنها برای راه اندازی این مکان به درستی مشخص شده است. گردانندگان این فضاها همه پیامها و ارتباطات را به دقت زیر نظر می گیرند تا در صورت بروز هرگونه تخلف با فرد خاطی برخورد شود و در صورت لزوم، فرد از Chatroom اخراج شود.

بسیاری از کارشناسان و تحلیل گران فناوری معتقدند که باید دسترسی کودکان به تالارهای گفت و گو محدود شود تا جلوی بروز خطر احتمالی برای آنها گرفته شود، این در حالی است که برخی دیگر از محققان معتقدند محدود کردن اطلاعات شخصی ارسال شده از جانب کاربران کم سن و سال می تواند ایمنی بیشتری را برای آنها به همراه بیاورد. کودکان معمولاً در این قبیل فضاها می توانند افرادی را که از نظر سن و دیگر مشخصات شباهت زیادی به آنها دارند پیدا کنند و با او دوست شوند. با این وجود ممکن است پس از گذشت چند ماه مشخص شود که فرد مقابل تمامی مشخصات خود را نادرست اعلام کرده است.

برای جلوگیری از این مشکل، دولت بریتانیا به تازگی اقدام به اجرای طرحی کرده که به موجب آن افراد به طور دقیق دسته بندی می شوند و هر یک از آنها تنها می توانند در گروه مربوط به خود به گفت و گوهای اینترنتی بپردازند.

• آیا می‌توان در دنیای بی‌پایان اینترنتی تالارهای گفت‌وگویی را ایمن‌تر از بقیه Chatroom‌ها پیدا کرد؟

امروزه صدها هزار Chatroom در اینترنت وجود دارد و پیدا کردن آنها برای کاربران کار بسیار ساده‌ای است. اما باید یک بار دیگر اعلام کنم که برخی از این تالارهای گفت‌وگو با سیاست‌های معتدلی که دنبال می‌کنند ایمن‌تر از نمونه‌های مشابه هستند. تا کنون هیچ قانونی برای نحوه اداره تالارهای گفت‌وگو تصویب نشده است، اما با این وجود برخی مراکز اینترنتی بزرگ دنیا دستورالعمل‌هایی را منتشر کرده‌اند تا به این وسیله وظایف مدیران Chatroom نمایان شود.

دولت بریتانیا در طرح جدید خود اقدام به بررسی تمام تالارهای گفت‌وگویی فعال در این منطقه کرده تا به این وسیله میزان امنیت در هر یک از آنها را مشخص کند. قرار است که در این اقدام دستورالعمل‌های لازم به گردانندگان این قبیل فضاها داده شود تا در صورت بروز هر گونه تخلف با این افراد برخورد قانونی شود.

در حال حاضر بیشتر تالارهای گفت‌وگویی که از داخل بریتانیا اداره می‌شوند باید آخرین برنامه‌ها و سیستم‌های امنیتی را مورد استفاده قرار دهند تا کاربران به این وسیله احساس امنیت بیشتری کنند. بریتانیا برای جلوگیری از بروز هر گونه خطر برای کاربران در سنین مختلف اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- ارایه اطلاعات شفاف و دقیق در مورد تالارهای گفت‌وگویی که کاربران پس از ورود به آنها با مشکلی مواجه خواهند شد.
- ارایه اطلاعات شفاف و دقیق امنیتی و آموزش روش‌های امنیتی برای جلوگیری از بروز خطرات احتمالی
- استفاده از ابزارهای امنیتی نظیر کلید ignore برای محدود کردن افراد موجود در Chatroom و فیلتر کردن افرادی که کلمات نادرست و غیراخلاقی به‌کار می‌برند.

- تعدیل تمامی تالارهای گفت‌وگو و نظارت دقیق بر آنها و ارسال پیام‌های هشدار به افراد در صورت بروز مشکلات مختلف
- لزوم ثبت‌نام برای حضور در همه تالارهای گفت‌وگو و جلوگیری از انتشار اطلاعات شخصی کاربران • آیا روش‌های دیگری برای ارتباطات اینترنتی کودکان وجود دارد که از امنیت بیشتری برخوردار باشند؟

هم‌اکنون روش‌های مختلفی ایجاد شده که کودکان می‌توانند به‌وسیله آنها با یکدیگر ارتباط برقرار کنند که در عین حال باید اعتراف کرد برخی از این روش‌ها بسیار ایمن‌تر از Chatroom‌ها هستند. سه راه عمده و اصلی که کودکان می‌توانند برای ارتباطات آنلاین از آنها استفاده کنند شامل موارد زیر می‌شود:

- استفاده از سرویس پیام‌های فوری (IM)
- استفاده از گروه‌ها یا مراکز ارسال پیام اینترنتی
- استفاده از سرویس‌های گفت‌وگوهای تقویت‌شده اینترنتی (IRC)

سرویس پیام‌های فوری این روزها بسیار محبوب شده و کاربران استفاده‌های بسیاری از آن می‌کنند. برای به‌کار بردن سرویس IM نرم‌افزارهای مختلفی وجود دارد که کاربران مجبورند آنها را روی کامپیوتر خود نصب کنند. این ابزار به کاربران امکان می‌دهد تا کنترل بیشتری را بر فرد مقابل خود داشته باشند و در صورت عدم تمایل، فرد مقابل را ignore کنند تا خطری آنها را تهدید نکند.

• برای آنکه ایمنی بیشتری برای کودکان ایجاد شود، والدین چه اقداماتی را می‌توانند برای فرزندان خود انجام دهند؟ والدین باید به‌جای آنکه استفاده از اینترنت را برای کودکان خود ممنوع کنند، با آنها صحبت کنند و روش استفاده صحیح از اینترنت و تالارهای گفت‌وگو را به آنها بیاموزند. باید فرزندان خود را تشویق کنند تا همواره هر آنچه که در اینترنت برایشان اتفاق می‌افتد را به آنها بگویند و به این وسیله رابطه صمیمانه‌ای بین آنها برقرار شود.

کارشناسان توصیه می‌کنند، کامپیوترهای کودکان نباید در اتاق‌های شخصی آنها باشد و باید طوری قرار گیرد که والدین بتوانند در هر لحظه نمایشگر آن را مشاهده کنند. اگر کودکان یاد بگیرند که همه فعالیت‌های خود را در اینترنت برای والدین توضیح دهند، در این صورت والدین با همه دوستان مجازی آنها آشنا خواهند شد و مشکلات در این زمینه از بین خواهد رفت. بزرگ‌ترها می‌توانند به کودکان خود کمک کنند تا فقط به تالارهای گفت‌وگوی ایمن وارد شوند و از ورود به فضاهای خطرناک خودداری کنند. در کنار همه این موارد، والدین باید مراقب باشند تا فرزند آنها هیچ‌یک از اطلاعات شخصی خود را در اینترنت اعلام نکند و به افرادی که در دنیای واقعی آنها را نمی‌شناسد پست الکترونیکی ارسال نکند.

• برای ایمنی هرچه بیشتر تالارهای گفت‌وگو شرکت‌های بزرگ تاکنون چه اقداماتی را انجام داده‌اند؟ در پی بالا گرفتن مخالفت انجمن‌های حامی حقوق کودکان در سراسر دنیا، شرکت‌های بزرگ اقدام به مسدود کردن تالارهای گفت‌وگوی خود برای بسیاری از کشورهای دنیا کرده‌اند که از جمله آنها می‌توان به مایکروسافت اشاره کرد. مایکروسافت مدتی است که تمامی تالارهای گفت‌وگوی خود را برای بریتانیایی‌ها مسدود کرده و این‌طور که گفته می‌شود، این سرویس ماهانه بیش از ۲/۱ میلیون نفر مشتری ثابت داشته است. در کشور آمریکا کاربران موظفند که برای ورود به این فضاها از کارت‌های اعتباری خود استفاده کنند تا به این وسیله پی‌گیری تخلفات آسان‌تر صورت گیرد. فضاهای مجازی گفت‌وگو در دیگر کشورها نظیر استرالیا، ژاپن و کانادا همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهند، اما با این وجود مراکزی تشکیل شده‌اند که همه فعالیت‌های آنها را به دقت زیر نظر می‌گیرند.

طبق آمارهای جهانی، از هر پنج کودک ۹ تا ۱۶ ساله یک نفر به‌طور مرتب از تالارهای گفت‌وگو استفاده می‌کند و گفته می‌شود که نیمی از این کودکان فقط سراغ chatrooms غیراخلاقی می‌روند. یک چهارم همه کودکانی که وارد این فضا می‌شوند، فرد مقابل از آنها می‌خواهد تا تصویر خود را از طریق وبکم نشان دهند و در مقابل، ۱۰ درصد کودکان تصویرشان را به دوست مجازی خود نشان می‌دهند.

شرکت مایکروسافت طی بیانیه‌ای اعلام کرده است، آن دسته از کاربران آمریکایی که قصد ورود به تالارهای گفت‌وگوی MSN را دارند باید از این پس حتما اطلاعات مندرج در کارت اعتباری خود را به‌کار برند. این شرکت در کانادا، استرالیا و ژاپن نیز به‌صورت دائم همه فعالیت‌های Chatroom خود را به‌دقت زیر نظر می‌گیرد و اجازه هیچ‌گونه تخلفی را نمی‌دهد. در نیوزلند و برزیل نیز قانون مدیریت تالارهای گفت‌وگو بسیار تعدیل شده و در بریتانیا و تمامی کشورهای اروپایی نیز تمام تالارهای گفت‌وگوی وابسته به مایکروسافت بسته شده است. مایکروسافت می‌کوشد تا چندی دیگر این فضاهای مجازی را برای کاربران خاورمیانه، آمریکای لاتین و آسیا مسدود کند.

در بررسی‌های جدید مشخص شده، بیشتر کودکانی که در سنین کمتر از ۱۶ سالگی به‌سر می‌برند می‌کوشند تا دوست جدیدی را با مشخصات سنی مشابه برای خود پیدا کنند، این در حالی است که گفته می‌شود هدف بیشتر نوجوانان و جوانان از ورود به Chatroomها تنها برقراری ارتباطات نامشروع و سوءاستفاده‌های جنسی است.

- به‌طور کلی برای آنکه کاربران در هر سنی از ایمنی کامل برخوردار باشند، می‌توانند به هنگام ورود به تالارهای گفت‌وگو این موارد را در نظر بگیرند:
 - مطالعه معرفی‌نامه Chatroom:
- هر یک از تالارهای گفت‌وگو باید معرفی‌نامه‌ای داشته باشند تا کاربران با خواندن آن بتوانند اطلاعات واضحی را در مورد این سرویس و اهداف آن دریافت کنند.
- به‌کارگیری توصیه‌های امنیتی:
- در هر تالار گفت‌وگو باید توصیه‌های ایمنی لازم وجود داشته باشد تا کاربران با مطالعه آن‌ها احتمال بروز خطرات را از بین ببرند.
- به‌کارگیری ابزارهای امنیتی:
- وجود کلید ignore برای جلوگیری از انتشار پیام‌های فرد مقابل که تمایلی به دریافت آن نداریم، وجود کلید هشدار و وجود مکانیسمی که به کمک آن بتوان خطرات را به مسؤولان اعلام کرد در همه Chatroom‌ها اجباری است.
- به‌کارگیری سیاست‌های تعدیلی:
- در بالای هر صفحه باید کلید هشدار وجود داشته باشد تا کاربر با فشردن آن اعلام کند که خطری او را تهدید می‌کند. این امر نشان‌دهنده آن است که سیاست‌های تعدیلی برای تالار گفت‌وگو در نظر گرفته شده است و خطری کاربر را تهدید نمی‌کند.
- استفاده از سیستم ثبت‌نام:
- اگرچه ثبت‌نام باید برای ورود کاربران به Chatroom وجود داشته باشد، مسؤولان موظفند این سیستم را طوری طراحی کنند که اطلاعاتی شخصی زیادی از افراد منتشر نشود.
- صفحات حاوی مشخصات عمومی افراد:
- این صفحات که افراد در صورت تمایل می‌توانند اطلاعات شخصی خود را وارد آن کنند می‌تواند شامل اطلاعاتی برای برقراری تماس با کاربر شود. ولی با این وجود باید کنترل دقیقی بر این صفحات صورت گیرد.
- مسؤلیت در مقابل مشکلات مختلف:
- سیستم تالارهای گفت‌وگو باید به‌گونه‌ای طراحی شود که گزارش‌ها را در مورد مشکلات موجود بین کاربران دریافت کند و در مقابل آن اقدامات لازم را انجام دهد.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی ITanalyze

<http://vista.ir/?view=article&id=252134>

کودکان و دنیای وبلاگ نویسی

مارسی دختری ۱۳ ساله دارد. بارها وقتی وارد اتاقش شده، مشاهده کرده که دخترش با دستپاچگی بعضی از پنجره های باز در کامپیوتر همراهش را می بندد. کاملاً پیداست که می خواهد از نگاه مادرش مخفی بماند. بارها هم با هم به بحث و مشاجره پرداخته اند و دختر سخت به دفاع از حفظ حریم خصوصی اش پرداخته و مادر بارها با تهدید یا عجز و التماس خواسته است به دخترش بفهماند که هر مادری برای حفظ امنیت و سلامت فرزندش حق دارد نگران باشد و حتی بعضی از کارهای فرزندش را مورد بازبینی قرار دهد. هرگز هم تاکنون مادر و فرزند در این مباحثات یا مشاجرات پیروز از میدان بیرون نیامده و هرگز هیچکس موفق به متقاعد

کردن دیگری نشده است. چند ماه پیش وقتی مارسی با پیام ناتمامی از دخترش به یکی از دوستانش مواجه شد احساس مسئولیتش در قبال دخترش گل کرد. در آن پیام دخترش می خواست عکسی که روی سایت جدیدش گذاشته به دوستش نشان دهد. مارسی همانی را دریافت که هزاران مادر در سرتاسر کشور با آن مواجهند. نوجوانان ۱۳ تا ۱۹ سال فعال ترین قشر در حوزه وبلاگ نویسی هستند و بی محابا تصاویر خود را همراه با اطلاعات شخصی و خانوادگی، تلفن، آدرس و غیره در سایت ها و وبلاگ ها منتشر می کنند، بدون آنکه والدین آنها در جریان باشند. مارسی می گوید: «با دیدن آن میخکوب شدم». وی بارها از دخترش خواسته بود که هرگز اطلاعات کامل را در اینترنت منتشر نکند. به قدری از کار دخترش خشمگین شده بود که او را کنار خود نشان داد و گفت: «می دانی چه کار اشتباه و خطرناکی کرده ای؟ تصویر واقعی به همراه نام و نشان واقعی را در اینترنت منتشر کرده ای. این هم نام شهری که در آن زندگی می کنی. نمی فهمی که چقدر آدم مریض (الحال) در این شهر زندگی می کنند؟» مارسی به این کار بسنده نکرد خودش وارد سایتی شد که این خدمات را در اختیار گذاشته بود. آدرس سایت myspace.com بود. در آن سایت ثبت نام کرد تا بتواند با خدمات آن آشنا شود. بعد صفحه اینترنتی دخترش را در آن سایت پیدا کرد. صفحه ای که پر از عکس های جورواجور از دخترش بود، بعد به فهرست دوستان دخترش برخورد.

یکی یکی صفحه های آنها را باز کرد اکثر آن اسامی همکلاسی های دخترش بودند که عکس هایی شرم آور و تحریک آمیز از خودشان را در اختیار همگان گذاشته بودند.

• تقریباً يك سوم دانش آموزان وبلاگ دارند

خیلی زود مارسی به مدرسه دخترش مراجعه کرد و با مسئول هماهنگی امور فناوری و کامپیوتر موضوع را در میان گذاشت. خانم «مری الن هندی» خود عضوی از سایت اینترنتی

wired Safety. org است. او می گوید که يك سوم دانش آموزان این مدرسه ۲۵۰ نفری وبلاگ دارند اما فقط ۵ درصد از خانواده هایشان از این موضوع اطلاع دارند. اکثر این دختران به اقتضای سنشان سعی می کنند وسوسه انگیز به نظر آیند و روح والدینشان هم از آن خبر ندارد. مادر و پدر

بیچاره فکر می کنند دخترشان در کنارشان یا در اتاقش به سر می برد، پس در امن و امان است. تصور آنها این است وقتی دخترشان در کنارشان است پس چه خطری می تواند او را تهدید کند؟ آنها چگونه می توانند از دری وارد شوند که والدین آنها حضور دارند غافل از این که اینترنت به جای در، دروازه است و راه نفوذ از آن به مراتب سهل تر از در منزل!

وبلاگ ها و فناوری های مشابه آن مانند سایت های شبکه ای اجتماعی یا Social networking sites قلمرو نوجوانان است. براساس آمار و اطلاعات کمپانی پرسوس دیولوپمنت که در سال ۲۰۰۳ جمع آوری شده است بیش از نیمی از صاحبان وبلاگ نوجوانان ۱۳ تا ۱۹ سال هستند. همچنین براساس آمار و اطلاعات «کام اسکور مدیا متریکس» اکثر نوجوانان زیر ۱۷ سال در ژانویه ۲۰۰۵ به وبلاگ ها و سایت های شبکه ای اجتماعی مراجعه کرده اند به طوری که ۱۵ سایت اول همه از میان وبلاگ ها بودند. آنچه نگرانی کارشناسان مثل «هندی» را برانگیخته محتوای این وبلاگ هاست. دانشگاه جورج تاون در ایالات متحده مرکزی تحت عنوان «مرکز رسانه های دیجیتال مخصوص کودکان» دارد که این مرکز مطالعه ای را در مورد وبلاگ نوجوانان منتشر کرده که حاکی از وخامت اوضاع است. چون کودکان و نوجوانان به دلیل معصومیت و ساده دلی شان راحت تر اعتماد می کنند و تمام اطلاعات شخصی و خانوادگی خود را در کف اخلاص گذاشته و در محیط ناامن اینترنت در اختیار همگان می گذارند. دو سوم از آنها سن خود را مشخص می کنند و نام حقیقی خود را می نویسند. ۶۰ درصد از آنها حتی آدرس خود را در اختیار می گذارند و شماره تماس می دهند. از هر ۵ نفر يك نفر نام کامل خود را می نویسد. «دیوید هوفیکر» که مسئولیت انجام تحقیق یاد شده را بر عهده داشته با ابراز شگفتی می گوید: «خدا می داند چه تعداد از آنها حقیقتاً می داند که تمام مردم دنیا می توانند اطلاعاتی را که آنان همگانی کرده اند بخوانند؟» تا به حال متخصصان امور کامپیوتر و اینترنت در مورد اتاق های گپ و گفت وگویی اینترنتی معروف به چت روم هشدار می دادند. چون معمولاً کسانی که تمایلات انحرافی نسبت به کودکان دارند از طریق این اتاق های گپ تلاش می کردند که با وعده و وعید و وسوسه کودکان را به سر قرارهایی بکشانند و به اهداف شوم خود برسند. اکنون این متخصصان هشدار می دهند که وبلاگ ها که محتوی اطلاعات شخصی کودکان است می تواند مورد استفاده سوءاستفاده گران قرار گیرد.

• منبع بزرگ دوست یابی

وبلاگ ها و سایت هایی که افراد هم عقیده را گرد هم می آورند منبع عظیمی برای سرگرمی به حساب می آیند و شبکه ای را به وجود می آورد که نوجوانان می توانند دوستانی با خصایص و سلیق مشابه پیدا کنند. اکثر نوجوانان آمریکایی از سنین کم و از مدارس راهنمایی کار با اینترنت و ساختن سایت یا وبلاگ را فرا می گیرند و وقتی وارد دبیرستان می شوند دوست های بسیار زیادی پیدا می کنند. اما اکثر آنها به این موضوع توجه نمی کنند که در اختیار گذاشتن اطلاعات شخصی و خانوادگی تا چه حد می تواند خطرناک باشد.

«پری آفتاب» که مسئول اداره سایت اینترنتی wiredafety.org است می گوید سایت های اینترنتی که امکان وبلاگ نویسی را فراهم می کنند به هیچ وجه جای امنی برای کودکان محسوب نمی شوند. معمولاً به دلیل خاصیت مجازی دنیای اینترنت کودکان و نوجوانان در این محیط دست به کارهایی می زنند که در زندگی واقعی به خاطر شرم و حیا و خانواده از آن پرهیز می کنند. گاهی عکس ها و حرف هایی میان این نوجوانان رد و بدل می شود که در حالت عادی- مثلاً پشت تلفن - این حرف ها رد و بدل نمی شود. از آنجایی که در حال حاضر براساس تخمین حدود ۶ میلیون وبلاگ وجود دارد صاحبان آن برای جلب مخاطب دست به هر کار وسوسه انگیزی می زنند و از گذاشتن عکس ها یا جملات تحریک آمیز روی

وبلاگشان هیچ ابایی ندارند به طوری که دنیای وبلاگ ها امروزه به عرصه رقابت برای جلب توجه تبدیل شده است. Myspace.com در حال حاضر ۱۳ میلیون کاربر دارد و ادعا می کند که سیاست سختگیرانه ای را اعمال می کند که کاربران کمتر از ۱۶ سال از خدمات آن استفاده نکنند. «بنت رتکلیف» سخنگوی سایت مذکور می گوید براساس مرامنامه این سایت در صورتی که احراز شود وبلاگی بیش از حد اطلاعات شخصی و خانوادگی در اختیار گذاشته است از گردونه خارج می شود اما طبیعی است که کاربران در مورد سن خود دروغ می گویند. سایت خبری مایکروسافت موسوم به MSNBC تحقیقی در این زمینه انجام داده و به این نتیجه رسیده که کودکان هنگام ورود به این سایت ها ابتدا سن خود را به دروغ بالا عنوان می کنند اما زمانی که اطلاعات شخص شان را برای دوستان خود می فرستند سن حقیقی خود را آشکار می کنند.

سایت اینترنتی محبوب دیگری که خدمات مشابه Myspace در اختیار می گذارد Live Journal نام دارد که نوجوانان ۱۲ تا ۱۶ سال را می پذیرد. ۴۰۰ هزار نفر از هفت میلیون کاربر این سایت زیر ۱۶ سال دارند. مجریان و مدیران این سایت بر این باورند که سایت آنها فرصتی بی نظیر در اختیار نوجوانان می گذارد تا به دوست یابی بپردازند و یاد بگیرند چگونه ابراز وجود کنند. این سایت محتوای مطالب کاربران را مورد بازبینی قرار نمی دهد. «کریم کوین» مسئول مشترکان این سایت می گوید: «درست مثل فراهم کنندگان خدمات اینترنت (ISP) نه تنها به لحاظ فناوری ممکن نیست بلکه از لحاظ اخلاقی هم صحیح نیست که ما نقش ویراستار، سانسورچی یا قضاوت کننده را ایفا کنیم.»

اما هوفیکر اعتقاد دارد که این سایت ها مستحق سرزنش و مواخذه اند و به خاطر انتشار اطلاعات شخصی و خانوادگی افراد مستوجب کیفرند. حتی کاربران هنگام ورود به این سایت ها مجبورند آدرس اینترنتی خود را تایپ کنند. این کار از چند جهت غلط است. یکی این که کودکان تصور می کنند هر جا که از آنان آدرس اینترنتی درخواست شد آنها می توانند با خیال راحت آدرس خود را بدهند. دوم آنکه ممکن است همان آدرس اینترنتی از سوی متخصصان کامپیوتر که قصد سوءاستفاده دارند مورد بهره برداری قرار گیرد. • وبلاگ جنبه مثبت هم دارد

«هندی» می گوید متاسفانه والدین به محض آن که متوجه می شوند نوجوانان آنها وبلاگ نویسی می کنند و عکس و اطلاعات شخصی شان را در آن به نمایش می گذارند از کوره در می روند و اولین واکنش آنها این است که آب را از سرچشمه می بندند و جلوی دسترسی فرزندشان به اینترنت را می گیرند یا دیگر اجازه ارتباط با دوستانشان از طریق اینترنت را نمی دهند. اما واکنش های هوشمندانه تر و موثرتری هم وجود دارد. وی تاکید می کند: «اولین واکنش والدین قطع کردن ارتباط فرزندشان با اینترنت و دوستان اینترنتی است. کودکان و نوجوانان هم این را خوب می دانند بنابراین برای از دست ندادن اینترنت چاره ای جز مخفی کاری پیدا نمی کنند. یعنی واکنش احساسی نتیجه بدتری دارد. هیچ پدر و مادری دوست ندارد که فرزندانشان پنهان کاری کنند بنابراین باید راه های ارتباطی را مسدود نکنند.»

از نظر هندی به جای رفتارهای قهرآمیز والدین باید بیاموزند چگونه اعتماد فرزندانشان را جلب کنند و به این وسیله در جریان مسائل خصوصی آنها قرار بگیرند و در جای لازم و به روش مناسب هشدارهای لازم را به آنها بدهند. در ضمن پدران و مادران باید دقت بیشتری را به فرزندانشان اختصاص دهند. این کافی نیست که برای فرزندشان کامپیوتر بخرند و شرایط اتصال آن به اینترنت را فراهم آورده و از آن به بعد کودک یا نوجوان را به حال خود رها کنند.

هندی می گوید: «چه طور تا مطمئن نشوید که فرزندتان از عهده رانندگی برمی آید خودریتان را در اختیارش نمی گذارید اما در مورد کامپیوتر و

اینترنت این حساسیت را نشان نمی دهد؟» «ساندرا کالورت» همکار هوفیکر در مطالعه انجام شده توسط مرکز رسانه های دیجیتال مخصوص کودکان در دانشگاه جورج تاون که استاد روان شناسی دانشگاه نام برده است می گوید: «والدین نباید بی اعتنا باشند یا رفتار طردکننده از خود نشان بدهند و به طور کلی وبلاگ یا وبلاگ نویسی را تخطئه کنند. انکار نمی توان کرد که استفاده از این ابزارها، مهارت های دانش آموزان را افزایش می دهد و به یادگیری کمک می کند، انگیزه استفاده از اینترنت و کامپیوتر را در آنان تقویت کرده و خلاقیتشان را فزونی می بخشد.»

• در دفاع از وبلاگ نویسی

«کریم کوین» هم مثبت اندیش است و می گوید: «اگر وبلاگ های نوجوانان را ببینید، ممکن است با عکس های شرم آور مواجه شوید اما به همان اندازه هم می توانید انتظار جنبه مثبت داشته باشید بسیاری از کودکان از این ابزار درست استفاده می کنند و حتی سخنانی که میان آنها ردوبدل می شود جنبه معنوی دارد، آنها صادقانه احساس خود را نسبت به جنگ و ناامنی ابراز می کنند و با این وسیله دایره ارتباط خود را افزایش می دهند.»

• والدین چه کار کنند

به جای آنکه اینترنت و دنیای وبلاگ نویسی میان والدین و فرزندان فاصله بیندازد اگر درست مورد استفاده قرار بگیرد، می تواند به عنوان پلی میان دو نسل عمل کند. والدین می توانند از این فرصت استثنایی بهره بگیرند و با دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند و از همین فرصت می توانند برای القای ارزش ها به فرزندانشان استفاده کنند. اگر والدین با دنیای فناوری بیشتر آشنا شوند، بهتر می توانند راه های تامین امنیت کودکانشان را به کار بگیرند. طبیعی است که کودکان و نوجوانان در سنین خاصی حاضر به همکاری با والدین خود نیستند و حاضر نمی شوند والدین خود را در مسائل خصوصی خود شریک کنند. به هر حال پدر و مادر باید به کودکان و نوجوانان خود فرصت بدهند که با خود خلوت کنند. باید پدر و مادر تحمل خود را بالا ببرند و اجازه بدهند فرزندانشان با دوستانشان رازهایی داشته باشند. گاهی هم لازم می شود والدین به طور غیرمستقیم و نامحسوس فرزندان خود را چک کنند [البته منظور جاسوس بازی نیست]. کافی است گاهی اوقات اطلاعات فرزندانتان از جمله نام، تاریخ تولد و اطلاعات شخصی را در اینترنت مورد جست و جو قرار دهید. اما اگر با سائیتی مواجه شدید که اطلاعات شخصی و خانوادگی فرزندتان در آن منتشر شده، زود از کوره در بروید و با فکر و اندیشه دنبال راه حل بگردید. واکنش نسنجیده چند اثر یا نتیجه مخرب دارد. اول آنکه روابط صمیمانه بین والدین و فرزندان را به تیرگی می کشاند. دوم آنکه به مخفی کاری یا پنهان کاری دامن می زند. چون اگر کودکان و نوجوانان حس کنند که حریم خصوصی شان مورد بی احترامی یا بی توجهی قرار گرفته است واکنش نشان می دهند. موثرترین واکنش آنها مخفی کاری و قطع ارتباط سالم با والدین است.

متأسفانه بسیاری از خانواده ها به خصوص والدین میانسال پا به پای فرزندانشان با نوآوری های عصر فناوری آشنا نمی شوند و همین فاصله میان دو نسل را عمیق تر می کند. بسیاری از والدین هنوز با مسنجرها (نرم افزارهای پیام رسان آنی مثل یاهو مسنجر که در آن کاربران می توانند در هر کجای دنیا که هستند بلافاصله پیام خود را از قبیل متن، صوت یا تصویر به دوستشان برسانند) آشنا نشده اند که اکنون متخصصان حوزه کامپیوتر و اینترنت در مورد وبلاگ ها هشدار می دهند. به بیانی دیگر تا والدین تلاش می کنند با فناوری های روز آشنا شوند، فناوری جدیدی جایگزین شده و فرصت برقراری ارتباط با فرزندانشان را از آنها می گیرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=203127>

کوکی، راز پنهان در مرورگرهای اینترنتی

قریبا تمام سایت هایی که بازدید می کنید اطلاعاتی را در قالب یک فایل کوچک متنی (Text) بر روی کامپیوتر شما ذخیره می کنند به این فایل کوکی می گویند مثل ذخیره شدن این فایل در فولدر Temporary Internet Files در اینترنت اکسپلورر و در نت اسکپ در فولدر Cashe است در اپرا و موزیلا و نسخه های قدیمی تر اینترنت اکسپلورر در فولدر جدایی به نام کوکی است. انواع مختلفی از کوکی ها وجود دارد و شما در نسخه های جدیدتر وب بروسر ها این امکان را دارید که انتخاب کنید کدام کوکی ها بروی کامپیوتر شما ذخیره شوند در صورتی که کوکی ها را کاملا غیر فعال کنید ممکن است بعضی سایت های اینترنتی را نتوانید ببیند و یا از بعضی امکانات مثل به یاد داشتن شناسه و رمز عبور شما در آن سایت محروم شوید و یا انتخاب هایی که داشتید مثل ساعت محلی و یا دمای هوای محلی و کلا از تنظیمات شخصی ای که در آن وب سایت انجام داده اید نتوانید استفاده کنید.

• کوکی ها چگونه مورد استفاده قرار می گیرند؟

همانطوری که گفتیم کوکی یک فایل است که توسط یک وب سایت برای حفظ اطلاعات بر روی کامپیوتر شما قرار می گیرد یک کوکی می تواند شامل اطلاعاتی باشد که شما در آن سایت وارد کرده اید مانند ایمیل - آدرس - شماره تلفن و سایر اطلاعات شخصی - همچنین کوکی ها می توانند صفحات و یا کارهایی را که در آن وب سایت انجام داده اید مثل تعداد کلیک لینک های بازدید شده و مدت بازدید را نیز ضبط کنند. این به سایت کمک می کند تا دفعه بعد که به آن سایت بازگشتید اطلاعات شما را به خاطر داشته باشد و از وارد کردن تکراری اطلاعات خودداری کنید نمونه بارز این مطلب لاگ این ماندن شما در آن سایت است و یا پیام های Welcome Back و یا حفظ تنظیماتی که در آن سایت انجام داده اید به عنوان مثال می توان به خصوصی کردن صفحه My MSN اشاره کرد.

نکته ای را که باید به خاطر داشته باشید این است که هر وب سایت فقط می تواند از اطلاعاتی که شما وارد کرده اید استفاده کند نه بیشتر مثلاً اگر ایمیل خود را در آن سایت وارد نکرده اید آن وب سایت نمی تواند ایمیل شما را به دست آورد و یا به سایر اطلاعات کامپیوتر شما دست یابد. مورد دیگر اینکه وب سایت ها فقط می توانند کوکی هایی را که خود ایجاد کرده اند بخوانند و نمی توانند از سایر کوکی های موجود استفاده کنند. وقتی که از یک وب سایت برای بار دوم بازدید می کنید آن وب سایت به دنبال کوکی مربوط به خود می گردد و در صورت وجود از آن استفاده می کند. (البته باز هم با توجه به تنظیماتی که انجام داده اید)

• انواع کوکی ها:

• کوکی های پایا - دائمی presistent Cookies:

این نوع کوکی ها به عنوان یک فایل بر روی کامپیوتر شما ذخیره می شوند و بعد از بستن مرورگر اینترنتی شما پاک نخواهند شد و همچنان باقی می مانند. این کوکی ها قابلیت به روز شدن توسط سایت ایجاد کننده خود را دارند همچنین سایت اجازه دسترسی مستقیم به این کوکی ها را نیز دارد حدود ۸۰ درصد کوکی های مورد استفاده از این نوع هستند.

• کوکی های موقت (Temporary Cookies)

کوکی هایی هستند که بعد از بستن مرورگر اینترنتی شما و یا خروج از سایت استفاده کننده از کوکی پاک می شوند. نوع دیگر کوکی های موقت کوکی های زمان دار هستند که زمانی برای کار دارند و بعد از آن اصطلاحاً Expire می شوند و از کار می افتند ولی پاک نمی شوند و در صورت بازدید مجدد از سایت ممکن است به روز رسانی شوند و مجدداً مورد استفاده قرار بگیرند.

• کوکی های ناخوشایند؟ (Unsatisfactory cookies)

این کوکی ها اجازه دسترسی به اطلاعات خصوصی شما را برای استفاده دوباره بدون پرسیدن از شما دارند از این کوکی ها بیشتر در خرید های اینترنتی و سایت امن (*SSL) مورد استفاده قرار می گیرند. کوکی عبارت است از یک پیغام که سرور به مرورگر (Browser) شما می فرستد. مرورگر شما این پیغام را در یک فایل متنی (Text) ذخیره می کند.

پس از آن هر بار که شما به آن سرور مراجعه می کنید (یعنی یک صفحه از وب سایتی را که روی آن سرور قرار دارد باز می کنید.) یا به عبارت دیگر هر بار که مرورگر شما (مثلاً اینترنت اکسپلورر) در خواست یک صفحه از آن سرور می کند این پیغام را به آن سرور باز می گرداند. هدف اصلی کوکی ها شناسایی کاربران است تا تنظیماتی را که کاربر بنا بر سلیقه خود دفعه قبل روی یک وب سایت مثلاً یاهو انجام داده اکنون هم بتواند

صفحه را با همان تنظیمات دفعه قبل برایش باز کند.

برای مثال فرض کنید در Hotmail یک ایمیل درست کرده اید و اکنون بعد از چند روز دوباره وارد سایت Hotmail می شوید تا با وارد کردن ID (یا شناسه) و پسورد وارد ایمیل خود شوید و مشاهده می کنید که با باز شدن صفحه ID شما از قبل نوشته شده است یا حتی اگر از قبل این امکان را ایجاد کرده باشید پسورد شما هم وارد شده فقط کافیست اینتر را بزنید و وارد ایمیل خود شوید.

و زمانیکه در گوگل زبان خود را انتخاب می کنید و دفعه بعد که وارد گوگل می شوید و زبان مورد نظر شما به طور اتوماتیک انتخاب شده است همه این کارها و بسیاری از کارهای دیگر اینچنینی بوسیله کوکی ها انجام می شود در حقیقت از طریق کوکی ها سرور وب صفحات را مطابق عادت و سلیقه شما باز می کند و به این طریق در وقت و حوصله شما صرفه جویی می شود.

• مشکلات کوکی ها

کوکی ها مکانیزم کاملی برای شناسایی نیستند، ولی کارهایی را ممکن می سازند که شاید بدون آنها انجام همین کارهای ساده غیر ممکن بود. در اینجا به بررسی چند مشکل که از کارایی کوکی ها می کاهد می پردازیم.

افراد معمولاً از کامپیوترها به طور مشترک استفاده می کنند. هر کامپیوتری که در یک مکان عمومی مانند محل کار یا حتی در خانه معمولاً به طور اشتراکی چند نفر از آن استفاده می کنند. و چندین نفر در زمان های مختلف بوسیله این کامپیوتر به اینترنت متصل می شوند. کوکی ها نمی توانند نیاز همه آنها را همزمان برآورده کنند. فرض کنید از یک مکان عمومی مانند یک کافی نت در حال خرید از یک فروشگاه اینترنتی هستید.

این فروشگاه اینترنتی روی کامپیوتری که از آن برای خرید استفاده می کنید یک کوکی قرار می دهد تا اگر بار دیگر وارد این فروشگاه اینترنتی شدید حساب شما را استفاده کند. فروشگاههای اینترنتی معمولاً در این زمینه بسیار هشدار می دهند.

یا فرض کنید که شما با استفاده از کامپیوتر شخصی همسران از فروشگاه اینترنتی آمازون خرید کرده اید و حال اگر همسران بعد از شما برای خرید وارد آمازون شود فقط با یک کلیک می تواند خرید کند البته با حساب شما! در یک کامپیوتر با سیستم عاملی مانند ویندوز NT یا یونیکس که حسابها به طور مناسب و درست در اختیار کاربران قرار می گیرند کمتر این مشکلات پدید می آیند.

• اگر کوکی ها پاک شوند.

اگر شما با مرورگر خود (مانند اینترنت اکسپلورر) مشکل دارید. و از شرکت پشتیبانی کننده این مرورگر کمک بخواهید ممکن است اولین چیزی که به شما بگویند تا انجام دهید پاک کردن temporary Internet files یا همان فایل های موقت اینترنتی در شاخه ویندوز باشد. زمانیکه این کار را می کنید تمام کوکی ها را از دست می دهید و اگر سایتی را که قبلاً بازدید کرده اید بعد از این عمل دوباره بازدید کنید آن سایت شما را به عنوان یک کاربر جدید فرض خواهد کرد و برای شما یک کوکی جدید می فرستد.

و به همین علت است که بعضی از سایتها از شما می خواهند که در آنهابت نام کنید (یا اصطلاحاً رجیستر شوید). چون اگر با یک کلمه کاربری (User Name) و یک کلمه عبور (Password) شما می توانید وارد حوزه شخصی خود در آن سایت شوید حتی اگر فایل کوکی را از دست داده باشید.

افراد زیادی در روز از بیش از یک کامپیوتر برای دستیابی به اینترنت استفاده می کنند. به عنوان مثال اگر شما یک کامپیوتر در محل کار و یک

کامپیوتر در خانه و یک لپ تاپ برای خارج از این دو محل استفاده می کنید برای هر کامپیوتری که با آن به یک وب سایت متصل می شوید کوکی های جداگانه برای هر کامپیوتر ارسال می شود و این سبب می شود که تنظیمات خود را برای هر کامپیوتر به طور جداگانه انجام دهید که خسته کننده است. حل مشکلات مذکور احتمالاً به همین سادگی ها هم نیست مگر اینکه از کاربر خواسته شود در سایت مذکور ثبت نام کند.

منبع : ارجانت

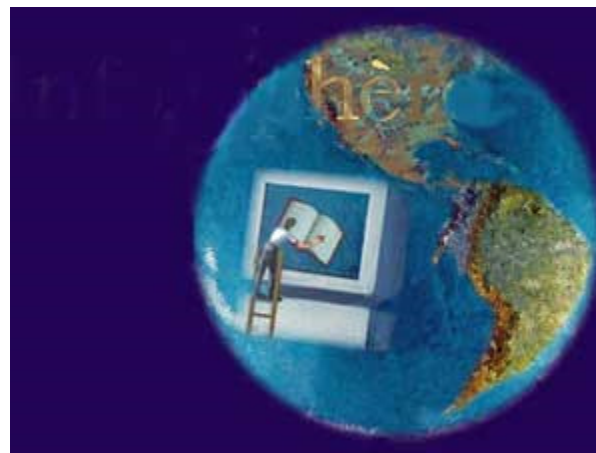
<http://vista.ir/?view=article&id=317593>

کی یر کگور در بزرگراه اطلاعاتی

• اشاره

نوشته زیر بخشی از فصل چهارم کتاب «درباره اینترنت» نوشته هیوبرت دریفوس است که انتشارات راتلج در سال ۲۰۰۱ آن را منتشر کرده است. هیوبرت دریفوس استاد فلسفه دانشگاه برکلی است. او به خاطر کارهایش در زمینه شرح و تفسیر آثار هوسرل، هایدگر، مرلو-پونتی و فوکو معروف است. او در عین حال یکی از منتقدان پیشگام پروژه هوش مصنوعی است. دریفوس در این بخش نقد ریشه ای کی یرکگور را از مطبوعات نقل می کند و آن را به اینترنت بسط می دهد. این کتاب به زودی توسط انتشارات گام نو منتشر خواهد شد. کی یرکگور در بخشی از کتاب «یک بازبینی ادبی» نوشته شده به سال ۱۸۴۶، تحت عنوان «عصر حاضر»

هشدار می دهد که مشخصه عصر او اندیشه بازتابی بی اعتنایی است که همه تفاوت ها را در مرتبه و ارزش از بین می برد. به گفته او این اندیشه بازتابی بی اعتنا به همه تمایز های کیفی را همسان می کند. همه چیز ها با هم برابرند، به طوری که هیچ چیز آن قدر مهم نیست که فرد مشتاق به مخاطره انداختن خود برای آن باشد، نیچه به این وضعیت مدرن نامی داد؛ او این وضعیت را نهیلیسم نامید. کی یرکگور مقصر این

همسان سازی را چیزی می داند، که آن را «عموم» (Public) می نامد. او می گوید: «برای اینکه همسان سازی به طور کامل روی دهد، ابتدا باید شبیحی ایجاد شود، جوهر آن، انتزاعی غول آسا است، چیزی فراگیرنده همه چیز که هیچ چیز نیست. یک سراب _ این شبیح «عموم» است.» بنا بر ادعای کی یرکگور در پس این «عموم»، مقصر واقعی مطبوعات هستند. او هشدار می دهد که «اروپا به واسطه مطبوعات به رکودی دچار خواهد شد و در این رکود باقی می ماند، به عنوان تذکری از اینکه نژاد انسانی چیزی را ابداع کرده است که نهایتاً بر خود او غلبه خواهد کرد.» و اضافه می کند: «حتی اگر زندگی من هیچ اهمیت دیگری نداشته باشد، از اینکه باعث کشف شدن وجود مطلقاً گمراه کننده مطبوعات روزانه شده ام، خشنودم.» اما چرا «عموم» در این همسان سازی مقصر قلمداد شود و نه نامزد های دیگری مانند دموکراسی، تکنولوژی یا فقدان احترام به سنت؟ و چرا این شریرانگاری وسواس گونه مطبوعات؟ کی یرکگور در خاطراتش می گوید: «در واقع این مطبوعات و اختصاصاً روزنامه ها هستند که ... مسیحیت را ناممکن می کنند.» ادعایی که شگفت آور به نظر می رسد. کی یرکگور به صراحت مطبوعات را یک تهدید بی همتای فرهنگی-مذهبی می پنداشت. تصادفی نیست که کی یرکگور که در سال ۱۸۴۶ می نوشت، تصمیم گرفت به افکار عمومی و مطبوعات حمله کند. برای درک دلیل کار او باید از یک قرن پیش آغاز کرد. یورگن هابرماس در کتاب «دگردیسی ساختاری حوزه عمومی» تاریخ آنچه را حوزه عمومی (Public Sphere) می نامد، در اواسط قرن هجدهم می گذارد.

او توضیح می دهد که در آن زمان مطبوعات و قهوه خانه ها به مکان شکل جدیدی از بحث سیاسی بدل شدند. این حوزه جدید گفتار سیاسی به طور ریشه ای با دولت شهر یا جمهوری دوران باستان متفاوت بود؛ حوزه عمومی مدرن در حکم «بیرون بودن» از قدرت سیاسی بود. این حالت «برون سیاسی» نه تنها مفهومی سلبی به معنای فقدان قدرت سیاسی داشت، بلکه به صورتی ایجابی هم در نظر گرفته می شد؛ افکار عمومی درست به دلیل اینکه معطوف به کسب قدرت سیاسی نیست، از هر روحیه هواداری متعصبانه ای به دور است. روشنفکران دوران «روشنگری» حوزه عمومی را فضایی می انگاشتند که در آن تامل عقلانی و بی طرفانه که باید دولت و زندگی انسانی را هدایت کند، می تواند نهادینه و سازماندهی شود؛ چنین مباحثه غیرجانبدارانه ای خصوصیت بنیادی یک جامعه آزاد شمرده می شد.

همچنان که مطبوعات مباحثه همگانی را به خوانندگان بیشتر و بیشتری از شهروندان عادی گسترش می دادند، آدموند برک اظهار می کرد: «هر فردی در یک کشور آزاد معتقد است که همه موضوعات همگانی به او مربوطند.» در طول قرن بعدی (قرن نوزدهم)، به یمن گسترش روزنامه ها، «حوزه عمومی» به شکلی فزاینده دموکراتیک شد، تا حدی که این دموکراتیک کردن، نتایج شگفت آوری به بار آورد که به نظر هابرماس: «پیش شرط های اجتماعی «افکار عمومی» را در حدود میانه قرن [نوزدهم] تغییر داد. همچنان که «حوزه عمومی» با تکثیر یافتن مطبوعات گسترش می یافت، قلمرو افکار عمومی به صورت قلمرو افراد پرشمار و میان مایه ظاهر شد.» افراد بسیاری از جمله جان استوارت میل و آکسی دوتوکویل از «استبداد افکار عمومی» دچار هراس شدند و میل مناسب دید که برای محافظت «غیرساز شکاران از خود سلطه عموم» هشدار دهد. به گفته هابرماس، دوتوکویل تأکید می کرد: «انتظار بر این بود که تعلیم و تربیت و شهروندان قدرتمند «عموم نخبه ای» (elite public) را به وجود آورد که مباحثات انتقادی آنها تعیین کننده افکار عمومی باشد.» «عصر حاضر» نشان می دهد که نظرات کی یرکگور چقدر اصیل بودند، در حالی که دوتوکویل و میل مدعی بودند که توده ها نیاز به رهبری فلسفی نخبه ای دارند و در حالی که هابرماس با آنها موافق است که آنچه در حدود سال ۱۸۵۰ با دموکراتیک شدن فضای عمومی از طریق روزنامه ها رخ داد، سقوط تاسف بار به سازشکاری و همسان سازی بود که فضای عمومی را باید از آن

نجات داد، کی یرکگور فضای عمومی را به صورت پدیده فرهنگی جدید و خطرناکی می بیند که نهیلیسم به وجود آمده به وسیله مطبوعات در آن به نتیجه ای می انجامد که از آغاز عمیقاً با ایده «روشنگری» یعنی اندیشه بازتابی بیطرفانه ناسازگار بود.

بنابراین در حالی که هابرماس به «بازیابی» فضائل اخلاقی و سیاسی در حوزه عمومی توجه دارد، کی یرکگور هشدار می دهد که هیچ راهی برای نجات حوزه عمومی وجود ندارد، چرا که برخلاف گروه های مشخص و متعهد، این حوزه از همان آغاز سرچشمه همسان سازی است. این همسان سازی به شیوه های متعددی به وجود آمد. اولاً توزیع گسترده و نوین اطلاعات هم سطح شده، که هر نوع اطلاعات را بلافاصله در دسترس هر کسی قرار می دهد و بنابراین ناظری بی موضع و بی اعتنا تولید می کند. به این ترتیب قدرت جدید مطبوعات برای انتشار دادن اطلاعات به هر فردی از ملت باعث می شود که خوانندگان آنها از تعهدات محلی و شخصی شان فراروی می کنند و برخاموشی شان درباره آنچه که مستقیماً به آنها مربوط نیست چیره شوند.

همان طور که برک با مسرت یادآور شده بود، مطبوعات همه را تشویق کرد که درباره هر چیز نظری پیدا کنند. هابرماس این وضع را کامیابی دموکراتیک شدن می انگارد، اما کی یرکگور عقیده داشت که فضای عمومی محکوم است که به جهانی بی گرایش بدل شود که در آن هر کسی درباره همه موضوعات عمومی نظر و تفسیری دارد، بی آنکه نیاز به تجربه دست اولی احساس کند و بی آنکه هیچ مسئولیتی در این مورد بپذیرد یا از او بخواهند که مسئولیتی بپذیرد. مطبوعات و خلف منحن آن میزگرد های رادیویی و تلویزیونی به قدر کافی بد هستند، اما این تاثیر گمراه کننده نگرانی اصلی کی یرکگور نیست. از نظر او خطر عمیق تر همان چیزی است که هابرماس در رابطه با فضای عمومی آن را تحسین می کند، یعنی آنچه کی یرکگور این گونه بیان می کند: «عموم، باعث نابودی همبستگی و تعین فردیت می شود.» بنابراین حوزه عمومی مفسران همه جا حاضری را رواج می داد که دلخواهانه در برابر روال های محلی بی طرف می مانند؛ روال هایی که موضوعات خاص از آنها برمی آیند و باید از طریق کنشی متعهد به حل و فصلشان پرداخت، پس آنچه که به نظر می آید فضیلت خرد بیطرف «روشنگری» باشد، به عقیده کی یرکگور نقطه ضعفی مصیبت بار است. حتی با وجدان ترین این مفسران اجباری نمی بینند که تجربه دست اولی داشته باشند یا موضعی انضمامی و مشخص اتخاذ کنند. در عوض آنها همان طور که کی یرکگور شکایت می کند، دیدگاه هایشان را براساس نقل قول و استناد توجیه می کنند از آنجایی که نتایج چنین استدلال انتزاعی بر روال های محلی استوار نیست، پیشنهاد های آن هم احتمالاً شامل تعهد افراد درگیر نیست و این پیشنهاد ها حتی اگر بعداً به صورت قوانین اعمال شود به مرحله عمل نمی رسد.

کی یرکگور در «عصر حاضر» می گوید: «عموم» یک ملت، یک نسل یا دوران یک فرد نیست؛ عموم یک اجتماع، یک انجمن یا اشخاصی معین نیست، چرا که همه این موارد اموری انضمامی اند حتی یک نفر از کسانی که به عموم تعلق دارد تعهدی بنیادی به چیزی ندارد. موضوع حتی اساسی تر از نظر کی یرکگور بیرون ماندن حوزه عمومی از قدرت سیاسی به معنای آن است که فرد می تواند درباره هر چیزی نظری داشته باشد، بدون آنکه مجبور باشد بر پایه آن عمل کند. او با ناخرسندی یادآور می شود: «حیله عموم، درایت مناسب و مهارتش شامل این می شود که بگذارد امور بدون انجام دادن عملی [از جانبش] به مرحله حکم کردن و تصمیم گیری [توسط دیگران] برسند.» این وضع امکان بازتابی بی پایان را فراهم می کند، زیرا اگر نیازی به تصمیم گیری و عمل کردن نباشد، فرد می تواند به همه چیز ها از همه وجوه بنگرد و همیشه دیدگاه جدیدی را پیدا کند. بنابراین تجمع اطلاعات تصمیم گیری را به طور نامحدودی به تاخیر می اندازد، چرا که هر چه فرد دریافت های بیشتری پیدا می کند،

همیشه امکان پذیر است که تصویر جهان در نتیجه آنچه او باید انجام دهد تغییر کند و لذا لازم است مورد تجدید نظر قرار گیرد. کی پرگور معتقد بود که هنگامی که همه مشغول اظهار نظر انتقادی بی پایان هستند، عمل می تواند برای همیشه به تاخیر افتد. «اندیشه بازتابی می تواند در هر لحظه چیزها را در پرتویی جدید قرار دهد و به فرد امکان گریز بدهد.» بنابراین فرد هرگز نیازی به عمل کردن ندارد. همه آنچه عصر اندیشه بازتابی مانند عصر ما تولید می کند دانش است و دانش بیشتر. به گفته کی پرگور: «می توان به طور کلی از عصری بی اشتیاق اما اندیشه دور در مقایسه با عصری پرشور سخن گفت، عصری که هر چه شدت و عمق (intensity) خود را از دست می دهد، وسعت (extensity) بیشتری به دست می آورد.» او می افزاید: «همه ما می دانیم که چه مسیری را برگزینیم و چه مسیری را می توان برگزید، اما هیچ کس آن مسیرها را برنخواهد گزید.» هیچ کس بر نظراتی که عموم به آن معتقد است پافشاری نمی کند، بنابراین هیچ کس مشتاق عمل کردن نیست.

او در خاطراتش نوشت: «اینها ... هولناک ترین مصائبی اند که به واقع در حکم قدرت های اصلی بی عاطفگی اند _ مطبوعات و گمنامی.» بنابراین شعاری که او برای مطبوعات پیشنهاد می کرد این بود: «در اینجا انسان ها در کوتاه ترین زمان ممکن در بزرگ ترین مقیاس ممکن در ارزان ترین قیمت ممکن به درماندگی دچار می شوند.» کی پرگور در «عصر حاضر» به اختصار نظراتش را در مورد مطبوعات، حوزه عمومی، و همسان سازی که در زمانش ادامه داشت، جمع بندی می کند. مطبوعات بی موضع شده و بی نام و نشان با فقدان اشتیاق یا تعهد در زمانه اندیشه بازتابنده به هم می پیوندند تا «عموم» را تولید کنند، یعنی عامل همسان سازی نهیلیستی را: «انتزاع مطبوعات [برای یک روزنامه، یک نشریه عینیت سیاسی وجود ندارد و از یک فرد تنها درکی انتزاعی وجود دارد.] در ترکیب شدن بی اشتیاقی و اندیشه بازتابنده این عصر، آن شیخ انتزاع، «عموم»، به وجود می آید که عامل همسان سازی واقعی است.» کی پرگور در اینترنت با وب سایت های مملو از اطلاعات بی نام و نشان از سراسر جهان و گروه های علاقه مند (interest groups) که هر کسی می تواند بدون داشتن کفایت خاص به آن بپیوند و جایی که فرد می تواند بدون پیامدی در مورد هر موضوعی به بحث بپردازد، مطمئناً سنتز تکنولوژی پیشرفته از بدترین خصلت های روزنامه و قهوه خانه را می دید.

در واقع به یمن اینترنت رویای برک به تحقق پیوسته است. در گروه های خبری (news groups) اینترنت هر کسی، هر جایی، در هر زمانی و درباره هر چیزی نظری دارد. همه تنها می خواهند که به نظراتی به یکسان بی ریشه پاسخ دهند که از طرف سایر آماتورهای ناشناس واقع در ناکجا ارسال می شود. چنین مفسرانی در مورد موضوعاتی که درباره شان سخن می گویند هیچ موضعی اتخاذ نمی کنند. در واقع همه جایی بودن «شبکه» باعث می شود که هر موضع محلی نامربوط به نظر برسد. آنچه را کی پرگور به مثابه پیامد پوشش دادن نامتمایز و غیر متعهدانه اطلاعات مجسم می کرد، اکنون بر روی شبکه جهانی اطلاعات کاملاً محقق شده است. به یمن ابرپیوندها (hyperlinks) در واقع تفاوت های معنی دار همسان شده اند. ربط داشتن و مهم بودن ناپدید شده است، و این امر بخش مهمی از جاذبه شبکه است. هیچ چیز آنقدر پیش پا افتاده محسوب نمی شود که اضافه نشود و هیچ چیز آنقدر مهم شمرده نمی شود که جایگاه خاصی را طلب کند.

کی پرگور در نوشته های مذهبی اش از نهیلیسم تلویحی این نظر که خداوند به رستگاری یک گناهکار و سقوط یک گنجشک به یکسان توجه دارد، او می گفت چنین اندیشه ای فرد را به «آستانه نومیدی» روانه می کند. بر روی اینترنت جاذبه و خطر این است که هر کسی می تواند این دیدگاه خداگونه را اتخاذ کند. شخص می تواند قهوه جوشی در کمبریج یا آخرین ابر نو اختر را ببیند، توافق نامه کیوتو را مطالعه کند، دریابد که چه دوره های دستیاری دانشگاهی برای شخصی با مشخصات او وجود دارد، یا یک روبات را برای کاشتن و آب دادن یک بذر در اتریش هدایت کند، در

همان حال که باید از میان هزاران آگهی به پیش رود و همه این کارها به یک میزان سهولت و فقدان مشابه درک امور مهم انجام می شود. مهم ترین موضوعات و مطالب مطلقاً پیش پا افتاده به همراه هم بر روی بزرگراه اطلاعاتی قرار می گیرند. کی یرکگور [احتمالاً] حتی این امر را پیش بینی می کرد که آن نکاپوی نهایی که اینترنت مشوق آن است، گمان ورزی ها درباره این موارد خواهد بود که چقدر این شبکه بزرگ در آینده بزرگ تر خواهد شد و همه اینها چه معنایی برای فرهنگ ما دارد، اگر اصلاً معنایی داشته باشد. البته چنین مباحثه ای در خطر بدل شدن به بخشی از همان مجموعه بی نام و نشان گمان ورزی هایی است که کی یرکگور از آنها بیزار بود.

او که همیشه به موضعش به عنوان یک سخنور آگاه بود، تحلیلش از مخاطرات «عصر حاضر» و پیش بینی های تاریکش را در مورد وقایع آینده اروپا را با این اظهارات کنایه آمیز پایان می دهد: «و از آنجایی که در این عصر، که در آن در واقع عمل چندانی انجام نمی شود، انجام چنین میزان غیر معمولی از اعمال در جهت پیشگویی، مکاشفات، اشارات و بینش در مورد آینده، احتمالاً جای عمل دیگری جز پیوستن به این عصر را باقی نمی گذارد.» پی نوشت:

(۱) گروه علاقه مند: گروهی از اشخاص که به خاطر مقصود خاص یا در پشتیبانی محکم از آن فعالیت می کنند.

(۲) گروهی از کاربران اینترنتی در مکان های مختلف که به مبادله پیام مبادرت می کنند.

منبع : مرکز اسلامی آموزش از راه دور

<http://vista.ir/?view=article&id=273578>

گذری در وبلاگ‌های فارسی

بیش از ۷۵ درصد محتوای فارسی موجود در اینترنت متعلق به "پرشین بلاگ" است. روزی که "پرشین بلاگ" سرویسی برای ساخت وبلاگ‌های فارسی ارائه داد، حتی پدیدآورندگان آن نیز تصور نمی‌کردند که پس از گذشت کمتر از دو سال، تعداد وبلاگ‌های فعال فارسی از ۷۰۰ وبلاگ به ۶۳۰۰۰ وبلاگ برسد. به نظر می‌رسد با توجه به سرعت و گستردگی استفاده از این فناوری ارتباطی بررسی محتوایی آن برای درک شناخت صحیح و نزدیک به واقعیت این پدیده نوظهور به یک امر ضروری تبدیل شده است. شاید یکی از آسان‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه‌های پی‌بردن به دیدگاه‌های واقعی جوانان و مردم ایران نسبت به وضعیت فعلی جامعه و جهان و رویدادهای به وقوع پیوسته، رصد کردن همین فضای وبلاگ‌ها

باشد. در همین راستا مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اقدامی پیشرو ۱۵۰ وبلاگ فارسی را در طول فصول تابستان، پاییز و زمستان سال گذشته (هر فصل ۵۰ وبلاگ) تحلیل محتوا کرده و گزارشی از آن را در اختیار ایرنا قرار داده است. بر اساس این گزارش بخش اعظم محتوای وبلاگ‌های فارسی را مسایل اجتماعی و روزنگار (مسائل شخصی) تشکیل می‌دهد. وبلاگ‌های سیاسی در مقایسه با کل وبلاگ‌ها، اندک اما تاثیرگذار است، یعنی بازدیدکنندگان آنان فراوان بوده است. این نکته را با بازبینی "کانتر"های این گونه وبلاگ‌ها می‌توان به دست آورد.

بررسی انجام شده نشان می‌دهد وبلاگ‌های فارسی به طور مشهود و معناداری متمایل به نوشتن بدون ذکر نام و یا با نام مستعار شده‌اند. هم‌چنین بر خلاف ذهنیت موجود، بلاگرهای طرفدار نظام میدان وسیعی از فضای وبلاگ‌نویسی را به خود اختصاص داده‌اند. بر پایه یافته‌های پژوهش فوق بخش عمده‌ای از وبلاگ‌های طرفدار نظام توانسته‌اند یک حرکت منسجم گروهی را جهت ساماندهی به تولید محتوای فارسی در اینترنت به انجام رسانند.

وبلاگ‌های طرفدار نظام بر موضوع‌هایی نظیر مسایل مذهبی و دینی متمرکز شده و کمتر به دفاع از عملکرد نظام پرداخته‌اند. بسیاری از وبلاگ‌های طرفدار نظام در عین دفاع از اصل نظام، مسوولان مختلف اجرایی و قضایی را مورد انتقاد قرار داده‌اند.

یکی از نکات مورد توجه، رویکرد وبلاگ‌نویسان به مسایل فرهنگ و تمدن باستانی و کهن ایران و انتشار مسایلی درباره اسطوره‌شناسی ایرانی است. به نظر می‌رسد موجی از گرایش به مسایل ملی در میان بلاگرها در حال ایجاد شدن است. در گزارش مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها همچنین آمده است: واکنش‌هایی مثل اتحاد اینترنتی در مورد تبدیل شدن به سایت امروز در یک روز به خصوص با جمع‌آوری امضا علیه تغییر نام خلیج فارس و یا امضای طومار اینترنتی برای مخالفت با هر گونه حمله احتمالی آمریکا به ایران حاکی از یک نوع روحیه همبستگی ملی و اجتماعی در میان بلاگرهای ایرانی است.

بلاگرهای طرفدار نظام میدان وسیعی از فضای وبلاگ‌نویسی را در زمینه‌های مذهبی، سیاسی و اجتماعی به خود اختصاص داده‌اند. حتی بسیاری از نیروهای حزب‌اللهی با ایجاد وبلاگ و انتشار مطالب در آن از این تکنولوژی به عنوان ابزاری برای ایجاد ارتباطات وسیع‌تر در اینترنت استفاده کرده‌اند. دیگر یافته‌های تحلیل محتوای انجام شده مربوط به کامنت‌های این وبلاگ‌ها است. به طور کلی کامنت‌نویسی در اغلب وبلاگ‌ها کاهش یافته است، تعداد زیاد کامنت در هر وبلاگ ارتباط مستقیم و معنادار با تعداد خوانندگان آن وبلاگ دارد. بیشترین رشد در قدرت تعاملی وبلاگ‌ها متعلق به وبلاگ‌های بی‌طرف بوده است. بخشی از وبلاگ‌نویسان ایرانی در خارج کشور مطلب می‌نویسند. به نظر می‌رسد با انتشار این دسته از وبلاگ‌ها نوعی انتقال فرهنگ میان نسل جوان ایرانی داخل و خارج کشور در حال انجام است. بخش عمده‌ای از وبلاگ‌ها صرفاً خاطره‌نگاری هستند. این شیوه بیشترین طرفدار را در بین وبلاگ‌خوان‌ها دارد چرا که این شیوه از نوشتن در هیچ ژانر رسانه‌ای پیدا نمی‌شود و خاص وبلاگ‌ها است. این روش مانند آن است که هر جوانی بتواند به راحتی به دفترچه خاطرات جوان‌های دیگر اعم از دختر و پسر دسترسی داشته باشد، آن هم به صورت آن‌لاین و تازه. جنبش طرفداری از وبلاگ‌نویسان در داخل فضای وبلاگ‌نویسی فارسی به صورت یک کار متمرکز در آمده که ایجاد کانون‌ها و مراکز وبلاگ‌نویسی شاهدی بر این مدعا است. وبلاگ‌هایی که به سمت گرفتن "هاست" و "دامین" اختصاصی و تبدیل شدن به سایت رفته‌اند، حرفه‌ای‌تر و قوی‌تر می‌نویسند و این عمل نشان‌دهنده برنامه بلندمدت آنها برای وبلاگ‌نویسی است علاوه بر آن خارج شدن وبلاگ از

حالت رایگان بودن نشانه اهمیت این کار برای بلاگر و هزینه کردن به خاطر آن است. به نظر می‌رسد با حمایت از تبدیل وبلاگ‌ها به سایت می‌توان به شفاف شدن هویت آنها و قانونمند کردن آنها پرداخت. در تحلیل محتوای فوق به روش نمونه‌گیری غیر احتمالی هدفدار ۱۵۰ وبلاگ فارسی با توجه به قدمت، سابقه و "کانترینگ" آنها به عنوان جامعه آماری برگزیده شده‌اند.

منبع : خبرگزاری جمهوری اسلامی

<http://vista.ir/?view=article&id=203412>

گسترش پدیده تروریسم مجازی و حملات انتحاری

خرابکاران اینترنتی، اکنون به مدد فن آوری های جدید، قادر به نوشتن کدهای مخربی هستند که مانند تروریست های انتحاری خود را به جان اهداف مورد نظر خود ببندازند. برای آنها اهمیتی ندارد که از میلیون ها نامه حاوی این کدها، تنها هزاران مورد با موفقیت عمل کنند و بقیه به دلایل مختلف، قادر به تخریب و یا انتشار بیشتر نباشند. موفقیت يك تا پنج درصد از کل بدافزارهای منتشر شده هم برای نیل به اهداف مجرمانه و غیر قانونی آنها کافیهست. در گذشته اما، تنها راه تخریب يك رایانه، استفاده از فلاپی دیسک و یا CD های آلوده به کد های مخرب محسوب می شد و ویروس نویسان برای ایجاد تخریب های گسترده و وسیع در رایانه های جهان مجبور بودند از روشی خاص استفاده کنند:

▪ روش خاموش و خزنده

در این روش ابتدا مدت زمان تقریبی مورد نیاز برای انتشار و نفوذ کدهای مخرب در تعداد زیادی از رایانه ها و شبکه های سرتاسر جهان توسط خرابکاران محاسبه می شد و سپس يك تاريخ و يا مناسبت خاص برای فعال شدن این کدها انتخاب می گردید. آنها به نحوی طراحی می شدند که تا لحظه شروع فعالیت، هیچ گونه اثر تخریبی در رایانه ها نداشته باشند و بطور همزمان در يك روز و يا لحظه خاص در کل رایانه های مورد حمله خود فعال شده و خسارت های فراوانی را در سطح جهانی بوجود بیاورند.

بنا به همین علت، مخرب ترین و مشهورترین ویروس های جهان در گذشته، کدهای زمان داری بودند که در يك روز و يا ساعت خاص فعال می شدند. از مهمترین آنها میتوان به "CIH/Chernobyl"، "July ۱۳th"، "April ۱st"، "Friday ۱۳" و غیره اشاره کرد.

اما امروز، در شرایطی کاملاً متفاوت، خرابکاران اینترنتی از دو روش زمانی برای انتشار بدافزارها و ایجاد تخریب های گسترده در رایانه ها و شبکه های سرتاسر جهان استفاده می کنند: روش قدیمی یا همان انتشار "نرم و خزنده" و نیز روش جدید یعنی "حملات انفجاری و سریع" ویروس های جدیدی که با استفاده از روش نرم و خزنده منتشر می شوند، اغلب برای انجام حملات هدفدار، علیه يك شخص و يا شرکت خاص بکار می روند.

این ویروس ها ممکن است برای نفوذ در سیستم از طریق سایر کدهای مخرب، مانند تروژان ها و يا Bot ها، نیز مورد استفاده قرار گیرند. آنها می توانند تا مدت ها در سیستم باقی بمانند و فعالیت های تخریبی خود را بدون این که توسط نرم افزارهای امنیتی شناسایی و ردیابی شوند، انجام دهند.

عملکرد ویروس ها و کدهای مخربی که برای انتشار، از روش سریع و انفجاری استفاده میکنند، درست مانند يك بمب گذار انتحاری ست. تنها هدف آنها افزایش ناگهانی انتشار و ایجاد حداکثر تخریب ممکن در حداکثر تعداد سیستم ها و شبکه های قابل نفوذ است. آنها بیشتر برای ایجاد اختلال در عملکرد رایانه ها و نیز سرقت حجم زیادی از داده ها و اطلاعات مورد استفاده قرار می گیرند.

نویسندگان و منتشر کنندگان این نوع ویروس ها، به هیچ وجه نگران کشف، ردیابی و خنثی سازی آنها توسط نرم افزارهای امنیتی نیستند. زیرا این نوع از کدهای مخرب با سرعتی باور نکردنی تنها در عرض چند ساعت قادر به نفوذ در هزارها و میلیونها سیستم هستند و حتی اگر بیشتر آنها هم شناسایی و پاکسازی شوند، تعداداندك باقی مانده، قادر به تأمین اهداف خرابکارانه مجرمان می باشند.

يك نمونه خطرناك از این ویروسها که توسط آزمایشگاه های امنیتی پاندا، ردیابی و کشف شد، تروژان جدیدی ست با نام Pirabbean.A، که در پایان ماه می، ناگهان در قالب حجم وسیعی از نامه های الکترونیک به میلیون ها صندوق پستی در جهان ارسال شد. در این نامه ها از کاربران اینترنت دعوت شده بود تا با يك کلیک ساده، فیلم پرفروش و مشهور "دزدان دریای کارائیب" را بطور رایگان داونلود کرده و يا مشاهده کنند.

نویسنده و يا منتشرکننده این تروژان، قطعاً این گونه می اندیشیده است که موضوع و يا شکل این نامه ها حتی اگر بسیاری از کاربران را آگاه کند که آن ها هرزمانه ای بیش نیستند و ریسك امنیتی بالایی هم دارند، به هیچ وجه اهمیت ندارد؛ زیرا همیشه کاربران ناآگاه و کنجکاو وجود دارند که براحتی فریب این هرزمانه های کاملاً واضح را نیز بخورند. درضمن، کشف، ردیابی و پاکسازی بسیاری از این هرزمانه ها توسط نرم افزارهای پیشرفته امنیتی نیز اهمیت چندانی ندارد. چون همیشه تعداد زیادی از کاربران (بازهم بخوانید کاربران نا آگاه)، نرم افزارهای امنیتی بروز شده ندارند و اصولاً در سیستم آنها چیزی به عنوان آنتی ویروس وجود ندارد.

اگر تنها يك کاربر از هزاران کاربری که توسط این هرزنامه مورد حمله قرار گرفته اند، روی لینک مخرب موجود در آن کلیک کنند، باز هم آمار راضی کننده ای برای خرابکاران ذی نفع خواهد بود، چرا که این تروژان حداقل برای میلیون ها کاربر اینترنت ارسال شده است. آیا زمان انتخابات نزدیک است؟ آیا کریسمس در راه است، روز ولنتاین چطور؟ درباره فیلم و یا آهنگ پرفروش هفته چیزی شنیده اید؟ کسی میخواهد با شما بیشتر آشنا شود؟ ...

تمام این موضوعات براحتی به دامی فریبنده تبدیل می شوند تا کاربران اینترنت را به بازکردن پیغام ها، نامه ها و لینک های مخرب تحریک کنند و اصولاً برای خرابکاران اهمیتی ندارد که در حمله بعدی تعداد کاربران فریب خورده و یا احتمال تخریب کاهش یابد، آنها در نهایت آرامش و به سادگی، تنها آدرس های گیرنده را افزایش می دهند.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی ITanalyze

<http://vista.ir/?view=article&id=262454>

گسترش معیارهای حذف محتوای چاپی قابل دسترس از طریق Online

▪ هدف: محدودیت منابع مالی و فیزیکی و تغییر رفتار مراجعه کنندگان، کتابخانه علمی - مهندسی دانشگاه آریزونا [۱] را مجبور کرد تا به دنبال مدیریت مجموعه ای انعطاف پذیر باشد (انعطاف پذیری ، در به کار بردن فنون کمی همچون هزینه و سود در جهت گسترش مجموعه). برای مثال بایگانی شماره های پیشین مجلات [۲] به شکل الکترونیکی را خریداری و آنها را جایگزین نسخه چاپی مجلات کرد . این مقاله قصد دارد تا فرایند استفاده شده در کتابخانه ، جهت مقایسه مجلات الکترونیکی با همتهای چاپی شان را توصیف کند.

▪ طرح، روش شناسی، رویکرد : روش کتابخانه ، مطالعه محتوای الکترونیکی تهیه شده توسط Elseviers ScienceDirect، جهت سنجش کیفیت

متن و تصویر آنها بود. این مطالعه ما را مطمئن ساخت که حذف مواد چاپی حداقل تاثیر را روی مشتریان کتابخانه دارد در حالیکه اصلاح فضای ساختمان می تواند در برآوردن نیازهای در حال تغییر کاربران بیشتر و بهتر مورد استفاده قرار گیرد.

▪ یافته ها: بر کسی پوشیده نیست که بایگانی شماره های پیشین مجلات به شکل الکترونیکی ، همیشه جایگزین کافی و مناسبی برای نسخه های چاپی نیستند. در مقابل ، لازم بود تا بحث و گفتگویی با ناشران داشته باشیم (جهت اطلاع آنها از یافته های کتابخانه) که نتیجه آن بهبود و اصلاح بایگانی شماره های پیشین مجلات به شکل الکترونیکی می شود.

▪ ارزش: این مقاله محسنات و مضرات به کار بری رویکرد تبدیل و تغییر شکل مدیریت مجموعه را می سنجد.

• مقدمه:

دسترسی به شماره زیادی از مجلات الکترونیکی، هم از طریق اشتراک جاری و هم از طریق دسترسی به بایگانی شماره های پیشین مجلات، تعریف آنچه را که به عنوان ساختن یک مجموعه از آن یاد می کنیم، گسترش داده است. این مورد باعث می شود تا علی رغم وجود رقابت بین اولویت‌هایی از جمله کمبود فضای فیزیکی، کمبود منابع مالی و رفتار در حال تغییر کاربران، کتابخانه بتوانند اختیار و آزادی بیشتری در مورد مدیریت مجموعه داشته باشد . کتابخانه علمی - مهندسی [۲] دانشگاه آریزونا [۴] در حال حاضر از مزیت استفاده از دسترسی درون خطی و پیوسته به جای نسخه های چاپی مجلات برخوردار است . کتابخانه علمی - مهندسی در حال انتقال و حذف نسخه های چاپی مجلات از قفسه ها و به جای آن ، خریداری آرشیو شماره های پیشین مجلات است که این آرشیو الکترونیکی می تواند استانداردهای مورد نظر در ارتباط با دسترسی مداوم و همیشگی را برآورده و نیز الزامات مربوط به نگهداری دیجیتالی را فراهم کند. که در واقع این استراتژی علاوه بر اینکه انعطاف پذیری لازم در زمینه برآوردن نیازهای در حال تغییر کاربران را فراهم می کند ، به منظور ذخیره فضا و پول نیز در نظر گرفته و انتخاب شده است.

• هدف:

در حال حاضر یک بحران اساسی بین مجموعه های سنتی چاپی و الکترونیکی مجلات وجود دارد . که این به دلیل تکراری بودن محتوای آنها است . کتابداران در نگهداری یک مخزن فیزیکی برای محتوای چاپی مهارت دارند (محل ذخیره سازی مواد و مطالبی که برای مقاصد آرشیوی نگهداری می شوند) و همچنین آنها آگاهند به راههایی جهت نگهداری این مواد و مطالبی که برای تولیدات آینده به کار برده خواهند شد ، که این عمل را از طریق نگهداری فیزیکی یا به عبارت دیگر میکروفیلم کردن آنها انجام می دهند (نوعی میکروفرم که صفحات کوچک شده از طریق عکاسی به ردیف حلقه فیلم ثبت می شود). همانطور که وب ، مجلات الکترونیکی را به عنوان مهمترین شکل و فرمت برای بیشتر مجموعه ها تبدیل کرده است ، کتابخانه ها در مورد نگهداری این محتوا برای آینده نگران هستند و به طور فعالانه کار می کنند تا مطمئن شوند که مجموعه مجلات الکترونیکی استوار و قابل اعتماد باشند . بیشتر و بیشتر ناشران و کارگزاران در حال تهیه بایگانی گذشته مجلات از طریق دسترسی درون خطی هستند . حتی بسیاری از آنها در حال تهیه بایگانی شماره های پیشین مجلات به شکل الکترونیکی از همان اولین شماره مجله می باشند . برای کتابخانه هایی که بایگانی شماره های پیشین مجلات به شکل الکترونیکی را خریداری می کنند این سوال مطرح است که اگر نسخه درون خطی تکرار نسخه چاپی است می توان یا لازم است که هر دو نسخه نگهداری شوند؟

کتابخانه ها در برخورد با این مورد ، انتخابهای زیادی پیش رو دارند . مجلات چاپی می توانند در قفسه ها باقی بمانند ، به انبار دور از دسترس

انتقال داده شوند، یا اینکه وجین شوند و از مجموعه ها خارج شوند. کتابخانه ها بر طبق منابع مالی ، فضای فیزیکی و نیاز کاربران، ممکن است یکی از این راهها یا ترکیبی از آنها را انتخاب کنند. بعضی کتابخانه ها با وجود همپوشانی و تطابق دو فرمت چاپی و الکترونیکی روش نگهداری هر دو فرم را انتخاب می کنند. یکی از دلایل آنها می تواند این باشد که برای کتابخانه هایی که از یک طرف دوره و مجله های چاپی دارند و از طرف دیگر با فشار کمی از لحاظ محدودیت فضا روبرو هستند ، شاید ساده ترین کار به حال خود گذاشتن و رها کردن مجموعه های چاپی ، همانگونه که هست باشند. همچنین ممکن است چندین دلیل دیگر در این مورد وجود داشته باشد. از جمله بی اعتمادی به آرشیوهای الکترونیکی از لحاظ دوام ، پایداری ، ثبات و استواری (Reich and Rosenthal, ۲۰۰۲; Hughes, ۲۰۰۲; Flecker, ۲۰۰۱; Duranceau, ۱۹۹۸) و همچنین نگهداری نقش سنتی کتابخانه ها به عنوان مخازن. (Duranceau, ۱۹۹۸; Scherlen, ۲۰۰۴). علاوه بر این موارد ، مجلات الکترونیکی همیشه دقیقاً ، تکرار و المثنی نسخه چاپی نیستند. به عنوان مثال مجلات الکترونیکی شامل تبلیغات و اصلاحیه ها [۵] (فهرست اغلاط) نیستند و همچنین تصاویر به طور مناسبی تکثیر و نسخه برداری نشده اند.

با تمام اینها برای کتابخانه های دیگری مثل کتابخانه علمی - مهندسی، کمبود بودجه و محدودیت فضا، نگهداری و حفظ منابع چاپی را به یک برنامه غیر استراتژیک و غیر قابل دفاع تبدیل کرده است. چگونه کتابخانه حرکت می کند به طرف یک مجموعه که در عین برآوردن نیازهای مراجعان، فضای کافی برای منابع فراهم می کند و از موقعیتهایی که دائماً بحران را هستند اجتناب می کند؟ کتابخانه دانشگاه آریزونا در زمینه مجموعه گستری خود رویکرد تغییر محل و دگرگونی را انتخاب می کند. آفای (۲۰۰۳) (Guskin and Marcy). پیشنهاد می کند که در این موقعیت از رویکرد "muddling through" استفاده شود در این مورد ، این رویکرد موجب ایجاد و توسعه تغییرات فزاینده ای در تصمیمات مدیریت مجموعه خواهد شد که این فقط از یک بحران کوتاه مدت جلوگیری خواهد کرد. متأسفانه ممکن است در این مورد موقعیت و شرایطی ایجاد شود که نتیجه آن ورود به یک بحران دائمی خواهد بود. یعنی گذشتن از یک موقعیت بد به موقعیت بد دیگر.

کتابخانه دانشگاه آریزونا رویه دگرگونی و تغییر شکل را دنبال می کند. در این رهیافت ، کتابخانه دانشگاه آریزونا تمام موقعیتهای را تجزیه و تحلیل می کند و تغییرات اساسی ایجاد میکند که منجر به تغییر شکل فرایندها می شود. نه تنها برای کتابخانه هایی که از لحاظ منابع غنی هستند ، نگهداری یک مجموعه جامع آبی [۶] واقعاً غیر ممکن است، بلکه برای کتابخانه هایی با منابع کمتر مثل کتابخانه دانشگاه آریزونا نگهداری این مجموعه، غیر قابل تصور است. با توجه به این محدودیتهای ، هدف تلاشهای مجموعه کتابخانه دانشگاه آریزونا، ساختن یک مجموعه ای است که اختصاص به یک سطح شناخته شده ای از نیازها داشته باشد و ایجاد خدمات قابل دسترس که مواد را به موقع [۷] همانگونه که لازم است فراهم کند. ضروری نیست که هر کتابخانه ای به عنوان یک مخزن چاپی عمل کند ، خصوصاً اگر مجلات چاپی تکرار و المثنی آرشیو مجلات الکترونیکی باشند. با توجه به محیط ویژه کتابخانه علمی - مهندسی (همانطور که در زیر توصیف شده)، دانشگاه آریزونا آرشیو شماره های پیشین مجلات را به شکل الکترونیکی قابل دسترس کرده و در مقابل نسخ چاپی آنها را حذف کرده است. آرشیو مجلات از لحاظ کامل بودن ، کیفیت و الزامات و تعهدات ناشر در مورد نگهداری دیجیتالی ارزیابی می شود. و حداقل این است که ناشران باید مجوزی جهت دسترسی همیشگی برای کتابخانه ارائه دهند.

• محیط کتابخانه علمی - مهندسی دانشگاه آریزونا:

نیاز به توجه و تأمل روی ماهیت و طبیعت مجموعه خصوصاً در کتابخانه علمی - مهندسی حاد و شدید است. فاکتورهای زیادی دست به دست هم می دهند که ارزیابی دسترسی اطلاعات در ارجحیت قرار گیرد و اهمیت ویژه ای داشته باشد.

در اینجا ابعاد بیشماری برای این موقعیت که به شدت به هم وابسته اند وجود دارد:

- فضای فیزیکی
- خط مشی مجموعه گسترده کتابخانه
- بودجه
- دسترس پذیری منابع الکترونیک
- نیازها و رفتار کاربران
- اهمیت تاریخی مجموعه ها
- فضای فیزیکی:

شبهه بیشتر کتابخانه ها فضای فیزیکی کتابخانه علمی - مهندسی نیز به سرعت در حال اتمام است. همانطور که به طرف اشتراک درون خطی تغییر جهت داده ایم، رشد مجموعه های چاپی نیز آهسته تر شده، اما مواد چاپی جدید خصوصاً تک نگاشتها هنوز هم در حال دریافت هستند. گسترش ساختمان و انبار دور از دسترس اختیاری نیست. از لحاظ تکنیکی، تغییر شکل فضای موجود با فشردگی سیستم قفسه ها، شدنی و میسر است ، اما به طور جلوگیری کننده گران است.

▪ خط مشی مجموعه گسترده کتابخانه:

بسیاری خط مشی های مجموعه وجود دارد که توسط شورای اطلاعاتی منابع [۸] کتابخانه تهیه شده است. که این خط مشی ها تعیین کننده عقیده فلسفی و عملی گسترش مجموعه هستند . یک خط مشی به نام مجموعه "رشد صفر" [۹] وجود دارد به این معنا که اندازه کلی مجموعه فیزیکی ، در آینده به طور یکنواخت و به همان اندازه باقی خواهد ماند و یا حتی اندازه مجموعه کاهش پیدا خواهد کرد. به این صورت که مواد جدید اضافه خواهند شد، اما به همان میزان یا حتی بیشتر ، منابعی از کتابخانه وجین خواهند شد. بنابراین، این مورد تشویقی است جهت برداشت و حذف نسخه های اضافی یک مقوله اطلاعاتی یا حذف فرمتهای گوناگون مربوط به یک مقوله از جمله میکروفیلم و میکروفیش. سیاستهای دیگری نیز مجموعه را تحت تاثیر خود قرار می دهد. به عنوان مثال یک خط مشی ، اجازه خرید فقط یک نسخه از یک مقوله اطلاعاتی را می دهد اما خط مشی دیگر پیشنهاد می کند که نسخه الکترونیکی هر مقوله ارجحیت به فرمتهای دیگر دارد (البته موافقی که منصفانه باشد). علاوه بر آن ، نسخه الکترونیکی در واقع جایگزینی برای نسخه چاپی است و باعث حذف نسخ چاپی می شود ، زیرا امکان تکثیر به شکل الکترونیکی را فراهم می کند. کتابخانه نیز تجاوزکارانه به دنبال خرید مجموعه هایی از بایگانی الکترونیکی شماره های پیشین است که یک بار برای آن هزینه میشود.

▪ بودجه:

سرمایه کلی دانشکده در حال کم شدن است و واحدهای آکادمیک، شامل کتابخانه ها باید رقابت سخت و شدیدی برای اشتراک و تقسیم منابع محدود داشته باشند. بودجه کتابخانه دانشگاه آریزونا نیز در طی چندین سال اخیر یا ثابت مانده یا در حال کم شدن است.

قیمت مواد خصوصاً قیمت پیاپیها در حال تورم است. کتابخانه باید بتواند ثابت کند و برای دانشکده شرح دهد نقش خود را به عنوان مسئول ناظر بودجه و مجموعه تا بتواند از حمایت یکسان یا حتی رو به افزایش دانشکده برخوردار باشد و در نتیجه دچار کاهش بودجه نشود.

▪ دسترسی به منابع الکترونیکی:

بیشتر ناشران و کارگزاران از جمله Elsevier ScienceDirect, Wiley InterScience, and the American Chemical Society در حال حاضر نه تنها فراهم کننده دسترسی به شماره های کنونی مجلات هستند ، علاوه بر آن امکان دسترسی به تمام دوره های منتشر شده آن مجله را نیز فراهم می کند. برای مثال بایگانی پیشین Elsevier ScienceDirect بالغ بر هشت میلیون مقاله است که طبق تخمین ناشران ، این مجموعه معادل بیش از سه کیلومتر فضای فیزیکی است. (Elsevier, ۲۰۰۴)

▪ نیازها و رفتار کاربران:

کاربران کتابخانه ، اظهار می دارند که به علت تسهیلاتی که مجلات الکترونیکی در اختیار آنها قرار می دهند، مجلات درون خطی را به نسخ چاپی آنها ترجیح می دهند. (Hughes, ۲۰۰۳). مراجعه کنندگان کتابخانه علمی - مهندسی نشان می دهد که کاربران ، مجلات درون خطی را بنا به دلایلی از جمله دسترسی از راه دور و دسترسی در هر زمان انتخاب می کنند . در واقع کاربران به این دلیل که در حین کار با مجلات درون خطی با محدودیت زمان و مکان روبرو نیستند ، آنها را انتخاب می کنند. یک مطالعه اخیر که توسط Franklin and Plum انجام شده نشان می دهد که تقریباً ۶۵ درصد از کاربران کتابخانه الکترونیک، خارج از کتابخانه هستند یعنی کاربرانی که نسبت به کاربران داخل کتابخانه رفتارهای متفاوتی دارند. (Franklin and Plum, ۲۰۰۴)

▪ اهمیت تاریخی مجموعه:

مجموعه مجلاتی که در کتابخانه علمی - مهندسی وجود دارد اختصاص به نیازهای تحقیقاتی کاربرانش دارد. و شامل عنوانهای غیر معمول نیست . عناوین عام و مشترک در تعداد زیادی از دانشگاهها قرار می گیرد. آرشیوی از شماره های پیشین ، مثل آن مواردی که در JSTOR یا Project MUSE (یک همکاری بی نظیر بین کتابخانه ها و ناشران جهت دسترسی به ۳۰۰ مجله با کیفیت بالا در زمینه علوم اجتماعی ، هنر و علوم انسانی از بیش از ۶۰ ناشر برجسته که خدمات خود را به صورت مقالات تمام متن ارائه می کند.) یافت شده اند عناوین مشترکی هستند که در بسیاری مجموعه ها یافت خواهند شد . عناوینی که در بایگانی شماره های پیشین یافت شدند، منتخبی از درخواست تعداد زیادی از مخاطبان بود.

▪ بایگانی شماره های پیشین مجلات:

در سالهای ۲۰۰۲-۲۰۰۳ کتابخانه دانشگاه آریزونا یک دوره کاملی از بایگانی شماره های پیشین ScienceDirect را خریداری کرد که در واقع یک مجموعه وسیعی بود از مجلات الکترونیکی که تمام نواحی علم و مهندسی را پوشش می داد. هنگامیکه این بایگانی الکترونیکی جهت برآوردن تقاضای کاربران خریداری شد ، در نتیجه ما فرصتی جهت رهایی از شلوغی مجموعه به وسیله خارج کردن معادلای چاپی آنها از کتابخانه علمی - مهندسی یافتیم. اخیراً به دنبال انتخاب کتابخانه جهت اشتراک مجلات Elsevier ScienceDirect موجودی چاپی ما از این مجلات نیز در سال ۲۰۰۱ یا حتی قبل تر از آن بسته شد. به علاوه مجوز کتابخانه علمی - مهندسی شرایطی را جهت دسترسی همیشگی برای ما ثبت کرد. و قرار

شد تا از این به بعد به صورت الکترونیکی مطالب در اختیار ما قرار داده شود. (Verheggen, ۲۰۰۴)

آنچه که در ابتدا تصور می شد که یک پروژه نسبتاً ساده و آسانی باشد که بتواند خیلی سریع به اتمام برسد، اما یک پروژه زمان بر شد. اگر چه یک میزان قابل توجهی از محتوای چاپی سرانجام از مجموعه خارج شد، اما عمل تعادل بین آن دو همانطور که در زیر در مورد آن بحث خواهد شد اجتناب ناپذیر بود. بعد از یک دوره ، ما امیدواریم که کاربران ما از هر دو مجموعه سود ببرند هم مجموعه ای که از لحاظ نیازهای محلی برای آنها مناسب است و به صورت فزاینده ای به صورت درون خطی در دسترس هستند و هم اینکه به واسطه حذف مجلات چاپی احساس ناراضی نکنند . ما همچنین معتقدیم که تجارب ما در آینده به ما کمک خواهد کرد به طوریکه ما بایگانی الکترونیکی مجلات را از دیگر ناشران به قصد حذف مجلات چاپی آنها ارزیابی خواهیم کرد.

▪ روش شناسی:

ما از اطلاعات روی وب سایت الزویر استفاده کردیم تا یک بانک اطلاعاتی از عناوین و سالهای در دسترس، در مجموعه بایگانی که خریداری کرده بودیم به دست آوریم. سپس هر عنوان در [۱۰] SABIO و فهرست کتابخانه دانشگاه آریزونا چک شد تا ما پی به این موضوع ببریم که کدام یک از این عناوین به شکل چاپی در مجموعه کتابخانه علمی - مهندسی وجود دارد، و همچنین اینکه تعداد این موجودی چقدر است. دانشجویان یاری کردند و تعداد دوره هایی از معادلهای چاپی که در کتابخانه علمی - مهندسی بود و همچنین فضای قفسه ای که توسط این ژورنالها اشغال شده بود را تعیین کردند.

برای مجموعه هایی با موضوع مشخص نیز ما فهرست کتابخانه علوم بهداشتی دانشگاه آریزونا [۱۱] را بررسی کردیم که حدوداً پانزده دقیقه از کتابخانه علمی - مهندسی فاصله داشت.

سپس معادلهای الکترونیکی آن مجلات در ScienceDirect ، از جهت تکمیل توالی آنها از نظر شماره و جلد بررسی شد (فقط برای محدوده سالهایی که کتابخانه علمی - مهندسی معادل چاپی آنها را دارا بود). مشخص شد که بعضی شماره ها به وسیله ناشر تیک زده شده بود با این مضمون که " هنوز در دسترس نیست". [۱۲] و حتی برای بعضی نقصها و شکاف بین توالی جلد ها و شماره ها ی مجلات ، توضیحی داده نشده بود. در بعضی مواقع با نقص صفحات در یک شماره روبرو می شدیم. ما این اطلاعات را در فیلهای جداگانه ثبت کردیم و سرانجام اطلاعات راجع به این مشکلات با ناشر در میان گذاشته شد.

با توجه به اینکه بعضی مجلات جهت انتقال اطلاعات خود، به میزان زیادی به عناصر گرافیکی یعنی تصویر و عکس متکی هستند، در نتیجه تعدادی مقاله از اینگونه مجلات الکترونیکی جهت بررسی کیفیت عکس و تصویر انتخاب شد. منبع دقیقی جهت ارزیابی تمام عنوانها در دسترس نبود، در نتیجه به جای اینکه تمام عنوانها بررسی شود از قدرت قضاوتمان در هنگام تصمیم گیری در مورد اینکه کدام عنوان از لحاظ جزئیات گرافیکی مورد بررسی قرار گیرد استفاده شد. در این بین، تصاویری که از لحاظ پوششگری ضعیف بود کشف شد . تصاویر این مجلات قابل مقایسه با معادل چاپی شان نبودند. توضیح این مشکلات همراه با مثالهای ویژه آن با نماینده الزویر در میان گذاشته شد.

همان طوریکه جریان ارزیابی پیش می رفت، این مسئله برای ما واضح شد که ما نمی توانیم آن تعداد مجلات چاپی که پیش بینی کرده بودیم را حذف کنیم و از مجموعه خارج کنیم . مسئله مهم در اینجا تعیین این است که چه منابعی به شکل منصفانه باید حذف شود. اگر ما به دنبال این

هستیم که مجموعه ما از لحاظ ارزشی کمتر از مجلات چاپی نباشد، باید تعیین کنیم کدام یک از آنها بدون نقص هستند و چه سطحی تکمیلی مناسب خواهد بود. آیا امانت بین کتابخانه ای به عنوان یک خدمت رایگان در دانشگاه آریزونا نیازهای بالقوه را برآورده می کرد؟ ما هیچ راهی نداشتیم جهت اطلاع از اینکه به چه میزان کاربران ما به آن دسته از شماره مجلات یا مقالاتی که دارای مشکلاتی از قبیل اسکن ضعیف تصاویر بودند مراجعه خواهند کرد. در این شرایط موجود، ما باید منصفانه و محافظه کارانه موقع ایجاد یک محدودیت برای یک مقاله یا مجله تصمیم می گرفتیم.

• سیستم ردیفی که ما بر اساس آن تصمیم گرفتیم شامل:

• ردیف ۱: مجلاتی که مشکل نداشتند یا مشکل کمی داشتند. یعنی مجلاتی که تنها سه شماره و یا حتی کمتر از آن، دچار نقص درون خطی بودند. در نتیجه نسخ چاپی این مجلات آماده برای حذف بودند. لینکهای دقیقی به محتوای آنها به صورت Online، هم در فهرست کتابخانه و هم در فهرست مجلات الکترونیکی A-Z کتابخانه وجود داشت. نسخ چاپی کتابخانه علوم بهداشتی دانشگاه آریزونا که کاملاً المثنی و تکرار موجودی چاپی کتابخانه علمی - مهندسی است و لینکهای دقیقی به محتوای آنها نیز به صورت Online در فهرست کتابخانه و فهرست مجلات الکترونیکی A-Z کتابخانه وجود دارد.

• ردیف ۲: مجلاتی که با مشکل مواجه بودند. حدوداً چهار تا بیست شماره از این مجلات دچار نقص درون خطی بودند. در نتیجه حذف نسخ چاپی آنها باید با تاخیر انجام می شد. این مشکلات باید با ناشران در میان گذاشته می شد.

• ردیف ۳: مجلاتی که با مشکلات جدی مواجه بودند که نیاز به توجه خاص داشتند. این مشکلات باید با ناشر در میان گذاشته می شد. بیست و یک شماره یا حتی بیشتر از این مجلات دچار نقص درون خطی بودند. مشکلات اسکن و .. باید برطرف می شد، قبل از آنکه نسخه چاپی حذف شود.

بعد از این مرحله ما پیشنهاد خود را مبنی بر سیستم حذف ردیفی به بقیه همکاران خود در کتابخانه علمی - مهندسی ارائه کردیم. همینطور فرایند بالا را به صورت پیش نویس یک نامه با بخشهای علمی - مهندسی در میان گذاشته و توضیحات لازم در این زمینه را ارائه دادیم. بعد از آن، به مدت یک ماه منتظر باز خورد آن ماندیم. سپس ما شروع به حذف عنوانهای ردیف یک کردیم. این عنوانها بالغ بر ۱۵۰۰۰ دوره صحافی شده بود (این دوره ها تقریباً ۱۸۰۰ فوت مکان را به خود اختصاص می داد). موجودی محلی برای عنوانهای ردیف دو و سه شامل ۱۲۰۰۰ دوره صحافی شده بود (حدوداً ۱۵۰۰ فوت مکان را به خود اختصاص می داد). برنامه این بود که برای عنوانهای ردیف دو و سه ارزیابی مجددی در ۶ ماه صورت گیرد تا ببینیم که آیا مشکلات یادداشت شده مربوط به آنها برطرف می شود یا نه.

از سوی اعضاء هیات علمی در مورد پروژه حذف این مجلات، با مخالفت و نگرانی کمی مواجه شدیم. یکی از دلایل این مورد ممکن است این باشد که برای کاربران ما واضح شده بود که مجلات الکترونیکی، حالت و فرم مقدم دسترسی هستند. این مورد اولین پروژه حذف مجلات در کتابخانه دانشگاه آریزونا نبود. نسخه های چاپی شماره های پیشین Science, Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America و دیگر مجلاتی که از طریق JSTOR قابل دسترس بودند قبلاً حذف شده بودند. در نتیجه برای کاربران ما این قضیه عادی شده بود. در نتیجه کاربران ما تا جای ممکن منحصرأ تکیه و اعتماد، به دسترسی مجموعه مجلات از طریق الکترونیکی داشتند.

اطلاعات توصیفی و لینک به آرشیوهای شماره های پیشین ScienceDirect روی پیشینه فهرست کتابخانه و فهرست مجلات الکترونیکی A-Z کتابخانه بار گذاری شد. جهت اطمینان از نقاط دسترسی کافی برای کاربران ، ما قبل از حذف هر عنوان مجله ، تمام لینکهای فهرست را ارزیابی کردیم. در بعضی موارد ما با عنوانهای تغییر یافته مجلات مواجه شدیم که موجب شده بود که بررسی آنها در فهرست کتابخانه و ScienceDirect به طور متفاوت صورت گیرد. راه حل این مشکل آن بود که قبل از تصمیم گیری در مورد حذف یک عنوان باید یک اساس مشخصی را دنبال کنیم. یکی از مزایای این پروژه این بود که بعد از خرید آرشیو شماره های پیشین مجلات به صورت Online تمام عناوین ارزیابی و بسیاری مشکلات فهرست نویسی محلی آنها برطرف می شد. درحالیکه در گذشته مشکلات مربوط به شماره مجلات تنها زمانی برطرف می شد که این مشکل از طرف یک کاربر به ما تذکر داده شده بود.

ما متوجه شدیم که با حذف نسخ چاپی خود در واقع در حال انتقال بار مسئولیت نگهداری طولانی مدت به دیگران در جامعه کتابخانه هستیم. همینطور ما به ناشران جهت توانایی آنها برای ایجاد و نگهداری یک آرشیو دیجیتالی محکم و ثابت اعتماد کردیم در حالیکه ما با قوانین واگذاری و تعهدات الزویر در این خصوص مشکلی نداشتیم. اما نکته این بود که در واقع الزویر شرط دسترسی دائمی را برای ما قرار داده بود اما ما متوجه شدیم که در صورت لغو، پیچیدگیهای غیر منتظره ای می تواند آشکار شود.

ما نمی دانستیم که سرا نجام تاثیر حذف نسخ چاپی روی کاربران ما چه خواهد بود. برای مثال در میز مرجع یکی از مسئولان با یک کاربری برخورد کرد که به دنبال یک نسخه چاپی از یکی از مجلات الزویر بود. زیرا یک تصویر در نسخه الکترونیکی آن مجله با وضوح پایین اسکن شده بود. خوشبختانه، نسخه چاپی این مجله به علت دلایلی که در بالا ذکر کردیم حذف نشده بود. در نتیجه در انجام این پروژه، بررسی تمام عناوین، به آن گستردگی که ما خواستار آن بودیم برای ما ممکن نبود. در نتیجه به طور اجتناب ناپذیر مواردی از مجلات چاپی حذف می شد که نسخه درون خطی آن به شکل مناسبی تولید مجدد نشده بود .

• طرحهای آینده:

مجموعه های آرشیو مجلات ادامه پیدا می کند و در واقع ممکن است برای ما فرصتی جهت حذف شماره های بسته مجلات فراهم کند. برای مثال Wiley InterScience، مجموعه های بیشماری از شماره های پیشین مجلات دارد که این مجموعه ها استاندارد مورد نظر ما را جهت دسترسی همیشگی و همچنین واگذاری بایگانی دیجیتالی برآورده می کند . بررسی نخستین این بایگانی نشان داد که آنها به طور قابل ملاحظه ای از لحاظ کیفیت اسکن تصاویر در وضعیت مطلوبی قرار دارند و مشکلات کمی از نظر نقص شماره ها دارند. یک تغییر تدریجی در کتب الکترونیکی نیز کشف شد . اگر چه به نظر می رسد که کمتر احتمال دارد که این تغییر ، تاثیر فوری روی ذخیره فضای ناشی شده از محدودیت مالی داشته باشد.

• نتیجه:

این پروژه تغییر مهمی در فهم مدیریت مجموعه به حساب می آید. این مسئله همچنان فراهم کننده محتوای مناسب است. این فراهم نمودن محتوایی ، در سطح متوسط انجام می شود که انتظارات استفاده کنندگان را بهتر برآورده کند. در حالیکه این پروژه نیاز فوری ما را جهت خلاصی و رهایی از ازدحام و شلوغی در قفسه ها برآورده می کند، با این همه پروژه حذف منابع چاپی

تنها یک مرحله از برنامه گسترده جهت طراحی مجدد این مسئله است که چگونه فضا در کتابخانه علمی - مهندسی استفاده شده است. حذف اخیر شماره قابل توجهی از منابع چاپی که نسخ الکترونیکی آنها در مجموعه قابل دسترس است برای مثال به ما اجازه می دهد که فضای بالغ بر ۴۰۰ قفسه در ناحیه مرجع خالی شود و ما بتوانیم در این فضا یک مجموعه اطلاعاتی ایجاد کنیم. تعداد ورودیه ها به طور قابل ملاحظه ای با افزودن این کامپیوترهای جدید افزایش می یابد و شواهد اولیه نشان می دهد که ما با کاهش سوالات در میز مرجع روبرو می شویم. با آزاد شدن فضای اضافی، کتابخانه علمی مهندسی توانا می شود جهت افزایش بیشتر ارزش خود برای دانشکده، فضای برای ملاقاتهای گروهی اعضا هیئت علمی و دانشجویان فراهم کند. فضای مرکزی در دانشکده یک محیط مناسبی فراهم می کند و ما معتقدیم که نیازهای بخشهای مختلف برآورده خواهد شد (نیازسنجی کاملتری در آینده نزدیک برنامه ریزی می شود). با کاهش مجموعهای چاپی ، نه تنها ما نیازهای اداره مجموعه خود را برآورده می کنیم ، علاوه بر آن ما در جستجوی فضای کاربری بیشتری جهت بهترین استفاده ممکن در آینده هستیم.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=296303>

گول اسپم‌های بخت‌آزمایی اینترنتی را نخورید

- موسسه بین‌المللی بخت‌آزمایی الکترونیک لندن تریکات! بدین وسیله شما را از نتایج قرعه‌کشی پست الکترونیک توسط این موسسه که در پنجم سپتامبر گذشته صورت گرفت آگاه می‌سازد. بلیت شماره ۲۱۹۰۳۴۶۵۷۴۳۴ در این بخت‌آزمایی متعلق به شما برنده یک میلیون پوند شده است که نزد کمپانی ما به امانت گذاشته شده و به خاطر مسائل امنیتی از شما می‌خواهیم این شماره را نزد خود کاملاً محفوظ نگاه دارید و... ارادتمند: روث هادسون
- بزرگ‌ترین سازمان بخت‌آزمایی هلند برنده‌ی خوش شانس!

با افتخار برنده شدن شما میان بیش از دو میلیون پست الکترونیک در قرعه‌کشی این موسسه را تبریک می‌گوییم. بلیت شما به شماره

۹۹-۶۵-۲۲-۲۷-۶۶-۵ يك ميليون يورو نقدی برنده شده است. لطفاً هر چه سریع‌تر با ما تماس بگیرید. خانم آن فان مورس

• شرکت توسعه تبلیغات مارگرت اطلاع رسمی برنده عزیز و خوشبخت!

با کمال خوشوقتی به اطلاع می‌رساند شما در قرعه‌کشی این موسسه مبلغ ۴۵۰ هزار پوند نقدی برنده شده‌اید. وکیل شرکت در لندن آماده‌ی انتقال این پول به حساب شماست. فرم زیر را به طور دقیق پر کرده و برای ما بفرستید. خانم لیندا رابینسون

• شرکت بین‌المللی روباه مهربان و گریه‌ی ملوس تبریک، تبریک، تبریک!

پسر عزیز و دماغ‌دراز! شما برنده‌ی خوش‌تیپ‌ترین دارنده‌ی ایمیل در کل دنیا شدید. موسسه بین‌المللی ما در پی تحقیق میان بیش از ده میلیون دارنده‌ی ایمیل به این نتیجه رسیده که شما چشم و ابروی قشنگی دارید. به همین جهت يك میلیون دلار در سکه‌های ده سنتی برای شما در محل شرکت آماده کرده‌ایم که می‌توانید با يك فرغون که آن را خدمت‌تان ارائه خواهیم داد، آن را ببرید. پول فرغون را پیشاپیش به حساب ما بریزید. با گرم‌ترین ارادت‌ها - رویی و پیشی، شرکت بین‌المللی...

• ایمیل نطلبیده مراد نیست!

شاید شما هم روزانه با ایمیل‌های اسپم متعددی از این نوع سر و کار داشته باشید که به تعداد زیادی به میلیون‌ها ایمیل فرستاده می‌شود. احساس خوشبختی نمی‌کنید که هر روز این قدر قضاورتنکی برنده و میلیونر می‌شوید!؟

اما مهم‌ترین سوالی که پیش می‌آید این است که شما در هیچ قرعه کشی شرکت نکرده‌اید و نامه ادعا می‌کند که ایمیل شما تصادفی انتخاب شده است، پولی هم به کسی نپرداخته‌اید که ترس از دست دادنش را داشته باشید. پس این همای سعادت از کجا روی شانه‌ی شما نشسته است؟ ولی واقعیت این است: هیچ بخت آزمایی در کار نیست، هیچ جایزه‌ای در کار نیست، هیچ يك از این موسسات وجود خارجی ندارند، تمام اسامی و امضاها و آدرس‌ها و تلفن‌ها جعلی هستند.

• درخت طلائی برای پینوکیو

پشینگ‌میل‌ها Pishing Emails یا هرزمل‌های با مضمون لاتاری و بخت‌آزمایی که روزانه به میلیون‌ها ایمیل فرستاده می‌شود تا میان آنها صدها یا هزاران نفری «بیو» به دام بیندازد، گیرنده را به طمع انداخته که فرم‌های آنان را پر کند. اینجا مگس مسحور شده با اشتیاق به دام گل گوشتخوار می‌افتد.

در این فرم‌ها که پس از ذوقمرگی و تابید آن توسط گیرنده در مکاتبات بعدی به اطلاع او می‌رسد، اطلاعات مالی نظیر آدرس و شماره گواهینامه رانندگی و گذرنامه تا کارت اعتباری و شماره حساب بانکی او خواسته می‌شود. سالانه هزاران نفر قربانیان ساده‌لوح هدف این ایمیل‌ها قرار گرفته و از اطلاعات آنان سوءاستفاده می‌شود. برخی از آنان از شما می‌خواهند جهت انتقال پول برنده شده و کارمزد بانکی مبلغی را به حساب آنان بریزید تا پول منتقل شود. اما واقعیت این است: هیچ بخت آزمایی در کار نیست، هیچ جایزه‌ای در کار نیست، هیچ يك از این موسسات وجود خارجی ندارند، تمام اسامی و امضاها و آدرس‌ها و تلفن‌ها جعلی هستند.

تقریباً صدها مرکز تبهکاری اینترنتی از این نوع که بیشتر آنان در آمستردام هلند هستند شناسایی شده‌اند. خوشبختانه (با در واقع مناسبانه) در ایران به دلیل توسعه نیافتگی اینترنت و نداشتن تجارت الکترونیک و کارت اعتباری و دولت الکترونیک این موارد به ندرت پیش می‌آید. اما تاثیر بدی که بر گیرنده‌ی نامه‌ها می‌گذارد با سایر نقاط دنیا مشابه است: امیدی موهوم! درخت طلائی که روباه مکار و گربه نره به پینوکیو با چال کردن سکه‌هایش وعده می‌دهند هرگز وجود نداشته است.

• پینوکیو نباش!

- ایمیل‌های با مضمون Lottery و Congratulations و Winning که در آنها رقم‌های درشت و خیره‌کننده‌ای به پوند و دلار و یورو نوشته که برنده شده‌اید را با دلی خوش و لبی خندان حذف کنید!

- به هیچ عنوان هیچ فرمی را که در این ایمیل‌ها نوشته پر نکنید.

- از ثبت نام و پر کردن فرم در سایت‌های ناشناس و نامطمئن خودداری کنید تا ایمیل شما هدف اسپم قرار نگیرد هر چند آنها با نرم‌افزارهایی سایت‌ها را اسکن کرده و ایمیل‌ها را پیدا می‌کنند.

- با گرفتن هر نوع ایمیل با اسامی و وعده‌های مختلف و گول‌زننده از این نوع، اطمینان داشته باشید که:

* هیچ بخت آزمایی در کار نیست.

* هیچ جایزه‌ای در کار نیست.

* هیچ يك از این موسسات وجود خارجی ندارند.

* تمام اسامی و امضاها و آدرس‌ها و تلفن‌ها جعلی هستند.

- يك نصیحت کلیشه‌ای و پست‌مدرن: نابرده رنج، گنج میسر می‌شود! منتها با كلك كلوك و گذاشتن وجدان و شرافت زیر پا. مابه‌اش را دارید، بفرمایید.

ناصر خالدیان

<http://vista.ir/?view=article&id=237287>

لبه تاریکی

سوگند پزشکی را حتماً می‌دانید چیست؛ همان سوگندی که از دیرباز در مراسم فارغ‌التحصیلی پزشکان جوان به یک سنت تبدیل شده است. شاید شما بدانید، ولی احتمالاً جوزف هریس هنگامی که مشغول دیدن DVD پرونده دویست هزار بیمار یک کلینیک بود، اصلاً به این موضوع فکر نمی‌کرد. البته اکثریت قاطع پزشکان شریف هستند. ولی کسانی هم پیدا می‌شوند که می‌خواهند از پرونده‌های مسروقه بیماران پول دریاورند و متأسفانه فناوری اطلاعات هم کار را برایشان راحت کرده است.

• پرونده‌های مسروقه بیماران روی DVD

۲۹د۱ ماه ۱۳۸۴، جوزف ناتانیل هریس، مدیر سابق یک کلینیک درمانی به نام گروه پزشکان سان خوزه در ایالت کالیفرنیا، به سرقت پرونده نزدیک به دویست‌هزار بیمار این کلینیک متهم شد. یک دادگاه فدرال هریس را تحت تعقیب قرار داده‌است و در صورت اثبات اتهام ممکن است وی به ۱۰ سال زندان محکوم شود.

این هریس بسیار حریص، قبلاً مدیر کلینیک بود. اما اکنون متهم شده که پس از استعفا، به صورت غیر مجاز وارد بخش مدیریت کلینیک شده و اطلاعات حساس یک کامپیوتر را کپی کرده و یک DVD حاوی پرونده پزشکی هزاران بیماری که تاکنون در این درمانگاه تحت معالجه قرارگرفته‌اند را به سرقت برده است. این DVD شامل نام، آدرس، شماره تلفن، تاریخ تولد و شماره تامین اجتماعی بیماران بوده است. ماموران پلیس این DVD را در اتومبیل هریس یافتند.

این روزها پدیده سرقت هویت دیجیتالی و سرقت دیجیتالی اطلاعات مربوط به هویت مردم به یکی از معضلات مهم کشورهای توسعه یافته تبدیل شده است و مسئله جوزف هریس نیز یکی از آنها است. سرقت هویت دیجیتالی هنگامی اتفاق می‌افتد که در پی نفوذ به یک رایانه و یا در اثر وقوع یک حمله شبکه‌ای (مثلاً هک شدن یک سایت) صدها و یا هزارات رکورد مربوط به پروفایل کاربران آن سایت به یغما می‌رود. این اطلاعات معمولاً شامل نام کاربری، رمزعبور و دیگر اطلاعات حساس مربوط به هویت مجازی کاربران است. اما سرقت دیجیتالی اطلاعات هویتی هنگامی اتفاق می‌افتد که مهاجم به طور غیرمجاز به رکوردهای مربوط به اطلاعات واقعی و نه مجازی مربوط به هویت افراد (از قبیل اطلاعات شناسنامه‌ای) دسترسی پیدا می‌کند.

هر دو سناریو پیامدهای منفی متعددی برای مردم دارند. در حالت اول ممکن است علاوه بر لطمه دیدن هویت مجازی فرد قربانی، برخی اطلاعات

حساس و شخصی او مانند شماره کارت اعتباری مورد سوء استفاده قرارگیرد. اما حالت دوم پیامدهای زیانبارتری دارد. زیرا زندگی معمولی و غیرمجازی یک فرد در معرض خطر مستقیم قرار می‌گیرد. پرونده جوزف هریس ماجرای از همین دست است.

البته این رویداد را از یک منظر دیگر هم می‌توان تحلیل کرد: استفاده غیرمجاز از فهرست مشتریان یک شرکت اتفاقی است که روزانه بارها در سراسر دنیا، از جمله کشور خودمان اتفاق می‌افتد و اغلب حتی به جنبه مجرمانه آن نیز توجه نمی‌شود؛ چه برسد به پیگرد قانونی. چه بسیاری افرادی که هنگام استعفا یا اخراج از یک موسسه، بدون اجازه مدیر آن، فهرست‌های گرانبهایی از نام، آدرس و شماره تلفن مشتریان موسسه را برای خود کپی می‌کنند و می‌برند. آیا به نظر شما این کار قانونی است؟ حتی به فرض این‌که آن فرد خودش بیشترین زحمت را برای جمع‌آوری این اطلاعات کشیده باشد، آیا حق دارد پس از خروج، دارایی‌های اطلاعاتی آن موسسه یا شرکت را برای خودش کپی کند؟

• سال‌ها زندان برای "بُت مَسْتَر"

قابل توجه نوجوانانی که هنوز فکر می‌کنند هک کردن کامپیوترها عملی افتخارآمیز است: جانسون جیمز آنچتا، بیست ساله، ممکن است به خاطر راه‌اندازی و مدیریت یک شبکه Bot به حداکثر ۲۵ سال زندان محکوم شود.

به گفته مقامات قضایی او یکی از اعضای شناخته شده یک محفل زیرزمینی به نام <استادان Bot> بود که شبکه‌ای مخفی از هکرها را در استفاده از تکنیک Bot است. این جوان اهل لس آنجلس متهم است از طریق برپاکردن و به‌کارگرفتن یک شبکه Bot متشکل از میلیون‌ها کامپیوتر قربانی در سراسر دنیا، شبکه رایانه‌ای نیروی هوایی و وزارت دفاع ایالات متحده را مورد حمله قرار داده است.

Bot یک برنامه مخرب کامپیوتری از نوع اسب تروا است که از طریق اینترنت وارد کامپیوتر می‌شود و پس از آلوده کردن سیستم، آن را به یک ربات گوش به فرمان تبدیل می‌کند. هکر می‌تواند با صدور یک فرمان ویژه از طریق اینترنت، Bot های روی کامپیوترهای آلوده را بیدار و فعال کند و آنها را برای سازماندهی یک حمله شبکه‌ای هماهنگ سازد.

آنچتا اکنون به جرم خود اعتراف کرده و پذیرفته است به عنوان خسارت پانزده هزار دلار به ارتش بپردازد و علاوه بر شصت هزار دلار جریمه نقدی دیگر که برای پرداخت خسارت به سایر شاکیان پرونده در نظر گرفته شده، تجهیزات کامپیوتری و اتومبیل BMW شیک و آخرین مدلی که با درآمد حاصل از هک کردن و اجاره دادن شبکه Bot خود به دست آورده است را به دادگاه تسلیم کند.

• تداوم مبارزه مایکروسافت با سیادان

مبارزه مایکروسافت با برخی انواع جرایم اینترنتی مانند ارسال هرزنامه و فریفتن کاربران از طریق سیادی (فیشینگ) با شدت و حدت ادامه دارد. ماه گذشته این شرکت در یک برنامه مشترک که با همکاری اداره مبارزه با جرایم سازمان یافته بلغارستان انجام شد، توانست یک گروه هشت نفری از هکرها را که به منظور استفاده از ترفند سیادی اقدام به راه‌اندازی چند سایت جعلی شبیه MSN کرده بودند، به دام بیندازد. این گروه متهم به ۴۶ فقره سیادی از طریق راه‌اندازی ۴۳ سایت جعلی روی سرورهای هک شده در یازده کشور مختلف دنیا است.

آنها موفق شده بودند با ارسال نامه‌های فریبده‌ای که به نام Microsoft Billing Account Manager برای کاربران ارسال می‌شد، آنها را نسبت به واردکردن اطلاعات کارت اعتباری خود در این سایت‌های جعلی مجاب کنند. هکرها سپس از این اطلاعات برای خرید کالا و نیز انتقال پنجاه هزار دلار وجه نقد از کارت‌های اعتباری مسروقه کاربرانی که عمدتاً شهروند آلمان و یا انگلستان بودند، استفاده کرده‌اند.

سیادی و هرزنامه‌نویسی از جمله جرایم اینترنتی هستند که معمولا ابعادی بین‌المللی دارند. چنان‌که در این پرونده شاکی (مایکروسافت) از ایالات متحده برای متوقف کردن خساراتی که به شهروندان دو کشور اروپایی وارد شده بود، به تعقیب هکرها در یک کشور ثالث یعنی بلغارستان پرداخت. شاید هکرها گمان می‌کردند کشورهای اروپای شرقی همچنان محل امنی برای سازماندهی این‌گونه فعالیت‌های مجرمانه هستند و کسی متوجه این قسمت دنیا نیست. ولی اکنون دیگر کمتر کشوری را می‌توان یافت که محل امنی برای اختفای راهزنان اینترنتی باشد. پیش‌تر، مایکروسافت در یک برنامه موفق دیگر توانست با همکاری مقامات کشور نیجریه، تعدادی از هرزنامه نویسان حرفه‌ای را به تله بیندازد. این شرکت همچنین با همکاری انگلستان توانست نویسنده ویروس مخرب زوتوب را دستگیر کند.

• هزینه جرایم رایانه‌ای بر دوش مردم دنیا

اگرچه اخبار تلاش‌های موفقیت آمیز در زمینه مبارزه با جرایم اینترنتی هر ماه بیشتر می‌شود، ابعاد این نوع جرایم همچنان وسیع است و مرتبا به دامنه آن افزوده می‌شود. ماه گذشته پلیس فدرال با انتشار گزارشی تخمین زد که رویارویی با ویروس‌ها، جاسوس‌افزارها، سرقت‌های رایانه‌ای و دیگر جرایم مرتبط با کامپیوتر برای صاحبان کسب‌وکارهای مختلف در این کشور سالانه حدود ۶۷ میلیارد دلار هزینه ایجاد کرده است. این تحقیق بر اساس نظرسنجی از ۲۰۶۶ سازمان و شرکت انجام شده است. در این نظرسنجی ۱۳۳۴ پرسش‌شونده، یعنی حدود ۶۴ درصد آنان اذعان کرده‌اند که طی ۱۲ ماه گذشته از بابت وقوع چنین جرایمی خسارت مالی دیده‌اند. به گفته آنان، میزان این خسارت در سال به طور متوسط حدود ۲۴ هزار دلار بوده است که در مجموع به ۳۲ میلیارد دلار بالغ می‌شود. بر این اساس تخمین زده که با در نظر گرفتن حدود ۸/۲ میلیون کسب‌وکاری که در این کشور وجود دارد، اگر هرکدام به طور متوسط سالانه همین مقدار خسارت دیده باشند، آنگاه رقم این خسارات به ۶۷ میلیارد دلار خواهد رسید. در مقابل، آمار دیگری که یک آژانس اطلاعاتی ایالات متحده روی اینترنت منتشر کرده است نشان می‌دهد جرایم مرتبط با ابزارهای مخابراتی و ارتباطی سنتی طی یک سال گذشته کاهش یافته و به حدود یک میلیارد دلار رسیده است. آمارها همچنین نشان می‌دهد که به عنوان نمونه، خسارات ناشی از جرایم مرتبط با سرقت هویت در ایالات متحده در سال ۲۰۰۴ به ۶/۵۲ میلیارد دلار رسیده است. گزارش‌ها نشان می‌دهد که هم‌اکنون جرایم مرتبط با انتشار اسب تروا همچون سیادی (فیشینگ) بیشترین میزان خسارات را ایجاد کرده است.

همه این آمارها نشان می‌دهد که سلیقه و علایق خلافاکارانی که برای اجرای نقشه‌های خود به فناوری پیشرفته متوسل می‌شوند، هرچه بیشتر متوجه اینترنت شده و از میزان جذابیت سایر فناوری‌ها برای آنان کاسته شده است. این در واقع لبه تاریک روند پیشرفت‌های خیره کننده فناوری اطلاعات طی ده سال گذشته است.

چندان عجیب نیست که به موازات افزایش علاقه و درگیری شهروندان با اینترنت، همه واقعیت‌های زندگی، از جمله وقوع جرم و جنایت از طریق این کانال ارتباطی بیشتر شود. بنابراین آن‌سوی جذابیت‌ها و زیبایی‌های فناوری‌های نوین اطلاعاتی، حقیقت تلخی نشسته است که موبد افزایش تهدیدات شبکه‌ای است و متأسفانه ماهیت این فناوری و مجازی بودن ارتباطات در فضای سایبر به گونه‌ای است که مردم (کاربران) به صورت ظاهری احساس امنیت می‌کنند. زیرا در خانه و یا محل کار خود پشت رایانه می‌نشینند و گمان می‌کنند کسی منافع و اموال و هویت آنان را تهدید نمی‌کند. غافل از این‌که خطر جدی است، ابعاد بین‌المللی دارد و هیچ کس از آن در امان نیست.

یکی از مشکلات در این زمینه، عقب‌تربودن نهادهای دولتی در کشورهای مختلف از نظر آشنایی با فناوری‌های نوین اطلاعاتی نسبت به خلافاکاران

خبره و چیره‌دست است. این تفاوت فاحش در میزان مهارت به‌کارگیری فناوری اطلاعات به مجرمان فضای سایبر امکان می‌دهد پیش از این‌که مقامات مسئول قضایی و پلیس در کشورهای مختلف بتوانند خود را به سطح مناسبی از آگاهی برسانند، هزاران مورد سرقت و دیگر تخلفات اینترنتی را با موفقیت به انجام برسانند. در واقع ساختار دیوانسالاری کند سازمان‌های قضایی در دنیا برای مواجهه با تهدیدات شبکه‌ای عصر جدید نیازمند تجدید ساختار و مهندسی مجدد است. دنیای اینترنت دنیای سرعت است و خلاقان از همه چابک‌ترند. بنابراین پلیس و دیگر نهادهای مسئول اگر نمی‌توانند به چابکی هرکها باشند، دست‌کم باید به اندازه شهروندان معمولی که کاربر اینترنت هستند، درباره آخرین فناوری‌ها، تکنیک‌ها و نرم‌افزارهای اینترنتی اطلاع داشته باشند.

• مبارزه با نقض کپی‌رایت آثار هنری

این داستان تکراری همچنان ادامه دارد. شرکت‌های تولیدکننده آثار موسیقی و فیلم، بی‌وقفه درصد شکار کسانی هستند که در سراسر دنیا و در مقیاسی وسیع آثار مشمول کپی‌رایت را به صورت فله‌ای تکثیر و روانه بازار می‌کنند.

در تازه‌ترین مورد، نوزده نفر از اعضای یک کلوپ به نام RISCISO که به عقیده پلیس احتمالا بین ۵۰ تا ۶۰ نفر عضو داشته است، بازداشت و تفهیم اتهام شدند. آن‌ها متهمند که مجموعا انواع نرم‌افزار، فیلم و بازی کامپیوتری به ارزش ۶/۵ میلیون دلار را به صورت غیرمجاز تکثیر و به بازار عرضه کرده‌اند. به گفته مقامات قضایی این اتهامات ممکن است حداکثر پنج سال زندان و پرداخت جریمه نقدی بالغ بر ۲۵۰ هزار دلار را برای هریک از این متهمان در پی داشته باشد.

صرف‌نظر از طی شدن روند قانونی این پرونده، دو نکته حاشیه‌ای نیز جالب توجه است. یکی، نام عجیب این گروه است که از به هم چسباندن مخفف عبارت Rise In Superior Couriering (تقریبا به معنی خیزش پیک‌های فوق‌العاده) به کلمه ISO (یک فرمت فایل معروف) است. ظاهرا انتخاب این نام (به اعتقاد آنان) اشاره به رسالت بزرگی دارد که این گروه برای رساندن محتوای نرم‌افزاری ارزان قیمت به مردم فائل بوده است! شاید با مرور اسامی و سطح تحصیلات و شغل این نوزده نفر جای تعجب نباشد که چرا این گروه تصور می‌کرده‌اند کارشان درست و نیکوکارانه است. یک مشاور نرم‌افزار که مشغول گذراندن دوره دکترای ریاضیات است، یک مدیر فناوری اطلاعات در یک موسسه مشاوره حقوقی، (یک دانشجوی خوش‌قریحه و با استعداد، یک مدیر شبکه در یک ISP، یک مدیر IT در یک شرکت معماری ساختمان، یک کارمند بخش پشتیبانی فنی یک شرکت بازاریابی و تبلیغات از جمله اعضای این باند هستند. همه تحصیلکرده و همگی دارای مشاغلی که در منظر افکار عمومی دارای تشخیص و منزلت اجتماعی هستند.

این وضعیت نشان می‌دهد که مبارزه با نقض قانون کپی‌رایت، حتی در ایالات متحده تا چه اندازه پیچیده و دشوار است. در حقیقت موضوع کپی‌رایت همچنان درگیر ابعاد فلسفی آن است و هنوز بسیاری از مردم دنیا اصولا قبول ندارند که چیزی به نام کپی‌رایت وجود دارد. بنابراین خیلی هم عجیب نیست که یکی از اعضای این باند خودش کارشناسی مسلط به حقوق و فناوری اطلاعات باشد. درسی که از این پرونده می‌توان گرفت این‌است که مبارزه با نقض کپی‌رایت قبل از هرچیز نیازمند یک برنامه کلان فرهنگ‌سازی، بلکه یک گفت‌وگو ملی، در زمینه مزایا و معایب رعایت (و یا عدم رعایت) کپی‌رایت است. بدیهی است تا مردم قانع نشوند که چرا کپی‌رایت خوب‌است، حتی اگر نقض آن در فهرست جرایم نهادهای قضایی کشورها باشد، کسی کمترین اعتقادی به جرم بودنش هم ندارد.

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=329989>

نیه تاریکی: فیشینگ و ضد فیشینگ

واژه <فیشینگ> به معنی حقه‌بازی از طریق ارسال ایمیل‌های فریبنده و برپا کردن سایت‌های قلابی و گول‌زننده به قصد ربودن اطلاعات باارزش کاربر مانند رمزعبور، شماره کارت اعتباری و مشخصات فردی است. کلمه Phishing در زبان انگلیسی نیز یک واژه جدید است که برخی آن را مخفف عبارت Password Harvesting Fishing (شکار کردن رمزعبور کاربر از طریق یک طعمه) و برخی دیگر آن را استعاره‌ای از کلمه Fishing (ماهیگیری) تعبیر کرده‌اند. سازندگان این واژه کوشیده‌اند با جایگزین کردن Ph به جای F مفهوم فریفتن را به مخاطب القا کنند. این عمل مجرمانه جدید در شبکه اینترنت می‌رود که به یک پدیده و معضل گسترده تبدیل شود. مقاله‌ای با استفاده از اطلاعات سایت گروه مبارزه با فیشینگ تهیه‌کرده‌ام. این مطلب را

بخوانید و مواظب باشید گول نخورید!

• کلیک و بعد ...

نامه با فرمتی صددرصد شبیه فرمت سایت PayPal (سایت معروف مبادله پول میان کاربران که کارت اعتباری دارند) طراحی شده است. در ابتدای نامه با لحنی متین و ظاهراً منطقی توضیح داده شده که به دلیل نقص فنی بعضی از سرورهای سایت PayPal، اطلاعات برخی کاربران دچار خرابی و نقص شده و نامه از کاربر می‌خواهد با کلیک کردن روی لینک ضمیمه، نامه کنترل کند که آیا او جزو کاربران است که اطلاعاتش در اثر این حادثه آسیب دید است یا نه. در انتهای نامه در یادداشتی تحت عنوان <از رمزعبور خود محافظت کنید> اکیداً به کاربر توصیه شده است از

دادن رمزعبور خود به دیگران بپرهیزد و به او هشدار داده شده که اگر سائیتی یا فردی از شما رمزعبور خواست، به هیچ عنوان درخواست او را اجابت نکنید و فقط و فقط داخل سایت PayPal عمل ورود نام کاربری و رمزعبور را انجام دهید.

این نامه خودش جعلی است و اگر به آن لینک مراجعه کنید اطلاعاتتان بر باد خواهد رفت! اگر خوب به لینک موجود در نامه نگاه کنید مشاهده خواهید کرد که در این لینک دقیقاً از آدرس سایت واقعی PayPal استفاده شده است. پس حقه کار کجاست؟ حقه‌اش این است که متن يك لینک می‌تواند متفاوت از خود آن لینک باشد. مثلاً عبارت <اینجا را کلیک کنید> ممکن است به آدرس www.fishingfishing.com مرتبط شده باشد.

اما عبارت www.yahoo.com نیز می‌تواند به همان آدرس مرتبط شده باشد! اگر قبل از کلیک کردن روی يك لینک به آدرس واقعی پشت لینک (که در پایین صفحه مرورگر یا بالای آن به نمایش درمی‌آید) دقت کنید، موضوع را متوجه خواهید شد. من خودم چند وقت پیش ایمیلی از همین نوع دریافت کردم که خوشبختانه به صورت تصادفی متوجه شدم آدرس سایت موجود در آن www.yah.o.com و نه www.yahoo.com است (به جای حرف o از عدد صفر استفاده شده بود). اخیراً در يك مورد مشابه، یکی از همکارانم در ماهنامه شبکه نامه‌ای به ظاهر از طرف سایت اورکات (www.orkut.com) دریافت کرده بود مبنی بر این‌که يك نفر در اورکات به نام فلانی شما را به لیست دوستان خود اضافه کرده است، برای تأیید او <اینجا را کلیک کنید>.

ولی بعداً متوجه شده بود که آدرس سایت واقعی سایت مذکور www.orkut.com بوده است!

نکته جالب این است که گاهی اوقات برای بیشتر گول زدن کاربر به او هشدار داده می‌شود که گول فریبکاران را نخورد! این روش نسبتاً تازه در فریب دادن آدم‌ها را شاید بتوان محصول افزایش سطح تحصیلات دزدان عصر جدید دانست!

با آن را نوعی مهندسی اجتماعی محسوب نمود. این بی‌شبهات به رفتار برخی گدایان جدید شهر تهران و دیگر شهرهای بزرگ ایران نیست که وقتی به يك عابر می‌رسند با صد ترفند می‌خواهند او را قانع کنند که گدا نیستند بلکه شهروند محترمی هستند که تصادفاً کیف پولشان را جا گذاشته‌اند و برای مراجعت به منزل نیاز به کمی پول دارند. ایده اصلی پشت حقه فیشینگ این است که <يك دروغ هرچقدر هم که مزخرف یا بی‌ربط باشد، بالاخره آدم‌های ساده لوحی پیدا خواهند شد که آن را باور کنند!> وازه فیشینگ استعاره‌ای است از قلاب و طعمه ماهیگیری. وقتی آن را به آب می‌اندازید، سرانجام کسی پیدا خواهد شد که به دام آن بیفتد.

کاری که فیشرها انجام می‌دهند این است که نام، لوگو، سایت وب و به طور کلی <اعتبار> موسسات و شرکت‌های معتبر و خوش‌نام را می‌ریزند. خود را به جای آنان جا می‌زنند و از این طریق اطلاعات ذي‌قیمت کاربران ساده‌لوح را می‌ریزند. آمارها نشان می‌دهد که ۵ درصد از کاربران آنی که در معرض حملات فیشرها قرار می‌گیرند، سرانجام فریب می‌خورند و آنچه را که نباید انجام دهند، انجام می‌دهند. نتیجه چیست؟ به سرقت رفتن هویت دیجیتالی، اطلاعات حساس و مهم شخصی و خصوصی و غالباً زیان مالی فرد قربانی و البته پشیمانی...

• لطفاً اینجا را کلیک کنید!

آمارها نشان می‌دهند که حجم حملات نوع فیشینگ در اینترنت به حدود دو هزار حمله در ماه رسیده است. این میزان، در مقایسه با حجم نامه‌های ناخواسته (Spam) در شبکه اینترنت هنوز زیاد نیست ولی همین مقدار نیز قابل توجه و نگران‌کننده است. روند رو به رشد فیشینگ نشان می‌دهد که این پدیده هر ماه حدود ۵۰ درصد رشد می‌کند. تقریباً ۹۵ درصد حملات فیشینگ از طریق ارسال ایمیل از طرف آدرس‌های غیر واقعی

انجام می‌شود.

تعداد اندکی از این ایمیل‌ها نیز از سوی آدرس‌هایی ارسال می‌شوند که از ترفندهای روانشناسی برای گول زدن افراد استفاده کرده اند. مثلاً ممکن است دارنده يك کارت اعتباری، نامه‌ای از طرف آدرس supportverify-visa.com دریافت کند. در حقیقت این يك آدرس معتبر متعلق به Visa نیست بلکه ظاهرش شبیه آن است. گاهی اوقات نیز از آدرس‌های جعلی منتسب به سایت‌های وب معروف استفاده می‌شود. مثلاً برای ربودن رمزعبور کاربران یاهو ممکن است از يك آدرس غیرواقعی مثل billingdepartment@yahoo.com استفاده شود تا کاربران ساده لوح را به واردکردن رمزعبور خود در سایت یاهو ترغیب کند.

آمارها همچنین نشان می‌دهند که مبدا ۲۵ درصد حملات فیشینگ، سایت‌هایی است که در کشور آمریکا میزبانی می‌شوند و کشورهای کره جنوبی، چین، روسیه و انگلستان در رتبه‌های بعدی سرچشمه فیشینگ در اینترنت قرار دارند. نکته جالب‌تر این‌که قربانیان اصلی این حملات نیز این روزها سایت‌های آمریکایی، به‌خصوص بانک‌های معروف این کشور هستند. تقریباً ۲۵ درصد حملات فیشرها متوجه بانک Citibank است. ظاهراً این بانک مشهور طعمه لذیذی برای صیادان فریبکار دنیای فیشینگ است. سایت‌های متعلق به موسسات مالی، علی‌الخصوص بانک‌های خوش‌نام، هدف اصلی فیشرها هستند. طی ماه‌های اخیر سایت‌های AOL، PayPal، eBay و US Bank از دیگر اهداف اصلی این حملات بوده‌اند.

نکته جالب دیگر در ارتباط با حملات فیشینگ این است که بر اساس آمار گروه مبارزه با فیشینگ، طی دو ماه ژوئن و جولای ۲۰۰۴ طول عمر هر حمله فیشینگ از دو نیم روز به ۶ روز رسیده است. این مدت زمان مربوط به طول بازه زمانی است که يك سایت فلابی برای انجام حملات فیشینگ استفاده می‌کند. معنای این افزایش طول عمر این است که به نسبت گذشته، شهادت فیشرها بیشتر شده است.

آن‌ها در ابتدای پیدایش این سبک جدید حقه‌بازی، بسیار ترسو بودند و می‌کوشیدند مرتباً سایت‌های مبدا حملات فیشینگ خود را تغییر دهند تا ردپایی از آن‌ها باقی نماند. اما گویا به تدریج متوجه شدند که با مردمی سروکار دارند که از آنچه فکر می‌کردند ساده‌لوح‌ترند و بنابراین شهادتشان بیشتر شده و اکنون متوسط طول عمر هر حمله به نزدیک يك هفته و رکورد طولانی‌ترین حمله فیشینگ به ۳۱ روز رسیده است (به زبان دیگر سایت جعلی مرتبط با این حمله به‌طور ۳۱ روز پیوسته آنلاین بوده است).

• آنا تومی يك حمله فیشینگ

در اکثر موارد، اطلاعاتی که از طریق حملات فیشینگ از کاربران قربانی جمع‌آوری می‌شود، داخل سایت وبی که برای فریب دادن کاربر برپا شده ذخیره می‌گردد و تعداد اندکی از فیشرها از مکانیزم‌های پیشرفته‌تری برای ارسال خودکار اطلاعات جمع‌آوری شده به سمت آدرس ایمیل فیشر (یا سایت وب اصلی متعلق به او) استفاده می‌کنند.

بنابراین وقتی که يك کاربر فریب می‌خورد و روی لینکی که داخل ایمیل فلابی قرار دارد کلیک می‌کند، اطلاعاتی که از طریق فرم‌های گول زننده در داخل سایت جعلی جمع‌آوری می‌شود، همانجا ذخیره می‌شود. پلیس و نیروی‌های امنیتی می‌توانند بعداً از طریق دنبال کردن رد کسانی که داخل آن سایت Login کرده‌اند به هویت فیشرها پشت يك حمله پی‌ببرند. بنابراین یافتن این گروه از مجرمان فضای سایبر برای نیروهای متخصص پلیس کار چندان دشواری نیست. دست‌کم تا موقعی که تکنیک‌های پیشرفته‌تری برای این نوع حقه‌بازی ابداع نشده‌است، اوضاع چنین است.

در یکی از مواردی که گروه مبارزه با فیشینگ ردیابی کرده است، مشخص شده که مهاجم یا مهاجمین ابتدا چند سایت معمولی یا سرورهایی که

از طریق اینترنت قابل دسترسی هستند را یافته و پس از پیدا کردن نقطه ضعف یا رخه امنیتی موجود در آن سرورها، يك نرم افزار وب سرور كوچك به درون آن سرور فرستاده اند.

در این مورد خاص، گویا از طریق فرامین TCP/IP معلوم شده که نرم افزار مذکور خود را با نام SHS (شاید مخفف Small HTTP Server) معرفی کرده است. بنابراین نکته مهمی که عموم مردم باید درباره پیامدهای این نوع حملات بدانند این است که نه تنها کاربران فریب می خورند، بلکه گاهی اوقات صاحبان سایتها و سرورهایی که دارای رخه امنیتی هستند و خود نسبت به وجود این رخه امنیتی آگاه نیستند نیز به نوعی قربانی این حملات محسوب می شوند. زیرا از سایت آنان ، بدون اینکه خود بدانند، برای برپا کردن سایت های جعلی استفاده شده است.

منبع : ماهنامه شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=251859>

لنجرکشتی ها مقصرند یا برنامه ریزان

با توجه به این که مدیران و مسئولان وزارت ارتباطات، ایران را یکی از بزرگ ترین کشورهای دارای ضرب نفوذ اینترنت در خاورمیانه، معرفی می کنند، هفته گذشته قطعی فیبر نوری اینترنت در خلیج فارس باعث بروز مشکلاتی برای جامعه IT کشور شد.

این قطعی که در منطقه فجیره امارات رخ داد، به احتمال فراوان تا روزهای آینده وجود داشته باشد.

با توجه به این که مسئولان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اعلام کرده اند تعداد کاربران اینترنت در ایران به بیش از ۲۳ میلیون نفر رسیده است و بسیاری از کسب و کارها و فعالیت های علمی، آموزشی و تجاری کشور متکی به این شبکه است، می توان گفت که اختلال در اینترنت، اختلال در

روند عادی زندگی مردم است. البته قطعی فیبر نوری موضوع تازه ای نیست و هر از گاهی رخ می دهد ولی گویا این بار این قطعی به دلیل دریافت بیشترین پهنای باند کشور از این منطقه، شبکه زیرساخت کشور را با مشکل جدی مواجه کرده است. فیبر نوری که هم اکنون به عنوان شاه راهی برای ورود به اینترنت در کشور محسوب می شود، در زمان دولت هشتم به بهره برداری رسید و طی سال های اخیر توسعه فراوانی یافت.

یکی از راه های ورود اینترنت به کشور استفاده از فیبر نوری امارات متحده عربی است که ارتباط اینترنتی ایران را با ۱۵ کشور همسایه برقرار می کند. اما این مسیر در سال های اخیر دچار اختلالات شدید شده که در اغلب موارد به دلیل برخورد لنگر کشتی ها، قطع شده و ارتباطات ایران را با دیگر کشورهای همسایه مسدود کرده است.

کارشناسان رایانه اعتقاد دارند که بروز چنین حوادثی مربوط به زیرساخت های کشور و ناکارآمد بودن نهادهای مسئول در این زمینه است. در عین حال کارشناسان اینترنتی به وجود آمدن حوادثی مانند قطعی در اینترنت را ناشی از سوء مدیریت مسئولان می دانند. این در حالی است که بر اساس اظهارات مدیرعامل شرکت ارتباطات، زیرساخت جایی که کابل فیبر نوری ارتباط اینترنت با کشور در آن جا قطع شده است، مربوط به آب های آزاد است که نمی توان کنترلی روی آن داشت و بر همین اساس نمی توان تدابیری را برای مسیر کشتی ها با این مناطق در حال رفت و آمد انجام داد. این مقام مسئول در ادامه اظهارات خود می افزاید: شرکت هایی که وظیفه نگهداری کابل ها را دارند، در حال انجام فعالیت رفع مشکل هستند و ذکر این نکته ضروری است که به محض قطع ارتباط اینترنت، از خطوط پشتیبان استفاده شده است و در حال حاضر تا ۲۵ درصد کاهش پهنای باند با استفاده از خطوط پشتیبان که در مسیر کشورهای ترکیه و آذربایجان می باشد، تامین شده است. اما به گفته کارشناسان IT این قطعی با وجود ۴ مسیر پشتیبان برای ارتباط اینترنتی کشور، حدود ۶۰ درصد ارتباطات را در داخل با مشکل مواجه کرده است. رضا محمدپور کارشناس ارشد رایانه در این زمینه معتقد است: این گونه اتفاقات در کشور ضررهای جبران ناپذیری به بخش IT کشور وارد می کند که علاوه بر ضررهای مادی، فعالیت کاربران مختل می شود. این کارشناس ارشد IT ادامه داد: در حالی که در کشور ما این گونه مسائل ساده و سطحی به نظر می رسد، کشورهای همسایه از این گونه مسائل به عنوان مشکلی بزرگ یاد می کنند تا آن جایی که متخصصان IT کشورهای همسایه بر این باور هستند که قطع شدن یک ساعت اینترنت در کشور، می تواند کشور را از نظر علمی و تحقیقاتی از دیگر کشورها عقب بیندازد. رضا جوادنیا استاد فناوری اطلاعات نیز در این زمینه می گوید: باید اقدامات اساسی برای بازنگری در تامین پهنای باند کشور صورت گیرد و شیوه تامین پهنای باند کشور اصلاح شود. وی بیان می کند: یکی از سوالات که برای متخصصان IT کشور وجود دارد این است که چرا باید اینترنت در کشور قطع و یا دچار مشکل شود؟

آیا نباید برنامه ریزی مسئولان به گونه ای باشد که مشکلی در اینترنت به وجود نیاید؟ با توجه به این که بیشتر کاربران ایرانی از خطوط دابل آپ استفاده می کنند، قطع شدن این خطوط بسیار ناسف انگیز است. وی ادامه داد: از آن جایی که راه اندازی زیرساخت برای توسعه کشور امری حیاتی است باید از آن ها به عنوان یک سرمایه ملی یاد کرد زیرا این سرمایه ها می تواند برای نسل های بعدی مفید باشد. این استاد IT اضافه

کرد؛ با توجه به این که شاهد اختلالات زیادی در اینترنت کشور بودیم، باید برای رفع مشکلات اینترنت کشور راه حلی اساسی اندیشیده شود.

• لایحه صیانت تا جبران خسارات

اما مجلس شورای اسلامی در حالی کلیات لایحه صیانت از کابل های زیرساخت کشور را در آبان ماه سال جاری به تصویب رساند که قطع شدن کابل فیبر نوری خلیج فارس، خط بطلانی بر این لایحه کشید و با قطع شدن این کابل عملاً ۶۰ درصد کاربران رایانه کشور دچار اختلال شدند. به گفته مسئولان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات این لایحه می تواند تا حدود زیادی از حجم مشکلات ناشی از قطع شبکه فیبرنوری کشور بکاهد. اما مسئله مهم تر این است که مشکلات مربوط به خطوط دیتا در کشور و قطعی های مکرر اینترنت ضررها و زیان های زیادی به کاربران وارد می کند، زیرا علاوه بر مختل شدن فعالیت کاربران، باعث هجوم کاربران به شرکت های ارائه دهنده اینترنت (ISP)ها می شود. یکی از مسئولان ISP در بخنورد می گوید: بروز چنین حوادثی بدون در نظر گرفتن موارد جایگزین، باعث بی اعتمادی کاربر نسبت به خدمات شرکت های ارائه دهنده اینترنت می شود به این دلیل که کاربران در زمینه دریافت خدمات اینترنت با این شرکت ها طرف قرارداد هستند و شرکت ها نیز نمی توانند پاسخ قابل قبولی در مورد قطعی بدهند. پدیدارن مقدم ادامه داد: علاوه بر این که شرکت های دارنده ISP ضررهای زیادی را متحمل می شوند، این گونه اختلالات، کاهش مشتری و در نتیجه ضررهای اقتصادی را برای شرکت ها به همراه می آورد.

به گفته پدیدارن مقدم اختلالات اینترنتی در کشور مشکلات فراوانی را برای ISP ایجاد می کنند که در نهایت مشترکان، بیشترین خسارت را متحمل می شوند.

کارشناسان رایانه می گویند: مشکلات مربوط به قطعی کابل های اینترنت در کشور خسارت های زیادی را به شرکت ارتباطات زیرساخت وارد می کند که کاربران رایانه نیز از این قاعده مستثنا نیستند!

<http://vista.ir/?view=article&id=356378>

لینکستانی که قرار بود پورتال باشد

درگاه ملی ایران، باید راه اندازی شود. این جمله ای است که هیچکس با آن مخالفت ندارد. در پیاده سازی آن هم بالاخره یک گروه کارشناس و کاردان و

با تجارب کاری در یک مناقصه یا مسابقه وظیفه اجرا را بر عهده خواهد گرفت. گروه مجری نیز توسط گروه انتخاب نشده مورد انتقاد قرار خواهد گرفت که باعث بهبود کار و پیاده‌سازی پورتالی در خور شان ملت شریف‌ایران می‌شود.

عبارات فوق، عباراتی است که در گذشته نه چندان دوری بین من و یکی از همکارانم در تهران رد و بدل شد و طی آن جلسه قرار گذاشتیم به جد، به دنبال پروژه یاد شده باشیم و اخبار مربوطه را دنبال کنیم و تلاش خودمان را به عنوان افرادی که همکاری در پیاده سازی چندین پورتال بزرگ در داخل و خارج از کشور را در کارنامه کاری خود دارند برای مجری شدن، حداقل در قسمتی از پروژه بکنیم. پورتال ملی ایران، چه مجری باشد چه استفاده‌کننده با نشان دادن آن به سایرین، آبروی ایران است و هرایرانی

به‌عنوان پشتوانه صنعت IT کشور، کسب اعتبار خواهد کرد.

دو سال سخت صنعت IT کشور با آغاز به کار دولت نهم و بی‌توجهی به این حوزه آغاز شد و پورتال ملی کشور تنها در حافظه‌ها قرار داشت، غافل ازاینکه بزرگان سیاست‌گذار کشور آن را در قالب یک پروژه "سری" در دست اجرا دارند و ناگهان شهریور ۱۳۸۶ همه را غافلگیر کردند و پرده برداری از www.iran.ir اتفاق افتاد. ازاینجا به بعد به دلیلی که در ادامه ذکر خواهیم کرد، من پورتال ملی ایران را انجام نشده تلقی می‌کنم و در ارتباط با سایت www.iran.ir صحبت خواهیم کرد. سعی خواهیم کرد ۴ گروه‌ای را که به‌این سایت وارد می‌دانم و دلایل خودم برای جداساختن این دو از یکدیگر را ذکر کنم و در لابه لای این نکات، پیشنهاداتی را (نه به صورت مستقیم) نیز ارائه کنم.

اما قبل از ورود به این مباحث به این نکته نیز اشاره می‌کنم که من واقعا دوست دارم ایران یک پورتال ملی در خور شان مردم و متخصصانش داشته باشد و شاید ایرادات و پیشنهادات من و امثال من بتواند راهگشای بهبود، توسعه و ایجاد پورتال ملی کشور بشود. ازاین روست که باید گفت www.iran.ir حداقل به‌خاطر نامش باید به پورتال ملی ایران تبدیل شود و همه حرکت‌ها باید به‌این سمت باشد، حتی اگر رسیدن به این هدف، مجبور شویم همه چیز را از ابتدا آغاز کنیم.

• ایرادات مفهومی

نگاهی به تعاریف کلاسیک و حرفه‌ای پورتال چند اصل را به این شرح به عنوان مفهوم وجودی پورتال مشخص می‌کند:

پورتال اصولا به معنی ایجاد امکان دستیابی به اطلاعات و خدمات غیر همسان و مستقل از یکدیگر است.

پورتال به‌منظور ایجاد فهرست یا سازماندهی مجموعه‌ای از منابع متفاوت و متعدد اطلاعات و خدمات برای انتشار به تعداد زیادی کاربر براساس سطح دسترسی، علایق و نیازهای از پیش تعریف شده، ایجاد می‌شود.

پورتال امکانات لازم برای اعتبار سنجی (تشخیص و تایید هویت) و تعیین سطح دسترسی را باید دارا باشد.

کاربران در یک پورتال با توجه به طیف وسیع سلاقی، باید امکانات شخصی سازی و به صورت کلی سفارشی سازی را دارا باشند. با توجه به همین موارد است که اطلاق نام پورتال ملی به سایت www.iran.ir کار صحیحی نیست. در سایت مذکور شما نه اطلاعاتی منتشر شده می بینید (البته به جز متن اخبار)، نه ساماندهی و فهرستی منطبق با استانداردها و تعاریف حرفه ای، در شان کشوری که از سوی جامعه تولید کننده محتوی آن یعنی وبلاگ نویسان، در سطح جهان مطرح هستند و از سوی دیگر شناخت نسبی از فناوری اطلاعات و کاربردهای آن به نازگی در تمامی ارکان جامعه ایجاد شده و با شناختی که از هوش و استعداد و نوآوری ایرانیان وجود دارد، انتظار یک انفجار الکترونیکی در آن دور از ذهن نیست.

پیشنهاد جدی من به تمامی دست اندرکاران فناوری اطلاعات در ایران آن است که از سایت www.iran.ir به نام لینکستان دولتی ایران نام ببرند. این کار دو منفعت بزرگ برای جامعه اطلاعات ایران به همراه دارد. اول آنکه زحمت و هزینه دولت و شورای عالی فناوری اطلاعات به هدر نمی رود و از سایت مذکور تا زمان ایجاد یک پورتال واقعی برای کشور استفاده می شود، دوم آنکه به شعور و سطح دانش فنی کارشناسان ایرانی توهین نمی شود.

• ایرادات فنی

سایت فعلی www.iran.ir به صورت واضح و مشخص، نبود یک انسجام فنی، برنامه ریزی شده و دانش نرم افزاری در پیاده سازی یک پورتال آن هم از نوع ملی اش را به نمایش می گذارد! استفاده از یک نرم افزار Open Source در جای خود محل بحث و مجادله جدی است که به زمان خود به آن خواهیم پرداخت و جامعه اطلاعات ایران پاسخ آن را خواهد داد، اما ما تاکنون چند سایت (تاکید می کنم، سایت) را دیده ایم که در زمان نمایش نتایج جست و جوی خود، از صفحه بندی نتایج نمایش داده شده در آن خبری نباشد؟ از رتبه بندی و دسته بندی و سایر مسایلی که از یک سایت ملی (که گویا به ابتکار وزارت مربوطه قرار است الگوی سایت های دولتی کشور نیز باشد) انتظار می رود، صحبتی به میان نمی آوریم.

این اشکال شاید ساده، اما قطعاً تفکر برانگیز (که الان برطرف شده است) را از آنجا ذکر کردم که این مطلب را به راحتی بیان کنم که اگر چه ممکن است نرم افزار استفاده شده برای ایجاد سایت www.iran.ir به در ایجاد سایت اطلاع رسانی یک سازمان بخورد، اما آیا برای پورتال یک کشور نیز انتخاب مناسبی است؟ اصلاً چه کسی گفته است که یک نرم افزار مدیریت محتوا (CMS)، یعنی یک پورتال؟ آیا این هم تعریف ایرانی ما از پورتال است؟ آیا سیستم هایی مانند Data Mining و Data Filtering، سیستم های Service Aggregation، Authoring/Auditing، Data Collaboration و از این دست در نرم افزار انتخاب شده (و به تبع آن تفکر سازندگان لینکستان بزرگ ایران) جایگاهی داشته است؟ آیا مفاهیم ساده و پایه ای در پورتال های بزرگ مانند معماری Service Oriented در این نرم افزار جایگاهی دارد؟ البته اگر تولیدکنندگان آن برداشت شان از SOA مانند برداشت شان از پورتال باشد و بگویند JavaScript هدایی www.dynamicdrives.com به آنها اجازه استفاده از هر XML Web Service را می دهد و این همان خود SOA است! به نظر من بد نیست معماری www.iran.ir و رابطه بین Portal ها و Vortal ها، API ها و استانداردهای تعریف شده برای برقراری ارتباط با سایر سایت ها در ایران برای جامعه IT ایران بازگو کند تا امثال من از اشتباه درآیند.

سوال دیگری هم در همین ارتباط وجود دارد. www.iran.ir برپایه Joomla، فرزند خلف Moomba تولید شده است. معاون محترم وزارت ICT، اعلام کرده اند که نسخه رایگان پورتال ساز برای سازمان ها و دستگاه های دولتی بر پایه Liferay قابل دسترس است. ارتباط این دو چیست و موارد مطرح

شده در بالا را چگونه می توان در نظر گرفت. در ارتباط با این تصمیم عجیب و غریب نیز در قسمت دیگری بحث خواهیم کرد. از جمله موارد دیگری که باید در ارتباط با محتوای موجود در این سایت مورد توجه قرار گیرد، ارتباط محتوایی سایت مذکور با سایر سایتها از جمله موتورهای جست و جو است. سیستم CMS استفاده شده در این سایت، باعث می شود Linkهای طولانی که به سختی می توان از آنها در سایر سایتها استفاده کرده، تولید شود. همچنین استفاده از AJAX که به نظر می رسد با هدف استفاده از آخرین فناوریهای موجود در Web به نرم افزار CMS سایت افزوده شده است، به دلیل تعجیل در پیاده سازی آن، ارتباط این سایت با موتورهای جست و جو را دچار اشکال می کند. آیا قرار است با داشتن این لینکستان دیگر در هیچ موتور جست و جویی به دنبال هیچ موضوعی نگردیم یا اینکه لازم نیست محتوای این سایت در موتورهای جست و جوی دیگر فهرست شود و قابل جست و جو باشد؟

استفاده از Layout کاملاً RTL نیز اشتباه دیگری است که در این سایت رخ داده است. بد نیست بدانیم که این سایت به نوعی الگویی خواهد شد که بسیاری از کارشناسان بعداً آن را به عنوان فصل الخطاب پروژههای خود قرار خواهند داد. Layout مذکور ایرادات زیادی دارد که برای یک سایت ملی نباید انتخاب شود، مثل مشکلاتی که با برخی از نسخه های IE دارد و سردرگمی که برای کاربر ایجاد می کند. سایر اشکالات فنی مانند کار نکردن فرمهای ارسال اطلاعات، SQL Injection و... را به پای وجود Bug در هر نرم افزاری می گذاریم و امیدواریم با کمک و اطلاع رسانی به موقع همه کارشناسان ایران، لینکستان ایران به جایگاه خود دست یابد.

• ایرادات محتوایی

کارشناسان فناوری اطلاعات، به دو گروه تقسیم می شوند. گروه اول گروهی است که برای آنها مسایل فنی در درجه اول قرار دارد و همیشه در حال بحث در ارتباط با مسایلی مانند فناوری استفاده شده در توسعه یک وب سایت، بانک اطلاعاتی آن، تکنیکهای استفاده شده، سرعت و... صحبت می کنند. گروه دوم گروهی هستند که به مهندسی اطلاعات، محتوا، شیوه های نمایش آن و اصولاً دیدگاه کاربری و کاربردی یک وب سایت توجه می کنند.

لینکستان بزرگ ایران، به عنوان وب سایتی که تعداد قابل توجهی وب سایت را در خود دارد، به وضوح به هم ریخته و بی برنامه اطلاعات را در خود جای داده است. این موضوع کاملاً از فناوری نرم افزار، امکانات فنی آن، توان پاسخگویی نرم افزار، امنیت وب سایت و... مستقل است و هیچ ارتباطی به آنها ندارد. در این سایت، نه لینکها در دسته بندی درستی قرار داده شده از این قبیل، نه خدمات مورد ادعا و نه متاسفانه حتی اخبار، تیتراژ اخبار، کاملاً براساس سلیقه شخصی و نه در شان یک سایت ملی انتخاب می شوند. اخبار فناوری اطلاعات که باید قاعدتاً توجه خاصی به آن بشود، مشخصاً صرفاً پوشش دهنده اخبار وزارت ICT و آن هم عموماً در حوزه ارتباطات است.

لینک به سایتها، در یک دسته بندی نسبتاً استاندارد (الگو برداری شده از سایتهای مشابه) بر روی سایت قرار دارد. اما این دسته بندی هیچ ارتباطی با دسته بندی منوهای سایت ندارد، و در یک سطح پایین تر ارتباط موضوعی را از دست می دهد. سایت های دولتی بدون ارتباط درست، تنها در یک شاخه و به صورت موضوعی قرار گرفته اند. به عنوان مثال نگاه کنید به سایت های مربوط به سازمان آموزش و پرورش. در این بررسی اگر شاخه های مرتبط دولتی را از طریق مسیر وزارتخانه ها طی کنیم به سایت های سازمان آموزش و پرورش در هر استان می رسیم. اما طی مسیر بر پایه مناطق جغرافیایی، مثلاً استانها و نمایش اطلاعات مرتبط با یک استان، وجود ندارد. متاسفانه دلیل اصلی این موضوع، بی توجهی به نیاز

وجود یک سیستم Classification در نرم افزار CMS استفاده شده است. این موضوع باید توجه دست‌اندرکاران سایت مربوطه را به این امر جلب کند که داشتن یک لینکستان ملی نیز به برنامه‌ریزی و تحلیل نیاز دارد. این نکته وقتی جالب‌تر می‌شود که شما ببینید آدرس سایت‌ها در برخی موارد اشتباه (یا نسخه قدیمی آنها) ذکر شده است. به عنوان مثال لینک سایت سازمان آموزش و پرورش استان فارس را ببینید.

دسته بندی خدمات در این سایت نیز جای تامل دارد. عناوین انتخابی برای سرویس‌ها منطق مشخصی را دنبال نمی‌کند و لینک‌های انتخابی در آنها نیز بدون تحقیق و بررسی و توجه به جایگاه این سایت در سیاست گذاری و ایجاد فرهنگ خدمات رسانی الکترونیکی انتخاب شده‌اند. اطلاق نام خدمت به بسیاری از موارد ذکر شده کمی غیر معقول است، به عنوان مثال: خدمت جست‌وجوی رزومه، خدمت فرآیند دریافت آمار مبادلات تجاری کشور، خدمت بازرسی شرکت پست و موارد بسیار دیگری که در ۱۵۰ خدمت مطرح شده ذکر شده‌اند. آیا واقعا اطلاق عنوان خدمت به مواردی از این دست صحیح است؟

• اشکالات سیاست‌گذاری

شورای عالی فناوری اطلاعات کشور، قرار است سیاست‌گذار این حوزه باشد. یک سوال بسیار مهم و اساسی در ارتباط با کار انجام شده توسط این شورا وجود دارد. ابتدا آنکه قرار بود پورتال ملی ایران توسط سازمان صدا و سیما پیاده سازی و اجرا شود.

اصولا چرایی و چگونگی واگذاری اجرای این طرح به سازمان یاد شده چالش برانگیز است و در این مقاله مورد بحث قرار نخواهد گرفت.

اما سوال مهم این است که چرا کار موازی؟ تا به کی؟ سرنوشت پورتال مردم که براساس مصوبات تکفا قرار بود راه‌اندازی شود و اتفاقا از ابتدا مطرح شد که پورتال خدمات الکترونیکی دولتی کشور خواهد بود چه شد که ناگهان پورتال ملی کشور با رویکرد ۱۰۰ درصد دولتی راه‌اندازی شد؟

نکته دیگر در استفاده از نرم افزار رایگان و Open Source برای این سایت است و تکمیل کننده آن، یعنی ارسال نسخه رایگان ایجاد پورتال سازمانی برای دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی کشور. آیا مسوولان محترم، معنی دقیق Open Source و تاثیرات آن بر جامعه IT ایران را می‌دانند؟ صنعت نرم افزار کشور به کجا می‌رود؟ تکلیف کارشناسان و متخصصان این کشور که بر روی این نوع سیستم‌ها سال‌ها کار کرده‌اند و خون جگر خورده‌اند و بار وظایف دولت در فرهنگ سازی و آموزش را به دوش کشیده‌اند، چه می‌شود؟ بحث در ارتباط خوبی یا بدی استفاده از Open Source در کشوری که سرنوشت کپی‌رایت آن سال‌ها است که با مشکل مواجه است، بحث مفصلی است، اما سوال این است که رایگان بودن چه ارتباطی با Open Source بودن دارد؟ با توجه به شناخت و احترامی که برای مسوولان مربوطه قایل هستیم، دوست دارم این جمله را ببرسم: چرا به تعمد در تریبون‌های رسمی، مقامات رسمی فناوری اطلاعات کشور Open Source بودن را با رایگان بودن مساوی می‌کنند؟ آیا این وظیفه را به کارشناسان دلسوز - و بیچاره کشور که با مشکلات ناشی از سیاست‌گذاری غلط و نادرست مسوولان دست و پنجه نرم می‌کنند - و می‌گذارند که زحمت تعریف صحیح عبارات یاد شده را برای مسوولان دولتی که چشم‌شان به دهان و بخشنامه‌های ایشان است، به وظایف خود اضافه کنند؟

آیا قرار است همین تعداد متخصص باقیمانده در کشور را نیز به خارج بفرستیم؟ آیا هیچ شناختی از حوزه IT در بخش دولتی و نیازهای آن وجود دارد که مبلغ نرم افزارهای Open Source رایگان هستیم؟ لطفا یک نرم افزار Open Source رایگان در حد یک Enterprise معرفی کنید. سوال دقیق‌ترین است: وظیفه شورای عالی فناوری اطلاعات، سیاست گذاری، فرهنگ سازی، استانداردسازی، توسعه کاربرد، تامین بودجه، توسعه دانش و تخصص و بومی سازی در کشور است، یا تولید نرم‌افزارهای رایگان (در کمال احترام: استفاده رایگان از زحمات دیگران) و چشم بستن بر

روی تجارب متخصصان این کشور و از بین بردن بازار آن نرم افزارها با انتشار گسترده در سطح کشور؟ لطفا مدل توسعه انتخاب شده خود را ذکر کنید تا ما هم از آن مطلع باشیم؟ آیا هدایت کار را کرد؟ یا شاید دلیل پیشرو بودن آمریکا، کانادا، سوئد، سنگاپور آن است که دولت این کشورها تمامی نرم افزارهای لازم را تولید کرده اند و در اختیار مردمشان قرار داده اند. اصولاً چه کسی می تواند تعهد کند که پورتال سازمانی ارایه شده بر روی CD برای استفاده رایگان دستگاهها و سازمانهای کشور، انتخاب درست و کاملی است؟ ای کاش حداقل نرم افزار استفاده شده، توسعه یافته توسط متخصصان ایرانی و بیرون آمده از دل پروژه های تحقیقاتی، حمایتی (که سرنوشت آنها در حاله ای از ابهام بوده و هست) بود. این نوع اشاعه و ارایه نرم افزار، اگر خدای ناکرده مقبول شود، تنها یک نتیجه به همراه خواهد داشت: تبدیل برنامه نویسان در ابتدای راه کسب تجربه پروژه های بزرگ ایرانی به اپراتورهای نرم افزارهای تولید شده Open Source رایگان خارج از کشور.

کلام و سوال آخر در این باب؛ استفاده از یک نرم افزار Open Source که در آن طرف مرزهای این کشور تولید شده است و تمامی کارهای مربوط به طراحی، تحلیل، توسعه بانک اطلاعاتی، برنامه نویسی هسته و... آن انجام شده است و تمامی Script های استفاده شده برای UI آن نیز از سایت های دیگر به عاریت گرفته شده، چگونه نشان دهنده به روز بودن دانش فناوری اطلاعات در داخل ایران است؟ و در انتها توجه به شیوه معرفی و سعی در استفاده از ابزارهای تبلیغاتی برای کامل و منحصر به فرد جلوه دادن یک سایت با انبوه اشکالات یاد شده خالی از لطف نیست. اصولاً تعجب برانگیز بود اگر در طی چند روز ترافیک این سایت به رقم میلیونی نمی رسید.

در تریبون های رسمی کشور درگاه ملی ایران معرفی شده است، تعجبی ندارد که کاربران این کشور به سایت رسمی کشورشان سر بزنند؟ درخواست برای ثبت سایت در لینکستان ایران هم کاری بسیار عادی و معقول است، اگر یک وبلاگ شخصی نیز در اخبار صدا و سیما و روزنامه های کشور معرفی شود و بگوید من می خواهم فهرست سایت های ایرانی را ایجاد کنم، همگان هم بازدید می کنند، هم درخواست ثبت سایت خود را می دهند.

اتفاقاً این کار کمک می کند پروژه دیگر دولت برای ایجاد فهرست سایت های ایرانی به نتیجه برسد! اما بگذارید در همین ارتباط هم سوالی بپرسم، آمار ارایه شده، آمار Visitor بود یا Hit؟

ای کاش متولیان این پروژه به جای تعجیل در راه اندازی پورتال ملی ایران، نیم نگاهی به تجربیات موجود در کشور، توان و دانش فنی ایجاد شده در کشور و اصول و مبانی این کار می داشتند و پورتالی در شان مردم شریف ایران راه می انداختند. امیدوارم با نگاه به انتقادات و پیشنهادهای دلسوزانه دست اندرکاران این صنعت در کشور، آرزوهای مان را برآورده سازد.

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=353738>

ماشین استناد (استناد خودکار)

ماشین های استناد ابزارهای وب هستند که برای کمک به اساتید و دانشجویان در تهیه استناد بکار می روند . ماشین های استناد در تهیه استناد برای ارائه یک مقاله مکتوب حرفه ای و یا گزارش فوق العاده سودمند می باشند. ماشین استناد دیوید وارلیک یک نمونه از این ابزارهای اتوماتیک است.

استناد به معنای سند قرار دادن چیزی ، تکیه کردن بر چیزی و در اصطلاح اشاره به سخن یا سند پیشین را گویند. معمولا" پژوهشگران در نوشته های خود به آثاری که ربط موضوعی با نوشته آنها دارد ارجاع می دهند و از این آثار برای تایید نظر خویش استفاده می کنند یا تفاوت نظر خود را با اندیشه ها و یافته های جدید نشان می دهند. این آثار را ، که به منابع و

ماخذ نیز شهرت دارد "استناد شده" یا "سند" و نوشته ای که به آن استناد می کنند " استناد کننده " یا "متن" می نامند. استناد در گذشته نیز به گونه ای معمول بوده ولی ضوابطی مدون که بتوان آنها را مبانی نظری چنین امری تلقی کرد ، نداشته است. استناد بیانگر نوعی استفاده از دانش پیشین است. به طور کلی ، نوشته علمی فقط بر خود متکی نیست، بلکه بر بسیاری از منابع پیشین هر موضوع استوار است. نمودار شدن منبعی در سیاهه یک اثر بازگو کننده این مطلب است که در ذهن نویسنده ارتباطی میان اثر وی و مقاله ای که در فهرست ماخذ خود به آن استناد کرده است وجود دارد. با توجه به اهمیت استناد به منابع در یک قالب استاندارد ، ماشین استناد امکان تهیه استناد به را برای پژوهشگران فراهم می سازد.

• ماشین استناد چیست؟

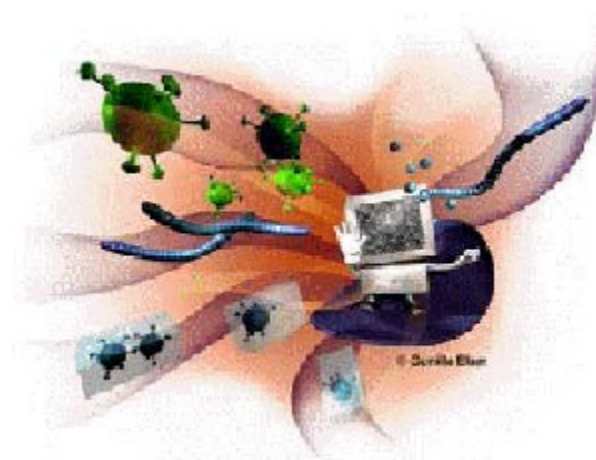
ماشین استناد یک ابزار رایگان وب است که برای کمک به نویسندگان و محققین در استفاده مناسب از اطلاعات (تهیه استناد به شیوه استاندارد) طراحی شده است.

ماشین استناد با عبارات انگلیسی چون :

Citation Machine, Citation Maker, Citation Generator ,Bibbuilder

در اینترنت بکار رفته است.

برای عبارت Citation machine در فرهنگ های لغت و اصطلاحنامه های چاپی فارسی و انگلیسی در دسترس معادلی یافت نشد . در این مقاله

ماشین استناد معادل Citation machine بکار رفته است. با جستجوی این عبارت در موتورهای کاوش ، آدرس URL بسیاری از صفحات وب که حاوی این عبارت است مشاهده می شود. با رجوع به این آدرس ها می توان توضیح مختصری درباره یک ماشین استناد خاص و یا به صفحه خانگی آن ماشین استناد دست یافت. تعداد زیادی از این آدرس ها به صفحه خانگی ماشین استناد دیوید وارلیک منتهی می شود. ادبیات تحقیق درباره ماشین استناد در منابع چاپی یافت نشد و در منابع الکترونیکی محدود به مقاله پیتز ورمیرنمی باشد که از آن استفاده شده است.

ماشین های استنادی که در این مقاله معرفی می شوند به شیوه های استاندارد زیر استناد تهیه می نمایند:

[۱]APA: شیوه استناد انجمن روان شناسان امریکا می باشد که اغلب در حوزه علوم اجتماعی مورد استفاده قرار می گیرد.

[۲]MLA: شیوه انجمن زبان مدرن می باشد و اغلب در مطالعات زبان ، ادبیات تطبیقی ، نقد سواد زبان خارجی و دیگر حوزه های علوم انسانی بکار می رود.

Chicago: در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی کاربرد دارد.

• ماشین استناد دیوید وارلیک

این ابزار پیوسته ابتکار دیوید وارلیک [۳] می باشد و در قالب پروژه [۴] landmark در ۲۹ اکتبر سال ۲۰۰۰ ایجاد شده است . این ماشین استناد در ژانویه ۲۰۰۴ با تغییرات عمده مجددا طراحی شده است . آخرین ویرایش در آوریل ۲۰۰۶ تهیه شده است که همزمان با اتمام این مقاله بود. در نسخه جدید صفحه خانگی و آدرس ماشین استناد مذکور تغییر یافته است که البته از طریق آدرس قبلی نیز به ویرایش جدید ارجاع می شود. نسخه جدید با عنوان Sonoi citation Machinn landmark معرفی شده است . صفحه خانگی ویرایش ۲۰۰۶ یک نقشه جهان می باشد که کاربر با کلیک روی کشور مورد نظر به صفحه اصلی جهت انتخاب شیوه استناد مورد نظر ارجاع داده می شود.

ورمیرن [۵] ماشین استناد وارلیک را اولین استناد خودکار تهیه شده معرفی می نماید برای اینکه این ماشین ابتدا برای سازمان دادن استفاده از اطلاعات طراحی شده بود اما به تدریج تبدیل به ابزاری مفید برای کنترل سرقت ادبی شد. امروزه ماشین استناد توسط نویسندگان برای اثبات ادعای آنها در عدم وجود سرقت ادبی (موضوعی که با استفاده و دسترسی آزاد به میلیون ها منبع در اینترنت وسوسه انگیز است) در کارشان بکار می رود . بدین معنی که نویسنده با استفاده از ماشین استناد از تمامی منابعی که در تهیه اثر خود بطور مستقیم و یا غیر مستقیم بکار برده است استنادی به شیوه استاندارد تهیه و در اثر خود می آورد.

نویسندگان و محققین با استفاده از ماشین استناد دیوید وارلیک تاکنون (۵ آوریل ۲۰۰۶) ۷۶۵۴۳۴ استناد تهیه نموده اند.

استفاده از این ماشین استناد بسیار آسان است و نویسندگان با کاربرد آن در تهیه استناد مهارت پیدا می کنند و همچنین فرایند استناد را درک می نمایند.

با استفاده از این برنامه امکان تهیه استناد منابع چاپی و الکترونیکی به دوشیوه APA و MLA برای تمامی پژوهشگران فراهم می گردد.

برای استفاده از این برنامه کافیسست که پژوهشگر به سایت <http://www.citationmachine.net> مراجعه نموده و به موارد زیر توجه نماید:

(۱) نوع منبع اطلاعاتی که به آن استناد نموده است را از لیست موجود در سمت چپ کلیک نماید.

(۲) فرم صفحه وبی که ظاهر می شود را با اطلاعات منبع تکمیل نماید.

- ۳) سپس روی کلمه make Citation کلیک نمایید تا استناد به دو شیوه APA و MLA ایجاد شود.
- ۴) استناد ایجاد شده بوسیله ماشین استناد را انتخاب و در صفحه مورد نظر خود الصاق نمایید.
- در تهیه استناد به کمک ماشین استناد مذکور به موارد زیر باید دقت نمود:
- انتخاب نوع اثری (منابع چاپی ، منابع الکترونیک) که برای آن استناد تهیه می شود ، راهنمایی لازم از طریق یک منو به کاربر ارائه می شود.
 - فیلدهای خالی مورد نیاز در فرم استناد باید به دقت و به درستی پر شود اگر فیلدهای بدون پاسخ زیاد باشند استناد تهیه شده دقیق نخواهد بود.
 - نکته مهم دیگر در استفاده از ماشین استناد ، انتخاب شیوه ادبی نگارش (APA,MLA) می باشد.
 - در این ماشین استناد نیازی به وارد کردن نقطه گذاری در فرم استناد نیست ، اما هر کجا لازم باشد می بایست با حروف بزرگ نوشته شود.
 - اگر فرمت استناد عرضه شده توسط ماشین استناد کمی متفاوت از فرمت استناد به دو شیوه مذکر باشد ، بهترین کار این است که اطلاعات وارد شده در فرم استناد مرور شود و موارد اشتباه اصلاح شود . دکمه "Show my citation" به کاربر این امکان را می دهد که استناد عرضه شده را واریسی و اصلاح نماید.
 - استناد عرضه شده بوسیله ماشین استناد میبایست پس از واریسی در فایل ورد ذخیره شود.
- انواع منابعی استناد به منابع چاپی و الکترونیکی که این برنامه اماکن تهیه استناد آنها را فراهم می آورد:

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=266570>

مبانی شبکه کامپیوتر Network

شبکه های بدون کابل را بررسی کنیم ؛ مثلاً" در صورتیکه این نوع شبکه ها را در یک فضای کوچک نظیر یک ساختمان اداری ایجاد کرده باشیم و دارای یک کامپیوتر laptop باشیم که از کارت شبکه مخصوص بدون کابل استفاده

می نماید ، در هر مکانی از اداره مورد نظر که مستقر شده باشیم با استفاده از Laptop می توان بسادگی به شبکه متصل و از امکانات مربوطه استفاده کرد.

شبکه های بدون کابل یکی از چندین روش موجود بمنظور اتصال چند کامپیوتر بیکدیگر و ایجاد یک شبکه کامپیوتری است . در شبکه های فوق برای ارسال اطلاعات بین کامپیوترهای موجود در شبکه از امواج رادیویی استفاده می شود.

تکنولوژی شبکه های بدون کابل از ایده " ضرورتی به کابل ها ی جدید نمی باشد" ، استفاده می نمایند. در این نوع شبکه ها ، تمام کامپیوترها با استفاده از سیگنال هائی رادیویی اقدام به انتشار اطلاعات مورد نظر برای یکدیگر می نمایند. این نوع شبکه ها دارای ساختاری ساده بوده و راحتی

می توان یک کامپیوتر متصل به این نوع از شبکه ها را مکان های دیگر استقرار و کماکن از امکانات شبکه بهره مند گردید

• تعریف نت Net : شبکه کامپیوتر Network چیست

هسته اصلی سیستمهای توزیع اطلاعات را شبکههای کامپیوتری تشکیل می دهند. مفهوم شبکههای کامپیوتری بر پایه اتصال کامپیوترها و دیگر تجهیزات سخت افزاری به یکدیگر برای ایجاد امکان ارتباط و تبادل اطلاعات استوار شده است. گروهی از کامپیوترها و دیگر تجهیزات متصل به هم را یک شبکه می نامند.

• یک تعریف از شبکه کامپیوتر Network

کامپیوترهایی که در یک شبکه واقع هستند، می توانند اطلاعات، پیام، نرم افزار و سخت افزارها را بین یکدیگر به اشتراک بگذارند. به اشتراک گذاشتن اطلاعات، پیام ها و نرم افزارها، تقریباً برای همه قابل تصور است در این فرآیند نسخه ها یا کپی اطلاعات نرم افزاری از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر منتقل می شود. هنگامی که از به اشتراک گذاشتن سخت افزار سخن می گوئیم به معنی آن است که تجهیزاتی نظیر چاپگر یا دستگاه مودم را می توان به یک کامپیوتر متصل کرد و از کامپیوتر دیگر واقع در همان شبکه، از آنها استفاده نمود.

• انواع شبکه از لحاظ مکانی و جغرافیایی Range

طبقه بندی براساس گستره جغرافیایی (Range) شبکههای کامپیوتری براساس موقعیت و محل نصب دارای انواع متفاوتی هستند. که چهار شبکه محلی (LAN) یا Local Area Network ، شبکه های شهری یا (Metropolitan Area Network MAN) ، شبکه های MAN معمولاً از ترکیب و ادغام دو یا چند شبکه LAN به وجود می آیند. ، Wide Area Network WAN یا شبکه های گسترده وجود دارد.

• اجزای شبکه کامپیوتری

یک شبکه کامپیوتری شامل اجزایی است که برای درک کارکرد شبکه لازم است تا با کارکرد هر یک از این اجزا آشنا شوید. شبکه های کامپیوتری در

یک نگاه کلی دارای چهار قسمت هستند. ؛ کامپیوتر سرویس دهنده server ، کامپیوتر سرویس گیرنده یا Client ، محیط انتقال اطلاعات ؛ تجهیزات جانبی یا منابع سخت افزاری اجزا اصلی شبکه های کامپیوتری هستند.

● محیط انتقال اطلاعات

تمام شبکه های کامپیوتری دارای بخش سوم هستند که بستر یا محیط انتقال اطلاعات را فراهم می کند. متداول ترین محیط انتقال در یک شبکه کابل است.

بحث امروز ما نیز در مورد نوعی از محیط انتقال اطلاعات است که به شبکه را با امواج رادیویی وبدون سیم متصل می نماید.

● مبانی شبکه های بدون کابل - وایرلس Wireless

تکنولوژی شبکه های بدون کابل از ایده " ضرورتی به کابل ها ی جدید نمی باشد" ، استفاده می نمایند. در این نوع شبکه ها ، تمام کامپیوترها با استفاده از سیگنال هائی رادیویی اقدام به انتشار اطلاعات مورد نظر برای یکدیگر می نمایند. این نوع شبکه ها دارای ساختاری ساده بوده و براحتی می توان یک کامپیوتر متصل به این نوع از شبکه ها را مکان های دیگر استقرار و کماکن از امکانات شبکه بهره مند گردید مثلا" در صورتیکه این نوع شبکه ها را در یک فضای کوچک نظیر یک ساختمان اداری ایجاد کرده باشیم و دارای یک کامپیوتر laptop باشیم که از کارت شبکه مخصوص بدون کابل استفاده می نماید ، در هر مکانی از اداره مورد نظر که مستقر شده باشیم با استفاده از Laptop می توان بسادگی به شبکه متصل و از امکانات مربوطه استفاده کرد.

● نگاهی فنی به شبکه های کامپیوتری

شبکه های کامپیوتری از نقطه نظر نوع خدمات و سرویس دهی به دو گروه : نظیر به نظیر و سرویس گیرنده / سرویس دهنده تقسیم می گردند. در شبکه های نظیر به نظیر هر کامپیوتر قادر به ایفای وظیفه در دو نقش سرویس گیرنده و سرویس دهنده در هر لحظه است . در شبکه های سرویس گیرنده / سرویس دهنده ، هر کامپیوتر صرفا" می تواند یک نقش را بازی نماید. (سرویس دهنده یا سرویس گیرنده) . در شبکه های بدون کابل که بصورت نظیر به نظیر پیاده سازی می گردند ، هر کامپیوتر قادر به ارتباط مستقیم با هر یک از کامپیوترهای موجود در شبکه است . برخی دیگر از شبکه های بدون کابل بصورت سرویس گیرنده / سرویس دهنده ، پیاده سازی می گردند. این نوع شبکه ها دارای یک Access point می باشند. دستگاه فوق یک کنترل کننده کابلی بوده و قادر به دریافت و ارسال اطلاعات به آداپتورهای بدون کابل (کارت های شبکه بدون کابل) نصب شده در هر یک از کامپیوترها می باشند.

● شبکه های بدون کابل Wireless

چهار نوع متفاوت از شبکه های بدون کابل وجود دارد (از کند و ارزان تا سریع و گران)

۱) BlueTooth

۲) IrDA

۳) HomeRF(SWAP)

۴) WECA)Wi-Fi

▪ نگاهی به انواع شبکه های بدون سیم Wireless

شبکه های Bluetooth در حال حاضر عمومیت نداشته و بنظر قادر به پاسخگویی به کاربران برای شبکه های با سرعت بالا نمی باشند. Infrared Data Association (IrDA) استاندارد بمنظور ارتباط دستگاههایی است که از سیگنال های نوری مادون قرمز استفاده می نمایند. استاندارد فوق نحوه عملیات کنترل از راه دور، (تولید شده توسط یک تولید کننده خاص) و یک دستگاه راه دور (تولید شده توسط تولید کننده دیگر) را تبیین می کند. دستگاههای IrDA از نورمادون قرمز استفاده می نمایند.

▪ مدل های Wi-Fi و SWAP

قبل از بررسی مدل های Wi-Fi و SWAP لازم است که در ابتدا با استاندارد اولیه ای که دو مدل فوق بر اساس آنها ارائه شده اند ، بیشتر آشنا شویم . اولین مشخصات شبکه های اترنت بدون کابل با نام IEEE 802.11 توسط موسسه IEEE عرضه گردید. در استاندارد فوق دو روش بمنظور ارتباط بین دستگاهها با سرعت دو مگابیت در ثانیه مطرح شد. دو روش فوق بشرح زیر می باشند :

- Direct-sequence spread spectrum (DSSS)

- Frequency-hopping spread spectrum (FHSS)

دو روش فوق از تکنولوژی Frequency-shift keying (FSK) استفاده می نمایند. همچنین دو روش فوق از امواج رادیویی Spread-spectrum در محدوده ۲/۴ گیگاهرتز استفاده می نمایند.

Spread Spectrum ، بدین معنی است که داده مورد نظر برای ارسال به بخش های کوچکتر تقسیم و هر یک از آنها با استفاده از فرکانس های گسسته قابل دستیابی در هر زمان ، ارسال خواهند شد. دستگاههایی که از DSSS استفاده می نمایند ، هر بایت داده را به چندین بخش مجزا تقسیم و آنها را بصورت همزمان با استفاده از فرکانس های متفاوت ، ارسال می دارند. DSSS از پهنای باند بسیار بالایی استفاده می نماید (تقریباً " ۲۲ مگاهرتز) دستگاههایی که از FHSS استفاده می نمایند ، دریک زمان پیوسته کوتاه ، اقدام به ارسال داده کرده و با شیفت دادن فرکانس (hop) بخش دیگری از اطلاعات را ارسال می نمایند. با توجه به اینکه هر یک از دستگاههای FHSS که با یکدیگر مرتبط می گردند ، بر اساس فرکانس مربوطه ای که می بایست Hop نمایند و از هر فرکانس در یک بازه زمانی بسیار کوتاه استفاده می نمایند (حدوداً " ۴۰۰ میلی ثانیه) ، بنابراین می توان از چندین شبکه FHSS در یک محیط استفاده کرد(بدون اثرات جانبی) . دستگاههای FHSS صرفاً دارای پهنای باند یک مگاهرتز و یا کمتر می باشند.

▪ HomeRF و SWAP

HomeRF ، اتحادیه ای است که استاندارد با نام Shared Wireless Access protocol (SWAP) را ایجاد نموده است . SWAP دارای شش کانال صوتی متفاوت بر اساس استاندارد DECT و 802.11 است. دستگاههای SWAP در هر ثانیه ۵۰ hop ایجاد و در هر ثانیه قادر به ارسال یک مگابیت در ثانیه می باشند. در برخی از مدل ها میزان ارسال اطلاعات تا دو مگابیت در ثانیه هم می رسد. ، توانایی فوق ارتباط مستقیم به تعداد اینترفیس های موجود در محیط عملیاتی دارد.

▪ مزایای SWAP

مزایای SWAP عبارتند از :

- قیمت مناسب
 - نصب آسان
 - به کابل های اضافه نیاز نخواهد بود
 - دارای Access point نیست
 - دارای شش کانال صوتی دو طرفه و یک کانال داده است
 - امکان استفاده از ۱۲۷ دستگاه در هر شبکه وجود دارد.
 - امکان داشتن چندین شبکه در یک محل را فراهم می نماید.
 - امکان رمزنگاری اطلاعات بمنظور ایمن سازی داده ها وجود دارد.
- اشکالات SWAP

برخی از اشکالات SWAP عبارتند از :

- دارای سرعت بالا نیست (در حالت عادی یک مگابیت در ثانیه)
- دارای دامنه محدودی است (۷۵ تا ۱۲۵ فوت / ۲۳ تا ۳۸ متر)
- با دستگاههای FHSS سازگار نیست .
- دستگاههای دارای فلز و یا وجود دیوار می تواند باعث افت ارتباطات شود.
- استفاده در شبکه های کابلی ، مشکل است .

ترانسپور بدون کابل واقعی به همراه یک آنتن کوچک در یک کارت PCI , ISA و یا PCMCIA ایجاد (ساخته) می گردد. در صورتیکه از یک کامپیوتر Laptop استفاده می شود ، کارت PCMCIA بصورت مستقیم به یکی از اسلات های PCMCIA متصل خواهد شد. در کامپیوترهای شخصی ، می بایست از یک کارت اختصاصی ISA ، کارت PCI HomeRF و یا یک کارت PCMCIA به همراه یک آداپتور مخصوص ، استفاده کرد. با توجه به ضرورت استفاده از کارت های اختصاصی ، صرفاً کامپیوترها را می توان در یک شبکه SWAP استفاده کرد. چاپگرها و سایر وسایل جانبی می بایست مستقیماً به یک کامپیوتر متصل و توسط کامپیوتر مورد نظر بعنوان یک منبع اشتراکی مورد استفاده قرار گیرند.

اکثر شبکه های SWAP بصورت " نظیر به نظیر " می باشند . برخی از تولیدکنندگان اخیراً بمنظور افزایش دامنه تاثیر پذیری در شبکه های بدون کابل ، Access point هائی را به بازار عرضه نموده اند. شبکه های HomeRF نسبت به سایر شبکه های بدون کابل ، دارای قیمت مناسب تری می باشند.

▪ شبکه های موسوم به WECA و Wi-Fi

Wireless Ethernet Compatibility Alliance (WECA) رویکرد جدیدی را نسبت به HomeRF ارائه نموده است . Wi-Fi ، استاندارد است که به تمام تولیدکنندگان برای تولید محصولات مبتنی بر استاندارد IEEE ۸۰۲,۱۱ تاکید می نماید . مشخصات فوق FHSS را حذف و تاکید بر استفاده از

DSSS دارد. (بدلیل ظرفیت بالا در نرخ انتقال اطلاعات) . بر اساس IEEE ۸۰۲,۱۱b ، هر دستگاه قادر به برقراری ارتباط با سرعت یازده مگابیت در ثانیه است . در صورتیکه سرعت فوق پاسخگو نباشد ، بتدریج سرعت به ۵/۵ مگابیت در ثانیه ، دو مگابیت در ثانیه و نهایتاً" به یک مگابیت در ثانیه تنزل پیدا خواهد کرد. بدین ترتیب شبکه از صلابت و اعتماد بیشتری برخوردار خواهد بود.

- مزایای Wi-Fi عبارتند از :

(۱) سرعت بالا یازده مگابیت در ثانیه

(۲) قابل اعتماد

(۳) دارای دامنه بالائی می باشند ۱,۰۰۰ فوت یا ۳۰۵ متر در فضای باز و ۲۵۰ تا ۴۰۰ فوت / ۷۶ تا ۱۲۲ متر در فضای بسته

(۴) با شبکه های کابلی بسادگی ترکیب می گردد.

(۵) با دستگاههای ۸۰۲,۱۱ DSSS (اولیه) سازگار است .

- اشکالات Wi-Fi

برخی از اشکالات Wi-Fi عبارتند از :

(۱) گران قیمت می باشند.

(۲) پیکربندی و تنظیمات آن مشکل است .

(۳) نوسانات سرعت زیاد است .

Wi-Fi سرعت شبکه های اترنت را بدون استفاده از کابل در اختیار قرار می دهد. کارت های سازگار با Wi-Fi بمنظور استفاده در شبکه های " نظیر به نظیر " وجود دارد ، ولی معمولاً" Wi-Fi به Access Point نیاز خواهد داشت . اغلب Access point ها دارای یک اینترفیس بمنظور اتصال به یک شبکه کابلی اترنت نیز می باشند. اکثر ترانسپورهای Wi-Fi بصورت کارت های PCMCIA عرضه شده اند. برخی از تولیدکنندگان کارت های PCI و یا ISA را نیز عرضه نموده اند.

<http://vista.ir/?view=article&id=283081>

مبانی شبکه کامپیوتر Network ؛ شبکه های بدون کابل – بی سیم یا

وایرلس Wireless

شبکه های بدون کابل یکی از چندین روش موجود بمنظور اتصال چند کامپیوتر بیکدیگر و ایجاد یک شبکه کامپیوتری است . در شبکه های فوق برای ارسال اطلاعات بین کامپیوترهای موجود در شبکه از امواج رادیویی استفاده می شود. تکنولوژی شبکه های بدون کابل از ایده " ضرورتی به کابل ها ی جدید نمی باشد" ، استفاده می نمایند. درمجموع با شبکه بسیم می توان ؛ یک شبکه ای سیارداشته باشیم لب نابهایی که توسط کارمندان حرکت می کند ؛ حتی کامپیوتر تعبیه شده رو خودرو پلیس و

پس در مباحث شبکه های کامپیوتری بحثی مهم است. در این گفتار با مبانی و تعریف شبکه های کامپیوتری و اجزا تشکیل دهنده آن آشنایی مختصری پیدا می کنیم سپس با انواع شبکه های بی سیم ؛ بدون سیم ؛ وایرلس و تکنولوژیهای به کار رفته در آن آشنا خواهیم شد ؛ شاید قسمتهای انتهایی گفتار کمی فنی به نظر برسد اما به هر تقدیر؛ فن آوری نوین شبکه های کامپیوتری به خصوص شبکه های بی سیم بحث روز است . شبکه های بدون کابل را بررسی کنیم

مثلاً در صورتیکه این نوع شبکه ها را در یک فضای کوچک نظیر یک ساختمان اداری ایجاد کرده باشیم و دارای یک کامپیوتر laptop باشیم که از کارت شبکه مخصوص بدون کابل استفاده می نماید ، در هر مکانی از اداره مورد نظر که مستقر شده باشیم با استفاده از Laptop می توان بسادگی به شبکه متصل و از امکانات مربوطه استفاده کرد. شبکه های بدون کابل یکی از چندین روش موجود بمنظور اتصال چند کامپیوتر بیکدیگر و ایجاد یک شبکه کامپیوتری است . در شبکه های فوق برای ارسال اطلاعات بین کامپیوترهای موجود در شبکه از امواج رادیویی استفاده می شود. تکنولوژی شبکه های بدون کابل از ایده " ضرورتی به کابل ها ی جدید نمی باشد" ، استفاده می نمایند.

در این نوع شبکه ها ، تمام کامپیوترها با استفاده از سیگنال هائی رادیویی اقدام به انتشار اطلاعات مورد نظر برای یکدیگر می نمایند. این نوع شبکه ها دارای ساختاری ساده بوده و براحتی می توان یک کامپیوتر متصل به این نوع از شبکه ها را مکان های دیگر استقرار و کماکان از امکانات شبکه بهره مند گردید تعریف نت Net : شبکه کامپیوتر Network چیست هسته اصلی سیستمهای توزیع اطلاعات را شبکههای کامپیوتری تشکیل می دهند. مفهوم شبکههای کامپیوتری بر پایه اتصال کامپیوترها و دیگر تجهیزات سخت افزاری به یکدیگر برای ایجاد امکان ارتباط و تبادل اطلاعات استوار شده است. گروهی از کامپیوترها و دیگر تجهیزات متصل به هم را یک شبکه می نامند.

یک تعریف از شبکه کامپیوتر Network کامپیوترهایی که در یک شبکه واقع هستند، می توانند اطلاعات، پیام، نرم افزار و سخت افزارها را بین یکدیگر به اشتراک بگذارند. به اشتراک گذاشتن اطلاعات، پیام ها و نرم افزارها، تقریباً برای همه قابل تصور است در این فرآیند نسخه ها یا کپی اطلاعات نرم افزاری از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر منتقل می شود. هنگامی که از به اشتراک گذاشتن سخت افزار سخن می گوئیم به معنی آن است که تجهیزاتی نظیر چاپگر یا دستگاه مودم را می توان به یک کامپیوتر متصل کرد و از کامپیوتر دیگر واقع در همان شبکه، از آن ها استفاده نمود. انواع شبکه از لحاظ مکانی و جغرافیایی Range طبقه بندی براساس گستره جغرافیایی (Range) شبکه های کامپیوتری براساس موقعیت و محل نصب

دارای انواع متفاوتی هستند. که چهار شبکه

(۱) شبکه محلی (LAN) یا Local Area Network

(۲) شبکه‌های شهری یا (Metropolitan Area Network MAN)

(۳) شبکه‌های MAN معمولاً از ترکیب و ادغام دو یا چند شبکه LAN به وجود می‌آیند.

(۴) Wide Area Network WAN یا شبکه‌های گسترده وجود دارد.

اجزای شبکه کامپیوتری یک شبکه کامپیوتری شامل اجزایی است که برای درک کارکرد شبکه لازم است تا با کارکرد هر یک از این اجزا آشنا شوید. شبکه‌های کامپیوتری در یک نگاه کلی دارای چهار قسمت هستند.؛ کامپیوتر سرویس‌دهنده server، کامپیوتر سرویس‌گیرنده یا Client، محیط انتقال اطلاعات؛ تجهیزات جانبی یا منابع سخت‌افزاری اجزا اصلی شبکه‌های کامپیوتری هستند محیط انتقال اطلاعات تمام شبکه‌های کامپیوتری دارای بخش سومی هستند که بستر یا محیط انتقال اطلاعات را فراهم می‌کند. متداول ترین محیط انتقال در یک شبکه کابل است. بحث امروز ما نیز در مورد نوعی از محیط انتقال اطلاعات است که به شبکه را با امواج رادیویی و بدون سیم متصل می نماید مبنای شبکه های بدون کابل - وایرلس Wireless تکنولوژی شبکه های بدون کابل از ایده " ضرورتی به کابل ها ی جدید نمی باشد" ، استفاده می نمایند. در این نوع شبکه ها ، تمام کامپیوترها با استفاده از سیگنال هائی رادیونی اقدام به انتشار اطلاعات مورد نظر برای یکدیگر می نمایند. این نوع شبکه ها دارای ساختاری ساده بوده و براحتی می توان یک کامپیوتر متصل به این نوع از شبکه ها را مکان های دیگر استقرار و کماکن از امکانات شبکه بهره مند گردید مثلاً" در صورتیکه این نوع شبکه ها را در یک فضای کوچک نظیر یک ساختمان اداری ایجاد کرده باشیم و دارای یک کامپیوتر laptop باشیم که از کارت شبکه مخصوص بدون کابل استفاده می نماید ، در هر مکانی از اداره مورد نظر که مستقر شده باشیم با استفاده از Laptop می توان بسادگی به شبکه متصل و از امکانات مربوطه استفاده کرد. نگاهی فنی به شبکه های کامپیوتری شبکه های کامپیوتری از نقطه نظر نوع خدمات و سرویس دهی به دو گروه :

(۱) نظیر به نظیر

(۲) سرویس گیرنده / سرویس دهنده

نقسیم می گردند. در شبکه های نظیر به نظیر هر کامپیوتر قادر به ایفای وظیفه در دو نقش سرویس گیرنده و سرویس دهنده در هر لحظه است . در شبکه های سرویس گیرنده / سرویس دهنده ، هر کامپیوتر صرفاً" می تواند یک نقش را بازی نماید. (سرویس دهنده یا سرویس گیرنده) . در شبکه های بدون کابل که بصورت نظیر به نظیر پیاده سازی می گردند ، هر کامپیوتر قادر به ارتباط مستقیم با هر یک از کامپیوترهای موجود در شبکه است . برخی دیگر از شبکه های بدون کابل بصورت سرویس گیرنده / سرویس دهنده ، پیاده سازی می گردند. این نوع شبکه ها دارای یک Access point می باشند. دستگاه فوق یک کنترل کننده کابلی بوده و قادر به دریافت و ارسال اطلاعات به آداپتورهای بدون کابل (کارت های شبکه بدون کابل) نصب شده در هر یک از کامپیوترها می باشند. شبکه های بدون کابل Wireless چهار نوع متفاوت از شبکه های بدون کابل وجود دارد (از کند و ارزان تا سریع و گران)

• BlueTooth

• IrDA

• HomeRF(SWAP)

(• WECA)Wi-Fi

در مورد فن آوری بیسیم یا تکنولوژی فن آوری Wireless (بی سیم) چه می دانید نگاهی به انواع شبکه های بدون سیم Wireless شبکه های Bluetooth در حال حاضر عمومیت نداشته و بنظر قادر به پاسخگویی به کاربران برای شبکه ها ی با سرعت بالا نمی باشند. IrDA(Infrared Data Association) استاندارد بمنظور ارتباط دستگاههایی است که از سیگنال های نوری مادون قرمز استفاده می نمایند. استاندارد فوق نحوه عملیات کنترل از راه دور، (تولید شده توسط یک تولید کننده خاص) و یک دستگاه راه دور (تولید شده توسط تولید کننده دیگر) را تبیین می کند. دستگاههای IrDA از نورمادون قرمز استفاده می نمایند. مدل های SWAP و Wi-Fi قبل از بررسی مدل های SWAP و Wi-Fi لازم است که در ابتدا با استاندارد اولیه ای که دو مدل فوق بر اساس آنها ارائه شده اند ، بیشتر آشنا شویم . اولین مشخصات شبکه های اترنت بدون کابل با نام IEEE ۸۰۲,۱۱ توسط موسسه IEEE عرضه گردید. در استاندارد فوق دو روش بمنظور ارتباط بین دستگاهها با سرعت دو مگابیت در ثانیه مطرح شد. دو روش فوق بشرح زیر می باشند :

• (DSSS)Direct-sequence spread spectrum

(• FHSS)Frequency-hopping spread spectrum

دو روش فوق از تکنولوژی (FSK)Frequency-shift keying استفاده می نمایند. همچنین دو روش فوق از امواج رادیویی Spread-spectrum در محدوده ۲/۴ گیگاهرتز استفاده می نمایند. Spread Spectrum ، بدین معنی است که داده مورد نظر برای ارسال به بخش های کوچکتر تقسیم و هر یک از آنها با استفاده از فرکانس های گسسته قابل دستیابی در هر زمان ، ارسال خواهند شد. دستگاههایی که از DSSS استفاده می نمایند ، هر بابت داده را به چندین بخش مجزا تقسیم و آنها را بصورت همزمان با استفاده از فرکانس های متفاوت ، ارسال می دارند. DSSS از پهنای باند بسیار بالایی استفاده می نماید (تقریبا " ۲۲ مگاهرتز) دستگاههایی که از FHSS استفاده می نمایند ، دریک زمان پیوسته کوتاه ، اقدام به ارسال داده کرده و با شیفت دادن فرکانس (hop) بخش دیگری از اطلاعات را ارسال می نمایند. با توجه به اینکه هر یک از دستگاههای FHSS که با یکدیگر مرتبط می گردند ، بر اساس فرکانس مربوطه ای که می بایست Hop نمایند و از هر فرکانس در یک بازه زمانی بسیار کوتاه استفاده می نمایند (حدودا " ۴۰۰ میلی ثانیه) ، بنابراین می توان از چندین شبکه FHSS در یک محیط استفاده کرد(بدون اثرات جانبی) . دستگاههای FHSS صرفا دارای پهنای باند یک مگاهرتز و یا کمتر می باشند. HomeRF و SWAP HomeRF ، اتحادیه ای است که استاندارد با نام (SWAP)Shared Wireless Access protocol) را ایجاد نموده است . SWAP دارای شش کانال صوتی متفاوت بر اساس استاندارد DECT و ۸۰۲,۱۱ است. دستگاههای SWAP در هر ثانیه ۵۰ hop ایجاد و در هر ثانیه قادر به ارسال یک مگابیت در ثانیه می باشند. در برخی از مدل ها میزان ارسال اطلاعات تا دو مگابیت در ثانیه هم می رسد. ، توانایی فوق ارتباط مستقیم به تعداد اینترفیس های موجود در محیط عملیاتی دارد. مزایای SWAP مزایای SWAP عبارتند از :

• قیمت مناسب

• نصب آسان

- به کابل های اضافه نیاز نخواهد بود
- دارای Access point نیست
- دارای شش کانال صوتی دو طرفه و یک کانال داده است
- امکان استفاده از ۱۲۷ دستگاه در هر شبکه وجود دارد.
- امکان داشتن چندین شبکه در یک محل را فراهم می نماید.
- امکان رمزنگاری اطلاعات بمنظور ایمن سازی داده ها وجود دارد. اشکالات SWAP برخی از اشکالات SWAP عبارتند از :
- دارای سرعت بالا نیست (در حالت عادی یک مگابیت در ثانیه)
- دارای دامنه محدودی است (۷۵ تا ۱۲۵ فوت / ۲۳ تا ۳۸ متر)
- با دستگاههای FHSS سازگار نیست .
- دستگاههای دارای فلز و یا وجود دیوار می تواند باعث افت ارتباطات شود.
- استفاده در شبکه های کابلی ، مشکل است . ترانسپور بدون کابل واقعی به همراه یک آنتن کوچک در یک کارت PCI , ISA و یا PCMCIA ایجاد(ساخته) می گردد. در صورتیکه از یک کامپیوتر Laptop استفاده می شود ، کارت PCMCIA بصورت مستقیم به یکی از اسلات های PCMCIA متصل خواهد شد. در کامپیوترهای شخصی ، می بایست از یک کارت اختصاصی ISA ، کارت PCI HomeRF و یا یک کارت PCMCIA به همراه یک آداپتور مخصوص ، استفاده کرد. با توجه به ضرورت استفاده از کارت های اختصاصی ، صرفاً کامپیوترها را می توان در یک شبکه SWAP استفاده کرد. چاپگرها و سایر وسایل جانبی می بایست مستقیماً به یک کامپیوتر متصل و توسط کامپیوتر مورد نظر بعنوان یک منبع اشتراکی مورد استفاده قرار گیرند. اکثر شبکه های SWAP بصورت " نظیر به نظیر " می باشند .
- برخی از تولیدکنندگان اخیراً بمنظور افزایش دامنه تاثیر پذیری در شبکه های بدون کابل ، Access point هائی را به بازار عرضه نموده اند. شبکه های HomeRF نسبت به سایر شبکه های بدون کابل ، دارای قیمت مناسب تری می باشند. شبکه های موسوم به WECA و Wi-Fi Wireless Ethernet Compatibility Alliance (WECA) رویکرد جدیدی را نسبت به HomeRF ارائه نموده است . Wi-Fi ، استاندارد است که به تمام تولیدکنندگان برای تولید محصولات مبتنی بر استاندارد IEEE ۸۰۲,۱۱ تأکید می نماید . مشخصات فوق FHSS را حذف و تأکید بر استفاده از DSSS دارد. (بدلیل ظرفیت بالا در نرخ انتقال اطلاعات) . بر اساس IEEE ۸۰۲,۱۱b ، هر دستگاه قادر به برقراری ارتباط با سرعت یازده مگابیت در ثانیه است . در صورتیکه سرعت فوق پاسخگو نباشد ، بتدریج سرعت به ۵/۵ مگابیت در ثانیه ، دو مگابیت در ثانیه و نهایتاً به یک مگابیت در ثانیه تنزل پیدا خواهد کرد. بدین ترتیب شبکه از صلابت و اعتماد بیشتری برخوردار خواهد بود. مزایای Wi-Fi عبارتند از :
- سرعت بالا یازده مگابیت در ثانیه
- قابل اعتماد
- دارای دامنه بالائی می باشند ۱,۰۰۰ فوت یا ۳۰۵ متر در فضای باز و ۲۵۰ تا ۴۰۰ فوت / ۷۶ تا ۱۲۲ متر در فضای بسته
- با شبکه های کابلی بسادگی ترکیب می گردد.

- با دستگاههای ۸۰۲,۱۱ DSSS (اولیه) سازگار است . اشکالات Wi-Fi برخی از اشکالات Wi-Fi عبارتند از :
- گران قیمت می باشند.
- پیکربندی و تنظیمات آن مشکل است .
- نوسانات سرعت زیاد است . Wi-Fi سرعت شبکه های اترنت را بدون استفاده از کابل در اختیار قرار می دهد. کارت های سازگار با Wi-Fi بمنظور استفاده در شبکه های " نظیر به نظیر " وجود دارد ، ولی معمولا " Wi-Fi به Access Point نیاز خواهد داشت . اغلب Access point ها دارای یک اینترفیس بمنظور اتصال به یک شبکه کابلی اترنت نیز می باشند. اکثر ترانسپورهای Wi-Fi بصورت کارت های PCMCIA عرضه شده اند. برخی از تولیدکنندگان کارت های PCI و یا ISA را نیز عرضه نموده اند.

منبع : انجمن علمی دانشگاه شیخ بهایی

<http://vista.ir/?view=article&id=343648>

مبانی فیبرنوری

فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است . امروزه از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر: شبکه های تلفن شهری و بین شهری ، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده بعمل می آید. فیبرنوری رشته ای از تارهای شیشه ای بوده که هر یک از تارها دارای ضخامتی معادل تار موی انسان را داشته و از آنان برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود.

مبانی فیبر نوری

فیبر نوری ، رشته ای از تارهای بسیار نازک شیشه ای بوده که قطر هر یک از تارها نظیر قطر یک تار موی انسان است . تارهای فوق در کلاف هائی سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند. از فیبر نوری بمنظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می شود. یک فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است :

• هسته (Core) . هسته نازک شیشه ای در مرکز فیبر که سیگنال های نوری در آن حرکت می نمایند.

• روکش (Cladding) . بخش خارجی فیبر بوده که دورتادور هسته را احاطه کرده و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می گردد.

• بافر رویه (Buffer Coating) . روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب پذیر ، است .
صدها و هزاران نمونه از رشته های نوری فوق در دسته هائی سازماندهی شده و کابل های نوری را بوجود می آورند. هر يك از كلاف های فیبر نوری توسط يك روکش هائی با نام Jacket محافظت می گردند. فیبر های نوری در دو گروه عمده ارائه می گردند:
• فیبرهای تك حالت (Single-Mode) . بمنظور ارسال يك سیگنال در هر فیبر استفاده می شود(نظیر : تلفن)
• فیبرهای چندحالت (Multi-Mode) . بمنظور ارسال چندین سیگنال در يك فیبر استفاده می شود(نظیر : شبکه های کامپیوتری)
فیبرهای تك حالت دارای يك هسته كوچك (تقریباً ۹ میکرون قطر) بوده و قادر به ارسال نور لیزری مادون قرمز (طول موج از ۱۳۰۰ تا ۱۵۵۰ نانومتر) می باشند. فیبرهای چند حالت دارای هسته بزرگتر (تقریباً ۵ / ۶۲ میکرون قطر) و قادر به ارسال نورمادون قرمز از طریق LED می باشند.

ارسال نور در فیبر نوری

فرض کنید ، قصد داشته باشیم با استفاده از يك چراغ قوه يك راهروی بزرگ و مستقیم را روشن نماییم . همزمان با روشن نمودن چراغ قوه ، نور مربوطه در طول مسیر مسقیم راهرو تابانده شده و آن را روشن خواهد کرد. با توجه به عدم وجود خم و یا پیچ در راهرو در رابطه با تابش نور چراغ قوه مشکلی وجود نداشته و چراغ قوه می تواند (با توجه به نوع آن) محدوده مورد نظر را روشن کرد. در صورتیکه راهروی فوق دارای خم و یا پیچ باشد ، با چه مشکلی برخورد خواهیم کرد؟ در این حالت می توان از يك آئینه در محل پیچ راهرو استفاده تا باعث انعکاس نور از زاویه مربوطه گردد. در صورتیکه راهروی فوق دارای پیچ های زیادی باشد ، چه کار بایست کرد؟ در چنین حالتی در تمام طول مسیر دیوار راهروی مورد نظر ، می بایست از آئینه استفاده کرد. بدین ترتیب نور تابانده شده توسط چراغ قوه (با يك زاویه خاص) از نقطه ای به نقطه ای دیگر حرکت کرده (جهش کرده و طول مسیر راهرو را طی خواهد کرد). عملیات فوق مشابه آنچه می گویید.

نور، در کابل فیبر نوری از طریق هسته (نظیر راهروی مثال ارائه شده) و توسط جهش های پیوسته با توجه به سطح آبکاری شده (Cladding) مشابه دیوارهای شیشه ای مثال ارائه شده (حرکت می کند). (مجموع انعکاس داخلی) . با توجه به اینکه سطح آبکاری شده ، قادر به جذب نور موجود در هسته نمی باشد ، نور قادر به حرکت در مسافت های طولانی می باشد. برخی از سیگنال های نوری بدلیل عدم خلوص شیشه موجود ، ممکن است دچار نوعی تضعیف در طول هسته گردند. میزان تضعیف سیگنال نوری به درجه خلوص شیشه و طول موج نور انتقالی دارد. مثلاً" موج با طول ۸۵۰ نانومتر بین ۶۰ تا ۷۵ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۳۰۰ نانومتر بین ۵۰ تا ۶۰ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۵۵۰ نانومتر بیش از ۵۰ درصد در هر کیلومتر)

سیستم رله فیبر نوری

بمنظور آگاهی از نحوه استفاده فیبر نوری در سیستم های مخابراتی ، مثالی را دنبال خواهیم کرد که مربوط به يك فیلم سینمائی و یا مستند در رابطه با جنگ جهانی دوم است . در فیلم فوق دو ناوگان دریائی که بر روی سطح دریا در حال حرکت می باشند ، نیاز به برقراری ارتباط با یکدیگر در يك وضعیت کاملاً" بحرانی و توفانی را دارند. یکی از ناوها قصد ارسال پیام برای ناو دیگر را دارد. کاپیتان ناو فوق پیامی برای يك ملوان که بر روی عرشه کشتی مستقر است ، ارسال می دارد. ملوان فوق پیام دریافتی را به مجموعه ای از کدهای مورس (نقطه و فاصله) ترجمه می نماید. در

ادامه ملوان مورد نظر با استفاده از يك نورافکن اقدام به ارسال پیام برای ناو دیگر می نماید. يك ملوان بر روی عرشه کشتی دوم ، کدهای موریس ارسال را مشاهده می نماید. در ادامه ملوان فوق کدهای فوق را به يك زبان خاص (مثلا" انگلیسی) تبدیل و آنها را برای کاپیتان ناو ارسال می دارد. فرض کنید فاصله دو ناو فوق از یکدیگر بسیار زیاد (هزاران مایل) بوده و بمنظور برقراری ارتباط بین آنها از يك سیستم مخابراتی مبتنی بر فیبر نوری استفاده گردد.

سیستم رله فیبر نوری از عناصر زیر تشکیل شده است :

• فرستنده . مسئول تولید و رمزنگاری سیگنال های نوری است .

• فیبر نوری مدیریت سیگنال های نوری در يك مسافت را برعهده می گیرد.

• بازیاب نوری . بمنظور تقویت سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می گردد.

• دریافت کننده نوری . سیگنال های نوری را دریافت و رمزگشائی می نماید.

در ادامه به بررسی هر يك از عناصر فوق خواهیم پرداخت .

فرستنده

وظیفه فرستنده، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو فرستنده پیام است . فرستنده سیگنال های نوری را دریافت و دستگاه نوری را بمنظور روشن و خاموش شدن در يك دنباله مناسب (حرکت منسجم) هدایت می نماید. فرستنده ، از لحاظ فیزیکی در مجاورت فیبر نوری قرار داشته و ممکن است دارای يك لنز بمنظور تمرکز نور در فیبر باشد. لیزرها دارای توان بمراتب بیشتری نسبت به LED می باشند. قیمت آنها نیز در مقایسه با LED بمراتب بیشتر است . متداولترین طول موج سیگنال های نوری ، ۸۵۰ نانومتر ، ۱۳۰۰ نانومتر و ۱۵۵۰ نانومتر است .

بازیاب (تقویت کننده) نوری

همانگونه که قبلاً اشاره گردید ، برخی از سیگنال ها در مواردیکه مسافت ارسال اطلاعات طولانی بوده (بیش از يك کیلومتر) و یا از مواد خالص برای تهیه فیبر نوری (شیشه) استفاده نشده باشد ، تضعیف و از بین خواهند رفت . در چنین مواردی و بمنظور تقویت (بالا بردن) سیگنال های نوری تضعیف شده از يك یا چندین " تقویت کننده نوری " استفاده می گردد. تقویت کننده نوری از فیبرهای نوری متعدد به همراه يك روکش خاص (doping) تشکیل می گردند. بخش دوپینگ با استفاده از يك لیزر پمپ می گردد . زمانیکه سیگنال تضعیف شده به روکش دوپینگ می رسد ، انرژی حاصل از لیزر باعث می گردد که مولکول های دوپینگ شده، به لیزر تبدیل می گردند. مولکول های دوپینگ شده در ادامه باعث انعکاس يك سیگنال نوری جدید و قویتر با همان خصایص سیگنال ورودی تضعیف شده ، خواهند بود.(تقویت کننده لیزری)

دریافت کننده نوری

وظیفه دریافت کننده ، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو دریافت کننده پیام است. دستگاه فوق سیگنال های دیجیتالی نوری را اخذ و پس از رمزگشائی ، سیگنال های الکتریکی را برای سایر استفاده کنندگان (کامپیوتر ، تلفن و ...) ارسال می نماید. دریافت کننده بمنظور تشخیص نور از يك "فتوسل" و یا "فتودیود" استفاده می کند.

مزایای فیبر نوری

- فیبر نوری در مقایسه با سیم‌های مسی دارای مزایای زیر است :
- ارزانتر. هزینه چندین کیلومتر کابل نوری نسبت به سیم‌های مسی کمتر است .
- نازک تر. قطر فیبرهای نوری بمراتب کمتر از سیم‌های مسی است .
- ظرفیت بالا. پهنای باند فیبر نوری بمنظور ارسال اطلاعات بمراتب بیشتر از سیم مسی است .
- تضعیف ناچیز. تضعیف سیگنال در فیبر نوری بمراتب کمتر از سیم مسی است .
- سیگنال‌های نوری . برخلاف سیگنال‌های الکتریکی در یک سیم مسی ، سیگنال‌های نوری در یک فیبر تأثیری بر فیبر دیگر نخواهند داشت .
- مصرف برق پایین . با توجه به سیگنال‌ها در فیبر نوری کمتر ضعیف می‌گردند ، بنابراین می‌توان از فرستنده‌هایی با میزان برق مصرفی پایین نسبت به فرستنده‌های الکتریکی که از ولتاژ بالایی استفاده می‌نمایند ، استفاده کرد.
- سیگنال‌های دیجیتال . فیبر نوری مناسب بمنظور انتقال اطلاعات دیجیتالی است .
- غیر اشتعال زا . با توجه به عدم وجود الکتریسیته ، امکان بروز آتش‌سوزی وجود نخواهد داشت .
- سبک وزن . وزن یک کابل فیبر نوری بمراتب کمتر از کابل مسی (قابل مقایسه) است.
- انعطاف پذیر . با توجه به انعطاف پذیری فیبر نوری و قابلیت ارسال و دریافت نور از آنان، در موارد متفاوت نظیر دوربین‌های دیجیتال با موارد کاربردی خاص مانند : عکس برداری پزشکی ، لوله‌کشی و ... استفاده می‌گردد.
- با توجه به مزایای فراوان فیبر نوری ، امروزه از این نوع کابل‌ها در موارد متفاوتی استفاده می‌شود. اکثر شبکه‌های کامپیوتری و یا مخابرات ازراه دور در مقیاس وسیعی از فیبر نوری استفاده می‌نمایند.

<http://vista.ir/?view=article&id=204983>

متاسفانه شما معتادید

- شما کامپیوتر دارید؟
- از اینترنت استفاده می‌کنید؟

- آیا روزانه زمانی ثابت به استفاده از اینترنت می‌پردازید؟
- چند ساعت در روز آنلاین هستید؟
- برای اتصال به اینترنت از Dial-up استفاده می‌کنید یا ADSL؟
- آیا ایمیل، وبلاگ و یا سایت هم دارید؟
- روزی چند بار به ایمیلتان و یا نظرهایتان که برای وبلاگتان گذاشته می‌شود، سر می‌زنید؟
- رابطه‌تان با گوگل چگونه است؟
- تا به حال اسم خود را در موتورهای جست‌وجو سرچ کرده‌اید؟
- روزی چند بار این کار را انجام داده‌اید؟

چقدر از هارد سیستم خود را به جمع‌آوری اطلاعات از اینترنت اختصاص داده‌اید؟

- چقدر بر وبلاگ‌های دیگران نظر می‌گذارید؟
 - وقتی به خانه‌های مجازی دوستان و یا حتی افراد غریبه سر می‌زنید، خود را معرفی می‌کنید یا با اسامی جعلی وارد می‌شوید؟
 - چقدر جواب سوالات عجیب و غریبتان را از گوگل و یا دایره‌المعارف‌هایی همچون ویکی پدیا می‌گیرید؟
 - آیا روی هر لینک عجیب و جذاب موجود در دهکده جهانی کلیک می‌کنید؟
 - آیا تا به حال شده قبل از خواب برای چک کردن ایمیلتان به اینترنت متصل شده باشید و بعد به ناگاه دریابید که ساعت ۵ صبح است؟
- اگر برای تمامی و یا حتی بخشی از سوالات فوق پاسخ دارید، باید بگویم که متأسفانه شما معناد هستید. بهتر است در مقابل این اظهار نظر قیافه حق به جانب به خود نگیرید. اگر تا انتهای این گزارش با ما باشید، مطمئناً به همین نتیجه که شما یک معناد مجازی هستید خواهید رسید، فقط ممکن است درصد اعتیادتان متغیر باشد.

• تولد اینترنت

به اعتقاد بسیاری از کارشناسان، دهه ۶۰ میلادی سرآغاز شکل‌گیری شبکه جهانی اینترنت بود. در آن زمان فقط چند کامپیوتر آن هم برای انجام طرح‌های تحقیقاتی موسوم به Arpa در ایالت متحده آمریکا به یکدیگر متصل شدند و بعد از آن با ارتباط کامپیوترهای بیشتری در ایالت‌های مختلف وازه Net نیز به طرح فوق افزوده و Arpanet شکل گرفت. این داستان ادامه یافت و شبکه‌های مختلفی به همین شیوه شکل گرفتند و بعدها یعنی در اوایل دهه ۹۰، نام Internet برای مجموع شبکه‌های مختلف که به یکدیگر متصل بودند، انتخاب شد. در سال ۱۳۷۲ کامپیوترهای موجود در مرکز تحقیقات فیزیک نظری، اولین میهمانان فارسی زبان شبکه جهانی اینترنت شدند و به تدریج با روی کار آمدن ندا رایانه به عنوان اولین ارایه دهنده خدمات اینترنتی عمومی در کشور جامعه کاربری فارسی زبان در شبکه جهانی افزایش یافت و تا آنجا پیش رفت که براساس آمارهای غیر رسمی‌گفته می‌شود که در حال حاضر بیش از ۱۱ میلیون کاربر در ایران مشغول فعالیت، کار و گشت و گذار در دهکده جهانی هستند.

• هشت بیماری اینترنتی

چندی پیش، هفته نامه نیوساینتیست نتیجه کار پژوهشگران در رشته‌های مختلف روانشناسی، تحت عنوان «هشت بیماری اینترنتی» را منتشر کرد. بیماری‌هایی که هر کدام از ما اگر فقط کمی با دقت نسبت به رفتارهای مجازی خود توجه کنیم، حتما یکی از آنها را در درون خود خواهیم یافت. بیماری‌هایی که در محیط وب بیشتر به اعتیاد مشهورند تا بیماری.

▪ خودگردی

عنوان اولین بیماری خود گردی یا جست‌وجوی خود است. موتورهای جست‌وجو و در راس آنها گوگل محرک اصلی بیمار برای میل به خودگردی است. این بیماری بیشتر در میان وبلاگ نویسان و روزنامه‌نگاران شایع است. خودگردی، نوعی بیماری اینترنتی است که مبتلایانش، به طور مرتب، نام خودشان را در اینترنت جست‌وجو می‌کنند. برای مبتلایان به این بیماری، این مساله خیلی مهم است که چند نفر و از کجا به وبلاگ یا سایتشان لینک داده‌اند. آنها به طور مرتب، آمار سایتشان را چک می‌کنند و کنترل نمودار تعداد بازدیدکنندگان، آنها را دچار اضطراب می‌کند. خدا نکند روزی تعداد بازدیدکنندگانشان کاهش یابد، چرا که قطعا آن روز، کارشان به قرص زیر زبانی و فشار خون و در پاره‌ای از موارد نیز به اورژانس خواهد کشید.

به غیر از تعداد بازدیدها، این‌که کاربر تا چه اندازه توانسته نام خود را در اینترنت گسترش دهد و بر تعداد طرفداران خود بیفزاید نیز می‌تواند از عوامل این نوع اعتیاد باشد. در پاره‌ای از موارد نیز نوعی همزاد گردی و یا پیدا کردن افرادی هم نام باعث می‌شود تا بیمارانی از این دست به جست‌وجوی خود در اینترنت بپردازند. به عنوان مثال یکی از دوستان روزنامه‌نگار که بسیار اسم و فامیل فراگیری داشته و قطعا هر کس در کل طول عمر خود به یک اسم و فامیل صددرصد مشابه این چینی برخورد کرده با جست‌وجوی نام خود در اینترنت به ۱۰ فرد مشابه خود دسترسی پیدا کرد که سه تن از آنها بنا به دلایلی در قطعات مختلف بهشت زهرا هم اکنون آرامیده‌اند، یکی پرفسور و استاد دانشگاهی در ایالت متحده است و یکی نیز قاتلی محکوم به اعدام.

▪ خود افشاگری یا و بلاگ افشایی

خود افشاگری وبلاگی مساله دیگری است که محققان آن را یک بیماری خوانده‌اند. گروهی از مردم رازها و اسراری را که معمولا شخصی و خصوصی قلمداد می‌شود، روی وبلاگ‌هایشان افشا می‌کنند که دامنه‌اش از عکس‌های خصوصی گرفته تا روابط خصوصی امتداد دارد. اتفاقاتی از این دست عموماً باعث کل‌کل بین وبلاگ‌ها و یا حتی سایت‌های درگیر با این موضوع نیز می‌شود و آن وقت است که محیط وب ...، اجازه دهید درباره این بیماری بیشتر صحبت نکنیم.

▪ وب گردی

وب‌گردی مرسوم‌ترین، متداول‌ترین و فراگیرترین بیماری و اعتیاد اینترنتی است که بلااستثنا از هر ۱۰ نفری که در اینترنت مشغول به فعالیت بوده، حداقل ۱۱ نفر به این بیماری، مبتلا هستند. نکته بسیار بغرنج در این بیماری واگیر دار بودن آن است. کافی است در کنار یک کاربر وب گرد بنشینید. در عرض سه سوت، تا به خودتان بیایید در می‌یابید که به یک وبگرد تبدیل شده‌اید. وبگردی، در واقع، همان مشکلی است که خیلی‌ها را نیمه‌شب و البته در صورت بی‌خوابی از رختخوابشان جدا می‌کند و به پای اینترنت می‌کشاند تا به چند سایت سر بزنند و احيانا دوستان و همکلاسی‌های قدیمی‌شان را در اینترنت جست‌وجو و پیدا کنند.

▪ گوگل و ویکی پدیا گردی

گوگل گردی و ویکی پدیا گردی به معنای میل شدید افراد است به استخراج معلومات مختلف از ویکی پدیا و سایت های دیگر به واسطه جست و جو در گوگل، ویرایش، نگارش و حتی بیان این اطلاعات در مجامع مختلف. خدا رحمت کند رفتگان خالقان گوگل را. به قول یکی از دوستان، بدون جواب از این سایت بیرون نمی روید. دوست دارید بدانید که نام پدر پسر شجاع، قبل از اینکه پسر شجاع به دنیا بیاید چه بوده؟ فقط کافی است یک سر به گوگل بزنید آن وقت است که برای همیشه مشتری ثابت این سایت خواهید شد.

▪ دل بستگی به آلبوم عکس افراد ناشناس

در این نوع از اعتیاد که به شکار عکس نیز مشهور است، بیمار علاقه شدیدی به دید زدن آلبوم عکس های اینترنتی افراد ناشناس دارد. پیدایش ویروس این بیماری از سایت مرحوم اورکات آغاز شد و با شکل گیری سایت هایی مشابه ادامه یافت تا اینکه امروز یاهو ۳۶۰، به پاتوقی برای این نوع از بیماران تبدیل شده است. این بیماران تمایل عجیبی به گشت و گذار در آلبوم عکس اشخاصی دارند که تا به حال حتی یک بار هم آنها را ندیده اند.

▪ آشغال جمع کنی اینترنتی

حتما تا به حال شده که صبح های جمعه با صدای گوش خراش سمسارهای متحرک با بیان جملاتی مانند «آلومینیوم، مس، چدن، آهن، یخچال، کابینت، فرش، موکت، آبگرمکن، آب سردکن، وان حمام، کاسه توالت، پنکه و... خریداریم» از خواب شیرین پریده باشید و درحالی که بالش مبارک را روی دو گوش خود فشار می دهید، فریاد بزنید: «که آخه این آشغال ها به چه دردت می خورد که خریداری؟»
آشغال جمع کنی یعنی تمایل به جمع آوری و بایگانی هر چیز به درد نخور، مستعمل و بنجلی که در اینترنت پیدا می شود، از آهنگ های عهد بوق گرفته تا بریده های اسکن شده روزنامه تا بمز در دهه ۶۰.

▪ ناشناس گردی یا آزار گری

حتما نباید آدامس یا سوزن روی صندلی افراد بگذارید تا به شما بگویند مردم آزار. حتما تا به حال با SPAM (هرزنامه) هایی که مثل مور و ملخ از دیوار صندوق های پست الکترونیکی بالا می روند، برخورد کرده اید. اسپم ها را امروزه اغلب اهالی دهکده جهانی به عنوان یک مزاحم می شناسند. حالا اگر فردی مثل یک اسپم، مزاحم خلوت زندگی تان در دنیای سایبر شود، در واقع به آزارگری سایبرنتیک پرداخته است. هک کردن سایت های این و آن، ایجاد مزاحمت در چت، گذاشتن کامنت هایی که به خصوصیات شما اشاره دقیق می کند با نام های نا آشنا از علایم این نوع از بیماری است.

▪ وسواس های مجازی

به طور کلی وسواس به عدم توانایی در مهار رفتارها یا اندیشه های خاص گفته می شود. برای مثال، فردی که وسواس شست و شو دارد، نمی تواند میل به شست و شو را در خودش کنترل کند و گاهی ساعت ها مشغول شستن دست هایش می شود. این اختلال وقتی رنگ و بوی اینترنتی به خود می گیرد، به چک کردن های پی در پی پست های الکترونیک (ای میل)، دل نگرانی از آنلاین نشدن یک دوست و مواردی از این دست منجر می شود. حتی در پاره ای از موارد دیده شده که ترس از نرسیدن یک نامه باعث شده تا فرستنده برای چند بار آن را ارسال کند.

• علایم اعتیاد اینترنتی

همانند هر نوع اعتیاد دیگری، اعتیاد به اینترنت و یا همان بیماری‌های اینترنتی نیز علایمی را شامل می‌شوند. سوزش و قرمز شدن چشم به دلیل خیره ماندن بیش از حد به صفحه نمایشگر، کمر درد، لاغری و احساس تنبلی به دلیل آنلاین بودن و بلند نشدن از پشت کامپیوتر که عموماً در بیماران حاد شاید با زخم بستر نیز همراه باشد، اضطراب، بی‌حوصلگی، اختلالات عاطفی، افسردگی، تندخویی، بدخلقی و از هم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی به لحاظ کمی و کیفی، بروز مشکلات در روابط بین فردی، نادیده گرفتن مسوولیت‌های مربوط به دوستان، خانواده و یا کار، بدخلقی به دنبال تلاش دیگران برای دست کشیدن او از اینترنت، آنلاین ماندن بیش از زمان برنامه‌ریزی شده، دروغ گفتن یا مخفی نگه داشتن زمان واقعی کار با اینترنت از نظر دوستان و خانواده، تغییر در سبک زندگی به منظور گذران وقت بیشتر با اینترنت، کاهش فعالیت‌های فیزیکی، بی‌خوابی، بی‌توجهی به بهداشت فردی، کم‌خوابی یا تغییر الگوی خواب به منظور صرف وقت بیشتر در اینترنت از عوامل ظاهری معتادان و مبتلایان به بیماری‌های سایبر است.

اما از سویی دیگر و به باور جامعه شناسان، افراد در صورت استفاده بیش از حد از اینترنت، نوع تفکرشان با اکثریت افراد جامعه متفاوت می‌شود. آنها فکر می‌کنند که اینترنت تنها دوست و همدم آنها است. همچنین این افراد معمولاً اظهار می‌کنند، اینترنت تنها جایی است که آنها در آن، احساس خوبی نسبت به خودشان و جهان پیرامونشان دارند.

• شما چقدر معتادید؟

تست اعتیاد به اینترنت IAT یکی از معتبرترین تست‌های مربوط به سنجش اعتیاد اینترنتی است که توسط دکتر کیمبرلی یانگ ابداع شده است. آیا شما تا به حال میزان اعتیاد خود به اینترنت را سنجیده اید؟

اعتیاد به اینترنت شرایط مختلفی دارد. گاهی افراد ممکن است با ۲۰ ساعت استفاده از اینترنت در هفته، معتاد محسوب شوند و برخی نیز ممکن است حتی با ۴۰ ساعت استفاده از اینترنت مشکلی نداشته باشند. اما آنچه که در این بین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است آن است که اعتیاد شما به اینترنت تاکنون به چه اندازه به زندگی شما ضربه زده است؟ و چه مسائل و مشکلاتی را برای خانواده، روابط کاری و یا حتی درس و مدرسه و دانشگاه شما ایجاد کرده است؟

این تست به شما کمک می‌کند تا میزان اعتیاد خود به اینترنت را بسنجید و یا اگر از اعتیاد خود به اینترنت مطمئن نیستید، شک دارید و یا می‌ترسید، این تست به شما کمک می‌کند تا نسبت به وضعیتتان، مطمئن شده و از شک درآیید.

در این آزمون ۲۰ پرسش وجود دارد که برای هر پرسش پنج جواب در نظر گرفته شده است.

• چقدر بیشتر از آنچه قصد دارید در اینترنت می‌مانید؟

• چقدر به خاطر آنلاین ماندن، اعضای خانواده را نادیده گرفتید؟

• چقدر اینترنت را به بودن با خانواده، همسر و یا دوستان نزدیکتان ترجیح می‌دهید؟

• چقدر از طریق اینترنت با کاربران دیگر رابطه ایجاد می‌کنید؟

• چقدر دیگران از شما به خاطر میزان آنلاین بودن‌تان شاکی هستند؟

- چقدر به خاطر اینترنت، نمرات، اوضاع تحصیلی و حتی اوضاع کاری و مالی‌تان افت کرده است؟
 - چقدر ایمیل‌هایتان را پیش از کارهای ضروری دیگران چک می‌کنید؟
 - چقدر عملکرد کاری، شغلی و بهره‌وری شما به خاطر استفاده از اینترنت آسیب دیده است؟
 - وقتی که از شما می‌پرسند که چه کارهایی را به صورت آنلاین انجام می‌دهید، چقدر در موضع تدافعی یا پنهان کاری قرار می‌گیرد؟
 - چقدر افکار آزار دهنده در زندگی را با افکار آرام‌بخش در اینترنت خنثی می‌کنید؟
 - چقدر فکر می‌کنید وقتی که در اینترنت هستید، توانایی پیش‌بینی همه امور را دارید؟
 - چقدر فکر می‌کنید که زندگی بدون اینترنت، چیزی کسالت بار، تهی و بی لذت است؟
 - وقتی آنلاین هستید اگر فردی مزاحم شما شود، چقدر غر می‌زنید، فریاد می‌زنید و یا حتی عصبانی می‌شوید؟
 - چقدر به خاطر دیسکانکت نکردن اینترنت، دچار بی‌خوابی هستید؟
 - چقدر فکر می‌کنید که در حالت آفلاین حواس پرتی دارید و در حالت آنلاین بهتر هستید؟
 - چقدر وقتی آنلاین هستید این جمله را به کار می‌برید: «فقط چند دقیقه مونده، الان میام»؟
 - چقدر سعی کرده‌اید از میزان آنلاین بودن خود بکاهید و البته موفق هم نشده‌اید؟
 - چقدر سعی دارید، میزان آنلاین بودن‌تان را از دیگران مخفی سازید؟
 - چقدر میزان آنلاین بودن‌تان را با بیرون رفتن و گشت و گذار با دوستان‌تان ترجیح می‌دهید؟
 - چقدر وقتی آفلاین هستید، احساس افسردگی و عصبیت دارید که با آنلاین شدن این احساس از بین می‌رود.
- برای هر کدام از این سوال‌ها، پنج جواب در نظر گرفته شده است که هر کدام از یک تا پنج امتیاز دارند.

(۱) شامل حال من نمی‌شود

(۲) به ندرت

(۳) گه‌گاهی

(۴) اغلب

(۵) همیشه. در مقابل هر سوال عدد مربوط به جواب خود را نوشته و در پایان تمامی‌اعداد را با هم جمع بزنید.

اگر جمع نمرات‌تان بین ۲۰ تا ۴۹ بود، اعتیادتان خفیف است و به عنوان یک کاربر معمولی محسوب می‌شوید. اگر چه دارید کمی در استفاده از اینترنت افراط می‌کنید. اما هنوز به رفتار خود مسلط هستید و جای امیدواری برایتان وجود داشته و می‌توانید میزان اینترنت‌تان را کنترل کرده تا خدایی ناکرده افزایش نیابد.

اگر جمع نمرات‌تان بین ۵۰ تا ۷۹ بود، دچار اعتیاد متوسط شده‌اید. مواظب باشید که این مقدار استفاده از اینترنت در زندگی شما تاثیر نگذارد.

اگر جمع نمرات‌تان بین ۸۰ تا ۱۰۰ شده باشد، متأسفانه باید به شما این خبر را بدهم که شما به عنوان یک معتاد خطرناک محسوب شده و به شدت به یک تخت و چند متر طناب نیاز دارید. باید تا بیشتر از این دیر نشده، مشکل خود را در اسرع وقت حل کنید چرا که شما به بیشتر

پرسش‌ها نمرات ۴ یا ۵ را داده‌اید. اگر در پرسش دوم جواب شماره ۴ را انتخاب کرده‌اید و یا برای سوال ۱۴ جواب شماره ۵ را در نظر گرفته‌اید، باید به حال شما افسوس خورد که چه بلایی سر خود آورده‌اید.

پیشگیری بهتر از علاج است

حتما در حال حاضر و با توجه به انجام آزمایش فوق میزان اعتیادتان به دنیای سایبر برایتان روشن شده است، هر چند که زودتر از اینها باید به فکر این مشکل می‌افتادید اما بازهم دیر نشده و ماهی را هر وقت از آب بگیرید تازه است. با به کارگیری تمرین‌های زیر می‌توانید از میزان اعتیادتان کاسته و به تدریج آن را ترک کنید، البته این بدان معنا نیست که محیط سایبر را ترک کنید، بلکه از این پس می‌توانید استفاده حساب شده‌تری نسبت به دنیای مجازی داشته باشید.

منبع : پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن‌آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=325476>

متخصص اطلاع‌رسانی در جامعه شبکه‌بندی شده

جامعه در معرض تحولات مهمی است. این امر به خاطر پیشرفت‌هایی است که در حوزه‌ی رایانه، اطلاعات و فن‌آوری ارتباطات و پیشرفت‌های حاصل از اطلاع‌رسانی، به وجود آمده است. استفاده از رایانه در زندگی روزمره ما بخصوص در کتابخانه‌ها، رشد قابل توجهی داشته و امکان ذخیره‌سازی، سازماندهی و بازیابی اطلاعات در حجم زیاد و زمان کم را فراهم ساخته است. ارتباط میان استفاده‌کنندگان از طریق ارتباط بین رایانه‌ها برقرار می‌شود. این ارتباط متقابل، با مفهوم شبکه‌ای شدن، اطلاعات مورد نیاز استفاده‌کنندگان که توسط کتابخانه‌ها فراهم می‌گردد را به آنان منتقل می‌کند. سازماندهی اطلاعات ضروری است وگرنه بازیابی آن برای استفاده

کنندگان نهایی مشکل می‌شود. استفاده‌کنندگان به اطلاعات مورد نیاز خود دسترسی نخواهند یافت مگر اینکه زمان زیادی را صرف جستجوی اطلاعات نمایند و یا در این زمینه، از تجربه زیادی برخوردار باشند. از این نظر

متخصصان اطلاع‌رسانی با نیازهای اساسی استفاده‌کنندگان نهایی مواجه هستند.

پیشرفت‌های فن‌آوری و تقاضای استفاده‌کنندگان نهایی به سرعت رو به افزایش‌اند. نقش متخصصان اطلاع‌رسانی بطور چشمگیری از فرد "امانت‌دهنده کتاب" به "واسطه‌ی" بین اطلاعات و استفاده‌کنندگان تغییر یافته است. در مورد کشورهای آمریکای لاتین به خاطر کمبود بودجه این وضعیت بیشتر به چشم می‌خورد. هدف کتابخانه تنها برآوردن نیازهای استفاده‌کنندگان نیست، چراکه بدون توجه به پیشرفت‌ها نمی‌توان نیازهای ضروری آموزشی، زیربنایی و منابع اقتصادی را برآورده کرد. موسسات مسوولیت دارند با آموزش رسمی کتابداری و اطلاع‌رسانی به منظور کسب آموزش و مهارت‌ها لازم برای مواجهه با بازار تلاش نمایند. بی‌میلی نسبت به تغییرات باید توسط متخصص اطلاع‌رسانی و جامعه مدنظر قرار گیرد، چراکه همانندسازی این تغییرات پرونده‌ای به کندی انجام می‌گیرد.

جوامع خواستار این تغییرات هستند بدون این که شناختی از کتابخانه به عنوان یک نهاد فعال در نظام اجتماعی داشته باشند و هم چنین بدون این که از زیرساخت‌های اساسی برای برآوردن تقاضاهای استفاده‌کنندگان حمایت کنند. بدین جهت متخصصان اطلاع‌رسانی به منظور بحث و گفتگو پیرامون مسائل و مشکلاتشان در رابطه با سمت و سوی این حرفه دور هم جمع شدند. آنها به این نتیجه رسیدند که آینده نامعلوم است. کتابخانه‌ها بطور کلی با این ایده مواجه‌اند که رواج بیش از حد رایانه باعث تنزل این موسسه شده است. استفاده‌کنندگان معتقدند که استفاده از محیط‌های شبکه‌ای به خصوص در محیط آموزشی، مشکلاتشان را به سرعت حل خواهد کرد. دیگران نیز بر این عقیده‌اند که فضای سیبرنتیکی جایگزین عمل‌کرد کتابخانه خواهد شد و کتابخانه‌های کنونی به زودی از بین خواهند رفت. به طور کلی کتابخانه نه تنها به خاطر عقاید مذکور بلکه به خاطر مشکلات بودجه تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، که شدیداً برامکان دستیابی‌شان به تجهیزات مناسب به منظور برآوردن نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان و آموزش کارکنان اثر گذاشته است.

• جهانی‌شدن

طی دهه گذشته جامعه دستخوش تحولات فن‌آوری، اقتصادی و فرهنگی بوده است. منشأ این تحولات در اولین انقلاب ارتباطات یعنی "چاپ" و در دومین انقلاب "رایانه" و نوآوری در فن‌آوری ارتباطات، صنعت اطلاع‌رسانی و رواج تجارت آزاد بوده است.

رایانه‌ها ابزار مناسبی در تجارت، صنعت و همچنین محیط‌های دانشگاهی می‌باشند. رایانه‌ها امکان ذخیره‌سازی و بازیابی حجم زیادی اطلاعات را در زمانی کوتاه فراهم ساخته‌اند. پیشرفت‌های فن‌آوری مذکور، امکان گسترش شبکه‌های رایانه‌ای را فراهم ساخته و ارتباطات راه دور، ارتباط این شبکه‌ها را در یک برنامه متمرکز برون مرزی انتقال داده‌ها در هر دو جهت - ذخیره و بازیابی - امکان پذیر ساخته است. هم‌گرایی شبکه‌های رایانه‌ای و ارتباطات راه دور، تله‌ماتیک (ارتباط راه دور به کمک رایانه) به طور واحد، بازاری بوجود آورده‌اند که منشأ انقلاب سوم براساس صنعت اطلاع‌رسانی با تاکید بر دست یابی به اطلاعات، و تحویل مدرک بوده و بیشتر متکی بر توانایی جستجو، بازیابی اطلاعات، مدت و هزینه ارتباط می‌باشد.

این فن‌آوری‌ها دسترسی به اطلاعات را امکان پذیر ساخته‌اند. اما هزینه‌ی لوازم و تجهیزات مورد نیاز برای دست یابی به منابع اطلاعاتی یک مشکل اساسی است. نکته‌ی مهم برای انجام فعالیت‌های اساسی، در اختیار داشتن فن‌آوری مناسب و مفید است. صنعت ارتباطات باعث شد تا اشاعه‌ی اطلاعات سریع‌تر و فعال‌تر شود.

استفاده از اشکال مختلف ارتباطات همچنین انتقال متون به‌طور هم زمان واقعیت پیدا می‌کند. رایانه‌ها بر بعضی از محدودیت‌های چاپ غلبه کرده‌اند و می‌توانند به عنوان یک مخزن موقت اطلاعات الکترونیکی محسوب شوند. براین اساس کاربران خود مسوول فرایند جستجو و بازیابی اطلاعاتشان هستند نه نمایه‌ساز. به عبارت دیگر کاربران فرصت ارزیابی اطلاعات به دست آمده، محتویات و دست یافته‌شان را خواهند داشت. به این ترتیب، رسانه‌های ارتباطی مبنای ساخت جامعه‌ی اطلاعاتی به شمار می‌روند. ضمن این که تحول ارتباطات به ما اجازه می‌دهد وارد عصر ارتباطات الکترونیکی جهانی شویم. ارتباط راه دور همراه با شبکه الیاف نوری در تحقیقات، آموزش و پرورش، سرگرمی و تجارت، در پی یافتن راهی جهت ساخت و گسترش شبکه‌های رومومی (دیجیتالی) می‌باشند. پیچیدگی شبکه‌های رایانه‌ای و گسترش فن‌آوری الکترونیکی؛ فشرده‌سازی، رمزگشایی، انتقال تصویر، صدا، متن و سند را تحقق بخشیده است.

در جوامع امروزی اشاعه‌ی اطلاعات از طریق نظام‌های اطلاع‌رسانی الکترونیکی به جای استفاده از ارتباطات سنتی پیشرفت زیادی کرده است. انفورماتیک، تله‌ماتیک و ارتباط راه دور و از طرف دیگر تجارت آزاد، خرید و فروش و سرمایه‌گذاری از عواملی هستند که بازار اقتصاد جهانی را رونق می‌بخشند. در ضمن فشارهای سیاسی داخلی رشد اقتصادی را افزایش داده و موجب تحقق رویای جهانی شدن منطقه‌ای یا دهکده جهانی شده است.

• جامعه اطلاعاتی

برخی پرسش‌ها در مورد این که، واژه جامعه‌ی اطلاعاتی کجا، کی و چگونه به وجود آمده یا به کار رفته وجود دارد، ابتدا می‌پنداشتند که این واژه ریشه‌ی ژاپنی یا آمریکایی دارد. این پیدایش می‌تواند مربوط به اوایل سال ۱۹۶۰ باشد و رابطه‌ی نزدیکی با پیدایش صنعت اطلاع‌رسانی دارد. از نظر آمریکایی‌ها، منشأ این اصطلاح مک‌لوپ و اثرش تحت عنوان "تولید و اشاعه‌ی دانش در ایالات متحده" بوده که برای اولین بار از این واژه استفاده کرده و بارها به آن استناد شده است. نویسندگان ژاپنی اذعان می‌دارند که این واژه نخست توسط تادائواومه سائو در سال ۱۹۶۳ به کار گرفته شده و پانه‌جی ماسودا در سال ۱۹۶۸ این واژه را به خاطر تحولات زمان خود به کار برده است.

به هر حال این مباحث از آنجاکه به عنوان سنگ بنای جامعه اطلاعاتی هستند و از لحاظ تحولات جامعه بر آن بناشده است، باید مورد توجه قرار گیرند.

"جوامع اطلاعاتی که در نتیجه‌ی انقلاب [اطلاعاتی] پدیدار گشته‌اند - چنان که برخی شاهدان آنرا جامعه فراصنعتی نامیده‌اند - ساختار، تغییرات پیچیده و پیوستگی‌های بنیانی را با هم درآمیخته‌اند."

ماسودا می‌گوید در جامعه اطلاعاتی "تولید اطلاعات باارزش، قدرت محسوب می‌شود، نه مواد باارزش". بل با اشاره به جامعه اطلاعاتی می‌گوید: "جوامع اطلاعاتی، جوامعی هستند که فعالیت‌های اساسی‌شان در پردازش اطلاعات، بیش از تولیدات صنعتی و کشاورزی آنها است." کتز شرح می‌دهد که: جامعه اطلاعاتی، نظامی است اقتصادی اجتماعی که متخصصان اطلاع‌رسانی را به تعداد زیاد به خدمت گرفته و

فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی در آن به طور گسترده و وسیع عرضه می‌شود.

اما داف و سایرین معتقدند که "جامعه اطلاعاتی" با قدرت سیاسی و فن‌آوری اطلاعاتی مرتبط است هم‌چنین واژه‌های جامعه فراصنعتی، جامعه اطلاعاتی، جامعه اطلاع‌رسانان، جامعه آگاهان اطلاع‌رسانی، جامعه اطلاعاتی متمرکز، باید مورد توجه قرار گیرد. در حالی که فلسفه اجتماعی، منزلت کاری را با فرآیند تولید و فرایندهای چاپ و انتشارات در هم می‌آمیزد. جامعه‌ی اطلاعاتی بر اثر پیشرفت‌های علمی هم‌چون: رادیو، تلویزیون، ایستگاه‌های رادیویی محلی، تلفن، عکاسی، بمب اتمی، مدارهای مجتمع به سرعت متحول می‌شود. نمونه‌ای از جامعه‌ی اطلاعاتی وجود دارد که براساس پیشرفت‌های تاریخی بنا شده و راه‌هایی برای تجزیه و تحلیل و ساخت جامعه اطلاعاتی به ما ارائه می‌دهد. ماسودا ساختار جامعه مذکور که از ۱۷ عنصر تشکیل شده را چنین ترتیب داده است:

(۱) فن‌آوری رایانه‌ای

(۲) انقلاب اطلاعات

(۳) بهره‌مندی اطلاعاتی (یک زیربنای منکی بر رایانه)

(۴) مرز دانش

(۵) صنایع دست‌اندرکاران مالکیت معنوی، صنعت اطلاعاتی به عنوان گروه چهارگانه

(۶) تغییرات ساختار اقتصادی برای هم‌گرایی اقتصادی

(۷) هدف اصلی

(۸) اقتصاد مبتنی بر نیروی کار داوطلبانه به عنوان یک فعالیت، گروه‌های محلی سنتی و گروه‌های اطلاعاتی

(۹) اصول هم‌گرایی و منافع اجتماعی

(۱۰) تغییرات در مفهوم جامعه، مباحث چند مرکزی

(۱۱) واقع‌گرایی ارزش‌ها

(۱۲) دموکراسی مشارکتی

(۱۳) تغییرات اجتماعی براساس جنبش‌های شهروندی

(۱۴) تعرض به زندگی شخصی و بحران جامعه‌ی کنترل شده

(۱۵) ایجاد جامعه‌ای با دانش انبوه

(۱۶) رضایت از هدف به دست آمده

(۱۷) روح جهانی شدن.

منبع : ITMPportal

<http://vista.ir/?view=article&id=218392>

مجلات الکترونیکی: بازنگری در فرایند مجموعه سازی

پژوهشگران عصر اطلاعات بیش از هر زمان دیگری نیازمند دستیابی به آخرین یافته های علمی و جدیدترین مقالات منتشره می باشند. اما پیچیده بودن فرایند تولید و توزیع نشریات چاپی، طولانی بودن زمان انتظار مقالات پذیرفته شده برای چاپ و محدودیت های همیشگی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در زمینه خرید و نگهداری مجلات چاپی موجبات عدم دسترسی یا تاخیر در دریافت این مجلات را فراهم آورده و ارائه اطلاعات روزآمد به کاربران را با مشکل مواجه ساخته است. بروز تحولات چشمگیر در فناوری اطلاعات و ارتباطات، ظهور نرم افزارها و سخت افزارهای کامپیوتری و همچنین گسترش اینترنت و شبکه های اطلاعاتی موجب شده تا بسیاری از ناشران برای مقابله با مشکلات و نارسایی های موجود در فرایند چاپ و توزیع نشریات، محتوای مجلات خود را در قالبهای الکترونیکی به مشتریان خود عرضه کنند. مجلات الکترونیکی فرصتها و امکانات بیشتری، بهتر، جذاب تر و تازه تری را برای مجموعه سازی و افزایش سرعت و کیفیت خدمات اطلاع

رسانی در اختیار کتابخانه ها و بالاخص کتابخانه های دانشگاهی و تخصصی که کاربران آنها را اغلب افراد متخصص تشکیل می دهند، قرار می دهد.

• مقدمه و مفاهیم

کتابخانه ها در طول تاریخ همواره مرکز نگهداری، بهره برداری و اشاعه اطلاعات بوده اند. در این میان، مجموعه سازی یا انتخاب، سفارش و تهیه منابع اطلاعاتی در زمره مهمترین فرایندهای کتابخانه بشمار می رود که اغلب بیشترین سهم از بودجه کتابخانه را نیز به خود اختصاص می دهد. امروزه منابع اطلاعاتی به اشکال مختلف نوشتاری و غیرنوشتاری نظیر کتاب، مجله، پایان نامه، جزوه، اسلاید، فیلم، میکروفیش، دیسک های

کامپیوتری و ... در کتابخانه نگهداری و در دو نوع کلی اطلاعات پایه (Basic Knowledge) و اطلاعات روزآمد (Updated Knowledge) به کاربران عرضه می شود. اطلاعات پایه در هر رشته ای اغلب در قالب کتابهای مرجع ارائه می گردد. این اطلاعات کمتر دستخوش تحولات عمده شده و روزآمد کردن و یا به عبارتی تهیه ویرایش های جدید از آن معمولا به فاصله های زمانی چند ساله صورت می گیرد. به طور نمونه مباحث و قوانین کلی علمی چون ریاضیات، حقوق، جغرافیا، فیزیک و آناتومی ممکن است سالها بدون تغییرات عمده مورد تایید و استفاده قرار گیرد. در مقابل این نوع اطلاعات، ما هر روزه شاهد بروز تحولات، وقوع کشفیات و تولید اطلاعات جدیدی در زمینه هایی چون کامپیوتر، ژنتیک، پزشکی، علوم دارویی، علوم رفتاری و سایر علوم می باشیم. به گونه ای که، نیمه عمر اطلاعات تخصصی در چنین رشته هایی روز به روز کاهش می یابد.

پژوهشگران، متخصصان و اغلب کاربران کتابخانه های دانشگاهی و پژوهشی برای تامین نیازهای اطلاعاتی خود بیشتر به دنبال اطلاعات روزآمد می باشند. این اطلاعات اغلب از طریق نشریات ادواری ارائه می شوند. مجلات علمی به سبب آن که در فواصل زمانی کوتاه به انتشار تازه ترین مطالب و رویدادهای موجود در زمینه های تخصصی گوناگون می پردازند، نزد پژوهشگران از اهمیت زیادی برخوردارند. در واقع، فلسفه اصلی انتشار مجلات، ارائه اطلاعات روزآمد به متخصصان، پژوهشگران و علاقمندان است. اطلاعات جدیدی که چه بسا با دانسته ها و الگوی عملکرد جاری آنان کاملا متفاوت بوده و دسترسی به آنها بطور چشمگیری در زندگی بشر تاثیرگذار است. بطور مثال آگاهی یافتن متخصصان علوم پزشکی از روشهای جدید درمان بیماریهای حاد می تواند جان بیماران زیادی را که با وجود کاربرد شیوه های درمانی گذشته همچنان در معرض خطر بوده اند، نجات دهد. در چنین شرایطی لزوم اشتراک نشریات ادواری و مجلات علمی توسط کتابخانه های تخصصی و دانشگاهی بیش از پیش مشخص می شود.

اما افزایش روزافزون حجم انتشارات و یافته های علمی در دنیا و ضرورت دستیابی سریع پژوهشگران به جدیدترین اطلاعات تخصصی از یک سو، وجود محدودیتهای فیزیکی کتابخانه ها برای نگهداری و بایگانی منابع چاپی و همچنین افزایش روزافزون بهای خرید و آماده سازی نشریات کاغذی، بروز مشکلاتی در زمینه مجموعه سازی و ارسال مجلات چاپی مانند تیراژ محدود، مفقود شدن، به سرقت رفتن، خسارات فیزیکی، محدودیت های پستی و گمرکی (بویژه در مورد مجلات خارجی) به علاوه مدت زمان معطلی مجلات برای انجام مراحل ثبت و آماده سازی در کتابخانه ها موجبات عدم دسترسی یا تاخیر در دریافت مجلات را فراهم کرده و در نتیجه ارائه اطلاعات روزآمد توسط کتابخانه سفارش دهنده به کاربران را با مشکل مواجه ساخته است. از سوی دیگر، گرانی کاغذ، بالا بودن هزینه های تولید و توزیع، تاخیر در چاپ مقالات پذیرفته شده و نظایر آن از جمله مواردی هستند که انتشار و استفاده از مجلات چاپی و یا به عبارتی نشر سنتی را دچار مشکل می سازد. انتخاب و اشتراک مجلات الکترونیکی (e-Journals) راهکاری است که امروزه کتابخانه ها برای مقابله با مشکلات فوق اتخاذ کرده اند زیرا به منظور برآوردن نیازهای اطلاعاتی رو به افزایش کاربران باید منابع اطلاعاتی تمام متن را به تعداد بیشتر، با سرعت بالاتر و به شیوه ای آسانتر در اختیار کاربران خود قرار دهند(۱).

ظهور و عرضه نرم افزارها و سخت افزارهای متنوع کامپیوتری و همچنین توسعه روزافزون اینترنت و شبکه های اطلاعاتی بسیاری از ناشران را بر آن داشته تا متن کامل مجلات خود را از این طریق در اختیار مشتریان خود قرار دهند که این امر خود موجب بروز گرایشهای جدید و بازنگری در فرایند مجموعه سازی و همچنین در روند انتخاب و سفارش مجلات در کتابخانه ها شده است. به گونه ای که در حال حاضر، بسیاری از کتابخانه ها با پیروی از سیاست دسترسی به اطلاعات (access) بجای مالکیت منابع اطلاعاتی (ownership) اشتراک و دریافت پاره ای از مجلات چاپی را

متوقف کرده و به اشتراک مجلات الکترونیکی روی آورده اند. مجلات الکترونیکی امکانات بیشتری برای اشاعه و استفاده از اطلاعات علمی در اختیار ناشران، نویسندگان و خوانندگان قرار می دهد(۲).

تا کنون تعاریف متعدد و کمابیش متفاوتی از مجلات الکترونیکی ارائه شده است:

مجله الکترونیکی نسخه دیجیتالی یک مجله چاپی و یا نشریه ای الکترونیکی بدون معادل چاپی است که از طریق وب، پست الکترونیکی و یا سرویس های دیگر اینترنتی قابل دسترسی می باشد(۳). یک مجله الکترونیکی نشریه ای اغلب علمی است که به شکل کامپیوتری و از طریق اینترنت قابل دسترسی می باشد(۴). یک مجله الکترونیکی نسخه الکترونیکی یک مجله چاپی است که می توان آن را از طریق وب مطالعه کرد(۵).

مجلات الکترونیکی شکل کامپیوتری پیاپی می باشند که معمولاً از طریق اینترنت توزیع می شوند. یک مجله الکترونیکی ممکن است معادل کاغذی نیز داشته و یا قبلاً به فرم چاپی منتشر شده باشد(۶). مجله الکترونیکی مجله ای است که از طریق اینترنت قابل دسترسی بوده و می توان در آن به جستجو پرداخت و از مقالات تمام متن آن نسخه چاپی تهیه کرد(۷).

یک مجله الکترونیکی همانند یک مجله سنتی است با این تفاوت که تنها در قالب الکترونیکی، بر روی لوح فشرده و یا از طریق وب منتشر می شود(۸).

مجله الکترونیکی پیاپی است که از طریق شبکه های الکترونیکی مثل بیت نت و اینترنت تولید، منتشر و توزیع می گردد(۹). بطور کلی می توان مجله الکترونیکی را نشریه ای خواند که اغلب ویژگی های مجلات چاپی را حفظ نموده و با عنوانی مشخص و در شماره هایی پیاپی و منظم صورت الکترونیکی تولید و توزیع می شود و علاوه بر آن، دارای قابلیت های جستجو، بازیابی، چاپ و ذخیره سازی اطلاعات توسط کاربران متعدد بوده و همواره روزآمد است.

• مزایای مجلات الکترونیکی

قابلیت الکترونیکی شدن مجلات در کاهش هزینه ها، افزایش اثربخشی وقت و اعتلای سطح علمی افراد، کتابخانه های تخصصی و سازمانهای مادر کاملاً موثر می باشد. بر این اساس، مزایای مهم زیر در مورد مجلات الکترونیکی قابل توصیف است:

۱) ارتقای محتوای مجلات با در نظر گرفتن گسترش زمینه ها و ابزار اطلاع رسانی

۲) دسترسی به نسخه الکترونیکی مقاله بلافاصله پس از نهایی شدن پذیرش و قبل از تهیه نسخه چاپی آن

۳) بالا بودن کیفیت و سرعت نشر مجلات الکترونیکی

۴) پایین بودن هزینه های تولید و توزیع مجلات الکترونیکی

۵) حذف محدودیت های زمانی و جغرافیایی خوانندگان برای دریافت مجلات و ارتباط با ناشر

۶) حذف محدودیت های زمانی و جغرافیایی خوانندگان در برقراری ارتباط با نویسنده یا نویسندگان مقالات

۷) امکان جستجو و بازیابی مقالات در شماره جدید یک مجله الکترونیکی به طور همزمان توسط کاربران متعدد

۸) امکان استفاده از قابلیت های جستجو و بازیابی در آرشیو کامل و گذشته نگر مجلات بر حسب سالهای تحت پوشش

- ۹) جستجو در نسخ الکترونیکی چند مجله به طور همزمان
 - ۱۰) اشاعه اطلاعات گزینشی (SDI) بر اساس سفارش کاربران
 - ۱۱) دسترسی به اطلاعات تفکیک شده نظیر عکسها، جدولها، نمودارها و مآخذ
 - ۱۲) وجود آرشیوهای مجازی متعدد بدون نیاز به فضای فیزیکی در کتابخانه
 - ۱۳) آرشیو و نگهداری آسان و ارزان
 - ۱۴) مرتفع شدن مشکل تورق مجلات
 - ۱۵) مرتفع شدن مشکلات پوسیدگی، خسارت دیدن و یا مفقود شدن مجلات
 - ۱۶) ارسال سریع نسخ الکترونیکی مقالات برای دیگران از طریق پست الکترونیکی
 - ۱۷) امکان استفاده از سرویس های جنبی مانند ALERT و سیستمهای مکانیزه مدیریت نشریات الکترونیکی
 - ۱۸) حذف هزینه های بی مورد خرید مقالات ناخواسته
 - ۱۹) حذف مراجعات غیرضروری و حضوری به کتابخانه ها
 - ۲۰) رشد سطح علمی و پژوهشی اعضای کتابخانه و سازمان متبوع با توجه به میزان صرفه جویی در زمان.
- انواع مجلات الکترونیکی

در فرایند مجموعه سازی کتابخانه ها مجلات الکترونیکی از جنبه های گوناگونی مورد توجه و طبقه بندی قرار می گیرند. در زیر چند نمونه از مهمترین انواع تقسیم بندی مجلات الکترونیکی معرفی می شود:

الف) انواع مجلات الکترونیکی بر اساس قالب انتشار

مجلات الکترونیکی از نظر قالب انتشار به چهار دسته تقسیم می شوند:

۱) مجلات صرفاً الکترونیکی (Pure e-journals)

این نوع مجلات تنها در قالب الکترونیکی منتشر می شوند. مانند:

The Journal of Digital Information و The Electronic Journal of Communication

۲) مجلات الکترونیکی-کاغذی (E-p-journals)

این مجلات در اصل به صورت الکترونیکی منتشر و توزیع می شوند ولی ممکن است به تعداد محدودی در قالب کاغذی نیز منتشر شوند. مانند:

The Journal of Artificial Intelligence Research

۳) مجلات کاغذی-الکترونیکی (P-e-journals)

این مجلات در اصل به صورت کاغذی توزیع می شوند ولی در عین حال قالب الکترونیکی آنها نیز انتشار می یابد. مانند: Science و Physical

۴) مجلات کاغذی و الکترونیکی (P+e-journals)

مجلات بسیاری نظیر (JAMA) (Journal of American Medical Association) و (BMJ) (British Medical Journal) که در دو قالب کاغذی و الکترونیکی و

اغلب در تیراژ زیاد منتشر و توزیع می شوند (۱۰).

ب) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب شیوه تهیه

کتابخانه ها می توانند مجلات الکترونیکی را به طرق مختلف سفارش داده و تهیه نمایند:

۱) اشتراک کامل مجله برای یک دوره

۲) انعقاد قراردادهای کوتاه مدت (کمتر از دوره اشتراک کامل)

۳) دریافت مقالات مورد نیاز به جای دریافت کلیه مقالات مجله

پ) انواع مجلات الکترونیکی بر اساس میزان دسترسی کاربر به اطلاعات

اطلاعات موجود در مجلات الکترونیکی برای کتابخانه ها به یک میزان قابل دسترسی نمی باشد. از این منظر، مجلات الکترونیکی به سه دسته

تقسیم می شوند:

۱) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات (TOC)

۲) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات و چکیده مقالات (TOC + Ab)

۳) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات، چکیده و متن کامل مقالات (TOC + Ab + Ftxt)

ت) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب هزینه اشتراک

در این نوع تقسیم بندی تنها به هزینه های صرف شده برای اشتراک مجله توسط کتابخانه سفارش دهنده توجه می شود. بر این اساس مجلات

الکترونیکی به دو دسته کلی زیر تقسیم می شوند:

۱) مجلات الکترونیکی رایگان

۲) مجلات الکترونیکی هزینه دار

ث) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب قالب ارائه اطلاعات

ناشران مختلف محتوای اطلاعاتی مجلات الکترونیکی را در قالبهای متفاوتی به کتابخانه ها و سایر مشتریان خود عرضه می نمایند:

با استفاده از اینترنت و به صورت پیوسته

با استفاده از لوح فشرده (CD) و به صورت نا پیوسته

با استفاده از شبکه محلی (LAN) و نصب قفل سخت افزاری

ج) انواع مجلات الکترونیکی بر اساس شیوه ارائه مجلات

مجلات الکترونیکی به شیوه های گوناگونی توسط ناشران به کتابخانه ها و سایر مشترکین ارائه می شود:

۱) ارائه مجلات الکترونیکی بطور آزاد و رایگان

۲) ارائه نسخه الکترونیکی به طور رایگان صرفا برای مشترکین نسخه چاپی

۳) ارائه نسخه الکترونیکی با پرداخت مبلغی اضافه صرفا برای مشترکین چاپی.

۴) ارائه مجلات الکترونیکی با پرداخت مبلغی جدا از هزینه نسخه چاپی آن به کلیه متقاضیان.

• روشهای اشتراک مجلات الکترونیکی

بطورکلی اشتراک مجلات الکترونیکی به دو روش امکان پذیر است. این دو روش عبارتند از:

۱) اشتراک شخصی (Individual Subscription)

در این روش هر یک از سفارش دهندگان به عنوان یک مشترک حقیقی برای ورود به محیط الکترونیکی مجله و استفاده از آن بطور جداگانه نام کاربری و رمز عبور دریافت می کنند. هزینه اشتراک در این شیوه اغلب به دلیل استفاده محدود از مجله زیاد نبوده و ممکن است ناشران مختلف، سیاست های متفاوتی برای تعیین و دریافت وجوه اشتراک بر حسب متقاضی آزاد، دانشجو، متخصص و ... اتخاذ نمایند.

۲) اشتراک سازمانی (Subscription Institutional)

در این روش کتابخانه یا موسسه سفارش دهنده به عنوان مشترک حقوقی مجله الکترونیکی شناخته می شود. از این روی، هر یک از اعضای کتابخانه برای ورود به محیط مجازی مجله و استفاده از آن نام کاربری و رمز عبور جداگانه ای دریافت نمی کنند. این کاربران در صورتی که از طریق شبکه کامپیوتری سازمان یا دانشگاه خود به سایت اینترنتی ناشر یا مجله الکترونیکی مورد اشتراک متصل شوند، پس از شناسایی پروتکل اینترنتی (IP) سازمان خود توسط سیستم، قادرند به عنوان کاربر مجاز به محیط الکترونیکی مجله وارد شوند. هزینه اشتراک در این شیوه به دلیل استفاده زیاد از محتوا، اغلب بیش از اشتراک شخصی است.

• ملاحظات کلی

در حال حاضر، بسیاری از سازمان ها و دانشگاهها به دلایلی از جمله محدودیتهای فیزیکی و مالی کتابخانه های خود و همچنین گرایشهای روزافزون به استفاده از دستاوردهای روز فناوری اطلاعات و ارتباطات، اشتراک تعدادی از مجلات چاپی را متوقف ساخته و در جریان مجموعه سازی یا توسعه مجموعه به انتخاب و اشتراک مجلات الکترونیکی تمایل بیشتری نشان می دهند. در هنگام اتخاذ چنین سیاست هایی لازم است ملاحظات خاصی از سوی مسئولان کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی سازمان های مادر در نظر گرفته شود که در ادامه به پاره ای از این موارد اشاره می شود.

۱) سرعت انتشار مجله (Publication Speed))

تولید مجلات به صورت الکترونیکی از طریق حذف مراحل حروف چینی، چاپ و تکثیر، ارسال و توزیع موجب تسریع در فرایند انتشار مجله می شود. به این ترتیب، کاربران مجلات الکترونیکی در مقایسه با کاربران مجلات کاغذی در مدت زمان کوتاه تری از پژوهش ها و رخدادهای نوین علمی و تخصصی مطلع شده و با استفاده از این اطلاعات قادرند در اعتلای سطح علمی خود و تامین اهداف و سیاستهای سازمان مادر بیش از پیش موثر باشند.

۲) هزینه تولید مجله (Cost of Producing))

هزینه تولید مجلات الکترونیکی در حدود ۷۰ تا ۹۰ درصد کمتر از قالب کاغذی آن است. این هزینه تا حد زیادی به سیستم و زبان کدسازی آن بستگی دارد. بطور مثال، تولید مجله به زبان ASCII یا HTML معمولاً ارزان تر از دیگر زبانهای برنامه نویسی تمام می شود (۱۱). در هر حال، هزینه

تولید یک مجله الکترونیکی دارای تاثیراتی مستقیم در وجوهی است که به عنوان هزینه اشتراک آن مجله از کتابخانه سفارش دهنده مطالبه می شود.

(۳) مالکیت و ذخیره سازی

کتابخانه با پرداخت هزینه اشتراک یک مجله کاغذی به عنوان بهای مجله قادر است مجله مورد نظر را دریافت و نگهداری کند، اما در یک زمان واحد تنها یکی از کاربران می تواند آن مجله را ورق زده و به جستجوی مقالات مورد نظر خود بپردازد. این در حالی است که کاربران زیادی می توانند به طور همزمان به محیط مجازی یک مجله الکترونیکی وارد شده و در آن به جستجو و مطالعه (۴) مجلات کاغذی و الکترونیکی (P+e-journals) مجلات بسیاری نظیر (JAMA) (Journal of American Medical Association) و (BMJ) (British Medical Journal) که در دو قالب کاغذی و الکترونیکی و اغلب در تیراژ زیاد منتشر و توزیع می شوند (۱۰).

(ب) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب شیوه تهیه

کتابخانه ها می توانند مجلات الکترونیکی را به طرق مختلف سفارش داده و تهیه نمایند:

(۱) اشتراک کامل مجله برای یک دوره

(۲) انعقاد قراردادهای کوتاه مدت (کمتر از دوره اشتراک کامل)

(۳) دریافت مقالات مورد نیاز به جای دریافت کلیه مقالات مجله

(پ) انواع مجلات الکترونیکی بر اساس میزان دسترسی کاربر به اطلاعات

اطلاعات موجود در مجلات الکترونیکی برای کتابخانه ها به یک میزان قابل دسترسی نمی باشد. از این منظر، مجلات الکترونیکی به سه دسته تقسیم می شوند:

(۱) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات ((TOC

(۲) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات و چکیده مقالات ((TOC + Ab

(۳) مجلات ارائه کننده فهرست مندرجات، چکیده و متن کامل مقالات ((TOC + Ab + Ftxt

(ت) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب هزینه اشتراک

در این نوع تقسیم بندی تنها به هزینه های صرف شده برای اشتراک مجله توسط کتابخانه سفارش دهنده توجه می شود. بر این اساس مجلات الکترونیکی به دو دسته کلی زیر تقسیم می شوند:

(۱) مجلات الکترونیکی رایگان

(۲) مجلات الکترونیکی هزینه دار

(ث) انواع مجلات الکترونیکی بر حسب قالب ارائه اطلاعات

ناشران مختلف محتوای اطلاعاتی مجلات الکترونیکی را در قالبهای متفاوتی به کتابخانه ها و سایر مشتریان خود عرضه می نمایند:

با استفاده از اینترنت و به صورت پیوسته

با استفاده از لوح فشرده (CD) و به صورت نا پیوسته

با استفاده از شبکه محلی (LAN) و نصب قفل سخت افزاری

ج) انواع مجلات الکترونیکی بر اساس شیوه ارائه مجلات

مجلات الکترونیکی به شیوه های گوناگونی توسط ناشران به کتابخانه ها و سایر مشترکین ارائه می شود:

۱) ارائه مجلات الکترونیکی بطور آزاد و رایگان

۲) ارائه نسخه الکترونیکی به طور رایگان صرفا برای مشترکین نسخه چاپی

۳) ارائه نسخه الکترونیکی با پرداخت مبلغی اضافه صرفا برای مشترکین چاپی.

۴) ارائه مجلات الکترونیکی با پرداخت مبلغی جدا از هزینه نسخه چاپی آن به کلیه متقاضیان.

• روشهای اشتراک مجلات الکترونیکی

بطور کلی اشتراک مجلات الکترونیکی به دو روش امکان پذیر است. این دو روش عبارتند از:

۱) اشتراک شخصی (Individual Subscription)

در این روش هر یک از سفارش دهندگان به عنوان یک مشترک حقیقی برای ورود به محیط الکترونیکی مجله و استفاده از آن بطور جداگانه نام کاربری و رمز عبور دریافت می کنند. هزینه اشتراک در این شیوه اغلب به دلیل استفاده محدود از مجله زیاد نبوده و ممکن است ناشران مختلف، سیاست های متفاوتی برای تعیین و دریافت وجوه اشتراک بر حسب متقاضی آزاد، دانشجوی، متخصص و ... اتخاذ نمایند.

۲) اشتراک سازمانی (Subscription Institutional)

در این روش کتابخانه یا موسسه سفارش دهنده به عنوان مشترک حقوقی مجله الکترونیکی شناخته می شود. از این روی، هر یک از اعضای کتابخانه برای ورود به محیط مجازی مجله و استفاده از آن نام کاربری و رمز عبور جداگانه ای دریافت نمی کنند. این کاربران در صورتی که از طریق شبکه کامپیوتری سازمان یا دانشگاه خود به سایت اینترنتی ناشر یا مجله الکترونیکی مورد اشتراک متصل شوند، پس از شناسایی پروتکل اینترنتی (IP) سازمان خود توسط سیستم، قادرند به عنوان کاربر مجاز به محیط الکترونیکی مجله وارد شوند. هزینه اشتراک در این شیوه به دلیل استفاده زیاد از محتوا، اغلب بیش از اشتراک شخصی است.

• ملاحظات کلی

در حال حاضر، بسیاری از سازمان ها و دانشگاهها به دلایلی از جمله محدودیتهای فیزیکی و مالی کتابخانه های خود و همچنین گرایشات روزافزون به استفاده از دستاوردهای روز فناوری اطلاعات و ارتباطات، اشتراک تعدادی از مجلات چاپی را متوقف ساخته و در جریان مجموعه سازی یا توسعه مجموعه به انتخاب و اشتراک مجلات الکترونیکی تمایل بیشتری نشان می دهند. در هنگام اتخاذ چنین سیاست هایی لازم است ملاحظات خاصی از سوی مسئولان کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی سازمان های مادر در نظر گرفته شود که در ادامه به پاره ای از این موارد اشاره می شود.

۱) سرعت انتشار مجله (Publication Speed))

تولید مجلات به صورت الکترونیکی از طریق حذف مراحل حروف چینی، چاپ و تکثیر، ارسال و توزیع موجب تسریع در فرایند انتشار مجله می شود. به این ترتیب، کاربران مجلات الکترونیکی در مقایسه با کاربران مجلات کاغذی در مدت زمان کوتاه تری از پژوهش ها و رخدادهای نوین علمی و تخصصی مطلع شده و با استفاده از این اطلاعات قادرند در اعتلای سطح علمی خود و تامین اهداف و سیاستهای سازمان مادر بیش از پیش موثر باشند.

۲) هزینه تولید مجله (Cost of Producing)

هزینه تولید مجلات الکترونیکی در حدود ۷۰ تا ۹۰ درصد کمتر از قالب کاغذی آن است. این هزینه تا حد زیادی به سیستم و زبان کدسازی آن بستگی دارد. بطور مثال، تولید مجله به زبان ASCII یا HTML معمولاً ارزان تر از دیگر زبانهای برنامه نویسی تمام می شود (۱۱). در هر حال، هزینه تولید یک مجله الکترونیکی دارای تاثیراتی مستقیم در وجوهی است که به عنوان هزینه اشتراک آن مجله از کتابخانه سفارش دهنده مطالبه می شود.

۳) مالکیت و ذخیره سازی

کتابخانه با پرداخت هزینه اشتراک یک مجله کاغذی به عنوان بهای مجله قادر است مجله مورد نظر را دریافت و نگهداری کند، اما در یک زمان واحد تنها یکی از کاربران می تواند آن مجله را ورق زده و به جستجوی مقالات مورد نظر خود بپردازد. این در حالی است که کاربران زیادی می توانند به طور همزمان به محیط مجازی یک مجله الکترونیکی وارد شده و در آن به جستجو و مطالعه بپردازند. بدیهی است مبالغی که کتابخانه سفارش دهنده مجله الکترونیکی می پردازد نه از بابت تملک که در ازای دسترسی به محتویات مجله در یک دوره زمانی مشخص است. لذا کتابخانه ها در هنگام مجموعه سازی و پیش از عقد قرارداد با ناشران و یا کارگزاران مجلات الکترونیکی باید توجه داشته باشند که با انقضای مدت اشتراک یک مجله الکترونیکی، دسترسی به متن مقالات آن مجله برای کاربران آنها امکان پذیر نمی باشد.

۴) دسترسی و جستجو

با اشتراک یک مجله الکترونیکی اغلب می توان به آرشیوی از شماره های پیشین آن مجله نیز دست یافت. به این ترتیب، کاربران کتابخانه می توانند در شماره های مختلف یک مجله الکترونیکی به جستجو بپردازند. علاوه بر آن، برخی از مجلات الکترونیکی دارای نمایه هایی از موضوعات، اسامی و واژه های کلیدی بکار رفته در متن مقالات نیز می باشند که استفاده از قابلیت های جستجوی ساده یا پیشرفته در آرشیو مجلات و دسترسی سریع به مقالات مرتبط و مورد نظر را امکان پذیر می سازد.

۵) استناد و اتصال

بیشتر مجلات الکترونیکی دارای لینک یا پیوندهایی به استنادات بکار رفته در متن مقاله و یا حتی وب سایتهای مرتبط با موضوع مقالات موجود در هر شماره از مجله الکترونیکی می باشند. به این ترتیب، کاربران کتابخانه های مشترک مجلات الکترونیکی با صرف وقتی بسیار اندک قادر به پیگیری استنادات و دسترسی به پایگاههای اطلاعاتی مرتبط در زمینه پژوهش یا موضوع مورد نظر خود نیز می باشند.

۶) قابلیت تعامل (Interactivity)

یکی از مهمترین جنبه های کاربردی اغلب مجلات الکترونیکی قابلیت تعامل کاربر با نویسنده یا نویسندگان مقالات است که خواننده را قادر می

سازد تا نقطه نظرات، سوالات، انتقادات و پیشنهادات خود را مطرح کرده و یا حتی از دیگر تالیفات نویسنده مورد نظر خود مطلع گردد. این ارتباط از طریق لینکی به نام Letter to the author و یا با استفاده از پست الکترونیکی و در هر حال بسیار سریع تر از ارتباطات سنتی در مجلات کاغذی صورت می گیرد(۱۲).

(۷) تجهیزات و آموزشهای تخصصی

استفاده از مجلات کاغذی نیاز به تجهیزات پیچیده و بخصوصی نداشته و کاربران کتابخانه ها با مراجعه حضوری به کتابخانه و بدون لزوم برخورداری از آموزشهای تخصصی قادر به مطالعه مطالب یک مجله کاغذی می باشند. این در حالی است که کاربران کتابخانه های مشترک مجلات الکترونیکی نه تنها از طریق کامپیوترهای موجود در کتابخانه یا سایر بخشهای سازمان، که از کامپیوترهای شخصی خود در هر مکان دیگری نیز می توانند از امکانات محیط مجازی مجله الکترونیکی استفاده کنند، مشروط بر آن که این کامپیوترها از طریق شبکه کامپیوتری سازمان مادر به وب سایت ناشر یا مجله متصل شده باشد. بدیهی است کاربران این کتابخانه ها برای استفاده از مجلات الکترونیکی علاوه بر دسترسی به تجهیزات کامپیوتری نیازمند آموزشهایی هر چند مقدماتی در زمینه کاربرد سخت افزار و نرم افزارهای کامپیوتری و همچنین مهارتهای جستجو و بازیابی اطلاعات می باشند. از این روی، کتابخانه ها پیش از اقدام به اشتراک مجلات الکترونیکی، باید تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری لازم را پیش بینی، تهیه و یا تکمیل نمایند و در خصوص تامین فضای فیزیکی و نیروی متخصص مورد نیاز برای نگهداری و پشتیبانی از این تجهیزات تمهیدات ویژه ای را در نظر بگیرند. علاوه بر آن و به منظور افزایش هزینه-سودمندی مجلات الکترونیکی لازم است که همزمان با اشتراک این مجلات نسبت به برگزاری متناوب دوره های آموزشی مربوطه برای کاربران و کتابداران این کتابخانه ها نیز اقدام نمایند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=258634>

 vista.ir
Online Classified Service

مدیریت ارتباطات اینترنتی

زمانی که دانشمندان آمریکایی و انگلیسی در سال ۱۹۶۰ اینترنت و بعد از آن ARPANET، شبکه های رادیویی و ماهواره ای را اختراع کردند، این

فناوری‌ها بلافاصله توسط دولت آمریکا برای انتقال سریع اطلاعات و سایر کاربردهای نظامی مورد استفاده قرار گرفت. بیست سال بعد با ارایه شبکه جهانی اینترنت، این فناوری توسط کسب‌وکارها مورد استفاده قرار گرفت و کسب و کارها از این فناوری برای جذب مردم و فروش محصولات به صورت آنلاین بهره گرفتند.

تا سال ۱۹۹۰ هزینه سنگین استخدام کارمندان آشنا به مهارت‌های توسعه وب و همچنین هزینه‌های بالای تشکیل وبسایت مانع از گسترش این

فناوری در موسسات غیرانتفاعی بود. همچنین اگر وبسایتی توسط یک موسسه غیرانتفاعی راه‌اندازی می‌شد به دلیل عدم وجود خدماتی مانند الکترونامه و پیام فوری ارتباط متقابل بسیار محدودی با سایر سایت‌ها داشت.

بعد از سال ۱۹۹۰ سیستم‌های جدیدی در اینترنت به وجود آمد. این سیستم‌ها به منظور تسهیل ارتباطات از طریق اینترنت راه‌اندازی شدند. نرم‌افزارهای مدیریت ارتباطی مانند الکترونامه و ... از جمله این سیستم‌ها بودند که با ورود به اینترنت ساختارهای مناسب و متفاوتی را برای مدیریت ارتباطات در اینترنت به وجود آوردند.

ارایه این خدمات سبب شد که موسسات غیرانتفاعی راحت‌تر بتوانند اینترنت را در اختیار بگیرند. این مرحله نقطه‌ی عطفی در تاریخ استفاده از اینترنت در جوامع به شمار می‌آید.

حال مساله اساسی استفاده از این شبکه جهانی برای مدیریت ارتباطات با سایر سازمان‌ها و افراد است. Vinay Bhagat رییس شرکت Convio می‌گوید: ما باید توجه کنیم که چگونه به بهترین نحو از اینترنت برای تقویت روابط با اعضا، کارمندان، پشتیبانان و .. استفاده کنیم.

در سال ۲۰۰۲-۲۰۰۳ برخی موسسات غیرانتفاعی آمریکا از قدرت اینترنت در انتخابات ایالتی استفاده‌های شایانی کردند. Howard Dean یکی از ده کاندیدای دموکرات توانست در عرض نیم سال هواداران خود را به ۷٫۵ میلیون نفر برساند که این رقم بسیار بیش‌تر از ۹ رقیب دموکرات وی بود و دلیل آن آشنایی او و حامیانش از قدرت اینترنت بود که به خوبی از امکانات این فناوری برای جلب آرای مردم حتا در دورترین نقاط ایالت استفاده کردند و این در حالی بود که او برای امور تبلیغاتی خود کمترین هزینه را نسبت به سایر رقبا متحمل شد.

بعد از آن سایر سازمان‌ها و موسسات غیرانتفاعی دانستند که می‌توانند با استفاده استراتژیکی از اینترنت به هدف‌های خود به راحتی دست یابند و همچنین در هزینه‌های خود صرفه‌جویی زیادی داشته باشند. اهمیت این فناوری نه تنها برای سازمان‌ها و موسسات غیر انتفاعی ملی و بین‌المللی مشخص شده بود، بلکه سازمان‌های کوچک و ناحیه‌ای نیز از توانایی‌های این فناوری استفاده‌های زیادی کردند.

بنابراین اگر موسسه‌ی شما جزو آن گروهی است که از اینترنت برای دستیابی به اهداف خود استفاده کرده است شما باید برای تقویت و بهبود ارتباطات موسسه خود، استفاده از اینترنت و فناوری‌های وابسته را افزایش دهید و اگر جزو موسساتی هستید که تا کنون از پتانسیل این فناوری استفاده نکرده‌اند، هر چه زودتر دست به کار شوید و این مسیر را آغاز کنید.

حال که شما قدرت فناوری اینترنت را در موسسات به چشم دیدید مرحله بعدی چیست؟ برای استفاده استراتژیکی از اینترنت و برقراری روابط

مناسب آنلاین، سازمان شما باید در ابتدا این سه هدف را دنبال کند:

▪ ساختن روابط مناسب با مخاطبان و بهینه کردن این روابط با آنها

▪ دادن امکان ارتباط دو طرفه مردم و مخاطبان با موسسه

▪ گسترش این روابط دو طرفه و تبادل اطلاعات با آنها و فراهم کردن خدماتی که این امر را آسانتر کند

برقراری ارتباط از طریق اینترنت نسبت به سایر شیوه‌های موجود از نظر هزینه بسیار با صرفه‌تر است. بنابراین موسسه غیرانتفاعی شما باید بیش‌تر اطلاعات خود را از طریق الکترونامه به اعضا و حامیان خود انتقال دهد و از ارسال نامه‌های پستی رایج که بسیار زمان‌بر و خسته‌کننده هستند، خودداری کند. این سیستم مدیریت جدید مانع از مکاتبات متوالی رایج با سایر اعضا که به منظور افزایش میزان روابط صورت می‌گیرد، می‌شود.

روابط مبتنی بر اینترنت و آنلاین دارای کیفیت بالاتری هستند زیرا برخلاف نامه‌های مرسوم که فقط یک موضوع را دنبال می‌کنند شما از طریق وبسایت خود می‌توانید با ارایه اطلاعات و خبرهای جالب به مخاطبان خود موضوع مورد نظر خود را به راحتی به مخاطب خود انتقال دهید. همچنین می‌توانید نظرات و پیشنهادهای و انتظارات مخاطبان خود را از طریق وبسایت دریافت نمایید و از مزایای این ارتباط دو طرفه و متقابل استفاده کنید. این ارتباط متقابل بین اعضا و سازمان سبب ایجاد تفاهم بیش‌تر در زمینه ایده‌ها و اهداف شده و بنیان موسسه و سازمان شما را محکم‌تر می‌سازد. یکی از راه‌کارها برای افزایش این ارتباط متقابل فراهم نمودن امکان ارایه نظرها و پیشنهادهای مخاطبان و اعضا با یکدیگر و یا حتی با اعضای سایر سازمان‌ها است.

• گسترش گفت‌وگوهای متقابل با مخاطبان

هرچند که هدف بیش‌تر سازمان‌های غیر انتفاعی از برقراری روابط با مخاطبان افزایش درآمد و جمع‌آوری پول است، ولی موسسات هوشمند دریافته‌اند که اینترنت می‌تواند به عنوان یک رسانه کارایی بیش‌تر برای درخواست پول از حامیان و پشتیبانان داشته باشد. برای بالا بردن کارایی وبسایت خود از آن به عنوان جای‌گاهی برای تبادل اطلاعات، ایده‌ها و نظرها استفاده کنید. این موضوع سبب می‌شود که مخاطبان شما که در آینده حامیان مالی موسسه شما خواهند بود، از خدمات و نحوه کار شما آگاهی بیش‌تری داشته و استقبال بهتری کنند. زمانی که مخاطبان و حامیان شما بدانند که می‌توانند تأثیر زیادی از طریق اعمال نظرهای خود بر سازمان و موسسه شما داشته باشند، به طور مشخص احساس ارتباط قوی‌تری با سازمان شما خواهند داشت. اگر حامیان مالی شما از طریق الکترونامه‌های منظم و روزنامه‌های الکترونیکی بدانند که پول‌های آنها از طریق موسسه شما در چه راهی مصرف می‌شود، روابط متقابل بهتر و مناسب‌تری با موسسه شما خواهند داشت. استفاده استراتژیکی از اینترنت می‌تواند به موسسات در سه موضوع زیر کمک کند:

۱) شما با استفاده از وبسایت خود می‌توانید حوادث، فعالیت‌ها و سایر اتفاقات سازمان خود را به صورت یک خبرنامه از طریق الکترونامه به مخاطبان خود ارسال کنید. این امر سبب یک‌پارچگی و تقویت مدیریت لیست مخاطبان و حامیان موسسه خواهد شد و باعث تقویت روابط بین اعضا، حامیان و پشتیبانان مالی و ... سازمان خواهد شد.

۲) وبسایت به شما امکان می‌دهد که با مخاطبان خود به صورت همیشگی و سریع در ارتباط باشید. حتی شما می‌توانید افزایش بسیار اندک در

میزان ارزش سهام و سایر اطلاعات را به صورت متوالی به مخاطبان خود اطلاع دهید. علاوه بر این می‌توان میلیون‌ها موضوع و خبر دیگر را که مورد توجه مخاطبان است برای آنها بفرستید. همچنین از طریق وب‌سایت می‌توانید اتفاقات و حوادثی را که به صورت ناگهانی برای موسسه اتفاق می‌افتد مدیریت کنید.

برای مثال یک موسسه نگهداری از حیوانات یک درخواست فوری الکترونیکی را برای اعضا و حامیان مالی فرستاد و به آنها هشدار داد که علوفه مورد نیاز برای حیوانات تمام شده و پول کافی برای خرید آن وجود ندارد. و از این طریق توانست این مشکل را به سادگی برطرف سازد. وب‌سایت اینترنتی شما همچنین می‌تواند شما را در جمع‌آوری و تنظیم فعالیت‌های بازاریابی کلی از طریق یکپارچه کردن الکترونامه‌ها، نامه‌های پستی و مکالمات و ... یاری دهد.

۳) موسسه Public Radio شیکاگو توانست با استفاده از یک استراتژی بسیار ساده حامیان مالی و مخاطبان خود را به طرز شگفت‌آوری افزایش دهد. هر عضو به هنگام بازدید از وب‌سایت این موسسه باید فرمی را درباره‌ی علاقه‌مندی‌ها و فعالیت‌های مورد علاقه خود تکمیل می‌کرد. این موسسه با استفاده از این فرم‌ها روزنامه الکترونیکی مناسب روحیه مخاطبان خود را از طریق وب‌سایت به آنها ارائه کرد و همچنین الکترونامه‌هایی در زمینه موارد مورد علاقه مخاطبان برای آنها ارسال کرد. این راه‌کار ساده در مدت زمان کوتاهی سبب افزایش مخاطبان و روابط متقابل آنها با موسسه و سایر اعضا شد. می‌بینید که چگونه با به کارگیری راه‌های ساده و کم‌هزینه می‌توانید تعداد مخاطبان خود را به صورت چشم‌گیر افزایش دهید.

اگر شما تا کنون از اینترنت برای فعالیت موسسه غیر انتفاعی خود استفاده نکرده‌اید، باید هر چه سریع‌تر دست به کار شوید چرا که تا دو سال قبل استفاده کنندگان آنلاین در سراسر دنیا حدود ۲ میلیارد نفر بوده‌اند ولی این آمار در حال حاضر بسیار افزایش یافته است. حال که شما از وب‌سایت خود برای تقویت روابط بین مخاطبان و اعضا استفاده می‌کنید چه کارهایی را باید برای بهره‌گیری بهتر از این فناوری انجام دهید؟

کلیه کارها و فعالیت‌های موسسه خود را برای حامیان مالی و مخاطبان خود گزارش دهید و کارهایی را که در حال انجام است و یا به اتمام رسیده است به آنها اعلام کنید. این بدان معناست که اطلاعات و خبرهای خود را به روز کنید. ساکن بودن وب‌سایت شما و به روز رسانی کند به سرعت سبب کم شدن مخاطبان موسسه خواهد شد.

وب‌سایت خود را کاربر پسند کنید. اطلاعات را به صورت واضح و آشکار گزارش دهید. زمان کافی برای سازمان‌دهی اطلاعات ارائه شده صرف کنید و از لینک‌های مربوط به موضوعات مشابه در وب‌سایت موسسه استفاده کنید. نگران این که مخاطبان خود را از دست بدهید نباشید. اطلاعاتی که ارائه می‌دهید مانند اجناس یک صاحب مغازه است. اگر شما به مغازه‌ای مراجعه کنید که جنس مورد نظر شما را نداشته باشد دفعه بعد مشخصاً به آن مغازه مراجعه نخواهید کرد. پس سعی کنید با ارائه اطلاعات به روز مخاطبان خود را حفظ کرده و تعداد آنها را افزایش دهید. در ارائه اخبار و اطلاعات مربوط به موسسه از تصاویر و گرافیک‌های با کیفیت بالا استفاده کنید. حامیان مالی دوست دارند به غیر مطالعه متن‌ها فرایند پیشرفت کار را در قالب عکس‌ها، نمودارها و ... پی‌گیری کنند استفاده از عکس‌های با کیفیت بالا، نمودارها، گرافها و ... سازمان را حقیقی‌تر و بهتر نمایش می‌دهد و سبب می‌شود موسسه ارتباط بهتری با مخاطبان و حامیان مالی خود برقرار نماید.

از وبسایت خود برای دانستن علاقه‌مندی‌های مخاطبان خود استفاده کنید و پس از آن از طریق الکترونامه و روزنامه‌های الکترونیکی موضوعات مورد علاقه مخاطبان خود را به آنها ارایه دهید.

گسترش ارسال الکترونامه‌های پر محتوا تاثیر زیادی در حفظ مخاطبان دارد و سبب رشد ارتباطات بین سازمان و مخاطبان خواهد شد. برنامه واقع‌گرایانه‌ای تهیه کنید، مشخص کنید امکان انجام چه کارهایی را به کمک کارکنان سازمان خود دارید. برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت سازمان خود را مشخص کنید.

پرسنل و زمان کافی را برای سازمان‌دهی وبسایت خود در نظر بگیرید. برای این که وبسایت و الکترونامه‌های شما تاثیرگذار باشند یک کارمند مخصوص این کار استخدام کنید. از خدمات و نرم‌افزارها و سیستم‌های مدیریت ارتباطی جدید و مدرن در وبسایت خود استفاده کنید.

منبع : آژانس خبری فناوری اطلاعات و ارتباطات ایستنا

<http://vista.ir/?view=article&id=308175>

مراقب هویت خود باشید

فربیکاران (Phishers) و سایر دزدان اینترنتی، هویت اموال و مشخصات فردی و خصوصی شما را مورد هجوم قرار می‌دهند. دزدانی که یافتن‌شان کار چندان ساده‌ای نیست و نحوه عملکردشان هر روز پیچیده‌تر و مهم‌تر می‌شود. این مقاله به شما می‌آموزد چگونه از خودتان در اینترنت محافظت کنید و اگر با مشکلی روبرو شدید چگونه آن را حل کنید. خانم باربارا هد یك بانوی خانه‌دار است که مادر سه فرزند نیز می‌باشد و در کارولینای شمالی زندگی می‌کند. او يك روز در حال چك کردن E-mail خود بود که متوجه يك اعلان از AOL شد که به او تذکر داده بود که اطلاعات حساب مالی‌اش نیازمند روز آمد شدن است . اطلاعات مذکور آن‌قدر معتبر و موجه به نظر

می‌آمد که وی روی لینک اعلان کلیک کرد.

اما در واقع او با دستن خود اطلاعات شخصی و مالی خود را در اختیار يك هکر قرار داده بود که از حالا به بعد از هویت و موجودی مالی او که بالغ بر

صدها دلار بود آگاه شده بود و خوب مسلماً از این به بعد می‌توانست حساب او را کنترل کند، از آن برداشت نماید و یا با آن يك تجارت تقلبی راه بیندازد. یعنی می‌توانست با استفاده از اسم و مشخصات و اعتبار باربارا در معامله‌ها شرکت کند. خانم هد پس از مدتی متوجه يك سری فعالیت تقلبی و همچنین برداشت‌های مشکوک از حساب خود شد. او حدود ۶ ماه از وقت خود را به‌طور کامل روی این قضیه گذاشت تا توانست سابقه اعتبار خود را پاك کند. تنها نکته مثبت قضیه این بود که او توانسته بود دزد را دستگیر کند.

• مشکلات فزاینده

سرقت هویت یکی از جرایمی است که به‌شدت در آمریکا در حال رشد می‌باشد و قربانیان زیادی طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ داشته است. بسیاری از قربانیان از طریق حساب اعتباری خود آسیب دیده‌اند. اما برای بسیاری دیگر مسأله خیلی بدتر بوده است. FTC (کمسیون تجارت فدرال) تخمین زده است که در پنج سال گذشته، ده میلیون نفر که حساب‌های اعتباری جدید گشوده‌اند و از نرم‌افزارهای کمکی امنیتی هم استفاده نموده‌اند، درگیر یکی از سایت‌های تقلبی شده‌اند و برای خلاصی از مشکل به‌وجود آمده مجبور شده‌اند ساعت‌ها وقت صرف کنند.

بسیاری از متخصصین می‌گویند که در بسیاری از موارد اموری که منجر به شناسایی و لو رفتن دزدان شده از ناحیه قربانیانشان نبوده است و يك نظر اجمالی به گزارش‌ها نشان می‌دهد که اصولاً دزدان، اطلاعات و گزارش‌های مالی را از اداراتی که این مشخصات و اطلاعات را نگهداری می‌کنند و یا سایت‌هایی که ندانسته هزاران نام و مشخصه را به صورت عمومی پخش می‌کنند، سرقت می‌کنند.

در این بین مطب پزشکان، مدارس و سایر مؤسساتی که اطلاعات شخصی شما را پشت دیواره آتشی که چندان هم امن نیست نگه می‌دارند، فرصت مناسبی را برای دزدان اینترنتی و هکرها برای دراختیار گرفتن این اطلاعات فراهم می‌کنند. اما در مورد روش‌های فریبکاران و فیشینگ که به سرعت نیز در حال گسترش است کاربران مجبورند يك سری کارها و وظایف اضافی را نیز متحمل شوند.

از جمله روش‌های جدید فریبکارانه، ارسال نامه‌های الکترونیکی فیشینگ است که رشدی حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد در ماه داشته است. مثلاً براساس گزارش Anti-phishing working Groupe (يك کنسرسیوم چند منظوره که در سال ۲۰۰۲ تشکیل شد تا با این نوع از کلاهبرداری مبارزه کند که آدرس اینترنتی آن هم www.antiphishing.org می‌باشد) تعداد این نوع نامه‌ها در ماه جولای سال ۲۰۰۴ به چیزی حدود دوهزار عدد رسیده است. در واقع مسأله اصلی اینجاست که روش‌های این نوع از کلاهبرداری اینترنتی به‌گونه‌ای است که به راحتی ایجاد می‌شوند و ردیابی‌شان هم بسیار مشکل است و این باعث می‌شود که دزدان اینترنتی سایر شیوه‌ها را رها کرده و شروع به کار بر روی این نوع از نقشه‌ها بکنند. نکته بعدی اینجاست که این نقشه‌ها هر روز در حال پیچیده‌تر شدن هستند به‌گونه‌ای که حتی کاربران حرفه‌ای‌تر و هوشیارتر هم دیگر از امنیت برخوردار نیستند و توانایی تشخیص نامه‌ها یا سایت یا برنامه‌های جعلی را از نوع واقعی و معتبرشان ندارند.

همچنین سارقان با تغییر شیوه‌ها و تغییر شکل آن‌ها و استفاده از برنامه‌هایی که به جاسوس‌افزارها معروفند يك گرفتاری دیگر در اینترنت ایجاد

کرده‌اند و از این طریق به درون PCها نفوذ کرده و اطلاعات آن را می‌دزدند.

اما خوب نگران نباشید، در این رابطه اخبار خوب هم وجود دارد. مسؤولان می‌گویند می‌توان از فیشینگ و سایر روش‌های دزدی هویت جلوگیری هم کرد.

اما این جلوگیری مستلزم يك حرکت دقیق و موشکافانه به سمت امنیت است.

مثلاً با يك هزینه جزیی به منظور دریافت منظم گزارش‌های حساب‌های اعتباری خود و تهیه تعدادی نرم‌افزار امنیتی و البته مقداری هم احتیاط و تردید در رابطه با باز کردن و خواندن emailها می‌توانید میزان قابل قبولی از امنیت را برای خود ایجاد کنید.

همچنین می‌توانید يك سری سلاح‌های جدید هم به تسلیحات خود اضافه کنید. مثلاً ابزارهای ضد فیشینگ را از ISPها تهیه کرده و از آنها به منظور امن کردن سیستم خود استفاده کنید.

• دردهای فیشینگ

شما احتمالاً تا به حال تعداد زیادی ایمیل‌های فریبکارانه دیده‌اید. متقلبان فیلد "from" این نامه‌ها را به گونه‌ای تنظیم می‌کنند که شما فکر می‌کنید که این نامه از طرف يك شرکت معتبر مثل eBay، Citibank یا PayPal فرستاده شده و اصولاً این نوع نامه‌ها به شما توصیه می‌کنند تا بر روی يك Link خاص کلیک کنید تا مثلاً اطلاعات حساب اعتباری‌تان به روز شود و غالباً این توصیه هم به این دلیل است که شرکت در خراب بودن و دچار اشکال شدن حساب شما تردید کرده و از شما می‌خواهد برای رفع نقص بر روی آن لینک کلیک کنید.

خوب با کلیک کردن آن link، شما به آدرس وب سایتی که کاملاً معتبر به نظر می‌آید، هدایت می‌شوید و از شما خواسته می‌شوند اطلاعات خود را وارد کنید و شما هم چون متوجه تقلبی بودن سایت مذکور نشده‌اید با دست خود اطلاعات شخصی محرمانه خود را وارد می‌کنید و از این‌به‌بعد همه مشکلات شروع می‌شود. سارقان با مجهز شدن به آدرس، حساب بانکی، شماره کارت اعتباری و يك سری اطلاعات دیگر که از خود شما گرفته‌اند، می‌توانند با پول شما خرید کنند و حتی ولخرجی هم بکنند و حتی بدتر از این به اسم شما حساب‌های اعتباری جدید ایجاد کنند و به کلاهبرداری‌های دیگری دست بزنند.

• حمایت بیشتر از قربانیان سرقت هویت

طبق قانون، دفاتر اعتباری موظف هستند که برای قربانیان به‌طور رایگان تعداد سه فقره گزارش حساب تهیه کنند و در صورت درخواست آنها يك اعلان fraud alert (هشدار کلاهبرداری) را به سایر مراجعی که حساب یا حساب‌های اعتباری افتتاح می‌کنند، ارسال نمایند. همچنین شرکت‌های ارایه‌دهنده کارت‌های اعتباری در مقابل مفقود شدن یا به سرقت رفتن کارت، مبلغ پنجاه دلار ضرر و زیان را متقبل می‌شوند و پرداخت می‌کنند که این موارد از جمله مشکلات دارندگان این قبیل کارت‌ها است.

ضمن آن‌که کسانی که کارت‌های debit را دارند، ممکن است متحمل زیان بیشتری بشوند سرویس‌های پرداخت مانند paypal حتی همین مقدار هم کمک نمی‌کنند. زیرا از طریق آنها تنها متوجه می‌شوید که کدام بانک یا مؤسسه اعتباری از حساب شما پول برداشت کرده است نه چیزی بیشتر.

به غیر از این‌ها، متقاعد کردن پلیس نیز موضوع مهم و البته دشواری است. زیرا ممکن است علیرغم تهیه گزارش‌ها و مستندات لازم، این موضوع

در نوبت کاری پلیس قرار گیرد و تا مدتی به آن رسیدگی نشود که همین مدت فرصت کلاهبرداری بیشتری را به سارقان هویت خواهد داد.

• راه‌هایی برای حفاظت از هویت

• روی لینک‌ها یا تصاویر ایمیل‌هایی که از واقعی بودن آن‌ها اطمینان ندارید، کلیک نکنید. اگر از شرکتی که با آن کار می‌کنید، نامه‌ای دریافت کردید، مستقیماً به سایت آن شرکت بروید و به حسابتان داخل شوید. در غیراین‌صورت بهتر است با آن‌ها تماس تلفنی بگیرید.

• از برنامه‌های ضد اسپم مناسب استفاده کنید. به این طریق بسیاری از ایمیل‌های فریبکارانه هرگز به صندوق‌پستی شما وارد نخواهند شد.
• نرم‌افزارهای جاسوس‌یاب روی کامپیوترتان نصب کنید. استفاده از برنامه‌هایی مانند spybot search_Destroy و Lavasoft Ad-Aware دو نمونه خوب از چنین برنامه‌هایی هستند.

• از یکی از شرکت‌های بزرگ، سرویس زیر نظر داشتن اعتبار (Credit Monitoring) را خریداری کنید. این سرویس‌ها با چیزی حدود پنجاه دلار در سال قابل تهیه هستند و با ارسال ایمیل، تغییرات انجام شده در حساب شما را اطلاع می‌دهند.

• برداشت‌های کارت اعتباری‌تان را کنترل کنید. بسیاری از کلاهبرداران، در طی مدت زمان طولانی، اقدام به برداشت مبالغ اندکی می‌کنند تا توجه دارنده کارت به تغییرات حساب جلب نشود. اطلاعات کارت اعتباری را روی هارددیسک نگهداری نکنید و در صورت لزوم آن‌ها را روی CD ذخیره نمایید. آن CD هم نباید در درایو کامپیوتر باشد. در واقع اگر شما از اطلاعات استفاده نکنید، هرکس هم به آن‌ها دسترسی نخواهند داشت! اگر هم ناچار به نگهداری آن‌ها روی هارددیسک کامپیوتر هستید، از رمز عبور برای حفاظت از آن‌ها بهره بگیرید.

• حتی‌الامکان شماره تأمین‌اجتماعی خود را مخفی نگه دارید. اگر شرکت‌های اعتباری از آن شماره به عنوان بخشی از شماره حساب شما استفاده می‌کنند، درخواست کنید که آن را تغییر دهند.

• در طی سال، دوبار گزارش مالی حساب‌تان را دریافت کنید تا همه چیز تحت کنترل باشد.

یکی دیگر از شیوه‌هایی که phisherها به کار می‌برند و از شیوه‌های دیگرشان پیچیده‌تر است (و نیاز به روش‌های مشخص و شناسایی هوشمندانه‌تری دارد) استفاده از نرم‌افزارهایی است که آدرس‌های وب‌های فلاپی و جعلی را درون سایت‌های معتبر به‌گونه‌ای پنهان می‌کنند که کاربر متوجه آن‌ها نمی‌شود. بدین‌ترتیب که این دزدان logoها و تصاویری را از سایت‌های معتبر، درون سایت فلاپی خود کپی می‌کنند و بعد هم کدهای مخرب خود را درون این سایت‌ها می‌گنجانند، به‌گونه‌ای که شما به نشانی درستی می‌روید اما در حقیقت اطلاعات خود را درون يك پنجره که توسط هرکس در این سایت تعیبه شده وارد می‌کنید.

درحقیقت درون يك سایت معتبر و قانونی يك فعالیت غیرقانونی شکل گرفته است که شما هم قربانی همین فعالیت شده‌اید. درون سایت Mailfrontier.com که وب سایت يك شرکت امنیتی Email هست، کاربران می‌توانند توانایی دانش خود را در رابطه با تشخیص mailهای تقلبی از واقعی آزمایش کنند. به‌طور متوسط، حدوداً بیش از دویست‌هزار نفری که خود را در این سایت تست کرده‌اند کاربران در تشخیص ۱۰ مورد نامه‌های تقلبی دچار اشتباه شده‌اند.

جاسوس‌افزارها در ترکیب با تدهای فیشینگ David Jevans رییس گروه Anti-phishing working Groupe معتقد است که باید منتظر يك همگرایی و نقطه تلاقی بین فیشینگ و جاسوس‌افزارها باشیم. جاسوس‌افزارهایی که در کامپیوترهای شخصی شما قرار می‌گیرند و به ازای هر کلیدی که

شما فشار می‌دهید، اطلاعات شما را برای دیگران می‌فرستند، می‌توانند زمینه کار بسیار وسیع و گسترده‌ای برای دزدان و هکرها فراهم کنند. یعنی زمانی که کاربران هیچ بهانه‌ای به دست phisher نمی‌دهند، جاسوس‌افزارها بهترین گزینه برای نفوذ به سیستم می‌باشند. در این شیوه از شما خواسته می‌شود که روی يك عكس كليك كنيد تا در يك حراجی که چیزی گرانها را با قیمت بسیار پایینی به فروش می‌رساند شرکت کنید یا در يك بخت‌آزمایی بزرگ شرکت داده شوید. با این كليك در حقيقت شما ندانسته يك جاسوس‌افزار را درون PC خود نصب کرده‌اید. هر چند در این روش، phisher باید انتظار بیشتری بکشد تا بالاخره اطلاعات شما را دریافت کند اما خوب بالاخره این زمان فرا می‌رسد و دزدان با تحلیل و آنالیز و ایجاد ارتباط بین کلیدهای فشرده‌شده و سایت‌هایی که شما به آن‌ها سر می‌زنید، اطلاعات مورد نیازشان را استخراج می‌کنند. طبق مطالعه‌ای که سال پیش مؤسسه غیرانتفاعی Identity Theft Resource Center انجام داده است، قربانیان جعل هویت برای پاکسازی سابقه حساب اعتباری خود به‌طور متوسط ۶۰۰ ساعت زمان و ۱۴۰۰ دلار هزینه کرده‌اند. طبق گزارش FTC متوسط مبلغی که دزدان با استفاده از اسم قربانیان نصب خود می‌کنند حدود ۱۰۲۰۰ دلار بوده است. خسارت و زیان کلی ناشی از سوء استفاده دزدان به اضافه هزینه تشخیص و شناسایی آن‌ها و پاکسازی نام قربانیان به حدود ۴ میلیارد دلار می‌رسد. و در مجموع طبق تخمین FTC بابت این نوع فعالیت‌های مخرب اینترنتی حدود ۳۳ میلیارد دلار در سال به اقتصاد تجارت جهانی آسیب وارد می‌شود.

• پولسازی راحت

طبق آنچه گفته شد، به‌طور کلی دزدی هویت و مخصوصاً phishing روش سودآوری برای ایجاد درآمد به حساب می‌آید اما بیشترین دلیل رشد phishing فقط يك علت ساده دارد و آن این است که روش‌های انجام این کار بسیار آسان است. Jevans می‌گوید: سارقان هویت کیت‌های phishing را به یکدیگر می‌فروشند یا فرض می‌دهند، ردوبدل این کیت‌ها به سادگی و با استفاده از سایت‌های تقلبی، Email، و نرم‌افزارهایی که روی سرورها نصب می‌شوند و برای شما داده ارسال می‌کنند، انجام می‌شود. همه آنچه که شما نیاز دارید نصب يك سرور یا فراهم کردن چند somby می‌باشد. sombyها PC‌هایی هستند که درونشان هیچ اطلاعاتی در رابطه با صاحبان این PC‌ها وجود ندارد و اصولاً برای فعالیت‌های مغرضانه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

بقیه کار هم که بسیار ساده است. سیستم صدها، هزاران و یا حتی میلیون‌ها ایمیل آلوده را پخش می‌کند و بعد منتظر پاسخ از طرف افراد می‌ماند. البته دزدان با مقداری ریسک هم روبرو هستند. به همین دلیل بسیاری از phisherها تجارت خود را در کشورهای غیر از ایالات متحده ایجاد می‌کنند تا پیگیری و ردیابیشان مشکل‌تر شود. Jevans تخمین می‌زند که حدود ۷۵ درصد سایت‌های تقلبی phisherها خارج از آمریکا هستند. و phisherهایی که فعالیت‌شان درون آمریکا است غالباً با استفاده از PC‌های somby و یا با تعویض مداوم آدرس‌های سرور از دستگیر شدن می‌گریزند. اما متخصصان معتقدند وضع قوانین جدید هم در بهبود اوضاع مؤثر است.

در حال حاضر قوانین جزایی دولت آمریکا برای دزدی هویت حداکثر کیفری معادل ۱۵ سال زندان قرار داده است. اما در جولای ۲۰۰۳ امسال، قوانین سخت‌تر و کیفرهای بیشتری برای این نوع جرم وضع شد. در این بین سناتور Patrick Leahy قانونی را وضع کرد که طبق آن می‌توان يك phisher را به‌خاطر راه‌اندازی يك سایت جعلی و یا ارسال ایمیل‌های تقلبی تا ۵ سال زندانی کرد (اما تا قبل از این يك phisher در صورتی مرتکب جرم شده بود که عده‌ای را از طریق راه‌اندازی سایت یا ارسال Email فریب داده بود).

متخصصان می‌گویند از آنجایی که تقریباً ۲۰ درصد از phisherها به اندازه‌ای تازه‌کار هستند که سایت‌های خود را در Domain های عمومی و همگانی ثبت‌نام می‌کنند، لذا این قوانین می‌توانند در کاهش این جرم مؤثر واقع شوند. و این نشان از پیشرفت دیپارتمان قضایی در مبارزه با این نوع از جرم دارد.

• باز پس‌گیری هویت

برای قربانیان دزدی هویت، تشخیص سریع مشکل بسیار مهم است. طبق گزارش FTC، زمانی که قربانیان متوجه سوءاستفاده‌هایی از اطلاعات شخصی خود در طول یک ماه شدند، حدود ۹۰ درصدشان قادرند که از ایجاد حساب‌های اعتباری جدید با استفاده از نامشان که توسط دزدان صورت می‌گیرد جلوگیری کنند و از زیان‌های جدید پیشگیری کنند. اما اگر زمان تشخیص از یک ماه به ۶ ماه برسد، یعنی قربانی طی ۶ ماه متوجه سوءاستفاده از حساب اعتباری خود نشود، در طول این مدت حدود ۴۵ درصد مجرمان با استفاده از نام قربانی حساب‌های اعتباری جدید می‌گشایند.

شاید اولین مانع بر سر راه تشخیص و دستگیری دزدان متقاعد کردن شرکت‌های کارت‌های اعتباری، آژانس‌های تهیه گزارش از حساب‌های اعتباری و بعضی اوقات افراد متخصصی هستند که شما باید برایشان توضیح دهید که چه کسی هستید و چه اتفاقی برایتان افتاده است. فرآیند تشخیص و دستگیری با تهیه یک گزارش پلیسی از حوزه‌ای که جرم در آن اتفاق افتاده شروع می‌شود. اصولاً متقاعد کردن پلیس برای این‌که شما یک قربانی هستید یا یک گناهکار، کار ساده‌ای است.

البته FTC گزارش داده است که قربانیان با مقاومت پلیس محلی، برای تهیه گزارش مواجه می‌شوند. ۲۸ درصد افراد هم از عملکرد پلیس بسیار ناراضی هستند. گرفتن گزارش بسیار واجب و ضروری است حتی اگر لازم باشد شما به ادارات مختلف پلیس محلی یا پلیس کشوری و یا حتی مأمورین ایالتی مراجعه کنید. تا اگر پلیس دزدان را دستگیران نمود، شما با استفاده از همان گزارش، مؤسسات مالی را قانع به پاکسازی سابقه حساب اعتباری خود کنید. همچنین شما باید با سرعت درخواست fraud alert (هشدار کلاهبرداری) که برای قربانیان مجانی است، بکنید. با یک fraud alert، شرکت‌هایی که اعتباری با نام شما ایجاد کرده‌اند باید قبل از افتتاح اعتبار با شما تماس بگیرند و شما اعتبار آن حساب را تأیید یا رد کنید. سپس شما باید یک سری نامه و گزارش تهیه شده توسط پلیس را برای مأموران مربوطه می‌فرستید.

این نامه‌ها را می‌توانید از سایت‌های www.consumer.gov/idtheft یا www.identitytheft.org تهیه نمایید.

قربانیانی که همه فعالیت‌های بالا را انجام بدهند می‌توانند امیدوار باشند که قبل از یک‌ماه حساب اعتباری خود را پاکسازی نمایند و به زندگی عادی خود بازگردند. اما از این به بعد باید بیشتر مواظب باشند و جهان اطراف خود را محتاطانه‌تر بنگرند.

• ابزارهای ضد کلاهبرداری

بعضی ابزارها یا برنامه‌ها هستند که به شما در تشخیص قلابی بودن سایت‌های اینترنتی کمک می‌کنند. البته بعضی سایت‌های خرید و فروش آنلاین مانند eBay، (با نام EBay Account Guard) دارای ابزاری به این منظور هستند. اما نرم‌افزارهای مستقل نیز به این منظور وجود دارند.

• CoreStreet Spoot Stick

نوار ابزار رایگان برای نصب روی اینترنت اکسپلورر و فایرفاکس. این ابزار، آدرس سایت‌هایی که شما بازدید می‌کنید را بررسی می‌کند و در حد توان،

تقلبی بودن یا مشکوک بودن سایت را اطلاع می‌دهد. اما در مقابل صفحه‌های pop-up مشکل دارد و آنها را بررسی نمی‌کند.

• Earthlink ScamBlocker.

نوار ابزار رایگان برای اغلب مرورگرها که فهرستی از معروفترین سایت های کلاهبرداری را در اختیار دارد و به محض این‌که بخواهید به سراغ آنها بروید، به شما هشدار می‌دهد. این ابزار هم فقط برای مقابله با سایت‌های تقلبی شناخته شده مناسب است.

• GeoTrust TrustWatch.

نوار ابزاری رایگان برای مرورگر اینترنت اکسپلورر نسخه ۵ به بعد. این ابزار، سایت‌هایی که شما مرور می‌کنید را با نشان دادن رنگ‌ها، از لحاظ امنیت و داشتن اعتبار رده‌بندی می‌کند. سبز برای بی‌خطر، زرد برای مشکوک و قرمز برای سایت کلاهبرداری شناخته شده.

• webRoot Phish Net.

برنامه‌ای رایگان که با اینترنت اکسپلورر نسخه ۵ به بالا سازگار است. این برنامه داده‌های حساس شما از قبیل رمزهای عبور، اطلاعات بانکی، شماره تأمین اجتماعی و اسامی کاربری را از شما می‌گیرد و داخل خود نگهداری می‌کند و هر زمان که برنامه‌ای بخواهد به آنها دسترسی پیدا کند، به شما اطلاع می‌دهد.

منبع : ماهنامه شبکه

<http://vista.ir/?view=article&id=251818>

مردم به پورتال‌ها اعتماد ندارند

عصر، عصر کامپیوتر است استفاده از ابزارهای ارتباطی پیشرفته‌ای مانند اینترنت، ماهواره و ... عصری که ارتباط مردمانش با استفاده از تجهیزات ارتباطی جدید و پیشرفته با دوران گذشته زمین تا آسمان فرق می‌کند. عصری که در آن دیگر به ندرت خبری از نامه‌نگاری، دید و بازدیدهای مداوم و حتی دلتنگی‌های گاه و بی‌گاه است.

مردمان این عصر کافی است اراده کنند تا از حال و روز هم باخبر شوند. کافی است کامپیوتر را روشن کنند و به شبکه جهانی اینترنت وصل شوند. آن گاه با استفاده از یک وبکم کوچک و هدفون می‌توانند صدا و تصویر عزیزان خود را مستقیم دریافت کنند. می‌بینید، در دنیای کامپیوتری امروز، حتی دلتنگی هم جایی ندارد.

این بخش کوچکی است از تسهیلاتی که زندگی در دنیای کامپیوتری برای انسان به ارمغان آورده است. هر روز که می‌گذرد کامپیوتر دستاورد جدیدتری برای رفاه و آسایش انسان به ارمغان می‌آورد. شاید راه‌اندازی پورتال‌های سازمانی و خدماتی یکی دیگر از تسهیلاتی باشد که دنیای کامپیوتری امروز برای ساکنانش در نظر گرفته است.

راهکارهایی برای صرفه‌جویی در وقت و هزینه کاربران رایانه!

اما نکته این جا است که کاربران رایانه تا چه حد با این پورتال‌ها آشنایی دارند و میزان اعتماد آنان به این پورتال‌ها تا چه حد است؟ اصلا پورتال چه

خدماتی ارائه می‌دهد؟

• ماهیت پورتال

پورتال که در لغت به معنی درگاه و دریچه است، شامل صفحه وب واسطی است که امکان دسترسی آسان را به هر چیزی که کاربر برای انجام وظیفه یا خواسته‌اش نیاز دارد، بدون توجه به اینکه محل فیزیکی آن کجا است فراهم می‌کند.

به گفته ساسان رنجیر، یک کارشناس حوزه IT، یک پورتال دارای ویژگی‌هایی همچون گردآوری اطلاعات، در دسترس بودن و هدفدار بودن اطلاعات است و باید در هر زمان و مکانی در دسترس باشد.

وی معتقد است: در حال حاضر اکثر سازمان‌ها و واردات از وزارت کشور گرفته تا اداره آب و فاضلاب و اداره پست و ... یک پورتال سازمانی دارند که در آنها خدمات گوناگونی ارائه می‌شود. اگر سری به پورتال جمهوری اسلامی ایران با نشانی www.iran.ir بزنید می‌توانید لیست پورتال‌های موجود را مشاهده کنید.

وزارت کشور، اداره آب و برق، آموزش و پرورش، موسسات مالی و اعتباری، هتل‌ها و اقامت‌گاه‌ها، شهرداری‌ها و ... از نهادهایی هستند که با راه‌اندازی پورتال در صدد برآمده‌اند تا علاوه بر خدمات‌رسانی به مردم از رفت‌وآمد مراجعان به این مرکز بکاهند.

اما آیا با توجه به اینکه هنوز بسیاری از مردم اعتماد چندانی به این پورتال‌ها ندارند، این پورتال‌ها در تحقق اهداف خود موفق بوده‌اند؟

کارشناسان معتقدند، اگرچه متولیان راه‌اندازی این پورتال‌ها معتقدند طی سال‌های ابتدایی راه‌اندازی این پورتال‌ها میزان استقبال و بازدید از پورتال‌ها در حد قابل‌قبولی بوده است اما آنچه مسلم است زمان لازم است، تا با اطلاع‌رسانی درست عموم مردم به سمت استفاده از پورتال

گرایش پیدا کنند.

• از زبان پورتال‌داران

مظفریان مسوول بخش انفورماتیک اداره آب و فاضلاب در این زمینه می‌گوید: پورتال اداره آب و فاضلاب شهر تهران با آدرس www.tpww.co.ir حدود پنج سال است راه‌اندازی شده است که خدماتی چون پرداخت قبض آب از طریق بانکها، درخواست انشعاب آب، تغییر قطر و سیر انشعاب، استعلام برای خرید و فروش، رسیدگی به شکایات و هزینه خدمات و ... را ارائه می‌دهد.

وی درخصوص میزان استقبال از این پورتال گفت: به طور کلی به دلیل اینکه اطلاع‌رسانی درستی در این زمینه نشده است، میزان استقبال در حدی که انتظار داشتیم، نبوده است. چراکه مردم اعتماد چندانی نسبت به رسیدگی به درخواست‌هایشان از طریق این پورتال ندارند و همچنان حضور فیزیکی را به راه‌های دیگر ترجیح می‌دهند.

به گفته مظفریان تنها در چند استان از جمله تهران، اصفهان و خراسان استقبال در حد مطلوب بوده است.

وی افزود: در این پورتال فرم‌های ویژه‌ای برای درخواست‌های مختلف تهیه شده است که مراجعان می‌توانند با تکمیل این فرم‌ها نسبت به رفع مشکل خود اقدام کنند. منتجب مسوول بخش فناوری اطلاعات شرکت پست ایران نیز از راه‌اندازی پورتال شرکت پست جمهوری اسلامی ایران طی سه سال اخیر با آدرس www.post.ir خبر داد و گفت: این پورتال عملیاتی چون رهگیری محصول، سیستم گویای دو سویه، سیستم داخلی پست و ... را انجام می‌دهد.

به گفته وی میزان استقبال از این پورتال در سطح استان تهران در سطح مطلوبی بوده است و شرکت پست برنامه‌هایی نیز برای توسعه این پورتال دارد.

پورتال وزارت کشور نیز با آدرس www.moi.ir حدود سه سال است راه‌اندازی شده است و خدمات مختلفی را به مراجعان ارائه می‌کند که مهم‌ترین خدمتی که ارائه می‌دهد در زمینه سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO)ها است.

به گفته کهندانی مسوول بخش فناوری اطلاعات وزارت کشور، در حال حاضر این پورتال در حال اطلاع‌رسانی است و فرم‌های ویژه‌ای برای اطلاع‌رسانی، خدمات ثبت‌نام در NGOها و ... ارائه می‌دهد.

به گفته وی با راه‌اندازی این پورتال از میزان رفت‌وآمد مراجعان در زمینه NGOها تا حدود زیادی کاسته شده است.

گودرزی مسوول بخش سازمان‌های مردم‌نهاد وزارت کشور نیز در این زمینه می‌گوید: در زمینه پورتال و خدمات آن در بخش NGOها در سطح استان تهران بسیار قوی عمل کرده‌ایم و مراجعان می‌توانند تمام امور مربوط به ثبت NGO، ثبت‌نام در NGO و ... را از طریق این پورتال انجام دهند.

مسوول بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران نیز در رابطه با پورتال شهرداری تهران www.tehran.ir گفت: سرویس Tehran.ir عبارت است از خبررسانی در حوزه شهر و شهرداری که در این بخش تمامی اخبار مربوط به فعالیت‌های سازمان شهرداری به روز می‌شود.

سعدآبادی افزود: اصلی‌ترین بخش این پورتال «کاوشگر شهر تهران» است که ابزاری است که براساس GIS سرویس‌دهی می‌کند و به این ترتیب شهروندان تهران می‌توانند مسیرهای حرکتی خود را با آن تعیین کنند. به گفته وی، شهروندان می‌توانند با مراجعه به این سایت مسیر خود را از مبدا تا مقصد تعیین کنند. همچنین خیابان‌های یک طرفه و دو طرفه، بناهای دیدنی و مکان‌های مشهوری که در این مسیر قرار دارند، شیرهای

آتش‌نشانی و ... در این بخش مشخص شده‌اند.

به گفته وی پورتال تهران در سامانه اینترنتی ۱۳۷ هم سرویس‌دهی ویژه‌ای دارد و به این ترتیب شهروندان می‌توانند از طریق این سایت اخبار و درخواست رسیدگی خود را ثبت و پیگیری کنند.

علاوه بر این ثبت‌نام برای دریافت آرم طرح ترافیک نیز از طریق این پورتال صورت می‌گیرد.

وی افزود: اطلاعات مربوط به اموات بهشت زهرا، قیمت منطقه‌ای املاک، قوانین معماری و شهرسازی، نظرسنجی و لینک‌ها و ... را نیز می‌توان روی این پورتال مشاهده کرد.

معاون آمار، برنامه و بودجه سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران نیز در این رابطه گفت: پورتال شهرداری تهران با اهدافی چون، کاهش زمان و هزینه ارائه خدمات، کاهش رفت‌وآمدهای شهری و ترافیک، ایجاد و بهبود روابط شهرداری و شهروندان، دریافت بازخورد شهروندان از خدمات شهرداری، تقویت و بهینه‌سازی سیستم‌های کنترل و نظارت، ارائه اطلاعات و خدمات مطلوب به شهروندان در هر زمان و مکان و عدم ایجاد ازدحام در بخش‌های مختلف شهرداری و کاهش مراجعات حضوری راه‌اندازی شده است

به گفته شفائی، با توجه به تاکیدات شهردار تهران در مواضع مختلف مبنی بر طراحی و راه‌اندازی پورتال شهرداری تهران به عنوان نقطه ورود دسترسی شهروندان به خدمات و اطلاعات موردنیازشان، سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران پس از طی فاز امکان‌سنجی و شناسایی راه حل فنی و همچنین معماری مناسب و عملیاتی نمودن به پورتال از دو منظر اینترنتی و اینترنتی توجه شد که در نوع اول مخاطبان، شهروندان و در نوع دوم مخاطبان، پرسنل شهرداری هستند.

به گفته وی، هم‌اکنون ۸۰ ساب پورتال واحدهای تابعه شهرداری و پورتال انگلیسی شهرداری تهران از طریق آدرس Tehran.ir در دسترس است و میانگین آمار بازدید روزانه پورتال شهرداری تهران بالغ بر ۴۰ هزار نفر است.

وی برخی از مهم‌ترین خدمات و اطلاعات پورتال شهرداری را به این شرح معرفی کرد.

در بخش محتوا، مناقصات، آمارنامه شهر تهران (برای اولین بار)، فرآیندها و رویه‌ها (در دست اقدام)، نظرسنجی در زمینه‌های مختلف مرتبط با شهرداری تهران و اخبار در این پورتال درج شده‌اند.

در بخش خدمات الکترونیک نیز اطلاعاتی در مورد دفاتر خدمات الکترونیک شهر، کاوشگر تهران، سامانه اینترنتی ۱۳۷، قیمت منطقه‌ای املاک، ثبت‌نام آرم طرح ترافیک، مناقصات شهرداری تهران، مشاهده پرونده شهرسازی و ... قابل مشاهده است.

به گفته شفائی، پرداخت اینترنتی که تاکنون در مباحث محدودی مانند طرح ترافیک داشتیم تا ماه‌های آینده در سایر بخش‌ها از جمله قبض جریمه و ... نیز امکان‌پذیر خواهد شد. به گفته وی میزان بازدید از این پورتال در حد مطلوبی است و پیش‌بینی می‌شود با ارتقای سطح کیفی این پورتال گام‌های موفق‌تری در این زمینه بردارند

منبع : پایگاه اطلاع رسانی تخصصی فن‌آوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=314025>

مرز دنیای مجازی و واقعیت محو می‌شود؟

چند سالی است که یک شرکت آمریکایی با ایجاد شهری مجازی در سایت اینترنتی خود مفهوم جدیدی از زندگی در فضای مجازی را به نمایش گذاشته است. شاید نگاهی به این شهر مجازی بهانه ای باشد تا در باره این پدیده قابل تامل و تاثیراتش بر دنیای واقعی بیشتر بی اندیشیم. از سال ۲۰۰۳ شرکتی آمریکایی با نام Linden Lab فضای مجازی ای را برای کاربران خود طراحی و اجرا کرده که با توجه به ابعاد و گسترش فراگیر و شمار بالای کاربران، یک پدیده محسوب می شود. این فضای مجازی Second Life یا زندگی دوم نام دارد.

چندی پیش اخباری در رسانه ها منتشر شد درباره زوجی انگلیسی که در وبسایت زندگی مجازی «سکندلایف» با یکدیگر آشنا شده‌اند و حالا بعد از مدتی کارشان به جدایی و دادگاه کشیده است؛ این بار هم به خاطر همین وبسایت زندگی مجازی.

• این شهر بی در و پیکر

جریان این بوده که «امی تیلور»، یکی از ساکنان شهر مجازی سکندلایف، از سال ۲۰۰۳ با یکی دیگر از ساکنان سکندلایف به نام «دیوید پولارد» آشنا شد. این دو پس از آشنایی مجازی در سکندلایف تصمیم گرفتند در دنیای واقعی با هم ازدواج کنند. مدتی پس از ازدواج، یک روز که امی تیلور در سکندلایف مشغول گشت و گذار بود، شخصیت مجازی همسر خود را در سکندلایف دید که با زن غریبه ای مکالمه می‌کند. دیوید پولارد هم بی خبر از این که همسرش هم آنلاین است و در این شهر مجازی بی در و پیکر به شکلی کاملاً تصادفی مشغول تماشای دل دادن‌ها و فلوه‌ستاندن‌های مجازی همسرش با زنی دیگر است، به کار خود ادامه داد.

امی تیلور در این باره می‌گوید: «باورش برایم خیلی سخت بود که به نمایشگر لب‌تا لب نگاه کنم و خیانت شوهرم را آنلاین ببینم. اما این واقعیت داشت.» بعد از این که دیوید پولارد متوجه ماجرا شد، کل ماجرا را تکذیب کرد و همین باعث شد تا همسرش با استخدام یک کارآگاه خصوصی با نام

مستعار مک‌دونالد، تلاش کند مدارک کافی برای اثبات ادعای خود را در سکندلایف به دست آورد.

این کارآگاه خصوصی با استفاده از یک شخصیت مجازی زن با دیوید پولارد طرح آشنایی ریخت. دیوید هم بی خبر از ماجرا در دامی افتاد که برایش پهن شده است.

البته این ماجرا سوی دیگری هم دارد و شنیدن ماجرا از زبان دیوید هم جالب است. او از اعتیاد بیش از حد همسرش به بازی در این دنیای مجازی می‌گوید تا جایی که حتی «امی» را از کارهای منزل باز می‌دارد. او در این باره می‌گوید: «اگر می‌خواستم چند دقیقه ای را در خانه با او بگذرانم باید از او برای این کار درخواست می‌کردم، اما اعتیاد او به این دنیای مجازی چنان بود که جا شدن از آن را برایش مشکل می‌کرد. چنین زندگی‌ای بیشتر شبیه یک شوخی تلخ است.»

حالا دیوید با مرد زن دیگری آشنا شده و از قرار عاشق هم دیگر شده اند. این زن که برینکلی نام دارد قبلا ازدواج کرده بوده اما معتقد است رابطه مجازی او با دیوید خیلی بهتر از تجارب واقعی او در زندگی با یک مرد است. اما برینکلی هنوز نمی‌داند که آیا دیوید آخرین شانس زندگی اوست یا نه؟

سکندلایف و زندگی مجازی، همان‌طور که زندگی دیوید و امی را شکل داده بود، آن را از هم پاشید. این فقط یکی از نمونه‌های تاثیرگذاری جهان مجازی بر روابط واقعی افراد است. آمارها می‌گویند در جهان حدود ۲۱ درصد آشنایی‌های مجازی به ارتباطات واقعی منتهی می‌شوند.

• واقعیتی به نام سکندلایف

دکتر سعید رضا عاملی در باره فضای مجازی می‌گوید: «جهان اول (واقعی) جهانی است که در آن زندگی و فعالیت اجتماعی جریان دارد و جهان دوم (مجازی) جهانی است که انسان را در مواجهه با واقعیت‌های مجازی قرار می‌دهد.» اما در بسیاری موارد این واقعیت‌های مجازی هم وارد جهان واقعی ما می‌شوند.

دکتر یونس شکر خواه در معرفی این فضای مجازی در همایش فضای تعاملی جهانی- محلی و نهادهای مجازی که آذرماه سال ۸۵ در دانشگاه تهران برگزار شد، چنین گفت: «پروژه سکندلایف یکی از به روزترین موارد مربوط به فضای دیجیتال است. هر کس در هر جای دنیا می‌تواند بدون هیچ پرداختی عضو این شهر شود. ولی برای رشد و پیشرفت در شهر بایستی یک حساب مالی باز کند. واحد پول در این شهر دلار لیندن (Linden) است. در این فضا می‌توانید فروشگاه باز کنید؛ کارخانه احداث و کارگر استخدام کنید و در واقع مثل جهان واقعی دست به هر تجارتی بزنید. این شهر با E-Business ، E-government و این جور پدیده‌ها فرق می‌کند و یک مکان است با فرصت‌های نامحدود در پیش روی شما. بنابراین اتفاقاتی در حال رخ دادن است که کل زندگی را مجازی می‌کند. یک مرکز راهنمایی (Help Center) هم دارد که در مورد همه چیز به شما اطلاعات می‌دهد.»

همان‌طور که گفته شد زندگی دوم یا Second Life که به عنوان SL نیز شناخته می‌شود یک دنیای مجازی آنلاین سه بعدی و بی انتها است که به کاربرانش اجازه می‌دهد به هر شکلی که می‌خواهند در آن زندگی کنند. به سیاحت بپردازند، کارهای اجتماعی انجام دهند، با دیگران ملاقات داشته باشند، مشارکت کنند، به دانشگاه بروند، کار و شغل و درآمد مناسب داشته باشند، به دیگران کالا بفروشند، در کارهای گروهی شرکت کنند، با یکدیگر معاشرت کنند، در باشگاه‌های مختلف عضو شوند، به میهمانی بروند، رانندگی کنند، سوار هواپیما بشوند، زمین بخرند یا اجاره

کنند، خانه بسازند، کسب و کار راه بیاندازند، کالاهای گوناگون تولیدکنند، به تجارت بپردازند، همسر اختیار کنند، فیلم و موسیقی بسازند، از وسایل نقلیه ای مانند بالون، هلیکوپتر، زیردریایی استفاده کنند، ایده های تجاری خود را به معرض آزمایش بگذارند، با دوستانشان گرد هم بنشینند و انواع فعالیت های دیگر.

زندگی دوم، پیوندی محکم با دنیای واقعی دارد، کسانی که کسب و کارشان در این دنیای مجازی را جدی می گیرند، با درآمدی که بر اثر فروش کالا یا ساخت فیلم به دست می آورند، زندگی واقعی خود را اداره می کنند. نرخ برابری پول سکندلایف با دلار آمریکا به طور روزانه تعیین می شود و در حال حاضر تقریباً هر دلار آمریکا برابر ۲۷۰ دلار لیندن است و روزانه بالغ بر ۱,۵ میلیون دلار آمریکا در SL گردش مالی صورت میگیرد. دلار لیندن یا \$L به آسانی قابل معاوضه با دلار آمریکا در بازار بورسی، متشکل از شرکت هایی چون Linden Lab و کمپانی های واقعی دیگر است. مردم می توانند حقوق قانونی چیزهایی که در زندگی دوم تولید کرده اند را در زندگی واقعی برای خود ثبت کنند. مانند ثبت اختراع یا ایده بنابر این آنها می توانند محصولاتشان را با پول رایج در «زندگی دوم» بفروشند و با دلار آمریکا در زندگی واقعی تعویض کنند.

• تجارت به شیوه سکندلایفی

کمتر هفته ای را می توان یافت که در آن یک شرکت یا یک هتل مجازی برای تبلیغ کالا و خدمات خود یا حتی فروش و ارائه آنها در Second Life تأسیس نشود. اولین کشوری که به طور رسمی در این دنیای مجازی سفارت خود را ایجاد کرد کشور سوئد بود و در حال حاضر هم کشورهای دیگری به دنبال استقرار سفارت های خود هستند. بسیاری از شرکت های بزرگ، سازمان های دولتی، دانشگاه ها و مراکز تفریحی در زندگی دوم نیز مانند زندگی اول حضور فعال دارند و مشغول خریدن فضا و امکانات در این سرزمین مجازی هستند.

بنز، سونی، کوکا کولا، اینتل، آدیداس، تویوتا، آی بی ام، جنرال موتورز، روتیز، سان مایکروسیستمز و بسیاری از شرکت ها و سازمان های بزرگ دیگر از این جمله هستند. شرکت هتل سازی استاروود در این سرزمین، هتل های مجازی می سازد و خبرگزاری رویتر چند ماهی است که دفتر خبری خود را در این سرزمین راه اندازی کرده و وقایع و اتفاقات «زندگی دوم» را پوشش می دهد.

نکته مهم این که این دنیای مجازی نه توسط شرکت سازنده آن که توسط ساکنانش اداره می شود.

هدایت آن به عهده هزاران رایانه قدرتمند (سرور) موسوم به شبیه ساز و با ساختار شبکه Grid است. ساکنان این شهر از بیش از یکصد کشور جهان گرد هم آمده اند. به طور متوسط شصت درصد ساکنان آن مرد و چهل درصد زن هستند و طیف سنی آنها بین هجده تا هشتاد و پنج سال است. در این دامنه سنی تمام نقش های اجتماعی وجود دارد: خانه دار، دانشجو، کارمند، راننده تاکسی و... حتی برخی از آنها به شبیه سازی زندگی واقعی خود در Second Life پرداخته اند و به تولید کالا یا ارائه همان خدماتی می پردازند که در زندگی واقعی خود انجام می دهند.

دکتر عاملی در این باره می گوید: «فضای مجازی از لحاظ انجام کار، یک "فضای خود راهبر" است. یعنی وقتی شما وارد آن می شوید با یک ساعت وقت گذاشتن می فهمید که باید چه کاری در آن انجام دهید. خودش راه را نشان می دهد، بنابراین کار با آن راحت است اما نسبت کارایی فرد در این فضا بستگی به دانش مجازی خود فرد دارد».

• حتی برای درس خواندن

جدیت این دنیای مجازی باعث شده که دانشگاه های معتبر کلاس های مجازی خود را در «زندگی دوم» برپا کرده اند و هزاران سخنرانی و سمینار در

این فضای مجازی انجام شده و می شود. استادان و دست اندرکاران امور آموزش با در این بخش فعالیت می کنند و سخنرانی های آنلاین و جلسات آموزش از راه دور نیز به اجرا گذاشته می شود.

آنچه که می توان آن را بزرگترین مزیت Second Life دانست این است که در آن می توانید اهداف خود را پیش از واقعیت بخشیدن در دنیای حقیقی، مورد ارزیابی قرار دهید. دانشجویان در هر جای دنیا که باشند، می توانند با گردهم آمدن در این شهر مجازی، یک کالج مجازی بسازند و در آنجا اطلاعات خود را به اشتراک بگذارند. بسیاری از دانشگاه ها و انستیتوهای آموزشی اقدام به راه اندازی کلاس های مجازی خود در Second Life کرده اند که از میان فهرست طولانی این کالج ها و دانشگاه ها می توان به دانشگاه استنفورد ایالات متحده، دانشگاه فناوری Arcada در فنلاند، و دانشگاه سوگانگ کره جنوبی اشاره کرد.

شرکت هایی که در حوزه ساخت و توسعه پدیده هایی چون سکندلایف فعالیت می کنند با اصرار زیادی به دنبال شبیه سازی هرچه بیشتر این فضاهای مجازی با دنیای واقعی هستند. «فیلیپ روزدال (Philip Rosedale) مؤسس و رییس شرکت لیندن لب می گوید: در آینده مسیرهای بسیاری برای متصل کردن مردم به کامپیوترهایشان وجود دارد، نه فقط کیبورد و ماوس بلکه چشم ها، گوش ها و اعصاب و روان مشتریان.» پس به یاد داشته باشیم که داستان در اینجا ختم نخواهد شد و در آینده شاهد شگفتی های بیشتری هستیم. هرچه هست، بیشتر به نظر می رسد در ابتدای راه زندگی مجازی و وبسایت های این گونه هستیم. چشم فروستن بر آنها و نادیده گرفتن شان، صرفا می تواند جنبه های منفی آنها را تشدید کند و به نگرانی ها دامن بزند.

منبع : خبر آنلاین

<http://vista.ir/?view=article&id=357106>

مرکز داده اینترنتی چیست؟

تا قبل از دهه ۹۰ استفاده از اینترنت برای مردم عادی به سادگی امکان پذیر نبود، چرا که استفاده از امکانات اینترنت نیاز به دانش خاصی داشت. محیط خط فرمانی (Command Line) و ساختار غیر گرافیکی اینترنت سبب شده

بود که کاربران عادی علاقه چندانی به استفاده از اینترنت نداشته باشند. در اوایل دهه ۹۰ پس از به وجود آمدن مفهوم وب در اینترنت (سال ۱۹۹۳) و پروتکل HTTP که به سادگی امکان به اشتراک گذاشتن مستندات در اینترنت را در اختیار کاربران قرار می داد، روز به روز بر تعداد کاربران اینترنت افزوده شد. از سوی دیگر با اضافه شدن کاربران اینترنت، حجم مستندات نیز روز به روز افزایش یافت اما خطوط اینترنتی و سرورهای موجود در آن زمان،

توانایی جواب گویی به خیل عظیم کاربران را نداشتند.

هم چنین با زیاد شدن کاربران و بالا رفتن حجم مستندات و نیز سادگی انتشار اطلاعات در اینترنت، مفاهیم تجاری و بازرگانی نیز وارد عرصه اینترنت شدند. شرکت های تجاری نیاز به سرورهایی داشتند که این امکان را به آن ها بدهد که به سادگی و با سرعت بتوانند اطلاعات خود را در اختیار مشتریان و کاربران خود قرار دهند.

هم چنین این امکان وجود نداشت که هر شرکت یا سازمانی که قصد راه اندازی سایت های اینترنتی را دارد، خود اقدام به راه اندازی سرور خود کند، چرا که با وجود کاربران زیاد این سایت ها و حجم بالای ترافیک، نیاز به اتصال هایی با سرعت های بسیار بالا وجود داشت که مسلماً حتی در صورتی که این امکان از لحاظ عملی وجود داشته باشد، هزینه بالایی را می طلبید.

راه حلی که برای این مشکل به نظر رسید، راه اندازی مراکز خاصی تحت عنوان Data Center یا مراکز داده ای بود. در واقع Data Center ها با در اختیار داشتن اتصالات پر سرعت به اینترنت و هم چنین در اختیار داشتن سرورهای قوی و متعدد، امکان راه اندازی سرورهای وب را برای عموم مردم ممکن ساختند.

شرکت های تجاری و مردم می توانستند با اجاره کردن فضای محدودی در این سرورها، سایت های وب خود را در معرض دید عموم قرار دهند. برخی شرکت های بزرگ نیز با توجه به نیاز خود، اقدام به اجاره کردن یک سرور در مرکز داده ای می کردند و آن را از راه دور با ابزارهای خاص کنترل می کردند. اکنون با توجه به رشد سریع اینترنت، روز به روز بر تعداد مراکز داده ای اضافه می شود به طوری که در حال حاضر در اکثر کشورهای پیشرفته این مراکز وجود دارند. تمرکز این مراکز به خصوص در کشور آمریکا بسیار زیاد است. دلیل آن ارزان بودن نرخ اتصال به اینترنت و هم چنین در دسترس بودن سرعت های بالا می باشد.

برخی از این مراکز داده ای از طریق خطوط مختلف فیبرنوری، پهنای باندی بیش از ۴Gbps را در اختیار دارند و تعداد سرورهای این مراکز معمولاً بیش از ۱۰۰۰ است که بر اساس مشخصات به متقاضیان اجاره داده می شود.

شاخص های زیادی در قیمت اجاره ماهانه یک سرور تاثیرگذار است که می توان به سرعت CPU، مقدار حافظه RAM و اندازه Hard Disk حداکثر ترافیکی که ماهانه در اختیار هر سرور قرار می گیرد، سیستم عامل سرور و هم چنین سابقه مرکز داده ای بستگی دارد.

• مشخصات یک مرکز داده اینترنت

مراکز داده ای متفاوتی در نقاط دنیا وجود دارد که با توجه به نیاز و هم چنین شرایط منطقه ای طراحی و ساخته شده اند. استاندارد خاصی برای

یک مرکز داده ای وجود ندارد اما می توان به برخی از مشخصات عمومی یک مرکز داده ای اشاره کرد:

(۱) در اختیار داشتن اتصالات مختلف به اینترنت از طریق ISP و ICP های مختلف

به طور معمول یک مرکز داده ای برای اتصال به اینترنت از چندین اتصال مختلف استفاده می کند تا در صورتی که هر یک از اتصالات به دلیلی از کار افتادند، در سرویس دهی مرکز وقفه ای پیش نیاید. برخی از مراکز داده ای معروف با بیش از ۱۲ اتصال مختلف به اینترنت متصل اند.

(۲) وجود سیستم قدرت پشتیبان

یکی از مهم ترین مسائل در مراکز داده ای، سرویس دهی بدون وقفه به مشتریان می باشد. با توجه به امکان قطع برق به دلایل مختلف هم چون حوادث غیرمترقبه یا جنگ، نیاز به سیستم برق پشتیبان ضروری است. به طور معمول مراکز داده ای بزرگ از UPS های مخصوصی استفاده می کنند که امکان سرویس دهی به بیش از ۱۰۰ رایانه را دارند. علاوه بر سیستم UPS، ژنراتورهای قوی نیز در مراکز داده ای وجود دارد تا در صورت قطع بلندمدت برق، سرویس دهی بدون وقفه انجام شود.

(۳) وجود سرورهای متعدد

هدف اصلی یک مرکز داده ای در اختیار گذاشتن سرورهای وب برای مشتریان است. سرورهای مورد استفاده با توجه به نیاز و امکانات مراکز داده ای تعیین می شود. تنها تفاوت مهم، نوع سرورهای مورد استفاده توسط این مراکز است. در مراکز داده ای از ۲ نوع سرور استفاده می شود:

(۱) سرورهای Rackmount

(۲) سرورهای Desktop

با توجه به حجم کم سرورهای Rackmount این امکان برای مراکز داده ای فراهم می شود که در فضایی کوچک، تعداد زیادی سرور قرار گیرد. اما مسئله مهم در این نوع سرورها، قیمت بالای این سرورها نسبت به سرورهای Desktop است. علاوه بر این امکان ارتقای سرورهای Rack Mount تنها به مقدار اندک امکان پذیر است. با توجه به این موضوع اکثر مراکز داده ای از سرورهای Desktop استفاده می کنند.

• مشخصات فیزیکی یک مرکز دیتا سنتر

با توجه به این نکته که اکثر سرورهای وب از نوع Desktop هستند، ساختمان های مراکز داده ای اغلب با سقف های بلند ساخته می شود که علاوه بر تهویه هوا، امکان قرار دادن سرورهای بیشتر را می دهد. هم چنین در تمامی مراکز داده ای، مسیرهایی برای گذراندن کابل های شبکه و هم چنین کابل های برق وجود دارد. علاوه بر آن، وجود سیستم تهویه قوی برای پایین نگاه داشتن دمای سرورها ضروری می باشد. البته مشخصاتی هم چون وجود سقف کاذب، کف کاذب و هم چنین سیستم اطفای حریق در برخی موارد توصیه شده است. اما مسئله مهم در مراکز داده ای، امکان استفاده متقاضیان از سرورهای این مراکز می باشد که شامل مراحل زیر است.

• نحوه در اختیار گرفتن یک سرور وب

پس از آن که متقاضی سرور، با شرایط قراردادی که مراکز داده ای مفاد آن را تنظیم کرده موافقت کرد، یک سرور در اختیار وی گذاشته می شود. بسته به نوع قرارداد سرور می تواند تنها شامل سیستم عامل و یا نرم افزارهای کمکی همچون نرم افزارهای FTP و یا Control Panel سایت باشد. در صورتی که این نرم افزارها روی سرور نصب نشده باشد، متقاضی خود باید این نرم افزارها را نصب کند. متقاضی اغلب از طریق Remote

terminalها و یا نرم افزارهای خاصی مانند PCAnywere سرور خود را از راه دور کنترل می کند. پس از نصب و تنظیمات نرم افزاری، سرور آماده سرویس دهی می شود و بر حسب نیاز متقاضی استفاده می شود.

نکته قابل توجه، کنترل سرورها توسط متقاضی از راه دور است. با توجه به این موضوع مسئولیت کلیه مسائل و مشکلات سرور از جمله از کار افتادن سرویس ها و نرم افزارها و یا حملات هکری به عهده متقاضی می باشد. البته در شرایط خاص و پرداخت مبالغ معین متقاضی می تواند از خدمات مراکز داده ای استفاده کند.

هر چند در شرایط بحرانی هم چون حملات گسترده که منجر به از کار افتادن تمامی سرورها شود، معمولا مراکز داده ای برای سرویس دهی به تمامی سرورها به مشکل برخورد می کنند که در این صورت طبق اولویت های خود اقدام به رفع مشکل می کنند.

منبع : روزنامه خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=362395>

مرور کنیم! خطراتی اینترنتی که دختران و پسران الکترونیکی را تهدید می کند

با رشد و گسترش تکنولوژی های ارتباطی، روزبه روز بر تعداد کاربران فضای مجازی افزوده می شود و نادرست نیست اگر این فضا را دنیایی به موازات دنیای واقعی بدانیم؛ با شهروندانی که همان کاربران این فضا هستند.

داشتن امنیت، شاید یکی از مهمترین نیازهای انسان است که در جامعه، نهادها و ارگان های متعددی تأمین و حفظ آن را برعهده دارند.

اما در دنیای مجازی، به واسطه ی گمنامی افراد، فرامیزی بودن و پیشرفت سریع تکنولوژی، ایجاد امنیت با دشواری های بسیار همراه است و با این که دولت ها قوانینی را برای حمایت از امنیت کاربران این فضا وضع نموده اند؛ اما در عمل، توفیق چندانی حاصل نشده است. در کشورهایی مانند ایران که

هنوز تمامی سیستم‌ها و زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، دیجیتالی نشده‌اند و بسیاری از امور و کارها به شیوه‌ی سنتی انجام می‌پذیرد، مهم‌ترین مسأله در زمینه‌ی امنیت کاربران را می‌توان امنیت روانی آنان دانست. که برهم‌خوردن آن می‌تواند در زندگی واقعی کاربران نیز، مشکلاتی را ایجاد نماید.

آرژو ۱۹ ساله است، دو سالی می‌شود که از اهالی این دنیای مجازی شده است: «راستش را بخواهید اصلاً آرامش ندارم. می‌ترسم؛ از همه، از تمامی آدم‌های این‌جا و هرچیز که به آنها مربوط می‌شود. بعد از این مدتی که این‌جا بوده ام الان به نظرم هر فرد امنیت خود را باید خود ایجاد کند؛ وگرنه از طرف دیگران به هیچ‌احدالناسی نمی‌شود اعتماد کرد».

مهدی شش-هفت سال است که با اینترنت آشنا بوده و ساعات زیادی را در این فضا سپری کرده است. او هم می‌گوید: «اینترنت هیچ‌وقت امنیت صددرصد ندارد. اصلاً فضای ن‌ت امن نیست. البته این امنیت نسبی است؛ مثلاً برای افرادی مثل ما که زیاد در دنیا مهم نیستیم امنیت هست، البته نه امنیت کامل».

ایمان هم شش سال است که وبلاگ‌نویسی می‌کند. وقتی می‌پرسم: «در این فضا احساس امنیت و آرامش می‌کنید؟» پاسخ می‌دهد: «به هیچ‌وجه! حتی با شخصیت مجازی! این‌جا دیگر هیچ تفاوتی با دنیای حقیقی ندارد، الا این‌که با هیچ‌کسی هیچ رابطه‌ی حقیقی‌ای نداشته باشیم. و مهم‌تر از همه این‌که سطح امنیت روانی در اینترنت از امنیت روانی در جامعه شدیداً آسیب‌پذیرتر و شکننده‌تر است؛ یعنی در محیط اینترنت خیلی زودتر از فضای خارج، اعصاب انسان به هم ریخته و قاط می‌زند!»

اما بهار با این‌که یک‌بار وبلاگش هک شده و با مزاحمت‌های مختلفی روبه‌رو شده است، می‌گوید: «از وقتی با اسم مستعار می‌نویسم و دیگر کسی وبلاگم را نمی‌شناسد، احساس امنیت بیشتری می‌کنم. البته آدرس‌ای‌میل و آیدی‌م را از وبلاگم برداشته ام.»

حمید از سال ۸۱ در اینترنت فعال می‌باشد. او می‌گوید: «به نسبت احساس امنیت می‌کنم. من شخصیت یک شخصیت بی‌خیال و راحت می‌باشد، خونسردم. کسی هم بخواهد امنیتم را زیر سوال ببرد در این دنیای مجازی، چندان برایم مهم نیست؛ ولی نه تا این حد که بخواهد زندگی واقعی ام را تحت تأثیر قرار بدهد؛ یعنی اگر بخواهم بگویم که این دنیا این‌قدر امنیت دارد که من بتوانم همه‌ی دار و ندارم را بگذارم برایش، اصلاً به این شکل نیست. ولی اعتقادی به مستعارنویسی و این حرف‌ها هم ندارم. همه جا می‌خواهم خودم باشم».

ممکن است عدم امنیت در این فضا برای هر کاربری پیش آید؛ اما ظاهراً زنان و دختران، آسیب بیشتری را از این ناامنی می‌بینند.

در تحقیقی که ویکی‌بل در دانشگاه حقوق ایالت جرجیا انجام داده، آمده است: «بسیاری از مردان، اینترنت را قلمرو خود می‌دانند. هنگامی که زنی به این قلمرو وارد می‌شود، میل به سرکوب در آنها ایجاد می‌شود. همان‌طور که این میل در محیط‌های کاری که بیش‌تر به دست مردان اداره می‌شود هم وجود دارد. در دنیای واقعی شاید بسیاری از مناسبات اجازه‌ی سرکوب‌گری به کسی که قلمرو خود را در خطر می‌بیند ندهد؛ اما در فضای مجازی، ناشناس بودن این امکان را به افراد می‌دهد که در پشت هویت مجازی‌شان به آزار و اذیت بپردازند».

در پاسخ به این سؤال که: «به نظر شما این فضا برای خانمها و آقایون به یک نسبت ناامن می‌باشد یا خیر؟»

ایمان می‌گوید: «نه! به نسبت مساوی نه! معمولاً خانمها خیلی بیش‌تر اذیت می‌شوند و بیش‌تر هم از این فشارها تأثیر می‌پذیرند. من نمی‌توانم حکم کنم که این‌جا برا خانمها ناامن‌تره یا آنها آسیب‌پذیرترند. من فقط چیزهایی را که دیدم می‌گویم».

مهدی معتقد است: «در هر صورت این مشکلی می باشد که در جامعه هم وجود دارد؛ این که مرد چون نسبت به زن از نظر جسمی برتری دارد باید هر چیزی که می خواهد به دست بیاورد و وقتی به دست نیاید نمی تواند این را بپذیرد. البته زنها هم همین طورند اما خیلی کمتر نسبت به مردها. و این خواستن ها و برطرف نشدن ها و عدم قبول این وضع، باعث ایجاد تنش در فرد می شود و این تنش ها گاهی به صورت مزاحمت ها و... نشان داده می شود. به همین دلیل خانمها بیشتر ممکن است مورد مزاحمت افراد مریض قرار بگیرند و همین مزاحمت می تواند امنیت فرد را بهم بزند».

هانیه چهار سالی است که به قول خودش اهل نت شده و البته مدتی است که تصمیم به ترک گرفته! او می گوید: «مدتها جنسیتم را مخفی کرده بودم. نمی گفتم دخترم، چون اصلاً احساس امنیت نداشتم. در نت نسبت به زنها خیلی بی رحمتر از دنیای واقعی رفتار می کنند. این جا برای نوشتن ساده هم یک سری به زنها ایرادهای بنی اسرانیلی می گیرند. انگار این جا حق صحبت منحصر به مردها می باشد. این جا یک خانم باید رسمی بنویسد. با همه کتابی صحبت کند. حق مطرح کردن بعضی چیزها را ندارد، چون یک سری آقایون علیهم السلام (!) بهشان برمی خورد و اگر رعایت نکند محکوم می شود

به این که آزادی ای را که در دنیای واقعی نتوانسته تجربه کند این جا می خواهد به زور و پشت نقاب، به دست بیاورد. غیر از این هم، این جا در محیط چت مخصوصاً، وقتی بعضی ها پی به جنسیت می برند دوست دارند یک جوهرایی یک آتویی از تو بگیرند. البته در ویلاگستان هم همین طور می باشد. کافی بوده که یک نکته ی کوچک ببینند! زورشون بیشتر به خانمهای ویلاگ نویس می رسد» .

البته این مشکل، از اولین روزهای ویلاگ نویسی زنان آغاز شد.

خورشید خانم یکی از اولین ویلاگ نویسان زن است و وقتی اولین نوشته هایش را در ویلاگ می نوشت، فضای ویلاگهای ایرانی کاملاً مردانه بود. او می گوید: «وقتی شروع به نوشتن کردم، نمی دانستم قرار است در این دنیا چه بگویم. یادداشت اولم فقط توضیح همین سرگردانی بود. بعد رضا قاسمی، نویسنده، از پاریس برایم ایمیل زد که راجع به خودت بنویس، راجع به شخصیت زن ایرانی. من انگار یک دفعه بیدار شدم».

خورشید خانم، بعد از آن نوشت که زن است، اما عاشق می شود، سیگار می کشد و عقاید شخصی اش را ابراز می کند. و حتی بسیاری از سوآلهایی را که در دوران نوجوانی برایش مطرح شده و بی پاسخ مانده بود را، در ویلاگش مطرح کرد.

گرچه در آن زمان ویلاگ خورشید خانم بازدیدکنندگان زیادی داشت، اما نظرهایی که درباره ی یادداشت هایش برایش ایمیل می شد چندان موافق نبود: «اگه ادامه بدی روی صورتت اسید می پاشم»، «می شناسمت کی هستی، آبرویت را می برم»، «شماره تلفنت را بده، بیشتر آشنا بشیم». البته خورشید خانم به هیچ یک از این پیامها جواب نداد. اما درست ساعتی که او جایزه ی بهترین ویلاگ فارسی را از هیئت داوران مجله ی دنیای کامپیوتر و ارتباطات می گرفت، روی صفحه ی ویلاگ او تصاویری مستهجن به نمایش درآمده بود. او در رابطه با آن لحظات می گوید: «نمی توانستم

دکمه ها را فشار دهم. تمام تنم می لرزید. گریه می کردم. ۲۵ نفر از دوستانم زنگ زده بودند و خبر هک شدنم را به من داده بودند. در همان یک ساعت بیش تر از ۱۱۰۰ نفر آن عکس را دیدند. البته تا وقتی عکس را برداشتند، جرأت نکردم صفحه را باز کنم».

ایجاد ناامنی می تواند از طرق مختلفی صورت گیرد که ایجاد مزاحمت، توهین و تخریب شخصیت و هک شدن را می توان از مهم ترین تهدیدهای

امنیت روانی کاربران این فضا دانست.

• مزاحمت

سارا دو سال است که وبلاگ می‌نویسد و از یک سال قبل از آن هم وبلاگ‌خوان بوده است. نوشته‌هایش در وبلاگ ساده و روان است؛ اما همین نوشته‌ها بهانه‌ای شد برای ایجاد مزاحمت‌های پی‌درپی برای او. یکی از خوانندگان مرد نوشته‌های او، ابتدا در صفحه‌ی نظرات به ابراز علاقه به او پرداخت و وقتی که با بی‌توجهی او مواجه شد، در مسنجر به سراغش آمد: «خیلی اذیت می‌کرد. اولش با درگیری، اما بعدش با زبان و التماس می‌خواست تا با او حرف بزنم. وقتی من جوابش را ندادم به سراغ یکی از دوستانم رفته بود تا شاید او من را راضی کند با او حرف بزنم. حتی شماره تلفنم را

از دوستم می‌خواست است. وقتی دیده بود بی‌فایده می‌باشد، دیگر خودش کوتاه آمد و رفت.»

بهار هم تا قبل از هک شدن وبلاگش بارها مزاحمت در صفحه‌ی نظرات را تجربه کرده است: «زودتر تعطیلش کن. تحفه‌ای نیستی... ازت خوشم نمیاد... این‌جا را ببند. حالم از نوشته‌ات به هم می‌خورد... ببندش. حوصلتو ندارم، هیچ‌کسی حوصلتو نداره. تو نمی‌خوای بمیری و همه به نفس راحت بکشن؟ زودتر بمیر! زودتر... خواستی نمیری این‌جا رو ببند، وگرنه بلایی سرت میارم که اون سرش ناپیدا باشه. فهمیدی؟» بهار می‌گوید: «به‌خاطر همین توهین‌ها و اذیت‌ها ۱۰۰ تا از پستامو پاک کردم. الان ۱۱ ماهه که در وبلاگ جدید می‌نویسم. البته دوباره چند کامنت توهین‌آمیز داشتم؛ یعنی تهدید

کردند که نوشتن را بگذار کنار. ولی من نوشتن را دوست دارم، آرامم می‌کند.»

ایمان می‌گوید: «دختر خانمی بود که مجبور شد دو سال از نوشته‌های وبلاگش را کامل حذف کند و بخش مهمی از دلیل حذف شدنش به‌خاطر فشارهای یکی از مردهایی بود که به وبلاگش سر می‌زد. این مزاحمت‌ها می‌تواند به دو دلیل پیش بیاید: اول درک نادرست از وبلاگ و اینترنت، دلیل بعدی هم فشارهای سیاسی، مذهبی و اجتماعی. فشارهایی که باعث شد، نزدیک به دو سال از نوشته‌هایش حذف بشود از جنس موضوع دوم بودند که او احساس می‌کرده روزنوشته‌های یک دختر، خوب نیست بیاید در وبلاگ نوشته بشود! مطمئن باشید شما هم اگر یک کسی دمره‌دم برایتان کامنت می‌گذاشت و هنوز

امکان کامنت خصوصی و تاییدی هم نبود، حال‌تون به هم می‌خورد از وبلاگ نوشتن و دست کم ترجیح می‌دادید بروید یک جای دیگر بنویسید.»

حمید نیز چند باری با این مشکل مواجه شده است: «در وبلاگم کامنت‌های نامربوط زیاد دیده می‌شود. اگه الان بروید بخش کامنت‌دونی یکی از پست‌هایم، فحشی نیست که نثار خودم و خانواده‌ام نشده باشد. تا دل‌تون بخواهد. از نوع فوق رکیک؛ اما پاک هم نمی‌کنم!» علی دو سال و نیم است که وارد این دنیای مجازی شده است. وقتی نظرش را درباره‌ی کامنت‌هایی که ایجاد مزاحمت می‌کنند می‌پرسم، می‌گوید: «چیزی که زیاد می‌باشد آدم مریض. همان‌هایی که در خیابان زنجیر می‌چرخانند و تیکه می‌اندازند در اینترنت همچین کامنت‌هایی می‌گذارند!»

• توهین و تخریب شخصیت

با هانیه که حرف می‌زنم حال چندان خوشی ندارد. روز قبل دوستانش به او خبر داده بودند که فردی با نام او کامنت‌هایی با عکس‌های مستهجن

می‌گذارد. او می‌گوید: «من اصلا اصل این کامنت‌ها را ندیدم، فقط یکی از دوستانم کپی‌اش را برایم فرستاده بود. من اینها را ندیدم، ولی تجربه‌ی خودم را می‌گویم. یک کامنت از طرف یکی از وبلاگ‌های مذهبی برایم گذاشته بودند که چند تا لینک داده و نوشته بود نظرتان را در مورد این عکس‌ها بگویند. من هم بی‌خبر از همه جا، هر چهارتا را باز کردم. ولی وقتی دیدم از ترس نفهمیدم اول صفحه را بستم یا کلا کامپیوتر را خاموش کردم.

خیلی وحشتناک بود. یک مدتی حالم بد شد. الان هم می‌توانم حدس بزنم بچه‌ها چه عکس‌هایی را دیده اند که این‌طور آشفته شده و تذکر می‌دهند. فقط شرمندگی‌اش برای من مانده و یک اعصاب داغون. راستش دیروز از صبح احساس گناه عجیبی گریانم را گرفته بود. اگر دیگر خیلی افتضاح بشود وبم را حذف می‌کنم».

سارا هم در این رابطه می‌گوید: «وبلاگ یک آقایی بود که به آنجا سر می‌زد. یک وبلاگ جالب و سالم! یک بار دیدم از طرف ایشان برایم کامنتی آمده که به ائمه اهانت کرده. من هم بدون این‌که تحقیق کنم دیگر سراغ وبلاگ ایشان نرفتم. البته خب اشتباه کردم و ذره‌ای هم فکر نکردم که آن کامنت ممکن است کار خود ایشان نباشد. مدتی قبل یک کامنت مسخره به نام ای‌اون برایم گذاشته شد. من هم باز بدون فکر برایشان کامنت دادم که این مسخره بازی‌ها چیه؟! ایشان هم آمدند و برایم پیام خصوصی گذاشتند و توضیح دادند که کسی با ایشان مشکل دارد و اتفاقا از طرف من هم برای ایشان

کامنت داده و برایم کپی کردند. منتهی اصلا به من نگفته بودند و می‌دانستند که کار من نیست. اما من زود قضاوت کرده بودم و همین کلی موجب ناراحتی ام شد».

حمید در رابطه با این نوع کامنت‌گذاری که به قصد تخریب چهره‌ی دیگران انجام می‌شود می‌گوید: «به هر حال این یک بی‌فرهنگی خیلی زشت می‌باشد که تازگی‌ها رواج پیدا کرده. البته یک مورد هم در بین وبلاگ‌نویسان حرفه‌ای نمی‌بینید. در این مورد کار دیگه‌ای به جز تکذیب نمی‌شود انجام داد. بهترین کار این بوده که طرف وقتی کامنت اشتباهی را خواند و روی لینکش کلیک کرد، اولین چیزی که می‌بیند تکذیبیه باشد. الان همین جناب دختر ترشیده، شاید بشود نوعی معروف‌ترین وبلاگ‌نویس دختر حسابش کرد. وقتی بروید به وبلاگش بعد از عنوان وبلاگ، اولین چیزی که می‌بینید این جمله می‌باشد: «هرگونه نسبتی بین من و کامنت نامربوط با اسم من در وبلاگ شما، تکذیب می‌گردد».

وقتی از حمید نظرش را درباره‌ی تخریب شخصیت افراد در نت می‌پرسم می‌گوید: «چند روز پیش یکی از دوستانم به من پی‌ام داد. می‌گفت به او گفته اند من در نت اخاذی می‌کنم!». خنده‌ای می‌کند و ادامه می‌دهد: «این کار را نکرده بودیم فقط، که خب اینم نصیب ما شد!». زهرا دو سال است که وبلاگ دارد. او می‌گوید: «با پست‌ها و کامنت‌هایی که درباره‌ی یکی از بلاگرهای آقا خوانده بودم، چنان ترسی ازش پیدا کرده بودم که حتی حاضر نبودم سراغ وبلاگش بروم. بعد از مدتی به خاطر کاری که پیش آمد، مجبور شدم از ایشان کمک بگیرم. هیچ‌کدام از چیزهایی که درباره اش خوانده بودم حقیقت نداشت! نمی‌دانم چگونه می‌توانند این‌قدر راحت پشت سر مردم حرف درآورند، آنهم این قدر تند و زننده!»

• هک

از حمید که در رابطه با هک می‌پرسم، پاسخ می‌دهد: «بحث هک سایتها که مفصل می‌باشد، آن را می‌گذاریم کنار. اما در رابطه با وبلاگ‌نویسان، هک ای‌میل و وبلاگ‌شون می‌باشد. فقط و فقط و فقط دو تا نکته باعث هک می‌شود: یا دریافت فایل ویروسی یا گول خوردن! راه دیگه‌ای ندارد و

دردسری که می‌تواند برای ویلاگ درست کند، یکی حذف ویلاگ و کامنت‌ها می‌باشد، یکی هم ارسال مطالب نامربوط به اسم آن بلاگر. در مورد ایمیل هم می‌تواند حذف ایمیل‌ها، ارسال ایمیل نامربوط، و اگر یاهو باشد حذف آیدی و ارسال آفلاین و افشای ایمیل‌ها مشکلاتی می‌باشد که به‌بار می‌آید».

مهدی می‌گوید: «سرویس‌دهنده‌های ایمیل و ویلاگ، اکثراً خیلی پیشرفته‌تر شدند. می‌شود گفت الان هک کردن تنها راهش حدس زدن اطلاعات می‌باشد. حدس زدن پسورد و... احتمالش کم هست. ولی خیلی از هکرها از اشتباهات کاربران استفاده می‌کنند. یعنی اگر یک جایی هک شدید، شاید ۸۰ درصد به‌خاطر اشتباه امنیتی خودتون بوده است».

بهار که تجربه‌ی یک بار هک شدن ویلاگش را دارد، درباره‌ی هک شدنش می‌گوید: «راستش من دوتا احتمال بیش‌تر برای هک به ذهنم نمی‌رسد: اول این‌که پسورد ویلاگم را یکی از دوستانم داشت و احتمال دادم ویلاگ را هک کرده چون قبلاًش رفته بود و اسم و لینک و خیلی چیزها که مربوط به خودش بود را حذف کرده بود. البته باید بگویم که خیلی از مزاحمت‌ها و توهین‌ها و تهدیداتی که می‌شد بر سر همین رابطه‌ی دوستی ما بود. دلیل دیگه‌اش این‌که یکی از آن کسانی که بی‌نهایت توهین و تهدید می‌کرد، هک کرده باشد».

علی با دید متفاوتی در رابطه با هک نظر می‌دهد: «اگر سر به سر کسی نگذاری، کسی سر به سرت نمی‌گذارد. قطعاً آن‌هایی که هک می‌کنند شانسی و رندم که انتخاب نمی‌کنند که: خب حالا امروز برویم فلانی را هک کنیم! حتماً یک نیروی محرکی از طرف آن‌هایی که هک می‌شود وجود دارد. البته این نیروی محرک همیشه هم منفی نیست. ولی این‌ها گذشته از ویروس‌هایی می‌باشد که کیلویی و دست جمعی ارسال می‌شوند. ولی هکر و هکر جماعت و این‌جور چیزها، بعضی وقت‌ها خیلی ترسناک می‌شوند. فقط به این خاطر که بعضی از روابط شخصی‌ما فاش می‌شود و بعضی از کارهایی که در خلوت

می‌کنیم و اگر کسی بفهمد آبرویمان می‌رود، لو می‌رود. خب پس بهتر بوده خودمان حواس‌مان باشد که در خلوت‌ها پیمان کاری نکنیم که بعداً بتواند برایمان دردسرساز بشود!»!

با توجه به رشد و گسترش پرشتاب کاربران اینترنت و اهمیت امنیت روانی افراد، علاوه‌بر توجه ویژه مسئولین برای وضع قوانین و یافتن راهکارهای اجرایی در جهت حفظ این امنیت، لازم است که به فرهنگ‌سازی در میان کاربران اینترنت توجه شود.

منبع : یزد فردا دات کام

<http://vista.ir/?view=article&id=354821>

مزاحمین اینترنتی

اینترنت مکانی بسیار مناسب برای مزاحمان و افراد ناباب اینترنتی است، کسانی که هدفشان خوشنودی و کسب قدرت از طریق آزار و اذیت و همچنین ایجاد وحشت و اندوه در دیگران است.

ناشناس بودن، سهولت تحریک دیگران و منبع تقریباً پایان ناپذیر افرادی که میتوانند هدف این شکنجه‌ها قرار گیرند، به این معناست که اینترنت پر از مهاجمین است که طیف وسیعی را، از منحرفان جنسی که به دنبال کودکان هستند گرفته تا مزاحمین زنجیره‌ای که به هر شخص ممکن آزار میرسانند، دربر میگیرد.

این مزاحمان اینترنتی یا Cyberbully از فرستادن ای-میل‌های آتشین یا flame mail و ای-میل‌های کینه‌توزانه یا hate mail، دچار حسی از کامروایی و

خوشنودی تبهکارانه میشوند. ای-میل آتشین، نامه الکترونیکی است که محتویات آن برای خشمگین کردن و به اصطلاح "آتش زدن" گیرنده طراحی شده است. ای-میل کینه‌توزانه نیز حاوی مطالبی تعصب‌آمیز، نژاد پرستانه، تبعیض جنسی و مانند اینهاست که با خشم و ابراز کینه بیان شده‌اند.

مزاحمین زنجیره‌ای یا Serial bullies، خشم و غضب فراوانی را نسبت به تمام افراد دیگر در درون خود انباشته‌اند. این احساسات میتواند شامل فرافکنی، انتقاد و عیب‌جویی ناروا و تمسخر و سرزنش‌های رئیس‌مآب باشد. این مزاحمان گاهی از شیوه‌ای استفاده میکنند که در آن مدعی میشوند محتوای نامه ایشان (که بر فرض به گیرنده اتهام نژاد پرستی وارد کرده)، مورد تایید عده بسیاری است که با ای-میل‌های خود وی را حمایت کرده‌اند. این گفته‌ها تقریباً در تمام موارد جعلی یا تحریف شده است. هدف به کارگیری چنین روشی تحلیل بردن اعصاب و روان گیرنده است. گول‌ظاهر چنین نامه‌هایی را نخورید زیرا هیچ پایه و اساسی ندارد.

افرادی که به آزار دیگران میپردازند، در ایجاد اختلاف میان افرادی میپردازند که در صورت رفاقت، میتوانند اطلاعاتی بر ضد او رد و بدل کنند. روش ایجاد اختلاف، تحریک و تهییج طرفین است که برای شخص مردم آزار بسیار لذت بخش است. زیرا او میداند که همواره میتواند لااقل یک نفر را وادار به انجام عملی کند که بعدها بتواند با تحریف آن موجب افزایش خشم و غب دیگران شود. این رفتار تا جایی ادامه میابد که او با خوشنودی تمام مینشیند و برخوردهای ویرانگرانه دیگران نسبت به همدیگر را تماشا میکند.

بسیاری از این مزاحمان زنجیره‌ای، به دنبال کسب توجه هستند. آنها بیش از هر چیز به دنبال توجه هستند. و مهم نیست که این توجه منفی یا مثبت باشد، مهم این است که آنان موفق شوند کسی را تا حدی تحریک کنند که به آنها توجه کند و حتی بر سر آنها فریاد بکشد. درست مانند

کودک دو ساله ای که با جیغ و دادهايش به دنبال جلب توجه والدين خود برمی آید.

بهترین روش مقابله با این افراد، اجتناب از دادن پاسخ به آنان و نادیده گرفتن آنهاست که به شدت از آن متنفرند. به عبارت دیگر، به آنچه از سمت این افراد براتان ارسال میشود پاسخ ندهید و در اتاقهای عمومی یا forumها، مطالب ود را بدون کوچکترین اشاره به مطالب پست شده توسط آنان، پست کنید. چنان که انگار او وجود ندارد. به عبارت دیگر، با هیچکس مانند هیچکس رفتار کنید.

خشم مزاحمان زنجیره ای به خصوص هنگامی برانگیخته میشود که با فردی مواجه شوند که بتواند درونشان را ببیند و موجود ضعیف، ناقص، نابلق، ناهنجار و مهاجم واقعی را کشف کند.

اگر شما گیرنده نامه های الکترونیک توهین آمیز، آتشین یا کینه توزانه بودید، میتوانید آن را به abuse@isp ارسال کنید، به جای isp باید نام سازمان خدمات اینترنتی را که شخص مزاحم از طریق آن برایتان نامه ارسال میکند، بنویسید. برای مثال yahoo.com .

هرچند که این سازمانها ممکن است نسبت به هر اعتراض واکنش نشان ندهند، اما هرچه شکایات رسیده از یک مزاحم به خصوص بیشتر باشد، (همراه با نمونه نامه های او)، امکان بستن account او بیشتر خواهد شد.

اهداف این افراد رسیدن به قدرت، کنترل، سلطه گری و مطیع سازی دیگران است. آنها با دیدن واکنش شما لذت میبرند. چگونگی واکنش شما اهمی ندارد، تنها اطمینان یافتن از اینکه موفق به برانگیختن شما شده اند، برایشان کافی است زیرا نشانه ای بر داشتن "قدرت" و "کنترل" بر شما است. پس از موفقیت در این مرحله، او باید شما را فرسوده کرده و از پا درآورد. شما هرچه بیشتر برای فرار از این موقعیت توضیح دهید، مشورت کنید و یا از در دوستی درآیید و در کل هرچه ناامیدانه تر برای رهایی از این وضعیت و ایجاد ارتباط با آنها کوشش کنید، بیشتر موجب شادی وی خواهید شد.

شما باید این نکته را بخوبی درک کنید که ایجاد ارتباط به شیوه بزرگسالان عاقل و بالغ، با موجودی ناهنجار و دچار عقب افتادگی احساسی، ممکن نیست.

۱) قانون شماره یک برای مقابله با چنین رفتاری این است: پاسخ ندهید، ارتباط برقرار نکرده و خود را درگیر نکنید. انجام این کارها آنقدر که به نظر میرسد ساده نیست. طبیعی است که شما بخواهید در مقابل چنین مطالب از خند دفاع کنید و شخص مزاحم را سرچای خودش بنشانید. خلاصه کلام اینکه هرگز با یک مزاحم زنجیره ای بحث نکنید. زیرا این فرد هرچند دارای ظاهر یک بزرگسال است، اما درواقع کودکی است که بالغ نشده و هرگز هم نخواهد شد. این افراد معمولاً در الگوهای فکری خود دچار ناهنجاریهایی هستند و افکار و ارزشهایشان به هیچ وجه مانند شما نیست.

۲) قانون دوم این است: تمام ای-میلهای شخص مزاحم را نکه دارید. یک پوشه جدید در صندوق پستی خود بسازید و تمام ای-میلهای مربوطه را به آن منتقل کنید. مجبور نیستید این نامه ها را بخوانید. فقط بدانید که هر زمان نوبت عمل شما رسید، این پوشه حاوی ای-میلهای مزاحم، شاهد شما خواهد بود. مزاحمان اینترنتی، افرادی وسواسی هستند و اگر یک account آنها بسته شود، از نشانی دیگری به فرستادن این نامه ها ادامه میدهند. حفظ ای-میلها به مقایسه و تشخیص فرد مزاحم کمک فراوانی خواهد کرد. زیرا این نامه ها دارای کلمات، جملات یا فرم کلی مشابهی خواهند بود.

۳) قانون سوم درک و شناخت این مزاحمتها است. شما باید متوجه شوید که با شخصی دارای ذهن مشابه خود طرف نیستید. در مقالات بعدی

به شرح مفصل شخصیت چنین افرادی خواهیم پرداخت.

۴) قانون بعدی، کمک گرفتن است. اگر شما جوان و کم تجربه هستید، اجرای این قانون کاملاً حیاتی است. گاهی حتی بزرگسالان پرتجربه و بالغ نیز نمیتوانند به تنهایی در مقابل مزاحمتها و آزارهای این چنین مقاومت کنند. به صوص که گاهی طرف مقابل شما فردی خطرناک با مشکلی حاد است.

۵) قانون پنجم، گوش به زنگ تحریکات او باشید. این روش، طمع اصلی او برای به دام انداختن شماست. یک اظهار نظر تحریک کننده برای شما فرستاده میشود و شما در مقابل فرد دیگری قرار میگیرید. شخصی که هر دوی شما را به این مقابله وادار کرده است، کناری می ایستد و بر آشوب دست ساخته خود نگرسته و لذت میبرد و گاهی بر آتش معرکه می افزاید.

۶) قانون ششم این است: به یک ناظر میدل شوید. هر چند ممکن است شما خود هدف یک خشم یک مزاحم اینترنتی باشید، اما میتوانید خود را طوری تعلیم دهید که به یک ناظر تبدیل شوید. اینکار شما را از خط مقدم خارج کرده و امکان مطالعه و بررسی این شخص و جمع آوری مدرک را برایتان فراهم میکند. هنگامی که شخصی رفتارهای آزارنده را در پیش میگیرد، به صورت ناخودآگاه نقاط ضعف، نقصها و کمبودهای خود را در معرض دید همگان قرار میدهد. به عبارت دیگر، آنها با بهم بافتن داستانی جعلی که برپایه خطاهای خوشان استوار شده است، شما و دیگران را در معرض اتهام قرار میدهند. از این به بعد، اگر نامه آزارنده، توهین آمیز یا کینه توزانه ای دریافت کردید، از خود بپرسید "این شخص این بار به افشای چه نقاط وضعی در خود دست زده است؟"

۷) قانون هفتم این است که تصمیم بگیرید که چه زمانی باید وارد عمل شوید. برای چنین کاری باید با دقت آماده شده و حمله سخت و پرقدرتی را طرح ریزی کنید. گاهی پاسخ ندادن و نادیده گرفتن کوششهای این شخص، او را دلزده کرده و از ادامه کار منصرف میکند. اما گاهی پیش می آید که این شخص مزاحم- بخصوص اگر سابق بر این واکنش شما را دیده باشد- چنان وسواسی در مورد برانگیختن شما دارد که نمیتواند از ادامه کار دست بردارد. شما باید کاری کنید که او از رفتار خود دست بردارد و این کار تنها با روشهای سریع و قانونی و تنها در زمان مناسب، قابل اجراست. هرگز به تنهایی با شخص مزاحم روبرو نشوید، زیرا آنها را به ادامه آزار خود تشویق خواهید کرد. همواره از شخص سومی-مانند یک مشاور- کمک بخواهید.

▪ بازهم تکرار میکنیم:

هرگز کوشش نکنید که شخصا با یک مزاحم اینترنتی مذاکره کرده، ارتباط برقرار کرده یا از در دوستی دریابید. قانون اول را هرگز فراموش نکنید: پاسخ ندهید، ارتباط برقرار نکرده و خود را درگیر نکنید.

منبع : سایت فریا

<http://vista.ir/?view=article&id=285560>

مزاحمین اینترنتی

پاسخ ندهید، ارتباط برقرار نکرده و خود را درگیر نکنید. اینترنت مکانی بسیار مناسب برای مزاحمان و افراد ناباب اینترنتی است، کسانی که هدفشان خوشنودی و کسب قدرت از طریق آزار و اذیت و همچنین ایجاد وحشت و اندوه در دیگران است. ناشناس بودن، سهولت تحریک دیگران و منبع تقریباً پایان ناپذیر افرادی که میتوانند هدف این شکنجه‌ها قرار گیرند، به این معناست که اینترنت پر از مهاجمین است که طیف وسیعی را، از منحرفان جنسی که به دنبال کودکان هستند گرفته تا مزاحمین زنجیره‌ای که به هر شخص ممکن آزار میرسانند، دربر میگیرد.

این مزاحمان اینترنتی یا Cyberbully از فرستادن ای-میل‌های آتشین یا flame mail و ای-میل‌های کینه توزانه یا hate mail، دچار حسی از کامروایی و خوشنودی تبهکارانه میشوند. ای-میل آتشین، نامه الکترونیکی است که محتویات آن برای خشمگین کردن و به اصطلاح "آتش زدن" گیرنده طراحی شده است. ای-میل کینه توزانه نیز حاوی مطالبی تعصب آمیز، نژاد پرستانه، تبعیض جنسی و مانند اینهاست که با خشم و ابراز کینه بیان شده اند. مزاحمین زنجیره‌ای یا Serial bullies، خشم و غضب فراوانی را نسبت به تمام افراد دیگر در درون خود انباشته اند. این احساسات میتواند شامل فرافکنی، انتقاد و عیب جویی ناروا و تمسخر و سرزنشی رئیس مآب باشد. این مزاحمان گاهی از شیوه‌ای استفاده میکنند که در آن مدعی میشوند محتوای نامه ایشان (که بر فرض به گیرنده اتهام نژاد پرستی وارد کرده)، مورد تایید عده بسیاری است که با ای-میل‌های خود وی را حمایت کرده اند. این گفته‌ها تقریباً در تمام موارد جعلی یا تحریف شده است. هدف به کارگیری چنین روشی تحلیل بردن اعصاب و روان گیرنده است. گول ظاهر چنین نامه‌هایی را نخورید زیرا هیچ پایه و اساسی ندارد. افرادی که به آزار دیگران میپردازند، در ایجاد اختلاف میان افرادی میپردازند که در صورت رفاقت، میتوانند اطلاعاتی بر ضد او رد و بدل کنند. روش ایجاد اختلاف، تحریک و تهییج طرفین است که برای شخص مردم آزار بسیار لذت بخش است. زیرا او میداند که همواره میتواند لاقلاً یک نفر را وادار به انجام عملی کند که بعدها بتواند با تحریف آن موجب افزایش خشم و غب دیگران شود. این رفتار تا جایی ادامه میابد که او با خوشنودی تمام

مینشیند و برخوردهای ویرانگرانه دیگران نسبت به همدیگر را تماشا میکند.

بسیاری از این مزاحمان زنجیره ای، به دنبال کسب توجه هستند. آنها بیش از هرچیز به دنبال توجه هستند. و مهم نیست که این توجه منفی یا مثبت باشد، مهم این است که آنان موفق شوند کسی را تا حدی تحریک کنند که به آنها توجه کند و حتی بر سر آنها فریاد بکشد. درست مانند کودک دو ساله ای که با جیغ و دادهايش به دنبال جلب توجه والدین خود برمی آید.

بهترین روش مقابله با این افراد، اجتناب از دادن پاسخ به آنان و نادیده گرفتن آنهاست که به شدت از آن متنفرند. به عبارت دیگر، به آنچه از سمت این افراد براتان ارسال میشود پاسخ ندهید در اتاقهای عمومی یا forumها، مطالب ود را بدون کوچکترین اشاره به مطالب پست شده توسط آنان، پست کنید. چنان که انگار او وجود ندارد. به عبارت دیگر، با هیچکس مانند هیچکس رفتار کنید.

خشم مزاحمان زنجیره ای به خصوص هنگامی برانگیخته میشود که با فردی مواجه شوند که بتواند درونشان را ببیند و موجود ضعیف، ناقص، نابلق، ناهنجار و مهاجم واقعی را کشف کند.

اگر شما گیرنده نامه های الکترونیک توهین آمیز، آتشین یا کینه توزانه بودید، میتوانید آن را به abuse@isp ارسال کنید، به جای isp باید نام سازمان خدمات اینترنتی را که شخص مزاحم از طریق آن برایتان نامه ارسال میکند، بنویسید. برای مثال yahoo.com .

هرچند که این سازمانها ممکن است نسبت به هر اعتراض واکنش نشان ندهند، اما هرچه شکایات رسیده از یک مزاحم به خصوص بیشتر باشد، (همراه با نمونه نامه های او)، امکان بستن account او بیشتر خواهد شد.

اهداف این افراد رسیدن به قدرت، کنترل، سلطه گری و مطیع سازی دیگران است. آنها با دیدن واکنش شما لذت میبرند. چگونگی واکنش شما اهمی ندارد، تنها اطمینان یافتن از اینکه موفق به برانگیختن شما شده اند، برایشان کافی است زیرا نشانه ای بر داشتن "قدرت" و "کنترل" بر شما است. پس از موفقیت در این مرحله، او باید شما را فرسوده کرده و از پا درآورد. شما هرچه بیشتر برای فرار از این موقعیت توضیح دهید، مشورت کنید و یا از در دوستی درآیید و در کل هرچه ناامیدانه تر برای رهایی از این وضعیت و ایجاد ارتباط با آنها کوشش کنید، بیشتر موجب شادی وی خواهید شد.

شما باید این نکته را بخوبی درک کنید که ایجاد ارتباط به شیوه بزرگسالان عاقل و بالغ، با موجودی ناهنجار و دچار عقب افتادگی احساسی، ممکن نیست. قانون شماره یک برای مقابله با چنین رفتاری این است: پاسخ ندهید، ارتباط برقرار نکرده و خود را درگیر نکنید. انجام این کارها آنقدر که به نظر میرسد ساده نیست. طبیعی است که شما بخواهید در مقابل چنین مطالب از خند دفاع کنید و شخص مزاحم را سر جای خودش بنشانید. خلاصه کلام اینکه هرگز با یک مزاحم زنجیره ای بحث نکنید. زیرا این فرد هرچند دارای ظاهر یک بزرگسال است، اما در واقع کودکی است که بالغ نشده و هرگز هم نخواهد شد. این افراد معمولاً در الگوهای فکری خود دچار ناهنجاریهایی هستند و افکار و ارزشهایشان به هیچ وجه مانند شما نیست.

قانون دوم این است: تمام ای-میلهای شخص مزاحم را نگه دارید. یک پوشه جدید در صندوق پستی خود بسازید و تمام ای-میلهای مربوطه را به آن منتقل کنید. مجبور نیستید این نامه ها را بخوانید. فقط بدانید که هر زمان نوبت عمل شما رسید، این پوشه حاوی ای-میلهای مزاحم، شاهد شما خواهد بود. مزاحمان اینترنتی، افرادی وسواسی هستند و اگر یک account آنها بسته شود، از نشانی دیگری به فرستادن این نامه ها ادامه

میدهند. حفظ ای-میلها به مقایسه و تشخیص فرد مزاحم کمک فراوانی خواهد کرد. زیرا این نامه ها دارای کلمات، جملات یا فرم کلی مشابهی خواهند بود.

قانون سوم درک و شناخت این مزاحمتها است. شما باید متوجه شوید که با شخصی دارای ذهن مشابه خود طرف نیستید. در مقالات بعدی به شرح مفصل شخصیت چنین افرادی خواهیم پرداخت.

قانون بعدی، کمک گرفتن است. اگر شما جوان و کم تجربه هستید، اجرای این قانون کاملا حیاتی است. گاهی حتی بزرگسالان پرتجربه و بالغ نیز نمیتوانند به تنهایی در مقابل مزاحمتها و آزارهای این چنین مقاومت کنند. به صوص که گاهی طرف مقابل شما فردی خطرناک با مشکلی حاد است.

قانون پنجم، گوش به زنگ تحریکات او باشید. این روش، طمع اصلی او برای به دام انداختن شماست. یک اظهار نظر تحریک کننده برای شما فرستاده میشود و شما در مقابل فرد دیگری قرار میگیرید. شخصی که هردوی شما را به این مقابله وادار کرده است، کناری می ایستد و بر آشوب دست ساخته خود نگرسته و لذت میبرد و گاهی بر آتش معرکه می افزاید.

قانون ششم این است: به یک ناظر مبدل شوید. هرچند ممکن است شما خود هدف یک خشم یک مزاحم اینترنتی باشید، اما میتوانید خود را طوری تعلیم دهید که به یک ناظر تبدیل شوید. اینکار شما را از خط مقدم خارج کرده و امکان مطالعه و بررسی این شخص و جمع آوری مدرک را برایتان فراهم میکند. هنگامی که شخصی رفتارهای آزارنده را در پیش میگیرد، به صورت ناخودآگاه نقاط ضعف، نقصها و کمبودهای خود را در معرض دید همگان قرار میدهد. به عبارت دیگر، آنها با بهم بافتن داستانی جعلی که برپایه خطاهای خوشان استوار شده است، شما و دیگران را در معرض اتهام قرار میدهند. از این به بعد، اگر نامه آزارنده، توهین آمیز یا کینه توزانه ای دریافت کردید، از خود بپرسید "این شخص این بار به افشای چه نقاط وضعی در خود دست زده است؟"

قانون هفتم این است که تصمیم بگیرید که چه زمانی باید وارد عمل شوید. برای چنین کاری باید دقت آماده شده و حمله سخت و پرقدرتی را طرح ریزی کنید. گاهی پاسخ ندادن و نادیده گرفتن کوششهای این شخص، او را دلزده کرده و از ادامه کار منصرف میکند. اما گاهی پیش می آید که این شخص مزاحم- بخصوص اگر سابق بر این واکنش شما را دیده باشد- چنان وسواسی در مورد برانگیختن شما دارد که نمیتواند از ادامه کار دست بردارد. شما باید کاری کنید که او از رفتار خود دست بردارد و این کار تنها با روشهای سریع و قانونی و تنها در زمان مناسب، قابل اجراست. هرگز به تنهایی با شخص مزاحم روبرو نشوید، زیرا آنها را به ادامه آزار خود تشویق خواهید کرد. همواره از شخص سومی-مانند یک مشاور- کمک بخواهید.

بازهم تکرار میکنیم:

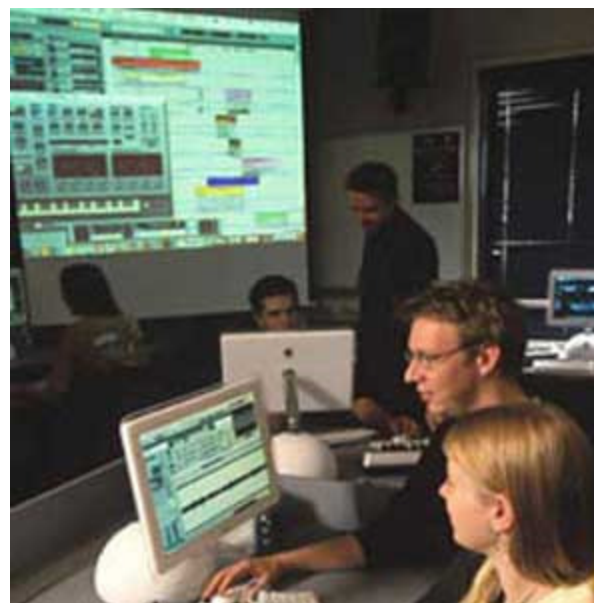
هرگز کوشش نکنید که شخصا با یک مزاحم اینترنتی مذاکره کرده، ارتباط برقرار کرده یا از در دوستی دریابید. قانون اول را هرگز فراموش نکنید: پاسخ ندهید، ارتباط برقرار نکرده و خود را درگیر نکنید.

<http://vista.ir/?view=article&id=303792>

مسائل مربوط به مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی

• چکیده:

در این مقاله مسائل اصلی مربوط به مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی کتابخانه نظیر انتخاب، بودجه بندی، تعیین خط مش، ارزیابی مجموعه و نگهداری/آرشیوسازی معرفی و بررسی می شوند. در مورد این که نیروی انسانی و بودجه بندی مجلات الکترونیکی می تواند بر اساس رویکرد های موضوع—مدار یا فرمت مدار یا ترکیبی از این دو قرار گیرد، بحث می شود. مجلات الکترونیکی از طریق فرایند های یکسان سه مرحله ای شناسایی، ارزیابی و انتخاب که جهت مجلات چاپی بکار می رود، انتخاب می شوند. اکثر معیارهای سنتی مجلات چاپی قابل اعمال به مجلات الکترونیکی نیز می باشد ولی معیارهای دیگری نیز در مورد آنها بکار می رود. حذف و وجین مجلات الکترونیکی توسط این حرفه عنوان نشده است ولی در آینده با اهمیت تر فرض خواهد شد. لزوم ایجاد روش های جدید ارزیابی مشتری مدار که بر دسترسی بجای مالکیت تأکید دارد، احساس می شود.

• مقدمه:

این مقاله مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی توسط کتابخانه ها را مطرح می کند. در این مقاله هدف معرفی مسائل عمده و برانگیختن پرسش هاست بجای اینکه تحلیل جامع یا پاسخ های صریحی فراهم شود. در واقع، اکثر مسائل مهم در رابطه با مدیریت مجلات الکترونیک ممکن است در حال حاضر پاسخ های معینی نداشته باشد. در پیوست مقاله، یک کتابشناسی گزینشی بدون گزارمان از عناوین انگلیسی زبان مربوط به مجلات الکترونیکی با تأکید بر مدیریت آنها در کتابخانه ها وجود دارد.

هیچ تعریف قابل قبول استنادی در مورد مجلات الکترونیکی وجود ندارد. این اصطلاح، پدیده های گوناگون بسیار متنوعی را در بر می گیرد. بعنوان

مثال، اکثر انواع متفاوت پیاپیها هم اکنون یا در آینده نزدیک بصورت الکترونیکی قابل دسترس خواهند بود، نظیر: مجلات پژوهشی، مجلات عادی، روزنامه ها، خبرنامه ها و زاین های خود انتشار یافته [۲].

مجلات الکترونیک ممکن است تنها بصورت الکترونیکی باشند یا تنها نسخه الکترونیکی مجله ای که قبلاً بصورت چاپی منتشر می شده باشند، یا بطور همزمان به شکل چاپی و الکترونیکی منتشر شوند. اصطلاح مجله الکترونیکی برای مجلاتی که بصورت سی.دی، رام نظیر ادونیس [۳]، پیوسته نظیر دایالوگ [۴]، یا شبکه نظیر اینترنت یا بیت نت [۵] در دسترس اند، بکار می رود. مجلات الکترونیکی می توانند بصورت رایگان، پرداخت اشتراک، پرداخت برای هر بار استفاده، یا با مجوز دسترسی باشند. به بعضی از آنها تنها می توان بعنوان بخشی از بسته چند مجله ای اشتراک پیدا کرد در صورتیکه در بعضی از مجلات الکترونیکی مقالات بصورت جداگانه منتشر می شود. این مجلات یا در کامپیوتر محلی کتابخانه ذخیره شده اند یا از مکان دور قابل دسترس می باشند. پدیده های دیگر نظیر صفحات خانگی ناشر مجله در وب جهان گستر، سمینارهای آکادمیک یا لیست های مباحثه و خدمت دهنده های وب جهان گستر در تصویر کلی از انتشارات الکترونیکی، خصوصیات مجلات الکترونیکی را ندارند. واضح و مبرهن است که تنوع وسیع انتشارات الکترونیکی و تغییرات سریعی که در مجلات الکترونیک توسط تکنولوژی، عناوین موجود و مقبولیت اجتماعی، اقتصادی و روانشناسی بر آنها تحمیل می شود، برنامه ریزی مدیریت مجلات الکترونیکی توسط کتابداران را چالش آور ساخته است. در واقع، به نظر بعضی از افراد، برنامه ریزی مجلات الکترونیکی همانند تیراندازی کردن به سمت هدف متحرک است.

در سال های اخیر تعداد مجلات الکترونیکی گسترش وسیعی یافته که با توجه به داده های بدست آمده از راهنمای مجلات، خبرنامه ها و فهرست های آکادمیک [۶] که بصورت سالانه از سال ۱۹۹۱ توسط انجمن کتابخانه های تحقیقاتی در واشینگتن دی.سی منتشر می شود، قابل مشاهده است. در اولین ویرایش سال ۱۹۹۱ این راهنما تعداد ۱۱۰ مجله الکترونیکی و خبرنامه فهرست شده بود (Strangelove & Kavocs, ۱۹۹۱, pp.۱-۳). درحالیکه ششمین ویرایش در سال ۱۹۹۶، ۶۸۹ عنوان مجله را در بر می گرفت (Mogge & Kavocs, ۱۹۹۶, pp.۳۹-۵۸۹). این مورد بخوبی روشن است که این روند در آینده ادامه خواهد داشت. بطوریکه در ۳ اکتبر ۱۹۹۶ جستجوی کلیدواژه "مجله الکترونیکی" در سی.دی، رام لایبرای لیتچر [۷] ۲۳۸ مدخل را بازبایی کرد که این مورد سطح بالای علاقه کتابداران به این موضوع را نشان می دهد. اگرچه بطور نسبی مجلات الکترونیکی فرمت جدیدی بحساب می آیند، به نظر نویسنده اکثر عملکردهای سنتی کتابخانه نظیر انتخاب، سیاستگذاری، ارزیابی مجموعه، آموزش کارکنان و کاربران، فهرست نویسی، بودجه بندی و آرشیو سازی حفاظت در مورد مجلات الکترونیکی نیز بکار می رود. البته، این فهرست، جامع نمی باشد. این مقاله عملکردهایی که به گسترش مجموعه/مدیریت مجموعه مربوط می شود خصوصاً انتخاب، ارزیابی مجموعه، آرشیو سازی/حفاظت و تعیین خط مشی را مورد خطاب قرار می دهد.

• انتخاب مجلات الکترونیکی

انتخاب یکی از اصلی ترین عملکردهای مجموعه سازی است. بعضی از سؤالات عمده در رابطه با انتخاب مجلات الکترونیکی در بخش های بعدی گنجانده شده اند.

• انتخاب يك مجله الکترونیکی چه مفهومی دارد؟

در متن های مختلف می تواند معانی متفاوتی دربرداشته باشد. برای يك مجله هزینه—مدار انتخاب به معنی اتخاذ تصمیم نسبت به پرداخت حق

اشتراک یا پرداخت هزینه جهت اخذ مجوز دسترسی به آن مجله می باشد. انتخاب می تواند در معنای تصمیم گیری جهت ایجاد دسترسی به يك مجله الکترونیکی از طریق گوگر یا سایت وب جهان گستر يك کتابخانه نیز بکار رود.

• کدام کارمند کتابخانه مجلات الکترونیکی را انتخاب می کند؟

در رویکرد نظری برای این مسئله وجود دارد؛ یکی بر فرمت و دیگری بر موضوع استوار است. در رویکرد فرمت-مدار، انتخاب مجلات الکترونیکی توسط کارمندان جداگانه ای که از مهارت کافی در زمینه منابع الکترونیکی و خودکار برخوردار هستند انجام می شود بجای اینکه توسط کارمندی که مواد سنتی را انتخاب می کند انجام شود. مغایراً در رویکرد موضوع مدار، انتخاب مجلات الکترونیکی توسط همان کارمند مجموعه سازی که به انتخاب منابع سنتی نیز می پردازد انجام می شود. کتابشناس تاریخ مجلات الکترونیکی در موضوع تاریخ را انتخاب می کند و مجلات الکترونیک فیزیک نیز توسط متخصص موضوعی فیزیک انتخاب می شوند و به همین ترتیب. آشکاراً این طرح (یعنی فرمت در مقابل موضوع) يك امر ساده بشمار می رود و پژوهش های کمی که انجام شده نشان می دهد که کتابخانه ها نوعی از رویکردها را بکار می برند. در حقیقت، کتابخانه می تواند از مدل ترکیبی استفاده کند که به ادغام انتخاب توسط هر دو نوع متخصص موضوع و فرمت بپردازد. کتابخانه آلبرت آر.مان دانشگاه کرنل، مدل "متخصص نوع [۸]" را توسعه داده که به انتخاب منابع انواع خاص نظیر متن کامل، چند رسانه ها، فایل های عددی و ... می پردازد. (Demas, ۱۹۹۴) بررسی ماه ژانویه ۱۹۹۴ انجمن کتابخانه ها تحقیقاتی نشان می دهد که مجلات الکترونیکی گرایش بیشتری به انتخاب شدن توسط کمیته ها را دارند و کمتر توسط کتابشناسان فردی گزینش می شوند. (Parang & Saunders, ۱۹۹۴, p.۵)

• چگونه انتخاب کنندگان آموزش می بینند؟

مسائل وابسته، مواردی از قبیل اینکه چه کسی آموزش می دهد، از چه روش های آموزشی استفاده می شود و محتوای آموزش چیست را در برمی گیرد. اینها مسائل مهمی هستند، اما نویسنده به آنها نمی پردازد. چرا که مسئله آموزش در جای دیگر مورد بحث قرار گرفته است. بر حسب بحث قبلی، رویکرد فرمت-مدار انتخاب بطور منطقی آموزش کمتری را می طلبد چراکه مجلات الکترونیکی توسط کارمندانی که مهارت الکترونیکی دارند گزینش می شوند در حالیکه رویکرد موضوع-مدار انتخاب، نیازمند آموزش بیشتری است زیرا متخصصان موضوعی ممکن است فاقد مهارت های الکترونیکی باشند. قابل ذکر است که اسناد آموزشی که در میت، دانشگاه ساسکاچوان و کتابخانه های تکنولوژی ویرجینیا بکار می رود در منبع زیر یافت می شود:

(SPEC Kit no.۲۰۱, Electronic Journals in ARL Libraries Policies and Procedures(Parang & Saunders, ۱۹۹۴, pp.۶۵-۷۴)

• از چه معیارهایی برای انتخاب استفاده می شود؟

مسئله عمده در اینجا این است که معیارهای انتخاب مجلات الکترونیکی باید مشابه یا متفاوت از مجلات چاپی باشد. بررسی انجمن کتابخانه های دانشگاهی در سال ۱۹۹۴ که قبلاً ذکر شد مشخص کرد که ۵۴٪ از کتابخانه ها از معیارهای مشابه و ۴۳٪ از آنها از معیارهای متفاوت استفاده می کنند. به عقیده نویسنده اکثر معیارهای سنتی مجلات چاپی برای مجلات الکترونیکی نیز قابل استفاده است اما باید معیارهای دیگری که برای رسانه های الکترونیکی نسبت به مواد سنتی منحصر بفرد است نیز استفاده شود. معیارهای انتخاب خاص بعداً مورد بحث قرار می گیرند.

• چگونه کتابخانه ها برای مجلات الکترونیکی بودجه بندی می کنند؟

این مورد در گذشته مسئله عمده ای نبود چرا که مجلات الکترونیکی حداقل آنهایی که در اینترنت بودند، رایگان بودند اما از زمانی که ناشران دانشگاهی و تجاری نسخه های الکترونیکی هزینه مدار مجلات چاپی خود را منتشر کردند، بودجه گذاری از اهمیت بیشتری برخوردار می شود. مانند نیروی انسانی، در اینجا نیز رویکرد فرمت و موضوع برای بودجه گذاری مجلات الکترونیکی وجود دارد و مدل های ترکیبی نیز امکان پذیر است. در ژانویه ۱۹۹۴، تنها ۱ مورد از ۳۴ کتابخانه (۳٪ از آنها) گزارش کردند که از خط جداگانه ای در بودجه مواد خود برای مجلات الکترونیکی برخوردار هستند. (Parang & Saunders, ۱۹۹۴, p.۵)

• چه فرایندهایی در انتخاب مجلات الکترونیکی بکار می رود؟

به نظر نویسنده بطور مفهومی، در انتخاب مجلات الکترونیکی نظیر انتخاب مجلات چاپی از فرایند سه مرحله ای شناسایی، ارزیابی و انتخاب استفاده می شود. در مرحله اول، موجودیت عناوین خاص تعیین می شود—بطور واضح ابتدا باید از وجود آنها اطمینان حاصل کرد قبل از اینکه بتوان کار انتخاب را انجام داد. شناسایی مجلات الکترونیکی بخاطر عدم وجود يك ابزار کنترل کتابشناختی خوب از اینکه چه چیز در اینترنت قابل دسترس می باشد، مشکل است. ابزار مفید جهت این کار همان راهنمای ذکر شده قبلی است. از سایت های متعددی در وب جهان گستر جهت شناسایی مجلات الکترونیک می توان استفاده کرد نظیر سایت مجلات استرالیایی (حاوی لیستی بالغ بر ۱۲۰۰ مجله الکترونیکی استرالیایی مربوط به کتابخانه ملی استرالیا)؛ راهنمای سایت مجلات الکترونیکی: يك فرامینع [۹] (که به بیش از ۲۵ مجموعه مجلات الکترونیکی دروب پیوند دارد)؛ فهرست ای-زاین جان لابیوتز [۱۰] (يك راهنما با بیش از ۱۵۰۰ زاین الکترونیکی)؛ و نیوجور [۱۱] (که بیش از ۳۰۰۰ عنوان را آرشيو می کند). در مرحله دوم، به اعتقاد نویسنده مفهوم میکرو ارزیابی بجای مفهوم ماکرو که به معنی ارزیابی يك عنوان خاص بجای کل مجموعه است بکاررفته است. ارزیابی خصوصیات ذاتی هر عنوان را مشخص می سازد—در ارزیابی از فاکتورهای سنتی نظیر محتوای موضوعی، زبان انتشار، صحت، جاری بودن، نمایه سازی، اعتبار نویسنده، اعضای کمیته ویراستاری، شهرت ناشر، داوری بودن مجله، کیفیت تحقیقاتی کلی و مخاطب مجله استفاده می شود. به این معیارهای سنتی معیارهای بیشتری که برای فرمت الکترونیکی منحصر بفرد هستند نیز نظیر: آیا مجله بصورت پیوسته، سی.دی.رام یا شبکه است؛ آیا به فرمت اسکی، پست اسکرپت، اچ.تی.ام.ال یا فرمت داده ای دیگری است، سازگاری فنی با تجهیزات کتابخانه، مقدار آموزش مورد نیاز، میزان نگهداری مورد نیاز، جواز دسترسی، رابط کاربر، اعتبار دسترسی، ثبات و آرشيو شدن مجله اضافه می شود.

همه این معیارها برای هر مجله الکترونیکی قابل کاربرد نیست ولی در اینجا بعنوان مثال های توضیحی بکار رفته است. در مرحله سوم، مرحله انتخاب، در مورد اینکه آیا آن عنوان برای کتابخانه شما باید انتخاب شود یا نه تصمیم گیری می شود. عواملی نظیر نیازهای کاربران، برنامه درسی مؤسسه، اولویت های غیر رسمی مجموعه سازی، ملاحظات بودجه، و رابطه آن عنوان با بقیه موادی که هم اکنون در مجموعه هستند باید در تصمیم گیری انتخاب مورد توجه قرار گیرند. ارزیابی و انتخاب لزوماً با یکدیگر همبستگی ندارند.

ممکن است يك عنوان با کیفیت بی نهایت بالا بخاطر فقدان علاقه کاربران در بخش موضوعی يك کتابخانه انتخاب و گردآوری نشود. باید تأکید کرد که اکثر معیارهایی که در مرحله دوم و سوم مطرح می شوند معیارهای سنتی مجموعه سازی هستند که برای هر فرمتی قابل استفاده می

باشند. چندین دهه قبل فیلسوف علوم سیاسی اسپانیائی، ارتگای گاست [۱۲]، در کتاب خود با عنوان مأموریت کتابدار [۱۳] (۱۹۶۱، p. ۲۲) بیان داشت که مأموریت کتابدار این است که از بین سیلاب وسیع کتابها، قسمت اندکی را که با برآوردن نیازهای اطلاعاتی کاربران کتابخانه مرتبط است، برگزیند. هم اکنون کتابداران در رابطه با انتشارات الکترونیکی با مسئولیت مشابهی مواجه هستند—یعنی جداسازی مرتبط ترین منابع مورد نیاز کاربران خود از میان شمار عظیم اطلاعات در دسترس.

• فسخ اشتراك مجلات الکترونیکی

در ادبیات کتابداری این مورد مطرح نشده زیرا این حرفه هنوز با سؤالات اساسی نظیر انتخاب در حال تقلاست. با انتشار مداوم مجلات الکترونیکی هزینه—مدار، بی شك این مورد در آینده با اهمیت تلقی خواهد شد. اکثر معیارهای انتخاب که در بالا مطرح شد می تواند در تصمیم گیری فسخ نیز بکار روند. مسئله عمده در اینجا این است که در صورت فسخ يك مجله الکترونیکی، آیا کتابخانه تمامی آنها را از دست می دهد یا اینکه مجوز دسترسی مجلاتی که برای آنها پرداخت شده برای کتابخانه باقی می ماند.

• وجین مجلات الکترونیکی

همانند فسخ، وجین نیز توسط حرفه کتابداری مطرح نشده است ولی این مورد نیز در آینده با اهمیت تلقی می شود خصوصاً زمانی که مجلات الکترونیکی به مدت کافی منتشر شوند تا جایی که از شماره های گذشته نگر برخوردار شوند. وجین می تواند مفاهیم متعددی دربرداشته باشد نظیر اتخاذ تصمیم در این مورد که ایجاد دسترسی به مجلات از طریق گوگر یا سایت وب دیگری فراهم نشود یا اینکه آرشیو مجله بصورت محلی باشد یا جهت دسترسی بهن آرشیو خارجی هزینه پرداخت شود. در واقع، بطور نظری وجین کردن با آرشیو سازی مرتبط می باشد، از آنجا که اتخاذ تصمیم در مورد توقف آرشیو سازی يك مجله الکترونیکی از نظر عملکردی معادل وجین کردن آن عنوان مجله محسوب می شود. معیارهای وجین کردن از این قرارند: نیازه صرفه جوئی در فضای ذخیره سازی دیسک و هزینه (که این مورد مسئله ناچیزی نمی باشد)؛ دوام و ارزش علمی مجله و تغییر نیازهای اطلاعاتی کاربران. بیان شده که آرشیو سازی بصورت غیرپیوسته بر روی نوارهای داده ای مغناطیسی که توسط مرکز کامپیوتر تنها در پاسخگوئی به درخواستهای کاربران بارگذاری می شود، با محول کردن مواد به مخزن دور یکسان تلقی می شود. (Neavill & Sheble, ۱۹۹۵, p. ۱۵)

• مجلات الکترونیکی و ارزیابی مجموعه

در اینجا نویسنده ارزیابی را در مفهوم ماکرو بکار می برد که به ارزیابی کل مجموعه تأکید دارد بجای مفهوم میکرو، که قبلاً بکاررفت، که بر ارزیابی مجله ای خاص تأکید داشت. دو مسئله عمده حل نشده، چگونگی شمارش مجلات الکترونیکی در آمار کتابخانه و نیاز به روشهای جدید ارزیابی مجموعه را دربرمی گیرد. در رابطه با مسئله اول، کتابخانه ها بطور سنتی تعداد پیاپیهای جاری خود و تعداد کلی پیاپیهای را که نگهداری می کردند، می شمردند. این داده ها در گزارش های سالانه کتابخانه و همچنین برای ارزیابی مجموعه کلی و مجموعه خاص موضوعی استفاده می شد.

سؤال مهمی که در اینجا وجود دارد این است که کتابخانه جهت شمردن يك مجله الکترونیکی از میان اشتراکات جاری خود به چه نحو باید عمل کند. آیا باید جهت اشتراك یا جواز دسترسی هزینه پرداخت کند، فهرست نویسی کند، شماره های پیشین را آرشیو کند، یا اینکه دسترسی به

مجله را از طریق گوگر یا وب جهان گستر ایجاد کند؟ این مورد یکی از بی شمار سؤالاتی است که در مورد مجلات الکترونیکی بی جواب باقی مانده است. به نظر نویسنده، چیزی که ضرورت دارد روش استاندارد شده ای است که توسط تمامی کتابخانه ها در تسهیل سازی مقایسه بین کتابخانه ها بطور ثابت بکار رفته است.

شاید انجمن کتابخانه های تحقیقاتی بخاطر اینکه در چند دهه اخیر آمارهایی مربوط به تعداد اشتراکات پابندها توسط کتابخانه های عضو خود منتشر کرده بتواند در این زمینه نقش پیشرو را ایفا کند. در رابطه با مسئله دوم، در طول چند دهه اخیر، گروهی از روش های ارزیابی برای مجموعه های سنتی کتابخانه توسعه یافته است، بعنوان مثال: رویکرد استفاده از سیاهه واریسی [۱۴]، آمارهای مقایسه ای مجموعه ها، مطالعات مربوط به دسترسی، استانداردها، فرمولها و بازدید گروه کتابخانه های تحقیقاتی، این موارد تعدادی از معروفترین این روشها بشمار می روند. با وجود این، روشهای ارزیابی مجموعه منابع الکترونیکی که بخوبی پابرجا و استوار باشند وجود ندارد. علاوه بر این، اگر مبحث ارزیابی منابع الکترونیکی در ادبیات کتابداری مورد جستجو قرار گیرد تنها به مواردی در مورد ارزیابی در سطح میکرو(عنوانی خاص) برمی خوریم—یعنی چگونگی ارزیابی يك منبع الکترونیکی خاص—و موارد بسیار ناچیز یا هیچ چیز در مورد ارزیابی در سطح ماکرو—یعنی چگونگی تأثیر منابع الکترونیکی بر ارزیابی کل مجموعه یافت نخواهد شد.

بررسی پیشینه های مربوط به ارزیابی مجموعه در سال ۱۹۹۲ ممکن است در منبع Nisongers Collection Evaluation in Academic Libraries: A Literature Guide and Annotated Bibliography (۱۹۹۲) پیدا شود. بطور سنتی، روشهای ارزیابی مجموعه، به روشهای مجموعه-مدار یا کاربر-مدار تقسیم شده است. روش ارزیابی مجموعه-مدار برخود مجموعه تأکید دارد در صورتیکه در روش ارزیابی کاربر-مدار چگونگی برآورده شدن نیازهای اطلاعاتی کاربران تحلیل می شود. سه بعد اساسی در ارزیابی مجموعه: مالکیت، موجود بودن و دسترس پذیری است. مالکیت به اندازه گیری این مورد که يك کتابخانه چه عناوینی را دربردارد می پردازد. موجود بودن مشخص می کند که آیا يك عنوان خاص جهت استفاده زمانیکه کاربر به آن نیاز دارد موجود است یا خیر. دسترس پذیری میزان زمان لازم در بدست آوردن عنوان مورد نیاز کاربر خاص را بررسی می کند. وضوحاً، مفهوم مالکیت ارتباطی به مجلات الکترونیکی ندارد، ولی موجود بودن و دسترس پذیری بطور حتم با این مسئله مرتبط هستند. از آنجا که ما به عصر الکترونیکی وارد می شویم، به نظر نویسنده در ارزیابی اینکه چگونه منابع الکترونیکی بطور مطلوب نیازهای مراجعه کنندگان را برآورده می سازند، لازم و ضروری است تا روش شناسیهای جدید و کاربر-مدار که بر موجودیت و دسترس پذیری در مقابل مالکیت تأکید دارند، توسعه یابند.

• مسائل مربوط به آرشیو سازی/حفاظت مجلات الکترونیکی

بدلیل اینکه فرمت الکترونیکی فرمتی زودگذر و ناپایدار است، مسئله آرشیو سازی و حفاظت دایمی انتشارات الکترونیکی مسئله بی نهایت دشواری را که تا کنون حل نشده است را دربرمیگیرد. سؤالات عمده پیرامون آرشیو سازی در بخشهای بعدی گنجانده شده است:

چه کسی آرشیو می کند؟

حداقل سه امکان وجود دارد که در زیر به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است.

• ناشران مجله الکترونیکی

بسیاری از ناشران، مجلات الکترونیکی را که خود منشور می سازند آرشو می کنند. بررسی ۱۹۹۴ انجمن کتابخانه های دانشگاهی نشان می دهد که ۲۸٪ کتابخانه های بررسی شده به ناشر جهت آرشو سازی وابسته اند. (Parang & Saunders, ۱۹۹۴, p.۹) مسئله ای که در اینجا وجود دارد این است که بسیاری از بررسی کنندگان معتقدند که جهت آرشو دائمی به ناشران نمی توان اتکاء کرد. يك ناشر ممکن است که به یکباره ناپدید شده یا اینکه به این نتیجه برسد که دیگر آرشو سازی منابع الکترونیکی برای او سود مالی به همراه نخواهد داشت.

• کتابخانه های محلی

کتابخانه ها خود می توانند کار آرشو سازی را انجام دهند. بطور سنتی آرشو سازی مجلات چاپی توسط کتابخانه ها انجام شده است زمانیکه کتابخانه ها مجلات را صحافی می کردند؛ در نتیجه آرشو کردن مجلات الکترونیکی توسط کتابخانه ها با توجه به این سابقه، ثابت است.

۳۹٪ از کتابخانه های انجمن کتابخانه های تحقیقاتی گزارش کرده اند که خود مجلات الکترونیکی را آرشو می کنند. (Parang & Saunders, ۱۹۹۴, p.۹). با این وجود آرشو محلی می تواند برای کتابخانه کاملاً گران تمام شود و به تلاشهای تکراری منتهی شود از آنجا که کتابخانه های متعددی مجلات مشابهی را آرشو می کنند. • براساس همکاری های ملی یا منطقه ای

در طول دهه های گذشته، کتابخانه ها بیشتر درباره مجموعه سازی تعاونی بحث کرده اند تا عمل. بعنوان انحراف از این موضوع، ممکن است پتانسیل مهمی برای آرشو سازی تعاونی مجلات الکترونیکی وجود داشته باشد. ۳۶٪ کتابخانه های انجمن کتابخانه های تحقیقاتی برای آرشو سازی به اتحادیه ها متکی هستند. در اینجا باید تعدادی نمونه خاص از همکاریها در سطح ملی ذکر شود. کمیته همکاری های مؤسسه ای [۱۵] (که مرکب از ده دانشگاه بزرگ بعلاوه دانشگاه شیکاگو و دانشگاه ایلینویز در شیکاگو است) از طریق مجموعه مجلات الکترونیکی سی.آی.سی خود برای آرشو کردن مجلات الکترونیکی موجود در اینترنت اقدام می کند. مجموعه الکترونیکی کتابخانه ملی کانادا، مجلات الکترونیکی منشور شده در کانادا را آرشو می کند. در نوامبر ۱۹۹۶، سی.آی.سی، سرویس پیوسته مجموعه های الکترونیکی فرست سرچ [۱۶] را اعلام کرد که به وسیله آن با پرداخت هزینه، دسترسی کتابخانه ها به آرشو عناوین ومجلاتاتی که برای آنها اشتراك معتبری دارند تأمین می شود.

• کدام مجلات الکترونیکی باید آرشو شوند؟

همه مجلات چاپی از ارزش علمی و تحقیقاتی کافی که حفظ آنها را از طریق صحافی ضمانت می کند، برخوردار نیستند. به همان صورت انتشارات الکترونیکی نیز ممکن است به اندازه کافی از خصوصیات علمی که آرشو کردن دائمی آنها را توجیه کند، برخوردار نباشند. در نتیجه، قسمتی از مسئولیت مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی به تصمیم گیری در مورد اینکه کدام مجلات باید و کدام نباید آرشو شوند، دربرمی گیرد.

• از کدام فرمت برای آرشو سازی باید استفاده شود؟

آرشو سازی می تواند در فرمتهای متنوعی نظیر کاغذ، دیسک، میکروفرم، سی.دی.رام، رسانه های دیداری یا کامپیوتری شده انجام شود. جزئیات فنی در رابطه با اینکه کدام روش آرشو سازی برای مجله ای خاص مطلوب تر است و راه حل های خاص از حوزه و دامنه این مقاله فراتر است.

• ایجاد خط مشی مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی

تمامی مواردی که در این مقاله مورد بحث قرارگرفت نظیر معیارهای انتخاب، رویه انتخاب و آرشیوسازی بایستی در خط مشی مدون منعکس شود. در واقع، اغلب مواقع در فهرست های پستی با سؤالات کتابدارانی مواجه می شویم که بدنیاال مثالهایی از خط مشی های مجموعه سازی منابع الکترونیک دیگر کتابخانه ها هستند.

الیزابت فوتاس، در سومین ویرایش کتاب خود با عنوان رویه ها و خط مشی های مجموعه گستری [۱۷] (۱۹۹۵، p.۴) بر اساس بررسی خود از کتابخانه های عمومی و دانشگاهی ایالات متحده، گزارش کرد که اکثر کتابخانه ها خط مشی ثابتی برای مجلات الکترونیکی ندارند. نویسنده با نظر او موافق است، اگرچه در این مورد کتابداران بی تقصیر نیستند. نتیجه گیری او با این حقیقت که در ژانویه ۱۹۹۴، تنها ۱۴% کتابخانه های انجمن کتابخانه های تحقیقاتی گزارش کردند که دارای بیانیه مجموعه گستری در رابطه با دسترسی به مجلات الکترونیکی هستند، اثبات می شود. (Parang & Saunders, ۱۹۹۴, p.۹)

• نتیجه گیری

در این قسمت نویسنده با استفاده از مشاهدات کلی پیرامون مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی توسط کتابداران نتیجه گیری می کند. به نظر نویسنده در آینده نزدیک تغییرات بنیادی تأثیرات خود را بر مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی خواهد گذاشت. در حال حاضر اکثر مجلات الکترونیکی بصورت رایگان هستند، ولی بی شك این مورد با توجه با اینکه ناشران تجاری و دانشگاهی به ارائه نسخه های الکترونیکی مجلات چاپی خود می پردازند، تغییر خواهد کرد. نتیجتاً، در بیشتر موارد عنوانی خاص ممکن است بطور همزمان در هر دو فرمت چاپی و الکترونیکی موجود باشد. بنابراین، کتابخانه ها بایستی در مورد اینکه تنها فرمت چاپی، تنها فرمت الکترونیکی یا به هر دو مشترک باشند، تصمیم گیری کنند. اگر قدمی فراتر نهم، يك کتابخانه از چهار گزینه برای فراهم کردن دسترسی کاربران به عنوان مجله ای خاص برخوردار است:

اشتراک نسخه چاپی، اشتراک نسخه الکترونیکی، اشتراک همزمان هر دو نسخه چاپی و الکترونیکی، یا بدون هیچ نوع اشتراک اما ارائه دسترسی از طریق امانت بین کتابخانه ای یا تحویل مدرک تجاری.

در حال حاضر مسائل حل نشده زیادی در مورد مجلات الکترونیک وجود دارد نظیر: کنترل کیفیت، کپی رایت، پذیرش علمی، نمایه سازی، کنترل کتابشناختی و هزینه، اینها تنها موارد مهم هستند. زمانیکه این مسائل حل شوند، مدیریت مجموعه مجلات الکترونیکی توسط کتابداران آسانتر می شود، اما ضمانتی وجود ندارد. در طول تاریخ بیست و نه قرن کتابداری، کتابداران ناچار بوده اند که فرمتهای جدید مواد را کنترل کنند. از ابتدا کتابخانه ها کتابهای اولیه و پایبند ها را بصورت چاپی گردآوری می کردند. میکروفرمها در طول دهه ۱۹۳۰ پدیدار شدند. در واقع، بعضی پیش بینی کرده بودند که میکروفرمها جایگزین کتابها و مجلات خواهند شد، اگرچه این مورد هیچ گاه به وقوع نپیوست (Birdsall, ۱۹۹۴, p.۸). مواد دیداری شنیداری در دوره بعد از جنگ جهانی دوم پدیدار شدند. در اواسط دهه ۱۹۸۰ کتابخانه ها به جمع آوری سی.دی.رام، نرم افزار کامپیوتری و فایل های داده ای ماشین خوان اقدام کردند. هم اکنون در اواخر دهه ۱۹۹۰ دو مورد از بزرگترین چالش ها را اینترنت و مجلات الکترونیک تشکیل می دهند. نکته اساسی این است که کنار آمدن با فرمتهای جدید درحقیقت چیز جدیدی نیست—کتابداران مدت های مدیدی است که این کار را انجام می دهند. بالاخره، مجلات الکترونیکی باعث شده است تا کتابدار بودن با چالش بیشتر، جالبتر و شادتر همراه باشد، اگرچه بعضی ها با این بیانیه مخالف هستند. در آخر، شما باید خوشحال باشید که يك کتابدار هستید چراکه به احتمال زیاد با کتابدار بودن پول دار نمی شوید.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=258652>

مشخصات و خصوصیات WLAN

تکنولوژی و صنعت WLAN به اوایل دهه ۸۰ میلادی باز می‌گردد. مانند هر تکنولوژی دیگری، پیشرفت شبکه‌های محلی بی‌سیم به کندی صورت می‌پذیرفت. با ارایه استاندارد IEEE ۸۰۲,۱۱b، که پهنای باند نسبتاً بالایی را برای شبکه‌های محلی امکان‌پذیر می‌ساخت، استفاده از این تکنولوژی وسعت بیشتری یافت. در حال حاضر، مقصود از WLAN تمامی پروتکل‌ها و استانداردهای خانواده‌ی IEEE ۸۰۲,۱۱ است. جدول زیر اختصاصات این دسته از استانداردها را به صورت کلی نشان می‌دهد.

اولین شبکه‌ی محلی بی‌سیم تجاری توسط Motorola پیاده‌سازی شد. این شبکه، به عنوان یک نمونه از این شبکه‌ها، هزینه‌ی بالا و پهنای باندی پایین را تحمیل می‌کرد که ابداً مقرون به‌صرفه نبود. از همان زمان به بعد، در

اوایل دهه ۹۰ میلادی، پروژه‌ی استاندارد IEEE ۸۰۲,۱۱ شروع شد. پس از نزدیک به ۹ سال کار، در سال ۱۹۹۹ استانداردهای ۸۰۲,۱۱a و ۸۰۲,۱۱b توسط IEEE نهایی شده و تولید محصولات بسیاری بر پایه‌ی این استانداردها آغاز شد. نوع a، با استفاده از فرکانس حامل ۵GHz، پهنای باندی تا ۵۴Mbps را فراهم می‌کند. در حالی‌که نوع b با استفاده از فرکانس حامل ۲,۴GHz، تا ۱۱Mbps پهنای باند را پشتیبانی می‌کند. با این وجود تعداد کانال‌های قابل استفاده در نوع b در مقایسه با نوع a، بیش‌تر است. تعداد این کانال‌ها، با توجه به کشور مورد نظر، تفاوت می‌کند. در حالت معمول، مقصود از WLAN استاندارد ۸۰۲,۱۱b است.

استاندارد دیگری نیز به‌تازگی توسط IEEE معرفی شده است که به ۸۰۲,۱۱g شناخته می‌شود. این استاندارد بر اساس فرکانس حامل ۲,۴GHz

عمل می‌کند ولی با استفاده از روش‌های نوینی می‌تواند پهنای باند قابل استفاده را تا ۵۴Mbps بالا ببرد. تولید محصولات بر اساس این استاندارد، که مدت زیادی از نهایی‌شدن و معرفی آن نمی‌گذرد، بیش از یک‌سال است که آغاز شده و با توجه سازگاری آن با استاندارد ۸۰۲،۱۱b، استفاده از آن در شبکه‌های بی‌سیم آرام آرام در حال گسترش است.

• معماری شبکه‌های محلی بی‌سیم - AD HOC , INFRASTRUCTURE

استاندارد ۸۰۲،۱۱b به تجهیزات اجازه می‌دهد که به دو روش ارتباط در شبکه برقرار شود. این دو روش عبارت‌اند از برقراری ارتباط به صورت نقطه به نقطه همان‌گونه در شبکه‌های Ad hoc به‌کار می‌رود- و اتصال به شبکه از طریق نقاط تماس یا دسترسی (AP=Access Point).

• لایه فیزیکی

در این استاندارد لایه فیزیکی سه عملکرد مشخص را انجام می‌دهد. اول آنکه رابطی برای تبادل فریم‌های لایه MAC جهت ارسال و دریافت داده‌ها فراهم می‌کند. دوم اینکه با استفاده از روش‌های تسهیم فریم‌های داده را ارسال می‌کند و در نهایت وضعیت رسانه (کانال رادیویی) را در اختیار لایه بالاتر (MAC) قرار می‌دهد. سه تکنیک رادیویی مورد استفاده در لایه فیزیکی این استاندارد به شرح زیر می‌باشند:

▪ استفاده از تکنیک رادیویی DSSS

▪ استفاده از تکنیک رادیویی FHSS

▪ استفاده از امواج رادیویی مادون قرمز

در این استاندارد لایه فیزیکی می‌تواند از امواج مادون قرمز نیز استفاده کند. در روش ارسال با استفاده از امواج مادون قرمز، اطلاعات باینری با نرخ ۱ یا ۲ مگابیت در ثانیه و به ترتیب با استفاده از مدولاسیون PPM-۱۶ و PPM-۴ مبادله می‌شوند.

کسب اطلاعات بیشتر در خصوص گروه‌های کاری IEEE ۸۰۲،۱۱ می‌توانید به نشانی <http://www.ieee802.org/11> مراجعه کنید. علاوه بر استاندارد ۸۰۲،۱۱-۱۹۹۹ IEEE دو الحاقیه ۸۰۲،۱۱a و IEEE ۸۰۲،۱۱b و تغییرات و بهبودهای قابل توجهی را به استاندارد اولیه اضافه کرده است.

منبع : استاد آنالین

<http://vista.ir/?view=article&id=280052>

مصاحبه با خالق اینترنت

علاقه "تیم" و تشویق خانواده سبب شد تا او در سال ۱۹۷۶ اولین کامپیوتر خود را با استفاده از پردازشگر ام ۸۶۰۰ و با چند ابزار ابتدایی مانند جوش و لحیم بسازد. علاقه شدید او به فراگیری کامپیوتر زمان را از یاد او میبرد. از او نقل شده است " اگر هر کس در کاری که انجام میدهد به قدری غرق شود که گذر زمان را فراموش کند مسیر رسیدن به رویاهای خویش را یافته است."

اولین شغل او ساخت دستگاه رله پیام در شرکت تولیدکننده وسایل مخابراتی Poole بود. تیم برنرزی پس از دو سال همکاری خود را با شرکت Ferndown که در فکر تهیه پرینتر و سیستم عامل چند منظوره بود شروع کرد. ماجراهای تیم برنرزی در راه کشف اینترنت از کوههای آلپ شروع شد. او در سال ۱۹۸۰ جهت ادامه تحصیل و طی یک دوره ۶ ماهه در رشته مهندسی نرمافزار به سوئیس رفت و در ژنو در CERN لابراتوار اروپایی فیزیک هسته‌ای به تحصیل پرداخت. در

این زمان بود که طرح زبان برنامه نویسی جدیدی که بعدها به عنوان زبان اصلی و رسمی اینترنت پذیرفته شد را به نگارش درآورد. این زبان اچ تی ام ال Hypertext Markup Language نام دارد و شبکه جهانی بر آن استوار است. هدف تیم برنرزی نگارش برنامه‌ای بود تا نیازهای شخصی او مانند فهرست و حفظ اطلاعات را برطرف کند. او نرمافزار خود را Enquire انکوایر نام نهاد. این برنامه هیچگاه به دست مردم نرسید اما شبکه جهانی بر اساس آن پایه ریزی شد. در فاصله سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴ در یک شرکت گرافیک با عنوان طراح فنی کار کرد و پس از آن مجدداً به لابراتوار اروپا برگشت و در رشته کنترل سیستم و تجزیه و تحلیل علمی و جمع آوری اطلاعات به تحصیل ادامه داد و سپس در سال ۱۹۸۹ پروژه جهانی نگارش در اینترنت را بر اساس نرمافزار انکوایر ارائه کرد. انکوایر برنامه‌ای بود که اجازه میداد چندین نفر همزمان و مشترکاً اطلاعات خود را به همدیگر انتقال دهند. او اولین سرویس دهنده جهانی خود را http و اولین مشتریان خود را WorldWideWeb نامگذاری کرد. شبکه جهانی ابتدا در اکتبر ۱۹۹۰ و سپس در ماه دسامبر همان سال در CERN لابراتوار اروپا مورد بهره برداری واقع شد. فعالیت گسترده اینترنت آنگونه که تیم برنرزی در نظر داشت به صورت آزمایشی از تابستان ۱۹۹۱ در سطح وسیع توسط مردم استفاده شد. او در سالهای ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۴ به طراحی اینترنت ادامه داد و با استفاده از نظرات کسانی که به اینترنت وصل بودند دو اصل کلی اینترنت HTTP و HTML را بهبود بخشید.

تیم برنرزی در سال ۱۹۹۴ کنسرسیوم شبکه جهانی www.w3.org را در آزمایشگاه علوم کامپیوتر انستیتوی تکنولوژی ماساچوست MIT بنیان نهاد و از همان سال تاکنون همچنان هماهنگ کننده اعضای کنسرسیوم باقی مانده است. اعضا و شرکای کنسرسیوم علاوه بر آمریکا شامل INRIA در فرانسه و دانشگاه Keio در ژاپن میشوند. تیم برنرزی از سال ۱۹۹۹ به مدیریت لابراتوار علوم کامپیوتر و هوش مصنوعی Computer Science and Artificial Intelligence CSAIL وابسته به MIT انتخاب شد و نشریه تایم او را در لیست ۱۰۰ متفکر و دانشمند بزرگ قرن قرار داد. او علاوه بر دریافت ۸ لیسانس و دکترای افتخاری از دانشگاهها و مراکز علمی گوناگون جهان، در ۱۴ آوریل ۲۰۰۴ جایزه تکنولوژی هزاره به ارزش یک

میلیون دلار از طرف بنیاد تکنولوژی فنلاند را از آن خود کرد. از آخرین افتخارات تیم برنرزلی دریافت لقب شوالیه امپراتوری بریتانیا Knighthood of the British Empire KBE از ملکه انگلستان در ۱۶ جولای ۲۰۰۴ به خاطر خدمات ارزنده او در تولید و بهبود و توسعه شبکه جهان و اینترنت است. تیم برنرزلی نویسنده کتاب بافت شبکه Weaving the Web است و در آن گذشته، حال و آینده اینترنت و شبکه جهانی را بررسی و نظرات خود را اعلام کرده است.

افتخارات و جوایز :

۱۹۹۵ - جایزه مخترعین جوان بنیاد کیلیبی و جایزه ACM سیستمهای نرمافزاری، برنده مدال طلایی هنر و کامپیوتر نیکا
۱۹۹۶ - دکترای افتخاری از دانشگاه ساوتهمپتون، جایزه همکار برجسته و پرداخت هزینه تحصیلی توسط جامعه متخصصان کامپیوتر انگلستان، دریافت لیسانس افتخاری کالج طراحی پارسون نیویورک

۱۹۹۸ - لیسانس افتخاری از دانشگاه اسکس، لیسانس افتخاری از دانشگاه کراس جنوبی، مدال چارلز بابیج شورای ملی الکترونیک، جایزه لرد لوید کیلگران بنیاد علوم و تکنولوژی، همکار افتخاری مک آرتور و جایزه ادوارد رین

۱۹۹۹ - همکار افتخاری جامعه جهانی مخابرات، یکی از صد دانشمند بزرگ قرن به انتخاب نشریه تایمز

۲۰۰۰ - لیسانس افتخاری از دانشگاه آزاد انگلستان، جایزه موزه کامپیوتر آمریکا، جایزه خدمات تلویزیون

۲۰۰۱ - لیسانس افتخاری از دانشگاههای کلمبیا، دانشگاه آکسفورد و دانشگاه پورت الیزابت، مدال فرانک وایت از آکادمی سلطنتی مهندسين، عضویت افتخاری در انجمن علم و هنر آمریکا

۲۰۰۲ - جایزه بنیاد علم و تکنولوژی ژاپن، جایزه بنیاد علمی و تکنیکی شاهزاده اتریش

۲۰۰۴ - جایزه هزاره تکنولوژی بنیاد فنلاند به ارزش يك ميليون دلار، دریافت لقب شوالیه انگلستان از ملکه الیزابت

سایت سی ان ان در سلسله برنامهها و مصاحبههای خود تحت عنوان تکامل اینترنت با تعدادی از پیشگامان اینترنت مصاحبه کرده و دیدگاههای آنان را در اینترنت قرار داده است. در گفتگوی ۱۰ اکتبر ۲۰۰۵ تیم برنرزلی با سی ان ان، او نظرات خود را در مورد آینده شبکه جهانی و تأثیرات آن در زندگی مردم ابراز داشته است. ادیتور سی ان ان در ابتدای مصاحبه در معرفی برنرزلی میگوید ۱۵ سال پیش وب توسط برنرزلی اختراع شد و از آن زمان تا امروز او شاهد تغییر و تحولات گسترده اینترنت در پدیدههای جدید نحوه ارتباطی، کار و آموزش مردم بوده است. طرح او در سال ۱۹۸۰ به اختراع آنچه که ما امروزه تحت عنوان World Wide Web میشناسیم منتهی شد. در آن زمان Enquire نرمافزار شخصی تیم برنرزلی به وی کمک میکرد تا فایل‌های کامپیوتر خود را از طریق تعدادی لینک به هم متصل کرده و آنها را مرتب کند. و به این ترتیب استخوان بندی شبکه اطلاعات به هم پیوسته به وجود آمد. در این شبکه هر کس میتواند از طریق اینترنت به اطلاعات اشتراکی دسترسی داشته باشد. درحال حاضر برنرزلی مدیر کنسرسیوم W3C در دانشگاه MIT است که مسئولیت تعیین خط مشی و تدوین استانداردهای شبکه جهانی را بر عهده دارد. نظرخواهی از برنرزلی که اکنون با لقب Sir Berners-Lee خطاب میشود توسط لایلا کینگ انجام شده است.

مصاحبه سی ان ان با تیم برنرزلی

به نظر شما مهمترین تأثیر اینترنت تاکنون چه بوده است؟

– پیوند دادن هرکس به هرکس دیگر بر روی شبکه جهانی فاصله‌ها را از بین برده و موانع و مرزهای جغرافیایی را شکسته و دنیا را به مکان کوچک‌تری تبدیل کرده است. هرچند که این توانسته موجب شود که هرکسی با هر فرد دیگری بتواند کار کند. به عنوان مثال اینترنت تعداد ساعات روز یا تعداد چیزهایی را که میشود به خاطر سپرد تغییر نمیدهد بنابراین در مقدار زمان و انرژی قبلی او تغییر پیدا نکرده است، اما راههای جدیدی برای صرف زمان و انرژی خود در اختیار مردم گذارده است. من امیدوارم شبکه سبب شود تا مرز میان مردم بشکند و به این ترتیب فرهنگ و روابط جهانی موجود با یکدیگر بیش از پیش پیوند داده شود.

شما اصولاً از اینترنت برای چه منظوری استفاده میکنید؟

– کنسرسیوم W3C مجموعه‌ای بین‌المللی از افراد مختلف است که با هم اشتراك منافع دارند و به يك کار مشغول هستند. بنابراین ما در شبکه زندگی میکنیم و روی شبکه نیز کار میکنیم. ما برنامه ملاقات‌های خود را از طریق اینترنت برای یکدیگر میفرستیم، مکاتبات هم از طریق ایمیل و چت انجام میشود، نتایج در اینترنت بایگانی میشود و تحقیق و جستجو درباره چگونگی آینده اینترنت به ما در رسیدن به هدفهای کنسرسیوم کمک میکند. وقتی ما در ملاقات‌های حضوری در مورد مسئله‌ای با هم تبادل نظر میکنیم ترجیح میدهیم تا آن موضوع قبلاً در شبکه جهانی قرار گرفته باشد تا همه شرکت‌کنندگان در جلسه به آن دسترسی داشته باشند. انتشار موضوع ملاقات در اینترنت معمولاً از طریق شبکه کامپیوتر و دیگر ابزارهایی که در اختیار داریم انجام میشود.

تغییرات ۱۰ سال آینده اینترنت را چگونه ارزیابی میکنید؟

– ما در انتظار تغییرات عمده و هیجان‌انگیزی که سبب پیشرفت و بهبود شبکه جهانی خواهد شد هستیم و اکنون با برخی از این گونه تغییرات آشنا هستیم و میدانیم که پیشرفت‌های عمده و مهمی در راه است. این روزها اکثر مردم با استفاده از کامپیوتر خود با اینترنت ارتباط برقرار میکنند اما به زودی این وضع تغییر خواهد کرد. تنوع و تعداد وسایلی که توانایی اتصال به اینترنت را دارند افزایش خواهد یافت. مردم به تدریج انتظار خواهند داشت که ارتباط با شبکه و خدمات جانبی آن در از راههای دیگر و در مکان و موقعیت‌های بیشتری در دسترس باشد. ابزارهای کوچک و مینیاتوری که در دست حمل خواهند شد، تلفن‌های سلولار و موبایل دسترسی به اینترنت را آسان تر خواهد کرد. این در واقع یکی از هدفهای اصلی کنسرسیوم جهانی اینترنت در برنامه‌ای تحت عنوان اینترنت در حرکت است. خدمات شبکه، سازمانهای دولتی و غیر دولتی را قادر خواهد ساخت تا اطلاعات خود را بهتر و امن تر با مراجعه کنندگان و مشتریان در میان گذارند. همچنین به‌کارگیری ایده و تکنیک اینترنت عملی Semantic Web کامپیوترها را قادر خواهد ساخت تا با استفاده از ساختار موجود در شبکه جهانی کارهای مفید بیشتری را به صورت خودکار انجام دهند.

به نظر من یکی از راههایی که برای شناخت تغییراتی که در آینده صورت خواهد گرفت وجود دارد مقایسه طرز استفاده از موتورهای جستجوی اینترنت در سالهای گذشته و حال و اثرات آن در میزان توانایی تجاری در میان صاحبان کسب و کار است. در يك دهه پیش تصور یافتن پاسخی به سئوالات در کسری از ثانیه غیر قابل تصور بود. هر تغییری که در آینده در شبکه جهانی صورت گیرد نتایج بهتر و متفاوتی در زندگی انسانها خواهد داشت. در میان مجموعه تحولات آتی که در پیش رو داریم ما شاهد پیامدهای متفاوتی خواهیم بود که از شدت تاثیر آنها در زندگی روزمره به هیچ عنوان کم نخواهد شد.

به نظر شما در آینده چه موضوعی در دگرگونی‌های اینترنت ما را شگفت‌زده خواهد کرد؟

– قوه ابتکار و خلاقیت فرزندانمان! اگر نگاه کنید متوجه میشوید که مردم پا به پای اینترنت رشد میکنند و اکنون اطلاعات و محتوای اینترنت قدرت را به آسانی در روی نوک انگشتان کودکان و نوجوانان قرارداده است. برنامه نویسانی که شبکه اینترنت را با ابزارهای موجود و ایده‌های خود طراحی کرده‌اند آینده نحوه ارتباط را تغییر شکل خواهند داد. من در انتظار دگرگون شدن اینترنت هستم که توسط نسل آینده به ثمر خواهد رسید، تغییراتی که نسل ما آن را نمیتوانست و نتوانست پیش بینی کند.

اینترنتی که امروز در اختیار ما است تا چه اندازه با آنچه که شما در ابتدا تصور میکردید تفاوت دارد؟

– اینترنت فعلی با آنچه که در سال ۱۹۸۰ یعنی ۹ سال قبل از انتشار اولین یادداشتی که توضیح میداد شبکه جهانی چگونه عمل خواهد کرد کاملاً متفاوت است. من پروژه خود را در يك محیط الکترونیکی بسته دنبال میکردم. نرم‌افزار مورد استفاده من یعنی برنامه Enquire که خودم آن را نوشته بودم به اینترنت متصل نبود و چیزی شبیه اشتراك اطلاعات که امروزه میشناسیم در آن وجود نداشت. همکاران من و پژوهشگران دیگر در آزمایشگاه‌های مختلفی که با ما کار میکردند نمیتوانستند به آسانی یافته‌های خود را همزمان با یکدیگر در میان گذارند. کامپیوترهای موجود در آن زمان نمیتوانست از عکس استفاده کند و هیچ گرافیکی آن را پشتیبانی نمیکرد و محدود به ۲۴ خط نوشته بود که در مانیتور به نمایش در میامد. با این وجود در سال ۱۹۸۰ من توانستم صفحاتی به وجود بیاورم که به یکدیگر وصل بودند و مانند لینک در صفحات فعلی اینترنت عمل میکردند. لینک صفحات در نرم‌افزار من مقدمه ایجاد آن چه که امروز به نام هایپر لینک شناخته میشود بود. ما ماوس در اختیار نداشتیم تا با کلیک بر آنها به صفحه دیگری هدایت شویم و لینک‌ها شماره بندی بود و از طریق شماره انتخاب میشد.

منبع : خبرگزاری موج

<http://vista.ir/?view=article&id=215248>

معتادان اینترنتی را جمع نکنید

تعریف «اختلال اعتیاد به اینترنت» هنوز هم دشوار به نظر می‌رسد. تحقیقاتی که تا امروز در این مورد انجام شده و شاید ضعیف‌ترین نوع تحقیق در مورد اعتیاد به اینترنت باشد که به وسیله نظرسنجی و فرم‌های پرسش

و آزمون به نتیجه رسیده‌اند، هیچ نشانه‌دقیق و عقلانی از دلایل و عوامل بروز اعتیاد اینترنتی را روشن نمی‌کند. شاید نظرسنجی و پرسش از کسانی که نمی‌توانند اعتیاد به اینترنت را ترک کنند، یک روش مجرب و دارای نقاط قوتی نیز باشد که در مورد سایر اشکال قدیمی اعتیاد به مواد مخدر و... نتیجه داده است، اما در مورد این اختلال جدید، نیاز به روش‌ها و گرایش‌های جدید نیز هست.

نخستین تحقیقات در این مورد، با نظرسنجی‌ها و کسب آمار به روش پیمایشی بنا گذاشته شد که نمی‌توانستند روابط علت و معلولی بین رفتارهای بروز کرده از بیماران معتاد به اینترنت و دلیل این رفتارها را کشف کنند. از آنجایی که چنین نظرسنجی‌هایی نمی‌توانند مشخص کنند که مردم در مورد خود و رفتارهایشان چه طور فکر می‌کنند، در نتیجه نمی‌توانند به خوبی نتیجه‌گیری‌هایی را ترسیم کنند که نشان می‌دهد یک فن‌آوری مشخص مانند اینترنت، باعث بروز رفتارهای ناهنجار فردی و اجتماعی شده است.

نتیجه‌گیری‌های انجام شده طی این تحقیقات نیز به طور کلی منطقی و مستدل نیستند و بر اساس باورداشته‌های شخصی محققان ارایه شده‌است و برای این سفسطه‌منطقی نیز نامی توسط پژوهشگران در نظر گرفته شده است که به آن «نادیده گرفتن اصل رایج» می‌گویند. این سفسطه، یکی از قدیمی‌ترین استدلال‌های غلط و جنجال‌برانگیز علم است و هنوز به عنوان یک اشتباه رایج در تحقیقات علمی شناخته می‌شود. آیا برخی از افراد با مشکل سپری کردن زمان بیش از حد، کار کردن بیش از حد، فعالیت‌های اجتماعی بیش از حد و گوشه‌گیری خانوادگی به شکل افراطی مواجه هستند، اما آیا ما با عناوینی مثل «اعتیاد به کتاب» یا «اعتیاد به گوشه‌گیری» یا «اختلال اعتیاد به کار» نیز مواجه هستیم که در دسته‌های زیرمجموعه بیماری‌های روحی مانند شیذوفرنی یا افسردگی قرار بگیرند که در پاسخ باید گفت که این‌گونه نیست.

به طور کلی باید گفت یکی از علایق و خواست‌های متخصصان علوم روانپزشکی و پژوهشگران این است که دوست دارند هر چیز آسیب‌رسان با پتانسیل تخریب‌کننده را در دسته‌یکی از ناهنجاری‌های طبی و روانی دسته‌بندی کنند. متأسفانه این قضیه بیش از کمک کردن به مردم، آنها را گمراه می‌کند. راه به سوی کشف درست و دقیق علل ایجاد اعتیاد اینترنتی پر از سفسطه‌ها و مغلطه‌های منطقی است که مطمئنیم گمراه‌کننده هستند، اما نمی‌شود با آنها مبارزه کرد.

• اعتیاد اینترنتی چیست؟

زمانی که شما صرف اینترنت می‌کنید، نمی‌تواند نشانگر و میزان خوبی برای اعتیاد به اینترنت یا رفتار وسواسی باشد. زمان را باید همراه با عوامل متعدد دیگری در این حوزه بررسی کرد. مثلاً این‌که آیا شما يك دانش‌آموز دبیرستانی هستید که به طور کلی نسبتاً زمان بیشتری را روی اینترنت سپری می‌کند، این‌که آیا کار با اینترنت بخشی از شغل شما محسوب می‌شود، یا این‌که آیا سابقه‌قبلی مانند بیماری‌های روحی و اختلالات روانی داشته‌اید که برای مثال می‌توان گفت يك شخص مبتلاً به افسردگی، معمولاً مدت زمان بسیار زیادتری را روی اینترنت سپری می‌کند به ویژه

که این امر توسط کارشناسان و روانپزشکان نیز به آنها توصیه می‌شود، یا این‌که آیا مشکلی در سطح زندگی شخصی خود دارید و برای فرار کردن از آنها ناگزیر به اینترنت پناه می‌آورید. در نتیجه بررسی کردن میزان اعتیاد به اینترنت بدون در نظر گرفتن عوامل جانبی از این دست، ممکن نیست. در بررسی میان تمام عواملی که اینترنت را به عنوان يك رسانه‌جذاب و مردمی معرفی می‌کنند، جامعه‌پذیر شدن و اجتماعی شدن مهم‌ترین جنبه‌اعتیادآور اینترنت است. مطمئناً گفت‌وگو با مردم و برقراری ارتباط‌های جدید است که این شبکه را چنین اعتیادآور و محبوب ساخته است. ممکن است این برقراری ارتباط از طریق ایمیل، کامنت گذاشتن در وبلاگ‌ها، چت کردن یا حتی انجام يك بازی دو نفره به شکل آنلاین باشد. این‌گونه است که مردم سعی می‌کنند با یکدیگر تبادل ایده کنند، وقت خود را سپری کنند و حتی در موارد ضروری و بحرانی، از حمایت و پشتیبانی دیگران برخوردار شوند.

آیا ما هیچ وقت زمانی که در دنیای واقعی برای گفت‌وگو و ارتباط با افراد و دوستانمان صرف می‌کنیم را «اعتیادآور» تلقی کرده‌ایم؟ مطمئناً این‌گونه نیست. بسیاری از مردم با وجود این‌که هر روز همدیگر را مرتب می‌بینند، اما ساعت‌ها پای تلفن با یکدیگر حرف می‌زنند. آیا ما ادعا می‌کنیم که آنها به تلفن معتادند؟ مطمئناً این‌گونه نیست. افرادی هستند که وقتی خواندن يك کتاب را شروع می‌کنند، تا ساعت‌ها در آن غرق می‌شوند، به افراد خانواده و دوستان هیچ توجهی ندارند و حتی تلفن را جواب نمی‌دهند. آیا ما ادعا می‌کنیم که آنها معتاد کتابی هستند؟ یقیناً چنین نیست. اگر پژوهشگران و روانشناسان در حال حاضر می‌خواهند اعتیاد رسانه‌های نوین را به عنوان نوعی از ناهنجاری اجتماعی قلمداد کنند، در نتیجه هرگونه روابط میان فردی و گروهی دیگر نیز می‌تواند اعتیاد تلقی شود.

حضور پیدا کردن در اجتماع به طریق گفت‌وگو و صحبت کردن نیز اگر بخواهیم مفهومی به نام اعتیاد اینترنتی را مطرح کنیم، بنا بر تعبیرهای رایج، بسیار اعتیادآور است. آیا این واقعیت که ما با کم‌کم نوعی از تکنولوژی، در حال اجتماعی شدن و حضور در میان افراد هستیم، اساس و پایه‌های تعریف جامعه‌پذیر شدن را تغییر می‌دهد؟

علاوه بر این نکات مطرح شده، نظریه‌دیگری نیز وجود دارد که کمتر به آن توجه شده است. فرضیه‌ای که به ما می‌گوید اتفاقات و رفتارهایی از این دست که ما مشاهده می‌کنیم، فزاینده شده و مقطعی هستند. برای مثال کسی که به او «معتاد اینترنتی» می‌گوییم اغلب از تازه‌واردان به دنیای اینترنت است. آنها در نخستین مرحله مانوس شدن با يك فضای جدید مثل اینترنت به سر می‌برند و این کار را با غرق شدن کامل در چنین فضایی انجام می‌دهند. از آنجایی که فضایی مثل اینترنت آنقدر بزرگ است که ما هرگز نمی‌توانیم تصورش را بکنیم، در نتیجه فرآیند خو گرفتن با این فضا برای بسیاری از تازه‌واردها، تا مدت‌های زیادی طول می‌کشد.

در حالی که این فرآیند برای مانوس شدن با محیط مجازی، بسیار طولانی‌تر از مدت زمانی است که برای مانوس شدن ما با تکنولوژی‌های جدید دیگر مثل تلویزیون، آی‌پاد و گوشی‌های تلفن همراه جدید صرف می‌شود. در حال حاضر يك مدل استاندارد برای فعالیت افراد روی اینترنت وجود دارد. در گام اول، فردی تازه‌وارد پای به دنیای اینترنت می‌گذارد. در گام دوم، او با يك کاربر جدید آشنا می‌شود. در گام سوم، آنها يك تعامل جدید را با هم شروع می‌کنند.

پس از این سه گام، ما به سه مرحله کلیدی می‌رسیم.

(۱) مرحله افسون‌شدگی، وسواس فکری یا . Enchantment

۲) مرحله دوم، رفع اوهام، رهایی از شیفتگی یا اصطلاحاً Disillusionment است.

۳) مرحله سوم که آخرین مرحله است و رسیدن به آن معمولاً زمان زیادی می‌برد، مرحله برقراری تعادل یا حالت Balance است. بسیاری از مردم، در مرحله اول باقی می‌مانند و هیچگاه نمی‌توانند فراتر بروند. این افراد نیاز به کمک‌های مختلفی دارند تا بتوانند به تعادل و حالت طبیعی و عادی برسند.

کاربران قدیمی که از آنها می‌شود به عنوان پیشکسوت نام برد، با یافتن يك قابليت جديد روى شبکه، به میزان استفاده مفرط از اینترنت بیش‌تری دچار می‌شوند. البته باید تاکید کرد که فرآیند طی شدن سه مرحله اصلی برای چنین کاربرانی که سابقاً آب را از سر گذرانده‌اند، با راحتی بیش‌تری طی می‌شود و معمولاً زمان کم‌تری می‌برد، اما به هر حال این واقعیت را باید پذیرفت که با معرفی شدن يك شق جديد از امکانات مدرن در دنیای اینترنت مانند ارابه شدن يك جامعه اینترنتی تازه (مثل اورکات) یا يك سایت تعاملی جديد (مثل YouTube) این فرآیندها دوباره اتفاق می‌افتند. البته این فرض نیز وجود دارد که بسیاری از افراد، در طول زمان و بدون طی کردن این فرآیندهای سه‌زمانه، می‌آموزند که در رفتار ارتباطی خود يك تعادل نسبی ایجاد کنند. مانند دانش‌آموزی که تصمیم می‌گیرد برای آسایش اهالی خانواده، ساعات گپ تلفنی خود را به چند دقیقه در روز کاهش دهد. یا يك مرد مسوول خانواده که درك می‌کند برای انجام وظایف دقیقش، باید ساعات کم‌تری پای اینترنت بنشیند در نتیجه این فرض هم وجود دارد و نمی‌توان نادیده‌اش گرفت. ● اگر من معتاد شدم

باقی ماندن لفظ اعتیاد بر روی هر عملی می‌تواند دلهره‌آور باشد. حتی اگر مناقشه‌ها تنها بر سر الفاظ و نامها اتفاق بیفتد. در نتیجه بدانید که گرایش افراطی به اینترنت، مثل اعتیاد نیست که سالها برای درمانش بخواهید زمان صرف کنید. نخست این‌که آرامش خودتان را برقرار سازید. سپس این‌که بدانید علیرغم وجود نداشتن يك وحدت رویه و روش مشخص برای مقابله با این پدیده در بین کارشناسان و متخصصان، هرگز نمی‌توان تعبیر کرد که راه‌حلی نیست.

همینطور این را هم بدانید که اگر راه‌حلی برای مقابله با مشکل پیدا شد، هیچ اتفاق خارق‌العاده‌ای نیفتاده است چرا که مشکل شما اصلاً پیچیده و بغرنج نیست.

اگر با مشکلاتی از این قبیل مثل اعتیاد اینترنتی مواجه هستید، باید به دنبال راه حل حرفه‌ای برای آن بگردید. زمانی که توانستید مشکل را ریشه‌یابی کنید، به راحتی تمامی اجزای دیگر زندگی‌تان نیز به حالت عادی بازخواهد گشت.

روانپزشکان سال‌هاست که مشغول تحقیق و بررسی بر روی رفتارهای وسواسی از قبیل استفاده مفرط از اینترنت هستند و راه‌حل‌های مشابهی نیز یافته‌اند در نتیجه مشورت با يك پزشك و متخصص می‌تواند به راحتی کمک کند تا شما به تدریج نمودار میزان استفاده خودتان از اینترنت را به يك منحنی تبدیل کنید و از این طریق، مانع بروز مشکلات جانبی زندگی شوید که ریشه‌ها آنها، زیاد آنلاین بودن است.

اما به طور کلی باید پذیرفت که زندگی کردن در عصر ارتباطات، زمانی که متصل شدن گوشی‌های تلفن همراه، ساعت‌های مچی، پخش‌کننده‌های موسیقی تلفن همراه و حتی خودکارهای معمولی تحریر به اینترنت، يك امر عادی شده است، عوارضی از این قبیل را نیز به همراه دارد. به طور طبیعی، ناراحتی‌های روحی جهان در سال ۲۰۰۷، همان ناراحتی‌ها و عوارضی نیستند که بشر در صد سال پیش با آنها مواجه بود. مطمئناً نمی‌توان انتظار داشت که تکنولوژی‌ها پیشرفت کنند و ثمرات نوینی به ما برسانند، اما از عوارض جانبی و ضررهایشان، ما را در امان بگذارند. به

همین دلیل هیچ وقت خودتان را بابت سپری کردن زمان زیاد روی اینترنت سرزنش نکنید، اما بدانید که برقرار نکردن تعادل برای این موضوع، به شما لطمه خواهد زد. در نتیجه اگر احساس وابستگی زیادی به اینترنت می‌کنید و نمی‌توانید کار کردن با آن را رها کنید، یک هفته تمام خانه و زندگی و لپ‌تاپ را به حال خود بگذارید و به یک روستای خوش‌آب و هوا بروید که اثری از تکنولوژی و الکترونیک در آنجا نیست. مطمئن باشید در بازگشت، شما دیگر معتاد اینترنتی نیستید.

• نشانه‌های اعتیاد

هرچند تقریباً همه ما می‌دانیم که در چه حالتی، اعتیاد اینترنتی را می‌توان به رویه و رفتار یک شخص در مورد شبکه جهانی اینترنت اطلاق کرد، اما نشانه‌های دقیقی هستند که دانستن آن‌ها هم به کاهش استرس و دغدغه ما می‌انجامد و هم باعث می‌شود تا این پدیده را دقیق‌تر بشناسیم.

(۱) نیاز به آنلاین شدن و رفتن به سایت‌های مختلف تا مرحله کسب احساس رضایت و پیروزی.

(۲) بی‌تفاوتی و متوقف شدن ناگهانی استفاده از اینترنت که بسیار حجیم و سنگین بوده است. غالباً رسیدن این مرز استفاده از هشت ساعت در روز به روزها و ساعات بدون اینترنت، نشانه‌ای از این بی‌تفاوتی است.

(۳) متصل شدن به اینترنت و استفاده‌های مختلف، بیش از مدت زمان در نظر گرفته شده. اگر به خودتان قول داده‌اید که فقط ایمیلتان را چک می‌کنید، اما بعد از مدتی متوجه شدید که سه ساعت است روی اینترنت مشغول کار هستید، یعنی یکی از علائم اعتیاد به اینترنت در شما هست.

(۴) استفاده مفرط از اینترنت حتی در مواردی که می‌دانید به روابط دوستانه، خانوادگی و شغلی شما لطمه می‌زند. دیر رسیدن بر سر قرارهای کاری، بی‌تفاوتی نسبت به همسر و فرزندان، تویخ شدن توسط رییس شرکت یا محل کار به دلیل بی‌توجهی نسبت به وظایف شغلی داخل خانه ناشی از اعتیاد به اینترنت.

(۵) فعالیت‌های مربوط به پیشرفت مجازی در اینترنت. گشتن به دنبال نرم‌افزارهای جدید روی اینترنت، دانلود کردن مرورگرهای جدید وب، اقدام به یافتن دوستان جدید در محیط‌های گفت‌وگوی اینترنتی با وجود نداشتن فرصت کافی برای صحبت و گفت‌وگو با آن‌ها.

اما از تمام موارد مطرح‌شده حول محور اعتیاد اینترنتی، نتایجی را به صورت استاندارد می‌توان دریافت کرد. نخست این‌که القا کردن لفظ معتاد اینترنتی به افرادی که می‌دانیم زمانی را بیش از حد به کار آنلاین اختصاص می‌دهند، باعث تضعیف روحیه آنان می‌شود و قدرت بازیابی و بهبودی را از آنان می‌گیرد. نیازی به گفت‌وگوی مستقیم یا نصیحت کردن آن‌ها در مورد ضررهای استفاده مداوم از اینترنت نیست. مطمئناً همه می‌دانند که وقتی یک فرد به طور غیرطبیعی روزانه هشت تا ۱۰ ساعت را به آنلاین بودن می‌گذرانند، علاوه بر ضررهای جسمی و روحی که به خود می‌رساند، باعث ضررهای مالی در سطح خانواده نیز می‌شود. هزینه‌های بالای استفاده از اینترنت را نمی‌توان کتمان کرد به ویژه اگر تعداد ساعات کار با این شبکه پرخرج، از حد عادی فراتر برود.

فراهم کردن محیط امن، آرام، صمیمی و نیز ایجاد کردن فرصت‌گردهایی که حضور شخص مبتلا به اصطلاحاً اعتیاد اینترنتی در آنجا ضروری است، ترتیب دادن برنامه‌هایی برای حضور طولانی‌مدت در محیط‌هایی خارج از شهر و دور از خانه و محل کار و سرانجام آماده کردن امکان حضور در

برنامه‌های فرهنگی و هنری مثل کنسرت‌های موسیقی، تئاتر یا فیلم‌های سینمایی و همین‌طور گردهمایی‌های خانوادگی که محیط‌های گرم و آرامی دارند و اثری از مناقشات و بحث‌های متفرقه در آنها نیست می‌توانند بسیار موثر باشند.

این را باید بپذیریم که اگر کار، تحصیل یا وضعیت روحی، روانی شما هم اقتضا کند که با اینترنت سروکار داشته باشید، مطمئناً توسط این رسانه اغواگر، به سمتی کشیده می‌شوید که شاید نیاز به کمک دیگران هم پیدا کنید. در نتیجه این را بدانید که هیچ کس، از سپری کردن ساعات متوالی پای مانیتوری که با تشعشعات زیان‌آور خود، چشم را متناوباً مورد حمله قرار می‌دهد، لذت نخواهد برد، اما خاصیت رسانه‌های نوین به ویژه اینترنت که متن، صوت، تصویر و گرافیک را به صورت توأمان و از همه مهم‌تر در حالت تعاملی و به اختیار خود کاربر واگذار کرده، همین جذب‌کنندگی است.

شاید یکی از دلایلی که باعث می‌شود تا رسانه‌ای مثل تلویزیون تا این حد اعتیادآور نباشد، این است که مدیریت ترتیب اراپه محتوا، چینش داده‌ها و سبک نمایش برنامه‌ها را در اختیار کاربر نگذاشته است و شما تنها می‌توانید انتخاب کنید که در هر لحظه‌ای، برنامه آماده‌شده توسط کدام شبکه را ببینید، اما اینترنت یعنی فضایی که شما در آن صاحب اختیارید تا هر نوع محتوایی مرتبط با هر موضوعی و با هر سبکی اعم از ویدیو، تصویر، صوت، متن و گرافیک را در هر زمانی ببینید و شاید سرآغاز ورود به این گرداب نیز چنین خاصیتی باشد! آرامش داشته باشید و بدانید برای برون‌رفت از چنین بحران‌های موقتی، راه‌های فراوانی هست.

منبع : روزنامه سرمایه

<http://vista.ir/?view=article&id=265475>

 vista.ir
Online Classified Service

معتادان اینترنتی همسران خوبی نیستند

اینترنت تکنولوژی نوینی است که روشنایی خاصی به دنیا بخشیده اما این علم نوپا تاریکی‌هایی را نیز به همراه داشته است. شاید از اینکه می‌بینید فردی از اعضای خانواده‌تان ساعت ۲ نیمه‌شب هنوز پشت کامپیوتر نشسته و حتی صبح که بیدار می‌شوید باز او پشت کامپیوتر است، نگران شوید.

نگرانی شما کاملاً به‌جاست زیرا وی در معرض خطر <اعتیاد اینترنتی> است. در حقیقت برای بسیاری از مردم، اینترنت به یک اعتیاد تبدیل شده که موجب آسیب‌رسانی به زندگی خانوادگی و زناشویی می‌شود. در کشور کره‌جنوبی، کشوری که ۷۰ درصد از جمعیت ۴۸ میلیونی آن از اینترنت استفاده می‌کنند، مرگ یک جوان ۲۸ ساله پس از ۵۰ ساعت بازی کردن به‌صورت آنلاین موجب نگرانی مسئولان این کشور نسبت به سلامت میلیون‌ها کاربر اینترنتی شد.

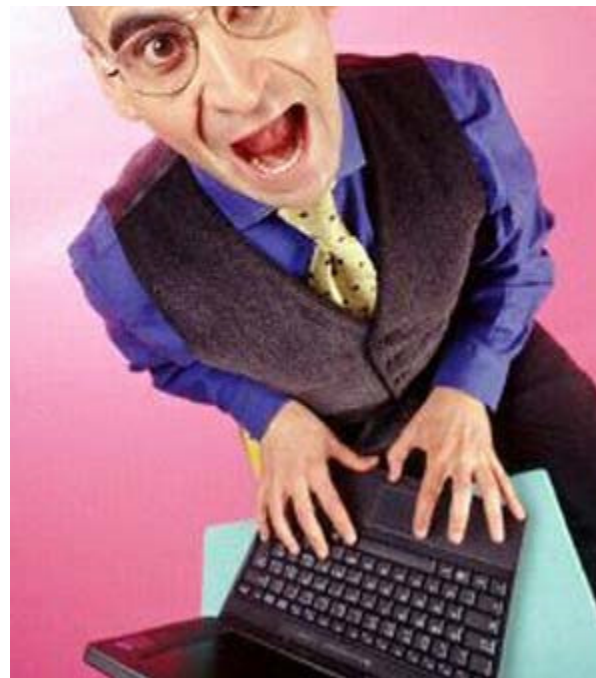
علاوه بر این، اعتیاد به اینترنت موجب آسیب‌رسانی به زندگی خانوادگی بسیاری از افراد شده است. در حال حاضر بسیاری اینترنت را یک خطر اجتماعی اعتیادآور با توانایی بالقوه در تخریب و آسیب‌رسانی به روابط زناشویی می‌دانند. بسیاری از مردم آمریکا که در آن میزان کاربران اینترنتی از ۵۰ میلیون در سال ۱۹۹۷، به بیش از ۲۰۰ میلیون در سال ۲۰۰۰ افزایش یافته است، معتقدند اتاق‌های گفتگوی اینترنتی با صرف مدت زمان زیاد به‌صورت آنلاین و بالطبع نادیده گرفتن خانواده موجب آسیب‌رسانی به روابط

زناشویی و خانوادگی آنها شده است. تحقیقات دکتر مارك گریفیت، از محققان پیشرو در انگلستان در زمینه استفاده از اینترنت نشان داده‌اند که درصد كوچك ولی قابل توجهی از مردم معتقدند اینترنت به ازدواجشان آسیب رسانده است. بسیاری از زنان اظهار داشتند که همسران آنها مدت زمان زیادی (حتی تا ۱۶ ساعت در روز) آنلاین هستند و همسر، خانواده و شغلشان را نادیده می‌گیرند.

• مدل جدید اعتیاد

استفاده بیش از حد و بیمارگونه از اینترنت علاوه بر دور شدن فرد از خانواده و دوستان، موجب بروز یک سری اختلالات رفتاری یا شخصیتی می‌شود که <اعتیاد به اینترنت> نام دارد. اینها افرادی هستند که از کامپیوتر بیش از حد استفاده کرده و یک کشش بیمارگونه به این تکنولوژی نوپا دارند. پروفیسور <وایانی‌ویلند> که به درمان بیماران مبتلا به اعتیاد اینترنتی در پنسیلوانیای آمریکا می‌پردازد، معتقد است اگر چه اعتیاد اینترنتی هنوز به‌عنوان یک اعتیاد واقعی قلمداد نمی‌شود، ولی با این وجود بسیاری از مردم در حال رنج بردن از عواقب ناشی از اجبار به استفاده از دنیای آنلاین هستند.

دکتر ویلند طی گزارشی اعلام کرد که اینترنت می‌تواند موجب ارتقای روابط نزدیک بین فردی به‌صورت کاذب شود. وی همچنین اضافه داشت که چنین ارتباطاتی که با واسطه کامپیوتر هستند، می‌توانند موجب مواردی نظیر ارتباطات نامشروع مجازی شوند که نتیجه آن حتی ممکن است بی‌وفایی و خیانت به همسر و یا سایر رفتارهای نابهنجار جنسی باشد. نتیجه این امر و صرف مدت زمان زیاد در پشت کامپیوتر، نادیده گرفتن روابط خصوصی و خانوادگی در زندگی واقعی خواهد بود که می‌تواند حتی به طلاق بینجامد.

به عقیده دکتر ویلند، در حدود ۵ تا ۱۰ درصد از کاربران اینترنتی به اعتیاد اینترنتی مبتلا هستند. این آمار در کشورهای مختلف متفاوت است. به عنوان مثال، در کشوری نظیر چین، بیش از ۱۳ درصد جوانان و بزرگسالان چینی به اینترنت اعتیاد دارند و بیشترین معتادان اینترنتی در این کشور را افراد ۱۳ تا ۱۷ ساله تشکیل می‌دهند. از این میان، در حدود ۴۲ درصد کل معتادان درگیر بازی‌های آنلاین هستند.

• زبان نشانه‌ها

علایم و نشانه‌های اعتیاد به اینترنت از يك بی‌توجهی کلی به وضعیت سلامت و نظافت شخصی تا موارد دیگری نظیر محرومیت از خواب بدلیل صرف زمان بیش از حد بصورت آنلاین، کاهش فعالیت‌های بدنی، کاهش روابط اجتماعی با سایرین و بی‌توجهی به همسر و خانواده متغیر است. بسیاری از اشخاص مبتلا دارای اختلال اشتها و مشکلات رفتاری در ارتباط با آشناپان خود بوده و تغییر عادت‌های رفتاری خود را به صورت خشونت بیش از حد، پرخاشگری و بی‌علاقگی به اجتماع نشان می‌دهند.

در اثر نشستن طولانی‌مدت در پشت کامپیوتر و استفاده از اینترنت، ممکن است يك سری ناراحتی‌های جسمی نظیر خشکی چشم، ناراحتی مچ دست و انگشتان در اثر کلیک کردن‌های مکرر و تکراری و نیز ابتلا به انواع سردردهای میگرنی و عصبی دیده شود. يك حالت جالب در معتادان اینترنتی، حالتی به نام <تکانه‌های کامپیوتری> است که این افراد هنگامی که پشت کامپیوتر نیستند، این حالت را نشان می‌دهند. یعنی معتادان اینترنتی وقتی پشت کامپیوتر نیستند، دچار حالت آشفتگی و سرآسیمگی شده و انگشتانشان به طور ناخودآگاه حرکاتی نظیر تایپ کردن را انجام می‌دهد.

يك حالت جالب دیگر، حالت <انکار و تکذیب> است که در معتادان اینترنتی وجود داشته و عقیده دارند که امکان ندارد آنها به يك ماشین معتاد شوند. همانند افراد سیگاری که مدعی هستند پس از اینکه این سیگار را تمام کردند دیگر سیگار نخواهند کشید، معتادان اینترنتی نیز وقتی که از آنها خواسته می‌شود از پشت کامپیوتر بلند شوند، اغلب جواب می‌دهند که تا يك دقیقه دیگر کارشان تمام می‌شود! البته به عقیده دکتر ویلند، بسیاری از معتادان اینترنتی دارای سابقه‌ای از افسردگی، سوء مصرف الکل و مواد مخدر و یا يك اختلال اضطرابی هستند.

• من معتادم

دکتر <کیمبولی یانگ> مدیر مرکز اعتیاد آنلاین در انگلستان، يك شیوه جالب جهت تعیین خطر ابتلا به اعتیاد اینترنتی طراحی کرده است. در این شیوه که به صورت يك پرسش‌نامه است، چنانچه شما به ۵ سوال از ۷ سوال زیر پاسخ مثبت دهید در معرض خطر اعتیاد اینترنتی قرار خواهید داشت:

(۱) آیا شما دارای يك احساس بیش مشغولی با اینترنت هستید؟ یعنی درباره کارهایی که دفعه قبل که آنلاین بودید، انجام داده‌اید و یا دفعه بعد که آنلاین شدید می‌خواهید انجام دهید، فکر می‌کنید.

(۲) آیا شما يك احساس نیاز شدید به استفاده از اینترنت برای يك مدت زمان طولانی جهت دستیابی به آرامش و رضایت دارید؟

(۳) آیا شما تلاش‌های مکرر و ناموفقی در زمینه کنترل یا قطع مصرف اینترنت دارید؟

(۴) آیا شما خیلی بیشتر از زمانی که می‌خواستید آنلاین باشید در اینترنت باقی می‌مانید؟

(۵) آیا شما در اثر استفاده مکرر و مداوم از اینترنت، يك رابطه خصوصی، يك موقعیت شغلی و یا تحصیلی را به خطر انداخته‌اید؟

۶) آیا شما در مورد اشتغال بیش از حد و درگیری‌تان با اینترنت به خانواده، شخصی که جهت درمان به وی مراجعه کرده‌اید و یا به سایرین دروغ گفته‌اید؟

۷) آیا شما از اینترنت به‌عنوان ابزاری جهت فرار از مشکلات و یا آرام کردن احساساتی نظیر درماندگی، گناه، اضطراب و یا افسردگی استفاده می‌کنید؟

• درد یا درمان

با افزایش میزان کاربران اینترنتی، میزان معتادان اینترنتی نیز در حال افزایش بوده و نگرانی خانواده‌ها از آسیب دیدن روابط خانوادگی و ازدواج در حال افزایش است. در حال حاضر، درمان‌های شناختی- رفتاری که اغلب همراه با روان‌درمانی‌ها و داروهایی نظیر ضد افسردگی‌ها استفاده می‌شوند جهت درمان اعتیاد به اینترنت توسط متخصصان مورد استفاده قرار می‌گیرند. مشاوره‌های خانوادگی و یا مشاوره ازدواج و تشکیل گروه‌های حمایتی نیز در زمانی که بی‌توجهی و بی‌وفایی به روابط زناشویی و ازدواج در اثر اعتیاد به اینترنت ایجاد شده‌اند، بسیار مفید و کمک‌کننده خواهند بود.

منبع : روزنامه سلامت

<http://vista.ir/?view=article&id=240510>

معرفی پایگاه oclc و وب جهانگستر world cat

• درباره OCLC

OCLC سازمانی غیرانتفاعی است که ۶۹ کتابخانه را در سطح ۱۲۰ کشور در سراسر جهان از خدمات خود بهره‌مند نموده است. مأموریت اصلی این سازمان «ایجاد امکان دسترسی بیشتر به اطلاعات جهان و کاهش هزینه‌های کتابخانه‌ها از طریق ارائه خدمات به کتابخانه‌ها و کاربران آنها» است. OCLC با در نظر گرفتن این چشم‌انداز که رهبری همکاری جهانی بین کتابخانه‌ها را به دست خواهد گرفت، فعالیتهای خود را جهت می‌دهد و با

فراهم آوردن دسترسی اقتصادی به دانش از طریق نوآوری و مشارکت؛
کتابخانه‌ها را در ارائه خدمات به مردم یاری می‌رساند.

▪ تاریخچه

این سازمان در سال ۱۹۶۷ برای به اشتراک گذاشتن منابع کتابخانه‌ها و کاهش هزینه‌های آنها، توسط رؤسای دانشگاه‌ها پایه‌ریزی شد. در سال ۱۹۶۷ مسئولین دانشکده‌ها و مدارس عالی در اوهایو یک سیستم کامپیوتری به نام مرکز کتابخانه ای کالج اوهایو را ایجاد نمودند . که در آن کتابخانه های موسسات آکادمیک اوهایو می توانستند در منابع مشترک شده و هزینه ها را کاهش دهند . اولین دفاتر OCLC در کتابخانه اصلی دانشگاه ایالتی اوهایو مستقر گردیدند و محل کنونی آن در فرانتس رود در دویلین است OCLC از یک سیستم کامپیوتری منطقه ای برای ۴۵ کالج اوهایو شروع شد و در نهایت به یک شبکه بین المللی تبدیل گردید . در سال ۱۹۷۷ اعضای OCLC از اوهایو با عضویت کتابخانه های خارج از اوهایو موافقت کردند و امروزه حدود ۶۹ هزار کتابخانه از ۱۲۰ کشور و حوزه جغرافیایی در سطح جهان در فعالیتهای OCLC مشارکت داشته و از خدمات آن استفاده می نمایند. روزانه روزآمد می شود و هر سال حدود ۲ میلیون رکورد جدید به آن اضافه می شود. OCLC در سال ۱۹۷۱ یک سیستم فهرست نویسی پیوسته مشترک را برای کتابخانه‌ها وارد عرصه کتابداری نمود که امروزه توسط کتابخانه‌های سراسر جهان مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. خدمات امانت بین کتابخانه‌ای این سازمان در سال ۱۹۷۹ آغاز شدند و از آن زمان تاکنون بیش از ۱۲۷ میلیون خدمت امانی میان ۶۹۲۸ کتابخانه در سطح جهان رد و بدل شده است. در سال ۱۹۹۱ نیز خدمت FirstSearch به عنوان یک ابزار مرجع به خدمات این سازمان افزوده شد و در حال حاضر توسط ۲۰۰۲۵ کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

▪ عضویت

عضویت در OCLC یک اقدام همکاری منحصربه‌فرد است چراکه کتابخانه‌های عضو از این طریق می‌توانند دسترسی جهانی به تمام خدمات و پایگاه‌های اطلاعات این سازمان شامل WorldCat را برای خود فراهم آورند.

OCLC توسط اعضای خود اداره می‌شود و ساختار مدیریتی آن شامل اعضای عمومی، اتحادیه اعضا، و هیئت امناء می باشد. به دنبال تشکیل شورای استفاده کنندگان OCLC امروزه انواع مختلف کتابخانه ها از خدمات OCLC استفاده می نماید . این شورا متشکل از کتابداران و سایر شرکائی است که شایستگی و صلاحیت آنها برای عضویت منوط به میزان سهمی است که در فهرستگان آنلاین OCLC دارند. کتابخانه ها با عضویت در OCLC می توانند به همه اطلاعات جهانی و به تمامی خدمات و پایگاه‌های اطلاعاتی دسترسی یابند . این عضویت ، بزرگترین کنسر سیوم کتابخانه های جهانی را در بر می گیرد . تعداد اعضای آن تا سال ۱۹۹۱ بیش از ۷۰۰۰ کتابخانه در سراسر دنیا بود که اکثر آنها از امریکا وکانادا بودند.

▪ نحوه اداره OCLC

شبکه OCLC توسط اعضای آن اداره می شود ساختار مدیریتی آن متشکل از اعضای عمومی ، شورای اعضا و هیات امناء می باشد .

▪ اهداف OCLC

هدف OCLC طراحی و ایجاد یک نظام کامپیوتری بود به نحوی که مشارکت منابع و تقلیل هزینه بر مبنای افزایش سهولت دستیابی و استفاده از پیکره روبه رشد دانش و اطلاعات علمی ، ادبی و آموزشی و افزایش قابلیت دسترسی به منابع کتابخانه برای مراجعین به کتابخانه ها و کاهش

هزینه های هر واحد کتابخانه می باشد.

▪ خدمات و سرویس های OCLC

امروزه OCLC به منظور تامین نیازهای انواع کتابخانه ها در سطح جهان ، طیف وسیعی از خدمات را ارائه می دهد که شامل خدمات فهرستنویسی ، امانت بین کتابخانه ای ، جستجو و فهرستگان ادوارها می باشد . به طور کلی می توان گفت که در سه زمینه: ۱_ خدمات مرجع و نشر الکترونیکی-۲- توسعه فهرستنویسی ۳- خدمات اشتراک منابع و توسعه بین المللی فعالیت داشته است . یکی از مهمترین خدمات و سرویسهای OCLC سرویس امانت بین کتابخانه ای است که در سال ۱۹۷۹ معرفی. یکی دیگر از این سرویسها خدمات جستجوی اولیه می باشد که به عنوان یک ابزار مرجع در سال ۱۹۹۱ معرفی شد و اکنون در ۱۹۴۶ کتابخانه استفاده می شود . مقالات مجلات در OCLC به طور الکترونیک ذخیره می شود . کتابخانه ها می توانند از طریق شبکه جهانی وب ، با استفاده از یک مرورگر وب اشتراکی و از طریق رابط پشتیبانی کننده از جستجو در مجلات به آنها دست یابند . از طریق خدمات جستجوی اولیه استفاده کنندگان می توانند به ۷۰ پایگاه اطلاعاتی مشهور و شناخته شده دسترسی پیدا کنند این بخش همچنین دارای پیوندهای (link) متعددی به منابع تمام متن ، مجلات تخصصی الکترونیکی ، منابع مرجع وب و پیوندهایی برای دستیابی به موجودی کتابخانه ها و امانت بین کتابخانه ای و خدمات تحویل مدرک می باشد .یکی دیگر از خدمات و سرویس های OCLC سرویس همکاری کتابخانه ای مرکز خدمات غرب است . این سرویس به منظور استفاده از قدرت جمعی ۱۷۰۰ کتابخانه عضو بر سه نوع خدمات متمرکز است و فراهم آوری امکاناتی برای ایجاد پایگاه اطلاعاتی ، حفاظت و رقمی کردن منابع و ایجاد فرصت های آموزش می باشد.

▪ پژوهش

موارد زیر از جمله اقداماتی هستند که OCLC در زمینه پژوهش انجام می دهد:

- پژوهش را در سطح دانشگاهها و سایر مراکز پژوهشی - چه در داخل و چه در خارج - هدایت می کند،

- «ابتکار عمل فراداده هسته ای دوبلین» [۲] برای سهولت بازیابی منابع الکترونیکی، استاندارد جهانی را پیشنهاد می کند که متشکل از ۱۵ عنصر فراداده ای است،

- سلسله سمینارهای ممتاز OCLC، برانگیزاننده تبادل عقاید در خصوص موانع زمانی، فضایی، و رشته های علمی هستند.

خدمات و پایگاههای اطلاعات

این سازمان برای پاسخگویی به نیازهای انواع کتابخانه ها خدماتی به شرح زیر ارائه می دهد:

- ابزارهای فهرستنویسی؛

- پایگاههای اطلاعات مرجع و خدمات جستجوی پیوسته؛

- ابزارهای اشتراک منابع؛

- خدمات حفاظت و نگهداری [مواد کتابخانه ای]؛

- رده بندی دهنده دیویی.

OCLC در راستای اهداف و فعالیتهای خود دارای پایگاههای اطلاعاتی متعددی است شامل موارد زیر می باشد . World cat , Articlefirst , Net first

اطلاعاتی world cat بیشترین استفاده را در آموزش عالی دارد و سابقه دانش بشری را از ۴۰۰۰ سال گذشته تا کنون به ۴۰۰ زبان در برمی گیرد

• WorldCat دنیایی از اطلاعات

WorldCat قلب همکاری OCLC است. این خدمت سمبل ایده‌آلی از همکاری بین کتابخانه‌هاست که دسترسی به مجموعه‌ای مجازی را فراهم می‌آورد که هیچ کتابخانه‌ای به تنهایی قادر به داشتن چنین مجموعه‌ای در خود نیست. این خدمت که در سال ۱۹۷۱ به جمع خدمات OCLC وارد شد، ۵۴ کتابخانه دانشگاهی و دانشکده‌ای را در «اوهايو» به هم پیوند می‌داد. در حال حاضر، این مجموعه دربرگیرنده فهرستهای ادغام شده کتابخانه‌ها در سراسر جهان است و در واقع بزرگترین و غنی‌ترین پایگاه اطلاعات کتابشناختی به حساب می‌آید.

لوگوی جدید WorldCat - که به‌عنوان طرح دو رنگ زمینه «اتفاق» استفاده شده است - نمادی است از مشارکت جهانگستر کتابخانه‌ها. پنج بازوی لوگو، بیانگر چیزهای بسیاری هستند: پنج قاره، پنج حس (بویایی، چشایی، بینایی، شنوایی، و لامسه)، پنج حوزه اصلی خدمات OCLC (فهرستنویسی، مدیریت مجموعه، دیجیتال‌سازی و حفاظت مواد کتابخانه‌ای، مرجع، و اشتراک منابع) میان سایر کتابخانه‌هاست. بالاخره این لوگو، نمایانگر دارایی منحصره‌فردی است که به آنهایی تعلق دارد که به ساخت این مجموعه ادامه می‌دهند.

WorldCat بیش از ۴۹ میلیون رکورد کتابشناختی را در خود جای داده است که هر رکورد نبرگیرنده توصیف فیزیکی مدرک و اطلاعاتی از محتوای آن می‌باشد. همچنین OCLC محتوای ارزیابانه‌ای نظیر فهرست مندرجات، جلد اثر، خلاصه کتابها، و یادداشتهایی در خصوص نویسندگان به موارد یاد شده می‌افزاید.

WorldCat کتابداران، دانشمندان، دانشجویان، محققان، و متقاضیان اطلاعات را به مجموعه ثبت شده ۴۰۰۰ ساله‌ای از منابع اطلاعات - از لوحهای گلی تا کتابهای الکترونیکی و از اطاعات ضبط شده روی موم تا MP۳ ها - متصل می‌نماید. به محض تعیین منبع دلخواه، لیستی از کتابخانه‌های عضو دارنده مواد درخواستی در WorldCat ضمیمه شده‌اند که جوینده اطلاعات را به محل نگهداری منبع رهنمون می‌کنند. بنابراین اگر فردی در جستجوی منبعی باشد، امکان دسترسی به آن از طریق WorldCat مهیا شده است.

• آمارهای WorldCat

این خدمت بین جولای ۲۰۰۱ و جون ۲۰۰۲ به ۷/۲ میلیون رکورد رشد یافته است. کتابخانه‌ها برای فهرستنویسی و تنظیم موجودی خود، ۴/۴۹ میلیون مورد از موجودی این پایگاه را مورد استفاده قرار داده و ۹/۸ میلیون مورد امانت بین کتابخانه‌ای ترتیب داده‌اند. همچنین کارکنان و کاربران کتابخانه‌ها برای پژوهش، مرجع، و جایابی مواد، ۶/۲۵ میلیون جستجو در WorldCat را از طریق امکان FirstSearch به انجام رسانده‌اند.

• ارزیابی WorldCat

اعضای OCLC و مؤسسه‌های همکار از طریق خدماتی به WorldCat دسترسی پیدا می‌کنند که در زمان و منابع آنها صرفه‌جویی ایجاد می‌کند.

• ارزشهای افزوده کیفی

OCLC در زمینه اداره WorldCat با جدیت خاصی عمل می‌کند. بیش از ۴۲۵۵۹ کتابخانه در سراسر جهان به کیفیت رکوردهای موجود در این پایگاه متکی هستند، از اینرو OCLC نیاز سازمانی متقاضیان و استفاده‌کنندگان خدمات خود را در نظر گرفته و در روزآمدسازی آنها دقت ویژه‌ای دارد. خواه

اطلاعات این پایگاه برای نیازهای مرجع استفاده شوند، اشتراک منابع، یا فهرستنویسی؛ تعهد OCLC در ارائه خدمات کیفی‌تر، دسترسی سریع‌تر، و رکوردهای کتابشناختی دقیق‌تر به قوت خود باقی است. این سازمان، کیفیت را از طریق مطابقت دادن با استانداردهای بین‌المللی و هدایت برنامه‌های کنترل کیفیت ایجاد و تضمین می‌نماید. برنامه‌های کنترل کیفیت در OCLC و مؤسسه‌های عضو، رکوردهای WorldCat را از طریق حذف موارد تکراری و اصلاح اشتباهات بهبود می‌بخشند. همچنین، برنامه‌های بهینه‌سازی بخش کنترل کیفیت OCLC، و برنامه حذف خودکار تکراریها و شفاف‌سازی رکوردها، کیفیت بالایی را تضمین می‌نمایند.

▪ فهرستنویسی

فهرستنویسی مشترک با OCLC به صورت منحصربه‌فردی، سرمایه‌گذاری بلندمدت ارزشمندی در آینده کتابخانه‌ها به‌شمار می‌رود زیرا WorldCat: - دربرگیرنده بیش از ۴۹ میلیون رکورد فهرستنویسی است که توسط کتابخانه‌های سراسر جهان ایجاد شده‌اند، البته با این توضیح که در هر ۱۲ ثانیه یک رکورد به این مجموعه افزوده می‌شود. - دانش ثبت شده‌ای را با ۴۰۰ زبان زنده دنیا را با گستره‌ای بالغ بر ۴۰۰۰ سال در خود جای داده است. - و بالاخره دربرگیرنده ۸۸۷۳۳۴۹۸۹ فهرست جایابی است. - پرمراجعه‌ترین پایگاه اطلاعات در حوزه آموزش عالی به‌شمار می‌رود.

• FirstSearch

کتابخانه‌ها و مراجعان آنها می‌توانند از طریق این خدمت به جستجو در پایگاه اطلاعات WorldCat اقدام کنند. پایگاه WorldCat نیز برای جستجوی علاقه‌مندان در FirstSearch امکان سرعنوانهای موضوعی کتابخانه کنگره را به عنوان یک تزاروس قابل جستجو فراهم آورده است. همچنین فضاهایی (آیکونهای) برای نمایش انواع مدارک در نظر گرفته شده است و رکوردهای بسیار زیادی دارای تصویر و فهرست مندرجات هستند. در صورت اشتراک و استفاده از این خدمت، می‌توان از خدمات شرکایی مانند باوکر (Bow ker)، ايسكو (EBSCOhos)، و اکس لیبیس (ExLibris) بهره‌مند شد.

▪ امانت بین کتابخانه‌ای

دسترسی به WorldCat از طریق خدمات امانت بین کتابخانه‌ای OCLC علاوه بر صرفه‌جویی در زمان، اجازه استفاده از امکانات زیر را نیز فراهم می‌آورد:

- کنکاش در زمینه صحت اطلاعات کتابشناختی؛

- یافتن امانت‌دهندگان از طریق ارائه سیاهه کتابخانه‌هایی که مدرک موردنظر را نگهداری می‌کنند؛

- جایابی سریع موادی که یافتن آنها دشوار یا ناممکن است.

با توجه به اهمیت WorldCat به‌عنوان یکی از خدمات ارزنده OCLC و توجه خاص OCLC به تعهد و جایگاه خود در زمینه همکاریهای جهانی و بسط آنها، استراتژی سه ساله‌ای طراحی و تبیین شده است که در آن به توصیف استراتژی نوین WorldCat و چهار برنامه پشتیبان آن می‌پردازد. در شماره قبل برای آشنایی خوانندگان با OCLC و خدمت WorldCat کلیاتی مطرح شد. بنابراین در این شماره خلاصه‌ای از این استراتژی سه ساله و

برنامه‌های پشتیبان آن ارائه می‌شود.

• وب جهانگستر و کتابخانه‌ها

وب جانگستر، کتابخانه‌ها و OCLC را با فرصت‌ها و چالش‌هایی روبرو کرده است. استفاده مطلوب از این فرصت‌ها حین رویارویی با چالش‌ها نیازمند:

- درک محیط وب شامل انتظارات افزایش یافته کاربران؛

- نقش تغییر یافته کتابخانه‌ها در این محیط؛ و

- نقش OCLC، شبکه منطقه‌ای ایالات متحده، و سهامداران بین‌المللی در کمک به موفقیت کتابخانه‌ها در این محیط است. OCLC - به عنوان یک همکاری بین کتابخانه‌ای - نیازمند برنامه‌ای عملیاتی است تا رهبری شکل دادن به محیطی را فراهم آورد که کتابخانه‌ها در آن بتوانند به موفقیت دست یابند.

این مدرک برنامه عملیاتی پیش گفته و خدمات جدیدی را ارائه می‌کند که OCLC در سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳ برای کمک به کتابخانه‌ها در استمرار همکاری‌شان جهت پاسخ به نیازهای کاربران در محیط وب، به انجام خواهد رساند.

OCLC در پاسخ به ایده‌های مطرح شده از سوی مجمع کاربران OCLC، کمیته‌های مشاوره OCLC، و شبکه‌های منطقه‌ای الحاقی OCLC ایالات متحده که بیانگر نیازها و نقش‌های در حال تغییر کتابخانه‌ها هستند، این استراتژی را دنبال می‌کند. به علاوه، دریافت ایده‌هایی از سوی این جامعه کتابخانه‌ها از طریق نشست‌های متمرکز گروهی به شکل دادن این استراتژی کمک کرد.

• مروری بر گسترش WorldCat

استراتژی سه ساله OCLC به گسترش WorldCat در حد یک منبع اطلاعات شبکه‌شده در سطح جهان برای تأمین دسترسی عمومی به محتوا و تخصص کتابخانه‌ها، موزه‌ها، و سایر مراکز واسپاری اطلاعات علمی، ادبی، و آموزشی جهان اختصاص دارد. تا به حال، WorldCat عمدتاً بر افزایش دسترسی کاربران به اطلاعات کتابشناختی و موجودی کتابخانه‌ها تمرکز داشته است. در حالی که استفاده کاربران نهایی از WorldCat مرتباً در حال افزایش است، این پایگاه اطلاعات کتابشناختی همچنان به عنوان ابزاری در اختیار کتابداران است تا برای مدیریت مجموعه‌ها و اشتراک منابع خود از آن بهره جویند. نسخه توسعه یافته WorldCat شامل یک پایگاه دانش مشترک و مجموعه‌ای یکپارچه از ابزارها و خدمات مبتنی بر وب خواهد بود که تولید، بازیابی، تحویل، و نگهداری دانش و تخصص مشترک مؤسسه‌های همکار را پشتیبانی می‌کند. کتابداران و کاربران اطلاعات در سراسر جهان - شامل اعضای هیئت علمی، دانشجویان، دانشمندان، افراد شاغل در بخش بازار و تجارت، و فراگیران بزرگسال خودراهبر - از این منبع جدید استفاده خواهند کرد. این کاربران، نیازی مشترک به اطلاعات از منابع مورد اعتماد دارند که از طریق WorldCat توسعه یافته و خدمات کتابخانه‌ها بتوانند به جست‌وجو و جابجایی این اطلاعات حتی در گوشه‌ای دیگر از جهان اقدام کنند. در نهایت، از طریق این خدمت، منابع اطلاعات در فرمت و چارچوب زمانی‌ای که به بهترین نحو پاسخگوی نیازهای کاربران خواهد بود، عرضه می‌شوند. این دسترسی توسعه یافته به اطلاعات به این دلیل امکان‌پذیر است که کتابخانه‌های سراسر جهان از طریق OCLC برای ساخت این منبع مشترک، با یکدیگر همکاری می‌کنند. در نتیجه این همکاری کتابخانه‌ها همگام با عرضه‌کنندگان اطلاعات تجاری، می‌توانند نقش خود را به عنوان عنصری کلیدی در زیرساخت اطلاعاتی جهان حفظ کنند. از این منظر، کتابخانه‌ها می‌توانند حین حمایت از ارزش‌های سنتی کتابخانه‌ها مانند دسترسی آزاد به اطلاعات؛ در شکل دادن به سیاست‌ها و

عملیات بازار اطلاعات نیز شرکت جویند. چند ویژگی بارز WorldCat توسعه یافته، آن را به طرز چشمگیری قوی‌تر از WorldCat امروزی ساخته‌اند. این موارد عبارت‌اند از:

- پوشش بهبود یافته و جامع. کاربران می‌توانند به رکوردهای توصیفی طیف جامعی از فرمتها و رسانه‌ها - اغلب به عناصر تمام متن و دیجیتالی - دست یابند. همچنین قادر خواهند شد به محتوا و اطلاعات از کشورها در سراسر جهان دست یابند و توصیفی از فهرست مندرجات، نقدها، پیشنهادات، عکسهای جلد، قطعات صوتی و ویدئویی، و سایر موارد مانند اولین فصل کتابها را مشاهده کنند.
- دسترسی پذیری آزاد. کاربران می‌توانند از مسیرهای مختلفی مانند درگاههای کتابخانه‌ها و درگاههای همکاران WorldCat توسعه یافته به ویرایشهای متنوعی از WorldCat دست یابند.
- برهمکنش با کاربران نهایی. کاربران می‌توانند با افزودن استنادها یا پیشنهادهایی حین استفاده از WorldCat توسعه یافته به شکلی فعال در فرایند ایجاد آن مشارکت نمایند.
- شخصی‌سازی WorldCat کاربران می‌توانند متناسب با نیاز خود حوزه‌های مناسبی از توسعه یافته را گزینش نمایند.
- جست‌وجو WorldCat کاربران می‌توانند با بهره‌گیری از امکانات بازیابی آشنا، به جست‌وجو در توسعه یافته بپردازند و منابع مورداطلاق خود را بیابند. همچنین موارد زیر از دیگر محاسن و مزایای WorldCat توسعه یافته برای کتابخانه‌ها به شمار می‌آیند:
 - مشاهده‌پذیری بیشتر کتابخانه‌ها برای جست‌وجوگران اطلاعات.
 - افزایش استفاده از کتابخانه‌ها و دسترسی‌پذیری به منابع آنها.
 - بهبود کارایی در ارائه خدمات به کاربران.
 - کاهش هزینه‌ها از طریق افزایش بهره‌وری کارکنان کتابخانه‌ها.

▪ مروری بر استراتژی

استراتژی نوین OCLC مشتمل بر توصیفی از WorldCat توسعه یافته و چهار برنامه پشتیبانی است که OCLC به اجرا درخواهد آورد:

- برنامه فراداده‌ها. ایجاد فراداده‌های جامع و خدمات مدیریت برای کتابداران، کاربران کتابخانه‌ها، و همکاران.
 - برنامه مدیریت محتوا. ارائه خدماتی برای نگهداری و دیجیتال‌سازی منابع پژوهشی.
 - برنامه کاوش و بازیابی. تعاملات رابط کاربر مؤثر و مشتری پسند برای جست‌وجوی WorldCat توسعه یافته.
 - برنامه اجرا. ارائه خدمات سریع تحویل اطلاعات.
- برای تحقق این دورنما و پاسخگویی به چالشهای فراروی استراتژی، OCLC و شبکه‌های منطقه‌ای ایالات متحده متعهد شدند که واکنشی سریع در مقابل این فرصت نشان دهند. خدماتی که در این برنامه استراتژیک به آنها اشاره شد، نمایانگر بخش عمده‌ای از این فرصت هستند که OCLC با در نظر گرفتن شرایط و با توجه بسیار زیادی دنبال خواهد کرد.

<http://vista.ir/?view=article&id=355698>

معرفی و مقابله با تروجان

اگر اهل گشت و گذار در اینترنت مخصوصا سایتهای امنیتی و یا هکری باشید حتمی با واجه تروجان آشنا هستید. شاید برداشت اکثریت ما از این واجه همان ویروس اینترنتی باشد. ولی تروجان چیست؟

اگر بخواهیم برای تروجان یک تعریف ساده بیان کنیم میتوانیم بگوییم: "تروجان یک فایل جاسوسی میباشد که توسط هکر با توجه به نیاز به اطلاعاته قربانی آماده میشود و برای قربانی فرستاده میشود"

با کمی دقت در تعریف تروجان در می یابیم که تروجان هیچ وقت نمیتواند یک

ویروس باشد.

هکر با توجه به نیاز های خود به اطلاعات قربانی که میتواند این اطلاعات:پسورد ایمیل یا ایدی قربانی,اشتراک اینترنت(اکانت),نام و پسورد کامپیوتر قربانی و ... میباشد تنظیم میکند.

معمولا تروجانها به دو قسمت تقسیم میشوند:

۱-کلاینت:که تنظیمات را انجام داده و آن را با توجه به نیازهایی که بیان کردیم تنظیم مینمایند

۲-سرور:که بعد از تنظیمات باید این سرور برای قربانی فرستاده شود تا قربانی بعد از دریافت آن را اجرا کند.

با توجه به تحقیقاتی که داشتم میتوانم بگویم هر هکری کار خود را با این نوع کارها شروع میکند.یعنی با تنظیم ترچان,فرستادن تروجان برای قربانی,هک کردن ایدی و اکانت اینترنت و....

در اوایل ورود این نوع جاسوسها به اینترنت فقط کارایی محدودی داشتند.همه کارایی آن نوع تروجانها به فرستادن پسورد یا هو ختم میشد.

با گذشت زمان و علاقه برنامه نویسان به این نوع جاسوس ها کم کم امکانات آن را افزایش دادند تا به امروز.

ولی امکانات یک تروجان امروزی چیست؟

تروجانهای امروزی میتوانند بگویم دیگر رشد کامل خود را تا حد زیادی طی نموده است امکان دارد با ورود یک تروجان به کامپیوتر شما:

۱-فرستاده شدن پسورد ای دی مخصوصا ایدی و پسورد مسنجر شما برای هکر(به ایمیل هکر یا ایدی یا یک اف تی پی مشخص شده توسط هکر)

۲-فرستاده شدن اکانت اینترنت شما برای هکر

۳-فرستاده شدن نام کامپیوتر شما همراه با پسورد ویندوز برای هکر

۴-محدود کردن کارهای شما با کامپیوتر(فعل شدن Task Manager یا Mscoing یا Registry و...) کامپیوتر شما توسط هکر

۵-از کار انداختن ویروس کنش و فایروال کامپیوتر شما

۶-در اختیار داشتن هارد شما توسط هکر(پاک کردن فایل از کامپیوتر شما و یا اضافه کردن فایل توسط هکر)

بله همه اینها که خونید امکان دارد.فقط کافیسیت یک تروجان روی کامپیوتر شما توسط هکر فعال شود.

ولی چگونه امکان دارد که تروجان وارد کامپیوتر ما شود:

۱-در حال چت کردن هستید فرد مقابل برایتان میخواهد عکس خودش یا نرم افزاری را سند کند .شما آن را میگیرید ولی آیا این فایل سالم است.از

کجا مطمئن هستید که حاوی تروجان نیست؟

۲-در حال گشت در یک سایت آموزش هک هستید میخواهید یک نرم افزار دانلود کنید از کجا مطمئن هستید که این نرم افزار سالم است؟

۳-برایتان یک ایمیل میاید.ایمیلی که فرستنده آن نامشخص است آیا ایمیل سالم است؟

و...

تروجان ها بر خلاف ویروس ها که فقط شامل چند شکل محدود میشوند دارای اشکال خیلی زیادی هستند.

یک تروجان میتواند خود را به شکلهای: عکس,یک فایل صوتی,یک فایل نقاشی,یک فایل Setup و....

پس میبینید تروجان یک شکل مخصوص ندارد .

چگونه متوجه شویم که در کامپیوتر ما تروجان فعال است:

۱-در صورت از کار افتادن Task Manager و Msconfig

۲-از کار افتادن ویروس کنش

۳-تغییر در شکل تویی پسورد در مسنجر ویا سیو نشدن آن

۴-در صورت دیدن علائم مشکوک در مسنجر(باز و بسنه شدن یک پنجره پی ام)

۵-فعال بودن نرم افزارهای مشکوک مثل Task Manager و Msconfig

۶-خوانده شدن ایمیل های که ما آنها را قبلا نخوانده ایم در ایمیلمان

ولی ما برای مقابله با این نوع جاسوسها چه کارهایی باید انجام دهیم؟

۱-داشتن یک ویروس کنش قوی و به روز

- ۲- داشتن یک فایروال خوب یا فعال کردن فایروال خود ویندوز (در مقالات بعدی این مبحث پرداخته میشود)
- ۳- این را بدانید همیشه پسوند عکس (jpg,gif,..) میباشد و هیچ وقت یک عکس دارای پسوند exe نمیشد و همیشه اگر فایل (عکس,نوشته و...) را گرفتید که داری پسوند مشکوک بود هرگز باز نکنید
- ۴- همیشه Task Manager و Msconfig خود را چک کنید اگر چیزی مشکوک دیدید مثل sender.exe بروید و در درایو ویندوز پوشه windows/system۳۲ دنبال کنید تا ببینید چه فایلی دارید که مشکوک بود و آن را پاک کنید
- ۵- هرگز از کسی که شناخت کافی ندارید فایلی دریافت نکنید
- ۶- سعی کنید اگر میخواهید نرم افزار دانلود کنید از سایتهای معتبر دانلود کنید.
- ۷- در صورت مشکوک شدن به وجود تروجان سریع اطلاعات خود را عوض کنید (پسورد ای دی,پسورد ویندوز و...)
- ۸- سعی کنید ویندوز خود را عوض کنید و درایو ویندوز قبلی را فرمت کنید.

منبع : پرشین هک

<http://vista.ir/?view=article&id=223127>

معرفی و مقابله با ویروسها

براساس آمار موجود با توجه به کاربران اینترنت آمار به گونه ای است که بیشترین کاربران اینترنت از افراد مبتدی میباشند.

بیشترین و بزرگترین مشکل این کاربران ترس و واهمه از ویروسی شدن کامپیوتر خود هست. کلمه ویروس نیز کلمه ای نیست که پیچیده باشد. اولین تصویری که کاربر از ویروس می کند خراب شدن کامپیوتر و سوختن یک سخت افزار میباشد.

عده ای نیز با توجه به ترسی که از این دارند نمیتوانند آن طور که دوست دارند از اینترنت استفاده کنند.

ما در این مقاله سعی بر این داریم که حداقل بتوانیم راههای جلوگیری و مقابله با

ویروس ها را معین نماییم.

اول اینکه چگونه کامپیوتر ما امکان ویروسی شدن دارد:

۱- از طریق ایمیل (شایع ترین راه ویروسی شدن):

هر کاربر مبتدی اینترنت در بدو ورود به اینترنت در پی داشتن یک پست الکترونیک یا همان ایمیل می باشد. پس مشخص است که کاربر خیلی اهمیت میدهد به ایمیل های پست شده به ایمیلش.

حال چه به زبان کاربر و چه به زبان دیگر.

ولی آیا ما میتوانیم به هر ایمیلی اعتماد کنیم و با خیاله راحت باز کنیم؟

خوب مشخص است که جواب خیر میباشد. ویروس نویسان اینترنتی برای انتقال ویروس نوشته شده خود برای اکثریت کاربران هیچ راهی جز ایمیل زدن پیدا نکرده اند تا کنون.

حال چگونه این ایمیلها کار میکند.

معمولا این ایمیل ها با توجه به جو حاکم و آخرین اخبار انتشار میشود. به طور مثال در زمان اتفاق تسونامی ویروس نویسان به این فکر افتادند که ویروس خود را با موضوع کمک به آسیب دیدگان تسونامی انتشار کنند.

این ایمیل ها شامل چند مشخصات ظاهری و آشکار و چند مشخصات پنهان میباشد.

معمولا این ایمیل ها شکل ظاهری ایمیل های سالم را دارند شامل:

نام فرستنده

ایمیل فرستنده

موضوع نامه

متن نامه

آیا یک ایمیل ویروسی شامل همین ها میباشد که به چشم می آیند؟

خیر این ویروس خود را به طور پنهان به این ایمیل چسبانده شده و برای قربانی فرستاده میشود.

این نوع ایمیل ها هم به دو دسته تقسیم میشوند:

۱- ایمیل های فاطی شده با ویروس:

این نوع ایمیل ها هرگز از خود نشان نمیدهند که حاوی ویروس میباشند و به محض باز شدن کامپیوتر قربانی مبتلا به ویروس میشود.

۲- ایمیل های سالم به فایل های ویروسی:

این نوع ایمیل ها محتوای داخل ایمیل یا همان متن نامه سالم میباشد ولی همراه این ایمیل یک فایل به آن چسبانده شده است که باید حتمی توسط قربانی دانلود و اجرا شود تا کامپیوتر ویروسی شود.

ولی راه مقابله با ویروسی شدن کامپیوتر با ایمیل:

- ۱- سعی کنید در مرحله اول از باز کردن ایمیل هایی که فرستنده آن را نمیشناسید خودداری کنید
- ۲- ایمیل خود را از جایی تهیه کنید که خود ایمیل دارای ویروس کیش باشه. به طوری که اگر ایمیل حاوی ویروس باشه خوده ویروس کیش ارائه دهنده ایمیل شما شناسایی کند و از باز کردن آن توسط شما جلوگیری کند مانند: یاهو , هاتمیل
- ۳- معمولا حدود ۹۰% از ایمیل های ویروسی به قسمت Bulk ایمیل فرستنده میشود. در باز کردن ایمیل های فرستاده شده به Bulk دقت کنید ولی راه دیگر ویروسی شدن کامپیوتر
- ۲- دریافت فایل از اینترنت یا از دوستان در چت:
- شاید شده باشد که در چت هستید و با فردی در حال چت هستید و از شون فایلی خواسته باشید (عکس خودش, نرم افزار یا...) و آن فرد برای شما بفرسته. آیا با خیاله راحت باید آن را باز کنیم؟
- درست است که شاید همون فایلی باشد که ما میخواهیم ولی آیا خیالمان راحت است که فرد فرستنده این فایل را با ویروس در هم نکرده باشه؟ و یا اینکه شما در سایت یا وبلاگی نرم افزاری ببینید و آن را دانلود میکنید .
- از کجا مطمئن هستید که این نرم افزار سالم میباشد و با چیزه دیگری قاطی نشده است؟
- بله همه این چیزهایی که خواندید امکان دارد.
- ولی راه مقابله با این نوع ویروسی شدن:
- ۱- در حال چت کردن هرگز از کسی نخواهید که برایتان فایلی را سند کند بلکه از شون بخواهید برایتان ایمیل کند.
- ۲- اگر هم امکان ایمیل کردن ندارد هیچ وقت از کسی که شناخت کامل از شون ندارید هیچ فایلی نگیرید.
- ۳- همیشه سعی کنید نرم افزار های خود را از سایتهای معتبر یا سایته خوده نرم افزار دانلود کنید.
- و اما راه دیگر ویروسی شدن کامپیوتر:
- ۳- استفاده از سیدی یا فلاپی حاوی ویروس:
- اگر شما سی دی یا فلاپی از دوستتون گرفتید و آن را روی کامپیوتر خودتان اجرا کردین چه تضمینی دارد که این فلاپی یا سی دی ویروسی نباشد؟
- چگونه ما میتوانیم ما به فایل موجود در سی دی اعتماد کنیم؟
- ۱- هرگز از فردی که شناخت کمی از آن دارید فلاپی یا سیدی دریافت نکنید
- ۲- اگر کسی با شما کدورتی دارد سعی نکنید هیچ وقت متوسل به او شوید برای دریافت سی دی یا فلاپی
- خیلی راههای دیگر هم هست که امکان ویروسی شدن کامپیوتر است ولی ما سعی داریم در این مقاله راهها کلی جلوگیری را بگویم مثلا
- مثل: دیدن لینک مشکوک
- جمع بندی راههای مقابله:
- ۱- اولین توسعه داشتن یک ویروس کیش قوی و به روز روی کامپیوتر خودتان میباشد (در مقالات بعدی به طور کامل به این مبحث پرداخته میشود)

۲- کمی دقت در باز کردن ایمیل های رسیده هرگز ایمیلی که فرستنده آن را نمیشناسید باز نکنید.

۳- استفاده از یک سرویس دهنده ایمیل مطمئن

۴- در دانهادهای خود کمی دقت کنیم (هرگز اگر به یک نرم افزار نیاز دارید متوسل به سایتهای نامربوط نشوید. برای مثال اگر به نرم افزاری گرافیکی

نیاز داریم هرگز دنباله این نرم افزار در سایت آموزش هک نگردیم چون در صورت موجود کمی مشکوک است نیست؟)

۵- هرگز در چت از کسی که نمیشناسید و آشنایی کامل ندارید فایلی نگیرید و تا جایی که امکان دارد از شون بخواهید برایتان ایمیل کنند. (که اگر

ویروسی بود ویروس کنش ایمیل شناسایی کند)

۶- هرگز سی دی و فلاپی که به آن مطمئن نیستید را بر روی کامپیوترتان اجرا نکنید.

۷- هرگز روی لینکهای پیشنهادی مشکوک کلیک نکنید.

ولی حال آگه کامپیوتر کا به ویروس مبتلا شد باید چه کارهایی انجام دهیم:

۱- نصب ویروس کنش و به روز کردن آن و اسکن کردن (بازبینی) کل هارد توسط ویروس کنش

۲- اگر فایل یا پوشه ای دارید که برایتان خیلی مهم است سعی کنید یک Backup تهیه نمایید و Backup را روی سی دی نگه داری کنید.

۳- اگر برایتان امکان دارد ویندوز خود را عوض کنید و درایو ویندوز قبلی را نیز فرمت نمایید

و آخرین حرف:

برای داشتن کامپیوتری سالم و امن باید در اینترنت به همه چیزهای موجود در اینترنت شک کرد. مشکل است ولی با کمی دقت و هوشیاری

میتوانید به راحتی کامپیوترتان را امن کنید.

منبع : پرشین هک

<http://vista.ir/?view=article&id=223128>

معماری اطلاعات

معماری اطلاعات در سالهای اخیر به عنوان واژه ای تازه در طراحی وب راه

یافته است. هنوز هم متخصصین در ارائه تعریفی واحد از "معماری اطلاعات" مشکل دارند. مثل دو واژه "رده بندی (Taxonomy)" و "ابرداده" (Meta Data) که درسختناری ها و مکالمات راه یافته ولی استفاده کنندگان از این واژه ها تعریف جامع و مشترکی از آن ارائه ندادند. به احتمال قریب به یقین، واژه معماری اطلاعات اولین بار در سال ۱۹۹۴ توسط جوزف جین (Joseph Janes) و لوئیس روزنفلد (Louis Rosenfeld)، مدیران شرکت Argus Associates، که در دانشکده کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه میشیگان بودند، استفاده شد. زمینه کاری این شرکت، Argus Associates، اینترنت و توسعه وب بود، که از استعاره معماری اطلاعات به خاطر مهم جلوه دادن ساختار و سازمان، در طراحی وب، در چشم مشتریان، برای اولین بار استفاده کرد.

مجله Web Review برای اولین بار یک ستون با عنوان معماری وب که توسط

روزنفلد نوشته شده بود، را چاپ کرد و پتر مورویل (Peter Morville) که دانشجوی دانشگاه میشیگان و کارمند شرکت Argus Associates بود، آن را دنبال کرد. در سال ۱۹۹۶ ریچارد سوال ورمن (Richard Saul Wurman) یک کتاب تحت عنوان "معماری اطلاعات" که در آن ادعا کرد که واژه معماری اطلاعات در سال ۱۹۷۵ توسط خود وی به کار برده شد، را منتشر کرد. نگرش وی در این کتاب به معماری اطلاعات از منظر طراحی اطلاعات بود در حالیکه روزنفلد و مورویل معماری اطلاعات را از جنبه کتابداری و اطلاع رسانی بررسی می کردند. بسیاری از متخصصین اطلاع رسانی تاریخ "معماری اطلاعات" را انتشار "کتاب خرس قطبی" در سال ۱۹۹۸ می دانند.

تا این زمان Argus Associates، شهرت قابل ملاحظه ای در معماری اطلاعات کسب کرد و روزنفلد و مورویل با انتشارات O'Reilly برای انتشار کتابی که بعداً "معماری اطلاعات وب" نام گرفت به مذاکره پرداختند. ویرایش دوم این کتاب در سال ۲۰۰۲ منتشر شد. تمام کتابهای انتشارات O'Reilly جلد های متمایزی دارند که روی هر کدام از این کتابها عکس حیوان بخصوصی را آورده اند. و روی کتاب معماری اطلاعات عکس "خرس سفید قطبی" آورده شده است.

در سال ۲۰۰۰ انجمن اطلاعات و فناوری آمریکا کنگره های پی در پی در مورد معماری اطلاعات برگزار کرد، که این کنگره ها عاملی شتاب دهنده در روشن شدن مفهوم معماری اطلاعات داشت. شرکت تجاری- اینترنتی Argus Associates در سال ۲۰۰۱ ورشکسته شد. ولی از آن پس معماری اطلاعات به یک واژه عمومی و شایع در طراحی وب تبدیل شد، و در سال ۲۰۰۲ تعدادی کتاب که افقهای نوینی را در این گرایش نو ظهور در بر می گرفت، منتشر شد.

آیا اکنون تعریف پذیرفته و قابل قبولی از "معماری اطلاعات" وجود دارد؟

در ویرایش دوم از کتاب ساختار معماری اطلاعات وب نوشته روزنفلد و مورویل تعاریف زیر ارائه شده است:

- ترکیبی از مدل‌های سازماندهی، طبقه بندی و پیمایش اطلاعات در سیستم‌های اطلاعاتی
 - طراحی ساختاری یک سیستم اطلاعاتی جهت تسهیل دسترسی مستقیم به محتوا
 - هنر و علم سازماندهی و طبقه بندی وب سایتها و شبکه های اینترنت برای کمک به کاربران جهت یافتن و مدیریت اطلاعات
 - یک رشته و یک سری تجربیات تازه با تاکید بر اصول طراحی و معماری برای چشم اندز دیجیتال
- یک تعریف جامع و پذیرفته شده از "معماری اطلاعات" وجود ندارد و این چیز خوبی در این مرحله از توسعه می باشد. درست مثل واژه اطلاع رسانی تاریخ آن به حدود ۱۹۵۰ بر می گردد ولی هنوز تعریف جامع و قابل قبولی از آن وجود ندارد. یک جنبه دیگر از معماری اطلاعات توسط روگرایوردن در کتاب اطلاعات اولین (۲۰۰۳، Butterworth-Heinemann) است که چنین بیان کرده است: "یک سری اصول اساسی برای توصیف نظریه، چهارچوب، خط مشی ها، استانداردهای توافقی و عواملی برای مدیریت اطلاعات به عنوان یک منبع"
- دلایلی که رزنفلد و مورویل برای اهمیت و کارآمدی معماری اطلاعات داشتند شامل موارد زیر می باشد:

- هزینه یافتن اطلاعات
 - هزینه پیدا نکردن اطلاعات
 - هزینه ساختار
 - هزینه نگهداری و
 - هزینه آموزش
- پتر مورویل مفهوم "قابلیت یافتن" (findability) را به عنوان ترکیبی از پیمایش و جستجو به منظور فراهم آوری و دسترسی کارآمد و موثر به اطلاعات ارتقا داد. هم اکنون علاقه و کشش های زیادی به موضوع مدیریت محتوا بین متخصصین وجود دارد، روزنفلد و مورویل در مورد رابطه مدیریت محتوا و معماری اطلاعات در کتاب شان اظهار داشتند که: معماری اطلاعات و مدیریت محتوا در واقع دو روی یک سکه هستند. معماری اطلاعات یک نگرش فضایی از یک سیستم اطلاعاتی ارائه می دهد، در حالیکه مدیریت محتوا توصیف یک نگرش کنونی با نشان دادن جریان اطلاعات در داخل، پیرامون، و خارج از سیستم اطلاعاتی ارائه می دهد. همچنین خود را معمار اطلاعات قلمداد می کنند، در حقیقت پیش از سال ۲۰۰۴ House of Parliament در یکی از صفحات گرانقیمت Sunday Times یک آگهی تبلیغاتی در مورد معماری اطلاعات ارائه داد، که در این آگهی تبلیغاتی استفاده از معماری اطلاعات توسط متخصصین با تجربه آمده بود. گمان می رود که معماری اطلاعات مثل اطلاع رسانی مجموعه ای از ابزارها و روشهاست که توسط متخصصین در اندازه ای وسیع برای حل مشکلات مدیریت اطلاعات استفاده می شود. در ایلات متحده آمریکا معماری اطلاعات توسط انجمن اطلاع رسانی آمریکا ارتقا داده شده و توسط اسلیمور (www.aifia.org) Asilmor Institute نیز حمایت می شود. و این موسسه در تلاش است که فعالیت های خود را در حد بین المللی گسترش دهد و عضو گیری کند. در اروپا معماری اطلاعات امروزه عناوین کارگاهها و کنفرانسهای زیادی را به خود اختصاص داده است. نشست معماری اطلاعات در کنفرانس اطلاعات پیوسته لندن در دسامبر ۲۰۰۳ با حضور شرکت کنندگان زیادی برگزار شد، همچنین یک کنفرانس در فوریه ۲۰۰۴ با شرکت ۱۵۰ برگزار، کاربران پیوسته انگلیسی نیز یک سمینار در مارس و Information Today یک سمینار در ژوئن ۲۰۰۴ در پاریس برگزار کردند. (www.infotoday.com/iaparis) حال ضرورت یک مجله تخصصی معماری اطلاعات حس

می شود! در حال حاضر با جستجوی کلید واژه معماری اطلاعات بالاتر از ۶۰۰۰۰۰ رکورد که این عبارت را به کار برده اند پیدا می شود. این آمار بسیار جالب است چون اگر محتوای این ۶۰۰۰۰۰ صفحه علمی هم نباشد، این حجم علاقه زیاد افراد به این موضوع را نشان می دهد. و بدون شک این اصطلاح به زودی در نزدیکی شما نیز ظاهر خواهد شد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=216909>

معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی

با توجه به افزایش روزافزون حجم منابع اطلاعاتی، ارزیابی این نوع منابع به خصوص منابع مرجع، به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای دسترسی به اطلاعات که استفاده از دانش بشری را برای استفاده کنندگان آسان می کند و نقش مهمی در پاسخگویی به سؤالات و رفع نیازهای اطلاعاتی کاربران دارد، از اهمیت بسیاری برخوردار است. در این راستا، با توجه به انتشار بسیاری از منابع مرجع در اینترنت (رایگان / غیر رایگان) کتابداران باید علاوه بر شناسایی و استفاده از آنها برای پاسخگویی به پرسشهای کاربران، با استفاده از معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی، اعتبار و ارزش آنها را بررسی کرده و نسبت به این امر اطمینان حاصل کنند. در این مقاله، با توجه به اهمیت ارزیابی این نوع منابع، متون مرتبط با این حوزه مورد بررسی قرار گرفته و سیاهه واریسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی ارائه می گردد.

(۱) مقدمه

اطلاعات مهمترین منبع باارزش و راهبردی، و پایه و اساس توسعه اجتماعی، اقتصادی و رشد علوم و فناوری در هر کشور به شمار می رود. امروزه، در جامعه مبتنی بر فناوری اطلاعات و با بهره گیری از نظام های نوین اطلاع رسانی، امکان برقراری ارتباط میان ذهن ها و اندیشه های متفاوت و مبادله وسیع، سریع و جهانی اطلاعات فراهم گردیده است.

توسعه فناوری های مخابراتی مناسب، برای انتقال اطلاعات و همچنین وابستگی تمامی ابعاد زندگی اجتماعی انسان به اطلاعات، سبب ایجاد شرایط نوینی در حیات اجتماعی شده است که از آن به " جامعه اطلاعاتی " تعبیر می شود. بدین ترتیب به دلیل ارتباط های گسترده و فناوری های جدید، جریان تولید اطلاعات در قالب انتشارات مختلف آهنگ بسیار سریعی یافته است. بنابراین، برای استفاده بهتر و دسترسی سریع تر به اطلاعات، بشر نیازمند ابزارهایی است که این حجم وسیع اطلاعات را به شیوه ای مناسب سازماندهی کرده و دسترسی به آنها را تسریع و تسهیل کنند. در این راستا منابع مرجع ابزار کمکی مناسبی محسوب می شوند. این منابع، اطلاعات و دانش بشری را گردآوری کرده، نظم و سازمان می بخشند، به گونه ای که به سهولت و با صرف کمترین زمان، امکان دستیابی به آنها فراهم می شود.

اما، اینترنت به عنوان یکی از محورهای جامعه اطلاعاتی، فضایی بدون مرزهای جغرافیایی و سیاسی به وجود آورده است. این پدیده، به ویژه شبکه جهانی وب با از میان برداشتن فاصله فیزیکی میان ملت ها و قوم های مختلف، شیوه های سنتی گردآوری، ذخیره، ارزیابی و اشاعه اطلاعات را دچار تغییر و تحول کرده و فرصتها و دستاوردهای نوینی را برای ارتقاء سطح تعاملات اجتماعی و فرهنگی در سراسر جهان به ارمغان آورده است (خالقی، ۱۳۸۳).

اینترنت خود به عنوان يك منبع اطلاعاتی، حاوی بسیاری از منابع و مدارك می باشد و روز به روز نیز بر حجم آنها افزوده می شود. انواع وب سایتها (فرهنگی، خبری، آموزشی، سیاسی، سرگرمی)، وب سایت کتابخانه ها، فهرستهای پیوسته، وب سایت دانشگاه ها و سازمان ها، انواع پایگاه های اطلاعاتی، منابع مرجع و ... از طریق این شبکه قابل دسترس هستند. امروزه، کتابداران بخش مرجع برای پاسخگویی به بسیاری از سؤالات، خصوصا سؤالات ارجاع آماده از اینترنت و منابع مرجع دسترس پذیر از طریق آن استفاده می کنند، و با سرعت به پرسشهای کاربران پاسخ می دهند.

اما، آنچه در این میان باید به آن توجه کرد عدم نظارتی دقیق بر ورود اطلاعات به این محیط می باشد. در نیمه دهه ۱۹۹۰، قابلیت های بالقوه اینترنت شناسایی شده و وب به عنوان پر استفاده ترین ابزار برای دسترسی به اطلاعات مطرح شد و این امر انفجار سریع تعداد منابع قابل دسترس در اینترنت را به وجود آورد. سهولت استفاده از مرورگرهای چند رسانه ای برای دسترسی به اطلاعات و همچنین سهولت تولید منابع فرامتن از دلایل وقوع این انفجار می باشد. هر چند زبان نشانه گذاری فرامتن برای يك کاربر جدید ممکن است گیج کننده به نظر برسد اما با دستیابی به کدهای منابع موجود می توان آنها را اصلاح کرده و صفحات جدیدی را با سرعت و به سادگی ایجاد کرد. افزون بر این، پس از نیمه دهه ۱۹۹۰، نرم افزارهایی تولید شد که کاربران را قادر ساخت بدون داشتن دانش عمقی از زبان نشانه گذاری فرامتن، اقدام به ایجاد اینگونه صفحات کند. بدین ترتیب بدون وجود هیچ گونه فیلتری امکان ورود هر گونه اطلاعات و هر نوع منبع به وب امکان پذیر است (كوك، ۱۳۸۲ : ۸).

در این راستا، توجه به معیارهای ارزیابی قبل از استفاده از هر نوع اطلاعات و منبع دسترس پذیر از طریق اینترنت امری ضروری است و نباید تصور کرد هر نوع اطلاعاتی که در این محیط منتشر می شوند معتبر هستند. در این میان، با توجه به انتشار بسیاری از منابع مرجع در اینترنت (رایگان /

غیر رایگان) کتابداران باید علاوه بر شناسایی و استفاده از آنها برای پاسخگویی به پرسشهای کاربران، با استفاده از معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی، اعتبار و ارزش آنها را بررسی کرده و نسبت به این امر اطمینان حاصل کنند.

در مقاله حاضر، با توجه به اهمیت ارزیابی این نوع منابع، متون مرتبط با این حوزه مورد بررسی قرار گرفته و سیاهه واریسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی ارائه می گردد.

(۲) بررسی معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی و ارائه سیاهه واریسی

در رابطه با ارزیابی اطلاعات و منابع موجود در اینترنت علاوه بر مقاله های چاپی و متون دیگری که به این مسئله پرداخته اند (برای مثال فتاحی، ۱۳۸۰؛ عصاره، ۱۳۸۱؛ قزلی، ۱۳۸۲؛ کوك، ۱۳۸۲؛ دراگولانسكو، ۱۳۸۲؛ Santa Vicca, ۱۹۹۴؛ Starr, ۱۹۹۴؛ Brandt, ۱۹۹۶؛ Smith, ۱۹۹۷؛ Livengood, ۱۹۹۷؛ Sauer, ۲۰۰۱)؛ با جستجو در اینترنت و ترکیب کلیدواژه هایی چون Evaluation, Measuring, Assessment با Internet Sources, www Sources, Internet Reference Sources مدارك بسیاری ارزیابی می شوند که معیارهایی برای ارزیابی منابع و اطلاعات دسترس پذیر از طریق اینترنت تدوین و ارائه داده اند (Caywood, ۱۹۹۵؛ Hinchliffe, ۱۹۹۶؛ Jones, ۱۹۹۶؛ Tillman, ۱۹۹۶؛ Alexander & Grassian, ۱۹۹۷؛ Tate, ۱۹۹۷؛ Schrock, ۱۹۹۷؛ Edwards, ۱۹۹۸؛ Singh, ۲۰۰۳ و...). وب سایت بسیاری از کتابخانه ها به خصوص کتابخانه های دانشگاهی نیز بخشی را به این مسئله اختصاص داده اند و به مقاله ها و منابع اطلاعاتی دیگر در این زمینه پیوند برقرار کرده اند.

لیونگود (Livengood, ۱۹۹۷) بیان می دارد که اکثر نویسندگان معیارهای ارزیابی منابع مرجع چاپی ارائه شده در منابع معتبری چون Introduction [۲] Selection & Evaluation of Reference Sources, [۱] to Reference Work, و [۳] Evaluating of Reference Books in Theory & Practice را بررسی کرده و درباره کاربردپذیری آنها در محیط اینترنت بحث کرده اند و معتقدند که با توجه به ویژگی های خاص محیط اینترنت علاوه بر معیارهای خاص مواد چاپی باید به معیارهایی مختص این محیط نیز توجه داشت تا ارزیابی منابع به طور کامل انجام شود.

وی، همچنین در رابطه با رویکرد متفاوت افراد در ارائه معیارهای ارزیابی بحث می کند و می گوید: " بسیاری از رویکرد فناوری به این قضیه نگاه می کنند، مانند متیو سایولک [۴] از دانشگاه ملی استرالیا، وی پدیده ارزیابی را يك امر ساده و مکانیکی می داند که توسط يك نرم افزار قابل اجرا است؛ در حالیکه برخی چون لوئیس روزنفلد [۵] استاد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه میشیگان، معتقدند که ابزارهای مکانیکی نمی توانند کیفیت منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت را بسنجند و اندازه گیری کنند. مسائلی چون هدف، اعتبار، محتوا، منبع و محل مواردی نیستند که توسط يك نرم افزار مورد قضاوت قرار بگیرند بلکه این امر همواره به يك فعالیت ذهنی نیاز خواهد داشت. "

معیارهای ارزیابی منابع اینترنتی که توسط نویسندگان مختلف ارائه شده است در بسیاری موارد دارای همپوشانی می باشند. معیارهای عمده ای که همه نویسندگان به آنها اشاره داشته اند عبارتند از:

- شناسایی هدف منبع
- ارزیابی پوشش موضوعی و محتوایی
- ارزیابی اعتبار و شهرت
- ارزیابی درست بودن و صحت اطلاعات

- ارزیابی روزآمدی منبع
- ارزیابی ساختار منبع و نحوه نظم دهی و ارائه اطلاعات
- در این میان کوک (۱۳۸۲) به ارزیابی قابلیت دسترس پذیری منبع، سهولت استفاده از منبع و مقایسه با دیگر منابع مشابه اشاره می کند. کیوود (Caywood, ۱۹۹۵) نیز قابلیت دسترسی، طراحی گرافیکی و چند رسانه ای و کاربرپسند بودن منبع را مطرح کرده؛ اما معیارهای ارزیابی اسمیت (Smith, ۱۹۹۷) علاوه بر موارد قبلی شامل بررسی پیوندها به منابع دیگر، منحصر به فرد بودن منبع، کیفیت نوشتن و اثر بخشی منبع (چون کاربرپسندی، محیط مورد نیاز محاسبات، قابلیت های جستجو / مرور / سازماندهی، ویژگی تعاملی منبع) نیز می باشد.
- در میان متون بررسی شده، تنها برخی از نویسندگان به معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی اشاره کرده اند (چون قزلی، ۱۳۸۲؛ Singh, ۲۰۰۳ و Livengood, ۱۹۹۷)؛ در حالیکه دیگران بیشتر به معیارهای ارزیابی مربوط به کلیه منابع اینترنتی پرداخته اند.
- قزلی (۱۳۸۲) با استفاده از معیارهای ارائه شده برای ارزیابی منابع مرجع در دو سایت کتابخانه دانشگاهی موارد ذیل را مطرح می کند :
- مشخص بودن هدف از تدوین منبع مرجع
- پوشش موضوعی یعنی میزان جامعیت منبع
- روزآمدی مطالب
- اعتبار و صحت مطالب
- اعتبار نویسنده، ناشر و سایر پدیدآورندگان
- نظم ارائه شده در ارائه مطالب
- چگونگی بازیابی اطلاعات در منبع مرجع، از جمله بررسی انواع نمایه ها
- سینق (Singh, ۲۰۰۳) معیارهای ارزیابی ذیل را در خصوص ارزیابی منابع مرجع اینترنتی معرفی می کند:
- هدف و مخاطبان / اعتبار / صحت / عینیت / روزآمدی / قابلیت اطمینان / پوشش / فرمت و نحوه ارائه / ویژگیهای خاص.
- لیونگود (Livengood, ۱۹۹۷) به طرز گسترده تر به این مسئله پرداخته است و در پایان نامه خود یک سیاهه واریسی و یک ابزار ارزیابی جامع در رابطه با منابع مرجع اینترنتی را برای کتابداران فراهم کرده است. معیارهای ارزیابی ارائه شده توسط وی در چهار طبقه بندی کلی ذیل می باشد:
- معیارهای ارزیابی مربوط به موارد فنی
- معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل ویژگی های چند رسانه ای
- معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل محتوا
- معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل رابط کاربردر ادامه با توجه به بررسی متون و مطالب یاد شده، سیاهه واریسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی ارائه می شود:
- ۱-۲) شناسایی هدف منبع مرجع
- هدفها و مقاصد مورد نظر پدیدآورنده از تهیه این منبع چیست؟

آیا این هدفها به وضوح بیان شده اند؟

آیا پدیدآورنده به هدفهای مورد نظر دست یافته است؟ در واقع آیا منبع هدف بیان شده را به انجام رسانده است؟

آیا منبع مرجع مربوطه دارای آگهی های تبلیغاتی نیز می باشد؟ در این صورت باید در مورد هدفها تردید کرد.

۲-۲) مخاطبان منبع مرجع

استفاده کنندگان و مخاطبان منبع مرجع چه کسانی هستند؟ (دانش آموزان، دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و محققان، بزرگسالان، نوجوانان و...

)

سطح آموزشی استفاده کنندگان از منبع مرجع چیست؟ (راهنمایی، دبیرستان، دانشجو، فارغ التحصیل کارشناسی، تحصیلات تکمیلی و...)

آیا واژه های به کار رفته در منبع با سطح آموزشی مخاطبان هماهنگی دارد؟

آیا منبع مرجع نیازهای مخاطبان خاص خود را برآورده می سازد؟

۲-۲) پوشش محتوایی منبع مرجع

زمینه های موضوعی تحت پوشش منابع مرجع چه مواردی می باشند؟

آیا محتوای منبع به اندازه کافی موضوع یا موضوعات مورد نظر را تحت پوشش قرار داده است؟

آیا اطلاعات ارائه شده در منبع مربوط به دوره زمانی خاصی می باشند؟

پوشش گذشته نگر در منبع چگونه است؟

آیا دامنه پوشش موضوعات ملی یا بین المللی است؟

آیا پیوندهای ارجاعی (برون متنی) برای دستیابی به اطلاعات بیشتر یا ارتباط به منابع مرجع مشابه ارائه شده است؟ آیا اطلاعات توصیفی برای

هر پیوند تهیه شده است؟ آیا پیوندها گزینش شده اند و اگر چنین است بر چه مبنایی؟ آیا پیوندها به منابع مفید و روزآمد هستند؟

آیا در منبع از پیوندهای درون متنی استفاده شده است؟

۲-۴) روزآمدی و نگهداشت منبع مرجع

آیا تاریخ تهیه منبع مرجع در اینترنت مشخص است؟

آیا تاریخ آخرین روزآمدسازی اطلاعات منبع مرجع ذکر شده است؟ تاریخ بعدی روزآمدسازی اطلاعات چه زمانی است؟ فاصله روزآمد کردن اطلاعات

چگونه است؟

آیا خط مشی مربوط به فاصله زمانی روزآمد کردن اطلاعات و فرایند آن بیان شده است؟

آیا نگهداشت سایت به خوبی انجام شده است؟ آیا پیوندهای فرامتنی به درستی عمل می کنند؟

آیا خط مشی نگهداشت منبع مرجع بیان شده است؟

آیا افراد و گروه خاصی مسئولیت نگهداشت منبع مرجع را بر عهده دارند؟ دانش و مهارت آنها چگونه است؟

۲-۵) اعتبار

پدیدآورنده منبع مرجع چه کسی است؟

آیا اطلاعات تماسی کافی برای برقراری ارتباط با وی در منبع ذکر شده است؟

آیا پدیدآورنده فرد معتبر و شناخته شده ای در حوزه موضوع منبع مرجع می باشد؟

آیا اطلاعاتی مربوط به شغل، وابستگی سازمانی، تجربه کاری، آثار چاپ شده و... برای تعیین خبرگی و اعتبار پدیدآور ارائه شده است؟

آیا پدیدآورنده در تهیه دیگر منابع مرجع اینترنتی شرکت داشته است؟

ناشر یا پشتیبان منبع مرجع مربوطه چه موسسه ای است؟ آیا اطلاعات تماسی آن ارائه شده است؟

آیا ناشر یا موسسه پشتیبان وابسته به يك موسسه یا دانشگاه معتبر است؟

آیا ناشر یا موسسه پشتیبان مربوطه در زمینه موضوعی مورد نظر و انتشار منابع مرجع به فرمت چاپی یا اینترنتی دارای اعتبار می باشد؟

۶-۲) ارزیابی صحت و درستی اطلاعات منبع مرجع

آیا منبع مرجع دارای يك ویراستار متخصص در حوزه موضوعی مورد نظر می باشد؟

آیا پدیدآورنده چگونگی گردآوری اطلاعات برای منبع را توضیح داده است؟

آیا منابع و مآخذ اطلاعات ارائه شده ذکر شده است؟

آیا اشتباهات املاپی و گرامری در منبع مشاهده می شود؟

۷-۲) عینیت (میزان یا درجه بی طرفی پدیدآور)

آیا تمام دیدگاه ها در رابطه با يك موضوع مطرح شده است؟

آیا شواهدی مبنی بر سوگیری اطلاعات در منبع مشاهده می شود؟

آیا می توان به گونه ای از بی غرضی پدیدآور اطمینان حاصل کرد؟

۸-۲) قابلیت دسترسی به منبع مرجع

آیا سایت دارای ثبات است یا اینکه به طور مکرر آدرس خود را تغییر می دهد؟ اگر آدرس سایت تغییر کرده است، آیا پیوندی به آدرس جدید فراهم

شده است؟

آیا منبع به طور ثابتی قابل دسترس است یا اینکه به طور مکرر غیر قابل دسترس می شود؟ آیا مدت زمانی که سایت غیر قابل دسترس است

مشخص شده است؟

آیا دسترسی به منبع مرجع رایگان است یا در قبال پرداخت حق اشتراك باید از آن استفاده کرد؟ آیا مدت زمانی برای استفاده و دسترسی

آزمایشی از منبع مرجع مشخص شده است؟

منبع مرجع به چه زبان هایی در دسترس می باشد؟

آیا برای استفاده از منبع باید کاربران ثبت نام کنند؟

آیا دسترسی به اطلاعات ارائه شده در منبع مرجع از طریق فایل های متنی است یا زبان html.

برای مشاهده منبع مرجع به چه نرم افزاری نیاز است؟ آیا جدیدترین نسخه مرورگرها مورد نیاز است؟

۹-۲) ساختار منبع مرجع : نحوه ارائه و نظم دهی اطلاعات

آیا محتوای اطلاعاتی منبع مرجع برای دسترسی سریع و آسان، دارای نظم خاصی (الفبایی، رده ای، موضوعی، تاریخی و...) می باشند؟

آیا این ساختار و سازماندهی برای کاربران قابل درک و مشاهده می باشد؟ آیا با يك نگاه می توان فهمید منبع مرجع شامل چه بخشهایی است؟

آیا طرح سازماندهی در نظر گرفته شده مناسب آن نوع منبع مرجع می باشد و استفاده از منبع را آسان ساخته است ؟

آیا نقشه سایت، و یا فهرست مندرجات در صفحه اول منبع مرجع وجود دارد؟

۱۰-۲) سهولت استفاده از منبع مرجع

آیا استفاده از منبع در کل آسان است؟

آیا دسترسی به منبع آسان است؟

آیا منبع به صورتی آسان و کاربرپسند طراحی شده است یا اینکه برای استفاده موثر از آن به آموزش و تجربه نیاز است؟

آیا حرکت در سراسر منبع به آسانی انجام شده و اطلاعات به آسانی پیدا می شوند؟

آیا امکانات جستجو و مرور به صورت سراسر ارائه شده و استفاده از آن آسان است؟

آیا اطلاعات مربوط به " راهنمایی و آموزش کاربر " در منبع وجود دارد؟ آیا به صورتی واضح و جامع ارائه شده اند؟

آیا بخشی با عنوان " سوالات مکرر " ارائه شده است؟

۱۱-۲) امکانات جستجو

آیا برای جستجو در منبع، موتور جستجویی تعبیه شده است؟

آیا موتور جستجو تمام مطالب ارائه شده در منبع را نمایه کرده است؟

آیا امکان جستجوی ساده و پیشرفته فراهم شده است؟ چه نوع فیلدهایی برای جستجو در نظر گرفته شده اند؟ آیا امکان ترکیب مفاهیم یا

فیلدها با استفاده از عملگرهای بولی وجود دارد؟ آیا از امکان استفاده از دیگر عملگرها چون کوتاه سازی، همجواری و... وجود دارد؟

آیا امکان مرور و تورق مطالب وجود دارد؟

آیا انواع نمایه ها (موضوع، عنوان، پدیدآور، کلیدواژه و...) با توجه به نوع منبع مرجع وجود دارد؟

فرمت نمایش نتایج چگونه است؟

آیا کاربر می تواند نتایج جستجو را با یکدیگر ترکیب کرده و جستجوی جدیدی انجام دهد؟

آیا برای جستجو در منبع " راهنمای " جداگانه ای وجود دارد؟

۱۲-۲) سرعت (تاخیر زمانی لازم برای دسترسی به منبع مورد نظر و نمایش صفحات آن)

آیا آدرس منبع مرجع سریعاً پیدا می شود؟

آیا عوض کردن سریع صفحات نمایش داده شده امکان پذیر می باشد؟

آیا می توان در مدت زمانی معقول با همه پیوندها, ارتباط برقرار کرد؟

۱۳-۲) ارتباط با آثار دیگر

آیا منبع مرجع موجود در اینترنت به فرمت های دیگری (چاپی یا لوح فشرده) دسترس پذیر است؟

اگر منبع مرجع از فرمت های دیگری گرفته شده باشد, آیا کلیه مشخصه های اصلی را داراست و آیا مواردی به آن اضافه شده است؟ چه امتیازاتی دارد؟

آیا تکمیل کننده منبع دیگری است؟ به طور مثال آیا روزآمد کننده يك منبع چاپی است؟

۱۴-۲) رابط کاربر

آیا رابط کاربر به گونه ای می باشد که دسترس پذیری به اطلاعات منبع مرجع را تسهیل کند و سرعت بخشد؟

آیا رابط کاربر منبع مرجع لذت بخشی استفاده از آن را برای کاربر فراهم می کند؟

آیا رابط کاربر به گونه ای می باشد که ساختار و محتوای منبع مرجع را برای کاربران قابل فهم سازد؟

آیا رابط کاربر منبع مرجع از نظر زیبایی شناختی در حد مطلوبی می باشد؟

۱۵-۲) تعامل (میزان یا درجه ارتباط میان پدیدآورنده و کاربر)

آیا اطلاعات مربوط به برقراری تماس با پدیدآورنده یا ناشر منبع مرجع فراهم شده است (پست الکترونیکی, تلفن, فاکس, آدرس پستی)

اگر پیوندی به پست الکترونیکی پدیدآورنده یا ناشر برقرار شده است, آیا این پیوند فعال است و سریع برقرار می شود؟

در این مقاله به معیارهای کلی ارزیابی منابع مرجع پرداخته شد؛ در حالیکه برای ارزیابی هر يك از انواع منابع مرجع موجود در اینترنت باید معیارهای خاص آن منابع مد نظر قرار بگیرند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=255797>

مفاهیم اولیه اینترنت

امروزه یکی از جذاب ترین قسمت های کاربری کامپیوتر، استفاده از اینترنت می باشد که علاوه بر امکانات موجود در زمینه های علمی و تجاری آن، جلوه های ویژه دیگری مانند سرگرمی و ارتباطات، هر سلیقه ای را به سوی خود جلب می نماید. در این جزوه سعی داریم بصورت خیلی ساده شما را با نحوه اتصال و استفاده از اینترنت آشنا کنیم هرچند که کلام بیان شده خالی از اشکال نخواهد بود.

لذا نظرات و پیشنهادات شما می تواند ما را در ادامه راهی که داریم یاری کند.

• اینترنت چیست؟

در واقع اینترنت شاهراه یا بزرگراه اطلاعاتی است . بزرگراهی که شما با در اختیار داشتن يك کامپیوتر و يك خط ارتباطی در هر نقطه از جهان می توانید به اطلاعات مورد درخواست خود دسترسی داشته باشید به عبارت دیگر، دنیایی مجازی است که به سهولت اطلاعات گوناگون و متنوع خود را در اختیار شما قرار می دهد در اصطلاح هم، اینترنت یعنی درون شبکه Inter + Net.

برای اینکه استفاده مطلوب و بهینه ای از اینترنت داشته باشیم، می بایست به سؤالات زیر پاسخ داد:

(۱) هدف از دسترسی به اینترنت چیست؟

(۲) اینترنت در اصل چه می کند؟

(۳) اینترنت چگونه کار می کند؟

ما برای رسیدن به توقعات خود و با برداشتهای خود از اینترنت می بایست بدانیم که هدفی را که ما در نظر داریم تا چه حد معقول است؟ آیا با شناختی که از اینترنت داریم می توانیم به هدف خود نائل شویم. اینترنت در اصل برای سوق دادن هدف ما چه وظایفی را می تواند بعهده بگیرد. آیا به عنوان مثال برای تهیه يك نوع کالای خاص می توان از اطلاعاتی که در اینترنت هست بهره جست. آیا اهداف معقول بوده و با شناختی که ما از اینترنت داریم اینترنت می تواند وظیفه انتقال اطلاعات به ما را برعهده داشته باشد؟ اینترنت ابزاری دارد که با در اختیار داشتن این ابزار می توان به اطلاعات مورد نظر دسترسی پیدا کرد و در کل اینترنت حاوی مطالبی متنوع و گوناگون در هر زمینه ای که شما فکر می کنید می باشد به عنوان مثال حاوی مطالب علمی و اجتماعی، درسی، پزشکی، اخلاقی، و ضد اخلاقی، سرگرمی، ورزشی، اطلاعات روز و اخبار هواشناسی و... می باشد که به صورت های مختلف و با تکنیک خاص دنیا را از این سو و آن سو به هم نزدیک کرده به گونه ای که فردی که در ایران به اینترنت دسترسی دارد به راحتی می تواند از کتابخانه ای در يك دانشگاه در کانادا استفاده کند و یا با استفاده از پست الکترونیکی نامه خود را با سریع ترین وقت ممکن به نقاط مختلف دنیا بفرستد.

• واژه های اینترنتی

(۱) Browser: برنامه ای که کاربر را قادر به گشت و گذار در شبکه جهانی وب می کند.

- ۲) Chat: گفتگو و یا ارتباط بلادرنگ بین دو کاربر از طریق کامپیوتر
- ۳) Chat room: يك اتاق مجازی که در آن فرآیند گفتگو (Chat) صورت می‌پذیرد.
- ۴) Dial up: ارتباط کامپیوتر باشبکه اینترنت و با کامپیوتر دیگر با استفاده از Modem و خط تلفن.
- ۵) Download: عمل نسخه برداری داده ها (برنامه) از شبکه Internet روی کامپیوتر.
- ۶) Homepage: صفحه اصلی و Defult هر سایت را گویند. این صفحه به عنوان يك فهرست یا جدول محتویات برای اسناد ذخیره شده در سایت عمل می‌کند.
- ۷) Interanet: شبکه‌ای براساس پروتکل TCP/IP متعلق به يك سازمان یا يك شرکت را گویند که به کاربر اجازه استفاده فقط از آن سایت را می‌دهد.
- ۸) Internet Service Provider (ISP): شرکتی که حساب‌های اینترنتی برای افراد مختلف ایجاد کرده و امکان برقراری ارتباط با اینترنت را برای آنان فراهم می‌سازد.
- ۹) Transmission Contorol Protocol (TCP/IP): پروتکل پایه در اینترنت.
- IP Address (Internet Protocol): آدرس‌های عددی را IP Address گویند این آدرس توسط پروتکل اینترنت برای شناسایی هر کامپیوتر روی اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۱۰) E-Mail: پست الکترونیک
- ۱۱) Fire Wall: دیواره آتش اصطلاحاً نوعی نرم افزار جهت جلوگیری از ورود افراد بیگانه به داخل سایت و یا کامپیوتر شخصی
- ۱۲) Proxy: نوعی محدودیت و امنیت برای افرادی که از سایت استفاده می‌کنند در اصطلاح فیلتر نیز به آن می‌گویند.
- ۱۳) Account: اعتبار اشتراک، در اینجا منظور از Account نوعی اعتبار اینترنتی که از ۳ پارامتر Username، Password و يك شماره تلفن شبکه تشکیل شده است.
- مرورگر «وب»
- قبل از اتصال و استفاده از اینترنت آیکون (Internet Explorer (IE) را روی صفحه Desktop کامپیوترتان دیده‌اید این نرم افزار يك مرورگر «وب» یا Browser می‌باشد. مرورگرهای دیگری علاوه بر IE نیز وجود دارد مثل: Navigator, Net Scape, Opera و MsnExplorer و ... که رایج‌تر و پرتعدادترین مرورگرها همان IE می‌باشد. نسخه‌های مختلف IE در بازار موجود است که هنگام نصب Win روی سیستم خود به صورت اتوماتیک نصب و یا باید نصب کرد. برای مثال روی Win۹۸ مرورگر IE۴ برای WinMe و Win۲۰۰۰ و Win۹۸se مرورگر IE۵ و برای Winxp مرورگر IE۶ به صورت اتوماتیک نصب می‌شود.
- توجه داشته باشید برای استفاده بهتر از اینترنت حداقل نسخه IE۵ باید روی Win نصب گردد.
- لذا در صورتیکه Win۹۸ روی سیستم تان نصب کرده‌اید و یا می‌خواهید نصب کنید، حتماً باید IE۵ روی آن جداگانه نصب گردد.
- بحث ونحوه استفاده از امکانات مرورگر «وب» را به فرصتی دیگر موکول می‌نماییم.

• فرمت آدرس دهی در اینترنت

فرمت (قالب) آدرس دهی به صورت کلی از (۴) قسمت تشکیل شده است.

▪ Extention xxxx . www HTTP//:

۱) http (Hyper Text Transfer Protocol)

۲) WWW(World Wide Web)

۳) نام سازمان یا شرکت مثلا: Tebyan, TCT, PTTuni, Yahoo

۴) پسوند مثلاً Com. یا Net. یا ... که فقط از ۳ حرف تشکیل شده است.

برای استفاده از سایت‌های مختلف به یکی از (۳) صورت زیر می‌توان در مرورگر Web آدرس دهی کنید:

▪ http://: www.yahoo . com

▪ www.TCT.org

▪ http://: TEBYAN. NET

که عموماً از فرمت دوم برای دسترسی به سایت مورد نظر استفاده می‌شود.

• انواع پسوندها

پسوندها که آخرین جزء يك آدرس اینترنتی را تشکیل می‌دهد بیان گر نوع فعالیت و سرویس‌های ارائه دهنده سازمان و یا شرکت مورد نظر است و از (۳) حرف تشکیل شده است.

انواع پسوندها به همراه نوع فعالیت آن در جدول زیر آمده است:

▪ پسوند اقتباس نوع فعالیت

- Com Commercial. تجاری

- Org. Organisation ارگانی، نهاد، دولتی

- Net. Network شبکه

- Edu. Educational دانشگاهی

- GOV. Governmental دولتی

- Mil. Military نظامی

- WWW. TCT. Ir سایت شرکت مخابرات استان تهران

- WWW. Pttuni. com سایت مرکز آموزش شرکت مخابرات

- WWW. Iran- Telecom.com سایت شرکت مخابرات ایران

- WWW. Iran.com سایت خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

- سایت صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران WWW. Irib. Com

- سایت سازمان سنجش کشور WWW. Sanjesh .Org

- سایت دانشگاه آزاد اسلامی WWW. Azmoon. Org

- سایت مؤسسه اطلاع رسانی تبیان وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی WWW. Tebyan . net

- بانک اطلاعات نشریات کشور WWW. Magiran. Com

- شهدا و وصیت نامه‌هایشان WWW . Sobh.Org

- شبکه مدارس ایران WWW. School Net.ir

- شبکه آموزش WWW. Amuzesh.tv

• موتورهای جستجوگر:

معمولاً از موتورهای جستجوگر برای جستجوکردن در اینترنت استفاده می‌کنند که معروفترین آنها :

▪ WWW.Yahoo.Com

▪ WWW.google.Com

▪ WWW.altavista.Com

و نیز موتور جستجوگر ایرانی

▪ WWW.parseek.Com

▪ WWW.Iranhoo.Com

▪ WWW.islamhoo.Com

• انواع روشهای اتصال به اینترنت

(۱) از طریق ترمینالهای يك مركز

- در این روش به طریق يك شبکه محلی LAN و يك Web Server و استفاده از Lancard کاربران می‌توانند از سرویس های اینترنت استفاده کنند که از حوصله این بحث خارج است.

(۲) از طریق يك کامپیوتر، Modem و يك خط تلفن Dialup

- برای اتصال Dialup همانگونه که اشاره شد به يك Modem و خط ارتباطی تلفن احتیاج است در این صورت به روشهای زیر بستگی به نوع Win نصب شده روی کامپیوتر شما يك اتصال را روی کامپیوتر ایجاد می‌کنیم.

• ایجاد اتصال در Win۹۸

(۱) ابتدا وارد Mycomputer شده سپس پوشه Dial up networking را دوبار سریع کلیک کنید.

(۲) حال برای اینکه Connection ایجاد کنیم در پنجره باز شده گزینه

Make New Connection را دوبار کلیک کنید.

۳) کادر محاوره‌ای Make New Connection نمایان می‌شود. در نوار مستطیل بالایی يك نام برای اتصال مورد نظر خود انتخاب کنید. مثلاً TCT در سطر دوم نوع مودم خود را انتخاب کنید در صورتی که مودم نصب باشد نام مودم دیده می‌شود سپس دکمه Next را فشار دهید.

- توجه: اگر هیچ نامی انتخاب نکنید کامپیوتر به صورت خودکار برای اولین اتصال

My Connection و برای دومین اتصالی که ایجاد کنید... و My Connection را در نظر می‌گیرد. انتخاب نام به این معناست که اگر دارای چند Account باشید و یا چند نفر از يك کامپیوتر استفاده می‌کنند می‌توانید Accountهای مختلف از ISPهای مختلف را از یکدیگر تمیز دهید. در اینجا نام TCT را برای اتصال خود انتخاب می‌کنیم. (TCT.ir. نام سایت و ISP شرکت مخابرات استان تهران می‌باشد).

۴) در کادر بعدی در فیلد متنی area code کد تهران ۰۲۱ و در فیلد

Telephon number شماره تلفن شبکه ISP استان تهران را وارد کنید. در فیلد متنی پایین نیز کشور مورد نظر یعنی ایران را انتخاب کنید. سپس کلید Next را بزنید.

- توجه: انتخاب کشور ضروری نمی‌باشد چون خواهد دید که ما آن را غیرفعال خواهیم کرد.

۵) در کادر بعدی با انتخاب گزینه Finish نام TCT را تأیید کنید.

۶) در این مرحله خواهیم دید که در پوشه Dial Up NetWorking يك آیکن برقراری اینترنت با نام TCT نمایان می‌شود روی آن کلیک راست کنید و از منوی پائین افتادنی نمایان شده گزینه آخری Property را انتخاب کنید.

۷) برای تماس از تهران باید تیک گزینه Use area code dialing perproperties را بردارید (روی آن کلیک کنید) در این صورت نام کشور و کدشهرستان غیرفعال می‌شود. دکمه Apply را فشار دهید.

۸) با زدن دکمه Apply کادر محاوره ای از بین نمی‌رود در این صورت برچسب Server Types از گزینه‌های بالا را انتخاب کنید. در نوار مستطیل اول نوع سرور Dialup باید از نوع PPP: internet انتخاب شده باشد و در قسمت Advance options گزینه Log on to Network و در قسمت Allowed Network protocols نیز گزینه‌های Ipx/Spx Compatible, Netbeui را غیر فعال کنید. سپس گزینه OK را انتخاب و کلیک کنید.

توجه کنید فقط دو گزینه TCP/IP و Enable Software Compression علامت خورده باقی بماند.

۹) حال روی آیکن ایجاد شده TCT دوبار سریع کلیک کنید در کادر

Connection to و فیلد متنی Name User آن، نام Username تهیه شده خود را که همراه Account خریداری شده به شما داده شده است وارد کنید سپس در فیلد متنی Password نیز کلمه رمز خود را تایپ کنید و کادر مربوط به Save password را فعال کنید. با فعال شدن این کادر هر هنگام که می‌خواهید به شبکه وصل شوید دیگر احتیاج به دادن کلمه رمز نمی‌باشید. در صورتی که این کادر غیرفعال باشد برای هر بار اتصال به شبکه باید نام کلمه رمز عبور خود را وارد کنید.

در کادر Phone Number to dial نیز می‌بینید شماره تلفن ۹۷۱۰۰۰۰ وارد شده است حالا روی دکمه Connect کلیک کرده سیستم به صورت اتوماتیک شروع به شماره گیری می‌کند. توجه داشته باشید که در این حال خط تلفن باید روی مودم شما در پورت Line آن وصل شده باشد.

- توجه: اگر سیستم شماره گیر شما به صورت پالس باشد باید قبل از اینکه Connect را انتخاب کنید گزینه Dial properties را انتخاب کرده، سپس گزینه Pulsc را که در پنجره نمایان شده انتخاب و OK را کلیک کنید. سپس اقدام به شماره گیری نمایید.

• ایجاد اتصال در Winme

طریقه ایجاد يك اتصال در Win me دقیقاً شبیه به Win ۹۸ می باشد با ۲ تغییر کوچک.

(۱) برای مرحله ۱ در Win ۹۸ هنگامی که وارد My computer می شوید پوشه Dial up Networking در Win me به صورت پوشه دیده نمی شود بلکه به صورت يك پیوند (Link) که در سمت چپ کادر My computer به صورت خطوط آبی رنگ نوشته شده است دیده می شود. کافی است روی خط سوم آن که همان Dial up Networking می باشد کلیک کنید بقیه مراحل را به همان صورت که در Win ۹۸ گفته شده ادامه دهید.

(۲) مرحله هفتم در Win ۹۸ دیگر در Win me به صورت گفته شده وجود ندارد در این قسمت به جای برچسب Server type برچسب Networking آمده است که در آن تنظیمات مورد نظر صورت گرفته شده است و احتیاجی به تغییرات دیگر ندارد. • ایجاد اتصال در Win ۲۰۰۰

(۱) ابتدا وارد My computer شده سپس روی پیوند (Link) سمت چپ پنجره خط سوم Net work and Dial up Connection دوبار سریع کلیک کنید.

(۲) در کادر باز شده روی آیکن Make New Connection دوبار سریع کلیک کنید.

(۳) در کادر Network Connection wizard ضمن خوش آمدگویی به شما روی گزینه next کلیک کنید.

(۴) در کادر Network Connection type پس از انتخاب گزینه

Dial up to the internet روی گزینه Next کلیک کنید.

(۵) در کادر Internet Connection wizard پس از انتخاب گزینه سوم یعنی،

(I Want to set my Connection Manually, Or I want to connect through a local area Network (LAN) روی دکمه Next کلیک کنید.

(۶) در کادر بعدی یعنی setting up your internet connection پس از انتخاب و تأیید گزینه پیش فرض (اول) I Connect through a phone line and modem روی گزینه Next کلیک کنید.

(۷) از این قسمت در ۲ مرحله Account خود را تعریف و ساختار اتصال به شبکه را آماده می کنیم بنابر این قدم اول در کادر

Internet account connection information : ۳ of ۱ step ابتدا در فیلد متنی area code کد تهران ۰۲۱ و در فیلد متنی Telephone Number شماره تلفن شبکه (در اینجا ۹۷۱۰۰۰۰) و در فیلد Country / region Name and code نام کشور ایران را انتخاب می کنیم. با غیرفعال کردن گزینه پیش فرض Use area code and dialing rules امکان شماره گیری کد شهر و کشور را از سیستم می گیریم.

(۸) در قدم دوم کادر Internet account connection information: ۴ of ۲ step در فیلد User name نام کاربر خود را (همراه Account خریداری شده به ما داده شده است) وارد کرده سپس در فیلد Password کلمه عبور را تایپ و کلید Next را می زنیم.

(۹) قدم سوم در کادر internet account connection information: ۳ of ۲ step برای اتصال خود (Connection) يك نام مثلاً TCT انتخاب می کنیم این نام به منزله شناسایی این اتصال می باشد.

(۱۰) در کادر محاوره ای Set up your internet mail account فعلاً چون نمی خواهیم از پست الکترونیکی نرم افزار (IE) استفاده

کنیم گزینه NO را انتخاب می‌کنیم و Next را کلیک می‌کنیم در صورت انتخاب YES باید تنظیمات Mail خود را انجام دهید.

(۱۱) در این کادر اگر بخواهیم يك اتصال فوری داشته باشیم با توجه به اینکه روی گزینه پیش فرض

.TO connect to the internet immediatly select this box and then click finish

تیک زده شده است. دکمه next را کلیک و اگر بخواهیم با اختیار خود عمل شماره گیری انجام و به شبکه متصل شویم گزینه را غیرفعال و Next

می‌کنیم. پیشنهاد می‌شود گزینه را غیرفعال و Next کنید.

(۱۲) حال در کادر محاوره‌ای Network and dialup councetion يك اتصال جدید با نام TCT کنار آیکون Make new connection ایجاد شده که همان

اتصال ساخته شده می‌باشد. روی آن دوبار سریع کلیک کرده سپس دکمه Connect را فشار دهید سیستم شروع به شماره گیری می‌کند.

• ایجاد اتصال در Win XP

(۱) منوی Start را فعال کرده و سپس گزینه Accesoris را از منوی All Programs انتخاب کنید.

(۲) منوی Commenucation را کلیک کرده، سپس گزینه New Conection Wizard را انتخاب کنید.

(۳) کادرمحاوره‌ای New Conection Wizard نمایان می‌شود. گزینه Next را انتخاب کنید.

(۴) در این مرحله با توجه به گزینه پیش فرض Connection to the internet انتخاب شده، گزینه Next را کلیک کنید.

(۵) در کادر Getting ready گزینه Set up my conection Manually را انتخاب کرده سپس Next را کلیک کنید.

(۶) در کادر باز شده Internet conection با توجه به گزینه انتخاب شده پیش فرض Councet using a dial up modem روی کلید Next کلیک کنید.

(۷) در کادر Connect name و در فیلد متنی آن نام مورد نظر خود را که در اینجا TCT را انتخاب می‌کنیم تایپ کرده سپس روی Next کلیک کنید.

(۸) در کادر Phone Number to dial شماره تلفن شبکه مورد نظر خود را مثلاً ۹۷۱۰۰۰۰ وارد نموده روی کلید Next کلیک کنید.

۹- در کادر Connection Availabilty گزینه Next را انتخاب و کلیک کنید.

(۱۰) در کادر محاوره‌ای Internet Account information در فیلد متنی User name آن نام کاربر یا User name خود را که به همراه Account به شما

داده شده وارد و کلمه رمز خود را در فیلدهای Password و Confirm password وارد نمایید و سپس گزینه Next را کلیک کنید.

(۱۱) در این کادر Complecting the new connection اگر بخواهید از Connection ایجاد شده خود روی صفحه مانیتور (Desktop) يك میانبر

(Shortcut) داشته باشید کافی است که در کادر Add a Shortcut to the connection to my desktop تیک زده (کلیک) و سپس گزینه finish را

انتخاب کنید. در غیر اینصورت Finish را کلیک کنید.

(۱۲) در صورتی که در مرحله قبل يك میان بر از اتصال خود روی صفحه مانیتور ایجاد کرده باشید آیکون TCT را بر روی صفحه مانیتور مشاهده

می‌کنید در غیر این صورت از منوی Start و گزینه Connection to روی TCT دابل کلیک کرده تا کادر مربوط به برقراری ارتباط با اینترنت نمایان شود.

سپس گزینه Properties موجود در این کادر را انتخاب کنید.

(۱۳) در کادر IrTCT Properties نمایان شده گزینه کادر Use dialing rules را تیک زده سپس نام کشور ایران را از فیلد Country / region codes

انتخاب کنید

۱۴) در صورتی که شما از شماره گیری در وضعیت Pulse استفاده می‌کنید گزینه Dialing Pulse را انتخاب کنید تا کادر Phone and modem option فعال شود سپس گزینه edit را در این کادر انتخاب نمایید. در این مرحله با انتخاب گزینه Pulse و انتخاب گزینه های ۲ (OK مرحله) مراحل ساختار بندی برقراری اینترنت تکمیل شده است.

۱۵) حال برای برقراری و اتصال به شبکه اینترنت گزینه dial را از کادر

TCT Connection انتخاب کنید پس از اتمام شماره گیری برنامه Internet Explorer را از منوی Start فعال تا به سایت موردنظر وصل شوید.

• قطع ارتباط

برای آنکه ارتباط خود را قطع کنید. روی دو مانیتور گوشه راست پایین که بیانگر برقراری اتصال است، دوبار کلیک کنید. در پنجره باز شده به ترتیب سرعت اتصال به شبکه، طول مدت استفاده از شبکه، حجم دریافتی اطلاعات و حجم ارسالی اطلاعات را می‌بینید در این حال اگر روی کلید Disconnect کلیک کنید اتصال شما قطع خواهد شد.

• اتصال به اینترنت

حال پس از ایجاد يك اتصال (connection) آماده وصل شدن به شبکه Internet هستیم. قبل از اتصال باید بدانیم که در بدو ورود می‌خواهیم به کدام سایت متصل شویم. به عبارت دیگر وقتی عمل اتصال صورت گرفت پس از اینکه روی آیکون Internet Explorer کلیک کردیم به کدام سایت وصل می‌شویم.

معمولاً از يك موتور جستجوگر برای اتصال اولیه شروع می‌کند. برای این منظور Yahoo . Com رایج ترین سایت آغاز به کار می‌باشد. برای این منظور روی آیکون Internet Explorer کلیک راست کرده سپس از منوی پایین افتادنی آخرین فرمان Propertise را انتخاب و روی آن کلیک کنید در پنجره باز شده در نوار مستطیلی که در بالای صفحه می‌بینید و آبی رنگ شده این عبارت را تایپ کنید: www.yahoo.com

پس از تایپ کردن روی OK کلیک کنید با این عمل شما همیشه ابتدای ورودتان به سایت Yahoo.com خواهد بود اگر خواستید وارد سایت مخابرات استان تهران شوید این عبارت را تایپ کنید. WWW.TCT.ir حال آماده می‌شویم تا يك اتصال آزمایشی

۱) اگر روی صفحه desktop آیکون اتصال اینترنت TCT را shortcut کرده‌اید روی آن دوبار سریع کلیک کنید و گرنه وارد مسیر زیر گردیده روی TCT دوبار کلیک کنید.

آیكون My computer Dialup Networking TCT

۲) با اطمینان از صحیح بودن نام کاربری و رمز عبور وارد شده روی دکمه Conenct کلیک کنید.

۳) در این صورت عمل شماره گیری انجام می‌گیرد ابتدا پیام:

Status: Dialing و پس از شنیدن صدای چند آژیر گونه پیام:

Status: verifying user name and password ظاهر می‌شود که جهت چك کردن user name و کلمه رمز عبور می‌باشد در این حال پس از تائید آن عبارت:

Status: Logging on to network

ظاهر می‌شود و در این صورت شکل دو مانیتور چشمک زن در کنار ساعت کامپیوترتان در گوشه پایین سمت راست ظاهر می‌شود که نشانه موفق بودن ارتباط با اینترنت می‌باشد.

اگر برای اولین بار باشد که به شبکه وصل می‌شوید یک پنجره برای شما باز می‌شود برای اینکه این پنجره در اتصال های بعدی ظاهر نشود کافی است علامت () را در داخل مربع کوچک آن وارد کرده و پنجره را ببندید. حال برای شروع روی آیکن Internet Explorer دوبار سریع کلیک کنید اگر باز هم برای اولین بار باشد که وارد اینترنت می‌شوید خواهید دید که بعد از کلیک کردن پنجره مایکروسافت باز می‌شود آن را ببندید و مجدداً کلیک کنید دوباره پنجره را ببندید و برای بار سوم که روی آن کلیک کردید پنجره Yahoo باز می‌شود. از این به بعد هرگاه روی آن کلیک کنید شما به Yahoo وصل خواهید شد.

حال می‌توانید گشت وگذار خود را در شبکه اینترنت شروع کنید انشاءالله چگونگی استفاده از امکانات Yahoo را به فرصتی دیگر موكول خواهیم کرد.

• انواع خطاهای رایج

معمولاً هنگام شماره گیری و اتصال به شبکه خطاهایی روی صفحه ظاهر می‌شود که بیانگر عدم موفقیت در شماره گیری و اتصال می‌باشد رایج‌ترین خطاها و مفهوم آنان به صورت زیر است:

(۱) خطای شماره ۶۸۰: No dialtone

بررسی کنید که سیم تلفن به درستی به سوکت Line پشت مودم متصل باشد و بوق آزاد داشته باشد.

(۲) خطای شماره ۶۷۶ و مضمون The Line is busy

این لزوماً به اشغال خط مربوط نیست گام های ۷ و ۸ از صفحه ۱۰ را روی کامپیوتر خود بررسی کنید مسیر زیر را رفته:

Control panel modems My computer سپس روی Dialing Properties کلیک کرده و مقابل Dial using گزینه Pulse dial را انتخاب کنید کلید OK و بارهم OK را بزنید.

(۳) خطای ۶۲۵: Unable to complete the connection

پس از شماره گیری و برقراری اتصال مرتباً نام کاربری و رمز عبور پرسیده می‌شود ولی مورد قبول واقع نمی‌شود که با زدن کلید Cancel این خطا ظاهر می‌شود در این صورت:

الف) مجدداً نام کاربری و رمز عبور خود را به درستی تایپ کنید که احیاناً Space یا کلید نادرستی تایپ نشده باشد.

ب) امکان دارد اعتبار Account شما به پایان رسیده باشد

(۴) خطای ۶۹۱

این خطا مویوط می‌شود به پایان یافتن اعتبار Account شما

(۵) خطاهای ۶۳۰ - ۶۳۳ - ۶۵۰ - ۷۴۵ و ...

این خطاها می‌توانند مربوط به درست نصب نشدن درایور مودم یا اشکال در مودم باشد با کلیک کردن به ترتیب بر روی آیکن های Modem,

Mycomputer, Control panel بخش Diagnostics در بالای پنجره را انتخاب کنید سپس پورت Com که مودم بر روی آن نصب شده را انتخاب و بر روی کلید More info کلیک کنید. چند ثانیه طول می‌کشد تا مودم تست شود. اگر مشخصات مودم شما ظاهر شد. اشکالی در نصب مودم وجود ندارد. اگر صفحه‌ای با مشخصات فنی مودم شما ظاهر نشود در آن صورت پیغام داده می‌شود که مودم خود را از میان لیست انتخاب و یا نصب آن را به ویندوز واگذار کنید.

در صورت رفع نشدن اشکال حتماً از افراد وارد کمک بگیرید.

(۶) خطای شماره ۶۲۹

این خطا هنگامی ظاهر می‌شود که نوع خط تلفن (از نظر Tone و Pulse) در مشخصات مودم اشتباه تعریف شده باشد برای رفع آن مسیر زیر را طی کنید.

My Computer Control panel Modems Dialing Propertion و سپس مقابل Using بسته به نوع خط گزینه Pluse Dial و یا Tone Dial را انتخاب و OK را بزنید.

(۷) خطای شماره ۶۷۸

اگر بعد از شماره گیری مکرر این خطا ظاهر شد در قسمت Networking Dial up روی اتصال مورد نظر کلیک راست کنید. Properties را انتخاب و در صفحه General بخش User aren code را غیر فعال و OK کنید.

• قطع شدن های مکرر ارتباطی

حین اتصال به شبکه، ارتباط شما به صورت ناخواسته قطع می‌شود. راه حل صریح برای حل این مشکل وجود ندارد. بعضی از انواع مودم ها با خطوط تلفنی ایران هماهنگی لازم را ندارد که در این صورت باید از مودم های مناسب تر استفاده شود.

• اطمینان حاصل کنید که روی سیم کشی داخل تلفن شما نویز و خش خش خط وجود نداشته باشد.

• سرعت ارتباط مودم خود را تا حدی که مشکل بهتر شود پایین بیاورید.

• کیفیت ارتباط خود را با همان کامپیوتر و از خط تلفن و مناطق دیگر هم آزمایش کنید.

منبع : همگان

<http://vista.ir/?view=article&id=257896>

مفاهیم Navigation

- مقدمه :

طراحی خوب درباره اینکه اثر مطلوب و گیرایی دارد و مندرجات را به خوبی توصیف می کند . بدون یک برنامه ریزی دقیق از اینکه چگونه محتویات سایت را به خوبی به هم اتصال دهید طراحی سایت دچار سر در گمی خواهد شد و با شکست مواجه می شود . کاربران باید بدانند که نقاط مبهم دیگر در کجا قرار دارند و چگونه باید به آنجا بروند و چنانچه هر کدام از این فاکتورها را فراموش کردید کاربران به سایتهای دیگر خواهند رفت.

- چرا Navigation مهم است

فرآیند جستجو و کاوش (سایت پیمائی) اغلب در قسمت چپ صفحه قرار داده می شود . در ابتدای طراحی یک سایت وب معمولا با صفحه ای ایجاد می کنید و سپس اتصالات دیگر را به صفحه خود اضافه می کنید . به هر جهت اگر شما دور اندیشی لازم در مورد اینکه چگونه کاربران در سایت شما

گردش می کنند را نداشته باشید ، نتیجه آن سردرگمی در سایت خواهد بود .

Navigation فقط به معنای حرکت از یک مکان به مکان دیگر نیست بلکه Navigation جابه جایی از یک نقطه به نقطه دیگر از یک روش کنترل شده و سنجیده و با منظور معین می باشد .

بدون برنامه ریزی هیچگاه به یک پیمایش درست در سایت نخواهید رسید .

هنگامی که سوار ماشین می شوید احتمالا می خواهید به مغازه و یا سر کار بروید . در ابتدا خود را برای مسافرت آماده می کنید و در رسیدن به مقصد سر در گم هستید . ولی کار در مرحله دوم برایتان آسانتر است زیرا به راه و نشانه های آن آشنا شدید. حال احتمالا بدون فکر و اینکه چگونه از اتوبان استفاده کنید سفر را آغاز می کنید راحت هستید و احساس سر در گمی ندارید و در هر زمان می دانید که در کجا هستید . حالا به یک مسافرت به شهر جدید فکر کنید . چه احساسی دارید ؟ تردید درباره اینکه شما کجا هستید و چگونه به مقصد هدایت می شوید ؟ در ارتباط با همین احساس علامتهای متفاوتی برای راه مثل چراغهای خیابان و ساخت اتوبانها وجود دارند . کاربران جدید هم در هنگام دیدن سایت شما همین حس را دارند . آنها گردشگر هستند و نمی دانند که هنگامی که به صفحه اول سایت شما رسیدند به کجا باید بروند .

به عنوان یک طراح وب وظیفه شما این است که به جهت آنکه کاربران به راحتی از سایت شما لذت ببرند Navigation ایجاد کنید تا آنها به طور کلی با سایت آشنا شوند و تشخیص دهند که کجا هستند ؟ مطالعه این مسیر به زمان نیاز ندارد و با یک طراحی خوب و با کمک یک کلیک تمامی راه

شناسانده می شود .

• مرورگرها و Navigation :

بیشتر معماری مرورگرهای وب با عوامل زیر توسعه داده می شود .

- دسترسی به لایه های مرورگر وب : شامل پروتکل‌هایی برای ارتباط با سایتهای دور، تنظیم http تا انواع گوناگونی از پروتکل‌های سری مثل SSL
- لایه های Navigation : کاربرانی که در سایت بودند را نگه می دارد و به آنها کمک می کند که کجا بروند و می تواند شامل سیستمی باشد که نشان می دهد از کدام سرویس کاربران بازدید کردند .

• نمایش لایه ها : پنجره های مرورگر که صفحات درخواست شده کاربران را نشان می دهند .

هر مرورگر اجزاء منحصر به فردی دارد که در پیمودن سایت به کاربران کمک می کند . ولی اکثر مرورگرها در موارد زیر با هم اشتراک دارند .

- ابزار برگشت به عقب Tool Bar Back Button

- ابزار برگشت به جلو Tool Bar Forward Button

- میدان آدرس URL Address Field- Uniforme Resource Location

- تاریخچه مرورگر Browser History

- علاقه مندیها Bookmarks or Favorites

- نوار وضعیت status Bar

- رنگی کردن ابر اتصالات Color Hyper Link

یک تمرین معمولی برای استناد به المانهای Navigation در سایت وجود دارد . بعضی از طراحان در پایان صفحه یک ابر متن برای برگشت ایجاد می کنند که کاربر می تواند برای برگشت به صفحه اول روی آن کلیک کند.

- بقیه تغییرات رنگ اتصالات پیش فرض ممکن است کاربر را دچار سردرگمی در ارتباط با جایی که در آن قرار دارند بکند . بعلاوه این المانها برای کمک به کاربر طراحی شده است . بنابراین باید نسبت به Navigation از اهمیت دوم برخوردار باشد . کاربر نباید مجبور به استفاده از کلید Back باشد زیرا ممکن است راه خود را گم کند .

• Navigation اولیه و ثانویه

Navigation به طور عادی به ۲ نوع مقدماتی و ثانویه رده بندی شده است . Navigation مقدماتی شامل المانهای Navigation است که در بیشتر مکانهای سایت در دسترس هستند.

• المانهای Navigation ثانوی : که به کاربر اجازه می دهد تا در مکانهای ویژه گردش کنند .

برای مثال خیلی از سایتهای صفحاتی دارند که اطلاعاتی در مورد یک شرکت ارائه می دهند .

این Navigation های نوع دوم ممکن است اتصال درباره ما (About Us) باشد . هنگامی که کاربر به صفحه About us (درباره ما) می رسد ممکن است در اینجا اتصال دیگری وجود داشته باشد . برای مثال ممکن است در آنجا اتصال برای اطلاعات سرمایه گذاری ، مکانهای دیگر و مطبوعات آزاد

و ... باشد . این اتصالات جزء المانهای Navigation ثانوی هستند . زیرا آنها مربوط به صفحه درباره ما (About Us) هستند نه مربوط به صفحات دیگر سایت و بنابراین این اتصالات نمی توانند در نواحی دیگر سایت پیدا شوند .

• سلسله مراتب Navigation :

بیشترین جذابیت گرافیکی وب این است که هر صفحه بر روی هر سایت فقط با یک کلیک ایجاد می شود . این خاصیت محدودیتی که شما در دنیای خطی با آن مواجه بودید را از بین می برد . بیشتر فعالیت‌های روزانه خود مثل خواندن ، کار کردن و رانندگی در نوع خطی دنبال می شوند . در ابتدا عملی را شروع میکنید و مرحله به مرحله ارائه میدهد تا تمام شود ولی این مدل از طراحی کمک میکند که محدودیت‌های دنیای خطی از میان برداشته شود.

مکانی که در آنجا کار می کنید یک سلسله مراتبی دارد و یک سازمان‌بندی دینامیکی برای آن تعریف شده است . خانه شما نیز یک سلسله مراتب دارد و والدین در بالاترین جایگاه قرار دارند و بچه ها در زیر این لایه قرار دارند . این مفاهیم دقیقا بیان می کند که چگونه فایل سازماندهی و اداره میشوند. وب سایت نیز از منالهایی که ذکر کردیم متفاوت نیست . در ساختار وب در قسمت بالا، صفحه خانگی(homepage) قرار دارد و زیر آن صفحات دیگر قرار دارند که طبق مثال قبل این صفحات همان بچه ها هستند .

این صفحات بصورت خطی نیستند و شاخه شاخه می باشند و باحجمهای متفاوت رشد کرده و وابسته به مفاهیمی هستند که هر شاخه را هدایت می کند . این ساختار به عنوان ساختار اطلاعات سایت شناخته شده است .

• آگاهی از موقعیت :

کاربرانی که می خواهند از سایت شما اطلاع پیدا کنند لازم است که ساختار سایت را بدانند و این مسئله باعث می شود که کاربران سر گرم شوند و با سایت بمانند . همیشه باید یک علامتی وجود داشته باشد که کاربران بوسیله آن از موقعیت خود آگاهی پیدا کنند ، آگاهی از موقعیت شامل آگاهی از مبدا و یا صفحات دیگری است که وابسته به صفحه ما هستند . خیلی از تکنیک‌هایی که برای آگاهی کاربران می تواند ایجاد شود شامل موارد زیر است :

▪ عنوان - سر فصل

عنوان هر صفحه ایجاد وسیله مؤثر برای دانستن و تعیین موقعیت جایی که در آن قرار دارند . محدودیت استفاده از این روش برای آگاه شدن از موقعیت در این است که در این روش فقط موقعیت مکان جاری نشان داده می شود و موقعیت های وابسته (نظیر صفحات بچه) طبق مثال قبل را نشان نمی دهند .

▪ رنگها :

بعضی از سایتها از رنگهایی استفاده می کنند که اشاره به موقعیت دارند (یعنی با بکار بردن درجات رنگ مختلف برای جاهای مختلف) محدودیت استفاده از رنگها در این است که کاربر باید طرح رنگ را درک کند و سپس برای گردش در سایت بتواند با آن ارتباط برقرار کند . محدودیت دیگر استفاده از رنگها برای کاربرانی می باشد که از لحاظ بینایی دچار مشکل هستند و این استراتژی برای آنها بی اثر است .

▪ تصاویر :

تصاویر برای آگاهی از موقعیت علامت های مفیدی ایجاد می کنند . به عنوان مثال کلیدهایی که از آنها برای برنامه ریز روزانه استفاده می شود را در نظر بگیرید . اغلب یا بیشتر این کلیدها در محدوده دید قرار دارند و هر کلید نامی دارد و کلیدها در هر مکان ظاهر متفاوت دارند . این استراتژی برای آگاهی از موقعیت مؤثر تر است زیرا صفحات مادر و بچه از هر مکانی در محدوده دید قرار می گیرند .

▪ Cooki :

علامتی مثل خطوط اشاره بر مسیر (Navigation) می تواند شما را در رسیدن به موقعیت جاری کمک کنند که این علامت برای حرکت کاربران در صفحات چند گانه مفید است .

▪ نقشه سایت :

نقشه سایت در اسناد جداگانه در HTML وجود دارند و هر صفحه از سایت می تواند با متون ساده و شرحهای گرافیکی به نمایش گذاشته شود . کاربران می توانند از اتصالات نقشه سایت برای رسیدن به صفحات دلخواه استفاده کنند . محدودیتی که در این روش وجود دارد این است که کاربران برای دیدن نقشه سایت مجبور به ترک صفحه جاری هستند .

• عمل Navigation ، نمادهای تصویری و نظارتها

سه کلیک برای مدیریت کاربران برای دسترسی به فایلها را به خاطر آورید . کاربران نباید در موقع گردش در سایت برای پیدا کردن اطلاعات درخواستی و سایتها بیشتر از ۳ بار بر روی اتصالات کلیک کنند .

این خطوط راهنما برای آگاهی و جستجو در سایتها وب بسیار مهم است . مسیرهای لنگری مجهول کاربران را دچار سردرگمی کرده و آنها را از بازگشت به سایت نا امید می کنند . در نظر بگیرید که آیا چند رسانه ای ها قالبهایی جهت مسیریابی ایجاد می کنند و یا صرفا اضافی می باشند . به عنوان مثال اگر در سایت خود از Navigation Flash استفاده کنید ، برای مرورگرهایی که از Flash حمایت نمی کنند مشکل ایجاد می کنید . یک حس و دید خوب جهت یابی برای کاربران خیلی مهم است . نوار ابزار Navigation باید خیلی ساده و روشن باشد و به درستی درک شود .

آیکونها خیلی عمومی و عامه پسند هستند و بیشتر مردم به آنها آشنا هستند . آیکونها ۲ نوع دارند :

▪ برجسب دار ، بدون برجسب :

اگر لازم باشد که کاربران حدس بزنند که آیکون آنها را به کجا هدایت می کند این آیکون باید برجسب داشته باشند .

- بقیه اجزاء متداول Navigation به قرار زیر است :

(۱) کلیدها

(۲) نقشه های تصویری و نقاط اشاره گر ماوس

(۳) بردارها

(۴) جداول

(۵) جداول Navigation و منوها

(۶) منو باز شونده

• نگاهی به مرورگر :

مرورگرها بصورت محدودشده ای از Navigation حمایت می کنند . بنابراین برای کمک به کاربران در راه و غلبه بر محدودیتهای نرم افزاری با ایجاد Navigation های گسترده صفحه خود را طراحی کنید .

▪ دادن هویت به سایت در تمامی صفحات به منظور اینکه کاربران بدانند در کجا قرار دارند اجازه به کاربران برای آنکه بدانند در کجا قرار دارند، ایجاد یک لوگوی پیوسته که اغلب در گوشه سمت چپ صفحه نمایش قرار دارد .

▪ نشانه اختصاصی برای صفحه را به راحتی بسازید . هر صفحه باید بوسیله ابر اتصالات و جستجوگر به سایتهای دیگر متصل شود.

▪ از تگ < meta > و کدهای Script برای جلوگیری از دسترسی به تاریخچه مرورگر استفاده نکنید.

▪ بعضی از سایتهای از تگ Meta برای تجدید کردن یک صفحه به منظور جلوگیری از بازگشت کاربران به صفحه ای که قبلا بازدید شده است استفاده می کنند .

▪ تاکید بر ساختار معماری اطلاعات شما :

هر صفحه را به گونه ای درست کنید که ساختار و المانهای صفحه را نشان دهد و شامل اتصالات دیگری برای مرورکردن صفحات یا صفحات اصلی که در بالاترین نقطه ساختار قرار دارند باشد . این اتصالات نمی تواند نامهای عمومی مثل (Go Top) را داشته باشد اما باید نامی برای اشاره داشته باشند .

▪ تا آنجا که ممکن است رنگ لینکهای پیش فرض را عوض نکنید . با اتصال به صفحات بازدید نشده سایه آبی رنگ ایجاد می شود . استفاده از رنگهای پیش فرض به کاربران کمک می کند که بدانند کدام صفحه را بازدید کردند .

▪ نقشه سایت که شامل ساختار و اطلاعات مهم می باشد .

منبع : استاد آنالاین

<http://vista.ir/?view=article&id=279503>

مفاهیم SSL، امضای دیجیتالی و مراکز صدور گواهینامه

برای شروع، با تعریفی کلی از SSL که در سایت webopedia آمده است مطلب را آغاز می کنیم:

SSL پروتکل ای است که توسط شرکت Netscape برای رد و بدل کردن سند های خصوصی از طریق اینترنت توسعه یافته است. SSL از یک کلید خصوصی برای به رمز در آوردن اطلاعاتی که بر روی یک ارتباط SSL منتقل می شوند استفاده می نماید. هر دو مرورگر Internet Explorer و Netscape Navigator از این پروتکل پشتیبانی می نمایند. همچنین بسیاری از وب سایت ها برای فراهم کردن بستری مناسب جهت حفظ کردن اطلاعات محرمانه کاربران (مانند شماره کارت اعتباری) از این پروتکل استفاده می نمایند. طبق آنچه در استاندارد آمده است، URLهایی که نیاز به یک ارتباط از نوع SSL دارند با https: به جای http: شروع می شوند.

پروتکل دیگری که برای انتقال اطلاعات به صورت امن بر روی شبکه جهانی وب وجود دارد، پروتکل ای است به نام Secure HTTP یا S-HTTP. در حالیکه SSL یک ارتباط امن میان Client و Server ایجاد می کند تا هر اطلاعاتی که بر روی آن منتقل می شود امن باشد، S-HTTP برای این طراحی شده است تا طبق آن پیام های منفرد به طور امن منتقل شوند. بنابراین این دو تکنولوژی قبل از آنکه دو تکنولوژی رقیب باشند، دو تکنولوژی مکمل هستند. هر دو ی این پروتکل ها به عنوان استاندارد از سوی IETF پذیرفته شده اند.

منبع : شبکه علمی کشور

<http://vista.ir/?view=article&id=290692>

 vista.ir
Online Classified Service

مفاهیم و اصطلاحات اینترنتی

• URL

مخفف کلمات Uniform Resource Location میباشد. هر URL مختص یک سایت بر روی اینترنت میباشد که توسط شرکتی بین المللی توضیح میگردد برای اطلاعات بیشتر میتوانید بخش IP address مراجعه کنید. آدرسی که به یک صفحه وب یا هر منبعی بر روی وب جهانی و یا به طور کلی به اینترنت

اشاره کرد.

Home Page ▪

به صفحه اول خانگی یک وب سایت Home Page گفته میشود. همچنین تعریف دیگری که میتوان برای آن در نظر گرفت بر روی مرورگر ساینی را میتوان به عنوان سایت پیش فرض در نظر گرفت که همواره با اجرا کردن IE آن سایت بر روی مرورگر ظاهر شود. و نیز هر گاه بر روی سایتهای دیگری بودید با کلیک بر روی Home Page میتوانید به آن سایت باز گردید.

Image Map ▪

به عکسهایی در وب اطلاق میشود که با کلیک بر روی هر قسمت از تصویر به قسمتهای مختلف و یا آدرسهای وب مختلف لینک میشوند.

WAN ▪

شبکه بزرگ و وسیع میباشد که از اتصال دو یا چند LAN پدید می آید . برای این اتصال معمولاً از تکنولوژیهای مختلفی استفاده میشود.

Token Ring ▪

در تکنولوژی Token Ring انتقال داده ها توسط Token (یک نشانه) که در حلقه تشکیل دهنده کامپیوترها گردش می کند و کنترل میشود تنها کامپیوتر دارای Token میتواند داده ها را انتقال دهد. پس از انتقال به دریافت داده ها به کامپیوتر بعدی حلقه سپرده میشود و هیچ گونه مجادله ای در یک حلقه Token بوجود نمیآید زیرا هر کامپیوتر برای انتقال نوبت خود را دارد .

Hyper Text ▪

معنای لغوی آن ابر متن میباشد یعنی متنی که با کلیک بر روی آن به صفحه دیگری رهنمون خواهید شد.

E-mail ▪

مخفف کلمات Electronic Mail میباشد که سیستم پست الکترونیکی میباشد. روزانه پیامهای زیادی از یک بخش به بخش دیگر فرستاده میشود.

HTML ▪

مخفف کلمات Hyper Text Markup Language به معنای زبان کد گذاری ابر متن میباشد یعنی بوسیله این زبان میتوان طراحی صفحات وب کرد . که این کدها در یک ویراستار وارد شده و سپس با بازدید شدن آن توسط مرورگر ترجمه خواهد شد.

Down Load ▪

به گرفتن فایلها از کامپیوتر راه دور به کامپیوتر شخصی Download کردن میگویند. بعضی از Download ها مجانی و برخی دیگر بصورت پولی هستند.

IP Address ▪

این آدرس با استفاده از پروتکل اینترنت برای شناسایی هر کامپیوتری روی شبکه مورد استفاده قرار میگیرد . یک آدرس IP از ۴ عدد تشکیل شده

است که این اعداد در بازه ۰ تا ۲۵۵ تغییر کرده است و توسط (.) از هم جدا میشوند.

• Internic

سازمانی میباشد که به ارائه کنندگان مختلف سرویس اینترنت ISP ها این آدرس ها را میدهد. و همانطور که ممکن است پیش شماره تمام همسایه های شما مثلاً با عدد ۶۲۴ شروع شده و آدرس IP تمام کامپیوتر های متصل به یک ISP نیز ممکن است با ۸۲,۵ شروع شود.

• SLIP , PPP

پروتکل خط سری اینترنت SLIP مخفف کلمات Serial Line Protocol و پروتکل نقطه به نقطه PPP مخفف کلمات Point- to- Point دو نوع حساب اینترنت هستند که اغلب کاربران اینترنت به آنها روی آوردند. SLIP قدیمی تر است. SLIP به شما اجازه میدهد. که از طریق خط ارتباط سری مانند خط تلفن به فراهم کننده سرویس اینترنت ISP منتقل شوید. PPP که بعد از SLIP توسعه یافت نیز طبیعی سری دارد.

• اینترنت

اینترنت عبارت است از مجموعه جهانی از شبکه ها و دروازه ها که از مجموعه قراردادهای TCP/IP برای ارتباط با یکدیگر استفاده میکنند. ریشه های اینترنت به پروژههای به نام آرپانت که توسط آژانس پروژه های تحقیقاتی دپارتمان دفاع ایالات متحده آمریکا حمایت می شد باز می گردد. اینترنت را می توان سیستمی گسترده و جهانی شامل مردم ،اطلاعات و کامپیوتر ها نامید. هم اکنون اینترنت به مجموعه ای از منابع و خدمات مانند Email- FTP وب و اخبار یوزنت به کاربران عرضه می کند.

• سرویس گیرنده ها و سرویس دهنده ها در اینترنت

سرویس گیرنده ها و سرویس دهنده ها در اینترنت (Client – Server)

دو نوع برنامه کامپیوتری در اینترنت ساکن میشود. سرویس دهنده ها و سرویس گیرنده ها. سرویس دهنده ها برنامه هایی هستند که منابع را فراهم میآورند. سرویس گیرنده ها برنامه هایی هستند که با استفاده از آنها اتصالات ماهواره ای و غیره میباشد . مقصود کلی تمام تجهیزات فوق این است که سرویس گیرنده ها و سرویس دهنده ها بتوانند با یکدیگر صحبت کنند.

• Proxy و سرویس دهنده Proxy

Proxy کامپیوتر یا نرم افزاری است که با ارائه تنها یک نشانی از شبکه به سایتهای خارجی، همانند سدی بین شبکه و اینترنت عمل میکند. این کامپیوتر (یا نرم افزار) که همچون یک میانجی عمل میکند و نمایانگر تمام کامپیوتر های داخلی است در عین حال که دستیابی به اینترنت را فراهم میکند از موجودات شبکه نیز محافظت میکند. اما سرویس دهنده Proxy - Proxy Server نوعی دیوار آتش (Fire Wall) است که ترافیک اینترنتی ورودی و خروجی را مدیریت میکند. این سرویس دهنده با تامین داده های پر مصرف مانند یک صفحه مشهور وب میتواند سبب افزایش کارایی شود همچنین میتواند درخواستهایی چون دستیابی به فایل های خاصی را که نا مناسب به شمار می آیند فیلتر کنند یا نادیده بگیرند.

• Packet Switching

یک تکنیک تحویل پیام که در آن واحدها کوچک (اطلاعات و پیام ها) از طریق ایستگاهها شبکه از مبداء به مقصد هدایت میشوند. شبکه پیام رسانی ، اطلاعات را به شبکه های کوچکتری تقسیم کرده و مورد استفاده قرار میدهد. گر چه ممکن است این بسته ها از مسیر های مختلف و خارج از

ترتیب به مقصد برسند کامپیوتر دریافت کننده میتواند آنها را به شکل پیام اصلی گرد آوری کند. بسته بندی مجدد پیام ها برای گردآوری و واگرایی پیام را (PAD) میگویند. اصول Packet Switching در سال ۱۹۶۰ توسط پل بارن معرفی شد.

• Use Net

Use Net یکی از سرویسهای اینترنت میباشد و به آن سیستمی از گروههای مباحثه میگویند که در آنها عناوین مجزا در تمام جهان توزیع میشوند. Use Net سرنام User Network میباشد و در ابتدا برای فراهم نمودن سرویس تابلوی اعلانات الکترونیکی برپا شد و بر روی آن مقاله ها و نوشته ها ارسال میشدند. به همین دلیل بسیاری از کلمات که برای گفتگو دراره پوزنت استفاده میشدند به اخبار اشاره دارند. گروههای مباحثه ای اغلب گروههای خبری (News group) نامیده میشوند.

• وب جهانی

وب جهانی (World Wide Web) محبوبترین سرویس اینترنت است. وب جهانی مجموعه ای از صفحات (Pages) متصل به هم میباشد که نشان دهنده سایتهای وب در سراسر جهان هستند. این صفحات از پیوند (Link) های ویژه استفاده میکنند که شکل متن متمایز شده یا گرافیک را به خود میگیرند. نکته قابل توجه این است که صفحه های گوناگون میتوانند بر روی هر کامپیوتری در اینترنت باشند با موس بر روی پیوند کلیک کرده و از محل فعلی تان به صفحه وب جدیدی برده میشود که ممکن است بر روی کامپیوتری که در طرف دیگر کره زمین است واقع باشد.

• صورتک ها و اینترنت

صورتک (Emoticon) ها رشته ای از کاراکتر های متنی هستند که اگر از طرفین به آنها نگاه کنید چهره ای را تداعی میکنند. صورتک ها اغلب در پیام های پست الکترونیک و یا گروههای خبری مورد استفاده قرار گرفته و هر یک پیامی را در بر دارند.

• پست الکترونیک و مشکل Spam

نام Spam از نوعی غذای کنسروی معروف اقتباس شده است و به پیغامهای پست الکترونیکی ناخواسته اطلاق میشود. افراد یا شرکتهایی که پیغامهای پست الکترونیکی زیادی را به صورت توده ای از پیغام ها ارسال میکنند منابع Spam به شمار می آیند. این منابع آدرسهای پست الکترونیکی افراد را از منابع مختلفی مانند گروههای خبری ، سایتهای وب و شرکتهایی که فهرست های پستی خود را میفروشند به دست می آورند. بیشتر کاربران فقط با حذف Spam ها آنها را از بین میبرند.

• اینترانت

اینترانت (Intranet) شبکه ای است خصوصی بر اساس قراردادهای اینترنت نظیر TCP/IP که جهت مدیریت اطلاعات در یک سازمان طراحی میگردد. کاربردهای اینترانت خدماتی نظیر توزیع اسناد ، توزیع نرم افزار دسترسی به پایگاه داده ها و آموزش میباشد. این شبکه ها را به دلیل اینکه مشابه سایتهای وب بوده و بر اساس همان فناوری طراحی شده است اینترانت میگویند.

منبع : استاد آنالاین

<http://vista.ir/?view=article&id=279386>

موارد زنده و مزاحم برای وبلاگها

مسلمان در اینترنت بعضی مسایل قوه شنوایی رو مورد آزار قرار می دهند و بعضی قوه بینایی و دسته ای دیگر روح و روان را، مواردی که نه تنها من بلکه خیلی از مخاطبین وب لاگ و سایت ها (خواه بلاگر خواه بازدید کننده صرف) ازشون گله میکنن هر چند که نظرات شخصی من هم در تهیه این لیست دخیل بوده ولی سعی کردم بیشتر به موارد عام بپردازم تا نظر شخصی. در هر حال هدف نهایی این لیست ایجاد یک محیط آرامش بخش برای وبگردی روزانه من و شماست. این فهرست بر هیچ اساسی درجه بندی نشده و ترتیب قرار گیری موضوعات کاملا تصادفی است پر حجم بودن وبلاگ* : در اولین برخورد ما با یک سایت* این مورد بیشتر از بقیه خودشو نشون میده..اون هم با عنایت به سرعت های قشنگ اینترنت در ایران...در درجه بندی عمومی، وبلاگ هایی که زیر ۵۰ کیلو بایت حجم دارند(صفحه اول) در وضعیت عالی قرار دارند..وبلاگ هایی که بین ۵۰ تا ۶۰ قرار دارند متعادل...از ۶۰ تا ۸۰ قابل قبول و از ۸۰ به بالا بحرانی به حساب میان.

نمایش پیغام خوش آمد : این جزو زنده ترین مواردی که تو یک وبلاگ میشه پیدا کرد..نمایش پنجره ورود اسم..انتخاب رنگ..و خوش آمدگویی به جز بازی کردن با اعصاب بازدید کننده فایده ای نداره...

پنجره پاپ آپ : البته بیشتر در میان سایت های زرد رواج داره ولی این هم مثل مورد بالا روی اعصاب بیننده قدم می زنه استفاده از رنگ های نامتعارف (مانند زرد یا بنفش بسیار تند)، با تمام احترامی که برای حریم شخصی افراد قایلیم ولی چشمان خودم رو دوست دارم. استفاده از این گونه رنگ ها اون هم به شکلی غلط (استفاده برای بک گراند به طور مثال) واقعا ناراحت کنندس.

بیش از حد بزرگ بودن متن : این مورد رو شخصا در بسیاری از وبلاگ ها دیدم...آنقدر سایز متن بزرگه که متن تو هم رفته و خوانایی خودش رو از داده.

استفاده از فلش در صفحه اول : خوشبختانه این مورد زیاد کاربرد نداره ولی وجودش باعث هدر رفتن وقت بازدیدکننده می شه استفاده از چند عکس متحرک (گیف) در کنار هم: چنین کاری فقط خستگی چشم رو برای بازدید کننده به همراه داره.

فعال شدن اسکروول بار افقی: همیشه گفتم ۱۰۲۴ در ۷۶۸ در حال حاضر رزولوشنی استاندارد برای یک سایت به حساب میاد با این وجود کم نیستند وبلاگ هایی که از این حد هم بالاتر می زنده گذاشتن.

اسکروول بار در سمت چپ : با توجه به این که در ۹۹ درصد سایت های روی وب اسکروول بار در سمت راست قرار داره، سایت هایی که اسکروول بار

رو در سمت چپ قرار میدند جفای بزرگی در حق خوانندگان می کنند نبود یک دکمه برای دسترسی به صفحه اول (این مورد شامل خود من هم همیشه)، باعث میشه بیننده برای دسترسی به صفحه اول سایت به ادرس بار رجوع کنه و مدتی انگشتش رو به روی یک اسپیس نگه داره.

استفاده از نوار وضعیت متحرک(استتوس بار متحرک): همون نوشته هایی که پایین صفحه می چرخه و اینور اونور میره

نوشتن متن با رنگ سفید بر روی زمینه سیاه : مخصوصا اگه مطلبی طولانی باشه ..رجوع بشود به بخش پایانی مصاحبه اسد با خوابگرد.

نوشته های گردان به دور نشانگر ماوس(یا بعضا ساعت) : این یکی دیگه خیلی سرسام آورده استفاده از فونت های نا متعارف، به تجربه ثابت شده بهترین فونت برای نوشتن فارسی تاهوماست..بقیه فونت ها ایجاد شکستگی میکنند که چشم رو اذیت میکنه..با تشکر از اکساویچه و نامنظم بودن.

قالب در دیگر برازرها: همه ما خوب میدونیم که اکسپلورر خیلی از اشتباهات رو (زیر سیبلی) ندید می گیره ولی باید کاری کرد که وبلاگ در تمام برازرها به درستی به نمایش دربیاد..برای اینکار استفاده از کدهای سی اس اس توصیه می شه(با تشکر دوباره از اکساویچه که متاسفانه لینکی نگذاشتن تا بتونم به وبلاگشون لینک بدم)

از کار انداختن رایت کلیک : اگر هدف قرار دادن محتوا و ارایه مطالبی مفیده دیگه همچین کاری معناشو از دست میده...در واقع با قایل شدن اینجور کپی رایت از ارزش کار خودتون کم کردید.

استفاده از متن انگلیسی برای عنوان یا لینک ها: تا زمانی که ما محتوای فارسی تولید می کنیم استفاده از عنوان انگلیسی کاری بی معنی به نظر میرسه (خواهشها تو این مورد من رو معاف کنید!) با تشکر از نقش خیال.

چپ چین بودن مطالب : به این معنا که از قالب انگلیسی(چپ به راست) برای فارسی نوشتن(راست به چپ) استفاده بشه.

عنوان نکردن منابع :بعضی وقت ها از روی حواس پرتی گاهی از عمد و موافعی به قصد کپ یستینگ یا دزدی Co&#۰۳۹;pasting.

استفاده از متن اسکروول بار دار در داخل متن اصلی: (والا نمیدونم چه جوری توضیح بدم)..بیشتر تو سایت های زرد رواج داره و شامل لینک میشه استفاده ناصحیح و در اندازه های غیر استانداردش خوشایند نیست.

استفاده از متن متحرک : به خصوص اگر با سرعت نامناسب (خیلی کند یا تند) و متنی طولانی همراه باشه.

انتشار مطلبی بدون عنوان :از نظر من عنوان هر پستی حتی میتونه راحت تر و بی پیرایه تر از مطالب پست با خواننده ارتباط برقرار کنه یک پست بدون عنوان بی شباهت به کتاب بدون نام نیست.

اجرای اتوماتیک موسیقی : متاسفانه خیلی رواج داره ..کسانی که دوست دارن از موسیقی متن استفاده کنن حداقل حق پخش و قطع دستی موسیقی رو به بازدیدکننده بدن..فرض کنید دارید به آهنگی گوش می دین دقیقا در ثانیه حساس آهنگی پخش میشه و شما باید برای پیدا کردن عاملش چند تا صفحه رو جا به جا کنید و به دنبال دکمه استاپ بگردید.

استفاده نا صحیح از جداول :اسکرپیت تبیل با بسیار از برازرها مشکل داره و باعث کند شدن مرحله لودینگ سایت میشه و حتی بازدیدکننده رو مجبور میکنه یک یا چند بار صفحه رو ریفرش کنه.

استفاده از بنری نا متعارف و بیش از حد بزرگ :باعث افتادن وقفه در لود شدن صفحه میشه..چون بنرها از عکس تشکیل شدن و چنین عکس

بزرگی مسلما زمان زیادی برای لود شدن لازم داره.

استفاده نکردن از سرویسی (مثل بلاگ رولینگ) برای مدیریت لینک ها : ظاهر خوشی نداره و شاید شبهاتی رو بین کسانی که بهشون لینک دادین به وجود بیاره (البته این مورد هم تو وبلاگ من هم به چشم میاد).

جواب دادن کامنت در خود کامنت ها : به این معنی که من برای شما کامنت می گذارم و شما جواب من رو در کامنت خودتون میدین این کار علاوه بر این که یک ترافیک مجازی برای کامنت شما ایجاد میکنه بلکه کامنت رو به تریبون شخصی شما تبدیل میکنه به عنوان مثال اگر ۲۰ نفر برای شما کامنت بگذارن و شما بخوای جواب همشون از جمله من رو بدی، من باید ده بار به امید گرفتن جواب به وبلاگ شما پیامم..وقت خودم رو هدر بدم و دست آخر شاید جوابی برای من وجود نداشته باشه...این مورد در اکثر وبلاگ های پربازدید صدق میکنه و واقعا سخته بخوای بین ۱۰۰ تا کامنت جواب خودت رو پیدا کنی...من چنین کاری رو بسیار غیر وبلاگی میدونم. اگر کامنت گذارنده وبلاگ نداشت یا در وبلاگش قسمت کامنت نداشت اینکار موجه به حساب میومد ولی اکثر اوقات دیده شده که چنین نیست (چی؟ کامنت های جعلی؟..نمی شنوم بلندتر لطفا)

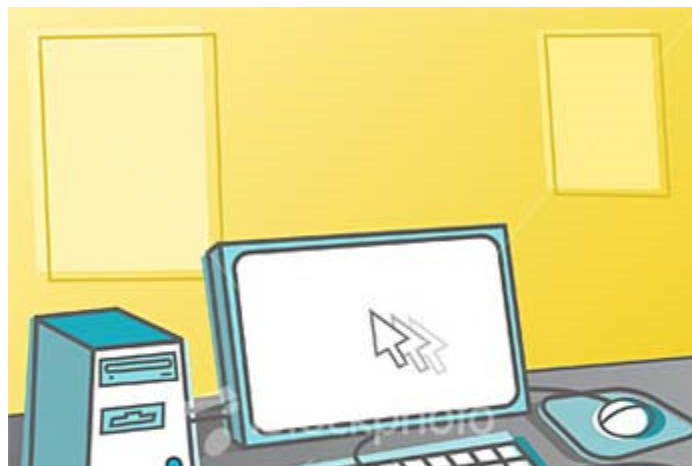
<http://vista.ir/?view=article&id=203139>

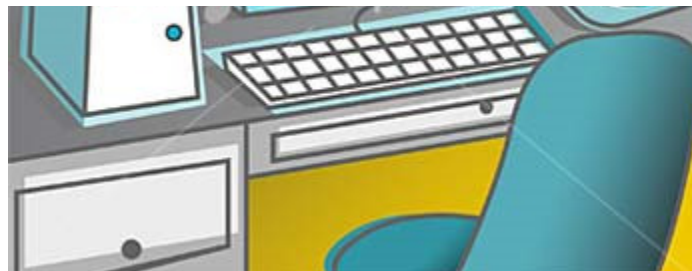

موفقیت در جست و جو با نشانه گذاری فایل ها

فرض کنید برای انجام امور اداری خود باید روی تعداد زیادی سند کارکنید و در بسیاری از اوقات به خاطر نمی آوری اسناد مورد نیاز را در کجا ذخیره کرده اید؛ بنابراین در چنین شرایطی تنها راه چاره، استفاده از قابلیت جست و جوی ویندوز برای یافتن فایل های مورد نظر است، اما اگر نام فایل را نیز به خاطر نداشته باشید، قطعا یافتن اسناد مربوطه بسیار دشوار خواهد بود.

چنین سناریویی ممکن است بارها برای شما تکرار شده

باشد و در بسیاری موارد به جست‌وجوی فایل‌ها براساس يك واژه کلیدی یا عنوان یا سایر اطلاعات مرتبط با فایل، نیاز پیدا کرده باشید. اگرچه ابزار مدیریت فایل شرکت VCom به نام PowerDeskPro و دیگر برنامه‌های از این دست به شما اجازه می‌دهند که چنین مواردی را به فایل‌های رسانه‌ای خود اضافه کنید، اما ویندوز نیز چنین قابلیت‌هایی را در اختیار می‌گذارد.

در واقع ویندوزهای Me، ۲۰۰۰ و XP بدون نیاز به هر گونه نرم‌افزار اضافه‌ای به شما امکان می‌دهند تا فایل‌ها را نشانه‌گذاری کنید. در بسیاری از انواع فایل‌ها، ویندوز به شما اجازه می‌دهد تا واژه‌های کلیدی و توضیحات دلخواه خود را به فایل‌ها بیفزایید؛ این توضیحات به همراه فایل‌ها ذخیره می‌شوند. بدین ترتیب می‌توانید با استفاده از ویژگی جست‌وجوی ویندوز و به کارگیری واژه‌های کلیدی، محل ذخیره‌سازی فایل‌ها را پیدا کنید. این که کدام فایل‌ها را می‌توانید نشانه‌گذاری کنید، بستگی به نسخه ویندوز و سایر نرم‌افزارهای نصب شده روی کامپیوتر شما دارد. در ویندوز XP فایل‌های قابل نشانه‌گذاری ممکن است شامل فایل‌های تصویری JPEG و TIFF، فایل‌های صوتی MP۳ و WMA، فایل‌های تصویری WMV یا فایل‌های EXCEL، WORD و دیگر فایل‌های OFFICE شود.

حال برای تخصیص واژه کلیدی یا سایر اطلاعات، ابتدا Windows Explorer را باز کرده و روی فایل مورد نظر کلیک راست کرده و گزینه Properties را انتخاب کنید. اگر کادر محاوره‌ای Properties دارای زبانه Summary نباشد، بدین معنی است که به آن نوع فایل نمی‌توانید واژه کلیدی اختصاص دهید. در صورت وجود این زبانه، روی آن کلیک کنید (اگر دکمه‌ای با نام simple نیز وجود دارد، روی آن هم کلیک کنید). حال فیلدهای (Titleعنوان)، (Subjectموضوع)، (Authorنویسنده)، (Keywordواژه کلیدی)، (Categoriesطبقه‌بندی) و (Commentتوضیحات) را با اطلاعات مورد نظر خود پر کنید (شکل ۰.۱).

اگر می‌خواهید اطلاعات بیشتری را به يك فایل اختصاص دهید (به جز ویندوز ۹۸) روی دکمه Advanced کلیک کنید. البته ممکن است برای اینکه کادرهای متنی ظاهر شوند، ناچار باشید در سمت راست عناوین مربوطه (زیر عنوان) Value کلیک کنید (شکل ۰.۲). حال در کادرهای متنی می‌توانید چندین واژه کلیدی وارد کنید. در پایان روی دکمه OK کلیک کرده و این مراحل را برای هر کدام از فایل‌های مورد نظر، تکرار کنید.

در ضمن اگر کادر محاوره‌ای Properties را برای چندین فایل به طور همزمان باز کنید، زبانه Summary در آن نمایش نخواهد یافت. در برخی موارد می‌توانید این اطلاعات اضافی را مستقیماً از طریق برنامه‌ای که فایل را اجرا می‌کند، اضافه و اصلاح کنید. برای مثال در برنامه‌های Word و Excel می‌توانید با انتخاب گزینه Properties از منوی File، این نوع اطلاعات را برای يك فایل تنظیم کنید. حال هر وقت که بخواهید این فایل‌های نشانه‌گذاری شده را پیدا کنید، برحسب نسخه ویندوز خود به ترتیب گزینه‌های Start، Find و Files or Folders یا Start، Search و For Files and Folders یا Start، Search و All Files and Folders را انتخاب کنید. سپس يك یا چند واژه کلیدی را در کادر متنی Containing text یا (A word or phrase in the file) بسته به نسخه ویندوز تایپ کنید. در

صورت تمایل سایر گزینه‌های جست‌وجو را نیز تعیین کرده و روی Find Now یا Search کلیک کنید. بدین ترتیب ویدوز وازه‌های کلیدی را با فایل‌ها مطابقت داده و نتایج حاصل را به شما نشان خواهد داد.

منبع : وب ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=271483>

موفقیت در هوشمندی تجاری، درس های فراگرفته شده

یک گزارش جامع ۲۶۹ صفحه‌ای با عنوان ۳ OLAP که در نوامبر ۲۰۰۳ توسط Nigel Pendse منتشر شده است در مورد این که مزایای BI (Business Intelligence) یا هوشمندی تجاری تا چه حد واقعی و ملموس است، توضیح می‌دهد. در حالی که این گزارش زوایای بسیاری از OLAP و BI را پوشش می‌دهد، ما در این مقاله بیشتر روی مزایای BI و موانع رسیدن به آنها تکیه می‌کنیم.

این گزارش نشان می‌دهد، تقریباً ۱۹ درصد از شرکت‌هایی که BI را به کار برده‌اند به اهداف تجاری خود یا حتی به چیزی فراتر از آن رسیده‌اند. بیش از ۶۰ درصد اذعان داشته‌اند که حداقل به قسمت اعظم اهداف تجاری خود دست یافته‌اند. یک بررسی کامل و جزء به جزء درباره‌ی نوع مزایای موجود منجر به شکل‌گیری جدول زیر می‌شود:

هنگامی که سود حاصل از یک سرمایه‌گذاری BI با سود حاصل از یک سرمایه‌گذاری در زمینه برنامه‌ریزی منابع سازمان ERP (Enterprise Resource Planning) و یا مدیریت زنجیره تأمین SCM (Supply Chain

(Management) مقایسه می‌شود، مشاهده می‌کنیم که سود BI بسیار چشمگیرتر است، اگر چه احتمال دارد که ترکیب سرمایه‌گذاری ERP یا SCM با BI سود خوبی تولید کند چون سودی که در سیستم‌های ERP و SCM وجود دارد بدون ابزار BI غیر قابل استخراج است. به علاوه یک عقیده رایج در مورد نرم افزارهای ERP و SCM این است که این ابزارها داده‌های بسیار زیادی ایجاد می‌کنند. BI امکان تحلیل این داده‌ها و استخراج مهم‌ترین نکات آن را به ما می‌دهد. بعضی از کاربردهای خاص BI از بقیه معمول‌ترند. مهم‌ترین کاربرد های BI عبارتند از:

(۱) گزارش داده‌های انباشته به صورت عمومی

(۲) تحلیل فروش و بازاریابی

(۳) برنامه‌ریزی و پیش‌بینی

(۴) تحکیم و تثبیت مسائل مالی

(۵) تهیه گزارش‌های قانونی

(۶) تحلیل سوددهی

• چالش‌ها

اجرا و راه اندازی یک پروژه BI خالی از مشکل نیست. اگر چه انتخاب یک محصول BI مهم است اما بسیاری از مشکلات درون‌سازمانی باقی می‌مانند. مهم‌ترین چالش غیر وابسته به محصول، اصول اداره سازمان است. تجربه نشان می‌دهد که به‌کارگیری یک پروژه BI در یک بخش خاص از یک شرکت مشکلات کمتری در بر دارد اما منجر به ایجاد رویکردهای قطعه قطعه شده می‌شود که در دراز مدت مشکلات داخلی یک واحد را به جای ساده‌تر کردن افزایش می‌دهد. تجربه همچنین به ما نشان می‌دهد که از میان پروژه‌های سرمایه‌گذاری، آنهایی که مرزهای درون سازمانی را پشت سر می‌گذارند و در سطح کل شرکت مطرح می‌شوند، سود بیشتری نسبت به پروژه‌های درون واحدی دارند. همانند هر پروژه دیگری در اینجا نیز خواست و علایق کاربر مهم‌ترین نکته است و باید بسیار کلیدی تلقی شود. عامل سهولت در کاربری هم در انتخاب محصول و هم در موفقیت کلی پروژه بسیار حیاتی است. گزارش ۳ OLAP نشان می‌دهد که عدم توانایی در جلب موافقت کاربر در مورد نیازمندی‌ها، یک مشکل رایج در به‌کارگیری سیستم‌های BI است. حتی اگر بر سر نیازمندی‌ها توافق حاصل شود، ادامه راه بر اساس یک خط مشی ثابت، در طول پروژه، بدون ایجاد تغییر در نیازمندی‌ها مشکل به نظر می‌رسد. در گزارش ۳ OLAP مهم‌ترین مسئله در مورد محصول، زمان پاسخگویی است. برای مثال عدم عملکرد مؤثر محصول در مواجهه با منابع اطلاعاتی و داده‌ای حجیم یک عیب محسوب می‌شود. یکی دیگر از مسائل محدود کننده که هم در مورد محصول اهمیت دارد و هم در مورد معماری پروژه، قرار دادن منابع داده‌ای متفاوت در کلیت پروژه است.

• منابع انتخاب و به‌کارگیری محصول

هنگامی که از شرکت‌ها سؤال می‌شود که چه چیزی در انتخاب محصول برای آنها اهمیت دارد، آنها به موارد زیر به عنوان اولویت‌های خود اشاره می‌کنند:

(۱) کاربری

۲) سهولت استفاده برای کاربر انتهایی

۳) سازگار کردن با برنامه‌های موجود

۴) قیمت

۵) اثربخشی و کارایی

۶) سهولت استفاده برای برنامه‌نویسان

هنگامی که با عوامل موفقیت سر و کار داریم، اثبات ایده (Proof of concept) که سریعاً به نتیجه رسیده باشد همراه با عملکرد محصول نقش بسیار کلیدی در انتخاب محصول دارد. علاوه بر این راهبری فرایند پیاده‌سازی و راه‌اندازی اثر مستقیم بر موفقیت پروژه دارد. پروژه‌هایی که توسط شرکت‌های مشاوره‌ای متخصص در زمینه BI هدایت می‌شوند، موفق‌ترین پروژه‌ها هستند و با مشکلات کمتری مواجه می‌شوند. در ضمن رایج‌ترین شیوه به‌کارگیری منابع برای پیاده‌سازی، استفاده از نیروهای درون سازمان است. در عین حال تجربه نشان می‌دهد پروژه‌هایی که توسط کاربران درون واحدهای مختلف سازمان، که به فرایندها به صورت عملی آشنا هستند، راهبری می‌شوند موفق‌تر از پروژه‌هایی هستند که راهبری آنها توسط متخصصان IT سازمان صورت می‌پذیرد. پروژه‌هایی که توسط شرکت‌های مشاوره‌ای عمومی راهبری می‌شوند کمتر موفق‌اند، بیشترین خرج را بر می‌دارند و با بیشترین مشکلات نیز مواجه می‌شوند. این در واقع نشان دهنده این موضوع است که ارتباط بسیار ناچیزی بین موفقیت پروژه و پول خرج شده برای مشاوره وجود دارد.

شواهد محکم نشان می‌دهند که هر چه پروژه‌ها سریع‌تر انجام پذیرند، موفق‌ترند. تجربه همچنین مشخص می‌کند که عواملی مانند سازگار کردن محصول BI با نرم‌افزارهای موجود، تجزیه و تحلیل محصول قبل از فروش و سهولت در کاربری، نقش کلیدی در کوتاه‌تر کردن چرخه‌ی راه‌اندازی دارند.

• گزارش ۲ OLAP

Nigel Pendse یک فرد با تجربه در زمینه‌ی OLAP شناخته می‌شود. وی دارای ۲۵ سال سابقه در زمینه‌ی کار با محصولات BI است. در ابتدا وی به عنوان یک کاربر، سپس فروشنده و از سال ۱۹۹۴ به بعد به عنوان یک تحلیل‌گر صنعتی با محصولات BI تجربه کسب کرده است. وی تهیه کننده اصلی گزارش OLAP است (<http://www.olapreport.com>) که منابع ارزنده‌ای برای تحلیل عمیق برنامه‌ها، کاربردها، محصولات و بازار OLAP در اختیار ما می‌گذرد.

در حال حاضر سومین ویرایش گزارش جامع ۲ OLAP که توسط Pendse نگارش شده روی پایگاه اینترنتی <http://www.survey.com/olap> در آمریکا و پایگاه اینترنتی www.optimamedia.co.uk در اروپا قابل دسترس است. این گزارش حاصل یک مطالعه روی ۳ هزار نفر از یک هزار و ۴۷ سازمان مستقر در ۴۸ کشور است. در این مطالعه سؤالات بسیار دقیقی از هرکدام از افراد در مورد به‌کارگیری و استفاده از محصولات OLAP پرسیده شده است. این مطالعه همچنین سؤالات بسیار زیادی در مورد پروژه‌های BI مطرح می‌کند، از جمله اینکه محصولات چگونه انتخاب می‌شوند؟ از کدام عملکرد آنها استفاده می‌شود؟ چه کسانی آنها را به کار بسته‌اند؟ همچنین مدت زمان، منافع، عملکرد، قابلیت اطمینان و بسیاری دیگر از فاکتورهای فنی و تجاری نیز از جمله پرسش‌های این مطالعه است.

• توصیه‌ها

به سازمان‌های انتهای زنجیره‌ی اقتصادی که در صدد سرمایه‌گذاری BI هستند یا آنهایی که از میزان بازگشت اقتصادی سرمایه‌گذاری BI فعلی خود ناراضی‌اند، توصیه می‌شود که گزارش ۲ OLAP را با برقراری ارتباط با یکی از دو منبعی که در بالا ذکر شد به‌کار گیرند. شرکت‌هایی که در حال حاضر و یا به زودی در صدد ارزیابی محصولات BI هستند باید روی یک مدل اثبات ایده سریع‌تر "proof-of-concept-faster" به عنوان یک ابزار ارزشیابی تمرکز کنند. کاربرهای پایانی باید آن گروه از شرکت‌های تولید کننده محصولات و ارائه دهنده خدمات BI را انتخاب نمایند که روی کاربرد یک نوع خاص از BI برای صنعت مورد نظر تکیه دارند. فروشندگانی که هنوز BI را به محصولات موجود خود اضافه نکرده‌اند در صورت امکان حتما باید آن را به لیست محصولات خود بیفزایند، البته با استفاده از متخصصان BI موجود. فروشندگانی که محصولات بلوغ‌یافته‌ای دارند متوجه خواهند شد که در صورت افزودن BI به سبد محصولاتشان، بهتر به نیازهای مشتریان‌شان پاسخ خواهند داد و از این طریق سود بیشتری را نیز عاید خود خواهند کرد.

منبع : همکاران سیستم

<http://vista.ir/?view=article&id=293340>

مهارت در جستجوی اطلاعات از طریق اینترنت

خط فارسی دارای مشکلات مختلفی است که در جستجو و بازیابی اطلاعات، مسائل و مشکلات فراوانی را فراروی کاربران اینترنت قرار می‌دهد. به خصوص با رشد سریع انتشارات الکترونیکی بر روی وب در شکل‌های مختلف پایگاه‌های اطلاعاتی، وبلاگ و... هیچ قاعده مشخص و ثابتی برای رسم‌الخط فارسی وجود ندارد و این مسأله باعث شده تا جستجوگران مطالب فارسی با مشکلات فراوانی روبرو شوند.

اینترنت به عنوان يك محمل اطلاعاتی عظیم، منابع اطلاعاتی را در مقیاسی وسیع در دسترس مخاطبان بالقوه قرار داده است. سهولت دسترسی به

منابع اطلاعاتی اعم از متن و سایر رسانه‌ها عمده‌ترین مزیت اینترنت محسوب می‌شود. این توانایی که هر کس ناشر آثار خود باشد عواقب ناخواسته‌ای را نیز در پی خواهد داشت و آشکارترین معضل، آن است که انبوهی از منابع بسیار متنوع و غیرقابل مدیریت را فراهم می‌آورد.

افزایش سریع منابع اینترنتی نیازمند يك سازمان‌دهی مفید و مؤثر است. هرچند در حال حاضر راهنمای‌هایی برای منابع اینترنتی تهیه شده است که براساس فایل‌های مقلوب ساخته شده توسط موتورهای جستجو و با استفاده از قابلیت‌های مختلف این موتورها از جمله؛ استفاده از عملگرهای بولی، جستجوی دقیق عبارت، محدود کردن يك جستجو به بخش خاصی از رکورد (مانند عنوان، آدرس) کوتاه‌سازی کلمات، جستجوی نزدیک‌یابی واژه‌ها، ایجاد محدودیت زمانی و منطقه‌ای و زبانی و به جستجوی اطلاعات کمک می‌کند اما باید تاکید کرد که در امر بازیابی اطلاعات از اینترنت بدون نمایه‌سازی نظام یافته نمی‌توان انتظار بازیابی مفید و مؤثر را داشت. هرچند بیشترین اطلاعات موجود بر روی اینترنت به زبان انگلیسی است، ولی حجم اطلاعات به زبان فارسی نیز با سرعت در حال افزایش است و کاربران به دلایل مختلفی علاقه زیادی به اطلاعات فارسی نشان می‌دهند و از آن جایی که زبان غالب در اینترنت انگلیسی است، جستجو به زبان‌های غیرانگلیسی از جمله فارسی، مسایل و مشکلات مختلفی را جدای از مشکلات عمومی اینترنت دارد.

حجم اطلاعات به زبان فارسی در روی اینترنت در اشکال مختلف آن به سرعت رشد کرده است. در حال حاضر توسعه وبلاگ‌های فارسی، سایت‌های علمی، تبلیغاتی و دانشگاهی به زبان فارسی باعث شده است که جایگاه زبان فارسی تا حد زبان اول ارتباطات اینترنتی نزد ایرانیان و فارسی‌زبانان در سراسر جهان ارتقا یابد. شاید بتوان گفت که اولین مرجع وبلاگ‌نویسی فارسی با انتشار راهنمای ساخت وبلاگ فارسی آغاز شده است.

بدون شك دومین موج نیز با شروع به کار سایت پرشین بلاگ که امکان راه‌اندازی وبلاگ برای کاربران فارسی زبان را با سهولت بیشتری فراهم می‌کند آغاز شده است. اما پیامد قابل توجه دیگری که رشد وبلاگ‌نویسی در ایران داشته است پیدایش سایت‌های اینترنتی فارسی زبانی است که صاحبان وبلاگ‌ها ایجاد کرده‌اند و این خود موج جدیدی از گسترش کاربرد اینترنت در جامعه ایران به حساب می‌آید. اکنون روی آوردن برخی از روزنامه‌نگاران، پژوهش‌گران، دانشجویان به وب فارسی و استفاده از منابع خبری، علمی و موجب تقویت نقش رسانه‌ای وب فارسی شده است.

پدیده دیگری که باعث گسترش زبان و خط فارسی در اینترنت شده است، ایجاد کتابخانه‌های دیجیتال فارسی در شبکه جهانی است. با این که از شکل‌گیری کتابخانه‌های فارسی در شبکه جهانی مدت زیادی نمی‌گذرد، اما با این حال به سرعت در حال رشد و گسترش است. شماری از این کتابخانه‌ها در پایگاه‌های اینترنتی شکل گرفته‌اند و بسیاری وبلاگ‌هایی هستند که برای این کار راه‌اندازی شده‌اند.

از ویژگی‌های این کتابخانه‌ها این است که هیچ يك جنبه تجاری ندارند. آنچه در بسیاری از کتابخانه‌های مجازی فارسی در دسترس است تنها شامل کتاب نیست، بلکه نوشته‌هایی اعم از داستان، مقاله، تك نگاشت و نیز در میان مجموعه‌ها دیده می‌شود. هم چنین آثاری که احتمالاً هیچ گاه چاپ کاغذی ندارند و البته وجود کتاب‌هایی که مدت‌هاست نایاب هستند و مجال انتشار دوباره نیافته‌اند و یا آثاری که امروز به دلایلی

بازچاپ آنها مقدور نیست، از جاذبه‌های کتابخانه‌های مجازی‌اند. پایگاه اینترنتی کتاب‌های رایگان فارسی، پایگاه اینترنتی بانی تک، کتابخانه مجازی داستان‌های فارسی، آوای آزاد، پایگاه اینترنتی خوابگرد، کتابخانه دوات، پایگاه اینترنتی سخن، وبلاگ کتابخانه هرمس، پایگاه اینترنتی گفتمان، پایگاه تاریخ و فرهنگ ایران زمین، پایگاه مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت، کتابخانه پایگاه اینترنتی حوزه، پایگاه اینترنتی امام علی (ع)، پایگاه اینترنتی کتابخانه دیجیتال و شماری از این کتابخانه‌ها هستند.

کاربران به دلایل مختلفی از قبیل «دسترسی آسان و ارزان به حجم عظیم اطلاعات، عدم نیاز اطلاعات یافته شده از اینترنت به تایپ مجدد، دسترسی سریع و اطلاعات جدید، صرفه‌جویی در وقت و عدم تسلط اکثر کاربران به زبان انگلیسی که زبان غالب بر اینترنت است» به دنبال اطلاعات فارسی از اینترنت هستند. گسترش زبان و انبوهی از نوشتارها ایجاب می‌کند که خط ضابطه داشته باشد و از سوی دیگر پیشرفت فن‌آوری و پیدایش اینترنت خواستار ضابطه و قانونمندی است. اطلاع‌رسانی که جنبه بین‌المللی پیدا کرده است بدون دستور خطی سامان یافته و نظام‌مند میسر نیست و دست‌کم بر دشواری‌ها می‌آفریند.

در حال حاضر وبلاگ‌های فارسی مقام دوم یا سوم را در جهان دارا می‌باشد. به نظر دکتر آشوری، اگر زبان فارسی به همین صورت بی‌دقت در اینترنت به کار رود در سطح زبانی برای تفنن باقی خواهد ماند و کمتر حرفی جدی به این زبان زده خواهد شد. آینده زبان فارسی در اینترنت بستگی به این دارد که نویسندگان فارسی تا چه حد کار خود را جدی بگیرند و این زبان را بازسازی کنند که از لحاظ قدرت بیان و دقت مفاهیم و استواری ساختار دستوری به زبان انگلیسی نزدیک شود.

نبود استاندارد ثابت رسم‌الخط فارسی موجب این شده است که به تعداد صفحات وب فارسی سبک و سیاق نگارش به کار رفته باشد، لذا می‌توان چنین ارزیابی کرد که اکثر وب‌های فارسی در برخی خصوصیات مشترک می‌باشند از جمله این که نگارش برخی از آنها زبان غیررسمی و محاوره‌ای است و به خصوص در متون علمی اغلب واژه‌های بیگانه به دفعات استفاده می‌شود. رسم‌الخط مورد استفاده نیز متفاوت و سلیقه‌ای است و برخی از آنها غلط‌های تایپی و نگارشی فراوانی دارند و این خصوصیات، اغلب به جهت محدودیت‌های محیط الکترونیکی و عدم تطابق رسم‌الخط فارسی با آن می‌باشد که نمایه‌سازی و سپس جستجو به این زبان را با دشواری‌هایی رو به رو می‌سازد.

با توجه به این نکته که اطلاعات ارزشمند فراوانی در اینترنت وجود دارد و اینترنت با شتابی فراوان به یک منبع اطلاعاتی ممتاز تبدیل شده است. موتورهای جستجو به عنوان یکی از اساسی‌ترین دروازه‌های ورود به منابع اینترنتی دارای ضعف‌هایی هستند .

• می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- در يك مجموعه از یافته‌های بازیابی شده مدخل‌های تکراری فراوانی ملاحظه می‌شود.

- نتایج غیر قابل پیش‌بینی هستند.

- نتایج چه بسا گمراه‌کننده باشند؛ ممکن است جستجویی در يك موتور کاوش نتیجه‌ای نداشته، ولی در موتور دیگر دارای یافته‌های فراوان باشد.

- موتورهای کاوش محتویات پایگاه‌های اطلاعاتی خودشان را نشان نمی‌دهند و از معیارهایی که برای گنجاندن يك مدرک در فایل‌هایشان دارند حتی شرحی ارائه نمی‌کنند.

- مهار واژگانی وجود ندارد و قواعد نقطه‌گذاری و بزرگ‌نویسی نیز استاندارد نیست.

- بدون بررسی عملی هر عنصر، اغلب نمی‌توان میزان ربط و رابطه‌ها را تحلیل کرد. یعنی اطلاعات کافی در مدخل نمایه نیست تا فرد بتواند دست به انتخاب بزند.

- عدم توان موتورهای جستجو در تمایز میان مدارکی که توسط فرد الف نوشته شده و مدارکی که درباره فرد الف نوشته شده است.

- منابع قابل توجهی در شبکه وب وجود دارند که توسط موتورهای جستجو نمایه نمی‌شوند. به این بخش از وب اصطلاحاً وب نام‌ری می‌گویند. «وب نام‌ری بخش بزرگی از وب است که موتورهای جستجو آن‌ها را نمی‌توانند نمایه کنند و عبارتند از: سایت‌های دارای رمز عبور، فایل‌های پی‌دی‌اف از متون آرشیو شده، ابزارهای تعاملی نظیر ماشین حساب‌ها و برخی از واژه‌نامه‌ها و همچنین بعضی از پایگاه‌های اطلاعاتی، منابع محافظت شده از طریق اسم کاربر و گذر واژه، منابع و صفحات وب بدون پیوند و صفحات افزون بر حداکثر تعداد صفحات قابل مرور.» جستجوی اطلاعات در اینترنت به دو روش می‌تواند صورت گیرد یکی استفاده از جملات زبان محاوره‌ای است و دیگری بکارگیری کلمات کلیدی. در روش استفاده از جملات زبان محاوره‌ای که اغلب به کاربران تازه‌کار پیشنهاد می‌شود، یکی از عیب‌های بزرگ این روش تعداد نتایج جستجوی زیادی است که بازگردانده می‌شود. به همین دلیل این روش توسط کاربران حرفه‌ای و حتی توسط همه، کمتر استفاده می‌شود. یکی از کاراترین و مقتدرترین روش‌های جستجوی اطلاعات در دنیای وب استفاده از واژه‌هایی است که اصطلاحاً کلمات کلیدی نامیده می‌شوند. اغلب کاربران حرفه‌ای و جستجوگران ورزیده دنیای اینترنت می‌توانند با طرح بهترین کلمات کلیدی و بکار بستن قوانین ترکیب آن‌ها با هم برای نیازهای اطلاعاتی خود پاسخی در خور بیابند. در این روش توصیه‌های زیر برای انتخاب کلمات کلیدی و نیز جستجوی دقیق و مفید پیشنهاد می‌شود که بشرح ذیل است:

۱) حتی‌المقدور سعی شود کلمات کلیدی از میان اصطلاحات منحصر به فرد و اسامی خاص انتخاب شود.

۲) حتی‌المقدور از آوردن کلمات عمومی که عناوین بسیاری را در زیر مجموعه خود شامل می‌شوند، جداً خودداری کنید.

۳) همیشه اسم شخص یا نام شی یا هر چیز دیگری را که مد نظر دارید به‌طور کامل وارد کنید.

۴) دقت کنید که اگر موتور جستجو میان حروف بزرگ و کوچک تفاوتی می‌گذارد، این مسأله را در طرح کلمات کلیدی خود مدنظر داشته باشید.

۵) در نظر داشته باشید اگر نتیجه جستجو صفر بود به احتمال زیاد می‌تواند از يك اشتباه تاپیی باشد.

۶) اگر املای صحیح و کامل کلمه‌ای را نمی‌دانید از کارکتر جانشین که اغلب * و یا ؟ است استفاده کنید.

۷) اگر يك کلمه کلیدی را برای طرح دقیق و تمام و کمال يك مورد جستجو کفایت نمی‌کند، از تکنیک‌های جستجوی عبارتی، استفاده از اپراتورهای جبر بولین (AND, OR, NOT) استفاده کنید. جستجوی عبارتی یکی از مهم‌ترین و قدرتمندترین امکانات جستجو در اغلب موتورهای جستجو می‌باشد و می‌تواند يك عبارت یا جمله مشخص را به همان ترتیبی که کلمات وارد شده‌اند مورد جستجو قرار داد. برای این روش جستجو عبارت مورد نظر را داخل گیومه "" بگذارید.

۸) استفاده از عملگر AND

and : به مفهوم "و" برای محدود کردن دامنه جستجو از طریق ترکیب کلید واژه‌های مختلف به کار می‌رود و برای ترکیب کلیدهای جستجو زمانی که برای شما مهم است که دو یا چند کلمه کلیدی حتماً وجود داشته باشد و علامت آن در پایگاه‌های مختلف به صورت استفاده از عبارت and،

استفاده از + ، انتخاب عبارت all the word از منو، انتخاب عبارت (match on all words and) به وسیله کلیک کردن بر روی دکمه‌های رادیویی است.

۹) استفاده از عملگر OR:

اپراتور OR به مفهوم "یا" و برخلاف عملگر AND باعث گسترش دامنه جستجو و بازیابی اطلاعات بیش‌تر شده برای ترکیب کلید واژه‌های جستجو زمانی که انتظار دارید تنها يك، دو یا چند کلمه کلیدی حضور داشته باشند و علامت آن استفاده از عبارت or، نحوه‌ی اجرای ساده و معمولی آن، انتخاب عبارت any of the words از منو، انتخاب عبارت (match on any words or) با کلیک بر روی دکمه‌های رادیویی می‌باشد. یکی از کاربردهای مهم این عملگر پوشش مفاهیم یا اصطلاحات مترادف، مرتبط یا با املاهای متفاوت است.

۱۰) استفاده از عملگر NOT:

اپراتور Not به مفهوم "نه" و یا به جز که در این صورت تمامی جواب‌های بازگشتی که حاوی عبارت یا کلمه کلیدی هستند حذف خواهند گردید و برای اجرای آن تنها کافیست که not را قبل از عبارت یا کلمه کلیدی مورد نظران با يك فاصله بیاورید.

۱۱) استفاده از کوتاه‌سازی کلید واژه‌ها: این تکنیک به ما امکان می‌دهد که با وارد کردن بخشی از يك کلید واژه بتوانیم مشتقات مختلف آن را نیز دریافت جستجو بازیابی کنیم. اکثر موتورهای جستجو این تکنیک را با استفاده از علامت ستاره (*) ارایه می‌دهند. یکی از مشکلات استفاده از این تکنیک این است که باعث بازیابی اطلاعات غیرمرتبط و ناخواسته زیادی می‌شود.

۱۲) استفاده از عملگر نزدیک‌یابی:

در بسیاری از موارد استفاده از عملگر and باعث بازیابی اطلاعاتی می‌شود که برای ما مفید نیست. به این دلیل که این عملگر کلید واژه‌ها را در هر کجای متن که باشند بازیابی می‌کند. در این موارد استفاده از تکنیک نزدیک‌یابی می‌تواند از ریزش کاذب اطلاعات و یا بازیابی اطلاعات غیرمرتبط جلوگیری نماید. همه موتورهای جستجو قابلیت استفاده از این تکنیک را ندارند ولی به عنوان مثال در موتور جستجوی آلتاویستا می‌توان با استفاده از عملگر NEAR از این تکنیک استفاده نمود.

۱۳) جستجوی ترکیبی با استفاده از پرانتز:

این تکنیک یکی از مهم‌ترین تکنیک‌های جستجو می‌باشد که به وسیله آن می‌توان تا حدود زیادی از بازیابی موارد غیرمرتبط در محیط وب جلوگیری کرد. در این روش می‌توان از همه عملگرهای جستجو که در بالا گفته شده يك‌جا استفاده کرد و آن‌ها را با هم‌دیگر ترکیب نمود.

۱۴) جستجوی کلیدواژه در عنوان صفحات وب:

این تکنیک با این پیش فرض که عنوان يك صفحه وب تا حدود زیادی نمایانگر محتوای اطلاعات موجود در آن است به جستجوی واژه‌های کلیدی در عنوان سایت‌ها می‌پردازد. علامت آن در موتورهای جستجو متفاوت است ولی اغلب موتورهای جستجو از طریق فهرست انتخابی و یا گزینه‌های دیگر این امکان را فراهم می‌آورند.

۱۵) جستجوی حوزه سایت‌ها:

با توجه به این که به صورت قراردادی هر کشوری حوزه خاصی در محیط وب دارد، قابلیت جستجوی حوزه سایت‌ها به ما این امکان را می‌دهد که

فرایند جستجو را به حوزه خاصی نظیر سایت‌های وب ایران (ir) و یا سایت‌های وب سازمان‌های غیر انتفاعی (org) محدود کنیم. دستورات استفاده از این تکنیک در موتورهای جستجو مختلف می‌باشد.

۱۶) محدود کردن جستجو به زبان‌های مختلف باعث می‌شود نتایج جستجو به زبان‌های دیگر آورده نشود و انتخاب مطلب مورد نظر آسان‌تر است. (۱۷) محدود کردن جستجو به تاریخ انتشار منابع در وب:

تاریخ انتشار یا به اصطلاح روزآمدی مطلب به خصوص در منابع علمی اصل مهمی است و این‌گونه محدودیت باعث می‌شود بنا به نیاز کاربر جدیدترین و یا قدیمی‌ترین منبع بازیابی بشود.

۱۸) جستجوی رسانه‌های مختلف؛ موسیقی، عکس، ویدئو؛ زمانی که فقط نوع خاصی از رسانه مورد نیاز است به عنوان مثال زمانی که به عکس يك شخصیت نیاز داریم، جستجو در میان عکس‌ها باعث می‌شود نتیجه جستجو شامل اطلاعات دیگری در مورد آن شخصیت نباشد.

۱۹) جستجوی صفحات با فرمت‌های مختلف: PDF, Word, MP۳, MPEG,: زمانی که فرمت خاصی مورد نظر است می‌توان از این تکنیک استفاده کرد. به عنوان مثال اگر مایل باشیم منبع بازیابی شده در فرمت PDF باشد، این تکنیک می‌تواند مفید باشد.

۲۰) آگاهی از پیش‌فرض‌های جستجو در موتور جستجو: با توجه به این که هر موتور جستجو برای ترکیب واژه‌ها يك پیش‌فرض دارد و اگر از هیچ گونه عملگری استفاده نشود، کلید واژه‌ها را به صورت پیش‌فرض با یکی از عملگرهای جبر بولی ترکیب می‌کند؛ آگاهی از این پیش‌فرض موتورهای جستجوی مختلف مهارت ما را در جستجو بالا می‌برد. ۲۱. وب نامریی:

وب نامریی به دو دلیل کمی و کیفی اهمیت دارد کمی از این نظر که موتورهای جستجو فقط قادر هستند حدود ۱۶ درصد از اطلاعات موجود در اینترنت را بازیابی کنند و اندازه وب نامریی تقریباً ۵۰۰ برابر وب مریی است و کیفی از این نظر که منابع اطلاعاتی موجود در وب عمیق معمولاً ارزشمند و مفید هستند و در بسیاری از موارد پاسخ‌گوی نیاز کاربران می‌باشند.

آشنایی با ابزارهایی که برای شناسایی منابع وب نامریی به وجود آمده‌اند و کاربران را به سایت‌های مناسب راهنمایی می‌کنند، باعث دسترسی به این بخش عظیم از اطلاعات مفید و ارزشمند می‌شود. مثل سایت Invisibleweb که فهرستی از منابع نامریی را و سایت Completeplaset که فهرستی از تقریباً ۴۰۰۰۰ پایگاه اطلاعاتی وب نامریی را ارائه می‌دهد.

منبع : سازمان آموزش و پرورش استان خراسان

<http://vista.ir/?view=article&id=247050>

مهارت در جستجوی اطلاعات فارسی از اینترنت

خط فارسی دارای مشکلات مختلفی میباشد که در جستجو و بازیابی اطلاعات مسائل و مشکلات فراوانی را فراوری کاربران اینترنت قرار میدهد. به خصوص با رشد سریع انتشارات الکترونیکی بر روی وب در شکلهای مختلف پایگاههای اطلاعاتی، وبلاگ و ... و اینکه هیچ قاعده مشخص و ثابتی برای رسمالخط فارسی وجود ندارد باعث شده است که جستجوگران مطالب فارسی با مشکلات فراوانی روبرو بشوند. این مقاله سعی دارد تا با اشاره به موارد مختلفی که میتواند در جستجو و بازیابی اطلاعات سرعت و دقت و جامعیت و مانعیت جستجو را بالا ببرد موجب افزایش مهارت کاربران اینترنت فارسی بشود.

• مقدمه

اینترنت به عنوان یک محل اطلاعاتی عظیم، منابع اطلاعاتی را در مقیاسی وسیع در دسترس مخاطبان بالقوه قرار داده است. اغلب سهولت دسترسی به منابع اطلاعاتی اعم از متن و سایر رسانهها عمدهترین مزیت اینترنت محسوب می‌شود. اما این توانایی که هرکس ناشر آثار خود باشد عواقب ناخواسته‌ای را نیز در پی خواهد داشت و آشکارترین معضل، آن است که انبوهی از منابع بسیار متنوع و غیر قابل مدیریت را فراهم می‌آورد. افزایش سریع منابع اینترنتی نیازمند یک سازماندهی مفید و موثر است. هرچند در حال حاضر راهنمایی برای منابع اینترنتی تهیه شده است که براساس فایل‌های مقلوب ساخته شده توسط موتورهای جستجو و با استفاده از قابلیت‌های مختلف این موتورها از جمله : استفاده از عملگرهای بولی، جستجوی دقیق عبارت، محدود کردن یک جستجو به بخش خاصی از رکورد (مانند عنوان ، آدرس) ، کوتاه‌سازی کلمات، جستجوی نزدیک‌یابی واژه‌ها، ایجاد محدودیت زمانی و منطقه‌ای و زبانی، و به جستجوی اطلاعات کمک میکند، اما باید تاکید کرد که در امر بازیابی اطلاعات از اینترنت بدون نمایه‌سازی نظام یافته نمی‌توان انتظار بازیابی مفید و موثر را داشت. هرچند بیشتر اطلاعات موجود بر روی اینترنت به زبان انگلیسی است، ولی حجم اطلاعات به زبان فارسی نیز با سرعت در حال افزایش است و کاربران به دلایل مختلفی علاقه زیادی به اطلاعات فارسی نشان میدهند و از آنجائیکه زبان غالب در اینترنت انگلیسی است جستجو به زبانهای غیر انگلیسی از جمله فارسی، مسایل و مشکلات مختلفی را جدای از مشکلات عمومی اینترنت دارد.

• خط فارسی

اشکال و نقصی که در همه خطوط جهان است دو علت دارد که یکی در اصل خط است و دیگری بر اثر تغییر و تحول زبان ایجاد می‌شود. دقت فراوان در ثبت همه دقایق تلفظ اغلب موجب دشواری شیوه خط است و این دقت زمانی ضرورت می‌یابد که زبانی توسعه بسیار بیابد و در کشورهای دیگری که به آن زبان سخن نمی‌گویند رایج شود. به عنوان مثال در خط عربی نقطه و علامت‌های حرکات وقتی به وجود آمد که زبان عربی نزد ملت‌های غیر عرب معمول شد، در خط یونانی نیز نشانه‌های آهنگ و تکیه [۳] پس از رواج آن زبان در مصر ایجاد شد تا کسانی که زبان مادری‌شان یونانی نبود و با تلفظ آن مانوس نبودند بتوانند کلمات و عبارات یونانی را هر چه درست‌تر ادا کنند. با این حال هیچ خطی هر قدر دقیق و شماره‌علامات آن فراوان باشد، ممکن نیست که کاملاً نشانه شیوه تلفظ باشد. و با کمک علامات متعدد علم حروف نیز تا کسی چگونگی تلفظ زبانی را نشنود نمی‌تواند عبارت و کلمات آنرا مانند اهل آن زبان ادا کند.

اما نقصی که بر اثر تحول زبان و به تدریج در خط حاصل می‌شود، مشکلی است که همه ملت‌ها با آن رو به رو هستند. بعضی از حروف و اصوات زبان در طی زمان تغییر می‌پذیرند و این تغییر در گفتار حاصل می‌شود، اما خط همیشه صورت کهن تلفظ را حفظ می‌کند، و از اینجا میان "گفتار" و "نوشتار" اختلاف روی می‌دهد. دیگر آن که هر زبانی ناگزیر لغاتی از زبان‌های دیگر به عاریت می‌گیرد و اگر علائم خط در این دو زبان یکی باشد کلمه خارجی به همان املای اصلی در نوشتن به کار می‌رود که اغلب با املای کلمه مشابه در زبان ثانوی تفاوت دارد و از اینجا برای اصوات واحد علائم خطی متعدد پدید می‌آید. در خط فارسی نمونه همه این موارد را می‌توان یافت. چون خط عربی برای نوشتن فارسی به کار رفت کلماتی که از آن زبان اخذ شده بود به همان صورت اصلی نوشته شد. حال آنکه به یقین در هیچ دوره‌ای حروف خاص عربی را فارسی زبان‌ها درست مثل اصل تلفظ نکرده‌اند. در زبان‌های دیگر نیز این گونه موارد نمونه‌های متعدد دارد. شاید دو زبان انگلیسی و فرانسه بیش از همه زبان‌های جهان دچار اختلاف تلفظ و خط باشند. به طور کلی نقائص و معایبی که در خطوط معمول جهان است را می‌توان به طریق زیر طبقه‌بندی کرد:

- شکل واحدی اصوات مختلف را بیان می‌کند. چنانکه در فارسی حرف "ی" را گاهی برای حرف لین بکار می‌بریم (یک) و گاهی برای حرف مد (بی) و گاهی به جای الف (عیسی) و گاهی برای نشان دادن مصوت مرکب (ری). و یا حرف «و» در کلمات (سوار، سود، تو)
- اصوات واحد به صورت‌های مختلف نوشته می‌شود. در فارسی حرف "س" سه صورت (س - ص - ث) و حرف "ز" چهار صورت (ز - ذ - ض - ظ) دارد؛ در زبان فرانسه حروفی که "سن" خوانده می‌شود پنج رسم الخط دارد که اگر صورت‌های جمع را نیز به حساب بیاوریم ده شکل می‌شود از این قرار (saint, ceint, sein, seing, sain)

- بسیاری از حروف نوشته می‌شود ولی خوانده نمی‌شود. یعنی علاماتی بی‌فایده در نوشتن به کار می‌رود در فارسی نوشتن "واو معدوله" و "هائ غیر ملفوظ" از این قبیل است. در انگلیسی نمونه این مورد بسیار است مانند high که دو حرف آخر آن به کلی از تلفظ ساقط است. و یا "K" در کلمه "Know".

- اصواتی هستند که تلفظ می‌شود اما در خط نشانه‌ای برای آنها نیست. در فارسی سه مصوت کوتاه (فَ فِ فِ) از این قبیل است هم چنین الف در کلمات اسحق و الله که در کتابت نمی‌آید. [۴]

زبان و خط فارسی نیز مشکلات خاصی را دارا می‌باشد و نظام نوشتاری فارسی برای ثبت دقیق گفتار، نارسائی دارد و قواعد نگارش آن مدون

نیست، از این رو فاصله میان گفتار و نوشتار در فارسی قابل توجه است. بیشترین مشکلات نیز به جهت نبود یک رسم الخط واحد که عموم اساتید و اهل فن روی آن اجماع کرده باشند به وجود آمده است. به طوری که در حال حاضر جدای از چندین شیوه‌نامه رسمی همچون "شیوه‌نامه سمت، نشر دانشگاهی، فرهنگستان، آموزش و پرورش" به تعداد افراد جامعه، رسم الخط و شیوه نگارش زبان وجود دارد، هر ناشری برای خود به قاعده‌ای دلخواه عمل می‌کند که این تعددها موجب پریشانی و پراکندگی شده و با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند. از دیگر دلایل می‌توان به عاریتی بودن خط فارسی و چاره‌اندیشی برای حرکات و عدم تطابق واج‌ها با حروف اشاره کرد. متصل و منفصل‌نویسی نیز یکی دیگر از حوزه‌های مورد اختلاف است از دیگر مشکلات: گوناگونی معادل‌های علمی، انواع مختلف ضبط اسامی خارجی، سرهم‌نویسی، جدانویسی، بی‌فاصله‌نویسی، انواع جمع‌ها، صورت‌های مختلف نوشتاری، آوانویسی اسامی عناصر و ترکیبات شیمیایی، سرواژه‌ها و کوتاه‌نوشت‌ها می‌باشد.

به طور کلی نقص‌هایی که برای زبان فارسی شمرده‌اند به شرح زیر می‌توان عنوان کرد:

(۱) سه مصوت کوتاه یعنی حرکات زیر و زیر و پیش (فَ فِ فِ) را از نوشتن ساقط می‌کنیم. و این باعث می‌شود به جای این که از خط و نوشتار پی به معنی بیریم بایستی از معنی کلمه و جایگاه آن در جمله آنرا درست بخوانیم مانند کلمات (کَرَم، کَرَم، کَرَم، کفر^۵، کفر^۶، کفر^۷) و (مَلک، مَلک، مَلک، مفلک، مفلک) و یا سه کلمه (حَکَم، حَفکَم، حَفگَم) و نیز نوشتن مصوت‌های کوتاه در داخل متن باعث می‌شود که برای تلفظ صحیح اجباراً لاتین کلمات به صورت پانویس متن آورده شود که همین امر باعث اتلاف وقت و انرژی می‌شود. که البته همین لاتین‌نویسی هم قاعده خاصی ندارد و هر ناشر و نویسندگانی سلیقه خاص خودش را برای آوانویسی حروف فارسی به لاتین دارد. که به عنوان نمونه برای نشان دادن حرکت فتحه و الف و آ هیچ‌گونه هماهنگی در کتاب‌ها و خصوصاً فرهنگ‌های مختلف دیده نمی‌شود. ^۵ هر چند برخی معتقدند همین نوشتن حرکات مزیتی است و موجب تندنویسی می‌شود" [۵].

(۲) برای یک حرف چند علامت مختلف داریم مانند علامت‌های (س، ص، ث) که هر سه در فارسی یکسان خوانده می‌شوند و هم چنین (ذ، ز، ض، ظ) و نیز (ت، ط). البته این امر در زبان انگلیسی هم وجود دارد چنان که «ف» ممکن است به شکل‌های «F. GH. PH. V» باشد.

(۳) یک علامت را برای دلالت بر چند حرف مختلف استعمال می‌کنیم مانند "و" که پنج مورد نوشتن دارد یکی برای بیان ضمه در کلمات "خوش" و "نو". دیگر بیان مصوت ممدود یا "واو ماقبل مضموم" مانند "شور" و "او". سوم بیان حرف صامت "واو" در کلماتی چون "آواز" و "والی" و "عفو". چهارم بیان حرف مصوت مرکبی که در کلمات "نو" و "جوشن" و مانند آنهاست. پنجم حرفی که در زبان کنونی خوانده نمی‌شود مانند "واو معدوله" در کلمات "خواهر" و "خواستن" و "واو" در کلمه "عمرو" [۶].

(۴) حرف‌هایی هم هست که در کلمات خاصی از نوشتن حذف می‌شود مانند "الف" در کلمات "اسحق" و "اسمعیل" و "الله"

(۵) نقطه‌هایی متعدد در بالا و پائین حرف که هم سبب دشواری و هم موجب اشتباه در خواندن می‌شود. اهمیت بیش از حد نقطه در خط فارسی هنگام تشخیص نوری کاراکترها [۷] تولید اشکال اساسی می‌کند. به عنوان مثال در نظر بگیرید که تفاوت «ر» و «ز» و یا تفاوت «د» و «ذ» و یا تفاوت «ب» «ت» «پ» «ث» فقط در نقطه است و چون نقطه جزء بسیار کوچکی است در این امر مشکلات زیادی را فرا روی متخصصین قرار می‌دهد. و یا کلمات زیر را در نظر بگیرید که با یک یا چند نقطه عوض می‌شوند (بفر، بَر، پَر، تَر، پفر، پَر، بفر، تفر).

(۶) یک عیب دیگر هم که برای خط فارسی ذکر کرده‌اند این است که از راست به چپ نوشته می‌شود. و برای این مورد دلایل مختلفی ذکر شده

است از جمله عدم هماهنگی و ایجاد مشکل در نوشتن متون ریاضی و شیمی و نت‌های موسیقی و دستورات شطرنج و این که خط تصویری یعنی علائم گرافیکی که در کل جهان استفاده می‌شود مانند علائم راهنمایی و رانندگی تماماً از چپ خوانده می‌شوند.

(۷) پیوسته‌نویسی و جدانویسی کلمات مرکب که در اکثر موارد به صورت سلیقه‌ای عمل می‌شود مانند تنوع استفاده از «می» چسبان و غیر چسبان و یا تنوع نحوه به کار بردن «علامت‌های جمع «ها، ان، جات» ، هم، هیچ، که، (ضمایر شخصی متصل مان، تان، شان)، شناسی، را، چه، چون، تر، ترین، بی (پیشوند نفی)، به، ای (نشانه ندا)، آن و این» در کلمات به صورت پیوسته و یا جدا گانه: (آنچه ، آن چه)، (همچنانکه، همچنان‌که) ؛ (جنابعالی، جناب‌عالی)؛ (هیچکس، هیچ‌کس)؛ (میتواند، می‌تواند)؛ (آن‌ها، آنها) در این مورد کلماتی که پیشوند و یا پسوند دارند نیز در شکل‌های مختلف نوشته می‌شوند. برخی از کلمات در دو شکل متصل‌نویسی و منفصل‌نویسی به دو شکل مختلف ظاهر می‌شوند، مانند «علاقمند و علاقه‌مند؛ اندیشمند و اندیشه‌مند». مصدرها و فعل‌های مرکب و اسم‌های مشتق از آنها نیز به دو صورت متصل و منفصل نوشته می‌شوند مانند «نگه‌داشتن و نگهداشتن». در جستجوی مطالب از اینترنت این مورد تولید اشکال می‌کند چنانکه جستجوی «هیچ‌کس» نتایج متفاوتی را با جستجوی «هیچکس» می‌آورد و یا جستجوی «کتاب‌شناسی» و «کتابشناسی» در موتور جستجوی گوگل نتایج متفاوتی را ارائه می‌کند. این گونه کلمات با این که در خواندن متن اشکال کمی به وجود می‌آورند و هر آشنای به زبان فارسی به راحتی می‌تواند آن را بخواند اما در فن‌آوری امروزه و تجزیه و تحلیل کلمات به کمک رایانه اشکال اساسی تولید می‌کند و شاید اگر قاعده‌ای جامع و مانع برای آن وضع گردد، بتوان گفت بزرگ‌ترین مشکل خط فارسی حل شده است. منظور این که، برای مثال خواندن سه کلمه «بی‌حوصلگی، بیحوصلگی، بی‌حوصله‌گی» مشکلی ایجاد نمی‌کند. اما در محیط الکترونیکی و شبکه اینترنت برای بازیابی این کلمه بایستی برای تمام اشکال این کلمه، جستجو را انجام دهیم، البته اگر آگاهی از تمام اشکال نوشتاری آن داشته باشیم.

(۸) سی و دو حرف الفبای فارسی همراه با چهار علامت مد، همزه، تنوین، تشدید به ۱۳۰ شکل مختلف ظاهر می‌شوند و تفاوت این اشکال در اتوماسیون خط فارسی تولید اشکال می‌کند. « تنوع و تعدد نویسگان، یادگیری زبان و خط فارسی را برای آموزگار و آموزنده دشوار و برای نوآموز توان‌فرسا می‌سازد. تعداد زیاد نویسگان در رابطه با اتوماسیون زبان توسط رایانه مشکلاتی در خصوص تعداد و ترتیب قرار گرفتن نویسگان در جداول کد ایجاد می‌نماید و طراحان کد در جای دادن این تعداد نویسه در جداول با مساله کمبود جا رو به رو هستند. هر چند که مشکل جا با کد ۱۶ بیتی حل شده است اما مسایل دیگری همچنان باقی می‌مانند که احتیاج به برطرف شدن دارند» [۸]

(۹) نوشتن ک و گ (ک گ ک گ ک) در اشکال مختلف نیز باعث سردرگمی و عدم جستجوی صحیح می‌شود.

(۱۰) در اغلب اوقات یک فاصله اضافی معنی متفاوتی و یا متضادی را می‌دهد (مثل مادر ، ما در).

(۱۱) سه کرسی مختلف برای حرف‌های مختلف الفبا باعث می‌شود که در مقایسه با اکثر زبان‌ها تعداد سطرهای هر صفحه به مراتب بیشتر گردد چون برخی حروف روی خط کرسی قرار می‌گیرند و برخی پائین خط کرسی و برخی بالای خط کرسی مثل (ا ب م)

(۱۲) از آنجائیکه حروف در نوشتن غالباً به صورت چسبیده و پیوسته نوشته می‌شوند و این امر تشخیص حرف به حرف نوشته به وسیله رایانه را، دچار مشکل می‌کند.

(۱۳) در او. سی. آر. فارسی هم چنین اعداد نیز مشکل ساز هستند چنانچه صفر در فارسی یک نقطه کوچک است که می‌تواند رایانه را به اشتباه

بیاندارد و نیز اعداد ۱ و ۲ و ۳ بسیار شبیه هم هستند و تفاوتشان در یک دندانه کوچک است.

۱۴) تنوع املاتی یا تنوع در رسم الخط بعضی از کلمات که همه شکل‌های آن نیز درست است مانند (اناق و اطاق) و یا (امپراتور و امپراطور). و کلماتی که فقط یک شکل آنها صحیح می‌باشد ولی شکل ناصحیح آن نیز زیاد استفاده می‌شود مانند «ذغال و زغال؛ خوشنود و خشنود». البته این جدای از تنوع در مفهوم کلمات است که در دیگر زبان‌ها نیز وجود دارد، یعنی برای بعضی از مفاهیم ممکن است کلمات متنوعی استفاده بشود. مانند کامپیوتر و رایانه.

۱۵) بکار بردن همزه درصورت‌های مختلف مانند (مساله، مسئله)؛ (مسئول، مسوول)

۱۶) استفاده از «ا» و «آ» به جای یکدیگر مانند (فرایند و فرآیند).

۱۷) شکل‌های مختلف ضبط نام‌های بیگانه در فارسی: ورود واژه‌های بیگانه معمولاً از راه ورود پدیده‌های فرهنگی نو در عرصه‌های مختلف فنی، علمی، اجتماعی، سیاسی و هنری و ... و یا از طریق افراد دو زبانه انجام می‌گیرد که به قرض‌گیری زبان معروف است و کم و بیش در تمام زبان‌ها وجود دارد. واژه‌های بیگانه اغلب برای پر کردن خلاء واژه‌های علمی و یا ارتباطی سودمند هستند، اما وجود آنها مسائلی از قبیل چگونگی ضبط آنها در زبان قرض‌گیرنده را به وجود می‌آورد. برای ضبط واژه‌های قرضی به سبب اختلاف فاحش نشانه‌های الفبای فارسی با نشانه‌های الفبای خارجی مشکلات جدی وجود دارد. از جمله این که الفبای فارسی آوانگار نیست و به همین جهت در ضبط دقیق تلفظ واژه‌های زبان فارسی نیز ناتوان است و این ناتوانی در ضبط واژه‌های بیگانه به مراتب بیشتر است و این که در مورد برگردان اسامی خارجی به خط فارسی قاعده خاصی وجود ندارد و هر کس بنا بر سلیقه و ذوق خود این کار را انجام می‌دهد که در نتیجه یک کلمه واحد به صورت‌های مختلف نوشته می‌شود. برای مثال (اتومبیل و اتوموبیل)؛ (کلسیم، کلسیوم، کالسیوم) و یا اسم Franklin به صورت (فرانکلین، فرانکلن، فرنکلین، فرنکلن) ضبط شده است. خانم صدیق بهزادی این مشکلات را به سه دسته تقسیم کرده است:

الف) نام‌هایی که در برگردان آنها هم‌خوان‌ها ایجاد مشکل می‌کنند.

ب) نام‌هایی که در برگردان آنها واژه‌های ساده مشکلاتی را به وجود می‌آورند.

ج) و سوم نام‌هایی که در برگردان آنها مشکل اصلی مربوط به واژه‌های مرکب است [۹].

۱۸) استفاده یا عدم استفاده از «ی» در کلمات مختوم به «الف» مانند (موسی و موسا).

۱۹) استفاده یا عدم استفاده از «ء» برای کلمات مختوم به های بیان حرکت در حالت مضاف مانند (خانه مسکونی و خانه مسکونی و یا خانه مسکونی).

۲۰) استفاده یا عدم استفاده از اعراب برای کلمات.

۲۱) انواع مختلف جمع برای یک واژه مفرد؛ به عنوان مثال جمع بستن یک واژه با علایم جمع فارسی و علایم جمع عربی و نیز جمع بستن بی قاعده (جمع مکسر)، استفاده از جمع جمع، مانند (معلم، معلمین، معلمان، معلم‌ها).

۲۲) تنوین‌های زبان عربی نیز از جمله دشواری‌های رعایت اصل هم‌خوانی نوشتاری و گفتاری هستند.

۲۳) در نگارش یاء وحدت یا نکره در آخر کلماتی که به هاء مختفی یا غیر ملفوظ ختم می‌شوند سه نوع املاء دیده می‌شود. (خانه‌ای، خانه‌یی،

خانه).

۲۴) کلمه‌های عربی در شکل‌های گوناگون در زبان فارسی نوشته می‌شوند. (مبدا، مبداء)؛ (ابتدا، ابتداء)؛ (نسبتاً، نسبته، نسبتاً) و

۲۵) ناتوانی خط فارسی در نشان دادن تلفظ واژه‌های ایران باستان و میانه و گویش‌ها و لهجه‌های ایرانی و واژه‌های بیگانه حتی با نشانه‌ها.

۲۶) وجود دندانه‌های متعدد در کلمات خواندن کلمات و به خصوص در اوستا. آر. فارسی ایجاد اشکال می‌کند مانند کلمات: نشستن و استنشاد.

۲۷) حروف فارسی غالباً مشابه‌اند و با اندکی غفلت به جای هم نوشته می‌شوند و مطلب را به کلی دگرگون می‌کنند مانند (در، رد، ور).

• زبان و خط فارسی در اینترنت :

حجم اطلاعات به زبان فارسی در روی اینترنت در اشکال مختلف آن به سرعت رشد کرده است. در حال حاضر توسعه وبلاگ‌های فارسی و سایت‌های علمی و تبلیغاتی و دانشگاهی به زبان فارسی باعث شده است که جایگاه زبان فارسی تا حد زبان اول ارتباطات اینترنتی نزد ایرانیان و فارسی‌زبانان در سراسر جهان ارتقا یابد. شاید بتوان گفت که اولین مرجع وبلاگ‌نویسی فارسی با انتشار راهنمای ساخت وبلاگ فارسی آغاز شده است. بدون شک دومین موج نیز با شروع به کار سایت پرشین بلاگ که امکان راه‌اندازی وبلاگ برای کاربران فارسی زبان را با سهولت بیش‌تری فراهم می‌کند آغاز شده است. اما پیامد قابل توجه دیگری که رشد وبلاگ‌نویسی در ایران داشته است پیدایش سایت‌های اینترنتی فارسی زبانی است که صاحبان وبلاگ‌ها ایجاد کرده‌اند و این خود موج جدیدی از گسترش کاربرد اینترنت در جامعه ایران به حساب می‌آید. اکنون روی آوردن برخی از روزنامه‌نگاران ، پژوهشگران ، دانشجویان و به وب فارسی و استفاده از منابع خبری و علمی و آن موجب تقویت نقش رسانه‌ای وب فارسی شده است.

پدیده دیگری که باعث گسترش زبان و خط فارسی در اینترنت شده است ایجاد کتابخانه‌های دیجیتالی فارسی در شبکه جهانی است، با این که از شکل‌گیری کتابخانه‌های فارسی در شبکه جهانی مدت زیادی نمی‌گذرد با این حال به سرعت در حال رشد و گسترش است. شماری از این کتابخانه‌ها در پایگاه‌های اینترنتی شکل گرفته‌اند و بسیاری وبلاگ‌هایی هستند که برای این کار راه‌اندازی شده‌اند. از ویژگی‌های این کتابخانه‌ها این است که هیچ یک جنبه تجاری ندارند و نیز به جز عده معدودی اکثر کتابخانه‌ها کوشیده‌اند جانب بی‌طرفی را رعایت کرده و از اعمال سلیقه شخصی پرهیز کنند. آنچه در بسیاری از کتابخانه‌های مجازی فارسی در دسترس است تنها شامل کتاب نیست بلکه نوشته‌هایی اعم از داستان ، مقاله، تک نگاشت و نیز در میان مجموعه‌ها دیده می‌شود. هم چنین است آثاری که احتمالاً هیچ گاه چاپ کاغذی ندارند و البته وجود کتاب‌هایی که مدت‌هاست نایاب‌اند و مجال انتشار دوباره نیافته‌اند و یا آثاری که امروز به دلایلی بازچاپ آن‌ها مقدور نیست از جاذبه‌های کتابخانه‌های مجازی‌اند. در اینجا شماری از این کتابخانه‌ها ذکر می‌شوند: پایگاه اینترنتی کتاب‌های رایگان فارسی، پایگاه اینترنتی بانی تک، کتابخانه مجازی داستان‌های فارسی، آوای آزاد، پایگاه اینترنتی خوابگرد، کتابخانه دوات، پایگاه اینترنتی سخن، وبلاگ کتابخانه هرمس، پایگاه اینترنتی گفتمان، پایگاه تاریخ و فرهنگ ایران زمین، پایگاه مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل البیت، کتابخانه پایگاه اینترنتی حوزه، پایگاه اینترنتی امام علی (ع)، پایگاه اینترنتی کتابخانه دیجیتال و که لازم به ذکر است غلبه با کتاب‌های دو حوزه ادبیات و دین است. [۱۰]

کاربران به دلایل مختلفی از قبیل " دسترسی آسان و ارزان به حجم عظیم اطلاعات ، عدم نیاز اطلاعات یافته شده از اینترنت به تایپ مجدد ، دسترسی سریع و اطلاعات جدید، صرفه‌جویی در وقت و مهم‌ترین دلیل، عدم تسلط اکثر کاربران به زبان انگلیسی " که زبان غالب بر اینترنت است"

به دنبال اطلاعات فارسی از اینترنت هستند. گسترش زبان و انبوهی از نوشتارها ایجاد می‌کند که خط ضابطه داشته باشد و از سوی دیگر پیشرفت فن‌آوری و پیدایش اینترنت خواستار ضابطه و قانونمندی است. اطلاع‌رسانی که جنبه بینالمللی پیدا کرده است بدون دستورخطی سامان یافته و نظاممند میسر نیست و دست‌کم دشواری‌ها می‌آفریند. در حال حاضر وبلاگ‌های فارسی مقام دوم یا سوم را در جهان دارا می‌باشد. به نظر دکتر آشوری "اگر زبان فارسی به همین صورت بیدقت در اینترنت به کار رود در سطح زبانی برای تفنن باقی خواهد ماند و کمتر حرفی جدی به این زبان زده خواهد شد. آینده زبان فارسی در اینترنت بستگی به این دارد که نویسندگان فارسی تا چه حد کار خود را جدی بگیرند و این زبان را بازسازی کنند که از لحاظ قدرت بیان و دقت مفاهیم و استواری ساختار دستوری به زبان انگلیسی نزدیک شود." [۱۱]

نبود استاندارد ثابت رسم الخط فارسی موجب این شده است که به تعداد صفحات وب فارسی سبک و سیاق نگارش به کار رفته باشد لکن می‌توان چنین ارزیابی نمود که اکثر وب‌های فارسی در برخی خصوصیات مشترک می‌باشند از جمله این که نگارش برخی از آن‌ها زبان غیر رسمی و محاوره‌ای می‌باشد و به خصوص در متون علمی اغلب واژه‌های بیگانه به دفعات استفاده می‌شود. رسمالخط مورد استفاده نیز متفاوت و سلیقه‌ای است و برخی از آن‌ها غلط‌های تایپی و نگارشی فراوانی دارند و این خصوصیات، اغلب به جهت محدودیت‌های محیط الکترونیکی و عدم تطابق رسم الخط فارسی با آن می‌باشد که نمایه‌سازی و سپس جستجو به این زبان را با دشواری‌هایی رو به رو می‌سازد. با توجه به این نکته که اطلاعات ارزشمند فراوانی در اینترنت وجود دارد و اینترنت با شتابی فراوان به یک منبع اطلاعاتی ممتاز تبدیل شده است. موتورهای جستجو به عنوان یکی از اساسی‌ترین دروازه‌های ورود به منابع اینترنتی دارای ضعف‌هایی هستند. که می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- در یک مجموعه از یافته‌های بازیابی شده مدخل‌های تکراری فراوانی ملاحظه می‌شود.
- نتایج غیر قابل پیشبینی هستند.
- نتایج چه بسا گمراه کننده باشند؛ ممکن است جستجویی در یک موتور کاوش نتیجه‌های نداشته، ولی در موتور دیگر دارای یافته‌های فراوان باشد.
- موتورهای کاوش محتویات پایگاه‌های اطلاعاتی خودشان را نشان نمی‌دهند و از معیارهایی که برای گنجاندن یک مدرک در فایل‌هایشان دارند حتی شرحی ارائه نمی‌کنند.
- مهار واژگانی وجود ندارد و قواعد نقطه‌گذاری و بزرگنویسی نیز استاندارد نیست.
- بدون بررسی عملی هر عنصر، اغلب نمیتوان میزان ربط و رابطه‌ها را تحلیل کرد. یعنی اطلاعات کافی در مدخل نمایه نیست تا فرد بتواند دست به انتخاب بزند. [۱۲]

- عدم توان موتورهای جستجو در تمایز میان مدارکی که توسط فرد الف نوشته شده و مدارکی که در باره فرد الف نوشته شده است.

- منابع قابل توجهی در شبکه وب وجود دارند که توسط موتورهای جستجو نمایه نمی‌شوند. به این بخش از وب اصطلاحاً وب نامرئی می‌گویند. "وب نامرئی بخش بزرگی از وب است که موتورهای جستجو آن‌ها را نمایه نمی‌کنند یا نمیتوانند نمایه کنند و عبارتند از: سایت‌های دارای رمز عبور، فایل‌های پی. دی. اف از متون آرشیو شده، ابزارهای تعاملی نظیر ماشین حسابها و برخی از واژه‌نامه‌ها و همچنین بعضی از پایگاه‌های اطلاعاتی، منابع محافظت شده از طریق اسم کاربر و گذرواژه، منابع و صفحات وب بدون پیوند و صفحات افزون بر حداکثر تعداد صفحات قابل مرور" [۱۳].

جستجوی اطلاعات در اینترنت به دو روش می‌تواند صورت گیرد یکی استفاده از جملات زبان محاوره‌ای است و دیگری بکارگیری کلمات کلیدی. در

روش استفاده از جملات زبان محاوره‌ای که اغلب به کاربران تازه‌کار پیشنهاد می‌گردد، مورد سوال خود را در قالب یک جمله سوالی مطرح می‌سازند. یکی از عیب‌های بزرگ این روش تعداد نتایج جستجوی زیادی است که بازگردانده می‌شود. به همین دلیل این روش توسط کاربران حرفه‌ای و حتی توسط همه، کمتر استفاده می‌شود. اما چنانچه از این روش استفاده بشود بایستی سعی در انتخاب بهترین نوع جمله بشود و توصیه می‌شود در انتخاب یک یک کلمات لحظه‌ای درنگ نموده و با ظرافت خاصی جمله نهایی را مطرح نمود.

یکی از کاراترین و مقتدرترین روشهای جستجوی اطلاعات در دنیای وب استفاده از واژه‌هایی است که اصطلاحاً کلمات کلیدی نامیده می‌شوند. اغلب کاربران حرفه‌ای و جستجوگران ورزیده دنیای اینترنت می‌توانند با طرح بهترین کلمات کلیدی و بکار بستن قوانین ترکیب آن‌ها با هم برای نیازهای اطلاعاتی خود پاسخی در خور بیابند. در این روش توصیه‌های زیر برای انتخاب کلمات کلیدی و نیز جستجوی دقیق و مفید پیشنهاد می‌شود:

- حتی‌المقدور سعی شود کلمات کلیدی از میان اصطلاحات منحصر به فرد و اسامی خاص انتخاب بشود.
- حتی‌المقدور از آوردن کلمات عمومی که عناوین بسیاری را در زیر مجموعه خود شامل می‌شوند جداً خودداری کنید.
- همیشه اسم شخص یا نام شی یا هر چیز دیگری را که مد نظر دارید بطور کامل وارد کنید.
- دقت کنید که اگر موتور جستجو میان حروف بزرگ و کوچک تفاوتی می‌گذارد، این مسئله را در طرح کلمات کلیدی خود مد نظر داشته باشید.
- در نظر داشته باشید اگر نتیجه جستجو صفر بود به احتمال زیاد می‌تواند از یک اشتباه ناپیچی باشد.
- اگر املای صحیح و کامل کلمه‌ای را نمی‌دانید از کارکتر جانشین که اغلب * و یا ؟ است استفاده کنید.
- اگر یک کلمه کلیدی را برای طرح دقیق و تمام و کمال یک مورد جستجو کفایت نمی‌کند از تکنیک‌های جستجوی عبارتی، استفاده از اپراتورهای جبر بولین (AND, OR, NOT) استفاده کنید. جستجوی عبارتی یکی از مهم‌ترین و قدرتمندترین امکانات جستجو در اغلب موتورهای جستجو می‌باشد و می‌توان یک عبارت یا جمله مشخص را به همان ترتیبی که کلمات وارد شده‌اند مورد جستجو قرار داد. برای این روش جستجو عبارت مورد نظر را داخل گیومه "" بگذارید
- استفاده از عملگر and : AND به مفهوم "و" برای محدود کردن دامنه جستجو از طریق ترکیب کلیدواژه‌های مختلف به کار می‌رود و برای ترکیب کلیدهای جستجو زمانی که برای شما مهم است که دو یا چند کلمه کلیدی حتماً وجود داشته باشد و علامت آن در پایگاه‌های مختلف به صورت استفاده از عبارت and ، استفاده از ، انتخاب عبارت all the word از منو، انتخاب عبارت (and match on all words) بوسیله کلیک کردن بر روی دکمه‌های رادیویی می‌باشد.
- استفاده از عملگر OR: اپراتور OR به مفهوم "یا" و برخلاف عملگر AND باعث گسترش دامنه جستجو و بازیابی اطلاعات بیش‌تر شده برای ترکیب کلیدواژه‌های جستجو زمانی که انتظار دارید تنها یک، دو یا چند کلمه کلیدی حضور داشته باشند و علامت آن استفاده از عبارت or، نحوه اجرای ساده و معمولی آن، انتخاب عبارت any of the words از منو، انتخاب عبارت (or match on any words) با کلیک بر روی دکمه های رادیویی می‌باشد. یکی از کاربردهای مهم این عملگر پوشش مفاهیم یا اصطلاحات مترادف، مرتبط، یا با املاهای متفاوت می‌باشد.
- استفاده از عملگر NOT : اپراتور Not به مفهوم "نه" و یا به جز که در این صورت تمامی جواب‌های بازگشتی که حاوی عبارت یا کلمه کلیدی

- هستند حذف خواهند گردید و برای اجرای آن تنها کافیسست که not را قبل از عبارت یا کلمه کلیدی مورد نظران با یک فاصله بیاورید.
- استفاده از کوتاه‌سازی [۱۴] کلید واژه‌ها: این تکنیک به ما امکان می‌دهد که با وارد کردن بخشی از یک کلیدواژه بتوانیم مشتقات مختلف آن را نیز در فرآیند جستجو بازیابی کنیم. اکثر موتورهای جستجو این تکنیک را با استفاده از علامت ستاره (*) ارائه می‌دهند. یکی از مشکلات استفاده از این تکنیک این است که باعث بازیابی اطلاعات غیرمرتبط و ناخواسته زیادی می‌شود.
 - استفاده از عملگر نزدیک‌یابی [۱۵]: در بسیاری از موارد استفاده از عملگر and باعث بازیابی اطلاعاتی شود که برای ما مفید نمی‌باشد، به این دلیل که این عملگر کلیدواژه‌ها را در هر کجای متن که باشند بازیابی می‌کند. در این موارد استفاده از تکنیک نزدیک‌یابی می‌تواند از ریزش کاذب اطلاعات و یا بازیابی اطلاعات غیر مرتبط جلوگیری نماید. همه موتورهای جستجو قابلیت استفاده از این تکنیک را ندارند ولی به عنوان مثال در موتور جستجوی آلتاویستا می‌توان با استفاده از عملگر NEAR از این تکنیک استفاده نمود.
 - جستجوی ترکیبی با استفاده از پرانتز: این تکنیک یکی از مهم‌ترین تکنیک‌های جستجو می‌باشد که به وسیله آن می‌توان تا حدود زیادی از بازیابی موارد غیر مرتبط در محیط وب جلوگیری کرد. در این روش می‌توان از همه عملگرهای جستجو که در بالا گفته شده یک‌جا استفاده کرد و آن‌ها را با هم‌دیگر ترکیب نمود.
 - جستجوی کلیدواژه در عنوان صفحات وب: این تکنیک با این پیش فرض که عنوان یک صفحه وب تا حدود زیادی نمایانگر محتوای اطلاعات موجود در آن است به جستجوی واژه‌های کلیدی در عنوان سایت‌ها می‌پردازد. علامت آن در موتورهای جستجو متفاوت است ولی اغلب موتورهای جستجو از طریق فهرست انتخابی و یا گزینه‌های دیگر این امکان را فراهم می‌آورند.
 - جستجوی حوزه سایت‌ها: با توجه به این که به صورت قراردادی هر کشوری حوزه خاصی در محیط وب دارد، قابلیت جستجوی حوزه سایت‌ها به ما این امکان را می‌دهد که فرایند جستجو را به حوزه خاصی نظیر سایت‌های وب ایران (ir) و یا سایت‌های وب سازمان‌های غیر انتفاعی (org) محدود کنیم. دستورات استفاده از این تکنیک در موتورهای جستجو مختلف می‌باشد.
 - محدود کردن جستجو به زبان‌های مختلف؛ باعث می‌شود نتایج جستجو به زبان‌های دیگر آورده نشود و انتخاب مطلب مورد نظر آسان‌تر است.
 - محدود کردن جستجو به تاریخ انتشار منابع در وب: تاریخ انتشار یا به اصطلاح روزآمدی مطلب به خصوص در منابع علمی اصل مهمی است و این‌گونه محدودیت باعث می‌شود بنا به نیاز کاربر جدیدترین و یا قدیمی‌ترین منبع بازیابی بشود.
 - جستجوی رسانه‌های مختلف: موسیقی، عکس، ویدئو: زمانی که فقط نوع خاصی از رسانه مورد نیاز است به عنوان مثال زمانی که به عکس یک شخصیت نیاز داریم، جستجو در میان عکس‌ها باعث می‌شود نتیجه جستجو شامل اطلاعات دیگری در مورد آن شخصیت نباشد.
 - جستجوی صفحات با فرمت‌های مختلف: PDF, Word, MP۲, MPEG, ...: زمانی که فرمت خاصی مورد نظر است می‌توان از این تکنیک استفاده کرد. به عنوان مثال اگر مایل باشیم منبع بازیابی شده در فرمت PDF باشد، این تکنیک می‌تواند مفید باشد.
 - آگاهی از پیش‌فرض‌های جستجو در موتور جستجو: با توجه به این که هر موتور جستجو برای ترکیب واژه‌ها یک پیش‌فرض دارد و اگر از هیچ گونه عملگری استفاده نشود، کلیدواژه‌ها را به صورت پیش‌فرض با یکی از عملگرهای جبر بولی ترکیب می‌کند؛ آگاهی از این پیش‌فرض موتورهای جستجوی مختلف مهارت ما را در جستجو بالا می‌برد.

• وب نامرئی: وب نامرئی به دو دلیل کمی و کیفی اهمیت دارد کمی از این نظر که موتورهای جستجو فقط قادر هستند حدود ۱۶ درصد از اطلاعات موجود در اینترنت را بازیابی کنند و اندازه وب نامرئی تقریباً ۵۰۰ برابر وب مرئی است و کیفی از این نظر که منابع اطلاعاتی موجود در وب عمیق معمولاً ارزشمند و مفید هستند و در بسیاری از موارد پاسخگوی نیاز کاربران میباشند. آشنایی با ابزارهایی که برای شناسایی منابع وب نامرئی به وجود آمدهاند و کاربران را به سایتهای مناسب راهنمایی میکنند، باعث دسترسی به این بخش عظیم از اطلاعات مفید و ارزشمند میشود. مثل سایت Invisibleweb که فهرستی از منابع نامرئی را و سایت Completeplanet که فهرستی از تقریباً ۴۰۰۰۰ پایگاه اطلاعاتی وب نامرئی را ارائه میدهد. [۱۶]

• راهبرد جستجو در اینترنت

جستجو عبارت از جستجو در منابعی مشخص با استفاده از کلیدواژهها و عبارتهای خاص در حوزههای موضوعی ویژه است. طراحی نظاممند مراحل انجام یک جستجو را راهبرد جستجو میگویند به نظر پائو «راهبرد جستجو عبارت است از فرایندی که از طریق آن فایلی مورد جستجو قرار میگیرد تا مدارک متناسب با نیاز کاربر شناسایی شود. این مدارک بر اساس مجموعه‌ای از معیارهایی که شخص متقاضی مطرح می‌کند بازیابی می‌شود» [۱۷] هر فرایند جستجو می‌تواند به مراحل ارائه درخواست دقیق، انتخاب منابع اطلاعاتی مناسب، آماده کردن جستجو و اجرای جستجو تقسیم شود. بر خلاف منابع نمایه‌سازی شده در پایگاه‌های اطلاعاتی کتاب‌شناختی؛ مدارک در اینترنت از طریق واژگان کنترل شده قابل بازیابی نیستند. بنابراین جستجوگر برای بازیابی باید بر فنون خاص اینترنت متکی باشد. نخست آگاهی از ابزارهای مختلف جستجو در اینترنت و در ادامه انتخاب یکی از این ابزار برای جستجوی اطلاعات مورد نیاز می‌باشد. هزاران موتور جستجو، صدها ابرموتور جستجو و راهنماهای موضوعی وب و پایگاه‌های تخصصی وجود دارد و انتخاب درست ابزار جستجو در ابتدای کار جستجو می‌تواند یک جستجوی موفق را باعث گردد. در زیر چند معیار برای انتخاب ابزار جستجو آورده می‌شود:

- اگر در جستجوی اطلاعات خاصی باشید بهتر است از موتورهای جستجو استفاده کنید.
- اگر در جستجوی یک واژه مبهم یا منحصر به فرد هستید از ابرموتورهای جستجو استفاده نمایید.
- اگر در جستجوی اطلاعات عمومی روی موضوعات عام هستید از راهنماهای موضوعی وب استفاده کنید.
- اگر در حال جستجوی اطلاعات علمی هستید از کتابخانه‌های مجازی استفاده کنید.
- اگر در جستجوی آخرین اطلاعات یا برای تغییر پویای فهرست مطالب، آخرین خبرها، راهنماهای دفتر تلفن، دسترسی به زمان پروازهای هوایی و غیره هستید از پایگاه‌های تخصصی استفاده کنید. [۱۸]

برای جستجوی اطلاعات از اینترنت چهار شیوه وجود دارد شیوه نخست دسترسی به اطلاعات از طریق نشانی پایگاه اطلاعاتی مورد نظر بر روی اینترنت (URL) است، که در این صورت نشانی پایگاه اطلاعاتی در سطر نشانی برنامه مرورگر وب تایپ می‌شود و برنامه مرورگر وب مراجعه کننده را به وب سایت آن نشانی هدایت خواهد کرد. اما اگر فقط یک حرف یا علائم نقطه‌گذاری از قلم بیفتد، برنامه مرورگر نخواهد توانست آن پایگاه را باز نماید. روش دوم دنبال کردن لینک‌های موجود در صفحات وب است که کاربران را از صفحه‌ای به صفحه دیگر هدایت می‌کند. این سهولت دسترسی به منابع در وب از امتیازات بزرگ آن است و برای کاربران امکان مرور سریع و آسان در منابع مختلف را فراهم می‌کند. روش سوم بازیابی

گزینشی اطلاعات است که در آن در واقع به جای آنکه کاربران شخصا در جستجوی اطلاعات مورد نظر باشند، موضوعات مورد نیاز خود را به سیستمهای بازیابی گزینشی می‌سپارند و سپس در طول زمان، اطلاعات دریافتی جدید توسط سیستم برای آنها به طور خودکار ارسال خواهد شد.

چهارمین روش که در واقع معمولترین و متداولترین راه بازیابی اطلاعات در وب است استفاده از موتورهای جستجو است. هنگام جستجو باید دقت کرد که موتور جستجو به طور معمول هوشمند نیست و معمولاً به دنبال کلیه کلیدواژه‌هایی که شما به دستگاه داده‌اید بدون توجه به معنای آنها می‌گردد.

• نکات کلیدی جستجو به زبان فارسی

برای جستجوی مطالب فارسی طبق گفته‌های پیشین چنانچه آدرس سایت به خصوصی که در زمینه موضوعی مورد نظر ما فعالیت می‌کند را داشته باشیم؛ می‌توان مستقیماً به آن سایت رفته و از مطالب آن استفاده نمود. به عنوان مثال سایت تخصصی برنامه‌نویس مطالب مفیدی در زمینه رایانه و علوم وابسته، به ما ارائه می‌دهد و یا سایت عمران در زمینه موضوعی عمران فعالیت می‌نماید و نیز سایت‌های انجمن ریاضی در زمینه ریاضی، سایت انجمن فیزیک ایران در زمینه فیزیک، سایت انجمن روانشناسی ایران در زمینه روانشناسی و علوم تربیتی فعالیت می‌نمایند، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران با دارا بودن پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف مخصوصاً پایگاه پایان‌نامه‌ها می‌تواند مورد استفاده متخصصین تمام رشته‌ها گردد. ولی چنانچه امکان استفاده از این سایت‌ها نباشد و یا آدرس این سایت‌ها را نداشته باشیم بایستی مطلب مورد نظر خود را بوسیله یکی از موتورهای جستجو پیدا بکنیم.

انتخاب موتور جستجو عامل مهمی در فرایند جستجو است. در حال حاضر ابزارهای کاوش مختلفی در ایران ظهور پیدا کرده‌اند. لیکن ابزارهای جستجویی که امکان جستجوی اطلاعات به زبان فارسی را در اختیار قرار می‌دهند، محدودند. از طرف دیگر، امکانات و قابلیت‌های آنها برای بازیابی موثر و مناسب اطلاعات متغیر هستند. برخی از ابزارهای کاوش با امکانات جستجوی فارسی عبارتند از: ان.پی. ایران NPiran ، ایران‌هوو Iranhoو ، ایران‌مه‌ر IranMehre ، پارسیک Parseek ، گوگل Google.

در بین ابزارهای کاوش فوق ، تنها موتور کاوش گوگل دارای برنامه‌ریزی به منظور شناسایی و نمایه‌سازی صفحات یا سایت‌های وب به زبان فارسی و نمایه‌سازی خودکار میباشد و قادر است صفحات فارسی را در قالب یونی‌کد شناسایی و در پایگاه خود نمایه کند و سایت پارسیک نیز از پایگاه گوگل برای جستجو و بازیابی اطلاعات استفاده میکند. به تعبیر دیگر، چهار ابزار کاوش دیگر توسط نمایه‌سازی انسانی اداره می‌شوند و از این لحاظ راهنمای موضوعی تلقی می‌شوند و انسان، فرآیند شناسایی، بررسی و نمایه‌سازی سایت‌ها یا صفحات وب را بر عهده دارد. [۱۹]

معمولاً به جهت دامنه وسیع موضوعی و نیز صفحه به زبان فارسی گوگل اکثر کاربران از این موتور جستجو استفاده می‌نمایند. برای جستجوی بهتر توجه به نکات زیر ضروری به نظر می‌رسد:

با ترکیب چند واژه کلیدی مهم خیلی سریع می‌توانیم مطلب مورد نظر خود را بدست بیاوریم.

دقت در انتخاب کلید واژه‌ها به طوری که واژه‌های انتخابی بطور دقیق نماینده نیاز اطلاعاتی ما باشند کمک خواهد کرد تا از نتایج جستجوی گسترده‌ای که در اکثر موارد بار اطلاعاتی مفید ندارند دوری گزینیم.

استفاده از تکنیک جستجوی عبارتی که در آن عبارت جستجوی مورد نظر خود را داخل گیومه " می‌گذاریم و به این ترتیب به موتور جستجو می‌گوییم که مطلب مورد نظر ما بایستی عین این عبارت باشد، نیز در محدود کردن نتایج جستجو کمک فراوان می‌کند.

استفاده از انواع محدودگرهای زبانی، زمانی، مکانی، شکلی، و موضوعی و ... در جستجوی پیشرفته گوگل به ما در رسیدن سریعتر به مطلب مورد نظر کمک فراوانی می‌کند.

به علت این که منابع و اطلاعات موجود در اینترنت بوسیله افراد مختلف و بدون کنترل در شیوه‌های رسم‌الخط و بدون ویرایش صاحب‌نظران منتشر می‌گردد آشنایی با گونه‌های مختلف نوشتاری و املاهای مختلف یک واژه و یا یک مفهوم در زبان فارسی به ما کمک می‌کند که با جستجوی گونه‌های مختلف نوشتاری یک واژه یا یک مفهوم و استفاده از واژه‌های مترادف و متشابه و شکل‌های دیگر نوشتاری آن واژه و نیز استفاده از انواع شکل‌های جمع و مفرد یک واژه جامعیت جستجوی خود را بالا ببریم. به عنوان مثال برای جستجوی مطلبی در زمینه بتن بایستی آنرا به دو صورت «بتون» و «بتن» جستجو نمائیم تا به تمام مطالبی که در زمینه بتن می‌باشد دسترسی داشته باشیم و یا به عنوان مثال دوم برای جستجوی مطلبی در باره «آبگرمکن» برای دستیابی به همه اطلاعات موجود بایستی آن را به چهار شکل زیر بنویسیم «آب گرم کن، آب گرمکن، آبگرم کن، آبگرمکن» واضح است که هر کدام از این کلمات نتایج متفاوتی را در موتور جستجو بدست می‌دهد. «استاد، اساتید، استادان، استادها» «آمریکا، امریکا» «نیدروژن، هیدروژن» «آنلاین، پیوسته، درون خطی» از مثالهای دیگری هستند که جستجو به تمام این شکل‌ها جامعیت جستجوی ما را زیاد می‌کند و به ما در از دست ندادن مطالب مفید کمک می‌کند.

با استفاده از عملگرهای بولی، دقت جستجو را بالا برده و نتایج جستجوی کم و مفیدی را بدست بیاوریم.

▪ مترادفات: با استفاده از شکل‌های مختلف مترادفات موجود برای یک مفهوم و هم چنین شبه مترادفات و یا حتی گاهی کلمات متضاد مثل بی‌سواد و سوادآموزی در جستجو می‌توان جامعیت جستجو را بالا برد.

▪ اسامی مشهور و اسامی علمی: آگاهی از شکل‌های مختلف اسامی علمی و مشهور عامیانه و اسامی تجاری یک پدیده و یا وسیله و ... و استفاده از آنها می‌تواند جامعیت جستجو را بالا ببرد.

▪ با توجه به این که در اکثر وب‌ها از واژه خارجی یک کلمه به همان صورت و با همان الفبا استفاده می‌شود استفاده از شکل خارجی این لغات و واژه‌ها نیز می‌تواند جامعیت جستجوی ما را بالاتر ببرد.

با توجه به این که در برخی از سایت‌ها و نیز وبلاگ‌ها روش خاصی برای رفع مشکلات فارسی پیشنهاد کرده‌اند و واضح است که خودشان نیز از آن رسم‌الخط استفاده می‌کنند، آگاهی از این شکل‌های مختلف و جستجو به این شکل‌ها می‌تواند باعث جامعیت جستجو گردد. از این موارد می‌توان به حذف واو معدوله در برخی سایت‌ها و وبلاگ‌ها اشاره کرد که به عنوان مثال «خواهر» را به صورت «خاهر» می‌نویسند و یا حذف تنوین در برخی منابع که به عنوان مثال «عملاً» را به صورت «عملن» می‌نویسند.

در نهایت این که «در تشکیل صفحات وب فارسی، جای یک استاندارد حاکم بر عملکرد تالیف نویسندگان وب، خالی است. استاندارد که انتخاب بعضی کلمات دارای چندین رسم‌الخط و حتی انتخاب بعضی کلمات که بر مفاهیم متنوعی دلالت دارند را منحصر به فرد نماید و مولفان را از طرفی ترغیب به انتخاب گونه زبانی مناسب، برای تضمین کیفیت ارتباط و انتقال مؤثر پیام و از طرف دیگر موظف به حفظ سلامت زبان و رعایت

استانداردهای آن به عنوان یک وظیفه رسانه‌ای نماید. ایجاد و گسترش چنین استانداردی به عهده "فرهنگستان زبان و ادب فارسی" و با هماهنگی انجمن‌ها و شوراهای علمی یا صنفی انفورماتیک در ایران است. تعویق در تنظیم این استاندارد، با توجه به رشد روز افزون وب‌های فارسی زبان، هزینه‌های جبران ناپذیری در بر خواهد داشت.»

منبع: شهر سی دی

<http://vista.ir/?view=article&id=349658>

مهمترین معیارهای عمومی رابط کاربرهای مطلوب

• مقدمه

با اختراع ترانزیستور و رایانه، در اواخر قرن بیستم، جهان وارد عصر اطلاعات و ارتباطات شد. از مهمترین ویژگیهای این دوران، سر و کار داشتن با فناوری اطلاعات و رایانه‌هاست، به گونه‌ای که حیات اجتماعی بدون کاربرد رایانه‌ها غیرممکن به نظر می‌رسد. هر یک از ما انسانهای قرن حاضر، با هدفهای متفاوت نظیر: جستجو در پایگاه اطلاعاتی و فهرستهای همگانی، کار با نرم افزارهای متفاوت کاربردی و سیستم عاملی، گشت و گذار در اینترنت و برقراری ارتباط با دیگران، جستجو در نرم افزارهای کتابخانه‌ای و حتی بازیهای رایانه‌ای، میزان قابل توجهی از وقت خود را در مقابل رایانه می‌گذرانیم. این در حالی است که هر روز، شاهد افزایش حجم عظیمی از تولیدات تازه‌تر و جدیدتر انواع نرم افزارها، پایگاهها و از همه وسیع‌تر صفحات وب هستیم. به عنوان نمونه، بررسیهای آماری نشان می‌دهد تعداد وبسایتها از هر ۱۰۰۰۰ وبسایت در پایان سال ۱۹۹۴ به حدود ۲۸ میلیون وبسایت در ژانویه سال

۲۰۰۱ رسید که دسترسی به بیش از ۲ میلیون صفحه اطلاعاتی را میسر نمود (۱:۱).

به منظور ایجاد ارتباط و کار با هر یک از محیط‌ها و برنامه‌های رایانه‌ای و به طور کلی ایجاد ارتباط با رایانه، به محیطی نیاز است که این ارتباط را برقرار نماید که به عنوان «رابط کاربر» [۲] شناخته می‌شود. رابط در اصطلاح به معنای نقطه ارتباط بین رایانه و هر موجودیت دیگری است. رابط کاربر، این

تعریف را به ارتباط بین رایانه و انسان، خاص‌تر و محدودتر می‌کند (۲). طراحان برنامه‌های رایانه‌ای، این ارتباط را به عنوان روش مفیدی در نظر گرفته‌اند تا بیان کنند که چگونه یک کاربر توسط عناصر طراحی شده، کسب اطلاع می‌کند. رابط کاربر مطلوب می‌تواند بدین معنا باشد که عناصر طراحی شده توقعات کاربر را برآورده کرده است. رابط کاربر تنها پل ارتباطی بین انسان و نظام، برنامه رایانه‌ای و یا محیط وب است که در اولین گام بر روی صفحه رایانه مشاهده می‌شود. به همین دلیل، در سالهای اخیر به اهمیت این محیط پی برده شده و مورد توجه قرار گرفته است، زیرا رضایت و خشنودی کاربران و ایجاد تعامل بیشتر و بهتر بین کاربر و محیط‌های رایانه‌ای، به عنوان مهم‌ترین هدف در طراحی رابط کاربرها مدنظر قرار گرفته است. طبیعی است، حصول رضایت کاربر، مبتنی بر پاسخ به خواسته‌هایی است که هنگام برقراری ارتباط با محیط‌های رایانه‌ای از طریق رابط کاربر، مورد توجه واقع شود. به بیان دیگر، کسب رضایت کاربر تا حد بسیار زیاد به نوع برقراری ارتباطی وی با رابط کاربر، بستگی دارد. از سویی، با توجه به تنوع کاربران و تنوع محیط‌های رایانه‌ای، ممکن است هیچ رابط کاربری ایده‌آل به نظر نرسد و امکان رضایت همه کاربران فراهم نشود، اما شرکت‌های نرم‌افزاری مختلف و طراحان رابط کاربر، اصول و معیارهایی عمومی را مطرح کرده‌اند که به میزان قابل توجهی در جلب رضایت کاربران و ایجاد محیطی دوستانه و کاربرپسند مؤثر خواهد بود. در این مقاله، به این معیارها و ویژگیها پرداخته شده است.

• معیارهای عمومی رابط کاربر مطلوب

طراحان شرکت‌های متفاوت نرم‌افزاری از جمله «مایکروسافت»، «کالدرا» و دیگر طراحان رابط کاربر، بر این باورند که رابط کاربر مطلوب شرایطی را فراهم می‌کند که کاربر بتواند آنچه قصد انجام آن را دارد، به راحتی به رایانه منتقل کند. به نظر آنها، برقراری ارتباط شفاف بین رایانه و کاربر از مهم‌ترین اهداف در طراحی رابط کاربرهاست که در نهایت به رضایت کاربر می‌انجامد. بدین منظور، معیارهای زیر مورد توجه قرار گرفته است:

• ثبات [۳]

یک صفحه رابط با ثبات، به کاربر اجازه می‌دهد تا دانش و آموخته‌های قبلی خود را به کار گیرد (۱۳). به نظر فراری (Ferrari, ۲۰۰۵) یک محیط با ثبات، جو آشنایی را فراهم می‌کند که باعث یادگیری راحت‌تر کاربر می‌شود. شرکت مایکروسافت (۲۰۰۳) به عنوان نمونه به نسخه‌های متفاوت سیستم عامل ویندوز اشاره می‌کند که متداول و متعارف بودن شکل رابط کاربر در آنها رعایت شده است. کاربری که با طرز استفاده از یک صفحه ویندوز آشنا باشد، می‌تواند کار با صفحه‌های ویندوز دیگر را هم به راحتی فرا گیرد. منوها مثال خوبی بر این ادعا هستند. در اکثر صفحه‌های ویندوز، گزینه File در سمت چپ قرار می‌گیرد و بعد از آن به ترتیب Help، Tools، View، Edit قرار گرفته‌اند. ممکن است گفته شود کلمه Document بهتر از کلمه File می‌باشد و یا اینکه گزینه Help باید در ابتدا قرار گیرد. مانعی برای انجام این تغییرات وجود ندارد ولی با انجام آنها،

کاربر گیج می‌شود و قابلیت استفاده رابط کاربر کاهش می‌یابد، زیرا باید هنگام استفاده از صفحه ویندوزهای متفاوت، کمی درنگ و فکر کند تا مکان منوها و اسامی آنها را بیابد. مکان قرار گرفتن منوهای فرعی نیز حائز اهمیت است. کاربر انتظار دارد گزینه‌های فرعی Cut ، Copy و Paste را در زیرگزینه Edit بیابد. انتقال آنها به گزینه اصلی File ، باعث سردرگمی می‌شود. پس بهتر است از خط منشی‌های تثبیت شده پیروی نمود، مگر اینکه دلیل قاطعی برای تغییر آنها وجود داشته باشد. افزون بر این، ثبات و متداول بودن شکل و فرم صفحه، دخالت حافظه کاربر را تا جایی که ممکن باشد کم‌رنگ می‌کند. مندل (Mandel, ۲۰۰۳) در این زمینه معتقد است، نیاز برای بخاطرآوردن اسامی رکوردها و یا رسیدن به موضوعات مختلف مانند پوشه‌ها (Folders)، فضای زیادی را به ذهن کاربر اشغال می‌کند. اگر رابط کاربر، کاربر را ملزم کند همه اینها را به خاطر بسپارد، این اطلاعات در اکثر موارد در حافظه طولانی مدت شخص باقی نمی‌ماند و پس از مدتی به یاد آوردن آنها مشکل است. رابط کاربر باید تا حد ممکن دخالت حافظه را کم کند. یک رابط کاربر متداول، به حافظه کوتاه‌مدت کاربر اعتماد می‌کند.

• سادگی و وضوح [۴]

بهترین رابطان کاربر از طراحی ساده برخوردارند. طرحهای ساده، یادگیری و استفاده را آسان می‌کنند و به رابط کاربر، ثبات و استحکام می‌بخشند (۱۲). کاربر نباید به یکباره با حجم زیادی از اطلاعات روبرو شود، بلکه بهتر است مقدار زیادی از اطلاعات را به‌گونه‌ای جای داد که صفحه شلوغ به نظر نرسد (۴). به اعتقاد مندل، اکثر انسانها وقتی با حجم زیادی از اطلاعات روبرو می‌شوند، می‌ترسند. به نظر وی، رابط کاربر باید تلاش کند تا می‌تواند حضور اطلاعات را دوستانه جلوه دهد و آنها را پله پله و به صورت یک روند در نظر گیرد. در هر صورت، کاربر نباید ناگهان در دریایی از اطلاعات غوطه‌ور شود.

همچنین، رابط کاربری که از وضوح و شفافیت برخوردار باشد، تا حد بسیار زیادی از اشتباهات جلوگیری کرده، اطلاعات مهم و اساسی را برجسته و قابل مشاهده می‌نماید و کاربر را به سمت یادگیری و استفاده راحت‌تر، هدایت می‌نماید (۱۳). به نظر فراری، رمز وضوح و شفافیت رابط کاربر، در سادگی است.

• رهنمونی [۵]

کاربر باید همیشه آگاه و مطلع نگه داشته شود و بازخورد به سرعت آماده شود. همچنین، بازخورد باید با مورد مربوط تناسب داشته باشد. برای مثال اگر در قسمت جستجو، کاربر، کلیدواژه‌ای را وارد می‌کند و نتیجه صفر می‌آید، نظام به سرعت پیام می‌دهد: «مطمئن هستید دیکته را درست نوشته‌اید؟» یا «کلیدواژه خیلی عام است. از کلیدواژه خاص‌تری استفاده کنید» و اگر کاربر عملی انجام می‌دهد که قابل اجراست، پیام اخطاردهنده‌ای باید وی را آگاه کند (۱۳)(۶).

• زیبایی [۶]

هر عنصر دیداری که روی صفحه نمایش ظاهر می‌شود، توجه کاربر را جلب می‌کند. محیط نمایش باید به گونه‌ای باشد که کارکردن در آن، جالب باشد و به درک بهتر اطلاعات موجود در صفحه کمک کند. به عنوان نمونه، نوع قلم به کار رفته؛ بهتر است از نوع قلمهای آشنا برای کاربر و خوانا باشد (۱۳) (۸).

• گرافیک و ترکیب رنگها

در یک آزمایش رایانه‌ای، ۶ رابط کاربر متفاوت گرافیکی و غیرگرافیکی توسط «هاهو» و همکارانش (Hwa Hu [et al], ۱۹۹۹) به منظور سنجش تأثیر رابط کاربر در برقراری ارتباط با یک نظام ذخیره و بازیابی اطلاعات مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد صفحه‌های گرافیکی، به طور فزاینده‌ای در موقعیتهایی که نظام بشدت به برقراری ارتباط بین اطلاعات و کاربر نیاز دارد، مؤثر واقع می‌شوند. صفحه کاربر گرافیکی از لحاظ مفهوم، بهتر از صفحه‌های غیرگرافیکی عمل می‌کند. در صفحات گرافیکی، رنگ، مؤثرترین عامل در جلب رضایت کاربر به شمار می‌آید. همچنین، تأثیر رنگ بر ادراک کاربر سنجیده شد. آبی و قرمز تضاد معنایی دارند و به طور سنتی، قرمز رنگ گرم است که می‌تواند در جذب کاربر به کار رود. در حالی که مفهوم رنگها از فرهنگی به فرهنگ دیگر ممکن است متفاوت باشد. رنگ قرمز برای نمایش موضوعات مهم و قابل توجه، مناسب است. به عنوان نمونه، اصطلاحات پیشنهاد شده توسط نظام که به میزان بالایی با جستجوی کاربر در ارتباط است، می‌تواند با رنگ قرمز نمایش داده شود. از سوی دیگر، رنگ آبی اغلب به عنوان رنگ سرد در نظر گرفته می‌شود که می‌تواند برای اصطلاحات پیشنهاد شده توسط نظام که ارتباط موضوعی کمی با جستجوی کاربر دارد، مناسب باشد.

• استفاده از پیامها و علائم اخطاردهنده

توجه به پیامها و علائم اخطاردهنده از جمله مواردی است که در هدایت کاربر بسیار تأثیرگذار است. به عنوان نمونه، اگر فایلی یافت نمی‌شود، از طرف نظام پیام «فایلی یافت نمی‌شود» به کاربر داده شود. برای اینکه همه کاربران به هر زبانی بتوانند این دستورها و اخطارها را متوجه شوند، می‌توان از تصویر استفاده کرد. یک تصویر می‌تواند جای چندین کلمه یا جمله را بگیرد و همان مفهوم را برساند. اما ممکن است این مفاهیم، برای همه یکسان نباشد. پس باید به علائم گرافیکی که استفاده می‌شود، توجه داشت. استفاده از یک ۸ ضلعی قرمز رنگ با کلمه توقف در وسط آن، ممکن است در همه جای دنیا معنی توقف ندهد، ولی یک دایره قرمز رنگ که روی آن یک دست گشاده باشد، بهتر مفهوم توقف را می‌رساند. پس بهتر است از علائمی که مفهوم جهانی دارند، استفاده شود (۱۳)(۳).

• انعطاف‌پذیری [۷]

از دیگر ویژگیهای عمومی رابط کاربرهای مطلوب، قابلیت انعطاف‌پذیری است. بهترین و موفق‌ترین رابط کاربرها به گونه‌ای طراحی می‌شوند که خواسته‌های متفاوت کاربران را مهیا کنند. به عنوان نمونه، مرورگر ویندوز از شرکت مایکروسافت به کاربران، هم از طریق صفحه کلید و هم به وسیله فرمان Copy، اجازه نسخه‌برداری از بایگانی را می‌دهد و یا اینکه کاربر این امکان را داشته باشد هم از طریق موشواره و هم صفحه کلید کلید فرمانها را صادر کند. بکارگیری صفحه‌کلید به عنوان میانبر برای فرامینی است که در حالت عادی یعنی هنگام کار با موشواره برای اجرای آن فرامین به انتخاب چندین منو نیاز می‌باشد. همچنین، قابلیت انعطاف‌پذیری، می‌تواند در تغییر رنگ صفحه توسط کاربر نیز مدنظر قرار گیرد (۲)(۴).

• توجه به اصول روان‌شناسی

اصول روان‌شناسی در تمام مراحل ایجاد یک کاربر، نقش اساسی ایفا می‌کند. شکلها، رنگها، تصویرها، کلمه‌ها و تک‌تک عناصر به‌کار رفته در رابط کاربر، باید بر اساس اصول روان‌شناسی شکل گیرد تا یک محیط راحت و دوست‌داشتنی را برای کاربر فراهم نماید (۹). رابط کاربر باید با فیزیک، ادراک و تواناییهای شناختی کاربر مرتبط باشد. روان‌شناسی شناختی، نحوه عملکرد ذهنیات انسان است؛ چگونه فکر می‌کنیم، چگونه به خاطر می‌آوریم و چگونه یاد می‌گیریم (۱۰).

▪ تسلط به محیط

بر اساس اصول روان‌شناسی، وقتی کاربر راضی به نظر می‌رسد که بر محیط خود مسلط باشد و کارهایی که انجام می‌دهد، به طور قطع به نتیجه برسد. کاربر باید قادر باشد گام اول را بردارد و شروع به جستجو کند و نظارت تمام اعمال را به دست گیرد. وقتی کاربر، خود را ناامید، عصبانی و آشفته می‌یابد، به احتمال زیاد، به دلیل چیزی است که اتفاق افتاده و او بر آن مسلط نبوده و یا نتوانسته بر آن نظارت داشته باشد. حتی اگر این اتفاق کوچک بوده باشد. به عنوان نمونه کلید فاصله (Space Bar) در صفحه کلید، خوب کار نمی‌کند و هنگام تایپ بعضی کلمات به هم می‌چسبند و این کار، کاربر را آشفته می‌کند. نکته اینجاست که آیا رابط کاربر، همان اندازه که کاربر توقع و انتظار دارد، خواسته‌هایش را برآورده می‌کند؟ اگر غیر از این باشد، کاربر احساس می‌کند بر نظام تسلط ندارد و نمی‌تواند با آن ارتباط منطقی برقرار کند و آن را مورد انتقاد قرار می‌دهد. (۱۱)(۱۳).

▪ صراحت

همچنین، کاربر باید علت و تأثیر ارتباط بین اعمالی را که در صفحه نمایش انجام می‌دهد، ببیند. این امر، به وی اجازه می‌دهد احساس کند متصدی فعالیت‌های رایانه است و در واقع نظارت و کنترل رایانه را بر عهده دارد (۱۳).

▪ کاهش حجم کاربر [۸]

انتظار می‌رود یک رابط کاربر مطلوب بدون باز شدن صفحه‌های متعدد، فرد را به پاسخ برساند و از تَقّه‌زدن‌های زیاد مبرا باشد. در پژوهشی که «فانکی» و «گونزالس» (۲۰۰۱) Faichney & Gonzalez انجام دادند، رابط کاربر دو مرورگر Gold Leaf و Windows Explorer با هم مقایسه شد. زمان و شماره کلیک کردن موشواره برای مشخص نمودن راهنماها و بایگانی‌ها ثبت و مشخص گردید که مرورگر Gold Leaf، مرورگر Windows Explorer به ضربه‌زدن نیاز دارد. مرورگر Gold Leaf به تلاش ذهنی و فیزیکی کمتری نیاز دارد و کار با آن لذت‌بخش‌تر است، زیرا کاهش تعداد کلیک در مرورگر Gold Leaf می‌تواند به نمایش همزمان سطوح متعدد بایگانی‌ها، مربوط باشد و همین تعداد ضربه کمتر رضایت کاربر را افزایش می‌دهد. در حالی که کاربران هنگام کار با مرورگر Windows Explorer محدود می‌شوند، زیرا در یک زمان فقط یک سطح از پوشه‌های فرعی قابل مشاهده است. شرکت کالدرای قانون سه ضربه را مطرح می‌کند و بیشتر از این تعداد ضربه را برای رسیدن به صفحه مورد نظر کاربر، مناسب نمی‌داند. گردش بیش از حد موشواره بدین معناست که زمان کمتری صرف کار مفید و واقعی شده است. درهم‌ریختگی و بی‌نظمی نشانه‌ها و شکلها در صفحه، حجم کار را برای کاربر بالا می‌برد. با ایجاد نظام هوشمند در درخواستها و تقاضاها، حجم کار کاربران کاهش می‌یابد. به عنوان نمونه، در برنامه پردازش کلمه، عملکرد غلطیاب نباید نیازمند آن باشد که کاربر هر زمان به فرهنگ لغت احتیاج داشت، مسیر آن را وارد کند؛ بلکه برنامه باید به صورت هوشمند عمل کند، به طوری که هر زمان از غلطیاب استفاده شد، برنامه، اطلاعات تکراری درخواست نکند (۶).

▪ کمک (مساعدت) [۹]

مساعدت کاربر می‌تواند به صورت مثالهایی از طریقه جستجو باشد که وی را در یافتن پاسخ کمک می‌کند، یا برای کاربرانی که اولین بار، با رابط کاربر مربوط روبرو می‌شوند، پاسخ آماده به سؤالها [۱۰] می‌تواند بسیار مناسب باشد. در اکثر رابط کاربرهای مطلوب، گزینه‌ای تحت عنوان «کمک» در نظر گرفته می‌شود (۷)(۱۳).

• نتیجه‌گیری

همان‌طور که اشاره شد، رایانه‌ها جزء جدایی‌ناپذیر زندگی در عصر اطلاعات و ارتباطات می‌باشند و تنها راه ارتباط کاربر با رایانه و برنامه‌های رایانه‌ای، از طریق رابط کاربر می‌باشد. «کوئرو» (Loli-Queru, ۲۰۰۲) در مورد یک رابط کاربر ایده‌آل معتقد است: افراد متفاوت، شکل‌های متفاوت و ساختار گوناگونی را می‌پسندند، ولی در نهایت مجموعه‌ای از معیارهای اساسی و ویژگی‌های عمومی برای طراحی هر رابط کاربر وجود دارد که نباید نادیده گرفته شوند. در این مقاله، سعی شده معیارهای عمومی رابط کاربر مطلوب، تعیین و مشخص شود. این معیارها عبارتند از: ثبات، سادگی و وضوح، بخشش، زیبایی، گرافیک و ترکیب رنگها، استفاده از پیامها و علائم اخطاردهنده، انعطاف‌پذیری، توجه به اصول روان‌شناسی از قبیل تسلط کاربر به محیط و صراحت، کاهش حجم کار و کمک و مساعدت به کاربر.

کاربران برنامه‌های مختلف رایانه‌ای می‌توانند با در نظر گرفتن این معیارها، رابط کاربر مورد استفاده خود ارزیابی کنند. همچنین ویژگی‌های مطرح‌شده می‌تواند به منظور ارزیابی رابط کاربرها همراه با معیارهای اختصاصی هر رابط کاربر خاص، با هدف ایجاد کاربرهایی مطلوب‌تر به منظور رضایت و خرسندی کاربران و ایجاد محیطی دوستانه‌تر و کاربرپسندتر، به کار گرفته شود.

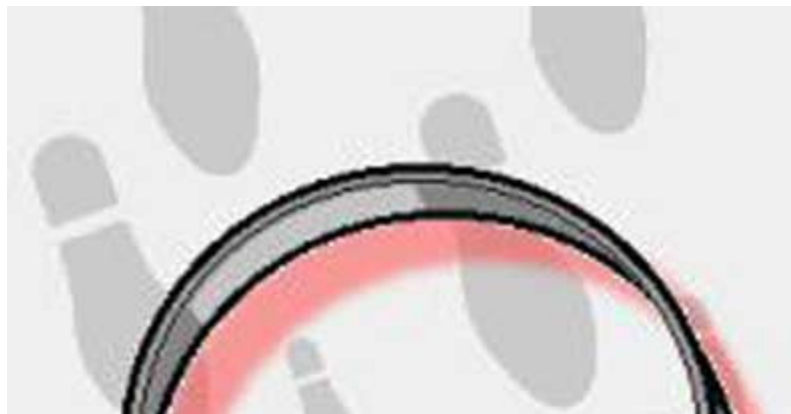
<http://vista.ir/?view=article&id=270974>

نرم‌افزارهای جاسوسی و مقابله با آنها

• نرم‌افزار جاسوسی چیست؟

حتما تا حالا برایتان پیش آمده است که در حال کار با اینترنت ناگهان پنجره‌های مختلف زیادی بدون میل شما باز می‌شوند که اصطلاحا popup windows نام دارند و وقت زیادی را باید برای بستن آنها صرف کنید. اگر در آن موقع کم‌حوصله باشید سریعا از کوره در می‌روید! این مطلب به شما کمک می‌کند که متوجه

شوید این پنجره‌های مزاحم از کجا می‌آیند. نرم‌افزار جاسوسی هر نوع فناوری یا برنامه روی کامپیوتر شماست که اطلاعات را بطور پنهانی جمع‌آوری می‌کند. این دیتا سپس به تبلیغ‌کنندگان یا به سایر گروه‌های علاقه‌مند فروخته می‌شود. نوع اطلاعاتی که از کامپیوتر شما جمع‌آوری می‌شود متفاوت است. بعضی نرم‌افزارهای جاسوسی فقط اطلاعات سیستمی شما را ردیابی می‌کنند - مانند نوع اتصال شما به اینترنت و سیستم‌عامل کامپیوترتان. بقیه نرم‌افزارهای جاسوسی اطلاعات فردی را جمع‌آوری می‌کنند - مانند ردگیری عادات و علائق شما در هنگام کار با اینترنت و یا گاهی بدتر، با فایل‌های شخصی شما سروکار دارند. نرم‌افزار جاسوسی بدون رضایت و اجازه کاربر نصب می‌گردد. (چنانچه به یک شرکت اجازه جمع‌آوری دیتا را بدهید،

دیگر نام این عمل جاسوسی نیست، بنابراین همیشه قبل از اجازه دادن، موارد افشای دیتا بصورت آنلاین را با دقت بخوانید). بعضی افراد به جاسوسی عمومی که گرایش‌های اینترنتی و نرم‌افزاری را ردگیری می‌کند تا جاییکه اطلاعات مشخصه فردی را شامل نشود، اعتراضی ندارند. اما بقیه به هر نوع دیتایی که بدون اجازه از کامپیوترشان برداشته می‌شود، معترض هستند. بهرحال، نرم‌افزار یا ابزاری که این اطلاعات را جمع‌آوری می‌کند، نرم‌افزار جاسوسی نامیده می‌شود.

نصب نرم‌افزار جاسوسی روی کامپیوتر شما می‌تواند با مشاهده یک وب‌سایت، دیدن یک ایمیل به فرمت HTML یا با کلیک کردن یک پنجره بازشونده (pop-up) آغاز شود. روند داتلود به شما اطلاع داده نمی‌شود، بنابراین شما از اینکه کامپیوترتان پذیرای یک نرم‌افزار جاسوسی شده است، بی‌اطلاع خواهید ماند.

• تولد نرم‌افزارهای جاسوسی

قبل از ظهور نرم‌افزارهای جاسوسی تبلیغ اینترنتی از طریق قرار دادن bannerهایی بود که در صفحات وب قابل مشاهده بود (البته هنوز هم وجود دارند)، و کاربران با کلیک کردن روی آنها از اطلاعات یا خدمات ارائه‌شده به دلخواه آگاهی می‌یافتند. اما بتدریج کاربران از این نحو تبلیغ خسته شده بودند و به این ترتیب تبلیغ‌کنندگان در حال ورشکستگی بودند، زیرا میزان درآمد آنها متناسب با میزان کلیک از طرف بازدیدکنندگان بر روی تبلیغاتی بود که بر روی وب‌سایت خود قرار می‌دادند.

تبلیغ‌کنندگان دریافتند که اگر همچنان می‌خواهند از طریق اینترنت درآمد داشته باشند، مجبور به تغییر تاکتیک‌هایشان هستند. بسیاری از آنها دریافت خود را بر اساس میزان واقعی فروش قرار دادند. بقیه به راه‌های جدید تبلیغ فکر کردند. آنها به روشی تازه رسیدند که به آنها اجازه تبلیغ محصولات را بدون داشتن وب‌سایت یا سرویس‌دهنده می‌داد و به این ترتیب نرم‌افزارهای جاسوسی پدید آمدند.

در ابتدا نرم‌افزار جاسوسی در دل برنامه‌های رایگان قرار می‌گرفت، اما بعدها به حقه‌های کثیف‌تری! رو آوردند و آن استفاده از سوءاستفاده‌های هکری برای نصب نرم‌افزار جاسوسی روی کامپیوترهاست. اگر از سیستم‌های عامل رایج استفاده می‌کنید شانس شما برای داشتن نرم‌افزار جاسوسی روی سیستم‌تان بیشتر است. براحتمی می‌توان ادعا کرد که بسیاری از کاربران خانگی بر روی کامپیوتر خود جاسوس! دارند.

• انواع نرم‌افزارهای جاسوسی

همانطور که گفته شد، نرم‌افزار جاسوسی هر نوع نرم‌افزاری است که اطلاعات را از یک کامپیوتر بدون آگاهی کاربر بدست می‌آورد. انواع زیادی از این نوع نرم‌افزارها در اینترنت فعال هستند اما میتوان آنها را به دو گروه عمده تقسیم کرد:

• نرم‌افزار جاسوسی خانگی (Domestic Spyware)

نرم‌افزاری است که معمولاً توسط صاحبان کامپیوترها بمنظور آگاهی یافتن از تاثیرات اینترنت بر روی شبکه‌های کامپیوتری خودشان، خریداری و نصب می‌گردد. مدیران از این نرم‌افزار برای آگاهی از فعالیتهای آنلاین کارمندان استفاده می‌کنند. بعضی افراد نیز برای اطلاع از فعالیتهای سایر اعضا خانواده استفاده می‌کنند (مانند مشاهده محتویات اتاقهای گفتگو توسط والدینی که کودکانشان در آنها شرکت می‌کنند) یک شخص ثالث نیز می‌تواند نرم‌افزار جاسوسی را بدون آگاهی صاحب کامپیوتر نصب کند. مجریان قانون از نرم‌افزارهای جاسوسی برای آگاهی یافتن از فعالیت مجرمانی استفاده میکنند که این مجرمان خود از همین نرم‌افزارهای جاسوسی برای حصول اطلاعات از کامپیوترهای شخصی به قصد دزدی دارایی‌ها استفاده کرده‌اند.

• نرم‌افزار جاسوسی تجاری (Commercial Spyware)

این نرم‌افزار که بعنوان adware نیز شناخته می‌شود، نرم‌افزاری است که شرکتها برای تعقیب فعالیتهای ویگردی کاربران اینترنت استفاده می‌کنند. این شرکتها اغلب اطلاعات حاصل را به بازاریابان می‌فروشند و آنها کاربران را با تبلیغات خاص مورد هدف قرار می‌دهند - منظور تبلیغاتی است که با علائق کاربر مطابقت دارد و به احتمال زیاد برای وی جذاب است.

بدست آوردن اطلاعات به این سادگی موجب خوشحالی تبلیغ‌کنندگان می‌شود. سابقاً، بازاریابان برای فهمیدن علائق افراد باید آنها را از طریق برگزاری مسابقات یا موارد مشابه تطبیع می‌کردند. آن روشهای کسب اطلاعات شخصی هنوز وجود دارد، اما در آن روشها قدرت خواندن و اطلاع از سرنوشت اطلاعات شخصی و پذیرفتن یا نپذیرفتن آنها توسط افراد وجود دارد. بهرحال، اطلاع از سلیقه‌های شما بصورت پنهانی با استفاده از نرم‌افزارهای جاسوسی بسیار آسانتر است و تصویر بسیار کاملتری به صنعت بازاریابی ارائه می‌کند. در کل می‌توان ادعا کرد که نرم‌افزارهای جاسوسی همه جا هستند.

• انواع و اهداف نرم‌افزارهای جاسوسی مختلف

نرم‌افزار جاسوسی هرچه نباشد، حداقل یک عامل آزاردهنده است که سرعت کامپیوتر را کم می‌کند، هارددیسک سیستم را بی‌جهت پر می‌کند و

کامپیوتر شما را به هدفی برای تبلیغ‌کنندگان تبدیل می‌کند. فراتر از آگاهی از اطلاعات خصوصی شما، نرم‌افزار جاسوسی می‌تواند بعنوان ابزاری برای جرائمی مانند تقلب در شناسایی مورد استفاده قرار گیرد. در ادامه لیستی از انواع مختلف نرم‌افزارهای جاسوسی و هدفشان ارائه می‌شود.

▪ ثبت‌کنندگان نشانی‌های وب و صفحات نمایش

ثبت‌کنندگان نشانی‌های وب، وبسایتها و صفحات دیده‌شده را ردیابی می‌کنند. ثبت‌کنندگان صفحه‌نمایش می‌توانند یک تصویر سیاه‌وسفید کوچک (برای کم‌کردن حجم تصویر) از صفحه پیش‌روی شما در هر زمان بگیرند و این تصاویر را بدون اطلاع شما ذخیره یا ارسال کنند. این روشها برای جاسوسی‌های خانگی متداول هستند.

▪ ثبت‌کنندگان چت و ایمیل

این ثبت‌کنندگان یک کپی متنی از تمام ایمیل‌های واردشونده و خارج‌شونده و چتها تهیه می‌کنند. یک جاسوس خانگی به کرات از این روش استفاده می‌کند.

▪ ثبت‌کنندگان کلید و کلمات عبور

هنگامی که شما مشغول کار با کامپیوتر هستید، یک نفر بالای سر شما ایستاده است و اعمال شما را نظارت می‌کند! ثبت‌کننده کلمه عبور این کار را می‌کند یعنی کلمات عبور تایپ‌شده را ردگیری می‌کند. اما ثبت‌کننده کلید تمام آنچه را که تایپ می‌شود، ثبت می‌کند.

▪ حشرات ویبی!

حشرات ویبی بعنوان جاسوسان تبلیغ‌کننده یا نرم‌افزارهای تبلیغ شناخته می‌شوند. هنگامی که شما چنین نرم‌افزاری روی کامپیوتر خود دارید، بعد از انجام بعضی کارها، مانند تایپ کردن عباراتی در یک موتور جستجو، پنجره‌های بازشونده تبلیغاتی خاصی را مرتبط با عناوین مورد جستجو دریافت می‌کنید. این تبلیغات حتی گاهی می‌توانند زمانی که به اینترنت متصل نیستید، بر روی صفحه شما ظاهر شوند. اگر بطور پیوسته زیربار صفحات تبلیغاتی قراردارید، احتمالاً یک حشره ویبی بر روی کامپیوتر شما نصب شده است.

▪ مرورگر رباپان!

بعضی‌ها کامپیوتر شما را برای استفاده خودشان بخدمت می‌گیرند - کاربران نرم‌افزارهای جاسوسی می‌توانند اتصال شما را برای ارسال اسپم‌هایشان از طریق سرویس‌دهنده اینترنت شما، برپایند!!! به این معنی که یک اسپم‌ساز انگل می‌تواند هزاران ایمیل اسپمی را از طریق اتصال کامپیوترتان به اینترنت و آدرس ISP شما، ارسال کند. دسترس‌های با سرعت و حجم بالا به اینترنت معمولاً هدف این نوع کاربران قرار می‌گیرند. اغلب قربانیان متوجه نمی‌شوند که از اعتبار آنها سوءاستفاده شده است، تا اینکه به خاطر شکایت علیه اسپم‌ها، سرویس‌دهنده اینترنت اتصالاتشان را قطع کند.

▪ مودم رباپان!

اگر برای اتصال به اینترنت از یک مودم و خط تلفن استفاده می‌کنید، یک فرد بی‌مرام! ممکن است قادر باشد یک شماره‌گیر آنلاین برای برقراری یک اتصال جدید اینترنت بر روی کامپیوتر شما نصب کند. این اتصال ممکن است یک اتصال راه دور با هزینه بالا باشد. هنگامی که قبض تلفن بدستان

میرسد، به شما شک وارد خواهد شد. این نرم افزارهای جاسوسی اغلب داخل اسپم و ایمیل های مربوط به امور جنسی قرار دارند. بازکردن ایمیل میتواند بصورت سهوی باعث آغاز نصب شماره گیر شود. این افراد بدذات! که پی گیری شان کار آسانی نیست، روی این حقیقت حساب می کنند که شما قبض تلفن را قبل از اینکه فرصت پیگیری داشته باشید، پرداخت می کنید. PC رایان!

PC رایان میانبرهای (shortcuts) اینترنتی را در فولدر Favorites شما بدون خبر دادن به خودتان قرار میدهند. این میانبرها باعث می شوند که بسیاری بطور اتفاقی از وبسایتشان دیدن کنید و به این ترتیب بصورت تصنعی آمار ترافیک سایت خود را بالا می برند. این اتفاق به آنها اجازه دریافت مبالغ بیشتری را بابت تبلیغات در سایتشان می دهد که هزینه پرداخت شده آن در واقع زمان و پهنای باندی است که از شما گرفته می شود. ممکن است بتوانید با تغییر انتخابهای اینترنت خود از دست این Favorites کاذب رها شوید، اما گاهی تنها راه خلاص شدن از شر این لینکهای مزاحم پاک کردن آنها از داخل رجیستری است. بهرحال، ممکن است این نرم افزار جاسوسی طوری طراحی شده باشد که با هر بار راه اندازی مجدد کامپیوتر خودش را در داخل رجیستری قرار دهد. تنها راه حل پیش پای شما برای کشتن این نوع جاسوس متجاوز! فرمت کردن هارد کامپیوتر یا استفاده از یک برنامه ضد جاسوس بسیار قدرتمند است.

• تراواها و ویروسها

مانند اسب چوبی تراوا که یونانیان برای ورود به شهر تراوا استفاده کردند، این نرم افزار برای سوء استفاده از کامپیوتر شما، خود را به شکلی بی ضرر در میاورد. دیتای شما ممکن است کپی، توزیع یا تخریب شود. ویروس نیز مشابه تراوا است با این تفاوت که قدرت ایجاد شبیه خود را دارد تا باعث خسارت به کامپیوترهای بیشتری شود. بهرحال، هر دوی این قطعات آسیب رسان می توانند تحت تعریف نرم افزار جاسوسی قرار بگیرند، زیرا کاربر از وجودشان بی اطلاع است و هدف واقعی آنان را نمی داند.

• چگونگی قرار گرفتن نرم افزار جاسوسی روی کامپیوتر و روش مقابله به آن

تنها مساله در مورد نرم افزار جاسوسی این نیست که چه مدت روی کامپیوتر شما قرار داشته و چه قصدی دارد، بلکه فهمیدن اینکه چگونه و از کجا این برنامه وارد کامپیوتر شما شده است، در درجه اول قرار دارد.

با نرم افزارهای جاسوسی و انواع و عملکرد آنها آشنا شدیم. درست مانند علفهای هرز که بدون سروصدا هنگام قدم زدن در جنگل به جوراب شما می چسبند، هنگامی که مشغول گشت و گذار در اینترنت هستید، نرم افزار جاسوسی خودش را مانند یک مسافر قاچاقی به کامپیوتر شما می چسباند! اما قبل از اینکه هر چیزی بتواند روی کامپیوتر شما نصب گردد، معمولا باید روی چیزی کلیک یا برنامه ای را باز کنید. در زیر چند تا از معمولترین روشهای مورد استفاده برای فریب دادن کاربران برای نصب نرم افزارهای جاسوسی بیان شده است:

• بازکردن ایمیل اسپمی

• کلیک کردن روی پنجره های بازشونده فریبنده

• دانلود کردن رایگان برنامه ها، بازیها، ابزارها و غیره

• برنامه های اشتراک فایل

• مشاهده وبسایتهای ناچورا!

▪ نرم افزارهای اجرای فایل های صوتی و تصویری آنلاین

درحالی که حجم فراوانی از محتوا روی اینترنت قرار دارد که برای تماشای اعمال شما بصورت پنهانی طراحی نشده است، بسیاری از نرم افزارهای رایگان یا ارزده خارج وجود دارد که بی سروصدا همراه با نرم افزار جاسوسی وارد کامپیوتر شما می شود. نرم افزار جاسوسی نه تنها علائق شما را برای تبلیغ کنندگان آشکار می سازد، بلکه می تواند منجر به افشای اطلاعات شخصی نیز شود. ببینیم نرم افزار جاسوسی چگونه روی هارد دیسک شما قرار می گیرد و شما برای جلوگیری از آن چه می توانید بکنید.

اولا، یکی از بزرگترین اشتباهاتی که کاربران انجام می دهند این است که قبل از شروع گشت و گذار در وب تنظیمات سطح امنیتی خود را بسیار پایین انتخاب می کنند. سطح امنیتی پایین به تمام کوکی ها و برنامه های جاسوسی به سادگی اجازه ذخیره شدن در حافظه کامپیوتر را می دهد. کارهایی که شما می توانید برای دور نگهداشتن نرم افزارهای جاسوسی از سیستم خود انجام دهید شامل موارد زیر است:

▪ تنظیم سطح امنیتی به سطح پیش گزیده یا بالاتر

▪ نظارت دقیق بر آنچه دانلود می کنید

▪ به روز نگهداشتن سیستم عامل کامپیوتر

▪ نصب یک برنامه ضد جاسوسی که جلوی آنچه را که از دست می دهید، بگیرد!

برنامه ضد جاسوسی محل برنامه های جاسوسی را که بدون اطلاع شما وارد شده اند، تعیین می کند، آنها را قرنطینه و سپس پاک می کند. در مرحله بعدی، به احساس و غریزه خود رجوع کنید! اگر منبعی آشنا یا قابل اعتماد بنظر نمی رسد، ایمیل را باز نکنید، popup را کلیک نکنید و وبسایت را نبینید. برنامه های مورد نیاز خود را از منبع قابل اعتماد دریافت کنید. گاهی اوقات برنامه های مجانی ارزش در دسر بعدی را ندارند! هنگامی که به یک پیشنهاد فریبنده برخورد می کنید به انگیزه آن دقت کنید. چرا یک نفر می خواهد به شما به روزرسانی های مرتب مجانی ارائه دهد؟! دنبالش نروید.

از تجربیات دیگران برای فهمیدن اینکه کدام نرم افزارها درون خود به برنامه های جاسوسی پناه داده اند، استفاده کنید. در عرض چند ثانیه می توانید جستجوی انجام دهید تا بفهمید دیگران در مورد نرم افزارهای توام با جاسوس، شامل برنامه های به اشتراک گذاری فایلها (مانند Kazza و BearShare) و نرم افزارهای اجرای فایل های صوتی و تصویری آنلاین چه می گویند. در مورد دوم صداهای اعتراض! علیه نرم افزارهای جاسوسی تاثیرگذار خواهد بود. برای مثال، یک برنامه محاسبه مالیات معروف اخیرا یک برنامه جاسوسی را بمنظور جلوگیری از هر گونه کپی برداری از فایل های شما - حتی برای مقاصد قانونی مانند تهیه پشتیبان یا استفاده سایر اعضای همان خانواده - داخل محصول خود قرار داد. اما مشتریان از این مساله ناراضی بودند که این نرم افزار توانایی نظارت بر رفتارشان را دارد، و بهمین دلیل برعلیه سازنده با صدای بلند! اعتراض کردند. شرکت نرم افزاری به حرف آنها گوش کرد و سال بعد نرم افزار را بدون برنامه جاسوسی فصول! به فروش رساند.

از آنجا که شما به نرم افزارهای جاسوسی "نه" می گویند، نصب کنندگان برای دریافت اجازه مزاحمتان نمی شوند! - بسیاری اعتقادی به انجام بازی جوانمردانه ندارند!!! بعضی بازاریابان از حقه های عادی برای نصب جاسوس شان روی کامپیوتر شما استفاده می کنند. برای مثال، بخشی از یک نرم افزار به نام Gator وجود دارد که تلاش می کند شما را برای نصب محصولش از طریق یک popup تبلیغاتی فریب دهد. هنگامی که شما به

پیشنهاد دانلود "نه" بگویید (پنجره را ببندید)، popup دوم ظاهر می‌شود و می‌پرسد که "آیا مطمئن هستید؟" این سوال آری/خیر مبهم باعث می‌شود که افراد با کلیک جواب دهند، که به این ترتیب بدون آگاهی کاربر، دانلود آغاز می‌شود.

روش دیگری که باعث پیاده‌شدن نرم‌افزار جاسوسی روی کامپیوتر شما می‌شود، drive-by download نامیده می‌شود. وقتی شما یک وب‌سایت معلوم‌الحال! را مشاهده می‌کنید، به یک popup برمی‌خورید که از شما اجازه برای دانلود می‌خواهد. لحن! پیام باعث می‌شود که شما باور کنید که برای دیدن صفحه وب باز شده به دانلود نیاز است، حتی اگر نیازی نباشد. اگر "بله" بگویید، برنامه جاسوس در کامپیوتر شما دانلود می‌شود. اما اگر پاسخ منفی بدهید، popupها در صفحات بعدی ظاهر می‌شوند تا بالاخره شما به کلیک کردن روی یکی از آنها فریفته شوید و به این ترتیب برنامه جاسوسی به صورت خاموش کار خود را آغاز می‌کند!

بعضی شرکتها از نرم‌افزارهای جاسوسی تبلیغاتی استفاده می‌کنند. وقتی این hardware روی سیستم شما نصب شدند، شروع به بازکردن popupهای تبلیغاتی می‌کنند. به این ترتیب شما سلیقه‌های شخصی شما و منابع کامپیوتریتان (پهنای باند، اتصال اینترنت و زمان پردازش کامپیوتر) از اختیار شما خارج خواهد شد، اما در عوض هیچ‌چیز بدست نخواهید آورد بجز بمباران تبلیغاتی و اگر نرم‌افزار جاسوسی آدرس ایمیل شما را بدست آورد انبوهی از اسپم‌ها.

چون همواره روش‌های جدید آلوده کردن کامپیوتر شما توسط نرم‌افزارهای جاسوسی در حال ایجاد است، یک نرم‌افزار ضدجاسوسی نصب کنید. این نرم‌افزار به منظور کشف و بیرون‌کردن جاسوس‌ها قبل از اینکه شما را به‌زحمت بیندازند، طراحی شده است. اگر شما از برنامه ضدجاسوسی خود بعنوان سگ محافظ! استفاده کنید، شما را از دانلودهای بدون اجازه و بی‌خبر، آگاه خواهد کرد. نرم‌افزار جاسوسی مزاحمت ایجاد می‌کند و منجر به دردسرهای جدی می‌شود. اگر شما مراتب احتیاط را رعایت کنید، می‌توانید از دردسر احتمالی پرهیز کنید و کامپیوترتان را تمیز نگه دارید.

<http://vista.ir/?view=article&id=227112>

نشر الکترونیکی : مزایا ، معایب دورنگاهی به آینده کاغذ

در طول تاریخ، کتابداری و اطلاع‌رسانی در عین آنکه در خدمت حوزه‌های مختلف دانش بشری بوده، متقابلاً برای بهبود وضعیت گردآوری، ذخیره،

بازیابی و اشاعه سریع و دقیق اطلاعات از دستاوردهای علوم که فناوری نمود عینی و مادی آن است، بهره‌مند شده است. تولید کتاب، از قرون وسطی آغاز شد و با اختراع دستگاه چاپ در قرن پانزدهم میلادی وارد مرحله تازه‌ای به نام «انقلاب گوتنبرگ» گردید. از آن زمان تاکنون، تحولات فناورانه بسیاری در زمینه تولید کتاب به وقوع پیوسته است. ظهور شبکه جهانی اینترنت، یکی از مهمترین آنهاست. اختراع شبکه جهانی وب در اوایل

دهه ۱۹۹۰، افقهای جدیدی برای انتشار کتابهای الکترونیکی، نمایان کرد، به طوری که هم اینک برخی از ناشران از این محیط چند رسانه‌ای و فرامتنی برای انتشار و دسترس‌پذیری انتشارات خود استفاده می‌کنند، و برخی دیگر در حال برنامه‌ریزی برای استفاده از این بستر الکترونیکی پویا هستند. با نگاهی گذرا به تاریخ دانش مکتوب، به ابزار، وسایل و محملهایی برمی‌خوریم که بشر برای ثبت و ضبط و ذخیره اطلاعات مورد استفاده قرار داده است و موادی مانند الواح (گلی، سنگی، فلزی و چوبی)، استخوان حیوانات، چرم گاو، گاو میش و بز، پارشمن، طومارهای پاپیروس، کاغذ و در ادامه عکس، اسلاید، فیلم، فیلم استریپ، طلق شفاف، میکروفرمها، نوارهای مغناطیسی، صفحات و بعدها نرم‌افزارهای کامپیوتری، دیسک‌های مغناطیسی با ظرفیتهای مختلف و دیسک‌های فشرده نوری به این منظور کاربرد داشته است.

استفاده از هر یک از این وسایل با توجه به حجم تولید اطلاعات در هر جامعه و نیاز به ذخیره و بازیابی آن پدید آمده است. با وجود اینکه بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند کتابهای چاپی همواره جایگاه خود را در میان خوانندگان و کتابخانه‌ها حفظ می‌کنند و ناشران همچنان فعالیتهای خود را به نشر کتابهای چاپی معطوف خواهند کرد، شواهدی نیز مبتنی بر تمایل روزافزون ناشران برای عرضه کتابهای خود در قالب الکترونیکی از طریق محیط وب دیده می‌شود. از یک سو هزینه نسبتاً کمتر انتشار کتابهای الکترونیکی نسبت به شکل چاپی، انعطاف‌پذیری و سرعت بیشتر برای روزآمدسازی و انتشار ویرایشهای جدید، سهولت فروش، توزیع و خرید کتابهای الکترونیکی از طریق اینترنت، و از سوی دیگر افزایش روزافزون تعداد استفاده‌کنندگان از اینترنت و خوانندگانی که تمایل دارند از طریق کامپیوتر، کتاب مورد نظر خود را پیدا و آن را مطالعه کنند، از مهمترین عوامل انتخاب سیاست نشر اینترنتی از سوی برخی ناشران به شمار می‌آیند. در بسیاری موارد، دسترسی به کتابهای موجود الکترونیکی از طریق وب، مستلزم پرداخت هزینه تعیین شده از سوی ناشران است. با این حال ناشرانی نیز نظیر «Academic Press National» وجود دارند که امکان مطالعه پیوسته و رایگان برخی عناوین کتابهای چاپی را در اختیار علاقه‌مندان می‌گذارند. در واقع نوعی تلاش از سوی برخی ناشران برای معرفی و آگاهی از محتوای کتابها دیده می‌شود. برای نمونه، اخیراً سایت www.Amazon.com موافقت برخی ناشران را برای مشاهده و مطالعه رایگان چندین صفحه از کتابهای منتشر شده از طریق سایت خود، کسب کرده است. زمانی که صنعت چاپ، نسخه‌نویسی را در ۵۰۰ سال قبل از میدان خارج ساخت، انقلابی در علم، سیاست، و مذهب پدید آمد. چاپ این امکان را فراهم ساخت تا رسالات و جزوات سیاسی، مواظ و خطابه‌ها، و متون درسی در دسترس هزاران نفر قرار گیرد. اختراعات متعدد به واسطه چاپ این امکان را برای مردمان به‌وجود آوردند تا از تجربه بلافصل خود فراتر روند.

چاپ امکان دانش اندوزی سریع را به وجود آورد. دانشگاه و کتابخانه، به مثابه کانونهای عمده کسب دانش، خود را تثبیت کردند و در طول قرن تداوم

یافتند. در شرایطی که موج توفنده الکترونیک بر آن است که کتاب را به کام خود بکشد، گردش زمانه نظاره‌گر کتاب است که در تقلا حفظ حیات خود به هر چیز جنگ می‌زند. آیا کتاب باقی خواهد ماند؟ آیا به راستی ضرورتی هست که به وابستگی به کتاب ادامه دهیم؟ آیا نیازمند آن هستیم که کتاب همچنان به عنوان حافظه اجتماعی ما عمل کند؟ به واسطه حجم ذخیره کامپیوتر، در حال حاضر کتابهای مرجع بر روی فرمت‌های کامپیوتری قابل دسترسی‌اند. همچنین از طریق نظامهای ذخیره و بازیابی کامپیوتری پیوسته می‌توان به متن کامل واژه‌نامه‌ها، راهنماها، سالنامه‌ها، و دایره‌المعارفها دست یافت. نشر الکترونیکی اطلاعات، در حال حاضر از جهت تجاری توسعه زیادی یافته است. آیا شاهد بخش مرجع بدون کاغذ خواهیم بود؟ به‌ویژه آنکه دیسک نوری ثابت خواهد کرد که برای کشورهای در حال توسعه شیوه‌ای کارآمد به منظور دستیابی به آن دسته از منابع اطلاعاتی است که به دلیل هزینه‌ها و فقدان خدمات پشتیبانی ارتباط راه دور برای بازیابی اطلاعات به شکل پیوسته، دیر زمانی قابل دستیابی نبودند.

• کتابهای الکترونیکی

جامعه امروزی به طور روز افزون از جنبه‌های آموزش، ارتباطات، اطلاعات، اقتصاد، و بازار و جز آن به اینترنت وابسته شده است. شاید بتوان اینترنت را شاه‌رگ اصلی ارتباطی فرهنگها و انتقال اطلاعات عنوان کرد. همچنین، ماهواره‌ها، شبکه‌های فیبر نوری، و شبکه‌های بی‌سیم مهم‌ترین ابزار برای ایجاد دهکده جهانی و ملت‌های بدون مرز هستند، حال آن که طی بیست سال اخیر و با پیشرفت فناوری، شاهد ارتباط افراد عادی در نقاط مختلف دنیا از طریق شبکه‌ها بوده و هستیم. امروزه، کتابهای الکترونیکی به واقعیت پیوسته‌اند و قطعاً بخشی از آینده منابع کتابخانه‌ای را تشکیل می‌دهند. کتاب الکترونیکی به خودی خود و در شکل ظاهری، وسیله‌ای کوچک و قابل حمل برای نگه‌داری و نمایش اطلاعات است. اما امروزه، کتابهای الکترونیکی چنان امکاناتی را در اختیار کاربر می‌گذارند که دیگر نمی‌توان آنها را فقط «کتابهای نوظهور» دانست، بلکه این کتاب‌ها به عنوان فناوری آموزشی نیز بسیار مفید هستند. چه در کلاس‌های درس و چه در مطالعات فردی، کتاب یا دیگر منابع اطلاعاتی همواره مورد نیاز بوده و هستند اما منابع چاپی را نمی‌توان همیشه و در هر شرایطی به میزان مورد نیاز تهیه کرد. با استفاده از کتابهای الکترونیکی، نه تنها می‌توان بخشی از متن مورد نظر خود را برای استفاده‌های بعدی ذخیره کرد، بلکه می‌توان به روشهای الکترونیکی و بسیار سریع، در تمام متن به جستجوی مطالب مورد نظر خود پرداخت. این فرمت می‌تواند، هنگامی که یک طرح پژوهشی و تحقیقی با منابع متعدد در دست اجراست، با صرفه‌جویی بسیار زیاد در زمان، به طور کامل آشکار شود. کتابهای الکترونیکی ویژگی‌هایی دارند که با استفاده از آنها، نه تنها در وقت و زمان صرفه‌جویی می‌شود، بلکه باعث شکوفایی خلاقیت‌های کاربر یا خواننده نیز می‌شود. به طور نمونه می‌توان اندازه و نوع قلم و رنگ را در بخشهای مورد نظر تغییر داد.

همچنین، بسیاری از کتابهای الکترونیکی به ابزارهایی مجهز شده‌اند که به کاربران امکان می‌دهند که زیر پاراگراف‌های مورد نظر خود خط بکشند و یا نکاتی را در حاشیه متن اصلی یادداشت کنند. این ابزار برای محقق یا دانشجویی که قصد دارد بدون از میان بردن یک نسخه چاپی کتاب، مطالب اصلی و کلیدی آن را بیرون بکشد جالب است. به علاوه می‌توان صفحات مورد نظر را در کتابهای الکترونیکی به سادگی و مثلاً با فشار یک کلید برای مراجعات بعدی نشانه‌گذاری کرد. از دهه ۱۹۵۰ تا امروز، کتابخانه‌ها بیشتر از هر زمان دیگری در طی تاریخ خود، دستخوش تغییرات سریع و عمیق شده‌اند. البته این تغییر به علت کاربرد کامپیوتر و فناوری‌های مخابراتی پیش آمده است. فناوری کلیه فعالیت‌های ما را در زمینه نگه‌داری

رکورد‌ها بهبود بخشیده و در ترویج اشتراك منابع بين کتابخانه‌ها بسیار موفق بوده است. کتابخانه بدون دیوار هم اکنون واقعیت پیدا کرده، زیرا بسیاری از افراد، اکنون می‌توانند به فهرست‌هایی دست یابند که نمایشگر منابع موجود در يك همایش کتابخانه‌ای است و حتی در پاره‌ای موارد می‌توانند از راه دور به نام خود از کتابخانه‌های دیگر کتاب دریافت کنند، یا فتوکپی مورد نیاز خود را درخواست نمایند. کتابخانه‌ها از جهت در اختیار قرار دادن پایگاه داده‌های الکترونیکی به صورت سی. دی. رام، یا تسهیل در دستیابی شبکه‌ای به منابعی که موجودیت فیزیکی در کتابخانه ندارند، بسیار مفید بوده‌اند. در دو دهه قبل نظریه «جامعه بدون کاغذ» توسط "ویلفرد لنگستر" ۱ در کنفرانسی در فنلاند مطرح شد، جامعه‌ای که در آن نظام‌های ارتباطی عمدتاً بدون استفاده از کاغذ و مبتنی بر شبکه، و دارای بسیاری از ویژگی‌های شبکه اینترنت امروزی بود. این طرح متعاقباً در کتاب‌های مربوط به نقش کتابخانه و کتابدار در عصر الکترونیک بسط داده شد. عده‌ای این طرح انتقال از دوره ارتباط " کاغذی" به دوره " الکترونیکی" را بسیار مطلوب تلقی می‌کردند. اگر چه فناوری فوایدی برای کتابخانه‌ها در بر داشته، منطقی است که تصور کنیم زیان‌هایی نیز به بار آورده است. متأسفانه بیشتر کتابداران ظاهراً مسحور فناوری کامپیوتر شده‌اند و به جای آنکه کامپیوتر را وسیله‌ای برای رسیدن به اهداف دلخواه خود بدانند، آن را هدف تلقی می‌کنند. متأسفانه اغلب کتابداران ظاهراً بر این باورند که دسترسی به کامپیوتر به معنای دسترسی بهتر نیز هست. این امر ضرورتاً صحیح نیست. کاربران خدمات اطلاع‌رسانی واقعاً خواهان دسترسی به بهترین اطلاعات هستند. آنها خواستار ابزار و افرادی هستند که قادر باشند گندم را از کاه جدا کنند، یعنی خواستار کیفیت‌اند، نه کمیت. کتابداران، فناوری را با شکوه می‌پندارند. بعضی از آنها عقیده دارند مسیر فناوری باعث بهبود سیمای کتابداران، موقعیت آنها و احتمالاً حتی حقوق آنها می‌گردد. اما نه تنها شواهد چندانی در این موارد وجود ندارد، بلکه در واقع فناوری ممکن است این حرفه را بسیار به خطر اندازد. شاید منفی‌ترین نتیجه فناوری در عصر حاضر، روند انسان‌زدایی آن باشد.

• کتاب الکترونیکی چیست؟

کتاب الکترونیکی را به طور ساده می‌توان این گونه تعریف کرد: "دخیره اطلاعات يك کتاب در قالب دیجیتال به صورتی که بتوان آن را بر روی صفحه کامپیوتر مشاهده کرد." کتاب‌های الکترونیکی را می‌توان روی محمل‌های دیجیتالی نظیر "دیسک فشرده"، "دیسک فشرده دیجیتالی"، شبکه جهانی وب، و جز آن منتشر کرد. برای مثال، بسیاری از منابع مرجع نظیر دایره‌المعارف بریتانیکا، دایره‌المعارف آمریکانا، فرهنگ وبستر، فرهنگ آکسفورد و از این قبیل، علاوه بر قالب چاپی، بر روی دیسک فشرده و نیز شبکه جهانی وب قابل دستیابی هستند در سال‌های اخیر، ناشران منابع مرجع سعی کرده‌اند تا علاوه بر لوح فشرده، انتشارات خود را از طریق شبکه جهانی وب در محیطی فراگیرتر، ارزان‌تر، و با قابلیت‌های چند رسانه‌ای و فرامتنی در دسترس طیف وسیعی از خوانندگان قرار دهند. کتاب‌های الکترونیکی را می‌توان به دو صورت در محیط وب شناسایی کرد. برخی کتاب‌های الکترونیکی، شکل چاپی ندارند و فقط در قالب دیجیتالی منتشر می‌شوند. همه فرآیند نشر کتاب از زمان تألیف تا قرار گرفتن در محیط وب، به صورت الکترونیکی انجام می‌شود. بنابراین چنین کتاب‌هایی را نمی‌توان در جهان چاپی و کتابخانه‌های سنتی یافت و از این لحاظ اثری منحصر به فرد به شمار می‌آیند. این بخش از عرصه نشر کتاب‌های الکترونیکی هنوز با مشکلات حقوقی، معنوی، و اقتصادی روبه‌رو است. در واقع، ناشران به این نکته مهم پی‌برده‌اند که چه از نظر رقابت با دیگران و چه از لحاظ پاسخگویی به نیازهای جامعه جدیدی از مخاطبان یعنی "خوانندگان اینترنتی"، چاره‌ای جز توجه به امکانات و قابلیت‌های نشر اینترنتی ندارند و ناچار به نقش‌آفرینی در این محیط هستند. بخش دوم از کتاب‌های الکترونیکی در محیط وب، در واقع شکل الکترونیکی نسخه‌های چاپی منتشر شده به شمار می‌آیند که ناشران آنها را از طریق وب نیز دسترس‌پذیر کرده‌اند. این گروه کتاب‌های

الکترونیکی به سرعت در حال توسعه و گسترش هستند.

• انواع کتابهای الکترونیکی

کتابهای الکترونیکی، با توجه به ویژگیها، امکانات، و کاربردهایشان به گروههای زیر تقسیم می‌شوند:

(۱) کتابهای الکترونیکی فقط متن - در این دسته، کتابهای الکترونیکی فقط شامل اطلاعات متنی هستند و هیچ‌گونه تصویر، نمودار و جز آن را شامل نمی‌شوند.

(۲) کتابهای الکترونیکی دارای تصاویر اسکن شده - در کنار اطلاعات متنی، تعدادی تصویر اسکن شده نیز وجود دارد.

(۳) کتابهای الکترونیکی با تصاویر متحرک - در کنار اطلاعات متنی، تعدادی تصویر انیمیشن و یا قطعاتی از فیلم نیز وجود دارد.

(۴) کتابهای الکترونیکی سخنگو - این دسته کتابهای الکترونیکی با استفاده از امکانات صوتی و الکترونیکی تا حدی با کاربر رابطه برقرار می‌کنند.

(۵) کتابهای الکترونیکی چند رسانه‌ای - در این دسته از کتابهای الکترونیکی يك رابطه چند رسانه‌ای و دو سویه میان کتاب و خواننده برقرار می‌شود. این دسته کاملاً با کتابهای سنتی و چاپی متفاوت‌اند و امکانات کمکی برای جستجو و تحقیق در آنها در نظر گرفته شده است. کتابهای الکترونیکی در محیط وب بیشتر در قالب HTML، PDF، و یا متن ساده در دسترس قرار می‌گیرند. برای مطالعه برخی کتابهای الکترونیکی باید همه متن کتابها را به کامپیوتر شخصی خود انتقال داد و یا صفحه یا فصل آنها را مطالعه کرد.

• ارزشهای افزوده نشر کتاب در محیط وب

فرآیندهایی که ارزشهای جدیدی به نشر کتاب در محیط وب می‌افزایند، عبارت‌اند از:

الف) دسترسی همزمان به نسخه‌ای واحد از کتاب الکترونیکی. محیط وب این امکان را در اختیار ناشران و نویسندگان قرار می‌دهد تا بتوانند نسخه‌ای واحد از کتابهای خود را به طور همزمان در دسترس تعداد بی‌شماری از خوانندگان قرار دهند و بدین ترتیب در هزینه‌های گزاف چاپ، صرافی، و توزیع کتاب با شمارگان بالا صرفه‌جویی کنند. به تعبیر دیگر، فقط کافی است يك نسخه از کتاب تولید شود و در محیط وب در دسترس قرار گیرد، بدین ترتیب همه خوانندگان قادر خواهند بود به طور همزمان کتاب مورد نظر را مطالعه کنند. بدیهی است که این خود یکی از مهم‌ترین ارزشهای افزوده محیط وب نسبت به کتابهای چاپی است. در دنیای چاپ باید برای هر خواننده، يك کتاب تولید شود که منجر به افزایش هزینه‌های انتشار می‌شود. اهمیت این موضوع هنگامی آشکار می‌شود که ناشری توانایی مالی برای چاپ يك اثر با مخاطبان کم را نداشته باشد. این موضوع به‌ویژه در خصوص انتشار کتابهای تخصصی در کشور ما بیشتر به چشم می‌خورد، زیرا تعداد بسیار کمی از خوانندگان ممکن است آنها را خریداری کنند. محیط وب این امکان را به ناشران می‌دهد تا با کمترین هزینه ممکن، چنین منابعی را به صورت الکترونیکی در دسترس تعداد بی‌شماری از خوانندگان قرار دهند.

ب) افزودن اطلاعات چند رسانه‌ای.

محیط وب، این امکان را می‌دهد تا به راحتی علاوه بر متن، صوت، تصویر، و ویدئو نیز در کتابهای الکترونیکی گنجانده شود. در دنیای چاپی فقط می‌توان عکسهای رنگی یا سیاه و سفید را به کتاب اضافه کرد و امکان استفاده از صوت، انیمیشن، و ویدئو به عنوان بخشی از کتاب و یا اطلاعات تکمیلی به منظور تفهیم هر چه بهتر مفاهیم وجود ندارد. چنین رویکردی امروزه، به ویژه در برخی دایره‌المعارفها، و فرهنگهای موجود در محیط وب

دیده می‌شود. تلفظ صحیح کلمات، استفاده از موسیقی، کلام، انیمیشن، و ویدئو برای تشریح مفاهیم نوشتاری در کتابهای الکترونیکی به ویژه کتابهای کودکان از اهمیت بسزایی برخوردار است. محیط وب علاوه بر اینکه امکان افزودن اطلاعات چند رسانه‌ای را به قالبهای مختلف می‌دهد، محدودیت اشغال فضای زیاد از حافظه را در دیسک‌های فشرده ندارد.

پ) امکانات جستجوی اطلاعات.

از طریق دیجیتالی کردن متن يك كتاب، می‌توان امکانات جستجوی مختلفی را برای کاوش يك یا چند کلیدواژه در متن کامل کتاب و یا در فصل و صفحه‌ای مشخص پیش‌بینی کرد. اگر چه، تنها نمایه چاپی در انتهای کتاب برای دسترسی به موضوعات مورد نظر بسیار ارزشمند است، ولی تهیه نمایه مناسب و کارآمد نیاز به صرف هزینه از سوی ناشر و بهره‌گیری از نمایه‌سازان متخصص و حرفه‌ای دارد. ناشران می‌توانند از يك برنامه جستجو که از خصوصیات و امکانات کاوش مناسب برخوردار باشد، به عنوان ابزار جایگزین نمایه کتاب برای جستجوی اطلاعات در کتابهای الکترونیکی استفاده کنند. ت) انعطاف‌پذیری بیشتر برای اصلاح و یا انتشار ویرایش جدید.

محیط وب به ناشران و نویسندگان امکان می‌دهد تا به سرعت، حتی چند هفته پس از انتشار يك كتاب به اصلاح یا انتشار ویرایشهای جدید اثر مورد نظر بپردازند. انجام چنین فرایندی در محیط الکترونیکی بسیار سریع و کم هزینه است، زیرا در بیشتر مواقع بخش کمی از کتاب بازنگری می‌شود. این در حالی است که در کتابهای چاپی باید حتی برای اصلاح يك صفحه، همه کتاب را مجدداً به چاپ رساند که خود هزینه زیادی برای ناشر در پی دارد یکی دیگر از ارزشهای افزوده محیط وب برای نشر کتاب، ارائه ویرایش جدیدی از يك كتاب قبل از انتشار نسخه چاپی و توزیع آن در بازار نشر است. در واقع، از آنجایی که فرایند چاپ، آماده‌سازی، و توزیع کتابهای چاپی بسیار زمانبر است، از طریق قرار دادن نسخه‌ای از کتاب در محیط وب می‌توان به سرعت ویرایش جدید را در دسترس خوانندگان مشتاق قرار داد.

• مهم‌ترین مزایای نشر کتاب در محیط وب از نظر ناشران

▪ کاهش هزینه‌های تولید و چاپ کتاب.

انتشار فقط يك نسخه از کتابهای الکترونیکی در محیط وب و دسترسی همزمان همه خوانندگان به آن، موجب می‌شود تا برخلاف کتابهای چاپی نیاز به انتشار شمارگانی بالا از يك كتاب نباشد. البته تهیه و قراردادن يك كتاب الکترونیکی در محیط وب دارای هزینه‌های جانبی برای ناشران نظیر ثبت حوزه، خرید فضا در محیط وب، طراحی گرافیکی، حفظ و نگه‌داری سایت، نوشتن برنامه جستجو و پایگاه اطلاعاتی، ورود اطلاعات، خرید تجهیزات کامپیوتری و شبکه، و موارد دیگر است، ولی بسیاری از امکانات و تجهیزات فوق می‌توانند در نشر کتابهای الکترونیکی دیگر نیز استفاده شوند و در واقع فقط يك بار ناشر هزینه شوند.

▪ عدم نیاز به فضای فیزیکی برای انبارکردن کتاب.

یکی از مشکلاتی که ممکن است ناشران با آن روبه‌رو شوند، انبارکردن کتابها قبل از توزیع و نیز نگه‌داری نسخه‌های اضافی است. نشر کتاب در قالب الکترونیکی نیاز به فضای فیزیکی برای انبارکردن کتاب ندارد، زیرا همه اطلاعات در قالب دیجیتال ذخیره می‌شود. علاوه بر این، اگر محیط نگه‌داری کتابها از شرایط مناسبی نظیر رطوبت، گرما، نور و جز آن برخوردار نباشد، به نسخ چاپی به مرور زمان آسیب خواهد رسید. ولی کیفیت اطلاعات دیجیتال همواره یکسان می‌ماند.

▪ عدم نیاز به توزیع و ارسال کتاب به نقاط دیگر.

یکی از مشکلاتی که ناشران به ویژه در کشور ما با آن روبه‌رو هستند، عدم توزیع سریع، مناسب و کم هزینه کتابها در شهرهای مختلف است. کتابهای الکترونیکی نیاز به توزیع و یا ارسال به نقاط دیگر ندارند، اما باید به نحو مناسبی خوانندگان را از انتشار آنها مطلع ساخت. چنین فرایندی می‌تواند از طریق مطبوعات، سایت وب، پست الکترونیکی، و تبلیغات چاپی انجام شود. به تعبیر دیگر کتابهای الکترونیکی را نمی‌توان در پشت وپترین کتاب فروشیها نمایش داد.

▪ عدم برگشت کتاب از سوی کتاب‌فروشان به دلایل مختلف.

از آنجا که تنها يك نسخه از کتاب الکترونیکی تولید می‌شود و در محیط وب در دسترس قرار می‌گیرد، ناشران هیچ‌گاه با مشکل برگشت کتاب از سوی کتاب‌فروشان و توزیع‌کنندگان روبه‌رو نخواهند شد.

▪ سرعت بخشیدن به چرخه نشر کتاب

نشر کتاب در قالب الکترونیکی بسیاری از موانع بر سر راه چاپ کتاب به صورت سنتی را از میان بر می‌دارد، برای مثال دیگر نیازی به ارسال کتاب به چاپخانه، بررسی کیفیت چاپ، صحافی، و توزیع و ارسال به کتاب‌فروشیها نیست. اما این موضوع هنگامی حاصل می‌شود که قبلاً سیاست‌گذاری صحیح و راهبردی برای نشر کتاب به صورت الکترونیکی انجام شده باشد.

▪ خرید پیوسته کتاب.

منظور از "خرید پیوسته کتاب" این است که خوانندگان می‌توانند از هر کجا پس از مطالعه معرفی و یا نقد و بررسی کتاب، به سفارش و خرید آن اقدام کنند. یکی از محدودیتهای شیوه‌های سنتی توزیع کتاب این است که خوانندگان مجبور هستند به کتاب‌فروشیها یا منابع معرفی کتاب مراجعه کنند و این در حالی است که این موضوع فقط شامل خوانندگان در يك منطقه جغرافیایی خاص می‌شود. در نظام خرید پیوسته کتاب از طریق اینترنت، هر کس از هر کجا و در هر زمان می‌تواند به سایت ناشر مراجعه کند و پس از مطالعه مقدماتی کتاب مورد نظر، به انتخاب و سفارش آن بپردازد. همین موضوع باعث می‌شود که ناشران بتوانند خوانندگان بیشتری را در مناطق جغرافیایی دیگر جذب نمایند و محدودیتهای مکانی و فیزیکی را برای نمایش انتشارات خود از میان بردارند هم اینک، تقریباً همه ناشران معروف و معتبر دارای سایت وب هستند و امکان خرید پیوسته انتشارات خود را می‌دهند. * جلوگیری از تمام‌شدن نسخه‌های چاپی.

یکی از مشکلاتی که خوانندگان به ویژه برای خرید کتابهای مرجع پر استفاده و کمیاب با آن روبه‌رو هستند، دسترسی به آثاری است که همه نسخه‌های چاپی آنها در بازار نشر به فروش رفته و ناشر به دلایل مختلف دیگر اقدام به انتشار چاپهای جدید از آن نکرده است. به این گونه کتابها اصطلاحاً کتابهای خارج از چاپ می‌گویند. نشر کتاب در محیط وب این فرصت را به ناشران می‌دهد که هیچ‌گاه با مشکل به اتمام رسیدن نسخه‌های چاپی روبه‌رو نشوند و خوانندگان همواره بتوانند برای خرید کتاب مورد نظر اقدام کنند.

▪ فرصت بیشتر برای انتشار عناوین بیشتر و آثار الکترونیکی.

تولید فقط يك نسخه کتاب در قالب الکترونیکی، دسترسی تعداد زیادی از خوانندگان به يك نسخه از کتاب به طور همزمان، و موارد دیگر منجر به کاهش هزینه تولید کتاب می‌شود و بدین ترتیب ناشران فرصت بیشتری پیدا می‌کنند تا به انتشار عناوین بیشتری از کتابهای ویژه در زمینه‌های

تخصصی بپردازند. به عبارت دیگر امروز دیده می شود که بیشتر ناشران خصوصی، به دلیل محدودیتهای مالی تمایل دارند عناوینی را که مخاطبان بیشتری دارند به چاپ برسانند تا سود بیشتری کسب نمایند، نشر الکترونیکی در محیط وب تا حدودی می تواند ناشران را به سوی انتشار کتابهای تخصصی یا متعلق به نویسندگان ناشناخته سوق دهد.

محدودیتهای نشر کتاب در محیط وب

نشر کتاب در محیط وب، با محدودیتهای و موانع حقوقی، اقتصادی، فرهنگی، و فناورانه نیز مواجه است، و مهم ترین آنها عبارتند از:

(۱) دسترسی به خط اینترنت و کامپیوتر.

یکی از محدودیتهایی که خوانندگان برای دسترسی به کتابهای الکترونیکی در وب با آن مواجه هستند، دسترسی به خط اینترنت و به ویژه کامپیوتر است. در واقع بسیاری از خوانندگان به ویژه در کشورهای در حال رشد دارای امکانات فوق نیستند و همین امر سبب شده است تا ناشران کتابهای الکترونیکی، بخش عظیمی از خوانندگان بالقوه خود را از دست بدهند. با این وجود در طی سالهای اخیر، کاهش روزافزون قیمت کامپیوتر و هزینه اتصال به اینترنت، روزه های امیدی را به روی ناشران کتابهای الکترونیکی گشوده است.

(۲) حق مؤلف و کتابهای الکترونیکی.

مسائل مربوط به حق مؤلف کتابهای الکترونیکی حتی از کتابهای چاپی چه برای ناشران و چه برای نویسندگان، بسیار پیچیده تر و مشکل سازتر است. استفاده غیرمجاز از کتابهای الکترونیکی و سهولت کم و زیاد کردن تمام یا بخشی از آنها، ناشران و نویسندگان را با مشکلاتی مواجه ساخته است. در واقع ذخیره، تکثیر، تغییر، و ارسال الکترونیکی متون و تصاویر کتابهای الکترونیکی در بسیاری موارد به سادگی صورت می گیرد. حتی در کشورهای پیشتاز در نشر الکترونیکی هنوز موضوع حق مؤلف کتابهای الکترونیکی حل نشده است و ناشران و نویسندگان با دیده تردید به این موضوع می نگرند. موضوع حق مؤلف و مالکیت معنوی نشر کتاب در محیط وب را می توان یکی از مهم ترین چالشها و موانع بر سر راه انتشار این گونه آثار در قالب الکترونیکی به شمار آورد، زیرا که از جنبه های فناورانه، نشر الکترونیکی پیچیده تر است و نیاز به سیاست گذاری کلان در سطوح ملی و یا بین المللی دارد.

(۳) چگونگی فروش کتابهای الکترونیکی.

این سؤال مطرح است که چگونه می توان کتابهای الکترونیکی را از طریق وب به فروش رساند. نحوه پرداخت هزینه کتاب توسط خوانندگان، ارائه " کلمه عبور" برای مشاهده کتاب و حفظ مالکیت آن، و استفاده از کارتهای اعتباری برای پرداخت هزینه کتاب از جمله مشکلات به شمار می آیند.

(۴) مشکلات مربوط به خواندن کتابهای الکترونیکی در محیط وب.

خواندن متن کتاب بر روی صفحه نمایش کامپیوتر نسبت به رسانه های چاپی دشوارتر است. تجربه ثابت کرده است که چشم انسان هنگام خواندن بر روی صفحه کامپیوتر زودتر از رسانه های چاپی خسته می شود و خواننده نمی تواند نظیر کتابهای چاپی تمرکز لازم را داشته باشد. پایین و بالا بردن صفحه نمایش کامپیوتر نیز برای دنبال کردن متن کتاب نسبت به ورق زدن يك صفحه از کتاب چاپی مشکل تر است و چشم انسان در بسیاری از موارد مطالب را گم می کند. علاوه بر این، نمی توان کتاب الکترونیکی در محیط وب را در هر وضعیتی مطالعه کرد.

(۵) مشکلات استناد به کتابهای الکترونیکی.

ماهیت ناپایدار محیط وب همواره مشکلاتی را برای محققان به منظور استناد پایدار به منابع اطلاعاتی الکترونیکی در این محیط به وجود آورده است. امروزه، بسیاری از افراد، اینترنت را کتابخانه مجازی به شمار می‌آورند که امکان دسترسی به طیف وسیعی از منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی را در زمینه‌های مختلف می‌دهد. حال سؤال این است که آیا نظیر "کتابخانه‌های حقیقی"، منابع موجود در این محیط همواره قابل دسترس هستند و بدون تغییر باقی می‌مانند. به تعبیر دیگر آیا به منابعی که در طول زمان در این محیط الکترونیکی استناد کرده‌ایم، فردا نیز می‌توان دسترسی پیدا کرد. مهم‌ترین مشکلات ناشی از استناد به کتابهای الکترونیکی عبارت‌اند از: ناپدید شدن و یا از میان رفتن اطلاعات در اینترنت، تغییر محتوای اطلاعات در اینترنت، و تغییر نشانی دسترسی به منابع در اینترنت. بروز چنین مشکلاتی باعث شده است تا برخی محققان برای استفاده و استناد، نه تنها به کتابهای الکترونیکی، بلکه به دیگر منابع اطلاعاتی در وب نیز به دیده تردید بنگرند.

۶) نبود فهرستگان کتابهای الکترونیکی.

خوانندگان از طریق فهرستها یا فهرستگانهای ملی و بین‌المللی می‌توانند از کتابهای چاپی منتشر شده آگاهی حاصل کنند، حال آنکه يك فهرست یا فهرستگان ملی و بین‌المللی مختص کتابهای الکترونیکی در محیط وب وجود ندارد و آنچه قابل دسترسی است بیشتر مربوط به يك ناشر یا سایتی خاص است.

۷) مسائل معنوی مربوط به نشر کتاب در قالب الکترونیکی.

شاید شما هم زمره‌های نابودی کتابهای چاپی در آینده و جایگزینی کتابهای الکترونیکی در کتابخانه‌ها را شنیده باشید و یا در برخی منابع خوانده باشید. امروزه، بسیاری از صاحب‌نظران نشر کتاب بر این باورند که هیچ رسانه‌ای نمی‌تواند جایگزین کتابهای چاپی شود. نشر به صورت الکترونیکی برخی لذتها و جنبه‌های معنوی استفاده کردن و خواندن کتابهای چاپی را از میان می‌برد. لذت ورق زدن صفحات کتابهای چاپی، مطالعه کتاب هنگام خواب یا در هر حالتی که خواننده احساس آرامش و راحتی کند، بردن کتاب با خود به مدرسه، سفر، و یا محل کار و خواندن آن در هر زمانی که به آن احتیاج است، هدیه دادن و گرفتن کتاب، جمع‌آوری کتابهای هنری و چیدن آنها در قفسه کتابخانه شخصی به عنوان يك اثر ارزشمند و به یاد ماندنی، همه و همه از طریق "نشر الکترونیکی" يك اثر از میان خواهند رفت. انسان ممکن است با يك کتاب چاپی انس بگیرد و بارها آن را بخواند و از تماس با آن لذت ببرد و یا در حاشیه آن مطالبی بنویسد و یادداشت کند که در جهان الکترونیکی امکان‌پذیر نیست. همچنین، بسیاری از افراد علاقه دارند به کتاب‌فروشیها بروند و در میان قفسه‌های کتاب به مرور عناوین دلخواه بپردازد و آنها را ورق بزنند. حال آنکه دنیای دیجیتال، جهانی خشن، ناپایدار و شاید هم بتوان گفت «بی‌وفا» است. ما هر لحظه می‌توانیم کتاب مورد علاقه خود را از قفسه کتابخانه شخصی برداریم و آن را مطالعه کنیم، اما اگر دسترسی ما به خط اینترنت و کامپیوتر محدود شود، نخواهیم توانست کتاب الکترونیکی مورد علاقه خود را مشاهده کنیم. مطرح شدن چنین مواردی، مربوط به طرف تاریک عصر دیجیتال و نشر اینترنتی است. در ایران ممکن است به دلیل عدم محبوبیت اینترنت به اندازه لازم از نشریات الکترونیکی استقبال نشود. بهترین نقطه شروع بهره‌مندی از این فناوری در ایران این است که برای شروع باید نشر الکترونیک را به صورت دانشگاهی بررسی و تدریس کرد و باید تبلیغات و اهمیت آن به صاحبان صنعت نشان داده شود. شرکتهای انتشاراتی نیز باید با توجه به گروه سنی و علایق مخاطبان، تبلیغات و تعرفه‌های متفاوتی برای نسخه‌های الکترونیکی و نسخه‌های چاپی خود برگزینند، تا با استفاده از هر دو نشر به سوددهی برسند. با شروع این کار همه در این چرخه راضی خواهند شد. نویسنده چون مطلب خود را راحت‌تر و با هزینه بهتر به فروش

می‌رساند، خواننده چون مطلب را سریع‌تر دریافت می‌کند، ناشر چون هزینه کمتری برای نشر الکترونیک متقبل می‌شود، و صاحبان صنعت چون با تبلیغات مناسب کالای خود را به مشتریان نشان داده و مشتریان و سود بیشتری جذب می‌کنند. • نتیجه‌گیری

نشر کتاب در محیط وب، به طور فزاینده‌ای در حال مطرح شدن به عنوان یکی از بسترهای پویا و کارآمد برای اشاعه اطلاعات است. برخی ناشران از این محیط برای انتشار کتابهای الکترونیکی استفاده می‌کنند و بسیاری دیگر در حال برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای استفاده از این محیط هستند. انتشار کتاب در محیط وب دارای ارزشهای افزوده‌ای است که نمونه‌های چاپی فاقد آن هستند. در این میان این موضوع اهمیت دارد که نویسندگان، ناشران، و متخصصان نشر الکترونیکی از شیوه‌های ارزش‌افزایی به کتابهای الکترونیکی آگاهی داشته باشند و بتوانند از قابلیت‌ها و امکانات محیط وب به طور مؤثر و کارآمد استفاده کنند.

باید تأکید کرد که هر يك از انتشارات الکترونیکی باید در سطوح گوناگون یعنی محتوا و نیز جنبه‌های فناوری نظیر ویژگیهای ساختاری، شیوه‌های دسترسی به اطلاعات، و جنبه‌های دیداری ارزیابی شوند. مسائل حق‌مؤلف کتابهای الکترونیکی، شیوه‌های فروش و محدودیتهای دسترسی به کامپیوتر و خط اینترنت از مهم‌ترین موانع بر سر راه توسعه این صنعت در حال رشد به شمار می‌آیند. تعیین سیاست‌گذاری و خط‌مشی راهبردی از سوی دست‌اندرکاران نشر کتاب برای استانداردسازی و آماده‌سازی نشر کتاب در محیط وب، بیش از جنبه‌های فنی و محتوایی انتشارات الکترونیکی اهمیت دارد. بررسیهای اخیر نشان داده است که بعد از به کارگیری اینترنت مصرف‌کننده نه تنها کم نشده بلکه فزونی نیز یافته است، زیرا امتداد نگارش نسل جدید، قلم و محمل‌آشنای وی کاغذ است، و از آنجا که اطلاع‌رسانی سرعت یافته، مطالب به راحتی چاپ می‌شود و در اختیار قرار می‌گیرد. شاید قلم نسل آینده صفحه کلید کامپیوتر و محمل‌آشنای وی صفحه نمایشگر باشد. تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از کتابخانه‌ها باید تا سالها ماهیت دوگانه خود را حفظ کنند و به صورت کتابخانه‌های پیوندی به حیات خود ادامه دهند، یعنی سعی شود با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات ضمن بهبود عملکردهای سنتی کتابخانه، زمینه ارائه خدمات از محملهای نوین و شبکه‌های گسترده فراهم آید. آنچه باید بر آن پای فشرده، این است که در آغاز این هزاره، اطلاعات و نحوه برخورد با آن بر سرنوشت نسل آینده ما بسیار تأثیرگذار خواهد بود. اطلاعات سیل‌آسا در حال باریدن است. می‌توان با بهره‌گیری از فناوریهای نوین سد ساخت، باران را مهار کرد و از آن روشنایی و حیات گرفت، و حتی با آبخیزداری مناسب کاربرهای سنتی را نیز احیا کرد. می‌توان فن‌گریز بود و بی‌تحرک نشست و نظاره‌گر سیلی دهشتناک بود که گذشته و حال را به یغما می‌برد و آینده را تباه می‌سازد. به راستی کدام راهبرد را برگزینیم؟

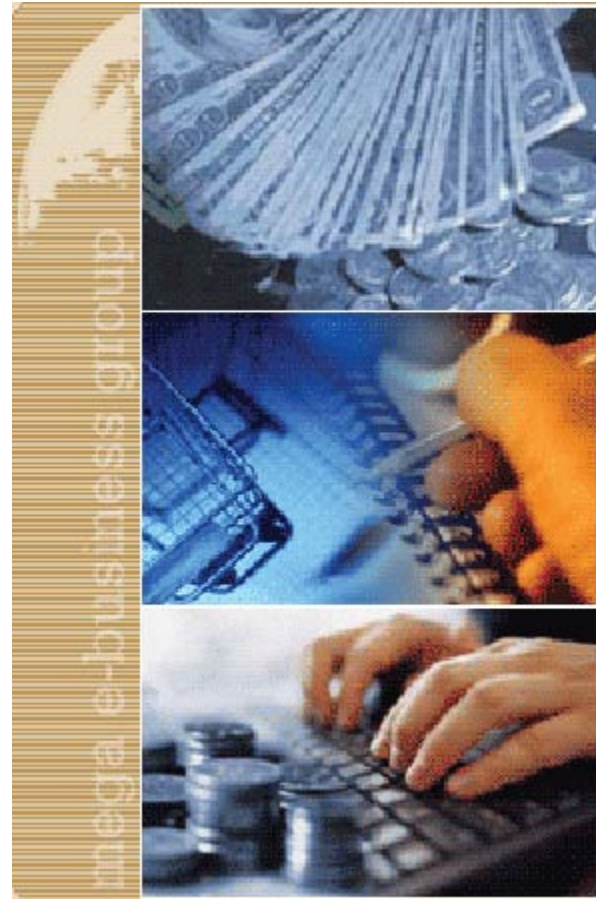
منبع : فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی

<http://vista.ir/?view=article&id=213408>

نقش تسهیل کننده پورتال های سازمانی در تجارت الکترونیکی

• مقدمه

در دهه پایانی قرن بیستم و در آستانه ورود به هزاره سوم، با گسترش فناوری اطلاعات، نگرش جدیدی از اقتصاد به نام "اقتصاد دیجیتال" (Digital Economy) ظهور یافت که کلیه شؤونات زندگی و تعاملات اجتماعی را دستخوش تحول نمود. تا حدی که تمامی جوامع ناگزیر از رویکرد به آن شدند[۱]. اینترنت شرایط تازه‌ای را پدید آورد که در آن تولیدکنندگان، تامین‌کنندگان، فروشندگان و مشتریان، و تقریباً همه عوامل دست‌اندرکار یک چرخه اقتصادی قادر شدند در یک فضای مجازی مشترک با یکدیگر در ارتباط باشند و به تبادل اطلاعات، خدمات، محصولات و پول بپردازند. اینترنت تئوری‌ها و نظریات جدیدی را به میان آورده است که یکی از مشخصه‌های اصلی آنها نگاه تازه‌ای به مقوله کسب و کار است. به جرأت می‌توان گفت که تجارت الکترونیکی یکی از نمودها و کاربردهای ویژه فناوری اطلاعات است و هم اکنون حجم وسیعی از خرید و فروش‌ها در کشورهای پیشرفته به شیوه الکترونیکی صورت می‌پذیرد. بر اساس آمارهای رسمی اعلام شده، تجارت الکترونیکی آمریکا طی سال ۲۰۰۲ بالغ بر ۶/۱ هزار میلیارد دلار بوده است که پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۰۶ #۶۱۴۷۲؛ به ۱/۷ هزار میلیارد دلار برسد. تجارت الکترونیکی مالزی در سال ۷/۱۲ میلیارد دلار بود که پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۰۶ به بیش از ۱۵۸ میلیارد دلار خواهد رسید[۲]. بدیهی است که رسیدن به چنین حجم‌های دلاری در

تجارت الکترونیکی بر اساس برنامه‌ریزی‌های تجاری و استفاده از فرصت‌های تجاری امکان‌پذیر خواهد بود.

مؤسسات و سازمان‌های گوناگونی تاکنون با هدف ارائه راه‌حل‌های نوین جهت بهره‌برداری از فرصت‌های تجاری تشکیل و تأسیس شده‌اند. پورتال‌های سازمانی به عنوان یکی از این راه‌حل‌ها تا حدودی توانسته‌اند انتظارات و امیدهای کاربران را در عرصه‌های تجاری برآورده سازند. معمولاً اولین نگرانی فعالان حوزه‌های تجاری یافتن اطلاعات جدید و منابع اطلاعاتی موثق است. پورتال‌های سازمانی با بررسی نیازهای اطلاعاتی کاربران خود، مجموعه‌ای از مسیرهای مطمئن اطلاعاتی را در اختیار آنها می‌گذارند. از آنجایی که ارائه خدمات پورتال اساساً مبتنی بر شبکه و به ویژه

اینترنت می‌باشد. پورتال‌های سازمانی خدماتی فراتر از آدرس دهی اطلاعات را انجام می‌دهند که معمولاً شامل مواردی نظیر کاوش، سرویس پست الکترونیک، نظر سنجی، گروه‌های خبری و بحث و غیره است. امکان تعامل میان کاربر با وب سایت اصلی پورتال و همچنین دیگر کاربران عضو یک پورتال سازمانی، زمینه بهره‌برداری هر چه بیشتر از فرصتهایی را که در عرصه‌های تجاری پدید می‌آیند، فراهم ساخته است. در ادامه این مقاله نقش و کارکرد تسهیل کننده پورتال‌های سازمانی را در تجارت الکترونیکی مورد بررسی قرار می‌دهیم.

• پیدایش پورتال

همچنان که استفاده از اینترنت در اوایل سال ۱۹۹۴ آغاز شد و سرعت گرفت، تعداد وب سایتها نیز به شدت افزایش پیدا کرد. این پدیده که به خودی خود تقویت می‌شد منجر به بروز ضرورت یافتن راهی برای کمک به امر ناوبری (Navigation) یعنی جستجو و تحقیق شد. به این منظور دو نوع از وب سایتها یعنی "فهرست‌های راهنما" (Directories) و "موتورهای جستجو" (Search Engines) پا به عرصه ظهور گذاشتند [۴].

فهرست‌های راهنما راهنمایان وب بودند که متشکل از ویراستاران انسانی بوده و بر اساس مقولات مختلفی مانند هنر، تجارت، خبر، بهداشت و غیره سازماندهی شده بودند. نتیجه نهایی، معمولاً یک "پیوند" (Link) به یکی از صفحات معین وب بود که اطلاعات مورد نظر کاربر را در خود داشت.

از طرف دیگر، موتورهای جستجو کلمات کلیدی را از روی صفحات وب در بانکهای اطلاعاتی گردآوری و تنظیم می‌کردند که جستجوگران می‌توانستند به پرس و جو درباره آنها بپردازند. با وجود گسترش و تکامل موتورهای جستجو همچنان این سؤال به عنوان یک چالش مطرح بود که چگونه دقیقاً چیزی را به کاربر بدهیم که او می‌خواهد؟ روند تکاملی وب سایتها سبب شد تا به تدریج استراتژی‌های خود را از "پیوند دادن سریع کاربران" به "سایتها مقصد" تبدیل نمایند. در این مرحله ناظران صنعتی به فهرست‌های راهنما و جستجوی اولیه عنوان "پورتال" را دادند. این اصطلاح را در سال ۱۹۹۷ هالسی مینور (Halcy Minor) که در آن زمان رئیس CNET بود، ابداع کرد. این کلمه به همان معنای عادی "دروازه" و "درگاه" است [۴].

در حوزه اینترنت تعریف پورتال ماهیت متغیر خود را حفظ کرد. در ساده‌ترین معنا، پورتال دروازه‌ای است به وب. پورتال سکوی پرتابی است که هر کاربر قبل از رفتن به سراغ مقصدهای دیگر باید به صورت یک صفحه مبدأ از آن استفاده کند. مارشاک (Marshak) معاون گروه باتریشیا سیبولد (Patricia Seybold) می‌گوید: "پورتال‌ها باعث کاهش میزان پرسه زدن افراد در وب می‌شوند." [۴]. در عین حال پورتال‌ها به تدریج تبدیل به سایت‌هایی شدند که هر کاربر در سراسر روز به منظور مدیریت طیف وسیعی از فعالیت‌های روزمره خود، به سراغ آنها می‌رود مانند بررسی کامل تیتراهای خبری، قیمت سهام، ارسال نامه الکترونیکی و پیامهای دوربرد و پیوستن به تالارهای گفتگو.

از اینرو پورتال‌ها وظایف بسیار متفاوتی را انجام می‌دهند ولی جوهره همگی آنها متشکل از پنج عنصر اصلی است: جستجو، محتوا، ایجاد گروه‌های تجاری و برنامه‌های خلاقیت فردی.

• از پورتال تا یک محل کسب و کار الکترونیکی

پورتال نیز همانند اغلب مفاهیم رایج در فناوری اطلاعات بر اثر اینترنت و شبکه گسترده جهانی (WWW) پدید آمد. کاربران عادی اینترنت معمولاً در هنگام ناوبری اطلاعات (Information Navigation) و کاوش موارد درخواستی خود در اینترنت مغلوب اقیانوس عظیم اطلاعات می‌شدند. در نتیجه

وب سایت های کاوش نظیر Yahoo و AOL پدید آمدند تا به کاربران در یافتن مقلصد اینترنتی مورد نظرشان کمک کنند. این پورتال های اولیه هیچگونه امکان تنظیم شخصی را به کاربران خود ارائه نمی کردند، بنابراین انتظار چندانی نداشتند که کاربران آنها همچنان به آنها وفادار باقی بمانند و از سایتی به سایت دیگری نروند.

پورتال ها این وضعیت را با ارائه امکانات تنظیم شخصی به نحو چشمگیری تغییر دادند و کاربران آنها می توانستند موضوعات درخواستی خود را مطابق سلیقه، اولویت ها یا نیازهای شخصی تغییر دهند و پیوندهای مطلوبی را در ارتباط با موضوعات مختلف نظیر اخبار، اطلاعات بازار بورس و سهام، تیم های ورزشی مورد علاقه، اوضاع جوی و هواشناسی و غیره به صورت متمرکز و در یک جا در اختیار داشته باشند. این ویژگی پورتال ها سبب شد تا کاربران آنها نوعی تعلق خاطر به آنها پیدا کنند و هر کاربر مرتباً به پورتال شخصی خود مراجعه نماید. همین امر سبب شد تا همان وب سایت های کاوش اولیه یعنی Yahoo و AOL با افزودن قابلیت های بیشتر به صفحات اصلی خود مانند امکان ارسال سریع پیام های کوتاه، گروههای بحث، صفحات شخصی رایگان، آلبوم های عکس های شخصی و خانوادگی و سرویس های رایگان پست الکترونیکی کارایی و بهره وری خود را افزایش دهند و در نتیجه وفاداری بیشتری را از سوی کاربران همیشگی خود دریافت نمایند. بدین ترتیب بر اساس مطالعات به عمل آمده روشن شد که کاربران به هنگام مراجعه به این وب سایت ها وقت بیشتری را نسبت به گذشته صرف دیدن صفحات گوناگون آنها می کنند [۸].

کاربران سازمانی نیز به این نتیجه رسیدند که از همان قابلیت های پورتال های اینترنتی برای مدیریت منابع سازمانی خود استفاده نمایند که البته یافتن اینگونه منابع اطلاعاتی (به لحاظ تخصصی بودن وظایف سازمانها) در اینترنت کار دشواری به نظر می آمد. افزودن ابزارهای همکاری، تعامل با سیستم های تبادل، گسترش امکانات به تجهیزات ارتباط از راه دور همزمان با جذب کاربران و مشتریان جدید و مرتبط ساختن شرکاء و تأمین کنندگان به یک وب سایت مشترک، سبب شد تا پورتال در مسیر تکاملی خود تبدیل به یک فضای کسب و کار الکترونیکی انجام امور تجاری به صورت الکترونیکی یا به عبارت بهتر تجارت الکترونیکی شود. این امر راهی را برای کاربران فراهم می کند تا به وسیله آن منابع، روابط و زنجیره ارزشی (Value Chain) یک سازمان را جهت انجام بهتر مشاغلشان مدیریت کنند.

• پورتال های سازمانی

از اوایل سال ۱۹۹۷ که استفاده از پورتال ها در عرصه های مختلف کاوش و بازیابی اطلاعات در اینترنت مورد توجه قرار گرفت، بسیاری از سازمانهای تجاری و غیرتجاری به فکر طراحی و ایجاد پورتال های سازمانی برای خود و پرسنل و کاربران یا به عبارت بهتر مشتریانانشان افتادند. شرکتهایی مانند مایکروسافت (Microsoft) و آی بی ام (IBM) هم وارد این میدان شدند که این رقابت همچنان ادامه دارد.

پورتال های سازمانی اساساً با دو هدف طراحی و در سطح سازمانها مستقر شدند. این دو هدف شامل مدیریت متمرکز اطلاعات تجاری در سازمانها و ارائه خدمات اطلاعاتی روزآمد می باشند. پورتال های سازمانی از یک سو امکان مدیریت متمرکز در سازمان را برای مدیران و معاونان مؤسسات و سازمانها فراهم می کنند و پنجره ای شفاف از سازمان را در مقابل چشم آنها قرار می دهند و از سوی دیگر کاربران و مشترکین خود را از آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به حوزه های کاری و تجاری آگاه می سازند. این پورتال ها علاوه بر اطلاع رسانی زمینه های تعامل میان مدیران و کارمندان و مشتریان یا کاربران را ایجاد می نمایند. محیط شبکه ای پورتال های سازمانی به گونه ای طراحی می شود که یک کاربر پس از ورود به آنها خود را در فضای مجازی یک محیط تجاری یا کاری می یابد و علاوه بر انجام امور اجرایی و تجاری در سراسر اوقاتی که در این محیط به سر

می‌برد احساسی از لذت را همراه با آموزش تجربه می‌نماید. یکی دیگر از ویژگی‌های پورتال‌های سازمانی این است که کاربران با مشارکت در فعالیت‌های مبتنی بر شبکه (Web-based) خلاقیت‌های فردی را در خود پرورش می‌دهند. امکانات تنظیم شخصی (Personalization) که معمولاً در هر پورتال سازمانی پیش‌بینی و ارائه می‌شود ضمن به چالش گرفتن تجربیات فردی کاربران در کار با امکانات شبکه‌ای و بسترهای ارتباطی، زمینه‌های خلاقیت آنها را به شیوه‌ای کاربردی ایجاد می‌نماید.

قابلیت‌های موجود در پورتال‌های سازمانی نظیر کاوش، فهرست‌های موضوعی، سرویس‌های صفحات زرد (Yellow Pages) برای یافتن شرکت‌های محلی، سرویس‌های یافتن افراد برای ردیابی شماره تلفن‌ها یا آدرس‌های پست الکترونیکی، تیتراهای خبری، قیمت سهام، نتایج ورزشی، پیش‌بینی وضع هوا، اطلاعات مسافرتی و پروازی، فهرست رویدادهای محلی، گروه‌های بحث و گفتگو، تابلوی پیامها، سرویس‌های ارسال و دریافت سریع پیامها، آگهی‌ها و پیشنهادهای تجاری، دفترچه‌های آدرس، تقویم و دیگر قابلیت‌های کاربردی؛ حقیقتاً آنها را تبدیل به محیط‌های شبکه‌ای کرده‌اند که کاربران پس از چند مورد استفاده و بهره‌برداری از آنها دیگر نمی‌توانند از عضویت در آنها چشم‌پوشی کنند. این به معنی وابسته نمودن کاربران به یک محیط خاص شبکه‌ای نیست، بلکه به معنی ایجاد اعتماد در کاربران و مشتریان جهت مراجعه آنها به یک محل خاص در اینترنت به منظور انجام امور تجاری و اداری است.

امروزه روشن شده است که کاربران پورتال‌های سازمانی حدود یک سوم از زمان خود را صرف انجام جستجو، یک سوم را صرف پیامها و مشارکت در تالارهای گفتگو و یک سوم دیگر را صرف دستیابی به دیگر محتویات می‌کنند [۴]. امکانات ارتباط از راه دور نظیر ((Short Message System SMS کارایی پورتال‌های سازمانی را چند برابر ساخته است. کاربران این پورتال‌ها دیگر حتی برای ارتباط با پورتال مورد نظر نیاز به حضور فیزیکی در محل کار یا منزل جهت استفاده از رایانه شخصی ندارند، بلکه می‌توانند از طریق تلفن همراه خود و دیگر تجهیزات ارتباطی بی‌سیم نسبت به امور اداری و بازرگانی خود واکنش‌های مناسب و به موقعی را نشان دهند. به عبارت دیگر پورتال‌ها قادر به بهره‌برداری مفید و مؤثر از فناوری‌های بی‌سیم جهت برآورده ساختن نیازهای ارتباطی مشترکین خود شده‌اند. همه اینها کارایی پورتال‌های سازمانی را بیش از گذشته نمایان ساخته اند.

• چارچوب یک پورتال

یک فضای کاری پورتال صرفاً با قرار دادن یک طرح جذاب بر روی انبوهی از منابع محتوایی و کاربردهای مربوط به آن که قبلاً کاوش در آنها به سختی صورت می‌گرفت، حاصل نمی‌گردد. در واقع چالش ساختن یک پورتال در سطحی عالی در صفحه واسط کاربر آن نیست، بلکه در فراهم نمودن فرایندهای تجاری و کاری یکپارچه‌ای است که از میان بسیاری از سامانه‌های فناوری اطلاعات می‌گذرند تا چنین فرایندهایی را به صورت یک مجموعه واحد درآورند و قابلیت‌های کاوش جامع، دسترسی و یکپارچه سازی کاربردی، تنظیم شخصی، استقرار، مدیریت، همکاری، مدیریت محتوایی شبکه، استقرار تخصص، هوش تجاری، تجزیه و تحلیل کمی، امنیت و میزبانی دیگر گزینه‌های منحصر به سازمان را ایجاد نمایند. فروشنده‌ای که شما برای خرید خودتان انتخاب می‌کنید، باید بتواند کلیه این قابلیت‌ها را یا به صورت مستقیم و یا از طریق مجموعه‌ای از شرکاء فراهم نماید تا آنها را با یکدیگر ترکیب و مجتمع نموده و اطمینان یابد که این خدمات مناسب هستند و تداوم خواهند یافت.

این یکپارچه سازی ممکن است آسان به نظر برسد، اما ماده و محتوای اصلی آن شامل انبوهی از نرم افزارهای میانجی (Middleware) است که

با ساختارهای شبکه ای موجود درگیر ترکیب می شوند و شرایطی را به وجود می آورند که در بهترین شکل خود به عنوان چارچوب پورتال عمل می نماید و می تواند با نیازهای متنوعی منطبق گردد و فضای مناسبی را برای چیزی بیش از یک محصول فراهم نماید. این رویکرد فراتر از انتظار شرکت هایی نظیر IBM بوده است [۸]. این شرکت در ایجاد خانواده پورتال وبسفر (Websphere) خود به چیزی فراتر از این دست یافت. مزایایی که از طریق استخراج ارزش های کاملاً جدید پورتال نظیر کاربردهای جاری، محتوا و ویژگی های تخصصی آن عاید کاربر می شد، در واقع مجموعه ای از دارایی های محتوایی پورتال را تبدیل به یک فضای کاری منفرد، جامع و مبتنی بر تجارت الکترونیکی ساخت. هر یک از پیاده سازی ها و کاربردهای پورتال متمرکز بر هدفی خاص می باشد. پورتال های تجارت به کارمندان (B ۲ E) متمرکز بر یکپارچه سازی کاربردهای سازمانی، توسعه اجتماعی و حرفه ای و همکاری برابر هستند در حالیکه پورتال های تجارت به تجارت (B ۲ B) تمرکز خود را معطوف بر امنیت اکسترانت (Extranet) و کاربردهای عمومی (سلسله مراتبی) کرده اند. پورتال های تجارت به مشتری (B ۲ C) متمرکز بر قابلیت های سنجش، اجرای تبادلات و حفظ مشتری هستند. در رأس هر یک از پورتال ها می تواند تمرکز بر خود پورتال باشد، ضمن آنکه مجموعه ای از ویژگی های بیشتری را ممکن است در یک پورتال صنعتی تجاری بیابیم که هدف آن به عنوان مثال، در خصوص پورتال یک شرکت تولید کننده دارو می تواند پردازش فرایندهای تأیید دارو توسط وزارت بهداشت باشد. قبلاً، این ویژگی ها از طریق چندین پورتال برای یک سازمان فراهم می شد و از سوی گستره وسیعی از فروشندگان نرم افزارهای پورتال پشتیبانی می گردید که هر یک به جنبه خاصی از پورتال پرداخته بودند. به عنوان مثال، می توان گفت که یک بانک تجاری بزرگ از یک پورتال (B ۲ C) قابل دسترسی برای مشتری استفاده می کند که مشتریان تجاری از طریق آن می توانند به حسابهای خود دسترسی داشته باشند، به انتقال وجوه و دارایی ها بپردازند، اطلاعات مربوط به محصولات جدید را بدست آورند و اطلاعات و اخبار مربوط به حسابهای خود را دریافت نمایند. علاوه بر اینها، بانک مذکور از یک پورتال تجارت به تجارت (B ۲ B) استفاده می کند که از طریق آن پرداخت وام های کوتاه مدت از بانک های تجاری بزرگ به بانک های کوچکتر مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. مدیریت این روابط چندگانه فروشنده - خریدار، یک کار چندگانه و ترکیبی را برای تیم فناوری اطلاعات سازمان به وجود می آورد.

پورتال ها به چارچوب یکپارچه تری تبدیل شده اند؛ چیزی که به عنوان راهی برای استقرار محتوا آغاز شد، اکنون مبنایی شده است که از طریق آن تبادلات چندگانه صورت می گیرند، تجارت الکترونیکی را امکان پذیر ساخته است و با مشارکت کنندگان بسیاری در تعامل می باشد. همانطور که ملاحظه می شود، تعریف کاربردی از پورتال [۸] متمرکز بر نیازهای چندگانه بازار است:

E ۲ E, B ۲ E, B ۲ C, B ۲ B. یک پورتال باید به سرعت مستقر شود، اما در عین حال باید به نحو گسترده ای در میان کاربران مختلف به صورت شخصی تنظیم شود، گستره ای وسیع از محتویات گوناگون را در بر بگیرد، همکاری لازم را میان کسانی که در ارتباط با یک موضوع خاص نیاز به کمک و مشارکت دیگران دارند، فراهم نماید و در تعامل با زمینه طراحی شده خود از انعطاف کافی برخوردار باشد و بالاخره اینکه یک فضای کاری الکترونیکی مناسبی را برای کاربران خودش به وجود آورد. به طور کلی، پورتال فضای کاری سنتی و محصول محور را به یک فضای پرتحرک تر، شخصی شده و قابل تعامل و مشارکت با مشتریان بیشتر تکامل و ارتقاء می دهد. برای اغلب افراد اوج خلاقیت های الکترونیکی آنها در عرصه های کاری و شغلی، در ارسال یک فایل الکترونیکی به وسیله پست الکترونیکی خلاصه می شود. این افراد تنها از ۵ درصد از امکانات قابل ارائه در یک پورتال استفاده می کنند. ۹۵ درصد دیگر از امکانات موجود در یک پورتال منتظر کسانی است که به سراغ آن می آیند و از این امکانات در جهت

ارتقای شغلی و حرفه ای خود استفاده می کنند.

• اجرای عملیات تجاری در پورتال های سازمانی

اسفاده از فناوری اطلاعات در انجام عملیات تجاری، دارای دو تأثیر عمده ملی است: یکی "رشد اقتصادی" و دیگری "افزایش بهره‌وری". بررسی‌های انجام شده بیانگر این مطلب است که بازگشت سرمایه فناوری اطلاعات در کشورهای مختلف، رقمی بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد می‌باشد. در کشورهای پیشرفته همچون آمریکا، سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات باعث بازگشت سرمایه ۶/۷۰ درصدی در تولید ناخالص داخلی (GDP) می‌شود؛ در واقع سهم بالایی در رشد اقتصادی به نسبت سایر سرمایه‌گذاری‌های کشور دارد [۵]. به علاوه باعث افزایش چشمگیر بهره‌وری شده که از طریق مشارکت در سیستم‌های تولید و فروش (بازار جهانی که پایه همگی، فناوری اطلاعات می‌باشد، حاصل می‌گردد.

شبکه‌های رایانه‌ای، بازگشت سرمایه و ارزش استفاده از فناوری اطلاعات را افزایش می‌دهند. قدرت اقتصادهای شبکه‌ای در این است که متناسب با افزایش حجم و اندازه شبکه، ارزش به‌کارگیری فناوری اطلاعات را افزایش می‌دهند. برای توضیح بیشتر مطلب، می‌توان مشاهده کرد که یک رایانه شخصی به تنهایی، بهره‌وری را به میزان محدود و مشخصی افزایش می‌دهد. حال اگر این رایانه به شبکه‌ای متصل گردد که بتواند با به اشتراک گذاشتن اطلاعات، ارتباطات و همکاری‌های سازمانی را نیز میسر سازد، بالطبع بهره‌وری آن چندین برابر می‌شود. در همین حال، وقتی به میلیون‌ها رایانه دیگر در جهان نیز متصل می‌گردد و امکانات گسترده شبکه‌ای، تجاری، سازمانی و غیره را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد، بهره‌وری آن نیز بسیار افزایش می‌یابد. به علاوه، هنوز شاهدیم که تمامی پتانسیل‌های شبکه اینترنت، مورد شناسایی و بهره‌برداری قرار نگرفته است. پورتال های سازمانی تنها به عنوان یکی از راه‌حل‌های ممکن در جهت بهره‌وری هر چه بیشتر در عرصه فعالیت‌های اداری و تجاری طراحی و ارائه شده اند.

آنچه که در این میان مهم به نظر می‌رسد، فرایند و چگونگی اجرای عملیات تجاری در این پورتال هاست. پورتال های سازمانی به لحاظ برخورداری از ویژگیها و قابلیت‌های خاص توانسته‌اند محیط مناسبی را برای انجام امور تجاری فراهم سازند. بخش اعظمی از فعالیت‌های سازمانی میان فروشنده و خریدار در چارچوبی صورت می‌گیرد که مورد توافق طرفین می‌باشد ضمن آنکه تجارب علمی و فنی طرفین به خودی خود نوعی ارزش افزوده محسوب می‌شود. در یک جمع‌بندی کلی از فرایندهایی که در یک پورتال سازمانی در ارتباط با امور تجاری صورت می‌گیرد، می‌توان به این مراحل اشاره نمود:

- ارتباط کاربر با پورتال
- آگاهی از آخرین اخبار و اطلاعات تجاری موجود در پورتال
- مطالعه و بررسی پیامهای دریافتی و ارسال پاسخهای مناسب
- بررسی فرصتهای تجاری و تعیین گزینه‌های برتر
- دریافت مشاوره از سازمانهای مربوطه
- اعلام نظر و ارائه پیشنهادها
- تصمیم‌گیری و تصمیم سازی

- خرید، سرمایه‌گذاری یا ارائه خدمات
- دریافت مبالغ و هزینه‌های مربوط از طرق الکترونیک
- ارزیابی از فعالیت‌های صورت گرفته برای برنامه‌ریزی‌های آتی
- پورتال‌های سازمانی و سرمایه‌گذاری مشترک

اقتصاد دانان اخیراً دریافته‌اند که هزینه توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته، سالانه ۱۰ درصد افزایش می‌یابد، و در واقع هر هفت سال و سه ماه یکبار دو برابر می‌شود [۶]. در این شرایط حتی کشورهای ثروتمندی مانند آمریکا، انگلیس و غیره نیز مجبور هستند برخی پروژه‌های خود را با کشورهای دیگر شریک شوند. بنابراین رویکرد مشارکت به ویژه در حوزه‌های اقتصادی که اصطلاحاً سرمایه‌گذاری مشترک (Joint Venture) نامیده می‌شود، یک واقعیت اجتناب ناپذیر است.

مهمترین شرط توفیق سرمایه‌گذاری مشترک، برخورداری از همکاری گروهی و اشتراک مساعی برای دستیابی به اهداف مشترک است. پورتال‌های سازمانی با ایجاد فضاهای گروهی بر روی شبکه در درجه اول امکان فعالیت‌های گروهی را فراهم می‌سازند و در درجه بعد با استفاده از قابلیت‌های الکترونیک انجام تجارت الکترونیکی را عملی می‌نمایند. درج آگهی‌ها و اطلاعات مربوط به فرصت‌های سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران بالقوه در سطح سازمانها را به سوی منابع و مراجع مربوطه هدایت می‌کند. این قابلیت است که به صورت پویا و فعال در یک پورتال سازمانی پیش‌بینی و ایجاد می‌گردد.

از آنجایی که دستورالعمل واحد و جهان شمولی برای سازماندهی پروژه‌های مبتنی بر سرمایه‌گذاری مشترک وجود ندارد، سازماندهی آنها کار آسانی نیست و تیزبینی و دقت زیادی می‌طلبد. یکی از ویژگی‌ها یا به عبارتی هنر پورتال‌های سازمانی این است که فضای مبتنی بر شبکه آنها سازماندهی سرمایه‌گذاری مشترک را به شیوه‌ای آسان عملی می‌سازد. ضمن آنکه کلیه طرفهای ذینفع در این سرمایه‌گذاری می‌توانند به طور روزانه از کلیه تغییرات و نوسانات مربوط به ارزش سهام خریداری شده و سود حاصل از آن آگاه شوند.

در واقع پورتال‌های سازمانی در قالب یک بنگاه مشترک الکترونیک محلی برای میزبانی سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی هستند که اقدام به سرمایه‌گذاری مشترک در حوزه‌های مورد علاقه می‌نمایند. معمولاً سرمایه‌گذاری مشترک به دو صورت قراردادی و سهامی شکل می‌گیرد. پورتال‌های سازمانی قابلیت عقد قراردادهای الکترونیک و فروش الکترونیک سهام را در خود دارند. راه‌اندازی پورتال‌های سازمانی علاوه بر تسهیل امور تجاری سازمانها به جذب فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران بومی و داخلی کشورهای در حال توسعه کمک شایان توجهی می‌کند. موضوع ظریف دیگری که نباید مورد غفلت قرار گیرد این است که در پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک، پس از خاتمه پروژه و حتی در حین انجام پروژه، خود پورتال به عنوان بخشی از دارایی‌های الکترونیک شرکت‌های متولی یا سرمایه‌گذار محسوب می‌گردد که این به نوبه خود باعث ارزش افزوده در فعالیت‌های تجاری الکترونیک می‌شود. بدیهی است پورتال در پایان فعالیت خود بر اساس آنچه که اصطلاحاً چرخه حیات پورتال (Portal Life Cycle) نامیده می‌شود در قالب بخشی از شبکه شرکت‌های وابسته به فعالیت‌های عادی و عمومی خود ادامه می‌دهد و زمینه‌ای بالقوه برای اعلام سرمایه‌گذاری‌های مشترک در آینده خواهد بود.

- هزینه ایجاد پورتال‌های سازمانی و بازگشت سرمایه (ROI)

علیرغم تعهداتی که سازمانها نسبت به مشتریان خود در خصوص بازگشت سرمایه آنها در زمینه سرمایه‌گذاری مرتبط با فناوری می‌سپارند، محاسبه مقادیر بازگشتی کاری مشکل است. هزینه پیاده‌سازی یک پورتال سازمانی برای سازمانهای بزرگ بالا است و در حین استقرار بالاتر هم می‌رود که این به خاطر نیاز روزافزون سازمانها و پدیدار شدن نیازهای جدید همزمان با طراحی و استقرار پورتال است. اما اگر فرایند طراحی و استقرار پورتال به درستی در یک سازمان صورت گیرد، منافعی که در کوتاه مدت و دراز مدت عاید سازمان می‌سازد به مراتب بیشتر از هزینه‌های صرف شده خواهد بود. بر اساس یک محاسبه به عمل آمده در ایالات متحده [۷] مجموع هزینه‌های راه اندازی یک پورتال سازمانی (شامل نرم افزار برای ساخت صفحات مشتری پسند و یکپارچه‌سازی داده‌های ورودی در طول مدت نصب و راه‌اندازی پورتال) معمولاً از ۱۵۰ هزار تا سیصد هزار دلار متفاوت است. اما برای انجام یک پروژه در عرض یک دوره دو ساله، شرکت‌ها خود را آماده می‌سازند که بیش از یک میلیون دلار سرمایه‌گذاری کنند و این تازه صرف یکپارچه سازی داده‌های پروژه می‌شود که از منابع مختلف گردآوری شده است.

هزینه ایجاد یک پورتال سازمانی تقریباً برای ۵۰ یا ۵۰۰ نفر کارمند یکسان است، بنابراین هزینه آموزش کارمندان برای استفاده از پورتال با کاهش تعداد آنها تقلیل می‌یابد. ایجاد یک پورتال سازمانی برای یک سازمان با پرسنلی کمتر از ۵۰۰ نفر مفید است، اما به لحاظ اقتصادی چندان به صرفه نیست. اگر تعداد کاربران یک پورتال سازمانی به مرز ۷۰۰ نفر برسد، آنگاه ایجاد چنین پورتالی به صرفه خواهد بود [۷]. وقتی تعداد کاربران یک پورتال از پرسنل شاغل در یک سازمان فراتر می‌رود و مجموعه‌ای از چند سازمان را در بر می‌گیرد و کاربرانی به تعداد حد اقل ۲۰۰۰ نفر می‌یابد و افراد بیشتری از آن استفاده می‌کنند، می‌توان گفت که چنین پورتالی به اهداف اقتصادی خود بیش از هر زمان دیگری نزدیک شده است.

معمولاً کاربران یک پورتال سازمانی نگران دراز مدت و تداوم خدمات پورتال هستند. هزینه خدمات پورتال و پشتیبانی فنی می‌بایست از همان ابتدا محاسبه شود و در قالب بودجه شرکت یا شرکت‌های سرمایه‌گذار و یا از طریق دریافت حق اشتراک و هزینه درج آگهی‌های تجاری از مشترکان و مؤسسات دریافت شود. اگر قرار باشد که پورتال سازمانی تبدیل به محلی برای نشان دادن تغییراتی شود که در سازمان بروز می‌یابند، ایجاد یک زیرساخت مدیریتی برای پورتال ضروری خواهد بود تا اطمینان لازم حاصل شود که پورتال مرتباً خود را با نیازهای سازمانی تطبیق می‌دهد.

• نتیجه گیری

اصطلاح پورتال امروزه واژه ای مشترک از زبان رایج در فضاهای اداری شده است. تعریف پورتال از دیدگاههای متفاوتی امکان پذیر است، زیرا کاربران امکانات زیادی را برای آن متصور می‌شوند. تا کنون تعبیرات گوناگونی از پورتال ارائه شده است. همانطور که گذشت یک پورتال به عنوان یک فضای کاری برای تجارت الکترونیکی مبتنی بر شبکه با امکان تنظیم شخصی و محتوایی و برخوردار از قابلیت های مشارکت با دیگر همکاران و دسترسی بی سیم تعریف شده است. اما آنچه که در حوزه تجارت به ویژه تجارت الکترونیکی برای یک پورتال مطرح می باشد، عبارت است از تمرکز بر روی آنچه که پورتال ها می توانند برای یک سازمان فراهم کنند. استفاده از واژه جمع "پورتال ها" نیز اتفاقی نیست. سازمانها نیز برای مواجهه با مسائل چندگانه خود در حوزه تجارت الکترونیکی معمولاً بیش از یک پورتال دارند. نقش تسهیل کننده پورتال در انجام امور بازرگانی و کارایی چندگانه پورتال، آن را تبدیل به یک محل کسب و کار الکترونیکی برای کاربران آن نموده است. پورتال های سازمانی جدای از خدماتی که در سازمانها ارائه می کنند، فرصت‌های بازرگانی نوینی را متناسب با توان اقتصادی و اجرایی سازمانها فراهم می‌نمایند. این بدان مفهوم است که پورتال های سازمانی در راستای اهداف خود، زمینه همکاری‌های متقابل و امکان بهره‌برداری از توانهای حرفه‌ای و سرمایه‌گذاری طرفهای درگیر در

فعالیت‌های بازرگانی را فراهم می‌سازند. نمونه بارز این گونه فعالیت‌ها در آنچه که امروزه تحت عنوان سرمایه‌گذاری مشترک مطرح می‌باشد، قابل مشاهده است.

بحث هزینه ساخت و راه‌اندازی یک پورتال و بازگشت سرمایه‌ای است که ممکن است در این زمینه به کارگیری شود، موضوعی است که از نظر کارفرمایان و سفارش‌دهندگان پورتال‌های سازمانی حائز اهمیت می‌باشد. به عبارت دیگر موضوع به صرفه بودن ایجاد پورتال‌های سازمانی بنا بر ملاحظات اقتصادی در میان است. طبیعتاً ایجاد یک پورتال سازمانی برای یک سازمان با پرسنلی کمتر از ۵۰۰ نفر مفید است، اما به لحاظ اقتصادی چندان به صرفه نیست. با افزایش تعداد کاربران یک پورتال سازمانی ایجاد چنین پورتالی به صرفه خواهد بود.

نکته پایانی و قابل توجه در ارتباط با پورتال‌ها این است که پس از خاتمه فعالیت‌های مرتبط با یک پورتال خاص، خود پورتال به عنوان بخشی از دارایی‌های الکترونیک شرکت‌های متولی یا سرمایه‌گذار محسوب می‌گردد که این به نوبه خود باعث ارزش افزوده در فعالیت‌های تجارت الکترونیکی می‌شود. بدیهی است پورتال در پایان فعالیت خود بر اساس آنچه که اصطلاحاً چرخه حیات پورتال نامیده می‌شود در قالب بخشی از شبکه شرکت‌های وابسته، به فعالیت‌های عادی و عمومی خود ادامه خواهد داد و زمینه‌ای بالقوه برای فعالیت‌های تجاری در آینده خواهد بود.

<http://vista.ir/?view=article&id=301747>

نکات مفید در طراحی یک وبلاگ

یکی از مزیت‌هایی که در بسیاری از ابزارها و برنامه‌های ساخت وبلاگ در نظر گرفته شده است فراهم کردن امکان ایجاد قالب جدید و یا تغییر قالب وبلاگ است. قالبها، شکل، مکان، رنگ و نحوه نمایش مطالب ویا دیگر عناصر وبلاگ را در صفحات وبلاگ تعیین میکنند. آنها کمک میکنند که کاربران این ابزارها و نویسندگان وبلاگ بدون درگیری با مسائل و مشکلات برنامه نویسی امکان اعمال سلیقه خود را در نحوه نمایش وبلاگ خود را داشته باشند. از نظر فنی قالبها از کدهای HTML که تعیین کننده شکل و رنگ صفحات وبلاگ است و همچنین کدها و تگهای بخصوصی که مکان و شیوه تکرار عناصر وبلاگ را تعیین میکند تشکیل شده است و معمولاً هر ابزار ساخت وبلاگ (مانند بلاگفا، بلاگر و یا MT) از تگها و کدهای مخصوص خود استفاده میکند. تگهای موجود در قالب وبلاگها جدا از آنکه در کدام ابزار مورد استفاده قرار میگیرند برای دو هدف در نظر گرفته شده است. تعدادی از تگها تعیین کننده مکان عناصر غیر تکراری وبلاگ هستند مانند عنوان وبلاگ، توضیحات، ایمیل و یا آدرس صفحات آرشیو و تعدادی دیگر تعیین کننده

نحوه نمایش عناصر تکرار شده در وبلاگ هستند (مانند متن ، تاریخ و یا نویسنده مطالبی که پست می‌شوند) . هر فردی میتواند با کمی حوصله و یا کمک از برنامه هایی مانند فرانت پیج قالبی مناسب و دلخواه برای وبلاگ خود ایجاد کند و یا حتی قالبی را که طراحی کرده در اختیار دیگران نیز قرار دهد و البته آشنایی با کدهای HTML و یا برنامه های طراحی صفحات HTML مانند فرانت پیج کمک بزرگی در این زمینه خواهد بود. اما جدا از آنکه شما فردی تازه کار و یا حرفه ای هستید نکات و اصولی وجود دارند که رعایت آنها می تواند شما را پیاده سازی و یا انتخاب قالبی جدید برای وبلاگتان یاری کند.در زیر به برخی از نکات اشاره خواهد شد. بایستی به یاد داشته باشیم مهمترین عنصر يك وبلاگ مطالب و یادداشتهای نویسنندگان است و در طراحی قالب هدف آن است که مطالب در واضح ترین و مناسبترین شکل و با سرعت برای خوانندگان قابل دسترس باشد.

۱- تصویر کمتر، وبلاگ بهتر

اکثر وبلاگها توسط سرویسهای رایگان وبلاگ ایجاد میشوند و معمولا این سایتها فضایی را برای قرار دادن تصویر در اختیار کاربران قرار نمی دهند از این رو برای نمایش تصاویر نیاز به قرار گرفتن آنها در سایتی دیگر است که این باعث افزایش درخواستها و کندی نمایش کامل وبلاگ خواهد بود.خوانندگان وبلاگها معمولا در هر روز تعداد زیادی وبلاگ را میخوانند و انتظار دارند وبلاگ به سرعت برای آنها به نمایش در آید.در این میان بایستی اشکالاتی که ممکن است برای سایت نگهدارنده تصاویر پیش آید را در نظر گرفت پس توصیه میشود قالب را بگونه ای طراحی و یا انتخاب کنید که کمترین نیاز را به تصاویر داشته باشد.

۲-جداول کمتر، سرعت بیشتر

جداول از متداول ترین عناصر بکار گرفته شده در صفحات HTML هستند. آنها یکی از مهمترین تگهای HTML برای فرمت بندی و شکل دهی صفحات بشمار میروند.برای مثال اگر بخواهید صفحه خود را به چند بخش تقسیم کنید یا برای ایجاد نوار رنگی که در گوشه صفحه بکار گیری تگهای جدول میتواند شما را به هدف نزدیک کند. اما جداول معایبی دارند. اول اینکه پردازش این کد و محتویات آن برای مرورگر وقت بیشتری میگیرد و مهمتر اینکه اکثر مرورگرها تا دانلود کامل تمام محتوا و دیگر دستورات HTML موجود در يك جدول صبر میکنند و سپس آنرا نمایش میدهند.برای مثال اگر شما صفحه وبلاگ خود را با جدول تقسیم بندی کرده اید و تمام مطالب ماه جاری را در سلولهای این جدول نوشته اید و یا حتی در جداولی در زیر مجموعه این جدول نوشته اید خواننده بایستی تا دانلود کامل تمامی مطالب ماه جاری صبر کند و البته گزینه بهتری نیز وجود دارد و آنکه در هنگامی که جدیدترین یادداشت نمایش داده شده است و خواننده مشغول خواندن آن است دیگر مطالب نیز به ترتیب دانلود و نمایش داده شوند. امروزه طراحان وب برای رسیدن به این مقصود بجای تگ Table از تگهای DIV و یا SPAN استفاده میکنند . این تگها اگرچه عملکردی دقیقا مانند جداول ندارند. اما برای رفع بسیاری از نیازها مانند نوار رنگی در کنار مطالب وبلاگ و رنگی نمودن و یا تعیین مکان يك محدوده کارآمدتر و سریعتر از تگهای Table هستند.(برای مثال اگر مایلید مطالب هر پست در پس زمینه ای با رنگ متفاوت نمایش داده شوند تگ DIV همراه با STYLE نظر شما را تامین میکنند.)

۳- اکتیو ایکس و جاوا اپلت ممنوع!

دیگرحتی سایتهای اینترنتی نیز در استفاده از اکتیو ایکسها و جاوا اپلتها محتاط هستند. نمونه ای از اکتیو ایکس ها کنترل Media Player و یا حتی Real Audio هستند که امکان پخش موسیقی و کنترل آن توسط ویریتور را در صفحه فراهم میکنند.دامنه استفاده از جاوا اپلتها بیشتر است ولی

ایجاد افکتهای تصویری و چت از رایج ترین کاربردهای آنها هستند. اکتیو ایکسها جز در سیستم عامل ویندوز در سیستم عاملهای دیگر پشتیبانی نمیشوند و همچنین در برخی موارد نمایش آنها با پیامها هشدار و یا حتی خطا برای ویریتور همراه است که ممکن است او را خواندن وبلاگ شما منصرف کند. جاوا اپلتها اگرچه مشکلات کمتری دارند اما مثلا در ویندوز XP بدون سرویس پک نمایش داده نمیشوند. پس عاقلانه است که استفاده از آنها را در وبلاگ خود حرام اعلام کنید.

۴- جاوا اسکریپت ، تنها به میزان لازم!

صفحات سایتها و وب شاید بتوانند بدون JavaScript زنده بمانند اما قطعا زندگی برای آنها سخت خواهد بود! جاوا اسکریپتها برای کنترل ورودیهای کاربر ، حرکت و ایجاد افکت در عناصر صفحه و حتی افکتهای بصری(مانند بارش برف و گل در صفحه) بسیار مناسب هستند . بسیاری از سیستمهای نظرخواهی در وبلاگها نیز به نوعی وابسته به جاوا اسکریپت هستند. اما انتظار خوانندگان از وبلاگ چیزی جز مطلب جدید و یا لینک نیست آنها برای دیدن قدرت خلاقیت شما در کپی اسکریپتها برای ایجاد ساعت تعقیب کننده اشارهگر ماوس و گل و برف باران صفحه وبلاگ شما را باز نمیکند. اینگونه جلوه های بصری تنها برای کاربرات تازه کار جالب است و به دلیل تکراری بودن و همچنین عدم نیاز آنها در صفحه در وبلاگ شما خوانندگان و کاربران با سابقه تر را آزار میدهد بخصوص آنکه برخی از این جلوه ها خواندن مطالب وبلاگ را هم سخت میکنند.

۵-سازگاری ، مسئله ای که باید جدی گرفت

همه کاربران وب و یا خوانندگان وبلاگ شما از مرورگر وب شما استفاده نمیکند. آنها ممکن است کاربران سیستم عاملی به غیر از سیستم عامل کامپیوتر شما باشند و یا از نسخه ای متفاوت از مرورگر شما استفاده کنند و بدیهی است که درمیان ممکن ناسازگاری نیز پیش آید. آنچه در مرورگر شما خوانا و درست است ممکن است در مرورگر دیگری کاملا به هم ریخته و ناخوانا باشد. این ناسازگاری حتی در نسخه ۵,۵ IE و ۶ IE نیز وجود دارد. در بکارگیری Style ها دقت کنید بخصوص در فیلترها (Filter) که برای ایجاد افکتها برای متن و یا تصاویر استفاده میشود و فقط از فونتهایی استاندارد و معمول در همه سیستم عاملها استفاده کنید. اگر کاربر سیستم عامل ویندوز هستید پیشنهاد میکنم با دانلود پک مرورگر Mozilla که حجم کمی نیز دارد وبلاگ خود را در آن نیز ببینید. باز تاکید میکنم از بکار گیری فونتهای مانند ترافیك یا میترا و برخی فونتهای دیگر فارسی که تنها برخی کاربران آنها دارند جدا خودداری کنید و یا حداقل یکبار هم وبلاگ خود را بدون آن فونتها نیز ببینید.

۶-موسیقی ، جذاب ولی آزار دهنده

گوش کردن يك موسیقی هنگام خواندن يك وبلاگ میتواند جذاب باشد. اما آیا خوانندگان هم با شما در انتخاب موسیقی هم سلیقه هستند؟ آیا فکر کاربرانی که مثلا هنگام خواندن وبلاگ شما رادیو و یا موسیقی دیگری گوش میدهند را نیز کردید؟ آیا حدس میزنید اگر خواننده وبلاگ شما يك وبلاگ دیگر را که در آن نیز موسیقی بکار رفته باز کرده باشد چه حسی خواهد داشت؟ پس به شرایط و سلیقه خوانندگان نیز توجه کنید یا حداقل به آنها رحم کنید! شما میتوانید موسیقی مورد علاقه خود را بصورت لینک به فایل آن (و نه گذاردن مدیا پلیر در صفحه) به خوانندگان وبلاگ پیشنهاد کنید.

۷-رنگ ، آنها جان می بخشند و یا جان میگیرند!

تاثیر رنگ را بر خواننده جدی بگیرد . چه بسیار کسانی که هنگام اولین بازدید خود از يك وبلاگ تنها با نگاهی به طیف رنگی صورتی و یا قرمز و یا

رنگهای شاد آن در فکر مونث بودن نویسنده افتاده باشند! رنگها میتواند سریعترین معرفی نامه برای شما و مطالب شما باشند پس از آنها استفاده کنید. اما دقت داشته باشید که رنگهای متفاوت و به تعداد زیاد استفاده نکنید و همچنین هرگز از رنگهای تند در پس زمینه وبلاگ و یا مطالب آنها استفاده نکنید چرا که با وجود جذابیت اولیه خیلی زود چشمان خواننده را خسته و او را فراری میدهند. همچنین خوش سلیقگی خواهد بود اگر سعی کنید اکثر رنگها را از يك طیف انتخاب کنید مانند استفاده از رنگ آبی یا سبز با درجات مختلف روشنایی. يك مورد با اهمیت دیگر خوانایی و كمك به خواننده در تفكيك عناصر وبلاگ است. بسیار مهم است که متن نوشته شده با پس زمینه خود از نظر روشنایی متفاوت باشد حتی ممکن است همخوانی رنگها تشخیص مطالب را سخت و خواننده را مجبور به جستجوی کلمه به کلمه کند. شما میتوانید با رنگهای مناسب در پس زمینه و حاشیه مرز یادداشتهای هر روز ، تاریخ پست یادداشت و با بخش لینکها را مشخص کنید.

۸- هر چیزی جای خودش!

خوانندگان با پیش فرضهایی وارد وبلاگها میشوند، آنها انتظار دارند یادداشتهای را در جای مورد نظرشان پیدا کنند و یا لینک آرشیو و یا تماس را در بالا و یا در کنار یادداشتهای وبلاگ پیدا کنند. پس هنجار شکنی نکنید و خواننده را آزار ندهید. استفاده از فریمها ، مجبور کردن او برای اسکروول آنهم برای مطالب کوتاه یا مجبور کردن او به کلیکهای اضافی شاید شکلی نو به قالب وبلاگ شما بدهد اما این نوآوری محبوب اکثر خوانندگان نیست. سعی کنید با كمك رنگها، جداول و یا دیگر نگها و کدهای HTML عناصر موجود در وبلاگ را به شکلی جدا کنید که خواننده حتی با نگاهی آنها را تشخیص میدهد.

از فرمت مناسب هم برای یادداشتهای خود استفاده کند. برای مثال پخش مطلب در کل عرض صفحه خواندن آنرا سخت میکند و در حالیکه یادداشتهای با عرض کوتاه حتی اگر از طولی بیشتر برخوردار باشد رغبت را در خواننده برای دنبال و خواندن آن را افزایش میدهد.

۹- موتورهای جستجو، دوستداران وبلاگ شما

اگر میخواهید وبلاگی با خوانندهای بیشتر داشته باشید و اگر مایلید روزانه چندین خواننده جدید که احيانا در حال جستجوی کلمه ای در موتورهای جستجو بوده اند برای وبلاگتان پیدا کنند. موتورهای جستجو را دوست داشته باشید و اجازه دهید آنها به راحتی صفحات آرشیو یادداشتهای وبلاگ شما را پیدا کنند . شما میتوانید اینکار را به لینک مستقیم به آنها در صفحه اصلی وبلاگ انجام دهید حتی اگر لازم شد لینک صفحات یادداشتهای ماههای اخیر را مستقیما در قالب وبلاگ اضافه کنید. همچنین دقت داشته باشید که لینکها مستقیم و بدون استفاده از جاوا اسکریپت باشد. در نهایت آنکه باز تاکید میکنم که وبلاگ محیطی برای خواندن مطالب، یادداشتهای روزانه و نظرات نویسندگان آن است به سریعترین و ساده ترین حالت و نه محلی برای نمایش خلاقیت نویسنده در بکارگیری جلوه های بصری جاوا اسکریپت، یا توانایی او در فلش و ایجاد نوشته های متحرك . این تعریفی صحیح از وبلاگ است و خوانندگان نیز همین انتظار را دارند.

نویسنده : علیرضا شیرازی (info at parseek.com)

<http://vista.ir/?view=article&id=203161>

نکاتی که باید برای استفاده از اینترنت در انجام تحقیقات مورد توجه قرار داد

اینترنت یک رسانه شخصی است نه یک کتابخانه که کتب و نشریات موجود در آن توسط متخصصین ارزیابی و انتخاب شده باشد. در واقع، می توان همه گونه اطلاعات را روی اینترنت یافت: از دقیق ترین و مستندترین گرفته تا مطالب واهی و غیرقابل استناد. بنابراین، برای استفاده از منابع موجود روی اینترنت در امور تحقیقاتی، همه چیز باید ابتدا مورد ارزیابی قرار گیرد و از صحت و اعتبار آن اطمینان حاصل گردد.

هنگامی که در مورد یک موضوع روی اینترنت تحقیق می کنید، حتماً به تعداد زیادی سایت مراجعه کنید و به هیچ وجه به مطالب یافت شده در یک سایت یا یک نوع سایت اکتفا ننمایید.

سه منبع اصلی برای یافتن مطالب مورد علاقه روی اینترنت عبارتند از لیست موضوعات، موتورهای جستجو و دیپ وب. البته باید توجه داشت که هریک از سه منبع فوق برای یک نوع جستجو مناسب است و شما باید ابتدا تفاوت هریک از آنها و موارد کاربرد آنها را بخوبی بدانید.

• لیست موضوعات

برای جستجوهای عمومی و در صورت تمایل به مشاهده سایتهایی توصیه شده توسط اهل فن، می توان از لیستهای موضوعات استفاده کرد.

• تعریف:

لیست موضوعات سرویسی است که مجموعه ای از لینکها به منابع موجود روی وب در زمینه مورد علاقه کاربر را در اختیار وی می گذارد. این لیستها توسط طراحان سایتها یا ارزشیابها بر اساس موضوع سازماندهی و طبقه بندی شده اند. برای پذیرش یک لینک به لیست موضوعات،

معیارها و شرایط خاصی وجود دارد اما این معیارها و شرایط برای لیست های موضوعات مختلف، متفاوت است. بیشتر لیستها دارای قابلیت جستجو هستند.

هنگام استفاده از لیستهای موضوعی به خاطر داشته باشید که:

دو نوع لیست موضوعات وجود دارد: لیستهای دانشگاهی و تخصصی که غالباً توسط متخصصین موضوعات مربوطه و به منظور پاسخگویی به نیازهای محققین ایجاد و اداره می شوند، و لیستهایی که بصورت تجاری عمل می کنند، مخاطبینشان عموم مردم و هدفشان جذب هرچه بیشتر مراجعین می باشد. بنابراین دقت کنید که از لیست موضوعی مناسب با نیازتان استفاده کنید.

ضوابط پذیرش سایتها در لیستهای موضوعی مختلف بسیار متفاوت است. بنابراین بهتر است قبل از استفاده از یک لیست موضوعات، ابتدا سیاستهای آن و معیارهای پذیرش سایتها در آن لیست را مورد توجه قرار دهید. مشکلی که در این زمینه وجود دارد این است که همه لیستهای موضوعات، تمام سیاستها و نام و تخصص تأیید کنندگان سایتهای خود را اعلام نمی کنند. این مسئله بخصوص در مورد لیستهای موضوعات تجاری صادق است.

بسیاری از مردم از لیستهای موضوعات استفاده کافی نمی کنند و مستقیماً به سراغ موتورهای جستجو می روند. توجه داشته باشید که لیستهای موضوعات دانشگاهی دربرگیرنده مجموعه های بدقت انتخاب شده ای از سایتهای با کیفیت بالا هستند. اگر به دنبال سایتهای پرکیفیت می گردید، لیستهای موضوعات را فراموش نکنید. INFOMINE از دانشگاه کالیفرنیا مثال خوبی برای لیستهای موضوعات دانشگاهی و Yahoo! مثال خوبی برای لیستهای موضوعات تجاری است. توجه داشته باشید که هیچگاه از یاهو یا لیستهای موضوعات تجاری مشابه در تحقیقات جدی و مهم استفاده نکنید. فهرست کاملتری از هر دو نوع لیستهای موضوعات را می توانید اینجا بیابید.

• موتور جستجو

برای جستجوهای هدفمند، پیچیده و در بعضی موارد جستجوهای کلی از موتورهای جستجو استفاده می شود.

• تعریف:

یک موتور جستجو پایگاه اطلاعاتی قابل جستجویی از فایلهایی است که توسط یک برنامه کامپیوتری (که سرگردان، خزنده، ربات، کرم یا عنکبوت خوانده می شود) ایجاد شده است. کلیدسازی بر اساس اطلاعات جمع آوری شده در مورد فایلها صورت می گیرد مانند عنوان، متن کامل، اندازه، URL و غیره. هیچگونه معیار ویا ضابطه خاصی برای پذیرش سایتها در موتورهای جستجو وجود ندارد هرچند که طریق ترتیب نمایش نتایج می تواند نشاندهنده نوعی ارزیابی سایتها باشد.

موتور جستجو که شاید بهتر باشد بگوییم سرویس موتور جستجو یا سرویس جستجو شامل سه بخش است:

- عنکبوت: برنامه ای که بر روی شبکه وب از یک لینک به لینک دیگر رفته و صفحات را شناسایی کرده و می خواند.

- ایندکس: پایگاه اطلاعاتی شامل یک کپی از تمام صفحات وبی است که توسط عنکبوت خوانده شده است.

- مکانیزم موتور جستجو: مکانیزمی است که به کاربران امکان جستجو در ایندکس را می دهد و معمولاً نتایج را بر اساس میزان تطابق با موضوع مورد علاقه کاربر مرتب کرده، نمایش می دهد.

HotBot مثال خوبی برای موتورهای جستجو می باشد. در آخر، لیست کاملتری از موتورهای جستجو آمده است.

• دیپ وب

برای جستجوهای هدفمند، و زمانی که شما بدنبال اطلاعات غیرمتنی هستید از دیپ وب استفاده کنید. اخیراً در رسانه ها اصطلاح دیپ وب یا وب نامرئی زیاد مشاهده می شود. امروزه وب به یک مجموعه پیچیده تبدیل شده است که دربرگیرنده حیطه وسیعی از انواع مختلف و متنوع اطلاعات است. این اطلاعات بسیار بیشتر از آنچه که در صفحات ثابت وب قابل رؤیتند هستند. بعضی از مردم به دلایلی که در زیر با آن آشنا می شوید، به اشتباه به این بخش از وب «وب نامرئی» می گویند.

وقتی به دیپ وب اشاره می شود، منظور موارد زیر است:

محتویات پایگاههای اطلاعاتی قابل دسترسی بر روی وب پایگاههای اطلاعاتی دربردارنده اطلاعاتی هستند که در جدولی که با برنامه هایی مانند اکسس، اوراکل، اس کیو ال سرور و دی بی تو ساخته شده اند ذخیره گردیده اند. اطلاعات ذخیره شده در این پایگاههای اطلاعاتی تنها از طریق جستجوی این پایگاهها قابل استحصال هستند و بنابراین، این اطلاعات با صفحات وب معمولی که بصورت اسنادی با امکان دسترسی مستقیم هستند، متفاوتند.

این پایگاههای اطلاعاتی معمولاً یک موضوع مشخص ویا جنبه خاصی از یک موضوع مشخص را دربر می گیرند. عنکبوتهای موتورهای جستجو از ایندکس کردن اینگونه اطلاعات عاجزند. حجم قابل توجهی از اطلاعات با ارزش روی وب توسط این پایگاههای اطلاعاتی ارائه می شوند. درواقع، تخمین زده می شود که حجم اطلاعات موجود در این پایگاهها، پانصد برابر اطلاعات موجود در صفحات وب معمولی باشد. فایل های غیر متنی مانند فایل های چند رسانه ای، فایلهای گرافیکی، نرم افزار و اسنادی با فرمتهای غیر استاندارد مانند اسناد با فرمت pdf. بسیاری از سرویس دهندگان جستجو برای یافتن اینگونه فایلها گزینه های جستجوی مجزایی ارائه می کنند. آلتاویستا، اگزایت، هات بات و لیکاس تنها چند نمونه از سرویس دهندگان جستجویی هستند که برای جستجوی فایلهای چندرسانه ای و تصاویر و ... مکانیزمهای جستجوی مجزایی درنظر گرفته اند در حالی که گوگل، در قسمت جستجوی عمومی، فایلهای از نوع PDF را نیز مورد جستجو قرار می دهد.

صحبت در مورد پایگاههای اطلاعاتی روی وب قدمتی چند ساله دارد و پیش از رواج اصطلاحاتی مانند وب نامرئی یا دیپ وب، گاهی اوقات از آن با عناوینی چون پایگاههای اطلاعاتی تخصصی، پایگاههای اطلاعاتی با موضوع مشخص، کتابخانه های مجازی و سایر عناوین مشابه نام برده می شد. با توسعه تکنولوژی وب و با افزایش حجم اطلاعات انباشته شده در این پایگاههای اطلاعاتی روی وب، اهمیت این پایگاهها، بعنوان ابزارهای کسب اطلاعات بصورت روزافزون افزایش می یابد.

چرا از اصطلاح «وب نامرئی» استفاده می شود؟ علت در این امر نهفته است که محتویات پایگاههای اطلاعاتی معمولاً در نتایج جستجوی موتورهای جستجو نشان داده نمی شوند زیرا عنکبوتهای موتورهای جستجو نمی توانند وارد جداول اطلاعاتی این پایگاهها شوند. بنابراین، محتویات این پایگاهها برای آنها «نامرئی» است.

• اما به دلایل زیر، اصطلاح «وب نامرئی» انتخاب مناسبی نیست:

(۱) در این اصطلاح، تنها از دید موتورهای جستجو به پایگاههای اطلاعات نگریسته شده و اینگونه فرض شده که تنها راه کسب اطلاعات روی وب،

استفاده از موتورهای جستجو می باشد. در حالی که در عمل چنین نیست.

۲) هیچ اطلاعات ثبت شده ای نامرئی نیست. ممکن است که دستیابی به برخی اطلاعات مشکل تر از اطلاعات دیگر باشد، اما این به معنای نامرئی بودن آن اطلاعات نیست.

۳) سالهاست که از پایگاههای اطلاعاتی استفاده می شود. بسیاری از ما با مجموعه CD-ROM های موجود در کتابخانه ها یا پایگاههای اطلاعاتی تحت وب آشنا هستیم و از کاتالوگ های کتابخانه ها روی وب استفاده می کنیم. هیچگاه کسی این بخش از اطلاعات کتابخانه ها را «کتابخانه نامرئی» نامیده است. اینها فقط پایگاههای اطلاعاتی هستند که برای استفاده از اطلاعاتشان کاربر می بایست در آنها بگردد. درست مانند یک کتابخانه، وب هم دربرگیرنده انواع مختلف اطلاعات است که بصورت های متفاوت ذخیره شده و قابل دستیابی است.

یک کمپانی با نام BrightPlanet اصطلاح "deep Web" را برای پایگاههای اطلاعاتی قابل جستجو روی وب ابداع نموده است که بسیار بهتر است زیرا اطلاعات موجود در پایگاههای اطلاعاتی روی وب با استفاده از ابزار و تکنولوژی مناسب جستجو قابل دستیابی و "مرئی" خواهند بود. همچنین بر این اساس، صفحات وب معمولی با عنوان "surface Web" یا "وب سطحی" خوانده می شوند.

• هنگام کار با دیپ وب، به این نکات توجه داشته باشید:

یک دایرکتوری خوب، دارای لینکهایی به سایتهای دارای پایگاه اطلاعات می باشد.

وب سایتهایی وجود دارند که به طور تخصصی به گرد آوری آدرس پایگاههای اطلاعاتی قابل دسترسی روی وب می پردازند. یکی از این سایتهای اینویزیبل وب می باشد که لینکهایی به بیش از ده هزار پایگاه اطلاعاتی روی وب دارد. اسامی سایر سایتهای مشابه نیز در آخر آمده است. تنوع موضوعی لینکهای موجود در سایت اینویزیبل وب بسیار زیاد است که این خود به نوعی مشکل ساز است زیرا تفکیک سایتهارا مشکل می سازد. علاوه براین، چون سایتهای موجود روی وب هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی مرتبا در حال رشد، تغییر و دگرگونی هستند، سایتهایی که در زیرگروه های مشخص طبقه بندی شده اند، دائما تغییر می کنند.

اطلاعاتی که به طور پیوسته در حال تغییرند مانند اخبار، فرصتهای شغلی، پروازهای خطوط هوایی و امثال آن، از طریق دیپ وب قابل جستجو هستند.

دایرکتوریها (لیستها) بخشی از دیپ وب را تشکیل می دهند. مثلا می توانید راهنمای تلفن، راهنمای یافتن افراد روی وب، راهنمای نام و نشانی متخصصین نظیر پزشکان و وکلا، راهنمای حقوق مؤلفین، دیکشنریها و فرهنگنامه ها، اطلاعات مربوط به شرکتها و بسیاری موضوعات دیگر را در دیپ وب بیابید.

هرچند یاهو! یکی از محبوبترین سایتهای وب و یکی از بزرگترین لیستهای موضوعی تجاری روی وب است، اما به دلایل زیر، یک منبع قابل اعتماد یا ابزاری مناسب برای امور پژوهشی نیست و به هیچ وجه نباید برای این منظور به کار رود:

یاهو! هرگونه سایتی را که در آن ثبت کنند، به مراجعین ارائه می نماید.

کارکنان سایت یاهو! پیش از اضافه نمودن نام یک سایت به لیست خود، مطالب موجود در آن را به دقت مورد بررسی قرار نمی دهند بنابراین، آدرس سایتهای علمی و دانشگاهی بدون هیچگونه تفکیکی در بین سایتهای دیگر به مراجعین ارائه می شود.

ياهو تنها صفحه اول هر سايت را ايندکس می کند. بنابراین، چنانچه اطلاعات مورد علاقه ما روی صفحات ديگر سايت باشند، آنها را در نتیجه جستجو نشان نمی دهد.

اديتورهای ياهو! وقت کافی برای مرور همه سايتهاي ثبت شده در آن را ندارند بنابراین، بسياری از سايتها يا به ليستهاي ياهو اضافه نمی شوند ويا اينکه معمولا" اين عمل با چندین ماه تأخير صورت می گيرد.

هنگام استفاده از یک موتور جستجو روی وب، دانستن اصول منطقی جستجوی بولين می تواند بسيار مفيد باشد. اين منطق جستجو به سه شیوه مختلف در موتورهای جستجوی روی وب مشاهده می شود. برای کسب اطلاعات بیشتر، به جستجوی بولين روی وب مراجعه کنید.

منبع : فکر نو

<http://vista.ir/?view=article&id=278884>

نگاه فنی به یک سوال IP Address چیست؟

IP Address چیست ؟ سوالی است که یکی از کاربران در ایمیلی سوال نموده است ؛ تصمیم داشتم در جوابیه ؛ برای این دوست بازدیدکننده وبلاگ ؛ ای پی را تعريف کنم و در بحثهای بعد و بطور دقیق در مقاله IP را بگویم . در بانک مقالات یک مقاله با عنوان IP Address چیست ؟ با زبان فنی و ساده به این مقوله پرداخته است که با صبر وتامل کمی حاشیه نویسی کردم امیدوارم در این خصوص بتوانم جوابگو باشم

کسانی که در مورد شبکه های کامپیوتری اطلاعات مختصری داشته باشند حتما می دانند که هر شبکه کامپیوتری دارای آدرسی است که بوسیله اعداد مشخص می گردد .این اعداد از چهاربخش تشکیل شده اند که هر بخش عددی بین ۰ الی ۲۵۵ را شامل می گردد . در زمینه اینترنت هم این

مقوله هست ؛ وقتی به کامپیوتر شما به اینترنت وصل می شوید در کل

شبکه اینترنت شما یک عدد منحصر به فرد چهار بخشی دارید ؛ این عدد

نشان دهنده نقطه اتصال شما یا همان نود Nod شماست عبارتی شما یک نقطه منحصر به فرد در شبکه جهانی اینترنت هستید ؛ در یک شبکه بادو کامپیوتر هم این عدد به شما داده می شود.

مثال : ۲۱۹,۲۱۸,۱۳۹,۱۷ . به این اعداد آدرس IP می گویند . همچنین هر کامپیوتر هم هنگامی که به شبکه (هر شبکه ای) متصل شود یک آدرس IP به آن تعلق می گیرد . این آدرس در واقع آدرس آن کامپیوتر خاص در شبکه است و از طریق آن دیگر کامپیوتر ها می توانند با کامپیوتر مذکور ارتباط برقرار نمایند و یا به منابع آن دسترسی پیدا کنند .

این عدد هر یک مابین ۰ تا ۲۵۵ است اگر فرض کنیم که تمام حالات یعنی عددهای ۰ تا ۲۵۵ را در نظر بگیریم حدود ۴ میلیارد و نیم عدد به دست می آید.

• IP دایم و IP موقت

در مجموع اعداد اختصاصی به کامپیوتر شما در هنگام اتصال به اینترنت بعنوان IP حتمی منحصر به فرد است این اعداد به دسته ای پی استاتیک یا دایم و آی پی ها موقت تعبیر می شود.

در IP دایم ؛ یک عدد IP دایمی به کاربر داده می شود ؛ برای تحقق این امر کاربر باید یک IP دایم برای مدت یکسال یا بیشتر اجاره نماید در مقابل کاربران معمولی به خصوص تلفنی یا Dailup دارای IP موقت هستند یعنی هر بار که متصل می شوند یک عدد IP به آنها داده می شود و در نهایت پس از قطعی اتصال کاربر IP از وی گرفته می شود و به کاربر بعدی داده می شود .

• هر اتصال به اینترنت یک IP

در اصل می توان گفت یک مرکز ارائه خدمات اینترنتی یا همان ISP ها (مراکزی که کارت اینترنتی اشتراکی می فروشند و شما برای اتصال به شماره تلفنهای شبکه این شرکتها متصل می شوید) یک محدوده ای پی داده می شود ؛ که شمت راست آن متغیر است ؛ مثلا یک ای اس پی ممکن است ای پی بین ۰۱۰,۰۹,۲۲۳,۲۲۴ تا ۰۳۲۰,۰۹,۲۲۳,۲۲۴ داشته باشید یعنی این مرکز می تواند حدود ۲۱۰ کاربر را همزمان پشتیبانی کند . البته راهکارهایی برای احتمال کاربران بیشتر در اینترنت در نظر گرفته می شود.

بنابراین ممکن است شما هر بار که به اینترنت متصل می شوید فقط عدد سمت راست آدرس شما تغییر کند . البته این بستگی به این امر دارد که ISP شما چند شبکه داشته باشد . چون آدرس هر شبکه با دیگری متفاوت خواهد بود . معمولا اگر چند شماره تلفن در اختیار شما باشد هر کدام متعلق به یکی از شبکه های ISP خواهد بود . البته این مسئله کاملا به ISP شما بستگی دارد و ممکن است با وجود داشتن شماره های مختلف سری IP یکسانی داشته باشند.

شما اگر از طریق مودم شماره گیر و خط تلفن به اینترنت متصل شوید ، هر بار یک آدرس IP متفاوت به شما تعلق می گیرد . در واقع سه بخش سمت چپ آدرس IP متعلق به ISP یا همان اشتراک دهنده اینترنت شما می باشد و آخرین قسمت سمت راست شماره شما در آن نشست ارتباط با اینترنت است . (در عدد مقابل ۳۲ مربوط به شماست ۲۱۸,۲۱۹,۱۶۷,۳۲

• کاربرد IP در شبکه چیست؟

ابتدا یک تعریف از شبکه داشته باشیم؛ در اصل هر گاه دو یا بیشتر از دو کامپیوتر به وسیله اتصالات مخابراتی موسوم به رسانه بهم متصل شود و طبق قرارداد کاری خاص باهم تبادل اطلاعات کند یک شبکه تشکیل می دهند.

خوب شاید تعداد این شبکه در یک اداره دولتی به صد کامپیوتر در شبکه برسد، چگونه می توان تبادل اطلاعات در این شبکه را مدیریت کرد؛ یا چگونه می توان کامپیوتر n در شبکه دست یافت؛ یا آن را فراخواند.

در ابتدا تعریف شبکه این مشکل حل شده است؛ هر کامپیوتر حاضر در شبکه دارای یک عدد ای پی IP بین اعداد ۰,۰,۰ تا ۲۵۵,۲۵۵,۲۵۵ تعریف می شود که این عدد منحصر به هر کامپیوتر در یک شبکه است. اگر چند شبکه به هم متصل باشند بازهم باید این انحصار پابرجا باشد. حال هر کامپیوتر که بخواهیم اطلاعاتی بفرستیم؛ یا اگر کامپیوتری درخواستی دهد و بخواهیم بدو جواب دهیم و کلا هر کامپیوتر در شبکه برابمان قابل شناسایی؛ دستیابی و مدیریت است.

• کاربرد IP در اینترنت چیست؟

اینترنت هم از میلیونها کامپیوتر بهم متصل تشکیل شده است؛ فردی از هلند یک عکس از یک وبسایت را که در کانادا میزبانی می شود درخواست می کند در ستون فقرات اینترنت هزاران کامپیوتر میابری و روتر یا همان مسیریاب هست که وظیفه جابجایی اطلاعات را دارد حال چگونه می توان کامپیوتر کانادایی میزبان عکس مورد نظر را پیدا کرد و پس از یافتن عکس؛ چگونه دریابیم که این فرد هلندی را چگونه پیدا کنیم و به کجای شبکه برایش اطلاعات ارسال کنیم؟ تمام این سوالات با تعریف یک IP منحصر به فرد برای تمام اعضای این شبکه با میلیونها کاربر حل می شود. پس یک عدد مانند ۲۱۸,۲۱۹,۱۶۷,۳۲ به شما داده می شود تا خیال تمام مدیریت شبکه راحت شود که شما را به سادگی بیابند.

• قرابت و معنی یک ای پی

ای پی مانند شماره تلفن کامل شماست مانند شماره تلفن من که ۰۰۹۸۱۳۵۱۳۳۲۳۳۳۳۳ است کد ۰۰۹۸۱ ایران؛ ۳۵۱ پیشماره استان یزد و ۳۳۲۳۳۳۳۳ شماره من هست که جدید می توان گفت ۳۳ من محله صفاییه یزد هستم؛ در مورد ای پی کاربر هم می توان تا شرکت سرویس دهنده یا همان ISP کاربر رسید همانطور که قبلا گفتم یک محدود عددی خاص به یک مرکز سرویس دهنده اینترنت یا ISP داده می شود که به صورت جهانی ثبت می شود. البته با برخی از تکنیکها و نرم افزارهای می توان به خود کاربر هم دست یافت مقوله که گفته شده است با وجود IP هرگز در اینترنت پنهان نخواهیم بود.

• با IP هرگز در اینترنت پنهان نخواهیم بود

یک IP الزام فنی محسوب می شود و هرگز با این سیاست در شبکه تدوین و تعریف نشده است که کاربر را افشا کند؛ اما تنها برای شناسایی کاربر یک عدد محصر به فرد اجباری بوده است.

اما این امر ممکن است مشکل ساز شود؛ یک هکر مبتدی با دانستن IP فعلی شما در زمان اتصال شما به اینترنت می تواند وارد سیستم کامپیوتر شما شده و تمام کامپیوتر شما را در دست بگیرد. این امر بسیار خطرناک است.

البته برای محرمانگی کار شما هم مطرح است؛ یک موتور جستجو با ثبت ای پی شما و کلمات جستجو شما در یک ماه را دست می یابد و تا

حدی می تواند بگوید شما دنبال چه هستید که این حوزه شخصی کاربر را به خطر می اندازد.

یک مثال دیگر ؛ به یاد داشته باشید اکثر وبسایتها دارای امکاناتی است که کلیه خصوصیات یک کاربر همراه با ای پی اتصال شبکه وی را ذخیره می کند البته بیشتر برای تجربه و تحلیل است و به صورت خاص مورد استفاده قرار نمی گیرد مگر آنکه مدیران وبسایت مذکور افکار نامطلوبی داشته باشند! با اینهمه اگر شما ساعت ۱۰ صبح وارد یک وبلاگ با امکانات ثبت رفتار کاربر شوید ؛ لافل می توان فهمید که شما در ساعت ۱۰ صبح آنلاین بوده اید و یا اینکه در میان مقالات و اخبار مختلف اخبار سیاسی را دنبال می کنید!!!!

• IP دایم مطلوب نیست

مهم است بدانید کاربرانی که با مودم کابلی یا موارد مشابه به اینترنت متصل می شوند باید توجه داشته باشند که در بیشتر موارد شماره IP آنها برای مدتی که اشتراک دهنده اینترنت تعیین می نماید مثلا یک ماه یا بیشتر کاملا بدون تغییر باقی می ماند . این امر بسیار خطرناک است و در واقع می توان گفت افرادی که مودم کابلی دارند به دلیل داشتن سرعت بالا و IP ثابت طعمه های بسیار خوبی برای هکرها هستند و در صورت به دام افتادن ممکن است بسیار بیشتر از سایرین لطمه بخورند . چون اغلب هکرها از PC این افراد برای حمله به کامپیوترهای دیگر استفاده می نمایند .

مودم کابلی در ایران هنوز چندان رایج نشده و بیشتر در کشورهای قاره اروپا و آمریکا استفاده می شود . در بیشتر آن کشورها تجارت الکترونیک و خرید و فروش و مبادله پول از طریق اینترنت امری رایج به شمار می رود . همین امر باعث می شود که کلاهبرداران اینترنتی به راحتی کامپیوترهای محافظت نشده را پیدا کرده و با دزدیدن شماره کارتهای اعتباری ، صاحب کامپیوتر را دچار زیانهای مالی نمایند . پس توصیه ما به این قبیل دوستان این است که در حفاظت از کامپیوتر خود حساستر باشند .

• یک ای پی هم قابل اعتماد نیست

یک ای پی خیلی هم قابل استناد و اعتماد نیست ؛ برخی از نرم افزارها هستند که به انتخاب خود شما یا به طور خودکار IP شما را در هنگام اتصال تغییر می دهند ؛ نرم افزاری داریم که میتوانم در هر اتصال با یک ای پی تقلبی خود را شهروند چک معرفی کنم . این مقوله برای افرادی که می خواهند فعالیت زیرزمینی و مخفی در اینترنت انجام دهند مطلوب است ؛ مثلا هکرها که هرگز نمی خواهند رد پایی از خود به جای بگذارند ؛ یا حتی اگر می خواهید احتمال هک شدنتان را کمتر کنید از نرم افزارهایی بهره ببرید که هر ثانیه شما را با یک ای پی می شناسد ؛ این نرم افزارها خیلی هم قابل اعتماد نیست ممکن است خود جاسوس باشند.

• یک ای پی خود را بیابید

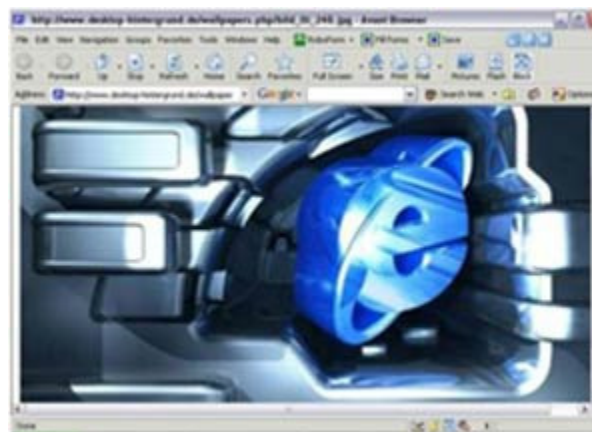
در صورتی که بخواهید آدرس IP خود را پیدا کنید هنگامی که به اینترنت متصل هستید از قسمت Run فرمان winipcfg را صادر نمایید و یا پس از تایپ دستور cmd در Run وارد Dos Prompt شده و تایپ کنید ipconfig . در قسمت IP Address شماره IP کامپیوتر شما مشخص شده . (در ویندوز XP هنگامی که به اینترنت متصل هستید روی علامت کامپیوترهای کوچکی که کنار ساعت ظاهر می شوند کلیک راست کنید و گزینه Detail را انتخاب کنید . در قسمت Client IP address شما شماره خودتان را مشاهده می کنید.

<http://vista.ir/?view=article&id=283218>

نگاهی به اینترنت با چهار رویکرد نظری

پدیده‌ها را می‌توان شناخت، ولی نگاه از نظرگاه‌های گوناگون، شناخت متفاوتی را برای انسان حاصل می‌کند. هر یک از این نظرگاه‌ها از آنجا که تنها به بخشی از پدیده‌ها توجه کرده و از روشی خاص به بررسی و تحقیق در مورد آنها می‌پردازند، نقص‌ها و کاستی‌ها دارند.

من در اینجا به چگونگی بررسی و تحقیق در اینترنت و درباره‌ی آن از طریق چهار رویکرد، که سه رویکرد آن از جمله رویکرد اثبات‌گرایی، رویکرد تفسیری و رویکرد انتقادی تاثیر به‌سزایی بر نحوه‌ی تفکر درباره‌ی نقش و اثر رسانه‌های جمعی داشته‌اند (گونتر، ۱۷:۱۳۸۴) و همچنین رویکرد پسامدرن که گامی فراتر از سه رویکرد مذکور است (گونتر، ۲۴:۱۳۸۴)، می‌پردازم.

(۱) نگاهی اثبات‌گرایانه به اینترنت

این رویکرد که بر تفکر فلسفی آگوست کنت و امیل دورکهایم استوار است، بیشتر به سمت کمی بودن و کمی کردن شناخت از پدیده‌ها متمایل است. این رویکرد برای کمی کردن از آزمایش‌ها و پیمایش‌ها و علوم آماری استفاده می‌کند. گونتر (۱۸:۱۳۸۴) اعتقاد دارد که هدف نهایی این رویکرد تأیید و رد فرضیه‌ها و وضع قوانین کلی پیرامون پدیده‌ها است.

اگر بخواهیم اینترنت را با نگاهی اثبات‌گرایانه بررسی و مطالعه کنیم، می‌توان با استناد به آمارهای رسمی و غیر رسمی در مورد میزان کاربران این فضا، وضعیت نیروهای اجتماعی را در مقایسه با فضای واقعی تحلیل و بررسی کرد. به عنوان مثال میزان حضور زنان در فعالیت‌های اجتماعی در فضای واقعی در مقایسه با میزان این حضور در فضای مجازی که بر آمارهای استخراج‌شده از فضای واقعی که بر اساس معیارهای مشخص از قبیل اشتغال، آفرینش‌های هنری، تحصیلات و معیارهایی از این دست استوار است و مقایسه آنها با آمارهای به دست آمده از فضای مجازی با تکیه بر معیارهای خاص این فضا که متفاوت از معیارهای فضای واقعی است، می‌تواند تحلیلی از نوع و میزان حرکت نیروهای اجتماعی و همچنین عوامل موثر در تفاوت میان حرکت نیروهای اجتماعی در فضای واقعی و مجازی به دست دهد.

۲) رویکرد تفسیری در مطالعه‌ی اینترنت

رویکرد تفسیری به لحاظ حوزه‌ی توجهمش به پدیده‌ها در مقابل رویکرد اثبات‌گرایی قرار می‌گیرد. اگر در نگاه اثبات‌گرایانه به بیرون پدیده‌ها و عوامل خارجی و قابل مشاهده‌ی موثر توجه می‌کنیم، در رویکرد تفسیری به درون پدیده‌ها و نیروهای محرک داخلی نگاه می‌کنیم. در این رویکرد به بررسی معانی پدیده‌ها می‌پردازیم که در متون جریان دارند و منتقل می‌شوند. تنوع رویکرد تفسیری شامل علم تفسیر و توضیح معانی، روش‌شناسی قومی و تحقیقات کیفی است.

در این روش محقق می‌تواند با حضور در اتاق‌های چت و یا اجتماعات مجازی به بررسی نوع حضور آنلاین افراد و شخصیتی که افراد در این فضا برای خود ایجاد می‌کنند بپردازد. از نظر دیگر می‌تواند به بررسی شیوه‌ی برقراری ارتباط افراد با هم و نوع معانی و انتقال آنها در این فضا بپردازد. در این روش محقق باید برای گردآوری اطلاعات از روش‌های تحقیقات کیفی استفاده کرده و مدت زیادی را برای جمع‌آوری داده‌ها از محیط و افراد مورد مطالعه صرف کند.

۳) نگاه انتقادی به اینترنت

ریشه مطالعات انتقادی مربوط به اندیشه‌های انتقادی مارکس است. انتقادگراها بر عامل اقتصاد اجتماعی و ابعاد سیاسی در فهم واقعیت‌های اجتماعی تاکید دارند.

این دسته از پژوهشگران بر خلاف تفسیرگراها معتقدند حتی معانی ابراز شده و فهم شده، به غلط ابراز می‌شود و این نتیجه‌ی "بازنمایی غلطی" است که می‌تواند منبع آن رسانه‌ها باشد.

به عنوان مثال می‌توان با این رویکرد به ساختار قدرت افراد در اینترنت که فضای عادلانه‌تری نسبت به جهان واقعی فراهم کرده‌است توجه کرد و به مطالعه‌ی این امر پرداخت.

۴) دیدگاه پست‌مدرن در قبال اینترنت

با این رویکرد محقق بدون هیچ پیش‌فرضی به دنبال پژوهش در این فضا می‌رود. در حقیقت پژوهشگران پست‌مدرن قراردادن پیش‌فرض برای مطالعه‌ی پدیده‌ها را نمی‌پسندند و برای انجام تحقیقات خود مستقیماً به سراغ پدیده‌ی مورد نظر خود می‌روند و آن را مطالعه می‌کنند.

منبع : فلسفه رسانه

<http://vista.ir/?view=article&id=266838>

نگاهی به پورتال های سازمانی

مطالعه دوباره و چندباره تعاریف مختلفی که از پورتال ارائه شده است، معمولاً برای شناخت این مفهوم ناکافی و در بعضی از موارد ناکارآمد است. آنچه که به عنوان تعریف از این مفهوم ارائه می شود، و ما نیز در این نوشته ملزم به ارائه تعریف برای ورود به بحث در خصوص پورتالها هستیم، وجه تمایز کاملی برای تشخیص یک پورتال از وب سایت به دست نمی دهد. از سوی دیگر سوء کاربرد های مختلف و استفاده نابجا از این کلمه خود باعث سردرگمی حتی کاربران حرفه ای وب می شود.

نگارنده معتقد است که حتی ارائه تعریف، بررسی کاربرد های مختلف و متنوع پورتال و حتی ذکر مثال های مختلف موجود در پهنه وب هم نمی تواند کاملاً از پس القای مفهوم درست و کامل پورتال برآید. در این میان

علاوه بر اشاره به کاربرد های مختلف امروزی پورتال، شناخت تکنولوژی های مختلف پیاده سازی آن نیز قدمی رو به جلو است برای شناخت بهتر پورتال.

• تعریف پورتال

پورتال در لغت به معنای "دروازه"، "دریچه" و "محل ورود" است. در علم معماری پورتال یک واژه عمومی برای توصیف یک ورودی مجلل به ساختمانی مهم است.

در فناوری اطلاعات، همان طور که اشاره رفت، تعاریف متنوعی برای این مفهوم ارائه شده است. تعاریفی که به انواع نگرشی که به این مفهوم وجود دارد، بستگی دارد.

توربان در "کتاب فناوری اطلاعات برای مدیران" پورتال ها را اینگونه معرفی کرده است: دروازه های شخصی مبتنی بر وب که به روی دانش و اطلاعات موجود در محیط های محاسبه شبکه ای (Network Computing) باز می شوند.

در تعریف دیگری آمده است پورتال سایتی است که به عنوان یک درگاه ورودی برای کاربرانی که می خواهند به دنیای اینترنت وارد شوند عمل میکند و فهرست و لینک سایت های مورد نظر را بصورت دسته بندی شده در اختیار مراجعه کننده قرار میدهد. سایت ویکی پدیا پورتال وب (Web Portal) را سایتی معرفی می کند که به عنوان نقطه دسترسی (point of access) به اطلاعات پهنه وب عمل می کند. پورتال ها اطلاعات مختلف را از منابع متنوع و حتی متضاد در یک مسیر یکپارچه ارائه می کنند.

در هر صورت با نگاهی به تعاریف متنوع و مختلف پورتال یک نقطه مشترک در تمامی آنها یافت می شود که مشابه همان معنای لغوی آن است.

پورتال صفحه وب واسطی است که به عنوان دروازه ورودی امکان دسترسی آسان را به خدمات و اطلاعاتی که کاربر، برای انجام خواسته اش نیاز دارد، فراهم می کند.

این نکته بسیار مهم را نباید از نظر دور داشت که با گسترش روزافزون استفاده از پورتالها، کاربرد های متنوعی نیز برای آنها مورد توجه قرار گرفته است. اگر زمانی یک پورتال می توانست در واقع یک وب دایرکتوری طبقه بندی شده از فهرست انواع و اقسام سایت های موجود در وب باشد، امروزه با ظهور تکنولوژی های مختلف پیاده سازی پورتال و با وجود نسل های مختلف پورتال، انتظارات مختلفی از پورتالها وجود دارد. و به نظر نویسندگان اتفاقا همین استفاده های مختلف از پورتال است که تعاریف مختلفی از آن را پیش رو گذاشته است. از همین روست که شناخت پورتالها بدون معرفی انواع استفاده های امروزی از پورتال و نیز بدون معرفی تکنولوژیها و شرکت های عرضه کننده محصولات پورتال، شناختی سطحی و مبهم است.

• جنگ پورتالها

در اواخر دهه ۹۰ میلادی و همزمان با گسترش، توسعه و فزونی مرورگرهای وب، بسیاری از شرکتها به سمت تولید و استفاده از پورتال حرکت کردند. این امر جهت به دست آوردن بخشی از بازار اینترنتی پدیدآمده در آن سالها بود. پورتالها مورد توجه خاصی قرار گرفتند چون برای بسیاری از کاربران نقطه شروع مرور وب و صفحات خانه مرورگرهای وب (Web Browsers) بودند. نت اسکپ بخشی از AOL شد، شرکت والت دیسنی go.com را راه اندازی کرد و Excite بخشی از شرکت بزرگ مخابرات AT&T شد. بسیاری از پورتالها کار خود را به صورت فهرستواره وب (Web Directory) ویا موتور جستجو آغاز کردند. YAHOO از وب دایرکتوریها و infoseek، AltaVista، Excite، و Hotbot از موتورهای جستجوی آن سال ها بودند. گسترش خدمات مهمترین استراتژی این شرکتها برای افزایش زمان ماندگاری و حضور بیشتر کاربران در پورتالها بود. خدماتی که نیاز به ثبت نام داشت روز به روز به این سایتها اضافه می شد. از ایمیل رایگان و اتاق های چت تا گروه های اینترنتی و بازیها همه و همه خدماتی بودند که باعث می شد حضور کاربر در این پورتالها طولانی تر و در نتیجه درآمد حاصل از تبلیغات این شرکتها افزایش یابد.

جنگ دیوانه وار پورتال ها تا سال های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ که سال های افول شرکت های دات کام بود ادامه داشت. پس از این سال ها یاهو یکه تاز این میدان شد تا آنکه رقیب تازه ای به نام گوگل به میدان رقابت آمد.

• چرا پورتال؟

اجبار و الزام امروزی استفاده از پورتالها صرفا به دلیل حجم وسیع اطلاعات موجود یا به عبارتی انفجار اطلاعات نیست. علاوه بر انفجار اطلاعات، پهنه وب امروزی با ناهمگونی (heterogeneous) پلت فرمها نیز مواجه است. اطلاعات نه تنها در یک مکان فیزیکی نیستند، بلکه روی سیستم های مختلفی با انواع متنوعی از سخت افزارها، سیستم های عامل و نرم افزارها قرار گرفته اند که فراهم آوردن بستری برای دسترسی به این اطلاعات از مجرای واحد و یکپارچه، از دلایل استفاده از پورتال است. اغلب داشتن یک نرم افزار متمرکز که امکان دسترسی و به اشتراک گذاری اطلاعات میان نرم افزار های مختلف دیگر را در یک سازمان فراهم کند یک نیاز اساسی است. همچنین کاربران علاقه مندند تا همواره از طریق یک نقطه دسترسی به تمام خدمات و اطلاعات مورد نیاز خود، که روی سیستم های مختلفی قرار دارند، دسترسی داشته باشند. راهبران و مدیران سیستمها نیز دقیقا خواسته های مشابهی را در خصوص راهبری تمامی سیستمها از طریق یک سیستم مرکزی و یکپارچه دارند.

به طور کلی می توان عمده ترین مزایای استفاده از پورتال را تحت عناوین ذیل خلاصه کرد:

- کاهش هزینه ایجاد، به روزرسانی و نگهداری سیستم
 - حل معضلاتی چون پیچیدگی مدیریت سیستم، افزونگی اطلاعات و تداخل اطلاعات
 - استفاده از پورتال به عنوان یک مزیت رقابتی بین سازمانهای خصوصی و دولتی
 - یگانه منبع تعاملی در رابطه با اطلاعات و خدمات سازمانها و جامعیت و یکپارچگی سیستم ارائه دهنده خدمات
 - سازماندهی محتویات و برنامه های کاربردی سازمانها به طوری که نیاز گروههای مختلف موجود برآورده میشود.
 - نهادینه شدن فناوری اطلاعات در سازمان به منظور مدیریت اطلاعات و دانش
 - امکان تصمیم گیری، کنترل و نظارت بهتر مدیران ارشد جهت نیل به اهداف سازمان بر اساس اطلاعات دقیق و به روز
 - کاهش چشمگیر هزینهها
 - عملکرد بهتر سازمان بخاطر تجمیع اطلاعات سایتهای مختلف در یک نمای واحد
 - افزایش رضایتمندی مشتریان و کاربران
 - افزایش بهره وری بواسطه تعاملات بهتر بین کارکنان و مشتریان
 - یکپارچেসازی اطلاعات و خدمات و تسهیل در ارائه آن
 - دسترسی آسان به برنامه های کاربردی
 - تنوع در ارائه سرویسها و خدمات
 - دسترسی پویا به محتویات اطلاعات برنامه ها و روندهای کاری و اداری مختلف
 - رعایت محرمانگی در ارائه اطلاعات
- انواع پورتالها

معیاری که با استفاده از آن پورتالها را از یکدیگر تفکیک می کنیم استفاده و کاربرد های مختلف پورتالهاست. این استفاده های متنوع خود پدیدآورنده قابلیت های مختلف برای پورتالهاست که باعث تشخیص آنها از یکدیگر نیز می شود.

▪ پورتال های شخصی (مانند کامپیوتر های شخصی): سایتی در پهنه وب که عموماً امکانات شخصی سازی شده ای را به مراجعین خود ارائه می کند. این پورتالها طراحی شده اند تا با استفاده از نرم افزار های کاربردی توزیع شده (Distributed Application) و انواع و اقسام سخت افزارها و نرم افزار های دیگر خدماتی را از منابع مختلف ارائه کنند. استفاده های تجاری از اینگونه پورتالها آنها را ملزم به ارائه خدمات بر روی گونه های مختلفی از تجهیزات کامپیوتری مانند کامپیوتر های شخصی، PDAها و گوشی های تلفن همراه می کند. YAHOO یک مثال خوب برای این دسته است.

▪ پورتال های منطقه ای: پورتال های منطقه ای به عنوان درگاه هایی برای دسترسی به خدمات و اطلاعات خاص مربوط به مناطق تحت پوشش خود عمل می کنند. این اطلاعات می تواند شامل وضعیت آب و هوا، اوقات شرعی، نقشه مناطق و خیابانها و اطلاعات تجاری مربوط به بخش های

تحت پوشش باشد. Sina.com برای چین، rediff برای هند و naver.com برای کره مثالهایی برای این گروه هستند.

• پورتال های دولتی: پورتالهایی که نهاد های دولتی برای اطلاع رسانی و خدمت رسانی به مخاطبین خود ایجاد می کنند. پورتال های بسیاری از وزارتخانه های کشور می تواند مثال خوبی برای این دسته باشد.

• پورتال های سازمانی (Enterprise Portals): این پورتالها به عنوان چارچوبی برای تجمیع و یکپارچگی اطلاعات، افراد و فرایندهای سازمانی مورد استفاده قرار می گیرند. عموماً این پورتالها با استفاده از ماژول های خاصی که به پرتلت (Portlet) معروفند اطلاعات را تجمیع، دسته بندی و در اختیار قرار می دهند. پرتلتها همانند یک نرم افزار مبتنی بر وب هستند که در یک پورتال میزبانی می شوند. معمولاً یک صفحه پورتال حاوی پنجره های پرتلت مختلفی است که قابل جابجایی، حذف و اضافه توسط کاربر هستند. iGoogle و MyYAHOO! مثال های خوبی از صفحات پورتال هستند که به کاربر امکان اضافه کردن پرتلتهایی چون news، groups، email، و غیره را می دهند.

• پورتال های صوتی (Voice Portals): یکی از پورتالهایی که پیش بینی می شود در سال های آینده با توجه به گسترش بیش از پیش گوشی های همراه و نیز فناوری مرورگرهای صوتی، مورد توجه خاص قرار گیرد پورتال های صوتی است که در آن امکان دسترسی به خدمات و اطلاعات از طریق صدا فراهم می آید.

پورتالهای دیگری نیز در این میان وجود دارند که تقریباً می توان آنها را در قالب همین پورتالها دسته بندی کرد. پورتالهای سرگرمی، پورتال های محیطی، پورتال های سرمایه گذاری، پورتال های خرید و فروش، پورتال های تجاری و پورتال های ترکیبی.

• پورتال های سازمانی

در سال های جنگ پورتالها یعنی اواخر دهه ۹۰ میلادی، بسیاری از تولیدکنندگان نرم افزارها، بسته های نرم افزاری را ارائه کردند که به سازمانها اجازه می داد پورتال های سازمانی خود را ساده تر و سریعتر پیاده سازی کنند.

در سال ۲۰۰۳ تولید کنندگان پورتال های سازمانی مبتنی بر Java استاندارد را تحت عنوان JSR-۱۶۸ ارائه کردند. این استاندارد یک API را برای تعامل بهتر میان پورتال های سازمانی و پرتلتها معین کرده است. پس از آن تولیدکنندگان نرم افزار این امکان را یافتند تا پرتلتهایی تولید کنند که در هر پورتال سازمانی که JSR-۱۶۸ را پشتیبانی می کند قابل استفاده باشد. در حال حاضر پیش نویس نسخه بعدی این استاندارد با نام JSR-۲۸۶ در مراحل بررسی است.

• حرف آخر

پورتال ها دارای انواع کاربرد و تکنولوژی های تولید مختلفی هستند که بدون توجه به آنها شناخت پورتال ناقص و مبهم است. ولی در هر صورت تمامی پورتالها در یک مفهوم اشتراک دارند: پورتال صفحه وب واسطی است که به عنوان دروازه ورودی امکان دسترسی آسان را به خدمات و اطلاعاتی که کاربر، برای انجام خواسته اش نیاز دارد فراهم می کند.

بسیاری از کارشناسان سال های آتی را سال های جنگ میان تولید کنندگان پورتال های سازمانی (Enterprise Portals) می دانند. چرا که بسیاری از سیستم های سازمانی مانند CRM و SCM و بسیاری از خدمات الکترونیکی سازمانها و حتی دولتها به سمت تجمیع در یک پورتال سازمانی حرکت می کند. حتی پورتال های کوچکتر در قالب پورتال های بزرگتر تجمیع می شوند. جهت گیری شرکتیهای چون IBM، Oracle،

Microsoft، SUN، SAP و دیگران در تولید پورتال های سازمانی نیز موید چنین آینده ای است. کم کم روزگار وب سایت های معمولی به سر می آید و شرکت های ایرانی نیز باید به فکر مهاجرت به سوی پورتال های سازمانی باشند.

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=319607>

نگاهی به پورتال های سازمانی، دروازه هایی مجلل به سوی آینده

مطالعه دوباره و چندباره تعاریف مختلفی که از پورتال ارائه شده است، معمولا برای شناخت این مفهوم ناکافی و در بعضی از موارد ناکارآمد است. آنچه که به عنوان تعریف از این مفهوم ارائه می شود، و ما نیز در این نوشته ملزم به ارائه تعریف برای ورود به بحث در خصوص پورتالها هستیم، وجه تمایز کاملی برای تشخیص یک پرتال از وب سایت به دست نمی دهد. از سوی دیگر سوء کاربرد های مختلف و استفاده نابجا از این کلمه خود باعث سردرگمی حتی کاربران حرفه ای وب می شود.

نگارنده معتقد است که حتی ارائه تعریف، بررسی کاربرد های مختلف و متنوع پورتال و حتی ذکر مثال های مختلف موجود در پهنه وب هم نمی

تواند کاملا از پس القای مفهوم درست و کامل پورتال برآید. در این میان علاوه بر اشاره به کاربرد های مختلف امروزی پورتال، شناخت تکنولوژی های مختلف پیاده سازی آن نیز قدمی رو به جلو است برای شناخت بهتر پورتال.

• تعریف پورتال

پورتال در لغت به معنای "دروازه"، "دریچه" و "محل ورود" است. در علم معماری پورتال یک واژه عمومی برای توصیف یک ورودی مجلل به ساختمانی مهم است.

در فناوری اطلاعات، همان طور که اشاره رفت، تعاریف متنوعی برای این مفهوم ارائه شده است. تعاریفی که به انواع نگرشی که به این مفهوم وجود دارد، بستگی دارد.

توربان در "کتاب فناوری اطلاعات برای مدیران" پورتال‌ها را اینگونه معرفی کرده است: دروازه های شخصی مبتنی بر وب که به روی دانش و اطلاعات موجود در محیط های محاسبه شبکه ای (Network Computing) باز می شوند.

در تعریف دیگری آمده است پرتال سایتی است که به عنوان یک درگاه ورودی برای کاربرانی که می خواهند به دنیای اینترنت وارد شوند عمل میکند و فهرست و لینک سایت های مورد نظر را بصورت دسته بندی شده در اختیار مراجعه کننده قرار میدهد. سایت ویکی پدیا پورتال وب (Web Portal) را سایتی معرفی می کند که به عنوان نقطه دسترسی (point of access) به اطلاعات پهنه وب عمل می کند. پورتال‌ها اطلاعات مختلف را از منابع متنوع و حتی متضاد در یک مسیر یکپارچه ارائه می کنند.

در هر صورت با نگاهی به تعاریف متنوع و مختلف پورتال یک نقطه مشترک در تمامی آنها یافت می شود که مشابه همان معنای لغوی آن است. پورتال صفحه وب واسطی است که به عنوان دروازه ورودی امکان دسترسی آسان را به خدمات و اطلاعاتی که کاربر، برای انجام خواسته اش نیاز دارد، فراهم می کند.

این نکته بسیار مهم را نباید از نظر دور داشت که با گسترش روزافزون استفاده از پورتالها، کاربرد های متنوعی نیز برای آنها مورد توجه قرار گرفته است. اگر زمانی یک پورتال می توانست در واقع یک وب دایرکتوری طبقه بندی شده از فهرست انواع و اقسام سایت های موجود در وب باشد، امروزه با ظهور تکنولوژی های مختلف پیاده سازی پورتال و با وجود نسل های مختلف پورتال، انتظارات مختلفی از پورتالها وجود دارد. و به نظر نویسنده اتفاقا همین استفاده های مختلف از پورتال است که تعاریف مختلفی از آن را پیش رو گذاشته است. از همین روست که شناخت پورتالها بدون معرفی انواع استفاده های امروزی از پورتال و نیز بدون معرفی تکنولوژیها و شرکت های عرضه کننده محصولات پورتال، شناختی سطحی و مبهم است.

• جنگ پورتالها

در اواخر دهه ۹۰ میلادی و همزمان با گسترش، توسعه و فزونی مرورگرهای وب، بسیاری از شرکتها به سمت تولید و استفاده از پورتال حرکت کردند. این امر جهت به دست آوردن بخشی از بازار اینترنتی پدیدآمده در آن سالها بود. پورتالها مورد توجه خاصی قرار گرفتند چون برای بسیاری از کاربران نقطه شروع مرور وب و صفحات خانه مرورگرهای وب (Web Browsers) بودند. نت اسکپ بخشی از AOL شد، شرکت والت دیسنی go.com را راه اندازی کرد و Excite بخشی از شرکت بزرگ مخابرات AT&T شد. بسیاری از پورتالها کار خود را به صورت فهرستواره وب (Web Directory) ویا موتور جستجو آغاز کردند. YAHOO از وب دایرکتوریها و infoseek، AltaVista، Excite و Hotbot از موتورهای جستجوی آن سال ها بودند. گسترش خدمات مهمترین استراتژی این شرکتها برای افزایش زمان ماندگاری و حضور بیشتر کاربران در پورتالها بود. خدماتی که نیاز به ثبت نام داشت روز به روز به این سایتها اضافه می شد. از ایمیل رایگان و اتاق های چت تا گروه های اینترنتی و بازیها همه و همه خدماتی بودند که باعث می شد حضور کاربر در این پورتالها طولانی تر و در نتیجه درآمد حاصل از تبلیغات این شرکتها افزایش یابد.

جنگ دیوانه وار پورتال ها تا سال های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ که سال های افول شرکت های دات کام بود ادامه داشت. پس از این سال ها یاهو یکه تاز

این میدان شد تا آنکه رقیب تازه ای به نام گوگل به میدان رقابت آمد.

• چرا پورتال؟

اجبار و الزام امروزی استفاده از پورتالها صرفا به دلیل حجم وسیع اطلاعات موجود یا به عبارتی انفجار اطلاعات نیست. علاوه بر انفجار اطلاعات، پهنه وب امروزی با ناهمگونی (heterogeneous) پلت فرمها نیز مواجه است. اطلاعات نه تنها در یک مکان فیزیکی نیستند، بلکه روی سیستم های مختلفی با انواع متنوعی از سخت افزارها، سیستم های عامل و نرم افزارها قرار گرفته اند که فراهم آوردن بستری برای دسترسی به این اطلاعات از مجرای واحد و یکپارچه، از دلایل استفاده از پورتال است. اغلب داشتن یک نرم افزار متمرکز که امکان دسترسی و به اشتراک گذاری اطلاعات میان نرم افزار های مختلف دیگر را در یک سازمان فراهم کند یک نیاز اساسی است. همچنین کاربران علاقه مندند تا همواره از طریق یک نقطه دسترسی به تمام خدمات و اطلاعات مورد نیاز خود، که روی سیستم های مختلفی قرار دارند، دسترسی داشته باشند. راهبران و مدیران سیستمها نیز دقیقا خواسته های مشابهی را در خصوص راهبری تمامی سیستمها از طریق یک سیستم مرکزی و یکپارچه دارند.

به طور کلی می توان عمده ترین مزایای استفاده از پورتال را تحت عناوین ذیل خلاصه کرد:

- کاهش هزینه ایجاد، به روزرسانی و نگهداری سیستم
 - حل معضلاتی چون پیچیدگی مدیریت سیستم، افزونگی اطلاعات و تداخل اطلاعات
 - استفاده از پورتال به عنوان یک مزیت رقابتی بین سازمانهای خصوصی و دولتی
 - یگانه منبع تعاملی در رابطه با اطلاعات و خدمات سازمانها و جامعیت و یکپارچگی سیستم ارائه دهنده خدمات
 - سازماندهی محتویات و برنامه های کاربردی سازمانها به طوری که نیاز گروههای مختلف موجود برآورده میشود.
 - نهادینه شدن فناوری اطلاعات در سازمان به منظور مدیریت اطلاعات و دانش
 - امکان تصمیم گیری، کنترل و نظارت بهتر مدیران ارشد جهت نیل به اهداف سازمان بر اساس اطلاعات دقیق و به روز
 - کاهش چشمگیر هزینهها
 - عملکرد بهتر سازمان بخاطر تجمیع اطلاعات سایتهای مختلف در یک نمای واحد
 - افزایش رضایتمندی مشتریان و کاربران
 - افزایش بهره وری بواسطه تعاملات بهتر بین کارکنان و مشتریان
 - یکپارچهسازی اطلاعات و خدمات و تسهیل در ارائه آن
 - دسترسی آسان به برنامه های کاربردی
 - تنوع در ارائه سرویسها و خدمات
 - دسترسی پویا به محتویات اطلاعات برنامه ها و روندهای کاری و اداری مختلف
 - رعایت محرمانگی در ارائه اطلاعات
- انواع پورتالها

معیاری که با استفاده از آن پورتالها را از یکدیگر تفکیک می‌کنیم استفاده و کاربرد های مختلف پورتالهاست. این استفاده‌های متنوع خود پدیدآورنده قابلیت های مختلف برای پورتالهاست که باعث تشخیص آنها از یکدیگر نیز می‌شود.

پورتال های شخصی (مانند کامپیوتر های شخصی): سایتی در پهنه وب که عموماً امکانات شخصی سازی شده ای را به مراجعین خود ارائه می‌کند. این پورتالها طراحی شده اند تا با استفاده از نرم افزار های کاربردی توزیع شده (Distributed Application) و انواع و اقسام سخت افزارها و نرم افزار های دیگر خدماتی را از منابع مختلف ارائه کنند. استفاده های تجاری از اینگونه پورتالها آنها را ملزم به ارائه خدمات بر روی گونه های مختلفی از تجهیزات کامپیوتری مانند کامپیوتر های شخصی، PDAها و گوشی های تلفن همراه می‌کند. YAHOO یک مثال خوب برای این دسته است.

• پورتال های منطقه ای: پورتال های منطقه ای به عنوان درگاه هایی برای دسترسی به خدمات و اطلاعات خاص مربوط به مناطق تحت پوشش خود عمل می‌کنند. این اطلاعات می‌تواند شامل وضعیت آب و هوا، اوقات شرعی، نقشه مناطق و خیابانها و اطلاعات تجاری مربوط به بخش های تحت پوشش باشد. Sina.com برای چین، rediff برای هند و naver.com برای کره مثالهایی برای این گروه هستند.

• پورتال های دولتی: پورتالهایی که نهاد های دولتی برای اطلاع رسانی و خدمت رسانی به مخاطبین خود ایجاد می‌کنند. پورتال های بسیاری از وزارتخانه های کشور می‌تواند مثال خوبی برای این دسته باشد.

• پورتال های سازمانی (Enterprise Portals): این پورتالها به عنوان چارچوبی برای تجمیع و یکپارچگی اطلاعات، افراد و فرایندهای سازمانی مورد استفاده قرار می‌گیرند. عموماً این پورتالها با استفاده از ماژول های خاصی که به پرتلت (Portlet) معروفند اطلاعات را تجمیع، دسته بندی و در اختیار قرار می‌دهند. پرتلتها همانند یک نرم افزار مبتنی بر وب هستند که در یک پورتال میزبانی می‌شوند. معمولاً یک صفحه پورتال حاوی پنجره های پرتلت مختلفی است که قابل جابجایی، حذف و اضافه توسط کاربر هستند. iGoogle و MyYAHOO! مثال های خوبی از صفحات پورتال هستند که به کاربر امکان اضافه کردن پرتلتهایی چون news، groups، email و غیره را می‌دهند.

پورتال های صوتی (Voice Portals): یکی از پورتالهایی که پیش بینی می‌شود در سال های آینده با توجه به گسترش بیش از پیش گوشی های همراه و نیز فناوری مرورگرهای صوتی، مورد توجه خاص قرار گیرد پورتال های صوتی است که در آن امکان دسترسی به خدمات و اطلاعات از طریق صدا فراهم می‌آید.

پورتالهای دیگری نیز در این میان وجود دارند که تقریباً می‌توان آنها را در قالب همین پورتالها دسته بندی کرد. پورتالهای سرگرمی، پورتال های محیطی، پورتال های سرمایه گذاری، پورتال های خرید و فروش، پورتال های تجاری و پورتال های ترکیبی.

• پورتال های سازمانی

در سال های جنگ پورتالها یعنی اواخر دهه ۹۰ میلادی، بسیاری از تولیدکنندگان نرم افزارها، بسته های نرم افزاری را ارائه کردند که به سازمانها اجازه می‌داد پورتال های سازمانی خود را ساده تر و سریعتر پیاده سازی کنند.

در سال ۲۰۰۳ تولید کنندگان پورتال های سازمانی مبتنی بر Java استاندارد را تحت عنوان JSR-۱۶۸ ارائه کردند. این استاندارد یک API را برای تعامل بهتر میان پورتال های سازمانی و پرتلتها معین کرده است. پس از آن تولیدکنندگان نرم افزار این امکان را یافتند تا پرتلتهایی تولید کنند که در

هر پورتال سازمانی که JSR-۱۶۸ را پشتیبانی می کند قابل استفاده باشد. در حال حاضر پیش نویس نسخه بعدی این استاندارد با نام JSR-۲۸۶ در مراحل بررسی است.

• حرف آخر

پورتال‌ها دارای انواع کاربرد و تکنولوژی‌های تولید مختلفی هستند که بدون توجه به آنها شناخت پورتال ناقص و مبهم است. ولی در هر صورت تمامی پورتالها در یک مفهوم اشتراک دارند: پورتال صفحه وب واسطی است که به عنوان دروازه ورودی امکان دسترسی آسان را به خدمات و اطلاعاتی که کاربر، برای انجام خواسته اش نیاز دارد فراهم می کند.

بسیاری از کارشناسان سال‌های آتی را سال‌های جنگ میان تولید کنندگان پورتال‌های سازمانی (Enterprise Portals) می دانند. چرا که بسیاری از سیستم‌های سازمانی مانند CRM و SCM و بسیاری از خدمات الکترونیکی سازمانها و حتی دولتها به سمت تجمیع در یک پورتال سازمانی حرکت می‌کند. حتی پورتال‌های کوچکتر در قالب پورتال‌های بزرگتر تجمیع می شوند. جهت گیری شرکت‌هایی چون IBM، Oracle، Microsoft، SUN، SAP و دیگران در تولید پورتال‌های سازمانی نیز موید چنین آینده ای است. کم‌کم روزگار وب سایت‌های معمولی به سر می آید و شرکت‌های ایرانی نیز باید به فکر مهاجرت به سوی پورتال‌های سازمانی باشند.

منبع : ماهنامه تحلیلگران عصر اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=281795>

نگاهی به جهان امروز و آشنایی با دنیای اینترنت

در اواخر سال ۱۹۶۰ وزارت دفاع امریکا طرحی را به نام آرپانت Arpanet طراحی کرد . در این طرح ،بخش‌های مورد نظر وزارت دفاع امریکا در سراسر کشور به صورت شبکه‌یی به یکدیگر متصل شدند تا در صورت وقوع هرگونه اختلال در اثر بمباران،بقیه قسمت‌ها بتوانند ارتباط میان خود را حفظ کنند و هدایت بخش‌های تابعه نیز دچار اختلال نشود.

این موفقیت سبب شد پروژه آرپانت بسرعت در مراکز نظامی و دانشگاهها توسعه یافته و به دنبال آن رایانه‌های مستقر در این مراکز به یکدیگر مرتبط شده و زمینه‌ساز ظهور اینترنت در جهان شود.

بتدریج با اتصال دیگر شرکت‌ها و علاقه مندان به این شبکه ارتباطی، اینترنت

به یک پدیده خارق‌العاده تبدیل شد به گونه‌یی که هم‌اکنون دیگر هیچ نیرویی قادر به جلوگیری از توسعه آن نیست و هر روزه میلیونها نفر انسان به این دنیای مجازی راه می یابند.

برطبق آخرین مطالعات هر ۱۴ ماه یک بار، تعداد کاربران اینترنت در سطح جهان دوبرابر می‌شود. تنها در سال ۲۰۰۰، ۴۳ میلیون کاربر جدید ورود خود را به این شبکه اعلام کردند و در کشورهای توسعه یافته از هر سه نفر، یک نفر از خدمات اینترنت بهره می‌برد و جهان از جامعه اطلاعاتی در حال ورود به اقتصاد دیجیتالی است و پیش بینی می‌شود که تا سال ۲۰۰۵ شبکه های جهانی اینترنت نزدیک به دو میلیارد مشترک تجاری خواهندداشت و این فناوری جدید واقعیتی است که باید آن را بپذیریم و به درستی از آن بهره ببریم.

• اینترنت و کاربردهای آن

مهمترین خدماتی که افراد قادرند در اینترنت از آنها بهره ببرند، بدین شرح است:

- ۱) استفاده از پست الکترونیک یا email جهت برقراری ارتباط با دیگران در سراسر دنیا .
 - ۲) دستیابی به اطلاعات مورد نیاز از طریق سایتهایی که قادر به جست‌وجوی اطلاعات هستند.
 - ۳) مطالعه و پژوهش و بهره گیری از کتابخانه های online و استفاده از مجلات و خلاصه مقالات پژوهشی وبرقراری ارتباط با متخصصین در سراسر دنیا.
 - ۴) مطالعه اخبار روز، در حال حاضر هزاران روزنامه در اینترنت دارای سایت بوده و مردم جهان با مطالعه آنها قادرند از رویدادهای در حال وقوع باخبر شوند.
 - ۵) مشاهده فیلم، گوش دادن موزیک و استفاده از بازیهای رایانه‌یی موجود در اینترنت.
 - ۶) تجارت و خرید و فروش انواع کالا و اجناس مختلف در اینترنت.
 - ۷) به دست آوردن نرم‌افزارهای مورد استفاده در رایانه ،که از طریق اینترنت می‌توان آنها را از بعضی سایته‌ها به دست آورد و در رایانه شخصی مورد استفاده قرار داد.
 - ۸) ایجاد سایت شخصی‌أ بسیاری از اشخاص می‌توانند با ثبت یک فضا در اینترنت ،به ارایه نظرات و تبادل نظر با دیگران بپردازند.
 - ۹) در اینترنت ،سایتهایی وجود دارند که به سوؤالات کاربران پاسخ می‌دهند و افرادی می‌توانند پاسخ سوؤالات خود را در این‌گونه سایته‌ها به دست آورند.
- به‌خاطر داشته باشید تسلط شما به زبان انگلیسی سبب خواهدشد بهتر بتوانید از اینترنت استفاده کنید و از کاربردهای آن بهره ببرید.

• پست الکترونیک

یکی از خدمات مهمی که در اینترنت در دسترس کاربران است، پست الکترونیک یا email است. کیوتر نام‌رسان اینترنت با سرعت قابل توجهی پیام‌ها را میان افراد در سراسر دنیا منتقل می‌کند. در سالهای قبل که هنوز اینترنت پا به جهان نگذاشته بود، ارسال نامه از این سوی دنیا به آن سوی دنیا زمان و هزینه فراوانی به همراه داشت. اما اکنون شما می‌توانید با هزینه‌ی مختصر و با سرعت، با هر جای دنیا تماس بگیرید. افراد از طریق پست الکترونیک می‌توانند عکس‌ها، طرح‌ها و مطالب خود را به دیگران منتقل کنند. برای ایجاد email یا پست الکترونیک شما می‌توانید وارد وبسایت‌هایی شوید که این خدمات را به صورت رایگان در اختیار شما قرار می‌دهند.

سایت‌هایی نظیر yahoo.msn.netscape.excite و دیگر سایت‌های مشابه، این خدمات را در اختیار کاربران قرار می‌دهند. تنها کافی است شما با نحوه ایجاد پست الکترونیک آشنا شده و با دارا بودن یک آدرس تماس، با افراد مختلف در سراسر دنیا ارتباط برقرار کنید.

• ایجاد سایت شخصی در اینترنت

یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد اینترنت آن است که هر کسی می‌تواند مکانی را در آن برای خود ایجاد کند و با دیگران به تبادل نظر بپردازد. ابتدا شما باید یک نام برای سایت شخصی خود انتخاب کنید و سپس با یک شرکت که ISP (internet service provider) یا ارائه‌کننده خدمات اینترنتی محسوب می‌شود، تماس برقرار کرده و نام سایت خود را با پرداخت مبلغی ثبت کنید و آنگاه با خریداری یک فضای اینترنتی مطالب، تصاویر و دیگر موارد را در آن ارائه کنید و از این طریق با کاربران اینترنت در سراسر دنیا به تبادل فکر و اندیشه بپردازید. البته کار شما به اینجا ختم نمی‌شود. اگر شما با نرم‌افزارهای طراحی سایت آشنا نیستید، باید مبلغی را نیز بابت طراحی سایت بپردازید و یا اگر بسیار مشتاق و علاقه‌مند به طراحی سایت توسط خودتان هستید، باید دوره‌های آموزشی ویژه‌ی را در خصوص طراحی سایت بگذرانید و آنگاه پس از طراحی سایت و ارائه مطالب خود، زمینه ورود خویش را به دهکده جهانی مهیا سازید.

• پرسش و پاسخ در اینترنت

در اینترنت بعضی از سایت‌ها به گونه‌ی طراحی شده‌اند که در آن به سوالات مراجعه‌کنندگان پاسخ می‌دهند. لذا شما در صورتی که علاقه‌مند باشید می‌توانید با جست‌وجو در اینترنت بعضی از این سایت‌ها را شناسایی کرده و با نوع خدمات آنها آشنا شوید. البته این نوع سایت‌ها به زبان انگلیسی هستند و در صورتی که فرد با این زبان آشنا باشد می‌تواند بهتر از این خدمات بهره‌برد. در یک نوع از این سایت‌ها نظیر Ask jeeves شما یک سوال را درون قسمت شسن وارد می‌کنید و به سرعت جواب خود را می‌گیرید. اما در یک نوع دیگر از این گونه سایت‌ها نظیر Ask point پس از اینکه با فرد کارشناس یا صاحب تجربه ارتباط برقرار کردید پس از یک تا سه روز جواب خود را دریافت می‌کنید.

• شنیدن موزیک در اینترنت

در اینترنت شما می‌توانید موزیک مورد علاقه خود را گوش دهید. شما می‌توانید از طریق سایت‌های مختلفی، موزیک‌های مورد نظر را Download کرده و آنها را گوش دهید.

برای شروع، وارد سایت www.metacrawler.com شوید. بر روی بخش audio کلیک کنید و آنگاه در قسمت search موضوع مورد علاقه خود را تایپ کنید. برای مثال iran music را تایپ می‌کنیم و آنگاه بر روی واژه search کلیک می‌کنیم. پس از آن لیستی از موزیک‌های جست‌وجو شده بر روی صحنه مونیتور ظاهر می‌شوند. حال می‌توانید بر روی یکی از موزیک‌ها کلیک کنید. البته قبل از دانلود کردن موزیک بهتر است نرم‌افزار realplayer8 را

نصب کنید تا بتوانید موزیک دانلود شده را گوش دهید. البته بعضی از موزیک‌ها قابلیت ذخیره شدن بر روی کامپیوتر شما را دارند و بعضی دیگر تنها از طریق اتصال به اینترنت قابل شنیدن هستند.

• موتور جست‌وجوهای اینترنتی

جهان، امروزه در میان اقیانوس اطلاعات غوطه‌ور است. هنگامی که شما در کنار رایانه شخصی خود می‌نشینید و به اینترنت متصل می‌شوید، میلیاردها صفحه سند و اطلاعات از طریق صفحه نمایشگر رایانه آماده ورود به ذهن شما هستند. ما دیگر نمی‌توانیم بدون هدف مشخص به سوی این اقیانوس اطلاعات پیش برویم، لذا بهره‌گیری درست از اینترنت نیازمند توانمندی‌های لازم به همراه هدفمندی است. در غیر این صورت در این اقیانوس خروشان گرفتار شده و تنها عمر خویش را از دست می‌دهیم.

در اینترنت، سایت‌هایی وجود دارند که به افراد کمک می‌کنند به جست‌وجوی موضوعات مورد علاقه خویش بپردازند. این سایت‌ها که به موتورهای جست‌وجوگر مشهورند با بررسی میلیون‌ها سایت، با سرعت نتایج را به شما عرضه می‌کنند، آنها می‌توانند عکس، فیلم، موزیک، گروه‌ها، مطالب درخواستی، اشخاص و نظیر اینها را برای شما یافته و در اختیار شما قرار دهند.

تنها کافی است در قسمت جست‌وجوی سایت، موضوع موردنظر را تایپ کرده و آنگاه بر روی دکمه جست‌وجو یا search کلیک کنید و سپس منتظر دریافت نتایج باشید.

مهمترین موتورهای جست‌وجو در اینترنت عبارتند از:

www.yahoo.com -

www.google.com -

www.excite.com -

www.netscape.com -

www.meta crawler.com -

www.altavista.com -

www.hotbot.com -

www.msn.com -

اگر با زبان انگلیسی آشنا باشید می‌توانید به قسمت help یا کمک آن مراجعه کرده و از نحوه استفاده تمامی بخشهای آنها اطلاع حاصل کنید. البته در بخش دیگری از این نرم‌افزار شما با موتور جست‌وجوی google آشنا خواهید شد و نحوه به کارگیری از آن را فرا خواهید گرفت.

• وبلاگ‌ها

اگر در اینترنت گشتی بزنید با پدیده‌ی به نام وبلاگ‌ها آشنا می‌شوید. آنها امکاناتی را در اختیار شما قرار می‌دهند که می‌توانید در اینترنت به صورت رایگان به انتقال دیدگاه‌ها و مطالب خود بپردازید.

معروف‌ترین سایت‌های ارایه‌کننده وبلاگ‌ها عبارتند از:

xang -

webloger -

type pad -

pitas -

blogspot -

Diary land -

Blogcity -

Blogsky -

persianblog -

حدود چهار میلیون وبلاگ توسط اشخاص به ثبت رسیده است و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۰۳ از پنج میلیون فراتر رفته و در سال ۲۰۰۴ به حدود ده میلیون وبلاگ برسد.

سرویس‌دهندگان وبلاگ‌ها به قدری کار را برای ایجاد یک وبلاگ راحت کرده‌اند که هرکسی می‌تواند براحتی یک وبلاگ برای خود راه‌اندازی کند. طبق پژوهش‌های صورت گرفته توسط موسسه تحقیقاتی «پرسیوس» حدود ۹۳ درصد از وبلاگ‌ها را افراد زیر ۳۰ سال راه‌اندازی کرده‌اند و زنان سهم بیشتری در راه‌اندازی وبلاگ‌ها دارند.

سایت های Blogspot و live jurnal هرکدام ۳۱ درصد از وبلاگ‌های اینترنت را در اختیار دارند

جالب است بدانیم که براساس پژوهش‌های صورت گرفته، وبلاگ‌ها همچون کوه یخ هستند و تنها قسمت کوچک بالای آنها مورد توجه قرار می‌گیرند و قسمت اعظم وبلاگ‌ها بندرت توسط دیگران مورد بازدید قرار می‌گیرند .

در حال حاضر یکی از معروف‌ترین سرویس‌دهندگان وبلاگ‌های فارسی زبان، پرشین بلاگ (www.persianblog) است که توانسته شرایط لازم را برای برقراری ارتباط میان هزاران ایرانی پدید آورد.

• آشنایی با جست‌وجوگر Google

یکی از مهمترین موتورهای جست‌وجو، Google است و درباره اهمیت این موتور جست‌وجو همین بس که «بیل‌گیتس» رییس شرکت مایکروسافت حاضر شد در صورت موافقت مسوؤلان آن، برای خرید آن یک چک ۲۵ میلیارد دلاری بپردازد.

طبق یک گزارش پژوهشی در ماه مه ۲۰۰۳، ۳۲ درصد کاربران اینترنت از طریق Google، ۲۵ درصد از طریق yahoo و ۱۹ درصد از طریق امریکن آن‌لاین (AOL) و ۱۵ درصد از طریق msn به جست‌وجو پرداخته‌اند.

لری پیچ و سرگئی برین فارغ‌التحصیلان کامپیوتر از دانشگاه استنفورد در سال ۱۹۹۵ با یکدیگر آشنا شدند و آنها موتور کاوش back rub را ایجاد کردند. سرویس دهنده «بک‌راب» ابتدا در اتاق «پیچ» در خوابگاه دانشگاه استنفورد قرار داشت و سپس بک‌راب به Google تغییر نام داد که در ریاضیات به معنی یک با صد صفر در جلوی آن است که نشان‌دهنده سازماندهی این دو نفر برای اطلاعات فراوان و نامتناهی است.

موتور کاوش Google در سال ۲۰۰۰ سریع‌ترین موتور کاوش جهان شد که می‌توانست به یک میلیارد صفحه دسترسی داشته باشد و ۱۸ میلیون مورد کاوش را در روز جواب دهد.

یکی از ویژگی‌های مهم Google برای کاربران فارسی زبان، صفحه جست‌وجوی فارسی آن است که از طریق آن فرد می‌تواند به هزاران سایت فارسی دسترسی یابد، تنها کافی است بر روی قسمت tools کلیک کرده و آنگاه گزینه فارسی (persian) را انتخاب کنید که در نهایت صفحه Google فارسی می‌شود.

اکنون برای انجام یک جست‌وجو باید به نکاتی به این شرح توجه داشته باشید.

(۱) واژه مورد علاقه خود را در قسمت خالی جست‌وجو تایپ کنید و کلید enter را کلیک کرده تا Google مطالب مرتبط با آن واژه را برای شما جست‌وجو کند.

(۲) اگر می‌خواهید کلماتی را جست‌وجو کنید که باید با هم باشند، می‌توانید آنها را بین دو علامت نقل قول قرار دهید (persian carpet) در این جست‌وجو فرش‌های ایرانی مورد جست‌وجو واقع می‌شود.

(۳) در Google کلمه and تاثیری بر جست‌وجو ندارد. لذا در صورتی که میان دو کلمه، واژه and قرار داشته باشد، در جست‌وجو لحاظ نمی‌شود.

(۴) از طرفی اگر می‌خواهید در کنار کلمه مورد جست‌وجو یک کلمه جدید اضافه کنید با یک فاصله از کلمه قبلی علامت (بگذارید و آنگاه کلمه مورد نظر را تایپ کنید در این صورت جست‌وجو با در نظر گرفتن کلمه جدید صورت می‌گیرد.

(5) با گذاشتن یک علامت منفی البته با یک فاصله پس از کلمه مورد علاقه، جست‌وجوی مطالب مورد نظر بدون در نظر گرفتن آن کلمه انجام می‌شود.

(6) با گذاشتن یک علامت منفی البته با یک فاصله پس از کلمه مورد علاقه، جست‌وجوی مطالب مورد نظر بدون در نظر گرفتن فرش‌های یزد جست‌وجو می‌کنید.

(7) به کارگیری کلماتی نظیر WHERE و HOW تاثیری در جست‌وجو ندارند و در مراحل جست‌وجو حذف خواهند شد.

(8) واژه‌های مورد علاقه خود را می‌توانید با حروف بزرگ یا کوچک در قسمت جست‌وجو قرار دهید و در مورد حروف بزرگ و کوچک حساسیتی ندارد.

البته با مراجعه به قسمت HELP گوگل شما می‌توانید اطلاعات دقیق‌تری در مورد این موتور جست‌وجو به دست آورید.

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=278879>

نگاهی به وضعیت جامعه اطلاعاتی در کشورهای در حال توسعه

●مقدمه

جامعه اطلاعاتی به معنای رایج محصول توسعه پرشتاب فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی است ولی قطعاً نمی‌توان فناوری را تنها عامل شکل‌گیری این مفهوم دانست. ادراک قابلیت‌های این فضای جدید توسط توده مردم و شکل‌گیری فرهنگ جدیدی که از امتزاج خرده فرهنگ‌های موجود با این ادراک شکل می‌گیرد موجب آرایه تعاریف جدیدی از جامعه اطلاعاتی در حوزه‌های اقتصاد، اشتغال و غیره شده است.

نکته بارز این فناوری‌ها که می‌تواند تأثیرات فرهنگی شگرفی را به وجود آورد، استقلال ارتباطات از مکان و حتی زمان است. تعاملاتی که در فضای الکترونیکی صورت می‌گیرند، به علت کارایی بالا و هزینه پایین به سرعت جایگزین روش‌های سنتی تبادل اطلاعات می‌شوند. مهارت‌های جدیدی در این حوزه شکل می‌گیرند و مشاغل جدیدی به وجود می‌آیند که جایگزین برخی مشاغل قدیمی‌تر می‌شوند.

البته نظریه جامعه اطلاعاتی از سوی محافل علمی به ویژه جامعه‌شناسان مورد تردید قرار گرفته است. این دانشمندان ضمن این که تأثیرات شگرف حاصل از ظهور فناوری‌های نوین ارتباطی را انکار نمی‌کنند، اعتقاد دارند که تأثیرات این فناوری‌ها به حدی نبوده است که جامعه را به نقطه عطفی برساند. از دید ایشان وضعیت موجود در ادامه وضعیت گذشته است.

آنتونی گیدنز به جای جامعه اطلاعاتی جامعه کنترل شده را مطرح می‌کند و این عبارت هوشمندانه اشاره به این واقعیت دارد که در شرایط جدید امکان

کنترل پذیری اطلاعات برای صاحبان قدرت افزایش یافته است و به سادگی می‌بینیم که با وجود سرویس دهنده‌های پست الکترونیکی و وبلاگ

های رایگان، حتی اطلاعات شخصی ما نیز قابل دسترسی هستند. این موضوع وقتی حادث می شود که بدانیم امروزه ماشین های نرم افزاری معنایی هستند که با سرعتی غیر قابل تصور امکان بررسی و طبقه بندی اطلاعات را فراهم می کنند.

اگرچه نگاه امنیتی به موضوع جامعه اطلاعاتی برای شناخت ریشه های سرمایه گذاری قدرتها حائز اهمیت است ولی به هر حال ورود این فناوری ها به عرصه حیات اجتماعی مردم و همه گیر شدن کاربرد رایانه ها، شبکه های رایانه ای و توسعه سواد دیجیتالی عوارض و عواقبی را در بر دارد که شناخت آن برای هر مخاطب فعال در آستانه ورود به فضای مجازی مفید خواهد بود.

۲) کارکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه تمدن

علمای علم ارتباطات جامعه را حاصل برقراری ارتباط بین اعضای مختلف جامعه می دانند. یعنی این ارتباط است که مبنای شکل گیری جامعه است. جامعه در عصر ارتباطات شفاهی، مکتوب و الکترونیکی ویژگی های خاص خود را داشته است و به وجود آمدن فضای مجازی با ظهور اینترنت نیز ویژگی های ارتباطی خاص خود را به دنبال داشته است.

چندی پیش در جنوب ایتالیا برجی باستانی یافته شد که پس از مطالعات باستان شناسی معلوم شد متعلق به سربازان ایرانی است که از آن برای ارسال پیام های نوری به ایران از طریق برج های متوالی استفاده می شده است.

علاوه بر این، شبکه وسیع و سازمان یافته پستی (چاپار) که در سراسر کشور مستقر بوده است امکان تبادل پیام های مورد نیاز را در اسرع وقت فراهم می کرده است. و این پیام ها ماموریت جادویی خود را به انجام رساندند. شکل گیری تمدن باستانی ایران.

اشتباه نکنید. اصلاً قصد نداریم در این مقاله به عظمت ایران باستان بپردازیم و بر خرابه های باقی مانده از آن اشک حسرت بریزیم. بلکه مقصود ما این است که تمدن هایی نظیر تمدن ایران باستان در بستری ارتباطی شکل گرفته اند. و این مفهومی مربوط به گذشته نیست. اساساً نقش ارتباط در شکل گیری تمدن غیر قابل انکار است و هر قدر که امکانات و پوشش ارتباطی یک تمدن وسیع تر بوده است، آن تمدن سرزمین های وسیع تری را در حوزه خود هضم نموده و طبیعتاً منابع فیزیکی بیشتری را در اختیار گرفته و برای مقاصد خود مورد استفاده قرار داده است.

ساکنین این تمدن ها در حوزه های مختلف تمدنی نظیر زبان، هنر، دین، دانش، ارزش های اخلاقی و اجتماعی، اقتصاد، قوانین و اصول حکومت به مشابهت هایی دست یافته اند که آنها را تا مرز ایثار در کنار هم متحد کرده است.

توسعه پایدار تمدن ها از طریق انتقال پیام ها در حوزه های مختلف تمدنی شکل می گرفت و مردمان نواحی مرزی به تدریج به این تمدن ها می پیوستند. اگرچه کشور گشایی ها و جنگ ها در تصاحب دارایی های فیزیکی ملت ها منافی را برای مهاجمین به دنبال داشته است، ولی در توسعه تمدن ها نه تنها نقشی پایدار را ایفا نکرده اند، بلکه با شکل گیری مفهوم دشمن مشترک به عنوان یکی از پارامترهای تمدن سازی نتیجه معکوسی را برای تمدن مهاجم در بر داشته است.

توجه به این اصول در فضای جدید ارتباطی که حاصل پیشرفت در فناوری اطلاعات و به ویژه ارتباطات است، چشم اندازی از یک تمدن جدید را به نمایش می گذارد که در قلمروی فضای مجازی و در فضای الکترونیکی در حال شکل گیری است. جامعه الکترونیکی محصول این فضا است.

محتوای این فضای الکترونیکی در حوزه های مختلف اخلاق، دین، سیاست، اقتصاد و غیره در حال شکل گیری است و قوانین حاکم بر آن نیز در همین فضا تعریف می شوند. ساکنان نواحی مرزهای نرم این قلمرو - کاربران جدید - به تدریج در این فضا حل می شوند.

نکته قابل توجه در این فضا آزادی بی‌نهایت افراد در ایجاد تمدن‌ها و جوامع الکترونیکی جدید است. جوامعی که در نهایت سلامت به توسعه علم می‌پردازند و یا جوامعی که در گنداب ضد ارزش‌ها غوطه می‌خورند. بیچاره پدر و مادرهایی که با خون دل وسایل ارتباط فرزندان خود را با شبکه مهیا می‌کنند و در حالی که ذوق زده می‌شوند که فرزندشان را به جهان متصل کرده‌اند، از فجایعی که در اتاق بغلی می‌گذرد بی‌اطلاع هستند. و ناگهان به خود می‌آیند و جوانی را می‌بینند که گویا از کره دیگری به زمین آمده‌است و حرف هم را نمی‌فهمند. اتفاقی که دوست نداشتند بیفتد، رخ داده است و اکنون فرزند آن‌ها به جامعه دیگری تعلق دارد که آنها نمی‌شناسند.

حاکمان این جوامع تولیدکنندگان محتوا و مخترعین محیط‌های ارتباطی هستند. موتورهای جستجوگر وب، وبلاگ‌ها، انجمن‌های علمی و فرهنگی و سایر محیط‌های ارتباطی سدهای فناوری را برای هر بچه‌ای شکسته‌اند. فقط کافی است حرفی برای گفتن داشته باشد و کوره سواد و مختصر همتی تا مطلب خود را تایپ کرده و در شبکه قرار دهد.

وقتی به پشت سر خود نگاه می‌کنیم می‌بینیم که بر کوهی از اندوخته‌های تمدنی ایستاده‌ایم با چنان سترگی که صدها سال تهاجم تمدن‌های مختلف نتوانسته است خللی بر آن وارد کند و این تمدن - این موجود زنده - با پذیرش ارزش‌های مثبت سایر تمدن‌ها و رد مفاسد آنها روز به روز به اعتلا یافته است. و این امر تنها به دست فرد فرد ملت میسر است. دولت‌ها در این میانه اگر نقشی بازدارنده نداشته باشند خیلی هم قابل اتکا نیستند.

۳) شکاف دیجیتال

شکاف دیجیتال معضلی سیاسی- اجتماعی است و بر فاصله اجتماعی- اقتصادی بین جوامع دلالت می‌کند که بر اثر تفاوت سطح دسترسی آنان به فناوری اطلاعات و ارتباطات ایجاد شده است.

امروز دیگر مقاومت در برابر توسعه دیجیتالی ممکن نیست و در این حرکت رو به جلو تنها جوامعی می‌توانند استقلال خود را حفظ نمایند که حضوری قدرتمند داشته باشند. و در این فضا قدرت را میزان محتوای تولید شده و مطلوب برای مخاطبین تعریف می‌نماید.

با آشنایی که نسبت به مفهوم شکاف دیجیتال پیدا کرده ایم نگاهی نزدیک تر به وضعیت جامعه خود می‌اندازیم. جامعه ما هنوز در شرایطی نیست که از نظر سواد دیجیتالی در وضعیتی مطلوب به سر برد. میزان افرادی که دارای توانمندی استفاده از رایانه در امور روزمره خود باشند، کمتر از یک درصد افراد جامعه ارزیابی می‌شود. به رغم هزینه‌های سنگینی که دولت از محل بودجه عمومی کشور هزینه کارکنان کم‌انگیزه خود می‌کند، کماکان تعداد کارمندانی که بتوانند حتی نامه اداری خود را تایپ نمایند در ادارات انگشت شمار است و هنوز پست سازمانی تاپیست تعداد زیادی از جایگاه‌های رسمی سازمان‌ها را به خود تخصیص می‌دهد.

۴) شکاف دیجیتالی و رهبری فکری

در چنین شرایطی است که شکاف دیجیتالی می‌تواند در عرصه پروپاگاندا فاجعه بیافریند. تاثیر فضای دیجیتال بر مفهوم رهبری فکری در این رهگذر نیاز به تامل مجدد دارد. بنا به تعریف رهبر فکری به کسی گفته می‌شود که علاوه بر دسترسی به منابع اطلاعاتی، توانایی تحلیل و دستکاری اطلاعات و توزیع مجدد آن را در بین کسانی دارد که او را در حوزه مورد بحث صاحب نظر می‌دانند.

در حال حاضر بیشترین میزان دسترسی مربوط به دانش آموزان و جوانان است. خبرگان و افراد با تجربه که در حوزه‌های مختلف مسئولیت تصمیم‌گیری‌های کلیدی را بر عهده دارند - به ویژه در سازمان‌هایی که هزینه‌های نیروی انسانی از بودجه عمومی تامین می‌شود - برای به دست

آوردن اخبار و اطلاعات لازم، افرادی را از بین گروه اول به کار می گیرند. این کاربران با توجه به میزان آگاهی های خود و گرایشات و تمایلات ناشی از نوع ارتباطات خود اقدام به تامین اطلاعات مورد نیاز مدیران ارشد می نمایند. این افراد اگرچه خود تصمیم گیر نیستند ولی بدون اغراق در سازمان های خود تصمیم ساز هستند.

این موضوع به سادگی قابل تعمیم به جامعه است به ویژه وقتی به این موضوع توجه کنیم که چگالی مخاطبین فعال در سطح جامعه کمتر از سازمان های مورد بحث است، متوجه می شویم که گروه جدیدی از رهبران فکری در حال ظهور هستند؛ کاربران اینترنت و رسانه های نوین ارتباطی.

این گروه از کاربران به ویژه آنان که در کشورهای جهان سوم فعالیت می کنند، عموماً به شدت تحت تاثیر گفتمان غالب رسانه های نوین ارتباطی قرار دارند. تکنیکهای هوشمندانه رسانه ای و استفاده دقیق از مجاری شکل گیری افکار عمومی از عموم کاربران شبکه کاربرانی تاثیر پذیر می سازد که می توان آن ها را در رده مخاطبین غیرفعال طبقه بندی نمود.

این کاربران یا رهبران فکری نسل جدید ناخواسته مأموریت خود را در جوامع در حال توسعه شروع می کنند و تاثیرات مورد نظر را چه در حوزه جامعه و چه در حوزه تصمیم سازی به جای می گذارند.

این تاثیر در واقع همان تاثیری است که تئوری چند مرحله ای ارتباط به آن اشاره می کند. در این تئوری برای نشانه گرفتن افکار عمومی ابتدا باید رهبران فکری را تحت تاثیر قرار داد.

(۵) جمع بندی

جامعه اطلاعاتی را نمی توان به عنوان یک پدیده نوظهور مورد بررسی قرار داد. این مفهوم قرنهای پیش از ظهور اینترنت و آنچه که ما امروز آن را تحت عنوان فضای مجازی می شناخته ایم وجود داشته است.

آنچه را که امروز با آن مواجه هستیم جامعه ای مجازی است که در فضای مجازی شکل گرفته است. و توانمندی های ارتباطی فناوری های جدید در شکل گیری جوامع الکترونیکی کارکرد دارد.

نقش اینترنت در توسعه جامعه اطلاعاتی به عنوان یک فضای توزیع شده انباشت و بازیافت اطلاعات، نقشی توانمند ساز بوده و تاثیر کارکردی ندارد.

با توجه به ویژگی های فضای این رسانه جدید و تازگی ورود کاربران جهان سومی به این فضا، این کاربران در زنجیره تولید- مصرف اطلاعات به طور عام در حوزه مصرف کنندگان قرار می گیرند. این در حالی است که دسترسی این افراد به اطلاعات تازه و متنوع، تاثیر گذاری آنان را در جامعه سنتی خود بالا برده است و منجر به شکل گیری گروه جدیدی از رهبران فکری در این جامعه می شود

این عامل در عرصه تبلیغات سیاسی به نحوی موثر در انتخابات اخیر دیده شد. سایت هایی مثل بازتاب، آفتاب، شریف نیوز، تازه، خط نهم، خدمت و ده ها سایت دیگر سایت هایی بودند که با ارایه اخبار و تحلیل های جهت دار افکار خود را به این رهبران فکری جدید القاء می کردند تا آنان از ایفای نقش جدید خود لذت ببرند.

<http://vista.ir/?view=article&id=233723>

نگاهی فنی به VPN

استفاده از RAS سرور و خط تلفن برای برقراری ارتباط دو مشکل عمده دارد عبارتند از:

(۱) در صورتی که RAS سرور و سیستم تماس گیرنده در یک استان قرار نداشته باشند، علاوه بر لزوم پرداخت هزینه زیاد، سرعت ارتباط نیز پایین خواهد آمد و این مسئله وقتی بیشتر نمود پیدا می کند که کاربر نیاز به ارتباطی با سرعت مناسب داشته باشد.

(۲) در صورتی که تعداد اتصالات راه دور در یک لحظه بیش از یک مورد باشد، RAS سرور به چندین خط تلفن و مودم احتیاج خواهد داشت که باز هم مسئله هزینه مطرح می گردد.

اما با ارتباط VPN مشکلات مذکور به طور کامل حل می شود و کاربر با اتصال به ISP محلی به اینترنت متصل شده و VPN بین کامپیوتر کاربر و سرور سازمان از طریق اینترنت ایجاد می گردد. ارتباط مذکور می تواند از طریق خط Dialup و یا خط اختصاصی مانند Leased Line برقرار شود. به هر حال اکنون مسئله این نیست که طریقه استفاده از VPN چیست، بلکه مسئله این است که کدامیک از تکنولوژی های VPN باید مورد استفاده قرار گیرند. پنج نوع پروتکل در VPN مورد استفاده قرار می گیرد که هر کدام مزایا و معایبی دارند. در این مقاله ما قصد داریم در مورد هر کدام از این پروتکل ها بحث کرده و آنها را مقایسه کنیم. البته نتیجه نهایی به هدف شما در استفاده VPN بستگی دارد.

• ارتباط سیستم ها در یک اینترنت

در برخی سازمان ها، اطلاعات یک دپارتمان خاص به دلیل حساسیت بالا، به طور فیزیکی از شبکه اصلی داخلی آن سازمان جدا گردیده است. این مسئله علیرغم محافظت از اطلاعات آن دپارتمان، مشکلات خاصی را نیز از بابت دسترسی کاربران دپارتمان مذکور به شبکه های خارجی به وجود می آورد. VPN اجازه می دهد که شبکه دپارتمان مذکور به صورت فیزیکی به شبکه مقصد مورد نظر متصل گردد، اما به صورتی که توسط VPN سرور، جدا شده است (با فرار گرفتن VPN سرور بین دو شبکه). البته لازم به یادآوری است که نیازی نیست VPN سرور به صورت یک Router

مسیر یاب بین دو شبکه عمل نماید، بلکه کاربران شبکه مورد نظر علاوه بر اینکه خصوصیات و Subnet شبکه خاص خود را دارا هستند به VPN سرور متصل شده و به اطلاعات در شبکه مقصد دست می یابند. علاوه بر این تمام ارتباطات برقرار شده از طریق VPN، می توانند به منظور محرمانه ماندن رمز نگاری شوند. برای کاربرانی که دارای اعتبار نامه مجاز نیستند، اطلاعات مقصد به صورت خودکار غیر قابل رویت خواهند بود.

- مبانی Tunneling

Tunneling یا سیستم ایجاد تونل ارتباطی با نام کپسوله کردن (Encapsulation) نیز شناخته می شود که روشی است برای استفاده از زیر ساخت یک شبکه عمومی جهت انتقال اطلاعات. این اطلاعات ممکن است از پروتکل دیگری باشد. اطلاعات به جای اینکه به صورت اصلی و Original فرستاده شوند، با اضافه کردن یک Header (سرابند) کپسوله می شوند. این سزابند اضافی که به پکت متصل می شود، اطلاعات مسیر یابی را برای پکت فراهم می کند تا اطلاعات به صورت صحیح، سریع و فوری به مقصد برسند. هنگامی که پکت های کپسوله شده به مقصد رسیدند، سزابندها از روی پکت برداشته شده و اطلاعات به صورت اصلی خود تبدیل می شوند. این عملیات را از ابتدا تا اتمام کار Tunneling می نامند.

- نگهداری تونل

مجموعه عملیات متشکل از پروتکل نگهداری تونل و پروتکل تبادل اطلاعات تونل به نام پروتکل Tunneling شناخته می شوند. برای اینکه این تونل برقرار شود، هم کلاینت و هم سرور می بایست پروتکل Tunneling یکسانی را مورد استفاده قرار دهند. از جمله پروتکل هایی که برای عملیات Tunneling مورد استفاده قرار می گیرند PPTP و L2TP هستند که در ادامه مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

- پروتکل نگهداری تونل

پروتکل نگهداری تونل به عنوان مکانیسمی برای مدیریت تونل استفاده می شود. برای برخی از تکنولوژی های Tunneling مانند PPTP و L2TP یک تونل مانند یک Session می باشد، یعنی هر دو نقطه انتهایی تونل علاوه بر اینکه باید با نوع تونل منطبق باشند، می بایست از برقرار شدن آن نیز مطلع شوند. هر چند بر خلاف یک Session، یک تونل دریافت اطلاعات را به صورتی قابل اطمینان گارانتی نمی کند و اطلاعات ارسالی معمولاً به وسیله پروتکلی بر مبنای دیتا گرام مانند UDP هنگام استفاده از L2TP یا TCP برای مدیریت تونل و یک پروتکل کپسوله کردن مسیر یابی عمومی اصلاح شده به نام GRE برای وقتی که PPTP استفاده می گردد، پیکربندی و ارسال می شوند.

- ساخته شدن تونل

یک تونل باید قبل از این که تبادل اطلاعات انجام شود، ساخته شود. عملیات ساخته شدن تونل به وسیله یک طرف تونل یعنی کلاینت آغاز می شود و طرف دیگر تونل یعنی سرور، تقاضای ارتباط Tunneling را دریافت می کند. برای ساخت تونل یک عملیات ارتباطی مانند PPP انجام می شود. سرور تقاضا می کند که کلاینت خودش را معرفی کرده و معیارهای تصدیق هویت خود را ارائه نماید. هنگامی که قانونی بودن و معتبر بودن کلاینت مورد تایید قرار گرفت، ارتباط تونل مجاز شناخته شده و پیغام ساخته شدن تونل توسط کلاینت به سرور ارسال می گردد و سپس انتقال اطلاعات از طریق تونل شروع خواهد شد. برای روشن شدن مطلب، مثالی می زنیم. اگر محیط عمومی را، که غالباً نیز همین گونه است، اینترنت فرض کنیم، کلاینت پیغام ساخته شدن تونل را از آدرس IP کارت شبکه خود به عنوان مبدا به آدرس IP مقصد یعنی سرور ارسال می کند. حال اگر

ارتباط اینترنت به صورت Dialup از جانب کلاینت ایجاد شده باشد، کلاینت به جای آدرس NIC خود، آدرس IP را که ISP به آن اختصاص داده به عنوان میدا استفاده خواهد نمود.

- نگهداری تونل

در برخی از تکنولوژی های Tunneling مانند LYTP و PPTP، تونل ساخته شده باید نگهداری و مراقبت شود. هر دو انتهای تونل باید از وضعیت طرف دیگر تونل با خبر باشند و نگهداری یک تونل معمولا از طریق عملیاتی به نام نگهداری فعال (KA) اجرا می گردد که طی این پروسه به صورت دوره زمانی مداوم از انتهای دیگر تونل آمار گیری می شود. این کار هنگامی که اطلاعاتی در حال تبادل نیست انجام می پذیرد.

- پروتکل تبادل اطلاعات تونل

زمانی که یک تونل برقرار می شود، اطلاعات می توانند از طریق آن ارسال گردند. پروتکل تبادل اطلاعات تونل، اطلاعات را کپسوله کرده تا قابل عبور از تونل باشند. وقتی که تونل کلاینت قصد ارسال اطلاعات را به تونل سرور دارد، یک سراینده (مخصوص پروتکل تبادل اطلاعات) را بر روی پکت اضافه می کند. نتیجه این کار این است که اطلاعات از طریق شبکه عمومی قابل ارسال شده و تا تونل سرور مسیریابی می شوند. تونل سرور پکت ها را دریافت کرده و سراینده اضافه شده را از روی اطلاعات برداشته و سپس اطلاعات را به صورت اصلی در می آورد.

- انواع تونل

تونل ها به دو نوع اصلی تقسیم می گردند: اختیاری و اجباری

- تونل اختیاری

تونل اختیاری به وسیله کاربر و از سمت کامپیوتر کلاینت طی یک عملیات هوشمند، پیکربندی و ساخته می شود. کامپیوتر کاربر نقطه انتهایی تونل بوده و به عنوان تونل کلاینت عمل می کند. تونل اختیاری زمانی تشکیل می شود که کلاینت برای ساخت تونل به سمت تونل سرور مقصد داوطلب شود. هنگامی که کلاینت به عنوان تونل کلاینت قصد انجام عملیات دارد، پروتکل Tunneling مورد نظر باید بر روی سیستم کلاینت نصب گردد. تونل اختیاری می تواند در هر یک از حالت های زیر اتفاق بیفتد:

- کلاینت ارتباطی داشته باشد که بتواند ارسال اطلاعات پوشش گذاری شده را از طریق مسیریابی به سرور منتخب خود انجام دهد.

- کلاینت ممکن است قبل از اینکه بتواند تونل را پیکربندی کند، ارتباطی را از طریق Dialup برای تبادل اطلاعات برقرار کرده باشد. این معمول ترین حالت ممکن است. بهترین مثال از این حالت، کاربران اینترنت هستند. قبل از اینکه یک تونل برای کاربران بر روی اینترنت ساخته شود، آن ها باید به ISP خود شماره گیری کنند و یک ارتباط اینترنتی را تشکیل دهند.

- تونل اجباری

تونل اجباری برای کاربرانی پیکربندی و ساخته می شود که دانش لازم را نداشته و یا دخالتی در ساخت تونل نخواهند داشت. در تونل اختیاری، کاربر، نقطه انتهایی تونل نیست. بلکه یک Device دیگر بین سیستم کاربر و تونل سرور، نقطه انتهایی تونل است که به عنوان تونل کلاینت عمل می نماید. اگر پروتکل Tunneling بر روی کامپیوتر کلاینت نصب و راه اندازی نشده و در عین حال تونل هنوز مورد نیاز و درخواست باشد. این امکان وجود دارد که یک کامپیوتر دیگر و یا یک Device شبکه دیگر، تونلی از جانب کامپیوتر کلاینت ایجاد نماید. این وظیفه ای است که به یک متمرکز

کننده دسترسی (AS) به تونل، ارجاع داده شده است. در مرحله تکمیل این وظیفه، متمرکز کننده دسترسی یا همان AS باید پروتکل Tunneling مناسب را ایجاد کرده و قابلیت برقراری تونل را در هنگام اتصال کامپیوتر کلاینت داشته باشد. هنگامی که ارتباط از طریق اینترنت برقرار می شود، کامپیوتر کلاینت یک تونل نامین شده (NAS) Network Access Service را از طریق ISP احضار می کند. به عنوان مثال یک سازمان ممکن است قراردادی با یک ISP داشته باشد تا بتواند کل کشور را توسط یک متمرکز کننده دسترسی به هم پیوند دهد. این AC می تواند تونل هایی را از طریق اینترنت برقرار کند که به یک تونل سرور متصل باشند و از آن طریق به شبکه خصوصی مستقر در سازمان مذکور دسترسی پیدا کنند. این پیکرندی به عنوان تونل اجباری شناخته می شود، به دلیل این که کلاینت مجبور به استفاده از تونل ساخته شده به وسیله AC شده است. یک بار که این تونل ساخته شد، تمام ترافیک شبکه از سمت کلاینتو نیز از جانب سرور به صورت خودکار از طریق تونل مذکور ارسال خواهد شد. به وسیله این تونل اجباری، کامپیوتر کلاینت یک ارتباط PPP می سازد و هنگامی که کلاینت به NAS، از طریق شماره گیری متصل می شود، تونل ساخته می شود و تمام ترافیک به طور خودکار از طریق تونل مسیریابی و ارسال می گردد. تونل اجباری می تواند به طور ایستا و یا خودکار و پویا پیکرندی شود.

• تونل های اجباری ایستا

پیکرندی تونل های Static معمولا به تجهیزات خاص برای تونل های خودکار نیاز دارند. سیستم Tunneling خودکار به گونه ای اعمال می شود که کلاینت ها به AC از طریق شماره گیری (Dialup) متصل می شوند. این مسئله احتیاج به خطوط دسترسی محلی اختصاصی و نیز تجهیزات دسترسی شبکه دارد که به این ها هزینه های جانبی نیز اضافه می گردد. برای مثال کاربران احتیاج دارند که با یک شماره تلفن خاص تماس بگیرند، تا به یک AC متصل شوند که تمام ارتباطات را به طور خودکار به یک تونل سرور خاص متصل می کند. در طرح های Tunneling ناحیه ای، متمرکز کننده دسترسی بخشی از User Name را که Realm خوانده می شود بازرسی می کند تا تصمیم بگیرد در چه موقعیتی از لحاظ ترافیک شبکه، تونل را تشکیل دهد.

• تونل های اجباری پویا

در این سیستم انتخاب مقصد تونل بر اساس زمانی که کاربر به AC متصل می شود، ساخته می شود. کاربران دارای Realm یکسان، ممکن است تونل هایی با مقصد های مختلف تشکیل بدهند. البته این امر به پارامترهای مختلف آنها مانند User Name، شماره تماس محل فیزیکی و زمان بستگی دارد. تونل های Dynamic، دارای قابلیت انعطاف عالی هستند. همچنین تونل های پویا اجازه می دهند که AC به عنوان یک سیستم Multi-NAS عمل کند، یعنی اینکه همزمان هم ارتباطات Tunneling را قبول می کند و هم ارتباطات کلاینت های عادی و بدون تونل را. در صورتی که متمرکز کننده دسترسی بخواهد نوع کلاینت تماس گسرنده را مبنی بر دارای تونل بودن یا نبودن از قبل تشخیص بدهد، باید از همکاری یک بانک اطلاعاتی سود ببرد. برای این کار باید AC اطلاعات کاربران را در بانک اطلاعاتی خود ذخیره کند که بزرگترین عیب این مسئله این است که این بانک اطلاعاتی به خوبی قابل مدیریت نیست. بهترین راه حل این موضوع، راه اندازی یک سرور RADIUS است، سروری که اجازه می دهد که تعداد نا محدودی سرور، عمل شناسایی USER های خود را بر روی یک سرور خاص یعنی سرور RADIUS انجام دهند، به عبارت بهتر این سرور مرکزی برای ذخیره و شناسایی و احراز هویت نمودن کلیه کاربران شبکه خواهد بود.

• پروتکل های VPN

عمده ترین پروتکل هایی که به وسیله ویندوز ۲۰۰۰ برای دسترسی به VPN استفاده می شوند عبارتند از: IP-IP، IPSEC، L2TP، PPTP. البته پروتکل امنیتی SSL نیز جزء پروتکل های مورد استفاده در VPN به شمار می آید، ولی به علت اینکه SSL بیشتر بر روی پروتکل های HTTP، SMTP، POP3، LDAP و... مورد استفاده قرار می گیرد، بحث در مورد آن را به فرقی دیگر موکول می کنیم.

• پروتکل PPTP

پروتکل Tunneling نقطه به نقطه، بخش توسعه یافته ای از پروتکل PPP است که فریم های پروتکل PPP را به صورت IP برای تبادل آنها از طریق یک شبکه IP مانند اینترنت توسط یک سرابند، کپسوله می کند. این پروتکل می تواند در شبکه های خصوصی از نوع LAN-to-LAN نیز استفاده گردد. پروتکل PPTP به وسیله انجمنی از شرکت های مایکروسافت، ESI، ۳com، Ascend Communications و US Robotics ساخته شد. PPTP یک ارتباط TCP را (که یک ارتباط Connection Oriented بوده و پس از ارسال پکت منتظر Acknowledgment آن می ماند) برای نگهداری تونل و فریم های PPP کپسوله شده توسط (GRE) Generic Routing Encapsulation که به معنی کپسوله کردن مسیریابی عمومی است، برای Tunneling کردن اطلاعات استفاده می کند. ضمناً اطلاعات کپسوله شده PPP قابلیت رمز نگاری و فشرده شدن را نیز دارا هستند، تونل های PPTP باید به وسیله مکانیسم گواهی همان پروتکل PPP که شامل (PAP، CHAP، MS-CHAP، EAP) می شوند، گواهی شوند. در ویندوز ۲۰۰۰ رمزنگاری پروتکل PPP فقط زمانی استفاده می گردد که پروتکل احراز هویت یکی از پروتکل های EAP، TLS یا MS-CHAP باشد. باید توجه شود که رمز نگاری PPP، محرمانگی اطلاعات را فقط بین دو نقطه نهایی یک تونل تامین می کند و در صورتی که به امنیت بیشتری نیاز باشد، باید از پروتکل Ipsec استفاده شود.

• پروتکل L2TP

پروتکل L2TP ترکیبی است از پروتکل های PPTP و (L2F) Layer ۲ Forwarding که توسط شرکت سیسکو توسعه یافته است. این پروتکل ترکیبی است از بهترین خصوصیات موجود در L2F و PPTP. نوعی پروتکل شبکه است که فریم های PPP را برای ارسال بر روی شبکه های IP مانند اینترنت و علاوه بر این برای شبکه های مبتنی بر Frame Relay، X.۲۵ و یا ATM کپسوله می کند. هنگامی که اینترنت به عنوان زیر ساخت تبادل اطلاعات استفاده می گردد، L2TP می تواند به عنوان پروتکل Tunneling از طریق اینترنت مورد استفاده قرار گیرد.

L2TP برای نگهداری تونل از یک سری پیغام های L2TP و نیز از پروتکل UDP (پروتکل تبادل اطلاعات به صورت Connection Less که پس از ارسال اطلاعات منتظر دریافت Acknowledgment نمی شود و اطلاعات را، به مقصد رسیده فرض می کند) استفاده می کند. در L2TP نیز فریم های PPP کپسوله شده می توانند همزمان علاوه بر رمزنگاری شدن، فشرده نیز شوند، البته مایکروسافت پروتکل امنیتی Ipsec را به جای رمزنگاری PPP توصیه می کند. ساخت تونل L2TP نیز باید همانند PPTP توسط مکانیسم (PAP، MS-CHAP، CHAP، EAP) بررسی و تایید شود.

• PPTP در مقابل L2TP

هر دو پروتکل PPTP و L2TP از پروتکل PPP برای ارتباطات WAN استفاده می کنند تا نوعی اطلاعات ابتدایی برای دیتا را فراهم کنند و سپس یک

سرایند اضافه برای انتقال اطلاعات از طریق یک شبکه انتقالی به پکت الحاق بنمایند. هر چند این دو پروتکل در برخی موارد نیز با هم تفاوت دارند. برخی از این تفاوت ها عبارتند از:

(۱) شبکه انتقال که PPTP احتیاج دارد، باید یک شبکه IP باشد. ولی L۲TP فقط به یک تونل احتیاج دارد تا بتواند ارتباط Point-to-Point را برقرار کند. حال این تونل می تواند بر روی یک شبکه IP باشد و یا بر روی شبکه های دیگر مانند X.۲۵، Frame Relay، و یا ATM. L۲TP (۲) قابلیت فشرده سازی سرایند را داراست. هنگامی که فشرده سازی سرایند انجام می گیرد، L۲TP با حجم ۴ بایت عمل می کند، در حالی که PPTP با حجم ۶ بایت عمل می نماید.

(۳) L۲TP متد احراز هویت را تامین می کند، در حالی که PPTP این گونه عمل نمی کند، هر چند وقتی که PPTP یا L۲TP از طریق پروتکل امنیتی Ipsec اجرا می شوند، هر دو، متد احراز هویت را تامین می نمایند.

(۴) PPTP رمزنگاری مربوط به PPP را استفاده می کند، ولی L۲TP از پروتکل Ipsec برای رمزنگاری استفاده می نماید.

• پروتکل Ipsec

Ipsec یک پروتکل Tunneling لایه سوم است که از متد ESP برای کپسوله کردن و رمزنگاری اطلاعات IP برای تبادل امن اطلاعات از طریق یک شبکه کاری IP عمومی یا خصوصی پشتیبانی می کند. Ipsec به وسیله متد ESP می تواند اطلاعات IP را به صورت کامل کپسوله کرده و نیز رمزنگاری کند. به محض دریافت اطلاعات رمزگذاری شده، تونل سرور، سرایند اضافه شده به IP را پردازش کرده و سپس کنار می گذارد و بعد از آن رمزهای ESP و پکت را باز می کند. بعد از این مراحل است که پکت IP به صورت عادی پردازش می شود. پردازش عادی ممکن است شامل مسیریابی و ارسال پکت به مقصد نهایی آن باشد.

• پروتکل IP-IP

این پروتکل که با نام IP-IN-IP نیز شناخته می شود، یک پروتکل لایه سوم یعنی لایه شبکه است. مهمترین استفاده پروتکل IP-IP برای ایجاد سیستم Tunneling به صورت Multicast است که در شبکه هایی که سیستم مسیریابی Multicast را پشتیبانی نمی کنند کاربرد دارد. ساختار پکت IP-IP تشکیل شده است از: سرایند IP خارجی، سرایند تونل، سرایند IP داخلی و اطلاعات IP. اطلاعات IP می تواند شامل هر چیزی در محدوده IP مانند ICMP، UDP، TCP و اطلاعات اصلی پکت باشد.

• مدیریت VPN

در بیشتر موارد مدیریت یک VPN مانند مدیریت یک RAS سرور (به طور خلاصه، سروری که ارتباط ها و Connection های برقرار شده از طریق راه دور را کنترل و مدیریت می کند)، می باشد. البته امنیت VPN باید به دقت توسط ارتباطات اینترنتی مدیریت گردد.

• مدیریت کاربران VPN

بیشتر مدیران شبکه برای مدیریت کاربران خود از یک پایگاه داده مدیریت کننده اکانت ها بر روی کامپیوتر DC و یا از سرور RADIUS استفاده می نمایند. این کار به سرور VPN اجازه می دهد تا اعتبارنامه احراز هویت کاربران را به یک سیستم احراز هویت مرکزی ارسال کند.

• مدیریت آدرس ها و Name Server ها

سرور VPN باید رشته ای از آدرس های IP فعال را در خود داشته باشد تا بتواند آنها را در طول مرحله پردازش ارتباط از طریق پروتکل کنترل IP به نام IPCP به درگاه های VPN Server یا Client اختصاص دهد.

در VPN هایی که مبتنی بر ویندوز ۲۰۰۰ پیکربندی می شوند، به صورت پیش فرض، IP آدرس هایی که به Client های VPN اختصاص داده می شود، از طریق سرور DHCP گرفته می شوند. البته همان طور که قبلا گفته شد شما می توانید یک رشته IP را به صورت دستی یعنی ایستا به جای استفاده از DHCP اعمال کنید. ضمنا VPN Server باید توسط یک سیستم تامین کننده نام مانند DNS و یا WINS نیز پشتیبانی شود تا بتواند سیستم IPCP را به مورد اجرا بگذارد.

منبع : میکرو کنترلر

<http://vista.ir/?view=article&id=307463>

نمایه سازی تصویر در پایگاههای اطلاعاتی

- چکیده

یک تصویر ممکن است با ارزش تر از هزاران کلمه باشد اما هزاران کلمه نتوانند ویژگیهای یک تصویر را بیان کنند تکنولوژی پردازش تصاویر قابلیت های بالقوه ای را برای کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی به وجود آورده تا حجم پایگاههای اطلاعاتی تصویری خود را افزایش دهند اما رسیدن به یک توافق بر روی اینکه کدامیک از روشهای نمایه سازی تصویر مناسب تر است دشوار است زیرا هر یک از این روش ها مزایا و معایب خاص خود را دارند، این مقاله به برخی از روشهایی که برای نمایه سازی یک تصویر به کار می رود اشاره می کند و نمونه هایی از هر یک را ذکر می کند.

- مقدمه

تا پیش از آغاز جنگ جهانی دوم مجموعه های عکس برای عموم قابل دسترس نبود و تنها پس از آن بود که قابل دسترس شد در دوره بین

سالهای ۱۹۳۰ تا ۱۹۶۰ ما شاهد افزایش مجموعه های تصاویر بودیم . در این زمان به علت رشد مجموعه عکس مشکل دسترسی موضوعی به تصاویر مطرح شد.

در ابتدا مجموعه های عکس و بازیابی موضوعی آن مورد توجه افرادی غیر از کتابداران فرار گرفت به طور مثال خن[۱] از موسسه هنر شیکاگو در مقاله ای پیشنهاد می کند که برای اسلایدها صفحه عنوانی مشابه آنچه که در تک نگاشته ها وجود دارد در نظر گرفت.

در سال ۱۹۳۹ تاریخدان هنری ارین پانوفسکی [۲] محتوای موضوعی برای آثار هنری را در سه سطح تعریف کرد .

(۱) پیش نگاری[۳]

(۲) پیکر نگاری [۴]

(۳) شمایل شناسی[۵]

در سطح اول موضوع و محتوا توسط واقعیات یا نمای ظاهری تعیین می شود . سطح دوم یا سطح پیکر نگاری برخی دانشهای فرهنگی از مفاهیم را لازم خواهد داشت . سطح سوم یا شمایل شناسی یک تفسیر پیشرفته و درک عمیق و یک پیش زمینه از آن تصویر را نیاز خواهد داشت و از آنجا که سطح سوم درک مفهومی پیچیده ای را دارد یا یک حد ثابتی نمی تواند نمایه سازی شود (A Brief History of, ۲۰۰۲).

بعدها افرادی مانند مارکی[۶] (۱۹۸۴) ، شات فورد[۷] (۱۹۸۶) و وان دراستار[۸] (۱۹۹۵) پیشنهاد کردند که یک تصویر را باید در عین واحد از سه منظر پیش پیکرنگاری ، پیکر نگاری و شمایل شناسی مورد توجه قرارداد مثلا درنمایه سازی تصویری از برج ایفل پیش پیکر نگاری(برج، رودخانه، درخت) پیکرنگاری(برج ایفل، رودخانه ساین) و اصلاحات شمایل شناسی (خیال انگیزی، تعطیلات هیجان انگیز) را باید به این تصویر اختصاص داد (لنکستر، ۱۳۸۳، ۳۳۳).

در طول دهه ۱۹۴۰ منابع سمعی و بصری از بعد آموزشی مورد توجه قرار گرفت اما مشکلات فهرست نویسی و سازماندهی این مواد مورد غفلت قرار گرفت . در طول دهه ۱۹۵۰ بر روی عوامل اقتصادی ایجاد و نگهداری مجموعه های تصویر توجه شد و همچنین مشکلات اجرایی بازیابی مجموعه های تصاویر مورد توجه قرار گرفت .

در طول دهه ۱۹۶۰ شاهد افزایش رده بندی و فهرست نویسی اسلایدها و منابع وابسته به سمعی و بصری بودیم . سیستم رده بندی تصاویر و اسلایدهای علمی و تاریخی و هنر توسط تنسی[۹] و سیمونز [۱۰] در دانشگاه کالیفرنیا در سانتا کروز[۱۱] توسعه یافت . این سیستم اولین طرحی بود که برای فهرست نویسی اسلایدها و نمایه سازی تصاویر به کار رفت . پیش فرض اولیه این افراد این بود که یک تصویر در مقایسه با کلمات و جملات یک کتاب گویا تر است و رده بندی اسلایدها باید به گونه ای خاص تر انجام شود . ویرایش اولیه این سیستم در سال ۱۹۶۹ و ویرایش نهایی آن در سال ۱۹۷۰ تهیه شد .

در سال ۱۹۷۵ پروژه تحقیقاتی دیگری توسط غیر کتابداران انجام شد این پروژه توسط شخصی با نام هانس ران [۱۲] که یک صنعت گر سوئیسی بود انجام شد . او یک طرح نمایه اسلاید با نام مجموعه اسلایدهای رنگی را ایجاد کرد که این طرح درحقیقت یک پایگاه اطلاعاتی اولیه بود که

تقریباً شامل ۴۵۰ کلید واژه به زبان انگلیسی و آلمانی بود که به ۱۴ رده کلی تقسیم می شد دسته بندی موضوعی ران شامل کلیسا , ابزار و وسایل , تاریخ و جغرافیا , طبیعت , حرفه , مذهب و مقدسین , شهرها و ساختمانها و زندگی مردم بود البته سیستم ران به سمت نقاشی های اروپایی گرایش داشت . تلاش برای نمایه سازی موضوعی با مجموعه ران خاتمه نیافت در سال ۱۹۷۸ کنفرانسی با نام منابع بصری برپا شد که موضوع این کنفرانس دسترسی موضوعی به به تصاویر بصری بود این کنفرانس مورد توجه محققان برجسته و متخصصانی که در زمینه تصاویر کار می کردند قرار گرفت . اهداف این کنفرانس با کنفرانس دیگری که با نام کنفرانس بلمونت [۱۲] شناخته می شود تداوم یافت موضوع این کنفرانس دسترسی هوشمند به منابع بصری بود این کنفرانس در سال ۱۹۸۰ انجام شد. شرکت کنندگان این کنفرانس ۹ نیاز یک سیستم پیکر نگاری [۱۴] را مطرح کردند و اشاره کردند این سیستم باید همه اصطلاحات محتوا و مفهوم را در برگیرد یعنی براین باور بودند نمایه سازی موضوعی تصاویر بر پایه مفهوم و محتوا هر دو باشد . نمایه سازی مفهومی مسلماً محدودیتهای دارد زیرا تاحد زیادی انتزاعی و ذهنی است و بنابراین به آسانی به دست نمی آید. و علاوه براین پیش بینی اینکه یک تصویر در چه مورد می خواهد استفاده شود دشوار است

(A Brief History of, ۲۰۰۲).

• انواع روشهای نمایه سازی تصاویر که تاکنون آمده است

رایج ترین روش آماده سازی تصاویر در یک پایگاههای اطلاعاتی با هدف بازیابی, ایجاد کردن فیلهایی شامل داده های کتابشناختی مانند هنرمند , عکاس , عنوان و... می باشد که همراه این فیلهای فیلدی می آید که شامل برخی فنون توصیفی برای حمایت از فیلهای توصیفی است . این پایگاههای اطلاعاتی ها در عمل مشکلاتی دارند اولاً اینکه برخی تصاویر چند بعدی هستند و هرکسی از یک جنبه ای که به کارش می آید به آن توجه می کند . وحتی ممکن است یک تصویر با هدفی جدا از آنچه توسط خالقش ایجاد شده استفاده شود به طور مثال تصویری از یک خیابان شلوغ در قرن ۱۹ ممکن است مورد استفاده چندین نفر قرار گیرد و هرکدام از آنها از یک بعدی به آن توجه کنند مثلاً معمار از نظر ساختمان سازی به آن توجه کند و تاریخدان از دید تغییراتی که در این دوره انجام شده به آن توجه کند .

دوماً بر خلاف کتابها و دیگر اسناد تصاویر صریحاً به وسیله عنوان , پیشگفتار, مقدمه یا چکیده شان توضیح داده نمی شوند در نتیجه بینندگان باید خیلی زیاد خودشان به تعبیری که از یک تصویر می کنند متکی باشند .

این امر می تواند مشکلاتی را بخصوص زمانی که تصاویر رمزی و نمادین هستند ایجاد کند به طور مثال تصویر یک مرد همراه با شیر ممکن است مفهومی نشان دادن غرور باشد.

تکیه کردن روی مفاهیم مفهومی و ذهنی اشکالش این است که از یک سو دیدگاه یک نمایه ساز با نمایه ساز دیگر متفاوت است و از سوی دیگر ممکن است که یک نمایه ساز واحد دیدگاهش در زمانهای مختلف متفاوت باشد .

بنابراین واضح است که نمایه سازی تصاویرکار ساده ای نیست و به همین دلیل باید تنوعی از نقاط دسترسی برای کاربران فراهم کرد تا بتوانند تصاویر مورد نیاز خود را بازیابی کنند .

چنانچه بسر [۱۵] اشاره می کند یک تصویر ممکن است هزاران بار با ارزش تر از کلمات باشد اما هزار توصیفگر شاید برای توصیف محتوای یک پایگاههای اطلاعاتی تصویری مناسب نباشد.

در نتیجه تلاشهای زیادی برای کنترل شمار زیاد کلمات تصاویر انجام شد از اینرو توجه زیادی بر روی سیستم های نمایه سازی تزاروسی صورت گرفت (باکستر، ۱۹۹۵).

• سیستم های نمایه سازی تزاروسی

از انواع این تزاروس که برای نمایه سازی تصاویر استفاده شده می توان به موارد زیر اشاره کرد ولی باید اشاره کرد که همه این تزاروس ها اختصاصا برای نمایه سازی تصاویر ایجاد نشده است .

تزاروس هنرو معماری (AAT) این تزاروس یک واژه نامه ساختار یافته است که می تواند برای بهبود دسترسی موضوعی به مباحث هنر و معماری و منابع فرهنگی استفاده شود خواستگاه چنین سیستمی مدیون دورا کوچ [۱۶] می باشد که استاد تاریخ و معماری در موسسه Polytechnic Rensselaer بود، کوچ بحث جدی برای ضرورت زبانهای نمایه سازی ایجاد کرد.

اولین ویرایش AAT در سال ۱۹۹۰ توسط انتشارات آکسفورد منتشر شد. این تزاروس در حال حاضر شامل ۱۲۵ هزار اصطلاح است که به طور سلسله مراتبی منتشر می شود . قالب AAT از تجزیه و تحلیل موضوعات تئوری رنسانس است که همه دانشها را به ۵ رده اصلی شامل خصوصیات فیزیکی ، ماده ، انرژی، زمان، مکان، تقسیم می کند. هر چهریزه این تزاروس شامل گروه مشابهی از مفاهیم است که آنها را از چهریزه دیگر متمایز می کند. وسه نوع رابطه سلسله مراتبی هم ارز و وابسته در این تزاروس وجود دارد پیترسون [۱۷] (۱۹۹۰) AAT را بر اساس سرعنوان کتابخانه ملی پزشکی مدل گذاری کرد این سلسله مراتب شامل ریشه شناسی، توصیف، ویژگیهای فیزیکی، سبکها و دوره ها، کارگزاران [۱۸] و فعالیتها می باشد (The AAT, ۲۰۰۲)

مزایای AAT این است که از همارایی زاید پرهیز می کند. و ترکیب اصطلاحات را در زمان بازبایی ممکن می سازد. روی حوزه های هنر و تاریخ متمرکز شده و در آن زمینه اختصاصی تر کار کرده است، و همچنین شمار زیاد اصطلاحات را در برمی گیرد. اما چنین تزاروسی خالی از اشکال نیست و آن این است که کار کردن با چنین تزاروسی بسیار وقت گیر است و تحقیقاتی که انجام شده نشان داده که حتی پس از آموزش، کار با این تزاروس و استفاده از آن برای نمایه سازی اسلایدها به طور متوسط ۴۰ دقیقه طول می کشد (باکستر، ۱۹۹۵).

نوع دیگر از سیستمهای نمایه سازی تزاروسی که برای تصاویر استفاده می شود TGM است که تزاروس منابع گرافیکی می باشد منبع اصلی برای اصطلاحات این تزاروس سرعنوان موضوعی کتابخانه کنگره است که بطور اختصاصی برای نمایه سازی تصاویر ثابت مانند عکس کلیشه ، کارتونها و غیره به کار می رود هر چند که تصاویری که جنبه تاریخی و هنری دارند را شامل نمی شود این اصطلاحنامه الفبایی است و از روابط هم ارز ، سلسله مراتبی و وابسته برخوردار است TGM نسبت به AAT حالت عام تری دارد (۲۰۰۲) . (TGM)

• مزایای TGM

۱) به طور مخصوص برای نمایه سازی تصاویر بصری تهیه شده است .

۲) در یک مجموعه متنوع از جمله کتابخانه ، آرشیو و.. می تواند استفاده شود.

۳) چند بعدی بودن آن

۴) اصطلاحات خاص تری برای تصاویر می تواند از طریق تقسیمات جغرافیایی ، جنگها نامها و حوادث ساخته شود، (۲۰۰۲) (Useful Comparisons).

▪ محدودیت‌های TGM

(۱) شمار نسبتاً کم اصطلاحات

(۲) روابط سلسله مراتبی کاملاً در همه رده ها توسعه پیدا نکرده است

(۳) پیش همارایی بودن این اصطلاحنامه

(۴) این اصطلاحنامه برای بخش عکس کتابخانه کنگره طراحی شده است و ممکن است کمتر به کار سایر کتابخانه ها بیاید (۲۰۰۲). (TGM) نوع دیگر از سیستم‌های نمایه سازی تزاروسی که برای تصاویر هم استفاده می شود ICONCLASS است طرح اولیه این تزاروس در اواخر دهه ۱۹۴۰ و اوایل دهه ۱۹۵۰ توسط هنری وال [۱۹] استاد تاریخ هنر در دانشگاه لیدن [۲۰] توسعه یافت او می خواست طرحی ایجاد کند که با همه موضوعات نقاشی سازگار باشد او در سال ۱۹۷۲ مرد و پروژه اش توسط گروهی از دانشجویان سابقش به راهنمایی کوپری [۲۱] ادامه یافت ICONCLASS از دوکلمه "iconography" و "classification" ریشه گرفته است این سیستم در بین سالهای ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۵ منتشر شد و یک سیستم سلسله مراتبی است که کدهایی (مانند دیویی) را مرتب می کند این تزاروس شامل ۱۷ جلد و هرکدام از این کدهای الفبایی با یک توصیفگر موضوعات عملی یا موضوعاتی که در هنرهای زیبا یافت می شوند ارتباط داده می شوند این کدها د ۹ بخش اصلی هستند که شامل

(۱) مذهب , سحر و امور مافوق طبیعه

(۲) طبیعت

(۳) انسان

(۴) جامعه و فرهنگ

(۵) مفاهیم چهره ریزه ای

(۶) تاریخ

(۷) انجیل

(۸) منابع

(۹) اسطوره شناسی و تاریخ باستان

برخی آن را خیره ترین و پیچیده ترین سیستم نمایه سازی برای هنرهای زیبا می دانند البته انتقادهایی به این تزاروس می شود به طور مثال سادرلند [۲۲] (۱۹۸۲) معتقد است ICONCLASS برای بررسی پیکرنگاری تاریخ و هنر مناسب است ولی در مورد توصیف موضوعات رایجی مانند جداول, خانه ها و غیره چندان راضی کننده نیست و تا حد زیادی زمان گیراست.

سیستم تزاروسی دیگر که برای نمایه سازی تصاویر استفاده می شود TELCLASS نام دارد این تزاروس توسط ایوانز [۲۳] در کتابخانه فیلم و ویدئو BBC-TV در سال ۱۹۷۵ توسعه یافته است این طرح برای همه دانشهای بصری است این سیستم شامل کدهای الفبایی و اصطلاحات مرتبط با آن می باشد که در ۶ گروه اصلی مرتب شده است, که شامل :

(۱) شفاهیات

۲) طرح کلی

۳) واقعیات

۴) شبیه سازی

۵) فنون

۶) رسمی [۲۴]

اگرچه TELCLASS توسط BBC برای استفاده داخلی اش تهیه شده است اما سازمانهای دیگر از آن استفاده می کنند (باکستر، ۱۹۹۵).
اصطلاحنامه بصری و سیستم های ترکیبی وابسته

استفاده از اصطلاحنامه بصری در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته و موضوع تحقیقات بسیار قرار گرفته است و البته باید یادآوری کرد که در سیستم هایی که به طور آزمایشی از اصطلاحنامه بصری استفاده کرده اند کلمات به طور کامل حذف نشده است.

از نمونه های اصطلاحنامه بصری می توان مرکز فضایی NASA Johnson (JSC) در هوستون [۲۵] اشاره کرد ، این سیستم برای بازیابی تصاویر مجموعه های فضایی طراحی شده این سیستم یک رویکرد متنی سنتی تر را دنبال می کند دست اندرکاران این سیستم بر این باورند که این سیستم با سایر پایگاههای اطلاعاتی تصویری متفاوت است این سیستم عملگرهای بولی را به کار نمی برد در عوض از موتور بازیابی داده های سیستم [۲۶] استفاده می کند این سیستم از شمار زیادی از الگوریتمهای جستجوی آماری استفاده می کند که تصاویر بازیابی شده را بر حسب شباهت به سوال مرتب می کنند در نتیجه احتمال اینکه کاربر تصویری مرتبط با آنچه که به دنبالش است پیدا کند افزایش می یابد.

این سیستم از حدود ۲۰۰ تصویر رایج ساخته شده که از نرم افزار هیبرکارد [۲۷] استفاده می کند که کلید واژه کاربر را با اصطلاحات مرتبط در تزاروس JCC (که یک تزاروس سلسله مراتبی از لغات هوانوردی که برای استفاده خانگی ناسا [۲۸] تهیه شده)، پیوند می زند. در نتیجه گزینش اصطلاحات توصیفی در تزاروس ، تصاویر مرتبط و همان طور تصاویر عام تر و خاص تر در پایگاههای اطلاعاتی بازیابی می شود . هرچند این نمونه بدون مشکل نیست ولی سازوکار آماری مذکور به طور اتوماتیک مهمترین تصاویری که به اصطلاحات تزاروس مرتبط شده اند را بازیابی می کند.

تحقیقات نشان می دهد تزاروس بصری بیشتر برای مصارف انقافی و کاربران بی تجربه تر مفید است حال آنکه رویکرد تزاروس متنی برای کاربران با تجربه تر مفید است . سیستم دیگری که در زمینه تزاروس بصری کار می کند در دانشگاه سیراکوس [۲۹] است که هدف از ایجاد این سیستم ایجاد تزاروس بصری مفهومی با تمرکز روی تصاویر طراحی شده بود آنها دنبال سیستمی هستند که در شناسایی برگ گیاهان و اجزای آن به کاربران کمک کند در این سیستم در ابتدا برای کاربران گستره ای از تصاویر که برگهای اصلی و شکلهای آنها را شرح می دهد نمایش داده می شود کاربر یکی از این نمونه ها را انتخاب می کند و سپس می تواند این نمونه را اصلاح و دستکاری کند و در نهایت پس از اصلاحاتی که کاربر روی آن انجام می دهد تصویر اصلاح شده، برای کاربر نمایش داده می شود برای انجام این کار این سیستم از مجموعه ای از نرم افزارهای رایج در طراحی کامپیوتر ها مانند استفاده می کند کنترل پوینتر [۳۰] و هندلس [۳۱] استفاده می کند (باکستر، ۱۹۹۵).

البته نمونههای دیگری از تزاروس های بصری وجود دارد که هنوز چندان توسعه نیافته است.

• زبانهای توصیف تصویر

برخی محققان به دنبال روش های جایگزین برای نمایه سازی دستی تصاویر هستند و بر این باورند که مناسب ترین روش برای ذخیره و بازیابی متوالی و اتوماتیک استفاده از زبانهای تخصصی است که توصیف یک تصویر را بر عهده گیرند می باشند که این زبان به وسیله کد ماشین خوان در دانشگاه لندن به طور آزمایشی به کار رفت آنها یک زبان توصیف تصویر که مبتنی بر مدل داده ای روابط بر مبنای خصیصه- موجودیت ها [۳۲] است و اشاره می کنند که این زبان ممکن است مشابه سیستم کلیدی که در بخش - خصیصه [۳۳] و عمل- تاثیر [۳۴] استفاده می شود باشد و این سیستم در چکیده استینز [۲۵] مطابق با دقت برای اسم و صفت و فعل که عموماً یک توصیف ساده از یک تصویر را ارائه می دهد می باشد استفاده از یک بخش از قوانین ارائه شده به نحو تخصصی نشان می دهد که مشابه با آن چیزی که در PRECIS (چکیده) استفاده می شود این زبان توصیف تصویر را برای ساختار دهی به روش یکنواخت را ممکن می سازد و همچنین روابط بین موضوعات را در یک تصویر ممکن می سازد که استفاده از آن را به عنوان معیار بازیابی مجاز می کند.

هرچند این زبان توصیف تصویر برای مجموعه های کوچک عملی است ولی همچنان برای نمایه سازی مدخلها و نیازهای کاربران ما ناچار هستیم ورود اطلاعات و کدگذاری را به شیوه دستی انجام دهیم و کاربرد این زبان در مجموعه های بزرگ ممکن است پیچیده و زمان گیر باشد (باکستر، ۱۹۹۵).

• بازیابی و نمایه سازی تصاویر توسط محتوا

اخیراً تحقیقات زیادی برای توسعه سیستم هایی صورت گرفته که به جای تکیه بر توصیف تصویر از طریق متن تصاویراز تحلیل اتوماتیک محتوا و مچ کردن تصاویر با توجه به سوال کاربر استفاده کنند بیشتر این سیستم ها مبتنی بر تحلیل ریاضی و آرایه پیکسلهایی است که یک تصویر دیجیتالی را تشکیل می دهد می باشد (باکستر، ۱۹۹۵).

بازیابی تصاویر محتوایی یا CBIR در سالهای اخیر تلاشهای زیادی را به خود معطوف کرده و برای استخراج سریعتر استفاده می شود این سیستم متکی بر خواص قابل سنجش مثل رنگ ، شکل و متن است با CBIR تصاویر با کیفیت مشابه می توانند جمع آوری شوند این سیستم رویکرد مفیدی برای بازیابی علائم تجاری دارد ولی در مورد اسامی کمتر مفید است (The Future of ۲۰۰۲).

در CBIR سوال کاربر به دو شکل زیر تفسیر می شود

(۱) یک تصویر مشابه با آنچه که مورد نیاز و از قبل با هدف مچ کردن در سیستم وجود دارد بازیابی شود.

(۲) یک سوال ساختار مورد دلخواه خواسته شده را شرح می دهد .

از بین سیستم های CBIR می توان به سیستمی اشاره کرد که توسط ریکمن [۲۶] و استون هام [۳۷] در دانشگاه برنل [۳۸] توسعه یافته این سیستم مبنایش از پروژه ویزارد [۳۹] و استون هام [۴۰] می باشد این سیستم توسط الگوی انطباق یک تصویر ورودی از صورت انسان با مجموعه ای از تصاویر سیاه سفید که در یک پایگاههای اطلاعاتی تصویر صورت انسان وجود دارد کار می کند این سیستم از یک شبکه عصبی ۸ گرهی استفاده می کند تلاشهایی برای شبیه کردن این واکنش با واکنش فرآیند مغزی صورت گرفته است. فرایند کاری این پایگاههای اطلاعاتی بسیار پیچیده است (باکستر، ۱۹۹۵).

سیتم دیگر CBIR, VisualSEEK and WebSEEK می باشد این دو سیستم سیستم هایی هستند که برای استفاده در وب جهان گستر طراحی

شده اند و اجازه می دهند که در خواستها از طریق کلید واژه ها و ویژگیهای بصری وارد این سیستم ها شوند هر دو این سیستم ها در دانشگاه کلمبیا توسعه یافته اند و از طریق free trials قابل دسترس هستند (۲۰۰۲, The Future of).

Excalibur RetrievalWare سیستمی است که به کاربران اجازه می دهد که در جستجوی تصاویر بر رنگ , شکل ظاهری وضوح و وزن نسبی متکی باشند و هر ویژگی می تواند برای دقت بیشتر خودش را تطبیق دهد.

امید بخش تر تولیداتی است که ویژگیهای کلامی را با ویژگیهای بصری ترکیب کند چنانچه رای[۴۱] می گوید اختلاف اصلی بین یک سیستم بازیابی کامپیوتری و سیستم بازیابی تصویری این است که انسان یک بخش غیر قابل اجتناب در سستم های بعدی است (Future (The ۲۰۰۲). در حال حاضر بر ترکیب این دو شیوه یعنی ویژگیهای کلامی و بصری تاکید می کنند شرکت رور و همکاران در دانشگاه دریایی آمریکا بر روی نمایه سازی تصاویر کار کردند و در روش آنها تر کپی از متن و ویژگیهای پیکسلی استفاده شده بود و برای اعمال طبقه بندی محلی بر روی عکسها از یک الگوی شبکه عصبی استفاده شده بود و از فرایند تجزیه خودکار برای شرح تصاویر استفاده شده بود.

در حال حاضر برخی سیستمها توسعه یافته اند که می خواهند برای نمایه سازی تصاویر از بازخورد کاربر استفاده کنند ایلوا[۴۲] پیشنهاد می کند که از فیدبک کاربران شناسایی نتایج جستجو یمرتبط و غیر مرتبط استفاده کرد به طور مثال ارباچ یکی از چند نویسنده ای است که به ضرورت نمایه سازی مجموعه های تصاویر از دیدگاه بهره گیران تاکید می کند و ترنر اصطلاحاتی که بهره گیران برای استفاده در تصاویر انتخاب می کنند با توصیف کوتاه نوشته شده درباره تصاویرمقایسه کرد او به سطح بالایی از همخوانی رسید.

در حال حاضر یکی از سیستمهای بسیار موفق در بازار QBIC است که توسط شرکت IBM توسعه یافته این سیستم به کاربران اجازه می دهند که تصاویر مرتبط را به وسیله کشیدن آنچه که در ذهن دارند جستجو کنند و یا از طریق گزینش تصویر مرتبط از روی الگوهای متنی و رنگی آن را بازیابی کنند QBIC یک سیستم نیمه اتوماتیک است که از رنگ و متن و شکل برای نمایه سازی و بازیابی تصاویر استفاده می کند این سیستم از یک رابطه گرافیکی استفاده می کند سیستم کیویک انواع مختلفی از درخواستهای تصویر را فراهم «ی آورد . دو درخواست عام تر عبارتند از درخواست شیئی و درخواست تصویری . درخواستهای شیئی تصاویری را بازیابی می کنند که اشیای تصویری آنها با مشخصه های درخواست انتطابق دارد مثل یافتن شکلهایی که قرمز و گرد هستند .در حالی که درخواستهای تصویری , ویژگیهای کلی تصویر را بازیابی می کنند مثل یافتن تصاویری که بیشتر رنگ مایه قرمز و آبی دارند برای انجام درخواست های شیئی باید اشیای را در هر صحنه و عموماً از طریق ترسیم نقشه کلی آن قبل از درخواستها شناسایی کرد. فرآیند ترسیم نقشه کلی اشیای و سپس محاسبه صفات یا مشخصه های هر شیئی و هر تصویر به عنوان یک کل را طبقه بندی تصویری گویند .ابزارهای طراحی پایه ای مثل چهار ضلعی , بیضی, چند ضلعی , قلم موی نقاشی و یک ابزار ماریپج (که نقشه کلی تصاویر انتخابی را ترسیم می کند) وجود دارند یک ابزار پرکردن[۴۳] از طریق ترسیم خودکار نقشه کلی پیکسل هایی شبیه به پیکسل انتخابی پوشش دادن تصاویری با کنتراست بالا را تسریع می کند(لنکستر,۱۳۸۲, ۳۱۸)

به طور کلی می توان گفت گرچه روشهای غیر کلامی برای بازیابی تصاویر وجود دارند اما احتمالاً بتوان از نمایه سازی و بازیابی کلمه – پایه ای معمول در بسیاری از جستجوها استفاده کرد و اگرچه ایده جستجو از طریق تصویر بسیار توصیه شده است اما این روش همیشه نمی تواند جایگزین قدرت توصیفی کلمات باشد که ممکن است برای برخی از مفاهیم موجز مناسب تر باشد.

به عبارت دیگر متن یک خلاصه بصری می تواند اطلاعات با ارزشی را فراهم آورد که در تصویر وجود ندارد بنابراین اگرچه بازیابی تصویری منطقی برای دستیابی سریع به تصاویر مناسب است اما این بدان معنی نیست که این روش جانشین خلاصه متن خواهد شد.

• نتیجه گیری

دستیابی توافق بر روی نمایه سازی تصاویر دشوار است زیرا افراد نمی توانند بر روی آنچه که یک تصویر واقعا نشان می دهد موافقت داشته باشند حتی برخی افراد مثل شات فورد بین آنچه در تصویر وجود دارد و چیزیکه از آن صحبت می کند تمایز قائل شده اند زیرا آنچه در تصویر وجود دارد کم و بیش با مسائل عینی روبروست حال آنکه آنچه یک تصویر از آن صحبت می کند بیشتر با امور انتزاعی سروکار دارد.

دیده شده که راه حل پیشنهادی برای مشکلات بازیابی تصاویر خیلی متنوع است و هرکدام از این روشها مزایا و مشکلاتی دارند بنابراین برخی نویسندگان بین نمایه سازی شفاهی (یعنی بازنمود متنی یک تصویر) و نمایه سازی تصویری (استخراج مشخصه ها و در نتیجه نقاط دسترسی از خود تصویر) تفاوت قائل شده اند و این تمایز کاملا روشن است و یک سیستم بازیابی تصویر می تواند هر دوی این روشها را در بر داشته باشد و برخی دیگر تاکید کرده اند که بازیابی کارآمد تصاویر فقط بر اساس انطباق صرف تصویر حاصل نمی آید و هنوز نوعی برچسب گذاری متنی ضرورت دارد مناسب ترین روش حداقل برای برخی اهداف ممکن است روشی باشد که دستیابی معمول از طریق متن (اصطلاحات نمایه ای با شرح توصیفی) را با انطباق تصویری در هم آمیزد و روش عملی استفاده از یک اصطلاحنامه تصویری است اصطلاحنامه ای که تصاویر نمونه را همراه با برچسب های شفاهی یا احتمالا بدون برچسب های شفاهی ذخیره کند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=254951>

نمایه سازی توزیع شده وب با استفاده از خزنده مهاجر [۱]

به علت سرعت بسیار زیاد در افزایش منابع وب و بسامد بالای تغییرات، نگهداری یک نمایه روزآمد برای مقاصد جستجوگری (موتورهای کاوش) به یک چالش تبدیل می شود. روش های سنتی خزنده ها، دیگر این قابلیت را

ندارند که با روزآمد شدن و رشد دائمی وب، همگام شوند. با درک این مسئله، در این مقاله ما یک روش جایگزین، یعنی روش خزنده توزیع‌شده با استفاده از عامل‌های سیار [۲] را پیشنهاد می‌کنیم. هدف ما ارائه یک شیوه خزش مقیاس‌پذیر است که میزان بهره‌گیری از شبکه را کم کند، با تغییرات منابع هماهنگ باشد، درک زمانی را به کار گیرد، و به سهولت قابل ارتقا باشد.

۱. مقدمه

در نتیجه ماهیت پویا و رشدیابنده وب، نمایه‌سازی آن به یک چالش تبدیل شده است. منابع وبی که به صورت مستقیم در دسترس هستند (و از آن با عنوان وب سطحی [۳] یاد شده)، بیش‌تر از ۵/۲ میلیارد مدرک است، در حالی که منابع وب غیرمستقیم [۴] (اسنادی که به نحو پویا تولید می‌شوند) در حدود سه برابر این مقدار تخمین زده شده است (Lyman, et

al., ۲۰۰۳). بعلاوه، حدود ۴۰ درصد از محتویات وب هر ماه دچار تغییر می‌شود (Kahle, ۱۹۹۶)، در حالی که هیچ موتور کاوشی تاکنون نتوانسته بیش از ۱۶ درصد از این مقدار تخمین زده شده وب را زیرپوشش قرار دهد (Lawrence, & Giles, ۱۹۹۹).

خزیدن در وب (یا خزیدن سنتی) از سال ۱۹۹۳، اقدام غالب در نمایه‌سازی وب توسط موتورهای کاوش معروف و سازمان‌های تحقیقاتی بوده است، اما با وجود منابع وسیع رایانشی و شبکه‌ای که به درون وب ریخته می‌شوند، خزیدن سنتی نمی‌تواند به طور مؤثر با پویایی وب، همگام گردد. به بیان دقیق‌تر، مدل خزیدن سنتی به دلایل زیر موفق نیست:

۱. پردازش داده‌های حاصل از خزیدن، باعث تنگنای شدید پردازش در سایت موتور کاوش می‌شود.

۲. تلاش برای ضبط کردن هزاران سند در ثانیه باعث ایجاد تنگنا در شبکه [۵] می‌شود.

۳. اسناد معمولاً بدون فشرده‌سازی، توسط خزنده ضبط می‌شوند و این امر باعث بروز تنگنا در شبکه می‌شود. عموماً فشرده‌سازی چندان آسان نمی‌باشد، زیرا مستقل از کار خزیدن است و نمی‌توان الزاماً به وسیله خزنده به آن اقدام کرد. به علاوه، خزنده‌ها همه محتویات یک سند- شامل اطلاعات غیرمفیدی از قبیل توضیحات کد و برنامه- را که به‌ندرت در نمایه‌سازی اسناد، لازم می‌آیند نیز ضبط می‌کنند.

به دلیل نبود روش خزیدن مقیاس‌پذیر، در چند سال اخیر تحقیقات مهمی انجام شده است. خزیدن متمرکز [۶] (Chakrabarti et al., ۱۹۹۹) به عنوان یک روش جایگزین پیشنهاد شد، اما هیچ نوآوری در معماری را موجب نشد، زیرا بر اساس همان کارکردهای تمرکز گرایانه خزیدن سنتی بنا شده بود. به‌عنوان نخستین تلاش برای ایجاد ماهیت تمرکزگرایانه خزیدن سنتی، چند روش توزیع‌شده پیشنهاد شده‌اند (مانند «هاروسیت» (Bowman, et al., ۱۹۹۴) و «گراب» (Kordless, Lajesus, & Ozra, ۲۰۰۱).

در این مقاله، ما «یوسی میکرا» [۷] را معرفی می‌کنیم؛ سیستم خزنده‌ای که از مفاهیمی همانند آنچه در خزیدن موبایل توزیع‌شده (که در

(Fiedler & Hammer, ۱۹۹۹, ۲۰۰۰) معرفی شده) یافت می‌شود استفاده می‌کند. «یوسی میکرا» این مفاهیم را توسعه می‌دهد و مفاهیم جدیدی را معرفی می‌کند تا مدل مؤثرتری برای خزیدن توزیع‌شده در وب بسازد که قادر باشد بی‌درنگ خود را با تغییرات منابع وب، هماهنگ کند. «یوسی میکرا» با به‌کارگیری فناوری «عامل‌های سیار» یک راهبرد خزیدن کاملاً توزیع‌شده را پیشنهاد می‌کند. اهداف این پیشنهاد عبارت‌اند از:

الف) به حداقل رساندن مقدار به‌کارگیری شبکه؛

ب) هماهنگ‌شدن با تغییرات منابع، با اجرای نظارت درون-سایتی؛

ج) اجتناب از اضافه‌بار غیرضروری سرورهای وب با به‌کارگیری تحقق همزمانی [۸]؛

د) قابلیت ارتقا در زمان اجرا.

۲. سیستم خزنده «یوسی میکرا»

نیروی محرک «یوسی میکرا» استفاده از عامل‌های سیاری است که از موتور کاوش به سرورهای وب مهاجرت می‌کنند و برای خزش، پردازش، و نظارت بر منابع وب برای روزآمدسازی، در آنجا باقی می‌مانند. از آنجا که «یوسی میکرا» در سرور ویی که باید مورد خزش قرار بگیرد نیازمند به اجرا درآمدن نوع خاصی از کارپایه عامل‌های سیار می‌باشد، در حال حاضر در محیط دانشگاهی داوطلب که در سطح چند قاره گسترده شده‌اند [به صورت آزمایشی] در حال اجرا می‌باشد.

«یوسی میکرا» (شکل ۱) از سه زیرسیستم تشکیل می‌شود: الف) زیرسیستم «هماهنگ کننده» [۹]؛ ب) زیرسیستم «عامل‌های سیار» [۱۰]؛ ج) یک «موتور کاوش همگانی» که پرسش‌های کاربر را در پایگاه اطلاعاتی که توسط زیرسیستم هماهنگ‌کننده نگهداری می‌شود، جستجو می‌کند.

زیرسیستم هماهنگ‌کننده در سایت «موتور کاوش» قرار دارد و مسئولیت‌های آن عبارت‌اند از: الف) نگهداری پایگاه اطلاعاتی جستجو، ب) ارائه ثبت‌نام برخط [۱۱] برای وب‌سایت‌های جدیدی که می‌خواهند در «یوسی میکرا» مشارکت کنند، ج) اجرای «زیرسیستم عامل‌های سیار». «زیرسیستم عامل‌های سیار» مسئول خزیدن در وب می‌باشد و از دو گونه از این عامل‌ها، یعنی «خزنده‌های مهاجر» (یا خزنده‌های سیار [۱۲]) و «حامل‌های داده‌ها» تشکیل می‌شود. شکل ۲ «یوسی میکرا» را در حین کار نشان می‌دهد.

همان گونه که در بالا ذکر شد، هسته سیستم خزنده «یوسی میکرا»، «خزنده‌های مهاجر مبتنی بر جاوا» هستند. خزنده‌های مهاجر بر پایه قابلیت ماهوی سیار خود توانایی انجام کارهای زیر را دارند.

۱. گسیل شدن: به سوی سرورهای وب جدیدی که می‌خواهند در «یوسی میکرا» مشارکت کنند؛

۲. خزیدن: یک خزنده مهاجر می‌تواند (چه از طریق «اچ‌تی‌تی‌پی» یا سیستم فایلی) یک خزش محلی کامل انجام دهد؛

۳. پردازش: مدارکی که مورد خزش قرار گرفته‌اند به کلیدواژه‌هایی تقلیل داده می‌شوند و این کلیدواژه‌ها بر اساس ویژگی‌های بصری (فونت و رنگ)، موقعیت و فراوانی تکرار، و به منظور ایجاد یک نمایه کلیدواژه‌ای در محل از محتویات سرور وب، رتبه‌بندی می‌شوند؛

۴. فشرده‌سازی: نمایه محتویات سرور وب، در محل فشرده می‌شوند تا زمان انتقال بین خزنده مهاجر و زیرسیستم هماهنگ‌کننده به حداقل برسد؛

۵. انتقال داده‌ها: نمایه فشرده‌شده، توسط حامل‌های داده‌ها به زیر سیستم هماهنگ‌کننده منتقل می‌شود. در آنجا، [نمایه فشرده‌شده] مجدداً به حالت اولیه برگردانده می‌شود و در پایگاه اطلاعاتی جستجو، ادغام می‌گردد. دلیل استفاده از عامل‌های سیار برای انتقال داده‌ها بر روی دیگر رابط‌های برنامه نویسی کاربردی [۱۳] شبکه (مانند [۱۴] [RMI, COBRA Sockets]) کاربرد ناهمزمانی، انعطاف‌پذیری و هوشمندی آنها به منظور اطمینان از انتقال مستمر داده‌ها می‌باشد.

۶. نظارت: خزنده مهاجر می‌تواند تغییرات به وقوع پیوسته در محتویات سرور وب را تشخیص دهد. تغییرات تشخیص داده‌شده بلافاصله پردازش، فشرده‌سازی، و به زیرسیستم هماهنگ‌کننده منتقل می‌شوند.

۷. ارتقاها بی‌درنگ: کدهای جدید مربوط به انجام هر یک از کارهای مذکور در بالا به آسانی قابل استفاده است، زیرا معماری خزش در «یوسی‌میکرا» بر پایه جاوا می‌باشد.

۳. ارزیابی «یوسی‌میکرا»

به مقایسه عملکرد سیستم خزنده «یوسی‌میکرا» با خرید سنتی در خصوص الف) حجم داده‌های انتقال داده‌شده در اینترنت، ب) کل زمان لازم برای انجام فرآیند خزیدن در یک سری از مدارک می‌پردازیم. در آغاز کار، فقط این دو متریک ساده [یعنی حجم و زمان] را مورد مطالعه قرار می‌دهیم و با پارامترهایی مانند بسامد تغییرات مدارک، آزمایش نمی‌کنیم. از آنجا که این امکان وجود نداشت که سرورهای تجاری وب را در آزمایش‌های خود داخل کنیم، یک مجموعه ده‌تایی از سرورهای دانشگاهی وب را که در چندین قاره پراکنده بودند در محیط توزیع‌شده داوطلبانه دانشگاهی خود به خدمت گرفته‌ایم. هر سرور وبی، میزان حدود ۲۰۰ مدرک با میانگین حجم ۲۵ کیلو بایت بود. اعداد قبلی بیانگر این بود که ۲/۴۶ مگابایت از داده‌ها باید به وسیله خزیدن سنتی و شیوه «یوسی‌میکرا» پردازش شوند. به دلیل محدودیت فضا، یافته‌های خود در خصوص حجم داده‌های انتقال داده شده را ارائه می‌کنیم (یافته‌های ما در مورد زمان مورد نیاز، [به این یافته‌ها] شبیه هستند).

نتایج عملکرد (جدول ۱) نشان می‌دهند که «یوسی‌میکرا» (ردیف ۵) با تولید تقریباً ۲۰ برابر داده‌های کمتر، عملکرد بهتری نسبت به خزیدن سنتی (ردیف ۱) دارد. دلیل این امر آن است که خزنده‌های مهاجر، منابع وب را به صورت محلی در سرور وب، پردازش و فشرده می‌کنند. به این ترتیب، فقط نمایه رتبه‌بندی‌شده کلیدواژه‌های فشرده‌شده از محتویات سرور وب، به زیرسیستم هماهنگ‌کننده انتقال داده می‌شود. در شیوه خزیدن سنتی، باید کل محتویات یک سرور وب برای پردازش متمرکز به وسیله خزنده، ضبط شوند. بعلاوه، خزنده سنتی ممکن است نیازمند فشرده‌سازی محتویات یک سرور وب به منظور ضبط آنها باشد، ولی نتواند آن سرور را وادار به این کار کند.

برای بدست آوردن تفسیر بهتری از نتایج عملکرد خود، سه آزمایش دیگر، این بار با تغییر شیوه «یوسی‌میکرا» به منظور انجام دادن (یا انجام ندادن) پردازش و فشرده‌سازی به صورت محلی انجام دادیم. نتایج ما نشان داد که چه با پردازش و چه با فشرده‌سازی، یافته‌های عملکردی باز هم تا حدودی مصداق دارند. اما بدون فعال کردن گزینه پردازش یا فشرده‌سازی، نتایج به دست آمده از میان می‌روند، زیرا «یوسی‌میکرا» با شیوه خزیدن سنتی رقابت می‌کند.

۴. کار جاری

کاری که ما در حال حاضر روی آن تمرکز داریم، توسعه «یوسی‌میکرا» برای پشتیبانی از یک سازوکار خزیدن دوگانه می‌باشد که فناوری‌هایی را،

هم از سیستم خزیدن سنتی و هم از سیستم خزیدن کاملاً توزیع شده، وام گرفته است. این سیستم خزیدن دوگانه از يك ساختار مدیریت سلسله مراتبی پشتیبانی خواهد کرد که شبکه را به صورت محلی در نظر می گیرد. الگوریتم های کارآمد برای احاله کار، اداره، و تلفیق نتایج کار هم اکنون در حال انجام هستند.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=234352>

والدین نوآوری های اینترنتی

اگر ضرورت و نیاز، ما در نوآوری های اینترنتی است، پس پدر این نوآوری ها چه کسی است؟

لقب «متحولان اینترنتی» به ندرت به کسانی نسبت داده می شود که از ایده ها و نوآوری های دیگران برای یک شبه پولدار شدن خود استفاده می کنند.

جالب توجه است اگر بگویم، پس از موفقیت چشمگیر آکس تیو (Alex Tew) سه ماه تمام، ایمیل هایی از افرادی دریافت می شود که از ترفندهای آکس برای پولدار شدن استفاده می کردند و این کمی جای تعجب داشت.

ماه ژانویه ۲۰۰۶، آکس به خاطر ایده جالب خود، یعنی فروش یک میلیون پیکسل صفحه اصلی خود در اینترنت، یک شبه ره صدساله را طی کرد و به یک مرد میلیاردر تبدیل شد. تا ماه ها بعد، همچنان ایمیل هایی از افرادی دریافت می کردم که از من در مورد ایده های شان نظرسنجی می کردند. ایده های شان هم این بود که یا یک میلیون پیکسل صفحه خود را به ۹۹

سنت به فروش برسانند، یا ۵۰۰ هزار پیکسل را به ۲ دلار مزایده بگذارند و گاهی نیز برای تبلیغات آنلاین، یک دلار حق عضویت می‌خواستند.

دلایلی در دست است که نشان می‌دهد همه این افراد تصور می‌کردند که مادر ایده‌ها را یافته‌اند.

با استفاده از استعداد ذاتی که در وجودم نهفته، آنها را با یک سوال به چالش کشاندم و پرسیدم: آیا صفحه اصلی شما، یک صفحه جدید میلیون دلاری است یا بهتر از آن است؟ البته جواب سوالم را خودم می‌دانستم، جواب سوالها کاملا منفی بود. ولی یکی از این افراد پاسخ داد: منتظر بمان و ببین! این پاسخ را توحین به حساب نیاوردم و نگاهی به وبسایت‌اش با آدرس Payittome.com انداختم. به نظر نمی‌آمد که موفقیت چندانی در پیش داشته باشد، زیرا شواهد گواه آن بود که یک وبسایت کاملا معمولی است.

این وبسایت، تنها در اوایل کار، ۱۶ هزار و ۹۱۲ نفر بازدیدکننده داشت و این را از روی ساعتی که در پایین صفحه حک بود، می‌شد فهمید، و حال دو سال و نیم از این موضوع می‌گذرد.

در اوایل ماه اوت هم که خبر عرضه موتور جست‌وجوی جدید Cuii را شنیدم، دقیقا همین موضوع برایم تداعی شد. نمی‌توانم بگویم که چندین ایمیل از افرادی دریافت کردم که ایده‌های طلایی در مورد موتور جست‌وجوی جدید و رقیب گوگل داشتند و اکثرا هم با دریافت آیکون چشم‌های در حال چرخش از سوی من، آزرده خاطر می‌شدند و در عوض با آه و ناله ابراز می‌کردند که موتور جست‌وجوی من، نتایج جست‌وجو را با توجه به تاریخ، طول URL و وبسایت‌های مورد علاقه شما رده‌بندی می‌کند.

این تلاش‌ها، زمانی آغاز شد که همه به نوعی متوجه شدند گوگل در موقعیت شکست‌ناپذیری ایستاده و دیگر یک موتور جست‌وجوی معمولی به حساب نمی‌آید و وضعیت آن بسیار شبیه موقعیت ویندوز در سیستم‌های عامل دسکتاپ است.

البته همه این رویدادها به تاریخ برمی‌گردد و این تلاش‌ها زمان‌بر هستند و موفقیت هر کدام از آنها به سرمایه‌گذاری که برای جهانی کردن یک سرویس می‌شود، برمی‌گردد و دو نفری که Cuii را راه‌اندازی کرده‌اند، هنوز به آن حد نرسیده‌اند که بخواهند در مقابل حرکت سازمان‌دهی شده غولی همانند گوگل قد علم کنند.

خیلی عجیب است که اغلب ما در مقابل ایده‌ها و نوآوری‌های اینترنتی که مقلد و پیرو ایده‌های دیگران است، چندان واکنشی نشان نمی‌دهیم و اهمیتی قائل نمی‌شویم.

مساله اینجاست که آیا دنیا به دو صفحه اصلی میلیون دلاری احتیاج دارد؟

آیا ما در کنار چهار غول بزرگ موتور جست‌وجو یعنی گوگل، یاهو، مایکروسافت و ASK، به یک موتور جست‌وجوی دیگر نیاز داریم؟ از نظر من جواب منفی است.

استیو بالمر فکر می‌کند که دنیای مجازی ما تنها به دو موتور جست‌وجوی گوگل و مایکروسافت (مایکروسافت و یاهو) نیازمند است. این مدیر اجرایی مایکروسافت همچنان بر ایده خود پابرجاست و حتی با دخالت دادن کارل آیکان، سرمایه‌گذار میلیاردی یاهو، قصد دارد تا حرف خود را به کرسی بنشاند.

اکثر افرادی که یک سرویس یا نوآوری جدیدی پدید می‌آورند و مثل بمب صدا می‌کند، خودشان هم انتظار چنین چیزی را ندارند.

البته آکس تیو، در این مساله استثنا بود و دور از انتظار همه یک شبه خود را به فرد ثروتمندی تبدیل کرد. وی از همان اول هم می‌دانست که چه

می‌کند و چه نتیجه‌ای می‌گیرد.

آلکس در آغاز کار خود روی تکه‌ای از کاغذ نوشته بود: من می‌خواهم میلیونر بشوم!

من شک دارم که در طول دو سال اخیر کسی به وب سایت آلکس سری زده باشد. این وب سایت دیگر به سختی یک نوآوری و بدعت به شمار می‌آید.

در مقابل، زمانی که شاون فنینگ (Shawn Fanning)، اولین Napster نظیر به نظیر را در خوابگاه دانشجویی خود می‌نوشت، تنها به روشی فکر می‌کرد که بتواند با دوستان خود موسیقی‌های دلخواه‌شان را به اشتراک بگذارد و هیچ‌گاه به مسایل دیگری نظیر ضربه شوک‌آمیز به صنعت موسیقی نمی‌اندیشید.

یا مثلاً مارک زوکر برگ (Mark Zuckerberg)، فقط به این فکر می‌کرد که یک روش شسته و رفته جهت در دسترس بودن مجازی برای هم دانشگاهیان خود پیدا کند و هیچ‌گاه تصورش را هم نمی‌کرد که همین روش ساده به یک شبکه اجتماعی بزرگ یعنی Facebook تبدیل شود. نرم‌افزار ویلاگ‌نویسی تنها به این منظور ساخته شد تا از پایگاه داده‌ها جهت رفع مشکل به روزرسانی یک صفحه وب استفاده شود. چه کسی فکر می‌کرد که ویلاگ‌نویسی به شکل امروزی خود، به یک ابزار برای ابراز افکار و ایده‌ها و یا حتی برای ابراز انتقادات و نظریه‌ها تبدیل شود. از این مثال‌ها تا دلتان بخواهد می‌توانم بیاورم اما مساله اینجاست که همه این افراد تنها برای برطرف کردن نیاز خود دست به نوآوری زده‌اند و این ابزار خیلی زود جهانی شده و پر و بال گرفته‌اند.

در مورد موتور جست‌وجوی Cuii نیز باید بگویم که اگر این دو نفر واقعا می‌خواهند به هدف خود برسند شاید باید این بازی و رقابت موتورهای جست‌وجو را جدی‌تر بگیرند. می‌دانم که این کار سخت است ولی باید به آنها گوشزد کنم که میلیون‌ها دلار ثروت و عایدی در انتظار آنها است، اگر که زندگی روزانه یا دقیقه به دقیقه خود را درک کنند و بدانند که به دنبال چه هستند. در آخر باید بگویم به نظر من ضرورت و نیاز، هم مادر نوآوری است و هم پدر آن!

منبع : روزنامه فناوران

<http://vista.ir/?view=article&id=353716>

وای مکز ، صدای پای تکنولوژی

فراهم آوردن امکان دسترسی به اینترنت پرسرعت به صورت بی سیم سالیان طولانی است ذهن ارائه دهندگان سرویس اینترنت در جهان را به خود مشغول کرده است. معمولاً در حوزه های تحت پوشش سرویس دهندگان اینترنتی مناطقی وجود دارد که امکان ارائه خدمات اینترنتی با سیم در آن ها مقدور نیست و این امر مستلزم سرمایه گذاری بسیار بالایی است که فاقد توجیه اقتصادی است. این مناطق معمولاً در نقاط دورافتاده است که جمعیت کمی هم دارد و ایجاد زیر ساخت های سیمی برای این بخش از مناطق جغرافیایی مقرون به صرفه نیست. استفاده از تکنولوژی wimax راه حل این مشکل است که از سوی ارائه دهندگان اینترنت پرسرعت با استقبال فراوانی مواجه شده است. wimax در حقیقت همان استاندارد IEEE ۸۰۲,۱۶ می باشد که با نام تجاری wimax از سوی ارائه دهندگان اینترنت ارائه می شود.

wimax که مخفف worldwide Interoperability for micro ware Access است از سال ۱۹۹۰ کاربرد آن شروع شده است و نقطه مقابل فناوری اینترنت یا wi-fi است. تکنولوژی wimax می تواند صوت، تصویر و سیگنال های

اطلاعاتی را در طول فواصل بالای ۵۰ کیلومتر و با سرعتی در حدود ۷۰ مگابایت در ثانیه انتقال دهد. حمایت شرکت های دست اندرکار صنعت IT مانند اینتل سبب شده است که این تکنولوژی از بازار بسیار پرونقی برخوردار باشد.

• تجهیزات مورد نیاز

تجهیزاتی که برای پیاده سازی شبکه های wimax مورد استفاده قرار می گیرند در دو لایه تجهیزات قابل دسته بندی است:

(۱) تجهیزات سمت مشترک

(۲) تجهیزات مربوط به Base station

تجهیزات سمت مشترک که شامل دریافت کننده سیگنال رادیویی می باشد باید به گونه ای طراحی شود تا بتواند کلیه اطلاعات مربوطه را با فرکانس های رادیویی به نزدیک ترین Base station انتقال داده و نیز اطلاعات ارسالی از سوی Base station را به راحتی دریافت کند. این گیرنده ها در اندازه های کوچک طراحی می شوند و مدل های PCMCIA آن جهت نصب در Laptop ها نیز وجود دارد.

تجهیزات مربوط به Base station مانند دکل های BTS - دکل هایی که برای تلفن همراه مورد استفاده قرار می گیرد و امکان آنتن دهی تلفن همراه را میسر می سازد - که در نقاط مختلف شهر نصب می شوند و به گونه ای تعبیه شده اند که امکان دید مستقیم دو دکل به راحتی فراهم شده

باشد. هرکدام از این دکل ها می تواند تا ۵۰۰۰ کیلومتر مربع را پوشش دهد و در این محدوده امکان سرویس دهی به مشترکان فراهم خواهد شد.

- خصوصیات wimax

شبکه های نوظهور wimax دارای خصوصیات منحصر به فردی می باشد که این خصوصیات را در شبکه رقیب آن یعنی Wi-fi نیز نمی توان دید. برخی از این خصوصیات به شرح زیر است:

(۱) برد طولانی شبکه : با توجه به نوع BTS های نصب شده در شبکه wimax می توان انتظار پوشش شبکه در حدود ۳۰ مایل را از این شبکه داشت.

(۲) توانایی بالا برای حمل بسته های اطلاعاتی مانند صوت، تصویر ، دیتا

(۳) عدم نیاز به دید مستقیم بین کاربر و دکل های BTS (در صورت دید مستقیم فاصله قابل افزایش است)

(۴) پهنای باند بالا (درحدود ۷۰Mbps که تا ۱۰۰Mbps نیز قابل افزایش است)

(۵) امکان پیاده سازی شبکه wimax در هر دو باند فرکانسی unlicensed و Licensed

(۶) تجهیزات گران قیمت در طراحی و پیاده سازی شبکه

(۷) امکان پیاده سازی شبکه در بازه های فرکانسی ۱۰-۶۶GHZ و ۲-۱۱ GHZ با استفاده از سیستم کدینگ اطلاعات

(۸) پهنای باند قابل تنظیم

- طرز کار سیستم

در این روش برخلاف سایر روش ها، اینترنت که توسط شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی (Internet service provider) فراهم می شود ابتدا در دکل های BTS به صورت بی سیم و یا باسیم توزیع می شود و سپس BTS های طراحی شده از طریق ارسال سیگنال های دریافتی به BTS های مجاور، اینترنت را به نزدیک ترین BTS کاربر انتقال می دهد، در آخرین حلقه این حرکت اینترنت توسط receiver کاربر دریافت شده و توسط این receiver به رایانه وارد شده و قابل دریافت می شود به علاوه در صورت ارسال اطلاعات از سوی کاربر به اینترنت این receiver وظیفه انتقال آن را برعهده دارد و دیتاهای ارسالی را به نزدیک ترین BTS رسانده و این BTS نیز اطلاعات را به BTS های مجاور منتقل می کند تا به شرکت ارائه دهنده خدمات اینترنتی برسد و این شرکت نیز وظیفه انتقال نهایی اطلاعات را برعهده می گیرد.

- نحوه سرویس دهی

در این نوع از تکنولوژی بی سیم دو نوع متفاوت از سرویس بی سیم را می توان فراهم آورد. سرویس با دید مستقیم و سرویس بدون دید مستقیم.

(۱) سرویس با دید مستقیم (line-of-sight service)los

در این روش آنتن دریافت کننده اطلاعات (receiver) در دید مستقیم دکل wimax قرار دارد و به همین دلیل ارسال داده ها با خطای کمتری صورت گرفته و به علاوه امکان استفاده از فرکانس های بالاتر و در نتیجه ارائه پهنای باند بیشتر نیز از سوی ISP فراهم می شود. این روش نسبت به روش بدون دید مستقیم روش مطمئن تر و پایدارتری می باشد زیرا در فرکانس های بالاتر امکان تداخل کمتر پیش خواهد آمد.

۲) سرویس بدون دید مستقیم (Nlos) None-Line-of-sight service این سرویس را می توان مشابه فناوری wi-fi دانست و همانند wi-fi از فرکانس های پائین تری در بازه ۲-۱۱GHZ می توان از آن استفاده کرد. دراین روش امواج امکان عبور از موانع فیزیکی را دارند که سبب می شود درمحیط های کلانشهرها که با ساختمان های بلند سر وکار داریم از این روش بیشتر استفاده شود . دراین روش درصد احتمال خطا در ارسال داده ها نسبت به حالت دید مستقیم (LOS) افزایش پیدا خواهد کرد و پهنای باند را نیز نمی توان به حد دید مستقیم رسانید و لذا سرعت ارسال و دریافت دراین روش همواره نسبت به حالت دید مستقیم کمتر است.

• قابلیت های فنی wimax

با توجه به تازه وارد بودن این تکنولوژی در بازارهای مصرف مشترکین خصوصاً سازمان های دولتی وخصوصی داشتن اطلاعات فنی برای راه اندازی این سرویس و استفاده از قابلیت های wimax به مدیران IT و کارشناسان رایانه سازمان ها و شرکت های دولتی توصیه می شود. دراین مقاله به طور مختصر چند مورد از مهم ترین ویژگی های فنی wimax مورد اشاره قرار گرفته است:

۱) رنج فرکانسی بالاتر از ۱۰GHZ

۲) پهنای باند از ۱۰۵GHZ تا ۲۰GHZ

۳) نرخ تبادل اطلاعات تا ۷۰Mbps

۴) امکان تحت پوشش قراردادن منطقه ای وسیع به شعاع ۵۰کیلومتر توسط هر BTS

۵) قابلیت سازگاری با سایر تکنولوژی های بی سیم مانند wi-fi

۶) توانایی پشتیبانی از توپولوژی های تحت استاندارد IEEE مانند Token Ring و نیز توپولوژی های خارج از استاندارد مانند LLC

• مزایای wimax

۱) کیفیت سرویس بالاتر نسبت به سایر تکنولوژی ها

۲) کارایی بالاتر با امکان تداخل کمتر

۳) ساختار استاندارد IEEE

۴) پشتیبانی از آنتن های هوشمند

۵) حذف کابل کشی های طولانی

۶) صرفه جویی درهزینه های توسعه و نگهداری شبکه

۷) قابلیت اتصال به خطوط کابلی، DSL و T۱/E۱

۸) امکان سرویس دهی به مشترکین ثابت و سیار

۹) کمترشدن قطعی های مکرر نسبت به سایر روش های اتصال به اینترنت

منبع : آسمونی

<http://vista.ir/?view=article&id=298488>

وب پورتال چیست؟

قطعا مطلع هستید که اولین بار شبکه غیر محلی در سال ۱۹۶۰ توسط
آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته سازمان دفاع آمریکا با نام "آرپانت"
متولد شد.

در آن زمان تنها هدف از طراحی این شبکه حول آن بود تا هر کامپیوتر به دو
کامپیوتر دیگر متصل شود و پیامهای ارسالی از یک نقطه شبکه به هر نقطه
دیگر، می توانستند از مسیرهای مختلفی بگذرند که با گذشت زمان و
ارتباط این شبکه با چندین شبکه ارتباطی دیگر به مفهوم جدی تری به نام
اینترنت دست یافت.

احتمالا آن زمان کمتر کسی باور می کرد که این شبکه به چنان عظمتی
دست می یابد که مدیریت و کنترل آن چه در بخش مدیریتی و چه در بخش فنی نیاز به هزینه و متخصصین ویژه ای دارد که دلیل این ادعا چیزی
نیست جز جای خالی وب!

اما با نظریه World Wide Web که امروز میلیون ها بار اطلاعات اینترنت توسط انواع مرورگر ها بدست میلیون ها کاربر اینترنت مرور می شود علم
اینترنت پا به مرحله جدیدی گذاشته است. مرحله ای پیچیده با کاربری فوق العاده آسان که همین آسان بودن دسترسی بعضا برخی از کاربران را
به اشتباه وارد می کند که وب همان اینترنت است!

هدف از نظریه World Wide Web چیزی نبود جز دسترسی آسان و سریع به خدمات و محتویات اینترنتی از طریق یک Application خاص با قابلیت
های مشخص که با ورود این Application ها گام جدید تری در عرصه سرویس دهی اینترنتی و نیز طبقه بندی اطلاعات در اینترنت به وجود آمد و
این رقابت تا جایی رسید که کیفیت، ظاهر و امنیت مرورگر ها نیز برای کاربران مهم تلقی شد و بازار گرمی را برای سازندگان مرورگر ها به وجود
آورد.

گسترش اطلاعات و سرویس دهی اینترنتی توسط وب سایت ها چنان رشد چشمگیری داشته است که بعید است کسی نام تمامی وب سایت

های موجود در اینترنت را از حفظ باشد چرا که می بایست هر روز نام های کوتاه و بلند ۲۰۰۰۰ سایت جدید را بخاطر بسپارد! اگر توجه داشته باشید با حیات وب، کاربری آسان انگیزه اصلی کاربران اینترنت جهت استفاده از این شبکه می باشد پس قطعاً دور از ذهن است یک کاربر اینترنتی راضی شود برای استفاده از چندین خدمات مورد نیازش هر روز به چندین سایت سرکشی کند و برای استفاده از آنها مجبور به ثبت نام های تکراری و نیز محافظت از چندین شناسه و رمز عبور متفاوت باشد، از همین رو وب ناخواسته به نسل جدیدی از سرویس دهی رسید که امروز همگی آنرا با نام وب پورتال می شناسند.

به نظر من برای اینکه بتوانیم بهترین و علمی ترین تعریف را از وب پورتال داشته باشیم بهتر است به بررسی واژه به واژه این کلمه بپردازیم، کلمه ای که خود در برگرنده بسیاری از مفاهیم مهم روز ICT و تجارت است تا جایی که می توان گفت وب پورتال ها شرکت های نفت اینترنتی هستند! در بالا با مفهوم Web به خوبی آشنا شدیم و دریافتیم که وب عامل دسترسی آسان به خدمات و محتویات مجازی، در یک کلام اینترنت است. همچنین در مورد واژه Portal می توان گفت، منظور ما یک Gateway و یا Doorway یا همان شاهراه و دروازه است، دروازه ای که به تبعیت از ذات اصلی خود یعنی همان دسترسی آسان، دسترسی ما را به وب و در نهایت اینترنت راحتتر از پیش می کند و محلی می شود برای به اشتراک گذاری خدمات و محتویات توسط چند وب سایت توانمند و مورد نیاز.

آنچه از این تعریف بر می آید بر ما روشن می سازد که وب پورتال یک محصول خاص نیست و همانند وب سایت یک ماهیت استاندارد و تشکیل شده از دو زیر ساخت خدمات (Services) و محتویات (Content) است که این ماهیت خروجی چندین استاندارد، دیتا و engine خاص زیر نظر یک یا چند مجموعه نظارتی مشخص و همگام است.

معمولاً تعریف بالا اکثر کاربران غیر مسلط را به اشتباه می کشاند که هر وب سایت پر از لینک و یا یک وب سایت همه کار همان پورتال است چرا که برابر تعریف بالا می تواند دسترسی کاربران را به سایر وب سایت ها آسانتر کند که می توان با اطمینان گفت این تعبیر کاملاً غلط و دور از تعاریف استاندارد می باشد چرا که همانگونه که در بالا نیز بیان کردیم وب پورتال یک ماهیت تحت وب است که ارائه دهنده خدمات و محتویات به صورت یکجاست.

هدف وب پورتال ها طبقه بندی کردن اطلاعات و نیز تعریف دسترسی آسان به آنهاست که برای جلوگیری از پراکندگی چگونگی یافتن، دسترسی و نگهداری اطلاعات توسط کاربر و به صورت خلاصه جلوگیری از سردرگمی ایشان، به صورت همزمان سرویس های اصلی و جانبی را در اختیار کاربران قرار می دهند که مجموع این سرویس ها نیز در یک بستر اشتراکی (Account) نقطه مشترک دارند که اصلی ترین نقطه مشترک آنها ID و Profile است.

• اکثر وب پورتال ها در چند آیتم نقاط مشترک و کلیشه ای دارند که به ترتیب عبارتند از:

- تنوع سرویس دهی
- چگونگی سرویس دهی
- نحوه دسترسی کاربر به سرویس
- درآمد زایی و Business plan

- تامین اطلاعات

و در واقع همین چند آیتم کوتاه اما حساس هستند که سند تضمین رشد و حیات وب پورتال ها که در نهایت منجر به یک رقابت تنگاتنگ میان هم نوعان خود میشوند را امضا کرده اند!

سرویس های یک وب پورتال تنوع بیشتری به سرویس های یک وب سایت را دارند، چرا که فعالیت وب سایت ها اکثر به صورت تخصصی بوده و موضوعیت آنها اغلب حول یک و یا چند آیتم مشخص و محدود که نهایتا توجیه کننده یک مورد مشخص است می گردد که همین امر سبب محدود بدون گروه های کاربری وب سایت های می شود.

اما یک وب پورتال با تنوعی که در سرویس های آن ذکر شد می تواند میزبان اکثر اقبال جامعه با هر نوع طرز فکر، سلیقه و نهایتا نیازی باشد.

▪ از مهم ترین سرویس های اصلی یک پورتال می توان به موارد زیر اشاره برد:

- ماشین جستجو

- ایمیل

- فضای رایگان و یا وبلاگ

- ارائه اطلاعات مختلف (مسافرت، پزشکی و...)

- اخبار

- دانلود (فرمت های مختلف)

- گفتگو و Chat

همچنین وب پورتال ها سعی می کنند سرویس های مطلوب و به روزی (At time) را در کنار سایر سرویس های اصلی و کلیشه ای در اختیار کاربران خود قرار دهند تا با ربودن ذهن کاربران و جلب نظر عده کثیرتری از کاربران مشتاق توسط سرویس های جانبی و جذاب صاحب اکثر سهام بازار صنفی خود شوند.

منظور از چگونگی سرویس دهی نیز نوع در اختیار گذاشتن خدمات به کاربران است. وب پورتال ها برای اینکه مشتریان خود را از دست ندهند و در نهایت پیروز از رقابت بازار اطراف خود بیرون بیایند سعی می کنند اصلی ترین سرویس ها و نیز عمومی ترین ها را به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار دهند.

از طرف دیگر، جدا از رایگان بودن امتیاز استفاده از خدمات وب پورتال ها، اکثر قریب به اتفاق این خدمات همگی در یک زیر ساخت با هم مشترک هستند و این بدان منظور است که جدا از پیچیدگی مراحل و دفعات شخصی سازی در وب پورتال ها؛ در وقت و کنترل کاربر نسبت به موقعیت خود حرکتی صورت گرفته شده باشد.

مشترک بودن زیر ساخت سرویس های یک وب پورتال (Basic account and cardinal ID) امورات دسترسی و امنیت کاربر را تا حد بسزایی سامان می بخشد و در این شرط کاربر از ثبت نام های چند باره در یک یا چند وب سایت (یا وب پورتال)، سردرگمی بین چند شناسه و رمز متفاوت، Cookies, cached و نیز امنیت پایین دور می ماند و می تواند با یک Security واحد و ID و رمز ورود به همه نوع سرویسی دسترسی داشته باشد و

جدا از تمامی این موارد با توجه به این لایه زیر ساختی امکان شخصی سازی به صورت پراکنده و متمرکز به کاربر داده می شود.

وب پورتال هایی که سعی می کنند سرویس های اصلی مورد نیاز کاربران را در ازای پول در اختیار ایشان قرار دهند به دلایل فراوان و مستندی تا ابد در خم یک کوچه باقی خواهند ماند!

نحوه دسترسی کاربر به سرویس ها در آیتم لایه زیر ساخت با چگونگی سرویس دهی نقطه مشترک دارند و جدا از این مورد Remote access جایگاه مهمی در نحوه دسترسی کاربر و در نهایت محبوبیت یک وب پورتال دارد.

اکثر کسانی که جز کاربران همیشگی اینترنت هستند و به نوع زندگی ها به دو بخش محیطی و مجازی تقسیم شده است همیشه دغدغه دسترسی به اینترنت را در شرایط خاص دارند که یکی از مهم ترین عوامل کمک کنند به آنها همان دسترسی غیر مستقیم است که معمولا از طریق موبایل و SMS Engine های گوناگون صورت می پذیرد.

در صورتی که تمامی این آیتم ها به صورت کامل و صحیح در زمان مشخص و مورد نیاز اجرا شوند پروژه وب پورتال ما به مرحله سودآوری خواهد رسید که این مرحله با سه آیتمی که در بالا آمد در تعامل مستقیم قرار دارد به گونه ای که در صورت نبودن یک طرح توجیه اقتصادی مشخص و علمی کل حیات پروژه را با مخاطره روبرو کرده ایم.

اما با ذکر تعاریف بالا اصلی ترین سوالی که پیش می آید نوع درآمد زایی وب پورتال هاست. قطعا از خود می پرسید زمانی که قرار است اکثر سرویس ها مخصوصا سرویس های اصلی به صورت رایگان در اختیار کاربران که قطعا تعداد آنها نیز کم نیست قرار بگیرد اینکار جز صرف هزینه چه سودی برای ما در بر خواهد داشت؟! جواب سوال شما بسیار ساده است، وب پورتال ها رابطه کاملا مستقیم با تکنیک e-commerce دارند از همین رو اکثر بازگشت هزینه ها و سودآوری وب پورتال از طریق تجارت الکترونیکی تحقق می یابد.

برای اینکه مسئله برآیمان واضح تر از قبل باشد بهتر از با تعریف تجارت الکترونیک آشنا باشیم، تجارت الکترونیک به معنای مبادله محصولات و خدمات درمقابل پول با استفاده از تواناییهای اینترنت است.

از تعریف بالا نتیجه می گیریم که تجارت الکترونیک به معنی اطلاع رسانی، تبلیغات و خرید و فروش کالاها و خدمات و حفظ و برقراری روابط تجاری از طریق سیستم های مخابراتی و ابزارهای پردازش داده ها است که از مهم ترین آیتم های در دسترس و عملی آن در شرایط فعلی می توان به تبلیغات و فروشگاه های اینترنتی اشاره کرد. همانگونه که ملاحظه می کنید یکی از تاکیدات اصلی تجارت الکترونیک واگذاری خدمات اینترنتی است که پورتال ها به آن توجه بسیاری خاصی دارند و اصلی ترین آن نمایش تبلیغات سایر شرکت ها و محصولات و خدمات است.

وب پورتال ها با ارائه سرویس های رایگان که راه اندازی و نگهداری آنها چندان هم کم هزینه نیست، سعی می کنند تا آمار کاربران روزانه (Visitor) خود را به درجه بالاتری برسانند و پیرو همین آمار بازدید که قطعا نرخ قابل توجهی خواهد بود حجم ترافیک خود را افزایش دهند و محیط مناسبی را جهت نمایش تبلیغات علاقه مندان و معرفی محصولات و خدمات آنها فراهم آورند.

می توان مطمئن بود کمپانی "الف" که نیاز به معرفی محصول و یا محصولات خود برای فروش بیشتر دارند حاضرند هر مبلغ عقلانی را جهت شهرت و محبوبیت و در نهایت فروش بیشتر بپردازند و همین امر سبب می شود که گردانندگان یک وب پورتال پس از گزراندن یک پروسه لازم پول خوبی به

جیب بزنند چرا که با این اوصاف پورتال ها را می توان شرکت های نفت اینترنتی دانست. و نهایتاً آیتم دیگری که جز کلیشه ای ترین خصوصیات وب پورتال هاست تامین محتویات آنهاست. هیچگاه یک پورتال مانند Yahoo نمی تواند تامین کننده تمامی محتویات و یا حتی مدیر کلیه بخش های خود باشد چرا که در صورتی که قرار باشد تمامی این کار ها را به تنهای انجام دهد جدا از صرف هزینه زیاد و نیاز به زمان بالا جهت جمع آوری و طبقه بندی ، به دلیل نبود ذهنیت های متفاوت و تنوع سلیقه خود را با موذل یکنواختی و روزمرگی روبرو ساخته است و این می تواند نقطه شروع هر رفتن حیات یک وب پورتال باشد. مهم ترین ویژگی ها وب پورتال را در یک جمله می توان به شرح زیر دانست که البته این خود می تواند به جزئی از تعریف پورتال محسوب شود. در اختیار گذاشتن اطلاعات بیشمار و مختلف با تعیین اهداف قبلی، سطح دسترسی و رده بندی زیر نظر کادر نظارت و مدیریت در یک قالب انعطاف پذیر که به صورت جذاب و قابل دسترسی در کنار سرویس ها و خدمات مفید به کاربران اینترنت به گونه ای که سرویس دهنده و سرویس گیرنده هر دو از امنیت سرویس خود اطمینان داشته باشد .

• اعم ویژگی های پورتال را به صورت تیر وارمی توان در موارد زیر دانست:

- قابلیت شخصی سازی اطلاعات و ظاهر (customization)

- قابلیت استفاده برای عموم و عدم پایداری به (Platform)

- قابلیت دسترسی به تمام سرویس ها تنها با یکبار ورود به سیستم (Single sign-on)

- دسته بندی و رده بندی اطلاعات در بخش مدیریت و ارائه به کاربر (Taxonomy)

- تعامل و یافتن سریع کاربران در مواقع ضروری (Alert)

- دسترسی سریع به اطلاعات

- ارائه سایر سرویس های اینترنتی مبتنی بر وب

پورتال ها نتیجه تلاش ما برای رسیدن به کیفیت مطلوب در حداقل زمان است. تا مدتی پیش خیلی ها گمان می برند هر چقدر کاربران اینترنت ورزیده تر شوند نسل پورتال ها روز به انقراض کشیده می شود در حالی که امروزه عکس این گزینه ثابت شده است.

نتیجه ای که از این ویژگی های بی نظیر بر می آید صرف جویی در هزینه و زمان و دسترسی سریع تر و مطلوب تر به اطلاعات و خدمات اینترنتی و در نتیجه افزایش راندمان کاری خواهد بود. در چنین حالتی تعجب نکنید که پورتال را به Mouse کامپیوترتان نسبت دهم!

• شاید با این تشابه درک ویژگی های پورتال را برایتان آسان تر کند:

پورتال چیزی مشابه یک OS و سیستم عامل عمل می کند بدانگونه که صرف نظر از خاصیت برقراری ارتباط سیستم عامل با سخت افزار دسترسی ما را به پوشه ها و فایل های موجود در هارد دیسک را آسان تر می کند.

در چنین حالتی اگر وب سایت را DOS در نظر بگیریم و پورتال را ویندوز قدرت کارایی هر یک را به سادگی در می یابیم. اما در نهایت تمامی این امکانات در محیط ویندوز با توجه به داده های موجود در هارد دیسک به ما داده می شوند.

از مهم ترین ویژگی های پورتال که در تعریف علمی از آن به عنوان قابلیت و سرویس یاد کردیم امکان برقراری ارتباط دو طرفه میان کاربران است.

در پورتال ها این امکان به کاربران داده می شوند که بتوانند از طرق مختلف مانند چت و Web2 با یکدیگر در تماس و تعامل اطلاعات با فرمت های خاص باشند.

همچنین امکان شخصی سازی که یکی از مهم ترین عوامل خدماتی پورتال محسوب می شود سبب رضایت مخاطبان و کاربران پورتال ها شده است چرا که با امکان شخصی سازی و Customize شما خودتان نحوه دسترسی به بخش مدیریتی، سرویس ها و اطلاعات را با امنیت دلخواه تغییر و تعیین می کنید. درواقع با توجه به بیان تشابه با سیستم عامل، می توانید از اطلاعات خود Back up بگیرید، Shortcut بزیند و یا سطح دسترسی افراد دیگر را به اطلاعات خود چه در Security و چه View تعریف کنید.

اکثرا گمان می برند که وب پورتال ها به دو دسته عمومی و تخصصی تقسیم بندی می شوند که پورتال های عمومی ارائه کننده خدمات عمومی و کلی هستند و پورتال های تخصصی ارائه دهنده سرویس ها و مطالب تخصصی که نمی تواند بیشتر از یک موضوع اصلی باشد هستند. از همین رو در بسیاری از موارد دسته بندی پورتال ها را با اصطلاح عمودی (Vertical) و افقی (Horizontal) انجام می دهند، البته از نظر من این دسته بندی چندان صحیح و کامل نیست و ممکن است باعث اشتباهاتی در باب تشخیص پورتال شود.

همچنین بعضی معتقد اند پورتال به دو دسته دیگر با اصطلاح کاربردی و اطلاعاتی نیز تقسیم می شود. که البته این طرز فکر کاملا اشتباه است چرا که خاصیت اصلی پورتال ارائه سرویس و اطلاعات در کنار هم است. در صورتی که وب پورتال را غیر از این تقسیم بندی کنیم در حال بررسی وب سایت هستیم نه پورتال!

• از طرف دیگر عده ای بیان می کنند پورتال ها چهار دسته کلی تقسیم می شوند که عبارتند از:

۱) Business to Customer Portal (B2C)

۲) Business to Business Portal (B2B)

۳) B2E

۴) Public Portal

در این دسته بندی پورتال B2C تنها خاصیت خرید و فروش بین شرکت ها و کاربران را دارد؛ پورتال B2B تنها خاصیت معامله و خرید فروش بین شرکت ها با یکدیگر دارد B2E خود به دسته "پورتال کارکنان" با امکان دسترسی به یک سری اطلاعات به هم پیوسته را فراهم می کند و در دسته دیگر "worker portal" که با یک یا مجموعه اهداف مشخص مثلا فروش یک محصول ایجاد می گردد و در نهایت پورتال های عمومی که به دو دسته " Horizontal " هستند (مشابه یاهو) و دسته " Vertical " تقسیم می شوند. در این تعریف پورتال های عمودی را می توان پورتال های سازمانی دانست.

در چنین دسته بندی عملا یک خاصیت را چند بار تعریف کرده ایم در صورتی که می توانستیم دسته بندی مختصر تر و به مراتب مفید تری داشته باشیم!

نظر شما چیست؟ آیا با توجه به تعاریف بالا سیر موضوعات فرد جز وظایف یک وب پورتال است؟ قطعا جواب منفی خواهد بود چرا که همانطور که گفته شد وب پورتال ها اساسا دروازه ورود کاربران به حیطة وب هستند و در حال حاضر برای یک موضوع واحد تا این حد محتویات با فرمت های

گوناگون وجود ندارد که برای دسترسی به آنها نیاز به یک خط دهنده و طبقه بندی کننده اطلاعات داشته باشیم.

از طرف دیگر گفتیم که اصلی ترین آیتی که دلیل اثبات وجود یک وب پورتال است ارائه همزمان خدمات و محتویات به صورت یکجاست.

فرض کنید که شما کاربر همیشگی آدرس www.photo.net هستید. همانگونه که مطلع هستید این وب سایت جز بی نظیر ترین مراجع ارائه عکس و نیز فنون عکاسی در سراسر وب جهانی ست که توسط هزاران کاربر در روز هستید. همانگونه که مطلع هستید این وب سایت جز بی نظیر ترین مراجع ارائه عکس و نیز فنون عکاسی در سراسر وب جهانی ست که توسط هزاران کاربر در روز update می گردد، حال قرار است این وب سایت به کاربرانی که گاهی اوقات عکس هایی را که خودشان تهیه کرده اند را برای وب سایت می فرستند میل باکس رایگان ارائه کند. آیا این حرکت برای آن کاربر توجیه خاصی دارد؟

این میل باکس تنها برای زمانی به ایشان داده شده است که مشترک photo.net باشند و در رشد و پیشرفت آن موثر واقع شوند و در صورتی که کاربر تماس خود را با این وب سایت قطع کند نه برای سایت و نه برای کاربر اشتراک ایمیل در آدرس photo.net دیگر ارزشی ندارد و فارغ از تمامی این موارد آیا این کاربران با آدرس user@photo.net حاضر به تبادل اطلاعات و فعالیت در سایر موضوعات به غیر از عکاسی هستند؟! پیرو موارد ذکر شده بالا متوجه می شویم که پورتال های سازمانی نیز وجود خارجی ندارند و برای اینکه با این موضوع آشنایی بیشتری داشته باشید پیشنهاد می کنم مقاله "پورتال سازمانی، انگیزه ای را برای سود جویی" به دقت بخوانید.

• منظور از معماری پورتال تعریف و توجیه پروژه در یک چهارچوب خاص به دسته های

(۱) نوع برنامه نویسی

(۲) نوع مدیریت پروژه

(۳) نوع طرح توجیه اقتصادی

و سایر گزینه های موثر در تشکیل و تهیه می باشد.

ضرورت تعریف معماری در پورتال ها را می توان پیشگیری از بروز اشتباهات احتمالی؛ تامین امنیت بالا، صرفه جویی های بسزا در هزینه ها و مانند این دانست.

بعضا بسیاری گمان می کنند معماری پورتال ها یک کلیشه است که در هر زمان و برای هر پروژه ای به یک نحوه اجرا می شود در صورتی که تصور صحیح می بایست معماری را برای هر پورتال بنا بر خاصیت های زمانی، موقعیتی، فرهنگی و ریالی؛ با در نظر گرفتن ملزومات تعریف کند.

درواقع با چنین شرایطی معماری پورتال را می توان Presentation پروژه پورتال دانست که اطلاعات جامعی و اصلی را در باره چگونگی تهیه، راه اندازی و نگهداری پورتال به ما می دهد و همگی تاثیر گرفته از ویژگی های پورتال هستند که در بخش های قبلی در مورد آن صحبت شد.

• این presentation را می توان به دو دسته کلی تقسیم کنیم:

(۱) کاربری و مدیریت ما و پورتال

(۲) کاربری و مدیریت مشتری ما و پورتال

نکته حایز اهمیت اینجاست که نوع مدیریت پروژه و استاندارد های به کارگرفته شده ستون های پورتال ها تلقی می گردند و این استاندارد ها

دائماً در تعامل با یکدیگر اند و در صورت نقض قوانین هر یک خسارات جبران ناپذیری به خود و سایر ستون های پروژه و در نهایت کل پروژه وارد می کنند.

منبع : تراشه

<http://vista.ir/?view=article&id=253503>

وب سایت‌های تحویل مدرک

تحویل مدرک یک مفهوم پویاست که به شدت تحت تأثیر تحولات اقتصادی و فناوری است. طرح فیدو توسط برنامه‌های الکترونیکی کتابخانه بریتانیا حمایت می‌شود و هدف اصلی آن تهیه اطلاعات روزآمد و مناسب برای مدیران کتابخانه‌ها در این رشته پویاست. بررسی وب سایت‌های مربوط به تحویل مدرک در جهت تلاش برای نیل به این هدف انجام شده است. این نوشته به شناسایی وب سایت‌های مهم خدمات تحویل مدرک که ممکن است مورد استفاده مدیران کتابخانه‌ها قرار گیرند، می‌پردازد و نقدی جالب از این سایت‌ها از دید شاغلین و محققین بدست می‌دهد. وب سایت‌های مورد مطالعه شامل فهرست‌های تهیه کنندگان مدارک، گزارش برنامه‌های تحقیقاتی، توسعه نظام‌ها، ابتکارات ملی و سایت‌های حرفه‌ای، می‌شود. دامنه این پژوهش جهانی است و تلاش ویژه‌ای نسبت به معرفی

سایت‌های خارج از آمریکا صورت گرفته است.

• مقدمه

یکی از عملکردهای کتابخانه که معمولاً با نام تحویل مدرک شناخته می‌شود از لحاظ ساختاری، اقتصادی و فنی به سرعت در حال تغییر و تحول

است. نه به این معنی که گفته شود این عملکرد کتابخانه در فراهم‌آوری اسناد برای استفاده‌کننده نهایی کنار گذاشته شود، بلکه فقط بدین معنی که تصمیم‌گیری راجع به اختصاص بودجه برای منابع مناسب در این زمینه مشکل است. مشکلات مذکور و تقاضای کتابداران برای اطلاعات با کیفیت در حمایت از تصمیم‌گیری درباره تهیه مدرک، نیازی است که مجریان طرح کتابخانه الکترونیکی فیدوا آن را تشخیص داده‌اند. فیدو با هدف بررسی عملکردهای تحویل مدرک و هدف اصلی آن که فراهم‌آوری اطلاعات معتبر، روزآمد و به صرفه برای مدیران کتابخانه‌هاست، شکل گرفت. خوشبختانه همان تغییرات فناورانه که در این رشته بسیار سریع اتفاق می‌افتد به انتشار سریع و آسان اطلاعات از طریق وب نیز کمک می‌کنند. به هر حال اعتبار اطلاعات موجود در وب یک مشکل شناخته شده است (یافتن اطلاعات معتبر در وب و ارزشیابی آنها مشکل است). بنابراین، گاهی اوقات موقعیت کتابداران از آنچه که قبل از ظهور وب وجود داشت، بهتر نیست.

هدف این نوشته مطالعه وب سایت‌های مربوط به تحویل مدرک است. با توجه به ماهیت وب و ناکافی بودن روش‌های جستجو در این رسانه، حذف سایت‌های مناسب از این بررسی کاملاً محتمل به نظر می‌رسد. به علاوه از آنجا که عمر متوسط صفحات وب حدود ۶۰ روز است (اسمیت، ۱۹۹۸). چنین مطالعاتی از اعتبار و روایی اندکی برخوردارند. این هشدارها به این دلیل داده می‌شود که این نوشته مدعی است اغلب منابع اصلی اطلاعات در این موضوع و حرفه را با شیوه‌ای سودمند به نقد می‌کشد. دامنه این تحقیق کل جهان است، اگرچه در جهت معرفی سایت‌های خارج از آمریکا تلاش بیشتری صورت گرفته است.

این نوشته تنها سایت‌های خاص مربوط به تحویل مدرک را که در این جا با عنوان تحویل مدرک و برخی عناصر خودکارسازی آمده است، بررسی می‌نماید و سایت‌های اصلی مربوط به رفومی کردن مجلات الکترونیکی، توسعه کتابخانه‌ای رفومی عمومی، یافتن منابع، ذخیره الکترونیکی و غیر آن را، شامل نمی‌شود. این تفاوتها به روشنی مشخص نیستند، با این حال در این مقاله تلاش ویژه‌ای در جهت تمرکز بر خدمات تحویل مدرک (الکترونیکی) صورت پذیرفته است. این نوشته همچنین سایت‌های تهیه کنندگان تحویل مدرک که به طور ویژه‌ای به یک محصول خاص علاقه دارند را مورد مطالعه قرار نمی‌دهد.

در این نوشته پنج نوع از وب سایت‌هایی که بر موضوع تحویل مدرک تمرکز نموده اند، معرفی می‌شود. بدیهی است که سایت‌های خاصی ممکن است در دو یا چند مقوله همپوشانی داشته باشد با این حال موارد زیر، ساختار این نوشته را به خوبی نشان می‌دهد:

- فهرست کلی منابع و یا تهیه کنندگان

- طرح کتابخانه الکترونیکی

- ابتکارات استرالیایی‌ها

- دیگر سایت‌های طرح

- سایت‌های حرفه‌ای (تخصصی)

به منظور ایجاد هماهنگی، مقایسه و ارائه یک چشم‌انداز روشن از سایت‌های بررسی شده، یک طرح آزمایشی به وسیله دو تن از پژوهشگران دانشگاهی و یک کتابدار امانت بین کتابخانه‌ای به انجام رسیده است. بدین لحاظ ممکن است به هر دوی این زمینه‌ها یعنی سایت‌هایی که برای عملکرد روزمره امانت بین کتابخانه‌ای مفیدند و آنهایی که موقعیت علمی و حرفه‌ای (تخصصی) بیشتری دارند، توجه بیشتری شده باشد. در واقع،

تعداد اندکی از سایت‌های بررسی شده برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای در عملکردهای روزانه مفید بودند، با این حال، اطلاعات پایه و فنی مفیدی در مورد علائق و زمینه‌های علمی و تخصصی را شامل می‌شوند.

• فهرست کلی منابع و تهیه کنندگان

(۱) مفیدترین‌ها

این سایت‌ها معمولا در لیست تهیه‌کنندگان تحویل مدرک معرفی می‌شوند و هیچکدام از آنها در این زمینه جامع و کامل نیستند. به علاوه هیچکدام از این سایت‌ها ارزشیابی مستقلی از تهیه‌کنندگان و خدمات فهرست شده ندارند. برای نمونه تعدادی مقالات انتقادی را برین اشتین (۱۹۷۷) کامبز (۱۹۹۷)، پرابها و مارش (۱۹۹۷)، سکرک و همکاران (۱۹۹۷) و ویلیامز (۱۹۹۷) الف و (۱۹۹۷) ب) منتشر کرده‌اند. به علاوه، فیدو قصد دارد نتایج مقایسه روشمند چندین تهیه‌کننده تحویل مدرک را که خلاصه‌ای از آنها در وب سایت فیدو {۱} موجود است، منتشر نماید.

وب سایت‌های فیدو مبتنی بر کتابخانه بریتانیا که بودجه آنها را طرح کتابخانه الکترونیکی تامین می‌کند، یک فهرست از تهیه‌کنندگان با جزئیات هر یک از تهیه کنندگانی که نمایه شده‌اند و اطلاعاتی مربوط به قیمت، مکان‌یابی موضوعی و زمان تحویل را دربر می‌گیرد. همچنین فهرستی الفبایی به عنوان یک سیاهه مناسب شامل زمینه‌های موضوعی و نوع مدرک، درحوزه‌های تخصصی تهیه شده است. بعلاوه اطلاعات فراوانی راجع به تحویل مدرک در سایت فیدو موجود است که تحت عنوان «سایت‌های وابسته به برنامه کتابخانه الکترونیکی بریتانیا» توضیح داده خواهد شد.

جین شیپمن^۲ کارمند مرکز اطلاعات و کتابخانه علوم بهداشتی واشنگتن دی سی یک فهرست منحصر به فرد از تهیه‌کنندگان خدمات تحویل مدرک، مبتنی بر نمایه‌های آمریکا تهیه نموده که شامل اطلاعاتی راجع به خدمات، هزینه، میزان تخفیف، سطوح خدمات و روش‌های دریافت اطلاعات است و همانند سایت فیدو، خدمات آن را تهیه‌کنندگان ارائه می‌کنند. خدمات ارزشیابی نشده‌اند، اما چار چوب فهرست واضح و منسجم است، یافتن اطلاعات مورد نیاز به آسانی میسر است و اطلاعات این سایت به طور مداوم روز آمد می‌شود. {۲}

در زمینه فهرست تهیه‌کنندگان تحویل مدرک در وب، شاید جامعترین اطلاعات مربوط به سایت {۳} WWW.DOCDEL.COM باشد. توسط نظام‌های اطلاعاتی سریع کمپانی تهیه مدرک از این سایت، نگهداری آن را و روزآمد می‌کنند. این فهرست امریکایی‌الاصلا تنها سایت‌هایی را معرفی می‌نماید که دارای مجوز حق مؤلف باشند، حداقل پنج سال تجربه فراهم‌آوری مدارک داشته باشند و یک آدرس پست الکترونیکی، جابجایی جهانی منبع (URL) همراه با سفارش الکترونیکی داشته باشند و همچنین اعضایی را معرفی می‌کند که موقعیت خوبی حداقل در یکی از انجمن‌های حرفه‌ای مثل انجمن کتابخانه‌های اختصاصی، انجمن متخصصان اطلاعات مستقل (آزاد)، یا شبکه محققان اطلاعاتی اروپا، داشته باشند. سایت فوق به دیگر لیست‌های تهیه‌کنندگان (که هم به صورت موضوعی و هم به صورت جغرافیایی قابل جستجو هستند)، وب سایت‌های مربوط به حق مؤلف و لیست گروه‌های بحث الکترونیکی، مرتبط شده است. این سایت در کل به خوبی نگهداری و روزآمد می‌شود و استفاده از آن آسان است.

(۲) فهرست‌های دیگر تهیه‌کنندگان

اسامی دیگر تهیه‌کنندگان مفید، در کتابخانه اینترنتی (میز مرجع، رزرو، امانت بین کتابخانه‌ای و خدمات تحویل مدرک) {۴} و در مخازن مجازی {۵} (به موقع) در دسترس است. فهرست مذکور نسبت به یاهو {۶} تعداد کمتری از تهیه‌کنندگان مدرک را معرفی می‌نماید ولیکن جزئیات ارتباط با

آنها را در بر می‌گیرد. به نظر می‌رسد مرتب روزآمد نمی‌شود و هنگام اجراء کند عمل می‌کند. به هر حال این سیاهه قسمتی از طراحی خوب کتابخانه اینترنتی برای کتابداران است و پیوندهای نزدیکی با اغلب اطلاعات مربوط به کتابخانه دارد. سیاهه مذکور به وسیله‌گری مک کیرنان ۴ از دانشگاه ایالت لاوا۵ نگهداری می‌شود و به طور ویژه‌ای با خدمات پیشنهادی دستیابی سریع الکترونیکی به مدارک، بر پایه پرداخت در مقابل هر قلم، شامل جزئیات قیمت، پرداخت وجه به صورت مستقیم و فهرست تهیه کنندگان قابل دسترس، درارتباط است. به هر حال فهرستی در یک صفحه بلند دارد که شاید یافتن اطلاعات در آن از فیدو و DOCDEL.COM هم مشکل تر است و به استفاده‌کنندگان کتابخانه بیشتر از کتابداران توجه دارد. بالاخره دراین سایت یک فهرست دیگر با گرایش امریکایی وجود دارد. متأسفانه، صفحه اصلی آن بد طراحی شده و طولانی است. تهیه‌کنندگان همسان در یک متن کوچک نامفهوم معرفی شده اند و علی‌رغم این که این سایت اخیراً روزآمد شده بعضی از پیوندهای آن فعال نیستند. تهیه‌کنندگان کوچکتر فهرست شده در این سایت استفاده کمتری برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای بریتانیا دارند و به تهیه‌کنندگان بزرگتر که در هر کجای جهان در دسترس هستند، مرتبط می‌شوند.

• سایت‌های وابسته به برنامه کتابخانه الکترونیکی بریتانیا

کتابخانه الکترونیکی بریتانیا {۷} از میان دیگر جنبه‌های کتابخانه رقومی طرح‌هایی را به آینده خدمات تحویل مدرک اختصاص داده است. طرح‌ها در سایت کتابخانه الکترونیکی شامل: SEREN, GEDDS و EDDIS (که تحت عنوان ابتکارات استرالیایی در مورد آن بحث شده)، فهرست می‌شوند. طرح معروف فیدو را کتابخانه الکترونیکی به وجود آورده و چندین طرح تحت عنوان کتابخانه الکترونیکی مرحله سوم (فاز سوم)، کتابخانه‌های ترکیبی و طرح‌هایی که نزدیکی بیشتری با تحویل مدرک دارند، را شامل می‌شود.

سایت کتابخانه الکترونیکی علاوه بر قابل دسترس بودن اطلاعات چکیده در خود سایت کتابخانه الکترونیکی، به خاطر حضور فعال در EDDIS به وجود آمده است. این زمانی نا امیدکننده به نظر می‌رسد که بدانیم پروژه EDDIS که شاید یکی از جالب‌ترین جنبه‌های کتابخانه الکترونیکی است، دستیابی جامع به منابع بالقوه، امانت بین کتابخانه‌ای و نظام مدیریت تحویل مدرک، را توسعه داده است (لاری، ۱۹۹۸).

{۸} SEREN با کشور ولز اشتراک منابع دارد و یک وب سایت شامل اطلاعات پایه جامع و روشنی برای طرح کتابخانه الکترونیکی فراهم می‌نماید. بیشتر این اطلاعات با شکل طرح سال ۱۹۱۷ SEREN موجود است که متأسفانه فقط هنگام پیشرفت طرح روزآمد می‌شود. {۹} LAMDA با توجه به این که یک سیستم خودگردان است از لحاظ فنی از ELIB بزرگتر نیست. LAMDA وب سائیتی است که به طور نامنظم روزآمد می‌شود. قبلاً در زمان نگارش، اطلاعاتی در مورد عملکرد LAMDA و بازبایی هزینه وجود نداشت. به هر حال، اطلاعاتی در متن راجع به رویکرد جدید اشتراک منابع و ویژگیهای ابزارهای مورد نیاز برای شرکت کتابخانه‌ها وجود دارد. فهرستگان LAMDA را گروه COPAC در دانشگاه کامپیوترمنچستر توسعه داد و اطلاعاتی را که در مرکز تهیه اسناد کتابخانه بریتانیا موجود نیست، تهیه می‌نماید. با این حال ممکن است منبع مفیدی برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای نیز باشد.

طرح INFOBIKE ابتدا در نشریات پیوسته BIDS و اکنون در INGENTA JOURNAL نمایان شده و در وب سایت {۱۰} BIDS توصیف شده است. پروژه فیدو وب سائیتی در خدمت فراهم‌آوری برای مدیران کتابخانه جهت دستیابی به اطلاعات مناسب و روزآمد در تحویل مدرک و یک مطالعه حمایتی برای برنامه کتابخانه الکترونیکی ارائه می‌نماید. همچنین فهرست تهیه‌کنندگان توصیف شده در بالا و انواع گزارشات مختلف از گروه فیدو

در زمینه‌ها و علائق حرفه‌ای برای یک کتابدار امانت بین کتابخانه‌ای یا مدیر کتابخانه، یک کتابشناسی جامع و جزئیات کنفرانس بزرگ تحویل مدرک فراتر از ۲۰۰۰ را در بر می‌گیرد. تمامی سایت‌های بررسی شده در این نوشته در سایت فیدو نمایه شده‌اند.

• ابتکارات استرالیایی‌ها

کتابخانه‌های استرالیا در پژوهش و پی‌گیری امکانات فناوریهای نوین تحویل مدرک بسیار فعال عمل نموده‌اند و یک وب سایت، ابتکارات مربوط به کسب اطلاعات مفید در این زمینه را به دست می‌دهد. این سایت را ولز و آموس طراحی کرده است. (۱۹۹۸) این وب سایت شامل {۱۱} REDD، یعنی طرح دستیابی پیوسته به اسناد، LIDDA، CILLA و KINETICA می‌شود.

طرح تحویل مدرک منطقه‌ای REDD تلاش در جهت بهبود مدیریت تحویل مدرک در ایالت کوینزلند را تشریح می‌نماید و برای تشریح روند تقاضای پست الکترونیکی در امانت بین کتابخانه‌ای مفید است. این طرح در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسید. بنابراین مقدار زیادی از محتویات سایت تنها علائق تاریخی هستند.

پروژه دستیابی پیوسته به اسناد {۱۲} هم در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسید. یکی از علائق اصلی کتابداران بریتانیایی، سایت‌هایی است که به روشنی ارائه شده‌اند. شاید مفیدترین منبع در این سایت (گزارش نهایی مرحله یک) باشد که به بررسی جایابی و بازیابی منابع قابل دسترس می‌پردازد. اگر چه اطلاعات روزآمدتر در حوزه‌های مشابه در سایت VIRLIB یافت می‌شود. از آنجا که این پروژه در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسیده است تعدادی از پیوندهای خارجی اعتبار خود را از دست داده‌اند.

وب سایت طرح نرم‌افزاری تحویل مدرک الکترونیکی پیوسته {۱۳}، عملکرد طرح را در جهت توسعه نرم‌افزار تحویل مدرک الکترونیکی سازگار با IME، به تفصیل بیان می‌دارد. این طرح دسترسی استفاده‌کنندگان کتابخانه به اطلاعات الکترونیکی را فوق‌العاده ساده می‌نماید و به آسانی با سیستم‌هایی مثل EDDIS کار می‌کند. پروژه مدیریت امانت بین کتابخانه‌ای هماهنگ شده {۱۴} CILLA کار JEDDS را ادامه می‌دهد و سیستم مدیریت تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه‌ای LIDDA. را هدایت می‌کند و هدف آن ارائه تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه‌ای در سراسر جهان و انجام هر چه ساده تر آن از طریق اینترنت می‌باشد.

کنیتیکا {۱۵} آخرین نمود طرح خدمات شبکه‌ای کتابخانه ملی استرالیا است که دارای یک وب سایت با اطلاعات پایه است. اگر چه اطلاعات زیادی در متن نگارش یافته کنیتیکا در دسترس نیست، با این حال در این سایت می‌توان به اطلاعات مفیدی درباره نیازمندی‌های کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای برای سفارش مواد از استرالیا که اغلب هم مشکلتر از بریتانیاست، دست یافت. طرح‌های استرالیا بی به تنهایی تأثیر فراوانی بر امکانات دسترس پذیری نوین در مدیریت فرایند تحویل مدرک دارند. هر چند این طرح‌ها واقعیت کارهای انجام شده را نمی‌نمایانند با این حال در این سایت‌ها اطلاعات پایه‌ای مفیدی موجود می‌باشد. در سایت‌های مذکور دسترسی به اطلاعات راجع به بررسی پیشرفت سایت‌های گوناگون امکان پذیر نیست.

• سایت‌های پروژه‌های دیگر

هر چند این سایت‌ها مقوله‌هایی متنوع و تکراری را شامل می‌شوند، با این حال وجود آنها ضروری به نظر می‌رسد، چون در این سایت‌ها مدارک و گزارش‌های مفیدی در مورد وب سایت‌های پروژه نگهداری می‌شود که به طرح‌های توسعه ملی وابسته نیستند. یکی از بهترین سایت‌ها در این

زمینه سایت پروژه ۱۶ {VIRLIB} در بلژیک است، که گزارشهای وسیع و جامع راجع به نقدهای انگلیسی سفارش الکترونیکی، سیستمهای تحویل مدرک، استاندارد ها، نیازهای استفاده کنندگان و ذخیره رقومی، نگهداری می کند. این گزارشها در فرمت های گوناگون از جمله (PDF، WordV)، قابل دسترسی می باشند و اگر چه در نوامبر سال ۱۹۹۷ نگارش یافته با این حال دورنمای جامعی از این رشته به دست می دهد. اگر فردی درباره ایزو ۱۰۶۰ و ۱۰۶۱ (استانداردهای پروتکل امانت بین کتابخانه) اطلاعات بخواهد می تواند آن را در گزارش استانداردهای VIRLIB بیابد. صفحه اصلی آن نسبتا طولانی به نظر می رسد و به زیربخشهایی برای راهنمایی آسان در استفاده از آن تقسیم شده است. صفحه اصلی و صفحات گوناگون دیگر به سرعت به بریتانیا اتصال می یابند.

یکی از پروژههای موجود در وب {BIODOC} از دانشگاه گرانفیلد است که جانشین MANDOC (ادوارد و وودفیلد، ۱۹۹۸) می باشد که در وب موجود نیست. BIODOC و MANDOC در زمینه ابطال اشتراک نشریات و حرکت به سمت روش دستیابی به اطلاعات به جای نگهداری از آن، و استفاده از خدمات تحویل مدرک، تجربیات زیادی دارند.

پروژه یکپارچه سازی کتابخانه و مدرک ۸ را کمیسیون اروپایی ارائه کرد و قصد آن تحویل مدرک چندرسانه ای با یک زیر ساخت کتابخانه ای بود. سایت {DALI} در ایرلند به راحتی بارگذاری ۹ می شود. اطلاعات این سایت کاملا فنی است و در گزارشها از فرمت های RTF و DOC استفاده می کند. گاهی به دلیل شکستگیهای متون که به جهت پوشش مناسب کل خطوط صورت گرفته است، خواندن متون مشکل است.

پروژه دیگر کمیسیون اروپایی {UNIVERSE} است که اکنون درگیر ایجاد فهرستگان مجازی به عنوان پایه ای برای رشد خدمات کتابخانه، شامل تحویل مدرک رسانه ای- ترکیبی، است. وب سایت این پروژه که شامل یک دستگاه مرکزی قوی است، اطلاعات فنی و پایه ای و گزارشهایی با فرمت HTML با ویژگیها و نگاره قابل تحویل، فراهم می نماید.

• سایت های حرفه ای

وبسایت های سازمانی، کتابخانه ای و حرفه ای زیادی وجود دارند. در این میان، پنج سایت مهم که حاوی اطلاعات مهمی در زمینه تحویل مدرک هستند، عبارتند از: طرح امانت بین کتابخانه و تحویل مدرک امریکای شمالی ۱۰ {۲۰}، انجمن کتابخانه هایای تحقیقاتی ۱۱، گردهمایی امانت بین کتابخانه ای بخش انجمن کتابداری انگلستان، فدراسیون بین المللی تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه ای ایفلا و آژانس نگهداری استانداردهای کاربردی امانت بین کتابخانه ای ۱۲.

براساس آنچه که در این سایت آمده است، طرح امانت بین کتابخانه ای و تحویل مدرک امریکای شمالی را انجمن کتابخانه های تحقیقاتی امریکا به وجود آورده است و هدف آن گسترش و ارتقاء در جهت حداکثر دستیابی به منابع تحقیقاتی با حداقل هزینه در ارتباط با این فعالیتها می باشد. این سایت گرایش بیشتری به امریکا دارد و منابع بسیار ارزشمندی در مورد آشنایی با توسعه تحویل مدرک در امریکا نگهداری می کند. همچنین در این سایت اطلاعات مناسب زیادی مثل سنجش عملکرد مدیریت امانت بین کتابخانه ای و تحویل مدرک و استانداردهایی شامل جزئیات گروه تکمیل کنندگان پروتکل امانت بین کتابخانه ای و IPIG وجود دارد. این اطلاعات، (شامل اطلاعات کتابشناختی و گزارشهای تمام متن) که در کارکرد روزمره امانت بین کتابخانه ای نقش ثانوی ایفا می کند، برای مدیریت کتابخانه اهمیت ویژه ای دارد. این سایت که به خوبی در یک قالب کوچک و دست یافتنی نمایان شده، به موقع روزآمد می شود.

سایت انجمن کتابخانه‌های تحقیقاتی {۲۱} هم اطلاعاتی با گرایش‌های حرفه‌ای برای مدیران امانت بین کتابخانه‌ای دارد با این حال برای دستیابی به برخی از این اطلاعات، کلید رمز مورد نیاز است. آنچه آزادانه در دسترس می‌باشد شامل جزئیات برنامه‌های US SHARES، نرم‌افزار انتقالی ARIEL، پروژه WEBDOC، و شرحی از چگونگی یافتن اطلاعات بسیار مفید و دست یافتنی و روش‌های تحویل مدرک، می‌باشد. اطلاعات صفحه اصلی خیلی کلی است و بنابراین علاوه بر صفحه اصلی سایت که به خوبی سازمان‌یافته است، جستجوی متن سایت در صورتی که نسبت به وجود منبعی مشکوک باشید، ممکن است مفید واقع شود.

گردهمایی بریتانیایی امانت بین کتابخانه‌ای {۲۲} هم یک سایت برای بسیاری از شاغلین حرفه‌ای امانت بین کتابخانه‌ای فراهم نموده که اطلاعاتی راجع به فعالیتهای این گردهمایی شامل: کنفرانس‌ها، ایستگاه‌های کاری و سمینارها را در خود دارد. بعضی از این گزارش‌ها به صورت تمام متن در سایت موجود است در حالی که اطلاعاتی هم به صورت بولتن‌های خبری و کنفرانس‌ها در این سایت در دسترس است.

سایت بخش امانت بین کتابخانه‌ای و تحویل مدرک ایفلا، {۲۳} آرشیوی از مقالات نظری مربوط به تحویل مدرک، امانت بین کتابخانه‌ای و اشتراک منابع فراهم می‌نماید که به اطلاعات موجود در خود ایفلا پیوند داده شده است. صفحه وب آن به راحتی کامل می‌شود. سایت برای راهنمایی کمی مشکل دارد. به علاوه تعدادی از مقالات بایگانی جاری نیستند.

اطلاعات فنی در مورد پروتکل‌ها و استانداردها در سایت آژانس نگهداری استانداردهای کاربردی امانت بین کتابخانه‌ای {۲۴} قابل دسترسی می‌باشند. فهرست مقالات گروه‌های کاری و کنفرانس‌ها با هدف توسعه و نگهداری سیستم‌هایی که پروتکل را تکمیل و اجرا می‌کنند (مثل استاندارد بین‌المللی امانت بین کتابخانه‌ای ۱/۱۰۱۶۰) به وجود آمده اند. این سایت در اروپا به راحتی قابل فراخوانی است. مقر اصلی آن در کاناداست و مسیریابی در آن ساده و روشن است.

• نتیجه

تهیه‌کنندگان خدمات تحویل مدرک به خوبی از وب برای گسترش خدمات خود استفاده نموده اند. سایت‌های زیادی وجود دارند که فهرست تهیه‌کنندگان را ارائه می‌کنند یا اطلاعات مختصری درباره تهیه‌کنندگان به دست می‌دهند. اگرچه کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای بریتانیا وابستگی شدید به خدمات تحویل مدرک تجاری ندارند، با این حال در جهت کارکرد رضایت استفاده‌کنندگان زمانی پیش می‌آید که کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای بریتانیا هم به خدمات تحویل مدرک فراتر از BLDSC نیاز پیدا می‌کنند. نمایه‌های فرامتن و شبکه‌ای تهیه‌کنندگان در برخی موقعیت‌ها ابزارهای مفیدی هستند و ممکن است پاسخگوی این سؤال باشند که بهترین ساز و کار برای حمایت از بخش امانت بین کتابخانه‌ای در عملکرد روزمره آن چیست؟

در ارتباط با شکل دهی به آینده خدمات تحویل مدرک کارهای زیادی در حال انجام است و این اثر یک پژوهش پویا در وب را گزارش نموده است. اگرچه عدم حمایت از عملکردهای روزمره بخش‌های امانت بین کتابخانه‌ای، گزارش‌ها و مقالات خلاقانه‌ای شبیه، KINETICA، VIRIB، NAILDD و SEREN، می‌تواند به عنوان یک ابزار موثر باعث جلوگیری از پیشرفت در این زمینه شود. با این حال وب سایتها به متخصصان اجازه می‌دهند تا در توسعه آنها سهمی داشته باشند.

منبع : فصلنامه علوم اطلاع رسانی

وبلاگ در دنیای کتابداری: موقعیت ها و کاربردها

• چکیده

کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی برای به روز ماندن و رشد حرفه ای خود، لازم است در جریان تازه ترین پیشرفت‌ها و فن آوری های مرتبط با علوم کتابداری و اطلاع رسانی قرار گیرند، از این رو وبلاگ که پدیده ای جدید در این حوزه است می تواند توانایی های حرفه ای این رشته را ارتقاء بخشد، شبکه ای از کتابخانه های بدون مرز ایجاد کند و مجراهای دسترسی به اطلاعات را افزایش دهد. در این مقاله، ضمن معرفی وبلاگ، تاریخچه وبلاگ در ایران و جهان، سرویس دهنده های وبلاگ، یک برداشت کلی از وبلاگ در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی ارائه شده و سپس کاربردهای وبلاگ در کتابخانه بررسی شده است. در پایان چند پیشنهاد به عنوان راهکار برای فراگیر کردن پدیده وبلاگ در دنیای کتابداری ارائه شده است.

• مقدمه

اینترنت پدیده شگفت انگیز عصر حاضر، لحظه به لحظه در حال گسترش

است و هر روز شگفتی تازه ای خلق می کند و با معرفی رسانه های جدید راه را برای اطلاع رسانی وسیعتر و سریعتر هموار می سازد. یکی از رخدادهایی که اخیرا در دنیای جادویی اینترنت غوغایی به پا کرده، ظهور وبلاگ [۱] است، این پدیده آنقدر بدیع، جذاب و تاثیر گذار است که توجه بسیاری از افراد و اقشار مختلف جامعه را به خود جلب نموده است. وبلاگ از آن جهت برای کتابداران مهم است که بر خلاف دیگر فن آوری ها، نیازی به تخصص در دیگر حوزه ها ندارد و کتابداران با هر میزان آگاهی از اینترنت و رایانه می توانند نویسنده وبلاگ باشند و از آن برای معرفی منابع و خدمات کتابخانه خود استفاده نمایند. در این مقاله پدیده وبلاگ و کاربردهای آن در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی بررسی شده است.

• واژه وبلاگ

وبلاگ از دو کلمه «وب» و «لاگ» تشکیل شده و به معنی «ثبت روزانه وقایع در وب» و «به اشتراک گذاشتن وب» می باشد (یعسوبی، ۱۳۸۳) یعنی فضایی که در آن هر یک از کاربران اینترنت می توانند به صورت پیوسته [۲] اطلاعات، افکار، عقاید، یادداشت های شخصی، مقالات و عکس خود را به اشتراک بگذارند (بهبهانی، ۱۳۸۳)

• وبلاگ چیست؟

از وبلاگ تعریف های مختلفی ارائه کرده اند، اما شاید ساده ترین تعریفی که بتوان از وبلاگ ارائه داد بدین صورت باشد: «وبلاگ، سایت اینترنتی است که توسط مردم معمولی مثل من و شما راه اندازی می شود و آنها داستان، شعر، قطعه ادبی، عکس و یا مطالبی شبیه سایر وب سایتها را به وبلاگ خودشان پست می کنند.» به عبارت دیگر، وبلاگ محیطی در وب است که به شما اجازه می دهد افکار، عقاید اشعار، داستانها، مقالات و کلا آنچه را که دوست دارید دیگران بخوانند، در اینترنت منتشر کنید. معمولاً نوشته های یک وبلاگ نویس، برگرفته از ذهنیات او پیرامون مسائل مورد علاقه اش است بدون اینکه نوشته ها به طور کامل بررسی شده باشد. وبلاگ نویسان حرفه ای هر چه که به ذهنشان می آید، بدون اینکه روی کاغذ بیاورند در وبلاگ خود می نویسند و وقت خود را صرف ویرایش آن نمی کنند. (یعسوبی، ۱۳۸۳)

در ضمن وبلاگها، اطلاعات دسته بندی شده و قابل جستجو را برای گروه زیادی از کاربران قابل دسترس می سازند و در واقع نوعی اجتماع اطلاعاتی فراهم می کنند، در وبلاگ مکانی برای درج نظرات خوانندگان نیز تعبیه شده که می تواند در ارزیابی نوشته ها و یا آمارگیری راجع به یک مسئله به وبلاگ نویسان کمک کند. (carver , ۲۰۰۳) وبلاگ اغلب و نه همیشه، توسط یک فرد اداره می شود و او نوشته های خود را در فواصل زمانی مختلف روی وبلاگ منتشر می نماید، که این زمان نوشتن در وبلاگ می تواند بسیار متغیر باشد: از چند بار در یک روز یا یک بار در روز گرفته تا یک بار در هفته و شاید هم دیرتر (Gyford , ۲۰۰۳).

• وبلاگر کیست؟

به عمل ایجاد و روز آمد کردن یک وبلاگ، وبلاگینگ [۳] یا بلاگینگ [۴]، دارنده و روز آمده کننده وبلاگ را وبلاگر [۵] یا بلاگر [۶] می نامند. (Adelaide , ۲۰۰۳)

بلاگرها افرادی هستند که مرتباً در وب به جستجو پرداخته و از سایت های مختلف اطلاعات جدید کسب کرده و در وبلاگ خود یادداشت می کنند و یا در سطح گسترده تر، اطلاعات عمومی کسب کرده از داخل و خارج وب را در وبلاگ خود ثبت می کنند. به عبارت دیگر بلاگرها، همانند صیادانی هستند که در شکارگاه اینترنت به جستجوی شکار جدید و گردآوری اطلاعات می پردازند.

خانم «Meg pikard» وبلاگ نویس انگلیسی و یکی از برندگان جایزه بهترین وبلاگ سال است. در پاسخ به سؤال خبرنگاری که پرسید، جاذبه وبلاگ نویسی را در چه می بینی؟ گفت: «در حال حاضر تجربیات و اطلاعات من پیرامون وب نسبت به چند سال پیش خیلی بیشتر شده و آنرا مدیون وبلاگ نویسی هستیم. داشتن وبلاگی که خود را مجاب به روز نمودن روزانه آن کرده امری جالب را برای آشنایی با سایت های جدید، تکنولوژی، روش های نوین ارتباطات، خاطرات و هزاران سوزه دیگر در پیش روی من قرار داده است. خصوصاً نظرات دیگران نسبت به نوشته هایم در بالا بردن دانشم کمک زیادی به من کرده است، من به دنبال یک شخصیت وبی نمی گردم، سایت من تنها محل خوشگذرانی من است مثل زمانی که با

دوستانم به کلوپ می روم اما به شکل دیجیتالی آن و من سایتم را برای کنجکاوی خودم حفظ خواهم کرد، زیرا آنجا محل فکر کردن من است.

• واژه معادل وبلاگ

طبق یک نظرسنجی که در یکی از وبلاگ های فارسی به عمل آمد، واژه معادل فارسی «تارنگاشت» بیشترین رای را در بین سایر واژه های پیشنهادی ارائه شده به خود اختصاص داد و برای وبلاگ نویسی واژه «تارنگاری» و برای بلاگر واژه «تارنگار» در نظر گرفته شد. اما هنوز فرهنگستان واژه مشخصی را برای آن در نظر نگرفته است. (یعسوبی، ۱۳۸۳)

• تاریخچه وبلاگ نویسی در جهان

در مورد اینکه چه کسی اولین وبلاگ را ایجاد کرده است بحث وجود دارد و به جرات می توان درباره آن اظهار نظر کرد، اما اکثر بلاگرها معتقدند که اولین وب سایت با آدرس «<http://info.cern.ch>» که توسط برنرزیلی [۷] (یکی از مخترعان وب) در سال ۱۹۹۲ ایجاد شده، در واقع اولین وبلاگ است و در این صفحه برنرزیلی به همه سایت های جدید که بصورت پیوسته در می آمدند اشاره می کرد. (winer, ۲۰۰۲) گفته می شود که اولین صفحه وبلاگ مانند با اظهار نظرهای شخصی و پیوندها، در سال ۱۹۹۳ توسط اندریسن [۸] ایجاد شده است. (بینش، ۱۳۸۵) در مورد نام وبلاگ و اینکه واژه وبلاگ را اولین بار «یورن بارگر» [۹] در دسامبر ۱۹۹۷ به کار برده است اتفاق نظر کامل جود دارد. تا ژوئیه ۱۹۹۹ افزایش وبلاگها به نحو یکنواختی ادامه داشت و تعداد وبلاگهای اینترنتی بسیار اندک بود. اما زمانی که سروکله پیتاس [۱۰] (اولین ابزار رایگان وبلاگ نویسی- در ژوئیه ۱۹۹۹) پیدا شده ناگهان صدها وبلاگ ساخته شد. در آگوست همان سال شرکت «پیرا» [۱۱] نیز بلاگر را که هنوز پر استفاده ترین ابزار وبلاگ نویسی است عرضه کرد، با سهولتی که این ابزارها ایجاد کردند موج وبلاگ نویسی به نحو سرسام آوری بالا گرفت (کرمی، ۱۳۸۵) به طوری که سال ۱۹۹۹ را اوج شکوفایی وبلاگها نامیدند. زیرا قبل از ایجاد ابزارهای تولید وبلاگ، وبلاگها توسط افرادی تهیه می شدند که با زبان HTML که برای طراحی وب به کار می رفت آشنا بودند، اما ظهور بلاگر و سایر نرم افزارهای رایگان تولید وبلاگ، این امکان را فراهم ساختند که هر فردی بتواند حتی بدون داشتن دانش گسترده فنی و تخصصی در زمینه رایانه و زبان برنامه نویسی با داشتن حداقل پیش زمینه در این مورد به ایجاد یک وبلاگ و روزآمد سازی و نگهداری آن بپردازند و ظهور همین ابزارها و نرم افزارها بود که سبب انفجار در تولید وبلاگها گردید. (Blood, ۲۰۰۰)

• تاریخچه وبلاگ نویسی در ایران

وبلاگ نویسی در ایران عمر درازی ندارد، از عمر وبلاگ نویسی در ایران حدود ۵ ساله است که می گذرد. وبلاگ نویسی از سال ۱۳۸۰ در ایران شروع به رشد نمود، اما از آن تاریخ تا کنون رشد فزاینده ای داشته و روز به روز به علاقه مندان آن افزوده می شود. (یعسوبی، ۱۳۸۳)

اولین وبلاگ نویس ایرانی، سلمان جریری دانشجوی دانشجوی دانشگاه شریف است که وبلاگ خود را در ۱۶ شهریور ۱۳۸۰ به راه انداخت، او با وبلاگ ساده و بی سروصدای خود، نخستین وبلاگ نویس ایرانی است که البته وبلاگ او به دلیل عدم علاقه وی به موضوعات عمومی و توجه ویژه اش به مسائل تخصصی فناوری کمتر مورد توجه قرار گرفت. دو ماه بعد یعنی در ۱۴ آبان ۱۳۸۰، حسین درخشان وبلاگی با نام «خود بزرگ بینی» را راه انداخت که بعدها به نام «سردبیر: خودم» تغییر نام یافت.

به تدریج تعداد بیشتری از افراد شروع به راه اندازی وبلاگ های شخصی کردند، در خرداد ۱۳۸۱ نخستین سرور راه انداز بلاگ فارسی آغاز به کار کرد و این سرور پرشین بلاگ [۱۳] نامیده شد. قبل از راه اندازی پرشین بلاگ، بلاگر بی تردید محبوب ترین سرویس دهنده وبلاگ در بین ایرانیان وبلاگ

نویس بود اما بعد از راه اندازی پرشین بلاگ، این سرویس فارسی محبوبیت خاصی پیدا کرد. (بینش، ۱۳۸۵)

• تفاوت وب سایت و وبلاگ

▪ مهمترین تفاوت‌های وبلاگ و وب سایت عبارتند از:

- ایجاد یک وبلاگ به تخصص و دانش خاصی نیاز ندارد و این مهمترین تفاوت وبلاگ و وب سایت به حساب می آید، همین امر باعث شده است که افراد زیادی به وبلاگ نویسی روی آورند.

- وبلاگ ها پویاتر از وب سایت می باشند. اکثر وب سایت ها ماهیتی ایستا و ساکن دارند و معمولا به سرعت تغییر نمی کنند یا اگر تغییر کنند بخش کوچکی از آنها تغییر می کند (به استثنای سایت های خبری) در حالی که اگر پس از ۱۰ روز به یک وبلاگ فعال مراجعه کنید اثری از نوشته های قبلی نمی بینید. (محمدی فرد، ۱۳۸۵)

- تازه ترین مطلب در وبلاگ همیشه در بالا قرار دارد و مطالب کهنه به تدریج وارد آرشیو وبلاگ می شوند، در حالی که در وب سایت، مطلب جدیدی که به سایت اضافه می شود بسته به نظر پدید آورنده سایت در همه نقاط سایت می تواند قرار گیرد. (Golds borough , ۲۰۰۳)

- واحد وبلاگ، پست و واحد وب سایت صفحه می باشد. وبلاگ مجموعه ای از مدخل ها (پست ها) است که برعکس ترتیب تاریخی آورده می شوند. یعنی جدیدترین مدخل در بالای صفحه و مدخل های قدیمی در پایین صفحه قرار می گیرند، اما وب سایتها مجموعه ای از صفحات می باشند که از طریق وب جهان گستر در دسترس قرار می گیرند. (بینش، ۱۳۸۵)

• سرویس دهنده های وبلاگ

سرویس دهنده های وبلاگ، وب سایت هایی هستند که به وسیله آنها می توان به ایجاد و مدیریت وبلاگ اقدام نمود. امروزه دیگر لازم نیست که یک کاربر برای داشتن یک وبلاگ ساده، زبان برنامه نویسی HTML بداند، بلکه با ثبت نام در یکی از سایت های ارائه دهنده وبلاگ می تواند برای خود یک وبلاگ ایجاد کند.

تعدادی از سایت های ارائه دهنده وبلاگ عبارتند از:

۱) <http://www.pitas.com/>

۲) <http://www.blogger.com/>

۳) <http://www.Grymatter.com/>

۴) <http://www.live Journal.com/>

از میان این سایت ها «pitas» قدیمترین و «blogger» مشهورترین سایت های ارائه دهنده وبلاگ می باشند که بر فراهم آوری رایگان وبلاگ تکیه دارند. (اصنافی، ۱۳۸۵)

ایجاد وبلاگ در سایت های غیر ایرانی برای ایرانیان با مشکلاتی از قبیل فونت فارسی و همچنین تاریخ شمسی همراه است اما سایت های ایرانی ارائه دهنده وبلاگ نیز وجود دارند که این مشکلات را مرتفع ساخته و با ایجاد الگوهای متنوع محیط دلپذیری را جهت ساختن یک وبلاگ به ساده ترین روش ممکن و عدم پرداخت هزینه مهیا نموده اند، این سایت ها عبارتند از:

http://www.persianblog.com/ (۱)

http://www.blogfa.com/ (۲)

http://www.blogsky.com/ (۳)

http://www.takblog.com (۴)

از میان سایت های فوق، «persianblog» دارای محبوبیت بیشتری است (اکتبر، ۱۳۸۲) زیرا اولین سرویس دهنده وبلاگ برای فارسی زبانان است که توسعه قابل توجهی داشته و روز به روز به دامنه کاربران آن اضافه می گردد.

• وبلاگ در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی

کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی، برای رسیدن به پیشرفت های حرفه ای باید دانش خود را به روز کنند و در جریان تازه ترین رویدادها در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی قرار گیرند (اصنافی، ۱۳۸۵) از این رو وبلاگ که پدیده ای جدید در این حوزه است می تواند توانایی های حرفه ای این رشته را ارتقاء بخشد. بنابراین وبلاگها سریع جای خود را در کتابخانه ها پیدا کردند و کتابداران از جمله اولین افرادی بودند که از این پدیده جدید استقبال نموده و از آن برای انتشار عقاید، افکار و اطلاعات خود به روش های مختلف استفاده کردند. بلیندا ویور [۱۳] نویسنده خبرنامه «Incite» در انجمن کتابداری و اطلاع رسانی استرالیا می گوید: «هر چه بیشتر از وبلاگ استفاده می کنیم بیشتر به این نتیجه می رسیم که وبلاگ شکل مناسبی برای آگاهی رسانی جاری است.»

پائولاجی، هین [۱۴] می گوید: «وبلاگ ها برای کتابداران پدیده ای طبیعی هستند.» تعدادی از کتابداران به سرعت وبلاگها را به عنوان منابع مهم عقاید، اطلاعات، تفریح و سرگرمی شناخته اند مدارس و انجمن های کتابداری نیز وبلاگهایی برای اعضا خود تهیه کرده اند و

کتابداران و دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع رسانی هم در ایجاد وبلاگ های شخصی فعال اند. (کرمی، ۱۳۸۵)

هر چند هنوز بطور دقیق معلوم نیست که چند وبلاگ کتابداری وجود دارد اما مفهوم وبلاگ و استفاده از آن در کتابخانه ها در حال گسترش است و برخی کتابخانه ها در وب سایت، وبلاگ هایی را ضمیمه کرده اند همانند لایبلاگ [۱۵] در کتابخانه عمومی ردوودسیتی [۱۶] کالیفرنیا و وبلاگ در کتابخانه عمومی گلن ویو [۱۷] در ایلینویز [۱۸] • کاربرد وبلاگ در کتابخانه

وبلاگ وسیله ای برای تطبیق مراجعان کتابخانه با منابع کتابخانه ای است و وبلاگها می توانند شبکه ای از کتابخانه های بدون مرز ایجاد کنند و مجراهای دسترسی به اطلاعات را افزایش دهند. در وبلاگ کتابخانه ای، باید نیاز کار بر شناسایی و به زبانی که برای مخاطب ملموس تر است با وی صحبت شود. (اصنافی، ۱۳۸۵)

موارد استفاده از وبلاگ در کتابخانه ها عبارتند از:

• روز آمد نگه داشتن وب سایت کتابخانه. کتابخانه ها به کمک وبلاگ می توانند وب سایت خود را مرتب روز آمد نمایند، زیرا برای روز آمد سازی وب سایت می بایست کدهای HTML را تغییر داد اما با استفاده از وبلاگ و بدون نیاز به دانستن زبان HTML، می توان اطلاعات روز آمد را در اختیار کاربران قرار داد.

• تبلیغ خدمات کتابخان. کتابخانه ها می توانند به عنوان خدمات آگاهی رسانی جاری، اطلاعات جدید مربوط به کتابخانه را از طریق وبلاگ در اختیار

کاربران قرار دهند، در این راستا کتابداران می توانند کاربران را از تغییرات خط و مشی کتابخانه، سفارشات جدید، منابع جدیدی که در اختیار کتابخانه قرار گرفته است و به طور کلی فراهم آوری های کتابخانه آگاه سازند و در واقع تازه ها و رویدادهای کتابخانه را از راه دور در اختیار جویندگان اطلاعات قرار دهند.

▪ اطلاع رسانی درباره اخبار رو. کتابخانه ها علاوه بر اینکه می توانند تازه های کتابخانه را توسط وبلاگ به اطلاع کاربران برسانند، این امکان را دارند که توسط وبلاگ خود اخبار داغ روز را نیز بیان کرده و پیوندهایی را به سایر سایت ها و منابعی که دارای اطلاعات در آن زمینه می باشند ایجاد نمایند. علاوه بر این کتابخانه هایی که در یک سازمان مادر قرار دارند می توانند اخبار سازمان مادر را نیز در وبلاگ خود بگنجانند. (برای مثال آگهی های کار برای جویندگان شغل)

▪ معرفی منابع جدید. کتابخانه ها و کتابداران می توانند از طریق وبلاگ خود، سایت ها و منابع جالب و مفید را که بعید است کاربران از آنها آگاهی داشته باشند، معرفی نمایند.

▪ همکاری و مشارکت در بین کتابداران. کتابداران می توانند از وبلاگها بعنوان وسیله ای برای با خبر شدن از تازه ترین پیشرفت ها و جریانات در زمینه رشته تخصصی استفاده نمایند و به بحث و تبادل نظر در مورد مسائل رشته خود بپردازند. بنابراین کتابداران در سراسر جهان می توانند از ایده ها و نظرات یکدیگر مطلع شوند و با همفکری گروهی و بحث درباره مسائل مختلف، راه را برای حل مشکلات هموار سازند.

▪ کمک به خدمات مرجع مجازی. وبلاگها می توانند در جهت خدمات مرجع مجازی یاری رسان باشند، در صورت استفاده از وبلاگها، زمانی که یک سوال توسط یک کاربر مطرح می شود، افراد زیادی می توانند به آن سوال پاسخ داده و نظر خود را بیان نموده و فرد پرسش گر را راهنمایی نمایند.

▪ تشکیل گروههای بحث. کتابخانه ها می توانند با استفاده از وبلاگ خود گروههای بحث تشکیل دهند. برای مثال بحث کتاب و در اینجاست که کتابداران می توانند مهارت خود را به عنوان متخصص نشان دهند.

▪ بیان موضوعات مورد علاقه توسط کاربران. کاربران می توانند با شرکت، بحث و اظهار نظر در وبلاگ کتابخانه، موضوعات مورد علاقه خود را بیان نموده تا کتابخانه در صورت اجازه دادن خط و مشی خود، در زمینه های مورد نظر اقدام نمایند. در غیر این صورت نیز، کتابخانه قادر خواهد بود که کاربران را قانع نماید به چه علتی قادر به فراهم آوری منابع مورد علاقه آنها نمی باشد.

▪ صرفه جویی در زمان. با توجه به مطالب فوق، وبلاگها می توانند نقش موثری در صرفه جویی در وقت کاربران داشته باشند. زمانی که در وبلاگ کتابخانه اطلاعات مربوط به موضوعات همراه با پیوند به سایر سایت ها و منابع ارائه می گردد، کاربران می توانند در مدت زمان اندکی به منابع مورد نیاز خود دسترسی یافته و بنابراین وبلاگها می توانند در دیباچ پر تراکم اطلاعات نقش فیلتر (پالایند) را داشته باشند.

▪ بهبود نظر. استفاده از وبلاگ و ایجاد آن، تاثیری غیر مستقیم بر تصویر کتابداران و کتابخانه ها می گذارد، چرا که استفاده از وبلاگ بر این مساله دلالت دارد که کتابخانه ها و کتابداران همگام با پیشرفت های فناوری پیش می روند. (Adelaide, ۲۰۰۳)

• وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی

متأسفانه هنوز هیچ راهنما یا منبع مستندی برای معرفی وبلاگهای کتابداری و اطلاع رسانی وجود ندارد و بنابراین نمی توان تعداد وبلاگهای کتابداری را مشخص کرد، اما پیتر اسکات در وبلاگ «Library weblogs» از ۲۵۵ وبلاگ کتابداری نام برده و همچنین راهنمای معتبر اینترنتی DMOZ در

زیر فهرست راهنمای وبلاگهای کتابداری و اطلاع رسانی ۱۴۶ وبلاگ را معرفی کرده است. از دیگر راهنماهای غیر رسمی می توان از وبلاگ «Blogwithout library. net» نام برد که ۴۰۳ وبلاگ کتابخانه ای را لیست نموده است. (کرمی، ۱۳۸۵) از آنجایی که امروزه وبلاگهای کتابداری و اطلاع رسانی، افزایش چشمگیری در شبکه اینترنت داشته و به حوزه های موضوعی مختلفی تقسیم شده اند، مطمئناً تعداد وبلاگهای کتابداری و اطلاع رسانی بسیار بیشتر از این تعداد می باشد.

• معرفی چند وبلاگ کتابداری و اطلاع رسانی خارجی

• [/http://www.libdex.com/weblogs.htm](http://www.libdex.com/weblogs.htm).

این وبلاگ، تحت عنوان Library weblogs سیاهه ای از کشورها را به همراه وبلاگ هایی در زمینه کتابداری و اطلاع رسانی لیست نموده است.

• <http://www.blog without a library . net>.

این وبلاگ مربوط به حوزه کتابداری و اطلاع رسانی می باشد و مطالبی را در مورد کاربرد وبلاگ در کتابخانه ارائه می کند. (محمدی فرد، ۱۳۸۵)

• <http://www.catalogblog.blogspot.com>.

این وبلاگ در زمینه فهرست نویسی، رده بندی، سر عنوانهای موضوعی، ابزارهای مارک و ... فعالیت می کند و پیوندهای مناسبی را به دیگر وب

سایتها و وبلاگهای کتابداری و اطلاع رسانی ارائه می کند. (fichter , ۲۰۰۳)

• <http://www.bloglibrarystuff . net>.

این وبلاگ یکی از فعال ترین وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی می باشد که منابعی را

جهت روز آمد نگه داشتن دانش کتابداران و توسعه حرفه کتابداری و اطلاع رسانی فراهم می نماید.

• <http://www.newpages . com/weblog/default.htm>.

این وبلاگ یک راهنما برای کتابها و مجلات جدید است و همچنین اخبار تازه را درباره ناشران، کتابفروشان، کتابداران، خوانندگان و نویسندگان ارائه می

کند.

• معرفی چند وبلاگ کتابداری و اطلاع رسانی داخلی

• <http:// www.payannameh . persianblog . com>.

این وبلاگ چکیده پایان نامه های علوم کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز را پوشش می دهد و هدف آن اطلاع رسانی در حوزه

علوم کتابداری می باشد. (محمدی فرد، ۱۳۸۵)

• <http://www.etelarsan. persianblog . com>.

این وبلاگ با نام «کتابداران در غربت می میرند» وبلاگ انجمن علمی دانشگاه کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شیراز است. (کرمی، ۱۳۸۵)

• <http://www.librarian . mihanblog . com>.

این وبلاگ، وبلاگ گروهی کتابداران ایران است که با همکاری کتابداران وبلاگ نویس ایرانی جهت اطلاع رسانی در زمینه های مختلف علوم

کتابداری و اطلاع رسانی تهیه شده است.

• <http://www.liblog.blogfa.com>.

یک وبلاگ حرفه ای در زمینه کتابداری می باشد که با نام «وبلاگ کتابداری» در حوزه وبلاگ و وبلاگ نویسی در علوم کتابداری و اطلاع رسانی فعالیت می کند.

• <http://www.Asnafi.persianblog.com>.

این وبلاگ با نام «کتابداران فردا» تمام جنبه های کتابداری و اطلاع رسانی را زیر نظر دارد و مخصوص تمام کتابداران است. هدف این وبلاگ پوشش همه جانبه جنبه های مختلف علوم کتابداری و اطلاع رسانی از لحاظ خبر رسانی، انعکاس اطلاعات علمی و مطرح کردن مسائل انتقادی است. (بینش، ۱۳۸۴)

• نتیجه گیری

در پایان چنین می توان نتیجه گرفت که کتابداران، اطلاع رسانی و کتابخانه ها با توجه به عملکرد و نقش شان در یک جامعه اطلاعاتی جزء سازمان ها و افرادی هستند که به بهره برداری از پدیده وبلاگ بسیار نیازمند می باشند. و با وجود اینکه وبلاگهای متعددی توسط کتابداران ساخته شده و پژوهشها و پایان نامه هایی در این رابطه انجام گرفته است اما متأسفانه هنوز تعداد کمی از کتابخانه ها و کتابداران از پدیده وبلاگ نویسی استقبال کرده اند. به همین دلیل کتابداران باید با مطالعه و مشارکت در تهیه وبلاگ سطح آگاهی علمی و تخصصی خود را افزایش دهند. از آنجایی که کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی باید دانش خود را همگام با پیشرفت های فن آوری به روز نگه دارند، در پایان چند پیشنهاد بعنوان راهکار برای فراگیر کردن پدیده وبلاگ نویسی در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی ارائه می شود.

• راهکارها

• تمامی گروههای کتابداری و اطلاع رسانی ایران که دارای مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر می باشند باید به ایجاد یک وبلاگ برای چکیده پایان نامه های خود اقدام نمایند. مانند وبلاگ مربوط به چکیده پایان نامه های علوم کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز

www.payannameh.persianblog.com

• کتابخانه هایی از قبیل کتابخانه های عمومی، آموزشگاهی، دانشکده ای و تخصصی کوچک که قادر به تهیه وب سایت اختصاصی برای کتابخانه خود نیستند، باید از وبلاگ برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه خود استفاده نمایند.

• از آنجایی که وبلاگ ها دارای کاربرد بسیار زیادی در کتابخانه و کتابداری هستند و اهمیت آنها در دنیای کتابداری بسیار بیشتر از دروسی مانند مبانی کامپیوتر، word و ... است، بنابراین پیشنهاد می شود که وبلاگ و وبلاگ نویسی در کتابداری بعنوان یک درس اختیاری در برنامه درسی دانشجویان کارشناسی کتابداری گنجانده شود.

• انجمن های علمی کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاههای ایران باید یک وبلاگ اختصاصی برای انجمن علمی خود داشته باشند. مانند وبلاگ انجمن علمی دانشجویان دانشگاه شیراز www.Ettelaran.persianblog.com

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=254008>

وبلاگ؛ خانه هویت و تجسم شخصیت

دکتر عاملی می‌گوید: وبلاگ يك فضا و بیان شخصی است که افراد خودشان را در آن بیان می‌کنند و در معرض دید همگان قرار می‌دهند که البته این تشخص می‌تواند متعلق به يك گروه، سازمان و یا يك جامعه بزرگ نیز باشد.

● وبلاگ؛ ژورنالیسم تعاملی

دکتر سعید رضا عاملی عضو هیئت علمی گروه ارتباطات دانشگاه تهران در گفت‌وگوی تفصیلی با خبرنگار سرویس نگاهی به وبلاگ‌های خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) گفت: تعریف يك رسانه عمومی آن است که به صورت رسمی در اختیار همگان قرار می‌گیرد و در رسانه‌های سنتی مانند روزنامه، رادیو و تلویزیون ظهور پیدا می‌کند. در ایران هنوز به وبلاگ به‌عنوان يك فضای شخصی نگاه می‌شود تا فضای عمومی و رسانه‌ای، و صرفاً يك بیان شخصی است که جایگاه ملی و جهانی ندارد.»

رییس مرکز مطالعات اروپا و آمریکای شمالی، گفت: « وبلاگ يك رسانه تعاملی است که در نوع خاص خود ژورنالیسم جدید را تعریف می‌کند که می‌توان از آن به ژورنالیسم تعاملی تعبیر کرد. در واقع ورودی‌های این عرصه رسانه همراه است به انعکاس درک و عکس‌العمل خواننده. وبلاگ رسانه فردی و گروهی است که در دسترس همه جهان قرار می‌گیرد و جامعه محلی و دیاسپرا را با خود پیوند می‌دهد.»

دکتر عاملی در پاسخ به این سؤال که وبلاگ از چه زمانی شکل گرفت،

گفت: « وبلاگ از يك "تقویم روزانه آنلاین" (Online Diary) در سال ۱۹۹۴ آغاز شد. نویسندگان این نوع تقویم روزانه مجازی خود را ژورنالیست تقویم (Diarist Journalist) تعریف می‌کنند. جوستین هال و براد فیپتريك از پیشگامان این نوع "حضورهای روزنامه‌نگاری فردی" در فضای مجازی

محسوب می‌شوند، اما واژه وبلاگ برای اولین بار در ۱۷ دسامبر سال ۱۹۹۷ توسط جرن بارگر (Jorn Barger) و واژه بلاگ توسط پیتر مرهولز (Peter Meholz) مطرح شد و به صورت اسم و فعل به کار گرفته شد. بلاگسُم " یعنی امر جدید و نو و وبلاگ را وبلاگ می‌گویند چون يك مطلب نو را وارد فضای جهانی می‌کند.»

● تأمین‌کننده نیازهای هویتی

وی اظهار کرد: «وبلاگ نیازی را تأمین می‌کند که به هویت انسان‌ها باز می‌گردد، با توجه به این که هر يك از ما در جهان واقعی به دلیل هنجارهای پیرامون‌مان و یا محدودیت‌هایی که به لحاظ شخصی در جمعی که حاضریم برای خود قائل هستیم، يك نیاز و احساس "بیان شدن خارج از فضای هنجاری" در ما وجود دارد. لذا با این نگاه می‌توان گفت وبلاگ يك فضای رها شده از "هنجاری‌های سیاسی، فرهنگی و حتی اقتصادی" است.»

عاملی افزود: «وبلاگ يك ارتباط با غائب است، (اگرچه در فضای همیشه پیوسته‌ی آینده، می‌توان آن را ارتباط با حاضر هم تلفی کرد) ولی به هر حال با کارکرد فعلی آن يك ارتباط حاضر با غایب و با يك ارتباط غیر حضوری با مخاطب محسوب می‌شود.»

● درك فضای واقعی

وی با تأکید بر این که درك فضای مجازی و وبلاگ مستلزم درك فضای واقعی است، گفت: « زمانی می‌توانیم این فضا را به طور عمیق درك کنیم که زمینه اجتماعی را که وبلاگ در آن ظهور پیدا کرده است، درك کنیم. در واقع فضای مجازی خصوصاً "فضای فردی وبلاگ" در بستر فضای واقعی جامعه قابل تفسیر است. بنابراین فضای وبلاگ ایرانی شدیداً با فضای واقعی جامعه ایرانی پیوند خورده است، و تفاوت‌های زیادی با فضای وبلاگ آمریکایی، فرانسوی، انگلیسی دارد. با این نگاه، می‌توان گفت در فضای پراگماتیسم آمریکا، وبلاگ يك کارکرد حرفه‌ای و اقتصادی دارد و نه لزوماً يك کارکرد عاطفی.»

وی ادامه داد: « در فضای وبلاگی ایران گفتمان‌های غالب ادبیات، موسیقی، احساسات و هیجانان‌رمانتیک و عاشقانه و همچنین گفتمان‌های دینی و سیاسی نیز دو وجه مهم فضای وبلاگ در ایرانی است. نگاه موزه‌ای و جمع‌آوری در قالب وبلاگ‌های عکس و تصویر، خاطرات و توریسم و یا حتی وبلاگ‌های علمی و درسی و همچنین وبلاگ‌های روزنامه‌نگاران و یا نقد فیلم موضوعات دیگری است که در قالب گفتمان قالب وبلاگ ایرانی می‌توان از آن نام برد.»

عاملی همچنین گفت: « تقسیم کار جهان واقعی باید به نوعی در فضای مجازی ظهور و بروز پیدا کند، اما ما این مساله را در فضای وبلاگ به طور جدی نمی‌بینیم، فضای وبلاگ ما يك اظهار خود است تا يك بیان حرفه‌ای کاربردی که خروجی‌های اقتصادی و یا حتی آموزشی مفید داشته باشد.»

● قدرت تولید واقعیت

این مدرس دانشگاه تهران به تفاوت وبلاگ با سایر رسانه‌ها اشاره کرد و گفت: «ویژگی‌های وبلاگ دقیقاً به خصوصیات فضای مجازی باز می‌گردد، فضای مجازی يك فضای دیجیتال در مقابل فضای آنالوگ است. جهان واقعی يك فضای آنالوگ است به طوری که فرایند تك تولیدی در آن جریان دارد. فضای آنالوگ از انعطاف و تغییر پذیر سریع برخوردار نیست. ولی اگر تولید مشابه مثل نور که هم از ظرفیت آنالوگ برخوردار است و هم به صورت دیجیتالی شکل می‌گیرد، ظهور پیدا کند، انعطاف و تغییر و ترکیب و همچنین تقسیم نور با زبان ریاضی، منعکس کننده يك انفجار تغییر در تولید است.»

وی با اشاره به این که انعطاف در جهان فیزیکی کم و در جهان مجازی بی‌نهایت گسترده است، گفت: «دلیل آن ساخته شدن فضای دیجیتال بر منطق اعداد ریاضی است، به طوری که به همان میزانی که می‌توان بی‌نهایت ترکیب اعداد را در ریاضی ایجاد کرد، بی‌نهایت ترکیب متناسب با نظام برنامه‌ای طراحی شده در فضای وبلاگ، وبسایت و چت نیز به وجود می‌آید. به عنوان مثال در فضای مجازی يك تصویر به هر شکل تغییر می‌کند، چون آن چیزی که در واقع منبع و منشاء تصویر است، ترکیب اعداد است.»

عاملی به عدم انعطاف در رسانه‌های آنالوگ اشاره کرد و در عین حال گفت: «امروزه رسانه‌های سنتی جای خود را به رسانه‌های دیجیتال داده اند، لذا مواجه شدن ما با پدیده‌ی چند رسانه‌ای شدن (multi media) ناشی از همین خصیصه دیجیتالی بودن فضای مجازی است.»

وی ویژگی دیگر فضای وبلاگ را "محسوس کردن معانی" دانست و گفت: «ما در فضای مجازی تلاش می‌کنیم که يك واقعیت مجازی تولید کنیم و می‌خواهیم يك نوع مشابه‌سازی از واقعیت کنیم که البته در تکنولوژی سایر تلاش بر این است که به حدی فضای مجازی به فضای واقعیت نزدیک شود که ما در آینده نزدیک با "واقعیت واقعی" مواجه باشیم نه با "واقعیت مجازی".»

وی افزود: «در این فضا حس، صدا و تصویر و ابعاد منتقل می‌شود که البته همه این‌ها عین واقعیت نیست، چون وقتی با آن‌ها مواجه می‌شویم دیگر خودشان نیستند، يك کپی است که بسیاری از عناصر را در خود آورده است. بنابراین فضای مجازی و وبلاگ قدرت تولید واقعیت را دارد.»

عاملی در عین حال تصریح کرد: «فضای وبلاگ "دورها" را "نزدیک" و نزدیک‌ها را دور می‌کند، این فضا می‌تواند جغرافیای ژئوپولیتیک، زبانی و روابط انسانی را تغییر دهد.»

وی ادامه داد: «زمانی که در کنار يك وبلاگ، موسیقی و تصاویر را قرار دهیم، و در این فضا با اشاره به يك عکس، متن و یا صدای هایپرلینک، پرواز به فضاها و جغرافیاهای دیگر فراهم می‌شود در واقع "مکان" معنای خود را از دست می‌دهد و حتی زمان از يك منطق متفاوتی به عنوان "منطق مجازی" برخوردار می‌شود. امکان "هایپر تکس" در فضای وبلاگ یعنی این خانه فقط همین خانه نیست، بلکه همه خانه‌هاست. لذا وبلاگ ضمن اینکه خانه فردی محسوب می‌شود ولی با يك معنای جمعی نیز گره‌خورده است که این خانه را خانه همه همفکران و دوستان می‌کند.

وقتی فرد وارد فضای وبلاگ می‌شود، یعنی وارد همه فضاها می‌شود، لذا دائماً اسامی، مفاهیم و تصاویر از طریق "هایپرلینک" امکان وارد شدن از يك فضا به فضاهای دیگر را دارند.»

● فضای از تولید به مصرف

عاملی خصیصه ویژه دیگر فضای وبلاگ را آسان بودن تولید عنوان کرد و گفت: «فشرده کردن صنایع جدید و آسان شدن تولیدات به صورت جدی در حال رشد است، جمع شدن حجم وسیع کتابخانه‌ای اطلاعات در يك CD یا فایل کوچک، نشان دهنده این است که این صنعت به دنبال آسان کردن

و کوتاه نمودن فرآیندهاست.»

به گفته‌ی وی، در فضای وبلاگ، مراحل مختلف و پیچیده‌ای که در صنعت چاپ باید برای مثلاً تولید يك مطلب طی شود، از بین می‌رود و يك مطلب در وبلاگ مستقیم و بدون هر گونه واسطه‌ای تولید می‌شود، بنابراین در این فضا واسطه‌های بسیاری در تولید رسانه‌ای از بین می‌رود.»
عاملی با بیان این که، وبلاگ يك فضای از تولید به مصرف است، اظهار داشت: «در حال حاضر این نگاه تکنولوژیک وجود دارد که انسان به مجرد این که فکر می‌کند، فکر او به data (داده) تبدیل می‌شود و در وبلاگ این امکان وجود دارد که ذهنیت‌ها به آسانی به مطالب تبدیل شود.»

● کمک به یکدستی فرد

به عقیده وی، فضای وبلاگ به یکدستی فرد کمک زیادی می‌کند، چون فرد می‌تواند موضوع چندگانگی، هویت و... باشد و فضای وبلاگ آن چیزی که انسان‌ها هستند را به نمایش می‌گذارد. به عبارتی فضای وبلاگ به لحاظ شخصیتی موجب کاهش دورویی و نفاق اجتماعی است.

● هنوز يك جریان عمومی رسانه‌ای نیست

این مدرس گروه ارتباطات دانشگاه تهران با اشاره به رسانه نبودن وبلاگ به معنای مصطلح آن در حال حاضر، گفت: «ممکن است در این راستا استثناهای قابل توجهی وجود داشته باشد، مثلاً برخی وبلاگ‌ها مانند وبلاگ دکتر شکرخواه که به صورت جدی و آموزشی و تخصصی در حوزه ارتباطات است و او از طریق این رسانه با دانشجویان خود و اهل فکر و اندیشه در حوزه روزنامه‌نگاری ارتباط برقرار کند.»

وی افزود: «من شخصاً به روند رشد وبلاگ در این راستا بسیار خوشبین هستم و به نظر می‌رسد تمایل جدی به حرفه‌ای شدن این فضا در حال شکل‌گیری است و ما شاهد وبلاگ‌های بسیار تخصصی در حوزه‌های مختلف ادبیات، فرهنگ شناسی، مردم شناسی و مطالعات رسانه‌ای هستیم. البته وبلاگ‌های کَشکولی که صرفاً خلجان‌های روزمره فرد را منعکس می‌کند هم بسیار زیاد هست.»

این مدرس روزنامه‌نگاری اظهار داشت: «در جهان غرب، رسانه‌ها از حالت عمومی به تخصصی تبدیل شدند، اما همان‌طور که گفته شد شواهد جدی از ظهور رسانه‌های تخصصی در فضای وبلاگ ایران را نیز می‌توان دید، ولی هنوز وبلاگ به يك جریان عمومی رسانه‌ای تبدیل نشده است.»

● خانه هویت و تجسم بخش شخصیت

عاملی تأکید کرد: «وبلاگ برخلاف فضای چت روم‌ها يك فضای با هویت است، در فضای چت انسان‌ها خود را در آن پنهان می‌کنند، ولی در فضای وبلاگ، افراد ممکن است در ابتدا به دلیل وجود يك سری ابهامات با نام مستعار حضور پیدا کند، اما به تدریج به دلیل آن که وبلاگ خانه هویت و تجسم بخش شخصیت می‌شود، نمی‌توانند در ادامه خود را پنهان کنند. وبلاگ يك فضای " ابراز " است که فرد با مشخصه‌هایی خود را ابراز می‌کند و در تعامل گسترده با علاقمندان قرار می‌گیرد.»

وی مهم‌ترین دلیل استفاده از نام مستعار در وبلاگ را وجود هنجارهای اخلاقی و سیاسی در جامعه دانست و گفت: «افراد احساس می‌کنند که هنجارهای فضای واقعی به صورت جدی در فضای مجازی نیز وجود دارد. زمانی که جامعه هنجاری از يك نقطه به فضاها، فرهنگ‌ها و ارزش‌های اخلاقی دیگر دسترسی پیدا می‌کند، فرد در آن دچار يك دوگانگی می‌شود. از يك طرف با هنجارهای اجتماعی خود و از طرفی دیگر به دلیل توسعه حوزه‌ی ارتباطات و انتخاب‌های جدیدی مواجه است. بنابر این زمانی که می‌خواهد خود را در فضای وبلاگ نشان دهد، آن هنجارها وجود دارد که به او اجازه بیان نام و هویت واقعی خود را نمی‌دهد.»

وی در عین حال گفت: « وبلاگ نویسان در ابتدا به دلیل آن که شناخت عمیقی از این فضا ندارند، متوجه واقعی بودن آن نیستند، ولی به تدریج که از رفتارشان در این فضا، بازخوردها و عکس‌العمل‌های جدی دیگران را دریافت می‌کنند، متوجه می‌شوند که این فضای واقعی است که افراد نیز در آن واقعی عمل و به صورت واقعی بازتاب‌های اجتماعی و حتی حقوقی پیدا می‌کنند.» • وبلاگ و قانون‌مندی

این مدرس دانشگاه در خصوص امکان قانون‌مند شدن فضای وبلاگ گفت: « تمام نورم‌های فضای واقعی به تدریج به فضای مجازی منتقل می‌شود، هندسه جهان مجازی بر هندسه جهان واقعی مبتنی است، بنابراین تمام قوانین دولت - ملت‌ها، در هندسه فضای مجازی اعمال می‌شود و قوانین جدی پیدا می‌کند. البته به دلایل مختلف نظام حقوقی فضای مجازی لزوماً از نظام حقوقی دولت-ملت‌ها تبعیت نخواهد کرد و فضای مشترك حقوقی جهانی نیز در آن وجود دارد.»

عاملی ادامه داد: « ما هنوز به اهمیت این موضوع واقف نشدیم که يك جهان جدید در کنار جهان قدیمی ما به وجود آمده است، يك جهانی مجازی در کنار جهان واقعی، جهانی که به تدریج تمام عناصر واقعی در آن تکرار می‌شود، تمام کارکردهای جهان واقعی مانند، تردد، خرید، نظام بانکداری، آموزش و پرورش و... در جهان مجازی تکرار می‌شود.»

وی گفت: «از طرفی دیگر، فضای مجازی، يك جهان موازی را برای جهان واقعی ایجاد می‌کند، حال اگر تمام مسیرهای زندگی در جهان مجازی وارد شود، این جهان نمی‌تواند بدون قانون ادامه دهد، به همین دلیل این فضا نیز از قانون‌مند شدن مستثنی نیست، چون این قوانین هستند که تعامل قابل انتظار را ایجاد و روابط را تعریف می‌کند.»

عاملی در خصوص نظارت دولت بر فضای وبلاگ‌ها تاکید کرد: « دولت به دلیل قوی شدن فردیت ناگزیر است که حوزه‌ی انتخاب‌های فرد را توسعه دهد و به عنوان يك واقعیت به آن احترام بگذارد. بنابراین هر چه به جلو می‌رویم با دولت حداقلی و اختیارات حداکثری فرد مواجه هستیم.»

عاملی با بیان این که فضای مجازی فضای "همه جهان" است، گفت: «به دلیل قوی شدن فردیت، دولت‌ها نیز در عرصه فرهنگ واقعی محدودتر می‌شوند و ناگزیر هستند که در مدیریت حوزه ملی يك باز تعریف از نوع تعاملات خود با مردم به وجود آورند، بنابراین اگر دولت در جهان واقعی حداقلی می‌شود، در جهان مجازی نیز حداقلی خواهد بود.»

• استفاده اخلاقی‌تر از وبلاگ

وی گفت: « دولت می‌تواند قوانین و مقرراتی در حوزه‌هایی که ممکن است مشکلات بسیاری را ایجاد کند، قرار دهد؛ زیرا اگر هیچ قانونی را نگذارند به وظیفه‌ی کنترل اجتماعی خود عمل نکرده اند و فرصت‌طلبان در تخریب اجتماعی موقعیت پیدا می‌کنند. آسیب‌های جهان مجازی به خصوص برای گروه‌های سنی و جنسی متفاوت است. فضایی است که به صورت جدی به تفاوت‌ها توجه نمی‌کند. بنابر این نیاز مند يك نوع سیاست گذاری ملی است. بنابر این دولت باید در بخش‌هایی وارد شود، ولی نمی‌تواند برای وبلاگ‌نویسان تعیین کند که چه چیزی را بگویند و یا نگویند، کما این که دولت هیچ گاه نمی‌تواند در گفت و گوهای شخصی افراد دخالت کند، مگر گفتاری که پیامد قانونی و حقوقی داشته باشد.»

وی افزود: « اساساً به لحاظ فرهنگی انسان هر چه در انتخاب‌ها آزادتر باشد ولی در کنار آن راهنمایی هم شود، بهتر عمل می‌کند، این طبیعت انسان است که در برابر " بایدها " تردید می‌کند. ولی زمانی که انتخاب‌های بهتری را در برابر او قرار دهیم، مطلوب‌تر خواهد بود، لذا دولت در این راستا می‌تواند فقط با ارایه‌ی الگوها و کمک‌هایی، امکان استفاده‌ی بهتر و اخلاقی‌تر از این فضا را فراهم کند. از طرفی ما امروز در همه عرصه‌ها

نیازمند يك اخلاق حرفه‌ای هستيم و فضای مجازی شدیداً نیازمند "اخلاق مجازی" است.»

● خاص‌گرایی جهانی

عاملی در خصوص تاثیر وبلاگ نویسی از فرهنگ مکتوب اظهار داشت: «ما با يك رشد کمی و کیفی انفجاری وبلاگ‌ها مواجه هستیم به نوعی که شروع ۱۰۰ وبلاگ در سال‌های ۱۹۹۶، و ۱۹۹۷ به ۵۰ میلیون وبلاگ در سال ۲۰۰۵ تبدیل شده است. همچنین گزارش ۵۰۰ تا يك میلیون وبلاگ ایجاد شده در ایران همگی نشان دهنده این است که ما با يك توسعه "فرهنگ مجازی مکتوب" مواجه هستیم.»

وی اظهار داشت: «در گذشته، این نخبگان اجتماعی بودند که کتاب می‌نوشتند و به نوعی صاحبان فرهنگ مکتوب بودند، ولی امروزه تك تك عناصر نسل جوان ما ظرفیت، و اعتماد به نفس نوشتن را پیدا کرده‌اند. این به معنای آن است که به لحاظ فرهنگی وارد دوره‌ای شده‌ایم که نسل متفاوتی وارد حوزه‌ی فرهنگ مکتوب ما شدند، نسلی که لزوماً نخبگان اجتماعی نیستند، طبقه‌ی متوسطی هستند که بخش عمده آن را نسل جوان دانشگاهی و در عرصه دینی نسل جوان حوزوی تشکیل می‌دهند.»

این مدرس گروه ارتباطات دانشگاه تهران درباره توسعه انفجاری فرهنگ مکتوب گفت: «امروز، این فرهنگ فقط در گوشه کتابخانه‌ها قابل دسترس نیست، بلکه کتابخانه جهانی سیاری است که امکان دسترسی جامعه محلی، ملی و جمیت پراکنده‌ای از ایران، شرق شناسان و ایران شناسان را حول خود جمع کرده است.»

وی با اشاره به ایجاد يك "خاص‌گرایی جهانی" در فضای وبلاگ گفت: «این خاص‌گرایی امکان مشارکت همه در این فضا را فراهم می‌کند، فضایی که اگر قدرتمند باشد تعامل قدرتمندی را هم ایجاد می‌کند، گاهی ما با وبلاگ‌هایی مواجه می‌شویم که ۸۰ هزار کامنت در آن وجود دارد که این موضوع، تحولی را در همه تولیدات ایجاد می‌کند.»

وی در این خصوص به مثالی اشاره کرد و گفت: «زمانی که کمپانی "فورد" در خطر "ورشکستگی" قرار داشت، با ایجاد يك وبلاگ و عرضه محصولاتش قبل از تولید در آن، توانست با دریافت بازخورد مشتریان، محصولاتی مطابق خواسته آنها، به بازار ارایه کند و تحولی را در این راستا ایجاد کند، بدین ترتیب جامعه‌ای دارای تعامل معنا دار در فضای وبلاگ به وجود آمد.»

دکتر عاملی ادامه داد: «وبلاگ يك فضای تعامل قابل درك است که قطعاً افراد خاصی آن را درك می‌کنند و عکس‌العمل‌های نشان می‌دهند، ولی در عین حال مانند فضای واقعی، ناهنجاری‌ها و آسیب‌هایی در آن وجود دارد، مثلاً افراد لزوماً آن چه را در نظرهای خود می‌نویسند، ممکن است اظهارات واقعی آنها نباشد، ولی هر چه این پدیده از فضای احساسی به حرفه‌ای تبدیل شود، تعاملات آن نیز دقیق تر خواهد شد.»

● فضای "خود آسایشی"

این مدرس دانشگاه تهران با تاکید بر این که فضای مجازی منعکس کننده فضای واقعی است، تاکید کرد: «در مقطعی که فضای فعالان سیاسی یا فرهنگ مخالفت سیاسی قوی بود، همان هم در فضای وبلاگ منعکس می‌شد، ولی در حال حاضر که آن فضای فرهنگ مخالفت تضعیف شده است بر وبلاگ نیز تاثیر گذاشته است.»

وی درباره‌ی فضای غالب وبلاگ‌ها در حال حاضر گفت: «امکان تحمل فضای "منفی مدار" برای همه وجود ندارد. فضای منفی و نقد تلخ را افراد خاصی دنبال می‌کنند، جامعه بیشتر به دنبال "خود آسایشی" است، بنابراین فضای غالب وبلاگ‌ها هم يك فضای "خود آسایشی" است.»

وی افزود: « افراد امروز در وبلاگ‌ها به دنبال این هستند که با قرار دادن يك قطعه ادبی، تصویر و امور مختلف، بخشی از زیبایی‌شناسی که در جهان پیرامون خود دارند را منعکس کنند، بنابراین فضای وبلاگ در کشور باید با رویکردی " زیبایی شناسانه " مطالعه شود.»

به عقیده وی، در هیچ مقطعی فضای غالب وبلاگ‌های ما " سیاسی " نبوده است و چون شروع این فضا " سیاسی " بوده، برخی بر این عقیده‌اند که محتوای غالب آن سیاسی است. امروزه، وبلاگ‌ها برجستگی‌های روحی و خلاءهای " نوستالژیک " جامعه‌ی ایران را که لزوماً در سنت‌گرایی و یا مدرن‌گرایی خلاصه نمی‌شود و می‌تواند برآیندهای از هر دوی این‌ها باشد را نیز منعکس می‌کنند.

• وبلاگ‌های تخصصی

عاملی درباره وبلاگ‌های تخصصی گفت: « جامعه‌ی هشت میلیونی کاربران اینترنت ما يك جامعه اجتماعی و بزرگ است، به طور قطع این جامعه هر چه گسترده‌تر و فضای مجازی به لحاظ عدد به فضای واقعی نزدیک‌تر شود، به طوری که تمام افرادی که وارد مسیر فعال زندگی می‌شوند، از آغاز دوره تحصیل خود به موازات فضای واقعی به فضای مجازی نیز داخل شوند، مسیر تخصصی شدن وبلاگ نیز توسعه پیدا می‌کند.»

رییس مرکز مطالعات آمریکا و اروپای دانشگاه تهران با بیان این که تخصصی شدن وبلاگ‌ها به میزان درگیر شدن زیرساخت‌های اصلی با این فضا بستگی دارد، اظهار داشت: « تخصصی شدن وبلاگ‌ها به این بستگی دارد که چقدر مراکز ما مانند اداره‌ها، بانک‌ها، فروشگاه‌ها و... در امور مختلف مجازی می‌شوند؟ و از طرف دیگر فضای مجازی چه میزان درگیر مسایل واقعی می‌شود؟ به طور قطع هر چه این تعامل گسترده‌تر شود، مسیر تخصصی وبلاگ‌ها و وب سایت‌ها نیز توسعه می‌یابد.»

عاملی گفت: « فضای مجازی يك فضای " با بیان " و يك سیستم "خود راهبر " است که باید خود راهنمایی کند، بنابراین باید وبلاگ‌هایی ایجاد شوند که تك تك عناصر زندگی اجتماعی را پوشش دهند.»

وی افزود: « شکل‌گیری وبلاگ‌های تخصصی منوط به کاربردی شدن آن‌هاست، يك وبلاگ تخصصی زمانی ایجاد می‌شود که بتواند يك خروجی مشخص و با بهره هم برای بلاگر و هم برای مشتری فراهم کند.»

عاملی به صنعت فراگیر کامپیوتری و ایجاد پدیده‌ی " همه جا کامپیوتری شدن " اشاره و تصریح کرد: « اگر با منطق تسهیل کردن و تکنیک به زندگی اجتماعی نگاه شود، آن زمان وبلاگ نیز می‌تواند به وسیله کمک زندگی تبدیل شود فقط در کامپیوتر محدود نمی‌شود، بلکه در تمام عناصر زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

وی همچنین گفت: « روند هفت ساله تبدیل ۱۰۰ وبلاگ به ۵۰ میلیون وبلاگ، امکان رشد خلاقیت فردی در آن و همچنین شامل شدن هزاران موضوع به لحاظ تنوع در وبلاگ‌ها نشان دهنده حرکت به سمت توسعه است.»

• توسعه حوزه بیان در جامعه

عاملی در ادامه به بحث هویت در وبلاگ‌ها پرداخت و گفت: « افرادی که به سراغ وبلاگ می‌آیند اغلب شامل سه گروه هستند، گروه اول افرادی هستند که رابطه‌ی موقتی با وبلاگ برقرار می‌کنند، این افراد وبلاگ را همچون سایر سرگرمی‌های زندگی يك سرگرمی موقت می‌دانند، بنابراین تمام وبلاگ‌های غیر فعال متعلق به این گروه هستند.»

این مدرس ارتباطات دانشگاه تهران افزود: « گروه دوم، افرادی هستند که به وبلاگ به عنوان يك خانه علاقه و سرگرمی شخصی نگاه می‌کنند، این

گروه همیشه يك سرى علايق شخصى را برای اوقات فراغت خود دارند، مانند كسى كه به جمع‌آوری تمير علاقه دارد، فردى هم به وبلاگ به عنوان خانه آرامش خود و اوقات فراغت و علاقه شخصى‌اش نگاه مى‌كند.»

وى ادامه داد: « گروه سوم، وبلاگ را به عنوان فضای كار و عمل حرفه‌ای دنبال مى‌كنند، در این گروه، وبلاگ ديگر يك سرگرمی‌نیست، بلکه يك فضای حرفه‌ای است كه به عنوان يك واسطه امور مختلف مانند كاریابی، بازاریابی، مشتری‌یابی، خرید و فروش و حتى درمان پزشکی عمل مى‌كند.»

عاملی با اشاره به وجود هر سه گروه در ایران گفت: « در بسیاری اوقات، انسان‌ها توانایی گفتن حرف‌های خود را ندارند و یا به دلایل اجتماعى و سياسى حاشیه نشين مى شوند. این گروه به لحاظ ارتباطات بين فرهنگى " گروه لال " محسوب مى شوند. وبلاگ گروه لال را کاهش و حوزه بیان را در جامعه توسعه مى‌دهد و امکان اظهار بیان را برای همه ایجاد مى‌كند، برای گروهى كاریابی مى‌كند، برای افرادى كه قابلیت نویسندگى دارند امکان اعلام و حضور عمومى را فراهم مى كند و یا به نوعى موجب مى شود كه "صدای اجتماعى" پيدا كنند. این اتفاق به لحاظ مدیریت اجتماعى، اتفاق مباركى است كه در صورت تساهل و تحمل موجب آرامش اجتماعى مى‌شود.»

● تولید معنا؛ مبنای تقسیم‌بندی در فضای مجازى

دکتر عاملی در خصوص ایجاد طبقه بندى جدیدى به لحاظ اجتماعى با ظهور وبلاگ‌ها گفت: « در فضای واقعی، طبقات بالا و پایین وجود دارند و مبنای قشر بندى اجتماعى به صورت عمده ثروت و جایگاه اجتماعى است، ولی مبنای این تقسیم بندى در فضای مجازى " تولید معنا " است نه ثروت. ما با يك تقسیم بندى فضا مواجه هستیم، در این فضا ماهیت سخن مهم است نه گوینده آن.»

● تقویت فردیت؛ تقویت جامعه

عاملی همچنین درباره تاثیر وبلاگ به لحاظ فردى و اجتماعى گفت: « این فضا " فردیت " را تقویت مى‌كند و تقویت فردیت، يعنى تقویت جامعه، فردى كه امکان گفتن برای همگان را دارد، هم خود احساس رضایت دارد و هم به لحاظ اجتماعى جایگاهی پيدا مى‌كند، مهم آن است كه چه گفته مى‌شود، به چه میزان نفوذ پيدا مى‌كند و به يك استدلال اجتماعى تبدیل مى‌شود؟»

منبع : روزنامه همشهرى

<http://vista.ir/?view=article&id=233590>

وبلاگ: دریچه‌ای نو در دنیای کتابداری و اطلاع‌رسانی

کتابداران از جمله اولین افرادی بودند که از این وبلاگ استقبال نمودند و از آن برای انتشار عقاید، افکار و اطلاعات خود به نحوه‌های مختلف استفاده کردند. وبلاگ از آن جهت برای کتابداران مهم است که بر خلاف دیگر فناوریها، نیازی به تخصص در دیگر حوزه‌ها ندارد و کتابداران با هر میزان آگاهی از اینترنت و رایانه می‌توانند نویسنده وبلاگ باشند و از این وسیله برای ترویج آگاهی‌های خود، معرفی خدمات کتابخانه خود، ارتباط با همکاران دیگر، و افزایش دانش خود استفاده کنند. به وسیله وبلاگ می‌توان به راحتی خوانندگان و کاربران کتابخانه را از منابع، کتب و مواد جدید مطلع کرد، قوانین و خدمات کتابخانه را منتشر نمود، سؤالات مرجع را پاسخ داد، اطلاعات و اخبار جدید در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی را به سرعت منتشر کرد و برای آموزش کتابداری از آن بهره گرفت. در این مقاله ضمن معرفی وبلاگ و مروری بر تحقیقات انجام‌شده در این زمینه، کارکردهای مختلف آن در دنیای کتابداری و کتابخانه‌ها بررسی شده است.

۱. وبلاگ چیست؟

وبلاگ از دو واژه «وب» و «لاگ» تشکیل شده و در لغت به معنای «به اشتراک گذاشتن وب» می‌باشد، یعنی فضایی که در آن هر یک از کاربران اینترنت می‌توانند به صورت پیوسته (آنلاین) اطلاعات، افکار، عقاید،

یادداشت‌های شخصی، مقالات، عکس خود را به اشتراک بگذارند (بهبهانی، ۱۳۸۲).

از نقطه نظر کاربران، وبلاگ صفحه‌ای است با:

۱. محتوای مرتب‌شده که مطالب آن به صورت متن، پیوند (لینک) و تصویر، با نظم تاریخی معکوس منتشر میشود؛

۲. برجسب زمان برای هر مطلب تا خواننده، زمان ارسال مطالب را بداند؛

۳. آرشیو مطالب قدیم‌تر که به سادگی قابل دسترسی است (Loft, ۲۰۰۴).

وبلاگها اطلاعات دست‌پنجه‌بندی‌شده و قابل جستجو را برای گروه زیادی از کاربران قابل دسترسی می‌سازند و در واقع نوعی اجتماع اطلاعاتی فراهم کرده‌اند که در آن، به افراد اجازه شرکت در بحث‌ها داده میشود. نرم‌افزارهای وبلاگ‌نویسی نظر بسیاری از مردم را نسبت به وب تغییر داده‌اند، زیرا

به سادگی و با فشار دادن یک دکمه میتوان مطالب را به هر جای دیگر ارسال کرد. عوامل اساسی محبوبیت و موفقیت وبلاگها عبارتاند از: تعامل دو یا چند جانبه، فناوری ساده، سرعت و سهولت خواندن، ارائه اطلاعات فراتر از اخبار، و ایجاد روحیه همکاری و مشارکت (Carver, ۲۰۰۳).
۲. وبلاگنویسی از کجا شروع شد؟

به جرأت میتوان درباره ظهور اولین وبلاگها بحث کرد، اما به نظر میرسد که صفحه "What's new page" متعلق به "Mosaic" که از ژوئن ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ فعالیت میکرد به عنوان آغازگر این کار شناخته شده است. برخی از علاقه‌مندان به وب تصمیم گرفتند پیوندهایی را که روزانه جمعآوری کرده بودند در یک صفحه وب قرار دهند؛ برخی از آنها هم فایل‌های معینی را گردآوری کرده بودند، اما به علت حجم بالای آنها به دنبال راه بهتری برای سازماندهی مطالب مورد علاقه خود بودند. جستجوهای جالب، صفحات خانگی آنها را تبدیل به لیست‌های متوالی از پیوندها - همراه با متن توصیفی برای اطلاع‌خوانندگان - کرد (Blood, ۲۰۰۲, p. ۵).

واژه وبلاگ را «یورن بارگر» نخستین بار در دسامبر ۱۹۹۷ به این قصد به کار برد؛ در نوامبر ۱۹۹۸ «جسی جیمز گارت» [۱] ویراستار «اینفوسیفیت» [۲] حین گشت‌وگذار در وب، فهرستی از پایگاه‌هایی را که «مثل پایگاه خودش» [۳] بودند جمعآوری کرد و آن را برای «کامرون برت» فرستاد، «برت» هم آن را در پایگاه "Camworld" منتشر کرد. پس از آن افراد دیگری هم نشانی صفحات خود را برای او فرستادند تا نامشان به فهرست اضافه شود. در ابتدای سال ۱۹۹۹ در صفحه اختصاصی «جسی» نام ۲۳ وبلاگ فعال دیده میشد (Barrett, ۲۰۰۲).

«پیتر مرهولر» [۴] در اوایل ۱۹۹۹ این عبارت را به صورت "We-Blog" تلفظ کرد و واژه مخفف «بلاگ» این گونه بر سر زبان‌ها افتاد. ویراستار و تهیه‌کننده وبلاگ هم «بلاگر» نامیده شد. در همین موقع عده زیادی شروع به وبلاگنویسی کردند و روز به روز بر تعداد کسانی که وبلاگ تهیه می‌کردند، افزوده میشد.

تا ژوئیه ۱۹۹۹ افزایش وبلاگها به نحو یکنواختی ادامه داشت، اما زمانی که سر وکله «پیتاس» [۵] (اولین ابزار رایگان وبلاگنویسی) پیدا شد، ناگهان صدها وبلاگ تازه ساخته شدند. در آگوست همان سال شرکت «پیرا» [۶] نیز ابزاری موسوم به «بلاگر» را که هنوز پر استفاده‌ترین ابزار وبلاگنویسی است، عرضه کرد؛ با سهولتی که این ابزارها ایجاد کردند موج وبلاگنویسی به نحو سرسام‌آوری بالا گرفت (Baush, & et al, ۲۰۰۲, p. ۱۰).

به این ترتیب وبلاگها جای سایتهای مشابهی را که امکانات اشتراک را به وجود آورده بودند، گرفتند. با رواج خدمات وبلاگنویسی و سهولت ایجاد وبلاگ، تعداد وبلاگها روز به روز بیش‌تر شد و به این ترتیب وبلاگها به مداخل کوتاه شخصی تبدیل شدند که همیشه با نوع جدیدی از ابزارهای ساده وبلاگنویسی به وجود می‌آمدند و پیوندهایی که در این وبلاگها وجود داشت عمدتاً به دیگر وبلاگها اشاره داشتند.

امروزه صدها هزار وبلاگ و ده‌ها نوع نرم‌افزار و ابزار، طراحی شده که به طور ویژه کار روزآمدسازی وبلاگها را انجام میدهند. این وبلاگها برای احاطه بر هر موضوعی و انعکاس نگرش‌های متنوع، از دنیای خصوصی نویسندگان گرفته تا دنیای عمومی، فرهنگ و وقایع جاری و هر چیزی که حول و حوش آنها است، ایجاد شده‌اند. به طور کلی جذابیت هر وبلاگ به شخصیت، علائق و عقاید نویسنده آن و ترکیب پیوندها و تبلیغات شخصی آن بستگی دارد. این پیوندها در واقع به همه چیز و هیچ چیز اشاره دارند؛ از مقالات پیچیده درباره هنرمندان تا تحلیل اخبار و وقایع جاری که در سایتهای دوستانشان قرار دارند. به این ترتیب وبلاگها کمک‌م وارد دنیای حرفه‌ایها و متخصصان هم شدند.

۳. وبلاگ، کتابخانه و کتابداران

کتابداران از جمله اولین افرادی بودند که از این پدیده جدید استقبال نمودند و از آن برای انتشار عقاید، افکار و اطلاعات خود به نحوهای مختلف استفاده کردند. «بلیندا ویور» [۷] نویسنده خبرنگار «Incite» در «انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا» میگوید: «هر چه بیشتر از وبلاگ استفاده میکنم بیشتر به این نتیجه میرسم که وبلاگ، شکل مناسبی برای آگاه‌رسانی جاری است.» وی وبلاگهای اطلاعاتی را منابع معتبری از اطلاعات تازه، آرا، و نظرات مربوط به یک موضوع میداند. امروزه نه تنها تعداد زیادی وبلاگهای اطلاعاتی توسط متخصصان موضوعی ایجاد شده و نگهداری میشوند، بلکه غالباً مشارکت دیگر متخصصان را از طریق نظردهی به خود جلب میکنند (Clyde, ۲۰۰۴a, p. ۲۳).

«پائولا جی. هین» [۸] میگوید: «وبلاگها برای کتابداران پدیده‌های طبیعی هستند.» تعدادی از کتابداران به سرعت وبلاگها را به عنوان منابع مهم عقاید، اطلاعات، تفریح و سرگرمی شناختند و وبلاگهایی به وسیله کتابداران، کتابخانهها و سرویس‌های اطلاع‌رسانی، بخش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهها، و انجمنهای حرفهای کتابداری ساخته میشوند. بدین ترتیب در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی، وبلاگهایی به وجود آمده‌اند که اطلاعات جاری درباره علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی را به صورت عام یا خاص، برای خوانندگان تهیه میکنند (Clyde, ۲۰۰۴a, p. ۶۷). وبلاگ از آن جهت برای کتابداران مهم است که بر خلاف دیگر فناوریها نیازی به تخصص در دیگر حوزهها ندارد و کتابداران با هر میزان آگاهی از اینترنت و رایانه می‌توانند نویسنده وبلاگ باشند و از این وسیله برای ترویج علم خود، معرفی خدمات کتابخانه خود، ارتباط با همکاران دیگر، و افزایش دانش خود استفاده کنند.

مدارس و انجمنهای کتابداری نیز وبلاگهایی برای اعضای خود تهیه کرده‌اند. کتابداران و دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایجاد وبلاگ‌های شخصی که تمام یا قسمتی از وبلاگ درباره موضوعات تخصصی بحث میکنند، فعال‌اند. از وبلاگها در حوزه میز مرجع و در گستره وسیعی از موضوعات، میتوان به عنوان منابع اطلاعات و عقاید جاری بهره گرفت. به علاوه، وبلاگهایی درباره وبلاگها یا «ابر ابرار»هایی [۹] که به سرعت تغییرات هر حوزه را منتقل میکنند، وجود دارند.

«نورلکلاید» با هدف بررسی وبلاگهای کتابخانه‌ها، با استفاده از موتورهای جستجو و راهنماهای اینترنتی تعداد ۵۵ وبلاگ را که توسط کتابخانه‌ها نگهداری و حمایت می‌شدند، شناسایی کرد. وی این وبلاگها را با استفاده از فنون تحلیل محتوای وبسایتها مورد مطالعه قرار داد. وبلاگهای انتخاب‌شده متعلق به ۳ کشور آمریکا، کانادا و انگلستان، و اکثریت آنها آمریکایی بودند. مطالعات وی نشان میدهد که کتابخانه‌های عمومی و آکادمیک نسبت به دیگر انواع کتابخانه‌ها علاقه بیشتری به داشتن وبلاگ دارند. مهمترین هدف از ایجاد وبلاگ تهیه اخبار، اطلاعات، و دادن ارجاعاتی به منابع اینترنتی برای کاربران آنها است. تعداد بسیاری از وبلاگها از امکانات جذاب در وبلاگهای خود استفاده کرده‌اند و تنها یک‌پنجم وبلاگها به صورت روزانه، و تنها نیمی از آنها به صورت هفتگی روزآمد میشوند. کمتر از نیمی از آنها از خدمات «آراس‌اس» [۱۰] استفاده کرده‌اند. تعداد زیادی از کتابخانه‌ها از نرم‌افزارهای وبلاگنویسی رایگان مانند «بلاگر» [۱۱] استفاده کرده‌اند. وی پس از ارائه پیشنهادهایی برای کتابخانه‌هایی که قصد ایجاد وبلاگ دارند به این نتیجه میرسد که وبلاگهای کتابخانه‌ها هم مانند دیگر فناوریها، در طی سالهای آینده قدیمی خواهند شد (Clyde, ۲۰۰۴b).

۴. انگیزهها، اهداف و کارکردهای وبلاگ‌نویسی

قدرت اصلی وبلاگ‌ها سهولت روزآمدی آنها است که از طریق میز کار یا به وسیله یک تلفن همراه امکانپذیر است. شکل وبلاگ که در آن اطلاعات جدیدتر در اول ظاهر می‌شود، این جنبه را روشن‌تر کرده است. همچنین تعداد زیادی از وبلاگ‌های اطلاعاتی به طیف گسترده‌ای از آرا و عقاید و دیگر منابع اطلاعاتی ارجاع می‌دهند. پیش‌تر وبلاگ‌های اطلاعاتی علاوه بر پیوندهای داخل پیغام‌ها، به دیگر وبلاگ‌های موجود در آن زمینه موضوعی، یا وبلاگ‌هایی که به سایر منابع مفید راهنمایی می‌کنند، پیوند می‌دهند و از آنها می‌توان به‌عنوان میز مرجع یا برای ارائه خدمات اطلاعاتی استفاده کرد. همچنین می‌توانند پایه مواد خواندنی و توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای باشند.

«پان وینش» وبلاگ‌ها را نوعی شیوه آگاه‌سازی حرفه‌ای معرفی می‌نماید و اشاره می‌کند مواردی که معمولاً در يك وبلاگ دیده می‌شوند عبارت‌اند از: آرشیو مطالب قدیمتر (با قابلیت جستجو)، امکان نظردهی خوانندگان درباره مطالب وبلاگ. وی همچنین ۲ کارکرد عمده وبلاگ‌ها برای کتابداران را چنین برمی‌شمارد: استفاده شخصی کتابداران برای روزآمدکردن اطلاعات، به عنوان وسیله‌ای برای جلب توجه کاربران، و به عنوان وسیله‌ای برای تهیه اطلاعات درباره کتابخانه‌ها و خدمات آنها (Winsh, ۲۰۰۴). بنابراین با توجه به ویژگی‌های منحصربه‌فرد وبلاگ مانند سرعت و سهولت انتشار اطلاعات، بهره‌گیری از سیستم‌های اشاعه خودکار اطلاعات، نظم تاریخی معکوس، آرشیوهای قابل تورق و دیگر موارد گفته‌شده، این منابع می‌توانند سهم مهمی در اطلاع‌رسانی و خبررسانی در میان رسانه‌های خبری، خصوصاً در جوامع الکترونیکی داشته باشند.

انگیزه‌های وبلاگ‌نویسی متفاوت‌اند، ولی پیش‌تر وبلاگ‌نویسان در یک ویژگی مشترک‌اند: «تمایل به اشتراک اطلاعات، عقاید و یافته‌ها با دیگران». «ریکا بلاد» سه انگیزه را مهمتر میدانند: اشتراک اطلاعات، کسب شهرت، و ابراز وجود. وی معتقد است هر یک از این دلایل ممکن است دلیل ابتدایی برای ایجاد وبلاگ باشد، ولی هیچکس برای مدت طولانی بدون داشتن یکی از این سه انگیزه، وبلاگی را نگهداری نمی‌کند (Blood, ۲۰۰۲, p. ۵۹). «اولیور رد» پنج انگیزه مهم وبلاگ‌نویسی را ثبت وقایع زندگی شخصی نویسنده، بیان احساسات، ابراز عقاید به صورت نوشتاری، شکل دادن به ارتباطات، و نگهداری برنامه‌های شخصی برمی‌شمارد (Wrede, ۲۰۰۳).

علاوه بر افراد، سازمان‌ها و شرکتها، مؤسسات و انجمنهایی هم که وبلاگ می‌نویسند اهداف خاصی مثل اشتراک اطلاعات یا مدیریت دانش، ارتباط با مشتریان یا جامعه محلی، تأثیر بر افکار عمومی، آزمودن محصولات، یا ایجاد فرصت‌هایی برای کسب آرای عمومی دارند. از جمله این سازمان‌ها می‌توان از کتابخانه‌ها نام برد که بر اساس نوع، هدف و جامعه کاربران خود، اهداف و انگیزه‌های متفاوتی از تهیه وبلاگ دارند؛ از جمله: اشاعه اخبار و اطلاعات کتابخانه، معرفی منابع جالب و جدید به کاربران، اشتراک اطلاعات حرفه‌ای برای کتابداران، آموزش کتابداری، و... اهداف متنوعی برای وبلاگ‌های کتابخانه‌ها می‌توان برشمرد: ارزیابی نیازهای اولیه و اطمینان از این که وبلاگ، فرم مناسبی برای ارتباطات می‌باشد، ممکن است یکی از این اهداف باشد؛ اهداف دیگر عبارت‌اند از: راهنمایی کاربران به منابع و اخبار جالب و مفید؛ ارائه اطلاعات درباره فعالیت‌ها، وقایع ملی و محلی در حوزه فناوری اطلاعات، کتاب و دنیای کتابخانه‌ها؛ ارائه اخبار مهم خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ ارسال نظرات خوانندگان.

«مریلین بلاک» در پژوهشی انگیزه‌های کتابداران مختلف از وبلاگ‌نویسی را این‌گونه بر می‌شمارد:

۱. اهداف حرفه‌ای و تخصصی، یافتن منابع مرجع مناسب در وب نامرئی؛ [۱۲]

۲. آگاهی از منابع جدید و روزآمد نگه‌داشتن دانش شخصی؛

۳. وارد کردن کتابداران به دنیای جدید ابزارهای فناوری اطلاعات؛

۴. معرفی منابع ارزشمند؛

۵. این که کتابداران هر روز به اینترنت و وب سری بزنند؛

۶. معرفی مجلات و نشریات جایگزین؛

۷. به عنوان ابزار آگاهی‌رسانی جدید؛

۸. فقط برای سرگرمی (Block, ۲۰۰۱).

کتابداران و حتی ویراستاران مجلات حرفه‌ای هم ممکن است برای آگاهی از بحث‌های گروهی و موضوعات روز، مطرح کردن خود و آشنایی با نویسندگان جدید و آگاهی از بحث‌های علمی-تحقیقی، نیاز به مطالعه روزمره این منابع داشته باشند. «بلاگ» معتقد است که با ورود نسل جدید از کتابداران که بر مبنای وب کار میکنند، تمایل به «خواندن» به تنهایی، جای خود را به تمایل به «خواندن و مشارکت» خواهد داد.

۵. انواع وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی

وبلاگ‌ها را براساس محتوا، شکل، اهداف، روش‌های ایجاد، و مشخصات نویسندگان آنها میتوان به گروه‌های متفاوت تقسیم کرد که معرفی تمام آنها در مجال این مقاله نیست. بنابراین تنها به انواع وبلاگ‌های کتابداری می‌پردازیم. «ترزا راس امبری» [۱۳] به وبلاگ‌های آموزشی [۱۴] و وبلاگ‌های مشترک در دنیای کتابداری اشاره میکند. «وبلاگ‌های مشترک» [۱۵] وبلاگ‌هایی هستند که چندین نفر به طور همزمان آنها را نگهداری میکنند؛ مانند وبلاگ "Handheld Librarian" [۱۶]. این نوع وبلاگ ابزار مناسبی برای اشتراک و انتقال اطلاعات و همکاری در زمینه‌های تخصصی است. در برخی موارد از وبلاگ‌ها برای اشاعه اخبار و در برخی موارد به عنوان ابزارهای ارتباطی درونی برای آموزش استفاده میشود. برخی کارکردهای وبلاگ‌های آموزشی عبارت‌اند از: طراحی شرح درس، آزمون‌ها و معرفی منابع، استفاده از موتورهای جستجو و جمع‌آوری کننده‌های اطلاعات و اخبار [۱۷] برای تهیه منابع درسی، یا ارزیابی منابع پیوسته (Embrey, ۲۰۰۲).

«بلیک کارور» نیز وبلاگ‌های کتابداری را دو دسته میداند: وبلاگ‌های شخصی [۱۸] و وبلاگ‌های اطلاعاتی [۱۹]. وی جنبه‌های مختلف وبلاگ‌های اطلاعاتی را این‌گونه برمی‌شمرد: این وبلاگ‌ها چیزی بیش‌تر از یک سایت خبری صرف هستند، مطالب مناسب به خوانندگان ارائه می‌کنند و به آنان اجازه مشارکت در بحث‌ها را میدهند، و در نهایت آنها را یک رسانه جایگزین میداند. وی معتقد است افزودن وبلاگ به وبسایت کتابخانه میتواند شهرت کتابخانه را افزایش دهد، موجب تشویق کاربران شود و در بهترین حالت، میتواند وبسایت کتابخانه را در جامعه‌ای دینامیک که در آن هر کس در حال به اشتراک گذاشتن دانش است، قرار دهد. (Carver, ۲۰۰۳).

۶. وبلاگ‌های فعال در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی

متأسفانه یافتن اطلاعات درباره وبلاگ‌ها و تعداد آنها بسیار مشکل است. هیچ منبع چاپی یا اینترنتی درباره وبلاگ‌ها وجود ندارد. ابزارهایی در این زمینه وجود دارند، اما پوشش بهترین آنها هم چندان جامع نیست. موتورهای جستجوی عمومی مثل «گوگل»، «تنوما» و «آل دِ وب» در نتایج جستجوهای خود صفحاتی از وبلاگ‌ها را هم بازایی میکنند. در کنار این‌ها، برخی موتورهای جستجوی تخصصی وبلاگ‌ها هم وجود دارند مانند: "Technorati" و "Daypop"؛ ولی این موتورهای جستجو اغلب، مطالب وبلاگ‌ها را بازایی میکنند و در جستجوی وبلاگ‌ها از نظر موضوعی ناکام

ماندهاند.

اما راهنماهای اینترنتی در این مورد موفق‌تر عمل کرده‌اند. اکثر راهنماهای اینترنتی وبلاگها را هم معرفی میکنند. علاوه بر این، برخی راهنماهای جدید به وجود آمده‌اند که به طور تخصصی فقط وبلاگها را معرفی میکنند.

متأسفانه هنوز هیچ راهنما یا منبع مستندی برای معرفی وبلاگ‌های کتابداری وجود ندارد و بنابراین نمی‌توان تعداد وبلاگ‌های کتابداری را مشخص کرد. «پیتر اسکات» در وبلاگ "Library weblogs" که با هدف معرفی وبلاگ‌های کتابداری و کتابخانه‌ها تهیه کرده است در زمان تهیه این مقاله، زیر نام ۲۲ کشور، ۲۵۵ وبلاگ را معرفی کرده است. همچنین راهنمای معتبر اینترنتی "DMOZ" [۲۰] در زیر فهرست راهنمای وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۴۶ وبلاگ را معرفی کرده. از دیگر راهنماهای غیررسمی می‌توان از وبلاگ "Blogwithoutlibrary.net" نام برد که در مجموع از کتابخانه‌های متفاوت، ۴۰۲ وبلاگ کتابخانه‌ای را معرفی کرده است. بی‌شک تعداد وبلاگ‌های کتابخانه‌ها و کتابداران ممکن است بسیار بیش‌تر از این تعداد باشد، ولی با توجه به اینکه این منابع در این زمینه به عنوان منابع معتبر شناخته شده‌اند، بدیهی است که دارای محدودیت‌هایی، خصوصاً در معرفی وبلاگ‌های غیرانگلیسی‌زبان هستند.

اما بد نیست به تجربه‌ای عملی در ایجاد وبلاگ برای کتابخانه و نتایج حاصل از آن اشاره‌ای داشته باشیم. «داک گوانز» و «تری وگل» در يك کار مشترک اقدام به تهیه يك وبلاگ سازمانی برای کتابخانه «پالین» [۲۱] در دانشگاه ایالتی جرجیا کردند. دانشجویان و اعضای این کتابخانه تقریباً همگی متکی به دسترسی از راه دور به اطلاعات و منابع کتابخانه هستند. «گوانز» از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۲ اقدام به قرارداد برخی از منابع کتابخانه مانند مجلات الکترونیکی، لیست پایگاه‌های اطلاعاتی، و راهنمای کارمندان کتابخانه، در پایگاه وب و صفحه‌خانگی کتابخانه می‌کند. پس از موفقیت در این برنامه تصمیم می‌گیرد که دیگر اخبار کتابخانه را هم در صفحه‌خانگی قرار دهد. در اواخر سال ۲۰۰۲ وی و «تری وگل» تصمیم می‌گیرند برای نیل به این هدف، يك وبلاگ تهیه کنند. آنها به عنوان اولین قدم شروع به تماشا و جستجوی دیگر وبلاگ‌ها خصوصاً وبلاگ‌های کتابخانه‌ها کردند. آنها می‌خواستند بدانند که:

۱. کتابخانه‌ها و کتابداران چگونه از وبلاگ‌ها استفاده میکنند، و

۲. چه مشخصاتی را میتوان در وبلاگ کتابخانه قرار داد.

هدف از تهیه وبلاگ در این پروژه، ایجاد جایی برای اشاعه اخبار و اطلاعات کتابخانه بود. آنها همچنین می‌خواستند نوع مطالب و ارسال‌کنندگان آنها مشخص باشند و کاربران بتوانند به جستجوی کلیدواژه‌ای یا توریق موضوعی یا زمانی در میان مطالب قدیم‌تر بپردازند. نهایتاً دو وبلاگ برای این کتابخانه تهیه شد: یکی برای اخبار عمومی و دیگری برای اخبار علمی کتابخانه. این دو محقق در ادامه به بررسی امکان قرارداد امکانات جدید پرداختند؛ مانند: امکان ایجاد وبلاگ‌های جدید توسط کتابخانه‌های دانشکده‌ها و پیوند دادن آنها به وبلاگ اصلی؛ امکان ایجاد خدمات اشاعه اطلاعات وبلاگ از طریق پست الکترونیکی برای کلیه افرادی که به عضویت وبلاگ درآیند؛ بازاریابی خدمات از طریق قرارداد پیوند وبلاگ در صفحات وب و پست‌های الکترونیکی؛ توسعه وبلاگ از نظر استانداردهای مربوط به لوگو [۲۲]، بنر [۲۳]، رنگ، فونت و...؛ امکان آمارگیری از تعداد بازدیدکنندگان؛ امکان نظردهی خوانندگان در وبلاگ کتابخانه. اهداف مورد نظر در این طرح عبارت بودند از:

۱. افزایش تعداد وبلاگ‌نویسان در کتابخانه؛

۲. تأثیر وبلاگ بر انتشار اخبار و وقایع کتابخانه؛

۳. ایجاد و راه‌اندازی وبلاگ‌های کوچک‌تر در زمینه اخبار علمی و فناوری در کتابخانه‌های اقماری؛

۴. افزایش تمایل تعداد بیش‌تری از کتابداران به وبلاگ‌نویسی.

«گوآنز» و «وگل» در ادامه کار قبلی خود که در سال ۲۰۰۳ انجام شده بود، پس از تهیه وبلاگ برای کتابخانه دانشگاه ایالتی جرجیا به بررسی نتایج حاصل از کار خود و برخی مزایای تهیه این وبلاگ پرداخته‌اند. آن‌ها در این پروژه با تذکر این نکته که این وبلاگ را برای اشاعه اخبار و اطلاعات مربوط به خدمات کتابخانه برای اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه ایالتی جرجیا تهیه کرده‌اند، خاطر نشان می‌کنند که با وجود افزایش شهرت وبلاگ‌ها، تعداد کمی از کتابداران از مزیت‌های آن آگاه‌اند. تجربه این وبلاگ که با نام "Science News" کار خود را آغاز کرد به عنوان مدلی برای ایجاد وبلاگ‌هایی با موضوعات خاص (که برای ارائه اطلاعات به گروه‌های خاص کاربران تهیه می‌شوند) مورد استفاده قرار گرفته است. آن‌ها بر این عقیده‌اند که مطلع نگه‌داشتن اعضای کتابخانه از خدمات و منابع، کاهش نیافتن و در حقیقت با وجود انفجار محتوای پیوسته و مشکل‌تر شدن آگاهی از منابع جدید اینترنتی و تغییر پایگاهها [۲۴] و مجلات الکترونیکی برای کاربران، انجام این کار ضروری‌تر به نظر می‌رسد. کاربرد وبلاگ «ساینس نیوز» به جای یک خبرنامه، جایگزین تمرکز بر طرحی وقت‌گیر و تهیه اخبار به منظور اشاعه سریع و مناسب اخبار و اطلاعات با کیفیت گردیده است.

۷. نتیجه‌گیری

کتابداران باید دانش خود را همگام با پیشرفت فناوری و علوم مختلف، به روز نگه دارند. بنابراین با ظهور پدیده‌های نو و جدید، کتابداران به سرعت جذب این پدیده‌ها می‌شوند. وبلاگ به عنوان ارمغان تازه فناوری نشر الکترونیکی، بزودی در خدمت کتابداران و کتابخانه‌ها درآمد؛ اما متأسفانه هنوز تعداد کمی از کتابداران و کتابخانه‌ها از این پدیده استقبال کرده‌اند با این حال، وبلاگ‌های مختلفی به وجود آمده‌اند. کتابداران با مطالعه یا مشارکت در تهیه وبلاگ می‌توانند سطح آگاهی‌های علمی و تخصصی خود را افزایش دهند و دانش خود را در اختیار دیگر همکاران خود نیز قرار دهند. کتابخانه‌ها، انجمن‌های ملی و بین‌المللی کتابداری و سازمان‌های وابسته می‌توانند برای اطلاع‌رسانی سریع‌تر، از این امکان استفاده کنند. وبلاگ برای کتابخانه‌های کوچک‌تر مانند کتابخانه‌های عمومی کوچک، آموزشگاهی، دانشکده‌ای و تخصصی، اهمیت بیش‌تری دارد- خصوصاً در مواقعی که سازمان مادر قادر به تهیه وبسایت یا اختصاص محیطی در شبکه برای این کار نباشد. وبلاگ برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه مفید است. بی‌نیازی از فضای اختصاصی در شبکه، رایگان بودن خدمات اکثر خدمت‌دهنده‌های وبلاگ‌نویسی، سرعت و سهولت انتشار، امکان تعامل با خوانندگان و دریافت نظرات آن‌ها، سادگی و بی‌نیازی از مهارت‌های برنامه‌نویسی از مواردی هستند که به ترویج وبلاگ‌نویسی در میان کتابداران کتابخانه‌ها کمک می‌کنند.

مدیران کتابخانه‌ها با کم‌ترین هزینه و نیروی متخصص می‌توانند از وبلاگ برای اشاعه اخبار و اطلاع‌رسانی در باب خدمات و بازاریابی برای ارائه خدمات خود استفاده کنند. با استفاده از امکانات تعامل دو جانبه در وبلاگ، کاربران می‌توانند در هر زمان با کتابداران کتابخانه در ارتباط باشند و پیشنهادها و نظرات خود را منعکس کنند؛ کتابداران هم به این وسیله می‌توانند پاسخگوی سؤالات کاربرانی باشند که توانایی مراجعه حضوری به کتابخانه را ندارند یا به علت دوری راه، از این کار امتناع می‌کنند. کتابخانه‌ها می‌توانند اخبار جالب و روزآمد را به وبسایت کتابخانه اضافه کنند. این

نوع وبلاگ‌ها نیازی به گستردگی زیاد ندارند و هرکتابخانه‌ای می‌تواند با توجه به خطمشی‌ها و اهداف خود، بخشی از فعالیت‌ها و خدمات خود را از طریق این پدیده جدید به اشتراک بگذارد.

در پایان باید به این نکته اشاره کرد که وبلاگ‌ها دارای پتانسیل مفید بسیار بالایی برای کتابخانه‌ها هستند. بدیهی است که با انجام پژوهش‌های جدید نتایج جدیدتری هم درباره این پتانسیل‌ها حاصل خواهند شد.

منبع : نما مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

<http://vista.ir/?view=article&id=234329>

ورم‌های مفید انقلاب دنیای امنیت؟

ویروس‌ها و ورم‌های اینترنتی از بزرگترین مشکلات دنیای وب هستند. اما

آیا می‌توانیم از این خطرها استفاده ببریم؟

محققان مایکروسافت اخیرا ابزار امیدواری کرده‌اند که بتوان از ورم‌ها، استفاده‌های مفید کرد. میلان وینویچ و همکارانش در بخش تحقیقات مایکروسافت معتقدند که در آینده می‌توان قطعات سودمند اطلاعات از جمله به روزرسانی‌های نرم‌افزاری را وادار به انجام رفتارهایی مشابه رفتار ورم‌های اینترنتی کرد و این اطلاعات و به روزرسانی‌ها را به جای دانلود از یک سرور، از این طریق در بین کامپیوترها گسترش داد.

حتی امید این می‌رود که بتوان از این راه با ورم‌های خطرناک به مقابله

برخاست. وی و همکارانش تا به حال نمونه‌های آزمایشی از این ورم‌ها طراحی کرده‌اند. ورم‌های نرم‌افزاری از طریق تکثیر خود گسترش پیدا می‌کنند.

یعنی وقتی یک ورم، کامپیوتری را آلوده می‌کند، شروع به یافتن میزبان‌های جدید می‌گردد تا از طریق تکثیر خود و منتقل شدن به سیستم‌های

دیگر، هم خود را گسترش دهد و هم از نظر تعداد افزایش پیدا کند. اما وینویچ معتقد است که این سیستم به اندازه کافی کارآمد نیست. چرا که جستجوی خود برای میزبان های جدید را به طور تصادفی انجام می دهد و از این رو ممکن است که تعدادی از هدف های یافته شده، پیش از این خود آلوده به همان ورم باشند؛ در حالی که به عقیده وینویچ و همکارانش می توان جلوی اتلاف زمان و انرژی این روش را گرفت. بهترین حالت برای ورم های مفید، این است که با شناخت قبلی و اولیه، به دنبال مسیرهای خاصی باشند و از طریق این مسیرها بتوانند به سیستم هایی دسترسی پیدا کنند که تا به حال به آن ها راه نیافته اند.

از این طریق می توان با کمترین میزان جستجو، بیشترین نتایج را داشت. اما مشکل این جا است که شناخت اولیه برای ورم ها همیشه ممکن نخواهد بود. بنابراین راه دیگر، ایجاد ورم هایی است که بتوانند از طریق تجربه، بهینه ترین راه های برای گسترش خود را فرا بگیرند. برای این کار، یک ورم باید با ورود تصادفی به میزبان های مختلف کار خود را آغاز کند. پس از گسترش در کامپیوترهای متصل به کامپیوتر میزبان، ورم باید متوجه شود که چه میزان از این سیستم ها پیش از این با این ورم رو به رو شده اند و در صورت کم بودن این میزان به گسترش خود در این کامپیوترها ادامه دهد و در غیر این صورت، فعالیت خود را متوقف کند و به طور تصادفی به یافتن میزبان های جدید ادامه دهد. در واقع میزان کارایی این روش کمتر از روش "شناخت اولیه" نیست.

حسن استفاده از ورم ها برای پراکندن بسته های نرم افزاری، این است که در این روش ورم به طور خودکار گسترش پیدا می کند و نیازی به سرور مرکزی و دانلود کردن بسته ها از آن سرور نیست و این امر می تواند باعث برداشته شدن فشار قابل توجهی از روی سرور شود. همچنین روند منتشر کردن بسته های نرم افزاری از این طریق، بسیار سریعتر و آسان تر از قرار دادن آن ها روی سرور برای دانلود توسط خود کاربر است.

وینویچ معتقد است که این روش می تواند تا حدود زیادی از ترافیک در وب بکاهد. وی همچنین معتقد است که محققان امنیت می توانند از طریق این روش، اطلاعات بیشتری در مورد راه های جدید گسترده شدن ورم های خطرناک کسب کنند و از این طریق به دنبال راه های جدید برای مقابله با این تهدیدها باشند.

"چوآ نی جی"، محقق دانشگاه جورجیا نیز روی ورم های مفید کار می کند.

وی معتقد است که این ورم ها علاوه بر یافتن ضعف های امنیتی موجود در شبکه، می توانند به گسترش بسته ها و به روز رسانی های نرم افزاری کمک کنند و از آن جا که بر خلاف ورم های خطرناک، مانعی بر سر راه ورود آن ها به کامپیوترها وجود ندارد، می توانند با سرعت و سهولت بسیار بیشتری در بین کامپیوترها گسترش پیدا کنند.

جی اقدام به ثبت فعالیت حمله های ورم های خطرناک در سال های اخیر کرده است. یافته های وی نشان می دهند که بسیاری از ورم هایی که سرعت گسترش بالایی داشته اند، از روشی مشابه روش ورم های تولید شده توسط تیم مایکروسافت استفاده کرده اند.

برای نمونه ورم مشهور Blaster نیز مانند ورم های وینویچ و همکارانش، گسترش از طریق کامپیوترهای فعال در شبکه های محلی را در الویت تاکتیک های خود قرار داده بود. از همین رو جی معتقد است که سرمایه گذاری روی سیستم ها امری لازم است؛ چرا که این روش ها می توانند انقلابی در زمینه امنیت و از آن مهم تر در زمینه نرم افزار به پا کنند.

سوالات و ابهاماتی در مورد این مفهوم کاملاً جدید وجود دارد. برای مثال، در صورت رواج یافتن استفاده از ورم‌های مفید، به احتمال بسیار زیاد ورم‌های خطرناک تلاش می‌کنند تا خود را یک ورم مفید جلوه دهند و از این طریق از سد فایروال‌ها و نرم‌افزارهای امنیتی بگذرند. همچنین موضوع مورد ابهام دیگر، درصد موفقیت این روش است.

آیا از این طریق، درصد بیشتری از کامپیوترها از بسته‌های نرم‌افزاری بهره‌مند می‌شوند و اگر یک کامپیوتر به هر دلیل نتواند مورد توجه روم‌های مفید قرار نگیرد، آیا روش‌های جایگزین مانند امکان دانلود برای کاربر آن سیستم همچنان وجود خواهد داشت یا خیر؟ این سوال‌ها تنها زمانی جدی می‌شوند که بحث استفاده از ورم‌های مفید جدی‌تر شود.

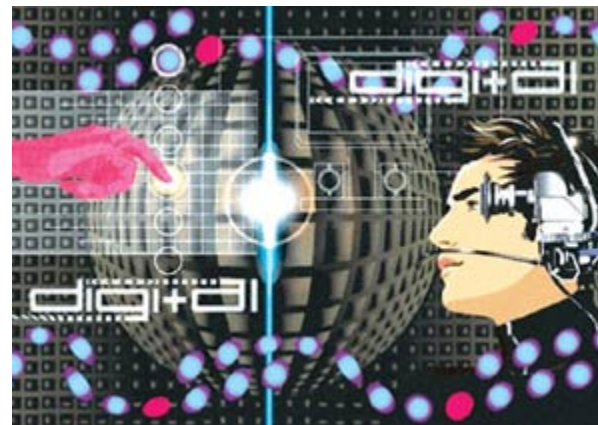
منبع: روزنامه ابتکار

<http://vista.ir/?view=article&id=299592>

وزن اینترنت چقدر است

پرسشی که کسی تاکنون به آن فکر نکرده است اطلاعات چقدر وزن دارد؟ بیشتر افراد می‌دانند که کامپیوتر دربردارنده تمام انواع اطلاعات است؛ از ای‌میل و اسناد گرفته تا ویدئوکلپ، صفحات وب و هر چیز دیگر. همه این اطلاعات به صورت رشته‌ی بی‌ارقام باینری (صفر و یک) نشان داده می‌شود. این ارقام نه تنها ماهیت ریاضی دارند، بلکه چیزهای ملموسی نیز هستند. آنها به صورت ولتاژ در مدارهای الکترونیکی قرار دارند. بنابراین هر جزء (bit) اطلاعات باید وزنی (هرچند بسیار ناچیز) داشته باشد. اکنون می‌خواهیم این پرسش را مطرح کنیم؛ وزن اطلاعاتی که در یک روز معمولی از طریق اینترنت ارسال می‌شود، چقدر است؟

در پاسخ به این سوال، پایگاه‌های اطلاعاتی فنی را جست‌وجو کردیم، کتاب‌های مرجع را ورق زدیم، به سایت گوگل سرزدیم و با کارشناسان

صحبت کردیم. معلوم شد که اگر جواب مشخصی بخواهیم، باید خودمان آن را محاسبه کنیم، زیرا به نظر می رسد که هیچ کس دیگری قبلاً این پرسش را مطرح نکرده است.

کلید حل معمای وزن اینترنت در فهم آن فرآیند اساسی بی قرار دارد که تمام این اطلاعات از مجرای آن عبور می کند، خواه درباره ای میلی که از آن طرف خیابان فرستاده شده است بحث کنیم یا از تصویری که از یک وب کم از آن سوی دنیا ارسال شده است. برای آنکه سفر در اینترنت به آسانی انجام شود، اطلاعات به بسته های کوچکی به نام Packet تقسیم می شود. این بسته ها شامل اجزای کوچکی از اطلاعات است که از چند ده تا یک هزار بایت حجم دارد. علاوه بر اطلاعاتی که باید ارسال شود، هر بسته دارای جزئیات آدرس دهی به مسیرهای لازم نیز هست. بدون در نظر گرفتن اینکه بسته به کجا فرستاده می شود یا نوع تجهیزاتی که بسته از آن عبور می کند، چیست، یک چرخه اساسی بارها تکرار می شود تا بسته به مقصد برسد. پیام در حافظه یک رایانه ذخیره می شود، سپس تجزیه و تحلیل می شود تا مشخص شود که به کجا باید ارسال شود، به نحوی برای ارسال شدن کدگذاری می شود (یا به صورت الکترون هایی در یک کابل اترنت یا به شکل فوتون هایی که از یک کارت Wi-Fi تشعشع می شود) آنگاه به رایانه بعدی موجود در زنجیره فرستاده، کدگذاری و در حافظه همان رایانه ذخیره می شود. چرخه مذکور تا هر اندازه که لازم باشد تکرار می شود. چیزی که در اینجا اهمیت دارد، خود الکترون ها یا امواج رادیویی که از رایانه شما فرستاده می شود نیست، بلکه الگوی بیت هایی است که این امواج آن را شرح می دهد.

الکترون ها یا امواجی که مستقیماً از رایانه شما ارسال می شود معمولاً زیاد دور نمی روند (حداکثر چند صد فوت) تا به رایانه دیگری برسند. حتی هنگامی که شما بسته هایی را به صورت پالس های نور و از راه کابل های فیبرنوری به هزاران مایل دورتر می فرستید، دستگاه های تکرارکننده (repeater) که در فاصله هر ۲۰ مایل و در سطح دریا قرار داده شده است، فوتون های دریافتی را جذب کرده و فوتون های جدیدی را به تکرارکننده بعدی ارسال می کنند.

به عبارت دیگر، اجزای فیزیکی که در اینترنت حرکت می کنند، هرگز به جای دوری نمی روند. آنچه که واقعاً به دورست می رود (چیزی که حامل وزن است) الگوی بیت نشان دهنده هر بسته است که دائماً در حافظه الکترونیکی هر سیستم در هنگام عبور اطلاعات از شبکه بازسازی می شود. یک راه درک این موضوع آن است که تصور کنید من خودرویی دارم که شما مایل به داشتن آن هستید. یک فرض عجیب دیگر آنکه شما در جزیره بی زندگی می کنید که از طریق هوایی یا دریایی کاملاً غیرقابل دسترس است. بنابراین من نمی توانم خودروی خودم را مستقیماً برای شما بفرستم. خوشبختانه در جزیره محل سکونت شما یک کارگاه مدرن و مجهز و انبار بزرگی از قطعات خودرو وجود دارد، بنابراین برای آنکه من ماشین خود را برای شما ارسال کنم، آن را به تفصیل بررسی کرده و نقشه کامل آن را ترسیم و برای شما فکس می کنم. آنگاه شما می توانید خودروی مرا از روی نقشه های تفصیلی آن مونتاژ کنید. اکنون شما خودروی جدیدی دارید که می توانید سوار آن شده و در جزیره خود رانندگی کنید، خودرویی که کاملاً حقیقی است و وزن دارد.

اگر شما بتوانید وزن بیت های مربوط به یک قطعه اطلاعاتی را هنگامی که روی حافظه یک رایانه قرار می گیرد، اندازه گیری کنید، آنگاه نصف راه محاسبه وزن اینترنت را طی کرده اید.

نکته؛ هنگامی که این مقاله منتشر شد، آقای «راسل سایتز» نیز مقاله بی نوشت که در آن وزن اینترنت تخمین زده شده بود. خواندن این مطلب

و مقایسه آن با مقاله من ممکن است برای شما جالب باشد.

ما دریافتیم که برای تخمین وزن اینترنت به یک پیش زمینه فنی احتیاج است. درون حافظه یک رایانه معمولی، خازنی است که به یاد می آورد یک بیت مفروض باید صفر باشد یا یک. این خازن یک قطعه موجود روی تراشه است و می تواند مقدار کمی بار الکتریکی را در خود نگه دارد. اگر خازن یک سلول را شارژ کنید، بیانگر یک (۱) منطقی است. خازن شارژ نشده نشان دهنده ۰ (صفر) منطقی است. خازن های حافظه به قدری کوچک هستند که برای شارژ شدن هر یک از آنها فقط به ۴۰ هزار الکترون نیاز است که واقعاً مقدار بسیار کوچکی است. در مقام مقایسه به یادآورید که از یک حباب لامپ صد واتی در هر ثانیه حدود $10^{18} + 7/5$ الکترون عبور می کند،

اکنون بیایید نگاهی به یک ای میل معمولی داشته باشیم، مثل یک متن ساده و ضمیمه واژه پرداز Microsoft Word (مثل زمانی که پیش نویس این مقاله را برای افراد می فرستیم تا درباره حل این مساله فکر کنند). چنین ای میلی تقریباً ۵۰ کیلو بایت محتوا دارد. از آنجا که در هر بایت ۸ بیت وجود دارد و هر کیلوبایت از ۱۰۲۴ بایت تشکیل می شود، لذا این ای میل شامل تقریباً ۴۱۰ هزار بیت است. البته همه این بیت ها یک نیستند، چون در آن صورت ای میل خسته کننده یی خواهد شد، به طور میانگین حدود نیمی از این بیت ها یک و نیمی دیگر صفر است. بنابراین تقریباً ۲۰۵ هزار یک باید در حافظه رایانه ذخیره شود که مستلزم وجود حدوداً ۸ میلیارد الکترون است. وزن هر الکترون $30-10^{-31}$ پوند است، بنابراین یک ای میل با حجم ۵۰ کیلو بایت تقریباً یک پنج هزارم کاترلیون

($10^{-19} + 2$) اونس وزن دارد که به اندازه وزن ۲۱ هزار اتم سرب است.

این عدد ممکن است خیلی بزرگ به نظر برسد، ولی در حقیقت مقدار بسیار کوچکی است. هر اونس سرب دربردارنده حدود ۸۲ میلیون کاترلیون ($10^{22} + 2/8$) اتم است،

آنچه که ذکر شد فقط یک ای میل بود. در کل چقدر اطلاعات (تمام صفحات وب، پیام های فوری، جریان های تصویری و هر چیز دیگری که بتوان تصور کرد) در اینترنت جریان دارد؟ قطعاً یافتن مقدار دقیق آن کار دشواری است، ولی نهایتاً ما پاسخ خود را از مقاله دکتر «کلیفورد هالیدی» (که با عنوان «رشد اینترنت در سال ۲۰۰۶» و به وسیله شرکت مشاوره یی در امر ارتباطات به نام Information Gatekeepers منتشر شد) به دست آوردیم. او چنین برآورد کرد که مقدار کل ترافیک اینترنت با نگاهی به فعالیت اتصال کاربران نهایی (از قبیل خطوط مودم dial up، اتصال به وسیله فیبر نوری و DSL) قابل محاسبه است. اتصال باند پهن به منازل و بنگاه های تجاری، مانند ADSL و مودم های کابلی، بیشتر بار اینترنت را تولید می کند. آقای «هالیدی» همچنین کشف کرد که ۷۵ درصد کل ترافیک اینترنت به دلیل به اشتراک گذاشتن فایل بین کاربران است، ضمن آنکه ۵۹ درصد اشتراک فایل ها مربوط به افرادی است که فایل های ویدئویی خود را با هم مبادله می کنند. اشتراک فایل های موسیقی نیز حدود ۳۳ درصد ترافیک را تشکیل می دهد. طبق تخمین آقای «هالیدی» فقط ۹ درصد از کل ترافیک مربوط به ای میل است. این رقم کل حدود ۴۰ پتابایت (یا 4×10^{16} بایت) است. با در نظر گرفتن این عدد و قرار دادن آن در همان فرمولی که ما برای ای میل ۵۰ کیلوبایتی به دست آوردیم، مقدار کل 3×10^{-8} پوند (حدود $10^{-9} + 9/5$ کیلوگرم) حاصل می شود. سرانجام پس از مقدار زیادی محاسبه توانستیم پاسخ را پیدا کنیم؛ وزن محتوای اینترنت تقریباً $2/0$ میلیونیوم یک اونس (حدود $7/5$ میکروگرم) است.

نامه های دوستانه، قراردادهای تجاری، اسپم (پیام های ناخواسته)، دادخواست ها، خبرنامه های فوری، نمایش های تلویزیونی، مقالات خبری،

برنامه های تعطیلات، فیلم های خانگی، صفحات معروف وب، راز و رمز فرمان های نظام های موسیقی، پیام های تبریک و تسلیت و هر چیز دیگری که در زندگی انسان وجود دارد به صورت صفر و یک در فضای اینترنت کدگذاری می شود. اگر همه آنها را با هم جمع کنیم، وزن کل آنها تقریباً به اندازه کوچک ترین دانه شن روی زمین است، دانه یی که قطر آن تنها به اندازه دو هزارم اینچ (تقریباً ۰/۵ میلی متر) باشد،

منبع : روزنامه اعتماد

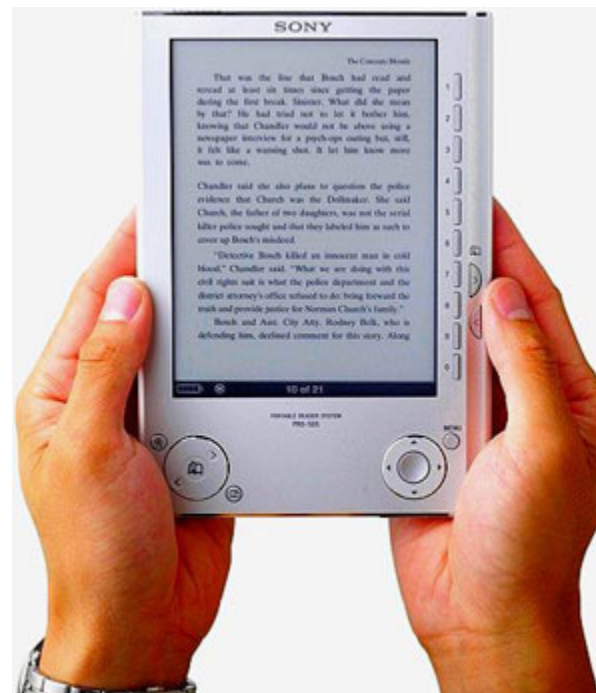
<http://vista.ir/?view=article&id=273169>

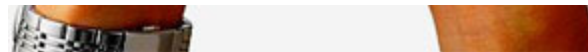
وقتی کلمه‌ها، صفر و یک می‌شوند

وقتی روی نرمی مبل فرو می‌روی، نوشیدنی گرمی کنار دستت باشد و شب آرامی داشته باشی، لذت ورق زدن کتاب چند برابر می‌شود. نمی‌توان لذت لمس برگه‌های کاغذی، دست گرفتن کتاب و همراه داشتن آن برای تمام کردنش در اتوبوس و مترو یا نشستن در گوشه دنجی، کافه‌ای... را انکار کرد. اما فناوری‌های نوین نه تنها نوع زندگی بشر قرن بیست و یکم را متحول کرده بلکه لذت‌ها و علایق را نیز تحت تاثیر قرار داده است. "کتاب الکترونیکی" نیز زاینده این تغییر و تحولات است.

آنچه باعث افزایش محبوبیت کتاب‌های الکترونیکی در مقابل کتاب‌های کاغذی شده، دسترسی راحت، حمل آسان و هزینه کمتری است که برای دریافت هر کتاب باید پرداخت. افزایش تعداد کاربران و وبلاگ‌نویسان نیز به بیشتر شدن محبوبیت کتاب‌های الکترونیکی کمک فراوانی کرده است. کارشناسان معتقدند از آنجا که کتاب‌های الکترونیکی را می‌توان روی محل‌های دیجیتالی مانند «دیسک فشرده»، «دیسک فشرده دیجیتالی»،

شبکه جهانی وب، و امثال آن منتشر کرد، علاوه بر بزرگ‌تر شدن وسعت
دربرگیری کتاب‌ها، می‌توان انتظار داشت آمار مطالعه نیز افزایش یابد.

• انواع کتاب‌های الکترونیکی

کتاب‌های الکترونیکی، با توجه به ویژگی‌ها، امکانات و کاربردهایشان به چند گروه تقسیم می‌شوند:

(۱) کتاب‌های الکترونیکی فقط متن: در این دسته، کتاب‌های الکترونیکی فقط شامل اطلاعات متنی هستند و هیچ‌گونه تصویر، نمودار و جز آن را شامل نمی‌شوند.

(۲) کتاب‌های الکترونیکی دارای تصاویر اسکن شده: در کنار اطلاعات متنی، تعدادی تصویر اسکن شده نیز وجود دارد.

(۳) کتاب‌های الکترونیکی با تصاویر متحرک: در کنار اطلاعات متنی، تعدادی تصویر انیمیشن یا قطعاتی از فیلم نیز وجود دارد.

(۴) کتاب‌های الکترونیکی سخنگو: این دسته کتاب‌های الکترونیکی با استفاده از امکانات صوتی و الکترونیکی تا حدی با کاربر رابطه برقرار می‌کنند.

(۵) کتاب‌های الکترونیکی چندرسانه‌ای: در این دسته از کتاب‌های الکترونیکی یک رابطه چند رسانه‌ای و دو سویه میان کتاب و خواننده برقرار می‌شود. این دسته با کتاب‌های سنتی و چاپی متفاوت‌اند و امکانات کمکی برای جست‌وجو و تحقیق در آن‌ها در نظر گرفته شده است.

• مزیت‌های کتاب الکترونیکی

▪ دسترسی

دسترسی آسان و هزینه کم اولین و پررنگ‌ترین مزیت استفاده از کتاب‌های الکترونیکی است. کاربران ایرانی به سادگی با جست‌وجو در موتورهای جست‌وجو مانند گوگل می‌توانند در کمتر از دوازده صدم ثانیه به حدود ۴ میلیون رکورد اطلاعات درباره کتاب‌های الکترونیکی دست یابند. این اطلاعات شامل سایتهایی می‌شود که این کتاب‌ها را ارائه می‌دهند. افرادی نیز که به اینترنت دسترسی یا آشنایی کافی برای پیدا کردن اطلاعات مورد نیازشان ندارند با پرداخت هزینه کمی می‌توانند از سی‌دی کتب مورد نظر استفاده کنند.

از سوی دیگر با توجه به بالا رفتن امکانات تلفن‌های همراه، کتاب‌های دیجیتال روی موبایل‌ها نیز قابل استفاده هستند. علاوه بر این شرکت‌هایی مانند سونی، دستگاه‌های کوچکی به نام

E-book یا E-book Reader تولید کرده‌اند که با توجه به میزان حافظه می‌تواند چندین کتاب را یکجا در خود جای دهد و به سادگی مورد استفاده کاربران قرار گیرد. بنابراین می‌بینید که دسترسی به کتاب با استفاده از فناوری‌های روز چقدر ساده و آسان است.

▪ هزینه چاپ

یکی دیگر از مزیت‌های نشر و استفاده از کتب الکترونیکی کاهش هزینه چاپ از سوی ناشران است. در دنیای کتاب‌های کاغذی، برای هر خواننده باید یک نسخه از کتاب را چاپ کرد. به این ترتیب می‌بینیم که از هر کتابی حداقل هزار نسخه چاپ می‌شود و در برخی از کتاب‌ها این تعداد به پنج هزار نسخه در چند نوبت چاپ خواهد رسید. در این میان تعیین این شمارگان برای ناشران از اهمیت بالایی به همراه ریسک برخوردار است؛ آیا نسخه‌های چاپ شده به فروش می‌رسد؟ در صورتی که نسخه‌های منتشر شده به فروش نرسد نه تنها هزینه سنگینی به ناشران تحمیل می‌شود بلکه مقدار زیادی کاغذ و انرژی به هدر می‌رود.

این در حالی است که کتاب الکترونیکی یکبار منتشر می‌شود و می‌تواند بی‌نهایت مورد استفاده قرار گیرد؛ بدون اینکه هزینه و ریسکی به ناشران تحمیل کند.

• حفظ منابع طبیعی

کاغذ از منابع طبیعی به شمار می‌رود. ما کاغذ را از چوب درختان جنگل‌ها تهیه می‌کنیم که به انقراض گونه‌های بسیاری از درختان می‌انجامد. آمارها نشان می‌دهد برای تولید هر تن کاغذ در کشور ۱۵ اصله درخت تنومند قطع می‌شود. این در حالی است که به رغم روند رو به کاهش سطح جنگل‌های کشور همچنان مصرف کاغذ - به ویژه در تهران- رو به افزایش است. این کاغذها پس از هر بار مصرف بدون اینکه به چرخه تولید برگردند در زیر خاک می‌پوسند و به آلودگی هرچه بیشتر آب و خاک می‌افزایند. نزدیک به ۱۰ درصد (معادل ۷۵۰ تن) از زباله‌های تهران را در روز کاغذ تشکیل می‌دهد در حالی که کمتر از ۱۰۰ تن آن بازیافت می‌شود.

باید توجه داشت که مواد اولیه تهیه کاغذ از درختان کمیاب جنگل‌ها تامین می‌شود. اما تبدیل این مواد اولیه به کاغذ، مستلزم صرف هزاران کیلووات برق، هزاران لیتر آب و... در کنار هزینه‌های پرداخت دستمزد و خرید تجهیزات است.

تهیه کاغذ در کشور فقط با قطع درختان تنومند و از بین بردن جنگل‌ها حاصل نمی‌شود. بخشی از نیاز کشور به کاغذ از طریق واردات برطرف می‌شود. گزارش‌های منتشر شده نشان می‌دهند سالانه ۵۵۰ هزار تن کاغذ وارد کشور می‌شود. با توجه به نرخ کاغذ که در بازارهای جهانی دچار نوسان است، کشور سالانه بیش از یک میلیارد تومان برای واردات کاغذ هزینه می‌کند.

در کنار تمام این هزینه‌ها و هدر رفتن‌های انرژی، تصور کنید که میزان زیادی از کاغذهای تولیدی به زباله تبدیل می‌شود. در تهران روزانه حدود ۷۰۰ تن کاغذ باطله در مرکز دفن زباله کهریزک دفع می‌شود که این مقدار کاغذ معادل دفن ۹۰۰ اصله درخت سبز و تنومند است.

با دقت به این آمار و ارقام متوجه اهمیت کتاب‌های الکترونیکی می‌شوید. با رواج استفاده از کتب الکترونیکی، جنگل‌ها از خطر انقراض نجات پیدا می‌کنند و از هدر رفتن انرژی و هزینه جلوگیری می‌شود.

• تنوع

در حالی که کتاب‌های کاغذی فقط شامل متن می‌شوند و استفاده از تصویر در آنها رواج ندارد، در کتاب‌های الکترونیکی امکان استفاده از تصویر، صدا و رنگ نیز وجود دارد. کتاب‌های صوتی که به نوعی کتاب الکترونیکی محسوب می‌شوند نیز بتازگی مخاطبانی پیدا کرده است. این کتاب‌ها به دلیل سهولت استفاده می‌توانند نیاز افراد خاصی مانند نابینایان را برطرف کنند. همچنین می‌توانند مورد استفاده افرادی قرار گیرند که به لحاظ کمبود زمان ترجیح می‌دهند به جای خواندن از گوش کردن استفاده کنند. به این ترتیب کتاب‌های الکترونیکی که از صوت استفاده کرده‌اند می‌توانند در هر جایی استفاده شوند. حتی اگر جایی باشید که به کامپیوتر دسترسی ندارید، می‌توانید از پخش‌کننده‌های صوتی استفاده کنید.

• معایب

طبیعی است که در مقابل هر خوبی، بدی هم وجود دارد. اما معایب استفاده از کتاب‌های الکترونیکی بیشتر به ناشران و نویسندگان برمی‌گردد. از آنجا که انتشار محتوا در اینترنت - که شامل کتاب الکترونیکی نیز می‌شود - یا توزیع سی‌دی در کشور هنوز سامان نیافته، هر فردی به راحتی می‌تواند بدون کسب مجوز نشر یا اجازه از صاحب اثر یا ناشر، دست به انتشار کتب الکترونیکی بزند.

هرچند بتازگی وزارت ارشاد نظارت و کنترل را با به کارگیری شیوه‌هایی مانند استفاده از هولوگرام روی سی‌دی‌ها، نظارت بر مراکز توزیع و تکثیر سی‌دی و... سعی دارد مشکل صاحبان آثار را برطرف کند. در حال حاضر سایت‌های بسیاری کتاب‌های الکترونیکی را بدون دریافت مجوز نشر در اختیار کاربران قرار می‌دهند.

البته مدت‌هاست نهضت متن‌باز جریانی را به راه انداخته است که از ارایه کتاب‌های الکترونیکی رایگان بدون محدودیت‌های حقوقی حمایت می‌کند. این گروه معتقدند به کار گرفتن این شیوه به خصوص در زمینه کتب‌های درسی می‌تواند سبب افزایش علاقه‌مندی دانش‌آموزان و دانشجویان به جمع‌آوری اطلاعات و انتشار آنها شود. به این ترتیب ممکن است یک کتاب تخصصی با نظر چندین متخصص و اطلاعات گوناگونی در اختیار خوانندگان قرار گیرد.

• آینده کتاب‌ها

هر چند سرعت تحولات ناشی از ورود فناوری‌های نوین بالاست و تمام ابعاد زندگی انسان را دربرگرفته است اما با توجه به سابقه قدیمی کتاب‌های کاغذی، هنوز بسیاری بر این عقیده‌اند که کتب و نشریه‌های الکترونیکی نمی‌توانند تاثیر روانی کتاب‌های کاغذی را داشته باشند. با وجود این سلايق و علايق متغير است و به نظر نمی‌رسد بتوانند در مقابل پیشرفت تکنولوژی ایستادگی کنند.

خوشنویسی و دست‌نویسی، کاغذهای کاهی قدیمی، گنچینه‌های پربهای خطی، بوی کاغذ و جوهر و چاپ، صدای خش خش کاغذ، جلدهای گالینگور و قطع‌های جیبی... امروز رسیده به یک سی‌دی، یک صفحه وب.

شاید همان‌طور که امروز نسخه کتب خطی را در موزه‌ها به نمایش می‌گذارند روزی برسد که یک کتاب کاغذی نیز در موزه جای گیرد. شاید کتابخانه‌های دیواری و بزرگ به دست فراموشی سپرده شود زیرا هر حافظه فلشی می‌تواند یک کتابخانه بزرگ باشد.

منبع : هفته‌نامه بزرگراه فناوری

<http://vista.ir/?view=article&id=367928>

وی پی ان

همزمان با عمومیت یافتن اینترنت، اغلب سازمانها و موسسات ضرورت

توسعه شبکه اختصاصی خود را به درستی احساس کردند. در ابتدا شبکه های اینترنت مطرح گردیدند. این نوع شبکه بصورت کاملاً اختصاصی بوده و کارمندان یک سازمان با استفاده از رمز عبور تعریف شده، قادر به ورود به شبکه و استفاده از منابع موجود می باشند. ولی اخیراً، موسسات و سازمانها با توجه به مطرح شدن خواسته های جدید (کارمندان از راه دور، ادارات از راه دور) اقدام به ایجاد شبکه های اختصاصی مجازی Virtual Private Network نموده اند. یک VPN، شبکه ای اختصاصی بوده که از اینترنت برای ارتباط با سایت های از راه دور و ارتباط کاربران با یکدیگر استفاده می نماید. این نوع شبکه ها بجای استفاده از خطوط واقعی نظیر خطوط Leased، از یک ارتباط مجازی به کمک اینترنت برای ایجاد شبکه اختصاصی استفاده می کنند.

- دو نوع شبکه VPN وجود دارد:

(۱) دستیابی از راه دور (Remote-Access)

در شبکه های فوق از مدل ارتباطی User-to-LAN (ارتباط کاربر به یک شبکه محلی) استفاده می گردد. سازمانهایی که از مدل فوق استفاده می نمایند، بدنیا ایجاد تسهیلات لازم برای ارتباط پرسنل (عموماً کاربران از راه دور که در هر مکانی می توانند حضور داشته باشند) به شبکه سازمان می باشند.

(۲) سایت به سایت (Site-to-Site)

در مدل فوق یک سازمان با توجه به سیاست های موجود، قادر به اتصال چندین سایت ثابت از طریق اینترنت است. استفاده از VPN برای یک سازمان دارای مزایای متعددی نظیر: گسترش محدوده جغرافیائی ارتباطی، بهبود وضعیت امنیت، کاهش هزینه های عملیاتی در مقایسه با روش های سنتی WAN، کاهش زمان ارسال و حمل اطلاعات برای کاربران از راه دور و در نتیجه بهبود بهره وری می باشد.

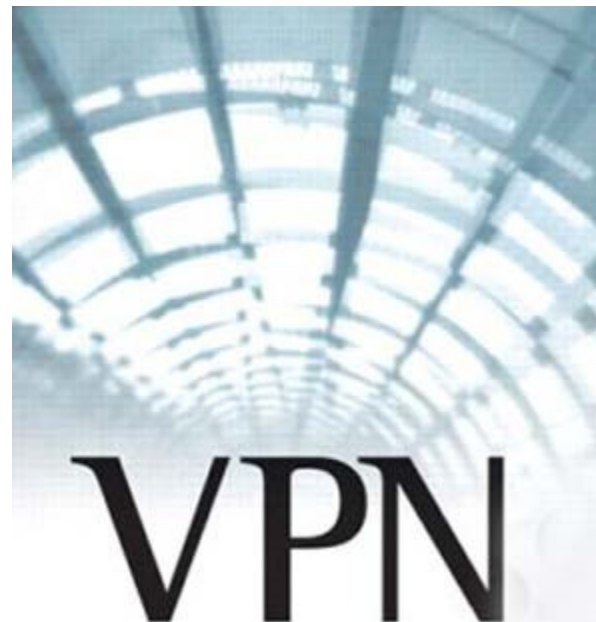
• امنیت VPN

شبکه های VPN بمنظور تامین امنیت داده ها و ارتباطات، از روش های متعددی استفاده می نمایند:

• فایروال

فایروال یک دیواره مجازی بین شبکه اختصاصی یک سازمان و اینترنت ایجاد می نماید. با استفاده از فایروال می توان عملیات متفاوتی را در جهت اعمال سیاست های امنیتی سازمان انجام داد. ایجاد محدودیت در تعداد پورت های فعال، ایجاد محدودیت در رابطه با پروتکل های خاص، ایجاد محدودیت در نوع بسته های اطلاعاتی و ... نمونه هایی از عملیاتی است که می توان با استفاده از یک فایروال انجام داد.

• رمزنگاری

فرآیندی است که با استفاده از آن، کامپیوتر مبدأ اطلاعات را رمز شده برای کامپیوتر دیگر ارسال می نماید. سایر کامپیوترهای مجاز، قادر به رمزگشایی اطلاعات ارسالی خواهند بود. بدین ترتیب پس از ارسال اطلاعات توسط فرستنده، دریافت کنندگان قبل از استفاده از اطلاعات می بایست اقدام به رمزگشایی اطلاعات ارسال شده نمایند.

▪ IPSec

پروتکل Internet Protocol Security یکی از امکانات موجود برای ایجاد امنیت در ارسال و دریافت اطلاعات می باشد. قابلیت روش فوق در مقایسه با الگوریتم های رمزنگاری به مراتب بیشتر است.

▪ سرویس دهنده AAA

سرویس دهندگان (Authentication, Authorization, Accounting) بمنظور ایجاد امنیت بالا در محیط های VPN از نوع "دستیابی از راه دور" استفاده می گردند. زمانیکه کاربران با استفاده از خط تلفن به سیستم متصل می گردند، سرویس دهنده AAA درخواست آنها را اخذ و عملیات زیر را انجام خواهد داد:

- شما چه کسی هستید؟ (تایید ، Authentication)

- شما مجاز به انجام چه کاری هستید؟ (مجوز ، Authorization)

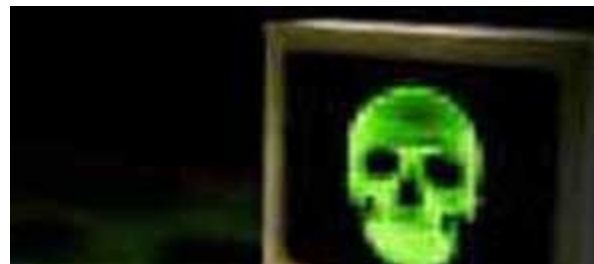
- چه کارهایی را انجام داده اید؟ (حسابداری ، Accounting)

<http://vista.ir/?view=article&id=264391>

ویروسهای کامپیوتری چگونه کار می کنند؟

ویروس های رایانه ای بسیار اسرار آمیز هستند و توجه بسیاری از برنامه ویسان مشاوران امنیتی شبکه های اینترنتی و حتی افراد عادی که از رایانه برای کارهای معمولی خود استفاده میکنند را به خود جلب کرده اند و سالانه هزینه هنگفتی برای جلوگیری از انتشار و بالا بردن امنیت شبکه ها و

رایانه ها د رمقابل ویروس ها صرف می شود. اگر بخواهیم از دید دیگری به ویروس ها نگاه کنیم نقاط آسیب پذیری و میزان آسیب پذیر بودن سیستم رایانه ای خود و یا اکنیت شبکه ای که ما د رحال کار با آن هستیم به ما نشان می دهند که البته ممکن است این کار کمی برایمان گران تمام شود! یک ویروس که از طراحی و زیر ساخت پیچیده و سازمان یافته ای بهره مند باشد می تواند تاثیرات شگفت انگیز و در بعضی موارد مخرب بر روی شبکه اینترنت بگذارد. اثراتی که این ویروس ها بر اینترنت میگذارند و تعداد رایانه ها پی که آلوده می کنند خود گواه ارتباطات پیچیده و عظیم انسان ها و رایانه

ها و شبکه های اطلاع زسانی در اینترنت می باشد.

برای مثال ویروس جدید مایدم(Mydoom worm) تخمین زده شده که در یک روز حدود ۲۵۵ هزار رایانه را آلوده کرده باشد. ویروس ملیسا(Melissa virus) در سال ۹۹ و من شما را دوست دارم I LOVE YOU در سال ۲۰۰۰ که ویروس های قدرتمندی که مایکروسافت و بسیاری از شرکت های ارائه دهنده سرویس ایمیل را مجبور کرد تا زمان پاک سازی و رفع مشکلات بوجود آمده توسط ویروس سرورهای خود را خاموش کنند . شاید وقتی کمی تحقیق کنید و عملکرد این ویروس ها را مورد مطالعه قرار دهید بسیار شگفت زده خواهید شد وقتی بفهمید که این ویروس ها بطرز بسیار ساده ای این کار ها را انجام می دهند. اگر در زمینه برنامه نویسی اطلاعات مختصر و یا حتی زبان برنامه نویسی بلد باشید با دیدن کد های برنامه این ویروس ها به ساده بودن و طرز کار ساده آن ها پی خواهید برد و از آن شگفت زده می شوید.

در این مقاله بحث ما در باره ویروس ها هم ویروس های معمولی و هم ویروس هایی که اخیرا شروع به فعالیت کرده اند می باشد بنابراین شما طرز کار ویروس ها و همچنین اطلاعاتی در باره نحوه محافظت و مقابله خود در برابر آن ها را یاد خواهید گرفت. تعداد ویروس ها در حال حاضر د رحال کاهش بوده ولی بعضی اوقات شخصی روش جدیدی برای ساختن آن پیدا می کند و بدین ترتیب ویروس جدیدی طراحی و ساخته می شود.

• انواع آلودگی ها :

به دلیل اینکه ویروس ها نوعی از آلودگی های رایانه ای محسوب می شوند پس ما به جای واژه نادرست انواع ویروس ها از انواع الودگی ها استفاده می کنیم:

• ویروس ها (Viruses):

ویروس ها یک برنامه یا کد(اسکرپت) بسیار کوچکی است که بر روی برنامه های بزرگتر سوار می شوند. یعنی در بین کد های اصلی یا فایل های اصلی یک برنامه دیگر که معمولا بر کاربرد می باشد قرار میگیرند و به محض نصب برنامه اصلی خود را وارد سیستم رایانه ای شخص قربانی می کنند و هنگام اجرای برنامه به طور خود کار اجرا میشوند و شروع به تخریب (کارهایی که نویسنه ویروس از آن خواسته) می کنند.

• ویروسهای پست الکترونیکی (Email-viruses):

این ویروس ها که از طریق پست الکترونیکی منتشر می شوند با وارد شدن به رایانه فرد خود را از طریق ایمیل هایی که در Address book شخص

قربانی موجود هستند منتشر میکنند.

• کرم ها (Worms) :

یک کرم قسمت کوچکی از یک برنامه میباشد که از طریق رایانه هایی که تحت یک شبکه کار میکنند و یا حفره های امنیتی موجود در یک سیستم عامل و یا برنامه اجرایی , خود را منتشر میکنند. روش انتشار آن ها از طریق شبکه بدین صورت است که یک کرم ابتدا که برای وارد شدن, رایانه مورد نظر را اسکن کرده و حفره های امنیتی موجود در آن را شناسایی می کند و سپس از طریق این حفره ها وارد رایانه دیگری شده و خود را گسترش می دهد.

• اسب های تراوا (Trojan horses):

اسب های تراوا نیز از یک برنامه ساده ساخته می شوند. آن ها می توانند از طریق یک بازی اینترنتی آن لاین و یا دریافت ایمیل و ... وارد سیستم شما شوند. ولی وقتی که اجرا می شوند اثرات بسیار بدی بر روی سیستم شما بگذارند برای مثال ممکن است اطاعات هارد دیسک شما را پاک کرده یا حتی هارد شما را بسوزانند. ولی ضعف این نوع آلودگی ها تنها در این است که به صورت خود کار نمی توانند خود را منتشر کنند. مراقب این نوع از آلودگی ها باشید!

منبع : مدیرها

<http://vista.ir/?view=article&id=249317>

ویکی ها در محل کار چگونه ویکی ها می توانند به مدیریت دانش در ارائه خدمات مرجع کتابخانه ها کمک کنند.

این مقاله چگونگی کمک و کاربرد ویکی ها در ارائه خدمات مرجع کتابخانه ها به منظور مدیریت دانش و لزوم استفاده از آنها در این محیط را مورد بررسی قرار می دهد. مقاله با توصیف و تعریف ویکی آغاز شده سپس مدیریت دانش و سیستمهای حمایت کننده مدیریت دانش علی الخصوص

فناوری های گروهی و محاوره ای را پوشش می دهد. سپس مولف چگونگی استفاده و به کارگیری ویکی ها بعنوان سیستم مدیریت دانش را مورد بحث قرار داده و کاربردهای سازمانی آن را بررسی می کند. در خاتمه چگونگی استفاده از ویکی ها به منظور حمایت از مدیریت دانش در خدمات مرجع کتابخانه ها را با ارائه چند مثال بررسی می کند. در این مثالها ویکی ها بعنوان مخازن دانش شخصی و عمومی و همچنین بعنوان فضای کاری گروهی بررسی می شوند.

• مقدمه

واژه ویکی در زبان هاوانی به معنی سریع می باشد. ویکی ها وب سایت های تعاملی هستند که کاربران می توانند در آنها مشارکت کنند. در ویکی هر کاربر می تواند با مرورگر وب صفحات جدیدی را افزوده و یا محتوای یک صفحه را تغییر دهد. همچنین می تواند اطلاعات موجود را حذف کند. کاربر می تواند سازمان ویکی را علاوه بر متن آن تغییر دهند و در این راه نیازی به مهارتهای طراحی صفحات وب و زبان نشانه گذاری فرامتن ندارند، زیرا فرمهای مبتنی بر وب محیط ویرایشگر بسیار ساده ای را ارائه می کنند. نرم افزاری که ویکی را راه می اندازد اصطلاحاً موتور ویکی نامیده می شود. تعداد زیادی موتورهای ویکی منبع باز رایگان برای راه اندازی ویکی وجود دارند، مانند (MediaWiki). همچنین ارائه دهندگان برخط ویکی که یک ویکی را برای شما میزبانی می کنند، مانند (SeedWiki). با اینکه برخی از ویکی ها برای استفاده عموم هستند، مانند (WikiPedia) یا (www.wikipedia.org) یا (www.libsuccess.org) (Library Success) این فناوری هم اکنون توسط سازمانها به ابزار گروهی مدیریت دانش در کارکنان سازمان تبدیل شده است. به روشهای گوناگون می توان از یک ویکی بعنوان سیستم گروهی مدیریت دانش به منظور حمایت از اهداف برخی از سازمانها از جمله کتابخانه ها استفاده نمود. این مقاله چگونگی استفاده از ویکی ها در خدمات مرجع کتابخانه ها به منظور مدیریت دانش و مناسب بودن آنها در این محیط را مورد بحث و بررسی قرار می دهد.

• ویکی ها

▪ تعریف:

وارد کانینگهام اولین ویکی را در سال ۱۹۹۵ هنگامی که در جستجوی راهی سریع برای انتشار گروهی اطلاعات در وب بود خلق کرد. اولین وب سایت ویکی که توسط کانینگهام ایجاد گردید هنوز موجود است و توسط کاربران فعالانه نگهداری می شود. (<http://c2.com/cgi/wiki>) کانینگهام ویکی را اینگونه تعریف می کند: "آسانترین بانک اطلاعاتی برخط که کار می کند." با اینکه نرم افزار ویکی ها متفاوت است اما بیشتر ویکی ها بطور عموم دارای این ویژگیهای پایه و ساده هستند:

۱) ویکی ها بر روی تمامی کاربران و برخی کاربران مجاز باز هستند و توسط آنان آزادانه نوشته یا ویرایش می شوند، یعنی صفحات وب بصورت گروهی ایجاد می شوند.

۲) صفحات جدید با نوشتن کلمات ویکی افزوده می شوند. (کلمه ویکی کلمه ای است شامل دو حرف بزرگ یا بیشتر که با نوشتن آن پیوند جدیدی در ویکی برای ارتباط با صفحات دیگر ایجاد می شود. برخی از ویکی ها بجای استفاده از حروف بزرگ دارای پروتکل های خاصی هستند مانند استفاده از پرانتز). ۳- ویکی ها از سیستم نشانه گذاری بسیار ساده ای استفاده می کنند (زبان نشانه گذاری فرامتن یا HTML نیست) در حال حاضر برخی از ویکی ها از سیستم ویرایشی WYSIWYG (هرآنچه میبینید آن چیزی است که می دهید). علاوه بر موارد فوق ویکی فضائی مشترک و گروهی و راهی برای سازماندهی و پیوند متقابل دانش است.

▪ ایجاد و ویرایش متن

استفاده و بکارگیری ویکی بسیار ساده است. روز آمد کردن آن فقط با کلیک بر روی Edit یا

Edit this page می افتد. پس از تغییرات ایجاد شده کافی است کاربر بر روی ذخیره یا روزآمد کلیک کند. برخی از نرم افزارهای ویکی دارای سیستم ویرایش WYSIWYG هستند که قابلیت تغییرات قالب بندی (hyperlink-italics-bold-...) را دارد. کسانی که با برنامه های واژه پرداز آشنا هستند با این نوع رابط به آسانی کار می کنند. سایر برنامه های ویکی مستلزم آن است که کاربران با استفاده از یک سری نشانه ها در اطراف متن تغییرات لازم را اعمال کنند. مثلا تایپ این کلمه بصورت ****Wiki**** سبب می شود که کلمه مذکور بصورت پر رنگ و برجسته (bold) به نمایش درآید. فیچر می گوید: "قواعد قالب بندی با توجه به نوع نرم افزار ویکی و گزینه های ارائه شده توسط مدیر سایت متفاوت هستند." نکته کلیدی در قالب بندی ویکی این است که یادگیری و استفاده از آن بسیار ساده است. برخی از ویکی ها قالب بندی HTML را بعنوان گزینه دیگر برای کاربران عرضه می کنند ام استفاده از آن ضروری نیست. کاربران به سادگی می توانند صفحات وب را برای افزودن متن در ویکی بسازند. فیچر می گوید: "بسیاری از ویکی ها از دو یا بیشتر از دو حرف بزرگ برای ایجاد کلمه ویکی استفاده می کنند. با تایپ یک کلمه ویکی کاربر بطور خودکار پیوندی به صفحه جدید ایجاد می کند. مثلا کاربری که بخواهد صفحه جدیدی بسازد که حاوی اطلاعاتی در باره ویکی باشد کافی است "About This Site" را تایپ کند این کلمه بطور خودکار پیوندی را در صفحه جاری برای صفحه جدید ایجاد می کند بطوری که اگر کاربر بر روی آن کلیک کند بطور خودکار وارد محیط ویرایش برای صفحه جدید یعنی صفحه در باره این سایت می شود. برخی از ویکی ها از پرانتز و کروشه برای ایجاد صفحات جدید استفاده می کنند مانند [about] برای ایجاد صفحه جدیدی با عنوان "درباره". برخی از علامت سنوال و برخی از خطوط نقطه ای در زیر پیوند برای نشان دادن یک صفحه جدید و خالی استفاده می کنند. کاربران به سادگی می توانند به وب سایتهای بیرونی نیز پیوند دهند زیرا ویکی ها می توانند نشانگر جهانی منابع را تشخیص داده و بطور خودکار پس از اتمام تایپ آدرس وب سایت در صفحه ویکی فرامتن ایجاد می شود. افزودن تصویر به ویکی نیز آسان است کافی است کاربر نشانگر جهانی منابع تصاویر را در داخل پرانتز تایپ کند.

▪ سازماندهی و جستجو

به سبب ساختار باز و سیال می توان به سرعت سازماندهی ویکی را از بین برد. برای مواجهه با این مشکل بالقوه کاربران ویکی های جدید معمولا به قوانین و کنوانسیونهایی برای نامگذاری و افزودن مطالب جدید به صفحات ویکی به منظور حفظ آن پایبند هستند. فیچر اعلام می کند که به منظور کارکرد بهتر، ویکی ها نیازمند مراقبت و پیرایش هستند. برخی از کاربران ویکی ها معمولا بطور داوطلبانه برای پاک نگه داشتن ویکی وقت صرف می کنند تا فواید آنها حفظ شود. فیچر کسانی که این نقش را بازی می کنند باغبانان ویکی می نامد. هنگام جستجو در ویکی کاربر ابتدا باید

دریابد که ساختار منوی استاندارد که در اغلب وب سایتها وجود دارد برای ویکی قابل دسترس نیست. بعنوان مثال اغلب ویکی ها دارای صفحات تنظیم برای آشنائی کاربران جدید هستند(مانند:کاربر جدید و نقطه آغاز).همچنین برخی از ویکی ها دارای صفحات نقشه راه هستند که از طریق آن کاربران می توانند صفحات را پیدا کرده و جمع آوری نمایند.و همچنین به صفحات مفید و مورد نیاز در موضوعات بخصوص پیوند دهند.بعلاوه ویکی ها دارای صفحه تغییرات جاری هستند که بطور خودکار هر صفحه ای را که تغییراتی در آن ایجاد شده است را روزآمد می کند.این صفحات به کاربران کمک می کنند هر گونه تغییر ایجاد شده و یا بحث و گفتگویی را که در ویکی اتفاق افتاده پیگیری نماید.کاربران همچنین می توانند آخرین تغییرات ایجاد شده را از طریق آر-اس-اس دریافت کنند.برخی از ویکی ها دارای ویژگی پیوند برگشتی هستند که به کاربر اجازه می دهد تمامی صفحات ویکی که به صفحه جاری پیوند دارد را مشاهده کند.و بالاخره کاربران می توانند با استفاده از کلید واژه اطلاعات مورد نیاز خود را در ویکی ها بدست آورند.

• فنآوری ویکی

نرم افزار ویکی که آن را راه اندازی می کند معمولا موتور ویکی نامیده می شود.موتورهای ویکی معمولا بر روی یک سرور نصب می شوند.و معمولا با آنها مستلزم مهارت های پیشرفته کامپیوتر نسبت به کاربران معمولی است.بسیاری از موتورهای ویکی منبع باز هستند . با زبانهای گوناگون برنامه نویسی نوشته می شوند.براساس نظر کلاید یکی از ویژگیهای استفاده از موتورهای ویکی بر روی سرور نصب شده های شخصی این است که نرم افزار ویکی را می توان مجددا تنظیم و یا حتی کد گذاری نمود بطوریکه بتواند نیازهای محلی را جوابگو باشد.برخی از موتورهای ویکی که مشهور هستند عبارتند از:مد یا ویکی-پی ام ویکی-تی ویکی و موبین موبین ویکی .کسانی که علاقمند به استفاده از ویکی هستند ولی مهارت آنها لازم برای راه اندازی سرور نصب شده خود را ندارند می توانند از ویکی های میزبانی شده گوناگونی که اصطلاحا به آنها مزرعه ویکی می گویند استفاده نمایند.مزرعه های ویکی موتورهای ویکی را بعنوان ارائه دهنده خدمات میزبانی می کنند .این روش برای کسانی که علاقمند هستند ویکی ها را بکار بگیرند و نمی خواهند مدیر سایت باشند بسیار مناسب است.برخی از مزارع ویکی عبارتند از:

seedwiki(www.seedwiki.com)-PBwiki(www.pbwiki.com)-Xwiki(www.xwiki.com)

Socialtext(www.socialtext.com) –Jotspot(www.jot.com) در این میان جوی تاپس به علت قالبهای گوناگون کاربردی و سادگی نصب منحصر بفرد است.سوشیال تکست محصولی تجاری است و برای سازمانها و بنگاههای تجاری بسیار مفید است.اغلب این ویکی های میزبانی شده دارای نسخه های رایگان هستند و همگی دارای خدمات گوناگون مبتنی بر هزینه هستند که انتخابی است.

مسایل عملی و کاربردی

قبل از استفاده و بکارگیری ویکی در محیط کار ،ابتدا کاربران بالقوه بایستی فرهنگ و محیط کار و ملزومات آن را مورد بررسی و توجه قرار دهند.فیچر معتقد است ویکی ها در فرهنگهای سازمانی که از سطح بالا ی اطمینان و کنترل بر روی کاربران خود برخوردار هستند بهتر بکار گرفته می شوند و عملکرد مطلوبتری دارند.فیچر همچنین اعلام میکند که ملزومات مرتبط با این موضوع ابتدا باید با توجه به موارد ذیل تعریف گردد:ارتباطات،اشتراک گذاری و مدیریت.

مثلا شما باید در باره این مسایل فکر کنید که :مردم چقدر به ارتباطات نیازمند هستند،آنها چه نوع فنآوری را ترجیح می دهند،چگونه گروهها به

اشتراک گذاری اطلاعات علاقمند هستند، معمولاً چقدر از کاربران درگیر هستند، چه استانداردهای سازمانی و یا صنعتی وجود دارند، و اینکه چه نکات آموزشی مورد نیاز است. بعلاوه باید اطمینان حاصل کنید که ویکی‌ها عملکردی را آرایه می‌کنند که شما به آن نیاز دارید و سایر ابزارها و فناوریهای گروهی دیگر مانند وبلاگها و گروههای مباحثه قادر به انجام آن نیستند.

▪ مدیریت دانش

دانش چیست؟ داده، اطلاعات و دانش دارای رابطه ای بهم پیوسته بوده و در یک امتداد قرار دارند. بر اساس نظر داون پورت و پروساک داده مجموعه ای از حقایق مجزا و ملموس درباره پدیده ها است. داده مواد خامی است که برای تولید اطلاعات بکار می رود. داون پورت و پروساک اطلاعات را بعنوان یک پیام یا شکلی از ارتباط تعریف می کنند. اطلاعات بصورت داده های سازماندهی شده که برای مقاصد بخصوصی بکار می رود نیز تعریف شده است. برخلاف داده، اطلاعات در متن معنی داری قرار دارد و معانی بیشتری از آن استفاده می شود. دانش، بسیار بیشتر از داده و اطلاعات پیچیده تر است. داون پورت و پروساک معتقدند که اطلاعات با انجام مقایسه ها، تفکر در باره نتایج بالقوه، برقراری ارتباط و بحث درباره اطلاعات با دیگران تبدیل به دانش می شود. و گاندی اعتقاد دارد که دانش از طریق تجربه و در طول زمان توسعه می یابد و به کسانی که با موضوعات پیچیده سروکار دارند و باید در شرایطی قضاوت نمایند کمک می کند. وقتی اطلاعات تجزیه و تحلیل، پردازش و در متن قرار گرفت تبدیل به دانش می شود. دو نوع دانش وجود دارد: دانش ضمنی و دانش آشکار.

دانش ضمنی همان دانش شخصی است که فرموله کردن و بیان آن دشوار است. بر اساس نظر استور دانش ضمنی ابتکاری و مبتنی بر ممارست است در نتیجه انتقال آن به دیگران مشکل است. برخی از مثالهای دانش ضمنی عبارتند از: مهارتهای دستی و عملی و توانایی چگونگی انجام کارها و امور است. مدیریت دانش ضمنی برای تمامی سازمانها از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا با خروج فرد صاحب آن تجربه و دانش سازمان مربوطه آن دانش را از دست نخواهد داد. برخلاف دانش ضمنی دانش آشکار به سادگی مستندسازی، ثبت و نگهداری شده و به اشتراک گذاشته می شود. مدیریت دانش با توجه به ارزش دانش در قضاوتها و ابتکارات به سرعت رشد کرده است. پروساک می گوید: به موازات توسعه دسترسی به اطلاعات ارزش آن نیز افزوده شده است. بنابراین مدیریت دانش شیوه ای برای تعیین، مدیریت، و به اشتراک گذاری تمامی سرمایه دانشی سازمان است که شامل: مهارت، تجربه و تخصص کلیه کارکنان به منظور رسیدن به اهداف سازمانی می باشد. گاندی می گوید: هدف مدیریت دانش خلق سازمانی یادگیرنده و یاری دهنده با پیوند دادن و ایجاد بسته های اطلاعاتی تولید شده توسط کارکنان بخشهای مختلف سازمان می باشد. با مدیریت دانش، سازمانها محصولات خود را ارتقاء داده و تعاون را ترویج نموده و جریان انتقال دانش را تسهیل می نمایند. بعلاوه با بکارگیری موفق مدیریت دانش، سازمانها به سادگی و بیشتر یاد می گیرند که خود را با محیط جدید سازگار نمایند.

▪ مدیریت دانش و کتابخانه ها

استفاده از مدیریت دانش برای کتابخانه ها دربرگیرنده فواید فراوانی است. کتابخانه ها می توانند کارائی، دقت و استمرار استفاده از دانش را در سازمان ارتقاء بخشند. به این وسیله کتابداران و مدیران می توانند به شکل کارآمدتری وظایف خود را انجام دهند. این استراتژی مدیریتی همچنین ارتباطات سازمانی را در تمام سطوح ارتقاء می دهد. بعلاوه مدیریت دانش به کتابداران کمک می کند در دوره تغییرات سریع در انتشار و انتقال دانش جایگاه خود را حفظ کنند. مهمتر از همه اینکه بهره گیری از دانش می تواند مهمترین مزیت کتابخانه ها باشد که می توانند آن را با ارائه بهتر خدمات

به کاربران نشان دهند. بلاوه بر مارد فوق مدیریت دانش می تواند شیوه ای سیستماتیک برای سازماندهی دانش کارکنان کتابخانه ها ارائه نمایند تا این دانش در اختیار سایر کتابداران و کارکنان در جهت ارتقاء و بهبود سازمان قرار گیرد.

▪ سیستمهای مدیریت دانش

مدیریت دانش از فناوری برای ارائه ساختاری رسمی استفاده می کند ، بطوری که دانش و تجربه کارکنان را بتوان دریافت و به اشتراک گذاشت. این ساختارهای تکنولوژیک یا همان سیستمهای مدیریت دانش ، بهبود دسترسی و انتقال دانش را تسهیل می کنند. برخی از مصادیق سیستمهای مدیریت دانش عبارتند از: اینترانتها (وبگاه های داخلی)، گروه افزارهای کاربردی (نرم افزارهایی که به کاربران کمک می کند اطلاعات خود را به اشتراک بگذارند.)، فهرستهای پست الکترونیکی و ابزارهای نقشه برداری از دانش (نقشه هائی که تجربه و دانش کارکنان را با جزئیات نشان می دهد) .

▪ گروه افزارها

گروه افزار فناوری مشارکتی است که به مردم اجازه می دهد با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و در انجام پروژه هایی همکاری و اطلاعات و دانش خود را به اشتراک بگذارند. گروه افزار کارکنان سازمان را به یکدیگر پیوند داده و راه دسترسی و به اشتراک گذاری اطلاعات را آسان می کند و در همان حال از انجام کارهای تکراری جلوگیری می کند. بنابراین گروه افزار مجموعه ای کارآمد برای ذخیره و نگهداری و سازماندهی و بازیابی و اشاعه اطلاعات فراهم می کند.

▪ سیستمهای محاوره ای مدیریت دانش

واکنر سیستمهای محاوره ای مدیریت دانش را بعنوان دسته ای از گروه افزارها تعریف می کند. این فناوری محاوره ای شامل :ویکی ها، وبلاگها و جلسات مباحثه می باشد. بر اساس نظر واکنر مدیریت دانش محاوره ای دارای منافع فراوانی است که با تولید دانش آغاز و با پالایش و کاربرد آن خاتمه می یابد. سایر ویژگیهای این سیستم شامل ارایه اطلاعات در متن ساده و ایجاد ارتباط بین متن و مخزن دانش است. در خاتمه باید گفت که این سیستمها همکاری بین مردم را در سازمانها و مکانهای مختلف حمایت کرده و همگی مبتنی بر وب هستند. این فناوری محاوره ای برای راه اندازی به مهارت و وقت زیادی نیاز ندارد. ویکی ها ، وبلاگها و جلسات مباحثه سیستمهای کاربردی ساده و ارزان قیمتی هستند که بسیاری از سازمانها می توانند آنها را مورد استفاده قرار دهند. واکنر معتقد است که همه این ابزارها از جوامع غیر رسمی و باز حمایت می کنند و برای حمایت از جوامع رسمی و بسته به توانمندیهای بیشتری نیاز دارند. واکنر تاکید می کند که بین فرهنگ سازمانی و فناوری مدیریت دانش باید سازگاری و مطابقت وجود داشته باشد.

▪ مقایسه فناوریهای محاوره ای

مهمترین تفاوت بین این سه نوع فناوری محاوره ای در نحوه محاوره، نمایه سازی متن و رسانه است. ویکی ها و جلسات مباحثه معمولا ابزارهای ارتباطی گروه به گروه هستند اما وبلاگها فرد به گروه است. وبلاگها و جلسات مباحثه در طول زمان نمایه سازی می شوند و این سبب می شود که این ابزارها برای انتشار و پخش اخبار مفید باشند و برای موضوعاتی که مورد ارجاع مردم قرار می گیرد بسیار مفید واقع نشوند. برخی از وبلاگها و جلسات مباحثه شامل نمایه سازی مبتنی بر موضوع هستند اما این معمولا بعنوان روش ثانویه سازماندهی به کار می رود. بعلاوه ویکی ها

دارای سیستم ویرایش هستند و معمولاً موضوعات جاری و پالایش شده را نشان می دهند. ویکی ها و وبلاگها کاملاً مبتنی بر وب هستند در حالیکه جلسات مباحثه دارای تاریخچه بکارگیری توسط پست الکترونیکی و فهرستهای پستی هستند، اگرچه گاهی اوقات در محیط وب هم مشاهده می شوند. براساس نظراکنندگان در میان این سه ابزار محاوره ای، ویکی ها مناسبترین گزینه برای کاربرد های مدیریت دانش هستند، اگرچه هر کدام از ابزارها ویژگیهای خاص خود را دارد.

• ویکی ها بعنوان ابزار مدیریت دانش

واکنش تأکید می کند از آنجائی که ویکی ها فناوری محاوره ای محسوب می شوند برای منابع دانش غیر متمرکز بسیار کارآمد هستند. ویکی ها تولید دانش را بطور فزاینده ای تشویق می کنند بنابراین وقتی صفحه ای ایجاد شد متن آن می تواند توسط مشارکت کنندگان ویرایش و اطلاعات بیشتری اضافه گردد. علاوه بر توانائی ایجاد فرامتن در صفحات ویکی شیوه دیگری از افزودن دانش در ویکی ها است. هرکسی می تواند آزادانه در اشاعه اطلاعات و مشارکت گذاری دانش شرکت کند. با توجه به اینکه ویکی ها منابع ویکی ها منابع متمرکز بر روی وب هستند، گروههای غیر متمرکز را که نیازمند دسترسی به مخزن واحد دانش هستند را حمایت می کند. همچنین محتویات یک ویکی بر روی صفحات وب می تواند شکسته شده یا با محتوای صفحات دیگر ترکیب شود تا بهترین محتوای ممکن بدست آید. سرانجام اینکه فرامتن ها می توانند در ویکی ها تولید محتوا کنند. بعنوان مثال صفحاتی که دارای پیوندهای زیادی هستند نشان دهنده مفید بودن و موثر بودن آن صفحات است. لینکهای برگشتی یا پیوند به صفحاتی که پیوند اولیه از آنجا منشأ گرفته است نیز می تواند در تولید محتوا به کاربران کمک کند. تمامی این عملکردها ویکی ها را به ابزارهایی مفید برای نیازهای مدیریت دانش تبدیل می کند.

ویکی ها در خدمت خدمات مرجع کتابخانه

گاندی معتقد است که کتابداران مرجع مدتهای مدیدی است که نیاز خود به دریافت، کدگذاری و تثبیت دانش همکاران کتابدار خود را احساس کرده اند که این دانش در برخی موارد دانش آشکار می تولند باشد. این تشخیص نیاز از این واقعیت سر چشمه می گیرد که کتابداران مرجع صاحب دانش قابل توجهی در زمینه کتابخانه، جامعه استفاده کننده و همچنین منابع چاپی و برخط هستند. هیچ کتابداری به تنهایی همه چیز را نمی داند اما کتابداران مرجع بصورت گروهی دارای دانش وسیعی در باره فرایندهای گوناگون مرجع و منابع اطلاعاتی هستند. کتابداران مرجع برای مبادله دانش قابل انتقال خود و دریافت دانش جدید به سیستمهای مدیریت دانش نیازمند هستند. سیستمهای مدیریت دانش در خدمات مرجع بنابه دلایل ذیل مورد نیاز می باشند:

۱) دانش ضمنی و آشکار را بطور سیستماتیک گردآوری می کنند.

۲) سبب کارآمدی پاسخ سئوالاتی که معمولاً پرسیده میشوند می گردند.

۳) تصمیم گیری در باره استفاده از منابع اطلاعاتی را ارتقاء می دهند.

۴) به اشتراک گذاری دانش را توسعه می دهند.

۵) درباره کتابخانه و منابع اطلاعاتی آن دانش عمیقی کسب می کنند.

۶) سبب درک بهتر سئوالات میز مرجع می شوند.

۷) گسترش و توسعه مجموعه کتابخانه را ارتقاء می دهند.

۸) سبب ارتقاء دسترسی کاربران به منابع اطلاعاتی می شوند.

علاوه بر موارد فوق مدیریت دانش موفق در ارائه خدمات مرجع در کتابخانه ها به استقرار معیارهای داخلی، تعریف و تثبیت بهترین عملکردها و ایجاد محیط یادگیری دائمی کمک می کند.

تلاشهای اولیه برای بدست آوردن دانش کتابداران مرجع شامل فایل های مرجع آماده بصورت دست نوشته و یا تایپ شده و کارتهای نمایه سازی است که محتوی سئوالاتی که معمولا پرسیده می شوند هستند که بصورت الفبائی یا موضوعی تنظیم شده اند. اخیرا این سیستم اولیه برای افزودن کلید واژه به محتوی و متن آنها رایانه ای شده اند. این سیستمهای خودکار گاهی بعنوان صفحات وب استاتیک و گاهی بعنوان بانکهای اطلاعاتی تعاملی برخط بر روی وب نصب شده اند. فواید ثبت پاسخها به سئوالاتی که معمولا پرسیده می شوند این است که کتابداران مرجعی که اقدام به ثبت دانش اشکار خود در باره منابع اطلاعاتی بخصوصی هستند می توانند در عین حال دانش ضمنی خود را که درونی کرده اند سازماندهی و مدیریت کرده و اجازه استفاده مجدد به آن بدهند. ویکی ها به کتابداران مرجع اجازه می دهند این نیاز به مدیریت دانش را برآورده نمایند.

• ویکی ها بعنوان مخازن داخلی دانش

همانطور که قبلا بیان شد ویکی ها عملکردی بسیار درخشان بعنوان مخازن دانش دارند. مخازن دانش هنگامی که در متن خدمات مرجع کتابخانه بکار می روند می توانند شکلهای گوناگونی داشته باشند. وقتی که کتابداران مرجع ویکی ها را بعنوان پایگاه دانش در کتابخانه مورد استفاده قرار می دهند، از آنجائی که ویکی ها را می توان در ورای دیوارهای آتشین و یا کلمه عبور نصب کرد آنها را می توان بعنوان ابزاری داخلی و خصوصی بکار گرفت.

ویکی ها را می توان بعنوان بانکهای اطلاعاتی برای پاسخ به سئوالاتی که معمولا پرسیده می شوند و مرجع فوری بکار گرفت مزیت این نوع ویکی ها این است که هرکس به سادگی می تواند متن جدیدی در هر زمانی بیافزاید یا آن را سریع تغییر دهد. از آنجائیکه ویکی ها ابزارهای مبتنی بر وب هستند به سادگی و خیلی سریع قابل دسترسی هستند. کاربرد دیگر ویکی ها بعنوان مخزن دانش راهنمای منابع خالص است. ممکن است کتابداران مرجع به مواردی در خصوص یک منبع اطلاعاتی برخورد نمایند و بخواهند آن را با کتابداران دیگر به اشتراک بگذارند و این از طریق ویکی ها بسیار ساده است و کافی است که آن اطلاعات به متن موجود اضافه گردد. به این طریق کتابداران قادر خواهند بود دانش جدیدی را بر روی دانش موجود در ویکی ها بسازند. راه دیگری برای استفاده از ویکی بعنوان پایگاه دانش داخلی، سازماندهی آن بر حول عملکردی ویژه است. بعنوان مثال اکثر بخشهای مرجع دستورالعمل استفاده از کتابخانه را در کلاسهای درس و هم در کتابخانه ها ارایه می کنند. کلیه کتابدارانی که نحوه استفاده از کتابخانه را تدریس می کنند می توانند در یک ویکی که این دستورالعملها را انتشار می دهد مشارکت داشته باشند. این نوع ویکی فقط برای هدف فوق و برای آن جامعه کاربران طراحی شده است. این نوع ویکی شامل دست نوشته ها، آموزشها، روشهای تدریس، اطلاعات مخصوص کلاس و هر چیزی است که کتابداران مفید ترجیح می دهند. نمونه ای از ویکی هائی که به منظور ارائه دستورالعملهای استفاده از کتابخانه طراحی شده است ویکی کتابخانه اورگون در آدرس <http://instructionwiki.org> این ویکی برای هرکسی قابل استفاده است. این نوع ویکی های مشابه که حول

عملکردی ویژه سازماندهی شده اند ، می توانند بعنوان یک ابزار درونی در سازمان بکاربرده شوند.

• ویکی ها بعنوان مخازن دانش عمومی

ویکی ها همچنین بعنوان مخازن دانش گروهی برای عموم کاربران در محیط خدمات مرجع مورد استفاده قرار می گیرند. کتابداران مرجع دانشگاه بوتلر ویکی را راه اندازی کرده اند با عنوان

WikiRef(<http://www.seedwiki.com/wiki/butler>) که قصد دارد مرور گروهی بر منابع مرجع قابل دسترسی از طریق کتابخانه های دانشگاه بوتلر را به انجام برساند. این ویکی برای استفاده عموم است و برای همه اعم از کتابداران، کارکنان و دانشجویان باز و قابل ویرایش است. البته این ویکی ابتدا بعنوان منبعی برای جامعه دانشگاهی دانشگاه بوتلر طراحی شده است. مزیت داشتن چنین منبع عمومی و باز تسهیل مباحثه در باره منابع اطلاعاتی و تشویق کاربران به مشارکت در کتابخانه است. همچنین ویکی ها بعنوان راهنمای منابع عمومی با موضوعات ویژه بکار می روند. بسیاری از کتابداران راهنماهای خود را بصورت صفحات وب استاتیک منتشر می کنند. عرضه اطلاعات در ویکی ها که برای عموم باز هستند کارآمدی زیادی به این نوع منابع می بخشد. بیز ویکی

(www.library.ohiou.edu/subjects/bizwiki) که در کتابخانه دانشگاه اوهایو مورد استفاده قرار می گیرد مثال خوبی است. این ویکی محتوی اطلاعاتی در باره منابع اطلاعاتی تجاری که از طریق کتابخانه های دانشگاه در دسترس هستند و همچنین راهنمای چگونگی انجام پژوهشهای تجاری است. تمامی این اطلاعات ابتدا توسط یک کتابدار مرجع نگاشته شده است اما هرکس آزاد است که در آن مشارکت نماید ، پیشنهاد دهد ، ویرایش کند و مطالب جدیدی به آن بیافزاید.

• ویکی ها بعنوان محل کار گروهی

سرانجام اینکه ویکی ها بعنوان محل کار گروهی برای کمک به مدیریت دانش در پروژه های تخصصی یا تیمهای خدمات مرجع کتابخانه ها به کار می رود. ویکی را می توان بصورت ویکی خصوصی راه اندازی کرد بطوریکه فقط برای گروهی از اعضاء قابل دسترسی باشد یا اینکه طوری برنامه ریزی شود که از طریق عموم قابل مطالعه و استفاده باشد ولی فقط گروهی از اعضاء قابلیت ویرایش مطالب را داشته باشند. تیم کتابخانه های علوم و مهندسی در دانشگاه ام-آی-تی یک ویکی تخصصی را ایجاد و راه اندازی کرده است (<http://www.seedwikik.com/wiki/b-Team>) این گروه از کتابداران پروژه محل کار را برای بررسی تغییر نیازهای اطلاعاتی جامعه کاربران دانشگاه ام-آی-تی و نظر سنجی درباره نقش کتابداران در این محیط راه اندازی کرده اند. کتابداران همچنین می توانند از ویکی بعنوان محلی برای تالیف گروهی یا نوشتن سیایتها گروهی استفاده کنند. نمونه ای از این ابزارها ی تالیف گروهی (<http://www.writex.com>) و (<http://www.writeboard.com>) است.

در مجموع باید اذعان کرد که ویکی ها بعنوان محل کار گروهی بسیار خوب عمل کرده و هنگامی که بصورت گروهی مورد استفاده قرار می گیرند بسیار کارآمد هستند.

• نتیجه گیری

راههای دیگری برای استفاده از ویکی ها در ارائه خدمات مرجع کتابخانه وجود دارد اما این مقاله بر روی استفاده از آنها در مدیریت دانش تاکید کرده است. ویکی ها بعنوان فناوری محاوره ای تولید و به اشتراک گذاری دانش را افزایش می دهد. بعلاوه از گروههای غیر متمرکز کاربران حمایت می

کند. وقتی ویکی‌ها با فناوریهای مکمل همراه شوند آنها به ابزار قدرتمند مدیریت دانش تبدیل می‌شوند. ویکی‌ها از آر-اس-اس برای ارسال تغییرات و اضافات جدید به کسانی که مشترک این سرویس شده‌اند استفاده می‌کند. بنابراین آر-اس-اس وقتی که با ویکی همراه می‌شود ابزاری بسیار مناسب و مفید است. از این طریق کاربران می‌توانند تغییرات را پیگیری کنند و از زمان افزودن مطالب جدید یا تغییرات ایجاد شده اطلاع حاصل کنند. بطور کلی و در مجموع ویکی‌ها بعنوان ابزار مدیریت دانش در بسیاری از سازمانها و محیط‌ها از جمله خدمات مرجع کتابخانه‌ها ارزشمند هستند.

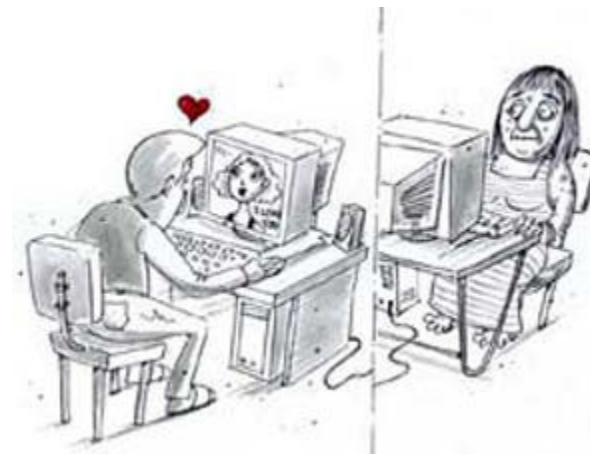
<http://vista.ir/?view=article&id=276036>

هرزه گردی اینترنتی در مرز هشدار

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که میزان سکس گردی ایرانی‌ها در اینترنت در حال افزایش و به حد هشدار رسیده است. اگر بپذیریم که پدیده گردش در اینترنت نوعی سرگرمی رضایت بخش محسوب می‌شود که باید و نبایدهای آن بعضاً نادیده گرفته می‌شود بطوریکه حتی فیلترینگ سایت‌ها نمی‌تواند مانعی برای این نوع تفریح شخصی باشد.

این در حالی است که از گذشته و در موارد متعددی بر این عبارت تأکید شده است که "تکنولوژی خوب است به شرطی که از آن درست استفاده شود" اما این اصل در بیشتر موارد رعایت نمی‌شود. بر اساس این گزارش، میزان قابل ملاحظه‌ای از کاربران اینترنت در جهان با سو« استفاده از امکانات ساختافزاری و نرم افزاری و کاربرد نادرست نبوغ خود فضای نامناسبی را در

عرصه مجازی بوجود آورده‌اند که پدیده سایت سازی و ایجاد وبلاگ نیز از این مقوله مستثنی نیست.

آنچه در ایران از آن با عنوان سایت‌های مساله دار یاد می‌شود مجموعه‌ای از وب‌ها، سایت‌ها و وبلاگ‌هایی است که به عرضه خدماتی خارج

از عرف می پردازند به طوری که مطابق آخرین آمارهای ارائه شده، سایت های دوست یابی پرطرفدارترین سایت ها نزد جوانان ایرانی محسوب می شود. در این سایت ها تعداد زیادی از افراد پس از عضویت و دریافت رمز ورود به گفتگوی اینترنتی و دوستی با جنس مخالف مبادرت می کنند. بررسی ها نشان می دهد که میزان کامنت های افراد عضو سایتهای گفتگو و دوست یابی به جنس مخالف بیشتر از میزان کامنت هائی است که افراد همجنس برای یک آشنائی ساده برای یکدیگر می گذارند.

گردانندگان سایت های دوست یابی مقرراتی را تحت عنوان آئین نامه عضویت تدارک دیده اند که ظاهرا تضمینی برای افراد عضو شونده است با این مضمون که به کاربران اطمینان خاطر دهند امکان هرگونه سو» استفاده منتفی است اما... بر اساس یک پژوهش تحقیقی ۷۹ در صد جوانان ایرانی حداقل یک بار به سایت های دوست یابی وارد شده اند.

این ارزیابی که از سوی تعدادی از فارغ التحصیلان علوم اجتماعی دانشگاه آزاد صورت گرفته بیان می دارد که جوانان ۱۵ تا ۱۹ ساله دختر و ۱۸ تا ۴۰ ساله مرد بیشترین متقاضیان عضویت در سایت های دوست یابی هستند. همین تحقیق بیان می دارد که بیش از ۵۵ درصد کاربران اینترنت در ایران که چیزی در حدود ۱۲ میلیون کاربر فعال هستند به سرچ سایت های مبتدل مبادرت می کنند. بیشترین میزان عبارات سرچ شده در اینترنت از سوی کاربران ایرانی کلماتی شامل عبارات سکس و یا ابزار جنسی بوده است. به گزارش برنا و بر اساس این ارزیابی ۸۰ درصد ترافیک سایت های داخل ایران مربوط به سایت های مساله دار و دوست یابی بوده است.

در این میان دختران تمایل کمتری به این گونه دوست یابی ها داشته و تنها ۴۱ درصد آنها به قصد دوست یابی به این سایت ها مراجعه کرده اند. این بررسی حاکی است که بیشتر دختران، دوستی های دسته جمعی و گروهی را به دوستی انفرادی ترجیح می دهند. گسترش دامنه استفاده جوانان از سایت های مساله دار موجب شده که مسئولان مخابرات نزدیک به ۸۰ درصد سایت های قابل دسترسی مرتبط با سکس و مسائل غیر اخلاقی را فیلتر کنند. با این حال نزدیک به ۵۰ درصد کاربران برای عبور از این فیلتر به پروکسی های قوی دسترسی داشته اند که برخی سایت ها به صورت ویژه و اختصاصی برای کاربران ارسال می کنند و در خلال آن از کاربران عضو می خواهند که رمز ورود فیلترشکن هایشان را در اختیار دیگر افراد قرار ندهند. جستجوی تصاویر مبتدل را نمی توان یک سرگرمی عادی فرض کرد. نکته نه چندان مبهم، چگونگی کارکرد سایت های مساله دار اخلاقی است.

گردانندگان این سایت ها غالبا افراد و گروههایی هستند که به طور هماهنگ کار به روز کردن مطالب را برعهده می گیرند. بر اساس ارزیابی های صورت گرفته بیشترین مواردی که در سایت های مساله دار مورد توجه گردانندگان قرار دارد مواردی است که بر حسب مورد بیشترین مراجعه کاربران را شامل می شود. این موارد که با عنوان نیاز کاربران خوانده می شود به ترتیب اهمیت برای کاربران و بیشترین میزان کلیک بر روی آنها عبارتند از:

۱) تصاویر دختران جوان

۲) تصاویر دوربین مخفی از محیط های خصوصی

۳) تصاویر غیر اخلاقی هنر پیشه

۴) تصاویر دختران فراری

۵) پارتی دختران دانشگاهی

۶) ورزش دختران

۷) داستان های مبتذل و...

هرزه گردی در اینترنت را گرچه نمی توان پدیده ای منحصر به ایران دانست اما باید نسبت به افزایش نگران کننده گرایش به آن حساس بود. زنگ خطر زمانی به صدا در می آید که با افزایش میزان سن هرزه گرد ها مواجه می شویم و نتایج تلخ آن را در زندگی اجتماعی افراد ملاحظه می کنیم. امروزه چت روم ها و تالارهای گفتگو زمینه مساعدی را برای گرایش افراد به سایتهای مساله دار بوجود آورده است و به نظر می رسد که صرف پرداختن آماری به این معضل به خودی خود نمی تواند راه حل این مشکل باشد. صرفنظر از جهانی بودن این معضل باید گفت که ضروری است این گونه گرایش ها در ایران با توجه به غلبه نگاه های ارزشی محدود یا ساماندهی شوند. اگرچه برخورد حذفی می تواند در کوتاه مدت پاسخگوی این هرزه گردی ها و تولد قارچ گونه این گونه سایت ها باشد اما تولید و انتشار سایت هایی با محتوای مفید بی تردید بهترین راه حل برای ایجاد فضای سالم اینترنتی است مضاف بر اینکه نباید فراموش کرد که راه اندازی سایت های متعدد و به روز مبتذل در یک برنامه هماهنگ شده در دستور کار تیم های تبلیغاتی مخالف و برنامه بلند مدت انحراف فکری و اخلاقی جوانان است که با بودجه های سنگینی حمایت و هدایت می شوند.

منبع : روزنامه ابتکار

<http://vista.ir/?view=article&id=327280>

 vista.ir
Online Classified Service

هرزه نگاری در اینترنت

مارك لاسر یکی از رهایی یافتگان ازچنگال اعتیاد به سکس و نیز مؤسس و مدیراجرایی اتحادیه مسیحی بازپروری معتادان به سکس می‌باشد. لاسر معتقد است که درحال حاضر، اینترنت به واسطه داشتن سه ویژگی، مهم‌ترین منبع اشاعه هرزه‌نگاری است.

این سه مشخصه عبارتند از:

۱. قابلیت دسترسی آسان کاربران به آن
۲. استطاعت داشتن همگان در پرداخت بهای آن
۳. ناشناس ماندن مصرف‌کنندگان آن

وی در ادامه می‌گوید، این امکان وجود دارد که کودکان به واسطه دیدن مطالب و تصاویر مستهجن، رفتار سکسی منحط از خود بروز دهند و یا اینکه توسط مفسدان اینترنتی مورد اغفال واقع شوند.

وی معتقد است که در مورد بزرگسالان نیز هزینه‌نگاری اینترنتی می‌تواند

منجر به بروز رفتارهای جنسی نامعقول و یا گاهی اعتیاد جنسی شود.

مطالعات متعدد صورت گرفته، حاکی از استفاده روزافزون ازسایت‌های اینترنتی مختص به سکس می‌باشد. در سال ۱۹۹۸، دکتر کوپر از طریق معالجه صدها کاربر متصل به طور همزمان، پی برد که ۱۵ درصد از آنان به یکی از پنج سایت اینترنتی برتر در زمینه سکس متصل بودند. مطالعه‌ای که به دنبال آن در سال ۱۹۹۹ صورت پذیرفت، نشان داد که ۲۱ درصد از کاربران متصل در يك زمان، به سایتهایی اتصال داشتند که مختص به سکس بوده است.

تازه‌ترین مطالعه در این زمینه که زیر نظر مؤسسه بازروری معتادان به سکس لوس‌آنجلس صورت گرفته است، حاکی از آن است که هر هفته ۲۵ میلیون نفر آمریکایی به سایت‌های اینترنتی مختص سکس متصل می‌شوند و نیز این که، اصولاً ۶۰ درصد از بازدیدکنندگان هرگونه سایت اینترنتی، به دنبال مطالب مربوط به سکس هستند.

● شیوع استفاده از هزینه‌نگاری اینترنتی

در سال ۲۰۰۰، مجله (بی‌ارادگی و اعتیاد جنسی) در یکی از نسخه‌های خود، به نقل از نویسندگان متعددی اظهار داشت که اتصال به سایتهای اینترنتی مختص به سکس، محدود به کاربران خانگی نشده، بلکه یکی از معضلات جدی در محیط‌های کاری، به شمار می‌رود.

طی تحقیقات صورت گرفته در مورد ۵۰۰ شرکت پیشرو و موفق، روشن شد که کارمندان مرد، ۶۲ درصد از زمان کاری خود در پشت کامپیوتر را به استفاده از سایتهای مختص به سکس اختصاص می‌دهند. دامنه استفاده از چنین شبکه‌هایی در مراکز کاری بدان حد است که اخیراً سهم عمده‌ای از بالاترین رده‌های اجرایی و مدیران ادارات به دلیل استفاده افسار گسیخته از سایتهای اینترنتی مختص به سکس، هنگام کار با کامپیوترهای این شرکت، اخراج می‌گردند. عموماً تمامی پژوهشگران بر این عقیده‌اند که سایتهای اینترنتی مختص به سکس، هنگام کار با سرعت در سراسر جهان در حال گسترش است. هر هفته، صدها نفر به استفاده‌کنندگان از این گونه سایتهای اینترنتی افزوده می‌شوند.

در مورد تمامی موتورهای جست‌وجو، شما می‌توانید با وارد نمودن کلماتی که ارتباط صرفاً اندکی با میحث سکس دارد، به هزاران سایت اینترنتی مختص به سکس دست یابید.

اگرچه تا حدودی سایتهای مختص به سکس در کودکان محدود گردیده و دسترسی به آنها تحت کنترل درآمده است، لیکن اغلب این نوع

هرزه‌نگاری‌ها، در حال حاضر از طریق بولتن‌های خبری و یا گروه‌های خبری اینترنتی در قالب «فایل‌های صوتی» قاچاق می‌شود که کاربران به طرق مختلف می‌توانند آن را مخفی نگه دارند.

این گروه‌های خبری، شامل گروه‌هایی از کاربران است که دو به دو به هم متصل شده و از تصاویری بهره می‌گیرند که در قالب يك رقم، به طرق مختلف قابل انتقال به هریک از طرفین است. شاید چندان نیاز به ذکر نباشد که تصاویری نیز از طریق پست‌های الکترونیک مبادله می‌شود. اینچنین تصاویری اکثراً عبارتند از:

- تصویر کودکان عربان
- تصویر حالات جنسی کودکان
- تصویر رفتار جنسی کودکان
- تصاویر باورنکردنی در مورد تجاوز جنسی به کودکان
- اسارت جنسی و آمیزش جنسی بزرگسالان با کودکان
- اشکال متعدد انحطاط

در مورد مطالب سکسی موجود در اینترنت، متخصصین و کارشناسان، نظرات متفاوتی دارند. برخی از متخصصین بر این عقیده‌اند که چنین مطالبی آموزنده بوده و موجب کاهش برخی قیود مضر می‌شود. به عبارت دیگر، راه‌گریز و سوپاپ اطمینانی است که در جامعه فعلی نایاب است. هرچند در این میان، تعداد محدودی از ایشان اشکال خاصی از هرزه‌نگاری، من جمله موارد فوق‌الذکر را عموماً مخرب و خطرناک می‌دانند. تخریب اجتماعی رفتار جنسی کودکان نیز می‌بایست شدیداً مورد توجه قرار گیرد. هیچ يك از ما، والدین و مربیان، کمترین تردیدی نداریم که فرزندانمان بیشتر از ما به کامپیوتر می‌پردازند. حتی ممکن است که يك کودک پنج ساله نیز این مهارت را داشته باشد که به هرگونه سایت اینترنتی دست یابد. بر این اساس، برخی از متخصصین بر این عقیده‌اند که متوسط سنی کودکانی که برای نخستین بار يك صحنه هرزه‌نگاری را مشاهده می‌کنند، از سن ۱۱ سالگی به ۵ سالگی کاهش یافته است. علاوه بر این، نمی‌توان سایر اشکال هرزه‌نگاری را، نادیده گرفت.

(استیوکاواناخ) متخصص بهداشت روان، در کتاب خود تحت عنوان «در فضای اینترنتی از فرزندان خود مراقبت به عمل آورید» می‌نویسد: «مطالعات متعددی ثابت می‌کند که مشاهده مطالب هرزه‌نگاری می‌تواند کودک را به انجام اعمال جنسی علیه سایر کودکان وادارد.

بدیهی است که مشاهده رفتار منحط جنسی در اینترنت، می‌تواند منجر به انحراف جنسی کودک شود که به نوبه خود، سلیقه‌های جنسی وی را شکل می‌دهد و در سنین بزرگسالی وی نیز نمود خواهد داشت. در قالب اصطلاحات کامپیوتری می‌توان گفت که مغز کودک به لحاظ ساختار عصبی، می‌تواند برای اشکال مختلف جهت‌گیریهای جنسی برنامه‌ریزی شود.

در حالی که مغز نمی‌تواند سلولهای مغزی جدیدی را به وجود بیاورد، لیکن دائماً در حال تولید واسطه‌های میانی است. دکتر «جان مانی» از دانشگاه «هپکینز» برای نخستین بار در سال ۱۹۸۶ در کتاب خود تحت عنوان «طرح‌های دوستی» این نظریه را تشریح نمود که در زمینه مسائل جنسی، مغز انسان در همان دوران طفولیت، جهت‌گیریهای اساسی را پیدا می‌کند. همچنین ایشان بر این عقیده‌اند که اغلب انحرافات جنسی در هر قالبی که صورت گیرد، ریشه در تجربیات دوران طفولیت دارد. از این گذشته، صرفاً تماشای تصاویر مربوط به انحرافات

جنسی، می‌تواند تأثیرات شدیدی را بر روی کودک داشته باشد. می‌بایست بر این نکته نیز تأکید داشت که این صرفاً هرزه‌نگاری وقیحانه نیست که چنین تأثیراتی را به دنبال دارد بلکه بسیاری از روان‌شناسان، من‌جمله دکتر «جویدت رایزن»، بر این عقیده‌اند که اشکال به اصطلاح «متادل‌تر» از قبیل تصاویر موجود در مجلات روزمره، نیز می‌تواند تا به این اندازه مخرب و خطرناک باشد.

● اعتیاد به هرزه‌نگاری اینترنتی

در حیطه علوم درمانی در مورد نظریه بی‌ارادگی و اعتیاد جنسی، اختلاف نظر وجود دارد. هیچ تردیدی نیست که اکثریت قریب به اتفاق کاربران اینترنتی، به هرزه‌نگاری‌های موجود در آن اعتیاد پیدا نکرده‌اند، لیکن برای بنده واضح و مبرهن است که تعداد زیادی از آنان اعتیاد پیدا کرده‌اند. برخی از محققین نیز بر این عقیده‌اند که تعدادی از معتادان به سکس، صرفاً به دلیل وجود اینترنت، به مشکلات جنسی آلوده شده‌اند که در صورت نبود اینترنت این اتفاق نمی‌افتاد. یکی از موارد مناقشه در مبحث درمانی مربوط به موضوع «آیا سکس می‌تواند يك اعتیاد باشد یا خیر؟» پیرامون مفهوم (تحمل شیمیایی) است.

در حیطه علوم درمانی، بسیاری بر این عقیده‌اند که ماده یا فعالیتی اعتیادآور است که لزوماً يك تحمل شیمیایی را در فرد معتاد ایجاد می‌نماید. به عنوان مثال، افراد دائم‌الخمر می‌دانند که در طول دوره‌ی اعتیادشان جهت دریافت يك تأثیر معین از مصرف الکل، می‌بایست روز به روز الکل بیشتری را مصرف کنند.

تحقیقات جدید صورت گرفته من جمله تحقیقات دکتر «هاروی میلکمن» و دکتر «استارت ساندرویرن» نشان داده است که فعالیت و خیال‌پردازی سکسی، به دلیل این که تولید مواد شیمیایی حاصل از فعل و انفعالات مغز را به دنبال دارد، می‌تواند تحمل مغز در برابر سکس را بالا ببرد. بنده با بیش از هزار زن و مرد معتاد به سکس برخورد داشته‌ام. تقریباً تمامی آنها از هرزه‌نگاری به این جا رسیده‌اند.

در حال حاضر منبع شماره يك هرزه‌نگاری، به لحاظ نسبت فراگیری و شیوع، اینترنت است. در گذشته، فقط مردان به سایت‌های منحصرأ سکسی مراجعه می‌کردند، اما متأسفانه در حال حاضر شاهد آن هستیم که شمار زنانی که معتاد به انواع هرزه‌نگاری، مخصوصاً اینترنت هستند، روز به روز در حال افزایش است. پیامدهای هرزه‌نگاری اینترنتی می‌تواند فوق‌العاده مصیبت‌بار باشد. تمامی افرادی که در زمینه اعتیاد به سکس فعالیت می‌کنند، به افزایش قابل توجه شمار معتادان به سکس اینترنتی در سال گذشته اذعان دارند.

به طور نمونه، مواردی را شاهد هستیم که افرادی به دلیل اعتیاد به سکس اینترنتی، کار، فرصت شغلی، یا زندگی زناشویی خود را به مخاطره انداخته‌اند. دکتر «جنیفر اشنایدر» از طریق مطالعه‌ای که بر روی ۹۱ زن که شوهرانشان به این اعتیاد دچار شده‌اند انجام داد، پی برد که آنها همگی احساس می‌کنند که به آنها خیانت شده و ایشان آسیب دیده و طرد شده‌اند.

این گروه، در مقایسه وضعیت خود با سایر زنان، وضعیت خود را بسیار نامطلوب‌تر می‌دانستند.

۶۸ درصد آنان اعلام کردند که شوهرانشان جهت انجام سکس با ایشان بی‌علاقه شده‌اند. ۲/۳۲ درصد از آنها، علت جدا شدن از همسرانشان را اینترنت می‌دانستند. هرزه‌نگاری اینترنتی، تحت عنوان اعتیاد، می‌تواند تشدید یابد. این احتمال وجود دارد که اعتیاد به سکس منجر به بروز سایر اشکال بیماری‌های جنسی شود. در برخی موارد، به همراه سایر آسیبه‌ها، اعتیاد به سکس می‌تواند منجر به آزار جنسی شود. در اینجا به راحتی می‌توان پیامدهای وخیم فیزیکی و حقوقی علیه افراد معتاد و سایرین را پیش‌بینی نمود. ● غارتگران اتاق محاوره

می‌بایست از خطر محاورات اینترنتی به عنوان جایی که تمایلات جنسی می‌تواند مشکل‌ساز باشد، آگاه باشیم. همانگونه که می‌دانید غارتگران جنسی می‌توانند به صورت مخفی به طرق گوناگون در اتاق‌های گفتگوی اینترنتی (چت) حضور یابند، مفسدان اینترنتی نیز می‌توانند مبادرت به ارسال تصاویر سکسی به کودکان یعنی همان قربانیان احتمالی خود بنمایند تا از این طریق، به نوعی بتوانند آنها را جهت تجربه‌های بعدی، ملایم‌تر نمایند. این روش یکی از طرق موسوم اغفال کودکان در طول سال‌های متمادی بوده است.

همه ما تاکنون به فرزندانمان تذکر داده‌ایم که نمی‌بایست با غریبه‌ها هم‌صحبت شوند، اما در این زمینه نیز اینترنت مانع از تصمیم‌گیری‌های صحیح می‌شود. چندین موردی که کودکان و نوجوانان از طریق اتاق‌های گفت‌وگو جذب فعالیت‌های سکسی شدند، می‌بایست زنگ خطری باشد که مخاطرات این اتاقها را به ما هشدار دهد.

علاوه بر این، بزرگسالان نیز گرفتار مشکلات اتاق‌های گفت‌وگو می‌باشند. یکی از مراجعین بنده، خانمی است که شوهرش يك کامپیوتر به عنوان هدیه کریسمس به وی داده است. وی می‌گوید که هیچ‌گاه ماه‌زانبه را فراموش نخواهم کرد. وی به محاوره زنده اینترنتی تحت عنوان «رابطه عاشقانه» اعتیاد پیدا کرده است. محققین و متخصصین در زمینه اعتیاد به رابطه‌ی عاشقانه، من جمله دکتر «پت کارنس»، بر این عقیده‌اند که رابطه‌ی عاشقانه، موادی شیمیایی از قبیل فینیل اتیل آمین (PEA) را درعصب تولید می‌کند که موجب اعتیاد می‌شود. اعتیاد به رابطه عاشقانه در این زن تشدید شده و در حال حاضر وی مضطرب است که با چهار مرد رابطه داشته است. هرزه‌نگاری زنده و اتاق‌های گفت‌وگو، خوشایند کسانی است که منزوی، تنها و کسل هستند. آنجا که آسیب‌های عصبی - شیمیایی و نیز احساسی مطرح هستند، می‌تواند اعتیاد اینترنتی را به دنبال داشته باشد.

● منحصر به فرد بودن اینترنت

یکی از دلایلی که موجب شده اینترنت تا به این حد خطرناک باشد منحصر به فرد بودن آن است. دکتر کوپر نخستین کسی بود که مفهوم موتور (AAA) را برای اینترنت به کار برد. وی بر این عقیده است که منحصر به فرد بودن اینترنت به این دلیل است که اینترنت می‌تواند در دسترس همگان قرار گیرد (Accessible)، همگان توانایی پرداخت بهای آنرا دارند (Affordable) و نیز اینکه کاربران آن می‌توانند ناشناس بمانند (Anonymous).

در گذشته برای دستیابی به مجلات هرزه‌نگاری و یافتن چیزهایی که در داروخانه‌ها و در برخی قفسه‌ها به صورت مخفی وجود داشتند، می‌بایست يك کارآگاه می‌بود. در آن زمان، برای یافتن آن چه فرد به دنبال آن بود، می‌بایست به خیلی از اماکن کثیف و کاملاً نکبت‌بار مراجعه می‌نمود.

نکته این جاست که بزرگسالان و یا نوجوانان، در هر صورت، می‌بایست جهت یافتن چنین محصولاتى به این جا و آن جا مراجعه می‌نمودند. اما امروزه با وجود اینترنت، دسترسی به این موارد حتی برای خردسال‌ترین کاربران سهل و آسان شده است. امروزه اشکالی از هرزه‌نگاری وجود داشته و در دسترس است که تا پنج سال گذشته حتی در کثیف‌ترین اماکن نیز پیدا نمی‌شد. هر ساله شاهد آن هستیم که برحجم مطالبی اینچینی که به سهولت در دسترس همگان قرار دارد، افزوده می‌شود. بسیاری از مؤسسات، در زمینه استفاده از کامپیوتر در مدارس و کتابخانه‌های عمومی، با این اشکال مواجه هستند که هرزه‌نگاری به سهولت قابل دسترسی است.

اخیراً، حتی رأی دهندگان کشورهای شدیداً سنتی، من جمله کشور هلند و ایالت میشیگان نیز در مورد نصب سیستم‌های نظارتی بر روی

کامپیوترهای کتابخانه‌های عمومی، مخالفت کردند. هرزه‌نگاری اینترنتی بگونه‌ای است که همگان به نوعی، استطاعت مالی پرداخت بهای آن را دارند.

می‌دانیم که بسیاری از افرادی که بهای چیزی را می‌پردازند و آن را به صورت دست اول خریداری می‌کنند، می‌توانند به صورت رایگان آن را به دیگران نیز منتقل نمایند. نیز می‌دانیم که بسیاری از سایتهای مختصر به سکس، به صورت رایگان، تصاویری جهت وسوسه کردن ارائه می‌دهند تا شخص اغفال شده، جهت مشاهده مطالب مفصل‌تر، مجبور به استفاده از کارت اعتباری خود شود. چنین وسوسه‌انگیزی‌های رایگانی، زمینه‌ساز اعتیاد یکی از مراجعین من به سکس اینترنتی شده است تا جایی که وی در ماه فوریه، ۰۰۰/۸۵ دلار در این زمینه هزینه کرده بود. البته در صورتی که افرادی به دلایل مالی مجبور شوند استفاده خود از مطالب هرزه‌نگاری را محدود کنند و یا حداقل اشکال گران‌تر آن را مورد استفاده قرار ندهند، با این وجود، باز هم مطالب رایگان به آن میزان هست که ایشان را کفایت نماید. اکثریت قریب به اتفاق مراجعین بنده، آنان که به هرزه‌نگاری اینترنتی اعتیاد دارند، پولی را در عوض بهای آن پرداخت نمی‌کنند. روان‌شناسان متعددی، من جمله دکتر «مارک شوارتز»، مدیران مؤسسه جانسون، بر این عقیده‌اند که این خصیصه اینترنت که کاربران آن می‌توانند ناشناس باقی بمانند، بسیاری از افراد را آسیب‌پذیر نموده است. وی می‌گوید: «مواردی وجود دارد که شخص سابقاً چنین بی‌اراده درگیر فعالیت‌های منحط جنسی نمی‌شده است؛ چرا که لازمه‌ی آن، رفت و آمد وی به اماکن «خطرناک» و پرمخاطره بوده است، اما در حال حاضر، در خانه «امن» خود و به صورت گمنام، درگیر این مسایل است. مضمون سخن وی این است که روز به روز افراد بیشتری و به اشکال شنیع‌تری درگیر اینگونه انحرافات جنسی می‌شوند. سابق بر این معمول بود که افراد «نرمال» تنفر داشتند از اینکه در اماکنی از قبیل کاباره‌های S&M حاضر شوند که در آنجا انحرافات جنسی صورت می‌گرفت. اما امروزه از طریق هرزه‌نگارهای زنده و محاورات اینترنتی، وارد شدن در این فعالیت‌ها بسیار راحت‌تر و بی‌دردتر صورت می‌پذیرد.

• برخورد اتفاقی

باید به این موتور (AAA) يك A چهارمی هم اضافه کرد و آن هم اتفاقی (Accidental) بودن آن است. آنان که تلاش داشته‌اند از حقوق آزادی بیان برای هرزه‌نگاران دفاع کنند، دیری است که ادعا می‌کنند، همگی مختارند در مورد تماشای هرزه‌نگاری‌ها تصمیم بگیرند. درحالی که در حیطه اینترنت، این هرزه‌نگاری است که می‌تواند در جست‌وجوی شما باشد و نیز اینکه، همگی ما مطلع هستیم که گاهی ناخواسته و نطلبیده، مطالبی از طریق پست الکترونیک برای ما ارسال می‌شود که سایتهای اینترنتی مختص به سکس را تبلیغ می‌کند.

نکته واحدی در اینجا لازم به ذکر است و آن اینکه بزرگترین خطر احتمالی برای کسانی که به دنبال به کارگیری این شبکه گسترده‌ی جهانی در راستای اهداف سازنده و سودمند هستند، آن است که آنها به طور اتفاقی در معرض سایتهای مختص به سکس واقع خواهند شد. به عنوان مثال دختر ۸ ساله ای، در اینترنت در پی افسانه تخیلی «سیندرلا» است.

بدین ترتیب این دختریچه با وارد نمودن کلمه (سیندرلا) در موتور جست‌وجو، با شماری از گزینه‌ها رو به رو می‌شود؛ یکی از این گزینه‌ها، تحت این عنوان آمده است: «سیندرلا را فقط خودتان ببینید».

این دختریچه هم که صد البته به دنبال دیدن سیندرلاست، بر روی این گزینه کلیک می‌کند و ناگهان با تصویری مواجه می‌شود که در آن يك زن عریان با استفاده از آلت مصنوعی به دنبال ارضای خود است. از چنین وضعیتی باید به عنوان نوعی شبیخون جنسی یاد نمود. رابرت فریمن - لنگو یکی از

محققین و رفتارشناسان جنسی مشهور، اخیراً با استفاده از ADL- بزرگترین خدمات‌دهنده مستقیم درحیطه اینترنت - تحقیقی را انجام داده است. وی کلمات (کنترل و نظارت والدین) را در این موتور جست‌وجو وارد می‌کند. اسامی ۵۰۸/۱۲ سایت اینترنتی که شامل سایتهای متعدد و گسترده‌ای در زمینه‌های صرفاً جنسی است، در نتیجه‌ی این جست‌وجو به دست می‌آید. آیا با این وجود، جای تردید باقی خواهد ماند که اگر شما به دنبال مطالب کاملاً خصوصی نیز باشید، باز هم احتمالاً آنها به طور اتفاقی به سراغ شما خواهند آمد؟ هر چند این سوال را نیز باید پرسید که آیا برخی از این موارد، فی‌الواقع اتفاقی است یا تعمدی؟ طبق ارزیابی‌ها، ۸۵ درصد تولید هرزه‌نگاری در آمریکا، با مدیریت مجرمان سازمان‌یافته صورت می‌گیرد. آیا نمی‌بایست به خود بیاییم؟ آن چه مسلم است این که، این اقلیت معدود در فرهنگ ما، در راستای «عرضه‌ی» تولیدات خود تا چه میزان می‌توانند تهاجمی عمل کنند؟

منبع : خبرگزاری فارس

<http://vista.ir/?view=article&id=235679>

هرزه‌نگاری اینترنتی بزرگسالان

اشاره:

هرزه‌نگاری‌های اینترنتی به عنوان يك معضل مهم و مسأله بحث برانگیز مطرح است. متفکران و متخصصان علوم رفتاری با تحقیقات گسترده در این زمینه، به دنبال تأثیرات روحی - روانی و اجتماعی این پدیده هستند و خواستار وضع محدودیت‌های قانونی بیشتر در ارائه مطالب مستهجن می‌باشند. هرزه‌نگاری عامل ایجاد بیماری‌های جنسی و روانی زیادی همچون آزار کودکان و تجاوزات به عنف است. علاوه بر این که اعتیاد به هرزه‌نگاری، موجب اختلال در روابط صحیح و صمیمی خانوادگی و زندگی زناشویی نیز می‌باشد. این که هرزه‌نگاری (پرونوگرافی) تأثیرات بسیار مضر بر مصرف‌کنندگان دارد، به يك مسأله بحث برانگیز - نه تنها برای مردم عادی بلکه حتی برای دانشمندان علوم رفتاری - تبدیل شده است. دو کمیسیون ملی - گزارش اکثریت کمیسیون ریاست جمهوری (آمریکا) درباره هرزه‌نگاری و اعمال مستهجن، و اصلاحیه اول قانون اساسی - اعلام کردند که يك قاضی یا هیأت داورى به نمایندگی از جامعه، باید مواردی از هرزه‌نگاری را تعیین کنند که: به طور کلی، خواهان يك علاقه شدید (وقیح، هولناک، بی‌شرمانه یا شهوانی) جنسی هستند. ارتباط جنسی را به شیوه‌ای آشکار و

آزاردهنده توصیف می‌کنند (به عبارت دیگر، از معیارهای جامعه کنونی فراتر می‌روند و توصیفاتی از ارضا یا فعالیت جنسی را بیان می‌کنند). به طور کلی فاقد ارزش ادبی، هنری، سیاسی و علمی هستند. در عرف عام، هرزه‌نگاری معمولاً به معنای مطالبی است که از لحاظ جنسی آشکار هستند و عمدتاً به قصد تحریک جنسی ارائه می‌شوند. کمسیون هرزه‌نگاری دادستان کل کاملاً با هرزه‌نگاری مخالفت کرده است؛ اما برخی مفسران اجتماعی ادعا کرده‌اند که هرزه‌نگاری عمدتاً یک نوع سرگرمی است که می‌تواند آموزشی و یا برخی اوقات، از لحاظ جنسی تحریک‌کننده باشد، اما ذاتاً بی‌ضرر است. آن‌ها همچنین ادعا می‌کنند که حداقل هیچ دلیل صحیح علمی برای ضرر آن وجود ندارد. در مقابل، دیگر مفسران اجتماعی به پیامدهای شدیدتری اعتقاد دارند و موارد اخیر را که توسط رسانه‌ها افشا شدند، مثال می‌زنند؛ مثل قاتلان جنسی که ادعا کرده‌اند؛ هرزه‌نگاری آن‌ها را به این کار واداشته است.

تعریف هرزه‌نگاری و مطالب مستهجن

برای پی بردن به تأثیرات هرزه‌نگاری، باید ابتدا آن را تعریف کنیم. کلمه هرزه‌نگاری یا pornography از کلمات یونانی porno و graphia اخذ شده که به معنای «توصیف فعالیت روسپی‌ها» است. از لحاظ عرف عمومی، هرزه‌نگاری به معنای مطالبی است که از لحاظ جنسی آشکار هستند و عمدتاً به قصد تحریک جنسی ارائه می‌شوند. اما کلمه «مطالب مستهجن» یا obscenity یک اصطلاح حقوقی است که توسط حکم دادگاه عالی ایالات متحده در میلر کالیفرنیا در سال ۱۹۷۳ تعریف شده است. هر مطلبی که دارای سه خصیصه (که در ابتدا بدان‌ها اشاره شد) باشد، مستهجن تلقی می‌شود و اشاعه آن ممنوع است. بنابراین ممکن است چیزی پورنوگرافیک باشد، اما هنوز مستهجن شناخته نشده است، مثل یک فیلم آشکار جنسی که برای آموزش تمایلات جنسی انسان به دانشجویان پزشکی به کار می‌رود، یا فیلم یا کتابی که دارای ارزش والای ادبیاتی و هنری است، اما دارای برخی محتوای آشکار جنسی هم هست. بنابراین، دادگاه عالی ایالات متحده، گونه‌های وسیعی از موارد جنسی در فیلم‌ها، کتاب‌ها و مجلات و دیگر اشکال را برای ارائه به بزرگسالان، مجاز اعلام کرده است.

انتشار مطالب مستهجن چه در سطح فدرال و چه در سطح ایالت‌ها، در ۴۰ ایالت آمریکا ممنوع است. در حالی که اجرای قوانین مربوط به مطالب مستهجن در سال‌های اخیر خصوصاً در سطح فدرال افزایش یافته است، اما اجرای این قوانین، هنوز هم در بخش‌های مختلف آمریکا متفاوت و پراکنده است. این کمبود اجرای قوانین، خصوصاً در سطح ایالتی و محلی، شاید ناشی از دیدگاه بسیاری از مردم و به ویژه برخی مقامات باشد که معتقدند، هرزه‌نگاری ذاتاً بی‌ضرر است و یا حداقل دلایل کمی درباره ضرر آن وجود دارد یا اصلاً دلیلی برای مضرات آن وجود ندارد.

تأثیرات بر بزرگسالان

اطلاعات موردی پزشکی

در بررسی مطالب مربوط به تأثیرات هرزه‌نگاری، با گونه‌های وسیعی از مستندات برخورد می‌کنیم که حاکی از ریسک و احتمال آسیب ناشی از فرو رفتن در انبوه مطالب هرزه‌نگاری هستند. این اطلاعات، اکثراً از سه منبع به دست می‌آیند:

اطلاعات تاریخی موارد کلینیکی؛

مطالعات رشته‌های؛

مطالعات آزمایشگاهی و تجربی؛

اطلاعات تاریخی موردهای کلینیکی، از دفاتر درمانگاه‌ها درباره افراد دارای کارکردهای نامناسب جنسی و همچنین از روحانیون و وکلایی که خدمات مشاوره‌ای به افرادی که دارای مشکلات جنسی هستند ارائه می‌دهند، جمع‌آوری شده است. همچنین از مستندات ارائه شده توسط معتادان جنسی که از مراکزی مثل «درمان‌رفتاری دره طلایی» در مینه‌سوتا جمع‌آوری شده، استفاده شده است. به عنوان یک روان‌شناس بالینی، من طی سال‌های مدیدی، تقریباً ۳۰۰ معتاد جنسی، خلافکار جنسی (آزاردهنده جنسی) و دیگر افرادی را که (۹۶ درصد آنها مردان هستند) دارای بیماری‌های جنسی بوده‌اند، درمان کرده‌ام. این بیماری‌ها شامل فعالیت‌های جنسی ناخواسته، آزار کودکان، عورت‌نمایی، نظربازی، آزارخواهی، بت‌پرستی (فیشیتیسیم) و تجاوز به عنف می‌شده‌اند. به جز چند استثنا، هرزه‌نگاری یکی از عوامل مهم یا حداقل تأثیرگذار در ایجاد انحرافات یا اعتیاد جنسی آنها بود.

بدون توجه به این که هرزه‌نگاری عامل ایجاد یا تسهیل‌کننده این بیماری‌ها بوده و بدون توجه به ماهیت انحرافات و اعتیادهای جنسی بیماران، من یک مجموعه عوامل ۴ فاکتوره در همه آنها بدون استثنا یافته‌ام که خصوصاً در آن‌هایی که تازه با هرزه‌نگاری آشنا شده بودند، صدق می‌کرد - اعتیاد اولین تغییری که رخ می‌دهد، اثر اعتیادی است. مصرف‌کننده هرزه‌نگاری به آن معتاد می‌شود. وقتی آنها یک بار از مطالب هرزه استفاده کنند، دوباره به آن رجوع می‌کنند و این روند، بارها و بارها تکرار می‌شود. به نظر می‌رسد که این مطالب، یک محرک قدرتمند جنسی برمی‌انگیزد که به دنبال آن، آزادسازی شهوت، اغلب توسط استمنا صورت می‌گیرد. هرزه‌نگاری، تصویر بسیار قدرتمند و هیجان‌آلودی ایجاد می‌کند که دائماً به ذهن فرد خطور می‌کند و او آنها را در مخیله خود تفصیل می‌دهد.

افراد به هنگام اعتیاد به هرزه‌نگاری، به تنهایی نمی‌توانند از شر آن خلاص شوند و آن را کنار بگذارند. علی‌رغم این که این اعتیاد، عواقب وخیمی مثل طلاق، از دست دادن خانواده و مواجهه با قانون (در موارد تهاجمات جنسی، آزار یا سوء استفاده از همکاران) را به دنبال دارد. همین طور پی بردم که بسیاری از بیماران من که دارای درجه هوشی بالایی بودند، آسیب‌پذیرتر بودند، شاید علت آن، قدرت خیال پردازی آنان بود که آنها را بیشتر به اعتیاد نزدیک می‌ساخت. در حالی که هر مردی در این مورد آسیب‌پذیر است، اما تجربه من نشان می‌دهد که وکلا، حسابدارها و افراد مرتبط با رسانه‌ها، در برابر این اعتیادات، بیشتر آسیب‌پذیر هستند. با این وجود، گروه‌بان باب ناوارو که مدت طولانی بازرس صنعت هرزه‌نگاری در دپارتمان پلیس لس‌آنجلس بوده است، می‌گوید: «قبول داشته باشید یا نداشته باشید، هر چه قدر افراد، باسوادتر باشند، به هرزه‌نگاری‌های بیشتری معتاد می‌شوند و البته پول بیشتری هم خرج آن می‌کنند. افراد بسیاری اعتراف کرده‌اند که اعتیاد افراطی به این مطالب داشته‌اند و کل زندگی‌شان را صرف آن کرده‌اند؛ ساعت‌ها استمنا کرده‌اند و همیشه به دنبال موارد وقیحانه‌تر می‌گردند. همانند یک معتاد الکلی یا افیونی، آنها همواره به دنبال ارضای بیشتر و مطالب مستهجن‌تر هستند، اما زمان بیشتری طول می‌کشد که ارضا شوند و OK را بگویند.» برای غیرمعتادان، فهم طبیعت کاملاً تحریک‌شده معتادان جنسی، دشوار است. هنگامی که «موج» آنها را می‌گیرد، هیچ چیز نمی‌تواند آنها را از کار خود باز دارد، چه نگاه کردن به مطالب مستهجن همراه با استمنا باشد، چه عمل جنسی با فاحشه‌ها، و چه تجاوز به کودکان یا یک زن باشد. یک مثال می‌تواند در توصیف این مسأله کم‌کساز باشد: رالف، یک معتاد جنسی است که ۱۲ سال پیش ازدواج کرده و دارای سه بچه است. او در انجام مراسم مذهبی خود فعال بوده و صادقانه به اصول والای اخلاقی پایبند بود. او به «ده فرمان» اعتقاد داشت و با زنا مخالف بود. وقتی که هرزه‌نگاری به زندگی او وارد شد، منجر به اعمال جنسی او با فاحشه‌ها شد. بعد از هر عمل، او از خدا درخواست مغفرت میکرد و گریه میکرد که این کار

را دیگر تکرار نخواهد کرد، اما دوباره مرتکب این عمل میشد.

از آنجا که مقدمه هر عمل زناکارانه، استفاده از هرزهنگاری است، ما تصمیم گرفتیم که او را از وابستگی به این مطالب مستهجن رها سازیم. من از او خواستم که برای من يك چك هزار دلاری بنویسد، مبنی بر این که اگر ۹۰ روز از هرزهنگاریها استفاده نکرد، من چك را به او پس بدهم. رالف دوست داشت پولش را از دست ندهد و کاملاً از راهبرد ما پیروی میکرد. او میگفت: «هیچ راهی برای دیدن فیلمها و مجلات کثیف برای من وجود ندارد، چرا که من میدانم با این کار، هزار دلار را از دست خواهم داد.» او تا مدتی به طرز فوقالعادهای در برابر وسوسهها مقاومت کرد، ولی در روز هشتاد و هفتم و در يك سفر تجاری، دوباره به مطالب مستهجن روی آورد و به يك فروشگاه کتاب مراجعه کرد و به مدت ۹۰ دقیقه عنان از کف داد. وقتی که هفته بعد او را دیدم، گریهکنان اعتراف کرد که هزار دلار را از دست داده است. از آنجا که او ۸۷ روز سنجیده عمل کرده بود، من به او يك فرصت دیگر دادم. بنابراین، يك دوره ۹۰ روزه جدی دیگر را آغاز کردیم. ما هر دو معتقد بودیم که اگر او توانسته ۸۷ روز پاك بماند، مطمئناً میتواند ۹۰ روز دیگر هم این کار را انجام دهد، خصوصاً این که، این کار به معنای بازگشت ۱۰۰۰ دلار او بود. این بار او فقط ۱۴ روز دوام آورد. او پول خود را از دست داد و من آن را صرف کارهای خیریه کردم. او شدیداً تعهد داده بود تا اعتیاد خود را ترك کند تا بتواند زندگی خود را حفظ کند و به مبانی مذهبی خود پایبند بماند، اما موضوع این نبود. به عقیده من، اگر او ده هزار دلار هم به من میداد، دوباره خلف وعده میکرد. هنگامی که موج شهوت آنها را فرا میگیرد، به پیامدها و هزینههای ان بیتوجهند. اعتیاد آنها به طور مجازی بر زندگی آنها حکم میراند.

۲- تشدید

دومین مرحله، تأثیر تشدید است. با گذشت زمان، فرد معتاد نیازمند انواع شدیدتر، آشکارتر، منحرفتر و عجیب و غریب تر مطالب جنسی میشود تا «حال جنسی» خود را افزایش دهد. این فرآیند، یادآور اعتیاد به مواد مخدر است. با گذر زمان، همواره يك نیاز رو به افزایش برای موارد تحريك كندهتر وجود دارد تا همان تأثیر ابتدایی را داشته باشد. اگر همسران یا دوست دخترهای آنان هم با آنان همراه شوند، آنها نهایتاً رفیق خود را مجبور میسازند تا فعالیتهای عجیب و غریب رو به افزایش جنسی انجام دهند. در بسیاری موارد، این روند منجر به قطع روابط - به هنگامی که زن از فعالیت بیشتر امتناع میکند - میشود که اغلب نتیجه آن دعوا، جدایی یا طلاق است. ازدواج کردن یا رابطه جنسی داشتن با يك رفیق، مشکل آنها را حل نمیکند. اعتیاد آنها و تشدید این اعتیاد، عمدتاً به علت تخیلات قدرتمند جنسی در اذهان آنان است که توسط هرزهنگاریها کاشته شده است. آنها اغلب این تخیلات جنسی همراه با استمنا را به خود آمیزش جنسی ترجیح میدهند. این امر تقریباً همیشه، ظرفیت دوست داشتن و ابراز عشق به همسرشان در روابط خصوصی آنها را کاهش میدهد. این تخیل پردازی بسیار قوی است و موجب آزردهی خاطر همسران آنها میشود. محرك جنسی آنها، چیزی غیر از همسرانشان است و همسر آنها به سادگی میتواند این امر را حس کند و در نتیجه، اغلب احساس تنهایی و رانده شدن میکند. من تعدادی زوج مراجعه کننده داشتم که زن گریهکنان میگفت که شوهرش ترجیح میدهد تا به دیدن هرزهنگاریها و استمنا پردازد، تا این که به او اظهار عشق نماید.

۳- حساسیت زدایی

سومین مرحلهای که رخ میدهد، حساسیتزدایی است. محتویات کتابها، مجلات و فیلمهایی که ذاتاً شوک برانگیز، شکننده تابوها، غیرمشروع، کربه و غیراخلاقی هستند، اما از لحاظ جنسی تحریککنندهاند، به هنگام اعتیاد به هرزهنگاری، قابل قبول و عادی میشوند. آنگاه فعالیتهای جنسی

تشریح شده در هرزهنگاریها (بدون توجه به منحرف یا ضداجتماعی بودن آن) مشروع تلقی میشوند. در این مواقع، يك حس رو به رشد «همه این کار را انجام میدهند»، به آنها اجازه میدهد که کارهایی انجام دهند که قبلاً برای آنها غیرمشروع بود و با عقاید اخلاقی و معیارهای شخصی سابق آنها در تضاد است. ۴- فعالیت جنسی

چهارمین مرحله‌ای که اتفاق می‌افتد، افزایش تمایل برای انجام اعمال جنسی است که فرد در هرزهنگاریها مشاهده کرده است. این اعمال عبارتند از: بیقید و بندی جنسی، عورت‌نمایی، شرکت در رفتارهای جنسی گروهی، نظریازی، حضور دائمی در روسپیخانهها، انجام اعمال جنسی با کودکان، تجاوز به عنف و آسیب وارد آوردن به خود یا طرف مقابل به هنگام عمل جنسی. این رفتار دائماً در آنها رشد میکند و به يك اعتیاد جنسی میانجامد، به طوری که آنها خود را محصور در آن می‌بینند و دیگر قادر نیستند آن را تغییر دهند یا با آن مقابله کنند. به علاوه، عواقب منفی این اعتیاد در زندگی آنها بسیار بدتر است. بسیاری از تأثیرات منفی استفاده از هرزهنگاری، توسط روان‌درمانگرها، پزشکها، مشاوران، وکلا و کشیشها ارائه شده است. در این بخش، ما به سراغ افرادی می‌رویم که دچار این اعتیاد شده‌اند:

معاون شهردار دستگیر شد: معاون ۴۶ ساله شهردار لس‌آنجلس، چند سال پیش در يك تئاتر مستهجن در غرب لس‌آنجلس حضور یافته بود. او به هنگام تماشای صحنه‌های مستهجن، آنقدر تحریک شده بود که شروع کرد به تهاجم جنسی به فردی که در کنارش نشسته بود. از قضا، آن مرد يك افسر مخفی نظامی از کار درآمد. معاون شهردار بازداشت شد و در دادگاه مجرم شناخته شد. این فرد انگشتنما، اداره‌اش را شرمگینانه و تحقیرآمیز ترك کرد و شغلش را به افتضاح کشاند.

تهدید زندگی زناشویی: يك مرد ۳۶ ساله متأهل، درس خوانده، يك کارشناس و از لحاظ مالی بسیار موفق، به هرزهنگاری اعتیاد پیدا کرده بود و دائماً استمنا میکرد و در عشرتکدهها حضور مییافت. او ازدواج فوق‌العاده‌ای داشت؛ دارای چهار فرزند بود و در انجام مراسم مذهبی بسیار فعال بود و مسئولیت مهمی هم به عهده گرفته بود. او درحالیکه از انجام این اعمال غیرمشروع خود احساس گناه میکرد و میدانست که این اعمال، مخالف مذهب، اخلاق و ارزشهای شخصی او است و میتواند تأثیر بالقوه مخربی بر زندگی او داشته باشد، اما معتادانه به این کار ادامه میداد؛ در حالی که در حالت عقلانی، او خواهان انجام این کارها نبود. دست او هنگامی رو شد که او همسرش را دچار بیماری مقاربتی کرد. این امر عواقب وخیمی در زندگی زناشویی او به دنبال داشت.

زناي با محارم: يك مرد مجرد ۳۰ ساله مذهبی و معتقد، سابقه اعتیاد به هرزهنگاری داشت. او خیلی خجالتی بود و خجالت میکشید تا از زنان بزرگسال بخواهد با او دوست شوند. به همین دلیل، روابط صمیمانه‌ای با برادرزاده‌های ۴ و ۷ ساله و دوستان آنها برقرار کرد که به هتك حرمت مکرر آنها توسط او منتهی شد. او از هرزهنگاریهایی که مشاهده کرده بود، الگو گرفته و شهوت جنسی خود را بر سر این کودکان خالی میکرد. به دلیل احساس گناه او از انجام این کار، سرانجام مورد كمك حرفهای قرار گرفت. با این حال، طبق قوانین ایالتی، او مجبور شد که به مقامات ایالت، موارد سوء استفاده جنسی خود از این کودکان را بیان کند. به دلیل رفتار همکاری کننده او و با توجه به این که او خود خواهان درمان بود، مشمول آزادی مشروط شد و روان‌درمانی بلندمدت بر روی او صورت گرفت و اکنون زندگی طبیعی خود را میگذراند.

متجاوز جنسی سریالی: رئیس شرکتی در فونیکس - تاکسون و رئیس کمیته کلیسای آن شهر که به کودکان آسیب دیده كمك میکرد، از من خواست تا به او درباره فرد متجاوز جنسی که با خشونت و با تهدید تفنگ و چاقو به تعدادی زن تجاوز کرده بود، مشاوره بدهم. در بررسی پیش

زمینه او، من دیدم که او دارای سابقه نمونه و کودکی بدون دردسری بوده است. او همچنین دانشجوی نمونه‌های در دبیرستان و دانشگاه بوده است. همسر، کودکان، کسب و کار و فعالیتهای مذهبی او کوچکترین نشانه‌های از زندگی پشت پرده یا جنبه تاریکی نداشتند. تنها نکته منفی مهم در زندگی او، اعتیاد او به هرزهنگاری از دوران نوجوانی بود که از دیگران مخفی نگه داشته شده بود. این اعتیاد با گذشت چندین سال، تدریجاً شدت یافته بود، به طوری که نهایتاً به گذراندن ساعتها و متحمل شدن هزینه‌های فراوان برای دیدن فیلمهای مستهجن و استمنا با آنها، منجر شده بود.

اولین تجاوز به عنف او هنگامی رخ داد که زنی را دید که شبیه شخصیت اصلی فیلم مستهجنی بود که روز قبل دیده بود. واقعیت و تخیل آنقدر برای او مبهم شده بود که تخیلات جنسی بیمارگونه خود را اجرا میکرد.

شایعترین پیامدها: به هر حال در تجربه بالینی من، مهمترین پیامد اعتیاد به هرزهنگاری، احتمال ارتکاب يك جرم جنسی سنگین نیست (اگرچه این عمل اتفاق افتاده و میافتد)، بلکه اختلال در روابط صمیمانه خانوادگی و زندگی زناشویی است. در این جا است که دردناکترین ضایعات و آسیب-ها رخ میدهند. در این جا است که این عمل، به نابودی عشق سالم و روابط جنسی با همسران میانجامد. اگر شخصی سؤال کند که آیا هرزه-نگاری موجب هرگونه جرم جنسی است، بدون هیچ ابهامی باید پاسخ داد، بله، اما این فقط ظاهر قضیه است.

در برخی بیماران، من با تقریباً يك اعتیاد آنی مواجه شدم، در حالی که در دیگران، تقریباً ۱۰-۵ سال عرضه نامنظم هرزهنگاری موجب اعتیاد شده بود. اما همانند يك سرطان پنهان، این اعتیاد هیچگاه محو نمیشود، مگر این که از طریق مداخلات رواندرمانی، در پی معالجه آن برآییم.

تأثیر هرزهنگاری بر توسعه بیماری روانی - جنسی

به این نکته باید توجه داشت که اطلاعاتی که درباره این مسائل در این جا آورده شده است، توسط رواندرمانگرهایی ارائه شده که نشانه‌های توسعه مسدود را در رشد بیماری روانی - جنسی استفادهکنندگان هرزهنگاری که تحت درمان آنها بوده‌اند، دیده‌اند. يك نمونه از این رواندرمانگر-ها دکتر هارولد ووث است که استاد دانشکده کارل منینگر (مدرسه روانپزشکی در توپیکا) کانزاس میباشد. دکتر ووث دریافت که هرزهنگاری همان طور که موجب اعمال جنسی انحرافی، فساد جنسی، اعمال جنسی خشونتآمیز، کوتاهمدت و بیفایده میشود، بیانگر رشد انسانی ناکامل و غیرطبیعی است. همان طور که دکتر ووث میگوید، افراد بالغ و سالم اینگونه رفتار نمیکنند.

با این حال، او تأکید میکند که میلیونها نفر هستند که به ظاهر سالم به نظر می‌آیند، اما دارای بیماریهای مخفی هستند که در نتیجه توسعه و رشد غیرطبیعی به وجود آمده‌اند و این افراد از طریق نابهنجاریهای جنسی، آنها را آشکار میسازند. بنابراین، دیدن هرزهنگاری که اکثر آنها رفتارهای نابهنجار را به تصویر میکشد، موجب فعال شدن عقده‌های روانی و عدم رشد جنسی میشود که در میلیونها نفر وجود دارد. او این افراد را معتادان به هرزهنگاری میدانند که در پی توسعه آن با دیدن هرزهنگاریهای بیشتر هستند. این محرک هرزهنگاری، رفتار تهاجمی را ترویج میدهد و از رفتار بالغانه میکاهد.

دکتر ووث چنین مسأله‌های را خصوصاً برای جوانانی که در آستانه ورود به يك زندگی فعال جنسی هستند، مضر میدانند. برای آنها این روندهای حساس باید به سمت رشد و بلوغ بیشتر هدایت شوند، نه به صورت فقه‌رایی به سمت اعمال جنسی بیارزش و نابهنجاریهای کوتاهمدت. دکتر ووث تأکید میکند: «هم جامعه و هم افراد، مانند یکدیگر، هنگامی که ما این رفتار نامشروع را مشروع سازیم، آسیب خواهند دید.»

دکتر ووٹ همچنین میگوید که برخی مردان، بعد از دیدن اعمال غلو شده جنسی در فیلمهای مستهجن، از زنان خود ارضا نمیشوند و آنها را ناکافی میدانند (و برعکس). او پیشنهاد میکند که جامعه باید خودش از خودش محافظت کند یعنی این که خود را از عناصر موجود در جامعه که به آن آسیب وارد میکنند، خلاص کند. دکتر ووٹ هرزهنگاری را باعث ایجاد تمایل جنسی به بدترین نحو آن میداند، و از آنجا که تمایل جنسی در دوران بلوغ برای علفهای ناهمجنسخواهی و زندگی خانوادگی ضروری هستند، او معتقد است که گامهایی باید برداشته شود تا به وضوح، هویت هرزهنگاری، ناسالم تشخیص داده شده و مخاطرات استفاده از آن گوشزد شوند. شرطی‌سازی نابهنجاری

اطلاعات دیگری از آزمایشگاههای شرطی‌سازی محققانی همچون دکتر استنلی راجمن، جمع‌آوری شده است. دکتر راجمن در تحقیقات خود نشان داده است که استفاده فراوان از تصاویر شهوت‌برانگیز، موجب ایجاد نابهنجاریهای جنسی در مردان بزرگسال در يك محیط آزمایشگاهی میشود. او فیالواقع قادر بود تا در دو آزمایش کاملاً مجزا، ۱۰۰ درصد سوژه‌های مرد خود را نسبت به انحرافات جنسی شرطی کند.

به علاوه، مطالعه آر. ال. مک‌گور، نویسنده مقاله «يك فرضیه: انحرافات جنسی به هنگام شرطی‌ساز رفتار»، نشان میدهد که در معرض تجربیهای خاص جنسی قرار گرفتن (که میتواند شامل مشاهده هرزهنگاری هم باشد) و سپس با تصور آن در ذهن، استمنا کردن، برخی اوقات میتواند به انجام فعالیتهای نابهنجار جنسی منجر شود.

نوشتیهای فراوان در زمینه روان‌درمانی انحرافات جنسی، بیان میکنند که تشخیص موقعیت جنسی آنها، برخی اوقات با استفاده از فیلمهای قبیح جنسی به عنوان ابزار درمان، میتواند تغییر کند (دوباره شرطی‌سازی شود). اگر این اطلاعات صحیح باشند، آنگاه باید این امکان را هم در نظر گرفت که مشاهده عامدانه یا تصادفی هرزهنگاری یا تجربیهای جنسی منحرف در زندگی واقعی نیز میتواند تسهیل‌کننده شرطی‌سازی افراد نسبت به انحرافات جنسی باشند.

پاتریک کارنس، روانشناسی که اکنون برجسته‌ترین محقق آمریکایی در زمینه اعتیاد جنسی به شمار میرود، مجموعیهای از کتابهای تحقیقی و اطلاعاتی منتشر کرده است که مسأله رفتار نابهنجار و غیرقابل کنترل جنسی را به آگاهی عموم رسانده است. او در آخرین مقاله خود، مجموعه‌ای از عواقب قانونی زناشویی و خطرات چنین اعتیاداتی را به طور مستند ارائه کرده است.

او دریافته بود که از میان ۹۳۲ معتاد جنسی که آنها را مورد مطالعه قرار داده، ۹۰ درصد مردان و ۷۷ درصد زنان، هرزهنگاری را عامل اصلی اعتیاد خود میدانستند. او همچنین فهمیده بود که دو عامل ابتدایی رفتارهای اعتیاد جنسی، سوء استفاده جنسی در دوران کودکی و دیدن دائمی هرزه‌نگاریها به همراه استمنا هستند.

جالب آنکه، دکتر کارنس دریافته بود که بسیاری از روانپزشکها، روان‌مانگرها و مددکاران اجتماعی، از اعتیادات جنسی و ابراز نادرست رفتار جنسی رنج می‌برند. وی میگوید: یکی از یافته‌های نظرسنجی ما نشان میدهد که زنان معتادی که درخواست کمک میکنند، اغلب توسط روان‌درمانگرهای خود مورد سوء استفاده قرار می‌گیرند.

همچنین نرخ بیمیهای طبابت اشتباه روان‌درمانگرها، طی سالهای اخیر شدیداً افزایش پیدا کرده است که علت آن تا حدی به خاطر دعوای حقوقی درباره سوء استفاده جنسی آنها از همکاران یا بیماران خود میباشد. این تحقیق همچنین میگوید که رفتار نابهنجار جنسی، حتی برای کارورزان نهاد روانشناسی هم مشکل بزرگی است.

کلیه انحرافات جنسی، ظاهراً رفتارهای آموخته شده هستند

بهترین مستندات میگویند که اکثر یا همه انحرافات جنسی، رفتارهای آموخته شده‌ای هستند که معمولاً از طریق شرطی‌سازیه‌های ناخواسته یا اتفاقی حاصل شده‌اند. تا کنون هیچ دلیل قانع‌کننده‌ای درباره انتقال ارثی الگوهای رفتار جنسی بیمارگونه، همانند تجاوز جنسی، زنا یا محارم، میل جنسی به کودکان، عورت‌نمایی و ببند و باری جنسی، ارائه نشده است. همان‌طور که مک گویر تشریح کرده است، هنگامی که مردی دائماً همراه با تخیلات واضح جنسی استمنا کند و آن را راه منحصر به فرد خروج شهوت خود قرار دهد، این تجربی‌های لذتبخش منجر به تخیلات منحرف (زنا، تجاوز به کودکان، آسیب وارد آوردن به طرف مقابل به هنگام عمل جنسی و...) و افزایش ارزش شهوت در نزد او میشود. اوج لذت جنسی که پس از آن تجربه میشود، باعث تقویت تعقیب تخیل‌پردازی یا عمل همراه با آن میشود.

مک گویر اشاره میکند که هرگونه انحراف جنسی که بدین طریق حاصل شود، میتواند شامل چندین انحراف نامربوط در یک فرد باشد و حتی با احساس شدید گناه هم محو نخواهد شد. در مقاله او، بسیاری از موارد تاریخی برای تبیین این شرطی‌سازی آورده شده است. دیگر مطالعات مرتبط انجام شده توسط آقایان ایوانز و جکسون، از فرضیه مک گویر پشتیبانی میکنند. آنها دریافته‌اند که خیال‌پردازی ناپه‌نجام و استمنا، تأثیر بسیار شدیدی بر عادی شدن انحراف جنسی دارد.

شیوه‌های رایج بیماری‌های خودکرده جنسی

من عمدتاً در درمان بیماران مرد مبتلا به پارافیلیاس (آسیب‌شناسی جنسی)، به این نتیجه رسیده‌ام که اکثر مردان در برابر تأثیرات شرطی‌سازی استمنا به هرزه‌نگاری آسیب‌پذیر هستند و دچار بیماری‌های جنسی میشوند؛ زیرا همه ما بجز استثناهای کمی، در برابر قوانین یادگیری قرار داریم. در تجربه من به عنوان یک روان‌درمانگر جنسی، هر فردی که مرتباً با دیدن هرزه‌نگاری‌ها استمنا میکند، در خطر تبدیل شدن به یک معتاد جنسی و شرطی کردن خود به داشتن انحراف جنسی یا اختلال ایجاد کردن در روابط متعهدانه با همسر خود قرار دارد. یک اثر جنبی همیشگی، کاهش شدید ظرفیت دوست داشتن است. به عبارت دیگر، هرزه‌نگاری منجر به گسست آشکار عمل جنسی از دوست داشتن، عاطفه، توجه و دیگر احساسات طبیعی سالم و ویژگی‌هایی که به روابط زناشویی کمک میکنند، میشود. جنبه جنسی این افراد، عاری از ویژگی‌های انسانی میشود. بسیاری از آنها یک «حالت من غریبه» (جنبه تاریک) را توسعه میدهند که محور آن، شهوت جامعه‌ستیز و عاری از اکثر ارزش‌ها است و سرانجام، لذتی که از استمنا کردن به همراه مشاهده هرزه‌نگاری حاصل میشود، از روابط زندگی واقعی مهمتر میشود. مریبان بهداشت، عموماً اینگونه فکر میکنند که استمنا عواقب کم‌اهمیتی دارد و فقط تنش جنسی را کاهش میدهد. جدا از معیارهای اخلاقی، این گفته شاید صحیح باشد؛ اما یک استثنا وجود دارد و آن این است که استمنا مداوم با تصویرپردازی هرزه‌نگاریها (چه به صورت یاد آوردن در ذهن و چه به صورت محرک آشکار هرزه‌نگاری)، موجب مخاطراتی از طریق شرطی‌سازی در ابتلا به اعتیادهای جنسی و یا آسیب‌های جنسی دیگر میشود. در این مورد، هیچ فرقی نمیکند که فرد، یک پزشک مشهور باشد یا یک وکیل، کشیش، قهرمان، مدیر یک شرکت، رئیس دانشکده، کارگر غیرماهر و یا یک پسر بچه ۱۵ ساله؛ همه آنها میتوانند نسبت به ناپه‌نجامی جنسی شرطی شوند. روند شرطی‌سازی استمنا غیرقابل اجتناب است و به طور خودانگیخته از بین نمیرود. رشد این بیماری ممکن است آهسته باشد و تقریباً همیشه از دید پنهان بماند. این بیماری معمولاً بخش محرمانه زندگی یک مرد است و همانند سرطان به رشد و گسترش خود ادامه میدهد. این بیماری به ندرت، خود به خود متوقف میشود و درمان آن بسیار دشوار است. تکذیب این بیماری

از طرف مرد معتاد و امتناع او از برخورد با این مشکل، طبیعی و قابل پیشبینی است، و تقریباً همیشه به ناسازگاری زناشویی و گاهی هم طلاق و گاهی به شکستن روابط خصوصی دیگری میانجامد.

نقش بستن تصاویر جنسی در مغز

در اینجا بهتر است که به تجربه دکتر روانشناس، چیز مک گاف در دانشگاه کالیفرنیا بپردازیم. یافته‌های او (که بسیار ساده شده‌اند) نشان می‌دهند که خاطرات تجربه‌هایی که به هنگام تحریکات احساسی (مثل تحریک جنسی) رخ می‌دهند، توسط هورمون غده آدرنال در مغز مینشینند و پاک کردن آنها دشوار است. این فرض می‌تواند تا حدودی اثر اعتیاد به هرزهنگاری را توصیف کند. خاطرات نیرومند تحریکات جنسی از تجربه‌های گذشته، خودشان را در صحنه مغز حفظ می‌کنند و مرتباً به ذهن خطور می‌کنند و فرد را از لحاظ شهوانی تحریک می‌کنند. اگر او به هنگام این تخیلات، استمنا کند، باعث تقویت پیوند بین تحریک جنسی و اوج لذت جنسی می‌شود که همراه با منظره ویژه یا تکرار پی در پی آن صحنه در ذهن خواهد بود. می‌توان این ریسک را در بسیاری از مردانی که فیلم تحریک کننده‌های دیده‌اند، حس کرد. یک فیلم ۸ میلیمتری که از لس‌آنجلس خریداری شده است، نشان می‌دهد که دو دختر در لباس‌های سبز رنگ، خانه به خانه می‌چرخند و کلوجه می‌فروشند. در یکی از این خانه‌ها، یک مرد بالغ و از لحاظ جنسی تهاجمی، از آنها دعوت می‌کند به داخل خانه بروند؛ او قصد دارد تا به طور ناگهانی آنها را اغفال کند و اعمال شنیع و غیرمعمول جنسی بر روی آنها انجام دهد. کلیه این اعمال، به طور مفصل در این فیلم نشان داده شده‌اند. در فیلم اینگونه تصویر شده است که این دو دختر، مشتاقانه از این اعمال جنسی لذت می‌برند. این فیلم از نمونه فیلم‌هایی است که هرزهنگاریهای سکسی (Hard care) نامیده شده‌اند. این فیلم، نوعی از محرک هرزهنگاری (در قالب فیلم) است که مرد می‌تواند بارها و بارها در خلوت خانهاش آن را تماشا کند یا در ذهنش از آن لذت ببرد. اگر تحقیقات راجمن، مک گویر، مک گاف و تعداد بسیاری از محققان عرصه یادگیری انسانی، به طور کلی مفهومی داشته باشند، آن مفهوم این است که چنین فیلم‌هایی می‌توانند خطرناک باشند. چنین فیلم‌هایی می‌توانند به طور بالقوه، شاهدان مرد خود را نسبت به تخیلات جنسی (که در ذهن آنها توسط هورمون غده آدرنال کاشته شده است) شرطی کنند. این افراد می‌توانند این تخیلات جنسی را به طور مرتب با استمنا همراه سازند و سپس بعدها آنها را بر روی زنان کوچکتر از خود اجرا کنند.

منبع: www.obscenitycrimes.org

نویسنده: ویکتور. بی. کلاین

منبع : خبرگزاری فارس

<http://vista.ir/?view=article&id=204552>

همراه با تکنولوژی نوین پادکست

• واژه پادکست

پادکست جدیدترین تکنولوژی تولید و نشر محتوای صوتی در اینترنت است. به وسیله پادکست می‌توان صدای خود را در اینترنت منتشر کرد و می‌تواند یک رادیو آماتوری شخصی باشد.

واژه پادکست از طرف لغت‌نامه آمریکایی «آکسفورد» به عنوان واژه سال انتخاب شد. این لغت‌نامه پادکست را اینطور معرفی کرده است: «برنامه‌ای رادیویی که دیجیتالی ضبط شده و برای دانلود و قرار دادن در دستگاه‌های شخصی پخش صدا در اینترنت گذاشته می‌شود.» در لغت‌نامه اینترنتی ویکی‌پدیا هم در توضیح کلمه پادکست اینطور آمده است:

پادکست یا پادپخش یکی از روش‌های انتشار پرونده بر روی اینترنت و نام عمومی نوعی برنامه آوایی است که توسط کاربران معمولاً بر روی یک

پخش‌کننده موسیقی دیجیتال و عموماً یک آی‌پاد به شکل یک فایل صوتی ساخته شده، با استفاده از اینترنت بر روی رایانه‌های خانگی و یا پخش‌کننده‌های دیجیتال پیاده می‌شود.

• معادل فارسی پادکست

پادکست از ترکیب دو واژه (Broadcast و Ipod) تشکیل شده است. آی‌پاد نام پخش‌کننده موسیقی شرکت اپل است و برودکستینگ در زبان انگلیسی به معنای انتشار است. از جمله معادل‌های پیشنهاد شده برای پادکست در فارسی "پادپخش" است که ترکیب کلمات آی‌پاد و پخش به عنوان معادل کست است و ترکیب یک لغت فارسی و انگلیسی است. واژه‌های ویلاگ صوتی، رادیو اینترنتی و رادیونت هم از جمله لغات پیشنهادی برای معادل پادکست است که هنوز در مورد هیچکدام اجماع وجود ندارد.

• پادکست چیست

به زبان ساده‌تر پادکست از پیشرفته‌ترین و جدیدترین سامانه‌های ارتباطی است و روشی برای انتشار محتوای الکترونیکی به وسیله صدا که کاربران از طریق آن می‌توانند ساخته‌های صوتی و کلامی خود را به شنوندگان، ارائه دهند که از آن به ویلاگ صوتی هم یاد می‌شود. وبه زبان ساده‌تر جدیدترین تکنولوژی برای انتشار صوت بر روی شبکه اینترنت است. پادکست یک فایل چند رسانه‌ای است که با استفاده از فیدهای عمومی برای پخش صدا بر روی کامپیوترهای شخصی و موبایل، بر روی اینترنت فرستاده می‌شود. برای گوش کردن به پادکست شما در ابتدا نرم

افزارهای خاصی را بر روی سیستم تان نصب می کنید، بعد نام و آدرس پادکست‌های مورد علاقه‌تان را به این نرم‌افزار می‌دهید و هنگامی که شما به اینترنت متصل می‌شوید این نرم‌افزار به طور اتوماتیک به آدرس پادکست‌های مورد علاقه شما سر می‌زند و هر کدام که به روز شده باشند، فایل صوتی مربوط به آن را بر روی سیستم شما دانلود می‌کند و در پایان فایل‌های صوتی جدید را داخل دستگاه پخش موسیقی آی پاد شما می‌ریزد. این فرایند پس از مرحله اولیه تنظیمات کاملاً به طور اتوماتیک اتفاق می‌افتد و شما در هر زمان بدون نیاز به اتصال به اینترنت یا دسترسی به دستگاه کامپیوتر فقط به دستگاه پخش موسیقی می‌توانید پادکست‌های جدید را گوش کنید.

• کاربردهای پادکست

در سایت اولین شبکه پادکستینگ فارسی (www.Podcast.ir) موارد زیر به عنوان کاربردهای پادکست بر شمرده شده است:

- ۱) ایجاد ایستگاههای رادیویی اینترنتی شخصی با کمترین هزینه و توسط یک دستگاه رایانه شخصی.
- ۲) آموزش الکترونیکی و غیر حضوری در مواردی که احتیاج به توضیح شفاهی وجود دارد.
- ۳) کتاب خوانی، شعر و شاعری، پخش موسیقی، تبلیغ خدمات و محصولات، ارتباطات مردمی و روابط عمومی، رپورتاژ و گزارشگری، تولید برنامه‌های تفریحی و سرگرم‌کننده از قبیل جوک و لطیفه، فال، قصه‌گویی و آموزش برای کودکان.
- ۴) ساخت وبلاگهای صوتی که در آن وبلاگ نویس بجای نوشتن مطالب شخصی در اینترنت با مخاطبین خود حرف می‌زند و صدای ضبط شده را روی وبلاگ قرار می‌دهد.

• محبوبیت جهانی پادکست

در سال ۲۰۰۵ میلادی ناسا صدای یکی از فضانوردان این سازمان را که در جریان یک سفر فضایی ضبط شده بود به شکل پادکست روی سایت قرار داد. در جریان سفر شاتل دیسکاوری به دور کره زمین، استیو رابینسون از سرنشینان شاتل فضایی یک پیام چند دقیقه‌ای از صدای خودش ضبط کرد که چند روز این پیام به شکل پادکست بر روی سایت ناسا قرار گرفت.

در بین سیاستمداران هم یک سناتور دموکرات آمریکایی یک پادکست شخصی راه اندازی کرد و به دنبال آن بود که کاخ سفید هم تعدادی از سخنرانی‌های جرج بوش را به صورت پادکست روی سایت ریاست جمهوری قرارداد. سایت بی‌بی‌سی هم بخشی از برنامه های خود را در قالب پادکست ارائه می‌دهد که برنامه فارسی روز هفتم هم از جمله این برنامه هاست.

شرکت آی بی‌ام (IBM) هم به تهیه و ارائه پادکست در سایت خود روی آورده است به جز این ها شرکت‌های جنرال موتورز و پپسی کولا هم به ارائه پادکست اقدام کرده‌اند. و حتی سرویس یاهو هم موتور جست و جوی مخصوص برای جست و جوی فایل های صوتی و پادکست ها راه‌اندازی کرده است.

• چگونه یک پادکست داشته باشیم

مرحله اول راه اندازی پادکست ضبط برنامه است. شما می توانید با کمک یک دستگاه ضبط صدای دیجیتال (Voice Recorder) صدای خود را ضبط کنید. پس از ضبط صدا یا به وسیله نرم افزار های ویرایش صدا، صدای خود را ویرایش کنید و احیاناً به آن موسیقی یا صداهای دیگری بیافزایید از جمله این نرم افزارهای حرفه ای ویرایش صدا سوند فورز (Sondforge) و کول ادیت (Cooledit) هستند که از آن ها برای ویرایش برنامه های حرفه

ای رادیویی هم استفاده می شود. البته حتی شما احتیاج به این نرم افزارهای حرفه ای ندارید و می توانید یک نرم افزار رایگان وساده تر از اینترنت قابل دریافت است. پس از تهیه فایل (mpt) شما باید فایل (RSS) هم برای پادکست تان تهیه کنید. با حاضر شدن فایل ها شما باید آن ها را در فضایی مناسب در اینترنت قرار دهید تا برای دیگران هم قابل دسترسی باشد.

• نکات مهم در تهیه پادکست

در تهیه یک پادکست خوب باید نکاتی را رعایت کنید که در ذیل به آن ها می پردازیم:

۱) چیزی برای گفتن داشته باشید. شما حتما می توانید برای یک ساعت صحبت کنید و از هر دری چیزی بگویید.
۲) آمادگی داشته باشید. قبل از شروع، یادداشت های خود را آماده کنید. اگر قرار است با کسی مصاحبه کنید، سوال های خود را از قبل بنویسید.

۳) کوتاه وساده بگویید. پادکست های زیادی هستند که سعی می کنند یک یا نیم ساعت را به هر شکل وبا هر مطلبی پر کنند. امکان گوش کردن به پادکست های شما با کوتاه کردن آنها بیشتر خواهد شد و این به این معنا نیست که پادکست های یک ساعته مناسب نیست. ولی شروع کار که هنوز شنوندگان با شما آشنایی ندارند ودر واقع قرار است وقت خود را برای شنیدن صحبت های یک نفر جدید صرف کنند ، ۲۰ تا ۳۰ دقیقه مناسب تر است.

۴) تمیز کار کنید. از ابزارهای مناسب برای ضبط صدا استفاده کنید. شنوندگان عادت به گوش دادن به کیفیت خوب رادیو کرده اند و اگر صدای شما شبیه ضبط صدا در یک حمام باشد، قطعاً گوش نخواهند داد. نحوه تولید و ویرایش پادکست را یاد بگیرید. در زمان مصاحبه حرف گوینده را قطع نکنید. باید بدانید چه زمان شما باید صحبت کنید و چه زمان مصاحبه شونده.

۵) خودتان باشید. اگر واقعا یک ژورنالیست سر شناس ویا یک گوینده رادیو نباشید، ممکن نیست بتوانید چنین موضوعی را به شنونده با تقلید، تلقین کنید. سعی در تقلید صدا و یا صحبت در مورد موضوعاتی که اطلاعی از آن ندارید نکنید. حتی اگر موضوع سرگرم کننده باشد.

۶) منحصر به فرد باشید. پادکست های معروف با شنوندگان زیاد، آنهایی هستند که منحصر به فرد و اصل هستند. مردم به موضوعات کپی برداری شده شما از سایرین، گوش نخواهند کرد. ولی اگر منحصر به فرد باشید، شنونده های خاص خود را خواهید داشت. تولید پادکست مثل نوشتن، نیاز به خلاقیت دارد.

۷) برنامه دقیق و سرفصل مطالب پادکست خود را ارائه کنید. در این صورت شنوندگان از قبل می دانند که به چه چیزی ودر چه زمانی قرار است گوش دهند. نرم افزارهای تولید و استفاده از پادکست جدید حتی امکان بخش بندی برنامه ها را به شما می دهند که این موضوع در ساختمندی برنامه های شما موثر است.

۸) از موسیقی برای پر کردن زمان استفاده نکنید. اگر فرار است در برنامه های خود از موزیک استفاده کنید، از آن فقط به عنوان موزیک ونه برای پر کردن زمان استفاده کنید. در انتخاب موزیک نیز دقت کنید که مناسب برنامه شما باشد واز موزیک های نا مناسب و ناهنجار استفاده نکنید.
در مجموع تولید پادکست مانند تولید محتوای کیفی دیگر مانند متن، موزیک، فیلم و غیره است. در تولید پادکست باید از ابتکار، خلاقیت و اصالت استفاده کنید تا شنوندگان خاص خود را پیدا کنید. برای بقا در این عرصه کاری کنید که مردم هر بار با ولع خاصی به سراغ شما بیایند.

• کاربردهای پادکست در روابط عمومی ها

امروزه سازمان ها و شرکت های تجاری در سراسر دنیا برای دسترسی مستقیم به مشتریان خود، پادکست را به رسانه های سازمانی خود می افزایند. پادکست پدیده ای نوین و ابزاری عالی در روابط عمومی ها است و رسانه ای که می تواند روابط عمومی خلاق را طراحی کند. همانطور که می دانید کارشناسان روابط عمومی چهره شرکت و سازمان محسوب می شوند، یعنی مسئولیت اطلاع رسانی، تصویر سازی و غیره را بعهده دارند. در اینجا ابزار قدرتمند جدیدی وجود دارد که به این چهره صدا می بخشد و صدا بیش از متن صرف موثر است، بنابراین این رسانه نه تنها قدرتمند است، بلکه کاربرد آن آسان و گسترده آن بیش از هر رسانه موجود دیگر است و به میزان قابل توجهی در هزینه ها صرفه جویی می کند و می توان گفت رسانه ای است که اثر بخشی یک پیام رادیویی را افزایش می دهد. اما نکته مهم این است که به هنگام پخش برنامه رادیویی یا تلویزیونی شما از تعداد شنوندگان و بینندگان اطلاع دقیق ندارید اما با پادکست می توان از تعداد دقیق ذخیره شدن برنامه خود توسط افراد مطلع شوید. حتی می دانید مخاطبین شما از چه مناطقی هستند و بدین ترتیب می توانید برنامه خود را مرتباً بهبود بخشیده و به انتظارات مخاطبین خود پاسخ دهید و نه تنها برای دنیای خارج بلکه می توانید دامنه آن را گسترش دهید. همچنین می توانید از آن برای ارتباط از راه دور میان شعب مختلف سازمان خود استفاده کنید. و در بعضی موارد می تواند کانال جدیدی برای درآمد زایی باشد. و مزیت آن برای شرکت ها اسپانسر کردن پادکست های دیگر است. مثلاً فرستادن آگهی روی پادکست های دیگر، مانند یک آگهی ۳۰ ثانیه ای.

• نتیجه گیری

پادکست به عنوان تکنولوژی نوین در عرصه ارتباطات یک رسانه محسوب می شود که می تواند سرویس های خوبی علمی، آموزشی، تخصصی و سرگرمی و... را ارائه دهد. اما حس شنوایی که جز مهمترین حواس انسان محسوب می شود که به وسیله آن بسیاری از نیازهای ارتباطی انسان را برآورده می سازد و اطلاعاتی که مورد نیاز مخاطبان است را به صورت شنیداری در اختیار آن ها می گذارد. پادکست با تکرر صدا می تواند صداهای خاموشی که قبلاً قابل شنیدن نبودن از جمله گروه های محروم و ستمدیده، مخالفان و حتی صداهای جدیدی را به گوش همگان برساند. تکرر صدا تکرر رسانه ای را در پیش دارد که منجر به گسترش عرصه عمومی می شود. از طرفی استمرار، کیفیت و تنوع در این رسانه بسیار مهم تلقی می شود، به خصوص برای روابط عمومی ها که وظیفه خبری و اطلاع رسانی را به عهده دارند، می تواند این پدیده پرنرگ تر جلوه نماید که رسیدن به این فضای مطلوب راه طولانی ولی امید بخشی رادر پی دارد.

منبع : آموزش فناوری اطلاعات

<http://vista.ir/?view=article&id=313037>

همسرگزینی مجازی

چند سال پیش، وقتی يك روحانی جوان در تهران پایگاهی اینترنتی را برای همسریابی جوانان مسلمان راه اندازی کرد، کمتر کسی فکر می کرد که همسریابی اینترنتی و مشاوره مجازی برای ازدواج در ایران متداول شود. به تازگی نیز يك موسسه پرسش نامه هایی ۱۰۰گزینه ای را با عنوان کنکور ازدواج و با هدف انتخاب همسری ایده آل در اختیار جوانانی قرار می دهد که دوست دارند ازدواج کنند. آیا در شرایطی که بسیاری از جوانان در انتخاب همسر به دلیل فقدان بهره گیری از مشاوره صحیح دچار سردرگمی می شوند و برای رسیدن به مقصد خیلی وقت ها به بیراهه می روند، با گسترش و تنوع فناوری های نوین ارتباطی، شیوه ازدواج های آینده و همسریابی در میان جوانان ایرانی نیز

تغییر خواهد کرد، یا اینکه سنت های هزارساله همچنان پابرجا خواهند ماند؟

موضوع مشاوره در جامعه ما هنوز برای بسیاری از افراد ناشناخته است و همه تنها به دنبال افزایش آمار ازدواج جوانان هستند، اما نگاهشان به ازدواج عمیق و دوراندیشانه نیست. در واقع انتخاب صحیح و مناسب بسیار مهمتر از افزایش آمار ازدواج است. در حال حاضر ۱۰۹ مرکز خدمات مشاوره ای ازدواج در تهران فعالند. سال های گذشته در کنار تغییرات فرهنگی که در جامعه روی داده، بسیاری از باید ها و نیایدهای اجتماعی نیز دستخوش دگرگونی شده است. این هنجارها که به آرامی جای خود را در میان باورهای مردم باز می کنند، با باورهای گذشته همخوانی چندانی ندارند و حتی در تعارض یا تضاد با آنها نیز قرار می گیرند.

تغییرات به وجود آمده در شیوه های همسریابی جوانان از جمله مواردی است که بسیاری از خانواده ها را با مسائل و مشکلات بسیاری روبه رو کرده است. معیار انتخاب همسر، نحوه شناخت همسر، توقعات زن و شوهر جوان از یکدیگر و موارد مشابه تحت تأثیر دگرگونی های فرهنگی جامعه، جوانان را در شرایط دشوار و متفاوتی نسبت به گذشته قرار داده است. اگر تا دیروز وصلت میان دختر و پسر را بزرگترها به عهده می گرفتند، اما امروز با حضور پررنگ تر اینترنت در جامعه جوان ،پا پیش گذاشتن برای آشنایی دو طرف تا حدود برعهده سایت ها همسریاب اینترنت گذاشته شده است.

• ازدواج تضمینی

تعجب نکنید ازدواج هم چون کنکور م تواند تضمین باشد پس از ثبت نام برا استفاده از خدمات مشاوره ای ازدواج تضمین کارشناسان موسسه برا ازدواج شما بسیج می شوند. این روش به آقایان سخت گیر و مشکل پسند نیز توصیه م شود.

یافتن همسر دلخواه با تضمین صد در صد، یکی از همین سایت ها در صفحه اول خود، ازدواج تضمینی را به مخاطبان وعده داده است. هر چند همسریاب اینترنت در کشور ما عمر کوتاه و نوپای دارد، اما در مقابل سایت ها خارج مشابه، سال هاست رو اینترنت فعالیت و تبلیغ دارند، ظهور چنین سایت هایی در کشور نشان دهنده گسترش دایره نفوذ اینترنت در حوزه ها غیر تخصص و اجتماع است. امروز سایت های همسریابی اینترنتی به زبان فارسی محدود نیست و چندین سایت هم اکنون در این زمینه فعالیت دارند. این سایت ها روز به روز گسترش می یابند و با تبلیغات مختلف شان همواره توجه هر بیننده ای را به سوی خود جلب می کنند.

کسانی که بخواهند با کمک اینترنت همسریابی کنند با مراجعه به سایت ها نام و نشان خود را در فرم های ویژه وارد می کنند و سپس به يك رشته پرسش ها درباره ویژگی های شخصیتی و خصوصیات مورد نظر شريك زندگی خود پاسخ می دهند و حتی می توانند عکس خود را نیز کنار آگهی قرار دهند. در سایت های همسریابی اسلامی علاوه بر این گونه اطلاعات از افراد در مورد مسایلی چون غذای مورد علاقه (با توجه به حلال و حرام بودن آن) و میزان تعهد و پابندی آنها به رعایت موازین دینی پرسش هایی مطرح می شود.

در صورتی که زن و مرد در این مرحله همدیگر را بیسندند با رد و بدل کردن ای میل و شماره تلفن به ارتباط خود ادامه می دهند تا بالاخره مرد پیشنهاد ازدواج را مطرح سازد. در مواردی نیز این زنان هستند که برخلاف سنت غالب در جوامع اسلامی پیشنهاد ازدواج می دهند. این شیوه کمتر سنتی است و در آن صراحت بیشتری وجود دارد، چون انسان وقتی با کسی رودرروست نمی تواند بعضی چیزها را راحت بپرسد اما چنین کاری با کمک اینترنت و پست الکترونیکی عملی است چرا که همه چیز محرمانه است.

• زندگی مشترك كاغذی

مراحل مشاوره در مراکز همسریابی اینترنتی نیز به گونه ای است که وقتی فرم موجود از سوی متقاضی تکمیل و به نشانی مقصد ارسال شد، این فرم ها در کمترین زمان جمع آوری و در ?? رده سنی و تحصیلی تقسیم و تنظیم می شوند که شامل مواردی مانند ?? ساله (دیپلم، زیر دیپلم)، ?? تا ?? (دیپلم، زیر دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس، دکترا)، ?? تا ?? (دیپلم، زیر دیپلم و . .) ?? تا ?? (دیپلم، زیر دیپلم، لیسانس و . .) سال به بالا که باز شامل مراحل تحصیلی همچون دیپلم، زیر دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس، و دکتری است، می شود.

بعد از پر کردن فرم شماره يك، استخراج و تنظیم آن به گروه سنی و تحصیلی با فرد مورد نظر تماس تلفنی گرفته می شود که به شکل حضوری به مرکز مراجعه کرده و فرم شماره دو را پر کند. این فرم شامل پرسش های محرمانه و کلیدی است.

سربرگ فرم شماره دو شامل نام و نام خانوادگی، جنس، سن، تحصیلات و همراهان (پدر، مادر، خواهر، برادر، دوست یا هیچکدام) است و گاه تا یکصد پرسش را در بر می گیرد که از جمله این پرسش ها می توان به این موارد اشاره کرد: همسر خوب از نظر شما کیست، بارزترین ویژگی هایی که همسر شما باید دارا باشد چیست، چه هدیه مادی را به عنوان هدیه روز تولد و سالگرد ازدواج خود می پسندید، تا چه حدی به نظم و ترتیب و سر وقت بودن متعهدید، دوران پیشی و آینده نگری در زندگی مشترك را چگونه می بینید و...

در مرحله بعد یعنی بعد از کامل شدن فرم شماره ? و ? هر متقاضی می تواند از بین پوشه ای که در دسترس او قرار می گیرد ? گزینه را انتخاب کند. این پوشه شامل فهرست افرادی است که تا حدودی با معیارهای فرد متقاضی همخوانی دارد.

همچنین این مراکز برای جلوگیری از هرگونه سوء استفاده فهرست های موجود در پوشه را با حذف اطلاعاتی همچون شماره تماس، پست

الکترونیکی، حذف کامل نشانی در اختیار متقاضی قرار می دهند. بعد از آنکه ? گزینه از سوی فرد انتخاب شد فرم شماره ? و ? و پنج گزینه انتخابی یکجا بررسی شده و سپس قرار مشاوره که زمان آن حدود ?? دقیقه است تعیین می شود. به گفته مدیر یکی از پایگاه های اینترنتی همسریابی به طور میانگین هر روز ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر از این سایت بازدید می کنند.

● ازدواج در سرزمین عجایب

همسریاب اینترنتی تنها در این روش خلاصه نمی شود، چرا که دست کم ۶ روش دیگر را نیز پیش رو مشتاقان ازدواج م گذارد، از جمله این روش ها شرکت در سمینار WHO FOR WHO ، انتخاب همسر با روش SS ، یافتن همسر دلخواه با تکنیک COM FOR CHAT ، یافتن همسر از طریق گرفتن شماره تلفن ها خیابان و یافتن و ارزیاب همسر آینده با شرکت در برخی سمینارهاست.

در یکی از سایت های اینترنتی همسریابی يك از روش ها، شرکت در سمینار WHO FOR WHO عنوان شده است. در این روش به همه افراد يك كد تعلق م گیرد، نام و نام خانوادگی افراد قابل شناسای نیست. هر شخص که در جایگاه قرار م گیرد مشخصات خود و همسر دلخواه را اعلام می کند، اگر يك از حاضرین علاقه مند باشد با يك از کدها در رابطه با ازدواج گفت وگو کند کد را در فرم ویژه یادداشت می کند. هر شخص م تواند حداکثر ۳ نفر را یادداشت کند بعد از سمینار با استخراج نتایج با کمک کامپیوتر از افراد تلفن دعوت م شود تا در موسسه حضور یافته و با یکدیگر به صورت چهره به چهره آشنا شوند، این افراد بعد از حداکثر ۳ جلسه باید نتیجه را به موسسه اعلام کنند و در صورت مثبت بودن بعد از مشاوره، مراحل بعد برای آشنایی بیشتر ادامه م باید. ورود به این سمینار ۵ هزار تومان است.

همچنین این سایت برا مشاوره ها حضور به ازا هر نیم ساعت ۱۰ هزار تومان حق مشاوره و ۱۰ هزار تومان هم برای ۳ تا ۵ نوبت مشاوره تلفن دریافت م کند.

جالب اینجاست که در کشور ما ازدواج های عجیب دیگری نیز متداول است. خواستگاری های ویدئویی، وکالتی، پستی و تصویری!

در نوع اول، دختران و پسران جوانی که در فاصله های طولانی از یکدیگر در خارج از کشور زندگی می کنند به خاطر دوری راه و نبود امکان دیدار حضوری، از زندگی خود و خانواده شان فیلم ویدئویی تهیه می کنند و آن را برای یکدیگر می فرستند. بدین ترتیب پس از بررسی های اولیه هر دو نفر نظرشان را به یکدیگر می گویند و چنانچه هر دو طرف نظر موافق داشتند قرار ملاقات حضوری تنظیم می شود وگرنه همه چیز همان جا پایان می پذیرد.

در ازدواج های وکالتی هم یکی از بستگان فردی که امکان حضور در مراسم عقد را ندارد شخصی را به وکالت از طرف خود به مجلس عقد می فرستد. ازدواج های پستی نیز شیوه دیگری است که با پیدایش اینترنت و سایر وسایل ارتباطی پیشرفته به نوعی منسوخ شده است. اما ناگفته نماند هنوز هم در کشور ما سنت های قدیمی در زمینه همسریابی و ازدواج پابرجا هستند. پس باید منتظر بمانیم تا ببینیم در دهکده جهانی چه سرنوشتی در انتظار ماست.

● موارد سوء استفاده

هرچند که اینگونه بهره بردار از اینترنت در فعالیت ها اجتماع به نوع نوید بخش افزایش تعداد کاربران و تنوع در استفاده از اینترنت است اما در این میان سوءاستفاده های نیز صورت خواهد گرفت.

بسیاری از خانواده های مسلمان از همسرپایی اینترنتی گریزانند. يك دليل آنها بی اعتمادی به نیت واقعی زنان و مردانی است که از طریق این سایت ها خود را معرفی می کنند. یا از طرفی بعضی از آنها تنها به نیت ازدواج با شهروندی آمریکایی و کسب اجازه اقامت و کارت سبز یا پیش می گذارند.

در این زمینه نیز يك ایرانی مقیم آمریکا به نام کیوان صالحی، پس از تجربه شخصی ناموفق، پایگاه اینترنتی همسرپایی خود را براه انداخته است. کیوان صالحی در سایت خود نوشته است، هفت سال پیش از طریق اینترنت با دختری از اندونزی آشنا شد و با صرف ?? هزار دلار و شش ماه وقت او را به قصد ازدواج به تورنتو دعوت کرد. ولی پس از مدتی متوجه شد که این خانم در سایت اینترنتی دیگری آگهی گذاشته تا با پیدا کردن مردی آمریکایی به این کشور برود و ساکن دائمی آنجا شود. به گفته صالحی، از زمانی که سایت خود را راه اندازی کرده بارها به مراسم ازدواج کسانی دعوت شده که از طریق سایت او با یکدیگر آشنا شده اند.

منبع : روزنامه همشهری

<http://vista.ir/?view=article&id=234714>

همه چیز در مورد فن آوری فیبر نوری

فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است. امروزه از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر شبکه های تلفن شهری و بین شهری، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده بعمل می آید. فیبرنوری رشته ای از تارهای شیشه ای بوده که هر یک از تارها دارای ضخامتی معادل تار موی انسان را داشته و از آنان برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• مبانی فیبر نوری

فیبر نوری، رشته ای از تارهای بسیار نازک شیشه ای بوده که قطر هر یک

از تارها نظیر قطر یک تار موی انسان است. تارهای فوق در کلاف هائی

سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند. از فیبر نوری بمنظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• فیبر نوری چیست و کاربرد و عملکرد فیبر نوری چگونه است؟

پس از اختراع لیزر در سال ۱۹۶۰ میلادی، ایده بکارگیری فیبر نوری برای انتقال اطلاعات شکل گرفت. خبر ساخت اولین فیبر نوری در سال ۱۹۶۶ همزمان در انگلیس و فرانسه با تضعیفی برابر با؟ اعلام شد که عملاً در انتقال اطلاعات مخابراتی قابل استفاده نبود تا اینکه در سال ۱۹۷۶ با کوشش فراوان پژوهندگان، تلفات فیبر نوری تولیدی شدیداً کاهش داده شد و به مقداری رسید که قابل ملاحظه با سیمهای هم‌محور بکاررفته در شبکه مخابرات بود.

فیبر نوری از پالس‌های نور برای انتقال داده‌ها از طریق تارهای سیلکون بهره می‌گیرد. یک کابل فیبر نوری که کمتر از یک اینچ قطر دارد می‌تواند صدها هزار مکالمه صوتی را حمل کند. فیبرهای نوری تجاری ظرفیت ۲٫۵ گیگابایت در ثانیه تا ۱۰ گیگابایت در ثانیه را فراهم می‌سازند. فیبر نوری از چندین لایه ساخته می‌شود. درونی‌ترین لایه را هسته می‌نامند. هسته شامل یک تار کاملاً بازتاب کننده از شیشه خالص (معمولاً) است. هسته در بعضی از کابل‌ها از پلاستیک کاملاً بازتابنده ساخته می‌شود، که هزینه ساخت را پایین می‌آورد. با این حال، یک هسته پلاستیکی معمولاً کیفیت شیشه را ندارد و بیشتر برای حمل داده‌ها در فواصل کوتاه به کار می‌رود. حول هسته بخش پوسته قرار دارد، که از شیشه یا پلاستیک ساخته می‌شود. هسته و پوسته به همراه هم یک رابط بازتابنده را تشکیل می‌دهند که باعث می‌شود که نور در هسته تا بیده شود تا از سطحی به طرف مرکز هسته بازتابیده شود که در آن دو ماده به هم می‌رسند. این عمل بازتاب نور به مرکز هسته را (بازتاب داخلی کلی) می‌نامند. قطر هسته و پوسته با هم حدود ۱۲۵ میکرون است (هر میکرون معادل یک میلیونیم متر است)، که در حدود اندازه یک تار موی انسان است. بسته به سازنده، حول پوسته چند لایه محافظ، شامل یک پوشش قرار می‌گیرد.

یک پوشش محافظ پلاستیکی سخت لایه بیرونی را تشکیل می‌دهد. این لایه کل کابل را در خود نگه می‌دارد، که می‌تواند صدها فیبر نوری مختلف را در بر بگیرد. قطر یک کابل نمونه کمتر از یک اینچ است.

از لحاظ کلی، دو نوع فیبر وجود دارد: تک حالتی و چند حالتی. فیبر تک حالتی یک سیگنال نوری را در هر زمان انتشار می‌دهد، در حالی که فیبر چند حالتی می‌تواند صدها حالت نور را به طور همزمان انتقال بدهد.

• مزایای فیبر نوری

فیبر نوری در مقایسه با سیم های مسی دارای مزایای زیر است :

• ارزانتر.

هزینه چندین کیلومتر کابل نوری نسبت به سیم های مسی کمتر است .

• نازک تر.

قطر فیبرهای نوری بمراتب کمتر از سیم های مسی است .

• ظرفیت بالا.

پهنای باند فیبر نوری بمنظور ارسال اطلاعات بمراتب بیشتر از سیم مسی است .

▪ تضعیف ناچیز.

تضعیف سیگنال در فیبر نوری بمراتب کمتر از سیم مسی است .

▪ سیگنال های نوری .

برخلاف سیگنال های الکتریکی در یک سیم مسی ، سیگنال های نوری در یک فیبر تأثیری بر فیبر دیگر نخواهند داشت .

▪ مصرف برق پایین .

با توجه به سیگنال ها در فیبر نوری کمتر ضعیف می گردند ، بنابراین می توان از فرستنده هائی با میزان برق مصرفی پایین نسبت به فرستنده

های الکتریکی که از ولتاژ بالائی استفاده می نمایند ، استفاده کرد.

▪ سیگنال های دیجیتال.

فیبر نوری مناسب بمنظور انتقال اطلاعات دیجیتالی است .

▪ غیر اشتعال زا.

با توجه به عدم وجود الکتریسیته، امکان بروز آتش سوزی وجود نخواهد داشت .

▪ سبک وزن.

وزن یک کابل فیبر نوری بمراتب کمتر از کابل مسی (قابل مقایسه) است.

▪ انعطاف پذیر.

با توجه به انعطاف پذیری فیبر نوری و قابلیت ارسال و دریافت نور از آنان، در موارد متفاوت نظیر دوربین های دیجیتال با موارد کاربردی خاص مانند:

عکس برداری پزشکی ، لوله کشی و ... استفاده می گردد.

با توجه به مزایای فراوان فیبر نوری ، امروزه از این نوع کابل ها در موارد متفاوتی استفاده می شود. اکثر شبکه های کامپیوتری و یا مخابرات از راه

دور در مقیاس وسیعی از فیبر نوری استفاده می نمایند

• بخش های مختلف فیبر نوری

▪ یک فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است :

(۱) هسته (Core)

هسته نازک شیشه ای در مرکز فیبر که سیگنال های نوری در آن حرکت می نمایند.

(۲) روکش Cladding

بخش خارجی فیبر بوده که دورتادور هسته را احاطه کرده و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می گردد.

(۳) بافر رویه Buffer Coating

روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب پذیر ، است .

• انواع فیبر نوری

صدها و هزاران نمونه از رشته های نوری فوق در دسته هائی سازماندهی شده و کابل های نوری را بوجود می آورند. هر یک از کلاف های فیبر نوری توسط یک روکش هائی با نام Jacket محافظت می گردند. فیبر های نوری در دو گروه عمده ارائه می گردند:

• فیبرهای تک حالت (Single-Mode)

بمنظور ارسال یک سیگنال در هر فیبر استفاده می شود نظیر : تلفن

• فیبرهای چندحالت Multi-Mode

بمنظور ارسال چندین سیگنال در یک فیبر استفاده می شود(نظیر : شبکه های کامپیوتری)

• فیبرهای تک حالت دارای یک هسته کوچک (تقریباً ۹ میکرون قطر) بوده و قادر به ارسال نور لیزری مادون قرمز (طول موج از ۱۳۰۰ تا ۱۵۵۰ نانومتر) می باشند. فیبرهای چند حالت دارای هسته بزرگتر (تقریباً ۵ / ۶۲ میکرون قطر) و قادر به ارسال نورمادون قرمز از طریق LED می باشند

• فیبر نوری در ایران

در ایران در اوایل دهه ۶۰، فعالیت های پژوهشی در زمینه فیبر نوری در پژوهشگاه، برپایی مجتمع تولید فیبر نوری در پونک تهران را در پی داشت و عملاً در سال ۱۳۷۳ تولید فیبر نوری با ظرفیت ۵۰,۰۰۰ کیلومتر در سال در ایران آغاز شد. فعالیت استفاده از کابل های نوری در دیگر شهرهای بزرگ ایران آغاز شد تا در آینده نزدیک از طریق یک شبکه ملی مخابرات نوری به هم پیوندند. اولین پروژه فیبرنوری با اجرای ۷۰۰ کیلومتر کابل با ۱۳ هزار کانال بین چندین مسیر با هزینه ای بالغ بر ۴۰ میلیارد ریال بین سالهای ۶۹ تا ۷۳ انجام شد. در برنامه دوم توسعه پروژه فیبرنوری با ۱۱۶۰۰ کیلومتر کابل با ۶۲۰ هزار کانال بین شهری با هزینه ۶۵۴ میلیارد ریال در سالهای ۷۴ تا ۷۸ به انجام رسید و نهایتاً در برنامه سوم توسعه ۱۷۸۵۰ کیلومتر تا ۲ میلیون کانال با پروتکشن بین شهرهای کشور با هزینه ای بالغ بر ۱۰۳۵ میلیارد در سالهای ۷۹ تا ۸۳ اجرا شد.

فیبرنوری یک موجبر استوانه ای از جنس شیشه یا پلاستیک است که دو ناحیه مغزی و غلاف با ضریب شکست متفاوت و دو لایه پوششی اولیه و ثانویه پلاستیکی تشکیل شده است. برپایه قانون اسنل برای انتشار نور در فیبر نوری شرط: می بایست برقرار باشد که به ترتیب ضریب شکست های مغزی و غلاف هستند. انتشار نور تحت تأثیر عواملی ذاتی و اکتسابی دچار تضعیف می شود. این عوامل عمدتاً ناشی از جذب فرابنفش، جذب فروسرخ، پراکندگی رایلی، خمش و فشارهای مکانیکی بر آنها هستند.

• سیستم های مخابرات فیبر نوری

گسترش ارتباطات و راحتی انتقال اطلاعات از طریق سیستم های انتقال و مخابرات فیبر نوری یکی از پر اهمیت ترین موارد مورد بحث در جهان امروز است. سرعت دقت و تسهیل از مهم ترین ویژگی های مخابرات فیبر نوری می باشد. یکی از پر اهمیت ترین موارد استفاده از مخابرات فیبر نوری آسانی انتقال در فرستادن سیگنال های حامل اطلاعات دیجیتالی است که قابلیت تقسیم بندی در حوزه زمانی را دارا می باشد. این به این معنی است که مخابرات دیجیتال تامین کننده پتانسیل کافی برای استفاده از امکانات مخابره اطلاعات در پکیج های کوچک انتقال در حوزه زمانی است. برای مثال عملکرد مخابرات فیبر نوری با توانایی ۲۰ مگا هرتز با داشتن پهنای باند ۲۰ کیلو هرتز دارای گنجایش اطلاعاتی ۰,۱٪ می باشد. امروزه انتقال سیگنالها به وسیله امواج نوری به همراه تکنیک های وابسته به انتقال شهرت و آوازه سیستم های انتقال ماهواره های را به شدت مورد

تهدید قرار داده است. دیر زمانی ست که این مطلب که نور می‌تواند برای انتقال اطلاعات مورد استفاده قرار گیرد به اثبات رسیده است و بشر امروزه توانسته است که از سرعت فوق العاده آن به بهترین وجه استفاده کند. در سال ۱۸۸۰ میلادی الکساندر گراهام بل ۴ سال بعد از اختراع تلفن موفق به اخذ امتیاز نامه خود در زمینه مخابرات امواج نوری برای دستگاه خود با عنوان فوتو تلفن گردید. در ۱۵ سال اخیر با پیشرفت لیزر به عنوان یک منبع نور بسیار قدرتمند و خطوط انتقال فیبرهای نوری فاکتورهای جدیدی از تکنولوژی و تجارت بهتر را برای انسان به ارمغان آورده است. مخابرات فیبر نوری ابتدا به عنوان یک مخابرات از راه دور قرار دادی تلقی می‌شد که در آن امواج نوری به عنوان حامل یک یا چند واسطه انتقال استفاده می‌شد. با وجود آنکه امواج نوری حامل سیگنالهای آنالوگ بودند اما سیگنالهای نوری همچنان به عنوان سیستم مخابرات دیجیتال بدون تغییر باقی مانده است. از دلایل این امر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

(۱) تکنیکهای مخابرات در سیستم‌های جدید مورد استفاده قرار می‌گرفت

(۲) سیستم‌های جدید با بالاترین تکنولوژی برای داشتن بیشترین گنجایش کارآمدی سرعت و دقت طراحی شده بود.

(۳) انتقال به کمک خطوط نوری امکان استفاده از تکنیکهای دیجیتال را فراهم می‌ساخت. این مطلب نیاز انسان را به دسترسی به مخابره اطلاعات رابه صورت بیت به بیت پاسخگو بود

توانایی پردازش اطلاعات در حجم وسیع: از آنجایی که مخابرات فیبر نوری دارای کارایی بالاتری نسبت به سیمهای مسی سنتی هستند بشر امروزی تمایل چندانی برای پیروی از سنت دیرینه خود ندارد و توانایی پردازش حجم وسیعی از اطلاعات در مخابره فیبر نوری او را مجذوب و شیفته خود ساخته است

آزادی از نویزهای الکتریکی: بافت یک فیبر نوری از جنس پلاستیک یا شیشه به دلیل رسانندگی انتخاب می‌شود. در نتیجه یک حامل موج نوری می‌تواند از پتانسیل موثر میدانهای الکتریکی در امان باشد. از قابلیت‌های مهم این نوع مخابرات می‌توان به امکان عبور کابل حامل موج نوری از میان یک میدان الکترومغناطیسی قوی اشاره کرد که سیگنالهای نام برده بدون آلودگی از پارازیت‌های الکتریکی و یا سیگنالهای مداخله گر به حد اکثر کارایی خود خواهند رسید.

• فیبرهای نوری نسل سوم

طراحان فیبرهای نسل سوم، فیبرهایی را مد نظر داشتند که دارای کمترین تلفات و پاشندگی باشند. برای دستیابی به این نوع فیبرها، محققین از حداقل تلفات در طول موج ۵۵/۱ میکرون و از حداقل پاشندگی در طول موج ۳/۱ میکرون بهره جستند و فیبری را طراحی کردند که دارای ساختار نسبتاً پیچیده‌تری بود. در عمل با تغییراتی در پروفایل ضریب شکست فیبرهای تک مد از نسل دوم، که حداقل پاشندگی آن در محدوده ۳/۱ میکرون قرار داشت، به محدوده ۵۵/۱ میکرون انتقال داده شد و بدین ترتیب فیبر نوری با ماهیت متفاوتی موسوم به فیبر دی.اس.اف ساخته شد.

• کاربردهای فیبر نوری

(۱) کاربرد در حسگرها:

استفاده از حسگرهای فیبر نوری برای اندازه‌گیری کمیت‌های فیزیکی مانند جریان الکتریکی، میدان مغناطیسی، فشار، حرارت، جابجایی، آلودگی آب‌های دریا، سطح مایعات، تشعشعات پرتوهای گاما و ایکس در سال‌های اخیر شروع شده است. در این نوع حسگرها، از فیبر نوری به عنوان

عنصر اصلی حسگر بهره‌گیری می‌شود بدین ترتیب که ویژگی‌های فیبر تحت میدان کمیت مورد اندازه‌گیری تغییر یافته و با اندازه شدت کمیت تأثیرپذیر می‌شود.

۲) کاربردهای نظامی:

فیبر نوری کاربردهای بی‌شماری در صنایع دفاع دارد که از آن جمله می‌توان برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک‌ها، ارتباط زیردریاییها (هیدروفون) را نام برد.

۳) کاربردهای پزشکی:

فیبرنوری در تشخیص بیماری‌ها و آزمایشهای گوناگون در پزشکی کاربرد فراوان دارد که از آن جمله می‌توان چنده‌سنجی (دُزیمتری) غدد سرطانی، شناسایی نارسایی‌های داخلی بدن، جراحی لیزری، استفاده در دندانپزشکی و اندازه‌گیری مایعات و خون نام برد.

• فن آوری ساخت فیبرهای نوری

برای تولید فیبر نوری، نخست ساختار آن در یک میله شیشه‌ای موسوم به پیش‌سازه از جنس سیلیکا ایجاد می‌گردد و سپس در یک فرایند جداگانه این میله کشیده شده تبدیل به فیبر می‌شود. از سال ۱۹۷۰ روش‌های متعددی برای ساخت انواع پیش‌سازه‌ها به کار رفته است که اغلب آنها بر مبنای رسوب‌دهی لایه‌های شیشه‌ای در داخل یک لوله به عنوان پایه قرار دارند.

▪ روش‌های ساخت پیش‌سازه

روش‌های فرآیند فاز بخار برای ساخت پیش‌سازه فیبر نوری را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد:

۱) رسوب‌دهی داخلی در فاز بخار

۲) رسوب‌دهی بیرونی در فاز بخار

۳) رسوب‌دهی محوری در فاز بخار

▪ موادلازم در فرایند ساخت پیش‌سازه

- تتراکلرید سیلیکون: این ماده برای تأمین لایه‌های شیشه‌ای در فرآیند مورد نیاز است.

- تتراکلرید ژرمانیوم: این ماده برای افزایش ضریب شکست شیشه در ناحیه مغزی پیش‌سازه استفاده می‌شود.

- اکسی کلرید فسفریل: برای کاهش دمای واکنش در حین ساخت پیش‌سازه، این مواد وارد واکنش می‌شود.

- گاز فلوئور: برای کاهش ضریب شکست شیشه در ناحیه غلاف استفاده می‌شود.

- گاز هلیوم: برای نفوذ حرارتی و حباب‌زدایی در حین واکنش شیمیایی در داخل لوله مورد استفاده قرار می‌گیرد.

- گاز کلر: برای آب‌زدایی محیط داخل لوله قبل از شروع واکنش اصلی مورد نیاز است.

• مراحل ساخت

۱) مراحل صیقل گرمایشی: پس از نصب لوله با عبور گازهای کلر و اکسیژن، در دمای بالاتر از ۱۸۰۰ درجه سلسیوس لوله صیقل داده می‌شود تا بخار آب موجود در جدار درونی لوله از آن خارج شود.

۲) مرحله اچینگ: در این مرحله با عبور گازهای کلر، اکسیژن و فرئون لایه سطحی جدار داخلی لوله پایه خورده می‌شود تا ناهمواری‌ها و ترک‌های سطحی بر روی جدار داخلی لوله از بین بروند.

۳) لایه‌نشانی ناحیه غلاف: در مرحله لایه‌نشانی غلاف، ماده تتراکلرید سیلیسیوم و اکسی کلرید فسفریل به حالت بخار به همراه گازهای هلیوم وارد لوله شیشه‌ای می‌شوند و در حالتی که مشعل اکسی هیدروژن با سرعت تقریبی ۱۲۰ تا ۲۰۰ میلی‌متر در دقیقه در طول لوله حرکت می‌کند و دمایی بالاتر از ۱۹۰۰ درجه سلسیوس ایجاد می‌کند، واکنش‌های شیمیایی زیر به دست می‌آیند.

ذرات شیشه‌ای حاصل از واکنش‌های فوق به علت پدیده ترموفرسیس کمی جلوتر از ناحیه داغ پرتاب شده و بر روی جداره داخلی رسوب می‌کنند و با رسیدن مشعل به این ذرات رسوبی حرارت کافی به آنها اعمال می‌شود به طوری که تمامی ذرات رسوبی شفاف می‌گردند و به جدار داخلی لوله چسبیده و یکنواخت می‌شوند. بدین ترتیب لایه‌های شیشه‌ای مطابق با طراحی با ترکیب در داخل لوله ایجاد می‌گردند و در نهایت ناحیه غلاف را تشکیل می‌دهند.

• ارسال نور در فیبر نوری

فرض کنید، قصد داشته باشیم با استفاده از یک چراغ قوه یک راهروی بزرگ و مستقیم را روشن نمائیم. همزمان با روشن نمودن چراغ قوه، نور مربوطه در طول مسیر مسقیم راهرو تابانده شده و آن را روشن خواهد کرد.

با توجه به عدم وجود خم و یا پیچ در راهرو در رابطه با تابش نور چراغ قوه مشکلی وجود نداشته و چراغ قوه می‌تواند (با توجه به نوع آن) محدوده مورد نظر را روشن کرد. در صورتیکه راهروی فوق دارای خم و یا پیچ باشد، با چه مشکلی برخورد خواهیم کرد؟ در این حالت می‌توان از یک آئینه در محل پیچ راهرو استفاده تا باعث انعکاس نور از زاویه مربوطه گردد.

در صورتیکه راهروی فوق دارای پیچ‌های زیادی باشد، چه کار بایست کرد؟ در چنین حالتی در تمام طول مسیر دیوار راهروی مورد نظر، می‌بایست از آئینه استفاده کرد. بدین ترتیب نور تابانده شده توسط چراغ قوه (با یک زاویه خاص) از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر حرکت کرده (جهش کرده و طول مسیر راهرو را طی خواهد کرد). عملیات فوق مشابه آنچه‌ای است که در فیبر نوری انجام می‌گیرد.

• تکنولوژی (فن آوری) فیبر نوری

نور، در کابل فیبر نوری از طریق هسته (نظیر راهروی مثال ارائه شده) و توسط جهش‌های پیوسته با توجه به سطح آبکاری شده (Cladding) (مشابه دیوارهای شیشه‌ای مثال ارائه شده) حرکت می‌کند. (مجموع انعکاس داخلی).

با توجه به اینکه سطح آبکاری شده، قادر به جذب نور موجود در هسته نمی‌باشد، نور قادر به حرکت در مسافت‌های طولانی می‌باشد. برخی از سیگنال‌های نوری بدلیل عدم خلوص شیشه موجود، ممکن است دچار نوعی تضعیف در طول هسته گردند. میزان تضعیف سیگنال نوری به درجه خلوص شیشه و طول موج نور انتقالی دارد.

(مثلاً) موج با طول ۸۵۰ نانومتر بین ۶۰ تا ۷۵ درصد در هر کیلومتر، موج با طول ۱۳۰۰ نانومتر بین ۵۰ تا ۶۰ درصد در هر کیلومتر، موج با طول ۱۵۵۰ نانومتر بیش از ۵۰ درصد در هر کیلومتر)

• سیستم رله فیبر نوری

بمنظور آگاهی از نحوه استفاده فیبر نوری در سیستم های مخابراتی ، مثالی را دنبال خواهیم کرد که مربوط به یک فیلم سینمایی و یا مستند در رابطه با جنگ جهانی دوم است . در فیلم فوق دو ناوگان دریائی که بر روی سطح دریا در حال حرکت می باشند ، نیاز به برقراری ارتباط با یکدیگر در یک وضعیت کاملاً بحرانی و توفانی را دارند.

یکی از ناوها قصد ارسال پیام برای ناو دیگر را دارد. کاپیتان ناو فوق پیامی برای یک ملوان که بر روی عرشه کشتی مستقر است، ارسال می دارد. ملوان فوق پیام دریافتی را به مجموعه ای از کدهای مورس (نقطه و فاصله) ترجمه می نماید. در ادامه ملوان مورد نظر با استفاده از یک نورافکن اقدام به ارسال پیام برای ناو دیگر می نماید.

یک ملوان بر روی عرشه کشتی دوم ، کدهای مورس ارسالی را مشاهده می نماید. در ادامه ملوان فوق کدهای فوق را به یک زبان خاص (مثلاً" انگلیسی) تبدیل و آنها را برای کاپیتان ناو ارسال می دارد. فرض کنید فاصله دو ناو فوق از یکدیگر بسار زیاد (هزاران مایل) بوده و بمنظور برقراری ارتباط بین آنها از یک سیستم مخابراتی مبتنی بر فیبر نوری استفاده گردد.

• عناصر سیستم رله فیبر نوری

▪ سیستم رله فیبر نوری از عناصر زیر تشکیل شده است :

(۱) فرستنده

وظیفه فرستنده، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو فرستنده پیام است . فرستنده سیگنال های نوری را دریافت و دستگاه نوری را بمنظور روشن و خاموش شدن در یک دنباله مناسب (حرکت منسجم) هدایت می نماید. فرستنده ، از لحاظ فیزیکی در مجاورت فیبر نوری قرار داشته و ممکن است دارای یک لنز بمنظور تمرکز نور در فیبر باشد. لیزرها دارای توان بمراتب بیشتری نسبت به LED می باشند. قیمت آنها نیز در مقایسه با LED بمراتب بیشتر است . متداولترین طول موج سیگنال های نوری ، ۸۵۰ نانومتر ، ۱۳۰۰ نانومتر و ۱۵۵۰ نانومتر است .

(۲) بازیاب (تقویت کننده) نوری

همانگونه که قبلاً اشاره گردید، برخی از سیگنال ها در مواردیکه مسافت ارسال اطلاعات طولانی بوده (بیش از یک کیلومتر) و یا از مواد خالص برای تهیه فیبر نوری (شیشه) استفاده نشده باشد، تضعیف و از بین خواهند رفت. در چنین مواردی و بمنظور تقویت (بالا بردن) سیگنال های نوری تضعیف شده از یک یا چندین "تقویت کننده نوری" استفاده می گردد. تقویت کننده نوری از فیبرهای نوری متعدد به همراه یک روکش خاص (doping) تشکیل می گردند. بخش دوپینگ با استفاده از یک لیزر پمپ می گردد.

زمانیکه سیگنال تضعیف شده به روکش دوپینگ می رسد ، انرژی حاصل از لیزر باعث می گردد که مولکول های دوپینگ شده، به لیزر تبدیل می گردند. مولکول های دوپینگ شده در ادامه باعث انعکاس یک سیگنال نوری جدید و قویتر با همان خصایص سیگنال ورودی تضعیف شده ، خواهند بود.(تقویت کننده لیزری)

(۳) دریافت کننده نوری

وظیفه دریافت کننده، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو دریافت کننده پیام است. دستگاه فوق سیگنال های دیجیتالی نوری را اخذ و پس از رمزگشائی، سیگنال های الکتریکی را برای سایر استفاده کنندگان (کامپیوتر ، تلفن و ...) ارسال می نماید. دریافت کننده بمنظور

تشخیص نور از یک "فتوسل" و یا "فتودیود" استفاده می کند.

<http://vista.ir/?view=article&id=295025>

همه چیز در مورد یک کلمه عبور مناسب برای کاربران

شاید این موضوع که ؛ دو کلمه با نامهای کدکاری (یوزرنایم) و کلمه عبور (پاسورد) متشکل بر چند کاراکتر (حرف و عدد) معادل کلیدی برای دستیابی به تمام دارایی اتان در شماره حساب بانکی شما باشد و یا اینکه بعنوان سندی بر مالکیت مادی و معنوی شرکت مجازی شما شناخته می شود دور از ذهن باشد اما این واقعیت است که در دنیای امروز دیگر با در دست داشتن کدکاری و کلمه عبور فرد می توان در حساب بانکی ، مالکیت سایت و .. دخالت کرد، گرچه در ایران هنوز این موضوع اهمیت ندارد ولی لاقلاً با دستیابی به ایمیل شما می توان نامه اتان خواند !! و به مواردخصوصی اتان پی برد!!! ، اگر شما در دنیای اینترنت از سرویسی بهره

می گیرید که کلید آن کلمه عبور شماست مقاله چگونگی داشتن یک پسورد و محافظت از آن را بخوانید (توصیه جدید مدیروبلاگ اینه که اصلاً به جای اینترنت از عنوان دنیای مجازی استفاده نکنیم چرا نمى دونم!!!)

(در این گفتار به معنای هک دستیابی غیرمجاز به پاسورد ایمیل شما و در نتیجه خود ایمیل است)

داشتن یک پسورد خوب و مطمئن میتواند احتمال هک شدن(لورفتن پسورد)ایمیل یا ای دی خود را تا حد زیادی کاهش دهید فراموش نکنید که فرد مزاحم که ممکن است یک دوست کنجکاو مثل تی ان تی (هکر خوب) ما باشد می تواند با پسورد روزها در ایمیل شما پرسه بزند حتی به دوستان شما نامه بفرسته و برای یک میهمانی دعوت کند یا ...

ولی چه نوع پسوردی مطمئن میباشد.

همیشه برای انتخاب پسورد برای خود دو چیز را در نظر داشته باشید:

(۱) هیچ وقت پسورد خود را ساده انتخاب نکنید.

زیرا داشتن پسورد ساده کار هکر را راحت تر کرده و خیلی ساده میتواند پسورد آی دی شما را هک کند. مثلا انتخاب پسورد ۱۲۳۴۵۶۷ هیچ وقت نمیتواند پسوردی مناسب و خوب برای شما باشد گرچه پاسورد یکی از ایمیلها من است و تا حالا هم هک نشده است !!!!

(۲) هیچ گاه مشخصات فردی را برای پسورد خود انتخاب نکنید.

زیرا اگر کسی مشخصات شما را داشته باشد میتواند به آی دی شما نیز دسترسی داشته باشد. مثلا نام، نام خانوادگی، شماره شناسنامه، نام همسر، شماره تلفن، تاریخ تولد و... نمیتواند پسورد مناسبی باشد.

البته اگر مث من پسورد یکی ایمیلتان را به نام سن همسرتان باشد هرگز کسی نمی داند و کشف هم نمی کند حتی حرفه ای ترین هکر دنیا!!! اما سوال چگونه پسورد مطمئنی داشته باشیم:

(۱) مد نظر گرفتن دو نکته بالا اون دوتا بالا گفتم دیگه نمی گم!!!

(۲) همیشه سعی کنید از ترکیب اعداد و حروف برای پسورد خود انتخاب نمایید

(۳) استفاده از Space (فاصله) و ۱۲۳+Shift... (*&^%\$#@) تا حد زیادی از لورفتن پسورد جلوگیری میکند

(۴) سعی کنید پسورد خود را بین دوتگ <##> قرار دهید (یک پنجره پی ام باز کنید این نوشته را بفرستید <#PersianHack#> بعد آن را سند کنید ولی مشاهده میکنید که نوشته ای برای طرف مقابل فرستاده نشد)

(۵) استفاده از Alt مثلا استفاده ترکیبی کلیدهای Alt+۰۱۴۰ یا Alt+۰۲۵۶ و...

استفاده از پیشنهادها بالا برای انتخاب پسورد تا حد زیادی از هک شدن شما جلوگیری میکند اگر مث من دوستی به نام تی ان تی نداشته باشید مطمئن باشید که هک نمی شید اما...

• توصیه خارج از محدوده :

تا حالا شده که پسورد خودتون رو گم کنید و این امر باعث بشه که دیگه به ایمیل تون دسترسی نداشته باشید و یا حتی وبلاگتون از کار بیفته در این مورد چند گروه بیشتر گرفتار می شن

(۱) افراد وسواس دار که حتی روزی چند دفعه پسورد را عوض می کنند تا به خیال خودشون از هک شدن احتمالی خودداری کنند در صورتی که یک روز وقتی می خوان وارد باکس ایمیل خودشون بشن چی ؟ آخرین پاسورد رو فراموش کردند!!! و اینجوری از آی دی ایمیلشون رو از دست می دن اگه دعوام نکنی بگم من هم یک ایمیل اینجوری از دست دادم !!!

(۲) افراد خیلی راحت؛ این افراد در هرچایی و هر رایانه ای ایمیل خودشون را چک می کنن و البته موارد ایمنی را رعایت نمی کنن!!! یک نمونه اگه یک کافی نت یا محل غریبی ایمیل یا هو خودتون را چک نکنید اگر مسله خیلی مهم بود در ابتدا ورود به یا هو حتما ثبت پاسورد را غیرفعال کنید و یادتون باشه قبل از ترک کامپیوتر حتما از باکس خارج بشین و برای اطمینان آی دی را بدون پاسورد چند بار تکرار کنید چون نرم افزاری هست که ا آخرین پسورد آی دی چک شده سیستم رو نشون می ده اگه با پسورد خالی آی دی رو بزنین این نرم افزار کاری نمی تونه انجام بده !!!!

۳) اما گروه سوم گروهی هستند که خوشخیالند صدا تا ایمیل و وبلاگ و حتی نام پسرشون را با یک عنوان پاسورد می گذارند!!!! این باعث می شه اگه یک روزی وبلاگت رو برای ترمیم ویا به روز رسانی به دوستی دادی اون همه زندگی اینترنتی (مجازی قدیم) رو در دست بگیره خلاص!!!

۴) گروه بعدی افرادی هستند که پاسورد را مٹ شماره تلفن دایمی اشون توی دفترچه تلفن می نویسند و اگر دست فردی بیفتونه اونه یادداشت میکنه وایمیل شما هک می شه !!!

آنچه گفته شد به اختصار موارد امنیتی بود که در حفظ و حراست از پاسورد باید رعایت بشه البته برخی از خصوصیات فردی نیز در این امر دخیله!!! مٹ این که فردی فراموش کار حتما باید پاسورد خود رو رمزی در روی کاغذ یادداشت کنه البته مٹ تی ان تی رمز فراموش نکنه که خودشم توش بمونه و مجبور بشه آی دی جدید بسازه

- دوخبر پدیده در آسان کردن کلمه عبور

۱) یک نرم افزار جدیدی در حال توسعه است که نسخه بتا اون وارد بازار شده که شمامی تونید آدرس سایت و پاسورد خودتون را به اون بدید و بدون دغدغه حفظ و حراست از دهها کلمه عبور رو به این نرم افزار بسپارید شما تنها باید پاسورد اولیه نرم افزار رو یاد داشته باشید و جالب اینه که حتی در سایتها که عضو بشید دیگر ورود رمز وکدکاربری لازم نیست خود نرم افزار کارها رو انجام می ده نام این نرم افزار یادم نیست!!!

۲) یک سخت افزار جدید هم اومده که مٹ قفل در پشت کیس شما نصب میشه در اون سخت افزار کدهایی خاصی است که مثلا شما وارد یاهو که می شید یاهو خودش چک می کنه و وارد ایمیل یا سایت شما می شید و احتیاج به حفظ و ورود کلمه رمز نیست!!! یعنی اینبار باید اون سخت افزارو همراه داشته باشید البته بر روی اثر انگشت و گنجاندن سخت افزاری در کیبرد (صفحه کلید هم کارهایی صورت گرفته اما هنوز عمومی نشده و با مشکلاتی روبروست.

پس توصیه من اینه که فعلا بچسبید به همان کلمات هفت هشت حرفیتون (کلمه عبور و نام کاربری) و سعی کنید گم نکید کسی هم نتونه به اونها به هر صورت دست پیدا بکنه که اینجوری ایمیلتون هک می شه!!!!

<http://vista.ir/?view=article&id=281967>

همه چیز درباره فیبر نوری

فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است . امروزه از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر شبکه های تلفن شهری و بین شهری ، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده بعمل می آید. فیبرنوری رشته ای از تارهای شیشه ای بوده که هر یک از تارها دارای ضخامتی معادل تار موی انسان را داشته و از آنان برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• مبانی فیبر نوری

فیبر نوری ، رشته ای از تارهای بسیار نازک شیشه ای بوده که قطر هر یک از تارها نظیر قطر یک تار موی انسان است . تارهای فوق در کلاف هایی سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند. از فیبر نوری بمنظور

ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می شود.

• یک فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است :

(۱) هسته (Core) . هسته نازک شیشه ای در مرکز فیبر که سیگنال های نوری در آن حرکت می نمایند.

(۲) روکش (Cladding) . بخش خارجی فیبر بوده که دورتادور هسته را احاطه کرده و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می گردد.

(۳) بافر رویه (Buffer Coating) . روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب پذیر ، است .

صدها و هزاران نمونه از رشته های نوری فوق در دسته هایی سازماندهی شده و کابل های نوری را بوجود می آورند. هر یک از کلاف های فیبر نوری توسط یک روکش هائی با نام Jacket محافظت می گردند.

• فیبر های نوری در دو گروه عمده ارائه می گردند:

(۱) فیبرهای تک حالت (Single-Mode) . بمنظور ارسال یک سیگنال در هر فیبر استفاده می شود(نظیر : تلفن)

(۲) فیبرهای چندحالت (Multi-Mode) . بمنظور ارسال چندین سیگنال در یک فیبر استفاده می شود(نظیر : شبکه های کامپیوتری)

فیبرهای تک حالت دارای یک هسته کوچک (تقریباً ۹ میکرون قطر) بوده و قادر به ارسال نور لیزری مادون قرمز (طول موج از ۱۳۰۰ تا ۱۵۵۰ نانومتر) می باشند. فیبرهای چند حالت دارای هسته بزرگتر (تقریباً ۵ / ۶۲ میکرون قطر) و قادر به ارسال نورمادون قرمز از طریق LED می باشند.

• ارسال نور در فیبر نوری

فرض کنید ، قصد داشته باشیم با استفاده از یک چراغ قوه یک راهروی بزرگ و مستقیم را روشن نمائیم . همزمان با روشن نمودن چراغ قوه ، نور مربوطه در طول مسیر مسقیم راهرو تابانده شده و آن را روشن خواهد کرد.

با توجه به عدم وجود خم و یا پیچ در راهرو در رابطه با تابش نور چراغ قوه مشکلی وجود نداشته و چراغ قوه می تواند (با توجه به نوع آن)

محدوده مورد نظر را روشن کرد. در صورتیکه راهروی فوق دارای خم و یا پیچ باشد ، با چه مشکلی برخورد خواهیم کرد؟ در این حالت می توان از یک آئینه در محل پیچ راهرو استفاده تا باعث انعکاس نور از زاویه مربوطه گردد.

در صورتیکه راهروی فوق دارای پیچ های زیادی باشد ، چه کار بایست کرد؟ در چنین حالتی در تمام طول مسیر دیوار راهروی مورد نظر ، می بایست از آئینه استفاده کرد. بدین ترتیب نور تابانده شده توسط چراغ قوه (با یک زاویه خاص) از نقطه ای به نقطه ای دیگر حرکت کرده (جهش کرده و طول مسیر راهرو را طی خواهد کرد). عملیات فوق مشابه آنچه است که در فیبر نوری انجام می گیرد.

نور، در کابل فیبر نوری از طریق هسته (نظیر راهروی مثال ارائه شده) و توسط جهش های پیوسته با توجه به سطح آبرکاری شده (Cladding) مشابه دیوارهای شیشه ای مثال ارائه شده) حرکت می کند.(مجموع انعکاس داخلی) .

با توجه به اینکه سطح آبرکاری شده ، قادر به جذب نور موجود در هسته نمی باشد ، نور قادر به حرکت در مسافت های طولانی می باشد. برخی از سیگنال های نوری بدلیل عدم خلوص شیشه موجود ، ممکن است دچار نوعی تضعیف در طول هسته گردند. میزان تضعیف سیگنال نوری به درجه خلوص شیشه و طول موج نور انتقالی دارد. (مثلاً" موج با طول ۸۵۰ نانومتر بین ۶۰ تا ۷۵ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۳۰۰ نانومتر بین ۵۰ تا ۶۰ درصد در هر کیلومتر ، موج با طول ۱۵۵۰ نانومتر بیش از ۵۰ درصد در هر کیلومتر)

• سیستم رله فیبر نوری

بمنظور آگاهی از نحوه استفاده فیبر نوری در سیستم های مخابراتی ، مثالی را دنبال خواهیم کرد که مربوط به یک فیلم سینمایی و یا مستند در رابطه با جنگ جهانی دوم است . در فیلم فوق دو ناوگان دریائی که بر روی سطح دریا در حال حرکت می باشند ، نیاز به برقراری ارتباط با یکدیگر در یک وضعیت کاملاً" بحرانی و توفانی را دارند. یکی از ناوها قصد ارسال پیام برای ناو دیگر را دارد. کاپیتان ناو فوق پیامی برای یک ملوان که بر روی عرشه کشتی مستقر است ، ارسال می دارد. ملوان فوق پیام دریافتی را به مجموعه ای از کدهای مورس (نقطه و فاصله) ترجمه می نماید. در ادامه ملوان مورد نظر با استفاده از یک نورافکن اقدام به ارسال پیام برای ناو دیگر می نماید. یک ملوان بر روی عرشه کشتی دوم ، کدهای مورس ارسالی را مشاهده می نماید. در ادامه ملوان فوق کدهای فوق را به یک زبان خاص (مثلاً" انگلیسی) تبدیل و آنها را برای کاپیتان ناو ارسال می دارد. فرض کنید فاصله دو ناو فوق از یکدیگر بسیار زیاد (هزاران مایل) بوده و بمنظور برقراری ارتباط بین آنها از یک سیستم مخابراتی مبتنی بر فیبر نوری استفاده گردد.

• سیستم رله فیبر نوری از عناصر زیر تشکیل شده است :

(۱) فرستنده . مسئول تولید و رمزنگاری سیگنال های نوری است .

(۲) فیبر نوری مدیریت سیگنال های نوری در یک مسافت را برعهده می گیرد.

(۳) بازیاب نوری . بمنظور تقویت سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می گردد.

(۴) دریافت کننده نوری . سیگنال های نوری را دریافت و رمزگشائی می نماید.

• فرستنده

وظیفه فرستنده، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو فرستنده پیام است . فرستنده سیگنال های نوری را دریافت و دستگاه نوری را

بمنظور روشن و خاموش شدن در یک دنباله مناسب (حرکت منسجم) هدایت می نماید. فرستنده ، از لحاظ فیزیکی در مجاورت فیبر نوری قرار داشته و ممکن است دارای یک لنز بمنظور تمرکز نور در فیبر باشد. لیزرها دارای توان بمراتب بیشتری نسبت به LED می باشند. قیمت آنها نیز در مقایسه با LED بمراتب بیشتر است . متداولترین طول موج سیگنال های نوری ، ۸۵۰ نانومتر ، ۱۳۰۰ نانومتر و ۱۵۵۰ نانومتر است .

• بازیاب (تقویت کننده) نوری

همانگونه که قبلاً اشاره گردید ، برخی از سیگنال ها در مواردیکه مسافت ارسال اطلاعات طولانی بوده (بیش از یک کیلومتر) و یا از مواد خالص برای تهیه فیبر نوری (شیشه) استفاده نشده باشد ، تضعیف و از بین خواهند رفت . در چنین مواردی و بمنظور تقویت (بالا بردن) سیگنال های نوری تضعیف شده از یک یا چندین " تقویت کننده نوری " استفاده می گردد. تقویت کننده نوری از فیبرهای نوری متعدد همراه یک روکش خاص (doping) تشکیل می گردند. بخش دوپینگ با استفاده از یک لیزر پمپ می گردد .

زمانیکه سیگنال تضعیف شده به روکش دوپینگ می رسد ، انرژی حاصل از لیزر باعث می گردد که مولکول های دوپینگ شده، به لیزر تبدیل می گردند. مولکول های دوپینگ شده در ادامه باعث انعکاس یک سیگنال نوری جدید و قویتر با همان خصایص سیگنال ورودی تضعیف شده ، خواهند بود.(تقویت کننده لیزری)

• دریافت کننده نوری

وظیفه دریافت کننده ، مشابه نقش ملوان بر روی عرشه کشتی ناو دریافت کننده پیام است. دستگاه فوق سیگنال های دیجیتالی نوری را اخذ و پس از رمزگشائی ، سیگنال های الکتریکی را برای سایر استفاده کنندگان (کامپیوتر ، تلفن و ...) ارسال می نماید. دریافت کننده بمنظور تشخیص نور از یک "فتوسل" و یا "فتودیود" استفاده می کند.

• مزایای فیبرنوری

فیبر نوری در مقایسه با سیم های مسی دارای مزایای زیر است :

▪ ارزانتر.

▪ هزینه چندین کیلومتر کابل نوری نسبت به سیم های مسی کمتر است .

▪ نازک تر.

▪ قطر فیبرهای نوری بمراتب کمتر از سیم های مسی است .

▪ ظرفیت بالا.

▪ پهنای باند فیبر نوری بمنظور ارسال اطلاعات بمراتب بیشتر از سیم مسی است .

▪ تضعیف ناچیز. تضعیف سیگنال در فیبر نوری بمراتب کمتر از سیم مسی است .

▪ سیگنال های نوری .

▪ برخلاف سیگنال های الکتریکی در یک سیم مسی ، سیگنال های نوری در یک فیبر تاثیری بر فیبر دیگر نخواهند داشت .

▪ مصرف برق پایین .

با توجه به سیگنال ها در فیبر نوری کمتر ضعیف می گردند ، بنابراین می توان از فرستنده هائی با میزان برق مصرفی پایین نسبت به فرستنده های الکتریکی که از ولتاژ بالائی استفاده می نمایند ، استفاده کرد.

▪ سیگنال های دیجیتال .

فیبر نوری مناسب بمنظور انتقال اطلاعات دیجیتالی است .

▪ غیر اشتعال زا .

با توجه به عدم وجود الکتریسیته ، امکان بروز آتش سوزی وجود نخواهد داشت .

▪ سبک وزن .

وزن یک کابل فیبر نوری بمراتب کمتر از کابل مسی (قابل مقایسه) است.

▪ انعطاف پذیر .

با توجه به انعطاف پذیری فیبر نوری و قابلیت ارسال و دریافت نور از آنان، در موارد متفاوت نظیر دوربین های دیجیتال با موارد کاربردی خاص مانند :

عکس برداری پزشکی ، لوله کشی و ... استفاده می گردد.

منبع : بانک اطلاعات مهندسی برق

<http://vista.ir/?view=article&id=258673>

هیچ کس مالک اینترنت نیست

خدمات و توانایی های شبکه اینترنت به سرعت در حال افزایش و تخصصی شدن است. به عنوان مهمترین خدمات عمومی این شبکه می توان به پست الکترونیک، سرویس دسترسی به اطلاعات، سرویس انتقال پرونده های کامپیوتری، سرویس گروه های تخصصی، کنفرانس الکترونیکی و سرویس خبری اشاره کرد. اما در کنار کاربردهای متنوع شبکه های اطلاع رسانی، توجه به نیمه تاریک آن در بسیاری از کشورها از اهمیت زیادی برخوردار است. امروزه سوءاستفاده های مخرب از این فناوری نوین يك نگرانی عمومی و

قابل درك در سطح جهان پديد آورده است به گونه ای که هم اکنون هیچ کشوری را در شرق و غرب جهان نمی توان یافت که نسبت به سوءاستفاده از آن ابراز نگرانی نکرده باشد. آمارهای منتشر شده نشان می دهد که روزانه صدها میلیون نفر به گشت و گذار در جهان اطلاعات مشغولند. شبکه های اطلاع رسانی مانند يك دنياي واقعی، البته در بعدی دیگر نقش بازی می کنند. در این دنیا افراد بداندیش، بیماران روانی، بزهکاران باسابقه و افراد دیگری نیز وجود دارند که از اینترنت برای انجام کارهای غیرقانونی و غیراخلاقی استفاده می کنند. سوءاستفاده از اینترنت در محورهای مختلف انجام می گیرد و هر روز بر تنوع و گستردگی آن افزوده می شود. به عنوان نمونه از هر ده کلمه ای که در موتورهای جست و جو مورد جست و جو قرار می گیرد شش کلمه در مورد مسائل غیراخلاقی است. در يك بررسی که اخیراً توسط مجله «web» به عمل آمده نشان می دهد که کلمه «Sex» محبوب ترین کلمه کاربران شبکه است و در طی يك ماه بیش از پنج میلیون بار این کلمه تایپ شده و مورد جست و جو قرار گرفته است. دومین کلمه مورد علاقه کاربران «Gap» بوده که البته تا میزان ۷۵ درصد کمتر به آن علاقه نشان داده شده است. متاسفانه تعداد بینندگان این گونه سایت ها درصد قابل توجهی را به خود اختصاص می دهند و این در حالی است که متقاضیان اطلاعات مفید و سودمند در اقلیتند.

• بزهکارهای انفورماتیک

امروزه اکثر نقل و انتقال های پولی و مالی در بازار اقتصاد جهانی از طریق کامپیوتر انجام می پذیرد. بسیاری از موسسات تجاری اطلاعات سری مربوط به معاملات و فعالیت های بازرگانی خود را در کامپیوترها ذخیره می کنند. این نکته در مورد روش های مراقبت هوایی، ناوبری هوایی و کنترل رفت و آمد کشتی ها و سیستم های کنترل امور پزشکی نیز صادق است. نتیجه اینکه توسعه داده های کامپیوتری در بانک، صنعت و تجارت می تواند موجب ترس از قریب الوقوع بودن استفاده از روش های اجرایی از سوی بزهکاران متخصص شود. با توسعه یافتن شبکه های ارتباطی به خصوص اینترنت نوع جدیدی از جرایم مرتبط با آن نیز به وجود آمده است. بزهکاری انفورماتیک روز به روز متنوع تر شده و اکنون اشکال شناخته شده ای چون خرابکاری، جاسوسی، سرقت، استفاده و دستکاری غیرقانونی در کامپیوترها و... را شامل می شود. به عنوان نمونه فهرست اعمال مجرمانه در قلمرو اطلاعات و کامپیوتر که به وسیله شورای اروپا تهیه و معرفی شده به این شرح است: تقلب نسبت به کامپیوتر، تقلب نسبت به اطلاعات، وارد کردن خسارت به داده ها و برنامه های اطلاعاتی، خرابکاری و دستکاری غیرقانونی در کامپیوتر، ورود غیرمجاز به سیستم ها، رهگیری غیرمجاز ارتباطات کامپیوتری، تکثیر و توزیع غیرمجاز برنامه ها و نرم افزارهای کامپیوتری و جاسوسی از طریق کامپیوتر. امروزه در زمینه جرایم کامپیوتری و اطلاعاتی یعنی به طور عمده پدیده Hacking، مسئله دستکاری غیرقانونی در سیستم های نقل و انتقال الکترونیکی سرمایه ها و داده ها و اطلاعات مشاهده می شود. خطر این پدیده نخستین بار در سال ۱۹۸۹ و زمانی برای عموم آشکار شد که در دادگستری آلمان، دادرسی کیفی علیه چند آلمانی در جریان بود که از طریق شبکه های کامپیوتری بین المللی در سیستم های کامپیوتری دولت آمریکا، انگلیس و سایر کشورها نفوذ کرده بودند و اطلاعات به دست آمده از این طریق را به سرویس های اطلاعاتی شوروی سابق (KGB) فروخته بودند. در يك مورد دیگر، يك متخصص کامپیوتر با نفوذ به يك شبکه بانکی ترتیبی داد که تمام اعداد «صد» را که در عملیات ظاهر می شد به حسابی که خود باز کرده بود واریز گردد. به این ترتیب حساب ها را سرراست کرده بود. با این روش وی موفق به جمع کردن مبلغ قابل توجهی شد و فقط به کمک ادعای يك مشتری دقیق و نکته سنج مبنی بر اینکه در حساب او يك دلار کسری وجود دارد این کلاهبرداری کشف شد. بسیاری از متخصصان امور

شبکه های اطلاع رسانی بزرگترین مشکل این شبکه ها را مسئله امنیت می دانند و زمانی بر وسعت این ناامنی افزوده می شود که بدانیم مراکز نظامی ایالات متحده نیز به راحتی مورد حمله هکرها قرار می گیرد و مهاجم به راحتی به اطلاعات مورد نیاز خود دست پیدا می کند. هفته نامه Defense News می نویسد: «یک راهزن کامپیوتری به مغز سیستم کامپیوتری مدرسه عالی نیروی دریایی کالیفرنیا دسترسی پیدا کرده و این اقدام باعث هراس مقامات نظامی آمریکا شده است. در پی آن مقامات نظامی و صنعتی آمریکا از اینکه ممکن است اینترنت در قالب و به صورت یک کانال اطلاعاتی سبب تهاجمات دیگری به بانک اطلاعات پنتاگون شود دچار وحشت شده اند.»

• حمله اینترنتی

امروزه انتشار و ارسال ویروس های کامپیوتری خطرناک به شبکه های جهانی و کامپیوترهای شخصی به امری عادی و معمولی و در عین حال وحشتناک و نامیدکننده تبدیل شده است. ظهور ویروس ها همانند حمله ناگهانی مهاجمان قدرتمند و بی رحم به ساکنان بی پناه یک آبادی در نیمه های شب است. تصور این واقعیت که یک دانشمند و محقق در پی مشاهده یک پیام ناآشنا بر صفحه مانیتور خود همه تحقیقات، مطالعات و یافته های خود را نابود شده ببیند و یا تصور اینکه صورت مبادلات و عملیات های بانکی کامپیوتری یک بانک زنجیره ای که دارای شعب متعدد در سراسر جهان است با اقدام از سر شوخی یا ناراحتی یک فرد به صفحه ای سفید تبدیل شود بیم و ناامیدی را به نحو گسترده ای در سراسر جهان می پراکند. به طور مثال دیوید اسمیت سی ساله با ایجاد ویروس «Mellisa» به سرویس های پست الکترونیک بسیاری از مراکز مهم و استراتژیک از جمله پنتاگون حمله کرده و همگی را فلج کرد. به گفته برخی کارشناسان این ویروس چنان تاثیری بر روی شبکه های کامپیوتری آمریکا داشته که وزارت دفاع آمریکا مجبور شد برای مدتی سیستم پست الکترونیک خود را ببندد. البته این جریان همچنان ادامه دارد و سیستم های کامپیوتری هنوز خود را کاملاً از گزند ویروس ملیسا نرهانیده اند. در موردی دیگر دو سوئدی به سیستم کامپیوتری ناسا و یک شرکت اینترنتی انگلیسی نفوذ کردند و در مورد دیگر یک نوجوان پانزده ساله کانادایی که لقب پسر مافیایی را بر خود نهاده بود به همراه چند نفر دیگر به دو شبکه عمده اینترنت آمریکا حمله کردند. پلیس فدرال آمریکا تحقیقات خود درباره اختلال در شبکه های بزرگی چون yahoo و Amazon را از هنگامی شروع کرد که آنان اعلام کردند به دلیل اختلال ناشی از دریافت میلیون ها نامه الکترونیکی، به مدت چند ساعت فعالیتشان متوقف شده است. «پسر مافیایی» بارها تهدید کرده بود که به سایت اینترنتی CNN و چند مرکز دیگر حمله خواهد کرد. به گفته کارشناسان مبارزه با تهاجمات کامپیوتری دانش فنی افرادی که چندین ساعت بزرگترین سایت های اینترنتی آمریکا را از کار انداختند بسیار بالا بود. معروف ترین مهاجم کامپیوتری آمریکا که اخیراً از زندان آزاد شده و حالا هم ظاهراً بیکار است در مورد امنیت شبکه های کامپیوتری می گوید: امنیت کامپیوتری مثل قفل زدن به در است و اگر کسی واقعاً بخواهد داخل شود می تواند این کار را از پنجره انجام دهد. او که فردی سی و شش ساله به نام کوین میتینگ است و دیگر حق ندارد به هیچ کاری که از دور، نزدیک، مستقیم و غیرمستقیم با کامپیوتر سروکار داشته باشد مشغول شود این حرف ها را در کنگره آمریکا و در برابر سناتورهای به زبان آورد. همچنین او در توضیحات خود به سناتورهای آمریکایی گفته است که در تمام مدتی که به عنوان هکر به سیستم های کامپیوتری نفوذ می کرده تنها یک بار ناموفق بوده است. آن هم به این دلیل که آن سیستم موردنظر تحت نفوذ هکر دیگری قرار داشت. وی در ادامه مطالب خویش اظهار کرده که در بسیاری از موارد نیاز به حملات فنی نداشته زیرا با حرف کشیدن از کارکنان شرکت های بزرگی مثل «Motorola» و «Nokia» به راحتی اطلاعات کلیدی و رمزها را به دست آورده است. براین اساس جهت برقراری امنیت در اینترنت نه تنها باید چاره

ای برای حملات فنی که هر روز پیچیده تر می شود اندیشید، بلکه باید نسبت به آموزش کارکنان و کاربران کامپیوترهای دولتی و خصوصی اقدام مناسبی صورت گیرد. در همین راستا و در جهت سنجش میزان ایمنی شبکه های اطلاع رسانی و کامپیوتری يك نمایشگاه در سنگاپور اعلام کرده به هرکسی که بتواند به سایت های این دانشگاه در اینترنت دستبرد بزند ده هزار دلار جایزه می دهد. مسئولان این نمایشگاه می گویند پس از حملات ویروس های ملیسا، چرنوبیل، Love you I و چند ویروس خطرناک دیگر که دو، سه سال اخیر سیستم ها را مورد هجوم قرار دادند به این فکر افتادند تا سایتی برای هکرها کامپیوتری در اینترنت ایجاد کنند و ضمن اعطای جایزه، نقاط ضعف سیستم ایمنی کامپیوترها را شناسایی کرده و نسبت به اصلاح آنها اقدام کنند. البته حملات اینترنتی همیشه از طریق ارسال و انتشار ویروس صورت نمی گیرد. بلکه در بسیاری از موارد از راه نفوذ در سیستم های اطلاعاتی و دستکاری در آن به گونه های مختلف انجام می پذیرد. به طور مثال يك مهاجم اینترنتی در گوشه نامعلومی از جهان هنگامی که احزاب سیاسی استرالیا سرگرم مبارزات انتخاباتی بودند وارد وب سایت حزب حاکم لیبرال استرالیا شد و ضمن ایجاد تغییرات در محتوا، مطالب آن را به صورت مضحکی درآورد و در پایان چند عکس نیز ضمیمه آن کرد. این عمل لطمه شدیدی به حیثیت حزب لیبرال وارد ساخت. و در موردی دیگر هکرها با ورود به سیستم کامپیوتری دانشگاه استنفورد آمریکا رمز پست الکترونیکی ۴۵۰۰ نفر از دانشجویان و استادان را تغییر دادند و برای مدت سه هفته بدون اینکه کسی متوجه شود به مطالب پست های الکترونیکی وب سایت دانشگاه دسترسی داشتند.

• تجاوز به حریم خصوصی

یکی دیگر از مواردی که موجب نگرانی کاربران شده است ترس از انتشار اطلاعات محرمانه و خصوصی آنها در اینترنت است. البته از اواسط دهه ۱۹۷۰ موضوع حمایت از اطلاعات خصوصی بر محور رشد انفجاری کامپیوتر و توانایی آن برای جمع آوری، جست وجو، طبقه بندی، مقایسه و ادغام اطلاعات خصوصی درباره افراد می چرخید. امروزه اهمیت حمایت از زندگی خصوصی افراد در مقابل خطرهای ناشی از فناوری کامپیوتری و اطلاعاتی از نگرانی های مهم مربوط به شبکه های اطلاع رسانی جهانی است. کامپیوترهای بزرگ و نیرومند امروزی که در اختیار شبکه های اطلاعاتی قرار دارند، خصوصی ترین و شخصی ترین اطلاعات مربوط به افراد را جمع آوری می کنند و به عبارتی تقریباً همه افراد پرونده دار شده اند البته بدون اینکه از محتوای پرونده خود باخبر باشند. در این صورت افرادی با مقاصد نادرست با دستیابی به اطلاعات شخصی، سوءاستفاده های گوناگونی را مرتکب می شوند. مثلاً سال ها پیش و بعد از مرگ فرانسوا میتران رئیس جمهور سابق فرانسه، هنگامی که پزشك معالج او اسراری از بیماری و زندگی او را در کتابی فاش کرد به درخواست خانواده میتران و همچنین نظام پزشکی فرانسه فروش کتاب از کتاب فروشی ها ممنوع شد اما چند ساعت بعد تعدادی مهندس کامپیوتر در «Grenoble» تمام کتاب و محتوای آن را بر روی شبکه اینترنت منتشر کرده و در دسترس همگان قرار دادند. از دیگر فعالیت های غیرقانونی و نادرست در اینترنت می توان به قتل و آدم کشی از طریق این شبکه، آموزش جرائم، فروش نوزادان و بسیاری موارد دیگر اشاره کرد. یکی دیگر از معایب و یا شاید مزیت اینترنت این است که هیچ مامور، سرپرست و یا دستبازی در راه عبور مطالب این شبکه در سطح بین المللی وجود ندارد و در حقیقت هیچ کس مالك اینترنت نیست. در اینترنت کسی قدرت اخراج دیگری را ندارد و به اصطلاح چیزی به نام «کلید کنترل مرکزی» وجود ندارد تا در مواقع لزوم اقدام به از کار انداختن کل شبکه نماید. زیرا طراحی اولیه اینترنت به گونه ای بوده است که در صورت از کار افتادن بخشی از شبکه، سایر بخش ها بتوانند به کار خود ادامه دهند. به بیان دیگر «تمرکززدایی» از اصول اولیه پایه گذاری اینترنت بوده است. البته در مورد مدیریت و هدایت اینترنت می توان به وجود گروه های داوطلب در این زمینه اشاره کرد. به عنوان نمونه

بالاترین مرجعی که تحولات اینترنت را رهبری می کند به اختصار «ISOC» نامیده می شود که متشکل از اعضای داوطلب است و هدف آن توسعه فناوری موجود در جهت گسترش تبادل اطلاعات ذکر شده است. «ISOC» دارای شورایی متشکل از کارشناسان عالی رتبه است که مسئولیت فنی تحولات اینترنت را برعهده دارد و آن را به اختصار «IAB» یا Internet Architecture Board یعنی هیات عالی معماری اینترنت می نامند. در آخر باید این نکته را یادآور شویم که اینترنت نیز مانند هر پدیده دیگری مزایا و معایب خود را دارد و این ما هستیم که می توانیم به عنوان يك ابزار قوی و کارآمد از آن در جهت تحقیقات و پژوهش و حتی ایجاد صلح و برابری استفاده نمائیم و یا برعکس در جهت شر و پلیدی از آن بهره گیریم.

توسط: آرش فرح زاد

منبع: شرق

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=203211>

یافتن نام کاربر و کلمه عبور از سرور های میل و FTP

کرک کردن (Crack) دو مرحله داره :

(۱) پیدا کردن نام کاربر

(۲) (Username) پیدا کردن کلمه عبور (Password) توی این متن می خواهیم ببینیم چطوری می شه از سرورهای FTP و سرور های میل (Mail) که از پروتوکل های SMTP و POP۳ پیروی می کنن برای کرک کردن استفاده کرد . شاید بپرسین : « اسم کاربر و کلمه عبور میل که فقط برای نامه خونده ! به چه درد من می خوره؟! » باید توجه داشته باشین که در بسیاری مواقع سایت ها برای همه سرویس ها کاربر رو فقط با یه اسم

با SMTP و پرت ۲۵ کاری نداریم. نوبت POP۳ و پرت ۱۱۰ هست. در پروتکل POP۳ برای خوندن نامه ها اول باید با دستورهای زیر به سرور اعلام هویت یا Login کنیم : USER Username PASS Password که به جای Username اسم و به جای password رمز رو می فرستیم. مثلا می خوایم تو سرور mail.jafang.com اسم test با رمز test رو امتحان کنیم. اول به پرت ۱۱۰ از آدرس mail.jafang.com تلنت می زنیم. بعد دستورات رو وارد می کنیم (معمولا نمی بینیم چی داریم وارد می کنیم !): test PASS test USER ready+ ۶,۵,۱ POP MDAemon mail.jafang.com OK بعد از فرستادن اسم، جوابی شبیه به این می گیریم : +OK test... Recipient ok جوابی که سرور بعد از فرستادن رمز می ده دو حالت داره: یا با +OK شروع می شه و مثبته. در این حالت تبریک می گم ! چون اسم و رمزی که وارد کردین درستن . مثل این : OK test@mail.jafang.com's mailbox (۲۹۱۹۱ octets) has ۵ total messages یا اینکه با -ERR شروع می شه و منفیه. در این صورت حالتون گرفته شده و رمز غلطه و باید به رمز دیگه رو امتحان کنین ! مثل این : -ERR access denied- اگر به هر دلیل موفق نشدین از سرور POP۳ برای امتحان کردن رمز ها استفاده کنین ناراحت نشین ! راه های دیگه ای هم هست. مثلا استفاده از سرور FTP که روی پرت ۲۱ کار می کنه. روش کار و دستورات لازم مثل POP۳ هست. فقط جواب ها تو پروتکل FTP با پروتکل POP۳ فرق دارن. مثلا شما از راهی که گفتیم اسم test رو گیر آوردین و می خواین اونو با رمز test امتحان کنین. می دونین که سایت jafang.com به سرور FTP به آدرس ftp.jafang.com داره. حالا اول به پرت ۲۱ از آدرس ftp.jafang.com تلنت بزنید، بعد اسم و رمز رو با دستورهای USER و PASS (مثل POP۳) وارد کنین. بعد از وارد کردن اسم سرور جوابی با کد ۳۳۱ شبیه به این می ده : Password required for test ۳۳۱ بعد از فرستادن رمز جوابی که سرور می ده دو حالت داره : یا کدش ۲۳۰ هست و مثبته، که در ای حالت خوش به حالتون. مثل این : test logged in ۲۳۰ یا اینکه کدش ۵۳۰ هست و منفیه، که در این حالت رمز غلطه. مثل این : User test cannot log in ۵۳۰ اگه مثل من تنبل هستین و زورتون میاد اسما و رمزا رو یکی یکی تایپ کنین ناراحت نباشین. برنامه های زیادی هستن که این کارو برامون انجام می دن. یکی از بهترین هاشون که منم ازش استفاده می کنم Brutus-AET۲ هست که می تونین از لینک زیر بگیریینش : <http://www.hoobie.net/brutus/brutus-aet۲.zip> این برنامه کارایی رو که در مورد POP۳ و FTP گفتیم به خوبی براتون انجام می ده. تازه روش های دیگه ای هم بلده ! مثل استفاده از پروتکل HTTP و حتی Telnet(یعنی پرت ۲۳) !

منبع : دنیای کامپیوتر و اینترنت

<http://vista.ir/?view=article&id=329794>

ياهو از نگاهی ديگر

اکنون میلیاردها بیننده رقابت های جام جهانی آلمان، از طریق سایت مشهور ياهو <http://fifaworldcup.yahoo.com>، که پورتال رسمی بازی ها به شمار می آید این رقابت ها را در سرزمین دیجیتالی اینترنت دنبال می کنند. همه کاربران وب حداقل يك بار به این سایت مراجعه کرده اند. میلیون ها کاربر اینترنت، قرارگاه دیجیتالی شان در وب، مسنجر ياهو (messenger.yahoo.com) است. روزانه صدها میلیون email از طریق ياهو، در جامعه يك میلیاردي کاربران اینترنت مبادله می شود. ياهو تا پایان سال ۲۰۰۵ میلادی، قریب به ۱۰۰ بخش

کاربردی و جذاب را برای کاربران خود مهیا کرده است که شاید شما خواننده عزیز تنها با چند بخش از این یکصد بخش آشنا باشید. مدیریت فراگیر و کسب و کاری متنوع و مخاطب مدار در کارآفرینی دیجیتالی ياهو حاکم است. تجربه اندوزی از موفقیت های بزرگان صنعت دیجیتال، حداقل کاری است که فعالان این صنعت در کشور می توانند انجام دهند. دکتر فرزاد ناظم مدیر فنی پورتال ياهو، از بزرگان صنعت آی تی ایران، سال ها است که در راس ياهو قرار دارد.

همه چیز به ژانویه ۱۹۹۴ میلادی باز می گردد؛ وقتی که جری یانگ و دیوید فیلو، دو دانشجوی فوق لیسانس مهندسی الکترونیک دانشگاه استانفورد آمریکا و عضو کنونی باشگاه میلیاردرهای جهان، تصمیم گرفتند يك دایرکتوری الکترونیکی متشکل از هزاران وب سایت را در کنار يك موتور جست و جوی کوچک طراحی و راه اندازی کنند. این دایرکتوری که اکنون میلیون ها وب سایت را طبقه بندی کرده است، در نشانی <http://directory.yahoo.com> قرار دارد. آنها توانستند در زمانی که اینترنت در اکثر نقاط جهان، به عنوان يك پدیده اطلاع رسانی و ارتباطی نوین و نوظهور در حوزه رسانه ها مطرح شده بود، پورتال خود را که نام Yahoo به آن نهاده بودند، بارگذاری کنند. در فوریه ۱۹۹۴ ياهو با ۱۰۰ صفحه وبی که برای آن طراحی شده بود، به یکصد هزار کاربر (Unique Visitor) سرویس داد. در این زمان کمتر دایرکتوری های وبی گسترده و موتورهای جست و جوی قوی و چند منظوره در اختیار کاربران وب قرار داشت. حتی در این زمان، گول جست و جوی اینترنتی یعنی گوگل متولد نشده بود. اکنون که بیش از ۱۲ سال از آن روز می گذرد، ياهو از صدها هزار صفحه وب استاتیک و دینامیک برخوردار شده است که حوزه های مختلف کاری از خرید و فروش البسه تا آموزش دوره های MBA و بخش های مشاوره ای پزشکی و کودکان و امثالهم را شامل می شود. اکنون بیش از ۱۰ هزار

کارمند در نمایندگی های یاهو در سراسر جهان در به روز رسانی و مدیریت امپراتوری یاهو، فعالیت می کنند. در ماه مارس ۲۰۰۳ میلادی، ۲۳۲ میلیون نفر از پایگاه استفاده کردند که این رقم در سال ۲۰۰۶، به ۳۴۵ میلیون نفر رسید. ۲ نسخه زبانی ساده ای که در سال ۱۹۹۵، برای کاربران این سایت راه اندازی شد، امروزه به ۱۳ زبان زنده دنیا (غیر از فارسی)، افزایش یافته است. تقریباً هر کاربر اینترنت در اقصی نقاط جهان، حداقل برای يك بار به این پایگاه مراجعه کرده و از بخشی از سرویس های رایگان و یا حتی پولی آن بهره مند شده است. سایت یاهو که در مارس ۱۹۹۵ توسط Yahoo Inc. عمومی شد، در اواخر قرن بیستم با سمبل YHOO به بورس نزدك (NASDAQ) وارد شد و اکنون ده ها هزار نفر سهامدار این شرکت رسانه ای- اینترنتی مشهور هستند. یاهو به دلیل ارائه حجم وسیعی از امکانات الکترونیکی و خلق نوآورانه سیستم های اطلاع رسانی، ارتباطی و تعاملی متنوع در اینترنت، بارها توسط مراکز بین المللی فعال در امور رسانه ها، به عنوان سایت برتر وب شناخته شده است. یاهو با ۲/۵ میلیارد دلار درآمد در سال ۲۰۰۶، چهارصد و دوازدهمین شرکت موفق آمریکا از نگاه فورچون پانصد (fortune۵۰۰.com) معرفی شده است. در حالی که این رتبه برای سایت خرده فروشی ebay.com با ۱۵۰ میلیون مشتری ثبت شده، ۴۵۲ بوده است. اکنون، در اکثر بخش های یاهو، شاهد تبیین يك الگو و چارچوب واحدی برای کم حجم بودن صفحات و ساده سازی در عین زیبا گرایی مطالب پایگاه هستیم. یاهو با آنکه در سال های اخیر، موضوعات و مفاد بخش های متنوعش افزایش یافته است، اما همواره با استفاده از hyperlink، دنیای مجازی خود را در دسترس کاربر قرار می دهد. بیش از ۷۰ لینک در ایندکس یاهو ارائه شده است که مخاطب را در سریع ترین زمان به بخش مورد علاقه اش رهنمون می کند. آخرین برنامه های فناوری یاهو را در نشانی <http://next.yahoo.com> مشاهده کنید. ضمناً هنوز به فارسی کتاب جامعی در مورد امکانات یاهو منتشر نشده است. نوآوری های یاهو بهترین دلیل برای اهمیت استفاده جهانی از پورتال یاهو در اقصی نقاط جهان است. فهرست یکصد بخش کاربردی یاهو مستقیماً از نشانی :

<http://docs.yahoo.com/docs/family/more> قابل پیگیری است. بازی (games.yahoo.com)، پاسخ به سئوالات کاربران (ask.yahoo.com)، گروه سازی (groups.yahoo.com)، اخبار (news.yahoo.com) و بخش کودکان <http://yahooligans.yahoo.com> و در نهایت، اورکات یاهو یا (۲۶۰.yahoo.com) <http://۲۶۰.yahoo.com>، از جمله سرویس های محبوب یاهو تلقی می شود. یاهو اکنون امکان شخصی سازی ایندکس خود را مثل بسیاری از پورتال های وب، برای مخاطبان خود فراهم کرده است. در نشانی www.yahoo.com/r/hz، در این باره توضیحاتی ارائه شده است.

منبع : روزنامه شرق

<http://vista.ir/?view=article&id=227602>

یک چهارم کاربران اینترنتی در تهران معتادند

آخرین آمارها در کشور ما نشان می دهد نزدیک به ۱۲ میلیون نفر کاربر اینترنتی داریم ، بنابراین خالی از لطف نخواهد بود که نگاه گذرای به برخی بلایای این فضای کاملا مجازی بیندازیم. شاید دیده باشید افرادی را که همواره در حال پرسه زدن در اینترنت اند و گاهی دیگران را آزار می دهند(مثلا با هک کردن یا چت ها) و یا گاه خودشان را اذیت می کنند. به واقع فهرست بیماری های اینترنتی آنقدر مفصل و بلندبالا است که دور از ذهن به نظر می رسد. دور و بر خودتان کسی را پیدا کنید که کاربر حرفه ای، رایانه و به ویژه اینترنت باشد. اما به یکی از این بیماری ها دچار نباشد اکنون صادقانه اعتراف کنید: شما خودتان به کدام یک از این بیماری ها مبتلا شده

اید؟

- ۱) خودگردی: خودگردی، نوعی بیماری اینترنتی است که مبتلایانش به طور پیاپی، نام خودشان را در اینترنت جست و جو می کنند و گفته می شود این بیماری به طور عمده در میان حضرات روشنفکر و روزنامه نگار و جماعت بلاگر دیده می شود. مشاهدات نشان می دهد که برای شدگان به این بیماری بسیار مهم است که چند نفر و از کجا به وبلاگ یا سایتشان لینک داده اند. آنها مرتب شمارنده سایتشان را کنترل می کنند و چک کردن نمودار تعداد بازدیدکنندگان، آنها را دچار اضطراب می کند.
- ۲) وبگردی: در واقع همان مشکلی است که بسیاری را نصف شب و البته خواب زده از رختخوابشان جدا می کند و پای موتور جست و جوگر گوگل می کشاند تا به چند سایت دیگر سر بزنند و احيانا دوستان و همکلاسی های قدیمی شان را در اینترنت بیابند.
- ۳) بلاگ افشانی: بلاگ افشانی یا خودافشاگری در وبلاگ معضل دیگری است که محققان از آن به عنوان یک بیماری حاد یاد می کنند. این گروه از مبتلایان، رازها و اسرار را که معمولا شخصی و خصوصی به شمار می روند، روی وبلاگ های شخصی شان برای عموم مردم افشا می کنند. دامنه این افشاگری بسیار گسترده است و از برملا کردن رازهای بی خطر تا انتشار عکس های خصوصی، آلبوم های خانوادگی، عکس های نامتعارف و شرح روابط خصوصی افراد، متفاوت است.
- ۴) ویکی پدیاگردی(دایرةالمعارف معتبر): ویکی پدیاگردی به معنای میل شدید افراد به استخراج معلومات مختلف از ویکی پدیا(دایرةالمعارف معتبر) و ویرایش و نگارش و حتی بیان آنها در مجامع گوناگون است. ابتلا به این بیماری آن قدر همه گیر شده که ویکی پدیا تصمیم دارد صفحه ای را برای سنجش میزان اعتیاد به خود برای کاربران اینترنت در نظر بگیرد.
- ۵) آشغال جمع کنی: آشغال جمع کنی یعنی گرایش به جمع آوری و بایگانی هر چیز به درد نخور، کهنه و بنجلی که روی اینترنت یافت می شود؛

از ترانه های عهد بوق گرفته تا بریده های اسکن شده روزنامه و البته در برخی موارد فروش این اقلام جمع آوری شده به خلاق هم دیده می شود!

۶) شکار عکس: در این بیماری، کاربر و یا همان بیمار اینترنتی علاقه شدیدی دارد که آلبوم عکس های اینترنتی افراد ناشناس را دید بزند و زیر و رو کند. این بیماران گرایش عجیبی به دیدن آلبوم عکس هایی دارند که تا به حال حتی یک بار هم آنها را ندیده اند.

۷) آزارگری: شاید بتوان این مورد را یک رفتار ضداجتماعی در جهان سایبر نامید. لابد تا به حال با هرزنامه هایی (SPAM) که مثل مور و ملخ از دیوار صندوق های پست الکترونیکی بالا می روند برخورد کرده اید. اسپم ها را امروزه به عنوان یک مزاحم می شناسند حال چنانچه فردی مانند یک اسپم، مزاحم زندگیتان در فضای مجازی شود در حقیقت به آزارگری سایبرنتیک پرداخته است!

۸) هرزه نگری: برخی بیماران هم هستند که به طرز وسواس گونه ای مرتب به سایت های غیراخلاقی سرک می کشند و آنها را کنترل می کنند. آسیب شناسی اعتیاد اینترنتی: جهان مجازی ویژگی های منحصر به فردی دارد، ۲۴ ساعته و قابل دسترس است، کاربران آن به طور ناشناس می مانند(این ویژگی زمینه بسیاری از سوءاستفاده ها را فراهم می کند) ساده و کم هزینه است و ... اتفاقا همین عوامل سبب استقبال کاربران بی شماری از این فضای مدرن شده است و همین قابلیت ها به گمان بسیاری از محققان زمینه را برای اعتیاد اینترنتی ایجاد می کند. البته نشانه های این گرایش مفرط ممکن است به آسانی نمایان نشود و به همین دلیل افرادی که به صورت همیشگی از اینترنت استفاده می کنند، بهتر است به طور مرتب تحت معاینه قرار بگیرند. همچنین کسانی که بیشتر اوقات روز را در اینترنت صرف می کنند باید میزان وابستگی شان تحت کنترل درآید تا چنانچه زمانی را که در نت می گذرانند افزایش پیدا کرد، زودتر برای درمان اقدام کنند.

آمار معتادان در ایران: بنا به گفته رییس انجمن جامعه شناسان ایران نزدیک به یک چهارم کاربران اینترنت در تهران به اینترنت اعتیاد دارند و این میزان بین سنین ۱۵ تا ۱۸ سالگی به اوج خود می رسد.

به گفته دکتر معید فریازدهی پایین، تاخیر در رسیدن به محل کار، عدم تحرک و چاقی، دردهای ناشی از استفاده از رایانه و اختلال در روابط اجتماعی فرد از شمار مواردی است که موضوع اعتیاد اینترنتی را مهم جلوه می دهند.

منبع : روزنامه جوان

<http://vista.ir/?view=article&id=325659>

یک دنیا پیام

وقتی می‌خواهید نامه‌ای برای یکی از دوستان‌تان ارسال کنید، آن را درون پاکت قرار می‌دهید، آدرس را روی پاکت می‌نویسید، تمیر می‌چسبانید و نامه را با خوشحالی در صندوق پست می‌اندازید. تا اینجا کار همه چیز مرتب است. اما تصور کنید کارمند اداره پست در یکی از مراکز رسیدگی به نامه‌ها، تمام نامه‌های ارسال شده به آن مرکز را باز کند، همه صفحات نامه‌ها را با هم مخلوط کند و در نهایت آنها را به شکل یک بسته واحد بفرستد. شاید به نظر برسد این کار چیزی جز دستورالعمل کاملی برای یک فاجعه بزرگ نباشد، اما برخی کارشناسان معتقدند این درست همان ایده‌ای است که به کار بردن آن در مورد اینترنت می‌تواند گلوگاه‌های شبکه را

کاهش دهد و سرعت جریان اطلاعات را دو برابر کند. این ایده که به «کدگذاری شبکه» (Network Coding) شهرت دارد، پیش از این برای بهبود شیوه انتقال تصاویر و نرم‌افزارها در اینترنت مورد آزمایش قرار گرفته است. اما وقتی که سیستم موجود ظاهراً سال‌ها است که به خوبی کار می‌کند، چرا باید در شیوه ارسال اطلاعات در اینترنت، تغییری به وجود آورد؟ موریل مدارد (M.Medard)، دانشمند علوم کامپیوتر در انستیتو تکنولوژی ماساچوست (MIT)، در پاسخ به این پرسش می‌گوید «برای درک ضرورت کدگذاری شبکه، استفاده از این قیاس رایج که در آن اینترنت به یک ابرشاهراه و بسته‌های اطلاعات به اتومبیل‌های در حال رفت‌وآمد در آن تشبیه می‌شود، مفید خواهد بود.» همه چیز به خوبی پیش می‌رود تا اینکه اتومبیل‌ها به تقاطعی می‌رسند که در لحظه تنها یک اتومبیل می‌تواند از آن عبور کند. در چنین شرایطی اتومبیل‌ها باید به خط شوند و به نوبت از تقاطع بگذرند که در نتیجه جریان بسیار کند خواهد شد.

اما به گفته ریموند ینونگ (R.Yeung)، استاد دانشگاه هنگ کنگ «اینجا جایی است که این قیاس درهم می‌شکند، چراکه اتومبیل‌ها اشیایی فیزیکی هستند که از قوانین فیزیک پیروی می‌کنند.» در واقع این حقیقت ارسال اطلاعات در اینترنت نیست، پس چرا باید آن را اینگونه تلقی کرد؟ در حال حاضر وظیفه جابه‌جایی پیام میان کامپیوترهای شبکه بر عهده دستگاهی است موسوم به «مسیریاب» (Router). این دستگاه پس از دریافت اطلاعات و شناسایی بهینه‌ترین مسیر انتقال، پیام را از آن مسیر به سوی مقصد ارسال می‌کند. با اینکه مسیریاب بهینه‌ترین مسیر انتقال را پیدا می‌کند اما قادر به از میان برداشتن محدودیت‌های ناشی از گلوگاه‌ها (تقاطع‌ها) نیست. ینونگ در این باره می‌گوید «ضرورتی ندارد که رفتار اطلاعات به شکل اشیا فیزیکی باشد. در واقع دستکاری شکل اطلاعات بدون از دست دادن محتوای آنها امکان‌پذیر است.» ینونگ برای مسئله گلوگاه‌ها در اینترنت راه‌حلی ابداع کرده که مبتنی بر این ویژگی قابل توجه اطلاعات است. ینونگ به جای مسیریاب از دستگاه‌های کدگذار استفاده کرد که می‌توانند بسته‌های اطلاعات را بخوانند و به سوی مقصدشان ارسال کنند. زمانی که دو بسته اطلاعات برای تنها فضای خالی موجود در

یک تقاطع باهم رقابت می‌کنند، این دستگاه می‌تواند آنها را به شکل یک بسته واحد کدگذاری و به صورت همزمان ارسال کند. زمانی که این بسته جدید به کدگذار بعدی برسند، به شکل اولیه‌شان کدبرداری می‌شوند و اگر لازم باشد همراه با بسته سومی که مسیری با آنها یکی است، دوباره کدگذاری خواهند شد. در واقع این فرایند کدگذاری و کدبرداری آنقدر ادامه می‌یابد تا پیامها به مقاصد نهایی‌شان برسند.

با به‌کارگیری یک تابع ریاضی خطی مثل یک عمل منطق بولی یا معادلات همزمان پیچیده‌تر، می‌توان تعداد نامحدودی از بسته‌های اطلاعات را با هم ترکیب و دوباره به شکل اولیه‌شان بازیابی کرد. علاوه بر این، می‌توان نشانه‌هایی به محتویات بسته‌ها افزود تا به دستگاه کدگذار بگوید که از چه تابع ریاضی برای کدگذاری آن بسته استفاده شده است و به این ترتیب فرایند کدبرداری بسیار ساده‌تر خواهد شد. در سال ۲۰۰۰ یئونگ و همکارانش، رودولف آهل‌سود (R.Ahlswede) از دانشگاه بیلده فلده در آلمان و نینگ کای (N.Cai) و شوین رابرت لی (S.Robert Li) در دانشگاه هنگ کنگ، این راه‌حل را در مورد مسئله مشهوری در جریان اطلاعات موسوم به «شبکه پروانه‌ای» به کار بردند. یئونگ و همکارانش توانستند نشان دهند که با استفاده از روش کدگذاری می‌توان تعداد عمل‌های شبکه پروانه‌ای را به نصف رساند (جزئیات کار یئونگ و همکارانش در باره شبکه پروانه‌ای در همین صفحه توضیح داده شده است). به بیان دیگر کدگذاری شبکه در ساده‌ترین حالتش می‌تواند بازده شبکه را دست‌کم دو برابر کند. یئونگ در این باره می‌گوید «اما در مورد شبکه‌های پیچیده‌تر واقعی، بهبود بالقوه عملکرد شبکه به کمک این روش بسیار فراتر از این خواهد بود.» در واقع محققان دانشگاه MIT به تازگی موفق شدند ثابت کنند که یک سیستم شبکه مبتنی بر کدگذاری در مقایسه با سیستم شبکه مبتنی بر مسیریابی مشابه، در انتقال تصویر از طریق یک شبکه ۲۰ گرهی «وای-فای» (Wi-Fi)، پنج برابر بهینه‌تر است.

با وجود این همه مزیت، چرا شبکه فعلی اینترنت فوراً به شبکه مبتنی بر کدگذاری تبدیل نمی‌شود؟ مانیاس گراس گلاوسر (M.Grossglauser)، مدیر آزمایشگاه اینترنت مرکز تحقیقات نوکیا در هل‌سینکی فنلاند در این باره می‌گوید «به این سادگی‌ها هم نیست، ایده کدگذاری شبکه بسیار فوق‌العاده و خلاقانه است اما من بسیار بعید می‌دانم که دستگاه‌های کدگذار جانشین مسیریاب‌های فعلی شوند. انجام چنین کاری نه تنها بی‌نهایت گران و پرهزینه خواهد بود بلکه مشکلات و موانعی مثل پردازش مورد نیاز برای کدگذاری و کدبرداری بسته‌های منفرد اطلاعات، در خود این تکنولوژی نیز باعث می‌شود به راحتی نتوان از دست مسیریاب‌ها خلاص شد.» با این حال شایعاتی مبنی بر اینکه دولت چین قصد دارد برخی ویژگی‌های کدگذاری شبکه را به دستگاه‌های مسیریاب اضافه کند، اما بیشتر کارشناسان بر این باورند که دست‌کم به این زودی‌ها نمی‌توانیم مسیریاب‌ها را به کلی کنار بگذاریم، اما به هر حال اگر بخواهیم به نیمه پر لیوان نگاه کنیم می‌توان گفت که کدگذاری شبکه تا اینجای کار دست‌کم به عنوان یک شیوه کارآمد در سازماندهی شبکه‌های بی‌سیم و همراه به همراه، خودش را مطرح کرده است.

کریستینا فراگولی (C.Fragouli)، متخصص کدگذاری شبکه در انستیتو فدارل سوئیس در لوزان در این باره می‌گوید «به خصوص شبکه‌های بی‌سیم می‌توانند برای شیوه‌های سنتی مسیریابی، بسیار دردسرساز باشند. در واقع گره‌ها یا همان دستگاه‌های بی‌سیم در این نوع شبکه‌ها می‌توانند حرکت کنند، از محدوده خارج شوند یا اینکه مانعی فیزیکی باعث انسداد ارتباط آنها با شبکه شود.» در واقع به خاطر اینگونه مشکلات است که شبکه‌های بی‌سیم مبتنی بر مسیریابی اغلب نیازمند طراحی سیستم مدیریت‌اند. به بیان دیگر هر کدام از گره‌های موجود در این شبکه‌ها باید ارسال یک بسته اطلاعات را آنقدر تکرار کند تا اینکه یک پیام وصول خیر رسیدن صحیح و سالم بسته به گره بعدی در شبکه را به گره فرستنده برساند. با توجه به این که هر بسته‌ای پیش از رسیدن به مقصد نهایی از چند گره عبور کند و هر کدام از این گره‌ها پیش از متوقف کردن

ارسال بسته باید منتظر دریافت خبر وصول باشند، کافی است شبکه منتظر دریافت خبر وصول از یک گره گم شده، خارج از دسترس یا مسدود شده که هرگز نخواهد آمد باقی بماند تا به کلی فلج شود. در چنین شرایطی تکنیک کدگذاری شبکه می‌تواند با فراهم آوردن امکان «ارسال چندگانه» یا به عبارت دیگر ارسال تمام بسته‌های کدگذاری شده به تمام گره‌های داخل محدوده شبکه، مشکل را حل کند. در واقع کدگذاری شبکه بدون آنکه سیستم را بر اثر تلاقی بسته‌ها با مسیر حرکت یکدیگر دچار تراکم بیش از حد کند، بسته‌های اطلاعات را به همه گره‌های واقع در محدوده شبکه می‌رساند و در پایان تنها این گره مقصد است که به محض دریافت اطلاعات، خبر وصول را به گره فرستنده ارسال می‌کند. به گفته مدارد «با توجه به اینکه در استفاده از کدگذاری شبکه دیگر نیازی به مدیریت اتصالات منفرد نخواهد بود، به راحتی می‌توان توانایی شبکه در ارسال و دریافت سریع‌تر اطلاعات را افزایش داد.»

فرانک فیتزک (F.Fitzek)، استاد دانشگاه آلبورگ دانمارک به تازگی آزمایشی انجام داد که مزیت‌های کدگذاری در شبکه‌های بی‌سیم را به خوبی نشان می‌دهد. در آزمایش فیتزک به هر یک از موبایل‌های داخل شبکه سهمی معادل ۱۵ درصد اطلاعات موجود اختصاص داده شد، اطلاعاتی که این موبایل‌ها (گره‌ها) از طریق ارسال چندگانه بین هم تقسیم کردند. فیتزک دریافت که به این روش هر یک از این موبایل‌ها توانستند ۱۰۰ درصد اطلاعات را با سرعتی ۱۰ برابر سرعت سیستم‌های مبتنی بر مسیریابی به دست آورند. نکته جالب توجه دیگر در آزمایش فیتزک این بود که معلوم شد حتی توان پردازش و محاسبه محدود یک گوشی موبایل هم می‌تواند از پس فرایندهای کدگذاری و کدبرداری، برآید. در واقع چنین عملکرد شطح بالایی بود که آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته دفاعی ایالات متحده (DARPA) را بر آن داشت تا اوایل سال میلادی جاری سرمایه‌گذاری قابل توجهی به منظور طراحی و ساخت یک سیستم مخابراتی شبکه کدگذاری بی‌سیم برای افراد و ادوات نظامی، انجام دهد. علاوه بر این در حال حاضر کمپانی‌های دیگری مثل شرکت چینی UUsee.com نیز امکان انتقال فایل‌های تصویری از طریق شبکه کدگذاری را برای اعضای خود فراهم کرده‌اند. به گفته یئونگ «قرار دادن سیستم کدگذاری شبکه در زیرساخت‌های مخابراتی فعلی توسط این کمپانی چینی باعث شده است کاربران آن بتوانند فایل تصویری‌ای را که دانلودش در شبکه‌های عادی شش دقیقه طول می‌کشد، ظرف تنها ۳۰ ثانیه دانلود کنند.» سیستم «توزیع امن محتوای میکروسافت» نیز مبتنی پروتکلی موسوم به «آوالانچ» است که از نوع کدگذاری شبکه به شمار می‌رود.

در واقع هزاران کاربر این شبکه به لطف ویژگی‌های بی‌نظیر کدگذاری شبکه توانستند در سال گذشته یکی از نرم‌افزارهای بزرگ و پرچم میکروسافت موسوم به «Visual Studio» را به راحتی دانلود کنند. کریستوس کانتسیدیس (C.Gkantsidis)، مدیر گروه سیستم‌ها و شبکه بخش تحقیقات کمپانی میکروسافت در این باره می‌گوید «در مقایسه با برنامه پیشین توزیع نرم‌افزار، این‌بار سرعت دانلود توسط کاربران به شکل غیرقابل باوری افزایش یافته بود. دفعه پیش کاربران باید چند روز متوالی دانلود را ادامه می‌دادند اما به کمک سیستم P2P این زمان به تنها چند ساعت کاهش یافت.»

منبع : روزنامه کارگزاران

<http://vista.ir/?view=article&id=343163>

support@vista.ir